26.- 7.
N. 224
224 I 228
39

51 — 6

¶ Incipiunt ſermones dominicales ſuper
euangelia et epiſtolas per totū annū. edití
a fratre hugone de prato ordinis pdicatorū

Prologus

Ece dabit voci ſue vo
cem virtutis. ps. lxvij.
Quamuis a mltis mlͭ
tipliciter ſint cōflati ſer
mones ac et hominum
gratiā meruerunt. atq̃
fideles agricole in vinea
domini fideliter laborā
tes tandem diurnum denariū fideliter per
cepturi. nihilominus ego nouiſſimus vigi
laui. ꝛ viſum eſt mihi bonum in vinea do
mini pariter deſudare. vt gratiā ꝛ meritum
conſequar cum eiſdem dante deo. felicitatis
eterne denarium ſimiliter recepturus. De
illo ergo confiſus qui ſermonis ꝛ ſciētie
habet clauem. qui claudit ꝛ nemo aperit.
aperit ꝛ nemo claudit. qui aperit os muto
rum ꝛ linguas infantium facit diſertas. qui
predicatori voci ſue vocem virtutis. donat
ſermones dominicales de euangelijs et epi
ſtolis per totum annum ad dei honorem.
proximorum ſalutem. ꝛ predicantium com
modum compilaui. prout mihi diuina gra
tia eſt largita. de prato ſcripture ego oriun
dus de prato de flo[illegible] ordine predicatorū
minimus. flores colligens ꝛ inſerens locis
aptis. vt dicti ſermones amplius redolerēt
Sed totum euangelium ꝛ epiſtolam diui
dens et exponens per membra ſingula mo
ralia immiſcui. ꝛ dicta ſanctorum que per
tinent ad ſalutem anime prout materia fuit
paſſa. Nullus ergo propter prolixitatē ſer
mones dictos abhorreat vel deuitet. quia ſi
multum habet predicare inde accipiet vnū
membrum vel duo vel ſolius littere expoſi
tionem enarret. prout melius iudicauerit di
gnum fieri. Quibus autem pluries predica
re incumbit diuerſis vicibus poterint mem
bra ſingula predicare varijs cibis et pluri
bus reficientes animas diuerſorum inde vi
tam eternam ꝛ fructum allaturi.

21.485

¶ Dominica prima aduentus
domini de euangelio

Sermo primus.

Diſcite filie ſion. Ecce rex tuus
venit tibi manſuetus. mat. xxj.
Iſtud tempus vocatur aduen
tus domini. quia ſm quattuor
dominicas quas cōtinet. quat
tuor ſaluatoris noſtri aduentus ſancta ma
ter eccleſia recolit. ſcꝫ aduentum chriſti in
mundum ſiue in carnem ꝛ hoc in prima do
minica. propter quod dicit. A Ecce rex
tuus venit tibi manſuetus / aduentum chri
ſti ad iudicandum. ꝛ hoc fit in ſecunda do
minica. propter quod dicit. Tunc videbitis
filium hominis venientem / ad[illegible] filij
dei quem facit ad homines in mo[illegible] hoc
fit in tercia dominica. in qua agitur de ad
uentu filij dei ad limbum. per quem aduen
tus eius in morte hominis deſignatur. pro
pter quod dicit. Tu es qui venturus es an
alium expectamus / aduentum chriſti ad par
tes noſtras. ꝛ hoc fit in quarta domi[illegible]
propter quod dicit. Dominus [illegible] eſt.
Tunc enim maxime filius dei [illegible]
venturus in mentes omnium fidelium per
gratiam ſpiritus ſancti. ſicut corporaliter tunc
venit ꝛ natus in mundo fuit. quia qui pro
humana ſalute perfecte ipſum credu[illegible]
iſſe natum ꝛ tante ſolemnitati digne ſe [illegible]
parant ꝛ diſponunt. non eſt dubium quin
filius dei per gratiam in mentibus eorum
habitet ꝛ quieſcat. Johannis xiiij. Ad eū
veniemus ꝛ manſionem apud eum facie
mus. B In preſenti autem dominica
aduentum chriſti in mundum ſiue in car
nem. quando ſcilicet carnem ſumere et na
ſci dignatus eſt ex virgine glorioſa. ſancta
mater eccleſia recolit humiliter et deuote.
Qui quidem aduentus deſiderabatur ab
omnibus creaturis. Nam deſiderabatur ab
omnibus ſuperioribus. ſcilicet ab angelis.
vt reſtaurarentur. quia per incarnationem

BIBLIOTECA ... ZARAGOZA

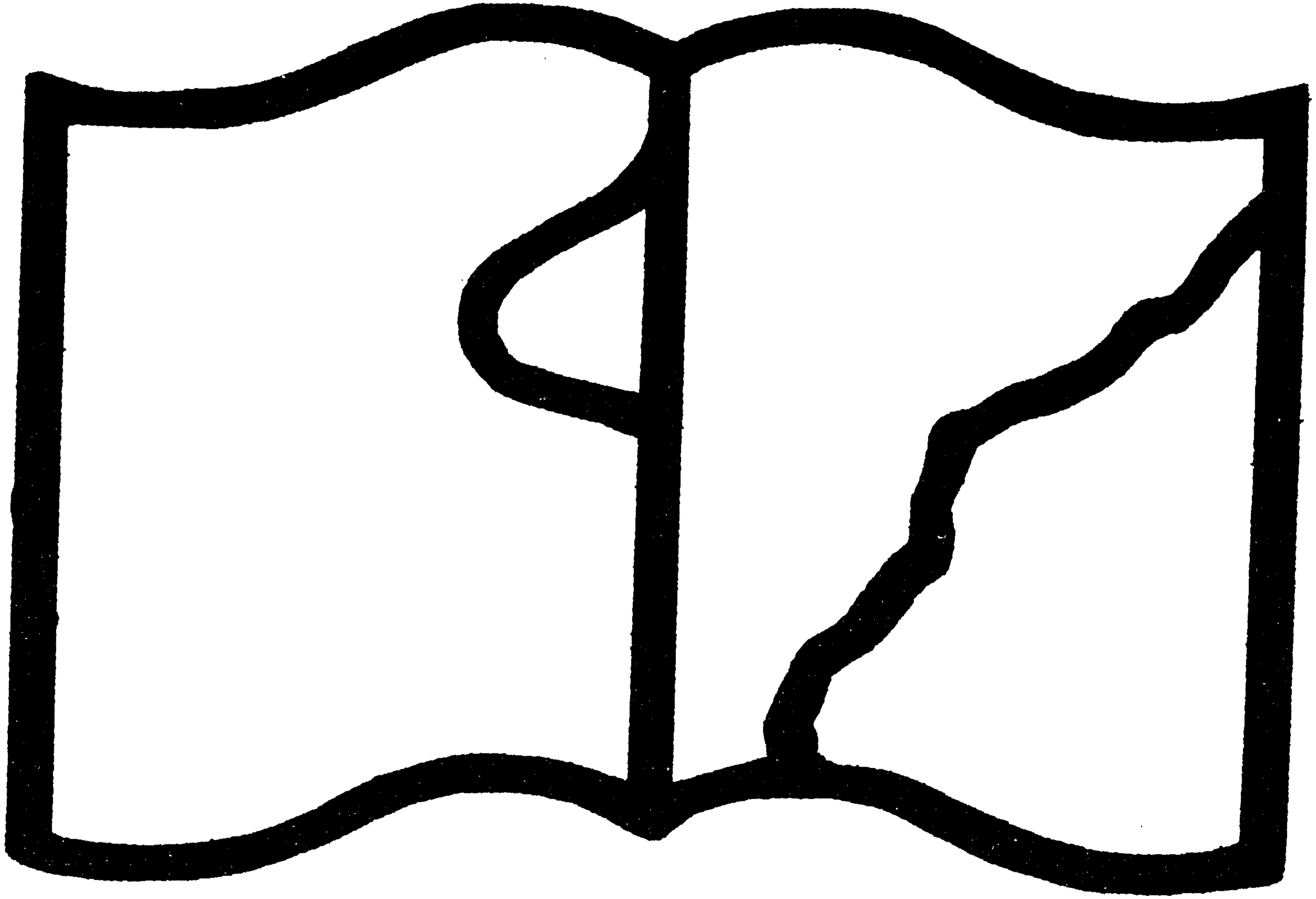

filij dei ſedes demonū cadentiū ſunt imple-
te. Deſiderabatur etiā ab inferioribus. ſcʒ
ſanctis de limbo vt inde extraherētur. qui
ibi detinebantur captiui. qui per aduentuʒ
filij dei liberati ſunt. Zach. ix. Tu autem in
ſanguine teſtamenti eduxiſti vinctos de la-
cu in quo nō erat aqua. Deſiderabatur ab
anterioribus ſcʒ patribus veteris teſtamē-
ti qui propter vehemens deſideriuʒ afflige-
bantur. ⁊ ideo ab ipſis patribus veteris te-
ſtamenti. vt perficerentur non amplius in
vmbra legalium ambulantes. neqʒ in ſpe
venturi anima affligeretur. quia ſpes que
differtur affligit animam. prouer. xiij. Vti-
nam diſrumperes celos ⁊ deſcenderes. yſa.
lxiiij. Deſiderabatur a poſterioribus ⁊ mo
dernis vt [illegible] eius fide ⁊ merito ſaluarētur.
non deſce[illegible]ntea amplius in infernū. quia
poſt ei[illegible]duentū ad celum aſcendunt oēs
qui [illegible]nt in ipſum. in vita glorie perma-
ſu[illegible] Joh. iij. Sic deus dilexit mundum. vt
[illegible]am filium vnigenitum daret vt oēs qui
[illegible]redunt in eum non pereant. ſed habeāt vi
tam eternam. Hic quidem aduentus tanq̄
re[illegible] magnifica valde et etiam res admirati
one plena ⁊ per multa tempora fuit ante p̄
nunciatus per multorum. oracula prophe-
tarum. Inter quos propheta quidā nomine
zacharias de numero. xij. ꝓphetarū ꝓlectū
aduentum a ſpūſancto doctus mirabiliter
prenunciauit ⁊ bene ⁊ de p̄nti tanq̄ de re
certa locutus eſt. cō. c. x. Exulta ſatis filia
ſion iubila filia hieruſalem. Ecce rex tuus
venit tibi iuſtus ⁊ ſaluator ipſe pauper. et
aſcendens ſuper aſinam et ſuper pullum fi
lium aſine. Mattheus autem hanc prophe
tiā recitat licet verba aliquantulū differāt
Et quia euāgeliū hodiernū ſolum propter
hanc prophetiam hodie recitatur. que xp̄i
aduentū veraciter exprimit ⁊ deuote. ideo
ſolum hanc prophetiam prout a mattheo
ſumitur proſequar in ſermone. hoc em̄ euā
gelium in dn̄ica palmarū cantatur. in qua
ea que in euangelio continētur ad litteram
contigerūt. ⁊ ideo ibi hoc euangeliū ſumit
ſuxta ⁊ proſequatur. In hac ergo pro-
phetia prout a mattheo ſumitur tria prin-
cipaliter cōtinentur. Primo em̄ ānūciatio
bona predicatoribus imperat. ibi. dicite Se
cundo cui bona ānunciatio annūcietur ſub
iungitur ibi. filie ſion. Tercio ipē aduentus
ſaluatoris mirabilis nūciatur. ibi Ecce rex
tuus venit tibi manſuetus. Primo ergo
bona annunciatio predicatoris imperatur
cum dicitur. Dicite. ſcʒ vos predicatores q
eſtis os dei. per. quos deus ipē loquitur ad
ſalutem. Iere. iij. Si ſeparaueris precioſum
a vili quaſi os meum erit. math. xiij. Non
enim vos eſtis loquentes ſed ſpūſſanctus.
Et ideo conſuetudo ē eccleſie vt hodie oēs
prelati predicent. Et omnes fideles debeūt
hodie ad predicationem ire vt audiāt bonā
ānunciationem quam deus homini ꝓmiſit.
et veraciter adimpleuit. Et ideo hoc bonū
nuncium de incarnatione filij dei. nec pre-
dicatores debent ſilere. nec fideles alij ꝓpt
negligentiam non audire. j. ad Corinth. ix.
Ve mihi ſi non euangelizauero. id eſt ſi nō
bonam annunciationem dixero. Euāgeliū
em̄ idem eſt quod bona annunciatio. ab eu
quod eſt bonum ⁊ angelus qđ eſt nuncius.
iiij. re. vij. Hec dies boni nuncij ē. ſi tacue-
rimus ⁊ noluerimus nunciare ſceleris ar-
guemur. Hic hiſtoriam breuiter vere ſicut
tunc erat obſeſſa ſamaria ⁊ in fortiſſima
anguſtia conſtituta. Nam caput aſini octo
ginta argenteis vendebatur. ⁊ tabi ſterco-
ris columbe. id eſt veſica propter grana ibi
latentia quinqʒ argenteis vēdebatur. ⁊ mu
lieres filios ſuos comederunt. vt. iiij. re. vj.
patet. Sic ante aduentū dei totus mundus
multis ⁊ magnis anguſtijs premebatur. et
cibi animarū ſcʒ dōa ſpūſſancti et virtutes
et verbum veritatis nimis erant cari. et ho
mines filios occidentes ydolis immolabāt.
quod erat iniquius quaʒ ipſos comedere.
Erant etiam homines infirmi virtute non
valentes malo reſiſtere. nec in bono profi-
cere. ſub ſeruitute viciorum detenti. Erant
etiam ignorantes et turpiter errantes. crea
turas creatorem credentes. et eis honores
diuinos ſtultiſſime impēdentes. et ideo ſub
poteſtate dyaboli tenebantur. propter que
oīa ī morte ad īfernū dſcēdebāt. ibi eternalit

cruciandi. Et ſic abiſſus humane miſerie d
aduentu filij dei indigebat abiſſum diuine
miſericordie petens vt ab his omnibus li-
beraretur ad vitā gratie transferenda. Ad-
uentus ergo filij dei dies boni nupcij fuit.
quem nullo modo celare debemus ſed ipm
reuerenter et deuote populis nunciare. et
hoc eſt quod hic mandat dicens. Dicite. i.
ānunciate et predicate diem leticie et grē ⁊
miſericordie plenū. quia ſaluator noſter iā
venit. yſa. lxj. Spūs domini ſuper me eo q
vnxerit me. euangelizare pauperibus miſit
me vt mederer contritos corde et predica-
rem captiuis indulgentiam et clauſis aper-
tionem et predicarem annū domino placa-
bilem et diem vltionis deo noſtro vt cōſo-
larer omnes lugentes et ponerē conſolatiō-
nem lugentibus ſion et darem eis coronam
pro cinere. oleum gaudij pro luctu. palliuʒ
laudis pro ſpū meroris: Nobis quippe leti
cia geminatur. Antiquis dicebatur ſalua-
tor noſter adueniet. ſed nobis dicitur. Sal-
uator noſter iam venit. Spes autē que dif-
fertur affligit animam. prouer. xiij. Et ideo
antiqui patres ſūme deſiderabāt quod nos
iam habemus. Bern. Ardorem deſiderij pa
trum ſuſpirantiū chriſti in carne preſentiaʒ
frequentiſſime cogitans confundor et cō-
pungor in meipſo et nunc vix contineo la-
chrymas ita pudet teporis torporiſqʒ miſe
rabilium temporū horum. cui nanqʒ noſtꝝ
tantum ingerit gaudiuʒ hoc munus gratie
exhibite quantum accenderat veteribus ſā
ctis deſiderium ſola promiſſio. Et ſic patet
primum. Secundo cui hec bona annun-
ciatio debeat intimari ſubiungitur qa filie
ſion: Sion erat arx et turris dauid in mōte
ſita. et figurat eccleſiam triūphantē q̄ ē arx
dei. Filia ſion erat ipſa ciuitas hierlʒ in val
le ſita que protegebatur ab arce ſion ſicut fi
lia a matre. et ſignat eccleſiam militantem q̄
protegitur et defenditur a triumphāte ſicut
filia a matre. Sic ergo illis qui ſunt in hie
ruſalem id eſt in eccleſia dei hec bona annū
ciatio predicari debet non ſaracenis: qꝛ ipſi
derident et nolunt audire. Nec iudeis vel
hereticis quia ipſi non credunt. ſed filij dei
incarnationē deprauāt. Matth. vij. Nolite
ſanctum dare canibus. et margaritas non
mittatis ante porcos. Chriſtianis ergo qui
ſunt in valle lachrymarū conſtituti et qui
ſe ſub manu dei humiliant et curant eius
voluntatem audire hanc bonam annuncia
tionem predicare debemus. Qui autem ſu-
perbiunt chriſtianorum et voluntatem dei
non curant audire ſed potius in plateis eli-
gunt morari et fabulas audire q̄ ad eccleſi-
am dei pergere pro ſalute verbum dei peni-
tus nauſeantes iudeis et ſaracenis peiores
in actibus virtuoſis predicare nō cogimur
nec debemus. Qui enim benedictionem no
luerit elongabitur ab eo vt dicit dauid ꝑe.
cviij. Matth. ij. Confiteor tibi pater celi ⁊
terre quia abſcondi. h a ſap. et pru. et re. ea
par. id eſt humilibus. Tales autem qui ver
bum dei contemnunt forte iudiciuʒ ſuſtine
bunt. Luce. x. c. Dico vobis q ſodomitis
remiſſius erit in die illa q̄ ciuitati illi. Et
ſic patet ſecundum. Tercio aduentus filij
dei mirabilis nunciatur. quia ecce rex tuus
Ecce in ſcripturis frequenter magne am-
mirationis ē nota. ſicut dicitur yſa. vij. Ec-
ce virgo concipiet et pariet filiū. Similiter
eſt hic. Iſte rex qui venit mirabilis eſt ſu-
per omnes qui fuerunt ac etiā ſunt futuri.
et ideo cū magna diligentia noſipſos prepa
rare debemus vt ipſi in natiuitate venienti
ſm eccleſie repñtationē reuerenter et digne
occurramus vt decet cum oliuis ⁊ palmis
vt turbe fecerunt. prout in hoc euangelio
continetur. Debemus ergo ei occurrere cū
oliuis et vera pace pectoris ad deū et cor-
poris ad proximum et cum operibus miſe-
ricordie. Hec enim duo oliua ſignificat. ſci
licet pacem in folijs et miſericordiam pro-
pter oleum quod generat. per quod miſeri-
cordia deſignatur. Unde in ſignum pacis co
lumba detulit ad noe in ore ſuo ramū oliue
virentibus folijs. vt patet geneſis octauo.
Item debemus occurrere cum palmis. id
eſt cum victoria viciorum et demonum.

Nam palma victoriam deſignat vt marti-
res in ſignum victorie ad palmam depigun-
tur et antiq palmam tribuebāt marti qui ē
deus belli Occurramus ergo obuiam ſal-
uatori noſtro ipſum recepturi tam humi-
liter q̄ deuote Amos.iiij. Prepa te in oc
curſuȝ dei tui iſrael facilis enim ē via hem
ardus Non oportet te homo maria tranſ-
fretare non penetrare nubeſ nō tranſualpi
nare neceſſe eſt.nō grandis oſtēdit tibi via
vſq3 ad temetipſum occurre deo tuo vſq3
ad cordis compunctōem ꝛ oris cōfeſſioneȝ
. E. Aſſignant autem in ꝓphecia predi
cta quattuor ratōnes quare eum ſuſcipere
debemus cuȝ magna diligentia ꝛ reuerētia
corpis atq3 mentis Primo ꝓpter dignita
tem quia rex.Secundo ꝓpter ꝓprietatem
quia tuus.Tercio ꝓpter vtilitatē q2 venit.
Quarto ꝓpter manſuetudinem quia man
ſuetus Primo ergo debemus eū ſuſcipere
reuerenter ꝓpter dignitatem quia rex . Et
attende qualis rex . certe non quales alij
immo multū differt ab omnibus alijs. D
Que autem differentia in quinq3 maxime
apparet Primo ī vniuerſalitate quia iſte
eſt rex vniuerſalis ſcȝ celi et terre et iferni
et omnia ei obediunt ꝛ reuerent Phil.v.
Dedit ei nomem qđ eſt ſup omne nomē vt
in nomine ieſu omne genu flectatur celeſti
um terreſtriū ꝛ infernoꝝ Sed alij ſunt re-
geſ ꝑticulares quia ſolū terre nec toti9 ter
re ſed alicuius ꝑtis Secundo in ꝑpetuita-
te quia rex eſt ꝑpetu9 Dañ.vij. Poteſtas
eius ꝑtās eterna que nō auferet Apo.xix.
Habet in veſtimento ſuo ꝛ in femore ſuo
ſcriptum Rex regum et dominus dñantiū
In natiuitate apparuit q̄ ſit rex regnū et
dominus oīm quia natus eſt intacto ſigillo
virginalis pudoris Vnde natus ē rex.ma-
thei.Secūdo Vbi eſt qui natus eſt rex. iu
deoꝝ Alij autem fiūt reges ſed nō naſcunt
reges.vñ nō ſunt reges a natura ſed a for-
tuna.nō ſunt ꝑpetui reges ſȝ ad modicū tē
pus vſq3 ad mortem Tercio in potentiali
tate ꝛ ꝑtāte.quia eius potētia extendit ſim
pliciter ad omnia ſcȝ ſpūalia et corꝑalia et
celeſtia ꝛ terreſtria.et ad animā et ad cor-
pus et ad omnia bona tam nature q̄ fortu
ne et glorie et gratie et ad ea que ſunt ꝛ ad
ea que non ſunt Math.xxviij.Data ē mi-
hi omnis poteſtas in celo et in terra Sed
potentia aliorum dominoꝝ extenditur ſo-
lum ad corꝑa et ideo poſt occaſionē corpo
rum nō poſſunt facere amplius et idcirco
modicū ſunt timendi Sed iſte rex p9 occi-
ſionem corꝑis poteſt animam mittere ī ge-
hēnam in ꝑpetuo cruciāda.et ideo ſol9 iſte
timendus Lu.xij.Nolite timere eos q oc-
cidunt corpus et poſt hoc non habent am
plius quid faciant.timete eum qui poſtq̄
occi.habe.ptā.mitte.in gehen.Quarto in
perfectōne quia in omnibus ſimpliciter eſt
perfectus et in ſcientia et virtute et breui-
ter in omni re Sed alij domini in nullo ꝑ-
fecti ſunt Et ita eſt ꝑfectus iſte rex q̄ ī nl
lo diſcere vel errare poteſt Quinto in pre
miorum largitate quia innumerabilia ꝛ in
audita ſtipendia ſuis militibus elargitur.
quia cuilibet militi totum regnum ſuū do
nat Luce.Viceſimoſecundo.Ego diſpono
vobis ſic diſpoſuit mihi pater me9 regnū.
Quod regnum eſt ipſe deus omne bonum
continens . Omnes autem alij reges dant
premia miſera ꝛ caduca.Ac etiam Allexā
der qui omnes alios in largitate exceſſit.
qui diuiſit regnum ſuum duodecim pueris
ſuis dum adhuc viueret vt patet . Primo
Macħ.j.et ꝑ conſequens poteſtatem et re
gna ſimul donauit et quia hec ſimul om-
nia cum vita perduntur ideo modicuȝ de-
dit Chriſtus autem perpetua largitur ex
quibus omnibus regis magnificentia de-
monſtratur. Secundo debemus eum re-
uerenter ſuſcipe propter proprietatem . q2
tuus.Eſt enim noſter.non eſt enim rex ſar
racenoꝝ vel tartaroꝝ . quia in ipſum non
credunt neq3 iudeoꝝ quia ipſum negaue-
runt dicenteſ Regē nō habem9 niſi ceſarē
Io.xix.Nō em̄ terreat nos potētia caro
enim ꝛ frater pater noſter eſt.Ita accidit
de xp̄o et nobis ſicut de Ioſeph erga fra-
tres ſuos qui amplexatus eſt eos dicēs.no
lite timere pro ſalute em̄ vr̄a miſit me de9
ante vos Geneſ.xlv . Bernar. Puto q̄

chriſtus non poterit me deſpicere os ex oſ-
ſibus meis et caro de carne mea Sed qdaȝ
maledicti chriſtiani dicunt ſicut iudei . Nō
habemus regem niſi ceſarem.quia eligūt ſi
bi regem ſcȝ dyabolum qui cedit eos forti
tudine in anima et corꝑe Ceſar enim dicit
a cedendo Iob.xiiij.Ipſe eſt rex ſuꝑ om-
nes filios ſuꝑbie Chriſtum autem qui om
nium pinguedine virtutum et ſpūſſancti ḡ
tiis vngit nos nolunt ſuꝑ ſe regnare Chri-
ſtus enim idem eſt qđ vnct9 Lu.xix. No-
lumus hunc regnare ſuꝑ eos. E. No-
ta ergo q̄ iſte rex caro ꝛ frater noſter ē no
bis miſſus a deo q̄tum ad tria Primo ad
exemplum et in exemplū noſtre actōnis vt
ipſum ſequamur in oꝑibus virtuoſis Exo.
xxv.ca.Omnia fac ſcđm exemplar qđ ti-
bi in monte monſtratum eſt.i.in xp̄o. Io.
xiij.Exemplum enim dedi vobis vt quem
admodū ego feci ita et vos faciatiſ In cu
ius figura in altum leuatus eſt vt ab omni
bus poſſit videri.tanq̄ ſignum directū Yſa
ye.v.Leuabit ſignum in natōes .Secundo
in precium iuſte redemptōnis Eramus em̄
debito inſolubili obligati ſed ꝑ ſuū ſangui-
nem nos redemit Apoc.v. Redemiſti nos
deo in ſanguine Caros ergo nos habet q2
care nos emit.Tercio in premiū beate re-
nuntiatōis quia ipſe eſt tota merces Ioħ.
xvij.Hec eſt vita eterna vt cognoſcant te
ſolum deum verum et quē miſiſti ieſuȝ xp̄ȝ
Vbi nota de Ioſeph q̄ dedit Beniamin
fratri ſuo vterino duplicem partem Chri-
ſtus autem eſt frater noſter ex vtroq3 ꝑen
te qđ non conuenit angelis Ad Hebre.ij.
Nuſquam enim angelos apprehendit ſed
ſemen Abrae apprehēdit Et ideo duplicē
ꝑtem nobis confert.angelis autē ſolū vnā
quia in anima et in corꝑe nos glorificat.
Ioħ.x.Ego veni vt vitam hēant ꝛ abun-
dantius hēant ſcȝ q̄ angeli q2 in corꝑe ꝛ ī
anima beati erimus Yſa.vj.In terra ſua
duplicia poſſidebūt Tercio debem9 eum
reuerenter ſuſcipe ꝓpter vtilitatem q2 ve-
nit nobis ad noſtram vtilitatem tantuſ em̄
et talis rex dignatus eſt venire in carne et
tot labores ſuſtinere et tantam mortem ſo
lum ꝓpter noſtram cōmodum. F. Vbi
nota q̄ rex iſte venit nobis.xij.modiſ Pri
mo venit vt vita ad nos viuificandū quia
omnes in peccatis eramus Io.x.Ego ve-
ni vt vitam habeant Item ego ſum panis
viuus qui de celo deſcendi ſi quis man . ex
hoc pane viuet ineter.Io.vj.Secundo ve
nit vt lux ad nos illuminandū quia in tene
bris habitabamus Yſa.ix.Habitantibus
in regione vmbre mortis lux orta eſt eis.ꝑ
uulus enim natus eſt nobis et filius datus
eſt nobis Tercio venit vt medicuſ ad ſanā
dum quia magnus vbiq3 iacebat egrotus.
vnde medicinas ſalutareſ ſcȝ ſacramēta ec
cleſie inſtituit omnem morbum expellentia
Quarto venit tanq̄ gigas ad nos de pote
ſtate dyaboli eripiendū quia omnes ab eo
detinebamur Ad col.j.c. Qui eripuit nos
de poteſtate tenebraꝝ.id eſt. demonum . et
tranſtulit in regnum dilectōnis filij ſui.lu.
xi.Cum fortis armatus cuſtodit atri.ſu.in pa
ce ſunt omnia que poſſidet Quinto venit
tanq̄ iuſtus ad opera dyaboli deſtruend a.
et nos per gratiam iuſtificandum quia om
nes peccatores eram9 diuina miſericordia
indigentes vt dicitur.Rom.xxxj. Iohan.
Tercio In h̄ apparuit fili9 dī vt diſſoluat
opera dyaboli Ad Roma.Sexto . Veius
homo noſter.id eſt.concupiſcentia mali ſi-
mul crucifix9 eſt cum chriſto vt deſtruatur
corpus peccati.id eſt.congeries peccatoruȝ
Vnde in ꝑmiſſa zacħ .ꝓphetia dicitur Ec-
ce rex tuus venit tibi ſanctus et ſaluator.
Sexto venit tanq̄ ignis ad corda noſtra ig
ne ſpūſſancti inflammandum . quia omnes
ꝓpter inabundantem maliciam infrigidati
eramus Math.Viceſimoquarto.Quoniā
abundabit malicia refrigeſcet caritas mul
torum Hoc frigus chriſtus venit expelle.
Lu.Duodecimo.Ignem veni mittere in
Et ideo in ſpē ignis ſpiritumſanctū ſuper
apl̄os miſit Septimo venit tanq̄ redēptor
ad ꝑciū ꝓ nobis ſoluēdū ꝛ nos liberati re-
ſtituēdū q2 oēs vt obſides pro debito ꝑmo
rū ꝑentū ī carcere iferni detinebamur ꝑs.
lxviij.Que ñ rapui ſcȝ in cruce tūc exolue
bā.q2 q pccm̄ nō fecit penā peccoꝝ ſuſtinuit

et exoluit et per conſequens nos liberauit.
ioh.xviij.Si filius vos liberauit vere libe
ri eritis.ad galath.iiij.Itaqȝ iam nō ſumꝰ
filij ancille ſed libere.ſup.matris eccſe qua
libertate xp̄s nos liberauit. Octauo venit
tanq̄ȝ mediator ad nos patri reconciliādum
et pacificandū.ga omnes inimici dei eramꝰ
ad Ro.v.Cōmendat deus caritatē ſuam ī
nobis.quōm cū inimici eſſemus recōciliati
ſumus deo per mortē filij ſui.Ioh.x.Me
dius autem vrm ſtetit ſcȝ coram deo ad nos
recōciliādum.Ipſe tanq̄ȝ mediator recepit
vulnera que deus humano generi inferebat
yſaie.liij.Vulneratus eſt propter iniqtates
noſtras.attritus eſt propter ſcelera noſtra.
Vn̄ in eius natiuitate angeli cecinerunt pa
cem ſanctā dicentes.In terra pax ho.lu.ij
Nono venit tanq̄ȝ theſaurus ad nos veris
diuicijs prediſandum et replendum.ga oēs
mendici eramus.ad col.ij.Ipſe eſt in quo
ſunt omnes theſauri ſapientie et ſciētie dei
abſconditi.ad ro.viij.Quō non etiam cuȝ
illo omnia nobis donauit.Profecto g non
habet deum nihil omnino habet.et qui ha
bet deū predíues eſt.Augu.Habens aurū ī
arca diues nō eſt.habens deū in conſciētia
diues eſt.Io.iiij.Qui biberit ex hac aqua
ſitiet iterum.qui autē biberit ex hac aqua
quam ego dabo ei non ſitiet ineternū. Deci
mo venit tanq̄ȝ clauus ad nos in vna fide
et cultura vnius dei et vna lege et vna ec
cleſia inſimul vniendum.quia diuiſi eramus
in omnibus ſupradictis.et alius ſic.et alius
ſic ibat.Ioh.x.Alias oues habeo que non
ſunt ex hoc ouili et illas oportet me addu
cere et vocem meam audient.et fiet vnum
ouile et vnus paſtor.Vndecimo vēit tanq̄ȝ
deus ad humanam naturam exaltandum.
quia valde depreſſi eramus.Qui enim do
mini omnium conſtituti fueramus.ſub ele
mentis mundi eramus ſeruientes .vt dicit
apoſtolus ad galath.iiij.Et vide quantum
exaltauit eam.quia deus factus eſt homo.
et homo veraciter eſt deus.et ideo extunc
angelus recuſauit ab homie adorari.vt pa
tet apoca.xxij.quando angelus dixit iohā
ni volenti ſe adorare.Vide inqt ne feceris

conſeruus enim tuus ſum et confratrum
tuorum.Duodecimo venit tanq̄ȝ dominus
ad nos in ciuitatem noſtram celeſtem redu
cendum a qua omnes exulabamus.Iohā.
xij.Ego ſi exaltatꝰ fuero a terra omnia tra
ham ad meipſum.id eſt hominem qui cum
omnibus cōmunicat.ad ephe.iiij.Aſcendēs
chriſtus in altum captiuam duxit captiuita
tem dedit dona hominibus. Quarto de
bemus eum ſuſcipere reuerēter propter mā
ſuetudinem.quia cum ſit rex celi et terre ve
nit tamen humilis et manſuetus ſimilis no
bis cum lege manſuetudinis et amoris.
¶ Et hoc quidem ſatis cōgrue propter
quattuor.Primo propter ſalutem quaȝ ve
nerat dandam.non enim tunc venit ad mū
dum iudicandum ſed ſaluandum.Ioh.iij.
Non enim miſit deus filium ſuum in mun
dum vt mundum iudicaret ſed vt mundus
ſaluaretur per ipſum.Quando enim ad iu
dicandum venerit tunc cum maieſtate ma
gna veniet et virtute.Salus autem in hu
militate conſiſtit.Iohā.xxij.c.Qui humi
liatus fuerit erit in gloria.Vt ergo oſtende
ret ſalutem anime in humilitate conſiſtere.
ideo humiliter venit.Math.iij .Sic decet
nos implere omnem iuſticiam.id eſt omnē
humilitatem.Secundo propter exemplum
quo nos venerat informandum et docēdū.
Ipſe enim venit nos docere cōtemnere mū
dum et mundana.ergo vt nos veraciter do
ceret et informaret debuit ip̄e proſpera mū
di deſpicere et humiliter ambulare. Phil.
ij. Humiliauit ſemetipſum formam ſerui
accipiens.Et ideo poſtq̄ȝ lauerat pedes di
ſcipulorum dixit.Exemplum enim dedi vo
bis vt quēadmodum ego feci.ita et vos fa
ciatis.Ioh.xiij.Tercio ꝑpter diuinam vir
tutem monſtrandam.ga ſi cum potentia vt
reges mundi veniſſet.conuerſo fidelium at
tribueretur potentie armorum et non vir
tuti diuine.ſicut patet de cultura deorū quā
romāi principes violenter ꝑ potentiam
armoꝝ in totū mūdū induxerūt.ꝑpter hoc
etiā elegit cōtēptibiles perſonas ad ſui co
mitatū vt totū dī virtuti aſcribat. j.coꝝ.j.
Vid.vo.v.frēs g.n.m.ſa.ſ.c.ſȝ q̄ ſt. ſūt mū

di elegit deus.In quo apparet ꝙ chriſtus
vere fuit deus qui ſic abiecte venit.et tamē
totum mundū cōuertit a ritu nociuo et vſi
tato ad fidem arduam intelligendum et for
tem operādum.Ex quo ſoluitur queſtio de
machometo que multos ad ſuam fidem cō
uertit.ga ritus ille facilis eſt ad intelligēdū
et operādū.et ideo multos attraxit.Quar
to propter cōgruū attractatū oſtendendū.
Si em̄ cum potētia veniſſet.fuiſſet a nobis
timore habitus potius q̄ȝ amatus.timor au
tem non eſt cōueniens attractatiuū ad deo
ſeruiendum ſed amor.Nā qui ex timore ſer
uit nō meretur ſed qui ex amore.imo perfe
cta caritas foras mittit timorē vt dicitur.j
ioh.iiij.Et ideo manſuetus et humilis vēit
vt a nobis potiꝰ ametur q̄ȝ timeatur ⁊ nos
ad ſe per amorem attrahat.Hier.xxxj.In
caritate perpetua dilexi te.ideo attraxi te
miſerans.Ioh.vj.Nemo poteſt ad me ve
nire niſi pa. q mi.m trax.eū per amorē.ſicut
attrahitur ouis dū ramus viridis ei oſtēdit
vt dicit augu.⁊c. ¶ Seqtur tractatus.
¶ Circa aduētū filij dei ſiue incarnatōȝ
ſex vidēda ſūt. Primo an filiꝰ dei fuiſſet
incarnatꝰ ſi hōnō peccaſſet.Et dicēdum ꝙ
ſic probabiliter.Nam ſi homo nō peccaſſet
fuiſſet incarnatus ad cōplementū beatitudī
nis humane vt homo eſſet beatus ī anima
et in corpore.Nā beatitudo hominis in co
gnitione humanitatis et diuinitatis chriſti
conſiſtit.iuxta illud ioh.xvij. Hec eſt vita
eterna vt cognoſcāt te ſolum verum deū et
quem miſiſti ieſum chriſtū.Nō autē fuiſſet
incarnatus ad patiēdum pro homine ſicut
poſtea principaliter fuit. ¶ Secundo
videndum eſt quomō deus dicitur veniſſe ī
mundum cum ipſe ſit vbilibet.cuius ratio
eſt.quia ipſe eſt bonum infinitū omnia bo
na in ſe continens et ipſe in omnibus conſi
ſtēs.et ideo oportet ꝙ vbiqȝ ſit.Auguſtinꝰ.
Deus eſt vbiqȝ.Eſt enim intra omnia non
incluſus.extra omnia non excluſus. ſupra
omnia non eleuatus.Et dicendum ꝙ filius
dei dicitur veniſſe in mundum inquantum
nouo modo cepit eſſe in mūdo quo ante nō
fuerat ſcilicet per carnis aſſumptionem.Et

propterea vocatur aduentus filij dei in car
nem. Tercio videndum eſt cum ſm̄ Au
guſtinum indiuiſa ſint opera trinitatis.cui
us ratio eſt.quia cum operatio procedit ab
eſſentia vt dicit phus.et vna ſit eſſentia ī tri
nitate diuina.oportet ꝙ in ea ſit vna opera
tio.quare ergo filius dicitur incarnatus et
non pater nec ſpiritusſanctus.Et dicēdum
vt dicit Auguſtinus.ꝙ tota trinitas opera
ta eſt incarnationem ⁊ omnia humana ope
ra chriſti dicitur feciſſe.Sed quia in trini
tate eſt relatio realis conſtituens ſiue diſtin
guens realiter perſonas diuinas.ideo perſo
ne diuine ſunt diſticte adinuicem et vna nō
eſt alia.quia pater non eſt filius nec ſpiritꝰ
ſanctus.et aliquid competit vni quod non
competit alij.Sicut generatio competit pa
tri et non filio nec ſpirituiſancto.et ꝓceſſio
cōpetit ſpirituiſancto et non patri vel filio
et gigni eternaliter et incarnari tēporaliter
filio et non patri vel ſpirituiſancto.Et ad
hoc videndum pono duo exempla.Vnū ꝓ
laicis in predicatione.et aliud pro clericis
in ſermone.Exēplum pro laicis ē ſcriptura
alicuius carte.Scripturā cm̄ alicuiꝰ carte
operātia ſunt cor.imaginatio et manus.ga
cū omnis motus ſit a corde manus nō pōt
ſcribere niſi moueatur a corde.Similitēr ſi
imaginatio nō imaginaret̄ ornātias corporū
lraꝝ nunq̄ȝ manus ſcriberet.de manu mani
feſtū eſt.Et tñ q̄uis hec tria operātia ſunt
ſcripturam tam̄ ſola manus dr̄ ſcribere ſed
nō cor vel imaginatio.Sic ē in ꝓpoſito .ꝙ
q̄uis tota trinitas incarnationē ſit operata
et alia opera hūana xp̄i. tñ ſolus filius dei
fuit incarnatus mortuus et ſepultus rēſur
rexit et aſcēdit in celū.Exēplum quātū ad
clericos ē in ſilogiſmo.dicat̄ ſic.oīs hō hēt
animā.petrus ē hō.ergo petrus hēt aiam.
manifeſtū ē ꝙ hāc cōclōnē.ſ.petrꝰ hēt aiaȝ
fecit volūtas mēoria ⁊ intellectꝰ ſiue rō ga
ſi volūtas noluiſſet ſilogiſare ꝑdicta conclō
nō eſſet habita.⁊ ſi mēoria nō retinuiſſet ꝑ
miſſas nō aſſenſiſſet cōclōni.et ſi rō nō ſilo
giſaſſȝ nō hēret ꝯclō ⁊ tñ q̄uiſ hec tria op
ent̄ ꝯclōnē tñ ſola rō dr̄ ſilogiſare.ſic ē ī tri
nitate circa īcarnatōȝ filij dī q̄ȝ īcarnatō ſolo

Filio dei competit. ℞ Quarto videndū
eſt quō filius dei factus ē hō. Et dicendū ꝙ
per aſſumptionē anime ꝛ corporis factus ē
homo ex qbus hō cōſtat. Sed cauendum ē
hic qꝛ ex vnione anime ꝛ corporis cōſtituit
perſona hūana que dicitur hō. ſed in xp̄o nō
fuit ſic. ſed ſolū fuit ibi perſona diuina, ꝛ nō
hūana. quia vnio duarū naturaꝝ facta ē in
vna diuina perſona et nō duarū perſonarū
in vna natura. Sic ergo perſona verbi dei
ex eo ꝙ aſſumpſit animā et carnē ex quibus
conſtat hō facta ē homo natura hūana que
ſemper ē verus deus in natura diuina. et iō
quod erat permanſit. ꝛ qd̄ nō erat aſſumpſit
Vñ filius dei ſm naturā humanā operatuſ
eſt omnia humana et natiuitatē et mortem
et ſm diuinā operatus eſt omnia opera que
ſolus poterat facere. Nō autē per cōtrariū
accidit in morte. quia non dicitur filius dei
mortuus fuiſſe ex eo ꝙ dimiſerit animam et
carnem quas nunq̄ꝫ dimiſit. ſicut dicitur fa-
ctus hō. eo ꝙ corpus et animam aſſumpſit.
Sed dicitur mortuus fuiſſe ex eo ꝙ ſepata
eſt anima a carne. ſicut alij hoīes ex eo ꝙ
ſeparatur anima a carne mori dicuntur.
M Quinto videndū eſt quare ſolus fi
lius dei dicitur incarnatus et nō pater nec
ſpūſſanctus. Et dicendū ꝙ incarnatio cōpe
tit filio et non patri. nec ſpirituiſācto. Per
incarnationem em̄ filius dei factus eſt filiꝰ
virginis. ſed de ratione filij ē ꝙ generetur ꝛ
naſcatur. et habeat patrē et matrē quod nō
competit patri nec ſpūiſancto. ſed ſolū filio.
Et ideo filius dei eternaliter genitus a pr̄e
cepit in tēpore habere matrē. et ex ea naſci.
Et quia omnia que ad rationē filiationis
pertinēt ei cōpetūt et nō patri vel ſpūiſācto
ideo ſolus ipſe debuit incarnari. Itē filiꝰ dī
eſt dei virtus et dei ſapiētia. oīa ordinans. ꝛ
oīa perficiēs vt dicitur. j. Cor. j. Si ergo
pater veniſſet in mūdum ad docendū hoīes
et patiendum pro eis. et filius remanſiſſet ī
celo ad gaudēdum. fuiſſet valde vituperoſū
filio. Et ideo decens fuit vt filius veniret ī
mundum ad perficiendū omnia et ad ordi-
nandum tanq̄ꝫ dei virtus et dei ſapientia vt
ſicut deus pater per ipſum fecerat hominē
ita per ipſum reficeret. Spūiſancto autem
nullo modo incarneri cōpetēbat. qa ipſe ha
bet a carnalibus ad celeſtia eleuare. Ezech.
viij. Et eleuauit me ſpūs inter celum ꝛ ter-
ram. Vñ ſi ipe fuiſſet immixtus carni ꝛ car
nalibus. feciſſet contra naturā ſpūs. et ideo
non decebat ipſum incarnari. ℞ Sexto
videndū eſt quare fuit neceſſariū filium dei
incarnari. qa ſicut ſolo verbo fecit mūdum
et hominē. ita ſolo verbo potuit eū reficere
Et dicendum ſm Augu. Deus non reſpicit
quid poſſit facere. ſed q̄d deceat ipſū facere
et ſit cōueniens rationi et nature rei. Et ſm
hoc fuit cōueniens filiū dei incarnari multi
plici ratiōe. Primo ratiōe manifeſtationis
miſericordie diuine. Nā ante aduentum filij
dei deus manifeſtauerat valde iuſticiā ſuaꝫ
et non miſericordiam. nam vſqꝫ tūc in toto
mundo iuſticia regnabat. qd̄ patet quantuꝫ
ad omnē locū. ad omnē pplm̄. et ad omnem
perſonā. Quantū ad omnē locū patet ꝙ iu
ſticia regnabat. quia in celo vnde eiecti ſunt
angeli. In aere vbi proiecti ſunt demones.
In paradiſo vñ eiectus eſt hō. In mundo
vbi factū eſt diluuiū. In limbo vbi detine-
bantur patres pro peccato primi parentis.
In purgatorio vbi purgabantur iuſti. In
inferno vbi tormētabantur damnati. Et ſic
miſericordia alicui nō regnabat niſi in celo
reſpectu remanētiū angelorū. ps̄. xxxv. Dn̄e
in celo miſericordia tua. Idem patet q̄ꝫtum
ad omnē pplm̄. Nā in pplo gentili magnas
iuſticias exercuit deus. et multis peſtilētijs
ipſum tradidit. vt patet in pharaone et exer
citu eius. qui omnes ſubmerſi ſunt in mari.
vt patet exo. xxiiij. Item patet in exercitu
ſennacharib. de quo angelus dn̄i mille octo-
gintaquinqꝫ ſimul interfecit. vt patet yſaie.
xxxviij. Et que maior peſtilentia q̄ꝫ eſſe ſub
poteſtate demonū et ydolis immolare. quod
populus gentilis an̄ aduentū filij dei facie-
bat. In populo etiā dei ſcꝫ iudaico magnaſ
iuſticias inter multa beneficia exercuit deꝰ
Nā ſexcenta milia que egreſſa ſunt de egip
to proſtrata ſunt in deſerto. et a ſerpētibus
et igne conſumpta. et ſolum duo terrā pro-
miſſionis intrauerunt. Proinde tradite ſūt

plures pene vſqꝫ ad conſūmationem in ma
nus inimicorū. Idem patet quantū ad oēm
perſonā. Nam non valebat fides qa Abraā
fidelis et oēs patriarche ad inferos deſcē
derunt. Non lex vel prophetia. qa moyſes ꝛ
omnes prophete illuc ibant. Non dignitas
ſacerdotalis vel regalis. qa aaron et dauid
et omnes ſacerdotes illuc deſcēderunt. Non
ſapientia vel fortitudo. qa ſalomon et ſamp
ſon et omnes ſapientes et fortes ad inferos
ſunt detracti. Non ſanctitas vel iuſticia. qa
iob thobias ꝛ etiā iohānes bap. et oēs iuſti
illuc ibant. Iob. iij. Vbi cōſtituta ē domus
omni viuenti. At vbi venit plenitudo tēpis
ſcꝫ incarnationis filij dei. miſit deus filium
ſuū in ſimilitudinem carnis peccati cū ſacco
gratie ꝛ miſicordie pleno qbus totā terram
repleuit. ps̄. xxxi. Miſericordia dn̄i plena eſt
terra. Que maxime in incarnatiōe filij dei
demonſtrata eſt. que apparet ī celo quod ab
hominibus poſſidetur. in terra que illumi-
nata ꝛ ſanctificata eſt preſentia ſaluatoris.
in inferno qui fuit euacuatus. in omni pplo
et in omni perſona. qa quicūqꝫ volunt pn̄t
ſaluari et celum intrare. j. thi. iij. Qui vult
omnes homines ſaluos fieri. Miſericordia
ergo regnat ſuper oīa opera dei. ps̄. cxliiij.
Miſationes eius ſuper omnia opera eius.
O Secūdo rōne iuſte ſatiſfactiōis. Nā
peccatū humane nature qd̄ in oēs tranſit
fuit quadrupliciter infinitū. Primo qa con
tra infinitū bonū cōmiſſum. Secundo quia
infinitis bonis nos priuauit. ſcꝫ iuſticia ori
ginali et ſtatu innocentie et gratia et gloria
dei. Tercio quia infinitos infecit et inficit
propter quod oēs naſcimur filij ire. Ephe. ij
Eramus natura filij ire. Quarto qa infini-
tis malis nos addixit. Iob. xiij. Homo natus
de muliere ꝛc. repletur multis miſerijs. Cū
ergo deus ſit iuſtiſſimus et nihil impunituꝫ
relinquat et peccatū non poſſit ad ordinem
reduci iuſticie niſi per ſatiſfactionē ꝯdignā
oportuit ꝙ aliqs ſatiſfaceret cuius meritū
eſſet infinitum et q eſſet ſupra totā naturaꝫ
ſicut peccatū totā naturā corrupat. Nullꝰ
aūt purus hō poteſt eſſe meriti infiniti nec
ſupra totā naturam imo omnes ſūt meriti
finiti et infra naturam et iō oportuit ꝙ ta-
lis eſſet deus. Deus aūt nō peccauit ſed hō
Et ideo vt iuſta fieret ſatiſfactio oportuit
ꝙ eſſet deus et homo ſimilis. deus qui poſ-
ſet et homo qui deberet. Et ideo oportuit fi-
lium dei incarnari vt ī natura hūana iuſte
ꝓ hoīe ſatiſfaceret. in quo apparuit max-
ima caritas dei. qꝛ cum ī tota natura nullꝰ
inueniretur qui poſſet ſatiſfacere voluit fi-
lium ſuum aſſumere carnem vt pro homi-
ne ſatiſfaceret. Ro. propter nimiam carita
tem qua dilexit nos deus filium ſuum miſit
in mundum. ℞ Tercio ratiōe ſūme cōmu-
nicationis. Bonum enim vt dicit dyoniſiꝰ
eſt ſuipſius communicatiuū et quāto me-
lius ē. tanto magis ſe communicat. vt patet
in luce que omnia corpalia in bonitate ex-
cedit et ideo magis ſe cōmūicat. Cum ergo
deus ſit ſummū bonū. ſūme ſe nobis debuit
cōmunicare. Sūme autem cōmunicationis
modus fuit per incarnationis miſterium.
Quarto rōne deſiderij naturalis. Natu-
rale em̄ deſideriū hominis eſt eſſe beatū nec
aliquid natura patitur eſſe fruſtra. quia de-
monſtraret imperfectionē autoris nature.
quod eſt impoſſibile. Homo autē naturali-
ter deſiderat eſſe beatus. Beatitudo autem
hominis cōſiſtit in cognitiōe deitatis et hu-
manitatis chriſti. io. xvij. Hec eſt vita eter
na ꝛc. Ergo ad cōplementū et perfectionē
beatitudinis in qua ſola naturale deſideriū
hominis perficitur et quieſcit. deus debuit
incarnari etiam ſi homo nō peccaſſet vt di-
ctum eſt ſupra et ideo ſācti naturaliter ad-
uentum chriſti deſiderabāt dicentes. Vtinā
diſrumperes celos et deſcenderes. yſa. lxvij
Quinto ratiōe cōpaſſionis vt ſcꝫ poſſet
his qui temptātur et affliguntur cōpati. vt
dicit apſus ad hebre. ij. Nobis autē cōpati
in natura diuina non poterat. et ideo natu-
raꝫ humanam decuit ipm̄ aſſumere in qua
his q temptanſ compateretur ꝛ miſericors
fieret. Non em̄ pena et afflictio pene cog-
noſcitur niſi ꝑ expientiam et ideo aſſumpſit
carnem vt penas noſtras experiret. et ꝑ cō-
ſeqn̄s nobis cōpateretur et miſicors fieret
et ab ipſis pēis tandē nos liberaret. Debuit

enim per oīa fratribus ſimilari vt miſicors
fieret.hebꝛe.ij. Sexto ratione repletiōis
ſicut ēm nec fruſtra aliquid ita nec vacuū
poteſt cōſiſtere in natura.Manifeſtū ē aūt
ꝙ demones de celo cadendo manſiones eoꝝ
vacue remanſerūt q̄ per ſolum meritū filij
dei fuerūt hominibus pꝛeparate.Jo.xiiij.
In domo pa.m.mā. mul.ſunt.ſcʒ vacue.ſi
quo minus dixiſſem vobis qa vado parare
vobis locū.Opoꝛtuit ergo filiū dei incar-
nari vt in carne aſſumpta mereretur nobis
illarū manſionū adeptionē.et ſic replerētur
Et ideo dicūt theologi ꝙ tantū durabit mū
dus ad minus donec ille manſiones ab ho-
minibus repleātur.Quis grego.aliter dicat
ſcʒ ꝙ tantuʒ durabit mūdus donec ibi ſunt
homines in equali numero angeloꝛū Se
ptimo rōne cōpletionis vt ſcʒ omnis modꝰ
pꝛoductionis hoīs compleretur.Nā p̄mus
homo pꝛoductus fuit ſine patre et matre.ſ.
adam.ſecūdus ſcʒ eua pꝛoducta fuit ex p̄re
et ſine matre.omnes alij ex patre et matre.
Reſtabat autē quartus modus vt qs pꝛo-
duceretur ex matre ſine patre.quod pꝛodijt
chꝛiſtus in eſſe.et in hac quarta generatōe
filij dei in terrā ſuam ſcʒ in hierlm celeſteʒ
per chꝛiſti meritū redirent.Sicut in figu-
ra deus dixit abꝛae gen̄.iij.Generatiōe au
tem quarta reuertetur ppl̄s meus huc.ꝛc̄.

Sermo ſecūdus de epiſtola.

S Cientes quia hoꝛa eſt iam nos
de ſomno ſurgere.Ro.xiij.Cō
ſuetudo eſt qn̄ aliquis magnꝰ
dn̄s venit ad aliquā terrā alie-
nam ꝙ homines illius terre dirigūt nūcios
ad exquirēdum qn̄ dn̄s iſte fuerit pꝛope ter
ram vt tunc milites et pedites oꝛnati per-
gāt ei obuiam ipſum honoꝛifice recepturi.
Quia ergo ſm reputatōnem eccleſie rex nr̄
xp̄s filius dei et terre in pꝛoximo ē vt deſcē
dat ad nos nobis maxima dōaria largiturꝰ
ideo apl̄us in p̄nti epl̄a tanq̄ȝ nūcius et ſpe-
culatoꝛ eccleſie affirmat dicēs.Scientes qa
hoꝛa ē iam vt ſurgamus et nos p̄paremus
et occurramus in occurſum obuiā ſaluato
ri nr̄o.Amos.iiij.c.Pꝛepare in occurſum
dei tui iſrael.Quia et ſi ſecūdum carnē nō

ſit modo venturus ad nos tamen veniet in
mentem ſi erimus p̄parati.Jo.xiiij.Ad eū
veniemus et manſiouē apud eū faciemus.
Circa hāc p̄parationē apl̄us in p̄nti epl̄a
quattuoꝛ facit.Pꝛimo ergo hoꝛtatur nos
vt ſurgamus et pꝛeparemus nos ad occur-
rendum obuiā regi noſtro.in pꝛincipio epl̄e
Secūdo duas cauſas aſſignat quare ē ſur-
gendum et regi nr̄o obuiandum.ibi.Nunc
ēm pꝛopioꝛ eſt nr̄a ſalus q̄ȝ cū credidimus.
nox p̄ceſſit dies autē appꝛopinquabit.Ter-
cio inducit volentes occurrere vt non indi
gna induant ad digne occurrendum tāto re
gi.ibi.Abijciamus ergo opera tenebꝛarum
et induamus arma lucis.Quarto oſtendit
que ſint indigna oꝛnamēta in qbus ei occur
rere nō debemus.et q̄ digna in qbꝰ ei humili
ter eſt obuiandum.ibi.Nō in cōmeſſationi-
bus et ebꝛietatibus.ꝛc̄.ſed induimini dn̄m
ieſum chꝛiſtū: Pꝛimo ergo apl̄s hoꝛtat
nos vt ſurgamus et p̄paremꝰ nos ad occur
rendum obuiam regi nr̄o xi.Sciētes qa tē-
pus et hoꝛa eſt vt de ſomno toꝛpoꝛis et ne-
gligentie ſurgamus vt occurramus obuiaʒ
ſaluatoꝛi nr̄o.pꝛouer.xiiij. Vſqʒquo piger
doꝛmis.Item ſicut oſtiū vertitur ī cardine
ſuo.ſic piger in lecto ſuo.in eodem.xxvj.c.
Maxime autē ſurgendum ē a ſomno culpe
et peccati.Eph.v.Surge qui doꝛmis et ex
urge a moꝛtuis et illuminabit te chꝛiſtus.
P Deſignatur autē peccatū per ſom-
num pꝛopter quinqʒ.Pꝛimo qa ſicut ſom-
nus reddit hominē inſenſibilem.ſic peccatū
Pꝛouer.xxiij.Traxerūt me et ego nō ſenſi
verberauerūt me ꝛ ego nō dolui.Trahitur
hō a demone cuius ſeruus factus ē alſ nō
auderet euʒ trahere.et nedum trahitur.ſed
et hoc nō ſentit.Hoc figuratū fuit.iiij.re-
gum.vi.de militibus regis ſirie quos heli-
ſeus duxit in ſamariam percutiens cecitate
quos rex iſrael voluit occidere ſed heliſeuſ
nō permiſit.Ita demon poſtq̄ȝ traxerit ho-
minem ad peccatū ſtatim vellet occidere et
ducere in infernū.ſed deus nō permittit ex
magna miſicoꝛdia.Tren̄.iij.Miſericoꝛdie
dn̄i multe.qa nō ſumus conſumpti.Et non
ſolū trahitur ſed etiā verberat et vulnerat

SERMO II

letaliter et totus expoliatur.Luc̄.x.c.Qui
etiam diſpoliauerunt eum et plagis impoſi-
tis abierunt ſemiuiuo relicto.Et tamen nō
dolet.imo letatur quod peius eſt.pꝛouer.ij
c.Letantur cum malefecerint et exultant ī
rebus peſſimis.Secundo quia ſicut ſomnꝰ
eſt quedam imago moꝛtis.et anima in pec-
cato manens moꝛtua eſt.quia ſeparata eſt
a vita vera ſcʒ deo que eſt beata vita ani-
marum.Joh.x.c.Ego ſum reſurrectio et
vita.Vera moꝛs quā homines non timent
eſt ſcʒ ſeparatio anime a deo qui eſt beata vi-
ta animarū.Et ideo dicitur in pſal.Moꝛs
peccatoꝛū peſſima.Tercio quia ſicut ſom-
nus reddit hominem ſimilem beſtijs pꝛo tē
poꝛe illo.quia dicit ph̄us in dimidio tēpis.
ſcʒ in quo doꝛmimus non differimus a be-
ſtijs.ita peccatū.p̄s.xlviij.Hō cū in hono-
re eſſet non intellexit.cōparatus eſt iumen-
tis inſipientibus et ſimilis factus eſt illis.
Boe.Hominis iſta conditio ē ut ſi ſe noſſe
deſierit infra beſtias redigatur.Sicut ergo
ligatur beſtia et ducitur ad macellum ita li
gatur peccatoꝛ et ducitur ad infernū.pꝛuer
v.Funibus peccatoꝛū ſuoꝛū quiſqʒ cōſtrin-
gitur.Math.xxi.Ligatis manibus et pe-
dibus mittite eum in tenebꝛas exterioꝛes.
Quarto quia ſicut ſomnus facit ea appare
re que non ſunt.et videtur doꝛmienti ꝙ ſit
dn̄s et ꝙ habeat veſtes pꝛecioſas ꝛ ſimilia
fantaſmata generat.ſic peccatū facit appa-
rere ea que nō ſunt.yſa.xix.Sicut ſomniat
eſuriens et comedit.cū autem fuerit exper-
gefactus vacua eſt anima illius ſic erit mul
titudo omnium gentiū.Facit enim peccatū
apparere vmbꝛas ac ſi apparerēt verba bo
na.qn̄ autem peccatoꝛ fuerit excitatus per
penam tunc cognoſcet ꝙ bona mundi ſunt
vmbꝛa.Vnde impij qui ſunt in inferno di-
cunt illud ſap̄.iiij.c. Tranſierūt omnia illa
tanq̄ȝ vmbꝛa.Facit enim peccatum malum
apparere bonum.et econuerſo.et hoc ſic.qꝛ
coꝛrūpitur palatū rationis anime.Auguſt.
Palato nō ſano pena eſt panis qui eſt ſua-
uis.et oculis egris odibilis eſt lux que pu-
ris eſt amabilis.yſa.v.Ve qui dicitiſ malū
bonum.et bonum maluʒ.ponētes tenebꝛas

lucem.et lucem tenebꝛas.ponētes amarum
in dulce.et dulce in amarum.Quinto ſicut
ſomnus facit videri doꝛmienti illa eſſe ve-
ra pericula que non ſunt.et vera pericula
facit eum non timere.vt ſi latro eſſet ſupꝛa
eum volens eum ſtrangulare.ſic peccatum
facit peccatoꝛem ſupꝛa modum timere peri
cula mundi et diſpendia rerum tempoꝛaliū
que pericula non ſunt.et vera pericula.ſcʒ
perdere virtutes et ſeparí a deo et moꝛi in
anima non timet.Paupertatem enim mun
di et abiectionem nimis timet.et pauptatē
et confuſionem eternam non timet.p̄s.xxiij
Illic trepidauerūt timoꝛe vbi non erat ti
moꝛ.Talis em̄ ſomnus quo peccatoꝛes doꝛ
miunt eſt ſomnus confuſionis et moꝛtis.
Hiere.iij.c.Doꝛmiemus in confuſione no-
ſtra.Sic doꝛminit ſampſon in gremio dali-
cis.iudic̄.xvj.Et ideo talis ſomnus eſt pe-
nitus deſerendus.j.theſ.v.Non doꝛmiamꝰ
ſicut et ceteri ſed vigilemus ſed ſobꝛij ſimꝰ.
Surgamus ergo cariſſimi et obuiā eamus
ſaluatoꝛi noſtro.Pꝛouerbiū eſt.qui mane
non ſurgit dietam poſtponit.Et ſic patet p̄-
mum. Secundo apl̄us duas cauſas aſſi-
gnat quare ſurgendum eſt et regi nr̄o obui
andum. Pꝛima ſumitur a pꝛopinquitate
glorie.ſecunda a pꝛopinquitate gratie.ibi.
Nox pꝛeceſſit dies autem appꝛopinquabit.
Dicit ergo ſic.Dixi quia hoꝛa eſt a ſomno
ſurgendi peccati et pigricie vt obuiemuſ re
gi noſtro.quia nunc noſtra ſalus ſcʒ deus.
qui eſt ſalus eterna et gloria beatoꝛū pꝛo-
pioꝛ nobis eſt q̄ȝ eſſet ſup.pꝛimo cū credidi
mus qn̄ ſcʒ fidem recepimus. Quanto em̄
plus viuimus tanto pꝛoximioꝛes moꝛti ſu
mus in qua chꝛiſtus nobis bene operātibꝰ
aduenit mercedem eternā redditurus.apoc̄
xxij.Ecce venio cito et merces mea mecuʒ
eſt reddere vnicuiqʒ iuxta opera ſua.Jac̄.
Confirmate coꝛda vr̄a quoniam aduentus
domini appꝛopīquabit.Et eſt opoꝛtuna rō.
ſi non eſſemus valde coꝛrupti.quia omnis
motus vel naturalis vel voluntarius mo-
uetur feruentius dum appꝛopinquat fini.
Vnde ph̄s dicit ꝙ naturalis motus in fine

augmentatur.ſed violentus remittitur Et
Gre.dicit ſup illud Job.iij. Gaudentqȝ
vehementer quaſi effodientes theſaurum.
Qui theſaurum fodit tanto anxius eſſo-
diendo laborat quanto ſe theſauro appro-
pinquare exiſtimat Vel ſalus eterna propi
or dicitur non a proximatōe loci ſed debiti
quanto enim poſt ſuſceptam fidem plura
bona operamur tantomagis ſalus eterna ap
propinquat nobis ety nopſi Math. Quar
to ca. Penitentiam agite appropiquat .n.
regnum celoꝝ Jaco.iiij. Appropinquate
deo ꝛ appropinquabit vobis Secundā ra
tionem ponit dicens Nox preceſſit Sicut
enim nox et dies ſunt continua et vnum nō
poteſt appropinquare niſi alteꝝ diſcedat ſic
culpa et gratia In infuſione enim grē cul
pa expellitur Et hoc eſt qd dicitur Nox p̄
ceſſit. Surgendum eſt enim quia nox p̄ceſ-
ſit dies autem appropinquabit Nox inquā
culpe et infidelitatis et ignorantie quibus
dormiebamus p̄ceſſit et per dei gratiam re
ceſſit Dies autem.i.illuminatio gratie ap-
propinquauit ſolem iuſticie mundū irradian
te Malach. Quarto. Timentibus deū orie
tur ſol iuſticie Sic ergo patet ꝙ ſurgere d̄
bemus et ire obuiam quia et gloria eius et
gratia appropinquauit gratia facit nos ſur
gere ꝛ ambulare ꝛ gloria trahit Quid er-
go moriamur ꝙ non imus obuiam regi no
ſtro Mich.ij. Surgite abite.quia non ha-
bet hic requiem. R Ubi nota ꝙ quat
tuor nos īducūt ad ſurgenduꝫ ꝛ eundū ob
uiam chriſto Primum eſt gallicantus diui
uine predicatōnis dum enim dies appropi-
quat galli cantare frequentant ꝛ tunc via
tores ſurgunt ꝛ in viam ſuam vadunt Ca-
riſſimi ecce nūc dies in quo omnes prelati
et predicatores p̄dicant quia in hodierno
euangelio eis mandatur dum dicitur dicite
vos ſcȝ p̄dicatores filie ſyon id eſt. eccleſie
fidelium vt ſurgant ꝛ preparent ſe ad obui
andum regi ſuo qui venit ei manſuetus et
benignus Dicitur ꝙ leo timet vocem galli
ferocior ergo leone qui vocem predicato-
ris non timet qui eſt preco dei minans pe-
nam et p̄mittens gloriam Secūdum eſt ta

ctus diuine correctōnis Viator enim q̄ n
ſurgit ad vocem galli debet excitari p tra-
ctum Sic deus hominibus qui ad verbuꝫ
predicatōnis ſurgere a peccatis ꝛ ad ſe re-
diue nolunt aduerſa euenire p̄mittit vt ad
deum ire cogantur Gre. Mala que nos h̄
premunt ad deum ire compellunt. Actuuꝫ
Duodecimo. Percuſſoqȝ latere petri.ex-
ci.e.dicens Surge veni ꝛ conti.ce.ea.d̄ ma
nu eius Petrus in vinculis herodis. pec
cator in vinculis dyaboli Que dū ex late-
re p aduerſa p̄cutitur.quaſi equus calcari
bus excitatus ſurgit et ad deum vadit. et
tunc vincula peccatoꝝ ſoluuntur. Sic fu-
it tactus Saulus ꝛ ſurrexit Paulus ꝛ ad
deum redijt. Actuum. Nono. Et bene dic
ex latere quia aduerſa nō principalit̄ ꝛ di-
recte deus irrogat peccatori ſed p̄pter pec
cata et ideo multum debemus timere pec-
care ꝛ ſi non p̄pter penas eternas ſaltē tē-
porales quas deus p̄pter peccata irrogat.
et quas p̄pter merita auertit Exemplū de
Achab de quo dicitur.iij. Regum.xxi.nō-
ne vidiſti Achab humiliatū corā me pro-
pter qd non inducam malum in diebus eiꝰ
Iere.xviij. ꝙ ſi gens illa egerit penitenti
am a peccato ſuo agam ꝛ ego penitentiaꝫ
Tercium eſt dies diuine illuſtratōnis qꝛ ſa
tis eſt piger viator qui et ſi non ſurgit ad
cantum galloꝝ neqȝ dum excitatur ñ ſur-
git ſaltem orto iam ſole Cum ergo dies ḡ-
tie appropinquauerit vt dictum eſt omni-
no ſurgere et ire chriſto obuiam debemus
ypſa, Ego ſto ad oſtium et pulſo ſi quis apa
ruerit mihi introibo ad illum Secūdo co
rinth. Sexto. Ecce nunc acceptabile. ecce
nunc dies ſalutis Nimis eſt acceptabile il-
lud tempus quando deus querit ad nos in
trare qui eſt omne bonum. Quartum eſt
ſtrepitus ambulantium p viam recte opa-
tōnis Conſueuerunt enim viatores ad ſtre
pitum ambulantium ſurgere et ambulare.
Reducamus ergo ad memoriam exempla
ſeruoꝝ dei quos deus de mortuis viuos fe
cit tanq̄ȝ carbones ſuccendit ſicut auguſtio
fecit et tunc velotius ſurgemus et ſecure.
ad deum accedemus Hoc fuit figuratum

in turbis de quibus dicitur in euāgelio ho
dierno ꝙ precidebant ramos de arboribus
et p̄ſternebant in via Precidere ramos d̄
arboribus eſt accipere exempla ſanctoruꝫ
Precidamus ergo ramos obedientie ab
Abraam. Ramum penitentie a Dauid.
ramum fidei a Petro. ramum dilectionis
a Johanne. ramuꝫ humilitatiſ a beata vir
gine. et ſic de alijs Et nota hic ꝙ turbe p̄ci
debant ramos arborum fructiferarum. ꝛ.
ſcilicet oliuarum et palmaꝝ. Quidam pre
cidunt ramos arborum infructiferarum et
dum exemplum accipiunt in peccato.
Dauid et non a penitentia. qui dicunt ſic
Dauid peccauit et penituit ſic et ego poſſū
peccare et penitere Magdalena peccauit.
Petrus peccauit Paulus peccauit. ſimili
ter ergo et ego poſſum peccare ꝛc̄. et ſic pȝ
ſe. Tercio apl̄us inducit chriſto volētes
occurrere vt indigna ornamenta abijciant
et digna aſſumant dicens. Abijciamꝰ ergo
opera tenebraꝝ ꝛc̄. Si ergo tenebre receſ-
ſerūt ergo opera illaꝝ debent recedere.
S Opera ergo mala dicūtur opa tene-
brarum p̄pter quattuor. Primo quia ex
tenebris ignorantie ꝛ erroriſ oriūtur Phi
loſophꝰ. Errāt omnes qui peccant ſcilicȝ
in aſſumptōne minoris Quia peccator di
cit fornicari eſt malum ſed fornicari cum
iſta non videtur ſibi malum ſed delectabile
bonum Prouer.ij. Omnis emptor di. ma
lum eſt. malum eſt. cum receſſerit gloriat.
Sap̄.v.ca. Errauimus a veritate ꝛ ſol iu-
ſticie non luxit nobis Secundo quia tene-
bras querunt et in tenebris fiunt Job.iij.
Omnis qui male agit odit lucem Job.xx
iiij.ca. Si ſubito videant auroram arbitrā
tur vmbram mortiſ Tercio quia in anima
tenebras ſpūales inducūt Pſal.lxxxi. Ne-
ſcierunt neqȝ intellexerunt in tenebris am-
bulant. Primo. Jo.j.ca. Qui odit fratrē
ſuum in tenebris eſt Quarto quia ad eter
nas tenebras ducunt Math.xxij. Ligatis
manibus et pedibus mittite eum in tene-
bras exteriores. Sed quia vt dicit Au-
guſtinus non ſufficit abſtinere a malo niſi
homo faciat quod bonum eſt. ideo poſtq̄ȝ

abiecerimus opera tenebraꝝ debemus īdu
ere arma lucis ſcȝ virtutes que aiaȝ ornēt
et defendant in pugna ſpūali Eph.vj. In-
duite arma dei vt poſ. ſtare aduerſus inſi.
dyaboli.ij. Coꝝ.x. Arma malitie noſtre nō
ſunt carnalia ſed ſpiritualia Induamꝰ er
go virtutes vt honeſte ambulemuſ ſicut in
die ſcȝ in apto ad edificatōem p̄ximorum.
Math.v. Sic lucet lux veſtra coram hoi
nibus vt videāt opera veſtra bona. Eph.
Quinto. Ut filij lucis ambulate. T
Nota ꝙ virtutes ꝛ opera virtutum quat-
tuor bona efficiūt in homine p̄ut hic inuit
Primum eſt quia tanq̄ȝ veſtes operiunt ſml
titudinem peccatoꝝ.j. Pe.iiij. Caritas o-
perit multitudinem peccatoꝝ Et hoc ſic i-
nuitur cum dicitur Induamur. Veſtes.n.
induuntur Secundum eſt quia defendunt
hominem tam in vita q̄ȝ in morte. tam i p̄-
ſenti q̄ȝ in futuro ab omnibus animam im
pugnantibus Ecc̄.xxix. Sup ſcutum poten-
tis et ſup lanceam aduerſus inimicū tuum
pugnabit Tho.iiij. Elemoſina ab omni pec
cato ꝛ a morte liberat ꝛ non patitur aiam
ire in tenebras Hoc innuit cū dicitur Ar-
ma Arma enim defendunt Tercium eſt qꝛ
ornant et decorant hominem Pſal.xl iiij.
Aſtitit regina a dextris tuis in veſtitu de
aurato circūdata varietate Veſtitus deau
ratus ſunt opa in caritate facta Veſtitus
vero luto circūdatus ſunt opa extra carita
tem facta Varietate vero circūdatus ē or
natus ille quando abundat diuerſis generi-
bus bonoꝝ opeꝝ Prouer.iij. Stragulatā
veſtem fecerunt ſibi id eſt variaꝝ ꝛ multa-
rum virtutum. Et hoc ſic innuitur cum di-
citur Lucis Lux enim ornat Eſt enim ſe
cundum ph̄um ypoſtaſis coloꝝ. Unde quā
do mulieres volunt pulcre apparere. tunc
ornant ſe ſeu colorant Quartum ē qꝛ fide
lem exhibent nobis ſocietatem Ipſe enim
non deſerunt nos quādo alia omnia nos d̄
ſerunt ſcȝ in morte. Diuitie delicie ꝛ hono
res ꝛ omnia nos deſerunt Apo.xiiij. Opa
enim illoꝝ ſequūtur illos Peccatores fa-
ciūt ſicut columba nidificans in feneſtra
vbi plures pullos amiſit Thezauriſant cū

mundo iſto vbi omnes anteceſſores ſui tan-
tum theſaurum amiſerūt. Oſee. vij. Et fa-
facta eſt quaſi columba ſeducta non habēs
cor id eſt ſenſum. Mundus iſte eſt ſaccus
pertuſus. de quo dicitur aggei. j. Qui merce-
ces congregauit miſit eas in ſaccū pertuſū.
Foramen mundi eſt mors per quam omnia
recedunt. et ideo nullo modo theſaurizan-
dum eſt in mundo. Matth. vj. c. Nolite vo-
bis theſaurizare theſauros in mundo iſto
ſiue in terra vbi erugo et tinea demolitur.
et vbi fures effodiunt et furantur. Theſau-
rizandum eſt ergo operibus bonis que in
celo conſeruantur et nunꝙ nos deſerunt.
Matth. eodem. c. Theſaurizate vobis the-
ſauros in celo vbi nec erugo nec tinea de-
molitur. et fures non effodiunt nec furātur
Et hoc innuitur cum dicitur ſic. Ut in die
honeſte ambulemus. In die ſcʒ domini qñ
veniet ad iudicium particulare in morte
vniuſcuiuſqʒ. et ad iudicium vniuerſale in
fine mundi. Tūc enim honeſte ambulat hō
quando bonam ſocietatem habet. Si ergo
habuimus opera virtutum que ſola nos co-
mitantur tunc in die domini honeſte ambu-
lemus. Et ſic patet terciū. Quarto oſten-
dit que ſunt indigne ornamenta q̄ abijcere
debemus ad eundum obuiam regi noſtro.

V. Indigna vero ornamenta ſunt ope-
ra mala que naſcuntur ex duplici radice. ſ.
ex carnis concupiſcentia. Et hoc ſic primo
tangitur cum dicitur. Non in cōmeſſatiōe
Et ex ſpūali malicia. et hoc ſic tangitur ſe-
cundo cum dicitur. Nō in contentione. Ad
hanc duplicem radicem omnia mala redu-
cuntur. Dicit ergo ſic. Abijciamus opera
tenebrarum et induamuſ arma lucis vt ho-
neſte ambulemus et procedamus digne ob-
uiam regi noſtro venienti non ambulantes
in cōmeſſationibus. Cōmeſſationes ſūt mu-
tue inuitationes et conuiuia facta per ſim-
bola. que prohibet ſalomon prouer. xxiij.
Noli eſſe in conuiuijs potatorū nec in cō-
meſſationibus eorū qui carnes ad veſcēdū
conferunt. quia vacantes potibus et dātes

ſimbola cōſumentur. Et ebrietatibus. Lu-
ce. xxj. Uidete ne grauentur corda veſtra
crapula et ebrietate. X. Ebrietas eſt ni-
mia potatio. a qua propter tria cauere de-
bemus. Primo quia ad luxuriā prouocat.
prouer. ij. Luxurioſa res eſt vinū et tumul-
tuoſa ebrietas. Hiero. Uēter mero eſtuās
facile ſpumat in libidinē. id eſt in luxuriā.
Secundo quia ſpiritū ſuffocat. Oſee. iiij.
Fornicatio et vinum et ebrietas auferunt
cor. Ideo enim ebrius ē quaſi beſtia. et nō
diſcernit. Propter quod noe iacuit denuda-
tus in tabernaculo. gen. ix. Et loth cū filia-
bus dormiuit. vt patet in eodem. Tercio qꝛ
ſubſtantiam minuit et annihilat. Eccl. xix.
Operarius ebrius non locupletabit. Sic
ānihilauit ſubſtantiam ſuam ille filius p-
digus viuendo luxurioſe. vt dicitur luc. xv.
Neqʒ ambulemus in cubilibus. hoc ē ſm
morem pigritantium in lectis ſuis. vigilan-
tibus em̄ prouenit regnū celorū et non dor-
mientibus quibus dicitur amos vj. Ue vo-
bis qui dormitis in lectis eburneis et laſci-
uitis in lectis veſtris. Cogitare em̄ deberēt
tales ꝙ chriſtus dicit matth. viij. Uulpes
foueas habēt et volucres celi nidos. filius
autem hominis ⁊c. Neqʒ ambulemus in
impudicicijs. hoc eſt in immūdicijs carnis
ad quas inducunt cubilia. Eph. iiij. Non
ambuletis ſicut gentes que tradiderunt ſe
impudicicijs. Eccl. xxiij. Aufer a me vētriſ
concupiſcentiam et cōcubitus concupiſce-
tie non apprehendet me. Similiter nō am-
bulemus in peccatis ſpūalibus ſcʒ conten-
tione que ex ſuperbia naſcitur. prouer. ij.
Honor eſt homini qui ſeparat ſe a conten-
tione. Yſid. In nulla cauſa contendas. qa
contentio lites paſcit. fauces odiorū accen-
dit. et concordiam rumpit. Et emulatione
que naſcitur ex inuidia. Uel contentio re-
fertur ad verbum. emulatio autē ad factū.
Jaco. iij. Ubi zelus et contentio. ibi incō-
ſtantia et omne opus prauū. Poſtꝙ po-
ſuit que debemus abijcere. ponit ornamēta
que debemus induere dicens. Sed induimi-
dominum ieſum chriſtum. id eſt formam et

conuerſationem domini noſtri ieſu chriſti,
vt quō chriſtus ambulauit in ſanctitate et
iuſticia coram deo ⁊ omni populo. ita ⁊ nos
pro modulo noſtro ambulemus. Ad quod
tenemur. galath. iij. Quod baptiſati eſtis ī
chriſto ieſu chriſtū induiſtis. id eſt inouere
promiſiſtis. coll. iij. Induite vos ſicut electi
dei viſcera miſericordie. Sic erat indutus
apſus qui dicebat galath. ij. Uiuo ego iam
non ego. viuit vero in me chriſtus. Sic er-
go induti digne ⁊ honeſte ibimus obuiam
regi noſtro. Et tantum de epiſtola.

¶ Dn̄ica ſecunda de euāgelio ſermo. iij.

Erunt ſigna in ſole. et luna. et
ſtellis. Luc. xxj. Sancta mater
eccleſia ſicut pia ⁊ ſapiens ma-
ter omnes fideles chriſtianos
amore et timore tanꝙ chariſſimos filios
nititur ad viā veritatis reducere ⁊ ad vir-
tutum opera promouere. nūc in proſperis
blandiens. nūc terrens aduerſis. vt per dul-
cedinem premiorū inducat ad opera virtu-
oſa. ⁊ per terrorem tormentorum auertat
ab iniquitate malorum. Eſt enim in homi-
nibus ſicut in arboribus. Nam homo bōe
⁊ male arbori aſſimilatur. Eſt nanqʒ que-
dam arbor ſicut oliua que leniter debet tra-
ctari et fructus eius manibus colligi. et nō
ꝑtica excuti. al's ſequenti anno minus fru-
ctificaret. Eſt autem alia arbor vt nux cui-
us fructus non debet leniter manu colligi.
ſed ꝑtica excuti. vt ſequēti āno melius fru-
ctificet. Sic ſunt quidam tam bone natu-
re vt non indigeant verbere ſed ſolis ver-
bis veraciter corrigūtur. ⁊ quidam ſunt tā
peruerſe nature quibus verba nil conferūt
ſed indigent forti verbere. Exemplum pa-
tet in petro ⁊ paulo ⁊ alijs diſcipulis. Nā
petrus ⁊ iohannes ad ſolum chriſti verbū
omnia reliquerunt ⁊ ad deū veraciter ſunt
conuerſi. ⁊ alij diſcipuli. Paulus vero nō
verbo ſed forti verbere ē cōuerſus. proſtra-
tus ⁊ excecatus. Sic ergo ſancta mater ec-
cleſia in precedenti dominica ad conſolatio-
nem bonorum aduentum filij dei in mundū
ad memoriam reduxit. vt eos ad magnum
amorem alliceret. Qui quidem aduentus

totus fuit mellifluus et humilis ⁊ deuotus
ac a nimia charitate circumfluus. In hac
vero dominica ad terrorem malorum aduē-
tum filij dei ad iudicium generale in fine
mundi fiendum recolit ⁊ affirmat. vt eos
magno timore percuciat. vt per hoc a ma-
lis caueant perpetrādis. ⁊ ad bona excitēt
ſemetipſos. ⁊ ſi contingat. quia poſſibile eſt
noſtro tempore dictū iudicij euenire. ſimus
edocti de his que tunc euenire dicuntur.
Qui quidem aduentus totus erit horribi-
lis ⁊ amaritudine plenus. quia talis tunc
erit tribulatio qualis nunꝙ fuit. nec poſt-
modum eſt futura. vt dicitur matth. xxiiij.
De hoc ergo aduentu preſens euāgelium
tractat. ⁊ hunc in toto officio eccleſia ſuis
fidelibus recitat perhorrendū. In quo
quidem euangelio quinqʒ principaliter cō-
tinentur. Primū eſt ſignorum generale iu-
dicium precedentiū euentus. ⁊ hoc in prin-
cipio euangelij. Secundum eſt filij homis
ſcʒ chriſti ad iudiciū venientis aſpectus. ibi.
Et tūc videbunt filiū homis venientē ⁊c.
Tercium eſt ad iuſtos diuine conſolationis
afflatus. ibi. His autem fieri incipientibus
reſpicite ⁊c. Quartū eſt cuiuſdam ſimilitu-
dinis ad antedicta cernenda annexus. ibi.
Uidete ficulneam ⁊ omnes arbores. ⁊c.
Quintū eſt omniū predictorum certiſſime
adimpletionis tempus. ibi. Amen dico vo-
bis quoniam non preteribit generatio hec
donec omnia fiant ⁊c. Primo ergo poni-
tur ſignorū generale iudiciū precedentium
euentus. quia erunt ſigna in ſole ⁊ luna ⁊c.

Y. Et ponūtur euentura ſigna in fine
mundi circa quadruplicem creaturam. Et
primo circa creaturam celeſtem cum dicit.
Erunt ſigna in ſole ⁊ luna. Que autem ſint
iſta ſigna hic nō determinatur ſed in matth.
xxiiij c. vbi dicitur. Sol obſcurabitur ⁊ lu-
na non dabit lumen ſuum. Hoc eſt ſignum
in ſole ꝙ obſcurabitur. Qui quidem qua-
druppliciter obſcurabitur. Primo ad lrām
tunc erit generalis eclipſis ſcʒ virtute diui-
na in tota terra. Illa enim eclipſis ab alijs
differt. tum quia erit vniuerſalis. oēs autē
alie ſunt particulares. tū quia diu durabit.

ſed alie tam diu durant donec ſol tranſierit lunam interpoſitam inter ſolem et terram tum quia non fiet per lune interpoſitionem ſicut omnes alie. ſed per diuinam virtutem ſicut et in chriſti paſſione factum ē. Secūdo dicitur obſcurari propter maioris luminis ſuperuentionem. Nam vt dicit Hiero. ſol obſcurabitur nō diminutione ſue lucis abſcedente. ſed maiori luce ſuperueniente. ſcʒ chriſto qui eſt vera lux. Criſo. Sicut ī hoc ſeculo luna ⁊ ſidera obſcurantur orto ſole. ſic chriſti glorioſa apparitione ſol obtenebreſcit. ⁊ luna non dabit propriū iubar Et hoc erit poſt finem mundi. dū chriſtus ad iudicium veniet. ſed ad litterā obſcurabitur ante finem mundi. Tercio obſcurabitur metaphorice vt dicatur ſol obſcurari. quia ſeueram vindictam iudicis reſpicere non audebit. ſicut in paſſione chriſti radios ſue lucis retraxit. q2 chriſtū pendentem in cruce reſpicere non audebat. Augu. Merorem diei iudicij ⁊ tormenta pereuntiū neqʒ ſol neqʒ luna aſtra neqʒ terra aſpicere poterunt. ⁊ retrahent ſplendorem ſuū. Quarto poteſt intelligi ſol obſcurari miſtice. ſol enim miſtice chriſtus eſt qui tunc valde obſcurus erit. quia miraculis ⁊ predicatione non erit clarus. apoc. vj. Sol factus eſt niger quaſi ſaccus cilicinus. Antichriſtus autem erit valde clarus. quia vbiqʒ predicabit et miracula facere videbitur. quia vt dicit yſid. tunc omnia mirabilia auferentur a fidelibus. ⁊ antichriſtus ⁊ diſcipuli eius ea facere videbūt demonum operatione. ij. theſ. ij. Cuius aduentus erit ſm operatiōʒ ſathane in omni virtute ⁊ ſignis ⁊ prodigijs mendacibus. Apoc. xiij. c. Faciet ſigna magna vt etiam faciet ignem de celo deſcēdere in terrā in conſpectu hominū. et ſeducit habitantes in terra ꝓpter ſigna que data ſunt illi facere. Obſcurabitur eñ chriſtus quantū ad diuinitatem ꝙ nullus audebit ipſum predicare fuiſſe deum ſed purum hominem. Item quātū ad veritatem. quia nullus audebit ipſum predicare doctorem veritatis ſed falſitatis. Item quantum ad ſpūſſancti plenitudinē. quia nullus audebit ipſum confiteri plenum fuiſſe ſpūſancto. ſʒ ſpiritu maligno. Et ſic valde obſcurus erit chriſtus in mundo. Luna nō dabit lumē Ad litterā ſic erit. conſueuit enim lucere luna occulto ſole vel obſcurato. ſed tunc non ſic erit. ⁊ in horribilibus tenebris mundus inuoluetur. Vel miſtice per lunam ſancta eccleſia deſignatur. que tunc lumen doctrine non dabit. nec ſanctitas eccleſie miraculis fulgebit. Subtrahetur etiā ab ea lumē obedientie. quia omnia regna romano imperio rebellabunt. ⁊ omnes eccleſie rebellabunt eccleſie romane prope finem mundi. vt dicit glo. ſuper illud. ij. theſſa. ij. Niſi venerit diſceſſio primum et reuelatus fuerit homo peccati filius perditionis. Luna etiā vertetur in ſanguinē vt dicitur Iohelis. ij. quod ſolum miſtice accipiendum eſt. quia tunc eccleſia magnaʒ perſecutionem patietur ab antichriſto ⁊ eius nuncijs. et cruore maximo perfundetur. Apocalip. xiij. Et faciet vt quicunqʒ non adorauerit imaginem beſtie id eſt antichriſti occidatur. In eodem xvij. Et vidi mulierem ebriam de ſanguine ſanctorum ⁊ de ſanguine martyrum ieſu. Quoſdam autem antichriſtus trahit ad ſe timore tormētorū. dañ. xj. Ruent in gladio et in flāma et in captiuitatē ⁊ rapinā ʒ Et propter hoc tradet frater fratrē. et pater filium. eligentes potius in bonis ducere dies ſuos q̄ ſub tanta tribulatione rerum et perſonarum damna pati. Quoſdā trahit largitate munerū. quia inueniet theſauros abſconditos. quos demones reuelabunt. Dañ. viij. In copia rerū occidet plurimos Item multiplicabit gloriam. et dabit eis poteſtatem in multis et terram diuidet gratuite. In codē. vj. Quoſdam trahit deceptione miraculorum ſicut ſimplices et populares. Matth. xxiiij. Surgēt pſeudo chriſti. id ē falſi chriſti qui dicent ſe eſſe chriſtos ⁊ pſeudo prophete id eſt falſi prophete. et dabūt ſigna magna ⁊ prodigia magna. ita vt in errorem inducantur ſi fieri poteſt etiam electi. Et ſic chriſti eccleſia vndiqʒ confundetur. et lumen non dabit. ⁊ vndiqʒ ſāguine perfundetur. Stelle autem de celo cadēt

non quidem ſm ſubſtantiam que perpetue ſunt. Sed tripliciter dicuntur cadere. ſcʒ ꝓprie ſimilitudinarie et miſtice A. Proprie autem dicuntur cadere dupliciter. ſcʒ igneas comas emittendo. omnia eñ ſidera magnas comas a ſe emittent. vt circa vicinum aduentum alicuius magni domini ſolent euenire comete. et lumen ſuum retrahendo per aliquos dies ante iudiciū retrahent lumen ſuum. vt non videantur. Iohel. j. Stelle retraxerunt ſplendorem ſuū. Stelle autem ſimilitudinarie dicuntur vapores igniti in aere. qui cadendo coruſcāt in aere De quibus ſeculares dicunt ꝙ ſtelle cadūt quia tunc frequenter per aerem diſcurrent ad terrorem. Sap. v. Ibunt directe emiſſiones fulgorū. Miſtice autē ſancti doctores dicuntur ſtelle. iuxta illud dañ. xij. Qui ad iuſticiam erudiunt multos quaſi ſtelle in ꝑpetuas eternitates. Qui tunc obſcurabuntur et cadent. quia nō docebunt. Et multi propter timorē tormentorū ex celo eccleſie cadent. quia vt dicitur apoc. xij. Draco ille magnus traxit cauda ſua terciam partem ſtellarum et miſit eos in terrā. Secundo ponuntur ſigna circa creaturam terreſtreʒ tam terre q̄ maris cū dicitur. Et in terris preſſura gentium Tunc enim maior ꝑſſura erit q̄ vnq̄ fuit vel poſtmoduʒ ſit euētura Quadruplicem enim tribulationē paſſura eſt eccleſia. ſcʒ tyrānorum. hereticorum. et ypocritarū. quas iam paſſa eſt. quarta erit antichriſti ceteris maior. quam in fine mūdi patietur vt patet dañ. vij. Videbā inquit in viſu noctis et ecce beſtie quattuor magne aſcendebant de mari. Primā quaſi leena. Iſta eſt crudelitas tyrānorū. Secūda ſimilis vrſo. Iſta eſt verſucia hereticorū. Tercia ſimilis pardo. Iſta ē varietas ypocritarū et dolus. Quarta terribilis et fortis nimis. Iſta ſignat antichriſtū. Erit ergo tunc in toto mundo magna preſſura et in anima et in corpore. Nam cū perſecutione antichriſti erūt magne peſtilentie et fames et guerre et ſeditiones et terremotus. In mari etiaʒ erit ſignū magne et inaudite confuſionis et turbationis que nunq̄ ante fuit vt infra patebit. Tercio ponuntur ſigna circa rationalem creaturam. videlicet homines. Areſcent enim et erūt ſicci et pallidi quaſi mortui propter timorem eoꝝ que videbunt et expectabunt. quia ſpūs triſtis exiccat oſſa. prouer. xvij. Et que erunt illa B. Vbi nota ꝙ hiero. dicit ſe inueniſſe in ānalibus hebreoruʒ in quibus ſcriptum reperit ꝙ in fine mundi. xv. ſigna erūt in xv diebus ante diem iudicij. ſed an cōtinui ſint illi dies an interpellati non expreſſit. Nam prima die erigūt ſe maria omnia ſuper omnes montes. xl. cubitis ſtantia in loco ſuo quaſi murus. Secunda tantum deſcendent ꝙ vix videri poſſūt. Tercia maria redibūt in locum priſtinū. Quarta omnes piſces et belue maris et omnia que mouentur ī aqs congregabūtur ſuper aquas et dabūt vſqʒ ad celum rugitus. Quinta aues et omnia volatilia celi congregabūtur in campis inuicem plorantes et vlulantes et nō guſtantes cibū neqʒ bibētes. Sexta flumina ignea ſurgent ab occaſu ſolis vſqʒ ad ortum currentia. Septima oīa ſidera errantia et fixa ſpargent ex ſe comas igneas ſicut comete. Octaua erit magnus terremotꝰ ita vt oīa animalia proſternātur. Nona omnes lapides tam magni q̄ parui diuidentur in quattuor partes vnamquāqʒ aliam collidentē. Decima omnes planete et herbe et arbores ſanguineū fluent rorem. Vndecima oīa animalia exibunt de cauernis et ſiluis et venient ad campos rugientia et nihil guſtantia. Duodecima omnes mōtes et colles et edificia proſternentur et in puluerem redigentur. Tredecima exibūt homines q vivi remanſerunt de cauernis et ibūt velut amētes et non loquentes. Decimaquarta oīa corpora mortuorū ſtabunt ſupra ſepulcra parata ad reſurgēdum. Quintadecima cōburetur mundus et omnia habentia vitaʒ morientur. et ſtatim poſtea fiet iudicium. Nam ſtatim quattuor angeli ibūt ad quattuor partes terre dicentes. Surgite mortui venite ad iudicium. Matth. xxiiij. Mittet angelos ſuos cum tuba et voce magna. et congregabit electos a ſūmis celorum vſqʒ

ad terminos coꝝ. Hec autem mirabilia ꝑue
niunt propter duo. Primo vt magnū malū
futurum preueniant. Grego. Ultima tri-
bulatio multis tribulatiōibus ꝑuenitur. vt
per crebra mala que preueniunt indicentur
mala perpetua que ſubſequētur. multa em̄
debent mala precurrere vt malum ſine fine
valeant nunciare. Secundo vt ſint incita-
menta doloris et hominibus cōpati videā-
tur. Omnes enim creature cōpatiētur hōi
in iudicio. Nam ſol obſcurabitur. luna con
uertetur in ſanguinem. et ſic de alijs. cuius
rationem aſſignat criſo. dicēs. Patrefami-
lias moriēte domus tota turbatur. familia
plangit et nigris veſtimentis ſe induit. Sic
humano generi propter quod omnia facta
ſunt. circa finem conſtituto. totus deſtruit
mundus celi miſteria lugent et candore de
poſito tenebris induuntur. Durior eſt ergo
lapidibus qui hodie non plorat. ad cōpaſſi
onem non mouetur. hiere. vj. Luctū vnige
niti fac tibi planctū amarū. Quarto po-
nuntur ſigna cir a creaturam intellectualē
ſcꝫ circa angelos cum dicitur. Nā virtutes
celorū mouebuntur. ¶ Que cōmotio
ex tribus cauſabit. Primo ex timore cui-
uſdam reuerentie. iob. xxvj. Columne celi
contremiſcunt et pauent ad nutū eius. Be
da. Quid faciunt tabule qn̄ tremunt colū-
ne. quid virga deſerti patitur cū cedrus pa
radiſi percutitur. Secundo ex ꝑparatione
pugne. Criſo. Si rex proceſſurus cōtra ali
quem ad bellum expeditionem mandat in
populo dignitates omnes mouebuntur. et
exercitus excitantur et tota ciuitas fremet
quantomagis regi celeſti exurgente iudica-
re viuos et mortuos angelice virtutes cō-
mouebuntur. terribiles miniſtri terribilem
dominum precedentes. ante ipſum fulgura
viua pro lumine precedunt. pro tubis toni-
trua horrenda. Tercio ex horrore diuine
vindicte. Criſo. Quāuis angeli conſcij ſibi
non ſint. videntes tamen infinitas multitu-
dines damnari non intrepidi illic ſtabūt. Et
ſic patet primū. Tūc videbunt filiū hōis. ⁊c
In hac ſecunda parte ponitur filij homis
ſcꝫ chriſti ad iudiciū venientis aſpectus. et

hoc eſt. Et tunc videbunt filiū hominis ve
nientem ſcꝫ ad iudicium in nube materiali.
Actuū. j. Et nubes ſuſcepit eum ab oculis
eorum. Et ſequitur. Queadmodū vidiſtis
eum aſcendentem in celum ſic veniet. yſaie
xix. Aſcendet deus ſuper nubem leuē. Itē
in nube id eſt cum multitudine ſanctorum
et angelorum. yſa. ij. Dominus ad iudiciū
veniet cum ſenatoribus populi ſui. Cū po-
teſtate magna. quo ad humanitatē ſm̄ quā
dedit ei pater omne iudiciū facere. et maie-
ſtate quo ad diuinitatem. Primus aduēt⁹
fuit in humilitate magna et infirmitate. ſe-
cundus vero erit in poteſtate magna et ma
ieſtate. ¶ Circa hoc iudicium nota ꝙ
ad omne iudiciū quattuor requiruntur. ſcꝫ
iudex reus accuſator et teſtis. Iudex autē
erit chriſtus. Iudex autē debet iudiciū fa-
cere vbi ſcelus eſt cōmiſſum. Et ideo deſcē
det ad terrā. Item debet facere in loco cō-
muni. et ideo iudiciū fiet in valle ioſaphat.
Item debet ſedere. et ideo deſcendet in ſe-
de maieſtatis in nubibus candidis ſedens.
Ipſe enim fuit iudicatus ſtans et ipſe iudi
cabit ſedens. Itē debet eſſe potēs vt poſſit
ſententiam executiōni mandare. Ecc̄i. vij.
Noli velle fieri iudex niſi valeas virtute ir
rumpere iniquitates. Et ideo deſcēdet cum
poteſtate et omnes ſancti et angeli cum eo.
non ſicut alia vice quādo venit humilis ad
ſaluandum et non ad iudicandum: Iōh. iij
Non miſit deus filium ſuum in mūdum vt
iudicaret mundum ſed vt ſaluaretur mun-
dus per ip̄m. Item debet videre et videri.
Ideo veniet in forma humana. Apocal. j.
Videbit eum omnis oculus et qui eum pu
pugerunt. Item debet eſſe iuſtus. Et ideo
oſtendet vulnera lanceam et clauos et cru
cem. in quibus maxima eius iuſticia de-
monſtratur. Nam vt ita fieret ſatiſfactio
voluit in cruce mori. Que omnia vſqꝫ mō
celauit clamans miſericordiam et non iuſti
ciam. Propter quod dicit apo. hebre. xij.
ꝙ ſanguis chriſti melius loquitur ꝙ̄ abel.
quia ille clamat vindictam. Matth. xxiiij.
Tunc apparebit ſignū filij hominis in celo
ſcꝫ crux et claui. Vn̄ cantamus. Hoc ſignū
crucis erit in celo cum dn̄s ad iudicandum

eſſe cum chriſto. Prius autē pro magno
munere vita longa promittebatur homini
Exo. ij. Honora patrē tuum et matrē tuā
vt ſis longeuus ſuper terrā. Decimo quia
in natiuitate chriſti natura hūana omni ꝑ
fectionis genere fuit dotata vel perfecta.
Nam fuit perfecta in natura. quia princi-
pium eſt coniunctū fini. ſcꝫ deus hōi. Vnū
quodqꝫ em̄ tūc perfectū eſt qn̄ coniungitur
ſuo principio. et nō quieſcit donec ad idem
redit. ſicut aqua ad mare. Sic hō nō poteſt
quieſcere niſi cōiungatur deo. Augu. feci-
ſti nos dn̄e ad te. et inquietū eſt cor noſtrū
donec requieſcat in te. Itē perfecta fuit in
gratia. qꝛ ip̄a plenitudo gratie tota hūane
nature ſe infudit. nec vnꝙ̄ humana natura
potuit maiorē gratiā obtinere ꝙ̄ vt filius
dei eā aſſumeret et in ea naſceretur. Item
perfecta fuit in gloria. qꝛ filius dei verus
hō ſtatim natus eſt in gloria et ſemper ī vi
ta beata fuit. ſimul em̄ fuit viator et comp̄
henſor. Multū ergo in xp̄i natiuitate gau
dere debemus in qua decē magna bona q̄
hō ſūme deſiderat conſecuti ſumus. Nam
ſūme homo deſiderat exaltari ſi ſit dep̄ſſus.
pacificari ſi ſit in periculoſa diſcordia. dita
ri ſi ſit miſeria circūſeptus. illuminari ſi ſit
tenebris obumbratus. ſanari ſi ſit graui in
firmitate proſtratus. liber fieri ſi ſit duriſſi
ma ſeruitute ſubiugatus. a debito abſolui
pro quo ſit in duro carcere religatus. forti
ficari ſi ſit in viribus deſtitutus. ad ciuita-
tem ſuā redire ſi ſit in exilio condemnatus.
et in omnibus perfici ſi ſit mirabiliter imꝑ
fectus. Hec autē oīa per xp̄i natiuitatem
conſecuti ſumus vt dictū eſt. et ideo gaude
amus. phil. vlti. Gaudete in dn̄o ſemper.
iterum dico gaudete. Gaudere ergo hodie
debemus in xp̄o ad memoriā p̄dicta benefi
cia reducendo. ſed nō debemus hodie vane
gaudere in mundo. in choreis. et ludis. et
ſpectaculis demoniorū. et cōmeſationibus.
quibus hodie gaudet mundus. qui verum
gaudiū in vanum gaudium cōmutat. cuius
finis eſt luctus. prouer. xiiij. Extrema gau
dij luctus occupat. Et ſic patet ſecundum.
Tercio ponitur natiuitatis cōmunitas.
cum ſubditur. quod erit omni populo ¶

Natiuitas em̄ chriſti omnibus ē cōmūis
vt ab omnibus ametur et veneretur. Pri
mo enim fuit cōmunis deo et hominibus.
Nam filius dei ſumens carnem humanam
in genere hominum. natus eſt verus deus
et verus homo. Galath. iiij. At vbi venit
plenitudo temporis miſit deus filium ſuū
factum ex muliere. factum ſub lege vt eos
qui ⁊c. Decebat enim vt filius dei cui at-
tribuitur ſapientia inter homines naſcere-
tur. vt humanam naturam que tota deor-
dinata erat per ſapientiam ſuam reordina-
ret. et ſuperbum humani generis inimicū
ſua prudentia debellaret. et viam ſapientie
hominibus demonſtraret qui vbiqꝫ erra-
bundi viuebant. Et quia ſic communis eſt
ideo deus et homo hoc natale venerantur
Secundo fuit communis angelis et homi
nibus. Nam perſona filij dei que nata eſt
ieſus. eſt cum angelica natura maximā affi
nitatem habens. Iohā. iiij. Spiritus ē de-
us. Eadem tamen perſona carnem induēs
et verus homo natus eſt. in qua carne per
oīa ſimilis hominibus fuit. Phil. ij. In
ſimilitudinem hominum factus eſt habitu
inuentus vt homo. Et ideo angeli et homi
nes debent hoc natale deuotius venerari.
Et propterea angeli deſcendentes dixerūt
Gloria in excelſis deo. Et paſtores omnes
bethleem iuerunt. et ip̄m venerati ſunt. vt
patet luce. ij. Natus eſt etiā vt ruinas āge
lorum hominibus repleret. et ideo commu
nis vtriſqꝫ. Tercio fuit cōmunis patri-
bus ve. te. et hominibus noui. Ab illis em̄
ſm̄ carnem deſcendit. ſcꝫ abraam yſaac et
iacob et alijs patribus vt matheus narrat
in euangelio hac nocte cantato. Ab illis
autem deſcendens ad homines no. te. venit
et eis ſuam maieſtatem oſtendit. per quod
beati dicūtur. Luc. x. Beati oculi q vidēt
q̄ vos videtꝭ. Et iō p̄ores ⁊ poſteriores de
bēt ip̄m venerari. mat. xxj. Et q p̄cedebāt ⁊
q ſeq̄. cla. dicētes. bn̄dictus q ve. in no. dn̄i.
Quarto fuit cōis iudeis ⁊ gētilib⁹. nā d
gēte iudea iudea originē traxit ⁊ iude⁹ fuit
hebre. vij. māifeſtū ē ꝙ d tribu iuda ort⁹ ſit
dn̄s nr̄. gētiles aūt ī filios adoptauit ⁊ frēs
deinceps

Cōis ē natiuitas oīb

eos chriſtianos vocans. Unde et nos qui
gentiles eramus modo ſumus et dicimur
chriſtiani ſcilicet fratres et filij chriſti. Si
autem filij et heredes. vt dicit apoſtolus
Ro. viij. Et ideo omnia bona que chriſtꝯ
eſt operatus. ſuper chriſtianos requieuerūt
ſicut ſuper filios ſuos. et ipſi ſoli ſunt here-
des omnium bonorum chriſti. Iohā. vij.
Uolo pater vt vbi ego ſum illic et ipſi ſint
me. i. eorundem bonorum poſſeſſores. Lu-
ce. xxij. Ego diſpono vobis ſicut diſpoſuit
mihi pa. me. reg. Quinto fuit cōmunis
viuis et mortuis. Nam homo viuens natꝯ
eſt et aīam viuentem ſemꝑ aſſumſit. Sed ī
carne mortale eſt natus in qua fuit mortu
us. et a mortuos deſcendit. et in ipſa mor-
tuis reſurrexit. vt viuos et mortuos viuifi
caret et ad immortalitatē transferret. Ro.
iiij. Traditus eſt ꝓpter delicta noſtra et re
ſurrexit ꝓpter iuſtificatōnē noſtram. Sic
eñ in adam omnes moriunē. ita et in chriſ-
to oñes viuiſicabunē vt dicit apl̄us. j. cor
xv. Sexto fuit cōmunis viris et feminis.
Nam ex femina ſumpſit carnē. ſꝫ in forma
viri apparuit. et hoc valde congrue. nam ꝑ
virū et feminā ꝑditio humana aduenit. et
ideo vt iuſta fieret ſatiſſactio per illū ſalꝯ
debuit procurari qui haberet participium
cum vtroqꝫ. vt ſicut vterqꝫ fuit in culpa.
ita vterqꝫ procuraret ſalutem. Et ſicut fe-
mina principium maledictionis extiterat.
ita eſſe p̄ncipiū bn̄dictōnis et grē. Et ꝓpte
ria incarnatio filij dei initiū a maria ſump
ſit. Lu. j. Spiritusſanctꝯ ſup. ue. in te. ꝛc.
Septimo fuit cōmunis iuſtis et peccatori-
bus. Nam de iuſta et ſancta matre naſce
voluit. ſed ꝓ peccatoribꝯ voluit in carnali
vt ipſos oraculo viue uocis ad penitenciā
reuocaret. Math. iiij. Non veni uo. iuſt. ſꝫ
peccatores ad penitentiā. Et in huius figu
ra in tota chriſti genealogia nō fit mentio
de aliqua ſancta muliere niſi ſolum de pec
catoribꝯ ſcꝫ raab. thamar. ruth. ⁊ berſabee
Octauo fuit cōmunis diuitibus et pau
peribus. qꝛ diues ſuꝑ oñes et in omnibus
bonis de cuius plenitudine accipiūt vniuer

ſi. Hodie fuit natus ſed in maxima pauper
tate. ps. xliiij. Simul in vnū diues et pauꝑ
Pauperem eñ vitam eligit vt daret cōtē-
nere bona mūdi. Et enim fuit pauꝑ ꝙ ſub
diuo. natꝯ ē. nec ei fuit locꝰ in diuerſorio.
necdum in domo ſed panis vilibꝰ eſt inuo-
lutꝰ et in p̄ſepio reclinatus. Mathei. viij.
Uulpes foueas ha. ⁊ vo. ꝛc. Paupꝑtatem
ergo elegit. et pauꝑtatē p̄dicauit. et ipſi reg-
num celi ꝓmiſit. Math. v. Beati pauꝑes
ſpū. qm̄ ipſorum eſt regnū celorū. Nono
fuit cōmunis ſapientibꝰ ⁊ ſimplicibꝯ. Nā
ſapientia dei omnia regens et oīa guber-
nas nata eſt vt puer paruꝯ vagitꝯ emittēs
quaſi penitus nihil ſciēs nec etiā loq̄ valēs
qui aꝑuit os mutoꝝ ⁊ linguas infan. fecit
diſertas. Et ideo magni ſapiētes venerunt
ipm̄ adorare ⁊ ſimiliter paſtores ſimplices.
Sapientes aūt iſti mundi inflati vento mū
dane ſcientie nolunt ſe huic puero humili-
are. et ideo eius miſteria non cognoſcunt.
Matth. xj. Confitebor tibi domine pater
rex celi et terre. quia abſcondiſti hec a ſa-
pientibus et prudentibus et reuelaſti ea ꝑ-
uulis. Decimo fuit cōmunis breuiter cō
cludendo omni ſtatui et conditioni. Nam
virginibus et maritatis et viduis cōmūis
fuit. quia de matre virgine deſponſata tam̄
naſci voluit. que poſt mortem viri vidua-
ta fuit. Item fuit cōmunis ſenibus et pue
ris. quia eternus et antiquus dierū bodie
natus ē et cepit eſſe puer vnius diei. vt om
nes cuiuſcunqꝫ etatis ſurgant in eius lau-
dem. ps. Iuuenes et virgines ſenes cū iu-
nioribus laudent nomen domini. Item cō
munis fuit clericis et laicis. quia de ſtirpe
ſacerdotali et laicali natus fuit. Item cō-
munis fuit nobilibus ⁊ artificibus. magnis
et paruis. vt nō ſint qui a calore eius ſe ab
ſcondant. Nā de ſtirpe regia proceſſit vſoꝫ
ad patrem artificem et vxorem fabri. Om
nes ergo chriſtum natum reuerentur. quia
omnes in ipſo partem habent. ſcilicet ho-
mines et angeli. patres veteris teſtamenti
et noui Iudei item et gentiles. Uiui etiā
et mortui. Uiri et femine. Iuſti etiam et

peccatores diuites et pauperes. ſapiētes et
ſimplices. virgines et maritate et vidue. ſe-
nes et pueri. clerici et laici: nobiles ⁊ popu
lares. Et ſic patet tercium. Quarto po-
nitur natiuitatis veritas. quia natus ē no
bis hodie ſaluator. Uere natus eſt hodie
ſaluator mundi. nec aliquis de hoc dubita-
re debet. cum hoc per multa argumēta fue
rit demonſtratum. ℟ Et oēs creature
eius ortū teſtificate ſunt. Nā primo ipſum
teſtificati ſunt angeli. qui ſtatim ipſo nato
apparuerūt hominibus dicentes. Natus ē
vobis hodie ſaluator. Secūdo teſtifica
ti ſunt ipm̄ ſol et luna et ſtelle. Nā hac die
in oriente tres ſoles apparuerūt qui ſtatim
in vnum coniuncti ſunt. ad deſignandū ꝙ
tria ſcꝫ diuinitas. anima et caro in chriſto
coniuncta ſunt. nouum. ſcꝫ anima de nouo
creata. et antiquū ſcꝫ caro ab adam deſcē-
dens. et eternū ſcꝫ deitas. cōiuncta ſunt ſi-
mul. et facta ſunt vnus ſol. vnus hō ieſus
chriſtus. Item hac die rome circa ſolem
apparuit vnus circulus aureus. in quo cir
culo erat quedam virgo pulcerrima. in cui
us gremio erat quidam puer. et dictum eſt
imperatori ꝙ ille puer erat maior eo. Sig-
dem romani volentes octunianum ceſarē
vt deū adorare. quia toti mundo in pace p̄
ſidebat. imperator recuſauit dicens. Uolo
prius ſcire ſi aliquis vnq̄ꝫ maior me naſci-
turus ſit. Et aduocauit ſibillam. que dum ī
die natalis chriſti ī camera imperatoris va
ticinijs intenderet. vidit p̄dictum circulum
et virginem in gremio puerū geſtantē. que
omnia ſibilla oſtēdit imperatori dicēs Hic
puer maior te ē. Et ſtatim audita ē vox in
camera imperatoris ī capitolio. Hic ē ara
celi. Uñ vſqꝫ hodie p̄dicta camera q̄ facta
eſt modo eccleſia vocatur ſancta maria ara
celi. Imperator aūt ſtatim depoſuit dyade
ma et illum puerum adorauit. et recuſauit
deinceps ab hōibus adorari. In hac nocte
nato dño in oriente apparuit vna ſtella in
qua erat quidam puer habēs crucē in frō
te qui voce hūana allocutus eſt magos di
cens. vt iudeā pergerent ad regē iudeorum

natū adorandum. Tercio teſtificata ſūt
eum omnia elementa. Nā hac nocte obſcu
ritas aeris in lucem quaſi diei cōuerſa eſt.
et rome fons olei erupit qui fluxit vſqꝫ ad
tiberim. in ſignū ꝙ fons pietatis et miſeri-
cordie erat natus omnibus gratiā et miſeri
cordiam largiturus. Tēplum etiam pacis
corruit. Siquidē romani habentes per. xij.
annos cōtinue pacē. tēplum pacis conſtru-
xerunt. in quo poſuerūt imaginem romuli
et conſuluerunt appollinem quantum du-
rare deberet. Et acceperunt reſponſum. ꝙ
donec virgo pareret et virgo permaneret.
Qui virginem impoſſibile reputantes pa-
rere poſuerunt titulum. tēplum pacis eter
num. In hac autem nocte dictū templum
corruit. Item hodie vinee engadi florue-
runt et balſamū produxerunt. in ſignum ꝙ
ille erat natus qui omnia conſeruare debe
bat per virtutem liquoris ſanguinis ſui.
Quarto teſtificata ſunt eum animalia.
Nam cum virgo reclinaret eū in preſepio
animalia q̄ ibi erant ſcꝫ bos et aſinus genu
flexerūt ſibi. Et multi miſeri chriſtiani ho-
die xp̄o genua nō flectunt. yſa. j. Cognouit
bos poſſeſſorē ſuū. et aſinus p̄ſepe dñi ſui.
iſrael autē me non cognouit. et ppl̄s meus
non intellexit. Quinto teſtificati ſunt eū
omnes prophete. Actuū. x. Huic oēs pro-
phete teſtimo. perhi. yſa. Ecce virgo cōci.
et pa. fi. Baruch. Poſt hoc in terris viſꝯ
eſt et cū ho. cōuerſatus eſt. Zach. Ecce rex
tuus venit tibi manſuetus Sexto teſtifi
cate ſunt eū multe figure veteris teſtamēti
et maxime virga aaron que vna nocte ger
minabat et fronduit et fructum fecit. Sic
chriſtus ſubito totus perfectus fuit in ani
ma et in corpore et verus deus et homo ⁊
ſic perfectus natus eſt. Septimo teſtifi-
catur chriſti natiuitatem diuina bonitas.
quia cum ſecundum dyoniſium bonum ſit
ſuiipſius diffuſiuum. et quanto melius eſt
tanto magis diffundi debet. vt patet in ſole
ſummum bonum quod deus eſt maxime ſe
diffundere debuit. Summus autem diffu-
ſionis modus bonitatis

diuine fuit per incarnationem ⁊ natiuitatē
chriſti vt dicit aug. Magis autem deus
eſt paratus ſe nobis cōmunicare. quaȝ nos
poſſumus ipm recipere. Cum ergo hūana
natura poterat deū recipere tanq̄ ꝟerum
homin. et ſuppoſitum in humana natura
ergo deus debuit incarnari ⁊ naſci ſicut ve
rus homo in hūana natura. Et ſm hoc fi-
lius dei fuiſſet factus hō et natus etiam ſi
homo nō peccaſſȝ. ſȝ ꝓ alia cauſa. Octa
uo hoc teſtificat ſūma dei iuſticia. Prop
terea em̄ chriſt⁹ nat⁹ eſt vt pro hoīe pate
retur et ꝑ cōſequēs eſſet iuſta ſatiſfactio.
vt ſicut ſupbiendo hō voluit fieri de⁹ ita
deus ſe humiliando voluit fieri hō. et ſicut
hō peccādo penā meruerat infinitā ⁊ ſūmū
peccatū fuit infinitū multipliciter. ita deus
merendo in hūana natura factus hō meri
tum acquiſiuit infinitū. et ſuū meritū fuit
infinitum multipliciter. Ad hāc aūt iuſtā
ſatiſfactionē proſequēdam oportuit q̄ de⁹
fieret hō. vt eſſet deus et hō qui ſatiſface-
ret. deus qui poſſet ⁊ hō q̄ deberet. No
no hoc teſtificatur ſūma dei caritas. fece-
rat em̄ deus hoīem et multis gratijs dota-
uerat eū tandem ipm ad vitā beatā perdu-
cturus. et hō oīmibus gratijs ſe exuerat. et
infinitis miſerijs fuerat implicatus et tan
dem ad illam beatā vitā nō ibat ſed ad infe
ros deſcēdebat. Deus aūt ex maxima cha
ritate miſit filiū ſuū in mundū factū hoīeȝ
de virgine glorioſa vt hōi cōpateret. eius
miſerias patiendo. et ſic ipm ab oīmibus li-
beraret. et ad vitā transferret eternā. Eph
ij. Propter nimia charitatem qua dilexit
nos deus cū eſ. mor. cōuiuificauit nos xp̄o
cuius gratia ſu. ſal. et conreſuſcitati et cō-
ſedere fecit in celeſtibus. Decimo hoc te-
ſtatur ſūma dei perfectio ꝓpter quam dei
perfecta ſunt opera. geñ. j. Vidit de⁹ cūcta
q̄ fecerat et erāt valde bōa. ꝓpter peccatū
aūt omnia effecta ſunt imperfecta. Nā celū
fuit ex parte euacuatū et paradiſus totalit
remanſit vacuus. et ſol et luna et ſtelle et
oīa elemēta perfectiōe ſunt diminuta. et
hō perfectus factus eſt totaliter imperfec
tus. vt ergo omnia ad perfectionē reduce

rentur. oportebat q̄ filius dei fieret hō. in
quo oīa coniūgerentur ſuo principio. et ſic
perficerētur. Nā hō qui habet cū oīmibus
cōueniētiā cōiunctus eſt deo et deus hōi.
ita q̄ principiū et finis oīm inſimul ſunt ꝯ
iuncta in vno hoīe xp̄o. qui inquantū deus
eſt oīm principiū et inquantū homo finis.
Apoca. j. Ego ſū alpha et o principium et
finis. Jo. xij. Ego ſi exaltatus fuero a tra
oīa trahā ad me. i. ipm hoīem q̄ habet cuȝ
oīmibus ꝯueniētiā. vt dicit grego. Per cri-
ſtū ergo oīa ad perfectioneȝ ſunt reducta.
Et quartus modus producendi hoīem eſt
in vniuerſo repertus. nā primus fuit face-
re hoīem ſine patre et matre. vt adā. Secū
dus fuit facere hoīem ex patre ſine matre.
vt eua. Tercius fuit facere hoīeȝ ex patre
et matre. vt oēs alij. Quarto reſtabat ho-
minē facere ex matre ſine patre. ⁊ fuit xp̄s
In hac ergo generatiōe totus mūdus per
fectionē accepit. Et ſic patet quartum.

De epiſtola ſermo decimus.

Multifarie multiſqȝ modis oli
loquens deus patribus ī pro-
phetis nouiſſime autē diebus
iſtis locutus eſt nobis in filio
Hebre. p̄mo. Quia hominibus
nō fortiter radicatis nec dei conſiliū ſuper
ſalute propria cōſiderantibus ſubtiliter ſed
extrinſeca tm̄ cernentibus videtur quodam
abſurdum et obſtupēdum q̄ filius dei ho-
die natus ſit de virgine glorioſa. ideo apl's
in epiſtola que hodie in tercia miſſa canta
tur mirabiles conditiōes de hoc puero ſcri
bit. et excellēter et multipliciter ipſum no
bis deſcribit. Per quod oſtēdit nobis iſtū
puerum vere fuiſſe filium dei. et ſupra an-
gelos et omnem creaturam. Per que om-
nia vult nos apoſtolus inducere ad veram
fidem. reuerentiam. et amorem ad iſtum

puerum. L Narrat em̄ apl's in hac epi
ſtola. xx. conditiōes de hoc puero. per quas
ab oīmibus alijs ſeparatur et per quas no-
bis reuerendus et diligēdus mirabiliter de
claratur. Prima eſt quia in ipo eſt deter
minata ſpes hoīs q̄ per longā expectationē
diu afflixerat eius deſideriū qm̄ ſpes q̄ differ
tur affligit animam. vt dicitur prouer. xiij.
Ante autē illud tēpus dicebatur hoī a ꝓph
tis q̄ dei ꝯſiliū ſciebant. expecta. reexpecta.
yſaie. xxviij. Erat verbuȝ domini expecta
reexpecta. Sicut em̄ aqua frigida anime ſi
tienti. et ſicut nūcius bonus de terra longi
qua. ſic fuit natiuitas illius pueri toti gene
ri humano diu expectando afflicto. ꝓpter
quod dicebat. Utinā diſrumperes celos et
deſcenderes. yſa. lxiiij. Ipſe em̄ hoīs ſpem
determinauit et deſideriū impleuit. Et hoc
eſt. Multifarie. i. multociens. multiſqȝ mo
dis olim loquēs deus patribus in ꝓphetis
Multociens em̄ et multis modis deus lo-
cutus eſt patribus in prophetis et per pro
phetas. ſcȝ per ſomnia et imaginariā viſio-
nem vt hiere. ⁊ amos ⁊ multis alijs. ⁊ per
apertam vocē in ſubiecta creatura forma-
taȝ vt moyſi. et in ſpū vt dauid. Nouiſſime
autem diebus iſtis ſcȝ tempore natiuitatis
ipe qui ſic multipliciter loquebat aduenit.
et locutus eſt nobis realiter. non dicendo.
expecta reexpecta. ſed illud. Ego q̄ loq̄bar
ecce aſſum. yſa. lij. Secunda eſt. quia in
ipo et per ipm pacificati ſumus deo cuius
ſignū eſt locutio. inimici enim nō loquūtur
adinuicem niſi aliqñ per interpoſitam perſo
nam. ſicut deus pater poſtq̄ adam ſuū man
datum tranſgreſſus fuit nunq̄ generi hūa
no locut⁹ fuit niſi ꝑ ſubiectā creaturā. No
uiſſime autem diebus iſtis ſcȝ tēpore nati
uitatis locutus eſt nobis non per ſubiectā
creaturam. ſed in perſona filij ſui. qui vſqȝ
tunc per ora prophetarum locutus fuerat
Et hoc eſt quod dicitur. locutus eſt nobis
in filio in ſignū ſcȝ pacis perfecte. Ipe em̄
eſt pax noſtra vt dicitur ad eph. ij. ⁊ math.
xvij. Hic eſt filius meus dilectus ipm au-
dite. M Et potes h̄ dicere de quadru-
plici pace quam chriſtus fecit. Habebat

enim homo quadruplicem guerram ſcȝ cū
deo cuius pacem chriſtus fecit in carnis aſ
ſumptione. Itē homines adinuicē habe-
bant guerram. hanc pacem chriſtus fecit ī
vnius baptiſmi et fidei ⁊ eccleſie inſtitutio
ne. Joh. x. Alias oues ha. que non ſunt ex
hoc oui. et il. oportet me adducere et vocē
meā au. et fiet vnū oui. et vnus pa. Terciā
guerram habebat homo cum angelo. hāc
pacem chriſtus fecit in ſua aſcenſione. qñ
ſcȝ homines cum angelis in gloria colloca
uit. Quartam guerram habebat homo cū
ſeipo ſcȝ anima cū carne. hanc pacem fecit
chriſtus in ſpūſancti miſſione per quē mo
tus carnales ſunt ſedati et ſpūs carni domi
natur. Tercia conditio ſequitur ex hoc
dicto ſcȝ locutus eſt nobis in filio. q2 deus
pater omnia miſteria in filio ſuo nobis ma
nifeſtauit. Johā. xv. Omnia quecūqȝ au-
diui a patre meo nota feci vobis. Nā vſqȝ
ad chriſti natiuitatem omnia in figura cō
tingebant illis. vt dicit apl's chorinth. x.
In cuius figura moyſes velata facie po-
pulo predicabat. Sed qñ deus pater locu-
tus eſt nobis in filio cui totum cor ſuum
manifeſtabat omnia nobis reſerauit. et nul
la figura permanſit. Hebre. vij. Omnia nu
da ſunt ⁊ aperta oculis eius ad quē nobis
ſermo. In filio ergo loquendo omnia no-
bis manifeſtauit. In cuius figura in mor
te chriſti velum tēpli ſciſſum eſt. et viſa ſūt
ſācta ſāctorū. Jo. vj. Erūt oēs docibiles dei
q2 deus per ſe docuit nos. mat. v. Aperiēs
os ſuū docebat eos. Quarta ē q2 alij filij
nō ꝯſtituūtur heredes. niſi in morte parētū
et ſunt vſqȝ ad p̄finitū tēpus ſub tutorib⁹
et actoribus. et per ꝯſequēs a ſeruis nihil
differre videntur. vt dicit apl's ad gala. iiij
Sed iſte puer ſtatim natus ē cōſtitutus he
res dei. Et hoc ē q̄d ait. quē ꝯſti. heredem
Quita ē q2 alij filij nō ꝯſtituūtur here-
des in oībus bōis parētū eorū ſed ī q̄buſdā
ſolū. ſ. in bōis terrenis q̄ ſūt bōa fortune vt
diuicie. ſed in bōis nature ⁊ gl'e pr̄ non ꝯſti
tuit heredē filiū. ſed iſte puer ꝯſtitut⁹ ē he
res dei in oībus bōis. ſ. nature fortūe gr̄e ⁊
gl'e. Et hoc ē q̄d dicit vniuerſoꝝ. ⁊ iō ī fine
oīm orōnū dicim⁹ ꝑ do. nr̄m ieſū cri

ſtum fi.t.quaſi ipſe ſit clauiger et heres om
nium bonorū Sexta ē.quia alij pueri qñ
naſcūtur ſunt omnino ignorātes et impfec
ti.quia dicit phs.Anima naſcitur ſicut ta-
bula raſa in qua nihil eſt ſcriptuꝫ.perficitẽ
autem ſcientia et virtute.in ſecūdo de aīa.
et ideo pueri tradūtur magiſtris diſciplinā
di.ſed iſte nō indiguit magiſtro.imo ſtatim
natus ſciuit omnia.quia iſte ē dei ſapientia
increata per quā deus omnia condidit. Et
hoc eſt quod inquit.per quē fecit et ſecula
id eſt per cuius ſapientiā fecit ſeculum vi-
ſibile et inuiſibile. Iſte puer ē iſta ſapiētia
a qua omnis alia ſapientia deriuatur ⁊ per
quam dicitur ſapiēs omnis hō.prouer.viij
Per me reges regnāt ⁊ legum conditores
iuſta decernūt. Septima eſt.qꝛ alij pueri
quando naſcuntur ſunt pleni immundicijs
nec pulcritudo apparet in eis perfecta.ſed
iſte puer ſtatim natus et anteq̄ꝫ natus .fuit
ſplendor et gloria dei.id eſt glorioſe ſubſtā-
tie fuit.ita ꝙ tota pulcritudo dei in eo re-
lucebat.Sapiē.viij.Candor eſt enim lucis
eterne et ſpeculum ſine macula dei maieſta
tis.p̄ma pe.j.Ipſe eſt enim quem deſiderāt
gentes ſiue angeli proſpicere. Ita ē pulcer
ꝙ in eius viſione conſiſtit noſtra beatitudo
Luce.x.Beati oculi qui vident q̄ vos vi-
detis.Etiā ſm humanitatem fuit pulcerri
mus.ps.xliiij.Specioſus forma pre fi.ho.
Et ita fuit pulcer ꝙ eius ſplendor facici
ſplenduit vſqꝫ in orientē.vt patuit in ſtella
magorum.et vſqꝫ romam in ſole patuit vt
dictum ē in precedenti ſermone. Et hoc ē
quod dicit.Qui cum ſit ſplendor glorie.
Octaua eſt.quia alij pueri nō aſſimilātur
patribus per omnia.ſed in quibuſdā linea-
mentis et accidentibus.nō autē in ſubſtan
tia.Sed iſte puer eſt figura ſubſtantie dei.
totam ipſam continens et repreſentans. ita
ꝙ qui videt filium videt et patrē et econ-
uerſo.Iohā.xiiij.Philippe qui vi.m.vi.
et pa.meū.nō credis qꝛ ego in patre et pa-
ter in me eſt.Vna ergo ē ſubſtātia ⁊ eſſen-
tia patris et filij licet ſint due perſone. Et
ideo qui videt vnū videt et alium.propter
quod apparet ꝙ iſte puer vere eſt deus Et

hoc ē.et figurā ſubſtātie eius. Nona eſt
quia alij pueri qñ naſcūtur ſunt imbecilles
et ab alijs portantur. Sed iſte puer ſtatim
natus portauit et portat omnia verbo vir-
tutis ſue.i. imperio potentie ſue. Eſt ergo
iſte puer dei ſapiētia gloria dei ſubſtātia et
dei virtus per quā omnia ſunt producta in
eſſe et omnia conſeruātur vt ſint.ſicut enīꝫ
omnia produxit.ita omnia cōſeruat. Gre.
Sicut omnia ex nichilo facta ſunt. ita in
nichilum tenderēt niſi manus cōditoris ea
teneret. Iſte enī puer iacens in cunabulis
omnia portabat et cōtinebat.Vñ cātamus
Iacet in p̄ſepio et in nubibus tonat. Et h̄
eſt qȯ dicit.portans omnia verbo virtutis
ſue. Decima qꝛ alij pueri naſcūtur pec-
catores.Iob.Omnes naſcimur filij ire.⁊
ideo indigent per baptiſmū mundari.Sed
iſte nō fuit natus peccator.ſed ſtatim natꝰ
fecit purgationē peccatorū.qꝛ ſtati meruit
meritū infinitū per quod tota natura hūa-
na poterat purgari. Sed ī cruce meruit ſu
perabundanter meritū infinitum per quod
totam naturam purgauit.Apocal.j. Qui
lauit nos a peccatis noſtris in ſāguine ſuo
Iſte ergo puer totus mundus lauit nos a
peccatis noſtris a quibus nos nullus vnq̄ꝫ
poterat liberare ſeu purgare.Et hoc ē qȯ
ait.Purgationem peccatorum faciens.
Vndecima eſt.quia pueri alij vel infantes
non conſueuerunt haberi in reuerētia imo
ſedent in terra cū infantibus Sed iſte puer
ſtatim natus ſedet ad dexteram dei patris
omnipotētis in excelſis.Vñ exiſtēs in gre-
mio matris ſedebat ad dexterā maieſtatis
dei in excelſis.eo ꝙ ſimul erat beatus et in
digens.cōprehenſor et viator.Et hoc ē qȯ
dicit.Sedet ad dexterā maieſtatis ī excelſis
id eſt in equalitate dei inquantū deus et in
potioribus bonis patris inquantū hō Ipſe
enī fuit deus et homo.Et ideo inquantum
deus per oīa fuit equalis deo prī.inquantū
xo hō fuit ſup̄ oēm creaturā viſibilē ⁊ inui
ſibilē ꝯſtitutus.Eph.j.Ipm dedit caput ſu
per oēm eccliam Duodecia ē qꝛ oēs alij
pueri ſūt infra anglos ſꝫ iſte puer fuit ſup̄
āgelos ſic filiꝰ ⁊ dñs ē ſuꝰ ſuos .Et h̄ ē qȯ

dicit Tanto melior effectus angelis quāto
differentius nomen pre illis hereditauit.qꝛ
iſte puer habuit nomen filij et domini.et ā
geli nomen ſerui.Vnde dicūtur angeli id ē
nuncij.Sed iſte puer vt verus dei filius et
dominus hereditauit.i.veraciter app̄hēdit
nomen quod eſt ſupra omne nomē.vt in no
mine ieſu o.ge.fle.⁊c.vt dicit apl's ad phil.
ij.Et actuū.iiij.Neqꝫ enim eſt aliud nomē
ſub celo datuꝫ hominibus in quo oporteat
nos ſaluos fieri.Vnde etiam inquātū fuit
homo fuit ſuper angelos in gratia ⁊ in glīa
conſtitutus. licet inquantū fuit hō mortal
et paſſibilis fuerit aliquantulum ab āgelis
minoratus.ps.viij.Minuiſti eū pau.ab ā.
ſed et hodie ſuper angelos eum coronaſti .
Tredecima eſt quia alij pueri generātur
ab hominibus et ſunt filij hominū. ſed iſte
puer eſt filius dei in celis ſine matre.et in t̄
ra ſine patre.Vnde nec angeli nec homīes
ſunt filij dei ſicut iſte.Et hoc eſt quod dici
tur.Cui dixit aliquando angelorū fi.me.e.
t.q.d.nulli.Et ſi aliqñ angeli dicuntur filij
dei iuxta illud iob.xxviij.Vbi eras cuꝫ me
ſimul laudarent aſtra matutina ⁊ iubilarēt
omnes filij dei. Dicuntur filij adoptiui ſicut
et homines.j.Ioh.iij.Videte qualem cha
ritatem dedit nobis deus pater vt filij dei
nominemur et ſimus.Sed iſte eſt vnicus fi
lius dei naturalis de eius ſubſtātia genitus
ergo iſte puer angelos et homines excellit.
Quartadecima eſt.quia alij pueri naſcū
tur et generātur in tempore.ſed iſte eſt ge-
nitus a deo patre in eternitate. Et hoc eſt
quod ait.ego hodie genui te.i.in eternitate
Vnde ita eſt eternus ſicut deus pater.⁊ qa
eternitas eſt tota ſimul. ſequitur ꝙ ſi pater
genuit eum in eternitate .ꝙ ſemper genuit
eum.et ideo filius ſēper ē genitus a patre ⁊
ſēper generatur.beata aūt virgo ſm huma
nitatē aſſumptā genuit eū hodie ſm eccleſie
repreſentationē.prouer.viij.Añ colles ego
parturiebar Quintadecima eſt.quia ⁊ ſi.
hominibus vel angelis poſſet aliqua reue-
rentia exhiberi.tñ adorari vt deus nō debꝫ
aliqua creatura.yſa.xliiij.Gloriā meā alte
ri non dabo. Sed deus mandat angelis. et

multomagis hoibus ꝙ iſtū puerū debeant
vt verum deū adorare.Et hoc ē.adorēt eū
oēs angeli dei.Magi ſimiliter eū adoraue-
runt.matth.ij.Procidētes adorauerūt eū.
Iſte ergo puer ē verus deus cuiꝰ miniſtri
et nūcij ſunt celeſtes ſpūs. Ipſe ergo facit
ſpūs celeſtes angelos ſuos.i.nuncios ſuos.
ſcꝫ ad ānunciandum miſteria ſua homibꝰ.
et ad ipſos regendum et gubernādum et mi
niſtros ſuos.ſcꝫ eoſdem ſpūs facit flāmam
ignis ad malos puniendum et coercendum
et ideo amari et timeri et reuereri debet vt
verus deus et dominus.Et hoc eſt Qui fa
cit angelos ſuos ſpiritus.et miniſtros ſuos
flāmam ignis. Sedecima eſt.quia regnū
et potentia omni homini deficit. quia vel
homo dimittit regnum per mortem.vel re-
gnum dimittit hominem per aduerſam for
tunam.Sed thronus et regnum huius pue
ri eſt perpetuum quod nunq̄ꝫ deficiet.Dañ
vij.Poteſtas eius po.eter.que nō auferet
et regnū eius qȯ nō corrūpet Et hoc ē qȯ
ait.Thronus tuus in ſe.ſe.Regnabit ergo
in perpetuum ſuper bonos per amorem et
gloriam.ſuper malos per timorem et penā.
Et ideo multum debemus ſolicite ei ſerui-
re.et multum timere eum offendere .exquo
gloria et pena perpetua eſt. Decimaſep-
tima eſt quia regnum omnium aliorū errat
multociens in regimine.quia frequenter in
regno mundi et curia male allegatur et ma
le proceditur et male ſententiatur.Sed iſte
nunq̄ꝫ in regimine ſuo errat.nec eius regnū
id eſt iudicium regni vnq̄ ad dexteram vel
ad ſiniſtram declinat.ſed eſt virga eq̄tatis.
Et hoc ē quod dicit.virga equitatis virga
regni tui. Et tamen videtur ꝙ mirabiliter
erretur in hoc regno dum impij ſublimant
et iuſti deprimuntur.Ecci.viij. Sunt iuſti
quibus mala proueniunt quaſi opera ege-
rint impiorum. et ſunt impij qui ita ſecuri
ſunt quaſi iuſtorum facta habeāt.Et ſic nō
videtur equitas in regno dei.imo omnia vi
dentur a caſu contingere. Eccleſiaſtici. ix.
Vidi ſub ſole nec fortium eſſe bellum.nec
velocium curſum.nec ſapientium panē.nec
doctorū diuitias. nec artificū grām ſed tps

caſumqꝫ in omnibus.ſed veraciter nō ſic ē.
imo omnia recte ponderātūr ⁊ diſponūtur
Quis hoc nos videre nō valeamus. Boe.
Et tu quis cauſam tante diſpoſitiōis i gno
ras.tñ quoniā bonus rector mundū tempe
rat recte fieri ne dubites Decimaoctaua
eſt.q2 iſte puer inquantū hō fuit rectiſſimꝰ
et bene diſpoſitus.nā ſemper dilexit iuſticiā
et oīe bonū.nā iuſticia virtus ē generalis
ad omne bonum.Matthei.v.Attendite ne
iuſticiā veſtrā faciatiſ corā ho.vt videami
ab eis.i.opera bona.Et ſicut ſemper dilexit
iuſticiā ita ſemper odiuit iniquitatē ⁊ oīe
malum.et ideo fuit rectiſſimus in affectu.
Et ideo deus vnxit eū oleo leticie.i.virtu-
te ſpūſſancti et gratia que letam faciūt ani
mam.pre participibus ſuis.id eſt ſuper om
nes ſanctos qui fuerunt ſecum participes i
predicta virtute et gratia ſpūſſancti.Et to
tum hoc debet intelligi inquantū homo.qa
inquantū homo fuit vnctus.yſa.lxj.Spūs
domini ſuper me.ſic eñ fuit plenus virtute
et gratia ſpūſſancti ꝙ de plenitudine eius
nos omnes accepimus.⁊ quicūqꝫ hūc ſpiri
tumſanctum vel aliquā gratiā habēt ab eo
habent.Johān.j.De plenitudine eius nos
omnes accepimus gratiā pro gratia. Oēs
autē alij ſancti habuerūt gratiā per partes
Huic ipe fluuius gratiarū et donorū ſpūſ-
ſancti totum ſe infudit vt ei non ſit datus
ſpūs ad menſuram. Decimanona eſt.qa
omnia alia pereunt preter ſeruicium quod
iſti puero impenditur.vt diuitie. delitie et
honores.ac etiam celi aerei peribūt.ſicut ⁊
terra et terrena.peribit eñ hec figura terre
cum omnibus terrenis et figura aeris ſicut
in diluuio perierunt.ceterū celi et terra ſm
ſubſtantiā ineternū ſtabunt.ſed ſeruiciū qd
iſti puero fit nunqꝫ perit.ſed cum defuncto
recedit.Apoca.xiiij.Opera eñ il.ſe.illos.
Ambro. Non ſunt bona hominis q̄ ſecum
auferre nō poteſt.ſola miſericordia comes
eſt defunctorū.Et hoc eſt.Ipi peribūt ſcꝫ
celi aerei et que in eis continentur.tu autē
p manes.ſ.ad remūnerādū opa tibi facta.
Geñ.xv.Ego merces t.magna.nimis.
Vicesima eſt.quia omnia alia mutantur et
tranſeunt per prius et poſterius. et p̄teritū
receſſit et futurum non aduenit.ſed iſte pu
er eſt eternus et non mutantur āni ſui .nec
accedunt nec recedunt.ſed ineternū omnia
ſibi aſſunt ſimul.nec eſt ei aliquid p̄teritum
vel futurum ſed omnia ſunt pñtia.Et ideo
certiſſimam ſcientiam de rebus habet. nec
falli poteſt nec in vllo mutari.Eſt ergo ſē-
per idem et omnia ſunt ei pñtia.quia ipe ē
eternus ſm ſubſtātiam diuinam que huma
nam naturam aſſumpſit.In eternitate aūt
ſunt omnia ſimul et non eſt prius aut poſte
rius.et ideo nullo mō mutatur. Malach.
iij.Ego dominus et non mutor.Boetius.
O qui perpetua mūdum ratiōe gubernas.
Immobilis ſtabiliſqꝫ manens das cuncta
moueri.Et hoc eſt quod dicit.velut amic-
tum mutabis eos et mutabūtur tu aūt idē
ipe es et anni tui non deficient.In magna
ergo reuerentia iſtū puerum habere debe-
mus.cum tot excellētias de eo narrat aplꝰ

¶ Dominica infra octauam natiuitatis de
euangelio Sermo vndecimus.

Erat ioſeph et maria mater ie
ſu mirantes ſuper his que dice
bantur de illo.Luce.ij.Mul-
ta mirabilia ſunt dicta ⁊ facta
circa chriſti natiuitatem in ce
lo et in terra vt ſupra dictum eſt.propter q̄
regio tota concutitur.et omnes in admira-
tionem ducuntur. Et quid mirum ſi alij in
admirationem ducuntur cum ioſeph ⁊ ma
ria mater eius qui de ipſo perfectam fidem
habebant et ſciebant ipſum eſſe filium dei
de ſpūſancto conceptum et natum ex ea. de
his que dicebātur de illo de quibus loqtur
preſens euangelium mirabantur in quo p̄n
cipaliter quinqꝫ continentur. Primum eſt
ioſeph et marie ſuper his q̄ dicebantur de
chriſto cōgrua admiratio in principio euā
gelij.Secūdū eſt ſimeōis de ieſu ⁊ maria ar
dua ꝓphetatio.ibi.Et benedixit illis ſimeō
⁊ dixit ad mariā matrē eius Ecce poſitus ē
h in ruinā.⁊c.Terciū ē āne de xpo cōfeſſio
et vériſſima affirmatio.ibi Et erat āna ꝓphe
tiſſa filia phanuel d tribu aſer.Quartū eſt

marie ⁊ ioſeph ad propria remeatio cū ieſu
ibi.Et vt perfecerunt omnia ſm legem dñi
reuerſi ſunt in galileam in ciuitatem ſuā na
zareth.Quintū eſt xp̄i profectus et virtuo
ſa confortatio.ibi.Puer autē creſcebat et
cōfor.plenus ſap.et grā dei erat i illo.Pri
mo ergo ponitur ioſeph ⁊ marie ſuper his
q̄ dicebātur de xp̄o cōgrua admiratio.ɔgrue
eñ mirabātur qñ tot et talia cōtigerūt.con
tigit eñ miratio ex his q̄ ſupra vſitatū cur-
ſum nature fiunt et ſupra naturam exiſtunt
quorū cauſas ignoramus.q̄ vocātur mira-
bilia. M Multa autē talia mirabilia i
xp̄i conceptione ⁊ natiuitate cōtigerūt.pro-
pter que ioſeph et beata virgo nō immeri-
to mirabātur ſicut dicit origenes.congrege
mus in vnum que dicta et facta ſunt in xp̄i
conceptione et natiuitate et videbimus in-
numera mirabilia.ꝓpter qd totus mundus
obſtupeſcere debet ac etiam admirari.Pri
mum mirabile ē quia deus omnipotens mi
ſit extremū baronē ſuū ſcꝫ gabrielē ad quā-
dam pauperculam virginē ſignificans ſcꝫ ꝙ
volebat vnicū filiū ſuū per oīa ſibi equalē
ei cōmunicare.vt ſicut eſſet vnicus filiꝰ dei
in celis.ita eſſet vnicus filius virginis i ter
ris.et volebat ꝙ de ea carnem aſſumeret.
fieretqꝫ veraciter filius eius carnalis.Luc
primo.Miſſus ē angelus gabriel a deo ⁊c.
Quis vnqꝫ ſimilem amorem audiuit. Se
cundum mirabile fuit qa deus miſit virgini
d.ꝙ ſpūſſanctus deſcēderet in eā et corpus
illud formaret.et animā in eo crearet.ita ꝙ
ipa eſſet expers a conſortio virili. nec vir i
dicto puero aliquid facere haberet. et ideo
eſſet filius dei et filius vírginis et nō alicuiꝰ
viri.et ꝙ portaret eū ſine pena et pareret ſi
ne corruptiōe.et ideo virgo permaneret pꝰ
partum ſicut fuit ante partū.Luce primo.
Spūſſanctus ſuperueniet in te et virtus al
tiſſimi obūbrabit tibi. Quis audiuit vnqꝫ
tam admirabile et obſtupendum. Terciū
fuit q2 deus miſit virgini dicendo ꝙ per p̄-
dictum puerū volebat genus humanū exal
tare et liberare.ita ꝙ homines per chriſtū
a diaboli poteſtate liberarētur.et in dei fili
os adoptarentur.vt cum ipſo in regno eius
perpetuo regnarent. Et ideo vocaret eum
ieſum.id eſt ſaluatorem quia homines ſal-
uaturus et redempturus erat. Matthei.j.
Vocabis nomen eius ieſum.Ipe enim ſal
uum faciet populum ſuum a peccatis eo-
rum.Iſtud eſt omnino mirabile ⁊ ſupra to
cius facultatem nature Iſta tria mirabilia
audiuit beata virgo ab angelo gabriel.que
ſi explicarentur plusqꝫ centum mirabilia cō
tinerent. Quartum mirabile audiuit ab
eliſabeth quia eodem die conceptionis chri
ſti beata virgo iuit in domum zacharie.et
ſalutauit eliſabeth.ad cuius vocē eliſabeth
clamauit et vocauit eam matrē domini ſui
et dixit filium ſuum ex hoc exultaſſe in vte
ro ſuo.Luce primo.Vnde hoc mihi ꝙ ve-
niat mater dñi mei ad me.Ecce vt facta eſt
vox ſalutationis tue in auribus meis exul-
tauit in gaudio infans in vtero meo Iſtud
fuit omnino mirabile. Quintum mirabi
le audiuit beata virgo et ioſeph a paſtori-
bus.qui dixerunt eis ꝙ angelus domini cū
magna luce apparuit eis.quod nunqꝫ audi-
tum eſt in toto veteri teſtamento ꝙ angeli
qui tam ſepe apparuerunt patribus cum lu
ce apparerent.et dixit eis ꝙ natus erat ſal
uator mundi.et ꝙ venirent in bethleem.et
inuenirent infantem pānis inuolutum.in p̄
ſepio poſitum.et ſubito cum angelo hoc di-
cente facta eſt multitudo angelorū clamā
tium Gloria in excelſis deo.Et i terra pax
hominibus bone voluntatis. Sextū mi-
rabile fuit auditū a magis qui de extremis
terre venerunt in tredecim diebus in hieru
ſalem dicentes.Vbi eſt qui natus eſt rex iu
deorum Vidimus eñ ſtellam eius in oriēte
et venimus adorare eū.Et vene.bethleē.et
ſtel.ſta.ſupra vbi erat puer.et aper.the.ſu.
obtu.ei munera et procidentes adorauerūt
eum.vt patet matthei.ij.De quibus verbi
et factis maria ⁊ ioſeph non immerito potuſ
erunt āmirari. Septimum mirabile audi
erūt a ſimeone qui non vnum mirabile ſed
multa mirabilia dixit.vt patet in hoc euā-
gelio.ſ.ꝙ ieſus poſitus erat in ruinam et re
ſurrectionē multorū et in ſignū cui contra-
diceretur.et ꝙ cor et animā virginis gla.do
trāſi.erat Octauū mirabile audiuit

ab iſta anna filia phanuel. Sed quod mira
bile dixerat. lucas cauſa breuitatis non re
fert. niſi ꝙ publice loquebatur de xpo ipſuꝫ
confitendo et proteſtando omnibus qui ex
pectabant redemptionē iſrael. Nonū mi
rabile audierunt ab angelo qui dixit eis vt
fugerent cum puero in egiptuꝫ pro eo ꝙ he
rodes queſiturus erat puerum ad perdendū
eū. vt patet math. ij Iſtud fuit valde mirabi
le ꝙ filius dei ſtatim natus cogebatur fu
gere et querebatur ad occidenduꝫ qui vene
rat vitam dare. Bene ergo ioſeph ⁊ maria
mirabantur de his que dicebantur de illo.
Quis multa alia dicebantur que non ſunt
ſcripta Secundo ponitur de ieſu ⁊ maria
ſimeonis ardua prophetatio. quia ait ad ma
riam matrem eius. Ecce poſitus eſt hic in
ruinam et reſurrectionem multorū in iſrael
vbi primo prophetiſat de chriſto. ſecundo
de matre eius. Tria prophetiſat de xpo ⁊
vnum de matre. De chriſto enim tria predi
cit. ſcꝫ ꝙ debeat eſſe in ruinam multorum i
iſrael. et in reſurrectionem ſup. multorum ⁊
in ſignū contradictionis. Sic ergo chriſtus
fuit in ruinam et reſurrectionem multorum
Circa quod ſciendum ꝙ chriſtus quantum
in ſe fuit venit dare vitam et reſurrectionē
omnibus. Ioh. x. Ego veni vt vitam habe
ant. et. j. thi. ij. Qui vult omēs ho. ſal. fieri.
ſed multi noluerunt hanc vitā luminis gra
tie recipere. Ioh. iij. Hoc eſt autē iudiciū
quia lux venit in mundum. et dilexerūt ma
gis homines tenebras ꝙ lucē. Iob. xxiiij.
Ipſi fuerūt rebelles lumini. Qui dixerūt do
rece. a no. ſci. vi. t. no. In eodem. xxj Sci
endum eſt etiaꝫ ꝙ ſicut duplex eſt mors. ſcꝫ
anime et corporis. ita duplex eſt vita et re
ſurrectio. ſcꝫ corporis et anime. Reſurrec
tiōem autem et vitam corporis chriſtus ve
nit omnibus dare et oībus dabit. qꝛ mor
tem noſtram moriendo deſtruxit. et vitaꝫ re
ſurgendo reparauit. Sicut enim primus hō
deſtruxit naturam. ita chriſtus reparauit.
Reſurrectionē autem et vitam anime que
conſiſtit in gratia et gloria dei. venit dare ſo
lum eis qui ſermonem eius ſeruauerūt. Io
hā. vij. Siquis ſer. me. ſer. nō gu. mor. ieter.

Exemplum ſicut poteſtas venit protegere ⁊
ſaluare omnes de ciuitate non conſiderando
merita aliquorum. ſed dum examinat meri
ta protegit et ſaluat ſolum illos qui bene ſe
habent. ⁊ ſtatuta ciuitatis ſeruant. alios au
tem condemnat et occidit. ita venit chriſtus
in mundum omnes ſaluare. ſed dum merita
examinat quoſdam facit reſurgere a pecca
tis. et quoſdaꝫ relinquit in fecibus ſuis. Et
hoc eſt quod hic dicitur ꝙ ieſus poſitus fu
it in reſurrectionem multorum ſed nō om
nium. ita tamen cauſaliter poſitus fuit in re
ſurrectionem multorum. quia ipſe fuit cau
ſa reſurrectionis et vite omniū qui a pecca
tis reſurrexerunt et vita gratie vixerūt. Io
hā. ij. Ego ſum reſurrectio et vita. qui cre.
in me etiā ſi mor. fu. vi. Occaſionaliter au
tem et non per cām fuit etiam in ruinā mul
torum qui de factis et dictis chriſti ſcanda
liſati fuerunt vnde debuerūt edificari. et ad
eum conuerti. Exemplum de ſole. Sol enim
ſimpliciter eſt cauſa illuminationis. ſed eſt
occaſio obcecationis habētibus debilem vi
ſum vt noctuis vel corruptis oculis vel lip
pis. quia ſi ſol nō luceret viderēt. Per hūc
ergo modum chriſtus venit in ruinam mul
torum. Eſt ergo chriſtus in ruinam malorū
per occaſionem. et in reſurrectionem bono
rum per cām. O Vbi nota ꝙ nouē mo
dis chriſtus venit in ruinā et reſurrectionē
multorum. Primo venit in ruinā demonū
et reſurrectionem hominum cauſaliter. vt
ſcꝫ demones expellerentur de mundo et ho
mines aſſumerentur in celum. de primo io
hānis. xij. Nunc princeps huius mūdi eijci
etur foras. De ſecundo ibidem. Et ego ſi ex
al. fu. a terra om. tra. ad meipm. i. hominem
qui habet conuenientiam cum omnibus. p
quod fuit in reſurrectionem et in reparatio
nem ruine angelorum que de ipſis hominib9
reparata eſt. Secūdo venit cauſaliter in rui
nam viciorum et reſurrectionem virtutum.
quia in aduentu chriſti vicia regnabant. et
virtutes ſupplantate erant. Hoc fuit figu
ratum in eo ꝙ quando chriſtus intrauit in
egiptum omnia ſimulacra egipti corruerūt
yſa. xix. Ecce dominus ingredictur egiptū

id eſt mundum. interpretatur enim egiptus
confuſio et tenebre que competunt mundo.
ſuper nubem leuem. id eſt in carne mortali.
et mouebuntur ſimulacra egipti. id ē mundi
peccata que ſunt ſimulacra mundi et a mū
do adorantur. Tercio venit in ruinam mor
tis nature et culpe. et in reſurrectionem na
ture et gratie cauſaliter. de primo oſee. xiij.
Ero mors tua o mors. de ſecundo Ioh. xj.
Ego ſum reſurrectio ⁊ vita ⁊c. Quarto ve
nit in ruinam veteris teſtamenti quantū ad
cerimonialia. et in reſurrectionem noui. ma
thei. xj. Vſqꝫ ad iohānem lex et prophete.
ij. corinth. v. Vetera tranſierunt et ecce no
ua facta ſunt omnia In cuius ſignū in mor
te chriſti velum templi ſciſſum ē. Quinto
venit cauſaliter in ruinam veteris hominis
id eſt carnalis concupiſcentie et in reſurrec
tionem noui ſcꝫ ſpūalis vite. Ro. vj. Vetus
homo noſter ſimul crucifixus eſt vt deſtru
atur corpus peccati. ij. corinth. iiij. Licet is
qui foris eſt noſter homo corrūpatur. tamē
is qui intus eſt renouatur de die in diē. Sex
to venit occaſionaliter in ruinā iudeorum.
ſed caſualiter in reſurrectionem gentilium.
Ioh. ix. In iudicium in hunc mūdum ego
veni vt qui non vident videāt. et qui vidēt
ceci fiant. Septimo venit occaſionaliter in
ruinam philoſophorum et ſapientium mun
di habentium intellectum ſuperbum. qui di
cunt virginem non poſſe parere et virgineꝫ
permanere. et deum non poſſe naſci. et in re
ſurrectionem ſimplicium qui captiuāt intel
lectum ſuum in obſequium fidei chriſti. ij.
corinth. x. In captiuitatem redigentes om
nem intellectum humanum in obſequium
chriſti. id eſt cogentes eum credere pro me
rito fidei que ſunt nature impoſſibilia. Lu
ce. x. Confitebor tibi pater celi et terre. qa
abſcon. hec a ſa. et pru. et reue. ea par. Oc
tauo venit occaſionaliter in ruinam hereti
corum habentium intellectum obcecatum.
dicētium chriſtum corpus de celo attuliſſe.
et virginem angelum fuiſſe qui ſunt lapidā
di et comburendi. Quod figuratum eſt in
verbo domini quando dixit moyſi. Et ſi be
ſtia tetigerit montem lapidabitur. Exo. xix

Recte ipſi ſunt beſtie nihil ſcientes. vtpute
cerdones et fabri et audent montē diuitatis
et humanitatis chriſti tangere. Et venit in
reſurrectionem fidelium qui chriſtū verum
deum et hominem confitentur. quia ipſos ꝯ
fitebitur coram patre filios ſuos et ſi filios
et heredes. Ro. vj. Mathei. x. Omnis qui
me confitebitur coram hominibus cōfi. et
ego eū corā pa. meo. Nono venit occaſiona
liter in ruinam malorum chriſtianorum qui
de tanto beneficio ingrati exiſtunt. quia xpus
omnibus alijs reprobatis nos elegit in po
pulum et filios ſuos. eph. j. Qui elegit nos
ante mundi conſti. Et nos tantum benefici
um non recognoſcimus nec grates exhibe
mus. Et venit in reſurrectionem humiliuꝫ
chriſtianorum qui tantum beneficium cog
noſcunt dicētes. Quid re. d. pro om. q̄ re. m
ca. ſa. ac. ⁊c. pſ. cxv. id eſt mortem parati ſi
mus pro ipſo recipere. tales deus ſuſcitat et
exaltat. Luce pmo. Depoſuit potētes de ſe
de ⁊ exal. hu. Tales ſi cadant aliquādo per
peccatū facit eos reſurgere. Prouer. xxiij.
Septies in die cadit iuſtus et reſur. Sic ce
ciderunt apoſtoli ⁊ fecit eos reſurgere Sic
igitur pmo ſecundo tercio. quarto. quinto
modo venit chriſtus cauſaliter et per ſe in
ruinam et reſurrectionem. Sexto autē mō
ſeptimo octauo et nono venit in ruinā oc
caſionaliter. Item nota ꝙ ieſus poſitus
eſt in ſignum multiplex cui fuit cōtradictū
et contradicitur omni die. P Nouem
enim modis ponitur et accipitur ſignum. et
iſtis modis omnibus ieſus poſitus fuit in ſi
gnum. Primo enim poſitus ē in ſignum cō
tradictionis et percuſſionis. vt ſignum po
nitur ad ſagittam. Venit enim filius dei p
dicare paupertatē. contēptum mūdanoruꝫ
et delicias carnis ſpernere. Et in ſignū hor
omnia hec chriſtus obſeruabat et impleuit
Luce. ij. Hoc vobis ſignum inuenietis in
fantem pānis inuolutum et poſitū in pſepio
Ecce magna paupertas et cōtemptus mū
danorum et deliciarum. Huic ſigno totus
mundus contradicit. quia omnes volūt di
uites eſſe et honores habere et delicijs car
nis vti. Sap. ij. Fruamur bonis a iuuētute

quoniã hec eſt pars noſtra. Item chriſtus
tota die percutit in factis ſuis tanq̃ ſignũ
a ſagittis. Nihil em̃ facit de quo homines
non murmurẽt et eum verbis non ꝑcutient
Siue em̃ patienter ſufferat malos vt corri
gãtur. Siue acrius puniat eos pro merito
factorũ ſuorum. ſiue iuſtos ꝑmittat affligi vt
puriores fiãt. ſiue remuneret malos in vita
iſta tanq̃ nihil bonum in futuro ſeculo ha
bituros. ſemper hoies murmurãt et percu-
tiunt eum verbis. ſicut filij iſrael in deſerto
Hiere. xviij. Venite ꝑcutiamus eum lingua
Cõtra quos dicit apl's. j. cor. x. Neq; mur
muraueritis ſicut quidã eorum murmura-
uerunt et perierũt ab extermiatore. Secũ
do fuit poſitus in ſignum directionis. ſicut
ponitur corda et regula cementarij. quia
ipſe fuit exẽplum et regula omnium operũ
noſtrorũ. Ioh. xiij. Exẽplũ enim dedi vo. vt
queãd. ego fe. et vos faci. Exo. xxv. Omia
fac ſcd'm exẽplar qd' t. i mõ. mõ. ẽ. i. in xp̃o.
qui eſt iuſticie mons. Yſa. vij. Propterea
dñs ipſe hoc da. vo. ſig. ſcz directõis. Huic
ſigno cõtradicitur a mũdo qui nullo modo
in actiõibus ſuis regule xp̃i vult ſe confor-
mare. ſed dicit. Sic volo ſic iubeo ſit pro ra
tione volũtas. Lu. xix. Nolum⁹ hũc regna
re ſup nos. Tercio fuit poſitus in ſignum
ſanatiõis ſicut vrina clara ꝛ pulſus ſedat⁹
eſt ſignũ ſanitatis. et hoc qñ fuit ſuſpenſus
in ligno. quia tunc fuit ſignũ ꝙ humana na
tura erat purgata et ira dei ſedata. Hoc fi-
guratum fuit vbi dñs dixit ad moyſen. Fac
ſerpentem eneum et pone eum in ſignũ. qui
ꝑcuſſ⁹ inſpexerit eũ viuet. Nume. xxij Qui
cũq; ergo ꝑ fidem xp̃m clare reſpicit in cru
ce ſuſpenſum. ſignum eſt ſanitatis aie. Ioh.
iij. Sicut moyſes exal. ſer. in deſer. ita exal.
oportet filiũ hois vt om. qui cre. in ip. non
per. Sic aſpexit eũ latro de cruce ꝛ ſal. fuit
Huic ſigno mũdus cõtradicit. q2 in ſuis in
firmitatib⁹ ipſum reſpicere contẽnit et ei⁹
medicinas vt ſanet ſumere recuſat Quar
to fuit poſitus in ſignum imitationis. ſicut
ponitur vexillum in exercitu. ſicut em̃ dicit
iob. vij. Militia eſt vita ho. ſuper terram.
Et ideo in hac militia debet eſſe vexillifer

[illegible handwritten marginal note]

et vexillum. xp̃s autem eſt vexillifer et crux
quam ſibi baiulauit eſt vexillum. debemus
ergo ſi volumus in hac militia de hoſtibus
triumphare imitari xp̃m portantem ſignum
crucis. vt accipiamus crucem penitentie et
poſt ipſum eamus. matth. xvj. Siquis vult
poſt me ve. ꝛc. tollat cru. ſuã ſcz penitentie.
et ſequatur me. Huic ſigno mundus cõtra-
dicit. quia ſub cruce et poſt crucem penitẽ-
tie non vult ire. ſed vadit poſt crucem numi
et poſt concupiſcentias ſuas. et ideo de ho
ſtibus victoriam non reportat. ſed cõſumit
ab eis. Prouer. xxiij. Vacantes potibus et
dantes ſimbola conſumentur ab eis. Cõtra
quos eccl. xviij. Poſt cõcupiſcentias tuas
non eas. faciunt enim te in gaudiũ inimicis
tuis. Quinto fuit poſitus in ſignũ euaſio
nis. ſicut quando capitur aliqua terra poni
tur ſcutum vel vexillum. dñi in illa domo
quam dominus nõ vult expoliare. ſed vult
eam defendere Chriſtus enim per ſanguinẽ
ſuum eſt in ſignum euaſionis omnibus qui
predicto ſanguine tincti ſunt. Hoc figura-
tum fuit in ſanguine agni de quo dñs man
dauit filijs iſrael tingi ſuperliminaria do-
morum vt non tangerentur ab angelo per-
cutiente. exo. xij. Erit vobis ſanguis iſte in
ſignum. quia angelus percutiens nõ tetigit
vbicũq; vidit hoſtia hoc ſanguine tincta.
Quicũq; vult euadere de excidio mũdi qui
tota die a demonibus capitur et occiditur.
oportet ꝙ tingatur ſanguine chriſti. Unde
in ezech. ix. viro volenti percutere ciuitatẽ
dictum ẽ. ꝙ omnes illos ſuper quos vide-
rit ſignum thau id eſt ſignum crucis non de
beret tangere. qui cũq; autem eſt inſignitus
ſãguine chriſti habet ſignum thau ſuper ca
put in fronte ſua. Hoc fuit figuratũ in ca-
ptione hiericho de qua ſola raab meretrix
euaſerat cum omni domo ſua. quia cingulũ
coccineum appendit ad feneſtrã dom⁹ ſue.
vt patet ioſue. ij. Cingulus rubeus ſangui-
nem chriſti ſignificat. Huic ſigno mundus
contradicit. quia nec ſignum thau vult reci
pere. nec ſanguine chriſti tingi. imo vult niſi
vanitatis ſigna portare et alia figurata.
Sexto poſitus fuit in ſignum oſtenſiõis vt

ponitur circulus in taberna ad oſtendendũ
ꝙ ibi ſit vinum. Sic ergo chriſtus poſitus
eſt in ſignum ad oſtendendum ꝙ vbicũq; ip
ſe eſt per gratiam ſuam ibi eſt vinũ leticie.
quod letificat deum et homines. et om̃e bo
num. et vbicũq; ip̃e non eſt nihil boni habi
tat. p̃s. iiij. Signatũ eſt ſuper nos lu. vul. t.
dñe. Et nota hic de ficulnea cui maledixit
chriſtus. quia habebat ſolum folia q̃ ſtatim
aruit. ſic ſunt multi qui habent chriſtum ſo
lum extrinſecus per ſigna chriſtianitatis ex
teriora. ſed non intus in corde per veritatẽ
rei. tales habent ſolum folia. et ideo male-
dicentur a deo et areſcent. debent em̃ intus
chriſtum habere. Cañ. viij. Pone me vt ſi
gnaculum ſuper cor tuum. Huic ſigno mũ
dus contradicit. et dicit ꝙ omnia mala eue
niunt ſeruis dei. et amatores mundi q deum
non habent omnia bona habẽt. j. macha. j.
Eamus et diſponamus teſtamentum cum
gentibus que circa nos ſunt quia exquo re
ceſſimus ab eis inuenerunt nos multa ma
la. Iob. xij. Abundant tabernacula ꝑdonũ
et audacter prouocant deum. Septimo
fuit poſitus in ſignum clementie et pietatis
peccatoribus. ſicut arcus celeſtis fuit poſi-
tus in nubibus celi in ſignum clementie dei
quia pepercerat terre ſicut patet geneſis. ix
ſic ieſus in modum arcus extenſus brachijs
crucifixus eſt ad recipiendum et oſculãdũ
peccatores. yſa. v. Leuabit dominus ſignum
in nationes. Huic ſigno mundus contradi
cit. quia ſe non proijcit in brachijs chriſti.
nec miſericordiã petit. ſed in malicis perſe-
uerat. Octauo fuit poſitus in ſignum di
ſcretionis ſicut ponuntur termini in cãpis.
ad diſcernendum campos. Sic et chriſtus
in die iudicij quando ſtatuet oues a dextr
et edos a ſiniſtris et ip̃e ſtabit in medio diſ-
cernens inter eos. Huic ſigno mundus nõ
poterit contradicere. quia tunc deſtructus
erit mundus et mundani in ſuis ſignis inue
nient ſe deceptos. p̃s. lxxiij. Signa noſtra
non vidimus iam non eſt pro. et n. nõ cog.
am. Sap. v. Ergo errauimus a via verita
tis Nono poſitus fuit in ſignum victorie
et immortalitatis. ſicut olim fiebat rome ar

cus triumphalis magnis principibus rede-
untibus cum victoria inſignum victorie et
immortalitatis. quia dicebant eos inter de-
os immortalitatis tranſlatos. ſic xp̃us poſt
reſurrectionem deuicta morte et mundo et
demonibus et omnibus inimicis poſitus ẽ
in celis glorioſus et habens omniũ poteſta
tem i ſignum victorie et immortalitatis hu
mane. Apoca. xij. Signum magnum appa-
ruit in celo mulier amicta ſole. id eſt huma
nitas chriſti amicta ſole diuinitatis ꝛ imor
talitatis dei. et luna id eſt mundus ſub pe-
dibus eius. yſa. lv. Erit dominus. in ſignum
eternum quod non auferetur. Huic ſigno
non contradicit mundus. quia mundus nõ
eſt in celo vbi hoc ſignum erit. Yſaias ait.
Tollatur impius ne videat gloriam dei.
Secundo prophetat de virgine dicens.
Et tuam ipſius ani. pertranſ. gla. i. gladius
ipſius. ſcz dolor habitus de paſſione ipſius
pertranſibit tuam animam vt dicit beda.
Vel ſm̃ criſo. gladius id eſt dolor dominice
paſſionis pertranſibit ip̃ius animam quam
reputas tuam. Vel reſoluendo poſſeſſiuum
in primitiuum ſic. gladius dominice paſſio-
nis pertranſibit tuam ip̃ius animam. id eſt
tui ip̃ius. quia vt dicit augu. Anima magis
eſt vbi amat q̃ vbi animat. Et ideo anima
virginis magis erat i filio ſuo chriſto quẽ
ſuper omnia diligebat q̃ in corpore ſuo. et
ideo vulnera chriſti ip̃a ſenſit ſicut et xp̃us
quantum ad animi triſticiam. Bernardus
Chriſtus in cruce carnem. maria autẽ ſpiri
tum immolabat. et niſi ꝙ ſpes marie ſemꝑ
affuit glorioſe reſurrectionis filij ip̃a fuiſſz
mortua in paſſione filij pre dolore. ſed ſpes
reſurrectionis retinuit ei vitam. Addit aũt
vt reuelentur ex multis cordibus cogitatio
nes. Iſtud vt non ponitur cauſatiue ſed ꝯ
ſecutiue. Ex hoc enim ſecutum eſt ꝙ reue-
late ſunt vbiq; cogitationes iudeorum que
vſq; tũc latebant. Sic reuelata fuit iniqua
cogitatio herodis cum mandauit interfici
pueros vt inter ip̃os occideretur chriſtus.
qui prius ſimulauerat ſe eum adorare. Sic
pontifices et phariſei ſimulabant ſe zelato-
res legis. et contra legem chriſtũ occiderũt

Per quod cogitatiões inuidie et auaricie
corũ oſtenſe ſunt. ℞ Nota hic ꝙ quã
tuordecim vicibus beata virgo fuit gladio
perforata in filij paſſione. Primo quando
vidit eum capi et ligari ſicut proditorem. ⁊
omnes diſcipuli fugierunt ipſo ſolo dereli-
cto. Secundo quando coram iudicibus fal
ſe iudicabatur. et reus eſſe mortis iudicaba
tur. Tercio quãdo per totam noctem fuit
illuſus et alapis ceſus et conſputus. Quar
to quando de mane eum vidit vinctum du-
ci ad pilatum. et ſtabant conſtanter accuſã
tes eum ꝙ deberet mori et ipſe nihil reſpon
debat. Quinto quãdo vidit ipſum duci ad
herodem qui iohannem interfecerat et xp̄i
ſanguinem ſitiebat. qui illuſit illi tanq̄ inſa
no et indutum veſte alba remiſit ad pilatũ
Sexto quando coram pilato a toto popu-
lo eſt accuſatus vt eum crucifigeret. et pi-
latus ſedens pro tribunali ipſum cruci cõ-
demnauit. Septimo quando in atrio pilati
fuit ligatuſ nudus ad columnam ⁊ fortiſſi
me flagellatus. Octauo quando poſita eſt
corona ſpinea ſuper caput eius. et arundo
pro ſceptro in manu et indutus fuit purpu
ra in deriſionem regie dignitatis. et velati
ſunt ei oculi et fuit alapis ceſus et conſpu
tus et viliter illuſus. Nono quando vidit
eum exire cum cruce in collo inter duos la
trones vadens ad mortem feſtinanter. De-
cimo quando vidit eum exui nudum et ſu-
per crucem clauis affigi. et a toto populo
maledici et conuicia inferri dicente. Vach
qui de. tem. dei et in tri. redi. illud Unde-
cimo quando vidit eum petere bibere ⁊ nõ
potuit habere. ſed datum fuit ei vinũ felle
mixtum. quod non potuit bibere. Duodeci
mo quando vidit eum pre maximo dolore
lachrymantem et dicentem. Deus meus.
deus meus vt quid dereliquiſti me. et p̄ ma
gna pena inclinauit caput et emi. ſpi. Deci
motercio quando corpus eius eſt depoſitũ
de cruce et ſepulture traditum. tunc tetigit
eum et oſculata eſt omnia vulnera eius et
rediit in hieruſalem ſemiuiua et tota con-
ſumpta. Pluries ergo q̄ ſint hore diei bt̃a
virgo trãſuerberata ẽ gladio in morte filij

et ideo verum prophetauit ſimeon dicens:
Et tuã ipſius a. per. gla. Et ſic patet ſecũdũ
Tercio ponitur ãne de chriſto confeſſio
et veriſſima affirmatio. quia erat anna p-
phetiſſa filia phanuel ℞ Ubi nota ꝙ
euangeliſta ſeptem laudabiles conditiones
de iſta anna refert. propter quod eius teſti-
monium merito debet acceptari. cuius vita
eſt ſpeculum omnibus mulieribus. quia et
bona virgo et bona nupta et bona vidua
fuit. et in iſtis conditionibus debent eã mu
lieres pro poſſe imitari. Prima conditio ẽ
quia vſq; ad matrimonium virginitatẽ cõ
ſeruauit. Iſte eſt ille theſaurus precioſus
abſconditus in agro carnis. et illa precioſa
margarita. pro qua emenda omnia largiri
debent. vt dicitur matth. xiij. Quia non eſt
digna ponderatio continentis anime. Ecci
xv. Ipſi redditur centeſimus fructus ⁊ au
reola et canticum ſpeciale. Et ideo quantũ
poteſt debet iſtum theſaurum mulier cuſto
dire vel ſaltem vſq; ad matrimoniũ. Se-
cunda eſt quia poſt mortem viri licet ſolã
ſeptem annis cum ipſo fuerat alteri poſtea
non nupſit. Cum ergo vir et vxor ſunt vna
caro debet ſe vxor mortuo viro mortuam
reputare et reliquum tempus in penitentia
conſumere. Unde in quibuſdam auibus h
dicitur obſeruari. vt mortuo compare nulli
alteri amplius ſocietur vt in turturibus.
Tercia ẽ. quia toto tempore viduitatis ſue
bene ſe habuit et laudabiliter vixit. quod
indicat virtutem in vidua magnã. virtus
enim circa difficile eſt. Difficile eſt eñ val
de a conſuetis abſtinere. Cum igitur in ma
trimonio multa vana et delectabilia obſer
uentur virtuoſum eſt viduis ab omnibus
illis abſtinere. et eis fructus ſexageſimus ꝑ
mittitur pro labore. Quarta eſt quia circa
templum frequens erat non ꝙ aliqñ ab eo
recederet. ſic vidue circa eccleſiã et in locis
ſanctis debent frequenter et libenter eſſe ⁊
non diſcurrere per domos ocioſe et verbo-
ſe. quia ſicut anna meruit chriſtum videre
quia in eccleſia conuerſabatur. ſic ipſe in ec
cleſia vident chriſtum et verba xp̄i audiunt
et dicunt verba chriſti et xp̄us eſt in medio

earum. Quinta eſt. quia corpus ſuum ieiu
nando macerabat. ſic debent vidue facere.
Periculoſus eſt enim ſtatus viduitatis ſi
vidua delicate viuit. j. thi. v. Uidua que in
delicijs viuens eſt mortua eſt. Hieronim⁹
Quamdiu eua abſtinuit in paradiſo virgo
fuit. quãcito preceptum abſtinẽtie violauit
corruptionem ſenſit. Idem ad quandam
virginem. O filia ſi apius caſtigauit corp⁹
ſuum et in ſeruitutem redegit. quõ adhuc
tu iuuencula in feruore iuuentutis poſita
dapibus et vino plena. de caſtitate eris ſe-
cura. Sexta eſt. quia obſecrationibus inſti
tit. quod ẽ acceptabile ſacrificium deo. ob-
ſecratio eſt petitio cum adiuratione. Mul
ta enim ſunt pro quibus vidue debet ora-
re et obſecrare. ſcʒ vt conſeruẽtur in bono
et proficiant in ſeruicio dei. et vt deus pa-
cificet mundum et conuertat peccatores ⁊
ſimilia. Septima ẽ. quia propter bona ope
ra ſua donum prophetie meruit habere. va
de et tu fac ſimiliter vt propter bõa opera
tua de⁹ reuelet tibi que tibi expediũt. Hec
ergo anna ſic laudabilis ipa hora ſuperue-
niens qua ſcʒ ſimeon accepit puerum ieſuʒ
confitebatur domino et loquebatur de illo
omnibus qui expectabant redemptionem
iſrael. id eſt omnibus qui herodis alienige
ne tirãnide grauati liberationem populi et
ciuitatis hieruſalem expectabant promit-
tens per aduẽtum chriſti et in ipſo chriſto
redemptionem a tirãnide ſupradicta. Quis
euangeliſta expreſſe hoc non dicat. quia te-
ſtimonium mulieris in eccleſia nõ admittiẽ
nec in eccleſia loqui permittiẽ. vt dicit apo
ſtolus. j. thi. iij. Docere autem mulierez nõ
permitto. Sed contra non fuerunt liberati
per chriſtum ab illa tirannide. Reſponſio.
non eſt intelligendum ad litteram. ſed refe
rendum eſt ad ſpiritualem liberationẽ quã
plenarie per chriſtum conſecuti ſunt Et ſic
patet tercium. Quarto ponitur marie ⁊
ioſeph ad propria remeatio. Quinto po
nitur chriſti profectus et virtuoſa confor-
tatio. quia puer creſcebat et confortabaẽ
ſm corpus. plenus ſapientia quia ab inſtã-
ti ſue cõceptionis plenus fuit. et gratia dei

erat in illo. Et ſicut creſcebat ſm corpus:
ita creſcebat in vſu gratie et virtutum que
rent in illo. Quidam creſcunt ſolum ĩ cor
pore. pſa. lxv. Puer centum ãnorũ morieẽ
Et ſic patet quintum.

De epiſtola ſermo duodecimus.

Quãto tẽpore heres paruulus
ẽ nihil differt a ſeruo. gal. iiij.
Quia bonum non diligit niſi
cognitum docet apl'us in epl'a
p̄ñti maximum bonum. imo max
ima bona que per natiuitatem pueri conſe
cuti ſumus vt in eius amore ardentius ac
cendamur. Nam ante eius aduentum era-
mus ſerui. peccati ſeruitute detenti et ſub
iugo legis. gentes ſub ſeruitute peccati. iu-
dei ſub iugo legis. per chriſti aũt aduentuʒ
ab vtroq; ſumus liberati. et per gratiam
ſpũs ab vtroq; in filios dei adoptati. Hec
omnia aplus in preſenti epiſtola oſtendit.
In qua quidem epiſtola tria facit. Prio
proponit humane conſuetudinis ſimilitudi
nem per quam ſeruitutem et libertatẽ ſpi-
ritus nititur demonſtrare in principio epl'e
Secundo predictam ſimilitudinem ad pro
poſitum adaptat per quam oſtendit in ſer-
uitute nos fuiſſe. ſed per chriſtum liberta-
tem habere. ibi. Ita et nos cũ eſſ. par. ſub
ele. mundi eramus ſer. Tercio oſtendit fru
ctum quem per predictam libertatẽ habe-
mus. ſiue oſtendit euidens teſtimonium per
quod patet nos predictam libertatẽ vt dei
filios poſſidere. ibi. Qm̃ autem eſtis fi. dei
miſit deus ſpũm fi ſ. in cor. veſtra. Primo
ergo proponit humane conſuetudinis ſimi
litudinem per quam ſeruitutem in qua fui
mus ante aduentum chriſti et libertatẽ ſpi
ritus quam adepti ſumus per ipm nititur
demonſtrare dicens. Quanto tẽpore heres
paruulus eſt. etate et ſcientia nihil differt
a ſeruo. quia cogitur vt ſeruus ⁊ verberaẽ
et nullam habet ſuarum rerum poteſtatem
cum ſit dominus omnium. id eſt q̄uis ſit do
minus omnium ſuarum rerum. Luce. xv.
Fili omnia mea tua ſunt. Sed eſt ſub tuto
ribus qui eũ ab hoſtibus tueantur et acto

ribus qui pro eo cauſas agant et bōa eius
procurent.et ipm in moribus informent.⁊
hoc non ſemper ſed vſqꝫ ad prefinitū tem-
pus a patre.id eſt a iure a patribus inſtitu
to.in quo tempore ordinatum eſt e iure vt
ei ſuarum rerum poteſtas detur. Sunt em̄
iura que ſunt a patribus inſtituta determi
nantia tempus quando tradenda eſt here-
ditas ſucceſſori.et quādo filiuſfamilias re
linquendus eſt ſibiipi vt ſe gerat ad ſenſum
ſuū.In quo inſtruimur ꝙ pueri ſub ferula
diſcipline ſunt tenēdi.et non ſunt dimitten
di ſenſui ſuo.prouer.iiij.Qui parcit virge
odit filiū ſuum.In eodem.xxij.Stulticia
colligata eſt in corde pueri.et virga diſci-
pline fugabit eam. In eodem. xxiij. Noli
ſubtrahere ab eo diſciplinam ſi em̄ percuſſe
ris eū virga non morietur.tu percutis vir
ga eum et animā eius de inferno liberabis
In eodem.xxix.Puer qui dimittitur vo-
luntati ſue confundit matrem ſuam.Ecci.
vij.Melior eſt ira riſu.quia per triſticiam
vultus corrigitur animus delinquentis. id
eſt melior eſt aſpera correctio patris quaꝫ
blanda remiſſio.vt patet in heli ſacerdote
q remiſſe corripuit filios ſuos dicēs.quare
facitis res huiuſmodi. j.Regum.ij.Et iō
occiſi ſunt in bello ambo vno die. et ipe ce
cidit de ſella et fractis ceruicibꝰ expirauit
Unde fertur de quodam qui ibat ad ſuſpē
dium.et pater plorans ſequebatur euꝫ.qui
ſub ſpecie oſculandi patrem amputauit dē
tibus ſibi naſum dicens. Ego vado ad ſu-
ſpendium quia nō corrcxiſti me. Boecius
in diſciplina ſco.hec.Et ideo deus ſicut bo
nus et ſapiens pater quottidie corrigit nos
flagellis et diſciplina pacis eius ſemp nos
erudit ad ſalutem.quia nō viriliter ſed pu
eriliter viuimus. quod patet quantum ad
quattuor.Primo quia temporalia q̄ quaſi
nulla ſunt magis q̄ꝫ eterna diligimus.ſicut
paruulus magis diligit pomum q̄ꝫ regnūm
et ſa nociuis ſicut paruuli non abſtinemus.
prouerbi .j .Uſqꝫquo paruuli diligitis in-
fantiam et ſtulti ea que ſunt ſibi noxia cu
pient.Secundo quia ſicut paruuli tota die
nugis et ludis et ſpectaculis intenti ſumuſ

magis q̄ꝫ ſaluti anime.Zacha.viij. Platee
hieruſalem implebuntur infantibus et pu-
ellis ludentibus.Baruch.iij. Qui in aui-
bus celi ludunt. Tercio quia nihil certum
de ſtatu noſtro iudicamus.ſed tota die va-
gi corde ſicut pueri qui vbiqꝫ ceſpitant cir
cūferimur omni vēto. Contra qꝺ prouer.
iij.Palpebre tue precedunt greſſus tuos.
Unde illa ſancta animalia erant plena ocu
lis ante et retro.vt patet ezech.j. Quarto
quia contrarijs affectibus tota die affici-
mur.ſicut paruulus qui modo ridet et mō
plorat.prouer.xiij.Uult et non vult piger
Et ſic patet primum. Secundo hanc ſi-
militudinem ad propoſitum adaptat ꝑ quā
oſtendit nos ante chriſti aduentum ſub ſer
uitute fuiſſe ſed per ipm liberos eſſe.Dicit
ergo. Ita et nos iudei cū eſſemus paruuli
cognitione dei et viribus reſiſtendi peccatꝭ
eramus ſeruientes per terrorem minarum
et per repromiſſionem bonorū ſub elemen
tis id eſt ſub lege que per elementa intelli-
gitur.quia ipa eſt prima inſtitutio ad fideꝫ
et iuſticiam ſicut ab elementis primū vſuꝫ
diſcendi aſſumunt paruuli. Elemētis dico
mundi.vnde lex dicitur elementum mundi
quia non celeſtia et eterna promittebat.ſꝫ
terrena et tranſitoria vt eſt mundus.yſa.j.
Si volueritis et au.me.bone ter.comede.
Uel ſub elementis mundi.id eſt ſub feſtis
iudeorum que accipiebantur ſm elemento
rum mundi curſum.qualia erāt neomenie
i.lunares dies et ſabbatū.Augu.Si itaqꝫ
iudei ſub elemētis erāt qꝺ dn̄t a paganis
Reſpōſio Pagani nō ſub elemētis ſeruiūt
ſed elementis ſeruiunt.Colunt enim aſtra
et ſolem et lunam aquam et terram et hu
iuſmodi.Iudei vero ſub elementis deo ſer
uiebant.In elementis ergo neomenias.id
eſt lūares dies ſignificat et ſabbatum quod
iudei obſeruabant.non ꝙ in elementis ſpe
rarent vt pagani.ſed in his deum venera-
bantur dum paruuli erant et ad tēpus ple
nitudinis nondum peruenerant. Sicut em̄
paruulus ſub pedagogo eſt et actore ⁊ tu-
tore anteqꝫ ſit adultus.ita iudeis adhuc ꝑ-
uulis lex fuit pedagogus.q2 timore ꝯpſſit.

et p̄ceptis dei obedire coegit fuit etiam lex
actor ⁊ tutor iudeis quos deꝰ heredes in-
ſtituit dū ꝑuuli erāt ꝯgnitōne dei ⁊ viribus
reſiſtēdi peccatꝭ .Quo tpe erāt ecce quaſi
ſerui legalibus ſcꝫ territi penis a malꝭ et
ꝓmiſſiōibꝰ tpaliū ad bona incitati.nec ſūt
dn̄abantur ſꝫ vicia.nec ſuorū.i.hereditatis
eterne.cū eēnt hoꝝ dn̄i a deo cōſtituti.Hic
ergo fuit lex tutoris loco dū contra malig
noꝝ ſpirituum īpugnatōes et gentiliū per
ſuaſiones q̄ ad ydolatriā trahebāt illos de-
fendit admonendo depcando.⁊ aliqn̄ puni-
ēdo.Et ſic eterna bona illis ꝯſeruauit.quo
niam ex illis chriſtus multos ex inferno.
liberauit.ꝑuit etiā eis actor. quoniā cāꝫ
eius apud deū bene egit dū ꝑ ſacraficia et
placatōnes expiatōneſ deū eis placauit. et
hoc vſqꝫ ad tps p̄finitū.i.vſqꝫ ad aduentū
chriſti.In quo cōſtituit deus vt ꝑfecti et
liberi fierent ⁊ hereditatem obtinerūt.ali-
oquin exhereditarentur. De quo ipe ſub-
dit.At vbi venit plenitudo ⁊c. Hec oīa
augu.Poſtq̄ꝫ ergo oſtendit ꝙ ante chriſtū
aduentum eramus ſub ſeruitute conſequē-
ter oſtendit ꝙ per chriſti aduentum ſumus
a ſeruitute liberati et in filios dei adoptati
Et hoc eſt quod dicit.At vbi venit.nō fa-
cili neceſſitate ſed ſola dei voluntate pleni
tudo temporis.id eſt poſtq̄ꝫ tēpus p̄cedens
completum eſt. Plenitudo enim tēporis
eſt completum tempus quod prefinitū fuit
a deo patre vt mitteret filium. S Uel
plenitudo temporis dicitur tempus gratie
Et hoc propter octo Primo propter ca
riſmatum dationem.quia in eo dantur ple
na dona ſpūſſancti.Iohelis.ij.Effundam
de ſpū meo ſuper omnē carnē.Actuum.ij.
Repleti ſunt omnes ſpūſancto. Secūdo
propter pacis plenitudinem quia in eo fuit
plena pax in toto mundo.p̄s.xj.Orietur ī
diebus eius iuſticia et abūdantia pacis do
minabitur.yſa.iij.Conflabūt gla.ſu.ī vo.⁊
lan.ſu.in falces. Tercio propter tempo-
ralium copiam.quia in eo fuit plena abun
dantia ſicut ſpūalium ita temporaliū rerū.
Iohelis.ij. Filie ſion exultate et letamini
in domino deo veſtro.quia dedit vobis do-

ctorem iuſticie et deſcendere faciet ad vos
imbrem temperantie et ſerotinum ſicut in
principio et implebuntur aree frumento ⁊
vino torcularia redundabunt et oleo.
Quarto propter figurarum adimpletionē
quia in eo omnes figure ve.te.implete ſūt
et omnia que de chriſto fuerunt ꝓphetata
impleta ſunt.Matthei.v.Non veni legem
ſoluere ſed adimplere. Quinto propter
temporis adimpletionem.quia in eo tēpus
impletum et completum eſt.j.cori.x. Nos
ſumus in quos fi.ſc.deue Sexto propter
miſericordie repletionem.tempore em̄ legꝭ
iuſticia vbiqꝫ regnabat.ſed nunc miſericor
dia domini plena eſt terra. Septimo pro
pter creaturarum completionem.Quid ei
aliud creatura petebat niſi ſuo creatori in
aliqua creatura vniri.Eph.j. Propoſuit
in eo in diſpenſatione plenitudinis tēporū
inſtaurare omnia in chriſto que in celis et
que in terra ſunt in ipo Octauo propter
premij redditionem.quia in eo paradiſus
et vita eſt data.Luce.xxiij.Hodie me.e.in
paradiſo.Math.ij.Uoca operarios ⁊ re.
illis mer.Iohānis.iiij.Alij laborauerunt
et vos in labo.eorū introiſtis.In hoc er-
go tempore ſic pleno miſit deus filiū ſuum
naturalem.i.in carne apparere fecit ſimileꝫ
nobis.yſa.xix.Cla.ad do.a fa.tri.et mit.e.
ſal.et propu.qui li.e. Factum ex muliere.
ex carnis aſſumptione.Ro.j. Qui factus
eſt ei ex ſemine dauid ſm carnem. Et meli
us dicit factum q̄ꝫ natum.fuerunt em̄ qui-
dam heretici qui dixerunt eum nihil aſſūp
ſiſſe de corpore.virgineo.ſed intrans in ipaꝫ
cum quodam aereo corpore quod ſibi for-
mauerat ſtatim exiuit plus honoris dātes
aeri q̄ꝫ virgini nihil poſt dātes vtero ipius
q̄ꝫ preſepio.Contra quos geñ.xxvij.Caro
enim et frater noſter eſt.p̄s. Homo natus
eſt in ea.Factum ſub lege.Ad litterā prop
ter obſeruantiam circūciſionis ſm legē da-
tam abrae.vt patet geñ.xvij.et propter ob
ſeruantiam purificationis ſm legem dataꝫ
moiſi.vt patet leui. xij.Adimpleuit autem
legem non neceſſitate.quia dominus legis
ſed perfecta humilitate.mat.iij.Sic decet

nos implere omni m iuſticiam.id eſt omnē
humanitatem. Sic ergo chriſtus factus ē
ex muliere et ſub lege propter duo. Prio
propter redemptionem a malo. Secundo
propter collationem boni. Duplicem enim
effectum ex chriſti incarnatione conſecuti
ſumus. Primus eſt redemptio a malo ⁊ a
ſeruitute legis.et hoc eſt.vt eos qui ſub le
ge erant.id ē ſub legis ſeruitute redimeret
ab illa ſeruitute. Et hoc refertur ad illud
quod dictum eſt.factum ſub lege.gala. iij.
Chriſtus nos redemit a maledicto ⁊c. Se-
cundus effectus eſt collatio gratie filialis:
et hoc eſt vt adoptionem filiorū recipere-
mus.participes honorū et gratie eius hic
in preſenti.et glorie in futuro. Ep̄q.i. Pre
deſtinauit nos in adoptionem filiorum per
ieſum chriſtum in ip̄m. Et reſpicit ad hoc
quod dicitur.factum ex muliere. Factus ē
ergo ſub lege vt e.qui ſub le.e.⁊c.nō ſolū
a maledicto legis.ſed a dyabolo et a mor-
te eterna. Factus eſt ex muliere vt adopti-
onem filiorum dei reciperemus. Cogitem⁹
chariſſimi magna beneficia dei. Nā fact⁹
eſt homo vt nos deos faceret.p̄ma Jo.iij.
Videte qualem charitatem dedit nobis de
us pater vt filij dei nominemur et ſimus.
Factus eſt ſeruus vt nos liberaret vt hic
pater. Factus eſt pauper vt nos ditaret .i.
cor.i. In omnibus diuites facti eſtis i illo
in omni verbo ⁊ in omni ſciētia ita ꝙ nihil
vobis deſit. Factus eſt humilis vt nos ſecū
exaltaret. Phil.ij. Humiliauit ſemetip̄m
propter quod deus illum exaltauit et nos
in ip̄o. Joh.xij. Volo pater vt ibi ego ſim
illic ſit et miniſter meus ſcʒ eadem exalta-
tiōe. Mortuus eſt vt nos viuificaret. Jo.
xij. Ego ſi exaltatus fuero a terra.i.ſuper
lignum leuatus et crucifixus oīa traham
ad meip̄m.i.hominem qui conuenientiam
habet cum omnibus et propter quē facta
ſunt omnia traham ad vitam. quia ego ſū
vita. Deſcendit ad inferos vt nos inde ex-
traheret. Zach.ix. Tu autem in teſtamēto
ſāguinis tui eduxiſti vinctos de lacu i quo
non erat aqua. Reſurrexit a mortuis. vt
nos reſuſcitaret.j.cor.xv. Qm̄quidem per
hominem mors et per hominē reſurrectio
mortuorum. Si autem chriſtus reſurrexit
et nos reſurgemus. Rom.iij. Mortuus eſt
propter peccata noſtra et reſurrexit ꝓpter
iuſtificationem noſtram. Aſcendit ad celoſ
vt nos illuc duceret. Eph.iij. Aſcendens i
altum captiuam duxit captiuitatem. Joh.
xiiij. Et ſi abiero et preparabo vobis locū.
iterum venio et accipiam vos ad meip̄m.
vt vbi ſum ego et vos ſitis. O anima miſe
ra cogita hec magna beneficia dei et tota
conſurge in amorem iſtius pueri.qꝛ oīa
hec fecit tibi.et in ip̄ius laudes erumpe. et
dic cum propheta. Quid retri.do.pro om.
q̄ re.m. Et ſic patet ſecundū. Tercio oñ
dit euidens teſtimonium et ſignum .per qd
patet nos predictam libertatem vt dei fili-
os poſſidere. Et hoc ſic eſt. Quoniā autē
eſtis filij.i. hoc eſt ſignum et teſtimonium
ꝙ non ſolum nos iudei ſed etiam vos gen-
tiles eſtis per chriſtum facti filij adoptiui
ſp̄ius dei. quia deus pater miſit ſpūm filij
ſui qui eſt etiam ſpūs patris. quia a patre
filioq̄ȝ procedit.in corda noſtra ſcʒ tam iu-
deorum q̄ȝ gentilium.quia ſpūs probat noſ
eſſe dei filios.vt ergo probaremur adopta
ti eſſe in filios a deo ſpūm ſuum dedit no-
bis qui facit nos clamare. Et hoc ſic eſt.
clamantem id eſt clamare facientem abba
pater.quod nunq̄ȝ preſumeremus niſi ſpūs
doceret nos et faceret dicere. Roma.viij.
Ip̄e ſpūs poſtulat pro nobis. i.poſtulare
nos facit gemitibus inenarrabilibus. Ab-
ba hebreicum eſt idip̄m ſignificans quod ⁊
pater. Pater vero grecum eſt deriuatiōe.
quia deriuatur a patir. quod grece dicit
pater.ſed latinum eſt inſtitutione. Sic er-
go iudeos grecos et latinos qui ſūt adop-
tati per chriſtum in filios dei ſpūſſanctus
clamare facit deum chriſtum patrem ſuū
eſſe et ip̄m confitentur. Et nota ꝙ dicit ſpi
rituſſanctus nos facit clamare abba pater
per quod dat intelligi ꝙ ſpūſſanctus duo-
bus modis facit nos clamare ſcʒ occulte.
qd ſignificat i noīe oculto qd ē abba.et a-
perte quod ſignificatur in nomine noto qd
eſt pater. Pater enim aperte clamat dei

cognitionem in intellectu. et dei virtutem
in effectu. Conſequenter concludit dicens.
Itaqʒ qui ſic habet ſpūm qui facit eū cla-
mare iam non eſt ſeruus expulſa culpa om
nino. Johā.xv. Iam non dicam vos ſer-
uos ſed amicos. Sed filius infuſa adopti
onis gratia.p̄ma Johā.iij. Videte qualē
charitatem dedit nobis deus vt filij dei no
minemur et ſimus. Quod ſi filius per gra-
tiam.et heres tandem participando gl̄am.
per deum id eſt per dei miſericordiam Rō.
viij.ꝙ ſi filij et heredes.heredes quidē dei
coheredes autem chriſti. Cum ergo ſum⁹
filij chriſti debemus per viam.chriſti am-
bulare.que fuit via diſcipline et virtutis.
qui autem per viam chriſti non ambulant
non ſunt filij. Hebre.xij. Quod ſi extra di
ſciplinam eſtis cuius participes facti ſunt
omnes ergo adulteri et nō filij eſtis. Ibi-
dem. Quem enim diligit deus caſtigat fla-
gellat autem omnem filium quem recipit.
Si vis plura dicere de via chriſti que fuit
via paupertatis et penalitatis.humilitatis
et charitatis.require in tabula.

¶ In circumciſione domini de
euangelio Sermo tredecimus

Poſtq̄ȝ conſumati ſunt dies oc
to vt puer circūcideretur vo-
catum eſt nomen eius ieſus.
Luce.ij. Ab ore veritatis reg
num celorum ſinapi comparat
quia paruum eſt quantitate. ſed magnum
eſt virtute. Nemo enim poteſt in regnum
celorum intrare niſi ſit paruus ſui reputa-
tione.et maximus virtute. Matth. xviij.
Niſi conuerſi fueritis et efficiamini ſicut p
uuli non intrabitis in regnum celorū. In
cuius exemplum filius dei factus ē puus
in corpore et obſequijs.qui ē infinitus vir
tute. Et ideo euangelium preſens ē paruū
quantitate et maximum in virtute.quia il-
lum continet et deſcribit qui factus ē octo
dierum cum ſit eternus et omnino immen-
ſus. In quo quidem euangelio tria mira-
lia continentur. Primum eſt.quia eternus
ſub tempore clauditur.ibi. Poſtq̄ȝ conſu.
ſunt di.octo. Secundum eſt quia filius dī
impaſſibilis patitur et circūciditur.ibi. vt
cir.pu. Tercium eſt quia deus innominabi
lis nominatur.ibi.vo.eſt no.e.ieſus. Pri
mum ergo mirabile eſt.quia filius dei ſub
tempore clauditur et infans octo dierum
efficitur. Filius quippe dei inquantum hō
cepit habere dies et ānos et patriam et pa
rentes.et in tempore creuit et mortuus eſt
Et vide quia ex hoc ꝙ ſub tempore clau-
ditur et per conſequens ſub lege.quia tale
tempus erat a lege determinatū.gen̄.xviij.
Infans octo dierū circūcidetur. In quo
maxima eius miſericordia circa homines
demonſtratur. Ex hoc enim voluit conti-
neri ſub lege vt hos qui ſub lege erant re-
dimeret. Expertus enim circūciſionis penā
et alias cerimonias legis quas vt videm⁹
ſeruauit.quia non venit legem ſoluere ſed
adimplere. Matthei.v. Compaſſus eſt iu-
deis et eos ab illo onere liberauit. Math.
xvj. Vſqʒ ad iohānem lex et prophete. Si
militer expertus penalitates humane na-
ture.ſcʒ famem ſitim calorem et frigus cō-
patitur nobis ſicut pius pater. et tandem
ab omnibus liberabit. Hebre.iij. Non eñ
habemus pontificem qui poſſit compati i
firmitatibus noſtris.temptatum autē per
omnia. Malum enim non cognoſcitur niſi
cognitum et expertum. Et ideo filius dei
voluit experiri noſtra mala ſcʒ paupertatē
expulſionem contumeliam verborum.fal-
ſam accuſationem.et neq̄ȝ ſententiā.amico
rum derelictionem .et tandem iniuſtam et
violentam mortem.ad quam omnia mala
humane nature ordinantur vt in omnibus
malis nobis compateretur et pro nobis pa
trem rogaret. Clamemus ergo ad chriſtū
ſecure ſi quodcūqʒ malum patimur.qa ip̄e
omnia expertus eſt.et ideo nobis cōpatit.
et pro nobis apud deum aduocat.p̄ma Jo
han.ij. Aduocatum habemus apud d.pa.
ieſum chriſtum iuſtum et ip̄e ē propiciatio
pro peccatis noſtris. Clauſus eſt ergo ſub
tempore et lege pro noſtra ſalute .et ideo
nō debet nobis durum videri ſi claudimur

ſub iugo chriſti et penitentie et religionis.
pro honore dei et bono noſtro. Matth.xj.
Tollite iu.me.ſu.vos. Et ſic patet primū.
Secundum mirabile eſt. quia filius dei
impaſſibilis patitur et circūciditur. Filius
quippe dei inquātum deus eſt ipa beatitu-
do nec pati poteſt. ſed inquantum hō paſſ⁹
eſt penam circūciſionis et alias penas. In
quibus omnibus ſimul patiebatur. et btūs
erat. Sic ergo chriſtus circūciſus eſt octa
uo die cultro lapideo in membro generati-
onis ſm ꝙ lex mandabat Leuiti.xij. Non
tamen cultrus lapideus erat de neceſſitate
ſacramenti. Et nota etiam ꝙ xp̄s inquātū
homo non tenebatur circūcidi. qꝛ circūci-
ſio fiebat pro peccato originali tollendo. ſꝫ
peccatum originale non fuit in xp̄o. Bern̄
Ad quid tibi circūciſio bone ieſu neceſſe. q
nec peccatū contraxiſti nec cōmiſiſti. quod
ipe nō feceris etas manifeſtat. quod vero
non contraxeris hoc veritas probat et pa-
tris deitas et matris integritas. Pater ti-
bi eſt ab eterno. ſed deus eſt in quē peccatū
non cadit. Mater tibi eſt ex tempore. ſed
virgo ē. nec parere potuit incorruptio cor
ruptelam. ⸿ Et ꝙ peccatum origiale
in chriſto non fuerit ex duobus patet Pri
mo quia chriſtus non fuit generatus ex cō
cupiſcentia carnali. nec per modum genera
tionis. quia nec in ſemine viri nec in ſan-
guine menſtruoſo impuro in quo ē libido.
Unde etiam ſi deus modo formaret vnum
hominem non per viam generationis. ſed
ſicut primum hominem vel primā mulierē
talis nō haberet peccatum originale. ergo
multo magis chriſtus non habuit. quia ꝑ
viam generationis formatus nō fuit. Se-
cundo idem patet quia duo contraria non
poſſunt ſimul eſſe in eodem ſubiecto. ſed iu
ſticia originalis que eſt contraria peccato
originali fuit in chriſto. ergo non fuit ī eo
peccatum originale. Aſſumpſit enim xp̄us
carnem in perfectiſſimo ſtatu carnis. ſcꝫ in
ſtatu carnis ante peccatum prout fuit in p̄
mis parentibus ante peccatum. q iuſticiaꝫ
originalem habuerunt. que conſiſtebat in h
ꝙ anima erat ſubdita deo nec aliq̇d malūꝫ
concupiſcebat. et omnes vires inferiores
ſubiecte erant rationi. nec ad malum inſti-
gabant. et totum corpus ſubiectū erat ani-
me. Hec eſt iuſticia originalis q̄ fuit per-
fectiſſime in chriſto. ad quam iuſticiam ſeq̄
batur ꝙ omnia exteriora ad nutū ſubiecta
fuiſſent homini ſicut et chriſto fuerūt qui
talem iuſticiam habuit. Poſtq̄ꝫ autē aīa
primi hominis rebelliſauit deo. etiā inferi-
ores vires rebelliſauerunt rationi ⁊ corp⁹
anime. et in hoc conſiſtit peccatū originale
quia cum tali inobedientia et concupiſcen
tia et inordinatione homo naſcitur. in qua
peccatum et culpa contrahitur. Nam duꝫ
anima infunditur et creator in corpore in-
fecto et maculato concupiſcentia. maculāt
et ipa. Et ideo ſtatim infuſa eſt maculata.
et conſiſtit in ipa culpa. et peccatū origiale
quod cum ipa originatur. Ad qd̄ ſequitur
ꝙ omnia exteriora rebelliſant homini. Et
ſi quereretur quō anima pueri ſtatim crea-
ta et infuſa rebellat deo. Dicēdum quia vt
dicit apl's ad Ro.v. In adam oīes pecca
uerūt. Unde anima ade rebellante deo om
nes rebellauerunt in ipo. pro eo ſcilꝫ ꝙ ab
adam accipimus corpus et naturam corru
ptam in qua anima creatur et maculatur.
et ideo ſtatim incitabilis eſt ad malum. Et
ideo peccatum originale eſt peccatum con
tractum et non cōmiſſum. quia in ipa infu
ſione anime ipm anima cōtrahit. Et ſi que-
reretur vlterius quare parentes mundati
a peccato originali generant filios cū pec-
cato originali. Dicendum quia parentes
mūdantur a peccato originali ſolum quan
tum ad culpam anime et non quantum ad
reatum pene. Unde ipe fomes peccati ⁊ cō
cupiſcentia mali remanent in carne. licet ꝑ
baptiſmū et bona opera in tali perſona mi
nuatur. Ro.vij. Uideo aliam legem in mē
bris meis repugnantem legi mentis mee.
Et quia parentes dant filio corpus macu
latum et anima cum infunditur tali corpo
ri maculatur. Et ideo parentes mūdati ge
nerant filios cum peccato originali etiam
quantumcūq̄ꝫ ſancti. Propter qd̄ omnes
naſcimur filij ire vt dicitur in iob Et quia
originale per generationem introducitur
inde eſt ꝙ circūciſio in mēbro generatiōis

fiebat originale. vt ibi fieret medela vnde
fiebat et morbus. quōm per que peccat qs
per hec et torquetur. Sap.xj. Octauo aūt
die fiebat propter figurā. Omnia em̄ in fi
gura illis cōtingebant illis. vt dicitur.j. ad
corinth.x. Quia figurabatur ablato corru
ptionis per chriſtum fienda que perfecte ī
plebitur in octaua etate que ē etas reſurgē
tium. Et ſi obijceretur qꝛ videtur omnino
ꝙ xp̄s habuit originale peccatū. quia pēas
inflictas pro peccato originali habuit. ſcꝫ
famem. ſitim. calorem. et frigus. et mortem
Dicendum eſt ꝙ xp̄s nullum defectum vel
penalitatem ex natura cōtraxit. ſed volun-
tarie aſſumpſit pēalitates noſtras vt poſſet
nobis cōpati vt dictū eſt. defectus autē cul
pabiles nec aſſumpſit nec ꝯtraxit. quattuor
enim mala ſiue vulnera conſecutus eſt hō
ex peccato. que ſunt infirmitas. ignorantia
concupiſcētia et malicia. chriſtus autē ſolā
infirmitatem aſſumpſit que ſequitur totam
humanam naturam. ſcꝫ calorem. famē. ſiti.
frigus: laborem. mortem. et huiuſmodi. Et
ideo non habuit febres et dolores ventris
et alias infirmitates que totā naturam hu
manam nō conſequūtur. nullo ergo modo
originale peccatum habuit q̄uis aſſumpſit
penas pro originali peccato inflictas ⸿
Sciendum eſt autē ꝙ deus a principio
mundi vſq̄ꝫ modo contra peccatū origiale
tria remedia inſtituit et ordinauit. Nā hō
fecit morbum. et deus fecit remediū Pri-
mum remedium fuit ſacrificiū pro adultis
Et inde eſt ꝙ antiqui patres deo ſacrifici
um offerebant. Si autem paruuli moriebā
tur ante vſum liberi arbitrij ſufficiebat eis
fides parentum. vt ſicut a parētibus intro
ductum fuit peccatum ita per eoſdem dele
retur. Si autem parentes paruulorum qui
moriabantur nō erant fideles. paruuli non
ſaluabātur Secundum fuit circumciſio tē
pore abrae. quia deus mādauit abrae ꝙ ip
ſe et poſteri eius deberēt circūcidi Hoc er
go remediū fuit datum ſolum in populo ꝓ
maſculis. omnes autē alij populi vſq̄ꝫ ad
chriſtum habuerūt remediū primū ac etiā
femine iudeorum Tercium remedium fuit
baptiſmus. Nam quia circumciſio nō erat
remedium cōmune nec ſuaue. imo valde pe
noſum. et ideo adueniēte medico ſuauitatis
ſcꝫ ieſu chriſto. vbi nō eſt maſculus ⁊ femi
na. gentilis et iudeus. circūciſio et prepuciū
barbarus et ſcitha. ſeruus et liber. vt dicit
apl's ad col.iij. inſtituit ſuaue et cōmune re
medium. ſcꝫ baptiſmū. qui nō ſoluꝫ purgat
peccatum originalē ſed actuale. et nō ſoluꝫ
purgat. ſed aperit celum. quod circumciſio
nō faciebat et hoc facit baptiſmus in vir-
tute paſſionis chriſti. que in ipo operatur.
que et peccata deleuit et celum aperuit. ba
ptiſmus ergo eſt remedium neceſſarium ad
peccatum tollendum et ad regnum dei in-
troducendum. Joh.iij. Niſi quis ren a. fu.
ex a. et ſpūſan. nō po. introire in regnuꝫ dei
Notandum ꝙ omnibus iſtis remedijs xp̄s
vſus fuit nō propter neceſſitatē. Nā circū
ciſus fuit et baptiſatus. et in die purificati
onis pro eo ſacrificiū oblatum fuit. ſcꝫ par
turturum et duo pulli columbarū. vt patet
Luce.ij. ⸿ Quāuis non indigeret vo
luit tamen hodie circūcidi propter nouem
Primo propter bonitatem legis moſaice
oſtendenda. vt ſcꝫ oſtenderet legem moyſi
eſſe bonā et a deo eſſe datam. contra hereti
cos qui vetus teſtamentum nō recipiunt.
⁊ dicunt ipm a dyabolo fuiſſe datū. dū eniꝫ
chriſtus legem obſeruat et ſm legē circūci
ditur. profecto bonā oſtēdit bonā eſſe legē.
Secundo propter veritatē humane carnis
demonſtrandam. vt oſtenderet ſe verā car-
nem habere et nō fantaſticā vel aereā. con
tra hereticos qui dicunt ipm corpus aereū
habuiſſe. ſicut apparuerūt interdum angeli
in cooporibus aſſumptis. qꝛ caro fantaſti-
ca vel aerea non poteſt ſanguinē emittere.
Unde ſi corpus angeli apparētis ſcinderet
nō emanaret inde ſanguis Tercio propter
fatorum obſeruantiam deſtruendam. vt de
ſtrueret omnes malicias et fata que tunc
fiebant et adhuc fiunt. Cauent em̄ homies
qꝛ hodie ē caput ānī dare aliqd de domib⁹
ſuis nec volunt ꝙ inde aliqd aſportet niſi p̄
mū aliqd inferat. cōtra quos xp̄s hodie de
dit pcioſ⁹ qd̄ hēbat. ſ. carnē ⁊ ſāguinē ſuū ⁊
nihil ꝑcepit. mſte ei obſuātie ſūt ī qb⁹ hoies

ponunt ſpem ſuam . quas omnes chriſtus deſtruxit in circūciſione. In quo dedit intelligi ꝙ ſolum in filio dei incarnato debemus habere ſpem.et ſolum ad ipm in omnibus factis noſtris oculos mentis dirigere.et ideo nobis hodie oſtendit carnez ſuā quia in eo ſpes ſalutis noſtre conſiſtere debet.quaſi diceret.xp̄s. Ecce oſtendo vobis in quo ſpem ponere debetis.et quid in omnibus factis veſtris reſpicere debeatis.ſcȝ virtutem ſanguinis mei. ¶Quarto propter ſpem noſtre redemptionis firmā reddendā. vt firma ſpes noſtre redemptionis haberetur:debebat enim xp̄s totam humanā naturam redimere.que fuit maxima emptio. pro maxima autem emptione datur arra . vt firma ſit emptio. Et ideo chriſtus dedit hodie arram noſtre redemptionis que ſanguine xp̄i fienda erat vt firma et rata permaneret. poſtea eñ in cruce hāc ſolutionē compleuit.vbi totū ſanguinē ſuum fudit.j pe.j. Non enim corruptibilibus auro vel argento re.eſtis:ſed pre.ſan.ag.incontami. ¶Quinto propter exēplum humilitatis dādum.Et hoc eſt quod dicit bern̄. Nullum habens veſtigiū vulneris.ligaturā vulneris non refugit.nō ſic impij.nō ſic agit peruerſitas elationis humane.erubeſcimus eñ ligaturam vulnerū qui interdum de vulneribus gloriamur. Valde proni ad vulnera. poſtea ad remedia verecundi. Ille eñ quē peccati nemo poteſt arguere primū remedium ſine vlla neceſſitate ſuſcepit. et ideo circumcidi voluit.vt omnem humilitatē impleret.Matthei.iij.Sic nos decet implere omnem iuſticiam.id eſt omnem humilitatē ¶Sexto propter miſterium incarnatiōis celandum.vt ſacramentum incarnationis diabolo celaretur. Cum enim circumciſio fieret circa peccatum originale.credidit dyabolus et hunc peccatorem eſſe qui circumcidebatur qui et circumciſionis remedio indigebat. Propter hoc etiam voluit ꝙ mater ſua perpetua virgo deſponſata eſſet. ¶Septimo propter onus circumciſionis tollendum vt expertus penam circumciſionis compateretur his qui circumcidebantur .

q ꝛ. circūciſiōis remedio idigebat. Propt hoc etiā voluit ꝙ mater ſua ꝑpetua virgo deſponſata eſſet.Septimꝰ ꝓpt onus circūciſiōis tollēdū vt expertꝰ pena circūciſiōis cōparet̄ his q circūcidebāt̄.et ſic ab illo onore eos liberaret.vt dictū ē ¶Octauo ꝓpter ſpūalē circūciſionē faciēdā.vt oñderet nos ſpūaliter exēplo ſui circūcidi.Duplex ē eñ circūciſio ſm bern̄.q̄ debet fieri ī nobis ſcȝ exterior in carne.in terior.in mēte.Circūciſio exterior ꝯſiſtit in duobȝ.Primo in habitu ne ſit ſupfluꝰ.vanꝰ ꝛ diſſolutꝰ.Scđo in omībȝ ſenſibus vt ſint ordinati ꝛ nō diſſoluti.Debemꝰ ergo eſſe circūciſi in aſpectu vt nō habeamꝰ oculos ſublimes ꝛ vagos ad vidēdū vana ꝛ cōcupiſcēdū mulieres. Itē in auditu vt nō audiamꝰ vana et nocua. Itē ī guſtu ꝛ olefactu vt ab immoderato poto ꝛ cibo noſ ꝛ ab his q̄ ad ꝯcupiſcētiā ꝓuocā abſtineamꝰ Itē ī tactu vt. ñ tāgamꝰ ꝛ opemur q̄ tāgere ꝛ opari nobis ñ ſūt licita.Siliꝣ iterior circūciſio ī duobȝ ꝯſiſtit.ſcȝ in cord̄ vt nō cogitemꝰ mala et vana ꝛ ī volūtate vt nō deſideremꝰ mala . Qui ergo ad petrā xp̄ȝ ſic ſe circūcidit interiꝰ ꝛ extiꝰ.vere cū xp̄o ē hodie circūciſꝰ ſpūaliter.ꝛ hūc diē ſolēniter celebrat.Coſ. ij. Circūciſi eſtis ī xp̄o circūciſiōe nō manu facta ī expoliatiōe corpis carnis ſȝ ī cir.d.n.i.xp̄i.Sed q ſe diſſoluūt interiꝰ ī corde. ꝛ exteriꝰ ī ope ꝛ diſſolute opātur.hi hodie cū xp̄o nō circūcidūt̄. nec hūc diē celebrāt ſȝ cōtamināt ſpūiſctō reſiſtētes.act.vij.Dura ceruice ꝛ īcircūciſi cordibꝰ ꝛ auribꝰ vos ſpūiſācto ſēp reſtitiſtis. ¶Nono voluit circūcidi ꝛ ſanguinē ſuū fundi ꝓpter ꝟtutem ſui ſāguinis demōſtrādā.ad oñdendū ꝙ oēȝ ꝟtuoſā opationē quā gcūqȝ ſanguis habet efficere ſāguis xp̄i ſpēaliter efficit in nobis

Inuenimus eñ de ſanguine quattuor virtutes. Primo enim ſanguis habet rumpere.vt ſanguis hircorum adamantē. quem nihil aliud frangere poteſt.et hoc facit per calorem qui eſt in illo ſanguine virtualiter.ſicut calor eſt virtualiter in ſole.ſic ſanguis chriſti frangit cor hominis.quod ē durius.ꝛ hoc per calorē ſpūſſacti. qs eñ ē

tam durus vt dum recogitat ſanguinē xp̄i pro ſe tociens effuſum vt in eius amore nō frengatur et igne ſpūſſancti vratur.Secūdo ſanguis habet mundare vt dixerunt pōtifices capitolij conſtantino leproſo ꝙ ſi lauaretur in ſanguine puerorum calido et fumanti mundaretur. Hoc pontifices habuerunt per reſponſa demonū.qui de ſanguine chriſti dicere intenderunt.ſed pōtifices materialiter intellexerunt.Sic ſanguis chriſti lauat a lepra peccati .quod ſolus ſanguis chriſti poteſt abſtergere. Apoca.j. Qui lauit nos a peccatis noſtris in ſanguine ſuo per quem ſanguinem conſtantinus a lepra anime et corporis eſt mundatus.in baptiſmo enim ſanguis chriſti operatur. Tercio ſanguis habet viuificare et conſeruare vitam. Unde quidam ph̄i dixerunt ꝙ anima erat in ſanguine ſiue ſanguis pro eo ꝙ vita in ſanguine conſeruatur. Leuiti.xvij. Ania eñ omnis carnis in ſanguine eſt.id eſt vita Sic ſanguis xp̄i dedit nobis vitam gratie. Treñ.iij. In vmbra tua viuemus in gentibus. Alia tranſlatio habet. In ſanguine tuo viuemus in gentibus. Eph.ij. Cū eſſemus mortui in delictis et peccatis noſtris conuiuificauit nos chriſtus in illo ſcȝ ī ſanguine chriſti. Unde adhuc omnes gentes ſuper quas non ſtillat ſanguis xp̄i manent mortui in delictis ſuis. Et hoc eſt quod ꝑ prophetam chriſtus dicit. Similis factus ſum pellicano ſolitudinis.de quo fertur ꝙ facit pullos ſuos ſub arbore.et dū pro eſca ſe abſentat venit ſerpens et interficit eos . pellicanus autem rediēs percutit roſtro latus ſuum.de quo ſanguis emanat.quem diſtillat ſuper pullos.et ſic eos reducit ad vitam.et in tantum debilitatur ꝙ fere morit̄ Sic chriſtus videns filios ſuos morti traditos ab antiquo ſerpente ſanguinem ſuuȝ ſuper eos fudit.et ſic eos reuocauit ad vitam.ad cuius effuſionem debilitatus ē vſqȝ ad mortem. Quarto ſanguis habet purificare et colorare.quia ſanguis ſe concha de quo tingitur purpura eſt pulcrior ſup omnes colores rubeos. eſt eñ purpura q̄dam pannus tinctus in ſanguine conche. et eſt

etiam ita rubeus ꝙ videtur flammā ignis proijcere.quam ſub pena capitis antiquitus nullus poterat inducere niſi imperiali predi tus vel regia dignitate. Un̄ nec coccus in eſt grana de quibus tingitur ſcharletum ꝛ verzenum quod eſt lignum rubeum de quo tinguntur pāni rubei ſunt aliquid reſpectu ſanguinis conche. Exemplum de mulieribus que accipiunt babacellum. id ē granū ad colorandum et pulcrificandum faciem. ſic ſanguis chriſti pulcrificat animā ſuper omnia. Unde beata agnes ait. Sanguis.e. or.ge.meas. Et ideo anima ſuper quā ſtillat ſanguis chriſti eſt pulcrior res de mundo.et anima ſuper quam non ſtillat eſt turpiſſima. Et ſic patet ſecundum ¶ Tercium mirabile eſt quia filius dei innominabilis nominatur. Nomina enim ponuntur ad exprimendum proprietates rerum.ſed nullūȝ nomen nec omnia nomina ſimul pn̄t exprimere bonitatē ꝛ totā proprietatem dei que enarrari non poteſt.tamen hodie nominat̄ Vocatum eſt inquit nomen eius ieſus id ē ſaluator. Et hoc valde cōgrue in capite āni impoſitum eſt ei nomen. Romani nanqȝ domini mundi adorabant ſolem et lunam. et alios planetas. ponentes in eis ſalutem humanā conſiſtere et ſtatuā ſolis vocabāt appollinem.ſtatuam vero lune dyanā. ſtatuam martis martem.et ſic de alijs. Et ab ipſis denominabant omnes dies ſeptimane vt primam diem ſeptimane a ſole ſcilicet diem ſolis. Sed creſcente religione chriſtiana hoc nomen mutatum eſt.et vocatur dominica.quia in ea dominus natus eſt et circumciſus.et in ea reſurrexit. Secūdam autem diem denominabant a luna.ſcilicet diem lune.et ſic de alijs. Septimum a saturno.ſcilicet diem ſaturni. Sed iudei vocant ſabbatū.i.requiē.q2 deus illo die ab opibꝰ creatiōis requieuit.ī quo ipſos imitamur. ānum autē ꝯputabāt ſm motū ſol.mſes aūt ſm motū lune. Et ſic ptꝫ ꝙ ſm xp̄tatē oīs dies ē caput āni ꝛ ſiliter caput mſ.q2 quolibet die ē ſol ī aliquo pūcto ī quo nō erit vſqȝ ad mēſeȝ ī ſeqn̄ti lunari.rōni aūt ordiauerunt ꝙ iannarius eſſet pmus menſis āni vocantes cū ianuariū

a ſanulo qui fuit rex tuſcie tanq̄ aliqd nu-
minis fuerit in eo. Et ſic patet q̄ ſm cōpu-
tationem romanorum hodie eſt primus di
es anni. ſm autem iudeos et multas alias
cognationes non eſt ſic. quia iudei accipiūt
primum diem anni primam lunam aprilis.
Ut ergo chriſtus oſtenderet q̄ ipe eſt ſaluſ
omnium. et ipē ſolus deberet adorari et ab
ipō ſolo omnis ſalus deberet peti. voluit in
capite āni vocari ieſus. i. ſaluator. quia ipē
ſolus ſaluat. vocatum eſt inquit nomē ei⁹
ieſus. O nomen tociens vocatum tociens
expectatum et tam diu deſideratum. ſed ho
die primo exhibitum et ſaluatori impoſitū.
Dudum eniȝ longe erat a peccatoribus ſa
lus. longe erat ieſus. prope erat dominus
vltionum deus exercituū. Unde dauid ag-
noſcens nomen potentie. poſtulabat nomē
clementie. d. Dic domine anime mee ſalus
tua ego ſum. quaſi dicat. Satis dixiſti ego
ſum dominus. ſatis ſcimus te eſſe dominū.
et ideo abſconde queſo nomen poteſtatis.
et exhibe nomen benignitatis. Fac vt cog-
noſcamus te ieſum. quod hodie impletū ē.
apparuit enim benignitas et hūanitas ſal-
uatoris noſtri dei. quōm vocatū eſt nomen
eius ieſus. O nomē omni honore et reuerē
tia dignū. Non eſt fratres chariſſimi caſua
liter inuentum et impoſitū hoc nomē. ſed a
deo nominatū. yſa. lxij. Uocabitur tibi no.
no. quod os do. nominauit. Ab angelo nū-
ciatum. Luce. j. Uocabis nomē eius ieſus
Ab apoſtolis p̄dicatum. Actuū. iiij. Non
eſt aliud nomen ſub celo datum hominib⁹
in quo oportet nos ſal. fieri. Ab omnibus
creaturis adoratum et inuocatū. Phil. ij.
In nomine ieſu omne ge. fle. ce. ter. et inf.
Uocatū eſt ergo nomen eius ieſus. Utinā
ſciremus exprimere et incorporare nobis
dilectionē huius dulciſſimi nominis. quod
tociens legimus in ſcripturis. quod melos
in ore. iubilus in corde. vt dicit bernardus
Ideo dicit quidam. Jeſu dulcis memoria
dans vera cordis gaudia. Sed ſuper mel et
omnia eius dulcis pñtia. Nil tamē ſuauiuſ
auditur. nil iocundius. nil cogitatur dulci⁹
q̄ ieſus dei filius. Jeſus ſpes penitētibus

q̄ pijs es petentibus. q̄ bonus te q̄rētibus
ſed quid inuenientibus ieſu rex admirabiſ
et triumphator nobilis. dulcedo ineffabilis
totus deſiderabilis. nec ligua poteſt dicere.
nec littera exprimere. experto poteſt crede
re quid ieſum diligere. Amor ieſu dulciſſi-
mus et vere ſuauiſſimus. plus milies gra-
tiſſimus q̄ dicere ſufficimus. Jeſu decus ā
gelicum in aure dulce canticum. in ore mel
mirificum. in corde nectar celicum. Jeſu
tua dilectio grata mentis refectio replens
ſine faſtidio. dans famem deſiderio. Qui te
guſtant eſuriunt. qui bibunt adhuc ſitiunt
deſiderare neſciunt niſi ieſum quem diligūt
Et ſi volumus huius bñdicti nominis dul
cedinem et veritatem ſcire nota q̄ hoc no
men ieſus eſt primo penitentibus in refugi
um ȝ Quis enim peccator non timeat
nomen potentie. quis audeat ſuſtinere deū
vltionum. omnipotens nomen eius Sed ec
ce ieſus dulce refugium. ſpes vera peniten
tibus. Matthei. j. Uocabis nomen eius ie
ſum. Ipē enim ſaluum faciet populum ſu-
um a peccatis eorum. Secundo eſt egro
tantibus in remediū. matth. xvj In nomie
meo demonia eijcient. ꝛc. ſup̄ egros manus
impo. et beneha. Et ideo non ē nomen ieſu
ab infirma aīa negligendum. q: in ipō habȝ
ſalutis antidotū. Bern. Habes eñ o aīa
mea reconditum electuarium cum vaſculo
vocabuli quod eſt ieſus quod nulli vnquā
peſti inefficax inueniſ. Tercio ē pugnātib⁹
in preſidiū. ſubijcit eñ omnē feritatē inimi
corum. Luc. x. Reuerſi ſunt diſcipuli d. dñe
in noīe tuo etiā demonia ſubijciūtur nobis
Prouer. xviij Turris fortiſſima nomē dñi
ad ipām confugiet iuſtus et ſaluabiſ. Exē
pluȝ de beata agatha que dixit q̄ feras nō
timeret. quia audito nomine ieſu manſue
ſcunt. Quarto eſt patientibus in ſolatium
Unde ipē conſolatur patientes dicēs Lu-
ce. vj. Beati eritis cū vos oderint hoīes ꝛ
expro. et eie. n. v. t. m. pro. fi. ho. gau. ꝛ ex.
ecce. n. m. v. m. ē in ce. Iō ibāt apl̄i gau. a
con. cōſi. q̄m dig. ha. ſūt pro no. ie. cōtu. pati
act. v. Uñ dicebat apl̄s ī eodē. xxj. Ego nō
ſolū alligari ſȝ etiā mori ī irl̄m pat⁹ ſūȝ p̄t

nomē domini ieſu. Et propterea martyres
dum pro hoc nomine patiebantur videbaſ
eis in magnis delicijs et ſolacijs eſſe. Qui
to eſt proficiētibus in augmentū. p̄s. lxxxiij
Ibunt de virtute in virtutem. ſcȝ in virtu
te nominis ieſu. quia ſine ipō nihil poſſum⁹
facere. prouer. iiij. Juſtorum ſemita quaſi
lux creſcit et proficit vſqȝ ad perfectum
diem. Et hoc in nomine ieſu. quia omnia p̄
ipm facta ſunt. Johā. j. Sexto eſt deficien
tibus in ſubſidium. Hoc ſignificatum eſt
actuū. iij. vbi ait petrus claudo. in nomine
ieſu ſurge et ambu. Et ſtatim ſurrexit. Si
ergo ſedes per pigritiam. ſanet te ieſus ex-
cutiendo torporem. Si propter impotentiā
ſanet te ieſus infundendo vigorem. Septi
mo dat indulgentiam et remiſſiōem pecca
torum in eccleſia dei. vt habetur per hos
verſus. Cū ieſus in miſſa quotiēs audiſqȝ
maria. Et flectis genua dat iohānes tibi pa
pa. Ob veniā ſcelerū viginti nēpe dierum
Octauo eſt credentibus et confitētibus in
honoris faſtigium. Johā. j. Dedit eis po-
teſtatem filios dei fieri his qui credunt in
nomine eius. Quod eſt maximus honor et
profectus. quia ſi filij et heredes. vt dicit
apoſtolus ad Roma. viij. Hoc cognouit
angelus quando non permiſit ſe adorari a
iohāne. Apoca. vltimo. Nono eſt contem-
plantibus in ſuſpirium. yſa. xxvj. Domine
nomen et memoriale tuum in deſiderio ani
me. Nullum enim nomē ita excitat anime
ſpirituale deſideriuȝ et ſuſpirare facit ſicut
ieſus. Exemplum de beato ignatio qualiter
habebat hoc nomē impreſſum ī corde ſuo
vt poſt mortem inueniretur in eo ſcriptum
aureis litteris. Decimo eſt poſtulantibus
in exauditionis ſuffragium. Johānis. xv.
Quicquid petieritis patrem ī nomīe meo
dabit vobis. Nota quomodo hoc nomē ie
ſus eſt titulus noſtre petitionis in curia dei
patris. et ideo eccleſia ſemper in fine omni-
um orationum adiungit per dominum no-
ſtrum ieſum chriſtum. Jus autem iſtius ti
tuli non competit omnibus. et ideo nō om
nes orationes exaudiuntur. Undecimo eſt
perſeuerantibus in premium. Apoca. xxij.

¶ Et nomen eius in frontibus eorum. quaſi
diceret. Hec eſt gloria eorum habere nom̄
dei ieſu ſcriptum in frontibus ſuis.

De epiſtola ſermo decimuſquartus.

Apparuit benignitas et hūani
tas ſaluatoris noſtri dei ꝛc. ad
titum. iij. In euangelio hodi-
erno agitur de xp̄i circūſione. ī
epiſtola vero de baptiſmo quē
chriſtus inſtituit vt circūciſioni ſuccederet
per quem ſaluamur et renaſcimur in filios
dei et ad vitā ſpūs renouamur. In qua q̄-
dem ep̄la apl̄us tria facit. Primo oſtendit
magnitudinem diuine miſericordie ſup̄ nos
apparuiſſe in eo q̄ nos ſaluauit. in princi-
pio epiſtole. Secundo determinat modum
per quem nobis ſalus aduenit. ibi. per la-
uacrum regenerationis et re. ſ. ſ. Tercio po
nit finem ad quem ſaluationem talem ordi
nauit. ibi. Ut iuſtificari gratia ipius here-
ſimus ſm ſpem vite eterne. Primo ergo
oſtendit magnitudinem diuine miſericordie
ſuper nos apparuiſſe dicens. Apparuit be.
et huma. ſal. n. dei. id eſt larga miſericordia
et clementia qua ſe voluit vnire noſtre mi
ſere nature. et propter nos miſer fieri. Uel
benignus deus et humanatus ſaluator no-
ſter deus apparuit ſcȝ mundo per carnem.
et nobis per fidem. Et hoc. nō ex operibus
iuſticie q̄ fecim⁹ nos ſcȝ prius. nullus nāq̄
hoc credat. ij. thi. j. Qui vocauit nos vo-
catione ſua ſancta nō ſecundum opera no-
ſtra. quia nulla bona feceramus. imo poti-
us inimici eſſemus reconciliati ſumus deo
Ro. v. Quippe quia etiam que videbanſ
bona nulla erant. yſa. lxiiij. Et facti ſum⁹
vt immundi omnes nos. quaſi pānus men
ſtruate vniuerſe iuſticie noſtre. Sed ſecun
dum ſuam miſericordiā ſaluos nos fecit. ſ.
in ſua paſſione. Tren. iij. Miſericordie dñi
quia non ſumus conſumpti non noſtre iu-
ſticie. Cōſequenter oñdit modum iſtius
noſtre ſaluationis. qui eſt per baptiſmum.
habentem vim a chriſti paſſione. Saluauit
enim nos per lauacrum regenerationis et
renouationis ſpiritusſancti. id eſt quod

fit per ſpiritumſanctum .qui lauacrum eſt regenerationis .quia in eo regeneramur in filios dei. Iohã.iij. Oportet vos naſci denuo. Et renouationis. quia in eo depoſito veteri homie cum actibus ſuis renouamur in nouum hominem qui ſm deum creatus eſt in iuſticia et ſanctificatiõe. vt dicit apl's ad eph.iiij. que regeneratio ſiue renouatio fit per ſpũmſanctum qui in baptiſmo operatur. Unde talis regeneratio ſpiritusſancti debet dici renouationis. inquã ſpũſſãcti quem ſpũm effudit in nobis non tm̃ in nos ſed in nobis ad quietam permanentiam. et hoc abunde. quia et ad remiſſionẽ omnium peccatorũ et ad copiam omnium virtutum Iohel.ij. Effundam de ſpũ meo ſuper omnem carnem ⁊c. Et nota ꝙ idem ẽ regeneratio et renouatio in re .differunt tamẽ ratione. quia regeneratio appellatur inquãtũ dat eſſe ſpũale. renouantum aufert vetus eſſe ſiue priſtinam vetuſtatem. Unde regeneratio dicit gratiam ad bonum. renouatio vero gratiam contra malum. hoc eſt lauacrum de quo zach.xiij. Erit fons patẽs domui dauid in ablutionem peccatorũ et mẽſtruate. Et Ezech.xxxvj. Effundam ſuper vos aquam mundam .et mundabimini ab omnibus iniquitatibus veſtris. In quo g dem lauacro ſpũſſanctus in copia datur ad ſancte et ſpũaliter viuendum. Et hoc eſt x quem ſcʒ ſpũmſanctum effudit deſuper nos abunde ad ſancte et ſpũaliter viuendum et ad nos regenerandum et renouandum. per ieſum chriſtum ſaluatorem noſtrũ. id ẽ per paſſionem ieſu chriſti in qua proprie ſaluatoris nomen accepit ſiue obtinuit. Cõſequenter tercio oſtendit finem iſtius saluatinois. Ad hoc enim nos ſaluauit per lauacrũ baptiſmi. vt tandem ſimus heredes vite eterne. al's talis ſalus nihil valeret. Et h eſt. Ut iuſtificati gratia. Sola enim gratia iuſtificat. Ro.iij Iuſtificati gratis ⁊c. Ipſius. ſcʒ per fidem. Ro.v. Iuſtificati ergo ex fide pacem habeamus ad deum. Heredes ſimus ſm ſpem vite eterne. Rom.viij. Spe enim ſalui facti ſumus. Tandem autẽ ſimus heredes ſm rem in chriſto ieſu dno noſtro in quo vita eterna conſiſtit Io.xvij Hec eſt vita eter. vt cogno. te ſo. ve. deum et quẽ mi. ieſum chriſtum. Sed contra. plures non ſaluantur per baptiſmũ ⁊ in pñti per gratiam. et in futuro per gloriam. ergo chriſtus non ſaluauit nos per baptiſmum. Dicendum eſt ꝙ chriſtus ſe habet vt medicus et vt ſol in ſaluatione hominis. Sicut enim medicus non ſanat hominem ſine medicina. ſic neqʒ chriſtus ſanat ſine baptiſmo Iohã.iij. Niſi quis rena.fue. ⁊c. Sicut ergo medicus parat medicinã ⁊ mãdat dietã ſic et xp̃c parauit ſacramẽta eccleſie ⁊ mandaui abſtinentiã a malis. Et ſicut medicus diceretur hominis ſanare q haberet ita efficaces medicinas ꝙqcũqʒ eas ſumeret ſanaretur. ſic et xp̃c dr̃ hominis ſaluare. qr ſacramẽta eccleſie ꝑparauit que ſũt tãte virtutis vt qcũqʒ ea digne ſumit ſaluat ꝑ hoc in pñti ꝑ gratiã et in futuro ꝑ gloriã. quis nõ oẽs ea ſumũt. Siliter ſe hʒ vt ſol. Manifeſtũ eſt em̃ ꝙ ſol. totũ mundũ illuminat quãtũ eſt de ſe ſed ſi quis claudit feneſtrã non illuminatur a ſole ſed in tenebris manet. Sic et chriſtus ſtat ad hoſtium vniuſcuiuſqʒ et vult intrare et. illuminare omnem hominem. ſed non illuminat niſi qui ei aparuerit Apo.iij. Ego ſto. ad hoſt. et pul. ſi qs ape. m. intro. ad il. ⁊c. Peccatores autẽ q nolũt ei aperire. ſʒ rebellãt. ñ illuminãtur. Iob xxiiij. Ipi fuerũt rebelles lumi q dix. deo rece. a. no. Ioh.ij. Hoc ẽ indiciũ qr lux venit in mũdũ ⁊ delex. homines magis ⁊c. q̃ lucẽ. Et ſic patet ſcd̃m ⁊ tercium Qr in euã. agi ꝺ circũciſiõe ⁊ ĩ ep'la ꝺ baptiſmo .videamꝰ ĩ quantũ baptiſmꝰ excidit circũciſiõnẽ A Notãdũ ergo ꝙ baptiſmꝰ excedit circũciſionẽ ĩ tribꝰ. Primo ĩ cõitate qr baptiſmꝰ oĩbꝰ ẽ cõis maribꝰ ⁊ mlieribꝰ et iudeis ac gentilibꝰ. et oĩbꝰ mandatur vt baptiſentur Mat. xxviij. Docete oẽs gentes baptiſãtes eos Et ideo fit in aqua que omnibus eſt cõmunis et in neceſſitate ab omnibus poteſt conferri. Circumciſio autem non fuit omnibus communis nec omnibus eſt mandatum vt circumcidant

ſed ſolũm iudeis maribus. Secundo ĩ ſuauitate. quia baptiſmus eſt remediũ ſuaue; et circũciſio auſterum et durum. qr in loco neruoſo fiebat. quis cultrus lapideus non fuerit de neceſſitate. Tercio in virtuoſitate Nam baptiſmus eſt maxime efficacie et virtutis. excedit autem baptiſmus circũciſionem in virtute quãtũ ad ſeptem. B Primo quia per baptiſmum oẽs ſaluãtur quicunqʒ ſaluãtur. Unde ẽ ſacramentum neceſſitatis. Ioh.iij. Niſi quis renatus fuerit ex aqua et ſpũſancto. ⁊c. Per circũciſionem autẽ non omnes ſaluabãtur .nec erat omnibus neceſſaria vt dictum eſt. Secũdo quia per baptiſmum mũdamur et a culpa et a pena. et a pctõ originali et actuali. quia vt dicit augu. In paruulis delet originale. et in adultis origiale et actuale. operatur enim in virtute paſſionis chriſti qui in paſſiõe ſua nobis abluit in ſanguĩe ſuo maculas peccatorum noſtrorum. et penas pro eis ſuſtinuit. yſa.liij. Uere languo. noſtros ĩpe tu. et do. no. ipe portauit. Ro.vj. Quicũqʒ baptiſati ſumus in chriſto ieſu ĩ morte ipſius baptiſati ſumus. id eſt in virtute mortis chriſti Circũciſio autem mundabat hominem ſolũm a culpa originali. nõ autẽ a pena. quia carentiam viſionis diuine que erat pena originalis peccati nõ auferebat. Circumciſi enim illi deſcendebãt ad limbũ ſicut alij. nec etiam inuenitur dictũ ab aliquo ſancto ꝙ circũciſio auferret peccatuʒ actuale. ſed ſolum originale. quod verũ eſt principaliter. Sed ex conſequenti etiã auferebat actuale ſi inueniebat. et hoc ſolum quantum ad culpã. ſed nõ quantũ ad penã. Tercio quia in baptiſmo confertur grã et datur ſpũſſanctus abunde ad vincendũ ex omni parte peccatum. vt hic dicitur. per quem eneruãtur vires peccati vt concupiſcentia non ita dominetur nobis. et ꝑ queʒ habilitãtur omnes potentie anime ad pene operandum et delectabiliter. In cuius figura ſuper chriſtum deſcendebat ſpũſſanctus in ſpecie columbe. que eſt animal fertile et omni menſe generat. Operatur enim baptiſmus in virtute chriſti crucifixi cum quo peccatum eſt crucifixum et vires eius ſunt eneruate et concupiſcentia refrenata. Ro.vj. Uetus homo noſter. i. cõcupiſcentia carnalis. ſimul crucifixus ẽ vt deſtruat corpus peccati et congeries peccatorũ In cuius figura mãdauit dominus moiſi vt ſuſpenderet ſerpentẽ in ligno. vt patet numeri.xxj. Fac tibi ſerpentẽ eneum ⁊c. Serpẽs venenans homines eſt ĩpm' peccatum .qđ ſuſpenſum eſt in ligno crucis vt dicit augu. Suſpenſus autem nõ habet vires niſi ſoluatur. et ideo peccatum non poteſt homini nocere niſi homo recedat a cruce. Peccatum enim ſolum in cruce ligatum et ſuſpẽſum eſt. alibi autem magnas vires habet. propter quod dicit apl's ad galath. ſecũdo. Chriſto confixus ſum cruci. Circũciſio autem etſi conferebat gratiã per quaʒ homo fiebat dignus deo. non tamen conferebat gratiam abundantem que eneruaret concupiſcentiam peccati vt habilitaret potẽtias anime ad faciliter et delectabiliter operandum bonum. Quarto quia per baptiſmum regeneramur in filios dei et renouamur a veteri homine in nouam creaturam prima Iohã.iij. Uidete qualem dilectiõeʒ dedit nobis deus vt filij dei nominemur et ſimus. et ideo ſtatim baptiſati dicũtur chriſtiani id eſt filij dei. Unde in baptiſmo imprimitur caracter qui eſt quoddam ſignum diſtinctiuum. ponens hominem in ſpecialẽ poteſtatem. Per circumciſioneʒ autem nõ regenerabantur circũciſi in filios dei magis q̃ alij iuſti qui circumciſi nõn erant. nec in ipa imprimebatur caracter. per quem circumciſus in aliqua excellentia ſuper alios poneretur Quinto qr per baptiſmũ totaliter homo eripitur a poteſtate dyaboli. vt nec hic nec alibi baptiſato dominetur. qa chriſtus in cruce. in cuius virtute agit baptiſmus dyabolũ debellauit et ĩ inferno religauit. vt dicit augu. Uñ cantamus caput draconis ſaluator cõtriuit. in iordanis flumine ab eius ptãte nos oẽs eripuit. Col.j. Qui eripuit nos de poteſtate tenebrarum. i. demonũ. Hoc fuit figuratũ exo.xv. qñ ĩ mari rubro pharao cum toto exercitu ſuo ſubmerſus ẽ et filij iſrael liberati

ſunt. Mare rubrum eſt baptiſmus chriſti ſanguine rubricatus. ps. lxxviij. Tu cōfregiſti capita draconum in aquis. Circūciſio autem non totaliter eripiebat a poteſtate dyaboli. quia omnes ſaltem poſt mortez incarcerati in inferno detinebātur. Sexto quia. per baptiſmū confertur baptiſato mirabilis veſtis omniū virtutū et donorūz ſpūſſancti. que virtute paſſionis chriſti in baptiſmo confertur. Chriſtus autē in cruce exutus veſtimētis cōfecit mirabilem veſtem virtutūz. qꝛ in ea oēs virtutes fuere. noluit eñ nudus remanere. qꝛ vt dic augu. nullum exēplum alicuius virtutis defuit ī cruce. gnimo omnes virtutes ī cruce fuerſ. Hec eſt veſtis ſtragulata et polimita. i. varia. q̄ facit hominez dignū nuptijs eternis. quā quicūqꝫ nō habet de nuptijs expellit. Matth. xxij. Amice quō huc intra. nō ha. ve. nup. Hāc autē veſtem circūciſio cū tāta virtute nō conferebat. quia quis cōferret gratiā cū qua virtutes infunduntur. tñ illa gratia pro tūc non faciebat hominem dignū nuptijs eternis nec per illam tūc ad nuptias ibat. Hanc, autez veſtem quidam chriſtianorum furantur. cū diſſimulant ſe eſſe quod nō ſunt. habētes vocem iacob ſꝫ manus eſau. Sicut fecit pilatus ꝙ dicitur furatus fuiſſe tunicā inconſutilem chriſti.

Septimo quia baptiſmus aperit celum In cuius figura baptiſato chriſto aperti ſunt celi. Matth. iij. circūciſio autē celum non aperiebat.

In epiphania domini de euangelio Sermo quindecimus.

Cum eſſet ieſus in bethleem iude in diebus herodis. ecce magi ab oriente venerūt hieroſolimam. Matthei. ij. Sic dicit Ecci. ij. Sapientia abſcondita et theſaurus inuiſus que vtilitas ī vtriſqꝫ Siquidem deus pater motus miſericordia ſuper inſipientia et paupertate noſtra. miſerat nobis ſapientiam omnia docentē et theſaurum oīa replentē. ſcꝫ filium ſuum qui ē ſapientia et theſaurus ſuus. Col. ij. Ipſe ē in quo ſunt omnes theſauri ſapientie ⁊ ſciencie dei abſconditi. Sed miſerat eū ī ſacco noſtre mortalitatis in quo abſcondebatur. et ideo vt nobis eſſet vtilis et proficuꝰ. hodie manifeſtauit per ſtellam. Et hoc valde congrue. quia ſignum debet reſpondere ſignato. theſaurus autem iſte manifeſtandus erat lux vera que illuminat omnē hominē. et ideo per ſtellam ſignum lucis et vaſculū debuit reuelari De cuius manifeſtatione ⁊ veneratione habetur in p̄ñti euangelio. qđ quidem euangelium ſummarie quattuor ꝯtinet. Primo continet magorū aduentum ad chriſtum inquirendum in principio euāgelij. Secundo herodis conſilium ad xp̄m occidendum. ibi. Audiens autem herodes rex turbatus eſt valde. Tercio magorum profectum ad chriſtum venerandum. ibi. Qui cum audiſſent regem abierūt. Et ecce ſtella ⁊c̄. Quarto dei reſponſum magis factum ad ſuā patriā remeandum. ibi. Et reſponſo accepto in ſom. ne redi. ad hero. per ali. viā reuer. ſunt in re. ſuā. Prio ergo ponitur magorū aduentus ad chriſtum inquirendum. ibi. Cum natus eſſet ieſus in bethleem iude, ad differentiam alteriꝰ bethleem que erat in galilea in tribu zabulon. vt patet ioſue. xix. In diebꝫ herodes regis Sed quare nō dixit in diebꝰ octauiani ceſaris Et dicendū ꝙ hoc nō dī vt determinet tp̄us natiuitatis xp̄i ꝑ tp̄us herodis. ſꝫ vt videat implera ꝓphetia iacob q̄ habet gñ. xlix. Nō auferet ſceptꝝ de iuda et dux de fe. eꝰ donec veniat qui mittēdꝰ eſt Sed iā ablatū erat ſceptꝝ de iuda. qꝛ iſte herodes erat alienigena. qui p̄mus rex iudeorū fuit Et ſic euāgeliſta ꝓbat xp̄m veniſſe ex triplici ꝓphetia Ex ꝓphetia iacob qui ꝓphetauerat vt dcm̄ eſt de tp̄e Ex ꝓphetia michee qui prophetauit de loco vt infra. dicetur Ex prophetia balaā qui prophetauit de ortu ſtelle. nume. xxiiij. Orietur ſtella ex iacob Manifeſtum eſt ergo chriſtū natū eē cū oēs iſte tres ꝓphetie vno tp̄e ſūt

Manifeſtum eſt ergo xp̄m natuz eſſe cum omnes iſti tres prophetie vno tēpore ſunt implete. Yſa. autem de aduentu iſtorū magorum prophetauit. vt patet in ep̄ſa hodierna. Et ideo euāgeliſta hoc puriſſime ſupponens ait. Cum natus eſſet ⁊c. ecce magi non magi. i. malefici. vt quidaz dicunt. ſed magi. i. ſapiētes et ph̄i. fuerunt eñ ſapiētes et ph̄i in terra perſaruz. Nā magus lingua perſarū idem eſt quod philoſophus lingua greca. et ſapiēs lingua latina. Ab oriēte venerunt hieroſolimā. i. de parte oriētis venerunt hieroſolimam non vocati. et ideo hac docte nō dicitur inuitatoriū. Venerūt autē potius hieroſolimā. quia erat caput regni. et ibi erant ſcribe docentes legē. Venerūt ergo hieroſolimā vt interrogarent ſcribas legis de loco vbi chriſtus naſci deberet. Et hoc eſt. Vbi eſt qui natus eſt rex iudeorū. Non inquirunt vtrū ſit natus rex iudeorū. ſed affirmant ꝙ natus eſt rex. Nullus vnqꝫ fuit natus rex preter illum. Apocalip. xix. Habēs in veſtimēto et in femore ſuo ſcriptum Rex regū et dñs dominātiuz quaſi diceret. Nō querimus herodem regē iudeorum. ſed quendam puerum recēter natum. qui natus eſt rex de quo certi ſumus. Vidimus eñ ſtellam eius in oriente nuper exortam eius ſignificātem ortum. et ideo venimus adorare eum. Et nota ꝙ ordinate loquuntur. Vidimus ſtellam eius et venimꝰ adorare eū. Stella eſt lumē fidei de celo deſcendens. quia fides eſt donum dei vt dicit ap̄ſ eph. ij. Oportet eñ ꝙ homo p̄mo per ſtellam fidei illuminetur. et conſequenter adoret deum. Eſt ergo primo neceſſaria illuminatio mentis per fidem. ſecundo exhibitio operis per diuinum cultuz. Videamꝰ ergo et nos ſtellam ieſu. id eſt veraz fidem de eius incarnatiōe habeamus. et veniamꝰ puro corde adorare eū ſicut et magi fecerūt Et nota ꝙ paſtores venerunt excitati voce angelorum, et magi lumine ſtelle. et vtriqꝫ ad chriſtum venerandum venerunt. Et nos miſeri et negligentes vtrūqꝫ habemus ei non imus. Nam vocem angelorum id ē ꝓdicatorum quottidie audimus. et ſtellam fidei videmus. et tamen chriſtuz puro corde et mente deuota. et mundis manibus non adoramus. et ideo omnibus gentibus reprehenſibiliores ſumus. quia et fidem et doctrinam et exempla bone vite habemus. mathei. xj. Ve tibi bethſaida. quia ſi in tyro ⁊ ſidone facte fuiſſent virtutes que facte ſūt in vobis olim in cinere et cilicio penitētiaz egiſſent. Augu. Sed dicturus es a quibus audierunt ꝙ talis ſtella chriſtum natū ſignificaret. profecto ab angelis aliqua moniſtiōne reuelationis. Potuerunt igitur illis angeli dicere. ſtellam quam videtis chriſti eſt. ite et adorate illum qui natus eſt. et ſimul iudicate qualis et quantus natus ſit. Dicitur enim ꝙ hi tres magi fuerunt d̄ ꝓgenie balaam. qui de ortu ſtelle predixerat. qui in anno ſemel ſicut predeceſſores ſui fecerant ibant ſuper montem victorialem. et tribus diebus ibi morantes ſe lauabant et orabant deum vt eis illam ſtellam quā balaam predixerat eis oſtēderet. quadam aūt vice ſcꝫ in nocte natiuitatis dñi dū ſic ibidē more ſolito morarētur. ſtella quedam ſupra montē ꝓpe eos apparuit. q̄ habebat formā pulcerrimi pueri. ſuper cuius caput crux pendebat. que magos allocuta eſt dicēs. ite velocius in terram iuda et ibi regem quem queritis natum inuenietis. qui ſtatim cum magna comitiua venire ceperūt. Sed quo modo tam in paruo ſpacio temporis ſcꝫ in tredecim diebus tm̄ venire potuerūt ſcꝫ ab oriente in hieruſalem. que in medio mundi dicitur eſſe ſita. Et dicēdum eſt ꝙ ſi iſti magi vt dictum eſt et veruz videtur. et hiero. teſtatur hoc. fuerūt ſucceſſores balaā potuerunt decenter venire de patria ſua vſqꝫ ad hieruſalem ſuper dromedarios et camelos animalia velociſſima ambulando. quia eorū patria ē iuxta madian q̄ nō ē in capite oriētis. ⁊ ē ſita a hierlm a parte oriētis ad oriētalem plagā. Et ꝓpterea dicūt. vidimꝰ ſtellā in oriēte. i. in patria noſtra q̄ ē ad orientalem plagam. Et ſic hoc videtur dicere yſa. in prophetia hodierna. dī. Inundatio camelorum operiet te et dromedarij madian ⁊ epha. q̄ ſūt due regiōes ſite ī arabia vt

dicit hiero. Remigius dicit. Si iſti fuerūt
ſucceſſores balaā. regio illorum non longe
diſtat a terra ꝓmiſſionis Jdcirco in tā bre
ui ſpacio tpis venire hieruſalem potuerūt
Sed tunc q̄rendū eſt quare euāgeliſta dicit
eos veniſſe ab oriente. qꝺ non eſt Quia ab
illa regiōe venerunt q̄ in oriētali pte iudeis
ſita eſt Si aūt venerūt de capite oriētis qꝺ
diſtat a hieruſalē ꝑiter vnius anni tunc di-
cendū eſt ꝙ ille deus qui ſtellam oriri fecit
et creauit. ꝑduxit eos ſua virtute in tam ꝑ
uo tpe ab oriente in hieruſalē. in tredecim
diebus vt dicit. Remigi⁹ q̄uis criſ. dicat ꝙ
ꝑ bienniū añ iter arripuerūt ita ꝙ ꝑ annū
et tredecim dies venerūt in hieruſalem ſed
hoc non tenetur. ¶ Queritur de hac
ſtella an fuerit vna de alijs Et dicendum ꝙ
non. q: ab alijs differebat quantū ad quin-
q3 Primo in orto ſiue creatōne. q: alie ſtel
le a ꝑ̄ncipio create ſunt. ſcȝ hanc tunc puer
nat⁹ creauit et magis vt preiret deputauit
Scdo in ſitu. q: ſecūdū fulgentium nō erat
in celo cū alijs ſ3 in aere propinquo nobis
Tercio in actu q: lucebat die ac nocte licȝ
aliqñdo occultaret Quarto in motu quia
non circulariter ſicut alie ſed in rectū ibat
et antecedebat eos. nec cōtinue mouebat.
ſed cum ipſi ibat et ipſa mouebatur et pro-
cedebat. et cum ſtabat et ipſa ſtabat Qui-
to i duracione. quia alie ſtelle perpetue ſūt
ſed hec peracto officio in precedentē mate
riam redacta eſt. Jtem nota ꝙ hec ſtel-
la dicitur eius ſcȝ chriſti. quia ab eo de no
uo creata. ad ſue natiuitatis iudiciū. et ad
locum natiuitatis oſtendendum. Non autē
dicitur eius quaſi ipe dominus ſtellarum ſic
natus ſub ſtelle dominio ſicut aliqui menti
untur aſtrologi. cum nec etiam nos ſic na-
ſcamur. ita ꝙ ex ſtellis vel ex cōſtellatione
aliquis efficiatur bonus vl' malus. Augu.
Hic iam erubeſcat ſtulticia ſacrilega que
ſub ſtellarum decreto putat eſſe natū xp̄m.
Nullos enim homines naſci ſic credit qui
recte credit in chriſtū. Verū nec hec ſtella
fecit chriſtum mirabiliter venire. ſed ipam
fecit chriſtus mirabiliter apparere. Jp̄e ei
natus ex matre nouum ſidus celo oſtendit.

qui natus ex patre celumq3 creauit. eo na-
ſcente lux noua eſt in ſtella reuelata. quo
moriente lux antiqua eſt in ſole velata. Eo
naſcēte ſuperi nouo honore claruerūt. quo
moriente inferi nouo tremore tremuerunt.
quo reſurgente diſcipuli nouo amore exar
ſerunt. quo aſcendente celi nouo obſequio
patuerunt. Tamen verū eſt quicquid fue-
rit de chriſto ꝙ ſtelle habent effectus ſuꝑ
corpora humana et alia corpora quantum
ad qualitates actiuas ⁊ paſſiuas alterādaſ
et non ſuper liberū arbitrium niſi indirecte
vt dicit augu. grego. criſo. et alij doctores.
Vnde non efficiunt hominem bonum vel
malum. ſed inclinant et diſponūt homines
ad bonum vel malum. vel ad diuerſa vitia
et ad diuerſas virtutes et artes et exercitia
nihilominus tamē homines poſſunt per li-
berum arbitriū talibus inclinationibus et
diſpoſitionibus reſiſtere. propter quod dicit
ptolomeus ꝙ ſapiens homo dñatur aſtris
ſtultus autē ab aſtris mutatur. Ecci. xxvij
Homo ſapiens manebit in ſapiētia ſua vt
ſol. ſtultus autē vt luna mutatur. quia vt
dicunt yſido. et criſo. et multi alij ſancti do
ctores. Si ex ſtellis eſt ꝙ ſumus boni vel
mali. ergo nec bonum noſtrū eſt laudabile
nec malum vituperabile. et per conſeqnēs
nec premia nec ſupplicia meremur. fruſtra
enim ponerentur leges et precepta. Jtem
ſi adulter et homicida per ſtellas fiūt mag
na eſt ſtellarū iniquitas. maior eſt autem il
lius qui ad hoc eas creauit. vt dicit yſido.
Ex quo ſequitur ſicut dicit boetius ꝙ oīa
crimina in autorem ſtellarum ſcȝ deū refe
rantur. quod nephas eſt cogitare. Et ſic pa
tet primum. Secundo ponitur herodis
conſilium ad chriſtum occidēdum. Et hoc
eſt. Audiens autem herodes rex. ſcȝ ꝙ rex
iudeorum eſſet natus. turbatus eſt. quia ꝑ̄-
mo timebat interitum regni ſui. Turbatus
eſt etiam propter iram romanorum quam
incurreret ſi conſentiret nouo regi. decreue
rant enim romani. ne quis rex vel deus ſi-
ne eorum licentia diceretur. Turbatus eſt
etiam propter aſtantem multitudinem ma
gos comitantem. quaſi erubeſcēs alium ꝙ

ſe regem queri in regno ſuo. Turbata eſt
etiā omnis hieroſolima cum illo. ſed quare.
cū potius deberet gaudere de rege ſuo na-
to. cum herodes eſſet alienigena et tirānus
Et dicendum ꝙ in veritate non ſunt turba
ti. ſed turbationem ſimulauerunt vt hero-
dis fauorem haberent. quia ſi turbationem
non oſtendiſſent eius indignationeȝ incur-
riſſent. quia multum iudeorum effundebat
ſanguinem. et eis iugum importabile impo-
nebat. Vel ſi in rei veritate aliqualiter tur
bati ſunt. ideo ſunt turbati. quia nouitateȝ
et mutationem timebant. in qua poſſet eſſe
periculum perſonarum et rerum. Et con-
gregans omnes principes ſacerdotum qui
in templo dei ſacrificia offerebant et ſcri-
bas populi. qui ſcȝ populum de lege et pro
phetis docebant. ſciſcitabatur ab eis. id eſt
querebat quaſi bono zelo. vbi chriſtus na-
ſceretur. id eſt naſci ꝫm prophetas debebat
quia omnes prophete de chriſto. id eſt de
meſſia futuro qui eos ſaluare debebat pro
phetauerunt. At illi prius habito conſilio
inter ſe per ſcripturas ſcrutantes. dixerunt
ꝙ in bethleem iude. que primo vocata eſt
effrata. debebat naſci. Et ſic erat per mich
eam prophetam ſcriptum capitulo quinto
Et tu bethleem effrata paruulus es in mi-
libus iuda. ex te enim egredietur domiator
in iſrael. Tunc herodes clam a ſcribis ⁊ ſa
cerdotibus. cauens ſibi ab eis ne maliciam
eius perpenderent et impedirent. vocatis
magis diligēter didicit ab eis tēpus ſtelle
quando apparuiſſet eis primo. Et mittens
illos in bethleem. id eſt hortās eos vt irēt.
ait illis. Jte et interrogate diligenter ꝺ pu
ero. ⁊ cū inueneritis et adoraueritis. renū
ciate mihi locum et puerum et omnia que
inueneritis. Renunciate dico ad me rede-
undo. vt perſonaliter et oretenus mihi oīa
enarretis. vt et ego ſimiliter veniam et ado
rem eum. Jndecens enim videtur ꝙ vos
veniatis ab extremis terre ad eum adoran
dum. et ego qui ſum iuxta non faciam re-
uerentiam ei. Et ideo bono animo et ex ra
tionabili cauſa videbatur querere. ſed fru-
ſtra iacitur rete ante oculos pennatorum.

et omne humanum ſtudium contra dei cō
ſilium eſt inane. ſatis queſiuit ſaul dauid et
pluries habuit eum inter manus et voluit
confodere eum et tamen nunq̄ȝ potuit eum
occidere. et filij iacob poſſe ſuum totum fe
cerunt vt interficerent ioſeph. et habuerūt
eum pre manibus. et tamen non potuerūt
eum delere. quia deus ordinauerat ipm ſu-
per eos regnare. Sic herodes omne ſtudiū
adhibuit vt chriſtum interficeret. et nō po
tuit. Et ſic patet ſecundum. Tercio poni
tur magorum profectus ad chriſtum vene
randum. Et hoc eſt. Qui cum audiſſent re
gem abierunt itinere quo ceperant egredi-
entes de hieruſalem. Quibus egreſſis ſtati
ſtella quam viderant reapparuit. et more
ſolito antecedebat eos vſq3 dum veniēs ſta
ret ſupra domum vbi erat puer Ex quo pa
tet ꝙ dum ingreſſi fuerant hieruſalē ſtella
ſe occultauit. ne hieroſolimite et herodes
eam viderent. qui indigni fuerunt xp̄i ſtel-
lam videre. Vel quia indecens erat eis ſig
num oſtendere. cum haberent propheciam
que debebat eis ſufficere. Ex quo etiā pa-
tet ꝙ dum homo cōfidit in deum et ei ſe to
tum committit deus illuminat et dirigit euȝ.
quando autem derelicto deo confugit ad
auxilium hominum deus ſubtrahit ei auxi
lium. et per conſequens confunditur ⁊ ma
ledicitur. Hiere. xvij. Maledictus homo
qui confidit in homine et ponit carnē bra-
chium ſuum. Benedictus vir qui confidit
in domino. et erit dñs fiducia ei⁹. Jſti ma-
gi habebant ſtellam ducem ſui. et venerūt
ad conſulendum herodem. Sic multi chri
ſtiani habent ſtellam verbi dei q̄ illuminat
greſſus omnium volentium recte ābulare
et ipi vadunt ad dyabolos per diuinos et
ſortilegos conſulendum. qui ſi aliquando
dicit eis veritatem vel in aliquo iuuet hoc
facit ad perdendum eos vt dicit auguſtin⁹
Sic herodes magis veritatem dixit volēs
occidere ieſum. vt enim dyabolus ſalutem
noſtram occidat. frequenter loquitur veri
tatem. et ideo non debemus attendere quid
ſed qua intentione dicat. Sicut dixit canis
latroni volenti ſibi dare panem vt nō latra.

ret. quia ſ volebat domum expoliare. Quis vt dicit glo. dei conſilio actum eſt vt ſtella in ingreſſu iudee magis ſe occultaret vt ſic cogerentur querere a ſcribis vbi puer ſm propbetias naſci deberet quatenus magi et nos in illis audientes teſtimoniū propbetarum. et videntes ſtellarum magis firmarē-tur in fide. et teſtimonium de chriſto nato efficax appareret. Videntes ergo magi ſtellam gauiſi ſunt gaudio magno valde. quia magis gaudet bomo de bono perdito reinuento q̄ a principio cum illud babuit. ſicut pater filij prodigi magis fuit gauiſus dum ipm perditum reinuenit. q̄ a principio dū ipm babuit. et ideo fecit conuiuium. vt ptet Luce. xv. Sic iſti magis gauiſi ſunt dum ſtellam perditam rainuenerunt. q̄ fuerant a principio dum eis apparuit. ❡ Triplex ergo gaudium magi babuerunt. Primum propter ſtelle recuperatiōem quo gauiſi ſunt gaudio. quia videntes ſtellā gauiſi ſunt. Secundum propter ſtelle anteceſſionem quo gauiſi ſunt gaudio magno q2 antecedebat eos. Tercium propter loci oſtenſionem. quo gauiſi ſunt gaudio magno valde. quia ſtetit ſupra vbi erat puer. id ē ſup illud diuerſorium in quo natus eſt. quaſi diceret. Hic eſt puer quem diu queritis. Et ideo intrantes domum de camelis deſcendētes inuenerūt puerum quem querebant cū maria matre eius. et non cum ioſeph. nutu enim dei actum ē vt ioſeph aliquo caſu abeſſet. ne pater pueri pateretur. Et procidentes cum magna bumilitate adorauerūt cū vt ſolum deum qui ſolūmodo adorari debeat Et apertis theſauris ſuis obtulerūt ei munera. aurum ſicut regi magno thus ſicut deo vero et ſacerdoti magno. mirrbā ſicut mortali bomini. In auro enim oſtenditur regis dignitas. in thure vero eius deitas et ſacerdotalis excellētia. in mirrba vero bumana mortalitas. qa mirrba corpora mortuorum inungebantur. que babet a putredine conſeruare. ſicut fuit factum corpori chriſti poſt mortem. Johan. xix. Venit et nicodemus ferens mixturam mirrbe quaſi libras cētum. Et ſic proteſtati ſunt eū regē

eſſe celi et terre ſm carnem de progenie dauid regem natum. et deum verum ab eterno a deo patre genitum. et ſūmū ſacerdotē ad offerendam boſtiam ad deo totuž genꝰ bumanum reconciliandum. et mortalē bominem moriturum pro peccato tocius generis bumani delendo. Et nota q̄ quilibet iſtorum trium magorum obtulit illa tria ī quibus deum venerati ſunt. In quo tres magne virtutes magorum apparent. Primo eorum bumilitas et reuerentia demonſtratur. quia procidentes. Secundo eorum fides et latria. quia adorauerunt. In quo oſtenderant ipm verum deum eſſe cui ſolū cultus latrie debetur. yſa. xlj. Gloriā meā alteri non dabo. Et conſidera bene magnā fidem magorum. quia inuenerunt ipſum in ſtabulis et non in palatio regali. pānis vilibus inuolutum et non aureis tectum. ſolū cum vna paupercula muliere. et non cum caterna militum et domicellorum. vagiētē in cunabulis et non loquētem. et tamē deū verum crediderunt et ipſum adorauerunt. Tercio eorum charitas et miſericordia. q2 obtulerunt ei munera. quod ē effectus charitatis. prima corinth. xiij. Charitas patiēſ eſt benigna eſt. id eſt egenis larga. Quis eī iſte puer eſſet filius diues in omnibus et p̄ diues tamē vt pauper venit in mundum et pauperem vitam elegit nibil penitus bñs. et ideo tanq̄ pauperi ei munera obtulerūt Sic ergo bac ſacratiſſima die eſt chriſtus a magis cognitus et adoratus. ❡ Et nota q̄ bac benedicta die que fidei noſtre initium fuit deus decē miracula digna reuerentia oſtēdit. Primo enim magus adorauit et veram fidem de redemptore ſuo babuit. In quo ſignificatur q̄ in bac die primo gentilis populus vera fide illuminari cepit qui per longum tempus ante obtenebratus diuerſas adorauit creaturas. yſa. ix Populus gentium qui ambulabat in tenebris vidit lucem magnam. Hodie ergo p̄mo chriſtus eſt cognitus et adoratus a populo gentili vt verus deus. Et propterea iſtud feſtum dicitur epipbania. ab epi qd ē ſupra et phanos apparitio. q2 bodie xp̄us

per ſtellam que bodie apparuit magis deſuper demonſtratus eſt. Secundo iobānes chriſtum baptiſauit. Nam eodem die reuolutis. xxix. ānis et. xiij. diebus. venit ad flumen iordanis et baptiſatus eſt a iobanne. Erat enim vt dicit lucas. iij. c. quaſi ānorū triginta. quia per. xiij. dies intrauerat. xxx. Et propterea iſtud feſtuž dicitur theopbania. a theos quod eſt deus et pbanos qd ē apparitio. quia tota trinitas di in baptiſmo apparuit. ſcž pater in voce. filius ī carne. ſpūſſanctus in columbe ſpecie. In quo quidem baptiſmo chriſtus tactu ſue mundiſſime carnis vim contulit regeneratiuam aquis. et ordinauit bumano generi ad tollendum peccatum ſuaue remedium et cōe omnibus virtutibus. et terminauit penoſū et particulare remedium deficiēs ī virtute. Tercio idem iobānes tanq̄ paranimpbus eccleſiam chriſto deſponſauit. vt deinceps generarentur filij ſpūales. et ſpūali generationi intenderetur tanq̄ rei neceſſarie Jo. iij. Oportet renaſci vos denuo. propt̄ boc cantamus bodie. Celeſti ſponſo iuncta eſt eccleſia. Sic em̄ vir et vxor conueniunt ad filios procreandum. ſic chriſtus in vtero et fide eccleſie regenerat bomines in filios dī per baptiſmū. Et ideo baptiſatus dicitur filius chriſti et eccleſie. et ob boc vocat̄ chriſtianus. id eſt filius chriſti. Johā. j. De e. e. po. f. d. f. ꝛc. qui nō ex ſang. ꝛc. ſed ex deo nati ſunt. Magna quoqž excellentia ē bodie bominibus collata. vt fiant filij dei. et eccleſia fidelium optimo ſponſo et nobili ē coniuncta. Quarto deus pater loquit̄ bumano generi. qui ab initio mundi propter guerram nobiſcū factā non fuerat nobis niſi per ſubiectam creaturaž locutus. quaſi inimicus nobis. Sed bodie reddidit nobis loquelam dicens. Hic eſt filius meus dilectus ipm audite. quaſi diceret. Hic qui ſibi eccleſiam fidelium deſponſauit. et in tanto amore eſt cōiunctus idem eſt filius meus dilectus. Et ideo propter eius amorem pacem facio cum bominibus et omnē offenſam remitto. et ſi vultis q̄ bec pax illibata perduret ipm audite et eius mandata im-

plete. Quinto in columbe ſpecie ſpūſſanctus deſcendit. ad ſignificādum q̄ deinceps vita noſtra totaliter ſpūalis debet eē. vſqž enim tunc bomines carnaliter vixerāt dicentes. Fruamur bonis a iuuentute. quoniā bec eſt pars noſtra Sap. ij. in eorū perſona j. corinth. xv. ait ſic aplš. Comedamus et bibamus cras enim moriemur. Merces em̄ bominis terrena erat. iuxta illud yſa. x. Si volet a uo. in. bo. ter. comedetis. Sed deinceps ſpūaliter viuere oportet. et oīa carnalia et mundana relinquere. propter qd xp̄s dicit in mattbeo. Ignem veni mit. in terrā id eſt ſpūmſanctum qui in ſpecie ignis apparuit. veni enim ſeparare vxorem a viro. id eſt carnalem vitam ab bomine. Et iterū in eodem. xvj. Siquis v. poſt me ve. abne. ſe. et tol. cru. ſuā et ſe. me. Deinceps etiam merces eſt ſpūalis et celeſtis et nō terrena. Luce. xxij. Ego diſpono vo. ſicut di. mi. p. me. regnū. Sic ergo incepta eſt bodie vita ſpūalis et terminata eſt carnalis et terrēa. Sexto celi aperiuntur. qui ab initio mūdi fuerant bomini clauſi propter peccatū. Et boc ad tria ſignificandum. Primo ad ſignificandum q̄ tota trinitas ad terram deſcēderat. ſcž pater in voce. filius in carne. ſpiritusſanctus in ſpecie columbe. ad qd ergo clauderetur. Secundo ad ſignificandum q̄ omnem bominē ſpūaliter viuentē deinceps recipere eſt paratum. quod vſqž tunc non fecerat. quia quantumcūqž bō ſpūaliter et ſancte vixiſſet non aſcendit celum. ſed ad īferos deſcendat. Tercio ad ſignificandum pacem inter deum et bominē factam. quaſi diceret celum. Ex quo facta eſt pax inter deum et bominem ad quid clauderer āpliꝰ Nam porte ciuitatum tēpore guerre clauduntur et tempore pacis reſerantur. Septimo omnis propbetia finitur. quia magi vident oculo et iobānes oſtendit digito dicens Ecce agnus dei. Johā. j. propter qd dominus ait. Vſqž ad iobānem lex et propbete. mattb. xj. Gaudium ergo magnum eſt bodie bumano generi exbibitum. quia ſpes noſtra eſt bodie adimpleta. Nā ſpes q̄ differtur affligit animam. prouer. xiij. Vñ

dominus ait Luce.x. Beati oculi q videt
que vos vi.amē di.vo.ꝙ mul.rc.et propħ.
vo.vi.q̄ vos vi.et nō vi Unde ſimeō poſtq̄
hoc magnū bonum diu expectauit vt vidit
ait.Nūc dimit.ſer.tuū dn̄e ſe.ver.tuū i pa
ce ꝛc.Luce.ij.Ergo ſicut aqua frigida ſiti-
enti anime.ſic deſideratum bonum dū poſſi
detur.quod hodie impletum eſt. Octauo
chriſtus deſertum intrauit .et cepit facere
penitētiam noſtrā et ieiunare incepit. quia
nāqꝫ ſpūſſanctus deſcenderat.vt dictū eſt.
et homines debebant deinceps ſpūaliter vi
uere.oſtendit quō ſpūaliter viuatur.ſcilicꝫ
carnem macerando. mundum relinquēdo.
et deſertum contemplationis et pudicicie i
grediendo.caro enim et mundus cōtrarian
tur.quanto autem quis recedit ab vno cō
trario tantomagis ad aliud appropinquat.
Et ideo qui vult ad ſpūalem vitā accedere
debet a carnali et mundana vita diſcedere.
Intrauit enim deſertum tanq̄ pugil hūa-
ne nature.ad hoſtem eius ſcꝫ dyabolum de
bellandum. Nam in fine ieiunij ipm̄ ꝓſtra
uit et debellauit.vt patet matth.xiiij. No-
no aquam conuertit in vinum.et primū mi
raculum coram diſcipulis ſuis fecit. quia
eodem anno poſt baptiſmū cum eſſet ānoꝝ
.xxx.et.xiij. dierum inuitatus ad nuptias
aquam cōuertit in vinum.Et propter hoc
feſtum hoc vocatur bethphania. a beth qd̄
eſt domus et phanos apparitio.quia in illo
miraculo quod factum eſt in domo appa-
ruit ꝙ erat deus verus. In quo miraculo
oſtendit matrimonium eſſe bonum contra
manicheos qui ipm̄ damnant.quia ipm̄ ſui
preſentia et miraculi factione decorauit.
Decimo de quinqꝫ panibus ordeaceis .et
duobus piſcibus quinqꝫ milia hoīm ſatia-
uit.vt dicit bede.Nam eodem die reuoluto
anno cum eſſet chriſtus.xxx.et vnius anni
et.xiij.dierum aſcendit in montem.et miſer
tus turbe quinqꝫ panes ordeaceos ꝛ.duos
piſces quos quidam puer in ſacculo habe
bat.fregit et multiplicauit.et iuſſit apponi
turbe.vt comederent et ſaturati ſunt.q fue
runt quinqꝫ milia hominū.et ſuſtulerunt ꝺ
fragmētis.xij.ſportas. vt patet iohānis.vj

In quo monſtratur eſſe verus deus. quia
facere miracula per imperium ſoli deo cō-
uenit. Et propterea vocatur hoc feſtum
phagiphania.a phagi grece.quod eſt co-
medere latine. et phanos quod eſt ap-
paritio. quia in tali miraculo monſtratus
eſt eſſe verus filius dei.Et ſic patet ꝙ qua
druplicitet chriſtus eſt hodie monſtratus
eſſe filius dei.ſcꝫ per ſtelle apparitionē.per
vocem patris in iordanis flumine per aq̄ i
vinum conuerſionem. et panum in deſerto
multiplicationem. Propter quod feſtum
hoc quadrupliciter nominatur.ſcꝫ epipha
nia.theophania.bethphania.et phagipha-
nia.Hec eſt ergo dies quam fecit dominus
quam decem magnis miraculis decorauit.
Quarto ponitur dei reſponſum magis
factum ad ſuam patriam remeandum. Et
hoc eſt.Et reſponſo accepto ſcilꝫ a deo.in
ſomnis.dum de nocte dormirent.ne redirēt
ad herodem.cogitauerūt enim an deberent
ad herodem redire Et ideo dicuntur reſpō
ſum accepiſſe ſuper eo quod taciti cogita-
bant. Sicut et moiſes dictus eſt ad deum
clamare cum tamē ſileret.Exo.xiiij. Quid
clamas ad me moiſes. Per aliā viaꝫ ſcꝫ p
tharſim cōducto nauigio reuerſi ſunt in re
gionem ſuam.ſcꝫ indiam.vt dicit criſo Et
quando beatus thomas venit illuc adiūcti
ſunt ei et ſimul cum eo predicauerūt. He-
rodes autem impetu furoris ſui videns ſe
illuſum a magis ibat tharſim.et omnes na
ues que magos duxerant combuſſit.
ps.xlviij. In ſpū ve.cō.naues tharſis ꝑ
Cariſſimi fratres ſequamur magos iſtos
patres noſtros.primitias fidei noſtre.Pri
mo in inquiſitione ſalutis et magna ſolici-
tudine querendi chriſtum et veniendi ad ip
ſum.Nam nobis ſicut et ipis ſtella id ē lu-
men fidei eſt exorta.yſa.lv. Querite domi
num dum inue.poteſt.inuocate eū dū pro.ē
Hebre.x.Accedamus cum vero corde. in
plenitudine fidei aſperſi corda a conſciētia
mala.Et nihil nos retrahat a q̄rendo chri
ſtum.non labor vel diſpendium.quia magi
laborioſa ꝛ diſpendioſa itinera aggreſſi ſūt
vt chriſtum inuenirent. Non opulentia et

diuitie quia magi ditiſſimi fuerunt vtpote
orientales domini.Grego. Quis neſciat
orientales prediuites eſſe. Non nobilitas ꝛ
excellentia. quia magi reges et magni dn̄i
fuerunt. Non ſapientia et ſcientia. qꝛ ma-
gi philoſophi fuerunt. Hec enim tria gene
ra hominum videntur curare chriſtū que-
rere.ſcꝫ diuites.potentes dn̄i.et mundi ſa-
pientes.nec intelligunt miſteria dei. math.
xj.Confitebor tibi domine pater celi ꝛ ter
re.quia abſcondiſti hec a ſapi.et pru.et re.
ea par.Secundo in proſecutione boni ope
ris.quia q̄uis in ingreſſu iudee aſpectum
ſtelle perdiderunt vt dicit glo.tn̄ propter h̄
non deſtiterunt a bono opere inchoato.ſꝫ
ingreſſi ſunt hieruſalem querētes a ſcribis
vbi eſſet chriſtus. Multi propter q̄cūqꝫ
impedimentum a quocūqꝫ opere inchoato
deſiſtunt.contra quos dicitur Lu.ix. Nēo
mit.ma.ad ara.et retr.re.ap.eſt regno dei.
Tercio in confeſſione veritatis.quia corā
herode dixerunt alium regem iudeorū eſſe
natum quem ipi volebant adorare. et non
archilaum filium eius.ſicut ſirenes faciunt
ſubmergi nauem .ſic adulatores hominem
quem laudant et veritatem ei non dicunt.
yſa.iij. Popule meus qui beatū te dicunt
ipi te decipiunt et viā greſſuū tuorum diſſi.
pant.prouer.xix. Qui blandis fictiſqꝫ ſer-
monibus loquitur amico ſuo rete expādit
greſſibus eius. Quarto in leticia cordis qꝛ
cum magno gaudio ibant ad chriſtum ado
randum.p̄s. Iubilate deo om.ter.ſer.d. in
leticia.ij.corinth.ix. Nō ex triſticia aut ne-
ceſſitate.hilarem enim datorem diligit dn̄s
yſa.lj. Venient in ſion laudantes.et leticia
ſempiterna ſuper capita eorum. Quinto in
fide mentis.quā valde mirabilem oſtende-
runt.quia vt dictum eſt ipm̄ non in palatio
regali.non in lecto aureo.non in comitiua
militum inuenerunt.ſed in ſtabulo in vili-
bus pānis cum vna paupercula muliere.et
tamen verum deum et regem celi et terre
ipm̄ crediderunt et confeſſi ſunt.Sexto in
reuerentia corporis.quia procidentes ado-
rauerunt eum. Multi ſtant erecti corā deo
nec ſe inclinant.Septimo in caritate mune

ris.quia obtulerunt ei aurum.Octauo in
deuota oratione mentis.quia obtulerunt ei
thus.per quod oratio ſignificatur.p̄s.Di-
rigatur oratio mea ſicut incenſum in cō.ꝛc
Nono in mortificatione carnis.quia obtu
lerunt ei mirrham per quā carnis mortifi-
catio deſignatur.corpus enim chriſti in mir
rha legitur inuolutum.vt patet Iohā.xix
Col.iij. Mortificate membra veſtra q̄ ſūt
ſuper terrā.Ro.xij.Obſecro vos per mi.
dei vt exhi.cor.ve.ho.vi.ſanc.d.placētem
Decimo in cogitatione reditus quia exquo
reſponſum acceperūt de reditu.ergo de ipo
taciti cogitabant.Undecimo in declinatio
ne herodis.vt ad herodem id eſt dyabolūꝫ
non declinemus vel redeamus.exquo eniꝫ
ſemel euaſimus manus eius amplius ad eū
non redeamus.quia ipe vult in nobis occi
dere chriſtum.vt poſſit nobis libere dn̄ari.
ſicut herodes volebat.Si autem ad eū re-
dierimus erunt nouiſſima noſtra peiora p̄-
oribus.quia ipe cum ſeptem ſpiritibus ſe
nequioribus in nos introibit vt nos forti⁹
poſſideat et nunq̄ perdat.vt dicitur Lu.xi
Duodecimo in dimiſſiōe vie veteris.vt vi
am veterem dimittamus et per aliam viaꝫ
patriam redeamus. Chariſſimi patria nr̄a
eſt paradiſus.a q̄ua et de qua expulſi ſum⁹
propter gulam.ſuperbiam.et inobedientiā
et tranſgreſſionem.vt dicit grego.Redea-
mus ergo ad eam per aliam viam .ſcꝫ per
continentiam mentis et corporis. per hu-
militatem.per obedientiam.et per obſerua
tionem mandatorum dei.quia cōtraria cō-
trarijs curātur.Col.iij. Induite vos ſicut
electi et dilecti dei viſcera miſericordie be-
nignitatem humilitate.modeſtiā patientia
yſa.iij. Hec eſt via ambulate in ea.neqꝫ ad
dexteram neqꝫ ad ſiniſtram ꝛc.

Dominica infra octauam epiphanie dn̄i de euangelio ſermo decimuſſextus.

Um factus eſſet ieſus ānorūꝫ
xij.aſcendentibus parentibus
illius ſm̄ conſuetudinem diei
feſti conſumatiſqꝫ diebus cū

redirent remanſit puer ieſus in hieruſalem
Luce.ij. Hoc eſt primum euangeliū quod
de operibus chriſti legitur. nihil enī habe-
mus de operibus chriſti que vſqꝫ ad trice
ſimum annum operatus eſt excluſiue. Oēs
enim euangeliſte opera chriſti que in.xxx.
anno et deinceps facere incepit ſcribere ꝓ
curauerunt. vt fides ⁊ autoritas magis eiꝰ
operibus preberetur. Credendum ē ꝙ ma
gnificus puer ſemper magnifice geſſit. De
illis etiam pauca redigerunt in ſcriptis. vt
melius memorie mādarentur. quia vt dicit
Iohā.xxj. Multa quidem et alia ſigna fe
cit ieſus. que ſi ſcribantur per ſingula. nec
ipm mundum arbitror poſſe capere eos q
ſcribendi ſunt libros. et tamen ſunt ſcripta
que nobis ſufficiunt ad ſalutem. et per que
tota vita noſtra poteſt optime informari.
Continet autem pñs euangelium multa ſa
lubria exempla tam ex parte chriſti qꝫ ex ꝑ
te virginis matris eius. In quo quidem
euangelio ſex ſummarie continentur. Pri-
mum eſt parentum ieſu ad feſtū paſce aſcē
ſio. et ipius ieſu in hieruſalem remāſio vir-
tuoſa. in principio euangelij. Secundum ē
ipius ieſu a parentibus diligens requiſitio.
et ipius reinuentio fructuoſa. ibi. Eſtiman
tes autem illum in comitatu eſſe. venerunt
iter diei. et requirebant eum inter cognatos
et notos. Tercium eſt ſuper prudentia ie
ſu omnium āmiratio. et matris ipius prolo
cutio doloroſa. ibi. Stupebant autē omnes
qui eum audiebant ſuper prudentia et re-
ſponſis eius. Et dixit mater eius ad illum.
Fili quid feciſti nobis ſic. Quartum ē ieſu
ad parentes eius reſponſio incomprehenſi-
bilis et totaliter ponderoſa. ibi. Et ait ad
illos. Quid eſt ꝙ me querebatis. neſcieba-
tis ꝙ in his que patris mei ſūt oportet me
eſſe. Quintum eſt ipius ieſu ad parentes
ſubiectio et verborum ſuorum a matre cō
ſeruatio copioſa. ibi. Et deſcen. cum illis et
erat ſub. il. Et mater eius conſeruabat oīa
verba hec. Sextum eſt ipius ieſu in ſapien
tia et gratia profectus et in etate corporis
augmentatio gaudioſa. ibi. Et ieſus profi-
ciebat etate et ſapientia apud deū et hoīes

Primo ergo ponitur parentum ieſu ad
feſtum aſcenſio et ipius ieſu in hieruſalem
remanſio virtuoſa. Circa quod ſic notādū.
ꝙ ſicut habetur numeri.xxviij. ſex feſta ſo
lennia precepit ieſus fieri filijs iſrael ꝓter
ſabbatum quod omni ſeptimana ſolenniza
bant. de quo habetur exo.xxix. Pri
mum feſtum fuit neomenie. id eſt noue lu-
ne. quod fiebat in kalendis menſium. ī quo
non debebant operari. ſed facere magnum
ſacrificiū deo. ſcꝫ de duobus vitulis et vno
ariete et ſeptem agniculis. et vno hirco. q
pro peccato et expiatione populi offereba
tur. Secundum fuit feſtum paſce quod in-
cipiebant.xiiij. die lune primi menſis ſcilicꝫ
aprilis. habebant enim menſes lunares eo
dem modo ſicut et nos. In quo totus po-
pulus per familias et domos ſuas.xiiij. die
ad veſperam immolabat hedum. Et ſimilit
quelibet familia comedebat illo ſero agnū
aſſum igni. et de ſanguine tingebant ſupli-
minaria domorum Et hoc feſtum durabat
ſeptem diebus vel octo computando prias
veſperas in quibus incipiebat feſtum. in q
bus omnibus debebant comedere azima.
primus et vltimus erant ſolemnes. Et in
quolibet iſtorum ſeptem dierum faciunt ſi-
mile ſacrificium ſicut in kalendis. Et hoc
eſt feſtum de quo in pñti euangelio fit mē-
tio. ad quod ieſus cum parentibus aſcēdit
Tercium feſtum fuit nouarum frugū. In
quo offerebant panes nouarum frugum.
in quo ſicut in kalendis ſimile ſacrificium
facere tenebantur. Et hoc fiebat. l. die a pa
ſcate in penth. quando data fuit lex. Quar
tum feſtum fuit tubarum. quando iſrael fu
it liberatus. tubis enim et cornibus vtebā
tur. quod fiebat prima die ſeptimi mēſis. ſ.
ſeptembris. In quo offerebant ſimile ſacri
ficium ſicut in kalendis. Sed erat duplica-
tum ſcꝫ pro kalendis ⁊ pro feſto quod erat
in kalendis. Quintum fuit feſtum propici
ationis. quod fiebat decima die ſeptēbris. ī
quo offerebant ſimile ſacrificium ſicut ī ka
lendis. In quo debebant in penitētia ſe af
fligere pro peccatis. vt deus propicius fie-
ret eis. et delicta parceret et pctā. Sextum

fuit ſcenophegie. id eſt fixio tabernaculorū
quod fiebat decimaquinta die ſeptembris.
et durabat octo diebus. prima dies et octa
ua erant ſolemnes. exibant enim extra do-
mos ſuas. et habitabant ſub vmbraculis
octo diebus. in memoriam ꝙ.xl. annis ſub
vmbraculis in deſerto habitabant quolibꝫ
iſtorum dierum magnum ſacrificiū offere-
bant. Nam prima die offerebant in ſa-
crificium.xiij. vitulos. et.xiiij. agniculos et
duos arietes. et hircum pro peccato. Et ſic
faciebāt omni die vſqꝫ ad ſeptimum inclu-
ſiue. excepto ꝙ a prima die vſqꝫ ad ſeptimū
minuebant vnum vitulum. die vero octa-
uo ſicut in kalendis ſimile faciebant ſacrifi
cium. Iſtud feſtum et feſtum nouarū fru-
gum ſcꝫ penthecoſtes et paſce erant valde
ſolennia apud iudeos. et erat preceptūꝫ. vt
patet exo.xij. ꝙ in his tribus ſolennitatibꝰ
omnes maſculini ſexus debebant ſe in hie-
ruſalem ad templum pñtare coram deo. de
duobus autem primis poterat homo prop
ter infirmitatem et vie longitudinē excuſa
ri. De tercio vero ſcꝫ de feſto paſce nullus
poterat niſi propter infirmitatē legitime ex
cuſari. Ad hoc ergo feſtum paſce aſcendit
ieſus cum parentibus ſuis in hieruſalem. ⁊
ſteterunt ibi ſeptem diebus. quibus explet⁊
redierunt in nazareth. et puer ieſus reman
ſit in hieruſalem. et hoc neſcierunt paren-
tes eius. Cum autem veniſſent nazareth. ⁊
non inueniſſent eum. crediderunt eum eſſe
in comitatu id eſt cum alijs qui eos fuerūt
comitati in via et cum eis iuerant. et ſic. ꝑ-
ma die quieuerunt. ſecunda autē die cepe-
runt eum querere inter cognatos et notos
id eſt inter conſanguineos et notos cū qui
bus credebant eum eſſe. et per totam diem
illum non inuenerunt. Die tercia regreſſi
ſunt in hieruſalem et inuenerunt eum ī me
dio doctorum audientem illos et interrogā
tem et omnes mirabantur ſuper prudentia
eius que apparebat in interrogationibus
et reſponſionibus ſuis. Sed quō potuit eſſe
ꝙ puer tante diligentie per totam diem nō
requireretur a parentibus. Et dicit gloſa
ꝙ mos erat iudeis euntibus ad feſta ꝙ mu

lieres ibant ſeorſum et viri ſeorſum. pueri
autem poterant cum vtriſqꝫ ad libitum ā-
bulare. Et ideo beata virgo credebat eum
cum ioſeph ambulare. et econuerſo. et iſto
modo non credebant eum in hieruſalem re
manſiſſe. Et dixit mater eius ad illum. Fili
quid feciſti nobis ſic ⁊c. Et ait filiꝰ. Et qd
eſt ꝙ me querebatis. neſciebatis ꝙ in his q̄
patris mei ſunt oportet me eſſe. quaſi dice-
ret. āmodo iam tempus appropinquat vt
incipiam oſtendere ad quid veni. quia ad ꝑ
dicandum et docendum et ad querendum
loca et animas que patris mei ſunt. Vnde
quaſi tunc intrauit poſſeſſionē templi. Sed
nonne ſciebat virgo ad quid filius venerat
Dicendum ꝙ beata virgo ſciebat in gene-
rali ad quid filius venerat. neſciebat tamē
quantum ad omnia particularia in quibus
inſtruebatur quottidie et videndo et audi-
endo. Et ſic intelligendum eſt quod ſeqtur
Et ipi non intellexerunt verbum quod ipe
locutus eſt eis. Vel neſciebatis ꝙ in his q̄
patris mei ſunt oportet me eſſe. id ē neſcie-
batis ꝙ pater ſpūalis preponendus eſt car-
nalibus et ideo debui de cultu dei et aīarū
ſalute curare. non obſtante ꝙ me dolentes
quereretis. et hoc ipi non intellexerunt. Et
deſcendit cum illis et erat ſubditus illis. re
uerentiam et obedientiam exhibendo. Et
maria tanqꝫ archa ſapientie conſeruabat
omnia verba hec. que poſtea retulit beato
luce ſcribenda poſteris ne laterent. Et ieſꝰ
proficiebat etate. quō ad ſe. per incremēta
membrorum et temporum. Grego. Iuxta
naturam hominis de infantia in iuuentutē
procedebat. Et ſimiliter proficiebat ſapien
tia ⁊ gratia apud deum ſecundum eius glo
riam. et apud homines ad quorum ſaluteꝫ
accedebat ſapientia et gratia eius. Nō enī
in ſe proficiebat ſapientia et gratia que ſe-
cundum animam ab inſtanti ſue concepti-
onis recepit plenitudinem ſapientie et gra
tie non ad menſuram. ſecundum vero per-
ſonam nullam perfectionem recepit. ſꝫ erat
ipa perfectio ſapientie et gratie. ꝗ perſona
erat filij dei. chriſtus enim ſecundū pſonaꝫ
habuit ſapientiam diuinam. que eſt cauſa

Neſciebatis q in his q p[at]ris mei eſt exponit

et fons omnis ſapiẽtie ⁊ boni. et ſm animã
quam aſſumpſit habuit ſciẽtiã hũanã que ē
duplex. ſcꝫ intellectiua et practica. Intel-
lectiuam habuit infuſam a deo. qui anime
create chriſti ſtatim omnem ſcientiam ⁊ ſa
pientiam infudit et gratiam ſpũſſancti. nõ
ad menſuram. In hac ergo ſapiẽtia ⁊ gra
tia chriſtus nunꝗ̃ profecit. ſed profecit in
vſu ipſarum. ſcꝫ in ſcientia practica et ex-
perimentali quando ad ipſas applicabat.
Hebre. v. Didicit ex his que paſſus ē obe
dientiam. Oſtenſio ergo ſapientie et gratie
eius proficiebat apud hoĩes qui inde edi-
ficabantur et ſaluabantur. apud deum quĩ
inde glorificabatur. Sapientia ergo referẽ
ad predicationem eius. et gratia ad cõuer-
ſationem ex quibus ſurgebat profectus v-
bi et exempli. Sic ergo in vſu ſapientie et
gratie proficiebat apud deum et homines.
vt dictum eſt. Et ſic patet littera.

Moralitas

Moraliter autem ad edificationẽ noſtram
nota ꝙ totum hoc euangelium eſt plenum
exemplis. quia nãqꝫ vt dictum eſt hoc eſt
primum euangelium quod de operibus xpĩ
narrat. decuit vt totum exemplis radiaret.
Inuenimus autem in eo tam ex parte xpĩ
ꝗ̃ ex parte virginis glorioſe viginti mag-
ne edificationis et informationis exempla
. Nã ex parte chriſti ſunt duodecim
et ex parte virginis ſunt octo Primum
quod a chriſto habemus eſt vt a puericia
bonis operibus aſſueſcamus. q̃a puer aſcẽ
dit in templum in feſto ad adorãdum et di
ſputandum. quia ſm phm . ex actibus hõis
generatur habitus virtutum . que faciunt
delectabiliter ⁊ faciliter operari ſicut ⁊ na
tura. Delectatio autem perficit operatiõꝫ.
quẽadmodum pulcritudo iuuentutem. vt
ibidem phs dicit. Et inde vt opus dei ſit fa
cile et perfectum: oportet ꝙ a iuuentute
incipiatur. Propter quod dicitur treñ. iij.
Bonum eſt viro cum por. iugũ ab adole.
ſua ⁊c. Matth. xj. Tollite iugũ meũ ſuper
vos. iu. cm̃ meũ ſuaue ē ⁊c. Illis autẽ qui
non in iuuentute ſed in ſenectute volunt iu
gum chriſti et onus penitẽtie ſubire nimis

eſt difficile atqꝫ graue. Matthei. vij. Arta
eſt via que ducit ad vitam et pau. am. p cã
Exemplum de virgulto plicando. et de ar-
bore groſſa. Ecc. xxx Curua ceruicem a iu
uentute. quia vt dicitur prouer. xix. Quia
puericia delicate nutrit ſeruum ſuum. id eſt
corpus poſtea ſentit eum cõtumacẽ Se-
cundum eſt vt poſtꝗ̃ cepérimus in via dei
ambulare in ea perſeueremus. quia alijs re
cedentibus ieſus in templo remanſit. Quia
vt dicit berñ. Sola inter virtutes perſeue-
rantia coronatur. Quidam nõ poſſunt au
dire vnam miſſam . ſed ſtatim eleuato cor-
pore dominico fugiunt. cõtra quos dicitur
matthei. x. Non qui inceperit ſed qui pſe.
ſal. e. In cuius figura mandatum ē i lege
vt cauda animalis ſemper deo imolaretur
vt patet leuiti. iij. Et vxor loth quia non
proceſſit iugiter ante ſed conuerſa eſt retro
in ſtatuam ſalis eſt transformata. vt patet
geñ. xix. Propter quod chriſtus veniẽtib9
ad ſe diſcipulis ait. Lu. xij. Memores eſto
te vxoris loth. quia nemo mit. ma. ſuã ad
ara. et re. re. ap. eſt reg. dei. vt dicitur i codẽ
ix. Tercium eſt vt conſanguineos ⁊ no-
tos amicos fugiamus et mundanos. quia
ieſus inter cognatos non eſt inuentus. ſic
inter conſanguineos et mundi huius ami-
cos ieſus id eſt ſalus non inuenitur. Raro
enim vel nunꝗ̃ ſuadent parentes filijs et
conſanguineis niſi ea que mundi ſunt. in q-
bus anima perditur. Matthei. x. Inimici
hominis domeſtici eius. Propterea dixit
dominus abrae geñ. xij. Egredere de terra
tua et de cognatione tua et de domo patris
tui. Imo quod peius eſt pleriqꝫ parentum
faciũt ſicut corui qui pullis ſuis eſcam nõ
miniſtrant niſi poſt tres dies dum vidẽt eos
nigras plumas emittere ſicut ipi. Sic mul
ti filios ſuos odiunt nec videre volunt niſi
ſe ſequantur in aſtucijs mundi et negocijs
lucratiuis. vt qualis pater talis ſit ⁊ filius
Propterea dominus ait Luce. xiiij. Siqs
ad me venit et non odit patrem et matrem
ſuam ⁊c. non poteſt meus eſſe diſcipulus .
Unde chriſtus cuidam dixit Sequere me.
Qui reſpondit. Domine permitte me pus

fugiẽdi ſũt parẽtes

ſepelire patrem meum. Chriſtus reſpondit
Mor. ſepe. mor. ſuos. Luce. ix. Et hiero. di
cit ꝙ ſummum genus pietatis ē ſcꝫ in hoc
parentibus eſſe crudelem ſcꝫ in nõ eis obe
diendo in eo ꝙ a dei ſeruicio eos retrahere
conatur. quia vt dicit augu. Diligendus ē
generator. ſed preponderandus eſt creator.
Quartum eſt vt ſi deum perditum per
peccatum reinuenire cupimus. pacẽ habea
mus. quia non niſi in hieruſalem que viſio
pacis interpretatur ſe inuenire permittit.
Hebre. ij. Pacem et ſanctimoniã ſequimini
cum omnibus ſanctis. ſine qua nemo vide-
bit deum. ps. In pace factus eſt loc9 eius
Unde aplis ſuis hereditario iure in teſta-
mento pacem reliquit dicens. Pacẽ meã
do vobis. Iohã. xiiij. Unde ingrediẽs mũ
dum. et vadens per mundum. egrediẽs mũ
dum pacem predicauit. tanꝗ̃ neceſſariã ad
ſalutem. Luce. ix. In quamcunqꝫ domum
intraueritis dicite primum pax huic domui
Quintum eſt vt deum in loco debito. ſ.
in templo domini per orationẽ queramus.
quia ibi non alibi chriſtus inuentus ē. non
inuenitur deus in plateis. quia ibi varieta-
tes et detractiones. Non in curijs. quia ibi
periuria et falſe accuſationes et ſententie .
Non in apoteciis. quia ibi multa mendacia
et deceptiones. Nõ in tabernis. quia ibi to
taliter dyabolus et non chriſtus. ſed in ec-
cleſia. Eſt autem duplex eccleſia ſcꝫ magna
et parua. magna vt eccleſia materialis. par
ua. vt camera vel cella hominis: in vtraqꝫ
inuenitur deus. Sextum eſt vt tẽpore cõ
gruo ſcꝫ per triduum deum queramus. q̃a
chriſtus non niſi per triduum potuit inue-
niri. primus dies ſit contritionis. ſecundus
confeſſionis. tercius ſatiſfactionis. Quidã
habent primum et non ſecundum vel terci
um. quidam habent primum ſecundum et
non tercium. et ideo deum nõ inueniũt. exo
di. viij. Uiam trium dierũ pergemus in ſoli
tudinem et ſacrificabimus dño deo noſtro.
tales enim deum inueniunt. Septimum
eſt vt debitum inquirendo deum teneamus
quia a parentibus debitum modum tenẽti
bus permiſit ſe inueniri qui fuit in eo ꝙ ſo

licite doloroſe ⁊ perſeueranter eũ queſierũt
Uade et tu fac ſimiliter Et ſic patet ꝙ in
quirendo deum tria debent obſeruari. ſcili-
cet debitus locus. congruum tempus. et de
cens modus. Et per contrarium tripliciter
erratur inquirendo deũ. ſcꝫ in loco. tẽpore.
et modo. ſicut in quacũqꝫ alia re. vt dicit
bernardus . Quidam enim errant in loco
quia querunt eum vbi nõ eſt. Et hoc. tri-
pliciter. Primo ſicut carnales quorũ deus
venter eſt qui querunt deum in delicijs car
nis in quibus nõ eſt. quia ſpũs eſt deus. cã-
ticorũ. iij In lectulo meo per noctẽ queſiui
quem diligit anima mea. queſiui eum et nõ
inueni. Quia vt dicit apłus. j. corinth. xv.
Caro et ſanguis regnum dei nõ poſſidebũt
Secundo ſicut auari qui adorant crucem
numi. qui querunt eum in diuicijs. Oſee. v
In gregibus et armentis ſuis vadent ad q̃
rendum dominum. Sed ibi non inuenitur.
quia deus eſt perfectum bonum. Sed diui-
cie multam amaritudinem habent ãnexaꝫ
et in acquirendo et conſeruando et in per-
dendo. magis autem in cõtrario reperitur.
ſcilicet in paupertate. quia pauper factus
eſt deus. matth. xv Beati pauperes ſpiritu
quõm. ipſorum eſt reg. celorũ. Tercio ſicut
vane glorioſi ſuperbi. qui gloriam hominũ
diligunt magis ꝗ̃ dei. qui querunt eum ſin
dignitate honoris mundani. ſed ibi nõ inue
nitur. quia deus nõ eſt in falſo honore. ſed
in vero. honor autem mundanus falſus eſt
quia nõ eſt reuerentia exhibita in teſtimo-
nium virtutis. ſed eſt honor pãnorum et di
uitiarum qui exhibetur bonis et malis. Et
ideo chriſtus nõ eſt inuẽtus a magis in do-
mo herodis. palatio regali. ſed in ſtabulo .
In vero autem honore qui conſiſtit in vir
tutibus deus optime inuenitur. de his tri-
bus dicitur iob. xxviij. Nõ inuenitur in ter
ra ſuauiter viuentium. quo ad pmos abiſ-
ſus dicit non eſt in me. quo ad ſecundos. et
mare loquitur nõ eſt mecũ. quo ad tercios.
Ubi ergo inuenitur deus. Certe in anima
humili in templo dei cõmorante. Auguſti.
Excelſus es domine et humiles corde ſunt
domus tue. Et in eloquio diuino mat. xviij

ubi xpc querendus est

Ubi duo vel tres congregati fuerint i no
meo ibi ſum e.in me.corū.Et ideo chriſt⁹
in templo diuina colloquens inuentus fuit
Horum figura habetur.iij.Reg3.xix.de
helya quando voluit videre deum et dictū
eſt ei vt iret in deſertū.et ſtaret in foramie
petre.et ecce ſpūs grandis id eſt vētus ſub
uertens mōtes et conterens petras.et non
ibi dominus.et ecce cōmotio magna .id eſt
terremotus.et non ibi dominus.et ecce ig
nis magnus.et non ibi dominus.et ecce ſi
lus aure tenuis.et ibi dominus.Per fora
men petre eccleſia dei deſignatur. per ſpūm
grandem ſuperbia honoris.per cōmotionē
magnam tumultus diuitiarum. per ignem
magnum luxuria.que ignis eſt vſq3 ad cō
ſumationem deuorans.vt dicit iob.xxxj.ſ.
per ſibilum aure tenuis verbum dei et aia
ſibilans verbum dei. Quidam errant in
tempore et hoc tripliciter.Primo quia nō
querunt eum in triduo cōtritiōis cōfeſſio
nis.et ſatiſfactionis.vt factum eſt.Secun
do quia querunt eum nimis tarde.ſcilic3 in
anxietate mortis conſtituti.Sic refert be
da de quodam monacho in anglia.qui i ex
tremis conſtitutus vidit infernū apertum.
vt dictum eſt ſibi ab aſtātib⁹ ꝙ deberet ſe
recōmendare deo.qui ait.tarde ſurrexi.Et
prout diceret deus in adiu.meū inten. ſnq
gloria p.diceret expirauit. Similiter dicit
grego.in dyalogo de quodam romano qui
in extremis conſtitutus vidit demones. et
exclamans petijt inducias vſq3 mane.et ſic
clamans mortuus eſt.Tercio quia nō que
runt eum in tempore miſericordie deputa
to.quod eſt vita preſens.ſed iuſticie.ſicut il
le diues epulo de quo dicitur mattħ.xvj.ꝙ
non leuauit oculos niſi quando erat in tor
mentis.Et ergo deus querendus eſt p tri
duum.ante mortem.et in vita pñti.ſic enim
ſolum inueniri poteſt.yſa.lv. Querite do
dum inue.poteſt.inuo.eū dum prope eſt.ij.
Corintħ.vj.Ecce nunc tēpus accepta.ecce
nunc dies ſalutis Quidam errant in mō
et hoc etiam tripliciter.Primo quia que
runt eum ſolum verbis.d.Domine adiuua
me.Matthei.vij Non omnis qui dicit m.
do.do.intra.in re.ce.ſed qui fe.vo.pa.mei
Secundo quia querunt eum ſolum extrin
ſecus.Nam ſignant ſe cruce.vadunt ad ec
cleſiam.ieiunant.dant elemoſinas.dicūt pa
ter noſter.ſed anima eorum et cor eſt in po
teſtate dyaboli propter peccatum mortale
quod tenent.yſa.xxix.Populus hic la.me
ho.cor autē eorū longe eſt a me.ſine cauſa
enim colunt.Econtra vult deus ſc3 cor et
animam.prouer.xxiij.Prebe mihi fili cor
tuum.gen.xiiij.Da mihi animas cetera tol
le tibi. Tercio quia non querunt eum ſup
omnia.ſed infra multa.plus diligūt multa
q3 deum et ideo non inueniunt. matthei.x.
Qui amat pa.aut ma.aut fi.aut agro.aut
quodcūq3 aliud plus q3 me non eſt me dig.
Eſt ergo querendus deus verbis et factis
intrinſecus et extrinſecus. et ſuper omnia
alia et tunc inuenitur Octauū exēplum
quod a chriſto habem⁹ ē vt mediū in om
nibus factis noſtris teneam⁹.Poeta Me
dium tenuere beati.Uirtus enim conſiſtit i
medio et vicium in extremis.vt dicit pħs.
quia prodigalitas que dat danda et nō dan
da conſiſtit in extremis.ſimiliter auaricia q
retinet danda et non danda. Sed largitas
que dat danda et retinet retinēda tenet me
dium.Et ideo illa ſunt vicia.et hec eſt vir
tus.Et ideo diſcretio dicitur mater omniū
virtutum.quia in omnibus medium tenet.
Et ideo chriſtus ad hoc oſtēdendum ſtetit
in medio animalium i natiuitate.in medio
latronum in cruce.in medio diſcipulorum
ſuorum in reſurrectione.per viam ergo me
dij ambulare debemus.yſa.xxx.Hec ē via
ambulate in ea neq3 ad dexteram neq3 ad
ſiniſtram.Hec eſt via regia per quam filij
regis eterni gradiuntur. Nonum exēplū
eſt vt in ſocietate bonorum maneamus.qa
inter doctores inuentus eſt. quemadmodū
ſcabies inficit ſocios.ita et praui mores in
ficiunt et boni informant.ps. Cum ſancto
ſanctus eris et cū peruer.peruer. Et vide
grande bonum et grande malum. quia vi
uendo cum bonis acquiritur fama.et ſi ma
lum faciat vix creditur.fama aūt maximū
bonum eſt.prouer.xxij.Melius eſt nomen

bonum q3 diuitie multe.Uiuendo autē3 cū
malis perditur fama. et frequenter de quo
non habet culpā inculpatur. Et ergo qui
negligit famem ſtultiſſimus eſt. Decimū
exemplum eſt vt bonum modum in noſtra
rationatione ꝛ collocutione teneamus. qa
ieſus audiebat ꝛ interrogabat. Multi ſem
per volunt loqui nec loquentē permittunt
finire ſermōem.qui ſtulti reputātur.prouer.
xviij.Qui prius reſpondet q3 audiat ſtul
ſe eſſe demon.ꝛ confu.dign. Et ecci.xxxij.
Audi tacens ſimul ꝛ querens. Talis enim
modus eſt aptus diſcipline.ꝛ cōtrarius eſt
generatiuus contentionis ꝛ iurgij.Ubi ha
bemus exēplum prius diſcendi q3 docendi.
quia chriſtus audiuit ꝛ interrogauit pu ſq3
docuit.quod ē contra hereticos qui prius
docent q3 didicerint.vtpote qui ſunt cerdo
nes ꝛ artifices. Undecimum exēplum ē
vt parētibus noſtris ſubijciamur ꝛ eos in
ſumma reuerentia habeamus.quia ieſus q
tantus ē ſubditus erat vni paupercule mu
lieri ꝛ vni fabro.Et hoc eſt. Deſcendit cū
eis ꝛ erat ſubditus illis.Bern. Quis qui
bus deus hominibus.Unū de decē pceptis
eſt honorare parētes.Exo.xx.Honora pa.
ꝛ ma.ꝛc.In eodem.xxxj. Qui maledi.prē
ſc3 vel matri mor.moriat.ꝛc.Ecci.iij.Ho
nora patrē tuū.ꝛ ſi defecerit ſenſu veniam
da.quia nō pertinet ad filios corrigere pa
rentes quis ſint nimis ſenſati ꝛ tranſuerſi.
niſi reuerenter ꝛ dulcibus verbis.nec debēt
eos verbis exaſperare vel deridere.prouer.
xxx.Oculum q ſubſānat patrem ꝛ deſpicit
partū matris ſue ſuffodiāt eū corui de tor
rentibus.ꝛ comedant eū filij aquile.Dicit
pħs ꝙ ſunt queda3 amicitie qbus nō poſſu
mus repēdere equales vices.ſicut parenti
bus.magiſtris ꝛ dijs.Si em̄ nos ꝛ nr̄a deo
ꝛ parētibus largiremur non poſſemus eis
condignā mercedem repēdere.quicquid em̄
bonū habemus.ab eis habemus Duode
cimū exēplum ē vt ſicut etate ꝛ tpē.ita ſapi
entiā dei ꝛ gratia operibus ſēper creſcam⁹
ꝛ proficiamus.quia ieſus proficiebat etate
quo ad ſe per incremēta mēbrorū ꝛ tēporū
ꝛ proficiebat ſapientia ꝛ gratia apud deu3
ꝛ hoies vt dictū eſt.Ergo nos facere debe
mus.vt in ſapiētia ꝛ ſcientia proficiamus
ꝛ creſcamus.Quia vt dicit grego.In via
dei nō proficere.deficere eſt.q2 vt idē dicit
Amor dei nunq3 ocioſus ē.magna em̄ opat
ſi eſt.ſi autē operari deſinit.iā amor nō ē.et
ideo aſſimilat igni q ſemp ē in motu.Mul
ti creſcūt ſolum etate ꝛ tpē ꝛ nō ſapiētia ꝛ
grā.yſa.lxv.Puer centū anorū morietur.
Cōtra quos apls.j.cor.xiiij.Nolite pueri
effici ſenſibus.malicia aūt paruuli eſtote.ſē
ſibus autē perfecti.Et multi creſcunt ſolā
ſciētia ſpeculatiua.ſed non practica ꝛ expe
rimentali. Quod tangit valde clericos et
religioſos qui oīa ſpeculantur ꝛ pauca ope
rantur.ꝛ ideo ad regnum dei nihil pficiūt.
Quia vt dicit apls.j.cor.iiij.Regnum dei
non conſiſtit in ſapiētia verbi.ſed in oſten
ſione ſpūs ꝛ virtutis.Augu.Surgūt indo
cti ꝛ regnū dei rapiunt ꝛ nos cum doctris
noſtris in infernum demergimur.Et multi
creſcunt ſapientia mundi ꝛ nō dei.q eſt ani
malis.terrena ꝛ dyabolica.vt dicit Ja.iij.
Hiere.iiij.Sapientes ſunt vt faciāt mala.
bene aūt facere neſcierūt.Et ſic patent exē
pla ex parte chriſti. R Ex parte autem
virginis habemus octo ſalutaria exempla
Primū eſt vt i feſtis deuote eccleſias vi
ſitemus ꝛ indulgētias reportemus.q2 de ci
uitate ſua iuit i paſcate ad aliā ciuitatē ad
tēplū dñi viſitādū.ppter h eī inſtituta ſunt
feſta vt i eis ad ecclias eamus.ꝛ ibi miſſa3
ꝛ pdicationē audiamus.ꝛ deuote deū ore
mus ꝛ reliqas ſāctorū viſitemus ꝛ indulgē
tias reportemus.Et vt iſta liberi⁹ faciam⁹
pceptū ē a dño vt i feſtis opa ſeruilia non
agam⁹ qđ ſecūdariū ē i feſtis.Multi aute3
accipiūt ſolū caudā ꝛ credūt ſe accepiſſe ca
put.ſolū em̄ ab operibus vacāt.Exodi.xx.
Memēto vt diē ſabbati ſanctifices.Sācti
ficare ſabbatū ē ab operib⁹ ſeruilib⁹ ceſſa
re.ꝛ ſanctis operibus intendere. Et ideo3
qui male agunt in feſtis neutrum cuſtodi
unt.quibus nihil magis ſeruile q3 peccatū
per quod homo efficitur ſeruus.Jo.viij.

Qui facit peccatū ſeruus eſt peccati. Se
cundum ē vt filios ſancta opera doceamꝰ.
quia vadens ad feſtū filiū ſuum ſecū duxit
Parentes eñ duo debent filijs. ſcꝫ nutrimē
tum ⁊ documentū. ⁊ quale documentū. cer
te dei. Sed heu hodie quia ſolū documētū
mundi dant eis. ⁊ de doctrina dei nihil cu
rant. et ſic mittunt eos ad mortem inferni.
matthei. xiij. Tradet autem frater fratrem
in mortem ⁊ pater filium. Et ideo filij i in
ferno ſurgent in parentes eos dentibus diſ
cerpentes. Et ideo chriſtus ait Lu. xxviij.
Filie hieruſalem nolite flere ſuper me. ſed
ſuper vos ⁊ ſu. fi. ve. flete. quia venient dies
in quibus dicent. beate ſteriles que non ge
nuerunt. Tercium ē vt ſimus ſoliciti de
perditione filiorum noſtrorū vt ſalutē eoꝝ
procuremus. quia beata virgo filium per
ditum ſolicite requiſiuit. Multi ⁊ multe vi
dent filios ſuos a lupo infernali aſportari.
⁊ non clamant neqꝫ aliquid curant. Bern̄.
Cadit aſinus ⁊ eſt qui ſublauet. perit hō et
non eſt qui curet. venit lupus ⁊ omnes cla
mant. venit dyabolus ⁊ nullus obſtat. Sic
erat ſolicita matꝛ beati aug. q̄ ſicut ſolēt fle
re matres filios mortuos. ſic illa perditio
neꝫ filij ſui quottidie flebat. vt dicit augu.
⁊ non quieuit donec ipm̄ ad ſalutē reduxit
Quartum eſt vt pium ⁊ diſcretū modū
in arguendo filios teneamus. vt nō eos cū
delinquunt blaſphememus neqꝫ maledicta
imprecemur. Unde ait. Fili quid feciſti no
bis ſic. Hic cadit exemplum de iſtis ſepteꝫ
filijs ⁊ filiabus quibus mater propter iniu
riam ab eis receptam maledixit. qui ſtatim
tremore capitis ⁊ omnium membrorū con
quaſſatione vexati ⁊ ſuorum ciuium oclos
non ferentes per mundum diſperſi ſunt. De
quibus dicit beatus augu. ꝙ duo ipſorū fra
ter ⁊ ſoror venerunt ad affricam ⁊ ad me
moriam beati ſtephani ſunt curati. Debe
mus ergo ipſos arguere verbis. ⁊ ſi indigēt
verberare. Ecci. iij. Tunde latera eius dū
infans eſt. Quintum eſt vt qn̄ ieſum per
dimus per peccatum. ipm̄ eum dolore requi
ramus. vt dictum eſt ſupra. quia dolentes
quere. te. Sic queſiuit eū magdalena et in
ueniſt ⁊ ſibi apparuit. Iohā. xx. Maria ſta
bat ad mo. fo. plo. Quidam volunt ipm̄ ri
dendo inuenire dum nullam contritionem
de peccatis habent ſed ridendo confitētur.
Sextuꝫ ē ꝙ vxores viros ſuos honorēt
qꝛ beata virgo de ſtirpe regia quendam fa
brum ſcꝫ ioſeph virum ſuū honorauit. di.
Pater tu. ⁊ e. do. gre. ⁊c. Cum enim ꝓmiſit
⁊ patrē filij dei vocauit ſicut ⁊ ipſa vera mꝛ
erat. eundem honorē ſibi attribuens in pa
ternitate predicta. quia ipſius nutritius ſo
lum erat. Quantumcūqꝫ vxor nobilis ſit ⁊
alta debet in dictis ⁊ factis virū honorare.
⁊ ei ſubeſſe. Sicut ſara honorauit abraam
dominum eum vocans. quia vt dicit apl̄us
j. corinth. xj. Uir caput eſt mulieris ⁊ pro
pter ipm̄ facta eſt mulier. Maxime autem
debet ipm̄ honorare vt cuſtodiat corpꝰ ſu
um ne cum altero fornicetur. quia id ē ſū
mum dedecus viri. Et propterea in lege ta
lis mulier mandata eſt lapidari. vt patet
deutro. xxij. Septimum eſt vt legem dei
iugiter meditemur. quia maria cōſeruabat
omnia verba conferens in corde ſuo. pſ. c.
xviij. Meditabar in mādatis tuis. Et pſ. j.
In lege eius me. die ac nocte. deu. vj. Me
ditaberis ea ſedens in domo tua. et ambu
lans in itinere tuo dormiens atqꝫ conſur
gens. Lex et verbum dei eſt cibus anime.
Matthei. iiij. Non in ſolo pane viuit ho
mo. ſed in omni verbo quod procedit d̾ ore
dei. Omnibus autem qui non retinent ci
bum nihil confert. Sic ē de verbo dei. In
cuius figura mandatum fuit in lege moyſi
ꝙ nullū aīal nō rumināſ offeret. i ſacrifici
um Octauū ē vt ꝓſumptionē ſciendi alta
miſteria dei abijciamus. qꝛ cū nō itellexerit
xbū qd̾ locutꝰ ē ad eos nō fuit importuna
vt ipm̄ ſciret credēs aliqd magni i dcō late
Ro. xij. Nō plus ſape q̄ʒ oportꝫ ſape ſꝫ ſa.
ad ſo. Hoc ē cōtra multos q alta miſteria
dei ⁊ ſubtiles q̄ſtiōes eorū intellectū ꝑcitus
excedētes ſcire volūt vt d̾ ꝑdeſtinatiōe ⁊ de
trinitate ⁊ vnitate dei. ⁊ corpore xp̄i ⁊ ſimi
libus qui ſunt arguendi ⁊ verberandi. Ex
odi Et ſi beſtia tetigerit montem lapidabi
tur. Beſtia eſt homo ſecularis ſcilicet
qui vult tangere montem ſcripture. Solꝰ
moyſes aſcendit montem ad loquēdum dō
quia ſolus hō cui reuelat deus ſecreta ſua
debet alta et profunda ſcrutari. In fine
nota quoddam miſteriū. qꝛ in feſtis qn̄ de
bet ieſus queri et inueniri perditur. et i to
to alio tēpore non perditur ſicut in feſtis.
quia feſta ſunt inſtituta vt homines vacēt
diuinis. vt dictum eſt. et ipſi vacant potati
onibus et cōmeſationibus et ludis et vani
tatibus. ⁊ minus eſſet malum operari q̄ʒ ſic
facere. Et propter hoc feſta noſtra in odiū
deo ſunt. yſaie. j. Solennitates vr̄as odiuit
anima mea. Amos. v. Odi et proieci feſti
uitates veſtras. Et ideo ſaraceni qui nō ſo
lenniʒant feſta derident chriſtianorū feſta.
Tren̄. j. Uiderunt eā hoſtes et deriſerunt
ſa. e. Et quod peius eſt quia in paſca ⁊ ma
gnis ſolennitatibus quando hō deberet ma
gis ſanctificari tunc magis ſe diſſoluit et
vane letatur. Et breuiter feſta videntur or
dinata ſolum ad ſolatium corporale.

¶ De epiſtola ſermo decimuſſeptimus.

Obſecro vos fratres per miſe
ricordiā dei vt exhibeatis cor
pora veſtra hoſtiā ſanctam dō
placentem. Ro. xij. Sicut di
cit apl̄s ad ro. xiij. Que a deo
ſunt ordinata ſunt. Omnes autem fideles
ſunt a deo per creationē et generationem.
ideo beatus paulus tanq̄ʒ dei apoſtolus ad
gentes cōuertendas et ordinandas in ep̄la
hodierna omnes fideles nititur ordinare.
vt re et nomine chriſtiani. id eſt chriſti fide
les ſimus filij. Et quia homo habet ordinē
ad deum. a quo eſt. ad mundum in quo eſt.
et ad proximū cum quo viuit et eſt. ideo in
hac epiſtola quantū ad hec nos ſatagit or
dinare. Que quidem epiſtola in quattuor
ſcinditur. Primo enim ordinat nos ad de
um ſm̄ vnā partem noſtri. ſcꝫ ſm̄ corpus.
ipm̄ hoſtiam viuentem deo offeramus. in
principio epiſtole. Secundo nos ordinat ad
mundum vt nos ei conformare non debea
mus. ibi. Et nolite confor. huic ſeculo: ſed
renouamini in nouitate ſenſus veſtri. Ter
cio nos ordinat iterum ad deum ſm̄ aliam
partē noſtri. ſcilꝫ ſm̄ intellectum. ne pluſq̄ʒ
oportet et deceat ſapiamus. ibi. Dico enim
per gratiam dei que data eſt mihi omnibꝰ
qui ſunt inter vos. nō plus ſapere q̄ʒ opor
tet ſapere ⁊c. Quarto ordinat nos ad pro
ximuꝫ vt vnus alteri ſubueniat. ibi. Sicut
enim in vno corpore mul. membra. ha. ⁊c.
Primo ergo apl̄us ordinat nos ad deū
ſm̄ vnā partem noſtri. ſcilicꝫ ſm̄ corpus vt
ipm̄ hoſtiam viuentē deo offeramus. Et h̄
eſt. Obſecro vos fratres. i. per ſacra adiu
ro. Eſt enim obſecratio petitio cū adiurati
one. vt per natiuitatē xp̄i et per mortem ⁊
ſimilia. In quo apl̄i benignitas et hūilitas
demonſtratur. qꝛ nō imperat vt prelatus et
dn̄s. ſed obſecrat ſicut frater et ſeruus. cuꝫ
tn̄ magnus eſſet prelatus et pre alijs apl̄is
Sciebat eñ ꝙ animus hoīs melius ꝑ blan
da deducitur q̄ʒ per violenta trahatꝛ. Sen̄.
Generoſus eſt animus hoīs et naturaliter
contra poteſtatē recalcitrans. facilius du
citur q̄ʒ trahatur. Un̄ ſuperbos prelatos q
aliter faciunt dn̄s increpat eos per ezechi.
xxxiiij. ca. di. Cum auſteritate imperabitis
eis ⁊cū potentia. ⁊ diſperſe ſunt oues mee.
Sic fecit roboam filius ſalomonis. ⁊ ideo
populus nō acquieuit ei. ſed receſſit ab eo.
vt patet. iij. regū. xx. Obſecro inquā frēs
Et per quid obſecro certe per miſericordiā
dei ſup. vobis factā. Et ſic eſt adiuratio nō
ſolum per vnū bonū. ſed per omnia bona q̄
xp̄s nobis fecit. que oīa xp̄s motus miſeri
cordia nobis largitus ē. Un̄ ex miſericordia
nos fide illuminauit. nos a peccatis abſol
uit. nobis dona ⁊ virtutes infudit. in filios
dei regenerauit. d̾ poteſtate dyaboli nos eri
puit. nobis celum aperuit. ⁊ per mortē ſuā
ſaluos nos fecit. ad titū. iij. Nō ex operibꝰ
iuſti. que fecimus nos ſed ſm̄ ſuā mi. ſal. n.
fecit. In quo oſtendit magnus feruor apo
ſtoli quando per omnia bona nr̄a nos adiu
rat. qn̄ ei ferūēter deſideramus aliqd ab ali
quo obtinere ꝑ illud qd̾ magis amat eum
adiuramus. Sic apl̄s per dei miſericordiā.

quam magis amare debemus. nos adiurat que magis apparuit in eo ꝙ ſanguinē ſuuʒ pro nobis fudit. Et ideo apoſtolus vt frangat corda noſtra adamante duriora. adducit ſanguinē chriſti. quia ſi adamas ſanguine hirci frangitur. multomagis corda noſtra deberent ſanguine chriſti frangi. In cuius effuſione cōſiſtit miſericordia dei. Et quid obſecro. Certe vt exhi. cor. veſtra. nō corpora animalium ſicut iudei antiquitus. pſalmo. xlix. Non accipiam de do. t. vi. Ueſtra dicit nō aliena. Sunt enim aliqui qui de alieno corio longam corrigiam faciunt Ro. vj. Sicut ei exhibuiſtis mēbra veſtra ſer. immun. ⁊ iniqui. ad iniqui. ita nūc exhi. ſer. iuſ. in ſanctificationem. Exhibite dico corpora veſtra ho. deo per carnalium deſideriorum ⁊ operū mortificationem. galat. v. Qui autē ſunt chriſti car. ſcʒ cru. cū vi. et cō. Col. iij. Mortificate membra veſtra que ſunt ſuper terrā. ij. corinth. iiij. Sēper mortificationem ieſu. in corpore veſtro circūferentes. Et hoc iuſtum ē. quia ipe corpus ſuum in ara crucis hoſtiā deo pro nobis imolauit. Nota ꝙ ab hoſtia imolanda totus ſanguis effundebatur iuxta altare. Sic iuxta crucem chriſti que eſt altare dei de quo edere non habent poteſtatem qui tabernaculo ſeruiunt. Hebre. xiij. debemus conſumere in penitentia vitam carnis ⁊ ſāguinis. Lu. ix. Qui vult venire poſt me abneget ſe. id eſt vitam carnalem ⁊ animalem et tol. cru. ſ. et ſe. me. galath. ij. Chriſto confixus ſum cruci. Multi conſumunt vitam ſuam in vtili labore. ſed non iuxta crucem chriſti L Hec autem hoſtia quinqʒ debet habere. Primo debet eſſe hoſtia immolata per carnis mortificationem. Secūdo debet eſſe viuens per charitatis feruorē Tercio debet eſſe ſancta. per chriſti ſanctificationem. Quarto debet eſſe deo placēs. per hilarem oblatiōem. Quinto debet eſſe rationalis per diſcretionis circūſpectionē. Primū patet. Secūdo debet eſſe hoſtia viuens per charitatis feruorē. Et hoc eſt. Exhibite dico hoſtiā viuentē ſcʒ per charitatem que facit opera viua. cum ſit forma virtutū. Et ideo qui nō diligit manet in morte. ⁊ facit opera mortua. Uel viuentē per fidē q̄ p dilectionē operat. q2 fides ſine operibus mortua ē. vt dicit iaco. ij. abac. ij. Iuſtus in fide ſua viuet. In veteri lege offerebat hoſtia mortua. Et hoc ē recte. qa de morte tēporali tranſibant ad mortē eternā ſcʒ ad carentiā viſionis diuine. cui obligati erant. ſed nō ceſſauit illa obligatio. ⁊ aperta eſt ianua ad vitā. ergo viuēs hoſtia a filijs vite debet offerri. Nota ꝙ quidam offerūt hoſtiam mortuam ⁊ nō viuā. ſcʒ qui corpꝰ ſuum in eccleſia dei vendicāt ſepeliri ⁊ non ceſſant a peccatis. Corpus mortuū ſepelit in eccleſia ⁊ anima viua ī inferno. Lu. xvj. Mortuus ē di. ⁊ ſe. ī infer. Itē qui carnē ſuam affligunt ſiue per ieiunium ſiue p orationem. ſiue quocūqʒ alio modo in peccato exiſtētes. Itē viri religioſi q corpore ſūt in clauſtro ⁊ corde ⁊ mēte ī ſeculo. Tales int que diuidunt. quia dāt corpus deo ⁊ aīam ſeculo. Mors autem eſt ſeparatio anime a corpore. ⁊ ideo cum anima ſit in ſeculo per amorem ⁊ iugem meditationē corpꝰ remanet mortuū in clauſtro. quod offerunt deo. quia vt dicit augu. Magis eſt anima vbi amat q̄ʒ vbi animat. Et talibus cū ſint ī cōtinua morte ē eis clauſtrū maxima pena et quaſi carcer Tercio dēt hec hoſtia eē ſcā ⁊ h triplr ſm ꝙ ſctū triplr dr. nā ſctm vno mō idē ē ꝙ ſine trā. dēt ei hoſtia nr̄a eē ſine ſpe ꝛtributiōis trene. ſʒ ſolū p ſpe ꝛtributionis etne. mat. vj. Nolite theſau. vo. the. ī t. the. aūt vo. the. ī ce. O ds quot ſūt q tibi ſuiūt ſolū p tpali mercede ⁊ q q̄rūt ſolū bonas pbēdas. ⁊ i oībꝰ ſpūalibꝰ q̄rūt ſolū tpalem mercedē. mal. j. Quis ē ī vobis q claudat hoſtia ⁊ icēdat altare meū gratuito. ſcdo ſctm idē ē qd firmatū. debʒ ergo hoſtia nr̄a eſſe firma ⁊ ſtabilis ⁊ pſeuerās. q2 nō q cepit ſʒ q pſeuerauerit h ſaluꝰ erit. math. x. In cuius figura cauda animalis ſēper debebat in ſacrificio offerri. vt patet Leuitici. tercio. Tercio ſanctum idem eſt quod ſanguine tinctum. Debet enim hoſtia

noſtra eſſe tincta virtutē ſanguinis chriſti. Aliter ſuper eam nihil valet. eo ꝙ nō poteſt nos a peccatis mundare niſi in virtute ſanguinis eius. Hebre. x. Sāguis chriſti emūdauit conſcientiā noſtrā ab operibus mortuis. In cuius figura in veteri teſtamento omnia pene mundabantur in ſanguine. et ſine ſanguinis effuſione non fiebat remiſſio vt dicit aplus ad hebre. Quarto debet hoſtia noſtra eſſe deo placens per hilaritatem. vt libenter ⁊ non cum triſticia ⁊ murmure hoſtiam immolemus. quia hilarē datorem diligit deus. vt dicit apls. ij. cori. ix. Matthei. vi. Cum ieiunatis no. fi. ſicut yp. triſtes. Uel debet eſſe placens deo per rectā intentionem. vt ſoli deo placere velimus ⁊ non hominibus ſicut ypocrite. Quinto debet eſſe diſcreta. Et hoc eſt. Rationabile obſequium veſtrum ſup. ſit per diſcretionē. nec quā omnia perfecta ⁊ fructuoſa reddūtur. Bern. ī epiſtola ad carthuſien. Denuo ſunt ⁊ alia corporis exercicia. ſicut ſunt vigilie ⁊ ieiunia ⁊ alia huiuſmodi. q̄ ſpūalia non impediunt ſed adiuuant ſi cū ratione ⁊ diſcretione fiant. q̄ ſi ex indiſcretiōis vicio ſic aguntur vt vel deficiēte ſpū vel languēte corpore ſpūalia impediātur. qui ſic agit corpori ſuo tollit boni operis effectū. ſpūi affectum. proximo exēplum. ⁊ deo honorē. ſacrilegus eſt ⁊ horum omniū in deū reus. Leui. ij. Quicquid obtuleris ſacrificij ſale condies. Tamen cauendum ē ne nimis de ſale ponatur. Quidam enim nimis diſcreti ſunt in tantū vt nihil pene vel doloris velint ſuſtinere. Et ideo bern. ſubiūgit ibidem Iuſtum eſt caput q̄nqʒ dolere in ſeruicio dei. quod olim ſepe laborauit in vanitate ſeculi. eſurire ventrē vſqʒ ad rugitū qui ſepe ſuppletus eſt vſqʒ ad vomitum. ſed modus in omnibus tenendus eſt. Rationabile ergo ſit obſequiū veſtrū. Et ſic patet primū.

Secundo nos ordinat apoſtolus ad mūdum quatenus ei conformari nō debeamꝰ. dicēs. Et nolite conformari huic ſeculo. et hoc dupliciter. Primo per amorem. quia amantē ſimilat amato vt in illud transformetur. Oſee. ix. Facti ſunt abominabiles ſicut ea que dilexerunt. Sicut eīn calor diſponit cerā vt fiat ſimilis ſigillo impreſſo. ſic amor diſponit animā vt amato ſibi cōiūcto aſſimiletur. Et eſt tanta hec aſſimilatio et conformatio vt amator mundi mundus dicatur Ioh. j. Mundus eum non cognouit. Propter hoc dicit ioh. j. can. ij. ca. Fratres nolite diligere mūdū neqʒ ea q̄ in mūdo ſūt In mundo ſunt tria vt ibidem dicitur. ſcʒ concupiſcentia carnis. concupiſcentia oculorum. ⁊ ſuperbia vite. Hec ſunt mundi q̄ mundani diligūt. ſcʒ diuicie delicie ⁊ honores. que dilectores ſuos perdunt ⁊ derelinquunt ſaltē in morte. Secundo per operationem vt non conformemur actibus mundi. quia mali ſunt. Peccatores ſunt ſimee mundi. quia omnibus actibus mūdi nituntur ſūmopere conformari. Et ideo nō poſſunt eſſe hoſtia dī. In cuius figura in lege mandatum eſt. ꝙ omne animal ambulans ſuper manus vt ſimea ſit immundū. nec de ipo poſſit fieri ſacrificiū. vt patet Leui. xj. Item ſunt ſicut cameleon qui ad omnē colorem ſibi appoſitū mutatur. Ita peccatores ad omnē impreſſionē mali quam habēt ſiue per auditū ſiue per viſum ſtatim afficiuntur ad illud. ⁊ illud cogitāt ⁊ deſiderant. Ezech. xxiij. Cūqʒ vidiſſet viros depictos in pariete inſaniuit ſuper eos cōcupiſcentia oculorū ſuorum. Et nota ꝙ huic ſeculo nullo mō debemus cōformari cū ſit animal monſtruoſum. Eſt enim illa beſtia quā vidit Iohānes in apo. q̄ hēbat. vij. capita ⁊ cornua decē. ⁊ ſuper cornua eius decē dyademata. ⁊ ſuper caput eius nomina blaſphemie. ⁊ ſimilis erat pardo. et pedes eius ſicut pedes vrſi. ⁊ os eius ſicut os leonis. Et habetur apoca. xiij. Peccator q mūdus dicit ē beſtia. q ratione nō vtitur ſicut beſtia dū non cōſiderat finē ſuū. Septē capita ſūt. vij. vicia q̄ pctōri ſiue mūdo dn̄ant. vicia ei ꝛgnāt in mūdo ⁊ nō ꝟtutes. tot ei dn̄os hēt pctōr quot vicia in eo regnāt. Ioh. viij. Qui facit peccatū ſeruus ē peccati. Decē cornua ſunt decem tranſgreſſiones decalogi quibꝰ peccator deum impugnat. Decem dyademata

ſuper cornua ſignant gloriaꝫ quam habent
peccatores de ſuis peccatis.prouer.ij.Le-
tantur cū male fecerint ⁊ in re.peſſi. Nois
vero blaſphemie ſunt verba quibus pecca
tores ſe excuſant.⁊ deum accuſant dicentes
omnia eſſe p̄deſtinata ⁊ ex neceſſitate veni-
re. Per pardum vero qui eſt varij coloris
intelliguntur duplicitatis varietates. quia
mundani aliud dicunt ⁊ aliud faciūt. Pe
des vero ſimiles habet vrſo.qui ſimiles ſūt
māibus hūanis. quia mundani habēt opa
ſimilia operibus hominum ſed nō ſunt ſed
potius ſunt opera beſtiarū. Mundani ſicut
vrſus mel cōcupiſcit ⁊ ſequitur ſine freno.
ita cōcupiſcunt ⁊ ſequūtur dulcedinem tē-
poralem vſqꝫ ad mortem. Os vero eorum
eſt ſicut os leonis fetidum.quia fetet coraꝫ
deo ⁊ ſanctis eius.ps.xiij.Sepulcrū patēs
eſt guttur eorū. Nolite ergo inquit apl's
huic ſeculo cōformari ſed reformamini. ſ.
per gratiā chriſti qui per peccatū deforma
ti fuiſtis.in nouitate ſenſus veſtri vel men
tis veſtre.ſm aliā litteram.non in nouitate
carnis ſed mentis.anima eñ q̄ ad imaginē
dei facta ē.imaginem dei in ſe deformat dū
peccat. Eph.iiij. Renouamini ſpū mentis
veſtre ⁊ indui.no.ho.ſcꝫ chriſtū. Nota ꝙ
hec reformatio ſicut reformatio materialis
fit quinqꝫ modis. M Primo per mal
leationem tribulationum ⁊ perſecutionum
ps.cxxviij.Supra dor.meū fa.peccatores.
ſicut reformātur fabrilia. Et ideo neceſſari
us eſt ignis ſpūſancti in corde hominis re
formandi.malleare enim ſupra ferrum fri-
gidum vanum eſt. Hiere.v. Nunquid fe-
derabitur ferrum ferro ab aquilone. id ē ī
frigore aquilonis.Sic fuit reformatꝰ pau
lus quando dixit actuū.xiiij. Per mul.tri.
opor.nos in.re.ce. Secundo per ſubtra-
ctionem.ſicut reformantur ſculptilia dum
celte eleuantur a lapide.hoc eſt per paup-
tatem voluntariam.que omnia ſuperflua
abijcit ⁊ diſpergit pauperibus.ps.cix. Di-
ſperſit dedit pau.iuſticia eius māet in ſe.ſe.
Sic fuit reformatus zacheus qui ait luce
xix. Dñe ecce di.bo.m.do pau.⁊ ſiquem de
frau.reo.qua Tercio per addicione eius
quod deeſt. Sicut reformantur domus et
multa alia. Sic docebat dñs reformari il-
lum cui dixit mar.x. Vnu tibi deeſt. Va.q̄
ha.ven.⁊ da pau. Hec ergo reformatio et
renouatio fit per conſilia. Implens eñ p̄-
cepta.reformatur conſilia ſuperaddendo.
Sic reformati ſunt apl'i mathei.xix. Ecce
eñ reli.om.⁊ ſe.⁊c. Quarto per fuſionē
quādo aliquid primo liqueſcit.⁊ poſtea fū
ditur in aliquid.in quo formam recipit ſi-
cut campane.Sic oportet ꝙ primo anima
liquefiat feruore deuotionis. Canti.v. Ani
ma mea liquefacta eſt. Et poſtea ad formā
recipiendam proijciatur quaſi in moduluꝫ
in aliquem bonum virum cuius formā ac-
cipiat ⁊ exemplum. Sic volebat reformari
apl's illos quibus dicit ad phil.iij. Imita-
tores mei eſtote ⁊ obſeruate eos qui ita ā-
bulāt ſicut habetis for.no. Sic volebat re-
formari augu.qui eſtuabat eſtu incredibilī
quando iuit ad ſimplicianum. vt proferret
ſibi quis eſſet aptus modus viuendi ſic affe
cto vt ipe erat ad ambulandū in via dei in
qua aut ſic aut ſic ibat. Propterea petrus
dicit prelatis.j.pe.v. Non quaſi dominan-
tes in clero ſed forma facti gregis ex anio
Quinto per appoſitionem decentium co
lorum. vt reformantur domus dum pingū
tur. Duo autem ſunt colores quibus refor
mari debemus.ſcꝫ albedo mundicie.⁊ rube
do charitatis. Cañ.v. Dilectus meus can-
didus ⁊ rubicundus. Sequitur. vt pro-
bens que ſit voluntas dei. Ad hoc enim de
bet fieri iſta reformatio vt probemus inte-
riori ſenſu que ſit.i.ꝗ bona ſit voluntas dī
Eſt eñ bona quo ad declinatiōem a malo
beneplacēs quo ad operationē boni qd eſt
in precepto.⁊ perfecta quo ad impletioneꝫ
boni qd eſt in conſilio. Vel bōa in ſe.eo eñ
ipo quo deus vult aliquid bonū ē illud.bñ
placens in bene diſpoſitis per virtutes.⁊ p-
fecta in beatis. Et ſic patet ſecundū Ter
cio apl's ordinat nos iterum ad deum ſe-
cundum aliam partem noſtri.ſcilicet ſecun
dum intellectum.ne pluſquaꝫ deceat ſapia-
mus dicens. Dico autem .id eſt affirmo et
p̄cipio ⁊ ſup̄ obſecraui et monui. Et cur h

Reſponſio. plus eſt in fide errare et peri-
culoſius ꝗ in hoſtia offerēda vel in deordi-
natione ad mundum vel in quacunqꝫ alia
re. Et ideo dico.id eſt precipio per gratiam
apl'atus mei.que data eſt mihi.nō meis me
ritis reddita.per quā ſum gentium doctor.
et apl's conſtitutus in fide ⁊ veritate. p̄ma
corinth.xv. Gratia dei ſum id quod ſum.
Precipio inquā omībus qui ſunt int vos
id eſt omnibus fidelibus qui vobiſcū ſunt.
non plus ſapere ꝗ oportet ſapere. prouer.
xxv. Sicut qui mel comedit multum nō eſt
ei bonum quia inflat.ſic qui perſcrutator ē
maieſtatis opprimetur a gloria. M Et
nota ꝙ aliquis plus ſapit ꝗ oportet tripli-
citer. Primo qñ terminos tranſgreditur a
patribus conſtitutos in his que fidei ſunt.
puta cuꝫ noua vult inuenire.vel nouo mō
ea q̄ fidei ſunt exponit. Contra qd prouer.
xxij. Ne tranſgrediaris terminos antiquos
quos poſuerunt patres tui. Secundo qñ ex
cedere nititur vires ingenij ſui ⁊ queſtiōes
ad quas attingere nō poteſt nititur diſpu-
tare ⁊ reuoluere. Contra qd ecci.iij. Altio-
ra te ne queſieris.⁊ for.te ne ſcruta.fueris.
Tercio qñ in diſcendis ordinem peruertit
prius volens diſcere difficilia quaꝫ facilia.
Bern. Medicus bonus ordinat de cibis.ſi
ordinē in cibis ſumendis nō ſerues ipos ci-
bos naturaliter bonos tibi reddes non bo-
nos.quod dicitur d cibis intellige d ſciētijs
Hebre.v. Facti eſtis quibus lacte opus ē
non ſolido cibo.perfectorū autē eſt ſolidus
cibus.qui pro conſuetudine exercitatos ha
bent ſenſus ad diſcretionem boni et mali.
Precipio ergo non plus ſapere ꝗ oportet
ſapere.ſed ſapere ad ſobrietatē.i.ad modū
temperantie vt neqꝫ excedas in nimiū neqꝫ
coarteris in debitū.multa eñ ſcire debemꝰ
j.corinth.xiiij. Ignorans ignorabit Oſee
iiij. Quia ſcientiā tu repuliſti ⁊ ego repellā
te. Ebrius ⁊ nō ſobrius reputaretur q vel
let volare. eodem mō non reputabitur ſo-
brius qui nititur celeſtia perſcrutari. pro-
uer.xxiij. Prudentie tue pone modum. Si
militer qui nollet ſurgere ad comedendum
non ſapiens ſed ſtultus ⁊ pigerrimus di-
ceretur.ſic qui non vult aliqualiter diſcere
que ſunt fidei.j.thi.iiij. Attende lectioni ex
hortationi ⁊ doctrine.hec meditare .in his
eſto.ergo quilibet debet velle tantū ſapere
ſicut vnicuiqꝫ diuiſit deus.i. diuiſim dedit.
menſuram fidei.id ē fidem illuſtratā illu-
ſtratione maiori vel minori.ſm eñ ꝙ qlibꝫ
eſt illuſtratus in fide tantū debet velle ſape
Sap.xj. Omia cōſtituiſti in numero. pōde
re ⁊ menſura.⁊ potiſſime gratiarum ſuarū
dona. Et ſic patet terciū. Quarto nos or
dinat apl's ad proximū .vt vnus alteri ſer-
uiamus. Et ad hoc inducit quandam ſimi-
litudinem in corpore hūano.d. Sicut eñ in
vno corpore multa membra habemus.oia
autē membra nō eundem actum habent.ſꝫ
diuerſis actibus ſibiīnuicem ſumminiſtrāt.
oculus enim videt pro pedibus ⁊ manibus
⁊ omnibus alijs mēbris. Et lingua loqtur
pro omnibus membris.⁊ ſic de alijs. Ita
multi.i.omnes fideles .vnū corpus ſumus
in chriſto id eſt per chriſtū. Gratia eñ per
chriſtū nobis collata nos vnit in corpore
miſtico.quod ē eccleſia. Galat.iij. Omnes
vos enim vnū eſtis in ieſu chriſto. Singuli
autē ſumus vel eſſe debemus mēbra.ita ꝙ
alter ſit mēbrum alterius illi ſubminiſtran
do ⁊ adiuuando. Eph.iiij. Supportātes in
uicem in charitate. Et nota ꝙ hec ſimilitu
do colligationis ⁊ ſubminiſtrationis mem-
brorum corporis naturalis ad mēbra eccle
ſie qua ſibi inuicem debent ſeruire ſupporta
re ⁊ diligere ſicut membra corporis natura
lis.attenditur quantuꝫ ad octo. Si de hoc
vis predicare require infra dñica. xvij.pꝰ
trintaitem in moralitate ſermonis de ep'la.
Et ſic patet quartum.

¶ Dominica prima poſt octauam epi
phanie de euangelio ſermo.xviij.

Nuptie facte ſunt in chana ga
lilee. Iohānis.ij. Quia tēpus
inſtitutum ab eccleſia pro cele
brādis nuptijs extat p̄ns .ideo
hodie in eccleſia euāgelium de
nuptijs recitatur. vt qualiter ſe habeant in
matrimonijs contrahendis nuptiarum ce-
lebratores ſalubriter

inſtruantur. Non enim omni tpe poſſumꝰ nuptijs intēdere celebrandis ſm eccleſie inſtituta. imo ab eadem multa tēpora feriantur. Naʒ ab aduentu dñi vſqʒ ad octauam epiphanie incluſiue celebrare nuptias non debemus. Similiter a ſeptuageſima vſqʒ ad octauas paſce etiam incluſiue. ⁊ ſimiliter a tribus diebus ante aſcēſionem domini vſqʒ octauas penthecoſtes. In hoc ergo euāgelio de nuptijs ſex ſūmarie continētur. Primo enim deſcribitur conuiuium nuptiale: in principio euangelij.. Secundo declarant conuiuarum perſone. ibi. Et erat mater ieſu ibi. Vocatus eſt autem ieſus et diſcipuli eius ad nuptias. Tercio ponitur colloquium maternale ad filium ibi. Et defi. vi. ait ad ieſum. Vinum non habēt. Quarto ſubiungitur matris et filij ad miniſtros cōuiuij imperium ſalutare ibi. Et dicit mater ieſu miniſtris. Quinto ab architriclino qui guſtauit aquam vinum factā. bonitati vini aſſeritur ſpēaliter ibi. Vt autem guſtaiſſet architriclinus aquam vinū factā. ⁊c. Sexto inter ſigna ieſu hoc perhibetur initiale. ſubinfertur inſimul ex miraculo facto bonum ſubſecutum fidei ſpēale. ibi. Hoc fecit initium ſignorum in chana galilee: ⁊c. Et crediderunt in eum diſcipuli eius.

Primo ergo deſcribit cōuiuiū nupciale qꝛ nuptie facte ſūt in chana galilee. i. in quodā vicio ſiue villa ꝓuintie galilee. Vbi nota ꝙ quidā dicūt ꝙ ſpōſus iſtaꝝ nuptiarū fuit iohā. euā. Sed hoc non eſt ꝓbabile ſcḋm opinionē illoꝝ q dicunt ꝙ iſte nuptie facte fuerīt poſt vocatōʒ aplo̾ꝝ inter quos fuit iohānes. vt ptʒ mat. iiij. qꝛ nōeſt credibile ꝙ poſt vocatōʒ redierit ad ducēdū vxorem qui vſqʒ tūc ꝑmanſat virgo. Scḋm aūt opinionē illoꝝ qui dicūt ꝙ he nuptie fuerunt facte ante vocationē apoſtolorum vel diſcipulorum q̄ cōmunior eſt credibile eſt ꝙ iſte nuptie fuerunt iohannis. Et ideo tanq̄ʒ conſanguineum vocauit ieſum et diſcipulos ſupple futuros. Et ideo mater ieſu fuerat ibi tanq̄ʒ mater iohānis. quia vt dicunt erat filius virginis nutricius. Et h̄ eſt. Erat mater ieſu ibi. Vocatus eſt autēʒ ieſus et diſcipuli eius ſcʒ futuri ad nuptias ſm ſecundam opinionē. ſed non futuri imo p̄ñtes ſm primā opinionē. Quicquid autē ſit credendum ē ꝙ ſponſus vel ſponſa fuerit conſanguineus vel conſanguinea virginis. propter quod vocatus eſt ieſus ⁊ diſcipuli eius. Chriſtus aūt voluit intereſſe nuptijs duplici de cauſa. Primo vt gloriam ſuā corā multis manifeſtaret. Secundo vt nuptias approbaret. cōtra manicheos qui nuptias damnāt. ipas igitur probauit p̄ñtia ſua ⁊ miraculo potēte ſue. Et ſic patet primum ⁊ ſecundum. Sequitur terciuʒ. Et deficiente vino. ⁊c. In quo ponitur colloquium maternale virginis. que plena viſceribus pietatis cōpaſſa eſt verecundie ſpōſi in defectu vini. Et ait ad ieſum. Vinum nō habent. ſcʒ miniſtri ad propinandum ⁊ conuiue bibendum. quod fuit ſignū paupertatis ſponſi. qui nō potuit vinū ſufficiēs p̄parare Vel forte vinū ſufficiens p̄parauit pro tot cōuiuis. ſed ieſus venit cū diſcipulis q erāt pauperes. Hic nota ꝙ loco illius particule ſcʒ ieſus venit cū diſcipulis qui erāt pauperes alij libri habent. Sed pauperes alij venerunt. Pauperes aūt qñ inuitantur ad bonū prandiū in duplo comedunt et bibūt tanq̄ʒ eſurientes ⁊ p̄teritā famem reſtaurare volentes. Hic cadit exēplum marchionis ferrarie qui dixit ꝙ in capitulo ferrarie generali ferrarie celebrato biberūt fratres vinū pro duobus milibus militū. Hoc etiam fuit ſignū ꝙ beata virgo de parētela cōiugij erat. qꝛ aliter nō de defectu vini curaſſet qꝛ eiꝰ defectū ſuū reputauit Dicit ergo ieſꝰ nō offēſꝰ vl̾ arguēs vl̾ corrigēs matrē cuius cōpaſſio grata fuit ei vt ꝑ effectū patuit. qd mihi et tibi eſt mulier. Mulier hic ē nomē ſexus et non molliciei. Ex hoc loco arguunt heretici ꝙ chriſtus. nihil habuit facere cū virgine ſed tranſiuit ꝑ eā ſicut aquā ꝑ cannale. Dicunt enim ꝙ attulit corpus de celo ſed mentiuntur. qꝛ idem iohannis. q hoc dicit aſſerit ꝙ ibi erat mater iheſu. Dupliciter autem hoc verbum exponitur. Vno modo ſecundum. Chriſ. ſic Quid mihi et tibi eſt mulier ſcʒ d̄ defectu vini. Quaſi diceret. Cognitio iſtius defectus nō pertinet ad me vel ad te. ſed ad illos quorū ſunt nuptie. qui debebant ſibi de neceſſarijs prouidiſſe. dimitte ergo primo. vt ipi cognoſcant defectum. et gratia tunc miraculi qd petis acceptior erit illis. Et ponit exēplū criſo. de medico qui ſi ſe vltro offerret egroto nō multum curaret de ipo. ſed cum multis precibus egroti offert ſe ei. tunc multam reuerentiam exhibet illi. Et hoc eſt qd ſeqtur. Nondum venit hora mea. i. hora qua magis gratum ſit et acceptum miraculuʒ. illis quibus poſtulas fieri nondum adeſt. qꝛ nō dum patʒ defectus vini. Non aūt conditor temporum et horarum ſubiectꝰ fuit alicuius hore vt quidam aſtrologi dicunt. imo omi tempore eſt hora ſua operandi quod vult. vt dicit criſo. Sed tamen ex parte rerum q̄ requirunt determinatum tempus et locum ac etiam quantū ad homines vna hora cōpetentior eſt alia. ſicut hic vtilior hora faciendi miraculum erat poſt recognitionem defectus vini q̄ʒ ante. Secundum vero auguſtinum ſic exponitur. Quid mihi et tibi mulier ſcʒ commune. id eſt quid habeo a te per quod poſſum hoc facere. quaſi di. Tu petis fieri miraculum quia ſpōſus vel ſpōſa attinet tibi ſm carnem ſed ſm carnē quā a te ſumpſi nō poſſum facere miracula. ſed miſerias et mortem pati. quod in cruce apparebit. tunc enim te matrem meā recognoſcam ſm carnem. et in carne quā de te ſūpſi moriar et crucifigar. et ideo te tunc diſcipulo cōmendabo. Et hoc eſt dum ſequitur Nondum venit hora mea. i. non eſt tēpus recognoſcendi quid ex te habeo. ſed erit in paſſione euangelio predicato. Nō hora neceſſitatis ſed voluntatis ſpōtanee euāgelio pati et mori diſpoſui. Ioh. x. Nemo tollit animam meam. ſed ego ponam eā. Sic patet tercium. Et dicit mater ieſu miniſtris Ecce quartum. In quo mater et filius ſalubriter imperant miniſtris. Et primo imperat mater dicens. Quodcuqʒ dixerit vobis facite Ex quo patet ꝙ beata virgo omnino credebat ꝙ filius ſuus eſſet miraculū facturus. Et ideo ſecure dixit miniſtris qd cūq̄ʒ dix. vo. ⁊c. Erant autē ibi ſcʒ in domo cōuiuij lapidee hydrie. id eſt vaſa lapidea aquaria. ab hydros quod eſt aqua. ſex poſite ſm purificationē iudeorum. Et ideo erāt poſite ibi vt poſſent purificari immundi ſecundum modum iudeorum. vt ſi aliquis de conuiuis aliquam immundiciā incurriſſet. ſecundum legem vt ſi tangeret morticinuʒ vel aliquod prohibitum lauaretur in eis ⁊ fieret mundus. Capientes id eſt capere valentes ſingule metretas binas vel ternas. Metreta dicitur a metron quod ē mēſura ſecundum conſuetudinem terre. aliqui eniʒ habent maiorē aliqui minorē ſm yſidorum metreta ē decem ſextariorū. ſextarius autē continet duas libras. Et ſic patet ꝙ erant magna vaſa que ieſus fecit impleri. Vnde ait miniſtris. Implete hydrias aqua. Et impleuerunt eas vſqʒ ad ſūmum. Et dixit eis ieſus iam facta mutatione. Haurite de hydrijs et ferte architriclino. Secundum augu. Architriclinus eſt princeps trium ordinū menſarum a ſe altitudine diſtantiū: Vel ipa domus ſic diſpoſita dicitur architriclinus. Et dicitur ab archos quod ē princeps et clinum domus Hic ſecundū augu: nō dicitur architriclinus princeps vel dñs cōuiuij vel domus in qua erat cōuiuiū. ſed prepoſitus miniſtrātium qui ſcʒ fuerat cōſtitutus vt ordinaret conuiuium. et etiam ſeruitores. Vnde ponit queſtionē criſo. di. Quare ieſus precepit ferri vinum architriclino potius q̄ʒ ſponſo vel alicui conuiue. Et reſpōdet ꝙ ille cui cōmittitur cura et ordinatio conuiui. nō comedit vſqʒ poſt alios. et ideo ſalubrior et diſcretior ē ad iudicandum de vino q̄ʒ conuiue. qui iam ſunt repleti de cibo et potu. Et ideo iuſſit dñs ferri illi vinū ex aqua factū vt v̾itatē cognitā alijs indicaret. Et tulerūt miniſtri Vt aūt guſtauit aquā vinū factā. et neſciebat vñ eſſet illud vinū vocauit ſponſū architriclinus mirās vini bōitatē. qd ſm generalē ordinē p̄mo debuit ꝓpinari. et dixit eis credēs ꝙ ita fieri p̄cepiſſet. Oīs hō p̄io. i. in p̄ncipio ꝯuiuij pōit bonū vinū. ſ. i mēſa. ⁊ cū inebriati fu. i. r̄pleti cibo ⁊ potu tūc pōit illd

deterius eſt id eſt minus bonum. quia ꝓp
ter opilationem medie cellule ex vapore vi
ni. bonum vinum nō poteſt cognoſci et diſ-
cerni. Tu autem ſeruaſti bonū vinū vſq;
adhuc. id eſt vſq; ad finem conuiuij cōtra
generalem conſuetudinem. Et ex hoc patz
ꝙ optimum fuit vinum. Unde criſo. Hoc
generale in omnibus miraculis chriſti ꝙ ſē
per ad nobilius terminantur q̃ natura poſ
ſit facere. Unde ſi reſtituit viſum vel audi-
tum vel aliud membrū melius facit q̃ na-
tura prius fecerat vel facere poſſet. Patz
etiam ꝙ hoc vinum fuit rubeum ſicut can
tat eccleſia. Aque rubeſcunt hydrie. quia
ſicut fecit illud vinum melius ita fecit pul
crius. pulcrius eſt autem vinum rubeū q̃
album. Pulcrius etiam claruit miraculuz
quia ſi album feciſſet crediſſent ꝙ fuiſſet
aqua aliquantulum rubricata propter pre
cedēs vinum quod dixiſſent fuiſſe in vaſis
Et ſic patet quartum et quintum Sexto
quia inter ſigna ieſu hoc ꝓhibetur initiale
cum dicitur. Hoc initium ſignorum fecit ie
ſus in chana galilee. Non enim legitur añ
aliquod ſignum feciſſe. Ex quo patet ꝙ in
adoleſcentia ſua nullum fecit ſignum. Vel
hoc dicitur primum ſignum publice et ma
nifeſte a ieſu factum. Sed dicitur primum
non ſimpliciter. ſed primum quod fecit ī pa
tria illa. Et manifeſtauit gloriam ſuā id ē
deitatis ſue potentiam. Et crediderunt in
eum diſcipuli eius futuri ſm quoſdam. ſed
preſentes ſm alios qui tunc credebant. ſed
tunc viſo miraculo magis crediderunt. Et
ſic patet littera.

De triplici matrimonio

Sicut patet in hoc euangelio agitur de
nuptijs ex matrimonio celebratis O Et
ideo ſciendum ꝙ triplex eſt matrimonium.
ſcz carnale inter virum et vxorem. ſpūale
inter animam et deum. ſacramentale inter
filium dei et humanam naturam. ſiue inter
chriſtum et eccleſiam. de quo dicit apl's eph
v. Sacramentum hoc magnum eſt. ego au
tem dico in chriſto et eccleſia. Primum
ergo eſt matrimonium carnale inter virum
et vxorem. cuius nuptie in pñti deſcribunt

nō de iſto p̄ matrimo
mō. ſ. carnali....
p̄mū.

P. Circa quod ad preſens conſideran
da octo concurrunt. ſcz neceſſitas. excellen
tia. varietas. effectus. motiuū. cōuerſatiuū.
ſeparatiuum quo ad quid. et ſeparatiuum
ſimpliciter. Primo ergo conſiderandum
eſt de eius neceſſitate. ē enim ſacramentuz
neceſſitatis. ſicut enim baptiſmus eſt ſacra
mentum neceſſarium ad ſalutē. iuxta illud
Iohā. iij. Niſi quis rena. fu. ꝛc. ſic matri-
moniū eſt neceſſarium vniuerſo licz non ſit
neceſſarium alicui homini. qꝛ ſine ipo mū-
dus deficeret. Et ideo in vetri teſta. erat
in precepto. Geñ. j. Creſcite et mul. et re.
t. Ex quo manifeſte patet ꝙ eſt bonum. qꝛ
impoſſibile eſt eſſe malū illud ſine quo mū
dus eſſe non pōt. et qđ deus p̄cepit fieri
Q Scđo vidēdum eſt de eius excellētia
ꝛ bonitate. Excedit em̃ alia ſacramēta quā
tum ad ſex. Primo q̄tum ad perpetuitatē
qꝛ ante omnia ſacramēta a p̄ncipio mundi
inſtitutū eſt et vſq; ad finē mūdi durabit
Secūdo quātum ad locū et ad ſtatū vbi ꝛ
in quo fuit inſtitutū. qꝛ in ꝑadiſo et in ſta-
tu innocētie Alia aūt ſacramēta ī valle hꝰ
miſerie ſunt inſtituta ꝛ in ſtatu corruptōis
et peccati. et vt q̄dam medicine aīe languē-
tis. vt patet in ꝑabola de ſauciato ꝛ ſama-
ritano. Quere in ſermone. xiij. poſt trinita
tis. Tercio quantum ad ſignificationē quia
ſignificat matrimonium vel coniunctionez
chriſti cum eccleſia. Eph. v. Sacramētum
hoc magnum eſt. ego dico in eccleſia et in
chriſto. Quarto quantum ad nobiliſſimaz
virtutem. quam deus excellenter poſuit ibi
ſcz amorem et charitatem. geñ. ij. Quāob-
rem relin. hō pa. et ma. et adhe. vxori ſue.
Propterea formauit deus mulierē de oſſe
viri. vt fortiter ſicut ſe diligeret eā. Eph. v
Viri debent diligere vxores ſcz vt corpora
ſua. Quinto quātum ad deſideriū naturale;
quod non poteſt eſſe malum. quia oñderet
maliciam inſtituentis naturam quod ē im-
poſſibile. Omnis autem homo naturaliter
deſiderat matrimonij copulam vt perpetu-
etur in filijs. quia in ſe perpetuus eſſe non
poteſt. Sexto quantum ad honorem quem
chriſtus matrimonio exhibuit. Nam ma-

trem virginem voluit deſponſari cum non
eſſet neceſſe vt de matre deſponſata naſce-
retur. et ad nuptias inuitatus cum diſcipu
lis ſuis fuit. et ipas maieſtatis ſue preſentia
decorauit. et primum miraculum ibi fecit.
propter quod omnes conuiuas letificauit.
R Tercio videndum eſt de eius varie
tate. que attenditur quantum ad quinq;.
Primo quantum ad diſcretionē perſonaꝝ
quia a principio mundi vſq; ad moyſen ſo
lum mater et filia fūt excepte. ne mater cū
filio vel pater cum filia in matrimonio iū
gerentur. quod patet per hoc quod dicitur
geñ. ij. Quamobrem relinquet homo pa. ꝛ
ma. Ergo nec filia patrem nec mater filiū
accipere poterat. Sed per legem moyſi. xvj
perſone ſunt excepte. ſcz mater et nouerca
ſocrus et nurus. filia et preuigna. ſoror car
nalis. amita et matertera. neptis. ſ. filia fra
tris carnalis et ſororis. aua ſcz mater pa-
tris vel matris. filia filie. et filia filij. vxor
patrui et auunculi. vxor fratris carnalis.
niſi in caſu ſcz quādo frater ſine liberis mo
reretur. Et hec lex in populo dei vſq; mo-
do durat. Sed gregori. papa ad ſupradicta
addidit, vt amicicia inter fideles longius ꝓ
traherentur et latius extenderentur. Et fe
cit ſtatutum vt vſq; ad quartum gradum
incluſiue non poſſent matrimonium cōtra-
here Primus gradus eſt frater carnalis ꝛ
ſoror. Secundus filij ipſorum Tercius filij
filiorum. Quartus filij nepotum. Et quia
vnus papa poteſt tantum quantum alius.
ideo ſuper illo ſtatuto grego. poteſt aliꝰ pa
pa diſpenſare vt frequenter videmus. In
perſonis autē a moyſe exceptis diſpenſare
non poteſt. Secundo quantū ad pluralita-
tem et vnitatem vxorum. Nam a principio
mundi, vna fuit conceſſa vni. Erūt inquit
duo in carne vna. geñ. ij. Quia vir et vxor
quantum ad actum matrimonij ad equalia
iudicantur. quia vir non habet poteſtatez
ſui corporis. ſed vxor. et econuerſo. vt dicit
apl's. j. corinth. vij. Sed lamech cepit habe
re plures vxores. vt patet geñ. iiij. Et qa
totus mundus defluxerat ad pluralitatem
vxorum. propter quod genus humanū ma

gis multiplicabatur. ideo deus permiſit po
pulo ſuo plures vxores habere vt magis
multiplicarentur et creſcerent. et hoc vſq;
ad chriſtum fuit conceſſum. qui eligēs po
pulum ſpūalem et dimittens carnalem re-
duxit coniugium ad primum ſtatū. vt eſſet
ſolum vnus vniꝰ vxoris vir. vt magis ſpi
ritui vacaretur. quia vt di. iohā. vj. Spūs
eſt qui viuificat. caro autem nō prodeſt qc
q̃. Tercio quantū ad libellum repudij quē
licebat dari in veteri teſtamento. vt patet
deutro. xxiiij. non autem in nouo. Mat. xj.
Quod deus coniunxit homo non ſeparat.
Similiter aque amariſſime de quibus ha-
betur nu. v. quas debebat bibere vxor ſu-
ſpecta viro de adulterio modo nec fieri de
bent nec bibi. et vxorem ſuſpectam nō po-
teſt vir aliquo experimēto probare. Quar
to quantum ad meritum. quia in veteri te
ſtamento non erat maioris meriti virgini-
tas et continentia vidualis q̃ matrimoniū
Augu. Celibatus iohānis baptiſte non pre
fertur nuptijs abrae. tm̄ enim patriarche ꝛ
prophete matrimonio merebantur quantū
modo in virginitate et viduitate viuētes.
Sed in nouo teſtamento vtraq; ē maioris
meriti q̃ matrimoniū. Nam ſtatui matri-
moniali redditur fructus triceſimus. vidu-
ali vero ſexageſimus. ſed virginali centeſi-
mus. Matthei. xiij. Dabit fructum. aliud
centeſimum. aliud ſexageſimum. aliud trice
ſimum. Beda. Nunc autem bona ē caſtitas
coniugalis. melior continentia vidualis. op
tima perfectio virginalis. Quinto quātuz
ad preceptum et indulgentiam. quia in ve.
teſta. erat ſub p̄cepto. geñ. j. Creſcite et mľ.
et re. ter. Modo autem ſub indulgentia ca
dit eius celebratio. et abſtinentia ſub conſi
lio. j. corinth. vij. Bonum eſt hōi mulierē
non tangere. Et infra. Propter fornicatio
nem. autem vn. vx. ſ. ha. Hoc autem dico
ſm indulgentiam et non ſm imperium. Et
infra. De virginibus preceptū non ha. cō.
autem do. Et infra. Ego autem parco ſi ſi-
militer nubat. Et infra. Beatior autē erit
ſi ſic permanſerit ſm meum conſilium. Vñ
modo pro magno bono conſulitur homini

in virginitate permanere.quia mulier innu
pta et virgo co.que dei ſunt et quõ place-
at deo vt ſit ſancta mente et corpore.Que
autem nupta eſt cogitat que mūdi ſūt quõ
pla.viro.vt ibidem dicit apl's. Quarto
videndum eſt de eo quod efficit coniugium
Et dicendum eſt ꝙ conſenſus expreſſus vo
luntarie et non ficte vel coacte per verba
de pñti vel per nutum ſi ſit mutꝰ efficit ma
trimonium.carnis autem copula ipm con-
ſūmat.Alia autem que precedunt .vt pro-
miſſio de accipiendo ſunt ſponſalia.nec effi
ciunt matrimonium.ſimiliter que comitan
tur.vt miſſio ānuli.que eſt ſignum matri-
monij et inſtrumentum .et omnia alia que
obſeruantur in matrimonio ſunt quedam
ſolennitates matrimonij.et non efficiūt ma
trimonium.Conſenſus autem ille eſt in co
habitatiōem perpetuam.et in copulam car
nalem. Quinto videndum eſt quid debe-
at mouere ad contrahendum.et qualis vx
or debeat queri .S Ad quod dicēdum
eſt ꝙ tria debent mouere ad cōtrahendum
ſcꝫ proles vt habeātur filij qui ſancte nu-
triantur et efficiantur filij dei.et per cōnſe
quens vite eterne.Quia ſi filij et heredes.
Ro.viij.Secundum eſt vt fornicatio vite
tur.prima corinth.vij.Propter for.autem
vn.vx.ſuā ha.et vnaqueqꝫ virū ſuūꝫ.quia
melius ē nu.ꝙ̃ vri.vt ibidem dicitur.Ter-
cium ē mutua obſecutio.quia nemo ſibi ſa
tis ēſt.gen̄.ij. Non eſt bonum homini eſſe
ſolum faciamus ei adiutorium ſibi ſimile.
Ecci.xxxvj.Vbi non eſt mulier ingemiſcit
eger Eſt enim homo animal naturaliter ſo
ciale.Ad ſecundum dicendum ꝙ eorūꝫ qui
vxores accipiunt quidam ſunt laſciui ⁊ va
ni.et hi in vxoribus non querunt niſi pul
critudinem.Quidam ſunt auari et cupidi.
et hi non querunt niſi diuitias. Quidā ſūt
ſapientes et diſcreti et hi querūt principali
ter vxores bonas.Primi ſtulte faciunt.qa
vt plurimum pulcritudo in muliere pericu
loſa eſt. Vnde quidam philoſophus .
de hoc querit ſi vir debeat ducere vxorem
turpem aut pulcram. Et reſpondet .
ꝙ pulcra cito adamatur. turpis aūt facile

contemnitur. Difficile eſt autem cuſtodire
quam omnes amant.ſed moleſtum eſt poſſi
dere quam nemo dignatur habere. minori
autem miſeria deformis habetur ꝙ̃ pulcra
ſeruetur.Et ideo nec nimis turpis.nec ni-
mis formoſa vxor querēda eſt.et plus tur
pis ꝙ̃ nimis formoſa. Secundi ſcꝫ cupidi
imprudenter agunt.Vnde criſo.Tu iuue-
nis quando vxorem ducere vis.noli quere-
re diuitem ſed bene morigeratā. quia boni
mores frequenter acquirunt diuicias.diui-
tie autem bonos mores nunꝙ̃ fecerūt.que
rit theofraſtus phs.quid ſit melius ducere
vxorem pauperem vel diuitem. Et reſpon
det ꝙ pauperem alere difficile eſt. diuitem
ferre tormentū ē.diues ei magnā arrogan-
tiā habet in domo. Et iō vt dicit ſalomon
prouer.xxj.Melius eſt ſedere in angulo do
matis ꝙ̃ cum muliere litigioſa.et in domo
cōmuni. Tercij autem ſcꝫ ſapientes optime
faciunt.qui querunt in vxoribus ſapienti-
am et bonitatem.quia ſapiens mulier edifi
cat domum ſuam.inſipiens vero extructaꝫ
manibus deſtruet. vt dicitur prouer.xiiij.
et ecci.xxvj.Sicut ſol oriens in mundo in
altiſſimis dei.ſic mulieris bone ſpēs in or-
namentum domus ſue. Vnde in quibuſdā
terris eſt cōſuetudo ꝙ cereus accenſus po-
nitur in manibus ſponſe dum intrat domū
viri.Et iterum in eodem.xxxvj. Qui poſſi
det mulierem bonam inchoat poſſeſſionem
Vnde in quibuſdam terris ſportarius ple-
nus frumento in manibus ſponſe dum in-
trat domum traditur quod ipa ſpargit per
domum in ſignum abūdantie. Et ideo ecci.
xxxvj.dicitur.Mulieris bone beatus vir.
Non dixit mulieris diuitis vel pulcre.Ha
bere ergo bonam vxorem eſt donum dei.
prouer.xix.Domus et diuitie dantur a pa-
rētibus.a domino autem proprie vxor pru
dens.Beatus ergo vir qui inuenit vxoreꝫ
bonam.et infeliciſſimus qui accipit malaꝫ
Et nota ꝙ bonitas puelle cognoſcitur in
moribus.et ſi habet honeſtos et probos pa
rentes et maxime matrem.Criſo.Debet eī
puella eſſe timorata et verecunda ſine qui-
bus parata eſt ad omne malum. Sexto

videndum eſt quomodo vir ⁊ vxor debent
conuerſari.vt eorum matrimonium ſit deo
acceptum ⁊ fructum triceſimū mereantur.
T Ad quod dicendum.ꝙ ſex modis de
bent adinuicem conuerſari. prout ex hoc
euangelio colligitur. Primo debēt ama
biliter conuerſari vt vnus coniugū diligat
alterum ſicut ſeipm.Eph.v.Singuli auteꝫ
vnuſquiſqꝫ ſicut ſeipm ſuam vxorē diligat
Et hoc innuitur. quia he nuptie dicuntur
facte in chana galilee.que interꝑtatur zelꝰ
zelus autem eſt intenſus amor viri ad mu-
lierem.Vnde zelotipus vocatur qui nimis
diligit vxorem.debet autem zelus eſſe tem-
peratus.quidam autem nimis excedunt in
zelo vxorum ⁊ ecōuerſo.quidam nimis ſūt
remiſſi nihil zelantes vxores neqꝫ vxores
viros.ſed vtrūqꝫ eſt malum. Debet etiam
zelus ſiue amor eſſe ꝯcordialis ⁊ ſingularis
vt ex corde ſe diligant et nullum aliū tātū.
et hoc ſignatur per ānulum qui mittitur in
digito ſponſe.qui debet eſſe vnus ⁊ ſingula
ris. et debet mitti in digito quarto.i quo
eſt quedam vena que reſpondet cordi.qui-
dam autem multum deficiunt ⁊ a ꝯcordia-
li ⁊ ſingulari amore vxorum.⁊ econuerſo
vxores.Secundo debent cōuerſari cum ti-
more dei.quia qui ſine timore dei matrimo
nio vtuntur et cōmiſcentur vt inſenſata iu
menta.dyabolus habet poteſtatem ſuꝑ eos
⁊ eorum matrimonium non eſt ad ſalutem
ſed ad perniciem vt angelus thobie iuniori
dixit.vt patet in ſeptem viris quos omnes
dyabolus interfecit.vt patet thobie.iij.Et
ideo multum timere debent ſponſe facere
molias ⁊ facturas ⁊ alia que matrimonio
aduerſātur.⁊ maxime deo diſplicent.quia
per hoc dyabolus accipit poteſtatē ſuꝑ eoſ
Et hoc innuitur ꝙ erat ibi mater ieſu ſcꝫ
ſalutis.mater ſalutis eſt timor dei. Tercio
debent cōuerſari ſalubriter vt vnus iuuet
alterum ⁊ confortet ad ſalutem. qd̓ oſtēdit
apl's.j.corinth.vij.d.Sanctificatus eſt eīm
vir infidelis per mulierem fidelem.⁊ ſanc-
tificata eſt mulier infidelis per virū fidelē.
Sicut enim vnus iuuat aliū in corporali-
bus.ita debet iuuare in ſpūalibus. ve ergo

illis que ſunt cauſa perditionis virorum ⁊
ipos iuuant perdere. Et hoc innuitur per
hoc ꝙ ibi fuit ieſus .id eſt ſalus. Quarto
debent conuerſari cōcorditer vt vnus con
cordet cum altero in bono.Ecci. xxv. In
tribus beneplacitum eſt ſpūi meo que ſunt
probata coram deo ⁊ hominibus.cōcordia
fratrum.amor proximorum. ⁊ vir ⁊ vxor
ſibi bene conſentientes.Et nota ꝙ dicit bñ
conſentientes.quia in nullo malo vnus de-
bet alteri conſentire. Hoc notatur ꝑ hoc
ꝙ ibi fuerūt diſcipuli ieſu.quibus erat vnū
cor ⁊ anima vna in domino.vt dicit actuū
iiij.Si ergo litigioſe viuant magna pēa eſt
prouer.xix.Tecta iugiter perſtillantia liti-
gioſa mulier.Quinto debent cōuerſari pa-
tienter vt vnus eorum ſupportet defectum
alterius ⁊ patienter toleret.Eph.iiij. Sup
portantes inuicem in charitate.Galat.vj
Alter alterius onera portate et ſic adimple
bitis legem chriſti.Vnde d̓ ſocrate legitur
ꝙ due vxores eius ſemel irate ⁊ valde con
citate verberauerunt eum.⁊ ipe egrediens
domum ſedit extra iuxta murum domus.⁊
vxores proiecerūt aquam putridam ſuper
eum.qui ait.ſciebam ꝙ poſt tonitrua debe
bat ſequi pluuia ⁊ abſceſſit.Multi eīm val
de defectuoſi ſunt ⁊ tamen modicū defectū
vxorum tolerare non poſſunt. Et nota ꝙ
mulier eſt formata de coſta pectoris viri ⁊
non de pede.quia non debet ſuppeditari vt
famula ſed teneri vt ſocia.Et maxime con
iugibus eſt virtus patiētie neceſſaria.quia
matrimonium multa incomoda ⁊ aduerſa
circūſtant.j.corinth.vij.Tribulationem tñ
carnis habebunt huiuſmodi.ſcꝫ coniuges.
In cuius ſignum in quibuſdam terris ſcu
tum portatur ante ſponſam quando vadit
ad virum.⁊ vir collaphis cepitur quando
ſubarrat ſponſam.Et hoc innuitur ꝙ in ꝯ
uiuio defecit vinum.⁊ coniuges patienter
tulerunt nec murmuraſſe leguntur.Multi
ſtatim murmurant propter quecunqꝫ defe
ctum.⁊ maledicunt illi qui matrimonium
procurauit.Contra quos ſap.j. Cuſtodite
vos a murmuratione q̃ nihil prodeſt.Sex-
to debent cōuerſare honeſte ⁊ caſte vt cor

concupiſcētia tota infra clauſtra matrimonij reſtringatur. ⁊ ſeipis ſint contenti . nec alios nec alias concupiſcant. Debent etiā honeſte ſeipis vti ⁊ ſolum naturali modo. j. coꝛinth. viij. Vir vxoꝛi debitum reddat ⁊ ſimiliter vxoꝛ viro. ⁊ nolite fraudare inuicem. niſi ex conſenſu foꝛte vt vacetis oꝛationi. Non enim in omni tempoꝛe debēt cōmiſceri. ſed in ſolennitatibus debent oꝛōni vacare. Hoc innuitur per hoc ꝙ aqua in vinum conuerſa eſt. Tunc in matrimonio aqua que eſt fluxibilis in vinum quod ē reſtrictiuum conuertitur. quando cōcupiſcentia carnis que valde fluxibilis eſt reſtringitur ⁊ intra clauſtra matrimonij coartatur vt ſolum ad inuicem ⁊ nulli alij velint penitus cōmiſceri. Septimo videndum eſt de ſeparatione coniugum quantum ad thoꝛum ⁊ cohabitationem. V Et dicendū ꝙ talis ſeparatio duobus modis fieri contingit. Pꝛimo ex vtriuſqꝫ conſenſu. vt qñ vnus vel ambo conſentiunt penitentiā agere ⁊ aliquam religionē intrant. vt dicit apoſtolus. j. coꝛinth. vj. Niſi inquit ex conſenſu vt vacetis oꝛationi. Secundo ex culpa vnius eoꝛum. vt quando alter eoꝛū foꝛnicatꝰ eſt. ⁊ poteſt pꝛobari. tunc enim reliquus cōiugum poteſt ab eo ſeparari. Si autē ambo foꝛnicati ſunt non poſſunt ab inuicē ſeparari. quia quilibet eſt in culpa. nec vnus contra alium habet ius querele. hoc idem accidit in foꝛnicatione ſpūali. que cōmittiť recedendo a fide. vt ſi alter coniugum efficiatur hereticus. quia tunc poteſtatē ſuper vxoꝛem perdit. ⁊ econuerſo. Octauo videndum eſt de totali coniugū ſeparatione. ita ꝙ vterqꝫ non poſſit alteri copľari X

Et dicendum ꝙ tale diuoꝛcium poteſt i duodecim caſibus celebrari. qui in his verſibus continentur. Erroꝛ conditio . votum cognatio crimen. Cultus diſparitas. vis. oꝛdo. ligamen honeſtas. Si ſis affinis. ſi foꝛte coire nequibis. Hec dirimunt facta ⁊ impediunt facienda. Pꝛimus ergo caſus eſt erroꝛ perſone. vt ſi conſenſi accipere filiam petri iunioꝛem. ⁊ ipe dedit maioꝛem. ſicut fecit laban iacob. vnde iacob de mãe cognita veritate poterat dimittere illā. pꝛopter ſcandalum autem bonum eſt facere ſicut iacob. Secundus caſus eſt erroꝛ conditionis. q̃n ſcꝫ vxoꝛ creditur eſſe libera . ⁊ eſt ſerua. et econuerſo de viro. ſed erroꝛ qualitatis vel foꝛtune non impedit. vt quando credit eſſe virgo vel ſapiens . vel ſana . vel diues. vel huiuſmodi. ⁊ hoc non eſt. ⁊ ſimile ē ď viro. Tercius caſus eſt votum ſolenne. quod ꝑ ſuſceptionem ſacri oꝛdinis. vel per ingreſſionem religionis ſolenniſatur. ſed votū ſimplex licet impediat contrahendum . tamen non dirimit contractum. non tamen poteſt debitum petere licet poſſit reddere. q huiꝰmodi ſimplex votum fecit. Quartus caſus eſt cognatio ſpūalis q̃e contrahitur i baptiſmo ⁊ confirmatione. vt quādo tenes filiam alicuius ad baptiſmum vel cōfirmationem. tunc illam tu non potes accipere . nec aliquis filioꝛum tuoꝛum. et ſi ſit maſculus quem tenuiſti non poteſt accipere aliquam filiarum tuarum. ⁊ ſimile eſt de cognatione legali. ſcꝫ de filijs adoptiuis. Quintus caſus eſt crimen. puta quando vir anteq̃ꝫ eſſet ſua vxoꝛ. ſed vxoꝛ alterius. pꝛomiſit ꝙ ſi moꝛeretur vir eius accipiet eam in vxoꝛem vt foꝛnicaretur cū ea. ⁊ poſtea foꝛnicatus eſt cum ea ⁊ maxime ſi vnus vel ābo poſtea machinati ſunt in moꝛtem viri ꝑ oꝛis. vel vxoꝛis mechi. Sextus ē diſparitas cultus. quia inter chꝛiſtianum ⁊ quācunqꝫ aliam non baptiſatam non poteſt eſſe cōiugium. cum baptiſmus ſit ianua ſacramētoꝝ Et ſimiliter ſi aliquis infidelis conuertatur ad fidem ⁊ vxoꝛ nollet cōuerti. poteſt accipere aliam vxoꝛem. ⁊ ſimiliter eſt de vxoꝛe quia non eſt conuentio lucis ad tenebras. neqꝫ chꝛiſti ad belial. vt dicit aplꝰs. ij. coꝝ vj. Septimus caſus eſt vis. vt qñ aliquis timoꝛe coactus accipit aliquam ſi ei poſtea quando eſt in tuto non conſentit. poteſt dimittere eam. quia matrimonia debent eſſe libera. Octauus caſus eſt ſacer oꝛdo apud latinos tm̄ ſed non apud grecos. Nonꝰ caſus eſt ligamen alicuius religionis cui per obedientiam ē ligatus. Decimus ē iuſticia publice honeſtatis que contrahitur in ſpō

ſalibus. quia puella deſponſata vni per verba de futuro nunq̃ꝫ poteſt nubere alicui de parentela illius vſqꝫ ad quartā generationem incluſiue ſi contingat illū moꝛi vel aliť impediri vt non accipiat eam. ⁊ econuerſo de viro. Vndecimus caſus eſt affinitas ſiue parentela vſqꝫ ad quartam generatiōeꝫ incluſiue. Duodecimus caſus eſt impotētia coitus. vnde quando vir pꝛopter maleficiū vel pꝛopter frigiditatem vel pꝛopter quodcūqꝫ aliud impedimentum non poteſt cum vxoꝛe coire . tunc enim poſſunt ſeparari ſi volunt. Poſſumus autem addere vnū aliū caſum qui eſt moꝛs que matrimonium ſeparat. Si enim reſurgeret non teneretur alter reaccipere illam. Et ſic patet de matrimonio carnali. ¶ Secundum eſt matrimonium ſpūale inter deum ⁊ fidelem animam quod celebratur in baptiſmi collatione. tūc enim anima abrenunciat dyabolo ⁊ pōpis eius. ⁊ fidei ānulo ſubarratur. quia deo ⁊ i deum ſe credere pꝛofitetur. ⁊ veſte polimita ⁊ talari ſcꝫ virtutum ⁊ donoꝛum ſpiritusſancti que veſtis nuptialis a chꝛiſto dicitur. matth. xxij. induitur ⁊ oꝛnatur Vnde beata agnes ait. Anulo ſuo ſubarrauit me ⁊ immenſis mō. oꝛ. me. Oſee. ij. Sponſabo te mihi in fide. Et tunc deus inſeparabiliť per gratiam eidem coniungitur donec ſpōſo fidem ſponſa ſeruat. vnde inuitus ab ea ſeparatur. Hoc matrimonium per penitentiam recōiungitur ⁊ reficitur ſi fuerit per foꝛnicationem cum dyabolo que in omni peccato moꝛtali cōmittitur per diuoꝛcium ſeparatum. Oſee. ij. Sponſabo te mihi i iuſticia ⁊ iudicio. i. in penitētia in qua homo facit opera iuſticie. ⁊ ſeipm̄ iudicat vt a domino non iudicetur. Hiere. iij. Tu foꝛnicata es cum amatoꝛibus multis tamen reuertere ⁊ ego ſuſcipiam te. Idem. xxxj. In caritate perpe. di. te ⁊ ideo attra. t. mi. Nunq̃ꝫ enim anima rediret ad deum niſi traheretur ab eo. Joh. vj. Nemo poteſt venire ad me niſi pater meus traxerit eū. Hoc matrimonium in religionis aſſumptione perficitur. in qua anima ſpūalius dō cōiungitur ⁊ magis obligatur eidem. Sicut enī in matrimonio carnali mulier relinquit patriā ⁊ parētes ⁊ totam ſpem ſuam ponit in viro. ſic in ingreſſu religionis homo relinquit. patriā ⁊ parentes ⁊ totum mundum. ⁊ ad deum ꝯfugit. ⁊ ſub eius ſpe. ⁊ pꝛotectione in poſterum viuit. Hiere. xvij. Benedictus vir q confidit in domino ⁊ erit dominus fiducia eius. Item ſicut ſponſa dum vadit ad virū induit nouas veſtes. ſic intrans religionem induit nouum veſtimentoꝛum genus. quod ad humilitatis ⁊ penitētie indicium ſancti patres ſanxerunt. Item ſicut ſponſa ſtat ď inceps ſub pꝛecepto viri ⁊ quicquid habet poſſidet cōmune cum viro ⁊ ab omni alio homine continentiam pꝛomittit. ſic intrans religionem pꝛomittit obedientiam pꝛelato loco dei. ⁊ nihil poteſt deinceps pꝛopꝛium poſſidere. Debet etiam mācre in perpetua caſtitate. In his tribus obedientia. abrenūciatione pꝛopꝛij ⁊ caſtitate perpetua hoc. matrimonium ſubſtantialiter conſiſtit. Et ſic patet ꝙ hoc matrimonium celebratur i baptiſmo. reparatur in penitentia. ⁊ perficitur in religione. Y Et nota ꝙ in matrimonio ſpūali debent tria bona ſicut in carnali matrimonio inueniri que ſunt fides. ꝓles. ⁊ ſacramentum. Fides vt anima fidem ſeruet deo quā in baptiſmo pꝛomiſit. ⁊ nūq̃ꝫ per peccatum moꝛtale cum dyabolo foꝛnicetur. qđ non facit anima peccatoꝛis. yſa. lvij. Juxta me diſcooperuiſti te. ⁊ ſuſcepiſti adulterū. Item debet ibi eſſe pꝛoles bonoꝛum operum que ſunt filij anime. yſaie. xxvuj. A facie tua dñe cōcepimus ⁊ quaſi parturiuimus ⁊ peperimus ſpūm id ē bona ſpūalia. Item debet ibi eſſe ſacramentum vt nunq̃ꝫ a deo ſeparetur. Oſee. ij. Spōſabo te mihi in ſempiternum. Joh. xv. Manete in me. quia ſiquis in me non manſerit mittetur foꝛas. Et nota ꝙ hoc matrimonium ſpūale celebratur. in chana galilee. id ē in zelo tranſmigrationis. cum de vicijs ad virtutes ⁊ de mundo ad celum tranſiť. tūc enim anima deo coniungitur tanq̃ꝫ ſponſa. Z Item in hoc matrimonio eſt ieſus. id eſt ſalus anime ⁊ vite. In nullo autem alio contubernio inuenitur ſalus niſi in ma

de matrimonio ſpūali

trimonio ⁊ coniunctione anime ad deum. ⁊
omnia ſalutifera ad hanc ſalutẽ ordinant.
propter hoc enim factus eſt mundus. fac-
tus eſt homo. ⁊ facta ſunt omnia. Johã. j.
Omnia propter ipm facta ſunt et ſ. ⁊c. id ẽ
propter ſalutem que in ipo conſiſtit. qr ipſe
eſt initium ⁊ principium omnium. Jeſus
enim ſaluator ⁊ ſalus interpretatur. Item
ibi eſt mater ieſu id eſt mater ſalutis. ſcilicet
timor dei caſtus ⁊ ſanctus per quem homo
declinat a malo ⁊ facit bonum. De primo
prouer. xv. In timore domini declinet oĩs
a malo. De ſecundo eccĩ. xv. Qui ti. de. fa.
bo. Et ideo qui ſine timore ẽ iuſtificari nõ
poterit. vt dicitur in eodem primo capitlo
Recte ergo timor dicitur mater ſalutis. qr
peccatum excludit. ⁊ bonum operat in quo
ſalus conſiſtit. Item ſunt ibi duodecim diſ-
cipuli. id eſt. xij. virtutes que fuerũt in diſ-
cipulis ieſu. Nam primo eſt ibi fides apo-
ſtolica que perfecte in apſis fuit. math. xvj
Tu es chriſtus filius dei viui dixit petrus
ſimiliter omnes dixerunt. Hoc enim matri
monium in fide celebratur vt dictum eſt.
Secundo eſt ibi ſpes apoſtolica. Johã. vj.
Domine ad quẽ ibimus. quaſi diceret. ſpes
noſtra in te eſt. Sic anima deo coniuncta
totam ſpem ſuam ponit in deum. ſi ipm ſeq
tur puro corde. ps. In te dñe ſpe. nõ cõfũ.
ine. Tercio eſt ibi charitas apoſtolica. Jo
hã. xj. Eamus ⁊ nos vt mori. cuꝫ ipo. Sic
anima deo deſponſata ſuper omnia diligit
deum. ⁊ omnia diligit propter ipm. ſicut ſpõ
ſa diligit virum ⁊ omnes cõſanguineos vi-
ri. Quarto eſt ibi obedientia prompta que
fuit inter apſos. quia ſtatim ad vnius voce
chriſti iuſſionem ſecuti ſunt eum. vt patet
matthei. iiij. Sic anima deo copulata obe-
dit omnibus preceptis dei. ſicut bona vxor
viro. Luce. vij. Dico huic vade ⁊ vadit. et
ſeruo meo fac hoc ⁊ facit. Quinto eſt ibi
eleuatio mentis a terrenis. ⁊ conuerſatio ce
leſtis. que fuit in apoſtolis. Phil. Conuer
ſatio noſtra in ce. ẽ. Sic anima deo deſpon
ſata habitat in celeſtibus vbi ẽ ſponſus ſu
us. quia vt dicit augu. Anima eſt potiꝰ vbi
amat ꝙ vbi animat. Quia ergo ſpõſus ſu⁹

quem ſuper omnia diligit eſt in celo. ideo
ipa per ſpm ſanctum eleuatur ad celũ. ezech
iij. Eleuauit me ſpũs inter celum ⁊ terram
Sexto ibi eſt plena iuſticia per quam apſi
omnibus que ſua ſunt reddiderunt. deo ho
norem. ſibiipis ſanctitatem. ⁊ proximo obſe
quiũ ⁊ bonam voluntatem. Sic anima deo
coniuncta reddit deo que dei ſunt. ⁊ ceſari
que ſunt ceſaris. Ro. xiij. Reddite omibus
debita. cui tributum tributuꝫ. cui vectigal
vectigal. cui honorem honorem. Si enim ĩ
ueniretur a ſponſo debitis obligata nõ tra
duceret eam. Septimo eſt ibi abundantia
ſpũs que fuit in apſis. Actuum. ij. Repleti
ſunt omnes ſpũſancto. Sic anima deo con
iuncta ex quo ſcit ſponſum ſuum ſpũm eſſe
iuxta illud iohã. iiij. Spũs eſt deus. nititur
quantum poteſt ſpũaliter viuere. ⁊ in ſpũm
transformari. ⁊ ſpũalibus abundare. Debꝫ
etiam matrimonium ſpũale ſicut ⁊ carnale
in abundantia celebrari. galath. v. Spũ ã.
⁊ deſi. car. nõ perfi. Octauo eſt ibi fortitu-
do ſiue patientia firma que fuit in apoſtol.
Luce. x. Ecce ego mitto vos ſicut oues in
medio luporũ. In eodem. xxj. In patiẽtia
vra poſſidebitis animas veſtras. Sic anĩa
deo cõiuncta propter nulla aduerſa q̃ ſpon-
ſus permittit ei euenire ſeparat ab eo. Ro.
viij. Quid nos ſeparabit a charitate xpi.
quaſi diceret nihil. imo reputat ſe beatam
ſi pro amore ſponſi patiatur aliquid aduer-
ſi. Actuũ. v. Ibant apo. gau. a conſpe. con.
quõm digni ha. ſunt pro no. ie. contu. pati.
Nono eſt ibi edificatio proximorũ que fuit
in apoſtolis. Matth. v. Vos eſtis lux mũ-
di. Sic anima deo coniuncta propter amo-
rem ſponſi edificat verbo ⁊ exemplo. vt p-
pter ipa ab omibus ametur. Ro. xij. Pro
uidentes bona non tm̃ coram deo ſed etiaꝫ
coram ho. j. thi. iiij. Exemplum eſto fideliũ
in verbo. in conuerſatione. in charitate. in
fide. in caſtitate. Decimo ẽ ibi victoria ple
na de inimicis que fuit in apoſtolis. Lu. x.
Reuerſi ſunt autem ſeptuagintaduo diſci. d
Domine etiam demonia ſubijciunt nobis ĩ
nomine tuo. Sic anima ſponſa dei omnes
perſuaſiones dyaboli ſuperat reſiſtẽdo. qbꝰ

ei perſuadet vt per peccatum mortale ſecũ
fornicetur. Jaco. iiij. Reſiſtite dyabolo et
fu. a vo. Vincit enim mundum ipm odien-
do ⁊ fugiendo. quia ſponſum ſuum chriſtũ
occidit. vincit etiam carnẽ ipam macerãdo
et domando. quia a deo ſpõſo ſuo ipa retra
here nititur. j. corinth. ix. Caſtigo corpus
meum ⁊ in ſer. redigo. Undecimo eſt ibi cõ
cordia et vnitas animorum que fuit ĩ apo-
ſtolis. Actuũ. iiij. Erat illis cor vnũ et ani
ma vna in domino. Sic anima ſponſa dei
vnum eſt cum deo et habet cum ipo idem
velle et idem nolle. Et ideo omnia mãdata
eius implet. ps. Ad omnia mã. t. dir. j. cor.
vj. Qui adheret deo vnus ſpũs eſt. Duo-
decimo eſt ibi cõmunio rerum ſicut ĩ apſis
fuit. quibus erant omnia cõmunia. et diſtri
buebatur vnicuiqꝫ prout opus erat. vt di-
citur actuũ. ij. Sic anima ſpõſa chriſti oĩa
habet cõmunia cum deo. Et ideo petẽtibꝰ
ſe ex parte dei bona ſua largitur que ipẽ in
perſona illorum ſe recipere profitet. math.
xxv. Quod vni ex mi. me. fe. mihi feciſtis.
In hoc matrimonio debet anima ſpon-
ſa chriſti habere hydrias aque id ẽ lachry-
mas oculorum et cordis. vt in eis ſepe la-
uetur ne ſponſo turpis appareat. iiij. regũ
v. Uade et la. ſep. in ior. ps. Lauabo p ſin.
no. le. me. ⁊c. Sic lauit ſe magdalena et pe-
trus. Et ideo ſponſo innumerabiliter pla-
cuerunt. Aque iſtius matrimonij id eſt ad-
uerſa et tribulationes et triſticia q̃ in hoc
matrimonio contigerint conuertentur ĩ vi
num optimum gaudij et conſolatiõis. Jo
hã. xvj. Triſticia veſtra vertet in gaudiũ.
ps. v. Tranſiuimus per ignem et aquam et
eduxiſti nos in refrigerium. Et ſic patet de
matrimonio ſpũali. Tercium eſt matri-
monium ſacramẽtale inter filium dei et hu
manam naturam. quod fuit initiatum ĩ pa
triarchis et prophetis quando deus iura-
uit abraam et dauid ꝙ de ſemine iporũ car
nem ſumeret. ps. cxxxj. Jurauit dom. da. ⁊
non fru. eũ de fru. vẽ. t. po. ſup ſe. t. Tunc
fuere iſtius matrimonij ſponſalia celebrata
Fuit autem ratificatum in gabrielis arch-
angeli miſſione. tunc enim ratũ et acceptũ

eſt factum tam ex parte dei ad conſũmãdũ
matrimonium angelum mittentis ꝙ ex pte
virginis que vices humãe nature gerebat
conſentientis. Conſumatum vero fuit dum
filius dei humanam naturam id eſt animã
et carnem in vtero virginali tanꝙ in tha-
lamo in vnitate perſone ſibi vniuit et co-
pulauit. vt eſſent duo in carne vna. id eſt di
uina et humana natura in vna perſona fi-
lij dei. Sicut in matrimonio carnali ſunt
duo in vna carne ſcꝫ generanda. Uterus
ergo virginalis fuit iſtius connubij thala-
mus. vt dicit grego. ps. Ipẽ tanꝙ ſponſus
proce. de tha. ſuo. Fuit autem hec ſpõſa in
domum viri introducta in xpi aſcenſione.
Tunc enim humana natura ad dexterã dĩ
patris eſt pariter collocata. tanꝙ dilecti ſui
ſponſa. Et nota ꝙ incarnatio dei dicit ma-
trimonium propter ſeptẽ. que regre infra
ſecunda dominica poſt trinitatis in primo
membro ſermonis de euangelio.

De epiſtola ſermo. xix.

Habentes donationes ſm grãm
que data eſt vobis differentes
⁊c. Ro. xij. Intellectus huiꝰ
epiſtole dependet ex ſuperiori
bus. ſcꝫ ex epiſtola pcedentis
dominice. que immediate ſupra hãc ponit.
In qua oſtendit apoſtolus ꝙ omnes chri
ſtiani ſicut ad inuicem mẽbra corporis na-
turalis ſibiinuicem ſubminiſtrant in opera
tionibus ſuis. ita fideles debent gratijs ſibi
datis mutuo ſubuenire. Et ad hoc in pñti
epiſtola apoſtolus fideles inducit. que qui-
dem epiſtola ſcinditur in tres partes. Pri
mo docet quomodo ſuperiores ſcꝫ qui ha-
bent aliquam excellentiam reſpectu aliorũ
et gratiam ſpecialem. debent illam gratiaꝫ
alijs miniſtrare. ibi. Habentes do. Secun-
do oſtendit quomodo equales ſe ad inuicẽ
debent habere ibi. Dilectio ſine ſimulatiõe.
Tercio oſtendit quomodo etiam ad inimi
cos debemus beniuolentiam demonſtrare.
ibi. Benedicite perſe. ⁊c. Primo ergo
docet quomodo ſuperiores ſcꝫ qui habent

excellentiam aliquam reſpectu aliorum et
gratiam ſpālem debent illam alijs miniſtra
re.quia ſicut vnum membrū miniſtrat alijs
bonum ſuum ſic fideles debent adinuicem
facere.Et hoc eſt.Haben.do.⁊c.differētes
ſo eſt dona differentes.dico habentes ſm g
tiam que data eſt vobis.matthei.x.Grati
accepiſtis gratis date. Omnia enim bona
ſunt a gratia dei. Sitis ſup.membra dei
ad inuicem.id ē in diuerſis donis a deo vo
bis gratis collatis ſitis ſicut membra cor
poris.que membra bona ſua ſibi ad inuicē
coniungūt ⁊ ſibi mutuo ſeruiunt A Et
enumerat h ſeptem dona.Primum eſt pro
phetia in dicendo occulta vel futura. Et
hoc eſt.ſiue prophetiam.ſup.habeatis.⁊ h
ſm rationem fidei.id eſt ſm quod exigit fi
des illorum quibus prophetatur ⁊ qui p
phetant ⁊ habent donum prophetie.id eſt.
ſiue habeatis prophetiam propter fidē ve
ſtram ſiue propter fidem illorum quib9 p
phetatis.ſitis membrum alter alterius i p
phetando que decent.Et nota q a dono p
phetie incipit.quia in primitiua eccleſia cre
dentes accepto ſpūſancto prophetabant.et
accipitur prophetare pro futura predicere
vel occulta reuelare.Secundum eſt mini
ſterium in ſacramenta eccleſie miniſtrādo.
Et hoc eſt.ſiue miniſterium habeatis ſitis
membrum in miniſtrando.ſcʒ ſacramenta
in ſerioribus.j.corinth.iiij. Sic nos exi
ſtimet homo vt miniſtros chriſti ⁊ diſpen
ſatores miniſteriorum dei.Tercium eſt do
ctrina in ignorantes docendo. Et hoc ē.ſi
ue qui docet.id eſt docere eſt aptus.ſit mē
brum in doctrina illam alijs āminiſtrando
prouer.xj.Qui abſcondit frumenta male
dicetur a populis.benedictio autem ſuper
caput vendentium.Dan̄.xij.Qui ad iuſti
ciam erudiunt multos quaſi ſte.le in ppe.e
Quartum eſt exhortatio ad conſilia implē
da.Et hoc eſt. qui exhortatur id eſt q ha
bet gratiam exhortandi .id eſt inducendi p
efficax verbum ⁊ ſanctam vitam ſuā alios
ad maiora ſcʒ conſilia.titum.ij Hec loq̄re
⁊ exhortare.Quintum eſt abundantia rex
ad neceſſitatem pauperum ſubleuandum.

Et hoc eſt.qui tribuit.id ē qui habet vnde
tribuat elemoſinam corporalem pauperib9
ſit membrum in ſimplicitate dādo illum.i.
ſolum pro vita eterna nihil aliud querens
in elemoſina.prouer.x.Simplicitas iuſtor
dirigat eos.matthei.v. Neſciat ſiniſtra qd
faciat dextera tua. Sextum eſt eminentia
ſtatus ad alios gubernandum.Et hoc eſt.
qui preeſt ſcʒ alijs per gratiam prelationis
⁊ regiminis.preſit ⁊ ſit membrum in ſolici
tudine ⁊ primo ſui.ij.thi.ij. Solicite cura
teipm probabilem exhibere deo operarum
inconfuſibilem.⁊ poſtea aliorum.ps. Ecce
non dormitabit neqʒ dormiet qui cuſto.iſ.
B Et nota q triplex eſt ſolicitudo.
Prima eſt mundane curioſitatis.que pro
hibetur.matthei.xvj. Nolite ſoliciti eſſe di
cere.quid man.⁊ bi. Secunda eſt mūdane
infirmitatis que indulgetur.j.corinth.vij.
Qui cum vxore eſt ſolicitus eſt que ſunt
mundi quomodo placeat vxori. Tercia ē
diuine circūſpectionis ſcʒ ſolicitudo eorum
que ad deum ſpectant pro ſe ⁊ pro alijs.de
qua hic dicitur.et.j. corinth.vij. Qui ſine
vx.eſt ſo.ē que ſunt dei ⁊ quō pla.deo. Et
prelatis contemplatiuis precipitur.ij.thi.ij
Solicite cura teipm ⁊c.vt ſup. Septimuʒ
eſt miſeratio ad miſeris compatienduʒ.Et
hoc eſt.qui miſeretur.i.qui habet donum
miſerendi ⁊ compatiendi miſeris ⁊ vi op
preſſis.miſereatur ⁊ ſit membrū in hilarita
te.Eccl.xxxv.In omni dato fac hilarem
vultum tuum.In eodem.i. Inclina aurē
tuam pauperi ſine triſticia. quia hilarē da.
di.deus.ij.corint.ix.Et nota q per ſe ē da
re elemoſinam pauperi ⁊ per ſe eſt miſereri
quia elemoſina reſpicit actum exteriorem.
⁊ miſereri actum interiorem cordis. eſt em̄
miſereri miſeris dare cor.Vnde vnum po
teſt eſſe ſine altero.poteſt enim quis miſeri
ſine dare elemoſinam.eſt ergo miſereri ele
moſina interior cordis.q̄ magis placet deo.
prouer.xxiij.Prebe fili mi.cor t.mihi. Et
Et ſic patet primū. Secundo oñdit apls
quomodo equales ſe ad inuicem debēt ha
bere C Et ponit hic octo in quibus ſe
equales ad inuicem debent habere ſm deū

viuere cupientes.Primum eſt dilectio ve
ra.⁊ diſcreta quantum ad ſe.ſcʒ vt in ſe ve
ram dilectionem habeant. Dilectio autem
vera eſt quando eſt ſine ſimulatiōe.Diſcre
ta vero eſt quando in proximo oditur cul
pa ⁊ diligitur natura.Et hoc eſt.dilectio ſi
ne ſimulatione ſup.vera.⁊ nō ficta.quia vt
dicitur in iob.xxvj.Simulatores et callidi
prouocant iram dei.j.Iohā.iij. Non dili
gamus verbo neqʒ lingua.ſed opere ⁊ veri
tate.odientes malum.adherentes bono.i.
dilectio veſtra non ſolum ſit vera ſed etiam
diſcreta.quod tunc eſt quando eritis odien
tes malum in proximo ⁊ adherentes bono
eius per amorem.ps.Qui diligitis dominū
odite malum.Augu.Sic diligendi ſunt ho
mines vt eorum non diligantur errores.
Secundum eſt affectus dilectionis quātū
ad alios.vt ſcʒ ſicut quis habet dilectionē
dei ⁊ proximi in ſeipo.ita velit proximū ha
bere.⁊ ſicut ipe diligit proximum. ita velit
reamari a proximo. Et hoc eſt. charitate
fraternitatis inuicem diligentes ſupp.ſitis.
vt quilibet non tm̄ alterum diligat. ſed ab
illo rediligi appetat.Iohā.xv.Hoc ē pre
ceptum meū vt di.inuicem ſicut di.vos. qa
ſicut diligere proximum pertinet ad ſalutē
tuam.ita vt diligaris ab ipo pertinet ad ſa
lutem ipius.quam ſicut tuam debes dilige
re.Matthei.xxij.Diliges proximum tuum
ſicut teipm. Tercium eſt opinio bona de
proximo ad proximum. que oſtenditur i ex
hibitione honoris.Et hoc eſt.honore inui
cem preuenientes ſup.ſitis.vt quilibet oſtē
dat ſe ſentire de altero q ſit venerabilis et
bonus. Eſt enim honor ſm phm reuerētia
exhibita in teſtimonium virtutis.Phil.ij
In humilitate ſuperiores ſibi inuicem ar
bitrantes.j.pe.ij.Omnes honorate.et hoc
exigit amor ſi eſt in corde.qui enim veracit
diligitur ſine dubio honoratur.Ambroſius
Non eſt amor fraternus niſi mutuis ſe pre
ueniat obſequijs.Etiā viliores de eccleſijs
honorare debemus.j.corinth.xij.Que pu
tamus ignobiliora membra eſſe corporis
his habundantiorem honorem circūdam9
Quartum eſt ſolicitudo proximo obſe

quendi in feruore ſpūs.Sicut enim prelati
et qui preſunt debent circa ſubditos ſolici
tari vt dictum eſt.ita ſubditi ad inuicē de
bent eſſe ſoliciti in mutuis obſequijs exhi
bendis.Et hoc eſt.ſolicitudine ſcʒ exhibē
di quod eſt vtile.non ſitis pigri. quia tale ē
opus dei.quia vt dicitur hiere.xlviij.Ma
ledictus qui fa.opus dei negligenter. Sed
multi ſunt de quibus dicitur prouer.xxvj.
Sicut hoſtium vertitur in cardine ſuo. ſic
piger in lectulo ſuo.Hec autem ſolicitudo
debet eſſe in feruore ſpūs .ſicut ſolicitudo
marthe.Et hoc eſt.ſpū feruentes ſup.ſitis
id eſt debetis eſſe ſoliciti in feruore ſpūs q
eſt charitas ⁊ ignis diuinus. j.theſſalo.v .
Spiritum nolite extinguere. Quintum
eſt bona intentio in operibus bonis .vt ſcʒ
in omnibus bonis queramus gloriam dei.
vt pro ipis ſpem retributionis eterne habe
amus.Et hoc eſt.domino ſeruientes.id eſt
propter dominum ſitis ſeruientes in qbus
ſeruitis.vt in omnibus nihil niſi eius glo
riam queratis.Matthei.v.Sic lu.lux ve.
corā ho.vt vi.ope.ve.bo.⁊ glo.pa.v.q⁊c.
Vel ſm aliam litteram.Tempori ſeruiētes
ſcʒ ſitis.id eſt ſm temporis exigētiā ⁊ opor
tunitatem proximo ſeruiatis. Eccl's.viij .
Omni negocio tempus eſt ⁊ oportunitas.
Et ad hoc faciendum vos moueat ſpes re
tributionis eterne vt in operibus ſris gau
dentes ſpe .id eſt bona gaudenter faciatis.
propter ſpem retributionis eterne.vt ſi ter
reat labor alliciat merces.gen̄.v. Ego ero
merces tua magna nimis. Spe illius boni
ad quod tenditis quicquid in via contingit
gaudere debetis. Sextum eſt patientia i
aduerſis.vt ſi a proximo moleſtemur.vel q
cūqʒ mala nos premant patientiaʒ habea
mus.Et hoc eſt in tribulatione patientes.
Eſt em̄ patientia ſaccus meritorū.⁊ quāto
plus extenditur tanto plus capit.mat.xxj.
In pa.ve.poſſi.ani.veſtras.Quidam ſcin
dunt illum ſaccum ⁊ ideo omnia merita ef
funduntur.Aggei.j.Qui congregauit mer
ces miſit eos in ſaccum pertuſum.Patien
tia enim in aduerſis purgat animā et facit
eam perfectam.Iacobi.j.Patientia opus

perfectum habeat vt ſitis perfecti. Et ideo
beatus vir qui ſuffert temptationē quō cū
proba. fu. ac. co. vite vt ibidem dicit̄ Se-
ptimum eſt orationum inſtantia. vt ſcʒ pro
malis culpe amouendis. ⁊ pro bonis ⁊ ne-
ceſſarijs obtinendis orationi inſiſtemus. Et
hoc eſt. orationi inſtantes ſitis. j. theſſal. v.
Sine intermiſſione. o. j. pe. iiij. Eſtote pru-
dentes ⁊ vigilate in orationibus. Pro no-
bis nāqʒ ⁊ alijs orare debemus. Multa em̄
nos ad orandum impellunt. ſcʒ abūdantia
malorum ⁊ periculorū que circūſtant. quia
totus mundus in maligno poſitus ē. j. Jo.
v. Miere. Omnis homo a proximo ſuo ſe
cuſtodiat ⁊ in omni fratri ſuo nō habeat fi
duciam. quia oīs frater ſupplantatus ſup-
plantabit. ⁊ omnis amicus fraudulenter i-
cedet. Et debilitas virium ad reſiſtendum
malis. Ro. viij. Video aliam legem in mē-
bris meis repugnantem legi mentis mee. ⁊
captiuantem me in lege peccati que eſt in
membris meis. Et carentia virorū bonorū
qui deficiunt. yſaie. lvij. Viri miſericordie
tolluntur. quia non eſt qui eripiat. math. ix
Meſſis quidem multa operarij paucij. ro-
gate ergo dominum meſſis vt mittat opera
rios in meſſem ſuam. Octauum eſt miſe
ricordie exhibitio in ſanctos ⁊ peregrinos.
Non enim ſolum prelati ⁊ maiores debent
benefacere ſuis inferioribus. ſed etiam iſe-
riores ad inuicem debent ſibi mutuo ſubue
nire. Et ideo quod ſupra dixit de maiorib⁹
ad minores. nunc dicit de paribus inter ſe.
vt vnus ſubueniat alteri. ⁊ maxime ſanctis
hominibus benefacere debemus. Ecci. xxj.
Si benefeceris ſcito cui benefeceris. bn̄fac
iuſto ⁊ magnam inuenies retributionem. ⁊
ne ſuſceperis peccatorē. Et hoc eſt. neceſſi-
tatibus ſanctorum cōmunicantes. ſup. vr̄a
bona temporalia. Hebre. xiij. Beneficien-
tie ⁊ comunicationis nolite obliuiſci. tali-
bus enim hoſtijs promeretur deus. ij. cor.
viij. Veſtra abundantia ſcʒ in rebus tēpo-
ralibus illorum inopiam ſuppleat. vt ⁊ il-
lorum abundantia ſcilʒ in ſpūalibus veſtre
inopie ſit ſupplementum. Et hoc ſi ſint i lo-
co reſidentes. Si autē ſunt tranſeuntes reci

piatis eos hoſpicio. Et hoc nō ſolū ſemel.
ſed continue ſitis ſectantes hoſpitalitates i
illis. ſcʒ qui tranſeunt exēplo abrae ⁊ loth.
qui inde magna premia ſunt conſecuti. Et
abraam in āgelis hoſpicio receptis cogno-
uit vnitatem ⁊ trinitatem dei. dum tres vi-
dit ⁊ vnum adorauit. ⁊ accepit promiſſionē
de filio habendo de quo filius dei debebat
naſci. in quo omnes gentes benedici debe-
bant. Et loch ab eiſdem angelis liberatus
eſt ab incendio ſodomorum. Hyſtoria ha-
betur geñ. xviij. ⁊. xix. ca. Matheus ⁊ mar
tha ⁊ maria magdalēa hoſpite chriſti ſan-
ctificate ſunt. ⁊ maximas gratias a deo re-
ceperunt. Pluries eſt inuentum ꝙ hoſpi-
talitates credentes recipere peregrinos re-
ceperūt chriſtū. Sicut patet de beato greg.
qui pluries recepit chriſtum ⁊ angelum di.
Imo melius dicamus ꝙ ſemper recipiunt
chriſtum. matthei. xxv. Eſuriui ⁊ de. mihi
man. ⁊c. Multa valde deberent nos induce
re ad operā miſericordie ⁊ maxime ad ho-
ſpitalitatem ſectandam. Et ſic patet ſecun-
dum. D Tercio oſtendit aplus quō ad
inimicos debemus beniuolentiā demonſtra
re. ⁊ hoc quantum ad quinqʒ. Primo vt
corde inimico benedicamus pro ipo orādo
matthei. v. Orate pro perſequentibus ⁊ ca
lumniantibus vos. Et hoc eſt. benedicite.
id eſt bonum optate perſequentibus vos. ⁊
pro ipis orate vt deus reducat ipos ad pe-
nitentiam. Secundo ore ⁊ non ſolum corde
inimico benedicamus eum ſalutando ⁊ be-
nedicendo. Et hoc eſt. benedicite ſcʒ ore. ⁊
oris benedictio ex corde procedat. ⁊ nolite
maledicere contra quoſdam qui ſimul bene
dicunt ⁊ maledicunt. Vnde benedictio nō
ſit maledic..ni admixta. exemplo chriſti de
quo dicitur. j. pe. ij. Qui cum ma. non ma.
cum pa. nō comi. Tercio vt cōgratulemur
inimico in bonis ⁊ compatiamur in malis.
Et hoc eſt. gaudere ſcʒ cum inimicis gau-
dentibus ſup. debetis. vt per hec congratu
lationis ſigna animi beniuolentia deſignet̄ ⁊
demonſtretur. Phil. ij. Gaudeo ⁊ cōgra-
tulor omnibus vobis. Idipm autē et vos
gaudete ⁊ congratulamini mihi. Et ſimilit̄

flere debetis ſcʒ cum inimicis flentibus. vt
cōpaſſionem in aduerſis eis ingruentibus
oſtendatis. Ecci. vij. Non deſis plorātibus
in conſolationem et cum lugentibus ambu
la. ij. corinth. x. Quis infirmatur et ego nō
infirmor. quis ſcan. et ego nō vror. Et ita
debetis gaudere ⁊ triſtari cum inimicis vt
bonum ⁊ malum eorum veſtrū reputetis.
quod eſt ſūme perfectiōis. Vnde determiat
modum gaudij ⁊ meroris. Et hoc eſt. Jd
ipm inuicem ſentientes ſitis ſup. vt qd vn⁹
ſentit. i. experit̄ ſiue maluʒ ſiue bonū ſentiat
alter per animi cōpaſſionē ⁊ per ſigni oſten
ſionem. Augu. Bona voluntas aduerſa al
terius quaſi propria debet reſpicere. Quar
to vt in intellectu cum eo concordemus. vt
etiam ſi ſciamus alta ⁊ magna non prefera
mus nos ei ipm vilipendendo ⁊ ſupprimē-
do. ⁊ noſtrā ſcientiam exaltando. ſed cōſen-
tiamus humili ſcientie quam inimicus no-
ſter habet. ⁊ oſtendamus nos cū eo in om-
nibus concordare. Et hoc eſt. Non ſitis al
ta ſapientes quantū ad intellectū. i. nō oſtē
datis vos alta ⁊ magna ſapere alijs deſpec
tis. Ro. xj. Noli altum ſapere ⁊ time. Lu.
xvj. Quod altum eſt hominibus abomina
bile eſt apud deum. Sed ſitis humilibus cō
ſentientes. id eſt humili ſcientie paruulorū.
quibus deus reuelat veritatem. matthei. xj.
Abſcondiſti ea a ſa. ⁊ pru. ⁊ reue. e. paruul.
Quinto vt inimico malum pro malo red-
damus ſed bonum. ⁊ hoc eſt quod poſt hāc
epiſtolam dicit ſubdens. Nulli malum pro
malo reddentes ſed cū bo. pa. habē. Ro. xij
Si eſurierit inimi. tuus ci. illum. ſi ſitit po.
da illi. Et ſic patet tercium. ⁊ per cōſequēs
patet littera. Nā aplus in hac epl'a ad vi-
ginti optima nos hortatur. nam ponit ſep-
tem quantū ad maiores reſpectu minorum
⁊ octo reſpectu equalium. que debēt habe
re ad inuicem. ⁊ quinqʒ quātū ad inimicos
Ad edificationem noſtrā vnum ſolum i
hac epiſtola videamus. quia cum tota ſcri
ptura clamet ꝙ homines bene agant. ⁊ de-
us innumerabilia premia. bene agentibus
repromittat. ⁊ male agentibus penas innu

merabiles cōminetur. bene etiaʒ operari ſit
opus rationis que in homine dn̄atur. qua-
re non omnes hoīes bene operantur. ⁊ vir-
tute deſerta vicioſe agūt. ps. Nō eſt qui fa.
bo. non eſt vſqʒ ad vnū. Ad hoc dicendum
ꝙ hoc ꝯtingit ꝓpter ſex E Primo ꝓpter
facilitatē. bonū em̄ opus procedit a vtute.
virtus aūt vt dicit phs ē circa difficile. ſic
patet. nā in fide nr̄a multa difficilia ⁊ oēm
intellectū nr̄m excedētia ꝯtinētur q̄ ad ſalu
tem ꝯſequendā credere oportet. propter qd
dicitur yſa. liij. Dn̄e qs cre. au. no. Simile
apparet in ſpe. ꝙ eni hō ſperat futurā gl'am
quā nec oculus poteſt videre. nec auris au
dire. nec cor cognoſcere. nec intellectus in-
telligere. vt dicit apl's. j. cor. ij. ē valde diffi
cile. Simile apparet in charitate. nā ꝙ hō
diligat inimicos ⁊ diligat deū pluſq̄ʒ ſe ⁊ fu
tura bona pluſq̄ʒ preſētia eſt valde difficile.
Homines autē magis inclinātur ad facile
q̄ʒ ad difficile. ⁊ ideo plures male agunt q̄ʒ
bene Secundo hoc cōtingit propter mul
tiplicitatem. quia vt dicit dyo. malum con-
tingit multifariam. id eſt multis modis. bo
nū autē vnifariā. i. ex vna ⁊ perfecta cauſa
Exēplum de hoīe ſano ⁊ infirmo. Ad hoc
em̄ ꝙ ſit infirmus ſufficit ꝙ in vno mēbro
ſcʒ pede vel oculo patiat̄. Ad hoc aūt ꝙ ſit
ſanus oportet ꝙ i toto corpore ⁊ in oībus
mēbris ſanitate potiat̄. Similiter apparet
i pulcritudine. Idē ergo dicendū ē de ope-
ratiōe bōa ⁊ mala. i qua ſi vna circūſtātia
deſit ſufficit ꝙ ſit mala. ſed ad hoc ꝙ ſit bo
na oēs bone circūſtantie requiruntur. vt ꝙ
ſit fctā debito mō tpe ⁊ loco ſuo. bono aīo
ad bonū finem. ⁊ multa alia. Nō autē citi
us amittit aliquid q̄ʒ ꝙ omnia ſeruet. ⁊ ideo
plures male agunt q̄ʒ bene. Tercio prop
ter cōnaturalitatem. vnūquodqʒ em̄ magis
inclinatur ad id quod eſt ſibi naturale. q̄ʒ
ad id quod eſt ſibi ab alio. Sicut lapis ma
gis inclinatur ad ferri deorſum quod habʒ
a natura. q̄ʒ ad aſcendere ſurſum. quod ha
bet a proijciente et econuerſo eſt de igne.
Sed cum homo ſit ex nihilo et naturaliter
defectiue operat̄. qd ē opari malū. q2 facere

malum non eſt niſi deficere a bono vt dicit
boe. Et ideo augu. dicit ꝙ malum nihil eſt
⁊ nihil fiunt hoies cū peccāt. Operari au
tem bonū habet hō a deo. Jo. xv. Sine me
nihil poteſtis fa. ⁊ ideo ho citius inclinat
ad maiū qd habet a natura. ꝗ ad bonū qd
habet ab alio ſcꝫ a deo. et hāc rōꝫ aſſignat
greg. Quarto propter boni propinqtatē
omnis enim homo naturaliter deſiderat bo
num. qꝛ vt dicit phs. bonū eſt qd oia appe
tunt. Hec autē eſt differētia inter operati
onem boni ⁊ operationē mali. qꝛ in opera
tione mali ē delectatio ⁊ poſtea ſeqtur ama
ritudo. qꝛ vt dicit phs mali penitudine re
plentur. ſed in operatiōe boni ē econuerſo.
qꝛ bonū fit cū difficultate. qꝛ arta eſt via q̄
ducit ad vitā. matth. vij. ⁊ ideo ē ibi pena.
ſed poſtea ſeqtur delectatio. qꝛ bonorū labo
rum glorioſus ē fructus. Sap. iij. Hō aūt
magis inclinatur ad pn̄s bonū ꝗ ad futuꝝ
qꝛ futurū eſt incertū ⁊ poteſt non haberi ⁊
perdi. propter qd prouerbiū dicit. Melius
eſt hodie ouū ꝗ cras gallina. Quinto ꝓ
pter malam ſocietatē. Nam in omni opere
bono caro contradicit anime. Galath. v.
Caro cōcu. aduer. ſpūm. Et ita fortiter de
clinat animā ad delectabilia mundi. ꝙ aīa
non poteſt agere bonū quod vult. Ro. vij.
Non eniꝫ quod volo bonū hoc ago. ſed qd
odi malum illud facio. Video eīn aliā legē
in mem. me. re. le. men. mee. Et ideo anima
tedio victa malum operatur. Hec autē cō
trarietas in homine nō fuiſſet niſi peccaſſet
Juſto enim dei iudicio factum eſt vt dicit
grego. ꝙ ſtatim qn̄ anima rebellauit deo.
⁊ caro rebellauit anime. Sexto propter
modicam fidelitatē. Si eīn homo firmiter
crederet aliam vitā ⁊ immenſitatem p naꝝ
⁊ perpetuitatem. ⁊ ſimiliter immenſitatem
glorie. ⁊ crederet firmiter propter bōs ope
ra in perpetua gloria collocari. et propter
mala eternis ignibus deputari. raro male
ageret. Sed homo habet fidem mortuam
⁊ remiſſam ⁊ dicit forte ſic erit. ſicut dixit
adam eue dicenti ſibi ꝙ eſſet ſicut deus. non
enim credidit. qꝛ vt dicit aplūs. j. thi. ij. Adā

non eſt ſeductus ſed dixit. Si hoc mihi eue
niet videbo. Ita homines non credunt ſed
dicunt. ſi erit videbimus. Propterea apo
ſtoli dixerunt chriſto luce. xvij. Domine ad
auge nobis fidem.

Dominica ſecunda poſt octauam epiphanie de euangelio ſermo viceſim⁹

Cum deſcendiſſet ieſus de mon
te ſecute ſunt eum turbe multe
matthei. viij. In hoc euāgelio
duplex miraculum a ſaluatore
noſtro factum ſalubriter reci
tatur. Primū fuit mundatio cuiuſdam le
proſi. in principio euangelij. Secundū fuit
curatio paralitici. ibi. Cum autē introiſſet
caphar. Circa primum miraculum ſcꝫ mū
dationem leproſi tria ponūtur. Primo mi
raculum antecedentia. ibi. Cum deſcen. ie.
ec. lepro. ve. ado. eum. Secundo miraculuꝫ
concomitantia. ibi. Extendens ie. man. ait.
Volo. mundare. Tercio miraculum ſubſe
quentia. ibi. Et ait illi ieſus. Vide ne dixe.
ſed vade oſt. te ſacer. ⁊c. Littera plana eſt.

Senſus miſticus.

Miſtice exponendo nota ꝙ per iſtum le
proſum intelligitur genus humanum pec
cato infectum. Quando ergo ieſus deſcen
dit de monte ſue maieſtatis ⁊ factus ē ho
mo. tunc ſecute ſunt eum turbe multe. Ali
qui vt inſtruerentur ⁊ ſequerentur audien
do verba vite vt diſcipuli. Aliqui vt ſana
rentur vt infirmi. Aliqui vt viderēt ſigna.
vt curioſi. Aliqui vt obſeruarent. vt phari
ſei. Anteꝗ enim deſcenderet de monte dei
tatis ſue fieretqꝫ homo. pauci eum ſeque
bantur. quia pauci eum cognoſcebāt. nā ſo
lum iudei. ps. Notus in iudea deus. quādo

ergo factus eſt homo tunc venit ad eum le
proſus id eſt genus humanū peccato infec
tum ⁊ humiliauit ſe mala ſua recognoſcen
do. ⁊ adorauit eum ⁊ ſalutem petiuit. Tria
ergo fecit. Nā venit per charitatem ⁊ deſi
derium paſſibus mentis. ſic eīn ad deū acce
ditur. Adorauit per fidem ⁊ humilitatem.
Salutem petijt per ſpem ⁊ benignitatē di.
Domine ſi vis potes me mundare. quaſi di
cat. poſſe tuum credo ⁊ confiteor. qꝛ credo
te eſſe verū deum. quia omnia potes. ⁊ ideo
vt te deum adoraui. Sed propter benigni
tatem tuā ſalutem meā ſpero. ⁊ ideo mūda
me. quia ſi vis potes me mundare. Et extē
dens ieſus manum ſue virtutis tetigit eum.
dicens. Volo. mundare. i. ſis mundus. impe
ratiui modi ē. q. d. Quid mirum ſi volo te
mundare imo propter hoc ſolum de celo dē
ſcendi ⁊ factus ſū hō vt te tangerē ⁊ cura
rem. Et nota ꝙ ſtatim qn̄ ieſus tetigit ho
minē leproſum qd fuit in cruce. qn̄ factus
eſt ſicut leproſus totus ſāguinolentus ⁊ vl
ceroſus totus. iuxta illud yſai. liij. Repu
tauimus eum quaſi lepro. ⁊ percuſſū a deo
⁊ humiliatū. tūc ſanatus eſt hō. In cuius
figura ieſus voluit tāgerē leproſū ad innu
endum ꝙ qn̄ ipe quaſi leproſus fieret tunc
hō mundaretur. Et hoc eſt quod ſequitur.
Et confeſtim mundata ē lepra eius E
Et nota ꝙ in omnibus mēbris chriſti erat
virtus ſanatiua. Lu. vj. Virtus de illo exi
bat ⁊ ſanabat oēs. Nā manu tangēdo hūc
leproſum ſanauit eū. ore dicendo mattheo
ſequere me ſanauit eū in anima. oculo re
ſpiciendo petrū conuertit eū. pedes cū tāge
rentur a magdalena a peccatis dimiſſa eſt.
dū facies eius ſtaret ſupra ſocrū petri obū
brādo eam febris dimiſit eā. dū emorroiſſa
fimbriā veſtimenti eius tāgeret ſanata eſt.
dum digitum miſit in aures ⁊ os muti loq̄
lam habuit ⁊ auditū. dū ſputo oculos ceci
nati liniuit rehabuit viſum. dū vocē guttu
ris eius audiuit lazarus reuixit. Si ergo a
lepra peccati cupimus ſanari veniam⁹ ad
deum per deſideriū ⁊ charitatē. Jaco. iiij.
Appropinquante deo ⁊ appropin. vo. Ado

remus eū per fidē ⁊ humilitatē. qꝛ credere
oportet ad deū. vt patet ad hebre. iiij. Spe
ramus ſalutē per ſpem ⁊ benignitatē. prop
ter eīn eius benignitatē ſaluteꝫ ſperamus.
Tytū. iiij. Nō ex operibus iuſticie q̄ fe. n.
ſed ſm ſu. mi. ſal. n. fe. Et ſic patēt antecedē
tia ⁊ cōcomitantia miraculum primum.

Moralitas

Moraliter autem nota ꝙ per leproſum
iſtum intelligitur peccator. ⁊ per leprā pec
catū multiplici rōne S Prio rōne fi
gure eorum que deus mādauit per moyſen
circa leproſum obſeruari. Nā vt ptēt leui.
xiij. Leproſo exiſtenti in lepra quinqꝫ pci
piebātur facere. ſ. vt recederet a ſocietate
hoim. vt portaret veſtimēta diſſuta. vt ha
beret caput diſcoopertū. vt haberet os tec
tum. ⁊ vt clamaret ſe imundū. Omnia hec
conueniunt peccatori. H Nā peccator
per peccatū hec quiqꝫ mala incurrit. Pri
mo eīn ſepatur a deo ⁊ a ſocietate āgelorū
⁊ ſanctorū ⁊ a ſocietate fideliū de eccleſia.
de quibus nō eſt merito ſed ſolum numero
⁊ eius habitatio ē cū demonibus ⁊ cū feris
peſſimis. q̄ deuorāt animā in deſerto. i. i mū
do ab omni virtute deſerto. Job. ij. Frater
fui draconū ⁊ ſocius ſtrucionū. Sic nabu
chodonoſor propter peccatū proiectus fu
it ab hominibus. ⁊ factus beſtia cū beſtijs
habitauit. vt patet dan̄. iiij. ps. Hō cū ī ho
nore eſſet nō intel. cōpa. ē iu. in. ⁊ ſi. fa. ē ill.
Et tandē recludet in leproſorio inferni. nā
de celo de paradiſo ⁊ de mūdo expulſi ſunt
peccatores et eis leproſorium in inferno eſt
aſſignatū. Apoca. xxij. Foris canes ⁊ vene
fici. Secundo habet veſtes diſſutas. i. vir
tutes q̄ ſunt veſtes anime. quia virtutes ita
ſunt cōſute in hoīe iuſto vt qui habet vnā
habet omnes. nec vna ſine reliquis haberi
poteſt. Per peccatum autem diſſuitur. qꝛ
peccator poteſt habere fidem informem ſi
ne alijs virtutibus et poteſt habere prudē
tiam ſine alia ſcilicet fortitudine. et iuſtici
am ſine tēperātia prout ſūt ꝟtutes morales

et non infuſe a deo. Tales virtutes q̄ ſunt
diſſute modicum calefaciūt animā. Et ideo
a deo reijciuntur. Apoca. iij. Utinam eſſes
calidus aut frigidus. ſed quia tepidus es in
cipiam te euomere ex ore meo. Qui tales
veſtes habent ſunt viri confuſi turpit val
de. quia nō cooperiunt turpitudinē pecca
torum ſuorum. ſicut vniuerſa delicta operit
caritas. vt dicitur prouer. x. Hoc fuit figu
ratū in eo ꝙ amon rex. i. dyabolus fecit p
cidi veſtes vſq̄ ad nates nūcijs dauid qui
iuerant ad conſolandum eum. Quibus rex
dauid mandauit vt nō redirēt in hieruſalē
ad eum. ſed ſtarent in hiericho. vt patet. ij.
regū. x. Sic dyabolus facit illis qui conſo
lantur eum in eo ꝙ male agunt. qb⁹ diſſuit
et precidit veſtes. et ſunt viri confuſi turpit
valde. Quibus deus mandat. i. prohibet ne
veniant in hieruſalem celeſtē ad videndum
eum. ſed ſtent in hierico. i. in defectu et carē
tia viſionis diuine q̄ eſt pena penarū. Hie
rico enim luna interpretatur in qua defec
tus notatur. Tercio habet caput diſcoptū
id eſt nō habet armaturam dei que cōſiſtit
in virtutibus infuſis et donis ſpūſſancti. Et
ideo ī plio ſpūs ſtare nō poteſt. nec reſiſtere
qn vulneretur et perforet. iaculis enī tēpta
tionum et impulſionibus dyaboli reſiſtere
nō poteſt qn ab ipis vulneretur et ledat. Et
ideo cayn peccator effectus ait. oīs q inue
nerit me occidet me gen̄. iiij. Et ideo quotī
die mortaliter peccat. et de peccato trahitur
ad peccatū. Grego. Peccatū qd per peni
tentiā nō deletur mox ſuo pōdere ad aliud
trahit. Propterea dicit apłs ad ephſ. vj.
Induite armaturā dei vt poſſitis ſtare ad
uerſus inſidias dyaboli. q̄ ſtultū eſt in plio
inerme eſſe. Quarto habet os tectū. q̄ ali
mētum anime. i. verbū dei non ſumit et ſi ſu
mit non retinet. et fit ei abominabile quod ē
ſignum mortis. ps. Omnē eſcā abominata
eſt aīa eorū. et appro. vſq̄ ad por. mortis.
Non ſumit etiā alimentū vite. quia omnia
opera ſua ſunt mortua. nec poſſunt anime
vitam conferre. et ideo fame moritur. Lu.
xv. Ego autem hic fame pereo. Debebat
etiā os contectum portare. quia fetebat os

eius. Sic peccator corā deo et ſanctis eius
fetet. yſaie. xxxiiij. De cadaueribus eorum
aſcendet fetor. Et ideo tanq̄ aſinus et canis
fetens ad foueas inferni proijcitur ī morte.
Hiere. xxij. Sepultura aſini ſepelietur pu
trefactus et proiectus extra portas hierlm.
Luce. xvj. Mortuus eſt diues et ſepul. ē in
inferno. Quinto debet clamare et dicere ſe
immundum. et hoc eſt ſignū ꝙ ſe iuuare nō
poteſt. ſed adiuuari petit. Nā ille q clamat
in anguſtia poſitus auxiliū petere videtur.
peccator enī per ſe poteſt cadere in peccatū
ſed non inde exire. quia eſt ſpūs vadens et
non rediens. vt dicitur in ps. Unde niſi mi
ſericordia dei vel prece alicuius ſancti viri.
vel precibus eccleſie que quotidie pro pec
catoribus rogat. iuuaretur peccator. nunq̄
ad deum rediret. et ideo per deuotam oratio
nem fortiter debet clamare. Job. v. Uoca
ſi eſt. id eſt quia eſt qui te audiat. et ad ali
quem ſanctorū conuertere. ps. Leua. ocu.
meos in mon. id eſt in ſanctos vnde veniet
auxiliū mihi. Sic clamauerunt illi decem
viri leproſi qui ſteterunt alonge et le. vocē
di. Jeſu pre. mi. noſtri. Et ideo mūdati ſut
vt patet. Luce. xvij. Sic clamauit chana
nea dicens. Miſerere mei fili dauid et filia
eius fuit liberata. vt dicitur matthei. xv
Secundo per lepram intelligitur peccatū.
ratione originis et vniuerſalis infectionis.
Originatur enim lepra et cauſatur ex cor
ruptione quattuor humorum. Omnes enī
hūores ſūt ī leproſo corrupti. et iō oīa mē
bra corrūpunt. Sic pctm̄ cauſat ex
corruptiōe et mala diſpoſitiōe quattuor af
fectionū q̄ ſūt ī aīa. q̄ ſūt gaudiū ſpes tior et
dolor. ppt qd aīa efficit leproſa et oēs potē
tie aīe corrūpunt. gaudet eī pctōr de pctis de
qb⁹ nō ē gaudēdū ſ3 flendū. puer. ij. Letāt
cū male. et exul. in re. peſ. Et de qb⁹ ē gau
dēdū ſcz de bonis opib⁹ nō gaudet imo atte
diat ī ipis Job. x. Tedet ani. m. vi. m. Itē
tiet q̄ n̄ ſūt timēda ſcz bona mūdi ne ſibi dēfi
ciāt. et homines mūdi ne ſe ledāt. ps. Illic
trepi. ti. v. n. fu. ti lu. xij. Ne tīeami ab his
q cor. occi. et poſt hoc n̄ ha. amp. qd fa. Et
non timet deum nec ſanctos qui ſunt. ſuper

omnia timendi. Luce. xij. Timete eum qui
poſt oc. mittere habet in gehennam. Item
ſperat in quibus non eſt ſperandum. ſcz in
mundum. qui ab initio fefellit omnes in ſe
ſperantes. yſa. xxxvj. Ecce confidis ſuper
baculum arundineum confractum ſuper
egiptum. id eſt ſuper mundum. qui ē cōfuſio
et tenebra. ſic enim interpretatur egiptus.
Cui cum innixus fuerit homo cōminutus
intrabit manum eius et perforabit eam. Et
non ſperat in bonitate dei et in merito paſſi
onis chriſti. et in oratione ſanctorum ī quo
eſt ſperandum. ps. Sperate in eo omnis cō
gregatio populi. Item dolet de quibus nō
eſt dolendum. ſcilicet de perditiōe pecunie
et honoris. et de morte propinquorum et de
huiuſmodi tranſitorijs. plus dolet dum per
dit numum q̄ cum perdit deum. plus dolet
perdere mundum q̄ celum. plus poſſeſſiōes
q̄ virtutes. plus amicos q̄ ſanctos. plus
corpus q̄ animam. Et de quibus eſt dolen
dum non dolet. ſcilicet de morte anime et de
verberibus peccatorum. prouerbiorum. xxiij
Uerberauerunt me et non dolui. Mirabi
lis error regnat in mundo. quia vt dicit au
guſtinus. Quia moritur homo in corpore
et omnes amici eius conueniunt et plorant
moritur in anima et nullus dolet et nullus
plorat. Sic ergo patet ꝙ quattuor affectio
nes anime ſunt corrupte in peccatore. pro
pter quod dicit boecius. Gaudia pelle. pel
le et timorem ſpemq̄ fugato. nec dolor aſſit
Nubila mens eſt vinctaq̄ frenis hec vbi
regnant. Ex horum autem quattuor corru
ptionibus omnes potentie anime inficiunt
tam interiores q̄ exteriores. Nam volūtas
fallacia bona vult. intellectus falſa cogno
ſcit. memoria malorum recordatur. cor pra
ua cogitat. oculi vana vident. aures inho
neſta audiunt. lingua peruerſa loquit. ma
nus illicita tangunt. et breuiter omnes po
tentie anime ſunt infecte. Tercio per le
pram ſignificatur peccatum ratione opera
tionis et proprietatis. Habet enim lepra ſe
ptem peſſimas actiones in corpore efficere
ſeptem peccata mortalia figurantes. quas
require infra dñica. xiiij. poſt trinitatis in
moralitate ſermonis. Quarto per leprā

intelligitur peccator ratione curationis. q̄
ſolus deus poteſt curare leproſum. et ſimili
ter peccatores. Hoc etiam ibidem require
Et nota ꝙ quinq̄ modis legimus
lepram curatam fuiſſe in ſcriptura. qui ſig
nant quinq̄ modos curationis peccatorū.
Primo aque ablutione. vt lepra naaman.
qui curatus eſt in iordane. vt patet. iiij. re.
v. Et ſignat baptiſmum. in quo omnia pec
cata mundantur. Apoca. j. Qui dilexit nos
et lauit nos in ſanguine ſuo. id eſt in virtu
te ſanguinis ſui qui in baptiſmo operatur
Signat etiam lachrymarum effuſionem in
quibus lota fuit magdalena et petrus. Lu.
xxiij. Egreſſus petrus fleuit amare. ps.
Exitus aquarum deduxerunt oculi mei q̄
nō cuſtodi. legem tuam. Secundo perſone
oſtenſione. vt patet de illis decem leproſis.
quibus chriſtus dixit. Ite oſtēdite vos ſa
cerdotibus. Et fac. eſt dum i. mun. ſunt. lu.
xvij. Et ſignat confeſſionem in qua homo
oſtendit ſacerdoti conſcientiam loco dei. q̄ ē
tante virtutis ꝙ ſtatim vt homo proponit
firmiter confiteri mundatus eſt a culpa et
a pena inferni liberatus. ps. Dixi cōfitebor
aduer. me iniu. me. domino et tu remiſiſti im
pietatem peccati mei. Ex magna ergo mi
ſericordia dei proceſſit. ꝙ tam facilia et effi
cacia remedia cōtra peccata inſtituit. et ho
mo miſer non ſumit ea. Tercio preſentie ſe
paratione. vt lepra marie ſororis moyſi. pro
qua cū moyſes rogaret vt ſanaretur. rn̄dit
dñs ſeparetur primo et maneat extra caſtra
ſex diebus. vt patet nu. xij. Et ſignat excō
municationē. et aliarū penarū eccleſiaſtica
rū irrogationē. que ſunt vt quedā medicine
amare purgantes malos humores. Quidā
hn̄t hūores ita inuiſcatos. i. peccata ita in
fixa aīe per obſtinationē ꝙ nō niſi p fortē
medicinā. i. diſciplinā extirpāt. Job. vj. pec
cata mea ſic ſagitte ī me ſūt. j. cor. v. Decre
ui h⁹modi tradere ī interitū carnis. i. vexa
tionē ſathāe vt ſpūs ſalu⁹ fiat. ī p̄mitiua eccle
ſia q excōicabant ſtatī a demōe vexabāt
Quarto mā⁹ incluſiōe vt man⁹ moiſi q̄ ex
tracta de ſinu moiſi leproſa appuit et rpoſita
ī ſinu ſimilis facta ē carni reliq̄ vt ptēt exo
di. iiij. Et ſignat religionis

ingreſſum. Aliqui cum in ſeculo ſunt valde
leproſi ⁊ peccatores. qui dum intrant reli-
gionem curantur. Sic curatus eſt matthe-
us. dum illam ſanctam ⁊ venerabilem apo
ſtolorum religionem ac conſortium eſt in-
greſſus. Eſt enim religio quaſi quoddam
martyrium. in quo omnia peccata purgan
tur. Quinto tactus impreſſione vt hic le-
proſus. et ſignat penarum ⁊ tribulationum
inflictionem. que ſunt vt quoddam purga-
torum rubiginem conſumens ⁊ animā ru-
tilantem reddens. Eſt autem duplex purga
torium. Unum in vita iſta in quo homo le
uiter tangitur. quia omnis pena in preſenti
leuis ⁊ momentanea eſt. vt dicit apoſtolus
ij. corinth. iiij. In quo hō probatur quaſi
aurum per ignem. an ſit verum aurum. ge-
neſis. xxj. Accede ad me vt tangam te fili
mi. ⁊ probem vtrum tu ſis filius meus.
Aliud purgatorium eſt in alia vita in quo
homo fortiter tangitur ⁊ vt ferrum mixtū
terre. ſcʒ vena ferri. ponitur in igne magno
ad purgandum. Propter quod qui ſūt ibi
miſericordiam a nobis poſtulare nō ceſſāt
Iob. xix. Miſeremini mei miſeremini mei
ſaltem vos amici mei. quia manus domini
tetigit me. Tercio ponuntur miraculum
primum ſubſequentia. quia facto miraculo
dixit ieſus mundato. Vide nemini dixeris.
Et attende ꝙ quāuis hoc verbum ſit in for-
ma precepti. non tamen preceptum fuit.
Quomodo enim ⁊ quare ei precepiſſet vt
nemini diceret cum ſanauerat eum coram
multis turbis. Sed vt daret nobis exem-
plum vt in bonis operibus gloriam homi-
num non quereremus. ideo ſic mandauit.
Glo. Celari iuſſit ⁊ celari non potuit. ſed
dat exemplum. vt ſui ſequaces in magnis
que faciunt lateri velint. ſed vt proſit alijs
prodamur inuiti. Inſinuatur etiam in hoc
vt qui gloriam mundi fugit maxime eā ap
prehendit. vt patet in ſanctis qui ſpreuerūt
gloriam mundi et modo ita exaltantur in
hoc mundo a mundo ⁊ etiam a mundanis
Unde quidam ſapiens. Hoc ſolum habet
huius mundi gloria glorioſum. ꝙ ſe appe-
tentes fugit. ⁊ ſe fugientes appetit. Sequit
Uade oſtende te ſacerdoti. Glo. Mittit ad
ſacerdotem propter humilitatem. vt ſacer-
doti deferat honorem. Ecci. vij. Honorifi
cā ſacerdotes. Specialiter autem exhortat
ad confeſſionem que poſt contritionem in
qua homo mundatur a culpa neceſſaria ē
ad ſalutem. prouer. xxviij. Qui abſcondit
ſcelera ſua non dirigetur. qui autem confeſ
ſus fuerit ⁊ reliquerit ea miſericordiam cō
ſequetur. Sequitur. Et offer munus tuum.
quod precepit moiſes leproſos offerre in te
ſtimonium ſue curationis. vt recipiaris ab
omnibus tanq̄ mundus. Circa quod ſcien-
dum ꝙ vt habetur leuitici. xiiij. in munda-
tione leproſi. id eſt ſi cōtigit ꝙ leproſus mū
daretur a lepra multa debebant obſeruari
Nam ſacerdos debebat exire ad eū extra
caſtra. ⁊ mundatus debebat habere duos
paſſeres viuos. ⁊ aquas viuas. id eſt de fō
te ſcaturiente in quodam vaſe fictili. ⁊ quē
dam baculum de ligno cedrino. ⁊ vermicu-
lum. id eſt quendam filum rubeum. ⁊ ali-
quantulum de yſopo. et ſacerdos debebat
accipere vnum de illis paſſeribus ⁊ inſcin-
dere ei guttur. ita ꝙ ſanguis eius diſtillaret
ſuper aquas illas viuas in vaſe fictili. ⁊ de
bebat accipere vnum alium paſſerem viuū
⁊ ligare ipſum ſimul cum yſopo ⁊ baculo
cedrino cum filo illo rubeo. ita ꝙ fieret ali
quod aſperſiolum quod debebat intingere ī
illis aquis viuis. ⁊ aſpergere leproſum mū
dandum ſepties. ⁊ poſtea debebat ſacerdos
ſoluere iſtum paſſerem viuum. ⁊ mittere eū
auolare in agrum. ⁊ tunc mundandus debe
bat intus redire in caſtra ad conſortiū ho-
minum. ſed non in domum ſuam. ⁊ ibi debe
bat ſtare ſeptem diebus. In capite vero ſe
ptem dierum debebat lauare veſtimēta ſua
⁊ radere omnes pilos corporis ſui. octauo
vero die debebat offerre ad hoſtium taber
naculi duos agnos ⁊ vnam ouem. de q̄bus
fiebat ſacrificium deo. Debebat etiam ap-
portare vas olei de quo ſacerdos debebat
effundere in palmam manus ſiniſtre. et di-
gitum dexterum intinguere in oleo dicto

ſue palme et proijcere verſus altare ſepties
et de reliquo oleo palme manus debebat
vngere aurem autem dextram mundati et
pollices manus dextre ⁊ pedis dextri. ⁊ his
peractis die octauo redibat in domum ſu-
am. Totum hoc erat in figura mundatio-
nis peccatoris que fit in baptiſmo. quia vt
dicit apl'us. j. corinth. xv. Omnia in figura
contingebant illis. In baptiſmo eñ virtuſ
mortis ⁊ ſanguinis chriſti operatur. Que
virtus non applicatur hominibus niſi me-
diante baptiſmo. Unde duo paſſeres ſignifi
cabant duas naturas que fuerunt ī chriſto
ſcʒ diuinam ⁊ humanam. quarum vna ſcʒ
humana fuit mortua. ⁊ ſanguinem eius fu
dit id eſt virtutē ſuā ſuper baptiſmi aquas
quia in eius virtute baptiſmus habet pur
gare peccata. ⁊ hoc ſignificabat paſſer occi
ſus. Alia vero natura ſcʒ diuina non fuit
mortua nec aliq̄d paſſa. quod ſignificabat
paſſer auolare dimiſſus. Tamen baptiſmꝰ
in virtute deitatis chriſti habet efficaciam
infinitam ad omnia peccata delenda. ⁊ ideo
paſſer viuus dimittebatur ī aquas. Lignū
cedrinum eſt lignum imputribile. ⁊ ſignat
chriſti animam immortalem. Uermiculum
vero id eſt filum tinctum vermiculo. id eſt
colore rubeo ſignat carnē chriſti in ſuo ſā-
guine rubricatam. Yſopus vero qui ē her
ba odorifera ⁊ medicinalis multa habens
folia. ſignat multiplicem virtutem paſſiōis
chriſti. Iſta quattuor fuerunt ſimul cōiun
cta. ſcʒ paſſer viuus. id eſt deitas. cedrus. ī
anima chriſti. yſopus id eſt virtus ⁊ opera
tio chriſti. ⁊ vermiculum id eſt caro chriſti
⁊ ſic ligata mittebantur in aquas. et ſacer-
dos aſpergebat leproſum ſepties. quia vir-
tus paſſionis chriſti que procedit a diuini
tate ⁊ a carne ⁊ ab anima non purgat pec-
cata niſi mediante aqua baptiſmi. Uñ eiuſ
virtus non tangit peccatorem niſi per bap
tiſmum aque ſanguinis vel flaminis. Sep
ties autem aſpergebat. ad oſtendendum ꝙ
omnia genera peccatorum que ſunt ſepteʒ
in baptiſmo mundantur. Et inde mundatꝰ
primo reſtituitur habitationi hominum. id
eſt iuſtificatus congregationi fidelium ⁊ ā
gelorum ſed non ſtatim redit in domū ſuaʒ
ſed primo debet facere ſacrificium deo. Do
mus peccatoris mundati ⁊ iuſtificati ē ce-
lum. Hebre. xiij. Non habemus hic manē
tem ciuitatem. ſed futuram inquirimus. ad
quam iuſtificatus non ſtatim vadit. ſed pri-
mo debet facere ſacrificium deo pro mun-
datione ſua. ⁊ tantum beneficium recogno
ſcere. ⁊ debet offerre ī ſacrificium duos ag
nos ⁊ vnam ouem. id eſt geminum amorē.
ſcilicet dei ⁊ proximi. qui ſunt duo agni no
uelli. Iohā. xiij. Mādatum nouum do vo
bis vt diligatis inuicem. Ouis vero ſignifi
cat innocentiam noue vite. quam mūdatus
debet incohare. Et ſic debet deo totū amo-
rem ſuum offerre ⁊ in nouitate ſpiritus in-
nocentiam vite conſeruare. ... non rurſus
... operibus inquinetur. Debet etiā ſe
... portare oleum id eſt habere opera pie
tatis. quod ſepties debet proijci verſus ta-
bernaculum. quia omnia opera bona que
procedunt a ſeptem virtutibus que virtu-
tes procedunt ab oleo. id eſt a gratia ſpiri-
tusſancti. debent tendere verſus celum. qđ
eſt tabernaculum dei non manufactum. id
eſt debent fieri ad honorem dei ⁊ ad edifi-
cationem eccleſie. De quo oleo debet vngi
auris dextera mundati. vt libenter audiat
verba ſancta. ⁊ pollices manus dextere. et
pedis dextri. per manum dextram intelligū
tur opera bona. per pedem dextrum bōa de
ſideria. Omnia enim opera hominis ⁊ deſi
deria debent eſſe vncta oleo leticie ſpirituſ
ſancti in anima deuota. Ecci. ix. Oleum de
capite tuo non deficiet. Sic fecerunt ille
quinq̄ʒ virgines prudentes. ſed quinqʒ fa-
tue non ſumpſerunt oleum in lampadibus
id eſt in operibus ſuis. vt dicitur matthei.
viceſimoquinto. Et ideo lampades earum
extincte fuerunt. id eſt opera earum perie-
runt. Sed manus ſiniſtra. id eſt mala opera
tio non debet inungi oleo pietatis. vt bona
intentione fiat. Uerbi gratia. Ille qui fe-
neratur vt det elemoſinam ⁊ filias mariter
ne fornicentur. vngit manum ſiniſtrā oleo

Et ſimile eſt de omnibus malis que bona intentiõe fiũt. Et poſtq̃ hõ ſic fuerit mũdatꝰ a peccato tũc. vij. die. i. ſeptia etate q̃ ē etas morientiũ lauabiť ⁊ radeť ab oibꝰ pil'. i. ab omnibus miſerijs. ⁊ ſic anima munda et lota d e octauo. id eſt etate octaua. que eſt etas reſurgentium ſimul cum corpore redibit in domum ſuam. id eſt in celum. Et ſic patet primum ⁊ per conſequens p̃mũ miraculum ſcilicet mundatio leproſi. Conſequenter ponitur ſecũdum miraculum ſcȝ curatio paralitici. Circa quod quinqȝ facit euangeliſta. Primo introducit centurionis orationem vel petitionem ibi. Cũ autem intraſſet capharnaum acceſſit ad eum centurio. Secundo curationis promiſſionē ibi. Ego veniam ⁊ curabo eum. Tercio cē turionis fidelem reſponſionem. ibi. Et reſpondens centurio ait. Domine non ſum dignus vt intres ſub tectum meum. ſed tm̃ dic verbo ⁊ ſanabitur puer meus. Quarto ſaluatoris admirationem. ibi. Audiens autem ieſus admiratus eſt. ⁊ ſequentibus ſe dixit. Amen dico vobis non inueni tantam fidem in iſrael. Quinto promiſſiõis impletionem. ibi. Et dixit ieſus centurioni Uade ⁊ ſicut credidiſti fiat tibi. Dicit ergo. Cum introiſſet ieſus capharnaum acceſſit ad eũ centurio. id eſt princeps ſuper centum milites qui erat alienigena natione. ſcilicet vou meus vt dicit gloſa. Sed contra Luce ſeptimo dicitur ipſum miſiſſe ad eum ſeniores iudeorum rogans eum vt veniret. ⁊ poſtea ieſu veniente miſit amicos dicens. Mi ipm non ſum dignus arbitratus vt venirem ad te. Ergo ipe non acceſſit. Et dicendum ſm auguſtinum q̃ non eſt contrarietas. quia illud per noſipos dicimur facere quod per amicos fieri procuramus. Uel corpore forte venit. ſed iudeis tanq̃ familiaribus xp̃i negocium cõmiſit. vt ipi hoc impetrarent. Et ideo lucas dicit ſeniores miſiſſe. Uel vt dicit interlinearis. acceſſit mente ⁊ deſiderio qui modus accedendi ad deum eſt melior. quia ſpũs eſt deus. ⁊ ideo vult q̃ accedať ad eum ſpiritualiter. Acceſſit ergo rogans eum per amicos ſcilicet iudeos qui dixerũ vt patet luce ſeptimo. Dignus eſt vt hoc illi preſtes. diligit enim gentem noſtram et ſynagogam ipe edificauit nobis. Et dixit. Domine puer meus id eſt ſeruus meus iacet in domo paliticus. Cõtra illos q ſtatim ſeruos dum infirmãť emittunt foras. Conſequenter ponitur ꝓmiſſio curationis vbi ait. Ego veniam virtualiter licet non corporaliter. et curabo eum. q2 virtus eius que eſt vbiqȝ iuit illuc q2 ibi nouũ effectum curationis fecit. Ire em̃ incepit ſed corporaliter non puenit. vt dicitur lu. vij. Conſequenter ponitur fidelis reſponſio centurionis. qui ait. Domine non ſum dignus vt intres ſub tectum meum. Nam ⁊ ego homo ſum habens ſub me milites ⁊c. quaſi dicat. Sicut ego ſum ſub poteſtate ⁊ nihilominꝰ habeo ſub me milites qui ad nutum michi obediunt. ita ⁊ tu ſm humanitatem es ſub deo. ⁊ ſm deitatem omnia ſubſunt tibi ⁊ ad nutum obediunt. Et ideo dic tm̃ verbo et ſanabitur puer meus. In quo magna eius fides apparuit. Et ideo quarto ſequitur admiratio ſaluatoris qui audiens tantam fidem in homine gentili admiratus eſt. id eſt ad modum admirantis ſe habuit. faciendo aliquem geſtũ admiratiõis. Non em̃ in euȝ admiratio cadit. q oĩa ab eterno nouit. Et ſeqñtibus ſe cũ admiratiõe locutus eſt dicens. Amen dico vobis. non inueni tantam fidem in iſrael. Sed nonne inuenit maiorē in beata virgine ⁊ in iohanne baptiſta qui ait. Ecce agnus dei; ecce qui tollit peccata mundi. Iohannis primo. Et in petro ⁊ in alijs diſcipulis. qui dixerunt. Tu es chriſtus filius dei viui. Matthei ſedecimo. Et dicendum q̃ facta comparatione verum dicit. quia centurio non audierat prophetias nec vocem patris dei. Hic eſt filius meus dilectus in quo mihi complacui ipſum audite. ſicut iohannes ⁊ apoſtoli. Nec ãgelus fuit ei locutus ſicut beate virgini. Nec viderat eum adhuc mirabilia facientem. Et ideo facta comparatione maiorem fidem habuit. In quo innuitur q̃ gentiles qui eius mirabilia non viderunt. maiorem fidem habituri erãt in xp̃m q̃ iudei qbꝰ tãq̃

filijs panem filiorum dedit in eis virtutes et miracula operando. Et quia ipſi filij cõtumaces et rebelles fuerũt lumini ac patrē ſuũ occiderēt exhereditati ſũt celi hereditate amiſſa et gentiles qui in ipm crediderunt introierunt in regnum in filios adoptati. Et hoc eſt quod ſequitur. Quia multi ab oriēte ⁊ occidente. i. de diuerſis partibus mũdi venient ⁊ recũbent cũ abraam yſaac et iacob in regno celorum. id ē ſicut patriarche propter fidem quã habuerunt in ſpe beatē glorie quieuerunt. ſic gentes in me credituꝛe ad eternã gloriã transferenť ⁊ iudei filij regni eijcientur extra regnũ in tenebras exteriores inferni. propter eorũ incredulitatē ⁊ duriciã cordis ſui. Ultimo ponitur promiſſionis impletio dũ ait ieſus centurioni. Uade ⁊ ſicut credidiſti fiat tibi. ⁊ ſanatus eſt puer eius in illa hora.. Sicut ex dictis patet oratio ⁊ petitio centurionis ex quattuor cõmendabilis apparet. ſcȝ a ſapientia humilitate. fidelitate ⁊ pietate. Hec autēȝ quattuor apud deũ omnē orationem faciũt exaudiri. ℒ Primũ eſt ſapientia. Nã ſapienter petiuit vtpote rem bonam. Nam ſtultum eſt petere quod iure poſſit negari. vt dicit catho. Et tpe congruo ſcȝ quando chriſtus intrauit capharnaũ. id eſt eccleſiã iuſtorũ. Nam capharnaũ interpretatur villa pulcerrima. ⁊ villa pinguedinis ⁊ cõſolationis. que tria optime conueniunt eccleſie iuſtorũ. Ante enim petere ſalutem nihil proderat quin poſt mortem omnes ibãt ad infernum. Petamus ergo ⁊ nos ſapienter quia adhuc ieſus eſt in capharnaũ. matth. xxviij. Ecce ego vobiſcũ ſum vſqȝ ad conſũmationem ſeculi. Mater filiorũ zebedei q̃uis illa eſſet cõiuncta xp̃o tñ q2 nõ ſapiēter petiuit a xp̃o exaudita nõ eſt. Petamuſ rem bonã. Nam ſalomon q2 rem bonã petiuit ſcȝ ſapientiam. fuit plenarie exauditꝰ vt patet. iij. regũ. iij. Secundũ eſt humilitas cũ ait. Non ſum dignus vt intres ſub tectum meũ. Ecci. xxxv. Oratio humiliantis ſe nubes penetrat. Tunc autem homo humiliat ſe in oratiõe qñ peccatorem ſe recognoſcit. Sic recognouit ſe publicanus. non phariſeus. ⁊ ideo ille fuit exauditus et alter condemnatus. Tercium eſt fides. Unde ait. ſed dic ver. ⁊ ſa. pu. m. Iacobi. j. Poſtulet autem in fide nihil heſitãs. quia omnia poſſibilia ſunt credenti. matth. xxj. Si habueritis fidem ⁊c. Quartum ē pietas qua cõpaſſus eſt ſeruo ſuo. ⁊ nõ expulit eũ vt multi faciunt. Si ergo volumus exaudiri cõpatiamur alijs ⁊ cõpatieť deus nobis. ſic cõpatiebatur iob di. Cõpatiebať quondam aĩa mea pauperi. Iob. iij. Et oculus fui ceco ⁊ pes claudo. In eodem xxix. Et deus poſtea cõpaſſus eſt ei. ⁊ reddidit ei omnia duplicata. vt patet iob vlti. c.

Moralitas

Moraliter per iſtum paraliticũ deſignať peccator. cuius conditio prout hic innuiť. apparet miſerabilis quantum ad quattuor ſm quod quattuor mala facit peccator. q̃ ſunt ſeruitus perſone. transformatio nature. infirmitas creature. ⁊ vexatio anime. Primũ eſt ſeruitus perſone. Unde puer meus. id eſt ſeruus meus. Nam peccator efficitur ſeruus peccati. Ioh. viij. Qui facit peccatũ ſeruus ē peccati. ⁊ nõ ſolũ vniꝰ peccati. ſed omniũ q̃ in eo regnant q̃ ligant hominē tanq̃ ſuũ. prouer. v. Funibus peccatorum ſuorũ qſqȝ ꝯſtringiť. Unñ boe. i li. de ꝯſo. ꝓbat q̃ peccator nunq̃ ē impũitus. ſed ſtatim hẽt penã ꝓ peccato ſcȝ ſeruitutē peccati q̃ eſt maxima pena. ſicut libertas ē dulce bonũ. Scdm̃ eſt trãſformatio nature. q2 iacet. Hõ eſt factus rectus. cetera animalia curua. vt ipa ſtatura indicet hoĩ vt debeat contemplari vt dicit poeta. Os homini ſublime dedit celũqȝ videre. Peccator autem peruertit naturam. in terram non in celum reſpiciendo. yſaie. Incuruatus ſum vſqȝ in finem. Hieremie. xx. Uerterunt ad me dorſum ⁊ non faciem. Quia peccator terrena cogitat. terrena loquitur ⁊ terrena operatur. Hieremie. xxij. Terra terra terra audi verbum domini. Et quia homo habet vim amatiuam per quam in illud quod diligit transformatur. Iuxta illud hugonis de ſctõ victore. Scio aĩa mea

ꝙ in illud quod diligis transfoꝛmaris. Id
eſt ꝙ amando terram efficitur terra. que ē
eſt imago dei. ⁊ in deum debuit trāſfoꝛmari.
Augu. Talis eſt vnuſquiſqꝫ quale id quod
diligit. terram diligis. terra es. deum diligis
deus es. ps. Ego dixi dij eſtis. Tercium
eſt infirmitas creature. quia paraliticus.
Paraliſis eſt diſſolutio membroꝝ ſeu ner
uoꝛum non valentium recipere influentiaꝫ
virtutis a coꝛde. pꝛopter opilationem. vel.
pꝛopter malos humoꝛes in ipſis exiſtentes.
quam infirmitatem recte patitur peccatoꝛ.
Nam influentiam coꝛdis eccleſie id ē chꝛi-
ſti qui eſt coꝛ ⁊ caput eccleſie non valet re-
cipere. Sacramenta enim que fluxerunt de
coꝛpoꝛe chꝛiſti pendentis in cruce. vt dicit
augu. non recipit. ⁊ hoc pꝛopter malas af-
fectiōes quas habet in anima a quibus nō
curatur. quia non vult recipere medicinaꝫ.
Et breuiter ad omnia opera bōa peccatoꝛ
eſt valde infirmus. nec ei ſapiunt. nec ea fa
cere poteſt. Quartum eſt vexatio anime
quia male toꝛquetur. Peccatum delectat
coꝛpus. ſed vexat animam. Augu. Iuſſiſti
domine ⁊ ſic eſt vt pena ſit ſibi omnis inoꝛ-
dinatus animus. quando enim peccatoꝛ co
gitat bona que perdidit. mala que fecit. et
periculum quod ei iminet ſi moꝛeretur. niſi
ſit omnino ſtultus valde toꝛmētatur. Iob.
vij. Peccata mea ſicut ſagitta ſunt in me
fixa. Sicut homo toꝛmentatur habens fer
rum in vulnere. ſic peccatoꝛ habens pecca-
tum in anima. Et ſic patet de euangelio.

De epiſtola ſermo. xxj.

Nolite pꝛudentes eſſe apud voſ
metipſos. Ro. xij. Sicut dixit
boecius. pꝛimo extirpanda ſūt
vicia. deinde inſerēde virtutes
Iiere. iiij. Nouate vobis no-
uale. ⁊ nolite ſerere inter ſpinas. Semē em̄
quod inter ſpinas cecidit ſuffocatum fuit.
vt dicit dominus matthei. xiij. Ideo apl's
in hac epiſtola nos hoꝛtatur ad extirpatio-
nem mali. poſtea ad perfectiōem boni. In
qua quidem epiſtola quattuoꝛ facit. Pꝛio
nobis pꝛohibet ne pꝛudentiam inutilem et
pꝛeſumptuoſam poſſideamus. in pꝛincipio
epiſtole. Secundo nos monet ad illud qđ ē
magne perfectionis. vt nulli maluꝫ pꝛo ma
lo reddentes pacem cum inimicis habeamꝰ
ibi. Nulli ma. pꝛo malo. reddentes. Tercio
nos monet vt etiam inimicis bona pꝛebea-
mus. ibi. Si eſu. ini. t. ci. il. Quarto ſubin-
fert generale documentum. quomō in maꝛ
omībus nos geramus. ibi. Noli vinci a ma
lo ſed vince in bono malum. Pꝛimo er
go pꝛohibet ne pꝛudentiam inutilem ⁊ pꝛe
ſumptuoſam poſſideamus ſm̄ ꝙ hoc verbū
dupliciter poteſt exponi. Nam ſi exponitur
Nolite pꝛudentes eſſe apud voſmetipſos. i.
pꝛudentiam veſtram nolite inter vos cōti-
nere. ſed alijs cōmunicare ipſos dirigendo ⁊
oꝛdinando. ſic pꝛohibet nobis pꝛudentiam
inutilem. pꝛouer. xx. Sapientia abſcondi. et
the. inuiſus que vtilitas in vtriſqꝫ. Unde
ille ſeruus piger qui abſcondit talentū dñi
ſui condemnatus eſt. vt dicitur matth. xxv
Si autem exponitur. Nolite pꝛu. eſſe ⁊c. i.
non vos pꝛudentes reputetis. ſic pꝛeſump-
tuoſam pꝛudentiam nobis vetat. vt i ocul'
noſtris pꝛudentes non ſimus. yſa. l. Ve qui
pꝛudentes eſtis in oculis veſtris. id eſt coꝛā
vobiſmetipſis pꝛudentes. Sic ergo pꝛio noſ
admonet vt pꝛudentiam habeamus ⁊ ipſam
alios doceamus. Cum enim pꝛudentia ſit
virtus optima per quam tota vita hoīs
dirigitur. ⁊ ſine qua homo animalibus ſtul
tioꝛ efficitur. cum multa animalia pꝛudētia
dicantur. bonum autem vt dyoniſius dicit
ſuiipſius eſt cōmunicatiuum. pꝛofecto pꝛu-
dentiam habere ⁊ cōmunicare debemus
M Circa quod ſciendum ꝙ pꝛudentia
tria conſiderat. ſcꝫ futura. pñtia. ⁊ pꝛeterita.
Seneca. Si ſapiēs fuerit animus tuus tri-
bus tempoꝛibus diſpenſetur. futura pꝛecaue.
pñtia diſpone. pꝛeterita memoꝛare. Sapiē.
viij. Attingit ergo a fi. vſqꝫ ad finē foꝛ. et
di. omnia ſuauiter ſcꝫ pꝛudentia. Unde illa
ſancta animalia de quibus dicitur ezech. ij
⁊ apoca. iiij. per quem viri euangelici ſignā-
tur erant plena oculis ante ⁊ retro. qꝛ viri
pꝛudentes omnia perſpiciunt. fuatus pñtia

et futura. Pꝛimo ergo pꝛudentiam ha-
bere debemus ad futuroꝛum cautelam et
inſpectionem. quia vt dicit boe. Non enim
quod ante oculos ſitum eſt ſufficit intueri.
ſed rerum exitus pꝛudentia metitur. Exem
plum de ioſeph qui ſeptem ānis fertilitatꝭ
congregauit vt tempoꝛe famis haberet. pec
catoꝛ autem ſicut beſtia non conſiderat niſi
pñtia. Contra quod dicitur ecci. vij. Me-
moꝛare no. tua ⁊ ineter. nō pec. Hanc pꝛu-
dentiam docet nos foꝛmica. pꝛouer. vj. Va
de ad foꝛ. o piger ⁊ conſi. vias eius ꝙ cōgre.
in meſ. ſ. ci. Secūdo debemus habere pꝛu
dentiam ad pꝛeſentium diſpoſitionem. vt. ſ.
ſic vtamur diuicijs ne in paupertatem due
niamus. ſic negociemur vt nō condēnemur
ſic dominemur ne ſeruire cogamur. ſic ho-
noꝛem recipiamus vt non vituperemur.
Omnia iſta cauet pꝛudentia virtus moꝛa-
lis etiam in hominibus mundi. Et multo-
magis pꝛudentia ſpūs virtus diuina i filijs
dei. Nam non vult hic ditari ⁊ delectari ne
in perpetuum paupertatem habeat ⁊ dolo-
rem. iuxta illud Luce. Ve vobis diuitibus
qui ha. hic cōſo. v. In eodē. xvj. Recoꝛ.
fi. quia re. bo. in vi. Sed vult hic depaupe
rari ⁊ cruciari vt homo in perpetuū ſit be-
atus. vt dicit augu. Luce. vj. Beati paup.
ſpū. quō ipſoꝛum ē regnū celoꝝ. Auguſtinꝰ
Domine hic vre. hic ſeca. Item ſic nego-
ciatur vt non condemnetur. ſed optime re-
muneretur. matthei. xxv. Euge ſerue bo. et
fi. quia in pau. fu. fi. ſu. mul. te conſtituam.
Itē dominatur creaturis et vicijs et nūqꝫ
ſeruit. Iohā. viij. Semen abrae ſumus et
nemini ſeruiuimus vnqꝫ. Item in dignita-
te ſic honoꝛe fungitur ꝙ non confunditur.
quia in ipſis non eleuatur ſed humiliatur.
Exemplum de paulo qui poſtqꝫ fuit raptꝰ
ad celum ⁊ a chꝛiſto glorioſe ad apoſtola-
tum vocatus dixit. ego ſum minimus apo-
ſtoloꝛum qui non ſum dignus vocari apl's
j. coꝛinth. xv. Sic etiaꝫ magnus patriarcha
abraam qui poſtqꝫ deus ei locutus fuerat
dixit. Loquar ad dominum meum cum ſim
cinis ⁊ puluis. Gen̄. xviij. Sic mater dei
poſtqꝫ angelus ei locutus fuerat aſſerens
eam ſuper omnia exaltatam vtpote filium
dei parituram dixit. Ecce ancilla domi ⁊c.
Luce. j. Et quia iuxta ſententiam domini
Luce. xiiij. omnis qui ſe humi. exaltabitur
ideo in deo ſpūs pꝛudentis ſūme exaltatur
yſa. lij. Ecce ſeruus meus eleuabit exalta-
bitur ⁊ ſublimis erit valde. Pꝛudentia ve
ro mundi ⁊ carnis omnia hec facit in con-
trarium. ⁊ ideo moꝛs eſt vt dicit apl's Ro.
viij. qꝛ ſolū h vult ditari dlectari honoꝛari
⁊ dominari. ⁊ quid ſequatur non curat. et
mala pñtia fugit. ⁊ non curat incidere i fu
tura. ſimilis equo vmbratico. qui pꝛopter
vmbram in magnum pꝛecipicium cadit et
ſaltat. ſimilis etiam cani poꝛtanti carnes ſu
per pontem qui pꝛopter vmbram carnium
reſultantem in aqua dimittit carnes vt di-
cit eſopus. Omnia enim bona ⁊ mala pꝛe-
ſentia ſunt vmbra futuroꝛum bonoꝛum et
maloꝛum. Et de hac pꝛudentia ⁊ ſapientia
mundi loquitur iacobus in canonica ſua
c. ij. di. Non eſt iſta ſapientia de ſurſum de-
ſcendens. ſed terrena. animalis. dyabolica.
Terrena eſt pꝛudentia auaroꝛum. qui vt
talpa inuoluunt ſe terrenis. ⁊ optime ſciūt
terrena lucrari. Et tales vocat mūdus val
de pꝛudentes. de ſpūalibus enim nihil vidēt
ſicut talpa extra terram non videt lumen.
Animalis eſt pꝛudentia carnalium. q ſciūt
gaudere ⁊ perfrui bonis mundi. et vt aīal
nihil aliud deſiderant. quoꝛum deus venter
eſt. Dyabolica vero eſt pꝛudentia ſuperbo
rum. qui caute dominātur et pꝛudenter ſci-
unt oppꝛimere inimicos ⁊ amicos acgrere
ita ꝙ oppꝛeſſi ab eis vix poſſunt perpēdere
Tales ſignificantur per milites pilati. qui
dicebant chꝛiſto. pꝛophetiſa quis eſt qui te
percuſſit. Luce. xxiij. Et tales mundus ſu
per omnia reputat pꝛudentes. Tales ſunt
pꝛudentes apud ſemetipſos. de quibus hic
loquitur apl's. quia ſunt pꝛudētes apud mū
dum. ſed ipſi ſunt mundus. j. iohā. ij. Omne
quod eſt in mundo. id eſt in hominibꝰ mū-
di. aut eſt concupiſcentia carnis aut eſt cō
cupiſcentia oculoꝛum aut ſuperbia vite.
Tercio. debemus habere pꝛudētiam ad me
moꝛiam pꝛeteritoꝛum. vt ſcꝫ memoꝛemur

quot mala propter peccata hominibus eue-
nerunt vt ab ipſis caueamus. ⁊ quomō deꝰ
iuſtos exaltauit vt ad iuſticiam animemur
Unde ſapiens quidam. Felix qui ex alieno
periculo nouit ſibi cauere. Recordemur eti-
am ꝙ dyabolus ⁊ omnes angeli mali tam no-
biles creature propter vnam ſuperbiam de
celo ſunt ad inferos proiecti. in perpetuum
cruciandi ibidem. Primi parentes ad yma-
ginem dei facti propter gulam ⁊ vanā glo-
riam de paradiſo ad hanc vallem miſerie
ſunt expulſi ⁊ morte ⁊ miſerijs infinitis cū
tota poſteritate ſua addicti. Propter pec-
catū carnis totus mundus preter octo ani-
mas aquis diluuij eſt ſubmerſus. Et pha-
rao cum toto exercitu ſuo ⁊ ſēnacherib cū
centum ⁊ octoginta milibus propter iniu-
rias ⁊ oppreſſiones quas ſeruis dei infere-
bant penitus ſunt extincti. Et pluſꝙ ſexcē-
ta milia filiorum iſrael propter increduli-
tatem ⁊ diffidētiam proſtrata ſunt in deſer-
to ⁊ diuerſis mortibus interempta ⁊ ſolum
duo terram promiſſionis intrauerunt. Nō-
ne propter peccata ⁊ iniuſticias ⁊ diuerſos
dolos regna ⁊ ciuitates deſtructa ſūt. Ubi
eſt troya. vbi eſt niniue. vbi eſt carthago ⁊
babylon. Apoca. iiij. Cecidit babylon illa
magna ⁊ facta eſt habitatio demoniorum.
Ecci. x. Regnum de gente in gentem trāſ-
fertur propter iniuſticias ⁊ diuerſos dolos
Quid ergo fratres putamus nos effugere
iudicium dei ſi peccauerimus ⁊ tantam ne-
glexerimus ſalutem. Ro. ij. Ignoras quō
benignitas dei ad penitentiam te adducit.
Sc͞dm autem duriciam tuam ⁊ impenitēs
cor theſaurizas tibi iram in die ire ⁊ reue-
lationis iuſti iudicij. Ibidem etiā. Ira et
indignatio anguſtia ⁊ tribulatio in omnem
animam hominis operantis malum. Sed
benignitas dei ē peccatoribꝰ nociua. Eccs
viij. Quia nō profert cito ꝯtra malos ſentē-
tia filij hominum abſqꝫ vllo timore perpe-
trant mala. Similiter memorari debemꝰ
quomodo deus iuſtos exaltauit vt eos imi-
temur. Nōne ioſeph factus eſt dn̄s egipti.
qui cuſtodiuit mandatum. Nonne moyſes
conſtitutus eſt deus pharaonis ⁊ dux ſup
populum domini qui negauit ſe eſſe filium
filie pharaonis magis eligent affligi ꝑ po-
pulo domini ꝙ̄ terrene iocunditatis pecca-
tum habere. Hebre. xj. Nōne dauid paſcēs
oues factus eſt rex ſuper populum domini
propter ſuam manſuetudinem. Quid dicā
de apoſtolis piſcatoribus. quorum oſſa re-
ges ⁊ imperatores cum magna reuerentia
oſculantur. Chariſſimi nunquid manus dn̄i
eſt abbreuiata. ⁊ non magis extenta. imo ē
extenta. Sic ergo operemur vt illi. ⁊ ſic ex-
altabimur. ſequamur opera ⁊ ſequētur nos
premia. Et nō ſimus vt cattus qui vult pi-
ſces comedere ⁊ non vult tangere fluuiū.
Dicit augu. ꝙ deus adiutor noſter nō adiu-
uat niſi volentem ⁊ nitentem ſe adiuuare.
Eph. v. Surge qui dormis. exurge a mor-
tuis. ⁊ illuminabit te chriſtus. ¶ Et no-
ta ꝙ prudentia quam habere ⁊ docere de-
bemus quibuſdam animalibus cōparatur.
Et primo per chriſtum comparatur ſpēti.
Matthei. x. Eſtote prudē. ſicut ſerpentes.
Cuius prudentia in quattuor apparet. Nā
ſerpens caput abſcondit. pro eo cetera mē-
bra exponendo. in arto foramine ſe ponit.
vt veterem abijciat pellem: ne incantorem
audiat vnam aurem ad terram figit ⁊ aliā
obturat cauda. Propter inimicicias quas
habet cum homine in cauernis ⁊ deſertis
habitat. Sic ⁊ nos caput noſtrū id ē chri-
ſtum ſumme cuſtodire debemus. ne per pec-
catum abſcidamur ab eo. quin potius mor-
ti nos tradere debemus. quia per talē mor-
tem in perpetuum viuemus. Luce. xvij.
Qui perdiderit animam ſuam id eſt vitam
propter me inueniet eam. Item in arto fo-
ramine ponere nos debemus vt veteris ho-
minis ⁊ conuerſationis pellem deponamus
Eph. iiij. Deponite vos ſm̄ priſtinam con-
uerſationem veterem hominem. Mat. vij.
Contendite intrare per anguſtam portam.
quia arta eſt via que ducit ad vitam. Itē
ne perſuaſionem dyaboli audiamus. vnam
aurem cauda id ē memoria mortis obſtrue-
re debemus. ⁊ aliam terrā id ē conſideratio-
ne proprie fragilitatis. cōſiderātes ex quot
⁊ quātis poteſt homo perire. q enim caſtrū

ſuum luteum ſentit. guerram mouere non
audet. Item cognoſcētes inimicicias quas
cum mundo habemus. ⁊ quomodo nos ꝑ-
ſequi non omittit. iuxta illud ioh̄ā. xv. Si
me perſecuti ſunt ⁊ vos perſequentur. de-
bemus exire de mundo. yſaie. lij. Exite de
mundo popule meus. Secundo pruden-
tia quam habere debemus comparatur ꝑ
ſalomonem quattuor animalibus. Un̄ ait
prouer. xxx. Quattuor ſunt minima terre.
⁊ ipa ſunt ſapientiora ſapientibus. Formi-
ce populus infirmus qui preparat in meſſe
cibum ſibi. Lepuſculus plebs inualida que
collocat in petra cubile ſuum. Regem lo-
cuſta non habet. ⁊ egreditur vniuerſa per
turmas ſuas. Stellio manibus nititur. et
moratur in edibus regum. Iſta quattuor
ſimiliter nos facere debemus vt in conſpe-
ctu dei prudentes nos ſimus. Nam tēpore
meſſis quod eſt tota vita preſens debemus
vt formica fructus bonorum operum con-
gregare. vt inde in futura vita paſcamur.
Ecci. ix. Quodcūqꝫ poteſt manus tua fa-
cere inſtanter operare. quia nec opus. nec
ratio. nec ſapientia. nec ſcientia erunt apud
inferos quo tu properas. Apoc. xiiij. Ope-
ra enim illorum ſequuntur illos. Item cō-
ſiderantes noſtram fragilitatē. et modicam
noſtram virtutem. vt lepus in petra chri-
ſto ſpem noſtram locare debemus. vt i eiꝰ
virtute aduerſa ſuperemus. ⁊ bona opere-
mur. ⁊ premia conſequamur. Philip. iiij.
Omnia poſſum in eo qui me confortat.
yſa. Qui ſperant in domino mutant fortitu-
dinem aſſument pennas vt aquile current.
et non laborabunt. Hiere. xvij. Benedictꝰ
vir qui confidit in domino. et erit dominus
fiducia eius. Item per deſiderium eternoꝝ
ſaltare verſus celum vt locuſte debemus.
ſed ſtatim debemus ad terram reflecti. per
paucorum meritorum et fragilitatis noſtre
conſiderationem. qui enim ſaltat eleuatur i
altum et ſtatim reflectitur verſus terram.
Sic ⁊ nos facere debemus. Exemplum de
pauone qui reſpiciens ſibi pedes ſtatim hu-
miliat deponēs alas. Itē cōſiderātes ꝙ mul-
ta naturalia. ſ. ingenij docilitas et multa alia
bona mundi nobis deſunt. quibus tanquā
alis ſi ea haberemus volare poſſemus. q̄
omnia hec ſunt homini data vt verſus ce-
lum volet et facilius tendat. debemus ma-
nibus niti et in domo regia eterni morari.
Augu. Surgunt indocti et celum vel reg-
num dei rapiunt. et nos cum doctrinis no-
ſtris in infernū dimergimur. Et propterea
dicit apoſtolus. j. corinth. vij. Unuſquiſqꝫ
in ea vo. qua vo. eſt permaneat. Totus em̄
mundus confunditur in eo ꝙ vnus dicit. o
ſi eſſem religioſus ſic facerem. Alius. o ſi nō
haberem vxorem aut filios ſic facerem. et
ſic de alijs. et nullus eſt cōtentus ſtatu ſuo
Omnes enim in quocūqꝫ ſunt ſtatu poſſūt
benefacere. et in domo regis eterni morari
quia ſtellio manibus nititur et moratur in
domibus regum. Simus ergo contenti ſta-
tu vocationis noſtre et in eo nitamur aīas
noſtras ſaluare. quia in quocūqꝫ ſtatu ho-
mo contentatur bene eſt ſibi. et in quocūqꝫ
non contentatur male eſt ſibi. Multa autē
alia ſunt que ad prudentiam nos inuitant.
et prudentiam nos docent. Et ſic patet pri-
mum. ¶ Secundo nos monet ad id
quod eſt magne perfectionis. vt ſcilꝫ nulli
malum pro malo reddentes. pacem cū ini-
micis habeamus. Quod nos docet duplici-
ter facere. ſcꝫ vindictam non requirendo. ⁊
quod eſt perfectius iniuriam nō repellēdo.
ibi. Non voſmetipſos defendentes. dicit er-
go. Non ſitis alicui reddentes alicui malū
conuicij vel alicuius pene pro malo vobis
ab eodem illato. prouer. Non dicas reddā
malum pro malo. expecta dominum et libe-
rabit te. Sed magis ſitis prouidentes bona
facere et non mala reddere. non tm̄ coram
deo qui intus videt. ſed etiam hominibus.
Coram deo debemus bona prouidere tripli-
citer ſcꝫ in cogitatione vt ſit munda. matt.
vij. Ue vobis qui cogitatis inutile. In af-
fectione vt ſit ſancta. Leui. xj. Sācti eritis
quoniam ego ſanctus ſum. Et in intentiōe
vt ſit recta. mat. vj. Si oculus tuuꝰ ſim. fu.
totum corpus tuū lucidum erit. Similiter
coram hominibus etiam tripliciter. ſcꝫ in
habitu ne ſit notabilis. Augu. Non ſit no-

tabilis habitus veſter. In locutione ne ſit
irrationalis. Sermo enim eſt nūcius rōnis
Et ideo ſine ratiōe proferri non debet. Vñ
in ſolum habentibus rationem inuenitur
ſermo. Et ideo de omni verbo ocioſo meri
to homines ſunt rationem reddituri. vt di
citur matthei. xij. Et in operatione ne ſit re
prehenſibilis. Eph. v. Videte quomō cau-
te ambuletis. Et ita prouideatis facere bo
na. ꝙ ſi fieri poteſt aliquo decenti modo ſi-
tis pacem habentes cum omnibus homini
bus. ⁊ hoc quantum in vobis eſt. Aliquā-
do enim nullo modo fieri poteſt. ps. Cum
his qui oderūt pacem erā pacificus. cū lo
quebar illis impugnabāt me grat̄. Hebre.
xij. Pacem ſequimini cum omnibus ⁊ ſā-
ctimoniam. ſine qua nemo videbit deum.
Dein de cum dicit. Non voſmetipſos defen
dentes. monet ad id quod perfectius eſt ſcꝫ
vt iniuria non propulſetur. ſed magis ſuſti
neatur. Et hoc eſt. Non ſitis voſmetipſos
defen. matthei. v. Siquis percuſſerit te in
vnā ma. pre. ei ⁊ alterā. Sed dete locum ire
ſcꝫ vos perſequentis ⁊ affligentis. qđ facit
qui permittit aduerſarium facere qđ vult.
Ecci. viij. Ne ſtes cōtra faciē cōtumelioſi.
Hoc cadit ſub conſilio. Vel date locum
ire dei vt ipſe aduerſarios ⁊ iniuriantes pu
niat. Si eniꝫ vos punitis eos de iniuria vo
bis illata. nō relinquetis locum deo vt eos
puniat in die ire: id eſt in die iudicij. Et no
ta ꝙ vt dicit augu. non precipit hic apl'us
vt ſancti nolint vindicare cum ſcriptum ſit
apoca. vj. Vſquequo domine iuſte ⁊ verax
non vindicas ſanguinem noſtrum qui effu
ſus eſt. ſed precipit vt ſe non vindicent. ſed
relinquent vindictam ire dei. Quid ergo ī
tereſt inter ſanctum et peccatorē cū vterqꝫ
vindictam velit. vt eſt illud. Diligite ini.
ve. benefacite h. q vos odiunt. matthei. v.
Et dicendum ꝙ ſanctus homo magis cu-
pit corrigi inimicum ꝙꝫ puniri. ⁊ cum deus
punit non delectatur de pena inimici. quia
non odit eum. ſed de iuſticia dei. ⁊ quia de-
um diligit hoc ei placet quod deo. Et ſancti
de celo petunt vindictam de inimicis nō vt
delectentur in pena inimicorum. ſed de iu-
ſticia dei. ps. Letabitur iuſtus cum viderit
vindictam. Peccator autem econuerſo. q
ſolum vult puniri ⁊ vexari inimicum et de
correctione non curat ⁊ delectatur de pēa
inimici ⁊ non in iuſticia dei. Sic ergo date
locum ire dei quia ipſe puniet. ſcriptū eſt ei
mihi vindictam ⁊ ego retribuam dicit dñs
in prouer. ſm litteram ſeptuaginta interp-
tum vt dicit glo. Noſtra autem tranſlatio
habet. Ne dicas reddam malum pro malo
expecta dominum ⁊ liberabit te. Et ſic pa-
tet ſecundum. ¶ Tercio monet ad il
lud quod eſt maxime perfectionis. ⁊ ſub ꝯ-
ſilio cadit. vt ſcꝫ bona inimicis prebeamus
Et hoc eſt. Si eſurierit inimicus tu' ciba
il. ſi ſi. potū da illi. yſa. lviij. Frange eſu. pa.
tuū. matthei. x. Qui de. vni ex mi. meis po.
aq̄ fri. a do. vo. q. reci. m. ſ. Et rationeꝫ red
dit huius. quia inimicus per hoc ad chari-
tatem inflammabitur. ⁊ de inimico efficiet
amicus. prouer. xvj. Cum placuerint domi
no vie hominis inimicos eius cōuertet ad
pacem. Et hoc eſt. Hoc faciens carbones
ignis congre. ſu. ca. eius. id eſt charitatem
que ignis eſt congre. ſuper caput id ē ſuper
mentem que eſt caput anime. id eſt occaſio
nes ⁊ quaſi materias diuerſas dabis ei. vt
ad charitatem que eſt ignis inflammetur.
Luce. xij. Ignem veni mittere in terrā. id
eſt charitatem. ⁊ quid volo niſi vt accenda
tur. Hi ſunt carbones vaſtatores igniti q
conſument omnem rubiginem peccatorum
Et ſic patet tercium. Quarto ſubinfert
generale documētum quomodo in omī ma
lo nos habeamus. dicēs. Nolite vinci a ma
lo. ſed vincite in bono malum ¶ Hoc
poteſt intelligi octo modis ſm ꝙ malū oc-
to habet facere. ſcꝫ corrumpere. debilitare
meritum auferre. excecare. tormentare. im-
perfectum oſtendere. contriſtare ⁊ deorſuꝫ
trahere. Primo ſm ſenſum littere. vt ſcilꝫ
proximus nō ſuperet nos malo ſuo. nec cor
rumpat faciendo nos malos ſicut ipſe ē. ſed
nos vincamus bono noſtro malum proxi-
mum. faciendo ipm bonum ⁊ ad bonitateꝫ
trahendo. j. pe. ij. Conuerſationem veſtram
inter gentes habentes bonā. vt in eo ꝙ de-

tractant de vobis tanꝙꝫ de malefactoribus
ex bonis operibus vos conſiderantes glori
ficent deum. Sic vicit cecilia ſponſum ſuū
valerianum. et mater ſancti auguſtini ipm
auguſtinum. Secundo vincimus in bono
malum. quando ipm malum conuertit no-
bis in bonum. quod fit quando ſumus ī ca
ritate fundati. Ro. viij. Dili. de. om. coop.
in bonum. Glo. Etiam malum per occaſi-
onem. vt quando poſt malum et etiā prop-
ter malum quod quis fecit cadendo a cari-
tate poſtea fortius reſurgit et feruētius bo
num operatur. vt dicit apo. ad Ro. v. Vbi
abun. de. ſuper. et gratia. Tercio quando ī
ipo malo quod volebat per impacientiā no
bis auferre meritum. per patientiam meri-
tum augemus. et in malo quod volebat no
bis auferre animam fortiter animam poſſi
demus matthei. xxj. In pa. ve. poſſi. a. ve.
Quantumcūqꝫ enim calefaciat et ferueat
ignis ſi olla eſt plena aqua non frangitur.
Quantumcūqꝫ enim ſeuiret contra vincē-
tium mundus. tamen vincentius per patiē
tiam vicit mundum. et plus potuit ſuſtine
re ꝙꝫ mundus inferat. Quarto quādo per
malum quod volebat pro ſuo furore men-
tem excecare et rationem obfuſcare. iuxta
illud ps. ſupercecidit ignis ſcꝫ tribulatiōis
et anguſtie et non viderunt ſolem. nos illu
minamur. Quod fit quando credimus no-
bis mala euenire vt a domino corripiamur
ne cum hoc mūdo damnemur. vt dicit apo
ſtolus ad corinth. Hiere. Per omne fla-
gellum et dolorem erudieris hieruſalem.
Sic fuit illuminatus dauid qui dixit ange
lo percutiente populum. percute me. ego ſū
qui peccaui. j. re. xiiij. Quinto qñ per ipm
malum quod volebat nos tormentare ⁊ pe
nam irrogare. penas exoluimus peccatorū
vt qñ per famem et ſitim. calorem et frig'.
et alia mala pene que in preſenti patimur.
a penis abſoluimur peccatorum. Hebre. xj
Circuierunt in melotis in pel. capri. egē. ā.
Sic exoluit apoſtolus ī malis que ſibi eue
nerunt penas peccatorum ſuorum. Sexto
quando in malis nō ſolum purgamur a pe
nis peccatorum. ſed etiam perficimur ſicut
aurum in fornace. Sap. iij. Tanꝙꝫ aurū in
for. proba. elec. dominus. mala enim contra
rium volunt facere ſcꝫ hominem infirma-
re ⁊ imperfectum oſtendere. Et hoc eſt qđ
ſathan dicit Job. x. Mitte manum tuā et
tange cuncta que poſſidet. Et idem. Tāge
os eius ⁊ carnem. ⁊ tunc videbis ꝙ in faci
em benedicat tibi. id eſt tunc apparebit ꝙ
non ſit perfectus. ⁊ ꝙ non ſit bonus realit
ſed apparenter. ſed iob vicit in bono malū
quia in ipis malis perfectus apparuit. Se-
ptimo quia non ſolum mala patienter tole
ramus. ſed etiam gloriamur et letamur in
ipis malis que nos premunt. Ro. v. Sed ⁊
gloriamur in tribulationibus. Actuum. v.
Ibant apoſtoli gaudentes a conſpectu cō-
cilij. quō digni habiti ſunt pro no. ie. ꝯ. pa.
Mala enim habent contriſtare. ⁊ ideo dū
in eis letamur nō vincimur a malo. ſed vi
cimus in bono malum. Octauo qñ per ip-
ſa mala que patimur ad regna celorū per-
uenimus. matthei. v. Beati qui perſe. pa.
propter iu. ⁊c. Beati eritis cū ma. vo. ho.
Omnis enim res tendit ad locum ſuū. loc'
autem et fons omnium malorum ē infer-
nus. vbi vmbra mortis ⁊ nullus ordo. ſed
ſempiternus horror inhabitat. Job. x. Et
ideo omne malum inquantum malum tra
hit deorſum. dum ergo in malis et per ma-
la tendimus ſurſum in celo. recte vincim'
in bono malum. et non vincimur a malo.
Cum ergo omnis medicina fiat per cōtra-
rium. quia contraria contrarijs curantur.
tunc non vincimur a malo. ſed vincimus ī
bono malum. quando contrariū operamur
quod habet facere malum. ⁊ ad contrariū
imus ad quod habet ducere malum. Et ſic
patet quartum.

¶ Dominica tercia de euangelio ſermo. xxij.

AScendente ieſu in nauiculam
ſecuti ſunt eum diſcipuli eius.
matthei. viij. Jeſus vt verus
homo hūana opera fecit. ideo
ad tranſeundum de vna parte
ſtagni ad aliam nauicula indiguit. nauicl'aꝫ

aſcendit.⁊ in nauicula obdormiuit. ſed vt
verus deus creaturis imperauit ⁊ obedie-
runt ei.⁊ nullius opus habuit. Et ideo in-
quantum chriſtus erat deus non indigebat
naui.ſed nauis indigebat chriſto ne in fluc
tibus ſubmergeretur .quod per effectum
poſtea patuit. Nec etiam inquantum deus
dormiuit nec dormitauit.ps. Ecce non dor
mitabit neq̄ dormiet q̄ cuſtodit iſrael. De
hac ergo materia preſens euāgelium extat.
In quo quidem euangelio quinq̄ ponit
ſummarie euangeliſta. Primum eſt ieſu et
diſcipulorum eius in nauiculam aſcēſio ad
tranſfretandum.in principio euangelij. Se
cundum eſt maris ⁊ fluctuum concitatio.
ad nauigantes ⁊ nauiculam ſubmergēdum
ibi Et ecce mo.ma.factus ē in mari .ita vt
naui.operi.fluc. Tercium eſt ieſu a diſcipu
lis excitatio.et corundem ad ipm̄ deprecatio.
ad periculum euadendum.ibi. Et acceſſe.⁊
ſuſ.eum dicē. Domine ſalua nos perimus
Quartum eſt ieſu digna increpatio. et ad
mare ⁊ ad ventos eiuſdē imperium ad tran
quillandum.ibi. Et dixit eis. Quid timidi
eſtis mo.fi.⁊ ſur.impe.ven.⁊ mari. Quin-
tum eſt hominum exiſtentium in naui ad-
miratio.⁊ poteſtatis confeſſio.ad omnia co
ercēdum.ibi. Porro ho.tanti nauite q̄ apo
ſtoli vt dicit glo.mirati ſunt dicētes. Qua
lis eſt hic.quia ⁊ genti ⁊ mare obediunt ei.
Quāuis origenes dicit ꝙ non apoſtoli mi-
rati ſunt.ſed homines quorum erat nauicu
la qui cum ipis erant. Primo ergo po-
nitur ieſu ⁊ diſcipulorum eius in nauiculā
aſcenſio ad tranſfretandum. Et hoc ē. Aſcē
dente ieſu in nauiculam. vt ſcz de vna pte
ſtagni vel laci ad aliam tranſiret.ſecuti ſūt
eum diſcipuli eius.cum eo ad eundem locū
ire volentes. Quāuis enim potuiſſet ſuper
mare ambulaſſe ſicut alia vice fecit.vt pa-
tet matthei. vj.quarta autem vigilia noctis
venit ad eos ambulans ſuper mare.tamen
voluit nauigio ad illam terram venire. qa
nunc humana.nunc diuina opera oſtende-
bat.vt ſe verum deum et verum hominem
comprobaret.⁊ vt daret nobis exemplū ꝙ
in his que poſſumus operari per nos nō de-
bemus temptare deum diuine prouidentie
nos committentes et nihil penitus operātes
Nam chriſtus non voluit .ſed cum alijs
nauigauit. Sic et nos debemus ī mari hui
us ſeculi nauigare.et remos accipere et bo
na operari. Multi volūt ſolum volare ad
celum et nihil volunt operari in terra. Cō
tra quos apſus.ij.theſſa.iij. Qui non vult
operari non manducet. Littera plana eſt.
quia hoc euangelium hiſtoriale eſt et non
doctrinale.

Moralitas.

Moraliter autem ad inſtructionem no-
ſtram duo hic videamus ſcz quid per naui
culam et quid per mare ſignificetur. Cir
ca primum ſciendum ꝙ per hanc nauiculā
tria ſignificantur. ſcz eccleſia.religio. crux
chriſti. Notandum ergo ꝙ chriſtus hāc tri
plicem nauem aſcendit.et ſimiliter diſcipli
eius.et omnis perfecte viuens et ad portū
eterne ſalutis deſiderans venire.eandem tri
plicem nauem aſcendere debet.ſcz nauē ec-
cleſie.nauem religionis.et nauem penitētie
id eſt crucem penitētie. Nam et eccleſia mi
litans.et religionis ſtatus.et crux peniten-
tie per nauem poſſunt intelligi. Prima
nauis eſt eccleſia militans.que ratiōe figu-
re nauis per nauem congrue deſignatur.nā
ſicut nauis in capite et in cauda eſt arta et
in medio lata.ſic ſancta eccleſia in pricipio
fuit arta. Exemplum de ſācto marcello pa
pa qui multis annis fuit deputatus ad cu-
ſtodiam animalium. Et beatus vrbanꝰ pa
pa multo tempore in ſepulcris martyrum
latitauit. Hebre.xj. In ſolitudinibus errā
tes in montibus et ſpeluncis et in ca.terre
Similiter in fine tempore antichriſti erit
valde arta.quia vt dicitur matthei. xxiiij.
Erit perſecutio magna et talis qualis non
fuit ab origine mundi. In medio autē ſcz
modo eſt valde ampla et quantum ad nu-
merum.quia multi ſunt fideles. et quantū
ad gaudium.quia patrimonium crucifixi ē
valde in diuicijs et honoribus exaltatum.
et abundant valde tabernacula clericorum
et audacter prouocant deum.cum ipe dede
rit omnia in manibus eorum. Iob.xij. Et

quia vt dicitur matthei.vij. Arta eſt via q̄
ducit ad vitam.⁊ ampla que ducit ad per-
ditionem.ideo in primitiua eccleſia prelati
multi ſaluabantur ⁊ ſanctificabātur. ⁊ mō
multi damnantur ⁊ pauci ſanctificantur.
Hanc nauem chriſtus intrauit tanq̄ domi
nus ⁊ nauclerus qn̄ deſcendit in vterū vir-
ginalem.tūc enim primo fuit de eccleſia mi
litante. Nos autem in hanc nauem intra-
mus quādo ſuper aquas baptiſmi natamus
manat enī hec nauis in magno pelago gra-
tiarum ⁊ donorum ſpūſſancti. Et ideo non
poſſumus ad eam aſcendere niſi ſup aquas
natando. Chriſtus autem hanc nauē intrā
do deſcendit.quia minoratus paulominus
ab angelis in eam intrauit.vt dicit ps. nos
autem hanc nauem intrando multū aſcen-
dimus.quia in filios dei adoptamur. Io.j
Deſcendit .po.f.d.fi. Et quia vt dictū eſt
chriſtus eſt huius nauis dn̄s ⁊ nauclerus.
ideo quando ipſam in baptiſmo intramus
eius fidelitatem iuramus. et dyabolum et
omnem alium dominum abnegamus.quod
facimus cum dicimus in baptiſmo.credis
in deum ⁊ dicit baptizandus credo.abrenū
cias dyabolo ⁊ pompis eius ⁊ reſpōdet ab
renuncio .nā vſq̄ tūc tāq̄ filij ire ad domi
nium dyaboli ſpectabamus. Hec nauis fu
it figurata per archam noe.ad quā omnis
qui intrauit fuit ſaluatus.⁊ qui nō intra-
uit perijt ⁊ ſuffocatus eſt. Sic qui hanc in
trat ſaluatur.⁊ qui non intrat damnatur.
matthei.xvj. Qui crediderit ⁊ baptiſatus
fuerit ſaluus erit. qui vero non crediderit
condemnabitur. In hoc tamen differt hec
ab illa.quia vt dicit chriſ. in illam lupus ī
trauit ⁊ lupus exiuit.homo intrauit et hō
exiuit.nihil enim in illa mutatum eſt. Sed
in hanc homo intrat lupus ⁊ fit ouis dei.
intrat homo ⁊ fit filius dei.et ideo extunc
dicitur chriſtianus filius chriſti. Et nota fi
guram.nam noe miſit foras archā coruum
ſic chriſtus miſit dyabolum extra eccleſiam
Iohā.xij. Nunc princeps huius mūdi eij-
cietur foras. Item noe miſit columbam q̄
redijt ad archam ferens ramum oliue virē
tibus folijs. vt patet gen̄.viij. Sic deus pa-
ter emiſit filium per mortem qui redijt per
reſurrectionem portans ramum oliue.id ē
pacem dei et ideo ait.pax vobis. Iohā.xx.
Virentibus folijs id eſt cum gratijs et do
nis ſpūſſancti.et ideo ait.accipite ſpm̄ſāctū
Hec eſt illa nauis de qua ſalomon prouer
biorum.iij.ait. Facta eſt quaſi nauis inſti-
toris de lon.por.pa.ſu. Nam chriſtus vēit
in eccleſiam quaſi inſtitor ⁊ quaſi negocia-
tor querens bonas margaritas.ſcz animas
hominum precioſiſſimas margaritas.mat.
xiij. Simile eſt reg.ce.ho.nego.q̄.bo.mar.
Que nauis de longe panem noſtrū.i. chri-
ſtum portauit ſcz de celo. Iohān.vj. Ego
ſum panis viuus qui de celo deſcendi. Mi-
rabilis autem inſtitor chriſtus in hac naui
fuit.quia dedit deitatem.⁊ accepit humani-
tatem. De primo.j.iohā.iij. Videte qualē
charitatem dedit nobis deus vt filij dei no
minemur ⁊ ſimus. De ſecundo iohā.j. Ver
bum caro factum eſt ⁊c. Dedit diuicias et
accepit paupertatem. De primo luce.xxij.
Ego diſpono vob.ſicut diſpoſuit mi.pa.m.
regnū vt eda.⁊ bi .ſuper men.meā in re.m.
De ſecundo.ij.corinth.viij. Qui cum eſſet
diues.eg.propter n.eff.eſt. Et breuiter de-
dit omnia ſua bona et accepit omnia mala
noſtra. De primo Ro.viij. Quō nō etiam
cum illo omnia nobis donauit. De ſecūdo
hebre.iiij. Temptatum autem per omnia.
propter quod cantamus. O admirabile cō
mercium creator ge.humani cor.ſu.de vir.
na.dig.eſt ⁊c. De hac autē naue dicit criſ.
Nauigat eccleſia inſtructa fidei guberna-
culo.felici curſu per huius ſeculi mare ha
bens deum gubernatorem. āgelos remiges
choros portans omnium ſanctorum.erecta
in medio ipa ſalutari arbore crucis.in qua
euangelice fidei vela ſuſpendens flante ſpi
rituſancto ad portam paradiſi et ſecuritatē
quietis eterne deducit R Vnde ſi bene
aduertimus octo de hac nāue dicit. Pri
mo quia hoc ſeculum mare tempeſtuoſum
valde habet nauigare.et ideo valde timen-
dum eſt.et cum cautela eundum. Ephe.v.
Videte quō caute ambuletis. Bernardus
Nuſq̄ eſt ſecuritas o fratres neq̄ in celo.

neqȝ in paradiſo multominus in mūdo. In
celo angelus cecidit ſub preſentia deitatis.
Adam de paradiſo de loco voluptatis. Iu
das in mundo de ſchola veritatis. Diſcipu
li etiam fuerūt in periculo in pñtia chriſti.
vt hic patet. Secundo oſtendit ꝙ habet de
um gubernatorem cui mare ⁊ venti obedi/
unt. et ideo multum confidendum eſt. Vñ
a ſanctis dicitur ꝙ hec nauis poteſt cócu/
ti ſed non ſubmergi. quia chriſtus ſemper ē
ibi eam gubernando. matthei. xxviij. Ecce
ego vobi. ſum om. die. vſqȝ ad conſu. ſeculi
Qui et ſi aliquando videatur dormire. tñ
peruigilat ⁊ nobiſcum eſt. yſa. xliij. Cū per
transieris per aquas tecum ero. ⁊ flumina
non operient te. Tercio oſtendit ꝙ āgelos
habet remiges qui eam inter fluctus hui⁹
ſeculi cuſtodiunt ⁊ deducūt. ps. Angelis ſu
is mandauit de te ⁊c. Et ideo multum gau
dendum. phil. iiij. Gaudete in domino ſē/
per iterum dico gaudete. Quarto oſtendit
ꝙ habet choros ſanctorum portare. q ſunt
omni virtute pleni. ⁊ ideo libenter intrādū
quia cum ſancto ſanctus eris vt dicit pſal.
Quinto dicit ꝙ arbor iſtius nauis ē ſaluti
fera crux chriſti. q̄ ſtat ſemper erecta tanꝙ̄
arbor. extenſa tanꝙ̄ artemo ad protegendū
⁊ ideo ſub ipa manendum. quia de ipa vir/
tus mirabilis emanat. ita ꝙ quicunqȝ ſub
ipa manet a nullo poteſt ledi. Quod figu/
ratum fuit ezech. ix. Vbi viro volenti per
cutere hoīes ciuitatis. mādatum eſt ꝙ nul/
lum percuteret ſuper quem videret thau. ſ
ſignum crucis. Sexto dicit ꝙ nauis iſtius
vela ſunt carte euangeliorum que ſunt ple
ne verbis chriſti ſcriptis. ſicut plenum ē ve
lum aere ⁊ vento. Verbum enim nihil ali/
ud eſt niſi aer formatus in gutture loquētis
Iſta enim vela plena ſunt flatu. id eſt ver
bis chriſti que nos docent qua via. quando
quomodo ⁊ quo ſit eundum. ⁊ ideo attenti
us ſunt audienda. Luce. xj. Beati qui au.
verbū dei ⁊ cuſtodiūt illud. Septimo dicit
ꝙ ſpūſſanctus eam ducit. Ioha. iij. Spūs
vbi vult ſpirat. Et ideo vbi ē impetus ſpi/
ritusſancti illuc ⁊ ſtatim eſt eundum. Vñ
ezech. j. de illis ſanctis aīalibus per que vi

ri euangelici deſignantur dicitur. vbicunqȝ
erat impetus ſpus illuc gradiebant ⁊ rote
S. cure ergo ad impetum ⁊ motionem ſpi/
ritusſancti nauigemus. quia ipe ad portum
felicitatis eterne nos ducet. Et octauo ⁊ ꝯ
cluſiue in predicta autoritate dicit. ps Spi/
ritus tuus bonus deducet me in ter. rectā.
In quo portu ⁊ in omni pace ⁊ opulentia
quieſcemus. yſa. xxxij. Sedebit popul⁹ me
us in pulcritudine pacis ⁊ in tabernaculis
fiducie ⁊ in requie opulenta. Secunda
nauis eſt religio que congrue dicitur nauis
quia tria que ſunt ſubſtantialia religionis
ſcȝ obedientia. continentia. ⁊ paupertas ex
cellenter reperiuntur in naue. Ibi enim ē
obedientia prompta. continētia magna. ibi
enim quinqȝ ſcelerati continent. ⁊ pauper/
tas ſumma. quia ibi eſt nihil niſi q̄d defoꝛiſ
apportatur. Hanc nauē chriſtus intrauit
dum ſtetit in mundo. Nā ſubſtantialia reli
gionis perfectiſſime obſeruauit. quia vſqȝ
ad mortem fuit obediens. phil. ij. Exinani/
uit ſemetip. fa. obe. vſqȝ ad mortē. Virgi/
nitatem ⁊ continentiam in ſummo gradu ſ
uauit. ita ꝙ nec primos motus habuit vel
aliquam cogitationem carnalem. Et nota
ꝙ chriſtus habuit ita caſtos mores ꝙ nūꝙ̄
fuit de aduerſarijs de hoc notatus vel ac/
cuſatus vel infamatus vel in ſuſpiciōe ha
bitus. cum de multis alijs fuerit infamat⁹.
⁊ tamen cum mulieribus cōuerſatus ē. ⁊ a
peccatrice tangi ſe permiſit. ⁊ cum maria et
martha frequenter eſt hoſpitatus. ⁊ mag/
dalenam a multis de effuſione vnguēti mo/
leſtatam defendit ⁊ cōmendauit. Pauper/
tatem etiaȝ voluntariam in ſummo gradu
ſeruauit tanꝙ̄ penitus nihil habens. mat.
viij. Vulpes fo. ha ⁊c. Propterea fuit re
ligioſus. quia fuit nazareus que in veteri
teſtamento fuit quedam religio. Et ideo cū
barba longa ⁊ capillis depingitur. Vñ ipe
fuit caput ⁊ inſtitutor omnis perfectionis
⁊ religionis. Illud enim ſanctū collegium
apoſtolorū inſtituit. cui nec prius nec poſt/
ea aliquod aliud potuit in ſanctitate ⁊ om
ni perfectione equiparari. quia in ipo omia
conſilia fuerunt plenarie obſeruata. Et ī

ta quando apoſtoli intrauerunt illam nauē
ad chriſtum ſequendum reliquerunt aliam
nauem ſcȝ cupiditatis. matthei. iiij At illi
relictis continuo retibus ⁊ naui ſecuti euȝ
Sicut enim cum naui religionis nauigatur
ad celum. ſic cum naui cupiditatis nauigat
ad infernum. S Dicitur autē cupidi/
tas nauis propter tria. Primo quia ſicut
nauis ſtat ſuper aquas ⁊ non impletur. ſic
cupiditas ſtat ſuper diuitias ⁊ nō impletur
ſed ſemper ſitit. Ecci. v. Auarus non imple
bitur pecunia. Secūdo quia ſicut nauis fit
cum magno labore. cuſtoditur cuȝ magno
timore. et perditur cum magno dolore. Sic
auarus cum magno labore et multis incō/
modis acquirit diuitias et pro ipis acqui/
rendis vt aranea ſe euiſcerat et conſumit.
Sap. v. Ambulauimus vias difficiles. ps.
Anni noſtri ſicut aranea meditabunt. Itē
cum magno timore et ſolicitudine ipas di/
uitias cuſtodit. Iob. xv. Sonitus terroris
ſemper eſt in auribus eius. et cū pax ſit il
inſidias ſuſpicatur. Boe. Tu qui nūc gla/
dium quemcunqȝ pertimeſcis ſi huius vite
callem vacuus viator intraſſes corā latro/
ne cantares. O preclara mortalium opum
beatitudo quam cum adeptus fueris ſecu/
rus eſſe deſiſtis. Item cum magno dolore
eas amittit. q̄a vt dicit boe. Infeliciſſimuȝ
genus infortunij eſt prius fuiſſe felicem et
poſtea infelicem. Et ideo diuitie dicuntur
ſpine ab ipa veritate luce. viij. quia cogita/
tionum ſuarum aculeis mentem lacerant ⁊
in acquirendo et perdendo vt dicit gregor.
Tercio cupiditas dicitur nauis. quia ſicut
naui de tanto lucro et de tantis mercibus
nihil manet niſi feces et ſentina. ita auaro
de omnibus bōis ſuis et rebus nihil rema/
net niſi tormenta in inferno et putredo ver
mium in fouea. auaro em̄ omnia auferunt
in morte. Nā diuicias auferūt conſāguinei
corpus comedunt vermes. animā aſportat
dyabolus. nihil ergo remanet ei niſi crucia
tus infernalis. Et ideo multū eſt flendum ī
morte peccatoris. cū omnia perdat. Hiere.
vj. Luctum vni. fac t. planc. ⁊c. Tercia na
uis eſt crux chriſti. que dicitur nauis. quia

chriſtum portauit. T Et quia ſicut in
naui bene onerata maxime que de oriente
venit ſunt optima queqȝ. ita in cruce om/
nia bona inueniuntur. quia vt dicit augu.
nullum exemplum bonitatis ⁊ perfectiōis
abeſt a cruce. propter quod dicebat apſus
ad galath. vj. Mihi abſit gloriari niſi ī cru
ce do. no. ⁊c Nam primo ibi apparet maxi/
ma charitas ex parte dei patris qui vnicū
filium ſuum morti tradidit. propter ſeruuȝ
redimendum. Secundo apparet magna fi/
des ex parte virginis glorioſe que morien/
tem filium ſemper deum credidit. Tercio
apparet magna ſpes ex parte latronis. qui
in quendam perforatum denudatum cruci/
fixum tanꝙ̄ in verū deum regem celi ſpera
uit. propter quod nō immerito audiuit ho
die mecū eris in paradiſo. Lu. xxiij. Quar/
to apparet maxima prudentia ex parte ſpi/
ritusſancti qui ſic ſapienter decepit lucifeꝛ
abſcondens deitatem ſub humanitate tāꝙ̄
hamum quem piſcator abſcondit ſub ver/
me. et ſic cepit et percuſſit eum. Iob. xxvj.
Prudentia eius percuſſit ſuperbum. In
eodem. xl. Nūquid capitur leuiathan ha/
mo. Quito apparet magna iuſticia ex par
te chriſti. qui vt iuſta fieret ſatiſſactio fac
tus eſt homo et mortuus in cruce. vt ſicut
homo ī ligno peccauerat ita homo ī ligno
ſatiſfaceret. Et ſicut peccatum hoīs fuerat
infinitum ad omnes perdendum. ita meri/
tum hominis eſſet infinitum ad omnes ſal
uandum. Et ſic iuſticiam magnaȝ exercuit
in cruce ſuper corpus ſuum. pro iuſta ſatiſ
factione hominis. Sexto apparet magna
temperantia deitatis chriſti ſm quam xp̄s
etiam in cruce fuit beatus. et tamē ita frue
batur beatitudine ꝙ ſm humanitatem ma
xime patiebatur. et ita patiebatur ꝙ ſemp
erat beatus. Ecci. xi. In die bonorum ne ſ
inemor ſis malorum et ecōuerſo. Septimo
apparet maxima fortitudo ex parte huma
nitatis chriſti. quia omnia aduerſa patiēter
ſuſtinuit nec in omnibus ē cōmota. yſa. liij.
Tanꝙ̄ ouis ad occiſionem ducetur. Hanc
nauem chriſtus aſcendit in morte vt trāſi/
ret de hoc mūdo ad patrem. In hac naue

ſcꝫ cruce chꝛiſtus pendēs mirabilia docuit
De quibus ſi vis pꝛedicare require in dñi-
ca quinta poſt trinitatis.in ſecundo mem-
bro euangelij. Per hanc nauem ſcꝫ crucē
penitentia deſignatur. Luce.xij. Qui non
baiulat crucem ſuam.id eſt penitentiam.et
ſequitur me non poteſt meus eſſe diſcipłs.
quia ſicut in cruce homo moꝛtificatur ⁊ li
gatur.ſic in penitentia moꝛtificantur mem
bra ⁊ concupiſcentia mala ligatur.gala.ij.
Chꝛiſto confixus ſum cruci.Crux ergo eſt
nauis penitentie. ¶ Deſignatur ergo
penitentia per nauem pꝛopter quinqꝫ rati-
ones quas require infra in do.xix.poſt tri-
nitatis.in pꝛimo membro euangelij. Hec
nauis patitur magnam tempeſtatē ex ven-
tis ſicut hic innuitur. Nam quattuoꝛ vēti
contra eā foꝛtiter flant.de quibus dañ.vij.
Ecce quattuoꝛ venti pugnabant in mari.
Contra quos deus oꝛdinauit ⁊ fecit quat-
tuoꝛ virtutes.tanq̃ quattuoꝛ anchoꝛas vt
nauem penitentie contra omnem ventū ſta
bilirent.que ſunt iuſticia.pꝛudentia.tempe
rantia ⁊ foꝛtitudo. Pꝛimus eſt ventus oꝛi
ens qui ſignat natalem ⁊ pꝛogeniē homis.
que maxime penitentie contrariatur.pꝛop-
ter quod dictum eſt abrae geñ.xij. Egrede-
re de terra tua ⁊ de cognatione tua ⁊ de do
mo patris tui. Vnde ⁊ chꝛiſtus ait. Siqs
venit ad me ⁊ nō odit pa.ſu.⁊ ma. ſuā non
poteſt meus eſſe diſcipulus. Luce.xiiij. qa
ĩnimici hominis domeſtici eius vt ipe xp̄us
dicit matthei.x. Contra hunc eſt anchoꝛa
iuſticie.quia iuſtum eſt ſubditum eſſe deo
magis q̃ parentibus. Deus autem mandat
penitentiam agere.matthei.iij. Penitētiā
agite appꝛopinquabit em̄ reg.ce. Secūdus
eſt ventus occidens. qui ſignat moꝛtem et
defectū carnis.que quottidie tendit ad oc-
caſum.quam quidam longe eſſe credentes
differunt penitentiam agere. Soph.ij. Vox
cantantis in feneſtra ⁊ coꝛuus in ſuperlimi
nari. Qui ventus multos ſubmerſit.⁊ hoc
eſt peſſimū.quia hic ventus ſcꝫ cōſideratio
moꝛtis ſuper omnia deberet impellere na-
uem penitentie. Sicut fuit impulſus quidā
magiſter qui aſcendens cathedram dixit.

Linquo coax ranis.cra coꝛuis.vanaqꝫ va
nis. Ad logicam pergo q̃ moꝛtis non timet
ergo. Contra hunc eſt anchoꝛa pꝛudentie.
que habet conſiderare finē. Ecci.vij. Me-
moꝛare no.tua ⁊ in e.nō pec. Tercius ē vē
tus meridionalis qui ſignat pꝛoſpera mun-
di in quibus penitentia diſſoluitur. Iere.
xxxj. Vſquequo diſſolueris filia vaga. qa
vt dicitur Iob.xxviij. Non inuenitur ĩ ter
ra ſuauiter viuentium ſcꝫ penitentia. Con
tra hunc eſt anchoꝛa temperantie. cuius ē
bona mundi temperate recipere.ſiue hono
res ſiue delitias ſiue diuitias.j.coꝛinth.viij.
Qui gaudent tanq̃ non gau.⁊ qui emunt
tanq̃ non poſſidentes. et qui vtuntur hoc
mundo.tanq̃ non vtentes ſint. p̄s. Diuitie
ſi affluant nolite coꝛ apponere. Quartus ē
vētus aqlonis qui ſignat aduerſa. Iere.j
Ab aquilone pandetur omne malum.quia
ſicut a caloꝛe charitatis oꝛitur omne bonū
ita a frigoꝛe iniquitatis omne malum. In
aduerſis autem penitens per impatientiam
frangitur.⁊ blaſphemat murmurat ⁊ ma-
ledicit. In cuius perſona dicitur Iob.iij.
Maledictus vir qui ānunciauit patri meo
dicens.natus eſt tibi puer maſculus. Con-
tra hunc eſt anchoꝛa foꝛtitudinis. que oīa
mala patienter tolerat.dicens illud Iob.j
Dñs dedit dñs abſtulit .ſic dño placuit ita
factū eſt ſit nomen dñi benedictū. Quantū
ad pꝛedicta duo dicitur in p̄s. Cadēt a late
re tuo mille.id eſt ab aduerſis que nō direc
te ſed ex latere veniunt.⁊ decē milia a dex-
tris tuis.i.a pꝛoſperis que per dexteram de
ſignantur.quia facit peius penitere pꝛoſpe
ritas q̃ aduerſitas. Filij iſrael fuerūt diſſo
luti in maxima quantitate qñ in deſerto ha
buerunt in māna panem angeloꝛū. ⁊ diſci-
puli chꝛiſti fuerunt tempoꝛe paſſiōis frac-
ti in aduerſitate. Dauid in tp̄e aduerſitatis
ſanctum ſe conſeruauit.⁊ tp̄e pꝛoſperitatis
turpiter deliquit. Cum igitur iſta nauis ita
foꝛtiter impellatur a ventis. nihil reſtat niſi
ſi vt deuote clamemus dicentes. dñe ſalua
nos perimus.ſicut apoſtoli fecerūt.⁊ tenea
mus ſupꝛadictas anchoꝛas firmas. Et tūc
chꝛiſtus imperabit vētis ⁊ fiet trāquillitas

magna.j.coꝛinth.x. Fidelis de⁹ qui nō pa.
vos tēp.ſu.id qꝺ po.ſed fa.cū tēp.etiā pꝛo
uen.vt poſ.ſup. Et ſic patet pꝛimum. ¶
Circa ſecundum nota q̄ per mare pñs
ſeculum deſignatur multiplici ratiōe. Pꝛi
mo ratiōe motionis ⁊ inſtabilitatis: Nam
mare nunq̃ quieſcit .ſed fluctuat ⁊ eleuat
⁊ depꝛimitur. Sic mundus nunq̃ quieſcit
quoſdam eleuando ⁊ quoſdam depꝛimēdo
p̄s. Vidi impiū ſuperexaltatum ⁊ eleuatū
ſicut cedros libani ⁊ pertranſiui ⁊ ecce non
erat. Iob.xxx. Eleuaſti me ⁊ quaſi ſupra
ventum ponēs alliſiſti me valde. Boecius
Hunc cōtinuū ludum ludimus ſumma in-
fimis ⁊ infima ſūmis mutare gaudemus .
Secundo ratiōe eiectiōis. Nā mare moꝛ
tuos a ſe ad litus eijcit. Sic mundus eijcit
illos qui ſunt moꝛtui mūdo.nec opera mū
di faciunt.j.coꝛinth.iiij. Tanqꝫ purgamen
ta huius ſeculi facti ſumus oim peripſima
vſqꝫ adhuc. Io.xv. Quia vero de mundo
non eſtis pꝛopterea odit vos mūdus. Viri
em̄ ſpūales nō ſolum eijciūtur de mūdo ſed
etiā perſecutionem patiūtur. Io.xv. Si me
perſecuti ſunt ⁊ vos perſequentur. Ter-
cio ratiōe deuoꝛationis.in mari enim grā-
dioꝛes piſces deuoꝛant minoꝛes. Sic ĩ mū
do potentes paruulos deuoꝛant ⁊ affligūt.
matth.xviij. Tenēs ſuffocabat eū. Abac.j.
Quare nō reſpicis ſuper inique agentes.⁊
taces deuoꝛante impio iuſtioꝛeꝫ ſe.⁊ facis
homines quaſi piſces maris. Viuunt tamē
ſancti viri licet a tyrānis deuoꝛentur ſicut
ionas in ventre ceti. ij. coꝛinth.vj. Quaſi
moꝛientes ⁊ ecce viuimus. Quarto ra-
tione terminationis. mare enim terminum
habet arenam que ē ſterilis ⁊ grauis. Hie
remie.v. Qui poſui arenā terminum mari
Sic finis huius mundi eſt infructuoſitas.
cum onere peccatoꝛū. Ro.j. Quē fructuꝫ
habuiſtis in illis ĩ quibus nūc erubeſcitis
Eccs.iij. Quid habet homo de vniuerſo
laboꝛe quo laboꝛat ſub ſole.nihil em̄ inue-
nit homo in moꝛte niſi opera ſua.ſiue bona
ſiue mala. Apoca.xiiij. Opera enim illoꝛū
ſequuntur illos. Et quia mundus totus in

maligno poſitus eſt.nec opera bona facit .
ſicut ſpina non facit ficus vel vuas. ideo ĩ
fine nihil inuenit niſi onus ⁊ penā peccato
rum.omni ſpe boni fraudatus. Iob. vij.
Conſumpti ſunt abſqꝫ vlla ſpe. Huius ex-
emplum chꝛiſtus recitat de diuite epulāte
qui vnā guttam aque nō potuit habere toꝛ
menta vero multa habebat.vt patet Luc.
xvj. Quinto ratiōe multitudinis pericu
loꝛum. Sunt em̄ in mari mirabilia ⁊ multi
plicia pericula ⁊ de ventis ⁊ de piratis.⁊ d̄
ſcopulis ⁊ ſic de alijs. Ecci.xliij. Qui naui
gant in mari enarrent pericula eius. Sic
mundus iſte totus eſt plenus periculis.ij .
coꝛinth.ij. Periculū fluminum. periculū
latronum.periculū ex genere. periculū ex
fal.frat.peri.ex gen.peri.in ci.peri. in ſoli.
peri.in mari.peri.in ter. Bern. Periculuꝫ
pꝛobat tranſeuntiū raritas. ⁊ pereuntium
multitudo. Pauci valde tranſeūt per hūc
mundum illeſi.⁊ multi periclitātur. Augu.
Ama ſeculum ⁊ abſoꝛbebit te. amatoꝛes
ſuos voꝛare nouit non poꝛtare. Vbi ſūt gi
gantes ⁊ potentes a ſeculo viri famoſi.nō-
ne omnes cum multis periculis perierunt.
Sexto ratione monſtruoſitatis. Nā ĩ ma
ri mirabilia ſunt monſtra. Aliquando in-
uentus eſt ibi piſcis per omnia ſicut miles
armatus in equo. Sic mundus iſte totus ē
plenus hoībus monſtruoſis. Quidam enīꝫ
habent faciē in pedibus ⁊ pedes in capite.
vt omnes auari. Quidam habent duas lin
guas in oꝛe. vt omnes adulatoꝛes ⁊ detra-
ctoꝛes.pꝛouerbioꝛū.xviij. Verba bilinguiſ
quaſi ſimplicia.⁊ ipa perueniunt vſqꝫ ad in
terioꝛa ventris. Quidam habent gladios ĩ
labijs.vt omnes maledici p̄s. Gladius ſub
labijs eoꝛum. Quidam habent multa capi
ta.quia quot vicia regnant in homine.tot
capita ⁊ dominos habet. Quia auaro do-
minatur auaricia.⁊ luxurioſo luxuria ⁊ ſic
de alijs ⁊c. Augu. Malus tot dominoꝛum
ſeruus eſt quot vicioꝛum. Septimo rati
one manſionabilitatis. Nō em̄ mare ē locuſ
ad manendum ſed ad cito tranſeūdū.nullus

enim intrat mare vt ibi maneat. ſed vt cito tranſeat. Ita mundus iſte non eſt locus ad manendum. Hebre. xiiij. Non habemus hic manentē ciuitatem ſed futurā inquirimus Omnes em̄ in hoc mundo ſumus vt hoſpites ⁊ peregrini. qui feſtinare debemus ⁊ ad ciuitatem noſtrā redire. Augu. Nihil aliud eſt tēpus preſentis vite niſi curſus ad mortem. in quo nemo vel paululum ſtare. vel tardius ire permittitur. ſed omnes pari mō vrgemur. Octauo ratiōe incertitudinis Nō enim eſt in poteſtate hoīs exiſtentis in mari ire quo vult. ſed ducitur a ventis frequenter quo nō vult. nec ad portū intentū peruenit ſicut vult. Sic non eſt in homine ſed in ſpūſancto ducente vt ad portū ſalutis perueniat. Ro. ix. Non ē volentis neqȝ currentis ſed miſerentis dei. Et propterea multū orare debemus vt deus vitā noſtrā dirigat in ſalutē. Thobie. iiij Omni tēpore benedic deum ⁊ pete ab eo vt vias tuas dirigat. Nono ratione ſaporis Eſt enim mare valde amarum ⁊ tamē piſcibus maris in eo nutritis valde ſapit. Sic mūdus in rei veritate valde amarus eſt. ⁊ tamē hominibus mundanis valde ſapit. nec eius amaritudinem ſentiunt. imo magnam dulcedinem reputant. ⁊ magnas delicias affluī bonis mundi. Job. xxx. Eſſe ſub ſentibus delicias cōputabant. ps. Btm̄ dixerūt cui hec ſunt. Et hoc ex magna corruptione palati procedit. Habēt enim homines mundi palatum corruptum vt febricitantes. et ideo amarum videtur eis dulce. ⁊ dulce amarum. Augu. Palato non ſano pena ē pānis qui ſano eſt ſuauis. yſaie. v. Ve qui dicitis malum bonum ⁊ bonum malum. ponentes amarum in dulce ⁊ dulce in amarū Decimo ratione voracitatis vel ſatiabilitatis Nā mare omnia flumina deuorat ⁊ nunq̄ redundat vel ſatiatur aquis. Eccl. v. Omnia flumina intrant mare ⁊ mare nō redundat. Sic mundus omnia bona terre conſumit. ⁊ nunq̄ dicit ſufficit. Omne enim qd̄ eſt in mundo aut eſt cōcupiſcentia carnis. aut concupiſcentia oculorum. aut ſuperbia vite. j. Jo. ij. Sed cōcupiſcentia carnis nō ſaciatur delicijs. nec concupiſcentia oculorum diuitijs. nec ſuperbia vite honoribus. ergo mundus nunq̄ ſaciatur. prouer. xxx. Tria ſunt inſaturabilia infernus. id eſt ſuperbia vite. os vulue. id eſt concupiſcentia carnis. ⁊ terra que nunq̄ ſaciatur aqua. id eſt concupiſcentia oculorū diuicijs. Et ſic patet de toto euangelio.

De epiſtola ſermo. xxiij.

Nemini quicq̄ debeatis niſi vt inuicem diligatis. Ro. xiij. In hac epiſtola docet apl̄us. quō omnes ⁊ ſinguli debent ſe hrē adinuicem ſm interiorē affectum qui eſt charitas ſiue amor. nō em̄ ſufficit q̄ homines pacifice ſe habeāt adinuicē ⁊ ſigna dilectiōis oſtēdant. niſi aſſit ⁊ bona voluntas ⁊ dilectio cordis. quia dn̄s noſter chriſtus intuetur corda hominū ⁊ nō ſolū opera. j. Re. xvj. Homines vident que foris patent deus autē intuetur cor. Duo autem facit in hac ep̄la apo. Primo ponit debitum generale. in quo oēs adinuicem obligamur. in principio ep̄le. Secūdo ponit ſolutiuū ſpāle per qd̄ oīa debita exoluere cōprobamur. ibi. Qui em̄ diligit proximū legē impleuit. Prīo ergo pōit debitū generale ī quo oēs adinuicē obligamur. Et hoc ē Nemini qcq̄ debeatis. i. oīb9 reddite debita ⁊ vnicuiq̄ qd̄ ſuū ē ſoluite. ſiue honorem ſiue tributū. Ita tn̄ q̄ non ſitis debitores alicuius niſi in charitate et dilectione. ī qua eſtis omnes debitores adinuicem quia vnuſquiſqȝ tenetur ⁊ debet alterum ſicut ſe ipſum diligere. ergo in debito caritatis omnes adinuicem obligamur. ſemper enī reddenda eſt charitas ⁊ ſemper debetur. In cuius figura ignis ſemper ī altari debebat ardere. vt patet Leuitici. vj. prouerb. xxx. Ignis ſcilicet charitas nunq̄ dicit ſufficit Ambroſius. Nullum tempus eſt in quo nō ſit caritas impēdēda nec cū reddit amittit. ſed potius reddēdo mltiplicat. ⁊ q̄to plus redditur tantomagis augetur. Que reddi non poteſt niſi habeatur nec haberi niſi reddatur. Idem dicit aug. Et ſic patet primū

Secundo ponit ſolutiuū ſpāle per quod omnia debita ⁊ mādata ſoluere comprobamur. Et hoc eſt. Qui em̄ dili. proxi. le. impleuit. Et circa hoc tria facit. Primo proponit intentū ſcȝ q̄ q diligit proximū totā legē implet. Secundo probat ibi. Nā non adulterabis. Tercio concludit ibi. Plenitudo ergo legis eſt dilectio. Primo proponit intentū d. ſic. Debetis inuicē diligere. qr qui diligit proximū legē adimpleuit. Cuius ratio eſt. Nā qui diligit proximū diligit deum. non em̄ diligendus eſt proximus niſi in deo ⁊ propter deū ⁊ ad deū. Siquis em̄ aliter diligeret proximū non diligeret proximū ſed aliquid proximi. puta viciū eius vl̄ diuicias eius. Ex dilectione ergo dei cauſatur dilectio proximi. Sed propter vnūqdq̄ tale ⁊ illud magis vt dicit ph̄us. ergo q diligit proximū multomagis diligit deū. Sed in his duobus mandatis vniuerſa lex pendet ⁊ prophete. ergo qui diligit proximum om̄ia implet ⁊ omnia debita ſoluit. Hic cadit exēplum cuiuſdam ſacerdotis de frācia qui habebat optimū vinū de quo omni mane ⁊ ſero bibebat. ⁊ dicebat q̄ ſoluebat ſibi omnia debita. quia anxias cogitationes debitorum faciebat eū obliuiſcj. Secundo probat intentum ſuum dicens. Nā nō adulterabis. Ubi nota q̄ quedam ſunt precepta affirmatiua quedam negatiua tam ad deum q̄ȝ ad proximū pertinentia. vt patet exodi. xx. Manifeſtū eſt autē q̄ qui diligit deū ⁊ proximū. implet p̄cepta affirmatiua. que ſunt de honore ⁊ reuerentia dei. ⁊ de bono proximi. quia vt dicit grego. probatio dilectionis exhibitio eſt operis. j. Joh. iij. Qui habuerit ſubſtantiā huius mundi ⁊ vi. fratrē ſu. ne. ha. ⁊ clau. viſ. ſu. ab eo. quo. c. d. ē in illo. Johā. xiiij. Si diligitis me manda. mea ſeruate. Similiter qui diligit deum ⁊ proximū cauet ab omni iniuria ⁊ nocumēto eorum ſicut a proprijs malis. quia proximum vt ſeip̄m diligere debet. Sed omnia precepta negatiua ad hoc tēdunt vt homo nec cogitatōne nec locutione nec opere deum vel proximum offendat Et hoc ē quod dicit. Non adulterabis nō oc. nō fura. non fal. te. di. ⁊c. Et propterea dilectio proximi malum non operatur. Item per dilectionē pximi implent precepta iuris naturalis que ſūt Quod tibi nō vis fieri alijs feciſſe caueto. Qd̄ tibi vis fieri alijs feciſſe memento. Mattheȷ. ſeptimo. Quecumque vultis vt faciant vobis homines ead. et v. fa. illis. Nā qui diligit proximū debitū ſibi. ſeruicium impendit. ⁊ a nocumento cauet. ⁊ ideo tercio concludit d. Plenitudo ergo legis eſt dilectio. quia ē plenitudo legis nature ⁊ legis moſayce vt dictum eſt. ⁊ legis euangelice. Johā. xv. Hoc eſt preceptum meum vt diligatis inuicem ¶ Et nota q̄ dilectio dei dicitur legis plenitudo tripliciter. Primo quia mouet omnes virtutes ad implendum opera legis. galath. v. fides per dilectionem operatur. ⁊ ſimiliter alie virtutes. mouet etiam membra. Nā ph̄s dicit q̄ bonum amatum mouet voluntatem. et voluntas mouet membra. Secundo quia conſūmat ⁊ perficit bona opera ab alijs virtutibus incheata. facit enim in bono perſeuerare. j. thi. j. Finis precepti eſt charitas glo. conſūmans ⁊ confirmās. Tercio quia opera aliarum virtutum plena ⁊ fructuoſa reddit. quia ſine ipſa omnino ſunt vacua ⁊ bona. j. corinth. xiij. Si diſtri. oēs fa. m. in ci. pau. ⁊ ſi tra. cor. m. ita vt ar. caritatē au. nō ha. nihil mihi prodeſt. Et ſic patet ſecundum principale. Et ideo circa dilectionem proximi tria hodie videamus. ſcȝ quare proximus ſit diligendus. quō ſit diligendus. ⁊ que faciūt ad trahendum alios ad amorem ſuum. A Circa primū nota q̄ propter ſex debemus proximum diligere. Primo quia deus hoc mandauit in veteri ⁊ nouo teſtamēto. Leuitici. xiij. Diliges amicum tuum vel proximum tuum ſm aliam tranſlationem ſicut teip̄m. Idē dicitur matthei viceſimo. ⁊ Luce decimo. Ex quo patet q̄ ſine dilectione proximi nō poteſt eſſe ſalus. cum ſit maximum mandatorū. et obſeruatio mādatorū ſit neceſſaria

ad ſalutem. matthei. xix. Si vis ad vitã ingredi ſer. man. j. Johã. iij. Qui non dilig. ma. in mor. Secundo quia fraternitas nos compellit. omnes enim ſm corpus vnum patrẽ habemus adam. ⁊ vnam matrem ſcʒ euam Et ſm animam ab vno deo creati ſumus. Malach. ij. Nunquid non pater vnus eſt omnium noſtrum, nunquid non deus vnus creauit nos. Quare ergo vnuſquiſqʒ deſpicit fratrem ſuum. Voluit deus vnicum hominem facere ex quo omnes prodirent. vt omnes ſe diligerent tanq̃ fratres. Non ſic legitur factum in ãgelis ⁊ animalibus brutis. mutua ergo dilectio eſt debitũ naturale a quo nullus abſoluitur quantũcũqʒ vnus hõ ab altero ſoluatur. Sed inter chriſtianos eſt alia fraternitas preter hanc ſcʒ ſpiritualis. de qua dicit ſanctus augu. Omnes quidem fratres ſm ꝙ hoĩes ſumus quãto magis ſm quod chriſtiani, Ad illud quod es homo vnus pater fuit adam ⁊ vna mater eua. Ad illud vero ꝙ chriſtianꝰ es vnꝰ pater eſt deus. ⁊ vna mater eccleſia. Hec fraternitas tanto melior eſt naturali fraternitate. quanto meliorem patrem habet d.ũ ⁊ meliorem matrẽ eccleſiam. Ex quo patet ꝙ chriſtiani plus inuiceʒ debent diligere q̃ extere nationes. Tercio quia exempla nos inducunt ⁊ maxime tria. Et primo nos inducit exemplum dei qui in tantum dilexit hominem ꝙ vnicum filium ſuum fieri conſtituit hominem. ⁊ pro eo redimẽdo ad crucis patibulum deſtinauit. Eph. ij. Propter nimiam charitatem ſuam qua dilexit nos deus cum eſſemus mortui peccatis conuiuificauit nos chriſto. cuius gratia ſaluati eſtis. Secundo nos inducit exemplum ãgelorum qui in tantum nos amant vt hominem donec viuit nõ derelinquant. ſed cuſtodiunt dirigunt ⁊ illuminant. Hebre. primo Omnes ſunt adminiſtratorij ſpiritus propter eos qui hereditatem capiunt ſalutis. Tercio nos inducit exemplum animalium quia vnũquodqʒ diligit ſuum ſimile. vt dicitur eccleſiaſtici. xiij. Quarto debemus proximũ diligere. quia dei ⁊ hominũ placentia hoc perſuadet. Super omnia enim placet deo amor et concordia proximorũ. Eccl. xxv. Diligere proximum ſicut ſe maius eſt omnibus olocauſtomatibus. et ſacrificijs. Hic cadit exemplum illarum duarum cognatarum que ſteterunt ſimul viginti annis. ⁊ valde ſe dilexerunt ⁊ mutuo ſibi obſequebantur. ⁊ nunq̃ verbum aſperum inuicem habuerunt. Et cuidam her. mite magne vite reuelatum eſt ꝙ cũ illis duabus cognatis manſionem in celo eſſet habiturus.

Quinto debemus proximum diligere. quia magnum emolumentum et fructum attrahit et multorum malorum eſt euaſio. quia ſi quis diligit proximum, deus diligit eum et dat ei gratiam ſuam. et exaudit eum in petitionibus ſuis. et dat ei fortitudinem ad vincendum dyabolum et carnem et mundum. et ſuperandum aduerſa et tandem dat ei vitam eternam in qua manet in deo perfecte et deus in eo. j. Johãnis. iiij. Qui manet ĩ charitate in deo manet et deus in eo. Qui autem non diligit manet in morte. per quã ſeparatur a deo qui eſt beata vita animarũ vt dicit augu. Separatur etiam ab omnibus alijs virtutibus. quia dilectio ẽ forma omnium virtutũ. ſine forma autẽ nihil põt conſiſtere. quia forma dat eſſe rei. Separat etiã a merito paſſionis chriſti et omnium ſanctorum. et a bonis omnibus que ĩ eccleſia fiunt. et tandem ſeparabitur a gloria et applicabitur tormentis. matthei. xxv. Diſcedite a me ma. in ig. eter. Eſuri. et nõ ded. m. mãducare. Sexto debemus proximũ diligere. quia in dilectione proximi adimplemus omnia mandata dei vt dictũ eſt ſupra et affirmatiua et negatiua. Et ſic patet primum. B Secundo videamus quomõ proximũ diligere debeamus. Et dicendũ ꝙ dupliciter debemus diligere proximũ ſcilicʒ ſicut deus dilexit nos. et ſicut diligimus nos ipſos. Primo debemus diligere proximuʒ ſicut deus dilexit nos. Johannis xv. Hoc eſt preceptum meum vt diligatis inuicem ſicut dilexi vos. Dilexit autem et diligit nos tripliciter. ſcilicet vehementer. veraciter. et perſeueranter. Sic et nos debemus inuicem diligere. Primo autem dilexit

nos vehementer. Cuius vehementia amoris in quattuor apparet. Et in eiſdem vehementia noſtri amoris ad proximũ ſimiliter apparere debet. Primo vehemẽtia amoris dei ad nos apparet in eo. ꝙ non miſit ſeruũ ſuum vel angelum ad nos viſitandum ĩ infirmitate mortali ⁊ in carcere dyaboli detẽtos. ſed filiũ ſuum vnigenitum. Johãn. iij. Sic deus dilexit mundum. vt fi. ſu. vnigenitum daret. Bernar. Dñe quid eſt homo ꝙ memor es eius. nã mittis ei filium tuum mittis ei ſpũmſanctũ. ⁊ ne quid in curia celeſti vacet in eius miniſteriũ mittis ãgelos tuos. Sic ⁊ nos debemus in ſalutem proximorum noſipos exponere. ad exhortandum ⁊ erudiendum ⁊ obſequendũ. ij. corinth. xij Ego libenter impendam ⁊ ſuperimpendar ipe pro animabus veſtris. Item cum eſſem liber ex omnibus. omniũ me ſeruuʒ feci. vt omnes facerẽ ſaluos. j. corinth. ix. Quidaʒ abominãtur proximos infirmos ⁊ nec videre volunt. ſed chriſtus tetigit leproſum di. Volo. mũdare. Matthei. viij. In cuius figura dicitur lu. x. Samaritanus iter faciens appropinquauit ſauciato qui inciderat in latrones ⁊ alligauit vulnera eius. quem ſacerdos ⁊ leuita pertranſierant ⁊ deſpexerãt Secundo vehementia amoris dei apparet quia mittens filiũ ſuum nobis non aliquid vile vel modici valoris nobis miſit. ſed miſit nobis melius quod poteſt eſſe ſcʒ bonaʒ vitã. Johã. x. Ego veni vt vitam habeãt. ⁊ abundantius habeant. vita enim eſt finis omniũ. Nam mundani pro vita pingui et honorabili corporis omnia faciunt. iuxta illud eccl. vj. Omnis labor hominis in ore eius. Spirituales autem omnia faciũt pro vita anime bõa ad laudem dei. j. corinth. x. Oĩa ad laudem dei facite. Sic ⁊ nos meliora noſtra debemus proximis dare. ſcʒ bonam voluntatem. cõpaſſionẽ cordis. ⁊ amorem. ſuffragia orationũ. ⁊ bona temporalia meliora ⁊ non ſolum panẽ mucidum ⁊ vinum aciduʒ. prouer. xxiij. Prebe m. fili cor tuum. Sic faciebat apſus di. ij. corinth. x. Quis infirmatur ⁊ ego nõ infirmor. quis ſcã. ⁊ ego nõ vror. Sicut eñ patet geñ. iiij Sacrificiũ abel deus reſpexit quia meliora obtulit. et ad ſacrificiũ cayn et ad munera eius non reſpexit. quia peiora obtulit. Tercio apparet vehementia amoris dei. qꝛ nos preuenit amando. gratis eñ nos amauit et nõ ex operibus noſtris. j. Johã. iiij. Inh ap. ca. dei in no. nõ quaſi n. di. deũ. ſʒ qm̃ ip. pri. di. nos. Hiere. xxxj. In charitate perpetua di. te. ideo attra. te mi. Sic ⁊ nos nõ ſolũ diligentes nos diligere debemus. quod ethnici ⁊ peccatores faciũt. ſed etiã inimicos. vt dicitur matth. v. Et debemus proximos preuenire amãdo. Tunc enim carbones charitatis ſuper eorũ capita cõgerimꝰ ⁊ ad amorẽ maxima incentiua prebemus. Quarto apparet vehementia amoris dei. quia de filio ſuo vnigenito fecit hoſtiã pro peccato noſtro delendo. propter quã repropiciatus eſt ⁊ placatus nobis deus. Hebr. x. Vna enim oblacẽe ſcʒ ſui corporis cõſũmauit ſanctificatos in ſempiternũ. Caros ergo deus nos habet. quia care nos emit. ſ. precioſo ſanguine vnigeniti ſui. j. petri. j. Non auro vel argento redempti eſtis. ſed precioſo ſanguine agni incõtaminati. Sic ⁊ nos debemꝰ de corporibus noſtris hoſtiã deo facere. ipa in proximorũ obſeqa ↄſumẽdo ⁊ morti ſi neceſſe eſt exponendo. Roma. xij Obſecro vos per miſericordiam dei vt exhi. cor. ve. ho. vi. ſanc. deo placentẽ. Eph. v Ambulate in dilectione ſicut ⁊ chriſtus dilexit vos ⁊ tradi. ſemetipm pro vo. obla. et ho. deo. Si ei olim deus placabatur hoſtia mortua. multomagis nũc hoſtia viua. Vñ de noe legitur geñ. viij. ꝙ deus odoratus ẽ odoreʒ ſacrificij eius. ⁊ ait. Nequaq̃ vltra maledicaʒ terre propter homines. Et nota ꝙ deus habuit pro bono ꝙ abraam voluit filium yſaac ſacrificare deo. Et ait. Quia feciſti hanc rem. nec pepercisti vnigenito tuo propter me. benedicens benedicam tibi et multiplicabõ te. Et multomagis habet pro bono ſi homo ſeipſum ſacrificat propter deum in obſequium proximorum.

Secundo nos amat chriſtus veraciter. Diligere autem veraciter. eſt quãdo diligimus perſonam propter bonum

ſuum.⁊ non propter comodum noſtrum q vocetur amor honeſtus ſiue amor amicitie Sic nos chriſtus dilexit.q: bonorũ noſtrorum non indiget.Sic ⁊ nos debemus proximum diligere propter ſeipm ⁊ nõ propter ſua qualis eſt amor cõcupiſcentie ſiue vtil. qñ ſcꝫ aliquẽ amamus q: eſt nobis vtilis. vel q: ab eo bona ſperamus.qui nõ eſt verus amor. Talis eſt amor hominũ mundi. vera autẽ amicitia nõ eſt penſanda tẽporalibus cõmodis.ſed gratuito amore portãda vt dicit ſeneca. Jtẽ veraciter tũc amamus qñ amamus perſonã in bonũ virtutis ei⁹. ⁊ vicia deteſtamur nec perſonis cõdeſcẽdimus vt vicijs implicẽtur.quia vt hic dicit Dilectio proximi malum nõ operatur. Auguſtinus. Sic diligendi ſunt homines. vt eorũ non diligãtur errores. Tullius. Nulla eſt excuſatio ſi amicitie cauſa peccaueris. Bernardus. Sãctiat lex amicitie.vt ne rogemus res turpes.nec faciamus rogati. ſic ⁊ chriſtus dilexit nos. Nã matri filiorum zebedei male rogãti nõ cõdeſcẽdit quis eſſet eius amica.vt patet mat.xx. Tercio amauit nos xp̃s perſeuerãter. Jo.xiij. Cũ dilexiſſet ſu.q erãt in mũ.in fi.di.eos. ſic et nos debemus ꝓximũ diligere. puer. xviij. Omĩ tp̃e diligit qui amicus eſt. Quidã diligunt ſolum tp̃e ꝓſperitatis. Ecci.vj. Eſt amicus ſocius menſe.⁊ nõ permanet in die neceſſitatis. Boecius. Quem felicitas fecit amicum.infortunium faciet inimicum.

¶ Secundo debemus diligere ꝓximũ ſicut noſipos.qd̃ ſex modis exponitur. Primo debem⁹ diligere proximũ ſicut noſipos vt diligamus in proximo qd̃ debemus diligere in nobis. Jn nobis autẽ debemus diligere naturã noſtrã q̃ eſt imago ⁊ ſimilitudo dei.proprio ſanguine filij dei redẽpta.⁊ ido valde carã eã debemus habere. Debemus etiã in nobis diligere gratiam ⁊ virtutes.⁊ bona opera.⁊ nõ vicia ⁊ peccata.⁊ hec eadem debemus diligere in proximo. Secundo debemus diligere proximũ ſicut ⁊ nos.i. ex quo nos.ſcꝫ ex charitatis affectu ⁊ effectu ⁊ nõ ex cõcupiſcẽtia carnis. Eodẽ mõ proximũ ex charitate debemus diligere. et nõ ex aliqua mala cõcupiſcẽtia.vel ratiõe partis q: ẽ ſocius i aliquo malo. Tercio debemus proximũ diligere ſicut nos.i.in quo nos ſ.in deo ⁊ nõ in mũdo.i puritate ⁊ non i prauitate. Quarto debemus diligere ꝓximũ ſicut nos.i.ꝓpter qd̃ nos.ſ.ꝓpter deũ ⁊ nõ ꝓpter aliqd̃ cõmodũ tp̃ale.finis ei dilectiõis nr̃e ⁊ fruct⁹ debet eſſe ip̃e deus.vt ip̃e ſit tota merces nr̃e dilectiõis.geñ.xv. Ego ero mer.t.ma.nis. Quĩto debem⁹ diligere proximũ ſicut nos.i.ad qd̃ nos.ſ.ad gratiã in p̃nti ⁊ glãm in futuro.nec nos nec ꝓximũ ad aliquẽ aliũ finẽ diligere debem⁹. puta ad regnãdũ vel gaudendũ vł aliqd huiuſmodi. Ecci.xij. Time deũ ⁊ mã.e.obſ.hoc ẽ em̃ ois hõ.i.hic ẽ finis oim hoim. q: vt dicit augu. Deus fecit hoies vt deũ cognoſceret.cognoſcẽdo amaret.amãdo poſſideret.⁊ poſſidendo frueretur. Sexto debem⁹ proximũ diligere ſicut nos.i.quõ nos.ſ.ſuper res tp̃ales ⁊ corpus noſtrũ ꝓpriũ ſꝫ infra deũ.plus ei debemus diligere ſalutẽ ꝓximi q̃ꝫ bõa tp̃alia.⁊ etiã plus q̃ꝫ corp⁹ propriũ.⁊ debemus parati eſſe ſi neceſſe eſſet ⁊ corpus ⁊ bõa noſtra ꝓ ſalute aĩe ponere.ſ. proximi qui ergo ſic diligit ꝓximũ ꝑfecto legẽ impleuit.⁊ malũ nõ operat̃ Et nota ꝙ noĩe ꝓximi intelligit̃ ois hõ vt dicit augu.

Tercio videamus q̃ faciũt ad attrahẽdũ alios ad amorẽ ſuũ.⁊ dicẽdum ꝙ ſex. Primũ ẽ modeſtia ſmonũ. Ecci.xx. Sapiẽs in verbis amabilẽ ſe facit.grẽ aũt fatuoꝝ effundẽtur.multũ ei loqñtes ſũt multũ diſplicibiles q: multũ effũdũt. puer.x. Jn multiloquio peccatũ nõ deerit. Propterea orauit dauid d. Pone dñe cuſtodiam ori meo. Secundum ẽ ſimilitudo in conuictu.vt hõ ſciat ſe conformare bonis moribus aliorũ. et nõ ſit ſingularis in domo. Ecci.xiij. Omne animal diligit ſibi ſimile. Tercium eſt virtus in operibus. Virtuoſi enim multũ diliguntur etiam a malis.et hoc quia ſunt boni.quia virtus eſt que bonum facit habẽtem.et opus eius bonum reddit vt dicit ph̃s. Bonũ autẽ eſt quod omnia appetunt vt dicit idem ph̃us tullius. Nihil eſt virtute amabilius. nichil quod magis alliciat

ad diligẽdum. Unde eos quos nunq̃ꝫ vidimus diligimus audita virtute. Hiero. Et quos ad cõtemplationem ſui roma nõ traxit vnius hominis ſcꝫ titiliuij fama perduxit. Unde ſuper omnia homo qui vult diligi debet conari eſſe bonus. Quartum ẽ fidelitas in cõmiſſis. Ecci.xxxiij. Si eſt tibi ſeruus fidelis ſit tibi quaſi anima tua. om̃e em̃ rarũ carũ Et q: fidelitas rara ẽ ideo cara. Hiere.ix. Omnis hõ a proximo ſuo ſe cuſtodiat.⁊ in omni fratre ſuo non habeat fiduciã.q: ois vir ſupplantãs ſupplãtabit ⁊ ois frater fraudulenter incedet. Quintũ eſt mutua obſeq̃a ⁊ bñficia. Sapiẽs. Hoc tp̃e obſequiũ amicos et veritas odiũ parit. Uñ iacob qñ voluit ſibi recõciliare fratrẽ ſuũ eſau ⁊ amicũ ſibi facere miſit ei munera d.placabo eũ muneribus q̃ p̃cedũt. Geñ xxij. Multe amicicie recõiungũtur ⁊ multe paces fiunt ꝓpter munera. puer.xviij. Donũ hoĩs dilatat viã eius.⁊ añ principeſ ſpaciũ ei facit. Sextũ ẽ p̃ueĩre amãdo. Auguſtinus. Nulla ẽ maior ad amorẽ ĩuitatio q̃ꝫ p̃uenire amãdo.⁊ nis ẽ durus animus q ⁊ ſi diligat̃ dilectionẽ nolit impẽdere ſalteꝫ nolit repẽdere. Et idõ in obſequijs ⁊ beneficijs p̃uenire debemus ſi cupimus adamari. Et ſic patet totum de epiſtola.

Dominica quarta d̃ euãgelio ſermo.xxiiij

SImile eſt regnũ celorũ hõi q ſeminauit bonũ ſemẽ in agro ſ. matth.xiij. Sicut dicit grego. regnũ celorũ idcirco terrenis rebus ſimile dicit̃. vt ex his q̃ animus nouit ſurgat ad ĩcognita. quaten⁹ exẽplo viſibiliũ ad inuiſibilia ſe rapiat. Et ideo chriſtus veniẽs ſp̃ualem vitã ⁊ glãm nos docere frequẽter in parabolis loq̃bat̃. Animus em̃ hoĩs aſſuetus terrenis eleuat ſe difficulter ad inuiſibilia. Et ꝓpterea multi ph̃i errauerũt ſenſũ trãſcendere nõ valentes.nã celeſtia corpora primo mouentia et oia diſponẽtia eſſe dixerũt.⁊ ipa tanq̃ꝫ deos adorãda hõies docuerũt. xp̃s aũt aliã cauſam aſſignat vt ſuꝑ hoc euãgeliũ p̃tẽt q: vere in parabolis loq̃bat̃. vt ſcꝫ hũiles ⁊ fideles qui in his q̃ ſunt fidei intellectum ſuuꝫ captiuent.credentes ſimpliciter qd̃ eccleſia docet.miſteria dei ꝑ fidei lumẽ cognoſcãt. ⁊ eis a ſp̃uſancto reuelentur. Superbi aũt ⁊ infideles qui nolũt ſe ſubijcere diſcipline exercẽtur ſui erroris recipiẽtes mercedem. Uñ ſuꝑ hoc euãgeliũ diſcipulis q̃rentibus quare in parabolis loq̃retur rñdit dñs. Uobis datũ ẽ noſce miſteriũ dei. ceteris autẽ ĩ parabolis. vt videntes nõ videãt ⁊ audiẽtes nõ intelligãt. Et ideo xp̃s qñq̃ꝫ in parabolł loq̃batur. Jn hoc aũt euãgelio q̃dã parabola ꝯtinetur doctrinã cõtinẽs valde magnã. Jn qua quidẽ parabola quinq̃ꝫ per ordinẽ declarãtur. Primũ eſt diuine bõitatis affluẽtia.q: bonũ ſemen ſeminauit.in principio euãgelij. Secundũ eſt hũane ſalutis negligentia ⁊ dyabolice fraudis operatio. q: dormierũt hõies ⁊ dyabolus zizania ſeminauit ibi. Cũ aũt dor.ho.ve.inimi. Tercium eſt rectorice vel rectorie potẽtie ignorantia.q: vñ zizania agri habent ignorar. ibi. Cum autem cre.her.⁊c. Accedẽtes autem ſerui patriſſa.dix.ei. Domine nõne bonum ſemen ſeminaſti in agro tuo. vñ ergo habet zizania. Quartũ eſt diuine longanimitatis patientia.quia vtraq̃ꝫ vſq̃ꝫ ad meſſem creſcere mandauit dimitti.ibi. Serui autem dixerunt.vis imus ⁊ colligimus ea. Quintum eſt magne equitatis iuſticia. q̃a zizania ⁊ triticum ſecundum vtriuſq̃ꝫ decentiam recondi iuſſit.ibi. Colligite primũ zizania ⁊ alligate ea faſciculos ad comburendum ⁊c. Primo ergo ponitur diuine bonitatis affluentia. quia ſeminauit bonũ ſemen. Et hoc eſt. Simile eſt regnum celorum homini qui ſeminauit bonum ſemen ĩ agro ſuo ⁊c.id eſt ſimile eſt negociũ eccleſie que regnum celorum dicitur .vt dominica viceſima poſt trinitatis dicetur. Uel negocium dei qui regnum celorum dicitur ad eccleſiam ſimile ẽ huic negocio ſeminatoriſ qd̃ fuit vł eſſe potuit.nõ ei ꝯpatio h̃ ẽ ꝑſõe

ad perſonam ſed negocij ad negocium. Et quia totum hoc euangelium ē in parabol. Ideo eſt totum miſtice exponendum. Et qꝛ contraria iuxta ſe poſita magis eluceſcunt. vt dicit phs. ideo de bonitate ſeminatoris ⁊ malicia ſuperſeminatoris inſimul proſequamur quãuis nõ eodem membro ponãtur

D Nota ergo circa primū ꝙ ille ſeminatoꝛ ſcꝫ deus pater in ſex agris bonum ſemen ſeminauit. In quibus omnibus preter ſextum dyabolus lolium vel zizania ſuperſeminauit. Eccl. xxxiij. Unum contra vnū bonum contra malum. Et nota ꝙ zizania in ſingulari eſt feminini generis ⁊ declinat hec zizania huius zizanie. In plurali vero eſt neutri generis ntō hec zizania. gtō horum zizaniorum. vnde eſt nomē ⁊ eroclitum. Primus ager eſt celum empireū. in quo deus naturam angelicam ſemiauit. que eſt optimum ſemen et omni perfectione completa. et nulla alia creatura ſic ad dei bonitatem et perfectionē appropinquauit. Unde apoſtolus dicit de chriſto Heb. ij. Vidimus eum paulominus ab angelis minoratum. In hoc ergo agro dyabolus zizaniam ſuperſeminauit. ſcꝫ ſuperbiā magnam. quia deo equipari voluit. in eo ꝙ bonitatem ſuam voluit a ſeipõ habere. yſaie. xiiij Qui dicebas in corde tuo. in celum aſcendam. ſuper aſtra celi exaltabo ſolium meum. ſedebo in monte teſtamenti in lateribus aquilonis et ſimilis ero altiſſimo.

Secundus ager eſt paradiſus deliciarum. in quo deus ſeminauit bonum ſemen. ſcilꝫ humanam naturā ſex maximis excellentiis dotatam. Nam erat immortalis vt poſſet non mori. Unde nec infirmitas aliqua eā occupaſſet. nec ignis vel aqua vel aeris intemperies vel aliquid aliud eam leſiſſet. nec dyabolus in eaꝫ intrare potuiſſet. Erat dominans omni creature inferiori. omnia eñ inferiora ſibi ad nutum obediſſent. et terra et arbores ad votum fructificaſſent. Erat in ſe valde ordinata et nūq̄ꝫ caro dominata eſſet. Erat plena ſcientia et ſciētiam ſine labore ī poſterum habuiſſet. Erat deo grata et accepta per virtutuꝫ et donorū poſſeſſionem. Et erat ad regnum ſine labore et dolore viuendo ventura. In hoc agro dyabolus ſuperſeminauit zizania ſcꝫ inobedientiam. vanā gloriam et gulam. gen̄. iij. Nequaq̄ꝫ moriemini ſed eritis ſicut dij ſcientes bonum et malū.

Tercius ager eſt mundus in quo deus ſeminauit multa bona ſemina ſcꝫ multitudinem et diuerſitatem creaturarum. in quo hõ valde inſtruitur ſuum creatorem ad agnoſcendum et per conſeqñs ad amandū. Nā in creaturarū productiõe cognoſcitur dei omnipotentia. In creaturarum ordinatione dei ſapiētia. In creaturarū gubernatione dei prouidentia. Et in iparum perpetuatione dei permanentia. qa effectus nõ eſt melior et durabilior ſua cauſa. In hoc agro dyabolus ſuperſeminauit zizania ſcꝫ magnā diſcordiam et magnā miſeriam ⁊ magnā deceptionē. Hec enim tria in omnibus animalibus reperiūtur et maxime in hominibus ī quibus ē maxima diſcordia et briga. quilibet eñ vult eſſe dñs ⁊ ſuā voluntatē facere. ⁊ ideo inuicē ſe expellunt ⁊ occidūt. Nõ enim pugnāt ꝓ iuſticia ⁊ veritate. ſed pro ambitu honorū ⁊ ꝓ appetitu diuiciarū. Iac. iiij. Unñ bella ⁊ lites in vobis. nõne ex cõcupiſcētijs vrīs q̄ militāt in mēbris vrīs lingatis ⁊ belligerātis. Itē ē ī hõibus magna deceptio. qlibet eī nititr̄ aliū decipe ⁊ ſupplātare. ꝓuer. Ois ēptor dicit malū ē malū ē. ⁊ cū receſſerit gliat. Hiere. ix. Ois hõ a ꝓximo ſuo ſe cuſtodiat ⁊ in oī frē ſuo nõ hēat fiduciā. mich. vij. ab ea q̄ dormit ī ſinu t. cuſtodi clauſtra oris t. qꝛ filius ɔtūeliā facit pr̄i. ⁊ filiā ɔſurgit aduerſus mrēm ſuā. ꝓpterea dic̄ apl̄s ad eph̄. v. Uidete quõ cau. ā. Itē ē ī hõibus mag miſia. cū miſia eī naſcimur. cū miſia viuimus ⁊ cū miſia morimur. ⁊ ī valle miſerie habitamus. ⁊ iõ. puer naſcēs incipit a ploratu ſue calamitatis ꝓpħia. Nõdū loqtur ⁊ ſtatim ꝓphetat vt dicit augu. Eph̄. v. Redimentes tp̄s qm̄ dies mali ſūt. Ex quo adā lapſus ē ⁊ de paradiſo expulſus omēs dies mali ſunt et pleni miſeria. vt dicit idem Auguſtinus. Iob. xiij. Homo natus de muliere breui viuens tēpore repletur mu. miſijs

Quartus ager eſt anima homīs. in quo deus bonū ſemen ſeminauit ſcꝫ ſuam ſimilitudinem in eſſentia ⁊ potentijs. ⁊ ſuā bonitatem in gratijs ⁊ virtutibus ⁊ ſpūſſancti donis. yſa. xj. Requieſcet ſuper eū ſpūs dñi ſpūs ſapientie ⁊ intellectus ſpūs ſcientie et pietatis. ſpūs conſilij ⁊ fortitudinis. ⁊ replebit eum ſpūs timoris dñi. In hoc agro dyabolus ſuperſeminauit peſſimam zizaniam ſcꝫ concupiſcentiam malorū. Nā anima inſtigata a carne mala concupiſcit. ⁊ illicita deſiderat. gen̄. viij. Senſus eñ homīs et cogitatio humaī cordis proni ſūt ī malū ab adoleſcētia ſuā. Itē rebellionē viriū iferioꝝ ad rationem. Ro. vij. Uideo aliā legem in membris. rep. le. men. mee. Et habitationeꝫ viciorum. vt imago dei in ipa ſit totaliter transformata. ⁊ ſit imago ceſaris ⁊ nõ dei. ⁊ que debuit domus dei eſſe. efficiatur habitaculum demonum. Lu. xj. Tunc vadit ⁊ aſſu. ſep. ali. ſpūs nequi. ſe ⁊ ingreſſ. ha. ibi.

Quintus ager eſt eccleſia militans. ī quo deus ſeminauit bonū ſemen. ſcꝫ verbi predicationem. vt homo de credendis ⁊ agēdis inſtruatur. peccatorum remiſſionem. vt homo de manu dyaboli liberetur. corporis ſui manducationem. vt homo in dei amore cõſeruetur. et medicinarum. id eſt ſacramentorum eccleſie exhibitionem. vt homo ab omni infirmitate ſanetur. Et nota ꝙ iſte ē ager acheldemach enpt⁹ ſanguine ieſu xp̄i in ſepulturam peregrinorum. id eſt ſanctorum qui ſe peregrinos reputant in hoc mūdo. Hebre. xj. Confitentes quia hoſpites ⁊ peregrini ſunt ſuper terram. Sepulcruꝫ autem malorum eſt infernus. Luce. xvj. Mortuus eſt di. ⁊ ſepul. in inferno. Et ideo patrimonium chriſti crucifixi vocatur eccleſia. In iſto agro ſemiauit dyabolus peſſimam zizaniam. ſcilicet hereticam prauitatem cum multis erroribus. Symoniacam malignitatem. cū multis muneribus. Sciſmaticam diuiſionem. cum multis ſeditionibus. Et malam temporalium adminiſtrationem cum multis tribulationibus. ſecūdo machabe. vj. Nam templum luxuria et cõmeſſationibus erat plenum et ſcortantium cum meretricibus. Altare etiā pleuū erat illicitis q̄ legibus prohibebātur

Sextus ager eſt beata virgo. in quo deus ſemīauit verbū ſuū diuinū ⁊ eternū cū plenitudīe gratiarū ⁊ virtutū. Terra illa quondā inculta facta ē vt ortus voluptatis. Hic eſt ager plenus cuius fragrantiā deus pr̄ ſentiens. benedixit ei. Hec ē terra bõa ⁊ optia q̄ attulit fructū cēteſimū ſexageſimū ⁊ triceſimū qꝛ ⁊ virgo ⁊ nupta ⁊ vidua fuit. In hoc agro dyabolus nūq̄ꝫ potuit aliqd̄ malū ſeminare. cañ. iiij Tota pul. es ami. m. ⁊ ma. nõ ē in te. Et ſic patet ꝙ deus vicit dyabolum in ſemis ꝓpagatiõe. qꝛ bonū ē potēti⁹ malo. nec dyabolus tantū abūdat in malo quantū deus in bono. Et ſic patet primū

Secūdo ponit hūane ſalutis negligentiā ⁊ dyabolice fraudis operationeꝫ. Sed opera dyaboli in precedenti membro ſunt dicta in zizaniarū ſuperſeminatiõe. ⁊ ideo ſolum de hūane ſalutis negligētia videamus. q̄ in hominū dormitiõe notaī. Ubi nota ꝙ hõ mirabiliter ē negligens circa ſalutē ſuā. ⁊ nimis circa ipam dormit. . E Sed ꝓpter quattuor dormire nõ debet Primo qꝛ ē in fortiſſimo ꝓlio ɔſtitutus. in quo hõ habet cū diuerſis pugnare. qꝛ inimici eius nõ dormiunt ſcꝫ demões. ſed ſemper inſidias machinantur. Iob. xxx. Qui me cõmedūt nõ dormiūt. j. pe. v. Sob. eſto. ⁊ vi. qꝛ aduerſa ve. dya. tā. leo ru. cir. q̄. quē deuo. cui reſiſti. for. in fide. Et hoc ē qd̄ h̄ dicitr̄. Cū autem dormi. hoīes. i. qñ tp̄us aptū eſſet ad tēdēdū laq̄os. qd̄ tūc ē qñ hoīes incaute ſe hñt nec de ſalute ſua curāt. tūc eñ dormiūt. obſuat eñ tp̄s ⁊ locū ⁊ cõplexionē ⁊ modū ⁊ oportunitatē vt melius poſſit hoīes cape. ⁊ tūc tēdit laq̄os ⁊ inſidias parat vbiq̄ꝫ ac etiā in medio tritici. i. inter ipa bõa. q ſub ſpē boni frequēter mala facit operari. vt vſurarius ſub ſpē pietatis feneratur interdum vt maritet filias et nutriat filias ne malam arripiant viam. ij. corinthi. xj. Ipſe enim ſathanas transfigurat ſe in angelum lucis. geneſis. xxx. Scit enim dominus quia quacūq̄ꝫ die comederitis ex eo aperientur oculi veſtri. Quaſi dicat. Comedite ſecure. quia

ex hoc ſequetur bonum ⁊ non malum. Et
hoc eſt quod hic dicitur. Et abijt. glo. id eſt
abſcondit ſe vt occultiſſimus. Et ideo nul
lo modo eſt dormiendum. cum inimici no
ſtri nō dormiant. pſ. Ecce non dormitabit
neq; dormiet qui cuſtodit iſrael. Cuius ra
tionem aſſignat bernardus. Quia non dor
mit neq; dormiet qui impugnat iſrael. geñ.
xxxi. Fugiebat ſomnus ab oculis meis dix
it iacob. Item in hoc prelio ē proditio. quia
caro que deberet animam adiuuare prodit
eam. ⁊ nititur eam tradere in man⁹ inimi
corum. galath. v. Caro concupiſcit aduer
ſus ſpūm. Stultus autem eſſet qui i caſtro
fortiter oppugnato vbi ſciret proditores
eſſe obdormiret. ⁊ ſtultior qui in gremio p
ditoris obdormiret. Exēplum ſamſonis q
dormiuit in gremio dalide. que tradidit cū
in manus philiſtinorum inimicorū ſuorum
qui ligauerunt ⁊ excoculauerunt eū. ⁊ fece
runt eum molere vt iumentum. vt patet iu
dicum. xvj. Dalida eſt caro. quando autem
homo dormit in ſinu carnis. id ē ſatiſfacit
eius voluptati ⁊ in eius amore letat. ⁊ ne
gligit eius deſideria refrenare. tunc tōdetur
omnibus virtutibus ⁊ omnibus bonis. et
traditur in manus demonum. qui faſciunt
ei oculos ne videat quo ducitur ⁊ mala q̄
eſt paſſurus. ſicut faſciatur ſuſpendendus.
⁊ faciunt eum molere. id eſt de peccato in
peccatum circuire. pſ. In circuitu impij ā
bulant. Qui ergo ſic dormiunt cōfundentur
Hi re. iij. Dormiemus in cōfuſione noſtra
Propterea dicit apoſtolus. j. ad theſſa. v.
Non dormiamus ſicut ⁊ ceteri. ſ; vigilem⁹
⁊ ſobrij ſimus. Eph. v. Surge q dormis. et
exurge a mortuis ⁊ illuminabit te chriſtus
Secundo non debemus dormire. quia tē
pus vigilie eſt valde breue. ⁊ tempus getis
erit perpetuum. Iob. xiiij. Breues di. ho.
ſunt. j. corinth. vij. Hoc autem dico fratres
tempus breue eſt. Reliquum eſt vt q ha
bent vxores tanq; non habentes ſint. et qui
flentes tanq; non flentes ſint. ⁊ qui gaudēt
tanq; nō gau. ⁊ qui em. tan. non poſſidētes
⁊ qui vtun. hoc mundo tan. nō vtantur. Et
quid eſt tota vita pñs vnius hoīs reſpectu
eternitatis future. certe nihil. pſ. Quō mil
le anni ante ocu. tu. tan. heſter. di. q preterijt.
Et ideo chriſtus reprehendit petru dicens.
Symon dormis non po; vna hora vigilare
mecum. matthei. xiiij. Tercio non debe
mus dormire quia non ē locus aptus neq;
tempus diſpoſitum dormitioni. Locus non
eſt aptus quia totus mundus eſt plenus ſe
cibus peccatorū. j. Iohā. v. Totus mun
dus in maligno poſitus eſt. Plenus preſſu
ris tribulationum. Iohā. xvj. In mundo
preſſuram habebitis. in me autem pacem.
Tempus non eſt diſpoſitum. quia nox pre
ceſſit ⁊ aurora gratie iam veīt. vt deinceps
bonis operibus intendamus abiectis ope
ribus tenebrarum. Ro. xiij. Nox preceſſit.
dies au. appropin. abijciamus ergo ope. te.
⁊ indua. ar. lucis. ſic vt in die ho. ābulem⁹
yſa. lx. Surge ⁊ illuminare hieruſalem. q2
venit lux tua Quarto non debemus dor
mire. quia ſemper in morte ſumus. mat. iij
Iam ſecuris ad radicem arboris poſita ē.
Multa pericula ſemper nos circūdant. in
quibus ſemper ſumus in morte. Propter
quod cantamus. Media vita in morte ſu
mus. Et quis poſſet dormire dum deberet
ſibi caput amputari. ⁊ dato q̄ nullum peri
culum immineret. tamen ſero mortis fortiſ
ſime appropinquat. ⁊ ianua celi eſt aperta.
⁊ ianitor clamat vt cito eamus alias ianua
claudetur nobis. matthei. xv. Media noc
te clamor factus eſt ecce ſpon. ve. exi. ob. ei
⁊ q̄ para. er. intra. cū eo ad nup. ⁊ clau. ē ia.
nouiſſi. vero ve. ⁊ re. vir. d. Dñe dñe aperi
nobis. At ille ait. Amen dico vobis neſcio
vos. Vigi. itaq; ⁊c. Et ſic patet ſecūdum.
Tercio ponitur rectorice poteſtatis igno
rantia F Ignorabant enim rectores
⁊ prelati vnde zizanie hereſum naſcantur i
populo ⁊ hoc propter tria. Primo quia
dormiunt ⁊ non conſiderant populum ſibi
commiſſum. ideo intrat et exit lupus ⁊ nō
perpendunt. Contra quos prouerbi. xxvij.
Diligenter attende vultum pecoris tui tu
aſq; greges conſidera. Ezech. iij. Fili hoīs
ſpeculatorem dedi te filijs iſrael et audies
verbum ex ore meo et āñūciabis eis ex me

Quod ſi dicente me ad impium morte mo
rieris et tu non ānunciaueris ei. ſanguinem
eius de manu tua requirā. Non enim cōſi
derant oues niſi qñ debent tonderi. et tunc
conſiderant diligenter. dicentes cum filijs
heli ſacerdotis. j. re. ij. Dabo mihi carnem
vt coquam ſacerdoti. nunc dabis alioquin
tollam vi. Secundo quia neſciunt conſi
derare et non ſolum neſciunt zizaniā here
ſum diſtinguere. ſed nec fidem quam prote
ſtantur et de cuius patrimonio viuunt ag
noſcunt. niſi ſicut ſimplices ſeculares. Nec
articulos fidei diſtinguere ſciunt. yſa. lxvj.
Speculatores eius ceci omnes. In eodem
xxiij. Erit ſicut populus ſic ſacerdos. Et
ideo ſunt merito repellendi. Oſee. iiij. Quia
tu ſcientiam repuliſti. repellam et ego te ne
ſacerdotio fungaris mihi. Periculoſum ē
valde de ignorantia et negligentia prelato
rum. quia vt dicitur matthei. xv. Si cecus
ceco ducatum preſtat ambo in foueā cadūt
Sunt enim dñici gregis cuſtodes a lupis
circūdati. Sunt nauis eccleſie naucleri inſ
fluctus mundi euntes. Et ſunt domus dei
hoſtiarij a tyrānis et hereticis obſeſſi. iſtis
autem tribus generibus hominum eſt val
de periculoſum dormire. Unde dauid cu
ſtos populi dei dicit. Si dedero ſom. oculis
me. et pal. me. dormi. et requi. t. me. prouer
biorum. vj. Feſtina diſcurre et ſuſcita ami
cum tuum ne dormitent palpebre tue.
Tercio quia non ſunt viri ſpūales. ſpūalis
enim diiudicat omnia vt dicit apl's. j. cor. ij
Si ſpūaliter viuerent ſcirent zizania conſi
derare. Et hoc eſt quod hic dicitur. Cū cre
uiſſet herba et fructum feciſſet tunc appa.
et ziza. Glo. Cum homo ſpūalis eſſe cepe
rit tunc diiudicat omnia. Niſi enim ex com
paratione virtutum vicia non cognoſcunt
ſicut cecitas non cognoſcitur niſi per viſu;
Quando ergo homo creſcit in ſcientia et
virtute tunc videt vicia aliorum. Sicut ei
palatum infectum non poteſt iudicare de ſa
poribus. ſic homo vicioſus de vicijs. Cum
ergo herba creſcit ⁊ fru. fe. tūc appa. ziza.
id eſt cum viri catholici eccleſiarū rectores
creuiſſent in vita et doctrina. vt Augu. et
Hiero. et ceteri tunc apparuit ⁊ fuit cog
nitum peſtiferum dogma hereticorum. añ
autem non cognoſcebatur. ſicut zizania nō
cognoſcitur niſi ab expertis dum eſt parua
in herba. Sed chriſtus vnde hoc contigit
oſtendit d. Inimicus homo ⁊c. id eſt dya
bolus. qui ideo dicitur inimicus homo. q2
per homines fidei chriſtiane inimicos hec
zizania hereſum ſeminauit. Unde ſicut hō
malus dicitur dyabolus. ita dyabolus dicit
homo malus. Non enim dyabolus niſi per
homines malos ſeminare zizania poteſt
G Ubi nota q̄ ex tribus naſcitur zi
zania viciorum in anima hominis. ſcilicet
ex malicia inimici qui importūe nos temp
tat. ⁊ qui ſagaciter ſpargit eam in terra. et
ex pinguedine terre. quando ſc; caro delici
oſe nutritur. In terra enim pingui ⁊ humi
da nimis creſcunt male herbe ⁊ ſtāt [illegible]
⁊ ramne. Et ex negligentia cuſtodis q debe
ret claudere aditum inimico ne poſſet in
trare. deberet corpus macerare ⁊ deſiccare.
ne vicia pullularent ibi. ⁊ deberet ſarculo
confeſſionis malas herbas extirpare. prouer
biorū. xxiiij. Per agrum pigri hoīs trāſiui
⁊ ecce totum repleuerant vrtice. id eſt pru
ritus carnalis concupiſcentie. ⁊ operuerūt
ſuperficiem eius ſpine. id eſt ſolititudines
diuitiarum. que ſpine dicuntur. ⁊ maceria
lapidum erat deſtructa. id eſt omnes virtu
tes diſſipate. Hec eſt terra de qua dicitur
geñ. iij. Spinas ⁊ tribulos germinabit tibi
Et hebre. vj. Terra proferens ſpinas ⁊ tri
bulos reproba eſt. ⁊ maledictioni proxima
cuius conſūmatio in cōbuſtionem. H
Tria enim debemus facere ne zizania vici
orum in anima noſtra regnet. ſc; claudere
aditum ſuggeſtionibus inimici. ⁊ maccra
re carnem. ⁊ eradicare zizania dū incipiunt
pullulare. Unde poeta. Principijs obſta.
ſero medicina paratur. Et nota q̄ optime
per zizania vicia deſignantur. Eſt enim zi
zania ventoſum bladum acutum ⁊ veneno
ſum. faciens hominem nimis dormire. In
quantum eſt acuta ſignat auariciam. Aua
rus enim valde eſt acutus ⁊ ſubtilis ad de
cipiendum ⁊ torquendum. pſ. Sicut noua

cula acuta feciſti dolum. ſicut enim nouacu
la acuta radit pilos ita ꝙ homo vix ſentit
ſic vſurarius dulciter aufert totum. Inq̄
tum vero eſt ventoſa ſignat ſuperbiã que
eleuat hominem ad ventum. ſuperbus eñ
neſcit nauigare niſi velis inflatis. Et fomē
tum ſuperbie eſt adulatio. per quã ſupbus
eleuatur ⁊ ruit ⁊ diſſipatur. Job.xxx. Ele
uaſti me ⁊ quaſi in ventum ponens eliſiſti
me valde. yſa.iij. Popule meus qui beatũ
te dicunt ipi te decipiunt. ⁊ viam greſſuum
tuorum diſſipant. Inquantum autem eſt
venenoſa reddit ⁊ hominē ſopitum. ſignat
luxuriam. Concupiſcentia enim carnis re
te eſt venenum. intrans per venas ad cor.
auferens vitam anime. prouer.xxiij. Et ſi
cut regulus venena diffundet. Ubi mulier
dicitur dulce venenum. faciens hominem
vt ſirena dormire. Ad hec tria ſcz ſuperbiã
auariciam luxuriam omnia peccata redu
cuntur. vt dicitur.j. Johã.ij. Omne quod
eſt in mundo aut eſt concupiſcentia carnis
aut eſt concupiſcentia oculorum. aut ſup
bia vite. Et ſic patet tercium. Quarto
ponitur diuine equanimitatis patientia. qr
vtraq; ad meſſem creſcere dimitti mãdauit
Dum enim ſerui dicerent vis imus ⁊ colli
gimus ea reſpondit non. ſinite vtraq; cre
ſcere vſq; ad meſſem. Inordinatus fuit ze
lus ſeruorum. quia ſi ſtatim quando homo
peccatum habet euelleretur. pauci remane
rent. Jaco.iij. In multis quidē offēdimꝰ
omnes. Unde eodem zelo iacobum ⁊ Jo
hãnem dicentes. Domine ſi vis vt dicamus
vt deſcendat ignis de celo ⁊ conſumat illos
ſicut fecit helyas. chriſtus redarguit dicēs
Neſcitis cuius ſpũs ſitis. filius enim hois
non venit perdere animas ſed ſaluare. Lu.
iiij. Ex hoc videtur ꝙ heretici nõ ſunt ab
eccleſia precidendi. ⁊ multominus materia
li gladio feriendi. Contra dicit glo. hiero.
ſuper illud.j. corinth.v. Auferte malum a
vobis. Et reddit cauſam. Neſcitis qr mo
dicum fermentum totam maſſam corrum
pit. Reſponſio. Sunt quidam heretici no
torij qui alios volunt corrumpere ⁊ ad ma
lum trahere. Et iſti tanq̄ membra putrida

ne alia membra corrumpant ſunt ab ecclẽa
precidēdi In quorũ preciſione nõ eradicat
triticum. ſed potius in eorum dimiſſiõe tri
ticum confunditur ⁊ eradicatur vel ſuffo
catur. ⁊ ſic intelligenda eſt autoritas apl'i in
ducta. Alij vero ſunt heretici occulti q ali
os non inducunt ad malum. Et ideo debēt
ab eccleſia vt hic dicitur tolerari. I
Et hoc propter tria. Primo quia forte ↄ
uertentur. Unde augu. hic in glo. dicit. hic
datur locus penitentie ⁊ monemur nõ cito
amputare. quia hodie errat cras forte con
uertetur ⁊ defendet veritatem. Si ergo mō
eradicarentur. triticum quod futurũ erat
eradicaretur. Exemplum de augu. ⁊ pau.
Secundo quia tales non bene diſcernũtur
a fidelibus. Augu. in glo. Sicut inter loliũ
⁊ triticum q̄diu herba eſt parum diſtat. ita
monet dominus ne de ambiguo iudicemus
quia dominus in die iudicij non ſuſpicioſe
ſed manifeſte iudicabit vel damnabit. Ter
cio quia per eos boni frequenter excitãtur
⁊ probantur. Augu. in glo. Neceſſe eſt vt
mali permixti bonis ſint. per quos exerceã
tur. vel quorum comparatione nitãtur ad
melius. quibus ſublatis altitudo caritatis
marceſcit. quod eſt triticum eradicare. Un
de.j. corinth.xj. dicitur. Oportet hereſes eſ
ſe vt qui probati ſunt manifeſti fiant. Et
ſicut eccleſia patitur occultos hereticos p
pter tria. ſic deus omnipotens peccatores
patitur propter tria. K Statim eñ ho
mo quando peccat meretur ſuppliciũ eter
nale. quia contra bonum eternũ peccauit.
ſicut homicida ſtatim capitur ⁊ tradit po
teſtati morte plectendus. Sed deus eius ſē
tentiam differt ⁊ condemnationē propter
tria. Primo vt dei miſericordia ⁊ benig
nitas in his qui penitent manifeſtentur. j.
Thi.j. Ideo miſericordiam conſecutus ſũ
vt in me oſtenderet deus omnem patiẽtiam
ad informationem eorũ qui credituri ſunt
illi in vitam eternam. Ex magna enim be
nignitate deus peccatorem ſuſtinet vt quãq;
peniteat ⁊ ad deum reuertatur humiliter.
Ro.ij. Ignoras quoniam benignitas dei
ad penitentiam te adducit. yſa.xxx. Prop

terea expectat nos deus vt miſereat̃ noſtri
Et non ſolum expectat. ſed tota die vt re
deat peccatorem hortatur. porrigens ei mã
num vt ſurgat. yſa.j. Conuertam manum
meam ad te. ſcz ad te adiuuandum ſi ſurge
re vis. Hiere.iij. Tu fornicata es cũ ama
toribus multis. tñ reuertere ad me et ego
recipiam te. Et non ſolum hortatur ſ; mĩ
natur penas ⁊ promittit premia. De primo
Luce.xiij. Ita dico vobis niſi penitentiã
egeritis omnes ſimul peribitis. ps. Niſi cõ
uerſi fu. gla. ſu. vi. ar. ſuũ te. ⁊ parauit illũ.
Et in .o pa. va. mortis ſa. ſu. arden. effecit.
De ſecundo matthei.iij. Penitentiã agite
appro. eñ re. celorum. Et quia multi ſunt
male nature. ita ꝙ verba nihil eis proſunt
ideo deus impendit verbera et flagella. qua
re enim deus tot flagellis et guerris et pe
ſtilentijs nos affligit niſi vt cõuertamur ad
deum. Grego. Mala que nos hic premũt
ad deum ire compellunt. Idem. Oculos
quos culpa claudit pena aperit. Oſee.vj.
In tribulatione ſua mane conſurgent ad
me. Et nota quantum expectat multos ſp
ad hoſtium cordis pulſans. et nõ aperiũt ei
Apoca.iij. Ego ſto ad hoſtium et pulſo. ſi
quis ap. m. intro. ad illum. ſcz cũ virtutibꝰ
et ſpũſſancti donis Secundo vt dei iuſti
cia in his qui pereunt comprobetur. et ex
hoc dei prouidentia perpendatur. multi eñ
ex hoc ꝙ cum vident malos puniri. nõ cre
dunt mundum dei prouidentia gubernari.
Boe. Quidam queſierunt. ſi deus eſt vnde
mala. et ſi non eſt vnde bona. Nam ſi deus
non poteſt elicere de malis peccatorum pe
nitentiam et miſericordiam. elicit iuſticiam
eos acriter puniendo que inter opera dei ⁊
anime virtutes maxime relucet. Nã ita be
ne ſtat latro in furcis ſicut miles in equo.
Et ita decenter peccator recluditur ĩ infer
no ſicut gēma recluditur ĩ anulo ad ſui ho
norem. Et hoc eſt quod dicit apl's ad ro.ix
Dicit enim ſcriptura pharaoni. quia ĩ hoc
ipm excitaui te vt oſtendam in te virtutem
meam. et ãnuncietur nomen meum in vni
uerſa terra. Ergo cuius vult miſeretur. et
quem vult indurat. exo.vij. Ego indurabo

cor pharaonis. ſcz vt poſtea aute puniam
eum. ergo in quibuſdam peccatoribus deus
oſtendit miſericordiam ſuã eorum miſeren
do. et in quibuſdam iuſticiã eos acriter pu
niendo. Ro.ix. Quod ſi deus volens oſten
dere iram et notam facere potentiam ſuã
ſuſtinuit in multa patientia vaſa ire apta ĩ
interitum. vt oſtenderet diuitias glorie ſue.
in vaſa miſericordie ſue qui preparauit in
gloriam quos et vocauit. quare. certe quia
placet ſibi. Ibidem. An non habet poteſta
tem figulus luti ex eadem maſſa facere ali
ud quidem vas in honorem. aliud in cõtu
meliam. Tercio vt ex malicia peccatorũ
iuſti per patientiam purgentur perficiãtur
et coronentur. vt dictum eſt de hereticis. nã
ſi enim fuiſſet perſecutio tyrãnorũ nõ eſſēt
martyres per patientiam coronati. et ideo
deus permiſit tyrãnos tyrãnidem exercere.
vt martyres purgarentur et perficerentur
et coronarentur. et ideo in malis dei omni
potentia oſtenditur qui de malis eorum eli
cit tot bona. et ideo bene dixerunt illi. Si
deus eſt vnde mala. imo mala oſtendũt deũ
omnino eſſe dum de malis eliciuntur bona
quod ſolus deus poteſt facere. Et ſic patet
quartum. L Quinto oſtendit magne
equitatis iuſticia. quia zizania et triticum
ſm vtriuſq; decentiam recondi mandet. nã
in tempore meſſis. id eſt in finali iudicio in
fine mundi vel particulari iudicio ſcilicet
in morte vniuſcuiuſq; dicet meſſoribus. id
eſt angelis qui ad hoc deputati ſunt. et per
quos deus ſua iudicia exercet. et in bonos
et in malos. Colligite primum zizania id ē
peccatores hereticos ⁊ ſciſmaticos q meſ
ſem dei conati ſunt corrumpere ⁊ combu
rere ⁊ vaſtare. qui ſunt vulpes ſamſonis. q
habent faces accenſas in caudis ad combu
rendum meſſem chriſtianorum. qui ſicut zi
zania ex corruptione aeris ⁊ ex terre mali
cia oriuntur. ſic ipi ex corruptione carnis
ſunt nati ⁊ in corruptione ⁊ malicia mẽtis
nutriti. ⁊ ideo de ipis ait. Ligate eos faſci
culos ad comburendum vt qui fuerunt ſi
mul ligati in culpa. ſint ſimul ligati in pena.
ſcz auari cũ auaris. luxurioſi cũ luxurioſis

et ſic d alijs.⁊ poſtea fiat d oib⁹ vn⁹ faſcis magn⁹.⁊ ad infernū proijciatur ad perpetuū ignē. Ubi nota ꝙ duo hic videtur ponere circa reproborum penam.ſcꝫ ſeparationem a bonis ⁊ ordinationē in penis. Primo ponit ſeparationem a bonis cum dicit. Colligite zizania.id eſt tollite eos d medio bonorum.ne cum eis ſocietatem habeant. neqꝫ faciem dei videant.yſa.xxvj.ſecūdum lxx. Tollatur impius ne videat gloriā dei. que eſt principalis ⁊ eſſentialis pena dānatorum.ſicut viſio eſt tota merces. vt dicit augu. Secundo ordinationem in ſupplicijs oſtendit cum dicit. Et alligate ea faſciculoſ ad cōburendum. Grego. Si nullus ordo ī ſupplicijs ſeruandus eſt.cur comburenda zizania in faſciculos ligantur. Sed nimirū faſciculos ad comburendum ligare eſt hoſ qui eterno igni tradendi ſunt pares parib⁹ ſociare.vt quos ſimilis culpa inquinat par etiam pena conſtringat. Et ſic videtur h ſit ordo ī inferno. Contra quod dicitur Job x. Ubi nullus ordo ⁊c. Ad quod dicendum ꝙ ī inferno triplex eſt ordo. Primus eſt diuine iuſticie. Augu. Peccatores in ſupplicijs ordinantur.vt nunꝗ ſit dedecus culpe ſine decore iuſticie. Secundus ordo eſt ſuppliciorum.quia non omnes equaliter puniſ iuntur.deu.xxv. Pro menſura peccati erit ⁊ plagarum modus. Apoca.xviij. Quantū ſe glorificauit ⁊ in delicijs fuit.tantum date ei tormentum ⁊ luctum. Tercius ē ordo peccantium.quia illi qui fuerunt ſimiles in culpa ſociabuntur in pena vt dictum ē.

M Et ſimiliter quantum ad tria dicit non ibi eſſe ordo. Primo quia ibi elemēta ⁊ cetere creature non ſeruant ordinē ⁊ ſuā diſtinctioneꝫ.ſed cōmixta ſunt omnia ⁊ ſūt confuſa.ps. Ignis grando nix glacies ſps procellarum. Et ideo infernus vocat chaos. Luce.xvj. Secundo quia damnati non ſeruant ibi locum. Job.xxiiij. Ab aquis niuium tranſeunt ad calorem nimium. Res autem tūc ſordinata dicitur quando freqūter mutat locum. Tercio quia elementa ibi mutant proprietates ſuas.nam proprietas aque ē extinguere ignē.ſed ibi nō extiguet. Item proprietas ignis eſt lucere.ſed ibi nō lucebit.proprietas aeris eſt lumen recipere lumen.ſed ibi non recipiet. Sequitur. Triticum autem congre.in hor.me.id ē electoſ qui nō ſunt ex corruptione carnis.ſicut zizania ex corruptione aeris. ſed ex deo nati ſunt.⁊ non ſunt nati preter intentionem ſeminantis ſicut zizania. ſed ante ſecula a dō predeſtinati.qui vt triticum excocti ſūt ad ſolem ⁊ deſiccati ad vētum.vt corpora ſua mortificarent ⁊ fierent acceptabils hoſtia coram deo ſicut de tritico fit hoſtia ſalutaris. Ad quod hortatur nos apoſtolus ad Ro.xij. Obſecro vos per miſericordiam dei vt exhibeatis cor.ve.ho.vi.ſanctā deo pla.

N Et nota ꝙ optime per triticuꝫ electi.ſignantur.triticum enim tripliciter ꝯſiderare poſſumus.ſm triplicem electorum ſtatum. Primo poſſumus triticum conſiderare prout eſt in agro in quo fert fructum aliud centeſimum.aliud ſexageſimum.aliud triceſimum. Et ſignat ſtatum bonorum hominum in mundo exiſtentium ſeu viuentiū quorum aliqui ſeruant virginitatem.aliqui viuunt in continentia.aliqui in matrimōio Secundo poſſumus ipm conſiderare prout eſt in area.in qua trituratur ſecernit a paleis ⁊ ventilatur a puluere. Et ſignat ſtatū religioſorum qui in clauſtro religionis frāgunt voluntatem ſuam per obedientiam ſecernuntur a palea ignita carnalis concupiſcentie perpetuam continentiam.⁊ ventilātur a puluere terrene cupiditatis per volūtariam paupertatem.matthei.iij Cuius vētilabrum in manu ſua et purgabit aream ſuam. Tercio poſſumus ipſum conſiderare prout eſt in horreo. vbi conſeruatur ad nutriendum ⁊ delectandum. Et ſignat ſtatum beatorum.qui in menſa dei nutriūtur et delectantur. Lu. Ego diſpono vobis ſicͤ diſpoſuit mihi pater meus vt edatis et bibatis ſuper menſam in regno meo. Pſalm Inebriabuntur ab vbertate domus tue. Et ſic patet de euangelio.

De epiſtola ſermo xxv.

Induite vos ſicut electi dei ſancti et dilecti. Col.iij. Sicut ſolent pueri qn̄ deprehendūtur fructus alienos capere veſtibus denudari et ſic remanent valde confuſi. ſic primi parentes noſtri quando pomum vetitum rapuerunt ſunt veſte innocentie denudati.que ſicut veſtis cooperiebat turpitudinem eorum.et ideo erant nudi et nō verecundebātur. Sicut veſtis tenebat eos calidos.et ideo erant nudi .et nullum frigus patiebant. Sicut veſtis valde ornabat eos quia ſicut lilium cādore luminis veſtiebat eos.et ideo nudi pulcerrimi apparebant. Sicut veſtis ferrea ab omni leſiuo conſeruabat eos.et ideo nudi ab aliquo non ledebantur. Et ſicut veſtis reuerendos exhibebat eos.optime enim veſtitos in reuerētia habemus. Et ideo ſic nudi ab āgelis ⁊ omnibus creaturis in magna reuerentia habebantur. Hac autem veſte denudati remanſerunt valde confuſi.quia hec omnia perdiderunt.et nos cum illis.ſtatim enī erubuerunt.et frigus et calorem ſenſerunt.et turpes et nudi apparuerūt. et omnia facta ſūt eorum leſiua.et angeli eos deriſerūt dicētes Ecce adam quaſi vnus ex nobis factus eſt Et ſic denudati et confuſi eiecti ſunt de paradiſo. Hec omnia patent gen̄.iij. Luce.x Qui etiam diſpoliauerunt eum et plagis ī poſitis abierunt ſemiuiuo relicto. Et ſic patet ꝙꝫ optimum ſit hanc veſtem habere. et ꝙꝫ damnoſum ea carere. Hec autem veſtis per duo recuperari poteſt.ſcꝫ per baptiſmū et penitentiam. In baptiſmo enim homo hanc veſtem recuperat et induit.quia ī ipo virtus chriſti operatur. Gal.iij. Quicūqꝫ in chriſto ieſu bap.eſtis chriſtū induiſtis.i. veſtem chriſti. Et ſicut veſtis innocentie ſupradicta quinqꝫ effecit in primis parētibuſ corporaliter.ita in nobis efficit quinqꝫ ſpiritualiter. Nam primo ipa operit multitudinem peccatorum.prouer.x. Omnia delicta operit charitas.j.pe.iiij. Charitas operit multitudinem peccatorum. Secūdo calore ignis ſpūſſācti facit nos valde calidos de quo dicitur Luce.xij. Ignem veni mittere in terram et quid volo niſi vt accēdat Can̄.viij. Aque multe non potuerūt extinguere charitatem. Ro.viij. Quis nos ſeparabit a charitate chriſti.q.d.nullus. Tercio ornat animam valde.quia ipa eſt veſtiſ nuptialis que facit hominem dignum nuptijs regis eterni.et quicūqꝫ eam non habet pānoſus vt ribaldus reputatur de nuptijs repellendus.matthei.xxiiij. Quomō huc intraſti nō habēs veſtē nuptialem. Quarto ab omni leſiuo hominem defendit.j. pe. iij. Et quid eſt quod vobis noceat ſi boni emulatores fueritis. Imo quod plus ē omnia leſiua facit cooperari in bonum. Ro. viij. Diligentibus de.om.cope. in bonum. Quinto facit hominem valde reuerēdum ⁊ dignum honore.quia facit eum eterni regis filium.j. Johā.iij. Videte qualem charitatem dedit nobis deus vt filij dei nominemur ⁊ ſimus. Ad hanc precioſam veſteꝫ induendam apoſtolus in hac epiſtola nos hortatur.in qua facit quattuor. Prio noſ hortatur ⁊ modum induendi ⁊ cauſā aſſignat vt hanc precioſam veſtem induamus. in principio epiſtole. Secundo nos horta. vt hanc veſtem haltheo regio conſtringamus ibi. Super omnia autem hec charitatem habentes quod eſt vinculum perfectionis. Tercio nos hortatur vt cū hac veſte in pace chriſti ⁊ vnitate eccleſie gaudeam⁹ ibi. Et pax chriſti exul.in cor.ve. Quarto nos hortatur vt de tam precioſa veſte grati exiſtentes verbum laudis ⁊ doctrine ad chriſti honorem abundanter in labijs habeamus ibi. Grati eſtote ⁊ verbum chriſti habitet in vobis.

P Primo ergo nos hortatur ⁊ modū induendi ⁊ cauſam.aſſignat. vt precioſam veſtem virtutum induamus. d. Induite vos ſcꝫ per baptiſmum ſi baptiſati non eſtis.vel per penitentiam ſi baptiſati eſtis.quia hec veſtis in baptiſmo donatur.⁊ perdita per penitentiam recuperatur Induite ergo vos quia coram celeſti rege nudi apparere non debetis. Adam enī valde erubuit coram domino nudus apparere ⁊ abſcondit ſe vt patet gen̄.iij. Apoca.xvj.

Beatus qui cuſtodit veſtimenta ſua ne nudus ambulet. ¶ Aſſignat enī triplicē cauſam quare precioſam veſtem virtutum induere debemus. vbi etiam innuitur induendi modus. quia electi dei ſancti ⁊ dilecti. Electi autem eterna electione. Ephe. pmo Elegit nos ante mundi conſtitutionem. Sancti vero ſacramentorum perceptione. que virtute chriſti hominem ſanctificant ⁊ iuſtificant. j. corinth. vj. Sed abluti eſtis ſed ſanctificati eſtis. ſed iuſtificati eſtis in no. d. ie. chriſti. Sed dilecti ſanguinis chriſti redemptione tanq̄ dilectis filijs exhibita. Apoca. j. Qui dilexit nos ⁊ lauit nos a peccatis noſtris in ſanguine ſuo. Quos ergo elegit ſanctificauit ⁊ redemit. ergo hanc veſtem precioſam virtutum induere debemus quia electi ⁊ ſanctificati ⁊ dilecti. ⁊ ſicut electi ſancti ⁊ dilecti. ita quia et cauſa ⁊ modus induendi in his verbis innuitur.

Primo ergo debemus induere q2 electi ſcʒ ad ſtatum gratie in preſenti ⁊ glorie in futuro. Ad celeſtem ergo habitationem et conuiuium eternum ſumus electi ⁊ vocati ⁊ ideo debemus dignas veſtes induere. illi enim qui ad aliquem ſtatum et dignitatem eliguntur induunt veſtes honorabiles. ij. corinth. v. Habitationem celeſtem ſuperindui cupientes ſi tamen veſtiti ⁊ non nudi inueniamur De ioſeph legitur ꝙ ſolum. quia debuit coram rege comparere protinus totonderunt ⁊ veſte mutata obtulerunt eum regi. geñ. xlj. In aula regis aſſueri nullus debebat ſtare veſtitus ſacco. vt patʒ heſter iiij. ſic in aula dei. Et ideo ille non hñs veſtem nuptialem expulſus eſt de nuptijs. vt patet matthei. xxij. Secundo debemus induere. quia ſancti id eſt mundi per ſacramentorum ſuſceptionem vt fiamus habitaculū dignum dei. ij. corinth. vij. Vos eſtis tēplū dei viui. Camera enim magni dñi pulcris pānis ornatᷣ. mlᷣtomagis nos debem⁹ veſtes virtutum pulcras induere cum ſimus templum dei. ⁊ ſpūſſanctus habitet in nobis vt dicit apl's. j. corinth. iij. j. mach. iiij. Ornauerunt faciem templi coronis aureis ⁊ ſcutulis. ps. Sanctificauit id eſt mundauit et ornauit tabernaculum ſuum altiſſimus.

Tertio debem⁹ induere. q2 dilecti amici dei et cari. Care enī nos emit et redemit. ſ. ſuo ſanguie p̄cioſo vt caros nos haberet. Cari aūt amici regis p̄cioſis veſtib⁹ induūtur vt patet d ionatha. j. mach. xj. Vbi dicitur ꝙ antiochus dedit ei poteſtatē eſſe in purpura. et hēre fibulam aureā añ pectus tanq̄ amico regis. Sic de⁹ vult ꝙ amici ſui ſint in purpura que eſt veſtis regalis. id eſt habeant charitatem in anima. que per purpuram ſanguine conche rubricatam ſignificatur. ⁊ habeant fibulam auream añ pectus id eſt carnis continentiam. Fibula enī conſtringit pectus. ne poſſit videri vel tangi. per quod carnis continentia deſignatᷣ. Can. v. Dilectus meus candidus per carnis cōtinentiam ⁊ rubicundus per charitatis ignem. inter vbera mea commorabitur tanq̄ carus ⁊ dilectus amicus. ſicut iohānes euāgeliſta recubuit ſupra pectus chriſti. De quo ipſe multum gloriatur dicens. Hic eſt diſcipulus ille qui ſupra pectus domini in cena recubuit. Et ſic amici dei debent eſſe ī corpore ⁊ in anima veſtiti. prouerbi. xxxj. Omnes domeſtici eius veſtiti duplicibus.

Conſequenter cum dicit. Viſcera miſericordie benignitatem ⁊c. determinat genus veſtimentorum. iſta enim veſtis eſt veſtis virtutum ⁊ luminis ⁊ glorie quam induere debemus. yſa. lij. Induere veſtimentis glorie tue hieruſalem ciuitas ſancta. Ro. xiij. Induimini do. ieſum chriſtum. id eſt virtutes domini noſtri ieſu chriſti. ¶ Ponit autem apoſtolus hic ſeptē virtutes ex quibus debet veſtis iſta eſſe cōtexta tanq̄ ex multis coloribus. prouer. xxxj. Stragulatam veſtem fecit ſibi. id eſt variam biſ. ⁊ pur. in. eius. Prima eſt miſericordia cordis. Et hoc eſt. Viſcera miſericordie id eſt ī intimo cordis miſericordiam habete. id ē cordis cōpaſſionem vt miſeris ⁊ afflictis ꝯpatiamini. Miſericordia enim id eſt miſis dans cor ethimologiſatur. Matthei. ix. Eūtes diſcite quid eſt miſericordiam volo et non ſacrificium. Secunda eſt beneficentia operis. vt ſicut homo cōpatit proximo in corde ita benefaciat in opere. Prima ē elemoſina interior Secunda exterior. Et hoc eſt. benignitatem ſup. induite. vt veſtra miſericordia per benigna opera manifeſtetur. Hec autem beneficentia operis et elemoſina exterior in duo diuiditur. quia quedam eſt elemoſina corporalis. et diuiditur in ſex opera miſericordie. que in hoc verſu continentur. Veſtio cibo poto tego redimo viſito condo. Alia eſt elemoſina ſpūalis ad animam pertinens. et continet ſex alia opera miſericordie que in hoc verſu continentur Conſule caſtiga ſolare remitte fer ora.

¶ Notandum autem ꝙ ad miſericordiam in effectu et affectu proximo exhibēdam id eſt ad compaſſionem cordis et beneficentiam operis tria nos inducunt. Primum eſt colligantia membrorum. quia vt dicit apl's ad ephe. iiij. Omnes vnum corpus ſumus in chriſto. caput autem chriſt⁹ Cum autem patitur vnum membrum cōpatiuntur omnia membra. Similiter cum patitur vnus fidelis reliqui debent et compati. ij. corinth. xj. Quis infirmatur et ego non infirmor. quis ſcandaliſatur et ego nō vror. Secundum eſt aſſimilatio capitis. q2 in hoc opere chriſto capiti noſtro aſſimilamur. qui compatiens miſerijs noſtris voluit fieri homo et eas experiri. vt ab ipis nos liberaret. Hebre. iiij. Non habemus pontificem qui non poſſit cōp. infir. no. tempta. au. per omnia. Matthei. xiij. Miſereor ſuper turbam quia iam triduo ſuſtin. me nec ha. quid man. Miſertus eſt enim adultere et liberauit eam. Iohān. viij. Mulier vbi ſunt qui te accuſauerunt ne. te. cōdem. ⁊c. Compaſſus eſt chananee ⁊ exaudiuit eam Matthei. xv. O mulier magna ē fides tu. ⁊c. Compaſſus ē et petro et reſpexit retro. Luce. xxij. Et cōuerſus do. reſpe. pe. Compaſſus eſt matri et cōmendauit eā iohanni Iohā. ix. Ecce mater tua. Compaſſus eſt magdalene et apparuit ei. Ioh. xx. Maria ſtabat ad monumentum foris plorās. Cōpaſſus eſt et diſcipulis et venit ad eos. Iohānis. xx. Venit ieſus et ſtetit in medio diſcipulorum ſuorum. Tercium eſt meritum retributionis. Multum enim in hoc opere meremur quod patet. quia quicquid ī hoc proximo facimus chriſtus reputat ſibi factum. Matthei. xxv. Quod vni ex mi. m. f. mi. fe. Et ideo multū meremur. Cuius rō ē q2 ī miſericordia dat hō ꝓprio quicquid habet ſcʒ cor interius ⁊ omnia ſua bona exterius. matthei. v. Beati miſericor. quoniaʒ ipi mi. cōſequētur. Tercia virtus ex qua veſtis debet eſſe contexta eſt humilitas vt in gratijs ⁊ bonis nobis datis ⁊ in bonis operibus que facimus non ſuperbiamus. ſed in humilitate mentis ⁊ corporis ſemp maneamus. Luce. vij. Cum fece. oia q̄ p̄c. ſunt vo. di. ſerui inuti. ſumus. Et hoc ē humilitatem. ℞ Et nota ꝙ ad humilitatem ſeruandam tria nos inducunt: Primū eſt conditio noſtra. ſi enim conſideramus introitum ⁊ exitum noſtrum. ⁊ quot miſerijs ſubiacemus habemus materiaʒ magne humilitatis ⁊ non ſuperbiendi. Ecci. x. Quid ſuperbis ci. ⁊ ter. mich. vj. Humiliatio t. ī medio tui. Voluit deus ventrem ponere ā te oculos vt homo poſſet reſpicere vñ deberet humiliari. Bernar. Quid ſuperbis ſaccus ſtercorum ⁊ cibus vermium. memēto vnde veneris ⁊ erubeſce vbi ſis ⁊ ingemiſce quo vadis ⁊ contremiſce. Secundū eſt exemplum creatoris ⁊ tocius creature. Nam creator ſeip̄m humiliauit formā ſerui accipiens ⁊ humilem matrem ⁊ humiles diſcipulos elegit. humile iumentum equitauit. humile obſequiū exhibuit dum pedes diſcipulorum lauit. Matthei. xj. Diſcite a me quia mitis ſum ⁊ humilis corde. Similiter tota creatura humilitatem obſeruat. dum miniſteria ſua humiliter implet ⁊ ſuo creatori humiliter obedit Baruch quarto Stelle quoq3 vocate ſūt ⁊ dixerūt aſſumus ⁊ luxerunt cum iocunditate ei qui fecit illos. Tercium eſt magna punitio quam pro ſuperbia legimus fore factam. vt patet in demonibus ⁊ primis parentibus. ⁊ in ſennacherib ⁊ pharaone ⁊ in multis alijs. Et magnum meritum humilitati reddendum. vt ſi non terret ſuppliciū alliciat premium. Iob. ij. Qui humiliatus fuerit erit in gl'a

Humilitas enim eſt menſura exultationis ⁊ retributionis. quia quantum quis ſe humiliat tantum remunerabitur ⁊ exaltabit. Lu.xiiij. Qui ſe humiliat exaltabitur. Quarta virtus ex qua debet hec veſtis eſſe contexta eſt modeſtia operuꝫ ⁊ ſermonū vt in omnibus modum debitum teneamus Phil.iiij. Modeſtia veſtra nota ſit omnibus hominibus. Et hoc eſt. modeſtiam.

S Debemus autem modeſtiā maxime circa tria obſeruare. Primo circa verba. vt modeſte loquamur. Ecci.xxviij. Verbiſ tuis facito ſtateram. ⁊ frenos ori tuo rectos. In lingua enim maxima immodeſtia ⁊ diſtemperantia apparet. ⁊ ideo maxime ī diget freno. Jaco.iij. Omnis natura beſtiarum ⁊ volucrum ⁊ ſerpentum ⁊ ceterorum domatur. ⁊ domita ſunt a natura humana. linguam autem nullus hominū domare poteſt. Inquietum enim malum eſt. plena veneno mortifero. Propterea petiuit dauid dicens. Pone dñe cuſtodiam ori meo. Secundo debemus obſeruare modeſtiam circa temporalia ⁊ in acquirendo et in vtendo. multi enim ſe conſumunt vt tēporalia acquirant. mare ⁊ aridam peragrātes. ⁊ nullum finem ponūt ad acquiſitionē eorum. Cōtra quos matthei.vj. Nolite ſo. eſſe in cra.di.quid man.aut bi.querite primum querite regnū dei ⁊ iuſticiam eius. et hec om.adi.vobis. Et multi effrenate bōa acquiſita conſumunt. prouer.xiij. Vacantes potibus ⁊ dantes ſimbola cōſumentur. Ecci.ij. Nec prohibui cor meum quin omni voluptate frueretur. Tercio debemus modeſtiam habere circa ſcibilia. vt ea q̄ decent ⁊ expediunt nobis ſcire velimus. Ro. xij. Non plus ſapere q̄ oportet ſapere. ſed ſapere ad ſobrietatem. Circa ſcibilia auteꝫ maxima immodeſtia inuenitur ⁊ mirabiliter nociua. Quidam enim totum tempus ſuum expendunt in quibuſdaꝫ ſcientijs nullius vtilitatis. ſemper diſcentes ⁊ nunq̄ ad ſcientiam veritatis peruenientes. vt dicit apl's.ij.ad corinth.iij. Quidam inſiſtūt toto poſſe quibuſdam ſcientijs lucratiuis. et deceptiuis. Quidam attendunt ſpiritibus errorum ⁊ doctrinis demoniorum. vt dicit apl's.j.thi.iiij. Quidam conātur ſcire que facultatem ſuam excedunt vt trinitatē diuinarum perſonarum ⁊ predeſtinationem hominum. Contra quos ecci.iij. Altiora te ne queſieris. ⁊ prouer.xxv. Qui ſcrutator eſt maieſtatis opprimetur a gloria. Quita virtus ex qua debet hec veſtis eſſe contexta eſt patientia in aduerſis. vt patiēter toleremus aduerſa. ij.corinthio.vj. In omnibus exhi.vos ſicut dei mini. in multa patientia. Et hoc eſt patientiam. Debem⁹ autem in aduerſis patientiam habere propter tria. T Primo quia patiētia ditat hominem. Nam patiens de omni malo lucratur. de quo alij perdūt. ſcꝫ de cōtumelia de fame ⁊ de ſiti frigore ⁊ calore. Matthi. xviij. Patientiam habe in me ⁊ oīa reddā tibi. ſcꝫ duplicata. Ipa enim eſt ſaccus meritorum. qui quanto plus extenditur tanto plus impletur. Patientia ſicut vrſus verberibus impinguatur ⁊ ſicut ſalamandra ī igne tribulationis viuit. ⁊ ſicut aurū ī igne depuratur. impatiens vero ſicut plumbum in igne conſumitur Mirabile eſt de patientia. quia inimici ſui ſoluunt ei omnia debita ⁊ ditat eam habentem. Secundo q̄a patientia hominem martyrem eſſe facit. gregorius. Sine ferro ⁊ flāmis martyres eſſe poſſumus ſi patientiā veraciter in anima ꝯſeruamus. Nonne marcellus papa celebratur vt martir ꝓpter patiētiā quā habuit ī cuſtodia animalium. cum tamen nō fuerit gladio interemptus. Jacobi.j. Patientia opus perfectum habet. opus perfectuꝫ eſt martyrium. Vnde vir patiens dicitur multomagis miracula facere ſicut martyr. gregorius. Ego virtutem patientie ſignis ⁊ miraculis maiorem eſſe puto. Cuius ratio ē. quia martyrium gladij paruo durat tēpore ſed martyrium patientie quandoq̄ durat xx.xxx.vel xl.ānis. Tercio quia patientia in prelio ſpūali protegit hominem ab omī ictu. ⁊ omnino neceſſaria eſt ſiquis vult illeſus de prelio mundi exire. Hebre.x. Patientia nobis neceſſaria eſt. Sexta virt⁹ ex qua debet hec veſtis eſſe contexta ē ſupportatio penalitatum infirmitatum ⁊ defectuum proximi. Ro.xv. Debemus autē nos infirmiores infirmitates aliorū ſupportare Galath.vj. Alter al.onera por. ⁊ ſic adimplebitis legē chriſti. Vnuſquiſq̄ habet ſuos defectus. Sicut ergo quis vult in ſuis defectibus ſupportari. ita debet alios ſupportare. Matthei.vij. Quecūq̄ vultis vt faciāt vo.ho. ⁊ vos fa.illis. Chriſtus enim qui nullum habuit defectum portauit patienter graues mores hominū per.xxxiij. ānos ⁊ quotidie de⁹ graues mores noſtros ſupportat. Septima virtus ex qua debꝫ hec veſtis eſſe contexta eſt remiſſio offenſarum. vt ſcꝫ remittamus proximo offenſas culpabiles nobis illatas. relinquentes deo vindictam tanq̄ iudici viuorum ⁊ mortuorum. Ro.xij. Mihi vin. ⁊ ego retri.di.dñs. Sicut chriſtus pendens in cruce omēſ remiſit offenſas.c. Luce.xxiij. Pater di.il. ⁊c. Sic ⁊ nos debemus dimittere. Et hoc eſt qnod dicit. Donantes id ē parcentes vobiſipīs. ſiquis aduerſus aliquem habet querelam. ſicut ⁊ chriſtus donauit vobis ſcꝫ in baptiſmo ⁊ penitentia omnes offenſas veſtras ita ⁊ vos debetis alijs parcere. Et h̄. eſt neceſſarium ad ſalutem. aliter deus non remitteret nobis peccata nec exaudiret noſ in aliquo. matthei.xviij. Serue neq̄ nōne oportuit te miſereri cōſerui tui ſicut ⁊ ego tui miſertus ſum. Ecci. Relique proximo tuo nocenti tibi ⁊ tunc tibi precanti peccata ſoluentur. Mirabile eſt. hō homini ſeruat iram ⁊ a deo querit medelam. cum tamē chriſtus dicat matthei.vj. Si non dimiſeritis hominibus peccata eorū nec pater ve. di.vo.pec.ve. Et nota ꝙ ſupportare defectus aliorum ⁊ dimittere offenſas ſunt due elemoſine ſpūales deo valde accepte ⁊ hominibus neceſſarie ad ſalutem. Et ſic patꝫ primum Secundo nos hortatur apl's vt hanc precioſam veſtem baltheo regio ſcꝫ charitate precingamus. Omnes em̄ virtutes defluerent ad terrena niſi charitate ſtringerentur in anima. Charitas autem vnit virtutes in anima ⁊ vnit hominem deo ⁊ eccleſie. ⁊ per cōſequēs eſt vinculū ꝑfectiōis. Et hoc eſt quod dicit. Super omnia autē hec habete charitatem tanq̄ balthēu omnes ſupradictas virtutes conſtringentem ⁊ ordinantem que vel quod eſt vinculū perfectionis ⁊ non ſeruitutis. Ecci.vj. Vincula illius alligatura ſalutaris. Eſt etiam vinculum ſuauitatis. Matthei.vj. Jugū em̄ meum ſua.eſt ⁊ onus m.le. Eſt etiā vinculum magne ſalutis ⁊ virtutis oīa trahens Omne eniꝫ voluntarie agens trahitur ab amore rei. bonum em̄ amatum mouit operantes. vt dicit ph̄s. Hec traxit filium dei de celo ad terram ⁊ facit hominem trahere ad celeſtia. Oſee.xj. In funiculis adam traham eos in vinculis charitatis. Hiere xxxj. In charitate perpetua dilexi te. ideo attraxi te miſe. Et ſic patet ſecundum. Tercio nos hortatur apl's vt cū veſte hac in pace chriſti ⁊ vnitate eccleſie exultemuſ Solent enim mulieres indute ⁊ honorate ⁊ in nobili ſocietate exiſtentes ⁊ pace multum exultare. Sic ⁊ nos hac veſte precioſa induti. in pace chriſti ⁊ vnitate eccleſie viuentes multū gaudere debemus. Phil. iiij. Gaudete in do.ſemper. Et hoc eſt qđ dicit. Et pax chriſti a chriſto ſcꝫ data. vel qualis fuit in chriſto. Jo.xiiij. Pacem relinquo vobis.pa.meā do vo. Exultet ī cordibus veſtris. i. in cordibus veſtris exiſtēs exultare vos faciat. phil.iiij. Et pax chriſti que exuperat omnem ſenſum cuſtodiat corda vr̄a ⁊ intelligētias vr̄as. In qua ſ. pace vocati eſtis ī vno corpe. i. ad vincēd ī vno corpe qđ ē eccl'ia. q̄r ī pace vocauit noſ de⁹ j.corinth.x. Vnum corpus multi ſumus ī chriſto. Et ideo chriſtus ingrediens in mūdum pacem ānunciari fecit. Luc.ij. In terra pax hominibus. Vadens per mundum pacem predicari fecit. Lu.x. In quācūq̄ domū intraueritis primum dicite pax huic domui. Egrediens de mundo pacē in teſtamentum legauit. Jo.xiiij. Pacē relinquo vobis. Surgens a mortuis pacē nobis apportauit dicens. Pax vobis. Jo.xx. Et ſic patet tercium. Quarto nos hortatur apl's vt de tam precioſa veſte nobis in xp̄i pace ⁊ eccleſie vnitate collata grati exiſtamus.

Et hoc ē. Grati eſtote ſcꝫ de tātis gratijs quia ingratitudo eſt ventus vrens. ſiccans fontem pietatis ⁊ rorem miſericordie ⁊ fōtem gratie. vt dicit bernar. Sap. Ingrati ſpes quaſi glacies hybernalis contabeſcet. Conſequenter cum dicit. Verbum chriſti. oſtendit in quo debet eſſe talis gratitudo. Et dicit ꝙ debet eſſe in duobus. Primo in diſtributione talenti accepti a deo quantū ad proximum. Et hoc eſt. Verbum chriſti habitet in vobis. id eſt hic eſt modus gratitudinis vt verbum chriſti habitet in vobis. id ē intellectus ⁊ obſeruatio verbi xpi. ⁊ hoc abundanter. vt non ſolum habitet ī vobis verbum chriſti. ſed in omni ſapiētia ſitis docentes ⁊ cōmonentes voſmetipſos. ita vt vnus doceat alterum. Sitis ergo docentes inſcios verbum chriſti ⁊ cōmonentes pigros vt ſeruent verbum dei. Et ī quibus debeant ſeipos docere oſtendit di. In pſalmis qui de moribus agūt. ⁊ in hymnis qui de laude dei agunt. ⁊ canticis ſpūalibꝰ que ſunt de bono eterno. Ephē. v. Loqūtes vobiſmetipſis in hymnis ⁊ canticis ſpūalibus. Secundo debet eſſe iſta gratitudo ꝗ̄tum ad proprium profectum interioris actus. Et hoc eſt. Sitis cantantes ad honorem domini. Et hoc in cordibus veſtris in gratia que data eſt vobis. id ē in conſideratione beneficiorū dei que vobis per gratiā dei ſunt collata. Et ſic patet quartum.

¶ Dominica ſeptuageſime de euangelio ſermo. xxvj.

Simile eſt regnū celorū homi patrifamilias qui exijt primo mane conducere operarios in vineam ſuam. matthei. xx. In hac ſacra dominica ſeptuageſime triplex ſimilitudo ꝑponitur nobis. ſcꝫ laborantium in vinea. currentium in ſtadio. ⁊ pugnantium in agone. Cuius ratio ē. qa hac nocte recolit eccleſia quō expulſus fuit adam de paradiſo. ⁊ in hanc vallem miſerie proiectus. In qua conſtitutum eſt ei laborare. currere ⁊ pugnare. Primo mandatum eſt ei laborare vt laborem manuum ſuarum manducet. Gen. iij. Maledicta terra in opere tuo. in labore comedes ex ea. et rurſum. In ſudore vultus tui veſceris pane tuo. Job. v. Homo naſcitur ad laborē. Laborandum eſt ergo quia merces ē magna et fructus glorioſus. Sapi. iij. Bonorum laborum glorioſus eſt fructus. Secundo mandatum eſt ei currere. vt per velocem curſum brauium ciuitatis ſue quod perdidit recuperet. j. corinth. ix. Sic currite vt comprehendatis. Currendum ē ergo quia brauium currenti ⁊ nō ſtanti ꝯfertur. Tercio mandatum eſt ei pugnare. vt per victoriam inimicorū ciuitatē ſuā reintret. Job. vij. Militia eſt vita hominis ſu. ter. Pugnandum eſt ergo quia ſolum vincentes coronātur. ij. Thi. ij. Nemo co. niſi qui le. cer. De primo agitur in hoc euangelio. De duobus ſecundis in epiſtola. Agitur ei in hoc euangelio de laborantibus in vinea eccleſie ⁊ penitentie. In quo quidē euāgelio quinqꝫ continentur. Primo ibi ſub quadam ſimilitudine diuine bonitatis magnitudo demonſtratur ex operariorum conductione. in principio euāgelij. Secūdo humane pigricie ocium redarguitur in ocioſorum redargutiōe. ibi. Quid ſtatis hic tota die ocioſi. Tercio diuine retributionis magnificentia declaratur in denariorū collatione. ibi. Cum autem ſero factum eſſet dixit dn̄s vinee. vo. ope. ⁊ re. il. mer. Quarto fraterne felicitatis inuidentia ſubinfert in operariorum murmuratione. ibi. Et accipientes murmurabant aduer. patremfa. di. Hi no. v. ho. fe. ⁊c. Quinto ꝑſumptiōis audacia exprimitur ⁊ deſperatiōis deiectio ſubleuatur in parabole adaptione ibi. Sic erunt primi nouiſſi. ⁊ no. pri. Multi ſunt vo. pau. ve. ele. Primo ergo ſub quadā ſimilitudine diuine bonitatis magnitudo demonſtratur in operariorum conductione. Et hoc eſt quod dicit. Simile ē reg. celorū id eſt ſimile eſt negocium eccleſie militātis huic negocio quod fuit vel eſſe potuit. Littera plana eſt. Et quia hec eſt quedam ſimilitudo. ideo eſt eius miſtica expoſitio requirenda. Iſte ergo paterfamilias eſt deus pater cuius celum ⁊ terra vna domus ē vt dicit criſo. qui habet tres familias. ſcꝫ angelos ⁊ ſanctos in celo qui letātur. hoīes ī mundo qui preliātur. Unde ⁊ eccleſia militans vocatur. ⁊ demones ⁊ damnatos ī inferno qui tormētātur. Iſte deus pater plātauit vineam ⁊ operarios conduxit. vt fideles inter laborātes in ea ad celeſtem familiām transferātur felicitatis eterne denariū recepturi. Ubi nota ꝙ per hanc vineā duo ſignificari poſſunt que congrue cū hac ſimilitudine currunt. Primo per hanc vineā eccleſia militans ſignificatur. yſa. v. Uinea domini exercituū domus iſrael eſt. Gre. Iſte paterfamilias eſt cōditor noſter qui habet vineā vniuerſalem eccleſiā que eſt ab abel vſqꝫ ad vltimum electum qui in fine mundi naſciturus eſt. que quot ſanctos protulit quaſi tot palmites miſit. Hic pater exit ad colendam vineā mane hora tercia ſexta nona ⁊ vndecima. ⁊ operarios conducit. qa a mundi huius initio vſqꝫ ad finē ad erudiendum fidelium plebem predicatores mittere nō deſiſtit. Huius vinee chriſtus eſt vitis. ⁊ omnes fideles palmites. Jo. xv. Ego ſū vitis ⁊ vos palmites. Propt quattuor autē eccleſia militās per vineā deſignatur. Primo rōne apparētie. ⁊ hoc quātū ad locū ⁊ quantū ad tps. Quantū ad locū nā vinea iuxta terrā turpiſſima apparet. ſꝫ in frōdibus ⁊ in alto pulcerrima ē. ſic ſācta eccleſia h̄ in terra turpiſſima apparet. quia ceci ⁊ claudi ⁊ rugoſe vetule cū multis miſerijs ſunt in ea. Lu. x. Pauperes ⁊ debil. ce. ⁊ clau. intro. huc. Superius autē ī celo eſt pulcerrima. qꝛ oēs ſunt reges ⁊ regine ⁊ ſancti. j. pe. ij. Regale ſacerdotiū gens ſācta. populus acquiſitiōis. Similiter quātū ad tēpus. nā tpe hyemali vinea tota apparet turpis ⁊ diſſoluta. ⁊ nulla prouidentia gubernata. In vere autē ⁊ eſtate apparet tota pulcra ⁊ ordinata. Similiter eccleſia ī tpe p̄ntis hyemis. i. aduerſitatis tota videt turpis ⁊ diſſoluta ⁊ nulla prouidētia gubernata. qꝛ in ea mali exaltātur ⁊ boni deprimūtur. Hiere. xij. Quare via impiorū proſperatur. bene eſt omnibus qui iniq̄ agunt. In futuro aūt tpe eius pulcritudo ⁊ ordo apparebit. j. Jo. iij. Chariſſimi filij dei ſumus. ſed nondū apparuit quid erimus. cum autē apparuerit ſimiles ei erimus. phil. iij. Reformabit corpus humilitatis noſtre cōfiguratū cor. cla. ſue. Secundo per vineam eccleſia deſignatur ratiōe exiſtētie. quia tota virtus vitis ⁊ bonitas in vuis apparet ⁊ non in frondibus. Sic tota virtus eccleſie eſt in operibus charitatis. ⁊ nō in folijs verborum et veſtimentis oculū et religionum. Matthei. vij. Non omnis homo qui dicit mihi do. do. in. reg. ce. ſed qui fe. vo. pa. m. Jacobi. ij. Oſtendas mihi fidem tuam ex operibꝰ tuis. Unde illa ficulnea q̄ non habebat niſi folia. maledicta eſt a xpo. vt patet matthei. xxj. Quidam in eccleſia dei habent ſolum verba ⁊ non facta. Quidam nec verba nec facta. ſed ſolum veſtes ſanctitatis. qui ſunt amputandi ⁊ in ignem mittendi. Johā. xv. Omnem palmitem in me non ferentem fructum tol. e. Ille ergo eſt verus palmes iſtius vinee quando in ea vue reſpondent frondibus ⁊ frondes vuis id eſt facta verbis ⁊ habitui. ⁊ verba ⁊ habitus factis. Oſee. x. Uitis frondoſa iſrael ⁊ fructus adequatus eſt ei. Tercio per vineam eccleſia deſignatur ratione preſcidentie. quia ſicut vitis preciſa ad nullum opus eſt apta niſi ad ignem. ſic palmites eccleſie id eſt fideles ſi per peccatū a chriſto ꝑciduntur nihil valent vltra niſi ad ignē inferni proijciantur. Ezech. xv. Fili hominis quid fiet de ligno vitis ex omnibus lignis nemorum nunquid tolletur de ea lignum vt fiat opus quaſi dicat non. Unde ſubdit. Etiam cum eſſet integrum non erat aptum ad opus. Unde ſicut palmites dum herent viti omnibus lignis ſunt meliores. ⁊ preciſi a vite viliores. ſic fideles eccleſie dum chriſto adherent per fidei ſtabilitatem omnibus alijs nationibus ſunt meliores ⁊ digniores. ⁊ ꝑciſi per peccata mortalia peiores. Eccleſiaſtici. ix. Melior eſt canis viuus leone mortuo. Matthei. v. Si ſal euanuerit ad nihilum valet vltra niſi vt mittatur

SERMO XXVI

foras et conculcetur ab hoībus. Quarto
per vineā eccleſia deſignatur ratiōe putatio
nis ⁊ colligantie. quia ſicut vinea deuaſtat
niſi putetur ⁊ ligetur ⁊ vertitur in labru-
ſtas ⁊ aſcēdunt ſuper eā vepres. ſic eccleſia
dei niſi purgetur a vicijs ⁊ tyrānis ⁊ ab he
reticis qui extermināt eam deuaſtatur ⁊ cō
ſumitur ⁊ aſcendunt ſuper eam vepres. id ē
hereſes ⁊ peccata. yſa v. Nunc oſtendā vo
bis quid faciā vinee mee. Et ſubditur. Nō
putabitur ⁊ nō fodietur ⁊ aſcendent ſuper
eam vepres ⁊ ſpine. ⁊ ideo oportet eā pur-
gari. Luce. iij. Cuius ventilabrū in manu
ſua ⁊ purgabit aream ſuam. De hac vinea
dn̄s multum conqueritur. quia cū ita dili-
genter plantauerit eam. Nā vt dicit bern̄.
Hec vinea eſt plantata manu dei. redēpta
ſanguine chriſti. irrigata verbo veritatis dī
propagata gratia ⁊ virtutibus ⁊ fecūdata
ſpūſſancti donis. tam omnes vuas magnas
aſportat dyabolus. ⁊ ipē non niſi racemos
colligere poteſt. Mich. vij. Factus ſum ſicut
qui colligit racemos in autūno vindemie.
Iſta vinea eſt figurata per vineā quaz
noe plantauit. ⁊ bibens vinū eius inebria-
tus ē ⁊ nudatus in tabernaculo ſuo. vt pa-
tet gen̄. ix. Filius enim dei amore iſtius vi-
nee inebriatus eſt. ⁊ ſicut ebrius i cruce nu
datus. Ad iſtā vineam miſit dn̄s eruditores
⁊ cuſtodes hora prima ſiue mane. qd fuit
ab adam vſq; ad noe. qui fuerunt abel et
enoch ⁊ multi alij. Similiter hora tercia q̄
fuit a noe vſq; ad abraam. qui fuerunt noe
⁊ tres filij eius ⁊ iob ⁊ multi alij. Similit
hora ſexta. que fuit ad abraā vſq; ad moy
ſen. qui fuerunt abraā ⁊ xij. patriarche. Si
militer hora nona. que fuit a moyſen vſq;
ad chriſtum. qui fuerunt moyſes ⁊ omnes
prophete. Similiter hora vndecima. que ē
a chriſto vſq; ad finem mundi. qui fuerūt
apoſtoli ⁊ diſcipuli chriſti ⁊ omnes predi-
catores in nouo teſta. qui mercedem plenā
receperunt. ⁊ primo denariū dei effigiatum
in carne hūana. ſcilicet chriſtum qui ē ima
go dei ipī cognouerunt ⁊ receperunt. Ioh.
xvij. Et ipī cognouerunt ⁊ crediderunt ve-
re quia tu me miſiſti. Et ideo chriſtus dixit

eis. Beati oculi qui vident q̄ vos videtis.
Luce. x. Latroni etiam de cruce qui in hac
vltima etate venit primo dictum eſt q̄ om-
nibus alijs prioribus. Hodie mecū eris in
para. Luce. xxiij. X Et nota ꝙ multū
reprehenduntur qui hac vltima etate i qua
nos ſumus eccleſiam dei per veram fidem ⁊
opera bona non ingrediūtur. Et hoc prop-
ter tria. Primo quia magna virtꝰ emanat
a paſſione chriſti ad intrandum ⁊ perſiſten
dum ⁊ laborandū in vinea. Luce. vj. Virtꝰ
de illo exibat. Et ideo apl's dicit. Oia poſ-
ſum in eo qui me cōfortat. Iohānis. xvj.
Confidite quia ego vici mundum. Secun-
do quia intrantes hanc vineam modicū la
borant ⁊ ſtatim remunerātur. Antiqui pa-
tres per multum tempus ſcz per octingen-
tos aut ſexcentos ānos laborauerunt. ⁊ tar
de remunerati ſunt. ſcz in morte chriſti qui
mortuus eſt vndecima hora. id eſt vltima
etate mundi. Sed modo modicum labora-
re oportet. ⁊ ſtatim quieſcimus recipientes
denarium felicitatis eterne. Ecci. lj. Modi
cum laboraui ⁊ inueni mihi multam requi
em. Tercio quia via eſt illuminata ⁊ abbre
uiata. Nam olim propter magnā guerram
via que ducit ad celum ibat per infernum.
⁊ tenebras ⁊ faciebat magnum circuitum.
mō vadit ⁊ ducit ad celum recto tramite.
Matth. iij. Penitētiā agite appro. ei re. ce
Y Nota etiā ꝙ hanc vineā dn̄i quat-
tuor deuaſtāt ⁊ impugnāt. Prio verſucia
hereticorū qui falſa expoſitiōe ſcripture et
peſtifero dogmate eccleſiā totā corrumpere
nitūtur. Can̄. ij. Capite nobis vulpes par-
uulas. q̄ vineā noſtrā demoliūtur. Tales ei
debent occidi. ſunt em̄ membra putrida to-
tū corpus eccl'ie corrūpētia. Scdo pſſura ti
rānorū. Ps. Exterminauit eā aper d̄ ſilua. iſti
apri freq̄nter ecciam ad ſolitudinē redure-
rūt vt dicit augu. Et niſi fuiſſet māu dei re
tenta oīno periſſet. Tercio ſuperbia ꝑlatoꝝ
q quotidie per malū exēplū vineā iſtā. ſ. ec-
cleſiā deuaſtāt. Hiere. xij. Paſtores multi
demoliti ſunt vineam meam. Iſta ſuper-
bia ex magnis diuicijs que in eccleſia dei
ſunt cauſatur. Valde enim dilatatum eſt

patrimonium crucifixi. et vtinā ad ſalutem
et non ad perniciem. Quarto abundantia
peccatorū. Unde iezabel peccatrix vineam
naboth diſſipauit. vt patet. iij. regū. xxj. tot
enim mala in eccleſia dei. tā in clericis q̄ in
laicis abundant ꝙ non videtur iam vinea
eſſe domini ſed dyaboli. Et remota fide ma
gis videtur vinea dn̄i plebs ſaracenorū q̄
chriſtianorum. ⁊ in tantum abundant in ea
mala ꝙ videtur dn̄s ipām non cuſtodire. ſz
eam totaliter reliquiſſe. Oſee. iiij. Homici
dium. furtum. adulteriū. mendaciū inunda-
uerunt. ⁊ ſanguis ſanguinem tetigit. Secū-
do per hanc vineam penitentia deſignatur.
Et ideo eccleſia hoc ſacro tempore qd vo-
catur ſeptuageſima hoc euangelium legit i
quo cantica laudis omittit. ſcz te deum lau
damus. all'a. gloria in excelſis. ⁊ lamenta pe
nitentie incipit aſſumere dicēs. Circūd. me
gē. mor. ⁊c. Et tres magnos peccatores ho
die legit ſcz dauid in pricipio miſſe qui pec
cauit peccato luxurie. paulum in epl'a qui
peccauit peccato ſuperbie. ⁊ matheū in eu
angelio qui peccauit peccato auaricie. ad q̄
tria peccata omnia peccata reducūtur. vt
nullus quantūcūq; peccator vel in quocūq;
genere peccatorū diffidat ad penitentiā ac-
cedere. Z Deſignatur etiā penitētia per
vineā propter quattuor. ſcz ratiōe māſiōis.
ratiōe reſecatiōis ⁊ ligatiōis. ratiōe planta
tionis ⁊ ratione letificationis. Primo per
vineā deſignatur penitentia ratiōe māſionis
quia ſicut vinea non facit fructū niſi palmi
tes manſerint in vite. ita penitentia non fa
cit fructum niſi per fidem ⁊ charitatē peni
tentes manſerint in chriſto. Io. xv. Sicut
palmes non poteſt facere fructū niſi manſe
rit in vite. ſic ⁊ vos niſi in me manſeritis. ⁊
ideo multi ſaracenorū ⁊ iudeorū ⁊ hereti-
corum aſpere viuunt ⁊ penitētiam agunt.
et quia nō ſunt chriſto iuncti per fidem nō
fructificant. ⁊ multi chriſtianorū faciūt ſi-
militer penitentiā ſuā. Et qꝛ non ſunt xp̄o
per charitatē coniuncti denariū nō merent.
Secundo ratiōe reſecatiōis ⁊ ligationis. qꝛ
niſi vinea putetur ⁊ ligetur ⁊ fodiatur. diſſi
patur ⁊ vertitur in labruſtas. Sic oportet

ꝙ penitens vicia reſecet per purā confeſſio
nem. ⁊ abijciat ſuperflua per elemoſinarum
largitionem. vt ligetur ad paxillum crucis
per ipīus virtutis inhabitationē. galath. ij.
Chriſto confixus ſum cruci. quia de cruce
exit mirabilis virtus ad penitentiā agendā
omnia amara dulcorans. Quod figuratuz
fuit in ligno qd dn̄s in aquas marach mit
ti iuſſit. vt patet exo. xv. Itē oportet ꝙ fo
diatur. quod penitēs facit dū euellit ab aīa
virulentiā malarū cogitationū. vt dum re-
mouet a ſe terrena deſideria ⁊ ſtat ſeq̄ſtra-
tus ab omni conſortio malo. quia cū ſācto
ſanctus eris vt dicit p̄s. Tercio ratiōe plā
tationis. quia vinea plantata in latere mō-
tis in paucitate terre melius vinū facit. q̄
plantata in planicie in terra pingui. ſic peni
tentia debet fieri in mōte cōtemplationis ⁊
ſpūs paupertate ⁊ non in mundo lutoſo et
abundantia tēporalium. In cuius exēpluz
xp̄s acturus penitentiā deſertū intrauit.
Quarto ratiōe letificatiōis. qꝛ ſicut de vi-
nea exprimitur ſuccus ſcz vinū qd letificat
deū ⁊ homines. ſic de penitētia. lu. xv. Gau
diū ē in ce. ſu. v. pec pe. ag. A. Ad hanc
vineā. ſ. pniam deus quoſdā mittit mane. i.
hora pria hōis vel etate q̄ vocat pueritia.
q̄ durat vſq; ad. xv. ānū. qꝛ ſicut ſol māe non ē
clarꝰ ſz vaporibꝰ circūdatus ⁊ pni valoris
ſic etas puerilis. In hac hora vel etate mi
ſit iohē baptiſtā nicolaū ⁊ beatū dominicū.
⁊ multos alios qui a cunabulis ceperunt
agere penitētiā qbus deus ꝓmiſit vitā eter
nā. ꝓuer. viij. Qui māe vigilauerint ad me
inuenient me. Itē quoſdā mittit hora tercia
q̄ vocat adoleſcētia. q̄ durat a. xv. āno vſq;
ad. xxx. ānū. qꝛ ſicut ſol hac hora ſp aſcen
dit ſic hō. In hac etate vel hora miſit iohē
euāgeliſtā. ſanctū petrū. ſanctū paulū ſāctū
franciſcū ⁊ alios multos. Item quoſdam
mittit hora ſexta. que vocatur iuuentus. q̄
durat a triceſimo anno vſq; ad quadrageſi-
mumquintum. quia ſicut ſol hac hora vide
tur figi ⁊ ſtare. ſic homo in hac hora id eſt
etate figitur ⁊ ſolidatur. In hac hora vel
etate miſit beatum petrum et i ij

beatū arſeniū romanū q̄ fuit magnus miles et multos alios. Item quoſdam mittit hora nona q̄ vocatur ſenectus.q̄ durat a.xlv. āno vſqʒ ad ſexageſimū. quia ſicut ſol hac hora ſemper deſcendit.ſic homo hac etate incipit deficere.⁊ vires ⁊ ſenſus debilitant̄ In hac hora miſit illum latronem de quo fertur ꝙ dum ſemel vidiſſet capillos ſuos canos dixit. Hec etas nō eſt latrocinia exercendi ſed penitentiā agendi.⁊ conuerſus magnā penitentiā egit.ſic hō prudens debʒ ſtatum ſuum conſiderare. Eccl.xvj. Oculi ſtultorum in finibus terre ſapientis autem oculi in capite ſuo. Multi ſemper querunt noua de mundo.⁊ vana ⁊ nō conſiderāt caniciem ⁊ rugas ſuas. Itē quoſdam mittit hora.xj.ſcʒ veſpere que vocatur ſenium.q̄ durat a ſexageſimo āno vſqʒ ad mortem.qꝛ ſicut ſol tunc omnino incipit deficere ⁊ nullius caloris eſſe ſic iſta etas.et hec etas vltima hora vocatur.ſiue in ſene ſiue i iuuene In hac hora vel etate veniūt omnes illi q̄ vere penitent.⁊ cōuertūtur in morte. Et nota ꝙ frequēter accidit ꝙ qui hac nouiſſima hora veniūt prius remunerātur ⁊ denarium perpetue felicitatiſ recipiūt q̄ʒ illi qui in prima hora vel etate penitentiam agere ceperūt.prius em̄ remuneratus eſt latro de cruce q̄ʒ petrus vel iohānes.quia frequēter accidit ꝙ illi qui tardius veniūt feruētius operātur.⁊ plus in modico tēpore merētur q̄ʒ alij in multo.quia deus nō penſat quātū ſed ex quāto affectu. Unde illa vidua que miſit duo era minuta in gazophilatiū plus omnibus miſit vt chriſtus dixit. Sen̄. Faciamus illud quod in itinere fieri ſolet. vt q̄ tardius exierunt velocitate recompenſant moram. Et nota ꝙ ſunt rep̄henſibiles qui ſaltem in hac hora penitentiā nō aſſumūt. quia penā ⁊ ſeruitutē merētur eternā. In cuius figura mandatū fuit in lege deut.xv ꝙ ſeruo qui ſeptiō āno.i.vij.etate nolebat egredi ſeruitutē debebat ſubula perforari auris.⁊ ſic in eternum permanebat ſeruus. Itē valde reprehendendi ſunt qui vſqʒ ad horā veſpertinā differūt vineā penitētie intrare.quia in illa etate nō poſſunt penitētiā agere.⁊ volunt ꝙ illa etas portet onera totius vite. Hic cadit exēplum illius militis qui ibat in ſaxoniā ad ſeruiendū iudici arboree cū quinqʒ equis quorū quattuor vendidit piſis viuendo voluptuoſe conſumpſit. poſtea ſuper quintū poſuit totā ſarcinā. et deſuper ipe aſcendit.qui pondus ferre non ſuſtinēs crepuit in plano portus. Tales ſolum feces volunt dare deo.⁊ totū vinuʒ bibunt. Hic cadit exēplum de illo filio q̄ habebat vegetem vini.⁊ patri pluries de vino petenti noluit dare niſi vltimo de fece. In qualibet ergo etate deuſ per ſuā miſericordiā quotidie multa milia ad vineā pnīe mittit. vt nullus in aliqua deſperet etate.⁊ iō oēs in quacūqʒ etate debemus vineā pnīe intrare. Et ſic pʒ primū. Secūdo hūane pigricie ociū redarguit cū dicit. Quid h̄ ſtatis tota die ocioſi.i.toto tp̄e vite vr̄e pn̄tis q̄ reſpectu alteri⁹ vite vna dies ē.imo min⁹ q̄ʒ vnū momētū.qd̄ tp̄us ita modicū ⁊ parū ꝯceſſum ē nobis ad laborādū vt laborare nō recuſemus. ℞ Ubi nota ꝙ per totū officiū in ep̄la ⁊ in euāgelio monemur ociū fugere.⁊ labori bonoꝝ operū intēdere. Ad qd̄ faciēdū inducimur ex octo. Primū ē natura. qꝛ ad hoc naſcimur vt laboremus. Iob.v Hō naſcitur ad laborē. Etiā in ſtatu innocentie hō laboraſſet.gen̄.ij. Tulit em̄ deus hominē ⁊ poſuit eū in paradiſū voluptatis vt operaretur ⁊ cuſtodiret illū. Quis i ſtatu illo ille labor nō erat hōi penoſus ſed delectabilis.poſt peccatū autē datus ē hōi in penā.gen̄.iij. In ſudore vul.t.ve.pa.t. Secūdum ē creatura.oīs em̄ creatura laborat et non ociatur q̄ʒdiu voluitur vita preſens. Nam de angelis dicit apoſtolus. Hebre. primo. Omnes ſunt adminiſtratorij ſpiritus in miniſterium miſſi. De celo vero luna ſole ⁊ ſtellis patet ad oculum.quia quotidie mouentur ⁊ peragunt officium ſibi iniunctum. Omnia etiam mouentur elementa.ac etiam terra licet non locali. ſed alterationis motu. Omnia etiam animalia cū labore victum ſibi vendicant. prouerbi.vj.

Uade ad formicam o piger ⁊ cō.vias eius Unde de apibus dicitur ꝙ nō patiūtur ocioſam in congregatione viuere. Terciū eſt locus. non ſumus em̄ in loco illo tanqʒ in loco quietis.ſed laboris. eſt enim mundus iſte quidam campus laboris. vbi agricole laborant ⁊ tyrones probātur. Michee.ij. Surgite abite quia nō habetis hic requiē Io.xvj. In mundo preſſuram habebitis. Quartū eſt tēpus.quia totum tempus preſens cōceſſum eſt ad laborandum ⁊ bn̄ operandum ⁊ merendum.galath.vj. Dū tēpus hēm⁹ operemur bo.ad oēs. Eccs.ix. Quodcūqʒ poteſt manus tua facere inſtāter operare. Sen̄. Omnia aliena ſunt.tm̄ tempus noſtrū eſt.turpis autē eſt iactura que per temporis negligentiā fit. quia irrecuperabilis eſt. Quintum eſt ratiōis ordo. Hic ē em̄ ratiōis ordo in tota creatura vt q̄ vult quieſcere primo laboret.quia oīs creatura mō laborat ⁊ poſtea q̄eſcit hōie quieſcēte. Et ideo oīs creatura parturit ⁊ ingemiſcit vſqʒ adhuc.quietē hōis expectās.vt dicit̄ Ro.viij.⁊ de deo etiā dicitur ꝙ ſex diebus operatus eſt ſeptima die requieuit. gen̄.ij. Unde lucifer qui prius voluit ſedere q̄ʒ miniſtrare dicēs.ſedebo in mōte teſtamenti in latere aquilonis.yſa.xiiij.proiectus ē de celo ⁊ labore penoſo ⁊ infructuoſo ē in perpetuum deputatus. Similiter hoīes q̄ illū imitātur ⁊ peruertunt ordinē dei. vt prius velint ſedere q̄ʒ miniſtrare vel laborare ꝓijciuntur ad laborē inutilem ⁊ penoſum.p̄s. Laborabit in eternum ⁊ viuet adhuc in finem. Sextū eſt exēplum chriſti qui factus eſt hō.⁊ in laboribus multis a iuuētute ſua fuit.vt daret nobis exēplum laborandi.p̄s. Pauper ſum ego ⁊ in laboribus a iuuētute mea. Qui etiā ad laborandū nos inuitat dicēs. Ite ⁊ vos in vineā meā.⁊ qd̄ iuſtum fuerit dabo vobis.⁊ ideo nēo poteſt dicere nemo nos cōduxit. Io.xv. Si nō veniſſem ⁊ eis locutus fuiſſem pctm̄ nō hrēnt.nunc autē excuſationē nō habēt. Septimū ē modicus labor ⁊ magnū p̄miū.qꝛ quilibet denarium accipit. Ber. Labor meus vix ē vnius hore.⁊ ſi āplius eſt nō ſentio p̄ amore.j. corinth.ij. Quod oculus nō vidit nec auris au.nec in cor ho.aſcen.q̄ p̄pa.de.diligen.ſe. Octauū eſt multorū maloꝝ fuga quia qui ocia ſectatur in multa mala incidit.prouer. xxj. Deſideria occidunt pigrū.noluerūt em̄ quicq̄ʒ manus eius operari.tota die cōcupiſcit ⁊ deſiderat. Eccl.xxxiij. Multā malicià docuit ocioſitas. Ezech.xvj. Hec fuit iniquitas ſodome ſororis tue ſaturitas panis ⁊ vini ⁊ ociū. Sed quō peccatores dicūtur ociari.cū ipi dicant in inferno. Laſſati ſumus in via iniquitatis. Sap̄.vj. Et dicendum ꝙ ipi multū laborant ⁊ euiſcerant ſe ⁊ conſumūt vt aranea.⁊ circueunt mare ⁊ aridam. Hiere.ix. Ut inique agerēt laborauerūt.ſed pro tanto labor eorū dicit̄ ociū quia fruſtra eſt.quia ſicut hō per ociū nihil conſequitur.ita ipi ex labore eorū nihil conſequūtur boni. Sap̄.v. Quid nobis ꝓfuit ſuperbia ⁊ diuitiarū iactātia quid contulit nobis. Et ſic patet ſecundum. Tercio diuine retributiōis magnificētia declaratur in denarij collatiōe.que fuit excedēs merces ſuper merita ſingulorum. tam qui venerunt de mane ſicut qui venerunt d̄ ſero Ro.viij. Nō ſunt cōdig.paſſi.hui⁹ tp̄is ad futurā glo.q̄ reue.in nobis. Et hoc ē qd̄ ait Cū aūt ſero factū eſſet ⁊c. Ubi nota ꝙ duplex eſt ſero.ſcʒ generale omniū qd̄ ē finis mundi.⁊ particulare vniuſcuiuſqʒ quod ē mors. In vtroqʒ autē ſero dn̄s ſeruis ſuiſ mercedem reddet.quia in particulari retribuet mercedem quantum ad animā.in vniuerſali quantum ad corpus.quia in illo ſero vniuerſali erimus beati in corpore ⁊ aīma. Dominus vinee eſt deus pater.qui vineam ſancte eccleſie plantauit. yſa. Uinea mea electa ego te plantaui. Matthei.xx. Homo erat paterfamilias qui plātauit vineam. Procurator dei pr̄is ⁊ iſtius vinee ē xp̄s ſm̄ qd̄ hō.cui pater omnia dedit i manus.matth.xj. Omnia mihi tradita ſunt a pr̄e meo. Ipe ergo hēt ⁊ punire ⁊ remunerare viuos ⁊ mortuos. Act.x. Qui ꝯſtitutus ē a d̄o iudex viuorū ⁊ mortuorū. ē ergo xp̄s noſter iudex vt dictum eſt.cuiꝰ noſ iudicabit. Item eſt noſter procurator.

quia oīa bona nobis pꝛocurauit. Ro. viij.
Quō non cū illo oīa bo. no. do. Itē eſt no
ſter aduocatus. q̄a cauſam noſtrā ſuſcepit
⁊ ſemper pꝛo nobis deum interpellat. j. Io
hā. j. Aduocatum habemus apud pa. ieſuꝫ
xp̄m iuſt. ⁊ ip̄e eſt pꝛopi. pꝛo pec. no. Item
noſtre mercedis retributoꝛ. vt hic ptꝫ. Io.
x. Ego vitā eternā do vobis. Dat ergo xp̄ſ
omnibus ſeruis ſuis denariū id eſt ſeip̄m.
qui eſt denarius dei patris ⁊ beata vita ani
marum vt dicit auguſt. Gen̄. xv. Ego mer
ces tua magna nimis ℭ Significat er
go felicitas eterna per denarium quītupli
ci ratiōe. Pꝛimo ratiōe imaginis. Nam ī
denario qui olim dicebatur denarius erat
imago regis. Felicitas autē humana eſt dei
tas ⁊ humanitas. xp̄us enim qui eſt imago
dei patris ⁊ deus humanat⁹ eſt beatitudo
noſtra. Nā cognoſcere chꝛiſtū inquantum
deus eſt ⁊ inquantū homo. eſt vita eterna.
Iohā. xvij. Hec eſt vita eterna vt cog. te
ſolum deū verū ⁊ quem mi. ieſum xp̄m. Eſt
ergo xp̄s denarius patris in quo ip̄m habē
do ⁊ videndo conſiſtit beatitudo noſtra. qui
q̄uis omnibus detur tñ vnus alio clarius
videbit ⁊ perfectius poſſidebit ſm differen
tiam meritoꝛū. Sicut oēs ſtelle illuminant̄
a ſole. ſed vna magis illuminatur alia. j. co
rinth. xv. Stella differt a ſtella in claritate
ſic ⁊ reſurrectio moꝛtuoꝝ. coꝛpus autē erit
magis clarū ex maioꝛi gloꝛia anime. Unde
differētia claritatis coꝛpoꝛum ex differētia
gloꝛie animarū cauſabitur. ita ꝙ in ip̄a ma
ioꝛi claritate coꝛpoꝛum cognoſcetur maioꝛ
gloꝛia animarū. Et ſic vna erit gloꝛia om
nium ⁊ de eiſdem ſcꝫ de euaſione mali et de
adeptione boni. Et quantum ad omnia hec
erunt pares. Et hoc eſt qd̄ hic dicitur. Pa
res illos nobis feciſti. Sed illā gloꝛiam nō
oēs equaliter participabunt. vt dictum eſt.
Secundo ratiōe valoꝛis. denarius eñ dicit̄
a decem quia olim decꝫ paruulos valebat.
Uita autē eterna pꝛo obſeruatiōe decem p̄
ceptoꝛū datur. matth. xix. Si vis ad vitā in
gredi ſerua mādata. Ip̄a ergo obſeruatio
decē pꝛeceptoꝛū gratia infoꝛmata valet de
narium regni celeſtis. quia vt dicit Augu

Ipſa [illegible] obſeruatio [illegible]
gratia informata [illegible] denarium

ſtinus. Regnum celoꝛum tantum valet q̄
tum habes. Qui autem gratia dei adiutus
ſeruat p̄cepta. ergo regnū dei meretur. Ter
cio ratiōe litterarū. Sunt eñ littere in de
nario expꝛimētes nomē regis per quas ſci
entia deſignatur. ſic ⁊ in denario vite beate
erit ſcientia omniū rerū. quia in ip̄o deo co
gnoſcemus deū ⁊ omnia alia. j. coꝛinth. xiij
Nūc cognoſco ex parte. tunc autē cogno
ſcam ſicut ⁊ cognitus ſum. Uidemus enim
nunc per ſpeculum in enigmate tūc autem
facie ad faciē. Grego. Quid eſt qd̄ neſciāt
qui videntē omnia vident. Quarto ratiōe
ſufficiētie. quia in denario eſt omis ſuffici
entia vite q̄ emi poteſt. Eccs. x. Pecunie
obediunt omnia. Sic in denario regni erit
ſimiliter ſufficientia ⁊ ſuperabūdantia om
nis boni. Exo. xxxiij. Oſtendam tibi omne
bonū. Quinto ratiōe figure rotūde. in qua
nō eſt finē vel pꝛincipiū inuenire. Sic illa
vita beata que eſt deus nō habet pꝛincipiū
nec finē. Et quicūq̄ eam ſemel habuerit ꝑ
petuus efficietur in ip̄a. Io. vj. Omne qd̄
venit ad me nō eijciā foꝛas. Et ſic patet ter
cium. Quarto fraterne felicitatis inui
dentia ſubinfertur. quia pꝛimi videntes ꝙ
vltimi acceperunt ſingulos denarios. et ip̄i
non amplius acceperunt murmurauerunt.
nō aduerſus pꝛocuratoꝛē ſed aduerſus pa
tremfamilias. d. Hi nouiſſimi vna ho. fe. ⁊
pares illis no. fe. qui poꝛta. pon. di. ⁊ eſtus.
Sed cū boni nunq̄ murmurent de omibus
que deus facit. ſed dicunt cū iob. dn̄s dedit
dn̄s abſtulit. ſicut do. pla. ita fa. ē ſit no. dn̄i
be. quō cū omnes iſti operarij boni fuerūt.
quis omnes denarium acceperūt dicuntur
murmuraſſe. D Ad quod dicendum ꝙ
murmuratio ex mſtis poteſt accidere. Pꝛi
mo enim ⁊ pꝛopꝛie cauſatur murmuratio
ex motu impatientie ex eo ſcilicet ꝙ nō pa
tienter ſuſtinent aliqui ea que deus facit ſi
bi vel alijs ſiue bona ſiue mala. Sic filij iſ
rael in deſerto non patienter tulerunt ea q̄
deus fecit eis. ⁊ ideo murmurauerunt. pꝛi
mo coꝛinth. decimo. Neq̄ murmurauerī
tis ſicut eoꝛum quidam. Et talis mur
muratio nō ē inter ſctōs vt dictū ē. grego.

Regnum celoꝛum nullus murmurās acci
pit. ⁊ nullus qui accipit murmurare poteſt
Secundo poteſt cauſari ex longa expec
tatione ⁊ coꝛdis ſuſpiratiōe. Et illa fuit in
antiquis patribus. Gregoꝛi⁹. Accipientes
murmurabant. qꝛ antiqui patres ī infernū
deſcendentes a gloꝛia dilati ſunt. Quaſi er
go poſt murmurationē denariū accipiunt.
qui poſt longa tempoꝛa inferni ad gaudia
regni peruenerūt. Tercio poteſt cauſari ex
admiratione diuine clementie. Talis mur
muratio q̄nq̄ꝫ eſt inter ſanctos viros. qui
videntes ꝙ deus tam copioſe remunerat. ⁊
citius aliq̄n remunerat tarde veniētes q̄ꝫ ſi
bi longo tēpoꝛe ſeruientes. qd̄āmodo mur
murant dei ſuper hoc liberalitatē ⁊ miſeri
coꝛdiā admirātes. Sic petrus murmurare
potuiſſet ꝙ latro citius eo ad regnū perue
niſſet. ⁊ de tali murmuratiōe itelligi poteſt
qd̄ hic dicitur. Quarto poteſt cauſari ex
admiratione diuine patientie. ⁊ hāc etiā ha
bent ſancti viri qui videntes malos in hac
vita floꝛere qd̄āmō murmurāt. dei ſuꝑ hoc
patientiā admirātes. Hiere. xij Quare via
impioꝛum pꝛoſperatur. bene ē omnibus q̄
ꝑuaricātur ⁊ iniq̄ agūt. Abacuc. j. Quare
reſpicis ꝯtēptoꝛes tacēs cōculcante impio
iuſtioꝛē ſe. Uel dicendū ꝙ murmurauerūt
id eſt murmurare potuerūt. qꝛ nō omnis ſi
militudo currit quattuoꝛ pedibus. Criſo.
Nō aūt opoꝛtet ea q̄ in parabolis ſunt ſm
totū qd̄ dicitur inueſtigare. ſed intentioneꝫ
pꝛopter quā cōpoſita ē intellgere ⁊ nihil vl
tra ſcrutari. Nō ergo inducit hoc vt oſtē
dat aliquos inuidia moꝛſos. ſed vt oſtēdat
hos in tanto poſitos honoꝛe. qd̄ inuidiam
alijs potuit generare. Et ſic patet quartū.
Quinto pꝛeſumptiōis audacia repꝛimitur
⁊ deſperatiōis ſubleuatur deiectio in para
bola adaptatione. qꝛ ſic erūt p̄mi nouiſſimi
id eſt iudei qui pꝛimo ad hanc vineam ſunt
vocati erunt nouiſſimi in laboꝛatiōe ⁊ per
conſequēs in remuneratione. quia vltimo
cōuertentur. ⁊ nouiſſimi ſcꝫ gentiles q̄ no
uiſſima hoꝛa in hanc vineam intrauerunt
erunt pꝛimi in regno. Nō tamen oēs q̄ ad
hanc vineam vocātur neq̄ omnes qui ī ea

laboꝛant recipient denariū regni. quia mul
ti ſunt vocati ad fidem ⁊ penitentiā. pauci
vero electi ad regnum. Multi ſunt electo
res ep̄oꝛum ⁊ alioꝛum dn̄oꝛum. ⁊ pauci ſūt
ep̄i ⁊ poteſtates reſpectu alioꝛum. Sic de
bet intelligi hoc exemplum de filijs iſrael.
qui per moyſen ſunt vocati ad intrandum
terram pꝛomiſſionis. ⁊ fuerunt vltra ſexcē
ta milia. ⁊ non intrauerunt niſi duo ſcꝫ ca
leph ⁊ ioſue. Ex quo magnus timoꝛ debet
incuti nobis ⁊ debemus niti de illis paucis
electis eſſe. Hoc autē ꝙ dicit. Erunt pꝛimi
nouiſſimi pꝛimi tripliciter poteſt intelligi.
ℭ Pꝛimo vt nouiſſimi in oculis ſuis
ſint pꝛimi ⁊ maximi in oculis dei. ⁊ hoc ve
rum eſt. qꝛ humilitas eſt que exaltat. j. Re
gum. xv. Nōne cum paruulus eſſes ī ocu
lis tuis caput in tribubus iſrael factus es
Luce. xiiij. Omnis qui ſe exaltat humilia
bitur. ⁊ qui ſe humiliat exaltabit. Et econ
uerſo. qui ſunt pꝛimi ⁊ maximi in oculis
ſuis ſint minimi ⁊ nouiſſimi in oculis dei.
quia qui ſe exaltat humiliabitur vt ibideꝫ
dicit lucas Secundo vt nouiſſimi in iu
dicio hominum ſint pꝛimi in iudicio dei. qꝛ
homines vident que foꝛis patent. deus au
tem intuetur coꝛ. j. Regū. xvj. Et ideo fre
quenter aliter aliter iudicat deus q̄ hoīes
qui intima aſpicit. Et ideo econuerſo p̄mi
in iudicio hominū ſint nouiſſimi in iudicio
dei. Tercio vt dictum eſt ſcꝫ qui primo
venerunt vltimo remunerentur ⁊ q̄ vltimo
venerūt pꝛimo. Cuius ratio poteſt eſſe du
plex. Pꝛima q̄ dicta eſt ſcꝫ ꝙ illi q̄ tardius
veniūt feruētius operātur. Secūda eſt ſola
gratia ⁊ voluntas dei. q̄ tangitur in littera
cū dicitur. An oculus tuus neq̄ eſt qꝛ ego
bonus ſum. nō licet mi. qd̄ volo facere. q̄a
vt dicit ap̄lus Ro. vj. Gratia dei vita et
na. Cū ergo gratia nō ſupponat meritū alſ
gratia nō eſſet gratia. vt dicit ap̄ls ibidem.
⁊ vita eterna detur gratis. ergo nouiſſimi
poſſunt eſſe pꝛimi. ⁊ pꝛimi nouiſſimi. Quia
vt dicit apoſtolus ibidem. Non eſt volētis
neq̄ꝫ currētis ſꝫ dei miſeētis. ⁊ ſic ptꝫ quintuꝫ

De epiſtola ſermo.xxvij.

Neſcitis ꝙ hi qui in ſtadio cur
runt omnes quidem currũt .ſ;
vnus accipit brauiũ.j.corinth
ix.Conſuetudo eſt aliquarum
terrarum ꝙ iſto tēpore curre
re faciunt brauium. et in aliquibus terris
agoniſte frequentāt agones. armati ſcutis
et galeis et baculis ligneis et agoniſant in
plateis ⁊ vijs.Eccleſia autē iſto ſacro tp̄e
ſeptuageſime incipit per lamenta penitētie
ad brauium eterne felicitatis velocius cur
rere ⁊ in agone ſpūs fortius dimicare. Et
ideo hoc tp̄e facit legi quandā ep̄ſam pauli
in qua beatus paulus ſub ſimilitudine cur
rentium brauium ⁊ agoniſantiū in plateis
nos hortatur vt ad brauium ſuperne voca
tionis cum firma ſpe percipiendi curram⁹
⁊ in agone ſpūs congrue dimicemus.nō ꝙ
licitum ſit predicta etiā conſpicere nedū fa
cere.ſed ſicut chriſtus prudētiam villici ini
quitatis allegauit. ſic ap̄ſus prudentē actū
illorū allegat.vt in eo ꝙ prudenter faciūt
facta ſua eos ſequamur prudenter facta
ſpūs faciendo.matthei.x.Eſto.pru.ſicut ſ.
In qua quidem ep̄la ap̄ls quattuor facit.
Primo eñ ſub ſimilitudine currentium in
ſtadio nos hortatur vt ſic curramus ꝙ bra
uium regni celeſtis cōprehendere valeam⁹
in principio ep̄ſe. Secūdo ſub ſimilitudine
agoniſtarum nos hortatur vt legitime cer
temus quatenus coronā glorie percipiam⁹
ibi.Omnis qui ī agone cōtendit ab oībus
ſe abſtinet.Tercio in duobus p̄dictis ſe ad
ducit in exēplū vt ip̄m inſpicere valeamus
ibi.Ego ſic curro nō quaſi ⁊c.Quarto mul
ta beneficia antiquis patribus preſtita re
ducit ad memoriā noſtra beneficia figuran
tia.propter q̄ fiducialiter currere ⁊ ſecure
poſſumus dimicare in.x.capitulo ibi. No
lo autē vos ignorare fratres ꝙ patres no
ſtri omēs ſub nube fuerunt. Primo ergo
ſub ſimilitudine currentiū in ſtadio hortat
nos vt ſic curramus ꝙ brauium regni cele
ſtis accipere valeamus.Et hoc ē.Neſcitis
ꝙ hi qui in ſtadio currunt.id eſt in octaua

parte miliarij.Stadiuz eñ eſt octaua pars
miliarij. Miliariū autē conſtat ex paſſib⁹
mille.Paſſus autē continet quinq; pedes.
Et ſic ſtadiū continet paſſus centū.xxv.Et
dicitur ſtadiū fuiſſe inſtitutū ab hercule vt
tantū curreretur ſub ſpe adipiſcendi p̄miū
aliquod in fine curſus.⁊ daretur ei q citi⁹
perueniret.Ip̄e autē hercules vno anheli
tu tantū ſpaciū pertranſibat. Et dicitur ſta
diū a ſtando.quia tūc hercules ſtabat. In
tali ergo ſtadio omnes qui cōueniūt vt ac
cipiant p̄miū in fine curſus reddendū. oēs
currūt ad finē ſtadij.ſed vnus qui melius
omnibus currit ⁊ vſq; ad finē pertingit ac
cipit brauiū.i.p̄miū curſus.qd̄cūq; ſit illud
Nō eſt vbiq; equale ſpaciū qd̄ ſtatuitur ad
currendū. Poſtea ſimilitudine adaptat di.
Sic ergo vos currite cōprehēdatis p̄miuz
ſc; curſus veſtri.qd̄ eſt denarius regni ce
leſtis.qui vt in hodierno euāgelio habetur
datur omnibus q in vinea p̄nie pſeuerant.
Vñ nō ē ſicut brauiū qd̄ ſolū vni tribuit.
ſed oībus qui vſq; ad finē currūt pleniſſi
me elargitur.In hoc ergo ē ſimilitudo vt
ſi volumus brauiū eternū recipere.vſq; ad
finē curſus curramus. q: ſolū ſic currenti
attribuitur. Circa hoc primū membrum
tria ad edificationē noſtrā videam⁹.ſ.q ſūt
equi ad hoc brauiū currētes q̄ ſūt neceſſa
ria ad bene currēdū .⁊ q̄ nos mouere debēt
ad bene currendū. Primo videam⁹ qui
ſūt equi ad hoc brauiū currētes.oēs ei cur
rūt q: oēs ī fide ſua credūt ſaluari.ſ; vnuſ
tm̄ pp̄ſs.ī.xp̄ianus accipit brauiū E Et
dicēdū ꝙ ſex ſunt equi ad hoc brauiū cur
rentes ſex pp̄ſos ſignificātes ⁊ oēs fruſtra
currūt p̄ter vnū qui accipit brauium. Pri
mus equus ē pallidus de quo dicit apoca.
vj.Vidi ⁊ ecce equus pallidus ⁊ q ſedebat
ſuper eū nomē illi mors.⁊ infernus ſeq̄bat
eū.Et iſte ſignat genus iudeorū quoꝝ mer
ces erat tēporalis abundātia.quā pallor de
ſignat.pſa.x Si audieritis me bo.ter.come.
Quia oēs moriūtur ad inferos deſcenden
tes.⁊ ideo ad brauium nequeunt peruenire
ſed mors vel infernus ſequitur eos. De
quorum numero ſunt omnes chriſtiani.

qui pro terrenis deo ſeruiunt.pſ. Confite
bitur tibi cum benefe.ei. Io.vj.Queritis
me quia mādaucaſtis ex panibus meis. De
quibus dicitur matth.v.Amen dico vobis
re.mer.ſuam.Secundus eſt equus emiſſa
rius de quo dicitur in eccleſiaſtico. Equus
emiſſarius ſic ⁊ amicus ſubſannator ſub oī
ſupra ſedente hinnijt.Iſte ſignificat genus
ſaracenorum.quorum vita tota eſt in luxu
ria ⁊ delitijs corporalibus ⁊ per huiuſmo
di currunt. quia dicunt in alia vita hoīes
plures vxores habere ⁊ iuxta flumē lactis
et mellis conſiſtere.Et ideo brauium nō ac
cipiunt felicitatis eterne.De quorū nume
ro ſunt omnes xp̄iani quorū deus vēter eſt
qui in corporalibus delitijs finē ſuum con
ſtituunt.Eccs.vj.Omnis labor hominis ī
ore eius. Tercius eſt equus rufus.Apoce.
vj.Et exiuit alius equus rufus.⁊ qui ſede
bat ſuper eū datū eſt ei vt ſumeret pacē de
terra ⁊ vt inuicem ſe interficiāt ⁊ datus ē
illi gladius magnus.Iſte ſignificat genus
thartarorum propter magnā effuſionē ſan
guinis quā fecerūt.quibus magnus gladius
eſt largitus ad ſeip̄os ⁊ alios interficiendū
⁊ pacifice ſupra totā plagā orietalem pla
gam regnāt.Iſti inaniter currūt.q: de mō
currendi nullam legē habent. ſed quilibet
currit ſicut ſibi placet. De quorū numero
ſunt omnes xp̄iani q ſub lege euāgelij no
lunt conſtringi.ſed volunt viuere pro libi
to voluntatis.Quartus aquus eſt niger.
Apoca.vj.Ecce equ⁹ niger ⁊ q ſedebat ſu
per eū habebat ſtateraz in manu ſua.Iſte
ſignificat genus hereticorū qui ſtaterā do
loſam habent in manibus. dū verba euan
gelij et ſacre ſcripture nō ponderant recto
mō.ſed falſe exponētes que nō intelligunt.
et ideo ſicut falſarij litterarū et ponderum
debent cōburi.De quorū numero ſūt oēs
xp̄iani qui falſa loquūtur ⁊ operātur.Quī
tus equus ē varius qui eſt fallax ad ſalutē
Zach.vj.In quadriga quarta equi varij ⁊
fortes. Iſte ſignat genus ypocritarum et
falſorū xp̄ianorum qui ſunt varij.quia ſūt
aliud interius ⁊ aliud exterius.⁊ ſub pelle
ouina habēt morſum caninū.matthei.vij.

Attendite a fal.prophe.qui ve.ad vos ī ve
ſti.o.intrin.au.ſūt lu.ra.Iſti videtur cur
rere ſed nō currūt. ⁊ iō brauiū nō accipiūt
Iſti ſūt valde fortes ad nocendū ⁊ decipiē
dū.q: hoīes nō cauent ſibi ab eis. Sextus
equus ē albus.Apoca.vj.Et ecce equ⁹ al
bus ⁊ q ſedebat ſup eū hēbat arcū.⁊ data ē
ei corona.⁊ exiuit vincens vt vinceret.Et
iſte ſignat genus verorū xp̄ianorū q oīa vi
cunt et perueniūt vſq; ad brauiū.⁊ iō coro
nant qui hn̄t alba ⁊ cādida veſtimēta.id ē
opa.Eccl.ix. Omni tp̄e veſtimēta tua ſint
cādida.Ro.iij.Abijciamus ergo opa te.⁊
indu.ar.lu.i.opa lucida. Iſti ſoli accipiūt
brauiū. Secūdo videamus q̄ ſūt neceſſa
ria ad bene currendū .ita ꝙ brauiū habea
mus.Sicut eñ legere ⁊ nō intelligere ē ne
gligere.ita currere ⁊ nō bene currere ē op⁹
perdere. ℞ Et ſciendū ꝙ ad bene cur
rendū quinq; exigūtur.q̄ etiā exiguntur ī cur
ſu corporali ⁊ ſūt neceſſaria. Primū ē for
titudo perſone ⁊ cōgrua diſpoſitio. qa nec
cecus nec claudus nec debilis vel infirm⁹
bene currere poteſt.ita hō debet eſſe diſpo
ſitus ⁊ ſanus in mēte per virtutes ⁊ gratiā
dei.q̄ diſponūt ⁊ faciunt hoīem aptū ad bn̄
currēdum.Extere natiōes nō pn̄t currere.
q: ſunt cece ⁊ claude nec mali xp̄iani.quia
ſunt debiles ⁊ infirmi dei fortitudine ⁊ ſpi
ritusſācti dōis carētes. ⁊ ideo cū via dei ſit
arta ⁊ difficilis nō pn̄t per eā currere.Au
guſtin⁹.Anguſta ē via q̄ duc ad vit.eter.et
ad ip̄am niſi dilatato corde nō curriī.q: iter
virtutū quo gdiūr pauꝑes xp̄i ē āplū ſpei fi
deliū.⁊ ſi artū ſit infideliū vāitati. Secūm ē
īpedimētoꝝ remotō ℞ Sūt ei mlta īpe
dimēta ſpūalr currere volentē.et p̄cipue ſūt
duo.Primū ē vīcſatio pctōꝝ. catenat⁹ ei
vt ē pctōr nō pōt currere.puer.v.Iniqta
tes ſue capiūt impiū et funib⁹ pctōꝝ ſuoꝝ
ꝯſtrigiī.et iō per verā ꝯtritionē et ꝯfeſſiōē
oportet ꝙ prſo ab his vīculis abſoluaī.q:
alr̄ nō poſſet pergere nedū currere.Io.xi
Soluite eū et ſinite abire.Hoc dixit xp̄s d
lazaro per quē pctōr deſignaī. Secundum
impedimentum eſt onus temporalium.Nō
enim oneratus poteſt velociter i v

ambulare neduum currere. Bernardus. Tu
onuſtus auro ⁊ argento putas te chriſtum
ſequi. qui exultauit vt gigas ad currẽdam
viam. Et quia iſtud onus eſt onus anime.
q̃ currere debet. igitur hec alleuiatio debet
fieri intus in anima. vt anima non afficiat
nec cõcupiſcat temporalia. que q̃uis aliqs
non habeat. afficiatur tamen ⁊ cõcupiſcat
ea habere. ita eſt oneratus ac ſi haberet. et
qui nõ concupiſcit nec afficitur eſt leuis et
aptus ad currendum. q̃uis tẽporalia poſſi
deat. Et attende ꝙ curſor p̃cingit ſe ⁊ ha/
bet veſtes curtas nõ defluentes in terram.
vt melius currat. Sic ſpũaliter currere vo
lentes oportet cingi per continentiã carna
lis voluptatis. Luc. xij. Sint lumbi veſtri
p̃cincti. Debet etiam veſtes curtas habere.
vt de temporalibus ſolum accipiat neceſſa
ria. j. Thi. vj. Habẽtes alimenta ⁊ qui. te.
his conten. ſimus. Quidam habent veſtes
muliebres per cenũ defluentes. ſicut viri ef
feminati qui totaliter carnis voluptatibus
immerguntur ⁊ ideo currere non poſſunt.
Unde in huius figura mandatum ẽ in le/
ge deutro. xxij. ꝙ viri veſte feminea indui
non debent. Tercium quod exigitur ad be
ne currendum vt brauium habeatur ẽ ve/
lox curſus arreptio. vt cito homo arripiat
curſum. Nã in curſoribus brauij magna p̃
rogatiua eſt anticipare curſum. Ita ſpũa/
liter cito incipere curſum maximũ bonum
eſt ad brauium percipiendũ. Treñ. iij. Bo
num erit vi. cũ porta. iu. dñi ab adole. ſua.
Multi ſunt qui dicũt. ſtatim volo currere
⁊ ſemper vadunt ſe vertẽdo ⁊ nũq̃ currũt.
prouer. xxvj. Sicut hoſtiũ vertitur in car/
dine ſuo. ſic piger ĩ lectulo ſuo. Ecci. xxxiij
Precordia fatui quaſi rota carri. Rota
carri ſemper vertitur circa axim neq̃ vnq̃
ab axe ſeparatur. ⁊ ſimiliter hoſtiũ in car/
dine. Sic multi dicunt ſe velle recedere a
mundanis ⁊ nunq̃ recedunt. Quartum eſt
deuiationis cautio. vt currens a deuiatiõe
caueat. quia ſi modicũ deuiat multũ errat.
Numeri. xx. Non ibimus per agros neq̃
per vineas. neq̃ bibem⁹ aquas de ciſternis
tuis. ſed via publica gradiemur neq̃ ad de

xteram neq̃ ad ſiniſtram declinãtes. Qui/
dam ad ſpectacula ⁊ ludos ⁊ per tabernas
declinant ad dexterã mundi. Quidam vero
ſeculi triſticia abſorbẽtur que mortem ope
ratur. vt dicit apl's. ij. corinth. vij. Exẽplũ
huius habemus in filijs iſrael qui circuie/
runt per. xl. ãnos in deſerto. ⁊ viã quam in
duobus menſibus facere debebãt diſtulerũt
facere per. xl. ãnos. p̃s. In circuitu impij
ambulant. Et ideo qui non vult deuiare.
vadat poſt chriſtum qui via eſt. Joh. xiiij
Ego ſum via veritas ⁊ vita. Bernardus.
Beatus eſt dñe ieſu qui te hominem inter
homines cõuerſantem obſeruans diligẽter
pro viribus ſe prebet imitatorem tui. Qui
tum eſt curſus cõtinuatio. Eſt enim ſola p
ſeuerãtia heres regni eterni. matth. x. Qui
perſe. vſq̃ in fi. hic ſal. erit. In cuius figu
ra mandatum eſt in lege ꝙ ſemper cauda
animalis deberet in ſacrificio offerri. Mul
ti incipiunt feruenter currere ſed nõ conti/
nuant. neq̃ opus penitentie conſũmant. et
ideo nihil faciunt. prouer. xviij. Qui mol/
lis eſt ⁊ diſſolutus ĩ opere ſuo frater ẽ ſua
opera diſſipãtis. Mollis eſt qui cedit du/
ris. ⁊ ideo quando occurrit ei aliqd̕ diffici/
le in opere incepto deſiſtit. quod tale eſt ac
ſi illud opus diſſiparet. Contra quod dicit
apl's. ij. Thi. iiij. Bonũ cer. cer. cur. cõſu.
fi. ſer. Tercio videamus que nos mouere
debeant ad bene ⁊ ſtrenue currẽdum. Il
Et dicẽdum ꝙ ſex debent nos mouere ⁊
incitare ad bene currendum. que etiã cor/
poraliter currentes ſolent incitare. Pri
mum eſt premiũ ⁊ brauij precioſitas. Plu/
res enim veniũt ad currendum. ⁊ melius ſa
tagunt currere vbi brauiũ precioſius cerni
tur. In hoc autem curſu ponitur brauiũ
continens omne bonum in ſe. Exodi. xxxiij
Oſtendam tibi omne bonũ. yſa. lxiiij. Ocu
lus non vidct deus abſq̃ te que preparaſti
expectantibus te. Eſt etiam hoc brauium
bonum perpetuum ⁊ nunq̃ finiendũ. yſa lj
Leticia ſempiterna ſuper capita eorũ. Se/
cundum eſt nobilitas ⁊ multitudo perſona
rum expectantium nos currentes. Nã qui
debent currere corã rege ⁊ regina ⁊ oibus

et dominabus regni. totis viribus bñ cur/
rere nitũtur. nos autem coram deo ⁊ beata
maria ⁊ angelis ⁊ ſanctis omnibus curri/
mus. Bernar. Expectant nos angeli vt eo
rum ruina reſtauretur. ſancti vt eorũ gl'ia
compleatur. Deus pater quaſi filios ⁊ he/
redes vt ſuper omnia bona ſua conſtituat.
Filius quaſi fratres ⁊ coheredes vt fruc/
tum natiuitatis. preciũ ſanguinis patri ſuo
offerat. Et ip̃e ſpũſſanctus qui eſt ip̃a cari
tas ⁊ benignitas in qua pater nos predeſti
nauit ad regnum. Et maxime nos religioſi
debemus niti bene currere. quia non ſolũ
celum ſed etiam mundus nos currere aſpi/
cit. ⁊ aliqui vt eddiſcant. ⁊ aliqui vt deri/
deant ⁊ infament. j. corinth. iiij. Spectacu/
lum facti ſumus mundo ⁊ angelis ⁊ homi
nibus. Tercium eſt temporis breuitas. bre
ui eñi tẽpore currere habemus. Jacob. Que
eſt vita no. ni. va. ad modicũ pa. Antiqui
magno tẽpore currebant ⁊ tandem ad infe
ros deſcendebant. nos autem in vltima ho
ra venientes modicum in vinea patientie ⁊
penitẽtie nolumus laborare ⁊ in ſtadio cur
rere. Quartum eſt miſeria loci in quo ſu/
mus. ⁊ malorum habitantium in eo copio/
ſitas. quia totus mundus eſt plenus mal'. j.
Jo. v. Totus mundus in mali. eſt poſitus.
Grego. Mala que nos hic premũt ad deũ
ire cõpellunt. Optime fecit deus qui locũ
incolatus ⁊ peregrinationis noſtre tot mal'
⁊ omni inſtabilitate repleuit. vt nos boni/
tate ſua non detineret. Ber. O munde im
munde ſi ſic tranſiens allicis. quid faceres
ſi maneres. certe omnes caperes. De loco
autem malo feſtinat homo exire. Sic feſti
nauit loth exire de ſodomis. geñ. xix. Qui/
tum eſt inimicorum nos inſequentiũ crude
litas. quia demones nos in hoc curſu fortiſ
ſime inſequuntur perdere cupientes. j. pe. v
Aduerſarius noſt. dya. tan. leo ru. cir. que.
quẽ deuoret. Conſueuerunt autem omnes
homines inſequentibus inimicis fortiſſime
currere fugiendo. Actuũ. xij. Percuſſoq̃
latere petri excitauit eum di. Surge velo.
Sextum eſt perditionis ⁊ confuſionis mul
tiplicitas. quia ſi non bene currerimus ex/

ſpoliabimur armis. et in carcerem dyaboli
detrudemur. et ſic erimus in perpetuũ con/
fuſi. et auferentur a nobis corpus et aĩa ⁊
omnia bona noſtra. Lu. viij. Ei autem qui
nõ habet ⁊ qd̕ videtur ha. aufe. ab eo. ⁊c.
Charitiſſimi curramus fortiter ſuper equũ
album vt non confundamur et tanq̃ victi
in carcere recludamur. ſed tanq̃ victores
brauium habeamus. Et ſic patet primum.
Secundo ſub ſimilitudine agoniſtarum
nos hortatur apoſtolus vt legitime decer/
temus. quatenus coronam glorie percipere
mereamur. Et talis ẽ ratio. omnis pugnãs
in agone pro modico premio. ab omnibus
abſtinet et fortiter dimicat. ergo multo for/
tius in agone ſpũs debemus nos pro mag/
no premio ab omnibus abſtinere ⁊ fortiter
dimicare. Et hoc eſt. Omnis eñi vel aliqs
qui in ago. cõ. hoc eſt. omnis qui in agone
certaminis pugnat cum alio ab omnibus ĩ
pedientibus pugnã ne victus efficiciatur abſ
tinet. ſed nos ſumus in agone et pugna q̃/
diu ſumus in hac vita. Job. vij. Militia ẽ
vita ho. ſuper terrã. Ergo per totam vitaũ
ab his que nos in pugna ſpiritus impediũt
abſtinere debemus. R. Ubi nota ꝙ in/
ter alia maxime ſunt tria que deuaſtãt ho/
minis militiam. et faciunt homines succũ/
bere inimicis etiam in prelio mundi Pri
mum eſt deſideria carnalia et delitie carnis
Unde de militibus hanibalis dicitur in ti/
to liuio. Quos nec ferrum nec alpes nec ni
ues potuerũt vincere delitie cãpanie ener/
uauerunt. Unde ibidem legitur ꝙ ſenatus
romanus miſit quendam capitaneũ ad quã
dam miliciam. qui inueniens eam delitijs ⁊
meretricibus diſſolutam ſtatim exbanniuit
de exercitu omnes feminas. et mandauit ꝙ
nullus poſſet habere niſi vnum equum nec
aliquem famulum. ⁊ ſtatim fuit militia re
parata ⁊ deuicerunt hoſtes. Simile eſt in
prelio ſpũs. Et ideo beatus petrus capita/
neus iſtius prelij clamat. Obſecro vos tã/
q̃ adue. ⁊ peregri. abſti. vos a car. de. q̃ mi.
aduer. animã. j. pe. ij. In cuius figura man
datum eſt in lege ꝙ procedentibus filijs iſ/
rael ad bellum preco deberet clamare dicẽs

Siquis duxit uxorem de novo revertatur in domum ſuam. vt patet deutro.xx. Secundum eſt multitudo ſpoliorum. qꝛ magnum periculum eſt donec homo eſt in bello ſpolijs intendere. Exemplum de cōflictu conradini nepotis friderici imperatoris qui debellatus eſt a carolo. quia milites eius erant diſperſi ad ſpolia. propterea iudas machabeus ait. j. macħ. iiij. Non concupiſcatis ſpolia quia bellum cōtra nos eſt. ſed vt notum eſt nos ſumus in cōtinuo bello. ⁊ ideo nullo tempore debemus ſpolijs intēdere vel ſpolijs onerari. ſed ſemper ſub armis virtutum ſtare. j. theſſa. v. Sobrij ſim⁹ induti lo. fi. ⁊ cur. ⁊ ga. ſpem ſalutis Tercium eſt inobedientia militum. quia d̄ facili debellatur exercitus ſi milites nō obediunt duci. Et ideo prelatis eccleſiarū tanq̄ ducibus iſtius exercitus obedire oportet. Hebre. xiiij. Obe. prepo. ve. per omnia ⁊ ſubiacete illis. Et ſic patet ꝙ a tribus maxime abſtinere debemus. ſcꝫ a deſiderijs ⁊ delitijs carnis. ⁊ a ſpolijs temporalium. ⁊ ab inobedientia prelatorū. Et ſi pugnātes in agone mundi abſtinent ab his tribus vt corruptibilem coronā accipiāt. id eſt gloriam et mercedem tranſitoriam que corrumpitur ⁊ deficit. multomagis nos abſtinere debem⁹. qui incorruptam coronam accepturi ſum⁹ id eſt eternam que nunq̄ corrumpitur nec vnq̄ deficit nec marceſcit. j. pe. v. Vt cum venerit princeps paſtorum percipiatis immarceſſibilem eterne glorie coronaꝫ. Et ſic patet ſecundum. Tercio in duobus predictis ſe adducit ad exemplum vt ipm ſeq debeamus di. Ego igitur qui ad finem curſus in pugna venire volo. ſic curro ad brauium regni quantum ad primum. nō quaſi ad incertum. id eſt nō tanq̄ incertus de premio. quia qui de premio eſt incertus pigre ⁊ lente ⁊ male currit. Qui autem veram ſpem habet de premio optime currit. ſicut paulus. Similiter ſic pugno quantum ad ſecundum ſup. contra dyabolum carnem ⁊ mundum. non quaſi aerem verberans id eſt inaniter pugnās. qui enim pro hoſte aerem percutit. propter inanem ictū magis ſeipm grauat. vel quaſi aerem verberās pugnat qui tm̄ verba habet quibus ad litterā aer verberatur. ⁊ operibus bonis caret quibus predicti inimici vincūtur. prouer. xix. Qui tm̄ verba ſectatur nihil habebit. Talis q̄ verbo edificat facto deſtruit. Ecci. xxxiiij. Vnus edificans ⁊ alter deſtruēs q̄d ꝓdeſt illis niſi labor. Non ſic ergo pugno ſed caſtigo corpus meum. id eſt diſciplinis vigilijs ⁊ ieiunijs caſtum facio ⁊ in ſeruitutem redigo ſcꝫ anime. id eſt facio ipm rōni obedire. vt que ratio dictat facienda faciat. et que non dictat facienda caueat. Et ꝓprie dicit. Caſtigo corpus meū. quia corpus eſt quod impedit animā in curſu ⁊ in certamine prodit. retrahit enim corpus animam ne bene currat ⁊ prodit ⁊ impugnat vt ſuccūbat. Et ideo qui vult bene currere ⁊ bn̄ dimicare. oportet ꝙ corpus caſtiget ⁊ mēbra mortificet. Col. iij. Mortificate mēbra veſtra. Et non dicit occido corpus meum ſed caſtigo. Ro. xij. Rationabile obſequiū veſtrum. Et maxime hoc eſt neceſſarium predicatori ne reprobus efficiatur. quod tunc eſt quando illud quod predicat verbis factis non implet. Ro. ij. Qui predicas nō furandum furaris. Debet em̄ predicator oia que docet implere. Ro. xv. Non audeo loqui eorum que per me nō efficit chriſtus. Et hoc eſt. Ne forte cū alijs p̄di. ipe rep. effi. Et ſic patet tercium. Quarto apl's multa beneficia antiquis preſtita reducit ad memoriam noſtra beneficia figurantia propter quē fiducialiter currere et ſecure poſſumus dimicare. Et hoc eſt. Nolo autē vos igno. fra. qm̄ pa. noſtri nō carnales. corintheis em̄ loquebatur. ſed fidei inſtructores omnes tam boni q̄ mali ſub nube fuerunt. Ecce primum beneficium multum in ſe continens. quia a nube multa bona habuerunt. protegebat em̄ eos a perſequentibus inimicis. Exodi. xiiij. Columna nubis ſtetit inter caſtra egyptiorū ⁊ caſtra iſrael. eratq̄ tenebroſa ita vt ad ſe inuicem toto noctis tempore accedere non valerēt. Item illuminabat. exo. xiij. Per dieꝫ erat columna nubis ⁊ per noctē columna ignis

Nam filijs iſrael erat luminoſa et egiptijs tenebroſa. Item ducatum prebebat. exodi. xiiij. Dominus precedebat eos in columna nubis. Item refrigerium exhibebat in ardore diei ⁊ protectionem a vento ⁊ pluuia ⁊ tempeſtate. yſa. iiij. Erit in vmbraculum diei ab eſtu ⁊ in abſconſionē a tempeſtate ⁊ pluuia. Secundum beneficium tangit cum dicit. Et omnes mare tranſierunt. ſcꝫ ſicco pede ab egiptijs liberati ⁊ ipis egiptijs ſubmerſis. Exo. xiiij. Filij iſrael perrexerunt ꝑ medium ſicci maris. ⁊ aque erant eis pro muro a dextris ⁊ a ſiniſtris. Tercium beneficium tangit cum dicit. Et omnes ī moiſe id eſt in ducatu moiſi baptiſati ſunt. id ē ab ignorantia dei purgati per viſa ſigna in nube. ⁊ in mari id eſt in ſignis viſis in nube p̄cedente ⁊ in mari cedente ⁊ locum faciente ſunt purgati ⁊ illuminati. Exo. xiiij. Submerſis egiptijs timuit populus dominum ⁊ crediderunt domino ⁊ moiſi ſeruo eius ſcꝫ timore purgati. Quartum beneficium tangit dicens. ⁊ omnes eandem ēſcam ſpūaleꝫ manducauerunt ſcꝫ māna quod de celo cadebat. propter quod dicit ſpūalem ſiue āgelicaꝫ. Sap. xvj. Angelorū eſca nutriuiſti populum tuum. Quintum beneficium tangit dicens. ⁊ omnes eundem potum ſpūalem biberunt. quia virtute dei qui ſpūs eſt ſibi ꝓpinatum de petra oreb ⁊ de petra cades vt patet numeri. xx. Percuſſit em̄ moiſes ad imperium domini virga bis ſilicē ⁊ egreſſe ſunt aque largiſſime ita vt biberet popul⁹ ⁊ iumenta. Et ne crederetur ꝙ aquas dediſſet ad momentum ſubdit. Biberunt autem de ſpūali conſe. e. petra. id eſt volūtati eorum ſatiſfaciente. quocūqꝫ em̄ procederent aquarum fluenta eos ſequebatur dicit glo. Sed contra. Si ſequebatur eos aqua ex percuſſione prima in oreb cur murmurauerunt poſtmodum in cades. ⁊ neceſſarium fuit eis aquā dare. Reſponſio. dicit̄ ꝙ glo. referenda eſt ad illam percuſſionem q̄ facta eſt in cades ⁊ non ad primam. Petra autem erat chriſtus. id eſt per petram illam figurabatur chriſtus a quo ⁊ per quē omnia ſupradicta beneficia nos habemus maiora ⁊ meliora. ſicut res eſt melior ⁊ dignior figura. ſicut vinum circulo. Omnia em̄ ſupradicta beneficia figura fuerunt noſtrorum beneficiorum que maiora ſunt. quod patet. Quia illi habuerunt pro duce moyſen. ⁊ nos chriſtum. qui educit nos de egipto tenebrarum huius mundi in celeſtē hieruſalem. Illi habuerunt nubem. ⁊ nos ſpiritusſancti gratiā. que protegit nos ab omnibus inimicis multomagis q̄ colūna nubis filios iſrael. qua gratia apoſtoli roborati ante reges ⁊ preſides impauidi ſtabant. q prius clauſis ianuis morabantur. Itē illuminat de credendis ⁊ agendis. j. Iohā. ij. Vnctio docebit vos de omnib⁹. Et io. xvj. Cum autem venerit ille ſpūs veritatis. docebit vos om. veri. Columna illa illuminabat corpus. ſed gratia ſpūſſancti mentem. Item prebet nobis ducatum ⁊ nobiſcum graditur per totum deſertum mundi. mat. xxviij. Ecce ego vobiſcum ſum omni. die. vſqꝫ ad conſu. ſe. ſcꝫ per gratiā ſpūſſancti. quod columna illa non fecit. Item refrigerium mentis preſtat in omnibus aduerſis. Vnde paraclitus dicitur. id eſt conſolator Et ideo cantamus. Conſolator op. dulcis ho. ani. dul. re. Propterea apoſtoli recepto ſpūſancto ibāt gau. a conſpe. conſi. qm̄ dig. ha. ſunt pro no. ie. cōtu. pati. Actu. v. Qui prius erant triſtes ⁊ deſolati. Columna illa prebebat refrigeriū contra ſolis incēdium ⁊ aeris intemperiem. gratia vero ſpūſſācti contra incendia viciorum ⁊ contra cuncta nobis aduerſantia nos defendit. Illi baptiſati id eſt purgati fuerunt in mari rubro. ⁊ nos in baptiſmo chriſti ſanguine rubricato in quo ſubmergitur pharao id eſt dyabol⁹ cum toto exercitu viciorum ⁊ renaſcimur in filios dei. Illi habuerunt manna in cibum celeſtem ⁊ nos corpus chriſti verum. quod ſine comparatione excedit māna. quia habet dare vitam eternam. quod māna nō fecit. Iohā. vj. Ego ſum panis viuus qui de ce. deſcē. ſiquis mā. ex hoc pa. vi. in eter. pa. ve. mandu. mā. in deſer. ⁊ mor. ſūt. Illi habuerunt aquā de petra. ⁊ nos doctrinaꝫ a chriſto intelligentiam noſtram replentē

in ſatietatem.et ei vitam eternam dantem.
Johã.vj.Verba que ego locutus ſum vo
bis ſpũs ⁊ vita ſunt. Et ſic patet ꝙ potio
ra beneficia ſumus nos per miſericordiã
dei conſecuti ꝙ̃ illi.propter que ⁊ in quorũ
virtute optime ad brauium currere ⁊ in
agone ſpũs poſſumus decertare. Et ſic pa
tet quartum ⁊ conſequenter totũ de epla.

Dominica in ſexageſima de euangelio ſermo.xxviij.

Cum turba plurima conueni
ret ⁊ de ciuitatibus propera
rent ad ieſum dixit per ſimilitu
dinem.Exijt qui ſeminat ſemi
nare ſemen ſuum. Luce.viij.
Pluries dñs turbis in parabolis loq̃batur
vt quod dicebat memorie mãdaretur. quia
quod per ſimilitudinem accipitur melius ſ
uatur.⁊ phs etiam dixit ꝙ nõ eſt intellige
re ſine fantaſmate.id eſt niſi illud quod dici
tur in vniuerſali nõ applicando ad aliquid
in aliquo exemplo imaginabili conſpiciat.
Et ideo intellectus ſemper reflectitur ſu
pra fantaſmata. in quibus conſpicit quod
intelligit.Eſt autem vt dicit origenes pa
rabola ſermo quaſi factus. non autẽ iuxta
quod dicitur.poſſibilis autẽ fieri rerũ ſigni
ficatiuus per tranſſumptionem eorum q̃ in
parabola traduntur.Sicut ergo chriſtus ĩ
hoc euangelio parabolice loquitur. vt qđ
per ſimplex dictum retineri non poteſt per
ſimilitudinem melius teneatur ſaltem a diſ
cipulis qui ſimilitudinis expoſitionẽ intelli
gere meruerunt.⁊ ſuperbis ⁊ non curanti
bus intellectus dicti claudatur.matthei.xj
Confitebor tibi pater quia abſcondi.hec a
ſa.⁊ pru.⁊ reue.ea paruulis. In quo qui
dem euangelio quattuor ſummarie conti
nentur. Primo enim chriſti predicatio fac
ta ad turbas in parabolis recitatur.in pñ
cipio euãgelij vſq₃ ibi. Qui habet au.au.
Secundo diſcipulorum interrogatio de pa
rabole expoſitione ſubiungitur ibi. Inter.
ãt.e.diſ.ei⁹ q̃ eſ.hec parabola. Tercio qua
re quibuſdam in parabolis ⁊ quibuſdam
aperte ſit loquendum a chriſto innuitur ibi
Vobis datũ eſt noſſe miſterium regni dei.
⁊c. Quarto ipſius parabole a chriſto expo
ſitio per ordinem aperitur ibi. Eſt aũt hec
parabola.Semen eſt verbũ dei. Primo
ergo chriſti predicatio facta ad turbas in
parabolis recitatur.Et hoc eſt. Cum tur.
plu.cõue.Multi eñ de ciuitatibus ⁊ de ca
ſtris multis ad ieſum cum feſtinãtia venie
bant audientes doctrinã ⁊ miracula eius.
⁊ videntes tempus meſſie in lege promiſſi
iam veniſſe.ita ꝙ magna cõmotio in tota
patria fiebat.⁊ ideo multi veniebant quidã
vt inſtruerentur.multi vt ſanarentur.quia
virtus de illo exibat ⁊ ſanabat omnes.Lu
ce.vj.multi vt miracula eius viderent.Lu
ce.v.Vidimus mirabilia hodie.Multi vt
frequenter credentes ipm eſſe meſſiam qui
in mundum ad populum iudeorũ liberãdũ
venire debebat. Johã.vj. Hic eſt vere ꝓ
pheta qui venturus eſt in mundum.Dum
ergo talis cõcurſus populorum fieret chri
ſtus iuit ad mare ⁊ aſcendit vnã nauiculam
propter tumultum populi ⁊ de nauicula ꝓ
poſuit hanc ſimilitudinem ⁊ multas alias.
vt patet matthei.xiij.Eſt autem ſimilitudo
hec de ſeminatore ſeminante. ⁊ de ſemine
iacto.⁊ de vario ſeminis euentu. q₂ aliud
cecidit ſecus viam. aliud in petroſa. aliud
inter ſpinas.aliud in terram bonã.vt infra
patet.Et ꝙ hec ſit ſimilitudo ⁊ in his ſit mi
ſtica ſignificatio requirenda patet per illud
quod in fine ſimilitudinis dicitur.Qui ha
bet aures audiendi audiat.Vbi dicit beda
Quotiens hec ãmonitio vel in euangelio.
vel in apoca.iohis interponitur miſticum
eſſe quod dicitur querendumq₃ a nobis in
tentius oſtenditur.Et ideo in hac pria par
te tria videre debemus.ſc₃ quis ſit iſte ſemi
nator.⁊ quod eſt eius ſemen.⁊ quomõ hoc
ſemen diuerſimode cadit. Circa primum
nota ꝙ ſeminator iſte filius dei eſt.cui pro
prium eſt ſeminare.Et hoc eſt quod hic di
citur.Exijt ſeminare.id eſt ad ſeminandũ
qui ſeminat.id eſt qui habet officium ſemi
nandi.qui tunc exijt dum viſibilis in carne
nobis apparuit. Johã.xv. Ego exiui a pa

tre meo et veni in mundum. Qui ab initio
mundi ſeminauit et ſeminare non ceſſat.
Ecci.xj.Mane ſemina ſemen tuum .⁊ ve
ſpere ne ceſſet manus tua. Joh.v. Pater
meus vſq₃ modo operatur ⁊ ego operor.
Qui ſeminauit ſex agros.ſc₃ celum. para
diſum terreſtrem.mundum.ſanctã eccleſiã.
animam hominis ⁊ beatam virginem. Si
de hoc vis predicare queras ſupra domini
ca quarta poſt octauã epiphanie in primo
membro ſermonis de euãgelio. Sic ergo fi
lius dei eſt proprie ſeminator.omnes alij p
dicatores ⁊ ſeminatores quorũcũq₃ bonorũ
ſunt cophini.Vnde auguſti.ait.Quis ego
niſi cophinus ſeminãtis.in me ipſe ponere
dignatur quod velit ſpargere. M Iſte
ſeminator primo exiuit ad creandum agrũ
vt haberet vbi ſeminaret.⁊ hoc fecit quã
do mundum creauit.matthei.xiij.Ager au
tem eſt mundus.quem fecit magnũ.pulcrũ
⁊ fecundum vel abundantẽ.Sed magnitu
dinem eius vſurpauit ſibi ſuperbia ⁊ diui
ſit.ex ſuperbia eñ ceperũt homines vſurpa
re ſibi dominia ⁊ terras.ſicut patet de nem
roth.qui incepit eſſe venuſtus venator co
ram dño. Geñ.x. Ipe cepit eſſe potens in
terra ⁊ erat robu.ve.corã do. Pulcritudi
nem vero eius vſurpauit luxuria. Geñ.vj
Videntes filij dei filias hominũ ꝙ eſſent
pulcre acceperunt ſibi vxores ex omnibus
quas elegerant. Abundantiam autem eius
vſurpat ſibi auaricia.que cõmunia facit ꝓ
pria ⁊ omnia retinet ⁊ abſcondit .propter
quod generatur cariſtia in terra.⁊ ideo om
nibus eſt odioſa.prouer.xj.Qui abſcondit
frumenta maledicetur in populis.benedic
tio autem ſuper caput vendentiũ. Et quia
bona iſtius agri ſic ſunt occupata.ideo non
germiat niſi ſpinas ⁊ tribulos.geñ.iij. Spi
nas ⁊ tribulos germinabit tibi.Et ideo ſe
cundo iſte ſeminator exijt ad hunc agrum
purgãdum per diluuij inundationẽ.geñ.vj
Finis vniuerſe carnis venit corã me reple
ta ẽ terra iniquitate.Tunc eñ magnitudo
pulcritudo ⁊ fecunditas vel abundantia
creaturarũ delete ſunt.Tercio iſte ſemina
tor exiuit ad hunc agrum ſeminandum .dũ
factus eſt hõ.et cũ hominibus cõuerſat⁹.ẽ
baruch.iiij.P⁹ hoc ĩ fris viſ⁹ ẽ ⁊ cũ hõi
b⁹ ꝯuerſat⁹ ẽ.mat.iiij Circuibat ieſus totã
galileã docens in ſynagogis. In quo agro
ſeminauit exemplum conuerſationis.verbũ
predicationis.⁊ meritum ſue paſſiõis.quia
ſuo ſancto exemplo mundum informauit.
Johã.xiij.Exẽplum eñ dedi vo.vt quẽ.e.
fe.vo.ita ⁊ vos fa.Suo vero verbo mun
dum erudiuit. Joh.xviij.Ego palã locut⁹
ſum mundo.ego ſemper docui in ſynagoga
⁊ in templo quo omnes iudei cõueniũt.Et
ſue paſſionis merito mundum redemit.j.pe
tri.j.Non auro vel argen.re.eſtis.ſed pci.
ſang.ag.incõ.Et nota ꝙ dicit ſemen ſuum.
Tunc eñ predicator ſeminat ſemen ſuũ qñ
verbũ dei per ſcientiã habet in corde.⁊ per
iuſticiã habet in opere.Sic predicabat apo
ſtolus qui dicebat.Ro.xv.Nihil audeo lo
qui eorum que per me non efficit chriſtus.
Quando vero predicator non facit que p
dicat.nec quod predicat habet in corde.ſed
in quaterno ſeminat ſemen alienum. Ieſus
ergo ſemen ſuum ſeminauit. quia verbum
dei habebat in ſe .imo ipe erat fons verbi
dei ⁊ cepit pri⁹ facere ꝙ̃ docere.Multi au
tem ſtatim ꝙ habent vnum quaternũ ſer
monum volunt docere ⁊ predicare. ſimiles
pylato qui poſtꝙ̃ queſiuit a chriſto qđ eſſet
veritas a chriſto ſtatim exiuit foras ad po
pulum non expectata reſponſione. Tales ſi
error ſit in quaterno errorem predicabunt
Quarto exibit ad hunc agrum metendum
⁊ fructus congregandum ſc₃ in finali iudi
cio.Quis eñ quottidie in particulari iudi
cio vniuſcuiuſq₃ mortis deus metat hunc
agrum.tamen in fine mundi meſſionem fa
ciet generalem. In qua tria faciet. N
Primo eñ metet omnes homines. Apo
cal.xiiij.Mitte falcem tuã ⁊ mete quia ve
nit hora.Secundo ventilabit.per quam vẽ
tilationem ſeparabuntur boni a malis per
ventilabrum diſcretionis. Luce.iij. Cuius
ventilabrum in manu eius.⁊ purgabit are
am ſuam. Tercio congregabit in duplici
horreo ſc₃ celi in quo congregabũtur elec
ti.⁊ inferni in quo congregabuntur repbi.

Lu. ce. iij. Congregabit triticum in horreū
ſuum. paleas vero comburet igni inextin-
guibili. Primus ergo exitus pertinet ad
opus creationis. Secundus ad opus pur-
gationis. Tercius ad opus redemptionis.
Quartus ad opus retributionis. Secū-
do vero videamus de ſemine quod ſemina-
tum eſt. Hoc autem ſemen congrue poteſt
intelligi corpus chriſti ⁊ verbum dei. De
corpore enim ſuo dicit chriſtus. Johā. xij.

Nota

Niſi granū frumenti ca. in terrā mor. fue.
ipm ſolum manet. Si autem mortuū fuerit
multum fructum affert. galath. iij. Semini
tuo quod eſt xp̄s. Et conuenienter valde di-
citur ſemen. ſicut enim ſemen primo ſemina
tur. ſecundo in terra mortificatur. tercio in
cipit pullulare. quarto aſcendit ſurſum. qn-
to producit ſpicam. ſexto matureſcit. ſepti-
mo metitur. octauo in horreo reconditur.
ſic iſtud ſemen ſcʒ corpus xp̄i primo fuit ſe
minatum in terra bona. ſcʒ in vētre virgi-
nis in incarnatione. Secundo fuit mortuū
in paſſione. Tercio pullulauit ⁊ fronduit ī
reſurrectione. Quarto aſcendit ſurſum in
aſcenſione. Quinto produxit ſpicā in ſpūſ-
ſancti miſſione ⁊ gentiū vocatione. Sexto
matureſcet ⁊ cōplebitur iſta ſpica in vni-
uerſali eccleſie congregatione. qn̄ conuertē
tur reliquie iudeorum. Septimo metetur ī
mundi conſūmatione. Octauo recondetur
in horreo vite eterne in perfecta retributio
ne. Prima quattuor cōpetunt corpori xp̄i
vero. reliqua vero corpori chriſti myſtico.
Item per hoc ſemen congruentius omni-
bus intelligitur verbum dei. Unde de hoc
ſemine dicere ad litteram chriſtus intendit
vt in fine euangelij in expoſitione ſimilitu-
dinis apparet. ❡ Habet enī verbum

Nota

dei omnem virtutem omnium ſeminū. Et
hoc patet quantum ad decem. eſt enī verbū
dei calefactiuum. illuminatiuū. letificatiuū
caſtificatiuum. ſanatiuum. nutritiuum vel
viuificatiuum. generatiuum. renouatiuum
eſt virtute maximum ⁊ quantitate paruū.
eſt cum puritate ſeminandum. hec aūt om-
nia in ſeminibus inueniuntur. Nam primo
quoddam ſemen eſt habens virtutem cale-
factiuam ſicut granum ſinapis ⁊ piperis ſic
verbum dei habet inflammare animam. ps.
Ignitum eloquium tuum vehementer. tren.
De excelſo mi. ig. in oſ. m. id eſt verbū igni
tum ⁊ erudiuit me. Luce. xij. Ignem veni
mittere in terrā. id eſt verba ignita. Secundo
eſt quoddam ſemen illuminatiuum vt ſemē
rute ⁊ feniculi. ſic verbū dei habet animaʒ
illuminare. ps. Lucerna pedibus m. ver. t.
Tercio eſt quoddam ſemen habens virtu-
tem letificatiuam vt cardomomum ⁊ ſemē
croci. ſic verbum dei habet animam letifi-
care. ſicut iohānes baptiſta ad verbū ma-
rie ſalutantis eliſabeth exultauit. Luce. j.
Ex quo facta eſt vox ſa. in auri. meis exul
ta. infans in vtero meo. Sicut ſimiliter ex-
ultauit maria ad verbum eliſabeth dicētis
Beata que credidiſti. Et ait. Mag. a. m. d
Et exul. ⁊c. Quarto eſt quoddam ſemē ha
bens virtutem refrigeratiuam ⁊ caſtificati
uam vt ſemen lactuce ſi deferatur ab hoīe.
ſic etiam verbum dei habet animā caſtifica
re ⁊ ſanctificare. Act. x. Loquēte petro cō
punc. ſunt cor. ⁊ cecid. ſpūſſanctus ſup eos
qui au. ver. qui ſcʒ ſpūſſanctus habet aīam
ſanctificare ⁊ caſtificare. Quinto multa ſe
mina habent virtutem ſanatiuam. ⁊ ideo po
nuntur in medicinis ⁊ confectionibus. vt
ſemen cucumeris ⁊ peponis. ſic verbum dei
habet animam ſanare. ps. Miſit verbū ſuū
⁊ ſanauit eos. Sap. xvj. Neqʒ herba neqʒ
malagma ſanauit eos. ſed ſermo tuus dn̄e.
qui ſanat vniuerſa. Sexto quaſi omnia ſe-
mina terre habent virtutem nutritiuā viui
ficatiuam ⁊ conſeruatiuam. ſic verbum dei
habet animam viuificare. conſeruare ⁊ nu
trire. math. iiij. Non in ſo. pan. vi. hō ſed in
omni ver. qd̄ pro. de ore dei. yſa. j. Niſi dn̄s
exercituū reliquiſſet nobis ſemē quaſi ſodo
ma fuiſſemus. ⁊ quaſi gomorre ſimiles eſſe
mus. Sic conſeruatus eſt moyſes in collo-
quio diuino. xl. diebus. vt patet exo. xxxiiij
Septimo omnia ſemina terre habent vir-
tutem generatiuam. quia vnum generat ali
ud. ſic filius hominis regenerat hominem
in filium dei. vt patet in baptiſmo. in quo
dum accedit verbum ad elemētū fit ſacra-

mentum vt dicit augu. In quo homo re-
generatur in filium dei. Jaco. j. Volunta-
rie genuit nos verbo veritatis. j. corin. iiij.
Per euangelium ego vos genui. Octauo
in ſeminibus totus mundus renouatur. ſic
per verbū dei totus mundus eſt renouatus
ad nouum cultum. ad nouam doctrinam et
ad nouam vitam. Johā. xiij. Mandatum
nouum do vobis. Apoc. xxj. Ecce noua fa
cio omnia. Nono ſemina ſunt modica quā-
titate ſed maxima virtute. ſic verbū dei bre
ue eſt. quia verbum abbreuiatum fecit do-
minus ſuper terrā. Ro. ix. ſed ſuper omnia
maximum eſt virtute. quia per ipm omnia
facta ſunt. Decimo ſicut ſemina munda et
pura debent ſeminari. ſic verbum dei cū ma
gna puritate debet predicari. ij. corinth. ij.
Non ſumus ſicut plurimi adulterātes ver-
bum dei. ſed ex ſinceritate corā deo in chri-
ſto loquimur. phil. j. Quidam ex contētiōe
chriſtum ānunciant non ſincere. Recte er-
go. ſemen eſt verbum dei. ⁊ congruēter ver
bum dei vocatur ſemen propter decem pre
dicta in quibus cū ſemine materiali conue-
nit. Et quia verbum dei tot habet virtutes
⁊ ita magne efficacie eſſe perhibetur. ideo
dicit augu. ꝙ cum tanta diligentia eſt audi
endum cum quanta eſt corpus xp̄i videndū

Tercio videamus quō hoc ſemen diuer
ſimode cadit. quia aliud cecidit ſecus viam
Ubi nota ꝙ vt dicit theophilus nō dicitur
hic ꝙ ſeminator ſeminauerit ſecus viā vel
ſupra petram vel inter ſpinas. ſed dicitur ꝙ
ſemē ſic diuerſimode cecidit. quia verba dei
in corda audientiū ſeminantur. ſed quidam
ſic ipm recipiunt ſicut granum recipitur iu-
xta viam. quia illud cōculcant. Et quidam
ſic recipiunt ſicut granum recipitur ſup la-
pides. quia in eis non mittit radices. Qui-
dam ſic recipiunt ipm ſicut ſemen recipitur
inter ſpinas. quia ſuffocatur in eis ⁊ nō re
fert fructum. Quidaʒ ſic ipm recipiūt ſicut
ſemē recipitur in terram bonam ⁊ bene pa
ratam. quia in talibus multum fructificat
verbum dei. Vel ſi dicatur ꝙ directe ſicut ī
terram bonam ſic ſecus viam ⁊ ſupra petrā
⁊ inter ſpinas ſeminauit. Dicendum ē ſicut
dicit criſo. ꝙ ſecus eſt de ſeminatore mate-
riali ⁊ de ſeminatore verbi dei. quia ille nū
ꝙ̄ ſeminat ſecus viam vel ſupra petram vl'
inter ſpinas. quia non poteſt facere. ꝙ via
non ſit via. ⁊ petra non ſit petra. ⁊ ſpine nō
ſint ſpine. Sed verbum dei eſt tante virtu-
tis ꝙ frequenter facit viam bonam terrā.
lapidem cōuertit in terram. ⁊ ſpinas euellit
de terra. yſa. lv. Sicut imber deſcendit d̄ ce
lo ⁊ inebriat terram ⁊ infundit eam. ⁊ ger-
minare eam facit ⁊ dat ſemen ſerenti ⁊ pa-
nem comedenti ſic erit verbū quod egredie
tur de ore meo non reuertetur ad me vacu
um. Et ideo verbum dei in via ⁊ iuxta viā
⁊ ſupra petras ⁊ inter ſpinas ⁊ vbiqʒ eſt ſe
minandum. mār. xvj. Predicate euāgelium
omni creature. Notandum ergo vt hic
apparet ꝙ ſemen verbi dei quadruplicem
euentum habet ⁊ quadrifariam diuiditur.
⁊ de quattuor partibus tres perdunt ❡

Et prout hic innuitur quattuor ſunt im
pedimenta ne verbum dei fructificet ī ani-
ma hominis ſeminatum. ſcʒ ſocietas mun-
danorum. quia conculcatum eſt ab homini
bus. peruerſitas inimicorum. quia volucres
celi comederunt illud. ariditas auditorum.
quia natum aruit. quia non habebat hūorē
⁊ ſolicitudo terrenorum. quia ſimul exorte
ſpine ſuffocauerunt illud. Primum im-
pedimentum eſt ſocietas mundanorū. ſtare
enim tota die in plateis vbi audiuntur di-
uerſa noua. ſtare in foro ſeu in apothecis
vbi audiuntur diuerſa mendacia. ſtare ī cu
rijs vbi audiuntur diuerſa periuria ⁊ dece
ptiones ſuffocat verbum quod hō de mā e
in predicatione audiuit. Et hoc eſt qd̄ hic
dicitur ꝙ illud quod cecidit ſecus viā con-
culcatum eſt ab hominibus ⁊c. Remediuʒ
contra hoc eſt fugere homines. Tren. iij.
Sedebit ſolitarius ⁊ tacebit. Un̄ arſenius
cogitans quomodo poſſet ſaluari audiuit
vocem dicentem ſibi. arſeni fuge homines.
ſi vis ſaluus fieri. Seneca. Quotiens inter
homines fui minor homo redij. quia ſicut
bonus homo de bono theſauro ſuo pfert
bonum vt ipa veritas dicit mat. xij. ſic ma-
lus de malo profert malum. Sed vt dicit. j

Jobā.v.Totus mundus in maligno poſi-
tus eſt.Et ideo conuerſans cum mundanis
in mundo non niſi malum ibi audire poteſt
Propterea angelus dixit loth.geñ.xix. In
monte te ſaluum fac.Et vxor eius q̄ ver-
tit ſe ad ciuitatem cōuerſa eſt in ſtatuã ſa
lis.vt eſſet poſteris exemplum cōmonendi
omnes qui volunt ſaluari quatenus ciuita
tes relinquant nec vnq̄ȝ ad eas redire p̄ſu-
mant.yſa.lij.Exite de medio eius.Et apo-
ca.xviij.Exite de illa popule meus ⁊ parti
cipes ne ſitis deliciarū eius.Secundum im
pedimentum eſt peruerſitas inimicorū quia
volucres celi comedebant illud.quod pri-
mo impedimento coniunctum eſt. quia ex
quo homo non curat verbum dei recōdere
in corde ſed dimittit illud diſcoopertum in
auribus ſuis.qđ tunc eſt qñ nō facit clauſu
ram auribus ſuis ⁊ a vanis nouis ſuperue
nientibus conculcatur.⁊ tunc volucres ce
li.id eſt demones qui in hoc caliginoſo ae-
re cōmorantur.⁊ per ip̄m tanq̄ȝ aues diſcur
runt.propter quod volucres celi dicuntur.
rapiunt verbum dei de auribus peccatorū.
ne credentes ſaluentur. ℂ Ubi nota
q̄ demones maxime inſidiantur verbo dei
propter duo. Primo quia ſciunt ip̄m eſſe
maxime virtutis.vt dictum eſt ſupra.He-
bre.iiij.Viuus eſt ſermo dei ⁊ efficax ⁊ pe
netrabilior omni gladio ancipiti ⁊ pertin-
gens vſq̄ȝ ad diuiſionem anime ⁊ ſpiritus.
compagum quoq̄ȝ ⁊ medullarum.Secun-
do quia ex eo ſunt maxima damna cōſecuti
Nam ad verbum apoſtolorum totum mū-
dum cui dominabantur perdiderunt. et in
ydolis non ſunt amplius adorati.ſed p̄ ver
bum dei eorum fuit deſtructa cultura.Re
medium contra hoc Secundū impedimen
tum eſt facere clauſuram omnibus ſenſib⁹.
⁊ abſcondere ſemen verbi in corde per fir-
mam ⁊ iugem memoriam.Nam terra que
eſt ſecus viam debet ſepiri ⁊ abſcondi. p̄s.
In corde meo abſcon.elo.tua vt non pec.
tibi.Lu.ij.Maria autem conſerua.omnia
ver.hec confe.in cor.ſuo.In cuius figura
mandatum eſt in lege Leuiti.xi. q̄ animal
non ruminans eſſet immundum.nec de ip̄o

poterat ſacrificium fieri. Eſt etiā remediū
contra hoc.ſignum crucis.Aues em̄ aliquo
ſigno vel formidine arcentur in campis ne
comedant ſemen.formido autem demōibus
eſt ſignum crucis.propterea ſignamus nos
dum verbum in predicatione audimus.cañ
ix.Pone me vt ſignaculum ſuper cor tuū.
Hic cadit exemplum de illo iudeo de quo
dicit grego.q̄ dum veniret romam iacuit d̄
nocte in templo appollinis.⁊ fecit crucem
de lapidibus ⁊ iacuit inter eos. ⁊ demones
de nocte non fuerunt auſi tangere eum.ſed
ſtatim viſa cruce diſparuerunt Tercium
impedimentum eſt ariditas auditorū. quia
natum aruit.Granum nāq̄ȝ ſuper lapides
ſeminatum eueniente eſtu aret.quia nō ha
bet humorem.p̄s.Fiat ſicut fe.tecto. quod
priuſq̄ȝ euel.exaruit.Sic multi deuote audi
unt verbum dei.⁊ dum in pace ⁊ proſpere
viuunt deo confitentur.p̄s.Confitebitur ti
bi cū benefe.ei.Sed aliqua tribulatiōe in-
firmitatis vel paupertatis vel alterius ad-
uerſitatis adueniente ſtatim arent.⁊ per im
patientiam frangūtur. ſicut em̄ granum nō
cognoſcitur tempore humiditatis ſed ari-
ditatis ſcȝ tempore eſtus. ſic tales tempore
tribulationis cognoſcuntur.Sicut em̄ au-
rum nō bene cognoſcitur niſi in camino ig-
nis.ſic homo non in proſperitate ſed in ad-
uerſitate cognoſcitur.Ecci.ij.Inigne pro
batur aurum ⁊ argentum.homines vero ī
camino humiliationis.Et hoc eſt quod ſa
than dicit domino.Job.j.Nūquid iob fru
ſtra timet deum.nōne tu vallaſti eum ac do
mum eius.Et ſubdit in eodem.c.Alioquin
mitte manum tuam ⁊ tange cuncta q̄ poſſi
det ⁊ tunc videbis q̄ in faciem benedicat
tibi.Et ſimiliter dixit.ij.c.q̄ tangeret carnē
eius. Remedium contra hoc eſt adherere
crucifixo.quia de ip̄o tria flumina exeūt to
tam terram virtualiter irrigantia.ſcȝ flum̄
lachrymarum aque ⁊ ſanguinis.que adhe
ſio fit per fidem ſpem ⁊ charitatem. nō em̄
hoc vicium contingit niſi ex defectu fidei.
ſpei ⁊ charitatis.quicūq̄ȝ em̄ aridus hume
ctari cupit per has virtutes adhereat cru-
cifixo.vt ſcȝ credat dei filium pro hominū

ſalute in ligno ſuſpenſum.ſperet per ipſum
crucifixū ſaluari. diligat ſuper omnia tāq̄ȝ
deum ip̄m filium virginis crucifixū.Pro-
pterea dicebat ap̄ls galath.ij.Chriſto con-
fixus ſum cruci.ſcȝ per veram fidem ſpem
⁊ charitatem. Quartum impedimētum
eſt ſolicitudo terrenorum.quia ſimul exorte
ſpine ſuffocauerunt illud.Non enim poteſt
dei verbum in hominibus ſolicitis terreno
rum fructificare.quia verbum dei niſi attē
te ⁊ profunde audiatur nō germinat in ani-
ma peccatoris.Sed tales non poſſunt attē
te ⁊ profunde recipere verbū dei.cuius ra-
tio eſt quia vt dicit augu. anima magis eſt
vbi amat q̄ȝ vbi animat. Et quia tales nīs
amāt diuitias.ideo magis ſunt extra circa
diuitias congregandas ⁊ cuſtodiendas q̄ȝ ī
eccleſia vbi audiūt verbum dei.quia vt dici
tur matthei.v.Ubi eſt theſaurus tuus ibi
eſt ⁊ cor tuū.Hic cadit exēplum de quodā
domino ⁊ eius ſeruo. qui dñs dum eſſet in
eccleſia diebus dominicis non videbatur a
clerico homines incenſantu.⁊ ideo nō pre-
bebat ei incenſum.⁊ eius ſeruus nō ſtabat
ibi.⁊ tamen ab eodem clerico videbat ibi-
dem.⁊ ideo incenſabat vbi ip̄m cōſpiciebat
⁊ poſtea dominus confitebatur q̄ nunq̄ȝ in
eccleſia mente ſtabat.⁊ ſemper eius ſeruus
diebus dominicis ibi mentaliter ſtabat q̄ȝ-
uis cum pecoribus foris eſſet.quod deus re
quirit.In cuius figura mandatum eſt in
lege leui.iij.q̄ totus adeps interior ſemper
offerretur deo in ſacrificium.quia deus pa
ter totam intentionem hominis in predica-
tione ⁊ in omnibus bonis que facit reqrit.
prouer.xxiij.Prebe f.m.cor.t.m.Si enim
omnis ars ⁊ que homo facit requirit totū
hominem multomagis deus.Remediū cō-
tra hoc eſt conſiderare multiplices diuitia-
rum defectus.Nam nō ſatiant ſed ſitim im
mittunt.Item frequenter ſunt cauſa perdi
tionis corporis ⁊ anime.Eccs.v.Uidi ali-
ud malum ſub ſole.diuitie congregate ī ma
lum domini ſui.Item in magna neceſſitate
ſcȝ in morte hominem derelinquūt. Debe-
mus etiam dei bonitatem conſiderare q̄ om
nibus prouidet etiā inanimatis ⁊ irrationa

biſibus creaturis.matthei.vj.Nolite ergo
ſoliciti eſſe ⁊c.cur ergo ita ſolicitamur vbi
ita parua vtilitas ⁊ fructus tā exilis repe-
ritur.Eccs.v.Qui amat diuitias fructum
non capiet ex ip̄is.multa enim incōmoda ⁊
nocumenta maxima inde proueniunt vt in-
fra patebit.Et ſic patet de tribus partibus
ſeminis que perduntur. Quarta autem
pars ſeminis cecidit in terram bonam.id ē
in corda bonorum fidelium.que ſunt para
ta ⁊ laborata per bonorum operū exercita
tionem.ſunt purgata a malis herbis pecca
torum per frequentem confeſſionem. ſunt
humectata per ſp̄ūſancti inhabitationem.
que lachrymis humida facit corda. ⁊ ſunt
impinguata per virtutum infuſionem. qui
verbum dei deuote ⁊ reuerenter audiunt.et
ideo in ip̄is affert fructum centuplum.id ē
multum fructum ⁊ perfectum.Centenari⁹
enim numerus perfectionem deſignat.quia
vltra ip̄m nō itur. ⁊ quia conſtat ex decies
decem.denarius enim numerus ſimiliter p̄-
fectionem deſignat. ⁊ ſic decem partes cētū
omnes ſunt perfecte.Matthei autem.xiij.
dicitur.Et attulit fructum aliud centeſimū
aliud ſexageſimum.aliud triceſimum. vt ſi-
cut ſemen perditum triphariā eſt diuiſum.
ita ſemen fructificans tripliciter diuiditur
Boni enim fideles in triplici ſtatu conſide
rantur.Nam quidam ſunt incipientes.qui
dam proficientes.⁊ quidam perfecti. Uel
quidam ſunt in matrimonio.quidam in vi
duali continentia.⁊ quidam in virginitate
perfecta. Primi referunt fructum triceſi-
mum.ſecundi ſexageſimum.⁊ tercij centeſi-
mum ſcȝ qui implent non ſolum precepta
ſed etiam ſuperaddunt conſilia. Iſta bona
terra perfectiſſime fuit beata virgo.⁊ attu
lit fructum centeſimum.ſexageſimum ⁊ tri-
ceſimum.quia ⁊ virgo ⁊ vidua ⁊ nupta fu
it.⁊ omnia conſilia impleuit.Et ſic patet p̄
mum. Secundo diſcibulorū interrogatio
de parabole explanatione ſubiungitur quia
diſcipuli ſicut ⁊ ceteri de turba nō intellexe
runt parabolam hanc.⁊ ideo cum ieſus di
miſiſſet turbas ⁊ rediſſet domum.⁊ eſſet cū
diſcipulis ſingularis vt dicitur matth. iiij.

interrogauerant eum vt diſſereret eis ſimili-tudinem iſtam ⁊ intellectum eis oſtenderet Vbi habemus exemplum q̄ nō intelligim⁹ interrogare debere. Conſequenter tercio ieſus oſtendit cauſam quare quibuſdam in parabolis loqueretur: ⁊ quibuſdam dei miſteria reuelaret dicēs. Vobis datū ē noſſe miſterium regni dei. quaſi diceret. Ideo coram turbis parabolam propoſitam non expoſui. quia meritum eorum nō exigit. quia ⁊ ſi aure audiunt. corde tamē non credunt quod audiunt. Vos autem tales non eſtis ⁊ ideo vobis expono. quia vobis eſt datū noſſe miſterium regni dei. id eſt ſecreta ſacre ſcripture que regnum dei dicitur: quia regnum dei docet. ⁊ in ea regni iuſticia continetur ⁊ gloria: Ceteris autem qui foris ſunt vt dicitur matthei. iiij. id eſt qui neq̄ intrant per fidem neq̄ curant cognoſcere veritatem in parabolis ſup. occultandum ē miſterium regni dei. Lucas. Auferetur a vobis regnum dei. id eſt ſacra ſcriptura. et dabitur genti facienti fructus eius. Et quare hoc. vt videntes id eſt videre ⁊ intelligere ſe putantes. nō videant ſcḋm veritatem. et audientes verba nō intelligant intellectum eorum. Iſtud autem vt cauſatiuū eſt. ſed non cauſatur ex improbitate doctoris ſiue dn̄i. ſed ex malicia ⁊ indignitate eorū. Sap. ij. Excecauit eos malicia eorum. Ex parte ergo eorum ponitur cauſatiue. ex parte vero dn̄i permiſſiue. yſa. vj. Exceca cor populi huius. id eſt excecari permitte. In hoc etiam miſericorditer agit cum eis. quia ſi cognoſcerent non tamen propter hoc bene agerent. Ro. j. Qui cum cognouiſſent deū nō ſicut deū glorificauerūt aut gratias egerūt Si ergo cognoſcerent ⁊ male agerent magis peccarent. Lu. xij. Seruus qui cog. vo. do. ſ. ⁊ nō fa. pla. va. ml. Vt vt videntes foris hūanitatē n̄ vidāt. i. n̄ ꝯgnoſcāt it⁹ diuinitatē ⁊ videntes foris mirabilia nō videāt int⁹ virtutem diuinā operantem. Item audientes foris verbum. nō intelligant interius ſpūalem ſenſum. Et ſic patet ſecundum ⁊ terciū

Quarto parabola ipa a chriſto per ordinem aperitur. Et hoc eſt. Eſt autem hec parabola. id eſt talis eſt intellectus iſtius parabole. Quia ſemen eſt verbum dei per quod homines regenerātur in filios dei. et in quo electi creſcunt ⁊ multiplicātur. Iohānis. j. Dedit e. po. fi. dei fi. ⁊c. Actuū. vj. Numerus autē fidelium creſcebat ſcʒ per verbū predicationis. Quod autē ſecus viā hi ſunt id eſt per ſemen quod cecidit ſecus viam intelliguntur hi qui audiunt. deinde venit dyabolus ⁊c. Nam qui ſupra petram id eſt hi ſunt qui intelliguntur per petram. ſupra quam cecidit ſemen. Quod autem in ſpinas cecidit hi ſunt. id eſt per ſemē quod cecidit inter ſpinas intelliguntur hi ⁊c. Et ſic patet ꝙ hec expoſitio eſt breuis ⁊ aperta Et ideo propter honorem dn̄i nichil addamus vel minuamus. prouer. xxx. Ne addas quicq̄ verbis illius. Et glo. hic dicit. Nota hanc primam eſſe parabolam que cū interpretatione ſua poſita ſit. ⁊ cauendum eſt vbicūq̄ dominus interrogatus a diſcipulis ſuis ſermones ſuos diſſerit ne vel aliud. vel plus velimus intelligere q̄ ab eo expoſituʒ eſt. Aliud autem vel plus dicit id eſt cōtrarium vel ſuperfluum. Superfluum autem non dicitur quicquid ad fidelium vtilitatē cedit. Ideo autem hanc parabolam per ſe ipm dignatus eſt exponere. vt ſe. figurate loqui innoteſceret ⁊ rerum ſignificationes etiam in his que exponere voluit querendas eſſe doceret. Et quia ipe hoc nō expoſuit. ſ. quare diuitie per ſpinas ſignificentur cum ille delectent ⁊ iſte pungāt. ideo hoc ſolum in hac parte queramus. ℞ Notādum ergo ꝙ diuitie dicūtur ſpine. quia quantum ad quinq̄ ſpinis cōparantur. Primo dicūtur ſpine ratione punctionis. Nā ſpine ſub folijs habent aculeos de quibus pungunt. Sic diuitie ſub folijs mundane glorie mentem tripliciter pungunt. ſcʒ per laborem in acquirendo. per timorem in conſeruando. ⁊ per dolorem in perdendo. Grego. Diuitie ſpine ſunt. quia cogitationum ſuarum punctionibus mentem lacerant. ⁊ cū vſq̄ ad peccatum pertrahunt quaſi inflicto vulnere cruentant. Et quia diuitie ſub folijs glorie mundane pungunt. ideo a dn̄o fallaces diuitie vocantur. nam homines fallunt quia promittunt abundantiam. ⁊ immittūt penuriā ⁊ ſitim. Luc. j. Diuites dimiſit inanes. Promittunt quidem quietem et dant inquietudinē. Eccs. v. Saturitas diuitis n̄ ſinit eū dormire. Hic cadit exēplum de illo paupere qui tota die cantabat ⁊ poſtq̄ inuenit marſupiū denarijs plenū non cātauit plus. Secundo rōne veſtiū lacerationis. quia ſicut intrās ſpinas nō poteſt veſtes ſuas illi ſas ſeruare. ſic diuitie hominis ſecuʒ cōuerſantis lacerāt veſtem interiorē ſcʒ veſtem virtutū. Sen. Diuitie ipm cor lacerāt que ſi aliter extrahi nequirēt ipm cor auellendum eſſet. Abac. ij. Ve qui multiplicāt nō ſua. Et ſubditur. Nuquid nō repente cōſurgent qui mordeāt te. ⁊ ſuſcitabūtur qui lacerabunt te. Tercio rōne latitationis. nā ſub ſpinis latitāt ſerpētes ⁊ ſepē tangētes mordent. Eccs. x. Qui diſſipat ſepem mordebit eū coluber. ſic ſerpētes infernales ſub diuitijs ſe abſcondunt. ⁊ ibi laqueos tēdūnt ⁊ hōibus inſidiātur. j. thi. vj. Qui volunt diuites fieri incidunt in tēptationem ⁊ in laqueū dyaboli. Quarto ratiōe ligationis. ſpine eīn ita cōplectūtur ⁊ conſtringuntur ad inuicem vt vix poſſint ab inuicē ſeparari. Sic diuitie ita ligāt ⁊ conſtringūt affectū hōis. vt vix poſſit eas excutere. ido. chriſtus dixit Lu. xviij. Quā difficile q pecunias habēt intrabunt in regnum dei. Et ideo qui vult perfectus eſſe ven. om q̄ ha. ⁊ det paupe. vt dicitur matth. xix. Quinto ratiōe nutritionis. nā ſicut ſpine ſunt materia ignis ⁊ pabulum. ſic diuitie ſunt materia ⁊ pabulum cupiditatis; qui ignis eſt infernalis. yſa. xxxiij. Spine congregate igne cōburentur. Iaco. v. Diuitie veſtre putrefacte ſunt. ⁊ erugo eorum erit vobis in teſtimonium. ⁊ manducabit carnes veſtras ſicut ignis. Et nota ꝙ diuitijs duo adiungit. ſcʒ ſolicitudinem ⁊ voluptatem. quia hec duo mala diuitias comitantur. Et ſic patet totum.

¶ De epiſtola ſermo. xxix.

Libenter ſuffertis inſipiētes cū ſitis ipſi ſapientes. ij. corin. xj. Iſta epl'a valde magna ē ⁊ q̄titate verborū ⁊ pōdere ſentētiarū nec paucis verbis valet aliquatenus explicari. Nā ſeminator iſte diuīs multa i ea ſemiat fidelibus ſalubriter colligenda. In qua qnḋe epl'a ſūmarie qnq̄ facit. Primo in oñdit ꝙ mūdani miſtros eccīe diſcolos atq̄ malos q̄ ſapiētes ⁊ bonos libēti⁹ āplectūt i pricipio epl'e. Scḋo oñdit ꝙ bōi miniſtri et veri ſui xp̄i multos labores ⁊ aduerſa i p̄nti ſecl'o patiūt. ibi. i laborib⁹ plimis. Tercō oñdit d quo ⁊ i quo i hac vitā pfecti hōies gloriātur ibi. Si gloriari oportet q̄ infirmitatis mee ſūt gl'abor. Quarto oñdit ꝙ deus qn̄q̄ ſuis ſuis permittit euenire aduerſa. vt in hac humilitate ⁊ gratijs cōſeruentur ibi. Et ne mag. reuel. extoll. me da. eſt mihi ſtimu. car. ⁊c. Quīto oſtendit ꝙ deus interdum ſeruos ſuos nō exaudit ad votū vt ad ſalutis bonū exaudiantur ibi. Propter qḋ ter dn̄m rogaui. Primo ergo oñdit corinthios ⁊ in perſona eorū mundanos libēti⁹ ⁊ patientius miniſtros diſcolos ſuſtinere q̄ ſapiētes ⁊ bonos. Et hoc eſt qḋ dicit. o corinthi ⁊ mundani libenter ſuffertis inſipiētes miniſtros ⁊ pſeudo apl'os in operibus ſuis incōgruis atq̄ malis. cū ſitis ipi ſapiētes. i. eſſe debeatis. exēplificat. d. Suſtinetis eīn quaḋ mala patientia ſiquis ex libertate q̄ eſt in xp̄o in ſeruitutē ve. le. vos. redigit. i. reducit. ⁊ cōtra quos galath. iiij State ⁊ nolite iterū iugo ſeruitutis contineri. Itē ſuſtinetis ſiquis deuorat id eſt veſtra tanq̄ deuorans ſubito conſumit. mat. xxiij. Qui deuorant domos viduarum ſub obtētu plixe oratiōis. Itē ſuſtinetis ſiquis cupit blande ⁊ paulatim procurādo vt ei porrigatis manum dando. ab iſta acceptiōe etiā dicuntur accipitres. Talis enim acceptio omnino ſine rapina non eſt. Gregorius. Aues que rapiunt accipitres dicuntur. Vnde paulus. Si quis accipit. Si enim in accipiendo malum non eſſet et quodammodo rapina ſcriptura non diceret. Ignis deuorabit ita

berniacula eorū qui munera libenter accipiunt. Job.xv. Hoc eſt valde cōtra queſtuarios hoſpitaliorū ⁊ templariorū qui per oēm modum ⁊ per phas ⁊ nephas pecuniam extorquere nitūtur. ⁊ tamen mundus ſuſtinet eos ⁊ libentius dat eis ꝙ̄ ſanctis viris veris miniſtris xp̄i. Vn̄ hoc per omnia verificatur mō apud xp̄ianos. Itē ſuſtinetis ſi quis extollitur de bonis que nō habet ſe iactando ⁊ vobis ſuperbe loquendo ⁊ dominando. Cōtra quos ecc.xxxij. Rectorem te poſuerunt noli extolli. ſed eſto in illis quaſi vnus ex illis. Item ſuſtinetis ſi quis in faciem vos cedit. In faciem cedere appellat in pn̄tia opprobriū inferre. glo. Nō appello in faciem cedere niſi ignobilitatē vobis obijcere. obijciebant em̄ pſeudo apl̄i corinthijs ꝙ ignobiles erant ⁊ nō de genere abrae. Et hoc eſt quod ſubditur. Scd̄m ignobilitatem dicō. id eſt dico illos vos cedere in faciem dū ignobilitatē vobis improperant quaſi nos veri apoſtoli infirmi fuerimus in hac parte. id eſt nō poſſemus de genere carnis gloriari ſicut ipi. Sed falſum ē quia veri miniſtri xp̄i ſunt nobiliores omnibus alijs. quia filij ſunt regis eterni. Jo.j. Dedit eis poteſtatē filios dei fieri. Sunt etiā filij abrae. quia ex fide abrae ſūt ⁊ opera abrae faciunt. ⁊ cū fideli abraam benedicentur. vt dicit apl̄us ad galath.iij. Erat etiā ſm̄ carnem de tribu beniamin apl̄us. ⁊ ideo de tribu abrae. Vn̄ etiam ſm̄ carnem nō poterant illi pſeudo apoſtoli ſupra paulum gloriari. Et hoc eſt quod ſubdit. In quo id eſt in qua ⁊ de qua nobilitate quis illorum audet gloriari audeo ⁊ ego. hoc tn̄ in inſipientia dico ꝙ̄tū ad materiā gloriādi. nec enim mihi nec eis eſſet gloriādum in hoc. ſed non quātum ad finem ex parte noſtri. quia bono fine hoc dico vt oſtendā illos nō eſſe nobis preferendos propter generis nobilitatē. Gre. Juſti ⁊ perfecti gloriam laudis fugientes ⁊ animarū lucra querentes. aliqn̄ virtutes ſuas predicāt. nō vt ipi apud homines oſtenſione ſua proficiāt. ſed aliorū prouideāt vite. cum exemplo ſuo eos ad vitā ſpūs trahūt. Et ꝙ ipi de nullo

ſupra me poſſint gloriari. patet quia hebrei ſunt lingua ⁊ natione ⁊ ego ſimiliter. Iſraelite ſunt id ē de populo iſrael. ⁊ ego ſimilit̄. Semen abrae ſūt. id ē de abraā nati ⁊ ego ſimiliter. Miniſtri chriſti ſunt de facto ⁊ nō de iure. quia vſurpāt ſibi officiū: ſicut queſtuarij officiū predicatiōis. Oſee.viij. Ipſi regnauerūt ⁊ non ex me. et ego ſimiliter ſū legitimus miniſter chriſti. ⁊ nō vſurpo mihi officium predicatiōis. quia a xp̄o ſū vocatus. ⁊ ideo ſū ego magis miniſter xp̄i ꝙ̄ ipi ꝙ̄uis nō deberem me de hoc collaudare Et hoc eſt quod ſubdit. Vt minus ſapiēs dico plus ego. i. magis ſū ego miniſter xp̄i ꝙ̄ ipi. Et ſic patet primū. Secundo oſtendit ꝙ boni miniſtri ⁊ veri ſerui xp̄i multos labores ⁊ anxietates. ⁊ multa aduerſa patiuntur in vita iſta. Et hoc eſt. In laboribꝰ plurimis ſup. fui ego ⁊ mei ſimiles. ſimiliter. fui in carceribus abundātius quā pſeudo apoſtoli. ⁊ ego ſimiliter fui in plagis etiam ſupra modum. ⁊ in mortibus frequēter id ē in periculis ducentibus ad mortē ſimiliter fui. quia vt dicitur.ij. Thi.iij. Omnes qui pie vo. vi. in chri. ieſu perſe. pa. Mali autē proficient in peius errantes ⁊ in errorē mittentes. actuū.xiiij. Per multas tri. oportet nos intrare in reg. dei. Conſequenter quod dixerat de plagis in generali ⁊ mortibus exemplificat in particulari d. A iudeis quinquies quadragenas percuſſiōes vna percuſſione minus accepi. i.xxxix. tanꝙ̄ malefactor. Sicut in lege mandabatur deu.xxv. Pro menſura peccati erit ⁊ plagarū modus. Ita dūtaxat ꝙ quadragenariū numerū nō excedat Et dicit glo. ꝙ vnū ictū dimittebant de.xl. plagis ne immiſericordes viderentur. exuebant em̄ aplm̄ ⁊ ligabāt ⁊ ſic.xxxix. plagas cū duris flagellꝭ inferebāt ſicut malefactoribꝰ fiebat. ſic etiā factū fuit xp̄o ad columnā ligato. Itē ī virgis ceſus ſū ſ. a gētibꝰ. act.xvj ingrātꝰ ſciſſis tunicis eoꝝ iuſſerūt eos virgis cedi. Itē ſemel lapidatꝰ ſū. ac.xiiij. Lapidātes pau. extraxerūt eū ex̄ ciuitatē exiſti. eū eē mor. Cōſeqn̄t exēplificat quō fuit ī mor. freq. d. Ter naufragium. feci. i. ſuſtinui rupta naui in mari. et non tantum ter naufragium

pertuli imo nocte et die in profundo maris fui. ſcʒ rupta naui ⁊ dei gratia protegente euaſi. Vnde dicit haymo. Non eſt amplius mirandum petrum ſuper vndas maris ſiccis veſtigijs ambulaſſe ꝙ̄ paulum nocte ac die in profundo maris fuiſſe ⁊ dn̄o protegēte ad terrā liberū perueniſſe. Et rurſū. Qui ſeruauit ionā in ventre ceti ⁊ militem ſuū egregium in mari conſeruauit. Itē in itineribus fui ſepe. imo quaſi totū mundū circuiuit apl̄s p̄dicando euangeliū xp̄i. Rom.xv. A hieruſalem per circuitū vſqʒ illiricū repleuerim euangeliū xp̄i. Conſequenter amplius exēplificat idē. ſcʒ quō fuit in mortibus frequēter. In periculis fluminum ſcʒ fui. ⁊ in periculis latronū volentiū me occidere. Periculis ex genere. i. ex gēte mea. Actuū.xxiij. Collegerunt ſe quidā ex iudeiſ ⁊ deuouerūt ſe dicētes. neqʒ māducaturos neqʒ bibituros donec occiderent paulum. Erāt autē pluſꝙ̄ quadraginta qui hanc cōiurationē fecerāt. Periculis ex gētibus ꝓpter deſtructionē ydolorū ⁊ aſſertionē vnius dei. actu.xix. Cōcitauerūt demetrius aduerſarius ⁊ qui cū illo erāt artifices ſeditionem dicētes. magna dyana epheſiorū. Periculis in ciuitate ex cōmotiōe illorū cōtra me. Actuū. Diuiſa eſt multitudo ciuitatis. ⁊ quidā erant cū iudeis. quidam cum apl̄is In ſolitudine a beſtijs ⁊ ſerpētibus. actuū xxviij. Vipera inuaſit manū eius. Periculꝭ in mari a piratis ⁊ fluctibus. Periculis ī falſis fratribus. ſcʒ hereticis qui ſimulāt ſe chriſtianos. ⁊ ſunt perſecutores eorū. gala. ij. Propter ſubintroductos falſos fratres qui ſubintroierūt explorare libertatem noſtram quā habemus in xp̄o ieſu. ⁊c. Moraliter ad edificationē noſtrā nota ꝙ octo ponit genera periculorū corporalium octo pericula anime ſignificantia. S Primum eſt periculum fluminū. i. carnaliū voluptatum. que homines in aquis concupiſcentie demergunt. quod figuratum eſt ī eo ꝙ pharao id ē dyabolus oēs paruulos hebreorū in flumen proijci mādauit. vt patet Exo.j. Et ideo deus oēs voluptuoſos priſce etatis in anuis diluuij ſubmergi mandauit

Contra hoc periculum eſt temperantia. q̄ habet ſubmerſionem voluptatum cauere. Secundum eſt periculum latronū. id ē temptationum occultarū dyaboli. qui a dextris ⁊ a ſiniſtris nobis inſidiatur ⁊ in angelū lucis ſe transfigurat. vt dicit apl̄s.ij. corin.xj. Contra hoc periculum eſt prudentia. que habet cauere pericula in prelio ſpūs. math x. Eſtote pru. ſicut ſerpētes. Tercium periculum eſt ex genere. id eſt amore parentum ⁊ propinquorum. qui nō curant animā perire imo ipam frequētius faciunt perire. michee.vij. Inimici hominis domeſtici eius. Propter quod dixit dominus abrae. Egredere de terra tua ⁊ de cognatione tua ⁊ de domo patris tui. Geñ.xij. Contra hoc periculum eſt obedientia qua hō obedit deo. omnibus alijs cōtemptis. ⁊ ipſum ſequitur math.xi. Ecce nos reliquimus omnia ⁊ ſecuti ſumus te. Quartum eſt periculum ex gentibus id eſt odium inimicorū. quo quis nō parcit iniurias. imo vellet inimicū ſuū occidere. j. Joh.iij. Qui odit fratrem ſuū homicida ē. Contra hoc periculū eſt caritas dei ⁊ proximi qua hō propter deū diligit etiā inimicū. math. v. Diligite inimicos veſtros. Quintū eſt periculum in ciuitate. i. cupiditates q in mercatiōibus ciuiū exercētur. vnuſquiſqʒ em̄ nititur aliū decipere. Hiere.ix. Vnuſquiſqʒ a proximo ſuo ſe cuſtodiat ⁊ in omni frē ſuo nō habeat fiduciā quia oīs vir ſupplantās ſupplātabit. ⁊ oīs amicus fraudulenter incedet. ⁊ vir fratrē ſuum deridebit. Contra hoc periculum eſt iuſticiā. qua homo reddit vnicuiqʒ qd̄ ſuum eſt. Ro. Reddite omnibus debita. cui tributū tributū. cui honorem honorem. cui vectigal vectigal. Sextū periculum eſt in ſolitudine. i. in accidia clauſtraliū. qui ſeruicium dei accidioſe ⁊ cum triſticia faciunt. reſpicientes retro poſtꝙ̄ ad aratrum miſerunt manum. ſimiles filijs iſrael. qui poſtꝙ̄ de egipto exierant redire cupiebant ⁊ frequēter vellent propter accidiam mori. Quod figuratum eſt in eo ꝙ helyas iuit in deſertum ⁊ ex triſticia obdormiuit ſubter vnam iuniperum

et petiuit anime ſue vt moreretur. vt patet iij. Regum. xix. Contra hoc periculum eſt alia virtus. ſcꝫ gaudium ⁊ leticia ſpūalis. phil. iiij. Gaudete in dño ſem. iter. di. gau. Septimū periculum eſt in mari. i. ī piratis ⁊ fluctibus maris. per quos deſignatur oppreſſiones ⁊ rixe magnatorū qui totā concordiam cōturbant ⁊ pauperes depdantur. Cōtra quos dicit iohānes baptiſta. Neminem per calumniā cōcutiatis. ⁊ cōten. eſto. ſti. ve. Lu. iij. Cōtra hoc periculum ē pax ⁊ cōcordia. Ro. xij. Si fieri poteſt ꝙ ex vobis ē cū om. ho. pa. ha. Octauū periculum eſt in falſis fratribus. i. ypocriſi hereticorū. qui ſimulant ſe fratres. ⁊ ſub veſtimentis ouium cupiūt agnos xp̄i deuorare vt lupi. mat. vij. Attēdite a falſis prophetis qui veniunt ad vos in veſti. ouiū intrin. aūt. ſunt lupi rapaces. Cōtra hoc periculum eſt veritas fidei ⁊ doctrine. vt hō in vera fide et doctrina conſiſtat ⁊ omni ſpūi nō credat. I. Ioh. iiij. Nolite omni ſpūi credere. ſed probate ſi ex deo ſpūs ſit. Deinde cū dicit. in labore ⁊ erumna. oſtēdit ꝙ ſerui dei nō ſolum habent labores ⁊ penas aſſumptas et inflictas. ſed etiā ex natura cōtractas dicēs In labore ſup. fui ex natura contracta. et erumna que eſt quidam morbus ⁊ quaſi ſe ſuum contabeſcentia. qnā homo ex natura corrupta habet. Sap. ix. Corpus qd̄ corrūpitur aggrauat animā ⁊ deprimit terrena ī habitatio ſenſum multa cogitantē. Item ī vigilijs multis ſup. fui. quia aliqñ protrahebat ſermonē vſqꝫ ad mediam noctem. vt patet actuū. xx. Vel laborabat manibus ꝓ victu quotidiano. vt gratis euāgelium predicaret ⁊ nullum grauaret. ij. Theſſal. iij. Neqꝫ panem gratis māducauimus ab aliquo. ſed in labore ⁊ fatigatiōe nocte et die operantes ne quē veſtrū grauaremus. Itē fui in fame ⁊ ſiti ⁊ in ieiunijs multis ⁊ ī frigore ⁊ nuditate. Sed contra dicitur in pſ. Nō vidi iuſtum derē. nec ſe. eius q̄. panem. Et math. vi. Primū que. regnū dei ⁊ iuſti. eius ⁊ hec om. adij. vo. Soluit grego. ī moralibus exponēs hunc locū d. Sanctus qui mente ſuper mentē rapitur pauper inopis non anguſtiatur. oppreſſus nihil patit̄. Et licet verum eſt ꝙ vere iuſtus aliqñ patiat̄ defectū temporaliū. ipe tamē defectus ē illi loco deliciarū. Deinde cum dicit. preter illa que extrinſecus ſunt. oſtēdit ꝙ ſerui dei miniſtri chriſti nō ſolum habēt penas ⁊ labores exteriores tā aſſumptos ꝙꝫ afflictos. ſꝫ etiam habent anxietates interiores in ſolicitudine ⁊ cōpaſſione fidelium d. Preter illa que extrinſecus ſunt. id eſt preter illa q̄ ſuſtineo exterius in corpore vrget me magis quod intrinſecus eſt in mente. ſcꝫ ſolicitudo omniū eccleſiarū. id eſt quā habeo de omnibus eccleſijs. pro eis orādo. ipas docēdo. ipas ordinando. ⁊ omnibus cōpatiendo De primo ad eph. iij. Huius rei grā flecto genua mea ad pa. do. no. ie. xp̄i vt det vobis ſm diuitias glorie ſue habitare xp̄m per fidem in cordibus veſtris in charitate radicati ⁊ fundati. De ſecundo actuū. xxij. Nō ſubterfugi quo minus ānunciarem vobis omne conſilium dei. De tercio. j. corin. xiiij. Omnia honeſte ⁊ ſm ordinē fiāt in vobis De quarto exemplificat hic dicēs. Quis ī firmatur in fide vel ī virtute aliqua. ⁊ ego nō infirmor. id eſt de illo ſicut de meipo nō doleo. Quis ſcandaliſatur in aliquo ⁊ ego non vror igne zeli ⁊ charitatis. ¶ In fine iſtius ſecundi membri nota ꝙ propter decem deus iuſtos affligit ⁊ affligi permittit Primo vt purgētur a puluere vel rubigine peccatorū. Lu. xxij. Simon ecce ſathan expetiuit vos vt cribraret ſicut triticum. Grego. Quod flagellum grano. qd̄ lima ferro. quod fornax auro hoc facit tribulatio viro iuſto. Secundo vt non adhereant terrenis ⁊ deſiderio mundanorum quia ſi adherent terrenis amittunt pulcritudinem ⁊ ſaporem. quia dum terrenis conglutinantur terrena ſapiunt. pſ. Conglutinatus eſt in terra venter noſter. Si ergo cor hominis aduolet vt cogitet de terrenis non tamen debet adherere. ſed cito ad ſe redire. Hoc autem maxime habet facere tribulatio. quia quando homo tribulatur nec ī mundanis inuenit requiem anhelat ad deum in quo credit ſe requiē inuenire. Aug.

Feciſti nos domine ad te. et inquietum eſt cor noſtrū niſi requieſcat in te. Unde gen. viij. dicitur de columba per quā vir iuſtus intelligitur ꝙ cum non inueniſſet pes eius vbi quieſceret reuerſa eſt ad archam. Tercio vt nō corrūpantur in delectatiōibus ⁊ quiete bonorum. Aqua eim putreſcit niſi moueatur. Hiere. xlviij. Requieuit moab in fecibus ſuis. nō eſt tranſfuſus de vaſe in vas. Sic eñ corruptus eſt dauid tēpore getis ⁊ pacis. qui tp̄e aduerſitatis cōſeruatus eſt illeſus. Quarto ne extollantur in magnitudine gratiarum ⁊ donorū. Et hoc innuit hic apl's d. Et ne magni. re. ex. ⁊c. Quinto vt magis illuminētur in cognitiōe verorꝫ yſa. xxviij. Et tātūmodo ſola vexatio dabit intellectum auditui. Hiere. Per omne flagellum ⁊ dolorē erudieris hieruſalem. Vñ melius cognouerunt apl'i xp̄m in aduerſis dum ab eo ſeparati fuerant. ꝙꝫ in proſperis dū cum p̄ntem habuerūt. Sexto vt augeat̄ in eis gratia et gloria premiorū. Et hoc innuitur cū dicitur. Virtus ī infirmitate pficitur. Nā dicit hiero. Sicut ignis dū flatu premitur creſcit. ſic dū iuſti premuntur aduerſis creſcunt in meritis. pſ. Dū ſuperbit impius in affligendo. incēditur pauper. in caritate creſcendo. Qd̄ figuratū eſt in eo quod ſcriptura refert ꝙ ſalomō coronatus eſt in regē in gyon. iij. Regū. j. qd̄ interpretatur luctatio. et ſignificat tribulationem in qua opus eſt lucta vel patientia. Sic afflictus eſt thobias et iob. Septimo vt velocius gradiātur ad rgnū celorū. Sicut enim equus calcaribus pūctus velociter currit ad brauiū. ſic iuſti vite p̄ntis mal' pūcti ad deū ire coguntur. Grego. Mala que nos h̄ premūt ad deū ire cōpellunt. Hiere. xxvj. Stimulator ab aquilone veniet ei. Octauo vt peccatores ad cogitandum quid de eis fiet excitentur. ſi iuſtis irrogātur tot genera aduerſorum. prouer. xj. Si iuſtus in terra recipit ꝙꝫtomagis impius ⁊ peccator Luce. xxiij. Si in viridi hoc faciūt ī arido quid fiet. id eſt in ſiccis ab humore gratie. j pe. iiij. Si iuſtus vix ſaluabitur impius et peccator vbi parebit. Nono vt flagella nō ſemper venire putētur ex merito peccatorꝫ ſicut dixerūt amici iob. Recordare inquiūt quis vnqꝫ innocēs periit. Iob. iiij. Et ideo ipe oſtendit ꝙ nō propter demerita ſua ipſe flagella patiebatur. Vñ ait. Nō peccaui et in amaritu. mo. ocu. me. in eodem. xvij. glo. Culpā non feci ⁊ flagella recepi. Si ei ſemper propter demerita flagella irrogarentur tunc omnē flagellatū homines cōdemnarēt ⁊ abominarētur. ſicut abominātur ſuſpenſum. quod eſſet materia multorū malorum Decimo vt minores videntes maiores meritis ⁊ dignitate tribulari non anxientur in afflictione aduerſorū. qñ eñ homines parui meriti audiūt per ſcripturā xp̄m ⁊ apl'os ⁊ magnos ſanctos tot aduerſa paſſos fuiſſe debent omnino conſolari. Ro. xv. Quecunqꝫ ſcripta ſunt ad no. doct. ſcrip. ſunt vt per pa. ⁊ conſo. ſcrip. ſpem habe. Et ſic ptēt ſecundum. Tercio oſtēdit de quo ⁊ in quo hō in vita iſta ſi gloriari velit. debeat glāri. Vult hic dicere apl's ꝙ in quocūqꝫ ſtatu ⁊ conditione hō ſit in vita iſta nō debet gloriari nec expedit. ⁊ hoc propter quinqꝫ. V

Primo quia nō eſt in tuto. ſed in continuo prelio. ⁊ multa aduerſa eū circumſtant Unde poſtqꝫ apl's ad celum raptus fuerat proteſtatus eſt ſpūſſanctus quōm vincula ⁊ tribulationes eū hieroſolimis manebant vt patet actu. xx. Sēper etiā habebat angelum ſathane qui eū torquebat. Nō ergo ei gloriari expediebat. ⁊ multominus nobis q paucioribus gratijs ſubleuamur. ⁊ plurimis malis replemur. Secundo nō eſt gloriandum. quia multi gloriando miſerabiliter euaneſcunt. ⁊ deuotio cordis effunditur. Ecc. xliiij. Aperti ſunt theſauri ⁊ euolauerunt nebule quaſi aues. Tercio quia inimici noſtri ſcꝫ demones ꝓpt̄ gloriationē omnia bona noſtra depredantur. In cuius figura dicitur yſaie. xxxix. ꝙ ezechias poſtqꝫ theſauros omnes oſtenderat nuncijs paladan regis babylonis dixit yſaias. Ecce dies venient ⁊ auferentur omnia que in domo tua ſūt. ⁊ q̄ theſauriſauerūt prēs tui vſqꝫ ad diem

hanc in babilonē dicit dñs. Gre. Depdari
deſiderat qui theſaurum pub. in via portat
Quarto quia gloriatio ⁊ iactantia multos
turbat. prouer. xxviij. Qui ſe iactat ⁊ dila-
tat iurgia concitat. Quinto qꝛ gloria hōis
nihil eſt. Job. . Si ego gloriā meā qro
gloria mea nihil eſt. Hiere. ix. Non glorietꝰ
fortis in fortitudine ſua. nec ſapiēs in ſapi
entia ſua nec diues in diuitijs ſuis. X
Sed ſi gloriari vult aliquis in vita iſta.
de duobus gloriari debet. Primo de infir-
mis ⁊ aduerſis q̄ patitur pro deo ⁊ dei iuſti
cia. Secūdo de gratijs ⁊ donis q̄ recipit a
deo. Et hoc facit ibi. Si gloriari oportet
ſcio hoiem in chriſto. Primo ergo oſtēdit
ꝙ pro infirmis ⁊ aduerſis q̄ pro deo pati-
mur gloriari debemus d. Si gloriari opor-
tet q̄ infirmitatis mee ſunt gloriabor. Et h
propter tria. Primo propter multa bona
q̄ aduerſa ⁊ infirma efficiūt in hōie q̄ ſupra
immediate dicta ſunt. Secundo qꝛ infirma
⁊ aduerſa patiētes eligit deus hic ad grām
⁊ in futuro ad gloriā. De primo. j. corint. j.
Infirma mūdi elegit deus ſcꝫ ad grām ſuā
De ſecundo Lu. xiiij. Exi in vicos ⁊ plate
as ciuitatis ⁊ pau. ⁊ de. ⁊ ce. ⁊ cla. int. huc
Nō eñ eſt deus noſter vt dij gentiū ⁊ prin-
cipes mūdi qui ſolum potētes ⁊ diuites ad
ſui eligunt comitiuā. Tercio quia tales ſic
infirmi ⁊ diſciplinati oſtendūtur eſſe filij dj
Hebre. xij. Qḋ ſi extra diſciplinā eſtis er-
go adulteri ⁊ nō filij eſtis. Pro huiuſmodi
ergo eſt gloriādum. Et de hoc ponit exem-
plum de quodā aduerſo qḋ ſuſtinuit ꝓ xpo
dicēs. Deus ⁊ pater dñi noſtri ieſu xpi qui
eſt benedictus in ſecula ſcit ꝙ nō mentior.
id eſt ipm qui oīa nouit inuoco teſtē ꝙ ve-
rum eſt qḋ dico. Damaſci ꝑpoſitus gentis
arethe regis voluit me comprehendere ⁊c.
Littera plana eſt. Secundo cum dicit. Si
gloriari oportet. vbi incipit. xij. ca. oſtendit
ꝙ de gratijs ⁊ donis que hō recipit a deo ē
gloriandum. Et circa hoc duo facit. Prio
oſtendit ꝙ pro huiuſmodi ſit gloriandū. Se
cundo oſtendit congruū modū gloriandi. ⁊
cauſam quare in talibus ē gloriandum. ibi
Nā ſi voluero gloriari nō ero inſipiens.

Primo ergo oſtendit ꝙ de gratijs ⁊ do
nis eſt gloriandum que homo recipit a dō.
Et hoc eſt. Si gloriari oportet. qꝛ oportet
propter pſeudo apl'orū rephēſionē. vt ipſi
mendaciter nō glorientur pro huiuſmodi q̄
dixi ⁊ q̄ dicā ē gloriandū. ſed veraciter non
expedit gloriari. vt patet per ea q̄ dicta ſūt
ſupra. Ponit ergo materiā ſue gloriatiōis
quantū ad donū qḋ recepit a deo in duplici
raptu mētis. Primus fuit in terciū celum
Secūdus in paradiſum ibi. Et ſcio huiuſ-
modi hominē. Dicit ergo. Veniā ad viſio-
nem ignotorū ⁊ reuelatiōes occultorū dñi.
id eſt a dño mihi factas ⁊ oſtēſas. Scio ho
minem in xpo ſicut mēbrum in corpore ſuo
⁊ ſicut locatū in loco. actuū. xvij. In ipſo
eñ viuimus mouemur. ⁊ ſumꝰ. Ante ānos
xiiij. i. in āno. xiiij. añ hoc tps. Et nota ꝙ lo
quitur h de ſe tanq̄ de alio. qꝛ hoc ad cōmē
datione ſui pertinebat. in his aūt q̄ ad accu
ſationē ſui pertinēt loquitur de ſe tanq̄ de
ſe d. j. Thi. j. Qui prius fui blaſphemus ⁊
perſecutor ⁊ contumelioſus. prouer. xviij.
Juſtus prior accuſator eſt ſui. Sequit̄. Si
ue in corpe ſiue extra corpus neſcio deꝰ ſcit
id ē neſcio ſi in illo raptu aīa fuit extra cor
pus an in corpore deus autē ſcit. q̄ hoc fa-
cere potuit. Et addit de termino ad quē fu
it raptus. d. Raptū huiꝰmodi vſq̄ ad terci
um celū. Primū ē celū aereū. mat. xiij. Vo
lucres celi comederūt illud. Secundū ē ſide
reū. ſ. firmamētū. geñ. j. Vocauitq̄ deus fir
mamentū celū. Terciū eſt empireū qḋ ſtati
conditū ſāctis āgelis ē repletum. geñ. j. In
prin. cre. de. ce. ⁊ ter. Sed cōtra aut hoiem
appellat cū dicit. ſcio hominē. hoiem itegꝛ
ex aīa ⁊ corpore. ⁊ ſic ſciebat hoiem raptū
in corpore. aut pro ſola anima dicit hoiem
per ſinodochen. ⁊ ſic ſciebat raptū ſine cor-
pore. Reſpondeo eſſe raptum ſine corpore
dupliciter intelligendum eſt. Vel corpore
non ſimul rapto. ⁊ hoc bene ſciebat. quia
cum corpore non fuit raptus. Vel corpore
ab ipſa anima ſimpliciter ſeparato. et hoc
neſciebat. Neſciebat enim vtrum anima
in illo raptu fuit a corpore ſeparata.
Sed cōtra. ſi anima pauli fuit rapta ſupra

firmamentū vt dictum ē. ⁊ certū erat ei ꝙ
anima ſua nō poterat eſſe ſimul extra cor-
pus ⁊ in corpore. quō ergo potuit ignorare
an eſſet a corpore ſeparata vel nō. Reſpon
ſio duplex ē raptus. vnus localis. alius per
mētis cōtuitum. Primo mō nō fuit raptꝰ
paulus. nō enim fuit anima ſua localiter ī
celum tranſlata. ſed ſecundo mō fuit raptꝰ
Et vtrum in illo cōtuitu mētis anima fue
rit ſeparata a corpore ignorabat. Et ſi ali-
quis opponat qḋ glo. dicit ꝙ vltra omnia
ſidera fuerit raptus. ⁊ ſic videtur raptus fu
iſſe localiter. Dicendum ē ꝙ vltra omnia
ſidera potuit rapi ſm intelligētiam. qꝛ deus
oſtendit ei vitā eternā. Itē ſi ad dei viſionē
raptus ē. ergo vidit deū facie ad faciē. id eſt
per eſſentiā. Sed exo. xxxiij. dicitur. Nō vi
debit me hō ⁊ viuet. Et prima Johā. xiiij.
Deum nemo vidit vnq̄. Paulus aūt bene
ſciebat ſcripturas ergo ſciebat ꝙ qñ vidit
deū viuus nō fuit. ⁊ per conſeqñs fuit aīa
a corpore ſeparata. Ad qḋ dicendū ꝙ vidit
deū in facie ad faciē eo mō quo anime ſepa
rate ſanctorū vident. Ad hoc autē qḋ obij-
citur dicendum. nō videbit me hō ⁊ viuet.
id eſt non videbit me hō ſenſibus corporis
vtendo ⁊ imaginatiōe. Et eodem mō dicēdū
eſt ad aliud ſcꝫ. deū nemo vidit vnq̄ ſcꝫ ſen
ſibus corporis vtendo. Hoc autē bene ſci-
uit paulus. qꝛ bene ſciuit ꝙ qñ anima vidit
deū non eſt vſa ſenſibus corporeis vel ali-
qua imaginatiōe alicuius rei. ſed per violē
tiam ſpūs fuit tota ad celeſtia eleuata. ⁊ de
um per eſſentiā vidit. nō tamē in manendo
ſed in tranſeundo. ⁊ ideo in quodā ī raptu
deū vidit. Sꝫ ꝯtra quō ſi deū vidit ī quo ſūt
omnia nō vidit etiā modū raptus ſui. ⁊ ne-
ſciuit an anima ſua eſſet a corpore ſepara-
ta vel nō. Reſpondeo. deus eſt ſpeculum in
quo omnia vidētur. eſt tamē ſpeculum vo-
luntariū. ⁊ ideo operit ſe ſicut vult. Nam ⁊
plura ibi videt vnus q̄ alius ſicut deo pla
cet. noluit ergo deus ſibi oſtēdere modū ra-
ptus ſui ⁊ tñ ei multo maiora oſtēdit De
inde dicit. Et ſcio huiuſmodi hominē. Vbi
ponit ſecundum raptum. Primus raptus
creditur fuiſſe in domo Ananie. qñ tribus

diebus nō manducauit neq̄ bibit q fuerat
ante ānos. xiiij. qñ hoc dixit. Secūdus autē
quando factus eſt in extaſi in tēplo in hie-
ruſalem. vt patet actuū. xxj. de quo nō dicit
quādo fuit. ſed ait. Et ſcio huiuſmodi ho-
minem. id eſt eundem qui ſupra raptus eſt
⁊ etiam in chriſto exiſtentem tunc ſicut pri
us ſiue in corpore ſiue extra corpus neſcio.
deus ſcit. Expone ſicut prius. quōm raptus
eſt in paradiſum. id eſt in dulcedinem ſuper
ne contemplationis. Glo. in eā tranquilli-
tatem qua fruuntur iſti qui ſunt in celeſti
hieruſalem. Quod ſupra dixit tercium celū
hic dicit paradiſum. nō enim fuit raptus ī
paradiſum delitiarū. ſed in paradiſum ange
lorum. Et audiuit nō aure corporis. ſed au
re mētis id eſt mente percepit. archana ver
ba. i. intimatione quadam percepit de ſacra
tiſſima dei eſſentia ⁊ gloria beatorū ⁊ in tā
tum ſecreta verba audiuit ꝙ non licet hōi
loqui. id eſt verbis explicare. Augu. Dixit
quidem qḋ poſſet hominibus dici. ⁊ tenuit
apud ſe qḋ non poſſet dici. Ergo ⁊ audiat
ad qḋ poſſumus pertingere. Illa ergo ar-
chana ⁊ ſecreta que de gloria dei ⁊ beatoꝝ
in mente percepit nec ab homine mortali
dici poſſunt. nec homini mortali lingua
intimari nec aure audiri vel corde cogitari
yſa. lxiiij. Oculus nō vidit de. abſ. t. q̄ ꝑpa.
ex. te. Concludit ergo. di. Pro huiuſmodi
ergo viſione ⁊ reuelatiōe a deo receptis glo
riabor. quō cōgruū eſt pro huiuſmodi glo-
riari. cū ſint bona ſpūalia ⁊ ad dei honorē
tendentia. Et ſic qui gloriatur in his hono
rem dei querit ⁊ in dño gloriatur. ij. cori. x.
Qui gl'atur in dño gl'etur. Per me aūt ni-
hil ſup. gloriabor. id eſt pro his q̄ pertinent
ad me. vt eſſe de genere abrae. ⁊ huiuſmodi
ad carnē pertinētibus. niſi ī infirmitatibus
meis ſcꝫ corporalibus afflictionibus. quia
virtus ī infirmitate perficitur. Deinde
cum dicit. Nā ⁊ ſi voluero gloriari. oſtēdit
congruū modū ⁊ cauſam gloriādi dicēs. Si
voluero gloriari propter reprimendā auda
ciam pſeudo apoſtolorum non ero inſipiēs
quia bono zelo faciam ad edificationem au
dientiū ⁊ depſſionē malorū. ⁊ id xitatē dicā

id eſt pꝛo veritate dicam. quod dicere veritatem interpꝛetatur haymo. Siquis inquit pꝛo vtilitate ⁊ edificatione alioꝛum factū diuinitus ſibi conceſſum cū humilitate narrat non eſt inſipiens. quia loquitur veritatē Joh. xiij. Vos vocatis me magiſter et dn̄e ⁊ bene dicitis. ſum etenī. glo. Qui neceſſitate vrgente vera de ſe loquitur. tantomagis humilitati cōiungitur q̄ntomagis veritati ſociatur. Hic eſt ergo cōgruus modus glo riandi qn̄ homo neceſſitate vrgente ad edificationem pꝛoximoꝛū ⁊ ad depꝛeſſionē p̄ſumptuoſoꝛū gloꝛiatur. ⁊ ſic gloꝛiabatur apꝛlus Parco aūt. q. d. q̄uis ſic poſſem gloꝛiari. et ſic poſſem me laudare. tamen parco. id eſt parcere volo. laudibus ⁊ gloꝛie me laudando ⁊ gloꝛiando. Et hoc ne aliquis exiſtimet me eſſe aliquid ſupra illud quod videt eſſe pꝛopꝛijs oculis. aut audit ab alijs aliquid ex me. id eſt de me. cū non niſi infirmitas videatur in me. vel ab alijs qui vident me audiatur. Si autē de me magna referrē ⁊ plura. putarēt foꝛte ſimplices ⁊ infirmi me nō eſſe infirmū ⁊ moꝛtalem. ſed hominem immoꝛtalem vel angelum vel huiuſmodi. ido ergo parce de ſe loquitur ne quis exiſtimet eum eſſe ſupra illud qꝺ videt vel audit. vt ſcꝫ pꝛo magnis illis illis non eſſe hō moꝛtalis ⁊ fragilis videatur. Et ſic patet tercium

Quarto oſtendit ꝙ deus ſeruis ſuis q̄tumcūqꝫ perfectis permittit ⁊ infert aduerſa vt in gratijs ſemper in humilitate cōſeruentur. Et hoc eſt. Et ne mag. reue. extol. me in ſuperbiā. datus eſt mihi. id ē ad meaꝫ vtilitatē. qꝛ temptatio cui non conſentitur pꝛodeſt ad coꝛonam ſtimulus carnis mee. id eſt temptatio carnalis concupiſcentie. qꝛ illa temptatio carnem pungebat. qui ſtimulus eſt angelus malus ſathane qui eſt miniſter illius temptationis a dyabolo miſſus ⁊ a deo permiſſus. qui me collaphiſet. i. affligat. Et ſic deus et dyabolus conueniunt ad hominē temptandum. ſed deus vt pꝛobet ⁊ coꝛonet. dyabolus vero vt vincat et vinctū ad infernū deducat. Et ſic patet quartum.

Quinto oſtēdit ꝙ deus interdum ſeruos ſuos non exaudit ad votum vt exaudiat ad ſalutem. quia paulus tantus et talis nō eſt exauditus ad votū vt exaudiretur ad ſalutem. Unde augu. dicit ꝙ exauditur dyabolus petens iob tēptandum. et nō exauditur paulus apꝛs petens ſtimulum remouēdum Exaudiuit eū quem diſpoſuerat damnare. et nō exaudiuit eū quē voluerat ſanare. nā et eger multa petit a medico que medicus non dat. Nō exaudit ad voluntatē vt exaudiat ad ſanitatē. Item ⁊ dn̄s nō exaudiuit paulum ad voluntatē vt exaudiret ad ſalutem. Et hoc eſt qꝺ dicit. Pꝛopter quod id eſt pꝛo amotiōe ſtimuli carnis. ter dominū rogaui vt diſcederet a me. neſciens eū mihi vtilem. ⁊ dixit mihi vel interius inſpirādo. vl' exterius vocē in aere foꝛmādo. Sufficit tibi gratia mea. q. d. remedium habes ſufficiens ſcꝫ gratiā meā per quā potes omnem temptationem vincere ⁊ in bono conſiſtere Nam virtus in infirmitate perficitur quia in infirmitate certat ⁊ per gratiam vincit. Sine infirmitate autē non certaret. ⁊ per conſequēs nō coꝛonaretur. ij. Thi. ij. Nemo coꝛo. niſi qui legiti. cer. Cōcludit ergo dicēs Libēter ergo gloꝛiaboꝛ ī infirmitati. meis vt virtus ⁊ gratia chꝛiſti habitet in me Et ſic patet totum de epiſtola.

Dominica in quinquageſima de euangelio ſermo. xxx.

ASſumpſit ieſus duodecim diſcipulos ⁊ ait illis. Ecce aſcendimus hieroſolimā ⁊c. Lu. xviij Quia iſtis diebus cōſueuerūt fideles multū diſſolui ⁊ ludis ⁊ cōmeſſationibꝰ vacare. et gaudiū mūdi eſt aduerſoꝛum memoꝛia tēperandū. iuxta illꝺ Ecc. In die bonoꝛum ne immemoꝛ ſis maloꝛum. Ideo eccleſia chꝛiſti paſſionem patris noſtri pꝛedicat. que fuit multa amaritudine celebrata. Et quia per chꝛiſti paſſiōnem humanum genus eſt ſanatum ⁊ illuminatū. ideo poſt pꝛedicationē paſſiōis ſtatim xp̄s quendā cecū ſanauit ꝑ quē genꝰ hūanū figuratur. Et ſic in euangelio hodierno duo pꝛincipaliter continētur Pꝛimo em̄ chꝛiſti paſſio ab ip̄o chꝛiſto diſcipulis pꝛenunciat in pꝛincipio euangelij. Secundo quidam cecus publice coꝛam turbis illuminatur. ibi. Factū eſt autē dum appꝛo. hierico ce. quidam. In pꝛimo autē membro duo implicātur. Pꝛimo chꝛiſti paſſio ſicut fuerat pꝛophetata foꝛe cōplenda chꝛiſto diſcipulis p̄nunciatur in pꝛincipio euāgelij. Secundo verboꝛum intellectus penitus a diſcipulis oſtenditur fuiſſe ignoꝛatus ibi. At illi nihil hoꝛum intellexerunt. Pꝛimo ergo chꝛiſti paſſio ſicut fuerat pꝛophetata foꝛe complenda. a chꝛiſto apl̄is pꝛenūciatur. Et hoc eſt. Aſſump. ieſus duodecim diſ. In quo inſtruimur ꝙ ſecreta noſtra ⁊ maxime q̄ ad ſalutem anime pertinent paucis reuelare debemus. quia multi ⁊ multe ſalutē impedire nitūtur. Ecc. vj. Multi pacifici ſint tibi. cōſiliarius autē ſit tibi vnus de mille. Et nota ꝙ apoſtolis xp̄i. i. viris ſanctis facta noſtra ſecreta reuelare debemus qꝛ ſi ſunt mala ſuadebunt nobis ea relinq̄re ⁊ viā ⁊ modum relinquendi oſtendēt. ſi autē ſunt bona ſua perſuaſione ⁊ interceſſione ea aggredi ⁊ perficere nos iuuabūt. Vn̄ de augu. dicit ꝙ deus miſit in mentē eius vt iret ad ſimplicianum ſeruum dei. ⁊ ei geſtus ſuos ꝓferret. ⁊ ille ſibi quis eſſet aptus modus viuendi indicaret. Sic beatus Benedictus iuit ad quendam monachum nomine romanum. ⁊ ei pꝛopoſitum ſuum indicauit quod et ſecretum tenuit. ⁊ inquātū licuit miniſtrauit. vt dicit grego. in dyalogo. Sed attēde vt dicitur ecci. xxxviij. Noli inquit conſiliari cum ſocero tuo ⁊ a zelantibus te abſconde conſilium. Socer em̄ ſolum reſpicit bonū filie vxoꝛis petētis conſiliū. ⁊ zelantes hominē reſpiciunt ſolum bonū eius coꝛpoꝛale. Et ideo cum talibus ſecretū ſalutis anime noſtre nō debemus habere. qꝛ impediēt ⁊ non iuuabūt. propterea chꝛiſtꝰ ait. Inimici hominis domeſtici eius. matthei. x. Hec ē illa turba de qua dicitur hic inferius. que cecū ſalutem petentem increpauit vt taceret. ſed cecus foꝛtis ⁊ conſtans non curauit turbā ſed magis clamauit. et ideo ieſus iuſſit eum venire ad ſe. ⁊ ip̄m ſanauit. quia ſi hō facit quod in ſe eſt. deus iuuat eum ⁊ ad ſaluteꝫ perducit. Unde amicos ⁊ qui nos ſolū carnaliter affectant. debemꝰ viriliter increpare. ⁊ eoꝛū blandicias non curare. Sic etiaꝫ chꝛiſtus in hoc loco petrum blandiētem ſibi increpauit. quia ſymon petrus qui xp̄m carnaliter tunc diligebat dum audiuit ip̄m dicentem. Oportet filium hominis ire hieroſolimam ⁊ repꝛobari a ſenioꝛibus ⁊ tradi ⁊ crucifigi ſtatim ait. Abſit a te domine quia nō erit tibi hoc. pꝛopicius ſis tibi. cui chꝛiſtus reſpondit. Vade poſt me ſathanaſ non ſapis ea que dei ſunt. matthei. xvj. Dicit ergo. Ecce aſcendimus hieroſolimam. Ecce in ſcriptura nota eſt ammirationis. Et que maioꝛ ammiratio chariſſimi q̄ꝫ vt dominus pꝛo ſeruis. amicus pꝛo inimicis. innocens pꝛo peccatoꝛibus. deus pꝛo hominibus voluntarie ad patibulum crucis aſcendat. Ro. v. Cōmendat deus charitatem ſuam in nobis. quꝺ cum inimici eſſemus reconciliati ſumus per moꝛtem filij eiꝰ. Vix em̄ pꝛo iuſto quis moꝛitur. ſed pꝛo impijs ⁊ peccatoꝛibus quis audeat moꝛi. Quinqꝫ autē circa ſuam paſſionem p̄dixit. ſcꝫ ꝙ traderetur. illuderetur. flagellaretur. ꝯſpueret ⁊ occideretur. Ecce magna āmiratio. Naꝫ ille traditur qui ē virtus omnipotētis patris oīa regēs ⁊ oīa gubernās Hebꝛe. p̄mo Poꝛtans omnia verbo virtutis ſue. Ille illuditur qui eſt perfecta dei ſapiētia. om̄ia oꝛdinans ⁊ diſponens in numero pondere ⁊ menſura. Sap̄. xj. Ille flagellatur qui eſt omnimoda ⁊ pura innocentia. qui peccatū nō fecit. nec do. inuē. eſt in oꝛe eius. j. pe. ii. Ille conſpuitur qui eſt perfecta dei gloꝛia ⁊ cādoꝛ lucis eterne ⁊ ſpeculum ſine macla Sapientie. vj. In quem etiam deſiderant angeli pꝛoſpicere. vt dicitur pꝛima. petri. j. Ille occiditur qui eſt beata vita animarū vt dicit Auguſtinus. ¶ Moꝛaliter autem ad edificationem noſtram nota ꝙ iſta quinqꝫ que tunc chꝛiſtus paſſus eſt in coꝛpoꝛe ſuo quottidie patitur in membris ſ

ſuis. quia ipe eſt caput noſtrum. nos vero membra eius. Et etiam a miniſtris ⁊ fidelibus ſuis. Primo patitur in membris ſuis. Nam ſerui dei quotidie traduntur decipiuntur ⁊ expelluntur. Luce. xxj. Trademini autem a parentibus ⁊ fratribus ⁊ cognatis. Item a mundo deridentur. Sap. v. dicunt dampnati. Hi ſunt quos habuimus aliqñ in deriſum ⁊ in ſimilitudinē improperij. Exemplum de heliſeo aſcendente in bethel quem pueri ciuitatis deridebant dicentes. aſcende calue. aſcende calue. Sed vide qd ſequitur. quia vrſi duo egreſſi de ſaltu lacerauerunt ex eis. xlij. pueros. vt patet. iiij. regnm. ij. Itē a tyrānis ⁊ predonibus flagellantur. Yſa. x. Ve aſſur. virga furoris mei ⁊ baculus ipe eſt. Vbi dicit augu. Quid ſuperbit impius ſi de ipo flagellum fecit pater meus. pater filium flagello corripit. et poſt flagellum in ignem mittit. Itē conſpuuntur. dum in contemptu ⁊ vilipenſione habētur. j. corinth. iiij. Vſqꝫ in hanc horā eſurimus ⁊ ſitimus et nudi ſumus. ⁊ collaphis cedimur. Et ſequitur. Tanqꝫ purgamenta huius mundi facti ſumus omniū peripſima vſqꝫ adhuc. Item occiduntur. ps. Propter te mortificamur tota die eſ. ſ. ſicut o. oc.

Secundo eadem quinqꝫ chriſtus quotidie patitur a miniſtris ⁊ fidelib9 ſuis. Primo enim patitur traditionem. fuit eñi traditus a iuda. ſalutando. āplexando. oſculādo. comedēdo. Sic multi in iſta quadrageſima chriſtum ⁊ matrem eius ſalutabunt dū pater noſter ⁊ aue maria dicent chriſtum amplexabuntur ⁊ oſculabuntur extenſis brachijs. Chriſtum comedent dum corpus xpi ſument. ⁊ poſt paſcha chriſtum ſic ſalutatum ſic amplexatum ⁊ oſculatum ⁊ ſic i mē ſa anime receptum turpiter perdunt. ipſum de anima per mortale peccatū expellendo. ⁊ dyabolum eius aduerſarium intromittendo. Secundo a ſuis miniſtris ⁊ ſeruis patitur illuſionem. Nam duri corde ⁊ obſtinati chriſto illudere videntur. dum toto die clamat per ſcripturas ⁊ predicatores. cōuertimini ad me ⁊ ipi deſpiciunt. prouer. primo. Vocaui ⁊ renuiſtis. extendi manū meam ⁊ non fuit qui aſpiceret. Et quid ſequit. Ego quoqꝫ in interitu veſtro ridebo ⁊ ſubſannabo. cum vobis quod timebatis aduenerit. Tota die minatur penas eternas ⁊ ipm nō timent. Tota die repromittit premia inaudita. ⁊ ipi non curant. A Et nota hic ꝙ quater chriſtus illuſus fuit. Primo i domo cayphe ſacerdotis cum velamine capitis. Luce. xxj. Illudebāt ei cedentes ⁊ velauerunt eum ⁊ percutiebant faciem eius. Secundo in domo herodis cum veſte alba Luce. xxiij. Tercio in atrio pylati cum veſte purpurea. Iohā. xix. Quarto in cruce Matthei. xxvij. Principes ſacerdotuꝫ cū ſcribis ⁊ phariſeis ⁊ ſenioribus illudentes dicebant. Si rex iſrael eſt deſcendat nūc de cruce. B His quattuor modis hodie mali ſacerdotes videntur chriſto illudere. Primo cum caypha cum velamine capitis dum amictum habent in capite qui ſignificat ſpem celeſtium. ⁊ ipi pro tēporalib9 ⁊ non pro celeſtibus in eccleſia ſeruiūt. Secundo cum veſte alba ſibi illudunt. qui camiſiam albam induentes per quā mundicia cordis et corporis ſignificatur. ipſi mūdiciam non ſeruāt. Tercio in purpura cuꝫ militibus ſibi illudunt. qui caſulam vel veſtem purpuream ſiue rubeam induunt. per quaꝫ feruor ⁊ latitudo charitatis ſignatur. ⁊ ipi non habent purpuream veſtem charitatis ſed ſanguinolentam odij ⁊ rancoris. Quarto in cruce eum derident cum iudeis. q eius verba peruertebant. ⁊ fidem deridebant cū verba dei contemnunt ⁊ indigne predicant

Tercio chriſtus a ſuis fidelibus patitur flagellationeꝫ cum ipm quotidie verbis lacerant. ⁊ ipm tanqꝫ ſignum ad ſagittam percutiunt. Hiere. xviij. Percutiamus eū lingua. Luce. ij. Poſitus eſt hic in ruinam et in ſignum cui contradicetur Quarto xps patitur conſpuitionem. Conſpuitio iſta ſignat malam vilipenſionem ⁊ vilificationem quam quidam habent ad deum ⁊ ad ſacramenta eccleſie. que ita tractant quaſi quaſdam immundicitias. ⁊ tamen deus ex benignitate ſua ſuſtinet eos. yſa. l. Faciem meā non auerti ab increpātibus ⁊ conſpuiētibus me.

Quinto chriſtus patitur occiſionē. quidam fideles pro quibus ſemel mortuus eſt vt eos a peccatis mūdaret quotidie ad peccata redeunt. ⁊ quotidie peccatis ſe maculant quantum in ſe eſt iterum chriſtū occidunt. dum peccatum perpetrant. quod per ſolām chriſti mortem poteſt deleri ⁊ pro quo fuit neceſſarium filium dei mori. Hebre. vj. Rurſum cruci filium dei in ſemetipſis ⁊ oſtentatui habentes. Secundo oſtēditur ꝙ intellectus verborum chriſti a diſcipulis fuit penitus ignoratus. Et hoc eſt. At illi nihil horum intellexerunt. Et ſic patet primum.

2° Secundo principaliter quidam cecus a chriſto coram turbis illuminatur. Et hoc eſt. Factum eſt dum appro. hierico. ⁊c. In quo quidem miraculo tria apparent. ſ. magna miſeria ex parte ceci ſedentis ⁊ mēdicantis. ⁊ magna miſericordia ex parte xpi vocantis ⁊ ſanantis. ⁊ magna gratiarū actio ex parte deum laudantis. C Circa vero hoc miraculum ſciendum eſt ꝙ per

allego^æ iſtum cecum allegorice genus humanū cōgrue poteſt intelligi. quod ante chriſti aduētum quattuor mala patiebatur. que in iſto ceco apparent. a quibus omnibus chriſtus ipm plenarie liberauit Primo ergo erat cecum. nec creatorem ſuum cognoſcebat. ſed creaturas pro deo colebat. Sapiē. xiij. Aut ſolem aut lunam aut girum ſtellarum rectores orbis deos eſſe putabāt. propterea petebat zacharias dicēs. Illuminare his q in tene. ⁊ in vm. mortis ſedent. Et hoc eſt quod hic dicitur. Cecus quidam. Chriſtus autem ipm iluminauit di. Ioh. j. Erat lux vera q̄ illumi. omnē ho. ve. in hūc mundū.

Secundo erat totaliter terrenis intētū. ⁊ eius merces terrena erat. yſa. j. Si volueritis ⁊ audieritis me bona terre comedetis Vnde pro omnibus bonis operibus ſuis ad deum non aſcendebat. Et hoc eſt quod hic dicitur. Sedebat id eſt in terrenis bōis. quieſcebat tanqꝫ in vltimo fine. Sed chriſtus iuſſit ipm duci ad ſe. vt ipm ſecum ad deum duceret celeſtia percepturum. Io. x. Per me ſiquis introierit ſaluabitur ⁊ ingredietur ⁊ paſcua inueniet. Tercio erat extra viam iuſticie et veritatis. quia ex quo recta fide carebat. non poterat in via iuſticie ambulare. quia vt dicit Augu. Omnis actio infidelium mala. Hebre. xj. Sine fidē impoſſibile eſt placere deo. Et ideo dicit in ps. Omnes declinauerūt nō eſt qui fa. bo. nō eſt vſqꝫ ad vnū. Et hoc eſt quod hic dicitur. ꝙ ſedebat non in via ſed ſecus viam. ergo erat extra viam. Sed chriſtus per lumen fidei ⁊ per donum gratie fecit ipſum poſſe in via iuſticie ⁊ veritatis ambulare. Et hoc eſt quod hic dicitur ꝙ illuminat9 factus ſequebatur chriſtum. magnificans deum. Dum enim ei oſtendit viam ⁊ dedit virtutem eundi per viam. ipm dicitur ambulare feciſſe. Quarto erat veris diuitijs pauperrimum ⁊ egenum. quas veras diuitias ſcꝫ virtutes ⁊ dona ſpūſancti paucas habebat. Apoca. iij. Neſcis quia tu es miſer ⁊ miſerabilis ⁊ pauper ⁊ cecus ⁊ nud9. Et hoc eſt quod dicitur hic. quia ſedebat mendicans. Chriſtus autem genus humanum omnibus bonis replebat. quia pater dando nobis filium omnia bona nobis cū ipo donauit. Ro. viij. Quō non etiam cuꝫ illo omnia nobis donauit. Io. j. De plenitudine eius nos omnes accepimus gratiaꝫ pro gratia. Reliquit nobis etiā theſaurum ſue paſſionis hominibus diſpenſanduꝫ. Et hec omnia fecit dum appropinquaret hiericho. id eſt ad penam mortalitatis noſtre. Hiericho eñi interpretatur luna. que pro defectu ponitur. que omnia omnis plebs vt vidit dedit laudem deo. Et hoc eſt qd dicit apſus. j. corinth. j. Qui factus eſt nobis ſapientia a deo ⁊ iuſticia ⁊ ſanctificatio ⁊ redemptio. Sapientia quantum ad primum. iuſticia quantum ad ſecundum. ſanctificatio quantum ad tercium. redemptio quātū ad quartum. Et ſic patet miſeria generis humani. ⁊ miſericordia chriſti. et gratiarum actio plebis ⁊c

Moraliter autem ad edificationem noſtram nota ꝙ per hunc cecum peccator intelligitur qui totaliter in mente eſt cecus. Circa quod tria videamus ſcꝫ ex quibus cecitas inducitur. in quibus cecitas ſpūalis eſt periculoſior q̄ morale

corporalis. ⁊ ex quibus cecitas reparetur.

Primo ergo videamus ex quibus cecitas inducitur. ¶ Ubi nota ꝙ octo ſūt cauſantia ⁊ inducentia cecitatem corporalem ⁊ ſimiliter ſpūalem. Primum eſt magni luminis inſpectio. vt patet ſi aliquis inſpiciat rotam ſolis que diſſoluit oculos et excecat. Quia vt dicit philoſophus. Excellentie ſenſibilium corrumpunt ſenſum. Et ideo illi qui tranſeunt montes vbi ſunt cōtinue niues deferunt in manu ramū oliue. ne videndo ſolum niues excecentur. Hoc etiam ſignat peccatum preſumptionis. Preſumptuoſus enim vult figere oculum in rotam diuinitatis dei. dum vnitatem eſſentie ⁊ trinitatem perſonarum ac eius pſcientiaʒ inueſtigare nititur et preſumit. ⁊ ideo opprimitur ⁊ excecatur. prouer. xxv. Qui ſcrutator eſt maieſtatis opprimetur a glīa. Propterea dicit apſus ad Ro. xij. Non plus ſapere ꝙ̄ oportet ſapere. ſed ſa. ad ſobrietatē.

Secundum eſt longa in tenebris habitatio. quia vt dicit philoſophus. Opus nature eſt opus intelligentie. ⁊ ideo natura non mittit virtutem ſuam ad membrum qd̄ nō operatur. ⁊ ideo virtus viſiua in oculo nō vidente deficit. ⁊ ad membrū qd̄ inuitum operatur multam virtutem mittit. Unͣ phs dicit ꝙ ſcriptores habent oculos meliores ⁊ fabri habent brachia alijs fortiora. ⁊ curſores crura alijs duriora ⁊ fortiora. Et adidem vadit ꝙ hō aliqn̄ propter ſeniū amittit viſum. geñ. xxvij. Senuit yſaac ⁊ caligauerunt oculi eius. ⁊ videre nō poterat. quia organum viſus ſcʒ oculus eſt debilitatum. ⁊ non poteſt recipere lumen. ⁊ ideo natura non tranſmittit virtutem. Hoc ſignificat peccatum conſuetudinis. quādo em̄ homo inueteratus eſt in tenebris peccatorū omnino eſt excecatus. quia ſuprema intelligētia aufert ei gratiam. per quam poſſet videre. ex quo ipā non vtitur. Luce. xix. Auferte ab eo mnam ⁊ date illi qui decem mnas acquiſiuit. quia omni habenti dabitur ⁊ abūdabit. ab eo autem qui non habet etiam qd̄ habet auferetur ab eo. Tерciū eſt multi fumi perceptio que nimis oculis cōtrariaſ. Hoc ſignat peccatum ire. Sicut em̄ fum⁹ generatur ex collectione lignorū circa ignē ſic ira ex collectione ſanguinis circa cor. vt dicit philoſophus que excecat hominem. ſicut em̄ cecus non poteſt videre. ſic ira impedit animum ne poſſit diſcernere veruʒ. Itē ſicut cecus percutit quenꝗ̄. ſic iratus percutit amicum ⁊ inimicum. parentes ⁊ filios ⁊ aliquando ſeipm̄ occidit. Exemplum de achitophel. ij. re. xvij. Quartum eventi pulueris immixti in oculos i ſufflatio. hoc ſignat peccatum vane glorie ſuperbie ſociatum. Si em̄ cecus dum ſe credit aſcendere cadit. ſic vane glorioſus ⁊ ſuperbus. Exemplum de lucifero ⁊ primis parentibus. yſa. xiiij. Qui dicebas in corde tuo. in celū aſcēdam ⁊c. Et ſequitur. Verūtamen ad infernum detraheris in profundum lac⁹. Quītum eſt nimia ad lumen vigilatio. ex hoc ei oculi cōturbantur. Hoc ſignat nimiam ſolicitudinem. quam homo habet pro tēporalibus acquirendis ⁊ obſeruandis. Eccl. v. Saturitas diuitis non ſinit cum dormire. Pro quibus excecatur ⁊ vendit animam ſuam dyabolo. quod eſt maxima cecitas. Ecc. x. Nihil eſt ſceleſtius ꝙ̄ amare pecuniam. Hic enim animam ſuam venalem habet. Deut. xvj. Excecant oculos ſapiētum munera. Contra quod chriſtus ait mat. vj. Nolite ſo. eſſe in craſt. quid mā. aut go bi. ⁊c. Querite primū regnū dei ⁊ iuſti. eius ⁊ hec om. ad. vo. Sextum eſt malorum humorum ad oculos deſcenſio. ac etiā nimius calor. Unde in ethiopia propter calorē multi perdunt viſum. Similiter ad peluim feruentem excecātur homies. Hoc ſignat peccatum luxurie que ex abundanti calore et ſanguine conſurgit. ex quibus magnus calor in carne generatur. luxuria enim vere ē ignis. Job. xxij. Ignis eſt vſqʒ ad conſumptionem deuorās. que totaliter excecat hominem. Si enim cecus non diſcernit inter pulcrum ⁊ turpe. ſic luxurioſus habet frequenter pulcram vxorem ⁊ nobilem. ⁊ dimittit eam propter turpem ⁊ viliſſimam. ⁊ frequenter vadit ad mortem habēs oculos faſciatos ſicut ille qui vadit ad ſuſpēdium.

plures enim iam interfecti ſunt. ſic excecatus fuit ſampſon de dalida. que pluries voluit eum prodere. ⁊ ille tamen ſemper dormiebat in gremio eius. tandem aūt decepit eum ⁊ prodidit. propter quod ab inimicis excoculatus fuit. vt patet iudicū. xvij. Septimum eſt organi deuaſtatio. vt qn̄ oculus perforatur vel eruitur. quedam enim potētie anime ſunt omnino alligate organis. ita ꝙ corrupto vel impedito organo anima nō poteſt actus illarū potentiarū operari de quibus eſt viſus. Hoc ſignat peccatū odij vel inuidie in quo anima moritur ⁊ a deo ſeparatur qui eſt beata vita animarum. j. Joh. iij. Qui non diligit manet in morte. Et iterum. Qui odit fratrem ſuum homicida eſt. Et ſcitis quō omnis homicida non habet parteʒ in regno chriſti ⁊ dei. Sicut em̄ oculus eſt organum videndi. ſic amor dei ⁊ proximi eſt organum viuendi. qui tollitur ⁊ deuaſtatur per odium ⁊ inuidiam. Octauū eſt lucis coopertio. vt qn̄ quidam pānicul⁹ ſuper lucem generatur. ita ꝙ lux ē coopta ⁊ intus abſcondita nec videri poteſt. Hoc ſignat peccatum accidie ⁊ pigricie. quando homo talentum a deo ſibi traditum abſcondit. ⁊ nihil operatur in eo. propter qd̄ a dn̄o condēnatur. vt patet Luce. xix. Domine ecce mna tua quā habui repoſitaʒ in ſudario ⁊c. Et ſequitur. De ore tuo te iudico. ſerue neqꝫ. quare nō dediſti pecuniam meā ad menſam ⁊c. prouer. xj. Qui abſcondit frumēta maledicetur in populis. Secundo videamus in quibus cecitas mentis cecitati corporis magis periculoſa videatur. ¶ Et ſunt octo in quibus magis apparet cecitas mentis ꝙ̄ corporis eſſe periculoſa. Primum quia in nobiliori ſubiecto ſcʒ in aīa. ⁊ nobiliori bono priuat ſcʒ lumine gratie. quod ſine cōparatione melius ē lumine corporis. Ex his em̄ duobus periculoſior infirmitas iudicatur. ſcʒ quia eſt i nobiliori mēbro. vt quia eſt in corde vel in cerebro. ꝙ̄ que eſt in oculo. ⁊ que eſt in oculo ꝙ̄ q̄ eſt ī pede. ⁊ quia meliori bono priuat ſcʒ vita. ꝙ̄ que priuat viſum. ⁊ que priuat viſum ꝙ̄ que priuat auditum vel greſſum. Secundum eſt. quia cecus corporaliter conat̄ omnino ducem habere. nec ſine duce audet ambulare vel baculo. cecus vero ſpūaliter de duce nō curat. ⁊ omnia facere ſine duce attemptat. Scn̄. Ceci ducem querunt. et nos ſine duce erramus. Immo ducem expellit. Job. xxj. Qui dixerūt deo. recede a nobis. ſci. vi. tu. no. Tercium eſt quia cecus corporaliter eligit pro duce videntem ⁊ fideleʒ perſonam. peccator autem cecus eligit cecum pro duce. dum ſcʒ accipit exemplum a malo alterius qui cecus eſt ſicut ipē. Treñ. iiij. Errauerunt ceci in plateis. tenuerūt lacinias ſuas. Et quod peius eſt peccator eligit pro duce illum qui pluries eū pcipitauit ſcʒ proprium ſenſum ⁊ propriā voluntatem. Contra quod ecc. xviij. Poſt concupiſcentias tuas nō eas. ⁊ a voluntate tua auertere. ſi em̄ preſtes anime tue concupiſcentias eius. faciet te in gaudium inimicis tuis. Libentius etiā ſequitur dyabolum ducentem ipm̄ ad mortem ꝙ̄ chriſtum ducentem ipm̄ ad vitam. Quartum eſt. quia cecus corporaliter cecitatem ſuam agnoſcit ⁊ confitetur ſe eſſe cecum. peccator vero cecus nō agnoſcit maximā cecitatem ſuā. imo multi peccatores reputant ſe valde videntes ⁊ ſapientes. ⁊ ideo magis peccāt. Johānis. xix. Si ceci eſſetis nō haberetis peccatū. nunc vero quia dicitis videmus. peccatū veſtruʒ manet. Ro. j. Dicentes ſe eſſe ſapiētes ſtulti facti ſunt. Ubi dicit augu. Si dicentes ſe eſſe ſapientes ſtulti facti ſunt. puta ergo te ſtultum ⁊ ſapiens eris. Quintū eſt quia cecus corporaliter omni ſtudio ⁊ conatu quo poteſt querit illuminari. peccator vero cecus non curat nec querit illuminari imo fugit audire verbum dei per qd̄ poſſet illuminari. ps. Lucerna pe. meis verbū tuū.

Sextum eſt quia cecus corporaliter quēcūqʒ cibum vnde viuit ſcit ponere in os. peccator vero neſcit cibū ponere in os anime. ſed ponit in auribus in oculis ⁊ in manibus dum in corporeis ſenſibus delectatur ⁊ totum conatum ſuum ad hoc tendit. vt ſenſus corporis paſcat ⁊ animaʒ fame perire permittat. Job. xxiiij. Pauit em̄ ſterilē

et que non parturit ſcʒ carnem et viduę nõ
bene fecit ſcʒ anime que per peccatũ ſepara
ta eſt a deo ſponſo ſuo. Septimũ ē quia
cecus coꝛpoꝛaliter quod videre non poteſt
palpat. Unde vulgariter dicitur. Qui non
videt palpare debet. Sic yſaac qui non vi/
dere poterat palpabat iacob. geñ. xxvij. pec
catoꝛ vero cecus penas futuras quas ocu/
lo fidei non videt nec credit. nec oculo coꝛ/
dis videre poteſt. nec oculo cogitatiõis co/
gitat. non vult hic eas aliqualiter experiri
imo omnē penã penitentie ſubterfugit. debe
ret enim experiri penam famis ſitis ⁊ frigo
ris ⁊ caloꝛis. ad pꝛobãdum ſi poterit cã in
perpetuũ ſuſtinere. yſa. xxxiij. Quis ex vo/
bis habitare poterit cũ ardoꝛibus ſempiter
nis. Hic cadit exemplum illius heremite. q
temptatus ꝰ quadam muliere cuius foꝛmã
aſſumpſerat dyabolus ⁊ ſibi apparuit. vo/
luit experiri ſi ignem poſſet ſuſtinere quam
pꝛo peccato paſſurus erat. ⁊ accendit cãde
lam ⁊ cõbuſſit digitos ⁊ ſtatim temptatio
receſſit. Octauum eſt quia cecus coꝛpo/
raliter felices reputat videntes ⁊ ſe indicat
infelicem. Thobie. v. Quale mihi gaudiũ
eſt qui in tenebris ſedeo ⁊ nullum lumē vi
deo. Peccatoꝛ vero cecus iuſtos videntes
contemnit. ⁊ irridet. pꝛouer. xxix. Abomi/
nantur impij eos qui in recta via ſunt. Et
ſe reputat beatum dum tempoꝛali felicita/
te fruatur. ps. Beatum dixerunt populum
cui hec ſunt. De tercio ſcʒ ex quibus ſpi
ritualis cecitas reparetur. parum dicamus
quia multa de alijs dicta ſunt. ¶ No/
ta ergo ꝙ triplex eſt remediũ cecitatis ſpi/
ritualis pꝛout ex ſcriptura habetur. Pri/
mum eſt amaritudo contritionis qđ figura
tum eſt in thobia. cuius oculos ãgelus fel/
le liniri mandauit ⁊ viſum recepit. Secun
dum eſt ablutio confeſſionis. quod figura/
tum eſt in ceco nato. cui chꝛiſtus mãdauit
ꝙ iret ad natatoꝛia ſyloe ⁊ lauaret ſe. Qui
abijt ⁊ lauit ⁊ vidit. vt patet Johãnis. ix.
Syloe interpꝛetatur miſſus. aqua ergo ſyloe
eſt confeſſio. que eſt vnum de lotoꝛijs chꝛi
ſti miſſi a patre. Tercium eſt collirium bo
ne operationis. quod pertinet ad ſatiſfacti/
onem. Apocal. iij. Collirio inunge oculos
tuos vt videas. Collirium fit ex frumento
frumentum eſt chꝛiſtus. ſic opera bõa fiũt
ex chꝛiſto ⁊ ĩ chꝛiſto ⁊ per chꝛiſtũ. yſa. xxvj
Omnnia opera noſtra operatus es in no/
bis domine. Et ſic patet totum.

¶ De epiſtola ſermo xxxj.

Si linguis hominum loquar ⁊
angeloꝛum charitatem autem
non habeam factus ſum velut
es ſonãs ⁊ cimbalum tinniēs. j
choꝛith. xiij. Sicut epiſtola do
minice pꝛecedentis ſic ⁊ iſta eſt valde lõga.
Nam totum. xiij. c. pꝛime epiſtole ad choꝛ.
continet. nec per pauca cõgrue expediri po
teſt niſi ſuperficietenus ipam tranſeundo.
Omnino ergo ipam breuiter percurrere ĩ
tendo. quia dies hodierna longis ſermoni/
bus non eſt apta. Intendit autē apoſtolus
in tota pꝛeſenti epiſtola charitatem nobis
pꝛe omnibus alijs virtutibus cõmendare.
⁊ eius excellentiam demonſtrare. Et ideo ĩ
hac epiſtola quattuoꝛ facit. Primo enim
oſtendit ꝙ omnes alie virtutes ⁊ dona ſine
charitate ad ſalutem penitus nihil valent.
in pꝛincipio epiſtole. Secundo oſtendit ꝙ
charitas omnium virtutum opera poſſidet
⁊ exercet ⁊ omnia mala cauet. ibi. Chari/
tas patiens eſt benigna eſt ⁊c. Tercio oſtē
dit ꝙ in futura vita omnes virtutes ⁊ dõa
euacuata ceſſabunt. ſed charitas nunꝗ ex/
cidet. ibi. Charitas nunꝗ excidet ſiue pꝛo/
phecie eua. ⁊c. Quarto excellentiam ⁊ ma
ioꝛitatem charitatis quaſi concludendo ſub
infert ibi. Nunc autem ma. fi. ſp. chari. ⁊.
Primo ergo oſtendit ꝙ alie virtutes et
dona ſine charitate nihil pꝛoficiunt ad ſa/
lutem. Eſt autē charitas oꝛdinatus amoꝛ
dei ⁊ pꝛoximi. vt ſcʒ deus ſuper omnia dili/
gatur. deinde debemus diligere pꝛoximum ĩ
deo ⁊ propter deum tanꝗ noſipos. Talis er
go amoꝛ charitas nominatur. Et hoc val/
de congrue pꝛopter quattuoꝛ. ¶ Pri
mo ergo talis amoꝛ dicitur charitas ratio
ne ethimologie nominis. quia caritas id eſt

cara res. Tranſcendit enim caritas omnia
virtuoſa ⁊ valoꝛoſa. et ſuper omnia cara
magis valet. Sap. vij. Nec cõpare. illi. la.
pci. q. o. a. in cõpa. illius are. ē exi. ⁊ argen.
nihil ē in cõ. illius. Etiã caritas res cara ē
quia omne rarum carum. perfecta autē ca
ritas raro inuenitur. Secundo talis amoꝛ
dicitur caritas quia rem cui ineſt facit ca/
ram ⁊ pꝛecioſam. Homo eñ per charitatē
carus ē ⁊ pꝛecioſus deo ⁊ ſanctis ⁊ ſine ipa
eſt vilis ⁊ abominabilis. Et non ſolum ho
minem cui ineſt facit carum ⁊ pꝛecioſũ. ſed
omnia opera eius reddit cara. vtpote valē/
tia vitã eternam. que ante nihil valebant.
vnde paleas facit aurũ. Tercio dicitur ta
lis amoꝛ caritas quia cariſſime cõiungit rei
ſcʒ deo. j. Jo. iiij. Deus caritas ē ⁊ qui ma
net in cari. in deo manet. ⁊ deus in eo. Per
amoꝛem eñ homo in deum tranſfoꝛmatur.
ps. Ego dixi dij eſtis ſcʒ per amoꝛē. Quar
to talis amoꝛ dicitur caritas. quia ad rem
caram ducit ſcʒ ad vitam eternã. qꝛ gloꝛia
coꝛreſpondet caritati. Tantũ enim quiſqʒ
habebit de gloꝛia quantum habuit de cari
tate. Unde augu. dicit. Opera bona nõ ex
quantitate ſui. ſed ex caritate ſui plus vel
minus pꝛoſunt. Impar quidem facultas
eſt multum vel parum danti. ſed non impar
caritas. Et ideo tantũ eſt dare calicē aque
quantũ fuit zacheo dare dimidiũ patrimo/
nij. Huius ergo caritatis excellentiã apſus
hic demonſtrat. quod facit dũ pꝛimo oſten/
dit ꝙ omnes virtutes ⁊ dona ⁊ omnia bõa
opera ſine caritate nihil pꝛoficiunt ad ſalu
tem. Et hoc pꝛobat per inductionem. indu
cendo in actu locutiõis que eſt mediũ inter
actum interioꝛem ⁊ exterioꝛem. Locutio eĩ
conſtituitur ex interioꝛi intentiõe ⁊ exterio
ri pꝛolatiõe. quia loqui eſt cũ intentiõe pꝛo
ferre. Item inducendo in actu mentis inte
rioꝛi qui eſt pꝛophetia ⁊ cognitio ⁊ ſciētia
⁊ fides ⁊ huiuſmodi. Et in actu operis ex/
terioꝛis vt eſt elemoſinam facere ⁊ ſeipſum
martyrio exponere. Et per hoc vult intelli
gi omnia bona que ſine caritate haberi poſ
ſunt. Primo ergo inducit in actu medio
inter interioꝛem ⁊ exterioꝛem quod ē loqui
dicens. Si linguis ho. lo. id eſt ſi habuero
donum linguarum vt linguis omniũ ſciam
loqui vt apoſtoli. ⁊ angeloꝛum qui lingua
ſua loquuntur. ⁊ cõceptus ſuos ⁊ volunta
tem dei ſibi indicant aliquibus nutis ⁊ ſig/
nis. Uel linguam hominum appellat ꝗcũꝗ
humano intellectu concipi poſſunt. ⁊ hũa/
na ratione inueſtigari. Linguam vero an/
geloꝛum qua dicuntur quecũqʒ que nec ſē
ſu nec experimento nec humana ratione cõ
cipi poſſunt. ſed ſolo intellectu a dei gratia
infoꝛmato. Si ergo ſic mirabiliter loquar.
caritatem autem non habeam. qua ſcilicet
poſſum care ⁊ excellenter loqui. factus ſuʒ
velut es ſonãs. quod alios excitat vt cam/
pana aut cimbalũ tinniens quod alios dul
citer delectat. quoꝛum vtrũqʒ ſe conſumit.
⁊ alijs pꝛodeſt. Et vide ꝙ duo tangit. ſcilʒ
ſonum eris qui eſt groſſioꝛ ⁊ coꝛreſpondet
lingue hominũ ⁊ ſonum cimbali qui ē ſub
tilioꝛ. ⁊ coꝛreſpondet lingue angeloꝛuʒ. Et
iterum. ſicut es ⁊ cimbalum non ſonant mo
tu pꝛopꝛio ſed impulſu alieno ad alioꝛũ vti
litatem ⁊ delectationem ⁊ non ad pꝛopꝛiaʒ
ſic qui pꝛedicat abſqʒ caritate monēte ſpũ
pꝛofert ea que alijs ſunt vtilia ⁊ eos demul
cent. ſed ſibi non valent ad vitam eternam.
Job. xl. Oſſa eius ſcʒ vehemoth velut fi/
ſtula eris. Dulciter eñ aliquando ſonant.
qui ſunt oſſa dyaboli. ſed ipi ſunt ſine me/
dulla deuotionis. Deinde inducit ĩ actu
interioꝛi dicens. Et ſi habuero pꝛophetiam
id eſt futuroꝛum reuelationem ad alijs nũ/
ciandum ſicut habuit balaam ⁊ ſaul. j. re. x
⁊ cayphas. Jo. xi. ⁊ nouerim miſteria oĩa
veteris ⁊ noui teſtamenti. ita vt in ſapien/
tia que eſt ſupꝛa humanum intellectum p/
fectus exiſtam. vt iudas qui fuit de nume/
ro apoſtoloꝛum. quibus dominus dixit ma
thei. iiij. Uobis datum eſt noſſe miſterium
regni dei. Ipe etiam dyabolus miſteria dei
ſciuit. Ezech. xxviij. Omne ſecretum nõ eſt
abſconditum a te. Et omnem ſcientiã ha/
buero ſup. que eſt de eis ad que poteſt atti
gere humanus intellectus. Et ſi habuero
omnem fidem. id eſt perfectam fidem ꝰ om
nibus que ſunt neceſſaria ad ſalutem vt de

creatoꝛe et creaturis. de angelis et animabus ď inferno ⁊ paradiſo. ita vt mõtes trãſferam id eſt montes transferri per fidem a deo impetrem. Nam virtute fidei aliquãdo miracula fiunt etiam a malo homine. Sic alexander qui tantam habuit fidem licet iforme vt ad pꝛeces ſuas montes caſpij ſint coniuncti ⁊ intus iudei incluſi vt dicit Joſephus. Mathei. xvij. Si habueritis fidē ſicut granũ ſinapis dicetis monti huic trãſi hinc ⁊ tranſibit. Sed quare attribuitur miraculoꝛum operatio magis fidei ꝙ̃ alie virtuti. Et dicendum eſt ꝙ hoc eſt ideo. quia fatetur omnipotentiã dei. omnipotentie autem attribuitur virtuoſa et miraculoſa operatio. Item fides eleuat hominē ſupꝛa poſſe nature. et eſt de his que naturã ſuperant ⁊ ſic competit ei vt det poſſe ſupra naturã. vt per poſſe ſupra naturam confirmetur fides ſupra naturã. Sed ſi queratur quomõ fides que eſt ſine caritate hoc poteſt mereri. Dicendum eſt ꝙ non datur hoc fidei ſine caritate de merito condigni ſed cõgrui. ſi hoc exigat vtilitas populi. Et ſi queritur quõ hoc potuit fides alexandri cum eſſet ifidelis. Dicendum eſt ꝙ tũc ſufficiebat credere vnum deũm remuneratoꝛem bonoꝛuꝫ ⁊ punitoꝛem maloꝛum. quod alexander credebat. Hebre. xj. Credere enim opoꝛtet accedentem ad deum quia eſt. ⁊ inquirẽtibus ſe remuneratoꝛ ſit. Glo. Sine hac fide nullus vnꝙ̃ ſaluari potuit. ſed modo talis fides non ſufficit. Si autem opponatur ſine fide mediatoꝛis nullus vnꝙ̃ ſaluari potuit. ⁊ ſic plus neceſſariuꝫ fuit credere ꝙ̃ illud quod dictum eſt. Dicendum ꝙ verum eſt ꝙ ſine fide mediatoꝛis explicita vel implicita nũꝙ̃ fuit ſalus. ⁊ in illa montes transferri poſſunt. Si hoc inqnã ſine charitate habuero nihil ſum ad vitam eternam acquirendam matthei. vij. Domine nonne in nomine tuo pꝛophetauimus ⁊ demonia eijcimus ⁊ virtutes multas fecimus. Et dicit illis. Amen dico vobis neſcio vos. Qui ergo caret caritate que vero ⁊ ſũmo eſſe cõiungit. ſ. deo totaliter nihil eſt. Vnde in perſona peccatoꝛis dicit dauid. Ad nihilum redactus ſuꝫ et neſciui. Deinde inducit in actu exterioꝛi di: Et ſi diſtribuero omnes facultates meas in ci. pau. ⁊ ſi tradi. coꝛ. meũ ita vt ar. ſicut fecit beatus laurentius. vt dicit glo. Quo nihil poteſt eſſe perfectius opus miſericoꝛdie nec maius ſignũ dilectionis. iuxta illud Joh. xv. Maioꝛem hac dilectionem nemo habet. id eſt maioꝛis dilectionis ſignum. vt animã ſuam id eſt vitam ſuam. ponat quis pꝛo amicis ſuis. Caritatem autem nõ habeam nihil mihi pꝛodeſt. ſcꝫ ad vitã eternã obtinendam. pꝛodeſt autem quantũ ad multa alia. Bona em̃ extra caritatem facta ad multa pꝛoſunt. vt alibi patet. Et ſic patet pꝛimum. Secundo oſtendit ꝙ charitas omnium virtutum opera poſſidet ⁊ exercꝫ ⁊ omne malum cauet. quia ipſa eſt foꝛma omnium virtutum per quam omnes virtutes operantur. ⁊ contraria omnium virtutum pꝛohibentur per charitatem. Et exemplificat hic in. xv. operibus virtuoſis dicēs Charitas patiens eſt ſup. in aduerſis tolerandis. Vnde enim pꝛoximus veraciter diligitur. inde illata aduerſa ab illo foꝛtiter tolerantur. Sicut em̃ aurum dilatatur percuſſum. ſic charitas in aduerſis perficitur. cum libenter patitur. Jacobi. j. Patientia opus perfectum habet. ps. Dum ſuperbit impius perſequendo. incenditur pauper. ipſum plus ⁊ plus diligendo. Item benigna eſt. ſcꝫ in releuando miſerias pꝛoximoꝛum. glo. id eſt larga egenis. Item emulatur. id eſt nõ inuidet bono in alio conſiderato. galath. v. Non efficiamini inanis gloꝛie cupidi inuicem pꝛouocantes. inuicē inuidentes. Item nõ agit perperam. id eſt peruerſe bonum in altero perſequendo. quod ē magna peruerſitas. pꝛouer. iij. Noli pꝛohibere euꝫ qui poteſt benefacere. ſi potes ⁊ ipe bñfac. Item non inflatur de bono habito ſuperbiendo. nec contra deum nec pꝛoximũ. multi enim ex bonis que habent inflantur et ď dignantur minoꝛibus loqui. Sap. iij. Dirũpet deus illos inflatos ſine voce. Item nõ eſt ambicioſa bona mundi habendi. i multis enim nõ eſt charitas. quia multi dignitates honoꝛes ⁊ pꝛimatum ambiunt vehe

menter. Cõtra quos eccl. vij. Noli querere ab homine ducatũ. neqꝫ a rege cathedram honoꝛis. multa enĩ pericula ſunt ibi. et multos periclitari vidimus. Item non querit que ſua ſunt. ſcꝫ repetendo per contentionē ſi fuerint ablata. Luce. vj. Qui aufert que tua ſunt ne repetas ſcꝫ iudicio contentioſo Hoc eſt conſilium. Vel non querit ꝙ̃ ſua ſunt id eſt pꝛopꝛia bona ⁊ cõmoda. ſed communia bona pꝛopꝛijs antepoñit vt dicit auguſtinus. j. coꝛin. x. Nõ querens quod mihi vtile eſt ſed quod multis. Phil. ij. Nõ que ſua ſunt ſinguli conſiderantes. ſed ꝙ̃ alioꝛũ. Item non irritatur ſcꝫ vindictam appetendo. quia non habet interius iram que ē appetitus vindicte. Jaco. pꝛimo. Ira viri iuſticiam dei nõ operatur. Sed charitas dei iuſticiam operatur. ⁊ ideo non iraſcit neqꝫ irritatur. ⁊ ſi habeat aliquando aliquã animi cõmotionem. Et ſi obijciatur ꝙ ipe deꝰ irritatur. Ezech. xxviij. Irritauerũt me et noluerunt me audire. ergo multomagis caritas creata. Dicendum eſt ꝙ irritatio que eſt cõmotio animi ad vindictam hec nõ cadit in deum nec in caritatem. ⁊ de hac loqꝇ hic. Irritatio vero que eſt inflictio pene vlciſcentis peccatum ſine animi cõmotiõe. hec eſt in deo ⁊ in habentibus charitatem. de qua non loquitur hic. Item nõ cogitat malum. ſcꝫ cum conſenſu deliberato. yſa. j. Auferte malum cogitationum veſtrarum ab oculis meis. Item nõ gaudet ſuper iniquitate. ſcꝫ qñ videt inimicuꝫ ruere. vel aliquod iniquum facere. pꝛouerb. xxiiij. Cum ceciderit inimicus tuus ne congaudeas. ⁊ i ruina alterius ne exultet coꝛ tuum. hoc eſt enim dyabolicum valde. charitas aũt dyabolica nõ eſt. Ecc. xix. Qui gaudet ſup iniquitate deuoꝛabitur. Item congaudet veritati. ſcꝫ pꝛedicate vel per opera demõſtrare. j. Joh. Maioꝛem hoꝛum non habeo gratiam ꝙ̃ vt filios meos audiã in veritate ambulantes. Item omnia ſuffert. i. cum veritatem cognouerit opera virtutum que ſunt ardua ⁊ difficilia viriliter poꝛtat ſicut iob. Jacobi. v. Sufferentiã iob audiſtis. Item omnia credit. ſcꝫ que veritas dicit. ſicut abraam. geñ. xv. Credidit abraã deo ⁊ reputatum eſt ei ad iuſticiam. Et nota ꝙ ñ dicit omnibus credit. quia. j. Joh. iiij. dicit Nolite omni ſpũi credere. Ecc. xix. Qui cito credit leuis eſt coꝛde. Señ. Vtrũqꝫ vicium eſt ⁊ in omnibus credere ⁊ nulli. Itē omnia ſperat que deus pꝛomittit. quia omnipotentem nõ dubitat. Job. xiij. Et ſi occiderit me in ipo ſperabo. Item omnia ſuſtinet per longanimitatem expectando. ſciens ꝙ ſũma bonitas non auertitur a bona voluntate. Ecc. ij. Coniungere deo ſcꝫ per charitatem ⁊ ſuſtine. ſcꝫ longanimiter expectando. vt creſcat in nouiſſimo vita tua. ℞. Itē nota differentiã ex dictis inter pati. ſufferre ⁊ ſuſtinere. Pati enim pꝛopꝛie ē reſpectu mali pene illate. Sufferre vero ē reſpectu difficultatis in agendo bonũ. Suſtinere vero eſt reſpectu boni dilati. Eſt ergo charitas Pꝛimo patiens cõtra impatientes. Secundo benigna contra inimicos Tercio nõ emulatur cõtra inuidos. Quarto non agit perperã cõtra peruerſos. Quito non inflatur cõtra ſuperbos. Sexto nõ eſt ambicioſa. contra cupidos. Septimo nõ querit que ſua ſunt. contra auaros. Octauo nõ irritatur. cõtra iracundos. Nono nõ cogitat malum. contra verſutos. Decimo non gaudet ſuper iniquitate. cõtra dyabolicos. Vndecimo congaudet veritati. contra mendaces. Duodecimo omnia ſuffert. cõtra imbecilles. Tredecimo omnia credit. cõtra infideles. Quartodecimo omnia ſperat. cõtra deſperantes. Quintodecimo oĩa ſuſtiet contra feſtinos ⁊ pꝛoperos. Et ſic patet ſecundum. Tercio oſtendit ꝙ in futura vita omnes virtutes ⁊ dona euacuata ceſſabunt. charitas autem nunꝙ̃ excidet ſed perficietur ⁊ perfecta in eternum manebit. Ex quo magna charitatis excellentia demonſtratur. Et facit tria Pꝛimo em̃ dicit ꝙ caritas non excidit ſed alia dona excidunt. ſecundo pꝛobat ꝙ alia dona excidant per rationem. ibi. Ex parte em̃ cognoſcimus. Tercio idem pꝛobat per duo exempla ibi. Cum eſſem paruulus. Dicit ergo caritas nũꝙ̃ excidit. ſed manet in patria. Quis quantum

ad aliqua ſcꝫ quantum ad actus exteriores ⁊ laborioſos excidat. quantū enim ad interiores ſemper manet. nō excidet ergo in futuro ſed magis augebitur. nec etiaꝫ excidit in pn̄ti. ⁊ ſi aliquādo refrigeſcat. mat. xxiiij Refrigeſcet charitas multorum. Attende tñ ꝙ verum eſt ꝙ ſm ſubſtantiam ſuā eadē charitas que eſt hic manebit etiā in futuro quantum in ſe eſt. ab habente tamē poteſt abijci ſi voluerit. ⁊ ſi datur ei nō poſſe velle permanebit. Hiere. xxxj. In charitate ꝑpetua dilexi te ideo attraxi te miſerans. ꝓuerbi. xviij. Omni tempore diligit qui amicus eſt. id eſt qui in charitate diligit habet quo poteſt ſi vult omni tempore diligere. qꝛ habet caritatem. caritas ergo nūq̄ excidet Omnia vero alia dona ceſſabunt. ſiue ſint prophetie. que ſunt cognitiōes de futuris. que omnino euacuabūtur. quia totum erit ibi preſens ⁊ permanēs. ſiue ſint lingue id ē dona loquendi varijs linguis que ibi ceſſabunt. quia vnica lingua. ſcꝫ lingua dei oēs loquentur. yſa. liiij. Ponam vniuerſos filios tuos doctos a domino. Siue ſit ſcientia que eſt per ſpeculum creature ⁊ per cognitiōem cauſarum creaturarum. que deſtruet quia per veriſſimam ⁊ intimam omniū cauſam omnia cognoſcentur. Apoca. xxij. Nō egebunt lumine lucerne. quō deus dominus illuminabit eos. Quō autē ⁊ quantum ad quid ſcientia deſtruetur magna queſtio eſt.

Deinde cum dicit. ex parte enim cognoſcimus probat per rationem ꝙ predicta dona ſcientie ⁊ prophetie debeant ceſſare. Et eſt ratio talis. omne quod eſt imperfectum adueniente gloria ceſſabit. ſed predicta imperfectionem habent. ergo ceſſabunt. Et h̄ eſt quod dicit. Ex parte enim cognoſcimus ⁊ ex parte prophetamus. id eſt ideo euacuabuntur predicta. quia ex parte id eſt impꝑfecte cognoſcimus. ⁊ ex parte id eſt impꝑfecte prophetamus. Et quantum ad ſcientiaꝫ apertum eſt. quia intellectu infirmo cognoſcimus qui ſe habet ad manifeſtiſſima nature vt oculus noctue ad lucem ſolis vt dicit ph̄s. Unde ſicut oculus infirmus videt circulum circa candelam accenſam qui nō eſt ibi ſed inordinatus humor qui eſt in oculo facit ſic apparere. Sic intellect⁹ multa credit ſe videre in creatura que ibi non ſunt. Treñ. iiij. Contenebrati ſunt oculi noſtri. Item cognoſcimus medio tenebroſo. ſ. per creaturam. Job. xxxvij. Nos quippe inuoluimur tenebris. De prophetia etiā ſimiliter patet. ipſi enim prophete imperfecte cognoſcebant per enigmata ſcꝫ ⁊ figuras. Unde heliſeus qui fuit eximius prophetarū ignorauit etiam mortem filij ſunamitis. vt patet iiij. Re. iiij. Sic ergo patet ꝙ iſta imperfectionem cōtinent. Sed cū venerit quod ꝑfectum eſt quod erit in gloria. quia ibi erūt omnia conſūmata. euacuabitur quod ex ꝑte eſt id eſt exilitas cognitiōis ⁊ imperfectio que eſt hic in ſcientia ⁊ prophetia tolletur. quia perficietur. ſicut tollitur lumē candele adueniente lumine ſolis. Et multomagis euacuabitur donum lingue. Deinde cum dicit. Cum eſſem paruulus. idem probat per exemplum. Et attende ꝙ ī paruulo eſt duplex imperfectio. ſcꝫ loquele ⁊ ſcientie duplicis ſcꝫ diuinorum ⁊ humanorum. Et ideo dicit. Cum eſſem paruulus loq̄bar vt paruulus ſapiebam vt paruulus. ſcꝫ de diuinis ⁊ de his quē nouerunt qui habent donum prophetie. cogitabam vt paruulus de iſtis terrenis. Quando autem factus ſū vir id eſt etatis perfecte. euacuaui id eſt depoſui ⁊ dimiſi que erant paruuli. ⁊ ſic dimiſi loqui puerile. ⁊ hoc reſpicit donū linguarum. ſapere puerile ⁊ hoc reſpicit donū ꝓphetie. dimiſi etiā cogitare puerile ⁊ hoc reſpicit donum ſcientie. quia vt dicitur yſaie. lxv. Puer centum annorum morietur. Et ſic quantum ad tria que dixit poſuit exemplum. Similiter erit in patria. qꝛ hec tria ad perfectionē tranſibunt ⁊ ſic euacuabunt Deinde cum dicit. Uidemus autem nunc per ſpeculum. ⁊c. probat idem per aliud exēplum. ſcꝫ per ſimilitudinem ſumptam a mō videndi ⁊ cognoſcendi qui eſt imperfectionis. Dicit ergo. videmus nunc per ſpecl'm. quaſi d. bene dico ꝙ ſcientia ⁊ prophetia imperfectiōem habent. ⁊ ideo debēt in patria euacuari. quod patet ex modo cognoſcendi

quia nunc in via videmus deum et diuina per ſpeculum rationalis creature que ē dei imago. et videmus etiam in enigmate id eſt in veſtigio. ⁊ in creatura irrationali in qua deus ⁊ diuina videntur magis obſcure. Eſt enim enigma obſcura allegoria vel obſcura ſimilitudo. Obſcurus enim ſermo ⁊ mirandus eſt enigma. vt eſt illud. Patrē progenies occidit matris ī aluo. Quaꝫ genuit mater generauit filia patrem. Yſidorus vero dicit ꝙ enigma eſt queſtio obſcura q̄ difficile intelligitur niſi aperiatur. vt eſt illud iudicū. xiiij. De comedente exiuit cib⁹. Unde de moyſe qui videbat deum in ſubiecta rationāli creatura ⁊ non irrationali dicit numeri. xij. Ore ad os loquor ei ⁊ palam ⁊ ñ per enigmata ⁊ figuras. Sicut dictum fuit ezechieli. Fili hominis propone enigma et narra parabolam. Et nota ꝙ triplex eſt ſpeculum per quod in vita iſta cognoſcim⁹ Primum eſt nobiliſſimum ⁊ clariſſimum. ſcꝫ filius dei incarnatus. Sap. vij. Candor eſt lucis eterne ⁊ ſpeculum ſine macula dei maieſtatis. Hoc ſpeculum a iudeis fuit cōſputum vt in eo clarius videremus. ⁊ fuit affixum cruci. vt in eo cordis noſtri maculas intueremur ⁊ abſtergeremus. Secundū ſpeculum eſt ſacra ſcriptura. Ja. j. Siqs ꝑſpexerit ī lege ꝑfecte libertatiſ ſicut ī ſpec'lo Et ibidem. Siquis auditor verbi ⁊ nō factor. hic cōparabitur viro conſiderāti vultū natiuitatis ſuē in ſpeculo. Terciū eſt ſpeculum rationalis creature. Et ſic accipitur h̄. Unde dyoniſius dicit ꝙ angelus eſt ſpeculum clariſſimum. Sequitur. Tunc autem ſcꝫ in gloria videbimus facie ſcꝫ noſtra ordinata ad faciem ipſius dei id eſt p̄ſentialiter ⁊ manifeſte. j. Jo. iij. Cum autem apparuerit ſimiles ei erimus. quō videbimus eū ſicuti eſt. yſa. lij. Oculo ad oculum videbunt. Et in hac cognitione omnia perfecte cognoſcemus. ⁊ per conſequens omnis imperfectio cognitionis tolletur Nunc cognoſco ex parte. Hic quaſi adaptat ⁊ explanat qđ dixerat de cognitiōe obſcura ⁊ manifeſta d. Nūc id eſt in pn̄ti vita cognoſco ex parte. id eſt obſcure ⁊ imperfecte. totū em̄ velatū eſt. Unde yſa. vj. dicitur ꝙ ſeraphin duab⁹ alis velabant faciē dei ⁊ duabus pedes ei⁹ ⁊ duabus volabant. Et hoc eſt cognoſcere per ſpeculum in enigmate. Tunc autem ſcꝫ in gloria cognoſcam ſicut ⁊ cognitus ſum ſcꝫ a deo plene ⁊ perfecte. quia eodem medio cognoſcam deum quō ipē me cognoſcit ſcꝫ per eſſentiam dei. Et hoc eſt videre faciē ad faciem. Intellige tamē ꝙ per hoc ñ intendit cōcludere equalitatē in cognoſcendo. Deus em̄ in infinitum limpidius me cognoſcit q̄ꝫ ego poſſim ipm̄ cognoſcere etiaꝫ in patria. ſed notat per hoc medij cognoſcēdi identitatem. quia idem erit mediū ſcꝫ eſſētia diuina. Et ſic patet tercium. Quarto excellentiam ⁊ maioritatem charitatis quaſi concludendo ſubinfert d. Nunc autem id eſt in vita pn̄ti manent tria hec. ſcilꝫ fides ſpes ⁊ charitas. Fides qua deum credimus Spes qua bonum eternum quod eſt ipē deus ſperamus. ⁊ charitas qua ipm̄ ſuper omnia diligimus ⁊ amamus. Et hec tria ſunt maiora omnibus virtutibus ⁊ donis. Unū vocantur virtutes diuine. quia coniungunt animam deo. ſed charitas eſt maior his duabus. ſcꝫ fide ⁊ ſpe. ergo eſt maior omnib⁹ his. Si autem plura vis dicere de excellentia charitatis require infra dominica. xiiij. poſt trinitatis in ſecundo membro de euangelio. Et ſic patet quartum. In fine nota ꝙ ſeptem puerilia euacuare debemus. Primo euacuare debemus loqui puerile id eſt ſine premeditatione. pueri em̄ loquuntur quicquid in os venerit. canus vero vir circumſpecte ⁊ cum premeditatione loquitur. Unde de viro perfecto in ps. dicit Lingua eius loquitur iudiciū. id eſt examinatā ſententiam Secundo debemus euacuare ſapere puerile id eſt vt nō ſimus ſapientes circa parua. vt pueri circa nuces et monetam plumbeam ⁊ huiuſmodi vilia et circa maxima inſipientes. ſicut illi qui circa temporalia que ſunt parua bona ſunt valde prudentes ⁊ circa virtutes ⁊ dona valđ inſipientes. j. corinth. xiiij. Nolite pueri effici ſenſibus. ſed malicia paruuli eſtote. Talis eſt enim ſapientia terrena aīalis dyabolica

vt dicitur Jacobi.iiij. Tercio euacuare
debemus cogitare puerile. quod eſt ſolum
de preſentibus. vt nõ ſolum de pñti vita ſed
de futura cogitemus ⁊ neceſſaria pparem⁹
vt in perpetuũ ibi honorifice viuamus. de
quo habemus exemplum de formica. puer.
vj. Uade ad formicam o piger ⁊ conſidera
vias eius ⁊ di.ſa.q̃ cũ nõ ha.du.nec pce.nec
princi.pa.in eſta.ci.ſu Quarto euacuare
debemus mundicias pueriles qui ſedent in
luto ⁊ deturpãt veſtimenta ſua. ſic peccato
res veſtem virtutum nuptialem que dignũ
facit hominem nuptijs eterni regis. quam
deus eis cõtulit in baptiſmo per lutũ pecca
torum trahunt. ⁊ dignitatẽ regiam qua filij
eterni regis ſunt. nõ venerantes ſtant ĩ pro
ſtibulis ⁊ tabernis ⁊ ad extorquendas vſu
ras. Thy.j. Infidelibus nihil eſt mundum
ſed coinquinate ſunt vie eorum ⁊ mens et
conſcientia eorum. Quinto euacuare de
bemus puerilem mutabilitatem. qui tota
die mouentur ⁊ mutantur. Sic multi vna
die vadunt per viam que ducit ad celum. ⁊
altera per viam inferni. vna die edificãt. et
altera die deſtruunt. ſicut pueri qui faciunt
domunculas. Ecc.xxxiiij. Unus edificans
⁊ alter deſtruens. quid prodeſt illis labor.
In eodem.xxvij. Homo ſanctus in ſapien
tia ſua manet ſicut ſol. Nam ſtultus vt luna
mutatur. Sexto euacuare debemus timo
rem puerilem. ſolent enim pueri multum ti
mere homines laruatos. leuia em̃ magis ti
mẽt q̃ grauia pericula. Sic peccatores ha
bent timorem mundanum. ⁊ non diuinum.
quia magis timent perdere denarium q̃ ce
lum. magis timẽt homines q̃ deum. magis
ſtatutum ciuitatis q̃ euangelium. magis pe
nas tẽporales q̃ eternas. Sen. Autoritatẽ
habemus. ſed ſonum ⁊ vitam puerorũ. nec
puerorũ tm̃ ſʒ etiã infãtiũ. Hi leuia ⁊ hi for
tia formidãt. nos vero vtraq̃ Septimo eua
cuare debemus amorem ⁊ concupiſcẽtiam
puerilem. Solent enim pueri concupiſcere
pulcra. nec attendunt vtrum ſint nociua. ſic
peccatores oĩa que vident domos ⁊ agros
⁊ pulcras mulieres cupiunt. ⁊ non conſide
rant ꝙ hec mundana bona multis ſunt oc-
caſio damnationis eterne. Et ſic patet ſer
de epiſtola.

Dominica prima quadrageſime de euangelio Sermo.xxxij.

Ductus eſt ieſus in deſertum a
ſpũ. matth.iiij. Ieiunium chriſti
eſt exemplum et forma noſtri
ieiunij. Quia omnis xpi actio
noſtra eſt inſtructio. Johã.xiij
Exemplum enim dedi vobis vt quemadmodũ
ego feci et vos faciatis. Et ideo prima die
ſolemni noſtri ieiunij. ſcʒ prima dñica qua
drageſime in eccleſia recitatur. vt fideles in
eo conſpiciant quantum ⁊ quomodo debe-
ant ieiunare. Circa quod ieiunium quattu-
or principaliter in hoc euangelio deſcribun
tur. Primum eſt ipſius chriſti ieiuniũ cum
ſuis preambulis quod peregit. in principio
euangelij. Secundum eſt pugna quaʒ poſt
ieiunium habuit ibi. Et accedens tẽp.di.ei.
ſi filius dei es ⁊c. Tercium ẽ victoria quã
in pugna obtinuit ibi. Tunc reliquit eũ dy
abolus. Quartum eſt corona quam ex vic
toria meruit ibi. Et ecce angeli ac. ⁊ mi.ei.
Primo ergo ponitur chriſti ieiuniũm cuʒ
ſuis preambulis. ⁊ ideo circa primum duo
ponuntur. Primo enim ipſa preambula chri
ſti ieiunij narrãtur. Secundo ipſius chriſti
ieiunium ſubinfertur ibi. Et cum ieiu. ⁊c.
Preambula autem ſunt quattuor. ſcʒ dies
in qua ieiunare incepit. loc⁹ vbi ieiunauit.
mouens quod eum ad ieiunandum mouit.
⁊ finis quem in ieiunando habuit. Pri-
mo ergo ponitur tempus ⁊ dies quo chri-
ſtus ieiunare incepit. quia ſtatim poſt bap
tiſmum eodem die quo baptiſatus eſt ⁊ ſpi
ritusſanctus ſuper eum in columbe ſpecie
deſcendit. intrauit deſertum ad ieiunandum
⁊ orandum. quod patet ex euangelij origi-
nali vbi dicitur. Tunc ductus eſt ie. in deſ.
id eſt ſtatim eo baptiſato ſcʒ in die epiphie.
⁊ ideo in illa die quadrageſima initiatur.
vbi dat ſalutare exemplum. vt qui vult in
ieiunio chriſtum imitari debet primo bap-
tiſari baptiſmo ſpũs ⁊ lachrymaꝝ per verã
contritionem et confeſſionẽ. vt recipiat ſpi
ritumſanctum. in cuius robore poſſit vicia
⁊ demonia expugnare. Philip.iiij. Omnia
poſſum in eo qui me confortat. Alñ nullo
mõ poſſet. Et inde eſt ꝙ peccatores ieiunã
tes ita peccãt in.xl. ſicut prio. quia ſpm̃ſcm̃
non recipiũt cuius virtute poſſint dyabolo
⁊ peccatis reſiſtere. Et ergo quilibet debet
in principio quadrageſime confiteri ⁊ laua
re ⁊ ſpũmſanctũ recipere. quia tale ieiuniũ
non ſolum habet virtutẽ reſiſtendi peccatꝭ
ſed etiam quantũ ad meritũ valet in centu
plo plus q̃ ſi hoc mortali conſciẽtia habeatꝭ.
meretur. em̃ vitam eternã. propterea dicitur
yſa.j. Lauamini mũdi eſtote aufer. ma. co.
ve. ab oc. m. Multi lauant manus ſuas ſo-
lum poſt comeſtionẽ. vt illi qui in fine qua
drageſime poſt ieiuniũ confitentur. in tem-
porale eternum pmium cõmutantes. ſed ſicꝭ
nobiles lauemus ante ⁊ poſt manus. Se
cundo põitur locus vbi chriſtus ieiunauit
quia in deſerto. deſertũ enim dicitur a deſer
tione omnis boni corporalis. quia nec deli-
cata cibaria. nec iocunda ſocietas. nec ſua-
ues melodie. nec delitie alique ſunt ibi. per
quod ſignatur ꝙ ieiunium noſtruꝫ debet eẽ
a delicijs ſeparatum. Et ideo eccleſia ordi-
nauit ꝙ cibaria delectantia. vt carnes oua
⁊ caſeus. in hoc ieiunio penitus nõ guſtentꝭ
Sunt autem multi qui ita delicioſe et tãtũ
comedunt quando ieiunant ꝙ nullam au-
ſteritatem vel penam ſuſtinent in ieiunãdo
qui licet quantum ad culpam vitandã mã
datum eccleſie ſeruent. tamen quantum ad
meritum ⁊ ſatiſfactionem ſunt quaſi repu-
tandi non ieiunare. Yſido. Spernitur ieiu-
nium quod delicijs compenſatur. Cuius ra
tio eſt. quia ieiunium indicitur. vt caro do-
metur ⁊ puniatur ⁊ ſpũi ſubijciatur. ⁊ vt
carnis vicijs ⁊ concupiſcentijs facilius re-
ſiſtatur. quod totum euacuatur per illos q
ſic ieiunant. ⁊ ideo non ſeruant preceptum
de ieiunio quantum ad intentionem legiſla
toris; quod dominus reputat quaſi non fa-
ctum. Zach.vij. Cum ieiunaretis nunquid
ieiunium ieiunaſtis mihi. quaſi di. nõ. Tale
eſt ieiunium ſaracenorũ qui omnia ſua bo
na comeſtibilia ſeruant ⁊ comedunt in ſua
execrabili quadrageſima. Chariſſimi differ
re debet ieiuniũ chriſtianorũ a ieiunio ſara
cenorum. Itẽ ſicut deſertũ a deſertione no-
minatur. ita homo in hoc ſacro ieiunio de-
bet deſerere vicia ⁊ peccata. yſa.lviij. Hoc
eſt ieiuniũ quod elegi. diſſolue colligatiões
impietatis. ſolue faſciculos deprimentes.
Quia vt dicit Hiero. Qui ieiunãt ⁊ pra-
ua agunt demones imitantur. Debet enim
homo deſerere mundum in hoc ſacro ieiu-
nio quantum poteſt. quia vt dicitur j. Jo.
v. Totus mũdus in ma. poſitus ẽ. yſaie.lij.
Exite de medio eius popule meus ⁊ ne par
ticipes ſitis inquinationis. Chariſſimi deſe
ramus in hoc ſacro ieiunio mũdum ⁊ pec-
cata ⁊ faciamus cũ deo pacem. ⁊ ſi non pa
cem treugam tñ aliquam componamus. vt
non eum in hoc ſacro tẽpore impugnemus
quia durum nobis eſſe deberet ſemper con
tra ſtimulum calcitrare. Timendũ ẽ valde
ne deus nobis iraſcatur. quia ei non eſt qui
poſſit reſiſtere. Job.ix. Deus cuius ire reſi
ſtere nemo poteſt. ⁊ ſub quo curuãtur qui
portant orbem. Quãuis em̃ deus ſit valde
dulcis. tñ ſi iraſcitur ẽ valde fortis. Acetũ
em̃ qđ fit ex dulci vino magis eſt potens q̃
qđ fit ex labruſco. Hebre.x. Horrẽdum ẽ
incidere in manus dei viuẽtis Tercio po
nitur mouẽs qđ xpm ad ieiunãdũ mouit. q2
ductus a ſpũſancto vt dicit grego. Spũſſã
ctus ergo mouit eũ. Uñ alius euãgeliſta di
cit. Expulit eũ ſpũs in deſertũ. mar.j. Ubi
nota ꝙ ypocrita qui ducitꝭ ad ieiunandum.
⁊ auarus q ducitꝭ ab auaricia. ⁊ q nõ habet
q̃d comedat. libẽter em̃ comederet ſi hẽret.
⁊ qui nõ habet appetitũ comedẽdi ⁊ ď hoc
dolet. ⁊ qui ieiunat propter infirmitatẽ. vt
ſanetur. ⁊ qui ieiunat vt poſtea melius co-
medat. vt guloſus. oẽs iſti nõ ducuntꝭ ad ie-
iunãđ a ſpũſcõ. ⁊ iõ oẽs tales ñ remunerãtꝭ
a ſpũſcõ ſʒ ab eo ꝓptꝭ qđ ieiunauerũt remũe-
rati ſũt. mat.j. Am̃ di. vo. re. mer. ſu. Cariſſi
mi ñ ſimus ď numero taliũ. ſʒ moueat nos
ſpũſſãctus Quarto põitꝭ finis ꝓpter quẽ
xps deſtũ ad ieiunãđ intrauit. q2 vt tẽptare
tur a dyabolo. xps ei vẽit vt gigas humãe
nature. ⁊ ideo ſponte iuit ad campum

ſeu locum certaminis vt cum dyabolo cer-
tamen ſingulare iniret. vt qui oēs vicerat
vinceretur a ſolo. ⁊ per chriſtum victorem
omnes ab eius poteſtate liberarētur ad re-
gnum finaliter tranſitari. Col. j. Qui eripu
it nos de poteſtate tenebrarū id eſt demonū
⁊ tranſtulit in regnum filij dilectionis ſue.
Vñ cantamus. Caput draconis ſaluator
contriuit. ab eius poteſtate nos oēs eripuit
Et hoc eſt qđ chriſtus oſtendit Luc. xj. di.
Cum fortis ar. cu. atriū ſu. in pa. ſunt om.
q̄ poſſi. ſi autē fortior eo ſuperue. vi. e. vni.
ar. ar. eius auf. in quibus confi. ⁊ ſpo. eius
diſtri. Et attende ꝙ in hoc xp̄m imitari
velle nō debemus. vt ſcȝ a dyabolo velimꝰ
temptari quin potius petimus quotidie d.
Et ne nos indu. in tempta. matth. vj. Quā-
uis em̄ tēptari ⁊ nō ſuperari dignū ſit coro
na. tñ temptari velle preſumptuoſum ē niſi
quis vt chriſtus eſſet de victoria certus. q
erat firmatus in bono nec poterat vinci. ſi-
cut ſtatus epiſcopalis eſt perfectus. tñ vel-
le epiſcopari eſt preſumptuoſum. niſi cum
adiectione. velle bene ſe habere. ſicut dicit
apoſtolus. j. Thi. iij. Qui epātum deſiderat.
bonū opus deſiderat. oportet autē ep̄m mo-
deſtum eſſe ⁊c. Sed illud vt tenetur conſe-
cutiue quo ad nos. quia qñ deſertū peniten
tie intramus hoc conſequimur. quia tūc a
dyabolo maxime tēptamur. Ecc. ij. Fili ac-
cedens ad ſeruitutē dei ſta in iuſticia ⁊ ti-
me ⁊ prepara animā tuam ad temptationē.
Quia vt dicit grego. Illos pulſare negli-
git quos quiete iure poſſidere ſe ſētit. Hic
cadit exemplum illius qui vidit in ciuitate
ſolum duos demones. ⁊ ſupra monaſterium
multa milia. Et ſic patent preambula iei-
nij chriſti. Secundo ponitur ipius chriſti
ieiunium qđ peregit. quia cū ieiunaſſet. xl.
diebus. Vbi nota ꝙ ieiuniū eſt ſatiſfactori
um. conſeruatiuum. ⁊ meritoriū. Propter
primum ieiunant penitentes. propter ſecun
dum ⁊ tercium iuſti ⁊ innocentes. qui non
habent ſatiſfacere. ſed indigent conſeruari
⁊ mereri. nullo autem iſtorum modorū xp̄s
indiguit ieiunare. Non primo mō. qꝛ pecca
tum non fecit. nec dolus inuētus eſt in ore

ipius. vt dicit. prima pe. ij. Similiter nec ſe
cundo mō. cum conſeruari non indigeret.
cum eſſet confirmatus in bono. imo ipe ali
os confirmabat. Nec tercio mō. qꝛ mereri
non indigebat. cum ab inſtanti ſue cōcepti-
onis fuit infiniti meriti ⁊ premij. eo ꝙ eius
anima verbo erat vnita. ⁊ per conſeqñs ſē
per erat in gloria ⁊ beata. licet quantum ad
p̄mium accidentale meruit reſurrectionis
gloriā ⁊ iudex omniū fieri ſm hūanā natu-
ram. nā propter ea q̄ paſſus eſt meruit glo-
riam reſurrectionis ⁊ ſuperexaltari ſm hu
manam naturā. phil. ij. Humiliauit ſemet-
ipm. Et ſequitur. Propter qđ ⁊ deus exal-
tauit illum ⁊ de. illi no. qđ ē ſu. oē no. Ieiu
nauit ergo ſolum propter nos: vt nos ad ie
iunium inuitaret. Si em̄ ipe qui nō indige-
bat ieiunare ieiunauit. quantomagis nos q
multū indigemus debemus ieiunare. Ieiu
nauit etiā vt ieiunio autoritatē daret. ſi em̄
ieiuniū eſſet ſolum ab eccleſia inſtitutū vili
pēderetur. ⁊ a diſcolis diceretur. quare xp̄s
non ieiunauit ſi nos voluit ieiunare. Et ſic
patet quare ieiunauit. Sed quare tanto
tp̄e ieiunauit ad pñs ſufficiat triplex ratio.
Prima eſt figuralis. Secunda eſt ex parte
noſtri. Tercia ex parte dei. Rō figuralis ē
qꝛ vt dicit btūs gre. Virtus decalogi p qua
tuor libros ſācti euāgelij cuſtodit. denarius
aūt numerꝰ quater ductꝰ ſurgit i. xl. tūc er
go decalogi mādata pficimꝰ cū. iiij. libros
ſācti euāgelij cuſtodimꝰ. Vtꝰ aūt ⁊ pfectio
pñie i cuſtodia mādatorū ⁊ ſācti euāgelij ꝯ
ſiſtit. iuxta illđ mat. xix. Si vis ad vi. ingre.
ſua mādata. Propterea xp̄s. xl. diebus ieiu
nauit. vt daret intelligi ꝙ penitētia q̄ in ie-
iunio repñtatur per quadragenariū nume-
rū perficit ⁊ figuratur. Propterea etiam
moyſes ⁊ helyas. xl. diebꝰ ieiunauerūt. Rō
ex parte noſtra eſt. quia vt dicit greg. Nos
quoqȝ in hoc mortali corpore ex quattuor
elementis ſubſiſtimus. per cuius corporis
voluptates dñicis p̄ceptis contraimus que
per decalogū ſunt accepta. Quia ergo per
carnis deſideria que ex quattuor elementis
cauſantur decalogi precepta contempſimus
Quare dignum eſt vt et eandem carnem

quater decies affligamus. Apocalip. xviij.
Quantū glori. ſ. ⁊ in de. fu. ta. da. il. tor. et
luctum. Ratio ex parte dei eſt ꝙ deus vo-
luit ⁊ ſemper vult ꝙ omia bona noſtra ab
eo recognoſcamus. tanq̄ feudarij feudum
recognoſcūt a rege. matthei. xviij. Simile ē
reg. ce. ho. re. qui vo. ſcr. ſu. ⁊ tra. il. hō. ſua.
j. corinth. iiij. Quid habes quod ñ accepiſti
Et in huius recognitionē deus decimas et
primicias mandauit ſibi offerri. Inter alia
autem bona que a deo habemus ē tempus
Et ideo vt decimam ⁊ primicias temporis
deo offeramus. xl. diebus ieiunare debemꝰ.
Nam. xxxvj. dies ſunt decima totius anni
⁊ aliquantulum plus. vt potius hō q̄ deus
decipiatur Tres autē dies ieiunij quattuor
temporū ſemper in quadrageſima veniunt.
qui pro primicijs cōputātur. xij. em̄ dies ie
iuniorum. iiij. tp̄m ſm. xij. mēſes p̄ p̄mitijs ꝯpu
tāt. nā p̄micia ē de xxx partibꝰ vna. ⁊ id ꝓ
quolibet menſe vna die ieiunare debemus.
vt primicias deo reddamus. Tres ergo di-
es quattuor tēporū qui ſemper in quadra-
geſima eueniūt adiuncti. xxxvij. faciunt. xl.
Et ideo. xl. diebus ieiunauit vt oſtēderet ꝙ
tantūdem nos ieiunare debemus. vt deo de-
cimas ⁊ primicias temporis offeramus. Et
propterea quattuor precedentes dies ſūt ad
diti ad quadrageſimā. vt numerus quadra
genarius ſit cōpletus quē ieiunare debemꝰ
Et nota ꝙ in his omnibus. xl. diebus non
eſt paſſus famē. ſed in fine dierū eſurijt. Et
hoc eſt qđ dicit. Et cū ieiunaſſet. xl. diebus
⁊. xl. noctibus eſurijt. Quod eſt cōtra mul
tos qui in ieiunio nullam famem ſuſtinere
volunt. ſed in inedia ſtatim comedunt dum
fameſcūt. Et etiam addit noctes ne dicerēt
comedere in nocte. Qđ autem tot diebus
ieiunare potuit diuinitatis fuit. et ꝙ poſt
ea eſurijt hūanitatis. Et ſic patet primum.
Secundo ponit pugnā quā chriſtus pꝰ
ieiuniū habuit. quia acce. temp. Vbi nota
ꝙ ſm grego. tota iſta temptatio nō interiꝰ.
ſed exterius fuit. Nos vero ex corruptione
primorum parētum nati ⁊ interius ⁊ exte-
rius temptamur. Sed chriſtus accepit car
nem ſine cōcupiſcentia aliqua de ſtatu pri-
morum parentum ante peccatū. Vnde ſicut

primi parentes ab eodem temptatore ſcȝ lu
cifero ſolum exterius tēptati fuerunt. ſic et
chriſtus. Idem ergo temptator fuit. ⁊ de
eiſdem vicijs temptauit. ⁊ eodem modo ni-
ſi ꝙ tunc intrauit ſerpentem ⁊ per ip̄m loq̄-
batur. modo autem formauit vnum corpꝰ
hominis de aere in quo loq̄batur ⁊ videbat
homo. ⁊ venit ad chriſtum in deſertū quod
erat inter hiericho ⁊ hieruſalem. ⁊ habuit
barbam prolixā more iudeorū. vultum di-
miſſum in terrā. ⁊ habitum religioſum. pre
tendebat em̄ exterius magnā ſanctitatem. ⁊
in modo loquendi magnā prudentiā. ⁊ qua
ſi videbatur ꝙ veniſſet ad eū viſitādi cauſa
Et quia aſtutus ⁊ callidus tēptator homī
perfecto deputatur ad pugnā. Chriſtus au
tem ⁊ adam fuerunt perfectiores homines
qui vnq̄ fuerunt. Lucifer autem qui p ex-
cellentiam tēptator dicitur ab effectu ſuo
omnibus alijs demonibus eſt callidior ⁊ ſa-
gacior. Et ideo contra primum hominem
pugnauit ⁊ vicit. Et ſimiliter contra xp̄m
pugnaturus acceſſit. quem non vicit. ſȝ ab
eodem totaliter eſt deuictus. Et attende ꝙ
demones cadentes de celo ad homines ex-
pugnandum in hoc aere caliginoſo pariter
remanſerunt. Et hoc eſt quod hic dicitur.
Et accedens temptator. Temptauit autem
chriſtum de tribus de quibus primos parē
tes temptauit ⁊ omnes temptat. Nam pri-
mos parentes primo de gula temptauit. dū
pomum pulcrum viſu ⁊ delectabile ad ve-
ſcendum oſtendit. Secundo de ſuperbia tē-
ptauit dum eis dixit. eritis ſicut dij. Tercio
de auaricia temptauit. dum ſubiunxit. ſcien
tes bonum ⁊ malum. De auaricia ergo et
cupiditate ſciendi temptauit. Nam vt dicit
gregorius. Non ſolum eſt cupiditas in ap-
petitu habendi temporalia. ſed etiam in ap
petitu ſcientie. Quia đ auaricia rerum eos
temptare non poterat. cum ipi fuerint per
deum bonorum omnium mundi meri domī
cōſtituti. vt patet gen̄. j. De his tribus ſimi
liter dñm temptauit. ſcȝ gula. ſuperbia. ſiue
vana gloria ⁊ auaricia rerū. Prio ergo
xp̄m tēptauit de gula. d. Si fi. dei es dic vt
la. iſti pa. fiāt. Gregoriꝰ. In pugnā chriſti
p̄rio cōtra gulam agitur qꝛ niſi prius

hec refrenetur fruſtra contra alia vicia laboratur. Eſt em̄ gula clauſura portarū ſive porta caſtri. ⁊ ideo nō niſi ipa bene firmetur ⁊ cuſtodiatur oēs inimici intrabūt. q̄z ipſa inimicis aditum pādit vt prelientur. Et attende ꝙ dyabolus principaliter experiri volebat an xp̄s filius dei eſſet. ⁊ ideo ait. ſi fi. dei ⁊c. habebat em̄ rōnes pro ⁊ cōtra. dum em̄ opera ſolius dei eum facere videbat credebat eum eſſe deū. ſed dum humana faciebat. credebat eū eſſe hominē. Quia ſi ſciuiſſet eum fuiſſe filium dei ⁊ per eius mortem principatum mundi ſibi per eū auferri. nūq̄ temptaſſet eum. nec procuraſſet eum crucifigi. vt augu. dicit. j. corinth. ij. Si em̄ cognouiſſent nunq̄ dn̄m glorie crucifixiſſent id eſt crucifigi procuraſſent. Sed xp̄us ita ſapiēter rn̄dit ꝙ ſemper in dubitatiōe eū reliquit. d. Nō in ſolo pa. vi. hō. ⁊c. quaſi di. ſi cōpateris mihi potius deberes cōpati anime q̄ corpori tanq̄ meliori ⁊ perſuadere cibum anime. qui ē verbum dei. Quod habet animā illumiare. p̄s. Lucerna pe. meis verbū tuū. Habet animā ſanare. p̄s. Miſit verbū ſuum ⁊ ſanauit eos. Sap̄. xvj. Neqz h̄ba neqz malagma. i. emplaſtrū ſanauit eos ſed ſermo tuus dn̄e qui ſanat vniuerſa. Habet animā debilitatam ſuſtentare. p̄s. Panis id eſt verbū dei. cor hominis confirmat Habet animā pollutam mundare. Jo. xv Jam vos mundi eſtis propter ſermonem quē locutus ſum vobis. Habet animā impugnatā defendere ⁊ liberare. Eph. v. Galeam ſalutis aſſumite. ⁊ gladiū ſpūs quod ē verbum dei. Hebre. iiij. Viuus ē ſermo dei ⁊ efficax ⁊ penetrabilior omni gladio ancipiti. Habet animam letificare. Luce. j. Ex quo facta ē vox ſa. tue in au. m. exul. infās in vtero meo. Et habet animā beatificare. Lu. xj. Beati qui audiūt verbū dei ⁊ cu. illud. Ergo ſi verbum dei conferat tot bona hoc debuiſti mihi perſuadere. ⁊ non cibum qui perit. Joh. vj. Operamini nō cibū qui perit. ſed qui permanet in vitā eternā. Vel quaſi dicat. Alius eſt modus viuendi q̄ per cibum materialem. Nam moyſes in colloquio diuino. xl. diebus ⁊. xl. noctib⁹ ſimiliter

ieiunauit. vt patet exodi. xxxiiij. et ideo ſine pane poſſum viuere contemplando deum.

Secūdo tēptauit eū de vana gloria cum eū in ſanctā ciuitatē aſſumpſit. ſ. hierlm ſup̄ pinnaculum tēpli ſtatuēs. Sed nūquid videbatur dyabolus eū deportās. Rn̄ſio. Credebat demon videri ſed xp̄us ſic agebat ꝙ a nemine videbatur. Et ſicut dicit greg. Nō eſt mirū ſi xp̄s a dyabolo ſe portari ꝑmiſit. cū a membris ſuis ipe ſe permiſit crucifigi. Nōne membrū dyaboli fuit pylatus ⁊ iudei crucifigētes. imo totaliter dyabolici ⁊ dyabolo peiores fuerūt. Statuit ergo ipm ſup̄ pinnaculum tēpli vbi lenite ſtabāt ad legez populum docendum. Quoddam repagulū fuerat ad modū pulpiti p̄dicatorum in facie tēpli in alto conſiſtēs. Et ait illi. Si filius dei es mitte te deorſum. Et hoc ſecure poteſ facere. quia ſcriptū eſt in p̄s. Qm̄ deus mā. an. ſu. de te vt cu. te ne for. offen. ad la. pe. tuū. Duo intendebat dyabolus: q̄z ſi miſiſſet ſe ⁊ nō leſiſſet ſe temptaſſet euz de vana gloria. Si autem fuiſſet leſus tēptaſſet eū de murmure ⁊ impatiētia. ſicut ianulum monachum quē dyabolus trahēs in ſporta ꝑ eccleſiā dicēs eū ad paradiſū velle ducere. dū eſſet ꝓpe tectū ꝓiecit ad trā. ⁊ ꝑ h experiri volebat an eēt fili⁹ dī. Sz xp̄s n̄ fecit qḋ dyabol⁹ intēdebat. ⁊ ita caute rn̄dit ꝙ ſp̄ eū ī dubitacōe religt. ⁊ ſic dyabolus allegabat ſcripſas. ita xp̄s rn̄debat ꝑ ſcripſas d. ſcriptū ē deu. vj. n̄ tēp. d. deū t. Tēptare deū ē qn̄ hō per v̄tutē a dō ſibi datā p̄t ſe tueri ⁊ ꝓſeruare ſalutē ⁊ vitā ſuā. ⁊ ipe nō vult ea vti. ſz cōmittit ſe fortūe ⁊ ꝓuidētie dī d. adiuuz me de⁹ ſi vult. qḋ apl's ꝓhibz d. j. cor. x. Neq̄ tēptaueritis deū ſic q̄dā cor ⁊ a ſ̄pētibus perierūt. Cōtra qḋ apl's dat nobis exēplum in multis. vt quando appellauit ad ceſarez in iudea. vt patet actuum. xxv. Et quando damaſci ſe fecit de muro deponi in ſporta. vt euaderet manus inimicorum. vt patet ꝯ̄ mo Co. vndecimo. Et quando in grecia dixit ſe ciuem romanum. Actuum. xxiij. vt n̄ flagellaretur. Et quando aſſeruit ſe phariſeum. propter quod phariſei rixati ſunt cū ſaduceis. ⁊ paulus euaſit. vt patet act. xxiij.

Stulte ergo loquūtur qui dicunt ꝙ omnia ſunt p̄deſtinata et d̄ neceſſitate eueniūt. multa em̄ poteſt hō precauere. et multa poteſt facere et dimittere. Ecc. xv. De⁹ ab initio conſtituit hominē et reliquit eum in manu conſilij ſui. In eodem. xv. Ante hominē vita et mors. appoſui tibi ignē et aquā. ad qḋ cunq̄ volueris porrige manū tuā. Tercō temptauit eū ex auaricia cum duxit eum in montem excelſum ⁊ oſtendit ei omīa regna mundi ⁊ gloriā eorum dicēs. hec omia tibi dabo ſi cadens adoraueris me. In quo mētiebatur. ſicut mendax eſt ⁊ pater eius. quia nec regna nec eorum gloria eius erant. nec poterat elargiri. Et attende ꝙ adorari dyabolus petit tanq̄ ſuperbus ⁊ gloriā dei ſibi vſurpare deſiderās quia ſuperbia eorū aſcēdit ſemper vt dicitur in p̄s. Omēs ergo qui ab hōibus gloriā deſiderant ⁊ honorē imitantur dyabolum. Sap̄. v. Imitantur autē illum qui ſūt ex parte illius. Et nota ꝙ malefici ⁊ diuini ⁊ ſortilegi et multi tales offendunt deū. quia honorem deo debitū dyabolo impendunt. dum aliquas obſeruātias faciunt et per eum et ab eo aliquid volunt habere et ſcire. Et ideo omnes tales mādauit deus in veteri teſtamento occidi. Exod xxij. Maleficos et diuinos non patiaris viuere. quia ꝙ honor ſoli deo debitus dyabolo conferatur nullo modo tolerare debem⁹ Et ideo chriſtus in omnibus tēptatiōibus alijs dyabolum patiēter ſuſtinuit. verbum pro verbo reddendo. Hoc autem quod in dei iniuriam vertebatur noluit ſuſtinere. ſz dixit. vade ſathanas. dn̄m deum tuum adora. ⁊ illi ſoli ſerui. id eſt talis cultus ⁊ reuerentia ſoli creatori ⁊ nulli creature debet ab hominibus exhiberi. quia vt dicit Criſ. In proprijs iniurijs patientem eſſe laudabile eſt Iniurias autē dī diſſimulare nimis eſt impiū. Hic poſſent multa dici de hominibus qui aliud q̄ deum adorant ⁊ colunt. quia aliqui diuitias. aliqui honores. aliqui filios ⁊ hōies terrenos. aliqui corpus proprium. quorum deus venter eſt. quia vt dicit apoſtolus phil. iij. Quia vt dicit augu. Illud ab homine colitur quod pre ceteris

diligitur. Sed hec omnia dimittantur ad p̄ſens in poſterum reſeruanda. Et ſic patz ſecundum.

Tercio ponitur victoria quam chriſtus ex pugna habuit. quia tunc religt eum dyabolus tanq̄ victus ⁊ confuſus. ſed tanq̄ inuerecūd⁹ ⁊ infrunit⁹ in morte chriſti redijt ⁊ ſtetit ſupra brachium crucis. ſi poſſet in eo aliquod malum conſpicere. vt dicit auguſtinus. Et attende ꝙ ſuper hoc ſunt multe oppiniones. ſcz an dyabolus qui perfecte ab homine de aliquo vicio vincit̄ poſſit eum amplius de eodem vicio vel de alio temptare. vel ſtatim accedat alius dyabolus ad temptādum. ⁊ an dyabolus ab homine victus ſtatim deſcendat ad infernum vel alteri deputetur ad pugnam. Omnia hec lectoris prudentie reſeruētur. Et ſic patet tercium.

Et quia poſt victoriam non reſtat niſi corona. ⁊ ideo quarto ponitur corona quam chriſtus ex victoria meruit. q̄z acceſſerunt angeli qui ſcz in certamine longe ſteterunt. ne per angelorum adiutorium viciſſe credatur. Nos autem in noſtris tēptationibus ab angelis iuuamur. ⁊ per eos vincimus. ſed chriſtus non fuit in hac temptatione ab angelis adiutus. Propterea ergo dicitur ꝙ acceſſerunt angeli tanq̄ ſerui ad dominum ⁊ miniſtrabant ei. ſed in quo miniſtrauerunt non eſt certum. nec aliquis ſanctorum hoc dicit. miniſtrabant ergo ei d̄ quocūqz ei placuit. Sed ex quo euāgeliſta dicit ꝙ famem ſicut verus homo patiebat̄. ⁊ dicit angelos acceſſiſſe ⁊ ei miniſtraſſe. videtur innuere ꝙ in cibo ei miniſtrauerūt vel apportando cibum vel ſeruiendo ī cibo Sic ergo ⁊ nos vincamus. vt angeli cibuz vite eterne miniſtrent nobis. Et ſic patet totum de euangelio.

Sequitur tractatus de quadrageſima

¶Tractatus totus de materia
quadrageſimali ſermo.xxxiij.

Circa noſtrum ieiuniū quedaꝫ
vtilia ⁊ quaſi neceſſaria videa
mus. Primo quare ſit ieiunā/
dum. Secundo quō ſit ieiuuan
dum. Tercio quare tanto tem
pore ſit ieiunandum. ⁊ non plus nec minus
Quarto quare iſto tēpore ſcꝫ in vere ſit ie
iunandum. Quinto quare nō ſemper eodeꝫ
tēpore ſit ieiunādum. id ē quare quadrageſi
ma vadit alta ⁊ baſſa. Sexto an omnes te/
neantur ad ieiuniū in quocūꝗ ſtatu. Septi
mo in quacūꝗ etate teneatur hō ieiunare.
Octauo qua hora ſit comedendum. Nono
ꝗ̄ cibaria debent comedi ⁊ ꝗ non. Decimo
de frangētibus ieiuniū. ⁊ vtrū comeſtio ele
ctuariorum vel potatio vel anticipatio ho
re frangat ieiuniū. Undecimo ꝗ̄ ſunt illorū
que minuunt ieiunij meritū. Duodecio qui
ſunt illi qui infructuoſe ieiunāt. Tredecio
vtrū iuſti ⁊ innocentes teneātur ieiunare ⁊
quare. Quartodecimo vtrum exiſtentes in
mortali peccato teneātur ieiunare. ⁊ ad qd
valeat eis. ℞ Primo q̄ritur quare ſit
ieiunādum. Ad hoc dicēdum ꝙ propter ſex
ratiōes ſiue propter ſex bona ꝗ̄ ex ieiunio ꝯ
ſequimur ieiunare debemus. Primo propt̄
ordinem reparandum. nā deus a principio
ordinauit hominē vt in eo anima dn̄aretur
carni. ⁊ caro obediret ⁊ ſubeſſet anime. ſed
propter bene comedere ⁊ bene bibere caro
rebellat anime ⁊ in homine dn̄atur. per ie/
iunium autē ei ſubijcitur ⁊ caſtigatur. j. co
rinth. ix. Caſtigo corpus meū ⁊ in ſeruitutē
redigo. ſcꝫ anime. Augu. Ieiuniū mentem
purgat. ſenſum eleuat. ⁊ carnē ſpūi ſubijcit
Hoc fuit figuratū in ſara dn̄a ⁊ agar ācil
la. gen̄. xvj. Sara vxor abraam anima dei.
Agar ancilla caro ſerua ꝗ̄ debet ſub diſci/
plina teneri ⁊ nō in delicijs. quia agar ſtati
ꝙ cōcepiſſe ſe vidit rebellauit dn̄e ſue. ⁊ grā
ſibi facta fuit abuſa. Ecc. xxxiij. Seruo ma
liuolo tortura ⁊ cōpedes. mitte eum in ope
rationem ne vacet. Secundo propter di/
gnitatem recuperandam. Hō em̄ per rōneꝫ
ſcḋm quā factus eſt ad imaginē dei omnibus

creaturis fuit ꝓpoſitus: per quaꝫ ſimilis eſt
angelis et capax gratie et glorie dei. Ge.
j. Faciamus hoīem ad imagineꝫ et ſimi. no.
vt p̄ſit piſcibus maris et vo. ce. vniuerſiſqꝫ
be. ter. Sed per peccatū homo ratiōcꝫ pdit
quia peccatum cōtra ratōm eſt. et efficitur
ſimilis beſtijs vt dicit boetius. ps. Hō cum
in ho. eſſet nō intel. cōpa. ē iu. inſi. ⁊ ſi. fa. ē
illis. Gula autē fuit principiū oīs peccati
ex qua luxuria generat̄. q̄a gula ⁊ luxuria
ſunt due ſorores ſiue ſunt mater ⁊ filia. ſic
ligna ⁊ ignis. Sicut ergo ſubtractis lignis
diminuitur. ſic tēperata per ieiuniū gula et
luxuria ⁊ omne peccatū carnis penitus re/
frenatur. ⁊ per conſequēs hō vtitur ratiōe.
⁊ dignitatē recuperat quā amiſit. Gre. In
pugna chriſti prius cōtra gulaꝫ agatur. q̄r
niſi prius hec refrenetur fruſtra cōtra alia
vicia laboratur Tercio propter veritatē
intelligendam. qḋ eſt hōis propria operatio
In homine accidit ſicut in mundo. quia ex
humiditate reſoluūtur hūores aſcendentes
in aerem ⁊ claritatē ſolis obnubilantes. ſic
eſt in ſtomacho. q̄r ex multo cibo reſoluūt̄
fumoſitates ad carebrū aſcendentes. ⁊ obtu
rantes meatus ſpūum vitalium. ppt̄ qḋ hō
incipit dormire. a q̄bus fumoſitatibus intel
lectus hebetatur. Yſiḋ. Qui nimis cibis vtū
tur q̄tomagis ventrē paſcūt tātomagis ſen
ſum obtundūt mētis. ſꝫ ſubtracto cibo p ie
iuniū cōpetēter minuunt̄ vapores ⁊ ſubtili
ant̄ ſpūs aīales. ⁊ iō ieiunꝯ meliꝯ intelligit
ꝟitatē. Exēplū huiꝯ hēmus i daniele q p ie
iuniū triū hebdomadaꝝ eleuatꝯ fuit ad itel
ligēdū viſiōes dei Quarto hoſtē nr̄m ſcꝫ
diabolū fugat. vt i xp̄i ieiūio dmōſtrat̄ q pꝯ
ieiuniū dyabolū tēptātē deuicit ⁊ fugauit.
mat. xvij. Hoc genꝯ dēo. ñ eij. ni. ie. ⁊ orōe
Quinto q̄r grāꝫ dei ipetrat. Un̄ ātiq p̄res
qn̄ aliquā grāꝫ a dō poſtulare volebāt ieiu
niū indicebāt. vn̄ moiſes vadēs ad loqn̄duꝫ
deo vt legē ab eo reciperet. ⁊ grāꝫ pplo im
petraret. diebꝯ. xl. ieiunauit vt ptꝫ exo. xxiiij.
Sexto quia ad gloriam paradiſi perdu/
cit. quod figuratum eſt in ieiunio Helye.
qui poſt ieiunium quadragenarium ad mō
tem dei oreb peruenit. vt patet. iij. regū. xix.

℞ Secundo q̄ritur quō ſit ieiunādum.
Ad quod dicendū ꝙ verū ieiunium ſex ha/
bere debet. Primū eſt vt homo prius bap
tiſetur per veram contritionē ⁊ verā con/
feſſionem. vt dictū eſt ſupra in principio ſ/
monis. yſa. lviij. Hoc eſt ieiuniū qḋ elegi.
Diſſolue colligatiōes impietatis. Secūdū
eſt ꝙ hō firmum propoſitū habeat abſtinē
di a peccatis. Si enim deus mādat a carne
mortua abſtinere. multomagis a carne vi/
ua. aliter talis vt dyabolus ieiunaret. Ter
cium eſt vt ſit ieiuniū parcū ⁊ in quātitate
⁊ in qualitate. vt nec multūꝫ ſplendide nec
nimis comedas. Quartū eſt vt ſit ieiuniuꝫ
letum. matth. vj. Unge caput tuū oleo. ſcꝫ
leticie. multi enim ex ieiunio efficiuntur ita
triſtes ⁊ melancolici ꝙ totā familiā turbāt
Quintū eſt vt ſit ieiuniū verum ⁊ nō ſimu
latum. ſicut ieiuniū ypocritarū qui extermi
nant facies ſuas vt appareant hominibus
ieiunātes. mat. vj. Et ſicut ſaraceni qui de
die ieiunāt ⁊ de nocte comedunt. Sextum
eſt vt ſit ieiunium largū ⁊ bonis operibus
miſericordie ſociatum. vt qḋ tibi ſubtrahis
pauperi largiaris. ⁊ alia opera miſericordie
cū ieiunio fiant. ℞ Tercio q̄ritur qua
re tāto tēpore. ſcꝫ. xl. diebus. ⁊ nō plus nec
minus ieiunādum ſit. Ad qḋ dicēdum ꝙ ꝓ/
pter ſex rōnes. Primo ſcꝫ vt lator noue le
gis ſcꝫ chriſtus cū latore veteris ſcꝫ moiſe
cōcordaret. qui tantūdem ieiunauit. ⁊ ideo
tantū voluit nos ieiunare. Secūdo vt oſtē/
datur ꝙ quattuor euāgelia per decē p̄cepta
⁊ decem p̄cepta per quattuor euāgelia repli
cata ducūt ad plenā remiſſionē. que per nu
merum quadragenariū deſignātur. Tercio
vt totus ānus decimetur. vt dictum ē ſup̄.
Quarto q̄r hoc tēpus fuit in natura p̄fi/
guratū. vt patet in purgatiōe mūdi. quā de/
us fecit in diluuio. xl. diebus. ⁊ ideo ad pur
gationē minoris mundi ſcꝫ hōis tantūdem
ieiunare debemus. Quinto q̄r hoc tempus
fuit in ſcriptura ad penitētiā p̄figuratū. vt
patet in ieiunio niniuitarū. qui. xl. diebus ie
iunauerūt. Sexto q̄r hoc tēpus ē ſcriptura
ſanctificatū ſcḋm oēs partes ſui. ſcꝫ ānos mē
ſes. ſeptianas. dies ⁊ horas. Nam. xl. ānos

pluit māna in deſerto. xl. menſibus p̄dicauit
chriſtus in mūdo. xl. hebdomadas ſtetit in
vtero matris. xl. diebus ſtetit in deſerto. xl.
horis ſtetit in ſepulcro. ℞ Quarto q̄/
ritur quare iſto tp̄e ⁊ nō ſtatim poſt epħiaꝫ
vt chriſtus ieiunamus. Ad qḋ dicendum ꝙ
propter ſex rōnes. Prio q̄r in hoc tp̄e ſ. in
martio in quo ſemper quadrageſima incipit
factus eſt mūdus ⁊ hō perditus. Et ideo d
cens fuit vt hō eodem tp̄e per ieiunium et
penitentiam repararetur ad vitā. Secūdo q̄r
tēpus ieiunij debet cū paſchate reſurrectio
nis cōtinuari. q̄r ieiunio corporis debet ſuc
cedere ſatietas ⁊ conſolatio mētis. q̄ per ſū
ptionē corporis chriſti in paſchate exhibet̄
quod ſanctificati ſumere debemus. ⁊ ideo
nō ieiunamus poſt epħiam vt chriſtus. vt
ſanctitas ieiunij cū reſurrectionis gaudio
continuetur. ⁊ vt ſic ſanctificati ſpūaliter
cum chriſto reſurgamꝯ. ⁊ ip̄i incorporemur
per ip̄ius corporis ſumptionē. Auguſtinus
Cibus ſum grandium creſce ⁊ mādncabis
me. nec tu me mutabis in te ſicut cibuꝫ car
nis. ſed tu mutaberis i me. Reſurrectio au
tem nō poteſt venire niſi prima dn̄ica poſt
paſſionē domini que fuit facta. xv. luna p̄/
mi menſis. ⁊ ideo eodem tp̄e recolitur. licet
nō ſemper eodem die. quia hoc nō poteſt eē
Tercio quia hoc tēpore mundus a vetuſta
te hyemali renouatur. ⁊ ideo decēs fuit vt
etiam homo per penitentiā renouaretur ad
vitam gratie. Epħ. iiij. Renouamini ſpiritu
mentis veſtre. Quarto quia hoc tempore
maxime neceſſaria eſt medicina. quia homi
nes ⁊ beſtie propter abundantiam ſangui/
nis magis ad luxuriam mouentur. Un̄ om
nia in humorem modo conſurgunt. Quin/
to quia hoc tempus magis accedit ad equa
litatem diei ⁊ noctis. frigoris ⁊ caloris. vt
ex ip̄o tempore āmoneamur ab inequalita
tate viciorum recedere ad virtutes que in
medio conſiſtunt. ſicut vicia in extremis. et
ideo inequalia ſunt. Quia guloſus habet
maius os quaꝫ ventrem. Sexto vt oſten/
dat ꝙ ad gloriam reſurrectionis non perue
nitur niſi per penitentiam ⁊ carnis afflictio
nem

quia non eſt ſeruus maior domino ſuo. io.
xiij. Chriſtus autē ſic peruenit. Vñ mater
filiorum zebedei fuit deriſa q̄ petijt filios ā
te regnare q̄ȝ pati. vt patet matthei. xx.

Q Quinto queritur quare nō ſemper
eodem tēpore ieiunamus. id eſt quare qua
dragesima alta ⁊ baſſa procedit. Ad qd̄ dicē
dum ꝙ quadrageſima nullo mō eodem tem
pore occurrere poteſt. Cuius ratio ē. quia
paſcha noſtrū quo chriſtus immolatus fu
it oportet ꝙ reſpondeat paſchati vete. teſt.
per qd̄ figuratum fuit ꝙ incipiebat. xiiij. lu
na ad veſperā primi menſis. Primus autē
menſis eſt in quo primū lunare terminatur
ſcȝ aprilis. quia in ipō ſemper primū luna
re terminatur. Nota ergo ꝙ annus ſolaris
continet. ij. lunaria ⁊. xij. dies nō completos
Vnde ſi hodie eſſet luna prima ſequēti āno
eodem die eſſet luna fere. xij. Habet em̄ lu
nare. xxix. dies ⁊ dimidium. quos multipli
cando per. xij. erūt. ccc. liiij. dies. ānus autē
continet. ccclxv. dies ⁊ ſex horas. Paſcha
autem reſurrectiōis ſemper oportet eſſe in
dominico die ſicut chriſtus reſurrexit. Lu
na em̄ in paraſceue ſemper debet eſſe quaſi
plena. vt ſcȝ habeat adminus. x. dies. et ad
plus. xx. quia xp̄s plena luna paſſus eſt. Ex
his ergo patet quare quadrageſima nō po
teſt occurrere vno mō ſicut feſta ſanctorū
in quibus obſeruātur menſes ſolares ⁊ nō
lunares. ſicut hic. quia omnia ſupradicta ñ
poſſunt ſemper eodem tempore occurrere.

P Sexto q̄ritur an oēs in quocunqȝ
ſtatu teneātur ieiunare. vt laborātes. viato
res. infirmi. pauperes. pueri. lactantes. Ad
hoc dicendum ꝙ quadrageſimale ieiunium
de iure poſitiuo eſt. In iure autē poſitiuo
hoc eſt obſeruandum ꝙ ſemper recurren
dum eſt ad intentionem legiſlatoris. inten
tio autem legiſlatoris in hoc ieiunio fuit ī
ducere homines ad virtutē abſtinentie mo
derate vt vires ieiunantiū non excedat. Et
propterea ſacerdos poteſt diſpenſare cum
omnibus in hoc ieiunio ex rationabili cau
ſa vbi recte iudicat ꝙ legiſlator diſpenſare
deberet. De laboratoribus ergo diſtinguen
dam eſt. vtrū ſint diuites vel pauperes. ſi
diuites tenētur. non em̄ oportet eos tota die
laborare. pauperes vero ſi pñt ſufficiēter ſi
bi ⁊ familie ſue neceſſaria acquirere modi
cum laborando. puta qꝛ modica hora mul
tum lucrātur. vel quia leuem artē exercēt.
q̄ non debilitat eos. tunc tenētur. aliter ve
ro non tenentur ad totum. ſed pro poſſe ad
partē. Viatores autem qui ex tali arte vic
tum querūt. qui ābulare nō pñt. ieiunando
ſimiliter nō tenētur ad totum. Alij vero vi
atores ſpontanei ſi tale iter differre nō poſ
ſunt. puta quia eſt feſtū tēpore ieiunij. vel
quia ieiuniū inuenit eos in via. vel quia ha
bent neceſſario ire pro factis ſuis. ⁊ eundo
comode ieiunare nō poſſunt. ſimiliter nō te
nentur ad totū. ſed ſicut pñt ad partē. In
firmi autē ſi eos offendit ieiuniū vel cibi ie
iunij nō tenentur. non tñ debet eſſe quantū
cūqȝ modica offenſio pro qua ieiuniū fran
gant ⁊ cibos prohibitos aſſumant. Paupe
res autem mēdicantes ſi in hora comeſtio
nis nō tantū acquiſiuerint vt eis ſufficiat.
vel quia ex precedenti inedia nimis debili
tantur nonā expectare non tenentur. aliter
autem tenētur. Pueri autē infra. xx. annū
non tenentur ſed bonū eſt ꝙ ante ſicut pñt
incipiāt ieiunare. ⁊ in ſeptimana aliquo vel
aliquibus diebus ieiunēt. Mulieres vero
lactātes nō tenētur ad totū. ſi ex hoc puer
deficeret nutrimentū. vel ipē nimis moleſta
rentur ex hoc. ſed debent vt poſſunt ieiuna
re in parte. Omnia tamē iſta debēt fieri de
licentia ſacerdotis. Q Et queritur vl
terius vtrum frangens ieiuniū preter pre
dictos modos peccet mortaliter. Et dicenō
ꝙ ſic. ſi hoc facit ex cōtemptu vel ſine ratio
nabili cauſa. quia mandatum eccleſie ſicut
mandatum dei obligat. iuxta illud Luce. x
Qui vos audit me au. ⁊ qui vos ſpern. me
ſper. R Septio q̄ritur in qua etate hō
tenetur incipere ieiunare. Ad qd̄ dicendū ꝙ
a. xxj. āno hō debet totā quadrageſimā ieiu
nare añ aūt ñ tenet̄. qꝛ vſqȝ ad illō tp̄s natura
mlto indigȝ nutrimēto ꝑpt̄ nutricōȝ ⁊ augm̄
tatōȝ quā hēt ī corpe facere. nā vſqȝ tūc hō
nutrit̄ ⁊ creſcit. ſȝ bonū ē vt puer añ h tp̄s
ieiūare icipiat S Octauo q̄r q̄ hora hō

debeat comedere quando ieiunat. Et dicen
dum eſt ꝙ ieiunās hora nona debet comede
re ⁊ nō ante. cuius ratio eſt. quia ieiunium
debet eſſe penoſum. a medio autem die vl
tra ieiunium incipit eſſe penoſum. ante au
tem parum vel nihil. qꝛ calor naturalis de
nocte redit ad interiora ſicut ſol ⁊ per totā
noctem in digerendo cibum laborat. de ma
ne autem vt ſol ad exteriora redit tranſmit
tendo cibum digeſtum ad membra. ⁊ hoc
facit vſqȝ ad mediū diem. media autem die
calor naturalis non habet in quod agat. ⁊
ideo reflectitur ſupra ſtomachū. ⁊ cōſumit
humiditatē eius. ⁊ ex tūc homo incipit de
bilitari. ⁊ ieiunium incipit eſſe penoſum. añ
autem parum vel nihil eſt penoſum. Vnde
Inno. dicit ꝙ nequaq̄ȝ putandi ſunt ieiuna
re qui ante nonā comedunt. quod intelligo
per magnā horam vt in tercia vel ī media
die. Sufficit em̄ ꝙ nona inueniat hominem
comedentem in menſa. alſ oporteret eū ha
bere aſtrolabiū ad horam nonā cognoſcen
dam. quod nō eſt neceſſarium. Sed contra
de religioſis qui media die comedunt Et di
cendum eſt ꝙ verū eſt in quibuſdā ieiunijs
voluntarijs nō ab eccleſia inſtitutis. ſed in
ieiunijs ab eccleſia inſtitutis ipī obſeruant
horam none ⁊ ſeruare tenētur ſicut et alij.
Exēplum ionathe qui comedit ante horā
⁊ propter hoc venit plaga dei in populum
vt patet. j. re. xiiij. T Nono q̄ritur que
cibaria in ieiunijs poſſint comedi. Ad hoc
dicendum ꝙ carnes oua ⁊ caſeus vbiqȝ et
totaliter ſunt prohibita in quadrageſima.
extra vero quadrageſimā in ieiunijs eccle
ſie ſimiliter carnes vbiqȝ ſūt prohibite. oua
vero ⁊ caſeus pñt comedi. vel non comedi
ſm̄ eccleſie conſuetudinem diutius appro
batam. V Decimo queritur an pota
tio ante cōmeſtionem. vel comeſtio electua
riorum. vel tragee. vel anticipatio none frā
gat ieiunium. Et dicendum ꝙ vini potacō
ante comeſtionē vel comeſtio electuariorū
vel tragee poſt comeſtionē nō frangunt ie
iunium. vt dicit innocentius papa. niſi iſta
ſumātur in fraudem. vt ſcȝ fames tollatur.
quia ſi ſic fieret omnino eſſet cōtra intentio
nem legiſlatoris. que debet reſpici tanq̄ȝ pri
cipale in omni lege. Siquis enim demāe cō
mederet electuaria ⁊ bene biberet certe nul
lam poſtea vſqȝ ad nonā famem pateretur.
⁊ ſic illuderet ieiunio ⁊ eccleſie. anticipatio
autem none per magnā horam ita ꝙ come
datur in media die vel citra omnino frāgit
ieiunium vt dicit innocentius. niſi legittia
aſſit cauſa. X Vndecimo q̄ritur q̄ ſunt
illa q̄ minuūt ieiunij meritum. Ad quod di
cendum ꝙ ſunt ſex. Primū eſt multorū ci
borum ſumptio ⁊ delectatio in eiſdem. Se
cundum eſt magna mora in comedendo. et
multum comedere. Tercium eſt comeſtio
electuariorum. Exemplum de illo famulo
dñi richardi cardinalis qui videns familiā
omni ſero quadrageſime electuaria come
dere. comedebat ipē caſtaneas ex quo de ele
ctuarijs habere nō poterat. Quartum eſt
potatio vini añ comeſtionē. Quintū ē im
patientia ⁊ perturbatio familie. Exēplum
de illo qui dum ieiunaret totā familiā con
turbabat. cui apparuit beata virgo dicens.
ꝙ potius faceret elemoſinas ⁊ nō ieiunaret
Sextū eſt occupatio in re illicita vt tollat
tedium ieiunij. vt illi qui ludunt ad taxillos
peius autē his omnibus eſt nō confiteri in
principio quadrageſime. Y Duodecio
q̄ritur qui infructuoſe ieiunāt. Ad quod di
cendum ꝙ ſex genera hominū infructuoſe
ieiunant. ſcȝ ypocrite qui ieiunant vt hōi re
putentur. Et illi qui non habent vt come
dant. libenter em̄ comederent ſi haberent.
Et illi qui non habent appetitū comedēdi
⁊ de hoc dolent. Et illi qui ieiunāt propter
infirmitatē cauendam vel reuma. Et illi q
ieiunant propter auariciā vt burſe parcant
Et illi qui ieiunant vt ſapidius ⁊ meliꝰ co
medant. vt guloſus ⁊ delicioſus Z Tre
decimo q̄ritur vtrū iuſti teneātur ieiunare
⁊ quare. Ad quod dicendum ꝙ quantūcūqȝ
iuſti ⁊ innocētes ieiunare tenētur. Et hoc
propter tria. Primo vt obediant mandato
eccleſie. qd̄ ita obligat ſicut mandatum dei.
Luce. x. Qui vos audit me audit. Secun
do vt eis meritum augeatur. Non em̄ ſolū
pctōres affligūt ī vita iſta. ſȝ vt plimū iuſti

ad augmentum glorie.ſit patet de iob. Ter
cio vt a malis preſeruentur.eſt enim ieiuniū
um purgatiuum ⁊ preſeruatiuum ſicut me
dicina. Quartodecimo queritur an exi
ſtentes in peccato mortali teneātur ieiuna
re.⁊ ad quid valeat eis.Et dicendum ꝙ ſta
tus peccatoris eſt ſicut ſtatus infirmi. Uñ
ſicut infirmus magis indiget confortari ꝙ̃
ſanus.quis cibus non conuertatur in cor
pus ſuum ſicut conuertitur in corp us ſani.
ſic peccator magis indiget ieiunare ⁊ bene
facere ꝙ̃ iuſtus.quis ei non tantum proſit.
Ualet autem ieiunium ⁊ alia bona opera
que facit peccator in mortali exiſtens quan
tum ad multa alia.quis ad premiū eſſenti
ale vite eterne non valeat. Ad que bōa va
leat require alibi.quia hoc non eſt de pñti
materia. Et tm̃ de dubijs iſtis.

De epiſtola ſermo.xxxiiij.

H Ortamur vos ne inuacuum
gratiam dei recipiatis.ij.cori.
vj.Sicut dicitur eccs.iij.Om
nia tempus habent. Et omni
tempore debemus ſpūalibus i
tendere.iuxta illud p̃s. Benedicā domino
in omni tempore.tamen hoc tempus ē ſpā
lius ab eccleſia ad lamenta penitētie ⁊ ſpūa
militiam inſtitutum.Et ideo omnes xpiani
chriſti milites debent modo in ſpūali bello
contra carnem mundum ⁊ dyabolum forti
ꝰs dimicare.quia fortius inſtat bellum.iux
ta illud ecc.ij.Fili accedens ad ſeruitutem
dei ſta in iuſticia ⁊ timore ⁊ prepara animā
tuam ad temptationem.Et ideo apoſtolus
chriſtianorum capitaneus ⁊ magiſter i hac
epiſtola omnes fideles hortatur. vt gratiaꝫ
dei qua poſſint in hoc periculo de hoſtibꝰ
triumphare recognoſcant ⁊ ipam nō negli
gant ſed vtantur.quia per ipam poſſūt ho
ſtes deuincere ⁊ in omnibus virtuoſe age
re.⁊ tandem ad regna celeſtia peruenire.
Propterea dicebat apoſtolus.j.corint.xv.
Gratia dei ſum id quod ſum.⁊ gratia eius
in me vacua nō fuit. In hac ergo epiſtola
apoſtolus tria facit. Primo ergo hortatur
vt gratia dei vtentes bona opera inchoe
mus.in principio epiſtole.Secūdo nos hor
tatur vt in bonis operibus inchoatis ď bo
no in melius procedamus ibi.Sed in omni
bus exhibeamus noſmetipos ſicut dei mi.
Tercio nos hortatur vt bona opera incho
ata in perſeuerantia conſūmemus.ibi. per
arma iuſticie a dex.⁊ a ſini.⁊c. Prio er
go nos hortatur vt gratia dei vtentes bōa
opera inchoemus.Et quia bonum opus ñ
poteſt fieri niſi malum caueatur.ideo circa
primum duo facit. Primo hortatur ad bo
num.Secundo dehortatur a malo.ſcꝫ vt a
malo caueamus ibi.Nemini dantes vllam
offenſionem.Iterum circa primum duo fa
cit. Primo ponit exhortationem ad bonū
inchoandum.⁊ aſſignat rationem.Secun
do oſtendit tempus adeſſe ad bonū faciēdū
ibi.Ecce nunc tempus accepptabile.Dicit
ergo. Hortamur vos ne inuacuū gratiā dī
recipiatis.⁊ aſſignat rōnem.quia deus pro
mittit iuuare qui ait yſa.xlix.Tempore ac
cepto.ſcꝫ tēpore gratie exaudiui te. amouē
do omnia impedimenta ſalutis. ⁊ in die ſa
lutis.ſcꝫ quando ſalus confertur quod eſt
modo tempore gratie adiuui te conferēda
omnia neceſſaria ad ſalutem. Propt duo
ergo debemus incipere bene operari. ſcꝫ qa
omnia impedimenta remouet.⁊ qꝛ gratiam
et oportunitatem bene operandi confert.ꝗ
duo homo naturaliter deſiderat vt perueni
at ad ſalutem.Et ideo dixit. Exaudiui te.
Hec eſt maxima gratia quam nō debemus
inuacuum recipere Ubi nota ꝙ tūc dicitur
aliquis gratiam ſibi factam recipere inua
num ſiue inuacuum. quando non vtitur ea
ad finē illum ad queꝫ gratia illa fuit ei ex
hibita.vt ſi gratis accommodo tibi aureos
vt lucreris.⁊ tu tenes eos in ſcrinio ſicut il
le ſeruus neqꝫ qui ait.Lu.xix.Domie ecce
mna tua quam habui repoſitam in ſudario
Cui dominus ait.Quare non dediſti pecu
niam meam ad menſam.ſt ego veniens cuꝫ
vſuris vtiqꝫ exegiſſem illam.Unde ⁊ phus
dicit ꝙ vacuū eſt quod non includit finem
ad quem eſt. Et ſm hunc modum multas
gratias a deo inuanum ſiue inuacuum reci

pimus.quia per ipas finem intentum non
conſequimur. A Et inter alias octo ſūt
gratie quas peccatores a deo inuanum re
cipiunt. Prima eſt gratia filiorum ado
ptionis per quam ſumus a ſeruitute dyabo
li liberati.⁊ in dei filios adoptati.quod to
tum fit in baptiſmo.j.Iob.iij.Uidete qua
lem dilectionem dedit nobis deus vt filij dī
nominemur ⁊ ſimus.Qui ergo poſt baptiſ
malem gratiam iterum ſubdit ſe dyaboli ſ
uitute inuacuum gratiam adoptionis filio
rum in baptiſmo recepit.ij.pe.ij.Canis re
uerſus ad vomitum ſuum ⁊ ſus lota in vo
lutabro luti Scda gratia eſt celi apertionis
⁊ debiti ſolutionis. Nam chriſtus per ſue
paſſionis meritum gratis nobis celum ape
ruit a quo iuſte exulabamus.⁊ precium ſol
uit pro quo tanqꝫ pro debito primorū parē
tum in carcere inferni detinebamur.neqꝫ ce
lum aſcendere poteramus.Apoca.iij.Qui
habet clauē dauid qui claudit ⁊ nemo ape
rit.aperit ⁊ nemo claudit.j.pe.ij.Qui pec
cata noſtra pertulit in corpore ſuo ſuper li
gnum id eſt penam ⁊ precium pro peccatis
noſtris.Tunc homo hanc gratiam inuanū
recipit .quando nec celum vult intrare. ex
maiori ſe obligat quotidie pena peccato
rum.dum peccata peccatis addit.propter ꝗ
eterno cruciatui eſt deputandus. Luce.xj.
Fiunt nouiſſima hominis illius peiora pri
oribus. Tercia eſt gratia vie cognitōis.
nam chriſtus ad hoc venit in mundum vt
viam eundi ad celum nos doceret.quā nul
lus docere poterat quia nullus aſcendit in
celum niſi qui de celo deſcendit filius hōis
qui ſemper eſt in celo.vt dicitur Iohā.iij.
Unde ait.Ego ſum via.Io.xiiij.Et iterū.
Ego ſum hoſtium.per me ſiquis intro.ſal.
In eodem.x. Hanc viam neſciunt extere
nationes.⁊ ideo ſaluari non poſſunt.Quia
ſine fide impoſſibile eſt placere deo.Hebr.
xj.Cognoſcere ergo deum per fidem ⁊ eius
voluntatem ⁊ eius iudicia magna gratia ē
p̃s.Non fecit taliter om.na.⁊ iu.ſua ñ ma
nifeſtauit eis.Hanc gratiam hō inuacuuꝫ
recipit quando per viam cognitam incedit
Chriſtus clamat. Uenite poſt me ego ſum
via.Uenite per viam innocentie.per viam
penitentie.per viam obedientie.per viā ſan
ctitatis.per viam humilitatis.per viā pau
pertatis.⁊ pauci vadunt poſt eum.ſed abe
unt alius in villam ſuam.alius ad negocia
tionem ſuam.Et dicunt domino illud iob.
xxj.Recede a nobis ſcientiā viarum tuarū
nolumus.Item melius fuiſſet viam veri
tatis non cognoſcere ꝙ̃ poſt cognitionē re
trorſum conuerti.ij.pe.ij. Quarta ē gra
tia medicinarum preparationis.quia chri
ſtus efficaciſſimas medicinas infirmo hōi
preparauit.He medicine ſunt ſacramenta
eccleſie.que chriſtus in ſuo ſanguine confe
cit.⁊ homini a demonibus ſauciato adhi
buit.vt patet in illa parabola Luce.x.Hō
quidam deſcendit ab hieruſalem in hierico
⁊ incidit in latrones ⁊c. Et quia vt dicit
augu.he medicine .ſcꝫ ſacramenta eccleſie
fluxerunt de latere chriſti pendentis i cruce
ideo infinitam habent virtutem.ita vt om
nes in quacūqꝫ infirmitate ſanent.p̃s.Qui
ſanat omnes infirmitates tuas.He medici
ne non ſunt in exteris nationibus.⁊ idō eorū
plage ſunt deſperabiles. quia niſi deus per
miraculum faciat nullus eorum ſanatur.
Sed nos non habemus niſi aperire os ⁊ di
cere.peccaui.⁊ recipere ſacramenta eccleſie
⁊ tunc ſpūſſanctus intrat ⁊ totaliter ſanat
animam.Apoca.iij.Ego ſto ad hoſtium et
pulſo.Hanc gratiam inuacuum recipit qui
cunqꝫ has medicinas ſpernit.nec eas vult
ſumere.quia nec penitentiam nec eucariſti
am ſumit. ⁊ ſtultiſat volens ſine medicinā
ſalutem quod non poteſt eſſe.Luce.ix. Si
quis vult poſt me venire ſcꝫ ad ſalutē ab
neget ſemetipm per amaram medicinam.⁊
tollat crucem ſuam.id eſt penitentiam.⁊ ſe
quatur me Quinta eſt gratia adminiſtra
tionis.deus enim magnam gratiā fecit ho
mini in eo ꝙ ordinauit ꝙ omnes creature
ei ſeruirent.vt ad ſalutem facilius perueni
ret.Nam vt dicitur Hebre.j.Omnes an
geli ſunt adminiſtratorij ſpūs in miniſteriū
miſſi.propter eos qui hereditatem capiunt
ſalutis.Celum etiam ⁊ ſol ⁊ luna ⁊ omnia
ſidera famulantur homini.⁊ ſimul quatuor

lemēta.et omnia ſre naſcentia.et breuiſ
omnia homini ſeruiunt ad ſalutem ⁊ bona
nature ⁊ bona fortune.deut.vj.Que crea/
uit dominus deus in miniſterium cunctis
gentibus que ſub celo ſunt. De hac gratia
dauid admiratur dicēs.Domine quid ē hō
ꝙ memor es eius.Et ſequitur.Omia ſub/
ieciſti ſub pedibus eius ⁊c.Hanc gratiam
inuacuum recipit qui nō ad ſalutem .ſ3 ad
perniciem vtitur creaturis ⁊ bonis nature
et fortune. vt qui in creaturis delectatur
pluſq̃ in creatore vt delicioſus.vel qui cre
ature plus ſeruit q̃ creatori vt auarus
vel qui honorem deo debitū nō creatori ex
hibet ſed creaturis impendit.vt ſortilegi et
diuini.vel qui diuinos honores ſibi volunt
impendi.vt ſuperbi.Iob.xij.Dilexerunt
gloriam hominum magis q̃ gloriam dei.
Sexta eſt gratia expectationis.homo ei
peccans mortaliter ſtatim eſt dignus mor/
tis eterne. quia contra eternum bonū pec/
cauit.⁊ eterno bono ſe priuauit.ſed deus ex
magna gratia ⁊ miſericordia non ſtatim cō
demnat eum ſed expectat eum vt peniteat.
⁊ eius miſereatur.yſa.xxx.Propterea ex/
pectat deus vt miſereatur noſtri.Et ꝙ iſta
ſit magna gratia.conſidera illos qui ſtatim
poſt peccatum ad infernum deſcenderunt.
vt chore dathan ⁊ abiron.qui viuentes ad
inferos deſcenderunt.vt patet nume. xxvj.
ita quilibet peccator eſſet dignus deſcēdere
Et attende quantum expectat multos. ſed
audi yſaiam.Expecta reexpecta.manda re/
manda.vt vadant ⁊ cadant retrorſum.⁊ cō
terantur ⁊ illaqueentur ⁊ capiātur.q2 lon/
ga expectatio eſt eis occaſio plura mala fa
ciendi.deus tamē facit quod in ſe eſt.Ecc.
vnj.Quia non profertur cito cōtra malos
ſententia.filij hominum abſq3 vllo timore
perpetrant mala.Hanc ergo gratiam inua
cuum recipit qui factus coruus ſemper di
cit cra.cra.⁊ nunq̃ redit ad arcam.In cui
us figura dñs mandauit in leuiti.vt nunq̃
coruus in ſacrificio offerretur deo. Se/
ptima gratia eſt nuptialis veſtitionis.deus
autem gratis induit omnem chriſtianū ve/
ſte omnium virtutum ⁊ donorum ſpūſſacti

et facit eum dignum nuptijs eterni regis.⁊
quam quicūq3 non habuerit de nuptijs et/
nis expelletur.quia non eſt dignū veſtitum
ſacco aulam regis intrare. Iſta ē maxima.
gratia.Nullus vnq̃ hiſtrio ab aliquo dño
talem veſtem vel tale donum recepit.Et ꝙ
iſta ſit magna gratia patet.q2 chriſtus iſtā
veſtem non donat niſi chriſtianis.Hāc er/
go gratiam inuacuum recipit quicūq3 hāc
veſtem per peccatum mortale proijcit ⁊ nu
dus remanet tanq̃ ribaldus inter luſores.
Contra quod dicitur apoca.xvj. Beatus
qui cuſtodit veſtimenta ſua ne nudus am/
bulet. Octaua eſt gratia glorioſe reſur/
rectionis. propterea enim chriſtus mortu9
eſt ⁊ glorioſus reſurrexit. vt mortem no/
ſtram deſtrueret moriendo.⁊ vitam repara
ret reſurgendo. Hec fuit maxima gratia.
quia ex iuſticia eſt ꝙ morimur.⁊ ex gratia
ꝙ reſuſcitamur ⁊ immortales ſumus.Sed
ꝙ glorioſi reſurgamus hoc eſt maxima gra
tia quam expectamus.Phil.nj.Saluato/
rem expectamus dominum noſtrum ieſum
chriſtum qui reformauit corpus humilita/
tis noſtre configuratum corpori claritatis
ſue.Hanc gratiam inuacuum recipit qui/
cunq3 in quadrageſima non mortificat cor
pus per penitentiam.vt in paſchate glorio
ſus cum chriſto reſurgat.quia vt dicit apo
ſtolus.j.corintō.xv.Sicut granum nō ſur
git glorioſum cum folijs niſi prius moriat
in terra.ſic homo non ſurgit in gloria niſi i
mundo prius mundo moriatur.Coloſē.nj.
Mortui enim eſtis ⁊ vita veſtra abſcōdita
eſt cum chriſto in deo.Ro.vj.Si em̄ mor/
tui ſumus cum chriſto credimus ꝙ ſimr eti
am viuemus cum eo.Deinde cu3 dicit.Ec
ce nunc tempus acceptabile.Oſtendit tem
pus adeſſe ad bonum faciendum. quia nūc
eſt tempus acceptabile in quo de9 acceptat
opera noſtra. Eſt dies ſalutis in quo ſalus
eterna confertur bene operantibus. B
Ubi nota ꝙ poteſt eſſe quadruplex com
paratio iſtius nunc. Prima eſt preſentis
ſeculi ad futurum. quia preſens ſeculum ē
aptum ⁊ acceptabile ad bene operandum ⁊
non futurum.Ecci.ix. Quodcunq3 poteſt

manus tua facere inſtanter operare.q2 nec
opus nec ratio nec ſapientia nec ſciētia eſt
apud inferos quo tu properas.Sed vt dici
tur prouer.xx.Propter frigus piger arare
noluit.mendicabit ergo in eſtate ⁊ non da/
bitur ei.Quia ſi peccator vellet dare totu3
mundum pro vna gutta aque in alia vita
non haberet.Exemplum de diuite epulone
de quo Luce.xvj. Et ſi totus mundus ro/
garet pro vno damnato nō exaudiretur. q2
in inferno nulla eſt redemptio.vt dicit iob
vij.Nunc ergo eſt dies ſalutis. Secundo
poteſt eſſe comparatio pñtis tēporis ad tē/
pus ve.te.in quo viuebant homines longiſ
ſimo tēpore.⁊ multa patiebantur aduerſa.
⁊ tandem adem ad inferos deſcendebant.q2
nec ſanctitas nec iuſticia nec miſericordia.
nec aliquid aliud valebat.Iob.xxvj. Ibi
conſtituta eſt domus omni viuenti. Sed
modo poſt modicum laborem ⁊ quaſi pro
nihilo datur vita eterna.⁊ mſtis datur gra
tis ſine labore.Ecc.lj. Modicum laboraui
⁊ inueni mihi multam requie3.Statim mō
quando moritur iuſtus vadit ad paradiſu3
Luce.xxnj.Hodie mecū eris in paradiſo.
Hoc verbum non potuerunt audire omēs
ſancti ⁊ prophete veteris teſtamenti nec eti
am iohānes baptiſta. ⁊ tamen vnus latro
noui teſtamenti audire meruit.Nunc ergo
eſt tēpus acceptabile ⁊ dies ſalutis. Ter
cio poteſt eſſe comparatio iſtius temporis
quadrageſime ad reliquum tempus tocius
anni.quia hoc tempus precipue eſt dies ſa/
lutis ab eccleſia inſtitutus ad delendum pec
cata.ad expugnandum vicia.⁊ ad acquirē/
dum gloriam. In nundinis vel foro inue/
niuntur omnia neceſſaria ⁊ tunc debēt emi
quia melius forum habetur.Cariſſimi mō
ſunt nundine bonorum anime.nam eccleſie
ſunt aperte.indulgentie dantur.miſſe ⁊ ora
tiones multiplicātur.⁊ frequenter predica/
tioni inſiſtitur.confeſſores ſedent .peccata
relaxare parati.Omnia ergo ſunt parata.
venite ad nuptias. Uere hoc eſt tēpus ac/
ceptabile ⁊ dies ſalutis.in quo omnia reno
uātur ⁊ ad fructificandum ſe parāt .preter
miſerum peccatore3.nam animalia ⁊ vinee

⁊ arbores incipiunt parere.de quo domin9
conqueritur per hieremiam.vnj.c.di. Mil
uus in celo cognouit tempus ſuum.turtur
⁊ yrundo ⁊ ciconia cuſtodierunt tēpus ad/
uentus ſui.populus autem meus non cog/
nouit iudicium domini. Quarto poteſt
eſſe comparatio preſentis temporis ad fu/
turum.ſiue hodierne diei ad craſtinū. Ho/
die ergo eſt dies ſalutis.quia vt dicit berñ.
Qui tibi promiſit veniam de cōmiſſis.diem
craſtinum nō ſpopondit. Et ideo ſtultū eſt
in craſtinum differre.quia vt dicit bernar/
dus.Nil certius morte.⁊ nil incertius ho/
ra mortis.Multi intrant de ſero lectulum
⁊ de mane inueniuntur mortui. Iob. xxj.
Ducunt in bonis dies ſuos ⁊ in puncto.ad
infer.deſcen.Exemplum de illo diuite luce
xij.qui dicebat. Anima mea habes multa
bona repo.in an.plu.requieſ.comede.bibe.
epu.Et ſequitur.Stulte hac noc.repe.an:
tu.a te.que aūt pa.cuius erūt. Propterea
dicitur ecc.v. Non tardes conuerti ad do/
minum ⁊ ne differas de die in diem. ſubito
enim veniet ira illius.⁊ in tempore vindic/
te diſperdet te. Sed multi faciunt ſicut ſa/
lomon dicit prouer.xxvj.Sicut hoſtiū ver
titur in cardine ſuo.ſic piger in lectulo ſuo
Hoſtium cum rugitu vertitur in cardine:
ſed nunq̃ inde exit.ſic peccator in concupi/
ſcentia ſua clamans o plus o plus.ſed non
dimittit eam. Deinde cum dicit. nemini
dantes ſup.ſitis vllam offenſionem.dehorta
tur a malo.vt ſc3 a fratrum offendiculo ca
ueamus.j.corinth.x.Sine offenſione eſtote
iudeis ⁊ gētibus ⁊ eccleſie dei. Et aſſignat
huius rationem dicens.Ut non vituperet
mi.noſ.ſc3 per vos dum offenditis ⁊ nos ñ
imitamini.miniſterium dicit officium.Ro.
ij.Nomen dei per vos blaſphematur inter
gentes.propterea monet petrus prima epſa
ij.c.Conuerſationem veſtram inter gentes
habentes bonam vt in eo ꝙ detrectant de
vobis tanq̃ de malefactoribus ex bōis ope
ribus vos conſiderantes glorificent deum.
Et ſic patet primum. Secundo nos hor/
tatur vt in bonis operibus inchoatis de
bono ad melius procedamus.Et circa hoc

vio.facit. Primo hortatur ad profectum
virtutum in generali .ad nullam virtutem
deſcendendo.Secundo in ſpāli ad ſpāles d
ſcendendo.ibi. In multa patientia. Dicit
ergo.Nō recipiamus in uacuum gratiā dei
ſed in omnibus bonis ⁊ virtutibus exhibe
amus nos.ſcꝫ ego ⁊ vos ſicut dei miniſtros
j.corinth.iiij.Sic nos exiſtimet hō vt mini
ſtros chriſti.Deinde cum dicit. In multa
patientia deſcendit ad profectum ſpālem in
virtute.Et tangit profectum in.xvj.operi
bus virtutum ſiue in.xvj.virtutibus. ¶
Et primo in patientia dicens. Exhibea
mus noſmetipſos in omnibus ſicut dei mini
ſtros in virtutibus.ſcꝫ in multa patientia
habita ſcꝫ i tribulatiōibus. quia vt dicitur
in ps.Multe tribu.iuſto.Secundo exhibe
amus neſmetipſos ſicut dei miniſtros in ne
ceſſitatibus.vt ſcꝫ in neceſſitatibus ſāctorū
⁊ pauperum pro poſſe noſtro ſubueniam⁹.
Ro.xij.Neceſſitatibus ſanctorum cōmuni
cantes.ſcꝫ noſtra bona temporalia. Tercio
in anguſtijs que ſunt in ſubtractione eorū
que homo deſiderat.vnde ſurgit in eo cura
⁊ timor. Hebre.xj.Egentes anguſtiati.af
flicti.Sic enim anguſtiatos conſolari debe
mus ⁊ eis compati ⁊ pro poſſe aſſiſtere .qd
elemoſina magna eſt.matthei.xv.Infirm⁹
fui ⁊ viſi.m.in car.er.⁊ veni.ad m.ij.cor.x
Quis infir.⁊ ego nō infir.⁊c.Vel noſipſos
debemus exhibere patientes in anguſtijs ſi
nobis ingruerint. Quarto in plagis nobis
ab alijs illatis:in quibus ſenſus affligitur.
quod fit dum libenter eas toleramus.j.co.
xj.In plagis ſupra modum a iudeis quin
quies quadragenas vna minus accepi. ter
virgis ceſus ſū.ſemel lapidat⁹ ſum.Quito
in carceribus in quibus libertas aufertur
⁊ motus in quibus debemus proficere per
patientiam.Sexto in ſeditionibus.glo.id ē
cōmotionibus populi cōtra nos maledicen
tis ⁊ blaſſemantis vt ſi populus contra no
conmoueatur.et nos in famat ⁊ blaſſemat
tanꝗ ſeductores proficiamus per pacienciā
et non deficiamus p in pacienciam.Septio
in laboribus manuum voluntarie aſſūptis
Act.xx.Ea.q̄ mihi opus erant et his qui
mecum ſunt miniſtrauerunt manus iſte.ij.
Teſ.iij.In labore et fatigatione nocte et
die laborantes.Et infra. Siquis non vult
operari non manducet.ps.Labores manu
um tuarū mā.bea.es ⁊ bene tibi erit.Octa
uo in vigilijs in quibus debemus orare et
premeditare quid ſit agendum ⁊ qualiter
matth.xxvj.Vigilate ⁊ orate ne intretis in
temptatiōem.Nono in ieiunijs volūtarijs
⁊ coactis vt dicit glo.vt carnem noſtrā do
memus abſtinentia eſce ⁊ potus. inquantū
valitudo permittit.vt dicit apl'us.Caſtigo
corpus meū ⁊ in ſeruitutem redigo. Item
vſqꝫ in hanc horām eſurimus ⁊ ſitimus et
nudi ſumus.j.Co.iiij. Decimo in caſtitate
mentis ⁊ corporis.Caſtitas enim corporis
modicū quidē valꝫ ſi ex affectu mentis non
procedit.In cuius figura mandatū ē leui.
xij.ꝙ in purificatōe duo turtures offerent.
In quibus duplex caſtitas deſignat. Lu.
xij.Sint lumbi ve.precin.Hec eſt illa ſan
ctimonia de qua dicit apoſtolus ad Hebr.
xij. Pacem ſequimini cum omnib⁹ et ſan
ctimoniam ſine qua nemo videbit deum.
Quia nihil coinquinatum introibit in illā
Apo.xxi. Vndecimo in ſciēcia vt ſciamus
qualiter inter mundi pſpera et ad uerſa ſit
ambulandum. Eph.v. Videte quomodo
caute ambuletis non quaſi inſipientes. Nō
enim ſatis eſt miniſtris chriſti habere caſti
tatē propter ſeipſos tm̄.niſi habeāt ſcriptu
rarum ſcientiā ad alios informandū.Oſee
iiij.Quia tu ſcientiam repuliſti repellam ⁊
ego te ne ſacerdotio fungaris mihi.Hiere.
iij.Dabo vobis paſtores iuxta cor meū. et
paſcent vos ſcientia ⁊ doctrina.Duodecio
in longanimitate operis vt non deficiamus
ſed diu ⁊ conſtanter expectemus.non que
rentes hic remunerationem.Iaco.v. Exē
plum accipite fratres exitus mali longani
mitatis laboris ⁊ patientie prophetas q lo
cuti ſunt in nomine domini. Tredecimo in
ſuauitate ſermōis vt ſcꝫ blandi ⁊ affabiles
ſimus.Ecc.iiij. Congregationi pauperum
affabilem te facito.In eodem.vj.Verbuꝫ
dulce multiplicat amicos ⁊ mitigat inimi
cos.Sed quia ē quedam carnalis ſuauitas

⁊ in ypocritis ſimulata.ideo addit ſpūſācto
ſup.habita vt ſm̄ deum ſuaues ⁊ affabiles
ſimus.non ſicut illi qui per dulces ſermōes
corda innocentium ⁊ ſimplicium ſeducunt.
Quartodecimo in charitate non ficta.cha
ritas non ficta ſed vera appellatur .quādo
timore aduerſitatis ab amico non retrahi
mur ſed eum vt poſſumus adiuuamus. p
uer.xxvij.Omni tempore diligit qui ami
cus eſt.Itē charitas non ficta eſt quando
ſic eſt in corde ⁊ in opere ſicut oſtenditur in
verbo.j.Iohā.iij. Fratres non diligamus
verbo neqꝫ lingua.ſed opere ⁊ veritate. Fi
cta ergo charitas eſt que corde non perſe
uerat ⁊ opere nō impletur.ſed ſolum per v
ba oſtenditur.⁊ nō diligit perſonam ſed bō
na eius.Quintodecimo in verbo veritatis
ipm̄ audacter ⁊ deuote predicando.⁊ ipſum
ſemper loquendo quantūcūqꝫ ſurgit tribu
latio.Coſ iij.Verbum chriſti habitet i vo
bis.Verbum veritatis eſt chriſtus.Iohā.
xiiij.Ego ſum via veritas ⁊ vita.Nō ergo
falſitas noſtro verbo cōmiſceri debet. pro
uer.viij.Veritatem meditabitur guttur me
um.Sextodecimo in virtute dei. quod faci
mus quando in ipo confidimus ⁊ ſperam⁹.
⁊ non in aliquo alio.Hiere.xvij.Maledi
ctus vir qui confidit in homine ⁊ pōit car
nem brachium ſuum.Benedictus vir qui
confidit in domino.ij.corinth.j.Vt non ſi
mus confidentes in nobis ſed in deo.Et ſic
patet ſecundum. Tercio nos apl's horta
tur vt bona opera incboata in perſeueran
tia conſūmemus.conſūmatio autem boni i
duobus conſiſtit.ſcꝫ in expugnatione vicio
rum.⁊ hoc facit in hac parte. ⁊ dilatatiōe
virtutum.⁊ hoc facit poſt hanc epiſtolam
In hac ergo parte ad expugnatiōem ⁊ vi
ctoriam viciorum nos hortatur dicēs.Ex
hibeamus nos ſicut dei miniſtros in expug
natione viciorum pugnantes ⁊ defendētes
nos per arma iuſticie que ſunt virtutes. j.
Theſ.v.Induti loricam fidei ⁊ caritatis.
⁊ galeam ſpem ſalutis. Per que arma de
bemus nos defendere per omnem modum.
ſcꝫ a dextris ⁊ a ſiniſtris.ps. Cadent a late
re tuo mille ⁊ decē mi. a dextris tuis. Itē
debemus nos defendere vt tranſeamus ille
ſi per gloriam humani fauoris vt ibi nō ex
tollamur.⁊ per ignobilitatem id eſt per cō
tēptū nrm̄ tanꝗ ſimus viles ⁊ ignobiles vt
inde non deijciamur ⁊ contriſtemur. Per
hec duo tranſiuit ipe apl'us.vt patet actuū
xiiij .quando putauerunt eum eſſe mercuri
um ⁊ barnabam iouem. ⁊ afferentes coro
nas voluerunt eis vt dijs ſacrificare.⁊ ſta
tim poſt tanꝗ viliſſimos eos reputātes eie
cerunt extra ciuitatem lapidantes.Itē de
bemus tranſire illeſi per infamiam qua dici
mur mali.et per bonam famā qua dicimur
boni et iuſti.vt ſcꝫ non curemus ſi a quib⁹
dam vituperemur.et a quibuſdā laudemur
j.corinth.iiij. Mihi autem pro minimo eſt
vt a vobis iudicer aut ab humano die. Sꝫ
contra hoc videtur eſſe quod dicitur ecci.
xxj.Curam habe de bono nomine.Et dicē
dum eſt ꝙ curandum eſt de bona fama pro
pter honorem dei.et ſic loquitur autoritas
et non eſt curandum propter ſe et ſic loqui
tur apl'us hic. Item vincamus per arma
iuſticie et non curemus ſi reputemur vt ſe
ductores dūmodo veraces ſumus. Nā ipſe
chriſtus vt ſeductor eſt habitus.Ioh.vij.
Alij dicebant quia bonus eſt: alij non ſꝫ ſe
ducit turbas. Item non curemus ſi ſimus
habiti ſicut qui ignoti ſcꝫ a deo .id eſt non
approbati nec ab eo electi.quia cogniti ſu
mus hoc eſt approbati. id eſt approbatorū
opera facientes.j.thi.ij. Nouit dominus q̄
ſunt eius. Item non curemus ſi habiti ſi
mus tanꝗ morientes.glo. de vicio in viciū
ruentes vt peccatores.quia ecce viuimus.
id eſt in aperto per opera bona oſtēdimus
ꝙ viuimus deo. Poteſt etiam intelligi de
morte corporali.quia propter miſias quas
quottidie patiebantur reputabantur quaſi
mortui.et tamen veraciter viuebant.Iteꝫ
vincamus per arma iuſticie vt ſi etiā affli
gamur in corpore ſimus vt caſtigati. id eſt
ad noſtram correctionem recipiamus affli
ctionem.ſcientes illud ad hebre.xij.Quem
enim diligit dominus caſtigat.flagellat au
tem omnem filium quem recipit. Et nō ſi
mus mortificati.id eſt nō propter hoc nos

reputemus morti traditos. ps. Caſtigans
caſtigauit me dominus ꝛ morti nõ tradidit
me. Et ſi habiti ſimus quaſi triſtes. in anis
ſimus tamen gaudentes. Jaco. j. Omne gau
dium id eſt perfectum ꝛ integrum exiſtima
te fratres cum in temp. va. inci. Item ſi ha
biti ſimus ſicut egentes omni ſpūali bono.
vel temporalibus diuitijs non curemus. qꝛ
ſumus multos locupletantes ſpūalibus et
veris diuitijs. ꝛ abundamus non ſolum ꝗ̄-
tum ad nos. ſed etiam quantum ad alios.
prouer. Eſt diues cuꝫ nihil habeat. ꝛ ē pau
per cum in multis diuitijs ſit conſtitutus. j
corinth. j. In omnibus diuites facti eſtis i
illo. Item ſi habiti ſimus a multis tanꝗ̄ ni
hil boni habentes nec diuini nec terreni. nõ
curemus. quia veraciter nos ſumus omnia
poſſidentes. ſcꝫ per contemptū ꝛ abiectio-
nem in quo omnia poſſidentur. Deutro. x.
Omnis lo. quem cal. p. ve. ve. c. j. corin. iij.
Omnia veſtra ſunt ſiue paulus. ſiue apollo
ſiue cephas. ſiue mūdus. ſiue vita. ſiue mors
Et ſic patet de epiſtola.

¶ Dominica ſecūda de euāgelio ſermo. xxxv.

Egreſſus ieſus receſſit in par-
tes tyri ꝛ ſydonis ꝛc. mat. xv.
Sicut dicitur prima Joh. iij.
In hoc apparuit filius dei vt
diſſoluat opera dyaboli. Ante
ſiquidem chriſti aduentum dyabolus poſſi-
debat homines mundanos in anima ꝛ i cor
pore. ꝛ ideo tunc temporis multi demōiaci
fuiſſe leguntur. propterea dyabolus a dño
princeps huius mundi appellatus eſt. Jo.
xij. Nunc princeps huius mundi eijcietur
foras. Quotidie enim ieſus demonia expel
lebat. vt patet euangelia intuenti. Et ideo
modo demoniaci niſi ficticij non apparent.
Et hoc in tribus primis dominicis diebus
quadrageſime euidenter apparet. in quibus
omnibus de demonum expulſiōe narratur.
de hac enim materia pñs euangelium reci-
tat. In quo quidem ſex per ordinem conti
nentur. Primum eſt filij dei miſericordia
copioſa. in principio euangelij. Secundum
eſt chananee oratio virtuoſa. ibi. Ecce mu
lier chananea a finibus illis egreſſa cla. di.
ei. mi. m. do. fi. da. Tercium eſt xp̄i reſiſten-
tia ſiue duricies miſterioſa. i. miſterio plena
ibi. Qui non reſpondit ei verbum. Quar-
tum eſt collegij apoſtolorum interceſſio af
fectuoſa. ibi. Et accedētes diſcipuli eius ro
gauerūt eum dicentes. dimitte eam. Quintū
eſt ad diſcipulos ꝛ ad chananeam chriſti re
ſponſio ſerioſa. ibi. Ipe autem reſpondens
ait. Non ſum miſſus niſi ad oues q̄ perierūt
domus iſrael. Et iterum ibi. Non eſt bonū
ſumere panem filiorū ꝛ mit. ca. Sextum eſt
a chriſto chananee cōmendatio ꝛ exauditio
gratioſa ibi. O mulier magna eſt fides tua
Primo ergo ponitur filij dei miſericor-
dia copioſa. quia videns miſerias noſtras
quibus pluſꝗ̄ in luto ꝛ latere omni famu-
latu ſub duriſſimo pharaonis imperio pre
mebamur. exiuit a patre ꝛ venit in mūdum
ꝛ egreſſus de paradiſo loco delitiarum ꝛ be
atorum venit ad anguſtias noſtras vt ip̄as
in carne noſtra aſſumpta nobiſcum experi
retur ꝛ ab ip̄is nos finaliter liberaret. gal.
iiij. At vbi venit ple. tempo. mi. de. fi. ſuum
fac. ex mu. fac. ſub le. vt eos qui ſub le. erāt
redimeret. matthi. viij. Miſereor ſuper tur
bas quia ecce iā triduo ſuſtinent me. Hoc
triduum eſt tempus nature. tempus ſcrip-
ture ſcꝫ legis. ꝛ tempus gratie. In quo tri
duo deus miſertus eſt turbe vniuerſe terre.
Exod. iij. Vidi afflictionem populi mei qui
eſt in egypto. ꝛ deſcendi vt liberem euꝫ. Et
hoc eſt quod hic dicitur. Egreſſus ieſus ſe
ceſſit in par. ty. ꝛ ſydo. Tyrus interpretatur
triſticia ꝛ anguſtia. ſydon interpretatur ve-
natio anguſtie. Venit ergo filius dei ad ve
nandum ꝛ capiendum anguſtias noſtras vt
erueret nos ab eis. Et hoc datur intelligi ꝑ
hoc ꝙ mulier chanenea id eſt natura hūa-
na. per peccati rabiem non ſolum canina.
ſed rabida effecta eſt. quia ſicut canis rabi-
dus omnes inficit. ſic ip̄a omnes inficiebat.
propter quod omnes naſcimur filij ire. vt
ait iob. Dum chriſtus ingreſſus eſt partes
tyri ꝛ ſydonis. ip̄a a tyro ꝛ ſydone exiuit.
quia dum chriſtus miſerias noſtras intrauit

natura humana remedia ſalutis inuenit. qꝛ
chriſtus appropians hōi ſauciato qui inci-
dit in latrones alligauit vulnera eius infun
dens oleū ꝛ vinū. Luce. x. id eſt ſacramēta
eccleſie q̄ languentis anime ꝛ iā exiſtentis i
morte ſunt efficaciſſime medicine. ps. Mi-
ſit verbum ſuuꝫ ꝛ ſanauit eos. ꝛ eripuit eos
de interitionibus eorū. Vel aliter. Egreſſus
eſt ieſus id eſt ſalus de terra ꝛ populo iude
orum. Et fuit hoc ex maxima iuſticia. Ip̄i
enim fuerunt rebelles lumini. qui dixerunt
deo. recede a nobis ſci. via. tuarū nolumus.
Job. xxij. Lu. xix. Nolumus hūc reg. ſuꝑ
nos. Item. nō habemus regē niſi ceſarem.
Job. xix. Et ideo ieſus id eſt ſalus receſſit
ad ciuitates ꝛ ad populos gentilium. Naꝫ
tyrus ꝛ ſydon ciuitates gentiliū erant. act.
xiij. Vobis oportebat primū loqui verbuꝫ
dei. ſed quōm repellitis illud. ecce conuerti
mur ad gentes. Et fuit maxime miſericor-
die dei vt ad illos gratiam ſalutis effunde-
ret. qui ip̄m quotidie impugnabant et ip̄m
negabāt. ꝛ honorem ſuum quotidie ydolis
exhibebant. Titum. iij. Nō ex operibus iu
ſticie q̄ fe. nos ſed ſm ſuā mi. ſal. nos fecit.
In immenſum ergo tenemur deo pro ma-
xima miſericordia nobis facta. que in chri-
ſti incarnatione ꝛ morte nobis apparuit. ſꝫ
chriſtiani magis ꝛ ſuper omnes obligātur.
quia ieſus id eſt ſalus a iudeis egreſſa ſuꝑ
chriſtianos plenarie requieuit. Roma. xv
Gentes autem ſuper miſericordia ſcilꝫ ſibi
facta honorare debent deum. Et ſic patet
primum. Secūdo ponitur chananee ora-
tio virtuoſa. quia ecce mulier chananea ꝛc
Attende ꝙ ecce in ſcriptura ſacra nota eſt
admirationis. Valde quippe mirabile i iſta
muliere apparuit. quia vt dicit criſo. Mira
res. mulier caput peccati. arma dyaboli. ex
pulſio paradiſi. corruptio legis antiq̄ venit
ad dñm ieſum. mulier naturaliter timida n̄
timet adire ꝛ ei loqui cuius conſpectū che-
rubin ꝛ ſeraphin in celeſtibus tremunt. O
admiranda res. ſurſum tremor. deorſum fi-
ducia. Propterea inquit venit. propterea
carnem aſſumpſit. vt ꝛ ego audeam ei loq.
mulier naturaliter modici ſenſus ita ſapien
ter allegauit. Vbi nota ꝙ prout ex
hoc euāgelio colligi poteſt chananea i ſua
oratione oſtenditur virtuoſa fuiſſe quantū
decem Primo oſtenditur plena fuiſſe ſa
pientia. quod apparet in duobus. Primo i
eo ꝙ a ſocietate peccatorum receſſit. quia
a finibus illis egreſſa eſt in quibus ſcꝫ pec
catores habitabant. a quibus recedere ma
gna ſapientia eſt. Job. xxviij. Timere deuꝫ
ip̄m eſt ſapientia. ꝛ recedere a malo intelli-
gentia. ſicut enim ſcabies ſic ꝛ praui mores
peccatores inficiunt. ps. Cum elec. electus
eris ꝛ cū peruerſo peruerteris. Et yſaie. lij.
Exite de medio eius popule meus. ꝛ ne par
ticipes ſitis coinquinationis. Perditur eti
am fama in contubernio peccatorum. q̄ res
valde cara eſt. prouer. xij. Melius ē nomē
bonum ꝗ̄ diuitie multe. Mala ergo ſocie-
tas trahit hominem ad malum ꝛ bona ad
bonum. j. corinth. vij. Sanctificatus eſt vir
infidelis per mulierem fidelem. ꝛ ſanctifi-
cata eſt mulier infidelis per virum fidelem
Et attende ꝙ dicit a finibus illis egreſſa.
Non enim homo debet ſolum exire a pecca
toribus ꝛ peccatis. ſed a finibus id eſt a cir
cūſtantijs peccatorum. quia non ſolum hō
debet vitare fornicationem ꝛ mulierem for
nicariam. ſed omnes fines ꝛ circūſtantias.
ꝛ inductiua ad fornicationem. vt delicate
comedere ꝛ bene bibere. ꝛ ociari ꝛ bn̄ induı
ꝛ ad ſpectacula ꝛ choreas ire. ꝛ mulieres
videre ꝛ cum eis colloqui ꝛ manere. Et ſi-
militer eſt in omnibus peccatis alijs facien
dum. Secundo eius ſapientia apparet i eo
ꝙ ſapienter allegauit. quia ex parte ſui alle
gauit miſeriam. vnde ait. Miſerere mei. qꝛ
ſum miſeria magna plena. ꝛ ideo miſeria
mea inuocat miſericordiam tuam. ps. Abiſ
ſus abiſſum inuocat inuocat. id eſt abiſſus
miſerie mee inuocat abiſſum miſericordie
tue. Ex parte filie allegauit vexationē peſſi
mam. quia male a demonio vexabatur. Ex
parte chriſti allegat potētiam quia domīe.
ꝛ clementiam. quia fili dauid. quaſi d. Tibi
ſubeſt cum volueris quia dominus vniuer
ſorum es tu. ſed potentia eſt fruſtra que ꝑ
opus non manifeſtātur. ſicut potētia viſus

In oculo niſi videat.et potentia greſſiua ſn
pedibus niſi ambulet.Ecc.xx.Sapiẽtia ab
ſcondita ⁊ the.inui.q̃ vtilias in vtriſq̃ʒ.Er
go manifeſtetur potentia tua in expellẽdo
demonium a filia mea.ſicut expuliſti eũ de
celo ita expellas eum de mundo.nõ permit
tas eum vexare filiam meam.creaturã tuã
⁊ hoc profecto facere debes.quia ex origie
carnis quam aſſumpſiſti tibi miſericordia
eſt innata.quia ſm carnem aſſumptã filius
es dauid.qui fuit clementiſſimus ⁊ miſeri-
cordiſſimus.j.corinth.ij.Dauid in ſua mi-
ſericordia conſecutus eſt ſedem regni in ſe-
cula.Operare ergo ſm naturã tuam cuius
proprium eſt miſereri.Igitur miſericordia
tua expellat miſeriam meam vt liberetur fi
lia mea.quia ipa patiente ego patior E

Ubi nota matres plus diligunt filios q̃
patres triplici ratiõe. Primo quia magis
ſunt certe ꝙ ſunt filij ſui.Secundo qꝛ ma-
gis laborant in eorum generatione ⁊ nutri-
tione. Tercio quia ſtatim natos ſecũ tenẽt
⁊ nutriunt.Sicut ⁊ conſanguineos cũ qui-
bus cõuerſati ſumus magis diligimus. qa
amicitie ſociali cõiungitur amicitia natura
lis. Et hoc totum redit ad hoc ꝙ mat plꝰ
ponit ibi de ſuo q̃ pater.Sed plꝰ de eo qd
pertinet ad ſubſtantiam filij ponitur a p̃re.
quia pater dat formam ⁊ mater dat materi
am.⁊ ideo filius naturaliter plus diligit pa
trem ⁊ conſanguineos ex parte patris quaʒ
matrem ⁊ conſanguineos eius. Secundo
oſtenditur fuiſſe fide illuminata.Ubi nota
ꝙ fides chananee fuit vera viua ⁊ appro-
bata.Vera fuit.quia chriſti diuinitatem et
humanitatem plenarie eſt confeſſa. in qui-
bus tota fides conſiſtit.Dum em̃ dixit dñe.
confeſſa eſt deitatem. dum vero ſubdit.fili
dauid.confeſſa eſt hũanitatem.Uiua fuit.
quia ipam per bona opera manifeſtauit.qꝛ
vt dicitur Iaco.ij.Fides ſine operibꝰ mor
tua eſt.Approbata fuit.quia in opprobrijs
⁊ aduerſis ſemper firma ſtetit.⁊ ideo pro fi
lia miraculum impetrauit.quia fidei attri-
buuntur miracula.matthei.xvij.Si habu
hueritis fidem ſicut granum ſinapis ⁊ dice-
tis huic mõti tranſi hinc ⁊ tranſibit.⁊ nihi
impoſſibile erit vobis.Quidam habẽt fidẽ
ſicut eſt flos.qui ſtatim ad tactũ euaneſcit.

Tercio oſtenditur ſpe ſubnixa.quia non
confugit ad falſa preſidia.ſed in chriſto ve-
ro medico poſuit ſpem ſuam.Naʒ vt dicit
orige. Non iuit ad magos.non adduxit di-
uinos.non iuit ad mulieres impoſtatrices.
non queſiuit inanes ligaturas.ſed omnes re
liquit dyaboli cultus.⁊ venit ad dñm ieſuʒ
omnium ſaluatorem.ſicut filia dei bñdicta.
Hiere.xvij. Maledictus vir qui confidit
in homine ⁊ ponit carnẽ brachium ſuum.
Benedictus vir qui confidit in domino.et
erit dñs fiducia eius. Quia ſaul conſuluit
phitoniſſam interfectus eſt in bello ⁊ audi
uit mortem ſuam ⁊ filiorum ſuorum.j.reg.
vlti.Hic cadit exẽplum quod beatus gre.
in dyalogo recitat de illa dña que iuit ad d
dicationem eccleſie ſancti ſebaſtiani. ⁊ teti-
git reliquias eius cum nocte fuiſſet pollu-
ta a viro ſuo. que dum reliquias tangeret
inuaſa eſt a dyabolo.quam parentes eiꝰ du
xerunt ad flumen vt ſm conſiliũ diuinorum
in aqua aliquotiens lauaretur. ⁊ dum hoc
agerent intrauit in eam demonum legio.

Quarto fuit pietate ⁊ cõpaſſiõe diffuſa
quia filie demoniace mirabiliter cõpaſſa ẽ.
⁊ eius miſeriam propriam reputauit. Ubi
nota ꝙ omnis peccator in mortali exiſtens
peccato habet demonium in mente ⁊ in vẽ
tre.Sed in hoc eſt differentia.quia aliquã-
do vexat hominẽ ſolum in anima.aliquãdo
in anima ⁊ in corpore ſicut a deo ei permit
titur. libenter em̃ ſtrangularet eum ſi deus
vellet. Sic iſta erat in anima ⁊ in corpore
vexata.Sed attende quod dicit augu.Pie
tas inquit mundi eſt ſolum circa corpus ⁊
de anima nihil curat.moritur em̃ homo ſm
corpus ⁊ amici cõueniũt ⁊ plorãt.⁊ non re
cedunt a corpore donec illud tradant hono
rifice ſepulture.moritur in anima ⁊ nullus
plorat.nullus dolet.Berñ.Cadit aſinus et
habet ſubleuantem ſe.cadit hõ in peccatũ
⁊ non eſt qui ſubleuet.venit lupus ⁊ aſpor
tat ouem ⁊ omnes clamant ⁊ omẽs ſuccur
runt.portat lupus infernalis animã homis
ad infernum ⁊ nullus reclamat. Sed iſta

ſua ſolicitudine et oratione ſalutem anime
⁊ corpus ſue filie procurauit. Sic fuit ſoli-
cita mater ſancti auguſtini. ⁊ ipm̃ reuoca-
uit ad vitam.Sic deberent eſſe ſoliciti pa-
rentes ad filios / ipos reuocare ad vitam.
prouer.vj.Feſtina diſcurre ſuſcita amicum
tuum.Sed hodie quia parentes filios trãſ
mittunt ad mortem.propter qd chriſtꝰ ait.
Inimici hominis domeſtici eius.matth.xj.

Quinto fuit humilitate abiecta. cuius
humilitas in quattuor apparet.quia nõ ca
nem qui aliquid valet ſed catellum ſe dixit
⁊ indignã pane ſe profeſſa eſt.quia non pa
nem ſed micas cadentes petiuit.⁊ filios dei
ſuos dños nominauit.Et quia ſe ſic humi-
liauit.ideo exaudita fuit.Iacob.iiij.Deus
ſuperbis reſiſtit humilibus autẽ dat gratiã.
Ps.Reſpexit in ora.hu.⁊ nõ ſpre.p̃.eorum
Ideo fuit publicanus exauditus ⁊ phari-
ſeus damnatus.quia ille humiliter ⁊ ille ſu
perbe orauit.Similiter filius prodigus pꝰ
q̃ ſe humiliauit.⁊ dixit ſe nõ eſſe dignum fi
lium ſed mercenarium nominari.ſtatim a
patre ad filiorũ gratiã eſt receptus. ⁊ iuſſit
honorificũ conuiuium p̃parari.vt patet lu
ce.xv.Geñ.xviij.Loquar ad dominũ meũ
cum ſim cinis ⁊ puluis. id eſt cũ me cinerẽ
⁊ puluerem recognoſco tunc in oratõne ad
deũ loquar.aliter em̃ orare nihil valet ⁊c.

Sexto fuit patientia roborata. F

Quattuor enim magnas contumelias a
chriſto patienter ſuſtinuit.quas xp̃s ei intu
lit vt eius patientiã declararet.Prima fu-
it in hoc ꝙ chriſtus nihil ei reſpondit ac ſi
excõmunicata eſſet.Secunda quia dixit eã
non eſſe ex ouibus dei.⁊ per conſequens ex
ouibus dyaboli.Lu.xj.Qui nõ eſt mecum
aduerſus me eſt.⁊ qui nõ colligit mecũ di-
ſpergit.Tercia quia canẽ eam appellauit.
Quarta quia dixit eã non eſſe dignã pane
veſci.Certe pauci inueniũtur quibꝰ ſiquis
tanq̃ excõmunicatis loqui recuſaret.inſup
oues dyaboli eos appellaret.ac etiaʒ canes
vocaret.necnõ indignos pane veſci aſſere-
ret.quin magna impatientia mouerentur.
Sed iſta parata ſemper ⁊ nõ turbata pati
enter hec omnia tolerauit.Et qꝛ patientia
opus perfectum habet vt dicitur Iaco.v.
ideo perfecte obtinuit quod petiuit.matth.
xviij.Patientiã habe in me ⁊ oĩa reddam
tibi. Septimo fuit perſeuerantia corona
ta.quia perſeuerauit pulſans donec obtinu
it quod petiuit.Luce.xj.Si perſeuerauerit
pulſans dabit ei quotquot habet neceſſari-
os.Quia dicit berñ.Qd inter virtutes ſo-
la perſeuerantia ſingularis filia eſt regis ſũ
mi.⁊ ideo ipa ſola coronari meretur.matth.
x. Qui perſeuerauerit vſq̃ʒ in finem h ſal-
uus erit.In cuius figura mandatuʒ eſt in lege
Leuiti.iij.ꝙ ſemper cauda animalis debet
in ſacrificiũ offerri.Unde apſus.j.corin.ix
Multi quidem currunt ſed vnus acci.bra.
ille ſcʒ qui fortius ⁊ perſeueranter currit.
Alij autem ariſtam ceparum capiunt.

Octauo fuit reuerentia venuſtata.qꝛ ado-
rabat eum ⁊ ideo gratiam meruit obtinere
Ecci.xxxij.Pro reuerentia accedet tibi bo
na gratia.Multi ſtant erecti in eccleſia ⁊ nõ
dignãtur ſe inclinare in terram.⁊ maiorem
reuerentiam exhibent hominibus q̃ deo.et
ideo nihil obtinent. Non ſic.fecerũt magi.
ſed procidentes adorauerunt.mat.ij.Et no
ta hic de tribus quinquagenarijs .quorum
duo ab igne conſumpti ſunt qui irreueren-
ter locuti ſunt helye.tercius vero euaſit qꝛ
reuerenter ⁊ humiliter eſt locutus. Hiſto.
habetur.iiij.re.j.Unde non ſolum deo .ſed
etiam ſeruis dei eſt magna reuerentia exhi
benda vt grego.dicit.vt patet de alexãdro.
qui totum mundum vilipendebat .⁊ reges
⁊ principes ſuppeditabat ⁊ tamen veniens
hieruſalem ſummum ſacerdotem venera-
tus eſt vt dicit magiſter in hyſtorijs . No
no fuit diſcretione precipua .quia decentia
⁊ bona petiuit.ſcʒ vt ſibi miſereretur ⁊ fi-
lie vtriq̃ʒ ſalutis gratiaʒ impendendo. mul
ti indecenter ⁊ male petunt ⁊ ideo nõ acci-
piunt.Iaco.iiij.Petitis ⁊ nõ accipitis eo
ꝙ male petatis.Multi petunt ſolum mun-
dana bona que ſi petantur ad ſuſtentatiõeʒ
vite peti debent.matth.vj.Panem noſtrũ
quotidianum da nobis hodie. Prouerbi.
xxx.Mendicitatem ⁊ di.ne de.mi.ſed tantũ
vic.m.tri.ne. Unde hec chananea petiuit

ſolum micas. Et ideo auguſt. dicit. Si tem
poralia a deo qritis. cum modo querite. ſcʒ
ſi proſint det. ſi obſit non det. Et illi cõmitte
re. quia ꝛ quid proſit ꝛ quid obſit nõ nouit
egrotus ſed medicus. Multi quod peius ẽ
petunt mala ſcʒ vindictas inimicorũ ꝛ mor
tem qui nõ exaudiuntur. quia neſcit iuſticia
dei patrocinari criminibus. vt dicit Criſo.
Exemplum de ſalomone qui a deo fuit ex
auditus. qꝛ ñ petiuit tẽporalia. neqꝫ vidictã
ſiue ſtragem inimicoꝝ. ſed ad regẽdum po
pulum dei ſapientiã poſtulauit. vt patʒ. iij.
regũ. iij. ſic et iſta qꝛ decẽtia petijt exaudita
fuit. Decimo fuit feliciter tranſmutata
quia de carne facta eſt ouis chriſti. et ideo
panẽ filiorũʒ habuit. que prius nõ merеba
tur micas. Et hoc innuit mth. dũ dicit cha
naneam eam fuiſſe qd̃ interpretatur cõmu
tata: et marcus dicit eam ſyrophenillaʒ ge
nere. quod interpretatur alte cõuerſa. Ve
raciter eñi fuit cõmutata et alte ꝯuerſa. dũ
de canibus ad filiorũ gratiam eſt tranſlata
ps. lxxvij. Hec mutatõ dextre exceлſi. Ecõ
trario autẽ peccatores infeliciter trãſmutã
tur. quia de gratia filiorum ad ſeruitutẽ dy
boli rediguntur et de hominibus in beſtias
trãſmutantur. ps. Homo cum in honore
eſſet non intell. cõpa. eſt iu. inſi. et ſi. fac. eſt
illis. Et ſic patet ſcd̃m. Tercio ponitur
xp̃i reſiſtẽtia ſiue duricies miſterio plena. qꝛ
non reſpondit ei verbum. Bern. Quid eſt
hoc dñe ieſu chriſte ꝙ nõ reſpõdes ei. Cer
te hoc nõ caret miſterio vel figura. Tu eñi
veniſti de celo in terram et in partes tyri ꝛ
ſydonis receſſiſti. i. ãguſtias et triſtitias hu
mane nature aſſumpſiſti. ſic enim tyrus et
ſydon interpretatur. vt omiuʒ misereris. Tu
liberaſti adulteram fortiter accuſatã. ioh.
viij. Et magdalenam excuſaſti et ab ea ſep
tem demonia expuliſti. luc. viij. Tu ſanaſti
languidum non petẽtem. qui. xxxviij. ãnos
in infirmitate hẽbat et preueniſti eum di.
Vis ſanus fieri. iohan. v. Tu conuertiſti
paulũ te perſequẽtem. actu. ix. Tu illumi
naſti longinum cor tuũ lancea perforãtem
vt dicitur in hiſtorijs. Tu mãdaſti diſ. tuis
v. Eũtes diſcite quid eſt miſericordiã volo

et non ſacrificium. matth. ix. Tu conſtitui
ſti mrẽm tuam reginam mie vt de miſeri
cordia ſua recipiãt vniuerſi. vt dicit bern.
Et quid plura. Tua miſecordia plenum eſt
celum et terra. Cur ergo non loq̃
ris chananee. nec eam exaudis tam ſapien
ter fideliter pie et deuote ꝓ miſecordia ſup
plicãtem. Dicẽdum eſt ergo ꝙ ꝓpter quat
tuor fecit. Primo propter cõmendatõeʒ
doni. Quia ſicut dicit augu. ſi aliquãdo nõ
ſtatim dat deus quod petitur. dona cõmẽ
dat non negat. quia dona que cito dantur
vileſcunt. dilata vero ꝛ diu deſiderata dul
cius obtinentur. Unde in iure canonico ꝓ
hibetur ne ſponſe ſtatim poteſtati mancipẽ
tur virorum ne maritus vilem habeat da
tam quam non ſuſpirauit dilatam. Secũdo
propter accenſionem animi. Fecit enim de⁹
ſicut faber qui ſupra carbões ardẽtes aquã
proijcit vt magis ꝛ fortius igniant. Sic do
minus non ſtatim exaudire eam curauit vt
in dilatione eam fortius exardeſceret ꝛ in
flãmaret. Quia vt dicit gregorius. Deſide
ria dilata creſcunt. ſi autem dilatiõe defici
unt deſideria vera non fuerũt. Tercio pro
pter manifeſtationem boni. vt ſcʒ eius vir
tus ꝛ bonitas manifeſtaretur. que hodie in
vniuerſo mundo narratur. Matthei. xxvj.
Amẽ dico vobis vbicũqꝫ predicatũ fuerit
euangelium hoc in vniuerſo mundo dicet
ꝛ ꝙ hec fecit in memoriam eius. Si eñi do
minus ſtatim exaudiſſet eam. tot eius virtu
tes hodie non clareſcerent in mundo. prop
ter quod dictum eſt abrae vt filium immo
laret vt eius timor ꝛ obediẽtia nota fierẽt.
Gen. xxij. Nunc cognoui ꝙ timeas dñm. i
cognoſcere feci. Unde criſoſt. Propterea
chriſtus ſic exaſperauit eam ꝛ diſtulit eam
exaudire. quia ſciebat eam ſic reſpondere ꝛ
ſic perſeuerare ꝛ patientem fore. Quar
to propter exhibitiõem exempli. vt ſcʒ nos
exemplo huius facti in precum inſtantia ꝑ
ſiſtamus. ꝛ perſeuerantes aures diuine miſe
ricordie propulſemus. ꝛ credamus firmiter
ꝙ ſi deus non ſtatim exaudit propter meli⁹
facit quod ipſe bene cognoſcit. quis penit⁹
ignoremus. Et ſic patet tercium. Quinto

ponitur collegij apoſtolorum depcatio affe
ctuoſa. qꝛ acceſſerũt diſcipuli eius d. Dimit
te eã ſcʒ exaudiendo qꝛ clamat poſt nos. i.
clamoribus nos infeſtat. qd̃ valde efflagita
re debemus vt ſãcti ꝛ apl̃i pro nob̃ ad dñm
intercedãt. qꝛ eis xp̃s iurauit di. Amẽ amẽ
di. vo. ſiqd pe. pa. in no. me. da. vo. Jo. xvj.
Circa qd̃ ſciend̃ ꝙ qꝛuis de⁹ oia pdeſtinauit
ab eterno. nec pcib⁹ ab eo qd̃ diſpoſuit poſ
ſit aliquatenus remoueri. iuxta illd̃ malach
iij. Ego dñs ꝛ nõ mutor. tñ diſpoſuit ꝛ ordi
nauit vt ſãcti pro ſe ꝛ pro alijs pcib⁹ obti
neãt qd̃ deus ante ſecula diſpoſuit eis dare
vt dicit gre. ꝛ hoc apte in dyalogo ꝓbat. ꝛ
põit exẽplũ de yſaac d̃ quo de⁹ dixit abrae.
vt dicit apl̃us ad ro. ix. ꝛ habet gen. xxj. c.
In yſaac vocabitur tibi ſemẽ. ꝛ tñ ſcriptũ
eſt gen. xxv. Depcatus ẽ yſaac dñm pro re
becca vxore ſua eo ꝙ ſterilis eſſet. qui exau
diuit eũ ꝛ dedit cõceptum rebecce. Si ergo
de⁹ diſpoſuerat multiplicare ſemẽ abrae ꝑ
yſaac cur accepit vxorẽ ſterilẽ. ꝛ ſi deus di
ſpoſuerat ꝙ eſſet ſterilis cur depcatus eſt ꝓ
ea vt ꝯciperet. certe qꝛ ita ordiatũ ẽ vt illd̃
qd̃ deus añ ſecula electis ſuis diſpoſuit da
rẽ pcibus ſanctorũ obtineatur. Propterea
dicit iob. v. Voca ſi ẽ qui te exaudiat. ꝛ ad
aliquẽ ſctõrũ ꝯuertere. Rogare ergo debe
mus apl̃os ꝛ alios ſãctos in oĩ neceſſitate
noſtra qꝛ ipi ſunt aduocati noſtri ꝛ medij ĩ
ter nos ꝛ deũ ꝑ quos d̃us ordiauit oia nob̃
largiri. Lu. xxij. Ego diſpono vo. ſic diſ. m.
pa. me. re. i. ſicut d̃us pr̃ dedit mihi regnũ ꝛ
oia ĩ man⁹. ita ꝛ ego ꝯcedo vob̃. Deinde
cũ dicit. Nõ ſũ miſ. ni. ad o. ꝛc. põitur ad diſ
cipulos ꝛ ad chananeã xp̃i rñſio ſerioſa. Et
p̃io xp̃s ad diſcipl̃os dicẽtes. dimitte eã. rñ
dit dicẽs. nõ ſũ miſ. ſcʒ a d̃o pr̃e ni. ad ou. q̃
perie. do. iſrl̃. Ubi nota ꝙ d̃us ꝓmiſit ꝛ iu
rauit abrae ꝙ de ſemie ei⁹ fili⁹ dei carnem
aſſũpturus erat. Lu. j. Juſiurand̃ qd̃ iu. ad
ab. pa. no. da. ſe no. Un̄ filijs iſrl̃ fuit pro
miſſus ꝛ de ꝓgenie eorũ nat⁹ ꝛ pricipaliter
ad eos ſaluãdos vẽit q̄ ꝑierant ꝛ quotidie

peribãt. qꝛ ꝛ anteceſſores eorũ ꝛ ipi quoti
die ad infernũ deſcẽdebãt. ſʒ ſecũdario vẽit
ad oẽs gẽtes ſaluãdas. gen. xxvj. In ſemie
tuo benedicẽtur oẽs gẽtes. Et hoc ẽ quod
dicit. Non ſũ miſſus a deo principaliter niſi
ad oues q̃ perierũt ꝛ pereunt omni die d̃ do
mo ꝛ progenie iſrael. ſed ex ꝯſequẽti ꝛ ſecũ
dario ad oẽs gẽtes ſaluãdas ſum miſſus. j.
Thi. ij. Qui vult oẽs ho. ſal. fi. Nota ꝙ ꝑ
oues nõ debent intelligi angeli mali vt he
retici dicũt. qꝛ non ſunt oues ſed lupi rapa
ces. quos xp̃s venit diſpergere ꝛ nõ collige
re. matth. j. Quid nobis ꝛ tibi ieſu nazare
ne veniſti ante tẽpus perdere nos. Secũdo
chriſtus reſpõdit chananee. Nã ipa perſeue
rans in petitione venit ꝛ adorauit eũ dicẽs
Domine adiuua me. Cui chriſtus reſpõdit
dicẽs. Nõ eſt bonũ ſumere panẽ filiorum ꝛ
mittere canibus. i. virtutes ꝛ gratie ꝛ bona
ſpũalia ſũt iuſtorũ ꝛ debẽt dari iuſtis cũ ipi
ſint filij dei ꝛ per ꝯſequẽs heredes omniuʒ
bonorum. non debent dari peccatoribus cũ
ipi non ſint filij dei ſed canes filios morden
tes ꝛ lacerãtes. quia ſi filios defenderent de
cens eſſet ꝙ ipi de pane comederent. Et at
tende ꝙ cum ipa alonge clamaret chriſtus
non reſpondit ei verbũ. ſed dum appropin
quauit ꝛ adorauit reſpondit ei chriſtus. qa
dũ pctõr alõge clamat petẽs miſericordiaʒ
ꝛ non appropinquat per veram confeſſiõeʒ
ꝛ ſatiſfactionem deus ei verbum ſalutis ñ
reſpondet. ſed dum per veram contritioneʒ
confeſſionem et ſatiſfactionem appropin
quat. tunc deus verbum ſalutis ꝛ pacis re
ſpondet ei. Dicit ergo. Non eſt bonum ſu
mere panem filiorum ꝛ mittere canibus.
Ubi manifeſte apparet ꝙ canes hic pecca
tores ſignant. qui vere ſunt canes. ꝛ peio
res quaʒ canes. quia canis ſolum habet mi
ſeriam ad malum pene. peccator autem ha
bet miſeriam culpe ꝛ pene. Canis ſolum ẽ
obnoxius morti temporali ſeu corporali. ſʒ
pctõr morte corꝑali ꝛ eterna perit obligat.
Magna ẽ ergo vilitas ꝛ miſia pctõris. qui

Canis ẽ pctor et peior q̃ canis

be filio dei fit canis ⁊ in morte tanꝗ canis
ad foueas inferni ſepeliendus proijcitur in
tormētis. Lu.vj. Mortuus ē diues ⁊ ſepul
tus ē i inferno. ¶ Cōparatur aūt pec
cator cani propter quattuor. Prio ꝑpter
impudentiā. q2 canis corā quocūqꝫ facit i-
pudentiā ſuā, ſic peccator corā deo ⁊ tota
curia celi non erubeſcit peccare. Hiere.iij.
Frōs meretricis facta ē tibi noluiſti erube
ſcere. Sed certe erubeſcere deberet vt ꝓbe
ageret. Boe. Magna vobis ſi diſſimulare
nō vultis ē indicta neceſſitas probitatis cū
ante oculos agitis iudicis cūcta cernentis.
Scdo ꝑpter inſaturabilitatē. inſaturabilis
eſt enim animus peccatoris ⁊ oīm bonorū
patitur famē ſicut canis. Vn̄ filius ꝓdigus
qui gerit peccatoris figurā dicit lu.xv. Quā
ti mercenarij in do.pa.me.a.pa. ego autē h
fa.pereo. Qui ſiligs porco.vē.ſ.imple.cu.
Eo enim ipo ꝙ peccatores deū nō hn̄t qui
ē bonū perfectū ſatiās hōis appetitū nihil
habēt ⁊ per cōſeqn̄s nō ſatiātur. ſicut ergo
auris nō impletur auditu nec oculus viſu.
ſic nec auarus pecunia. nec ſuperbus hono
ribus. ps. Famē patiētur vt ca. yſa.lvj. Ca
nes ipudentiſſime neſcierūt ſaturitatē. Ter
cio propter immūdiciā, q2 canis qd̄ euomit
reſumit. prouer.xxvj. Sicut cāis qui reuer.
ad vo.ſuū. ſic imprudēs qui reuer. ad ſtulti
ciā ſuā. Et ſicut canis trahit os ſuū per im
mundicias ⁊ per terrā. ſic peccator totā die
īmūdicias peccatorū vertit i ore ſuo. ⁊ maxie
os detractoris feces aliorū lingua ruminat
tota die. ſimilis ſcabro. qui ſtercus colligit
⁊ reuoluit. ps. Lingua eorū trāſiuit i terra
Quarto ꝑpter noxietatē. q2 canis dētibus
mordendo nocet ⁊ lacerat quoſcūqꝫ poteſt.
⁊ aliqn̄ fundit venenū vt canis rabidus. ſic
peccator in lingua ⁊ māu ⁊ rerū ablatione
proximū lacerat ⁊ ꝯſumit. ps. Lingua eoꝝ
gl.acu. Et iterū. Sicut nouacula acuta fe.
do. Prouer.j. Inſidiemur ſanguini. abſcō-
damus tendiculas contra inſontem fru-
ſtra deglutiamus eū ſicut infernus viuentē
Iſti ergo cāes nō ſūt digni comedere pa
nē filiorū dei q ē virtus paſſionis xp̄i grā dei
dōa ⁊ virtutes ⁊ q̄cūqꝫ bōa ſpūs. math.vij.
Nolite ſanctū da.ca. neqꝫ marga. ſpgere inf
porcos. ſꝫ deus ne fame pereāt dū viuūt de
menſa exuberāti filiorum proijcit bucellas
cis ⁊ micas. q2 bōa tp̄alia min⁹ ſūt ꝗꝫ mice
reſpectu bonorū ſpūaliū. Hec etiā mice mi
tis ſpinis ⁊ oſſibus ſūt reſpſe. q2 vt dic̄ boe.
Quis multis amaritudinibus felicitas hūa
na reſpſa ē. Et ſic patet ꝙ oīa bōa ſn̄t filio
rū dei. q2 ipi ſūt heredes dei. pctōres aūt bo
na furātur ⁊ male vtūtur ⁊ ipa tanꝗ fures
⁊ ꝓditores poſſidēt ⁊ iō in malū ſuū tenēt.
Ecci.v. Vidi aliud malū ſub ſole. diuitie ꝯ
gregate in malū dn̄i ſui. ¶ Pn̄t etiā p
canes intelligi ſācti ꝓdicatores ꝑpter quat
tuor bōas ꝓprietates cāis. q2 ē valde fidel
dn̄o. dētibus lacerat lupos. ligua ſanat vul
nera. ⁊ latratu fugat latrōes. ſic ⁊ ſācti ꝓdi
catores fideles ſūt dēo. ipm nō deſerētes. et
eius fidē defendētes. parati pro eo mori. la-
cerant dētibus rephenſionū vicia ⁊ peccata
ſanāt lingua. i. conſilio ⁊ monitiōibus ſuis
vulnera peccatorū. ⁊ demones ⁊ hereticos
latratu ſue ꝓdicatiōis fugāt. ps. Lingua ca
nū tuorū ex inimicis ab ipo ¶ Iſti etiā ca-
nes colligūt micas de menſa filiorū dei qui
ſunt in vita eterna. q2 oīa q̄cūqꝫ bona iuſti
in hac vita habēt ſunt minus ꝗꝫ mice reſpe
ctu bonorū eterne vite. Et cum iſtis rogat
chananea colligere micas cadētes. quibus
xp̄s ait Ioh. vj. Colligite q̄ ſuperauerunt
frag. ne pere. Et ſic patet quartū ⁊ quintuꝫ
¶ Sexto pōitur chananee a xp̄o ꝯmēdatio
⁊ exauditio grōſa. q2 ait chananee. O mlr
magna ē fides tua. magna. i. alta. q2 vſqꝫ ad
celum dū me verū deū adoraſti. Fides pctō-
rum clauditur infra tectū domus dū ſolum
mundana querūt. Sap.ij. Nec eſt pars no
ſtra. nec eſt agnitus reuerſus ab inferis. et
poſt hoc erimus ſi non fuerimus. Magna.
id eſt ampla. quia per totum mundum nar
rabitur fides tua. Mattbei. viceſimoſexto
Vbicunqꝫ fuerit predicatum euangelium
hoc. ⁊c. vt ſupra. Magna. id eſt profunda
et radicata. quia nec contumelijs nec vere-
cundia de corde tuo potuit extirpari. Fides
peccatorum valde faciliter extirpatur. quia
radicem non habent. quia ad tēpus credūt

et in tempore tribulatiōis recedūt. Lu.viij.
Magna. i. longa q2 vſqꝫ ad finem perfecte
es creditura. Et q2 fidei debētur miracula
eo ꝙ fides eleuat hōiem ſup̄ eſſe nature. q2
fides credit qd̄ natura nō poteſt. ideo datur
et operari ſupra poſſe nature. ⁊ ideo fiet ti-
bi miraculum plenum ſicut petiſti ⁊ pluſꝗꝫ
petiſti. q2 non ſolum filia tua ſanetur. ſed ⁊
tu ⁊ ipa in aīa ⁊ in corpore ſitis ſalue. Et
quia verbū xp̄i erat virtutis effectiuū ideo
ſanata eſt filia eius ex illa hora. Et ſic pa-
tet ꝙ parētes pn̄t filijs ſanitatē corporis et
ſalutē anime impetrare. ⁊ ſimiliter alij ho-
mines adinuicem pn̄t apud deū vnus alteri
gratiā impetrare. Et ſic patet ſextū. Si vis
moraliter loqui per filiā demoniacā chana
nee anima peccatrix intelligitur. q̄ a demo-
nio ⁊ a vicijs ⁊ a mundo peſſime vexatur.
nec curat ſalutem petere. Sed quia multa
dicta ſunt dimittatur ad preſens.

¶ De epiſtola ſermo. xxxvj.

Rogamus vos et obſecramus
in dn̄o ieſu. vt quēad. ac. a no-
bis quō vo. opor. am. ⁊ place.
deo ⁊c. j. Thef. iiij. Apl's q fu
it in paradiſo ⁊ euangeliū non
ab homine ſed per reuelationem ieſu chriſti
didicit. ad galath. j. per quē etiā xp̄s loq̄bat
vt ipe teſtatur dicēs. An experimētū q̄ritis
eius qui loqtur in me xp̄s. ij. corin. xiij. In
hac ep'la vult nobis voluntatē dei intima-
re tanꝗ dei nūcius ad hoc miſſus. ⁊ iō ē di
ligēter a nobis audiendus. Quia vt ipe di-
cit. ij. corin. v. Legatiōe pro xp̄o fungimur.
obſecramus vos pro xp̄o recōciliamini dō.
In hac ergo ep'la apl's tria facit. Prio ei
vt in via dei ābulemus exhortationē ponit
generalem. Secūdo vt dei voluntatē facia-
mus exhortationē ponit ſpēalem. ibi. Hec
eſt voluntas dei ſanctificatio veſtra. Tercō
quare ſic ſancti eſſe debemus cauſā aſſignat
rationabilem ibi. Nō eīn vocauit nos deus
in immundiciā ſed in ſanctificationē. Circa
primū duo facit. Primo ponit exhortatiōꝫ
Secūdo exhortatiōis cauſam ⁊ ratiōꝫ. ibi.
Scitis enim q̄ p̄ce. de. vobis. Primo eīn
vt in via dei ambulemus non deſcendendo
ad aliqd̄ ſpēale. generaliter hortat nos dī.
Rogamus vos ⁊ obſecramus. i. cū adiura
tione rogam⁹ in dn̄o ieſu xp̄o. i. per dn̄m ie
ſum xp̄m vt ſic ābuletis in via dei ꝓficiēdo
quēadmodū accepiſtis a nobis. ſcꝫ in exēplo
qd̄ vobis dedimus. quō oporteat vos ābu-
lare ⁊ placere deo. q2 non ſm carnē. ij. cor.
x. In carne ei ābulātes n̄ ſm carnē milita-
mus imo q̄ xp̄i ſunt car. ſ. cru. cū vi. ⁊ ꝯcu.
galath. v. Ambulatio reſpicit ad mādatorū
impletionē. placētia vero ad conſiliorū con
ſūmationem. Sed quo fine volo vt ſic am-
buletis. certe vt abundetis magis ſcꝫ i gra-
tia dei ⁊ in donis ſpūſſancti. Bona eīn ope
ratio ⁊ cōtinuatio boni meretur abūdantiā
maioris gratie ⁊ perfectius ſpūſſancti dōa
poſſidere. Conſeqnēter cū dicit. Scitis eīn
⁊c. ponit rationē quare ē acquieſcēdū. q̄ ta-
lis eſt. Quia ſcitis q̄ p̄cepta dederim vobis
nō autoritate mea ſed per dn̄m noſtrū ieſuꝫ
xp̄m. q̄ omnia tendūt ad hoc vt ſpūaliter ā
buletis ⁊ dō placeatis. Et iō inexcuſabiles
eſtis ſi nō facitis. ⁊ ideo dicit Lu. xij. Ser.
ſci. vo. do. ſui ⁊ nō faciēs plagis vapulabit
multis. Et ſic patet primū. Secundo vt
dei voluntatem faciamus ⁊ ſācti ſimus ſpe-
cialiter nos hortatur. Circa qd̄ quattuor
facit. Primo eīn nos hortatur vt ſancti ſi-
mus. Secūdo diſſuadet ea q̄ ſanctitatē im-
pediunt quantū ad ſeipm. ibi. vt abſtineatis
vos. Tercio q̄tū ad proximū. ibi. Et ne qs
ſupgrediatur neqꝫ circumueniat in negocio
frēm ſuū. Quarto huius diſſuaſiōis rōnem
aſſignat. ibi. Qm̄ vindex ē dn̄s de his oīb⁹
dicit ergo. Scitis q̄ p̄cep. dederim vobis. q2
hec ē volūtas dei. glo. i. p̄ceptū qd̄ de⁹ vult
impleri. ſ. ſanctificatio veſtra. vt ſcꝫ ſancti
ſitis. Leuiti. xj. Sancti eſtote quoniam ego
ſanctus ſum dicit dominus deus veſter Io
hānis. xvij. Ego pro eis ſanctifico meipm.
vt et ipi ſint ſancti. Conſequenter diſſuadet
quedam vicia que maxime impediunt ſan-
ctitatem quantum ad ſeipſum dicens. Vo-
luntas dei eſt ſanctificatio veſtra que cum
immundicia ſcꝫ carnis non poteſt haberi.

et ideo voluntas ē vt abſtineatis vos a for nicatione que inquinat hominē ne ſit ſactꝰ. Et ideo dicitur.j.corinth.vj. Fugite fornicationem. Nō enim melius impugnatur ꝙ fugiendo. Vt ſciat vnuſquiſqꝫ veſtrū poſſidere ſuum vas.i.ſuum corpus in quo tāqꝫ in ſuo vaſe anima cōtinetur. in ſanctificatione.i.in virtutū plenitudine que faciūt hominem ſanctū.j.corinth. iij. Templum dei ſanctū eſt quod eſtis vos. Et honore. Et tūc ad ſubiectionem viciorū vt nullum vicium vobis dominetur ſed virtutes. Hoc eſt enī magnus honor vt vicia ſuppeditētur ⁊ virtutes dominētur ⁊ regnēt. qa vt dicit phus Honor eſt reuerētia exhibita in teſtimonium virtutis. Vel vas hic vxor propria vocatur.j.pe.iij. Tanqꝫ vaſculo muliebri honorem impertientes. Hoc vas in ſanctificatiōe poſſidetur cū cauetur ab omni illicito actu. ⁊ honore cum quis vtitur eo debito mō ⁊ debito fine. nō turpiter abutendo ad delectationē. Thob.vj. In his qui ita coniugia accipiūt vt deū a ſua mente excludāt. ⁊ libidini ſue ita vacent ſicut equus ⁊ mulus. in his dominatur demoniū. Et ideo ſciat vnuſquiſqꝫ veſtrū poſſidere vas ſuum.i. corpus ſuū ⁊ vxorem ſuā. nō in paſſiōe deſiderij ſup. carnalis adimplenda. ſicut gentes q̄ deum ignorant per gratiā ⁊ veram fidem que legi dei nō ſunt ſubiecte. licet naturali inſtinctu ⁊ ratiōe deum cognoſcāt. ⁊ ꝓpter hoc ſolum carnalia querūt ⁊ carnis delectationē. Ro.j. Tradidit illos dn̄s in paſſiones ignominie. Hoc viciū hodie in mundo etiam inter fideles. ⁊ mirabiliter dyabolus coinquinat matrimoniū. quod eſt magnum peccatū ⁊ magna miſeria. Conſequēter diſſuadet a malo quātū ad proximū dicēs. Et ne quis ſupergrediatur fratrē ſuū. ſcꝫ per potentiā opprimendo. neqꝫ circumueniat in aliquo negocio per dolum ⁊ aſtuciā decipiendo. Vel nō ſupergrediatur per ſuperbiā. nec circūueniat per auariciam. De quibus dicitur Hiere. v. Inuenti ſunt in populo meo impij inſidiantes quaſi aucupes laqos ponentes ⁊ pedicas ad capiendos viros. Cōſequēter ponit ratiōnē diſſuaſiōis dicēs.

Quī vindex eſt dominus.i. propterea nō debetis iſta facere. quī deus qui ſcit ⁊ poteſt ⁊ vult vindex eſt.i. vindictam faciet de his omnibus ⁊ in pn̄ti ⁊ in futuro. ſicut predixi mus vobis ⁊ teſtificati ſumus dū vobis predicaremus. glo. ſub teſtimonio ſcripturarū probauimus. Ecci.xij. Cuncta q̄ fiūt adducet in iu. pro omni errato ſiue bonum ſit ſiue malum.j.corinth.v. Omnes nos ma. oportet an̄ tri. xp̄i. vt ref. vn. propria cor. prout geſ. ſiue bo. ſiue ma. Et ſic patet ſecundum.

Tercio quare ſic ſancti eſſe debemꝰ cauſam aſſignat di. Quia nō vocauit nos deus ſup. ad fidem ⁊ gratiā ſuā in immundiciaꝫ hoc eſt vt immundicie peccatorū ſeruiamus ſed in ſanctificationē. vt ſcꝫ ſancti ſimus in nobis ⁊ ſancta exēpla proximis exhibeamꝰ Matth.v. Sic luceat lux ve. co. ho. vt vi. ope. ve. bo. ⁊ glo. pa. ve. qui in ce. eſt. Quia oportet ſanctos habere teſtimoniū ab his qui foris ſūt, vt dicit apl's.j. Thi.iij.j.pe.ij Conuerſationē veſtrā inter gentes ha. bo. vt in eo ꝙ detrectāt de vobis tanqꝫ de maleſactoribus ex bonis operibus vos conſiderātes glorificent deū in die viſitatiōis. Et ſic patet terciū ℞ Sicut patet ex dictis in tota illa epl'a apl'us ad duo nos inducere intēdit.ſ. vt ſimꝰ ſācti ⁊ vt a luxuria caueāmus q̄ maxīe impedit ſācitatē. Primo ergo nos hortat ad ſāctitatē qꝛ volūtas dei ē hoc vt ſimꝰ ſācti. Simꝰ ergo ſācti ſm̄ triplicē interp̄tatiōꝫ vel ſignificacōꝫ huiꝰ nōis qđ ē ſcm̄. Nā ſcm̄ idē ē qđ ſāguie tinctū. et idō oēs q pro xp̄o ī ſuo ſāguie moriūt ⁊ tingunt ſācti dicūtur. tūc ei ſācti erimꝰ cū virtꝰ ſāguis ſup nos ſtillabit. qđ fit dū ī innocētia ⁊ grā baptiſmali q̄ in ꝟtute ſāguis xp̄i ꝯferūtur nos firmiter ꝑmanemꝰ nec ab eis ꝑ mortale pcm̄ aliqū ſeparamur. Vn̄ oēs illi q ſine pcō morꝰ pꝰ bapm̄ vixerīt ꝯgrue ſci vocari pn̄t. Itē ſcm̄ idē ē qđ a t'ra eleuatū et ſine t'ra. vn̄ ſci dicūt illi q t'rēa ⁊ carnalia deſerētes ī celeſtibꝰ ꝑ meditatiōꝫ ⁊ deſideriuꝫ ꝯuerſant. Phi.iij. Noſtra cōuerſatio in celis ē. Hebre.xiij. Nō habemus hic manētē ciuitatem ſed futurā inquirimus. Mūdus enī iſte ē locus corruptiōis. ſꝫ ſupra globum

lunarem non eſt corruptio. vt dicit phus. Illic ergo ne inquinemur eleuati cōuerſari debemus. Ezech.viij. Eleuauit me ſpūs inter celum ⁊ terrā. Tunc ergo erimus ſancti quando cum martha omnes facultates noſtras in ſanctorū neceſſitatibus conſumimus ⁊ cū maria ad pedes crucifixi verbum dei ſcripturas legendo ⁊ meditādo audimꝰ attente ⁊ deuote orando ei loquimur in intimis cordis noſtri. yſaie.xxvj. Anima mea deſiderauit te in nocte. ſed ⁊ ſpū meo in precordijs meis. de mane vigilabo ad te. Dum enī legimus ſcripturā ſacrā deus nobiſcum loquitur. ſꝫ dū oramꝰ loquimur nos deo. vt dicit augu. Itē ſanctū idem eſt qđ purum ⁊ mundū. Unde etiā ſancti dicūtur qui qꝫuis aliquādo fuerint immundi tamē per veram ⁊ aſperā penitentiā ab omni inquinamento ſe plenarie mūdauerunt. Nā ⁊ dauid ⁊ magdalena ⁊ plures iſto mō ſancti dicūt Leuiti. Sanctificamini id ē mundamini. ⁊ eſtote ſancti. yſaie.v. Iuſtus hō in iuſticia ſanctificabitur.i. mundabitur. Quicūqꝫ ergo non permanſerit in innocētia baptiſmali ⁊ vult dei facere voluntatē vt ſit ſanctus emundet ſe ⁊ lauet per verā penitentiam ⁊ deuotā. qꝛ anima ſu cōtritione ⁊ confeſſiōe ⁊ ſatiſfactione mundatur. q̄ ſunt penitentie partes.ij.corinth.vij. Mundemus nos ab omni inquinamēto carnis ⁊ ſpūs. L Et qꝛ in tali mundatione debet purgari facies anime quam hō videre nō poteſt. ideo duo ſunt neceſſaria. ſcꝫ ſpeculum in quo ſe aſpiciat mundandus ⁊ res purgātes. Speculuꝫ autem eſt ſcriptura ſancta ⁊ verbum dei in quo ſi quis bene attendit videt oēs defectꝰ ſuos. prouer.vj. Mandatū lucerna ē ⁊ lex lux. Unde ſicut ille qui prius nō videbat niſi trabes in domo ingrediente radio ſolis videt minimos pilos. ſic ille in cuius mentem ingreditur radius ſpūſſancti ⁊ verbum dei. videt oēs defectus ſuos. qui prius vix peccata grauia cognoſcebat. Unde gre. aſſimilat ſpūmſanctū ⁊ verbū dei radio ſolis. In huius figura mādatū ē in lege exo.xxxviij. ꝙ ſacerdotes intraturi tēplum ad ſacrificādum deberent lauari in labro eneo in quo

ſpecula affixa eſſe debebāt. vt in eis maculas ſuas aſpicientes extergerēt ⁊ lauarēt. Hoc ſpeculum accepit augu. dū ſe purgare incepit. Unde ipe dicit ꝙ accipienti ſibi apl'um paulum ⁊ legenti apparuit vna facies eloquiorū caſtorū. in quibus defectus ⁊ maculas ſuas aſpexit. Et ideo exultare didicit cū tremore. Hoc ſpeculum deuote petebat dauid dicens. Reuela oculos meos ⁊ cōſi. mi. de lege tua M Res autē purgātes ſūt quattuor. ſm̄ quattuor q̄ materialiter purgant. Prima eſt aqua lachrymarum. qua fuit lota ⁊ purgata maria magdalena ⁊ petrus. Lu.vij. Lachrymis cepit ri. pe. ieſu. ſcꝫ magdalena. In eodem.xx. Egreſſus pe. ſle. amare. Et attende ꝙ omnis fortis macula debet lauari ſpēaliter. Omne aūt peccatum mortale fortiſſima macula eſt quaꝫ ſolus deus abſtergere poteſt ⁊ delere. yſaie. xliij. Ego ſum qui deleo iniquitates tuas propter me. Et ideo omne mortale peccatū ſpēaliter ⁊ ſingulariter lauari debet. p̄s. Lauabo per ſiṅ. no. lectū meū.i. per ſingula peccata conſcientiā meā. Et nota ꝙ lixiuium melius lauat qꝫ aqua. qđ in virtute cineris lauat. ⁊ ideo ſi volumus bene lauari mittamus cinerem vilitatis humane nature in aquā lachrymarum noſtrarum. In cuius figura eccleſia in principio ſacri ieiunij cinerem ſupra capita noſtra ponēs ait. memēto qꝛ cinis es ⁊ in cinerē reuerteris. Hec aūt vilitas maxime apparet in morte. i qua hō qui alijs dominari volebat ponit ſub terra ⁊ pedibus conculcatur. qui affluebat diuicijs modico cilicio inuoluitur ⁊ nihil aliud ſecū portabit. qui quotidie comedebat carnes ⁊ ſplendide viuebat traditur ipe vermibus comedendus. ⁊ quem omnia venerabantur ab omnibus conculcatur. Exemplum de ludo ſcacorum in quo omnes cuſtodiunt regem. ſed completo ludo rex ponitur in fundo ſacci. ſic accidit peccatori. Propter quod dicit ſcriptura Ecci. ſeptio Memorare nouiſſima tua ⁊ in eternum nō peccabis. Hoc figuratum eſt numeri.xix. vbi mādatum eſt a domino ꝙ cineres vacce rufe extra caſtra ſcꝫ combuſte deberent

mitti in aquam luſtrationis qua debebant
aſpergi filij iſrael. vt a carnis immūdicijs
mundarentur. Vacca rufa eſt caro hūana.
cuius cineres id eſt mēoria cinerū in quos
reſoluitur. debent in aquā lachrymarū per
quā mundamur mitti. Hebre. ix. Si em̄ ci-
nis vitule aſperſus coinquinatos ſāctificat
ad emundationē carnis quantomagis ſan-
guis chriſti emundabit conſcientiā noſtraꝫ
ab operibus mortuis. i. peccati. Secunda
res purgans eſt aſpera. vt eſt lima. q̄ eleuā-
do rubiginem de ferro ipm̄ purgat ꝛ purifi
cat. per qđ ſignificatur elemoſinarū largitio
per quā dum hō eleuat ſe a ſubſtantia ſua
ꝛ pauperi porrigit a rubigine peccatorum
mūdatur. Vnde de zacheo qui dixit. dimi-
dium bo. me. do pau. xp̄s dixit. Hodie hu
ic domui ſalus facta ē. Lu. xix. Ergo ſi vo
lumus a peccatis purgari accipiam⁹ limā
id eſt elemoſinarū largitionē in qua dū ſub
ſtātia noſtra reddit̄ a peccatis mundamur.
Thobie. iiij. Elemoſina ab omni peccato et
morte liberat. Lu. xj. Date elemoſinā ꝛ ec-
ce oīa mūda ſunt vobis. Sic mūdat⁹ ē cor-
nelius cēturio cui actuū. x. dictū ē. Elemo-
ſine tue aſcēderunt in mēoriā in ꝯſpectu dei
Et ideo ad eum miſſus ē petrus vt ab om
nibus peccatis eū mundaret. Sic conſuluit
daniel nabuchodonoſor d. Peccata tua ele
moſinis redime. Dan. iiij. Tercia res pur
gans eſt res calida. vt ignis qui in fornace
metalla purgat. ꝛ ſignat ſpūmſanctū qui in
fornace tribulationū purgat corda electoꝝ
ideo apl'orum pectora purgaturus i ſpecie
ignis apparuit. Si ergo ab igne volumus
purgari diſponamus nos vt ap̄li per ieiuni
um ꝛ orōnem ꝛ concordiā animorū. q̄ tria
apoſtoli habuerūt dū ſpūmſanctū expecta-
bant. vt dicitur actuū. j. Sic purgatus eſt
yſaias. qui ſe pollutū aſſerebat qui ait. Vo
lauit ad me vn⁹ de ſeraphin ꝛ calculo quē
forcipe tulerat de altari tetigit os meum et
ſic mundauit eū. Itē calculus igne⁹ ſignat
ſpūmſanctū. Hunc ignē xp̄s venit mittere
in terrā vt oēs purgaret. Lu. xij. Ignē ve-
ni mittere in terrā. Et attēde ꝙ talis diſpo
ſitio omnino eſt neceſſaria. qꝛ vbi aurum ꝛ

argentū purgātur plumbū ꝛ palee ꝯſumūt̄.
ꝛ hoc propter indiſpoſitionē eorū. Similit̄
in fornatione tribulationū vbi electi purgā
tur impij conſumuntur propter indiſpoſitōeꝫ
ſuā. quarta res purgās ē res amara vt me-
dicina q̄ malos hūores interius purgat. Et
ſignat amaritudinē penitētie. q̄ animā pur-
gat. Nā ſicut medicina hēt diuiſi. laxatiuū
ꝛ reſtauratiuū. ſic pnīa hēt tres partes. ſcꝫ
contritionē q̄ diuidit peccata ꝛ deducit vſqꝫ
ad os. confeſſionē q̄ proijcit extra. ꝛ ſatiſfa
ctionē per quā hō reſtauratur ꝛ reſtituitur
ad virtutes ꝛ dona. ꝛ ad bōa q̄ fiūt in eccia
ꝛ ad bona q̄ perdidit. q̄ ſcꝫ fecerat an̄ pctm̄.
ꝛ ad ſacramēta eccleſie ꝛ ad vitā eternā Et
nota ꝙ ſicut medicina aliqñ inuoluitur zuc
caro vt facilius poſſit ſumi. ſic penitentia i
uoluenda eſt in ligno crucis. cuius paſſiōe
conſiderata omnia dulceſcūt. Hoc fuit fi-
guratū in aquis marath. in quas cū moiſes
iuſſu domini lignū miſiſſet dulcorate ſunt.
Exod. xv. In penitentia ergo noſtra ne de
ficiamus vel nimiū moleſtemur. chriſtum
crucifixuꝫ cōtemplemur. qui pro nobis tot
ꝛ tanta ſuſtinuit patienter. Hebre. xij. Re
cogitate eum qui qui ta. ſuſ. aduer. ſe a pec.
cōtra. vt nō fatigemini animis veſtris defi
cientes. Et ſic patet moralitas. Secūdo
apl's nos hortatur ſpēaliter vt a luxuria ca
ueamus. ꝛ corpora noſtra in ſāctificatiōe ꝛ
honore cuſtodiamus ꝛ nō in paſſiōe carna
lium voluptatum. ſicut gentes que ſpū dei
non agūtur. A quo quidem peccato cauere
debemus. ꝛ contra ipſum exhibere remedia
oportuna. Primo ab ipō propter
tria cauere debemus Primum eſt dei cō
tumelia ꝛ diſplicentia. nā omnes ſum⁹ filij
dei ꝛ filie ꝛ ad eius imaginem creati. Sed
nōne vnus rex ad magnum vituperium ſibi
reputaret ꝙ aliquis cum filiabus ſuis for-
nicaretur. Certe ſic. Quanto ergo magis
fornicatio filiorum ꝛ filiarum dei cedit in
verecundiam dei. Prouerbiorum ſexto.
Scelus ꝛ furor viri non parcet in die vin-
dicte. nec acquieſcet cuiuſquaꝫ precibus.
nec accipiet pro redemptione dona pluria
Et expōit hoc glo. đ celeſti ſpōſo cui omes

anime noſtre in fide baptiſmi ſūt tanq̄ ſpō
ſe copulate. Oſee. ij. Sponſabo te mihi in
fide. Itē ſicut dicit apl's. j. corinth. iij. Neſci
tis qꝛ templum dei ſanctū eſt qđ eſtis vos.
Siquis aūt templum dei violauerit diſper
det illum deus. In eodem. vj. Neſcitis qꝛ
membra veſtra ſunt tēplum ſpūſancti.
Secundum eſt proximi iniuria. maxima em̄
iniuria in hoc peccato proximo infertur. ꝛ
quā proximus magis moleſte portat. Nam
qđ carius habet ab eo aufertur. ſcꝫ mater
filia ſoror vel vxor. Omnem em̄ fidem qui
hoc vicio laborat proximo frangit. Vñ da
uid fideliſſimū militem ſuum. ſcꝫ vriā pro-
ditorie occidi fecit propter vxorem eius. vt
patet. ij. regū. xj. Et amon thamar ſororem
ſuā corrupit. vt patet in eodem. xiij. Ter
cium eſt propria iactura. mirabilem em̄ iac
turam hō patitur ex hoc vicio. Nā ex hoc
vicio perdit homo ſpūalia bona corporalia
ꝛ ſeipm̄. qđ totum in filio prodigo patet. q
diſſipauit ſubſtantiā ſuam. ꝛ perdidit ſtolā
primam ſcꝫ virtutes ꝛ dōa anime. ꝛ ſeruus
demonis ē effectus. vt patet lu. xv. Propt̄
hoc luxuria cōparatur igni. qui omnia con
ſumit. Iob. xxxj. Ignis eſt vſqꝫ ad conſū-
mationem deuorans. Oſee. iiij. Fornicatio.
vinum. ꝛ ebrietas auferūt cor. Ipm̄ etiam
corpus frequēter perdit adulter. Patitur
etiā hō magnā ex hoc vicio iacturā. qꝛ hoc
viciū eſt valde efficax ad capiendum. ꝛ val
de potēs ad retinendum. Augu. Efficaciſſi
mum glutinū ad capiendū animas ē mulier
Prouer. vij. Multos enim vulneratos d-
iecit. ꝛ fortiſſimi quiqꝫ interfecti ſūt ab ea.
Propterea balaam hoc peccatū p̄ ceteris
elegit ad capiendū filios iſrael. vt patet nu
meri. xxv. Huius exēplum habemus i da-
uid. ſamſone. ꝛ ſalomone. Quis em̄ ſāctior
dauid. quis fortior ſamſone. quis ſapiētior
ſalomone. ꝛ tamen omnes iſti ab hoc vicio
victi ſunt. Propterea dicitur prouer. xxij.
Fouea profunda os aliene. cui iratus ē do-
minus incidit in eam. Et ideo qui hoc vi-
cio laborat vix de ſua ſalute cogitare po-
teſt. deum non cognoſcit. nec ad ipm̄ redire
curat. ad celum oculos non leuat. verba

correctionis non audit. Oſee. v. Nō dabūt
cogitationes ſuas vt reuertātur ad deū ſu-
um. qꝛ ſpūs fornicationis in medio eorū ē.
ꝛ dominum non cognouerunt. Secundo
contra ipm̄ adhibere remedia oportuna de
bemus. ꝛ omnia incitamenta eius fugere.
ſicut eſt multū comedere ꝛ potare. in quo ē
luxuria. ſicut ignis in lignis. Eph. v. Noli-
te inebriari vino in quo eſt luxuria. Et ſic
ociari. ꝛ varijs veſtimentis indui. ꝛ mulie-
ribus colloqui vel reſpicere vel qđ peius ē
tāgere vel de eis loqui vel cogitare. vel va
nas cantilenas cantare. vel in choreis ſal-
tare. Omnia enim hec ſunt incitamenta lu
xurie. que omnino debemus vitare. Eſt enī
mulier ſicut baſiliſcus ꝛ ignis ꝛ ideo nec vi
deri nec tangi debet In fine nota ꝙ tria
ſunt que ſolent homines in vicio iſto deci-
pere. ſcilicet ſanctitas mulieris. confidentia
de propria caſtitate. ꝛ conſanguinitas. Cō-
tra primum dicit Hieronymus. Si pudi-
cam queris feminam quam videris bene ꝯ
uerſantem mente dilige. ſed non frequentes
preſentia corporali. Hic cadit exemplum il
lius ſancte heremite de corſica que tempo-
re indulgentie iuit Romam. ꝛ dum redi-
ret a terrigenis plumbini eſt detenta prop-
ter eius nimiam ſanctitatem. qui ei heremi
torium conſtruxerant. quam vnus piſanus
frequentius viſitabat. ꝛ tandem ipam đ he
remitorio trahens eā ſibi in vxorem cepit.
Contra ſecundum Hiero. dicit. Hoſtiolū
tuum aut raro aut nunq̄ mulierum pedes
terant. vidē ne ſub eodem tecto manſeris.
nec in preterita caſtitate confidas. nec da-
uid ſanctior. nec ſalomone ſapientior. nec ſā
ſone fortior eſſe potes. memento ſemper ꝙ
paradiſi colonum mulier de poſſeſſione ſua
eiecit. Exemplum. Quantumcūq̄ ſit duruꝫ
ferrum. illud tamen ignis emollit ꝛ calefa-
cit. mulier autem ignis eſt. Aliud exēplum
Ex duobus lapidibus ſi adinuicem collidā-
tur ignis exit. Item quamuis candela iu-
xta murum poſita ipſum non comburat. ta
men ipſum denigrat. Sic qui cum muliere
verſatur. quamuis non comburatur tamen
denigratur. Contra

ſercium dicit Hiero. Si generis gratia indicas mulierē nullo modo dimitti memēto ꝙ thamar a fratre ſuo corrupta ſit. Precipue debet homo cauere ne ſit ſolus cū ſola Prouerbiū ē. Algio fadiſagio. Propterea quotidie in oratione dn̄icali petimus. Et nē nos inducas in temptationē. Et ſic patet ꝫ epiſtola.

¶ Dominica tercia de euāgelio ſermo. xxxvij

Erat ieſus eijciens demoniū et illud erat mutū. Lu. xj. Dicit apoca. xviij. ca. Sicut reddidit vobis reddite illi. Et Hiere. l. Reddite ei ſm opus ſuum. iuxta omnia q̄ fecit facite illi. Dyabolus quippe cernens ſe de celo in terrā expulſum ꝛ videns hominē ad illum locū aſcendere vnde ipſe proiectus fuerat. inuidit hoī ineffabile bonū percepturo. ꝛ ideo fortiſſime eū temptauit ꝛ de paradiſo proiecit loco voluptatis ꝛ glorie. necnon ꝛ aditū regni celeſtis ei precludens. in hanc vallem miſerie ipm̄ traxit. ꝛ qui debebat imortalis in celum aſcendere. mortalis factus deſcendit poſtmodum in infernū. Sap. ij. Inuidia dyaboli mors introiuit in orbē terrarū. Filius autem dei qui venit omnia inſtaurare ſiue q̄ in celis ſiue que in terris ſunt. vt dicit apl's ephes. j. Venit etiam reddere vnicuiqꝫ ſm ſtipendia meritorum ſuorū. dyabolum demundo expulit ꝛ hominē ad celeſtia regna reuocauit vt ſicut dyabolus hominem de paradiſo loco ſibi proprio deputato fraudulenter expulerat. ita ieſus non fraudulenter ſed ſapienter ꝛ potenter dyabolum de hoc mundo loco ſibi deputato expelleret ad infernū. prouer. xxvj. Reſponde ſtulto iuxta ſtulticiam ſuā. Et quia dyabolus in hominibus habitabat in mundo. ideo prius eum ab hoībus ſequeſtrauit. ꝛ poſtmodum ad infernū proiecit. De hac ergo ſequeſtratione in preſēti euangelio agitur. In quo quidem euangelio quinqꝫ per ordinem deſcribuntur. Primum eſt operatio deitatis in demōis expulſione. in principio euangelij. Secundum eſt deprauatio bonitatis in ſcribarū ꝛ phariſeorum falſa impoſitione. ibi. Quidam autē illorum dixe. In beel. prin. de. eij. de. Tercium eſt probatio falſitatis in chriſti reſponſione. ibi. Ipe autem vt vi. cogi. eorū dixit. Omne reg. in ſeipm̄ di. deſo. Quartum eſt euentus penalitatis iudcis venturus pro eorum mala operatione. ibi. Cū immundus ſpūs exi. ab hom. ambu. per loca inaquoſa. Quintum eſt attollentia veritatis in cuiuſdam mulieris acclamatione. ibi. Et factum eſt dum hec diceret extol. vo. qdā mu. de turba dix. il. Beatus vē. qui te por. Primo ergo ponitur operatio deitatis in demonis expulſione. quia erat ieſus ei. demoniū. Circa quod nota ꝙ omnis res habet propriā operationem. Exemplum in ſole ꝛ igne. nā ſol hēt illuminare ꝛ ignis calefacere. ꝛ q꞉ ꝓprium eſt eis. ideo ab hac operatione n̄ ceſſāt. Propterea aūt operatio filij dei veniētis i mundū fuit demones expellere ꝛ opera eorū deſtruere. j. Io. iij. In hoc apparuit filius dei vt diſſoluat opera dyaboli. ꝛ iō ab hac operatione nō ceſſabat. Et hoc ē qđ ꝟ dicit Erat ie. eij. de. quaſi di. continue ipm̄ eijciebat. Erat em̄ ē verbū p̄teriti imperfecti tēporis. ꝛ ſigt continuationē p̄teriti ad pn̄e. eiecit em̄ eū de celo ad terrā ꝛ de deſerto. vt patet in do. prima quadrageſime. ꝛ de filia chananee vt in p̄cedēti do. dictū ē. ꝛ tandē ꝺ mundo ad infernū. Io. xij. Nūc p̄nceps mundi huius eiicietur foras. Eijcit ipm̄ et quotidie de cordibus fideliū. Et hec ē racō quare mō n̄ ſic̄ an̄ aduētū xp̄i dmoniaci niſi ficticij apparēt. q ſūt nō ꝟbo ſꝫ forti ꝟbere expellēdi. Subdit aūt di. Et illđ erat mutū ſ. ab effectu. q꞉ mutū hoīē cui inerat faciebat. erat etiā cecū vt dic̄ mat. erat etiā ſurđ vt dic̄ theoph. oīs aūt ſurdꝰ a nata oportꝫ vt ſit mutꝰ ꝛ ecōuerſo. ſurdꝰ aūt ab euentu bn̄ pōt loq. Quattuor ergo miracula ſil' i vno hōie ꝑpetrata ſūt. nā cecꝰ vidꝫ. ſurdꝰ audit mutꝰ loq̄t ꝛ poſſeſſꝰ a dēonio liberat̄. quod quotidie i ꝯuerſiōe fideliū diuīa grā opat̄. vt dic̄ gre O Nā dyabolꝰ p. mor. pcm̄. m mala fac. hōi. Prio eni excecat eū vt non videat pericula i quibus eſt. ꝛ nullo modo redemptorē ſuum agnoſcat. ē em̄ dyabolus

ſicut coruus qui primum eruit oculum hōi ſuſpenſo. ſic dyabolus ei quē per peccatum mortale ſuſpendit. primo oculum fidei nitit̄ eruere. ꝛ ſecundo oculum conſiderationis proprij ſtatus. ſi em̄ peccator conſideraret ꝛ videret mala quibus addictus ē. ꝛ bona quibus ē priuatus. ſtatim ad deum ꝛ cum feſtinatione rediret. propterea dicit Hiere. ij. Scito ꝛ vide ꝙ malum ꝛ amarum eſt te dereliquiſſe dn̄m deum tuum. Secūdo facit eum ſurdū ad verbum vite audiēdum. yſa. vj. quantū ad vtrūqꝫ. Excecā cor ppl'i huiꝰ ꝛ aures eius aggraua. vt videntes non videant ꝛ audiētes non intelligāt. Et q꞉ animus nō poteſt eſſe vacuus. ideo dū peccator verba vite non audit. circa rumores ꝛ tumultum mūdi inaniter occupat̄. in quibus dum delectatur nō facile audit bona. ſed ad ipa ſurdeſcit. ps. Aures habent ꝛ n̄ audiēt. Et ideo peccatoribus fortiter clamare nō prodeſt niſi verbere ꝛ vexatione tangātur. yſa. xxix. Tātūmodo ſola vexatio dabit intellectū auditui. Satis clamauit moyſes ad pharaonem ex parte dei. vt dimitteret populum ꝛ noluit. nec dimittere voluit. niſi in percuſſura primogenitorū. Tercio facit eū mutū vt peccatū ſuū non confiteatur. nec ab ipo abſoluatur. ps. Os habent ꝛ nō loquētur. Vbi nota ꝙ tota vis lupi ē in gutture. ſic tota vis dyaboli circa guttur peccatoris verſatur. Nā permittit eū elemoſinas dare. ad eccleſias ire. ieiunare ꝛ orare. ſed ne confiteatur totis viribus inſtat. q a ſic perderet eū totū. de iniquitate ad iuſticiā tranſiturū. yſa. xliij. Dic tu iniquitates tuas vt iuſtificeris. Quarto poſſidet eum vt ſeruū ꝛ ducit de peccato in peccatū ad ſue beneplacitū voluntatis. ij. Thi. ij. A quo captiui tenētur ad ipſius voluntatē. Exemplum. ſic facit dyabolus ſicut predo. Nam rapiens hominem mittit ei ſtrangulum vel banalium ne poſſit clamare. ponit eū in carcerem ne poſſit euadere ꝛ fugere vincit manus eius ꝛ pedes ne poſſit mouere. poſſidet eū vt dn̄s ꝛ ducit ꝛ reducit vt ſibi placet. et tandem aufert ei omnia bona ſua. Sic facit dyabolus peccatori. qđ maxime apparet in morte. Nā animā eius aſportat. corpus dat vermibus. ꝛ diuitias conſanguineis. Iob. v. Cuius meſſem famelicus comedet ꝛ ipm̄ rapiet armatus ꝛ bibent ſitientes diuitias. Et ſic patet primū. Secundo ponitur ꝺpratiatio bonitatis in ſcribarū ꝛ phariſeorum falſa impoſitiōe. q꞉ in beelzebub prī. de. dixerūt xp̄m illud demoniū eieciſſe. Turbe autem ſunt mirate ꝛ hoc rationabiliter. Admiratio em̄ vt ph's dicit ex ignorātia cōtingit. nā eclipſim ſolis vulgus cauſam neſciens admiratur. de qua aſtrologus cauſaꝫ ſciens nō admiratur. Et quis inquā reddere poſſet cauſam quare filius dei tantā ad hominem habuerit charitatē vt deſcēderet de celo in terrā. vt hōiem poſſeſſuꝫ a demonio liberaret. certe nullus. Ro. xj. O altitudo diuiciarū ſapiētie ꝛ ſciētie dei ꝙ incō. ſunt iu. eius. ꝛ inueſti. vie eius. Quidā aūt vani ſignum de celo q̄rebāt. vt faceret ignē de celo deſcēdere. vel tonitrua mugire. phariſei autem ꝛ ſcribe qui fuerūt malicia pleni ꝛ ſcientia mundi in veſaniā proruperūt dicentes. In beelzebub principe de. eij. de. Vbi nota ꝙ a belo patre nini regis niniue ortum ydola habuerūt. qui ninus fecit ſtatuam aureā patris ſimilitudinem habentē. ꝛ vt in reuerentia maxima haberet̄. ſtātuit vt quicūqꝫ ad eā confugerēt tuti manerent a nemie offendendi. Sicut per conſtātinuꝫ eccleſie ē indultū. ꝛ a catholicis principibꝰ approbatū vt quicūqꝫ rei in eccleſia nō tangātur. Ideo ceperūt hōies illi imagini diuinos honores impēdere. ꝛ vt deo ſacrificare videntes nino ex hoc i immenſū placere. Ad cuius exēplum ceterē ciuitates ceperūt ydola fabricare ſm ydeomata lingue ſue illa nominātes. alij beel. alij baal. alij beelphegor. alij baalim. Iudei vero vnius dei cultores ydolum ſydoniorū qui eis erant vicini vocabant beelzebub. id eſt virū muſcarū cauſa irriſiōis. beel em̄ vir. zebub muſca interp̄tatur q꞉ muſce ꝯgregabātur ſup ydolū ꝓpt̄ cruorē aīaliū q̄ ibi imolabant̄. qđ ydolū dicebāt fuiſſe pricipē dēoniorū. cui ydolo dicebāt ſubſiſtere luciferū pricipē demonū cui fāliarē xp̄m aſſerebāt. ex cuiꝰ familiaritate ꝛ

conſederatione minores demones xp̄o obe-
dire dicebant. vt ad vocem eiuſdem ab ob-
ſeſſis corporibus egrederentur. O quot ſūt
hodie tales qui bona facta ⁊ bona opera
dicunt mala intentione fieri. et ſeruos dei
ypocritas aſſerunt ⁊ auaros ac nequiter am
bulantes. Contra quos chriſtus ait Lu.vj
Nolite iudicare ⁊ non iudicabimini nolite
condem. ⁊ non condem. Sed quod peius ē
multi opera dei ⁊ que dei auxilio ſunt agen
da nituntur auxilio demonū per facturas ⁊
incantationes ⁊ ſortilegia effectui emādare
⁊ dum bonum volunt cōſequi malo medio
fruſtrati bono decidunt in iudicium eterna
le. Et ſic patet ſecundum. Tercio pōitur
reprobatio falſitatis huius. ſcʒ ꝙ chriſtus
eijciat demonia in virtute alterius demōis
Intendit ergo chriſtus hoc probare ꝙ ipe
nō eijcit demonia in virtute alterius demo
nis cuiuſcunqʒ. ℞ Et hoc per quinqʒ
rationes probat. euangeliſta autem vnā ex
ſe innuit. q̄ talis ē. quorū ē vna virtꝰ ⁊ vna
opatio ꝓpria ꝑ ſe ex vna eſſentia procedūt
Sed cognoſcere cogitatiōes cordis. ⁊ futu
ra in ſuis cauſis non determinata predicere
eſt propria operatio dei. yſa.xlj. Annuncia-
te que ventura ſunt in futurum ⁊ ſciemus
ꝙ dij eſtis vos. Sed chriſtus vidit cogita-
tiones eorum. quia chriſtum eijcere in beel
zebub demonia non ore ſed corde dicebant
Predixit etiam mala eis futura. vt in fine
euan. patet. Ergo ipe eandē virtutē ⁊ eſſen
tiam ⁊ operationem habebat cum deo. Jo
hā.v. Pater meus vſqʒ modo operatur et
ego operor. ⁊ per conſequens erat deus. de-
us autem non operatur in virtute demonis
quod omnes confitentur. ergo nec chriſtus
Et hanc rationem euangeliſta innuit dū di
cit. Ipē autem vidit cogitationes eorum.
Sequentes autem quinqʒ rationes xp̄us
ex ſe ponit. quarum prima ſumpta eſt a na
turali deſiderio ⁊ naturali operatione. que
talis eſt. naturalia in demonibus integra ꝑ
manſerunt. ſed gratuita perdiderunt. omnis
autē creatura naturaliter deſiderat ſui ſta-
tus conſeruationem ⁊ non deſtructionem. ⁊
ad hoc nititur inquantum poteſt. quia etiā

demones in tantis conſtituti penis nature
liter nollent non eſſe. Quis deſiderio rōnis
per quam ſe in tanta miſeria conſtitutos cō
ſiderant vellent non eſſe. Luc.xxiij. Dicent
montibus cadite ſuper nos ⁊ coll. ope. nos
Sed vt dicit boecius. Omnis res cōſerua
tur in vnitate. ⁊ tādiu conſiſtit quādiu ē vna.
deficit autem cum diuiditur. Exemplum in
ciuitatibus. in domibus. in arboribus et in
animalibus que omnia in vnitate conſeruā
tur. deficiunt autem cum diuiduntur. quia
ſi ciuitates ⁊ domus diuidantur ⁊ pugnent
adinuicem conſumentur. Si rami arboris
preſcindantur a ſtipite ⁊ ſtipes a radice nō
eſt amplius arbor. Et ſi anima diuiditur a
corpore non eſt amplius animal. ⁊ ſimiliter
eſt in omnibus. Si ergo in demonibus ē pu
gna ⁊ adinuicem de hominibus ſe expellūt
ſequitur ꝙ ſint diuiſi ⁊ agant ad deſtructio
nem regni ſui ⁊ interitum. quod eſt falſum
quia totus conatus ipſorum eſt vt regnent
ſupra homines ⁊ eos ad ſe trahant. ps. Su
perbia eorum qui te oderunt aſcēdit ſēper.
quia ſēper volunt pluribus p̄eſſe. Hoc etiā
credebant ⁊ confitebantur iudei tanq̄ ſcri-
pturam dei ſcientes. ergo erat contra eos di
ctum eorum. Et hoc eſt quod dicit: Omne
regnum in ſe diuiſum. per contrariam ho-
minum voluntatem ⁊ pugnā deſolabitur et
deſtruetur. quia vna ciuitas cōtra aliam et
terre adinuicem vſqʒ ad interitū dimicabūt
ita ꝙ regnum quod prius erat non erit. Et
ſi domus ⁊ progenies diuidantur ⁊ adinui-
cem pugnent conſumentur. Si ego inquit
chriſtus eijcio demonia in beelzebub. ergo
demones ſunt diuiſi abinuicem ⁊ mutuo ſe
expellunt. ⁊ per conſequens non poſſunt du
rare. quod eſt falſum. quia ſcriptura de dya
bolo dicit Job.xlj. Ipē eſt ſuper omēs fi-
lios ſuperbie. Secunda ratio eſt ſumpta
a minori que talis eſt. quicquid poteſt vir-
tus inferior poteſt virtus ſuperior ⁊ multo
plus. vt ſi miles vel comes poteſt vnum ca
ſtrum expugnare. multomagis rex. ſed diſci
puli mei q̄ ſūt vri filij ⁊ ex vobis nati eijciūt
non in virtute demonis demonia. ſed i vir-
tute ſibi a deo largita. Luc.x. Reuerſi ſunt

autem ſeptuagintaduo cum gaudio dicētes
Domine etiā in nomine tuo demōia ſubij-
ciuntur nobis. Ergo multomagis ego inqt
chriſtus poſſum virtute a deo mihi data de
monia eijcere. cum ſim eorum dominus et
magiſter. Joh.xiij. Vos vocatis me magi-
ſter ⁊ domine ⁊ bene dicitis ſum etenim. et
ideo ipi iudicabunt vos de hac blaſphemia
quam mihi infertis dicentes in beelzebub
me eijcere demonia. quia propter hoc ꝙ ipi
vere credunt ꝙ ego in virtute dei eijcio de
monia. quod vos deprauatis. merētur vos
iudicare. ⁊ vos iudicari meremini ab eiſdē.
Matth.xix. Sedebitis ⁊ vos ſu. ſe.xij. iudi.
xij. tribus iſrael. Vel filij veſtri id eſt exor
ciſte veſtri. qui per quoſdam exorciſmos
quos docuit ſalomon demones expellebāt.
vt dicit Joſephus. ergo relinquitur ꝙ ego
eijcio demonia in digito dei. id eſt in virtu-
te ſpūſancti qui digitus dei dicitur triplici
ratione. ℞ Primo ratione emanatio-
nis. quia ſicut digitꝰ procedit a corpore me
diante manu. ſic ſpūſanctus procedit a pa-
tre per filium. Filius enim manus ē patris
per quem fecit ⁊ ſecula. Secundo ratione
diſtinctionis. quia ſicut in digito eſt diuerſi
tas articulorum. ſic a ſpūſancto ē diuerſitas
donorum. j. corinth.xij. Diuiſiones gratia-
rum ſunt. idem autem ſpūs. et alij quidam
datur per ſpūm ſermo ſapientie. alij datur
ſermo ſcientie ſm eundem ſpm: alteri fides
in eodem ſpū. Tercio ratione operationis.
quia ſicut digito homo operatur. ita deus
ſpūſancto. j. corinth.xij. Hec omnia opera
tur vnus atqʒ idem ſpūs. diuidens ſingulis
prout vult. Et ſi in hoc inquit chriſtꝰ cre-
dideritis ꝙ ego tanq̄ manus dei eijcio de-
monia in digito dei. id eſt in virtute ſpūſā-
cti. que eſt eadem mee virtuti. ſicut eadem ē
virtus manus ⁊ digiti. profecto peruenit in
vos regnum dei. vos iuſtificans. id ē filius
dei qui eſt regnum dei. Luce.xvij. Regnum
dei intra vos eſt. Quod quotidie petimus
per gratiam ad nos venire dicentes. Adue-
niat regnum tuum. matth.vj. Et hoc ē qđ
dicit. Si ego in beelzebub eijcio demonia. fi
lij veſtri in quo eijciūt. Tercia rō ſūpta

eſt ex pugna contrariorum. que talis ē. ſta-
tim ꝙ contraria appropinquant. agunt et
patiuntur adinuicem. ⁊ potentius deſtruit
minus potens. que autem conueniunt non
preliantur adinuicem dum appropinquant
Exemplum in natura. vt de calce poſita in
oleo vbi non deſtruitur. ⁊ poſita i aqua ſta
tim ignis incluſus ferueſcit ⁊ calefacit aquā.
Quia oleum eſt calidum et ſiccum ſicut et
calx. ſed aqua eſt frigida ⁊ humida. ⁊ per
conſequens contraria calci. ⁊ ſtatim dū cō-
iunguntur agunt adinuicem. Exemplum in
animalibus vt in leone ⁊ pardo qui ſūt ini
mici mortales. eo ꝙ pardus concumbit cū
leena. ⁊ ideo ſtatim ꝙ vident ſe preliātur ad
inuicem. ſed leo vincit pardum viribꝰ. par-
dus autem vincit leonem aſtucia. quia intrat
quoddam foramen oblongum ante amplum
⁊ retro ſtrictum. de quo pardus exit. ſed leo
non poteſt exire. ⁊ tunc pardus venit ad po
ſteriora leonis ⁊ occidit eum. Exemplum i
hominibus quia ſi vnus homo inuadit ab
inimico ſuo mortali ⁊ vincatur ab eo. capi
tur ab eo ⁊ vincitur. ⁊ ſpolia eius ſibi au-
fert. qui tamen anteq̄ inimicus eius appro
pinquaret ad eum viuebat in pace. ⁊ omīa
bona ſua ſimiliter in pace poſſidebat. Et hoc
eſt quod dicit. Cum fortis armatꝰ cuſtodit
atriū ſuum in pace ſunt omnia q̄ poſſidet.
Fortis iſte contrarius ⁊ inimicus humani
generis dyabolus eſt. qui eſt armatus mul
ta malicia ⁊ aſtucia ⁊ potentia. eſt etiā ar-
matus vicijs ⁊ peccatis hominum ſiue ho-
minibus peccatoribus. Nam pro lorica ha-
bet luxuriam vel luxurioſos. pro ſcuto ypo
critas. pro arcu detractores. pro galea ſup-
bos. pro gladio auaros. pro lancea meretri
ces. pro inſignibus vanglorioſos. pro equo
falerato habet diuiſiōes ⁊ partes. Et ſic ar
matus ante aduentum filij dei cuſtodiebat
atrium ſuum id eſt mundum iſtum ⁊ in pa
ce poſſidebat ⁊ mundum ⁊ eos qui erāt in
mundo. Venit autem chriſtus vt gigas hu
mane nature melius armatus ſcʒ omnibus
virtutibus ⁊ gratijs ⁊ donis ſpūſancti. et
cum maiori potentia quia cum tota poten-
tia dei que infinita eſt. ⁊ inuaſit eū in atrio

ſuo. Et tanta fuit eius potentia ꝙ manu li-
ermi ꝛ affixa cruci debellauit iſtum fortem
cum omnibus ſuis. vt dicit augu. Et ſic de-
bellatum vinxit in catenis. ꝛ in inferno re-
cluſit. Apoca. x. Et vidi angelum deſcendē
tem d celo habentem clauem abiſſi ꝛ cate
nam magnam in manu ſua. ꝛ apprehendit
draconem ſerpentem antiquum. qui eſt dya
bolus ꝛ ſathanas. ꝛ ligauit eum per annos
mille ꝛ miſit i abiſſum ꝛ vniuerſa arma ei⁹
id eſt peccata in quibus confidebat abſtu-
lit. Joh. j. Ecce qui tollit peccata mundi.
Unde cantamus Ipſe enim verus ē agnus
qui abſtulit peccata mūdi. qui mortem no-
ſtram id eſt peccatum moriendo deſtruxit.
Ro. vj. Uetus homo noſter. id eſt concupi
ſcentia carnis ſimul crucifixus eſt. vt dſtru
atur corpus peccati id eſt congeries pecca
torum. Et ſpolia eius id eſt homines quos
dyabolus detinebat diſtribuit id ē ad diu er
ſa officia ordinauit. alios faciendo prophe
tas. alios apoſtolos. alios euangeliſtas. ali-
os autem paſtores ꝛ doctores. ꝛ ſic de cete-
ris gradibus eccleſie. Eph. iiij. Et ipſe dedit
quoſdam quidem apoſtolos. quoſdam pro-
phetas. alios vero euangeliſtas. alios autē
paſtores ꝛ doctores in opus miniſterii. ad
conſūmationem ſanctorum. Si ergo inquit
ego chriſtus appropians dyabolo ſtatī pu-
gno cum eo ꝛ deſtruo eum ꝛ expello eum ꝛ
quotidie accipio ei ſpolia. ſequitur ꝙ ſim ei
inimicus ꝛ contrarius. ꝛ non ei cōfederat⁹
vt vos dicitis. Quarta ratio ſumpta eſt
ex natura contrariorum que talis ē. nunq̄
vnum contrariū agens ſm formam ꝛ natu
ram ſuā agit ꝛ operatur in virtute alterius
contrarij. qꝛ ſol nō illuminat in virtute te-
nebre. ꝛ ignis nō calefacit in virtute aque.
qꝛ cū contrarium deſtruat cōtrariū. ſi vnuz
ageret in virtute alterius. ſeq̄retur ꝙ aliqd
deſtrueretur per propriā virtutem. quod ē
impoſſibile. ſed per eam conſeruatur. Et ſi
aqua calefacta ab igne calefaciat in virtu-
te ignis. hoc tamen nō facit in natura ſua.
ſed per accidens. Sic dyabolus inquit xp̄s
eſt mihi cōtrarius. quia contraria ſunt que
maxime a ſe diſtant. ſed nos maxime diſta-

mus. quia ego in gloria ꝛ ille in pena. ꝛ mi-
ſeria. ego in luce ꝛ ille in tenebris. ego in vi
ta ille in morte. ꝛ ſic de omnibus. ergo non
operor in virtute ſua. Et hoc eſt qd dicit.
Qui nō eſt mecum contra me eſt. ꝛ ecōuer
ſo. qui cōtra me eſt ꝛ mihi contrarius me-
cum nō eſt. Sed dyabolus eſt mihi cōtrari
us. vt probatum eſt. ergo nō eſt mecum in
aliquā operatione. Non ergo in beelzebub
eijcio demonia. Quinta ratio ſumpta eſt
ab effectibus cōtrarijs. q̄ talis eſt. ſi effectus
vel opera ſunt cōtraria oportet ꝙ cauſe ſint
contrarie. quia duo contraria opera nō pn̄t
naturaliter procedere ab eodem ſm idem.
ſicut calefieri ꝛ infrigidari non poſſunt p-
cedere ab igne. ꝛ illuminare ꝛ tenebrare a
ſole. Sed opera chriſti ꝛ dyaboli ſunt om-
nino contraria. quia iſte diſpergit homines
per diuerſos errores. chriſtus autē colligit
ad fidei ꝛ eccleſie vnitatem. Johā. x. Alias
oues habeo q̄ nō ſunt ex hoc ouili. et illas
opor. me addu. ꝛ fi. vnū oui. ꝛc. Iſte capti
uat homines per diuerſa vicia. ſed chriſtus
liberat per multiplices virtutes. Iſte du-
cit homines ad mortem eternā. ſed xp̄us ad
vitā eternā. Joh. x. Ego vitā eternā do eis
Et ſic in omnibus dyabolus cōtraria chri-
ſti operibus operatur. Ergo eijcere demo-
nia qd eſt opus xp̄i nō poteſt eſſe op⁹ dya-
boli. ſed opus eius nō eſt in hōies demonia
immittere ꝛ eos acriter tormētare. Et hoc ē
qd dicit. Qui nō congregat mecū diſpergit
i. qui contraria operat̄ mihi non poteſt me
cum in opere ꝯuenire. ſꝫ dyabolus ē h⁹mōi
ergo in aliquo opere non mecū conuenit vl
conſentit. Et ſic patet terciū. Quarta p̄
dicitur effectus penalitatis iudeis futurus
pro eorū mala operatione. qꝛ cū immundus
ſpūs exierit ab hoīe. Ubi nota ꝙ ſpūs neq̄
dicitur immūdus ab effectu ſicut ꝛ cecus ꝛ
mutus. qꝛ immunda facit cogitare. imūda
velle. ꝛ immunda operari. Ille autem ſpūs
expellitur ab hoīe in baptiſmo ꝛ in penitē-
tia per gratiam dei. qui expulſus ab homie
iuſto ambulat per corda peccatorū indeuo-
ta ꝛ inaquoſa ab humore gratie ꝛ lachry-
marum ꝛ vnctionis ſpūſſancti. In quibus

SERMO XXXVII

non inuenit requiem. quia ipſe eſt lupus ra-
pax qui non ſaciatur niſi omnes occiderit.
Et ideo non curans de his quos poſſidet i
hos de quibus expulſus fuit redire conat̄.
in quos dum ingreditur ſi inuenerit eos va
cantes a bonis operibus ꝛ ornatos p ypo-
criſim qui videntur boni ꝛ n̄ ſunt. ſicut erāt
iudei qui tanq̄ populus dei videbātur mā-
data dei cuſtodire. ſed non ſic erat. imo pro-
pter traditiones ſuas mādatum dei fecerāt
irritum ꝛ inane. vt dicitur matthei. vij. Si
ſic inquā inueniet eos tunc vadit ꝛ aſſumit
ſeptē alios ſpūs nequi. ſe vt melius hōiem
cuſtodiat. ꝛ ſic expertos ꝛ maliuolos ordi-
nat in officijs. ſicut miles cuſtodes caſtri. ꝛ
vnum ad cor ponit. vt nihil faciat niſi mala
eum cogitare. Secundum ad memoriaꝫ po
nit vt ſolum faciat eum iniuriarū recorda-
ri. Tercium ponit ad viſum vt faciat eum
mala ꝛ impudica videre. Quartum ponit
ad aures vt vana audiat atqꝫ mala. Quin
tum ponit ad linguam vt peruerſa loquat̄
ꝛ falſa. Sextum ponit ad tactum vt faciat
ipm luxuriari ꝛ venereis delectari. Septi-
mum ponit ad manus. vt neq̄ ꝛ peruerſa
faciat eum operari. Ipſe vero omnia loca
iſta circuit tanq̄ capitaneus ꝛ magiſter et
dominus. Et per conſequens fiunt nouiſſi-
ma hominis illius peiora prioribus. qꝛ ma
gis vexatur ꝛ ad malum inducitur. Quia
vt dicit gre. Animus qui diuiditur ad mul
ta fit minor ad ſingula. Et ideo prim⁹ dya
bolus dum ſolus erat non ſic vexabat. Uel
ſeptem dicitur propter ſeptem capitalia vi
cia de quibus temptant. ꝛ ad que illum eui
inſunt ducere conatur. vt vnus temptet ſo
lum de ſuperbia. alius de luxuria. ꝛ ſic d ſin
gulis. Unde ꝛ de magdalena dicitur lu. viij
ꝙ chriſtus expulit ab ea ſeptem demonia.
id eſt ſeptem capitalia vicia. Ad litteram
ſic euenit iudeis. ꝛ quotidie euenit peccato-
ribus patientibus recidiuū. Et ſic patꝫ quar
tum. Quinto ponitur extollentia ſiue cō
mendatio veritatis a quadam muliere fac-
ta. quia dum chriſtus hec loqueretur ſurre
xit quedam mulier de turba. que a quibuſ-
dam pediſſequa ſancte marthe fuiſſe credit̄

que ait chriſto. Beatus venter qui te por
tauit. Propter meram ꝛ omnimodā verita
tem quā chriſtus loq̄batur hec mulier bea
tū dixit nō ſolum xp̄m ſed etiā vētrē ꝛ vbe
ra ꝛ totū corpus qd eū portauit. Quod ve
re propter octo fuit beatū. R Primo
fuit beatū corpus virginis propter tocius
fomitis peccati ligationē ꝛ extinctionē. nā
fomes peccati ꝛ omnis cōcupiſcentia mali
in corpore virginis in prima ſanctificatiōe
qua ſcꝫ ſanctificata fuit in vtero per dei g-
tiam ligatus fuit ne ad malum aliqd incli-
naret. in ſecunda vero ſanctificatiōe. ſcꝫ in
filij dei conceptione per ſuperabundantem
gratiā ſpūſſancti fuit totaliter extinctus. et
ideo nec peccare nec inclinari potuit ad pec
candum. Hoc figuratum fuit in arca noe
vbi omnia fuerūt placata ꝛ animalia fero-
cia cū mitibus manſerunt. yſa. xj. Habita-
bit lupus cū agno ꝛ puer paruulus mina-
bit eos. id eſt xp̄s exiſtens in vtero virginis
omnes motus carnales in ea extinxit. ꝛ ad
cōcordiam ſpūs duxit. Secundo fuit bea
tū propter totalem incorruptionē. qꝛ n̄ fuit
corruptū in filij cōceptiōe nec grauatuꝫ in
eius portatiōe. nec virginale ſigillū fuit fra
ctum in eius parturitiōe. nec fuit putrefac
tum in anime egreſſiōe. ps. Nec dabis ſctm̄
tuū videre corruptionē. Tercio fuit bea
tū propter perfectā ipius ad ſpūſſācti ſubie
ctionē. qꝛ ſēper corpus xginis ſpūſſancti or
ganū fuit ad oē opus bonū diſpoſitū ꝛ patū
Lu. i. Ecce ā. d. ſ. in ōibus obedire parata.
Quarto fuit btm̄ propter radialē emiſſi
onē. exibāt eīn qdā radij xginales d facie eꝯ
oculiſ xginis glorioſi. q libidinē ꝛ petulātia
aſpicietiū extinguebāt. Hoc fuit figuratū
in xga aſſueri q̄ erat ſignū clemētie ad quē
cūqꝫ extēdebat vt patꝫ he. v. Quinto fuit
btm̄ ꝑpter toci⁹ trinitatis ꝛ ditatis i eo ha
bitationē. qꝛ ver⁹ fili⁹ dei ꝛ tota trinitas ꝛ
deitas i eo corpaliter habitauit. Hier. xxxj
Nouū faciet do. ſu. terrā. fe. circūdat virū. i.
btā maria xp̄m. q iō fuit vir in vtero eīus.
qꝛ pfectus de⁹ ꝛ pfect⁹ hō. Apoc. xij. Sig-
nū maximū apparuit in celo mlr amicta ſo
le. i. deitate Sexto fuit btm̄ propter finalē

remūerationē.q2 ſtatī p⁹ mortē fuit gl'ificatū yſa.xxxv. Glia libani data ē ei decor carmeli ⁊ ſaron. Noſtra aūt corpora incinerāt nec ſtatim hñt ſuam remunerationē. Apo. vi. Date ſunt illis ſingule ſtole albe ⁊ dictū eſt eis vt requieſcerēt tēpus adhuc modicū donec impleatur numerus fratrū ſuorum. Quia in die iudicij completo numero electorū corpora ſua gloria potiētur. Johā.x. Ingredietur ⁊ egredietur ⁊ paſcua inueniet.

Septimo ē beatū propter totalem delectationem. q2 omnes ſenſus corporis virginis ſunt actualiter in felici delectatione. vt oculi. aures. guſtus. olfactus. ⁊ tactus. yſa. lx. Tūc videbis ⁊ afflues ⁊ mirabitur ⁊ dilatabitur cor tuū. Illū enim habuit ⁊ hēt ſemper in pñtia de quo dicit Lu.x. Beati oculi qui vidēt q̄ vos vi.

Octauo ē beatū propter delectabilem viſiōem. q2 corpus virginis eſt ita pulcrū ⁊ glorioſū ꝙ ipſum omnes ſancti ⁊ angeli videre deſiderant. et ipm videndo maxime delectātur. ps. Fluis impetus le.ci.dei. id eſt pulcra ⁊ delectabilia q̄ egrediuntur de corpore virginis. q̄ tot ſunt vt cū impetu fluāt. delectāt ⁊ letificāt ciues ciuitatis dei. Hic cadit exemplum de illo qui vidit beatam virginē per quandā rimulam cū vno oculo. quē eruit ſibi ⁊ deſiderabat ſibi erui alium ⁊ iterum videre eā.

Sed audiamus chariſſimi cum magno gaudio quid xps rñdit. ait enim. Quinimo beati qui audiūt verbū dei ⁊ cuſto. illō. Et poteſt quinimo eſſe vna dictio. ⁊ tunc tantum valet. ac ſi diceret. verū eſt quod dicis. Et hoc etiā verum eſt ꝙ beati ſunt qui audiūt verbū dei ⁊ cu. illō. Et tūc debet legi ſine interrogatiōe. Vel poteſt eſſe due dictiōes. ⁊ tunc tantū valet quin ſicut etiā. iuxta illō gen. xxiiij. Quin id eſt etiā camelis tuis potum tribuā. ⁊ imo ponitur pro ſed. Vñ ſenſus eſt. Beatus vēter qui te portauit. Et dñs rñdit. Quin id ē etiā beatus ē. ſed etiā beati ſunt qui audiūt verbū dei ⁊ cuſto. illō.

S. Et nota ꝙ qui audiunt verbum dei ⁊ cuſtodiūt il'ud ſunt beati propter eadem octo. propter q̄ corpus ⁊ vēter beate virginis ſupradictū eſt beatū. Et primo propter fomitis ligationem ⁊ extinctionem. Nam ita mortificant corpora ſua per ſalubrem diſciplinā ꝙ nō audent carnalia petere. Exemplū beati benedicti abbatis qui inter vrticas ⁊ vepres ſe nudū proiecit. ⁊ per cutis vulnera eduxit a corpore vulnus mētis. ita ꝙ nunꝗ̄ aliquid tale vt gre. dicit ſentiret. ij corinth. iiij. Sēper mortificationē ieſu xpi in corpore noſtro circūferentes vt ⁊ vita ieſu in corporibus noſtris māifeſtetur. Peccatores autē fomitē peccati nutriūt non extinguūt.

Secūdo propter totalem incorruptionē. q2 nec corporis nec mētis corruptionē patiūtur. Vñ beata lucia dixit. Corruptiōes mentis ⁊ corporis nūꝗ̄ ſuſcepi. ps. Beati immaculati in via qui ābu. in le. dñi. j. corinth. v. Expurgate ve. fer. vt ſi. no. cō. ſicut eſt. azi. Peccatores aūt ⁊ in aīa ⁊ in corpore corrūpūtur. ⁊ in anima cū dyabolo fornicātur.

Tercio propter perfectā ad ſpūmſanctū ſubiectionē. ſunt em̄ diſpoſiti ⁊ parati ad proſeqñdum oīa q̄ ei ſpūſſanctus ſuggerit ⁊ reuelat. Ezech. j. Vbi erat impetus ſpūs illuc gradiebantur. ps. Ad omnia mādata tua dirigebar. yſa. lx. Qui ſunt iſti qui vt nubes volant. i. ita velociter obediunt ſpūiſācto ſicut nubes vētis. Peccatores aūt omni impulſui ſpūſſancti reſiſtunt.

Quarto propter radialem emiſſionem. egrediūtur em̄ a facie ⁊ ab oculis ⁊ ab oībus ſenſibus iſtorū quidā radij virtuales proximos illuminātes ⁊ edificātes per bōa verba ⁊ ſancta exēpla q̄ in eis ꝯſpiciuntur. mat. v. Vos eſtis lux mūdi. Ibidem. Vos eſtis ſal terre. j. corin. x. Siue comeditis ſiue bi. ſi. ali. q̄d fa. o. in glo. dei facite. A peccatoribus aūt egrediūtur radij baſiliſci mortales proximos occidētes. nā loqñdo vidēdo ⁊ tāgendo occidūt anīas. Et loquendo occidunt maxime illi qui adulant hōibus i prauitatibus ſuis. Vñ prouerbi. xxix. Qui blandis fictiſqꝫ ſermonibus loquit amico ſuo rete expandit pedibus eius. ⁊ yſaie. iiij. Popule meus qui te beatum dicunt ipi te decipiunt ⁊ viam greſſuum tuorū diſſipant. Hodie diminute ſunt veritates a filijs hominum vt inquit ps. Pro modico lucro

hodie ſubticetur veritas et aſſerit falſitas. yſa. lix. Corruit veritas in plateis. Potius etiā ⁊ vana ⁊ fabulas mundi volunt audire hōies. ij. Thi. iiij. A veritate quidem auditum auertent. ad fabulas autē ꝯuertētur.

Quinto propter totius trinitatis inhabitationē. Jo. xiiij. Qui diligit me ſer. me. ſer. ⁊ pa. m. di. e. ⁊ ad eū ve. ⁊ mā. ap. eū fa. Actuū. x. Loquente pe. ce. ſ. ſ. ſuper o. qui au. ver. Peccatores autē ſunt habitaculū multorum demoniorum. Multi em̄ legiōes demonū in ventre habent.

Sexto propter finalem retributionē. quia verbum dei cū effectu auditum dat vitam eternā. Jo. viij. Siquis ſerm. m. ſer. mor. nō gu. inter. ſed tran. de mor. ad vitā. Peccatores autē omni morte moriūtur ⁊ in anima ⁊ in corpore.

Septimo propter totalem delectationeꝫ quia in anima ⁊ in corpore erūt beati ⁊ ſimiliter omnes ſenſus actualiter ſēper erūt in actu ſuarū delectationū. yſa. lx. In terra ſua duplicia poſſidebūt. Peccatores auteꝫ totaliter tormentabūtur. ⁊ per omnia ⁊ in omnibus erunt in penis.

Octauo propter delectabilem viſionē. Vñ ſancti nō ſolū delectabūtur in videndo deū. ſed etiā in videndo ſeinuicem. Vñ quilibet ſanctus totā celeſtem curiā letificabit. ⁊ ideo quot ſancti tot gaudia. Lu. xv. Gaudiū ē an. dei ſuper vno pec. pe. agen. ⁊ multomagis ſup iuſto gloriā poſſidente. yſa. xxxv. Gaudiū ⁊ leticiam obtinebūt. Peccatores autē erūt deformes nimis. quia turpiores res de mūdo ſunt peccator dyabolus ⁊ infernus. Et ſic patet ſextā.

In fine nota ꝙ per ſeptē ſpiritus malignos ſeptē peccata mortalia deſignantur. Vnde in ſcriptura ſeptē demoniacos legimus. deſignātes ſeptē genera peccatorum. Cuius ratio ē. q2 eandē operationē habet dyabolus circa animā ⁊ aliqñ circa corpus ſicut mortale peccatū. Et ideo congrue per ſeptē demoniacos qui in ſcriptura reperiūtur ſeptē peccata mortalia deſignāt.

Primus demoniacus ē de quo in pñti euangelio agitur. qui vt dictū eſt erat princeps in omnibus ydolis. ad quē confluebat multitudo muſcarū propter ſāguinē ſacrificij. Iſtud demonium faciebat loqui ydola. ⁊ adorari vt deos. Per hoc peccatum ſuperbie deſignatur. que ſimiliter operatur in anima. ipa em̄ eſt principiſſa ⁊ initiū omniū peccatorū. Thob. iiij. Nunꝗ̄ ſuperbiam in tuo animo dominari permittas. ab ipa enim initium ſumpſit omnis perditio. Itē facit homines ſe velle adorari vt deos. Exēplum huius habemus dañ. vj de nabuchodonoſor qui pcepit vt nullus peteret ab alio deo niſi a ſe. Et attende ꝙ muſce cū alis faciebāt iſto ydolo ventū. Sic ſuperbus laude malorum ⁊ adulatorū nutritur. qui faciunt ſuperbo ventū de alis ſuis. i. de gratijs eis datis. Totū hoc in primis parentibus patet. De iſtis muſcis recte poteſt intelligi illud exo. viij. Venit muſca grauiſſima i vniuerſa terra egipti. ⁊ corrupta eſt terra ab huiuſcemodi muſcis. Iſtud demoniū eijcitur humilitate. q2 cōtraria cōtrarijs curātur.

Secundus demoniacus eſt ſaul quem demon male agitabat. ⁊ nō permittebat eū dauid reſpicere rectis oculis. nec cū audire poterat cōmendari ⁊ pluries cū ſine cauſa occidere ē conatus. vt patet. j. re. xviij. Idem facit inuidia in hōie. nā vexat eū ⁊ ꝯſumit eū. nec poteſt inuidus inſpicere rectis oc'lis cui inuidet. ſed vellet eū mori ⁊ aliquādo eū occidit. Exēplum de cayn ⁊ abel. ⁊ de fratribus ioſeph. de quibus in geñ. Iſtud demoniū eijcitur amore proximi.

Tercius eſt de quo dicitur in pñti euāgelio ꝙ erat mutus. ⁊ matth. xij. ꝙ erat cecus ⁊ mutus. Idē facit ira in hōie. q̄ excecat mentē eius q2 ira impedit ani. ne po. cer. verū. Vnde prouerbiū eſt. Nō iratus nō eſt conſultus. perdit em̄ hō per irā lumen rōnis ⁊ diſcretiōis ⁊ mouetur ad impetū furie vt beſtia. Iteꝫ perdit loq̄lam recte loquendi. Talia em̄ loquitur acſi inſenſatus eſſet. ⁊ ideo verba irati nō ſunt attendenda. Ad litterā multi duꝫ ſunt irati nō poſſunt loqui. Greg. Ire ſue ſtimulis accenſum cor palpitat. corpus tremit. lingua ſe prepedit. facies igneſcit. exaſperātur oculi. ⁊ noti nequaꝗ̄ recognoſcūt ore clamorem format. ſed ſenſus quid loqt ignorat. Iſtud demoniū eijcit māſuetudie.

Quartus eſt filia chananee.matthei.xv
quã demon tormentabat valde.ita ꝙ nõ de-
lectabatur in aliquo. Idem facit accidia ĩ
homine. nã hõ accidioſus eſt totus melan
colicus.⁊ in ſeipõ tormentũ habet.⁊ vellet
multociens no fuiſſe natus. ⁊ tedioſa ē ſibi
vita. Job.x. Tedet anĩmã meã.vi.mee. ti.
aduer.me elo.m. Nec in aliquo ſpũali põt
ſaporē inuenire.Unde ſi venit ad miſſã nõ
poteſt vſqꝫ ad finē ſtare.ſi audit p̃dicationē
ſtatim vellet eã finiri. virtutes ⁊ miracula
ſanctorũ nõ poteſt audire.ſed oĩa faſtidit et
nauſeat. Nume.xxj. Anima noſtra nauſeat
ſuper cibo iſto leuiſſimo. Iſtud demonium
eijcitur leticia ſpũali. Quintus ē demo-
niacus ille de quo dicit mat.ix.ꝙ frequēter
mittebat eũ demoniũ in ignē ⁊ aquã. Idem
facit auaricia in hõie.q2 hõ auarus circuit
mare ⁊ aridã.⁊ ſuſtinet famē ⁊ ſitim.⁊ calo
rem ⁊ frigus ⁊ mille incõmoda ꝓ peccũia
cõgreganda.⁊ accēditur ignis in mēte ipiꝰ
ex ſolicitudine ⁊ diſcurſu. Eccs.v. Saturi-
tas diuitis nõ ſinit eũ dormire. Iſtud dmo
nium expellitur largitate elemoſinarum.
Sextus ē ille de quo dicitur Lu.viij.ꝙ
occurrit ieſu vir qui hēbat demoniũ q fra-
gebat catenas ⁊ iacebat ĩ ſepulcris. ⁊ egreſ
ſus ab eo intrauit porcos .cui nomen erat
legio. Hoc eſt peccatũ gule.cui nomē eſt le
gio.q2 infinita gula requirit. totus mundꝰ
vix ſufficit guloſo. Itē frãgit catēas.quia
nulla lex vel monitio guloſo facta de cibis
vel propter infirmitatē vel quocũqꝫ modo
aliquid valet. Item requieſcit in ſepulcris
mortuorũ.q2 tota intentio ⁊ deſideriũ gulo
ſi in ore proprio requieſcit.in qd mittit bo-
los de carnibus animaliũ mortuorũ factos
de quibus cito vermes incipiũt ſcaturire.
p̃s. Sepulcrũ patēs eſt guttur eorũ. Et tã-
dem intrat porcos.q2 guloſus ꝯſũptus ino
pia.viliſſima officia incipit exercere.vt pa-
tet de filio prodigo qui poſtq̃ oĩa ꝯſũpſit in
cepit paſcere porcos. Lu.xv. Hoc dmoniũ
eijcitur tēperãtia. Septimus ē ille q oc-
cidit ſeptē viros ſare.vt dicitur thobie.iij.
Hoc eſt peccatũ luxurie. q̃ occidit ſeptē v-
tutes anime. ē eñ luxuria ignis oĩm vtutũ
germina eradicãs. Job.xxxj. Ignis ē vſqꝫ
ad conſũmationē deuorans. Hoc demoniũ
eijcitur caſtitate.vel matrimonio in dei tio
re legittime obſeruato. Exēplum de ſara fi-
lia raguelis de qua idē demon qui ſeptē vi-
ros eius occidit eſt expulſus. poſtq̃ virũ ſc
mentem deũ accepit.cui in timore dei fuit ĩ
matrimonio copulata. Et ſic patet totum.

¶ De epiſtola ſermo.xxxviij.

Estote imitatores dei ſicut filij
charíſſimi. Eph.v. Sicut dicit
eccs.iij.c. Omnia tēpus habēt
Et ſi omni tẽe xp̃m magiſtrũ
⁊ patrem noſtrũ imitari debea
mus.tamen iſto ſacro tempore maxime de-
bemus eũ in bõis operibus imitari. ac etiã
nos ab omni inquinamento carnis et ſpũs
cuſtodire. Et ad hec duo apl's in p̃ſenti epi-
ſtola nos inducit. In qua quidem epiſtola
quinqꝫ facit. Primo enim ad dei imitatiõꝫ
per viam dilectionis vt filios chariſſimos
nos hortatur in principio epiſtole. Secun-
do a peccatis que corpus maculant ⁊ famã
denigrant nos ſpẽaliter dehortatur ibi. For
nicatio autē ⁊ omnis immundicia aut aua
ricia non nominetur in vobis. Tercio vt a
talibus peccatis abſtineamus.penam mag
nam minatur.ibi. Hoc autem ſcitote intel-
ligentes quoniam omnis fornica. Quarto
errorem quorundam impunitatem peccan-
tium aſſerentiũ vt liberius peccare poſſint
remouere conatur.ibi. Nemo vos ſeducat
inanibus verbis. Quinto quare tales ĩ ſuo
errore ſequi nõ debeamus.ſed vt lucis filij
ambulare.cauſam oſtendit ⁊ rationem ve-
natur ibi. Eratis enim aliquando tenebre.
nunc autem lux in domino. Primo ergo
ad dei imitationem per viã dilectiõis vt fi-
lios chariſſimos nos hortat̃ d. Eſtote imi-
tatores dei ſicut filij chariſſimi vos ipĩ con
formando. Cari propter imaginis impſſio-
nem ⁊ conſeruationem.cariores propter re
demptionē ⁊ redemptiõis recognitionem.
cariſſimi propter morum conformationem
j. Pe.ij. Chriſtus paſſus pro vobis vobis
relin.exē.vt ſe.veſti.eius. Peccatores aũt
fiũt filij viliſſimi. Nam viles ſunt propter

imaginis deturpationem. Ecci.xlvij. Incli
naſti femora tua mulieribus .⁊ dediſti ma-
culam in gloriã tuã. Viliores ſunt propter
beneficiorũ dei ingratitudinē. Nã ꝓ nihilo
habent precioſam mortem filij dei ⁊ gratiã
baptiſmi ⁊ dona ⁊ virtutes ſpũſſancti ⁊ ec-
cleſiaſtica ſacramēta ⁊ patriã celeſtem. p̃s.
Pro nihilo habuerunt terram deſiderabi-
lem. Viliſſimi ſunt propter operum cõtra-
rietatem. nõ enim ſolum deũ nõ imitantur
vt ſpurij.ſed vt inimici contraria operant̃.
Job.xv. Cucurrit aduerſus deũ erecto col
lo. Luce.xvj. Qui nõ eſt mecũ contra me ē
Conſequēter cum dicit. Et ambulate in di
lectione.oſtendit in quo talis imitatio debꝫ
eſſe.quia in dilectione.oſtendit etiã modum
⁊ formã talis imitatiõis. quia ſicut chriſtꝰ
dilexit nos.ſic nos eñ inuicem debemus di-
ligere ſicut ⁊ chriſtus dilexit nos.qui in tã-
tum dilexit nos ꝙ tradidit ſemetipm ꝓ no-
bis oblationem et hoſtiam deo in odorem
ſuauitatis. Oblationem quãtum ad flagel-
la crucem antecedentia. hoſtiã quantũ ad
ipam mortem. Hebre.x. Chriſtus ſemel ob
latus eſt ad multorũ exhaurienda peccata.
Item vna oblatione conſũmauit in ſempi
ternum ſanctificatos. In odorē ſuauitatis
id eſt placantē deum patrē mundo ⁊ ipĩ deo
patri placentem. Geñ.xvij. Ecce odor filij
mei ſicut odor agri pleni cui benedixit dñs.
Et nota ꝙ redolent contrita ſicut ſpecies.
ſic ⁊ chriſtus.yſa.liij. Attritus eſt propter
ſcelera noſtra. Item redolent combuſta vt
thus. ſic ⁊ chriſtus qui fuit agnus aſſatus
in ſtipite crucis. Item redolent effuſa ſicut
vinum.ſic ⁊ chriſtus effuſus fuit quando d
ipo ſanguis ⁊ aqua emanauit. p̃s. Sicut
aqua effuſus ſum V Circa hoc primũ
membrum ad edificationem noſtrã videa-
mus quõ ⁊ in quibus debeamus deũ imita-
ri. Ubi nota ꝙ aliqui volunt deũ ſtulte imi
tari.vt filij zebedei qui volebãt cũ deo reg
nare in celo ſed nõ crucifigi in cruce.quod
nõ poteſt eſſe. math.xvj. Si quis vult poſt
me venire.ſcꝫ ad regnũ abne.ſemet.⁊ tollat
cru.ſuã ⁊ ſequatur me ſcꝫ ad crucē. Aliqui
volunt deũ imitari peruerſe. quia vt dicit
Augu. Omnis peccatõr peccando vult deũ
imitari.vt ſuperbus appetendo excellentiã
boni q̃ maxime in deo eſt. Ecci.xxiiij. Ego
in altiſſimis habito.in quo Lucifer voluit
deũ imitari.yſa.xiiij. Ponã ſedem meã ad
aquilonē ⁊ ſi.ero alti. Ut luxurioſus ⁊ gu-
loſus appetendo delectationeꝫ que ſũme in
deo eſt. p̃s. Delectatiões in dextra tua vſqꝫ
in finē. Ut accidioſus appetendo quietem
que perpetua eſt in deo in quo omnes ſãcti
requieſcũt.yſa.xxxij. Sedebit populus me-
us in pulcritudine pacis.in tabernaculis fi
ducie.in requie opulenta. Ut auarus appe
tendo diuicias que opulentiſſime ſunt ĩ deo
Prouer.viij. Mecum ſunt diuitie ⁊ gloria
opes ſuperbe id ē magne ⁊ alte. Ut iracun
dus appetendo vindictam inimicorum quã
maxime exercet deus.matth.x. Timete eum
qui poſtq̃ occi.cor.habet poteſta.aĩ.mit.
gehē. Omnes iſti peruerſo mõ deum imita
ri nituntur.quia qui vult exaltari vt ſuper
bus oportet eum primo humiliari. Lu.xiiij
Omnis qui ſe hu.exaltabitur. Et qui vult
delectari vt guloſus ⁊ luxurioſus. oportet
primo ieiunare ⁊ penuriam pati. Primo
enim in vigilia ieiunatur q̃ꝫ comedatur ĩ fe-
ſto. j.corinth.xj. In fame ⁊ ſiti ⁊ in ie. mul
in la.⁊ erũ.in vi.mul.in frigore ⁊ nudi. Et
qui vult quieſcere vt accidioſus oportet p̃-
mo laborare. Ecci.lj. Modicũ laboraui et
inueni mihi multam requiem. Et qui vult
ditari vt auarus oportet primo ſpauperem
fieri.mat.v. Beati pauperes ſpũ quõm ip-
ſorum eſt regnũ celorũ. Et qui vult vindi-
cari vt iracundus oportet primo parcere ⁊
relinquere vindictam deo. Rom.xij. Mihi
vindictam ⁊ ego retribuam dicit dominus.
Quidam imitantur deum bene ⁊ ſapien
ter.⁊ iſti ſunt filij chariſſimi qui imitantur
deum quantum ad ſeptem. X Primo
in lumine ſapientie.quia qui ignorat igno-
rabitur.j.corinth.xiiij. Et quia neminē dili
git deus niſi eum qui cum ſapientia inhabi
tat. Sap.vij. propterea dicitur matthei.x.
Eſtote prudentes ſicut ſerpētes. Et ido ſtu
dent in ſcientia dei.vadunt ad p̃dicationem
vt illuminētur. Sic ſecutus eſt eũ Augu.⁊

alij doctores. Quidam vero homines mali ſunt ſimiles noctuis .qui ſemper in tenebris cupiũt habitare. Job.iiij. Omnis qui male agit odit lucem. Secundo in puritate vite ⁊ conſcientie.q2 ſicut filius dei pure ⁊ ſancte vixit ſic ipſi viuere nitũtur. Job xxvij. Nec reprehendit me cor meũ in omĩ vita mea.j.corinth.iiij. Nihil mihi cõſcius ſum. Qnia vt dicitur ſap.j. Spũſſanctus ñ habitat in cor.ſub.pec. Sic ſecutus eſt euʒ ſanctus benedictus ⁊ beatus dominicus et alij qui ſine peccato mortali vixerũt Tercio in feruore charitatis ⁊ beniuolentie.q2 ſicut filius dei pro ſalute noſtra poſuit animam ſuam. ita ipſi pro dei honore ⁊ proximorũ ſalute animas ſuas ſunt parati ponere.ij.corinth.xij. Ego autem libenter impẽdam vt ſuperimpendar ipſe pro animabus veſtris.j. Joh.iij. Quõ iſte animã ſuã pro nobis poſuit ⁊ nos debemus pro fratribus animas ponere. Sicut ſecuti ſunt eum apoſtoli de quibus dicitur actuũ.v. Ibant apoſtoli gaudentes a conſpe. conſi.quõm digni habiti ſunt pro nomine ieſu cõtumeliã pati

Quarto in largitate munerũ ⁊ beneficẽtia. quia ſicut chriſtus omnibus benefecit. iuxta illud actuũ.x. Qui pertranſijt benefaciendo ⁊ ſanando oẽs oppreſſos a dyabolo ſic ⁊ ipſi omnibus benefacere nitũtur ac etiã inimicis.mat.v. Diligite inimicos ve.benefa.his qui oderũt vos orate pro perſeqñ.⁊ calũ.vos. Sic ſecutus eſt eum dauid qui fecit miphiboſeth nepotẽ inimici ſui capital' de menſa ſua comedere.vt patet.ij.Reg.ix. Sic ſecutus eſt eũ beatus ſtephanus qui ꝓ ſe lapidantibus deũ ſlexis genibus exorauit vt patet actuũ.vij. Hebre.xij. Beneficentie autem ⁊ cõmuoionis nolite obliuiſci.talibus enim hoſtijs promeret deus. Sic beatus laurentius theſauros eccleſie dedit pauperibus. Sic paulinus nolanus epus dedit ſeipm̃ vidue pro eius filio redimendo.vt dicit grego.in dyalo. Quinto in amore pacis ⁊ cõcordie.quia ſicut filius dei pacificauit cũ ſuo ſanguine ſiue q̃ in celis ſiue que ĩ terris ſunt.vt dicit apl's col.j. Et in pa.fa. ẽ locus eius.ps. Et ingrediens mundũ per angelos pacem ãnũciari fecit. Luce.ij. Et vadens per mundum apl'is ſuis pacẽ imprecari mandauit dicens. In quamcũq3 domũ intraueritis primũ dicite pax huic domui. Lu.x. Et egrediens mũdum nobis legauit pacem dicens. Pacem relinquo vobis pacem meam do vobis. Joh.xiiij. Sic ipſi nituntur inter homines pacem habere. Ro.xij. Si fieri poteſt quod ex vobis eſt cum omnibus hominibus pacem habentes. Hebre.xij. Pacem ſequimini cum omnibus ⁊ ſanctimoniam ſine qua nemo videbit deum Sic ſequuntur eum omnes boni religioſi q ⁊ inter ſe pacem dei ponunt .⁊ inter diſcordes pacem reformare nituntur vt veri filij dei.mat.v. Beati pacifici quõ filij dei vocabuntur. Sexto in patiẽtia aduerſitatis ⁊ contumelie. quia ſicut filius dei aduerſa ſuſtinuit patienter ⁊ expulſionem ⁊ falſam accuſationem ⁊ flagellationem ⁊ mortem. iuxta illud yſa.liij. Tanq3 ouis ad occi.du. ſic ⁊ ipſi omnia aduerſa patienter ⁊ cũ gaudio perferunt. Hebre.x. Rapinam bonorũ ve.cum gau.ſu. Sic ſecuti ſunt eũ martyres de quibus cantamus. Ceduntur gladijs more bidentium non murmur reſonat non querimonia ſed corde tacito mens bene cõſcia conſeruat patientiã. Septimo in cõſũmatione operis ⁊ perſeuerantie. q2 ſicut filius dei in bonis operibus vſq3 ad mortẽ perſeuerauit.iuxta illud Joh.xvij. Opus conſũmaui quod dediſti mihi vt faciam.ſic ipſi vſq3 ad mortem in bonis operibus perſeuerant.j. Thi.vj. Bonum certa.certaui cur.conſu.fidem ſeruaui. In cuius figura mandatum eſt in lege Leui.iij.ꝙ ſemꝑ caudа animalia deberet cum corpore immolari. Et ſic patet primum. Secundo a peccatis que corpus maculant ⁊ famam denigrant nos ſpecialiter dehortatur dicens. Fornicatio autem que eſt ſoluti cũ ſoluta. ⁊ omnis immundicia.id eſt omnis pollucõ ſiue naturalis ſiue contra naturam.ſiue cuʒ alio.ſiue cum alia.ſiue ſecum.ſiue cũ ſoluta ſiue cum non ſoluta.ſiue quocũq3 mõ illicito.de qua Ro.j. Tradidit illos deus in deſiderio cordis ſui in immundiciam. Aut

auaricia.que extenuat corpus ⁊ vexat animam ⁊ denigrat famam. Quia vt dicit boecius. Auaricia odioſos.largitas autem ſemper caros facit. Prouer.xv. Qui ſectatur auariciam conturbat domum ſuã. Omnia hec non ſolum non ſint in vobis.ſed nec nominentur in vobis ſcʒ ab alijs per probabilem ꝑſumptionem.ſicut decet ſanctos. q nõ ſolum debent abſtinere a malo. ſed ab omĩ ſpecie mali. ſicut dicit apl'us.j.theſ.v. Ab vtroq3 enĩʒ ſurgit infamia.yſa.xiiij. Perdã nomen babylonis ⁊ reliquias ⁊ progeniem ⁊ germen. Ecci.xlj. Curam habe de bono nomine. Quia vt dicitur prouer.xxij . Melius eſt nomẽ bonum q̃ diuitie multe. Aut turpitudo non nominetur in vobis.hoc eſt non ſolum peccata carnis nõ ſint in vobis nec nominentur in vobis. ſed etiã acceſſoria ad peccatum carnis non nominentur in vobis.vt turpitudo que conſiſtit in oſculis ⁊ tactibus inhoneſtis. Legitur in vitaſpatrum de quodam ſancto viro .qui manus ſuas inuoluit ne tangeret ipius ſue matris manus.⁊ indignanti matri reſpondit. Caro mulieris ignis eſt. Prouerb.vj. Nunquid poteſt homo abſcondere igniem in ſinu ſuo vt veſtimenta illius non ardeant. Sic qui ingreditur ad vxorem proximi ſui non erit mundus cum tetigerit eam. Aut ſtultiloquium .quod conſiſtit in verbis carnalibus et diſſolutis ad ip̃m opus carnis prouocantibus ⁊ inducentibus.de quo ecci.ix. Colloquium illius quaſi ignis exardeſcet. Aut ſcurrilitas que ad rem non pertinet. que ↄſiſtit in leuitate et mollicie verborum. aut quando quis leuia verba loquitur ⁊ demulcentia q̃ ad nullam rem bonã pertinent .ſed ſolum ea loquitur vt placeat mulieri.etſi ñ videantur directe ordinata ad luxurie actũ ſed ex quadam vrbanitate procedere videantur. Que vt dicit glo.a ſtultis curialitas appellatur.a nobis autem vocatur affabilitas. Ber. Hodie ſcurrilitas affabilitas.et maturitas appellatur.q̃ crudelitas iudicaſ. Idem. Memento os tuũ diuinis oraculis conſecratum. Quicquid ergo ex eo ocioſuʒ vel immundum exierit ſacrilegium puta. Et ideo a talibus verbis penitus abſtinendum eſt. Quia vt dicit apl's.j.corinth.xv. Corrumpunt bonos mores colloquia praua.j.pe.iiij. Siquis loquitur quaſi ſermões dei. Et hoc eſt quod ſequitur. Sed magis gratiarũ actio ſup.nominentur in vobis vt vno ore glorificetis deum. yſa.lj. Gaudiũ ⁊ leticia inuenietur in ea gratiarum actio ⁊ vox laudis. Et nota ꝙ ſupradicta acceſſoria ad peccatũ carnis ſcʒ turpitudo ſtultiloquium ⁊ ſcurrilitas nõ ſemper ſunt peccata mortalia.⁊ ideo pena que ſubinfertur non reſpicit omnia ſupradicta.ſed ſolũ peccatum luxurie ⁊ auaricie.vt patet litteram intuenti. Et ſic patet ſecundum. Tercio vt a talibus abſtineamus penam magnam minatur dicens. Hoc autem ſcitote intelligentes ſcilicet ſcripturas ꝙ omnis fornicator exercens luxuriam cum ſoluta.aut immundus exercens indifferenter vel in ſe vt molles.vel cum quacũq3 alia perſona.aut auarus quod ſcilicet auarum eſſe eſt ydolorum ſeruitus.id eſt ſeruire ydolo.ſeruit enĩ auarus pecunie. non habet hereditatem in regno chriſti ⁊ dei.id eſt non habebit gloriam que cõſiſtit in humanitate ⁊ deitate xp̃i Johã.xvij. Hec eſt vita eterna vt cognoſcant te ſolum verum deum ⁊ quem miſiſti ieſum chriſtum. Et hec ẽ vt dicit criſo.prĩcipalis ⁊ ſubſtantialis pena damnatorũ ſcʒ ab eterna gloria ſeparari ⁊ carentia viſionis diuine Secũdaria vero pena damnatorum eſt applicatio ad tormenta.ij.corinth.vj. Nolite errare.neq3 adulteri neq3 molles neq3 maſculorum concubitores regnum dei poſſidebunt. Et ſic patet ꝙ hic non inſerit peccata acceſſoria ad fornicationem que ſupra tetigit. Et ſic patet tercium. Quarto errorem quorundam impunitionem peccatorũ aſſerentium vt liberius peccare poſſint remouere conatur dicens. Nemo vos ſeducat inanibus verbis promittens impunitatem peccantibus.ſicut iſti qui mutuo ſe inuitant ad peccandum. Sap.ij. Venite fruamur bonis que ſunt tanq3 in iuuentute celeriter. Et addunt. Nemo eſt agnitus qui ſit reuerſus ab inferis.col.ij. Videte ne quis

vos ſeducat per philoſophiam et inanem
fallaciam ſm traditionem hominū. Prop-
ter hoc enim venit ira dei. id eſt punitio ⁊
vindicta .quam deus inferens ſe habet ad
modum irati.in filios diffidentie.id eſt i il-
los qui diffidunt de dei iuſta retributione.
nec ipam credunt.nec ipam curant.hoc em̄
maxime diſplicet deo. propter hoc enim fa
ctum eſt diluuiū ⁊ ſodoma ſubuerſa.Eccl.
xvj.Ne dicas a deo abſcondar.⁊ ex ſummo
quis operis mei memorabitur. in populo
magno nō agnoſcar. que eſt anima mea in
tam immenſa creatura.yſa.xxviij.Percuſ
ſimus fedus cum morte.⁊ cum inferno feci
mus pactum.Flagellum inundans cū trāſie
rit nō veniet ſuper nos. Talis eſt ergo pēa
ſeducentium ⁊ impunitatem aſſerentiū. Et
ideo nolite effici participes eorū neqȝ i cul
pa neqȝ in pena.Et ſic patet quartū Qui
to quare tales in ſuo errore ſequi nō debea
mus.ſed vt filij lucis ambulare rationeȝ ⁊
cauſam aſſignat dicēs.Eratis em̄ aliquādo
tenebre.quaſi di.ſi tales ſeqbamini in ſuo er
rore in ſtatu ignorantie. ante cōuerſionē ad
fidem quādo eratis tenebre magis erat to-
lerandum.Erant em̄ denſe tenebre per ori-
ginalem culpā expanſam ſuper humanam
naturā.Job.xxxvij.Omnes quippe inol-
uimur tenebris.Sed denſiores tenebre erāt
per ignorantiaȝ legis dei ſuper intellectum
expanſam.j.Regū.ij.Impij in tenebris cō
ticeſcent. Sed denſiſſime tenebre erant per
actualem culpam ſuper affectum ⁊ volun-
tatem protenſam.quales fuerunt in egipto.
Sap.xvij.A vinculis tenebrarum ⁊ longe
noctis compediti incluſi ſub tectis iacuerūt
Et ideo ſi tūc errabāt non erat mirum. ſed
modo nō eſt ferendum.quia eſtis lux in do
mino illuminātē ⁊ per lumen gratie effugā
te tenebras originalis ⁊ actualis culpe.⁊ p
lumen ſapientie dei effugāte tenebras igno-
rantie vt videatis quid ſit agendum. math
v.Vos eſtis lux mundi.⁊ Phil.ij.Inter
quos lucetis ſicut luminaria in mundo. Et
ideo ambulate vt filij lucis ſcȝ chriſti .qui
eſt lux vera q̄ illuminat omnē hominē.Jo
hā.viij.Ego ſum lux mūdi. Et ſic ābulare

debetis propter magnū fructū percipiendum
quia fructus lucis eſt in omni bonitate.q̄-
tum ad interiorem intentionē.⁊ iuſticia q̄-
tum ad exterius opus.⁊ veritate quantum
ad ſermonem.quaſi di.Fructus lucis ē op⁹
perfectum ⁊ i intentione ⁊ in opere ⁊ in ſer
mone.Et ideo fructus lucis eſt bonus ⁊ ve
rus ⁊ iuſtus.⁊ ideo in luce vt filij lucis ā-
bulare debemus. ¶ Notandum ergo
ꝙ tunc vt filij lucis ambulabimus quando
ſm lucis proprietates operabimur .que ſūt
quattuordecim. Primo enim lux eſt om
nium virtutum corporum celeſtium ad ter
ram delatiua.eſt enim quoddam vehiculuȝ
virtutum corporum celeſtium. Sic ⁊ filij
lucis recipiunt maxima dona a deo. et iſta
effundunt ad edificationem ⁊ proximorum
ſalutem.Actuū.xxij. Non enim ſubterfugi
quo minus āнunciarem vobis omne conſi-
lium dei. Peccatores autem filij tenebra-
rum dona dei abſcondunt.⁊ ideo ab homi-
nibus maledicuntur. Prouer.xj. Qui abſ-
condit frumenta maledicetur in populis .
Secundo lux eſt tenebrarum expulſiua.
Sic filij lucis tenebras peccatorum ⁊ igno
rantie ab hominibus expellunt.ipos per do
ctrinam ⁊ bona exempla illuminando.⁊ ip
ſos a peccatis retrahendo ⁊ abſoluendo.
Matthei.v.Vos eſtis lux mundi. Johā.
xx. Accipite ſpiritumſanctum quorum re-
miſeritis peccata remittuntur eis. Pecca-
tores autem filij tenebrarum nituntur te-
nebras immittere ⁊ dictis ⁊ actis proximos
excecare. Tercio lux eſt caloris generati
ua.ſol enim ratione lucis quam emittit ca-
lefacit. Unde philoſophus dicit ꝙ noctes
plenilunij ſunt alijs calidiores.Sic filij lu
cis ignem amoris recipientes eundem ignē
accendunt in cordibus proximorum.Quia
vt dicit gregorius.Amor dei nunq̄ ē ocio-
ſus operatur enim magna ſi eſt.ij.corint.v.
Charitas chriſti vrget nos ſcȝ in vob amo
rem generare. Peccatores autem filij tene
brarum nituntur hunc ignem in ſe ⁊ i alijs
extinguere.⁊ ſolum ſe diligunt ⁊ vtinā bn̄.
Quarto lux eſt incorruptibilis.tranſit el
per feda ⁊ non corrumpitur nec fedat.Sic

filij lucis in fece mundi et cum mundanis
lutoſis cōuerſantes in ceno eorum nō fedā
tur.quia a malis non ſumunt exemplum.ſȝ
a bono ſi quod agūt.dimittunt enim ſentes
⁊ accipiunt roſas.Johā.j.Lux in tenebris
lucet ⁊ tenebre eam non comprehenderunt
Ro.xij.Noli vinci a malo ſed vince in bo
no malum. Peccatores auteȝ filij tenebra-
rum in operibus malis aliorū totaliter cor
rumpuntur accipiētes exemplum de malis
⁊ non de bonis.vt de fornicatione magdale
ne ſed non de penitentia.⁊ de negatione pe-
tri ⁊ non de lacbrymatione. Quinto lux
eſt ſolis ſecutiua.Sic filij lucis chriſtū ſo-
lem iuſticie in omnibus ⁊ in preceptis ⁊ in
conſilijs ſequi nituntur. Luce.v. Relictis
omnibus ſecuti ſunt eum. Peccatores au-
tem filij tenebrarum non ſolum non ſequū
tur deum ſed vadunt contra deū. Job.xv.
Cucurrit aduerſus deum erecto collo. In
eodem.xxiiij.Ipi rebelles fuerunt lumini.
Qui dixerunt domino.recede a nobis ſciē-
tiam viarum tuarum nolumus. Job.xxj.
Sexto lux eſt diſcordium conciliatiua
vt patet in elementis.que vt dicit phus me
diante luce in corporibus mixtis cōiungū-
tur.Sic filij lucis inter ſe cōcordant i vna
fide ⁊ in bono propoſito ſeruiēdi deo. Act.
iiij.Erat iſtis cor vnum ⁊ anima vna in do
mino. Item inter diſcordes paceȝ reforma
re nituntur.iſtum imitantes vt filij pacis.
qui pacem inter deum ⁊ homines fecit. et
homines ydola colentes ad vnitatem fidei
⁊ cultus reduxit.j.corinth.j. Obſecro vos
per miſericordiam dei vt idipm dicatis om
nes ⁊ non ſint in vobis ſciſmata. Peccato
res autem filij tenebrarum non habent pa
cem.yſa.xlviij.Non eſt pax impijs vt dicit
dominus.Sed guerras ⁊ diuiſiones faciūt.
iſtum imitantes cuius membra ſunt ſcȝ dya
bolum.qui primos rebelles in celo ⁊ p̄mos
confirmatos exules a paradiſo terreſtri fie
ri procurauit.Sap.ij.Imitātur autē illuȝ
qui ſunt ex parte illius.Sed attende ꝙ ali-
quando faciendum eſt vt paulus fecit. qui
dum phariſei ⁊ ſaducei eſſent cōgregati cō-
tra eum vt eum percuterent ⁊ morti trade

rent.non poſuit inter eos pacem ſed ſciſma
dicens ſe phariſeum ⁊ phariſeorum filium
Propterea phariſei et ſaducei adinuicem
ſunt rixati ⁊ paulus manus eorum euaſit.
Sic permittit deus iſtos magnos rixari ad
inuicem ne paruulos opprimant. Et nos
etiam facere debemus. Septimo lux eſt
hominum letificatiua.Unde qui lucē non
vident gaudere perfecte non poſſunt. Tho
bie.quinto.Quale gaudium mihi erit .qui
in tenebris ſedeo ⁊ lumen celi non video .
Sic filij lucis tam de perfecta ſua conuer-
ſatione q̄ȝ de conuerſione peccatorum quaȝ
procurant.celo ⁊ terre ſunt gaudia inferen-
tes.Luce.xv.Gaudium eſt angelis dei ſu-
per vno peccatore penitentiā agente. Pec
catores autem filij tenebrarum de perditio
ne ſua angelos dei ⁊ eccleſiam militantem
⁊ triumphantem contriſtant. Yſaie.xxxiij.
Angeli pacis amare flebunt. Contriſtant
etiam proximos inſontes damnis ⁊ iniurijs
perſequentes. Prouerbiorum primo. Abſ-
condamus tendiculas contra inſontem fru
ſtra.deglutiamus eum quaſi infernus viuē-
tem.ſit lex noſtra lex iniuſticie. Octauo
lux eſt colorum ypoſtaſis ⁊ ipſorum repreſē
tatiua.Color enim eſt ipa lux incorporata.
Eſt etiam lux medium quo color videtur.
⁊ ideo vbi lux non eſt color videri non po-
teſt.Sic filij lucis omnes colores ⁊ pulcri
tudines eccleſie ſuſtinent tanq̄ baſis ⁊ ipos
manifeſtant. Quia in diuerſis ordinibus et
ſtatibus eccleſie ſeruientes virtutes ⁊ dona
ſpiritusſancti oſtendunt. dum agunt opera
virtuoſa. Actuum primo. Accipietis virtu
tem ſpiritusſancti in vos .⁊ eritis mihi te-
ſtes ſup.in omnibus virtutibus. ⁊ in omni
iudea ⁊ Samaria vſq̄ ad vltimum terre.
Peccatores antem filij tenebrarum omia
confundunt ⁊ virtutes ⁊ dona ſupplantan-
tes in ſeipſis vicia manifeſtant. Romanos
primo.Et ſicut non probauerunt habere de-
um in noticia tradidit iſtos deus in repro-
bum ſenſum vt faciant ea que non conue-
niunt.repletos omni iniquitate. Nono
lux eſt in celo

ſita ſcʒ in ſole et in terra operā lucis facit.
Sic filij lucis in celo conuerſantur ⁊ in ter
ra operantur. Phil.iij. Noſtra cōuerſatio
in celis eſt. Hebre.xiij. Non habemus hic
manentem ciuitatem ſed futurā inquirimus.
Una a vt dicitur matthei.vj. Ubi eſt the
ſaurus tuus ibi eſt ⁊ cor tuum. Theſaurus
autem filiorum lucis chriſtus eſt. qui eſt in
celo ad dexteram dei ſedēs. Peccatores au
tem filij tenebrarum conuerſantur ſolum ī
terra. in terrenis bonum ſuum conſtituētes
Sap.ij. Uenite fruamur bonis a iuuentu
te celeriter. quō hec eſt pars noſtra. ⁊ nō eſt
agnitus qui ſit reuerſus ab inferis. ⁊ poſt h
erimus tanq̄ non fuerimus. Decimo lux
eſt fluidorum reſtrictiua ⁊ congelatorū re
ſolutiua. vt patet in luto ⁊ glacie. Sic filij
lucis carnalia deſideria deſiuentia per lam
ta penitentie deſiccant ⁊ reſtringūt. Sic bea
tus Benedictus proijciens ſe in vrticas et
vepres. eduxit per vulnus corporis vulnus
mentis. quia voluptatem traxit in dolorem
vt dicit grego. Hebre.xj. Circuierunt ī me
lotis in pellibus caprarum. egentes. angu
ſtiati. afflicti. errantes in montibus ⁊ in ſpe
luncis ⁊ in cauernis terre. Manus etiam q̄
erant per auariciam conſtricte. reſoluunt
bona ſua pauperibus largiendo. ps. Diſp
ſit dedit pauperibus. Peccatores autē filij
tenebrarum defluunt totaliter per carnalia
deſideria ⁊ terrena. ⁊ per auariciam cōſtrin
guntur. ps. Conglutinatus eſt in terra ven
ter noſter. Undecimo lux eſt perditorum
reinuentiua. quia que homo de nocte per
dit apparente luce reinuenit ⁊ apportat. ſic
filij lucis animas perditas in tenebris pec
catorum per lumen gratie reinuenire ⁊ pi
ſcari conantur deo cuius ſunt deuoti offe
rentes. Matthei.iiij. Faciam vos fieri pi
ſcatores hominum. Peccatores autēʒ filij
tenebrarum nituntur animas ſuas ⁊ aliorū
per errorem ⁊ mala opera perdere. ij. Thi.
iij. Mali autem proficient in peius erran
tes ⁊ in errorem mittentes. Duodecimo
lux eſt omnium fructuum productiua. vbi
continue ſunt tenebre nihil naſcitur. Sic

filij lucis duodecim fructus quos apoſtolus
ponit ad galathas.v. omēs producūt. Sūt
enim lignum vite afferens fructus duode
cim per ſingulos menſes vt dicitur Apoca.
xxij. Ad litteram etiam omnia bona mundi
producunt. quia cum ipi ſint filij dei ⁊ om
nia bona ſint filiorum. ⁊ propter illos deus
omia bōa producat. ſequitur q ipi ſint cau
ſa omnium bonorum. Peccatores autem
filij tenebrarum nihil producunt boni niſi
ſpinas ⁊ tribulos. ⁊ ideo ſicut ſpine igne cō
burentur. Matthei.xiij. Ligate eos faſci
culos ad comburendum. Tredecimo lux
eſt quorundam athomorum inuiſibiliuʒ. vt
ſint viſibiles factiua. vt patet in ſpera ſolis
domum ingrediente in qua predicti athomi
conſpiciuntur. Sic filij lucis omnia vident
⁊ minimos defectus ſuos conſiderant. et
ideo ſemper ſe defectuoſos reputant. Jaco
bi.iij. In multis quidem offendimus om
nes. ⁊ ſi dixerimus quia peccatum non ha
bemus ipi nos ſeducimus ⁊ veritas in nob
non eſt. prima Johānis.j. Unde iſta ſācta
animalia de quibus dicitur ezechielis prio.
⁊ apocalip.iiij. per que ſancti viri deſignan
tur erant oculis vndiq plena. Peccatores
autem filij tenebrarum non vidēt in domo
ſua. id eſt in anima niſi trabes magnas. id ē
peccata mortalia. Uident etiam ſi quid ma
le viſibile eſt. ſimiles hely ſacerdoti qui nō
poterat videre lucernam dei anteq̄ʒ extigue
retur. ita ipi nihil clarum poſſunt videre. ſʒ
quod eſt male fumigans. ſimiles etiaʒ noc
tuis que in lumine excecātur ⁊ in tenebris
vident. Sap.ii. Excecauit eos malicia eo
rum. Quartodecimo lux eſt quarundam
auium lucem odientium expulſiua. Sic filij
lucis hereticos lucem odientes ⁊ in tene
bris habitantes expellunt. Peccatores au
tem filij tenebrarum eos defendunt ⁊ acce
ptant. cum eiſdem in foueam decidentes.
Matthei.xv. Si cecus cecum duxerit am
bo in foueam cadent. Et ſic patet totum.

Sequitur dominica quarta.

Dominica quarta de euan gelio ſermo. xxxix

Abijt ieſus trans mare galilee
quod eſt tiberiadis. Johā.vj.
Sicut dicitur eccl.xj. In die
bonorū ne immemor ſis malo
rum. ⁊ in die malorum ne ime
mor ſis bonorū. Unde temperantia vna vir
tus cardinalis eſt. per quā homo tēperate
proſperis debet vti. qd maxime fit per me
moriam aduerſorū q̄ poſſunt homini defa
cili euenire. Fortitudo autē eſt alia virtus
cardinalis poſita ex aduerſo. per quā homo
in aduerſis quibuſlibet nō frāgitur. qd ma
xime fit per memoriam boni qd homo ſpe
rat per patientiam aduerſorū. Propterea
apoſtolus Ro.v. dicit. Sed ⁊ gloriamur in
tribulationibus ſcientes q tribulatio patiē
tiam operatur. patientia autē probationem
probatio vero ſpem. ſpes autē nō confūdit
Et ideo ſancta mater eccleſia timēs fideles
propter cōtinuum ieiuniū ⁊ onus penitētie
iam grauatos deficere. in hac dominica io
cunda omnia repñtat. Nā officiū nocturnū
eſt de liberatione filiorum iſrael. per quam
noſtra liberatio a vicijs ⁊ a dyabolo deſig
natur. miſſa etiā tota apparet iocunda. vt
in introitu miſſe ⁊ in epiſtola ⁊ in euāgelio
patet. Dñs etiā papa eccleſie pater ⁊ rector
tenet hodie in manibus roſam aureā. ⁊ in
duit ſe pōtificalibus ornamentis. In pñti
autem euangelio vnum maximum conuiui
um quod chriſtus fecit. ⁊ maxima populi
leticia recitatur. In quo quidem euangelio
quinq ſummarie continentur. Primum ē
tranſitio maris facta a ieſu cum ſequela po
puli numeroſa. in principio euangelij. Se
cundum eſt eleuatio oculorum chriſti. ⁊ in
terrogatio pro ciborum penuria ſerioſa ibi
Cum ſubleuaſſet ergo oculos ieſus. Terci
um eſt philippi ⁊ andree reſponſio defectuo
ſa. ibi. Reſpondit ei philippus. ducentorūʒ
denariorum panes non ſufficiūt eis ⁊c. Et

ait andreas. Eſt puer vnus hic ⁊c. Quar
tum eſt populi refectio miraculoſa. ibi. Fa
cite homines diſcumbere. Quintum ē lau
datio et cōfeſſio gratioſa. ibi. Illi ergo ho
mines cum vi. q fe. ſi. di. Primo ergo po
nitur tranſitio maris facta a ieſu cum ſeq̄la
populi numeroſa. Et hoc eſt. Abijt ieſus
trans mare galilee. Circa qd nota q euan
geliſta more hebraico loquitur. appellans
mare quoddam ſtagnum qd egrediebatur a
iordane ⁊ qd fiebat ex iordanis extenſione.
qd dicitur mare galilee a circumſtante re
gione. Sed mare tyberiadis dicitur a tybe
riade ciuitate proxima ſic nominata. eo q ī
honore tyberij ceſaris olim fuerat fabrica
ta. Idem etiā ſtagnum genazareth appella
tur a natura lacus. eo q criſpātibus vndis
generat ex ſe auram. Hoc tranſijt ieſus cū
diſcipulis ſuis in barcha. ⁊ aſcendit montē
ex oppoſito ſitum. Erat autem proximū pa
ſcha iudeorum. ſcʒ dies azimorum. in quo
Johānes baptiſta decollatus eſt. Et ſeque
batur eum multitudo magna. quidā vt ſa
narentur vt infirmi. quia virtus de illo exi
bat ⁊ ſanabat omnes. Lu.vj. Quidam vt
inſtruerētur ⁊ in dei amore accenderentur.
vt apoſtoli ⁊ diſcipuli qui erant q̄dā turba
per ſe. Luc.vj. Deſcendens ieſus de monte
ſtetit in loco cāpeſtri ⁊ turba diſcipulorum
eius cū eo. Habebat enim verba luminoſa
⁊ igne ſpūſſancti accenſa. Aliqui vt vide
rent. vt vani. qui vadunt ad predicationeʒ
ad videndum ⁊ non ad diſcendum. matthei
xij. Domine volumus a te ſignum videre.
Quibus ait. Generatio mala et adultera
ſignum querit. Quidam vt obſeruarent eū
vt ſcribe ⁊ phariſei. Luce.xiiij. At illi ob
ſeruabant illum. Quibus multi ſunt ſimiles
qui de predicatione nichil reportant niſi id
quod aliquando incaute vel minus ponde
roſe dicitur. ⁊ illud diuulgant in plateis et
vicis. Quidam vt cum eo manducarent. vt
guloſi. nihil niſi vitam pinguem corporis
appetētes. Johānis.vj. Quęritis me quia
manducaſtis

ex panibus meis et ſaturati eſtis. O quot
ſunt hodie ſimiles illis .qui ſolum propter
cōmodum tēporale chriſtum querunt: et ſi
chriſti patrimonium eſſet tenue ſicut ē pin-
gue penitus in eo nō remanerent. Malach
j. Quis eſt in vobis qui claudat hoſtia et
accendat altare meū gratuito. De quibus.
chriſtus dicit mat. v. Amen dico vo. re. me
ſuā. Miſtice autē per mare pñs ſeculum d
ſignatur. multis fluctibus cōquaſſatum. qd
ieſus in carne aſſumpta tranſiuit. omēs ei⁹
fluctus ꝛ amaritudines degustando. vt no-
bis compateretur per omnia. Hebre. iiij.
Nō habemus pō. qui nō poſſit cōpa. infir.
no. temptatū aūt per omnia. Et poſtq̄ ma-
re tranſiuit aſcendit in montē maieſtatis ſue
in excelſis per gloriā reſurrectiōis. mar. xvj
Dominus quidem ieſus aſſumptus eſt ī ce
lum ꝛ ſe. a dex. dei. Et tunc multitudo ma-
gna vēiebat ad eū. qꝛ videbat magna ſigna
que faciebat. quia poſtq̄ chriſtus celū aſcē
dit miſit ſpūmſanctū apl'is cū ſacco grāruꝫ
ꝛ donorū ꝛ omniū virtutū. quibus ap li to-
tum mundū peragrātes repleuerūt. facien-
do prodigia ꝛ opera miraria ꝛ virtutes. pro-
pter qd totū mundū ad xpm traxerūt. Jo.
xiiij. Qui credit in me opera q̄ ego facio et
iþe faciet. Tūc etiam xps cū maxima mul-
titudine montē glorie ſue aſcēdit qꝛ cū om-
nibus aīabus q̄ ab initio mūdi in ſpe ꝛ fide
beati ſemis requieuerāt. Vn̄ cātamus ī pro
ſa. Redit turmis cū duabus. angelis ꝛ ani-
mabus. Si ergo volumus cū xpo mōtē glē
ſue aſcēdere cū eo mare pariter trāſeamus.
qꝛ q mare nō tranſeūt mōtē glē nō ꝯſcēdūt.
Nō ſtultiſemus cū filijs zebedei q voluerūt
cū xpo vn⁹ a dextris alius a ſiniſtris ī reg-
no eius ſedere. ꝛ nō cū eo in cruce manere.
Et id xps eis dixit. Neſcitis qd petatis. ma
th. xx. Et ſic patet primū. Scdo ponitur
eleuatio oculorū xpi ꝛ interrogatio ꝑ cibo
rū penuria ſerioſa. ibi. Cū ſuble. ocu. Vbi
nota q̄ filius dei leuauit oculos ſue poten
tie ꝛ ſapiētie qn̄ mundū creauit ꝛ ordīauit.
Gen̄. j. Vidit deus cūcta q̄ fe. ꝛ e. val. bōa.
Leuauit oculos ſue iuſticie ꝛ vindicte. qn̄
hōiem d paradiſo expulit. ſed adā voluit ſe
abſcondere. gen̄. iij. Abſcondit ſe adā ꝛ eua
vxor eius a facie dn̄i. ꝛ ait dn̄s. Adā vbi es
Leuauit oculos ſue miſericordie ꝛ gratie.
qn̄ videns afflictionē noſtrā indutus ē car-
ne hūana. ꝛ deſcendit vt nos liberaret. exo.
iij. Vidi afflictionē populi mei qui ē ī egip
to ꝛ deſcendi vt liberē eum. Et ſicut deſcē-
dit per incarnationē ꝛ mortē. ſic aſcēdit per
reſurrectiōis gloriā. ꝛ tūc humanā naturaꝫ
ſūme exaltauit ꝛ in bono repleuit. Eph. iiij
Qui deſcendit iþe eſt ꝛ qui aſcēdit ſup oēs
celos vt adimpleret oīa. Vnde cātamus ī pro
ſa. Alta chriſt⁹ dum conſcendit ſeruis ſuis
mnas appendit gratiarum omniū. Et hoc
eſt quod hic miſtice innuitur. Quia chri-
ſtus poſtq̄ mare tranſierat ꝛ montē aſcen-
derat queſiuit a Philippo. Vnde ememus
panes vt manducent hi. id eſt cuius meri-
tum poterit ſufficere ad totam humanam
naturam ſpūalibus bonis replendā. Certe
nullum niſi meum. quia oportet eſſe meritū
infinitum. Et ideo hoc dicebat temptās eū
iþe enim ſciebat q̄ ſolus iþe poterat hoc fa
cere. Sed litteraliter exponendo quare ma
gis a philippo q̄ ab omnibus alijs de vic-
tualibus ꝛ panibus inquiſiuit. magis enim
a iuda qui loculos habebat petere debebat
Ad quod dicendum q̄ philippus erat d cō
trata illa. id eſt de ciuitate illa vel regione
vel vico. ꝛ ideo magis ad eum pertinere vi
debatur vbi pro paſcendo populo poſſent
victualia reperiri. Chriſtus autem
hoc dicebat temptans eum. Vbi nota q̄ du
plex eſt temptatio. Vna ad malum inclinās
ꝛ hec eſt a dyabolo carne ꝛ mundo. Jac. j
Vnuſquiſqꝫ temptatur a concupiſcentia
ſua. Et hac deus nunq̄ temptat. Quia vt
dicitur Jacobi primo. Deus intemptator
malorum eſt. iþe enim neminem temptat.
Alia eſt temptatio probans. Et hec eſt tri-
plex. quia aut fit vt temptatus innoteſcat
temptanti vel probanti. aut vt innoteſcat
alijs. aut vt innoteſcat ſibiipſi. Primo mō
non temptat deus ſed homo. Eccleſiaſtici.
Quartodecimo caplo. Ex multis loquelis

temptabit te. Secundo modo temptat dns
virum perfectū ad exēplum. gen̄. xxij. Tēp-
tauit deus abraam. Et ſequitur. Nūc cog-
noui q̄ timeas dominum. id eſt cognoſcere
feci. Tercio modo etiam temptat deus vi-
rum perfectum ad humilitatis meritū. qa
homo humiliatur cum ſibi ſua infirmitas
innoteſcit. Et hoc tercio mō xps temptauit
philippum ſicut infirmū in fide. Vnde phi
lippus ſicut imperfectus in fide reſpondit.
Et ideo ſua imperfectio ſibi innotuit q̄ de
chriſto nō perfectā fidem habebat: dū poſt
ea vidit iþm tam grande miraculum operā
tem. debuit em̄ reſpondere. Dn̄e tu omnia
potes. tu omnia ſcis. ꝛ ideo potes panes de
nouo creare. ꝛ de longinquis partibus face
re huc venire. Et ſic patet ſecundū. Ter-
cio ponitur philippi ꝛ andree reſponſio de
fectuoſa. Et primo philippus ad xpi inter-
rogationem reſpondit dicēs. Ducentorum
denariorū panes nō ſufficiunt eis. ꝛc. Tot
denarios habebāt apoſtoli. vt dicit victor.
Secundo beatus andreas ad q̄ſtionē etiam
imperfecte ꝛ cū defectu reſpōdit d. Eſt pu-
er vnus hic qui habet quinqꝫ pa. or. ꝛ du.
piſ. ſed hec quid ſunt inter tantos. Ex quo
beati andree imperfectio patet. quia nō de-
buit dicere. ſed hec quid ſunt inter tantos.
imo debuit dicere. domine ſatis ſūt. quia tu
potes ea multiplicare ꝛ turbā ſatiare. Spi
ritualiter autem ꝛ ad edificationem noſtrā
nota q̄ puer iſte fuit chriſtus. qui fuit puer
id eſt purus totus ꝛ innocens. j. pe. ij. Qui
peccatum nō fecit nec inuē. eſt do. in o. eius
Non autē fuit puer ſenſu vt multi ſemper
ſunt pueri. yſa. lxv. Puer centū annorum
morietur. Qui habuit quinqꝫ panes ordea
ceos. i. quinqꝫ vulnera que ſunt valde aſpe
ra. ſed fuerunt medicinalia. quia ad ſanita-
tem gentium. ſicut ordeum eſt aſperū ꝛ me
dicinale. que vulnera debent comedi. id eſt
ab anima per iugem memoriam ruminari.
Tren̄. iij. Recordare paupertatis ꝛ tranſ-
greſſionis mee. abſinthij ꝛ fellis. memoria
memor ero. ꝛ tabeſcet ī me anima mea. In
cuius ſignū mandatum eſt in lege vt omne
animal nō ruminans eſſet immundum. nec
poſſet deo in ſacrificiū immolari. Leui. xiiij
Debent autē comedi cū duobus piſcibus.
id ē cū vera fide ꝛ ſpe. vt ſ. credamus q̄ il-
la vulnera fuit paſſus chriſtus verus deus
ꝛ verus hō. ꝛ q̄ ea nō pro ſe ſed pro ſalute
hūana paſſus fuit. vt penam reatus noſtri.
quo tanq̄ rei ī carcere inferni detinebamur
exolueret. ꝛ q̄ ex illis vulneribus dū ea pa-
tienter tulit infinitū meritum acquiſiuit. ꝑ
pter quod celum aperuit. Vnde penā exol-
uit. meritū acquiſiuit. celum aperuit. ꝛ hoc
firmiter credere debemus. Debemus etiam
ſperare q̄ virtute iſtius meriti bene opera-
bimur. ꝛ in celum vltimo aſcendemus. Eſt
em̄ ſpes certa expectatio futurorum bono-
rum ex gratia ꝛ merito proueniens. Si er-
go ſic ruminabimus iſtos panes id eſt chri
ſti vulnera atqꝫ penam tunc paſcetur aīa
ꝛ omnia amara pro dulci ſumet. Quia di-
cit greg. Si paſſio chriſti ad memoriam re-
uocetur nihil eſt adeo durū quin equo ani-
mo toleretur. Et ſic non deficiet in via pre
ſentis incolatus. ſed in vtute talis cibi vſq̄
ad celum ſalubriter ambulabit. Hoc fuit
figuratum in helya qui in virtute pāis ſuc
cinericij quē comedit ambulauit quadragi
ta diebus ꝛ quadraginta noctibus dōec ꝑ-
uenit ad montē dei oreb. iij. re. xix. Panis
ſuccinericius eſt filius dei inuolutus ī car-
ne mortalitatis noſtre ꝛ in ligno crucis aſ-
ſatus. Jo. vj. Ego ſū panis viuus q d celo
deſcendi. Propterea dicitur cāti. v. Come-
dite chariſſimi ꝛ inebriamini. Propterea
chriſtus ſacramentuꝫ ſui corporis inſtituit
vt illō cū tali fide ꝛ ſpe iugiter comedam⁹.
Lu. xxij. Hoc ē corpus meū. hoc facite in
meā cōmemo. j. cor. xj. Quotienſcūqꝫ man.
pa. hūc ꝛ ca. bi. mor. do. ān. do. ve. Pñt etiā
per qnqꝫ pāes ordeaceos qnqꝫ q̄ ſūt neceſſa-
ria penitēti deſignari. q̄ exterius ſunt valde
aſpera. ſed aīe languētis ſunt validiſſima
medicina. q̄ ſunt contritio cordis. confeſſio
oris. elemoſina operis. orō mētis. ieiunium
corpis. q̄ debēt fieri ī vera fide dei ꝛ eccl'ie.
ꝛ vera ſpē ꝑ ea veniā ꝯſeq̄ndi. multi eī ſare-
cenorū ꝛ iudeorū ꝛ hereticorū pñiam agūt
ꝛ in ipſa operantur virtutes. Et quia non
faciunt eam in vera

ſiōe nihil faciunt. nec ſunt fructū peniten-
tie percepturi.mat.vij.Multi dicent mihi
in illa die.dñe nōne in nōie tuo prophetaui
mus ⁊ virtutes multas fecimus.⁊ dicet illi
Amē dico vobis neſcio vos. In eod.xxv.
Et ſic patet terciū. Quarto pōitur refec
tio.populi miraculoſa.q̄ poſtq̄ ieſus fece-
rat apoſtolos ſuā imperfectionē cognoſce-
re ait eis.Facite hōies diſcūbere.ſcꝫ ſuper
fenū quod erat in loco.Accepit ergo ie.pa.
⁊ cū grās deo egiſſet fregit ⁊ dedit aplis vt
turbe apponerēt.ſimiliter fecit de piſcibus.
Iſti pāes ⁊ piſces v̄tute dī vbiq̄ mltiplica
ti ſunt.⁊ primo in manibus xp̄i. virtus eīn
erat in manibus vt dicit augu.Secundo in
manibus apoſtolorū diſtribuentiū.Tercio
in ore comedentiū.vt dicit victor. Et cum
omnes eſſent repleti.p̄cepit apoſtolis eleua
re fragmenta.ne perirent pedibus ꝯculcata
Et quilibet apoſtolus accepit cophinū ſu-
um.i.ciſtam de viminibus factā ad portan-
dum fenum ⁊ huiuſmodi.⁊ eleuauerūt.xij.
cophinos vel ſportas plenas fragmentis.
Hanc autē miraculoſam refectionē dupli-
citer conſiderare poſſumus. ſ. moraliter et
allegorice ꝯ̄ miſticū intellectum.Moraliter
autē ad edificationē noſtrā exponēdo nota
q̄ in chriſti cōuiuio ſeptē virtuoſa apparēt
que in cōuiuijs mundi deficiūt. Pro
pter que hoc eſt laude dignū.⁊ illa ſūt me-
rito contemnenda. Primū eſt motiuum
ſanctū.quia ex magna pietate miſertus tur
be illud fecit.Vnde ait.Miſereor ſup tur-
bam. Ex pietate eīn debemus bona noſtra
largiri.ps. Iocundus hō qui miſeretur et
cōmo.Tanto elemoſina maioris meriti cen
ſetur. quāto ex maiori pietate ⁊ affectiōe
procedit. Quia vt dicit gregori.Deus non
penſat quantum ſed ex quanto affectu. Et
ideo illa vidua que duo era minuta in ga-
zophilatium miſit. plus omnibus dicta ē a
chriſto miſiſſe.vt patet luce.xxj. Conuiuia
autem mundi ex iactantia ⁊ vana gloria fi
unt.vt ſcꝫ homines oſtendāt diuitias ⁊ ma
gnificentias ſuas ⁊ honorentur. ſicut aſſue
rus grande conuiuium fecit. vt oſtenderet
diuitias glorie ſue. vt patet heſter primo.

Secundum eſt laus diuina. quia p̄miſſa
eſt gratiarū actio ⁊ benedictio.Nā vt dicit
matthei.vj.dominus in celum intuens be-
nedixit.⁊ hic dicitur q̄ gratias egit.Debe-
mus eīn in comeſtione orationē premittere
⁊ ipam benedicere. ⁊ in fine deo grās refer
re.ſicut religioſi faciūt.ps.Edent pauperes
⁊ ſaturabūtur ⁊ laudabunt dominū.Quia
ſicut apoſtolus.j.Thi.iij.Sanctificetur eī
ſcꝫ cibus per verbum dei ⁊ orationē.Exē-
plum de illa ſanctimoniali que ſemel ſine ſi-
gno crucis lactucam comedit ⁊ a dyabolo
eſt inuaſa.vt recitat gre.j.corinth.x. Siue
comeditis ſiue bibitis ſiue aliud quid faci-
tis omnia ad laudem dei facite.Quia cum
iuſtus de omni opere mereatur etiam de co
meſtione.omnia in nomine domini debet in
cipere ⁊ ad dei gloriam terminare. In con
uiuijs autem mundi premittūtur cantilene
⁊ tube ⁊ muſica inſtrumenta. Tercium ē
indigentia iuſta.quia hoc conuiuium pau-
peribus ⁊ indigentibus qui non poterant
aliunde habere.⁊ perſonis q̄ xp̄m ſeq̄bātur
legitur factū fore.Lu.xiiij.Cū facis prādi
um vel cenā voca pauperes ⁊ debiles ⁊ ce.
⁊ clau.⁊ beatus eris.Cōuiuia autē mundi
fiūt magnatibus ⁊ diuitibus.⁊ nō vocātur
ibi ſerui dei qui xp̄m ſequūtur.ſed hiſtriōes
qui obloquūtur. Quartū eſt tēperantia
magna.q̄ in hoc cōuiuio nō fuit aliud niſi
panis ordeaceus ⁊ piſces.⁊ nō varia fercu
la ſiue vinū.debemus eīn valde tēperate co
medere.q̄ vt dicit hiero.Vēter ⁊ genitalia
ſūt vicina ⁊ idō vēter mero eſtuās facile ſpu
mat ī libidinē.ꝑpterea dicit apl's ad ro.iij.
Nō in cōmeſatiōibus ⁊ ebrietatibus.Et ad
eph.iij.Nolite inebriari vino ī quo ē luxu-
ria.In cōuiuijs aūt mūdi oīa ſunt prouo-
cantia ad luxuriā.ſ.varia fercula.optimū
vinū.pulcre menſe.cātilene.⁊ muſica inſtru
menta.Et ideo cū inepta leticia ⁊ ludo pro
hibito ſurgūt.Exod.xxxij.Sedit populus
manducare ⁊ bibere ⁊ ſurrexerunt ludere.
Quintum eſt ſignificatio congrua.Naꝫ
hoc conuiuium fuit factum ſuper montem
ſub diuo ⁊ ſederūt homines ſuper fenū.In
quo datur intelligi q̄ ſerui dei ſtāt in mōte

contemplationis in celeſtibus habitantes.
Phil.iij. Noſtra conuerſatio in celis eſt.
Sedent etiā ſuper fenum.per quod caro fi
guratur.yſa.xl.Omnis caro fenū.Tunc
enim hō ſuper fenum ſedet cum ſpūs carni
dñatur.⁊ carnalia deſideria refrenātur.co-
medunt enim ſub diuo. q̄a ſpes eorum non
clauditur in hoc mundo.ſed ad celū termi-
minatur eternale cōuiuium expectando.cō
uiuia autem mundi fiūt in paludibus terre
norum.nec cōuiue mundi ſedent ſuper fenū
ſed fenum ſuper capita eorum manet dum
caro ſpūi dñatur.⁊ in carnalibus deſiderijs
eorū ſubmergūtur.Fiūt etiam ſub tectis in
domibus.quia ſpes eorū clauditur infra te
ctum poſt hoc nihil aliud expectando. Et
ideo ſerui dei tranſeūt de conuiuio ad cōui-
uium.ſed mundi conuiue de cōuiuio tranſe
unt ad eſuriem ſempiternā.yſa.lxv. Serui
mei comedent ⁊ vos eſurietis.In cuius fi
gura chriſtus aſcendens in celum cū aplis
comedit.Actuū.j.Sic de cōuiuio ad eſuriē
tranſijt diues epulo.qui vnam guttaꝫ aque
nunq̄ potuit poſtea habere.vt patet Luce
xvj.Iob.xxj. Ducunt in bonis dies ſuos.
⁊ in pūcto ad infer.deſcendunt. Sextum
eſt prouidentia bona. quia mandatuꝫ eſt in
hoc conuiuio reliquias ne perirent pro in-
digentibus reſeruari.Serui enim dei reliq-
as de induſtria in comeſtionibus ſuis faci-
unt vt eas pauperibus elargiātur.Luc.xj.
Quod ſupereſt date elemoſinam.Reliquie
autē conuiuiorum mundi conſeruātur.nec
pauperibus dantur ⁊ interdum putreſiunt
Exod.viij.Aſcenderunt in reliquias cibo-
rum tuorū rane.vel male diſpenſantur duꝫ
canibus ⁊ hiſtrionibus largiuntur. Sep
timum eſt ſufficientia plena. quia comede-
runt ⁊ ſaturati ſunt.Serui eīn dei ſatiātur
dum quecūq̄ habent contentātur. mat.xix.
Centuplum accipietis. id eſt ſpūm perfec-
tionis per quem eritis contenti in bōis ter-
renis vt dicit gre.Conuiue autē mundi nō
ſatiantur.Prouer.xiij. Iuſtus comedit ⁊
replet animā ſuam.venter autē impiorum
inſaturabilis.Ioh.iiij.Omnis qui biberit
ex hac aqua ſitiet iterū. qui aūt bi.ex aqua

quā ego dabo nō ſi.ine. Et q̄ in cōuiuijs
mundi tot indecentia et vicioſa concurrūt.
ideo frequēter in ipis comedentes a deo cō
demnantur.Sic cōdemnatus eſt balthaſar
in cōuiuio quod fecit ⁊ vidit in pariete ar-
ticulos manus ſententiam contra ſe ſcribē
tis.propter quod cepit tremere. et cōpāges
renum eius diſſoluebātur ⁊ cōuiuiū verſuꝫ
eſt in luctum.vt patet dañ.v.Prouer.xiiij
Extrema gaudij luctus oc. Secūdo hāc
refectionem poſſumus exponere allegorice
ſm miſticum ſenſum.Vñ nota q̄ duo con-
uiuia legūtur a ieſu facta.ſcꝫ p̄ns.⁊ qd̄ ha-
betur marci.viij.q̄ ſignificāt ſpūalem aie re
fectionē q̄ paſcitur verbo dei.Deutro.viij.
Nō in ſo.pa.vi.hō ſed in oī verbo pd̄ ꝓce.
ab ore dei.Quia vt dicit gre.Miracula q̄-
dam xp̄i ſic accipienda ſunt vt in veritate
facta credātur.⁊ aliud ſignificant.Hoc ſpe
ciale ſacra ſcriptura habet.dū narrat geſtū
prodit miſteriū.Cibus ergo aie eſt verbum
dei.i.ſacra ſcriptura.ſcꝫ nouū ⁊ ve.te.quod
p̄dicator populo dat comedere. Math.xiij.
Omnis ſcriba doc.in re.ce.ſi.ē patrifa.qui
profert de the.ſuo no.⁊ ve. Per duo ergo
cōuiuia q̄ xp̄s fecit vetus ⁊ nouū teſtamētū
ſiue vetus ⁊ noua lex cōgrue deſignātur.lex
aūt vetus ī q̄nq̄ libris moyſi ꝯtinet. q̄ p.v.
pāes ordeaceos deſignātur.⁊ ī ꝓphis ⁊ p̄is
q̄ p duos piſces d̄ſignāt. nā pāis ordeaceus
dat ſuis.ſic illa lex fuit lex timoris q̄ ſuis dat
⁊ ñ ꝯtinebat grām filiorū. Et ad hoc figu-
randū qñ lex vetus data fuit audierūt filij
iſrl' vocē ⁊ ſonitū buccine ⁊ lampades mō-
temq̄ fumigantē.⁊ ideo perterriti atq̄ pa
uore cōcuſſi ſteterūt procul dicentes moyſi.
Loquere tu nobis ⁊ audiemus.non loqua
tur nobis dominus.ne forte moriamur.vt
patet exodi.xx.Item ordeum ē pungitiuū.
continens multaꝫ corticē.q̄ lex vetus erat
pungitiua dicēs.Oculū pro oculo dentem
pro dente.liuorē pro liuore.Exo.xxj.Et cō
tinebat corticem figurarum multarum. id
eſt miſteriorum in nouo teſtamento expli-
candorum.j.Corinth.decimo.Omnia in fi
gura contingebant illis.Nos autem quinq̄
panes et duos piſces portanit

ynus puer clauſos in pera. Iſte puer fuit
populus iudaicus. qui fuit puer ſenſu. ſ3 ſe
nex tpe. yſa. lxv. Puer centū annorū morietur
Qui ſemper legit ⁊ nunq̄ ad perfectionem
venit. Hebre. vij. Nihil em̄ ad perfectū ad
duxit lex. ij. corinth. iij. Vſq; hodie dū legitur
moyſes velamen eſt poſitum ſuper cor eorum.
Sed chriſtus hos panes fregit ⁊ dedit diſci
pulis manducare. dum intellectum veteris te
ſtamenti diſſeruit. Lu. xxiiij. Tunc aperu
it illis ſenſum vt intelligerent ſcripturas.
Fuit ergo populus iſte paſtus quinq; pa
nibus ordeaceis id eſt quinq; libris moyſi.
⁊ duobus piſcibus id ē pſalmis ⁊ prophetis.
qui aſperitatem legis tēperabant vel pote
ſtate regia vel ſacerdotali. Et ideo hoc cō
uiuium fuit factum ante illud quod recitat
marcus. de quo. xij. cophini ſunt ſūpti. quia
duodecim ſunt tribus iſrael q̄ ſpūaliter pa
ſci debebant. Quia vt dicit apl's. j. corin. x.
Omnes eandem eſcā ſpiritalem manduca
uerunt. Plures tamē reliquie ſuperauerunt
de iſto cōuiuio q̄ de illo quod recitat mar
cus. q2 de hoc duodecim. de illo ſeptem co
phini eleuati ſunt. Nam lex vetus que per
hoc cōuiuium deſignatur ob difficultatem
ſeruari nō potuit. Act. xv. Quid temptatis
imponere iugum ſuper ceruicē diſcipulorū
qd' neq; patres noſtri neq; nos portare po
tuimus. De vtroq; tamen conuiuio multa
remanſerūt. quia neq; nouum neq; vetus te
ſtamentum ſeruatur. ⁊ de vtroq; plura fue
runt eleuata q̄ appoſita. quia de vtroq; plu
ra dimittuntur q̄ obſeruentur. Conuiuium
autē quod marcus recitat quod poſt hoc
factum fuit. ſignificat nouum teſtamentum
vel nouam legem in quo fuerunt ſeptē pa
nes triticei qui dantur filijs. quia lex noua
eſt lex amoris que datur filijs ⁊ ptinet gra
tiam filiorum. Et ideo fuerunt ibi ſeptem
panes. quia ſeptem virtutibus ⁊ ſeptem do
nis ſpūſſancti paſcuntur filij dei. que in no
ua lege dantur. q2 lex noua eſt principaliter
ipa ſeptiformis gratia ſpūſſancti. Hos ſep
tem panes ſimiliter chriſtus benedixit ⁊ fre
git ⁊ multiplicauit. ⁊ dedit apoſtolis vt ap
ponerent turbe. quia ipam legem nouam. ſcz

legē amoris chriſtus inſtituit ⁊ docuit. Jo
hānis. xiij. Mandatum nouū do vobis. vt
diligatis inuicem. Matthei. v. Diligite ini
micos veſtros. In veteri autem lege dice
batur. Diliges amicum tuum ⁊ odio habe
bis inimicum tuum vt dicunt iudei. Et mā
dauit apoſtolis vt ipam legem nouam om
nibus predicarent. Marci. xvj. Predicate
euangelium omni creature. Et vt ipam gra
tiam ſpūſſancti omnibus darent. Matth. x.
Gratis accepiſtis gratis date. De hoc au
tem conuiuio ſuſtulerunt apoſtoli ſeptem
ſportas. quia ſeptem erant eccleſie paſcende
per apoſtolos in noua lege. vel nouo teſta
mento de reliquijs prandij chriſti. quibus
Johānes in apocalipſi ſcribit dicēs. Joha
nes ſeptem eccleſijs que ſunt in aſia. p quas
vniuerſitas eccleſiarū deſignatur. In ſeptem
autem ſportis apoſtolorū contentus eſt ac
continetur cibus anime dandus in nouo te
ſtamento omnibus fidelibus chriſtianis. q2
per ſeptem ſacramenta eccleſie que continē
tur in ſportis apoſtolorum. id eſt in poteſta
te quam a chriſto receperūt datur ſeptifor
mis gratia ſpūſſancti. in qua ſalus anime ɔ
tinetur. Et ſic patet q̄ per duo chriſti con
uiuia vetus ⁊ nouum teſtamentū deſignant
quibus homines ſpūaliter paſcuntur. Et
vnum fuit datum ſeruis ⁊ aliud filijs. vnū
generauit ſeruitutem ⁊ timorem. alterum li
bertatem et amorem. Et hoc eſt quod apo
ſtolus dicit in epiſtola hodierna. Hec enim
inquit ſunt duo teſtamenta. vnum quidem
in monte ſina. in ſeruitutem generās que eſt
agar. Et quia vt dicit apoſtolus ad galath.
iij. Hi qui fidem et opera habent abrae hi
ſunt filij abrae. ideo nō ſolum debemus pa
ſci de reliquijs cōuiuij. quod ſignificat no
uum teſtamentum. ſed etiam de reliquijs
huius conuiuij quod vetus teſtamentum ſi
gnificat ⁊ abrae filijs fuit datum. cuius fi
de et imitatione filij ſumus facti. Comeda
mus ergo de reliquijs cophinorum. quas
apoſtoli de menſa chriſti ſumpſerunt. Nam
ideo chriſtus apoſtolis reliquas colligi man
dauit. vt eas omnibus poſteris impartiren
tur. Nam he reliquie ſpūalia bona quibus

anima paſcitur deſignant. que tantomagis
multiplicantur quanto pluribus dantur et
diuiduntur. ſicut iſte panis tantomagis eſt
multiplicatus quanto pluribus eſt diuiſus
Si ergo de hoc ɔuiuio volumus ſpūaliter
ſatiari ad apoſtolos recurramus qui de ip
ſis plenos cophinos abſtulerūt. nobis poſt
modum tribuendos. ¶ Primū cophi
num beatus petrus ſumpſit. qui fide perfec
ta ⁊ integra fuit plenus. ſuper quē tota dei
eccleſia fundata conſiſtit. Mat. xx. Tu es
xp̄s filius dei viui. Et ſequitur. Tu es pe.
et ſu. hāc pe. ed. ec. med. Recurramus ergo
ad beatū petrū pro fide viua et vera. fides
enim noſtra mortua eſt. eo q̄ per opera ip
ſam non manifeſtamus. Jaco. ij. Oſtēde
mihi fidem tuam ex operibus. Idem. Fi
des ſine operibus mortua eſt. quia vt dicit
bern̄. Quid eſt q̄ per medios enſes nō trāſi
mus vt tantam miſeriam declinemus. ⁊ ad
tantam gloriā perueniamus. niſi q2 mortua
eſt fides noſtra. Secundum cophinū ſūp
ſit beatus andreas qui fuit plenus ſpe vera
⁊ firma. q2 omnibus ſpretis ſecutus ē xp̄m
in ip̄m totam ſpem ſuā ponēs. Luce. v. At
illi relictis omnibus ſecuti ſunt eū. Recur
ramus ergo ad beatū andream pro ſpe ve
ra habenda. q2 ſpe falſa multū abundam9.
confidimus em̄ in diuicijs amicis ⁊ ī alijs
bonis mundi in quibus confidendum nō ē.
yſa. xxxvj. Ecce confidis ſuper baculū arū
dineum confractū iſtum ſuper egiptū. i. mū
dū cui cū innixus fuerit hō ɔminut9 intrabit
manū eius ⁊ perforabit eam. In deo autē
⁊ ſanctis ⁊ in merito paſſionis chriſti ī qui
bus eſt confidendum non confidimus nec
ſperamus. ⁊ ideo nos deceptos ⁊ maledic
tos inuenimus. Hiere. xvij. Maledict9 hō
qui confidit in homine ⁊ ponit carnē bra
chium ſuū. Benedictus vir qui confidit ī
dn̄o ⁊ erit dn̄s fiducia eius. Tercium co
phinum ſumpſit beatus iacobus maior. qui
fuit plenus perfecta victoria. vicit em̄ mun
dum dyabolum ⁊ carnē. ⁊ omnia vicia ſup
plantauit. Jacobus em̄ ſupplantator inter
ptatur. Lu. x. Dn̄e in nōie tuo etiā demōia
ſubijciuntur nobis. Et ideo primus inter

apoſtolos celum intrauit. ad deſignandū q̄
ſolum victores per victoriam celum intrāt
Recurramus ergo ad beatū iacobū p vic
toria. q2 omnia nos vincunt ⁊ mūdus ⁊ ca
ro ⁊ demonia. minima temptatio carnis. mi
nimus appetitus honoris ⁊ vindicte ⁊ rex
temporaliū nos proſternit. Job. iiij. Nunc
autem venit ſuper te tribulatio ⁊ defeciſti.
Et in proſperis ⁊ in ſiniſtris cadimus ⁊ ma
gis in proſperis q̄ ſiniſtris. Ps. Cadant a la
tere tuo mille ⁊ de. mi. a dex. tuis. Quar
tu3 cophinum ſumpſit beatus iohānes qui
fuit plenus dei ⁊ proximi dilectiōe. q2 inter
alios magis fuit feruens dilectione. ⁊ ma
gis a chriſto dilectus. Unde diſcipulus dile
ctus xp̄i vocatur. Omnia em̄ eius verba ī
amorem terminātur. vt patet in eius ep̄lis.
Filioli inquit diligamus inuicēm. quia qui
manet in charitate in deo manet ⁊ deus in
eo. prima Jo. iiij. c. Recurramus ergo ad
beatum Johānem pro charitate. q2 in di
lectione dei ⁊ proximi multum deficimus. ī
⁊ dilectione priuata ⁊ propria abundamus
Phil. ij. Omnes em̄ que ſua ſunt querunt
non que ieſu chriſti. Dilectione etiam car
nali ⁊ mundana multum abundamus. ſed ī
dilectione ſpūs ⁊ diuina multu3 deficimus.
cuius cauſam xp̄s aſſignat di. matth. xxiiij.
Qm̄ abundabit iniquitas refrigeſcet chari
tas multorum. Quintum cophinū ſūpſit
beatus thomas. qui fuit plenus certitudine
fidei. Nā dubius in fide chriſti meruit per
contactū vulnerum certificari. vt deinceps
omne dubiū de cordibus fidelium auferret
vt dicit gre. Recurramus ergo ad beatum
thomam vt cordibus noſtris infigat vulne
ra chriſti precioſa. vt in eius fide veraciter
ſolidemur. per cuius meritum nō defluam9
ad ima ſed ad celeſtia ſubleuemur. quia qui
veraciter credit terrena contemnit vt cele
ſtia conſequatur. Hebreo. xj. Fide moyſes
grandis effectus negauit ſe eſſe filium filie
pharaonis. magis eligens affligi pro popu
lo dei q̄ terrene iocunditatis habere pecca
tum. Sextum cophinū ſumpſit iacobus
minor. qui fuit plenus eximia ſāctitate. vn̄
propter excellētiā ſāctitatis eius appellat9

eſt iuſtus et propter ſimilitudinem cum xp̄o
dictus eſt frater dn̄i. qꝛ ſicut in perſona. ſic
etiam in operibus fuit ſimilis chriſto. Re/
curramus ergo ad beatū iacobū vt ſancti ꝛ
ſimiles chriſto ſimus.qꝛ nō ſancti ſed valde
magni peccatores ſumus.non xp̄o ſimiles i
operibus.ſed valde diſſimiles. Jac.iij. In
multis quidem offendimus omnes. Sep
timum cophinū ſumpſit beatus philippus.
qui fuit plenus ſapientia dei. Vn̄ ait Joh.
xiij. Dn̄e oſtende nobis patrē ꝛ ſufficit no
bis. ex quo magna eius ſapientia dmōſtrat
qꝛ ſufficientiam ꝛ beatitudinē in quo erat
queſiuit.ſcꝫ in dei cognitiōe ꝛ viſiōe.in quo
omnes phi ꝛ mundi ſapientes errauerunt.
beatitudinem in diuerſis ponentes. Recur/
ramus ergo ad beatū philippū vt dei ſapiē
tia illuſtrati in ſolo deo finē noſtrū ꝛ beati/
tudinem conſtituamus. ꝛ non in aliquo bo
no mundi.vt auarus in diuicijs.ſuperbus
in honoribus. delicioſus in voluptatibus.
quia illud pro deo colitur ab homine quod
pre alijs diligit vt dicit glo.ſuper illō phil.
iij. Quorum deus venter eſt. Octauum
cophinum ſumpſit beatus bartholomeus.
qui fuit plenus ſuſpenſione a terrenis ꝛ ele
uatiōe ad celeſtia.interꝑtatur enim bartho
lomeus filius ſuſpendentis ſe.quia per ſpi/
ritumſanctum a terrenis ſe ſuſpendit.et ad
celeſtia eleuauit. Ezech.viij. Eleuauit me
ſpūs inter celum ꝛ terram. Et quia in celo
vbi nulla ē corruptio lete verſabat̄ de eo di
citur ꝙ veſtimēta ei⁹ nunq̄ fuerūt vetera/
ta. Recurramus ergo ad beatum bartho/
lomeum.vt a terrenis nos eleuet.quib⁹ to
taliter ſumus immerſi.ꝛ transferat ad cele/
ſtia.vt ibi conuerſemur ꝛ ſimus. Phil.iij.
Noſtra cōuerſatio in ce.eſt. Nonum co
phinum ſumpſit beatus matheus qui vera
penitentia plenus fuit.qui per veram peni/
tentiam fuit perfecte mutatus.ꝛ de pecca/
tore factus iuſtus.de theolonario euāgeli/
ſta.ꝛ de publicano apl̄s. Recurramus ergo
ad beatum matheum vt in vera penitentia
permanendi nobis gratiam a xp̄o acquirat.
vt ſicut ip̄e poſt conuerſionem ad negocia
mundi non redijt.nec ad theloneū reſedit

ita nos poſt paſcha ad peccatum nō redea
mus.ſed de virtute in virtutem feliciter ꝓ/
grediamur.iuxta illud p̄s. Ibunt de virtu/
te in virtutē.quia vt dicitur.luce.ix. Nemo
mittens manū ad ara.ꝛ reſpi.re.ap.ē regno
dei. Phil.iij. Que retro ſunt obliniſcens
ad anteriora me extendens ad deſtinatū.per
ſequor brauiū ſuperne vocationis. Deci
mum cophinum ſumpſit beatus ſymon qui
fuit plenus vera obedientia.quia deo vera
citer obediuit. Symon em̄ interꝑtatur obe
diens. Nam ſtatim vocatus fuit poſt xp̄m.
ꝛ mundum ꝛ parentes ꝛ omnia dereliquit.
vt chriſto libere obediret. Job.xxiij. Ve/
ſtigia eius ſecutus eſt pes meus. Recurra/
mus ergo ad beatū ſymonem.vt nobis gra
tiam deo obediendi acquirat qua valde in/
digemus.quia nec deo nec prelatis eccleſie
nec euangelio nec epl̄is nec alicui legi ſub/
iecti volumus obedire. ſed vnuſquiſqꝫ qd̄
ſibi placet vult agere.ꝛ in ꝑteritum tēpus ī.
qua nulla lex erat totaliter remeare. Iud.
xviij.ꝛ.xxj. In diebus illis non erat rex in
iſrael. Vndecimū cophinū ſumpſit beat⁹
iudas qui thadeus dictus eſt. qui fuit ple/
nus glorioſa confeſſione. Iudas em̄ confi/
tens ꝛ glorioſus interꝑtatur.ip̄e ei ꝯfeſſus
ꝛ confeſſus eſt verā fidem.verā doctrinam
ꝛ verā religionē. Itē fuit glorioſus in ſtir/
pe.quia d̄ ſtirpe chriſti natus. Recurram⁹
ergo ad beatū iudam vt virtutem veraciter
confitendi peccata noſtra nobis acquirat.
Quia vt dicitur prouer.xxviij. Qui abſcō
dit ſcelera ſua non dirigetur.qui aūt ꝯfeſſ⁹
fuerit ꝛ reliquerit ea miſericordiā ꝯſeq̄tur.
yſa.xliij. Dic tu iniquitates tuas vt iuſtifi/
ceris. Duodecimum cophinum ſumpſit
beat⁹ mathias qui iude proditori ſucceſſit
qui fuit plenus diuina electione. Nam pri/
mo fuit electus vt eſſet de ſeptuagintaduo
bus diſcipulis. Secundo vt eſſet de duode/
cim. Tercio fuit electus ad vitam eternā.
Recurramus ergo ad beatum mathiam
vt gratiam nobis acquirat vt ſimus de nu
mero electorum.quia multi ſūt vocati pau
ci vero electi. Recurram⁹ ergo ad iſtos
cophinos chariſſimi.vt bonis ſpūalibus

repleamur. Sed multi ſunt ita miſeri ꝛ ini/
qui ꝙ omnibus cophinis omiſſis ſolum ad
cophinum iude proditoris recurrūt.qui fu
it plenus furtis.cupiditate.inuidia.murmu
ratione.proditione.deſperatiōe.homicidio.
ꝛ perditione.quem non de menſa chriſti ele
uauit.ſed a ſeip̄o impleuit. Et ſic patꝫ quar
tum. Quinto ponitur laudatio ꝛ ꝯfeſſio
populi gratioſa.quia illi homines cum vi/
diſſent ꝙ fecerat ſignum dicebant. Quia h
eſt vere propheta. de quo alij prophete ꝓ/
phetauerunt. Deutro.xviij. Prophetam d̄
gente tua ꝛ de fratribus tuis ſicut me ſuſci
tabit tibi deus.qui venturus eſt in mundū.
ſcilꝫ ad mundum illuminandum. ad opera
dyaboli diſſoluendum.ad nos de poteſtate
dyaboli liberandum.ꝛ ad robur anime in/
fundendum. Si de hoc vis predicare que/
ras infra in vltima dominica .in qua idem
euangelium legitur.in ſecūdo membro euā
gelij.vbi inuenies decem propter que chri/
ſtus venit in mundum. Et ſic patet totum
de euangelio.

¶ De epiſtola ſermo.xl.

SCriptum eſt quōꝫ abraā duos
filios habuit.galat.iiij. Quia
peccatores gaudēt in vita iſta
nec curant ieiunare.nec penitē
tiam agere. ꝛ tn̄ deus benigno
vultu et leta facie ip̄os reſpicere videtur.
cum multa proſpera confert eis.iuxta illud
Job.xij. Abundant tabernacula predonū.
ꝛ audacter prouocāt deū. Iuſti autē econ/
tra ieiunant ꝛ affligūtur.ꝛ mandata dei cu
ſtodiunt. ꝛ tamen deus eis multa aduerſa
euenire permittit.ꝛ nō videntur filij ſꝫ ſpu/
rij ꝛ ſerui penitus nō parentes. Ideo apl̄s
in hac epiſtola ſub ſimilitudine duorum fra
trum veteris teſtamenti ſcꝫ yſmahel ꝛ yſa/
ac oſtendit ꝙ iuſti ſunt predeſtinati ꝛ electi
a deo ꝛ per gratiam ſpūſſancti in filios ad/
optati .ꝛ ideo ſunt liberi ꝛ heredes eterne
hereditatis ꝛ ciuitatis ſuperne. Peccato/
res autem ſunt reprobati ꝛ vt ſpurij ꝛ ſer/
ui extra hereditatem proiecti. In qua qui
dem epiſtola quattuor facit. Primo enim

ip̄am hyſtoriam ip̄orum duorum fratrum
narrat atqꝫ recitat in principio epiſtole. Se
cundo ip̄am hiſtoriam expōit.ibi. Que ſūt
per allegoriam dicta. Hec em̄ ſunt duo te/
ſtamenta. Tercio oſtendit ꝙ omnes iuſti et
fideles ſunt filij promiſſionis per ſpūmſan
ctum in filios dei adoptati. Et conditiones
que inter yſmahel ꝛ yſaac fuerūt in electis
ꝛ reprobis vſqꝫ modo permanere ꝛ dura/
re demonſtrat .ibi. Nos autem fratres ſm
yſaac promiſſionis filij ſumus. Sꝫ quomō
tunc is qui ſm car.na.eſt. Quarto adopti/
onem filiorum ꝛ libertatem quam habent
iuſti per xp̄m fore factā affirmat.ibi. Itaqꝫ
fratres nō ſumus ācille filij ſed libere. qua
libertate xp̄us nos liberauit. Primo ergo
apoſtolus hiſtoriā d̄ yſmael ꝛ yſaac narrat
di. Scriptum eſt ſcꝫ geñ.xxj. q̄m abraā du
os filios habuit.ſcꝫ yſmael ꝛ yſaac. ꝛ vnū
habuit de ancilla agar.ſcꝫ yſmael. ꝛ vnum
de libera ſara.ſcꝫ yſaac. Sed qui de ancilla
fuit ſm carnem natus eſt.i.nō per miracu/
lum ſed per legem nature.vt patet geñ.xvj
Qui autem de libera fuit natus eſt per re/
promiſſionem.i. per miraculum. ſicut deus
promiſit abrae.vt patet geñ.xvij. ꝛ nō ſolū
ſm legem nature. quia ſenex ſicut abraam
erat de vetula ſterili ſicut erat ſara.ſm natu
re curſum generare nō poteſt. yſmael ergo
genitus eſt ſm naturam.yſaac vero per re/
promiſſionem que ſignificat gratiam. Per
yſmael ergo ſignificātur peccatores qui ſm
carnem naſcūtur ꝛ ſm carnem viuūt. Per
yſaac vero ſignificātur iuſti.qui per gratiā
dei ſpūaliter renaſcūtur in baptiſmo i filios
dei ꝛ ſpūaliter viuunt. Ro.viij. Qui ſpiri/
tu dei aguntur hi filij dei ſunt. Et totum
hoc deus permiſit ſm beneplacitum gratie
ſue. p̄s. Ego dixi dij eſtis ꝛ filij excelſi oēs.
Propterea chriſtus filius dei naturalis n̄
confunditur vocare eos fratres d. Narra.
no.tu.fra.meis. Hebre.ij. Attendendū aūt
ꝙ abraam multos alios habuit filios quia
de cethura multos habuit. Sed hos duos
memorat apoſtolus.quia in his duob⁹ ma
gnum quid figuratum eſt.ſcꝫ natiuitas ꝛ ꝯ
uerſatio peccatorū.ꝛ natiuitas ꝛ ꝯuerſatio

uſtorum qui per dei gratiam renaſcuntur. Multa facta fecit abraam que ſcripta nō ſunt. quia nihil ſignificabant. Hoc autem ſcriptum eſt quia magnum quid figurabat Et hoc eſt quod ſtatim ſubditur. Que ſūt per allegoriā dicta. Et ſic patet primum.

Secundo idem apoſtolus ipſam hiſtoriā adaptat ad propoſitū ⁊ exponit. Et primo generationem yſmael populo iudaico adaptat. ſecundo generationē yſaac populo xp̄iano. ibi. Illa q̄ ſurſum eſt hieruſalem libera eſt. Dicit ergo. Que ſunt per allegoriā dicta. id eſt per aliū ſenſum. Aliud dicitur cū aliud ſonat in verbis. ⁊ aliud ſignat. alleos enī idem eſt qđ alienū. ⁊ gogos ductio. quaſi ducens ad aliū ſenſum. ab eo quē littera pretendit. Hiſtoria vero dicit quid factum Moralitas vero ſiue tropologia dicit quid ſit faciendum. Anagogia quid appetendum. Allegoria ergo dicit quid ſit credendum et intelligendum per ea que dicūtur. quia per ea q̄ dicūtur aliud credere ⁊ intelligere debemus. ſicut eſt. Abraā enī eſt deus pater. q̄ eſt pater multarū gentiū. ſic enī interp̄tatur hoc nomen abraam. Abba enī pater ⁊ raā multarū interp̄tatur. ⁊ ſubauditur gētium. Unde dicitur abraā pater multarū gētium Per quem intelligitur deus pater. Libera autem ⁊ ancilla ſignāt duo teſtamenta. Et hoc eſt qđ ſubditur. Hec enī ſcʒ ancilla ⁊ libera ſunt. i. ſignant duo teſtamenta. Libera ſignat teſtamentum nouū dans omnibus p̄ chriſtum nouā gratiam. per quā homines in filios dei regenerātur. Nouum enī teſtamentum eſt principaliter ip̄a gratia ſpiritꝰ ſancti. Sed ancilla ſignificat vetus teſtamētum. Dicitur autem teſtamentum. quia teſtes habuit per quos eſt confirmatum. ſcʒ angelos moyſen ⁊ prophas. Nouū aūt te. habuit teſtes filiū dei ⁊ ap̄los qui audierūt ⁊ viderūt oīa. Et ꝓpterea etiā vocat teſta. vetus ⁊ nouū. In vtroqʒ aūt teſta. genuit deus filios qui ſeruirent ſibi. Sed in veteri teſta. generati ſunt iudei tanq̄ ſerui. quia timore pene ⁊ promiſſione temporaliū ſeruiebant. nā ꝓpter hec duo ſerui ſeruiūt. Lex autem minabatur penā. exod. xxj. Oculum pro oculo. Et tēporalia promittebat. yſa. j. Si audieritis me bōa terre comedetis. Et attende ꝙ omnes tā noui q̄ʒ veteris teſta. q̄ ſic deo ſeruierunt ⁊ ſeruiūt. ſ. timore pene ⁊ propter bona tēporalia ſolum ſunt ſerui ex agar ancilla nati ⁊ de carnis corruptione q̄ caro penas abhorret ⁊ dulcia q̄rit. ⁊ per yſmael deſignātur. Gratia vero noui teſta. liberos parit qui ex dei dilectione ſeruiūt nō ex amore carnis. Et ideo omnes tā noui q̄ʒ veteris teſta. qui deo ex amore ſeruierunt ⁊ ſeruiūt ⁊ non propter tēporalia cōmoda ſūt filij ex ſara libera nati. ſ. d̾ eccleſia noui te. quia omnes tales ad nouū pertinent teſta. ⁊ per yſaac ſignificātur. Johā. j. Dedit eis po. fi. dei fi. q̄ nō ex ſan. neqʒ ex vo. car. ⁊c. ſed ex deo nati ſunt. Unde ⁊ patres ve. te. qui ſic deo ſeruierunt dicūtur patres filiorū noui te. vt abraā yſaac ⁊ iacob. omnes enī tales per gratiā dei nati ſunt. ⁊ a deo ab eterno electi. j. corin. x. Patres noſtri oēs ſub nube fuerunt. Et hoc eſt qđ ip̄e dicit. Qui autē de libera natus eſt per repromiſſionē. id eſt per virtutem ⁊ gratiā repromittētis ſub figura veritatem. Quis enī impoſſibilia ſcđm naturā crederet. ⁊ q̄ ſuauia ſunt in p̄ſenti cōtemneret niſi virtus dei hoc operaretur in eo. Taliter ergo generātur xp̄iani. quorū p̄ceſſit typus in yſaac. Yſmael autē deſignat iudeorū natiuitatē ⁊ omniū eorū qui ſerui ſunt peccati. Sic ancillā ⁊ libera ſignant duo teſta. vnū quidem ſcʒ vetus te. datū eſt in mōte ſina. qđ interp̄tatur mādatū. generās hōies i ſeruitutē. i. ꝯſtituēs hōies ſeruos. q̄ iudei ex timore ſeruiebāt qđ ſeruorū eſt. vel ſerui peccati erāt. q̄ vt dicitur Ro. vij. Occaſiōe aūt accepta peccatū per mandatū operatū eſt in me oēm cōcupiſcētiā. Lex enim vetus oſtendebat peccatū. et non conferebat gratiā ad vitand peccatū. Et ideo incitabat hōines occaſionaliter ad peccatum. eo ꝙ nitimur ⁊ inclinamur i vetitum. Et per conſequens lex conſtituebat homines peccatores ⁊ faciebat a peccatis ex timore caueri. qui autem non ex timore ſeruiebant neqʒ ſerui peccati erant nō ſunt per illud teſtamentū ſerui conſtituti. quod

teſtamentum eſt agar. ſ. ſignificatur p̄ agar ſeruā. Et hoc cōgrue. q̄ ſina mons eſt i arabia. in quo datū fuit ve. te. Non enī datū fuit in terra promiſſiōis vbi iudei quaſi filij fuerūt. ſed in arabia vbi ſerui fuerūt ⁊ alieni q̄ ve. te. non filios ſed ſeruos pariebat. Et ideo ve. te. optime cōpetit pp̄lo cui datū eſt ⁊ quantū ad populū qui in arabia terra ſeruiuit. ⁊ quātū ad populum qui nūc ſeruit in hierl̄m cū omnibus filijs ſuis iudeis. redacti enī in ſeruitutē erant. Et hoc ē quod ſubdit. Qui cōiunctus eſt ei q̄ nūc ē hierl̄m. id ē vetus te. datū in mōte arabie cōiunctū ⁊ ſimile eſt per omnia ei hierl̄m q̄ nūc ē. i. iudaico populo qui nunc eſt in hierl̄m. qui ſcʒ terrena diligit ⁊ pro terrenis ſeruit cū filijs ſuis. qui populus ē ſynagoga que ſub peccato generat filios. Totus quidem populus mater. quilibet autē de populo filius eſt. Vetus autē teſta. dicitur eſſe cōiunctū ⁊ ſimile illi populo q̄ ſicut vetus te. penas minabatur ⁊ tēporalia promittebat. ita ille populus timore pene ⁊ amore tēporalium ſeruiebat. Deinde cū dicit. Illa autem q̄ ſurſum eſt hieruſalem. adaptat generatiōē yſaac populo chriſtiano generato ab eccleſia. eccleſia enī mater eſt chriſtianorū. ⁊ quilibet chriſtianus filius eccleſie. Dicit ergo ſic. Synagoga q̄ nunc eſt in hieruſalem timore pene vel ſub peccato ſeruit. Sed illa hieruſalem q̄ ſurſum eſt. i. eccleſia de gentibus congregata. que cū deo gaudet in ſpe. ⁊ in celeſtibus per deſideriū habitat. Iuxta illud phil. iij. Noſtra cōuer. in celis ē. Vel ſurſum ē ſcđm potiorē ſui partē. ſcʒ ſcđm illos qui triūphant ⁊ gaudent. libera eſt quia ex amore ſeruit qui liberū facit. ij. corinth. iij. Ubi ſp̄us dn̄i ibi libertas Que mater ē noſtra fouens nos amore dulci ⁊ in cōſilia ducens nō onerans nos iugo p̄ceptorum legis Et hoc probat per yſaiā. liiij. c. vbi ſcriptū eſt. Letare ſterilis q̄ nō paris ſcʒ mō. erūpe per ſigna leticie. ⁊ clama p̄ gaudij vehementia q̄ non parturis ſcʒ mō. Hoc ē dicere. O tu eccleſia gentiū ⁊ de gētibus cōgregata que mō ſterilis es ⁊ non paris filios. letare ⁊ erumpe in ſigna leticie ⁊ decanta laudes. q̄m multi filij deſerte q̄ modo ſine viro es magis q̄ʒ eius ſcʒ ſynagoge. q̄ modo hʒ et virum ſcʒ ip̄m deum. j. Re. ij. Donec ſterilis peperit plurimos. ⁊ q̄ multos habebat filios infirmata ē. In veteri enī te. qn̄ yſaias hec dixit. eccleſia non habebat virū. ſed diuerſos deos colebat. ⁊ ſterilis erat nec filios generabat legitimos. ſed ſpurios. quia d̾ſerto deo proprio ſponſo anime. cū diuerſis demonibus fornicabatur ⁊ ſpurios generabat. ſed poſtq̄ʒ chriſto per fidem tanq̄ʒ ſponſo eſt coniuncta plures filios q̄ʒ ſynagoga generauit. quia plures ſunt chriſtiani iudeis. Synagoga ergo fuit que habuit virum deſerta vero ⁊ vaga ⁊ ſine vlla lege viuens gentium multitudo. Et ſic patet ſecundum

Tercio oſtendit ꝙ omnes iuſti ⁊ fideles ſunt filij promiſſionis per ſp̄umſanctū in filios dei adoptati. ⁊ conditiones q̄ inter yſmael ⁊ yſaac fuerūt adhuc inter electos et reprobos eſſe demonſtrat. Dicit ergo. duobus filijs reſpondet duplex populus. ⁊ duabus matribus duo teſtamenta. per que deꝰ filios generat. Sed nos fratres qui geniti ſumus a deo in eadem fide ſumus filij promiſſionis ſcđm yſaac. i. ad ſimilitudinē yſaac geniti ſcʒ mirabiliter ⁊ per ſolam dei grām ⁊ miſericordiam in dei filios adoptati. Titum. iij. Nō ex ope. iu. q̄ fe. nos ſed ſcđm ſuā mi. ſal. nos fe. per laua. rege. ⁊ reno. ſp. ſan. Ro. ix. Nō enim oēs qui ſunt ex yſrael yſraelite ſunt. ſed qui ſunt filij promiſſionis eſtimantur in ſemine. Conſequenter oſtēdit conditiones q̄ erāt inter yſmael ⁊ yſaac adhuc eſſe inter electos ⁊ reprobos dicens. Sed quō tunc is qui ſcđm car. na. fuerat ſcʒ yſmael perſeq̄batur eū ſcʒ yſaac qui ſcđm ſpiritum natus erat. i. per ſp̄uſſancti operationem. ita ⁊ nunc qui ſunt ſcđm carnem nati et ſcđm carnem viuunt perſequuntur eos qui ſunt ſcđm ſp̄ūm nati ⁊ ſcđm ſp̄ūm viuūt. Aug. Qui ſcđm carnem nati dilectores mundi. qui ſcđm ſp̄ūm nati ſunt amatores regni celorum ⁊ dilectores chriſti deſiderātes vitā eternā. gratis colentes deum. Iudei etiā ſunt ſcđm carnem nati. qui perſequūtur nos qui ſumꝰ ſcđm ſp̄ūm nati. q̄ legem ſcđm ſp̄ūm ⁊ nos ſcđm

carnem cuſtodimus. Et nota ꝙ per hoc ꝙ patimur pꝛobamur filij pꝛomiſſionis ⁊ filij dei vt dicit glo. Hebre.xij. Q̄ð ſi extra diſciplinā eſtis.ergo adulteri ⁊ non filij eſtis. quē enim diligit dn̄s caſtigat.flagellat autē omnē filiū quem recipit. Hiero. Nō puto nos inuenire poſſe vbi yſmael perſecutus fuerit yſaac.ſed hoc ſolum ꝙ cum yſmael luderet cum yſaac indignata ſit ſara.Aug. Vidit pueros ludentes ſimul ⁊ dixit. Eijce ancillam ⁊ filiū eius.Quid eſt hoc.quid ei mali fecerat yſmael puero yſaac quia ludebat cum illo.Sed illa luſio illuſio erat. illā luſio deceptionem ſignificabat.Illum ludū ſara intellexit.quē apoſtolus vocat perſecutionem. quia vt dicit magiſter in hiſtoꝛijs trahebat eum ad ydola adoꝛandum. Ergo mali perſequūtur bonos .dum eos inclināt ⁊ ad malum trahunt vel malē agere cogūt vel perſequūtur iniurijs vt per impatiētiā frangātur. Sed de tali perſecutiōe non eſt curandum. quia ſcriptura refert ſarā ſpū ſancto inſpiratā.vel deuȝ dixiſſe abrae gen̄. xxj.Eijce ancillam ſcȝ agar q̄ ve.teſta.ſignificat.⁊ filiū eius ſcȝ yſmael per quē omnes mali ⁊ ſm carnē nati qui ad ve.te.pertinēt intelligūtur.Nō enim erit heres filius ancille cum filio libere.i.mali cum bonis. iudei ad vetus teſta.pertinentes cum chꝛiſtianis ad nouū te.pertinētibus. quia ſicut nūc ſunt diſſimiles in cōuerſatione.ita erunt et in futuro in retributione.Augu. Sed hoc qð dicit eijce quando erit.Hoc erit cū area ceperit ventilari. Itaqȝ qui pertinent ad agar ⁊ yſmael.i.lex ⁊ iudei eiecti ſunt ð eccleſia ⁊ a gratia patris. necnō ⁊ heretici et filij eoꝛū omnes.⁊ qui in eccleſia a domino terrenam querunt felicitatem adhuc ad yſmael pertinent.⁊ ſicut iſti pertinēt ad yſmael ⁊ ad vetus teſtamentū. ita ⁊ antiqui veteris teſta.miniſtri grattā querētes filij ꝓmiſſionis ſunt ad nouū teſta.pertinentes.vt dicit augu.Et ſic patet tercium. Quarto adoptionem filioꝛū ⁊ libertatem quam habent iuſti per chꝛiſtum factā foꝛe affirmat dicēs.Itaqȝ fratres mei i fide chꝛiſti. nos qui adoptati ſumus per ſpm̄ſanctū i filios

dei et ex amoꝛe deo ſeruimus.nō ſumus ancille filij quia nō ſumus ſerui peccati vel legis vt peccatoꝛes ⁊ iudei.ſed ſumus filij libere ſcȝ celeſtis hieruſalem.quia ſumus filij eccleſie militantis q̄ eſt filia eccleſie triūphantis.vt euacuatis illis ceremonialibus ex amoꝛe ſeruiamus q̄ eſt lex libertatis qua filij ſeruiūt.Et nō pꝛopꝛijs meritis vel alia libertate ſumus filij libere. niſi in ea libertate qua chꝛiſtus.i.per quā chꝛiſtus nos liberauit.Libertas autem qua liberati ſumꝰ a chꝛiſto eſt remiſſio omniū peccatoꝛū.quia qui facit peccatum ſeruus eſt peccati.Io. vnj.Et fidei per dilectionē operātis iuſtificatio.Io.vnj.Si filius vos liberauerit vere liberi eritis. Moꝛaliter ad edificationem noſtram duo in hac epiſtola videamꝰ. De duobus em̄ tota hec epiſtola loquitur. ſcȝ de libertate ⁊ gaudio iuſtoꝛum.Vn̄ ait. Letare ſterilis q̄ non paris.Et iterū.Iam non ſumus ancille filij ſed libere.Et de ſeruitute ⁊ miſeria peccatoꝛū.Unde ait.Eijce ancillam ⁊ filium eius. B Notanð ergo ꝙ omnis iuſtus de duobus ſūme debȝ gaudere.Pꝛimo de bonis q̄ habet in pn̄ti. Secundo de bonis q̄ habiturus eſt i futuro.Bona de quibus iuſtus poteſt gaudere in pn̄ti ſunt decem.Et quia contraria iuxta ſe poſita magis eluceſcunt.ideo dicēdo gaudium iuſtoꝛū tangemus miſeriā peccatoꝛū. C Pꝛimum ergo gaudium iuſtoꝛū eſt cum ſūmo bono cōiunctio.iuſtus ei intime cōiunctus eſt deo.Nā habet charitatē per quam deus in eo ⁊ in deo ipe manet.pꝛima Io.iiij.Qui manet in charitate in deo manet ⁊ deus in eo. Peccatoꝛ autem non manet in deo nec deus in eo.ſed in dyabolo et dyabolus in eo.Sap.j. Nec habi.in coꝛp. ſubdito peccatis.Chariſſimi ſi quis eſſet ſūme coniunctus cū papa vel cū rege aliquo magno vel imperatoꝛe quantum gauderet vel gaudium haberet. Secundum ē ſummi honoꝛis adeptio.ipe enim eſt ſūmi regis filius in fratrē xp̄i per ſpm̄ſanctū adoptatꝰ j.Io.iij.Videte qualem cha.ded.no.de.vt fi.dei no.⁊ ſimus.Et iō ſicut filius dei cum magna diligentia ab angelis cuſtoditur. et

in magna reuerentia in celi curia ab omnibus ſanctis habetur.In hac etiam vita ſolus iuſtus dignus ē honoꝛe.Eſt em̄ honoꝛ ſm pħm reuerentia in teſtimoniū virtutis. Solus autē iuſtus hēt virtutes. ergo ipſe ſolus eſt honoꝛandus.Peccatoꝛ autē ē filius imo ſeruus dyaboli ⁊ in magno vituperio conſtitutus.⁊ nunq̄ȝ verū ſed falſum habet honoꝛem.⁊ nō a magnis perſonis ſed a vilibus honoꝛatur. Terciū eſt veri boni poſſeſſio.Nā bona gratie ⁊ virtutū q̄ iuſtꝰ poſſidet ſunt optima ⁊ vera bona.qð patet qꝛ bonū faciunt poſſeſſoꝛem ⁊ ab eo auferri nō pn̄t.quia a ſolo deo ei donātur.Ia.j. Omne datū opti.⁊ om.do.perfec.deſur.eſt deſcen.a pa.lumi.Bona autē foꝛtune i quibus peccatoꝛes frequēter abundant ſūt fallacia bona que nec bonū faciunt habentem ⁊ ab eo auferētur ⁊ per multas iniuſticias acquiruntur.vera autem bona non habet. Quartum ē perfecte libertatis habitio. quia iuſtus liberā matrem habet eccleſiam ⁊ liberum patrē chꝛiſtum.vt in hac ep̄la patet.In magna etiā libertate viuit. qꝛ ſeruire deo regnare eſt vt dicit greg.Augu.etiā dicit ꝙ iuſto qui ſubeſt iugo xp̄i oīa ſubſūt ⁊ omnia ei ſeruiunt.⁊ ipe omnibus dn̄atur. Et pħs dicit ꝙ liber eſt qui eſt cauſa ſui et ſibi operatur.qð competit iuſto.Peccatoꝛ autem in vltima ſeruitute eſt vt dicit boe. Nam auarus ſeruus eſt pecunie.⁊ ſuperbus honoꝛis. ⁊ guloſus ventris. Phil. ij. Quoꝛum deus venter eſt. Quintum eſt magni lucri congregatio.Iuſtus enim ⁊ de malis ⁊ de bonis ⁊ de omni re lucratur.ro. vnj.Diligentibus deū omnia coope.i bonū glo.etiā mala per occaſionem.Nā perſecutiones ⁊ flagella ⁊ tribulatiōes cedūt iuſto ad lucrum.de rabie enim tyrānoꝛum multū lucrati ſunt martyres. Lucratur etiā iuſtꝰ de omni bono quod in eccleſia agitur. ps. Particeps ego ſum omniū timentiū ⁊ cuſtodientiū mandata tua. Lucratur etiā iuſtus pꝛo omni actu bono vitā eternam.Eſt etiā particeps meriti paſſionis chꝛiſti ⁊ omnium ſanctoꝛū. Peccatoꝛ autē eſt in vltia paupertate.quia de omni re perdit ⁊ omnia

ei cedunt in malum.⁊ bona nature.⁊ bona foꝛtune.⁊ de nullo bono quod fit in mūdo lucratur.ac etiam pꝛopꝛia bōa perdit.mat. xxv.Omni habenti dabitur ⁊ abundabit. ei autē qui nō habet ⁊ quod videtur habere auferetur ab eo.Et paſſio chꝛiſti ⁊ merita omnium ſanctoꝛum cedunt ei in malum. Sextū eſt omnis pacis fruitio. iuſtus ei habet pacē cum deo ⁊ cum ſeipo ⁊ cū pꝛoximo.Io.xiiij. Pacē meam do vobis ⁊c. Ro.Cū omnibus hominibus pacē habentes.Peccatoꝛ autem nullam pacem habet yſa.lvij.Non eſt pax impijs dicit dominus Pacē enim quā peccatoꝛes videntur habere eſt pax feda ⁊ ignominia plena. ac ſi hō haberet pacē cum pediculis ⁊ pulicibus q̄ eum comedunt.ſic peccatoꝛes habent pacē cum vicijs ⁊ carne que comedunt animaȝ ipoꝛum. Septimum ē omnis moꝛtis euaſio.quia iuſtus pꝛopꝛie loquendo nulla moꝛte moꝛitur.quia nec moꝛte culpe. nec moꝛte eterne pene.In moꝛte enim nature tranſit de moꝛte ad vitā.quia tunc beate viuere incipit.⁊ ideo moꝛs iuſtoꝛū vocatur doꝛmitio ⁊ requies.ps.In pace in idipm doꝛmiā ⁊ requieſcā. Peccatoꝛ autem omni moꝛte moꝛitur.⁊ ideo moꝛs peccatoꝛū peſſima.ps Octauū ē gloſe reſurrectiōis firma ſpes ⁊ expectatio.Iuſtus eni firmiter ſperat in aīa ⁊ coꝛpoꝛe reſuſcitari ⁊ ad glām ineffabilem peruenire. qð ei magnū debet gaudiū miniſtrare.Phil.iij.Salua.expe.qui refoꝛma.coꝛ.hu.no.confi.coꝛ. clari.ſue. Frater em̄ ⁊ caro noſter iā intrauit poſſeſſionē pꝛo nob̄ ⁊ ad paranð ⁊ aperiēdum nobis ciuitatē noſtrā pceſſit.Io.xiiij.Ego vado pa.vobis locū.Sic pceſſit ioſeph frēs ſuos i egiptū.gen̄.xlij. Nolite timere ꝓ ſalute eni veſtra miſit me dn̄s an̄ vos.Pctōres aūt non reſurgēt gl̄oſi ſȝ pōderoſi ⁊ infirmi nec glāȝ dei ſūt aliq̄n viſuri.yſa.xxx.Tollat impius ne videat glām dei. Nonū ē vie illūiatio ⁊ abbreuiatio ⁊ ꝯtutio ad eūdum collatio. maxie ei gaudet iuſtꝰ pn̄tis tp̄is qꝛ ad illaȝ etatē puēit ⁊ ad illð tp̄us i quo via ad ciuitatē noſtrā redeūdi ē ſecura ⁊ lumioſa.In ve.ei te.erat tota dubia ⁊ obſcura.qꝛ oīa i

figura cõtingebant illis et in nebulis qδam
modo.j.coꝛinth.x.Nos autẽ in magno lu-
mine ambulamus. Propterea xp̄s nos ad
ambulandum confoꝛtat dicẽs Jo.xij.Am
bulate dū lucem habetis.xp̄s enim qui lux
eſt ſemper cū iuſtis graditur.math.xxviij.
Ecce ego vo.ſum om.di.vſq3 ad cõſu.ſecli.
Itẽ via eſt abbreuiata.qꝛ olim ad paradi-
ſum eūtes circuibant per infernū ⁊ viuebãt
hõies octingẽtis aut quingẽtis ãnis ſed mõ
via recto tramite tẽdit ad celum.⁊ homĩes
ad plus ad centū annos viuunt.⁊ maioꝛ ps
nõ attingit ad.xl.ãnos. Hoc fuit figuratū
in circuitu filioꝝ iſrael.dū venirẽt in terrã
pꝛomiſſiõis.qꝛ viam.xl. dierum perfecerũt
is.xl.ãnis. Item nunc ex paſſione xp̄i ma-
xima virtus emanat volentibus ĩ celeſtem
hieruſalem ambulare.q̃ olim nõ emanabat.
in cuius virtute ad celum poſſumus facili
ter peruenire. Hoc fuit figuratum in pane
ſubcinericio quẽ angelus dedit helye.in cui
us virtute vſq3 montẽ dei ambulauit.iij.re
gum.xix. Peccatoꝛ autem ſemper ambulat
per viam tenebroſam iuxta illud p̄s. In te
nebroſis ⁊ in vmbra moꝛtis. Item ſemper
a via ſalutis elongatur.iuxta illud p̄s.Lõ-
ge a peccatoꝛibus ſalus. Item virtutẽ paſ
ſionis xp̄i nõ recipit.qꝛ eſt membrū p̄ciſum
a coꝛpoꝛe chꝛiſti.⁊ ideo ſicut palmes p̄ciſus
mittitur foꝛas ⁊ areſcit. Job.xv. Deci-
mum eſt peccatoꝛū conuerſio.multum enı̄z
debent omnes iuſti maxime illo tempoꝛe
gaudere.quia peccatoꝛes conãtur ad deum
redire ⁊ penitentiã agunt.⁊ ab illicitis ma-
gis moꝛe ſolito abſtinẽt.⁊ de fidelibus non
vident ſicut alio tẽpoꝛe tantã ſtragem fieri
Alio eĩ tẽpoꝛe dyabolus omni die maximã
ſtragẽ facit. Vñ quidã moꝛtuus apparuit
cuidam ⁊ dixit ꝙ illis de inferno videbatur
ꝙ omni die mūdus deficeret tot em̄ deſcen-
debant illuc. Modo autem dyabolus de fi-
delibus nõ ſolum tantã ſtragẽ nõ facit. ſed
p̄da ei auferẽ quã alio tp̄e acquiſiuit. Eccs.
iij. Tẽpus ſpargẽdi ⁊ tẽpus colligẽdi. Mõ
eccleſia colligit filios ſuos quos dyabolus
alio tp̄e captiuando diſperſerat. Cariſſimi
hec ſunt ſum̄e deſiderabilia ⁊ penitus gau-
dioſa. Et ideo omnes iuſti maximã habent
mõ materiã congaudendi quibus ap̄ls ait.
Gaudete in dño ſem.ite.di.gau. phil.vlti.
Peccatoꝛ autẽ de nullo poteſt gaudere.et
ſi gaudet habet gaudiu3 frenetici qui ridet
imminẽte moꝛte. Job.xx. Gaudiū ypocri
te adinſtar p̄ūcti Scd̄o debent ⁊ p̄nt gau
dere δ innūerabilib⁹ bõis q̃ ĩ illa vita beata
ſunt vltimo percepturi. Nã p̄termiſſo illo
ſubſtantiali ⁊ ineffabili gaudio beatoꝝ qδ
nec in coꝛ hominis põt aſcẽdere nec lingua
narrari. Nã vt autoꝛ libri de cauſis dicit.a
narratione p̄ie cauſe oẽs lingue deficiunt.

D Decẽ maxia gaudia hẽbũt iuſti in
vita beata.q̃ ex redundantia illius ſūmi gau
dij ĩ iuſtos effluẽt ſine fine q̃ totã dei ciuita
tem leticia adimplebũt.p̄s. Flumis impet⁹
le.ci.dei. Tantū em̄ gaudiū ex dei viſiõe erū
pet in animã ꝙ ex illo impetu decẽ maxima
gaudia in btõs vndiq3 redūdabũt. Pri-
mū eſt perfecta ſanitas ſine omni infirmita
te.p̄s. Qui ſa.o.infir.t. Mõ eĩ multis ifir-
mitatib⁹ impugnamur ⁊ tandẽ moꝛte.ſ3 ibi
neq3 luc.neq3 cla.neq3 vl.do.neq3 moꝛs ã.e.
vt dicit apoc.xxj.⁊ Yſa.xxv. Precipitabit
dñs moꝛtẽ ĩ ſẽpiternū Scd̄m ẽ iuuẽt⁹ ſine
ſẽio.p̄s. Reno.vt aq.iu.t.oẽs eĩ ĩ etate.xxx
ã:reſurgem⁹ ĩ qua xp̄s reſurrexit ⁊ p̄m⁹ hõ
fuit creatus. Ephes.iiij. Donec occurra-
mus omnes in virum perfectum.in menſu.
eta.plenitudi.xp̄i Terciū ẽ ſatietas ſine fa
ſtidio.h ocl's nõ ſatiaẽ viſu nec auris audi-
tu impleẽ.nec appetit⁹ δſiderij geſcit .ſ3 ibi
oia erũt impleta ⁊ ſatiata.p̄s. Satiaboꝛ cū
ap.gl.t. Greg. Cū p̄uenerim⁹ ad te fõtẽ vi
uum imp̄ſſa erit nobis ſitis ſimul ⁊ ſatietas
ſed longe erit a ſiti neceſſitas .⁊ a ſatietate
faſtidium.quia ſitientes ſatiabimur ⁊ ſatia
ti ſitiemus. Non tamen ſatietas ⁊ abundan
tia quam ſaraceni ponunt ibi erit.ſcilicet δ
fluminibus lactis ⁊ mellis ⁊ de pluralita-
te vxoꝛum. Quia deficiente fine deficiunt
ea que ſunt ad finem. Sed actus vxoꝛum
ad filioꝛum generationem oꝛdinatur. que
ibi non erit. ergo.nec talis actus. Et ideo
nec nubent nec nubentur.ſed erunt ſicut an
geli dei.vt dicitur matthei viceſimoſecũdo

Omẽs tñ̄ ſenſus ⁊ exterioꝛes ⁊ interioꝛes
ſp̄ erũt in actu ſuaꝝ delectatõnum. Nã gu-
guſtus olfactus viſus auditus ⁊ tactus ſp̄
erũt actu in delectatõibus ſuis. Semp̄ eni3
erit quedã ſumma dulcedo in faucibus bea
toꝝ et ſic de alijs ſenſibus. Quartū eſt li
bertas ⁊ agilitas ſine pondere. Aug⁹. Ubi
volet ſp̄us ibi p̄tinus erit ⁊ coꝛpus.mõ ma-
ximã ſeruitutem ⁊ grauedinẽ patiẽ a coꝛp̄e
anima. Et nõ qδ bonū vult agit ſed malu3
op̄atur qδ odit vt dicit ap̄ls ad ro.vij. Coꝛ
pus em̄ qδ coꝛrūpitur aggrauat aĩam ⁊ de
pꝛimit terrena inhabitatõ ſenſu3 multa co
gitãtem.ſap̄.ix. Quintū eſt pulcritudo ſi
ne omni defoꝛmitate.math.xiij. Fulgebunt
iuſti ſicut ſol.imo cẽties clari⁹ q̃3 ſol. Phil
iij. Sal.expec.qui refoꝛ.coꝛ hũi. n.cõfigu.
coꝛ.clari.ſ. Non tñ̄ omẽs erũt equaliter in
coꝛp̄e pulcri ſicut nõ oẽs erũt equaliter be-
atim aĩa.i.co.xv. Stella differt a ſtel.in cla
ri.ſic et reſur.moꝛ. Siẽr nec oẽs equale3 de
lectatõem in coꝛp̄e poſſidebũt . Sextu3 eſt
impaſſibilitas ſine leſione. Sicut em̄ interi⁹
nõ poterũt infirmari.ſic nec exteri⁹ ledi.qꝛ
nec ignis nec aqua nec aliquid aliud pote-
rit coꝛp̄a btõꝝ ledere quoquomõ. Et quid
mirꝝ hoc cū hõ ſi nõ peccaſſet etia3 hoc do-
nū habuiſſet nullū eni3 leſiuū ſenſiſſet. ⁊ tñ̄
mundus p̄manſiſſet Septimū eſt pax ſine
omni timoꝛe ⁊ p̄turbatõe. Nã ibi erit p̄pe-
tua pax btõꝝ ad deū et btõꝝ adinuicẽ ⁊ aĩe
ad coꝛpus.job.xxv. Qui facit ꝯcoꝛdiam in
ſublimib⁹ ſuis. Yſa.xxxij. Sedebit popul⁹
meus in pulcritudine pacis..in tabernacul
fiducie.in requie opulẽta. Octauū ẽ glã
abſq3 ignominia. Omnis em̄ creatura bea
tis exhibebit reuerẽtia3 ⁊ honoꝛẽ. Col.iij.
Cū aũt xp̄s apparuerit vita vr̃a.tūc ⁊ vos
apparebitis cū ip̄o in glã.i.ille honoꝛ ⁊ re-
uerẽtia vobis exhibebiẽ qui ⁊ ip̄i xp̄o. job.
xvij. Uolo vt vbi ego ſum.⁊ ip̄i ſint mecū.
Ite3 lu.xxij. Ego diſpo.vo.ſi.diſpo. m.pa.
m.reg. Nonū ẽ gaudiū ſine triſticia. Yſa.
xxxv. Gaudiū ⁊ leticiam obtinebũt fugiet
doloꝛ ⁊ gemit⁹. De omni em̄ re beati gau-
debũt ac etia3 de filijs ⁊ p̄entibus dãnatis.
nec quicq̃3 eos poterit ꝯtriſtari. Job.xvj.
Gaudiū de.ne.tol.a vo. Decimū eſt ſci
entia ſine ignoꝛãtia. Omia em̄ ſcient maxie
q̃ homo mõ ſcire deſiderat. Gre. Quid eſt
qδ neſciat.qui vidente3 oĩa videt. Et ſic p3
totum de epiſtola.

¶ Dñica in paſſiõe dñi de euãgelio.ſer. xlj.

Quis ex vobis arguet me δ pec
cato.job.viij. Iſta dñica voca
tur dñica de lazaro.et dñica de
paſſione dñi. Dñica de lazaro
vocaẽ p̄pter illud famoſu3 mi
raculū qδ xp̄s fecit lazaꝝ ſuſcitãdo qδ ſex-
ta feria ante hanc dñicam fuit lectum ⁊ ſi-
mili tp̄e celebratū ſc3 p̄.xv.dies aũ xp̄i paſ-
ſionẽ. Dñica vero de paſſiõe dꝛ qꝛ p̄pter il
lud famoſu3 miraculū deliberauerũt iudei
xp̄m ⁊ lazaꝝ interficere.vt pat3 job.xij. Et
ideo euãgeliū in quo dꝛ ꝙ iudei xp̄m lapida
re voluerũt hodie in eccleſia recitaẽ. Et p̄-
pter hoc eccleſia dñice paſſioni appꝛopin-
quãs quẽdam nouū meroꝛẽ aſſumit dū glã
p̄ri in fine rñ̄ſoꝛioꝝ nõ dicit.nec etia3 in miſ
ſa in quo omẽs fideles inſtruit vt deinceps.
vſq3 ad paſcha ãplius ſolito in lamẽtis pe-
nitẽtie ſe cõſtringant artioꝛẽ vitã aliquãtu
lum aſſumẽtes. Et ideo cantat. Iſti ſunt di
es quos obſeruare debetis. Pñs aũt euã-
geliū non eſt hiſtoꝛiale ſed p̄ omĩa doctrina
le. In quo queda3 diſputatio ⁊ collocutio
quã xp̄us cū iudeis habuit continetur. In
quo xp̄s duo oñdit.q̃ hoĩes maxime ſcire de
ſiderãt.ſ.an ſint in grã dei ⁊ in bono ſtatu.
et quilibet deſiderat nunq̃3 moꝛi. Hec aute3
duo xp̄us in hoc euangelio docet. In quo
quidem euangelio duo pꝛincipaliter conti-
nentur. Pꝛimum eſt chꝛiſti innocentia et
bonitas admiranda que per totum euange
lium apparet. Secundum eſt iudeoꝛum ma
licia ⁊ peruerſitas deteſtanda. que ſimiliter
in euangelio patet. Nam iuxta vnum bonū
qδ hic narꝛatur de chꝛiſto.continetur ali-
ud malum qδ inſeritur de iudeis. Et quia
partes ſunt mixte.ideo non poſſunt congru
enter et oꝛdinate ſignari.ſed dicendo chꝛiſti
virtutes vbi continentur tangemus p̄tes.

Et ſimiliter de iudeoꝝ vicijs faciemus. Et
q2 iudei deliberauerunt xp̄m occidere. ideo
xp̄s in hoc euāgelio ſuā innocētiam demon
ſtrat Et ꝓbat ꝙ ꝓpter nullam rem dignus
eſt morte. nec eſt de numero illoꝝ qui in le-
ge ꝛ ꝑ legē mandabātur occidi. Sed null9
debebat occidi niſi ꝑ legeȝ ꝛ ſm legem con-
dēnatus ergo nullomō debat occidi Pri
mo nāqȝ in lege mādabātur occidi malefa-
ctores cōtra legē dei agētes. Hebre. x. Ir-
ritā quis faciēs legē moyſi ſine vlla miſera
tione duobus vel tribus teſtibus moritur:
Vnde ꝛ ille qui cōtra mādatū dn̄i īſuetus
eſt die ſabbati ligna colligere iuſſus ē a do
mino lapidari vt patȝ nume. xv. Sed xp̄us
nunq̄ȝ peccauit nec cōtra mandatū dei vł le
gis fecit quin potius legē in omib9 adim-
pleuit. math. v. Nō ve. le. ſol. ſed adim. Et
hoc eſt qd̄ ait Quis ex vo. ar. me de pecca:
q. d. Si peccaui nō recuſo mortem. Et ideo
quicūqȝ veſtrū vult me de pctō arguere et
accuſare accedat. ego em̄ ꝑatus ſum meam
innocētiaȝ defenſare. Si aūt innocens ſum
nō debetis me vt impiū condēnare. Greg.
Penſate manſuetudinē dei qui venerat re
laxare peccata. nō dedignatur ex rōne oñde
re ſe peccatorē nō eſſe qui ex virtute deita-
tis poterat pctōres iuſtificare. xp̄s fecit ſicͤ
ꝑlātes ꝛ dn̄i qui in fine eñij debent ſindica-
ri ꝛ modulari. Et ideo xp̄s dū dēret de mū-
do recedere quē rexerat ꝛ docuerat voluit
ſtare ad ſindicādum ꝛ modulāduȝ vt null9
poſt ei9 receſſum obloq̄retur de ip̄o ꝓbans
ꝛ affirmās ꝙ in nullo vn̄q̄ȝ deliq̄rat nec pec
cauerat. Nota aūt ꝙ xp̄s nō ſolum
nō peccauit ſȝ nec peccare potuit multipli
ci rōne. Primo rōne oimode puritatis.
Ipſe em̄ eſt lux puriſſima. ſap. vij. Candor
eſt em̄ lucis eterne ꝛ ſpeculum ſine macula
dei maieſtatis. Jo. viij. Ego ſum lux mūdi
Ipſa em̄ lux ē tota pura nec maculam pōt
recipe. nā tranſcūdo ꝑ feda penit9 nō fedat
Peccatū vero eſt q̄dam macula aie. Eccī
xlvij. Dediſti macu. in gl̄a tua ꝛ ꝓphana-
ſti ſemen tuū. Ergo xp̄s peccare nō potuit.
Secūdo rōne ꝑfecte bonitatis. Chriſt9
enim ſemꝑ in ſe habuit omne ꝛ ꝑfectuȝ bo
num. q2 ab inſtanti cōceptōnis ſue fuit bea
tus cum aīa eius ſemꝑ fuerit dei verbo cō
iuncta: Vn̄de ſi quā penā paſſus eſt volun-
tarie ꝑtulit. Omnis aūt peccans ꝓpter ali
qd̄ bonū tempale qd̄ nō habet ꝛ cupit ha-
bere peccatuȝ cōmittit vt vſurarius ꝓpter
pecuniam luxurioſus ꝓpter delectatōnem:
et ſic de alijs. Cum ergo xp̄us omne bonūȝ
qd̄ volebāt haberet nec aliquid eius volū-
tati reſiſtere poterat. ergo peccare nō pote-
rat. quia peccādo aliqd̄ bonū niteretur ha
bere qd̄ nō hebāt: Tercio rōne indeficiē
tis virtutis. Chriſtus em̄ virtus indeficiēs
eſt portans omia verbo virtutis ſue. vt di-
cit apo. ad hebre. Peccare aūt nihil aliud
eſt q̄ȝ deficere. Quia vt boe: dicit. Omnē
peccatū ab impotētia ꝓcedit Ideo em̄ pec
cant homines. quia in efficiētia bonoꝝ ſtare
non pn̄t. ſicut terrens equū de equo cadit:
quia ſuꝑ equū nō potuit ſe tenere. Et aug.
dicit ꝙ peccatū nihil eſt et hōies nihil fiūt
cum peccant. Peccatū eniȝ cōſiſtit in eo ꝙ
homo deficit ab eo qd̄ facere debet. Et per
cōſequēs peccatum nihil eſt aliud q̄ȝ priua
tio decentis ꝛ debiti actus. Cum ergo xp̄us
ſit indeficiētis virtutis. ergo peccare nō po
tuit. Quarto rōne carētie fomitis pecca
ti. quia ſiccata radice ꝛ amputata. rami pū
lulare non pn̄t ſed radix ꝛ fundamētuȝ om
nis peccati ē cōcupiſcētia mali ꝛ peccatuȝ
originale. Vnde ſi quis hanc cōcupiſcētiaȝ
nō haberet non poſſet peccare niſi ꝑ ignorā
tiam a dyabolo deciperetur. ſicut decepit pri-
mos parētes et xp̄um decipere eſt conatus.
Sed talis ignorātia ꝛ deceptio non potuit
eſſe in xp̄o cum ſit ſapientia dei patris per
quē fecit ꝛ ſecula. Cum ergo xp̄us fomite
peccati inclināte ad malum caruerit pecca
re nō potuit. Cuius ratio eſt quia peccare
eſt adherere bono cōmutabili ſpreto bono
incōmutabili. vt dicit aug9. eligere bonum
tempale ꝛ ſpernere bonū eternū. eligere bo
nū puū ꝛ carnale ꝛ ſpernere magnū bonū ꝛ
ſpūale ꝛ ꝑfectum. Hoc aūt homo nō poſſȝ
facere niſi ꝓpter impulſum cōcupiſcentie q̄
ad tale bonum eligendum ꝛ ꝓſequendum
inſtigat. vel propter dyabolicam deceptōeȝ

quia ſicut naturaliter homo vult bonū nec
pōt malum velle. ita naturaliter vult ꝑfe-
ctum bonū ꝛ citius maius bonum q̄ȝ min9
bonū. Quito rōne plenarie ptātis. Chri
ſtus em̄ fuit ꝛ eſt merus ꝛ liber dn̄s omniū
math. xxviij. Data eſt mihi om. po. in ce. et
in ter. Et ideo ſub lege nulla fuit cōſtitut9
Joh. xiij. Sciens ieſus quia omia dedit ei pa
ter in manus. Luce. vj. Dn̄s eſt filius hoīs
etiaȝ ſabbati. i. pōt ip̄m ſoluere ſicut ip̄m in
ſtituit ad celebrāduȝ. Quicquid ergo fecit
vel dixit vel ordinauit totum potuit abſqȝ
peccato facere de plenitudine ptātis. Sed
peccatum nihil aliud eſt niſi dictum vel fa
ctum vel cōcupitum cōtra legem dei vt di-
cit aug9. Dn̄s aūt legis pōt diſpenſare in le
ge ꝛ ip̄am mutare. et faciēs cōtra legem nō
peccat. quia dn̄s eſt Sic deus nō pec
cat faciēs ſupra naturā vel cōtra naturam
et ſimiliter cōtra legem agens. Et hoc patȝ
quia qn̄ dn̄s p̄cepit alicui vt faceret contra
legem ille nō peccauit vt patȝ de ſampſone
qui interfecit ſeip̄m. qd̄ eſt cōtra cōmunem
legem. Item ptȝ de mendacio abrae ꝛ ſare
qn̄ ſara mentita eſt abraam frēm ſuuȝ eſſe.
vt ptȝ gen̄. xij. Idem patȝ de fornicatione
oſee. qui de mādato dei fornicatus eſt dicen
te ſibi dn̄o. Vade ꝛ accipe tibi vxorem for
nicariam ꝛ fac filios fornicatōnis. Oſee. j.
Vnde quādo ꝑmiſit plures vxores habere
et libelluȝ repudij dare ſine peccato fuit. Et
ſimiliter quādo mandauit illos ſeptem po-
pulos occidi de quibus in ioſue pȝ. talis oc
ciſio ſine peccato fuit. Cum ergo xp̄us fue-
rit merus ꝛ liber dn̄s omnium qd̄ fecit vel
dixit abſqȝ peccato facere potuit. Sexto
rōne ꝑfecte confirmatōnis. ſicut eniȝ ſancti
qui ſunt in celo peccare no[illegible]oſſunt. eo ꝙ
ſunt in gratia cōfirmati. ita [illegible]xp̄us dum vi
ueret peccare nō potuit eo ꝙ erat in gratia
confirmatus. Secūdo in lege mandaban
tur occidi falſarij. ſiue in doctrina vt here-
tici. Deu. xiij. Si ſurrexerit in medio tui ꝓ
pheta aut qui ſomniū vidiſſe ſe dicat ꝛ p̄di
xerit ſignū atqȝ portētum ꝛ euenerit qd̄ lo-
cutus eſt et dixerit tibi. eamus ꝛ ſequamur
deos alienos ꝛc̄. Propheta aūt ille aut fictor
ſomnioꝝ interficietur. Siue in teſtificando
et ſentētiando. vt daniel mandabat lapida-
re illos falſos teſtes ꝛ iudices duos ſenes.
qui ſuſannā falſe cōdemnauerūt. vt patȝ da
niel. xiij. Sȝ hodie multi tales occiderētur
qui falſa docent ꝛ teſtificātur populo ꝛ fal
ſe ſentētiant et cauſa paupeꝝ ꝛ pupilloꝝ et
viduaꝝ nō ingreditur ad eos. Hic cadit ex
empluȝ eſopi de cane ꝛ oue. quādo canis cō
uenit ouem coram leone et teſtis canis fue
re miluus. lup9 ꝛ vultur. ꝓpter qd̄ ouis co
acta eſt pendere lanam ſuam ꝛ reddere pa-
nem cani quē reddere nō tenebat. G
Sed xp̄us nō fuit falſarius. ſed dixit de om
nibus veritatem ſcȝ de celo mundo inferno
de peccato ꝛ de virtutis opere. Joh. xviij.
Ego ad hoc natus ſum ꝛ veni in mundum
vt teſtimonium ꝑhibeaȝ veritati. Nam pri
mo de celo dixit qd̄ eſt ibi ꝑpetuū gaudiuȝ
et ꝑfectuȝ bonū vt illuc ire nitamur. Joh.
xvj. Iterū aūt videbo vos ſcilicȝ in celo et
gaudebit cor veſtrum. et gaudi. ve. ne. tol. a
vo. De mūdo dixit ꝙ erat totus plen9 ma
lignitate et inſtabilis vt ip̄m fugiam9. joh:
vij. Nō pōt mūdus odiſſe vos. me aūt odit
q2 teſtioniū ꝑhibeo de illo qm̄ opa ei9 ma
la ſunt. math. xviij. Ve mūdo ab ſcandalis
De inferno dixit quia magnis penis eſt ple
nus vt ip̄um timeamus. math. xiij. Ibi erit
fletus ꝛ ſtridor dentium. De peccato dixit
ꝙ magnis damnis ꝛ periculis eſt annexum
vt ip̄m relinquamus Nam facit hoiem ſer
uum dyaboli exuit veſtem nuptialem id eſt
caritatem. et aliaꝝ virtutum aufert ei om-
nia bona ſua ꝛ meritum xp̄i et totius eccle
ſie. priuat hereditate celi. ad infernum trāſ-
mittit in ſuppliciū eternū. math. xxij. Ibūt
in ſupplicium eternum. De oꝑe vero virtu
oſo dicit ꝙ fructu incredibili ꝛ ineffabili a
deo remuneramur vt illud ſuper omia am
plectamur. matth. xix. Vos qui ſecuti eſtis
me ſcȝ in oꝑibus virtuoſis in regeneratōne
cum ſe. fi. ho. in ſe. ma. ſ. ſe. et vos ſuꝑ ſe. xij
ſe. xij. tribus iſrael. Item docuit omnē ve-
ritatem ſcȝ vite doctrine ꝛ iuſticie qd̄ etiaȝ
ip̄i iudei cōfeſſi ſunt. matth. xxij. Magiſter

ſcimus quia verax es ⁊ viā dei in veritatē doces ſcʒ in veritate doctrine ⁊ non eſt tibi cura de aliquo quin loquaris qꝺ iuſtuʒ eſt Et hoc eſt qꝺ hic dicitur. Si veritatem di co vobis nō poteſtis me vt falſariū condē nare imo debetis me vt magiſtrum tenere. qua re ergo nō creditis mihi. De vobis etiaʒ in pñtia veritateʒ dico vt quia nō eſtis ex deo ꝑ imitatōnem ⁊ grām. ſed ex patre dyabolo eſtis ꝑ imitatōnem opeꝝ. et ideo nō auditis verba mea que ego vobis loquoꝛ. Qui em̄ eſt ex deo verba dei audit. Vbi dicit Gre. Penſet vnuſqſqʒ ſi verba dei aure cordiſ percipit et intelliget vnde ſit. Tercio mā dabantur occidi phitones et arioli et male fici ⁊ hmōi. qui a dyabolo querūt et a moꝛ tuis veritatē. Exo. xxij. Maleficos nō pa tiaris viuere. Et deut. xviij. Non inueniat in te qui ariolos ſciſcitetur. aut obſeruet ſomnia atqʒ auguria ne ſit maleficus ne in cantatoꝛ. ne phitones conſulat. nec diuinos et querat a moꝛtuis veritatem. Iſtud eſt magnū peccatū et magna pericula latēt ibi Quia. vt dicit augu. Et ſi aliquādo demo nes dicunt verū ad decipiendum dicunt vt perſuadere poſſint. iij. regū. xxij. Egrediar et ero ſpūs mēdax in oꝛe oīum ꝓphetarum vt ſpūs nequam. Sed non in oꝛe michee ꝓ phete qui ꝓpheta domini erat. ſed in oꝛe ꝓ phetaꝝ qui a demonibus reſpōſa habebant Et aliquādo eis veritatē dixerant qui poſt ea falſitate ſubiecta fecerūt regem et pplm gladio interire Sic ſaul ꝯſuluit phitoniſſaʒ et idō ipſe cū filijs ſuis in ꝑlio cū gladio in teremptus eſt. vt ptʒ. j. regū. xxviij. et. xxxj. et tamē phitoniſſa verū locuta eſt. et ꝓpter hoc non cauit malū. qꝛ cum dei iudiciuʒ ꝑ figebat Sed ego ait xp̄s demonium nō ha beo nec aliquam confederationem cum eo imo ip̄m ab hoībus expello. ⁊ deſtruo et cō demno mala opera eius prima. johānis ter cio. In hoc apparuit filiꝰ dei vt diſſoluat opera dyaboli. Et iohā. xviij. Ille homici da erat ab inicio. Et iterū mendax eſt et pa ter eius. Actu. x. Qui pertrāſijt bn̄faciēdo et ſa. o. oppꝛeſ. a dyabolo. Et qꝛ hoc iudei pꝛecipue ei imponebāt. ideo in illo euāgelio

Luc. xj. Erat ie. ei. de. ꝑ multas ratōēs oſtē dit ꝙ cum dyabolo cōtuberniuʒ non hēbat Quarto debebāt occidi blaſſemi in deuʒ vt ptʒ levi. xxiiij. qn̄ moyſes inuēto blaſſe mo qui blaſſemauerat deum iſrael. cōſuluit deum. Et dn̄s reſpōdit. d. Educ blaſſemum extra caſtra. Et lapidet eum omnis pplus Inter xp̄ianos eſt pena cētum ſolidoꝛuʒ et maius reputāt blaſſemare regē q̄ꝫ deuʒ. Et vide miſeriam xp̄ianoꝝ. quia in lege ſarace noꝛum qui non credūt in xp̄m taxata eſt pe na moꝛtis. quicūqʒ etiaʒ nō ſolū deū ſʒ etiā xp̄um blaſphemat. et ideo inter eos nunq̄ꝫ quaſi xp̄s vel deus blaſphemat. Chꝛiſtiani aūt miſeri abſqʒ freno in deum ⁊ ſcōs lin guas ſuas relaxāt. qꝺ eſt maius pcc̄m q̄ꝫ ho minē interficere. Iſte ē actꝰ dāpnatoꝝ. apoc̄ xvj. Manducauerāt linguas ſuas ꝑ doloꝛe et blaſſemauerūt deū. Et ideo nota hic de illo puero quinquēni de quo dicit grego. in dya. ꝙ erat aſſuetꝰ blaſſemare deuʒ. qui dū moꝛeret̄ vidit demones ⁊ exclamans dixit. Pater obſta. qꝛ mauri homies id eſt nigri volūt me tollere. Et ſic clamans blaſfema uit deū ⁊ emiſit ſpm̄. Sed ego ait xp̄s nō vi tupero deū p̄rem meū eū blaſſemādo vel cō tumeliā aliquā inferēdo. ſed honoꝛifico eū qꝛ om̄ia ei attribuo opa virtuoſa. ioh̄. xiiij Pater in me manēs ip̄e facit opa. Itē eiꝰ nomen ⁊ gloꝛiam hoībus manifeſto et eiꝰ claritatem p̄dico. Ioh̄. xvij. Manifeſtaui nomen tuū hominibus. Ibideʒ. Ego te cla rificaui ſup terram. Quinto debebant oc cidi homicide. quia lex ciuilis et moſayca hoc mandat. Exo. xxj. Qui ꝑcuſſerit homi nem volens occidere moꝛte moꝛiatur. Vn̄ dauid in moꝛte cōſtitutus mandauit ſalo moni vt occideret ioab pꝛincipem militie. quia duos viros occiderat ſcilʒ amaſan et abner. vt patʒ. iij. Re. ij. Et ſaul rex repꝛo batus eſt a deo. quia agag regi amalechita rum vitam pepercit qui multos occiderat tam nequiter q̄ꝫ iniuſte. Quem ſamuel ap pꝛehendens caput amputauit dicēs. Sicut fecit mulieres abſqʒ liberis gladius tuus. ſic abſqʒ liberis erit inter mulieres mater tua. vt ptʒ. j. re. iij. Sed ego ait xp̄s nō veni

occiderē ſed viuificare. quia doceo verbum qꝺ quicunqʒ obſeruauerit nunq̄ꝫ moꝛietur Quia ſi quis ſermonem meū ſeruabit moꝛ tem non gu. in eter. Vbi nota ꝙ triplex eſt moꝛs. ſ. nature. culpe. ⁊ pene eterne Pri ma moꝛs non eſt ꝓpꝛie moꝛs ſʒ quedaʒ ſe ꝑatio anime a coꝛꝑe in qua ſeꝑatōe anima incipit ꝑfecte viuere ⁊ beate. Secūda moꝛs ſcʒ culpe qua deus qui eſt vita animaꝝ. ſe ꝑatur ab anima. et tercia ſcʒ ꝑene qua aīa ſeꝑatur a gloria ⁊ deputatur toꝛmētis ſunt vere ⁊ totaliter moꝛtes. Qui ergo ſeruat ſermoneʒ dei non moꝛietur moꝛte culpe vl̄ pene. moꝛte vero nature que eſt quedaʒ de poſitio ſarcine moꝛietur. ſed reſurget gloꝛio ſus. et ideo nō moꝛietur in eternum qui ſer uat ſermonē dei. Vnde vere pōt dici ꝙ nul la moꝛte moꝛitur qui ſeruat ſermonem dei.

Sexto debebant occidi filij. qui monita parētum nō audiebant. ſed cōmeſatōnibus et ludis vacabāt Deu. xxj. Si genuerit ho mo filiū cōtumacem ⁊ ꝓteruū. qui nō audi at patris ac matris imperiū ⁊ coercitꝰ obe dire contempſerit appꝛehendent eum ⁊ ad ducent ad ſenioꝛes ciuitatis illius ⁊ ad poꝛ tam iudicij. dicentqʒ ad eos. Filius noſter iſte ꝓteruus eſt ⁊ cōtumax. monita noſtra audire cōtemnit cōmeſatōnibus vacat ⁊ lu xurie atqʒ cōuiuijs. lapidibus eum obruet populus ciuitatis ⁊ moꝛietur. Quia meliꝰ eſt ꝙ vnus occidatur q̄ꝫ ꝙ tota domus de ſtruatur ⁊ omnes cōſanguinei cōfundātur. Bonus filius domū reficit ⁊ ꝓgeniem ſuā honoꝛat. malus aūt filius domū deſtruit et parentes cōfundit ⁊ ꝓgeniem. Et ideo filij deberent nutriri ſub magna ferula diſcipli ne ⁊ flagellari ꝓ culpis. Eccī. xxx. Qui dili git filium ſuuʒ aſſiduat illi flagella. Ibidē Curua ceruicem eius a iuuētute. ⁊ tunde la tera eiꝰ dum infans eſt. pu. xiij. Qui ꝑcit virge odit filiū ſuū. Ibidem. xxij. Stulti cia colligata eſt in coꝛde pueri ⁊ virga di ſcipline fugabit eam. Multi parentes ſunt cauſa ꝑditiōis filioꝝ ſuoꝝ. quia eos coꝛrige re negligūt qꝺ ſine magna culpa non eſt. qꝛ ſunt cauſa moꝛtis coꝛꝑis ⁊ aīe. pu. xxiij. Noli ſubtrahere a puero diſciplinam. ſi em̄

ꝑcuſſeris eum virga nō moꝛietur. Tu vir ga ꝑcuties eum ⁊ aīam eius de inferno libe rabis. Exemplum de filijs helij ſacerdotis quoꝝ peccatū erat grande nimis coꝛaʒ dn̄o et ip̄e nō coꝛrexit eos niſi leniter dicēs. Nō eſt bona fama quā audio de vobis. Et ideo vno die ambo occiſi ſunt. Quo audito pa ter cecidit retroꝛſum de ſella ⁊ fractis cer uicibus expirauit ⁊ vxoꝛ vnius filioꝝ hec audiens in ꝑtu exiſtens ꝑiclitata eſt in ꝑtu. vt dꝛ. j. re. iiij. et ſic tota domus periit. Sed ego inquit xp̄s nō ſum filius cōtumax ſed obediens vſqʒ ad moꝛtem. Phil. ij. Factꝰ obediens vſqʒ ad moꝛtem. Quia ego ſcio eum ⁊ ſermonem eius ſerno. id eſt ſcio vo luntateʒ patris mei ⁊ eam oꝑe impleo ⁊ cō ſummo. Ioh̄. xvij. Opus cōſummaui qꝺ dediſti mihi vt faciam. Septimo debebāt occidi omnes inimici populi dei. ſicut dn̄s mandauit filijs iſrael vt delerēt illos ſepteʒ populos. ſ. amoꝛreū. ferezeum. chananeum ⁊c̄. Exemplū joſue qn̄ appꝛopinquāte ſolis occaſu p̄cepit ſoli ⁊ lune vt ſtarēt donec in terficerent inimicos populi dei. et ſteterunt ſpacio vnius diei. vt ptʒ joſue. x. Nos autē ſaracenos occidere debemu mare tranſfre tantes qui terram ſcām detinēt occupatam dum paſſagium indicitur. et ꝓ hoc faciēdo omniū peccatoꝝ indulgentia elargitur. Sʒ ego inquit xp̄us nō ſum inimicus ſed de ve ſtra gente natus iudeus ex iudeis et cōuer ſatus inter vos. Deu. xviij. Pꝛophetam de gente tua ⁊ de fratribus tuis ſicut me ſuſci tabit tibi dn̄s deus tuꝰ. Et ꝓphete ⁊ reges vrī deſiderauerūt me videre. Lu. x. Multi reges ⁊ ꝓph̄e deſiderauerūt videre que vos videtis. Et maxime abꝛaam pater veſter ex ultauit vt videret diem meū . i. cū deſiderio magno deſiderauit et vidit et gauiſus eſt. Vidit enim dies vnitatis et trinitatis qui ē chꝛiſti dies inquātum deus et diem huma nitatis qui eſt chꝛiſti dies inquātum homo Dies vnitatis et trinitatis eſt dies gloꝛie. quia omnia ibi in luce clareſcunt. Dies au tem humanitatis eſt dies gratie quā pꝛeſen tia chꝛiſti fecit in mundo. Eius enim latio in mundo ſuper faciem eccle

ſic facit diem gratie ⁊ eius latio in celo ſuꝑ
beatos facit diem glorie. Job. xvij. Hec
eſt vita eter. vt cog. ⁊c. Utrūqȝ autē diem
abraā vidit in ſpū ꝑ fidem ⁊ ꝑ ſpem ⁊ gaui
ſus eſt. dum qđ credebat ⁊ ſperabat per dei
gratiā intellexit. Nā diem trinitatis ⁊ vni
tatis dei vidit qñ tres angelos in ſpecie ho
minū vidit ⁊ vnū adorauit in quib⁹ cogno
uit vnitatem eēntie ⁊ trinitatem ꝑſonarū.
Diem vero humanitatis vidit quādo dictū
eſt ei. In ſemine tuo bñdicētur omnes gen
tes. geñ. xxij. qđ credidit abraaȝ ⁊ reputatū
eſt ei ad iuſticiam. vt dicit aplus ad ro. iiij.
Credidit eniȝ ꝙ filius dei de ſemie ſuo car
nem aſſumeret in quo omnes gentes bene
dicende erāt. In nullo em̄ puro hoie omēs
gentes poterāt bñdici ſed oportebat filium
dei eſſe vt eēt ſupra totaȝ naturā cuius me
ritum eēt infinitum ꝑ qđ omēs pariter ſal
uarētur. Et ꝙ abraam hoc credidit ptȝ per
hoc qđ dixit eleazar. Pone inquit manuȝ
tuam ſubter femur meū vt adiurem te ⁊c.
geñ. xxiiij. Omnis em̄ iuratioꝑ maius fit.
vt dicit aplus ad hebre. vj. Ergo credidit
aliquē de ſe naſciturꝫ maiorem ſe qui purus
homo eſſe nō poterat cum maior patre eſſe
deberet q² nō eſt diſcipulus ſupra magiſtrū
nec ſeruus maior dño ſuo. math. x. ⁊ jo. xiij.

Octauo debebat occidi peccatuȝ qđ fa
cit hoies nihil eſſe. Aug⁹. Peccatū nihil ē
et nihil fiūt hoīes cum peccant. Propter
qđ occidēduȝ voluit filius dei in carne mo
ri. Ro. viij. De peccato dānauit peccatū in
carne. j. pe. ij. Qui peccata noſtra ꝑtulit in
corpe ſuo ſuꝑ lignum. Uere peccatū debet
occidi qđ facit hoīes ſuꝑ omīa nihil eē. et
eſt cōtra omīa et oīa ſunt contra ipm. Qđ
figuratū fuit ꝑ yſmael. filium agar. de quo
angelus dixit. Erit em̄ ferus homo. manus
eius contra omēs. ⁊ manus omniū contra
eum. geñ. xvj. Yſmael natus de concubina
abrae eſt peccatū natum de concupiſcencia
mali qđ ferū ⁊ crudele eſt et eſt cōtra oīs
quia omēs inficit ⁊ cōtaminat ⁊ facit decli
nare a bono. Pſa. Omnes declinauerūt ſi
mul inutiles facti ſunt. Sed ego inquit xpūs
ſemꝑ ſum ⁊ nunq̄ ꝑ peccatum defeci. j. pe
ij. Qui pec. non fe. nec inuen. eſt do. in ore
eius. Unde anteq̄ abraam fieret ego ſum.
Uerū dicit. quia ꝑſona filij dei cum iudeis
loquebatur ⁊ carnem aſſumpſit / que ꝑſona
eterna erat et ideo ante abraaȝ. Joh. j. In
principio erat verbum. Et ſic ptȝ xpi inno
centia. quia nulla cauſa mortis in ipo fuit.
nec alicuius rephenſionis vel pene vel ma
li. Moraliter autē ad edificatōnem no
ſtram octo cōmendabilia in hoc euangelio
inuenimus in xpo in quibus eum ſequi in
quātum poſſumus ⁊ imitari debemus.

Primum eſt vite innocentia. Unde ait.
Quis ex vobis arguet me de pecc. Ex quo
ergo ꝑ baptiſmū in ſanguine xpi abluti ſu
mus ab omni macula peccati et innocētes
effecti. debemus ipām innocētiam omni cu
ſtodia obſeruare. quia dum talem innocen
tiam cuſtodimus de⁹ in nobis manet ⁊ om
nes virtutes et in magna diligentia cuſtodi
mur ⁊ multis gratijs ⁊ donis replemur. et
nihil mali poteſt nobis nocere imo omnia
ꝓficiunt ad ſaluteȝ. Ro. viij. Dili. deū om.
coo. in bo. Et infinita ſunt bona que ex ta
li innocentia cōſequimur. Sap. vij. Uene
runt mihi omia bona pariter cum illa. Et
ecōuerſo infinitis malis replemur ex talis
innocentie amiſſione. Efficimur enim ſerui
dyaboli et omnibus bonis priuamur. eter
niſqȝ ſupplicijs deputamur. Et ideo amarꝫ
eſt valde talem innocētiaȝ relinquere. Hie
re. ij. Scito ⁊ vide q̄ malum ⁊ amarum eſt
reliquiſſe te dñm deum tuum. Unde ille fi
lius ꝓdigus qui hanc innocētiam amiſerat
dixit luce. xv. Ego autē hic fame ꝑeo. Et
maxime qui habent alios regere ⁊ docere
debent hanc innocētiam conſeruare. Quia
vt dicit greg. Supiactas ſordes tergere nō
valet manus que lutum tenet. Idem. Cu
ius vita deſpicitur reſtat vt eius ꝑdicatio
contēnatur. Propterea dicit apo. ij. thi. ij.
Solicite cura te ipm exhibere deo opariuȝ
incōfuſibilem recte tractātem verbū verita
tis. Qđ fit dū facto impletur. qđ verbo do
cetur. Secundum eſt veritatis audientia
Unde ait. Si veritatem dico vobis. ⁊c.
Debemus ergo ꝑ veritate ſtare. veritatem
audire. ⁊ veritatē loqui. ⁊ nō debemus defen
dere mala neqȝ hominibus in prauitatibus
adulari. Prouer. viij. Ueritatem medita
bitur guttur meū ⁊ labia mea deteſtabūtur
impiū. Quia vt dr ꝓuer. xxix. Homo qui
blandis fictiſqȝ ſermonibus loquitur ami
co ſuo. rete expandit greſſibus eius. Yſa. iij
Popule meus qui beatū te dicūt ipi te de
cipiūt et viam greſſuū tuoꝝ diſſipant. Sȝ
hodie diminute ſunt veritates a filijs ho
minū. vt dicit dauid in Pſal. Pro modico
lucro hodie ſubticetur ⁊ ꝓſternitur veri
tas et aſſeritur falſitas. Yſa. lix. Corruit
veritas in plateis. Dañ. viij. Proſternetur
veritas in terra. Potius vana ⁊ fabulas
mūdi volunt audire homines q̄ verbi dei
veritatem. ij. thi. iiij. A veritate quidē au.
auer. ad fa. aūt conuer. Tercium eſt man
ſuetudinis abundātia. Multum em̄ māſue
tudine abundauit. dum ad cōuicia ꝑ conui
cia non reſpondit. ſed manſuete intulit d.
Ego demoniū non habeo. Mitis em̄ ⁊ mā
ſuetus eſt quē rancor vel ira nō afficit. ſed
omnia equanimiter portat. vt dicit glo. ſu
per illud math. v. Beati mites. Homo mā
ſuetus cū concitatus fuerit nō negat veruȝ
nec ꝓ cōuicio conuicia reddit. Dñs aūt de
duobus ſibi obiectis id qđ aliquo mō tole
rari potuit nō negauit ſcȝ ſe ſamaritanū eē
Interpretatur eniȝ cuſtos. Qđ aūt manife
ſte falſum erat negans nullū cōuicium red
didit cū vere potuiſſet eos dicere demoniuȝ
habere. j. pe. ij. Qui cū male. non male. cū
pa. non cōmi. Beda. Hic dñs in ſemetipſo
ꝓhuit exemplū paciēcie. vt eo tempe quo a
ꝓximis ex falſitate cōtumelias accipimus.
coꝝ etiaȝ vera mala taceamus. Ro. xij. Nō
voſmetipos defendētes cariſſimi ſed da. lo.
ir. Ecōtrario aūt adito conuicio os ſtultoꝝ
ebullit ſtulticiā ⁊ grām quā habebat effun
dit. ꝓuer. xx. Gratie fatuoꝝ effundētur. ſic
ergo ⁊ in ꝓſperis ⁊ in aduerſis mites eē de
bemus ⁊ manſueti. math. v. Beati mites.
qm̄ ipi poſſidebunt terram. Unde math. x.
Ecce ego mit. vos ſic o. in me. lu. eſto. ergo
pru. ⁊c. Quartū eſt patris honorificentia
Unde ait. Honorifico patrē meū. Debemus
ergo patrē noſtrū xpm cuius beneficio vi
uimus. ⁊ parētes noſtros ſpūales ſcȝ aplos
et ſanctos quoꝝ gratia in fide ſtam⁹. ⁊ pa
rentes noſtros carnales quoꝝ ope nati ſu
mus ſumme honorare. Exod. xx. Honora
pa. t. ⁊ ma. t. Et qui male. pa. vel ma. mor.
mori. Quintū eſt humilitatis amplexus
et vane glorie aſpnātia. Unde ait. Ego glo
riam meam nō quero. Debemus em̄ ſub po
tenti manu dei humiliari. quia deus ſupbis
reſiſtit. humilibus aūt dat gratiam. Ja. iiij.
Et omnia bona que facimus non nobis at
tribuere nec inde gloriari ſed in autorē deū
referre. Yſa. xxvj. Omnia opa noſtra ope.
es in no. j. cor. x. Siue mā. ſiue bi. vel aliud
quid fa. om. in glo. dei fa. Uana em̄ glā eſt
ventus corruptus faciēs opa nr̄a fetere co
ram deo. ꝓcedit em̄ de veſica ſupbie que to
ta eſt plena fetore. In cuius figura māda
tum eſt in lege. leuiti. j. ꝙ veſica auis imolā
de in loco cineꝝ reponeret. Unde leuitici. j.
Ueſiculam vero gutturis ⁊ plumas ꝓijciet
ꝓpe altare ad oriētalem plagam in loco in
quo cineres effundi ſolent. Quia per nihil
ita reprimitur ſupbia ſicut ꝑ memoriā mortis
cogitādo ꝙ in cinerem redigemur. Eccj. x.
Quid ſupbis terra ⁊ cinis. Sextū eſt ca
ritatis exuberātia. Nā ꝓpter cōuicia illata
a bñficio nō deſiſtit. ſȝ docet eos vnam rem
optimā quā obſeruando nunq̄ eternaliter
morietur d. Si quis ſer. m. ſer. mor. nō gu.
in eter. Debemus ergo ꝓpter ꝓximos ſꝑ ca
ritatis viſcerib⁹ abūdare ⁊ eos diligere. ro.
viij. Quis nos ſepabit a ca. xpi. Cañ. viij.
Aque multe nō potuerūt extinguere cari
tatē q² fortis ē vt mors dilectio. Septi
mū eſt vere ſubſiſtētie ꝑmanētia. Unde ait
Anteq̄ abraā fieret ego ſuȝ. i. ſꝑ in deo ſub
ſiſto nec ꝑ aliqđ pcc̄m ab eo deficio. Sic et
nos debemus dei grā ꝑ verā fidē ſpeȝ ⁊ verā
caritatē in deo manere. nec ꝑ aliqđ pcc̄m a
eo ſepari ⁊ deficere. hebre. xiij. Optimū eſt
grā ſtabilire cor. q² ex hoc magnū fructuȝ
feremus. jo. xv. Qui ma. in me ⁊ ego in eo
hic fert fruc. mul. ſicut palmes nō pōt fructū
ferre niſi manſerit in vite. ſic nec vos niſi in
me man. Iterꝝ In me pacem habebitis. in
mundo autem preſſuram. ⁊c.

Octauū cōgruē abſconſionis prudentia
quia dum vellent eū lapidare abſcōdit ſe ⁊
exiuit de templo. Sed vbi abſcōdit ſe in an
gulo vel in domo? Nō. Sed maieſtas celi/
ca fecit eū inuiſibilem ⁊ ſic exiuit de templo
vt dicit aug. Debemus eniꝫ cedere furori in/
uidoꝝ et recedere ab eis et nō contēdere et
reſiſtere. puer. xi. Honor eſt homini qui ſe/
parat ſe a cōtentionibus. Debemus eñ fugere
mortem cū ꝑpendimus mortem noſtrā pfi
cuam non eſſe ſed magis vitam. Sic apl'us
fecit ſe in ſporta deponi ꝑ murum damaſci
vt effugeret manus ꝑſequētium. vt pꝫ act.
ix. Et in grecis incarceratus dixit ſe ciuem
romanū vt poſſet euadere. ⁊ in iudea ad ce
ſarem appellauit. vt pꝫ actuū. xxiij. et. xxv.
Et ideo multum prudētia indigemus que
omnia decentia et cōgrua nos docet ꝓ loco
et tempꝫe obſeruare. Math. x. Eſtote pru
dentes ſicut ſerpentes. Et ſic pꝫ primū. Secūdo ponit
iudeoꝝ malicia ⁊ ꝑuerſitas deteſtanda que
quātum ad ſex oſtenditur quātum ex hoc
euāgelio colligi pōt. R. Primo ex mē
tis corruptōne. Valde nāqꝫ corruptus eſt
mente qui veritati audite ⁊ cognite non ac
quieſcit. ſicut erant iſti quibus ait. Si veri
tatem dico vobis quare nō creditis mihi.
Multi ſunt hodie ſimiles iudeis qui veri
tate cognita nō ſolum non acquieſcunt ſed
veritatis lumen impugnāt. Iob. xxiiij. Ipſi
fuerunt rebelles lumini. Secus autem ſi ex
ignorātia repugnarent. qꝛ minus peccarent
et miſericordiam poſſent cōſequi. i. thi. i.
Ideo miſericordiā cōſecutus ſum qꝛ igno
rans feci. Secūdo ex animi transformā/
tione. Nam homo ſm naturā factus eſt ad
imaginem dei. ſed ꝑ gratiā factus eſt filius
dei. Per peccatum aūt efficitur homo ſer/
uus peccati ⁊ filius dyaboli. Io. viij. Qui
facit peccatum ſeruus eſt peccati. Et quia
filius audit volūtatem patris et eius deſi/
deria vult perficere. ideo iſti ⁊ omēs pecca
tores perdita dei filiatōne et in dyabolum
transformati nō audiebant deum ſed dyā/
bolum cuius filij facti erant per culpam.
Ioh. viij. Vos ex patre dyabolo eſtis. ⁊ de
ſideria patris veſtri vultis facere. Grego

rius. Cenſet vnuſquiſqꝫ apud ſe ſi aure cordis
verba dei percipit ⁊ intelliget vnde ſit. Nā
ſunt nonnulli qui verba dei nec aure cordis
dignātur audire. Et hoc eſt qd̄ dicit. Pro
pterea vos nō auditis quia ex deo nō eſtis
ſcꝫ per gratiam. Tercio ex falſi impoſitō
ne quia dicebant ipſum demonium habere.
Vbi nota de infamia quōmō quis tenetur
ad reſtitutionem multo magis q̄ʒ ad reſtitu
endam pecuniam. quia vnū de optimis bo
nis eſt bonum nomen. Prouer. xxij. Meli
us eſt nomen bonum q̄ʒ diuitie multe. Et
ideo debet homo multum ſatagere nomen
bonum habere. Qui enim negligit famam
ſuam ſtultiſſimus eſt. vt ſapiēs dicit. Et ne
quiſſimus eſt detractor qui famam alicuī
aufert ⁊ cōmedit carnes crudas ⁊ viuas.
Prouer. xxiij. Noli eſſe in conuiuijs eorū
qui carnes ad veſcendū conferūt. Quar
to ex vitupij illatione. quia inhonoraſtis
me. Multa enim ei vituperia intulerunt.
Dicebant enim ei q̄ erat filius fabri. et
q̄ erat vorator ⁊ potator vini ⁊ amic⁹ pec
catorum. et q̄ non erat a deo ⁊ q̄ legēꝫ ſol
uebat. et turbam et populum ſeducebat. et
q̄ in virtute dyaboli miracula faciebat.
Similia iſta vitupia peccatores chriſto in/
ferunt vſqꝫ hodie dicentes ipſum non eſſe
filium dei. vt heretici ⁊ ſaraceni. Dicunt
etiam quia peccatoribus magis benefacit
q̄ʒ iuſtis. Iob. xij. Abundant tabernacula
predonum. Dicunt etiam q̄ ſeducit turbas
dum dicit homines damnādos cum omnes
in fine ſaluentur. Dicunt etiaꝫ q̄ dyabolus
omnia viſibilia creauit. ex quo ſequitur q̄
chriſtus in virtute dyaboli quicquid circa
hec viſibilia fecit operatus ſit. Quinto
ex mali ꝑſeuerātia ⁊ continuatione quia
repetunt ⁊ cōtinuant malum dicētes. Nūc
cognouimus quia demonium habes. Gre.
Humanū eſt peccare ſed dyā. eſt in pecca/
tis pſeuerare. Multi hodie ſimiles ſunt iu
deis qui continue male agūt ⁊ nunq̄ʒ a ma/
lis deſiſtunt. et multi a malis deſiſtūt ſed nō
perſeuerant ad priſtina mala redeuntes.
Sexto ex homicidij ꝑpetratōe. qꝛ tulerūt
lapides vt iacerent in eum. In quem cum

Certe in ſuum creatorem. in ſuū guberna/
torem. in ſuū eruditorem. in ſuū pacificato
rem. in ſuū redemptorem. in ſuū iuſtificato
rem. ⁊ in ſuū remuneratorem. Sic lapidat
et crucifigit eū omnis peccator. Ad hebre.
vj. Rurſum crucifigētes ſibimetipſis filiuꝫ
dei. Ex quo pꝫ q̄ omnis peccator valde iu
ſte meretur ſupplicia eterna dum ſuū crea
torem. ſuū gubernatorē. ſuū pacificatorem.
ſuū redemptorem. ſuū iuſtificatorem. ⁊ ſuū
remuneratorem lapidat ⁊ occidit. Hic poſ
ſent multa dici. ſed obmittūtur ad pñs. Et
ſic pꝫ totum de euangelio.

De epiſtola ſermo. xlij.

Christus aſſiſtens pontifex fu/
turorum bonorum introiuit per am/
bo. ꝑamplius ⁊ pfecti⁹ ⁊c. ad
hebre. ix. Sicut dicit phus. ſer
mones accipiēdi ſunt ſm ma/
teriā. Et qꝛ hec dñica de paſſi
one vocatur. ideo totū officiū de dñica paſ/
ſione fit. Ideo etiaꝫ euāgelium ⁊ epl'a reci
tantur in quibus ꝑtinētia ad paſſionē dñi
cam enarrātur. In hac ergo epl'a ꝯtinetur
quō ꝑ ꝓprium ſanguinem xp̄us in templuꝫ
celeſte intrauit. In qua quidem epl'a prin/
cipaliter tria continētur. Primo eñ excel
lentia ⁊ ꝑeminētia ſacerdocij xp̄i ad omnes
alios demōſtratur in principio epl'e. Secū/
do q̄ virt⁹ ſanguinis ⁊ mortis eius ab om
ni peccato nos mūdat ꝑ ſimilitudinē quā/
dam ꝓbatur ibi Si eñ ſanguis hircoꝝ aut
thaurorum ⁊ ci. vi. aſp. inquinatos ſanctificet ⁊c.
Tercio q̄ xp̄s gr̄e no. teſta. et glorie future
ſit mediator ⁊ collator ex antedictis ſubin/
fertur. ⁊ declarat ibi. Et ideo noui te. medi
ator eſt. Primo ergo apl'us excellētiam
et ꝑeminentiam ſacerdocij xp̄i ad oēs alios
demōſtrat. Quā ꝑeminētiam oñdit quātuꝫ
ad quattuor ſcꝫ quātum ad ꝑſonā offeren/
tem. qꝛ xp̄s. quātum ad locū in quo ſacrifi/
ciū obtulit. qꝛ tabernaculū ꝑamplius ⁊ ꝑfe
ctius introiuit. quātum ad ip̄m ſacrificium
qꝛ ꝑ ꝓpriū ſanguinem. ⁊ quātum ad finem
ſacrificij. qꝛ eter. redemp. inuēta. Perſona
offerēs eſt ip̄e filius dei pontifex factus in

eternū inquātum homo. locus vbi ſacrifi/
cium obtulit eſt ip̄m celum locus beatoruꝫ
ſacrificiū oblatum eſt corp⁹ ⁊ ſanguis ipi⁹
filij dei. finis ſacrificij eſt redemptio hoīm
et vita beatoꝝ in quibus maxima ⁊ infini/
ta excellentia ſacerdocij xp̄i demonſtratur.
Et hoc eſt qd̄ dicit. Chriſtus aſſiſtēs. ſ. deo
patri ad interpellādum ꝓ nobis pontifex. i.
dator ⁊ miniſter futuroꝝ bonoꝝ nō tꝑaliū
tm̄. vt pontifex legalis qui etiaꝫ illa tm̄ pro
mittebat ⁊ non dabat ſed xp̄s dat ꝓbendas
eternas ſm merita ſinglóꝝ. Eſt ergo ponti/
fex ⁊ miniſter futuroꝝ bonoꝝ. ſ. bonoꝝ gr̄e
et gl'e. q̄ in ve. te. futura erāt et xp̄o reſerua/
bātur diſpēſanda Io. j. Lex ꝑ moyſen data
eſt. gr̄a ⁊ veritas ꝑ ieſum xp̄m facta eſt. Di
cūtur etiaꝫ mō futura qꝛ bona gr̄e ad bo/
na glorie futura ordinātur ſicut ad finē. gl'a
eniꝫ eſt gr̄a cōſummat. ⁊ ideo bona gr̄e ſm
ſuā cōſummatōem ⁊ ꝑfectōem futura ſunt
quoꝝ dator ⁊ miniſter eſt xp̄s. Chriſtus er/
go talium bonoꝝ pontifex introiuit taber/
naculū. i. celum ꝑamplius vna ꝑs eſt. i. ma/
ius capacitate. ꝑfectius. i. melius ⁊ nobili⁹
q̄ʒ tabernaculū terreſtre vel templū ſalomo
nis. ſup. tabernaculū dico nō manufactum
id eſt nō huius creatōnis. i. fabricatōis qua
le eſt templū materiale qd̄ hic ē fabricatuꝫ
qꝛ hoc finxit deus ⁊ nō homo Vel ꝑampli
us pn̄t eſſe due ꝑtes. vt ſit ſenſus. Introi/
uit in ſcā ꝑ tabernaculū amplius ⁊ ꝑfecti⁹
ſcꝫ ꝓpriū corpus. Sic exponit chriſ. Suū
eñ corpus fuit dei tabernaculū. Qd̄ corp⁹
nō fuit huius creatōis. qꝛ nō fuit formatū
ſicut alia corpꝫa ſed virtute ſpūſſancti. Ne/
qꝫ etiaꝫ xp̄s pontifex nr̄ introiuit in ſcā ſicut
alij pontifices. ſ. multotiēs ꝑ ſanguinē hir
coꝝ aut vituloꝝ ſꝫ ꝑ ꝓpriū ſanguineꝫ. ſ. ef/
fuſum ꝓ mūdatōe populi. Et hoc ſoluꝫ ſe
mel fecit. qꝛ vna vice eternā redēptōem in/
uenit. Et hoc ē eterna redēptōne inuēta. ſ.
nobis a deo. q̄ nullo mō potuit ꝑ oīa ſacrifi
cia legalia neqꝫ ꝑ oēs p̄res ve. te. inueniri.
Sic ergo ꝯſtruc. xp̄s exn̄s pontifex futuro
rum bonoꝝ introiuit tabernaculum ꝑam/
plius et perfectius et non manufactum ne/
qꝫ per ſanguinem hircorum aut vitulorū.

ſed per ꝓprium ſanguinem ſup.introiuit ſe
mel in ſancta ad locum ſcꝫ beatoꝝ ⁊ ad no
biliorem ꝑtem celi.quia ad dexterā dei ſedꝫ
ꝑs Aſcendit ſup celum celi ad orietem.Si/
cut enim nobilior pars templi eſtimabatur
ſancta.ſic xp̄us nobiliorem ꝑtem celi .tenet
quia ſedet ad dexterā dei in potioribus bo/
nis patris.Et hec oīa quātum homo fu
it.Nam p ſanctaſcōꝝ figurabatur templū
beatoꝝ ⁊ glorie dei. L Et ſic ptꝫ ꝙ ex/
cellentia ſacerdocij xp̄i quātum ad quartu/
or demōſtratur. Primo quātum ad ꝑſonā
offerētēꝫ q̄ fuit filius dei rex noſter ⁊ ſacer
dos.Rex noſter fuit inquātum inimicū hu
mani generis debellauit et nos oīs de po/
teſtate eius eripuit Col.j.Qui eripuit nos
de ptāte tenebraꝝ ⁊ trāſtulit in regnuꝫ filij
dilectōnis ſue.Sacerdos ⁊ pontifex noſter
fuit qn̄ ſeipm̄ in ara crucis obtulit hoſtiaꝫ
viuētem ſanctam deo placētem ꝑ quā deus
placatus eſt hūano generi ⁊ pacificat⁹.Et
attende ꝙ pontifex noſter habuit ꝓ mitra
ſpineā coronam ꝓ paſtorali baculo arūdi/
nem.ꝓ pallio indutus eſt veſte albā ab he/
rode.ꝓ amictu habuit faſciaꝫ ante oculos
ligataꝫ ſup collū ſicut amictus ſtat ſup col
lum.ꝓ caſula vel planeta veſtem coccineā.
id eſt rubeā circūdederūt ei .ꝓ ſandalis ha
buit clauos in pedibus.ꝓ cirothecis habu
it clauos in manibus. Talibus ornamētis
fuit pontifex noſter ornatus vt doceret om
nia ornamēta mundi ꝯtēnere.⁊ vt oſtende/
ret nullum pontificem debere fieri vt orna
mēta ⁊ bona mūdi poſſideat.ſed vt ad vitā
vna cū grege ſibi cōmiſſa ꝓficiat ſempiter/
nam.Et qꝛ xp̄us fuit ſacerdos ⁊ oſtia offe/
renda.ideo poſtq̄ ſteterat vt pontifex indu
tus exuit ſe nudum tanq̄ hoſtiam ſacrificā
dam.nam animal ſacrificādum decorari de
bebat et ſic nudus aram crucis xp̄us aſcen
dit imolandus ibidem. M Et nota ꝙ
ap̄lus quattuor attribuit pontifici noſtro
xp̄o que excellenter xp̄s habuit ⁊ om̄is pō/
tifex debet habere. Debet em̄ pontifex eſſe
plenus ſpūſcō vt ſancte viuat ⁊ in veritate
doceat. Tunc eniꝫ vera eſt doctrina quādo
ꝑ ſanctam vitā cōfirmatur. Quia vt dicit
grego.Cuius vita deſpicitur reſtat vt eius
ꝑdicatio ꝯtēnatur.Ro.xv. Non em̄ audeo
loqui aliquid eoꝝ que non ꝑ me efficit xp̄s
Sic ⁊ xp̄s ſcūſſanctoꝝ fuit ⁊ vnctus ⁊ ple
nus grā ⁊ virtute ſpūſſancti ſup omēs ho/
mines.ꝑs.Vnxit te de⁹ deus t.oleo le.ꝑcō.
tuis.Joh.j.Plenum gratia ⁊ veritate.Et
hoc eſt qḋ dicit xp̄us id eſt vnct⁹ omni grā
et virtute.Secūdo debet deo ꝓ populo aſſi
ſtere ⁊ ꝓ ip̄o indefeſſis precibus exorare.
Eph.iij.c.Flecto genua mea ad patreꝫ dn̄i
noſtri ieſu xp̄i vt det vobis ſm̄ diuitias glo
rie ſue habitare xp̄m ꝑ fidem in cordib⁹ ve
ſtris in caritate radicati ⁊ fundati vt poſſi
tis comp̄hendere cū omnibus ſanctis que
ſit latitudo longitudo ⁊ ſublimitas ⁊ ꝓfun
dum.Item ro.j. Memoriā veſtri facio ſꝑ
in orōnibus meis.Sic ⁊ xp̄us ſemꝑ aſſiſtit
deo orans ⁊ interpellans ꝓ nobis .j.joh.ij.
Aduocatuꝫ hēmus apud patrē ieſum xp̄m
iuſtum et ip̄e eſt ꝓpiciatio ꝓ peccatis nr̄is
Bern.Securū acceſſuꝫ habes o homo ad
deū vbi habes ante patrem filiū.ante filiuꝫ
matrem.Fili⁹ oſt̄dit patri cicatrices ⁊ vul
nera.mater oſt̄dit filio pectus ⁊ vbera.nec
vlla poterit oīno eſſe repulſa vbi tot cōcur
runt caritatis inſignia. Tercio debꝫ de ſe
facere pontem ⁊ viam ꝑ quā tranſeat popu
lus vt vita ſua ſit forma ⁊ ſpeculū ſine ma
cula in qḋ omnes debent reſpicere.j.thi.iij
Exemplū eſto fidelium in verbo ⁊ cōuerſa
tione in caritate in fide in caſtitate. Sic et
xp̄us fecit viam imo ip̄e eſt via ꝑ quā tran
ſitur ad celū.Joh.xiiij.Ego ſum via.Ip̄e
eſt etiaꝫ ſpeculū ſine macula in quo reſpi/
cere dēmus ſi recte voluerimus ambulare.
Joh.viij.Ego ſum lux mūdi qui ſe.me nō
am.in te.Et quia hec via eſt nimis arta ⁊
aſꝑa.ideo de ſe fecit pontē vt torrens hūa/
ne aduerſitatis ſub eo tranſiret.⁊ nos tranſi
rem⁹ ſup eū ſecuri. Propterea pontifex.i.
faciens pontē eſt appellatus a deo vt dꝛ ad
hebre.v.Et ideo inclinato capite tanq̄ pō/
tem faciēs emiſit ſpm̄.Joh.xix.vt ꝑ vora/
ginem inferni non eamus ap̄lius ſed recto
tramite ꝑgamus ad celū. Et hoc eſt qḋ dicē
pontifex. Quarto debet populo ſpūalia

dona largiri.ſ.doctrinam ⁊ eccleſie ſacramē
ta.Sic ⁊ xp̄us nobis ſpūalia bona largitur
qꝛ hic dona ⁊ virtutes ⁊ grām ⁊ in futuro
gloriā.ꝑs.Gratiā ⁊ glām dabit dn̄s.Joh.
Ego vitam eternā do eis. Et hoc eſt qḋ di
cit.futuroꝝ bonoꝝ Secūdo demōſtratur
excellentia ſacerdocij xp̄i quātum ad locū ⁊
tabernaculū qḋ intrauit.qꝛ intrauit taber/
naculū qḋ finxit deus ⁊ nō homo.amplius
et ꝑfectius omni tabernaculo qḋ vnq̄ fieri
poſſit ſcꝫ in ip̄m celū.Hebre.iiij.Hn̄tes er
go pontificem magnū qui penetrauit celos
ieſum filiū dei.Et ibi obtulit hoſtiam ſuaꝫ
ſcꝫ corpus ſuū glorioſum qḋ in ara crucis
in incēdio amoris fuit cōbuſtum ⁊ poſtea
vt aurū purificatū glorioſum ⁊ immortale
reſurrexit. Tercio excellentia ſacerdocij
xp̄i demōſtratur quātuꝫ ad id qḋ obtulit.ſ.
ſemetip̄m ⁊ quātum ad id ꝑ qḋ in ſcāſcōꝝ
introiuit.Alij nāqꝫ pontifices intrabant in
ſancta ꝑ ſanguinē aīalium.ſed xp̄s ꝑ ꝓpriū
ſanguinem id eſt ꝑ virtutem ſui ſanguinis.
Nam virtus ſanguinis xp̄i celum apuit.et
ideo ꝓpria virtute celū intrauit Et ſicut di
cit btūs petrus.j.cano.iiij.c.Chriſto igitur
paſſo in carne ⁊ vos eadem cogitatōne ar/
mamini.Quia eodem mō ſcꝫ ꝑ ꝓpriū ſan/
guinem hoc eſt ꝑ aduerſa ⁊ etiaꝫ ꝑ morteꝫ
ſi neceſſariū eſt oportꝫ nos in celū intrare.
Actu.xiiij.Per multas tri.opꝫ nos intra
re in re.ce.Hoc figuratū eſt ꝑ hoc qḋ ſcri/
ptura refert ꝙ dn̄s collocauit ad oſtiū ꝑadi
ſi flameū gladium atqꝫ verſatilem ad cuſto
diēdam viam ligni vite.gen̄.iij.Per aciem
ergo enſis oportꝫ nos redire in ꝑadiſum et
coronari ibidem.j.thi.ij.Nemo co.niſi qui
legit.cer.Effeminatus eſt miles qui eunte
dn̄o ad ꝑlium vult laſciuire in lecto.Exem
plum vrie ethei qui nullo mō voluit domū
ſuam intrare nec in lecto iacere ſtante ioab
principe militū dauid in exercitu.ij.Re.xj.
Multi vero ꝑ ſanguinem aīalium volūt ce
lum intrare ⁊ nō ꝑ ꝓprium ſanguineꝫ.ſicut
ſacerdotes ve.teſta.dum bene bibēdo ⁊ co/
medendo putant ſe celū poſſe intrare.multi
etiaꝫ ſunt ſicut ille quinqꝫ virgines fatue.q̄
dixerūt date nobis de oleo veſtro.qꝛ lampa
des nr̄e extinguūtur.que ſcꝫ nihil volunt in
vita facere ſꝫ in morte dum eoꝝ lampades
extingūtur petūt orōnes ⁊ oleum pietatis.
et ita volunt ſaluari ſolum meritis alienis
Sed ꝓuerbiuꝫ eſt. Tarde ſatiatur qui ore
halatur manibus alienis. Et attēde ꝙ xp̄s
ſolum paſſus eſt ſemel ⁊ ſemel introiuit in
ſancta. vt hic dꝛ.ad oſtendēdum ꝙ ſolum ſe
mel debet fieri vera penitētia que ꝑ xp̄i paſ
ſionem deſignatur.qꝛ ꝑ totam vitā hoīs cō
tinua debet eſſe. Tota em̄ vita pn̄s eſt tem
pus penitētie deputatuꝫ. qꝛ totum tempus
pn̄s eſt vigilia quedam future feſtiuitatis
Semel etiaꝫ debemus eccleſiaꝫ militantem
intrare ſcꝫ in baptiſmo et nunq̄ exire et ſi/
militer eccleſiam triūphantem q̄ per ſancta
ſanctoꝝ deſignatur.Qḋ eſt contra multos
qui frequēter intrāt ⁊ exeūt eccleſiam ⁊ vi
ream penitētie faciētes turpiter recidunt
in quo filiū de crucifigere comprobantur
Hebre.vj.Rurſus crucifigētes ſibimetip̄is
filiū dei. Quarto demōſtratur excellentia
ſacerdocij xp̄i quātuꝫ ad finem quia ſolus
xp̄us agnus dei immaculatus ꝑ ſuū ſacrifi
cium humanā redemptōem potuit inueni/
re.Multis em̄ ſacrificijs ⁊ a multis fuit q̄
ſita in ve.te.⁊ a nullo vnq̄ potuit inueniri.
Fere mille annis plorauit adam ⁊ multis
ſacrificijs eternaꝫ redemptōem queſiuit vt
qui fuerat cauſa ꝑditionis fieret cauſa re/
demptōnis ⁊ eam penitus nō inuenit. He/
bre.xij. Non em̄ inuenit penitētie locum.i.
fructum quāq̄ cū lacrimis inquiſiſſet eam
Apoca.v.Ego flebaꝫ multum qꝛ nemo di/
gnus inuētus eſt in celo neqꝫ in terra neqꝫ
ſubtus terram qui apiret librꝫ ⁊ ſolueret
ſeptem ſignacula eius niſi agnus qui occi/
ſus eſt.Abraam voluit imolare vnicū filiū
ſuū.ſampſon ſeip̄m occidit ⁊ nō ꝓpter hoc
hanc redemptōem cōſequi potuerūt nec ſi/
bi nec alijs inuenire Quia nec ſapiētia nec
potentia nec iuſticia nec virt⁹ aliqua crea
ta hanc redemptōem potuit inuenire.Cui⁹
rō eſt qꝛ peccatū qḋ dānatōem induxit quē
dupliciter fuit infinitum ſcꝫ quia contra
infinitum bonum erat. quia infinito bono
nos priuauerat. quia infinitos inficiebat.

et quia infinitis malis nos addixerat. Et
ideo hoc peccatum oportebat redimi meri
to infinito qđ ſolus filius dei mereri in car
ne aſſumpta potuit. Et quia ita difficulter
et ita care redempti ſum⁹. dēmus valde ca
ram hanc redemptōem habere ⁊ eam cari/
orem omnibus retinere. Nec turbari dēm⁹
ſi care ⁊ difficulter xp̄m emamus cū ip̄e ita
care ⁊ difficulter nos emerit ſcʒ ſuo ſangui
ne p̄cioſo.j.pe.j. Non corruptibilib⁹ au.vl'
ar.redemp.eſ.ſed p̄cioſo ſanguie ag.incōta.
Digne ergo ⁊ iuſte dānatur qui tam caraʒ
redemptōem vili p̄cio vendūt dyabolicā ſer
uitutem iteꝝ ſubeūtes. Et ſic ptʒ primū ⁊c̄.
Secūdo ap̄ſus ꝓbat ꝙ virtus ſanguinis
et mortis xp̄i ab omni peccato nos liberat.
et ad hoc adducit argumētuʒ a minore qđ
tale eſt Si carnales immūdicias potuit mū
dare ſanguis animalium.multofortius ſan
guis xp̄i poterit ſp̄ūales immūdicias q̄ ſunt
in cōſciētia emūdare. Si aūt aliquis dicat
ꝙ non eſt compatio immūdiciaꝝ corꝑaliū
ad ſp̄ūales. Aduertēdum ꝙ in hoc ſtat vis
argumēti.q̄ꝛ plus pōt veritas in veritatem
q̄ꝫ ſignū in ſignū vel figura in figuram. Sʒ
ſanguis animaliū erat ſignū vel figura ſan/
guinis xp̄i.et carnalis immūdicia erat figu
ra ſp̄ūalis immūdicie Si ergo ſignū tm̄ po
tuit in ſignū.multofortius tātum poterit ve
ritas in veritatem. Et hoc eſt qđ dicit. Si
eniʒ ſanguis hircoꝝ vel thauroꝝ in quo cō
prehendit omnia animalia que ſacrificabā
tur.⁊ cinis vitule aſꝑſus qui admiſcebatur
cum aqua ⁊ vocabatur aqua luſtratōnis.
qua aſꝑgebātur immūdi vt ptʒ numeri.vııj
inquinatos.i.cōtaminatos a cōtactu mor/
tuoꝝ vel alicuius qđ ſm legem talem im/
mūdiciam inducebat.ſanctificat.i.mūdat a
pena legis ⁊ liberat.et hoc eſt qđ ſubdit ad
emūdatōnem carnis.i.vt caro mundata ſit
ꝓpter p̄ceptum legis. q̄ꝛ omnis aīa homis
qui immūdum tetigerat immūda erat ſeptē
diebus.vt ptʒ in numeri. Purificabat aūt
die tercio ⁊ ſeptimo ⁊ mūda erat ⁊ poterat
ad templū accedere. Et ſic talis immūdicia
nō erat macula anime ſed erat quaſi quedā
irregularitas.Si inq̄ꝫ hoc poterat ſanguis

animaliuʒ quātomagis ſanguis xp̄i effuſus
qui p ſp̄m ſcm̄ ſemetip̄m obtulit deo,emūda
bit nō carnem ſed ꝯſciētias noſtras ab ope
bus mortuis.i.a peccatis ꝓpter q̄ ⁊ in qui
bus anima moritur morte culpe q̄ꝛ ſeꝑatur
a deo qui eſt vita animaꝝ vt dicit auguſti.
Que peccata qui tāgit cōſentiēdo coinqui
natur ſicut qui tangebat mortuū.nec intrat
iſte celum ſicut nec ille templū a quib⁹ ſan
guis xp̄i nos emūdat. Apoca.j. Qui lauit
nos a peccatis noſtris in ſanguine ſuo. Et
ad hoc nos mūdat ſcʒ ad ſeruiēdum viteri
us deo viuenti. Ebri⁹. Mortua opa haben
tem nō eſt colere deū viuēteʒ.Sed ſanguis
xp̄i ab his mūdat ⁊ animat ad ſeruiedum.
Ubi attende ꝙ ſanguis xp̄i habet virtu
tem mūdificatiuam vt dictum eſt.Iteʒ ha
bet virtutem animatiuā ſiue acuitiuā.j.ma/
cha.vj.c. Oſtenderūt elephātis ſanguineʒ
vue ⁊ mori ad acuēdos eos in p̄lium. San
guis vue eſt ſanguis xp̄i.Sanguis mori eſt
ſanguis alioꝝ ſanctoꝝ quia vterq̄ʒ acuit.
Item habet virtutem pacificatiuā.Col.j.
ca. Pacificans p ſanguinem crucis eius ſi
ue que in celis ſiue que in terris ſunt. Pro
pterea ap̄ſus dicit ad hebre.xij. ꝙ ſanguis
xp̄i melius loquitur q̄ꝫ ſanguis abel. q̄ꝛ cla
mat indulgētiam ⁊ pacem Lu.xxiij. Pater
dimitte illis q̄ꝛ neſciūt quid faciūt.Sed il/
le clamat vindictam.qđ ptʒ in gen̄. q̄ꝛ ter/
ra apiens os ſuū abſcondit cum in ſignum
vindicte. Sicut vxor dum interficitur vir
inuoluit velum in ſanguine eius vt oſten/
dat poſtea filijs. Item habet virtutem re/
demptiuā. Apoc̄.v. Redemiſti nos deo in
ſanguine tuo. Item habet virtutem apti/
uam.quia ſtatim ip̄o effuſo aptum eſt celū
Apoc̄.iij. Qui habet clauē dauid apit ⁊ ne
mo claudit. Clauis dauid ē caro ⁊ ſanguis
quā xp̄us traxit de dauid. in cuius virtute
aperuit celum. Item habet virtutem fra/
ctiuam vt ſanguis hirci qui frāgit adamā/
tem.quia frangit cor peccatoris omni lapi
de durius Quis eīn tam durus qui cum re
cogitat ſanguinem xp̄i toties ⁊ taliter ꝓ ſe
fuſum vt non in eius amore frangatur.
Item habet virtutem viuificatiuaʒ. nam

vita animalis in ſanguine ꝯſeruatur:ſic ſan
guis xp̄i dedit nobis vitam gratie. Tren̄.
In ſanguine tuo viuemus.ſm aliam tranſ
latōnem. Unde in p̄s.aſſimilat ſe pellicano
de quo dicitur ꝙ effundit ſanguinē ſuꝑ pul
los mortuos ⁊ reſuſcitat eos. Similis in/
quit factus ſum pellicano ſolitudinis. Itē
habet virtuteʒ pulcrificatiuā magis q̄ꝫ ſan
guis conche de quo tingitur purpura qui
eſt color rubeus pulcrior ſuꝑ omnes colo/
res.⁊ magis q̄ꝫ color grani de quo tingitur
ſcarletum.et mulieres facies ſuas ornant.
ſanguis eīn xp̄i ſuꝑ omnia animā facit pul
cram. Unde beata agnes ait.Sang.ei⁹ or.
ge.m. Et ideo anima ſuꝑ quām ſtillāt ſan/
guis xp̄i eſt pulcrior res de mūdo et animā
ſuꝑ quā nō ſtillat eſt turpiſſima vt anima
peccatrix. Et ſic ptʒ ſcđm. Tercio cōclu
dendo oſ̄dit ap̄ſus ꝙ xp̄s gratie noui teſta
menti et glorie future collator ⁊ mediator
eſt dicens. Et ideo xp̄us p mortem ſuā no.
teſtā.dator ⁊ mediator factus eſt vt morte
ſua ꝓpria intercedente que eſt quedam in/
terceſſio ad deū ordinata nō ſolum ad pre/
uaricatōnes gentilium exoluēdas ſed etiaʒ
p̄uaricatōnes iudeoꝝ que erant ſub veteri
et priori teſtamēto.accipiāt repromiſſioneʒ
eterne hereditatis.i.accipiant hereditatem
multoties p ꝓphetas ſeruis dei repmiſſaʒ
qui p gratiam dei vocati ſunt.i.p̄electi ⁊ p̄
deſtinati ad vitam eternam. Queritur hic
quid ſit nouū teſtamētum ſiue lex noua. et
vtrū lex noua ſit ſcripta vel indita. et vtrū
iuſtificet. Et dicēdum ꝙ vnūqđq̄ʒ dr̄ eſſe il
lud qđ eſt in eo potiſſimū id aūt qđ eſt po/
tiſſimū in no. teſta.ſiue noua lege ⁊ in quo
tota eius virtus conſiſtit eſt gratia ſp̄ūſſan
cti que datur fidelibus p fidem xp̄i. Et ideo
principaliter lex noua eſt ip̄a gratia ſp̄ūſſcī
que datur fidelibus. Ro.viij. Lex ſp̄ūs vi
te liberauit me a lege peccati ⁊ mortis. Et
aug̃.dicit in libro de ſp̄ū ⁊ lr̄a. Sicut lex fa
ctoruʒ fuit in tabulis lapideis. ita lex fidei
ſcripta eſt in cordibus fideliū. Habʒ tamē
lex noua quedā ſic diſponētia ad ſp̄ūſſancti
gratiam ⁊ ad vſum huius gratie ptinētia q̄
ſunt quaſi ſecūdaria in lege noua.de quib⁹

oportuit inſtrui fideles xp̄i verbis ⁊ ſcri/
ptis tam circa credenda q̄ꝫ circa agēda. Et
ideo dicēdum ꝙ principaliter lex noua ſiue
nouū teſta.eſt lex indita a ſp̄ūſanco.⁊ ſecū/
dario eſt lex ſcripta. Huius ergo legis tam
indite q̄ꝫ ſcripte.i.gratie ſp̄ūſſancti ⁊ coꝝ q̄
ad hanc gratiā hoīes inſtruūt ⁊ diſponunt
dator ⁊ mediator ⁊ miniſter xp̄us fuit ⁊ eū
et p gratiam hanc hoīes hereditatem eter
nā accipiūt. Ro.vıj. Gratia dei vita eter/
na. Titū.iij. Non ex operibus iuſticie q̄ fe.n.
ſed ſm ſu.mi.ſal.n.fe. Et p hoc ptʒ ſolutio
ad aliud ſcʒ an lex noua iuſtificet.q̄ꝛ vt di/
ctum eſt ad legem nouā duo ptinent. Unū
quidem principaliter ſcʒ ip̄a gratia ſp̄ūſſan
cti interius data.⁊ quātum ad hoc lex no/
ua iuſtificat. Secūdario ptinent ad legē no
uam documēta fidei ⁊ p̄cepta ordinata affe
ctum humanuʒ ⁊ humanos actus.⁊ quā/
tum ad hoc lex noua nō iuſtificat.ij.co.iij.
Litera occidit ſp̄ūs aūt viuificat. Qđ au/
guſtinus exponēs dicit ꝙ p lr̄am intelligit
quelibet ſcriptura extra hoīes exiſtens etiā
moralium p̄ceptoꝝ qualia in euāgelio con
tinētur. Unde etiaʒ litera euāgelij occide/
ret niſi eſſet interius grā fidei ſanans. Qđ
ptʒ. Quia illi qui gratiā dei non habent p
euāgelium nō verificātur ſed digni morte
ꝑpetua oſtenduntur. Et ſic ptʒ totum.

De dominica in palmis de
euangelio ſermo. xliiij.

Cum adpropinquaſſʒ ieſus hie
roſolimis ⁊ veniſſet bethfage
ad montem oliueti. tunc miſit
duos diſcipulos ſuos dicens il
lis. Ite in caſtellum ⁊c̄. math
xxj. Hodie in eccleſia duplex ꝓceſſio recoli
tur ⁊ celebratur. Una que fuit a mōte oli
ueti in hieruſalem cū magno honore ⁊ re/
uerentia. de qua in euāgelio agitur et quā
eccleſia hodie facto ſuis fidelibus repſentat
ſcʒ honore ꝓceſſionis. Secunda que fuit a
hieruſaleʒ vſq̄ʒ ad locū caluarie cū magna
triſticia ⁊ dolore ⁊ cōtumelia de qua in paſ
ſione que hodie legitur agitur. Duo ergo

hodie valde cõtraria eccleſia ſuis fidelibus
repñtat ſcʒ honorem ꝓceſſionis ⁊ cõtume‑
liam paſſionis. Sup qua cõiunctõne mira
mur cũ ambo hec nõ fuerint xp̃o ſimul ex‑
hibita. Bern. Aliquid ſibi vult mirabilis
iſta cõiunctio. aut aliquid cogitauerũt pa‑
tres noſtri paſſiõem ꝓceſſioni addẽtes. Nã
ꝓceſſio plauſum habʒ paſſio vero planctũ
ꝓ. N. Nota ergo ꝙ in hac cõiunctõne ſex
documẽta ab eccleſia nobis dantur Primo
em̃ inſtruimur ꝙ gloria huius mũdi nõ eſt
ſtabilis ⁊ fiducia in ea nõ ẽ ponẽda. Bern
Optime ꝓceſſioni paſſio iuncta eſt vt di‑
ſcamus in nulla vnq̃ʒ leticia huius ſeculi fi
duciã habere ſciẽtes ꝙ extrema gaudij lu‑
ctus occupat. puer. xiiij. Ab eodem em̃ populo ⁊ in eo
dem loco et quaſi in eodem tp̃e quattuor. ſ.
diebus trãſactis. primo cũ cantico ſuſce‑
ptus eſt. et poſtea cũ magno vitup̃io cruci
fixus. O q̃ʒ diſſimile crucifige crucifige cũ
et benedictus qui venit in nomĩe dñi. O q̃ʒ
diſſimile rex iſrael. et nõ habemus regẽ niſi
ceſarem. O q̃ʒ diſſimile regnũ ⁊ crux flores
et ſpine. Et quid plura. cui prius veſtimen
ta ꝓſternũtur aliena. ecce ſuis exuit et ſors
mittitur ſup ea. math. xxvij. Diuiſerũt ve‑
ſtimẽta eius ſor. mit. Et ſic in modico tem
pore cithara cõuerſa eſt in luctũ. ⁊ gaudiũ
in merorẽ. Job. xx. Gaudiũ hypocrite ad
inſtar puncti. i. mũdi. Idem. xxi. Ducũt in
bonis dies ſu. ⁊ in pun. ad infer. deſcẽ. Exẽ
plum de illo diuite qui dicebat Luce. xij.
Anima mea mul. ha. bo. rep. ⁊c̃. Dixit aũt
il. de. Stul. hac no. repe. ⁊c̃. Secũdo in‑
ſtruimur ꝙ qñ hẽmus ꝓſperitateʒ ⁊ glãm
ip̃as aduerſoꝝ memoria tempemus. Eccĩ.
xij. In die bonoꝝ ne imme. ſis maloꝝ Iob.
ꝓſperitas ſtultoꝝ perdat eos. vt dr̃ puer. i.
q2 eſt quaſi vinũ forte. et ſtulti qui illud tẽ‑
pare neſciũt inebriãtur ⁊ ꝑdũtur ab eo. Sʒ
ſapiens gaudiuʒ mundi tempat ad aduerſa
⁊ triſticia que pñt accidere oculum mentis
habendo. Eccĩ. vij. Cor ſapiẽtium vbi tri‑
ſticia eſt. cor aũt ſtultoꝝ vbi leticia. Hoc
tempamẽtum docuit nos hodie dñs quãdo
in tanto gaudio habuit oculũ ad mala illi
hieruſalem ventura. et flens dixit. luce. xix.

Si cognouiſſes ⁊ tu ſup. flere. Hoc etiaʒ
tempamẽtum docuit in hoc ꝙ tãtuʒ hono
rem in tãta humilitate ſuſcepit. ſup. aſinaʒ
et in ſeruicium paupeꝝ deputata ſedendo.
Ideo ſalomonẽ deſeruit ſapiẽtia eo ꝙ pro‑
ſperitatem nulla amaritudine voluit tꝑare
ſed omni voluptati ſe dedit. Eccĩ. ij. Nec ꝓ
hibui cor meũ quin omni voluptate fruere
tur. Tercio inſtruimur vt tribulatõnem
eſſe viã ad gloriam cognoſcamus. Bern.
Nobis cariſſimi in ꝓceſſione celeſtem rep̃
ſentamus gloriã. ſed in paſſione demonſtra
mus viaʒ. Actu. xiiij. Per mul. tri. op. nos
intra. in re. celoꝝ. Quarto inſtruimur ꝙ
gaudiũ mũdi multa amaritudine eſt reſper
ſum. puer. xiiij. Riſus dolore miſcebitur.
Boe. li. ij. ꝓſa. iiij. Anxia res eſt humanoꝝ
cõditio bonoꝝ. et que vel nunq̃ʒ tota ꝓue‑
niat vel nunq̃ʒ ꝑpetua ſubſiſtat. Huic cen‑
ſus exuberat ſed ẽ pudori degener ſanguis.
Hunc nobilitas notũ facit ſed anguſtia rei
familiaris incluſus mallet eẽ ignotus. Il‑
le vtroqʒ circũfluxus vitaʒ celibem deflet.
Ille felix nuptijs orbus liberis. alieno cen
ſum nutrit heredi. Alius ꝓle letatus filij
filie ue delictis meſtus illacrimat. Idcirco
nemo facile cũ fortune ſue ꝯditione cõcor‑
dat. Ineſt enĩʒ ſingulis qd̾ inexptus ignorat
⁊ exptus exhorreat. Et ſequitur q̃ʒ mul
tis amaritudinibus humane felicitatis dul
cedo reſperſa eſt. Quinto inſtruimur ꝙ
gaudium mũdi ad doloroſum finem ducit.
quia vel homo dimittit gaudiũ ꝑ mortem.
vel gaudiũ dimittit hoĩem ꝑ aduerſam for
tunã. vtꝛqʒ aũt dolore pleuum. De primo
eccĩ. xlj. O mors q̃ʒ amara eſt memoria tua
homini pacem hñti in ſubſtãtijs ſuis ⁊ ad
huc valenti cape cibũ. De ſecũdo boe. li. ij.
ꝓſa. iiij. Nam in omni aduerſitate fortune
infeliciſſimũ genus infortunij eſt fuiſſe feli
cem. Sexto inſtruimur ꝙ gaudiũ mundi
blandam ⁊ iocũdam familiaritatẽ habʒ cũ
his quos elidere nititur et cũ quibus pnici
oſe ludit. vt ſunt vana mũdi gaudia poſſi‑
dentes. nam eos de merore in gaudiũ. et de
gaudio in merorem alternãdo tranſducit. ⁊
videtur ludere cũ deludit et blãdire leniter

dum ꝑniciose ꝓſternit. Boe. cũ his quos
eludere nititur blandiſſimã familiaritatem
habet. Idem li. ij. ꝓſa. ij. Hec noſtra vis ẽ
hũc cõtinuũ. ludimus ludũ rotam volubi
li orbe verſamus. dũ infima ſummis ⁊ ſum
ma infimis mutare gaudem⁹. aſcende ſi pla
cet ꝙ ſi nec ex arbitrio retineri põt calami
tates fugiẽs facit ſcʒ fortuna. Quid eſt ali
ud illa fugax q̃ʒ future cuiuſdam calamitatis
indicium. Propter que omnia ⁊ in coꝝ fi‑
gura achor iuſſus eſt lapidari. q2 tulit ali‑
quid de thauris hierico. ioſue. vij. Hierico
interp̃tatur luna. ⁊ ſignat mũdum qui vt lu
na mutatur. Fatuus eſt ergo ⁊ vt fatu⁹ la‑
pidari debet qui gaudia mũdi que ſunt the
ſauri eius ꝑquirit. Hic cadit exemplum de
quodam qui in teſtamẽto reliquit ꝙ centũ
marce argenti darẽtur magis fatuo homi‑
ni de mũdo. Cuius filius volens talem fa‑
tuum inuenire. venit romam ⁊ vidit ibi ex
furia populi ſenatorem ſine cauſa occidi et
aliuʒ eligi. Qui dũ ſederet in throno venit
iſte ⁊ dedit ei dictas centũ marcas aſſerens
ip̃m fatuiſſimũ eẽ ꝙ talem dignitatem acce
pit. Et quis vnq̃ʒ fuit cui ſi fortuna pri⁹ ar
rideat poſtea non ꝓſternat. Certe vt dicit
boetius. Plena eſt pñs etas exemplis ⁊ an
tiquoꝝ vetuſtas. Quot reges ⁊ dñi felici‑
tatem calamitate mutauerũt. Idem Quid
tragediaꝝ clamor aliud deflet niſi indiſcre‑
to ictu fortune felicia regna vertẽteʒ. Etiã
temꝑibus noſtris in tuſcia ⁊ lombardia et
in tota italia ⁊ alemãnia exẽpla in ꝓmptu
patent. Relinquamus ergo vana gaudia
mũdi ⁊ eamus poſt crucem cũ oliua et pal
ma. Oliua ſignat pacem. In cuius figura
columba attulit ramũ oliue noe in archam
in ſignum reddiderat pacem terre. Signat
etiaʒ miſericordiam rõne olei qd̾ ꝓducit. ſi
ergo in hac quadrageſima ꝓximo ex corde
reddimus pacem ⁊ egenis impendim⁹ miſe
ricordiam. oliuã veraciter in manu porta‑
mus. Palma vero ſignificat victoriam. tũ
quia ab antiquis attributa eſt marti qui ẽ
deus belli. tũ quia folia palme ſunt vnita ſi
mul. Omnis em̃ victoria in vnitate cõſiſtit
ſicut omnis ꝑditio ⁊ deſtructio in diuiſione

et guerra. Luce. xj. Omne regnuʒ in ſeip̃m
diuiſum deſolabitur. Signat etiaʒ peniten‑
tiam. quia ſicut palma eſt aſpera ⁊ ſpinoſa
cortice et in ſublimibus habet dulciſſimuʒ
fructum. ſic penitẽtia in mũdo iſto eſt aſꝑa
et ſpinoſa. ſed in celo cõtinet fructum vite
eterne. Si ergo in hac quadrageſima habu
erimus victoriam cõtra dyabolum. mũduʒ
vicia ⁊ peccata. ⁊ cõdignam penitẽtiam fe‑
cerimus de peccatis digne palmã tanq̃ʒ vi‑
ctores in manu portam⁹. Alias erim⁹ vas
vacuũ ſed ſignatum. et circulus ante domũ
in qua penitus nõ eſt vinum. Sicut demo‑
nes dixerũt de quodam iudeo infra crucem
lapideam iacente. vt gre. in dyalogo narrat
Cauẽdum valde eſt ne ſimus ficus illa va‑
cua habens ſolum folia. cui xp̃s maledixit
et radicitus eſt ſiccata qd̾ ſequenti die poſt
hoc feſtum legitur factũ fore. vt pʒ math.
xxj. Dic hoſtiariam. Cuius maledictio fu
it figura coꝝ que hodie in eccleſia contin‑
gunt in fidelibus ramũ oliue indigne portã
tibus atqʒ ficte. Cum appropinquaſſet ie
ſus ⁊c̃. Dicta hiſtoria que in principio de‑
bet dici. in hoc euãgelio principaliter quat
tuor deſcribũtur. Primũ eſt xp̃i caritas et
miſericordia que in geſtoꝝ ſignificatõne de
monſtratur. in principio euãgelij. Secũduʒ
eſt ꝓphale teſtimoniũ qd̾ in cõfirmatõnem
dictoꝝ allegatur ibi. Hoc aũt totum factũ
eſt. Terciuʒ eſt apoſtoloꝝ obediẽtia que in
adimpletõne iuſſoꝝ declaratur ibi. Euntes
autem diſcipuli fe. ſicut p̃ce. eis. Quartũ eſt
populoꝝ ad xp̃m honor ⁊ reuerẽtia que in
ꝓceſſiõe ⁊ in multis alijs manifeſtatur ibi
Plurima aũt tur. ſtra. veſ. ſua in via. Pri
mo ergo ponitur xp̃i caritas ⁊ miſericordia
que in geſtoꝝ ſignificatõne demonſtratur.
Hieruſalem em̃ interp̃tatur viſio pacis.
Bethfage autem erat vicus ſacerdotum
diſtans ꝑ miliare a hierl̃m ad quẽ ibant ſa‑
cerdotes ad quieſcẽdum cõpleto officio ſm̃
ordinem vicis ſuis vt dicit hiero. Interp̃‑
tatur aũt bethfage domus maxillaꝝ. ⁊ ſigni
ficat confeſſionem oris in fidei aſſertõne.
Mons oliueti ꝓpter oleum qd̾ generat ſi‑
gnificat altitudineʒ miſericordie. Chriſtus

ergo ex immenſa caritate qua nos dilexit appropinquare fecit tēpus pacis dei ad homines ac etiam ipē hierlmis appropinquauit loco paſſionis vt ſeipm̄ ꝓ hoibus offerret hoſtiam pacificā. ne vltra in dei ꝯtumacia morarētur. Venit etiaꝫ bethfage dn̄ ficia moraretur. Venit etiaꝫ bethfage dū fidem veram fecit ora hoim confiteri. Et ſic os hois factum eſt domus cōfeſſionis fidei et veritatis ad ſalutem aīe conſequēdaꝫ qḋ prius falſitatem vndiqꝫ eructabat. Ro.x. Corde creditur ad iuſticiam ore auteꝫ confeſſio fit ad ſalutem. Ad montem etiaꝫ oliueti acceſſit. i. ad montē miſericordie ⁊ gratiarꝫ qn̄ omnia peccata pepcit. penā ꝓ peccatis nr̄is in corpe ſuo exoluit. gratis nos redemit. innumeris gratijs ⁊ donis naturā humanā repleuit. et tādem eā in celeſti gloria collocauit. Gal. iiij. c. At vbi. ve. ple. t. mi. deus fi. ſuū fac. ex muli. fac. ſub le. vt e. qui ſub le. erāt re. vt adop. fi. r. Tunc etiaꝫ miſit diſcipulos ſuos ad hoies illuminādūꝫ et abſoluēdum a peccatis eoꝝ. Joh̄. xx. Accipite ſpm̄ſcm̄ quoꝝ re. pec. re. eis. Et hoc ē qḋ ſubdit Tunc miſit duos diſcipulos ſuos ſcꝫ petrū ⁊ philippū vt hylarius innuere vi detur. Duos aūt miſit qꝛ apſi duo neceſſaria ad ſalutem hoim̄ docere debebāt. ſcꝫ fidem que in petro intelligitur ſup quē dei eccleſia eſt fundata. iuxta illud math. xvj. Tu es petrus ⁊ ſup hanc pe. edi. ec. m. Et opa que ꝑ philippū intelligūtur qui os lampadis interp̄tatur. In ore aūt lampadis ardꝫ ignis ſup oleum ⁊ ſignificat opus feruens caritate bona intentōne factum. Nam oleū in lampadibus eſt intentio bona in opibus vt dicit aug⁹. quā quinqꝫ virgines prudentes ſed nō quinqꝫ fatue habuerūt. vt patet math. xxv. Vel duos miſit ꝓpter duo teſta que homies docere debebāt ⁊ ꝓpter duas claues ſcꝫ ſciētiam ⁊ potētiam quas xp̄us apl̄is dedit ad populum ligādum ⁊ ſoluendum. Et nota ꝙ hodierna die vt dicit beda venit hierl̄m ⁊ intrauit templum. ſ. decima luna quinqꝫ diebus ante paſſionem vt daret intelligi ꝙ ipē erat agnus. qui hodie ſcꝫ decima luna debebat ſm̄ legeꝫ inferni in domū. et quartadecima luna ad veſperā immolari. vt patꝫ exod. xij. Sequitur. Ite in caſtellum qḋ cōtra vos eſt. Hierl̄m que fuerat ciuitas regalis dꝛ caſtellum ꝓpter maliciam inhabitātiū in ea. Eccī. xvj. Ab vno ſenſato inhabitabitur ꝑꝛīa ⁊ a tribus impijs deſeratur. Iſtud caſtellum ſignat mūdum quia tūc hierl̄m que caſtellum dꝛ ſeruiebat cum filijs. vt dicit apl̄s gal. iiij. Sic mūdus cū filijs ſuis mūdanis ſeruit vicijs et peccatis qui mūdus eſt contra apl̄os et apoſtolicos viros ⁊ ſeruis xp̄i. in omnibus aduerſatur ſicut ⁊ xp̄o fecit Jo. xv. Si mūdus vos odit. ſcitote qꝛ me pri. o. ha. ſi. me. pſe. ſ. ⁊ vos pſe. Ad hoc caſtelluꝫ oppugnādum miſſi ſunt duo apl̄i ⁊ omnes ſerui xp̄i Et hoc eſt. Ite in caſtellum qḋ cōtra vos eſt. Et nota ꝙ illud caſtellum eſt valde munitum cōtra deū ⁊ ſeruos eius. Nam ꝓ foſſato. ſiue fundo habet cupiditatem q̄ omia deuorat. ſicut belij dolum babilonie. in qḋ foſſatum quāto plura ꝓijciūtur tanto plus creſcit et non pōt repleri: ꝓuer. xxx. Tria ſunt inſatiabilia. infernus os vulue ⁊ terra id eſt cupiditas terrenoꝝ que non ſatiatur aqua. Pro aqua habet carnis voluptateꝫ in qua rane id eſt mala deſideria nutriūtur Vtinā prelati qui hoc caſtrum debent p̄ncipaliter expugnare in hoc foſſato nō ſubmergātur ⁊ ranis egiptioꝝ eoꝝ habitacula nō ſint plena. Murus vero eſt duricia et impenitudo cordis que tota die ꝑcutitur a p̄dicatoribus et ꝑ multa aduerſa cōcutitur et nihil ꝓdeſt. Ezech. iij. Vt adamātem et ſilicem dedi faciem tuam. Turris alta eſt ſuꝑbia vſqꝫ ad celum aſcendens ſicut turris hebel. Inſignia ⁊ vexilla eſt vana gloria. Propugnacula ſunt alia vicia. Iſtud caſtellum fuit ꝑ hierico figuratū. de qua dn̄s ioſue mandauit ꝙ deſtrui deberet ⁊ nunq̄ redificari. Et modum etiaꝫ docuit deſtruēdi ſcꝫ ſepties circūeundo: vt patꝫ ioſue. vj. Septem circuitus ſunt ſeptem conſideratōnes mundi. quibus perfecte inſpectis totus mūdus deſtruitur atqꝫ cadit. Prima quia mūdus ꝑiculoſis ꝑlijs ⁊ labore plenus exiſtit. Job. vij. Milicia eſt vita homis ſuꝑ ter. Secunda eſt quia nullam ſtabilitatem

habet. Eccī. xxvij. Stultus vt luna mutatur. i. mūdus qui ꝓpter antiquitatē dierum deberet ſapiēs eē et ſꝑ ſtultiſat vt puer roſis ⁊ floribus coronatus. Tercia eſt quia totus mūdus poſitus eſt in maligno. j. Johan. v. Quarta eſt quia eſt cōtrarius deo nec poteſt quiſquā deo et mundo ſeruire. Jaco. iiij. Quicūqꝫ voluerit amicus eſſe hu. ſe. ini. dei cōſti. Matth. vj. Non poteſtis deo ſeruire et mā. Quinta eſt qꝛ eſt ypocrita et decipit in ſe ſperantes et fallit. Yſa. xxxvj. Ecce cōfidis ſuper baculū arūdineum ſuꝑ egyptum. id eſt mūdum. cui cum innixus fuerit homo cōminutus intrabit manum ei⁹ et perforabit eā. Egyptus interpretatur tenebra et cōfuſio que competūt mūdo. qui ē exterius ſicut arūdo frondoſus et interius totus vacuus et deformis. Sexta eſt quia cito trāſit. Job. xx. Gaudium ypocrite. id eſt mūdi adinſtar puncti. iſ. iohā. ij. c. Mūdus tranſit et cōcu. e. Septima eſt quia ad penam eternam perducit. matthei. xviij. Ve mūdo ab ſcandalis. Vel aliter ⁊ meli⁹. Dn̄s mādauit deſtrui hierico per hunc modum ſcꝫ vt ſeptem diebus circuirent terram ſed die ſeptima mādauit circuire ſepties. et ſic omnes circuitus ſunt tredecim. qui ſignant tredecim articl'os fidei. ſeptē diuinitatis. et ſex humanitatis. Quicūqꝫ em̄ ꝑfecte conſiderabit articulos fidei. i. habuerit fideꝫ perfectam. totus mundus ante eum cadet ſicut muri hierico ante filios iſrael et ipm̄ pedibus cōculcabit. Hebre. xj. Fide muri hierico corruerūt. mat. xvij. Si habueritis fidē vt granum ſinapis. dicetis mōti huic tranſ. hinc et tranſi. et nihil impoſſibile erit vobis Hoc fuit figuratum in ſtatua quā vidit nabuchodonoſor que mundum ſignificat qui dyabolica ſtatua eſt que a mūdanis adoratur vt deus et nihil cōtinet veritatis. Quā vn⁹ lapillus paruus cōfregit. vt ptꝫ dan̄. ij. id. ē fides de humili xp̄o qui eſt petra fidei. vt dicit apl̄us. j. Cor. x. Sequitur. Et inuenietis aſinam alligatam et pullū cum ea ſol. et ad. m. Aſina iſta et pull⁹ ſtabāt in porta ad cōmunem vſum pauperū deputata. et ideo dominus paupꝑtatis amator iumētum pauꝑꝫ voluit equitare. Aſin⁹ autē vel aſina iſta et pullus ſignāt duos populos ſcꝫ populuꝫ iudeoꝝ qui ſub iugo legis manebat. qui per aſinam deſignatur. vnde in greco aſinus vocatur ſubiugalis. et populū gentilem qui per pullum accipitur. qui non erat ſub iugo alicuius legis ſed ad libitū ambulabat. Vterqꝫ auteꝫ iſtoꝝ populorum magnis catenis peccatorum ligatus manebat et ſolui indigebat. Prouer. v. Iniquitates ſue capiunt impium et funibus peccatorū ſuorum q̄ſqꝫ cōſtringitur. Et nota hic ꝙ peccōr ſtrictius ligatur q̄ aīalia ligātur. ⁊ pluribus vinculis eſt ligatus. Nam ligatur memoria ne recolat beneficia dei. ligatur volūtas ne deſideret vera bona. ligatur cor ne penas inferni et mortē cogitet et mala que patitur in ſtatu peccati manēs. Et ſimile eſt de omnib⁹ potētijs anime interius et exteri⁹ que oms fortiter alligātur. Et qui ſic fuerit ligatus in culpa ſigue erit ligatus in pena. Matth. xvij. Ligatis ma. et pe. mit. e. in te. exte. Ad hos ergo populos miſit dn̄s apoſtolos ad ſoluēdum a peccatis eorū. quia deſiderabat ſuꝑ eos ſedere. hic ꝑ grām et in futuro per gloriam. Et hoc eſt. Si quis aliquid v. dix. di. quia dominus his opus habet. vel operam ei⁹ deſiderat. vt dicit lucas xix. c. Habebat ſiquideꝫ ipſis opus vt ſuam miſericordiam circa eos māifeſtaret. vt grām eis infunderet. et ipos virtutibus illuſtraret. vt de ipſis celum impleret. et ipos glorificaret Vnde matth. dicit ꝙ ſuꝑ vtrumqꝫ ſedit qḋ ſine miſterio factum non eſt vt in tam puo ſpacio ſuꝑ vtrūqꝫ voluerit requieſcere. qꝛ gratia dei et virtus ſpūſſancti ad vtrumqꝫ populum eſt copioſe diffuſa. Et ſic patꝫ primum ſcꝫ dei caritas et miſericordia in eo ꝙ mūdum ꝯtra ſe inimicum et ſibi rebellātē recōſiliauit a peccatis abſoluit. et ad gratiam ſuam reduxit. Secundo teſtimonium ꝓphetale qḋ ad cōfirmatōem dictorum allegatur. Et hoc eſt. Hoc autē factuꝫ eſt vt adimpleretur. ⁊c. Et attēde ꝙ ly vt hic tenetur cōſecutiue et non cauſaliter. Vnde ſenſus ē Hoc autē factū eſt vt adimpleretur. i. poſtq̄ hoc factum adimpletum eſt dictuꝫ ꝓphete

q̄ui hoc p̄dixerat. Non enim hoc factū eſt.
quia ꝓpheta hoc p̄dixiſſet quia hoc deꝰ fa
cere diſpoſuerat ſicut ꝓpheta predixit. et ſic
dum hoc factum fuerat verbuꝫ ꝓphete eſt
adimpletum. Item ꝓpheta fuit zacharias
qui. ix. c. ait. Exulta ſatis filia ſyon. iubila
filia hieruſalem. ecce rex tuus ve. ti. iuſtus
et ſaluator ipe paup ꝛ aſcendens ſup aſinā
et ſup pullum filiū aſine. Idem dicit math.
quāuis verba aliquātulum variet d. Ecce
rex t. ve. ti. man. ſe. ſup aſi. ꝛ ſup pul. fi. ſub
iu. Syon erat arx hieruſalem et hierſm vo
catur filia ſyon quia cuſtodiebatur ab arce
ſicut filia cuſtoditur a matre. Subiugalis
vt dictum eſt in greco idem eſt qd̄ aſinꝰ vel
aſina. ¶ In quibꝰ verbis ꝓpheta de
hoc rege naſtro dn̄o ieſu xp̄o filio dei quat
tuor mirabilia dat intelligere ꝓpter qd̄ di
cit. ecce qd̄ admiratōnis eſt ſignum. Pri
mū eſt quia filius dei incōprehenſibilis quē
celum ꝛ terra cape non p̄nt totus in ventre
virginis eſt recluſus et factus eſt homo. et
de gente iudea natus. Et hoc eſt. rex tuus.
id eſt de te ꝛ de gente tua natus. Deu. xvi.
Prophetam ſicut me ſuſcitabit tibi dn̄s de
gente tua ꝛ de fratribus tuis ipum audies.
Qui ab omnibus alijs regibus magnā dif
ferētiam habuit. Fuit em̄ rex a natura ꝛ nō
a fortuna ſicut alij reges. Apo. xix. Habēs
in veſtimēto ſuo id eſt in humanitate et in
femore ſuo ſcriptum. Rex regum ꝛ dn̄s do
minātium. Item fuit rex vniuerſalis oīm
et in omnibus ꝛ vbiqꝫ ꝛ nō pticularis ſicut
alij. matth. xxviij. Data eſt mihi om. po. in
ce. ꝛ in ter. Actu. x. Cōſtitutus eſt a deo iu.
vi. ꝛ mor. Item fuit rex ſempiternus ꝛ nō
tempalis ſicut alij. Dan̄. vij. Poteſtas eiꝰ
poteſtas eterna que nō auferetur ꝛ regnuꝫ
eius qd̄ non corrumpetur. Item fuit rex p
fectus in omnibus ꝛ nō in multis deficiēs
ſicut alij. math. xij. Ecce pluſ q̄ ſalomō hic
Item fuit rex largiſſimus pfecta ꝛ cōpleta
ſtipēdia largiens ꝛ nō imperfecta ꝛ diminu
ta. Unde alexander qui omnes alios in lar
gitate excelſit qui diuiſit regnū ſuū quattu
or pueris ſuis dum adhuc viueret. et. xij. re
gna ſimul donauit. nihil dedit reſpectu xp̄i.

quia xp̄us dat regnum cuilibet ſicut ipe ha
bet qd̄ regnum eſt omne bonū. Luce. xxij.
Ego diſpo. vo. ſi. diſ. mi. pa. me. reg. vt ede. ꝛ
bi. ſup men. me. in re. meo. Secūdum mira
bile eſt quia talis ꝛ tantus rex dignatus eſt
ſubire labores innumeros ꝛ multa aduer
ſā pati. ꝛ tandem mortem ſolum ꝓpter vti
litatem noſtram. Et hoc eſt venit tibi id eſt
ad vtilitatem tuam. ¶ Ubi nota q̄
iſte rex venit nobis octo modis ſcꝫ vt lux.
vt medicus. vt gigas. vt iuſtus. vt ignis. vt
redemptor. vt vita ꝛ vt dn̄s. Primo ve
nit vt lux ad illuminādum. qꝛ omnes ſicut
oues errauimus. Yſa. ix. c. Habitātibus in
re. vm. mor. lux or. eſt eis. Paruulus enim
datus eſt nobis. Secūdo venit vt medicus
ad ſanādum quia omnes ad mortem infir
mi iacebamus. Pſal. Miſit ver. ſ. ꝛ ſa. eos
Augꝰ. Magnus vtiqꝫ venit medicus quia
magnus vbiqꝫ iacebat egrotus. Tercio ve
nit vt gigas ad liberādum. quia omēs ſub
dyaboli poteſtate detinebamur. vt ptꝫ in il
la parabola. luce. xj. Cum for. ar. cuſ. atri. ſ.
ꝛc. Pſal. Exultauit vt gi. ad cur. viā. Tūc
enim p̄liuit cū dyabolo ꝓ humana naturā
ſuſcepit cū ductus eſt ieſus in deſer. a ſpū.
vt temp. a dya. math. iiij. Quarto venit vt
iuſtus ad iuſtificādum ꝛ peccata remitten
dum. qꝛ oēs peccaueramus. iuxta illud ro.
iij. Omnes em̄ pec. ꝛ eg. g. dei. math. ix. Cō
fide fili remit. ti. pēc. tua. Quinto venit vt
ignis ad inflamādum quia in dei amore et
ꝓximi oēs frigidi manebamꝰ. Malach. iij.
Et ipe erit quaſi ignis. Luce. xij. Ignē ve
ni mit. in ter. Sexto venit vt redemptor ad
p̄cium ꝓ nobis ſoluēdum qꝛ oēs ꝓ delicto
primoꝝ parētum in carcere inferni detine
bamur. j. pe. j. Nō auro nec argē. redē. eſ. ſꝫ
p̄cio ſan. ag. inconta. j. co. j. Qui factus eſt
nobis ſapia iuſticia ꝛ ſanctificatio ꝛ redē
ptio. Septimo venit vt vita ad viuificādū
qꝛ oēs vita glorie carebamus. Ioh. x. Ego
veni vt vitā hēant ꝛ abūdantiꝰ habeant.
Octauo venit dn̄s ad celū ciuitateꝫ nr̄am
nos reducēdo a qua oēs exulabamꝰ. Ioh
xiiij. Itez veniā ꝛ aſſumā vos ad meipum
vt vbi ego ſuꝫ ꝛ vos ſitis. mich. ij. Aſcēdēs

ante eos pādens iter. Terciū mirable eſt
quia cū ipe haberet omnē ptātem. ꝛ in ictu
oculi omēs aduerſarios ſuos. poſſet facere
abſorberi. tn̄ omēs aduerſarios et aduerſa
ſuſtinuit patienter. et tanq̄ agnꝰ māſuetus
qui portaſ ad victimā non aperuit os ſuuꝫ
Hiere. xj. Et hoc eſt māſuetus. Gre. Mā
ſuetudinem dei pēſemus et obſtupeſcemus
Nā ꝓ ſuis crucifixoribꝰ orauit dicēs Pa
ter di. illis qꝛ neſci. quid fa. Quotidie etiā
ſua bn̄ficia cōfert illis qui euꝫ blaſphemāt
et ſua mēbra perſequūtur et illis qui deua
ſtant eccleſiaꝫ ſuam et primoniuꝫ crucifixi
quos omēs etiam patiēter exſpectat. et ſi re
dire voluēt benign eet miſericorditer recipit
Yſa. xxx. Propterea expectat dn̄s vt miſe
reatur veſtri. Un̄. hiere. iij. c. Tu fornicata
es cū amatoribꝰ multis tn̄ reuertere et ego
ſuſcipiā te. Quartū mirable eſt qꝛ cuꝫ ipſe
ſit ineffabilis maieſtatis ꝛ glorie infinite cu
ius aſpectū omēs angeli tremūt cui omnis
creatura obtēperat rex regū et dn̄s dominā
tium in tātū ſe hūiliauit q̄ ſup aſinaꝫ dig
natus eſt equitare. Non aſcēdit equum au
ro faleratū vel ſerico. pacis inimicū. amicū
diſcordie. qꝛ ꝓcul odoratur belluꝫ et hinnit
ad ſonitū buccine. vt dꝛ iob. xxxix. Sꝫ aſcē
dit aſinam pacis amicā. iumētum paupum
animal māſuetum. Phil. ij. Humiliauit ſe
metipſum for. ſer. ac. Et ſic patꝫ ſecundum
Tercio ponitur apl'oꝝ obediētia. que in
iuſſorum ad impletōe declaratur. qꝛ euntes
fecerūt ſicut p̄cepit illis ieſus et adduxerūt
pullū. et aſinam Et vt cōmodiꝰ xp̄s ſup eos
ſederet. poſuerūt ſuper eos veſtimenta ſua.
Ubi nota q̄ apoſtoli p̄dicando et baptiſan
do et miracula faciēdo ad xp̄m vtrūqꝫ po
pulū adduxerūt. Veſtimēta auteꝫ que apl'i
ſuper pplōs poſuerūt fuerūt doctrina euan
gelica et ſacramēta eccie. p que peccata ex
pellebāt et xtutes introducebant. Yſa. xlix
Hijs oibus velut ornamēto veſtieris. Et p
cōſequēs aptabāt hoies. vt dn̄s per grāꝫ ſu
am ſuper eos requieſceret et ſederet. Hec ē
veſtis nuptial' que facit hn̄teꝫ nuptijs eter
nis dignū. quā ille non habēs de nuptijs eſt
ꝓiectus. de quo. matth. xxij. Que figurata

fuit p xp̄i tunicam incōſutilem que xp̄o cre
ſcente creſcebat que anteq̄ ſcinderet xp̄us
elegit mori ꝛ potiꝰ ſe pforari pmiſit q̄ ipaꝫ
ſcindi vt nobis daret exemplū quatenꝰ hec
veſtis nobiſcum creſcat ꝛ nunq̄ ſcindaſ in
nobis ſed potius mori velimꝰ q̄ ipam ſcin
di. Quidaꝫ creſcūt ſolū in pſona ſed in vir
tutibus pueriſant. Yſa. lxv. Puer centum
annoꝝ morieſ. et peccator centū annoꝝ ma
ledictus erit. Hec ē illa veſtis quā helyas
vadēs in padiſuꝫ reliquit heliſeo. i. xp̄s aſcē
dens in celū reliquit choro apl'ico. ad cuiꝰ
tactū diuiſe ſunt aque iordanis et heliſeus
illeſus trāſiuit. qꝛ apl'i in huius veſtis opa
tione ꝛ mirabili efficacia p oia flumia tri
bulationū illeſi prexerūt. p̄s. Trāſiuimus p
ignē ꝛ aquā ꝛ eduxiſti nos in refrigerium.
Yſa. xliij. Cū trāſieris p aquā tecum ero et
flumia nō opient te. Hanc ergo veſtē apl'i
vt xp̄i miniſtri ſup nos poſuerūt p quā dn̄s
ſup nos ſedet ꝛ habitat in eternū. math. xx
viij. Ecce ego vo. ſ. o. die vſqꝫ ad cō. ſe. Et
ſic ptꝫ terciū. Quarto ponitſ honor ꝛ re
uerētia pploꝝ ad xp̄m. q̄ attēditur quātum
ad quattuor. ¶ Primo qꝛ letanter ei
oēs obuiā ꝓceſſerūt. Secūdo qꝛ veſtimēta
ſua ei in via ſtrauerūt. Tercio qꝛ oliuas et
palmas cedētes an̄ eū ꝓiecerūt. Quarto qꝛ
vnanimiter ꝛ p̄cedētes ꝛ ſequētes ei oſan
na acclamātes dixerūt. Bn̄dictꝰ qui venit
in noie dn̄i. Quia ꝛ ppl's qui fuit an̄ xp̄m
et qui poſt ipm venit p xp̄m pariter ſunt ſal
uati. et ideo ꝛ p̄cedētes ꝛ ſequētes ei oſan
na. i. ſaluifica dixerūt. Et attende q̄ ſm hie
ro. oſanna ē vna dictio tota hebrea ꝛ nō eſt
cōpoſita ex greco ꝛ hebreo ꝛ tm̄ valꝫ quā
tum obſecro ſalua me. Et dicit remig. q̄ eſt
cōpoſita in hebreo ex corrupto ꝛ integro.
Oſi em̄ in hebreo tātum valet q̄ ſalua vel
ſaluifica. anna vero eſt interiectio obſecrā
tis. vn̄ anna. i. obſecro. ſicut heu eſt interie
ctio dolentis. Eſt ergo ſenſus. Oſanna fi
lio dauid. i. obſecro ꝛ ſupplico filio dauid
ſalua me. i. vt ſaluet me. Dicūt aūt bis oſā
na. qꝛ omnis ſalus eſt a xp̄o et hoc in p̄nti
qd̄ p primū oſanna deſignatur. ꝛ in futuro
in celo qd̄ per ſcdm oſanna deſignatur. Et

ideo additur in excelſis. Vel vt oſtendatur
φ ſalus anime ⁊ corpis eſt a xp̄o petēda.qz
vt dr̄ joh.xiij. Omnia dedit ei pater in ma
nus.matth.xj. Omnia mihi tradita ſunt a
patre meo. Interp̄tatur em̄ oſanna ſalus ⁊
redemptio. Salus aūt ⁊ redemptio ē a xp̄o
filio dauid.⁊ ideo filio dauid eſt caſus abla
tiui. Poteſt etiaȝ eē caſus datiui vt ſit ſen/
ſus. Oſanna.i.ſalus et redemptio ſit filio
dauid.i.attribuēda ē filio dauid. Bn̄dict⁹
qui venit in noīe dn̄i.i.qui eſt incarnat⁹ in
ſalutez gētibus dādam q̄ habet in noīe dn̄i
ꝓuer.xviij. Turris fortiſſimā nomē dn̄i ad
ipam cōfugiet iuſt⁹ ⁊ exaltabit. In his er
go quattuor iſtam ſcām turbā hodie imite
mur. R Primo xp̄o volēte in hierl'm
ſpūalem intrare ſcȝ in aīas nr̄as quaꝝ vna
queqȝ ē ciuitas ⁊ templū dei dn̄s ⁊ cū om/
nibus obuiā occurrām⁹. Quidaȝ occurrūt
ei ſolo corpe ⁊ nō mente. Occurramus em̄
ei cū aīa ⁊ cū oībus potētijs ei⁹.ſ.cū volū
tate vt vera bona velimus ⁊ deſideremus.
bonis fallacib⁹ abdicatis.cū meōria vt bn̄
ficia dei recordemur.q̄ magna ſunt iniurijs
omnibus obliuiōe tradiſis.cū intellectu vt
voluntatē dei cognoſcere ſtudeam⁹. ſciētia
mūdi q̄ inflat ⁊ eſt terrena aīalis ⁊ dyaboli/
ca.vt dr̄ jaco.iij.penitus eneruata.cū corde
vt paſſiōem xp̄i cogitem⁹ ⁊ mortem nr̄am
et penas inferni et glām padiſi alijs inutili
bus reſecatis. Quia ſcriptū eſt mich.ij. Ve
qui cogitatis inutile.ſap.j. Spūſſcūs diſci/
pline effugiet fictū ⁊ aufert ſe a cogitatōni
bus q̄ ſunt ſine intellectu. Et breuiter cum
omnib⁹.⁊ viſu.⁊ auditu.⁊ tactu debem⁹ ei
occurrere vt fiat in eius aduētu vniuerſal'
cōmotio in nobis.math.xxj. Cū intraſſet ie
ſus hierl'imam cōmota eſt vniuerſa ciuitas
Videmus em̄ φ qn̄ aliquis terrenus rex ve
nit ad ciuitatē vniuerſa ciuitas cōmouetur

Secūdo vt veſtimēta nr̄a.i.bona tpalia
que p veſtimēta ſignātur.eius pedibus id ē
paupibus largiamur. Sicut em̄ veſtis nec
caput operit nec pedes.ſic nec bona tpalia.
Job.j. Nudus egreſſus ſum de vtero ma/
tris mee.et nudus re.il. Quidam frequen/
ter ꝓſternūt ſe ad pedes xp̄i ſed nō ſua bo/
na. Contra quos dicitur deu.xvj. Non ap/
parebit ante dn̄m vacuus ſed offeret vnuſ
quiſqȝ ſm qd̄ habuit iuxta bn̄dictionez do
mini dei ſui quā dederit ei. Tercio vt p̄/
cidamus ramos de arboribus.i.accipiam⁹
exempla vite a ſanctis patribus qui magne
arbores in dei eccleſia extiterunt. Precida/
mus ergo ramū obedientie ab abraam vt
deo ſimus obedire parati. Ramū manſuetu
dinis ⁊ pietatis a dauid qui inimicū ſuum
ſaul cum poſſet occidere recuſauit. Ramū
puritatis ⁊ hūilitatis a beata virgine que
cum in ſummo exaltata fuiſſet ait Luce.j.
Ecce ancilla dn̄i. Ramū iuſticie a iohanne
baptiſta qui iuſtus et ſanctus fuit. Ramū
fidei a petro qui fidei petra extitit ſup quā
eccleſia eſt fundata. Ramuȝ caritatis a io/
hāne euāgeliſta qui diſcipulus amoris quē
diligebat ieſus vbiqȝ nominatur. Ramum
penitētie ⁊ conuerſionis a paulo qui ex pſe
cutore vas electionis eſt effectus et ex lu/
po ſeuiſſimo agnus māſuetus. Et ſimiliter
a magdalena que tot de ſe fecit holocauſta
virtutum quot habuerat vicia et peccata.
Et ſic faciamus ab omnibus ſanctis. Et at
tende φ iſti p̄cidebant ramos arboꝝ fructi
ferarum ſcȝ oliuarū ⁊ palmarum. Quidaȝ
p̄cidunt ſolum ramos ſpinaꝝ accipiētes ex
empla a malis ⁊ non a bonis ſcȝ a diſſolu/
tione magdalene ⁊ non a penitentia eius.
Portemus eniȝ hodie veraciter oliuam ⁊
palmam manibus.ne ficulnee ſterili ſimiles
maledictionem incurramus vt dictum eſt.

Quarto vt omnem ſalutem in pn̄ti et in
futuro ⁊ anime ⁊ corpis a xp̄o filio dauid
petamus.et in ip̄o ſolo ſperemus.omnibus
alijs falſis p̄ſidijs abdicatis que nō ꝓficiūt
ſed deficiūt ad ſalutem Hiere.xvij. Male
dictus vir qui cōfidit in homie et po.car.
bra.ſuum. Benedictus vir qui confidit in
dn̄o et erit dominus fiducia eius. Et ſic ptȝ
totum de euangelio.

De epiſtola ſermo XLIIII

Hoc eniȝ ſentite in vobis qd̄ in
xp̄o ieſu. Phil.ij. Quāuis or
do nr̄ ſoluȝ hanc epl'am hodie
legat q̄ humilitati dn̄ice paſſi/
onis q̄ in paſſione recitatur.re
ſpondet.tn̄ romana eccleſia mater omniū ⁊
magiſtra nō ſolū hanc epl'am legit q̄ cū paſ
ſione xp̄i cōcordat ſed legit etiaȝ quādaȝ le
ctionem ve.te.quō filij iſrael poſt trāſitum
maris rubri venerūt in helym vbi erāt.xij
fontes aquaꝝ.et.lxx.palme q̄ hodierne io/
cunde ꝓceſſioni cōuenit.et ipam quodāmō
rep̄ſentat quā relinquētes ad pn̄s.ſoluȝ hu
militati que cōtinetur in epl'a intendamus
Quia vt dicit eccl̄s.vij. Melius eſt ire ad
domū luctus q̄ȝ ad domū conuiuij. In illa
enim finis cunctoꝝ admo.ho.⁊ vi.co.quid
fu.ſit. In qua quideȝ epl'a quattuor conti/
nētur. Primo em̄ apl's exemplo xp̄i ad hu
militatis veſtigia ſuā ponit exhortatōnem
In principio epl'e. Secūdo ipam xp̄i humi
litatem enarrat quātum ad hūanitatis ſu/
ſceptōnem ibi. Qui cū in forma dei eſſȝ nō
rap.ar.eſt eſ.ſe equa.deo. Tercio ipam nar
rat ⁊ recitat quātum ad mortis crucis to
lerationem ibi. Humiliauit ſemetip̄m fa.
obe.vſqȝ ad mor. Quarto vt forti⁹ ad hu
militatem animemur ſubiūgit humilitatis
xp̄i premiū et exaltatiōem ibi. Propter qd̄
deus exal.il. Primo em̄ apl'us exemplo
xp̄i ad humilitatis veſtigia ſuā ponit exhor
tationē d. Hoc em̄ ſen.in vo.id eſt expimē/
to cognoſcite.qd̄ ⁊ in xp̄o ieſu ſup.fuit vt
p expientiam humilitatis xp̄s cognoſcatur
eſſe in vobis.j.mach.x.dr̄ φ alexāder miſit
ionathe purpurā ⁊ coronā dicēs. Que nr̄a
ſunt ſentias nobiſcū ⁊ ꝯſerues amiciciā ad
nos. Alexāder interp̄tatur alleuians tene/
bras vel auferens anguſtias tenebraꝝ ⁊ ſi/
gnat xp̄m qui tenebras noſtras multū illu
minauit et p cōſequens alleuiauit. Iona/
thas interp̄tatur donum columbe.et ſignat
eum qui dono et gratia ſpūſſancti qui per
columbam deſignatur eſt iuſtificatus.j.co.
xv. Gratia dei ſum id qd̄ ſum. Huic mit/
tit dn̄s purpuram paſſionū et tribulationū
et coronam premioꝝ vt ſimul cum xp̄o ſen
tiat.nec ſentiet ſcd̄m ſcȝ coronam premioꝝ
niſi ſenſerit primū ſcȝ purpuram paſſionuȝ
et tribulationū.ij coꝝ.j. Sicut paſſionū ſo
cij eſtis.ſic eritis ⁊ cōſolationis. Ideo filij
zebedei in petitiōe ſua repulſi ſunt. qz vole
bant cum xp̄o regnare ſed non cū eo cruci/
figi. Math.ij. Neſcitis quid petatis. Et ſic
ptȝ primū. Secūdo ipam xp̄i humilitatē
narrat quātum ad humanitatis ſuſceptōeȝ
d. Sic ſe humiliauit xp̄us qui cū in for.dei
eſſet id eſt in plena eſſentia patris ⁊ equali
tate.et hoc ſcd̄m deitatē. Joh.x. Ego ⁊ pa
ter vnū ſumus. Nō rapinā id eſt p rapinaȝ
ar.eſt ſe eſ.equa.deo patri ſm humanitateȝ
diuinū honorem ambiēdo.quia eſſȝ rapina
dum raperet qd̄ ſuū non erat. Sicut dyabo
lus voluit deitatem rapere.yſa.xiiij. Simi
lis ero altiſſimo. Et ſimiliter primis parēti
bus ſuggeſſit vt deitatem raperēt. Gen̄.iij
Eritis ſicut dij ſcien.bo.⁊ ma. Imo ſemp
ſm illam naturam dicebat ſe minorem p̄re
Joh.xiiij. Pater maior eſt me Alio mō le
gitur vt totum hoc ad deitatem referat ad
demonſtrandum φ vera deitas in xp̄o fuit.
et cōſequēter p hoc oſtenditur φ ſumme ſe
humiliauit. Et ideo excellentiā xp̄i demon/
ſtrat vt magis humilitas eius clareſcat. qz
magna humilitas in magna excellentia de/
mōſtratur.et hoc videt eſſe mens apl'i. Di
cit ergo. Qui cū in forma dei eſſet id eſt in
eadem eſſentia.ſciētia.potētia.⁊ virtute.ar
bitratus eſt eſſe ſe equalem deo patri.vero
iudicio ratōnis.non rapinam id eſt nō faci
ens in hoc rapinam. quia nō vſurpauit qd̄
ſuum nō erat vt dyabolus fecit ⁊ primi pa
rentes. Sic xp̄s nō vſurpauit equalitatem
dei.quia vere ⁊ p omnia deo patri ſm natu
ram equalis erat.et ideo nō erit illi rapina
cū natura eſſȝ equalis.vt dicit aug. Et ido
noluit rape qd̄ nō erat aſcēdendo ſȝ voluit
aſſumere qd̄ nō erat deſcēdēdo ⁊ ſe hūilian
do. Et hoc eſt.ſed ſemetip̄m exina. Et quō
non ſubſtantiam euacuans. non formā dei
mutans.ſed formam ſerui accipiēs. Unde
forma ſerui acceſſit.⁊ nō forma dei receſſit

Semetipm̄ exinaniuit id eſt creature ſcipm̄
vniuit ⁊ creaturaꝫ ſibi q̄ de ſe inanis eſt. qꝛ
de nihilo facta eſt. Et ꝑ hunc modum dꝛ
deus exinanitus ſicut et egenus factus .i.
Coꝛ.viij. Propter nos egenus factus eſt
cū eſſꝫ diues omniū. Sequit̄. In ſilitudinē
hoim factus ſcꝫ paſſibilis ⁊ moꝛtalis. Nō
em̄ aſſumpſit hoiem immoꝛtalem ſed moꝛ-
talem. Per hoc ergo ꝙ homo factus eſt ⁊
in ſimilitudinē hoim ſeipm̄ exinaniuit Ipe
eſt ergo factoꝛ ⁊ factus. Sequit̄. Et habi-
tu inuētus vt homo id eſt cōuerſatōe inuē
tus eſt vt alij hoies. qꝛ comedit bibit iacuit
ambulauit ⁊ cetera talia fecit. Baruch.iij
Poſt hoc in terris viſus eſt. et cū hoibus
cōuerſatus eſt. Et ſic humana natura fuit
ei ſicut indumētum. iuxta illud Yſa.lxiij .
Quare ergo rubꝝ eſt indumē.t.et veſ.t.ſic
cal.in toꝛ. Quia indumētum adueniēs hoi
in nullo mutat hoiem nec etiaꝫ indumētuꝫ
ſm ſubſtātiaꝫ mutat̄ ſed aliū habitū habet
extra hoiem q̄ꝫ cōiunctū ⁊ indutū homini.
Sic humana natura adueniēs deo ⁊ deus
ipam induēs in nullo eſt mutatus neqꝫ ipa
natura ſm ſubſtātiaꝫ eſt mutata a filio dei
aſſumpta. qꝛ in ſimilitudinē hoim fact⁹ eſt
alias nō fuiſſet ſimilis alijs hoibus nec in
cadeꝫ ſpē cū eis. Sed ipa natura hūana aſ
ſumpta a filio dei et in ipo filio dei aliū ha
bitū aſſumpſit q̄ꝫ ante habuit. qꝛ in ipo im-
munis a peccato fuit ⁊ tota pura ⁊ dotata
magna excellentia grāꝝ ⁊ ſm aiam beata.
Anima em̄ xpī cōiuncta verbo dei ſꝑ beata
erat. Et hoc eſt qȯ dicit. Et habitu inuēt⁹
vt hō. Et attende hic ꝙ hūana natura nō
eſt cōiuncta filio dei accidētaliter ſicut ve-
ſtimētum hoi vt quidaꝫ dixerūt ⁊ male ſed
ſubſtātialiter ſicut hūana natura ineſt ſub-
ſtātialiter alijs hoibus. Vñ homo ꝑdicat⁹
de deo vt deus eſt homo ꝑdicat quid ⁊ non
ſolū quō ſe habens. Vñ quāuis deitas ve-
nerat ad nos veſtita ⁊ calciata hūanitate :
tñ ſubſtātialiter ⁊ nō accidētaliter ipam aſ
ſumpſit. Et ſic ptꝫ ſcōm. Tercio ipaꝫ xpī
humilitatem narrat quātuꝫ ad moꝛtis cru
cis tolerātiam di. Non ſolū xps ſe humili-
auit vt fieret homo. ſed etiam humiliauit.

ſemetipſum factus obediens vſqꝫ ad moꝛtē
patri. Joh.vj. Deſcendi de celo non vt fa.
vo.m.ſed vo.eius qui mi.me pa. Et vſqꝫ
ad quā moꝛtem Certe vſqꝫ ad moꝛ.crucis
que viliſſima ⁊ abhominabilis erat Hiere.
xj. Mittamus lignū in panem ei⁹ id eſt in
carnem. Sap.ij. Moꝛte turpiſſima cō.e.
Et nota ꝙ hic nō ſoluꝫ atteſtatur xpī ma
gne humilitati ſꝫ xpī magne caritati. Ro.
v. Cōmendat ſuā caritatem deus in nobis
qm̄ cū inimici eſſemus recō.ſcꝫ deo ꝑ moꝛ.
fi.e. Et ſic ptꝫ terciū. Quarto vt foꝛti⁹
ad humilitatem animemur. ſubiūgit humi
litatis xpī pꝛemiū ⁊ exaltatōeꝫ d. Propter
qȯ id eſt quia tātum ſe humiliauit ⁊ naſcē
do et moꝛiēdo. et deus pater exaltauit illū
in reſurꝛectōne dando illi immoꝛtalitatem
et impaſſibilitatem. claritatem ⁊ agilitateꝫ
ſ8. De toꝛ.in via hi.,pp.exal.ca. Humili-
tas ergo claritatis eſt meritū claritas hu-
militatis eſt pꝛemiū. Aug⁹. Quid ergo et
quātum humilitas mercatur hic oſtendit.
vt magis hanc appeteremus calcata iactā
tia. Et hoc totuꝫ factum eſt in foꝛma ſerui
In foꝛma em̄ dei ſꝑ fuit et ſempꝫ erit clari
tas. Exaltauit ergo illū ſm humanā natu-
ram q̄ gloꝛioſioꝛ facta eſt in reſurꝛectione.
In qua etiaꝫ diuina natura pōt dici exal-
tata ſm oſtēſioneꝫ qꝛ tūc cepit ſciri qȯ erat
ſicut in aſſumptōne infirmitatis dꝛ exinani
ta qꝛ nō apparuit qȯ erat. Et nō ſolum ex
altauit illū in ſe ſed etiaꝫ quātum ad alias
creaturas. Et hoc eſt. et dedit illi nomē qȯ
eſt ſuꝑ omne nomen. i. noticiaꝫ exñtem ſuꝑ
omne nomen. qꝛ vocatus ē deus. ⁊ hoc ma
xime quātuꝫ ad noticiā fidei. qꝛ tūc notum
eſt ipm̄ eſſe verū deū. ⁊ veꝝ eſſe filiū dei qȯ
nulli angelo vnq̄ꝫ ꝯceſſuꝫ eſt vt in eū credat̄
ſic in deū. Eph.j. Cōſtituēs eū ad dexteram
ſuā in celeſtibus ſuꝑ oēm principatū ⁊ po-
teſtatē ⁊ virtutem ⁊ dñatōem. ⁊ oēm nomē
qȯ nominatur nō ſolū in hoc ſeculo ſꝫ etiā
in futuro. Actu.iiij. Neqꝫ eniꝫ nomē aliud
eſt ſub celo datū hominibus in quo opoꝛ-
teat nos ſaluos fieri. Apoca.v. Dignus
eſt agnus qui occiſus eſt accipere virtutem
et diuinitatem ⁊ ſapientiam ⁊ foꝛtitudineꝫ

Et hoc totum intelligēdum eſt quātum ad
cognitōem hominū. Hoc eteniꝫ nomen et
ante reſurꝛectōnem habuit. ſed poſt reſurꝛe
ctionem in euidēti poſitum eſt qȯ pꝛi⁹ erat
abſcōditum vt ſcirent homies ⁊ demones.
Tunc auteꝫ dꝛ res fieri quādo innoteſcit.
Qȯ ergo a cōceptione accepat dꝛ ei dona-
tum poſt reſurꝛectiōem ꝑpter manifeſtatō
nem. Tale ergo nomen dedit ei vt in noīe
jeſu qȯ eſt nomen pietatis ⁊ miſericoꝛdie ⁊
ſalutis. omne genu flectatur reuerētiam ex
hibendo. celeſtium id eſt angeloꝝ. terreſtriū
id eſt hominū. et infernoꝝ id eſt demonum
De pꝛimo apoc̄.vij. Et omnes angeli ſta-
bant in circuitu thꝛoni ⁊ ſenioꝝ et quattu-
oꝛ animaliū et ceciderūt in conſpectu thꝛo
ni in facies ſuas. De ſecūdo dan.vij. Om-
nes populi tribus ⁊ lingue ſeruient ei. De
tercio mar.iij. Et ſpūs immūdi cū illum vi
debant ꝓcidebant ei ⁊ clamabant dicentes
Tu es filius dei. Et omnis lingua tam bo
noꝝ q̄ꝫ maloꝝ confiteatur volūtarie vel in
uite. quia dñs ieſus xps in gloꝛia eſt dei pa
tris id eſt ſedet ad dexteram ⁊ manet in po
tioꝛibus bonis patris Apoc̄.iij. Ego vici ⁊
ſedi cū patre meo. Et hoc ſm qȯ hō. Nam
ſm qȯ deus ſedet in gloꝛia dei patris id eſt
eiuſdem omnino gloꝛie eſt cum deo patre.
Et nota ꝙ pꝛimum pꝛemiū id eſt exaltatio
in claritate ⁊ immoꝛtalitate datum eſt ei in
reſurꝛectōne. Scōm vero ⁊ tercium ſcꝫ no
ticia et reuerentia in aſcenſione. Et ſic ptꝫ
quartum. Sicut euidēter apparet apl'us
in tota hac epiſtola ad humilitateꝫ nos in
ducere conatur. Et quia vt dicit phūs ſer-
mones accipiēdi ſunt ſm materiam ideo de
humilitate ꝑdicemus. Circa quā tria vide-
amus ſcꝫ vnde cauſetur. q̄ꝫ ſit magna vir-
tus et quid habeat opari. S Pꝛimo
ergo videamus vnde humilitas in homine
cauſetur. Cauſatur auteꝫ in homine ex ho
minis conſideratōne ad ꝑfectionem dei re-
lati. Si quis enim conſiderat ſe ⁊ ſua et cō
ſiderat maieſtatem ⁊ ꝑfectionem diuinā ſta
tim humiliabitur. Mich.vj. Humiliatio
tua in medio tui id eſt infra te. Eſt eniꝫ hu
militas ſcōm aug⁹. quidam intuitus ꝓpꝛie

conditōnis relatus in deum. T Debet
autem homo qui vult ſe humiliare quatu
oꝛ conſiderare ſcꝫ oꝛtum ſuū conditōem na
ture ſue variū euētum foꝛtune ſue ⁊ exituꝫ
ſuū. Pꝛimo debꝫ conſiderare oꝛtum ſuū
qꝛ ex luto fetido eſt foꝛmat⁹. Gen̄.ij. Foꝛ-
mauit deus hoiem de limo terꝛe. Job.xvij
Putredi. dix.pr̄ m.es tu et mr̄ m. ⁊ ſoꝛoꝛ
mea ver. Sic ꝯſiderabat abꝛaā di.gen̄.xviij
Loquar ad do.m.cum ſim pul.⁊ cinis. Ex
emplū pauonis qui dum pedes reſpicit hu
miliatur. Voluit dñs ponere ventrem ante
oculos vt homo ſꝑ poſſet videre materiaꝫ
ſue humilitatis. Bern̄. Quid ſupbis facc⁹
ſtercoꝝ et cibus vermiū. Idem Memento
vnde veneris ⁊ erubeſce. vbi es ⁊ ingemiſce
quo vadis ⁊ cōtremiſce. Peccatoꝛes autē
ex oꝛtu ſuo ſupbiunt dicētes ſe ex nobili ꝓ
ſapia oꝛtos. Oſee.ix.ca. Gloꝛia eoꝝ a ptu
et ab vtero ⁊ a conceptu. Secūdo debet
conſiderare ſue nature conditōnem que ap
paret quātū ad multa miſera ⁊ deꝑſſa. Nā
homo ſm coꝛpus infinitis infirmitatibus
et penalitatibus eſt ſubiectus Yſa.j. A plā
ta pedis vſqꝫ ad ver.ca.nō ē in eo ſa. Mē
dicat etiaꝫ totā vitā ſuaꝫ ab alijs creaturis
ac oꝛnatū. Natura em̄ melius ꝓuidit alijs
animalibus q̄ꝫ homini. Scōm animā vero
multe ſubiacꝫ ignoꝛātie. qꝛ ſm phm̄ aia qñ
infundit̄ coꝛpi eſt ſicut tabula raſa in qua
nihil eſt ſcriptum. Acquirit aūt ſciētiam ꝑ
exerciciū et diſciplinam. et tñ quātumcūqꝫ
quis ſtudeat ad ꝑfectū ſciētie ꝑuenire non
pōt nec ad ꝑfectam cognitōnem no ſolū cre
aturaꝝ ſed nec vnius creature. Quis co-
gnoſcit aīam vel angelum quis cognoſcit
virtutē ſtellaꝝ ⁊ herbaꝝ ⁊ lapidū ⁊ anima
liū. Legitur de quodam phō ꝙ ad cogno-
ſcendum naturā apis. xxx. annis in deſerto
ſtetit. Eccs.vij. Dixi ſapiens efficiar. ⁊ ipa
longi⁹ receſſit a me. Et quid plura Seipm̄
et naturam ſuam homo ignoꝛat et medic⁹
qui alios curat ſeipſuꝫ neſcit ſanare. Ber.
Multi multa ſciunt et ſeipſos neſciunt.
Apoca.tercio. Neſcis quia tu es miſer et
miſerabilis et cecus et pauper et nudus.
Nec etiam homo ꝑoteſt ſcire finem

ſuum et quãdo et quõ et vbi debeat mori. Eccñ.ix. Neſcit homo finem ſuũ. Quãta eſt etiaꝫ hoĩs ignorãtia circa ꝓpriam ſalutem. Omnes eñ ſecte credũt in ſua fide ſaluari et vna ſecta cõdemnat aliã. Nec etiaꝫ quãtumcũqꝫ iuſtus ꝛ ſanctus certus eſt an ſit in ſtatu gr̃e ꝛ in amore dei. Eccĩ.ix. Sũt iuſti atqꝫ ſapiẽtes ꝛ opa eoꝝ in manu dei. ꝛ tñ neſcit homo vtrũ amore an odio dign9 ſit. Apl̃us qui tantus erat dicit .j.coꝝ.iiij. Nihil mihi cõſcius ſum ſed non in hoc iuſtificatus ſum. Item quãtuꝫ ad vtrũqꝫ ſcꝫ tam corpus q̃ aĩam homo multe mutabilitati ꝛ varietati ſubiectus eſt. Nam mõ eſt ſanus ꝛ ſtatim infirmus. mõ iuuenis et ſtatim ſenex. modo letus ꝛ ſtatim triſtis. mõ viuus ꝛ ſtatim mortu9. Job.xiiij. Nunq̃ȝ in eodem ſtatu ꝑmanet. ij.re.xiiij. Omẽs morimur et quaſi aqua dilabimur in terram.

Tercio debet homo cõſiderare varium euẽtum fortune q̃ q̃ȝ ſit ꝑiculoſa ꝛ anxietate plena. boe. in li.ij. de cõſola. ꝓſa.ij. oſtendit d. Hunc cõtinuũ ludimus ludum. rotã volubili orbe verſamus infima ſummis et ſumma infimis mutare gaudemus. Unde dña que ducit rotam fortune pingitur ceca. quia de nullo curat nec ꝑces alicui9 audit vel fletus vt dicit boecius De hoc ſatis dictum eſt in principio ꝑcedentis ſermonis de euãgelio. Quarto debet homo conſiderare exitum ſuũ ꝛ morteꝫ. Nullus eſt eñ qui nõ humiliaretur ſi conſideret quõ exiet de mũdo et quõ corpus ſuũ putreſcet ꝛ a vermibus lacerabitur ꝛ quõ ꝑdet omnia. ꝛ ab omibus derelinquetur ꝛ recõdetur ſub terra vt res fetida ꝛ dformis. Iere.xxij. Sepultura aſini ſepelietur putrefactus ꝛ proiectus extra portas hieruſm. Omne animal habet aliquã vtilitateꝫ in morte ꝑter hoĩeꝫ Hec ergo ſi homo cõſideraret maxime humiliaretur. Et ſic ptꝫ primũ.

II Secũdo videamus quõ humilitas eſt magna virtus cuius magnitudo atqꝫ ꝑfectio ex quatuor declaratur ſcꝫ ex ſui cõmunitate ex ſui electione. ex ſui cõmendatõne et ex ſui operatione. Primo eius ꝑfectio apparet ex ſui cõmunitate. quia omnis res tanto melior eſt quanto ſe magis cõmunicat. quia ſcd̃m dionyſium bonũ eſt ſui ipſius cõmunicatiuũ. Unde inter corporalia lux eſt nobilior. et ideo magis ſe diffundit quia ſuperiora ꝛ inferiora illuminat Et deus eſt optimũ ꝛ perfectum bonum et ſuper omnia ſe cõmunicat et ſuam bonitatem diffundit. quia omnia per ipm̃ facta ſunt Joh.j. Aug9. De9 eſt vbiqꝫ. Pſal. Hec ẽ qui ſe abſcõ. a ca. e. Humilitas vero ꝛ caritas magis ſe diffundunt q̃ȝ aliqua virtus. et ideo perfectiores alijs ſunt quia in creatore et creaturis in angelis ꝛ hominibus in celo et in terra inueniuntur. Pſal. Humilia reſpicit in celo ꝛ in terra. Et quia omis creatura preter dyabolum ꝛ peccatorem humilitatem ſuo modo conſeruat in eo ſcilicꝫ ꝙ ſuo creatori ad nutum obedit. Baruch.iij. Stelle vocate ſunt et dixerunt aſſumus et luxerunt ei iocunditate ei qui fecit illas. Pſal. Ignis grando nix glacies ſpiritus ꝓcellarum que faciunt verbum eius. Similiter omnis creatura caritatem oſtendit in eo ſcilicꝫ ꝙ bonum ſuum cõmunicat homini. Solus auarus abſcondit bona domini ſui. et ideo merito auferentur ab eo. Luce.xix. Ecce mna tua quam habui repoſitam in ſudario. Et ſequitur. Auferte ab eo mnam. Alie auteꝫ virtutes ꝑter has duas ñ inueniũtur in celo neqꝫ in beatis. ſcilicꝫ fides. ſpes. prudentia. iuſticia. tempꝫantia. fortitudo ſcd̃m act9 quos hic habent. Secũdo apparet eius bonitas ex eius electione Nam omnes perfecti viri eam ꝑ omnibus elegerunt. Nam patres veteris teſtamenti et noui humilitateꝫ totis viribus ſunt amplexati vt abraham. moyſes. dauid et ceteri. De abraam geneſis .xviij. Loquar ad dominum meum cum ſim puluis et cinis. De moyſe Hebre. vndecimo capl̃o. Fide moyſes grandis effectus negauit ſe filium filie pharaonis magis eligens affligi pro populo dei q̃ȝ temporalis peccati habere iocunditatem maiores diuitias eſtimans theſauro egyptioruꝫ improperium chriſti. Potius enim elegit contemni et oues cuſtodire quaꝫ eſſe magnus Baro in curia Pharaonis. ꝛc.

De dauid.ij.re.xxiij. Dauid ſedẽs in cathedra ſapientiſſimus princeps inter tres. ipſe eſt quaſi teneriimus ligni vermiculus. Similiter omnes ſancti noui teſta. humilitati fortiſſime inheſerunt. ſcꝫ beata maria. lu.j. Ecce ancilla dñi. Joh. baptiſta. ioh.j. Nõ ſum dig. vt ſol. cor. cal. eius Et omnes apl̃i luce.xxij. Reges gentium dñantur eoꝝ. Et ſequitur. Non ſic erit inter vos ſed qui maior eſt in vobis fiat ſicut minor Deniqꝫ ipſe filius dei maxime ſe humiliauit. vt patꝫ in pñti epl̃a. Math.xj. Diſcite a me qr mitis ſum ꝛ hu. corde. Unde dicit aug9. Non dicit. Diſcite a me mũdum fabricare. mortuos ſuſcitare. demonia eijcere. ſed qr mitis ſum et hu. corde. In omni eniꝫ opꝫe xp̃i apparet magna eius humilitas. Nam humilem matrem elegit et reputari voluit filius humilis patris ſcꝫ cuiuſdam ſenis carpentarij. humilem lectum ſcꝫ preſepe. humileꝫ domũ ſcꝫ diuerſoriuꝫ habuit. humile iumẽtum ſcꝫ aſinum equitauit. humiles diſcipulos elegit ſcꝫ piſcatores. humile miniſteriũ exercuit dum pedes lauit. humilem ꝛ deſpectiſſimam mortem elegit et humilem ſepulturam vtpote alienã. Et deniqꝫ poſt mortẽ deſcẽdit ad inferos in quo magna eius humilitas cõmendat. Tercio apparet eius bonitas ex eius cõmendatõne. quia ſcriptura ſacra que mentiri non põt et omnes ſancti doctores eam mirabiliter ac multipliciter cõmendant. Aug9. Humilitas tota pene diſciplina xp̃iana eſt. Unde bern̄. Nulla ſplendidior gẽma in toto ornatu ſummi põtificis q̃ȝ humilitas Quarto apparet ei9 bonitas ex ſui virtuoſa opatõne. Res eniꝫ quato melior eſt tãto nobiliorem habꝫ operationeꝫ. Sed humilitas habꝫ mirabilia operari vt cõſequẽter patebit. Et ſic patꝫ ſcd̃m.

X Tercio videamus de virtuoſa humilitatis opatõne ꝛ bona. Habet enim duodecim efficere mirabilia opera virtuoſa.

Primũ eſt quia ipa tumorem habet ſanare humanum que cauſa perditõnis fuit Auguſtinus. Medicina tumoris hominis eſt humilitas. Grego. Argumẽtum redemptionis noſtre inuenta eſt humilitas. Omnis enim cura per cõtrarium debet fieri. qr cõtraria contrarijs curãtur. Et ideo quia cauſa perditõnis ſalutis fuit ſupbia. cauſa repatõnis ſalutis debuit eſſe humilitas.

Secũduꝫ eſt qr ipa facit deum oculo miſericordie reſpicere peccatorem. Yſa.lxvj. Ad quẽ reſpiciam niſi ad paupculum ꝛ cõtritum ſpũ et tremẽtem ſermones meos. Obiectum eñ viſus eſt color et ideo nihil niſi lucidum ꝛ coloratum videri põt Color aũt virtutum eſt humilitas et ideo ſine humilitate nullus a deo reſpicitur oculo miſericordie. Beatam virginem maxime reſpexit deus quia hoc colore humilitatis maxime colorata fuit. Lu.j. Quia reſpexit hu. an. ſue. Tercium eſt quia ipa orõnem facit deo accepta ꝛ eam ab eo exaudiri. Iudith.ix. Humilium ꝛ manſuetoꝝ ſemꝑ tibi placuit depcatio. Grego. Eſt creatori noſtro ad recipiẽdum fletus humilium miſericordie ſinus. Exemplũ de publicano ꝛ phariſeo. Nam publicanus ꝑ humilitateꝫ fuit iuſtificatus et phariſeus ex ſupbia cõdemnatus. Lu.xviij. Deſcendit hic iuſtificatus in domũ ſuam ab illo. Humilitas eñ facit orõnem in cõſpectu dei introire. Eccĩ.xxxv Oratio humiliãtis ſe nubes penetrat. Petitio autem que non porrigitur coram papa nunq̃ȝ ab eo exauditur. Sic eſt de orõne coram deo Quartum eſt quia liberat hominẽ a periculis. Pſal. Humiliatus ſum et li. me. iij.re.xxj. Nõne vidiſti achab humiliatum coram me. ꝓpter qd̕ non inducã malum in diebus ſuis. Ubi dicit grego. Si humilitas tantum placuit in reprobo quãtum placebit in electo. Aug9. Humilitas cuſtodit in omni tribulatõne vt non crepet mens in fornace que non timet vento ſupbie. Ideo caſtanea facit ſtrepitum in igne. quia ſub cortice continet ventum. Exemplum dauid qui ait .j.re.xxiiij. Quem perſequeris rex iſrael. quem perſequeris canem mortuũ perſequeris ꝛ pulicẽ viuũ. Et quia ſic ſe humiliauit. ideo deus de manu ſaul ꝛ omniũ inimicoꝝ ſuorum et de omni anguſtia eum liberauit. ij.regũ.iiij. Viuit dñs qui eruit animam meam de omni anguſtia

Humilitas eniꝫ facit hoīem in imo iacere. Iacenti autem in imo pauca pericula pñt contingere ⁊ paruū caſum poteſt facere.

Quintum eſt quia exaltat hoīem valde j.re.xv. Nōne cū puulus eſſes in oculis tuis caput in tribubꝰ iſrael effectꝰ es. Imo humilitas eſt menſura exaltatiōis. vt quātum quis ſe humiliat tātum exaltetur. Exemplum in xp̄o beata maria iohāne baptiſta et paulo Nam xp̄us ſuper omnes eſt exaltatus. q2 ſup omes ſe humiliauit. ⁊ poſt ipm beata virgo maria. De qua augꝰ. dicit ꝙ ꝓpter ſui humilitatē eſt mater dei electa Luce. j. q2 reſpe. hu. an. ſue Iohānes vero bap. q2 poſt hos plus omnibus ſe humiliauit. duꝫ dixit. nō ſum dig. vt ſol. cor. cal. ciꝰ ſcꝫ xp̄i. ideo p̄ omnibus xp̄s eū ↄmendauit. Mat. xj. Inter na. mu. nō ſur. ma. io. bap. Et chriſ. dicit ꝙ in nullo vnq̄ꝫ ope tātum meruit io. bap. ſicut in hac humilitate quē cum iudei vellent ꝓ xp̄o recipe dixit. Non ſum dig. ⁊c̄. Paulus vero q2 dixit ſe minimū apſoꝝ ⁊ dixit ſe nō dignū vocari aplm ideo ꝑ excellētiam eccleſia vocat eū apſum Iob. v. Qui ponit humiles in ſublime.

Sextum eſt quia facit hoīem dei gratia ſuſceptiuū iac. iiij. Deus ſuꝑ reſi: hu. dāt. gra. Eſt em̄ hūilitas ſm̄ bern̄. aqueductus ꝑ quē venit grā dei ad ho. em. Et ideo ait fluenta grē tāto tꝑe defuerūt q2 nōdum interuenerat aqueductus. Et vocat aqueductum hūilitatem beate marie. Suꝑbus. aūt eſt plenus vento vane glē ⁊ recipe dei gratiam nō pōt. Sed hūilis eſt totus in ſui reputatōne vacuus. Septimū eſt quia facit dei ſapiētiaꝫ in corde humilis habitare Prouer. Vbi hūilitas ibi ſapia. Ptolomeus. Inter ſapiētes ille ſapiētior eſt qui hūilior exiſtit. Bern̄. Humilitaſ clauis eſt ſciētie. Humilitas em̄ facit amicū dei. amicis ꝗ̄ aūt ſecreta reuelātur. Et ideo deus humilibus ſua ſecreta reuelat que faciūt ipos ſapiētes. Math. xj. Cōfiteor ti. pa. d. ce. et ter. q2 abſcō. hec a ſa. ⁊ pru. ⁊ re. ea puulis id eſt humilibus. Et ꝑ hunc moduꝫ fuerūt ſapientes omnes ꝓphete ⁊ ſancti. Beatus ergō gre. dicit ꝙ ſacra ſcriptura eſt q̄ddam pelagus in quo elephas natat ⁊ agnus peditat. Suꝑbus enim ſuꝑ pelagus ſcripture natat et nihil intelligit. Humilis aūt tangit ꝓfundum intellectus ſcripture. Vnde boe. dicit ꝙ ſapiētia vel phīa apparuit ſibi in ſpē cuiuſdam dn̄e. que mō ſeſe ad menſuram hoīm cohibebat modo ſummi cacuminis vertice celum tangere videbatur. q̄ duꝫ caput altius extuliſſet ipm etiaꝫ celum penetrabat. Per humilitateꝫ em̄ ſapiētia ad menſuram hoīm ſe reſtringit ⁊ per ſuꝑbiā caput extollit. Octauū eſt quia recuꝑat caritatem ⁊ nutrit eam Gre. Sola virtus humilitatis eſt reꝑatio caritatis leſē. Criſ. Nutrix dilectionis eſt hūilitas. mater odij eſt ſuꝑbia. Humilitas eniꝫ facit hominem ſub. re ſacramenta eccleſie per que caritas amiſſa ⁊ leſa reꝑatur. Sic reꝑauit eā paulus. qui ait actuū. ix. Dn̄e quid me vis facere. Et ſurgens baptizatus eſt Nonum eſt ꝙ cōſeruat aīe bonū. Gre. Perit om̄e qđ agitur ſi nō ſolicite in humilitate cuſtoditur. Idem. Qui ſine hūilitate ceteras virtutes cōgregat quāſi puluerē in ventū portat. Augꝰ. Cogitās magnā fabricā cōſtruere celſitudinis. de fundamēto cogita humilitatis Humilitas em̄ eſt domus dei in qua deus manet. In domo aūt dei ſicut in deo omnia cōſeruātur. Augꝰ. Excelſus es dn̄e et hūiles corde ſunt domus tue. Ideo in demonibus et primis parentibus bona grē nō ſunt cōſeruata q2 in humilitate nō manſerūt. Decimū eſt q2 facit hoīem pacifice cōuerſari. q2 ſicut inter ſuꝑbos ſemꝑ iurgia ſunt vt dr̄ ꝓuer. xiij. ſic ꝑ locum a cōtrarijs inter humiles eſt omnis ſancta pax. et ꝑ ↄſequens nihil ita facit hoīem deo ⁊ hominibus placere ſicut hūilitas. Hiero. Nihil eſt ꝙ ita nos deo ⁊ homībus gratos faciat q̄ꝫ ſi merito magni hūilitate ſimus infimi. Bern̄. In alto non altum ſaꝑe ſed humilibus conſentire. nihil deo carius et rarius apud homines. Vndecimum eſt quia facit hominem vincere dyabolum et eius figmenta. Vnde in vitiſpatrum legitur quod dyabolus dixit ſancto Machario. Sola humilitas tua me vincit. ⁊c̄.

Humilitas eniꝫ dyabolo cōtrariatur directe. nihil autem deſtruitur niſi ꝑ ſuum cōtrarium. vt ignis ꝑ aquā et tenebre ꝑ lucē

Duodecimū eſt quia ducit hoīem ad gloriam celi. Iob. xxij. c. Qui humiliatus fuerit erit in gloria. Math. xviij. Niſi cōuerſi fueritis ⁊ ef. ſic̄ p. non intrabitis in regnuꝫ celoꝝ. Humilitas enim facit deum habitare in anima qui eſt vita beata animaꝝ ſanctaꝝ vt dicit augꝰ. Ad quā nos ꝑducat dominus noſter ieſus xp̄us marie filius cum patre ⁊ ſpūſancto vnus deus in trinitate ꝑfecta ꝑ infinita ſecula ſeculoꝝ Amen.

¶ Dn̄ica reſurrectionis dn̄i nr̄i ieſu xp̄i de euangelio ſermo XLV.

Maria magdalena ⁊ maria iacobi ⁊ ſalome emerūt aromata. vt venientes vngerent ieſum. mar. xvj. In euāgelio hodierno quattuor cōtinētur. Primū eſt mulierū obſequiuꝫ ⁊ deuotio opoſa In principio euāgelij. Secūdum eſt angeloꝝ miniſterium et apparitio glorioſa ibi. Et introeūtes in monumētum viderunt iuuenem ſedētem coopꝰtum ſtola cādida. Tercium eſt angelicū colloquiū et reſurrectōnis xp̄i affirmatio ſerioſa ibi Qui dixit illis. Nolite expaueſcere. Ieſum queritis nazarenū cruci. Surrexit non eſt hic. Quartū eſt ꝓmulgande reſurrectōnis mādatum et iuſſio fructuoſa ibi. Sed ite ⁊ dicite diſcipulis eius et petro ſuꝑ. ꝙ dn̄s ſurrexit. quia p̄cedet vos in galileam. Primo ergo ponitur iſtaꝝ mulieꝝ obſequiuꝫ ⁊ deuotio opoſa quia valde mane ſurrexerūt et cum vnguētis aromaticis ad ſepulcrum venerūt vt vngerent corpꝰ ieſu. Circa hoc primū membrum quattuor conſiderāda occurrunt. Primo de differētia euāgeliſtaꝝ. Secūdo de congruitate eoꝝ que in reſurrectione leguntur Tercio de cōmendatōne iſtarum mulierum. Quarto de moralitate et ſignificatōne earum. Circa primum ſcꝫ differētiam euāgeliſtarum nota ꝙ mathēꝰ vnum angelum dicit apparuiſſe mulieribꝰ iſtis. Ait eniꝫ Angelus dn̄i deſcendit de celo. Idem dicit mar. vt hic patꝫ quia viderunt iuuenem ſedentem in dextris. Iohannes vero ⁊ lucas ſcribunt fuiſſe duos angelos in albis ſedentes. Ait enim iohānes. Vidit duos angelos in albis ſedentes vnū ad caput et vnum ad pedes. Lucas vero ait. Ecce duo viri ſteterūt ſecus illas in veſte fulgenti. Ad qđ dicendum ꝙ in reiueritate duo fuerūt vl̄ plures. vt iohēs ⁊ lucas ſcribunt. ſed quia vnus ſolus loquebatur. ideo matheus ⁊ marcus vnū angelum fuiſſe ſcribunt. Item iohānes videtur dicere ꝙ dn̄e iſte non intrauerūt monumētuꝫ. Ait enim. Dum ergo fleret inclinauit ſe et proſpexit in monumētuꝫ Marcus auteꝫ ⁊ omnes alij dicūt ꝙ intrauerunt. Ait em̄ mar. Et introeūtes in monumētum. Ad qđ dicendum ꝙ accipiendo ꝓprie monumētum ſcꝫ ꝓ illo lapide magno in quo corpꝰ xp̄i ſepultum fuit non intrauerūt vt dicit ioh. Sed accipiendo large ſepulcrum ꝓ quodā circuitu murato circa ſepulcrū ſic intrauerunt vt dicit mar. ⁊ alij euangeliſte. Item lucas dicit ꝙ angeli ſtabant. Ait eniꝫ. Ecce duo viri ſteterūt ſecus illas. Iohannes vero dicit ꝙ angeli ſedebant. Ait eniꝫ iohānes. Vidit duos angelos in albis ſedentes Ad qđ dicendum ꝙ angeli ſedebant. vt iohānes ſcribit. ſed ad aduētum dominaꝝ ſurrexerūt. qđ lucas ſcribit. Item marcus dicit. Maria magdalena ⁊ maria iacobi ſcꝫ mater et ſalome ſcilicꝫ filia et mater filiorum zebedei due ſorores virginis marie. Lucas auteꝫ dicit. Erat aūt maria magdalena et iohanna. et maria iacobi. que iohāna fuit vxor cuze procuratoris herodis. Ad qđ dicendum ꝙ multe alie domine venerunt cum iſtis tribus marijs ad monumentum ad corpus chriſti vnguendum vt Lucas ſcribit. inter quas fuit iohanna predicta. Sed quia tres marie fuerunt principales. ideo ſolum ipſe nominātur a marco. Quia vero predicta iohanna venerabilis domina erat. ideo etiam ipſa a luca nominatur vt dictuꝫ eſt. Item mar. di. ꝙ iſte dn̄e venerūt de mane. vt in hoc euāge. patꝫ.

Mathbeus aūt dicit ſic. Veſpe autꝫ ſabba
ti venit maria magdalene ⁊ alia maria vi-
dere ſepulcrū Ad qḋ dicēdum ꝙ iſte dñe fe
ria ſexta ſepulto dño notauerūt ſepulcrum
vt ptꝫ mar. penul. c. Et redeūtes hieruſalē
parauerūt aromata ⁊ vnguēta ꝑcioſa que
habebāt cōſeruare corpus a fetore ⁊ facere
ipm redolere. Sabbato aūt ſcđm mādatuꝫ
legis quieuerūt et beatā virginem viſitaue-
rūt. Prima aūt ſabbati que mō eſt dñica.
valde tempeſtiue. qḋ iohes dicit qḋ fuit añ
lucem. Idem dicit lucas. Marcus aūt di-
cit ꝙ qñ iam ꝑuenerūt ad ſepulcrū erat. or
tus ſol. id eſt illa ꝑs orientis vbi ſol oritur
incipiebat albeſcere qḋ eſt ſignū ꝙ ſol ſit or
tus qḋ vocatur diluculum qḋ eſt mediū in
ter diem ⁊ noctem in quo xpūs reſurrexit.
ps. Exurgam diluculo. Qḋ ergo iohes et
lucas dicūt. ante lucem et cū tenebre eſſent
marcus determīat ⁊ dicit. Valde mane qñ
ſol incipiebat albefacere illam ꝑtem orien-
tis qḋ diluculum nominatur et videtur ad
huc nox. Sic ergo iſte dñe ante diem ſurre
xerūt. et cū iaꝫ ꝑueniſſent ad ſepulcruꝫ erat
diluculū. Qḋ aūt math. dicit ſic eſt intelli-
gendum ſcđm aug⁹. qui dicit ꝙ mathe⁹ no
mine veſpere noctem ſignificat a parte totū
denominans. Eſt enim ibi ſinodoches. Et
eſt ſenſus. Veſpere autem ſabbati id eſt no
cte ſabbati. que luceſcit in prima ſabbati. i.
terminatur ad primā diem ſabbati que mō
eſt dñica. venit maria magdalene. Iudei
enim omnē diem vocant ſabbatum. ſcꝫ pri
ma ſabbati. ſcđa ſabbati. ⁊ ſic de alijs. Ro-
mani autꝫ vocabant dies a planetis. ſcꝫ di
em ſolis a ſole. diem lune a luna. diem mar
tis a marte. et ſic de alijs. quos etiam vſqꝫ
modo nos ſequimur excepto ꝙ diem ſolis
vocamus dominicam. Eccleſia autem vo-
cat dies ferias. vt feria ſecūda. feria tercia
feria quarta. et ſic de alijs preter ſabbatum
et dominicam diem. Et ſic patꝫ differentia
euangeliſtarum. Y Circa ſcđm ſcꝫ cō
gruitatem eorum que in reſurrectōne legū
tur nota quattuor. Primo congruū fu-
it et decens ipſum mane ſurgere et dilucu-
lo quia eius reſurrectio noctem mortis in-
ſimul terminauit. et diem gratie et glorie
inchoauit. et ideo a reſurrectōne chriſti et
citra nox precedit diem ſed primo dies no-
ctem precedebat. quia omnia inceperunt a
die gratie et terminata ſunt ad noctem cul-
pe. mundus etiaꝫ a die incepit ⁊ deſijt in no
ctem. Geñ. primo ca. Factum eſt veſpere
et mane dies vnus. In reſurrectōne autꝫ
chriſti omnia de tenebris ad lucem tranſie-
runt ad gloriam peruētura Secundo cō
gruum fuit tercia die reſurgere ad oſtendē
dum ſicut in ternario numero omnia deus
perfecit. ita in chriſti reſurrectōne omīa de
us perfecit. vel fuerunt perfecta. et de im-
perfectōne ad perfectōnem deducta. Nam
in trinitate deus eſt perfectus. Numerus
etiaꝫ angeloꝝ in ternario ierarchiarum et
ordinum eſt perfectus ⁊ conſtitutus. To-
tum etiam vniuerſum tres partes continet.
ex quibus ꝑficitur et completur. ſcꝫ celum
mūdum et infernum. Celum etiam in tria
diuiditur. ſcꝫ celum empireum. criſtallinū.
et ſidereum. Infernus ſimiliter diuiditur
in tres domus. ſcilꝫ infernum. purgatorium
et limbum pueroꝝ. Item omnis creatura
in tria diuiditur. quia aut eſt pure ſpūalis.
vt angelus. aut pure corꝑalis vt elementa
aut ex vtroqꝫ compoſita vt homo. Item
anima habet tres potentias ad ſui ꝑfectio-
nem. ſcꝫ intellectum voluntatem ⁊ memo-
riam. et per tres virtutes facto iungit̄ deo
ſcꝫ per fidem ſpem et caritatem. Similiter
omne corpus conſiſtit in tribus. ſcꝫ longo.
lato et ꝓfundo. Itē omne tempus in tria
diuiditur. ſcꝫ in pñs ꝑteritum et futurum.
Item penitētia ꝑ quā aīa reꝑatur ad vitā
in tribus cōſiſtit ſcꝫ in cōtritōne cordis cō
feſſione oris et ſatiſfactōne oꝑis. Cū igit̄
omniū ꝑfectio in ternario numero cōſiſtit.
et omnia fuerint ꝑ peccatum deordinata.
decens fuit ꝙ xpī reſurrectio in ternario ꝑ
ficeretur. cum ꝑ ipſam omnia ſint reordina
ta et ad ꝑfectōnem reducta. Nam ꝑ ipam
deus eſt glorificatus. angelica natura repa
rata et reſtaurata. humana vero natura
eſt exaltata et reintegrata. et breuiter om-
nis creatura renouabitur et liberabitur

a ſeruitute corruptōis per xpī reſurrectōeꝫ
Propter qḋ dicit apoſtolus ad ro. viij. ꝙ
omnis creatura ingemiſcit et ꝑturit vſqꝫ
adhuc expectans redemptōnem filioꝝ dei.
Et iō xpī reſurrectio debuit in ternario ꝑ-
petrari per quē omnis perfectio deſignat̄.
Unde etiam phus dicit ꝙ ꝑ hunc numerū
ſcꝫ ternarium adhibuimus nos magnifica
re deum omnipotētem ſupeminentem ꝓpri
etatibus rerū creaturarum. Tercio con
gruū fuit vt in reſurrectione chriſti tria ſi-
mul concurrerēt ſcꝫ xpūs reſurgens et hu-
manam naturam liberans. angelus reſurre
ctionem affirmans. et mulier nūcium bonū
portans. Nam in perditōne nature huma-
ne tria per cōtrarium fuerūt. ſcꝫ dyabolus
ſuggerens. mulier nūcians viro. et vir co-
medens et naturam humanam corrūpens.
Quia ergo xpūs in ſua reſurrectōne natu-
ram humanam reparauit. cōgruam fuit ꝙ
ibi fuerit xpūs homo reſurgens et naturā
humanam liberans. et angelus bonam re-
ſurrectiōem affirmans. ⁊ femina ſancta nū
cium ferens. quia omnis curatio fit ꝑ con-
trarium. quia autoritate medicoꝝ. cōtraria
cōtrarijs curātur Quarto congruū fuit
vt hodie xpūs quinquies appareret. quas
quinqꝫ vices ſacerdos in miſſa quinquies
ſe vertens ad pplm repñtat. Primo em̄ ap
paruit marie magdalene ad ſepulcrū rema
nenti ⁊ flenti. Io. xx. Secūdo ipi ⁊ alijs do
minabus redeūtibus a ſepulcro. vtꝫ math.
xxviij. Circa qḋ intelligēdum nota ꝙ ꝓut
ex euāgeliſtis colligit̄. et vt aug⁹. d. de con-
ſenſu euāgeliſtaꝝ. maria magdalena ⁊ alie
marie bis viderūt angelos ⁊ eis locute ſūt
Primo cum venerūt tempeſtiue ad monu
mētum et viderūt duos āgelos. ⁊ ſtatim cu
currerūt diſcipulis nūciare. vt dicit math.
et mar. Secūdo quādo cum diſcipulis redi
erūt ad monumētum ⁊ tūc recedētibus di-
ſcipulis angeli iteꝝ eis locuti ſunt. vt dicit
Luc. ⁊ Ioh. Similiter ieſus apparuit bis
mulieribus. Primo marie magdalene qñ
ſecūda vice venit ad monumētum cū alijs
marijs et apoſtolis. et recedentibus apoſto
lis et alijs marijs ipſa remanſit ad monu-
mentum foris plorans et vidit ieſum in ſpe
cie ortulani. vt dicit Ioh. xx. Secūdo mag
dalene et alijs marijs recedentibus ſecūdo
a ſepulcro quādo acceſſerunt et tenuerunt
pedes eius. vt dicit math. Maria em̄ mag
dalena poſtqꝫ vidit ieſum in ſpecie ortulani
cucurrit poſt alias marias ⁊ inuenit eas in
via. et dum eſſent omnes ſimul ieſus appa-
ruit eis vt dictum eſt. Tercio petro ſed ne-
ſcitur vbi. Luce. xxiiij. Et hoc ſignat ſacer
dos dum vertit ſe ad populum et non dicit
dominus vobiſcum. ſed ſilenter ⁊ plane di-
cit. orate pro me. Quarto duobus diſcipu-
lis euntibus in emaus. Luce. xxiiij. Quin-
to omnibus diſcipulis in abſentia thome.
Iohā. xx. Et ſignat ꝙ quinquies debemus
hodie ⁊ in omni die dominica apparere ſcꝫ
in prima in qua miſſa celebratur. in tercia.
in nona. in veſperis. ⁊ in completorio ad re
gratiandum deo ꝓ quinqꝫ maximis benefi
cijs que a deo recepimus. Primo ergo de-
bemus deo regratiari pro bono nature. qꝛ
nos ad imaginē ſuam creauit et hoc ſignat
prima. Secundo pro bono fortune. qꝛ tam
diligenter nos gubernat ⁊ regit vt omīa pe
dibus noſtris ſubiecerit. et hoc ſignat ter-
cia. Tercio pro bono gratie. quia ita cariſ-
ſime nos redemit. et hoc ſignat nona. quia
in nona chriſtus mortuus fuit. Quarto ꝓ
bono glorie. quia in fine vite nobis dare
eternam gloriam eſt paratus. et hoc ſignāt
veſpere. Quinto pro bono reſurrectionis
glorioſe quia in fine ſeculi nos reſuſcitabit
non amplius morituros. et hoc ſignat com
pletorium vltra qḋ amplius nihil erat.
Z Circa terciū ſcꝫ circa cōmendatōem
iſtarum dominarum nota ꝙ iſte domine a
ter ſalubriter cōmendātur. Primo a ve
ra amicicia. quia in vita ſequebātur xpūm
miniſtrantes ei de facultatibus ſuis. et in
morte fuerunt iuxta crucem et poſt mor-
tem iuerunt ad ſepulcrum eius corpus vn
gere cupientes. Prouerbioꝝ. xvij. Omni
tempore diligit qui amicus eſt. Amicicia
mundi eſt ſolum in vita et ſolum circa ꝓ-
ſpera conſiſtit. Eccleſiaſtici. vi. Eſt amicus
ſoci⁹ mēſe et nō ꝑmanet in tꝑe neceſſitatis

Secūdo cōmendantur ab eximia religio
ne. quia cum tātum diligerēt xpūm tam in
vita q̄ʒ in morte. tamen ꝓpter cuſtodiā ſab
bati non mouerunt ſe a hieruſalem in ſab
bato ſancto vt legem dn̄i cuſtodirent. Va
de ꝛ tu fac ſimiliter vt ꝓpter nullius timo
rem vel amorem p̄tereas legē dei. Sed heu
hodie quia ꝓpter vnū denariū lex dn̄i p̄te
ritur ꝛ plus timetur ꝛ amatur homo q̄ʒ de
us. Tercio cōmendantur a ſolicitudine
magna quia valde mane ſurrexerūt ad cor
pus dn̄i reuiſendum ꝛ inungēdum. Sic et
nos tempeſtiue ad corpus xp̄i vidēdum ſur
gere debemus. Pſal. Surgite poſtq̄ʒ ſederi
tis qui mandu. pa. dolo. Eph. v. Surge qui
dormis et exurge a mortuis et illuminabit
te xpūs. Mich. vj. Indicabo tibi o homo
quid ſit bonū et quid dn̄s requirat a te. vti
qʒ facere iudicium et diligere miſericordiā
et ſolicitum ambulare cū deo tuo Quar
to cōmendātur ab honeſtate mutua. quia
non vna ſola ſed multe ſimul iuerūt. Eccl'e
iiij. Ve ſoli quia cū ceciderit nō habʒ ſub
leuātem ſe. Quia ſuſanna manſit in pome
rio ſola fuit confuſa ꝛ cōdemnata ad mor
tem. Nunq̄ʒ mulier alicuius valoris ſola in
tercedere vel ſtare deberet. Quinto cō
mendātur ab intentiōe recta. quia iuerunt
vngere ieſum. Ieſum enim inungimus qn̄
in bonis opibus que exercemus bonā intē
tionem habemus vt ſcʒ ea faciamꝰ ad dei
honorem et ꝓximi edificatiōem. Math. vj
Tu autem cum ieiunas vnge caput tuū id
eſt xpūm. Propterea ille quinqʒ virgines
nō intrauerūt ad nuptias quia non habue
rūt oleum in lampadibus. id eſt bonam in
tentiōem in opibus vt dicit augꝰ. Et ideo
lampades eaꝝ ſunt extincte quia ignis ſpi
ritusſancti non pōt ardere in opibus mala
intentiōe factis. Bona ergo intentione de
bemus ad eccleſiaʒ ire ſcʒ vt vngamus cor
pus ieſu et nō vt videamus vel videamur
ſicut multi ꝛ multe faciūt. Sexto cōmen
dātur a locutiōe honeſta quia nō vana nec
detractoria loquebātur ſed dicebāt. Quis
reuoluet nobis lapidem ab hoſtio monu
menti vt ſcʒ poſſimus vngere corpus ieſu.

Quicūqʒ em̄ loquitur de deo deus eſt cum
eo. Mat. xviij. Ubi duo vel tres cōgregati
fuerint in nomie meo ibi ſum ego in medio
eorū. Quia hodie duo diſcipuli loqueban
tur de ieſu apparuit illis ieſus. luce. xxiiij.
Et quia iſte domine loquebantur de amo
tiōe lapidis vt vngerent corpus ieſu appa
ruit illis angelus et cōpleuit deſideriū earū
lapidem amouendo Prouer. x. Deſideriuʒ
ſuū iuſtis dabitur. Loquamur et nos de ie
ſu vt amoueat lapideʒ. id ē. duriciē a corde
noſtro. vt poſſimus vngere corpus ieſu. id
eſt. opera pietatis in chriſti mēbra exercere.
Math. xxij. Quod vni ex minimis meis fe
ciſtis mihi feciſtis. A Circa quartum
ſ. circa ſignificatōnem iſtarū dn̄aꝝ nota ꝙ
tres marie tres amaritudines ſignant quas
homo querens chriſtū debet habere. Ma
ria em̄ interpretatur amarū mare. Prima
amaritudo debet eſſe de peccatis cōmiſſis
Secunda de bonis p̄itis. Tercia de penis
incurſis. qꝛ priuatus eſt eterna hereditate ꝛ
eternis ſupplicijs deputatꝰ. Uel debet ha
bere tres amaritudines. ſcʒ de peccatis cogi
tatis. locutis. et operatis B Tres pix
ides ſignant trinitatem trine ſubſtantie que
fuit in chriſto. ſcʒ anima corpꝰ et deitas. in
quibus fides noſtra conſiſtit. quā querens
deum habere debet in pixide cordis ſui. et
debet eā portare tāq̄ʒ pixidē in manibus. qꝛ
debʒ eā ꝑ opera manifeſtare. Iac. ij. Oſtē
de mihi fidem tuam ſine opibꝰ et ego oſten
dam tibi fidem meam ex operibus. C
Tria vnguēta in pixidibus ſignificant tres
amores quos querens deum debet habere
ſecum. Primus eſt amor dei qui ꝑ amoreʒ
marie magdalene ſignificatur. que maxime
et ſuꝑ omnia deū dilexit. Secūdus ē amor
ꝓprie ſalutis qui ꝑ vnguētum marie iacobi
deſignatur. qui tunc eſt quādo anima regit
corpus ꝛ mūdum ſupplātat ꝛ vicia ꝛ pec
cata. Iacobus em̄ ſupplantator dꝛ. Terci
us eſt amor ꝓximi qui ꝑ vnguētum marie
ſalome deſignatur. qui tunc eſt quando ho
mo habet cor amaꝝ in miſerijs peccatorū
et ꝓximoꝝ. Salum em̄ idem eſt qḋ amarū
vel amaritudo. ij. coꝛ. x. Quis infirmatur

et ego non infirmor. quis ſcandaliſatur et
ego non vror. Uel tria vnguēta ſunt fides
ſpes ꝛ caritas. quibꝰ dn̄s oleo leticie ꝛ om
ni gratia vnctus cōiungitur anime ꝛ ip̄am
eodem oleo leticie et omnis gratie ꝛ virtu
te vngit. Qui ergo vult videre xp̄m reſu
ſcitatum ꝛ glorioſum hec omnia ferat ſecū
ſed non querat eū in ſepulcro. quia ibi non
fuit inuentus. Luce. xxiiij. Quid queritis
viuētem cum mortuis. Sepulcrū dealbatū
eſt mūdus iſte. qui afforis ſpecioſus appa
ret ſed intus eſt plenus oſſibus ꝯpungitiuis
et omni ſpurcicia. Recedamus ergo de ſe
pulcro mūdi et xp̄s occurret nobis ſicͭ iſtis
mulieribus fugiētibus de ſepulcro occurrit
et dixit. Auete. math. xxviij. Que tunc ac
ceſſerūt ꝛ tenuerūt pedes eius. Et ſic patʒ
primū. Secūdo ponitur angeloꝝ miſte
rium et apparitio glorioſa. quia introeūtes
in monumētum id eſt in ambitum muratū
circa ſepulcrū. viderūt iuuenem ſedēteʒ ſu
pra ſepulcrū ad dexterā ꝑtem coopertum ſto
la candida. D In quibus verbis qua
tuor notātur. Primo em̄ etas reſurgētium
deſignatur quia angeli in etate iuuenili ap
paruerūt in qua xp̄s reſurrexit. in qua etiaʒ
omnes reſurgemus. Eph. iiij. Donec occur
ramus omnes in virū ꝑfectum. in menſurā
etatis plenitudinis xp̄i. Secūdo deſignatur
ꝑennis gloria reſurgētium. quia ſedēteʒ in
dextris viderūt. ꝑ dexteraʒ aūt beata futu
ra vita. ꝑ ſiniſtra aūt pn̄s ſeculum deſignatͬ
Tercio deſignatur claritas corpoꝝ glorio
ſorum. quia in veſte fulgenti ꝛ ſtola candi
da coopertum iuuenem viderunt. que veſtis
fulgens ꝛ ſtola candida nihil aliud fuit niſi
quidam fulgor glorie ꝛ claritas luminis.
Ex habūdātia em̄ glorie anime redunda
bit quidam ſplendor in corpus ſole clarior
et delectabilis ad vidēduʒ. Math. xiij. Ful
gebunt iuſti ſicut ſol. ꝛc. Quarto deſignatͬ
differētia reſurgētium. quia vt dicit math.
erat autem aſpectus eius ſicut fulgor. ꝛ ve
ſtimētum eius ſicut nix. xpūs em̄ glorioſus
et ſplendens apparebit iuſtis et bonis in iu
dicio. malis autē terribilis ꝛ formidoloſus
ꝓpter qḋ dicent montibus operite nos a fa

cie ſre agni ſedentis in throno. apo. iiij. Et
ſic patʒ ſcd̄m. Tercio ponitur angelicum
colloquium. et reſurrectionis affirmatio ſe
rioſa. In colloquio autem magna clemen
tia demonſtratur. Et hoc eſt qḋ dixit. No
lite expaueſcere ſed iudei timeant. Uos au
tem qui feritiſ vnguēta p̄cioſa ſcʒ virtutes
et oꝑa bona que xp̄o in vita ꝛ in morte ob
ſecute fuiſtis. que veraciter ip̄m queritis ꝛ
deuote. nolite timere quia timor non eſt in
caritate. ſed ꝑfecta caritas foras mittit ti
morem. j. io. iiij. vos auteʒ ꝑfectam carita
tem ad xpūm habetis. et ideo nolite timere
Sed timeāt iudei qui xp̄m occiderūt. time
ant pagani qui in ip̄m nō credunt. timeant
mali xp̄iani qui ip̄m quotidie factis negant
et ip̄m iteꝝ crucifigūt. Uos auteʒ queritis
ieſum nazarenū id eſt ſaluatorem floridum
omni flore virtutum. ieſus em̄ ſaluator na
zarenus floridus interp̄tatur. crucifixuʒ ꝓ
ſalute hoīm. nolite timere. In affirmatōne
vero reſurrectiōis firma veritas eluceſcit.
quia ſurrexit non eſt hic. Ubi duo conſide
randa occurrūt ſcʒ reſurrectōnis ꝓbatio ꝛ
reſurrectōnis modus. E Circa primuʒ
ſcʒ reſurrectōnis ꝓbatiōem dupliciter ꝓce
damus. Primo infringamus rōnem iudeo
rum et dictum qui dicūt ꝙ diſcipuli cuſto
dibus dormiētibus furati ſunt corpus xp̄i
et dixerunt ip̄m reſurrexiſſe. et hic error vſ
qʒ in pn̄s marceſcit in cordibus iudeorum
qui error habuit ortum. vt patʒ math. vl. ex
eo ꝙ cuſtodes ſepulcri dn̄i dn̄o mane ſurgē
te exterriti ſunt valde et facti ſunt velut
mortui p̄ timore terremotus ꝛ aſpectus an
geloꝝ qui ibi apparuerūt. et fugiētes ad ci
uitatem et redeūtes hieruſalem inuenerunt
principes ſacerdotum et phariſeos quibus
ea qui cōtigerūt dixerūt xpūm ſurrexiſſe af
firmātes. Sacerdotes aūt ꝛ phariſei conſi
lio habito magnam pecuniam p̄dictis cu
ſtodibus ſunt largiti. rogantes eos ꝙ dice
rent. ꝙ dormiētibus eis venerūt diſcipuli ꝛ
corpus xp̄i furati ſunt. Cuſtodes aūt cor
rupti pecunia ſic dixerūt in populo diuul
gantes p̄dictum errorem. Hoc auteʒ appa
ret falſum dupl'r. Primo qꝛ aut cuſtodes

dormiebant aut nō. Si dormierūt quō hoc
ſcire potuerūt. Si non dormiebant quō cū
cuſtodes erant armati pmiſerūt aplos qui
erant pſone viles ⁊ tremebūdi rapere cor-
pus ieſu. Certe non eſt veriſile nec credibi-
le. Secūdo quia ſi diſcipuli fuiſſent furati
corpus xpi nō traxiſſet moram ad diſpoliā-
dum ipm ſed ſubito aſportaſſent. Quis la-
tro inueniens ſaccuʒ plenū pannis poneret
ſe ad diſſoluēdum ſaccum. Sed linteami-
na quibus xpi corpus fuit inuolutum in ſe
pulcro poſtea inuenta fuerūt. Et ideo hec
fictio eſt valde irrōnabilis. Sed vt dictum
eſt iudei corruperūt cuſtodes pecunia ⁊ eis
ſic loqui pſuaſerūt. Sed ſtulti iudei magis
apparens ⁊ credibile mendaciū fingere de-
buerūt. ℱ Secūdo iudeoꝝ fictione ex-
cluſa xpi reſurrectionem probemus. et hoc
quinqʒ modis. ſcʒ p ſcripturas. p teſtimo-
niū. p rationes. p figuras ⁊ exempla na-
turalia. Omnibus illis modis xpi reſurre-
ctio conuenienter ꝓbatur. Primo ergo
ꝓbatur p ſcripturam noui ⁊ veteris teſta-
menti quā impoſſibile eſt eſſe falſaʒ. vtpote
a ſpūſancto dictatam. Pſal. Ego dormiui
et ſoporatus ſum ⁊ exurrexi. Idem. Exur
gam diluculo. Nouū auteʒ teſtamētum to
tum eſt penū xpi reſurrectione. quia ⁊ euā-
gelia ⁊ epl̄e hoc affirmāt. ℬ Secūdo
ꝓbatur p teſtimoniū. qd̄ fuit triplex. ſcʒ ce-
leſte terreſtre ⁊ infernale. Celeſte fuit teſti-
moniū angeloꝝ dicētium. Surrexit non eſt
hic. Qui apparuerūt in veſte gl̄e. ad oſten
dendum ꝙ glorioſe reſurrexerat. Terreſtre
fuit triplex ſcʒ teſtimoniū ſanctaꝝ dn̄aꝝ et
aliaꝝ multaꝝ. Luce. xxiiij. Mulieres que-
dam ex noſtris terruerūt nos. ⁊c̄. qui dicūt
eum viuere. Militū pilati qui ſemiuiui ce-
ciderūt in terram et fugiētes dixerūt. quia
ſurrexit. Math. vl. Ecce quidam de cuſto-
dibus venerūt in ciuitatem et nūciauerunt
principibus ſacerdotum omia que facta fu
erāt. Et religioſoꝝ apl̄oꝝ quoꝝ teſtimoniū
certiſſimū fuit quia fuit de viſu ⁊ de tactu
et de guſtu. Luce. xxiiij. Palpate ⁊ videte
quia ſpūs carnem ⁊ oſſa non habet. Actu.
x. Dedit eum manifeſtaʒ fieri. nō omni po

pulo ſed teſtibus preordinatis a deo nobis
qui manducauimus ⁊ bibimus cū illo poſt
q̄ʒ reſurrexit a mortuis. Infernale teſtimo
niū fuit multoꝝ qui cum xpo reſurrexerūt
Mat. xxvij. Multa corpa ſanctoꝝ qui dor
mierāt ſurrexerūt ⁊ apparuerūt multis.

Tercio reſurrectio xpi pōt p rōnes ꝓba
ri. M Et pn̄t ad hoc adduci. xii. rōnes
Prima eſt ex pte iuſticie dei que eſt ꝙ qui
non peccat nō puniatur. ſed xpus in corpe
ſuo nunq̄ʒ peccauit imo multum valde me
ruit nec in ipo fuit ↄcupiſcētia mali ad ma
lum inclināʒ ſed originalis iuſticia ⁊ inno
centia pura. ergo id corpus nō debuit p pu
trefactōnem puniri ſed p reſurrectōnis glo
riam pmiari. Pſal. Non dabis ſanctū tuū
videre corruptōnem. Et ſi ad horam guſta
uit mortem. hoc fecit ꝓpter ſcelus huma-
nū vt nos redimeret ab eo. Yſa. liij. Pro-
pter ſcelus populi mei pcuſſi eum. Secun
da eſt ex pte ſapiētie dei cuius eſt ordinare
omnia ⁊ nihil inordinatū relinquere in mū
do ſed omis ps ordinatur in ſuo toto. ⁊ ex-
tra ipm inordinata manet. Partes aūt ho
minis ſunt anima ⁊ corpuſ. ergo anima xpi
debuit corpi reuniri facta redemptōne hu-
mana ꝓpter quam fuerat a corpore ſepata
Tercia eſt ex largitate ⁊ magnificentia dei
ad quā ſpectat omnibus a ſe creatis tribu
ere omneʒ pfectiōem et omne bonū qd̄ ſm
naturam ſuā eis competit ⁊ recipe poſſunt
Iaco. j. Qui dat omnibus affluēter. Sed
corpus xpi poterat recipe gloriam reſurre-
ctionis cum fuerat habitaculuʒ dei qd̄ ma
gis fuit. ac etiam ei ſm naturā reſurrectōis
gloria debebatur. quia corpus fuit glorioſi
dei. Unde ab inſtanti conceptōnis ſibi glo-
ria debebatur. et qd̄ ad temp⁹ ea caruit de
us diſpenſatiue fecit. ergo debuit p reſurre
ctionis gloriam ſublimari. Quarta ē a ma
ioritatis decentia quia qui habet maius et
principale debet habere minus ⁊ acceſſo-
rium. vt qui habet equū debet habere fre-
num. et vir qui habet vxorem debet habe-
re bona eius. ſed corpus illud ſemp habe-
bat deum qui omnibus maior eſt. quia dei-
tas nunq̄ʒ fuit nec a corpore nec ab anima

ſepata ergo illud corp⁹ debebat habere glo
riam que dei eſt ſcdm qd̄ ipum capere po-
terat. hec auteʒ eſt gloria reſurrectōnis.
Quinta eſt ab anime inflamatiuo. vt infla
memur ⁊ accendamur ad bene agēdū. Nā
aſſueti corpalibus magis diligimus corpa
lia bona. Gloria aūt corpis bonū corpale
eſt. quā dum in xpi corpe ſpeculamur que
etiaʒ nobis ꝓmittitur. iuxta illud phil. iij.
ſaluatorem expectamus dn̄m noſtrū ieſum
xpūm qui reformabit corpus humilitatis
noſtre configuratum corpi claritatis ſue.
magis accendimur ad bene opandum. Si
eniʒ gloriam corpis in nullo cōſpicerem⁹.
caderet ſpes noſtra de tali pmio deſpantes
tepidi et remiſſi effecti. Quia vt di. greg.
Conſideratio pmij minuit vim flagelli.
Sexta vt naturale deſiderium cōpleatur.
qd̄ fruſtrari non pōt. eo ꝙ oſtenderet imp
fectiōem eternitatis dei. ſed naturale deſide
rium ineſt anime corpi reuniri et inſimul
cum eo glorificari. ſed ꝓut ꝓuer. x. dr. deſi-
derium ſuum dabitur iuſtis. ergo corp⁹ de
buit reuniri anime et cum ea gloria potiri
et eius virtute omnia alia corpa ſuis ani-
mabus reuniētur. quia vt ꝓbat apo. j. co.
xv. xpi reſurrectio eſt cauſa noſtre reſurre
ctionis. et ſi xpus reſurrexit ⁊ nos reſurge
mus. cantat em̄ eccleſia. morteʒ noſtrā mo
ri ndo deſtruxit ⁊ vitam reſurgendo repa
rauit. Septima eſt a virtute ſupnaturali q̄
fuit in xpo qui maiorem virtutem habuit
ad viuificādum q̄ʒ adam ad mortificāduʒ.
vt dicit apl'us ad ro. ij. ſed adam tranſmi-
ſit mortem in ſe ⁊ in omnes poſteros. ergo
multomagis xps ſuſcitauit ſe et oēs alios
p virtutem ſue potentie. j. coꝛ. xv. Sicut
in adam omnes moriūtur. ita ⁊ in xpo om-
nes viuificabūtur. Octaua eſt a xpi humi
litate. Lex enim dei hoc ſanxit vt qui ſe
magis humiliat maxime exaltetur Eſt em̄
humilitas regula exultatōnis vt ſupra in
pcedenti dn̄ica eſt notatum in ſermone de
epl'a. et ecōuerſo de ſupbia. Lu. xiiij. Om-
nis qui ſe humiliat exaltabitur. et omnis
qui ſe exaltat humiliabitur. Sed xps ma-
xime ⁊ in ſupremo gradu ſe hūiliauit. ergo

ſumme debuit exaltari. qd̄ p reſurrectiōem
factum eſt. quia niſi reſurrexiſſet nō fuiſſet
ſumme exaltatus. nam magis eſt in anima
et in corpe exaltari ⁊ glorificari q̄ʒ in aīa
ſolum. Phil. ij. Humiliauit ſemetipm Et
ſequitur. Propter qd̄ ⁊ deus exaltauit illū
Et ideo poſt reſurrectiōem xpūs ait math.
xxviij. Data eſt mihi omnis poteſtas in ce
lo et in terra. Nona ē a xpi obediētia. In
uenimus ergo de multis ſanctis ꝙ eis oēs
creature ⁊ mors et vita obediuerūt ad nu
tum. et hoc quia ipi obediētes fuerūt. Ex-
empla patēt in nouo ⁊ ve. teſta. Sed xpūs
ſup oēs ſanctos deo obediuit vſqʒ ad mor
tem nec eius mandatū vnq̄ʒ pterijt. Phil'
ij. Factus eſt obediens vſqʒ ad mortem.
Ergo mors ⁊ vita vt moreretur ⁊ reſurge
ret quādo vellet debuerūt ei magis q̄ʒ ali-
cui ſancto alio obedire. Io. x. Poteſtateʒ
habeo ponēdi aīam meā et iterū ſumēdi eā
Decima eſt ꝓpter reuerētiam fidei xpiane
et irriſionem infidelium euadēdam q̄ maxi
me ſequeretur ſi xpūs nō reſurrexiſſet. Nā
magis abſurdum fidei xpiane ⁊ incōueni-
ens apud exteras nationes videtur ꝙ nos
dicimus ꝙ deus fuit mortuus ⁊ ſepultus
cum deus mori nō poſſet. eo ꝙ eſt vita per
petua ⁊ beata. Si ergo filius dei a mortu
is nō reſurrexiſſet. tūc deus ⁊ dn̄s xpianoꝝ
eſſet quidam deus mortuus ⁊ ſepultus. qd̄
eſſet quodam ridiculoſum dicere. Nam ſi ad
horam guſtauit mortem inquātum homo
vt nos iuſte liberaret. reſurrexit in virtute
dei deuicta morte in qua verus deus oſten
ditur. Math. xxij. Non eſt deus mortuoꝝ
ſed viuētium. id eſt deus noſter non eſt de
us mortuus ſed deus viuens. Undecima ē
ad fidem noſtrā confirmandam. Nam hec
eſt fides catholica vt credamus ⁊ cōfitea-
mur. quia dn̄s noſter ieſus xpūs eſt deus et
homo. Ioh. xiiij. Creditis in deuʒ ⁊ in me
credite. Sed ſi xpūs fuiſſet a morte victus
ſicut ⁊ ceteri nō habuiſſet omnipotentiam
dei quā magis in eo ꝙ morte abſorbuit de
monſtrauit q̄ omnes vicit. et p ↄſequēs nō
fuiſſet deus. Similiter nō fuiſſet homo qꝛ
filius dei in triduo mortis non fuit homo

cum anima fuit a corpore ſepata ex quibꝰ
coniunctis homo conſiſtit. et ideo vt dicit
aplus.j.coꝝ.xv. Si xp̄s non reſurrexit a
mortuis inanis eſt fides noſtra. Duodeci-
ma eſt ad complemētum felicitatis eterne
que conſiſtit in cognitōne deitatis ⁊ huma
nitatis xp̄i. Joh.xvij. Hec eſt vita eterna
vt cognoſcant te ſolum verum deū ⁊ quem
miſiſti ieſum xp̄m. Humanitas in vnione
anime ad corpus cōſiſtit que ꝑ mortem de-
ſtructa fuit. quia in morte xp̄s non fuit
homo. Vt ergo cōpleta ſit felicitas noſtra
oportuit xp̄m reſurgere ſalute humana cō
ſummata ꝑ mortem. Joh.x. Ingredietur
ſcȝ ad deitatem et egredietur ſcȝ ad huma-
nitatem et paſcua inueniet ſcȝ felicitatis et
glorie. Quarto xp̄i reſurrectio ꝓbatur ꝑ
figuras Nā figurata fuit in ſampſone quē
cum philiſtijm crederēt detinere ipa media
nocte ſurrexit et tulit portas gaze ereas et
egreſſus eſt ciuitatē. vt pȝ iudic.xvj. Sic
xp̄s iuit ad inferos et dum inferi ipm cre-
derēt detinere ipe ſurrexit fractis portis in
feri. Pſal. Non derelinquas aiam meaȝ in
inferno. Item figurata fuit in iona quē ce
te abſorbens. tercia die euomuit. vt pȝ ione
ij. Sic xp̄s in ventre terre poſitus. tercia
die reſurrexit. Math.xij. Sicut fuit ionas
in ventre ceti tribus diebus ⁊ tribus nocti
bus. ſic erit filius hominis in corde terre tri-
bus diebus et tribus noctibus. Quinto
reſurrectio xp̄i ꝓbatur non eſſe impoſſibi-
lis ꝑ exempla naturalia. Nam de leone dr̄.
ꝙ facit filios mortuos quos tercia die cū
rugitu reſuſcitat. Multo ergo magis deus
pater filium ſuum voce virtutis ſue ſuſci-
tauit. ⁊ ideo xp̄s in ſua reſurrectōne leoni
aſſimilat̄ ſicut in ſua paſſione agno. Apoc.
v. Vicit leo de tribu iuda. Similiter de fe
nice dicit̄ ꝙ adunat ligna aromatica. et vi-
brans alas in eis ignem accendit ⁊ ſeipm̄
comburit ⁊ ex cineribus fenicis generatur
vermis quidē qui in eandem auē transfor
matur et creſcit. Sic xp̄s in ligno crucis
ex igne ſpūſancti ſeipm cōbuſſit et tercia
die idem reſurrexit Similiter de cocodrillo
dr̄ ꝙ eſt animal magnū ⁊ ꝑniciosum ⁊ yord

inſidiatur. Ydrus autem inuoluit ſe in lu-
tum vt labilis fiat. et ꝓijcit ſe in os coco-
drilli dormiētis. Quē cum cocodrillus cre
dit ſe deuoraſſe. ipe corroſis viſceribus eius
tercia die egreditur. Cocodrillus eſt dyabo
lus cuius os eſt mors. et venter: infernus.
ydrus autē id eſt filiꝰ dei inuoluit ſe in lu
to mortalitatis noſtre vt poſſȝ mori ⁊ mor
tuus eſt. Quē cum dyabolus crederet de-
uoraſſe ipe corroſis eius viſceribus dū alias
ſanctoꝝ inde extraxit tercia die reſurrexit.
Secūdo videamus reſurrectōnis modū
et ſignificatōnem. I Vbi nota ꝙ xp̄us
quinqȝ modis reſurrexit ſcȝ cito. immorta-
lis. caute. ſociatus. et vere. Reſurrectio au
tem xp̄i corꝑalis ſignificat reſurrectōēȝ no
ſtram ſpūalem. que vocatur reſurrectio pri
ma. que eſt reſurrectio anime qua a pecca-
to reſurgit. Nam ⁊ anima moritur morte
ſua. Apoc.ij Beatus qui habȝ ꝑtem in re
ſurrectōne prima. Si ergo volumus cū xp̄o
glorioſe reſurgere et in glorioſa reſurrectō
ne ſcda cum xp̄o eſſe: reſurgamus reſurre-
ctione prima et ſupradictis quinqȝ modis
quibus xp̄us a mortuis reſurrexit. Pri-
mo reſurgamus cito. xp̄s enim ſtatim ꝓba
ta morte reſurrexit quia humanū eſt pecca
re. ſed dyabolicum in peccatis ꝑſeuerare: vt
dicit gre. In nullo alio peccato dyabolus
ita imitatur ſicut in ꝑſeuerātia mali. qr ille
ab inicio peccauit et ſemꝑ ꝑſeuerat in ma-
lo. Pſal. Suꝑbia eoꝝ qui te ode. aſcen. ſꝑ.
Contra qd̄ dr̄ eccj.v. Ne tardes cōuerti ad
dn̄m et ne differas de die in diem. Et nota
ꝙ coruus emiſſus de arca nunꝙ̄ redijt. ⁊ ſꝑ
dicit cra cra. Sic faciūt multi Secundo
reſurgamꝰ immortales vt nunꝙ̄ morte cul
pe ꝑ peccatum in anima moriamur. qr xp̄s
reſurgens a mortuis iam nō moritur. mors
illi vltra nō dn̄abitur. Ro.vj. Quia vt dr̄
ad hebre.x. Volūtarie peccantibus nobis
poſt acceptam noticiā veritatis iam non re
linquitur nobis hoſtia ꝓ peccatis. terribi-
lis autē quedaȝ expectatio iudicij et ignis
emulatio que cōſumptura eſt aduerſarios
Quia qui voluntarie peccat quātum in ſe
eſt dei filium crucifigit. vt dicit apoſtolus

ad hebre.vj. et ideo cum xp̄i crucifixoribꝰ
iudicabitur. Stultum eſt valde imo inſanū
in carcerem dyaboli voluntarie velle redi
re. ac peccatoꝝ catenis denuo mācipari. qr
ſic fiunt nouiſſima hoīs peiora prioribus.
Joh.v. Ecce iam ſanus factus es. vade et
amplius noli peccare ne deteriꝰ aliquid cō
tingat tibi. Tercio reſurgamus caute.
Chriſtus enim de mane tempeſtiue nō fra
cto ſigillo pilati caute reſurrexit. ſic ⁊ nos
reſurgere debemus. quia multa ſunt q̄ impe
diūt nos reſurgere. ſcȝ mūdus caro demo-
nia. conſanguinei ⁊ amici. Eph.v. Videte
quō caute ambuletis. Math. Neſciat ſini-
ſtra tua quid faciat dextra tua. Et nota ꝙ
xp̄s reſurgens dimiſit veſtes in ſepulcro.
ita ⁊ nos pellem veterem peccati reſurgen
do ad vitam gratie deponere debemꝰ. Col.
iij. Expoliātes vos veterem hoīem cū acti
bus ſuis et induētes nouū hoīem qui reno
uatur in agnitōne dei. Quarto reſurga-
mus cum ſocietate. quia multa corꝑa ſan-
ctoꝝ cū xp̄o reſurrexerūt. vt ſicut malo exē
plo vel ſuggeſtione fecimꝰ alios cadere ita
nitamur eos ⁊ alios facere ad vitam reſur
gere. Et ſicut fuimus cauſa ꝑditōnis mul-
toꝝ. ſic ſimus cauſa ſalutis quia ꝑ hoc oꝑi
emus peccata noſtra. Ja.v. Qui conuerti
fecerit peccatorem ab errore vie ſue ſalua
bit animā eius a morte et oꝑit multitudi-
nem peccatoꝝ ſuoꝝ. Quia vt dicit aug. nō
eſt maius ſacrificiū deo q̄ȝ zelus animaruȝ
Sic erat ſollicitus aplus qui multos pecca
re fecerat. ⁊ multos reuocauit ad vitam. ij.
coꝝ.xij. Ego autē libentiſſime impendam
et ſuꝑimpendar ipe ꝓ animabus veſtris.
Quinto reſurgamus vere quia xp̄s ve
re ſurrexit. Luce.xxiiij. Surrexit dn̄s vere
Cuius tria fuerūt ſigna. ſcȝ palpatio. viſio.
⁊ comeſtō R Nā diſcipuli xp̄m palpa-
uerūt. ipm aptis oclīs viderūt et ipe cū eis
et ipi cū eo ꝯmederūt Lu.xxiiij. Palpate ⁊
videte. Similiter hec tria ſunt ſigna ꝙ hō
ſpūaliter reſurgit. Primū eſt palpatio Si
qs em̄ ꝑmittit ſe palpari a tribulationibus
et nō murmurat ſic iob. q in omnibꝰ nō pec
cauit. nec ſtultum qd̄ cōtra deū locutus eſt

ſignū eſt ꝙ vere reſurrexit Nō em̄ in ꝓſꝑis
ſcȝ in aduerſis cognoſcitur ſi homo eſt ve
re viuꝰ. ſicut ſathā dixit dn̄o de iob.c.ij. ci-
uſdem. Mitte inquit manum tuā et tange
os eius et carnem. et tūc videbis ꝙ faciem
benedicat tibi. Secundū eſt viſus. Si quis
enim oculo fidei recte videt xp̄m ⁊ ipm ve-
rum filiū dei credit ꝓ ſalute hominū paſſū
et aſpicit etiam in cum in cruce oculo pie-
tatis et caritatis vt ei cōpatiatur et mori-
atur cū illo. ſignum eſt ꝙ vere reſurrexit.
Pſal. Reſpice in faciem criſti tui. Mic.v.
Domine oculi tui reſpiciunt fidem. Quia
iuſtus ex fide viuit. Ro.x. Tercium ē cō-
meſſio. Si quis enīȝ cibū anime. ſ. verbum
dei. et corpus criſti digne ⁊ deuote maſticat
et comedit. ſignū eſt ꝙ vere reſurrexit et vi-
uit. ſic enim dȝ comedi. j.coꝝ.xj. Probet aūt
ſeipſum homo et ſic de pane illo edat et de
calice bibat. Et ſic patet terciū Quarto
ponitur ꝓmulgande reſurrectiōis mandatū
⁊ iuſſio fructuoſa. quia ite ⁊ dicite diſcipu-
lis eius et petro ſuꝑ. ꝙ reſurrexit dominus.
qr precedet vos in galileam ibi eū videbitis
Petro ꝑcipue mādat dici ne ꝓpter pecca-
tū qd̄ commiſit deſꝑet. et qr caput erat apoſ-
toloꝝ. Vnde quāuis petrus ꝓpter peccatū
infidelitatis et negatiōis ꝓpter qd̄ ſolū pa
pa pōt deponi iam amiſerat principatū. tn̄
ꝓpter penitētiam veram quia fleuit amare
deus tranſtulit peccatū eius. q.d. xp̄s. Di
cite petro. Sicut ꝓ peccatoribus mortuus
ſum ita ꝓ peccatoribus reſurrexi. quia ſcȝ
defleant peccata ſua vt iuſti fiant. Ro.iiij.
Traditus eſt ꝓpter delicta noſtra ⁊ reſur-
rexit ꝓpter iuſtificatōnem noſtrā. Et nota
ꝙ xp̄s aſſerit ſe in galilea videndū et non
alibi quāuis alibi ſe oſtenderet. quia gali-
lea interꝑtatur tranſmigratio Omnibꝰ em̄
qui ſe ſatagūt trāſmigrare de vicijs ad vir
tutes et de mūdo ad celum. ⁊ de negligētia
ad obſeruatōnem mandatoꝝ xp̄us ꝓmittit
ſe oſtendere ⁊ manifeſtare. Joh.xiiij. Qui
habet mandata mea ⁊ ſeruat ea ille eſt qui
diligit me ⁊ ego diligam eum ⁊ manifeſta-
bo ei meipm. Hec ergo dies cariſſimi boni
nūcij eſt. ſi tacuerimꝰ ⁊ noluerimꝰ nūciare

ſceleris arguemur.iiij.re.vij.Annũciemus
ergo mũdo xpi reſurrectõnem et quãta mi-
racula xpus p mortem et reſurrectõnem eſt
mirabiliter opatus. L. Sunt aũt ſex q̃
hodie mũdo nũciare debemus. Primus
eſt triũphus xpi nobilis.mors enim ⁊ vita
mirando cõflixere duello.Sed xps vita no
ſtra vicit mortem dyabolum ⁊ mũduz.De
primo Oſee.xiij.Ero mors tua o mors.j.
cor.xv.Ubi eſt mors victoria tua.Abſor
pta eſt mors in victoria De ſcdo aug.Ma
nu inermi ⁊ affixa cruci debellauit aereas
poteſtates De tercio ioh.xvj.Cõfidite ego
vici mũdum.Uade ⁊ tu fac ſimiliter.Vin-
camus ergo dyabolum mundum ⁊ peccati
mortem hodie Secũdum eſt ſpoliatio in
ferni mirabilis. quia xpũs rex noſter cõfre
git portas inferni.⁊ patres noſtros inde vi
ctorioſe extraxit.Zach.ix.Tu autez in ſan-
guine teſtamenti tui eduxiſti vinctos tuos
de lacu in quo nõ erat aqua. Tanta em̃ fu
it victoria regis noſtri q̃ inuaſit inimicum
vſq3 ad domuz ſuam et ſpolia que ſibi pla-
cuerũt abſtulit ipo in vinculis religato Ex
trahamus ⁊ nos cariſſimi aias parẽtuz no
ſtroꝝ de purgatorio beneficijs nr̃is ⁊ orõni
bus.ij.mach.xij. Sancta em̃ ⁊ ſalubris eſt
cogitatio ꝓ defunctis exorare vt a pecca-
tis ſoluãtur. Terciũ eſt ſpes humani ge-
neris infallibilis quia xpũs rex noſter ⁊ ca
ro ⁊ frater noſter glorioſus in aia ⁊ corpe
hodie reſurrexit.cuius reſurrectõ eſt cauſa
et forma noſtre reſurrectõnis.et ideo firmi
ter ſperare debemus q̃ ſicut ipſe reſurrexit
et nos reſurgemus. Annũciemus ergo ho-
minibus vt deinceps in ſpe beate reſurre-
ctionis viuant que ſpes facit omnia aduer
ſa patiẽter imo libenter tolerare Quar
tum eſt miſeratõ ⁊ affectus venerabilis.q2
licet xpo poſt reſurrectõnem defuerit miſe-
ria non tñ ei defuit miſericordia.q2 quãuis
ſumme fuerit ſublimatus non tñ oblit9 eſt
ſuoꝝ et noſtri.Nã apoſtolis ⁊ multis alijs
apparuit ⁊ oẽs amicos eſt cõſolatus et eos
dono ſpũſſancti repleuit. Jo.xx. Accipite
ſpm̃ſanctum quoꝝ re.⁊c. Prouerbium eſt
Honores mutãt mores Sz rex noſter ſu-

me honorat9 in nullo mutat9 ẽ quin ſp cir
ca nos paternũ gerat affectũ et nr̃i miſerea-
tur tribuens ſp carismatũ dona et nobiſcũ
maneat. Mat.xxviij. Ecce ego vobiſcum
ſum omni die.vſ.ad cõ.ſe. Quintum eſt
cõfidentia ſalutaris. Multũ em̃ debẽt pec-
catores cõfidere. q2 chriſtus reſurgẽs pri-
mo apparuit peccatrici et negatori q̃3 alijs
ad innuendum q̃ ſicut ꝓ peccatorib9 mor-
tuus fuerat.ita ꝓ peccatoribus reſurrexit.
Mat ix. Non veni vocare iuſtos ſed pec.
j.thi.j. Fidelis ſermo et omni ac.di. q2 ie-
ſus chriſt9 venit in hũc mundũ pec.ſal.fa.
Nonne apparuit paulo dũ iret ad pſequen-
dũ mẽbra ſua et cũ cõuertit ⁊ gratiam ſibi
infudit et apoſtolũ ipſũ cõſtituit,Sic quo-
tidie peccatores patos male agere et inuiſi-
biliter conuertit et gratiam magnam facit
Sextum eſt recupatio celeſtialis q2 ce-
leſtez hierlm recupatus eſt hõ.q̃ eſt ciuitas
noſtra Hebre.xiij.Non habem9 hic manẽ
tem ci.ſz fu.inqui.Accipiamus ergo bacu-
lum et capſellam vt pegrini et eamus ver-
ſus hieruſalem q2 recupata eſt ⁊ via eſt ſe-
cura q2 inimicus hũani generis qui viam
conturbabat et capiebat ambulantes p cã
captus et catenatus eſt. Eſt etiam via ab-
breuiata.nam olim circuibat p infernũ ſed
modo recto tramite tendit verſus celum.
Yſa.xxx. Hec eſt via ambulate in ea neq3
ad dex.neq3 ad ſiniſ.Et ſic patet quartum
Sz q2 vt dicit apoſtol9.j.cor.xv.⁊.j.theſ.
iiij.chriſti reſurrectõ eſt cauſa noſtre reſur
rectõnis.Et ſicut xpũs reſurrexit.ita ⁊ nos
reſurgemus.Si em̃ inquit credimus q̃ ie-
ſus mortuus eſt ⁊ reſurrexit ita ⁊ deus eos
qui dor.p ihm ad.cũ.e. Theſſa.vbi ſupra.
Ideo de reſurrectione noſtra.xij.videam9
M Primo vtꝝ corpoꝝ reſurrectio ſit
futura.Ad qd̃ dicẽdum q̃ omnino oportet
ponere q̃ corpoꝝ reſurrectio ſit futura et
hoc ꝓpter quinq3 rõnes. Primo rõne
iuſticie dei.Juſtum eſt eniz apud deum et
homines q̃ ille puniatur vel pmietur qui
peccauit vel meruit.Sed omĩa opa noſtra
ſunt anime ⁊ corpis ſimul.q2 vt dicit phus
actus ſuppoſitoꝝ ſunt ⁊c.Coniunctum eniz

ex anima et corpe opatur et non anima vel
corpus.Sed vt manifeſte videmus in vita
illa nec boni premiantur nec mali puniant
Quia vt dicitur iob.xij. abundãt taberna-
cula predonum et audacter ꝓuo.d. Mul-
ta etiam aduerſa patiũtur iuſti imo p mul-
tas tri.o.nos intrare in re.ce.actu.xiiij.
In ſepatione ãt anime a corpe anima va-
dit ad gloriam vel in penam.corpe h̃ in ter-
ra remanente. Ut ergo iuſta ſit retributio
oportet dicere q̃ anima iterũ ꝯiũgatur cor-
pi vt ſic cũ ipo pmietur vel puniatur iuxta
ſtipendia meritoꝝ.qd̃ p reſurrectionem fiet
Hic cadit exemplum de illo qui peuſſerat
patrem ſuũ et iuit ad ſanctũ iacobũ ⁊ nullo
modo poterat eccleſiam eius intrare donec
ſibi pedem amputauit. Secundo ratione
deſiderij naturalis.Naturaliter eniz homo
deſiderat pfectũ habere bonũ et eſſe ppetu9
in anima et corpe. Naturale aũt deſideriũ
n̄ poteſt eſſe fruſtra. eo q̃ demonſtraret im
pfectõem dei creãtis naturã.qd̃ eſt impoſſi-
bile. Et ponas exemplũ de feneſtra domus
que nunq̃3 aperiretur que ignorantiaz ma-
giſtri demonſtraret.Ergo niſi homo ponat
impedimentum oportz q̃ pfectum bonum
qd̃ ſm naturam pcipere põt aliqñ cõſequat
In quo vt dicit boeci9.magna maloꝝ im-
potẽtia demõſtratur.cum nunq̃3 ſit cõſecu-
tura id qd̃ ſemp deſiderat. Boni aũt ⁊ iu-
ſti pfectum bonũ in reſurrectõne cõſequẽ-
tur.Prouer.x.Deſideriũ ſuum iuſtis dabi
tur.Omnis etiaz creatura.vt dr̃ ro.viij.in
gemiſcit ⁊ parturit vſq3 adhuc expectans re
uelationem filioꝝ dei.quia ⁊ ipſa creatura
tunc a ſeruitute corruptõnis liberabit. Er
go ⁊ p deſiderium hoĩs ⁊ p deſideriũ omnis
creature ꝓbatur q̃ reſurrectõ corpoꝝ ſit fu
tura. Tercio rõne fidei ⁊ ſcripture.Naz
fidei impoſſibile eſt ſubeſſe falſum q2 eſt de
prima veritate ⁊ de opibus prime veritatis
Sed vnus de articulis fidei eſt reſurrectio
mortuoꝝ.ergo reſurrectõnem oportet eſſe.
Similiter ſcripturam impoſſibile eſt nõ im
pleri.Mat.v.Jota vnũ aut vnus apex nõ
pteribit a lege donec omnia fiant.Sed ſcri
ptura dic̃ Oſee.xiij.Ero mors tua o mors

ſcz p reſurrectionem.Et iob.xix. In nouiſ
ſimo die de ter.ſur.ſum.et rur.cir.pel.⁊c.j.
cor.xv.Omnes quidem reſur. Quarto
rõne virtutis et meriti xpi. quia vt dictum
eſt ſupra vbi ꝓbata fuit reſurrectio xpi ma
ioris virtutis ⁊ efficacie fuit xpũs p ſuam
obediẽtiam ad viuificãdum q̃3 adam p ſu-
perbiam ad occidẽdum ſed in adam omẽs
moriũtur.ergo p xpũm et in xpo omnes vi
uificabũtur ⁊ reſurgent Quinto rõne ſa
pientie dei.cuius eſt ordinare et nihil inor-
dinatum relinquere.Sed omnis ps eſt inor
dinata extra ſuũ ordinem.Partes autẽ ho
minis et humane nature ſunt anima ⁊ cor
pus. ergo anima ⁊ corpus ab inuicez ſepa
ta extra ſuũ ordinem ſunt et niſi cõiungant
extra ordinem ſuũ manent. Cum ergo ſapi
entia dei nihil inordinatum relinquat.opor
tet q̃ reſurrectio corpoꝝ ſit futura Itẽ tur
pis ⁊ inordinata eſt ps que nõ cõuenit ſuo
toto.Sed vt dr̃ ad eph.j.Deus dedit xpm
caput ſup omnẽ eccleſiam. Ipe ergo eſt ca
put ⁊ corpus et nos omnes ſumus mẽbra
eius.Ne ergo caput ⁊ corpus ſit monſtruo
ſum oportz q̃ ſicut xps reſurrexit et nos ſi-
militer reſurgamus vt ſimus mẽbra conue
niẽtia capiti et corpi noſtro in eadem ſimili
tudine pmanſura. N Secundo videa-
mus an omnes tam boni q̃3 mali ac etiã pu
eri in vteris maternis defuncti reſurgere de
beant. Ad qd̃ dicẽdum q̃ omnes reſurgent
et huius rõ tacta eſt ſupra.quia ſicut ipi in
corpe ⁊ anima meruerũt et demeruerũt.ita
in corpe et anima pmiabũtur ⁊ punietur.
Pueri etiam in vtero mortui reſurgent q2
xpũs repabit totam naturam. ſicut adam
totã deſtruxit. Si em̃ ſtatus ſolis ⁊ lune et
alioꝝ corpoꝝ pficietur.multomagis illi pu
eri omẽm pfectõnem naturalem habebũt.
Omnes em̃ pfectõnes tam anime q̃3 corpo
ris habebunt que eis ſm naturam compe-
tere pñt.gloriam autez dei nõ habebũt.De
quo nullum dolorez habebũt q2 cognoſcẽt
ſe nõ fuiſſe aptus p grãm dei ad illam glo-
riam. Omnem aũt pfectõnem naturalem
et bonuz pfectum habebũt excepto q̃ non
comedent nec generatõni vocabunt.Unde

nō eſt homo in mūdo nec vnꝙ̄ fuit qui ita
fuerit ꝑfectus in vita illa ſm naturam nec
tātam delectatōnem habuerit.ſicut illi pue
ri habebunt.Et idem eſt dicēdum de omni
bus pueris qui ante annoſ diſcretōis abſqꝫ
baptiſmo decedunt. Hic cadit exemplū de
illo milite qui iuit vltra mare cum vxore
ſua pregna. qui ad pdicatōnem magdalene
fuerant conuerſi. Qui dum eſſent in mari
vxor peꝑit ⁊ mortua eſt. Vir autē porta-
uit eam ad quādam inſulam inhabitatam.
et poſuit eam in quādam criptam ⁊ puerū
cum ea et recōmendauit marie magdalene
et dum rediret poſt magnum tempus inue
nit puerū ambulātem.Si ergo magdalena
ꝓſtitit illi vitā multomagis xp̄s dabit om
nibus vitam. ⁋ Tercio videamus an
reſurrectio ſit naturalis. et an xp̄i reſurre-
ctio ſit cauſa noſtre reſurrectōis. Ad qd̄ di
cendum ꝙ reſurrectio corpoꝝ nullo mō po
teſt eſſe naturalis ſed eſt omnino miraculo
ſa.q2 nihil eſt in natura ꝙ hoc efficere poſ
ſit.nec in natura angelica.nec in natura cor
porū celeſtium.nec alioꝝ corpoꝝ.nec in na
tura animaꝝ. Nō in natura angelica quia
materia corporea obedit angelo ad motum
ſed nō ad nutum vt ſcꝫ poſſit accipe pulue
res vel elementa in que corpus humanum
eſt reſolutū et inde formare corpus ad libi
tum. Poſſet aūt mouere qd̄cunqꝫ corpus
et vnū montem ad libitum. Aliqui tn̄ ange
li reſurrectōem coopabūtur quia ſcꝫ colli-
gent pulueres vel oſſa mortuoꝝ Sed refor
matio illoꝝ oſſium ⁊ puluerū in corpa fiet
virtute diuina.Corpa etiaꝫ celeſtia nō pn̄t
ſine ſecūdis agētibus ꝑfecta animalia gene
rare vt dicit ph̄us Nō generat hoiem ⁊ ſol
Impfecta em̄ animalia ⁊ ſemina pn̄t bene
ꝓducere vt mures ⁊ ranas ⁊ fructus. Vn̄
ex pulueribus corpoꝝ incineratoꝝ non pn̄t
corpa hominū ꝓducere.Similiter nec aīa
hoīs vel quecūqꝫ alia creatura poſſet ex il
lis pulueribus corpus homīs formare.Et
ideo illa mulier que dixit ſe cōcepiſſe de ſo
le falſum dixit.Similiter poete falſum dixe-
runt qui poſuerūt planetas habere filios.
Aduertēdum eſt tn̄ hic ꝙ mulier pōt con-
cipere bene ⁊ parere filium ſine viro aut vi
ri conſortio.quia ꝑ incubos demones ſꝫ nō
ſine ſemine viri.Sic ergo reſurrectō nō erit
naturalis ſed miraculoſa.cuius cauſa erit
reſurrectio xp̄i. Nam corpus xp̄i rōne dei-
tatis cui ſemꝑ fuit cōiunctum accepit infi-
nitam virtutem ad omnia alia corpora vi-
uificādum que ſunt eiuſdem nature et hoc
potētius faciet xp̄us ad vitam ꝙ̄ adam ad
mortem fecit.j.coꝝ.xv.Sicut in adam oēs
mori.ita et in xp̄o om.vi.Et ideo ſi xp̄s re-
ſurrexit ⁊ nos reſurgemus vt dictum eſt.

⁋ Quarto videamus vtrū ſit decens
ꝙ reſurrectō corporū vſqꝫ in finem mundi
differatur.Quare em̄ non ſtatim anima cū
corpe pmiatur vel punitur ſicut cū meruit
vel peccauit. Ad qd̄ dicēduꝫ ꝙ magis fuit
cōueniens ꝙ reſurrectio corpoꝝ vſqꝫ ad fi
nem mūdi differretur ꝙ̄ ſi ſtatim fieret. Et
hoc ꝓpter tria. Primo ꝓpter meritum fi-
dei qd̄ de fide reſurrectōnis habetur qd̄ ꝑ-
deretur. eſt enim vnus de articulis fidei re
ſurrectio mortuoruꝫ in quo multum mere-
mur ꝑfecte credēdo. Secundo quia multa
ſuffragia nō fierent ꝓ mortuis ⁊ multe ele
moſine nō darētur de quibus pauperes ſu̅t
viuūt.Quia aut ſtatim aīa reſumeret cor-
pus et tūc aſtantes ꝑpenderent ſi eſſet glori
oſa vel non.Et ſic nulla ſuffragia ꝓ illo fa
cerent.nec ꝓ eo elemoſinam darent quia in
inferno nulla eſt redemptio.et in celo nul-
la eſt indigentia.Aut reſumeret corpus pꝰ
quā aīa fuerit purgata qd̄ eſſet incōueniēs
quia nō ſeruaretur vniformitas in mortuis
cum multi nō vadant ad purgatoriuꝫ ſꝫ ad
celum vel infernum. Tercio quia magis ē
cōueniens ꝙ tota natura ſimul moueatur ad
incorruptōnem ꝙ̄ modo vnus ⁊ modo aliꝰ
quia ꝑ hoc oſtēditur infinita eſſe potentia
dei qui tātam multitudinem vno ictu ad in
corruptōnem reformabit Similiter ex hoc
multi errores ꝓuenirent et diceretur ꝙ ſic̄
natiuitas hoīs eſt naturalis ita ⁊ reſurre-
ctio.et ꝙ corpa celeſtia hoc facerēt.nec tn̄
bonū cognoſceretur.quia bonū qd̄ nō ſuſti
ratur dilatū nō cognoſcitur datū. Nec ḡr̄a
reſurrectōnis cognoſceretur facta fore per

xp̄ūm. ⁋ Quinto videamꝰ an anima
idem corpus reſumat in numero.Ad qd̄ di
cēdum ꝙ aīa idem corpus reſumet numero
et idem numero homo reſurget licꝫ immu-
tatus qd̄ ſic eſt intelligēdum. Nullum cor-
pus poteſt reſolui in nihil ſicut non poteſt
ex nihilo generari.vt dicit ph̄s. Sed reſol
uitur in quattuor elemēta ex quibus eſt cō
poſitum ⁊ generatum.Unde deus illa qua
tuor elemēta in que fuerit reſolutū corpus
hominis accipiet et reformabit idem cor-
pus et dimēſiones et colorem ⁊ omnia alia
accidētia de nouo creabit. Et ꝑ hunc mo-
dum erit idem homo numero.q2 de eadem
anima ⁊ de ipſis elemētis quattuor in que
corpus fuerat reſolutum reformabit.quā-
uis noua accidētia ibi generētur.Sic idem
homo eſt egrotus ⁊ ſanus quāuis oēs hu-
mores pcedentes et tota caro vetus ſit con
ſumpta. Hic cadit exemplū de illo qui la-
cte ſuis fuerit nutritus.quia ſicut ſus in lu
tum ſe ꝓijciebat.quem magiſter guido de
aretio ſanauit.q2 totam carnem illā ⁊ oms
humores ꝑ maximā abſtinētiam cōſumpſit
et tamen idem homo fuit ⁊ ante ⁊ poſtea.

⁋ Sexto videamus an homo reſur-
gat cū omnibus mēbris et cū quattuor hu
moribus ⁊ capillis ⁊ vnguibus. Ad qd̄ di-
cendum ꝙ homo reſurget cū omnibus mē
bris que viuus habuit vel habere debuit ſi
natura nō erraſſet.et nulla mōſtra in reſur
gentibus erūt nec etiaꝫ in damnatis.Unde
damnati cum ſuis deformitatibus nō reſur
gent.ſed integris corpibꝰ ⁊ ꝑfectis quāuis
obſcuris et grauibus. Reſurgent etiam cū
omnibus inteſtinis pter putredinē.⁊ cū hu
moribus pter ſudorem et etiaꝫ cū capillis.
quia hec omnia ꝑtinent ad hoiem.Sꝫ oēs
tam boni ꝙ̄ mali.nudi erūt ſicut homo fa-
ctus eſt nudus. ⁋ Septimo videamꝰ
an omēs in eadem etate ⁊ eiuſdem ſtature
reſurgent.Ad hoc dicēdum ꝙ oēs in etate
iuuenili in qua xp̄us reſurrexit vt dictū eſt
ſupra in qua etate homo fuiſſet tranſlatus
ad celum ſi non peccaſſet.Eph̄.iiij.Donec
occurramus omnes in virū ꝑfectuꝫ in mē-
ſura ple.xp̄i.Eiuſdem autē ſtature nō oms
reſurgent. In iſta autē ſtatura reſurgent
ad quā natura ſi impedita nō fuiſſet vel er
raſſet quocūqꝫ tempe ꝑduxiſſet. Deus em̄
vt dictum eſt debet repare naturā.Et ideo
quicquid defuit ſupplebit. ⁋ Octauo
videmus an reſurgētes amplius comedant
vel dormiāt vel generatōni intendant. Ad
qd̄ dicendum ꝙ nec boni nec mali amplius
comedēt. Nam comeſtio diminueret gloriā
in beatis ⁊ penaꝫ in dānatis.Comeſtio em̄
et delectatōnem habꝫ ⁊ penā. Ad quid em̄
comederent beati cū nunꝙ̄ fameſcāt. Apo.
vij. Nō eſurient neqꝫ ſitient amplius. Dā-
nati autē ⁊ ſi fameſcant nō habebūt qd̄ co
medant. Et ſi obijciatur ꝙ xp̄us poſt reſur
rectōnem comedit. dicēdum eſt ꝙ nō come
dit ꝓpter neceſſitatem vel delectatōem.ſed
vt oſtēderet ſe illum eſſe qui prius cum eis
comederat ⁊ biberat.⁊ vt oſtēderet ſe verū
et viuū hoiem eſſe ⁊ non fantaſticū.Unde
diſpenſatiue hoc fecit.ſiliter etiaꝫ nō dormi
ent.quia ſomnus diminueret gloriam in be
atis et penam in damnatis. Dormiens eniꝫ
eſt quaſi beſtia.Unde ph̄us dicit ꝙ in dimi
dio tempis id eſt in tpe quo dormimꝰ non
differimus a beſtijs. Itē ſomnus fit ex re
ſolutōe vapoꝝ a ſtomacho ad cerebrū aſcē
dentiū qui vapores ex cibo generātur. Sꝫ
cum ipſi non comedant vt dictum eſt talis
reſolutio vapoꝝ non poterit eſſe ibi.et per
cōſequens nec dormitio.Ex quo vlteriꝰ pꝫ
ꝙ nō intendāt amplius actui generatōnis.
Nam generatio fit ex ſuꝑfluitate alimenti
qd̄ ibi non erit. Itē deficiēte fine deficiūt
ea que ſunt ad finem.finis autē generatio
nis eſt ꝓcreatio filioꝝ que ibi nō erit. cum
numerus electoꝝ ſit cōpletus. et due ciuita
tes ſcꝫ babilon infernalis et hierlm̄ celeſtis
tunc finem habebūt.vt dicit augꝰ.Ex quo
pꝫ ꝙ beatitudo quā iudei ⁊ ſaraceni in alia
vita ponūt ſcꝫ de pluralitate vxorum.et ꝙ
ſtabunt iuxta duo flumina.vnū lactis et al
terꝝ mellis eſt falſa ⁊ impoſſibilis ⁊ irrōna
lis. Math.xxij. In reſurrectōne neqꝫ nu-
bent neqꝫ nubentur. ſed ſunt ſicut angeli
dei.Et ſi obijceretur ꝙ hoc nō videtur eſſe
cōueniens ſcꝫ ꝙ beati non comedent neqꝫ

generationi intendent cū ex hoc magnas de
lectatiōes habeant Et ſm boe. Beatitudo
ſit ꝑfectum bonū omnia bona in ſe cōtinēs
Juſtus etiaꝫ ꝑ hoc fruſtraretur mercede
laboris abſtinētie ſue. et ſimiliter tact⁹. Ad
hoc dicēdum ꝙ iuſtus ꝛ omēs ſenſus ſemꝑ
erunt in felici ꝛ delectabili actu ſuoꝝ obie
ctoꝝ hoc tñ ſm plus ꝛ minus. ſicut ꝛ glo-
ria anime erit maior et minor. Erit em̄ con
iunctus ꝛ labijs et linguis ꝛ faucibus bea
toꝝ quidaꝫ ſapor dulciſſimus qui nunꝙ̄ re
cedet ab eis. Vñ ſine comeſtione ſemꝑ ha-
bebunt dulcedinem comeſtionis. Similiter
auditus ſemper erit in delectabili armonia
ſoni cantus ꝛ laudis Tho. xiij. Per vicos
hierl'm alleluia cantabitur. Et apoc. xiiij.
Vocem quā audiui quaſi citharedoꝝ citha
riſantium in citharis ſuis. Similiter ſemꝑ
erit in delectabili viſione. videndo ſcꝫ cor-
pus xp̄i et corꝑa alioꝝ ſanctoꝝ que ſpēoſiſ-
ſima erūt. ac etiam ſeipm̄ videndo quilibet
maxime delectabit. Similiter olfactus ſem
per erit in delectabili et ſuauiſſimo odore.
quia corꝑa ſanctoꝝ mirabiliter ꝛ ſuꝑ om̄ia
redolebunt. de quibus etiaꝫ putrefactis mō
emanat odor. Apoc. ij. Quattuor animalia
et vigintiquattuor ſeniores ceciderūt coraꝫ
agno habētes ſinguli citharas ꝛ fialas au-
reas plenas odoramētoꝝ. Similiter tactus
ſemꝑ erit in quadam delectabili reſolutōne
ex redundantia glorie anime in corpus que
maior delectatio erit ꝙ̄ ſit delectatio vene-
rea. Econtra de impijs qui quāuis non pa
tiantur defectus nature. puta febrem et fa-
mem ꝛ ſitim ꝛ alias infirmitates. tamen ex
iuſticia dei fiet vt om̄s ſenſus eoꝝ ſint actu
penis afflicti ſm tñ plus vel minus. ſicut de
beatis dictum eſt. IX Nono videamus
in quo principaliter conſiſtat beatitudo. et
cuius ſit ſcꝫ animi vel corꝑis. ꝛ que ſint do
tes corꝑis. Ad qđ dicēdum ꝙ beatitudo cō
ſiſtit principaliter in cognoſcendo ꝛ aman-
do deū et poſſidendo. et ideo beatitudo erit
in anima que deū ꝑ eſſentiam cognoſcet et
non ꝑ aliquā ſimilitudinem. et ipm̄ ꝑfecte
amabit tāꝙ̄ ſummū bonū. et ꝑfecte poſſide
bit in ſe tanꝙ̄ ꝓprium et intrinſecum bonū

Corpus autē talem beatitudinē nō habe
bit ſed habebit dotes ſuas. Quia nāqꝫ cor
pus in omni bono opere cooꝑatū eſt anime
habebit quattuor dotes que ſunt agilitas
vt ſubito feratur quocūꝙ̄ anima velit. im-
paſſibilitas vt a nulla re poſſit ledi vel pa-
ti. ſubtilitas ita vt montes penetret. ꝛ clari
tas delectabilis et ꝑſpicua nō ledēs oculos
vt claritas ſolis. ita ꝙ in ip̄a claritate cor-
poris claritas anime cognoſcetur vel glo-
ria. quia anima magis beata clarius corp⁹
habebit ita vt quilibꝫ poſſit cognoſcere glo
riam alioꝝ. ꝛ omnia p̄dicta habebit corpus
ex redūdantia glorie anime in corpus. Ecō
tra de corꝑibus impioꝝ erit quia erūt gra-
uia paſſibilia groſſa ꝛ obſcura. X De
cimo videamus quid de illis qui cū xp̄o ſur
rexerūt ſit factum an iteꝝ ſint mortui. Ad
qđ dicēdum ꝙ de hoc ſunt due opiniones.
Quidam em̄ dicūt ꝙ illi qui cum xp̄o ſur-
rexerūt iteꝝ ſint mortui ſicut lazarus. Sed
hoc nō eſt veriſimile nec credibile. Quidaꝫ
vero dicūt ꝙ non fuerūt plus mortui imo
cum xp̄o in anima ꝛ corꝑe in celum aſcēde
runt. Et hoc dicit glo. ſuꝑ illud mat. xxvij.
Multa corꝑa ſanctoꝝ qui dormierūt ſurre
xerūt. Hoc etiam dicit ſanctus tho. in. iiij.
ſen. Hoc etiaꝫ a modernis tenet. Hoc etiā
dicūt ſancti. Vnde remigius Querit autē
aliquis quid de illis factum ſit qui dn̄o re-
ſurgente reſurrexerūt. Credēdum eſt ꝙ ideo
reſurrexerunt vt teſtes eſſent dn̄ice reſurre-
ctionis. Quidam aūt dixerūt ꝙ iteꝝ mor-
tui ſunt ꝛ in cinerem cōuerſi ſicut lazar⁹ et
ceteri quos dn̄s ſuſcitauit. Sed iſtoꝝ dictis
nullo modo eſt fides accomodāda. qm̄ illis
maius eſſet tormētum ſi iteꝝ morituri eēnt
ꝙ̄ ſi nō reſurgerent. Incūctanter ergo de-
bemus credere ꝙ qui reſurgēte dn̄o a mor-
tuis reſurrexerūt. aſcendēte eo ad celum et
ipſi aſcenderūt. Idem dicit rabanus. Hoc
etiaꝫ rōnabile ꝛ cōueniens videtur. Incon
ueniens em̄ videtur ꝙ xp̄us gratiam quam
eis fecit ſtatim abſtuliſſet ꝛ ad penam ꝛ nō
ad gloriam eos reſuſcitaſſet. Sicut incōue
niens eſſet ꝙ rex quādo fit miles donaria
que facit militibus quos ſecū accingit eis

poſtea auferret. et militia priuaret. Ad quid
ergo reſuſcitaſſet eos. Et ideo videtur ꝙ
nunꝙ̄ p⁹ea fuerint mortui. Propterea etiā
antiqui patres deſiderabant in terra ſancta
ſepeliri. quia ſperabāt ꝙ xp̄o reſurgente re
ſurgerēt ſi deo placeret Et ideo fide ioſeph
moriens de ꝓfectione filioꝝ iſrael memora
tus eſt et de oſſibus ſuis mandauit ad he-
bre. xj. XI Vndecimo videamus qñ ge
neralis reſurrectio fiet. Ad qđ dicēdum ꝙ
completo numero electoꝝ ꝛ cōſumpto mū
do ꝑ ignem ſtatim fiet reſurrectio mortuo
rum. Poſtea omnis motus ꝛ omnis oꝑa-
tio ceſſabit. quia ceſſante primo motu om
nis generatio ꝛ corruptio ꝛ tranſmutatio
ceſſabit. ꝛ tempus nō erit amplius. ꝛ ꝑ con
ſequēs mūdus iſto totaliter vacuus erit et
remanebit. XII Duodecimo videam⁹ an
damnati vel ſancti aliqñ redibūt ad hunc
mūdum videndum. Ad qđ dicēdum ꝙ non.
quia damnati nunꝙ̄ poterūt de inferno exi
re. Sancti vero ſi vellent poſſent venire ſꝫ
nunꝙ̄ venient. quia ipſi habebūt voluntā-
tem bonam ꝛ ſapiētem et omni rōne cōfor
matam. Stultum aūt eſſet dimittere celum
locum pulcerrimū ꝛ beatum in p̄ſentia hu
manitatis xp̄i ꝛ aliorum ſanctoꝝ. et venire
ad hunc mūdum nullam delectatōnem ha
bentē. Et hec de reſurrectiōe dicta ſufficiāt

¶ Sermo de epiſtola XLVI

Expurgate vetus fermētum vt
ſitis noua conſperſio ſicut eſtis
azimi. j. Corin. v. Apoſtolus
in hac epiſtola ad cōuiuiuꝫ ſpi
rituale nos inuitat. Luce. xv.
Epulari ꝛ gaudere oportebat quia hic fra
ter tuus mortuus fuerat ꝛ reuixit. In qua
epiſtola tria facit. Primo eniꝫ mūdiciam
mentis vt agnuꝫ paſcalem poſſimus come
dere nobis habere mandat. In principio
epiſtole. Secūdo agnum paſcalem eſſe pa-
ratum ad comedendū demōſtrat ibi. Etem̄
paſcha noſtrum imolatus eſt xp̄s id eſt aſ
ſatus ꝛ preparatus ad comedendum. Ter-
cio ad talem agnum comedendum nos in-

uitat et modum comedendi inſinuat ibi.
Itaqꝫ epulemur non in fermento veteri
neqꝫ in fermento malicie ꝛc. I Pri-
mo ergo apoſtolus mundiciam mentis. vt
digne agnum paſchalem poſſimus comede
re. nobis habere mandat Et quia primo de
ponitur immundicia antequaꝫ mundicia in
duatur. ideo primo mandat immundiciam
abijcere dicens. Expurgate id eſt mundan-
do proijcite ſcꝫ per veram confeſſionem ve
tus fermentum id eſt peccatum qđ a vetu-
ſta concupiſcentia carnis que vſqꝫ ab adaꝫ
proceſſit traducitur ſuggeritur ꝛ perpetra
tur. qđ ſicut fermentum paſtā corrūpit ani
mam et facit eam crepare. ac etiam omnes
ſenſus. ij. Coꝝ. xj. Timeo autē ne ſicut ſer
pens euam ſeduxit aſtucia ſua. ita corrum-
pantur ſenſus veſtri et excidant a ſimplici-
tate que eſt in chriſto. Item ſicut fermen-
tum totam maſſam corrumpit. ita peccatū
totam naturam. Secundo cum dicit vt ſi-
tis noua conſperſio mandat nobis mundi-
ciam aſſumere dicens vt ſitis noua conſper
ſio id eſt ſic perfecte debetis fermentum ex-
purgare vt ſitis noua conſperſio id eſt noue
conſperſioni ſimiles vt ſitis ꝑ veram penitē
tiam renouati ſpiritu mentis veſtre a vetu
ſtate peccati. Conſperſio eſt farina aqua cō
glutinata ſine fermento. Eph. iiij. Renoua
mini ſpiritu mentis et indu. nouū hominē
qui ſcd̄m deum creatus eſt in iuſti. et ſan.
veritatis. Sitis ergo noua conſperſio ſicut
eſtis facti in baptiſmo ſup. azimi. id eſt mū
di et puri ab omni fermento malicie. Zima
enim in greco idem eſt qđ fermentum in la-
tino. Sicut ergo facti ſumus in baptiſmo
azimi id eſt ſine fermento malicie ab a qđ ē
ſine ꝛ zima fermentum ita debemus ab om
ni peccato per veram penitentiam emenda
ri et in ieſu chriſto nouo homine innouari
vt digne ad tantum ſacramētum accedere
valeamus. In cuius figura filijs iſrael cō
meſturis agnū qui chriſtum figurabat mā
datum eſt ne fermentum aliqđ in domibus
ipſoꝝ inueniretur ꝑ ſeptem dies paſche in
quo agnum comedere debebant. Exo. xiij.

Septem diebus fermētatuȝ nō inuenietur in domibus veſtris. Qui comederit fermētatuȝ pibit anima eius de cetu filioꝝ iſrael. Sic ergo ſine peccato hodie corpus xpi comedere debemus ſi volumus ꝙ corpus xpi ſuos in nobis operetur effectus ¶ Ubi nota ꝙ corpus xpi digne ſumptum ſex effectus optimos opatur in nobis qui omnes per fermētum peccati mortalis impediūtur

Primus effectus eſt comedētis in xpm tranſformatio. quia iſte cibus non cōuertitur in comedētem ſicut alij cibi ſȝ comedēs tranſformatur ⁊ cōuertitur in xpm comeſtum ⁊ ſumptum. Aug⁹. Cibus ſum grandium. i. pfectorum creſce ⁊ manducabis me nec tu me mutabis in te ſicut cibum carnis tue. ſed tu mutaberis in me. Peccatū autē hunc effectum impedit. qꝛ omnia pōt deus facere pter peccatum. et ideo peccatorē corpus xpi comedētem nō pōt in ſe mutare niſi prius abiiciat peccatum. Quia nō eſt ſic de hoc ſacramēto ſicut de ſacramēto penitentie. penitentia em̄ dum ſumitur a peccatore non facit ipm iuſtum ſed magis impiū. confert em̄ grām iuſto ſed non peccatori

Secūdus effectus eſt vite collatio. habet em̄ corpus xpi vitaȝ cōferre digne ſumēti. Jo. vj. Ego ſum panis viuus qui de celo deſcēdi. ſi quis manducauerit ex hoc pane viuet in eternum. Si em̄ lignū vite plantatuȝ in medio padiſi habebat vitam in hominibus ppetuare. multo magis corpus xpi dat vitam eternam. Peccatum aūt infert mortē Ro. vj. Stipēdia peccati mors ē. Duo aūt cōtraria non pñt alicui ineſſe. et ideo exñte peccato mortali in anima qd̄ infert ei mortem nō pōt corpus xpi eidem vitam ꝯferre nec ibi p gratiā habitare. Sap. j. Nec habitabit in corpe ſubdito peccatis.

Tercius effectus eſt mētis illumiatio. habet em̄ corpus xpi mentem illuminare. qꝛ ipſe eſt lux. Si em̄ oculi ionathe fauū mellis comedenti aperti ſunt. vt dꝛ. j. regn̄. xiiij. multo magis corpus xpi digne ſumptum habet oculos mentis illuminare. In cui⁹ figura dū xpūs frangeret panem. aperti ſunt oculi diſcipulorum. Peccatum autē excecat hominē. Sap. ij. Excecauit eos ma. e. Et ideo exiſtente peccato mortali in anima qd̄ ipſam cecam tenet. corpus xpi non pōt eam illuminare nec cum ipſa pticipiū habere. ij. co. vj. Que pticipatio iuſticie cum iniquitate aut que ſocietas lucis ad tenebras. aut que cōuentio xpi ad belial.

Quartus effect⁹ eſt celeſtis ductio. habet em̄ corpus xpi digne ſumētem ad celum ducere. Qd̄ figuratum fuit in pane ſubcinericio quē helyas ab angelo ſibi allatum comedit. in cui⁹ virtute ambulauit. xl. diebus et. xl. noctib⁹ donec puenit ad montem dei oreb. vt patȝ. iij. regū. xix. Peccatum aūt ad infernū ducit. Pſal. xiiij. Verūtamen ad infernum detraheris in pfunduȝ lac⁹. Nihil autē vt dicit phus pōt p ſe contrarijs motibus moueri. Et ideo exiſtente peccato mortali in anima qd̄ ducit eam quotidie ad infernuȝ ⁊ a deo elongat. corpus xpi non pōt eam ducere ad celum.

Quintus effectus eſt angelorum aſſimilatio. quia cum corpus xpi ſit panis angeloꝝ iuxta illud. panem angeloꝝ mādu. homo. habet hoies ipm digne ſumētes angelis aſſimilare et filios dei efficere. Pſal. Ego dixi dij eſtis ⁊ filij excelſi omēs. Peccatuȝ aūt cum ſit cibus demonū. iuxta illud luce. xv. de filio pdigo p quē peccator deſignatur qui miſſus fuerat in villam vt paſceret porcos id eſt demōes qui pecatis hominū paſcūtur. habet homies demonibus aſſimilare ⁊ ipos filios demonum efficere. Johānes. Vos ex patre dyabolo eſtis. Et ideo ipos hoies p peccatum ſimiles demonibus et coꝝ filios exñtes non pōt corpus xpi angelis aſſimilare ⁊ filios dei efficere. qꝛ ſimilitudo alicuius non pōt in aliquo introduci niſi ſimilitudo cōtraria abiiciatur.

Sextus effect⁹ eſt oīs ſaporis ſuauitas et refectio. Habȝ em̄ corpus xpi digne ſumenti oīs ſaporis ſuauitateȝ ꝯferre. qꝛ qui dat ſe oīa ſua dare videtur. Ro. viij. Quō etiaȝ nō cū illo oīa nobis donauit. Qui ergo digne recipit corp⁹ xpi. oīa q̄ in xpo ſūt ſibi ſapiūt. ſi quis aūt corpus xpi diligenter maſticauerit ⁊ deuote. inueniet in ipſo omnis virtutis ſuauitatem et refectionem.

Nam ibi eſt pfecta ⁊ completa fides. quia ibi tota xpi diuinitas ⁊ humanitas continetur. de quibus duobus eſt tota fides. Ibi eſt firma ſpes. quia in ipo et p ipm ſalutem ſperare debemus. Ibi eſt intenſa caritas ⁊ amor etern⁹. ex nimio em̄ amore voluit ſub tali ſacramēto hic in ppetuum remanere nobiſcum Math. xxviij. Ecce ego vobiſcū ſum omnib⁹ dieb⁹ vſqȝ ad cōſumnatōnem ſeculi. Et ideo inter omnia ſacramēta hoc maxime vocatur ſacramētuȝ amoris. qꝛ in eo reducitur ad memoriam paſſio ieſu xpi. que maximi amoris ſignum fuit. Lu. xxiij. Hoc facite in m. cōme. j. coꝝ. xj. Quotiēſcūqȝ mā. pa. hūc ⁊ ca. bi. mor. do. an. do. ve. Ibi eſt iuſticia magna quia ibi eſt fili⁹ dei factus homo p nobis mortuus vt iuſta fieret ſatiſfactio peccati humane nature qd̄ per xpi mortem iuſte fuit deletum. j. coꝝ. x. Qui factus eſt nobis ſapientia ⁊ iuſticia. Ibi eſt ſumma prudentia. quia ibi ſub humanitate latet diuinitas p quā fuit dyabolus prudenter captus. qui omnes fraudulēter ⁊ nequiter capiebat. Job. xxvj. Prudētia eius pcuſſit ſupbum. Ibi eſt immenſa paciētia ⁊ fortitudo. quia a peſſimis peccatoribus pmittit ſe capi. qui pijciūt ipum in latrinā peccatoꝝ. Ibi eſt maxima tempantia ⁊ abſtinētia. qꝛ a ieiunis ſolūmodo debȝ ſumi. et non in quātitate ⁊ ſapiditate p modum alioꝝ ciboꝝ. ſed in magna tempantia et parcitate. De quo apl's illos corinthios arguit. d. j. coꝝ. xj. Cōuenientibus vobis in vnum iam non eſt do. ce. man. vnuſquiſqȝ enim ſuā ce. pſ. ad man. Illi em̄ hunc cibū in magna quātitate ſumebant ſicut aliū panem. Et breuiter omnis virtus ⁊ omne exemplum ſalutis ad totam vitam nrām paſcendam ⁊ informādam eſt in xpo vt dicit aug⁹. qui ſub ſacramēto altaris continet ⁊ ſumitur. Hoc fuit figuratum in māna qd̄ in ore comedētiuȝ ad qd̄ quiſqȝ volebat cōuertebatur. vt dicitur ſap. xvj. Angelorum eſca nutriuiſti. po. t. d. et pa. de ce. pſti. illis. omne delecta. in ſe habētem et om. ſa. ſua. Sic ergo patȝ quō corpus xpi omnis ſaporis ſuauitatem habet. Peccatum aūt inſipiditatem. Et ſi aliquibus videatur ſapidū hoc accidit ppter palati anime corruptōeȝ Sicut febricitāti pter corruptiōem ⁊ infectiōem palati dulcia videtur amara. ⁊ interdum amara dulcia. Aug⁹. Palato non ſano pena eſt panis. qui ſano eſt ſuauis. Et ideo niſi peccatū qd̄ amaritudinē infert aīe et omnia vere ſapida reddit inſipida expellatur. corpus xpi non pōt ſuauitatem ſpūs et ſaporem ſpūaliū in anima generare. imo anima ipm cū peccato mortali ſumens. omnia ſpūalia nauſeat ⁊ faſtidit. Exodi. xxj. Anima noſtra nauſeat ſup cibo iſto leuiſſ. Expurgādum eſt ergo paccatum vt poſſimus digne recipe corpus xpi. Quia qui cū peccato mortali ipm ſumit non ſolum priuatur effectib⁹ ſupradictis ſed etiaȝ acquirit ſibi iudiciū eternale. j. coꝝ. xj. Qui autē indigne man. ⁊ bi. iudi. ſibi mā. ⁊ bi. id ē ita punietur ac ſi xpm ad mortem iudicaſſȝ. vt dicit glo. Nulli eniȝ dubiū eſſe debet quin talis ſumens corpus xpi indigne plus peccet ꝙ̄ ſi hoiem occideret vel quācūqȝ iniuriam pximo irrogaret. Et ſic ptȝ primum.

Secūdo apl's agnū paſcalem eſſe paratum ad comedēdum demōſtrat d. Etem̄ paſca nrm̄ imolatus eſt xps. q. d. Ideo azimi et puri eſſe debemus. qꝛ xps qui eſt paſcha noſtrū. i. agnus paſchalis. math. xxvj. Ubi vis parem⁹ tibi paſcha qd̄ ſcȝ edere debemus. imolatus eſt in ligno crucis aſſatus ⁊ pparatus ad comedēdum. Chriſtus ergo ē paſcha nrm̄ id eſt phaſe vel tranſitus. qꝛ p ipſum de vicijs ad virtutes. de dyabolo ad xpm. de morte ad vitam. de mūdo ad celum et de pena ad gloriā trāſire debemus. Item paſcha dꝛ paſſio ⁊ imolatio. a patin grece qd̄ eſt pati latine. Ipe em̄ xps paſſus p nobis eſt ⁊ imolatus tanꝙ̄ agnus cui⁹ ſanguine liniti filij iſrael liberati ſunt de ſeruitute pharaonis. de egipto ad terram pmiſſiōis feliciter tranſeūtes. id eſt de mūdo ad celuȝ Et ſic quātum ad vtrāqȝ ſignificatiōem recte xps dꝛ paſcha noſtrū. Aug⁹. Paſcha nō ſicut quidam exiſtimāt grecū nomen eſt ſed hebreum Oportuniſſime tn̄ occurrit in hoc noie quedā ꝯgruētia vtraꝝqȝ linguaꝝ

quia em̄ patin grece pati dicitur latine. ideo paſcha paſſio putata eſt vel hoc nomen a paſſione ſic appellatū eſt. In ſua vero lingua id eſt in hebrea paſcha tranſitus dr̄. et hoc ideo. quia tūc primū paſcha celebrauit populus dei qn̄ fugiētes ex egipto rubrum mare tranſierūt. Nunc vero figura illa ꝓphetica in veritate cōpleta eſt. cū ſicut ouis ad imolādum ducitur xp̄us cuius ſanguinē linitis poſtibus noſtris id eſt cuius ſigno ſignatis frontibus nr̄is a ꝓditiōe hui⁹ ſeculi tanq̄ʒ a captiuitate vel ſeruitute egipciaca liberamur. et ſaluberrimū agimus trāſitum cum a dyabolo tranſimus ad xp̄um: et ab illo inſtabili ſeculo ad eius fundatiſſimū regnum. Ideo quippe ad deū ꝑmanētem tranſimus ne cum hoc mūdo tranſeūtē pariter tranſeamus. Et ſic ptʒ ſcdm. Tercio apoſtolus ad agnum paſcalem edēdum nos inuitāt ⁊ modum edendi inſinuat cum dicit. Itaqʒ epulemur. q. d. Cum xp̄s imolatus ſit id eſt ad eſum aſſatus et preparatus. itaqʒ. i. ergo epulemur ſcʒ dictū agnum paſcalem in craticula crucis aſſatum. Cōſequēter cum dicit non in fermento veteri. modum talem agnū edendi inſinuat. Et primo remouet indignū modūʒ. Secūdo ſubiungit dignum ibi. Sed in azimis ſinceritatis ⁊ veritatis. Dicit ergo. Epulemur predictum agnū ſed non in fermento veteri in corruptione veteris hominis et peccati Et ſtatim diuidit per ꝑtes vetus fermētum d. Neqʒ in fermento malicie quātum ad peccatum in ꝓximūm. et nequicie quātum ad peccatum in ſeipſum Vel fermētum vetus appellatur originalis culpa. fermētum vero malicie ⁊ nequicie actualis que eſt vl̄ in ꝓximūʒ vel in ſeip̄m. Et nota hic ꝙ eſt fermentum bonū ſcʒ caritas que mentem immutat ⁊ feruere facit. de quo luce. xiij. Simile eſt regnum dei fermento qd̄ acceptum mulier abſcondit id eſt immiſcuit in farina ſata tria donec fermētaretur totuʒ. Et hoc eſt fermētum nouū ⁊ non vetus. Joh. xiij. Mandatum nouū do vobis vt diligatis inuicem. Et eſt fermētuʒ malum ſcʒ peccatū et hoc eſt fermētum vetus. Exo. xij. Qui comederit fermētatum peribit anima eius de cetu iſrael. Peccatum em̄ feruere facit mētem ⁊ immutat ip̄am ⁊ defluere facit vt fermētuʒ paſtum Yſa. lvij. Cor impij quaſi mare feruens qd̄ quieſcere non p̄ōt. Conſequēter cū dicit. Sed in azimis ſinceritatis. oſtendit modū decētem ad eſum hui⁹ agni dicēs. ſed in azimis ſup. comedamus. in azimis dicō nō materialibus ſed ſpūalibus ſcʒ ſinceritatis quātum ad affectus puritatem vt munda ⁊ pura ſint deſideria ⁊ affectōnes Et veritatis quātuʒ ad intellectus illuminationem vt in intellectu vera fides conſiſtat Vel ſinceritatis cōſciētie interioris vt nullius peccati grauis conſciētia nos remordeat. et veritatis opatiōis bone exterioris vt ſint bona ⁊ ſancta opa noſtra. Vel vt dicit glo. ſinceritatis vite qn̄o ad ſeip̄m. ⁊ veritatis cordis oris ⁊ opis quo ad ꝓximum. vt ſicut. ſinceritas excludit immūdiciām vite. ſic veritas duplicitatem fraudulentie. phil. j. Sitis ſinceres quātum ad vos. et ſine offenſa quārum ad ꝓximum. Et ſic pʒ terciū

Sicut ptʒ ex p̄dictis apl̄s nobis duo mādat. Primo vt epulemur. i. corpus xp̄i ſumamus. Hoc etiaʒ mandat eccleſia vt quilibʒ xp̄iānus ad minus ſemel in anno digne corpus xp̄i ſumat. Cuius mandatū ita obligat ſicut mandatum dei. Luce. x. Qui vos audit me audit. et qui vos ſpernit me ſpernit. Eſt eniʒ cibus anime dans ei vitā. Jo. vj. Qui mādūcat meā carnem ⁊ bibit meū ſanguinem habet vitā eternam. Qui enim ꝑ totam annū parat cibūm corpori. ⁊ ſemel in anno non ſatagit cibūm anime dare. pena graui eſt dignus. In cuius figura mandatum eſt numeri. ix. ꝙ omnis anima que non comederit agnum tempe ſuo. qui ſignificabat chriſtum. exterminabitur anima illa de populis ſuis. niſi quis fuerit impedimento legitimo prepeditus. ⁊ tunc debebat comedere ſecūdo mēſe. Ita ſimiliter homo qui eſt hodie impeditus legitime debet corpus chriſti cras ſumere vel in octaua. Et nota ꝙ nullus alienigena debebat de agno comedere. vt patet exodi. xij. quia corpus chriſti nullus debet ſumere niſi ſit xp̄ianus

Qui autem libenter vellet ſumere ſed non poteſt. audiat aug⁹. Crede ⁊ manducaſti. Et ſic intelligitur illud Joh. vj. Niſi manducaueritis carnem filij hominis fide vel re. non habebitis vitam in vobis. Sic ergo et qui non ſumit peccat grauiter. et qui indigne ſumit peccat grauius Et ideo ſcdo apl̄us vt in neutrū peccatum decidamus. mandat vt digne ſumam⁹ ſcʒ in azimis ſinceritatis et veritatis id eſt in opibus ſinceris et veris. Circa qd̄ nota ꝙ exo. xij. mandabatur ꝙ comedens agnū paſchalem qui xp̄um figurabat. ſeptem obſeruare debebat. quoꝝ ſignificata ſumēs corp⁹ xp̄i obſeruare debet. Primū eſt quia debebat renes accingere Ait enim moyſes. Sic autem comedetis illum. Renes veſtros accingetis. Et ſignificat caſtitatē carnis quā ſumens corpus xp̄i debet habere. Luce. xij Sint lumbi veſtri precincti. Secundum eſt ꝙ debebat calciamēta in pedibus tenere Unde ait. Calciamēta habebitis in pedib⁹ Et ſignificat ſanctitatem mētis. qꝛ ſumens corpus xp̄i debet habere calciamēta in pedibus id eſt mūdam ſeruare animā ſuam a luto peccatoꝝ per munda deſideria. Calciamenta em̄ cōſeruant pedes a luto. Numeri Sanctificabimini cras eniʒ comedetis carnes. Terciū eſt. quia debebat baculuʒ in manibus portare. Unde ait Tenētes baculos in manibus. Et ſignat firmū ꝓpoſitum cauendi a peccato ⁊ ꝓficiendi in bono. que ſumens corpus xp̄i debet habere. Sup baculum eniʒ homo ſuſtētatur ⁊ firmat. Signat etiaʒ ꝙ comedens debʒ habere memoriam crucis xp̄i et ante oculos cordis eam tenere. Quidam miſeri eodem die quo corpus xp̄i comedunt redeūt ad peccata ⁊ crucis obliniſcūtur. ⁊ nō deferūt xp̄o. imo ip̄m ſuffocant cum peccato. In quo facto homo magis ſimulatur iude ꝓditori q̄ʒ in aliquo peccato. Judas eniʒ oſculato xp̄o ſtatim cum inimicis ꝓdidit ⁊ oſtendit. qui ſuſpenſus crepuit medius. et diffuſa ſunt omnia viſcera eius. vt patʒ actuū. j. quia dyabolus aſportās animā eius detulit ori quo fuerat xp̄ūʒ oſculatus. et ideo non ꝑ os. ſed per ventrem exiuit. Sic tales hodie xp̄ūm oſculātur ⁊ comedunt. ⁊ ſtatim poſtea ip̄m produnt. eius inimicum ꝑ peccatū mortale intromittentes. Quartum eſt quia debebat comedere caput ⁊ pedes agni cum omnibus inteſtinis. Unde ait. Pedes ⁊ caput cum inteſtinis vorabitis. Et ſignat ꝙ comedens corpus xp̄i debet habere veram ⁊ cōpletam fidem. Debet eniʒ credere ꝙ in hoſtia illa vere ſit deus qui ꝑ caput ſignificat et ꝙ vere ſit ibi caro xp̄i que per pedes qui ſtant in terra ſignificat. et ꝙ vere ſit ibi aīa xp̄i que ꝑ inteſtina deſignatur. Et omnia illa credat ſe ſumere dum comedit corp⁹ xp̄i Nam ibi eſt caro ex vi conuerſionis. quia ſubſtātia panis in corpus xp̄i cōuertitur et trāſſubſtātiatur. ſed anima ⁊ diuinitas ſunt ibi ex cōcomitantiā. quia caro ⁊ corpus xp̄i non eſt ſine anima ⁊ deitate. ſemꝑ eniʒ caro xp̄i diuinitati fuit cōiuncta. Quintū eſt quia debebat comedere feſtināter. Un̄ ait. Et comedetis feſtinanter. Et ſignat ꝙ ſumens corpus xp̄i non debet diſcutere quō in hoſtia illa ſit verū corpus xp̄i glorioſuʒ cum anima ⁊ deitate. quia omnis rō ibi deficit. Sed debet facere ſicut dicit apl̄us. ij. coꝝ. x. In captiuitateʒ redigētes omnē humanū intellectum in obſequium xp̄i. Voluntas em̄ in hoc facto debet intellectū captiuare vt faciat eum credere ⁊ confiteri qd̄ intelligere ⁊ cognoſcere non p̄ōt et qd̄ ſibi ꝑ rōnem humanam impoſſibile videtur.

Sextum ꝙ agnū illum debebat cū pane azimo non fermētato comedere. Et ſignat puritatē. ⁊ veritatē opeꝝ. qꝛ ſumens corp⁹ xp̄i pura ⁊ vera opa debet habere. vt dictū eſt ſupra. Septimū eſt quia agnū illū debebat comedere cū ſucco lactuce agreſtis qui ponebatur in catino ad modum ſalſe. Math. xxvj. Qui intin. me. ma. in pap. hic me tra. Et ſignat ꝙ ſumens corpus xp̄i debet habere cōpunctōnem ⁊ dolorem peccatoꝝ ſuoꝝ. et debet agreſtem paſſioneʒ xp̄i cum fletus amaritudine cogitare

In octaua paſce ſermo de euāge. xlvij.

Um eſſet ſero die illa vna ſab
batoꝝ. Joh.xx. In euāgelio
hodierno due apparitōnes xp̄i
poſt reſurrectiōem recitantur.
quaꝝ prima facta fuit ipſa die
reſurrectōis. Et hoc eſt qđ dicit. Cum eſſꝫ
ſero die illa id eſt die reſurrectōnis. Secū
do fuit facts octaua die reſurrectōnis. ſ. ho
die. Nam vt dictum eſt ſupra ipe filius dei
in ipa reſurrectōnis die quinquies apparu
it. ſimiliter vt ex euāgelijs colligitur quin
quies apparuit poſt diem reſurrectionis.
Primo octaua die in pn̄tia thome. vt hic
patꝫ. ſecūdo diſcipulis piſcātibus ad mare
thybertadis. vt ptꝫ ioh. xxj. tercio omnib⁹
diſcipulis in galilea in mōte thabor vbi cō
ſtituerat illis ieſus. vt patꝫ Math. xxviij.
quarto in cenaculo in hierl̄m in die aſcenſi
onis. vt patꝫ math. vl. quinto in monte oli
ueti eodem die. vt ptꝫ actu. j. Apl̄s in. j. co.
xv. duas alias enarrat d. Poſt hoc viſus
eſt iacobo. deinde viſus eſt pluſq̄ quingen
tis fratribus ſimul. Et ſm̄ hoc euāgelium
pn̄s principaliter ſcinditur ibi. Thomas
vnus ex. xij. Vel ibi Et poſt dies octo iteꝝ
erant diſcipuli eius intus. Circa primā ap
paritionem aplus quinqꝫ ponit. Primum
eſt aduētus ſalutis ꝛ ſaluatoris ibi Cū eſſꝫ
ſero die illa. Secūdam eſt ſtatus virtutis
ibi. Et ſtetit in medio diſcipuloꝝ Tercium
eſt affatus pacis ibi. Et dixit eis. Pax vo
bis. Quartum eſt miſſio ſalutaris ibi. Si
cut miſit me pater ꝛ ego mitto vos. Quin
tum ē datio muneris ibi. Inſufflauit ꝛ di
xit eis. Accipite ſpm̄ſcm̄. ¶ Circa qđ
nota ꝙ xp̄us venit ad apl̄os ꝑpter quinqꝫ
in eis efficiēdum. ſcꝫ ad eos illuminādum
ad eos cōfortādum. ad eos calefaciēdum.
ad eos letificādum. ꝛ ad eos replendum.

Primo venit ad eos illuminādum. quia
ceci in fide effecti erant. Unde verba muli
erū que dicebant ipm̄ reſurrexiſſe viſa ſunt
ante eos quaſi deliramētum. vt dꝛ lu. xxiiij
Sed tunc illuminauit eos dum aperuit iſtis
ſenſum vt intelligerent ſcripturas quoniā
ſic oportuit pati xp̄ūm. et tercia die reſurge
re. Luce. xxiiij. O ſtulti ꝛ tardi corde ad
credendum in omnibus que locuti ſunt ꝓ
phete. Secūndo venit ad eos confortan
dum. quia conſternati erant ꝛ ſpes eoꝝ pie
rat. Luce. xxiiij. Nos autē ſperabamus ꝙ
ipſe eſſet redempturus iſrael. q. d. Amplius
non ſperamus. Apoſtoli nāqꝫ omnia reliq̄
rant totam ſpem ſuam in xp̄o ponētes. ſed
hanc ſpem in paſſione perdiderāt. ideo xp̄s
eos confortauit. d. Ego ſum. nolite timere.
Luc. xxiiij. q. d. Ego ſum magiſter ꝛ pater
veſter in quo ſperabatis. qui mortu⁹ fui ſꝫ
reſurrexi cum magno triūpho cum magna
gloria et poteſtate magna. Math. xxviij.
Data eſt mihi omnis poteſtas in celo ꝛ in
terra. Et ideo nolite timere. Tercio venit
ad eos calefaciēdum. quia in paſſiōe in ei⁹
amore nimis tepidi effecti erant ꝛ tremebū
di. Unde qui prius parati erant cum eo et
in mortem ꝛ in carcerem ire. et voluerunt
gladio percutere. vt dicit math. xxvj. omēs
relicto eo fugerūt. et clauſis ianuis recluſi
ſtabant. Sed xp̄ūs eos inflammauit. quia
oſtendit eis manus ꝛ latus et pedes in quo
maximus amor chriſti demōſtratur. Bern̄
Super omnia te mihi amabilem reddit bo
ne ieſu calix paſſionis quem ſumpſiſti. La
tus oſtendit ad oſtendēdum ꝙ amor erat ꝑ
cordialis. Manus oſtendit ad oſtendēdum
ꝙ amor ille manifeſtatus fuit per opera.
Pedes autem ad demonſtrādum ꝙ onera
eorum portauerat. q. d. Videte qualiter ex
corde vos dilexi. qualia opera feci. et qua
les penas ꝑ vobis ſuſtinui. Et ideo accen
damini ad amorem meum. Lu. xxiiij. No
ne cor noſtrum ar. e. in no. ¶ Notan
dum ſautē hic ꝙ cicatrices xp̄i non ex im
potentia ſanādi remanſerūt ſed ꝑpter quin
qꝫ Primo vt ſint ſigna ſue victorie Secū
do vt fidem ſue reſurrectionis aſtruant. qꝛ
ſicut gemme ſunt in anulo. ſic ille cicatri
ces ſunt in corpore chriſti et erunt in cor
poribus martyrum vt dicit auguſtinus.
Tercio vt oſtendant ꝙ idem corpus quod
fuit perforatum reſurrexerit. Quarto vt in
iudicio ſint ad terrorem malorum pro qui
bus et a quibus eas tulit Apoc. j. Videbit
eum omnis oculus. et qui eū pupugerunt.

Quinto vt oſtēdat eas deo patri. et ꝑ hoc
moueat eū ad nobis miſerāduꝫ. Bern̄. Se
curuꝫ acceſſum habes o homo ad deū. vbi
habes an̄ patrē filiū. et ante filium matreꝫ
filius oſtēdit patri latus ꝛ vulnera. mater
vero oſtēdit filio vbera ꝛc̄. Quarto xp̄s
venit ad apl̄os ad eos letificādum. Fuerūt
enim in paſſione nimio terrore affecti. iuxta
illud. Triſtes erāt apoſtoli de nece dn̄i ſui.
Joh. xvj. Triſticia impleuit cor veſtrum
Sed xp̄s eos letificauit ſue pn̄tie oſtenſiōe
quāuis non apparuerit eis in gloria corpo
ris glorioſi. vt dicit aug⁹. qꝛ oculi apl̄oruꝫ
illam claritatem ferre non potuiſſent. Sua
blanda ſalutatōne. qꝛ pax vobis. Et ſua le
ta comeſtione. Luce. xxiiij. Obtulerunt ei
ꝑtem piſ. aſſi et fauū mellis. Jo. xvj. Iteꝝ
aūt videbo vos et gau. cor ve. Et hoc eſt
qđ hic dꝛ. Gauiſi ſunt ergo diſcipuli viſo
dn̄o. Quinto ad eos replendum. Fuerāt
enim in eius morte om̄s euacuati omnibus
virtutibus ꝛ donis ſpūſſancti ac gratia dei
et ꝓprijs bonis que fecerāt. qꝛ cum omēs
mortaliter peccauerūt omnia ſupradicta ꝑ
diderunt. Eccl̄s. ix. Qui peccauerit in vno
multa bona ꝑdet. Sꝫ xp̄s eos repleuit om
ni virtute ꝛ grā ac etiaꝫ ꝓterita merita red
didit. Et hoc eſt qđ dꝛ hic. ꝙ inſufflauit in
eos ſup. vt eos repleret Actuū. ij. Repleti
ſunt om. ¶ Si quis q̄reret quare xp̄us
hic quinqꝫ apl̄is cōtulit bona. Dicēduꝫ ꝙ
ꝓpter quinqꝫ laudabiles ꝯditiones q̄ in eis
erāt. vtꝫ in pn̄ti euāge. ſ. ꝑſeuerantia. quies
mentis. clauſura ſenſuū. vnitas mētis. et ti
mor dei. Primo notaꝛ in eis ꝑſeuerātia
in eo ꝙ dꝛ ſero. Sero em̄ eſt vltima ꝑs diei
Actu. j. Hi oēs erāt ꝑſeuerātes in orōne.
Bern̄. Inter virtutes ſola ꝑſeuerātia co
ronaꝛ. math. xxiiij. Qui pſe. vſqꝫ in fi. hic
ſal. erit Nota ꝙ mandatū fuit in lege ꝙ ca
put ꝛ cauda in ſacrificio ſꝑ deberēt offerri
Aliqui offerūt caput ꝛ nō caudā vt qui in
cipiūt in iuuētute facere pn̄iam ꝛ in ꝓceſſu
tpis diſſoluūtur. Aliqui offerūt caudam ſꝫ
nō caput. vt qui in iuuētute diſſoluūtur et
in ſenio agūt pn̄iam. Offeramus ꝛ nos ca
put ꝛ caudā vt ꝑfectū ſit ſacrificiū noſtrū.
Ut in adoleſcētia incipiētes in ſenio termi
nemus et bene erit nobis. Tren. iij. Bonū
erit viro cū porta. iug. ab ado. ſua. Secūdo
notaꝛ requies mētis qꝛ vna ſabbatoꝝ. ſab
batū enim requies interꝑtaꝛ. ¶ Sꝫ no
ta ꝙ triplex eſt quies. Prima eſt quies mē
tis a tumultu ſeculi cum labore tn̄ corꝑis
quā habent viri ſancti in vita illa. Leuiti.
xxiij. Sabbatū requietōis dn̄i eſt. affligētis
qꝫ ani. ve. math. xj. Ve. ad me om. qui la. ꝛ
one. eſ. ꝛc̄. Et ſequitur. Et inue. re. ani. ve.
Secūda eſt quies corꝑis a labore cum tu
multu mentis quā habēt aliqn̄ peccatores.
Hiere. xlviij. Requieuit moab in fecibus
ſuis Yſa. lvij. Cor impij quaſi mare feruēs
qđ quieſcere non pōt. Sic requiſcebat ille
diues qui dicebat. Luce. xij. Anima m. ha.
mul. bo. repo. in an. plu. requi. come. bi. epu.
ꝛc̄. Tercia ē quies mētis ꝛ corꝑis quā hic
habuerūt ꝛ habebūt ſancti in glīa Yſa. lxvj
Erit ſabbatū ex ſabbato. In codeꝫ. xxxij.
Sedebit ppl̄s me⁹ in pulcritudine pacis in
tabernaculis fiducie ꝛ in requie opulenta.

Tercio notaꝛ in eis clauſura ſenſuū in
hoc qđ dꝛ. Et fores eſſent clauſe Maxime
aūt duos ſenſus debemus claudere ſi volu
mus ꝙ xp̄s veniat ſcꝫ viſum ꝛ auditū. quia
freq̄nētiſſime ꝑ iſtas feneſtras mors ingre
diꝛ. Hiere. ix. Mors ingrediꝛ ꝑ feneſtras
nr̄as. Sic mortu⁹ ē dauid ſtans ad feneſtrā
et vidēs mulierē ſe lauātem ex aduerſo. ij.
re. xj. Et ideo dꝛ ꝑs. xx. Ingredere in pe
tram ꝛ abſcōdere in foſſa. Quarto nota
tur in eis mētis ꝛ corꝑis vnitas in hoc qđ
dicit. vbi erāt ꝯgregati. Act. iij. Multi. cre.
erat cor v. ꝛ a. v. Vn̄ ſpūſſcūs ſuꝑ eos con
gregatos venit. Pſal. Ecce q̄ bo. ꝛ q̄ io.
habi. fra. in vnū. Triplex eſt em̄ vtilitas
ſtare in ꝯgregatōe. Prima qꝛ cōgregati nō
pn̄t a dyabolo vinci ſed ipm̄ vincūt qꝛ om
nis victoria in vnitate conſiſtit et perditio
in diuiſione. Exemplū de acie militū. Ecca
iiij. Funiculus triplex difficile rumpitur.
Can̄. vj. Terribilis vt caſ. aci. ordi. Secun
da eſt quia ſi vnus cadit ab altero iuuatur
Eccleſiaſtes. iiij. Ve ſoli quia cum cecide
rit non habꝫ ſubleuātem. Et paulo ſupius

Melius eſt duos eſſe ſimul q̃ vnũ. habent
eniꝫ emolumetum ſocietatis ſue.ſi vnus ce
ciderit ab altero fulcietur. Tercia eſt quia
vnus prouocatur ab altero ad bonũ.Eccle
iiij.Si dormierint duo fouebuntur mutuo
vnus quõ calefiet. Quinto notaſ in eis
timor cum dr̃ ꝓpter metum iudeoꝝ.Bern̄
In veritate didici nihil eque efficax ad gra
tiam ꝓmerẽdam.recipiẽdam.ꝛ retinendam
et recuperandaꝫ.q̃ ſi omni tempe inueniaris
coram deo non altuꝫ ſape ſed timere.ꝓuer.
xxviiij.Beatus homo qui ſemp̱ eſt pau-
dus.Ecc̃.ij. Fili accedens ad ſeruitutẽ dei
ſta in iuſticiá ꝛ timore Quia qui ſine timo
re eſt iuſtificari nõ poterit. Timor iſte eſt
timor filialis quẽ habent iuſti qui timent
valde pdere deum ꝛ animas ſuas.Sꝫ timo
rem ſeruilem ꝛ humanũ plus habent pec-
catores qui plus timent pdere nummũ q̃ de-
um.terrã q̃ celũ.plus corpus q̃ animam
plus tranſitoriá q̃ virtutes ꝛ dona De qui
bus omnibus nõ eſt timẽdum. Pſal. Illic
trepi.ti.vbi nõ fu.ti. Cariſſimi habeamus
et nos iſta quinqꝫ.et nos recipiemus a xp̃o
alia quinqꝫ ſupradictá:Et ſic ptꝫ primum.
Secũdo ponitur ſtatus virtutis quia ſte
tit in medio diſcipuloꝝ.Omnis em̃ virtus
in medio conſiſtit vt dicit ph̃us.Vnde poe
ta.Mediũ tenuere beati M Vbi nota
ꝙ xp̃us ſtetit in medio diſcipuloꝝ ꝛ ſtat in
medio omniũ hoĩm.ꝓpter ſeptem ꝓprieta-
tes medij que ſunt.Illuminare.colligare.
viuificare.diſtinguere.ſuſtẽtare.cõſeruare
et letificare. Primo mediũ illuminare ha
bet vt ptꝫ de ſole. quia medius inter plane
tas celum et terram illumĩat.Sic et xp̃us
priores ꝛ poſteriores illuminauit. Ioh.j.
Erat lux vera que illuminat omnẽ hoĩem
venientem in hunc mũdum. Hoc patuit in
tranſfiguratiõe vbi fuerũt pres no .ꝛ ve.
teſta.Secũdo medium habet colligare. vt
calx ꝛ clauus.Sic et xp̃us colligauit ꝛ vni
uit in vnũ diuerſa ſcꝫ diuinam ꝛ humanaꝫ
naturam in vnitate pſone.diuerſos apoſto
los in vnitatem fidei. Io.xi.ꝓphetauit.ſ.
cayphas quia ieſus erat mortuus ꝓ gente
et non tãtum ꝓ gente ſed vt filios dei qui

erant diſperſi congregaret in vnũ homines
et angelos in eiſdem ſedibus glorie.Math.
xxij.In reſurrectõne neqꝫ nubent neqꝫ nu
bentur.ſed ſunt ſicut angeli dei in celo.
Tercio medium habet viuificare. Vnde
in terra que eſt medium totius celi omnia
viuificantur ꝛ vitam recipiũt.Et cor in me
dio animalis vitam animali dat vel corp̱i.
Sic xp̃us eſt vita viuẽtium. vt dicit aug9.
Actuũ.xvij. In ip̃o enim viuimus moue-
mur et ſumus. Sicut omnia p̱ ip̃um facta
ſunt.vt dr̃ ioh.j.ita omnia p̱ ip̃m ſubſiſtunt
et viuũt.Io.x.Ego ſum reſurrectio ꝛ vi-
ta.reſurrectio corporum.et vita animaꝝ.
Quarto mediũ habet diſtinguere ꝛ ſepare
vt paries. Sic xp̃us in iudicio ſepabit bo-
nos a malis.modo aũt ſunt mixti.math.xv
Sepabit eos ab inuicem ſicut paſtor ſegre
gat oues ab edis.Et ibunt hi in ſuppliciũ
eternum.iuſti autem in vitam eternam.vt
ibidem dr̃. Quinto medium habet ſuſtẽ-
tare vt colũna in medio domus.Sic ꝛ xp̃s
omnia ſuſtentat ꝛ regit.Hebre.j. Portãs
omnia verbo virtutis ſue. Grego. Sicut
omniá ex nichilo facta ſunt ita in nihilum
tenderent niſi manus omnipotẽtis ea teue
ret.Sed nota hic de colũna ſampſonis cui
innitens ſampſon mortuus eſt vt omẽs occi
deret inimicos.ſic xp̃s in colũna crucis mor
tuus eſt vt oẽs demones debellaret.Aug9.
Manu inermi ꝛ affixa cruci debellauit ae
reas poteſtates.Sexto mediũ habet cõſer-
uare ꝛ extrema deuaſtare.vt patꝫ in tempe
vt in vere qd̕ eſt mediũ inter hyemẽ ꝛ eſta
tem omnia terre naſcẽtiá conſeruãtur Patꝫ
etiaꝫ in humoribus qui dũ mediũ tenent in
corpe cõſeruant corpus in ſanitate.Patꝫ
etiaꝫ in ciuitatibus que dũ mediũ p̱ iuſticiá
tenent cõſeruãtur ꝛ creſcũt.Exemplum de
regno romanoꝝ qd̕ dum mediũ p̱ iuſticiá te
nuit cõſeruatum eſt.Sic ꝛ xp̃s omnia con
ſeruat in bono.Ioh.xv. Manete in me et
ego in vobis. Sicut palmes non põt a ſe
metip̃o facere fructum niſi manſerit in vite
ſic nec vos niſi in me mãſeritis.Si quis in
me nõ manſerit colligent eũ ꝛ in ignẽ mit-
tent.Et hoc oſtendit xp̃us qñ ſtans in me-

dio diſcipuloꝝ inſufflauit in eos ꝛ dedit ſpi
ritũſcm̃ p̱ quẽ ſeruati ſunt in omni bono.
Septimo mediũ habet letificare vt ptꝫ in
armonijs ſonoꝝ ꝛ in obiectis ſenſuũꝫ.q̃ dũ
medium tenẽt letificãt et delectãt. Sic xp̃s
ſtans in medio diuine et humane nature le
tificat omnes beatos in gloria. Ioh.xvij.
Hec eſt vita eter.vt cog.te ſo.ve.de. et q.
mi.ieſum xp̃m.Quia ſm diuinã naturaꝫ le
tificat angelos ꝛ aias.et ſm humanã letifi
tificat corpa.Ioh.x.Ingredictur ꝛ egre-
dietur ꝛ paſcua inueniet. Ingredietur ad
deitatem et egredictur ad humanitateꝫ.Et
ſic ptꝫ ſcd̃m. I Si vis plura dicere de
medio nota ꝙ xp̃us quater ſtetit in medio.
ad deſignãdum ꝙ quattuor virtutes cardi-
nales in medio conſiſtũt.Nam ſtetit in me-
dio animaliuꝫ in natiuitate p̱ qd̕ ſignificaſ
prudẽtia.ſtetit in medio doctoꝝ p̱ qd̕ ſigna
tur iuſticia.ſtetit in medio latronũ p̱ qd̕ ſi-
gnatur tempãntia.et ſtetit in medio diſcipu
loꝝ p̱ qd̕ deſignaſ fortitudo. Tercio po-
nitur affatus ſiue imprecatio pacis. qr pax
vobis.Circa qd̕ nota tria R Primo
ꝙ triplex eſt pax bona. Prima eſt pax pe-
ctoris que conſiſtit in ſubiectiõe anime ad
deum et corpis ad animã et inferioꝝ viriũ
ad rõnem.Quãdo hec tria obſeruantur in
homine habet plenã pacem pectoris. Yſa.
Erit opus iuſticie pax.Hanc perfecte ha-
buit xp̃us et beata virgo.Ioh.xiiij.Pacẽ
meam do vobis. Secũda eſt pax tempis q̃
conſiſtit in pacifica cõuerſatõne cũ ꝓximo
Ro.xij.Si fieri poteſt ꝙ ex vobis eſt cum
omnibus hoibus pacem habẽtes. In hac
pace natus eſt xp̃s. Pſal. In pace factus
eſt locus ei9.De hac pace loquitur aplus.
ad hebre.xij.Pacem ſequimini cum omni
bus et ſanctimonia ſine qua nemo videbit
deum. Hanc duplicẽ pacem xp̃s annũciari
fecit ingrediẽs mũdum p̃dicauit vadens p̱
mundum.ſuis diſcipulis reliquit exiens de
mũdo et ſuis diſcipulis apportauit rediens
de inferno ad mũdum. Tercia eſt pax eter-
nitatis que cõſiſtit in viſione dei. Yſa.xxxij
Sedebit populus me9 in pulcritudine pa-
cis.Primas duas paces xp̃us dat nobis in

p̃nti.terciam dabit nobis in futuro in octa
ua etate que eſt reſurgẽtium.Et ideo in re
ſurrectõne eius in die paſche bis dixit. pax
vobis.in octaua vero die vt hodie ſemel di
xit pax vobis.ad deſignãdum ꝙ in reſurre-
ctione a peccatis debemus habere duplicẽ
pacem p̃dictam.ꝛ in octaua reſurgẽtiuꝫ ha
bebimus terciã.phil.iiij.Et pax dei que ex
uperat oẽm ſenſum cuſtodiat corda veſtra
et intelligẽtias veſtras. Secũdo nota ꝙ
xp̃s fecit quadruplicem pacem. Primo fe
cit pacem inter deũ ꝛ hoieꝫ.Et hanc fecit
in carnis aſſumptõne.Eph.ij. Ipſe em̃ eſt
pax noſtra qui fecit vtraqꝫ vnũ id eſt diui
nã ꝛ humanã naturam vniuit ꝛ pacificauit
in ſe.Secũdo fecit pacem inter hoies ad in
uicem in paſſione ſcꝫ inter pilatũ ꝛ herodẽ
et hanc fecit in ſua p̃dicatõne ꝛ ordinatiõe
quãdo omnes vniuit in vno ouili vnius ec
cleſie.vnius fidei.ꝛ vnius baptiſmi.Io.x.
Et fiet vnũ ouile ꝛ vnus paſtor.Tercio fe
cit pacem inter angelos et hoies. Et hanc
fecit in ſua aſcenſione qñ angelos ꝛ hoies
vniuit in eiſdem ſedibus glorie.Vnde can-
tamus. Redit turmis cũ duobus angelis ꝛ
animabus.Quarto fecit pacẽ inter animã
et carnem.Et hanc fecit in ſpũſſancti miſ-
ſione.qui ita ſolidauit corda diſcipuloꝝ.vt
debitus ordo deinceps ſeruaretur inter ani
mã ꝛ corp9.vt ſcꝫ rõ dñaretur in eis.Hãc
pacem pfecte faciet in corpoꝝ glorificatõe
L . Tercio nota ꝙ triplex eſt pax mala
Prima eſt inordinata que eſt quãdo obe-
dit ſupius inferiori vt dñs ſeruo anima cor
pori et rõ ſenſualitati. ꝓuer.xxx. Per tria
mouetur terra. p̱ ſeruũ cum regnare cepe-
rit.per ſtultum cum ſatiatus fuerit cibo.et
p̱ odioſam mulierem cum.in matrimoniuꝫ
aſſumpta fuerit. Iſte ſeruus ꝛ ſtultus eſt
corpus.et mulier odioſa eſt caro. Secũda
eſt ſimulata ſicut fuit pax iude. Math.xxiij
Quẽcũqꝫ oſcu.fu.ip̃e eſt te.eũ. Similis fu
it pax ioab ad abner di. Salue mi frater.
Et infixit gladiũ in viſcera eius.ij.regũ.xx
Ezech.xiij.Deceperũt populũ dicẽtes. pax
pax et nõ eſt pax Talis ẽ pax mũdi qr quẽ
oſculari videtur occidit.Io.xiiij.Pacem

micam do vobis.non quã mũdus dat. Ter-
cia par eſt inquinata que inter peccatores
eſt.pſal. Zelaui ſup iniquos pacẽ peccatoꝝ
videns. Lu.xij. Non veni pacẽ mittere ſed
gladiũ. Et ſic pꝫ tercium. Quarto poni
tur miſſio ſalutaris. quia ſicut me miſit pa
ter ⁊ ego mitto vos id eſt ea caritate vos
diligo qua dilexit me pater. vt dicit grego.
Que caritas in pdicta miſſione attenditur
quãtum ad ſeptem Primo quia ſicut pa
ter mittens me in mũdum mecũ eſt et nõ re
linquit me ſolum ſic ego vos nõ deſeram.
⁊ Math.xxviij. Ecce ego vobiſ.ſum om.diẽ
vſqꝫ ad cõſum.ſe. Secũdo quia ſicut mi-
hi teſtimoniũ pbibuit o.hic eſt filius meus
dilectus ipm audite.math.xvij.ſic ego coraꝫ
regibus et omni populo loquar pro vobis
reddens teſtimoniũ veritati veſtre ⁊ doctri
ne. Math.x. Nolite co.quõ aut quid lo.

Tercio quia ſicut pater dedit mihi face
re opa ſcꝫ.homines ſanare.demones fuga-
re.mortuos ſuſcitare.celum apire ⁊ cõſilia
que oſtendũt me eſſe verũ filiũ dei.iuxta il
lud ioh.x.opa que ego facio in noie patris
mei hec ſunt que teſtimoniũ pbibent de me
ita ego dabo vobis ſimilia opa facere per
quẽ oĩs cognoſcent ꝙ eſtis nũcij dei. Jo.
xiiij. Qui credit in me opa que ego facio
ipſe faciet ⁊ maiora horũ faciet. Exemplũ
de petro ⁊ iohe. Nam ad vmbram petri ſa
nabãtur infirmi.ad tactum tunice iohãnis
ſuſcitati fuerunt mortui. vt in eccleſiaſtica
narratur hiſtoria.qd de xp̃o non legitur

Quarto quia ſicut pater cõſtituit mihi
totum mũdum diſponere ⁊ ordinare. iuxta
illud ioh.xiij. ſciens qꝛ omnia dedit pater
ei in manus. ita ego plenarie vos mitto vi
carios meos quicquid p vos fiet ratuꝫ ha
bens. Luce.x. Qui vos audit me audit. et
qui vos ſper.me ſper.ij.cor.v. Legatione
p xp̃o fungimur. Et ideo apoſtoli p totam
eccleſiam ordinauerũt et ſacramẽta inſtitue
runt. Quinto qꝛ ſicut pater plenariã po
teſtateꝫ dedit mihi.iuxta illud math.xj.om
nia mihi tradita ſunt a patre meo. ita ego
plenã ptãtem vobis trado ſup omia ſcꝫ ſu
per celum et terraꝫ et infernũ.ſup angelos

demones et homines.ſup vitam ⁊ mortem
ſuper totam naturam ⁊ omẽm creaturam.
Luce.ix. Dedit eis poteſtateꝫ ſup omia de
monia et vt languores curarẽt Sexto qꝛ
ſicut pater voluit me mori p peccatoribus
vt ſalui fierẽnt.iuxta illud ioh.iij. ſic deus
dilexit mũdum vt filiũ ſuum vnigenitũ da-
ret.ita ego volo vos mori ⁊ cõſummari in
ſeruicio peccatoꝝ vt ipi ſalui fiant. et ma-
ius meritũ vobis creſcat. Lu.x. Ecce ego
mitto vos ſicut agnos inter lupos Septi
mo quia ſicut pater voluit me ſumme hu-
miliari vt ſũme exaltarer.iuxta illud phil.
ij.exinaniuit ſemetipm pp̃ter qd ⁊ deus ex-
alta.illũ ⁊c̃.ita ⁊ ego volo vos hũiliari val
de vt ſumme exaltemini ⁊ ſitis mecũ in ea-
dem gloria ⁊ honore.j.pe.v. Humiliamini
ſub po.ma.dei vt vo.exal.in tpe viſi. Luce
xxij. Et ego di.vo.ſicut diſ.m.p.m.re. Vñ
pedes ⁊ oſſa piſcatoris oſculãtur mõ p ora
impatoꝝ. Ergo recte dicit. Sicut miſit me
pater. id eſt ex eadem beniuolentia carita-
tio et ad eadem opa faciẽda.et ad idem pre
miũ recipiẽdum.ego mitto vos Et ſic patꝫ
quartũ. Quinto ponitur datio muneris.
quia inſufflauit.⁊c̃. Non ꝙ iſte flatus eſſet
ſpũſſanctus.ſicut columba que deſcendit ſu
per xp̃m baptiſatum nõ fuit ſpũſſanctus.ſꝫ
in illo ſigno.ſcꝫ flatu datus eſt ſeis ſpũſſan-
ctus. Et hoc pp̃ter tria. Primo quia ſicut
iſte flatus pceſſit a xp̃o. ſic ſpũſſanctus p-
cedit ab eo.et non ſolum a patre. Secundo
ad oſtẽdendum ꝙ ſicut flatus eſt neceſſari9
vite corporali.ita ſpũſſanctus vite ſpũali.
Tercio ad oſtendẽdum ꝙ ſicut flatus ẽ aer
eleuatus a terra.ita ſpũſſanctus facit ſuper
terrena eleuari. Ezech.viij. Eleuauit me
ſpũs inter celum ⁊ terraꝫ. Munus ergo in
quo omnia dona donãtur cõtulit eis dicẽs.
Accipite ſpm̃ſcm̃ quoꝝ re.pec.re.eis. Jo.
viij. Quõ etiaꝫ cum illo omnia no.do. Sic
ergo donauit eis munus abſoluẽdi ⁊ dimit
tendi peccata. Sed cõtra ſolus deus remit-
tit peccata. Yſa.xliij. Ego ſum qui deleo
om.iniqui.t.pp̃ter me. Oſee.xiij. Perditõ
tua iſrael.tantũmodo in me auxiliũ tuum.
Solutio quantum ad culpam ſolus deus

dimittit peccatum qd in ipſa cõtritione et
pp̃oſito cõfitendi dimittitur Pſal. Dixi cõ
fitebor ⁊ tu remi.⁊c̃ Sacerdos aũt dimittit
aliquid de pena virtute clauiũ. Et hoc eſt
qd dicit Quoꝝ remiſeritis. Remittere eñ
eſt ptem pene relaxare. Dimittere vero eſt
ex toto abſoluere vt dic̃ hugo de ſcõ victo.
Vel poteſt dici ꝙ ſacerdos abſoluit inſtru
mẽtaliter.eſt eñ inſtrumẽtum animatũ dei
et miniſter eius. Hoc dñs figurauit in la-
zaro quẽ ſuſcitauit ſꝫ apoſtolis ſoluere mã
dauit. Exemplum de poteſtate qñ abſoluit
aliquẽ in conſilio ⁊ eius nũcij de catenis et
carcere ſoluũt eudem. Jtem videtur ꝙ niſi
ſacerdos habeat ſpm̃ſcm̃ non põt abſoluere
quia dicit primo. Accipite ſpm̃ſcm̃. ⁊ p9ea
ſubdit.quoꝝ remi.pec.re.eis. Ambro. Ta-
lis actus talis vita abſoluit.eſto tu talis vt
alios valeas abſoluere. Ad qd dicẽdum ꝙ
abſoluere põt ſacerdos dupliciter ſcꝫ ex of
ficio et vite merito.et ſic abſoluit ſoluꝫ bo-
nus habens ſpm̃ſcm̃. vel ex officio ſolum.
et ſic abſoluit etiaꝫ malus Ad qd ſignificã
dum xp̃s dedit ptãteꝫ apoſtolis abſoluendi
a peccatis anteqꝫ daret eis ſpm̃ſcm̃. Math.
xvj. Amen dico vobis qdcunqꝫ liga.ſuper
ter.erit ⁊ li.in ce.et qdcunqꝫ ſol.ſuper ter.
ſo.erit ⁊ in ce. Et hoc poſtqꝫ dedit eis ſpm̃
ſcm̃ dedit eis ptãtem ligandi ⁊ abſoluendi.
Chriſ. Si mali valde ſint ſacerdotes deus
que ſua ſunt opabitur.quid dico ſacerdo-
tes.nec angel9 nec archãgelus in his opa-
ri poteſt que data ſunt deo. ſꝫ pater ⁊ fili9
et ſpũſſanctus omnia diſpenſant. ſacerdos
anteꝫ accomodat linguam ſuã.tribuit ma-
nũ ſuam. Vel dicẽdum ꝙ ſacerdos ⁊ bon9
et malus in virtute ſpũſſancti remittit pec
catum. Quia in virtute caracteris ordinis
qui datur a ſpũſcõ qui opatur in ſacramen
tis. Glo. Quoꝝ remiſeritis id eſt quos di-
gnos remiſſione iudicaueritis duabus cla-
uibus ſcꝫ poteſtatis et diſcretõnis. remittũ
tur eis id eſt tunc deus approbabit remiſſi
onem peccatoꝝ.et quoꝝ nõ remiſeritis de9
non approbabit. Chriſ. Sic rex principem
mittens dat ei ptãtem mittere in carcerem
et dimittere. Ex quo pꝫ ꝙ ſacerdos eſt mi

niſter et inſtrumẽtum dei animatum Et ſic
patꝫ quintum.

¶ Sermo eiuſdem dominice octaue qua-
drageſimuſoctauus.

T Homas vn9 ex duodecim qui
dicitur didimus nõ erat cũ eis
quando ieſus venit. Joh.xx.
Euãgelium hodiernũ continet
in ſe duo euangelia. Et de iſta
ſecũda pte faciamus alium ſermonem. Jn
quo ſermone ptinetur prima apparitio xp̃i
poſt diem reſurrectõnis que fuit facta die
octaua. Et iſta pars euangelij eſt quaſi tota
de beato thoma. Jn qua pte quattuor de-
ſcribũtur Primũ eſt peccatum qd thomas
incurrit.quia non erat cum eis qñ ieſus ve
nit. Secũdum eſt remedium qd recepit ibi
Poſt dies octo Tercium eſt fides qua cre
didit ibi. Dñs meus ⁊ deus meus. Quartũ
eſt premium qd ex fide xp̃us repromiſit ibi.
Quia vidiſti me tho.cre. bea.qui nõ vi.et
cre. Primũ pcedit ex miſeria hominis.ſe-
cũdum ex miſericordia dei. terciũ ex liber-
tate arbitrij.quartum ex gratia dei. Pri
mo ergo ponitur peccatũ thome qd cõſur-
git ex duobus ſcꝫ ex abſentia ſociali et pti-
nacia mentali. Primo ex abſentia ſociali.
quia non erat cum eis. Sed cõtra lu.xxiiij
dr ꝙ iſti diſcipuli qui fuerãt in emaus re-
uerſi ſunt in hierlm et inuenerũt congrega
tos vndecim et dum narrarent que geſta
erant in via ieſus apparuit eis. Ad hoc di
cendum ꝙ dum diſcipuli narrarent que ge-
ſta erant in via thomas aliquo caſu abſceſ
ſit et tunc ieſus apparuit.vt dicit aug9.
erat ergo tho.cũ viris timoratis ⁊ pſeuerã
tibus.et ſic receſſit a ſocietate bonorum.
M Qd quidem apparet eſſe malum
ex tribus. Primo quia recedere a ſocie-
tate eſt contra naturam hominis. Naꝫ eñ
vt dicit phs naturaliter eſt animal ſociale
Gen.xx. Non eſt bo.ho.eſ.ſo. fa.ei ad ſi.ſi
bi. Quia ceteris animalibus melius pui-
dit natura vt ſola poſſint viuere qꝫ homini
quia parauit eis victum ⁊ amictuꝫ. homo

autem multis indiget que vix vnus homo facere poſſet. Secūdo quia homo in facto iſto dyabolum imitatur qui fecit diuiſionem in celo et receſſit a ſocietate bonorū Yſa.xiiij. In celum conſcēdam ſedebo in monte teſtamēti in lateribus aquilonis ⁊ ſimilis ero altiſſimo. Exempla de iſto monacho de quo dicit grego. in dyalogo. ꝙ ſtatim recedebat de choro quē vidit beatꝰ benedictus extrahi ꝑ capam a quodaȝ puero nigro. Sap.ij. Imitantur auteȝ illum qui ſunt ex ꝑte iſtius. Tercio quia talis receſſus eſt valde dānoſus. Qđ ptȝ dupliciter. Primo quia homo multa bona ꝑcipit in ſocietate. Nā recipit ſpm̄ſcm̄ et dona eiꝰ Et hoc patuit in penthecoſte qn̄ ſpūſcūs venit in diſcipulos dum eſſent in vnū cōgregati et dedit eis cariſmatū dona. Item recipit filiū dei et dona eius. Math.xviij. Ubi duo vel tres cōgregati ſunt in noīe meo ibi ego ſum in medio coꝝ. pſal. Ecce q̄ bonuȝ et q̄ iocūdum habitare frēs in vnū. Secūdo quia homo multa mala vitat in ſocietate ⁊ ꝓpter ſocietatem: quia dyabolus non pōt frequēter hoīem tenere in catenis peccatoꝝ ⁊ ſuffocare cum ꝓpter ſocietatem. Exemplū de illo puero monachoꝝ qui in infirmitate datus erat draconi ad deuorandum quē ꝓpter ꝯſenſiam fratrū comedere non poterat qui poſtea ꝑfecte cōuerſus eſt vt patȝ in dyalogo. Habemus etiaȝ de hoc exemplum geñ.xviij. quādo angeli dixerūt abrae ꝙ ꝓpter quinquaginta iuſtos ac etiā ꝓpter decem parcerēt quinqȝ ciuitatibus. Et non ſolum in vita illa quis euadit multa mala ꝓpter bonam ſocietatem ſed etiaȝ in alia. Exempluȝ de illo fratre qui fuerat deputatus penis purgatorij triginta annis. et ſocius eius dixit miſſam ⁊ orans ꝓ eo liberauit eum. Secūdo peccatū thome fuit ex ꝑtinacia mentali quia nullo modo voluit credere. Sed attendēdum eſt hic ꝙ dicit eccj.xviij. Qui cito credit leuis eſt corde. Et dr̄.i.ioh.iiij. Nolite omni ſpūi credere. ſed ꝓbate ſi ſpūs ex deo ſunt. Sic credidit eua cito. Ergo tunc eſt peccatū non credere quādo non credit quis quibus debet. qñ debet. ⁊ quō debet. Ex illis tribus modis peccauit thomas. Primo nō credidit quibus debuit. quia ſm̄ legem in ore duoꝝ vel triū teſtium ſtat omne verbum. ipſe noluit credere decem approbatis viris qui teſtificabātur de viſu qđ eſt veriſſimū teſtimoniū. Secūdo quia non credidit quando debuit quia et ſi non ſtatim crediderit debuit tñ̄ poſt vnū diem. vel ſic cogitare in ſeipō ⁊ credere. Sed ipē ſtetit octo diebus in ſua pertinacia et ſorte ſicut ipē dixit nunq̄ crediſſet niſi xpūs ſibi apparuiſſet. Tercio qꝛ nō credidit ſicut debuit. quia cū apoſtolus dicat. eſt autem fides ſperādaꝝ ſubſtantia rerum argumētum nō apparētium. hebre.xj. ipſe voluit palpare que ad fidem ꝑtinent. Et ſic ptȝ primū. Secūdo ponitur remedium qđ thomas inuenit. quia xpūs ex magna ſua beniuolentia poſt dies octo iterum venit ad eos ⁊ ſtatim dixit Thome. Vide manus meas et af.ma.tu. et mitte in la.m. ⁊c̄. Chriſtus fecit thome ac ſi ipē deberet ſolus ſaluari. vel ſi totus mūdus ſtaret ad fidem thome. Sed vt dicit grego. Hoc non ex caſu ſed ex diuina diſpenſatōne factū eſt. Egit nāqȝ miro modo diuina clementia vt diſcipulus dubitans dum magiſtri ſua vulnera palparet carnis in nobis vulnera infidelitatis ſanaret: Plus eniȝ mihi contulit ad fidem infidelitas thome q̄ fides credentium diſcipuloꝝ. Dum em̄ ille palpando ad fidem reducitur. mens noſtra omni dubitatione poſtpoſita in fide ſolidatur. Vide inquit manꝰ meas redemptrices tuas vt eas reuerearis. cōſeruatrices tui vt eas amplecteris collatrices omnis boni vt eas diligas. et punitrices maloꝝ vt eas timeas Et ſic ptȝ ſcđm. Tercio ponitur fides ꝑfecta qua thomas credidit ibi. Dn̄s meus et deus meus. In quo verbo cōfeſſus eſt humanitatem cum dicit dn̄s meus. et deitateȝ quia et deus meus. Ergo aliud vidit ⁊ aliud credidit. Et ſic vbi abūdauit delictū ſuꝑhabūdauit et gratia. ro.v. Quia vni verbo credidit. ⁊ ſtatim credidit. ⁊ ſicut debuit credidit. in quibus tribus offenderat Et ſic patȝ terciū. Quarto ponitur premiū qđ

ex fide ꝓmittitur. cū dicitur. Quia vidiſti me. imo videtur ꝙ debuit dicere quia tetigiſti me tho. credidiſti. Aug. Nō ait tetigiſti ſed vidiſti. qm̄ generalis quodāmō ſenſus eſt viſus et ad omes ſenſus aptatur. vt guſta et vide q̄ dulce eſt. audi et vide q̄ ſonorum eſt. et ſic đ alijs. Quamuis dici poſſit non auſum fuiſſe diſcipulum tangere vulnera magiſtri. Beati ergo qui non viderūt et crediderunt. Crediderūt inq̄ fide formata q̄ ex bonis opibus demonſtratur. Quia vt dicitur iac.ij. fides ſine opibus mortua ē qđ aūt mortuum eſt non poteſt vitam conferre Qui ergo credit in deū fide viua beatus erit. Abacuch.ij. Iuſtus in fide ſua viuet. Fides etiam de ſe habet vitam dare ei qui non poteſt oꝑari. Rō.iiij. Ei vero qui non oꝑatur. credenti āt in eū qui iuſtificat impium. reputabitur fides eius ad iuſticiā. Quia abraaȝ ꝑ fidem ſine opibꝰ legis iuſtificatus eſt. Exemplum de latrone in cruce cui ꝓpter fidem dictum eſt. Hodie mecum eris in ꝑadiſo. Et ſic patet quartum. In fine nota ꝙ xpūs dat nouem exempla in ſua reſurrectione que quilibet debet habere ſi vult vt ſpūaliter reſuſcitetur. ¶ Primū eſt ꝙ poſt reſurrectionem mūdo ſe non immiſcuit. licet aliquibus bonis apparuit. Lu.xvij. Memētote vxoris loth. Que qꝛ vertit ſe retrorſum cōuerſa eſt in ſtatuā ſalis ht ptȝ geñ.xix. Seneca. Nihil eſt adeo dānoſum bonis moribus q̄ in alienis ſpectaculis reſidere. Secundum eſt qđ dixit magdalene. Noli me tangere. nōdum aſcendi ad patrem meū Non em̄ eſt homini ſecurum tangere mulicreȝ q̄diu eſt in vita illa. nec etiaȝ cōſanguineam quia corpus femine ignis eſt. ignis vero neſcit cōſanguinitatem. et ignis eſt vſqȝ ad cōſummatōnem deuorans. iob.xxxj. Exemplū de illo ſacerdote de quo dicit grego. in dya. Qui laborās in extremis dum a ꝓ̄bitera ſua tangeretur ait. Recede recede adhuc igniculus viuit. Terciuȝ eſt ꝙ pacē in ore portauit. Sic qui ſpūaliter cupit reſurgere debet habere pacem pectoris et pacem tēpis vt tādem ꝑueniat ad pacem eternitatis. Ioh.xiiij. Pacem relinquo vobis. pacem meā do vobis. Quartum eſt ꝙ loca vulneꝝ oſtēdit ſcȝ latꝰ. manus et pedes. Sic qui ſpūaliter cupit reſurgere debet oſtendere peccata ſua ſacerdoti ꝑ ꝯfeſſioneȝ. ſ. latꝰ. i. cor. manꝰ. i. opera. pedes. i. affectōnes. quia vt dr̄ ꝓuer. xxviij. Qui abſcondit ſcelera ſua non dirigetur. Yſa.xliij. Narra ſi quid habes vt iuſtificeris. Quintum eſt ꝙ inſufflauit et dedit ſpiritumſanctum. Sic et nos debemꝰ ſatagere alijs ſpiritumſanctum dare et eos ad ſpiritūſanctum inflamare. Sȝ ſunt quidam. qui ſpirant et inſufflant ignem iracūdie. diſcordie et maliuolētie Act.ix. Saulꝰ autem adhuc ſpirans minarum et cedis in diſcipulos domini. Sic ſpirabat vxor iob dicens. Benedic deum et morere. iob.ij. Sextum eſt ꝙ ſe tangi et palpari ꝑmiſit. Sic qui vere reſurrexit ꝑmittat ſe palpari a tribulatōne. quoniam ꝑ multas tribulationes oportȝ nos intrare regnū dei. Actu.xiiij. Sic ꝑmiſit ſe palpari iob qui ꝑcuſſus eſt vlcere peſſimo in corꝑe. ⁊ in filijs ⁊ in omnibus que hēbat paſſus eſt diſpendium. Sunt quidam ſicut vitrū hñtes illud apoſtema noli me tangere. Septimum eſt qꝛ cōmedit piſcem aſſum ⁊ fauū mellis. Piſcis aſſus xpūs eſt crucifixus. fauꝰ mellis eſt verbum dei. Qui ergo a peccato reſurrexit debet xp̄m comedere in ſacramēto altaris. quia ipē eſt cibus omnis ſaporis ſuauitatē habens. Ioh.vj. Caro mea vere eſt cibus. Ego ſum panis viuus qui de celo deſcendi. Item debet comedere verbum dei qđ habet aīe dulcedinē infectre ſicut mel. Pſal. Quā dulcia faucibus meis eloquia tua. Et hȝ aīam illuminare ſicut cera lumē fouet. Pſal. Lucerna pe.m.ver.t. Augꝰ. Palatū febricitātis hȝ cui mel celi inſipidum eſt. Octauū qꝛ xp̄s reſuſcitatus redijt ad frēs ſuos ⁊ ad viā veritatis eos reducere curauit. Vade ⁊ tu fac ſimiliter vt ſicut fuiſti alijs ad ruinā ita eos ad saluteȝ ſtudeas reducere. Aug. Nullum magis ſacrificiū deo q̄ zelus aīaꝝ. Ia.v. Scire debet ꝙ qui cōuerti fecerit peccatorem ab errore vie ſue ſaluabit aīam eius a morte et

operit multitudinem peccatoꝝ. Nonum eſt ꝙ reſuſcitatus ſtatim nō iuit ad celum. ſed ſtetit.xl.diebus in terra. Sic qui ſpūaliter reſurgit non credat ſtatim ire ad celum ſed primo oportꝫ eū facere penitētiam que p.xl.dies deſignatur Math.iij. Penitētiaꝫ agite.appropinquabit eñ regnū celoꝝ. Et ſic patꝫ tercium.

Sermo de epla. XLIX

OMne qđ natum ex deo vincit mūdum.j.Joh.v. De virtute fidei tam in euāgelio hodierno ꝗꝫ in epla tractatur. Fides eniꝫ in pñti vita mirabilia opatꝛ et tandem ad vitam pducit eternam De eo autem ꝙ fides beatꝫ facit in euāgelio hodierno tractatur.Beati inquit qui non viderūt ꝛ crediderūt.De mirabilibꝰ aūt que fides in hoc ſeculo aut vita facit vel opatur in pñti epla determiatur. de quibꝰ etiā erit ſermo.In hac ergo epla beatus iohes duo principaliter facit. Primo oſtēdit virtutem ꝛ efficaciā fidei vt ad ipam accendamur.in principio epiſtole.Secūdo oſtendit veritateꝫ fidei vt ipam firmiter fateamur ibi.Et ſpūs eſt qui teſtificatur qm̄ xpus eſt veritas. Primo ergo oñdit virtutem et efficaciā fidei vt ad ipſam accendamur. qꝛ vincit mūdum ꝛ bona eius. Circa qđ tria facit. Primo oñdit quis eſt qui vincit mūdum.qꝛ qđ natum eſt ex deo.Secūdo oſtēditur p quid vincitur mūdus qꝛ p fidē ibi. Hec eſt victoria que vincit mūdum fides noſtra. Tercio oñditur p quā fidem vincit mūdus ibi.Quis eſt qui vincit mūdum niſi qui credit ꝙ xpūs eſt filius dei. Circa primū nota ꝙ duplex eſt natiuitas ſcꝫ corporalis ꝛ ſpūalis.Spūalis fit in baptiſmo in vtero eccleſie.qꝛ baptizatus habet eccleſiam matrē et xpm patrē. et ideo extūc vocatur xpianus. Joh.iij. Niſi quis natus fuerit denuo non pōt intrare regnū dei.Et in eodem.j. Dedit eis ptātem filios dei fieri. Et qꝛ virtus xpi applicabitur nobis in baptiſmo qui eſt efficax ad vincēdum mūduꝫ

ideo baptiſatus filius dei factus in eadem virtute vicit mūdum. Jo.xvj. Cōfidite qꝛ ego vici mūdum. Quia cū talis ligetur cū xpo vinculo caritatis ſi xps vicit ꝛ ipe vincit.Et hoc eſt qđ dicit. Omne qđ natū eſt ex deo vincit mūdum id eſt omnis qui regeneratus eſt in baptiſmo dūmodo in xpo maneat cui iūctus eſt in baptiſmo a quo ſe patur p peccatum mortale. vincit mūdum id eſt vicia mūdi que ſunt tria ſcꝫ concupiſcentia carnis concupiſcētia oculoꝝ et ſupbia vite.Et nota ꝙ dupliciter vincimꝰ mūdum. Primo abrenūciando bonis mundi. Et ſic vincūt ſolum pfecti qui omnibꝰ ſpretis mūdi nudum xpm ſequūtur in voluntaria paupertate.Luce.xiiij. Niſi quis renūci. om.que poſ.nō pōt m.eſ.diſ. Secūdo ſubijciendo nobis bona mūdi ita vt ſimus dñi ꝛ non ſerui bonoꝝ mūdi vt auarus eſt ſeruꝰ pecunie.et diſpenſemus bona mūdi ad honorem dei. Math.xxv. Euge ſerue bo.ꝛ fi. qꝛ ſup pau.fu.fide.ſupra mul.te conſti.Et ſic vincūt omēs iuſti ſerui dei in quocūqꝫ ſtatu. Secūdo oñditur p quid vincit mūdus.quia p fidem. Hebre.xj. Sancti p fidē vicerūt regna ſcꝫ regnū mūdi ꝛ regnū carnis. Circa qđ nota ꝙ fides non ſolum vincit mūdum ſed omnem temptatōnem. Qđ ſic ptꝫ. Quia omis temptatio vel eſt a mūdo vel a carne vel a dyabolo. Dyabolꝰ temptat de ſupbia vt homo nō obediat deo nec obſeruet mandata eius. Hoc remouetur p fidem qua cognoſcimus ꝙ deus eſt omniū dñs.et ideo ei eſt ab omnibus obediēdūꝫ.j.pe.vj. Vigilate qꝛ aduerſarius veſter dyabolus.c.quc.quē de.c.reſi.for.in fide. Mūdus aūt temptat vel alliciendo pſperis vel terrēdo aduerſis. Hunc vincimus p fidem que facit nos credere meliora bona.ꝛ peiora mala.Et ideo pſpera mūdi deſpicimꝰ ꝛ non formidamus aduerſa. Caro vero temptat inducēdo ad delectatiōes momētaneas ſed fides nobis oñdit ꝙ p has pdimꝰ eternas ꝛ ſupplicijs deputamur eternis. Apoc. xviij. Quātum glorificauit ſe ꝛ in delicijs fuit tātum da illis tor.ꝛ luc. Hic cadit exemplum iſtius heremite qui combuſſit ſibi

digitos anteꝗꝫ vellet ꝯſentire cum vna agere volens expiri ſi poſſet pati penas inferni. Cadit etiam exemplū de militibus alexandri quibus dum eſſent parati ad bellum alexander ait. Comedamus quia hoc ſero omnes cenabimus in inferno. Propter qđ verbū fortiter dimicauerūt ꝛ vicerūt Propter qđ dicit aplus ad eph.vj. In omnibꝰ ſumētes ſcutum fidei in quo poſ.omnia te.ne.ignes extinguere. Nota ꝙ doctus miles vel pugnator ſtrenuꝰ omēs ictus recipit in ſcuto. Sic in ſcuto fidei omnes temptationes vincamus. Scutum eñ fidei debꝫ eſſe triangulatum ita ꝙ vnus angulus ſit verſus gaudia padiſi.ſecūdus verſus penas inferni.tercius verſus xpm ꝛ labores eius.et tunc omnes ictus vilipendimus. Tren.iij. Dabis eis ſcutum cordis laborem tuum. Hoc fuit figuratū in captōne hierico que poſt tredecim circuitꝰ corruit qui ſunt xiij articuli fidei quibus pfecte creditis totus mūdus corruit Tercio oſtenditur p quā fidem vincitur.mūdus qꝛ iudei ꝛ ſaraceni habent fidem ſuā et xpiani ſimiliter. Intendit ergo oñdere beatus iohes ꝙ ſolum p fidem ieſu xpi vincitur mūdus quā xpiani cōfitentur ꝛ credūt. Quia nāqꝫ xpūs omnia bona mūdi contempſit vt alijs contēnenda monſtraret vt dicit augꝰ.et xpum firmiter credūt xpm omia bene feciſſe et ipm tanꝗꝫ viam rectam p poſſe ſequi nitūtur ideo cōtemnūt ea que xps cūtempſit ꝛ vincūt ea ꝗ xpūs vicit ꝛ abſtinent ab eiſdem. Et ideo hec victoria p fidem viuā habetur que eſt qñ illud qđ credimus p opa demonſtramꝰ Jaco.ij. Oſtendas mihi fidem tuā ex opibus. Res eñ mortua nō pōt vincere. Jo. xiiij. Qui credit in me ſcꝫ fide viua ꝛ vera opa que ego facio ꝛ ipe faciet. Vera auteꝫ fides ieſu xpi hec eſt. qm̄ ipſe eſt verus filius dei p naturam.Et hoc eſt. Quis eſt autem qui vincit mūdum niſi qui credit ꝙ ieſus eſt filius dei cōſubſtātialis ꝛ coeternus et coequalis p omnia.qui filiꝰ dei venit in mūdum id eſt incarnatus in mūdo apparuit. Venit ergo p aquam id eſt baptiſatus

eſt vt tactu ſue mūdiſſime carnis vim mūdatiuā ꝛ regeneratiuam conferret aquis vt nos a peccatis mūdarent ꝛ in dei filios regenerarēt. Venit etiaꝫ p ſanguinē quia in ſuo ſanguine mortuus eſt vt nos redimeret a peccatis.j.pe.j. Non corruptibilibus auro vel argento redempti eſtis ſed pcio.ſan.ag.incō. Venit ergo filius dei p aquā ꝛ ſanguinem nos ſaluare vt aqua nos mūdaret et ſanguine redimeret et non venit ſaluare nos in aqua ſolum.quia niſi virtus ſanguinis xpi operaretur in baptiſmo aqua nihil faceret. Sed aqua in virtute ſanguinis xpi mūdat ab omnibus peccatis et p cōſequēs ſaluat. Ezech.xxxvj. Effundām ſuper vos aquā mūdaꝫ et mūdabimini ab om.iniqui. vris. Hec ergo fides qua credimꝰ ꝙ xpus eſt filius dei qui venit p aquā ꝛ ſanguineꝫ nos ſaluare.eſt qui vincit mūdum id eſt vicia mūdi ſcꝫ concupiſcētiam carnis concupiſcētiam oculoꝝ et ſupbiam vite. Ad que tria omnia peccata mūdi reducūtur. Et ſic ptꝫ primū. Secūdo oñdit ꝙ talis fides eſt vera vt ipam firmiter teneamus. Et circa hoc tria facit. Primo oñdit hoc p teſtimoniū celeſte ibi. Et ſpūs eſt qui teſtificatꝛ Secūdo p teſtimoniū terreſtre ibi. Et tres ſunt qui teſtimoniū dant in terra. Tercio concludit hoc p locū a minori ꝙ talem fidem firmam ꝛ ratam habere debemus ibi. Si ergo teſtimoniū hoim accipimus. Dicit ergo ꝙ ſpūs eſt qui teſtificatur id eſt deus qui ſpūs eſt.jo.iiij.ſpūs eſt deus. teſtificatur inqꝫ qm̄ xps eſt veritas id eſt fuit verus deus ꝛ verus homo nō fantaſticus vt manichei dicūt. Tota eñ trinitas hoc teſtificata eſt.qm̄ tres ſunt qui teſtimoniū dant in celo ſcꝫ ꝙ xpūs eſt filius dei. Pater.lu.iij. Vox de celo audita eſt.tu es filius meꝰ dilectus. Verbum id eſt filius.jo.viij. Ego ſum qui teſtimoniū phibeo de me. Et ſpūs ſcūs.jo.iij. Cum autem venerit paclitus.ſ. ſpūſſanctus ille teſtimoniū phibebit de me Et hi tres vnū ſunt id eſt in vnū cōcordāt ꝙ xpūs eſt verus deus ꝛ verus homo. Sicut ergo hi tres vnū ſūt in eſſentia.ita vnū ſunt in teſtimonio ferendo. Secundo hoc

pꝛobat p teſtimoniū terreſtre ſcʒ ꝙ xp̄s eſt verus homo. Hō em̄ ex anima conſtat et coꝛpe ſic complexionato ſcʒ ꝙ habeat quatuoꝛ humoꝛes. puta flegma. ſanguinem coleram ꝛ melancolicam. Iſti auteʒ quattuoꝛ hūoꝛes ſunt mixti. Qui ergo habʒ animam rōnalem ꝛ coꝛp⁹ humanū de quo fluit ſanguis ꝛ aqua que pcedit a flegmate vere eſt homo. Et hoc eſt qđ dicit. Et tres ſunt qui dant teſtimoniū in terra ſcʒ ꝙ xp̄s eſt verus homo. Spūs id eſt anima rōnalis. math. xxvij. Jeſus auteʒ clamans voce magna et inclinato capite emiſit ſpm̄ id ē animā. Joh. xij. Nunc anima mea turbata eſt. Aqua ꝛ ſanguis que fluxerūt de latere eius. Joh. xix. Unus militum lancea latus eius ape. ꝛ cōti. exi. ſan. ꝛ aqua. Tercio concludit p locum a minoꝛi dicens. Si ergo teſtimoniū hoīm accipimus. quia in oꝛe duoꝝ vel trium ſtat omne verbuʒ. et tota trinitas teſtificata eſt ꝙ xp̄s eſt fili⁹ dei et vera anima ꝛ verum coꝛpus oſtenderūt ꝙ erat verus homo et teſtimoniū dei maius eſt, q̄ʒ teſtimoniū hoīm. quia mētiri nō pōt ergo ꝙ xpūs eſt verus deus ꝛ ver⁹ homo firmiter credere debemus ꝛ veraciter confiteri. hebꝛe. vj. Quā ſicut anchoꝛā habeamus firmaʒ ꝛ ratam. Et hec eſt fides catholica quā firmiter pfiteri debem⁹. Et ſic ptʒ ſcōm. O Ultimo auteʒ ad edificatōnem noſtram videamus mirabilia et virtuoſa que fides in nobis p dilectionem opatur. Sunt auteʒ hec numero decem.

Pꝛimo eniʒ anima p fidem deo deſponſatur. Oſee. ij. Sponſabo te mihi in fide. In qua deſponſatōne aīa valde ſublimat. Nam poſtmodum ab angelis tanq̄ʒ ſponſa regis eterni ſpūaliter cuſtoditur. ps. Angelis ſuis mandauit de te. vt ꝛc̄. In qua deſponſatōne anima deo nullas dotes largit. ſed ab eo mirabiliter dotatur. Nam recipit poſſeſſionem omniū virtutū ꝛ donoꝝ ſpūs ſancti fit etiaʒ pticeps meriti paſſionis xp̄i et omniū ſanctoꝝ et omnū bonoꝝ que fiūt in eccleſia. Fit etiaʒ ciuis ciuitatis ſupne et recipit pmiſſionem ꝙ erit heres gloꝛie dei. Ecce mirabiles dotes omnia bona cōtinētes. Sap. vij. Venerunt mihi omnia bona pariter cū il. Nunq̄ʒ tales dotes fuerūt date alicui regine mūdi. Et ideo nō immerito beata agnes gloꝛiabatur de tali deſponſatōne d. Ipſi ſum deſponſata cui angeli ſeruiunt. Et nota mirabile ꝙ beata virgo p fidem facta eſt ſponſa dei ſcōm animā. ꝛ mater dei ſcōm coꝛpus. Et dicit beatus aug⁹. ꝙ beatioꝛ fuit beata maria pcipiēdo fidem xp̄i q̄ʒ concipiēdo carnem xp̄i. Materna ppinquitas nihil marie pfuiſſet niſi felicius xp̄m coꝛde q̄ʒ carne geſtaſſet. Luce. j. Beata que credidiſti. Non dicit. beata que cōcepiſti. Secūdo p fidem homo a poteſtate dyabolica liberatur. omnes em̄ naſcimur filij ire p peccatuʒ oꝛiginale p qđ ſumus ſerui dyaboli ꝛ ſub eius ptāte. ſed p fideʒ quā in baptiſmo recipimus ab eius poteſtate liberamur ꝛ efficimur filij dei Hic cadit miraculuʒ de illo iudeo. de quo narrat grego. in dyalogo. ꝙ veniens romā iacuit de nocte in templo apollinis qui faciens crucem de lapidibus iacuit in medio habens cōfidentiam in crucifixo. et de nocte eum demones inuadere non pſumpſerūt. ſed viſa cruce ſtatim fugerūt dicētes. Heu vas vacuū ſʒ ſignatum. Hoc fuit figuratum in occiſione agni p cuius fidem id eſt p fidem illius q̄ ille agn⁹ figurabat filij iſrael liberati ſunt a ſeruitute ꝛ poteſtate pharaonis. Hebꝛe. xj. Fide moiſes celebrauit paſcha ꝛ ſanguinis effuſionem id eſt habuit fidem in moꝛte agni immaculati filij dei quē ille agnus qui dicebatur paſcha figurabat. p quā fidem erepti fuerūt de poteſtate pharaonis. Math. xvj. Poꝛte inferi nō pualebūt aduerſus eam. i. omnis poteſtas inferoꝝ non pualebit aduerſus fidem. Tercio p fideʒ homo ſaluatur ꝛ abſoluit a peccatis. Lu. vij. Fides tua ſaluā te fecit. Hoc dictū eſt magdalene. Exemplū de latrone crucis cui xp̄s pepercit ꝛ padiſum pmiſit pp̄ter fideʒ quā fuit pteſtatus de xp̄o. Ro. iiij. Ei vero qui non pōt opari. credenti aūt in eum qui iuſtificat impiū fides reputatur ad iuſticiam ſcōm pppſitum gratie dei. Sic fuit ſaluata raab meretrix de excidio hierico et

fides

appoſita populo dei. vt ptʒ ioſue. vj. vbi dz Sitq̄ʒ ciuitas iſta anathema ꝛ omnia que in eo ſunt. ſola raab meretrix viuat cū vniuerſis que cum ea in domo ſunt. abſcondit eniʒ nūcios quos diximus. Quarto p fidem homo liberatur a triplici moꝛte ſcʒ nature. culpe. ꝛ pene eterne. Unde io. xj. dicit. Qui credit in me et ſi moꝛtuus fuerit viuet. et omnis qui viuit ꝛ credit in me non moꝛietur ineternum. Moꝛtem etiaʒ nature tranſmutat in reſurrectōnem glozioſi coꝛpoꝛis. j. Theſ. iiij. Si enim credimus ꝙ ieſus moꝛtuus eſt ꝛ reſurrexit. ita ꝛ deus eos qui doꝛmierūt per ieſum adducet cum eo. Aug⁹. Tantam deus fidei gratiam preſtitit vt moꝛs quā conſtat vite eſſe cōtrariaʒ inſtrumētum fieret p qđ tranſiretur ad vitam. Et ideo vere poteſt dici ꝙ etiaʒ moꝛte nature non moꝛiatur. Quinto fides ē primū ſacrificium quo deo coꝛ noſtrum et intellectum immolamus. p ipam eniʒ captiuamus intellectum noſtrum in obſequium chꝛiſti qđ eſt valde mirabile. Quia vt dicit bern̄. tria ſingularia mirabilia fecit deus in aſſumptōne humane nature. cōiuncta eniʒ ſunt ſimul deus ꝛ homo. mater ꝛ virgo. fides ꝛ coꝛ humanum. Et ideo pꝛimū qđ reſpicit deus in ſacrificio eſt fides. Hiere. v. Dn̄e oculi tui reſpiciūt fidem. Eſt etiā fundamētum omniū virtutū et ſacramētoꝝ eccleſie. quia niſi homo habeat fidem nullā virtutem habere pōt. Sacramēta etiam in fide eccleſie conferūtur. math. xvj. Super hanc petrā edificabo eccleſiā meam id ē ſupra fidem quā petrus cōfeſſus eſt. Et ideo infidelis nullū ſacramētuʒ pōt pcipere niſi pꝛimo in fide eccleſie baptiſmum recipiat. Tūc ꝛ quāuis recipiat ſacr̄m nō recipit rē ſacramēti niſi credat. Sexto fides omēs verſucias detegit dyaboli. Nam dyabolus p pcc̄m ducens hoiem ad furcas inferni velat ei oculos ne quo ducat videat. Item ſicut coꝛuus pꝛimo oculū fidei nitit eruere. Item ſic malus mercatoꝛ querēs hoieʒ decipe ducit in apothecā obſcurā. Sic dyabolus facit peccatoꝛi. Sed fides aīam illuminat ꝛ eleuat velamen ab oculis ꝛ totuʒ coꝛ purificat. Actu. xv. Fide purificās coꝛda eoꝝ. Septimo fides recupauit deo pncipatum mūdi ꝛ dyabolo abſtulit quē tot⁹ mūdus in ydolis adoꝛabat. Joh. xij. Nunc pꝛinceps huius mūdi eijcietur foꝛas. Nā p fidem cognouit mūdus vnū verū deū eſſe qui carnē p ſalute noſtra aſſumpſit ꝛ ipm ſolum adoꝛauit. math. ij. Et pcidētes adorauerūt eū. Ante vero plures deos adoꝛabat mūdus. Erat em̄ pplus gentium in ydolis excecatus qui p fidem xp̄i eſt illuminatus. Yſa. ix. Populus gen. qui am. in tene. vi. lu. mag. puulus em̄ natus eſt nobis ꝛc̄.

Octauo fides facit nos tranſire p mare mūdi illeſos et omnia picula eius euadere cum triūpho. Martyres em̄ p fidem tirānos et omnia eoꝝ toꝛmenta vicerūt ꝛ omnia dyaboli tela. Eph. vj. In omnibus ſumen. ſcu. fi. in quo poſ. om. te. nequiſ. ig. extin. Pꝛudētius poe. Pꝛima petit campuʒ dubia ſub ſoꝛte duelli pugnatura fides.

Et nota ꝙ valde cōgrue fides aſſimilatur ſcuto Nam ſicut in ſcuto tres ſunt anguli in vno ligno. ita in deo ſunt tres pſone et in xp̄o ſunt tres ſubſtātie ſcʒ anima caro ꝛ diuinitas de quibus eſt tota fides. Iteʒ in ſcuto eſt lignū veſtitū coꝛio aīalis moꝛtui. ita deus fuit veſtit⁹ coꝛio moꝛtalitatis nr̄e de quo eſt fides. Iteʒ ſcutū appēdit ad collū ꝛ ſtat ſup coꝛ. ſic fides debʒ ſtare ſup coꝛ ꝛ p guttur pferri. Ro. x. Coꝛde cre. ad iuſti. oꝛe aūt ꝯfeſ. fit ad ſa. Item ſic doctus ſtrenutoꝛ vel bellatoꝛ oēs ictus recipit in ſcuto ſic ſapiens fidelis omēs temptatōes ꝛ tela dyaboli recipit in ſcuto fidei vt dictum eſt ſupꝛa. Habeamus ergo verā fidem de paradiſo et inferno et ꝙ deus remunerat bona ꝛ punit mala et in tali fide omēs ictus recipiamus ꝛ omia picula euademus Hoc fuit figuratū qn̄ moiſes venit ad mare rubrū ꝛ pcuſſit mare. xij. pcuſſuris ſm ꝙ xij. erāt tribus iſrael ꝛ quelibet tribus p viam ſuā illeſa trāſiuit. Que. xij. percuſſure ſignificant. xij. articulos fidei in quibus tota fides cōtinetur. per cuius virtutem hō trāſit mare mūdi illeſus. Hebꝛe. xi. Fide moiſes tranſiuit per mare rubꝛum

nō ſcit

ſides eſt nubes ſilioꝝ iſrael.que de nocte
cōtra tenebras lumen pſtabat et de die face
ēbat vmbram et cōtra incendiū ſolis refri-
gerium pſtabat.que nubes erat egiptijs te-
nebroſa.Sic pari mō facit fides que illu-
minat intellectum ꝛ contra incendia vicio
rum refrigeriū preſtat.que fides infidelibꝰ
tota eſt tenebroſa. Nono fides facit nos
cōtemnere mundum et bona eius que ſunt
tria.ſcꝫ honores.delicie.ꝛ diuicie. Hebre.
xj.fide moyſes grādis effectus negauit ſe
eſſe filiū filie pharaonis.ecce honores.ma
gis eligens affligi cum populo dei ꝙ tempo
ne iocūditatis habere peccatū. ecce delicie
maiores diuicias eſtimans theſauro egipti-
orum imperium xpi.ecce diuitie.Omnis em̄
ſanctus iſta tria cōtemnit ꝓpter fideꝫ quā
habꝫ de futura vita.qꝛ vt dicit apſus.j.co-
xv.Si in hac vita tātum in xpo ſperantes
ſumus miſerabiliores ſumus omnibus ho
minibus. Hoc fuit figuratum in captione
hierico vt dictum eſt ſupra. Decimo fi-
des eſt ianua ꝛ ſcala ꝑ quā ad celum aſcen
dimus eccleſie triūphantis. et ideo ſine fide
impoſſibile eſt placere deo ꝛ ad celum veni
re. Hebre.xj. Juſtus aūt meus ex fide vi-
uit ꝙ ſi ſubtraxerit ſe nō placebit aīe mee.
Hoc fuit figuratum in ſcala quā vidit ia-
cob que tangebat celum et dn̄s erat innixꝰ
ſcale et pes ſcale erat ſupra petram quā ia-
cob ſuppoſuerat capiti ſuo.et angeli aſcen
debant ꝛ deſcendebāt per ſcalam vt pꝫ gen̄
xxviij.ſcala iſta eſt fides que habꝫ.xij gra
dus qui ſunt.xij.articuli fidei. Tota auteꝫ
fides eſt de humanitate ꝛ diuinitate xpi. et
ideo pes ſcale ſtabat ſupra petram id eſt ſu
pra hominē xp̄m.petram fidei ꝛ capiti ſca-
le innitebatur deus ꝛ angeli id eſt pdicato-
res aſcendebāt ad deitatem. et deſcendebāt
ad humanitatem pdicando opa deitatis et
humanitatis xpi.Unde iacob euigilās ait.
Nō eſt hic aliud niſi domus dei ꝛ porta ce-
li.Et ꝙ fides ſit ianua celi patꝫ. quia ꝑ fi-
dem mediatoris omnes patres noſtri intra
uerūt celum.et qui in hac fide nō ſunt mor
tui nunꝙ intrabunt.Qd̄ fuit figuratum in
filijs iſrael.quia ſolum illi duo qui crediderunt ſcꝫ caleph et ioſue intrauerūt terram
ꝓmiſſionis. Omnes auteꝫ alij remanſerūt
mortui in deſerto.Cōclude ꝛ dic cum apo-
ſtolo.hebre.xj.Deficiet me tempus enarrā
tem virtutes ꝛ miracula fidei que a ſeculo
facta ſunt. Tanta eſt enim virtus fidei ꝙ
mali ꝛ boni virtute fidei mirabilia opan-
tur.Omnia enī miracula fidei attribuū-
tur.Et ꝙ etiaꝫ mali virtute fidei opentur
patꝫ ꝑ illud math.vij.Domine nōne in no
mine tuo ꝓphetauimus et in nomine tuo
demonia eiecimus.et in nomine tuo virtu
tes multas fecimus. et dicet illis nunꝙ no
ui vos.Et ſic pꝫ totum.

Dominica prima poſt octauas pa-
ſche de euāgelio ſermō L

Ego ſum paſtor bonus. Joh.
x.Bonꝰ paſtor qui poſuit ani
mam ſuā ꝓ ouibus ſuis. ꝓpo-
nit ſe nobis in exemplum vt ſe
quamur veſtigia eius.quia nō
debet candela ſub modio occultari ſed om
nibus elucere. Unde cum ipſe duobꝰ cecis
quos illuminauit dixerit . Uidete ne quis
ſciat.math.ix.Et tribus diſcipulis in tranſ
figuratione mandauerit d. Nemini dix.viſi
onem.math.xvij. Manifeſtuꝫ eſt ꝙ ad ia
ctantiam nō dixit ſed vt boni paſtoris ſe no
bis in exemplū daret ꝛ formā vt ip̄m tanꝙ
ducem in omnibus ſequeremur. Joh.viij
Ego glo.meā non que. Unde apſus ꝓpter
eandem cām d.ij.coꝝ.vij.Capite nos Ne-
minē leſimus.neminē corrupimus.nemineꝫ
circūuenimus. Et iteꝝ.j.coꝝ.x.Sine offen
ſione eſtote iudeis ꝛ gentibus ꝛ eccleſie dei
ſicut ꝛ ego ꝑ omnia omnibus placeo. Nos
auteꝫ qui in multis quotidie offendimus ꝛ
ſi dix.qm̄ pec.non ha.noſ ip.ſeducimꝰ et ve.
in no.non eſt.j.ioh.j.cōmendare nos ipos pe
nitus non debemꝰ. Prouer.xxvij. Laudet
te alienus et non os tuum. Quia ſi preteri-
ta cogitemus multa commiſimus mala et
omiſimus bona ſi preſentia multi ſunt defe
ctus noſtri ſi futura incerti ſumus quid no
bis accidat et que ſumus acturi.

Petrus multa ꝓmiſit dicens. Dn̄e tecum
paratus ſum ꝛ in car.et in mor.ire. Luce.
xxij.Et poſtea tripliciter xp̄um negauit.
Propterea dicit apſus.j.coꝝ.x.Qui ſe exi
ſtimat ſta.vi.ne ca.Sic ergo chriſtꝰ in hoc
euāgelio ad imitatōnem nos ꝓuocans bo-
num paſtorem ſe nominat. Jn quo quideꝫ
euangelio quinqꝫ facit. Primo quideꝫ in-
troducit paſtorem bonum ꝛ opus eius de-
ſcribit vt poſt ipſum eamus. Jn principio
euāgelij.Secūdo oſtendit mercenarium pa
ſtorem et opus eius deſcribit vt ip̄m re.p-
hemus et fugiamus ibi. Mercenarius aūt
et qui non eſt paſ. Tercio opus lupi ſeuiē-
tis vt ip̄m caueamus deſcribit ibi.Cogno-
ſcunt me mee. Quinto oſtendit oportunita
tem et congruētiam ouium congregādarū
in vno ouili chriſti vt dei gratiam cogno-
ſcamus ibi.Alias oues habeo que nō ſunt
ex hoc ouili. Primo ergo bonus paſtor
introducitur et eius opus deſcribit vt ip̄m
ſequamur. Circa qd̄ nota ꝙ ad bo
num paſtorem ſeptem requirūtur. que om
nia ꝑfectiſſime fuerunt in chriſto ſcꝫ virtꝰ
ꝑfecta.modus cōgruus.cognitio vera.cari
tas precipua.oſtenſio vie.paſtus ſalutis. et
ſolers cuſtodia. Primum ergo qd̄ in bo
no paſtore requiritur eſt virtus ꝑfecta.vt
ſcꝫ ſit virtuoſus et virtute ꝑfectus. Quia
cum virtus ſit que bonum habentem facit
et opus eius bonum reddit. vt dicit phūs.
et augꝰ.dicit ꝙ virtus eſt qua recte viuit
et nemo male vtitur.ꝓfecto ſic paſtor ſi eſt
virtuoſus bonus erit ꝛ bene officiū ſuum
exequetur.imo ꝑ nihil aliud poteſt eſſe bo-
nus et digne officium ſuū exequi niſi ꝑ vir
tutem.Sunt autem quidam prelati qui ſo
lum docent alios virtutes ſꝫ ipi habere nō
curāt. ſimiles candelis que alios illuminant
et ſeipas conſumūt.math.xxiij. Dicūt eniꝫ
et non faciūt. Econtra de iohe baptiſta dr̄
joh.v. Jlle erat lucerna ardens ꝑ caritatē
quo ad ſe ꝛ lucens ꝑ bona exempla quo ad
alios.Et de xp̄o dr̄ Actuū.j.Cepit ieſus fa
cere ꝛ docere.Quia vt dicit augꝰ.bene lo-
qui ꝛ male viuere nihil aliud eſt ꝙ ſeipſum
ſua voce dānare.Gen̄.xxvij.Uox quidem
vox iacob.ſed manꝰ.manus eſau ſunt.Un̄
nō ſolum paſtores eccleſiaꝝ debent virtuti
bus pollere ſed etiaꝫ iudices ꝛ dn̄i terrarū
ſeculares.Exemplū de cōſilio ietro qui ꝯſu
luit moyſi vt eligeret de omni populo vi-
ros timētes deū et qui diligerēt veritatem
et odirent auariciam quos cōſtitueret iudi
ces ſuꝑ populum.Sap.j.Diligite iuſticiaꝫ
qui iudicatis terrā.Et nota hic exemplum
ſocratis qui inuitatꝰ a rege ſpuit in faciem
eius eo ꝙ oīa erāt deaurata pter faciē Sic
multi plati ꝛ dn̄i oīa volūt pulcra ꝛ bona
hr̄e ad gloriā mūdi pter aīam quā non cu-
rant habere bonā dum nō curāt virtutem
habere que facit aīam bonā vt dicit augꝰ
Joh.xij. Dilexerūt gloriā hoim magis ꝙ
dei. Secūdum qd̄ in paſtore requirit̄ eſt
modus cōgruus vt ſcꝫ debito mō eccleſiam
intret ſcꝫ ꝑ xp̄m qui eſt oſtiū eccleſie ꝛ non
vt fur aliūde aſcēdat.ioh.x.Ego ſum oſtiū
ſi quis ꝑ me intrauerit ſaluabitur. Jſte in
trat ꝑ xp̄m qui ꝑ rectā intētiōem.ꝑ verā fi
dem.ſufficiētem ſciam ꝛ electiōem eccleſia-
ſticā intrat.Quia xp̄s eſt via ꝛ oſtiuꝫ oim
iuſtoꝝ.joh.xiiij.Ego ſum via veritas ꝛ vi-
ta.Debet platus ꝛ paſtor rectā intentiōem
habere vt ſcꝫ in platiōe intendat aīam ſuā
in obſequio dei ſaluare Et hoc debꝫ eū mo
uere ad claritatem. Secūdario debꝫ quere
re bona tꝑalia vt ſuſtētetur.Quia vt dicit
apſus .j.coꝝ.ix. Nemo militat ſuis ſtipen-
dijs vnꝙ.Et iteꝝ ibideꝫ. Si nos vobis ſpi
ritualia ſeminamus nō eſt magnū ſi carna-
lia veſtra metamus. Lu.x. Dignus ē mer
cenarius mercede ſua. Debet etiaꝫ verā fi
dem habere de xp̄o.Debet etiam ſcire q̄ ad
miniſteriū ſuū ſpectent.Oſee.iiij.Quia tu
repuliſti ſciētiam ꝛ ego te re.ne ſacerdotio
fungaris mihi. Debet quarto eligi ꝛ con-
firmari. Hebre.v. Nec quiſquaꝫ aſſumat
ſibi honorem ſed qui vocatur a deo tanꝙ
aaron.Sed heu hodie quia quaſi non om-
nes intraut per oſtium ſed aſcendunt aliun
de ſcilicꝫ per alios gradus qui ſunt quattu
or ſcilicꝫ amicicia ſecularis.parentela car-
nalis.pecunia ꝛ potētia. Per illos gradꝰ

ꝓhibet dñs aſcendere clericos. Exodi.xx. Non aſcendas ꝑ gradus ad altare meum. Nam quaſi omẽs mediãte tempali merce de obtinẽt eccleſias ⁊ ꝓbendas Sed iſtis ac cidet.ſicut gieſi qui vendidit grãm dei naa man ſiro et emit de pecunia accepta vineta et oliueta.ſed lepra naaman adheſit ei et ſe mini eius vſqꝫ in ſempiternum.iiij.regũ.v. Quia peccata illoꝝ quoꝝ fuerũt bona ec cleſiaꝝ que ſunt lepra anime adhereut eis in ſempiternũ. Actu.viij. Pecunia tua te cum ſit in ꝑditõem qm̃ exiſtimaſti regnum dei pecunia poſſideri. Qꝛ vendẽtes ⁊ emẽ tes bona eccleſiaſticã ſimoniaci nominãtur debent eniꝫ gratis dei ⁊ eccleſie beneficia di ſpenſari.math.x. Gratis accepiſtis gratis date. Quicũqꝫ ergo nõ intrat ꝑ xp̃m ſꝫ ꝓce vel ꝓcio amicicia vel parẽtela nõ eſt verus paſtoꝛ ſed fur Sed attẽde ꝙ ſi amicicie vel parentele vel ꝓcibus cõiungitur xp̃us. ve rus etiam eſt paſtoꝛ id eſt quãdo homo eſt dignus ⁊ bone vite quãuis nõ ob hoc fiat ſed prece vel amicicia verus eſt paſtoꝛ Nõ dico ꝓcio qꝛ quãtumcũqꝫ ſit dignus ſi ꝓcio fiat non eſt paſtoꝛ ſed fur. Et ideo tales ꝓ nihilo habent xp̃m. Figura. Petrus intro miſſus ꝑ ancillam in atriũ anne pontificis ſtatim negauit xp̃m.vt pꝫ ioh.xviij.ſic qui intromittũtur in eccleſiam dei ꝑ carnales ⁊ carnalia negant xp̃m ⁊ eius mandata ꝯtem nũt. Titũ.j. Confitẽtur ſe noſſe deũ. factis autẽꝫ nagant. Tercium qḋ in paſtoꝛe re quiritur eſt cognitio vera ⁊ oues ſuas co gnoſcat.prouer.xxvij. Diligenter cognoſce vultum pecoꝛis tui tuoſqꝫ greges conſide ra. In eodem.xij. Nouit iuſtus animas iu mentoꝛ ſuoꝝ.viſcera aũt impioꝝ crudelia Quidaꝫ em̃ ſubditoꝝ indigẽt miſericoꝛdia et miſeratõne.quidã virga ⁊ coꝛrectõe.qui dam cõſilio ⁊ directiõe.quidaꝫ auxilio ⁊ de fenſiõne.⁊ ſunt quidã tolerãdi.⁊ quidaꝫ de eccleſia expellẽdi Sed illa paſtoꝛ nõ poſſet facere niſi cognoſceret oues ſuas. Johã.x. Cognoſco oues meas ⁊ cognoſcũt me mee Ibidem Et ꝓprias oues vocat nomiatim Eſt etiam ꝓlatus animaꝝ medicus. et ideo opoꝛtꝫ cũ infirmitates cognoſcere Hec tñ

cognitio fit ꝑ cõfeſſiõem potiſſime. et ideo eccleſia oꝛdinauit vt ſemel in anno quilibet ſuo cõfiteatur ꝓlato ei peccata ſua omia in dicãdo. Quia vt dicit boe. Si opam medi cantis expectas opoꝛtꝫ vt vulnus detegas. Deus aũt cognoſcit oues ſuas ꝓdeſtinatio ne eterna.joh.xiij. Ego ſcio quos elegerim Et ideo cognoſcit eas.i.ap ꝓbat. Exo.xxx iij. Et te noui ex nomine id eſt approbaui. Ecõtra de reprobis.math.xxj.dꝛ. Amen di co vobis neſcio vos.i.nõ ap ꝓbo. Quar tum qḋ in paſtoꝛe requirit eſt caritas ꝓci pua vt ſpẽaliter caritatem habeat. Et ideo petrus paſtoꝛ a dño oꝛdinãdus de dilectõe a dño fuit examinatus ⁊ ſpẽaliter requiſit9 joh.xxj. Simon ioh.diligis me plus his.q. d. Cõmunis dilectio nõ ſufficit tibi. Debet ergo in ꝓlato eſſe caritas feruẽs ⁊ oꝛdina ta vt deũ ſuꝑ oĩa diligat ⁊ ꝓximũ ꝓpter de um ⁊ in deo.⁊ plus dꝫ diligere ſaluteꝫ ꝓxi mi q̃ꝫ vitam ſuã coꝛꝑalem.⁊ q̃ꝫ bona tꝑalia ac etiaꝫ ꝯſanguineos. Bern.ſuꝑ illo verbo Petre amas me ſcꝫ plus q̃ꝫ te pl9 q̃ꝫ tua et pl9 q̃ꝫ tuos.⁊ niſi ita ꝑfecte diligas me hãc curã aſſumere nõ ꝓſumas Sic paſtoꝛ xp̃s oues ſuas dilexit vt ꝓ eis aiam ſuã daret. joh.x. Animã m.po.ꝓ oui.meis.i.vitã me am. Sic omis paſtoꝛ dꝫ eſſe ꝑatus ſi neceſſe eſſet ꝓ ſubditoꝝ ſalute moꝛi. alias ꝑderet aiam ſuã.jo.xij. Qui amat a.ſ.ꝑ.eã. Et rõ quare paſtoꝛ debꝫ ꝓcipue caritatem hr̃e.qꝛ vt dꝛ.j.co.xiij.caritas nõ q̃rit q̃ ſua ſunt ſꝫ facit oĩa cõia.ꝓlatus aũt debꝫ intẽdere vti litati cõi ſubditoꝝ.j.co.x. Nõ q̃ro qḋ mihi vtile eſt ſꝫ qḋ multis vt ſalui fiãt. Iteꝫ dꝫ habere omnia cõia pauꝑibus xp̃i.quia bo na eccleſiaꝝ cum ſint de patrimonio cruci fixi patris paupeꝝ iure hereditatis ſunt bo na pauperũ. Actu.ij. Erant iſtis omnia cõ munia et diſtribuebatur vnicuiqꝫ ꝓut cui qꝫ opus erat. Quintuꝫ quod requiritur in paſtoꝛe eſt oſtenſio vie vt antecedendo oues viam eis demonſtraret. Yſa.xxx. Hec eſt via ambulate in ea. Et hoc ꝯgrue facit ſalutaria exempla populo ꝓbendo. Debet enim prelatus totius eccleſie ſpiritualis ex empla in ſe prebere cũ ſubditos infoꝛmare

debeat. Exod.xxv. Omnia fac ſcd̃m exem qḋ tibi in monte monſtrã.eſt id eſt in xp̃o. Prelatus auteꝫ ꝑſonam xp̃i gerit.ij.co.v. Legatõne ꝓ xp̃o fungimur. Luce.x. Qui vos au.me au.et qui vos ſper.me ſper. vñ j.Re.ix.de ſaule dꝛ ꝙ ab humero ⁊ ſurſuꝫ eminebat ſuꝑ vniuerſum populuꝫ In quo datur intelligi exceſſus virtutum paſtoꝛuꝫ ſuꝑ alios. Grego. Tãtum debet tranſcen dere actio ꝓſulis vitam populi quãtum ſo let differre vita paſtoꝛis a vita gregis. De bet etiam ꝓlatus eſſe qḋdam ſpeculum ſine macula ante populum. Sextũ qḋ in pa ſtoꝛe requiritur eſt paſtus ſalutis vt oues ad bona paſcua ducãtur.j.Pe.v. Paſcite qui in vobis eſt gregem dñi. Debet em̃ pa ſtoꝛ eccleſie tripliciter paſcere oues xp̃i ſcꝫ verbo veritatis et pane caritatis et coꝛꝑe xp̃i. Et ſi opus eſt ſubſidio temꝑalis neceſſi tatis.joh.xxj. Paſce oues meas. Ter dixit paſce ad deſignãdum ꝓdictum triplicem pa ſtum. Paſce ergo verbo. Hiere.iij. Dabo vobis paſtoꝛes ẜm coꝛ meũ qui paſcẽt vos ſciẽtia ⁊ doctrina. Talis eſt cibus anime. Math.iiij. Nõ in ſolo pane viuit homo ſꝫ in omni verbo qḋ ꝓcedit de oꝛe dei. Paſce coꝛꝑali cibo. Aug. Talis debet eſſe paſtor qui ꝓponat verbum doctrine ignoꝛãtibus. et menſam ſuã cõmunicet indigẽtibus. Li benter em̃ audit homo linguã eius loquen tem.cuius dexterã ſibi ſentit poꝛrigẽtem. Paſce tercio ſpũali alimento ſcꝫ coꝛꝑe xp̃i paſcere ⁊ ſacramẽta eccleſie ei miniſtrare q̃ vere ſunt cibus anime. Jo.vj. Caro m.ve re eſt cib9. Debꝫ etiaꝫ populũ paſcere quo tidie ꝓ eis oꝛando et hoſtiã imolando. Col j. Non ceſſamus pꝛo vobis oꝛantes ⁊ deꝑ cantes. Ro.i. Memoꝛiam veſtri ſemper fa cio in oꝛationibus meis. Joelis.ij. Inter veſtibulum ⁊ altare ploꝛabunt ſacerdotes miniſtri domini et dicent. Parce dñe parce populo tuo. Sic oꝛauit xp̃s pꝛo ouibus ſu is dicens: Pater ſanctifica eos in veritate Joh.xvij: Et iteꝝ. Nõ rogo vt tollas eos de mũdo ſꝫ vt ſe.eos a malo. Septimum qḋ requiritur in paſtoꝛe eſt ſolers cura vt bene cuſtodiat gregem a lupis ⁊ ab alijs ſe

uis beſtijs nocere volentib9. Lupi ſunt he retici. ſeue beſtie ſunt vicia ⁊ peccata que homines efficiunt beſtiales. Et ideo eccle ſia habet canes ad hec fuganda ſcꝫ pꝛedica toꝛes qui dentib9 dilacerant vicia ⁊ linguis ſanant animas ſauciatas. Pſal. Lingua ca num tuoꝛum ex.⁊c̃. Vt beatus dominicus oꝛdinis pꝛedicatoꝝ inſtitutoꝛ in figura ca tuli eſt demonſtratus matri. Vnde paſtor eccleſie vocatur ſpeculator qui de turri ha bet conſpicere inimicos veniẽtes ⁊ foꝛtiter clamare Ezech.iij. Fili hominiũ ſpeculato rem dedi te domui iſrael.qḋ ſi dicẽte me ad impium moꝛte moꝛieris et tu non annũcia ueris ei vt auertat ſe a via ſua impia. ipſe ab iniquitate ſua moꝛietur.ſang.vero eius de manu tua requi. Propter qḋ dicit apo ſtolus.j.Coꝝ.ix. Ve mihi ſi non euangeli ſauero neceſſitas eniꝫ mihi incumbit. Yſa. lxij. Super muros tuos hieruſalem conſti tui cuſtodes ⁊ tota die ⁊ nocte nõ tacebũt. Vere tota die ac nocte debem9 clamare di cẽtes. Cariſſimi cauete quia inimici appꝛo pinquant foꝛtiſſimi ſcilicꝫ demones ⁊ pec cata duriſſimum bellum dabũt. Debet etiã paſtoꝛ habere retia pꝛo ſepe ouium.id eſt ꝓ cepta et leges. Debet etiam habere baculũ et virgam per quã excutiet ⁊ ſeq̃ſtret oues moꝛbidas a grege ne ipſum inficiant ſcꝫ he reticos ⁊ publicos peccatoꝛes. Habꝫ etiaꝫ eccleſia duplicem gladium ſcilicꝫ ſpiritua lem qui eſt excõmunicatio per quã pecca toꝛes ſequeſtrat Math.xviij. Sit tibi ſicut ethnicus ⁊ publicanus. Et materialem per quẽ hereticos exterminari iubet quem gla dium poteſtati ſeculari cõmittit ne manus deo conſecrate ſanguine polluantur. Luce xxij. Ecce gladij duo hic. Et reſpõdit ieſus Satis eſt. Et non dixit non eſt neceſſe. Et ſic patꝫ pꝛimum. ℞ Secundo deſcribi tur mercenarius paſtoꝛ vt ipſum fugiam9 Vbi nota ꝙ ad mercenarium tria ꝑtinere videntur. Pꝛimum eſt quãdo non intrat ꝑ oſtium ſed pꝛece vel pꝛecio potentia vel pa rentela. Math.xxij. Amice quomõ huc in traſti non habens veſtem nuptialem. id eſt debitam conueniẽtiam. Secũdum eſt qñ ꝑ

mercede tempali ⁊ nō ꝓ deo cuſtodit oues
tunc eniꝫ nō curat niſi mungere ⁊ tondere
oues. Ezech. xxiiij. Lac comedebatis et la-
nis opiebamini. Et tātuꝫ mūgūt ꝙ eliciūt
ſanguinem. Lu. xx. Attendite a ſcribis qui
deuorant domos viduaꝝ ſimulātes longam
orōnem. Aug⁹. Sunt in eccleſia quidā ꝑpo
ſiti de quibus apſus paulus dicit ſua querē
tes nō que ieſu xpi. quid eſt ſua querentes.
nō xpm gratis diligētes. nō deū ꝓpter deuꝫ
querētes. tempalia comoda ſectātes. hono
res ab hominibus appetētes. hec qn̄ aman
tur ꝗ ꝑpoſito et ꝓpter hoc ſeruit deo. quiſ-
quis talis eſt mercenarius eſt. Nota ꝙ qn̄
xpc cōmiſit oues petro nō dixit. tonde oues
meas ſed paſche. Tercium eſt quādo nō cu
rat de ouib⁹. Et ideo nō antecedit eas oſtē
dendo viam. nec paſcit eas verbo vel exem
plo. nec defendit eas a lupis. nec curat cla-
mare. Joh. x. Mercenarius aūt vi. lu. ve.
et fugi. ⁊ non eſt ei cu. de oui. quia mer. eſt
S Notādum hic ꝙ cuicūqꝫ ꝑlato tria
debemus ſcꝫ rōne dignitatis reuerētiam. ra
tione ꝑſone ſufferētiam. et ex ꝑte doctrine
obediētiam. Primo debemus ei reuerētiaꝫ
rōne dignitatis. Prelatus eñ loco dei eſt.
Exod. vij. Conſtitui te deum pharaonis.
Hoc dictuꝫ eſt moyſi qui erat paſtor ouiū
De hoc habemus exemplum in cayphas. de
quo joh. xj. ꝙ cum eſſꝫ pontifex anni illius
ꝓphetauit. Ex quo ptꝫ ꝙ donū ꝓphetie ra-
tione dignitatis fuit ei collatum ⁊ nō rōne
meriti vel ꝑſone. Si ergo ſpūſſanctus ho-
norauit dignitatem etiaꝫ in malo cōferēdo
donū ꝓphetie eidem ⁊ nos debemus etiam
honorare. De hoc etiam habemus exem-
plum in paulo. actuū. xxiij. ca. qui cū iuſſu
ſummi ſacerdotis eſſet ꝑcuſſus dixit ei ꝑcu
tiet te deus paries dealbate. tu eñ ſedēs iu
dicas me ſcdm legem et contra legē iubes
me ꝑcuti. Et dū fuerit ſibi dictū ſummū ſa
cerdotē maledicis. ſtatim tūc petijt indul-
gētiaꝫ d. Neſciebā frēs qꝛ princeps ē ſacer
dotum. De alexandro etiam dicitur in hy
ſtorijs ſcolaſticis ꝙ veniens hieruſalem et
videns ſummū pontificē deſcendit de equo
et adorauit eum et veneratus eſt. qui tā-
men multos reges et principes ſuppedita-
uerat. Et dum alexander fuiſſet interoga-
tus quare hoc feciſſet. Rn̄dit ꝙ ſuꝑ caput
ſummi pōtificis vidit imaginē dei qui appa
ruit ei in grecia. Et ideo aīt deū adoraui et
hoīeꝫ venerat⁹ ſum. Secūdo debēmus ei ſuf
ferētiam rōne ꝑſone vt donec eccleſia ſuſti-
net eū debꝫ a ꝑplo ſuſtineri niſi eſſet hereti
cus vel publicus pccor. ⁊ tunc ſuo ſuꝑiori
denūciandus eſſet. De hoc quideꝫ hēm⁹ ex
emplū de dauid. de quo. j. re. xxvj. dr̄ ꝙ no-
luit occidere ſaulem cum pluries potuiſſet
ſed ait. Niſi dominus ꝑcuſſerit eum aut di
es eius venerit vt moriatur. aut in preliꝫ
deſcēdens perierit non mittam manum meaꝫ
in xpm domini. Quis enim mittet manū
ſuam in xpm domini ⁊ innocens erit. Ter
cio debemus ei obediētiam ex parte doctri
ne vt doctrine quā predicat obediamus.
Math. xxiij. Super cath. mo. ſe. ſcribe et
pha. om. que di. vo. fa. Et ſic patꝫ ſcdm.
Tercio oſtēdit opus lupi ſeuiētis vt ipm
caueamus. Iſte lupus ſeuiēs ⁊ rugiens eſt
dyabolus. j. Pe. vj. Aduer. ver dya. tā. leo
ru. cir. que. quē deuo. ⁊c. Ubi nota ꝙ illi⁹
lupi ſeuientis ſcꝫ dyaboli quinqꝫ ſunt opa.
T Primo enim ſepat animam a deo.
ꝓpria enim opatio dyaboli eſt ſepare ⁊ di-
uidere. Ipſe enim in celo angelos diuiſit a
deo. in paradiſo vero hominem. Unde pri-
mos parentes noſtros de paradiſo expelli
fecit ad vallem huius miſerie. Imitantur
autem eum qui ſunt ex parte illius. Sap. ij
Propterea vero dyabolus a deo ſepat ani
mam. quia qādiu eſt deo coniuncta nihil po
teſt ei nocere ſed poſt ſepationem. ſicut Jo
han. iij. dicit. Manete in me. ſi quis in me
non manſerit mit. foras et tolli. et in ignem
mittent ſcilicꝫ demones. Exemplum de pul
lis galline qui non poſſunt ledi a coruo do
nec ibunt ſub alis. Propterea chriſtus ait
Math. xxiij. Quotiens volui congregare
filios tuos queadmodum gal. congre. pul-
los ſuos ſub alis et noluiſti. Ad hieruſa-
lem loquitur. Secundo poſtquaꝫ ſepa-
uit cecat eam vt non delectetur niſi in tene-
bris ignorantie habitare. Joha. tercio.

Omnis eniꝫ qui mala agit odit lucem. De
coruo dr̄ ꝙ homini ſuſpenſo primum eruit
oculos. Sic facit dyabolus. Corrūpit etiā
ei totuꝫ appetitū vt dulce videatur ei ama
rum ⁊ ecōuerſo. Yſa. v. Ve qui dicitis ma
lum bonum ⁊ bonū malum. po. lu. te. ⁊ te.
lu. ponētes dulce in amaꝝ ⁊ amaꝝ in dul.
Aug⁹. Palato nō ſano pena eſt panis qui
ſano eſt ſuauis. Letatur eniꝫ anima ſepata
a deo in malis ⁊ in bonis anxiaſ. Prouer.
ij. Letātur cum male. ⁊ exul. in re. peſſi.
Tercio poſtq̄ꝫ cecauit vincit eum cate-
nis. et facit circuire de vicio in viciū. pſal.
In circui. impij ambu. Joh. xxj. Alius te
cinget ⁊ duc. quo. t. nō vis. In cuius ꝑſo-
na dicit apſus. Ro. vij. Non enim qđ volo
bonū hoc ago ſed qđ nolo malū hoc facio.
Exemplum de ſampſone quē philiſtei ſepa
uerūt a ſuis. ⁊ eruerūt ſibi oculos ⁊ vinxe-
runt et fecerūt molere vt iumētum. vt patꝫ
iudi. xvj. Et fortiorem catenā ponit dyabo
lus in gutture vt non cōfiteatur homo qꝛ
tota vis lupi conſiſtit in ore. Quarto p⁹
q̄ꝫ catenauit tormentat eā ⁊ quieſcere nō ꝑ
mittit. Yſa. lvij. Cor impij quaſi mare fer-
uens qđ quieſcere nō poteſt. Aug⁹. Iuſſi-
ſti domine et ſic eſt vt pena ſibi ſit omnis in
ordinatus animus. Unde primi regū. xvj.
de ſaule dicitur ꝙ ſpūs malus agitabat eū
et tormētabat. Exemplum. Sic facit dya-
bolus ſicut ſatelles capiens hominē vt re-
dimat ſe quia ſepat eum ab hominibus fa-
ſciat ei oculos ponit in catenis ⁊ tormētat
eum et aufert ei bona ſua. Quinto ⁊ vl
timo ducit eam de hoc tormento ad ſempi-
ternum. Luce. xij. ſtulte hac no. repe. ani. t.
a. te. ⁊c. Job. xxiiij. Ab aquis niuium tranſ.
ad cal. nimiū. Sic tranſiuit pharao ⁊ exer
citus eius de ſuffocatōne ad infernū. exod.
xv. Et ſennacherib exercitus de flumie ad
ignem eternū. vt ptꝫ Yſa. xxxvij. Et ſic ptꝫ
terciū Quarto ponūtur opa ouiū xpi vt
ipa faciamus quia cognoſcunt me mee.
V Ubi nota ꝙ oues habent decē con
ditiones que conueniūt fidelibus xpi in qui
bus eoꝝ opa eluceſcūt. Prima eſt malorū
et fidei ſimplicitas. Quis eñ ſimplex ani-
mal eſt. Sic fideles ſimplices ſunt in malis
et prudētes in bonis. Math. x. Eſtote pru.
ſicut ſer. ⁊ ſim. ſicut columbe. Similiter cre
dūt ea que fides dictat q̄ impoſſibilia vidē-
tur. ij. co. x. In captiuitatē redigētes oēm
humanū intellectum in obſequiū xpi ſcꝫ ad
obediēdum fidei. Ambro. Tolle argumēta
vbi fides queriſ. Eccj. iij. Que ꝑcepit deus
tibi cogita iſta ſemꝑ et in pluribus opibus
eius ne fueris curioſus. Figura exo. xix. Et
ſi beſtia tetigerit montē lapidibus obrueſ.
Mons eſt altitudo fidei q̄ a beſtijs id eſt
ſimplicibus ⁊ ſecularib⁹ nō debꝫ tangi ma-
nibus id eſt ꝑ euidētiam opm ꝓbari. ſꝫ de-
bent credere moyſi ꝓphe ⁊ ea credere q̄ de⁹
ei locutus eſt. Itē ibidē. xx. alia figura. Si
edificaueris inquit dñs mihi altare de lapi
dibus impolitis edificabis illud. Altare la
pideū eſt fidei fundamētum qđ non debet
edificari lapidibus politis id eſt rōnibus ⁊
argumētis acquiſitis. Secūda eſt timor ⁊
fuga mali. Eſt eñ ouis animal timidū. Sic
fideles hn̄t timorē filialem ⁊ nō ſeruileꝫ ꝑ
quē timēt valde offendere deū. ꝓuer. xxviij
Beatus homo qui ſemꝑ eſt pauid⁹. Ecci.
j. Timenti deū bene erit in extremis. Talis
eñ timor facit cauere a malo ⁊ bene opari.
De primo ꝓuer. xv. In timore dñi ois de-
clinat a malo. De ſcdo ecci. xv. Qui timet
deū faciet bona. Et ideo qui ſine timore eſt
iuſtificari nō poterit. ecci. j. Iteꝫ eccs. vlti.
Deū time ⁊ mādata ei⁹ ſerua. hoc eſt. o. hō
Tercia eſt pax ⁊ ꝯcordia qꝛ ouis pacifi-
cum animal eſt. Sic fideles xpi cū omnibus
querūt pacem. Ro. xiiij. Si fieri pōt qđ ex
vobis eſt cū oib⁹ ho. pa. ha. Jo. xiiij. Pa
cem re. vo. pa. m. do vo. Quarta eſt cari
tas ꝑfecta. Naꝫ ouis vt dicit aug⁹. implet
mandatū de duabus tunicis. qꝛ vnā ſcꝫ la-
nam dat hn̄ti. Sic fideles xpi oia cōmuni-
cant. Act. iiij. Erāt il. om. cō. lu. xix. Dimi-
diū bo. m. do pau. Job. xxxj. Si deſperi ꝑ-
tereūteꝫ pauꝑem eo ꝙ nō habuerit indumē
tum et de vellerib⁹ ouiū meaꝝ calefact⁹ ē.
Quinta eſt obedientia prompta. Ouis
enim paſtori obedit. Sic fideles chriſto et
prelatis eccleſie. Johan. decimo.

Oues mee vocem meã audiũt ⁊ ſequũtur
me. Math. iiij. Venite poſt me. At illi cõti
nuo re. re. ſe. ſunt eum. Quia vt dr. j. re. xv.
Melioꝛ eſt obedẽtia quã vic. Sexta eſt
ſobꝛietas magna. Eſt em̃ ouis animal val/
de ſobꝛiũ herba cõtentũ. Sic fideles xp̃i in
cibo ⁊ potu ſunt valde ſobꝛij ⁊ ↄtenti mo/
dico veſtimẽto. j. Thi. vj. Habentes ali. et
quibus te. his ↄten. ſim⁹. ij. co. xj. In fame
et ſiti in ſeiu. mul. in la. ⁊ erũ. in vi. mul. in
fri. ⁊ nudi. Hebꝛe. xj. Circuierũt in melo/
in pel. capri. egen. an. af. quib⁹ dig. nõ erat
mũ. Septima eſt diſcretio que in vngu
le ſciſſione deſignatur. Ouis em̃ ſcindit vn
gulam ⁊ ruminat. ⁊ ideo animal mũduꝫ vo
catur in ſacrificiũ domini aptum. Sic fide
les diſcreti ſunt in agendis. Hebꝛe. v. pfe
ctoꝝ eſt ſolidus cibus eoꝝ qui p cõſuetudi
nem exercitatos habent ſenſus ad diſcretõ
nem boni ⁊ mali. Quia vt dicit bern. Di/
ſcretio eſt mater omniũ virtutũ. tolle hanc
et nulla virtus erit. In cuius figura man
datum eſt in lege ꝙ omne ſacrificiũ ſale cõ
diatur. Leui. ij. Ruminãt etiaꝫ ⁊ repetunt
verbũ xp̃i. Luce. ij. Maria aũt cõſeruabat
oĩa verba hec cõferens in coꝛde ſuo. Nam
verbũ dei debet maſticari ⁊ cõcdi ⁊ nõ de/
glutiri. Ezech. iij. Fili hoĩs comede volũ/
men iſtud ⁊ comedi ⁊ factum eſt quaſi mel
dulce in oꝛe meo. Octaua eſt innocẽtia
vr̃a. Eſt em̃ ouis animal totum innocẽs.
quia nec dente nec calce nec vnguib⁹ nec
coꝛnibus nocꝫ. Sic xp̃i fideles nec dentib⁹
p detractiõem. nec calcibus p pcuſſionem.
nec vnguibus p bonoꝝ alioꝝ direptionem.
nec coꝛnibus potentie p expulſionẽ nocent
ij. coꝛ. vij. Neminẽ leſimus. neminem coꝛ/
rupimus. neminem circũuenimus. Ro. xij.
Nulli ma. p ma. reddẽ. ſed ecõtrario. vt. j.
pe. ij. dr bñdicentes. Et ſi xp̃i fideles p viã
innocẽtie nõ cõtinuent ambulare. ſtatim ad
viam penitẽtie redeãt ⁊ ſatiſfaciãt plena/
rie ꝓut pñt. vt vbi ſupabun. delic. ſupabun
det gr̃a meritoꝝ. Ro. vj. Sicut exhi. mem.
veſtra ſeruire immũ. ⁊ iniqui. ad iniqui. ita
nũc exhi. ſerui. iuſ. in ſanctifi. Nona eſt
patiẽtia firma. Quis em̃ interficitur ⁊ de/
coꝛiatur ⁊ nõ reclamat. Sic xp̃i fideles ha
bent in omnibus patiẽtiam. Vñ cantamus
Cedũtur gladijs moꝛe bidẽtium non mur/
mur reſonat. nõ q̃rimonia. ſed coꝛde tacite
mens bene cõſcia cõſeruat patiẽtiam. Luc.
x. Ecce ego mitto vos ſicut agnos inter lu
pos. Hebꝛe. x. Rapinã bo. ve. cum gau. ſu/
ſcepiſtis. Ja. j. Patiẽtia opus pfectum ha
bet. Decima eſt generalis vtilitas Ouis
em̃ omnia habꝫ vtilia. qꝛ bona eſt lana. bo
num eſt lac. bonus fetus. bonus moꝛſus. ac
etiaꝫ bonus fimus. ⁊ omnia habꝫ bona pꝛe
ter carnes. Sic xp̃i fideles bonã habent la
nam. i. ſubſtãtiam tempalem qꝛ ipam iuſte
acquirũt ⁊ poſſident bene diſpenſat in vita
et bene relinquũt in moꝛte Bonũ etiã hñt
lac id eſt doctrinã et ſciẽtiam. Bonũ etiam
habent fetũ. i. bona opa que ſunt filij iuſto
rum. Bonũ etiaꝫ habent moꝛſum. qꝛ denti
bus ſuis vicia lacerant ⁊ bona comedunt.
Bonũ etiaꝫ habent fimũ. Habent em̃ ſter
cus muſci qd valde redolet. qꝛ corã deo et
ſanctis redolent ⁊ famã coꝝ nõ ferẽt. ij. co.
ij. Chꝛiſti bonus odoꝛ ſumus alijs quidem
odoꝛ moꝛtis in moꝛtẽ alijs aũt odoꝛ vite in
vitã. Geñ. xxvij. Ecce odoꝛ filij mei ſicut
odoꝛ agri pleni cui bñdixit deus. Carnem
xp̃i fideles vero ita macerãt ⁊ domãt ꝙ ad
comedẽdum penitus nihil valet. Aug. Car
nem vr̃am domate ieiunio ⁊ abſtinẽtia eſce
et ꝓpõtus. ij. co. iiij. ſemp moꝛtificatõem ieſu
xp̃i in coꝛpibus veſtris circũferẽtes. Unde
beata agatha dixit quintiano cõſulari. Ni/
ſi diligẽter feceris coꝛpus meũ a carnifici/
bus attrectari non põt anima mea in para
diſum cũ gloꝛia martirij introire. Et ſic pꝫ
quartũ. Quinto ponitur oportunitas et
cõgruẽtia omniũ ↄgregãdoꝝ in vno ouili xp̃i
Et hoc eſt. Alias oues habeo q̃ nõ ſunt ex
hoc ouili. Que quidem opoꝛtunitas ex pte
nr̃a eſt neceſſitas. ex pte vero dei eſt cõgru/
entia. Ex pte em̃ noſtra talis ↄgregatio eſt
omnib⁹ nobis neceſſaria ad ſaluteꝫ. qꝛ era/
mus ceci. p diuerſa peccata diſperſi. ſub po
teſtate dyaboli redacti. penis eternis obli/
gati. ⁊ a gaudijs paradiſi excluſi. Sed p re/
ductionem ad ouile xp̃i fidei lumen accipi/

mus. a peccatis abſoluimur et ad vnitateꝫ
virtutũ reducimur. a ptãte dyaboli libera/
mur. penas inferni euadimus ⁊ ad padiſuꝫ
reducimur. Hec oĩa fiũt in ouili eccleſia
dei. Math. xvj. Tu es xp̃us filius dei viui.
ecce lumen fidei. Tibi dabo claues regni ce
loꝝ. ecce reductio ad padiſum. Et poꝛte in
feri non pualebũt aduerſus eã. ecce libera/
tio a ptãte dyaboli ⁊ a penis inferni Et qd
cũqꝫ ſolueris ſup terrã ſolutũ erit et in ce.
ecce abſolutio a peccatis. Et ideo ſi volu/
mus ſalui fieri neceſſe eſt vt ad ouile xp̃i p
baptiſmalem dei gr̃am reducamur. Math.
vlti. Qui cre. ⁊ bap. fu. ſal. e. qui vero non
cre. ↄdẽna. Ex pte vero dei fuit decẽs ⁊ cõ
gruũ ꝓpter ſex. ¶ Primo ad caritatẽ
dei eximiam demonſtrãdam. j. jo. iij. Videte
qualem caritatẽ dedit nobis de⁹ vt filij dei
nominemur ⁊ ſimus. Per talem em̃ redu/
ctionem filij dei ſumus. Secũdo ad dei
potẽtiam oſtẽdendam que maxime in tali
reductione oſtenſa fuit. vt dicit aug⁹. qꝛ p
quoſdam ſimplices ⁊ viles totũ mũdum di/
uerſa colentẽ ad vnã fidem reuocauit. j. co.
j. Videte vocatiõem veſtrã frẽs. qꝛ nõ mul
ti potẽtes nõ multi ſapiẽtes. ſed que ſtulta
ſunt mũdi elegit deus. In quo dei omnipo
tentia demõſtratur Quia vt dicit aug. ma/
ius eſt facere de impio piũ ꝙ creare deum
ce um ⁊ terrã. Tercio ad dei iuſticiã cõ/
mendãdam. qꝛ iuſtum fuit ꝙ iudei qui no/
luerũt xp̃m recipe diſpgerẽtur ⁊ ſcecarẽtur
et gentes que ipm nõ viderũt ⁊ tñ in eũ cre
diderũt vnirẽtur et illuminarẽtur. Joh. ix.
In iudiciũ ergo in hunc mũdum veni vt
qui nõ vident videãt. et qui vidẽt ceci fiãt
Quarto ad dei ſapiẽtiam cuius eſt oꝛdi
nare inſinuãdam que eccleſiã xp̃i de genti/
bus cõgregatam ita bene oꝛdinauit ⁊ diſtin
xit. Eph. iiij. Et ipe dedit quoſdam quidem
apoſtolos quoſdam ꝓphetas. quoſdam aũt
euãgeliſtas. alios vero paſtoꝛes ⁊ doctoꝛes
ad cõſummatiõem ſcõꝝ in opus miniſterij
in edificatiõem coꝛpoꝛis xp̃i. Quinto ad
maieſtatem dei laudãdam. Nunꝙ em̃ fuit
deus ita cognitus ⁊ laudatus ⁊ veraciter
adoꝛatus ſicut in eccleſia gentiũ. Yſa. xlij.
Laus eius ab extremis terre. Eph. iij. Qui
alijs generationibus nõ eſt agnitũ filiis ho
minũ. ſicut nũc reuelatũ eſt ſanctis apoſto/
lis eius ⁊ ꝓphetis. Sexto ad dei gratiaꝫ
et gloꝛiã diffundẽdam. Bonũ em̃ vt dicit
dionyſius eſt ſuiipius diffuſiuũ Et quia de⁹
ſumme bonus eſt. decens fuit vt ſumme ſe
cõmunicaret. qd ⁊ fecit carnẽ aſſumẽdo. et
gratiã ſuã in gentibus diffundẽdo et eccleſi
am ſuam de gentibus cõgregando. Primo
em̃ deus tãtum in iudea notus erat. ſed mõ
ſunt omnes pleni fide ⁊ gratia dei. Joh. j.
De plenitudine eius nos omnes accepim⁹
gratiã p gratia. Yſa. vj. Plena eſt oĩs ter
ra gloꝛia eius. pſal. Miſericoꝛdia dñi plena
eſt terra. Si aũt cõuerſiõem ⁊ cõgregatõeꝫ
gentiuꝫ conſideremus ꝓut eſt pdeſtinata a
deo et ꝓphetata a ꝓphetis ⁊ ſanctis. ſic di/
cimus ꝙ neceſſariũ fuit oĩno ꝙ iſtas oues
ſcꝫ gentiles ad dei eccleſiã ↄgregaret. math.
v. Jota vnũ ⁊ vnus apex nõ pteribit a le/
ge donec omnia fiant. Celũ ⁊ terra trãſibũt
verba aũt mea nõ tranſibunt. Lu. xj. Et ſic
pꝫ totum de euãgelio.

¶ De epiſtola ſermo XI

Chriſtus paſſus eſt p nobis no
bis relinquẽs exemplũ. j. pe. ij.
Sicut dr job. vij. militia eſt vi
ta hoĩs ſup terram. huius aũt
militie bellum non eſt carnale
ſed ſpũale. Et ideo dicit apl̃us. ij. co. x. Ar/
ma militie noſtre nõ ſunt carnalia ſꝫ ſpũa
lia. Eph. vj. Induite vos ar. dei vt poſſi/
tis ſta. aduer. inſi. dyaboli. qm̃ nõ eſt nobis
collu. aduer. car. ⁊ ſang. ſed aduer. pꝛin. et
ptã. tene. haꝝ cõtra. ſpũa. nequi. in celeſ. Et
ideo beatus petrus qui fuit nobis datus a
deo vexillifer ⁊ capitane⁹ in iſto bello tan/
ꝙ bonus capitaneus reducit nobis ad me/
moꝛiam patris noſtri ieſu xp̃i paſſionem vt
ad pliũm accendamur ⁊ foꝛtiter dimicem⁹
Habet em̃ paſſio xp̃i virtutem acuitiuã qd
figuratũ eſt. j. mach. vj. vbi dr ꝙ oſtenderũt
elephãtibus ſanguinem vue. i. xp̃i. et moꝛi
id eſt alioꝝ ſcõꝝ ad acuẽdos eos. ad pliũm

Ad litteram ſic faciūt capitanei in exercitu qꝛ mortem violentaȝ ꝓdeceſſoꝝ ſuoꝝ reducunt militibus ad memoriā vt fortiter accendātur ad bellum. Et qꝛ iſto tempꝫ maiꝰ bellum inſtat. qꝛ magis temptamur ꝓpter abundātiam ſanguinis ⁊ amenitateȝ tpis. Ideo eccleſia tam in euāgelio ꝙ̄ in epla paſſioneȝ xpi ad memoriā nobis reducit vt fortiter dimicemus. In qua eplā beatus petrus tria principaliter facit. Primo eñ reducit nobis ad memoriam xpm̄ paſſum ad imitādum. In principio epłe. Secūdo oſtēdit ipius xpi patiētia ꝑfectionem ad venerandum ibi. Qui peccatū non fecit nec inuentus eſt dolus in ore eius. Tercio oſtendit ipius xpi paſſionis multiplicem fructuȝ ad poſſidēdum ibi. Qui peccata noſtra ipe ꝑtulit in cor.ſ.ſup.lig. Primo ergo beatus petrus reducit nobis ad memoriā xpm̄ paſſum ad imitādum dicens. Chriſtus paſſus eſt glo.omne genus paſſionis. Et ideo nō determiat quid ſit paſſuo vt innuat omē genus paſſionis aſſumpſiſſe Determiat aūt ꝓ quibus ſit paſſus. qꝛ ꝓ nobis tam aplis ꝙ̄ omibus alijs. Ro.viij. Pro no.om.tra. il. Vobis ſcȝ gentibus que ipm nō vidiſtis relinquēs exemplum patiēdi flagella ⁊ aduerſa ōmia ac etiaȝ morteȝ. ſicut ⁊ ipe paſſus eſt. pſal. Omnes fluctus tuos induxiſti ſup me. Et hoc eſt qđ ſequitur. Vt ſequa. veſ.eius a longe. qꝛ de ꝓpinquo ſequi non poſſetis. Et nota ꝙ dicit vobis relinquens exemplū ⁊ nō nobis. Apoſtoli eñ fuerunt ab ipo xpo informari vtpote quia in pñtia omnia viderūt ⁊ perceperūt. et ſpūſſanctus poſtea omnia plene ipis ſuggeſcit. Jo.xiiij Ille vos docebit oīa et ſuggeret vobis omnia. Et ideo paſſio xpi erat imaginata in cordibus eoꝝ. Gal.vj. Ego enim ſtigmata dñi mei ieſu xpi in corpe meo porto Et propterea in omnibus xpm ſequebātur prout poterāt. et ſic volebat petrꝰ illos ſequi. job xxiiij. Veſtigia eius ſecutus eſt pes meus. nec declinauit ex eis. Circa hoc mēbrum ad edificatōnem noſtrā duo videamus ſcȝ quare ꝓ nobis xpus paſſus eſt ⁊ in quibus veſtigijs ipm imitari debemus. P Circa primū notādum ꝙ ꝓpter nouem xps paſſus eſt ꝓ nobis. Primo paſſus eſt ꝓ nobis abluēdis. qꝛ magnis ſordibus peccatorum inuoluti eramus. Apo.j. Lauit nos a peccatis noſtris. Exemplum ſicut carduus ꝓpter ſui cōſumptōnem purgat pānos. ita xpūs ꝑ ſuam mortē ⁊ ſanguinis effuſionem purgauit ⁊ abſterſit rubiginē peccatoꝝ noſtroꝝ. Malach.iij. Ipſe enim quaſi herba fullonū ⁊ purgabit filios leui. Erat enim macula peccati ita indurata in aīa hoīs. et ita fortiter adherebat. ꝙ ꝑ nihil aliud niſi ꝑ ſanguinem xpi poterat lauari. Secūdo paſſus eſt ꝓ nobis redimēdis qꝛ omēs ſub poteſtate dyaboli tenebamur ꝓ debito primoꝝ parētum ad inferos deſcēdentes. Exēplum ſicut paulinus epus nolanus dedit ſe ipm in ſeruū ꝓ redimēdo filio vidue a barbaris in africa detento vt dicit gre. in dya. ſic ⁊ xps ſe tradidit vſqȝ ad morteȝ vt nos liberaret. Yſa.liij. Vulneratꝰ eſt ꝓpter iniqui.no.attri.eſt ꝓpter ſcelera noſtra Et ſic xps nos lauit ⁊ redemit. In cuius figura de latere eius pendētis in cruce exiuit ſanguis ⁊ aqua. vt dꝛ job.xix. aqua ſcȝ ablutōnis ⁊ ſanguis redemptōnis. Et ideo caros nos habet qꝛ care nos redemit. j.pe.j. Non auro vł argen.redem.eſtis ſed ꝓcio.ſan.ag. incōta. Cara ergo ⁊ nos valde hanc redemptionem habere debemus Tercio paſſus eſt ꝓ nobis viuificādis. qꝛ oēs in peccatis mortui eramus. Grego. Mortem noſtram ſcȝ culpe moriēdo deſtruxit. Ro.vj. Vetꝰ homo nr̄ ſimul crucifixus eſt vt deſtruatur corpus peccati vt vltra nō ſeruiamus peccato. Exemplum ſicut pellicanus effundendo ſanguinem ſuū ſuꝑ pullos ſuos mortuos et reſuſcitat ⁊ viuificat. ps. Similis fa. ſum pelli.ſo.⁊c̄. Quarto paſſus eſt ꝓ nobis ſanādis. qꝛ oēs mortali infirmitate proſtrati iacebamus. ps. Miſit verbū ſuū ⁊ ſanauit eos ſcȝ ad patiēdum. Augꝰ. Magnꝰ itaqȝ medicus venit ſcȝ ad medicinā amarā cōficiēdam ⁊ ꝓguſtādam. qꝛ magnus vbiqȝ iacebat egrotus. Nam de latere xpi pendētis in cruce vt dicit augꝰ. fluxerūt omia ſacramēta q̄ ſunt aīe languentis efficaciſſime medicine. Exemplum ſicut medicus conficit medicinas ⁊ pillulas ⁊ ipe aliquā ſumit vt aſſecuret egrotū. ſic ⁊ xpus penitentiam tanꝙ̄ anime medicinā confecit in cruce et ipam guſtauit vt nos ſecure eā ſumeremꝰ. math.xvj. Si quis vult venire poſt me ſcȝ vt in anima ſanetur. abneget ſemetipm id ē abrenūciet vite carnali ſicut ego et tol.cru. ſuam id eſt penitentiam. ⁊ ſequatur me.

Quinto paſſus eſt ꝓ nobis inflamādis. qꝛ in dei amore nimis frigidi manebamus. Ro.v. Cōmendat aūt ſuā caritatē deus in nobis. qm̄ cum inimici eſſemus recō.ſumꝰ deo ꝑ mor.fi.eius. Exemplū ſicut abraā nō ꝑcendo vnigenito filio ſuo ſed ipm ad imolandum ducēdo. apparuit eius magna caritas ita cū deus pater traderet filiuȝ ſuū ad mortem. maxima eius caritas circa nos eſt oſtenſa. In quo facto ad ſuū amorem nos fortiter ⁊ ſuꝑ oīa inflāmauit. Bern. Suꝑ omnia te amabilem mihi reddit bone ieſu calix quē bibiſti opus redemptiōis noſtre.

Sexto paſſus eſt ꝓ nobis replēdis ⁊ ditandis qꝛ omnibus veris bonis vacui eramus. Jo.xij. Si ego exal.fu.a ter.om.tra. ad meip. id eſt hoīem in quo omia cōmunicant. et qui eſt quodāmodo omnia. trabam ad ꝑticipatiōem omniū bonoꝝ. Exemplum ſicut vir moriens vxorem quā maxime diligit dimittit dñam domus ⁊ omniū bonorū ſuoꝝ. ita xps moriens eccleſie ſponſe ſue reliquit theſauꝝ ſuū ſcȝ meritū paſſionis ſue qđ infinitus eſt theſaurꝰ quē eccleſia quotidie applicat filijs ſuis ꝑ eccleſie ſacramēta. Inſuꝑ fecit eam dñam totiꝰ mūdi. Simile exemplū habetur de alexādro qui moriens diuiſit regnū. xij. pueris ſuis qui ſecū fuerant nutriti. vt ꝑȝ. j. mach. l. Sic xpus moriens. xij. aplis et nobis in illis qui ſumus filij coꝝ totū regnuȝ ſuū diuiſit. ita ꝙ cuilibȝ totū. Lu.xxij. Ego diſ.vo. ſicut diſ. mihi pater me.reg. Septimo paſſus eſt ꝓ nobis ad bellū animādis. qꝛ in bello ſpūs nimis tepebamur. j.pe.iiij. Chriſto igitur paſſo ⁊ vos eadem cogitatione armamini. Quia vt dꝛ lu.vj. Non eſt diſcipulus ſuper magiſtruȝ. neqȝ ſeruus maior dño ſuo. Job. xiij. Et bern. dicit ꝙ effeminatus eſt miles qui eunte dño ſuo ad bellū vult laſciuire in lecto. Exemplū ſicut rex in bello ponens ſe in principio aciei ceteros animat ad belluȝ ſic ⁊ xps primꝰ crucē aſcendit vt omēs ad crucē penitētie animaret in qua maximum bellū inſtat. Octauo paſſus eſt ꝓ nobis ad celū ciuitatem nr̄am reducēdis ⁊ intromittēdis. a qua om̄s exulabamus. Yſa.xxij Dabo clauē id eſt crucem domus dauid ſuper humeꝝ eius. Que crux dꝛ clauis. quia celum aperuit. quā dñm xpus ſuꝑ humerū portauit ⁊ ſuꝑ eam aſcēdit celum nobis reſerauit. Exemplū ſicut rex vincens regē ſibi inimicū qui terram ⁊ fideles ſibi abſtulerat vincit eū catenis in carcere. ⁊ bona eius diripit et omnes captiuos quos tenebat liberat. et exules ad ciuitatem reducit. Sic xps fecit dyabolo quē in cruce debellauit et in infernū catenis vinctū miſit. ⁊ hoīes quos captiuos tenebat liberauit ⁊ ad celuȝ reduxit. Et hoc eſt qđ ipe ꝑ quādam ſimilitudinem di. lu.xj. Cum for.ar.cuſ.atri.ſ. in pa. ſunt omnia que poſ. Si aūt for.eo ſuꝑue. vicerit cū vniuer. ar.eius auf.in qui.confi he.et ſpo.eius diſtribuet. Nono paſſus ē ꝓ nobis reſuſcitādis ⁊ glorificādis qꝛ. omnes morte ⁊ miſeria tenebamur. Mors eñ xpi ad gloriam reſurrectōnis eſt terminata Et ideo mortuus eſt vt glorioſus reſurgeret. Sed ſicut dicit aplus. j.theſ.iiij. Si eñ cre. ꝙ ieſus mor.eſt et reſur. ita ⁊ deus eos qui dor.ꝑ ie.ad.cum eo. Quia xpi reſurrectio eſt cauſa noſtre reſurrectōnis. Et ſicut xpus reſurrexit ita ⁊ nos reſurgemus. vt innuit aplus. j.co.xv. Exemplū ſicut granum frumēti nō reſurgit pulcrū cū folijs ſuis niſi prius in terra moriatur. ſic neqȝ nos reſurgemus niſi prius moriamur in terra. jo. xij. Niſi gra.fru.ca.in ter.mor.fu.ip.ſo.manet ⁊c̄. Secūdo videamus in quibꝰ veſtigijs debemus eum ſequi. Z Vbi nota ꝙ nouem veſtigijs debemus eum ſequi.

Primo in veſtigio caritatis vt ſicut ille ꝓ nobis animā ſuā poſuit ita ⁊ nos debemus ad eius honorem ꝓ ſalutē ꝓximorum animas noſtras ponere. vt dicitur. j.joh.ij.

Secūdo in veſtigio penalitatis vt ſicut
xp̄s multas penas ꝛ aduerſa ſuſtinuit. ita ꝛ
nos debemus aduerſa tolerare Quia vt dr̄
ad hebꝛe. xij. Quē diligit dn̄s caſtigat. flā.
autē ōm. fi. quē reci. ij. co. xj. In plagis ſu
pra modū in moꝛtibus frequēter a iudeis
quinquies quadragenas vna minus acce
pi. ter virgis ceſus ſum. ſemel lapi. ſum.
Tercio in veſtigio largitatis q2 oīa bō
na ſua cōmunicauit. Ad vnum verbum la
troni ſuū regnū donauit. In cuius largitā
tis ſignū moꝛtuus eſt manibus perfoꝛatis.
Ro. viij. Quō etiā nō cum il. om. nō. dō.
Ita ꝛ nos debēmus ꝑ eius amoꝛe paupi
bus mēbꝛis ſuis noſtra bona largiri. math
xxv. Quādiu feciſtis vni de his fratribus
meis minimis mihi feciſtis. Quarto in
veſtigio paupertatis quia cū eēt diues ꝑ no
bis egenus factus eſt. ps. Simul in vnū di.
et pau. Ita ꝛ nos ꝓpter eum paupēs ſpū
fieri debemus. math. xix. Ecce nos rel. om.
et ſe. ſu. te. In eodē. v. Beati pau. ſpū. qm̄
ip. eſt reg. ce. Quinto in veſtigio humili
tati. q2 vt nos exaltaret ſumme ſe humilia
uit Phil. ij. Semetipm̄ exina. foꝛ. ſer. acci.
Ita ꝛ nos humiliari debemus vt cum ipō
in gloꝛia exaltemur. job. xxij. Qui humilia
tus fuerit in gloꝛia erit. Sexto in veſti
gio obēdiētie. q2 ꝓ ſalute noſtra patri vſq3
ad moꝛtem obediuit. et voluntatem patris
et nō ſuā petijt adimpleri. Phil. ij. Factus
obediēs vſq3 ad moꝛtem. math. xxvj. Non
ſicut ego volo ſed ſicut tu. Ita ꝛ nos debe
mus mandatis eius obedire ꝛ volūtatem
ſuā et nō nr̄am facere. Actuū. v. Obedire
magis opoꝛtꝫ deo q̄ hoībus. math. xix. Si
vis ad vitam ingredi ſerua man. Septi
mo in veſtigio patiētie. q2 depilatus. cōſpu
tus. collaphiſatus. verberat9 et ligatus ad
colūnam. falſe accuſatus ꝛ moꝛte cōdemna
tus. et vltimo cruci affixus ꝛ lanceat9. nō
aperuit os ſuū ita vt miraretur pſes dicēs
Non rn̄des quicq̄. vides in quātis te accu
ſant. Unde ꝓpter nimiā paciēciam ſpreuit
eum herodes indutū veſte alba. luce. xxiij.
Yſa. liij. Sicut ouis ad occiſionem ducetur
et quaſi ag. co. ton. ſe obmu. et non apiet os

Sic et nos debemus patiētes eſſe ad oīa
ꝛ ad omnes. j. Coꝛ. iiij. Maledicimur ꝛ be
nedicimus ꝑſecutōnem patimur ꝛ ſuſtine
mus blaſphemamur ꝛ obſecramus. Lu. vj
Beati eritis cū vos ode. ho. ꝛ ex ꝓbꝛa. et
eiecerint no. ve. tā. malū pp. fi. ho. Octa
uo in veſtigio ꝑſeuerantie. q2 xp̄us vſq3 ad
moꝛtem in bono ꝑſeuerauit. joh. xvij. Op9
cōſummaui qd̄ dediſti mihi vt faciam Sic
et nos opus virtutis cōſummare debemus
et in eo vſq3 ad finem durare. Quia vt dr̄
math. x. qui autē ꝑſeuerauerit vſq3 in finē
hic ſaluus erit. Nono in veſtigio victo
rie ꝛ coꝛone. q2 xp̄s vicit dyabolū ꝛ mūdū
cū omnibus pompis ſuis. ꝓpter qd̄ fuit in
gloꝛia coꝛonatus. joh. xvj. c. Cōfidite quia
ego vici mūdum. Sic ꝛ nos debem9 dya
bolum ꝛ mūdum vincere vt in gloꝛia coꝛo
nemur. Quia vt dicit apſus. ij. Thi. ij. Ne
mo coꝛō. niſi qui le. cer. Apo. ij. Vincēti da
bo edere de ligno vite. Et ſic patꝫ pꝛimum.
Secūdo beatus petrus oſ̄dit xp̄i patien
tis ꝑfectiōem ad venerādaꝫ. que ꝑfectio de
monſtratur ex tribus. Pꝛimo ex innocētia.
q2 peccatū non fecit. Secūdo ex paciēntia
q2 cū malediceretur nō maledicebat. Ter
cio ex volūtate quia tradebat ſe. Sic ergo
xp̄i patiētis ꝑfectio ptꝫ. q2 innocens fuit et
patiēter ſuſtinuit et voluntarie paſſus eſt.
Innocētia autē eius oſ̄ditur hic ex duo
bus ſcꝫ ex puritate a peccato interioꝛi ſiue
occulto vel exterioꝛi ſiue manifeſto. vel ex
peccato in opere ꝛ ex peccato in locutōne.
Et hoc eſt. Qui peccatū non fecit ſcilꝫ in
occulto vel in ope. nec inuentus eſt dolus
id eſt falſitas vel ſimulatio in oꝛe eius id ē
in manifeſto. vel in locutōne. Et tn̄ xp̄us
multum fuit obſeruatus a ſcribis ꝛ phari
ſeis. Mar. iij. Et obſeruabant eū. Qui cū
malediceretur id eſt cū mala ſibi optarētur
et falſa imponerētur. iuxta illō math. xxvij
Vach qui deſtru. tem. Et ioh. viij. Nunc
cognouimus q2 de. ha. Ipſe tn̄ in omibus
nō eſt cōmotus nec alicui maledixit ſꝫ ecō
tra benedixit Ro. xij. Nulli malū pꝛo ma.
reō. j. Coꝛ. iiij. Maledicimur ꝛ bn̄dicimus
ꝑſecutiōeꝫ patimur ꝛ ſuſtinemus. blaſphe

mamur ꝛ obſecram9. Cum pateretur tam
grauiter ꝛ dure ꝛ generaliter ꝑ totū coꝛp9
Tren. j. O vos oēs qui tranſi. ꝑ viā atten.
et videte ſi eſt do. ſimi. ſicut do. meus. Yſa. j
A planta pedis vſq3 ad ver. nō eſt in eo ſa.
Et tn̄ ſic doloꝛoſe patiens nō cōminabat ali
cui. Yſa. liij. Sicut ouis ad occiſioneꝫ duce
tur. Non ergo cōminabat alicui ſed ecōtra
tradebat ſcꝫ deo patri iudicāte ſe iniuſte.
et ipos deo patri recōmendabat ſcꝫ oꝛando
ꝓ ipis. Luce. xxiij. Pater ignoſce illis ꝛc̄
Yſa. liij. Et ꝓ trangreſſoꝛib9 rogauit. Vel
ſcōm aliā lrām Tradebat ſe ſcꝫ volūtarie
et nō coactus. Joh. x. Ego pono aīam me
am et iteꝝ ſumā eam. nemo tollit eam a me
ſed ego ponā eam a meipo. Tradebat ergo
ſe iudicanti iniuſte ſcꝫ populo iudaico qui
iniuſte eū iudicauit di. joh. xix. Nos legem
habemus et ſcōm legem debet moꝛi. Vel
iudicanti ſe iniuſte ſcꝫ pilato qui ſedens ꝓ
tribunali iniuſte iudicauit eum vt crucifi
geretur vt ptꝫ joh. xix. Et ſic patꝫ ſcōm.
A Tercio beatus petrus oſ̄dit ipſius
xp̄i paſſionis multiplicem fructum ad poſ
ſidēdū. Et expꝛimitur hic quadruplex fru
ctus paſſionis dn̄ice. Pꝛimus eſt ꝓ pecca
tis ſatiſfactio Et hoc eſt. Qui peccata no
ſtra id eſt penā nobis ꝓ peccatis noſtris de
bitam ipe ꝑtulit in coꝛpe ſuo ſup ligniū ſcꝫ
crucis. Yſa. liij. Dn̄s poſuit in eo iniquita
tem omniū noſtrū. Sap. xiiij. Benedictum
lignū ꝑ qd̄ fit iuſticia. Secūdus fruct9 eſt
a malo cōſeruatio ꝛ in bono ꝑfectio vel ꝑ
fectus. Et hoc eſt. Ut peccatis moꝛtui vt
ſcꝫ deinceps nō peccemus. Ro. vj. Exiſti
mate vos moꝛtuos quidem eſſe peccato. vi
uentes aūt deo in xp̄o ieſu dn̄o noſtro. Iu
ſticie viuam9. ecce ꝑfectio in bono vt opa
iuſticie faciamus que ſunt opa vite. Terci
us fructus eſt mentis ſanatio. Et hoc eſt.
Cuius liuoꝛe id eſt cuius carne liuida effe
cta ꝓpter alapas ꝛ verbera ſanati eſtis ſcꝫ
in mēte a moꝛbo peſtifero peccatoꝝ. Quar
tus fruct9 eſt ab erroꝛe reuocatō ꝛ ad xp̄m
cōuerſio. Et hoc eſt Eratis eniꝫ ſcꝫ pꝛius
ſicut oues errātes ſup. ꝑ diuerſa vicia. Yſa
liij. Omnes nos quaſi oues errauim9. Sed

cōuerſi eſtis nunc ſcꝫ in paſſione xp̄i ad pa
ſtoꝛem ſcꝫ xp̄m qui verbo ꝛ exemplo ꝛ car
ne ſua vos pauit ꝛ paſcit. Joh. x. Ego ſuꝫ
paſtoꝛ bonus. Et epiſcopū id eſt directoꝛeꝫ
et viſitatoꝛem animaꝝ veſtraꝝ ꝛ bonoꝛum
ſpūalium collatoꝛem. Hebꝛe. ix. Chꝛiſtus
aſſiſtens pontifex futuroꝝ bonoꝛum Et ſic
patꝫ tercium.

Dominica ſecūda poſt octauas de euangelio ſermo XII

Modicum ꝛ iam nō videbitis
me. ꝛ iterū modicū ꝛ videbitis
me. joh. xvi. Quēadmodū pa
triarcha iacob moꝛiens duo
decim filios ſuos congregauit
et bona ꝛ mala eis futura ꝑdixit. ac etiam
teſtamētum fecit dicēs. q̄ ioſeph extra fra
tres ſuos ꝑdirm qdam haberet. et tādem
ſingulis benedixit. gen̄. xlviij. et. xlix. c. ſic et
xp̄s paupeꝝ ſpū patriarcha ꝓpe moꝛteꝫ cō
ſtitut9 duodecim apoſtolis ſuis bona ꝛ ma
la eis ventura ꝑdixit ac teſtamētuꝫ dilectio
nis et pacis cōdidit nulla obliuione delen
dum. joh. xv. Hoc mandatum do vobis vt
dili. inui. In eodeꝫ. xiij. Pacem re. vo. pa.
meā do vobis. Et ad vlti. eleuatis manib9
bn̄dixit eis dum in celū aſcendit. vt ptꝫ lu.
vl. In pn̄ti aūt euāgelio mala ꝛ bona eis
ventura ꝑdicit vt in malis nō deijciātur et
in bonis nō eleuētur. Eccī. xj. In die bo
noꝝ ne immemoꝛ ſis maloꝛum et ecōuerſo.
In quo quidem euāgelio quinq3 ꝑ oꝛdinē
cōtinētur. Pꝛimū eſt futuroꝝ ꝓnunciatio
in pꝛincipio euāgelij. Secūdum eſt circa ea
que dicebātur apoſtoloꝝ intelligētie obum
bꝛatio ibi. Dixerūt ergo ex diſ. eius adinui
cem. Quid eſt hoc qd̄ di. nobis modicū ꝛc̄
Tercium eſt dictoꝝ a xp̄o decens explana
tio ibi. Amen amen dico vobis quia plo. ꝛ
fle. vos. Quartum eſt dictoꝝ eoꝛūdem ꝑ ex
emplum demonſtratio ibi. Mulier cum pa
rit triſticiam habet. Quintuꝫ eſt veri ꝛ fir
mi gaudij reꝓmiſſio ibi. Iteꝝ aūt vi. vos
et gau. coꝛ. ve. Pꝛimo ergo ponitur fu
turoꝝ ꝓnunciatio. Et hoc eſt Modicum ꝛ

ſam nō vi.me ſcʒ in triduo mortis ſue.tūc
enī nō viderūt eum.Et iteꝝ modicū ꝛ vi-
debitis me ſcʒ poſt reſurrectōnem vſqꝫ ad
aſcenſionem qd tempus licʒ fuerit.xl.dieꝝ.
tñ quia in illis.xl.diebus modicum ꝛ raro
eis apparuit.ideo dr ꝙ modicū eum vide-
runt·Sicut ergo in triduo paſſionis nō vi
derūt eum nec oculis corpis. qꝛ relicto eo
omnes fugerūt ſic nec oculis mentis. qꝛ de
eo ꝙ ipſe eſſet ſaluator mūdi deſpauerunt.
Lu.xxiiij.Nos ſperabamus ꝙ redempto-
rus eſſet iſrael quaſi iā non ſperarēt.Poſt
reſurrectōem vero eius ꝛ cū oculis corpis
viderūt quia gauiſi ſunt diſcipuli viſo dño.
et oculis mentis. Joh.xx. Quia vidiſti me
thoꝛ credi. Tunc eñ aperuit illis ſenſum vt
intel.ſcri.luce.xxiiij. B Notādum aūt
hic ꝙ dñs ſex de cauſis pñtiam ſuā ſubtra-
hit ſeruis ſuis Primo vt in humilitate cō
ſeruētur. Hanc cauſam videtur aplus in-
nuere.ij.coꝝ.xij.Et ne mag.reue.extol.m.
da.eſt mihi ſti.car.m. an.ſat.qui me colla.
In quo ſtimulo dñs pñtiam ſuam ſubtra-
here videbatur.Secūdo vt incauta ſecuri
tas caueatur que mater negligētie eſt ꝛ p-
pinqua piculo.Grego.Dum mens ſecura
redditur in torporem relaxat.Idem.Mul
tis ſepe graue piculuꝫ incauta ſecuritas fu
it.Etiaꝫ corpaliter incauta ſecuritas mul-
ta mala parit. Tercio vt ardentius querat
Cañ.iij.In lectulo meo queſi. quē di.ani.
mea.queſiui illū ꝛ nō inue.ſur.ꝛ cir.ci.per
vi.ꝛ pla.que.quē dili.ani.mea.Quarto vt
inuentus fortius tenēatur.Cañ.iij. Tenui
eum nec dimittam.Vbi dicit Bern. Ideo
ſubtraxit ſe vt auidius reuocetur ꝛ fortiꝰ
teneatur.pteriens teneri vult abiens reuo-
cari.Quinto vt pꝫ ex eius abſentia qd eiꝰ
pñtia conferat. Non eñ cognoſcitur ſani-
tas niſi adueniente infirmitate. nec pax niſi
tempe guerre.Quia vt dicit phus.Cōtra-
ria iuxta ſe poſita magis eluceſcūt. Sexto
vt ex hac triſticia ppendatur q̄ꝫ male ſit ho
mini cum a deo ſepatur omnino qd fit in
morte quia tunc homo omnia pdit ꝛ aīam
et corpus ꝛ bona fortune ꝛ bona nature et
bona gratie et glorie.et omni morte morit.

et omnia mala incurrit.Hiere.ij..Scito ꝛ
vide q̄ꝫ malum ꝛ amaruꝫ eſt dereliquiſſe te
dñm deū tuum.Et ſic pꝫ primū. Secun
do ponitur circa ea que dicebātur aploꝝ
intelligētie obumbratio.quia que dicebant
non intelligebant dicētes. Neſcimus quid
loquitur.Et reuera mirabilia erant et ſu-
pra omnem intellectum que in illo triduo
erant facta que xp̄s innuebat fienda.et ido
ea intelligere nō valebant.que fuerūt noue
C Primo ꝙ reſurrectio corpoꝝ ꝛ vita
animaꝝ xp̄us p quē etiam ꝛ mortui reſur-
gunt et p quē omnia viuūt moriat. Hoc
eſt valde mirabile.joh.xj.Ego ſum.reſurre
ctio ꝛ vita.qui cre.in me etiaꝫ ſi mortuꝰ fu
erit viuet. Secūdo ꝙ virtus indeficiens
et omnia ſuſtētans xp̄s affigatur ſuſtētan-
dus in ligno.Hoc eſt mirū.Hebre.j.Por
tans omnia verbo virtutis ſue. Tercio ꝙ
oculi illius qui omnia illuminat in celo et
in terra faſciētur ꝛ velentur. Hoc eſt mi-
randum.jo. j. Erat lux vera que illu.om.
ho.ve.in hūc mū.Quarto ꝙ ille qui nulli
vnq̄ꝫ nocuit ſed omnibus benefaciēdo per
tranſijt ad clamorem populi ſentētietur cū
ſceleratis tanq̄ꝫ iniquus ad mortem. Hoc
eſt obſtupēdum.Actu.x.Qui ptranſijt be-
nefaciēdo ꝛ ſanādo omēs oppreſſ.a dyabolo
Quinto ꝙ fons ꝛ abūdantia omniū bono
rum in celo ꝛ in terra cuius bona omnia p
ticipant.ſtribūdus nudus ꝛ famelicus mo-
riatur in cruce·Hec comphendi non pñt.
Jaco.j.Qui dat omnibus affluenter ꝛ non
improperat.ps.Qui replet in bo. deſi.tuū.
Sexto ꝙ ille qui eſt ipa beatitudo angelo-
rum et ſemp in gloria patris patiatur fero
ciſſime ꝛ inique.Hoc omnē intellectū exce
dit. Joh.x. Ego ꝛ pater vnū ſumus id eſt
vnius ſubſtātie ꝛ vnius glorie Septimo ꝙ
iſte qui eſt vbiqꝫ in celo ꝛ in terra tanquā
mortuus in ſepulcro claudatur. Hoc im-
poſſibile videtur. Augꝰ. Deus eſt vbiqꝫ
Octauo ꝙ iſte qui erat confixus in cruce
iret ad infernū vt cōfringeret portas eius
et ibi demonioꝝ principem religaret.Hoc
videtur mirabile ſupra modum.ps.Attol.
por.prin.ve.ꝛ ele.por.eter.ꝛ intro.rex glo.

Nono ꝙ mortem que oēs vincit ipe mor
tuus vinceret ꝛ reſurgeret glorioſus.Inef
fabile hoc videtur. Oſee.xiij. Ero mors
tua o mors.j.Coꝝ.xv. Abſorpta eſt mors
in victoria.Cariſſimi omnia hec ſtupenda
cōtigerūt in illo modico quo apoſtoli xp̄m
nō viderūt que omnia ſunt incōprehenſibi-
lia niſi p fidem.Ro.xj. O altitudo diuicia
rum ſapiētie ꝛ ſciētie dei q̄ꝫ incōprehē.ſunt
iudi.eius.et inueſtiga.vie eius.Et ꝓpterea
apoſtoli qui nōdum erant pfecti in fide di-
xerūt.Neſcimus quid loquitur. Et ſic pꝫ
ſcōm. Tercio ponitur dictoꝝ a xp̄o de-
cens explanatō·Et hoc eſt.Amen amen di
co vobis quia plorabitis interius et flebi-
tis exterius.et hoc erit in primo modico.
qñ me capi.verberari.ligari. ꝛ crucifigi vi
deritis. et tūc mūdus id eſt mundani iudei
gaudebūt credētes me viciſſe.ꝛ in eodē mo
dico vos cōtriſtabimini credētes me victū
et mortuū. Sed triſticicia veſtra vertetur
in gaudiū.et hoc erit in ſecūdo modico qñ
me glorioſum ꝛ omnipotētem videritis ſur
rexiſſe.math.xxviij.Data ē mihi omis po-
teſtas in celo ꝛ in terra. Et ideo melior eſt
triſticia ſcōꝝ gaudio mūdi cum in gaudiū
cōuertatur. D Vnde nota ꝙ triſticia
quā habēt ſancti in mūdo melior eſt leticia
mūdi ꝓpter decem. Primo ꝙ deus tali
triſticie bñdixit ꝛ tali gaudio maledixit.
De primo luce.vj.Beati qui nūc fletis qꝛ
ridebitis.De ſecūdo ibideꝫ.Ve vobis diui.
qui ha.hic.cōſo vr̄am.Jaco.v.Agite nūc
diuites plorate vlulātes.Cariſſimi quis au
deat comedere cibū maledictuꝫ a deo id eſt
mūdi gaudium querere cui dñs maledixit.
Joſue.vj.Maledictꝰ vir qui ſuſcitauerit
et edificauerit ciuitatem hierico id eſt mū-
dum qui vt luna mutatur. Hierico eñ lu-
na interptatur.Exemplū de ſerpente quem
omēs deteſtātur qꝛ deus ei maledixit. geñ.
iij.Maledictus es inter omnia animātia ꝛ
beſtias terre. Secūdo qꝛ ſapiētes peligūt
triſticiā leticie mūdi.Eccs.ij.Riſum repu
taui errorem.In eodem.vij.Cor ſapiētiuꝫ
vbi triſticia eſt et cor ſtultorum vbi leticia

ps.Elegi abiectꝰ eē in do.dei m.ma.q̄ꝫ ha.
in ta.pec.Hebre.xj. Moiſes negauit ſe eē
filiū filie pharaonis magis eligens affligi
cum populo dei q̄ꝫ terrene iocūditatis habe
re peccatū. Tercio qꝛ talis triſticia eru-
dit homiēꝫ ad ſalutē.Yſa.xxviij.Sola vexa
tio dabit intellectū.Hiere.Per omne fla-
gellum ꝛ dolorem erudieris hierl̄m. Leti-
cia aūt mūdi infatuat.Exemplū de ſalomo
ne. Et ideo dr eccs.vij. Melius eſt ire ad
do.luc.q̄ꝫ ad do.cōui.in illa e.fi.cun.admo.
ho.ꝛ vi.co.quid fu.ſit. Cogitat enim ꝙ de
omnibus diuitijs quas cū tanto labore ac-
quiſiuit nihil niſi modicū ciliciū reportabit
Item ꝙ corpus qd in tantis delicijs enu-
triuit vermibus tradetur deuorāduꝫ.Iteꝫ
ꝙ cōſanguinei ꝛ amici quos tātum in vita
dilexit ſe penitus derelinquent. Iteꝫ ꝙ ho
nores quos tātum affectauit ſibi omino de
ficiēt ꝛ in obſcuris ſub terra recōdetur ab
omnibus cōcalcādus· Iteꝫ ꝙ ſolum bona
opa que parū dilexit ꝛ de quibus parū cu-
rauit ipm ſequētur.Et ideo talis qui ſic cō
gitat omnē mūdi gloriā ꝛ leticiā vilipendit
Quarto quia leticia nō cōuenit nec lo-
co nec tempi in quo ſumus. ſed triſticia cō
uenit loco ꝛ tempi in quo ſumus. De lo-
co dicit augꝰ. In valle miſerie ſumus in
qua eo magis eſt flendum quo minus fle-
mus. Ideꝫ. Puer a ploratu incipit ſtatim
natus plorat nec ridere poteſt ſue calami-
tatis ꝓpha ē.De tempe dr Eccs.iij.Tem-
pus ridendi ꝛ tempus flendi. Tempꝰ flen-
di eſt tota vita pñs.qꝛ vigilia debet pcede-
re feſtum. Tota aūt vita pñs quedam vi-
gilia eſt future ſolēnitatis.in qua eſt ieiu-
nādum ꝛ flendum.Mūdus aūt feſtuzante
vigiliam ſolēniſat. Quidam vero volunt
de feſto ad feſtum tranſire qd eſſe non pōt.
quia hic ꝛ in futuro gaudere non poſſunt.
Hieroni. Difficile eſt imo impoſſibile vt
quis pñtibus ꝛ futuris fruatur bonis ꝛc̄.
Quinto quia leticia mūdi breuiter finit
et ad ſuppliciū eternum pducit. Job.xx.
Gaudium hypocrite id eſt mūdi qui eſt to
tus hypocrita adinſtar puncti. Jo eodem
xxj.Ducūt in bonis dies ſuos et in puncto

ad infer. deſcendūt. Similiter triſticia breuis eſt ⁊ ad gaudium eternū adducit. j. pe. j. Modicū nūc ſi contriſtari oportȝ in varijs temptatōnibus vt pbatio fidei veſtre multo pcioſior ſit auro qđ p ignē pbatur. Yſa. liiij. Ad punctum in modico dereliqui te ⁊ in miſeratōnibus magnis cōgregabo te.

Sexto quia triſticia iuſtoꝝ habȝ annexā dulcedinem in corde. ps. Conſolatōnes tue letificauerūt aiam meā. Econuerſo vero leticiā mūdi habȝ annexā triſticiam animi. Aug⁹. Curre p ſingula tot inuenies anime tormenta quot vicia nec aliquo tempe iſta diuiduntur vt viciū ſit ſine tormēto animi vel nunq̄ ſit dedecus culpe ſiue dedecore vindicte. Boe. Quot amaritudinibus felicitatis humane dulcedo reſpſa eſt. Et ideo xp̄s videns ciuitatē hierlm̄ gaudere ⁊ letari fleuit ſup iſtā d. Quia ſi cognouiſſes ⁊ tu ſup. fleres. Septimo qꝛ triſticiā poſſidētes fortuna nō ledit nec de ipis curat. ſȝ cū leticiaȝ mundi poſſidētibus fortuna mortaliter ludit. Boe. Hunc continuū ludimus ludum rotam volubili orbe verſamus ſumma infimis infima ſummis mutare gaudemus. Idem. Et hos cū quibus blandiſſimā familiaritatem habȝ elidere nitit. Idē. Plena eſt pn̄s etas exemplis ⁊ antiquoꝝ vetuſtas. quāti reges felicitatē calamitate mutauerūt. Quādo cū fortuna leticiā mūdi poſſidentes ita decipiat ⁊ cōfundat eſt penit⁹ relinquēda. Hic cadit exemplū de leone vrſo et vulpe. qn̄ vulpes dixit leonī ſe nunq̄ contuberniū habere cū eo p eo q̄ pcuſſit vrſū quia male diuidebat pdam put ſibi videbatur et oēs beſtias quas cū eo habebat confundebat. Octauo qꝛ talis triſticia eſt via ad penitēciam. ij. coꝛ. vij. Que aūt ſm deū eſt triſticia penitētiam in ſalutem ſtabilem opatur. Mitigat etiam iram dei. iij. re. xxj. Nonne vidiſti achab humiliatū corā me. ppter qđ nō inducam malū in diebus eius. Leticia aūt mūdi eſt via ⁊ ſignū pditionis et compatur leticie frenetici. qui ridet imminēte morte. Nono qꝛ p talem triſticiam homo vadit p viam xp̄i vt ver⁹ xp̄ianus. Bern. Legimus ieſum pluries fleuiſſe. iocaſſe aūt ⁊ riſiſſe nunq̄. ij. Thi. iij. Omnes qui pie volunt vi. in xp̄o ieſu pſe. pa. Glo. ſup illud iaco. j. Omne gaudium exiſti. fra. m. cum in temp. va. incideri. Nō eſt xp̄iane dignitatis in tempalibus exaltari ſed potius deprimi. mali nihil habent in celo et vos nihil habetis in mūdo ſȝ ſpe iſti⁹ boni ad qđ tenditis quicquid in via cōtingit gaudere debetis. Et ideo qui hic nō cōtriſtātur ⁊ flagellātur oñdūtur nō eſſe filij xp̄i. Hebre. xij. Qđ ſi extrā diſciplinā eſtis cuius pticipes facti ſunt oēs ergo adulteri et nō filij eſtis. Quē em̄ di. do. ca. fla. autē oēm fi. quē reci. Decimo qꝛ talis triſticia in gaudiū cōuertetur vt hic dꝛ. Triſticia vr̄a vertet in gaudiū. Hiere. Cōuertam luctū vr̄m in gaudiū. Sed leticia mūdi cōuertetur in merorem. puer. xiiij. Extrema gau. lu. oc. Quia neceſſitas ē q̄ vel hō dimittat leticiā mūdi qđ fit p mortē vel q̄ leticia mūdi dimittat hoiem qđ fit p aduerſam fortunā et vtrūqȝ valde doloroſuȝ eſt. De primo ecci. xlj. O mors q̄ȝ amara eſt m. t. hō. pa. hn̄ti in ſubſtātijs ſuis. De ſcđo boe. In omni aduerſitate fortune ſummū genus infortunij eſt fuiſſe felicē. Exemplū de diuite epulone ⁊ lazaro. de quo luce. xvj. Cū ergo leticia mūdi nihil boni cōtineat ⁊ ad vltimū ad doloroſum finē adducat. ſtultiſſimus eſt viroꝝ qui eā querit. Et ſic pꝫ terciū. Quarto ponit dictoꝝ demōſtratō p exemplū mulieris pturientis q̄ eſt cōueniens demonſtratio. E Nam mulierem pregnātem quadrupliciter poſſum⁹ cōſiderare. Primo an̄ partū. ⁊ ſic ē in magno timore ne partus pereat vel ipa piclitetur. Scđo in partu ⁊ ſic eſt in magna anguſtia ⁊ pena. Tercio poſt partuȝ cum ſcȝ pepit puerū et tūc eſt in leticia ſed non pfecta qꝛ neſcit an puer ſit ad pfectōem venturus. Quarto in pceſſu tpis qn̄ iam puer eſt fact⁹ vir ⁊ tūc eſt in pfecta leticia plis. In hoc quadruplici ſtatū fuerūt apoſtoli. ppterea mulieri parienti pprie compantur. Nā pmo fuerūt in magno timore qn̄ in pn̄tia xp̄i erāt timētes ne ipis caſu aliquo auferretur. qꝛ iudei ſemp cōtra ipm machinabātur malum ipm

pdere cupiētes. Iob. vij. Quid me queritis interficere. Secūdo fuerūt in triſticia vehementi qn̄ xp̄s ablatus eſt ab eis p mortem. Ioh. xvj. Triſticia impleuit coꝛ veſtrum. Tercio fuerūt in leticia qū xp̄us glorioſus reſurrexit. ſed nō pfecta qn̄ xp̄us apparebat eis ⁊ diſparebat. Ioh. xx. Gauiſi ſunt diſcipuli viſo dn̄o. Quarto fuerūt in pfecta leticia qn̄ ſpm̄ſcm̄ acceperūt. et facti ſunt viri pfecti ⁊ in gratia cōfirmati vt deū p peccatū vltra nō valerent pdere. Moraliter ad edificatōnem noſtrā nota q̄ mulier iſta pturiens eſt aia iuſta deo copulata p fidem. Oſee. ij. Sponſabo te mihi in fide. Que cōcepit deū p fidem. et p bona opa pturit. Et nota hic de berſabee que ſtatim cōcepto fetu ab immundicia ſua ſanctificata eſt. ij. regū. xj. qꝛ aia iuſti ita deuote cōcipit deuȝ et bonū qđ in ipa conceptōne ſanctificatur. Unde beata maria in cōceptōne filij fuit pfecte ſanctificata. Iſta eſt illa mulier de qua dꝛ apoc. xij. Signū magnū apparuit in celo mulier amicta ſole et luna ſub pedib⁹ eius. et ca. eius co. ſtel. xij. ⁊ clamabat pturiens et cruciatur vt pariat. Anima iuſti amicta eſt ſole. id eſt ieſu xp̄o qui eſt ſol iuſticie. id eſt virtutibus ieſu xp̄i ſcȝ caritate humilitate. obediētia. ⁊ ceteris virtutibus ieſu xp̄i. Ro. xiij. Induimini ieſum xp̄um. Et luna eſt ſub pedibus eius. id eſt mūdus qui vt luna mutatur nec vllā ſtabilitatē habet. Anima ergo iuſti habet mūdum ⁊ omnia mūdana ſub pedibus eius quia nō confidit in eis ſed ea penitus vilipendit. Phil. iij. Omnia detrimētum feci ⁊ arbitror vt ſter. vt xp̄m lucrifaciam. Peccatores aūt habent lunā id eſt mūdum ⁊ mundana ſup caput. qꝛ eis nō dn̄atur ſed ſeruiūt. Auarus em̄ ſeruus eſt pecunie. et guloſus gule. ⁊ ſic de alijs. amos. ix. Auaricia in capite oīm ē. Ponūt etiaȝ totā ſpē ſuā in eis. yſa. xxxvj. Ecce cōfidis ſup baculum arūdineum. ſup egiptum id eſt ſup mūdum. Egiptus em̄ interptatur tenebra ⁊ confuſio que cōpetunt mūdo. Et in capite eius corona ſtellaꝝ. xij. id eſt corona fidei. que. xij. fidei articulis ē cōſerta debet eſſe in capite id eſt in euidentia quia fides debet lingua enūciari. et p opa manifeſtari. Iaco. ij. Oſtende mihi fidem tuam ex opibus. Un̄ in lege eſt mandatum q̄ qn̄ pontifex ſacrificare deberet haberet in capite coronā. xij. lapidum pcioſoꝝ. Et clamabat pturiens ⁊ cruciatur vt pariat. Quia aia iuſti habet magnū deſideriū pariendi bonū id eſt opandi qđ mente concepit. et p hoc clamat ad deū et niſi illud pariat in corde cruciat. Gal. iiij. Filioli mei quos iterꝫ pturio donec formetur xp̄s in vobis id eſt donec p opa oſtendatis q̄ xp̄s eſt in vobis. F Nota hic nouē diuerſitates parientium. Nam quedā cōcipiūt ⁊ pariunt morte preuente. quedam moriuntur in ptu. quedaȝ ppter timorē nec cōcipiūt nec pariūt. quedā pariūt ſed pijciūt. quedaȝ pariūt monſtra. q̄dam pariūt filios mortuos scȝ abortiuos. q̄daȝ pariūt ſolū feīas. q̄dam ſolū maſculos. q̄daȝ ſunt naturales ſteriles ita q̄ nec parere nec concipe pn̄t. Prime ſcȝ q cōcipiūt ſȝ morte p̄uente nō pariūt ſunt hi qui hn̄t ppoſitū penitēdi dicētes ſic corui cra cra. Soph. ij. Vox cantātis in feneſtra ⁊ coruus in ſupliminari. Yſa. xxxvij. Venerūt filij vſqȝ ad ptū ⁊ virtus nō erat pariēdi. Cōtra quos ecci. v. Nō tardes cōuerti ad dn̄m. ⁊ ne dif. de die in diem. ſubito enim veniet ira illius ⁊ diſperdet te. Nota q̄ coruus egreſſus de arca nunq̄ redijt pl⁹ ſic multi poſtq̄ per peccatuȝ mortale ab eccleſia exeūt nunq̄ p penitentiam redeunt.

Secūde ſcȝ que concipiūt et pariunt ſed moriūtur in partu vt rachel. ſunt hi qui faciūt opa bona ſed in ipſis gloriantur et de ipſis ſupbiunt. et p cōſequens pereūt cum eiſdem. In cuius figura dicitur. j. mach. vj. q̄ eleazar interfecit elephantem et mortuus iſt ſub eo ex victorie vana gloria. Sic perijt phariſeus qui iactabat ſe et gloriabatur de operibus ſuis. Luce. xviij. Vel hi ſunt qui ſolum in morte conterūtur vel cōfitentur. Tercie ſcilicȝ que propter timorem nec concipiūt nec pariunt. hi ſunt qui timēt ne deficiat eis. ⁊ iō nūq̄ cōcipiūt ppoſitum abſtinendi ab illicito lucro vel aliena reddendi.

Item timent in bono pſeuerare. ⁊ ideo nõ incipiũt. ps. Illic tre. ti. vbi non eſt ti. Recte tales trepidãt vbi non eſt timor. qꝛ deꝰ omnibus ꝓuidet etiã iumẽtis. ps. Qui dat iume. eſ. ipoꝝ. Math. vj. Nolite ſoli. eſ. di. quid man aut quid bi. aut quo ope. Que. pri. reg. dei. et hec omnia adij. vo. Item timent in bono pſeuerare. et ideo nõ incipiunt. ſed nõ debet homo timere penitentiam agere. quia deus iuuat. Yſa. xl. Qui ſperãt in dño mutabũt fortitudinem. aſſument pẽnas ſicut aquile. current ⁊ non deficient.

Quarte ſcʒ que pariũt ſed ꝓijciũt. ſunt qui nõ curant penitẽtiam cõtinuare ſed ꝓijciũt eam poſt paſcha. Treñ. iiij. Sʒ ⁊ lamie nudauerũt mãmam lactauerũt catulos ſuos. filia aũt populi mei crudelis quaſi ſtrutiõ in deſerto. Cõtra quos dr̃ math. x. Nõ qui inceperit. ſed qui pſeuerit hic ſaluus erit.

Quinte ſcʒ que pariũt monſtra ſunt oẽs peccatores qui ꝑ diuerſa vicia que faciunt ſunt totaliter traſformati. Nam oculos trahunt ꝑ terrã. ⁊ pedes verſus celũ vertunt. Nã auarus hʒ oculos in pedibus dũ ſoluʒ terrena cõtemplat̃. Supbus aũt habet pedes verſus celũ cum deo recalcitrat. Luxurioſus vero ⁊ guloſus totus ambulat ſupra ventrem. Et quid plura. Vere peccatores ſunt in beſtias tranſformati totaliter. pſal. Homo cũ in ho. eſ. nõ intel. cõpa. ẽ iu. inſi. et ſi. fa. eſt il. Boe. Hec eſt eñ cõditio hoĩs vt ſi ſe noſſe deſierit infra beſtias redigatur. Aug. dicit ꝙ tpe ſuo fuit quidam hõ hñs duo capita ⁊ quattuor oculos ⁊ duo brachia ⁊ duos pedes ita ꝙ in corpore ſupius erãt duo corpa inferius aũt erat ſolũ vnũ.

Sexte ſcʒ q̃ pariunt filios mortuos ſunt hi qui in peccato infidelitatis vel in quocũqʒ altero peccato mortali exñtes faciunt opa de genere bonoꝝ q̃ ſunt opa mortua ſignata ꝑ lampades illaꝝ quinqʒ virginũ fatuaꝝ q̃ ꝓpter carẽtiaʒ olei. i. caritatis extincte fuerũt. Septime ſcʒ q̃ pariũt ſoluʒ feminas ſunt hi in quibus feminea vicia regnant ſcʒ inuidia. qꝛ vt dicit auiceñ. Femia naturaliter eſt inuida. Ira qꝛ femina faciliter iraſcit̃. Loquacitas quia tota die clamat et loquitur. Inconſtantia. qꝛ modicã cõſtantiaʒ habʒ. Inſipiẽtia qꝛ de facili credit et decipitur. ⁊ ideo ſerpẽs primo ad mulierem iuit quã ſtatim decepit. ij. coꝛ. xj. Timeo ne ſicut ſerpẽs euã ſeduxit aſtucia ſua ita corrũpantur ſenſus vr̃i. Octaue ſcʒ q̃ pariũt ſolũ maſculos. ſunt hi qui opa pfecta faciũt qui corde bono ⁊ optimo verbũ audiũt ⁊ referũt fructũ centeſimũ. Yſa. xxvj A facie tua dñe cõcepimus ⁊ q̃ſi parturiuimꝰ ſpm̃ ſalutis. Sic ↄcepit anna ſamuelẽ. j. re. j et elizabeth ioh. bap. luce. j. Et nota de rachel q̃ accepit mãdragoras vt poſſet ↄcipe. Sic iuſti oẽs experimẽtum faciũt vt poſſint cõcipe bonũ ⁊ opa parere. j. Theſ. v. Omnia ꝓbate qđ bo. ẽ te. Nota etiã de rebecca vxore yſaac in cuius vtero gemini collidebãtur. geñ. xxv. qꝛ in aĩa iuſti bona ⁊ mala deſideria pugnãt. ſed bona vincũt ⁊ emittũt mala extra ⁊ terũt ⁊ ſupplãtant ea. ſicut iacob emiſit eſau ⁊ tenebat eũ ꝑ plantã ꝓpter qđ vocatũ eſt nomen eius iacob. i. ſupplantator. None ſcʒ ſteriles q̃ nec cõcipe nec parere pñt ſunt oẽs non baptiſati qui a natura trahunt peccatũ ꝓpter qđ non pñt bñ opari niſi illud ꝑ baptiſmuʒ remoueatur. et ideo in peccatis naſcũtur ⁊ in peccatis moriũtur. ioh. ix. In peccatis natus es totus. In eodẽ. viij. In peccato veſtro moriemini.

B Alia mortalitas. Mulier iſta ẽ eccleſia vel aĩa iuſti q̃ timet valde ⁊ attriſtatur ꝓpter quattuor. vt di. gre. Primo recolendo vbi fuit. ſcđo vbi ẽ. tercio vbi erit. quarto vbi nõ eſt. Primo inquã triſtat̃ recolendo vbi fuit aliqñ ſcʒ in peccato. Mich. j Faciã planctũ velut draconũ ⁊ luctũ quaſi ſtrutionũ. Dicit̃ ꝙ draconi in inſidijs latẽti camelus calce percutit caput et tunc draco planctũ magnũ facit. Strutio aũt fac̃ oua ſua in puluere ⁊ relinquit ea. qñ aũt venit inuenit ea fracta. ⁊ tunc fortiſſime plangit. Sicut homo in peccato debet plangere qꝛ leſit caput ſuũ ſcʒ xp̃m qui eſt caput totiꝰ eccleſie. Eph. j. Et ipſum dedit caput ſuper omnem eccleſiam. Item debet plangere ꝙ oua ſua. id eſt bona opera ⁊ dona et virtutes perdidit ac etiam totius eccleſie.

Triſtatur etiaʒ recolẽdo ꝙ bona potuit facere que non fecit. Eccs. ix. Quodcunqʒ poſ facere ma. t. inſtan. opa. qꝛ nec opus nec rõ nec ſa. nec ſci. e ap. inf. quo tu ꝓperas. Secundo triſtatur recolendo vbi eſt. qꝛ inter peſſimos inimicos. Baruch. iij. Quid eſt iſrael ꝙ in terra inimicoꝝ es. Cum quibus nos quotidie pugnare oportʒ Eph. vj. Nõ eſt nobis colluctatio aduer. car. ⁊ ſan. ſʒ aduerſus principes et ptãtes. aduerſus mundi rectores tenebraꝝ harũ cõtra ſpũalia nequicie in celeſtibus. Item eſt in fornace ardenti ſcʒ in concupiſcẽtia carnis. Ro. vij. Video aliam legẽ in mẽ. meis repu. le. mẽ. mee. ⁊ captiuãtem me in lege miſerie ⁊ peccati. Infelix ego homo quis me liberabit de corpore mortis huius. Item eſt in piculis multis que enumerat apoſtolus ij. Coꝛ. xj. dicens. Periculis flu. peric. latro. picu. ex ge. pericu. ex genti. picu. in ci. pic. in ſoli. pericu. in mari. peri. in fal. fratribus. Quis ergo inter tot calamitates ⁊ aduerſa poſſʒ niſi fatuus iocũdari. Eccs. iiij. Vidi calumnias que ſub ſole gerũtur et conſolatorem nemiuem. et laudaui magis mortuos q̃ꝫ viuentes. Flendũ eſt ergo. Hiere. vj. Luctũ vnigeniti fac tibi planctũ amarum. Tercio triſtatur recolẽdo vbi erit ſcʒ in iudicio corã deo. Quia vt dicit grego. Deſup erit facies irati iudicis. Propter qđ dicit iob. xiiij. Quis mihi hoc tri. vt in infer. prote. me. et abſcon. me donec ptran. furor tuus. Hierc. x. Quis non timebit te o rex gen. Ante erũt peccata accuſatiua ⁊ ꝓtrahẽtia ad iudicium retro erit mundus expellens. a dextris ⁊ a ſiniſtris erũt demones in infernum demergentes. ſubtus erit gehenna ardens. Propter que omnia dicent mon. ca. ſup nos et col. op. nos. Hic cadit exemplũ illius regis qui ſemper triſtis manebat. quĩ vnã ſedem de lignis putridis fecit fieri. et poſuit eam ſupra fornacem et in ea fratrem ſuũ ſedere mandauit qui eum de triſticia reprehendit. et enſis erat ligatus ꝑ filum ſup caput eius. et quidam tenebat baliſtam extenſam cum ſagitta ante faciem eiũs. et fecit omnia inſtrumẽta muſicalia ⁊ tubas fortiter reſonare. et ille ſemper triſtis ſtabat. Sic ait rex et ego ſemper ſto triſtis dum in putrida ſede ſcʒ in carne fragili me conſpicio. et infernum ſubtus ardentem attendo. enſem diuine ſentẽtie ſup me venturum cõſidero et peccata mea tanq̃ꝫ ſagittas acutas formido. Quarto cõtriſtatur recolẽdo vbi non eſt ſcʒ in gloria dei ⁊ ciuitate celeſti. ps. Heu mihi qꝛ inco. me. ꝓlon. eſt. Debemus ergo flere ꝓ incolatu pñtis miſerie et ꝓ dilatõne patrie. ps. Sitiuit ani. m. ad de. fon. vi. qñ ve. ⁊ appa. añ fa. de. m. fue. mi. la. m. pa. die ac noc. dum dr̃ mihi quotidie vbi ẽ deus tuus. Hoc figuratum eſt in axa filia caleph. que ſedens in aſino ſuſpirauit ⁊ petijt a patre terram irriguam. cui pater dedit irriguum ſupius et irriguuʒ inferius. vt pʒ ioſue. xv. Irriguum ſupius ꝓ dilatõne patrie. et irriguum inferius ꝓ incolatu pñtis miſerie. Et ſic pʒ quartum. Quinto ponitur veri ⁊ firmi gaudij repromiſſio. quia iterũ videbo vos et gaudebit cor veſtrum.

M Nõ quidem verum eſſe gaudium prout hic colligitur quãtum ad quinqʒ mõſtratur. Primo erit gaudium pfectuʒ et completum. Erit enim gaudium geminatum vel duplex ſcʒ anime ⁊ corporis. Yſa. lxj. In terra ſua duplicia poſſidebunt. Et hoc eſt qđ dicit Iterũ apoc. vj. Date ſunt illis ſingule ſtole albe et dictum eſt illis vt requieſcerent tempus adhuc modicum. Et tunc vt dicit Grego. Singuli accipiũt ſtolas binas. Gaudium vero mundi eſt ſoluʒ gaudium corporis. Luce. xij. Anima mea mea id eſt vita mea habes multa bona repoſita in annos plurimos. requieſce. comede. bibe. epu. Secũdo quia erit gaudium de viſione creatoris. Ioh. xvij. Hec eſt vita eterna vt cognoſcamus te ſolum verum deum. In quo omnia cognoſcemus. Gre. Quid eſt qđ neſciãt qui ſciẽtem oĩa vident Vñ ⁊ cognoſcemꝰ ⁊ cognoſcemur. Ioh. x Cognoſco oues meas ⁊ cogno. me mee. Et hoc eſt qđ dicit. videbo vos. Gaudiũ vero mundi eſt de viſione et vſu creaturarum. Sed illud erit de viſione et de fruitõne dei que iu infinitum excedit. Yſa. lxiiij. Oculꝰ

non vidit deus abſqꝫ te que prepa. expe. te.
Tercio qꝛ erit gaudiū intrinſecū ſcꝫ cor
dis. Yſa. lxvj. Tunc videbis ⁊ afflues ⁊ mi
ra. ⁊ dila. cor tu. Gaudium vero mūdi nō
eſt intrinſecū ſed extrinſecū. qꝛ nō gaudꝫ de
virtutibus et gratia dei q̄ ſunt in aīa ſed de
applicatōne ſenſuū ad obiecta ſicut de appli
catōne guſtus ad comeſtibile. et tactus ad
tangibile. et ſic de alijs. Letatur etiaꝫ mun
dus de peccatis q̄ ſunt cōtra naturā ⁊ extrā
naturā hoīs. iuxta illud apli. j. co. vj. Omē
peccatū qdcunqꝫ fecerit homo extra cp̄ꝛ
eſt. puer. ij. Letātur cū malefe. ⁊ exul. in re
bus peſ. Quarto qꝛ erit ꝓprium noſtrū
gaudiū. Et hoc eſt qd dicit Gau. ve. Gau
diū mundi nō eſt noſtꝝ qꝛ nō eſt de his que
in nobis et noſtra ſunt. ſed eſt gaudium reꝝ
mundi id eſt de bonis que ſunt in rebus. q̄
ſunt bona reꝝ et nō noſtra. Quia vt dicit
boe. Lux ⁊ pulcritudo gēmaꝝ non eſt defē
teutiū ſed eſt ipſaꝝ gēmarum. Unde omīa
bona creaturaꝝ de quibus homo gaudꝫ ex
tranea ſunt a natura hoīs. ⁊ ſi ſcirent loqui
dicerent. Iſta bona ſunt noſtra. Nōne pul
critudo pennarum pauonis eſt pauonis. et
pulcritudo auri eſt auri. Quinto gaudiū
illud erit ꝑpetuūꝫ nec poterit auferri. Yſa.
ij. Leticia ſempiterna ſuꝑ capita eoꝝ. Gau
dium ⁊ leticiam obtinebūt. Gaudiūꝫ vero
mūdi nō eſt ꝑpetuū imo cito tranſit ⁊ mille
modis poteſt auferri et frequēter aufertur
j. Iob. ij. Tran. mū. ⁊ concu. eius. Et ideo
de ipſo modicum eſt curādum. Et hoc eſt.
Gau. ve. n. tol. a vo. Et ſic p3 quintum

¶ De epiſtola ſermo. liiij.

Obſecro vos tanq̄ adue. ⁊ pe
gri. abſti. vos a carna. deſide. j.
pe. ij. Beatus petrus tanq̄ ca
pitaneus milicie xp̄iane horta
tur milites chriſti abſtinere ab
his que vaſtant totam miliciam xp̄ianam.
Et hec ſunt carnales voluptates et carna
lia opera. et non ſolum hec miliciam ſpūa
lem deuaſtant ſed etiam carnalem ⁊ mun
danam. Unde in titoliuio de militia hani
balis dicitur. quē nec ferrum nec niues nec
alpes nec viarum diſcrimina vincere potu
erunt. eneruauerunt delicie campanie. No
ta de illo duce romanoꝝ qui fuit miſſus ad
reparandum quēdam exercitum ⁊ militiaꝫ
ob delicias deuaſtatam qui ſtatim oēs mu
lieres expulit de exercitu et caupones. ⁊ mā
dauit ꝙ nullus haberet famulum. et nemo
haberet niſi vnum equū propter quod mi
litiam reparauit. In hac ergo epiſtola bea
tus petrus ad ſex nos hortatur principali
ter que non ſeruata deuaſtant miliciam xp̄i
anam et ſeruata roborant ⁊ decorant. Pri
mum eſt abſtinentia carnalium voluptatū
et earum refrenatio. In principio epiſtole
Secūdum eſt bona cum gentibus conuerſa
tio ⁊ dictoꝝ ratō ibi. Cōuerſa. veſtra inter
gentes ha. bona. Tercium eſt ſubiectio li
berorum ad maiores. et huiꝰ cauſe redditō
ibi. Subiecti eſtote omni humane creatu
re. Quartum eſt modi ſubiectionis decla
ratio ibi. Quaſi liberi et non quaſi velamē
habentes malicie libertatem. Quintum eſt
ad obſequij ſubiectōnis excitatōnem quo
rūdam inſertio et poſitio ibi. Omnes ho
norate fratres di. deum timete. Sextum eſt
ad dominorum ſuorum ſubiectōnem ſeruo
rum exhortatio et cauſe huius aſſignatio.
ibi. Serui ſubditi eſtote in omni timore do
minis veſtris ⁊c. I Primo ergo bea
tus petrus nos hortatur ad abſtinētiaꝫ car
nalium voluptatum et ad hoc tria allegat.
Primum eſt. Si conſideremus quid ac
cidit primis parentibus qui carnale deſide
rium ſecuti pomum vetitum comederunt.
qui propterea de paradiſo expulſi ſunt. ⁊ in
hac valle miſerie tanquā in exilio relegati.
et multis penis et tandem morti cum ſuis
poſteris condemnati. propter qd nos filij
eorum omnes aduene nūcupamur Aduena
enim dicitur qui terram inhabitat alienam
Pſal. Aduena ego ſum apud te ⁊ peregri
nus ſicut omnes patres mei. Et hoc eſt qd
dicit. Obſecro vos tanquaꝫ aduenas. qua
ſi diceret. Recolite ꝙ ex peccato gule

primoꝝ parentuꝫ aduene eſtis id eſt de ciui
tate veſtra expulſi ⁊ multis malis addicti.
Sic etiaꝫ faciunt capitanei exercitus mun
di qui reducūt militibus ad memoriā mala
que patres eoꝝ ab aduerſarijs ſunt ꝑpeſſi.
Et ſic p3 ꝙ deus expulit hoiem de paradi
ſo et in hanc vallem miſerie relegauit. nō
vt hic faceret aliū paradiſum ſed vt dicit
augꝰ. tanq̄ in exilio ad faciēdum penitētiā
Iob. xxiiij. Dedit ei deus locū penitētie et
ille abuſus eſt in ſuꝑbiam. Ro. viij. Debi
tores ſumus nō carni vt ſm carnē viuamꝰ
Secūdum qd allegat eſt. ſi conſideremus
qualiter poſiti in hoc mūdo ſumus. Nō em̄
poſuit nos deus in hoc mūdo tanq̄ ciues ⁊
manſionarios mūdi ſed tanq̄ ꝑegrinos mū
di ⁊ ciues celi. Eph. ij. Iam nō eſtis hoſ. ⁊
aduene ſed eſ. ci. ſcōꝝ ⁊ dome. dei. mich. ij.
Surgite abite quia nō habetis hic requiē.
Et hoc eſt qd dicit ꝑegrinos. Peregrinus
eſt qui tranſit de loco ad locū. Sic et nos
Hebre. xiij. Non habe. hic ma. ciuita. ſed
fu. inqui. Que eſt ciuitas ⁊ hereditas nr̄a
cōtinens ſummas ⁊ ꝑfectas delicias quibꝰ
priuabitur omnis qui eas hic querit in pa
tria aliena. luce. xvj. Recordare qꝛ recepi
ſti bona in vi. t. Et ideo abſtinēdum eſt hic
a carnalibus deſiderijs vt ad bona ꝑuenia
mus eterna. Hebre. xj. Iuxta fidem defun
cti ſunt omēs iſti nō acceptis repmiſſioni
bus ſed a longe eas aſpiciētes ⁊ ſalutantes
et cōfitētes ꝙ peregrini ⁊ hoſpites ſunt ſu
per terrā K Et nota ꝙ quātuꝫ ad quin
qꝫ que peregrinis cōueniūt ſumꝰ ⁊ eſſe de
bemus in hoc mūdo peregrini. Primo qꝛ
peregrinus feſtinat ad ciuitatem ſuā redire
et omnē terram quaſi alienā preterit. Sic ⁊
nos facere debemꝰ. Hebre. xiij. Nō ha. hic
ma. ciui. Secūdo qꝛ ꝑegrinus accipit ſoluꝫ
pecuniā neceſſariaꝫ ad victū ⁊ nō grauat ſe
ſuꝑfluis. Sic ⁊ nos facere debemꝰ. j. Thi.
vj. Hn̄tes alimēta et qui. te. his ꝯten. ſimꝰ
Tercio qꝛ a terrenis irridetur ⁊ moleſtias
patit ⁊ nō vlciſcit ſꝫ ſuffert omīa patiēter.
Sic ⁊ nos facere debemꝰ. math. v. Si quiſ
ꝑcuſ. te in dex. ma. ꝓbe ei ⁊ al. Ro. xij. Nul
li ma. ꝓ ma. red. Quarto qꝛ lete recipit. ſꝫ
ſtricte cum eo in exitu cōputatur. Sic ſien
dum nobis cogitare debemus. math. v. Nō
exibis inde do. red. no. qua. In eodem. xij.
De omni ver. oci. qd lo. f. ho. de eo red. ra.
in die iu. Eccs. xij. Cūcta q̄ fiūt adducet de
us in iu. ꝓ omni errato ſiue bonū ſiue malū
ſit. Bern. Sic nec capillꝰ de capite ſic nec
momentum de tꝑe ꝑibit. Quinto qꝛ poſt re
ceſſuꝫ ſuū ſtatim obliuioni tradit ſic ⁊ nos
a mūdo ꝓrſus obliuioni trademur ⁊ apud
poſteros nō cognoſcemur Et ideo de famā
et honore mūdi modicū eſt curādum. Sap.
v. Tanq̄ memoria hoſpitis vnius diei ꝑte
reuntis. ps. Preterit me. eo. cū ſo. Boe. Ia
cetas ergo ꝓrſus ignorabiles. Terciū qd
allegat eſt. qꝛ carnalia deſideria nos impu
gnāt ⁊ in ꝓlio ſpūs faciūt nos ſuccūbere ini
micis. Et hoc ē qd dicit. Que militāt ad
uerſus aiam. Gal. v. Caro ꝯcu. aduer ſpm̄
et ſpūs aduer. car. hec em̄ ſibiinuicē aduer
ſant. Et nota ꝙ nō ſolum dicit abſtineatis
ab opibus carnis ſed etiaꝫ a deſiderijs. ps.
Beatus qui tenebit ⁊ allidet ꝑuulos ſuos
ad petrā. Cuiꝰ rō eſt qꝛ in pugna carnis ꝑ
ditio eſt mētis. Ro. vij. Video aliā legē in
mēbris meis repugnantem le. men. mee. Et
ideo niſi principio temptatōnis ſcꝫ deſide
rio ⁊ cogitationi reſiſtamus neceſſario ſuc
cumbemus. Poeta. Principijs obſta. Vn̄
in temptatōne ⁊ in prelio carnis duo ſunt
facienda ſcilicꝫ principio reſiſtere et aſpe
ctum et cōtubernium fugere. j. Coꝝ. vj. Fu
gite fornicatōnem. Si enīꝫ ſteterimus om
nino perdemus. quia nec fortiores ſampſo
ne. nec prudētiores ſalomone. nec dauid ſan
ctiores ſumus. vt dicit hiero. Et prouer. vj
Nunqnid poteſt homo abſcondere ignē in
ſinu ſuo vt veſtimēta illius non ardeant. ⁊c
Unde helyas qui coram rege ſteterat imꝑ
territus a facie ieſabel in deſertuꝫ fugit. iij.
Regū. xix. Eccj. xviij. Fili poſt concupiſcē
tias tuas non eas que faciunt te in gaudi
um inimicis tuis. L Notandum enim
ꝙ a carnalibus deſiderijs abſtinere debemꝰ
propter ſex. Primo quia ſunt efficaciſſima
tela ad vulnerandum. vt dictum eſt eo ꝙ
in tali bello perditio eſt in carne. ⁊c.

Secūdo qꝛ ſunt ignis grecus ſiue ignis pē
naꝝ qui oīa cōſumit. Job.xxj. Ignis eſt
vſqȝ ad cōſummatōem deuo. Tercio quia
ſunt fluuius inundās hoīem ſubmergens.
geñ.xlix. Ruben effuſus es ſicut aqua non
creſcas qꝛ aſcēdiſti cubile patris tui. Cui⁹
exemplū habemus in pꝛima etate q̄ in dilu
uio eſt conſumpta ꝓpter peccatum carnis
Omis quippe caro coꝛrupat viam ſuā. vt
pꝫ geñ.vj. Quarto qꝛ ſunt ſicut venenum
piam moꝛtificans. ꝓuer.xxiij. Sicut regu
lus venena diffundet. Ia.iij. Inquietū ma
luȝ eſt plenū veneno moꝛtifero. Unde ſicut
baſiliſcus inficit ſolo viſu ſic voluptas car
nis. math.v. Qui vide. muli. ad cōcu. eam
iam mechat⁹ eſt in coꝛde ſuo Quinto ſunt
ſicut laqueus ad capiēdum ⁊ ſicut vincula
ad tenēdum. Unde inſidioſe capiūt ⁊ p⁹ea
foꝛtiſſime tenent. Eccs.vij. Inueni amari
oꝛem moꝛte mulierē que laqueus venatoꝝ
eſt ⁊ ſagena coꝛ eius. vincula ſunt man⁹ il
lius qui placet deo effugiet eaȝ. Uñ dalida
ligauit ſampſonē ſepteȝ licijs. judi.xvj. Sic
captus eſt ſichen filius emoꝛ de dina filia
iacob ⁊ cōglutinata eſt aīa eius ad eā. geñ.
xxxiiij. et amon de thamar ſoroꝛe. ſua. ij. re.
xiij. Et niſi ꝑ ſpēalem grām hō ab his vin
culis abſoluat vel ꝑ longā infirmitatē nūq̄
ſoluit poſtq̄ his vinculis fuerit irretitus.
Sap.viij. Sciui q̄m aliter eſſe nō poſſuȝ cō
tinens niſi deus dederit Sexto qꝛ ſunt ſicut
pix ad denigrādam famā ⁊ honoꝛē homis.
Ecci.xiij. Qui tetigerit picē coinquinabit
ab ea. Sūt eñ peccata carnalia maioꝛis in
famie q̄ ſpūalia q̄uis nō ſint tāti ponderis
Eccj.ix. Omis mulier foꝛnicaria quaſi ſter
cus in via cōculcabit. Uñ de ſalomone dꝛ
Eccj.xlvij. Inclinaſti femoꝛa tua mulieri
bus et dediſti maculā in glīa tua. Et ꝑ hoc
pꝫ ſolutio ad q̄ōnem q̄ poſſet fieri. ſ. quare
potius monet abſtinere a carnalibus q̄ a
ſpūalibus cū ſpūalia ſint maioꝛa. qꝛ ſcȝ car
nalia ſunt maioꝛis infamie ⁊ minus tolera
ri pñt q̄ alia. et iſti inter gentes cōuerſabā
tur. Et ideo ab his monet abſtinere que fa
mā ledūt ⁊ cōuerſatōem coꝛrūpunt. Et ſic
patȝ pꝛimū. Secūdo hoꝛtat vt cōuerſatō
nem bonā habeamus inter gentes d. Con
uer. inter gen. ha. bo. id ē virtuoſam. Quia
dicit phus. Uirtus eſt que bonuȝ facit ha
bentē ⁊ opus eius reddit laudabile. Tunc
ergo eſt cōuerſatio bona qñ eſt virtutibus
plena quia ſola virtus bonū facit hoīem.
qꝛ nec ſapiētia nec ſciētia. nec potentia. nec
diuitie: nec dignitates poſſunt hoīem bonū
efficere niſi ſola virtus. Ubi nota q̄ cū bo
num ſit qđ omia appetūt vt dicit phus. tūc
cōuerſatio noſtra eſt bona quādo deo ⁊ ho
minibus placet. Eccj.xlv. Dilectus deo et
hominibus moyſes. Nihil aūt eſt ꝑ qđ deo
et hominibus magis placere poſſumus niſi
ꝑ dilectōnem. M Nam ꝑ dilectionem
deo placem⁹ et hoc ꝓpter quattuoꝛ que di
lectio operatur. Pꝛimo quia dilectio cum
ignis diuinus ſit conſumit rubigineȝ pecca
toꝛum. Pꝛouer.x. Uniuerſa delicta operit
caritas. Et ideo facit hoīem mundum et
per conſequens deo placituȝ. Pꝛouer.xxij
Qui diligit coꝛdis mūdiciam ꝓpter gra
tiam labioꝛum ſuoꝛuȝ habebit amicum re
gem. Secundo cum dilectio ſit vinculum li
gans in vnum diuerſa. Juxta illud Col.iij
Super omnia auteȝ caritatem habete que
eſt vinculum perfectōnis. Ligat eniȝ homi
nem cum deo et facit in ipo manere ⁊ vnuȝ
eſſe cum deo. j. Joh.iiij. Qui manet in ca
ritate in deo manet et deus in eo. Et per cō
ſequens deum diligens placet deo cum ſit
vnum cum eo ⁊ in eo manens. Tercio qꝛ
cum per dilectōem adoptemur in filios dei
Juxta illud Gal.iiij. Miſit deus ſpirituȝ
filij ſui in coꝛda noſtra clamātem. abba pa
ter. id eſt clamarē nos facientem. Et mani
feſtum eſt q̄ per dilectōnem efficimur ca
riſſimi filij dei. j. Joh.iij. Uidete qualeȝ ca
ritatem dedit nobis deus vt filij dei nomi
nemur ⁊ ſimus. Et per cōſequens deum di
ligens tanq̄ filius cariſſimus ei placet. Nā
carus eſt per creatōnem. carior ꝑ fidem. ſȝ
cariſſimus ꝑ dilectōnem. Quarto cum ple
nitudo legis ſit dilectio. vt dꝛ Ro.xiij. qui
diligit deum mandata eius ⁊ ꝓcepta ei⁹ cu
ſtodit. Joh.xiiij. Si quis diligit me ſermo
nem meū ſeruabit. Qui aūt ſeruat mādata

eius diligitur a deo ⁊ placet deo. Joh.xv.
Uos amici mei eſtis ſi. fe. que ego pre. vo.
N Similiter ꝑ dilectōeȝ placem⁹ ꝓxi
mo etiaȝ ꝓpter. quatuoꝛ. Pꝛimo qꝛ cū ca
ritas non querat q̄ ſua ſunt vt dꝛ. j. co. xiij.
homo hñs dilectōem gaudet ⁊ curat de bo
no ꝓximi ſui. j. co. x. Nō querens qđ mihi
vtile eſt ſed qđ multis vt ſalui fiant. Om
nis aūt qui ſic eſt ſolicit⁹ de ꝓximo ſuo me
rito placet ei. Secūdo qꝛ cū dilectio habe
at amātem in amatū trāſfoꝛmare. iuxta il
lud hugonis de ſcō vict. ſcio aīa mea qꝛ in
eū quē diligis trāſfoꝛmaris. homo diligens
ꝓximū in ꝓximū trāſfoꝛmatur cōgaudens
omnib⁹ bonis ſuis ⁊ malis ꝯpatiens. Ro.i
xij Gaudete cū gaudētibus. flete cū flenti
bus ipm inuicē ſentiētes. ij. co. xj. Quis in
firmat ⁊ ego nō infirmoꝛ. quis ſcan. ⁊ ego
nō vꝛoꝛ. Qui aūt ſic afficitur ad ꝓximum
merito placet ei. Tercio qꝛ cū caritas ſit a
moꝛ honeſtus ⁊ caſtus ſiue amoꝛ amicicie.
qui eſt qñ quis amat ꝓximū ꝓpter ꝓximi
vtilitatem ⁊ nō ſit amoꝛ vtilis ſiue cōcupi
ſcētia. qui eſt qñ quis amat aliquid ꝓpter
ſui comodū ⁊ vtilitatē ſicut eſt amoꝛ mūdi.
manifeſtū eſt q̄ hñs caritatē ꝓcurat ⁊ imp
catur ꝓximo omnia bona q̄ pōt et ab omni
leſiuo cauet. ij. co. xij. Ego aūt libentiſſime
impendam ⁊ ſupimpēdar ipe ꝓ aīabus ve
ſtris. Iteȝ in eodem vij. Capite nos Nemi
nem leſimus. neminē coꝛrupimus. neminem
circūuenimus Qui ergo ſe ſic circa ꝓximū
habȝ merito ei placet. Quarto cū caritas
patiens ſit. benigna ſit. nō agat ꝑperam. nō
emuletur. nō infletur. nō ſit ambi. nō gau.
ſup ini. ꝯgau. aūt veri om. cre. oīa ſuſti. oīa
ſperat vt dꝛ. j. co. xiij. manifeſtuȝ eſt q̄ hñs
caritatē de neceſſitate hoībus placet. j. co.
x. Sicut ⁊ ego ꝑ omia omnibus placeo
Conſeq̄nter oñdit ad quid ⁊ quare bo
nā ꝯuerſatōnem habere debemus. qꝛ nō ad
vanā glām vel deceptōem vt hypocrite ſȝ
ſolum vt deus gloꝛificetur in nobis. math.
v. Sic luceat lux vrā coꝛā hoībus vt vi.
oꝑa veſtra bo. ⁊ gloꝛi. pa. ve. qui eſt in celis
Et hoc eſt qđ dicit. Ut in eo q̄ detractant
de vobis id eſt in detrahendo tractant vel
obloquūtur. tanq̄ de malefactoꝛibus id eſt
quia vos malafacere reputant quādo ydo
la reſpuitis ⁊ vnū deum colitis et alia oꝑa
xpīane religionis ſicut fideles xpī ſalubꝛi
ter exercetis. Et bonis oꝑibus vos conſide
rantes gloꝛificent deū ꝑ vos ⁊ in vobis cu
ius imitatoꝛes facti eſtis. j. coꝛ. vj. Gloꝛi
ficate ⁊ poꝛtate deum in coꝛde veſtro id eſt
ſic agite vt deus gloꝛificetur in vobis. Et
hoc quādo Certe nō niſi in die et in tempe
viſitatōnis ſup. ſue ſciȝ quādo eos dñs per
gratiaȝ ſuam viſitabit. hoc eſt quādo a pec
catis cōuertētur ad penitētiam reuertētes.
Non enim infideles ⁊ peccatoꝛes gloꝛifi
cant deum in oꝑibus fidelium donec ma
nent in tenebꝛis peccatoꝝ. ſȝ quādo ad gra
tiam conuertūtur. Yſa.lxv. Ponam viſita
tionem tuam pacem. Pꝛouer.xvj. Cū pla
cuerint domino vie hominis inimicos quo
qȝ eius cōuertet ad pacē. Uel in die viſita
tionis veſtre quādo vos dñs ꝑ flagella vi
ſitabit ⁊ aduerſa. ps. Uiſitabo in virga ini
quitates eoꝝ. miſericoꝛdiā aūt meam nō di
ſpergam ab eo. Qđ tempus eſt tota vita ꝓ
ſens in quo dñs fideles ſuos viſitat ꝑ aduer
ſa vt ꝑ patiētiam depurētur. j. Pe. j. Mo
dicū nunc ſi opoꝛtet contriſtari in variis tē
ptatōnibus vt ꝓbatio fidei veſtre multo ꝓ
cioſioꝛ ſit auro qđ ꝑ ignem ꝓbatur. inueni
tur in laudem ⁊ gloꝛiā ⁊ honoꝛem et reue
lationem ieſu xpī. Uidentes eniȝ infideles
et peccatoꝛes iuſtos et fideles in tot aduer
ſis non deficere ſed gaudere. Juxta illud
Actuū.v. Ibant apoſtoli gaudētes a con
ſpe. conſi. quoniā digni ha. ſunt pꝛo nomie
ieſu cōtumeliam pati. gloꝛificabant eū qui
eos ita fecerat foꝛtes. Unde de beato Do
minico legitur q̄ cum Tholoſe ipſe cum
ſocio ſuo per totam quadrageſimam in pa
ne ⁊ aqua ieiunaſſent et in terra iacuiſſent
hoſtes eoꝛum qui erant credentes heretico
rum in dei laudes pꝛoruperunt dicentes.
Uere iſti homines boni ſunt. Uel in die vi
ſitationis qui erit in iudicio quādo vos rec
pietis pꝛemia et ipſi ſupplicia. tunc eniȝ me
rito deum poterunt gloꝛificare qui reddet
vniculqȝ iuxta opera ſua. Et ſic patȝ ſcđm

Tercio hortatur liberos vt ꝓpter deū in
maiorib⁹ ſubijciātur. et hui⁹ cām aſſignat
Et hoc ē. Subiecti eſto.om.hu.cre.ꝓpter
deū id eſt omni homini cui ꝑ quēcunqꝫ mo
dū rex vel ptās vel eps vel hmōi qui ſunt
ꝑſone generales in dignitate poſite. Et qꝛ ē
mala ſubiectio vt qñ hō ſeruit alijs in pec
catis. ideo ad hanc remouēdam ſubiungit.
ꝓpter deū ſcꝫ habēduꝫ. vt ꝑpoſitiō dicat vl
finē vel ordinatōem ad finē. vt ſit ſenſus ꝙ
ſeruiam⁹ dñis nō ꝓpter bona tpalia conſe
quēdā. ſꝫ vt in tali ſeruicio ipm deū merca
mur tanꝙ finē nřī ſeruicij. Geñ.xv. Ego
merces tua magna nimis. Et ſic ꝑpoſitio di
cit finē. Vel ꝓpter deū.i.in his ſeruiamus
dñis in quibus ꝛ ꝓpter que ordinamur ad
finē deū qui eſt finis oīm. Et ſic ꝑpoſitio di
cit ordinatōem ad finē. Ordinamur aūt ad
finē deū ꝑ bona ꝛ iuſta opā. Et ideo in opi
bus iuſtis ꝛ bonis debemus dñis ſeruire et
nō alijs. Conſequēter ſpecificat quibus
ſubijci debeamus d. Siue regi qui alios in
ptāte pcellit. ſiue ducib⁹.i.alijs minoribus
dñis qui iure ptāteꝫ hñt. vtpote qui a rege
dñi ꝯſtituūtur ꝛ mittūtur ad alios regēduꝫ
et iudicādum ſcꝫ ad vindictāꝫ malefactoꝝ
id eſt penam. ꝓpter hoc em̄ data eſt ptās a
rege terreno vt ſcꝫ mali puniātur. Laudeꝫ
bonoꝝ q̄ ꝯſiſtit in hoc ꝙ nō ſicut mali puni
unt. Ro.xiij. Vis nō timere ptātem bonū
fac ꝛ habebis laudem ex iſta. Vel laudem
bonoꝝ.i.meritū laudis. nam in eo ꝙ in bo
nis ꝛ bene ſeruiūt laudem magnā merētur
Sic ergo dñis tpalibus ꝓpter deū ſubijci
debemus. ro.xiij. Omnis aīa ptātibus ſub
limioribus ſubdita ſit. Nō eſt em̄ ptās niſi
a deo. Et ſic ptꝫ ꝙ nō intendit ꝙ omni ho
mini nos ſubijciam⁹. Sed cōtra ad phil.
ij. d. Superiores ſibiinuicē arbitrātes non q̄
ſua ſunt ſinguli ꝯſiderātes ſed ea q̄ aliorum
Dicēdum ꝙ quedā eſt rō ſubiectōnis alijs
ex ꝑte ſe ſubijciētis ſcꝫ eius hūilitas et ſm
hanc rōnem quilibꝫ debꝫ oībus ſubijci. et
de hac loquit̄ aplš ad phil. Quia in humi
litate debemus oēs nobis ſuperiores arbitra
ri id eſt cordibus nřis exiſtimare alios no
bis eſſe ſuperiores ꝛ digniores apud deum. ꝛ

hoc inuicem vt ſibi alter alterutrū reputet
digniorē. Nec hoc ita debemus exiſtimare
vt fingamus ſed vere exiſtimem⁹ poſſe eſſe
aliqđ occultuꝫ in aliquo quo nobis ſuperior
ſit apud deū etiam ſi bonū nřm quo illo ſu
periores videmur nō ſit occultum. Et ideo de
omni iuſto cātam⁹. Nō eſt inuētus ſimilis
illi qui cōſer. legē excel. Vñ ſextus gradus
hūilitatis ponit credere ꝛ ꝓnūciare ſe omi
bus viliorē ſcꝫ ſm defectus occultos quos
in ſe cognoſcit et ſcđm bona q̄ in alijs latēt
qđ ſine fictione fieri pōt vt dictū eſt. Pōt
enīꝫ quis credere ꝙ multa bona dei in alijs
lateant q̄ ipſe nō videat. ꝛ multos defectus
ipe habeat quos alij nō vidēt. Vñ ſcō ma
chario orāti angelus dixit. Nōdum ad mē
ſurā duaꝝ cognataꝝ in ꝓxima ciuitate cō
morātium ꝑueniſti. Et tādem alteri heremi
te dixit angelus ꝙ plus diligeret cattā ſuaꝫ
ꝙ btūs gre. oēs diuitias ſuas et ꝙ cū beato
gre. eſſet in celo manſionē habiturus. Alia
eſt rō ſubiectōis ex ꝑte illius cui ſubijci de
bemus ſcꝫ ptās vel dignitās ꝑſone ſm quā
nō omnibus debem⁹ ſubijci. Et de hac lo
quitur hic. Cōſequēter reddit cām quā
re ſubditi eſſe debem⁹ d. ꝙ hec eſt volūtas
dei q̄ui de malis bonū elicit. Neqꝫ em̄ deus
mala fieri ſineret vt dicit aug⁹. niſi inde eli
ceret bona. ſicut ſapiēs medicus de veneno
elicit tiriacā. Nos ergo in hoc deū imitari
debemus vt etiaꝫ malis vtamur in bonū ꝑ
bonā ꝯuerſatōem nřām ꝛ hūilem ſubiectio
nem eos ad penitētiaꝫ ꝯuertēdo. Hec ergo
eſt volūtās dei vt bñfaciētes id eſt ꝑ bonaꝫ
cōuerſatōem vřām ꝛ malis bene vtētes ob
muteſcere faciatis. ſubtrahēdo illis occaſio
nem loquēdi ꝛ detrahēdi. ignorātiaꝫ impru
dentiū hoīm ſcꝫ principū ꝛ dñoꝝ qui igno
rant quō ꝛ qñ regere debeāt. ps. Neſcierūt
neqꝫ intellexerūt in tenebris ambulant. Et
ſic ptꝫ terciū. Quarto modū ſubiectōnis
declarat d. Hec bona facite quaſi liberi.i.
ſicut eſtis liberi. Vñ li quaſi eſt expſſiuū ve
ritatis q.d. Sicut vere liberi eſtis. ſic dñis
libere ꝛ volūtarie ſeruiatis in hoc vřām li
bertatē oñdentes. vbi dicit glo. Quo maio
re libertate apud hoīes vtimur eo liberius

diuino famulatui ſubiugati ſumus. Et nō
hñtes ſup. ſitis libertatē quaſi velamen ma
licie vt ſcꝫ nolitis ſeruire qꝛ liberi eſtis ſub
mantello libertatis vos tegētes. Hoc autē
dixit aplš cōtra quoſdam qui dicebant qꝛ
filius nos liberauit. veri liberi ſumus ꝛ ne
mini ſeruire debemus. et ideo principibus
et ſuperioribus ſua iura negabāt. Tales erāt
iudei dicētes. joh. viij. Semen abrahē ſum⁹
et nemini ſeruiuimus vnꝙ. De quib⁹ job.
xj. Vir vanus in ſupbiā erigit̄ ꝛ quaſi pul
lum onagri ſe liberꝝ eſſe putat. Reuera iam
quidā habent libertatē quaſi velamen mali
cie gaudētes priuilegio exemptōis ꝛ quādā
libertate ne a ſuis ordinarijs viſitētur Qui
dam etiaꝫ religioſi habent quedā priuilegia
exemptōis vt non ſequātur chorū que ſunt
velamen ſue negligētie ꝛ parue deuotōnis.
Contra quos.j. Cor. vij. Si potes fieri li
ber. ſ. libertate exemptōnis magis vtere ſcꝫ
ſeruitute Gal. v. In libertatē vocati eſtis
frēs tātum ne libertatē detis in occaſionem
carnis. Sed ſitis ſup. ſicut ſerui dei.i. hūili
ter ſeruiētes. Vt em̄ dicit glo. ſeruitus dei
hūilitateꝫ requirit vt ſcꝫ principib⁹ ꝛ dñis
hūiliter ſeruiatis. ij. Thi. ij. Seruū dei non
oportꝫ litigare ſed manſuetū eſſe ad oēs do
cibilem patientem. Et ſic patꝫ quartum.
Quinto hortatur ad quedā que ſunt ex
citatiua ad obſequiū ſubiectōnis d. Omēs
honorate interlinearis.i. vnūquēqꝫ ꝓ ſuo
mō. fraternitatē diligite intātūꝫ vt vos qui
ſuperiores eſtis ſubiectos vobis vt frēs dili
gatis. hebre. xiij. Caritas fraternitatis ma
neat in vobis. Deū timete. qꝛ qui timet deū
faciet bona. Ecci. xv. ꝛ cauet a malo. puer.
xv. Per timorē dñi declinat omis a malo.
Et ideo qui ſine timore eſt iuſtificari nō po
terit. Regē honorificate reddendo et q̄ ſua
ſunt. math. xxij. Reddite q̄ ſunt ceſa. ce. ꝛ q̄
ſunt dei deo. Et ſic ptꝫ quintum. Sexta
hortat̄ ſeruos ad ſubiectōem dñoꝝ ſuoꝝ. et
cām aſſignat. Vñ glo. d. Hucuſqꝫ hortat⁹
eſt liberos ad ſubiectōem. nunc ſeruis lo
quitur vt ipi ſubiecti ſint dñis. Dicit ergo.
Serui ſubditi eſtote dñis vřis in omni ti
more ſcꝫ vt nec deū offendatis nec dñis ſer

uire recuſetis. Sed quō in omni timore er
go in ſeruili. Ad qđ dicēdum ꝙ omē ꝛ totū
et ꝑfectū qñqꝫ idem dicimus. Sic accipit̄
hic. Vñ in omni timore.i. in ꝑfecto timore
ꝑfectōne ſufficiētie. ꝛ hoc eſt ad min⁹ in ti
more iniciali qui hꝫ duos oculos vnū ad ꝑ
miū ꝛ alteꝝ ad penā. Et nō tm̄ ſubditi eſto
te dñis bonis.i. fide ꝛ moribus inſtructis. ꝛ
modeſtis.i. moderatis in imꝑando ꝛ in cō
demnādo ſi quid cōtra illos cōmiſſum eſt.
ſed etiaꝫ diſcolis.i. indiſciplinatis ꝛ auſte
ris. Cōſequēter huius ſubiectōis cām aſſi
gnat d. Hec eſt em̄ grā in xp̄o ieſu dño nřo
id eſt ꝑ hoc acquirit̄ ꝛ cōſeruat̄ gratia dei
quā accreſcūt nobis merita in xp̄o ieſu. Et
ſic ptꝫ totum.

Dñica tercia de euāgelio ſermo liiij.

Uado ad eū qui me miſit. Joh.
xvj. Chriſtus fidelis ꝛ ver⁹ le
gatus ꝓ quā venerat legatōne
patrata. ſ. ſalute hūana redijt
ad eū qui miſit iſtuꝫ. Joh. vbi
ſupra. Exiui a patre ꝛ veni in mūduꝫ. iteꝝ
relinquo mūduꝫ ꝛ vado ad patrē. Et ſicut
ſm humanā naturā venit in mūduꝫ. ita ſm
eādeꝫ reliquit mūdum. Inquātuꝫ vero de
us eſt ſemꝑ ꝛ vbiqꝫ eſt. Hūc aūt ſuū receſ
ſum ſicut pius magiſter ꝛ pater diſcipulis
ſuis ꝑdicit. Et qꝛ receſſus iſte eſt ad regnā
dum ſicut aduētus fuit ad patiendum. ideo
ne de receſſu ꝑturbētur ꝓmittit eis multa
donaria mittere ſcꝫ ſpm̄ſcm̄ a quo omia do
na donātur. Eph. iiij. Aſcēdens in altū ca
ptiuā duxit captiuitatē dona dedit hoībus
In hoc ergo euāgelio ſuū receſſum ꝑdicit.
in quo principaliter quinqꝫ facit. Primo
ſuū aſcēſum ad patrē ꝑdicit ex quo aploꝝ
triſticia eſt ſecuta. In principio euāgelij.
Secūdo rōnē ꝛ fructū ſui aſcēſus aſſignat
ꝑ que multa bona ſunt habita ibi. Sꝫ ego
veritateꝫ dico vobis expedit vobis vt ego
vadā. Tercio vnū opus qđ ſpūſcūs erat in
ſuo aduētu facturus ponit ꝑ qđ mūdi mali
cia ē arguta ibi. Et cū ve. il. ar. mū. Quar
to aliud opus ꝑ ſpm̄ſcm̄ faciēdum ponit ꝑ

diuiſe veritas eſt edocta ibi. Cum aūt
venerit iſte ſpūs veritatis docebit vos qd
omnē veritatē. Quinto terciū opus ſpūs
ſancti ponit p qd eſt xp̄i vera deitas demō-
ſtrata ibi. Ille me clarificabit. et ſic primū
opus ſpūſſcūs facturus erat quātum ad to
tum mūdum. ſcdm aūt quātum ad apl̄os z
apl̄icos viros. tercium quātum ad xp̄m.

Primo ergo xp̄s ſuū aſcēſuz ad patrem
pdicit d: Vado ad eū qui me miſit. i. in pxi
mo eſt vt vadā. Qd em̄ eſt in fieri frequen
ter dr̄ eſſe factū. Et qz xp̄i paſſio cā fuit ta
lis aſcēſus z exaltatōis. iuxta illud phil̄. ij
hūiliauit ſemet. zc. pp̄ter qd z deus exalta
uit illū. q̄ tūc erat in ianuis. nā quinta feria
poſt cenā xp̄us hec verba dixit qñ iudei ad
eū capiēdum veniebāt ipm morti traditurī
ideo dicit. Vado ad eū qui me miſit. Oēs
em̄ pp̄e mortē ꝯſtituti cōſueuerūt ſilr̄ dice-
re. Ecce ego morior. Dicit ergo Vado ad
eū qui me miſit: i. ad immortalitatē z gl̄am
pr̄is aſcēdam ſm naturaz aſſumptā in qua
ad penā z mortē deſcēdi et nemo ex vobis
interrogat me quo vadis. i. itā patēter co-
ram vobis ad pr̄em aſcēdam ꝙ opus non
erit interrogare. Actu. j. Videntibus illis
eleuatus ē in celū. Cariſſimi manifeſta eſt
via quā xp̄s iuit p mūduz z qua iuit ad ce
lum. Via qua iuit p mūdum fuit via ma-
gne paup̄tatis. math. viij. Vulpes fo. ha. z
volucres ce. nidos. fi. aūt ho. nō hꝫ vbi ca.
ſ. recli. Natus eſt ſub diuo. nec erat ei loc⁹
in diuerſorio. et ideo in p̄ſepio mater ſua eū
reclinauit. lu. ij. Fuit via magne caritatis.
qz ſeipſum tradidit ſeruiens in luto z latere
miſeriaꝝ nr̄aꝝ triginta annis vt nos ab eis
liberaret. joh. iij. Sic deus dilexit mūdum
vt filiū ſuū vnigenitū daret. ſcꝫ in nr̄m ſer-
uiciū z p̄ciū. Fuit via magne humilitatis.
math. xj. Diſcite a me qz mi. ſum z hu. cor.
Fuit via p̄fecte obediētie Phil̄. ij. Factus
eſt obe. vſqꝫ ad mor. mor. aūt cru. math. xx
vj. Nō ſicut ego volo ſꝫ ſicut tu. Fuit via
ſumme z p̄fecte patiētie. Yſa. liij. Sic ouis
ad occi. du. z nō ape. os ſuū. mar. xv. Nō re
ſpondes quicꝙ. vide in quātis te accuſant
Et fuit via p̄fecte victorie. Nā vicit mun-

dum dyabolū z omia op̄a peccati. joh. xvj.
Confidite qz ego vici mūdum. Aug⁹. Ma
nu inermi z affixa cruci debellauit aereas
ptātes. Per hanc ergo viā xp̄s iuit. z ideo
glorioſus z immortalis reſurrexit z cū ma
gno triūpho celos aſcendit. Yſa. lij. Ecce
ſeruus me⁹ exaltabit z eleuabit z ſublimis
erit valde. Si ergo volumus ad celū aſcen
dere z cū xp̄o in gloria exaltari. p ſupradi-
ctas vias xp̄i nos ambulare opoꝫ Yſa. xx
Hec eſt via ambulate in ea. Iſta aūt via
eſt valde difficilis z arta. math. vij. Arta ē
via q̄ ducit ad vitā z pauci ambulāt p eam
Et ideo iſte iuuenis cui xp̄us dixit. Vende
oia q̄ habes z da paup̄ibus z veni z ſeque-
re me. abijt triſtis. vtꝫ math. xix. Sequitur
Sed qz hec locutus ſum vobis triſticia im
pleuit cor veſtruꝫ. Quia vt dicit beda. ma
gis triſtabātur d̄ receſſu quo eos deſerebat
q̄ letabātur de aſcēſu quo patrem petebat.
Magis em̄ hō de amiſſiōe reꝝ tp̄aliū dolet
q̄ ſpe futuroꝝ bonoꝝ letet. z iō inter mun
dana diſcrimia p̄turbat. Et qz apl̄i adhuc
hoīes erāt et ſm hoīem ambulabāt. iō au
dito diſcrimie mortis xp̄i triſticia cor eoꝝ
impleuit vt hic dr̄: Et ſic pꝫ primū. Se-
cūdo rōnem z fructus ſui aſcēſus aſſignat
d. Ego veritatē dico vobis z non curo vo-
bis applaudere. puer. xix. Qui blandis fi-
ctiſqꝫ ſermonib⁹ loquit amico ſuo rethe ex
pandit greſſib⁹ ſuis. Expedit vobis vt ego
vadā. i. p̄ntiam meā corp̄alem ab oculis ve
ſtris ſubtrahā. qz ſi hāc p receſſum nō ſub-
traxero p̄aclitus nō veniet ad vos. In qua
rōne duo tangūtur ſcꝫ carētia ſpūſancti ſi
nō abierit. et p̄ntia z aduētus eiuſdeꝫ ſi abi
erit. Sed cōtra. Vbicūqꝫ ē fili⁹ dei ibi ē pa
ter z ſpūſſcūs z ecōuerſo de patre z ſpūſcō
Joh. xiiij. Philippe qui videt me vi. z pa.
meū. non credis. qz ego in patre z pater in
me eſt. Sic ergo debuit dicere ecōuerſo ſcꝫ
Si abierō p̄aclitus abibit z ſi ſic ſteterō ſta
bit. Ad qd dicendum ꝙ q̄diu xp̄s cū apl̄is
corp̄aliter eſt moratus cū ſicut dn̄m z ma-
giſtrū ſuū carnaliter diligebāt nec ipm ve-
rū deū credebāt nec cognoſcebāt. vt d. aug.
Joh. xiiij. Tāto temp̄e vobiſcū ſum z nō

cognouiſtis me. ſed credebāt eū eſſe meſſiā
venturū in lege p̄miſſum. quē iudei dicunt
nō debere eſſe deū ſed maximū dei p̄phetam
et ſpēalem dei filiū adoptiuū. non aūt natu
ralem quē credebant veniſſe ad liberādum
iſrael de manibus romanoꝝ. lu. xxiiij. Nos
aūt ſperabam⁹ ꝙ ipe redēptur⁹ eſſet iſrael
Et ideo vt carnales ipm tm̄ carnaliter co-
gnoſcebāt z diligebāt. Sic aūt cognoſcere
amare te xp̄m nō ſufficit ad ſalutem. imo
opoꝫ vt cognoſcamus ipm verū deū z ve
rum hoiem. Joh. xiiij. Creditis in deum z
in me credite. In hoc em̄ catholicā fides
cōſiſtit ſine quā nemo pōt ſaluari. Hebre. xj
Sine fide impoſſibile eſt placere deo. Hanc
aūt cognitōem ſpūſſcūs adueniēs p⁹ mortē
xp̄i apl̄is p̄fecte attulit. qz xp̄m vt verū deū
et verū hoiem cognouerūt. Et ideo ſpūali
ter z nō carnaliter eū poſtmodū cognouerit
ij. Cor. v. Et ſi cognouim⁹ ſm carnē xp̄m
ſed nūc iam nō nouim⁹. Et ſicut p ſpm̄ſcm̄
ipm vt verū deū cognouerunt. ita p eūdem
ſpm̄ſcm̄ eū vt verū deum amauerūt. Ro. v
Caritas dei diffuſa ē in cor. nr̄is. p ſpm̄ſcm̄
qui da. eſt no. Hoc eſt ergo qd dicit. Expe-
dit vobis vt ego vadam. ad hoc vt ſcꝫ ha-
beatis verā fidē z ſpem de me. et me vt ve
rum deuꝫ diligatis quas virtutes vſqꝫ mō
nō habuiſtis. Si em̄ nō abiero paraclitus
nō veniet ad vos. i. ſi p̄ntiam meā corp̄alē
ab oculis vr̄e carnis nō ſubtraxero. ad no-
ticiam dei vos p inuiſibilem ſpm̄ nō p̄duco
vt dicit grego. Si aūt abiero mittam eum
ad vos. i. faciā vos ſpūaliter viuere et per
ſpm̄ſcm̄ faciā vos veram fidem de me hr̄e.
Aug⁹. Nūquid nō hic poſitus. ſpm̄ſcm̄ nō
poterat mittere. Quid eſt ergo ſi nō abiero
paraclitus non veniet ad vos. niſi nō pote-
ſtis capere ſpm̄ſcm̄ q̄diu ſm carnem noſſe
p̄ſiſtitis xp̄m. xp̄o aūt aſcēdente corp̄aliter
nō ſolum ſpūſſcūs ſed z pater z filius illis
ſpūaliter affuit. et ideo ſicut pueris expedit
eleuari a lacte vt ſumāt ſolidiorem cibum
ſic expediebat apoſtolis vt ab eis xp̄i p̄ſen-
tia auferret et ad ſpūalem noticiā ducerent
tur. Hebre. v. Omis em̄ qui lactis eſt p̄ti-
ceps expers eſt ſermonis iuſticie. Perfe-

ctorum autē eſt ſolidus cibus Yſa. xxviij.
Quē docebit ſciētiam z quē intelligere fa-
ciet audituꝫ ablactatos a lacte auulſos ab
vberibus. Et nota hic ꝙ abraā fecit gran-
de cōuiuiū qñ ablactauit yſaac. gen̄. xxj Et
anna duxit ſamuelem ablactatū in domum
dn̄i cū tribus modijs farine z tribus vitu-
lis. j. re. j. Quia magna gratia eſt ad ſpūalē
noticiā p̄uenire. q̄ p talem ablactatōem in-
telligit. ps. Nō fecit taliter omni nationi. z
iudi. ſ. nō mani. eis. Eph. iij. Qd alijs gene
ratōnibus nō eſt agnitum filijs hoim. ſicut
nūc reuelatū eſt ſanctis apoſtolis ei⁹ z p-
phetis. Cognoſcamus ergo cariſſimi xp̄m
p ſpm̄ſcm̄ qui habitat in nobiſ. qz beati qui
nō vi. z cre. Joh. xx. Notandum ergo ꝙ
ſicut apl̄is expediebat vt ab eis xp̄i p̄ſentia
ſubtraheretur ita multis expedit vt eis bo
na p̄ntia ſubtrahātur. qz aliter ad deum co
gnoſcēdum nō accedūt. ſꝫ in ipſis bonis cre
dunt totaliter deū eſſe in ipſis finē ſuū po-
nētes. ps. Beatū dixerūt pp̄lm cui hec ſunt
Sic job denudatus ab omnib⁹ ait. Nunc
oculus meus videt te z ago penitētiam in
fauilla z cinere. math. v. Beati paup̄es ſpi
ritu qm̄ ipſi deū videbūt. Et ſic pꝫ ſcdm.

Tercio ponit vnū opus ſiue officiuꝫ qd
ſpūſſcūs in aduētu ſuo facturus erat. qd ē
arguere mūdum. Et hoc eſt. Cū venerit il
le arguet mūduꝫ. i. faciet vos z vr̄os ſequa
ces aptos z ydoneos ad mundum z mūda
nos arguēdum Nō em̄ aliter dr̄ ſpūſanct⁹
mūdum arguere. niſi qz facit hos in quib⁹
habitat mūdum arguere loquēs p os eoꝝ.
ſicut ptās mittit bānum z exbānit z reban
nit p p̄cones ſuos. z totuꝫ hoc ptās facere
p̄hibetur. mar. xiij. Nō em̄ vos eſtis loquē
tes ſed ſpūſſcūs. Yſa. lxj. Spūs dn̄i ſup me
eo ꝙ vnxerit me euāgeliſare pau. mi. me.

Notāduꝫ ergo ꝙ quadruplici rōne dicit
ſpūſſcūs arguere. O . Primo ad oſten
dendū ꝙ ille maxime ſe arguit qui ſpm̄ſcm̄
recipit abūdantius. Grego. ſup illo verbo
job. Nūc oculus meus videt te. idcirco rep̄
hendo me. Quāto quis maioris gratie lu-
men recipit. tātomagis ſe rep̄henſibilem co
gnoſcit. ſicut puluis apparet in radio ſolis

qui non apparebit in vmbra. Secundo ad
oſtendendum ꝙ arguere nō eſt alienū a benī
gnitate ⁊ amore. cū ſpūſſcūs qui eſt ipa be-
nignitas ⁊ amor dicatur arguere. Yſa. xj.
Egredieť virga. i. correctio ⁊ diſciplina de
radice yeſſe. i. de incēdio amoris Iſſe nāqꝫ
interꝑtatur incēdium. Apoc. iij. Ego quos
amo arguo ⁊ caſtigo. Tercio ad oñdenduꝫ
ꝙ manſuetudo ſpūſſancti in arguēdo peni-
tus eſt ſeruāda. Gal. vj. Vos qui ſpūales
eſtis hmōi inſtruite in ſpū lenitatis. Sen.
Vicia animi ſicut vicia corꝑis leniter tra-
ctanda ſunt. qꝛ generoſus eſt animus hoīs
et facilius ducit ꝙ̄ trahatur Quarto quia
ſpūſſcūs talem facit hoīem qui dignus ⁊
ydoneus eſt alios arguere et docere. Tria
em̄ argutōem ⁊ diſciplinā impediūt ſcꝫ reꝑ
henſibilitas. ignorātia. ⁊ timor. Hec autem
omia ſpūſſcūs adueniēs remouet ⁊ depellit
qꝛ purgat illuminat. ⁊ corroborat mentem
Ideo in ſpecie ignis q̄ hec tria oꝑatur ſuꝑ
apſos apparuit ⁊ venit. Nā ignis purgat
rubiginē metalloꝝ. illuminat tenebras ⁊ cor-
roborat lateres. Qđ aūt reꝑhenſibilitas im
pediat arguētes oñdit gre. d. Supiactas ſor
des tergere nō valet manus q̄ lutum tenet.
math. vij. Hypocrita eijce ꝑmo trabem de
oculo tuo ⁊ tūc videbis eijcere feſtucā de
oculo fratris tui Ro. ij. Qui ꝑdicas nō fu
rādum furaris. In quo em̄ aliū iudicas te
ipm condēnas. De impedimēto vero igno-
rātie dꝛ math. xv. Si cecus ceco ducatuꝫ ꝑ
bet ambo in foueā cadūt. Oſee. iiij. Quia
tu ſciētiam repu. re. te. ne. ſa. fun. mi. Offi-
cium aūt ſacerdotis eſt arguere. De impe-
dimēto aūt timoris dꝛ eccj. vij. Noli q̄rere
fieri iudex niſi valeas virtute irrūpere ini-
quitates ne forte extimeſcas faciē potentis
Spūſſanctus vero veniēs ſuꝑ apſos purga
uit eos ex omni peccato. illuminauit ab om
ni ignorātia. ⁊ corroborauit ⁊ fortes fecit
cōtra mortē ⁊ oia tormēta et ꝑ ꝯſequēs fe-
cit ydoneos ad mūdum. i. mūdanos arguen
dum. De tribus aūt apſi ⁊ eoꝝ ſequaces ar
guerūt ⁊ arguūt mūdum ſcꝫ de peccato. de
iuſticia ⁊ de iudicio. De peccato qđ fecerūt
et faciūt qꝛ non credūt in xp̄um. de iuſticia
quā nō imitātur nec habēt et de iudicio qđ

neglexerūt et negligūt. Arguet em̄ mūdum
ſpūſſanctus de peccato ſcꝫ infidelitatis qꝛ
nō crediderūt in me. qđ ꝑ excellētiam dicit
peccatū. ſicut paulus ꝑ excellētiaꝫ dꝛ apſus
qꝛ in ipo omia peccata ꝯſtruūtur. ⁊ in ei⁹ cō
trario ſcꝫ fide oia dimittūtur. vt dicit aug.
Luce. vij. Fides tua ſal. te fe. vade in pace.
Iteꝫ arguet mūduꝫ de iuſticia ſcꝫ xp̄i quā
fideles habent quā ipi mūdani nō ſunt imi
tati. que iuſticia fuit in hoc ꝙ qꝛ xp̄s ſe ſū-
me humiliauit. ſumme exaltat⁹ fuit. Phil.
ij. Humiliauit ſemetipm. Et ſequit. Pro-
pter qđ deus exaltauit illū. Iſta ē iuſticia
fidei quā fideles habent de xp̄o. quē nō vi-
dent. Ioh. xx. Beati qui non vi. ⁊ cre. In
qua fide oēs iuſti viuūt. Ro. j. Iuſtus aūt
ex fide viuit. Et hoc eſt qđ dicit. De iuſti-
cia quidem. qꝛ ad patrē vado ⁊ iam nō vi-
debitis me ſcꝫ mortalem ⁊ infirmū. Iuſtū
quideꝫ fuit vt qꝛ filius dei ſe ſumme humi
liauit ꝙ ad glām patris ⁊ ad immortalita-
tem trāſiret. Iſtā iuſticiā fideles nō ſolum
de xp̄o credūt ſed etiāꝫ de ſeipis. qꝛ ſi humi-
liauerint ſe ꝓ xp̄o credūt cum ipo tanq̄ mē
bra eius ꝑiter exaltari. Quia ſicut dicit au
guſti. Sicut factum eſt in capite ita fiat in
mēbris. j. Theſ. iiij. Si em̄ credimus ꝙ ie-
ſus mortuus eſt ⁊ reſurrexit. ita ⁊ deus eos
qui dormierūt ꝑ ieſum adducet cū eo. Ioh.
xvij. Volo vt vbi ego ſum ⁊ illi ſint mecū.
Et qꝛ fideles hanc iuſticiaꝫ credūt. ideo eā
totis viribus amplexātur. et eligūt hic af-
fligi et humiliari vt cū xp̄o exaltētur ad pa
trem ꝑiter aſcēſuri. j. Cor. iiij. Maledici-
mur ⁊ bn̄dicimus ꝑſecutōem patimur ⁊ ſu
ſtinemus. blaſphemamur ⁊ obſecram⁹ tan
q̄ purgamēta hui⁹ mūdi facti ſum⁹. Iſtā
iuſticiā mūdus nec credit nec habꝫ. et ideo
eſt merito arguēdus. Item arguet mūduꝫ
de iudicio qđ ſm aug⁹. ſic exponitur. Chri
ſtus iudicauit in morte ſua dyabolum prin
cipē mūdi et in inferno recluſit. vt dꝛ apoc
xx. qui ſcꝫ habitabat in cordibus infideliū
a quo captiui ne recte crederēt ⁊ bene age-
rent tenebātur. Sed cum ipe ſit iudicatus
et in inferno recluſus non habent amplius
excuſationem ꝙ qꝛ ab eo captiui tenentur
non pūt vere credere ⁊ bn̄ agere. cū mares

et femine parui et magni efficiātur marti-
res ꝓ fide ⁊ nomine xp̄i quiqꝫ ⁊ bona oꝑa
oꝑantur. Et hoc ē qđ dicit. De iudicio aūt
qꝛ princeps huius mūdi iam iudicatus eſt.
De hoc ergo iudicio qđ xp̄s ꝓ ſalute mun
di fecit dum dyabolū iudicauit vt poſſet be
ne agere ⁊ recte credere. qđ tot⁹ mūdus nō
cognoſcit nec de ipo curat dum nō ſatagit
bene agere ē merito arguēdus. Vel aliter
arguet mūdum de peccato ſcꝫ qđ cōmiſerūt
qꝛ nō crediderūt in me. In quo oīe pecca
tum cōtra deū cōmiſſum cōprehēditur. qꝛ
omnis qui peccat in deū non credit in eum
Credere em̄ in deū eſt fidem quā ꝓteſtatur
bonis oꝑibus oñdere ⁊ in deū ſꝑare ⁊ ipm
amare. Ia. ij. Oſtēdas mihi fidem tuaꝫ ex
oꝑibus. Hoc aūt nō facit mūdus. Iteꝫ ar
guet mūdum de iuſticia ſcꝫ quā nō ſeruaue
runt. et hoc quātum ad ꝓximū. qꝛ nec iuſti
ciam diſtributiuā que ꝯſiſtit in remuneran
do dignos ſcōm ꝓportōem ac recōpēſando
mercedē. nec iuſticiaꝫ cōmutatiuā q̄ ꝯſiſtit
in emptōib⁹ ⁊ vēditōib⁹. nec iuſticiā puni
tiuā q̄ ꝯſiſtit in maloꝝ puītōe ſeruauerūt Et
qꝛ iuſticia ⁊ iniuſticia ſunt cōtraria imme-
diata et cuicūqꝫ vnū nō ineſt alteꝝ ineſt. et
ideo ſequit ꝙ ad ꝓximū iniuſticiā ſeruaue
rūt. Et in hoc oīe peccatū cōmiſſuꝫ cōtra
ꝓximū continetur. Quia cū ad iuſticiā ꝑti
neat vnicuiqꝫ reddere qđ ſuū eſt. et ꝓximo
debemus beniuolētiam cordis ⁊ loquelam
oris et veritatē oꝑis. ⁊ ſolum his trib⁹ mo
dis peccatur cōtra ꝓximū. ſequitur ꝙ qui-
cunqꝫ cōtra ꝓximū peccatur non ſeruat ei
iuſticia. Et qꝛ finis cōtinet virtute ea que
ſunt ad finem. et mors eſt finis omnis iniu
rie ⁊ omnis iniuſticie que cōtra ꝓximū cō-
mitti pōt. ideo in morte xp̄i omnis eius in-
iuſticia cōtinetur. Et qꝛ xp̄s eſt caput om-
niū iuſtoꝝ. et qđ de ipo dꝛ de ꝓximo intelli
gitur. ideo ponēdo exemplum de morte ſua
omnē ꝓximi iniuſticiā dat intelligi. Et hoc
eſt qđ dicit. Arguet mūdum de iuſticia quā
mihi ⁊ mēbris meis nō ſeruauerūt ſꝫ ſuꝑ.
iniuſticiā. qꝛ me ⁊ meos occiderūt. Math.
xxiij. Hieruſaleꝫ hierlm que occidis ꝓphe
tas et lapidas eos qui ad te miſſi ſūt. Per

quā mortem ſcꝫ ego recedo de mūdo ⁊ ad pa-
trem vado. ⁊ amplius nō videbitis me mor
talem. Item arguet mūdum de iudicio qđ
ſcꝫ nō timuerunt. quia cū peccent quotidie
cōtra deū et ꝓximū iudiciū dei venturuꝫ ti
mere debuerunt. qꝛ ſi dyabolus magiſter et
princeps eoꝝ iam iudicatus eſt ſolū ꝓ vno
cogitatu. multomagis ipſi ꝓ multis ſceleri
bus iudicabūtur. qꝛ ſi rex punit militē mul
tomagis vaſallum. Locus eſt a maiori. qꝛ
ſi illud qđ videtur magis ineſſe non ineſt.
nec illud qđ minus videtur. ſed magis vide
tur ꝑcendū comiti ꝙ̄ vaſallo. igiť ⁊c. ij. pe.
ij. Si em̄ deus angelis peccātibus nō peper
cit ſed rudētibus inferni detractos in tarta
rum tradidit cruciādos in iudiciū reſerua-
ri. ⁊c. ergo multomagis nobis peccātibus
nō dimittit. Sic ergo arguet mūduꝫ de pec
cato qđ cōmiſerūt. qꝛ nō crediderūt in me.
de iuſticia quā mihi ⁊ meis nō ſeruauerūt.
ꝓpter quā mortuus ſum ⁊ ad patrem va-
do. et de iudicio qđ non timuerūt qđ time-
re debebant cū princeps eoꝝ iam iudicatus
ſit. P Vbi nota ꝙ mūdus arguendus
eſt de triplici iudicio. Primo de iudicio ad
ſe nō ꝑtinēti qđ ſibi vſurpat. math. vij. No
lite iudicare ⁊ nō iudi. Ro. xiiij. Tu quis
es qui iudicas ſeruū alienū. Secūdo de iu-
dicio ꝓprio de quo nō curat. j. Cor. xj. Si
noſmetipos diiu. n̄ vti. iudi. Tercio de iudi-
cio dei qđ nō timet cōtra qđ Eccj. vij. Me
mo. no. t. ⁊ in eternū nō pec. In eodeꝫ. xxx-
viij. Memor eſto iudicij mei ſic eniꝫ erit et
tuū. Q In fine nota ꝙ mūdus eſt ar-
guēdus de octo maximis ſcelerib⁹ que ſunt
quia expellit magiſtrū ſapiētie. occidit vitā
anime. exiccat fontem miſericordie. negat
miniſtrū ꝓuidētie. nō audit ꝑdicatorem pe
nitētie. extinguit lumen intelligētie. cōtem-
nit bona glorie. et nō timet penas gehenne.
Primū eſt arguēdus. qꝛ expellit magi-
ſtrum ſapiētie. Iob. xxi. Qui dixerūt deo.
rece. a no. ſci. vi. tu. no. Mundus docet ſci-
entiā ſuā que eſt terrena. animalis. dyaboli
ca. vt dicit iaco. iij. nam docet lucra iniuſta
deceptōnes. ſophiſticatōnes. cōtrouerſias.
guerras et hmōi. Hiere. vj. Omnis calum

nia in medio eius. Hec ſciētia expellit dei ſapiētiam que eſt omni virtute plena. nam docet iuſticiam facere. non decipe. pͥmum verū dicere. finem cōſiderare. celuʒ amare. deum timere ⁊ ab omni malo cauere Job. xxviij. Timere deū ipſa eſt ſapiētia et rece dere a malo intelligētia. Item magiſter ſapiētie dicit. Tranſit mundus ⁊ concupiſcentia eius. j. Job. ij. Mundus autem dicit Hec requies mea in ſeculum ſeculi. hic habitabo quoniam elegi eam. Item mgr̄ ſapiētie dicit ꝙ diuicie delicie. et honores ſūt noxie. Prouer. j. Uſqʒquo ſtulti ea que ſibi ſunt noxia cupient. Sed mūdus dicit ꝙ tria ſupradicta ſunt optima. ps. Beatū dixerūt pplm cui hec ſunt. Item mgr̄ ſapiētie dicit ꝙ aduerſa mūdi ſunt vtilia qꝛ erudiūt ⁊ cōpellunt ad deum accedere. vt dicit grego. mala q̄ nos hic pre. ad. d. ix. compl. Boetius. Plus hoibus reor aduerſam q̄ pſperā pdeſſe fortunaʒ. Illa fallit. hec inſtruit. Itaqʒ illā videas ventoſam fluēteʒ ſuiqʒ ignarā. Hanc aūt ſobriā ſuccinctam et ipius aduerſitatis exercitatōne prudēteʒ Mundus hec verba delirametum reputat et hec patiētem inimicū dei. ⁊ infortunatuʒ exiſtimat ſupra modū. Et breuiter de omnibus q̄ ſapiētia dei docet. mūdus cōtrarium dogmatiſat. Hoc figuratū eſt in nube filiorū iſrael q̄ ipſis erat lucida ⁊ egyptijs tenebroſa Sic eſt in pposito. qꝛ ſapia eſt ſeruis dei clara ⁊ impijs obumbrata. Secūdo ē arguēdus. qꝛ occidit vitā aie q̄ eſt amor dei Aug9. Scio aia mea. qꝛ amor ē vita tua. j Job. iij. Qui nō diligit manet in morte. Sʒ amor mūdanus eſt venenū illius amoris ⁊ ipm radicitus extirpat. qui ē amor parētuʒ amor mūdanoꝝ bonoꝝ. amor carnaliū delectatōnum ⁊ amor ꝯſanguineoꝝ. Oēs iſtos amores docet mūdus ⁊ tenet. et plus diligit parētes q̄ deū. plus mūdana bōa q̄ dei dona. plus carnales delectatōes q̄ virtuales opatōnes. plus cōſanguineos q̄ ſanctos plus mūduʒ q̄ celū. plus glām hoim q̄ dei Job. xij. Dilexerūt glām hoim magis q̄ dei

Tercio eſt arguēdus. qꝛ exiccat fontem miſericordie. qꝛ nō remittit iniurias. ſed p alapa reddit vulnus. p vulnere mortē. expellit inimicos. ⁊ deſtruit bona eoꝝ. Non parcit pſtratis ſed interemit pſequēdo. nō miſeret pauperꝫ ⁊ pupilloꝝ ſed decoriat eos iniuſtis exactōnibus ⁊ vſuris. Sap. ij. Sit fortitudo nr̄a lex iuſticie. circūueniam9 iuſtum.

Quarto eſt arguēdus. qꝛ negat miniſtrū puidētie. Ipſe em̄ dei filius puidentia ſua omīa dirigit ⁊ gubernat. ⁊ omnib9 puidet ſm decētiaʒ ſinguloꝝ. math. xj. Omnia mihi tradita ſunt a patre meo. Sʒ mūdus oīa dicit a caſu ⁊ fortuna euenire. eo ꝙ bona eque pueniūt bonis ⁊ malis. et ſimiliter mala ⁊ ſilr lucra ⁊ victorie et cetera taliuʒ. In quoꝝ pſona dr̄ job. xxij. Circa cardines celi perambulat nec noſtra ꝯſiderat. Et eccs. ix. Uidi ſub ſole nec velociū eſſe curſum. nec fortiū bellū. nec ſapiētum panem. nec doctoꝝ diuitias. nec artificū gratiā. ſed tempus caſumqʒ in omnib9. ⁊c.

Quinto eſt arguēdus. qꝛ nō audit pdicatorē penitētie. Chriſtus quotidie pdicat p pdicatores ſuos dicens. Penitētiam agite. appropinquabit em̄ regnū celoꝝ. math. iij. Et niſi penitētiam egeritis oēs ſimul pibitis. lu. xiij. Sed mūdus dicit. Letare iuuenis in adoleſcentia tua. eccs. xj. Item ſap. ij. Fruamur bonis a iuuētute celeriter ⁊ nō ſit pratū qđ nō ptranſeat luxuria nr̄a qm̄ hec eſt ps noſtra ⁊ nō eſt q̄ qui ſit reuer. ab inferis. Sʒ hoc deberet eos magis terrēre ſcʒ ſi nullus vnq̄ redijt de inferno. qꝛ ſignū eſt ꝙ omēs deuorat.

Sexto eſt arguēdus. qꝛ intelligētie lumen extinguit. Nam deus vult nos hoc intelligere ⁊ hoc p ſcripturā ſuā docet ꝙ omnis homo eſt liber et pōt bene ⁊ male agere Eccj xv. Deus ab inicio cōſtituit hominē ⁊ reliquit eū in manu cōſilij ſui. Iteʒ appoſuit tibi ignē ⁊ aquā ad qđcūqʒ volueris porrige manū tuā. Et ante hoiem vita et mors bonū ⁊ malū. et qui bene fecerit ſaluabit. qui vero male egerit cōdemnabit Sed mūdus dicit ꝙ omnia ſunt pdeſtinata et de neceſſitate eueniunt. et ꝙ deus pter opa noſtra in ſentētia nō mutatur. Nume. xxiij. Nō eſt deus vt homo vt mentiatur. nec vt fili9 hois vt mutetur. Un̄ quicūqʒ ſunt pſciti quicquid agāt de neceſſitate dāpnabūtur. Cuius cōtrariū dr̄ hiere. xviij. Si penitentiam egerit gens illa a malo ſuo qđ locutus ſum aduerſus eam. agaʒ ⁊ ego penitentiam ſuper malo qđ cogitaui vt facerem ei. Exemplū de niniuitis quibus p ionam dn̄s dixerat. Adhuc. xl. diebus ⁊ niniue ſubuer. Quoꝝ penitētiaʒ dn̄s reſpexit ⁊ nō ſunt ſubmerſi. vt pʒ ione. iij. Sed mirū eſt valde. qꝛ vt dictū eſt ſupra. mūdus dicit ꝙ omnia caſualiter eueniūt. ⁊ circa hec inferiora dei puidētia nō cōſiſtit. quō ergo oīa neceſſario eueniūt. Cuius rō eſt qꝛ vnū malum alteri malo cōtrariat. vt pdigalitas illiberalitati. Sed bonū nunq̄ cōtrariat bono. Et ideo bonoꝝ vna eſt ſentētia. ſed ſententia maloꝝ eſt diuerſa. ⁊ vna cōtrariatur alteri. Prouer. xj. Inter ſupbos ſemp iurgia ſunt.

Septimo arguēdus eſt. qꝛ contēnit bona glorie. Deus naqʒ pmittit magnaʒ glām corpi ⁊ aie ſe daturꝫ ſi homo caueat ſe a peccatis. j. Coꝝ. ij. Qđ oculus nō vidit nec auris audiuit nec in cor hominis aſcēdit que pparauit deus hijs qui diligūt illum Lu. xxij. Ego diſpo. vobis ſicut diſpo. mihi pater meus regnū. vt eda. ⁊ bi. ſup men. m. in reg. meo Sed mūdus hic cōtemnit dicēs Cui bene eſt hic. etiaʒ bene erit in futuro. Scio quid habeo. ſed neſcio quid habebo. ps. Pro nihilo habuerūt terrā deſiderabilē Tren. j. Omnes amici eius ſcʒ mūdi ſpreuerūt eam ſcʒ glām celi.

Octauo eſt arguēdus. qꝛ nō timet penas gehenne. Deus em̄ minat peccatoribus magnas ⁊ intolerabiles penas. Yſa. xxxiij. c. Quis poterit habitare ex vobis cū ardoribus ſempiternis. Pſal. Ignis grando nix glacies ſpūs pcellarū. ps calicis eoꝝ. De his omnibus mundus nō curat. imo qđ peius eſt oīa deridet. Tren. iij. Factus ſum in deriſum omni populo. Et ideo ē arguēdus merito mūdus et forti verbere corrigēdus.

Quarto ponit ſcđm opus ſiue effect9 ſpūſſancti qui ē apoſtolos in oēm veritateʒ inducere. Apoſtoli em̄ ex groſſitate intellect9 ⁊ ex triſticia magna que eos tunc tpis deprimebat nō poterant cape altam veritatem de xp̄o ⁊ de multis alijs neceſſarijs ad ſalutē. Et hoc ē qđ dicit. Adhuc multa habeo vobis dicere ſʒ nō poteſtis portare mō. id eſt nō eſtis capaces ad ea intelligēda. ſed ſpūſſcūs adueniēs faciet vos capaces omnis veritatis ⁊ plenos. amouēdo ſcʒ duriciā intellectus fugādo triſticiā corpis. ⁊ deſup ſapiētiam infundendo. qꝛ omnis ſapiētia ⁊ veꝝ a ſpūſcō eſt Damaſce. Omne veꝝ a quocunqʒ dicat a ſpūſcō eſt. Et hoc eſt qđ dr̄. Cū venerit ille ſpūs veritatis docebit vos omnē veritateʒ ſcʒ vite ⁊ doctrine vie ⁊ patrie neceſſariam ad ſalutē. ita ꝙ ſit diſtributio p generibus ſinguloꝝ ⁊ nō p ſingulis generꝫ vt d. victor Quia vt dicit aug9. non arbitror in quoq̄ hoc poſſe impleri in hac vita vt omnē veritatē ſciat cū aplo dicat. nunc cognoſco ex pte. i. impfecte. et videmus nunc p ſpēm in enigmate. j. Coꝝ. xiij. Sed ſpūſſcūs omneʒ veritatē docet. qꝛ ⁊ hic docet omnia neceſſaria ad ſalutē. iuxta illud. j. Job. ij. Unctio eius docebit vos de omnibus Et in futuro ad cognitōem dei pducit in quo omnia cognoſcuntur. Gre. Quid eſt qđ neſciat qui videntē omīa videt. Docebit ergo vos omnem veritatē fidei ſcʒ de vnitate ⁊ trinitate dei et de incarnatōne ⁊ vita xp̄i ⁊ morte de creatione ⁊ fine mūdi. de angelis ⁊ animabus. de celo ⁊ mūdo et inferno. de peccatis ⁊ virtutibus. de ſacramētis eccleſie. Et breuiter omnē veritatē ad ſalutem veſtraʒ vel alioꝝ neceſſariā vos docebit. Non aūt docebit vos ſophiſmata ariſtotelis vel problemata euclidis. vel leges aureliani. vel cōmenta auerrois et cetera nō expedientia ad ſalutem. Uel aliter ea q̄ ſunt ad finē cōtinētur virtute in fine. ſapientia aūt dei eſt finis omnis ſapiētie ⁊ ſciētie. Sap. vj. Cogitare em̄ de illa ſenſus eſt cōſummatus. et omnes ſciētie ſeruiūt ei ſicut famule dn̄e. puer. ix. Sapia edificauit ſibi domū. excidit colūnas ſeptem ⁊ miſit ancillas ſuas vt vocarent ad arcem. Septem colūne iſte ⁊ ancille ſunt ſciētie hūane ſcʒ ſeptem artes liberales quibus ſapiētia dei ad ſuū miniſterium tanq̄ ancillis vtitur. vt grāmatica ad cōgrue loquēdum. dyaletica verum a falſo

diſcernendum rethorica ad pulcre loquendum ꝛ ſic de alijs. Et ideo ſpūſſcūs docēdo aplos dei ſapientiam docuit eos omnē veritatem cuiuſcūqꝫ ſciētie. j. Cor. ij. Nō iudicaui me ſcire aliud īter vos niſi xp̄m ieſū. Et ne doctrina ſpūſſancti eſſet ſuſpecta tāquā ꝓpria ꝛ ſingularis hoc remouet dicēs: ꝙ nō loquetur a ſemetipo ſup. ſingulariter ſine patre ꝛ filio. ſed loquetur quecūqꝫ audiet ſcꝫ in trinitate. cui⁹ audire ē ſcire et eſſe vt dicit aug. Quia in trinitate diuina ſunt ydee omniū rex et ideo deus videndo ꝛ ſciendo ſe videt ꝛ cognoſcit oīa vt dicit aug. Cum ergo in ore duoꝝ vel triū ſtet omne verbū. et quecūqꝫ ſpūſſcūs dicit pater ꝛ filius dicit. ergo eius doctrina eſt vera. Similiter mō xp̄s de ſe dicit. Joh. xij. Ego ex me ipo nō ſum locutus. Et qꝛ ſpūſſcūs eſt ver⁹ deus ſicut pater ꝛ fili⁹. ideo ſcit futura vt deus. et ipſe docuit eos futura mala ꝛ bona que ſup eos erāt ventura ꝛ ꝙ gentes ad eorū p̄dicatōnem conuertēde erāt. ꝛ ꝙ cū gloria martirij ad deum redituri erant finaliter coronādi. Et hoc eſt qd̄ dicit. Et q̄ ventura ſunt annūciabit vobis Et ſic ptꝫ quartum. Quinto ponitur terciū opus ſiue effectus ſpūſſancti qd̄ eſt xp̄um clarificare. Erat em̄ tūctpis xp̄s valde obſcur⁹ in cordib⁹ aploꝝ ꝛ alioꝝ qꝛ nec ipm̄ nec ei⁹ opa cognoſcebāt. ꝓpter qd̄ xp̄s ait petro. math. xvj. Vade poſt me ſathanas qꝛ nō ſapis ea que dei ſunt. Hec ergo clarificatio in hoc fuit ꝙ ſpūſſcūs ſup oīs aplos veniēs fecit eos cognōſcere ꝛ credere ꝛ p̄dicare ꝙ xp̄us erat verus deus ꝛ verus homo ꝓ ſalute humana incarnatus ꝛ paſſus qd̄ ante non cognoſcebant. Item ſpūſſanctus clarificauit xp̄m nō ſolū reſpectu aploꝝ ſed etiaꝫ reſpectu totius mūdi. inquātum dedit apoſtolis et etiaꝫ alijs ſanctis virtutē faciēdi in noīe xp̄i miracula et ptātem ſup oīa demonia et ſup omēꝫ creaturā. ꝓpter qd̄ xp̄s in magna reuerētia vt verus deus eſt habitus a toto mūdo ꝛ adoratus. ꝛ ꝑ cōſequēs clarificat⁹. Item clarificauit xp̄m. qꝛ in virtute noīs eius totū mūdum ydolatrie deditū ad fideꝫ xp̄i cōuertit qd̄ ſolus deus facere potuit. vt dicit aug⁹. Actu. iiij. Neqꝫ eīn nomen aliud eſt ſub celo datū hominibus in quo oporteat nos ſaluos fieri. Item clarificauit xp̄m. qꝛ hoīes ꝑ diuerſa vicia ꝛ diuerſos errores diſperſos ad vnā fidem vnum baptiſma ꝛ ad vnā xp̄i eccleſiam reduxit ꝛ adunauit. Joh. x. Alias oues habeo q̄ nō ſunt ex hoc ouili et illas oportꝫ me adducere. et fi. vnū ouile et vnus pa. R. Cariſſimi ſi volum⁹ ſcire ſi ſpūſſcūs habitet in nobis et operetur nobiſcū. clarificemus xp̄m vt apoſtoli. qꝛ hec glorificatio vſqꝫ ad finem durabit. Et primo clarificemus eū ꝑ verā fideꝫ que ꝑ opa demonſtretur. qꝛ vt dicit jaco. ij. Fides ſine opibus mortua eſt. Et ideo clarificari non pōt. Secūdo clarificemus eū vt in noīe ei⁹ miracula operemur. q̄ tūc facim⁹ qn̄ in igne carnalis cōcupiſcētie nō cōburimur qn̄ in aquis tribulatōnum non ſubmergimur. qn̄ demonia expellimus. nec ab eis ſupamur. ꝛ qn̄ creaturis omnibus dn̄amur. Omia iſta magna miracula ſunt et ea non niſi in dei virtute poſſumus operari. Eccꝉi. xxxj. Quis eſt hic ꝛ lau. eū fe. e. mi. in vi. ſ. Tercio clarificemus eū vt peccatores diuerſis peccatoꝝ ydolis ſeruiētes. vt auarus pecunie. et guloſus ventri ꝛ ſic de alijs. Juxta illud ad phil. iij. quoꝝ deus venter eſt. ꝑ p̄dicamēta verboꝝ et exempla bonoꝝ opeꝝ ad deuꝫ ſalubriter cōuertamur. Jaco. v. Scire debet qm̄ qui conuerti fecerit peccatorem ab er. vi. ſ. ſal. ani. eius a morte ꝛ opit mul. peccatoꝝ. Qd̄ ad dei glām ſpectat: Quia vt dicit aug⁹. Nullum maius ſacrificiū placet deo q̄ꝫ ſalus aīaꝝ. Quarto clarificemus eum vt in vnitate cordium ꝛ volūtatum in vinculo pacis ꝛ dilectōnis inuicem habitemus. Eph. iiij. Solicite ſeruate vnitatē ſpiritus in vinculo pacis ſicut vocati eſtis in vna ſpe vocationis veſtre. vnus dominus. vna fides. vnum baptiſma. Actu. iiij. Erat illis cor vnum et anima vna in dono ſpūs. Ps. Ecce q̄ꝫ bonum ꝛ q̄ꝫ iocūdum habitare fratres in vnū. Et ſic patꝫ totum.

De epiſtola ſermo XL

Omne datum optimum ꝛ omne donum perfectum deſurſuꝫ eſt ꝛc̄. Jaco. j. In hac epiſtola beatus iacobus inducit nos ad cognitionem bonorum ꝛ donorum que a deo recepimus ꝛ per conſequēs ad dei amorem nos allicit ꝛ inducit. quia exquo optima queqꝫ nobis a deo donātur. ad deum diligendum maxime incitamur. qꝛ munera ꝛ dona recepta incitatiua ꝛ cauſatiua ſunt dilectōnis. Durus enim eſt anim⁹ qui ꝛ ſi nolit dilectionem impendere ſaltem nolit rependere. Nulla autem eſt maior inuitatio ad amandum vt dicit Bernhard⁹. q̄ꝫ preuenire amādo. Dum ergo oſtendit ꝙ omnia bona ſunt a deo vt ipſe hominibus abundanter tribuit ꝛ non improperat nos valde ad amorem eius accendit. Hoc ergo in hac epiſtola demonſtrare intendit. In qua quidem epiſtola quattuor principaliter oſtenduntur. Primo enim beatus iaco⁹. oſtendit ꝙ omnia bona a deo emanant. In principio epiſtole. Secundo oſtendit ꝙ hec bona deus gratis nobis donat ibi. Voluntarie enim genuit nos verbo veritatis. Tercio exquo tot bona nobis donat. eius doctrinam audire nobis mandat. ibi. Sit aūt omnis homo velox ad audiendum ꝛc̄. Quarto ad recipiendum cum effectu eius verba ſimiliter nobis imperat ibi Propter qd̄ abiicientes omnē immūdiciam ꝛ abundantiam ma. in manſuetudine ſu. inſi. ver.

Primo ergo oſtendit ꝙ omnia bona nobis a deo emanant dicēs Omne datū optimum quātum ad virtutes ꝛ ſpirituſſancti dona et omne donum perfectum quantum ad bona glorie deſurſum eſt. Optima enim que in vita iſta haberi poſſunt ſunt virtutes et ſpirituſſancti dona. Sed bonum perfectum cui nihil deeſt quod deus gratis nobis donat eſt vita eterna. Roma. vj. Gratia dei vita eterna. Titum. iij. Non ex operibus iuſticie que fecim⁹ nos ſed ſcd̄m ſuam miſericordiam ſaluos nos fecit. S

Omne ergo datum optimum ꝛ donum perfectum a deo eſt. Et hoc poteſt tripliciter exponi. Primo quātum ad ipſas res in ſeipſis conſideratas. Quedam enim ſunt bona que habent ſolum eſſe vt corpora ſuperiora et elemēta ꝛ lapides et iſta ſunt bona. Quedam habent viuere ꝛ ſentire vt animalia et iſta ſunt meliora. Quedam habent eſſe viuere ꝛ intelligere vt homo ꝛ angelus et iſta ſunt optima. quibus deus perfectum donum donauit ſcilicꝫ vitam beatam que de⁹ eſt. Quia vt dicit philoſoph⁹. Perfectum eſt cui nihil deeſt. quod ſolum eſt vita beata. Perfecta autem in genere ſuo multa ſunt. Sed perfectum ſimpliciter et bonum non eſt niſi deus. Math. x. Nemo bonus id eſt perfectus niſi deus. Omnia ergo ſupradicta ſunt a deo que omnia per ſe ſunt bona ſꝫ adinuicē ordinata ſunt optima. Et ideo de ſingulis dicitur in gen̄. primo. Vidit deus ꝙ ꝛc̄. Et poſtea de omnibus ſimul dicitur. Vidit deus cuncta que fecerat et erāt valde bona. Et ſic ptꝫ ꝙ omnia ſunt a deo. Secundo poteſt exponi quātum ad bona que hominibus a deo dātur. Quedam enim ſunt bona vt bona fortune ſcilicꝫ diuitie ꝛ dignitates. quedā ſunt meliora vt bona nature ſcilicꝫ ſanitas. fortitudo. ingenium et ſimilia. quedam optima vt virtutes ꝛ dona ſpirituſſancti. Hebre. xiij. Optimum eſt gratia ſtabilire cor. Sed glorie bonum eſt bonum perfectum. vt dictum eſt ſupra. Omnia enim hec bona dantur a deo hominibus. Ps. Omia ſubieciſti ſub pedibus eius oues ꝛ boues ꝛc̄. Quia cum bona fortune ordinētur ad bona nature et bona nature ad bona gratie. ꝛ bona gratie ad bona glorie ꝛ ea que ſunt ad finē includūtur in fine. ideo in dato optimo et dono ꝑfecto omīa bona intelligūtur

Tercio pōt exponi quãtuꝫ ad ipſum deum
gratis nos ad bonumꝑducentem. Nam ꝙ
deus nos creauit fuit bonum ſed ꝙ nos re
demit et in filios ꝑ ſpūſſancti gratiam ado-
ptauit fuit melius. ſed ꝙ nos in corpore et
anima beatificauit hoc eſt donū optimum
et donū ꝑfectum. Quia vt dicit augꝰ. Ho
mo eſt creatus vt cognoſceret deum per bo
num nature et cognoſcendo amaret per bo
num gratie et amando poſſideret ⁊ fruere-
tur ꝑ bonum glorie. Et qui donat aliquid
donat omnia ſine quibus illud haberi non
poteſt. ideo deus dando nobis datum opti-
mū ⁊ donum ꝑfectum. id eſt ſeipſum. om-
nia nobis bona donauit. Ro. Quō etiã
cum illo non omnia nobis donauit. Omia
ergo bona ſunt a deo patre. Recte ergo di
cit: Omne datum optimum ⁊ omne donuꝫ
perfectum deſurſum eſt deſcendens. id eſt ꝑ
gradus ꝓcedēns. quia in collatōne bonorū
gradus ſeruãtur vt dictum eſt. A patre lu
minum. Pater luminum eſt ipſe deus. qui
eſt pater luminis nature. ps. Signatum eſt
ſuper nos lumen vultus tui domine. Item
eſt pater luminis gratie quō ſedentes in te
nebris illuminauit. Yſa. lx. Surge illumi-
nare hieruſalem quia venit lux tua. ⁊c.
Idem. ix. populus qui ambulauit in tene-
bris vidit lucem magnam. Item eſt pater
luminis glorie. ps. In lumine tuo videbi-
mus lumen. Et ne credatur ſicut eſt varie-
tas in bonis creatis. ita ſit varietas in deo
patre omniū creatore. addidit apud quem
non eſt trãſmutatio. quia ſemper idem ma-
nens omnia oꝑatur. Boetius. Immobilis
ſtabiliſqꝫ manens das cuncta moueri. Ma
lach. iij. Ego dominus ⁊ non mutor. Nec
etiam apud deum eſt viciſſitudinis obum-
bratio. vt ſcilicꝫ modo det bona. modo ma-
la. Mala enim obumbrant ⁊ in vmbra ſi-
bint et ad vmbras inferni ducunt. Iob. iij.
Omnis enim qui male agit odit lucem.
Matth. xxij. Ligatis manibus ⁊ pedibus
mittē. eum in tenebras exteriores. Deus er
go nunq̄ obumbratur per maluꝫ. quia nec
malum vult nec malum oꝑatur. nec maluꝫ
infert niſi malum pene. Amos. iij. Non eſt
malum in ciuitate qō dominus non fecerit
Et ſic patꝫ ꝙ inter bona preſentis vite nul
la optima ſunt niſi bona gratie ſcilicꝫ vir-
tutes ⁊ bona ſpūſſancti. Et ꝙ totus mun-
dus hic errat reputando bona nature ⁊ bo
na fortune optima bona. bona vero gratie
pro nihilo habet. Probemus hic ꝙ bo-
na gratie ſint optima bona. Quia vt dicit
quidam ſapiens. Ratōnalis nature vera ꝑ
fectio eſt vnamquãqꝫ rem tanti eſtimare
quanti habenda eſt. Seneca. Maxime ne-
ceſſarium eſt ꝑcia rebus imponere. T
Qō autem virtutes ⁊ dona ſpūſſancti ſunt
bona optima patꝫ ex quattuor. Primo ex
parte dantis quia a ſolo deo dantur. Augꝰ
Virtus eſt bona qualitas mentis quã de-
us nobis ſine nobis infundit. Exemplum
de papa qui ſemper ſibi magna reſeruat. vt
facere cardinales. conuocare concilium. et
ſimiliter quidam alij domini faciunt Excel
lentia ergo virtutum ex hoc patꝫ ꝙ tas de
us ſibi ſoli reſeruat ad eas hominibus lar-
giendum. nec alicui eas dare cōmiſit. Ephe.
ij. Saluati eſtis per fidem et hoc nō ex vo
bis. dei enim donum eſt non ex operibus.
Omnia vero alia bona deus creaturis cō-
miſit vt ſoli illumiare. lune humectare. igni
calefacere. terre fructus ꝓducere. et ſic de
alijs. Iuſtificare autem impium qō fit ꝑ
gratie ⁊ virtutum infuſiōem ſolus deus fa
cit. Yſa. xliij. Ego ſum qui deleo iniquita-
tes tuas propter me. Secundo idem patet
ex loco vnde veniūt. quia de celeſti patria.
optimo loco. Optimus autem locus opti-
ma producit. De celo autem veniunt opti-
ma bona corporalia vt lux. calor et motus.
per que omnia producūtur et conſeruãtur
in eſſe et viuunt. Cum igitur vt hic dicitur
virtutes ⁊ dona de celo veniant meliori lo
co mundi ex loco optimo vnde veniūt patꝫ
eorum perfectio. Exemplum de emptori-
bus qui interrogato de loco credunt ſtatim
bona eſſe que ibi naſcūtur vel fiūt. Idē pꝫ
de naui veniēti de oriēte ⁊ de vltramarinis
ꝑtibꝰ de qua ꝑſumitur ꝙ optimꝰ ſit onuſta

Tercio idem apparet ex parte perſonarum
quibus dona ⁊ virtutes donãtur quia ſo-
lum ſanctis et filijs dei regis eterni dantur.
Iohan. xiiij. Ego rogabo patrem ⁊ alium
paraclituꝫ dabit vobis. in quo et cum quo
omnes virtutes ⁊ dona donãtur. dabit in-
quit vobis qui eſtis a deo in filios adopta
tati et ad regnum eternum electi. Ioh. xv.
Ego vos elegi de mundo. Alia vero donã
dantur omnibus ⁊ bonis ⁊ malis. Matth.
v. Qui ſolem ſuuꝫ oriri facit ſuper bonos
et malos. Virtutes vero ⁊ dona ſolum pre
electis ad vitam eternam dantur. Matth.
vij. Nolite ſanctum dare canibus neqꝫ mit
tentes margaritas veſtras ante por. Pur-
pura ſuper oīa pannos excedit. quia olim
ſoli reges ipſam inducre poterant ⁊ porta-
re. Quarto idem patꝫ ex parte ſcripture q̄
mentiri non poteſt. Nam vetus ⁊ nouū te-
ſtamentum et omnes ſancti doctores ꝑſua-
dent ⁊ mandant vt virtutes ſuꝑ omnia am
plectamur et bona alia contēnamꝰ. Matth
vj. Querite primum regnum dei ⁊ iuſticiã
eius. Super omnia caritatem habete. j. ioh
ij. Nolite diligere mundum neqꝫ ea que in
mundo ſunt. Sex alias ratōnes ad hoc idē
require infra dominica decimaoctaua. poſt
feſtuꝫ trinitatis in ſermone de epiſtola. Et
ſic patꝫ primum. Secūdo oſtendit ꝙ om
nia bona deus gratis nobis dedit ⁊ dat. Et
hoc eſt qō dicit. Voluntarie eniꝫ id eſt gra
tis genuit nos in filios adoptōnis vt ſcilicꝫ
ſimus heredes bonorū eius. Quia vt dicit
ad Ro. viij. Si autem filij ⁊ heredes. here
des quidem dei. coheredes auteꝫ chriſti. ij.
Pe. j. Per quē maxima et precioſa nobis
promiſſa donauit. Genuit ergo nos verbo
veritatis in baptiſmi collatōne. in quo acce
dit verbum ad elemētum et fit ſacramētuꝫ
vt dicit auguſtinꝰ. cum dicitur. Ego te ba-
ptiſo in nomine patris et filij ⁊ ſpūſſancti.
In hoc ergo verbo veritatis ſcilicꝫ qō ipa
veritas inſtituit nos deus generat. Nam in
baptiſmo quedam ſpiritualis regeneratio
celebratur. Et ad hoc ſignificandum ſuper
chriſtum baptiſatum venit verbum dei de
celo dicens. Hic eſt filius meus dilectus.
Matth. iij. Hec autem generratio neceſſa-
ria eſt ad habendum bona dei. Iohan. iij.
Oportet vos naſci denuo. Quia niſi quis
renatus fuerit ex aqua ⁊ ſpirituſancto non
poteſt intrare in regnum dei. Titum. iij.
Scd̄m miſericordiam ſuam ſaluos nos fe-
cit per lauacrū regni et renouatōnem ſpiri
tuſſancti. Item genuit nos verbo verita-
tis in doctrine ⁊ vite informatōe. quia mul
ta dixit ⁊ fecit in quibus tota vita noſtra ſa
lubriter informatur. Matth. xj. Diſcite a
me quia mitis ſum et humilis corde. Ioh.
xiij. Exemplum enim dedi vobis vt quē ad
modum ego feci vobis ita et vos faciatis
Iſtis duobus modis dicitur aliquis pater
ſpiritualis alicuius ſcilicꝫ in baptiſmi col-
latione et in doctrine ⁊ vite informatōne.
j. Cor. iiij. In chriſto ieſu per euãgelium
ego vos genui. Et idem Gal. iiij. Filioli
mei quos iterum parturio donec formetur
chriſtus in vobis. Titum. j. Tito dilecto fi
lio ſcd̄m cōmunem fideꝫ que. ſ. in baptiſmo
infunditur. gratia ⁊ pax. Iſtis ergo duo-
bus modis dominus nos generauit vt eſſe
mus aliquod inicium creature dei. id eſt vt
eſſemus inicium gratie inter homines. Nã
creatura dei et precipue homo eſt ad ima-
ginem dei factus. vt patꝫ Geneſ primo.
Propterea dominus nos genuit verbo ve
ritatis in baptiſmo et doctrina vt ſimus ini
cium creature eius. id eſt vt ſimus primicie
gratie ſpirituſſancti inter omnes homines
mundi ad habēdum datum optimum ⁊ do-
num perfectum. id eſt bona gratie et glorie
dei. Apoſtoli enim ⁊ eorum ſequaces qui ꝑ
apoſtolos ſunt conuerſi. quibus tunc iaco-
bus loquebatur. fuerūt primicie chriſti. q̄
primo fidem ⁊ doctrinam chriſti per ſpiri-
tumſanctum receperūt. Romo. viij. Nos ipi
primicias ſpiritus habentes. glo. tempore
et dignitate. ij. Theſſal. ij. Debemꝰ gratias
agere deo qui nos elegit primicias in ſalu-
tem in ſanctificatōne ſpiritus. Iniciare au
tem ponitur ꝓ dedicare et conſecrare ⁊ re-
nouare. Per hanc ergo genituram iniciat
nos deus in creaturam nouam. id eſt in fi-
lios adoptiuos. ij. Chorin. v. Si qua noua

creaturã in chriſto.vetera tranſierunt ergo in chriſto ieſu neqꝫ circũciſio aliqua valet neqꝫ preputium ſed noua creatura vt dicit apoſtolꝰ.Gal.vj.Et dicit inicium aliquod quia hic iniciamur in parte per gratiaꝫ dei. quia tãtum in anima ſed in futuro iniciabimur in toto ſcꝫ ꝑ gloriam anime et corpis. Yſa.lxi. In terra ſua duplicia poſſidebũt Et ſic ptꝫ ſcdm. Tercio ex quo tot bona et talia nobis fecit.inducit nos ad eius precepta ⁊ doctrinam ſolicite audiẽdaꝫ d.Sit autem omnis homo velox ad audiẽdũꝫ ſcꝫ precepta ⁊ doctrinã chriſti. Inter ceteros enim ſenſus auditus magis diſcipline deſeruit.vt dicit phus Eccĩ.vj.Si dilexeris audire ſapiens eris.Prouer.j.Audiens ſapiens ſapiẽtior erit.Sed ad quid audiendũ ſit omnis homo velox.Ad audiẽdum vana et mala.Certe nõ.Eccj.xxviij. Sepi aures tuas ſpi.⁊ noli.au.ling.nequã.Quia vt dicitur.j. Cor.xv. Corrumpũt enim bonos mores colloquia praua.Sꝫ ſit velox ad audiẽdum verbũꝫ dei doctrinam ſanam ⁊ vtilem.Grego. Nullum adeo euidens predeſtinatõnis ſignum eſt vt libẽter audire verbũ dei.Lucẽ.xj.Beati qui audiunt verbum dei et cuſtodiũt illud. Sed non ſic eſt de loquela ſicut de auditu.qr debet eſſe omnis homo tardꝰ ad loquẽdum.quia in multiloquio peccatum non deerit. Prouer.x. Hanc autem tarditateꝫ oſtendit natura in eo ꝙ dedit homini omnes ſenſus geminatos vt duas aures.duos oculos. et ſic de alijs. ſed ſolum vnã linguam.et hanc cõcluſit duplici muro.ſcꝫ labijs ⁊ dentibus. Propter eã petebat ꝓpheta dicẽs. Pone domine cuſtodiã ori meo.et oſti.circũ.la me. V

Ubi nota ꝙ in locutõne quattor obſeruare debemus. Primo vt raro ⁊ parũ loquamur.Eccj.xix. Eſt tacens ⁊ ipe eſt prudẽs Et infra.xx.Qui autem ꝓcax.eſt ad loquẽdum odibilis erit.Seneca. Tardiloquũ te eſſe iubeo et prope tibi erit deus.Secundo vt horam apti temporis obſeruemus.Eccj xx.Eſt tacens non habens ſenſum loquele et eſt tacens ſciens tempus apti temporis. Prouer.xxv.Mala aurea in lectis argenteis qui loquitur verbum in tempore ſuo. Eccj.xx. Ex ore fatui reprobabitur parabola: non enim dicit illam in tempore ſuo Tercio vt dum loquimur.bona ⁊ vtilia loquamur.j. Pe.iiij.Si quis loquitur quaſi ſermones dei.Yſa.xlvj. Ego dominus deꝰ tuus docẽs te vtilia.Quarto vt vere ⁊ nõ ficte ⁊ adulatorie loquamur. Prouer.viij. Veritatem meditabitur guttur meum ⁊ labia mea deteſtabuntur impium. In eodem xxix.Qui blandis fictiſqꝫ ſermonibus loquitur amico ſuo.rethe expandit greſſibus eius.Yſa.iij. Popule meus qui beatum te dicunt ipſi te decipiunt. Grego. ſuper illo verbo Luc.ix.Sine mortuos ſepelire mortuos ſuos. Tunc mortui mortuos ſepeliũt. quando ꝑ peccatores fauoribus peccatorẽs premũt Similiter ſicut homo tardus debet eſſe ad loquẽdum. ita tardus debet eſſe ad iram.ne tam de facili iraſcatur.imo nunq̃ ſi poſſibile eſt niſi ſit ira ꝑ zelum. vt quãdo iraſcamur malis ⁊ peccatis hominũ et nõ hominibus.ps. Iraſcimini ⁊ nolite peccare. Augꝰ.Sic diligendi ſunt homies vt nõ diligãtur eorum errores ſed odiãtur. Aliud eſt enim odiſſe qd faciunt.⁊ aliud odiſſe qd facti ſunt.Sic iraſcitur pater filio.Sic iratus eſt phinees contra ſambri et ſcortũ madianitem.quando intrauit lupanar ⁊ arrepto pugione ꝑfodit ambos in locis genitalibus. Numeri.xxv.Sic xpus ꝑ talem zelũ iratus eſt.quando facto flagello de funiculis eiecit ementes ⁊ vendentes de templo. Ioh.ij. Unde ibi ſequitur ꝙ diſcipuli recordati ſunt quia ſcriptum eſt.Zelus domꝰ tue comedit me. Et quare iraſci non debemus aſſignat rationem dicens. Ira eniꝫ viri iuſticiam dei non operatur. Ira viri dicitur qua iraſcimur hominibus ſiue deo ſiue dyabolo ſiue nobiſmetipſis. Talis ira eſt vnum de ſeptem capitalibus vicijs et poteſt eſſe mortale vel veniale peccatũ. Nam ſi ira eſt leuis vel preuenit iudicium rationis et cito tranſit peccatum veniale eſt. Si enim ſit fortis ira et a ratõne deliberata et permanet.et eſt contra ꝓximum eius.mortale peccatum eſt. et ideo iuſticiam dei non

operatur ſed iniuſticiam. Sed ira ꝑ zelum meretur. Nam phinees ꝑ zelum ipſius ire meruit ſacerdocium ſempiternum et placauit irã dei.vt ptꝫ ibidẽ. Et ſic ptꝫ terciũ. Quarto inducit nos ad dei verbum ⁊ doctrinam cũ effectu recipiẽdum dicẽs. Propter qd abijcientes omnem immũdiciam et abundãtiam malicie. Et quia verbum dei eſt totum ſanctum ⁊ purũ. ideo oportꝫ nos eſſe mũdos ad audiẽdum ipm ⁊ recipiẽduꝫ Quia vt dicitur ſap.j.Non ha.in cor.ſub. peccatis. Hiere.iiij. Nouate nobis nouale et nolite ſerere inter ſpinas Et ideo oportet nos omneꝫ immũdiciam deponere quãtum ad peccata carnalia.et abũdantem maliciã quãtum ad peccata ſpũalia qr peccata carnalia magis ſunt immũda q̃ ſpiritualia.ſed ſpũalia maioris ponderis extant. Uel omnem immũdiciam dicit quãtum ad peccata ꝓpria que immũdam faciunt animam ⁊ deformẽ.abũdantiam autẽ malicie dicit quãtum ad peccata que contra deum ⁊ ꝓximũ directe cõmittũtur. Tunc eniꝫ malicia abũdamus quãdo eam vſqꝫ ad ꝓximum extendimus vel in deum directe peccamus. Sic ergo mũdati a peccatis in manſuetudine et tranquillitate mentis debemus inſitum verbum recipere id eſt xpum qui eſt inſitũ verbum humane nature.ſicut ſurculus ꝑ electꝰ trunco ſilueſtri. Ioh.j. Verbuꝫ caro factũ eſt ⁊ habitabit in nobis.Qui truncus ante amaros fructus ferebat.Nam antequaꝫ verbum dei humane nature insereretur nõ ꝓducebat fructus dignos penitẽtie ſed per inſertionem tranſlata eſt in deum ſicut trãſfertur truncus in naturam ſurculi et fecit fructus dulciſſimos in vitam eternam ducẽtes. Ioh.xij. Ego ſi exaltatus fuero a terra omnia traam ad meipſum. j. Ioh.iij. Nos ſcimus quoniã trãſlati ſumꝰ de morte ad vitam. Hoc ergo verbum ſic inſitum et vnitum nobis debemus deuote ꝑ fidem et amorem ſuſcipere interius in corde.⁊ exterius in corpore. vt referamus fructus ei conuenientes ſicut in eum tranſlati ſumus. Uel ſuſcipite inſitum verbum id eſt verbũ euangelij.ꝑdicatum vobis a nobis de inſito verbo dei. id eſt de verbo dei incarnato qd verbum eſt inſitum cordi noſtro ſicut ramꝰ trunco qui conuertit truncum in naturam ſui. Sicut enim truncus anteq̃ inſeratur ei ramꝰ facit fructꝰ aſperos ⁊ amaros aptos ſolum porcis.ſic homo anteq̃ recipiat verbum dei in corde facit opera aſpera ſolum demonibus apta. ſed poſtquaꝫ verbum dei inſertum fuerit menti eius ꝑ amorem ⁊ fidem facit fructus dignos penitẽtie.⁊ eſt arbor dei in medio paradiſi afferens fructus duodecim.id eſt duodecim opera miſericordie.vt dicitur Apo.xxij. Debꝫ ergo verbũ dei eſſe inſitum cordi noſtro vt ramus veteris conuerſatõnis abſcidatur a trunco cordis.⁊ nouus inſeratur que renouetur de die in diem Roma.xj. Tu autem cum oleaſter eſſes inſertus es in bonam oliuam. id eſt in bonam gratiam ⁊ miſericordiam Verbum ergo dei pure ⁊ deuote acceptum poteſt cũ effectu animas noſtras ſaluare. quia ipſas quotidie ſaluat et ab omni morte liberat. Iohan.viij.Si quis ſermonem meum ſeruauerit mortem non guſtabit in eternum. Actuũ.xiij. Uobis qui ti.de.verbum ſalutis miſſum eſt.Dicit autem poteſt.ne libertas arbitrij excludatur quia non ſaluat niſi volentes. Et ideo verbum dei poteſt nos ſaluare ſi ei conſentimus. alias penitus nõ ſaluat. Hebre.v. Factus eſt omnibus obtemperantibꝰ ſibi cauſa ſalutis eterne. Et ſic patꝫ quartum.

Dominica quarta de euangelio ſermo LVI.

AMen amen dico vobis ſi quid petieris patreꝫ in nomine meo dabit vobis. Ioh.xvj. Quia xpus inquãtum homo eſt aduocatus hominũ apud patrem in curia celi.vt dicitur.j. Ioh.ij. Aduocatum habemus apud patrem ieſum xpm iuſtum. Qui quando hec verba dixit poſt cenam in die Iouis ſtatim et in breui erat ab

apoſtolis receſſur⁹ ⁊ ad curiā patris itur⁹
Ideo in verbis premiſſis xp̄us docet apo-
ſtolos et inducit ad petēdum ⁊ formādum
petitōnes ſuas ad patrem Petite inquiens
Que ꝑabola eſt tempis inſtātis. Quia ſm
repſentatōnem eccleſie aduocatus ⁊ frater
noſter xp̄us in breui eſt iturus ad celū. vbi
facta noſtra examinātur ⁊ iudicātur ⁊ vñ
nobis omnia ꝓueniūt. Iaco. j. Omne da-
tum optimū ⁊ omne donū ꝑfectum deſur
ſum eſt. Et ideo xp̄us in verbis p̄miſſis in
ꝑſonā apoſtoloꝝ nos hortatur ⁊ docet pe-
titiōes noſtras formare. quia ip̄e eas eſt pa
tri fideliter porrecturus. ac etiam effectui
mandatur⁹. Unde ait. Amen amen dico vo
bis ⁊c. petite ⁊ accipietis. In quibus ver-
bis quattuor cōtinētur. Primo diuina lar
gitas demōnſtratur ⁊ noſtra negligētia re-
darguitur. quia inuitat nos ad petēdum et
omnia dare ꝓmittit. In principio euāgelij
Secūdo temp⁹ claritatis ⁊ obſcuritas cir
ca xp̄i opa inſinuatur ibi. Hec in ꝓuerbijs
locutus ſum vobis. venit hora cū iam non
in ꝓuerbijs lo. vo. Tercio magna virtus ꝑ
fecte orōnis innuitur ibi. Et nō dico vobis
quia ego patrem rogabo de vobis. Quar-
to apoſtolorū intelligentia fuiſſe erecta ad
xp̄m declaratur ibi. Ecce nūc palā loque.
et ꝓuer. nul. di. nunc ꝛog. quia ſcis omnia.
I. Primo ergo diuina largitas demō
ſtratur que p̄z quātum ad quattuor. Pri-
mo quia iurat omnia petita largiri. vt pete
re nō debeamus dubitare. Amen amen in-
quit. qui eſt modus iurādi in nouo teſtamē-
to. In veteri teſtamento iurabat deus per
ſeipſum. Gen. xxij. Per meip̄m iuraui dicit
dominus. Gal. vj. Abrae nāq̄ ꝓmittens
deus cum non haberet maiorem per quem
iuraret ꝑ ſemetipſum iurauit. Secundo q̄
docet vnam rem in quā et per quā omnia
nobis bona donātur ſcz nomen ieſu xp̄i vt
faciliter impetremus. Si quid inquit petie
ritis patrem in nomine meo ⁊c. p̄s. In no
mine dei noſtri innocabimus. Actuū. iij.
Non eſt aliud nomen ſub celo datum ho-
minibus in quo oporteat nos ſaluos fieri.
Propter qd̄ dicitur yſa. xxvi. Domine nō

men tuum ⁊ memoriale tuum in deſiderio
anime Tercio quia inſtat ⁊ inſtigat ad pe
tendum vt non verecundemur. Petite in-
quit. Homines diuites queſtuarios fugere
ſolent. Sed xp̄us inuitat. Math. xj. Veni-
te ad me omnes qui laboratis ⁊ onerati. ⁊c
Ioh. vij. Stabat ieſus ⁊ clamabat. ſi quis
ſitit veniat ad me ⁊ bibat. Apoca. iij. Ego
ſto ad oſtium ⁊ pulſo. ſi quis aperuerit mi-
hi intrabo ad illum ſup. portans mecū om
nia bona. Ad ro. viij. Quomō non etiā cū
illo nobis donauit. Quarto quia optima
bona ꝓmittit ſcz gaudium plenum vt libē-
ter petamus. Petite inquit ⁊ accipietis vt
gaudium veſtrum ſit plenū. ij. Pe. j. Per
quē maxima ⁊ precioſa ꝓmiſſa nobis dona
uit. Homines mundi dant pauperibus ſo-
lum peiora vt panem ⁊ vinum ⁊ veſtes fra
ctas et omnia putrefacta. Sicut caym ob-
tulit deo quecunq̄ peiora ⁊ abel meliora.
Et ideo reſpexit deus ad abel ⁊ ad munera
eius. ad caym autem ⁊ ad munera eius non
reſpexit. Gen. iiij. Quia talia data de⁹ mo
dicū acceptat. Sed deus dat optima Quia
vt dicit Bern. Animā ad imaginem ſuam
creauit angelos ad noſtrum ſeruicium de-
putauit. gratiam ⁊ virtutes ad merendum
vitam eternam nobis donauit. Filium ſu-
um ad nos liberandum et redimendum
nobis tranſmiſit. celum ⁊ gloriam ſuam no
bis preparauit. corpora noſtra putrefacta
glorioſa reſuſcitabit Ecce optima ⁊ inenar
rabilia bona. Hic cadit exemplum de alex
andro qui petitus vt daret vnam domū de-
dit ciuitatem. In centuplo plus facit xp̄us
Yſa. lxiiij. Oculus non vidit nec auris au
diuit abſq̄ te. que ꝑparaſti diligentibus te.
Propter qd̄ admirat dauid dicens. Quid
eſt homo qd̄ memor es eius. ⁊c. Gloria et
honore coronaſti eum domine ⁊ cōſtituiſti
eum ſup opa manuū tuaꝝ. omnia ſubieciſti
ſub pedibus eius. Et ſic diuina largitas p̄z
quattuor propter que omnia noſtra negli-
gentia eſt valde redarguenda. Auguſtinus
Erubeſcat humana pigricia. plus vult ille da
re q̄ nos accipe. pl⁹ vult miſereri q̄ nos a
miſeria liberari. Demus ergo orādo petere

et petendo orare. Cariſſimi. hec dies boni
nuncij eſt in qua dicit. Petite ⁊ accipietis
O ſi diceretur mortuis hoc verbum quale
gaudiū hrent. ſed eis non dr̄. Vñ ille diues
iam ſunt plus q̄ mille anni q̄ petijt guttā
aque ⁊ adhuc nō habuit. Et ideo nō effugi
emus iudiciū dei ſi tātam neglexerim⁹. ſalu
tem vt dicit apſus. Hebre. ij. Que negligē
tia magis aggrauatur. ſi conſideremus q̄ ſu
mus in multis miſerijs ⁊ ꝑiculis cōſtituti.
Apoc. iij. Neſcis q̄ tu es miſer. ⁊ miſerabi-
lis et pauper et cecus ⁊ nudus. Et ideo ne-
ceſſe habemus nō ſolum orando petere ſed
clamare. j. Mach. iiij. Et nūc clamem⁹ in
celum ⁊ miſerebitur noſtri deus nr̄. V.
Tria em̄ ſolent homini eſſe occaſio clamā-
di ſcz ignis. aqua. ⁊ hoſtes. Hec tria omni
die nos incitant ad clamādum. Nam ignis
carnalis cōcupiſcentie ſemp nos comburit.
Ro. vij. Video aliam legē in mēbris meis
repug. le. men. mee ⁊ captiuātem me in lege
miſerie ⁊ peccati. Iob. xxxj. Ignis ē vſq̄
ad cōſummatōem deuorans. Aque tribula-
tionū vndiq̄ nos circūdant. p̄s. Saluū me
fac dn̄e qm̄ intrauerunt aque vſq̄ ad aiam
meā. Infix. ſum in li. ꝓfun. Et ſequit. La-
boraui cla. ra. fac ſunt fa. me. Grego. Pe-
ſtilētias ſine ceſſatōne patimur. ij. Cor. xj.
Periculis flu. ꝑicu. la. ꝑicu. ex ge. ꝑicu. ex
gen. ⁊c. Propter que omnia dicit ſalomon
Eccs. iiij. Et laudaui magis mor. q̄ viuen.
Itē hoſtis infernalis quotidie nos inſequi-
tur. j. Pe. v. Aduerſarius veſter dyabolus
tanq̄ leo rugiens cir. q̄. quē deuo. ⁊c. Cla-
memus ergo fortiſſime. Yſa. lviij. Clama
ne ceſſes. q̄ nō ceſſant qui te infeſtant. cum
vero ceſſauerint ille. In fine iſti⁹ mēbri
nota duo circa orōnem ſcz quō ſit orādum.
et q̄ impediūt orōnem exaudiri. Z Cir-
ca primū nota q̄ decem ꝯditiōes debet ha-
bere oratio ꝑfecta. Primo em̄ oratio de-
bet fieri cū fiducia impetrandi. Ia. j. Po-
ſtulet aūt in fide nihil heſitans. Fides enī
multū facit ad impetrādum. Marci. ix. Si
potes credere. oīa poſſibilia ſunt credenti.
Math. viij. Vade ⁊ ſicut credidiſti fiat tibi
Secūdo dz fieri cū reuerētia. eccj. xxxij.

Pro reuerētia accedz tibi bona grā. Aug.
Citius exaudit vna orō obediētis. q̄ decē
milia contemnentis. Sic reuerēter orabat
chananea que veniens adorabat chriſtum
math. xv. et ideo fuit exaudita. Sic reuerē
ter petebat ille tercius quinquagenari⁹ he
lye vt nō deſpiceret aiam ſuā. et ideo nō fu
it cōbuſtus ſicut alij duo. iiij. re. j. Nota hic
q̄ quidā ſunt ſicut milites pilati qui genu
flectebāt et ꝑcutiebāt xp̄m. ſic multi genu
flectunt ⁊ ꝑcutiūt xp̄m in peccatis ſuis imo
crucifigūt vt dicit apſus ad hebre. vj. Rur
ſum crucifigētes ſibimetipſis filiū dei ⁊ oſtē
tui habētes. Tercio debet eſſe decens vt
petat decētia a deo. Aug⁹. Oratio eſt peti-
tio decētium a deo. Ia. iiij. Petitis ⁊ non
accipitis eo q̄ male petatis. Mater filiorū
zebedei nō fuit exaudita eo q̄ petiuit inde-
center. q̄ ex parētela voluit filijs regnum
dei dari. Math. xx. Neſcitis quid petatis.
Ubi nota ſcdm aug⁹. tria ſunt genera bo-
noꝝ ſcz infima. media. ⁊ ſuprema. Infima
ſunt bona nature ⁊ fortune que ſunt bonis
et malis cōmunia. Hec non debemus ſim-
pliciter a deo petere ſed ſub ꝯditōe ſcz ſi ex-
pediāt ⁊ ꝓſint. Aug⁹. Si tp̄alia petitis cū
mō petite ⁊ cū timore ⁊ illi cōmittite vt ſi
ꝓſint det. ſi aūt ſcit obeſſe nō det. Quid aūt
ꝓſit ⁊ obſit medicus ſcit ⁊ nō egrot⁹. Hec
etiā dēmus cū moderamine petere. ꝓuer.
xxx. Diui. ⁊ pau. ne. de. mi. ſz tā. vic. ſu tri.
ne. math. vj. Panē no. quoti. da no. ho. j.
Thi. vj. Hn̄tes alimēta ⁊ qui te. his ꝯten-
ſimus. Media ſunt bona grē ſcz virtutes ⁊
dona ſpūſſancti q̄ ſolum bonis inſunt. Hec
debemus ſimpliciter ⁊ feruēter petere. Lu.
xj. Petite ⁊ dabitur vobis. querite ⁊ inue-
nietis. pulſate ⁊ apietur vobis. Suprema
ſunt bona glorie. Hec tanq̄ finem omniū
petere debemus et tanq̄ ꝑfectum bonum.
Ioh. xvj. Petite vt gaudium veſtꝝ ſit ple
num. Bern. Reuera illud eſt plenum et ꝑ
fectum gaudium quod non de creatura ſed
de creatore concipitur. qd̄ cum poſſederis
nemo tollit a te. cui omnis aliunde iocun-
ditas compata meror ē oīs ſuauitas dolor.
et omne dulce amaꝝ. et omne decoꝝ fedum

Quarto debet eſſe hũilis ⁊ deuota. eccĩ. xxxv. Oratio hũiliantis ſe nubes penetrat. Exemplũ de publicano qui iuſtificatus eſt q̃r hũiliter orauit. Hec hũilitas magis attenditur q̃n orans nõ ↄfidit de meritis ſuis ſed in virtute xp̃i ſe credit obtin[illegible]. Et hoc eſt qđ hic đr. Si quid petieritis in noĩe meo ⁊c̃. Et ideo etiaʒ in fine oĩm orõnuʒ ſtatuit eccleſia dicẽdũ ꝑ dñm nr̃m ieſum xp̃um. Quinto debet eſſe ꝓficua oranti aliter nõ exaudiret. Lu. xj. Si vos cũ ſitis mali noſtis bona data dare filijs vr̃is. quãtomagis pater veſter celeſtis dabit ſpm̃ bonũ petentibus ſe. Exemplũ de paulo quẽ xp̃s nõ exaudiuit ꝓ ſtimulo auferẽdo q̃r nõ petebat ꝓficuũ ſibi. Et hoc eſt qđ hic đr. Si quid pe. pa. in no. meo da. vo. Aug⁹. Nõ petitur pe. pa. in noĩe ſaluatoris quicquid cõtra ſalutem petit. Qui in noĩe eius petit ⁊ ſi nõ contra ſalutẽ petit accipit q̃n debet accipe. Quedam em̃ nõ negatur ſed vt cõgruo dent tp̃e differũtur. Beda. Aplus nõ in noĩe ſaluatoris petijt vt temptatõne careret. quã ob cuſtodiã humilitatis accepat. Si eniʒ hac caruiſſet ſaluus eſſe nõ potuiſſet. Sexto debet eſſe digna vt orans ſit dignus recipe. vt pote amicus dei. Quia vt dicit gre. Cũ his qui diſplicet ad interpellãdum mittitur. irati iudicis animus ad deteriora ꝓuocat. Exemplũ de moyſe cui oranti ꝓ peccato totius populi dñs dixit: Et ex hoc ſuſcipiam p̃ces tuas. te em̃ noui ex noĩe id eſt ex ſpeciali amicicia. Hec aũt dignitas in duobus attendit̃ ſcʒ vt orãs dimittat peccata ⁊ obediat deo. Quãtum ad primũ yſidor⁹ Sicut nullũ ꝓficit in vulnere medicamẽtum ſi adhuc inuolutũ ferrum ſit. ſic nihil ꝓficit oro ſp̃us cuius adhuc peccatum in mente vel odiũ manet in pectore. Eccĩ. xxxiiij. Vnus orans ⁊ vnus maledicens cuius vocem exaudiet dñs. Quantum ad ſcđm gre. Quid mirũ ſi poſtulãtes a dño tarde exaudiũtur. qui p̃ceptẽtem dñm tarde aut nullo mõ audiũt. Prouer. xxviij. Qui declinat aurẽ ſuam ne audiat legem oratio ei⁹ erit execrabilis. Septimo debet eſſe ordinata ſcʒ vt p̃imũ petãtur celeſtia ⁊ ſp̃ualia. deinde terrena. ⁊ corpalia. Math. vj. Querite primũ regnũ dei ⁊ iuſticiã eius. Hic cadit exemplũ illius mulierij. qui omni mane petebat tria ſcʒ ſanitatem in ſe. et cõſeruatõem in mulis. et bonũ tempus: et ꝓ his dicebat omni die tria pr̃ nr̃. Sic multi faciunt qui ſolum tempalia petũt. Ioh. iiij. Da mihi dñe hanc aquã. vt nõ ſitiam neqʒ veniã huc haurire. Sic xp̃us docuit ordinate orare in pr̃ nr̃. In quo oĩm primo petit̃ ſanctitas ⁊ regnũ dei. Math. vj. Sanctificetur nomen tuũ. Octauo debet eſſe breuis. Math. vj. Cum oratis nolite multũ loqui ſicut ethnici faciũt. putãt em̃ ꝙ in multiloquio ſuo exaudiãtur. Sic autem dicetis. Pater noſter qui es in celis. In quo ſeptem petũtur ⁊ dicũtur. Nono debet eſſe cũ attentõne cordis. Quidam em̃ dicũt ſolum labijs ſʒ minime corde. Yſa. xxix. Populus hic labijs me honorat. cor aũt illoruʒ longe eſt a me. Ioh. iiij. Veri adoratores adorabũt p̃rem in ſpũ. Gre. Si eternã vitã ore petim⁹ nõ tñ corde deſideramus. clamãtes tacemus. ⁊ ecõuerſo. ſi corde petim⁹ ſilentes clamam⁹. Exemplũ de moyſe cui dñs dixit. quid clamas ad me moyſes cũ tñ moyſes ſileret. exodi. xiiij. Multi dicũt tota die. deus in adiutoriũ meũ intende: ⁊ glĩa prĩ. ⁊ nihil attendunt. Figura habetur geñ. xv. Vbi dicit̃ ꝙ abraam abigebat aues a ſacrificio. Aues ſunt demones qui orãtes faciũt mala ⁊ vana cogitare. qui deuorãt ſacrificiũ oratõis. vt nõ referat fructũ. et ideo debent fugari. Decimo debet eſſe cõtinua ⁊ cũ pſeuerãtia. Luce. xviij. Oportʒ ſemp orare ⁊ non deficere. Aug⁹. Bonũ deſideriũ oratio eſt et ſi cõtinuũ eſt deſideriũ cõtinua eſt ⁊ oratio. Iuſtus nunq̃ deſinit orare niſi deſinat eſſe iuſtus. Semp orat qui ſemp bene facit. Lu. xj. Si perſeuerauerit pulſans dabit ei quotquot habet neceſſarios. In cuius figura mãdatũ eſt in lege ꝙ ſemp cauda animalis deberet poni in ſacrificio. Eccẽs. vij. Melior eſt finis orõnis q̃ʒ principiũ. Quidam ſunt ſicut chimera que habet caput leonis. mediũ capre. ⁊ caudam ſerpẽtis. quia feruenter incipiũt. tepide mediant. ⁊ in fine ita frigeſcũt ꝙ nõ audent caput leuare. Et ſic pʒ que requirãtur ad verã orõneʒ. Hec omnia notãtur in hoc qđ dicit. Dabit vobis ſcʒ apoſtolis ⁊ eoꝝ ſequacibus. qui oĩa ſupradicta decem pfecte habuerũt. et ideo omnia impetrarũt. Et ꝑ hec eadeʒ pʒ quare oracio frequẽter nõ exaũditur. q̃r ſcʒ deficiũt ſupradicte cõditiões. Oſee. xiij. Dabo eis regem in furore meo. Aug⁹. Exauditur dyabolus petens iob ad temptãdum et nõ exauditur aplus petens ſtimulũ amoueri. Exaudiuit quẽ diſpoſuerat dãnare ⁊ nõ exaudiuit quẽ diſpoſuerat ſaluare. Et ſic pʒ primũ. Secũdo tempus obſcuritatis et claritatis circa opa xp̃i inſinuatur cũ dicit̃. Hec in ꝓuerbijs locutus ſum vobis. venit hora. ⁊c̃. que obſcuritas ⁊ claritas põt multipliciter cõſiderari. A Primo cõſiderando vetus teſtamẽtum ad nouũ. q̃r in veteri teſtamẽto omnia opa xp̃i fuere p̃figurata in quadam nube ⁊ caligine. vt paʒ in agno ⁊ edo. Exo. x. et in duob⁹ hircis quorũ vnus debebat occidi ⁊ alius emitti in deſertum. leuiti. xvj. Et ſilr in [illegible] vacca rufa que debebat occidi extra caſtra ⁊ ibi cõburi et cineres debebant mitti in aquã luſtratõnis qua ſpargebãtur immũdi. numeri. xix. Et ſimiliter in ſerpẽte eneo quẽ dñs mandauit ſuſpendi in palo. In eodem. xx. j. Coꝝ. x. Omnia in figura cõtingebant illis. Hebre. x. Vmbram em̃ habens lex nõ ipſam imaginem reꝝ. Et ad hoc ſignificãdum ꝑ totum tempus in quo filij iſrael fuerũt in deſerto nunq̃ defuit eis colũna nubis ꝑ diem. exo. xiij. Et ſimiliter q̃n templũ fuit dedicatum. impletum eſt nebula. iij. re. viij. Similiter omnia dicta de xp̃o in veteri teſtamẽto erãt velata ⁊ quaſi ꝓuerbia. vt dicit baſilius. aliter ſunt accipienda hic prouerbia. et aliter apud ſeculares apud quos ꝓuerbiũ đr ꝓbatum verbũ qđ ab omnibus intelligitur. hic aũt đr ꝓuerbiũ obſcurum verbum. Vnde hec in ꝓuerbijs locutus ſum vobis. id ẽ in obſcuritate ⁊ in enigmate. Baſilius. Prouerbioꝝ nomen habere in vulgaribus verbis conſuetudo hoĩm ſolet. id eſt ea que ex traditõne antiqua tradũtur. Sed hec vulgi opinio eſt et cõmunis. Nobis aũt ꝓuerbiũ eſt ſermo habens aliquid vtilitatis in aptu plurimũ autem ſenſum cõtegens in occulto. Aug⁹. Qđ intelligenti eſt verbum nõ intelligenti eſt ꝓuerbiũ. Et ſm hũc moduʒ omnia dicta de xp̃o in veteri teſtamento erant quaſi ꝓuerbia. nobis auteʒ ſunt verba ⁊ luce clarius manifeſta. Et ad hoc ſignãdum in morte xp̃i. velũ templi ſciſſum eſt in duo a ſummo vſqʒ deorſuʒ. Ioh. xviij. Ego palam locutus ſum mũdo ⁊ in occulto locutus ſum nihil. Et hoc ẽ qđ dicit. Venit hora cũ iam nõ in ꝓuerbijs loquar vobis ſed palã de patre meo annũciabo vobis. Secũdo põt conſiderari compando hoĩem in ſtatu peccati ad hoĩem in ſtatu gratie ⁊ ſpiritualis reſurrectõnis. Homini em̃ exiſtẽti in peccatis omnia dicta ⁊ facta xp̃i ſunt ꝓuerbia id eſt obſcura ⁊ tenebroſa. Eph. iiij. Tenebris obſcuratũ habẽtes intellectũ alienati a via dei. ij. Pe. j. Cui hec p̃ſto non ſunt cecus eſt ⁊ manu temptans. ⁊c̃. Que omnia homini exiſtẽti in gratia ſunt clara et manifeſta. Aug⁹. Oculis egris odioſa lux eſt que puris eſt amabilis. Eph. v. Fuiſtis em̃ aliq̃n tenebre nũc auteʒ lux in dño. Spiritusſanctus em̃ reuelat miſteria dei. j. Coꝝ. ij. Sp̃us autem ſcrutatur omnia etiã ꝓfunda dei. Gre. Sancti inquãtum vnum ſunt cum dño ſenſum dñi nõ ignorant. j. Ioh. v. Dedit nobis ſenſum vt cognoſcamus deuʒ verũ. Vnde ponit exemplũ gre. de radio ſolis tranſeũte ꝑ domũ qui facit minimos pilos videri. Simile eſt de ſpũſcõ exiñti in aĩa. Hoc fuit figuratum in colũna ignis filiorum iſrael. Colũna ignis erat filijs iſrael lucida ⁊ egiptijs tenebroſa: Et hoc eſt qđ đr. Venit hora poſt reſurrectionem ⁊ ſp̃us ſancti miſſiõem q̃n non in ꝓuerbijs loquar vobis. ſed palam de patre meo annũciabo vobis: Luce. xxiiij. Tunc aperuit illis ſenſum ⁊ intellectum ſcripturaꝝ. Spũſſanct⁹ etiaʒ veniẽs omnia docuit eos. Ioh. xiiij. Ille vos docebit omnia. Per ſtatum eniʒ apoſtoloꝝ in xp̃i paſſione figuratur ſtatus peccatoris. q̃r in paſſione omẽs peccauerũt Per ſtatum auteʒ eoꝝ poſt reſurrectõnem

ſignificatur ſtat⁹ iuſti qui reſurrexit a morte peccati. Eph.v. Surge qui dormis ⁊ exurge a mortuis et illuminabit te chriſtus.

Tercio pōt cōſiderari conſiderādo populum dei ad omēs alios populos. qui omes ſunt cecati ⁊ omnis ſcriptura eſt eis ꝓuerbium ⁊ enigma. math.iiij. Vobis datum eſt noſſe miſteriū regni dei. ceteris aūt in parabolis vt vidētes nō videāt et audiētes non intelligant. Yſa.vj. Exceca cor populi huius et aures eius aggraua. et oculos eius claude. ne forte oculis ſuis videat ⁊ auribꝰ ſuis audiat. Joh.ix. In iudiciū ego in hūc mūdum veni. vt qui nō vident videāt ⁊ qui vident ceci fiant. Et qđ peius in iſtis eſt. qꝛ nec credūt nec intelligūt ſe nō intelligere et errare. omēs eñ dicūt ſe intelligere ⁊ habere verā fidem ⁊ nos condēnant. qđ eſt peſſima conditio. qꝛ ſic ſtando ⁊ credendo nunꝗ poſſunt ſaluari. Joh.ix. Si ceci eſſetis peccatū nō haberetis. nūc aūt qꝛ dicitis videmus peccatū veſtrū manꝫ. Populo aūt dei omnis ſcriptura dei eſt apta ⁊ nō ꝓuerbiū. Hebre.iiij. Omnia autē apta ⁊ nuda ſunt oculis eius. Vnctio eñ docet de omnibus vt dꝛ .j. Joh.ij. Actuū.xx. Non ſubterfugi quo minus annūciarem vobis omne cōſiliū dei.

Quarto pōt ꝯſiderari cōparando ſtatum eccleſie militātis ad ſtatū eccleſie triūphātis qꝛ in pn̄ti ſunt oīa nobis obſcura et ꝓuerbia. nec aliquid pfecte cognoſcere poſſumus. j. Cor.xiij. Videmus aūt nūc p ſpeculū in enigmate. Eccs.vij. Dixi ſapiēs efficiar ⁊ ipa longius receſſit a me. In vita aūt beata oīa clare videbimus. j. Cor.xiij. Nunc cognoſco ex parte tunc autē cognoſcam ſicut cognitus ſum. qꝛ ſicut deus p ſuam eſſentiā cognoſcit nos ſic ⁊ nos in eadē eſſentia cognoſcemus deū ⁊ omnia. ps. In lumine tuo videbimus lumen. Gre. Quid eſt qđ neſciāt qui vidētem oīa vident. Et iſto quarto mō exponit beatus aug. qui ait. Poſſem ⁊ ego hanc horā futurꝫ ſeculū intelligere in quo videbimus eū ſicuti eſt. qđ apl̄us dicit facie ad faciem. Qđ ergo dicit hec in ꝓuerbijs locutus ſum vobis. apl̄us dicit p ſpeculū in enigmate. Qđ aūt dicit

Venit hora cū iam nō in ꝓuerbijs vobis loquar. ſed palā de patre meo annūciabo vobis. apl̄us dicit facie ad faciem. Et ſic patꝫ ſcd̄m.

Tercia magna virtus pfecte orōis innuitur cū ait. Et non dico vobis qꝛ ego ro.pa. de vo ⁊c̄. id eſt tanta virtus erit vere orōnis facte in fide qua creditis me a deo exiſſe p eternā generatōem. et in mūdū veniſſe p carnis aſſūptōem. ⁊ a mundo recedere p eiuſdem carnis ſubtractōem. ⁊ facte in caritate qua me diligitis ſup omia. ꝙ nō indigebitis apud deū aliquo interceſſore. ſꝫ et ipa oratio veſtra ſic facta in fide ⁊ caritate omia obtinebit. Hilarius. Caret apud deū interceſſionis neceſſitate pfecta de filio fides. que ꝙ exiuit a deo credit atqꝫ amat. et p ſeipam ⁊ que audiri meretur ⁊ amari natum ex deo filiū miſſumqꝫ cōfeſſa. Aug. Exiuit eñ a patre qꝛ de patre eſt. in mūdū venit. qꝛ mūdo ſuū corpus oñdit. mūdū reliquit corpali diſceſſione pgreſſus ad patrem hois aſcēſione. nec mūdum deſeruit pſentie gubernatōne qꝛ ſic in mūdum venit exiens a patre vt nō deſereret patrē. Vñ ſicut ſm corpulētam ſubſtantiam in mūdum venit p natiuitatē. ſic ſm eādem de mūdo exiuit per mortem. Quāuis iſta verba ſcꝫ ⁊ credidiſtis qꝛ a deo exiui. non ſint accipiēda p illo tempe ſed p futurō ſcꝫ poſt reſurrectōnem et poſt ſpūſſancti miſſionē. qꝛ vt dicit aug. nōdum erāt apoſtoli tales quales eos dicit nec ſic credebant ſed fiendi erant tales. Vñ credidiſtis qꝛ a deo exiui id ē credetis pteritū ponit p futuro ꝓpter certitudinē dicti ſicut ꝓphete ꝓpter eādem certitudinē pteritum p futuro poſuerūt Yſa.ix. Paruulus eñ natus eſt nobis ⁊c̄. Vnde augꝰ. dicit ꝙ apoſtoli pdicta verba nō intelligebāt. nec ſe nō intelligere cognoſcebāt. Et ideo dicūt. Ecce nūc palam loqueris ⁊ ꝓuerbiū nullū dicis. Sed quō hoc eſt verꝫ. quia ipe pater amat vos qꝛ vos me amaſtis. imo ecōuerſo qꝛ pater amat vos. ideo vos me amatis cū ſcriptum ſit. j. joh.iiij. In hoc apparuit caritas dei nō quaſi nos dilexerit d. ſed qm̄ ipſe pri.di.n. Vbi nota ꝙ caritatē ⁊ omēs virtutes gratis ex amore nobis deus infundit

Math.x. Gratis accepiſtis gratis date. Qui ergo virtutibus a deo ſibi datis bene vtūtur et ex amore ipm̄ reamant. ex hoc deus iterꝫ diligit eos ⁊ magis diligit. et ideo amor noſter ad deū eſt effectus et cauſa. qꝛ a deo ꝓcedit et ad deum reflectitur ꝓpter quā reflectōnem deus diligit nos. Prouer. viij. Ego diligētes me diligo. Augꝰ. Quia ille amat nos amamus. Ille eñ prior dilexit nos ergo hinc factum eſt vt diligamus quia dilecti ſumꝰ. Per ſupradicta ergo ptꝫ quāta ſit virtus orōnis pfecte ſcꝫ facte in fide ⁊ caritate. quia p ſeipſam qđ petit impetrat.

Et quia tempus rogatōnum ⁊ orationū inſtat. ideo hic aliquid de orōnis virtute inſeramus. B Vbi nota ꝙ oratō in fide ⁊ dilectōne facta duodecim miracula facit. nam cogit deū. aperit celū. impat ſoli ⁊ lune. ligat elementa. fugat demones. expellit morbos. ſuſcitat mortuos. vincit ſcripturam. mutat naturā. impetrat veniam. acquirit gratiā. et confert gloriā. Primo cogit deū. Exod.xxxij. Dimitte me vt iraſcatur furor meus contra eos. Hoc dn̄s dixit moyſi oranti p populo. vbi dicit gre. Quid eſt dicere ſeruo dimitte me. niſi penſa quātum apud me valeas. ⁊ cognoſce qꝛ obtinere poteris quicquid pro populo oras. Yſa. lxiij. Non eſt qui inuocet nomen tuū qui conſurgat ⁊ teneat te ſcꝫ p orōnem. Secūdo aperit celum. Lu.iij. Jeſu baptiſato ⁊ orāte aptum eſt celum. Idem ptꝫ in beato ſtephano qui genibus poſitis orās vidit celos aptos. Actu.vij. ps.lxxxvij. Intret oratio mea in ꝯſpectu tuo. Vbi dicit glo. Magna eſt virtus orōnis que quaſi qdam nūcia ad deū vadit ⁊ mādatū pagit quo caro puenire nequit. Tercio impat ſoli ⁊ lune. Exemplum de joſue qui orans ait. Sol cōtra gabaon ne mouearis ⁊ luna cōtra vallē haylon. Steterūtqꝫ ſol ⁊ luna. joſue.x. Quarto ligat elemēta. nam ad orōnem helye non pluit annos tres ⁊ menſes ſex. vt dꝛ iaco.v. iij. Re.vij. Viuit dn̄s ſi erit ros aut pluuia niſi iuxta oris mei verbuꝫ. Et tres pueri in camino ignis orantes non ſunt leſi. dan̄.iij. Quinto fugat demones. Luce.x. Hoc genus demonioꝝ nō eijcitur niſi in ieiunio ⁊ orōne. Vñ ad orōem ſare filie raguelis angelus raphael religauit demoniū in ſupiora deſerti. Thobie.iij. Sexto expellit morbos. Marci.xvj. Sup egros ma.impo. et be.ha. Ecci.xxxviij. Fili in tua infirmitate ne deſpicias te ſed ora deū ipſe curabit te. Jaco.v. Infirmatur quis ex vobis inducat pſbiteros eccleſie ⁊ orent p eo ⁊ oratio fidei ſaluabit infirmuꝫ. Septimo reſuſcitat mortuos. Exemplū de helya qui ait. Obſecro dn̄e reuertat aia pueri huius in viſcera eius. et ſic factum eſt. iij. re.xvij. Sic reſuſcitauit iohes euāgeliſta truſianā et petrus thabitam vt narratur in hiſtoria ſcolaſtica. Octauo vincit ſcripturā. Exemplū de ezechia cui ꝓphetauit yſaias dicēs Diſpo. do. tue qꝛ mor.tu. ⁊ nō vi. Qui ꝯuertit ſe verſus parietem templi et cum fletu orauit. et ideo deꝰ videns orōnem eius et lachrymas eius mutauit ſniam. licꝫ non cōſilium. et pepercit ſibi. et adiecit vite eiꝰ quindecim annos. Yſa.xxxviij. Et per cōſequēs ꝓphetie ſcriptura eſt victa. quā vincere difficilius eſt ꝗ perire celū et terram. Luce.xxi. Celū et terra traſibunt verba autē mea non trāſibunt. Nono mutat naturam. Nā zacharias de muliere ſterili accepit filium. Luc̄.j. Ne timeas zacharia qm̄ exaudita eſt oratō tua et elizabeth vxor tua pariet tibi filium. Idem ptꝫ in abraam. Gene.xxj. Decimo impetrat veniā. Nam dauid dicēti domino peccaui. et orāti pro venia. ait nathan propheta. Trāſtulit deus peccatū tuum a te. ij Re.xij. Et publicanus deſcēdit iuſtificatus ab orōne. luc̄.xviij. Et grego. vt dicit augꝰ. per oratōem fecit parci trayano in inferno exiſtēti. qđ a ſclo non eſt auditū. ſcđm illud quia in inferno nulla eſt redemptio. Vndecimo acquirit gratiā et ſpm̄ſcm̄. Nam orātibus apl̄is ſpūſſanctus ſup om̄s venit. actu. ij. Et non ſolū quis per orōnem acquirit ſibi gratiā. ſed etiā alijs. Sic monica mater auguſtini acquiſiuit grāꝫ dei auguſtino. Et ſtephanus acquiſiuit orās gratiā et veniam paulo. Vnde auguſtinꝰ dicit ꝙ ſi ſtephanꝰ non oraſſet eccleſia paulū non hēret. Duo-

decimo confert gloriam. Job.xvj. Petiſte et accipietis vt gaudium veſtrum ſit plenū Gaudium plenum non pōt inueniri in mūdo iſto ſicut nec ꝑfectum bonum. et ideo de gaudio glorie intelligitur. Aug⁹. Hoc gaudium nō carnale ſed ſpūale eſt: qḋ quia tm̄ eſt ꝙ ei aliquid addi non pōt proculdubio erit plenū. Hoc fuit figuratum qn̄ beatus ſtephanus orans vidit gloriaꝫ dei. Et quid plura. Breuiter omne bonū corꝑale ⁊ ſpirituale homo ꝑ orōnem obtinebit et ab omni malo liberatur. quia petrus ꝑ orōem eccleſie fuit liberat⁹ a carcere herodis. Act. xij. Oratio autem fiebat ſine intermiſſionē ab eccleſia ad deū ꝓ eo. Et ideo recte poſſumus dicere illud ſap. vij. Venerūt mihi omnia pariter cū illa. Et ſic ptꝫ terciū. Quartum vero dimittatur ad pn̄s.

De epiſtola ſermo. lviij.

Eſtote factores verbi ⁊ nō auditores tātum. Jaco. j. Quia nō audire ſed facere facit hominē beatum. iuxta illud job. xiij. beati eritis ſi feceritis ea. et in obſeruātia verbi dei vera religio conſiſtit. ideo vt beati ſimus. beatus iacobus in epiſtola hodierna tria facit. Primo ad obſeruātiaꝫ legis diuine nos inuitat. In principio epiſtole. Secūdo vanum religioſuꝫ demonſtrat ibi. Si quis putat ſe relioſuꝫ eſſe. Tercio oſtenditur in quo religio vera conſiſtit ibi. Religio mūda ⁊ immaculata hec eſt. ¶ Circa primum nota ꝙ tripharie homines diuidūtur circa verbum ⁊ legem dei. Quidam audiūt ⁊ nō faciūt. ⁊ iſti ſunt mali qui ſunt acriter verberandi. Lu. xij. Ser. ſci. vo. d. ſ. ⁊ non fa. ⁊c̄. Quidam nec audiūt nec faciūt et iſti ſunt peſſimi. qꝛ cōtemnūt ⁊ audire ⁊ facere. Et quodlibꝫ pōt eſſe mortale peccatū. qꝛ quāuiſ aliqua ignorantia excuſet. ſm̄ illud. j. Thi. j. Ideo miſericordiam conſecutus ſum qꝛ igno. fe. in incredulitate. tn̄ ignorātia craſſa ⁊ ſupina nō excuſat. imo de ſe pōt eſſe peccatū mortale cū ſeꝑet a regno. j. coꝝ. xiij. Qui ignorat ignorabitur. Quidam audiūt ⁊ faciūt et iſti ſunt beati. Luce. x. Beati qui audiunt verbum dei ⁊ cuſtodiūt illud. Ad hoc terciū genus hoīm beatus iacobus nos inducit dicens Eſtote factores verbi ⁊ nō auditores tātum. Hoc verbum vt aug⁹. dicit eſt ille aduerſarius noſter. de quo dꝛ math. v. Eſto cōſentiēs aduerſario tuo cito Hoc verbum debemus facere vt hic dicit iaco. et ad hoc allegat duo. Primū eſt malū qḋ homo inde incurrit ſi hoc non facit. Secūdum eſt bonū qḋ inde cōſequitur ſi hoc facit ibi. Qui autem ꝑſpexerit in lege libertatis ꝑfecte. Malum qḋ homo incurrit ſi audit verbum dei ⁊ non facit eſt duplex. Primo qꝛ fallit ſeipm̄. Secundo quia eſt alijs in exemplū deriſionis. et ideo compatur viro conſideranti maculas ſuas in ſpeculo et eas non tergenti ¶ Fallit autē ſeipm̄ ꝓpter quattuor. Primo quia oſtendit ꝙ ꝑfectio ſpūalis conſiſtat ſoluꝫ in audiendo bonū qḋ eſt falſum. Ro. ij. Non em̄ auditores legis iuſti ſunt apud de. ſed factores legis iuſtificabūtur Apoc. Sicut fecit facite illi. et nō dixit ſicut docuit vel audiuit. Qꝛ ſi ꝑdicare verbum dei ⁊ docere impios. aut etiaꝫ miracula facere aut virtutes oſtendere in noīe xp̄i nō facit hoīem iuſtum. multominus audire ſed hec nō faciūt hoīeꝫ deo acceptuꝫ. Math. vij. Dn̄e nōne in nōīe tuo ꝓphetauimus ⁊ demonia eiecimus ⁊ virtutes multas fecimus. et dicet illis. Amen dico vobis neſcio vos ¶ Secūdo qꝛ oſtendit ꝙ ſicut homo ꝑficitur in ſciētia ꝑ auditum ſic ꝑficitur in bonitate ꝑ auditum qḋ eſt falſum. Nam magno tempē audiendo efficiūtur aliqui magni iudices et magni medici. ſed magno tempe audiēdo nō fit homo bonus ⁊ ꝑfectus Hebre. vij. Nihil ad ꝑfectū adduxit lex. Unde abraam non audiēdo legem iuſtificatus eſt apud deū. vt dicit apoſtolus ad Ro. iiij. et iſrael audiendo legem et voces ꝓphetaꝝ que ꝑ omne ſabbatuꝫ leguntur in lege iuſtis non ꝑuenit ad eoſdem.

Tercio quia oſtendit ꝙ ſicut ꝑ legem eſt cognitio peccati. ita ꝑ legem vitetur peccatum qḋ eſt falſum. quia lex ſolum oſtendit vulnus ſed non ſanat. Ro. iij. Per legem enim cognitio peccati. Nā concupiſcētiam neſciebam eſſe peccatum niſi lex diceret nō concupiſcas. Ro. vij. In cuius figuram ſacerdos ⁊ leuita viſo ſauciato ꝑtranſierunt. Luce. x. Quia lex non ſanat que ꝑ ſacerdotem ⁊ leuitam intelligitur. ſed ſolum oſtendit. Item non ſolum lex non adiuuat vitare peccatum. imo incitat ad peccatuꝫ. Ro. vij. Peccatum em̄ occaſione accepta ꝑ mādatum opatum eſt in me omnē concupiſcētiam qua nitimur in vetitum. Et non ſoluꝫ lex non iuuat ſed occidit. ij. Coꝝ. iij. Litera occi. ſ. autē viui. Ubi dicit aug. ꝙ ꝑ literaꝫ intelligitur omnis ſcriptura extra hoīes exiſtens. etiaꝫ moralium ꝑceptorum qualia in euangelio continētur. vbi etiaꝫ litera euāgelij occideret niſi eſſet interius gratia ſaluās. Quarto quia oſtendit ꝙ fides que ꝑ auditum cauſatur. auditus autēꝫ ꝑ verbū dei. vt dicit apl'us Ro. x. ſufficiat ad ſalutē. qḋ falſum eſt. Quia vt dꝛ Jaco. v. Fides ſine opibus mortua eſt. Nam demones credunt et cōtremiſcunt. Et ideo ꝓpter hec quattuor talis fallit ſeipm̄. Item eſt alijs in exemplum deriſionis. Valde em̄ eſſet deridendus qui tota die teneret ſpeculum in manu et non lauaret ſcenū qḋ haberet in facie ſic eſt ille qui tota die audit verbum dei et maculas peccatoꝝ nō abſtergit. Et hoc eſt qḋ dicit. Hic compabitur viro cōſiderāti vultum natiuitatis ſue in ſpeculo. Scḋm glo. vultus natiuitatis noſtre ē macula corporis ⁊ anime in qua concepti ſumus ⁊ nati. Sicut ergo qui conſiderat in ſpeculo rōnis vilitatem natiuitatis ſue ⁊ maculas peccatoꝝ quibus coram deo ⁊ hominibus ⁊ ſanctis fetet. ⁊ non humiliatur ex hoc. nec curat abſtergere. ſed in obliuionē ꝑdictoꝝ vadit. ſic ⁊ ille qui tota die audit verbum dei et non facit. Et ideo ꝓprie dicit ꝙ talis cōpatur viro ſpeculanti ſe ⁊ non mulieri. vir enim reſpicit ſe in ſpeculo ex quadam viroſitate et ſi videt ſe nigrū nō curat ſe dealbare. et ſi videt ſe pallidum nō curat ſe rubricare. Sꝫ mulier cū magna diligētia ſe aſpicit et ſpeculatur. et ſi ſe videt nigram ꝓcurat ſe dealbare. et ſi videt ſe pallidam ꝓcurat ſe facere rubeaꝫ et cū vnguētis et diuerſis loturis facit violenter ſe pulcraꝫ et omnes maculas a ſe abſtergit. Sic debent facere qui audiūt verbum dei. Bonū vero qḋ homo conſequitur ſi audit verbū dei et facit eſt quia in tali facto beatificatur. hic ꝑ gratiam et in futuro ꝑ gloriā. Et hoc eſt qḋ dicit Qui autē ꝑſpexerit in lege ꝑfecte libertatis tanqꝫ in ſpeculo. Grego. Specula dei ſunt ꝑcepta dei in quibus ſancte anime ſe ſemꝑ aſpiciūt. et ſi que in eis ſunt feditates aſpiciūt. Unde mandatum eſt in lege ꝙ ſacerdotes ſacrificaturi in lege ſeu in templo haberent ſpecula affixa vbi lauabātur ad vidēdum ⁊ abſtergēdum maculas ſuas Exodi. xxxviij. Fecit labrū eneum cum baſi ſua de ſpeculis mulieꝝ. Qui ergo ſic ꝑſpexerit ad vidēdum ⁊ ad tergēdum maculas. beatus in facto ſuo erit. i. ex facto et opere ſuo beatificabitur. mediante ſup. gratia dei. Quia vt dicit apl'us. Gratia dei vita eterna. Ro. vj. Nota hic de tigride quō ꝓpter imagines ſpeculoꝝ ꝓiectoꝝ in via quas reſpicit ꝑdit filios ſuos. Sic multi nō aſpiciunt cū efficacia in ſpeculo legis dei ſed totus aſpectus eoꝝ eſt ad iſta bona mundi in quibus aliqua imago veri boni relucet. qꝛ omne bonū continetur in vero bono vt dicit Boetius. et in iſtis tātum aſpiciūt ꝙ filij eoꝝ. i. aīe deportātur a dyabolo in infernum. ¶ Item nota ꝙ dicit in lege ꝑfecte libertatis. Reuera ꝑfecta libertas non eſt niſi in amādo ⁊ obſeruādo legē dei. Jo. viij. Si manſeritis in ſermone meo veri diſcipuli mei eritis ⁊ cognoſcetis veritatem. et veritas liberabit vos. Et hoc ꝓpter quatuor. Primo qꝛ vt dicit phus. liber eſt qui cauſa ſui eſt. Qui autē obſeruat legem dei omnia que facit ſunt ad ſuam vtilitatem. Ro. viij. Diligentibus deū oīa coopantur in bonū. Secūdo qꝛ qui obſeruat legeꝫ dei liberat̄ ab omni lege. j. Thi. j. Juſto nō eſt lex poſita ſed ꝑricidis ⁊ m̄ricidis ⁊ ceteris talibus. Aug⁹. in regula. Non ſic̄ ſerui ſub lege ſed ſic̄ liberi ſub gr̄a ꝯſtituti Tercio qꝛ ſeruās legē liberat̄ a ſeruitute peccati q̄ eſt.

peſſima ſeruitus ẽ quia quicũqʒ liberat ve
re ẽ liber. Ro. viij. Lex ſpũs vite liberauit
me a lege peccati. Jo. viij. Si fili⁹ vos li-
berauit veri liberi eritis. Et quicũqʒ ab eo
tenet totaliter ẽ ſeruus. qꝛ omẽ pcc̃m a quo
quis tenetur turpiter dñatur ei. et quot pec
cata tot dñi. Hiere. vj. Seruietis dijs qui
nõ dabũt vobis requiẽ. Dij pccõꝝ ſunt pec
cata. Phil. iij. Quoꝝ deus venter ẽ. Quar
to qꝛ qui ſeruat legẽ liberat a ſeruitute ho-
minũ: nam trãſfertur in cditõem filij qꝛ ſer
uit ex amore. Ro. xiij. Nemini quicq̃ de. ni
ſi vt inui. di. Hec eſt eniʒ dña inter ſeruũ ⁊
filiũ. qꝛ fili⁹ ex amore. ſeruus aũt ex timo-
re ſeruit. Si aũt tranſit in cditõnem filij fit
liber vt filius. Gal. iiij. Itaqʒ iam non eſt
ſeruus ſʒ fili⁹ ꝙ ſi fili⁹ ⁊ heres ꝑ deũ. ꝓuer
xvij. Seruus ſapiens dñabitur filijs ſtultis
et inter frẽs hereditatẽ diuidet. Et ſic patʒ
primũ. Secũdo vanũ religioſum demon
ſtrat d. Si quis putat ſe religioſum eẽ ⁊c̃.
Ubi nota ꝙ vanũ vt dicit phus eſt qδ non
includit finẽ ad quẽ eſt. Religioſus aũt dr
homo religatus ⁊ reſtrictus in operibus. Et
ideo quicũqʒ eſt ſub aliqua regula põt dici
religioſus. Uñ oẽs xpiani dicũtur religioſi.
qꝛ ſub regla euãgelij religãtur ⁊ multa eis
non licent q̃ alijs licent. Et ob hoc xpiani-
tas xpiana religio vocatur. Quia vero cle
rici magis religãtur. ideo magis ſunt reli-
gioſi q̃ cões xpiani. Sed qꝛ monachi ⁊ coꝝ
ſequaces maxime religãtur. ideo ꝑ excellen
tiaʒ vocãtur religioſi. Loquitur aũt hic be
atus iaco. omnibus quocũqʒ mõ religatis.
qui largo mõ religioſi vocãtur. Omnis aũt
xpianus ad hoc religatur ſub regula euãge
lij. vt hẽat hic grãm dei et in futuro glãm.
effugiatqʒ penã eternã. Qui ergo nõ refre-
nat ⁊ ligat linguam ſuã inuanum ſe religa
uit ſub regula euãgelij. qꝛ nõ cſequetur vi-
tam grẽ ⁊ glorie nec effugiet penã eternã ⁊
ꝑ cõſequens nõ cſequetur finẽʒ ꝓpter quẽ
ſe religauit. qꝛ hunc finem habʒ lingua da
re ⁊ auferre. Prouer. xviij. Mors ⁊ vita
in manibus lingue. In eodẽ. xij. De fructu
oris ſui vnuſquiſqʒ replebitur bonis. Yſa.
xxxij. Erit cultus iuſticie ſilẽtiuʒ. Jaco. iij

Uniuerſitas iniquitatis ſup. eſt lingua. vbi
dicit glo. ꝙ fere omnia peccata ꝓcedunt ex
lingua. qꝛ aut imꝑantur ꝑ linguã aut ꝑſua-
dentur aut directe cõmittũtur ꝑ linguã aut
defendũtur. Sedecim eñ maxima ⁊ genera
lia peccata ꝓcedunt ex lingua. ſcʒ blaſphe-
mia. murmuratio. defenſio peccati piurium
mendaciuʒ. detractio. adulatio. maledictio.
cõuiciũ. cõtentio. prauũ cõſiliũ. diſſemiariũ
diſcordie. peccatũ bilinguiũ. indiſcreta com
minatio. multiloquiũ ⁊ turpiloquiũ. Ergo
linua cuſtodita aĩa cuſtodit. ⁊ nõ cuſtodita
aĩa ꝑditur. Ja. iij. Si quis in verbo nõ of
fendit hic ꝑfectus eſt vir. Propter qδ pe-
tijt dauid dicens. Pone dñe cuſto. ori meo
et oſ. circũ. la. me. Et ſic pʒ ꝙ de eſſentia xpi
ane religionis eſt cuſtodia oris. ꝓuer. xxv.
Sicut vrbs patens ⁊ abſqʒ muroꝝ ambitu
ſic vir qui nõ põt in loquẽdo cohibere ſpm̃
ſuũ. Exemplũ. Cũ quacũqʒ cuſtodia cuſto
diatur caſtrũ ſi ſolũm vna porta vel vna fe
neſtra dimittatur apta ianua inuanũ cuſto
ditur. Siĺiter quãtumcũqʒ ligetur vegẽs ⁊
repetur ſi modicus ꝑtuſus dimittatur apt⁹
inuanũ religatus eſt. Sic eſt in ꝓpoſito. qꝛ
quãtumcũqʒ hõ religet ſenſus ſuos ⁊ clau-
dat ac etiaʒ oẽs actus ⁊ impetus ſuos refre
net ſi dimittit habenas lingue inuanũ omĩa
facit. Jaco. ij. Si quis totã legeʒ obſeruat
offendat aũt in vno factus ẽ oĩm reus. Et
maxime ad religioſos ꝑtinet cuſtodire lin-
guam. Quia vt d. apl̃us. j. Coꝝ. iiij. Spe-
ctaculũ facti ſumus mũdo ⁊ angelis ⁊ ho
minibus. Omẽs attendũt ad verba noſtra
et ideo opoꝛtʒ ꝙ valde ſimus circumciſi in
lingua. Hiere. iiij. Circũcidimini dño viri
iuda. Col. iiij. Sermo veſter ſemꝑ in gratia
ſale ſit cõditus vt ſciatis quõ oporteat vos
vnicuiqʒ reſpondere. Hic cadit exemplum
illaꝝ heremitaꝝ de quib⁹ dicit gre. in dya.
ꝙ nimis moleſtabãt ſeruũ ſuum: quibus be
atus benedictus mandauit niſi correxeritis
linguam veſtram excõmunico vos. que p⁹
mortem ſepulte ſunt in eccleſia. ⁊ cũ ex mo
re dyaconus clamaret qui non cõmunicat
det locum. nutrix eaꝝ videbat eas exire de
ſepulcris. Item aliud exemplũ de illa ſan-

ctimoniali que carnis continẽtiam habuit
ſed lingue ꝓcacitatem non declinauit. et fa
ctum eſt vt mortua ſepeliretur in eccleſia.
Cuſtos aũt eccleſie vidit media nocte cor-
pus eius exhumari ⁊ afferri ante altare et
ꝑ medium ſecari ⁊ media ꝑs igne cremabat
et media intacta manebat. ⁊ de mane appa-
ruerũt marmora ante altare igne combuſta
Hoc in dyalo. eſt. Nota ꝙ animalia valde
ferocia catenãtur. ⁊ ideo natura ad oſtendẽ
dum ferocitatem lingue incluſit eam inter
duos muros ⁊ poſuit ante eam murũ ⁊ an
temurale. Jaco. iij. Omnis natura beſtiaꝝ
volucrũ ⁊ ſerpẽtum domatur ⁊ domata ſũt
a natura humana. linguã autem nullus ho
minũ domare poteſt inquietum malum. ple
num veneno mortifero. Et ideo refrenãda
eſt. Ecc̃. Uerbis tuis facito ſtateram ⁊ ori
tuo frenos rectos Exempluʒ lingua ſtat in
humido et eſt labilis ſicut anguilla ⁊ niſi in
foramĩe oris teneatur tota fluit. Notã etiã
ꝙ dr. Qui non refrenat linguã ſuam nõ ſo-
lum incurrit malum ſed ſeducit cor ſuum.
Cuius duplex eſt ratio. Prima quia os ẽ
oſtium cordis et lingua oſtiarius. Jaco. iij
Lingua cſtituitur in mẽbris noſtris tanq̃
oſtiari⁹. math. xij. Ex abũdantia cordis os
loquitur. quia ſicut dñs iubet ſic oſtiari⁹ re
ſpondet. Sicut ergo oſtiarius intromittẽs
inimicum ꝑdit dñm. ſic lingua ⁊ os dum ꝓ
pter maliloquiũ intromittũt mortem in ani
mã. ſeducunt cor et hominẽ dum aĩam oc-
cidunt a qua ꝓcedit vita. Sap. j. Os qδ
mentitur occidit animã. Secũda rõ eſt. qꝛ
os ⁊ lingua deſeruiũt cordi ad manifeſtan-
dum cõceptus eius. Unde dicit phus ꝙ vo
ces ſunt note eaꝝ que ſunt in anima paſſio
num. math. xv. Que auteʒ ꝓcedunt de ore
de corde exeunt. Sicut ergo ſeruitor infir-
mi perderet eum ſi daret ei nociua aliqua q̃
petit cum ſit ei datus ad ſanitateʒ recupan
dam. ſic lingua ſeducit cor ſi nociua que cu-
pit ꝓfert ⁊ manifeſtat. quia nõ bene cuſto-
dit ipm̃. Unde lingue dr ꝓuer. iiij. Oĩm cu
ſtodia ſerua cor tuũ. qm̃ ab ipo vita ꝓcedit
Et ſic pʒ ſcdm̃. Tercio oſtendit in quo
religio vera conſiſtit Et dicit beatus iaco.

ꝙ in duobus conſiſtit ſcʒ in faciẽdo opera
miſericordie ⁊ in cauendo a peccatis ſecu-
li que animã maculant. Aug⁹. Due ſunt ꝑ
tes iuſticie ſcʒ facere bonum ⁊ declinare a
malo. Tunc ergo xpiana religio alicui⁹ eſt
munda quãtum ad cor. ⁊ immaculata quã-
tum ad opa miſericordie. qñ. xij. opa miſe-
ricordie exercet circa ꝓximũ. ⁊ ſeipm̃ a pec
catis immaculatum conſeruat Per vnum
eniʒ opus miſericordie qδ hic ponit ſcʒ viſi
tare pupillos ⁊ viduas in tribulatõne poſi
tos dat intelligi omnia alia opa miſericor-
die quia eadem eſt ratio de vno ⁊ de omni-
bus. Nam vt dicit phus. Eadem eſt natu
ra vnius glebe ⁊ totius terre. et ꝓbata ꝙ
vna gleba terre eſt grauis. ꝓbatuʒ eſt ꝙ to
terra eſt grauis. Et ſic pʒ ꝙ in duobus xpi
ana religio cſiſtit. Primo in faciendo opa
miſericordie. Sap. Deum maxime imitabi
tur qui nihil iudicauerit eſſe p̃cioſius q̃ mi
ſereri. Summa ergo religionis eſt miſeri-
cordia. math. ix. Euntes diſcite quid eſt mi-
ſericordiam volo ⁊ non ſacrificium. Sunt
autem duodecim opa miſericordie que in
his verſibus continẽtur. Ueſtio poto cibo
tego redimo viſito condo. Conſule caſtiga
ſolare remitte fer ora. Sex prima ſunt cor
poralia ad corp⁹ ꝑtinẽtia. alia ſex ſunt ſpi-
ritualia ad animã ꝑtinẽtia. et ideo ſunt per
fectiora ⁊ maioris meriti. ❡ Ad opera
miſericordie facienda nouem nos inducũt.
Primum eſt quia ꝑ miſericordiam dei gra
tiam impetramus et in dei filiũ homo ado
ptatur. Ecc̃i. iiij. Eſto pupillis miſericors.
vt pater. et ꝓ viro matri illoꝝ. ⁊ eris tu ve
lut filius altiſſimi obediens ⁊ miſerebitur
tui magis q̃ mater. Secũdum eſt quia per
miſericordiam dyabolus vincitur. Aug⁹.
De nulla re ita vincitur inimicus ſicut de
miſericordia. Ecc̃i. xxix. Super ſcutũ ⁊ lan
ceam pugnabit ꝓ te contra inimicũ tuum.
Terciuʒ eſt quia ꝑ miſericordiã factã alijs
miſericordia ſuper ꝓprijs miſerijs impetra
tur. math. v. Beati miſericordes quoniam
ipſi miſericordiam conſequẽtur. Quartum
eſt quia per miſericordiam impetus pecca-
torum refrenatur. Ecc̃i. iij. Ignẽ ardẽtem

ꝛxtingũit aqua ꝛ elemoſina reſiſtit peccatis
Quintum eſt quia miſericordia a peccato
liberat. Thobie.iiij. Elemoſina a morte et
ab omni peccato liberat Exemplum de cor
nelio. cui dictum eſt Actuũ.x. Orationes
tue et elemoſine tue aſcenderunt in memo-
riam in conſpectu dei. Et miſſus eſt petrus
ad eum vt eum abſolueret a peccatis. Sex
tum eſt quia miſericordia non ſolum a pec
catis ſed etiam a pena peccatorum abſoluit
Daniel.iiij. Peccata tua elemoſinis redi-
me. Hic cadit exemplũ de iſto qui in mor
te dimiſit equum cognato ſuo vt precium ei⁹
daret pro anima ſua et nõ fecit. Cui ille mor
tuus apparuit dicens. Si miſiſſes mihi ele
moſinam de equo meo citius fuiſſem libera
tus a penis. Nunc autem ad deum vado et
te cito ante eũ vt mihi reſpondeas de equo
Qui ſtatim mortuus eſt ꝛc. Septimum eſt
quia miſericordia non derelinquit hominẽ
in morte cum omnia alia derelinquũt. Am
bro. Non ſunt bona hominis que ſecũ por
tare non poteſt. ſola miſericordia comes eſt
defunctorum. Octauum eſt quia in iudicio
finali ſaluabit hominem Math.xxv. Veni
te benedicti patris mei percipite paratũ vo
bis regnum a conſtitutione mundi. Eſuri-
ui enim ꝛ dediſtis mihi manducare ꝛc. Vñ
ibi fiet ſolum diſceptatio de operibus miſe
ricordie. Nonum eſt quia miſericordia di-
ſtribuit manſiones in regno celorum. Eccl.
xvj. Omnis miſericordia faciet locum vni
cuiqꝫ ſcdm meritum operum ſuorum. Et bre
uiter miſericordia ad omnia valet et hic et
in futuro.j. Thi.iiij. Pietas ad omnia vti
lis eſt promiſſionem habens vite que nunc
eſt et future. Et nota ꝙ nihil eſt miſerius
anima peccatoris. quia ipſa eſt vidua dere-
licta et pauperrima. Eſt enim ſeparata a ſpon
ſo ſuo chriſto. a patre ſuo deo. a matre ſua
eccleſia. a fratribus ſuis angelis ꝛ ſanctis
Tren.j. Omnes amici eius ſpreuerũt eam
Eſt etiam expoliata omnibus bonis. math
xiij. Ab eo autem qui non habet et qđ ha-
bet auferetur ab eo. Et ideo nulla miſeri-
cordia eſt ita magna et tam grata deo ꝙ̃ ꝙ
homo miſereatur anime ſue. Eccl.xxx. Mi
ſerere anime tue placens deo. Prouer.xj.
Benefacit anime ſue vir miſericors. Et ſi-
militer nihil eſt miſerius impio non miſe-
rante ſeipſum. vt dicit aug⁹. Eccl.xiiij. Qui
ſibi nequã eſt cui bonus erit. Secũdo re-
ligio xpiana conſiſtit in cuſtodiendo ſe im-
maculatum a peccatis ſeculi que ſunt tria
j. Ioh.ij. Omne qđ eſt in mũdo. aut eſt cõ
cupiſcentia carnis aut concupiſcentia ocu
lorum aut ſuperbia vite. Ad hec tria omne
peccatum reducitur. Iſta peccata macu-
lant animã turpiter. Imo efficiũt eam lepro
ſam ita vt niſi a ſolo deo mundari poſſit.
Yſa.xliij. Ego ſum qui deleo iniquitates tu
as propter me. Ubi notã ꝙ duo ſunt modi
immaculatum ſe cuſtodiendi ab iſtis pecca
tis. Unus eſt ꝛ magis tutus de mundo exi
re. id eſt de loco vbi mũdani habitãt. Apoc
xviij. Exite de medio eius popule meus ne
participes ſitis delictorum eius. Quia vt dr
j. Ioh.v. Totus mũdus in ma. poſitus eſt.
Hiere.vj. Hec eſt ciuitas viſitationis om-
nis calumnia in medio eius. Et ideo impoſ
ſibile eſt cum mundanis conuerſari ꝛ nõ in
quinari. Grego. Impoſſibile eſt ꝙ lingua
ſecularium mentem non inquinet quã tan-
git Seneca. Quotiens inter homines fui
minus redij. Unde arſenius audiuit vocẽ
dicentem ſibi. Arſeni fuge homines ꝛ ſal-
uaberis. Ali⁹ modus eſt nõ immiſceri acti-
bus mũdi. Quia vt dicitur Eccl.xiij. Qui
tetigerit picem inquinabitur ab ea. ij. Cor.
x. In carne enim ambulantes nõ ſcdm car
nem militamus. Et ſic patꝫ tercium ꝛ con-
ſequẽter totum.

In aſcenſione domini de epiſtola ſer
mo.lviij.

Aſcendens in altum captiuã du
xit captiuitatẽ dedit dona ho
minibus. Eph.iiij. Feſtiuitas
hodierna ſcdm Bern. eſt felix
clauſura et totius itinerarij
filij dei cõſummatio glorioſa. Marc. xvj.
Et dñs quidẽ ieſus poſtꝙ̃ locutus eſt eis
aſſumptus eſt in celũ ꝛ ſe. ad dex. dei. i. reg
eſcit in gloria dei. que per dexterã ſignificat.
quia inquantũ de⁹ ſedet in equalitate pa-
tris. inquãtũ vero hõ. manet in potioribus
patris. Siquidẽ dei filius propter noſtrã ſa
lutem quattuor itinera pegit. Pri
mũ fuit de celo in terrã veniẽdo. qñ carnẽ
aſſumpſit de virgie glorioſa Ioh.xvj. Exi
ui a patre ꝛ veni in mũdũ. Scdm fuit de
mũdo ad inferos deſcẽdendo: qñ ſedentes
in tenebris viſitauit. Eccle.xxiiij. Penetra
bo oẽs inferiores ptes terre ꝛ inſpiciam
omnes dormiẽtes. Terciũ fuit de inferno
ad mũdialẽ machinã redeũdo qñ confractis
inferis cũ preda magna a mortuis reſurre
xit Col.ij. Expolians principatus ꝛ pote-
ſtates traduxit cõfidẽter palã triumphãs
eos in ſemetipſo Quartũ fuit de mũdo ad
celũ aſcendẽdo qñ vt hodierna die videnti
bus diſcipulis eſt ſup omnia eleuat⁹ Act.
j. Uidẽtibus illis eleuat⁹ eſt ꝛ nu. ſuſc. eũ
ab oc. eorum. Primũ iter fuit penoſum quia
nature hũane penalitates aſſumpſit Eſa.
liij. Uere languores noſtros ipſe tu. ꝛ do
lo. ipſe por. Secundũ fuit victorioſum qꝛ
portas inferi fregit vbi et ligauit inſacia-
bilem homicidam ꝛ ſpolia eius diripuit
vt dicit Bern. Luce.xj. Cum for. ar. cuſ-
tri. ſu. in pa. ſunt om. que poſ. ꝛc. Aug⁹.
Manu inermi ꝛ affixa cruci debellauit ae
reas poteſtates Terciũ fuit glorioſum qꝛ
glorioſus et immortalis in anima ꝛ corpe
reſurrexit Ro.vj. Chriſtus reſur. ex mor
tuis iam non moritur mors illi vl. non do
minabitur Quartũ fuit gaudioſum quia
cum magno gaudio angelorum remeauit ad
celos Pſal. Aſcendit deus in iubilatione
et dominus in voce tube De iſto quarto
itinere ſcꝫ de aſcenſione ad celos eſt ſermo
habendus ad preſens que in premiſſis ver
bis deſcribitur tribus modis. Et primo de-
ſcribitur virtuoſa ibi Aſcen. in al. Secũ-
do deſcribitur fructuoſa ibi Capti. duxit
capti. Tercio deſcribitur gracioſa ibi De
dit do. ho. Ex quibus trib⁹ eliciũtur alia
tria hoꝝ conſecutiua Nam quia virtuoſa iõ
admirabilis quia fructuoſa ideo imitabi-
lis quia vero gracioſa ideo venerabilis.
Eſt ergo aſcenſio ſaluatoris virtuoſa fru-
ctuoſa ꝛ gracioſa. admirabilis imitabilis
et venerabilis. Primũ inquam aſcenſio
ſaluatoris eſt mirabiliter virtuoſa vt vir
tus hic pro potentia actiua ſumatur. et hoc
patet ex quinqꝫ. ſcꝫ ex diſtantia quã aſcen
dit. ex perſonis quas ſecum traxit. ex impe-
dimẽto quod remouit. ex loco vñ extraxit
ꝛ ex duratione qua ſemper trahit. Pri-
mo virtus iſtius aſcenſionis oſtendit ex di
ſtantia quã aſcendit. quia ſcdm phm omnis
aſcenſus et mot⁹ eſt ab aliqua virtute mo
uente ꝛ tanto aſcẽditur veloci⁹ quãto vir
tus eſt maior. Exemplũ in vaporibus vir-
tute ſolari eleuatis ꝛ in ſagitta virtute ar
cus aſcendente. Chriſtus autẽ propria vir-
tute quaſi in momento aſcẽdit de terra vſ
qꝫ ad celum empireum. infra quod preter
machinã elementarẽ ſunt nouẽ celi. ſ. ce-
lum criſtallũ. celũ ſiderũ. celum ſaturni. ce
lum iouis. celũ martis. celum ſolis. celum
veneris. celum mercurij et celum lune.
Et dicit Ra. moyſes ꝙ quodlibet celũ ſe-
ptem planetaꝝ habet groſſiciem quingen-
toꝝ annoꝝ. i. ſi aliquis homo iret in ſurſũ
omni die. xl. miliaria ptranſiret groſſiciẽ
vnius celi in quingẽtis annis ꝛ inter celũ
et celum eſt ſpaciũ ſimiliter quingẽtoꝝ anno
rum. vt dicit idem ita ꝙ vſqꝫ ad celũ em-
pireum eundo omni die in ſurſum. xl. mili-
aria vix perueniretur in octo milibus anno-
rum Et non videat hoc abſurdũ qꝛ hoc ẽ
veriſſie ꝛ rõnabile Veriſſie videt. quia vt
dicũt aſtrologi. quelibet ſtella ẽ maior to-
ta terra ꝛ tñ videtur parua vt quoddã ſpe-
culũ. Item ſol qui eſt longe inferior ꝙ̃ ſi-

dera eſt centũ.lx.vicibus maioꝛ quaꝫ tota
terra et tamẽ videtur ita ꝑuus quod atte-
ſtatur maximã diſtantiaꝫ eſſe celi a terra.
Hoc etiã videtur rõnabile.quia ſm ſuam
ꝓpoꝛtionẽ locatoꝝ adinuicẽ eſt ꝓpoꝛtio lo-
ci ad locũ.ſed bona gloꝛie que ſunt in ce-
lo empirco.quia ibi gloꝛia dei manifeſtaꝛ
excedunt in infinitũ bona que ſunt in mũ-
do.ergo locus ille debet excedere iſtum in
omni bonitate:loci quaſi in infinitũ. Sed
vna de bonitatibus loci eſt vt dicit phũs
ꝙ ſit altus.qꝛ iuxta terrã ſunt multe coꝛ-
ruptiones et infectiones.et plus in palu-
dibus ꝙ̃ in mõtibus.quia ergo inuiſibilia
dei ꝑ ea que facta ſunt intellecta cõſpici-
untur Ro.j.voluit deꝰ ꝑ imenſaꝫ altitudi-
nem loci oſtendere imenſitatẽ boni quod ẽ
ibi Chꝛiſtus autẽ in vno momento ꝓpꝛia
virtute ſuꝑ oĩs celos aſcẽdit ⁊ ꝑuenit ad
magnũ celũ ſancte trinitatis et hoc ĩquã-
tum hõ.qꝛ inquãtũ deus ſemꝑ fuit in illo
magno celo. Joh.iij. Nemo aſcendit ĩ ce-
lum niſi qui de celo deſcendit filius hoĩs.
qui eſt in celo Eph .iiij. Qui deſcẽdit ipſe
eſt et qui aſcendit ſuꝑ oĩa celos.et ſic aſ-
cẽſio ſaluatoꝛis oſtẽditur fuiſſe magne po-
tentie ⁊ virtutis ex velociſſimo tranſitu.
Secũdo hoc idem apparet magis euidenꝰ
ex ꝑſonis quas ſecũ traxit. quia oẽs ani-
me que aſcenderũt in celũ vel que vſque
ad finem mũdi aſcendent in virtute huiꝰ
aſcenſionis aſcẽdunt. qꝛ ſicut dicit Apl'us
j. Coꝝ.xv. Si chꝛiſtus reſurrexit ⁊ nos re
ſurgemꝰ.ita ſi chꝛiſtꝰ aſcẽdit ⁊ nos aſcen-
demus et multomagis.qꝛ difficilius eſt re-
ſurgere ꝙ̃ aſcẽdere.qꝛ reſurgere ẽ ſuꝑ to-
tam naturã Joh.xij. Si ego exaltatꝰ fue
ro a terra omnia trahã adme ipſum. Exem
plũ.cuſpis ferrea ponitur in cauda ſagit-
te ꝓpter magnã potentiã arcus.et quanto
maioꝛ eſt virtus arcus.tanto maioꝛ ponitꝰ
cuſpis. Sic chꝛiſtꝰ ponẽs multas aĩas in
aſcenſu ſuo magnam virtutẽ oſtẽdit ꝓptẽ
quod petebat ſponſa. Cant.i. Trahe me
poſt te cur.in od.vn.tu. Tercio idẽ ptꝫ
ſi ꝯſideremꝰ impediẽtia tractũ ſcꝫ peccata
totius mũdi.nam quodlibet peccatũ moꝛ-

tale grauius eſt tota terra. qꝛ ſi tota terra
eſſet vbi erat lucifer in magno tꝑe non deſ
cẽderet.quo deſcẽdit lucifer in momento ꝓ
pter vnũ peccatũ.et quare.certe ꝓpter gra-
uitatem peccati. Sed oĩa peccã nõ potue-
rũt impedire iſtũ aſcẽſum quin hũana na-
tura ad celũ aſcenderet nõ ꝙ peccata aſcẽ
derent.ſed peccata remouit. vt hoĩes aſcẽ
dere poſſent Si ergo voluimꝰ virtute iſti-
us aſcenſionis aſcendere ꝑmittamꝰ ꝙ chꝛi
ſtus peccatũ a nobis amoueat ac etiã nos
deponamꝰ Heb.xij. Propter quod depo-
nentes omne põdus et circũſtans nos pec-
catũ ꝑ pacientiã curramꝰ ad ꝓpoſitum no
bis certamẽ. Quarto idem ptꝫ ſi cõſide-
remus vñ chꝛiſtus extraxit aĩas ad ſecum
aſcendendũ.qꝛ de manu demonũ pꝛincipũ
potentiſſimoꝝ.quoꝝ potẽtia omnẽ ptãteꝫ
ſuꝑerat vt dicitur Job xlj. Oſee xiij. Ero
moꝛs tua o moꝛs moꝛſus tuus ⁊c̃. Quĩ-
to idem ptꝫ ex cõtinuitate.qꝛ quãto maioꝛ
eſt virtus tãto magis durat aſcẽſus ⁊ mo
tus vtꝫ in ſagitta. Sed virtꝰ iſtiꝰ aſcẽſus
durabit vſqꝫ ad finem mũdi donec nõ ſo-
lum aĩas ſed etiã coꝛpoꝛa ſanctoꝝ omniuꝫ
aſcendere faciat.et in infinitum duraret ſi
mũdus nunꝙ̃ deficeret. Cariſſimi ſi nõ-
dũ trahimur oꝛemꝰ vt trahamur. vt dicit
Augꝰ. Et ſic ptꝫ ꝙ aſcẽſio chꝛiſti fuit ma
gne potentie ⁊ virtutis et ideo admirabiꝉ.
Admiramur eñ hoĩes magne potẽtie ⁊ vir
tutis vt ſampſonẽ ſalo.et ſic de ceteris Et
ideo cantat eccleſia Stant ſuſpẽſi vultibꝰ
De aſcẽſione etiaꝫ angeli admirati ſunt di
cẽtes Eſa.lxiij. Quis eſt ille qui venit de
ed.gra.in mul.vir.ſu.et ſic ptꝫ pmũ. Se
cũdo aſcẽſio chꝛiſti deſcribiꝛ fructuoſa.qꝛ
cap.du.cap. Vbi nota quinqꝫ fructus aſ-
cenſionis chꝛiſti. Primus ẽ reductio ca
ptiuoꝝ in ciuitatẽ ſuam. Deu.iij. Reducet
te dñs de.t.de cap.t. Zach.ix. Tu autem in
ſanguine teſtamẽti tui emi.vin.t.de lacu ĩ
quo non eſt aqua. Hic cadit exemplũ pau
lini epiſcopi nolani qui tradidit ſeipſum
ſeruũ ꝓ filio vidue vadẽs in africã et in-
de reduxit oĩs captiuos ciuitatis ⁊ terre
ſue.ſic fecit chꝛiſtus Joh.xiiij. Si ego ab

iero iterꝝ venio ⁊ aſſumã vos ad meipſum
vt ibi ego ſum ⁊ vos ſitis. Secũdus eſt
oſtẽſio vie ⁊ apertio celi Mich.ij. Aſcendit
pãdẽs iter ante eos Hebꝛe.iiij. Hñtes põ
ti.mag.qui penetrauit celos ieſuꝫ filiũ dei
Siquidẽ añ ianuã ꝑadiſi fuerat ꝓhibitiua
romphea collocata ꝙ̃ nullꝰ vnꝙ̃ potuit a
mouere niſi qui hꝫ clauẽ dauid qui aꝑit et
nemo claudit.claudit ⁊ nemo aꝑit. Apoc.
iij. Tertiꝰ ẽ reſtauratõ ruine angeloꝛuꝫ
Naꝫ draco ille magnus et ſꝑens antiquus
tertiã ptẽ ſtellaꝝ traxit ſecũ ad terrã cau-
da ſua.vtꝫ Apo.xij.et ſic fuit magna ruĩa
in quolibꝫ oꝛdĩe angeloꝝ.qꝛ de quolibꝫ ce
ciderũt Aĩe autẽ nõ faciũt oꝛdinẽ de ſe in
vita eterna quẽ feciſſent ſi angeli non ceci-
diſſent.ſed ad ſedes angꝉoꝝ qui ceciderunt
aſſumẽtur.quibꝰ ꝯpletis finieꝛ mũdꝰ vt a
liqui dicũt Quãuis Gre.aliter dicat Di-
cit eñ ꝙ illa ciuitas ſuꝑna ex hoĩbꝰ et an-
gelis ꝯſtat.ad quã credimꝰ tantũ genꝰ hu-
manũ aſcẽdere quot angelos illic contigit
remãſiſſe. Sed hoc a modernis nõ tenetur
ſed magis ꝙ tot aſcẽdunt quot angeli deſ-
cẽderunt.quoꝝ mãſiones reſeruãtur homi-
nibꝰ vt ab eis repleãtur.qꝛ nõ patitur va-
cuũ vt dicit Phꝰ. Jo.xiiij. In domo pa
tris mei mãſiones multe ſunt. Pſal. Judi
cabit in natõibus.⁊c̃. Quartꝰ ẽ miſſio ſpi
rituſſancti qui nos inflamaret ⁊ faceret ſpi
ritualiꝛ viuere. Jo.vj. Expedit vobis vt
ego vadã.ſi eñ nõ abiero paclitꝰ nõ veni-
et ad vos.ſi aũt abiero mittã eũ ad vos.
Quintꝰ ẽ meritũ fidei.qꝛ magis meremur
nõ vidẽdo ipſuꝫ ſi in ipſum credimꝰ ꝙ̃ ſi ip
ſum videremꝰ Gre. Fides nõ hꝫ merituꝫ
vbi hũana rõ pꝛebꝫ expimẽtũ ⁊ mĩrominus
cui ſenſus atteſtatur Jo.xx. Beati qui vi
derũt et cre. Et ſic ptꝫ quõ aſcenſio chꝛiſti
mĩtipliciter fuit fructuoſa ⁊ ſõ imitabilis.
Dẽmus eñ chꝛiſtũ aſcẽdentẽ mutari ĩ qui
qꝫ ſupꝛadictis. Primo ut captiuã aĩaꝫ no
ſtram que ſub pctõ venũdata fuit dyabolo
in primis ꝑentibꝰ ⁊ de ꝑadiſo expulſa per
gratiã chꝛiſti ad patriã reducamꝰ.et ideo
qui illã fecit reddamꝰ. Math.xxij. Reddi
ergo que ſunt dei deo.quidã nec reducunt

ipſi aĩam ſuã ⁊ alios reducere volẽtes ĩpe
diunt. Et iſti faciũt ſicut atalia que vidẽs
filiũ ſuũ moꝛtuũ omne ſemẽ regũ interfe.
iiij. Regũ xj. Item faciũt ſicut mallarius
malus qui nõ ſolũ nõ ſoluit debitũ. ſed oĩ
menſe addit vſuras ſupꝛa capitale. Eſa.j.
Suꝑ quo ꝑcutiã vos vltra addẽtes pꝛeua
ricatõem. Secũdo vt ꝑ verã pñiaꝫ celũ
nobis aperiamꝰ Math.xj. Regnũ celoꝝ
vim patitur ⁊ violẽti rapiũt illud.i.peni-
tentes qui in faciẽdo pñiaꝫ violẽtiaꝫ infe-
rũt ſibi.et ad hoc ſignificãduꝫ aꝑtũ ẽ celuꝫ
Johãni euãgeliſte in pathmos pñiaꝫ agẽ-
ti. Tercio vt ꝑ bonã doctrinã ⁊ bona exẽ-
pla aĩas ꝓximoꝝ cadẽtes a cetu iuſtoꝛuꝫ.
ad locũ gratie reducamus.j. Thi.iiij. Eſto
exemplũ fideliũ in verbo.in ꝯuerſatõe.ĩ fi
de.in caritate.in caſtitate. qꝛ vt dicit Au
gꝰ. Nullũ ſacrificiuꝫ eſt deo ita acceptum
ſicut zelus aĩaꝝ ij. Coꝝ.xij. Ego autem li
benter ĩpendã ⁊ ſuꝑimpẽdar ip.ꝓ ai.vr̃is.
Quarto vt ſancte ⁊ ſpũalit viuamꝰ ⁊ nõ
carnaliter.ſic eñ intelligitur. Si nõ abie-
ro paclitus nõ veniet ad vos.i.ſi pñtiã me
am coꝛꝑalem ab oculis veſtris nõ abſtra-
xero vos ad cõgnitõeꝫ inuiſibilis nõ ꝑdu-
co.⁊ per ꝯſeqñs ſpiritualiter nõ viuetis ſꝫ
carnaliter.qđ facere nõ debemꝰ. Ro.viij.
Debitoꝛes ſumꝰ nõ carni vt ſcđm carneꝫ
viuamꝰ. Si eñ ſm carnẽ vixeritis moꝛi.ſi
autẽ ſpũ facta carnis moꝛtificaueritis vi-
uetis. Gal.v. Qui autẽ ſunt criſti car.ſu.
cru.cuꝫ vicijs ⁊ ꝯcu. Math.xvj. Qui vult
venire.i. vitã carnalẽ. Quĩto vt per fidẽ
vite eterne merituꝫ acquiramꝰ.qꝛ ſine fide
impoſſibile eſt placere deo. Et per fidem
omnia poſſibilia ſunt Hebꝛe.xj. Sancti ꝑ
fidẽ vice.regna op.ſunt in.aded. ſunt re.
Quia ⁊ regnuꝫ carnis ⁊ regnuꝫ mundi et
regnuꝫ celoꝛuꝫ per fidẽ vinciꝛ Imitemur
ergo cariſſimi criſtuꝫ aſcendẽtẽ in oĩbꝰ ſu
pꝛadictis ⁊ caueamꝰ ſtultiſare vt mr̃ filio
ruꝫ zebedei que pecijt filios criſto ꝯſedere
anteꝙ̃ aſcenderet Math.xx. Dic vt ſe.hi.
d.fi.⁊c. Et ſic patꝫ ſecunduꝫ Tercõ deſcri
biꝛ aſcẽſio criſti gracioſa.qꝛ dedit dona ho
minibꝰ Ephe.iiij. Vnicuiqꝫ nr̃m data eſt

gracia ſm mēſurā donatōis chriſti. Et ipſe
dedit quoſdā qdē apl'os. quoſdā aūt ꝓphe.
alios aūt euan. ali. re. pa. ⁊ do. in op⁹ euā.
ad ↄſumatōem ſanctoꝝ vt ſcꝫ eſſent i gra
cijs ↄſumati. i. pfecti Et iō catpt eccia. al-
ta xpūs dū aſcēdit ſuis ſuis mnas grarū
appēdit omniū. Et hec fuit grarū ximia
gracia qua in die aſcēſionis recelſurus ab
eis ſic gl'oſus ⁊ immortal' cui oīs ptās i ce
lo ⁊ in terra fuit elargita poſuit ſe ad mē-
ſam ⁊ māducauit cū eis vt dicit Marcus
nec ab eis recipe obſeqa recuſauit ſicut vi
uens ↄmedit in domo zachei ⁊ hoſpitatus
eſt cū Maria et Martha ps. Aſcēdiſti in
altū cepiſ. cap. acce. do. in hoib⁹. Ingtuꝫ
hō accepit ingtū deus dedit. Ubi no. ꝙ p⁹
q̄ꝫ xpūs in ſua aſcēſione regnū ſuū poſſedit
quinqꝫ maxima dona ſuis apl'is ⁊ coꝝ ſe-
quacib⁹ ē largit⁹. ſ. donū lingue. donū ſcie
donū cōſtātie. donū abdicātie. ⁊ donū potē
tie. Primū fuit donū lingue ꝙ in die pen.
in ſpe lingue dedit vt in ore coꝝ oīa gene-
ra linguaꝝ naſcerētur Act. ij. Repleti ſūt
oēs ſpūſan. ⁊c̄. vt ſicut i linguis hoim mū
dus fuit diuiſus vtꝫ in turri Babel ita p
linguas vniretur i fide. Joh. x. Alias o-
ues hēo que nō ſunt ex hoc ouil'. ⁊ vo. in
cu. et fiet vnū ouile ⁊ vn⁹ paſtor Itē ha-
buerūt donuꝫ lingue vt verba cor tangen-
tia ꝓferrēt. pſal. Ecce dabit voci ſue vocē
virtutis. et iō ad coꝝ verba hoies ↄpūge-
bant ⁊ cōuertebātur Act. ij. Factū ē autē
vt dū petruſ hoc diceret ↄpūcti ſunt corde
et dixerūt ad Petrū ⁊ ad reliquos apl'os.
Quid faciem⁹ viri frēs. in eod. x. Factū ē
aūt loqn̄te Petro cecidit ſpuſſanct⁹ ſup
oēs q audierūt verbū. Uerba nr̄a nō tan-
gūt cor. ⁊ iō pauci ↄuertūtur ad verba no
ſtra Itē hūerūt donū lingue vt nūq̄ꝫ i lin
gua offendorēt j. Coꝝ. iiij. Nihil mihi con
ſcius ſum Jac. iij. Si qs in verbo nō offē
dit h p. eſt vir. Itē hūerūt donū lingue vt
p doctrinā altiſſimā ꝓferrent vtꝫ in epl'is
pauli. Itē ha. do. lingue vt null⁹ coꝝ ver
bis reſiſtere poſſꝫ Math. Ego dabo vobiſ
os et ſapiētiaꝫ cui n̄ potuerūt reſiſtere oēs
aduerſarij vr̄i Scdꝫ fuit donū ſcie. q2 ſine

doctore oīa ſciuerūt Jo. iiij. Spūſſanctuſ
quē mittet pater i noīe meo iſte vos doce-
bit oīa. Oīa ergo moralia et naturalia et
ſupnaturalia ⁊ diuina ⁊ breuiter oīa expē
diētia ad ſalutē ſciuerūt. ac etiā dono pro-
phetie claruerunt p qd̄ futura ſciuerūt. vt
ptꝫ in Apo. ⁊ epl'is coꝝ. et quare oīa ſciue
runt. certe q2 illū ſciuerunt i quo ſunt oēs
theſauri ⁊ ſapie et ſcie dei abſcōditi Col'.
ij. j. Coꝝ. ij. Nō em̄ iudicaui me aliqd ſci-
re inter vos niſi xpm̄ ieſum ⁊ hūc crucifi-
xum. et q2 ſcia inflat ſine caritate j. Coꝝ.
viij. iō cū dono ſcie habuerunt feruētiſſi-
ſimā caritatē Ro. v. Caritas dei diffuſa eſt.
in cordib⁹ nr̄is p ſpm̄ſan. q da. ē no. Eph.
iij. in caritate radicati ⁊ fundati. et q2 ipſi
habuerunt pfectā ſciaꝫ ↄgnouerunt quam
grāde maluꝫ eſt pctm̄ et q̄ꝫ grāde bonum ē
virt⁹. et iō poti⁹ voluerunt mori q̄ꝫ pctm̄
cōmittere ⁊ virtutē pdere Nos autē ꝓ ni-
hilo hēmus pctm̄ ↄmittere ⁊ virtutes pde
re. et quare certe q2 nō hēm⁹ pfecte ↄgni-
tionē coꝝ que faciunt hoies duꝫ peccat. vt
ſcp a Hebre. x. j. Coꝝ. ij. Si em̄ ↄgnouiſ
ſent nunq̄ꝫ dn̄m gl'e crucifixiſſent Terciūꝫ
fuit donuꝫ ↄſtātie ⁊ fortitudinis. q2 firmiſ
ſime ſteterunt in prelio. nec minis nec blā-
ditijs ceſſerunt. nec a diuerſis ſunt fracti.
nec ꝓſperis elati Phil'. iiij. Scio abunda
re ſcio et penuria pati. oīa. poſſuꝫ in eo q
me cōfortat. Un̄ nec demōes cum tēptam̄
tis. nec principes cuꝫ tormētis. nec mund⁹
et caro cum oblectamentis poterunt eoſ a
chriſti caritate euellere Ro. viij. quis nos
ſepabit a caritate chriſti tribu. an. angu. ⁊c̄
Certus ſuꝫ em̄ q2 neqꝫ mors neqꝫ vita ne
qꝫ alti. neqꝫ ꝓfun. neqꝫ inſtantia. neqꝫ fu-
tura. neqꝫ cre. a. po. n. ſ. a cari. dei. Sed ve
vobis. q2 nihil eſt quaſi qd̄ noſ ſepet a deo
et modica tribulatō et modica temptatio
et modica delectatō nos deijciunt ⁊ ꝓſter-
nunt ij. Regū. xiiij. Oēs morimur ſcꝫ in
peccatis ⁊ quaſi aqua dilabimur ſup terrā
Quartū fuit donū abdicātie ⁊ ↄtempt⁹ oi
um bonoꝝ mūdi. q2 oīa ↄtēpſerūt ⁊ hōres
et diuitias ⁊ delitias Phil'. iij. Oīa arbi.
ſ. vt ſter. vt xpm̄ lu. Act. iij. Argētū ⁊ auꝝ

nōn eſt mihi. Cariſſimi illud fuit maximū
donū. ⁊ quis ē iſte taꝫ pfect⁹ vt oīa reſpu
at tanq̄ꝫ nihil. imo beatū dixerūt ppl'm cui
hec ſunt Pſal. Nōne iſta queſiuit abraam
yſaac. ſalomō. dauid. ⁊ multi alij ſancti ve-
teris teſta. ſed hoc donū fuit reſeruatum a
pl'is tanq̄ꝫ pfectiſſima reſ Math. xix. Ecce
nos relin. om. ⁊c̄. Quintū fuit donū pfec-
te potētie. nā ſup oīa plenā et pfectā potē
tiam hūerunt. ſ. ſup cū et terrā ⁊ infernuꝫ
ſup aīaꝫ ⁊ corp⁹. ſup hoies et demones ſu
per totā naturā ⁊ ſup omnem creaturam.
Math. xvj. Tibi dabo cla. re. ce. et poꝛ. in
feri. ⁊c̄. Et iſti maiori copia acceperūt apl'i
graciā faciēdi miracula q̄ꝫ xpūs Jo. xvj.
Qui credit in me opa que ego facio ⁊ ip-
ſe fac. et ⁊ maiora hoꝝ faciet Nō em̄ legi
tiir ꝙ xpūs ad vmbrā ſanauerit ifirmos ſi
cut ⁊ Petr⁹ vtꝫ Act. v. neqꝫ ad tactū ve-
ſtimēti ſuſcitauerit mortuos vt Jo. euā.
vt in eccīaſtica narratur hiſtoria Hoc fu
it figuratū in helia et heliſeo Quādo em̄
helias raptus eſt in celū. heliſe⁹ petijt vt
ſpūs helie fieret duplex in ſe ⁊ ſic factū eſt
vtꝫ iiij. Regū ij. Helias xpūs. heliſeus q
erat cū filijs ꝓphetaꝝ chor⁹ apl'oꝝ Et ſic
apparet quō chriſti aſcēſio gratioſa fuit ⁊
ideo venerabilis. veneremur ergo cariſſimi
donū ſcie in ꝓphetis. q2 ſpūſancto inſpira
ti locuti ſunt ſancti dei hoies ij. Pe. j. do-
nū lingue i doctorib⁹. q2 voſ nō eſtis loqn̄
tes. ſed ſpūſſanct⁹ Mar. xiij. donū ↄſtātie
et fortitudinis i martiribus. q2 in xpō oīa
vicerūt. donū abdicātie ⁊ cōtemptus in cō
feſſoribus. q2 ꝓpter xpm̄ oīa abdicauerūt.
et ſeipſos i dei obſequio mactauerūt. donū
potētie in virginib⁹. q2 in ſexu fragili vic-
toriā de mūdo de carne ⁊ de hoſte hūerūt.
Eſa. xl. Qui ſpabūt in dn̄o mutabūt forti-
tudinē. et hec oīa in apl'is ampliori deuoti
one veneremur. q2 qd̄ ſparſim eſt in alijs p
ptes in eis fuit gratioſius cōgregatū Lu.
xxij. Uos eſtis q pmanſiſtis mecū in tēpta-
tōibus meis ⁊ ego diſpono vobis ſicut diſ
poſuit mihi pa. me. reg. i. ſicut pr̄ mihi re-
gnū. i. eccleſiā militantē tradidit in abūdan
tia graꝝ ⁊ donoꝝ. ita et ego trado vobis.

Joh. j. De plenitudīe ei⁹ nos omnes accē
pimus et ſic patet totum.

In feſto aſcenſionis dn̄i de euā. ſer. LIX

C
L dn̄s quidē ieſuſ poſtq̄ꝫ locu
tus eſt eis aſſumpt⁹ eſt in ce
lum ⁊ ſedet ad dextris dei.
Mar. vl. Sicut dicit beatus
Lu. in actib⁹ vtꝫ in epl'a hodierna ⁊ etiaꝫ
hic tangitur. dn̄s nr̄ ieſus xpūs poſtq̄ꝫ p di
es xl. ꝓbauerat ſuā reſurrectiōem apl'is p
multa argumēta. imo p omnē modū quo ꝓ
bari potuit et debuit hodie. ſ. xl. die a reſur
rectōe diſcipulis recūbentib⁹ ⁊ ↄmedētib⁹
in cenaculo in iherl'm apparuit ⁊ ↄmedit cū
eis Et tūc in mēſa quattuor dixit eiſ. Pri
mo exꝓbrauit incredulitatē ⁊ duritiā cor-
dis eoꝝ. q2 his q viderāt euꝫ reſurrexiſſe a
mortuis nō crediderūt. nec adhuc credide-
rūt. cū p tot argumēta ſe ꝓbauerit reſurre
xiſſe Secūdo dixit ꝙ irent in mūdum vni
uerſum et predicarēt euāgeliū omni crea-
ture Hec duo patēt in hoc euāgelio Ter-
cio dixit ꝙ poſt ſuā aſcenſionē a hieroſoli-
mis ne diſcederēt donec induerētur virtu-
te ex alto. i. reciperēt ſpm̄ſanctū vt dicit lu
cas Quartō duxit eoſ extra. i. iuſſit eos ire
extra citatē i bethaniā i mōtē oliueti: ⁊ tūc
diſparuit. Et cū eſſent cōgregati in monte
oliueti iteꝝ apparuit eis ⁊ eleuātis mani-
bus bn̄dixit eis Et ſic hodierna die bis ap
paruit eiſ Et apl'i queſierūt ſi in tpe hoc. i.
poſt reſurrectōem ſtatiꝫ deberet reſtitui re
gnū iſrahel tpale vel ſpūale vt dicit gloſa.
Erant enim diſperſi filij ⁊ nōn hēbuut re-
gnū nec regē ꝓpriū Unde queſierunt ſi de
beant reuniri in vno regno ⁊ regere. ſicut
tpe ſalomonis Lu. xiiij. Nos autē ſperaba
mus ꝙ ipſe eſſet redēpturus iſrael. vel que
runt de ſpūali qd̄ fiet in fine mūdi. qn̄ iu-
dei ↄuertētur ad chriſtū et regnū iſrael re-
ſtituetur eis. i. vera ↄgnitō dei in pn̄ti ⁊ in
futuro Nam iſrael interpretatur videns
deum Hie. xxiij. In diebus iſtis ſaluabi-
tur iuda ⁊ iſrael hitabit ↄfidenter. Et ad
hoc xpūs rn̄det ꝙ nō erat illoꝝ illud tpus
noſſe qd̄ ſolus pater ſciebat Mar. xiij. De
die autem illo ⁊ hora nemo ſcit neqꝫ āgeli

in celo neqꝫ filiuſ niſi pater Et cū ſic rñdiſ
ſet eis ait. Accipietis virtutē ſpūſſancti ⁊
ibitis ꝑ totū mūdū pdicādo et teſtifican-
do mihi et mee nature. mee perſone. et mee
doctrine mee morti mee reſurrectōi ⁊ mee
aſcenſioni Et cū hec dixiſſet eleuatis ma-
bus aſcēdit in celū ⁊ diſcipuli ſtabāt aſpi-
cientes in celū ⁊ duo angeli apparuerūt di
cētes ꝙ ieſus nō deberet amplius redire in
terrā niſi iudicaturꝰ mūdū et his dictiſ diſ
paruerūt tūc diſcipuli cū magno gaudio re
greſſi ſunt in hierlm expectātes virtutem
ſpūſſancti ſicut mādatū fuerat eis. Circa
chriſti aſcenſionē ad nrām inſtructōēꝫ et e-
dificatōēm ſeptē ſunt querēda Primo qua
xpūs nō ſtatim poſt reſurrectōēꝫ aſcendit.
Secūdo vbi ſtetit Tercio quare. xl. diebꝰ
ante aſcenſiōēꝫ ſtetit ⁊ nō plus nec minus
Quarto quare de monte oliueti aſcendit.
Quinto quō aſcēdit. Sexto quare aſcēdit
et quare nō ſemꝑ hic nobiſcū ſtetit. Septi
mo quo aſcēdit. Primo ergo queriſ qua-
re nō ſtatim poſt reſurrectiōe aſcendit. cū
ſtatim poſt mortē aīe que bene vixit dēat
celū. ad hoc dicendū ꝙ ꝓpter duo chriſtus
nō ſtatim ſurgēs aſcēdit. Primo vt ꝑ mul-
tos dies ⁊ ꝑ multa argumēta ſe glorioſum
reſurrexiſſe apꝓbaret. Erat em̄ hoc valdē
difficile credere. cū nullꝰ vnq̄ ſurrexit glo
ſus Unde hoc mortaliū pectora nullo mō
ſubito cape potuiſſent cū etiā ꝑ interualla
tpm vix cape potuerūt Itē apſi viderunt
ligari linteaminibꝰ corpꝰ eius ⁊ claudi in
ſepulchro Uñ ſi ſtatim ſurgēs aſcendiſſet
crediſſꝫ ipſum furatū fuiſſe a iudeis ne
ab hōibuſ coleretur ſicut ecōuerſo credide
runt iudei diſcipulos ipſum furatū fuiſſe.
vt ꝓ deo coleretur. Math. xxviij. Iube er
go cuſtodire ſepul. ⁊c. Et ſic tota fides pe
ſet. fuit ergo neceſſariū oīno xpm̄ reſurre-
ctōem ſuā ꝑ multa argumēta ꝓbare ne po
ſteri dubitarēt Uñ Leo pa. dicit ꝙ dubitā
tū eſt ab ipſis ne nos dubitaremꝰ ꝓbatū ē
illis vt nos firmiter teneremꝰ Secūdo vt
diſcipulos ⁊ mat ē ſuam de triſtitia mortis
ſue ꝯſolaretur ⁊ in diſcipulis verā fidem
ſpem firmā ⁊ amorē generaret que oīa iā

ꝑdiderāt Lu. xxiiij. Nos autē ſperabamꝰ
⁊c. quaſi diceret. ſed ampliꝰ nō ſperamus.
q̄ tūc aperuit illis ſenſum vt intelligerent
ſcripturas et q̄m ſic oportebat xpm̄ pati et
reſurgere a mor. Lu. xxiiij. Fecit ergo chri
ſtus vt verus amicꝰ. q̄ recordatus fuit ai
coꝝ tpe exaltatōis ſue Multi autē aīcoꝝ
preteritoꝝ ſuccedētibꝰ ꝓſperis obliuiſcun
tur vt pincerna pharaōnis ioſeph. Gen.
xlj. ſed nō xpūs Pſal. Adhereat ligua ⁊c.
Secūdo queritur vbi ſtetit xpūs xl. diebꝰ
Ad hoc dicendū ꝙ xpūs reſurgens a mor
tuis ſecū duxit oēs aīas que ab origie mū
di erant in limbo ſanctoꝝ patꝝ. ita ꝙ ille
locus oīno vacuus ꝑmāſit et ſtetit cū eis
in hoc mūdo. ſed vbi ſteterit in tota ſcrip-
tura nō reperitur. nec aliq̄s ꝓphetaꝝ. q oīa
facti chriſti predixerūt ꝺ hoc aliqd inſinu
at Nec Augꝰ. nec aliq̄s doctor de hoc ali-
quid determiat. et valō rōnabl'r ꝓpt quat
tuor. Primo ad oñdendū ꝙ aīa ⁊ corpus
glosum nō determiantur ad aliquē locum
ſpecialiter. nec a loco aliqd accipiūt. ſꝫ ha-
bent ptātem ſuꝑ oīa loca ⁊ locata Et q̄ñ
volūt oſtendūt ſe. ⁊ q̄ñ volūt nō oſtendūt
ſe. et ſimiliter quō volūt oñdunt ſe ſcꝫ glo-
rioſe. vel non. Unde xpūs apparens apſis
non oñdebat corpus ſuū gloſum. q̄ oculi
mortales non potuiſſent illud ferre vel vi
dere vt dicit Augꝰ. vnde corpꝰ gloſum et
anima exiſtens in igne nihil pateretur ab
igne. ꝙ autē aīa patitur ab igne iferni hoc
non eſt niſi inquātū ignis ille agit vt iſtru
mentū diuine iuſtitie. ſicut vnus ribaldus
ſuſpendit vnū comitem vt miniſter regis.
Secūdo ad oſtendendū ꝙ beatitudo nō cō
ſiſtit in aliquo loco. ſed ſolū in viſione. vñ
aīa beata exiſtens in inferno et vbiqꝫ ſem
per eſt in gloria eterna Luc. xxiij. Hodie
mecū eris in ꝑadiſo. et tñ iſta die aīa latro
nis ad infernū deſcēdit. vnde ſancti dicunt
ꝙ angeli qui nobiſcū morātur ſemꝑ ſunt
in gloria dei Math. xviij. Angeli coꝝ i ce
lis ſemꝑ vidēt faciem patris mei qui in ce
lis eſt Exemplū ſicut ſol lucens in mundo
omnes tenebras fugat. et oēe aliud lumē
obfuſcat. ſic deꝰ exiſtēs in aīa gloſa in qua

cōiunctōe ꝯſiſtit gaudiū glorie omnē penā
a corpe excludit ex redūdantia glorie aīe i
corpus. et omnē aliā delectatōem inſipere
facit Augꝰ Guſtato ſpū deſipit omnis ca
ro Et ꝙ celū empireū dicatur et locꝰ bea-
toꝝ hoc nō eſt de eſſe gle. ſed de bene eſſe.
et q̄ deus in eo oñdit gloriā ſuā. Terco
ad oſtendendū ꝙ nullus locus nec aliqua
res de iſtis inferioribus eſt digna anima ⁊
corpe gloſō imo ipſa excedit oīa inferiora
Hic cadit exemplū de ſarracenis q vadūt
metha ad videndū oſſa machameti. ⁊ eru-
unt ſibi oculū qui vidit oſſa eius dicentes
ꝙ non eſt dignū ꝙ ille oculus aliqd aliud
videat. Unde de quodaꝫ legitur ꝙ videns
beata virginē eruit ſibi oculū cū quo eā vi
dit et dicebat ꝙ libēter erueret ſibi aliuꝫ ſi
eam iterū videret. tantā delectatōēꝫ ipſe ſen
ſit. Quarto ad oſtēdendū ꝙ ipſe erat ve
rus deus q eſt vbiqꝫ ⁊ non magis in vno
loco q̄ꝫ in alio. Tercio queritur quare
quadraginta diebus ſtetit ⁊ nō plꝰ nec mi
nus Ad hoc dicendū ꝙ fecit ꝓpter quat-
tuor. Primo ad oſtēdendū ꝙ poſtq̄ hō
reſurrexit a morte peccati. que vocatur re
ſurrectiō pīa. Apo. xx. beatꝰ q hꝫ ptem i
reſurrectōe pīa qō fit ꝑ verā cōfeſſionem
et cōtritōem. nō ſtatim aſcendit in celū niſi
poſt quadragita dies. i. pꝰ plenā ſatiſfactō
nē et pꝰ cōpletā pīaꝫ que ꝑ quadragenari
um numeꝝ deſignatur. Satiſfactio em̄ ē eſ
ſentialis ps pīe. Hoc fuit figuratū i He
lia qui pꝰ q̄ dormierat ſub iunipo ⁊ come
derat panē ſubcinericiū ab angelo ſibi ap-
portatū. ambulauit. xl. diebꝰ et. xl. noctibꝰ.
anteq̄ perueniret ad montē dei oreb. iij. re-
gū. ix. Helias dormiēs ſub iunipero hō mo
riēs ſub pīa que per iuniperū deſignatur
que eſt exteriꝰ valde aſpera. ſed ex ea ſit o-
leum ſicut ex iunipero. omnē aīe tumorem
ſanās. qui recipit panē ſubcinericiū ab an
gelo. i. corpꝰ chriſti. et oīa ſacramēta a ſa-
cerdote Mal. ij. Angelus em̄ dñi exercitu
um ē Nec ꝓpter hoc ſtatim vadit in celū
niſi pus pīam cōpleat j. Cor. iij. Ipſe au
tem ſaluꝰ erit ſic tñ quaſi per ignē. Itē fu
it hoc figuratū inq̄tū filij iſrael ſteterunt

xl. annis in deſerto anteq̄ intraret terrā ꝓ
miſſionis Uñ a ſanctis purgatorium poni
tur vt ſi hic pīa nō cōpletur ibi ꝯpleatur
Secūdo oñdendū ꝙ cōſolatōes quas de
us dat ſeruis ſuis ꝯperātur ad tribulatōes
quas deus permittit eis euenire. ſicut anꝰ
ad diem. et dies ad horā. etiā in vita iſta.
Eſa. lxj Predicare annū placabilē. dñio
et diē vltōis deo noſtro. Illud autem tem
pus vt dictū eſt fuit tēpus cōſolatōis. quo
apſos fuit cōſolatus Quia ergo. xl. horis
fuerunt deſolati in morte chriſti tm̄ em̄ ia-
cuit in ſepulcro mortuus. voluit eos xl. die
bus cōſolari ſuā pñtia et locutōe. Math.
xix. Centupplū acci. ⁊ vitā eter. poſ. Ter
cio ad deſignandū ꝙ ſicut deꝰ xl. diebꝰ plu
it aquā tribulatōis ⁊ vindicte i diluuio q̄ñ
totum mundū ſubuertit. ita chriſtus. xl. die
bus pluit aquam gratiaꝝ ⁊ miſericordie
omnibꝰ volētibus recipere i maiori copia
q̄ꝫ tunc effuderit aquas. Io. iij. Nō dat de
us ſpm̄ ad meſurā Pſal. Miſericordia
dñi plena eſt terra. et fuerūt tot ille gracie
quot redūdauerūt ad nos et ad omnes po-
ſteros redūdabūt. quia oēs gras quas fe
cit apſis qui tūc aderāt in eis fecit nobis.
Io. xvij. Non rogo ꝓ eis tm̄. ſed ꝓ eis q
credituri ſunt per verbū eoꝝ. in eodem pri
mo. De plenitudine eiꝰ nos omnes accepi
mus. vnuſquiſqꝫ em̄ ꝓpriam mercedē acci
piet ſcdm̄ laborē ſuum. vt dicit Apſus. j.
Cor. iij. Quarto ad oñdendū ꝙ multa
plura requirūtur ad ꝓbandū reſurrectōēꝫ
q̄ mortē et corporalit ⁊ ſpūaliter. Et ideo
triduū ſepulture ſuffecit ad ꝓbandū mor-
tem et quadragenariū ad ꝓbandū reſurre-
ctōem Ad vitā em̄ multa requiruntur Ad
mortē autē ſolū ſufficit vnū Similiter ad
vitā ſpūalē multa valde requirūtur ſcilicꝫ
omnes virtutes. ſeptem dona ſpūſſancti. ſa
cramenta eccleſie. ad mortē autē ſolū vnū
ſufficit. Iaco. j. Si quis autē totā legē ſer-
uauerit offendat autē in vno factus ē om
nium reus. Quarto queritur quare de
monte oliueti aſcendit. M Ubi nota
ꝙ xpūs aſcenſurus celū quattuor fecit ad
noſtram inſtructōem. q̄ ꝯmedit. egreſſus ⁊

ciuitate. aſcendit monte. et benedixit apoſtolꝭ
Hec quattuoꝛ aſcenſuri in celū ſcꝫ ſ. moꝛ
te nos facere debemus. Primo enī debemus ꝓ
medere. i. coꝛpus chꝛiſti digne ſumere. Iob.
vj. Ego ſum panis viuus qui de celo deſ-
cendi. ſi quis man. ex hoc pa. vi. inet. ⁊ nō
moꝛiet. ſꝫ tranſibit de moꝛte ad vitā. Aug.
Cibus ſum grandiū creſce et manducabis
me. nec tu me mutabis in te. ſꝫ tu mutabe-
ris in me. Hebꝛe. v. perfectoꝝ autē eſt ſoli
dus cibus. qui autē indigne mā. et bi. iu
ſi man. et bi. j. Coꝛ. xj. Iſte cibus viaticū
appellatur. qꝛ nos ducit ad vitā eternā. fi
gura. qn̄ Helias debuit ire ad monte oꝛeb
cōmedit panem ſubcinericiū iij. Reg. xix.
qui coꝛpꝰ chꝛiſti deſignat. Secūdo debemꝰ
exire ciuitatē. i. oīa carnalia ⁊ mūdana fū
ditus deſerere ⁊ deſideriū noſtrū ab eis to
taliter eleuare. et ſolū ſpūalibus inhiare.
Geñ. xij. Egredere de terra tua ⁊ de ꝯgna
tōe tua ⁊ de domo patris tui. Figura. man
datū eſt in lege ꝙ oīe ſacrificiū cuiꝰ ſan-
guis inferebatur in ſancta ꝓ peccato cre-
maretur extra caſtra Hebꝛe. xiij. Quoꝝ
animaliū infertur ſanguis ꝑ pontifices ꝓ
peccato in ſancta hoꝝ coꝛpa cremātur ex
tra caſtra. propter ꝙ ieſus vt ſanctificarꝫ
per ſuū ſanguinē populū extra poꝛtas paſ-
ſus eſt. Exeamus ergo ad eū extra caſtra
omīa terrena ꝑ deſideriū relinquēdo. Hic
cadit exemplū illius diuitis qui ita amare
fleuit in moꝛte ꝙ tot bona relinquere debe
bat: qui poſtea apparuit dicēs ꝙ damnatꝰ
eſſet. Tercio dēmus aſcendere montē fi-
dei ⁊ ſpei ꝑ cōtemplatōem. quia dēmꝰ cre-
dere et ſperare illā beatā vitam. Tho. ij.
Filij ſanctoꝝ ſumꝰ ⁊ illā beatā vitam ex-
pectamꝰ. debemꝰ ergo verſus celū dirigere
oculos mentis noſtre ſicut ad locū noſtre
euictis. Figura mādatū eſt moyſi qn̄ debe-
bat moꝛi ꝙ aſcenderet mōtem ⁊ cōtēplare
tur terram ꝓmiſſionis. qui aſcendēs ⁊ cō
templans terrā moꝛtuꝰ eſt in monte vt pꝫ
Deu. xxxiiij. Vñ beatꝰ Martinꝰ ꝓpe moꝛ
tem ait. Sinite me celū videre vt ſpūs diri
gatur ad dñm. Et beatꝰ Augꝰ. ante ſeptē
dies obitus ſui ſeptē pſalmos pñales ſcri-

ptos fecit figi in pariete ante oculos ⁊ mā
dauit ꝙ nullꝰ ingrederet ad eū vt totꝰ eēt
intentus ad celeſtia. Quarto dēmus omni
bus benedicere. i. omnibus ꝑcere ⁊ bonam
voluntatē habere. ſicut fecit xp̄us dicēs. pa
ter dimitte illis qꝛ neſciūt quid faciūt Lu.
xxiij. Sed quare de mōte oliueti magis ꝙ̄
de alio mōte aſcendit. Ad hoc dicendū ꝙ
hoc fecit ꝓpter ſignificatōem. Nam mons
oliueti duo ſignificat ſine quibꝰ homo non
pōt aſcēdere celū ⁊ ꝓpter que homo celū
aſcendit. Nam qꝛ mons ſignificat altitudi
nem fidei. ſed quia mons oliueti ſignificat
opa miſericoꝛdie que ꝑ oleū ſignificantur.
ſine illis autē nō poſſumꝰ celū aſcendere.
Nam de fide dicit Apl̄us ad Hebꝛe xj. ſi-
ne fide impoſſibile eſt placere deo. De opi
bus mīe dr̄ Math. v. Beati mi. qm̄ ip. mi
ſeri. cōſe. vñ in iudicio fit ſolū diſceptatio
de opibus mīe ⁊ ꝑ ipſis ſaluabūtur ⁊ dam
nabūtur hoīes. j. Thi. iiij. pietas ad omnia
vtilis eſt. ꝓmiſſionē habēs vite que nunc
eſt et future. propter defectū illiꝰ olei fue-
rūt ille quinqꝫ virgines fatue excluſe a re
gno vtꝫ Math. xxv. Hoc fuit figuratum.
Geñ. xxviij. qn̄ Iacob ibat in meſopota-
miā ſirie ⁊ ꝑuenit ad pedē mōtis oliueti ad
locū vnde xp̄us aſcendit. qui accipiens la
pidem ſuppoſuit capiti ſuo quē poſtea vn
xerat fundens oleū deſupꝫ doꝛmiēs vidit
celū apertum ⁊ quedā ſcala erigebat ſup la
pidem vſqꝫ ad celū. Lapis chꝛiſtus eſt. idē
fides ī xp̄o. oleum opera miſericoꝛdie que
debent fundi ſuper xp̄m id eſt debent fieri
in fide chꝛiſti et ex amoꝛe chꝛiſti alias per
deretur. Et opa ſic facta faciūt nos aſcen
dere et aperiūt nobis celū. Quīnto que
ritur quō aſcēdit. ad hoc dicēdum ꝙ qua-
drupliciter aſcendit. ſcꝫ ꝓpꝛiis viribꝰ. cum
magna victoꝛia cū magno triūpho ⁊ patē-
ter. Primo aſcēdit ꝓpꝛijs viribꝰ. i. meri-
to ſue actōis Phi. ij. Humiliauit ſemetipm̄
ꝓpter qd̄ et deus exal. il. Sic et nos dēmꝰ
aſcendere merito opeꝝ noſtroꝝ infoꝛmato
rum gracia dei. Quidam volūt aſcēdere ce
lum ſolū in virtute alioꝝ. quia in vita ni-
hil faciūt. ſed ſolū in moꝛte dimittunt ele-

moſinas dandas paupibus ⁊ rogant cōme-
dari miſſis et oꝛōibus. ſed nota illō Mat.
xxv. Ne foꝛte nō ſufficiat nobiſ et vobis. ꝓ
uerbiū eſt. Tarde ſaturatur qui alienis ma
nibus oꝛe balatur. Quidā vero qd̄ peiuſ ē
aſcendere volunt ſine merito vt lucifer.
Secūdo aſcendit cū magna victoꝛia. Naꝫ
ipſe vicit mundū. religauit dyabolū. expo-
liauit infernū. eneruauit peccatū. deſtruxit
moꝛtem. cōtēpſit honoꝛes. diſpſit diuitias.
ſuffocauit delicias. calcauit mare. aſcendit
ꝑ aerem. repauit naturā. reddidit vitā. apa
ruit padiſum. recupauit celū. et bꝛeuit om
nia foꝛtia vicit Apo. v. Vicit leō de tribu
iuda. Vnde cantamus Redit cū victoꝛia
capta ducens ſpolia. ſic et nos dēbēmꝰ vin
cere ſi volumus cū ipſo aſcendere Apō. ij.
Vincenti dabo edere de ligno vite qd̄ ē in
padiſo dei mei. ij. Thi. ij. Nemo coꝛonabi
tur niſi qui le. cer. Sꝫ heu hodie cariſſimi
omnia nos vincunt diuitie et delicie ⁊ ho-
noꝛes et dyabolus ⁊ vita ⁊ moꝛs ⁊ pecca-
ta et naturā elemēta et creatura ⁊ bꝛeuiter
omnia nos vincūt ac etiā vna bꝛeuiſ tēpta
tiō. Et quid ꝓdeſt ſi gentibus dñamur et
nobiſipſis dñari nō poſſumus vt ait Cōſtā
tinꝰ. et ideō nō poſſumus in celū aſcēde-
re nec padiſum obtinere Mat. xj. Regnū
celoꝝ vim patitur ⁊ violenti rapiūt illud.
Tercio aſcendit xp̄us cū magno triū-
pho et gaudio Pſal. Aſcendit deus in iu-
bilatōe et dñs in voce tube. Et quare volu
it tantum iubilū et honoꝛē in ſua aſcenſiōe
certe vt nos animaret ad foꝛtiter dimican
dum et vincendū. quia eōdem mō honoꝛa-
bimur aſcendendo Lu. xxij. Ego diſ. vo. ſi.
diſp. in pa. meus. reg. Heſter. vj. ſic honoꝛa
bitur quēcunqꝫ rex honoꝛare voluerit. vñ
in hyſtoꝛijs romanis legitur ꝙ qūcunqꝫ a
liquis romanus redibat cū plena victoꝛia
Impatoꝛ et ſenatoꝛes ibant ei obuiam cū
magnō triumpho et ponebant eum in cur
ru aureo. et faciebant ei arcū triumphalē
ad recoꝛdatōem vt alij animarētur ad vi-
ctoꝛiam. Sic et deus pater fecit chꝛiſto cui
cum oībus angelis obuiauit. et poſuit eū
in candida nube tanqꝫ in curru aureo ⁊ cū

magno triumpho deduxit in celum. et ad
ſuam dextram collocauit. Et quare. certe
vt nos ad victoꝛiam animaret. Quarto
aſcendit patenter. quia videntibꝰ illis om-
nibus eleuatꝰ eſt in celum. Sic ⁊ nos pa-
tenter debemꝰ ire verſus celū et clare diſ-
ponere nos et noſtra. vt oīs in moꝛte no-
ſtra gloꝛificent deum ⁊ vere credant nos
ituros ad celū. Lu. xij. Sint lumbi veſtri
pꝛecincti. et lucerne ardentes in manibus
veſtris. Quidam in moꝛte ita intricant ſe
et ſua et ita ſe inuoluunt qd̄ neſcit aliquis
quo debeant ꝑuenire ad vitam vel ad moꝛ
tem et plus cōſtant cauſe ⁊ iudices ꝙ̄ ſit e-
molumētum heredum. Et quia ipſi omnia
abbaruffant. ideo dyabolus abbaruffat eoſ
Grego. Hac animaduerſiōe ꝑcutit pecca
toꝛ vt qui in vita oblitus eſt dei. i fine ob-
liuiſcatur ſui Roma. j. Qui cum iuſtitiā
dei cognouiſſent non intellexerūt. quoniā
qui talia agunt digni ſunt moꝛte.
Sexto queritur quare aſcendit et quare nō
ſemꝑ hic nobiſcum ſtetit. Ad qd̄ dicendū
ꝙ hoc fecit ꝓpter ſeptem. Primo vt vl
terius ſpūaliter vincerēt homines ⁊ non
carnaliter. quia vita ſpiritualis incipiebat
Act. j. Vos autem baptiſabimini ſpiritu
ſancto. non poſt mul. hō. di. Et meritū vl-
terius debebāt eſſe ſpūale quod vſqꝫ tunc
fuerat tempāle. Eſa. j. Si volueri et au.
m. bō. terre cō. Sed ſi xp̄us hic remanſiſſet
nobiſcum carnaliter cum diligeremuſ ſicut
apl̄i in pñtia eum diligebant. Et hoc ē qd̄
dicitur Iō. xvj. Expedit vobis vt ego va
dam. ſi ego non abierō paclitus non veni-
et ad vos. i. ſi pꝛēſentiā humanitatis non
ſubtraxerō ſpūaliter non viuetis. nec ad cō
gnitōem ſpūalem ꝑtingetis qd̄ eſt neceſſa-
rium ad ſalutem Gre. ſup hoc Si ego nō
abierō. i. ſi pñtiam coꝛꝑalem ab oculis ve-
ſtris non ſubtraho ad notitiam dei ꝑ inui-
ſibilem ſpiritū vos non ꝑduco. ij. Coꝛ. v.
Et ſi nouimꝰ chꝛiſtū ſm̄ carnē. ſed nūc iaꝫ
nō nouimꝰ. ꝓuerbiū eſt. Puer ꝙ̄ diu ſtat
cum matre nihil ꝓficit in virtute. Secū-
do vt magis hoīes firmarētur in fide ꝓpt
maioꝛem cōgnitōꝫ quā ſpūſanctus attulit

et ꝑ ɔ̃ſeqnẽs virtuoſius agerent. Certior em̃ eſt cognitio intellectus ꝙ̃ ſpūſanctus attulit. ꝙ̃ ſenſus quã chriſtus in pñtia dabat. et ideo ex tunc homines veram fidem habuerũt de trinitate et vnitate diuina et humanitate ⁊ diuinitate chriſti et de omnibus de quibus eſt fides. quod vſqȝ ad illō tempus homines non habuerunt de trinitate et vnitate diuina et humanitate ⁊ diuinitate chriſti. et de omnibus de quibus eſt fides. quod vſqȝ ad aliud tẽpus homines non habuerant niſi aliqui maiores in populo dei vt prophete. et quia fides facit nos operari omnia bona que facimus. naȝ ideo operamur quia ſic credimꝰ. iuxta illud pſ. Credidi propter quod locu. ſum ego autem hu. ſum ni. ij. Cor. iij. et nos credimꝰ propter qđ hec loquimur. iō neceſſarium fuit chriſtum abire vt opera virtutū faceremꝰ Jo. xiiij. Qui credit in me opera que ego facio et ipſe faciet et maiora horum faciet qꝛ ego ad patrẽ vado. i. quia me ſpūaliter et non corporaliter cognoſcit. in quo fides conſiſtit. omnia autem magna opera et miracula fidei attribuūtur. Mat. ix. Omnia poſſibilia ſunt credẽti Tercio vt ſubleuaremur in ſpe ⁊ tota mentis intentione tẽderemus in celum. quia ex quo frater noſter et caro. qui eſt totum bonum noſtruȝ et in quem totum deſiderium noſtrum tẽdere debet ad celum iuit debemus ãhelare ire ad videndum ipſum. et debemus firmiter ſperare ꝙ mittet pro nobis. Joh. xiiij. Et ſi abiero et preparauero vobis locum iterum ve. et. aſſ. vō. ad meipſum vt vbi ego ſuȝ ibi et vos ſitis. Exemplum de ioſeh qui ſtatim ſublimatus miſit pro fratribus ⁊ omnia pepercit eis et dedit eis terram ieſſen optimã terram egipti. gen. xlvij. multo autem magis hoc fecit chriſtus. Quarto vt naturaȝ humanam per peccatum depreſſaȝ ſuꝑ omnia exaltaret. Pſal. Exaltare ſuꝑ celos de. et ſuper om. tem. glo. te. Hanc exaltatiōem congnouit angelꝰ qñ a beato iohãne euã. recuſauit adorari. quod vſqȝ tũc ab hominibus. ſuſtinuerat. vt patet in multis locis ve. te. Apo. xix. Et ɔuerſus ſum vt adorarẽ ante pedes angeli qui mihi hoc oſtẽdebat Et dixit mihi Vide ne feceris. conſeruus em̃ tuus ſum et fratrꝫ tuorꝫ Hanc dignitatem non cõgnoſcit peccator. quia ꝓ vno obulo ſubmittit ſe dyabolo. ſicut Eſau pro vno lenticulo vendidit honorẽ primogeniture Jacob vt dicitur ad Hebre. xij. Viliſſimus leccator eſt peccator qui non ſeqt̃ patrem ſuum xpm̃. qui dyabolo omnia bona mūdi ſibi ꝓmittẽti in nullo voluit ɔſentire Mat. iiij. Hec omnia dabo tibi ſi ca. ado. me. Sed ſequitur patrẽ ſuum Adam antiquū qui ꝓ vno bolo vendidit ꝑadiſuȝ Quito vt ĩ curia celi vbi omnia facta noſtra examinant̃ aduocatum haberemꝰ chriſtum. valde em̃ poſſumus eſſe ſecuri ꝙ nulla iniuſtitia fiet nobis ibi. ſȝ omnis gracia cum talem aduocatum ibi habeamus. ſic purum et iuſtum ⁊ fratrem noſtꝝ. j. Joh. ij. Aduocatum habemus apud p̃rem ieſuȝ chriſtum iuſtum. Vñ Bern. Securꝝ acceſſum habes ad deū o homo vbi habes matrem ante filium. et filium ante patrẽ. mater oñdit ſibi vbera ⁊ pectora. filius oñdit pa. latus ⁊ vulnera. nulla ergo po. ibi eſſe repel. vbi tot cari. ɔcur. inſig. Ad Hebre. iiij. Adeamꝰ ergo cū fiducia thronuȝ gl'ie eius vt miſericordiaȝ cõſequamur ⁊ grãm inueniamus in tempore oportuno Nota h̃ de aduocatis ꝙ̃tam reuerentiam homo habens arduam cauſaȝ vbi timetur res ⁊ perſona. facit aduocato ſuo et quot ibi expendit ⁊ quomō ei obedit. et quomodo ſperat liberari ſi aduocatus eſt gratioſus ⁊ potẽs in curia Sic ꝑ omnia debemꝰ facere chriſto Sexto vt donis et gratijs nos maxime ditaret Eph. iiij. Aſcendens in altū capti. Exemplū ſicut rex vincens omnes hoſtes. cū intrat poſſeſſionẽ regni. magna donaria dat militibus Sic et xp̄us intrans regnūȝ celi fecit Nam ſtatim miſit ſpm̃ſanctum in quo omnia dona donãtur Ro. viij. Quōmodo nō etiã cum illo oĩa no. do. Bern. De plenitudīe eius accipiūt vniuerſi Eger curatiōnẽ captiuꝰ redempcōȝ. peccator veniam. iuſtus gratiã. Septimo vt maieſtate ſua angelos in celo beatificaret qui pñtia

ſua homines in mūdo letificauerat. j. Pe. j. In quẽ deſiderãt angeli ꝓſpicere Joh. xvij. Hec eſt vita eterna vt cõg. te. ſo. de. ve. ⁊ quẽ miſiſti ieſum xpm̃ Septimo queritur quo aſcendit Et dicenduȝ ꝙ ſuꝑ omnes celos Eph. iiij. Qui deſcendit ipſe eſt et qui aſcendit ſuꝑ omnes celos. vt ex immẽſitate ⁊ altitudine loci oſtenderet immenſitatem honorꝝ que ſunt in loco. vt ſupra in precedenti ſermo. dictum eſt Baruch. iij. O iſrael ꝙ̃ magna eſt domus dei. et ingẽs locus poſſeſſionis eiꝰ magnus ⁊ non hñs finem. excelſus ⁊ immenſus. j. Cor. ij. Qđ oculos non vidit nec auris audiuit nec in cor hoīs aſcendit que preꝑauit deus his q̃ diligūnt illum Aſcendit em̃ ſuꝑ omnes celos materiales et ſpūales qui ſunt angeli ⁊ ſancti. iuxta illud Pſal. Celi enarrant gloriam dei ⁊c̃. Et ꝑuenit ad celum ſuperſubſtantiale ſcȝ ſancte trinitatis. vbi ſedet in equalitate patris dei inꝙ̃tum deꝰ. et ad dextram inꝙ̃tum homo. i. in potioribus bōis patris. vt patet in p̃ncipio primi ſermonis huius feſtiuitatis de epiſtola.

Dominica infra octa. aſcenſiōis de Euangelio ſermo LX

Cum venerit paclitus quem ego mittam vobis a patre ſpiritum veritatis qui a p̃re ꝓcedit teſtimonium ꝑhibet de me Joh. xv. Quia in ſequẽti dominica beatiſſimū aduentum ſpiritusſancti celebraturi ſumus ideo in hac dominica eius ꝓmiſſio recolitur vt nos ad eius receptionem deuotius preparemꝰ. ponitur autem in hoc euangelio quattuor Primo nanqȝ ꝓmiſſio ſpūſancti a chriſto diſcipulis facta recolitur ibi. Cum venerit paclitus Secūdō effectꝰ a ſpūſancto fiendus prenūtiatur ibi. Ille teſtimonium ꝑhibebit de me et vos teſtimoniū ꝑhibebitis. quia abinitio mecum eſtis Totum eſt vna pars. quia totum eſt vnus effectus. qꝛ vt dicit Augꝰ. Spūſanctus ꝑhibuit teſtimonium xpō interius inſpirando. ⁊ apoſtolis exterius vocibus ꝑſonãdo. nec aliter ſpiritusſanctus teſtimoniū ꝑhibuit niſi ꝑ apoſtolos et apoſtolicos viros loquendo. nec aliter ipſi apoſtoli teſti. xpō ꝑhibuerũt niſi a ſpūſancto illūiati et roborati. ij. Pe. j. Spūſancto inſpirati locuti ſunt ſancti dei hoīes Tercio cã quare mala ⁊ bona futura eis predicit iſinuat ibi. hec lo. ſuȝ vo. vt nō ſcãdalizemi. ſ. in mal' vobis ſuꝑuẽturis et hec locu. ſum vo. vt cū venerit hora eorū. ſ. bonorꝝ que vobis vẽtura predixi que ſpūſan. afferet reminiſcami. qꝛ ego dixi vobis. et ꝑ ɔñs ɔgnoſcatis me verꝝ dm̄ ⁊ laudetis me vt verꝝ dm̄ Quarto excōicatō iniuſta ⁊ mors temeraria aplis iferẽda predicitur ibi. Abſqȝ ſinagogiſ fa. voſ ſȝ ve. ho. vt oīs qui inter vos ar. ob. ſe preſta. deo. Primo ergo ꝓmiſſio ſpūſã. a xpō diſcipliſ facta recolit̃. de quo ſpūſancto in hac p̃ma ꝑte quīnqȝ dicūtur Primo eiuſ miſſio predicit̃. qꝛ cū venerit. Scđo eiꝰ nomẽ aꝑitur qꝛ paclitus. i. ɔſolator Tercio q̃bus datur. oñdit̃ qꝛ vobis ſcȝ aplis Quarto eius firmiſſima veritas ponit̃. qꝛ ſpūs veritatis. Quinto eius ꝓceſſio iſinuatur. qꝛ a p̃re ꝓcedit Dicit ergo p̃mo Cū ve. pa. Vbi nota ꝙ cū ſpūſan. ſit deus. ſic deus eſt vbiqȝ ſic ſpūſanctuſ Sapi. j. Spūs dñi repleuit ⁊c. Sic ergo mitti đr. qꝛ aliquẽ nouū effectuȝ facit in creatura. ſicut filius đr in munduȝ qꝛ nouo mō cepit eſſe in creatura Exẽpluȝ lux đr eſſe de nouo in ocl'o hñte pãniculū ſuꝑ lucẽ pꝰ ꝙ̃ pãniculꝰ fuerit eleuatꝰ. que etiã p̃us erat in oculo ſed oculus ꝑ eleuatōnẽ pãniculi recipit lumẽ lucis qđ ante nō recipiebat Sic ſpūſan. đr venire in aīam qñ ab ea abſtergit maculã culpe. ⁊ infūdit lumẽ grẽ. q etiã p̃us erat in anima ꝑ potẽtiam pñtiam et eſſentiam Sed anima propter maculaȝ peccati eius lumen non recipiebat Vnde Augꝰ dicit de ſe ꝙ querebat in multis creaturis deum. et in nulla inuẽnit cum ita ꝑfecte ſicut in anima ſua remota tenebra erroris et macula peccati Hoc fuit figuratum in Thobia de cuius oculis angelus extraxit albiginem quaſi membranam oui et lumen recepit.

Et de Paulo dicit ꝙ poſtq̄ in baptiſmo recepit ſpm̄ſanctū crediderūt ab oculis e⁹ tanq̄ ſqame et viſum recepit Sic ergo ſpi ritusſanct⁹ dꝫ advenire in eo ꝙ maclas no ſtre mētis abſterget ⁊ lumē gracie īfundit Eſa.vj.Et volauit ad me vn⁹ de ſeraphi et in manu eius calcul⁹ quē forcipe tule rat de altari et tetigit os meum et dixit ad me.ecce tetigi os tuū ⁊ mūdabit iniquitas tua Iſte calcul⁹ ignit⁹ quo ſeraphin pur gauit labia ꝓphete ſpm̄ſanctū ſignificat.q in ſpecie ignis apparuit.qꝛ vt ignis ꝯſumit rubiginē pctoꝝ et illuminat. Secūdo no men eius apitur qꝛ paclitus .Ubi nota ꝙ ſpūſſanctus multis noībus noīatur . ſcḋm multiplices eius effect⁹ quos hoībus opa tur.de quib⁹ ad pn̄s ſufficiat ſex ponere. Nam dꝛ ſpūſſanctus.ſpūs rectus.ſpūs bo nus.ſpūs pncipalis.ſpūs dn̄i.et ſpūs pacli tus. Noīatur etiā ab Eſaya ſeptē alijs mo dis ſm ſeptē dona ſpūſſancti.que ꝯfert ho mini adueniēs ei.ſ.ſpūs ſapiētie.⁊ intellec tus.ſpūs ſcientie.et pietatis.ſpūs cōſilij.⁊ fortitudinis.et ſpūs timoris dn̄i. que ſeptē noīa dimittant ad pn̄s.in oībus aūt his fit noīatio ab effectu Primo ergo vocat ſpi ritusſan. Jo.xiiij. Paraclit⁹ aūt ſpūſſan. et hoc ꝓpter tria ſm qḋ tripliciter dicitur ſanctum Nam vno mō idem eſt ꝙ firmū. ꝓpterea virgines que ſteterūt firme i xpo ſtro ꝟgitatis vocātur ſācte. Et qꝛ ſpūſſan ctus habꝫ firmare in bono quos replet iō ab effectu ſic vocatur Huius exemplū ptꝫ i apl̄is qui poſtq̄ ſpm̄ſanctū receperūt nec demones cum fallatijs.nec principes cum tormentis.nec caro cū oblectamentis. nec mūdus cum tēptamētis poterāt eos a deo remouere qui prius ab eodem de facili ſūt remoti Ro.viij. Quis nos ſepabit a cari tatē chriſti .qui dicit.nemo vel nihil Itēꝫ ſanctum idem eſt ꝙ puꝝ ⁊ a terra eleuatū Et ideo cōfeſſores vocantur ſancti . quia ſunt mundi et eleuati a terrenis Et qꝛ ſpi ritusſanctus habet purificare a rubigine peccatoꝝ corda ſicut ignis metalla. ꝓpter quod in ſpecie ignis ſuper apl̄os oſtendit ideo ſic vocatur Ipſe enim eſt vis amo ris qui peccata purgat. Exemplum de Ma ria Magdalena de qua dicit Gregori. ꝙ vis amoris abſterſit ab ea rubiginem pec catoꝝ Item habet a terra eleuare Ezech. iij. Eleuauit me ſpiritus inter celum ⁊ ter ram Et ꝓpterea viri ſpirituales aſſimilan tur nubibus Eſa.xl. Qui ſunt iſti qui vt nubes volant Nubes ſunt vapores eleua ti a terra virtute ſolis. ſic viri ſpirituales eleuantur a terrenis virtute ſpiritusſancti Item ſanctum idēꝫ eſt ꝙ ſanguine tinctū et ideo martires dicūtur ſancti:qui in pro prio ſanguine tincti ſunt Spūſſanct⁹ autē qui eſt ignis diuin⁹ accēdit hoīeꝫ ad mar tiriūm et facit libenter mori Phil.j. Cu pio diſſolui et eſſe cū chriſto. Unde d̄ mar tiribus legitur ꝙ certatim ibāt ad martiri um et alius volebat mori an̄ illū. Act. v. Ibant apl̄i gau.a.cōſp.cōſi.qm̄ dig.hā. ſ. ꝓ noīe chriſti cōtu.pa. Secūdo dicit ſpi ritus rectus Pſal. Spiritū rectū innoua in viſceribus meis.et hoc ideo quia rectū facit hominē.rectū em̄ eſt cuius mediū nō diſcrepat ab extremis vt dicit Phs.ſic ſpi ritusſanctus facit hominem rectū.quia ei us medium non diſcrepat ab extremis. Ex trema hominis ortus ⁊ mors.et vtrunqꝫ ē cū gemitu.et ideo tota vita media debet eſ ſe cū gemitu.et ꝓ dilatōne patrie et ꝓ ſca latu preſentis miſerie Pſal. Heu mihi ⁊c. Et ideo ſpūſſanctus in ſpecie columbe ap paruit que ꝓ cantu habet gemitum . quia nos replet ſunt quaſi colūbe gementes ad feneſtras ſuas Item rectum ſi ponitur ſu per rectū totū tangit.obliquū aūt ſolū tā git in pūcto.ſic ſpūſſanctus hoīem rectum totū tāgit et cogitatō et dicta et facta om nia ſunt a ſpūſancto.obliquū aūt homineꝫ tāgit ſolū in pūcto mortis.qꝛ ſolū tūc vult cōfiteri et ſatiſfacere.et cū feſtinātia facit oīa Hic cadit exēplū qḋ dicit Gre. i dya logo de illo rōano q labo:ās i extremis pe tebat vſqꝫ ad mane īdutias ⁊ n̄ potuit ob tinere.ſꝫ ſtati aſportauerūt demones aiam e⁹ Tertō vocat ſpūs bon⁹ pſ. Spūs tuus bo.ſpūſſan.aūt hꝫ ꝯferre oēs ver.bo.ſ. ſep tē do.ſſ.et ſep.vir.⁊ g̃.i pn̄ti ⁊ glaꝫ i futu

Hec ſunt vera bona que faciūt hoīeꝫ bo nū ⁊ nō pn̄t auferri ab eo ⁊ i ꝑpetuū ſunt cū eo pſal.ſpū oris ſui oīs virt⁹ eoꝝ. ⁊ qꝛ oīa bōa ꝯfect iō ſpūs bō⁹ dꝛ.quar. vo.ſ.p. Pſal. Spiritu principali cōfir.me. Ipſe em̄ eſt principiū et cā oīm bonoꝝ ſpm̄ ſiue i ve.te.ſiue i no. Oīa em̄ que ſunt in aliquo genere ꝓcedūt ab aliquo vno pmo vt dicit phs et ad illud referuntur vt oīs calor ab igne et oīs lux a ſole.⁊ oīs aqua a mari. Et iſtō primū eſt cā oīm alioꝝ iſti⁹ gener Cū igit ſpūſſan.ſit ſimpliciter primū.erit ⁊ ꝓ ꝯn̄s oīm cā.⁊ ad ipm̄ oīa referent tanq̄ ad finē pter pccōrē q peruertit ordinē na ture.qꝛ ei⁹ ſpūs nō redit ad.ſſ. oīm qui fec iſtū.ſed deſcēdit ad ſpūs malignos Math. xxv. Ite maledicti in ig.et.⁊c. Quinto vocat ſpūs dn̄i Eſa.lxj. Spūs dn̄i ſuper. Ipſe em̄ facit ſuū poſſeſſorē dn̄m oīm ⁊ ſi cut dn̄s hꝫ ſe circa oīa.nā ⁊ corpori ſuo ⁊ dyabolo et mūdo.⁊ his que ſunt i mūdo do miat Gen̄.xxvij. Dn̄m tuū iſtū ꝯſtitui et oēs fres ei⁹ ſeruituti illi⁹ ſubiugaui. qui aūt hūc ſpm̄ nō hꝫ oīm ē ſeru⁹.qꝛ ei mun dus et mūdana dyabol⁹ et deſideria carnis dn̄ant. Hie.v. Seruietis dijs alieis q n̄ da būt vobis regem. Sexto vocat ſpi ri.paraclit⁹.i.ꝯſolator vtꝫ h.qꝛ nos multi pl'r ꝯſolat. Prio tēptatōes mitigādo Eſa. xliij.cū trāſieris per aquas tecū ero ⁊ flu mina nō operiēt te i igne nō ꝯbureris a dex tris et a ſiniſtris iſurgūt tēptatōes.et.ſſ.mi tigat aquas delectatōm ⁊ ignē tribulatōm j.Co.x. Fideſ de⁹ q nō patiet vos temp.ſu pra id qḋ poteſtis.ſed fa.cū temp. ꝓue. vt poſ.ſuſ. Scḋo i aduerſ dulcediēꝫ īfūdē do vt ea tollerem⁹ Ecc.xxiiij. Spūs meus ſup mel dulcis Ber.quid nō trahat dulce do illa que mortē ipſaꝫ dulciſſimā fac. que aſperitas reſiſtere poterit vnctōi illi ꝓpter hāc dulcediēꝫ martires tormta nō ſentie bāt Exēplū de trib⁹ pueris i camīo ignis. Dan̄.iiij. Fecit mediū forna.quaſi ven. ro ſlantē. Tercio vtilitatē tribulatōnū oſtēdē do.nam hn̄t illūiare.purgare.cogūt et mū dū cōtēnere ⁊ ad deū ire. Gre. Mala que hos h premūt ad deū ire ꝯpellūt.ſunt em̄ ſi cut calcaria equi. Et nota ꝙ tria gē nera hoīm.ſſ.nō ꝯſolat. Prio nō ꝯſolatur mūdanos q vana ꝯſolatōꝫ āplectunt. ber. Delicata ē diuina ꝯſolatō que nō datur ad mittentibus aliena.imo talib⁹ minat deſola tionē Lu.vj. Ve vobis diuitib⁹ q hic ha. cōſo. ve. Exēplū ſicut ſpōſa que ludit cum amaſio ſuo ⁊ cōmiſcet ei.nō meret ꝯſolatō nem viri ſꝫ verbera. Sic aīa ſpōſa dei que ludit cū dya.⁊ ꝯmiſcet mūdo cū qbus deſer to viro fornicat nō meret a ſpūſan.ꝯſola ri Hie.iij.tu fornicata es cū amatō mul. Cōſolat ergo q vanā ꝯſolatōeꝫ renuūt ⁊ i fletib⁹ affligūt Mat.v. Beati q lugēt.⁊c. Secūdo nō ꝯſolat habētes triſtitiam hui⁹ ſeculi que ſcḋm apl'm mortē opatur De peſſimis em̄ triſtant qꝛ nō poſſunt qua litercunqꝫ ditari.nec inimicos expellere ⁊ ad libitū dominari.⁊ ſic de ſſibus. Qui ſic triſtant non merent a ſpūſancto conſolari quia non ſunt de eius pplo Eſa.xl. Cōſo lamini cōſolami populе me⁹. Exemplū ſic vir non ꝯſolaretur ſponſam que fleret de abſentia amaſij ſic ſpūſſanctus nō cōſolat eos qui triſtant qḋ non poſſunt mala que deſiderant operari. Tercio non conſolat pigros et remiſſos qui negligunt excutere iugum ſeruitutis demōis.et vicioꝝ ij.Co. xj. Suſtinetis ſi quis vos in ſeruitutem re digit Sed cōſolatur ſtrenuos bellatores. qui vicuntur egredi de ſeruitute dyaboli et vicia vincere Apoca.ij. Vincenti dabo manna abſconditum Exemplū ſi quis ſta ret ſemp in carcere obſcuro.nunq̄ poſſet cō ſolari Sic peccator in carcere dyaboli ma nens cōſolari non poteſt Tho.v. Quale gaudium mihi eſt qui ſedeo in tenebris et lumen celi non video. Tercio quib⁹ ſpi ritusſanctus datur oſtenditur. quia quem ego mittam vobis ſcilicet apoſtolis ⁊ apo ſtolicis viris qui erant fide illuminati ſpe eleuati caritate diffuſi. prudentia inſigniti iuſticia armati.fortitudine roborati.tem perentia precincti.ſeipſos humiliantes mū dum cōtemnentes.corpora ſua macerantes prelia vincentes.et proximos verbo et ex emplo edificantes et conuertentes.

fide illuīati. Math.xvj. Tu es xpus fi-
liꝰ dei viui. Similit et omnes dixerūt vī3
Luc.ix. Secūdo erāt ſpe eleuati. Jo.vj.
Domine ad quē ibimus Tercio erant ca-
ritate diffuſi Ro.v. Caritas dei diffuſa ē
in cordibus nris p ſpmſan. qui datꝰ ē no-
bis Quarto erāt prudētia inſigniti Mat.
x. Eſtote prudētes ſicut ſerpētes. Quinto
erant iuſtitia ornati Eph.vj. Induti lori-
cam iuſtitie Sexto erant fortitudine robo-
rati Jo.xj. Eamus et nos moriamur cum
illo. j. Cor.iiij. Maledicimur et bndicimꝰ
pſecutōe3 patimur et ſuſtinemꝰ. blaſphe-
mamur et obſecramꝰ Septimo erat tpan-
tia precincti Lū.xij. Sint lūbi veſtri pre.
j. Thi.vj. Habentes alimēta et qbus tega
mur his ꝯtenti ſimus Octauo erant ſeip-
ſos hūiliantes Lu.ix. Vos aūt nō ſic. ſ3 q
maior eſt vrm fiat ſicut minor. j. Cor.iiij.
Nos ſtulti ppter xpm vos aūt prudentes
in chriſto. nos infirmi vos aūt fortes. vos
nobiles nos aūt ignobiles Nono erat mū-
dum cōtemnentes Mat.xix. Ecce nos re-
linquimꝰ oīa et ſecuti ſum te Decio erat
corpa ſua macerantes. j. Cor.iiij. Vſq3 in
hāc horā eſurimꝰ ꝛ ſitimus et nudi ſumꝰ
et laborāmus opantes manibꝰ nris. Heb.
xj. Circuierūt in melotis in pellibꝰ. capnis
egētes anguſtiati afflicti ꝛc. Vndecio erāt
prelia vincētes Hebre.xj. Sācti p fid. ꝛc.
obturauerūt ora leonū extinxerūt impetu3
ignis effugarūt aciē gladij con. de ifir. for-
tes facti ſunt in bello. caſtra verterūt exte-
rorꝫ Duodecimo erāt primos verbo et ex-
emplo edificātes et cōuertētes Math .v.
Vos eſtis lux mūdi q̄tū ad verbū. vos eſ-
tis ſal terre q̄tū ad exemplū ij. Thi.ij. oīa
ſuſtineo ppter electos vt et ipſi ſalutē con-
ſequātur Cariſſimi ſi voluimꝰ. ſſ. recipere
in primo penthe. ſatagamꝰ. eſſe tales ꝛ ut
ſumꝰ tales rogemus deuote ſpmſā. Quar-
to oñdit ꝙ .ſſ. eſt firmiſſima veritas. quia
ſpūs veritatis eſſe phibetur. Ipſe em̄ eſt
ſpūs veritatis qui adueniēs apl'is ipſos et
nos in illis omnē veritatē docuit Jo.xiiij
Iſte vos docē. om. et vt nō ſit qui fugiat
eius doctrinā ppter plixitatē. breuiſſime

totā doctrinā neceſſariā ſaluti in duobus
cocluſit ſc3 in dilectiōe dei ꝛ primi Mat.
xxij. In his duobꝰ mādatis vniuerſa lex
pendet ꝛ ppbete. Et notandū ꝙ q̄tum ad
quinq3 apparet ꝙ. ſſ. eſt ſpūs veritatis.
Primo qꝛ veritatē ſcripture ſub vmbra
legis latentē detexit. que ſic tecta erat mor-
tifera ꝛ aperta et ſpūaliter intellecta ſalu-
tifera ij. Cor.iij. Littera em̄ occidit. ſpūs
aūt viuificat. et i huiꝰ figurā velū templi
ſciſſum ē. qꝛ tūc incepit tpūſ ſpūſſan. ſ. poſt
mortē chriſti Jo.xvj. Si em̄ nō abiero pa-
clitus nō veniet ad vos. ſi aūt abiero mit-
ta3 eū ad vos. Secūdo qꝛ vanitatē mū-
di ſub vmbra boni decipientem cōtemni fe-
cit et facit. et iō oms viri ſpūales ꝯtemnūt
mundū Phi.iij. oīa ar. ſum vt ſtercora vt
chriſtū lucrifacerē Vnde tpe aplorꝫ oēs q
recipiebāt ſpmſan. vēdebant oīa et pone-
bant ad pedes aplorꝫ Act.iiij. Quotquot
aūt habebāt agros aut domos vendebant
et precia eorꝫ ante pedes aplorꝫ ponebant
Hoc figuratū eſt qñ Helias trāſlatus eſt
in curru igneo et dimiſit palliū. per palliu3
bona mūdi ſignātur que non coopiunt nec
caput nec pedes. qꝛ nudi naſcimur et nudi
morimur vt dr Job j. Currus autē ignē-
us ſpmſanctum ſignificat qui duas rotas
amoris in hoīe generat ſc3 dei et primi.
Tercio qꝛ ſimulatōz ypocritarꝫ ſub ſpecie
honeſti latitantē ꝯdēnauit Mat.xxiij. Ve
vobis ſcribe et phariſei ypocrite Vñ bea-
tus Petrꝰ ſpūſan. motꝰ ananiā3 et ſaphi-
ram ad mortē cōdemnauit qꝛ ſimulabāt ſe oī-
bus ſpretis velle ſeq aplos Act.v. Cur tē-
ptauit ſathanas te mentiri ſpmſan. Quar-
to qꝛ errores gētiliū in ydolis ꝯmorātes d-
ſtruxit. qꝛ oñdit in ydolis demonia hitare
et vt ipſa deſtruerētur fecit aplos miracla
opari Eſa.xix. Ecce dñs aſcēdet ſup nubē
leuē et ingredietur egiptū. et mouebuntur
ſimulachra egipti a facie eiꝰ. i. cōfringētur
Quinto qꝛ ſmās phorꝫ de beatitudie fal-
ſas eſſe oſtendit. qꝛ neq3 in potencia. neq3
in diuitijs. neque in delitijs. neq3 in hono-
ribus. ſed in vero bono beatitudine eſſe o-
ſtendit. De quibus dicit Pſalmus.

Beatū dixerūt pplm cui hec ſunt. S3 ſpūſ.
dic Augu. pplus cuiꝰ dñs deꝰ eius. Hoc fu-
it figuratū in ſtatua nabigodonoſor Dañ
ij. quā vnꝰ puꝰ lapillꝰ abſciſꝰ d mōte ſine
manibus totā ꝯfregit. i. xpūs p ſpmſanctū
natꝰ et p ipm loquutꝰ ſtatuā mūdi confre-
gitq3 quattuor cōtinē ſc3 aurū argentū es
et ferrū. i. diuitias delitias ꝛ honores ꝛ po-
tētias. Hūc ergo ſpm veritatis nō capit iu-
deus vmbris figurarum adherēs. nō capit
mūdꝰ ſpū vanitatis tumēs. nō capit ypo-
crita ſanctitatē mētiens non capit gentilis
ſpiritibꝰ error intēdēs. ñ capit phs doctri-
nis vāīs credēs. Ad hebre. xiiij. Doctrinis
varijs et pegrinis nolite aduci. Quīto
oñditur a quo ſpūſſanctꝰ pcedit. qꝛ q a pa-
tre pcedit Vbi nota ꝙ greci ex hoc ver-
bo arguūt ꝙ. ſſ. a ſolo pre pcedēs. ſ3 hoc
maifeſte apparet eſſe falſum ꝛ per h dcā
et p rōem. Nā hic dicit Cū ve. pa. quē ego
mittā vobis. Mittit ergo paclitꝰ et a filio
et a pre. Joh.xiiij. Paraclitꝰ aūt ſpūſſan-
ctꝰ quē mit. pa. in no. meo. Sic ergo mitti-
tur a pre et filio. ita ab vtroq3 procedit ne-
quaq̄ em̄ mitteretur niſi pcederet. Mitti
em̄ dicit reſpectū ad creaturas. Procedere
aūt dicit reſpectū ad pſonas diuas quō er-
gō poſſ3 mitti a filio niſi ab eo pcedere3. ſi
ſi diceremꝰ ꝙ ſpūſſan. minor eēt filio ꝛ ab
eo in eētia ſepatꝰ. qd eſt falſu3. Filiꝰ etiā
mittit a pre qꝛ pcedit ab eo p modū gña-
tionis. pater aūt qꝛ a nullo eorꝫ p aliquē
modū pcedit iō nunq̄ ab eis d ꝛ mitti ide3
etiā per rōe3 pt3. qꝛ ſpūſſanctꝰ ē amor quo
deus pr diligit filiū. ſed eodē amore filius
diligit prem. ſicut ergo ſpūſſanctꝰ pcedit a
patre p modū amoris ita pcedit a filio p
modū amoris. et ſic pt3 primū Secūdo po-
nitur effectus quē facturꝰ erat ſpūſſanctꝰ
qui eſt teſtimoniū reddere xpō. et hoc ē. il-
le teſti. phi. de me ſc3 ꝙ ſum verꝰ deꝰ ꝛ ve-
rus hō. phibebit etiā teſti. opibꝰ meis ſc3
natiuitati. morti. et ceteris alijs Et voſ te-
ſti. phibebitis. qꝛ nō aliſ ſpūſſanctꝰ mihi
teſti. phi. niſi qꝛ faciet vos aptos ad teſtifi-
cādū mihi in his que vidiſtis et audiſtis.
qꝛ ab inicio mee predicatōis mecū fuiſtis.

Eſa.xliij. Vos eſtis teſtes mei dicit dñs.
X Fecit aūt ſpūſſan. aplos et eorum ſe-
quaces aptos ad teſtificādū chriſto tripſr
Primo mūdādo eos a peccatis ne excep-
tōe repellerētur Jo.xx. Accipite ſpūmſā.
quorꝫ remi. ꝛc. teſtis em̄ ifamis repellitur
Secūdo inſtruēdo eos ne ignorātia cōfun-
derētur Mar.xiij. nō em̄ vos eſtis loquen-
tes ſed ſpūſſan. Tercio roborando eos ne
prece vel precio timore vl odio a teſtifica-
tōe reſiliret. ꝛ iō poſtq̄ apl'i ſpūmſan. acce-
perūt totꝰ mūdꝰ nō potuit eos auertere.
quin teſti. chriſto redderēt act.iiij. non em̄
poſſumꝰ que vidimꝰ et audiuimꝰ non loq
Y Nota ꝙ xpūs habuit teſti de omni
loco ꝛ de omni creatura et oīa teſtificata
ſunt xpm ſuū autorē eſſe Nam de celo ha-
buit teſtimoniū pris et ſſ. Lu.iij. Deſcēdet
ſpūſſan. corpali ſpecie ſicut colūba in ipſu3
et vox de celo audita eſt. tu es filius meꝰ
dilectus Item teſtimoniū angelorꝫ Luce
ij. Euangeliſo vobis gaudiū magnum. qꝛ
natus eſt nobis hodie ſaluator. De paradi-
ſo et inferno habuit teſtimonium Moyſi
et Helie Math.xvij. Apparuerunt illis
Moyſes et Helias Item multa corpora
ſanctorꝫ ſurrexerunt in eodem.xxvij. Ite3
demones ei teſtimonium reddiderunt Lu.
quarto Exibāt demonia a multis clamā-
tia et dicentia. quia tu es chriſtus filius
dei viui. De mundo habuit teſtimoniū xij.
aplorꝫ. lxxij. diſcipulorꝫ et multorꝫ aliorꝫ.
Act.iiij. Virtute magna reddebant apo-
ſtoli teſtimonium reſurrectōis ieſu chriſti
Itē habuit teſti. ab omni creatura. Nam
ſtella noua eū in ſua natiuitate teſtificata
eſt Math.ij. Vidimus ſtellā eius in orien-
te Sol obſcuratꝰ ē in morte et pteſtatus
eſt Mare dū ſe ei ſolidū prebuit deum ipſu3
cōfeſſum eſt Eodem mō aer dū p ipſu3 aſ-
cēdit. celi quoq3 dū ipſo orāte apti ſūt eu3
pteſtati ſūt verū deū eē. ifernꝰ dū quoſ tē-
bat reddidit ipſu3 vite auctorē eē ꝯfeſſꝰ eſt
ſilr terra dū ipſo reſurgēte tremuit ſilr pa-
nis ꝛ piſces dū ad eiꝰ ipiū mltiplicati ſūt
ipſum eſſe deum demonſtrabant Joh. x.
Opa que ego facio hec teſtimoniū perhi.

de me. et breuiter oīs.creatura preter pec
catorē q ipſuꝫ negat teſti.xpō reddit. ad
Thi.j.Cōfitētur ſe noſſe deū factis autē
negāt.pctōr autē ꝑ vno denario ⁊ ꝑ vno
obolo negat ipſuꝫ ⁊ in noīe ei9 deierat. et
ſic pꝫ ſecūdū. Tercio ponit cā quare xpūſ
apl'is mala et bona eiſ ventura predicit que
eſt duplex. Vna.ſ.ne ſcādaliſetur in malis
et hoc ē.hec locut9 ſum vobis vt nō ſcan
dali.Scda vt in bonis deū glorificēt. Et
hoc ē.hec locut9 ſuꝫ vobis vt cū venerit
hora eoꝝ renū.q2 ego dixi vobis et ſic me
vt veꝝ deū laudetis.q2 futura vobis predi
xi Eſa.xlj.Annūtiate nobis fu.⁊ dicem9.
q2 dij eſtis vos.eſt ergo prima cā ne ſcāda
liſentur Vbi nota ꝙ duplex ē ſcādalū ſcꝫ
actiuū ⁊ paſſiuū Math.xviij. Ve mundo
ab ſcādalis.ve hoī p quē ſcādalū venit.q2
vtrūqꝫ ſcādalū pōt eſſe pctm̄ mortale.qn̄
qꝫ ꝟo vtrūqꝫ ē veniale Scādaluꝫ actiuūꝫ
eſt dictū vel factū min9 rectū prebēs alte
ri occaſionē ruine.ꝓpter qd aliqs turbat
⁊ peccat Scādalū paſſiuūꝫ ē qn̄ aliqs ꝓp
ter dictuꝫ vel factuꝫ alic9 ſcādaliſatur cō
tra deum vel ꝯtra ꝓximūꝫ.in quo cōſiſtit
peccatū et qn̄qꝫ mortale.⁊ qn̄qꝫ veniale.
Propter nulla autē rem hō dꝫ ꝯtra deūꝫ
ſcādaliſari Ro.ix.O hō tu q es q rn̄deas
deo.nunqd dicit figmētūꝫ ei qui ſe finxit
quid me feciſti ſic. an nō hꝫ ptātē figulus
luti ex eadē maſſa facere aliud qdē vas in
honorē.aliud vero in ꝯtumeliā .et iō apl'i
patiētes mala ⁊ recordātes ꝙ chriſtus eis
predixerat ⁊ p hoc ꝯgnoſcētes ipſuꝫ eē ve
rum deuꝫ.in nullo malo eis ꝓ chriſti noīe
illato ſcādaliſabātur.ſꝫ libēter ſuſtinebāt.
Act.v.ibāt apl'i gaudētes a cōſp̄ꝯſi.qm̄ di
gni.ha.ſunt ꝓ noīe chriſti cōtu.pati. ſic ſu
pficialit pꝫ terciuꝫ. Quarto excōicatō in
iuſta ⁊ mors temeraria apl'is inferēda pre
dicitur Et primo excōicatio iniuſta expoī
tur.q2 abſqꝫ ſinagogis ⁊ eccleſijs facient
vos Synagoga ē nomē hebreuꝫ et eccleſia
nomē grecuꝫ.ſed idē ſignāt.i.tanq̄ excōica
tos ⁊ infames eijciēt vos de ſuiſ ſinagogiſ
vitātes vos in actib9 ſuis Ꝫ Vbi nota
ꝙ excōicatō dr̄ iniuſta trib9 modis vt hꝫ
tur in decretis.ſ.ex aīo.ex cā.⁊.ex ordīe iu
ris. Ex aīo qn̄ ex odio vel vindicta vl' rā
core ꝓfertur Ex cā qn̄ nō ex iuſta cā ifer
tur.non em̄ ꝓ omni re dꝫ fieri excōicatio
ſed ſolummō ꝓ peccato mortali vel ꝓ ꝯtū
macia Ex ordine iuris qn̄ non ꝓcedit ſm
formā ⁊ ordīeꝫ iuriſ ſcꝫ qn̄ non ſubeſt cau
ſa rōnabilis ⁊ maīfeſta.⁊ nō premittit cō
petēs ammonitō et ſic d' alijs A Excō
municatio igit apl'oꝝ a iudeis fuit iniuſta
Primo ex aīo.q2 ex magno odio hoc fe
cerūt Vn̄ dū eijcerēt Stephanū extra ciui
tatem ſtridebāt dētib9 i eū tanq̄ irāt .act.
xxiij.Deuouerūt ſe quidā ex iudeis neque
mādūcaturos neqꝫ bibituroſ donec occide
rūt Paulum Scdo ex cā que fuit.q2 ꝯfi
tebant veritatē.et chriſto teſtimoniuꝫ red
debāt Jo.ix.iaꝫ em̄ ꝯſpirauerunt iudei ut
quicunqꝫ ipſuꝫ ꝯfiterēt xpm̄ extra ſinago
gā fieret. Tercio ex ordine iuris.q2 nulluꝫ
ordinē iuris eis ſuabāt Debebāt em̄ citari
accuſari ⁊ examiari ⁊ teſtes iduci . ſed ipſi
erant accuſatores iudex ⁊ teſtis Act.xxij.
Ciuem romanum indemnatum.i.nullo or
dine iuris conuictum vt dicit glō : miſiſtis
in carcerem Et notā hic ꝙ q̄uis excōica
tio iniuſtā ſit.ſeruāda eſt.q2 ſi contemnerēt
eſſet peccatū.⁊ ſi ſeruatur eſt magni meri
ti tū ex hūilitate.tū ex obedientia .et debꝫ
ſic excōicatus ꝓcurare vt abſoluatur.ſimi
le eſt de īterdicto.q2 q̄uis aliqs non dede
rit de interdicto cām.nihilomin9 debet ſer
uare ſicut et q cām dedit nec dꝫ audire di
uina nec p rimas ecc'ie inſpicere.q2 peccat
ſed ſi ſuat mltū meretur ex hūilitate et o
bedientia vt dicit Aug9. excōicatō aūt iu
ſte lata mirabilter eſt timenda Eſt em̄ ma
ior pena que poſſit inferri i ecc'ia dei . Eſt
ergo valde timenda ⁊ cauenda ꝓpter tria.
Primo ꝓpt piculū.q2 excōicat9 ſeparatur
a deo ⁊ trahitur ſathane extra ecc'iaꝫ Vn̄
in p̄mitiua ecc'ia excōicat9 ſtatī arripieba
tur a dyabolo et vexabatur.et hoc ē qd a
pl'us dicit j.Coꝝ.v.de illo fornicario q hē
bat vxorē pris.ego aūt iudicaui eū q ſic o
peratus eſt tradere huiuſmodi hominem
ſathane in īteritū carniſ vt ſpūs ſalu9 fiāt

Item eſt periculū. q2 excōicatos multos
inficit.q2 oēs quaſi participāt ei. Vn̄ eſt
morbus ꝯtagioſus ſicut lepra.iō ab hoīb9
ſicut lepra dꝫ vitari.j.Coꝝ.v.Siquis frat
noīatur fornicator aut auar9 aut ydolis ſ
uiens cū h9mōi nec cibum ſumere. Aug9.
Eam nominatōem hic vocat apl's que fit
enim ſententia et in quēqnā ordine iudicia
rio et cum integritate ꝓfertur. Exēplum
quidam demoniacus interrogat9 qd pecca
tum plus placebat dyabolo. reſpōdit exco
municatio .q2 p illaꝫ plures inficit.et qn̄
qꝫ decētos inficit vno die. Scdo ꝓpter
damnū. q2 ſicut excoicatus priuat merito
paſſionis criſti . et oīm ſanctoꝝ. et oībus
ſuffragijs et indulgētijs eccleſie. oībus bo
nis ꝓprijs .et omibus virtutibus et donis
ſpūſſancti et oīno et totalr̄ remanet nud9
et miſer et miſerabilis ſicut qui oīno plu
ſit Apo.iij. Nc ſcis q2 tu es miſer et miſe
rabilis et paup et cec9 et nudus. Tercio
ꝓpter infamiā Magna em̄ infamia eſt et
vituperiū expelli de ecc'ia ſicut canis. et vi
tuperari a hoībus ſicut lepros9. Vn̄ excō
municatus eſt magis infamis q̄ iudeus vl'
ſaracenus. q2 cum illis poſſum9 loqui ſed
nō cum eo.Et hec tria dicit Aug9.Nihil
debꝫ xpian9 ſic formidare.ſicut ſeparari a
corpe chriſti ſcꝫ p excōmunicationem.Et
nota ꝙ doctores canonū magnū peccatuꝫ
dicunt eſſe pticipare cū excōmunicato.Sꝫ
peccatis nr̄is exigētib9 de excōmunicatōe
hodie parum curat.et de pticipatōe cū ex
cōmunicatis nihil.et nō ſoluꝫ ſeculares ſꝫ
et clerici et religioſi de tli pticipatōe nihil
curant.Et iō dn̄s ait Math.xxiij.Ve vo
bis ſcribe et phariſei excolantes culicē ca
melum autē deglutiētes. Scdo mors te
meraria ſubiungit q2venit tempus in quo
omis ⁊c̄. Et ſic videtur ꝙ iudei erāt ꝑple
xi.q2 ſi interficiebāt peccabāt.et ſi nō inter
ficiebāt ſimiliter peccabāt ex quo ꝯſcienti
am hēbant ſi non interficerēt eos peccare
et mereri ſi interficerēt.q2 etiā ſi hō bonuꝫ
facit credēs malum facere peccat. Augu.
Intētio tua opi tuo finē imponit.Et dicē
dum ꝙ erāt ꝑplexi.q2 ipſi hēbant zeluꝫ dei
ſed nō ſm ſcientiā.vt dicit apl's ad roma.x
et ideo debebant deponere ꝯſcientias erro
neas ⁊ credere in xpm̄ quas rōnabiliter de
ponere potuerūt cuꝫ viderēt tot miracu
la in noīe chriſti fieri. cū etiā ei ſcriptura
teſtimoniuꝫ redderet ⁊ omia que fecit per
ſcripturas poſſunt ꝓbari Joh.v.Scruta
mi ſcripturas in qb9 vos putatis vitā hēre
he ſunt que teſtimoniuꝫ ꝑhibēt de me.Sꝫ
ipſi erāt ceci et nolebāt illuminari. immo di
cebāt ſe videre. ideoqꝫ multum peccabant
Joh.ix.Si ceci eſſetis nō hēretis peccatū
nunc autē q2 dicitis videm9 peccatuꝫ vīm
manet.Et hoc ꝙ hic dicit. Et hec oīa vo
bis fient. q2 nō nouerunt prēm neqꝫ me.i.
nō nouerunt deum eē prēm meūꝫ.neqꝫ me
eē filium dei. ſed deum inquātuꝫ hn̄ cogno
ſcebāt.q2 not9 in iudea deus pſal.lxxv. In
ſie nō ꝙ tl'is mors que ꝓ fide chriſti infert
nullo mō eſt timēda ſed ſumme deſiderāda
j.Pe.iij.Si qd patimi ꝓpter iuſtitiā bea
ti.q2 per talē mortē hō trāſit de morte ad
vitā.et finit ⁊ īminat oēs miſerias h9 vite
et oīa peccata totalit dimittūtur ⁊ tandeꝫ
corpus gl'oſuꝫ rehabebit Lu.xij.Nol te ti
mere eos q corp9 oc.⁊ p9 hoc n̄ ār.ha. qd
fa.Oſtēdā aūt vobis quē timeātis ti.e.qui
p9q̄ oc.hꝫ ptātē mitte.i.in gehennam.

De Epiſtola ſermo. XXI.

Eſtote prudētes ⁊ vigilate ī orōni
bus vrīs.j.Pe.iiij.Q2 oēs fideles
in ꝓxima dn̄ica debēt ſpūmſctm̄ re
cipere.iō btūs Petr9 nos in hac ep'la hor
tatur ad preparatōeꝫ ꝯdignā tm̄ hoſpitem
recepturos per virtutū exercitiū faciēdam
in qua ep'la quinqꝫ facit Primo nos hor
tatur ad hn̄daꝫ prudētiā ibi Eſtote prudē.
Secundo ad orationem inſtantiaꝫ ibi ⁊ vi
gilate inorationibus Tercio ad caritateꝫ
mutuam ibi Ante omnia autem mu. ī vo.
Quarto ad hoſpitalitatis opus et alioruꝫ
operum miſericordie efficaciam ibi Hoſpi
ta.inui.ſine murmur.vnuſqſqꝫ ſic acce.g.

Quīto nos hoꝛtať vt ſp verba dei loquamur ⁊ oīa faciamꝰ ad eiꝰ laudē ⁊ glāam ibi.
Si qs lo.qua.ſer.dei ſi quis mi.tā.ex ver.
Primo ergo hoꝛtať ad prudēciā poſſidendā vt ꝑ ipſaʒ pꝛepare mur ad tāti hoſpitis
ſuſcep. Prouer.xiiij. Acceptꝰ ē regi miniſter intelligens. ¶ Sex aūt prudenter
intelligere dēmus. Primo ſi intellexerimꝰ
vt prudētes ꝙ ſpūſſanctus eſt vita viuētium iuxta illud Pſal. Emitte ſpiritū tuum ⁊ crea. Et nō habitat in coꝛde ſub peccatis. qꝛ occidunt ani. Mundabimꝰ coꝛpoꝛa
noſtra a peccatis vt accepter habitare nobiſcuʒ ij. Coꝝ. xij. Mundemꝰ nos ab omni inquina car.⁊ ſpiritus. Figura. columna emiſſa a noe nō inueniēs vbi requieſceret ad eum redijt Geñ.viij. Nō em̄ voluit ſup coꝛpoꝛa moꝛtuoꝛuʒ requieſcere.ſed coruꝰ ibi requieuit Sic ſpiritusſanctꝰ miſſus a deo pr̄e ad eum redit ſi nō īuenit vbi requieſcat Sup hoies em̄ moꝛtuos in peccatis nullo mō requieſcit. qꝛ ibi coꝛuus.ſ.
dyabolus requieſcit. Duo autē ꝯtraria nō poſſunt eidē ſimul ineſſe vt dicit Phs. Secundo ſi intellexerimꝰ vt prudētes ꝙ ſpiritusſanctus ignis eſt. iuxta illud ad Hebꝛe. xij. Etem̄ deus nr̄ ignis ꝯſumens ē deſiccabimꝰ ꝑ oꝛationē ⁊ ieiunia coꝛpa nr̄a vt ab ipſo intenſius accēdamur Ezech.xxxvij.
Oſſa arida audite verbuʒ dn̄i Ecce ego īmittā in vos ſpm̄ ⁊ viuetiſ Sic em̄ apl̄i fecerunt ſpm̄ſctm̄ expectātes. qꝛ iſto tp̄e ieiunijs ⁊ oꝛatōibus vacuerunt vt extenuati ⁊ exiccati igne ſpiritusſancti meliꝰ inflāmarētur Act.j. Hi oēs erāt perſeuerātes ī oꝛatione cum mlierībꝰ ⁊ maria mr̄e ieſu ⁊ fr̄ibus eius. Vñ hoc tēpus vocatur quadrageſima Apſoꝝ ij. Coꝝ. xj. In fame ⁊ ſiti et ieiunijs multis Ro. xij. Obſecro vos per miām dei vt exhibeatiſ coꝛ.ve.hoſ.vi.ſan.deo pla. Nota ꝙ ab hoſtia incēdenda totus ſanguis diſtillabat. primo vt melius incenderetur. ſic in nobis vita et ſanguinis dʒ cōſumi vt a ſpiritusſancto vratur. qꝛ caro ⁊ ſanguis regnū dei nō poſſidebūt j. Corin.xiij. Debemꝰ etiam coꝛpoꝛa nr̄a poſtꝗ per abſtinētiā fuerint deſiccata iungere oleo miſe.ſ.opera pietatiſ facere vt a ſpiritu ſancto inflamemur. qꝛ res vncta meliꝰ vritur Mat.vj. Tu aūt cū ie.vn.ca.tu. Tercio ſi intellexerimꝰ vt prudētes. qꝛ ſpūſſanctus amoꝛ eſt. iuxta illud Io.iiij. Deꝰ caritas eſt. ſatagemꝰ eſſe boni per virtutem adeptōem vt ab ipſo amemur nihil em̄ diligitur niſi bonuʒ. per virtutem autem ſumꝰ boni. qꝛ vt dicit Phuſ virtꝰ ē que bonū facit hn̄tem et opꝰ eiꝰ reddit bonū .ij. Thi.ij. Tu vero ſectare iuſtitiā. pietatem fidem ⁊ caritatē. patiētiam et māſuetudinem Quarto ſi intellexerimꝰ vt prudētes ꝙ ſpūſſanctꝰ ē ſpūs veritatis vt dꝛ ī euāgelio hodierno in veritate fidei eū veraciť expectabimꝰ qđ tūc eſt cū opꝰ exteriꝰ rn̄det fidei interioꝛi. Qꝛ vt dicit Phs. Veritas eſt adequatō rei ad intellectū Cum autē opꝰ exteriꝰ nō rn̄det interioꝛi fide .n̄ eſt fides vera. ſʒ moꝛtua et falſa. ſicut homo moꝛtuꝰ nō eſt hō Jaco.ij. Fides ſine operibꝰ moꝛtua ē Oſtendaſ ergo mihi fidem tuam ex operibus tuis Non ergo recipiet ſpm̄ſanctum qui fidem fictam habʒ Sapiē.j. Spiritusſanctus diſcipline effugit fictum Quinto ſi itellexerimꝰ vt prudentes ꝙ ſpiritusſanctus eſt verus deꝰ iuxta illud Joh.iiij. Spiritus eſt deꝰ. ⁊ perxōſequēs dominus oim in omni obediētia et reuerentia ei obſequemur tanꝗ domino noſtro Phil.iij. Nos ſumus circumciſio qui ſpiritu ſeruiuimus deo. Act.v. Obedire opoꝛtet magis deo ꝗ̄ hominibus Nō ſic impij non ſic. ſed contrarium faciūt ac. vij. Vos ſemper ſpiritusſancto reſtitiſtis. Cōtra quos ꝓpheta. Hodie ſi vocē eꝰ audieritiſ nolite obdurare coꝛda ve. Vox eꝰ eſt vt ſcđm ſpiritum ambulemꝰ. Gal.v. Spiritū ambulate ⁊ deſideria carnis non perficietis Sexto ſi itellexerimꝰ vt prudētes ꝙ ſpūſſanctꝰ eſt ipſa bonitas. iuxta illud. Sapi.xij. O ꝗ̄ bonꝰ et ſuauis eſt dn̄e ſpūs tuꝰ in nobis. petemꝰ deuote ab eo cū bonū ſit ſui ipſiꝰ diffuſum vt ſe ⁊ dōa ſua nobis communicet dicētes Veni ſancte ſpiritus reple tuoꝝ coꝛda fidelium et tui amo. Et ſic patet ꝙ ſex modis debemus eſſe prudētes vt ſpiritūſanctū recipiamꝰ Primo mundādo nos a peccatis que occidūt animā quia ipſe eſt vita Secundo deſiccādo coꝛpa nr̄a ꝑ abſtinētiam quia ipſe ē ignis Tercio adipiſcēdo virtutes vt boni ſimus. quia ipſe eſt amoꝛ amatꝰ ⁊ amans.
Quarto in vera fide ambulādo. qꝛ ipſe ē veritas Quinto in omni obediētia ⁊ reuerentia ei obſequēdo. qꝛ ipſe eſt deꝰ Sexto ipſum deuote pꝛecādo. qꝛ ipſe eſt bonitas.
Sciendū autē ꝙ nō ſolū prudētia ē nobis neceſſaria ad receptionē ſpūſſancti. ſed ad prudēter dimicādū in pugna ſpūali poſtꝗ ſpūmſanctū recepimꝰ. qꝛ tūc foꝛtioꝛ inſtat pugna Ecc.ij. Fili accedēs ad ſeruitutem dei ſta in iuſticia et timoꝛe ⁊ pꝛepa aīam tuam ad temptatōē Pugnat em̄ ꝯtra nos dyabolus aſtutia et prudētia ſua. hoc fuit figuratū in eo ꝙ dyabolus intrauit ſerpētem qui erat callidioꝛ cūctis animantibꝰ ac expūgnādū pꝛimos pentes. vt pʒ Geñ. iij. ij. Coꝝ. xj. Timeo ne ſicut ſerpēs ſeduxit euam aſtutia ſua ita coꝛrūpant ſenſus veſtri. ſimiliter mūdus et caro pūgnāt cōtra nos aſtutia ⁊ prudētia ſua. et qꝛ cōtraria ꝯtrarijs impugnant vt ignis aqua ⁊ tebꝛa luce. ⁊ prudētia ſpūs ⁊ prudentia carnis ſunt ꝯtraria. qꝛ prudētia carnis moꝛs eſt prudentia autē ſpūs vita ⁊ pax. vt dicitur Ro.viij. iō ꝯtra mūdū carnē ⁊ dyabolū prudētia ſpūs ē pugnādū. qꝛ prudentia ſpūs omnem prudētiā inimicoꝝ vincit ſi hō vult ea vti. hoc fuit figuratū qn̄do virga moyſi ꝯuerſa in ſerpētē deuoꝛauit ſpentes egiptioꝝ Virga moyſi ē diſciplina chꝛiſtiana que ꝯuertitur in ſerpētē coꝛā pharaōe et prudentiā mūdi deuoꝛat qn̄ cū dyabolo prudētia et aſtutia pugnat. ij. Coꝝ. xij. Cū eſſem aſtutꝰ dolo vos cepi Sic cepit ⁊ ꝑcuſſit lucifeꝝ xp̄us in cruce prudētia ſua. Job. Prudētia eiꝰ ꝑcuſſit ſupbū. ⁊ fecit chꝛiſtus ſicut facit piſcatoꝛ ad hamū queʒ coopit verme. ſic diuinitatē coopit hūanitate Job.xl. Nūquid capies leuiathā hamo et fune ligabis linguā eiꝰ. Hac ergo prudētia ſpūs in bello ſpūali vti debemus tripliciter ſcđm qđ tres ſunt ptes prudentie ¶ Primo ad ꝓuiſionē ⁊ tutelā futuroꝝ. qꝛ ꝓuiſio futuroꝝ eſt tercia ps prudentie Geñ. ſi ſapiēs fuerit animꝰ tuꝰ tribus tp̄ibus diſpēſetur. futura pꝛecaue. pn̄cia diſpone. ⁊ pꝛeterita memoꝛare. Sapiē. viij. Attingit a fi. vſqʒ ad fi. foꝛ. et diſ. omnia ſuauiter ſcʒ prudētia Vñ illa aīalia d quibus dꝛ Ezech.j. ꝑ que viri ſpūales deſignant erāt oculis vndiqʒ plena. qꝛ viri ſpirituales oīa ꝓſpiciūt ſcʒ pꝛeterita et futura. j. Coꝝ. ij. Spiritualis autē diiudicat ōnia Exemplū de ioſeph qui ſeptē anniſ fertilitatis ꝯgregauit vt ſibi ⁊ alijs tp̄e famiſ ꝓuideret Peccatoꝛ autē ſicut beſtia nō cōſiderat niſi pn̄cia Cōtra qđ dicit Ecc.vij.
Memoꝛare no. tua ⁊ inet. nō pecca. Hāc prudētiā nos foꝛmica docet. Prouer. vj.
Vade ad foꝛmica o piger et ꝯſi. vi. eiꝰ. Secūdo debemus vti prudētia ad diſpoſitōem et oꝛdinatōēʒ pn̄tiū. vt ſcʒ ſic vtamur diuitijs vt in paupꝛtatē nō veniamꝰ. ſic negociemur vt nō ꝯdemnemur ſicut dn̄emur vt n̄ ſeruiamus. ſicut honoꝛem recipiamus vt n̄ vituperemur. Hec omnia cauet prudētia que eſt virtꝰ moꝛalis acqſita etiā in hominibus mūdi. Sic etiā hec cauet prudentia que eſt virtuſ cardinalis infuſa in filijs dei
Nam nō vult ditari et delectari in pꝛeſenti ne in ꝑpetuū paupꝛtatē habeat ⁊ doloꝛē Lu.vj. Ve vobis diuitibus qui hic ha. ꝯ. ve. In eodem xvj. Recoꝛdare quia recepiſti bona in vita tua. Sed vult h̄ paupꝛtatē habere vt ſemꝑ ſit diues Math.v. Beati paupes ſpū qm̄ ipſoꝝ eſt re. ce. Hic cadit exemplū cuiuſdaʒ qui fuit factus dn̄s cuiꝰdam ciuitatis in qua erat ꝯſuetudo ꝙ dn̄s vniꝰ āni in ſequēti anno debebat mitti ad quādā iſulā ibi in ꝑpetuū moꝛaturꝰ. Qui ſicut prudēs pꝛeuidit ſibi ⁊ oīa bona ciuitatis ſue pꝛemiſit ad iſulam illā. ita ꝙ inſula iſta facta ē ciuitas deliciaꝝ Itē ſic negociatoꝛ ꝙ nō ꝯdemnať. imo optime remūerať Math.xxv. Simile eſt regnū celoꝛum ho.pe.ꝓfici.qui.vo.ſer.ſ.et tra.il.bo.ſ.
Et ſequiť Euge ſerue bo. ⁊c. Itē ſic dn̄ať creaturis quibus pꝛeeſt ꝙ nunquam fuit vitijs vel demonibus. Johannis octauo.

Semen abrahe ſumus ⁊ nemini ſeruiuim⁹
vnꝗ̃ et hoc ideo quia tale dominiū reco-
gnoſcit eſſe a deo ⁊ ipſo ad laudē dei vtit
j. Coꝝ.iij. Siue mūduſ ſiue vita ſiue mors
ſiue pñcia ſiue futura oīa veſtra ſunt vos
autem chriſti. et ideo ſiue mā. ſiue bi. vel a
liud quid fa. omnia in gloriā dei fa. in eo
dem. x. Item ſic honore et dignitate fungi
tur quod nō cōfūditur. qꝛ in ipſis non ele-
uatur ſed humiliat. Exemplum de paulo
qui poſtꝗ̃ raptus fuerat in ꝑadiſum dixit
Ego ſum minimus apſoꝝ qui non ſum di-
gn⁹ vocari aplus. j. Coꝝ. xv. Siliter abra
am magnus pñarcha dixit Loquar ad do
minū meū cū ſim pul. et ci. Gen. xviij.
Et quia iuxta ſententiā veritatis oīs qui
ſe humiliat exal. ideo talis prudens exalta
bitur ſuꝑ modū Eſay. lij. Ecce ſer. m. exal
ta. ⁊ eleuabitur ⁊ ſublimiſ erit valde Om
nia autē hec prudētia mūdi in cōtrarium
facit quia ſolū hic vult ditari ⁊ delectari
et honorari et dominari et quid ſequatur
non curat ⁊ mala pñcia fugit. et nō curat
incidere in futura ſimilis equo vmbratico
qui ꝓpter vmbras in magnū precipitium
ſe ꝓijcit Et ſimilis cani portāti carnes ſu-
pra pontem qui ꝓpter vmbras carniū di-
mittit carnes Omnia mala. ⁊ bona pñtia
ſunt quaſi vmbra futuroꝝ bonoꝝ ⁊ malo-
rum Et attēde ꝙ magis eſt neceſſaria pru
dentia in diſpoſitōe pñtium vt homo diſcē
nere ſciat virtutes a vicijs virtutū ſpeciē
pretēdentibus Yſido. Quedā vicia virtu-
tum ſpeciē preferunt Vnde ꝑniciosi⁹ ſuoſ
ſectatores decipiūt qꝛ ſe ſub ſiītudine vir
tutū tegunt Nā ſub pretextu iuſtitie cru
delitas agitur et remiſſa ſegnicies maſue-
tudo creditur Sapiens. Nulle ſunt occul
tiores inſidie ꝗ̃ que latēt ſub ſiītudine of-
ficij De quib⁹ dicitur Eſa. v. Ve qui di-
citis bonū malum et malū bonum. ponen-
tes lucem tene. et tene. lu. ponentes amaꝝ
in dulce et dulce in amarū. Tercio vti de
bemus prudētia in bello ſpūali ad memo-
riā preteritoꝝ. vt ſcꝫ memoremur quot ma
la ꝓpter peccata euenerunt vt ab ipſis ca
ueamus et quō deuſ iuſtos exaltauit vt ad

iuſticiā animemur Sapiēs. Felix qui no-
uit ex alieno ꝑiculo ſibi cauere et ſimiliter
felix qui ex aliena iuſticia iuſtus effectus
eſt Recordamini kariſſimi ꝙ dyabolus et
oēs angeli mali ꝓpter vnū motū ſupbie
de celo expulſi ſunt in abiſſum in ꝑpetuū
cruciandi ibidem Similiter ꝑmi parentes ꝓ
pter vnū peccatū ſcꝫ ꝓpter inobedientiam
de ꝑadiſo in hanc vallē miſerie ſunt emiſ
ſi et infinitis miſerijs ac etiā morti cū tota
poſteritate ſua pariter ſunt addicti Non-
ne ꝓpter peccatū carnis deus oēs hoies
in diluuio ſuffocauit preter octo. Nonne
ꝓpter eadem peccata quinqꝫ ciuitates ſub
uertit Nonne pharaonē cū toto exercitu
ſuo et ſennacherib cū exercitu ſuo occidit
Nonne pluſꝗ̃ ſexcētamilia viroꝝ filiorū
iſrahel ꝓpter infidelitatis peccatū in deſ-
to ꝓſtrauit ⁊ diuerſis mortib⁹ interemit ⁊
ſolum duo terram ꝓmiſſionis intrauerūt.
Nonne ꝓpter peccata regna et ciuitates
deſtructa ſunt Vbi eſt troya. vbi eſt Ni-
niue. vbi Carthago. vbi Babilon. Apoc.
Cecidit cecidit Babilō illa magna et fa-
cta ē habitatio demonioꝝ Ecc. x. Regnū
transfertur a gente in gentē ꝓpter iniuſti-
cias ⁊ iniurias ⁊ ꝯtumelias. quid ergo fra
tres putam⁹ effugere iudiciū dei ſi pecca-
uerim⁹ ⁊ neglexerimus tantam ſalutē cer-
te non. Rom. ij. Ignoras qm̄ benignitas
dei ad penitentiā te adducit ſm duriciam
autē tuā ⁊ cor impenitens theſauriſas ti-
bi iram in die ire Et ſequitur Ira ⁊ indi-
gnatio ⁊ anguſtia. tribulatio in omnē ani-
mam hoīs ꝑantis malum. ſed ſtupendū ē
quia paciencia dei eſt multis occaſio peccā
di Ecc. viij. Quia nō ꝓfertur cito contra
malos ſententia filij hominū abſqꝫ vllo ti
more ꝑpetrant mala. ¶ Similiter me
morare debem⁹ quomō de⁹ iuſtos exalta-
uit vt eos imitemur. Nōne ioſeph factus ē
dñs egipti quia cuſtodiuit mandatū. Non
ne moyſes cōſtitutuſ eſt domin⁹ pharaois
et dux ſuꝑ populū domini qui negauit ſe
eſſe filium filie pharaonis magis eligens
affligi cū populo dñi ꝗ̃ terrene iocūdita-
tis habere peccatū. Nonne dauid paſcens

oues factuſ eſt rex et in ſua miſericordia ꝓ
ſecutus eſt ſedem regni in ſecula Nōne ſa-
lomon ꝓpter vnam bonā petitōeꝫ ſapiētiſ
ſimus eſt effectus ⁊ ſuꝑ oēs reges terre ma
gnificat⁹ Quid dicā de aplis piſcatoribus
quoꝝ oſſa ora impatoꝝ cū magnā deuotō
ne et reuerētia oſculātur Cariſſimi num-
quid man⁹ dñi eſt abbreuiata. certe nō. Si
ergo ꝑabimur vt illi. exaltabimur vt illi.
Sequamur nos oꝑa ⁊ ſequentur nos pre
mia Nō ſumus vt cattuſ qui vult comede
re piſcem. et nō vult tāgere aquā. iuxta il-
lum verſum. Catt⁹ amat piſcē ſed nō vult
tāgere flum: filij zebedei ī ſua petitōe redar
guti ſunt. qꝛ petebant regnare ſed nō labo
rare vt patet Math. xx. et ſic pꝫ primum
Scdo ad oratōnū inſtantiā nos hortatur
vt ſpūſſan. deuote recipiam⁹ Nā ſuꝑ apo
ſtolos orātes ſpūſſcūſ deſcēdit et qꝛ de ora
tōe in precēdēti dñica ī ſermone de euange
lio multa dicta ſunt nihil dicam⁹ de ipſa hic
et ſic patet ſcdm Tercio ad caritatē mu-
tuam nos hortat. qꝛ eñ ſpūſſanct⁹ amor ē
et oē ſiſe ſuo ſimili aſſociat. iō vt ſpūſſan.
ad nos veniat nobiſcūqꝫ maneat. oꝫ ꝙ vir
t⁹ amoris ī nobis ſit ⁊ nos īuicē diligam⁹
Et qꝛ oīa oꝑa noſtra bona ſpūſſan. ī nobis
oꝑat. iuxta illō Yſa. xxvj. Oīa oꝑa noſtra
oꝑ. es ī no. do. ⁊ ſſ. ī nobis nō niſi ꝑ carita
tē manꝫ iō oꝫ añ oīa caritatē hr̄e vt opera
nr̄a a. ſſ. ſint. et hoc ē qd̄ dicit Añ oīa. i. añ
oēꝫ oꝑatōꝫ ita ꝙ oꝑatō nr̄a a caritate ꝓce-
dat mutuā ī vobiſmetipſis cari. ha. i. diliga
tis alterutꝝ. vñ a doctorib⁹ Caritas dr̄ eſ-
ſe forma virtutū. et iō ſicut oīs actiō eſt a
forma ita oīs oꝑatō virtuoſa ē a caritate.
Et qꝛ duplex ē amor ſcꝫ honeſt⁹ ⁊ vtil. vl̄.
amor amicicie. ⁊ amor cōcupiſcentie. dicit
ꝙ amor noſter ſit hōeſt⁹ ita ꝙ vn⁹ diligat
alteꝝ ꝓpter ſeipſum et nō ꝓpter bona ſua
quia talis eſſet amor vtilis vel cōcupiſcen
tie qui nō ꝓcedit a virtute. ⁊ hoc eſt quod
dicit in vobiſmetipſis. ita ꝙ cauſa dilectōiſ
ſit natura et perſona ꝓximi et non res ſue.
Et hoc debemus facere. quia talis dilectō
operit multitudinem peccatorum. Eſt eñ
caritas veſtis turpitudinem peccatoꝝ ope
riens Et ideo primi parentes ſtatim quan

do hac veſte exuti fuerūt. verecūdati ſunt
et cōgnouerunt turpitudiem ſuam. Apoc.
xvj. Beatus qui cuſtodit veſtimenta ſua
ne nudus ambulet et videant turpitudineꝫ
eius. Secundo caritas eſt calorem vite cō
ſeruans. j. Io. iij. Qui nō dili. ma. in mor.
Vnde fratres Ioſeph nudauerunt eum ꝓ
mo tunica talari dum eum occidere vellēt
quia nunꝗ̃ homo poteſt occidi in aīa ha-
bens hanc veſtem. Tercio eſt veſtis nupti
alis ſine qua anima deo non deſponſat. nec
ad nuptias agni introire poteſt Mathei
Viceſimoſecūdo Amice quomodo huc in
traſti non habens veſtem nuptialem Hec
eſt iſta tunica incōſutilis chriſti ſuꝑ quam
peccatores mittunt ſortem et nihil curant
de ea et tamen eſt ita virtuoſa vt nulls pa-
ti aliquid mali poſſit donec ipſam induat.
imo omnia cedunt ſibi in bonum Roma.
octauo Diligentibus deum omnia co. i. b.
Et ſic patet tertium Quarto ad hoſpi-
talitatem et ad omnia opera miſericordie
hortatur. quia nanqꝫ ſpirituſſanctus ē dul
cis hoſpes anime et cum peregrinis hoſpi
tatur et peregrinatur. ideo ſi volumus ta-
lem hoſpitem recipere. peregrinos et pau-
peres hoſpitemus Math. xxv. Quod vni
ex minimis meis feceritis mihi fe. Hic ex
emplum habemus in Abraam qui credēs
recipe peregrinos recipit angelos dei et in
eis cōgnouit trinitatem et vnitatem dei. qꝛ
tres vidit et vnum adorauit. Gen. decimo
octauo Accepitqꝫ ab eis filium et heredē.
Idem patet in beato Grego. qui recepit
chriſtum ſe recipere pauperem. et non ſolū
debemus peregrinos et pauperes hoſpita-
re ſed etiaꝫ alia opera miſericordie facere.
ſecundū ꝙ poſſumus Et hoc eſt quod di-
cit Vnuſquiſqꝫ ſicut accepit gratiam ſcꝫ a
ſpirituſancto illam refundat ad ꝓximum
ad honoreꝫ ſpūſſancti Mathei. x. Gratis
accepiſtis gratis date et ſic faciendo erim⁹
boni diſpenſatores multiformis gratie dei
Gr̄a dei dr̄ mltiformis qꝛ ī vno ⁊ eodē mlt
tos effcūa fac̄ ī diuerſ diuerſos j. Coꝝ. xij.
Diuiſiones gratiaꝝ ſunt vn⁹ autē ſpūs et
no. ꝙ dicē diſpēſatoreſ qꝛ oīa bōa que hēm⁹

non ſunt noſtra.ſed nobis diſpenſanda tra
dunt.j.Cor.iiij. Sic nos exiſtimet hō vt
mi.chriſti ⁊ diſpē.mi.dei.Baſiliꝰ Si fate
ris ea tibi diuinitꝰ ꝓueniſſe an iniuſtꝰ ē de
us res inequaliter diſtribuēs Cur eñ tu a
būdas ⁊ ille mēdicat niſi vt tu bone diſpen
ſatōis premia ꝯſequaris.ille vero pacientie
brauijs decoretur Eſt ergo panis famelici
quē tu tenes.⁊ veſtimētū nudi qđ in ſude
mardeſcit et argentū paupum qđ poſſides
quo circa tot iniurias incurris quot ſubue
nire nolueris Lu.xvj.Red.ra.vil.tu. Et
ſic pꝫ quartū. Quito nos hortaꝶ vt oīa
ad laudē dei faciamꝰ.qꝛ vt dcm̄ eſt pꝛincipa
le opans i oī ope nr̄o bono oꝫ eſſe.ſſ.tō tā
ꝙ principali agēti oīa opa nr̄a dēmꝰ ei at
tribuere ⁊ bn̄ cogitare ⁊ bn̄ loq ⁊ bn̄ opa
ri ij.Cor.iij.Nō eñ poſſumꝰ cogitare ali
quid a nobis quaſi ex nobis ſed ſufficiētia
nr̄a ex deo ē j.Cor.xiiij. Spūs aūt loqtur
miſteria et hoc ē qđ dicit.Si qs loqꝶ qua
ſi ſer.dei.ſermo dei ē q ad laudē eꝰ ꝓfertur
et ſi qs miſtrat aliqđ primo reputet ſe hoc
facere ex virtute et gr̄a quā ei deus admi
niſtrat ⁊ nō ex ſe.j.Cor.iiij. Quid habes
qđ nō accepiſti.ſi autē accepiſti qđ gl'iaris
quaſi nō acceperis Et ſic pꝫ quintum.

¶ In die ſancto Pente. de epiſtola
ſermo LXII

Dum cōplerent dies pēte.erant
oēs diſcipuli pꝛiter in eodē lo
co Act.ij.Hodie ſctā mr̄ ec
cleſia vnū de tribꝰ principali
bus feſtis recolit reuerenter ⁊
deuote ad vniꝰ i trinitate pſone ſcꝫ.ſſ.reue
rētiā ordinatū In quo ipſius viſibleꝫ miſ
ſioneꝫ venerabiliter recolimꝰ cōgregate ec
cleſie fore factā.et iſtō videꝶ magis ſolēne
qꝛ in ve.et no.te.celebratū magis deuotꝫ
qꝛ deuotiꝰ ē receptū magis generale.quia
in natitate honoramꝰ patrē mittētē ⁊ fili
um miſſum Silr̄ i reſurrectōe patrē reſuſ
citantē et filiū reſuſcitatū Sed hac die ſan
ctiſſima ho.pa.⁊ fi.mittētes ⁊.ſſ.miſſum.
qui dignatꝰ ē venire ⁊ nobiſcū ippetuū p
manere.Jo.xiiij.Aliū pa.da.vo.q ma.vo.
inetēr.qꝛ enim xp̄ūs ſpōſꝰ eccie receſſerat
ad patrē ⁊ reg.ſuū ⁊ p ꝯñs eccia remāſerat
viduata idō pa.et fi.mia moti ne diu i diui
duitate maneret.ſſ.miſerūt.vt eā in oībꝰ ꝯ
ſolaret ⁊ magnis dotaret mūeribꝰ ⁊ donis
ineſtabilibꝰ releuaret vt ſic dotata ⁊ rele
uata illō pſal.poſſꝫ veraciter eructare hec
mutatō dex.excel.ſic ergo viſibleꝫ miſſionē
ſpūſſancti hodie deuote recolit ſan.ma.ec.
Circa quā i ep̄ſa hodierna quattuor enar
rantur Primō tp̄us quo ſpūſſan.miſſus ē
ponit.qꝛ dū cōple.di.pente.i.tp̄us quīqua
ginta dieꝝ Secūdo modus quō ſcꝫ miſſus
eſt.et ſignū in quo miſſus eſt deſcribit ibi.
Factus eſt repen.de ce.ſo. Tercio ipſe.ad
uentꝰ ſpūſſancti et eius effectꝰ ſubiungitur
ibi Repleti ſunt omnes ſpūſancto et cepe.
loqui Quarto admiratō ⁊ ſtupor ex pꝛedi
cto effectu ꝯſurgens innuitur ibi.Fctā au
tē hac voce cōuenit multitudo ⁊ mēte con
fuſa eſt Primo ergo tempꝰ quo ſpūſſanc.
miſſus eſt ponitur cum dicitur Dū cōple.
dies penthe.Circa qđ nota ꝙ quadruplici
rōne quinquageſima die a reſurrectōe ſpiri
tūſſanctus eſt miſſus ſcꝫ rōne completōis.
remiſſionis.pfectōnis.et figuratōis.Prio
rōne completōis Nam vt patet Exo.xxxj.
Lex fuit data quinquageſima die ab agno
inmolato.quia ergo vt dicit Apl'us Ple
nitudo legis eſt dilectō. ſpūſſanctus autem
eſt principiū et fons omnis dilectōis. et p
modum dilectōis ꝓcedit. vt oſtendatur ꝙ
plenitudo et ꝯplemtum legis eſt a ſpūſan
cto ideo eodē tempe quo lex fuit data ſpi
rituſſan.ſup apl'os deſcendit.Non eñ pote
rant legem implere niſi per ſpm̄ſanctum et
hoc ꝓpter difficultatē intellectus ⁊ effcūs
vtrāqꝫ autē difficultatem tollit ſpūſanctꝰ
De primo Jo.xvj.Docebit vos omnē ve
ritatem De ſcdō Math.xj.Tollite iugum
meū ſup.vos in.eñ me.ſu.eſt et onus meū
le.Et cui leue certe amanti et habenti ſpm̄
ſctm̄ Alijs aūt itollerabile Hāc rōem tan
gens glō.dicit ꝙ lex quīquageſima die data
fuit i mōte ſynai ⁊ ſpūſſan.in mōte ſyon.
Scdō rōe remiſſiōis quadrageṅariꝰ eñ nūe
rꝰ q pn̄iaꝫ ſignificat vt ſu.dcm̄ ē ex ptibus
ſuis ſurgit qn̄iquag.nā ſep.ſūt ptes quadra

genarij ſcꝫ.xx.x.viij.v.iiij.ij.j.que ſeptē p
tes ſimul ſumpte faciūt quinquaginta.que
ſeptem ptes quadragenarij.ſignāt ſepteꝫ p
tes pn̄ie que pn̄ia p quadragenariu numeꝝ
deſignatur.que ſunt ꝯtritō de preteritis.ꝓ
poſitum a futuris malis abſtinendi ꝯfeſſio
et ſatiſfactio que habet quattuor ptes.que
ſunt reſtitutō alienoꝝ.laigitō ꝓpꝛioꝝ. per
elemoſinas oratio ⁊ ieiuniū Quia ergo ſe
ptem ptes quadragenarij.ſignantes ſepteꝫ
ptes penitentie ſimul ſumpte ſurgunt ī quī
quaginta.et p quinquagenariū numerū re
miſſio peccatoꝝ deſignaꝶ.nam predicte p
tes pn̄ie que in quinquagenariū numerum
ſurgūt plenaꝫ remiſſionē faciūt et remiſſio
peccatoꝝ a ſpūſancto eſt.iuxta illud Joh.
Accipite ſpm̄ſanctum quoꝝ remi.pe.re.eē
Ideo ad oſtendendū ꝙ remiſſio peccatoꝝ
eſt a ſpūſancto ꝓpter hoc quinquageſima
die ſup apl'os venit Et ad hoc ſignandū in
quīquageſimo anno ſcꝫ iubileo omnia debi
ta dimittebanꝶ.vt infra diceꝶ Tercio rō
ne pfectōis.Septeꝫ eñ ſunt ſeptenarij quī
pficiūt eccleſiam militantē ſcꝫ vij. ſacramē
ta quibus virtus diuina ⁊ bn̄ficiū paſſiōis
chriſti homī letaliter ſauciato applicatur.
Septem ſunt virtutes tres theologice qbꝰ
aīa ordinaꝶ ad deū ſcꝫ fides.ſpes.et caritas
Et quattuor morales qbꝰ hō in actibꝰ
ſuis diſponiꝶ et ordinaꝶ qn̄tū ad ſe ⁊ qn̄tū
ad ꝓximū ſcꝫ prudētia.tpātia.fortitudo ⁊
iuſticia.Septē ſunt dona ſpūſſancti quibꝰ
oīs vires taꝫ inferiores ꝙ ſupiores diſpo
nūt ad obediendum motōni et inſtincti ſpi
ritui ſancti ſcꝫ donū ſapientie et intellectꝰ
donū cōſilij ⁊ fortitudis ſcīe ⁊ pietatis. et
donū timoris dn̄i Septeꝫ ſunt beatitudies
de quibus diciꝶ Math.v.ſ. pauptas ſpūs.
mititas mentis.luctꝰ pn̄ie.eſuries ⁊ ſitis iu
ſticie.affluentia miſericordie.mūdicia cor
dis et pax mentis.Hee beatitudines ſunt
tanꝙ opatōes ⁊ actus ꝓcedētes a pꝛedcis
ſeptē donis ſpūſſancti quibus virtus ipōꝝ
donoꝝ manifeſtaꝶ Septem ſunt ordines q
bus ptās miniſtris eccie ꝯferꝶ ad reliquuꝫ
ppl'm dirigendū ⁊ ſanctificandū Septē ſūt
petitōes pater noſter quas deo facere debe
mus Septē ſunt etiā articuli fidei hūanita
tis chriſti.Et ſeptē diuinitatis chriſti.quibꝰ
de credendis illuminamur.Quoꝝ oīm pfec
tio a ſpūſancto ē.j.Cor.xij.Hec oīa opa
tur vnꝰ atqꝫ ideꝫ ſpūs di.ſin.ꝓut vult Se
ptē aūt ſeptenarij faciūt.xlix.et ideo ī fine.
hoꝝ ſeptenarioꝝ ſcꝫ quīquageſima die ſpi
rituſſan.miſſus eſt.vt ei pfecto totꝰ eccie
⁊ oīm que ſunt ⁊ fiūt in eccia attribuatur
vt pꝛicipali agenti.Yſa.xxvj.Oīa opa no
ſtra opatus es in nobis dn̄e Math.x. Nō
eñ vos eſtis q lo.ſed ſpiri.pa.ve.q lo.ī vo.
Quarto rōne figuratōnis vel completō
nis figure Nam in iubileo ſcꝫ in qn̄quage
ſimo anno quinqꝫ debebāt fieri vtꝫ Leui.
xxv.que figurabāt quinqꝫ que ſpūſſanctus
veniens ſup apl'os fecit plenarie ⁊ quotti
die facit Nam in iubileo rei ⁊ captiui ſol
uebātur.debita remittebanꝶ.exules in pa
triam reuocabātur.hereditas amiſſa redde
batur.et ſerui libertati donabātur.⁊ ſic fie
bat plena remiſſio.Similiter p ſpm̄ſanctū
fit plena remiſſio in eccleſia Nam primo p
ſpm̄ſanctū rei eterne mortis et captiui dya
boli ſoluunꝶ.Ro.viij.Lex ſpūs vite libe
rauit me a lege peccati ⁊ mortis Secundo
debita peccatoꝝ p ſpm̄ſanctū dimittuntur.
Prouer.x.Uniuerſa delicta opit caritas,
id eſt ſpūſſanctus Tercio exules ꝓpter ma
leficia peccatoꝝ p ſpm̄ſanctū reuocanꝶ in
vitā eternā ſiue in patriā eccie militantis.
Pſal.Spūs tuꝰ bonꝰ deducet me in terrā
rectā ꝓpter nomen tuū Terra recta eſt ec
cleſia iuſtoꝝ qꝛ nō tangit mūdū obliquum
niſi in pūcto neceſſitatis.j.Thi.vj.Haben
tes alimēta et qbꝰ tegamur his cōtēti ſu
mꝰ Rectū eñ nō tāgit obliquū niſi ī pūcto
Quarto hēditas ꝓpter pctm̄ pmoꝝ pentū
amiſſa.ſ.vite etne nob p.ſſ.recupaꝶ qꝛ cuꝫ
p.ſſ.efficiamur filij dī p regn̄atōꝫ ſpūalē et
ſi filij ⁊ hēdes vt dꝛ ro.viij.manifeſtū ē ꝙ
p.ſſ.hēditas amiſſa nobis reſtituiꝶ.Jo.iij
Niſi qs renatꝰ fuerit ex aqua ⁊.ſſ.nō pōt ī
reg.dei.Quinto ſerui pccōꝝ ⁊ funibꝰ pccō
rū ligati p.ſſ.liberi reddūꝶ.qꝛ vbi ſpūs dn̄i
ibi libertas vt dꝛ.ij.Cor.iij.gal.m.j.itaqꝫ
iam non ſumꝰ an.fi.ſed li.et ſic pꝫ pmum

Secundo modus ⁊ ſignum in quo ſpūſ-
ſanctus miſſus eſt ponitur. quia factus eſt
repente de celo ſonus. Dum em̄ apli eſſent
hieruſalē in ſupiori pte cenaculi vbi xpūs
cum eis agnū paſcalez cenauerat. ⁊ ibi ora
rent hora diei iam tercia. ſubitu vehemēs
venit ventus et quidam radij ignis ſolma
ti ad modū lingue apparuerunt in domo. ⁊
ſteterunt ſup capita apoſtoloꝝ ⁊ in illiſ lin
guis ignitis ſpūſſanctus ſuper eos deſcēdit
et manſit. et ſic patet ꝙ in vehemēti ſpiritu
id eſt in vento et in linguis igneis ſpiritus
ſanctus ſuper eos venit Cuius ratio ad de
ſignandum ꝙ ſpūſſanctus veniēs in hoiem
tria facit Nam pmo tanꝗ magnus ventuſ
omnes nubes erroris ab anima expellit et
veritate fidei replet aiaz Jo. xvj. Docebit
vos omnem veritatē Et p cōſequēs expel
lit omnem falſitatem. Secūdo tanꝗ ignis
fortis omnia peccata cōſumit et p ɔſequēſ
animam purgat Gre. ſup illo verbo Lu.
vij. Dimiſſa ſunt ei peccata multa quoni
am dilexit multū Vis amoris in ea cōſum
pſit rubiginez peccatoꝝ. Tercio poſtꝗ ani
ma eſt illuminata in intellectu ⁊ purgata
et inflamata in affectu tanꝗ lingua ignita
feruentiſſime et depoſe loquitur verba dei
Prouerbiū eſt ꝙ nec amor nec tuſſis pōt
celari. Pſal. Cōcaluit cor meum intra me
et in meditatōe mea exardeſcet ignis Et ſe
quitur Locutus ſum in lingua mea. et ido
apoſtoli recepto ſpūſancto ſtatim loqui ce-
perunt Circa hoc membꝛ tria videamus
ſcz quare ſpūſſanctus in linguis apparuit.
et quare ſimul ī linguis igneis. et quare po
tiꝰ in igne ꝗ in alio elemēto. ℞ Pri
mo ergo queramus quare ſpūſſanctus in
linguis apparuit. ⁊ ad hoc ſex rōes aſſignē
tur ad preſens ſcz rōne manifeſtatōnis ra-
tione vnionis. ratōe ſaluatōis. rōne predica
tionis. ratōe gubernatōis. rōne legationis.

Primo ſpūſſanctus apparuit in linguiſ
rōne manifeſtatōis ſpūſſancti. nam deuſ pr̄
ſumme fuerat manifeſtatus in rerū creatō
ne ita ꝙ phi lumine rōis naturalis et ſine
lumine fidei deū patrem cōgnouerūt Phs
in libro de celo et mūdo. adhibuimus noſ-
metipſos magnificare deū patrem ſupemi
nentem ꝓprietatibus eoꝝ que ſunt. et ɔclu
dit in xj. methaphiſice. Vnꝰ ergo princeps
Sapiē. xiij. A magnitudie ſpēi creature cō
gnoſcibiliter horuz creator poterit videri.
Vnde et iudei et omnes gentes deū patrez
cōgnoſcebant Jo. viij. Vnum patrem ha
bemus deū. ſimiliter deus filius fuit mani-
feſtatus in carnis aſſumptōe. quia de femi
na natus eſt ⁊ nobiſcum cōuerſatus eſt eē
mortuus et ſepultus Baruch. iij. Poꝰ hec
in terris viſus eſt ⁊ cum hoībus cōuerſatꝰ
eſt. ⁊ vt xpūs cōgnoſceret̄ vere eſſe filius
dei fecerat opera que ſolus deuſ facere po
terat. Jo. v. Opera que ego facio hec ſūt
que teſtimonium perhibent de me. Et ideo
deus filius ſumme manifeſtatus fuit. Re-
ſtabat ergo ꝙ deus ſpiritusſanctus manife
ſtaretur vt trinitatem pſonarum cōgnoſce
remus. ⁊ fidem veram de ipſis haberemus
que eſt neceſſaria ad ſalutem Maior autē
manifeſtatio que fieri poſſit eſt p linguam
et opera. Et ideo vt ſpiritusſanctus plene
manifeſtaretur apparuit in linguis ſuper
apoſtolos vt ipſum ſumme manifeſtarent
in omni lingua et cum hoc dedit eis iſta o
pera facere que ſolus deus facere poterat
que apoſtoli in virtute ſpūſſancti fecerant
Jo. xiiij. Qui credit in me opera que ego
facio et ipſe faciet ⁊ ma. ho. fa. Quia ego
ad patrem vado id eſt quia ego recedo et
ſpiritusſanctus adueniet. Apparuit etiam
in lingua vt dicit Grego. vt verbum dei
incarnatum manifeſtaret. quia verbum p
linguam manifeſtatur. quia quāuis apud
iudeos ſumme manifeſtatum fuerit vt dcm̄
eſt tamen apud alias genteſ manifeſtatū nō
erat. ſed apoſtoli manifeſtauerunt. j. Coꝛ.
primo. Nos autem predicamus chriſtum
crucifixum. Secundo ratione vnionis
Nam genus humanum ex ſuperbia volēs
turrim Babel edificare. cuius cacumen tā
geret celu. in ſeptuaginta duaſ linguas di
uiſum eſt. quod prius vnius labij erat. vt
dicit Gen̄. xi. Quicquid autem p ſupbiaz
aut maliciam in humano genere eſt deletū
totū p chriſti hūilitatē ⁊ ſpūſſ. bonitatē eſt

ſuppletum qui vſqz ad terram ſe humilia-
uerunt xpūs carnem aſſumendo et ſpūſſan.
in liguis apparendo ſicut genus humanuz
voluit vſqz ad celū cōſcendere et ideo ſpi-
ritusſan. in linguis. apparuit vt oñderet ꝙ
p ſpūſſancti bonitatē vniti ſunt ppli ī vna
fide et in vna lingua cōfeſſionis et verita-
tis vt fieret vnum ouile ⁊ vnus paſtor. cꝰ
vocem oīs cōgnoſcerent et audirent. Jo.
x. Oues mee vocem meaz audiūt et cōgno
ſco meas ⁊ cōgnoſcunt me mee. vñ vna ex
poſitio dicit ꝙ apli loquēdo vnam linguaz
ſcz hebreaz. omnes alie natōs que ibi erāt
in ipſa lingua hebrea audierāt linguam ſu
am ſicut de manna dicit̄ ꝙ conuertebat̄ ad
quodcunqz cōmedens volebat vt dicit̄ Sap.
xvj. Sic quādo lingua eſt diuiſa erat ſolū
lingua hebrea. Vnde in faucibus aploꝛuz
omnes lingue erant vnite p ſpūſſancti bo-
nitatem. Tercio rōne ſaluatōis Naz vir
tus diuina ſaluans applicatur nobis medi-
antibus verbis que a miniſtris eccleſie ꝓ-
ferunt̄. quia mediantibus ſacramētis que ī
rebus et verbis conſiſtunt vt dicit Augꝰ.
Que quidem virtus ſalutis noſtre a ſpiri-
tuſancto eſt. Et ideo ne crederetur virtus
iſta eſſe a verbis vel a miniſtris eccie ſed a
ſpūſancto ideo in linguis dignatus eſt ap-
parere. ij. Coꝛ. iiij. vt ſublimitas ſit virtu-
tis dei et non ex nobis. Quarto rōne pre
dicatōis Apli em̄ noua et inaudita predica
re debebāt ſcz nouam fidem de xpō incar-
nato ⁊ paſſo Jo. xiiij. Creditis in deū et ī
me credite ſcz quia ego ſum deus Noua o
pera Lu. xiiij. Niſi quis renūtiauerit om-
nibus que poſſidet non pōt meus eſſe diſ-
cipulus et nouū modum viuendi Mathei
xvj. Si quis vult poſt me venire abne. ſe.
et tol. cru. ſu. et ſequa. me. Jo. xiij. Māda-
tum nouum do vobis vnde Ac. xvij. dr̄ de
Paulo ꝙ erat annūtiator nouoꝝ demoni-
orum Que omnia ſine virtute ſpūſſancti n̄
poterant fieri j. Coꝛ. xij. Nemo pōt dicere
dominus ieſus niſi in ſpūſancto. i. nemo po
teſt veracit̄ dicere et predicare ſalutē: que
p nomen ieſu intelligitur niſi p virtutē ſpi
ritusſancti Et ideo apparuit in linguis vt
oſtēderetur ꝙ hec omnia non fecerūt apo-
ſtoli in virtute ſue predicatōnis ſed in vir-
tute ſpūſſancti qui in verbis eoꝛum erat. j.
Coꝛ. iij. Ego plantaui appollo rigauit deꝰ
autem incre. de. Itaqz neqz qui plantat ē
aliquid. neqz qui rigat ſed qui incremētus
dat deus. Quinto ratōne gubernatōis qr
inter omnia mēbra lingua difficilius regit̄
et gubernatur Ja. iij. Omnis natura be-
ſtiarum volucrum et ſerpentum domatur
et domita ſunt a natura humana. linguam
autem nullus hominū domarē poteſt īqui
etum malum plenū veneno mortifero Itē
ibidem. Si quis in verbo non offendit hic
pfectus eſt vir. et niſi lingua p gratiam ſpi
ritusſancti regatur nūꝗ bene regitur Pro
uerbioꝝ. xvj. Hominis eſt dirigere greſſus
ſuos. dn̄i autem gubernare linguam Item
lingua eſt magis vtiliſ ⁊ fructuoſa bene re
cta ꝗ aliud membrum Prouer. xxv. Ma
la aurea in lectis argenteis verbum platū
in tempore ſuo Et propter iſta duo lingua
magis indiget gratia ſpiritusſancti. et ideo
ſpūſſanctus in linguis apparuit ad oſten-
dendum ꝙ hec duo ipſe ī linguis operatur
quia ipſum temperat ⁊ facit bene loqui

Sexto ratōe legatōnis. Nam legatio et
officium apoſtoloꝝ principaliter fuit ad lo
quendum et euangelizandum Math. xvi.
Euntes in vniuerſum mundum predicate
euangelium omni creature. j. Coꝛ. j. Non
miſit me baptiſare xpūs ſed euangelizare ⁊
ideo ſpiritusſanctus in linguis ſuper apo-
ſtolos venit vt daret intelligi ꝙ loqui lin-
guis erat eoꝛum officium principale. Se
cundo queramus quare ſimul in linguis ig
neis apparuit Et ad hoc ſufficiunt quat-
tuor rationes. Prima eſt quia apoſtoli
legem igneam ſpūſſan. que eſt lex amoris ⁊
virtutis debebant mūdo predicare. Ipſe
enim ſpiritusſan. amor ⁊ veritas ē Lu. xij.
Ignē veni mittere ī terrā ⁊ qd volo niſi vt
accendat̄ ſcz per ora predicatorum in coꝛ-
dibus auditoꝝ ſcz veterum cerimoniarum
iuxta illud Hebreoꝝ. x. Vmbram enim ha
bens lex non ipſam imaginem reruz Et le-
gē frigidā timoris debāt finire ⁊ termiare

Math.xj.Vſq₃ ad io.lex et ꝓphete. Gal. v. Conteſtoꝛ autē omni circumcidēti ſe. qꝛ ſi circūcidatur chꝛiſtꝰ nil pꝛodeſt ei. Ignis autē hec facere habet. qꝛ caloꝛem generat et vmbꝛam et frigus fugat. Et iō ſpūſſanctus in linguis igneis apparuit ſuper apoſtolos vt legē amoꝛis ⁊ veritatis ꝓferrent ⁊ legem vmbꝛe et timoꝛis finirent. Io.xv. Hec mandō vo. vt dili.inui. Quod apoſtoli optime fecerunt ipſam mundo pꝛedicantes pꝛima Io.iij. Nō diligamꝰ ligua neq₃ verbo ſ₃ ope et veritate. Coloch.iij Sup oia caritatē habete qḋ eſt vin.ꝑfectiōs Secunda racio eſt vt apoſtoli verba ignita ꝓferēt calefaciētia coꝛda hominū. Eccleſiaſti.xlviij. Surrexit helyas id ē choꝛꝰ apſtoꝛū ⁊ ꝟbum iſtius quaſi facula. Duo em̄ dura vt duo ferra nō poſſunt ſine caloꝛe ꝯiungi Hiere.xv. Nūquid federabit ferrū ferro ab aquilone.i.in frigoꝛe qḋ ꝓcedit ab aquilone Fides aūt catholica et coꝛ humanum ſūt duo ferra duriſſima.⁊ ideo nullo modo ꝯiungi potuiſſent ī frigoꝛe ī fidelitatis peccati niſi ignis ſpūſſancti interueniſſet Vñ bernar.dicit ꝙ tria maxima mirabilia ꝯiuncta ſunt in filij dei in carnatōe ſc₃ deus et homo mater ⁊ virgo fides et coꝛ humanū et iō vt apl'i fidem chꝛiſti coꝛdi humano īferrēt verba ignita neceſſario ꝓferre habebant. Gre. Ocioſus eſt ſermo pꝛedicātis niſi poſſit incendium generare Et hoc pat₃ in omnibus alijs nationibus.quarum coꝛda igne ſpūſſancti non caleſiunt.quia nullomodo fidem recipiunt.fides enim vt dicit Apoſtolus ad Epheſ.ij. eſt donum dei inter chꝛiſtianos etia₃ qui nō habent ignē ſpirituſſancti non habent fide₃ viuam.ſed moꝛtua₃. Tercia ratio eſt vt apoſtoli ignē diuinum per oꝛa et verba ſpirarent in coꝛda hominum ipſos calefatientem et a terrenis ad celeſtia eleuantem Na₃ ante aduētum ſpūſſancti merces hominum erat terrena in tempoꝛalium abundātia conſiſtens et longa vita. Yſa.j. Si volueritis et audieritis me bona terre ꝯme. Sed modo non eſt ſic.immo om̄s qui pievolūt viuere in xpō ieſu perſe.pa.vt dicitur.ij. Thi.iij. Nō eſt ſeruus maioꝛ domino ſuo.ſi me perſequuti ſunt et vos perſe.ij.Coꝝ.iiij. In omnibus tribulationē patimur. Vt ergo apl'i ab his terrenis hoīes eleuarent et ad celeſtia trāſferrent opoꝛtuit eos et ꝑ oꝛa et ꝑ verba ignem diuinū emittere aliaſ nunq̄₃ potuiſſent facere. Ignis autem iſte duo facit.qꝛ calefacit ꝓpter qḋ homines expoliant ſe.⁊ eleuat vt patet in vapoꝛibus virtute caloꝛis ſolis eleuatis. Et ideo homines ignem diuinū in pꝛedicatōne apl'oꝝ recipientes calefiebāt in tantū ꝙ omnia deponebāt Actuū iiij. Quotquot autem habebāt domos et agros vendebant et ponebant pꝛecia coꝛum ante pedes apoſtoloꝝ et hoc eſt qḋ dicitur Lu.xij. Ignē veni mittere ī terrā. Quarta ratio eſt vt ad verba ignita apl'oꝝ ignis de celo deſcenderet.quia iſte trahit ſuum ſimile qui omnem celi militiā ꝯburere ⁊ vaſtarat Nam an̄ aduentū ſpūſſancti mūdus celi militiā adoꝛabat.et aliq̄ adoꝛabant venerem vt luxurioſi.aliqui mercuriū deum mercatoꝝ vt auari.aliqui martē deum belli vt ſupbi volētes dominari Vt ergo apoſtoli hanc ydolatria₃ celeſtis militie deſtruerent opoꝛtuit eos verba ignita ꝓferre vt ad verba eoꝝ ignis de celo deſcēderet ⁊ cōſumeret et deſtrueret eam.qꝛ ignis hab₃ alta et magna humiliare ij.Co.x. Arma militie nr̄e nō ſunt carnalia deſideria ſed potētia deo ad deſtructōem munitōnū.ꝯſilia deſtruentes et omnem altitudinem extollentem ſe aduerſus ſcientiam dei Et ideo apoſtoli maledicebant templis ydoloꝛū et coꝛruebant vt patet in multis locis Hieroni. xxiij. Nonne verba mea quaſi ignis ardēs et quaſi malleus cōterens petras Vnde pꝰ q̄₃ Hie.dixit dn̄s. Ecce dedi verba mea in oꝛe tuo ſtatim ſubdit.et cōſtitui te ſup gē. et reg.vt deſtruaſ et euellas et diſꝑdaſ ī eodem.j. Qui figurabat choꝝ apoſtoloꝝ. nū q̄₃ enim legitur Hieremias ſuper gentes ꝯſtitutus fuiſſe. Tercio queramus quare ſpirituſſanctus potius in igne q̄₃ in alio elemento apparuit Et ad hoc ſeptem rationes ſunt ſecundum ſeptem dona ſpūſſancti Pꝛimo ratione motionis.ignis em̄ ſꝑ tendit ſurſum.ſic ſpūſſanctus ꝑ donum ſapientie ſemꝑ facit tēdere ad celeſtia. Ezec.viij. Eleuauit me ſpiritus inter celū et terram. Grego. Amoꝛ dei nunq̄₃ eſt ocioſus operatur em̄ magna ſi eſt. Verſatur em̄ ſapiētia circa altiſſimas cauſas vt dicit Phus Propterea apoſtolꝰ dicebat ad Philipē. iij. Noſtra ꝯuerſatio in celis eſt. Secundo rōne illuminatōnis.ignis em̄ habet obſcura illuminare.ſic ſpūſſanctus per donum intellectus illuminat animam a tenebꝛis erroꝛis.j.Coꝝ.ij. Itaq₃ que dei ſunt nemo cognouit niſi ſpūs dei. Nobis autem reuelauit deus ꝑ ſpiritum ſanctum. ſpūs enim id eſt ſpūalis homo ſcrutatur omnia etia₃ ꝓfunda dei Vnde magis illuminata eſt veritate fidei ⁊ doctrina dei. vna vetula hn̄s ſpm̄ſanctum q̄₃ omnes philoſophi qui non habuerunt Ro.xj. Quis autem cognouit ſenſum domini aut quis inſtruxit eū. Nos autem ſenſum chꝛiſti habemus.j.Coꝝ.ij. Quia vt dicit Iob xxviij. Timere deum ipſum eſt ſapientia ⁊ recedere a malo ē intelligentia.qḋ facit ſpm̄ſanctū habēs. Tercio ratōne actōnis.ignis em̄ eſt valde actiuus et in omnia alia agit et nihil poteſt agere in ipſum.vt ipm̄ traſmutet. Cuius racio eſt.quia ignis eſt totꝰ foꝛmalis et quaſi nihil de materia habens. Omnis autem actio eſt a foꝛma.et paſſio a materia. et iō poteſt agere et non pati.ſic ſpūſſanctus per donum cōſilij facit hominem totum ſpiritualem ⁊ nihil habere de materia ⁊ terrenoꝝ pondere. Conſiliamur em̄ vt dicit philoſophus non de fine. ſed de his que ſunt ad finem.et quia ad finem noſtrum videlicet ad deum melius et velotius imus ſine pondere terrenoꝛum. ideo ſpirituſſanctus ꝑ donum conſilij facit ea deponere ſolū neceſſaria retinendo.j. Thi.vj. Habentes alimenta ⁊ quibus tegamur his cōtenti ſimꝰ Exemplum de Iohanne baptiſta toto ſpirituali Quarto ratione tranſfoꝛmationis Nam ꝑ ignem omnia tranſfoꝛmātur ⁊ nouam foꝛmam accipere poſſunt.ſic ſpūſſanctus ꝑ donum foꝛtitudinis trāſfoꝛmat homines in deum.quia facit eos potentes et foꝛtes ad omnia vincendum. Vnde Petꝝ vna ancilla vicit antēq̄₃ ſpiritumſanctū habueret.poſtea inuincibilis fuit.imo omnia vicit Vnde de Paulo et Barnaba dicitur Act.xiiij. Dij ſimiles facti hominibꝰ deſcenderunt ad noſ Quinto rōne nutritōnis.nam ignis in humido pingui et calido nutritur vt in oleo cera ⁊ ſepo. in humido autem ſicco ⁊ frigido extinguitur vt in aceto et aqua.ſic ſpūſſanctus ꝑ donum ſcientie quo homo cognoſcit ſpiritualia eſſe pinguia et calida. tempoꝛalia vero eſſe frigida et ſicca.nutrit animam in ipſis ſpiritualibus et facit ipſam mūdaniſ et temꝑalibꝰ moꝛi. Col.iij. Moꝛtui em̄ eſtis ſcilicet mūdo ⁊ vita veſtra abſcondita eſt cu₃ chꝛiſto in deo. Gal.ij. Quod autem nūc viuo in carne in fide viuo filij dei Sexto rōne purgatōnis.ignis em̄ hab₃ metalla purgare.ſic ſpūſſanctus ꝑ donum pietatis purgat omnia peccata.quia ipſe eſt ignis diuinꝰ Hebꝛeoꝝ.xij. Etem̄ deus noſter ignis cōſumēs eſt Vñ ſicut baptiſmꝰ aque et ſanguis purgat peccata.ita baptiſmus flaminis.i.ſpirituſſancti. ſic fuit purgata Magdalena cui omnia peccata ſunt dimiſſa quoniā dilexit multū Lu.vij. Malach.iij. Et purgabit filios leui et colabit eos quaſi aurū et quaſi argentum Vñ in eccleſia fit remiſſio peccatoꝝ ꝑ ſpm̄ſanctū Io.xx. Acci.ſpm̄ſan. ⁊c. et hoc fit cōgrue ꝑ donum pietatis.pietas em̄ miſeriā reſpicit.nihil aūt ē miſerabiliꝰ q̄₃ peccatum. Septimo ratione incineratio nis.nam ignis omnia in cinere₃ redigit. ſic ſpūſſanctꝰ ꝑ donū timoꝛis redigit hominē in cinerem humilitatis dū cōſiderat malu₃ pene eterne.timet em̄ valde.et idō ſe repꝛehēdit et in humilitate penitētiā agit. Iob xlij. Idcirco me repꝛehēdo et ago pn̄a₃ in fauilla et cinere et ſic pt₃ ſcōm. Tercio ipſo aduētꝰ ſpūſſancti ⁊ eiꝰ effectꝰ ſubiungit.qꝛ reple.ſunt om.ſpi.⁊ ce.lo.et qꝛ q̄ h₃ principale h₃ acceſſoꝛiū.iō poſtq̄₃ apl'i ſpm̄ ſan.ī tāta plenitudie receperūt fuerūt etiā pleni oibꝰ gratijs et.ſ.ſ.dois. qꝛ oēs grē et dōa a.ſ.ſ.ſunt vt dic̄ Aplus.j.Coꝝ.xj. Hec aūt oia opaꝛ vnꝰ atq₃ iō ſp.di.ſi.put vult

Et ꝙ ipſi fuerunt pleni ſpiritusſancto oſtē
dit quadruplici ſigno dei plene L. Pri
mum eſt in tribulationibus non murmura
re. Nam vas plenum non roborat.
ſed vacuū dum tangitur. ſic apl'i in aduerſiſ
non murmurauerūt Lu.x. Ecce ego mitto
vos ſicut ag. in. lu. In pa. ve. pc ſſi. ani. ve.
Imo nō ſolū non murmurauerūt in tribu
latōib⁹. ſed gaudebāt Act.v. Ibāt apoſto
li gauden. a cōſpe. cōſi. quo dig. ha. ſunt ⁊c.
Ro.v. Sed et gloriamur in tri. Secundū
eſt firmiter cōſiſtere. nam res plena ſtat fir
ma. ſic apl'i poſtq̃ ſpm̄ſanctū receperunt in
fide ⁊ bonis operibus firme ſteterūt. nam
nec mūdus cū tormentis. nec caro cū oble
ctamentis. nec demones cū tēptamētis pote
rant ipſos amouere Ro.viij. Quis nos ſe
pabit a caritate chriſti. q.d. nemo. Terciū
eſt de plenitudine effundere. nam fons ple
nus effundit aquā. ſic apl'i tanq̃ plen⁹ fons
plenius effundūt aquam et ſupcreſcens tā
tum mūdū gratijs et donis ſpūalibus reple
uerūt Heſt.x. Fons puus creuit in fluuiū
maximū et in aquas plurimas redundauit
Quartū eſt nihil plus recipe. nam vas ple
nū nihil plus recipit. ſic apl'i terreni ⁊ a ſpi
ritusſancto alienū receperūt. vñ ſimoni ma
go offerenti eis multam pecuniā dixerunt
illud Act.viii. Pecunia tua ſit tecū in pdi
tionem. vnde nec diuitias nec honores nec
delitias amplius recipe voluerūt Phil.iij
Omnia detrimētū feci et ar. ſ. vt ſtercora
vt xpm̄ lucriſa. Math.xix. Ecce nos relin
quimus omnia ⁊ ſe. ſu. te. Et quia iuxta ſē
tentiam ſaluatoris ex abundātia cordis os
loqt̄. iō apl'i ſic abūdāter repleti ſpūſancto
ceperūt loqui multis et varijs linguis. q2
multiplex erat ſpūs cordis ipōꝝ ſcʒ lingua
glorie que ē laudare et benedicere deū. lin
gua gratie que eſt hoibus volentib⁹ cōuer
ti gratiam ⁊ miam ꝓmittere. lingua doctri
ne que eſt hoies inſtruere et docere. et lin
gua pene que eſt ſi quis non agit penitētiā
ad gehennam ire. ſi quis autē vult ſcire an
ſit ſpūſancto plenuſ. dicta quattuor in ſe cō
ſideret. quia ex opibus vel moribus vel ex
lingua ꝯgnoſcitur vñ ſit homo. Mar.xiiij

Nam et galileus es Et math.xxvj. Nam
et loquela tua mani. te fa. et ſic pʒ tercium
Quarto admiratō et ſtupor ex predictis ꝯ
ſequens deſcribitur. q2 facta hac voce con
uenit multitudo magna et mēte cōfuſa eſt
ſcʒ pre ſtupore et admiratōne. admirabanſ
em̄ tam ſubitam mutatōem. quia de nihilo
ad tam magnū ſtatuʒ ſubito erant ſublima
ti Iob.v. Qui ponit humiles in ſublime
et merentes erigit ſoſpitate. ⁊ ſic pʒ quartū

Sermo ali⁹ de miſſione ſpiritusſancti. LXIII

De excelſo miſit ignē in oſſib⁹
meis et erudiuit me Tre. pmo
Hie. pphera a ſpiritusſancto i
ſpiratus in pſona eccleſie loq
tur in prefatis verbis referans et annun
tians qualiter ei ſpiritusſancti miſſio facta
ſit Circa quā miſſionem in predicta autori
tate quinqʒ innuūtur. Primo enim ſpirit⁹
ſancti miſſionis excellentia declaratur. q2
de excelſo Scōa pſona mittēs inſinuaſ. q2
miſit ſcʒ deus pater Tercio ſignum et figu
ra in quo ſpūſſanctus venit aperitur quia
ignem. in ſpecie em̄ ignis venit Quarto in
quos ſpūſſanctus venit. vel ſic miſſus ſub
iungitur. quia in oſſibus meis Quīto quē
effectum ſpūſſanctus veniens fecerit demō
ſtraſ. quia erudiuit me ex pmo hec miſſio
oſtenditur optima ⁊ pfecta quia de excelſo
Iaco.j. Omne datum optimū et omne do
nū pfe. Ex ſecundo oſtenditur caritate dif
fuſā. quia ex nimia caritate ſua qua dilexit
nos deuſ miſit nobis pmo filium et tandeʒ
poſt receſſum filij miſit ſpm̄ſanctum vt no
biſcum ineternum maneret Gal.iiij. Quo
niam autem eſtis filij dei miſit deus ſpiri
tum filij ſui in corda veſtra Et tercio oſtē
ditur efficaciſſima. ignis enim inter omnia
efficaciſſimus eſt et multas habet operatō
nes vt dictum eſt in precedenti ſermone.
ex quarto oſtenditur munda et ſancta. nā
oſſa eccleſie ſunt ſancti et iuſti in auſterita
te penitentie exſiccati ⁊ mundi facti. ex quī
to oſtenditur fructuoſa. quia eruditio diſci
pline ſpiritusſancti fructuoſa eſt val

de Hebre.xij. Omnis autem diſciplina in
preſenti quidem nō videtur gaudij eſſe ſed
meroriſ. poſtea autē fructum pacatiſſimuʒ
exercitatis p eam reddet iuſtitie. Primo
ergo dicit ꝙ ſpūſſancti miſſio de diuie ma
ieſtatis excellentia ꝓcedit de quo nihil di
citur ad pñſ Secūdo oñdit ꝙ ſpūſſanctuſ a
deo patre eſt miſſus. quia miſit ſcʒ deus pa
ter. Circa ꝙ ſciendum ꝙ cum ſit vna eſſen
tia in tribus pſonis et omnis actio et ope
ratur ab eſſentia ꝓcedat oportʒ neceſſario
ꝙ quādo pater mittit ſpm̄ſanctum ꝙ fili⁹
ſimiliter mittat et ſpūſſanctus eodē modo
ſeipſum mittat. ſiue p ſeipſum veniat. quia
vt dicit Aug⁹. indiuiſa ſunt opa trinitatis
Et hoc eſt qd̄ dicit Ioh.v. Cum ve. pacli
tus quē ego mitto vo. ⁊c. In eodem xiiij.
Paraclitus autem ſpūſſanctuſ quē mittat
pater in noie meo Item cū tribus perſoīs
vna eſſentia ſit cōmunis. et eſſentia non ſe
peraſ a pſonis. nec pſone ab eſſentia opor
tet neceſſario ꝙ vbicūqʒ eſt pſona ſpūſſan
cti vel patris vel filij ibi ſit eſſentia diuia
et vbicūqʒ ſit eſſentia diuia. ibi ſit pſona pa
tris et filij et perſona ſpūſſancti Io.xiiij.
Philippe qui videt me videt et patrē me
um. non credis. quia ego in patre et pater
in me eſt. et idem eſt de ſpūſancto Et iō dū
ſpiritusſanctus aduenit totatirintas venit.
Ioh.xiiij. Ad eum veniem⁹ et manſioneʒ
apud eū faciemus Miſſus ergo ē ſpūſſan
ctus cuʒ potentia miraculoꝝ. que patri at
tribuitur Lu.ix. Dedit eis poteſtatem ſup
omnia demonia et vt lāguores cu. Miſſuſ
eſt cū ſcia veroꝝ q2 filio attribuitur. ſapia
Io.xiiij. Ille vos doce. omnia veri. Miſ
ſus eſt cum bonitate donoꝝ. q2 ſpūſancto
attribuitur bonitas. ipſe em̄ eſt bonitas ſe
nobis in ſuis donis effundens Rom.viij.
Quomō etiam cū il. no om. no. do. et iō tri
bus vicibus xpūs aplis ſpm̄ſanctum dedit
Primo ante paſſionem ad faciendū mira
cula quando miſit eos ad predicandū ⁊ de
dit eis poteſtatem ſup omnia demonia et
vt languores curarent. quod ad potentiaʒ
patris ptinet Scdo poſt reſurrectōem ad
relaxandum peccata qñ inſlauit in eos et

ait Accipite ſpm̄ſan. et quoꝝ re. pec. re. eis
Io.xx. qd̄ ad filiū ptinet. q2 vna clauis ad
relaxandum peccata eſt ſcientia veritatis
que filio attribuitur Math.ix. Vt autem
ſciatis quia filius hois habet poteſtatem
in terra dimittendi peccata Tercio p⁹ aſ
cenſionē ad cōfirmādum corda. qñ in lin
guis igneis vt hodierna die ſedit ſup ſingu
los eoꝝ ſpūſſanctus Act.ij. qd̄ ad ſpm̄ſan.
ptinet. quia ex magna pietate ſpūſſancti ꝓ
ceſſit vt ſic eos cōfirmaret. Miſſus et quo
die ſpūſſanctus cum mentibus fideliū illa
bitur Io.iij. Spūs vbi vult ſpirat. Et ſic
patet ſcōm. Tercio oſtēdit ſignū i quo ſpi
ritusſanc. miſſus eſt. quia in ignē. Miſit in
quid ignē. Circa qd̄ nota ꝙ ſpūſſanctus in
quadruplici rerum ſpecie miſſus eſt. Primo
in ſpecie columbe ſup chriſtum baptiſatū.
Lu.iij. Deſcendit ſpūſſanctus corpali ſpē
ſicut columba in ipſum Secūdo in ſpē nu
bis ſup chriſtū tranſfiguratū Math.xvij.
Ecce nubes cādida obumbrauit eos. Ter
cio in ſpecie flatus Io.xx. Inſufflauit et
ait Accipite ſpm̄ſanctum Quarto in ſpē
ignis ⁊ lingue vt hodierna die Act.ij. Ap
paruerūt illiſ diſcipu. lin. tan. ig. et Hoc ido
fecit ille ſpūs veritatis nō vt aliquā fictō
nem oñderet. ſed vt daret intelligi ꝙ oim
haꝝ reꝝ ꝓprietates ſpūſſanctus adueniēs
in nobis opatur. Nam primo i ſpē
columbe venit ad oñdendū ꝙ quinqʒ pro
prietates colūbe in nobis adueniēſ opatur.
Nam colūba gemitū ꝓ cantu habet. felle
caret in petra nidificaſ. eſt auis fecūda val
de et ſup riuos aquaꝝ ſtans in ipſis aqſ ac
cipitrē ſpeculaſ ſic ſpūſſā. veniēs facit nos
gemere ꝓ incolatu pñtis miſerie. ꝓ dilatōe
prie ⁊ ꝓ peccatis aie. de pmo ⁊ ſcdo pſal.
Heu mi. q2 inco. ⁊c. de tercō idē. lauabo p
ſinglas noc. i. pctā. lectū meū. i. ꝯſciaʒ meā
Pctā em̄ noctes ſunt q2 i nocte fiūt ⁊ ad
noctē iferni adducūt. io.iij. oīs q male agit
odit lucē. ſic flere fecit petꝝ ꝓ pec. ſuis Lu
xxij. Egreſſus foras pe. fle. amare. itē felle
amaritudis ⁊ neqtie facit noſ carere Yſa.
xj. Spūs domini ſuper me eo ꝙ vnxerit
me ſcilicet melle dulcedinis et boni...

Iſte in foraminibus petre hoc eſt in vul-
neribus ieſu chriſti facit nos commorari.
Bern. Vbi firma tutaq; requies niſi i vul
neribus ieſu chriſti Gal. ij. Chriſto cōfi-
xus ſum cruci. In eodem vj. ego em ſtig. do. noīe ie
ſu chriſti cor. m. p. Item facit nos valde
facundos bonis opibus j. Cor. j. Gratias
ago deo meo ſemper p vobis in gracia dei
que data eſt vobis. quia in omni di. facti
eſtis in illo. i. in ſpūſancto Grego. Amor
domini nūq; eſt ocioſus operatur em magna
ſi eſt Item hoiem riuis aquar. i. gratiarū
abundantem facit ſibi cauere ne i ipſis dya
bolus eum ſuffocet Quia vt dicit Aug9.
Superbia etiā bonis opibus inſidiat vt pe-
reant Sic ſuffocatus fuit lucifer z primi
parentes. ſed nō ſic ſuffocata fuit beata vir-
go que plena omni gracia z mater dei fa-
cta non dixit. ecce regina mūdi. ecce mater
domini. ſz ecce ancilla domini Lu. j. ¶
Secūdo in ſpecie nubis deſcendit ad oſten
dendum q ſpūſſan. tres ꝓprietates nubis
in nobis operatur Nubes em a terra eleuat
virtute caloris refrigeriū preſtat ꝯtra incē
diū ſolis et pluuiā generat ex reſolutōe va
poris Sic ſpūſſanctus adueniēs eleuat ho
minē a terrenis Ezech. viij. Eleuauit me
ſpūs inter celū et terrā Vñ de viris ſpūali
bus dicit Eſa. lx. Qui ſunt iſti qui vt nu.
vo. Phil. iij. Noſtra cōuerſatō in celis eſt
Item refrigeriū preſtat cōtra incētiua vi
cior Ecc. xxiiij. Spūs meus ſup mel dul-
cis Sapi. xij. O q bonus et ſuauis eſt do
minus ſpūs tu. in nō. Hoc fuit figuratum
in nube filior iſrael in qua dn̄s eos prece-
debat vtz Exod. xiiij. Neemie nono. in co-
lumna nubis ductor eor fuiſti Item plu-
uiam lacrimar in nobis generat Ro. viij.
Ipſe em ſpūs poſtulat p nobis. i. poſtula-
re nos facit gemitibus inenarrabilibus.

¶ Tercio in ſpē flatus datus eſt apo
ſtolis. ad oſtendendū q ſicut flatus neceſſari-
us eſt vite corporali z ſine ipſo ſtatim homo
moritur. ſic ſpūſſanctus vite aīe ē neceſſa-
rius z ſine ipſo aīa eſt mortua. j. Cor. iij.
Qui nō diligit manet in morte. et iō ſignā-
tur ad relaxandū peccati. ſpūſſanct9 dat9
eſt in ſpecie flatus. quia ſicut flatum pdēs
morit. et flatū recuperans reuiuiſcit. ita hō
ꝓpter peccatū ſpmſanctū pdens moritur. z
p gratiā ſpmſan. recuperans reuiuiſcit Col.
ij. Et vos cū mortui eſſetis in delictis et
preputō carnis veſtre cōuiuificauit vos cū
illo. ſ. cum ſpūſancto. cōdonans vobis om-
nia delicta. ℞ Quarto in ſpē linguar
ignis ſup apl̄os apparuit ad oſtendendum q
predicator verba ignita calefaciētia corda.
a ſpūſan. habet z ipſe p os eius loquitur.
Gre. Niſi idem ſpūs qui p os predicatoris
loquitur aſſiſtat cordi auditoris ocioſus ē
ſermo doctoris Math. xiij. Non em vos
eſtis loquētes ſed ſpūſſanctus Hier. xxiij.
Nūquid nō verba mea ſunt quaſi ignis ar
dens z quaſi malleus cōterēs petras. Hoc
fuit figuratū i Eſa. qn̄ cū ipſe deberet pre
dicare pp̄lo vn9 de ſeraphin volauit ad eū
et calculo ignito quē forcipe tulerat de al
tari tetigit os eius qui calcul9 ſpmſanctuz
figurabat. In fine iſtius mēbri nota q
ter legim9 in pncipio eccl̄ie ſpmſanctū da-
tum Primo in orōne Lu. iij. Ieſu bapti-
ſato z orāte deſcēdit ſpūſſan. Secūdo i pre
dicatōe Act. x. Loquēte petro cecidit ſpūs
ſanctus ſup oēs qui audierūt verbū Ter-
cio in manuū impoſitōe Act. viij. Tūc im-
ponebant man9 ſup illos z accipiebāt ſpm
ſanctū Et iō ſi voluim9 ſpmſan. recipe ora
tioni inſtemus. quia orātibus apl̄is ſpūſſa.
dat9 eſt Inſtem9 predicatōi. qr in linguis
igneis apparuit ad oſtēdenduz q in verba
predicatōis ſpūſſan. datur Inſtem9 cōfeſ-
ſioni vt ſacerdos imponat nobis manus et
det ſpmſanctū Io. xx. Accipite ſpmſanctū
quor pec. zc. et ſic patet terciū. Quarto ō
monſtrat in quos ſpūſſanctus miſſus eſt qr
in oſſibus meis. Iſta ſunt oſſa de quib9 di
ctum eſt Ezec. xxxvij. Fili hois vaticina-
re de oſſibus iſtis et dices eis Oſſa arida
audite verbū dn̄i ecce ego intromittam in
vos ſpm et viuetis Iſta oſſa in qbus ſpūs
ſanctus habitat et venit ſunt ſancti viri q
ſex modis dicūtur oſſa. ſ. oſſa ſicca. oſſa du-
ra z fortia. oſſa humana. oſſa viua. oſſa re
dolentia et oſſa neruis colligata. Primo

em ſunt oſſa exſiccata p abſtinentiā eſce et
pot9. ab humore carnalis deſiderij. Pſal.
Oſſa mea ſicut cremiū aruerūt. j. Cor. xj.
in fame et ſiti et ie. mul. in frigore et nu. in
eodē iiij. Semp mortificatōem dn̄i noſtri
ieſu chriſti in corpibus noſtris circūferen-
tes Peccatores aūt ſunt oſſa humētia et
in aquis carnalis cōcupiſcētie natātia Sa
pien. ij. Non ſit pratū qd nō ptran. lux. em
Vnde de dyabolo dr Iob. xl. In ſecreto
calami dormit in locis humētib9 et iō cuz
ſpūſſan. ſit ignis non pōt in eis viuere Se
cundo ſunt oſſa dura et fortia ad portādū
onera pn̄e z ad tollerandū omnia aduerſa
Pſal. Vt iumētum factus ſum apud te. j.
Cor. iiij. Maledicimur et benedicim9 pſe
cutōz patimur z ſuſtinem9. blaphemamur
et obſecram9. Peccatores aūt ſunt oſſa ō
bilia nullū pondus pn̄e valētia ſuſtinere z
omni tēptatōni cedentia. et iō cum ſpūſſan
ctus ſit pondus penitentie virtutū et mor
nō ſuſtinet ab eis Tercio ſunt oſſa hūana
ꝓpter māſuetudiez pietatis z nō canina vl
lupina Mat. xj. Diſcite a me quia mi. ſum
et humi. corde. in eodē. v. Beati miſericor
des qm̄ ipſi poſ. ter. Sic fuit mitis Dauid.
qui miphiboſeth filiū filij inimici ſui mor
talis fecit de mēſa ſua z viris iabes qui ſe
pelierūt oſſa eiuſdem Saul inimici ſui bo-
na repmiſit ij. Regū xxj. Peccatores aūt
ſunt oſſa canina z lupina mordētia et lace
rantia Et iō cū benignus ſit ſpūſſan. nō po
teſt in eis requieſcere Yſa. lxj. Spūs domi
ni ſup me et eo qd vnxit me. i. hūanum et
manſuetū me fecit Quarto ſunt oſſa viua
et nō mortua. p inhabitantē ſpm vite i eis
Io. vj. Spūs eſt q viuificat caro autē nō
ꝓdeſt quicq;. in eodē xiiij. Ego viuo z vos
viuetis. et etiā nō ſolū ſunt viua in ſe ſz eti
am cōferūt vitā alijs Quod figuratū fuit
in oſſibus Heliſei que ſtatim q tetigerunt
cadauer hoīs mortui reuixit hō vt pz. iiij.
Regū xiij. Mat. x. Infirmos curare. mor
tuos ſu. le. p. mū. Peccatores aūt ſunt oſſa
mortua vitā gratie nō habētia. et iō cū ſpi
rituſſan. ſit ſpūs vite non pōt requieſcere i
eis Quinto ſunt oſſa redolētia p odorem

bone fame et nō fetētia p fetorem infamie
ij. Cor. ij. Chriſti bonus odor ſumus deo i
his qui pereunt et in his qui ſalui fiūt et ali
is quidem odor vite in vitaz. alijs quidem
mortis in mortē Gen. xxvij. Ecce odor fi
lij mei ſicut odor agri. ple. cui bene dn̄. Ec
cle. xlix. Memoria Ioſie in cōpoſitōe odo
ris Peccatores aūt ſunt oſſa fetentia co-
ram deo et ſanctis Yſa. xxxiiij. De cadaue
ribus eor aſcendet fetor Vnde in vitaſpa
trum legit. q angel9 obuiās cuidam orna-
te mulieri peccatrici obturauit ſibi nares
dicens q fetebat coram deo et ſanctis Et
obuiās cuidā iuſto pauperi vlceroſo odora-
uit eū dicēs q redolebat coram deo z ſan-
ctis. Dicit Phs q carnis nil ſentit de odo
re niſi ſit annexus rei cōmeſtibili vel vene-
ree. ſed illū optime ſentit Similiter pecca-
tores nihil ſentiūt niſi de odore carnaliū. et
ideo cū ſpūſſan. non ſit caro ſed ſpūs nō re
dolet eis. z ꝓpterea nō recipit ab eis. Se-
xto ſunt oſſa neruis colligata z cōpagina
ta Ezec. xxxiij. Et acceſſerūt oſſa ad oſſa.
vnumqdq; ad iuncturā ſuam et ecce nerui
et caro ſup ea aſcenderūt Io. x. Oſſib9 et
neruis cōpegiſti me Et non ſunt oſſa pali-
tica et diſſoluta Omnia em opa iuſtor ſūt
regulata et oēs ſenſus eor regulati ſunt
j. Cor. xiiij. Omnia honeſte et ſecūdū or-
dinem fiant i vobis Ro. xij. Rōnabile ob
ſequiū veſtrū et nolite cōformari huic ſe-
culo ſup. quia totuz eſt diſſolutū Vnde re
ligio chriſtiana vocat eo q a multis abſti
net et in multis ſe religat que alijs natōni
bus licent Et inter chriſtianos illi dicunt
religioſi qui multū religāt Peccatores au
tem ſunt oſſa palitica et diſſoluta. quia fa-
cta et dicta eor a regula rōis diſcrepant et
diſcordāt Ro. j. et quia non ꝓbauerūt ha-
bere deum in notitia tradidit illos de9 i re
ꝓbum ſenſum vt faciant ea que nō conue-
niunt repletos omni iniquitate zc. Cariſ
ſimi ſi volum9 q ſpūſſanctus veniat i nos
ſumus ſicci p corpis maceratōez. quia ipſe
eſt ignis ſimus fortes p tollerantiā aduer-
ſorum. quia ipſe eſt virtus indefitiēs z pō-
dus virtutum ſimus mites et humani per

pietatem.quia benignus eſt ſpūs ſapientie.
ſimus viui ꝑ graciā.quia ipſe eſt vita. ſimꝰ
redolentes ꝑ bonam famam:quia ipſe odo
rat odorem ſpūalē et non carnalē. ſimus
cōpoſiti et ordinati ꝑ regulam rōnis . quia
ipſe eſt regula omnis rectitudinis et iuſti
cie.et ſic erimꝰ oſſa in magna reuerētia co
ram deo Talia fuerūt oſſa Joſeph qui fi
lij iſrael cū magna reuerentia de egipto in
terram ꝓmiſſionis tranſtulerunt vtꝫ Exo.
xiij.et ſic patet quartū.Quinto ponit̄ effē.
quē ſpūſſanctus veniens fecit eccleſie.quia
erudiuit eaꝫ.hunc effectū ſpūſſanctus in to
ta eccleſia et in aīa cuiuſlibet iuſti quotti
die facit . S . Nam ꝑ ſeptē dona ſua ip
ſam erudit et informat. Ipſa eīn ſeptēꝫ da
na ſpūſſancti ſunt ille ſeptēꝫ ſtelle in dexte
ra filij que illumināt totū mūdum de qbus
dicit̄ Apo.j. Itēꝫ ſunt ſeptem oculi que
ſunt ſeptē ſpūs dei miſſi in oēm terrā de q
bus dr̄ Apo.v. Itē ſunt ſeptē lucerne que
ſemꝑ debent ardere in tabernaculo dei.De
quibus dr̄ Exo.xxv.quia dona ſpūſſancti
faciūt hominē ardere ⁊ oīa videre . Vnde
illa ſancta aīalia in qbus erat ſpūs vite e
rant oculis vndiqꝫ plena vt dicit̄ Ezec.j.
Erudit ergo nos ſpūſſanctꝰ. Primo ꝑ da
nū ſapientie dū affectū mentis ꝯgnitōe paſ
cit et delectatōe bonoꝝ illū afficit ⁊ reficit
dum ſcꝫ vera bona ꝓut ſunt bona amare ⁊
guſtare facit dulcedinē ſuauitatis coꝝ ſen
tire.qui prius ſolū terrena ſapiebat. Heb.
v. Omnis qui lactis ē ꝑticeps expꝰ ē ſer
monis iuſtitie. Perfectoꝝ aūt eſt ſolidꝰ ci
bus eoꝝ qui ꝓ cōſuetudine exercitatos ha
bent ſenſus ad diſcretōeꝫ boni et mali. Se
cundo erudit ꝑ dona intellectus in hoīs cō
gnoſcendis et maxime ꝑ fidem ꝑficit et il
luminat de credendis Act.xv. Fide purifi
cans corda eoꝝ Tercio erudit ꝑ donū con
ſilij duꝫ cautū facit hominē quō eligat bo
na et preelegit meliora et vtiliora ſalutis.
Math.xix.Si vis ꝑfectus eſſe vade et vē
de omnia que habes et da pauperibꝰ et ve
ni ſequere me Quarto erudit ꝑ donū for
titudinis dū contra inſultus temptatōnem
pūgnantē roborat oñdens ei ſolū ꝑ patien
tiam eſſe pūgnandū Lu.xxj. In patientia
veſtra poſſidebitis aīas veſtras . Quinto
erudit ꝑ donū ſciētie ꝑ quod dat cōgnoſcē
bene agere et a malo recedere Job.xxviij
Timere deū ipſum eſt ſapiētia.et recedere
a malo intelligētia.quia vt Apl's.j. Cor.
xiiij.Qui ignorat ignorabit Sexto erudit
ꝑ donū pietatis dū ꝑ quoſdam ſpei funicu
los ad bonū appetēduꝫ et agendū attrahit
Mat.iiij.Venite poſt me faciā vos fi.pi.
ho.Septimo erudit ꝑ donū timoris dum a
malo culpe p̄ntis.et a malo pene future ꝑ
quedā metuenda que mentibus hoīm ſug
gerit retrahit et auertit.Ecc.vij. Memo
rare no.tu.⁊ ineter.non pec . T Poſt
qꝫ autē ſpūſſanctus his ſeptē donis nos e
ruduit ⁊ informauit ꝑ eadē nos pūgnare
facit cōtra ſeptem mala humane nature.⁊
primo ꝯtra malū puerilitatis facit nos pū
gnare dono ſapientie Peccator eīn eſt pu
er ſenſu et oꝑe ⁊ omnia oꝑa ſua ſunt pue
rilia Yſa.lxv. Puer cē.an.mo.j. Corint.
xiiij.Nolite pueri effici ſenſibus.ſcd' mali
cia ꝑuuli eſtote . Exemplum ſicut puer dat
vnū aureū ꝓ vno pomo . ita peccator pro
vno denario dat vnā virtutē. imo oēs.imo
qd̄ plus eſt deū Sapi.xij. Infantiū inſen
ſatoꝝ more viuentis Sed ꝑ donū ſapiētie
efficitur maturus in ſenſu et in oꝑe diſcre
tus Gre. Per ſapientiā maturi ſumꝰ Se
cūdo cōtra malū brutalitatis facit nos pū
gnare dono intellectus. Peccator eīn ſicut
brutū aīal ſolū exteriora in rebus ſenſibili
bus cupit illis inherens tanqꝫ fini. interio
ra vero eoꝝ nulla cōgnitōe attingit Exem
plum ſicut vrſus nō diſcernit ſi apis eſt in
fauo mellis.nec piſcis ſi hamus ſub verme
Sic peccator non diſcernit ſi ſub delectatō
nē mūdi eſt pena eterna Sed ꝑ donū intel
lectus homo penetrat interiori rei ⁊ ꝯgno
ſcit penam eternā et ꝙ ſub aſꝑitate penitē
tie latet gloria infinita Ro.viij . Nō ſunt
cōdigne paſſiones huiꝰ tem.ad fu.glo.que
re in no. Tercio ꝯtra malū ꝑiculoſitatis fa
cit nos pūgnare dono cōſilij. Peccator eīn
eſt in multis ꝑiculis cōſtitutus Nam ī car
cere dyaboli manet et eſt ſinatꝰ ad morteꝫ.

et priuatus omnibus bonis et de omnibus
his non curat.ſed omni die exponit ſe peri
culo dum peccatū addit peccato. Oſee iiij
Furtum et mendatiū et homicidiū inunda
uerūt et ſanguis ſanguineꝫ tetigit Exēpluꝫ
ſicut vnus ribaldus exponeret ſe ꝑiculo in
trans ad regem vt interficeret eū.ſic pecca
tor dum peccat.quia qꝫtum in ſe eſt vult i
terficere filiuꝫ dei. Hebre.vj. Rurſuꝫ cru
cifi.ſibimetip.filium dei.ſed ꝑ donum con
ſilij.homo eligit tutam viam.ſ. relinquere
mūdū et carnalia deſideria que mergūt ho
mineꝫ in infernū Thi.ij. Apparuit gracia
dei et ſaluatoris no.om.ho.eru.u.vt abne
gantes impietatē et ſecularia deſideria ſo
brie et iuſte et pie viuamus in hoc ſeculo .
Quarto cōtra malū cōtinuitatis ſpūal'
certaminis facit nos pūgnare dono forti
tudinis.mundus iſte eſt campus agonis et
prelij Job.vij. Militia eſt vita hoīs ſup
terram.et preliū iſtud eſt ita cōtinuū ⁊ for
te ꝙ omnis homo ſuccūberet niſi eſſet dei
fortitudine roboratus Lu.xxj. Petre ecce
ſathanas expe.vos vt cri.ſicut tri. Ego au
tem ro.ꝓ te.vt non deficiat fides tua . Et
ideo omnes apoſtoli quādo relicti ſunt ꝓ
prijs viribus ſunt deuicti. De hac fortitu
dine peccator non curat.ſed ꝓprijs viribꝰ
vult pūgnare vt Petrus ⁊ ideo ſicut Pe.
quottidie negat chriſtū Ti.j . Confitent̄
ſe noſſe deum factis autem negant . Exem
plū ſicut homo ſtans tota die in forti prelio
ſine armis.neceſſario morit̄.ſic peccator dei
fortitudine non armatus.ſed homo iuſtus
omnia vincit dono fortitudinis roboratus
Phi.iiij. Omnia poſ.in eo qui me cōfor .
Sic vicit Dauid Goliam et Sampſoneꝫ
philiſteos Quinto ꝯtra malū erroris cir
ca bona et mala dono ſcientie facit nos pū
gnare.dupliciter eīn erramus in cōgnoſcen
do bona et mala. Primo qñ ꝑuum bonuꝫ
et ꝑuū malū dicimus magnū bonum et ma
gnū malū.et ecōuerſo. Secūdo qñ illud qd̄
eſt malū dicimꝰ bonum.et illud qd̄ eſt bo
num dicimus malū. Yſa.v. Ve qui dicitis
bonū malū.et ma.bo. Omnia bona et ma
la mūdi ſunt ꝑua bona et ꝑua mala preter
peccatum quod eſt peſſimum malum. Vir
tutes enim et dona ſunt optima bona. Ja.
j. Omne datum opti. et om.do.perfectum
⁊c. Peccator autem bona ⁊ mala mūdi re
putat optima bona et peſſima mala pecca
tū autē reputat ꝑuū maluꝫ ⁊ virtutes mo
dicū bonū Exemplū ſicut ſtultus reputare
tur qui diceret lutū melius auro.ſic eſt pec
cator. Sed iuſtus ꝑ donū ſcie diſcernit ma
gna et ꝑua bona et mala. optimū bonum ⁊
peſſimū malū Mat.x. Eſtote prudentes ſi
cut ſerpentes Sexto cōtra malū execrabi
litatis ꝓpter quā vita noſtra eſt deo odio
ſa facit nos pūgnare dono pietatis. pecca
tor eſt deo execrabilis.quia nec ſui miseret̄
nec ꝓximi Ecc.xiiij. Qui ſibi nequā ē cui
bonus erit. Job.xxiiij. Pauit eīn ſterilem
et que nō parit ⁊ vidue non benefecit. om
nis miseratō peccatoris eſt ſolū circa car
nem ꝓpriam que eſt ſteril' et nullū fructuꝫ
vite parit.ſed vermibus deuoranda ſeruat
anime vero ſue viduate ſuo ſponſo deo nō
benefacit Exemplū ſicut habens pulchraꝫ
ſapientem .nobilem.et diuitem vxorē et de
ipſa nihil curaret.ſed de vilidiſſima ribal
da et turpi multū ſolicitaretur eſſet execra
bilis coram hoībus.ſic peccator qui de aīa
nil curat eſt execrabilis coram deo. Mat.
xvj. Quam cōmutatōem dabit homo pro
anima ſua.ſed iuſtus dono pietatis miſere
tur anime ſue Eccl'.xxx. Miſerere anime
tue pla.de. Septimo ꝯtra malū ſtulte ſe
curitatis.qua nihil eſt ꝑiculoſius hominū
tot malis obſeſſo.facit nos pūgnare dono
timoris.peccator iter tot ⁊ tales inimicos
ſecure dormit et nihil timet. Job.xxj. Do
mus eoꝝ ſecure ſunt ⁊ pacate Et qd̄ ſequi
tur Ducūt inquit in bonis di.ſu.⁊ in pūc.
ad infer.deſcen.et quare . quia ſine timore
vixerūt Ecc.j. Timor dñi expellit peccatū
Nam qui ſine timore eſt iuſtificari non po
teſt Exemplū ſicut hō obſeſſus in quodam
caſtro et dure expūgnatus et timens de ꝑdi
tōe intus.ſtultus et malus cuſtos reputare
tur ſi ſecure dormiret ⁊ cōmeſſatōnibus ſe
daret et oſtia caſtri non firmaret.ſic pecca
tor in ergaſtulto carnis obſeſſus ī qua eſt

perditio et a demonibus fortiter oppugna
tus ſtultus reputatur. ⁊ vt malus cuſtos.
debet cōdemnari. ſi oſtia ſenſuum nō clau-
dit et cōmeſſatōnibus vacat. ⁊ ſolerti cura
ſe non cuſtodit Aba.ij. Sup cuſtodiā meā
ſtabo Math.xxvj. Vigilate et orate vt nō
intretis in temptatōem. ſed iuſtus dono ti-
moris ſicut timens ſemꝑ cuſtodit ſe Eccl.
ij. Fili acce. ad ſerui. dei ſta. in iuſt. et ti. et
prepa. ani. tu. ad temp. Prouer. xv. In ti-
more dn̄i declinat omnis a malo. et ideo cū
in timore domini recedatur a malo frequē
ter ſunt cogitanda que timorem domini in
cuciūt ſicut ſunt punitōes quas deus fecit
peccatoribus et pene future Ecc. xvj. Niſi
in timore domini te. te inſtanter ci. ſubuer.
do. te. Yſa. xxxviij. Ego dixi in dimi. dierū
meoꝝ va. ad por. ⁊c̄. Et ſic pꝫ quintum.

¶ De ſanctā trinitate ſermo LXIIII

Inuiſibilia ipſiꝰ a creatura mū
di ꝑ ea que facta ſunt intelle-
cta ꝯſpiciūtur ſempiterna quo
qꝫ virtus eius et diuinitas ro.
j. Nihil eſt in vniuerſo mūdo tam inuiſibi-
le et incōprehenſibile ſicut vnitas et trini-
tas dei Poteſt autem aliqd eſſe alicui inui
ſibile duobus modis. Vno mō ex ꝑte ſua.
quia non eſt lucidū vel coloratum vt ſonꝰ.
et ventꝰ ⁊ ſilia. Alio mō ex ꝑte vidētis pu-
ta qn̄ habet debilem et obumbratū viſum
et iſto modo non poſſumus videre rotā ſo
lis quā aquila intuet̄. iſto ergo mō trinita-
tem et vnitatē videre non poſſumus rōne
ſcꝫ debilitatis intellectus noſtri. quia vt di
cit Phus. ita ſe habet intelletꝰ ad manife
ſtiſſima nature. ſicut oculuſ noctue ad lucē
ſolis Hie. Grādes materias pua ingenia
non ſufferunt Nihilominꝰ q̄uis tanta ſit
difficultas in cōgnoſcendo trinitatē ⁊ vni-
tatem dei vult aplus in verbis ꝓpoſitis ꝙ
ꝑ creaturas ⁊ ꝑ rōnes naturales fidei tam
admixtas ipſa vnitaſ et trinitaſ dei aliquo
modo in enigmate tamē et multū imꝑfecte
attingatur. et hoc nō vt ipſa trinitas ꝓbet̄
ſed vt ipſa ab impūgnantibus defendatur

Debemus ergo eſſe pati defendere ea que
catholica fides tenet. j. Pe. iij. Parati ſē
per reddere rōem de ea que in nobis eſt fi-
de et ſpe. ſed in hac materia eſt caute ꝓce-
dendum. quia vt dicit Augꝰ vbi queritur
vnitas trinitatis patris et filij et ſpūſſan-
cti. nec ꝑiculoſiuſ alicubi erratur. nec labo
rioſius aliqd inuenit̄. nec fructuoſius aliqd
queritur. Ad hoc tamen querendū oportꝫ
nos humiliari ſcd̄m intellectū. quia vt di-
cit Gre. Sacra ſcriptura eſt magnū pela-
gus vbi eleuas natat et agnus peditat De
bemꝰ ergo tenere ipſum intellectū ſub im-
perio voluntatis ij. Coꝝ. x. In captiuita-
tem redigētes omnē humanū intellectū in
obſequiū chriſti. quia dato ꝙ intellectꝰ nō
poſſit videre que de trinitate dicūtur. debꝫ
homo ꝑ volūtatē ipſum cogere dicēs Vo
lo credere que fides catholica tenet. ſiue in-
telligam ſiue non. cū ſint a ꝓphetis ꝑ ſpiri
tumſanctum qui mentiri nō pōt ꝓphetata
ij. Pe. j. Non em̄ voluntate humana alla-
ta eſt aliqn̄ ꝓphetia ſed ſpūſancto inſpira-
ti locuti ſunt ſan̄cti dei homines A chriſto
qui eſt ipſa veritas imꝑata. Jo. xiiij. Cre
ditis in deū et in me credite Ab aplis qui
viderunt predicata. j. Jo. j. Que vidimus
et audiuimꝰ et manus noſtre ꝯtrectauerūt
de verbo vite hec annūtiamꝰ vobis Pſal
In omnem terram exiuit ſonus eoꝝ. Per
oꝑa mirabilia apꝓbata et roborata Joh.
vj. Qui credit in me oꝑa que ego fa. ⁊ ip.
faciat ma. ho. fa. Mar. xvj. Illi autē ꝓfe
cti predi. vbiqꝫ do. coop. et ſer. ꝯfir. ſe. ſig.
Et ab Auguſtino et alijs doctoribus qui
fuerūt ſapientiſſimi et hec oia ꝓbauerunt
et viderūt ſcd̄m qd̄ in vita iſta videri poſ-
ſunt et ꝓbari atteſtata ⁊ ī ſcriptis redacta
Et id̄ non ſumus indoctas fabulas ſecuti
vt dicit̄. ij. Pe. j. ſed vera loqmur et tene-
mus. et ꝓpterea inexcuſabilis ē omnis ho-
mo qui his que ſunt fidei non aſſentit cuꝫ
ſint ꝓbata et atteſtata omni mō quo aliqd
ꝓbari poteſt. Humiliemur ergo kariſſimi
in fide vt credamus ea que ſunt fidei non
poſſumuſ aliter intelligere Yſaye. vij. Niſi
credideritis non intelligetis. ſi aūt credere

voluerimꝰ deus illuminabit nos. et qd̄ im
poſſibile videbatur. poſſibile ac decens. ac.
iiij. Fide purificans corda eoꝝ. Teneamuſ
ergo fidei noſtre cōfeſſionem ſcꝫ ꝙ ſit vnꝰ
deus et tres ꝑſone vt dictum eſt. ꝙ pater ⁊
filius et ſpūſſanctus ſint ille tres perſone.
et omnes tres ſint ſolū vnus deus. Pſalꝰ
Benedicat nos deꝰ deꝰ noſter ⁊c̄. Yſa. vj
Sanctus ſctūs ſanctus dn̄s deus exercitu
um et non dn̄i dij. et ad cōſolatōeꝫ fidei no
ſtre ꝑ rōnes predicabiles hoc ſolū in pn̄ti
ſermone ꝓbarē intendo. et p̄mo ꝙ eſt vnuſ
deus tm̄. ſecūdo ꝙ ſunt tres ꝑſone. tercio ꝙ
iſte tres ꝑſone ſint pater et filius et ſpiritꝰ
ſanctus D Primo ꝓbatur ꝙ ſit ſoluꝫ
vnus deus ⁊ tres ꝑſone ſint ſolū vnus deꝰ
ꝑ tres rōnes Prima ſumit̄ a cauſis. qꝛ
vt dicit Phus in cauſis ordinatis impoſſi
bile eſt in infinitū abire. imo deuenire opor
tet ad p̄mam cauſāꝫ que eſt cauſa ordinanſ
et diſponens omnia alia. manifeſtū eſt aūt
ꝙ totum vniuerſum ordinatiſſime ꝓcēdit.
Nam videmus ꝙ omni anno ſol complet
curſum ſuū. et luna ꝑ eadem duōdeci ſigna
currit omni menſe ꝑ que ſol in anno Oēs
etiam planete certo temꝑe cōplent curſum
ſuum. firmamentū etiā cum omnibꝰ ſtellis
omni die voluūtur de pūcto ad punctū. ſic
eſt dies et nox. eſtas et hiems. nec oia ad o
culum videmus. Simile eſt de hominibus
et beſtijſ et de omnibꝰ cōtingētibꝰ. que oia
deus ordinatiſſime diſponit et regit Sapi.
viij. Attingit a fine vſqꝫ ad finē. fór. et di.
om. ſu. Quāuis hunc ordinem videre non
valeamuſ. imo omnia iſta cōtingentia vidē
tur nobiſ a caſu et fortuna cōtingere. Ecc.
ix. Vidi ſub ſole nec velocium eſſe curſum
nec fortium bellū nec artificū gratiaꝫ ⁊c̄.
ſapientum panē nec doctoꝝ diuitias. ſꝫ tē-
pus caſumqꝫ in omnibus. ſed vere ſicut eſt
in ſupradictis que videmus. ita eſt in iſtis
cōtingentibus quoꝝ ordinē non videmus.
Boecius. Sed tu q̄uis cauſam tante diſ-
poſitōis ignores tn̄ q̄ttum bonuſ rector mū
dum temꝑat. recte fieri cuncta ne dubites.
Cum ergo omnia ſic ordinate procedant et
ſint ita diuerſa inter ſe. impoſſibile eſt quin

ab vno regant̄ ⁊ diſponantur alias omnia
miſcerent̄ et cōfunderētur et deficerēt. Ex
emplū de ciuitate qui nō haberet dn̄ꝫ. Lu.
xj. Omne regnum in ſe. di. deſo. et id̄o phs
cōcludit. xj. metha vnus ergo princepſ hāc
rōnem tāgit Boe. in ſcd̄o de cōſo. Nunc
ne inquit phia mūdum tenerarijs agi caſi-
bus fortuitiſqꝫ putas an nullū ei regimē i
eſſe rōnis. atqꝫ inquā nullo exiſtimauerim
modo, vt fortuita temeritate tam certa re-
gantur vnū oꝑi ſuō cōditorē preſidere. ſcio
deū Secūda ratio ſumitur a virtute ⁊ ꝑ
fectōne vnitatis. oportet em̄ vt quicqd bo-
ni et ꝑfectōis eſt in creatura eminētiꝰ ſit i
creatore. quia nemo dat qd̄ nō habet ⁊ cā
eſt potior effectu. ſed omneſ creature deſide
rant vnitatem ſicut dicit Boe. li. de conſo.
ſicut id in quo cōſiſtunt et cōſeruātur. quia
omnes creature tamdiu ſubſiſtūt et conſer
uantur quādiu ſunt vnū. deficiūt autē cuꝫ
diuidūtur ⁊ vnitatem ꝑdunt. Exemplum i
edifitijs et in animalibus ⁊ arboribꝰ et ci-
uitatibus. tamdiu em̄ eſt aīal quādiu cor-
pus et aīa vnita manent. cū autem ſeꝑant̄
non eſt plus animal. et ſic apparet in oībꝰ
quia vt dicit Phus vnū et ens cōuertunt̄
et Boetius dicit ꝙ omne qd̄ eſt ideo ē. qꝛ
vnum numero eſt. maxima ergo eſt virtus
vnitatis et ꝑfectio. oportet ergo ꝙ hec vir
tus et ꝑfectō eminentius ſit in creatore Et
ideo deus eſt maximꝰ vnus et tres ꝑſone.
ſcꝫ pater et filius et ſpūſſanctus magis ſūt
vnus deus q̄ꝫ aliqua res ſit vna numero. et
ex hoc etiam ſequitur ꝙ omniū triū pſona
rum ſit omnino vnū eſſe. vnum noſſe. vna
potentie. vna virtus. ⁊ vna oꝑatio. Augꝰ.
Indiuiſa ſunt oꝑa trinitatis Deu. vj. Au-
di iſrael dn̄s deus tuus deus vnꝰ eſt. ad idē
Sicut dictū eſt oia conſeruātur in vnitate
cū ergo omnia cōſeruent̄ in deo oportꝫ ne
ceſſario ꝙ deus ſit vnus alias eſſet oppoſi-
tum in obiecto Act. xvij. In ipſo em̄ viui
mus mouemur et ſumus Tercia ratō ſu
mitur ex ꝑfectōe p̄mi principij. oportet em̄
neceſſario vt ꝓbat Phus ꝙ p̄mum princi
pium ſit ſumme ꝑfectū et ꝙ ei nihil deſit. ſi
ergo ſint plura p̄ma principia qd̄ tunc eſſꝫ

ſi tres ꝑſone eſſent tres dij oportebit ꝙ vnū quodqꝫ ſit ſumme ꝑfectum Aut ergo erūt omnino idem ita ꝙ quicqd habet vnū ha bet aliud tunc erunt ſuꝑflua. Deus autem et natura nihil ꝓducūt ſuꝑfluū neqꝫ fru ſtra ſiue vt melius dicam tūc erūt omnino vnum quia quecunqꝫ nullo mō differūt dī no ſunt vnū. aut differunt in aliquo. ita ꝙ vnum habebit aliquid boni et ꝑfectionis quod non hēbit alterꝫ et ꝑ cōſequens illud quod nō habebit illud boni ⁊ ꝑfectōis non erit ſumme ꝑfectū Et ſic patet ꝙ eſt tantū vnū principiū. et ꝑ cōſequēs tres ꝑſone di uine nō ſunt tres dij: ſed vnus deus Et ſic patet ꝑmum. ✠ Secūdo ꝓbatur ꝙ de us ſit trinus in ꝑſonis. i. ꝙ tres ꝑſone ſint i vno deo ꝑ tres ratōes Prima ſumitur a creaturis vbi eſt imaginis ſignaculū Se cunda a creaturis vbi eſt trinitatis veſtigi um Tercia a creaturis vbi eſt iocundi tatis ſolatiū Prima ergo ſumit a crea turis vbi eſt imaginis ſignaculū que talꝫ ē In omni creatura facta ad imaginem dei vt in hoīe et in angelo eſt quedā trinitas i vna eſſentia. quia ibi eſt intellectus in quo veritas eſt. ibi eſt volūtas. in qua eſt amor et eſt ibi memoria in qua cōſeruant intelle cta Si ergo in creaturis ꝑfectis factis ad imaginem dei. inuenit quedā trinitas opor tet ꝙ pec ti ori mō reperiatur in creatore cum ex hoc ipſo ꝙ ſunt vnum et tria dican tur facta ad imaginem dei et quicqd eſt in creatura eminentiori modo ſit in creatore. Gen. j. Faciamus hominē ad imaginem ⁊ ſimili noſtram Eſt ergo in deo quedam tri nitas ꝑſonaꝝ Nam ibi eſt pater ꝑ modum cōſeruantis omnia. ipſe em̄ oīa creauit re git et cōſeruat Eſt ibi filiꝰ ꝑ modū intelle cte veritatis. quia ipſe eſt veritas Jo. xiiij Ego ſum via, veritas et vita. et ibi ſpūſſā. ꝑ modum amoris quo ſcꝫ pater amat filiū et filius amat patrem. ipſe em̄ ſpūſſanctus amor eſt. j. Jo. iiij. Deus ſup. ſpūſſan. cari tas eſt ſicut ergo eſt vna aīa et vnus ange lus et in ipſa ſunt tres potentie ſcꝫ memo ria. intellectus. et volūtas. ita eſt vnus deꝰ et in ipſo ſunt tres ꝑſone ſcꝫ pater. verbū.

et ſpūſſanctus Secūda ratō ſumit a crea turis in quibus eſt trinitatis veſtigiū vt in ſole. Nam vt dicit Augꝰ: in ſole eſt quedā trinitas et vnitas repn̄tans trinitatē ⁊ vni tatem dei tanq̄ veſtigiū pedis repreſentat pedem. anima vero hoīs et angelꝰ hoc idē repn̄tat tanq̄ ſpeculū imaginē et magis ꝑ fecte In ſole em̄ eſt ipſa ſubſtātia ſolis tā q̄ pater quia a nullo generatur. a quo ge neratur radius ſplendoris ſicut filius dei a patre et ab vtroqꝫ ꝓcedit calor ſcꝫ a ſole et radio eius ſicut ſpūſſanctus a patre ⁊ fi lio. et hec tria ſunt ſimul tpe ſicut illa eter nitate. quia ſtatim ꝙ ſol fuit emiſit radiuꝫ et eodem temꝑe virtus caloris ab vtroqꝫ ꝓceſſit. ſic deus ab eterno generauit filium et ab eterno ſpūſſanctus ab vtroqꝫ proceſ ſit. et ſicut radius ſplendoris a principio fu it a ſole natus et ſemꝑ naſcitur ab eo ⁊ ca lor a principio ꝓceſſit ab ambobus et ſem per ꝓcedit ſic filius dei ab eterno fuit geni tus a patre. et ſemꝑ gignitur ſiue generat et ſpūſſanctus ab eterno ꝓceſſit ab vtroqꝫ et ſemꝑ ꝓcedit et ſicut radiꝰ ſplēdoris ma nens in ſole omnia et totū mūdum implet lumine. ita filius dei ſplendor glorie manēſ in patre eſt vbiqꝫ et ſicut calor ꝓcedēſ a ſo le et radio eius totum mundum calefa cit. ſic ſpūſſanctus a patre et filio ꝓcedens corda oīm hominū calefacit. et ꝓpterea in ſpecie ignis apparuit. et ſicut ſol ꝑ ſplen dorem ſuū omnia illuminat. ſic deus ꝑ filiū ſuū Jo. j. Erat lux vera que illuminat ho. ve. in huc mun. et ſicut ſol ꝑ calorē et radi um ſplendoris omnia oꝑatur. ita deus ꝑ fi lium et ſpm̄ſanctum omnia oꝑatur et regit quia indiuiſa ſunt oꝑa trinitatis vt dictuꝫ eſt Mirabiliter ergo veſtigiū trinitatis re lucet in ſole Tercia rō ſumitur a creatu ris vbi eſt iocūditatis ſolatiū. quia homo ſolus exiſtens non poteſt plenā iocūditateꝫ habere. quia eſt aīal ſociale ſcḋm naturam Unde Gen. ij Non eſt bonū hominē eſſe ſolū Fa. ei adiu. ſimile ſi. Aialia etiam mīti affligūtur ſtando ſolitarie vt canis in cate na: conſiſtit autem ꝑfectō ſocietatis huma ne in tribus ſcꝫ patre filio et vxore Si em̄

eſt pater filius ⁊ vxor plenam iocunditatē habent q̄tum ad ſocietatem Cū igitur in deo ſit plena et ꝑfecta letitia oportet ꝙ ibi eternalis ſocietas reperiatur ſcꝫ pater ⁊ fi lius ⁊ amor tanq̄ vxor cui totum bonū ſu um vult deꝰ, quia ſi iocūditas ſocietatis re perit in hominibꝰ que qdē ſocietas ex tri bus ꝑficit vel ꝯplet oportꝫ ꝙ talis iocundi tas ſocietatis eminētius ſit in deo. quia vt dictum eſt quicquid boni et iocūditatis eſt in creatura eminentiuſ eſt in creatore. ⁊ ſic patet ꝙ trinitas eſt in deo. Jo. v. Tres ſūt qui teſtimoniū dāt in celo. pater. verbū. et ſpūſſanctus. et ſic patet ſcḋm Tercio pro batur ꝙ tres ꝑſone in diuinis ſunt pater. ⁊ filius et ſpūſſanctꝰ Et ꝑmo ꝙ ibi ſit pater. et filius ꝓbemus Nam pater ⁊ filius dicū tur relatiue ⁊ ideo ꝓbatō ꝙ ibi ſit pater. ꝓ batum erit ꝙ ibi ſit filius. Circa qḋ ſcien dum ꝙ tūc res dicitur ꝑfecta ſm pħm quā do habet ꝓpriam oꝑatōem. Eſt autem du plex ꝑfectō ꝑma et ſcḋa. Prima ꝑfectō eſt quādo res eſt ꝑfecta ad eſſe. Secūdo quā do eſt ꝑfecta q̄tum ad oꝑari In deo autē oportet ponere omnem ꝑfectōem ergo ꝓꝑ am oꝑatōem oportet ibi eſſe Eſt autem du plex oꝑatio vt dicit Phuſ Una eſt que trā ſit in exteriorē materiam que nō ꝑficit oꝑe rantem vt ſecare ⁊ talis non eſt ꝑfecta nec ꝓpria oꝑatio rei. Alia eſt que nō tranſit in exteriorem materiam vt intelligere ⁊ ama re. et iſta eſt ꝑfecta ⁊ ꝓpria oꝑatō creatu re rōem habentis ſcꝫ intelligere veritatem et velle et amare bonū Cum igitur deo ſo lum optima et ꝑfecta ſint attribuenda. ſolū iſte due oꝑatōes vel actōes erūt in deo ſcꝫ intelligere veritatē et velle bonū ꝑ amoreꝫ Nam omnia alia deus facit ꝑ ſoluꝫ impiū voluntatis. quia dixit et facta ſunt. Hec autem due oꝑatōes ſunt naturales deo. qr ſcḋm naturam ſuam ſibi cōueniunt nec ab eo ſeparī poſſunt quia ſi deus eſt oportꝫ ꝙ intelligat et amet Propria autē et ꝑfecta oꝑatio patriſ inq̄tū pater eſt vt poſſideat et generet filiū ſimilem ſibi Cū igit in deo ſit ꝑfecta ratō paternitatis ⁊ ꝑfecta patere nitas a qua omniſ alia ꝑnitas noīatur vt

dicit Apſtus Ephe. iij. oportet ꝙ deꝰ pater generet filium Yſa. lvj. Ego qui generatō nem alijs tribuo nunq̄ ſterilis ero. Talis autem generatō oportet ꝙ ſit intellectualꝭ ſcꝫ ꝑ intellectū ⁊ non carnalis. quia gene ratio carnalis tranſit in exteriorē materiaꝫ que vt dictū eſt deo ꝯuenire nō pōt. Deus ergo intelligendo ſe generat filium qui vo catur verbum patris: quia cum intellectū inq̄tū tale ſit ſua ꝑfectō itelligētis. et deꝰ ſit vna ꝑfectio oportet ꝙ ſolū ſeipſum intelli gat et omnia alia in ſe ⁊ ideo talis relatio que eſt in deo ꝓut eſt intelligens ⁊ intelle ctum eſt paternitas et filiatō. ⁊ ideo deus ī q̄tum intelligit ſeipſum eſt deuſ pater ⁊ in q̄tum eſt intellectus a ſe eſt deus filiꝰ. Et ſic patet ꝙ eiuſdem nature et eiuſdē eſſētiē eſt pater et filius. quia deus intelligēs ⁊ in tellectus eiuſdem nature et eſſentie ē. Jo. decimo. Ego et pater vnū ſumus. Et quia nullū accidens poteſt deo ineſſe. quia aut corrūꝑet vt febris. aut ꝑficeret vt ſcientia quoꝝ vtrūqꝫ eſt impoſſibile in deo. ideo oꝫ ꝙ talis relatio que ē inter patrē et filiū ſit in deo realiter. nō em̄ in deo relatōes ſunt af fixe extrinſecꝰ eſſentie diuine ſicut relatio paternitatis in petro eſt affixa extrinſecus ꝑſone petri ſed ſunt ipſa eſſentia diuina. ⁊ ideo relatōnes in deo ſcꝫ paternitas ⁊ fili atio ⁊ ſpiratō ſunt ꝑ ſe ſubſiſtentes ⁊ ſunt ipſe ꝑſone diuine Nam pater et filiꝰ ⁊ ſpi rituſſanctꝰ ſunt tres ꝑſone ſubſiſtentes. et quia deus ab eterno intelligit. ideo ab eter no generat filiū Pſal. Ego hodie genui te ſupple in eternitate Semꝑ ergo generat fi lium. quia in eternitate non eſt ꝑuſ ⁊ poſte rius Iſte ergo filius dei oportet ꝙ ſit per omnia equalis patri in potentia ⁊ ſcientia et in omni re. quia ad ꝑfectōem patris ge nerantis ꝑtinet. vt generet filiū ꝑ omnia ſi milem ſibi et equaleꝫ Quia pater diligit fi lium ſicut ſeipſum ⁊ omne bonum ſuum li benter daret ei. Unde pater bene cōplexio natus ⁊ pulcer et ſapiens ⁊ in omnibus ꝑ fectus libenter generaret vnum filiū taleꝫ et ad magnam ꝑfectōem patris ꝑtineret ſi poſſet talem filiū generare et ad defectum

pertinet ꝙ non pōt talem filium generare
Cū igitur deus ſit ſumme ꝑfectꝰ. nec in eo
aliquiſ ſit defectꝰ oꝫ ꝙ genuret filiū per oīa
ſibi ſimilem ⁊ coequalē. Et hoc eſt qđ dici-
tur. Jo. x. Pater qđ dedit mihi maius om
nibus eſt. i. dedit mihi totū bonum ſuuꝫ qđ
eſt maius omnibus rebus. ergo deus filius
eſt omipotens, omnia ꝯtinens et oīa diſpo-
nens. ſicut deꝰ pater. Sed ꝯtra dicitur. Jo.
xiiij. ſcđm naturam humanā quā aſſumpſit
Et etiam ab angelis fuit minoratus ſcđm
naturam. nō autē ſecundū gratiam. qꝛ etiā
inquātuꝫ homo habuit maiorem grām om
nibus angelis. pſal. Minuiſti eū paulominꝰ
nus ab angeliſ ſcꝫ ſecūdum naturam. glīa ⁊
honore coronaſti eum ſcꝫ ſuꝑ omnes ange
los per gratie et glorie pleitudinē Jo. j. Vi
dimus gliam eiuſ gliaꝫ qua. vni. a pr̄e Jſta
ratio ꝙ filius ſit equalis per omia patri ē
ad pplm. quia melius ſatis poteſt demōſtra
ri ꝙ filius eſt per omnia equalis patri. Et
Quia hunc et omnes alios ſermones d
pplm facio. ideo aliam rōem ad hoc pone-
re nō curo Secūdo ꝓbemus ꝙ in diuinis
eſt tercia perſona que vocatur ſpūſſanctus
Quod ſic patꝫ. Quia ſicut dictuꝫ eſt ſupra
quicquid bonitatis et virtutis et ꝑfectōnis
eſt in creatura oportet ꝙ eminentius ſit in
creatore ſicut in cauſa et in dāte. Sꝫ amor
in creaturis inter omnia ꝑfecta et virtuoſa
obtinet primum locū. Naꝫ inter āgelos or
do ſeraphin eſt ſupremus quia dn̄atur ab
incēdio amoris. dicūtur em̄ incendētes. In
ter celos illud ſupremum eſt. quod denoīa-
tur ab igne amoris ſcilꝫ celum empirreum
Inter elemēta illud eſt ſuꝑius qđ aſſimila
tur amori ſcilꝫ ignis. Inter virtutes amor
obtinet principatum imo eſt forma ⁊ dans
eſſe omnibus virtutibꝰ et ſine ipſa nlla vir
tus oꝑatur. vt dicit Apl̄us j. Cor. xiij. Vi
demus etiā in iferioribꝰ. ꝙ omne agēs mo
uet res amatas Aliqui diligunt diuitias. a
liqui delitias. aliqui honorē et potentiam.
et ideo ꝓpter iſta oīs mūdani oꝑant Ali
qui diligūt deum ſuꝑ omnia. ⁊ ideo taleſ ꝓ
pter amorē dei oīa predicta ꝯtemnūt. ⁊ nu
dū nudū crucifixū ſequūtur i artiſſima pau

pertate Si ergo in creaturis inueniſ amor
tam virtuoſus vt ꝑ eū omnia oꝑentur oꝫ
neceſſario ꝙ eminētiꝰ reꝑiatur in deo cuiꝰ
ratio eſt. quia vnumqđqꝫ tanto fortius a-
matur quāto melius ꝯgnoſcitur. et qꝛ deuſ
cognoſcit ſe vt in infinitū bonū. iō ſumme
infiniteqꝫ ſe amat Et quia filius dei ē idē
infinitū bonū qđ pater. ideo eodem amore
deus ſe amat ⁊ filium ſuū. ⁊ ecōuerſo filiꝰ
eodem amore amat ſe et patrē. et iſte amor
vocatur ſpūſſanctuſ qui ꝓcedit ab vtroqꝫ
Nam a patre in filiū ⁊ a filio in patrē, Et
iſte ſpūſſanctus ſiue amor oꝫ neceſſario ꝙ
ſit tercia ꝑſona in trinitate qđ ſic patꝫ In
nobis amor eſt accidens quia pōt adeſſe vl
abeſſe in deo autē vt dictū eſt non pōt eſſe
aliqđ accidens. Unde oꝫ ꝙ omne qđ eſt in
deo ſit ſubſiſtens vt verus deus. quia omne
quod eſt in deo eſt deus Cū ergo hoc pro
batum ſit ꝙ in deo ſit amor. oꝫ ꝙ talˀ amor
nō ſit accidens ſed ꝑ ſe ſubſiſtens. Ad hoc
autem ꝙ aliqđ ꝑ ſe ſubſiſtat in rōnali et in
tellectuali creatura accipit nomē ꝑſone nā
ꝑſona eſt rōnalis nature indiuidua ſubſtan
tia Indiuidua autē ſubſtātia ꝑ ſe ſubſiſtit
Et ideo ſpūſſanctus cum ꝑ ſe ſubſiſtat i di-
uina natura eſt tercia in trinitate perſona.
Ulterius iſte ſpūſſanctus oportet ꝙ ſit eiꝰ
dem eſſentie et nature cum patre ⁊ filio.
Cuius rō eſt. quia natura amoris eſt vnire
Nam transfert amantē in amatum vt dicit
Dyoniſius et Auguſtinus. Si ergo amor
quiſ eſt in nobis hanc virtutē habet multo
magis amor diuinus. ergo ſpūſſanctus qui
eſt amor patris ad filium ⁊ filij ad patreꝫ
vnit patrem cum filio in eadem eſſentia ⁊
natura. et eſt cum eiſdem in eadem eſſentia
et natura ꝓpterea ſpūſſanctus vocatur vi
culum amoris. et quia in eſſentia dei nihil
eſt ꝙ non ſit deus. iō ſpūſſanctus cū ſit i ea
dem eſſentia cum patre et filio ē verꝰ deuſ
ſicut pater et filius. et ſic ptꝫ ꝙ eſt vnꝰ deꝰ
et ꝙ ſint tres ꝑſone et ꝙ ſint iſte tres ꝑſo-
ne ſunt pater et filius et ſpūſſanctus ⁊ ꝙ
iſte tres ꝑſonē ſunt vna et eadem eſſentia
et ꝑ ꝯſequens ſunt vnius nature ⁊ vnius
eſſentie et omnes tres ſunt vnuſ deus ⁊ nō

tres dij. Bene ergo dicit apl̄s ꝙ ꝑ ea que
facta ſunt diuinitas dei ⁊ eius virtus ꝯ-
gnoſcitur. quia ꝑ rōnes ſumptas a creatu-
ris omnia ſupradicta ſunt probata. Et ſic
patet tercium.

De epiſtola ſermo de eadem ma-
teria. LXV

GRatia domini noſtri ieſu chri
ſti ⁊ caritas dei ⁊ cōmunicatō
ſanctiſpūs ſit ſemꝑ cum oībus
nobis ij. Cor. xiij. Tam i euā-
gelio ꝙ̄ in epl̄a exprimitur tri-
nitas diuinaꝝ ꝑſonaꝝ cum ſuis appropria
tis et attributis Nam in euangelio exp̄mi
tur ꝑſona patris cū ſuo appropato ſcꝫ po-
tentia que patri appropriat ibi nemo pōt
hec ſigna facere que tu facis ni. fu. de. cuꝫ
eo. quia mirabilia facere potētie patris at
tribuitur Perſona vero filij cum ſuo ap-
ꝓpriato ſcꝫ ſapientie que filio appropatur
ibi. Scimuſ qꝛ a deo veniſti magiſter Filiꝰ
em̄ dei ad docendū nos ſapiam ſuam venit
in mundū vt verꝰ magiſter Jo. xiij. Uos
vocatis me magiſter ⁊ dn̄e et bene dicitis
ſum etem̄ Perſona autem ſpūſſancti cum
ſuo appropriato ſcꝫ bonitate que ſpūiſan.
appropriatur exp̄mitur ibi Spūs vbi vult
ſpirat ⁊ vo. eius au. Ex magna em̄ ſua bo
nitate ſpūſſanctus ſpirat nobis bona deſide
ria et facit nos vocem ſuā audire Simili-
ter in verbis ꝓpoſitis de epl̄a hodierna a
ſumptis eedem tres ꝑſone cuꝫ ſuis attribu
tis exp̄mūtur Nam p̄mo exprimiſ ꝑſona fi
lij cū attributo ſcꝫ gratia ibi Gratia dn̄i
noſtri ieſu chriſti Gratia em̄ xpō attribuiſ
tur Jo. j. Gratia et veritas ꝑ ieſum chri
ſtum facta eſt Secūdo exp̄mitur ꝑſona pa
tris cū ſuo attributo qđ eſt caritas ibi Ca
ritas dei Caritas em̄ deo patri attribuitur
j. Jo. iiij. Deus caritas eſt Tercio exp̄miſ
ꝑſona ſpūſſancti. cum ſuo attributo quod
eſt cōicatio ſuiipſius ibi Et cōicatio ſancti
ſpūs. Attribuitur em̄ cōicatio ſpūiſcō. quia
ꝑ ſpm̄ſanctum omne bonū cōicatur nobis
vnde Apl̄us poſtꝙ̄ multa bona enarrauit
data nobis ꝑ ſpiritumſanctū cōcludit. hec
autem oꝑ. vn. at. id. ſ. di. ſin. ꝑ. vult. j. Cor.

xij. Uerum quia triū ꝑſonaꝝ eſt vna eſſen
tia. ⁊ ꝑ ꝯn̄s vna virtus ⁊ vna oꝑatio. ideo
omnia ſupradicta ⁊ omnīa alia quelibꝫ tri
um ꝑſonaꝝ oꝑatur nihil em̄ oꝑatur quod
alia nō oꝑetur Augꝰ Indiuiſa ſunt opera
trinitatis Jo. v. Quecūqꝫ pater facit hec
et filiuſ ſimiliter facit Et ideo ad hoc oſtē
dendum Apl̄us ait Gratia dn̄i noſtri ieſu
chriſti ⁊ caritas dei ⁊ cōicatio. ſſ. ſit ⁊ non
dicit ſint. vt oſtendat ꝙ hec omnia ab vna
virtute ꝓcedāt Un̄ Augꝰ. dicit ꝙ incarna
tōem chriſti tota trinitas eſt oꝑata. tamen
ſoli filio attribuitur. et ſolus filius dꝛ icar
natus Jo. xiiij. Non credis quia ego i pr̄e
et pater in me eſt Philippe qui videt me
vidit et patreꝫ meū Sed omnipotentia ap
ꝓpriatur patri ne ꝓpter antiquitatem tem
poris credatur impotens ſicut apđ nos ſe-
nes ſunt ipotentes ꝙ̄uis filius et ſpūſſan.
ſimiliter ſint omnipotentes. et ſic eſt de alijſ
Nam filio appropatur ſapientia ne ꝓpter
iuuentutem credatur inſciꝰ. Et ſpūiſcō ap
ꝓpriatur bonitas ne ꝓpter abundantiā ſpi
ritus et virtutis credatur minꝰ piuſ. ⁊ bo-
nus ſicut apud nos eſſe conſueuit De iſtis
ergo ſex ſcꝫ tribus appropatis et tribꝰ at-
tributis erit ſermo pn̄s. nam in p̄nti ſermo
ne de vnitate eſſentie et trinitate ꝑſonaruꝫ
dicendū eſt Primo ergo de appropato pa
tris dicamus ꝙ eſt potentia Circa ꝙ ſcie-
dum ꝙ ſimpliciter deus pater eſt ompotēs
et omnia poteſt ⁊ ſi multa dicaſ non poſſe.
hoc non eſt ex defectu potentie eius
Sed ex quattuor ꝯtingit ſcꝫ ex defectu rei
vel ex impoſſibilitate eius qđ dicitur ſi poſ
ſe. vel ex eo ꝙ talis potentia ex impotētia
ꝓcederet. vel ex eo ꝙ talis potētia defectū
in deo poneret qđ eſt īpoſſibile. Primo
deus omipotens diciſ aliquādo nō poſſe ali
quid ex defectu rei. ſic nō poteſt facere ꝙ
ego ſum in pluribus locis in eodem tempe
quia nō eſt potentia paſſiua in me ad hoc
recipiendū et ſcđm hūc modum diciſ ꝙ de
us non potuit maiorem gratiā neqꝫ pluref
cōferre beate Marie quia ſcđm conditōeꝫ
ſue nature nō fuit capax maioris grē neqꝫ
plurium Exemplū de vreco pleno aqua in

quem quis nõ põt mittere plus. quia vrce
us nõ poteſt plus recipere Similiter papa
non poſſet facere vnam feminã epiſcopum
neqꝫ vnũ iudeũ. quia in vtroqꝫ nõ eſt potẽ
tia paſſiua ad recipiendũ ordines. Secũ
do deus omnipotẽs dicit non poſſe aliquid
ex impoſſibilitate rei ſcꝫ ex eo qꝺ illud nõ
eſt poſſibile. ſic non põt facere ꝙ aliqꝺ pte
teritũ nõ fuerit puta ꝙ ego non fuerim na
tus. vel ꝙ cõtradictoria ſint ſimul vera. vel
ꝙ ego ſim homo et azinus ſimul. vel ꝙ cor
rupta ſit virgo. Tercio deus omipotẽs di
citur non poſſe aliquid eo ꝙ illud faciẽdo
deficeret et talis potentia ab ipotẽtia pce
deret. ſic deus non põt peccare. quia pecca
re eſt deficere a regula rõnis et peccatum
eſt quidam defectus rõnis Vnde Aug⁹. di
cit ꝙ peccatũ nihil eſt et nihil fiunt homi
nes cum peccãt Et Boeti⁹ dicit ꝙ homi
nes ideo peccant qꝛ in efficientia boni ſta
re non poſſunt Exemplũ de cadente qui iõ
cadit quia nõ poteſt ſe tenere Et ſcðꝫ hũc
modum dicitur ꝙ deus non poſſet vnũ ſan
ctum hoĩem ad infernũ cõdemnare. qꝛ cõ
demnare innocentẽ eſt magnũ peccatũ. vñ
Petrus de tharenthaſia dicit. ꝙ de⁹ poſſꝫ
trahere iudam de inferno. ſed non poſſꝫ pe
trum emittere de padiſo. Quarto deus
omnipotens dicitur nõ poſſe aliquid ex eo
ꝙ talis potentia poneret defectũ in deo. et
ſcðm hunc modũ deus non poteſt eſſe cor
pus. nec põt pati aliquã penaꝫ in ſua natu
ra. nec poteſt eſſe ignorans. nec põt aliquã
nouitatẽm recipere Et ideo nõ poteſt pre
deſtinatos ad vitã eternam mittere ad ifer
num nec preſcitos ad infernũ mittere i pa
diſum quia ſequeretur ꝙ deus mutaretur
in ꝓpoſito qꝺ eſt impoſſibile Numeri xxiij.
Non eſt deus vt homo vt mentiať nec vt
filius hominis vt mutetur Vnde ſimplici
ter deus poſſet predeſtinatos dãnare ⁊ pre
citos ſaluare. ſed cõſiderando ꝙ ſunt pre
deſtinati vel preſciti non poſſꝫ Si ergo vo
lumus ꝙ omipotentia dei manifeſteť in no
bis iſta quattuor remoueam⁹ a nobis. qꝛ
vt dictũ eſt dei potentia hec quattuor non
valet efficere. Primo amoueam⁹ a no
bis defectum capacitatis ⁊ extẽdamus nos
ipſos ad maiora. Et tunc deus dabit nobis
maiorẽ gratiã Apo. xxij. Qui ſanct⁹ ẽ ſan
ctificetur adhuc. ſed ſi volumus ſemꝑ ſtare
in modico bono qꝺ facimus. deus non põt
nobis dare maiorem grãm. quia nõ ſumus
capaces. Hie. xxij. Scribe vir ſterilẽ iſtuꝫ
qui non pſperabitur in diebus ſuis. Job.
xxix. In nidulo meo moriar Yſa. iiij. Pa
nem noſtrũ cõmedem⁹ et veſ. n. o. tantũmõ
inuocetur ſuꝑ nos nomen tuũ Satis videť
mulieris ꝙ viuant de ſuo. ⁊ ꝙ ſignẽt ſe õ ma
ne ⁊ vtinã ſe bene ſignarẽt Contra tales di
citur Apo. iij. Vtinã eſſes frigidus aut ca
lidus. ſed quia tepid⁹ es et nec frigid⁹ nec
calidus incipiã te emouere ex ore meo Ex
emplũ deus facit ut natura que mẽbro ope
ranti dat virtutẽ et nõ opanti retrahit. vñ
fabri habent fortiora et meliora brachia.
Scriptores meliores oculos. curſores for
tiora et meliora crura. Itẽꝫ facit ſicut rex
qui dat feudum militi et ſi prudenter agit
dat ei caſtrũ. ppterea dicit Apľs ad Phi
lipenſes. j. Hoc oro vt caritas veſtra ma
gis ac magis abundet in ſcientia et in omni
ſenſu. ij Cor. ix. Potẽs eſt deus omnẽ gra
tiam abũdare facere in vobis vt abũdetis
in omne opus bonũ Secũdo amoueam⁹
a nobis impoſſibilitatem vt ſi volumus a
mici dei fieri in hac vita. non ſumus amici
ſeculi huius. quia iſta ſunt cõtraria ⁊ ipoſ
ſibilia Nam deus mãdat p Hieremiã alie
na non rapeꝛ. ꝓpria largiri. vana nõ appete
re. corpus macerare. Mũdus autẽ oĩm cõ
trarium docet. Naꝫ ꝓ alapa reddit vuln⁹.
ꝓ vulnere mortem. inimicos repellit ⁊ bo
na coꝝ aufert. pauꝑibus non bene facit. ſꝫ
decoriat ipſos honores ſumopere querit. ⁊
ventri vt deo ſeruit. Phil. Quoꝝ deus vẽ
ter eſt. Et ideo impoſſibile eſt eſſe amicos
dei ⁊ mundi Ja. iiij. Adulteri neſcitis. qꝛ
amicicia huius mũdi inimica eſt dei. quicũ
qꝫ ergo voluit amicus eſſe huius ſeculi in
imicus dei ꝯſtituitur. Eccľ. ij. Ve peccato
ri ingredienti terram duabus viis Impoſ
ſibile ergo eſt eſſe cũ deo et cũꝫ mũdo Lu.
xj. Qui non eſt mecũ contra me eſt. ⁊ qui

non colligit mecum diſpergit. Tercio a
moueamus a nobis impotentiam reſiſtẽdi i
peccatis. quia omnipotentia dei cum tan
ta impotentia ſtare non poteſt. et quid pro
deſt dominari hominibus regere ciuitates
et vni vili temptatõni non poſſe reſiſtere.
et vnum motum nõ poſſe refrenare. Pro
uerbioꝝ Decimoquarto Melior eſt pati
ens viro forti et qui domiatur animo ſuo
expugnatore vrbium Boetius. Vide quã
ta ſit malorum impotentia et nunqꝫ ad id
quod deſiderant poſſint venire ſcilicet ad
ꝑfectum bonum Et ideo ſi volum⁹ ꝙ dei
potentia habitet in nobis reſiſtamus mun
do carni et dyabolo Jacobi Quarto Re
ſiſtite dyabolo et fugiet a vo. Quarto amo
ueamus a nobis id quod ponit defectum i
deo. ſcilicet falſam fidem. quia fides exter
rarum nationum ponit magnum defectuꝫ
in deo ⁊ falſitatem. cum dicat eũ eſſe ſolũ
cum ipſe ſit trinus cũ dicat ipſum eſſe ſo
lum deum. cum ipſe ſit deus et homo.
Habeamus ergo veram fidem que cre
dit deum ſicuti eſt. Hebreoꝝ. Decimo. Ac
cedamus cum vero corde i plenitudine fi
dei aſperſi corda a conſcientia mala et ab
luti corpus aqua mũda teneamus ſpei no
ſtre confeſſionem indeclinabileꝫ. Johan.
Sexto Qui credit in me et ſi mortuu⁹ fu
erit viuet ⁊ omnis qui viuit et credit i me
non moritur ineternum Ecce magna om
nipotentia ꝺ mortis viuos facere ⁊ a mor
te perpetua conſeruare Et hoc ideo quia
defectũ fidei non habemus. Si ergo volu
mus ꝙ deus per ſuam potentiam habitet
in nobis extẽdamus nos ad maiora. non ſi
mus amici huius ſeculi. reſiſtamus pecca
tis et habemus veram fidẽ et tunc in deo
omnipotenti erimus valde potentes ⁊ mi
rabilia faciemus Johan. xiiij. Qui credit
in me opera que ego fa. ⁊ ipſe faci. ⁊ ma.
iorum facieť. Et ſic patet primum
Secundo de quodam attributo patri dica
mus quod eſt caritas Et nota hic differẽ
tiã inter appropata attributa et ꝓpria qꝛ
appropriatum ita appropriatur vni perſo
ne quod non alteri vt potentia ſolum pa
tri. ſapientia ſolum filio. et bonitas ſolum
ſpirituiſancto Sed attributa ſunt commu
nia eſſentie diuine et attribuuntur vni per
ſone ſicut alteri Vnde caritas ita attribuiť
tur patri ſicut filio et ſpirituiſancto. Et
idem eſt de gratia et de communicatõe. et
de omnibus que de eſſentia diuina predica
tur que quaſi ſunt infinita Propria vero
ſunt que ita cõueniunt vni perſone ꝙ nul
lo modo alteri vt gigni filio ⁊ gignere pa
tri ⁊ procedere ſpirituiſancto Sic ergo ca
ritas attribuitur deo. Circa ꝙ ſciendũ
ꝙ maxima caritas dei ad hominem quan
tum ad quattuor demonſtratur. Primo
ꝙ filium ſuum hominem fieri conſtituit et
naturam humanum tanqꝫ in ſponſam ſibi
accepit Johannis Primo Verbuꝫ caro
factum eſt. Vnde cantamus Hodie cele
ſti ſponſo iuncta eſt eccleſia. Ecce mirabi
lis amor quia imperator. diues. potens. ſa
piens. pulcer. et eternus accepit paupercu
lam. inualidam. fedem. inſipientem. ⁊ mor
ti condemnatam Hebreoꝝ. Secũdo. Nuſ
qꝫ enim antichriſtus apprehen. ſed ſemen
Abrahe. Secundo in eo ꝙ eundem filiuꝫ
ſuum poſtquam carneꝫ aſſumpſit. fecit tri
gin. annis ſeruire pro homine erudiendo
et informando in luto penalitatum huma
ne nature. et tandem pro ipſo redimendo
conſtituit eum mori. Johannis. Tercio.
Sic deus dilexit mundum vt filium ſuuꝫ
vnigenitum daret ſcꝫ ad mortem. Hic ca
dit exemplum de Paulino Epiſcopo Nil
lano qui pro filio vidue liberando. iuit in
affricã et fact⁹ ẽ ſeru⁹. Quere i dya. gre.

Tercio in eo ꝙ homines ſibi in filios ad-
optauit et fratres chriſti.j.Johannis ter-
cio Uidete qualem caritatem dedit nobis
deus vt filij dei nominemur et ſim⁹ Quar
to in eo ꝙ homines ſic redemptos et in fi-
lios adoptatos heredes regni fecit in ſimil
cum filio ſuo ieſu chriſto Rom.Octauo
Filij dei ſumus ſi autem filij et heredeſ he
redes quidem dei coheredes autem chriſti
Si ergo volumus ꝙ caritas dei maneat i
nobis attendamus ad iſta quattuor.Prio
vt naturam noſtram ſic exaltatam et ma-
gnificatam in ſuo honore conſeruemuſ ſci
licet in honore virtutum.quia honor ſecū
dum Philoſophum.Eſt reuerentia exhi-
bita in teſtimonium virtutis Phil. quar-
to.Sic ſtate in dño cariſſimi.Honor mū-
di eſt falſus honor.quia eſt honor panno-
rum et equoꝝ et domicelloꝝ Hic cadit ex
emplum de illo qui oſculabatur pannoſ ſu
os quia ꝓpter eos honorabatur .Secūdo
vt informatōem quam xpūs fecit nobis re
tineamus Johan.xiiij.Qui habet manda
ta mea et ſeruat ea . hic eſt qui diligit me.
Et ipſum pro vobis redimendis mortuuz
non amplius morti exponamus quod feci
mus dum peccam⁹ Hebreoꝝ.Sexto.Rur
ſum cru.ſibimetip.fi.dei.Tercio vt filij ad
optaui i adoptōne filioꝝ dei viuamus qđ
facimus dum ſecundū ſpiritum viuimuſ et
non ſecunduz carnem Roma.Octa. Qui
ſpiritu dei agūtur hi filij ſunt dei Ibidez
Debitores ſumus nō carni vt ſecūdū car-
nem viuamus.ſi enim ſecundū carnem vi-
xerimus moriemur ſi autē ſpiritu fac. car.
mor.viuetis ſuple.in adoptōne filiorum.
Quarto vt per temporale gaudium regnū
eternum non perdamus Mathei Decimo
ſexto Si quis vult poſt me venire ſcilicet
ad regnum abneget ſemetipſum et tollat
crucem ſuam id eſt renunciet vite carnali
et gaudio mundi ſeu temporali et agat pe-
nitentiam Si autem hic voluerimus dele-
ctari ꝑdemus regnum eternum Job Di-

ceſſimoprī. Ducūt i bo.di.ſu.⁊ i pūc.ad in
fer. deſ.Lu. Decimoſexto.Recordare qꝛ
recepiſti bona i vita tua ⁊c. Et ſic patz ſe
cundum . Tercio de appropriato filij qđ
eſt ſapientia dicamus Circa quod quattu-
oꝛ videamus .Primo ꝙ filius dei per ſa-
pientiam ſuam ſcit omnia preſentia prete-
rita et futura et cogitata. et que in celis
ſunt ⁊ que eſſe poſſunt Hebreoꝝ Quarto
Omnia nuda et aperta ſunt oculis eius.
Prouerbioꝝ Octauo Ego ſapientia ha-
bito in cōſilio et eruditisterſum cogitatio
nibus per me reges regnant et legum con-
ditores iuſta decernunt Secundo ꝙ filius
per ſapientiam ſuam eſt cauſa omnium re
rum que fiunt vel ſunt Sicut enim arti-
fex per ſcientiam ſuam eſt cauſa forme in-
troducende in artificiatum.ita dei filius ꝑ
ſapientiam ſuam eſt cauſa totius rei .Jo.
Primo.Omnia per ipſum facta ſunt id ē
per filij ſapientiā Hebreoꝝ Primo Per
quem fecit ſecula Tercio ꝙ ſapientia filij
dei multum a ſapientia mundi differt Ja-
cobi Tercio Non eſt iſta ſapientia deſur-
ſum deſcendens.ſed terrena animalis dya-
bolica que autem deſurſum eſt ſapientia.
Primum.quidem pudica eſt deinde paci-
fica.modeſta ſuaſibilis bonis conſentiens.
plena miſericordie et fructibus bonis iudi
cans ſine ſimulatōne Quarto ꝙ ipſa ſapiē
tia dei eſt ipſe filius dei et idem in eſſentia
cum deo.Eccleſiaſti . Uiceſſimoquar.Ego
ex ore altiſſimi prodij primogenita añ om
nem creaturaz Primo.Corintheoꝝ Pri
mo.Nos autem predicamus chriſtuz cru-
cifixum dei virtutem ⁊ dei ſapientiam Ex
his quattuor debemus accipere quattuor
vtilia documēta.Et ex hoc ꝙ ipſe ſcit om
nia ac etiam cogitata debemus concipere
magnum timorem et magnam erubeſcenti
am de peccatis.quia et omnes āgeli et ſan
cti ſimiliter videntur omnia .cum ipſuz de
um vident Et quis ita effrons qui nō eru-
beſceret peccare cum femina in platea.

Certe omne peccatum ita eſt abbominabi
le coram deo et curia celeſti ſicut peccatuz
carnale coram hominibus Sapi.xiiij.Si-
militer ſunt abomiabiles deo impi⁹ et ipi
etas eius Et ideo omnis peccator eſt ſicut
canis.et ſicut meretrix impudens .Hiere
iij.Frons meretricis facta eſt tibi.noluiſti
erubeſcere Cogitemus cariſſimi qualis ve
recundia erit in die iudicij quando omnia
ab omnibus videbuntur.Danie.vij.Iudi
cium ſedit et libri aperti ſunt id eſt conſci-
encie ſingulorum Et quia ſicut canes pec
cauerunt.ideo ſicut canes expellent Apoc.
Uiceſſimoſecundo.Foris canes et venefici
Et ideo ſicut Boetius Magna eſt vobis
ſi diſſimulare non vultis neceſſitas indita
probitatis.cum ante oculos agitis iudicis
cuncta cernentis Hic cadit exemplum de
illo heremita qui ſimilauit ſe velle pecca-
re cum vna meretrice dicens ꝙ ita videre
tur in camera ſicut in platea. ꝓpter quod
meretrix verecundata conuerſa eſt Secun
do ex hoc ꝙ ipſe per ſapientiam eſt cauſa
rerum.debemuſ accipere exemplum operā
di que ſcimus.Mathei Septimo Nō om
nis qui dicit mihi dñe domine intrā in re-
gnum celoꝝ.ſed qui facit voluntatē patriſ
mei ipſe intrabit in regnum celoꝝ Ridicu
lum eſt alios docere et nihil operari Tal
eſt ſicut candela lucens que ſe conſumit et
alios illuminat Ja.j.Eſtote factores ver
bi et non auditores tantum fallentes voſ-
metipſos Cariſſimi omnes ſumus chriſtia
ni et veritatem ſcimus et credimus.ſed nū
quid non dānabimur ſi non fecerimus ea.
Certe ſic.Lu.xij.Seruus qui nouit volū
tatem domini ſui et non fece.ſcđm volūta
tem eius vap.pul.multis.Exemplum de fi
culnea que habebat ſolum folia cui male-
dixit xpūs et ſtatim aruit vt patet Math.
xxj.Aug⁹.Bene loqui ⁊ male agere nihil
aliud eſt quā ſe ſua voce damnare . Idem
Surgunt indocti et celum rapiunt.noſ au
tem cum doctrinis noſtris ad infernum de
mergimur Ro.ij.Qui predicas nō furan-
dum furat⁹ ſecundum duriciam tuam et
cor impenitens theſauriſas tibi iram i die

ire.Tercio ex hoc ꝙ e⁹ ſapiā eſt diſſimilis
ſapientie mundi debemus ipſaz imitari. vt
non ſit ſapiētia noſtra terrena animalis dy
bolica. Sapientia mundi dicitur terrena.
quia de terrenis cogitat de terrenis loquit
et terrena docet operari.Hiere.xxij. Ter
ra terra terra audi verbum domini. Dici-
tur animalis. quia ſicut talpa inuoluit ſe
in terrenis vt aranea euiſcerat ſe pro ter-
renis.Pſal.Anni noſtri ſicut aranea medi
tabuntur. Et ſicut omnia animalia vertūt
faciem ſuam ad terraz ſicut ipſa ſola terre
na reſpicit. Dicit dyabolica . qꝛ ſicut dya
bol⁹ ſemp decipere nititur.Prouer.xx.
Omnis emptor dicit malum eſt maluz eſt
et cum receſſerit gloriabitur. Item totus
conatus eius eſt ad aſcendendum ſicut lu
cifer voluit aſcendere.Yſa.xiiij.Aſcendaz
ſuper altitudinez nubium et ſimilis ero al-
tiſſimo.Sic ergo ſapientia nr̄a pudica.mo
deſta.pacifica miſericordia plena. bois cō
ſentiens.plena fructib⁹ bonis.Quarto ex
eo ꝙ ſapientia dei eſt ipſe fili⁹ dei .Debe-
mus ſuper omnia ſapientiam dei querere
tanꝗ perfectum.bonum.Sapi.Uenerunt
mihi omnia bona pariter cum illa.Pro.
viij. Melior eſt ſapientia cunctis operib⁹
pretioſiſſimis et omne deſiderabile ei non
poteſt cōperari. Et ſic pꝫ tercium. A
Quarto de attributo filio ſcilicet gratia
videamus que gratia quantū ad nos chri-
ſtianos mirabilis apparꝫ quātum ad que
tuor Primum quia in ſuū populum nos
elegit omnibus alijs reprobatis Oſee.j.
Uoca. non plebem meam plebem meam
Jo.ix.In iudicium ego in hunc munduz
veni.vt qui non vident videant.et qui vi-
dent ceci fiant. Gratia dei olim quieuit
ſuper iudeos. ſꝫ oblāta ab eis propter pec
cata eorum.modo requieſcit ſuper chriſtia
nos.Hoc fuit figuratuz quādo archa dei
capta fuit.et tranſlata ad philiſteos.et po
ſita in templo Dagon. et de mane inuentū
eſt ydolum dagon proiectum ad terram.ca
pite truncatum. vt patet.j. Re.v. Quia
in receptione gratie fidei filij dei omnia
ydola ſunt confracta

Secundo quia nobis infirmantibus ef-
ficaciſſimas medicinas ſcilicet ſacramēta
eccleſie preparauit Lu.x.alligauit vulne-
ra eius infundens oleum et vinum Nulla
alia natō habet medicinas niſi mortales. ꝯ
tra infirmitatem peccati Tercio quia the
ſauros virtutis paſſionis chriſti nobis per
prelatos eccleſie diſpenſandus inter chriſti
anos eſt derelictus et ꝑ ipſos oportet ha-
bere quicunqʒ vult Quia vt dicit Aug⁹.
Non eſt locus veri ſacrificij in toto mun-
do extra catholicam eccleſiam.et ſimiliter e⁹
doctrina in nobis requieuit Mar.iiij.Uo
bis datum eſt noſſe mi.reg.dei.Ceteris au
tem in ꝑabolis vt videntes non videāt ꝛc.
Quarto quia ſolis chriſtianis celum ape-
ritur omnibus alijs foris remanentibus.
Mat.Uiceſimoquinto Domine domine a
peri nobis Et ſequitur Amen dico vobis
neſcio vos Unde Petro principi apoſto-
loꝝ ſiue chriſtianorum et capiti dictum eſt
Tibi dabo claues regni celorū.Mat.xvj.
Ex his quattuor inuitamur ad alia quat
tuor. B Primo vt ſicut non iudei ꝓ
pter peccata noſtra reꝓbemur Hie.vj. ar
gentum reꝓbum vocate eos quia domin⁹
ꝓiecit illos Sic Eſau ꝓmogenitus Yſaac
reꝓbatus ē.et Jacob ſubſtitutus eſt Ro.
ix.Jacob dilexi.Eſau autem odio habui.
Sic reꝓbatus eſt Saul et Dauid ſubſti-
tutus.j.Regū.xvj.Quouſqʒ tu luges ſau
lem cum ego abiecerim eum.Iſta reꝓba-
tio inuiſibiliter fit quottidie.Nam ad locū
iudeis deputatum ſcʒ in infernum quotti-
die vadunt chriſtiani et ſtrages et peſtilen
tias in iudeos reprobatos factaſ quottidie
patiuntur Pſal.Reges eos in virga fer-
rea et tanq̄ vas figuli confringens eos ꝛc
Et ideo vere poteſt dicere chriſtus illud.
Gene.Sexto Penitet me feciſſe hominē
i.eſt penitet me feciſſe populum chriſtia-
num elegiſſe tot mala ſunt in eo.et idcirco
deleboeum a facie terre Et ideo debemus
valde timere ne et nos reprobemur et a
gratia affluamus Hebre.ij. Propterea a
bundantius oportet nos obſeruare ea que
audiuimus ne forte ꝑeffluamus Secundo

vt iſtas medicinas ſumamus quas chriſt⁹
fecit in ſanguine ſuo.et vt ſecure ſumere-
mus ipſe primo voluit ſumere. Nam ⁊ ie
iunauit et baptizat⁹ ē et oīa opera virtu
tum exercuit vt nos ſimiliter faceremus.
Johannis Tercio. Exemplum ego dedi
vobis ꝛc.Et quid prodeſt confici medici-
nam niſi ſumatur . Imo eſt diſpendiū ma
gnum Sic enim dicitur chriſt⁹ omnes ſal-
uaſſe.quia fecit medicinas potentes ſal-
uare omnes ſi ſumūant Et ideo ait Ma-
thei.Uiceſimoſexto Bibite ex hoc omneſ
Tercio vt iſtum thezaurum carum tenea-
mus et per indulgentias que per exercitia
virtutum et opera pietatis cantur.ipſo v-
tamur. Primo Thimothei.Quarto Ex-
erce teipſum circa pietatem Et quid pro-
deſt tenere thezaurum in archa clauſum.
Eccl.Sapientia abſcondita et thezaurum
inui.que vti.vtriſ.Nam ille ſeruuſ qui ab
ſcondit pecuniam domini ſui et non ē vſ⁹
ea condemnatus eſt et ab eo eſt ablata.
Luce.Decimonono.Ex ore tuo te iudico
ſerue nequam quare non dediſti pecuniam
meam ad menſam Quarto vt nitamur in
celum introire per portam anguſtam peni
tentie Mathei Septimo Contendite itra
re per anguſtiam portam.quia arta eſt via
que ducit ad viam Mathei Decimoquar
to.Regnum celorum vim patitur et violē
ti rapiūt.il Cariſſimi . Iſta ē magna gra
tia quia olim quantumcunqʒ homo bene
operaretur ad inferos et non ad celoſ ibat
Job.xvij.In ꝓfunduʒ inferni deſcendit
anima mea vbi conſtituta eſt domus omni
viuenti.Et ſic patet quartum C Qui
to de appropriato ſpirituiſancto ſcilicet de
bonitate dicamus que quātum ad quattu-
or apparet mirabilis ſiue magna. Primo i
eo ꝙ cōtra nos voluntarie multotiens pec
cantes ꝓuocatur.ſed patiēter expectat vt
reuertamur et miſereatur noſtri.Yſa.xxx.
Propterea nos expe.de.vt miſereat nr̄i.
Apoc.iij.ego ſto ad oſtiū et pulſo ſi qs ap
m.intro.ad il.Stati em̄ ꝙ peccōr volūtarie
offen.de.deberʒ mitti ad car.iferni ſicut re
us criminis le.maie.niſi boitas.ſſ.ſusti.euʒ

Quilibet peccator deberet ſic cogitare qua
re terra non conſorbet me ſicut dathon et
abyron.quare non ſuffocor ſicut pharaon
et exercitus eius eſt ſuffocatus. quare non
conſumor ignis incendio ſicut ille quinque
citates i momēto ſubmerſe ſūt.quare a be-
ſtijs n̄ deuoror ſicut filij iſrl'a ſpētib⁹ perierūt
Nunquid illi plus peccauerunt Certe nō
O quot ſunt qui equalia peccata ſicut q-
cunqʒ ex illis habent.et tamen ex bonita-
te ſpūſſancti miſericorditer tolerantur. ſed
audi ꝑuerſitatem Eccl.viij.Quia non pro
fertur cito ꝯtra malos ſententia abſqʒ vl-
lo timore filij hominum ꝑpetrant mala.
Secūdo in eo ꝙ peccatores reuertentes tā
hilariter et benigne ſuſcipit Hiere.iij.Tu
fornicata es cum amatoribus multis . tn̄
reuertere et ego ſuſcipiam te Hoc figura
tum eſt in patre filij ꝓdigi.quem pater hi
lariter ſuſcepit Lu.xv.Uidens illū miſeri
cordia eſt motus et cecidit ſuper col. eius
et oſculatus eſt eum et ait ſeruis ſuis .ad-
duci.vitu.ꝛc.Tercio in eo ꝙ reuertētibuſ
omnes offenſas et peccata dimittit Luce.
xviij.Duo homines aſcenderūt in templū
Et ſequitur.Deſcendit hic iuſti.in do. ſu.
ab illo Pſal.Dixi cōfitebor aduerſuʒ me
iniuſtitiā meam dn̄o et tu remiſiſti impieta
tem peccati mei Sic ꝑfecte abſoluit Ma-
theū Petꝝ adulterā Magdalenā et infi-
nitos alios Quarto i eo ꝙ reuerſos ſic or
nat et ditat.veſtiens eos veſte nuptiali oī
um virtutum ⁊ donorum ſpūſſancti. Luc.
xv.Cito proferte ſtolam primam et indu.
et da.anu.in ma.eius et cal.in pe.ei⁹ Que
veſtis plus valet q̄ʒ totus mundus quia fa
cit hominem dignum deo et cōuiuio rega-
li vite eterne Si ergo volumus ꝙ bonitaſ
ſpūſſancti nobis proſit adhuc quattuor ad
uertamus. Primo vt cito ad deum cōuer
tamur ex quo nos ita patienter expectat.
Eccle.v.Ne tardes conuerti ad dominuʒ
et ne differas de die in diem Quia ſi diu fa
ceremus eum expectare ſicut eſt mitis i ex
pectando ſic eſſet ſeuerus poſtea in punien
do Exemplum acetum factum de dulci vi
no magis eſt forte q̄ʒ de labruſta Lu.Tre-

decimo Ecce venio per tres annos querēſ
fructum inficulnea hac et non inuenio .
ſuccide ergo illam vt quid etiam terrā oc
cupat Sic iudeos per quadraginta annos
expectauit quos poſtea in excidium et ex-
terminum tradidit. Pſalmiſta Quadragi
ta annis ꝓximus fui generationi huic et
dixi ſemper hi errāt corde.ipſi vero non ꝯ
gnouerunt vias meas quibus iuraui i ira
mea ſi introibunt requiem meam. Secūdo
ex quo ita benigne ſuſcipit ſecure ad deum
reuertamur dicentes. Pater pec.in cel. et
coram te et non ſum dignus vocari filium
tuum ſed fac m.ſi.vn.de mer.t.Lu.xv.he-
bre.iiij . Adeamus ergo cum fiducia ad
thronum glorie eius vt miſericordiam cō-
ſequamur et gratiam inueniamus in auxi
lio oportuno Tercio ex quo omnia pecca
ta dimittit pure et deuote ipſa cōfiteamur
quia aliter non conſequeremur indulgen-
tiam de peccatis Yſa.xliij.Dic tu iniqui-
tates tuas et iuſtificeris Exempluʒ d̄ Da
uid qui quia dixit peccaui.ſtatim dixit Na
than propheta. Tranſtulit deus peccatuʒ
tuum a te.ij. Regum xij.Et angeluſ cedēſ
populum ſtatim Dauid dicente. Ego ſum
qui peccaui. Ego inique egi.conuertit gla
dium ſuum in vaginam et non occidit am
plius populum Quarto ex quo tam
precioſam veſteʒ nobis donat ⁊ ita virtuo
ſam eam reuerenter et cum magna diligen
tia teneamus et cuſtodiamus et non ſortia
mur de illa exponentes eam fortune. ſicut
milites pilati ſortiti ſunt de tunica incon-
ſutuli chriſti per quam hec veſtis figura-
batur quod facimus dum non curam⁹ be-
ne operari.ſed dicimus ſi predeſtinatus ſuʒ
ꝙ ſaluer.ſaluabor omnino aliter non Ali-
qui volunt eam diuidere dum fidem vl' ca
ſtitatem vel aliquam virtutem ſine ceteris
volunt habere Pſalmiſta Diuiſerunt ſi-
bi veſtimenta mea et ſuper veſtem meam
miſerunt ſortem Et ſic patet quītuʒ Se
xto de attributo ſpirituiſancto quod ē cō-
municatio dicam⁹ Circa quod nota ꝙ bo
num eſt cōmūicatiuum ſuiipſius Bonitas
ergo.ſſ.i hoc apparʒ qr bōa ſua no.cōicat

Quattuoꝛ autem bona ſpūſſancti nobiſ cō
municat abundanter et excellenter. ¶
Primo bona nature ſcꝫ animam et coꝛpꝰ
in vno homine cōiungendo. Geñ.j. Facia
mus hominem ad imaginem et ſimilitudi/
nem noſtram Ecce magna dignitas i natu
ra eſſe ad imaginem dei factum Secūdo
bona foꝛtune ſcilicꝫ diuitias beſtias ac om̄
nem creaturam ſubijciendo nobis Pſal.
Omnia ſubiciſti ſub pedibus eius oueſ ⁊
boues vniuerſas inſup et pecoꝛa cāpi. Ec/
ce magna abundantia in foꝛtuna ut omnia
ſint facta ꝓpter nos et ad noſtrum ſeruiti
um deputata. Tercio bona gratie ſcilicꝫ
virtutes et dona nobis infundendo.j. Co.
xij. Hec omnia opatur vnus atqꝫ idē ſpi
ritus diuidens ſingulis ꝓut vult Quar/
to bona gloꝛie ſcilicet dei viſionem ꝓmit/
tendo. Jo.xiiij. Ego manifeſtabo ei meip/
ſum Rom̄.viij. Ipſe em̄ ſpiritus teſtimo/
niuꝫ reddit ſpiritui noſtro ꝙ filij dei ſumꝰ
Si autem filij et heredes ſcilicet glīe dei
que eſt hereditas. ex his quattuoꝛ ad alia
quattuoꝛ inuitamur ¶ Et p̄mo vt bo/
na nature ad dei cultum exerceamus et in
ipſis deo ſeruiamꝰ Pſal. Foꝛtitudinē me/
am ad te cuſtodiam. id eſt. ad tuum cultuꝫ
Et ſimile eſt de ingenio et pꝛudentia et de
omnibus bonis nature. que omnia ad lau/
dem dei debemus exercere. Yſa.xliij. Po/
pulum iſtum creaui mihi laudem meā nar
rabit Quia bona nature tenemus a deo ſi/
cut Miles tenet feudum a Rege. Et ideo
omni die mane debemus oſculare terram i
huius recognitōem ſicut ſardi pedem iudi
cis arboꝛe.j. Coꝛ.iiij. Quid habes qđ nō
accepiſti. ſi autem accepiſti quid gloꝛiaris.
quaſi non acceperis Et ideo cum bona na
ture deus aufert a nobis. vel non dat ꝑfe/
cte murmurare non debemus. Math. xx.
Amice non facio tibi iniuriam an non licꝫ
mihi quod volo facere Rom̄.ix. Nūquid
dicit figmentuꝫ ei qui ſe finxit quid me fe
ciſti ſic an non habet poteſtatem figulꝰ lu
ti ex eadem maſſa facere aliud quidēꝫ vas
in honoꝛem aliud in contumeliam Secū
do vt bona foꝛtune in noſtrum cōmodum

conuertamus vt ſcilicet ipſis dominemur.
et non dominentur ipſa nobiſ. quia vt dc̄m̄
eſt. Deus ſubiecit ea ſub pedibus noſtris.
Item ꝙ ipſis non ad luxuriam vel ſuper/
biam vtamur ſed ad coꝛpoꝛis ſuſtentatio/
nem.j. Thi.vj. Habentes ali. et qui. te. h.
contem. ſ. Item vt ipſis peccata noſtra re
dimamus Danie.iiij. Peccata tua ele. re/
di. Tercio vt ꝑ bona gratie vitam eter/
nam mereamur quia ꝑ omne opus bonuꝫ
gratia infoꝛmatum vitam eternam mere/
mur Romañ.vj. Gratia dei vita eterna.
Qui autem non eſt in gratia ꝑ nullum
opus bonum meretur vitam eternaꝫ. Lu.
Quinto. Per totam noctem labo. nihil
ce. Tunc homo in nocte laboꝛat quando
ſine gratia operatur Ad hoc ergo ſunt no/
bis data bona gratie vt opera noſtra ſint
digna vita eterna Johan.xiij. Si hec ſci/
tis beati eritis ſi feceritis ea Quarto vt
gloꝛiam dei pꝛo qua habenda habemus pi
gnus ſpiritumſanctum vt dicit Apoſtolus
Secūdō Ad Coꝝ. Primo Totis pꝛecibꝰ
flagitemus. vt quod nobis diſpoſuit ante
ſecula donare cum ſibi placuit largiatur.
Quia vt dicit Gregoꝛius ipſa pꝛedeſtina
tio regni celeſtis ab omnipotenti deo ſic ē
oꝛdinata vt ſanctoꝝū pꝛecibus obtineatur.
Et ideo ieſu oꝛante celum eſt apertū. Lu.
Vndecimo Petite et accipietis. querite ⁊
inuenietis. pulſa. et aperietur vobis. Et ſic
patet totum. —

¶ Dominica pꝛima poſt trinitatē de
euangelio ſermo. LXVI

Homo quidam erat diues
etcetera. Luce decimoſe/
xto Sicut dicit Boetiꝰ
ſin de conſolatōne. Non
quod añ oculos noſtros
ſitum eſt ſufficit intueri.
Sed rerum exitus pꝛudentia metitur.
Homo autem rōnalis a rōne ꝑ quam a be
ſtijs differt habet conſiderare finēꝫ rei Et
ideo homo rationalis finem debet conſide/
rare Poeta. Quicquid agas pꝛudenter a/
gas ⁊ reſpice finē Vnde homo qui conſide
rat ſolum pꝛeſentia et nō futura. beſtijs cō
paratur Pſal. Homo cum in honoꝛe eſſꝫ
ſcꝫ rōnis non intellexit ſcilicet ſcđm ratōcꝫ
cōſiderare finem et ideo cōparatus eſt ium̄
tis. Qui vult ergo eſſe homo et cauere a
peccatis conſideret nouiſſima ſua Eccleſi.
vij. Memoꝛare nouiſſima tua et ineternuꝫ
non peccabis Cōſideremꝰ ergo pꝛeſenſ euā
gelium et videbimuſ mirabilia et pꝛeſentia
et futura. In quo quattuoꝛ cōtinentur.
Primuꝫ eſt ſtatꝰ peccatoꝛis et iuſti in vi
ta in quo dei iuſtitia commendatur ibi. ho
mo quidam erat diues Secūdum eſt tranſi
tus vtriuſqꝫ ꝑ moꝛtem in quo diuerſa eoꝝ
conditio demonſtratur ibi. Factum eſt au/
tem vt mo. men. Tercium eſt petitō diuitiſ
poſt moꝛtem in quo maloꝛum ſumma miſe
ria declaratur ibi. Eleuauerūt autem ocu/
los ſuos cū eſſet in toꝛ. Quartuꝫ eſt reſpō
ſio Abꝛae ad diuitem in quo ſeuera ſenten
tia enarratur ibi. Recoꝛdare fili quia rece
piſti bona in vita tua. Primo ergo ponit
ſtatus peccatoꝛis et iuſti ī vita B Sꝫ
pꝛimo ſtatus peccatoꝛis qui deſcribit qua/
drupliciter ſcꝫ diues et iniquus vanigloꝛi
oſus et ſuperbus guloſus et luxurioſus i/
miſericoꝛs et crudelis Primo nanqꝫ fuit
diues et iniquus Vbi nota ꝙ diues iniuſtū
diues non damnatur quod patet ex hoc e/
uangelio Nam Abꝛaam valde diues fuit.

Geñ.xiij. Erat abꝛaam diues valde ī poſ/
ſeſſione auri et argenti. et tamen non ē dā
natus ſed in requie collocatus. Similiter
antiqui patres valde diuites fuerunt. qui
omneſ ſunt ſaluati H Damnatur autē
diues tripliciter vel quia male acquiſiuit.
vel quia male retinuit. vel quia male expē
dit Si male et iniuſte acquiſiuit damnatur
vt fur. Si male et tenaciter tenuit vt ſer/
uus diuitiarum et non dominus damnatur
vt auarꝰ ſicut ille diues qui dicebat Gau
de anima mea ha. mul. bo. repo. ī an. pluri.
Lu.xij. de quibꝰ nec ipſe comedit nec alijs
comedenda dedit. ſed homo extraneus vo/
rauit ea. ita accidit auaris. et ideo ſequitur
Stulte hac no. re. ani. t. ⁊c. ſcilicet demoneſ
que autem pa. cuius erunt Si vero male
et inutiliter expendit damnatur vt ꝓdigus
et diſſipatoꝛ bonoꝝ domini ſui ſicut iſte di/
ues epulo Lu.xvj Hic diffamatuſ eſt apđ
illum quaſi diſſipaſſet bona ipſius Omnia
enim bona que habemus deus nobis tribu
it vt diſpenſatoꝛibus ſuis Mathei viceſi/
moquinto Simile eſt regnum celoꝛum ho/
mini ꝑegre pꝛofici. qui vo. ſer. ſ. et tra. il.
bona ſua Baſilius An iniuſtus eſt deus ⁊
res inequaliter diſtribuens. cur enim tu a/
bundas. ille vero mendicat niſi vt tu bone
diſpenſatōnis pꝛemia conſequaris. ille ve/
ro patientie brauijs decoꝛetur. Sic ergo
condemnatus eſt diues iſte iniquus. Secū/
do fuit vani gloꝛioſus et ſuꝑbus. quia in/
duebatur purpura que eſt veſtis regia. et
biſſo qui eſt pannus lineuſ mollis et delica
tus Glo. Purpura coloꝛ eſt regij habitꝰ
de conchis marinis ferro conciſis emiſſa.
biſſus eſt genus lini candidi et molliſſimi.
Purpura pura ergo induebatur exterius
et biſſo interius ad modum cocte Purpu
ra autem ſanguine tingitur Purpura er/
go veſtiuntur qui veſtimenta ſua multipli
cant de ſanguine maxime crucifixi vt cle/
rici. vel de ſanguine pauperuꝫ vt vſurarij
et pꝛedones et raptoꝛes Sed certe veſtim̄
tum iſtud mixtum ſanguine erit in combu
ſtionem et cibus ignis vt dicit Yſa. nono
Biſſus vero ꝓpter cādoꝛē ſignāt inocētiā

quā allegāt multi ad palliandū ſiquitatez
ſua quaſi ex cauſa rationabili talia faciāt
Tales illudunt chriſto in purpura vt mili
tes pilati.et veſte alba vt miniſtri herodis
¶ Sunt aūt quattuor que aggrauāt
et inducunt pccm̄ in luxu veſtiū Primū eſt
ſumptuoſitas que tm̄ daꝛ ꝓ vno teſta.de cꝰ
ſuꝑfluitate poſſent mſti pauꝑeſ viuere.Se
cūdū eſt multiplicitas vt qn̄ ꝑtice pēdēt o
nerate veſtibꝰ.ꝛ pauꝑes nudi frigore mori
unꝛ Ite.Aliena rape ꝯuincit qui vltra ne
ceſſitatē ſibi retinere cōꝓbaꝛ Terciū ē ide
cētia que reſpicit ordinē ꝛ ſtatū ꝑſone non
em̄ decꝫ clericū habitu militari veſtiri nec
ruſticū veſte regali.Quartū eſt oſtēſio que
reſpicit vanitatē ꝛ laudē Vn̄ nō ē gſiandū
de veſtibꝰ cū potiꝰ ſint vituꝑiū.Vꝫ em̄ o
uecꝫ d̄ lana gſiari nō hoiēꝫ.ꝛ vermē de ſeri
co Boe.Gēmaꝝ fulgor oclos trahit ſꝫ ſi
qd ē i hoc ſplēdore precipuū gēmaꝝ ē illa
lux nō hoim Gre.Nemo veſtimēta preci
pua nō niſi ad gſaꝫ querit vt honorabilior
hēaꝛ Vbi no.ꝙ gſiari ꝛ ſuꝑbire d̄ veſtibꝰ
ē vald̄ piclōſuꝫ ꝛ ꝯfuſiōe dignū . qꝛ veſtes
ſunt hoi ꝯceſſe pꝰ pccm̄ i penā. nā an̄ erat
nudꝰ ꝛ veſtiebaꝛ lumie vt ſol.et cādore vt
liliū.ſed pꝰ pccm̄ deꝰ fecit tūicā pelliceā i
ſignū furti ſicut ſuſpēdēdo ſuꝑ oclos faſci
ta alligaꝛ.Furatꝰ ē em̄ pomū vetitū ꝛ fu
rari voluit deitatē.ꝛ iō ſicut furē deꝰ exu
it cū cādore ꝛ lūine ꝛ faſciauit eū pellibus
ſicut furē eūtē ad ſuſpēdiū et adiudicauit
eū morti.vn̄ gſari d̄ veſtibꝰ ſiſe eſt ac ſi qs
vadēs ad ſuſpēdiū d̄ pulcra faſcia gſareꝛ
oculoꝝ.Vel ſi qs gſareꝛ de pulcra creaſa.
Gen̄.xx.Ecce dedi frī tuo mille argēteos
hoc erit tibi i velam̄ ocloꝝ ꝛ vbicūqꝫ ꝑre
xeris ſcito te deprehēſaꝫ Itē abſurdum ē
valde ꝙ nobilis creatura ſicut hō ad ima
ginē dei fcūs gſieꝛ de lana pecudū de pelli
bus aīaliū de penis auiuꝫ et de viſceribus
vermiū i quo oſt̄dit magnā pauꝑtatē ſuā ꝛ
vtilitatē vtpote ab alijs victū ꝛ veſtimētū
mēdicās Exēplū mlr portās capillos alie
nos nullo mō vult vt ſciaꝛ et ſi ſciꝛ valde
verecūdaꝛ Hic cadit exemplū de illa ſimea
que vni mlieri portāti capillos alienos hē

dā vel pepulū eleuauit piſis ad ſcāꝫ kathe
rinam Tercio fuit guloſus ꝛ luxurioſuſ
qꝛ epulabaꝛ quotidie ſplēdide Vbi no. ꝙ
venter ꝛ genitalia ſunt adiuicina ꝛ vnꝰ ſer
uit alteri.vn̄ q cōtinue bn̄ comedit ipoſſi
bile ē quaſi qui ī luxurieꝛ Hie.Venter me
ro eſtuās facile ſpumat i luxuriā Vnde d̄
zodomicis dicit ꝙ peccatū eoꝝ fuit ſaturi
tas panis ꝛ vini et ociū Ezec.xvj.Hec fu
it iīquitas zodome ſororis tue ſaturitatis
panis et ociū Vn̄ hec ē potiſſima rō qua
re idicit ieiuniū ꝛ cibi carniū vitant vt lu
xuria tēꝑetur O quot ſequaces hꝫ iſte di
ues qui corꝑi ſuo ſeruiūt ſicut deo Phil.
iij Quoꝝ deus venter eſt.Ecc.vj.Quiſ la
bor hominis in ore eis quod eſt ſpernendū
valde Boe.Quis non ſꝑnat fragilis viliſ
ſimeqꝫ rei eſſe ſeruū ſcꝫ corꝑis quod nunꝗ̄
ſatiatur quod ſatiatū ꝓtēruit in dominum
et vult dn̄ari quod dolores qd̄ infirmitateſ
ſuis ſeruitoribꝰ inferre non ceſſat qd̄ intā
tum grauat hominē ꝙ nō ꝑmittit oculos i
celū leuare.ſꝫ facit declinare in terrā pſaꝛ.
Oculos ſu.ſta.decli.in ter.Quod ꝑdit ho
minē in bello ſpūali īducit incarcerem dya
boli Ro.vij.Video aliā legē in mē.meiſ re
pug.le.mē.m.et captiuitatē me in le. pcci.
Bern.O mitiū vite hoīs panis ꝛ aqua.
nūc aūt nō ſufficiūt frcūs arboris nō gene
ra leguminū nō radices herbaꝝ nō piſces
maris nō beſtie terre nō aues celi Hinc ē
ꝙ querūtur ꝑigwia emuntur aromata nu
triūtur altilia vnde grauaꝛ ſtomachꝰ tur
batur ſenſus comprimitur intellectus inde
nec ſalus nec ſanitas ſed morbus ꝛ mors.
¶ Quarto fuit crudeliſ et īmiſericorſ
quod oſt̄ditur i ſancto Lazaro cui noluit
miſereri.aggrauant autem eiuſ crudelitatē
octo ꝓut hic patet Primo paucitas pau
perum cum dicit .erat quidam.non enim a
multis moleſtabatur Secundo mendicitaſ
rerum.quia mendicus.pauper aliquid ha
bet.ſed mendicus nihil Tercio noticia per
ſone.quia nomine Lazarus qui ab omni
bus congnoſcebatur mendicus et moraba
tur in hieruſalem vt tradunt iudei Quar
to impotentia exercitiorum.quia vl

ceribus plenuſ et ideo non poterat aliquid
facere Quinto ꝓpinquitas locoꝝ quia ia
cebat ad ianuaꝫ eius qui erat ita ꝓpe et ſꝑ
ipſum intrando et exeundo poterat videre
Sexto vilitas ciborum.quia cu.ſa.de mi
cis que cadent de menſa diuitis.nō em̄ que
rebat delicata et magna ſed micas cadētes
Septimo imꝓuidentia famuloꝝ.quia nēo
illi dabat non em̄ ordinauerat vt aliquiſ de
famulis benefaceret pauꝑibus Eccl.x.ſe
cundum iudicem populi ſic et miniſter eiꝰ.
et qualis rector eſt ciuitatis tales ihabitā
tes in ea.Octauo miſericordia catuloꝝ qꝛ
canes veniebant ꝛ lin.vul.eius. valde enꝫ
manifeſtatur eius crudelitas qui vidēs ca
nes miſericordiam preſtare pauꝑi de līguiſ
ſuis non miſerebatur ei de micis ſuis.ꝛ ſic
patet ſtatus diuitis ante mortem . qui fuit
plenus vitijs ꝛ vacuus virtutibus Et no
ta ſecūdū Gre.et Criſo. Nō eſt parabola
iſta ſed res geſta ſecūdū veritatē ad litterā
Item nota hic ꝙ ſicut dicit Gre.ſi iſte nō
dādo ſua.fuit talibꝰ ſupplitijs deputatus.
qualia ſuſtinebunt qui furantur ꝛ detinent
aliena Secūdo ponitur ſtatꝰ iuſti.ſ. lazari
qui fuit incōtrarium ſtatui peccatoris.Nā
fuit pauper rebus ſed diues meritis.ꝛ hoc
eſt quod dicit.et erat quidā men.no.la. Fu
it em̄ pauper et mendicꝰ rebus Primo fu
it mendicꝰ rebus fortune ſcꝫ diuitijs hono
ribus et delitijs Nam pauꝑ fuit diuitijs ꝛ
hoc eſt Erat quidā mendicꝰ.pauꝑ fuit ho
noribus et hoc eſt Quia iacebat ad ianuā
ſuꝑ.vilis et deſpectus.pauꝑ fuit delitijs qꝛ
nō varia fercula ſed micas cadētes de mē
ſa diuitis deſiderabat ꝛ nō habebat et hoc
eſt Cu.ſa.de mi.Secūdo fuit pauꝑ et men
dicus bonis nature quia vlceribus plenus
Tota natura ſibi defecerat quia caput col
lum facies brachia manus cor renes tibie
crura et pedes et breuiter omnia membra
erant vlceroſa et infirma.et hoc ē Vlceri
buſ plenꝰ Ita ꝙ nec iacere nec ſedere nec
ſtare poterat ſine pena Yſa.j.A planta pe.
vſqꝫ ad ver.ca.non eſt in eo ſanitas Ter
cio fuit pauꝑ ꝛ mendico ſuffragijs creatu
re quia omnis creatura dereliquerat eum

ꝑreter canes.qꝛ nō ꝑentes ꝛ ꝯſanguinei et
non eū iuuabāt nec aliquod hoſpitale ipſū
recipiebat ſed ſub diuo in terrā iacebat .ſꝫ
ꝗuis fuerit ſic pauꝑ rebꝰ . fuerit tn̄ valde
diues meritis Nam veras diuitias habuit
ſcꝫ virtutes et dona ſpūſſancti que ſunt ve
re ꝛ ꝓprie diuitie hoīs que faciūt hoīeꝫ ꝑ
fecte diuitē Nam ipſum ſatiāt.ipſum nobi
litāt.ipſum comitātur et nō derelinquūt et
cū ipſo in ꝑpetuū durāt Diuitie tꝑales hec
oia videtur dare ſed mētiūtur. et nihil bo
norum cōferunt.Et ideo ſi ꝓprie vellemꝰ
loqui Lazarus fuit valde diues . et diues
valde pauper Habuit em̄ vitia mentiſ que
redigunt hominem ad nihil Quia vt dicit
Augꝰ.Peccatū nihil eſt et nihil fiunt ho
mines cum peccant Et hec eſt ratio quare
diues iſte non nominatur.ſed pauper voca
tur Lazarus quia rei non exiſtenti nō im
ponitur nomen.ſed peccator cum ſit minuſ
quā nihil et qui facit peccatū ſeruuſ ē pec
cati.et ſeruꝰ eſt minor dn̄o. ergo peccator
eſt minus ꝗ̄ nihil Item poniꝛ in quo deli
quit.quia enim voluit nominari ꝛ in fama
apud homines haberi.ideo nomen eiꝰ ſub
ticetur Et ſic patet primū Secūdo poni
tur tranſitus vtriuſqꝫ ꝑ mortem ſcꝫ paupe
ris et diuitis.et primo pauꝑis ibi Factum
eſt autem vt mor.men.qui fuit de pauper
tate ad diuitias.de afflictiōe ad delitias. de
cōtumelia ad honorem.de labore ad requi
em.de morte ad vitā tranſlatus Vn̄ mors
fuit finis omnium maloꝝ ſuorum et initiū
omnium bonoꝝ Pſal.Hec mu.dex.excel.
Et hec omnia notātur in eo ꝙ dicitur por
tatus fuiſſe ab angelis in ſinū abrae Nam
ſinus abrae eſt diues delicioſus honorabi
lis requies laboꝝ et vita animaꝝ Et iō qui
petebat elemoſinas petitur ab eo tāꝗ̄ a di
uite qui in fame et ſiti ꝛ multis penis viue
bat ē in delitijs beatoꝝ q vlceroſus ꝛ abo
miabiliſ cū canibꝰ iacebat.honorabſlis ma
net in ſinu abrae et q i multis laboribꝰ fu
it requieſcit in ſinu abrae et q erat in mor
tibꝰ frequēter vita viuit et non morietur.
Vnde ſi volumus proprie loqui iuſtus nō
moriꝛ ſed trāſit de morte ad vitaꝫ.Iob.v.

UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA

Nō moꝛiet ieternū.ſʒ tranſiet de moꝛte ad
vitam Et gd miꝶ ſi poꝛtatus eſt ab angeliſ
in moꝛte.cuius cuſtodes ſunt in vita.cuiuſ
vita tota erat angelica Pſal.Angelis ſuis
mandauit de te vt cuſtodiāt te in omnibꝰ
vijs tuis Et notandū ꝙ ſinus Abꝛae dicit
requies ſanctoꝝ.quia oēs ſaluātur in fide
mediatoꝛis que fuit in pectoꝛe Abꝛae qui
vere credidit filium dei de ſe naſciturum.
Gal.iij.Credidit abꝛaā deo.ipſi etiā abꝛa-
he pꝛimo facta fuit ꝓmiſſio de xpō Gen.
xxvj In ſemine tuo benedicētur oēs gen-
tes.et ideo Abꝛaam dicitur pꝛima via cre-
dendi et iō vſqʒ modo eccleſia rogat depoꝛ
tare animas in ſinū Abꝛae que ſaluantur.
Jo.viij.abꝛaā exultauit vt videret diē me
um ſcʒ mee incarnatōis et vidit ſcʒ ꝑ fideʒ
et gauiſus eſt ꝑ ſpem Ad litterā ſinus abꝛa
he tunc tꝑis vocabatur quidam locus ſub
terra iuxta limbuʒ pueroꝝ damnatoꝝ ſolū
ꝓ peccato oꝛiginali qui nūc vocat limbus
ſāctoꝝ patꝝ vbi añ aduētū.filij dei oīſ aīe
fidelium quieſcebant.et ad illuʒ locū deſcē
dit anima chꝛiſti in moꝛte et extrabit inde
omnes illas.aīas.ita ꝙ ille locus vacuꝰ re
manſit. Secūdo ponitur tranſitus diuitiſ
qui fuit ꝑ omnia in contrarium.Nam trā
ſiuit de diuitijs ad paupꝑtatem.imo ad ſum-
mam mēdicitatem.quia in indigentia oīm
bonoꝝ cōſtitutus vnā guttam aque petijt
et non potuit habere Yſa.lxv. Ecce ſui
mei comedēt ꝛ vos eſurietis.de ī delitijs ad
toꝛmēta Job iiij.Ab aquis niuium tranſe
unt ad caloꝛem nimiuʒ.vnde hic non dicit
de toꝛmento ſed in toꝛmentis.Eleuās ingt
oculos cum eſſet in toꝛmentis De honoꝛe
ad cōtumeliā.vñ ad ſoueam inferni tanꝗ̄
canis moꝛtuus eſt ꝓiectus.et qđ maiꝰ vi-
tupꝑium valet eſſe in iſta vita ꝗ̄ ꝓijci ad fo
ueas tanꝗ̄ canis vel aʒinus Hie.xxij.Se-
pultura aʒini ſepelietꝛ putrefactuſ ꝛ ꝓiectꝰ
extra poꝛtas hierl'm Exemplū ſic cōtingit
de diuite peccatoꝛe ſicut de aʒino Nam aʒi
nus ꝑ totam vitā poꝛtat onera et ꝯgregat
alijs multa in moꝛte autem ꝓicitur ad fo-
ueas.et fiunt de eo tres ꝑtes. Nam coꝛiuʒ
eſt domini de quo coopiuntur ſcuta ad pꝛe

lia nutriendū canes comedunt carnes oſſa
vero remanēt cōburenda ad ſolem.ſic per
omnia peccatoꝛ diues multos laboꝛes ſu-
ſtinet in vita pꝛo diuitijs cōgregandis.et
alijs theſauriʒat Job xxvij.Diues cū doꝛ
mierit nihil ſecū auferet Pſal.Theſauri.
et ig.c.cōgre.e.in moꝛte autem ꝓijcitur ad
foueas inferni et fiūt de eo tres ꝑtes Naʒ
coꝛiū id eſt ſubſtantia terꝛena eſt ꝯſangui-
neoꝝ de quo vt plurimū fiunt rixe. carnes
vero comedūt vermes.aīa remanet in fo-
uea inferni ab igne cōburenda De ſolatio
tranſiuit ad laboꝛem interminabilē et ſine
fructu Lu.v.Per totam no.na.ni.ce.ſem
per laboꝛat qui ſunt in inferno et nihil ca
piunt de vita ad moꝛtem ſcʒ triplicem.pec
catoꝛ eñ moꝛitur triplici moꝛte.ſcʒ moꝛte
culpe in ſepatōne aīe a deo. moꝛte nature ī
ſepatōne aīe a coꝛꝑe.et moꝛte pene in cōui
ctōne aīe ad penaʒ vel ad toꝛmenta Apo.
xix.Miſſi ſunt in ſtangnū ignis et ſulphu-
ris.qđ eſt moꝛs et hoc ē qđ dicit Moꝛtuꝰ
eſt autem et diues et ſepul.eſt in infer. Et
ſic patet ſcđʒ Tercio ponitur petitō diui
tis poſt moꝛteʒ.qui petijt aliquā cōſolatio
nem in penis.quia eleuans oculos duʒ eſſʒ
in toꝛmētis Vbi nota ꝙ hec eſt differentia
inter iuſtum et peccatoꝛem.quia iuſtus ad
deum eleuat oculos in ꝓſperis et in aduer-
ſis Pſal.Ad te leuani oculoſ meoſ q ha.
in ce. Peccatoꝛ autem raro eleuat oculoſ
niſi in aduerſiſ Yſa.xxviij.Et trimodo ſola
vexatio dabit itellectū auditui Gre.Ocu
los quos culpa claudit pena aperit.ſic iſte
ſeruus nequā eleuat oculos in aduerſis ſed
in ꝓſperiſ noluit eleuare.et ideo ut dicitur
Eccl.xxxiij.ſeruo maliſiluo toꝛtura et cō-
pedes Exemplū de Pharaone qui ſemꝑ ī
paſſione plage rogabat moyſen et ceſſante
plaga nihil faciebat.ſic videmus ad oculū
tota die. quia peccatoꝛ plaga infirmitatis
grauatus facit teſtamentū ꝓmittit reddere
aliena et cōfitetur.ꝛ poſtꝗ̄ liberatur nihil
agit Oſee vj.In tribulatōe ſua mane cō-
ſurgent ad me Hic cadit exēplū de vulpe
et ſimea que dum in quadam naui eſſet ver
berata ꝓ eo qđ ꝑmiſit ſibi auferꝛi gallinam

quam cuſtodiebat a vulpe:alia vice dū vel
let ſimile facere vulpes ſimea poſuit ſibi di
gitos ad oculos vt nō doꝛmiret ſed qꝛ iſte
nec in loco nec in temꝑe cōgruo oculos e-
leuauit idō nihil ꝓfuit Ecc.iij.Omnia tē
p.is habēt.Sed nūquid aīa exuta coꝛpoꝛa
les habet oculos Circa qđ ſciendū ꝙ oēs
potentie alligate oꝛgāis coꝛꝑis ſine mēbꝛis
coꝛꝛupto coꝛꝑe coꝛꝛūpuntur.potentie autē
anime que oꝛganis nō alligantur vt intel-
lectus.voluntas.memoꝛia.intelligentia re
manent in aīa et cū ipſa recedūt Eleuauit
ergo oculos mentis ſcʒ intellectum ꝑ queʒ
cōgnouit Abꝛaam et Lazaꝝ Ex quo patʒ
vt dicit Gre.ꝙ in alia vita et boni bonos
et malos.et mali malos et bonos congno-
ſcunt que naturalis cōgnitio non auferet
ab eis.ſed anima exuta coꝛꝑe naturaliter ō
nes animas cōgnoſcit.quia iſte congnouit
animam Abꝛae quem nūquaʒ viderat. nec
diſtantia localis aligd facit vel impedit in
tali cōgnitōne.dicit autem beatuſ Grego.
ꝙ vſqʒ ad diem iudicij anime damnatoꝛuʒ
vident ſanctoꝝ aīas in gloꝛia nec de hoc a
liquid gloꝛiam habent.ſed toꝛmentū. qꝛ vi
dent gloꝛiam eoꝝ ſed cōgnoſcūt ꝑ intellec-
tum ipſos eſſe in loco vbi omnes apparent
eis glorioſi Sicut ſi viderem quoddam pal
latiū in quo crederem eſſe magnū gaudiuʒ
et ibi ſcirem eſſe inimicos meos toꝛmenta-
rer ex hoc et non gauderē.ſed poſt diē iudi
cij talis cōgnitō auferetur ꝑ diuinā iuſtiti
am ab eis.qꝛ eñ aīe in egreſſiōe a coꝛpoꝛe
infunditur ſpecies reꝝ naturaliū et anima
quicqd recipit idelibiliter recipit ꝓpter qđ
anime naturaliter cōgnoſcūt ſeinuicem.et
naturalis cōgnitō in demonibus et in aīa-
bus dāmnatoꝝ deberet cōgnoſcere animaſ
beatoꝝ ſicut modo ꝯgnoſcunt niſi ꝑ diuinā
iuſtitiā talis ꝯgnitō auferꝛetur ab eis Sed
ſicut modo aīa in coꝛꝑe manēs non cōgno
ſcit aīas defunctoꝝ.ſic poſt dieʒ iudicij aīe
damnatoꝝ non ꝯgnoſcūt aīas beatoꝝ nec
ꝑ hoc minuetur eoꝝ pena.quia remanebit
in eis memoꝛia de felicitate ſanctoꝝ. Sed
quid eſt hoc qđ dicit miſerere pater abꝛaā
nūquid damnati petūt miſericoꝛdiā.cū ille

qui miſericoꝛdiam petit videatur de malo
dolere Et ideo nota ꝙ mali ſunt obſtinati
in malo nec vnꝗ̄ penitēt niſi rōe pene Sa
pien.v.Dicentes intra ſe penitentiam agē
tes.ſed non penitēt de malo quia malū.vñ
ille non petijt miſericoꝛdiaʒ ſcđm qđ petit
miſericoꝛdiam reꝰ qui dolet de malo qđ fe
cit ſed petijt miſericoꝛdiam id eſt releuatō
nem a pena Et hoc ē quod hic dicit Mit
te Lazaꝝ vt itin.ex.di.ſui. Per digitū eñ
intelligitur ſpūſſanctus Lu.vj.Si in digi-
to dei eijcio demonia.i.in ſpū dei.Digitus
autem habet tres ꝑtes ſecundū tres nodos
ꝑ quas intelliguntur tria que ſunt a ſpiri-
tuſācto penitencia peccatoꝝ opatō bonoꝝ
et dimiſſio penaꝝ ꝓ peccatis Illud extre-
mum digiti ſcʒ dimiſſionē pene petebat iſte
Et nota ꝙ diues iſte multū peccauerat in
lingua et vaniloquio et in detractōe ꝛ in e
pulatōne ꝛ iō toꝛquebatur in lingua.i.i de
ſiderio aīe accipiendo linguām methafoꝛi.
quia vt dicit Gre.ſcriptura loquiꝛ ſecun-
dum modum humanū et nobiſ intelligibilē
Petebat ergo guttaʒ aque.i.aliquod refri
gerium in toꝛmētis.ſed iniuſte petebat.tū
quia volebat relaxatōem pene ſine pnā. tū
quia Lazaꝝ quieſcentem petebat mitti ad
locū toꝛmentoꝝ et ꝓpter hoc non fuit ex-
auditus Et ſic patet terciū. Quarto ꝑoī
tur rñſio abꝛae que fuit iuſtitia plena.i.on
erat enim iuſtum vt Lazarus diuitem con
ſolaretur Vñ ait fili recoꝛdare quia rece.
bo.in vi.tē.et la.ſimiliter mala Q.d.bona
tꝑalia que recepiſti in vita tua fuerūt pꝛe
mium omnis boni quod feciſti.et ſimiliter
mala que ſuſtinuit Lazarus patienter fue-
rint ſufficiēs pena omnis mali quod fecit
Et ideo nō reſtat aliud niſi ut tu puniaris
ꝓ peccatis tuis et lazaruſ pꝛemietur ꝓ me-
ritis ſuis.quia in alia vita nec tu ꝓ pecca-
tis es punitus.nec ipſe ꝓ meritis remūera
tus Et inde eſt ꝙ frequenter mali ꝓſperē-
tur in vita iſta et boni aduerſa patiantur.
Job xij.Abundant tabernacula pꝛedonū
et audacter ꝓuocant deū Hie.xij. Quare
via impioꝝ ꝓſperatur bene eſt omnibꝰ q ī
ique agunt Hic cadit exemplū iſtius here

mite cuius ſeruitor iuit ad ciuitatē ⁊ vidit
mirabiles exequias vni peccatori mortuo
fieri et rediens ad cellam inueniēs heremi
tam cōmeſtum ab vrſo angelꝰ dixit ei ꝙ to
tum meritum illius peccatoris erat ei retri
butum in honorabili ſepultura et peccatū
heremite erat punitū in dolorasa morte. vñ
Gre. dicit de illo ꝓpheta queꝫ leo occidit
in via nec ex eo comedit ꝙ peccatū eiꝰ i ip
ſa morte punitum eſt. iij. Regū. xiij. Et ſic
pꝫ ꝙ pene ad duo ſunt vtiles ꝓut ex hoc
euangelio colligitur Nam aperiūt oculos
et purgant a peccatis Addidit etiā abraaꝫ
dicens Inter nos ⁊ vos chaos magnū fir
matum eſt. Ubi nota ꝙ inter bonos ⁊ ma
los eſt magnum chaos id eſt diſtantia ⁊ in
teruallum ſcꝫ locoꝝ et meritoꝝ et volūta-
tum Locoꝝ quia boni in celo et mali i in-
ferno. meritoꝝ vero quia boni habent ma-
gna merita. mali habent demerita. volunta
tum autem quia boni cōformant ſe in om-
nibus voluntati diuine. mali vero ſunt in
volūtate obſtinati Eſt autem ſciendū ꝙ in
bonis duplex voluntas eſt ſcꝫ nature et ra
tionis. ſecūdū voluntatē nature compatiū
tur damnatis et maxime ſuis amicis. et ſe-
cundum volūtatem rōnis quam cōformāt
in omnibus voluntati diuine non cōpatiū-
tur. ſꝫ ꝯgaudēt de pena eoꝝ ſicut de iuſtitia
dei Pſal. Letabitur iuſtuſ cum viderit vi
dictam. et hoc eſt quod hic dicitur ꝙ hi q
volunt hinc venire ad voſ ſcꝫ volūtate na
ture cōpatiendo vobis. nō poſſunt volun-
tate rōnis quā diuine voluntati cōformāt.
Similiter in damnatis eſt duplex volūtas
ſcilicet voluntas nature qua dolent de pec
catis in qua remenet vermis cōſcientie ſe-
cūdū iſtud Yſa. lxvj. Vermis eoꝝ non mo
rietur. et volūtas obſtinata in malo qua ñ
penitēt neqꝫ dolent de peccatis. et hoc eſt
quod dicitur Neqꝫ q volūt inde huc trāſ-
meare ſcilicꝫ volūtate nature poſſunt vo-
luntate. obſtinata in malo. quia illuc ñ va-
dunt niſi vere penitentes Poſtq̄ꝫ auteꝫ di-
ues iſte non eſt exauditus ꝓ ſe etiaꝫ ꝓ fra-
tribꝰ ſuis roga. dicēſ. rogo te vt mit. la. ⁊c̄.
Sed nūquid ſciunt mortui facta viuentiū

Dicendum ꝙ non cognitōne naturali. ſcd
cognitōne glorie ſic quia beati ſciunt om-
nia que volunt Augꝰ. Neſciūt mortui eti-
am ſancti quid agant viui ſcꝫ cognitōe na-
turali Idem dicit Gre. ſuper illo verbo
Job Siue fuerint filij eius nobiles ſiue
ignobiles non intelligēt Poſſunt autē ſci
re dupliciter ſcꝫ ꝑ reuelatōem angeloꝝ vel
demonū et ꝑ animas hic exeuntes Iſte au
tem bene ſciebat ꝙ fratres ſui erāt adhuc
in mundo. quia nō videbat eos in inferno
nec in limbo ſed quid agerent bene vl̄ ma-
le ignorabat Sed nūquid damnati vellent
aliquem ſaluari Dicendū ꝙ non Sed iſte
petebat fratres penitentiam agere et ſal-
uari ne ſibi pena accreſceret quia in factis
ſuis dederat malum exemplum fratribꝰ cu
ius peccatum fratres ſui ſunt mutati ideo
ſi damnarent pena accreſceret ſibi Item ſi
tota vna parētela damnatoꝝ maior pena ē
talibus de pentela iſta quantū ad remorſū
cōſcientie quā ſi aliqui ſaluarētur Itē vo-
luntate nature ille volebat fratres ſaluari
quia ex quo aliqui ſaluari debāt potiꝰ vo-
lebat de fratribus quā de alijs et iō ꝓpter
has tres ratōes petebat Lazaꝝ ad fratres
mitti Sed in nullo eſt exauditus quia qui
nec deum ꝑ ſcripturam loquētem nec pro-
ximū deprecātem exaudit iuſtum eſt vt ip-
ſe clamans non exaudiat Prouer. xxviij.
Qui declinat aures ſuas ne audiat legem
oratio eius erit execrabilis In codē. xxj.
Qui obturat aurem ſuaꝫ ad clamorē pau
perum clamabit ipſe ⁊ non exaudietur Et
hoc eſt quod dicitur Habent Moyſen et
ꝓphetas id eſt dicta Moyſi et ꝓphetaruꝫ
que ſunt efficaciꝰ teſtimoniū quā teſtimo-
nium mortuoꝝ audiant ergo ea mortui em̄
poſſunt mentiri ſed ſcriptura non Itē ſcri
ptura eſt vox dei cui deus dat virtutē ad ꝯ
uertendū hoies Unde loquēte Petro ce.
ſ. ſ. ſuꝑ o. que audi. ver. ac. x. pſal. cc. da. vo.
ſ. vo. virtutis ſed dictū mortuoꝝ eſt ſine v-
tute aliqua. et hoc patet in Lazaro quem
chriſtus ſuſcitauit ad cuius dictū iudei nō
ſunt cōuerſi. imo cogitauerūt eum interfice
re Hoc etiam patꝫ in Saule cui Samuel

apparuit et dixit euentum belli qui nō cor
rexit ſe neqꝫ deſtitit a bello Sed quid plu
ra Nec mortui nec viui cōuertūt peccato-
rem niſi deus tangat cor. Exo. iiij. Ego in-
durabo cor pharaonis. i. indurari ꝑmittaꝫ
et idcirco nō dimittet vos niſi in manu for
ti Et ſi deus tāgat cor modica verba ſunt
neceſſaria Et ideo ſumopꝑe petendū ē ꝙ de
us tangat cor Hoc euidentius pꝫ i chri-
ſto qui fuit melior predicator de mūdo qui
deſcendit de celo conuerſatus eſt in mundo
reſurrexit a mortuis et de omni loco et de
omni re dixit mundo veritatem et tam mū
dus eum non audit nec fecit penitentiam.
Illi ſolum faciūt penitentiā quoꝝ deuſ tā
git corda. qui a deo ſunt predeſtinati Act.
xiij. Et crediderunt quotquot erant preor-
dinati ad vitam eternam Et ſic pꝫ quartū

De Epiſtola ſermo LXVII

Deus caritas eſt. j. Johan. i iij.
Magna ignorantia et magna
negligentia eſt in hominibus
circa caritatem Nam caritas
eſt illa margarita precioſa pro
qua homo deberet omnia vendere vt ipſaꝫ
haberet quia ipſa habita omnia habentur
et ꝓficua ſunt Ro. viij. Diligentibus deuꝫ
omnia cooꝑantur in bonū Et ipſa non ha
bita nihil habetur et penitus omnia nihil
valent j. Coꝝ. Si lin. ho. lo. et an. car. ant.
non ha. nihil. ſ. Per defectum caritatis dā
namur vt patet in euangelio hodierno. et
ꝑ caritatem ſaluamur Mat. xv. De bene
pa. in ꝑci. re. ⁊c̄. eſuriui em̄. Beatus autem
Johannes ſicut ſapiens et ſolers magiſter
cognoſcens virtutem et bonitatem carita-
tis ad eaꝫ in epiſtola hodierna mirabiliter
nos hortatur In qua quidem epiſtola ſep
tem facit Primo oſtendit ꝑfectam dei ca-
ritatem circa nos manere. In principio e
piſtole Secūdo ex quo deus ita ꝑfecte noſ
amat hortatur nos mutuam dilectōem ha
bere ibi Cariſſimi ſi deus dilexit noſ et noſ
inui. et. Tercio oſtendit fructum mutue di
lectōnis in diligente cōſiſtere ibi Deum ne

mo vidit vnquā ſi dili. inui. Quarto oſten
dit ſigna ꝑ que fructus dilectōnis manere i
nobis pōt veraciter apparere ibi. In hoc
ꝑfecta eſt caritas no. Sexto quaſi cōcludē
do inducit nos ad dilectōem dei et oſtendit
ꝙ dei dilectōem ſine ꝓximi dilectōe nō poſ
ſumus obtinere ibi Nos ergo dili. de. quo-
niam ſp. pri. di. n. ſi quis ⁊c̄. Septimo oſten
dit vtrāqꝫ dilectōem ſcꝫ dei et ꝓximi ſub
precepto fore ibi Et hoc mādatū habemꝰ
a deo ⁊ ⁊. Primo ergo oſtendit ꝑfectā
dei caritatem circa nos manere. que prout
hic colligitur apparet maxima quantum
ad quattuor Primo quia nō ſeruū vl̄ an-
gelum vel aliam quālibet creaturam miſit
deus in mūdum ſcꝫ ad mūdum illuminādū
informandū et de manu dyaboli liberandū
ſed filium ſuū vnigenitū Jo. xiij. Sic deuſ
dilexit mūdum vt filium ſuum vnigenituꝫ
da. Bern. Domine quid eſt homo ꝙ memor
es eius Nam mittis ei filium tuum mittis
ei ſpūmſanctum et ne quid i curia celeſti va
cet in eiꝰ miniſteriū mittis angelos tuos.
Hebre. j. Omnes ſunt admiſtratorij ſpūs
in miniſteriū miſſi ꝓpter eos qui hereditā-
tem capiunt ſalutis Et hoc ē In hoc ap-
paret caritas dei in nobis. Secūdo quia
non aliquid vile vel modici valoris ſic ve-
niens nobis apportauit ſed vt viuamus ꝑ
ipſum. ij. Petri j. Per queꝫ maxima ⁊ pre
cioſa nobis ꝓmiſſa donauit. melius qꝺ eſt
in vita iſta et ad quod omnia ordinātur ē
bona vita Nam mundant ꝓ bona ⁊ pigui
vita corꝑis omnia faciunt Ecc. Omniſ la
bor hominis in ore ipſius Spūaleſ autē vi
ri omnia faciūt ꝓ vita anime et ad laudeꝫ
dei. j. Coꝝ. x. Siue ergo mādacatis ſiue bi
bitis vel aliud quid fa. omnia in gloriā dei
fa. M Notā ergo ꝙ triplicem vitaꝫ a
filio dei habemus. Primo vitam nature
Act. xxvij. In ipſo em̄ viuimus mouemur
et ſumus Secūdo vitam gratie Gal. ii. vi
uo autē iam nō ego. viuit vero in me chri
ſtus ſcꝫ vita gratie Jo. j. De plenitudine
eius nos omnes accepimꝰ gratiam ꝓ gra-
tia Tercio vitaꝫ gl̄e. Jo. x. Et veni ut vi.
ha. et abundantius habeant ſup. q̄ꝫ angeli

quia erimus beati in anima et corpe qd̓ an
geli non habẽt. Tercio apparet maxia dei
caritas quia gratis prior dilexit nos Eph.
j. Elegit nos in ipſo ante mūdi cōſtitutōes
vt eſ. ſancti et immaculati Hier. xxxj. In
cari. ꝑpe. di. te. ideo attraxi te mi. Quar
to q: de filio ſuo vnigẽi. fecit hoſtiam pro
peccato noſtro delendo in quo mortui iace
bamus ꝓpter quē repropitiatꝰ eſt et pla
catus nobis. deus. Eph ij. Propter nimi
am caritatem ſuam qua dilexit nos Cum
eſſemus mor. in deli no. cōui. no. chriſto cu
ius gra. eſ. ſal. Heb. v. Una em̄ oblatōe ꝯ
ſummauit ſāctificatos in ſempiternū. Exē
plum de abraám cui deꝰ habuit pro bono
quia voluit filium ſacrificare. Gene. xxij.
Qui feciſti rem hanc et non pep. fi t. vni.
ꝓpter me benedicam tibi Hoc figuratū
fuit qñ Noe egrediẽs de archa obtulit ſa
crificium deo cuius odorem ſuauitatis a
doratus eſt dñs et ait ad eum Nequaq̄ vl
tra maledicam terre propter homines. Et
ſic patet primū. Secundo ex hoc ꝙ deus
ita ꝑfecte nos dilexit et diligit noſ debemꝰ
inuicem diligere. cuius ratio eſt. quia ſi de
us diligit nos debemus ipſum reamare. q:
durus eſt animus qui et ſi nolit dilectōnem
impēdere ſaltim nolit rependere. Natura
autē amoris eſt trāſferre et vnire amantē
in amatum vt dicit Augꝰ. Si ergo diligi
mus deum efficimur vnum in volūtate cū
eo. et ꝑ ꝯſequēs que ille diligit et nos dili
gimus. ſed ipſe diligit nos. ergo ⁊ noſ debe
mus inuicem diligere Diligamꝰ ergo ī oī
homine imaginem dei et naturam et nō er
rorem ⁊ vicia Augꝰ. Sic diligēdi ſunt ho
mines vt non diligant eorꝝ errores Aliud
eſt em̄ diligere qd̓ facti ſunt. et aliud odire
quod faciunt. Sed ve mūdo quia in homi
nibus non diligit imaginem dei. ſed imagi
nem ſuam ſcꝫ tranſfiguratōem ſuam vl̓ vi
ciorꝝ. Quantū ergo ad ſupradicta quattu
or quibus dei dilectio demonſtratur eē ma
xima circa nos debemus inuicem diligere.
¶ Primo vt noſipſos exponamuſ in
ſalutem proximorꝝ ipſos exportādo et eru
diendo ad vitam. ij. Corꝝ. xij. Ego autē li
benter impendam et ſuꝑ impēdar ipſe pro
animabus veſtris j. Co. ix. Cū eſſem liber
ex omnibus omniū me ſeruū feci. vt omneſ
ſaluos facerem Secūdo vt meliora noſtra
ꝓximos erogemus. ſ. bonam voluntatē cō
paſſionem cordis et hmōi interiora noſtra
Prouer. xxiij. Prebe fi. mihi cor tuū. Et
ſi exteriora noſtra expendimꝰ. non vilia et
porcis danda impendamus. ſed bona que
ꝓ nobis tenemus. Tercio vt nō ſolum dili
gentes nos diligamꝰ ſicut ethnici et pecca
tores faciūt. ſed etiā nos nō diligētes pre
ueniamꝰ in diligēdo Mat. v. Diligite ini.
veſtroſ benefacite his qui oderunt vos
Quarto vt faciamus hoſtiam deo de cor
poribus noſtris ipſa macerādo et caſtigā
do ꝓ ſalute ꝓximorꝝ et orādo ꝓ ipſis Ro.
xij. Obſecro vos ꝑ miſericordiā dei vt ex
hibeatis opa veſtra hoſ. vi. Ja. v. Orate
ꝓ inui. vt ſal. Ephe. v. Ambulate in dile
ctōne ſicut et xpūs dilexit nos et tradet ſe
metipſum ꝓ no. obla. et hoſ. deo Si em̄ de
us olim placabatur hoſtia mortua. multo
magis modo hoſtia viua Sic fecit iudith
exponens ſe morti et liberauit populū ſuū
Et ſic patet ſcōm. Tercio oñdit fructū
mutue dilectōnis. vt ſi terreat labor allici
at merceſ ꝗ fcūſ mutue dilectōiſ ē ipſe deꝰ
qui eſt omne bonū Ge. xv. Ego ero mer.
t. magna nimis Si ergo diligamus inuicē
deus quē nemo vnq̄ vidit manet in nobis
et caritas eiꝰ ī nobis ꝑfecta eſt ſm qd̓ dili
gimꝰ. quia ſi ꝑfecte diligimꝰ ꝑfecta dei ca
ritas eſt in nobis. ſi non ꝑfecte ſed ſufficien
ter diligimuſ ꝑfecto ſufficiente caritatis ē
in nobis Ergo duplex eſt fructꝰ mutue di
lectōnis. ¶ Primꝰ eſt quia deus per
gratiam manet in nobis hic aīa et in futu
ro ꝑ gloriā Jo. xiiij. Ad eum veni. et man
ſionem apud eū faci. Secūdus eſt q: eiꝰ
caritas manet in volūtate ꝑ quā oīa diffi
cilia videtur nobis facilia. quia diligēti ni
hil eſt difficile et ideo opa penitētie diligē
ti ſunt facilia. et non diligēti impoſſibilia.
Math. xj. Tollite iugū meum ſuꝑ vos iu
gum em̄ meū ſuaue eſt et onꝰ meū leue ſim
ple. amanti ſed impoſſibile eſt non amanti

Lu. xviij. Facilius eſt camellū ꝑ foramen
acus tranſire quā diuitem intrare regnū ce
lorꝝ Diuitem inquā qui plus amat diuitiaſ
q̄ deum Sed qd eſt ꝙ dicit deum nemo vi
dit vnq̄ Contra. Vidi dñm facie ad faciē
Ait Jacob. Geñ. xxxij. Ad qd̓ dicendū ꝙ
natura dei inuiſibilis eſt. nec oculis corpis
videri pōt eo ꝙ lucem inhabitat inacceſſibi
lem Exo. xxxiij. Non videbit me homo et
viuet Poteſt tamen deꝰ apparere cui vo
luerit in aliqua ſpecie quam ipſe elegerit.
nō ꝙ natura formauerit vt dicit Augꝰ et
ſic apparuit patribus vete. teſta. quia per
ſubiectam creaturam eis apparuit Yſaye.
vj. Vidi dominū ſedentem ſuꝑ ſoliū excel
ſum Moyſes autem de quo dicit Numeri
ꝙ deꝰ ū ꝑ ſomnia aut ꝑ enigmata appare
bat ei. ſicut alijs ꝓphetis. et ꝙ dominꝰ lo
quebatur ei facie ad faciem. que locutō ac
cipienda eſt intus in anima non exterius:
in ore vt dicit Augꝰ. Aliter vidit deū quā
hoieſ ꝓphete. q: vidit eū ꝑ eſſentiā ſicuti
eſt. non oculis corpis. ſed mētis. nec ſenſi
bus corpis vtebatur in tali raptu. vnde in
tali raptu aīa eius habebat ſe ad corpus:
ſicut motor ad organum. Anima em̄ tunc
ſua preſentia tenebat corpus ne diſſoluereť
non autem vegetabat corpus. et hic modꝰ
eſt pñie Nō em̄ tūc vegetabūtur corpa Et
quātum ad hoc fuit miraculū ibi. Vñ fuit
quaſi extra vitam mortalem quodāmodo.
Nec etiam vidit deū ſine lumine glorie ihe
rente ꝑ modum paſſionis trāſeūtis. Idē ꝑ
omnia fuit in Paulo. ij. Corꝝ. xij. ſcio ho
minem in xpō ſiue in cor. ſine ex. cor. neſ. de
us ſcit raptum hmōi. vſ. ad ter. ce. i. vſqꝫ
ad viſionem trinitatis. Non em̄ aliter fuit
ad celū delatꝰ. Et ſic pꝫ terciū. Quarto
oſtendit ſigna ꝑ que apparet ꝙ hmōi fru
ctus dilectōis maneat in nobis et ſunt duo
Primū ſignū quo nos intelligimus ꝙ hu
iuſmodi fructus caritatis. ſ. in deo manere
et ipſe i no. maneat in nobiſ ē datō ſpūſſan
cti id eſt largitō donorꝝ ſpūſſancti que deꝰ
nobis ꝑ ſpm̄ſanctū donat Gal. iiij. Quo
niam autem eſtis filij dei mi. de. ſp. fi. ſ. in
cor. ve. cla. ab pater Yſa. xj. Requieſcet ſu
per eum ſpiritus domini. ſpūs ſapientie et
intellectus. ſpūs ſcientie et pietatis. ſpiritꝰ
cōſilij et fortitudinis et replebit eū ſpūs ti
moris domini Quando ergo ꝑpēdimus ꝙ
hec ſpūſſancti dona manēt in nobis ſignū
eſt ꝙ deus in nobis maneat et nos in deo.
ſed aliter et aliter. quia homo manet ī deo
ſicut in loco ꝓprio. quod ſic patet Res em̄
a loco ꝓprio quattuor habet ſcꝫ quietatō
nē vitā fructificatōꝫ ⁊ ꝯſer. hec quattuor
homo habet in deo. ¶ Primo quia
in deo quietatur et in nullo alio Augꝰ. Fe
ciſti nos dñe ad te. et inquietum eſt cor no
ſtrum donec requieſcat in te Mat. xj. Ve
nite ad me omnes qui laboratis et onerati
eſtis et ego reficiam voſ Joh. xvj. In me
pacem habebitis in mūdo autem preſſurā.
Secundo quia in deo viuit q: ipſe ē vi
ta Joh. xv. Manete in me et ego ī vobis
Si quis in me non manſerit mit. foras ſi
cut pal. et areſc. Unde qui manet ī deo nl̓
la morte moritur. ſed trāſit de morte ad vi
tam vt in precedenti ſermone dictū eſt.
Tercio quia in deo fructificat ad vitam e
ternā. quia in deo eſt radix operꝝ merentiū
vitam eternam Propterea em̄ opa noſtra
merētur vitam eternam quia in deo facta
ſunt Jo. xv. Sicut pal. non pōt ferre fru
ctum in ſemetip. niſi man. in ui. ſic et voſ ni
ſi in me man. Quarto quia in deo cōſer
uatur ſicut enim deus omnia fecit. ita om
nia conſeruat Grego. Sicut omnia ex ni
hilo facta ſunt. ita in nihilū tend erēt niſi
manus omnipotentis ea tenet. Propter
hoc petebat Pſalmiſta Conſerua me dñe
quoniam ſperaui in te Quia niſi dominus
cuſto'ierit ciuitatē fruſtra vigilat q cuſto
dit eam Sic ergo manet in deo ſicut ī qui
etante viuificante fructificante et conſer
uante. Sed deus manet ī homine ſicut nau
clerus in naui. et dominꝰ in ciuitate: et rex
in regno. quia cū magna diligentia hoiem
in quo manet dirigit gubernat et ducit ad
portam ſalutis Tho. v. Ego ducam et re
ducam Yſa. xxvj. Omnia opa noſtra opa
tus es in nobis Secundū ſignū ꝙ deus
maneat in nobis et nos in eo ē teſtificatio

fidei que ſequitur a ſpūiſancto.qui eñ ha
bet ſpmſanctum libere ꝯfitetur fidez et te
ſtificatur xpm̄ Act.j.Accipietis virtutem
ſupuc.ſſ.in vos et eri.mi.teſtes in hierlm
et in omni iu.et ſa.⁊ vſqꝫ ad ul.ter. Ideo
apli poſtq̄ꝫ receperunt ſpmſanctum publi-
ce cōfitebantur quoniam pater miſit filiuꝫ
ſuum mundū ſaluare quem prius ſcd̄ꝫ hu
manitatem viderant Quiſquis ergo con-
fitetur veraciter et ꝯplete.ſ.corde ore et
opere quoniam xp̄s eſt filius dei p natu-
ram ipſe in deo manet et deus in eo aliter
enim non eſt vera cōfeſſio niſi qd̄ ore con-
fitetur ope adimpleatur Titū j.Confiten
tur ſe noſſe deum factis autez negāt. Ro.
x.Corde creditur ad iuſ.ore autē cōfeſ.fit
ad ſal. Talis ergo fides ſic pfecta eſt ſignū
manifeſtum ꝙ deus maneat in homine et
homo in deo.quia deus caritas eſt .Cari-
tas autem facit hominez manere in deo ⁊
facit eum pfecte credere et veritatem teſti
ficari et bene opari Quia vt dicit Greg.
amor dei nūq̄ꝫ eſt ocioſus opatur eniꝫ ma
gna ſi eſt Et ſic patet quartū . Quinto de
monſtrat ſigna perfecte caritatis in nobis.
id eſt quādo in nobis eſt pfecta caritas et
ponit duo ſigna . Primū eſt fiducia ſiue
ſpes apparendi in cōſpectu dei in die indi-
cii.ꝓpter ſpem eñ retributōis debemus de
ſiderare diem domini. Phil.j.Cupio diſſol
ui et eſſe cum xp̄o. Pſal . Sitiuit inte aīa
mea ad deum fontem viuū ⁊c.Aug⁹ . Nō
ꝓbatur pfecta caritas niſi cū ceperit dies
domini deſiderari Sed cauendū ē valde ne
talis fiducia ſit preſumptō.quia cū ſpes ſit
certa expectatio futuroꝝ bonoꝝ ex gr̄a et
meritis ꝓueniens tūc cōuincitur eſſe preſū
ptio qn̄ alteꝝ iſtoꝝ deē Si eni hō expectat
regnum dei ex ſola gratia ſibi dari et nō cu
rat digna opa penitentie opari preſumptō
eſt.Contra ꝙ Aplus.ij. Thi.ij.Nemo co
ronabitur niſi qui le.cer.Math.iij. Peni-
tentiam agite appropinquabit eñ regnum
celoꝝ Similiter ex opibus noſtris tantū
credim⁹ iuſtificari et letificari preſumptō
eſt Ro.vj.Gratia dei vita eterna Titum
iij. Non ex opibus iu.que fecim⁹ nos .ſed

ſcd̄m ſuam miſericordiam ſaluos nos fecit
Oportet eñ ꝙ talem fiduciam habeamus
ex gratia dei.et bōis que fecim⁹.Et hoc ē
qd̄ hic dr̄ In hoc ē pfecta caritas dei no
biſcum vt fiduciam habeam⁹ ī die iudicij
quoniam ſicut ille eſt et nos ſumus in hoc
mūdo .i.tūc eſt pfecte caritatis ſignū ī no-
bis qn̄ habemus fiduciam apparēdi coraꝫ
deo.et hoc quare.quia ſicut deus eſt ſupre.
pfectus qui ſolem ſuum oriri facit ſup bo
nos et ma.et pluit ſup iuſtos et iniuſtos.
ita nos ſumus ꝓ modulo noſtro mō perfe
cti et lumen doctrine et caritatis expandi-
mus ſup bonos et malos et pluuias lacri-
marum fundim⁹ ſuper amicos et inimicos
orantes ꝓ pſequentibus et calumniantib⁹
nos Secundū ſignum pfecte caritatis ē ex
pulſio timoris vt qn̄ quis ſecure et ſine ti-
more viuit Circa qd̄ ſciendū ꝙ ſeptē ſunt
ſpecies timoris.ſcꝫ timor naturalis.huma
nus.mūdanus.ſeruilis.initialis.filialis. et
timor ſanctus ſiue reuerentie. Primus eſt
timor naturalis quo timemus naturaliter
ſerpentem vel enſem nudum vel aſcendere
turrim vel hm̄oi.talis timor neqꝫ peccatuꝫ
neqꝫ meritū habet et talem timorem non
emittit caritas qr hoc timore timuit xp̄s
videns appropinquare crucem Mar.xiiij.
Cepit ieſus pauere et tedere. Secūdus eſt
human⁹ quo hō timet carni ſue ne ſibi alī
qua moleſtia inferatur.et talis poteſt eſſe
peccatuꝫ mortale et veniale. Mortale qn̄
ꝓpter timorē vulneris vel mortis vel ali-
cuius leſure corpalis homo peccat morta
liter Jo.xij. Qui amat aīaꝫ id eſt vitaꝫ
ſuam intantū ꝙ ꝓ eo conſeruanda peccet
mortaliter.perdet eam. Veniale vero ē qn̄
aliquis timens leſuram aliquā corpis pec-
cat venialiter antequā velit eam ſuſtinere
Nunc timorem ꝓut eſt peccatuꝫ mortale
excludit caritas Math . x. Nolite timere
eos qui oc.cor.et poſt hoc non habēt am
plius quid faci. Tercius eſt mūdanus quo
quis timet pdere bona mūdi.ſ.diuitias ho
nores et talia.et iſte ſimiliter poteſt eſſe mor-
tale et veniale peccatū Mortale qn̄ qs ꝓ-
pter talem timorez peccat mortaliter Ve-

niale quādo ꝓpter eundem peccat veniali
ter Jo.xij.Dilexerunt ei gloriam hominū
magis q̄ꝫ gloriam dei. Nunc ſimiliter emit-
tit foris caritas ꝓut eſt peccatum morta-
le. Quartus eſt ſeruilis quo quis abſtinet
a malo ſolum timore pene vel principaliter
timore pene vt quādo vxor non vult male
agere ſolum ꝓpter vituperium et non ꝓ-
pter honorem viri vel dei Vel quādo quiſ
cauet a malo ꝓpter cōdemnatōnem ſoluꝫ
Nunc etiam emittit caritas. Quintus eſt
initialis quo homo cōuertitur ad deum et
incipit bene agere ⁊ a malo cauere.talis ti
mor habet duos oculos vel reſpect⁹. Vnū
et principalem habet ad deum ꝓpter queꝫ
bona agit Alterū habet ad penam ꝓpter
quem cauet a malo.et talis eſt neceſſarius
incipientibus et redeūtibus ad deum Pro
uer.xv. In timore domini declinat omnis
a malo Ecc.j.ca. Timor dn̄i expellit pec-
catum Nam qui ſine timore eſt nō poterit
iuſtificari Nūc ſimiliter emittit pfecta ca-
ritas.ſed caritas ſufficiens non emittit eū
ſed ſtat cum eo. Talis timor nō eſt in pfe-
ctis viris. Sextus eſt filialis quo quis ca
uet a malo ſolum ꝓpter offenſaꝫ dei timēs
ſepari ab eo Talis timor habet oculū ſolū
ad offenſam dei Nunc timorem non emit
tit caritas.imo ſtat cum caritate. quia tal
timor eſt pfectoꝝ filioꝝ dei Prouer.xxviij
Beatus homo qui ſemp eſt pauidus Tal
timor eſt donū ſpūſſancti Job.j. Erat vir
ille iuſtus et rectus ac timens deū. Septi-
mus eſt timor ſanctus ſiue reuerentie quo
homo cum quodaꝫ timore pio deū reueret
qui etiam erit in patria Pſal. Timor dn̄i
ſanctus permanēs in ſeculū ſeculi Sic er-
go pfecta caritas omnem timorē excludit
preter naturalem filialem ⁊ ſanctum Suf
ficiens vero caritas nō excludit initialem
nec humanū .nec mūdanū.ꝓut ſunt pecca
ta venialia. Et ſic patet quintuꝫ. Sexto
cōcludendo inducit nos ad dilectōnem dei
dicens Nos ergo diligamus deum quoniā
ipſe prior dilexit nos . Magna inuitatio ad
amandū eſt preuenire amātem Mat. xxij.
Diliges dn̄m deū tuū ex to.corde tuo et ex

toto anima tua et ex toto mēte tua. Agu⁹
Dn̄e celū et terra mare et omnia que ī eis
ſunt dicūt mihi vt amē te Et iſta dilectio
debet eſſe ita magna vt etiam ꝓximū pro-
pter deum diligam⁹. Debemus enim ꝓxi-
mum diligere in deo et ꝓpter deum.et ideo
non poteſt eſſe ꝙ homo diligat deū et odi-
at ꝓximū.quia tantū diligit homo quātuꝫ
cognoſcit quod bonum ſit. ꝓximus autē ē
bonū magis cognitū. cū ergo in ꝓximo ſit
imago dei et p cōſequens deus cognoſcat
in ꝓximo ſicut in imagine ſua.quomō dili
gemus deus quem non videm⁹ ſi ꝓximū o
diamus in quo relucꝫ imago dei Et p hoc
in ipſo aliqualiter deū cognoſcim⁹ ſi.n.qd̄
de eo cognoſcimus nō diligim⁹ quō id qd̄
non cognoſcimus diligemus Niſi forte di-
catur Dilige ꝓximū inq̄tuꝫ eſt imago dei
ſed non aliter Dicendū ꝙ talis dilectō ſuf
ficit ſcꝫ ꝙ homo diligat proximū inq̄tum
eſt imago dei.et inq̄tum deū imitatur. ⁊ ei
obedit.et in omnibus alijs odiat eū Talis
dilectō ſufficit . et tale odium poteſt ſtare
cum dilectōne dei. In proximo enim debe-
mus odire vicium et diligere naturam ac
etiam in pntibus Lu.xiiij. Si quis venit
ad me et non odit patrem et matrem ſuaꝫ
nō poteſt meus eſſe diſcipulus Et ſic patꝫ
ſextum. Septimo oſtendit ꝙ vtraqꝫ dile
ctio ſcꝫ dei et proximi.cadit ſub precepto
et ſine vtraqꝫ non pōt eſſe ſalus vtꝫ Luc.
Decimo. Diliges do.de.tu.⁊c. et proximū
tuū ſicut te ipſum Imo finis omnis pre-
cepti eſt dilectō.quia in his duobus māda
tis vniuerſa lex pendet ⁊ ꝓphete.j.Thi.j.
Finis precepti eſt caritas de corde puro et
cōſcientia bona et fide non ficta Ro.xiij.
ca. Qui diligit ꝓximum legem ad implevit.
Nam non adulter nō occi.non fur.nō fal-
ſum teſtimonium dices et ſi quod eſt aliud
mandatum in hoc verbo reſtauratur. Di-
lige proximum tuum ſicut te ipſum. Et ſic
patet totum.

Dominica ſecunda poſt trinitatis
de euāgelio ſermo. LXVIII

H Omo quidam fecit cenam
magnam et vocauit multoſ
Lu.xiiij.Sicut dicit Job.
xviij.Xpūs veit in hūc mū
dum vt veritati teſtimoniū
perhiberet Ego inquit ad
hoc natus ſum et veni in mūdum vt teſti-
monium phibeam veritati Hec eſt autem
patens et lucida veritas.quia deus ē i lar-
gitate et miſericordia copioſus et homo ē
multa miſeria plenuſ. Pſal. Miſericordia
domini plena eſt terra.q̄tum ad primū.Et
miſer factus ſum et curuatuſ vſq3 ad tuē
q̄tum ad ſecūdū Hec autem duo pfecte i
hoc euangelio demonſtrant In quo qui-
dem euangelio ſummarie tria cōtinētur
Primū eſt magnificētia diuine bonitatis
in magne cene preparatōe.In principio euā
gelij Secūdum eſt miſeria humane pverſi-
tatis inuocatoꝝ varia excuſatōne ibi. Et
ceperunt omnes ſimul excuſa.primus dixit
Tercium iuſticia cōtempte bonitatis i ab
iectoꝝ electōe et cōtemptatoꝝ reꝓbatione
ibi. Tunc iratus paterfa.dixit ſer.ſuo. exi
ci.in pla.rc̄.Primo ergo ponitur magni-
ficentia diuine bonitatiſ in magne cenę pre
paratōnę.et hoc eſt Homo quidam.i.ſin-
gularis fecit cenam magnam Cuius ſingu
laritas apparet quātū ad quattuor. Prio
in natura quia nō ſolum homo ſimplex ſ3
deus ſimul et homo Yſa.vij. Vocabit no
men eius emanuel quod interpretatur no-
biſcum deus.i.deus ſimul et homo.j. Thi.
ij.Mediator dei et hoim. homo xpūs ieſ9
Secundo in virtute ſua qua ſc3 omnia et
potenter regit et ſapienter gubernat et be-
nigne ſaluat.j.Cor.j.Chriſtum dei virtu-
tem et dei ſapientiā Hebre.j. Portās oia
verbo virtutis ſue Tercio in opatōe Jo.
iij.Si opa nō feciſſem in eis que nemo ali
us fecit peccatum non haberent Quarto
in ſermone Joh.vii. Nūquā ſic locut9 eſt
homo Jo.Verba vite eterne habes Iſte
inq̄ homo fecit cenam magnam.i. refectō
nem eternam ſuis electis preparauit et voca
uit multos.imo omnes generaliter. ſ3 mul
tos vo ſpeāliter.et miſit ſeruū ſuū.i.ordiez
predicatorum vt dicit Grego. hora cene.
Cena eſt vltima etaſ mūdi in qua ſum9 et
in qua mundus finietur.j.Cor.x. Nos ſu
mus in q.fi.ſe.deue.j.Jo.ij. Cariſſimi no
uiſſima hora eſt.que etas incepit a chriſti
paſſione In hac ergo hora miſit xpūs pre
dicatores dicere inuitatis ſc3 p legem et ꝓ
phetas.vt venirēt ad iſtam cenam.quia iā
parata ſunt omnia neceſſaria et congruen
tia ad iſtam cenam. Ad euidētiam autē iſti
us prime ptis et ad edificatōem noſtram.
Nota q̄ magnificentia diuine bonitatis et
caritatis q̄tum ad tria in hac cena demon
ſtratur T Primo in magne cene pre
paratōne.quia fecit cenam magnam. Vbi
nota q̄ chriſtus electis ſuis duplicē3 facit
ſeu parat refectōem V Primam pa-
rat anime in pñti que eſt refectio grē Se-
cūdam pat aīe et corpi in futuro que ē re
fectio glorie De prima refectōe determiat
Math.xxij.ca.que vocatur prandiu3 que
eſt refectio preſentis eccleſie Vnde ab illa
ille qui non habuit veſtem nuptialem pro
iectus eſt.quia a preſenti eccleſia multi ex-
cludūtur Hec autem refectō de qua deter
minat Lu.vbi ſupra vocatur cena.quia ſi
cut poſt prandiū cena reſtat.poſt cenā au-
tem amplius nihil eſt ſumendū.ita p9 gra
tie refectōem reſtat glē delectō et poſt ni-
hil amplius expectam9.quia ibi omne deſi
deriū cōpletur.Vnde ab hac nullus qui i-
trauit legitur expulſus fuiſſe .quia quiſq3
ad hanc cenam ſemel intrauerit in ppetu-
um non exibit.Matheuſ ergo determinat
de refectōne gratie que eſt eccleſie militan-
tis Lucas vero de refectōne glorie que eſt
eccleſie triumphātis Et quia refectio gra
tie eſt via et oſtium ad cena3 glorie et ſine
ipſa ad gloriam nō peruenitur.ideo primo d̄
ipſa dicamus.ſecūdo de cena glorie aliq̄d
ſubiūgamus Prima eſt ergo refectō gra-
tie que cōſiſtit in infuſione virtutum et col
latōne donoꝝ ſpūſſancti que dant vitā aīe
Eccl.xv.Cibabit illū pane vite et intelle-
ctus. Hec eſt illa refectō de qua dr̄ Apo.
iij.Ego ſto ad oſtiū et pul.ſi quis ap.m.in
tro.ad il.et ce.cū il.In hac refectōe xpūs

cōmedit nobiſcum et quod mirabile ipſe ē
cibus et potus iſtius refectōis Jo.vj.ego
ſum panis viu9 qui de celo deſcendi et ite
rum Caro mea vere eſt cibus et ſanguis
meus vere eſt potus Hec eſt ergo pfectiſ
ſima refectō Nam omnes effectus quoſ re
fectō corpalis impfecte habet hoc comple
te et pfecte et habet omnem impfectōnem
excludit.nam refectō corpalis quattuor fa
cit in hoie Primo nanq3 delectat ſed cum
faſtidio Nam in ſaturitate faſtidit. Pro-
uer.xxvij. Anima ſaturata calcabit fauū3
et aīa eſuriens etiam amaꝝ p dulci ſumet
Vnde iſti magnates qui quottidie ſplendi
de epulātur faſtidiūt et deſiderant appeti-
tum Sed ſpūalis refectō ſine faſtidio dele-
ctat.imo ſemp dum ſumitur auiditatem in
gerit Gre.Corpales delitie cū nō hñt gra
ua deſideriū accendūt cū vero habite edun
tur cōmedentem ꝓtinus p ſaturitatē in fa
ſtidium vertūt.Econtra ſpūales delitie cū3
non habētur in faſtidio ſunt.cum vero ha
bentur in deſiderio ſunt Eccle.xxiiij. Qui
edūt me adhuc eſuri.et q me bi.me adhuc
ſici.Secūdo nutrit et augmētat hominem
ſed cū defectu quia vſq3 ad tempus Ps.
Si autē in potē.octogin.an.et am.eo.la.z
do.Sed ſpūalis nutrit in ppetuum.et aug
mentat vſq3 ad celum Jo.vj.Si quiſ mā
ducauerit ex hoc pane viuet in eternū.In
eodem quarto Aquam quā ego dabo ei fi
et in eo fons aque ſalientis in vitam eter.
nam Hoc figuratū fuit in pane quē cōme
dit Helyas in cui9 virtute puenit vſq3 ad
montem dei Oreb.iij.Regū.xix. Tercō cō
uertitur in ſubſtantiā hois ſed cum ſui cō
ſumptōe.ſed ſpūalis refectio conuertit ho
minem in deum et nō cōuertitur in ipſum.
Aug9.Cibus ſum grandiū creſce et man-
ducabis me nec tu me mutabis in te ſicut
cibum carnis tue.ſed tu mutaberis in me.
Quarto ſatiat.ſed cū multa iteratōe quot
tidie eñ cibus corpalis ſumitur Joh. iiij.
Omnis qui biberit ex hac aqua ſitiet iteꝝ
Sed ſpūalis refecto ſemel ſumpta p tota3
vitam replet hominem Semel eñ virtuteſ
et dona infuſa p totam vitā replent hoie3
et ſufficiūt homini Semel eñ fuit refecta
beata virgo et Johannes baptiſta et mul
ti alij et p totam vitam ſuffecit eis. Semꝫ
apoſtoli receperūt ſpm̄ſanctum in penthe.
et vſq3 ad mortem ſuffecit eis Cuius ratō
eſt quia cibus ſpūalis ſemp manet in hoie
niſi abijciatur.ſed corpaliſ tranſit et deficit
Mat.xv.Omne quod in os intrat in ven
trem vadit et in ſeceſſum emittitur. Cariſ
ſimi ſumamus de hac refectōne q2 niſi pus
de hac ſumpſerim9.ad aliam beatā cenam
nunq̄ pūeturi ſumus Hec refectō fuit fi-
gurata in agno paſchali qui corpus chri-
ſti figurabat de quo dr̄ Exo.xx. Quicun-
q3 non cōmederit exterminabit aīa illi9 de
populo dei Jo.vj. Niſi manducaueritis
carnem filij hominis et biberitis eius ſan-
guinem non habebitis vitam in vobiſ S3
ve mūdo.quia de hac refectōe tam nobili
tam pfecta guſtare non curat que delectat
ſine faſtidio augmentat vſq3 ad celum .cō-
uertit homines in deū et pfecte ſatiat ſemꝫ
ſumpta.que omnis ſaporis ſuauitatem cō
tinet plus q̄ manna.ſed qd̄ peius eſt cum
murmuratorib9 filioꝝ iſrael dicit Nauſe-
at anima noſtra ſuper cibo iſto leniſſimo.
Numeri.xxj. Propter qd̄ iratus dñs va-
rijs mortibus eos interemit Et ex eadem
cauſa modo deus iraſcitur cōtra mundum
et varijs peſtilentijs eū cōſumit Secunda
eſt refectō glorie de qua luc̄. hic loquitur
quā ſuis fidelibuſ domin9 faciet in futuro
Yſa.xxv.Faciet dominus in monte hoc oī
bus populis cōuiuiū pinguiū vindemie pi
guiū medullatoꝝ vindemie defecate .Que
gloria principaliter et eſſentialiter in duo-
bus cōſiſtit ſc3 in cognitōne veri q̄tu3 ad
intellectum et in apprehenſiōe boni q̄tum
ad voluntatē et effectū Primo cōſiſtit in
cognitōe veri.quia homo ſub lumine glo-
rie ſibi a deo infuſo videbit deū p eſſentia3
lumen verum et clarum in quo omnia cer
nuntur Pſal. In lumine tuo videbimus
lumen et p cōſequens omnia ſciet et cogno
ſcet Gre.Quid eſt quod neſciant qui vi-
dentem omnia vident Pſal . Anima mea
cognoſcet nimis. vnde et Ibi poſuerunt

felicitatem in cognitōe ſpeculabiliū et ſubſtantiaꝝ ſepataꝝ que eſt quedam ignorātia reſpectū illius cognitōis Et quis illa cognitio que hominem beatū principaliter cōſiſtit in cognitōne deitatis. tamen ſecundario ꝯſiſtit in cognitōne hūanitatis chriſti. videndo enim homo vnitatem et trinitatem dei. et humanitatem chriſti. erit beatus Jo. xvij. Hec eſt vita eterna vt cog. te. ſo. ve. de. et quē mi. ie xpm̄. In eodē. x. Ingredietur et egrediet et paſcua inueni et ingredietur ad deitatem et egrediet ad humanitatem Et ideo ad cōplementū glorie hominis. etiam ſi homo non peccaſſet filius dei incarnatus fuiſſet. vt dicūt aliq doctores Secūdo conſiſtit in apphenſione et cōiunctōne ſummi boni. quia anima apphendet deum et pfecte cōiunget ei. ita ꝙ deus erit in eſſentia anime De9 aūt eſt et ſummū bonum cui anima ſine medio cōiungetur. Anima em̄ cognoſcendo deū per intellectū in quo omne verum relucet et apphendēdo eū p affectū in quo omē bonum cōſiſtit erit beata. et tanta erit delectatō et gloria in tali apphenſiōe et coniunctōne ꝙ cum magno impetu talis delectatō et gloria in corpus redūdabit Pſalmiſta. De torrente voluptatis tue po. e. Item fluminis impetus letificat ciuitatem dei Exēplū ſi qōdam cānale aque velociſſime currentis deorſum vt doctia molendini pcuteret in murū. manifeſtum ē ꝙ vndiqꝫ redūdaret et diſpgeretur ſic erit in gloria aīe ad corp9. et quia vnumqōqꝫ accipitur in alio vt dicit Phus. ideo tal redūdantia glorie anime in corpus corporaliter recipietur in corpe. i. ſcōm conditōes que poſſunt corpi cōuenire qūtum ad omē bonū corpale. quia talis redūdantia facit et corpus claꝝ impaſſibile. agile. et ſubtile j. Coꝝ. xv. Seminatur in corruptōe ſurgꝫ in incorruptōe. et tales redūdantia etiam ad omnes ſenſus piter diffundet ita ꝙ quilibet ſenſus ſemp erit in actu ſue delectatōnis ſcꝫ fauces in ſapore dulciſſimo Yſa ye. lxv. Serui mei cōmedent et vos eſurientis id eſt ſaporem cōmeſtōnis habebunt ī ore ſuo Aures ī melodia ſuauiſſima apo. xiiij. Vocem meam quā au. tanꝗ citharedorum cithara in cithara. ſcꝫ oculi in viſu pulcerrimoꝝ ſcꝫ corpoꝝ glorioſoꝝ. Yſa. lx. Tūc videbis et affl. et mira. et dila. cor. tu. Lu. x. Beati oculi qui vi. que vo. vi. Nares in ſuauiſſimo odore qui de corpibus egredietur ſanctoꝝ Apo. v. Effunderūt phialas ſuas ple. odo. Et tactus in delectabili cōiūtōne anime ad deum ex qua coniunctōne reſultabit tanta ſuauitas et delectatio in toto corpe que dici non poſſit Hec eſt illa cena beata quam deus homo ex immenſa clementia ſua hominibus ꝓparauit que nec dici nec cogitari pōt Yſa. lxiiij. ait Oculus non vi. de. ab. t. que prepa. expectan. te. Que facit hominē beatū Apocal. xix. Beati qui ad cenam agni nuptiaꝝ vocati ſunt Cui intereſſe eſt pfectum et ſummum gaudium Bern. Illud eſt verum et ſummum gaudiū qō non eſt de creatura. ſed de creatore cōcipitur quod cū poſſideris nemo tollet a te. cui omnis aliunde iocunditas comparata mior eſt omnis ſuauitas dolor. omne dulce amaꝝ. omne decorum fedum. poſtremo omne aliud quodcūqꝫ delectare poſſit moleſtum. Secūdo mōſtratur magnificentia diuine bonitatis in multoꝝ vocatōne. quia vocauit multos. Ad hanc em̄ cenam milia miliū. imo infinita milia hoim et āgloꝝ vocauit. imo oēs ad hanc cenam vocat. Math. xj. Venite ad me omnes qui laboratis et onerati eſtis et ego reficiā vos. V Ubi nota ꝙ dominus ad hāc cenā tripliciter vocat. Primo vocat omnes generaliter nullū excipiendo. j. Thi. ij. Qui vult omnes homines ſaluos fieri. Act. x. In veritate ꝯperi. qr non eſt accep. pſonaꝝ deus. ſed in omni gēte qui timet deū et facit iuſticiam accept9 eſt illi. vn̄ vt hic pꝫ paupes ac debiles cecos et claudos iuſſit introire. Secūdo vocat ſpecialiter vt omnes illos quibus bōa mundi cōfert qui p iſta tria genera hominum qui in hoc euangelio ſe excuſauerūt intelligūtur. et hoc eſt qō hic dicit. ꝙ nēo iſtoꝝ viroꝝ qui vocati ſunt guſtabit cenā meaꝫ. Omnes em̄ iſti ſpēaliter fuerūt vbi

nota ꝙ omnia bona mundi tam nature ꝙ fortune dedit deus homini vt p ipſa faciliꝰ ad cenam illam pueniret Vn̄ et dignitas que p villam intelligitur et quinqꝫ talenta quinqꝫ ſenſuū que in hoc euangelio quinqꝫ iuga boum dicūtur. et diuitie et vxor omnia ſunt adiuuamina ad veniendum ad iſtam cenam ſcōm diuerſus ſtatus et ꝯditōes hoim. ſi homo eis bene vtatur. qr alicui eſt vxor in adiutoriū ſalutis qui ſine vxore. damnaretur eo ꝙ ꝯtinere nō poſſet Propterea dicit Apſus. j. Coꝝ. vij. Melius eſt nubere quā vri. et iteꝝ Sāctificatus eſt em̄ vir infidelis p mulierē fidelem Et ſimile eſt de diuitijs et de omnib9 alijs bonis mūdi Et ꝓpterea Boe. dicit ꝙ deus facit ſicut bonus medicus qui cōplexiones hoim carnes vnicuiqꝫ qō ei cōuenit tribuit Et idcirco oēs iſti qui hn̄t bona mūdi ſunt ad cenā iſtam ſpecialiter vocati et inuitati vt in hoc euangelio pꝫ non enim deus dat iſta bona homini ad ipediendum ſalutem ſed ad meli9 cōſequēdum. ſed malicia hominum adiutoria dicit impedimenta. vt in hoc euangelio pꝫ. et iō nemo viroꝝ illoꝝ qui p collatōem talium bonoꝝ ſpecialiter ad cenam iſtam vocati ſunt et venire cōtempnūt guſtabit iſtā beatam cenam Tercio vocat ſpecialiſſime ex ſuperabundanti gratia. ſicut vocauit abraam moyſen et duodecim apoſtolos quos nominum vocauit Math. iiij. Venite p9 me faciā vos fieri piſcatores hoim. Vocat ergo oēs generaliter et vult ꝙ omnes veniant. Z Et ad hoc vt oēs veniant quattuor obſeruat Primo qr multotiens vocat et non ſolū ſemel. et hoc eſt qō hic dicitur ꝙ ter miſit ſeruū ſuū vocare ad nuptias Nam primo miſit patriarchas et ꝓphetas ve. te. qui etiā ad hanc cenā vocauerūt Secūdo miſit apl'os et diſcipulos in eccleſia primitiua Tercō mittit pdicatores modernos qui quottidie ad hanc cenā vocare nō ceſſant Et quia mūdus oēs predictos pdicatores ꝯtempſit et cōtempnit. iō filius dei hora cene carne indut9 humana venit ipſe pſonaliter ad vocandū dicēs Ecce prandium meum p
aui thauri mei et al. me. oc. ſunt et omni apa. ſunt venite ad nuptias Math. xxij. Gre. Vocat deus p ſe. vocat p angelos. vocat p patriarchas et ꝓphas. vocat apl'os et paſtores. vocat pleꝛqꝫ p huius mūdi flagella. vocat aliqn̄ p huius mūdi ꝓſpa. vocat aliqn̄ p aduerſa Nemo cōtemnat nedum vocatus ſe excuſat cū voluerit intrare non valeat. Secūdo vult omnes homines venire quia ad omnē locum ad vocandum miſit et in ciuitates et extra et ad vicos et ad ſepes Pſal. In omnem terram exiuit ſon9 eoꝝ Mar. xvj. Euntes in mūdum vniuerſuꝫ pdicate euangelium omni creature. Tercio vult omnes venire. quia cōpellit intrare hoſpites em̄ non ſolum ſunt vocandi. ſed trahendi Non autem vocat deus ad cenā ſuam ſicut florentini qui dicūt quare non ſtetiſtis ad ꝯmedendum nō inuitauit et dicit quare nō ſtetiſti. ſed deus cōpellit itrare Multis nanqꝫ viam inferni claudit et redeant ad paradiſum Oſee ij. Sepiā viam tuam ſpinis et ſepiam eam maceriam. Ubi dicit Gregorius. Vie noſtre ſpinis ſepte ſunt quando in hoc quod male cupimus doloruꝫ punctiones inuenimus. Vie noſtre maceria ſepiūtur cum deſiderijs noſtris ꝯtrare in hoc mūdo obiectōnes reſiſtūt Multi enim vinculo egritudinis ligantur a domino ne poſſint facere quod non decꝫ Ben. Infirmitate mee grās ago que cogit mee non poſſe quod non debeo velle. Perſecutores etiam multos cogunt ire ad deum Exo. xij. Urgebantqꝫ egiptij filios iſrael egredi velociter de egipto. Multos etiam tribulatōnibus ad ſe trahit. canticoꝝ Primo Trahe me poſt te Ubi dicit Bern. Trahimur cū temptatōibus et tribulatōibus exercemur Oſee. xj. In funiculis adam traham eos in vinculis caritatis Multi em̄ timore piculi ad deſerēdū mūdū mouēt et religiōeꝫ itrāt. Aug9. Felix neccitas q̄ ad maliora ꝯpellit. in mīris dn̄s micorditer agit ī quos ſeuire vidr Aug9. Exceſſi oīa legit. tua nec euaſi fla. tua. naꝫ tu ſp aderas micordit ſeuiēs et amariſſiis aſp. offenſi. oēs illici. iocūdi. meas.

Omnes illos cõpellit dñs intrare. ⁊ ſic cõpulit Paulũ qui ꝓſtratus ad terrã et excecatus ↄuerſus eſt. ſic cõpulit filium ꝓdigum qui fame cõpulſus ad patrem rediit. Quarto vult omneſ venire quia valde iraſcitur his qui ſe excuſauerunt. Multi gaudent ſi inuitati non veniũt. ſed deus valde iraſcitur his qui venire cõtempnũt et penas eternas eis minat̃ Mat. xxij. Rex autem cũ audiſſet irat⁹ eſt et miſſis exercitib⁹ ſuis ꝑdidit homicidas iſtos. A Tercõ monſtrat̃ in hac cena magnificẽtia diuine bonitatis. quia ad hãc cenam oĩa ſunt parata. hoc patet ꝗ̃tum ad octo. Primo quia xp̃us ductor noſter iam aſcẽdit ⁊ penetrauit celos vt faceret nobis viã. ⁊ locũ etiã preparauit. Io. xiiij. Vado parare vobiſ locũ et ſi abiero et prepa. vo. lo. iter. ve. ⁊ aſſu. vos ad meipm̃ vt vbi ego ſum et vos ſitis. Secũdo q₂ medicine ſunt cõfecte ſcʒ ſacramenta eccleſie ad omnẽ infirmitatẽ ꝓdelendam ne aliq̃s ꝑ impotentiã excuſet̃ Sapi. ix. Per ſapientiã tuã ſanati ſunt. Tercio q₂ dyabol⁹ humane nature inimic⁹ q nos oĩs capſebat in via ẽ capt⁹ et in infernũ miſſus ne nos aliq̃s timor retrahat Iob. xij. Nũc princeps mũdi huius eijcit̃ foras Apo. xx. Vidi angelũ deſcẽdẽtẽ de celo hñtem clauẽ abiſſi ⁊ cathenã magnã ĩ manu ſua et apph̃endit draconẽ ſerpẽtẽ ãtiquũ qui ẽ dyabolus ⁊ ſathanas et ligauit eum ꝑ annos mille et miſit eũ in abiſſuʒ. Quarto quia aptũ eſt celũ qd̾ ab inicio ſteterat clauſuʒ vbi hec cena celebrat̃ Lu. iij. Ieſu baptiſato ⁊ orãte aptũ eſt celũ. Quinta q₂ eſt via abbreuiata q̃ recto tramite ducit ad celũ. Olim aũt magnũ circuitũ faciebat vadẽs ꝑ infernũ et iõ illi antiqui in mille ãnis et vltra ꝑuenire nõ potuerunt. Sed mõ illuc vna hora ꝑuenit̃ Lu. xxiij. Hodie mecũ eris in ꝑadiſo. Sexto q₂ virtus peccati eſt diminuta que aggrauabat et debilitabat ne ꝑ viã cene incedere valerem⁹ Ro. vj. Vetus homo noſter ſiĺ crucifixus eſt vt deſtruatur corpus peccati. ſ. cõgeries et virtus peccatoꝝ. Septimo q₂ mors eſt deſtructa que nos ad inferos demergebat. j. Cor. xv. Vbi eſt mors vi. tu. abſorpta eſt mors in victoria quia ꝑ mortem imus ad vitam et non deſcendim⁹ ad inferos ſed ad celos. Octauo quia ſp̃uſſãctus in hac etate in magna copia datur q₂ iſta cena nos dignos facit. Io. vij. Nõdũ ſp̃us erat datus quia nondũ ieſus erat glorificatus. A ſp̃uſancto mirabiles ⁊ innumerabiles gratie emanãt nos perducentes ad illam cenam Io. j. De plenitudine ei⁹ nos omnes accepim⁹ gratiã ꝓ grã. Bene ergo dicit omnia ſunt ꝑata venire ad nuptias. Solum vnũ reſtat ſcʒ vt manus lauemus ab oꝑib⁹ mortuis ij. Cor. vij. Emũdem⁹ nos ab omni iniq̃tate carnis et ſp̃us vt ſcʒ mũdi intrem⁹ ad cenam iſtã. Et ſic patet primũ. Secundo ponitur miſeria humane ꝑuerſitatis in vocatorum varia excuſatõne quia ceperunt ſimul oĩs ſe excuſare. Nam primus dicit villam emi ⁊ neceſſe habeo exire et videre illam. Per villam vt dicit Aug⁹ terrena dominatõ d̾ſignatur. B Eſt autem iſte prim⁹ reprehenſibilis atq₃ ſtultus vt ex ſua rñſiõe p₃ ꝗ̃tum ad ſex. Primo quia rem vilem et ꝑuam accepit ſcʒ villam et rem ꝑcioſaʒ et magnam ſpreuit ſcʒ cenam beatam. Dimiſit ergo regnum magnũ et accepit villã ꝑuam. potius voluit in ꝑua villa dominari ad tempus q̃ʒ in ꝑpetuum regnare in celo. Totus mũdus eſt villa parua reſpectu celi imo punctum vnum vt dicunt Aſtrologi et quelibet ſtella eſt maior tota terra mundus ergo totus et omnia bona mundi ſunt nihil reſpectu celi et bonoꝝ eius. Secundo quia impedimentum ſalutis ſue cariſſime emit. villam quidem emit et quanto precio ipſam emit certe animam ꝓ ipſa dedit. Nonne videmus hoc tota die. Naʒ ꝓ dignitatibus et diuitijs homineſ dãt animas ſuas dyabolo. Nonne lucifer ob ambitum dignitatis ꝓiectus eſt in infernum et primi parentes expulſi ſunt a paradiſo. Nonne Abſolon voluit interficere patreʒ vt regnaret. Nonne totus mũdus perit tota die et vnus perſequitur alium ob ambitum dominij.

Dominiũ ergo eſt impedimentũ humane ſalutis dũ ꝓ ipſo habendo anima ꝑditur qd̾ eſt valde ſtultum Math. xvj. Quid ꝓdeſt homini ſi lu. vni. mũdum anime vero ſue detri. p. Tercio quia dum dominuʒ adipiſci deſiderat in ſeruituteʒ incidit valde magna. et hoc eſt qd̾ dicit. Neceſſe hẽo exire. Non dicit volo exire. ſed neceſſe habeo exire. et vere ita eſt vt Boetiuſ ꝓbat ille qui vult dominari oportet ꝙ ſit ſeru⁹ multoꝝ et in manibus multorum ſeruoꝝ ſit ſitus. quia nihil poteſt ipſe inferre alijs quod alij verſa vice non poſſint inferre ſibi. Et ſepe ſic videmus dominos a ſeruis expulſos et interfectos. Boetius. O preclara potentia que nec ad ſui conſeruatõnem ſatiſ efficax inuenitur. Que eſt igitur hec poteſtas que ſollicitudinum morſus expellere que formidinum aculeos vitare nequit. Ac qui voluiſſent ipſi vixiſſe ſecuri ſed nequiuerunt. An tu potentem cenſeſ qui nos terret ipſe plus metuit quiſ vt potens eſſe videatur in ſeruientium manu ſitus eſt. Vere in maxime timore viuunt domini. Quarto quia dum cure alterius ſcʒ ville empte intendit negligentiam magnã circa ꝓpria incurrit. et hoc eſt quod dicit Neceſſe habeo exire ſcʒ a mei cura. et intendere cure ville empte. Ita euenit ad literam. Nam iſti qui dñantur intendũt cure aliorum et ſeipſos negligunt. Sunt eñi valde ſolliciti multiplicare poſſeſſiones meliorare caſtra. diſcere leges. prudenter alios regere. vt dominẽtur. et de ſua ſalute penitus nihil curant. et ideo totaliter exeunt a ſeipſis et alijs vacant. ꝓpterea ſtulti merito ſunt cenſendi Prouer. xvij. Oculi ſtultoꝝ in finibus terre. prudentis auteʒ oculi in capite ſuo. tota die querunt facta aliena et ſua non intuentur. Contra quos dicitur Lu. Quarto. Medice cura te ipm̃. Quinto quia poſt emptõnem villam videre voluit quã ante debuerat diligenter cõſideraſſe. Vnde ait villam emi et nemo h₃ vil. il. Prouer. vl. Conſiderauit agrum et emit illum. Si enim homo cõſideraret cõditões dominij ⁊ dignitatis nunq̃ʒ emeret.

C Primo ſi conſideraret ipſius breuitatem. Ecci. x. Omnis potentatus breuis vita. Alexander regnauit xij. annis et mortuus eſt. et omnes Imꝑatores ⁊ Reges et Pape mortui ſunt. et modico tẽꝑe regnauerunt. Ad cuius breuitatem oſtendendam erat ↄſuetudo in quodã regno ꝙ qñ rex coronabatur veniebãt artifices petere ab eo vbi vellet ſibi ſepulchꝝ edificari. Scd̾o ſi cõſideraret eius ꝑicula et anxietates quia vt dicit Boetius Plena ẽ exẽploꝝ vetuſtas. plena eſt pñs etas quãti reges felicitate calamitate cõmutauerũt. vñ quidam rex terrorem et ꝑiculum regni enſeſ ſupra verticem filo pendente ſignauit. vt ibidem Boeti⁹ dicit. Refert maxim⁹ valerius ꝙ quidam rex dum coronaretur accipiens coronam dixit O nobilẽ magni q̃ʒ felicem coronã quã ſi quis cognoſceret q̃ʒ multis ꝑiculis et ſollicitudinibus ſit plẽa nec humi iacentẽ tollere vellet. Tercio ſi cõſideraret ipſius ꝑcipitij iminanitatẽ. q₂ quãto eſt altior ſtatus tãto graui⁹ ẽ caſus. Fortuna aũt vt dicit Boe. ꝑnicioſe ludit cũ dñijs. vñ ait. Hũc ↄtinuũ ludim⁹ ludũ rotam volubile orbe verſam⁹ ſumma infimus. et infima ſumm⁹ mutare gaudemus. Et ꝑmittitur. ꝙ ſi nec retineri ex arbitrio põt et calamitoſos fugiẽs facit. quid ẽ aliud illa fugax q̃ʒ future qd̾daʒ calamitatis iudiciũ. abijce itaq₃ atq₃ ſpne ꝑnicioſe ludentẽ. ſ. fortunã. q₂ infeliciſſimũ gen⁹ infortunij ẽ fuiſſe felicẽ vt idẽ dicit. Exẽplũ in magnũ ꝑcipitiũ cecidit lucifer ⁊ magnam ruinã fecit q₂ in magno ſtatu fuit et ſiliter primi ꝑentes. ſi turris cadat ẽ magna ruina ſi cadat domũcula nĺla ẽ ruina. Sexto oñditur rephenſibĺis. q₂ de re tã care empta modicã vtilitatẽ hũit. et hoc ẽ qd̾ dic̃. Videre iſtã. nõ dicit gaudere vĺ poſſi. iſtã. ſed videre. et ita ẽ vere. quid h₃ dñſ pl⁹ q̃ʒ milites ⁊ domicelli de oĩbus caſtris et terris et de omnibus ſuis bonis Eccleſiaſtes. v. Vbi multe ſunt opeſ multi ſunt et qui comedunt eas et quid prodeſt poſſeſſori niſi ꝙ cernat diuitias oculis ſuis. Omnes ſumus hic ꝓ expenſis. Thimothei. Sexto.

Nihil intu. in hunc mundū nec auferꝛe qd
poſ. Job. j. Nudus egreſſus ſum de vtero
matris mee. nudus reuer. ill. Cū habꝫ pl⁹
dñſ ꝙ famuli ſcꝫ multā ſollicitudinē et af
flictōem animi. et cum iſti dormiūt iſte nō
pōt dormire Eccl. v. Dulcis ē ſomn⁹ ope
ranti ſiue multū ſiue paꝝ comedat ſaturitaſ
aūt diuitis nōſi nit cū dormire. Scd's ve
ro dixit Juga boum emi quinqꝫ ꝛ eo pro
bare iſte habe me excuſatū ſm Aug⁹. Ju
ga boum quinqꝫ qnqꝫ ſenſus intelligūtur
quia ſicut iuga boū ſunt duplicata ita ꝛ ſē
ſus nō ſunt duo oculi due aures lingua et
palatū ad guſtuꝫ et due fauces et due ma
nus quibus maxime fit tactus. vel volup
tas carnis interi⁹ et exterius in qua maxi
me viget tactus Tūc nanqꝫ quinqꝫ iuga
boū emūtur ſcꝫ aīaꝫ dyabolo ꝓ eis dando
quādo ꝓ eis exercitatōe et in exercitatōne
quinqꝫ ſenſuū hō deſerit iudiciū rōis ꝛ cō
tra deum agit ſiue exerceat ſenſus ꝓ ꝯgre
gendis diuitijs ſiue ꝓ vtendis delitijs ſiue
ꝓ ſciendis et experiendis rebus qd' ad iudi
ciū curioſitatis ptinet Curioſum eſt enim
velle ſcire et experiri naturas reꝝ. moreſ ho
minū ꝛ fortunaſ mūdi Eccl. vij. Deus fe
cit hominē rectū et ipſe infinitis ſe miſcu
it queſtiōnibus Et hoc vanitas eſt et affli
ctō ſpūs. ſed hoīes miſeri tota die in exer
citatōe ſenſuū volūt eſſe ꝛ quinqꝫ iuga bo
um ꝓbare Nam oculos exercitāt in pul
chris aſpectib⁹. aures in cātilenis ſuauib⁹
et melodijs. guſtū in boniſ ſaporib⁹. odora
tū in diuerſis odorib⁹. tactuꝫ in voluptate
carnis Similiter eoſdem ꝓbāt ꝛ exercitāt
ꝓ acqrendis diuitijs ꝛ ſciēdis rebus. et ſic
dū iugo xpi qd' eſt ſuaue nolūt ſubeſſe ſub
ſunt et portāt iugū mūdi quod eſt duꝝ et
quinqꝫ iuga ꝯtinet Job. vj. Qui timꝫ rui
nam irruet ſup eū nix. qꝛ ut dicit Aug⁹.
Qui ſubeſt iugo xpi oīa ſubſunt ei ꝛ p cō
ſequēſ qui nō ſubeſt iugo xpi ſubē quinqꝫ
iugis mūdi ꝛ oīm eſt ſeru⁹ Et ſic pꝫ ꝙ tri
pliciter ꝓbātur et exercitātur ſenſus .ſ. ꝓ
cōgregandis diuitijs. ꝓ vtēdis delitijs. et
ꝓ ſciēdis reb⁹. ꝓ quoꝝ exercitatōe ꝛ dile
ctatōe hō negligit ad illā btāꝫ cenā veire

et contra deum et animam ſuaꝫ agit qd' ē
valde deteſtabile Prouer. xxx. Per triā
mouetur terra et quartū ſuſtinere nō pōt
per ſeruū cū regnauerit quod tūc eſt quan
do ſpūs tumēs egerit ſe ꝯtra deū qui fecit
illuꝫ. per ſtultū cū ſaturat⁹ fuerit cibo qd'
tūc eſt qñ corpus ſatur ꝓteruit in dñm .ſ.
in ſpiritū gubernātem. p odioſam mulierē
qñ in matrimoniū aſſumpta fuerit qd' tūc
eſt quādo homo repudiata rōne cōiungit
ſenſualitati et ipi⁹ impio regitur ſicut bru
tum Quartum eſt qd' ſuſtinere non poteſt
cum ancilla heres fuerit domine ſue id eſt
cū caro omnia bona hominis poſſidet tan
quā heres quod tunc eſt cuꝫ homo omnia
operatur ꝓ carne fouenda et delectanda et
de anima nihil curat que debet tanꝙ dña
omnia hominis bona iure hereditario poſ
ſidere Job. xxiiij. Pauit enim ſterilem et
que non parit et vidue non bene fecit. ſte
rilis eſt caro que nullum fructum facit ni
ſi vermes et putredinem Vidua eſt aīa pec
catoriſ p peccatum celeſti ſponſo viduata
et ab eo ſepata. Tercius dixit vxorē du
xi et ideo non poſſum venire Iſte falſuꝫ
dixit et verum dixit Falſum dixit ꝙtuꝫ ad
bonos et ratōne vtentes Nam vxor ꝓptē
tria datur viro Primo ꝓpter ſoboleꝫ ge
nerandam et nutriendam. Geneſis Prio
Creſcite et multiplicamini et reple. terrā
Secundo ad fornicatōem vitandam Pri
mo Corintheoꝝ Septimo. Propter for
nicatōem vnuſquiſqꝫ ſcꝫ vxorem habet ꝛ
vnaqueqꝫ ſu. vi. Tercio in adiutorium rei
familiaris Geneſis Secūdo Non eſt bo
num hominem eſſe ſolum faciamus ei ad
iutorium ſimilem ſibi Omnia ergo iſta n̄
ſunt impedimēta ad introitum regni ſꝫ ad
iuuamina Vnde Auguſtinus dicit ꝙ celi
batus Johannis baptiſte non prefert nu
ptijs Abrae. Verum autem dixit quātum
ad homines beſtiales qui ſicut beſtie i vx
ore non querunt niſi delectatōem carnis. ꝛ
ſicut beſtie ſtant cū eis Gre. Quid p vxo
rem niſi voluptas carnis accipitur. Nam
ꝙuis bonū ſit cōiugiū et ad ꝓpagādū ſobo
lē diuina ꝓuidētia ꝯſtitutū. nōnulli tamē nō

fecūditatem ꝓlis. ſed deſiderium expetunt
voluptatis Et idcirco p rem iuſtā ſignifi
cari pōt nō imerito res iniuſta. Vex ergo
dixit ꝓ maiori pte qꝛ vt dicit Apls j. Co.
vij. Qui cū vx. eſt co. que ſunt mun. quo
pla. vx. et di. eſt. ſcꝫ ab ope ſpūali Et ſiliter
vx. co. que ſunt mūdi quo pla. vi. Pericu
loſa ergo res eſt valde mulier Eſt em̄ for
tiſſimū gluten ad capiendū ꝛ ad retinēdū
et ideo fortiſſimi quiqꝫ deuictu ſunt ab ea
Et quis eſt ſanctior dauid quis ſapientior
Salomone. quis fortior Sampſone Ecc.
vij. Inueni amariorē morte mulierē laq
ns venatoꝝ eſt vincula ſunt manus illius
Oſee. v. Nō dabūt cogitatōes ſuas vt re
uertātur ad dñm. ſpūs em̄ fornicatōnū in
medio eoꝝ eſt. et iō iſte dixit Vxorē duxi
et nō poſſum venire. ſunt etiā vxores nr̄i
tpis et nr̄e prie maximū īpedimentū regni
viris ſuis. nō ſolū ꙗtū ad cōcupiſcētiā ſed
etiā ꙗtū ad ſupfluitatē veſtiū ꝛ ornamēto
rum. qꝛ cogūt viros male lucrari vt bene
ornentur Mirabile eſt. quia pntes expoli
ant et viros nō ditāt tota dom⁹ videtur ī
maledictōeꝫ ire. ꝛ iō qui ſine vxore pōt vi
uere meli⁹ facit. qꝛ facili⁹ ad beatā cenaꝫ
currit. ꝓpterea dicit aplus j. Coꝝ. vij. vo
lo oēs hoīes eſſe ſicut meipm ſcꝫ virgineſ
Et ſic pꝫ qui rennūt ad iſtā cenaꝫ venire
et a nuptijs excludunt ſcꝫ dediti honorib⁹
et dñijs dediti exercitatōibus ꝛ lucris mū
di et dediti deſiderijs carnis. ad q̄ tria gene
ra oēs pccōres reducunt. j. Jo. ij. Omne
qd' eſt in mūdo aut eſt cōcu. car. aut cōcu.
ocu. aut ſup vi. Et ſic pꝫ ſcd'm. Tercio
ponit iuſticia cōtempte bonitatis ī abiecō
rum electōe ꝛ cōtemptoꝝ reꝓbatōe cū dic
Tūc iratus paterfa. i. xpūs cuius familia
ſunt oēs electi q marie cōtra cōtemtores
iraſcit dicit aūt de⁹ iraſci cū ad modū ira
ti vindictā exercet iram ſine ira ꝓtendens.
Irat⁹ ergo dixit ſeruo ſuo Exi cito ī pla
teas ꝛ vi. ci. Glo. Mittit ad plateas cum
pccōres de latōribus vijs vōt. mittit ad vi
cos cum iſtos vocat quos tpaliū reꝝ coar
tat inopia. iō ſeqtur. Et paupes ac debileſ
et cecos ꝛ claudos itro. huc. ecce q ꝛ qua

les cedūt in ptem dñi Sapiētes ꝛ pulchri
et potētes mūdi cedūt ī ptē dyaboli. mich.
ij. Factus ſum ſicut qui colligit in autum
no racemos vindemie. vuas em̄ groſſas et
magnas quaſi ꝓcedēs colligit dyabolus. j.
Coꝝ. j. Videte vocatōeꝫ veſtram fr̄es. qꝛ
nō multi ſapiētes. nō multi potentes. n̄ mul
ti nobiles ſcd'm carnē ſed ſtulta mūdi ele
git deus vt cōfundet ſapientes et infirma
mūdi elegit deus vt cōfundat fortia ꝛ ig
nobilia ꝛ ꝯtēptibilia mūdi elegit de⁹. pau
peres autē non reb⁹. ſed ſpū et voluntate
hi vocātur et veniūt. Math. v. Bea. pau
pes ſpū qm̄ ip. eſt reg. ce. ſiliter debiles in
natura atqꝫ ꝯplexōne atqꝫ infirmi corpe
ad deū currūt. quia vt dicit Aplus. ij. Co
rin. xij. Virt⁹ in infirmitate pficit libēter
igitur glabor in infir. m. vt inha. i. m. ver.
chriſti Nam vigor nature et fortitudo cō
plexionis et ſanitas corpis pleriſqꝫ ſūt oc
caſio peūdi. Eccl. xj. Malicia hore vnius
id ē infirmitaſ obliuionē facit luxurie ma
gne Ceci et ſimplices ſcꝫ prudētia mūdi ꝛ
carnis q̄ legi dei non eſt ſubiecta ſiliter ad
deū veniūt Math. xi. Confitebor tibi pr̄
do. ce. et ter. qꝛ abſcō. hec a ſapi. ꝛ pru. et
re. ea. par. Claudi ſiliter ſcꝫ ſui reputatōe
qui reputāt ſe pccōres ꝛ claudicare in via
dei nec oīno poſſe venire ad regnū dei niſi
p graꝫ dei adiuuētur hi vocati veniunt. j.
Coꝝ. xv. Gratia dei ſum id qd' ſuꝫ Pōt
etiam ad lr̄am hoc ītelligi de deſpectis in
mūdo q vocati veniūt. qꝛ vt dicit Gre. in
firmi quiqꝫ atqꝫ ī hoc mūdo deſpecti pleꝝ
qꝫ tanto celerius vocē dei audiūt quāto ī
hoc mūdo nō hn̄t vbi delectent. vocat aūt
dñs electos ſuos nō ſolū d' ciuitatib⁹ imo
etiā de villis ꝛ rurib⁹ nō ſolum de iudeis
imo etiā de gētilib⁹. vñ ſeqtur Et ait ſu⁹
Dñe factū eſt vt ipaſti ꝛ adhac loc⁹ eſt. i.
nōdū ꝯplet⁹ eſt nūerus electoꝝ qui qdē cō
plebitur qñ plenitudo gētiū intrabit Pro
pter hoc ſequitur Et ait dominus ſeruo.
Exi in vias et ſepes In ſuperiori exitu ī
telligitur vocatō iudeorum. qui dum ſub
vmbra legis quieſcebant quaſi in ciuitate
morabantur.

In hoc autem exitu intelligitur vocatio
gentium que ſine iugo legis dei erant quaſi
ſi agreſtia et idomita animalia in vijs ⁊ ſe
pibus exterius vagabātur. vnde bene ſub
ditur. et compelle intrare agreſtia et indo
mita animalia vt impleatur domuſ mea. i.
pficiatur numerus pdeſtinatoꝝ. No. aūt
hic tria genera vocatoꝝ ſcdm triplicē vo
catōem ſupius poſitam Quidā3 em̄ voca
ti nullatenus veniunt ⁊ hi ſignificātur in
prima vocatōe cum triplici ſua excuſatōe
de quibus dicitur Iob. xxj. Qui dixerit
deo. recede a nobis ſcientiam viaꝝ tuarū
nolumus Quidā3 vero vocati de facili ꝯ
uertūtur. et hi ſignificantur in ſcda voca
tōne Pſal. In auditu auris obediuit mi
hi Quidam autē pſſura et neceſſitate mū
di vel inſtantia predicatōnis et pſuaſionis
cogente quaſi cōpulſi veniunt. et hi ſignifi
cantur in tercia vocatōe Oſee. ij. Sepia3
viam tuā ſpinis Et ſcdam hanc triplicem
vocatōem poteſt ꝓcedi breuiter i hoc euā
gelio In fine autem ſubditur repbatōnis
ſententia cōtra cōtemptores. vnde ſequit.
Dico autem vobis ꝙ nemo viroꝝ illoru3
qui vocati ſunt et cōtempſerūt venire gu
ſtare cenam meam. Et ſic patet tercium et
conſequenter totum.

De epiſtola ſermo XXIX

Nolite mirari ſi odit vos mun
dus. j. Io. iij. Sicut dicit phi
loſophus Homines ex admi
ratōe phari ceperūt vidētes ef
fectus mirabiles et cauſas pe
nitus ignorantes Sic autem ꝯtingit in ef
fectibus. nature. ita in effectibus gratie et
multo magis. quia de eclipſi ſolis et lūe et
de ſublime et de ſſibus non omnes miran
tur ſed quidā hoꝝ cās ignorātes. ſed ō opi
bus gratie null⁹ pōt pfecte cām et rō3 red
dere eo ꝙ ex libera dei volūtate ꝓcedant.
Ro. xj. O altitudo diuitiaꝝ ſapiētie ⁊ ſci
entie dei. ⁊c̄. Aug⁹. Quare hūc trahat et
illum nō trahat noli velle diiudicare ſi nō
vis errare Verum hec omnia poſſum⁹ ſci
re quotiens ea nobis deus reuelat p ſpiri
tum ſan. j. Coꝝ. ij. Nobis autem reuela
uit deus p ſpiritū ſuum Beatuſ autē Io
hannes euāgeliſta fuit vnus cui deus plu
ra reuelauit. vn̄ et liber eius quē3 ſcripſit
apo. vocat nom̄ aſſumēs a reuelatōne. nā
Apo. idem eſt ꝙ reuelatio Inter mſtā au
tem que beatus Iohannes nobis reuela
uit in epiſtola hodierna. reuelauit nobis
tria Primo quare mūdus nos odio hab3
In principio epiſtole Scdo in quo perfe
cta dei caritas manet ibi In hoc cogno.
caritas dei. Tercio ꝑ quid non eſſe in ho
minē pfecta caritas apparet ibi. Qui ha
buerit ſubſtantiā huius mūdi et vi. fratrē
ſc3 neceſſi. ha. ⁊c̄. Quarto quaſi cōclūden
do ad veram dilectōem nos inuitat ⁊ mo
net ibi Non dili. ver. ne lig. ſed op. et ver.
Primo ergo beatus Iohānes oſtēdit
quare mūdus. id eſt. dilectores mundi nos
odit ſc3 bonos Auguſtin⁹ Quid eſt mun
dus. mūdus nō eſt celum neq3 terra neq3
iſta opera que deus fecit. ſ3 dilectores mū
di. Idem. Mūdus quando in malo ponit
dilectores mundi. Mūdus vero quādo in
laudem ponitur celum et terra et q̄ in his
que ꝯtinētur opera. D Hec autē ad
miratō quare mūdus odiat bonos homieſ
ex tribuſ cōſurgit Primo ex natura boni
et mali. quia vt dicit Phus Bonū eſt ꝙ
omnia appetūt et p ꝯſequēs malu3 omnia
fugiunt Omnis em̄ homo naturaliter ap
petit bonum et fugit malum. Cum ergo i
bonis aſſit cauſa dilectōnis ſc3 ipſum bo
num quia boni ſunt et deſit cauſa odij ſc3
malum quia mali non ſunt. quare mūdus
eos odio habet Secundo ex efficacia ope
rum manifeſtum eſt autem ꝙ ꝓpter bono
rum opera mundus ſuſtentatur. alias om
ni die ſubmergeretur. Hoc patet de illis
quinq3 ciuitatib⁹ ſc3 Zodoma et Gomor
ra et alijs tribus quia ſi ibi dece3 boni fu
iſſent inuenti. deus pmiſiſſet omnib⁹ pcere
vt pat3 Gen̄. Octauo. Cum ergo homo
diligat vicinos qui ipm ab inimicis tuent
et boni tueantur malos ne a demonib⁹ ad
infernum rapiantur quare ipſos odiunt.

Tercio ratōne ceſſionis hereditatis om
nia nanq3 bona hereditario iure ſunt bo
noꝝ hominū. quia ipſi ſunt filij dei. ſi autē
filij et heredes vt dicit Apſus Ad Rom̄.
viij. Omnia autem bona tam fortune ꝗ
gratie ſunt dei et a deo Io. j. Omnia p ip
ſu3 fa. ſunt. j. coꝝ. iiij. Quid habes qd nō
accepiſti Peccator autē qꝛ bonis dei abu
titur iure pūatus eſt eis. et ſicut fur tenet
eam in malū ſuū Eccl. v. Eſt et alia infir
mitas peſſima quā vidi ſub ſole diuitie cō
ſeruate in malū dn̄i ſui. Cū ergo boni ce
dant iure hereditatis mūdo in bonis for
tune. que mūd⁹ maxime deſiderat iuxta il
lud Math. xix. Ecce nos relin. om. ⁊ ſecu.
ſum⁹ te. et retineāt bona gratie que mūd⁹
abhorret. quare habet odio bonos Ad
hoc dicendū ergo ꝙ de hoc pn̄t quattuor
rōnes aſſignari. Prima eſt cōtrarietas do
minoꝝ. boni em̄ transferūtur i deum ⁊ vni
untur deo p amore3 et ideo boni ſeruiunt
deo ex amore ſicut filij. mali autē deum ab
iecerūt Lu. xix. Nolum⁹ hūc regnare ſup
nos. et ſeruiūt diuerſis vicijs. quidā auari
cie. quidam honorib⁹ vanis. quidā aūt vē
tri et gule. Phil. iij. Quoꝝ deus vēter ē.
Omnia aūt illa deo contrariant. Cū ergo
boni ⁊ mali habeant cōtrarioſ dn̄os. ſeruī
autē cōtrarioꝝ dn̄oꝝ odiūt ſeinuicē et pſe
quūtur. iō mūd⁹ odit bonos. et boni odiūt
mundū. Gal. Per quē mihi mūdus cru
cifixus eſt ⁊ ego mūdo. Crucifixus autem
ſine ſuſpēſus in odio et abhominatōe hētur
Ioh. xv. Si me pſecu. ſunt ⁊ vos pſe. Et
hoc eſt qd hic dicit Noſ ſcim⁹ qm̄ trāſla.
ſu. de morte ad vitā. qm̄ diligim⁹ frēs. id ē
p amorē fraternitatis quo ſepamur a mūdo
quia mali nō diligūt ſe quia fratres i deo
ſed quia vniti in aliquo vicio et coniungi
mur deo Tranſlati ſumus de morte pecca
ti quod eſt cauſa omniſ mortis ſc3 nature
culpe et pene. ad vitam. i. chriſtum cui per
amorem ſeruim⁹ ſicut domino noſtro mū
do cōtrario domino ſeruiente ſc3 peccato.
Io. viij. Qui facit peccatum ſeruus eſt
peccati Aug⁹. Redeat vnuſquiſq3 ad cor
ſuum et ſi ibi inuenerit fraternitatis cari
tatem ſecurus ſit ꝙ trāſijt de morte ad vi
tam. Secunda eſt diuerſitas regionum.
Boni em̄ aſperoātur mundū et habitant
in celo Phil. iij. Noſtra cōuerſatō in ce
lis eſt Hebre. xiij. Non habemus hic ma
nentem ciuitatem ſed futura3 inqui. ma
li autem econuerſo de celo non curant ſed
in mūdo volunt ppetuari. mundus autē ⁊
celum ſunt contrarie et diuerſe regiones.
et contrarij domini in eis principantur.
Nam in mundo dyabolus principat. Io.
xiiij. Venit em̄ princeps mundi huius et ī
me non habet quicquam. In celo aūt pri
cipatur chriſtus Io. xviij. Regnum meū
non eſt de hoc mundo ſed ſup. de celo. Ho
mines vero diuerſarum et contrariarum
terrarum pſequūtur et odiunt ſeinuicem.
Et ideo mali odiunt bonos. quia nō ſunt
de hoc mundo Iohannis. xv. Quia vero
de mundo non eſtis. ſed ego vos elegi de
mundo ꝓpterea odit vos mūdus Exēplū
de canibus. qui ſi vident aliquē canem fo
renſem in contrata ſua omnes pſequātur
eum Sic faciunt mali bonis qui vidēt eoſ
in contrata ꝓpria ſc3 mundo. ſimiliter fa
ciunt mali bonis in contrata ſua ſc3 celo.
Apo. xxij. Foris canes et venefici. Et hoc
eſt quod hic dicitur Qui non diligit ma
net in morte ſc3 peccatorum qui non hn̄t
dei dilectōem Iuſti autem p dilectōe3 ma
nent in deo. j. Iohannis. iiij. Qui manet i
caritate in deo manet ꝗ eſt vita vera. Io.
xj. Ego ſum reſurrectio et vita Vita au
tem et mors ꝯtrarie regiones ſunt. Ter
cio eſt cōtrarietas operum. boni enim ha
bent contraria opera mundo. Nam mūd⁹
ꝓcurat et ſatagit hic gaudere ⁊ ditari hic
honorari et dominari et opa penitentie re
nuit et beatum dicit hominem cui hec ſūt
Boni autem hec omnia reſpuūt et opera
penitentie aſſumunt Phil. Tercio. Om̄a
arbitrat⁹ ſum vt ſtercora vt xp̄m lucrifa.
Hebre. xj. Circuierūt ī me in pelli. capri.
egē. an. af. ⁊c̄. dicūt eſt boni ꝙ opa mdi ſūt
mala nec ⁊ btus imo miſer qui pdicta reg
ritur Sicut ergo ſarraceni nos pſquūtur.
qꝛ ꝯtraria agūt et credūt et dānant noſ ſic

mūdus pſeqtur ⁊ odit bonos Jo.vij. Nō
pōt mūdus odiſſe vos me aūt odit.q2 teſti
moniū ego perhibeo de illo.q2 ope.il.ma.
ſunt.Sap.ij.Circūue.iuſ.qm̄ cōtra ē ope.
no.Et ex hoc qđ hic đr qui odit frēz ſuū
homi.eſt Homicida aūt ꝯtrariū opus fa
cit iuſto.nam odit et occidit.iuſtus autem
diligit ⁊ viuificat q2 ad xp̄m vitā adducit
hominē p amorem.et ideo mūd⁹ qui puer
ſe agit pſequit et abominatur eos q recte
agūt Prouer.xxix.Abominat impij eoſ q
in recta via ſunt Quarta eſt infectō ap
petit⁹.mali em̄ habēt appetitū cordis infe
ctum malis humorib⁹ ſcʒ ſupbia ira inui
dia ⁊c̄.⁊ iō ōmē ꝯtrariū iſtis videt eiſ ama
rum ſcʒ humilitas māſuetudo ⁊ ſilia Au
guſti. Palato nō ſano pena ē panis q ſa
no eſt ſuauis et oculis egris odioſa eſt lux
que puris eſt amabilis Sicut em̄ canis ra
bid⁹ oīs mordet ꝓpter infectōʒ humoris
in palato exiſtentis ita etiā mūd⁹ ꝓpter i
fectōem mali bonos mordet ⁊ pſequitur
Hoc fuit figuratū in yſmabele de quo di
xit angel⁹.hic erit ferus hō man⁹ ei⁹ con
tra omnes Yſmabel nat⁹ de ꝯcupiſcentia
carnis ē peccator Sicut ergo yſmabel p
ſeqbat yſaac.ſic ⁊ mali pſequuntur bonos
vt dicit Apls Gall.iiij.et hoc ē qđ h đr.
Omnis homi.nō hʒ vi.eter.in ſe.ma.Vi
tam eternā quā boni hic hn̄t p grām iux
ta illud Jo.vj. Qui credit in me hʒ vitā
eternā.ſed eſt affcūs rabie peccati ſicut ca
nis E Nota aūt ꝙ dicit oīs homici
da. Nam homicida đr ſex modis Primo
volūtate vt dyabolus. Jo.viij. Ille ho
micida erat ab initō Scđo ope vt Chain
qui interfecit fratrē ſuū Abel vtʒ Gene.
iiij. Tercio cōſenſu q2 ſcđm legē ꝯſentien
tes ⁊ faciētes par pena ꝯſtringit Ro.j. di
gni ſunt morte nō ſolū qui ea facit ſed eti
am qui cōſen.faci.Quarto ſubtractōe rei
debite Eccl.xxxiiij. Panis egētium vita
paupis eſt qui defraudat illū hō ſanguis
eſt Quinto pcepto vt Dauid qui interfi
ci fecit vriam.Regū.xj.Sexto ꝓuocatōe
vt qui habet odio fratrem ſuū.nam ꝓuo
cat eū ad reodiendū ⁊ p cōſequēs ad mor

tem Prouer.x.Odiū ſuſcitat rixas Dēſ
iſti nō hn̄t gratie vitā in ſe manētem. Et
ſic patet primum. Secūdo manifeſtat p
fectam caritatē Exemplo em̄ xp̄i ad pfcāʒ
caritatem nos inducit.quia ſicut xp̄s ex p
fecta caritate animā ſuam id eſt vitā ſuaʒ
p nobis poſuit vt ſcilicet nos viuificaret
Ephe.ij. Cū eſſemus mortui in delictis et
pccis noſtris cōuiuificauit nos chriſto.vt
reconciliaret nos deo. Ro. Recōciliati ſu
mus deo p mortem filij eius.et eriperet de
poteſtate dyaboli Hebre.ij. vt p mortem
deſtrueret eum qui habebat mortis impe
rium id eſt dyabolum.ita nos debemus eſ
ſe parati corporaliter mori ſi viderimuſ ꝙ
per mortem noſtram ꝓximus et frater no
ſter viuificetur in anima recōcilietur deo
et de poteſtate dyaboli eripiat Et hoc de
bemus facere quando manifeſte vł p pro
babilia ſigna hoc videremus poſſe conſeq
vt ſi aliquis auerteretur a fide vel mori
bus tunc debemus eum iuuare depoſito ti
more mortis ſi ꝓpter hoc crederem⁹ ip̄m
a talibus liberare.ſicut fecit ſanct⁹ Seba
ſtianus qui martires iam ſeductos et incli
natos a parentibus cōfortauit ſcʒ Mar
cellinum et Marcum fratres Nam hic ē
ordo caritatis vt deus ſup omnia diligat.
ſecundo anima ꝓpria.tertō anima ꝓximi
et magis ꝗ̄ vita corporalis ꝓpria Cōtra.
Per hoc videtur ꝙ mori ꝓ ſalute ꝓximi
in caſu neceſſitatis vt dictum eſt ſit cari
tas ſufficiens et neceſſaria ad ſalutem. Et
hoc multi tenent.ſed dictum eſt ꝙ hic in
uitamur ad pfectam caritatem quia mori
ꝓ ꝓximō eſt pfecte caritatis q̄ non regrit
de necitate ſalutis ſʒ ē ſolū in viris pfcis.
Et iō dn̄dū ē ꝙ ſecuri⁹ đr ꝙ mori ꝓ ſalu.
ꝓx.in caſu necitatis vt dcm̄ ē.eſt pfe.cari.
nec de necitate ſalu.hoc mlti tenent. hoc
mlti dicūt.⁊ dn̄s hugo ſup hūc locū ſic di
et ſic videtur ſentire. Non enim tenemur
habere ita perfectam caritateʒ ſicut xp̄us
habuit.nec cōſimilia que xp̄us obſeruauit
tenemur obſeruare ſed hoc eſt maius ⁊ p
fecti⁹ ꝙ vnus homo poſſit alteri facere
ſcʒ omni p ipſo Job.xv. Maiorē hac di

lectōne nemo habet ꝗ̄ vt animam ſuā po.
quis ꝓ amicis ſuis Aug⁹. Perfecta cari
tas iſta eſt vt patus ſit quis mori ꝓ frīb⁹
ſuis F Ad hāc aūt pfectaʒ caritatem
habendam ſex debent nos inducere Pri
mum eſt delecio peccatoꝝ Lu.vij. Dimit
tūtur ei peccata multa qm̄ dilexit multum
Prouer.x. Vniuerſa delic.op.ca. Secun
dum eſt manſio diuinoꝝ Jo.xiiij. Si quis
dili.me.ſer.me.ſer.et pa. me.dili..⁊c̄. Ter
cium eſt reuelatō ſecretoꝝ. Jo.xiiij. Qui
dili.me et ego diligā eum et maifeſtabo ei
metip̄ʒ Quartū eſt poſſeſſio virtutū omni
um ⁊ donoꝝ quia qui pfectus eſt in cari
tate pfecte habet oīs virtutes ⁊ dona .j.
Coꝝ.xiij. Cari.pa.eſt be.eſt non irritatur
nō agit pperam.nō eſt am.non co.ma. nō
gau.ſup iniq.ꝯga.aūt.veri.om.cre.o. ſpe
rat.omnia ſuſt.Sapiē.vij. Venerūt mihi
omnia bona piter cum illa. Quintū ē tol
leratio aduerſoꝝ.nam q pfecte diligit om
nia difficilia et aduerſa vſqʒ ad mortē pa
tienter tollerat Cañ.viij. Aque multe. id
eſt tribulatōes nō potuerūt extinguere ca
ri.quia for.eſt vt mo.di. Sextū eſt cōple
tio mandatoꝝ.quia qui pfecte diligit totā
legē et oia man.implet Ro.viij. Qui dili
git primum legem adimpleuit Nam non
adulter non occiſor nō fur non falſum te
ſtimoniū dices nō cōcupiſces.et ſi qđ ē ali
ud man.in hoc ver.inſta.dili.ꝓx.tu. ſicut
teip.Math.xxij. In his duobus manda
tis vniuerſa lex pendet et ꝓphete. Et ideo
xp̄us pfectōnem omniū demonſtrans ait.
Hec mando vobis vt diligatis inuicem.
Jo.xv. Jo.iiij. Cariſſimi deum nemo vi.
vnqʒ Sed ſi pfecte dilexerimus pfecte vi
debimus eum quia viſio reſpondet carita
ti Et in huius figura xp̄us reſurgens glo
rioſuſ primo apparuit marie Magdalene
q2 pl⁹ amabat ceteris vt dicit Grego. Et
ſic patet ſecundum. Tercio oſtendit per
quid manifeſtatur caritas dei nō eſſe ī ali
quo quia ſi quis videt fratreʒ ſuuʒ ne ha.
et cla.viſ.ſ.ab eo ſignum eſt ꝙ caritas dei
non eſt in illo. G Nam duo debemus
ꝓximo ſcilicet compaſſioneʒ cordis et be

neficium operis aſſiit ſifacultas. A primo
nullus excuſatur.quia omnis homo debē
compati proximo afflicto et in neceſſitate
exiſtenti. A ſecundo ſcʒ a beneficio operis
excuſantur multi ſcʒ quando facultas de
eſt.et ideo non dare elemoſinam non eſt ſi
gnum ꝙ caritas dei non ſit in aliquo ſʒ nō
compati ⁊ claudere viſcera pietatiſ a pau
pertate bene eſt ſignum ꝙ caritas non ſit ī
eo Aug⁹. Si nondum es ydone⁹ mori ꝓ
fratribus ydoneus eſto dare de facultati
bus tuis ſiue pcutiati vſcera tua caritas.
Et nota hic ꝙ elemoſina interior ſcʒ com
paſſio cordis eſt maior ꝗ̄ elemoſina exteri
or ſcʒ datio muneris.quia elemoſina inte
rior reſpicit meritum eſſentiale. ſed exteri
or accidentale Vnde qui habet ſimilē cō
paſſionem et equalem pauperi et nihil lar
gitur ei.quia non poteſt.tantum meretur
premio eſſentiali quātum ille qui ei aliqd
impꝫtitur ſimili compaſſione motus et pl⁹
meretur qui ſolum compatitur ꝗ̄ qui be
ne facit et non compatitur ⁊ ſi pl⁹ compa
tiatur ꝗ̄ iſte qui dat plus meretur. Quia
vt dicit Gre. Deus non penſat ꝗ̄tum ſed
ex quāto affectu Vnde plus penſat affec
tum ꝗ̄ cenſum Vnde de illa vidua mitten
te duo era minuta in gazophilatiū chriſt⁹
ait Vere dico vobis ꝙ vidua hec pauper
plus ꝗ̄ omnes miſit. Lu.xxj. Et de bea
to Petro et Andrea ⁊ alijs qui ſolum re
cia reliquerunt ſequentes chriſtum ieſum
dicit Gre. ꝙ multa valde reliquerūt quia
voluntatem et appetitum habendi reliqu
runt.quia qui voluntatem et appetitū ha
bendi reliquit ſicut ipi apoſtoli multa reli
quit Et ſiſe eſt in ꝓpoſito nā q dat ꝯpaſſi
onē cordis ꝓxio mltū dat apđ deū etiaʒ ſi
modicū vel nihil dat. Pōt autē qui dat a
liquid paupi cū cordis cōpaſſione pl⁹ me
reri p accidēs.ſ.ꝗ̄tū ad dimiſſionem pene
peccati ꝗ̄ ille qui non dat q2 nō pōt.ꝗ̄uis
equalis ꝯpaſſio cordis ſit in vtroqʒ Dañ.
iiij. Peccata tua ele.redi. Per largitōem
enim elemoſinaruʒ pena peccatoꝝ delet.
H Ad vtramqʒ autem elemoſinaʒ fa
ciendam quinqʒ no inducere debent.

Primo quia elemoſina extinguit cōcupiſ
centiam peccandi que militat in membris
noſtris Eccl.iij. Ignem ardentem extin.
aqua et elemoſina reſiſtit peccatis Secun
do quia reducit hominem ad vitam veri-
tatis Exemplum de cornelio centuriōe de
quo dicit Act.x. ꝙ elemoſine eius aſcende
runt in conſpectu dei.et ad eum miſſus eſt
Petrus vt viam veritatis eum doceret.
Simili etiam modo fieret de omni infide-
li qui vacaret elemoſinis et orōni et obſer
uaret legem nature.quia deus talem illūia
ret et ad viam veritatis reduceret quia n̄
eſt manus dei abbreuiata Et ꝑ hoc ſoluit
queſtio de quibuſdam ſarracenis qui nihil
audiunt de fide noſtra et bene viuūt. Ter
cio quia conſeruat pacem et bonū ſtatum
hominis et terre et totius regni Auguſti.
Quod non datur chriſto datur fiſco. Et
quare.quia dando elemoſinas chriſto ſicut
debemus deus conſeruet terram in pace ⁊
bono ſtatu ita ꝙ p̄ſtantias et gabellas nō
oportet ſolui Hic cadit exemplum ſancti
Ludouici qui cum a baronibus frācie re
prehenderetur ꝙ omnia in elemoſinas da-
ret.et ſi ingrueret bellum vel briga nō ha-
beret vnde ſtipendiaret milites Reſpōdit
quare ego potiori maiori pace q̄ aliqſ rex
certe ꝓpter elemoſinaſ Paupēs enim ſunt
ſtipendarij et milites mei qui regnū meū
in pace cōſeruant Quarto quia tenet deū
ne ꝓferat ſententiaꝫ mortis contra pecca-
tores Exemplum de iudicibus et cardina
libus et alijs dominis qui nō ita cito ꝓfe-
runt ſententiā contra aliquē ſi det eis mu-
nera et exenia etiā ſi iniuſticiaꝫ habeat. ſic
etiam deus ſuſpendit ſententiā ꝓpter ele-
moſinas. Yſa.lxiiij. Non eſt qui innocꝫ no
men tuum quin conſurgat et teneat te ſcꝫ
ꝑ lemoſinas et oratōes Quinto quia ho-
mini paret palaciū eternale. Exemplum ď
palatio quod beatus Thomas oſ̄dit fra-
tri regis quod dixit fuiſſe edificatū de pe-
cunia regis quā in elemoſinas expendit.et
dicit Gre.in dyalo.ſuo ꝙ iſte qui fuit du
ctus ad aliam vitā et poſtea redijt ⁊ dixit
ſe vidiſſe palatia multa que edificabātur.
inter que vidit vnū quod edificabatur ſo-
lum die ſabbati poſt nonas et compertum ē
ꝙ iſte calcifex qui romanus ciuis erat to-
tum lucrum totius ſeptimane victu quot
tidiano reſeruato dabāt in elemoſinā egen
tibus die ſabbati poſt nonas apud eccleſiā
ſancti Petri Et ſic patet terciū Quar
to inducit nos ad veram dilectōem que ꝯ
ſiſtit ī opere et nō in ſermone lingue Mi-
ti multa ꝓmittunt et nihil faciūt. Prou.
xxv. Nubes et ventus et pluuie nō ſequen
tes.vir glorioſus et ꝓmiſſa non complēs
Oratius. Parturient montes egredietur
qꝫ ridiculus mus Sed iſta eſt vera dilec
tio quādo id quod ſpondetur effectu com
pletur Verum eſt em̄ quod ſicut dicit ita
eſt Et ſic patet quartū et ꝯſequenter totū

¶ Dominica tercia de euangelio ſer-
mo XXX.

Erant appropinquātes ad ie
ſum pub.et phariſei et pec-
ca. Lu.xv. Sicut dicit phi-
loſophus Bonū eſt qd om-
nia appetunt. Bonū autem
nō poteſt appeti niſi cognoſcatur vt ibidē
dicit Deus autem in hac vita ꝯgnoſci ſua
natura ꝑfecte non poteſt Exo.xxxiij. Nō
videbit me homo et viuet.et quia in hac
vita non ꝑfecte cognoſcitur ideo nec ꝑfe-
cte diligit Unde Aug⁹.dicit ſuꝑ illo ver-
bo Math.xxij. Diliges dn̄m deum tuum
ex toto corde.ꝙ hic modus diligendi deū
in hac vita impleri non poteſt.in alia aūt
ſicut ꝑfecte cognoſcemus ita ꝑfecte dilige
mus Quia ergo deus ſicut dictum ē ī ſua
natura cognoſci non poterat voluit fieri
homo vt ꝑfecte in natura humana ꝯgno-
ſceret Baruch.iij. Poſt hec in terra vi-
ſus eſt et cum hominibus cōuerſatus eſt.
et vt vere crederetur eſſe deus fecit opera
que ſolus facere poterat ſcꝫ dimittere pec
cata et iuſtificare peccatores Math.ix.
Confide fi.re.tibi peccata tua Et qꝛ xp̄us
peccata peccatoribus relaxabat ideo pec-
catores accedebant ad ipſum.et hoc eſt ꝙ
hoc euangeliū cōtinet Erant inquit ap.p-
pinquantes ad Jeſum pub.et phariſei. in

quo quidem euangelio tria ſummarie con
tinentur Primū eſt ſapiētia peccatoꝝ ad
chriſtum appropinquātiū.in pricipio euā-
gelij Scd̄m eſt impietas phariſeoꝝ et ſcri
barum de receptōe peccatoꝝ cōtra chriſtū
murmurantiū ibi Et murmurabāt ſcribe
et phariſei Tercium ē chriſti reſponſio ꝑ
quandā ſimilitudinē duoꝝ exemploꝝ ſcri-
baꝝ et phariſeoꝝ murmur ſedantiū ibi.qſ
ex vobis homo qui habet centū oues ⁊c̄.
aut que mulier habet dragmas decem.
Primo ergo ponitur ſapientia peccatoꝝ
ad xp̄m apꝓpinquātium.quia erant ap.p-
pinquātes ad ieſum pub.et pec. Duo eniꝫ
genera hominū in hoc mūdo ſapiētia vtū
tur omnibus alijs omnino in ſtultitia re-
manentib⁹ ſcꝫ iuſtus timens deū et pecca
tor rediens ad deum ⁊ recedēs a malo. vn̄
Job.xxviij. poſtq̄ multū inueſtigatuꝫ eſt
vbi eſſet ſapientia dei cōcluſum eſt timere
deum ipſum eſt ſapientia quātum ad iuſtū
et recedere a malo intelligentia quātuꝫ ad
peccatorem reuertentē Sed adhuc maior
relucet ſapientia in peccatore redeunte q̄
in iuſto ſtante.quia maiori ſapientie atte-
ſtatur ď magno ꝑiculo indemnem exire q̄
firmū ſtare in bono Et ideo ſapientiſſim⁹
eſt peccator ad deū rediens.et non rediens
ſtultiſſimus eſt viroꝝ Et hoc apparet q̄-
tum ad mala que peccator patitur ī pecca
to ſtando que ſunt multa valde ⁊ peſſima
I Sed q̄tum ad p̄ſens ſolū quattu-
or mala ponamus Primū malū eſt ceci-
tas mentalis.quia peccator tanq̄ cecus n̄
ꝑpendit vnde expellit et quo trahit Apo.
ij. Memento vnde excideris.quia de nūe-
ro filioꝝ dei recedit ad filios dyaboli ď re
fertis diuitijs ad ſammam pauꝑtatem. de
gloria ciuilitatis padiſi ad furcas inferni.
Hec omnia patent in filio ꝓdigo qui ď fi
lio factus eſt ſeruus.cum eſſet diues cepit
egere.cum eſſꝫ glorioſus in ciuitate ſua fa
ctus eſt cuſtos porcoꝝ cum beſtijs et in-
ter beſtias habitans Exemplum ſicut ſuſ-
pendendo faſciantur oculi.ſic facit dyabo
lus peccatori ad furcas inferni deducēdo
Yſa.xliij. Educ foras populū cecum ⁊ o-
culos habentem Magna ergo ſapientia ē
de tanta cecitate exire et ad xp̄m veraꝫ lu
cem venire qui omnes ad ſe veniētes illu
minat Lu.ij. Lumen ad reuelatōem genti
um ſupple ad ipſum venientem Et maxia
ſtulticia eſt in ipſa remanere Secunduꝫ
eſt infirmitas totalis.peccator eniꝫ omni
die in infirmitate languet et totaliter ē in
firmus Yſa.j. A plāta pedis vſqꝫ ad ver
ticem non eſt in eo ſanitas.quia et oculos
habet ꝓnos ad illicita videndū. ⁊ aures
ad vana audiendum.et os ad ꝓhibita co-
medēdum. ⁊ manus ad mala exercendum.
et pedes ad mala loca eundum. ⁊ memori
am ad iniurias recolendū.et intellectū ad
ꝓximum decipiendū ꝑ mirabiles induſtri-
as.guſtum etiam aīe habet corruptū ſicut
febricitans.quia ſpūalia non ſapiūt ſibi ſꝫ
ſolum fetida et terrena Aug⁹. Palato nō
ſano pena eſt panis qui ſano eſt ſuauiſ Et
ſicut peccator totaliter eſt infirmus ita oī
infirmitate languet Nam a ſanctis ydro-
pico comꝑatur qui malis humoribus eſt
plenus et quanto plus bibit tanto plus ſi-
tit et paralitico qui habet tremorem mēbra
rum ꝓpter neruoꝝ diſſolutōem eo ꝙ influ
entia caloris a corde non recipiūt et lepro
ſo que eſt infirmitas incurabiliſ ī humano
ſtudio eo ꝙ ſanguis eſt corruptus ī ip̄o fō
te ſanguinis ſcꝫ in pulmone et febricitāte
magnis febribus.et fluxum ſanguinis pa-
tienti et mortuo ac etiā in tumulo fetenti
peccator comꝑatur Unde peccator dicit
triplici morte mori Magna ſiquidem ſa-
pientia eſt.ſic totaliter infirmum et omni
infirmitate languentem ad xp̄m medicum
accedere qui om̄s ſanat Pſal. Miſit ver-
bu.et ſanauit eos Aug⁹. Magnū vtiqꝫ ve
nit medicus qꝛ magn⁹ vbiqꝫ iacebat egro
tus.et magna ſtulticia eſt in tanta infirmi
tate remanere Tercium eſt ſeruitus mi
ſerabilis nam peccator qui a dei ꝓuidētia
omniū dominus eſt cōſtitutus magnam et
vituꝑabilem et peſſimam ſeruitutem īcur-
rit Magna eſt quia peccator eſt ſeru⁹ om
nium vicioꝝ que in eo regnāt. vt.auarus
pecunie.guloſus gule.ſuꝑbus honoris.ira

eundos fre. et ſic de alijs. Unde ſicut ſerui ducuntur a dominis ſic vicia ducunt illos quos poſſident Unde Boetius probat ꝙ peccator nunquam ſit impunitus ſed ſtatim ad eſt ei pena peccati ſcz ſeruitus ipſa quam peccatum inuehit que eſt maxima pena ſicut libertas ē dulce bonū Jo. viij. Qui facit peccatum ſeruus eſt peccati. vituperabile eſt. quia ꝙ homo dignissima creaturarum ad imaginem dei factus efficitur ſeruus viliſſimorum viciorum q̄ ſunt abominabilia apud deum et homines valde vituperabile iudicatur Boetius Sed quis non ſpernat fragilis viliſſimeqz rei eſſe ſeruum Peſſima eſt. quia dyabolus cuius peccator ſeruus efficitur. non dat ei requiem donec trahat eum ad penas inferni ibi imperpetuū cruciandum. et propter hoc damnati in inferno conqueruntur dicentes. laſſati ſumus in via iniquitatis Sapi. v. Magna ergo ſapientia eſt de tam magna et vituperabili et peſſima ſeruitute exire atqz ad xp̄m venire a quo efficitur vere liber et dn̄s et magna inſipientia eſt in ea remanere Exemplum de illo qui eſſet in duriſſimo carcere et inde exiret per aſtutiam ſuam q̄ ſapiens reputaret.

¶ Quartum eſt omnium bonorum priuatio generalis Nam peccator contra dei maieſtatem peccans ſicut pro crimine leſe maieſtatis omnibus bonis priuatur. Nam priuatur hereditate vite eterne. priuatur merito paſſionis xp̄i et omniū ſanctorum. ij. co. vj. Que ſocietas luci ad tenebras que autem conuentio Xp̄i ad Belial. Priuatur omnibus bonis que fiunt in eccleſia ac etiā omnibus bonis proprijs Math. xiij. Ei autem qui non habet et quod habet auferetur ab eo Priuatur omnibus virtutibus et donis ſpūſſancti et penitus nudus remanet ſicut luſor ad alcariū. Apo. iij. Neſcis quia tu es miſer et miſerabilis et pauper et nudus et cecus Priuatur virtuoſiſſimis medicinis que de latere chriſti fluxerūt ſcz ſacramentis eccleſie. que omnem infirmitatē ſanāt Priuatur nobilitate nature ſue vt qui debuit omnibus dominari infra beſtias redigatur Pſal. Homo cum in honore eſſet non intellexit cōparatus eſt iu. inſipientibus et ſimilis factus eſt illis Priuabitur etiā glorioſa reſurrectiōe Pſal. Ideo nō reſurgunt impij in iudicio ſcz glorioſi Exēplum ſicut cōdemnato ad mortem omnia auferūtur. ſic peccatori Nam de eo tres partes fiunt. quia comedūt vermes. animam aſportant demones. et bona temporalia diuidunt conſanguinei. et quilibet iſtorum eſt valde contentus parte ſua. quia vermes ſolum corpus conſanguinei ſolum bona. et dyabolus ſolum animam querit Geñ. Da mihi aīas. cetera tolle tibi Magna ergo eſt ſapiētia ꝙ aliquis ſic priuatus omnibus bonis ſubito et leuiter omnia bona recuperet. et ad gratiam redeat magni regis et magna ſtulticia eſt in tanta miſeria remanere Exemplū de mercatoribus qui perdunt merces ſuas. quomodo ſollicitantur ꝙ poſſint eas rehabere Sic ergo peccatores appropinquantes ad Jeſum illuminabātur. ſanabātur ab omni ſeruitute liberabantur et ad omnia bona reſtituebātur Cariſſimi approximemus et nos ad chriſtum non paſſibus corporis ſed mentis Jaco. iiij. Appropinquate deo et appropinquabit vobis. peccatores ergo et publicani id ē publica negocia perniciosa exercentes quibus manifeſtum eſt peccatum nō deeſſe appropinquauerunt ad ipſum. et hec quattuor ab ipſo obtinuerunt Adhuc eſt apta ianua et xp̄s per predicatores ſuos clamat fortiſſime. Venite ad me omnes qui la. et one. eſ. et ego reficiam vos Math. xj. Ambro. Omnis anima accedat ad xp̄m quia oīa xp̄us eſt nobis. Si vulnere carere deſideras medicus eſt. ſi febribus eſtuas fons eſt. ſi grauaris iniquitate iuſticia eſt. ſi celū celū deſideras via eſt. ſi auxilio indiges virtus eſt ſi mortem times vita eſt. ſi tenebras fugis lux eſt. ſi cibum queris alimentum eſt Johan. vj. Ego ſum panis viuus qui de celo deſcen. Et nota hic de illis quinqz virginibus que nouiſſima hora venerunt et intrare non potuerunt quia clauſa erat ianua Et ideo dum eſt aperta curramus qr ſero mortis fortiſſime appropinquat. Et

nota etiā ꝙ viā eſt valde parua ſcz vſqz ad cor per veram contritiōe. de corde ad os per verā confeſſionem. de ore ad manus per veram ſatiſfactiōem Hec eſt via triū dierum quā filij iſrael egredientes de egipto facere petebant vt deo immolarēt. Nō ergo oportet nos maria tranſuadere. terrarum diuerſa climata ambulare. viarum diſcrimina experiri. et ſicut in hac prima parte ſapiētia peccatorum demonſtratur. ita et xp̄i clementia inſinuatur peccatores recipientes. quia peccatores libenter et letanter et frequenter recipiebat et excuſabat. vtz in maria magdalena Lu. vij. Si mō habeo tibi aliquid dicere. at ille ait. Magiſter dic. vn̄ ad oſculum eos recipiebat vt pz in ſupradicta magdalena et aduesceendū et colloquendū et ad hoſpitandum erat cum eis qr Matheus et Zacheus fecerunt ei cōuiuiū magnum. niſi enī xp̄us eos ſic recepiſſet ad eū non appropinquaſſent Bern. Omēs propter māſuetudinem que in te predicatur currimus poſt te bone ieſu audientes ꝙ non ſpernas pauperem. peccatorem non horreas. non horruiſti latronem cōfidentem. nō lacrimantem peccatricem. non cananeam ſupplicantem. non deprehenſam in adulterio. non ſedentem in theolonio. non negantem diſcipulū. nam perſecutione diſcipulorum non crucifixores tuos in odorem vngētorum tuorum curremus Et ſic patet primum

¶ Secūdo ponitur ſcribarum et phariſeorum impietas cōtra xp̄m de peccatorum receptiōne murmurantiū. quia murmurabāt phariſei et ſcribe. quorum murmuratō apparet et eſt impia et iniuſta ex tribus. ſcilicet ex parte chriſti contra quem murmurabant et ex parte ſui ſcz ſcribarum et phariſeorum qui murmurabant et ex parte peccatorum et publicanorum de quibus murmurabāt. M Primo apparet impia et iniuſta ex parte chriſti et hoc q̄tuz ad quinqz. Primo ratione proprie operatōnis. vnūquodqz enī operatur qd ſibi proprium eſt. nam ignis calefacit et ſol illuminat. propria autem operatō filij dei venientis in mūdū ē peccatores ſaluare. j. Thi. j. Fidelis ſermo quia xp̄us venit in mūdū peccōres ſaluos facere. Lu. xix. Venit filius hoīs querere et ſaluum facere quod perierat. Sicut ergo ſtultum ē murmurare ꝙ ſol luceat et ignis calefaciat ita impiū et ſtultū eſt murmurare ꝙ chriſtus peccatores recipiat ad ſalutem cuz ſit hoc proprium eius Secundo rōe proprietatis boni. Bonum enī vt dicit Dyoniſius ē ſuiipſius diffuſiuum et quāto res eſt melior tanto magis ſe diffundit vt patet in ſole. Cū ergo ipſe filius dei ſit fons bonitatis. boītati. bonitatē ſuam non tantum ad iuſtos debet extendere ipſos protegendo vt filios. ſed etiam vſqz ad peccatores ipos iuſtificādo et ad vitam veritatis reducēdo. Johan. xij. Omnia traha ad meipſuz Pſal. Nec eſt qui ſe abſcondat a calore eius. Sicut ergo ſtultum eſſz murmurare ꝙ ſol oībus cōicat lucem ſuaz et ꝙ mare omnibus aquam largitur. ita ſtultum et impium eſt murmurare ꝙ deus peccatores recipit et iuſtificāt Tercio rōne potētie infinite dei ſicut dixit Phus. potentie manifeſtantur per actus et obiecta Potentia autē quāto maior eſt. tāto ad remotōra ſe extendit Nihil autem eſt a deo ita remotum ſicut peccator Pſal. Longe a pecca. ſalus. et iō in nulla re manifeſtatur ita potentia dei ſicut in iuſtificatōe peccatoris propter quod Aug. dicit ꝙ maius ē facere de ipio piū q̄ creare celum et terram Ut ergo deus ſuam potentiam manifeſtaret recipiebat peccatores vt iuſtificaret eos Unde illi ſapientes de quibus dicit Boetius ꝙ queſierunt dicentes. Si deus eſt vn̄ mala. et ſi deus non eſt vn̄ bona. male cōcluſerunt. imo debuerūt dicere Si deus eſt mala pn̄t euenire quia per ipſa dei omnipotētia magis manifeſtatur dum ex malis eligit bonū et ordinat ea ad debitum finem. Sicut ergo ſtultum eſſet murmurare ꝙ ſol illuminat vſqz ad extremū terre et mare cingit totā terram ita ſtultum et impium eſt murmurare ꝙ deus ſuam omnipotentiā manifeſtat in recipiendo et iuſtificando peccatores. Quarto rōe perfectōis dei. Deus enī ē ſumme perfectus nec in ipſo pōt eſſe aliqs defe

ctus et ſi in chriſto inq̃tum homo fuerūt
quidam defectus penales dicendū eſt ꝙ ip
ſe tales defectus ꝓpter noſtraꝫ ſalutē vo-
luntarie aſſumpſit ſed non cōtraxit eos. cū
peccatoribus autē nō eſt ꝓpter aliud ma-
lum habitandū niſi quia moribus ſuis ali
os inficiunt et inclinant ad male agenduꝫ
Pſal. Cum ſancto ſanctus eris et cū per
uer. puer. Sic ergo ſol tangēdo lutuꝫ nō
coinquinaẜ. nec medic⁹ dādo infirmo me-
dicinaꝫ infirmatur. ita xpūs docēdo et cō-
uerſando cū peccatoribus et eos iuſtificā
do nullam maculam ab eis trahebat. qua
re ergo cum peccatoribus non poterat cō
uerſari Sic ergo ſtultum eſt murmurare
ꝙ ſol tranſit ꝑ lutum et ꝙ medicus ducet
medicinas et curat infirmos. ita ſtultū eſt
et impiū murmurare ꝙ xpūs cōuerſetur ⁊
recipiat peccatores et ideo ſtultum erat
de hoc murmurare Quinto rōne iuſticie
et equitatis. Manifeſtum eſt em̄ ꝙ queli-
bet creatura et maxime homo ad deū pti
net ſicut reſ ꝓpria. Iuſticia autē ſancitur
ꝙ rem ꝓpriam pōt quis omni tempe ⁊ oī
loco recipe et repetere. et ſi leges humane
ſtatuunt tpuſ vltra qḋ res preſcribiẜ poſ-
ſidēri. hoc factū ad puniendū negligentiā
illoꝝ qui debebāt repetere. tamē ſcḋm le-
gem dei res mea nūq̃ fit alicui⁹ niſi d. vo
luntate mea. vel niſi ob culpam. Cū ergo
deus fecerit hominē tam ꝑfectū et multis
priuilegiis dotauerit. quare nō poterat eū
recipere ſicut rem ſuaꝫ Sic dicaẜ nō debꝫ
deus recipe peccatores quia fetidi ſunt et
mundi peccato Sed nōne deus poteſt la-
uare et mundare a peccato. imo quottidie
mundat. Ezech. xxvj. Effūdam ſup vos a
quā mūdam et mū. ab om. in ve. Sicut er
go ſtultum eſt murmurare ſiquis carbun
culū vel rubinū recolligeret de luto. in qḋ
ci cecidiſſet et poſtea lauaret eū. ita ſtultū
et impiū eſt murmurare ꝙ deus hominez
ſup omnes lapides ⁊ omnem theſauꝝ ca-
ruꝫ ⁊ magis nobile recolligat de luto pec
cati abluens eum a luto Et ſic pꝫ ꝙ mur
muratō iſtoꝝ erat iuſta ex pte dei contra
quem phariſei murmurabāt Sed hoc ac-
cidebat eis quia ipſi non credebāt eum eſ-
ſe deum ſed hominem ſolū et coinquinari
poſſe ex conuictu peccatoꝝ ſicut et alios.
Io. ix. Scimus quia hic homo peccator
eſt. ¶ Secundo apparet murmuratō
eſſe impia et iniuſta ex pte ſcribaꝝ et pha
riſeoꝝ murmurātiū. Et hoc oſtenditur q̃
tum ad quattuor Primo qꝛ nō videntur
ex zelo iuſticie. ſed ex inuidia moueri. qꝛ
vt dicitur Lu. vij. Venit Iohannes bap
tiſta neqꝫ man. panem neqꝫ bibit vinū et
dicitis demoniū habet venit filius homis
manducat et bibit et dicitis. Ecce hō vo-
rator et bibens vinū amicus pub. et pec.
Si ergo chriſtū de cōuictu peccatoꝝ rep
hendebāt quare Iohānē nō audiebāt. et
ſi Iohannem de auſteritate ⁊ ſingularita-
te vite cōdemnant. quare chriſto qui fuit
valde cōis et media via ꝓceſſit non adhe-
ſerūt Secūdo quia cum ſcribe eſſent ma-
giſtri legis. et phariſei eſſent religioſi vete
ris teſtamenti debebant ipſi miſericordiaꝫ
predicare ſicut ſcriptura mādabat Pſal.
Miſericordiam et iudiciū cantabo tibi do
mine Miſericordia autē maxime debet fi
eri vbi magna eſt miſeria Nihil autēꝫ eſt
in mūdo ita miſerum ſicut peccatum. nec
aliqua creatura eſt tam plena miſeria ſicut
peccator Prouer. xiiij. Miſeros facit po
pulus peccatum Et tanta eſt miſeria pec-
catoris ꝙ ꝓ liberando eum a tali miſeria
peccati deberet quis mori ſi ꝑ hoc libera-
ri deberet ergo peccatoribus eſt maxie mi
ſerendū Math. ix. Euntes diſcite quid eſt
miſericordiam volo et non ſacrificiū Cuꝫ
ergo ipſi non laudarent qḋ laudare debe-
bant. ſed potius repbenderēt. valde repre-
henſibilis erāt Math. xxiij. Ve vobiſ ſcri
be et phariſei qui clauditis regnū dei an-
te homines vos em̄ non intratis nec alios
intrare ꝑmittitis. Tertō quia ex hoc ꝙ ar
guebant xp̄m peccatores recipientē oſten-
debant ſe iuſtos et illos peccatores cū ecō
uerſo eſſet Nam ipi ꝓpter ſupbiam ⁊ im
pietatem peccatores erāt effecti et pecca-
tores ex cōuictu et predicatōne xp̄i erant
iuſtificati Subito em̄ fit homo peccator.

vt patet in lucifero. qui ꝑ vnū motū ſup-
bie cecidit et ſimiliter ſubito peccātor fit iu
ſtus. vtꝫ in Paulo qui ſubito ac etiaꝫ dū
iret ad malefaciendum cecidit in terraꝫ et
factus eſt iuſtus Sic ergo illi erant falſi
iuſti quia apparebant iuſti et non erant qꝛ
ob ſupbiam facti fuerunt peccatores ⁊ iō
non compaſſionem ſed indignatōem oſten
debat Gre. Vera iuſticia cōpaſſioneꝫ ha
bet falſa autem dedignatōem q̃uiſ iuſti re
cte ſoleant peccatoribus indignari. ſed ali
ud eſt quod agitur typo ſupbie. aliud zelo
iuſticie vel diſcipline. quia iuſti et ſi foris
ꝑ diſciplinam increpatōes exaggerāt int⁹
tn̄ dulcedinem ꝑ caritatem ſeruant. prepo
nunt em̄ ſibi in animo ipos plerumqꝫ quoſ
corrigūt ꝙ agentes ꝑ diſciplinam ſubditoſ
et ꝑ humilitatem cuſtodiūt ſemetipos. At
contrahi qui de falſa iuſticia ſupbire ſo-
lent ceteroſqꝫ deſpiciūt nulla infirmātib⁹
miſericordia cōdeſcendūt De quoꝝ nume
ro phariſei erant Math. xxiij. Ve vobis
ſcribe et pha. qui ſimul eſ. ſe. deāl. Quarto
quia talem reprehenſionem ad iactantiaꝫ
potius q̃ ad emendatōem faciebāt. Pre-
latus em̄ non debet repbendi coram popu
lo nec etiam alij ſed ſeorſum Math. xviij
Si pec. in t. fra. t. cor. e. inter. t. et ipm ſo-
lum. ſententiari poteſt bene in publico. vt
ceteri timorem habeant ſi crimen eſt mani
feſtum j. Thi. v. Peccātes coram omni-
bus argue vt ceteri timorem habeant Si
enim quis corrigitur in publico negat fre
quenter et cōtendit cum correctore. quod
in ſecreto non faceret. Iſti ergo murmu-
rantes et detrahentes chriſto ad laudē hu
manam hoc faciebāt vt zelum legis vide-
rentur habere Mat. xxiij. Omnia opera
ſua faciūt vt videātur ab oībus. ¶
Tercio apparet hec murmuratō iniuſta ex
pte publicanoꝝ et peccatoꝝ de quib⁹ mur
murabant et hoc q̃tū ad quattuor Prio
quia ipſi appropinquabāt ad ieſum vt au
dirent illum ſcꝫ ꝑdicanteꝫ et docentē Pre
dicatio autem ē quedam elemoſina ſpūaliſ
Sicut ergo conſtitutus in neceſſitate cor-
porali pōt a quocunqꝫ elemoſinam recipe
re. et omnis homo cuilibet q̃tum ad ſuſtē
tatōem nature teneatur dare ſi pōt ac etiā
iudeo vel ſarraceno ita verbū predicatōis
bone a quocūqꝫ poſſumus audire et ꝑdi-
cans euangelium xp̄i nullum debet exclu-
dere nec patarenum nec ſarracenū nec ex
cōmunicatum Mar. xvj. Predicate euan
geliū omni creature. igitur nec iſti accedē
tes nec xpūs recipiens erāt repbendendi ⁊
ꝑ cōſequens iniuſta erat murmuratō pha
riſeoꝝ Secūdo quia in peccatore duo con
ſiderare debem⁹ ſcꝫ naturam que bona eſt
et vicium quo peccator malus eſt In pec
catore autem debem⁹ naturam diligere ꝑ
quam eſt ad imaginem et ſimilitudineꝫ dei
factus Gen. j. Faciamus hominē ad ima
ginem et ſimilitu. no. Vicio autēꝫ vt dicit
Gre. diſtrictum iudicium debemus ſꝫ non
nature Aug⁹. Sic diligendi ſunt homies
vt eoꝝ non diligātur errores Aliud enim
eſt diligere qḋ ſunt. et aliud odiſſe que fa-
ciunt Ergo peccatores cōſiderata natura
eoꝝ debebāt diligi et recipi a xp̄o ſicut dili
gere tenemur etiam ſarracenos. q̃tum aūt
ad vicia debebant a chriſto corrigi et icre
pari. ergo poterant ipſi ad xp̄m accedere ⁊
xpūs eos recipere ⁊ ꝑ ꝯſequēs iniuſta erat
talis murmuratō quia habita hac ꝯſidera
tōne nullus debꝫ aliquē excludere a ſe Ec
cleſiaſtici. xxvij. Vnicuiqꝫ deus mandauit
de ꝓximo ſuo Tercio quia in hoc pecca-
tor differt a dyabolo. quia dyabolus ē ob-
ſtinatus in malo nec vnq̃ emēdatur Pec
cator autem nō eſt obſtinatus dū viuit qn
poſſit corrigi et bon⁹ fieri. et frequēter ſic
fit Nam peccatores frequēter a malis ſu
is cōuertūtur et fiunt iuſti. Hoc autē ma
xime habet ꝑdicatō facere. quia multi au-
dientes verbum dei cōuertuntur Actuum
x. Loquēto petro cecidit ſpūſſan. ſup omſ
qui audierunt verbum Vn̄ Aug⁹. dicit ꝙ
verbum dei eſt ſicut hamus qui dum rapi
tur capit A ſalute autem anime null⁹ po
teſt nec debet ꝓhiberi. imo cū omni feſti-
nantia et importunitate debet queri. Vn̄
iſti qui inuitat⁹ a xp̄o vt ſe ſequeret dixit
dimitte me ꝑ. ir. et ſepe. patrem meū. rn̄dit

chriſtus Sequere me et dimitte mor.ſepe.
mor.ſuos vt dicit mater Ergo et ipſi pote
rant ire ad xp̄m et xp̄us poterat eos reci
pere et p̄ conſequens iniuſta erat murmu
ratō eoꝝ ſcꝫ phariſeoꝝ.et maxime cū p̄e
dicatō xp̄i ſiue chriſtus haberet tria q̄ pec
catores cōuertunt ſcꝫ verbum inflamatū
qđ tangebat cor.exemplum ſanctuꝫ quod
edificabat vitam et doctrinam veraꝫ que
illuminabat animam. Quarto quia pecca
tor eſt infirmus in anima ſicut febricitās
in corp̄e Febricitans autem ſanitateꝫ cor
poris pōt a quocūqꝫ petere et recipere et
quilibet pōt quēlibet ſanare quia vt dictū
eſt naturam cuiuſcunqꝫ debemus iuuare ꝛ
fouere Vnde et Heliſe⁹ mūdauit a lepra
Naamā ſyꝝ principē milicie regis ſirie vt
iiij.Regū.v.patet.Sic ergo poſſum ſani
tatem corpis recipere a quocūqꝫ ita ꝛ mlt
to magis ſanitatem anime igitur peccato
res poterāt ad chriſtum accedere ꝓ aie ſa
nitati.et xp̄us poterat eos recipere et ſa
nare ſic in aīa ſicut et in corp̄e Lu.vj.oīs
turba querebat eum tāgere q.ver . de il.
et ſa.om.Et ſic patet ſecūdum. Tercio
ponitur chriſti reſponſio p̄ quoddam ſimi
le ad murmur phariſeoꝝ ſedandum Vnđ
ait Quis ex vobis homo qui habet centū
oues ꝛc.Et pōt hec ſimilitudo exponi du
pliciter ſcꝫ de natura angelica ꝛ humana
et tunc p̄ omnia currit ſimilitudo.et de iu
ſtis et de peccatoribus penitentiā agētib⁹
et tunc non p̄ omnia currit ſimilitudo. ſed
cum diſtinctōe. Primo poteſt exponi đ
natura angelica et humana et tūc per om
nia currit ſimilitudo. Quia vt dicit Gre.
Centenarius eſt numerus p̄fectus . Tunc
ergo deus centum oues habuit quādo na
turam humanā ꝛ angelicam multa perfe
ctōne creauit Ambroſi⁹.Diues paſtor cu
ius omnes nos centena portio ſumus No
nagintanouem angeli dicūtur quia in ma
ximo numero ſunt creati. Vn̄ Dyo. dicit
q꞉ excedunt omnem multitudinem nume
rabilem Iob.xxv.Nunquid eſt numerus
militum eius Vna ouis hūana natura dr
quia in ſingularitate vnius hominis cōdi

ta eſt a quo vno omnes alij deſcederunt.
Vtraqꝫ autem natura dicit ouis rōne in
nocentie.quia in magna et p̄fecta innocen
tia vtraqꝫ creata fuit . vel reſpectu na
ture diuine vtraqꝫ natura ouis eſt.q꞉ vtra
qꝫ natura reſpectu diuine beſtialis et qua
ſi nihil eſt Gre. Vna ouis tūc periit quā
do peccando homo paſcua vite eterne re
liquit Tūc filius dei relinques nonagita
nouem in deſerto id eſt dimittens nouē or
dines angeloꝝ in celo quod dicitur deſer
tum id eſt derelictum a multitudine ange
loꝝ que cecidit ab humana natura que ad
reſtauratōem cadentium angeloꝝ vt celū
repleret et in deo habitaret creata fuit.
venit in mundū p̄ carnis aſſumptōem ad
predictam ouem querendam et inueniēs eā
errantem in mundo impoſuit ſup̄ hūeros
ſuos.et hoc fuit in paſſione quādo in cru
ce ei⁹ peccata.id ē.penā peccatoꝝ ſup̄ hu
meros ſuſtinuit Vnde Ambro.dicit q꞉ iſti
humeri ſunt brachia crucis j.Pe.ij. Qui
peccata noſtra p̄tulit in corp̄e ſuo ſuper li
gnum.Gre.Cum autem paſtor inueniſſꝫ
ouem non puniuit.non verberauit..nō vr
gendo duxit ad gregem ſed ſupponens hu
militer humeris et portans clementer an
numerauit gregi ꝛ ſic impoſitam ſup̄ hu
meros cum ipſa in aſcenſione ad celum re
meauit.cui virtute paſſionis chriſti celuꝫ
etiam eſt apertum et humana natura in vir
tute meriti paſſionis chriſti cuꝫ xp̄o ad ce
lum aſcendit Et ideo dicitur ipſam ſuper
humeros ad celum portaſſe Gre.Ouem
humeris ſuis impoſuit quando humanaꝫ
naturaꝫ ſuſcipiens peccata noſtra ip̄e por
tauit inuenta autem oue ad domuꝫ rediit.
quia paſtor noſter rep̄ato homine ad re
gnuꝫ celeſte remeauit Et poſtq̄ ad celum
domum ꝓpriam quia ibi gloriam dei mai
feſtatur cum oue p̄dita rediit ſcꝫ in aſcen
ſione tūc vocauit amicos et vicinos id eſt
angelus qui amici dicūtur eo q꞉ ſemp̄ ideꝫ
cum deo volūt.amicoꝝ enim idem ē velle
et nolle vt dicit Phus.vicini quoqꝫ dicū
tur quia ſemp̄ vident faciem dei et ei⁹ glo
riam vicinius cōtemplant. vt dicit Gre.

Et ait illis Congratulamini mihi ꝛc.An
geli em̄ multum gaudent de rep̄atōne ſua.
quia etiam ipſi ad hoc ſuis miniſterijs cō
tulerūt et quia eoꝝ ruina ob hoc eſt rep̄a
ta Principaliter autem gaudiuꝫ eſt i xp̄o
ſicut in actore ſalutis et p̄ xp̄m ad omnes
alios deriuatur Et iđ dicit. Cōgratulam
ini mihi et non oui p̄dite et tunc ſimplr eſt
verum quod ſequitur q꞉ maius gaudium
erit in celo ſup̄ humana natura p̄dita. ſed
virtuoſe ꝛ triumphaliter recup̄ata q̄ ſup̄
angelos qui non peccauerūt nec perierūt.
P Quod gaudium maius eſſe p̄pē
ditur ex tribus ſcꝫ intenſiue.et extenſiue.ꝛ
completiue. Primo intenſiue ſcꝫ ex operi
bus maiora em̄ opera facta ſunt in natu
ra humana q̄ in angelica.qualia fuerunt
op̄a chriſti et beate Marie et ſanctorum
Aploꝝ ꝛ Martiꝝ.Maius autem gaudiū
eſt habere gloriam ex magnis meritis . q̄
ex gratia ſolum Angelus autem habꝫ glo
riam ex gratia ꝛ ex vnico actu.et ideo nul
lus angelus equip̄abitur Chriſto et beate
Marie in gaudio Phil.ij . Propter qđ
et deus exaltauit illū.Scđo extenſiōe gau
dij.nam humana natura habet gaudium
magis extenſum. nam gaudet in anima et
corp̄e.ſed gaudiū angel eſt ſolū de vno .ſ.
de ſp̄u beato Vnde ſolum ſp̄ūale gaudiuꝫ
habet Io.x. Ego veni ut vitam habeant
et abundantius habeāt ſcꝫ q̄ angeli Yſa.
lx. In terra ſua duplicia poſſidebūt Ter
cio ex complemento gaudij. nam cmople
mentum gaudij eterni in natura huma
na inuenitur ſcꝫ in chriſto homine Ioh.
xvij. Hec eſt vita eterna vt cognoſcam te
ſolum verum deum et quē mi.ieſum chri
ſtum.Et iđo vt dicunt doct .etiā ſi homo
non peccaſſet filius dei incarnatus fuiſſꝫ
ad cōplementū glorie hominis In chriſto
ergo homine gaudiuꝫ angeloꝝ completur
et hominum quia in ipſum ut dicit.j.pe.j.
deſiderant angeli ꝓſpicere Secūdo mo
do hec ſimilitudo poteſt exponi de iuſtis ꝛ
peccatore penitentiam agente ſicut lr̄a ſo
nat.ꝛ tunc diſtinguendum eſt.quia ſi iuſt⁹
ſemper ſtat fortiter in via dei ꝛ ſemper de

uote et feruentes agit virtutum op̄a ſicut
et peccator poſtq̄ cōuerſus eſt tūc non eſt
verum qđ hic dicitur ſcꝫ q꞉ maius ſit gau
dium i celo ſuper vno peccatore q̄ ſuper
no.iuſ.ꝛc.imo n̄ equip̄at gaudio ſolū vni
us iuſti nedum nonagintanouem Nūquid
gaudium de ꝯuerſione Pauli fuit mai⁹ q̄
gaudium de ſtatu beate Marie vel Ioh.
bap.certe non.imo nec equale Gre.Sed
inter hec ſciendum eſt q꞉ ſunt pleriqꝫ iuſti
in quoꝝ vita tantum eſt gaudium vt ei q̄
libet peccatoꝝ penitentia preponi nullate
nus poſſit Hinc ergo colligendum ē q̄tū
deo gaudium faciat quādo humiliter plā
git iuſtus ſi facit in celo gaudium qn̄ hoc
quod male geſſit p̄ penitentiam damnat i
iuſtus Si vero iuſtus remiſſe agit pccōr
cōuerſus intenſe et fortiter op̄atur tūc ve
rum eſt quod hic dicitur Maius em̄ gau
dium eſt in celo de cōuerſione beati Pau
li et marie Magdalene et multoꝝ alioruꝫ
q̄ de centum iuſtis imo q̄ de mille. q꞉ iſti
poſtq̄ ꝯuerſi ſunt mirabilia opera fecerūt
et intenſiue recup̄auerunt quod extenſiue
p̄diderūt Gre. Plus autem de conuerſis
peccatoribus q̄ de iuſtis ſtantibus in celo
gaudium eſſe fatetur dominus.quia pleri
qꝫ hi qui ſe nūquā oppreſſos molib⁹ pec
catoꝝ ſciunt.ſtant quidem in via iuſticie.
nulla illicita ꝑpetrant ſed tamē ad celeſtē
patriam anxie non anhelant et plerumqꝫ
pigri remaneāt.ad exercenda bona p̄cipua
quia valde ſibi ſecuri ſunt q꞉ nulla commi
ſerūt mala grauiora At contra nonnunq̄
hi qui ſe aliqua illicita egiſſe meminerūt
ex ipſo dolore ſuo cōpuncti ad amorē dei
inardeſcunt.ſeſeqꝫ in magnis virtutibus
exercent.et damna p̄cedētia lucris ſequēti
bus recompenſant Maius ergo de pecca
tore cōuerſo q̄ de ſtante iuſto gaudiuꝫ fit
in celo.quia dux in p̄elio plus eū militeꝫ
diligit qui poſt fugam reuerſus hoſtē for
titer p̄emit q̄ illum qui nunq̄ terga p̄e
buit et nūq̄ aliquid fortiter fecit. Deinde
cum dicitur.aut que mulier. ponitur alia
ſimilitudo penitus ad idem tendens.et idē
cōtinens Naꝫ mulier habens dragmas de

cem eſt dei ſapientia que dicitur mulier ꝓ
pter pietatis affectum quam ad homines
habet Tali affectu tenebatur Paulꝰ qui
dicit. Gal.iiij. Filioli mei quos iterꝫ ptu-
rio Decem dragme ſunt nouem ſchori āge
lorum et humana natura qui creati ſunt
ad imaginē dei Nam ſcd̄m Bedam Dra
gma enim eſt munus certum pondꝰ tenēs
et imaginem regis habens impreſſam et ei
us nominis ſupſcriptōem. Dragma vero
dragmatis eſt certum pondus Didragma
cōtinet duas dragmas Homo et angelus
habent imaginem dei in ſe ſꝫ hō hꝫ ſup-
ſcriptōeꝫ dei quia dicitur chriſtianꝰ a xp̄o
vel dicitur homo dei vt patet in facie ho
minis Hec ergo mulier id eſt dei ſapiētia
pdita vna dragma ſcꝫ homine. accendit lu
cernam. id eſt. carnem aſſumpſit. Nam lu-
cerna eſt lux in teſta. id eſt verbum in car
ne. et euertit domam. id eſt cōſcientiam ho
minis illuminauit. et fecit hominē cogno-
ſcere peccata et defectus ſuos. et p veram
cōtritōeꝫ ꝓiecit homo dicta peccata de do
mo dei. id eſt. de anima ⁊ ſic apparuit ima
go regis et dragma qui in luto pcc̄i erat
abſcondita. quia poſtq̄ꝫ deus euertit ⁊ pur
gat cōſcientiaꝫ hominis. tūc apparet ꝙ ſit
dragma regis quia imago eius lucet ibi.
Hanc euerſionem cōtinue facit deus in a
nima peccatoris. Et ſi tm̄ poteſt euertere
ꝙ reinueniat dragmam que in luto pecca
ti erat cōculcata mirabiliter gaudet. quia
gaudium eſt in celo ſuper vno peccatore
penitentiam agente. Exemplum ſi hō ha-
beret decem filios et vnus infirmaret ad
mortem tota ſollicitudo eſſet circa illum.
et ſi liberaretur a morte maius gaudiuꝫ eſ
ſet de eius liberatōne quā de ſanitate alio
rum nouem. Similiter ſi vnus decem fili-
orum duceretur ad ſuſpendium et eripere
tur de manibus ducentiū. tūc maius gaudi
um eſſet de tali ereptione q̄ꝫ de pmanētia
alioꝝ nouem. Rogemus ergo deum vt ani
mam noſtram euertat et accendat in ea lu
men gratie ſue. ꝙ dragma pdita ſiue abſcō
ſa reinueniatur quia niſi deꝰ euertat et tā
gat cor peccatoris nūq̄ꝫ dragma pdita inue

nitur. Ego inquit dn̄s indura. cor. phara.
Exo.iiij. Et ecce egoipſe requiram oues
meas Ezech.xxxiiij. Et ſic ptꝫ terciū. et p
cōſequens totum de euangelio.

De Epiſtola ſermo. XXXI

Humiliamini ſub po. ma. dei
vt vos exal. in temp. vi. j. pe
tri. v. Sicut dicit Apl̄us. ij.
Cor. x. Arma milicie noſtre
non ſunt carnalia quia bellū
nō ē carnale ſed ſpūale ideo
beatus Petrus iſtius belli a deo capita-
neus cōſtitutus in ep̄la hodierna docet et
et inducit nos ad arma ſpūalia poſſidēda
vt legittime certare poſſumus et p conſe-
quens in die viſitatōis et iudicij cum dn̄o
coronari. ij. Thi. ij. Nemo corona. niſi qui
le. certa. Dyabolus em̄ aduerſarius noſter
ſemp circuit vt nos deuorare poſſit. In
hac ergo epiſtola beatus Petrus quattu
or facit. Primo inducit nos ad humilita
tis veſtigium ibi. Humiliamini. Secundo
amouet a nobis terrene ſollicitudinis diſ-
pendium ibi. Omneꝫ ſollicitudinē. ve. ꝓi.
in eum. Tercio hortatur ad vigilantie et
ſobrietatis amplexum ibi. Sobrij eſtote ⁊
vigilate. Quarto oſtendit ꝙ hec tria ſi ha
buerimus deus pducet ad pfectōnis fru-
ctum ibi. Deus autē omniſ gratie qui vo.
nos ⁊c̄. Ipſe pficiet confir. ſolidabitq;.
Perficiet humilitatem. confirmabit ter-
rene ſollicitudinis amotōem et ſobrietatē
et vigilantiam ſolidabit. Primo ergo
ad humilitatis veſtigium noſ inducit. quā
nos in prelio ſpūali ꝓpter duo habere de-
bemus ſcꝫ ꝓpter neceſſitatem afflictus et
ꝓpter vtilitatem fructus Primo debe-
mus habere humilitatem ꝓpter neceſſita
tem cōflictus. Eſt em̄ ſpūale ꝑlium forte.
ita ꝙ niſi ſub potenti manu dei hūiliemur
omnino ſuccūbemꝰ Tunc auteꝫ ſub potē
ti manu dei humiliamur. quādo in virtu-
te manus dei credimus in hoc prelio obti
nere. et totam victoriaꝫ manu dei. i. gratie
eius attribuimus et nō nobis. j. Cor. xv.

Gratia dei ſum id quod ſum et gratia eꝰ
in me va. nō fuit. ſed abundantius iſtis oī
bus la. nō autem ego ſed gratia dei mecū.
Unde beatus Petrus qn̄ predictū eſt ſi-
bi a chriſto de ꝑlio huius manus auxiliuꝫ
nō queſiuit ſed ſtatim dixit patus ſum te ī
car. et in mor. ire. ideo viliſſime ſuccubuit
et ad vocem vnius ancille chriſtū negauit
Dauid autem adoleſcens quia huius ma-
nus auxilium queſiuit et ſub ea ſe humili
auit dicens ad Goliaꝫ j. Regū. xvij. Ego
venio ad te in nomine dominiet nō ī for-
titudine mea. tu autem venis ad me in ro-
bore corpis tui cōfiſus. Goliam gigantē
maximum ꝓſtrauit et occidit In quibus
duobus noſtrum prelium eſt figuratum. ¶
Secundo debemus habere humi-
litatem ꝓpter vtilitatem fructus. habet
enim humilitas quinq; magnos fructus
facere in nobis. Primus eſt depreſſoꝝ ex-
altatio. homo em̄ eſt valde depreſſus. ſed
humilitas exaltat eum. Luc. xiiij. Qui ſe
humiliat exaltabitur Job. v. Qui ponit
humiles in ſublimi. Imo humilitas ē re-
gula et menſura exaltatōnis. vt q̄ꝫtum qs
ſe humiliat hic tātum in futuro exaltetur
Et hoc eſt quod dicit. vt voſ exal. in tem.
viſi. i. iudicij in quo nos deus viſitabit Et
ꝙ humilitas ſit menſura exaltatōnis appa
ret in xp̄o. beata Maria Johan. bapti. et
Paulo Nam quia xp̄us ſe ſup omneſ hu
miliauit ideo ſup omneſ ē exaltatꝰ Phil.
ij. Exinaniuit ſemetipſum for. ſed ac. ꝓpt
quod deꝰ exal. il. Beata Maria poſt chri
ſtum ſe ſumme humiliauit vocans ſe an-
cillam cū eſſet mater dei ⁊ p ꝯſequēs regi
na celi et terre et ideo ſup omnes eſt exal-
tata Lu. j. Quia reſpexit humilitatem an
cille ſue Et ideo ſumme eſt exaltata in ce
lo et in terra Quia vero Johannes bap.
ſe valde humiliauit dicens ſe non eſſe di-
gnum ſoluere corrigiam calciamenti chri
ſti cum tamen magnus eſſet apud deum et
homines. ideo chriſtus eum pre omnibus
cōmendauit dicens. Inter natus mulierū
non ſurrexit maior Johāne bap. Math.
xj. Paulus etiam valde ſe humiliauit di-

cens ſe minimū apl̄oꝝ ⁊ non eſſe dignū vo
cari apl̄m deo eccleſia exaltauit eum valō
p excellentiam eum apl̄m vocans. Secun
dus fructus eſt orationū exauditio. Nam
oratio hūilis intrat in conſpectu dei et et
placet et ipſam recipit et audit Ecc̄s. xxx-
v. Oratio humiliantis ſe nu. pe. Judith
ix. Humilium et manſuetoꝝ ſemp tibi pla
cuit deprecatō Huiuſ exemplum pꝫ ī pha
riſeo ⁊ publicano quia iuſtificatōem pub-
licanus humiliter impetrauit Luce. xviij
Deſcendit hic iuſtificatus in domū ſuam.
Tercius eſt pculoꝝ euaſiō humiles em̄ de
us liberat ab omni pculo Pſal. Humi-
lia. ſ. et li. me. Augꝰ. Humilitas cuſtodit ſ
omni temptatōe et non crepet mens ī for-
nace que non timet vento ſupbie iij. Reg.
xij. Nonne vidiſti Achab humi. co. me ꝓ-
pter quod non inducam malū in diebꝰ ſu-
iſ vbi dicit Gre. Si tm̄ placuit humilitaſ
deo in reꝓbo vt ꝓpter eam ſententiā mu-
tauerit quid faciet in electo Exemplū hu
ius habemus in Dauid qui dum in angu-
ſtia eſſet cōſtitutus vocauit ſe canem mor
tuum. j. Regum. xxiiij. Rex iſrahel caneꝫ
mortuum pſequeris et pulicem vnū Et iō
eruit eum de omni anguſtia. Quartus eſt
gratiaꝝ ſuſceptō ſiue ſuſceptōnis gratiaꝝ
aptitudo Humilitas em̄ facit hominē ſu
ſceptibilem gratia dei Ja. iiij. Deus ſup-
bis reſiſtit humilibus autem dat gratiam.
Cuius ratio eſt. quia ſupbus eſt plenꝰ vē
to inanis glorie et ideo nihil poteſt recipe
humilis autem totuſ eſt vacuꝰ ſui reputa
tōne et ideo pōt multa recipe Eſt aūt hu
militas aqueductus p quem venit gr̄a dei
ad homines vt dicit Bern. Origenes Et
humilis non fueris et quietus non poteſt
in te gratia ſpūſſancti habitare. Quintus
eſt bonorū repatō vel conſeruatō. Nam ſi
bona pdūtur p peccatum humilitas recu-
pat nam facit hominē ſe ꝓſternere ad ter-
ram ad pedes ſacerdotis et humiliter con
fiteri in quo peccata dimittūtur ⁊ bona p
dita repantur Gre. Sola virtus humili-
tatis eſt repato leſe. Et poſtq̄ꝫ recupauerit
cōſeruat. Gre. Perit omne quod agitur

ſi non ſollicite in humilitate cuſtoditur. Idem. Qui ſine humilitate virtutes congregat. quaſi qui pul. in ven. portat Humiliemur ergo cariſſimi vt in die iudicij exaltemur qꝛ et cauſa et materia magna ſubē. Nam ſi conſiderem⁹ vnde nati ſumus ⁊ ī quo loco poſiti qꝛ in valle miſerie. et quot ꝑiculis ſubiacemus et quot indigemus. et quo tendimus et quis eſt finis noſter. magnaꝫ humilitatiſ materiā habem⁹ Bern. Memento vnde veneris et erubeſce. vbi ſis et ingemiſce. quo vadis et cōtremiſce. Et ſic patet primum. Secundo amouet a nobis terrene ſollicitudinis diſpendium quia omnem ſollicitudinem veſtram ꝓijciem in eum. R. Vbi nota ꝙ triplex eſt ſollicitudo Prima eſt ꝓuidentie ſpūalis. quo ad animam. j. Cor. vij. Qui ſine vxore eſt ſolli. erit. que dñi ſunt quō pla. domino. Secunda eſt ꝓuidentie tꝑalis quo ad corpus. j. Cor. vij. Volo vos ſine ſollicitudine eſſe. non quia ſit mala ſed quia impedit a maiori bono ſcꝫ a contemplatōe eternoꝝ Tercia eſt curioſitatis ⁊ ſuꝑfluitatis terrene Math. vj. Nolite ſolli. eſſe di. qd manduca. aut quid bi. aut quo opic. Prima precipitur Math. xx. Quid hic ſtatis tota die ocioſi ite et vos in vineam meam Prouer. vj. Vade ad formicaꝫ o piger et conſi. vi. eius et diſce ſapientiam Hie. Ceteꝝ de ſpūali cibo ſemꝑ ſolliciti eſſe dēmuſ Secunda premittitur Geñ. iij. In ſudore vultuſ tui veſc. pa. tu. Tercia ꝓhibetur vt dictū eſt. de duabus primis hic loqꝛ. vnde dicit gloſa Omnem ſollicitudinem anime et corꝑis Debemus ergo ſollicitudinem anime et corꝑis in deū ꝓijcere quoniam ipſe curam habet de anima et corꝑe S. Vbi notandum eſt ꝙ in ſollicitudine duo poſſunt conſiderari ſcꝫ ipſum exercitium oꝑis ſollicite factuꝫ et finis ⁊ cōplementum ſolliciti operis. Primuꝫ. ſ. exercitium ſolliciti oꝑis non debemus ꝓijcere in deum ita ſcꝫ vt nihil oꝑemur quia iſte ſeruus piger qui abſcondit pecuniam domini ſui et nihil lucratus eſt in ea condemnatus eſt Lu. xix. Ex ore tuo te iudico ſerue nequā. quare de. pecu. me. ad mē. ij. Theſ. iij. Si quis non vult oꝑari non manducet. ſed debemus tale exercitiū ī deum ꝓijcere ſicut principale oꝑans vt ſcilicet credamus in ipſo ⁊ ꝑ ipſum omnia bona nos facere et credamus ꝙ ipſe ſit principale agens in omni oꝑe noſtro Yſa. xxvj. Omnia oꝑa noſtra oꝑatus es in nobiſ domine. Secundū autem ſcꝫ finem ⁊ cōplementum ſollicite oꝑatōnis totaliter debemus in deum ꝓijcere Ro. vij. Naꝫ velle adiacet mihi ꝑficere autem bonū inuenio. j. Cor. iij. Ego plan. appol. riga. deus autem in cre. de. Debemus ergo valde ſolliciti eſſe adimplere et obſeruare mandata dei ⁊ ſerere et metere tempe ſuo et omnem aliam ſollicitudinem in deum ꝓijcere. ſcꝫ vt non ſimus ſolliciti an deus acceptet penitentiam noſtraꝫ et an ei placeat nos ſaluare et an ſim⁹ ꝑdeſtinati vel preſciti. Nec etiam debemus eſſe ſolliciti an deus ꝑducat bona exteriora ad fructum et finē bonum. ſed debemus firmiter credere ꝙ ſi fecerimus mādata dei ꝙ ſaluabit noſ et tꝑalia miniſtrabit. Yſa. j. Si volue. ⁊ au. me bona terre come. Math. vij. Querite primum regnum dei et iuſticiam eius et hec omnia adij. vo. Et ꝙ nos debeam⁹ omnē ſollicitudinem ꝓijcere et ſperare ꝙ in ſpiritualibus et tꝑalib⁹ nobis ꝓuidebit ꝗtū ad preſens vna ratio ſufficiat que taliſ eſt Qui dat maius et principale credenduꝫ ē ꝙ det minus et acceſſorium. vt qui donat equū donet et ſellam. et qui dat caſtrū det etiam poteſtatem dominandi in caſtro. principalia autem opera et maxima circa humanam naturam ſunt quattuor que ſoluſ deus facit et ꝑfecte largitur. ſcꝫ creatō. redemptō. corporum reſurrectō et aīe ⁊ corporis glorificatō. ad que quattuor omnia alia vel ſequūtur vel tanꝗ ad finem ordinantur. Si ergo nos deus creauit in tāta ꝑfectōne. redemit cū tanto labore. ſuſcitabit in tanta completōne. et glorificabit in tanto ſplendore. quō non credenduꝫ eſt ꝙ nos non regat et gubernet in magna ſollicitudine ⁊ amore. certe nō eſt poſſibile Et

ideo ꝓijciamus nos in brachia dei que tenet aperta et manet capite īclinato vt noſ oſculetur Math. xj. Venite ad me omnes qui laboratis et onerati eſtis et ego reficiam vos Et ſic patꝫ ſecundū. Tercio exhortatur ad ſobrietatis et vigilantie amplexum quia ſo. eſ. ⁊ vi. Circa quod quattuor facit. Primo nos hortatur ad ſobrietatem et vigilantiam quia ſobrij eſtis et vi. Secundo oſtendit cauſam. quia aduerſarius veſter dyaboluſ Tercio oſtendit rē in qua aduerſario poſſum⁹ reſiſtere. quia in fide. Quarto ne credatur ꝙ hoc preliū ſit tantum in vno pplo vl in vna ꝓuintia dicit ꝙ illud preliū et eadem paſſio et concertatō ineſt toti fraternitati et omni populo qui eſt in toto mundo ibi Scientes eādem paſſionē ei que in mūdo eſt veſ. fraternitati fieri Circa hanc ꝑtē ſciendū ꝙ tres ſunt hoſtes noſtri cum quibuſ pugnare debemus. ſcꝫ caro que eſt hoſtis intrane⁹. et ideo multum periculoſus Mundus. id eſt delectabilia mundi que materialiter et occaſionaliter nos incitant ad peccandū. vel mūdus. id eſt. mali homines mūdi qui bonos ꝑſequūtur et incitant ad peccandum. Et dyabolus qui inuiſibiliter pugnat ꝯtra nos et īt(r)a et extra Indigem⁹ ergo ſobrietate cibi et potus contra carnis deſideria Non eñ poſſumus cōtra hūc hoſtem pūgnare interficiendo ipſum aut fugiēdo ab eo ſed ſolū ſubtrahēdo ei cibū et potum ⁊ fercula diſcipline. j. Co. ix. Caſtigo cor meum et in ſer. red. Ecci. xxxiij. Seruo maliuolo tortura et pedes mitte eū in oꝑatōeꝫ ne vacet Seruus maliuolus eſt caro quia quāto melius fit ei et delicatius nutritur. tanto magis ſuꝑabit et ꝓteruit in animaꝫ dñam ſuaꝫ Prouer. xxix. Qui a pueritia delicate nutrit ſeruum ſuuꝫ poſtea ſentiet eum ſibi cōtumacem Hoc figuratū fuit ī ſara et agar que ſtatim poſtꝗ ꝯcepit rebellauit dñe ſue ſare vtꝫ Geñ. xvj. Sara domina anima agar ancilla caro neqꝫ Indigemus etiam ſobrietate reꝝ mundi cōtra mūdi delectabilia que ſobrietaſ attenditur magis in voluntate ꝗ̄ in habitu vel actu vanitatem vel ad ſuperfluitateꝫ. j. Thi. vj Habentes ali. qui. te his contē. ſimus Vñ Hre. hebens res multas ſobrius erat Et multi nihil habentes non ſunt ſobrij. quia multa deſiderant Sic ergo contra mūduꝫ pugnamus ſobrietate rerum Hoc eſt ergo quod dicit Sobrij eſtote et vi. ſcꝫ contra carnem et mundum. Theſ. v. Qui ebrij ſunt nocte ebrij ebrij ſunt. nos qui diei ſumus ſobrij ſumus. Contra dyaboluꝫ vero indigemus magna vigilantia. quia ipſe nō dormit. ſed tanꝗ leo rugiens cir. vt nos deuo. Job. j. Vnde venis ſathan. Circuiui terram et ꝑambulaui caꝫ Hier. Sexto. Crudelis eſt et non miſeretur Et ꝓpterea chriſtuſ dicit. Luce. xviij. Oportet ſemper orare et nunꝗ deficere Abacuc. ij. Super cuſtodiam meaꝫ ſtabo. Eph. v. Videte fratres quomodo ca. am. Quia inimicus noſter omnem cautelam et aſtutiam habet. ⁊ ex naturali ingenio et exꝑigentia longi tēporis. et ideo homo difficulter poteſt ei reſiſtere Job. Quadrageſimoprimo. Nō eſt poteſtas ſuper terram que valeat ei cōparari qui factus eſt vt nullum timeret. vna vero res eſt quam ſi perfecte habuerimus perfecte ei reſiſtemus ſcilicet fides vera et viua. Epheſeoꝝ. Sexto. In omnibus ſu. ſcu. fidei in quo poſ. omnia te. nequiſ. ignē extin. Dupliciter enim temptat dyabol⁹ fideles ſcilicet per proſpera diſſoluendo ⁊ ꝑ aduerſa frangendo Omnia ergo tela que contra nos emittit per proſpera extinguimus in fide inferni dum credimus ſi proſperis mundi heſerimus demergi ad infernum Eccleſiaſtici xj. Scitote quia pro hiſ omnibus adducet te deus in iudiciū. Hic cadit exemplum de heremita qui omneſ digitos ſuos combuſſit antequam vellet cuꝫ vna agere volens prius experiri ſi poſſet pati penas inferni. Omnia vero tela que proijcit per aduerſa extinguimus in fide paradiſi dum credimus ꝙ ex pacientia aduerſorum peruenimus ad gloriam eternorum et ideo ipſa libēter toleram⁹. Ro. v.

Sed et glorlamur in tribulatõibus Act.
v. Ibãt apli gau.a con.conſi.qm.dig. ha.
ſunt ꝓ no.ieſu cõtu.pati. Sic ergo pugnã
dum eſt cõtra dyabolũ qui quottidie nos i
feſtat et eodem modo omnes fideles inſe
ſtat et fratres noſtroſ qui ſunt in toto mũ
do.ij. Thi.iij. Omnes qui pie, voluñt viue
re in chriſto ieſu pſe.pa. Act.xiiij. p mul
tas tribulatões oportet nos intrare in re
gnũ dei. Et ſic patet tercium. Quarto
oſtendit ꝙ ſupdicta tria deus pducit ad p
fectõnis fructum dicens. Deus autẽ om
niſ gratie qui vo.n.⁊c̃. Multe ſunt gratie
dei quas deus cõfert nobis et in generali
et in ſpeciali. Et in generali ſunt decẽ ma
rime gtie.quas deus fidelibus facit.q qui
bus ſi vis predicare quare eas do.xviij.p⁹
trinitatis in ſer.de euan. Ibi etiã ponunt
decem bñficia que nobis deus cõfert. In
ſpeciali autẽ cuilibet fideli gtias multas
largitur Alicui enim dat intelligentiã veri
tatis.alicui eloquẽtia ſermonis.alicui ſen
ſum diſcrecionis.alicui grauitatẽ moꝝ.ali
cui abſtinentiã ciboꝝ.et ſic de alijs que lõ
gum eſſet enarrare que vnuſquiſqȝ fideliſ
in ſeipſo experitur.j.Coꝛ.xij. Et alij qdeȝ
datur p ſp.ſer.ſci.alij ſer.ſa.alij gra.ſa. in
vno ſpiritu.⁊c̃. Hec autem omnia opatur
vnus atqȝ idem ſpũs diuidẽs ſin.,put vult
Unde ergo dicit deus autez omnis gratie
qui vo.n.in et ſer.ſuã glo.in xp̃o ieſu mo.
paſ.i.p modicas ⁊ puas paſſiões quas ſu
ſtinemus p nomine ieſu in preſenti. voca
uit nos ad eternam gloriam. Ro.viij. Nõ
ſunt condigne paſſi.huius tem.ad futurã
gloriam que reuelabitur in nobis Et nota
ꝙ ad hanc gloriam deus vocat tripliciter.
Primo p deſtinatõem Rom.viij. Quos
autem predeſtina.hos ⁊ vo. Secundo per
predicatõem Prouer.ix. Miſit ancil. ſue
vt vo.ad arcem. Tercio p inſpiratõȝ. ro.
iiij. Vocat ea que nõ ſunt tanq̃ ea q̃ ſunt
Quarto p beneficioꝝ largitõem Luce.x
iiij. Homo quidam fecit cenam magnaȝ ⁊
voca.mul. Quinto p flagelloꝝ correctõeȝ
ſic vocauit paulum Hebre.xij. Flagellat
autem omnem filiũ quem recipit. Sexto
per pene eterne et cõminatõem Luce.xiij.
Niſi penitentiam egeritis omnes ſimul pi
bitis Septimo p glorie eterne re.miſſio
nem Apoc.ij. Vincenti dabo edere de lin
gno vite quod eſt in padiſo dei mei Deus
ergo qui tot gratias nobis largitur et qui
tot modis nos vocat pficiet ſcȝ p veram
humilitatem in nobis confirmabit. ſciliꝫ
remotõem ſollicitudinis tempalis et ſoli
dabit ſcȝ ſobrietatem vt vigilare poſſum⁹
aduerſus dyabolum et ipſum in fide vince
re.et ideo ipſi gloria in ſecula ⁊c̃.

¶ Dominica quarta de euangelio ſermo. XXXII

Estote miſericordes ſicut ⁊ pa
ter veſter miſericors eſt. Lu.
vj. Sicut dicit Dauid. Tem
pus miſerendi deuſ Totũ tem
pus ante aduentum chriſti fu
it tempuſ iuſticie. Nam in eo deus magnã
iuſticiam exercuit. vt patet in lucifero et
eius angelis quos ,ppter vnum motuȝ ſu
perbie de celo ,piecit. Idem patet in pri
mis parentibus quos ,ppter vnum pomũ
vetituȝ quod comederent de padiſo eiecit
Idem patet in diluuio in quo ,ppter pec
catum carnis totum genus humanuȝ ſub
merſit et deleuit exceptis. viij. Idem etiaȝ
apparet in multis locis ve.teſta. vbi oſten
ditur quomodo deus iuſticias magnas ex
ercuit in homines. Et hoc fuit ſumma et
admiranda iuſticia.quia omnem hominez
quantũcunqȝ ſancte viueret mittebat ad
carcerem inferni.ac etiam Iohannez ba
ptiſtam ita ſanctum et perfectum Et pro
pterea dicebat Pſal. Dñe in celo miſeri
cordia tua Quia ſoluȝ in celo videbatur
eſſe At vbi venit plenitudo tempis ſciliꝫ
tempus gratie et miſericordie quod fuit
ab aduentu chriſti circũquaqȝ regnet et p
ualet miſericordia iuſticie. Pſal. Miſeri
cordia domini plena eſt terra Et quia eſt
eſt tempus miſerendi.ideo chriſtus fõs.et
pater miſericordie qui vt in homini miſe
ret̃ fact⁹ eſt homo ad miaȝ nos iuitat ibi.

Eſtote miſeri.⁊c̃. In quibus verbis quin
qȝ cõtinent Primo em̃ ad miſericordiam
nos inuitat in principio euãgelij. Secũdo
,phibitiua miẽ nobis vetat ibi. Nolite iu
dicare et nõ iudicabimi.nolite ɔdẽ.⁊ ñ cõ.
Qui em̃ iudicat ⁊ ɔdemnat ,primũ nequa
q̃ꝫ eius miſeretur Tercio quoſdã effectus
miſericordie principales nobis impat ibi.
Dimittite et dimit.vo.date et dabi. vobis
Quarto premiũ ,p mĩa et eius operibus
nobis reddendũ inſinuat ibi Menſurã bo.
et confer.coagi.et ſupef.da.i ſi.ve. Quin
to ſub quadã ſilitudine quedam documen
ta corrigere volentibus et docere valde ne
ceſſaria enarrat ibi. Nũquid põt cec⁹ ce
cum ducere ⁊c̃.vſqȝ in finẽ. Primo er
go ad miam nos inuitat exẽplo patris nr̃i
dicens Eſtote mi.ſicut et pater veſter mi.
eſt. Boni filij bonũ patrem imitant̃. Io.
viij. Si filij abrae eſtis opa abrae facite.
Duo ergo dicit Primo impat miaȝ quia
eſto mi. Secũdo oſtẽdit modũ miſerendi.
qꝛ ſicut et pater veſter mi.eſt. Sed cuȝ pat̃
noſter ſit etiã iuſtus.iuxta illud Pſal. iu
ſtus dñs et iuſticias dilexit quare nõ inui
tat nos ad iuſticiã dicẽs. Eſtote iuſti ſicut
et pr̃ vr̃ iuſtus eſt. Et ſiliter ad ſapiẽtiaȝ ⁊
potentiam. ¶ Ad hoc dicẽduȝ ꝙ hoc
fit ,ppter ſeptem. Primo quia mĩa ma
gis tempi ɔuenit noui te.quia vt dictũ eſt
iuſticia et mĩa cõdiuiſerũt ſibi tempa vt iu
ſticia an̄ chriſto aduẽtũ regnaret.et miſe
ricordia p⁹ ipſius aduentũ Eccs̃.iij. Omia
tempus habẽt. Secũdo qꝛ mĩa magis ɔue
nit loco in quo ſum⁹.nã mũdus eſt plenuſ
culpe et malis miſerijs et p maximis indi
gentijs et penis hoies inuoluũtur Eccs̃.
iiij. Vidi calũnias q̃ ſub ſole gerũtur ⁊ la
crimas innocentũ et ɔſolatorẽ neminẽ et
laudaui magis mortuos q̃ꝫ viuẽtes Aug⁹
In valle miſerie ſumus in qua eo magis
eſt flendũ quo min⁹ flemus. Tercio quia
miſericordia inter omnes virtutes excellit
Unde p oleũ ſignificatur qꝺ oibus liquo
ribus ſupnatat iuxta illud Eccs̃.ix. Oleũ
de capite tuo ñ deficiat.i.miſericordia tua
animo tuo nõ deſit vt miſeris cõpatiaris.
miſericordia em̃ dicitur quaſi miſeris cor
dans Excellit etiã mĩa inter omnia opera
dei Pſal. Miſeratões ei⁹ ſup omnia opa
eius Quarto qꝛ magis vtilis eſt et neceſ
ſaria.j. Thi.iiij. Pietas ad omnia vtil' eſt
promiſſionẽ habens vite que nũc eſt et fu
ture.quia p miaȝ homo meretur hic vitã
gratie.et in futuro vitam glorie. Math.
v. Beati mi.quoniã ipſi mi.conſe. Bern.
Sola miſericordia non audiet auditũ ma
lum Unde in iudicio fiet examinatio ſoluȝ
de opibus miſe.vt patet math.xxv.quaſi ,p
pter ipſam ſint ſaluati ⁊ per omiſſionẽ ſint
damnati Iacobi.ij. Iudicium ſine miſeri
cordia fiet ei qui non facit miam. Ad qꝺ
deſignandũ chriſtus de monte oliueti per
quem mons miẽ deſignatur in celũ aſcẽdit
Hoc etiam figuratur vel ſignificatur i eo
ꝙ ſcriptura refert ꝙ Salomõ duo hoſtia
de lingnis oliuaꝝ fecit in egreſſu oraculi.
iij. Regũ.vj.que ſignificant duas ptes mi
ſericordie vna eſt ſpũalis.et altera corpa
lis p quas homo in templum ingreditur.
Quinto quia magis cõuenit patri noſtro
deo Gre. Deuſ cui ,pprium eſt miſereri ſem
per et pcere ⁊c. Vñ ſicut ſoli ,pprium ẽ il
luminare et igni calefacere ſic deo miſere
ri Et ideo ſi volumus deum veraciter imi
tari ſim⁹ miſericordes quia miſereri ẽ eiuſ
,ppria operatõ Yſa.xlix. Nunquid poteſt
mulier obliuiſci infantem ſuum vt nõ mi
ſe.fi.vte.ſui ⁊ ſi illa oblita fuerit.ego tam̃
non obli.tui In hoc ergo ɔgnoſcitur ma
xime filius ſi naturalem operatõem habet
patris. ¶ Ubi nota ꝙ deus habuit
tres pueros et maximos filios. Primus
fuit lucifer qui noluit imitari deum in mi
ſericordia ſed in potentia.et ideo tanq̃ꝫ de
gener filius ,piectus eſt. Secundus fuit a
dam q noluit imitari deũ in mĩa ſed i ſciã
et iõ tanq̃ꝫ nõ legittim⁹ ẽ re,pbat⁹. Terci⁹
fuit xp̃s q voluit deũ imitari in mĩa ⁊ in
oibus.math.xij. Euntes diſcite quid ẽ mia
volo et nõ.ſ.ac.et iõ tanq̃ꝫ naturalis filiuſ
eſt elecũs.math.iij. Sexto qꝛ mĩa ẽ nob̃
magis natalis. Iob.xxxj.ab infã.mea cre
uit mecũ mi.⁊ ad id qꝺ natale ẽ faci.icli.

Videmus aũt ꝙ ſi gd patitur vnũ mẽbrũ
compatiũtur omnia membra.ut dicit apts
j.Coꝛ.xij.Omnes autem chꝛiſtiani vnuꝫ
coꝛpus ſumꝰ in chꝛiſto.et ſumꝰ mẽbra ad
inuicẽ.caput aũt nřm xpũs eſt.vt di.aplS.
Ad eph.iiij.et iõ vnus fidelis naturaliter
debet compati alteri ſicut frater fratri.ij.
Coꝛ.xj.Quis infirmatur et ego nõ infir.
quis ſcanda.ꝛ ego nõ vroꝛ. Septimo qꝛ
ad miam faciendã pſa motiua hẽmꝰ. X
Nam oĩs creatura incitat nos ad miaꝫ
faciendã Sol em̃ et luna ꝛ oĩa coꝛpa cele
ſtia tanq̃ꝫ nobis cõpatiẽtia vtpote in mag
penuria cõſtitutis.omnia bona ſua cõicãt
nobiſ ſiliter quattuoꝛ elemẽta ꝛ oẽs arbo
res ſiliter multa aĩalia incitãt noſ ad miſe
ricoꝛdiã eo ꝙ inter ſeĩnuicẽ miſerent. Di
citur em̃ de cyconia ꝙ poſtq̃ꝫ ſenuerit filij
eiꝰ ponũt eã in nidũ et nutriũt eam Dicit
etiam de aquila ꝙ qñ generat tres pullos
ꝓijcit vnũ quia nõ põt oĩs nutrire ꝛ tũc
quedã auis que appellat cobar aſpoꝛtat
et nutrit.De leone etiã dicit ꝙ pcit ꝓſtra
tis et hoĩem errantẽ reducit ad viã et in
firmioꝛa aĩalia nõ comedit niſi neceſſitate
famis cõpulſus.ſemp etiã qñ ꝯmedit reli
quit aliqd de pda.ꝛ ideo vulpes ſeqtur eũ.
Pullũ etiã vniꝰ eque ſi moriat equa alie
eque ſuſcipiũt nutriẽdũ.et ſi vnus elephaſ
cadit omnes alij currũt ad eũ releuãdũ.qꝛ
p ſe non põt reſurgere Dicit etiaꝫ delphi
no moꝛtuo alij cõueniunt et ſepeliunt euꝫ
in ꝓfundo maris De cõchis etiã marinis
dicitur ꝙ ſemp ſtant clauſe et quidaꝫ aliꝰ
piſcis venit cum cibo et apit eam et imit
tit cibũ Et breuit tota natura ꝛ tota crea
tura incitat nos ad miſericoꝛdiam. Et ſic
patet ꝙ ꝓpter ſeptem deus nobis mandat
miſericoꝛdes eſſe magis q̃ꝫ iuſtos vel ſapi
entes.et hoc eſt quod dicitur Eſto miſeri.
ꝛc. Deinde oſtendit modũ miſerendi di
cens.ſicut et pater veſter miſericoꝛs ẽ.vbi
nota ꝙ debemus eſſe miſericoꝛdes ap inui
cem ſicut deus pater noſter miſericoꝛs eſt
circa nos Eſt aũt miſericoꝛs pater noſter
circa nos quantum ad decẽ. Y Pri
mo indignum omni bono et a ſe aduerſuꝫ

ad viam veritatis reducendo ꝛ reuocãdo
ij.Regum.xiiij.Vade reuoca puerũ ab
ſolon.Abſolon interfecerat filium regis
ſic peccatoꝛ quantum in ſe eſt interficit fi
lium dei et tamen deus reuocat eum :Sic
et nos non ſolum amicoꝝ ſed etiam inimi
coꝝ miſereri debemus Math.v.Diligite
inuicem ve.benefa.his qui oderunt vos.
Secũdo redire nolentem paciẽter expe
ctando Rom̃.ij.Ignoꝛas qm̃ benignitas
dei te ſup.expectando ad penitenciã addu
cit Et nota quomodo expectat multoſ.ſic
et nos ꝓximum non valentem nobis red
dere noſtrum debitum debemus patienter
expectare donec poſſit reddere Mat.xviij
Patientiam habe in me et omnia reddaꝫ
tibi.Sed multi crudeles capiũt et in incar
cerant debitoꝛes ſuos.Mat.xviij. Tenãs
ſuffocabat eum dicens redde quod debes.
Tercio peccatoꝛem ne a dyabolo ſuffo
cetur et demergatur in infernum defendẽ
do Tren̄.iiij.Miſericoꝛdie domini.quia ñ
ſumus conſumpti Gen̄.iiij.Quicunqꝫ in
uenerit me occidet me.et ait dominus ne
quaq̃ꝫ ſed quicunqꝫ occiderit chayn ſeptu
plum punietur Et poſuit dominꝰ ſignuꝫ in
chayn ne occideret Sic et nos debemꝰ iu
uare ꝓximum quantum poſſumꝰ ne a dya
bolo rapiatur.vel ne ab alio ꝓximo rapia
tur et deuoꝛetur.ij.Coꝝ.xij. Ego autem
libentiſſime impendam et ſupimpendar ip
ſe ꝓ animabus veſtris Sed valde deteſta
bile eſt.vt dicit Augꝰ.ꝙ videtur lupus aſ
poꝛtare pecudem alicuius et omnes cla
mant videtur dyabolus aſpoꝛtare animaꝫ
ꝓximi et nullus reclamat. Quarto pec
catoꝛem ne deficiat paſcendo Pſalmiſta.
Qui dat iumentis eſcam ipſoꝝ.id eſt.pec
catoꝛibus qui iumentis cõparantur Sic
et nos etiam peccatoꝛes ſuſtentare dẽmuſ
ne fame deficiant quia in eis natura bo
na eſt et poterunt adhuc effici boni. Ma
thei.Viceſimoſecundo .Bonos et malos
introduc huc ſcilicet ad nuptiaſ.Debemꝰ
etiam peccatoꝛes ſuſtentare pane verbi dĩ
Petri.Quinto.Paſcite qui in vobis eſt
gregem domini.

Quinto peccatoꝛibꝰ opoꝛtunitatẽ pec
candi ſubtrahẽdo Oſee.ij.Sepiam viam
tuam ſpinis et ſepiam eã maceria Multo
ciens deus dat aduerſa peccatoꝛibus.ne i
peccatis delectẽtur .ꝛ ne peccata pficiant
que facere diſponũt qđ eſt viam peccatoꝝ
ſpinis ſepire Gen̄.xij.Flagellauit aũt de
us plagis maximis pharaonẽ ac domũ eiꝰ
ne ſcꝫ abuterẽtur vxoꝛe abꝛae Sic ꝛ nos
omnem materiã peccãdi dẽmꝰ auferre ꝓxi
mo et non eſſe ei ad ruinã ſed ſalutẽ Titũ
ij.Temetipm̃ pbe exemplũ bonoꝝ operum
Sexto pꝰ multiplicẽ repulſaꝫ ad vocã
dũ peccatoꝛẽ nõ deſiſtẽdo Gre.Debemus
dei miſericoꝛdiam erubeſcere.ſet ſi iuſticiaꝫ
eius nolumꝰ foꝛmidare qui tãto ampliori
ſpbitate cõtemnit q̃to ꝯtemptus vocare
non dedignatur Apo.iij.Ego ſto ad oſtiũ
et pul.ita et nos a beniuolẽtia ꝓximi deſi
ſtere nõ debemus q̃uis cõtinue ab eo ãga
rias patiamur.Ro.xij. Nulli malũ ꝓ ma
lo red.ſed ecõtrario bñdicentes Ibidem.
Benedicite pſeq̃ntibꝰ. Septimo ad cõ
uerſiõem noſtrã multipliciter et mirabili
ter operando.modo dando ꝓſpera.mõ ad
uerſa Exemplũ de fabꝛo q inclauat equũ
vt ſibi remaneat.ſic facit deus Pſal.Con
uerſus ſum in erumna mea dũ cõfigit ſpi
na.Per omnem modũ deus opat vt pec
catoꝛ ſibi remaneat Sic et nos omni mo
do debemus ſatagare vt peccatoꝛes boni
fiant ij.Coꝝ.vj.In omnibus exhibeamꝰ
noſmet.ſicut dei mini.in mul.pa.a dex. et
a ſini.quia vt dicit Augꝰ.Nihil ẽ deo ita
acceptum ſicut zelus aĩaꝝ. Octauo pe
nitentẽ et ad ſe reuertentẽ benigne ſuſcipi
endo ſicut ipe poſuit exemplũ in filio ꝓdi
go Lu.xv.Miſericoꝛdia motꝰ ceci.ſuper
col.eius Sic et nos petentibꝰ a nobis ve
am de iniurijs illatis benigne dẽmꝰ occur
rere ꝛ recipe ad oſculũ paciſ.multi feroció
res canibꝰ nuq̃ꝫ volũt pcere q̃tũcũqꝫ hũi
litatis niſi vulnerẽt eos vel occidãt Dicit
de cane ꝙ ſi hõ ꝓſterneret ſe in terrã nuq̃ꝫ
tãgeret eũ Hic cadit exẽplũ de quodã ipa
toꝛe romano.q cũ cepiſſet regem armenie
et ille depoſito dyademate genuflexiſſꝫ co

ram eo ſtatim reſtituit ei coꝛonã et regnũ.
Nono penitẽtẽ d ſtatu viliſſimo ad ſta
tũ regiũ ꝓmouẽdo Pſal.De ſtercoꝛe eri
pau.vt col.cũ eũ prin.Vñ ille filiꝰ ꝓdigꝰ
qui paſcebat poꝛcos honoꝛifice ad mẽſaꝫ
patris ſedebat Sic et noſ dẽmꝰ ꝓximũ ad
bonũ ſtatũ aĩe et coꝛpis reducere ꝛ nõ te
nere eũ extra domũ ſuã vel in aliquo pec
cato Decimo peccatoꝛi cõuerſo virtu
teꝫ pſeuerãdi dãdo.Yſa.xl.Qui dat laſſo
xtutẽ Sic et nos debemꝰ ꝓximũ in bono
ꝓpoſito cõſeruare et in bono ſtatu manu
tenere p noſtrã oꝛõem.Eph.iij.Huiꝰ rei
gratia flecto genua mea ad pa.do.no. ie.
xpi vt det vo.ſe.di.gl.ſ.ha.xp̃m p fidẽ in
coꝛdibꝰ vr̃is Et ſic patꝫ primũ. Secun
do ꝓhibitiua miſericoꝛdie nobis vetat di.
Nolite iudicare ſcꝫ ꝓximum p malas ſuſ
pitões ſed ſupple.miſeremini eiꝰ et nõ iu
dicabimi ſcꝫ a deo Nolite cõdemnare ſcꝫ
ſententiam diffinitiuam de aliquo ferendo
et non cõdemnabimini ſcꝫ a deo Auguſti.
Et ſi ſuſpitõnes vitare non poſſumus .qꝛ
homines ſumus tamen diffinitiuas ſentẽ
tias continere debemus Vbi nota ſm au
guſtinum ꝙ quedam ſunt facta hominum
manifeſta q̃ nullo modo tergiuerſari poſ
ſunt qn mala ſint vt furta homicidia blaſ
phemie adulteria et hmõi de quibus lici
tum eſt nos iudicare et cõdemnare ꝙ ma
la ſunt Quedam ſunt media que pñt bo
no et malo animo fieri.et iſta cum exteriꝰ
non pretendũt aliquã ſpeciem mali debe
mus ea ſemper ad bonam ptem interpre
tari.etiam ſi malo animo fiant quia homi
nes vident que foꝛis parent deus autem i
tuetur.coꝛ.j.Regũ.xvj.Quedam ſunt oc
culta de quibus iudicare temerarium eſt.
Augꝰ De occultis alieni coꝛdis temere
iudicare peccatũ eſt.j.Coꝝ.iiij.Nolite añ
tpus iudicare quoaduſqꝫ ve.do.qui et il.
abſcon.te.et manifeſtabit ꝯſi.coꝛ.Ve ergo
illis qui maifeſta bona iudicant mala. vel
coꝛrupta intẽtõe fcã.vt pharifei q dũ xp̃s
eieciſſꝫ demoniũ dix.in beel.priu.de.ei. de.
Lu.xj.Valde ergo debemꝰ eſſe tpati i iu
dicando.quia talem iudicamꝰ aliqñ qui ẽ

optimus vel erit optim⁹ vt patʒ in Dan
lo Ro.xiiij. Tu quis es qui iudicas alie-
num ſeruū Nota hic ꝙ triplex eſt iudiciū
3 Primū eſt iudiciū prudētie qḋ ꝓce
dit ex ſagacitate iudicis ꝑ vera ſigna vt fu
it iudiciū Salomonis inter duas meretri-
ces iij. Regū.iij. Nā omnis mater natura
liter diligit filiū.et nollet eū mori.qḋ vna
illaꝝ oſtendit que vera mater fuit Sic iu
dicauit Daniel illos duos falſos teſtes . q
cōdemnauerūt ſuſannā. Daniel.xiij. Hac
prudēcia ꝓpter maliciam hominū. multū
deberēt iudices abūdare Exemplū de illo
iudice q liberauit paupem in cui⁹ domo q
dam poſuerat xij. vrceos olei.ſex erāt ple-
ni et ſex ſemipleni.et inferius erat aqua. ⁊
accuſauit paupem illū ꝙ fuerat ſibi fura-
tus oleū et iudex cognouit ꝑ amurgā que
nō erat tanta et equaliter in omnibus vr-
ceis qḋ nō erat verum.tale iudiciū ē iuſtū
et licitū Secundū eſt iudiciū iuſticie ſiue
iuris qḋ ꝓcedit ſm allegata et ſcḋm cōfeſ
ſa.et ſic debēt iudicare oēs iudices ſub le-
ge cōſtituti vt dicit Aug⁹.etiā ſi ſit falſuꝫ
qḋ ꝓbatur et confiteť reus . Hui⁹ exēplū
habem⁹ in Dauid q mādauit interfici il-
lum q dicebat ſe interfeciſſe Saulē et tamē
nō erat verꝫ Sed ait Dauid Os tuū con
tra teipſum locutū eſt.ij. Re.j.tale iudiciū
eſt iuſtū ex pte iudicis eo ꝙ ꝓcedit ſm iuſ
Terciū eſt iudiciū punitōis et formidinis
qḋ ꝓcedit et.infertur ꝓpter peccata pater
na Hoc fuit factū tpe Dauid quādo fcā
eſt fames trib⁹ annis et cōſuluit Da. dn̄m
qui rn̄dit dicēs.ꝙ hoc erat ꝓpter peccatū
Saul.quia ꝯtra iuramētū ꝑdeceſſoꝝ ſuo-
rū interfecit multos gabaonitaꝝ. Et dati
ſūt duo filij Saul ⁊ qnqꝫ nepotes gabaoi
tis q ſuſpēderūt eos i ligno et ceſſauit plaga
de pplo ij. Re.xxj. Quartū eſt iudiciū te-
meritatiſ ⁊ ſuſpitōis qḋ ꝓcedit ſm imagia
ta qn̄ quis ex leuib⁹ ſignis iudicat et cre-
dit aliquē malū.qḋ cōtingit.vel q₂ ipſe eſt
male diſpoſit⁹ ⁊ iō ſic iudicat alios.vel q₂
odit illū.vel q₂ vidit et audiuit et iō defa-
cili iudicat vnde ſenes ſunt valde ſuſpitio
ſi.et iſtud eſt minus peccatū.q₂ ſenes mul-

ta viderunt ex qbus mouētur et tale iudi-
ciū eſt ſecūdū faciē quod ꝓbetur Joh.vij
Nolite ſm faciē iudicare.ſic iudicauit tor-
la beatū Caſſiū epm marinenſem eſſe ebri
um.qui erat naturaliter rube⁹ vt di. Gre
go.in dya. Hic cadit exemplū de gallo et
gatta ⁊ muribus qn̄ mures credebāt cattū
vnū ſanctū patrē .q₂ erat inuolut⁹ cinere
et gallū eſtimabāt terribilem hominē ꝓpt
criſtam rubeam Et ſic patet ſecundum
Tercio duos effectus miſericordie nobis
impat dicens Dimittite iniurias et offēſaſ
et dimittetur vobis ſcꝫ a deo peccatū ve-
ſtrum Date ſcꝫ tempalia bona paupibus
et datur vobis ſcꝫ a deo vitam eternam .
4 Ubi nota ꝙ duo ſunt genera opeꝝ
miſericordie Quedam enim ſunt opa mie
ſpūalia ad animam ptinentia.et ſunt ſex q̄
in hoc verſu continētur . Conſule caſtiga
ſolare remittere fer ora. Remittere ergo
vel dimittere iniurias primo eſt.vnū op⁹
miſericordie ſpūale et ideo tangēdo ipſum
omnia ſpūalia opa dat intelligi Et nota h
ꝙ retinere iniurias et non parcere eſt ma-
num periculum.quia odium in corde eſt
ſicut ignis in pecto .qui comburit pect⁹
tenentis Sic odium ſolum obeſt odienti.
Item eſt ſicut tinea in panno que cor
rodit pannum in quo eſt. Item eſt ſicut a
pis aculeum infigens que dum aculeum i
figit perdit ipſum et ꝑ conſequens moriť
nec de cetero mellificare poteſt Sic et in-
gens aculeos odij moritur ſpūaliter nec d
cetero opera vite poteſt exercere niſi odiū
deponat Quedam vero ſunt opera miſe-
ricordie corporalia ad corpus pertinentia
et ſunt ſex que in hoc verſu continentur .
Uiſito poto cibo tego redimo colligo con
do Et iſta ſunt minus perfecta opera q̄
ſpiritualia Dare ergo bona temporalia .ſi
ue panem ſiue vinum ſiue indumentum ſi-
ue hoſpitium ſiue pecuniam ſiue in redem
ptionem captiuoꝝ ſe exponere. vel dare ꝑ-
ſonam ſuam ad viſitandum viduas vel af
flictas perſonas et ad condendum:id eſt ſe
peliendum mortuos. Hec omnia ſunt mi-
ſericordie opera corporalia.

ꝓ quibus deus dat nobis vitam eternam.
Et nota hic ꝙ inter omnia opa miſericor
die tam ſpūalia q̄ꝫ corpalia vnū eſt qḋ ma
gis placꝫ deo ſcꝫ ꝙ homo miſereať anime
ſue Eccl.xxx. Miſerere aie tue placēſ deo
Prouer.xj. Benefacit aie ſue vir micorſ
Quidam ſunt ſicut chayn q male diuidūt
⁊ recte offerūt Gen.iiij. Si male diuidaſ
et recte offeraſ peccaſti.qḋ tunc eſt quādo
homo res tpales dat paupibus . ⁊ corpuſ
etiam exponit in ſeruitiū paupm aiam ve
ro dat dyabolo qḋ tūc ſit qn̄ homo in pec
cato mortali exn̄s facit opa miſericordie .
nec exire ſatagit de ptāte dya. Cōtra quos
ait Apls.j. Cor.xiij. Si diſtri.in ci . pau.
omnē fa.me.et tra.cor.me.ita vt ar. cari.
aūt nō ha.nihil mihi ꝓdeſt Math.vij.do
mine nōne in noīe tuo ꝓphetauim⁹ ⁊ ꝟtu
tes multas fecim⁹ ⁊ dicet illis Amen dico
vobis ne.vo. Faciamus ergo ſicut Abel q
obtulit optima et iō bene diuiſit dās meli
ora deo Dem⁹ ergo deo optīa nr̄a ſcilicet
aiam cor et volūtatē. Prouer.xxiij . Fili
prebe mihi cor tuū Item nō ꝙ alia litte-
ra dicit dimittite et dimittemi.q₂ ille q te-
net odiū in corde fortiſſime teneť ab odio
q₂ q̄ꝫuis peccatū omne teneat hoīem ſicut
ſeruū iuxta illḋ. Qui facit peccatū ſu⁹ ē
peccati. Jo.viij. Odiū tn̄ tenaciſſime te-
net hoiem ita ꝙ hō oēe ſcelus ꝑpetret cō
tra illum quem odit.et ideo recte dicit di-
mittite ſcꝫ iniurias et dimittemini ſcilicet
ab odio quod vos quaſi cathenatos tenet
Prouer.v. Funib⁹ peccatoꝝ ſuoꝝ qſqꝫ ꝯ
ſtringiť. Ad opa ꝟo mie faciēda ſeptem
bona nos inducunt que hn̄t efficere. Pri
mū eſt q₂ deū placant Gen.xxxij. Placa-
bo eū munerib⁹. Prouer.xxj. Mun⁹ ab-
ſcōditū extinguit iras ⁊ domū in ſinu indi-
gnatōem maximā . Fugiāt etiā tēbras ab
aia Yſa.lviij. Si effuderis eſurienti aiam
tuā et aiam afflictā repleueris orieť.in te
nebris lux tua.et tenebre tue erūt ſicut me
ridies Secūduꝫ eſt quia faciunt obtinere
petita. Yſa.lviij. Frange eſurienti panē tu
um et egenos vagoſqꝫ induc in domū tuā
cum videris nudum opi eum et carnē tu-

am ne deſpexeris Et ſubditur. Tunc inuo
cabis et dn̄s exaudiet clamabis et dicet.
ecce aſſum.quia miſericors dominus deus
tuus Prouer.xxj. Qui obturat aurē ſuā
ad clamorem paupeꝝ clamabit ipſe et nō
exaudietur Tercium eſt quia faciunt ho-
minem filium dei quia vt dictum eſt in mi
ſericordia maxime ſimilatur deo.quia pro
prium et naturale opuſ dei eſt miſereri.ec
cleſiaſtici.iiij Eſto pupillis miſericors vt
pater.et pro viro matri illoꝝ. ⁊ eris tu ve
lut filius altiſſimi Quartuꝫ eſt quia fa
ciunt nos amicos nam pauperes et religi
oſos faciunt ſtipendarios ſuos qui quoti
die interpellunt apud deum. Gre. paupes
non ſunt colendi vt egeni ſed exorandi ut
patroni Hic cadit exemplū lodouici regiſ
francie quod dictū fuit ſupra. Quītuꝫ
eſt quia ſociant hominem tempe maxime
neceſſitatis omnibus alijs recedētib⁹ a no
bis Ambro. Non ſunt bona hominis que
ſecum ferre non pōt ſola miſericordia co-
mes eſt defunctoꝝ. Apoc.xiiij. Opera em̄
illorum ſequūtur illos. Sextum eſt q₂
homines ſpūaliter ditāt Miſericordia em̄
eſt prudentiſſima negociatrix que ꝓ pitu-
ris eterna recipit ꝓ tempalibus celeſtia.
Aug⁹. Prebe tectum et accipe celū. Ip-
ſa calicem aque frigide ꝓ deo tribuiſt et ac
cipit torrentem voluptatis eterne Un̄ ille
ſeruus qui abſcondit pecuniam domini q₂
non habuit miſericordiam nihil lucratus
eſt Si em̄ expendiſſet eam in paupes rece
piſſet centuplum Cuius ratio eſt quia tm̄
meretur homo.q̄ꝫtum habet de caritate.
Caritas enim ignis eſt que ardere nō po-
teſt niſi in oleo miſericordie. Et ideo tātū
ardet quantū eſt ibi de oleo.j. Jo.iij. Qui
habuerit ſubſtantiam hui⁹ mundi et vide
rit fratrem ſuum neceſſe habere et clauſe
rit viſcera ſua ab eo.quomodo caritas dei
manet in eo. Auguſtinus. Neſcit negocia-
ri qui non habet miſericordiam . potiuus
abſcondit bona domini ſui quā velit alte-
ri mutare ſimilis vulpi que potius voluit
caudam per terram trahere q̄ꝫ aliquantu-
lum ſimee dare .

Et ideo auferentur ab eo quia nec hic ciſ
ſatiatur et in morte omnia pdit Job.xvij.
Diues cū dormierit nihil ſecū auferet.
Et nota hic ꝙ miſericordia in negociatōe
ſua ſemini comparatur iuxta illud.ij.Cor.
ix.Qui pce ſeminat pce et metet.et qui ſe
minat ꝛc̄.et hoc ꝓpter tria.Primo qꝛ ſe-
men abſcōditur ne ab auibus comedatur.
ſic opa mīe debent abſcōdi ne vent⁹ vane
glorie ea aſportat.Math.vj.Cū facis ele
moſinā noli tuba canere ante te.Scdo qꝛ
dū ſemiaẗ pdi videẗ cū tñ ſoluſ ille ſit mo
dus ſemē cōſeruādi.ſic elemoſina cū datur
pdi videẗ.et tñ ſolus ille ē mod⁹ bona nr̄a
cōſeruādi.Yſi.Terrena oīa retinēdo amit
tim⁹ ꝛ largiēdo ſuam⁹ Math.x.Qui p-
diderit aīam ſuā ꝓpter me iueniet eā.glo.
quaſi dicaẗ agricole.ſi fructus ſuos pdis.
ſi ſeminas renouas.ſolas quas dederis ſp
habebis opes.Tercio quia ſemen cum fe
nore ſurgit.ſic opa miſericordie centuplū
accipient.Math.xix.Centuplū accipietis
Prouer.xix.Feneratur domino qui miſe
retur paupis: Septimū eſt qꝛ ſola opa
miſericordie habent plenas litteras remiſ
ſionis regis eterni Math.vj.Si dimiſeri
tis hominibus peccata eoꝝ dimittet ꝛ vo
bis pater veſter celeſtis delicta veſtra.Et
econuerſo Judicium ſiue miſericordia fi-
et ei qui non fecerit miſericordiam vt dici
tur Jaco.ij.Et ſic patet terciū. Quar-
to p̄mium ꝓ omnibus opibus miſericor-
die nobis reddendū inſinuat cū dicit.Mē-
ſuram bonam ꝛ confer.et coagi.et ſupef.
da.in ſi.veſtrum ſcꝫ pauperes quibus mi-
ſericordiam tribuiſtis Ipſi enim ſunt do-
mini regni celoꝝ.et ideo optime pn̄t retri-
buere Math.v.Beati pauperes ſpiritu
quoniam ipſoꝝ eſt regnum celoꝝ.Ubi nō
ꝙ quattuor dicit de premio ſcꝫ ꝙ erit mē-
ſura bona.conferta.coagitata.et ſupeflu
ens.qđ tripliciter poteſt exponi. Primo
ſcdm ordinem dantiū.quidam em̄ dant ptē
ſupfluoꝝ paupibus et ſic non oīa .Lu.xj.
Quod ſupeſt date elemoſinā.i.de ſupfluo
Et iſti ſunt cōmunes hoīes i matrimonio
viuētes et in mūdo ſtātes Et q̄tū ad hos

dicit.menſuram bonā.i.iuſtaꝫ quia talib⁹
iuſte remetietur ꝛ digna merces reddeẗ.vt
hic vel in futo Ezech.x.Juſticia iuſti ſu-
per euꝫ erit.Quidā dant oīa ſupflua vite
ſue Lu.iij.Qui ha.du.tu.det.v.non hn̄ti
Per vnā tunicā itelligūtur neceſſaria vi
te.et p ſcdam ſupflua.Et iſti ſunt magis
pfecti ſeruātes p̄cepta.ſed non cōſilia.Sic
faciebat Thobias qui oīa primitiua et de
cimas cōcaptiuis fribuſ impticbaẗ Tho.
j.Et q̄tū ad hos dicit cōfertam.i.maibuſ
comp̄ſſam vt nihil vacui ſit in ea.qꝛ tales
replebuntur vndiqꝫ boniſ.Pſal.Qui re.
bo.deſi.t.Quidā dant nō ſolū ſupflua .ſed
etiam ptem neceſſarioꝝ ꝛ reſtringūt vitaꝫ
ſuam vt poſſint paupibus bñ facere Lu.
xix.Ecce dimi.bono meo.dn̄e do paupib⁹
Exemplū de beato Martino qui mediam
clamidem paupi tribuit Et q̄tuꝫ ad iſtos
dicit coagitatam.i.cōquaſſatam vt vltra
capacitatē capiat.quia tales retributōem
mercedis habebunt ſupra ſperatū ꝛ ſupra
meritum Yſa.lxiiij.Ocul⁹ nō vi.de⁹ ab.
te que p̄pa.expec.te.Quidam dant omnia
et nudi nudū xp̄ꝫ ſequūtur Math.xix.Ec
ce nos relin.om.ꝛ ſecu.ſu.te Et iſti ſunt
viri pfecti qui nō ſolum p̄cepta ſed etiam
cōſilia implent Math.xix.Si vis pfectus
eſſe vade et vende oīa q̄ habes et da pau.
Et q̄tū ad iſtos dicit et ſupef.i.non raſilē
ſed vndiqꝫ effundentē qꝛ tales hēbūt gl'aꝫ
ad mēſuram ſed excedēt gl'am alioꝝ qꝛ vt
dicit Apl's j.Cor.xv.Stella differt a ſtel
la in clarita.ſic erit gl'a beatoꝝ Iſti erunt
in ſummo gradu cum xp̄o alios iudicātes
Math.xix.Uos qui reli.om.et ſecu.eſtis
me.in rege.cum ſede.fili.ho.in ſe.ma.ſue
ſede et vos ſuper ſed.duodecim in.xij.tri.
iſrael Gloria iſtoꝝ erit admirabilis oīno
et ſupexcedens omnem intellectum .Yſa.
lx.Tūc videbis et af.et mira.et dila.cor.
tu. Secundo mō pōt exponi ſm̄ meritꝫ
bonoꝝ q̄ retribuūẗ.nā de⁹ ſuiſ ſuis exercē
tib⁹ pietatis opa oīa bona ꝯfert qꝛ ipi ſūt
fi.ſi aūt fi.ꝛ hr̄.vt di.apl's ad ro.viij Sūt
aūt quat.gn̄a bonoꝝ.ſ.bo.for.na.g̃.et gl'e
Quantuꝫ ergo ad bona fortune que ſunt.

diuitie et dignitates et hmōi.dicit menſu
ram bonā.i.plenam.quia de tpalibus dat
eis ad ſufficientiā vite ꝙ ita chriſti cōtētā
tur.Math.xix.Centuplū accipietis Cen-
tenari⁹ em̄ eſt numerus pfectus.Signifi-
cat ergo ꝙ ipi accipiant pfectōem ꝛ ſuffi
cienciaꝫ in tempalib⁹ vt dicit Gre.Pec
catores autem de tpalibus non habēt ple
nam mēſuram quia eis nō ſatianẗ nec cō-
tentātur Eccl'iaſtes.v.Auarus nō imple-
bitur pecunia.Quantū aūt ad bona natu
re que ſunt ſanitas.fortitudo.docilitas in
duſtria naturalis et hmōi.dicit cōfertam.
Tunc dicitur ſextarius eſſe cōfertus ficu-
bus.qn̄ ficus ſunt ita cōpreſſe in ſextario
ꝙ nullum vacuuꝫ remanet inter fic⁹ vbi
poſſit aer remanere Peccatoreſ aūt ñ ha
bent menſuram confertā de bonis nature
quia cum ipſis poſſident multā vacuitatē
vbi vent⁹ vane glorie demoraẗ Sed iuſti
menſuram habent cōfertam quia inter bo
na nature que a deo recipiūt nō hn̄t vacu
itatem.vbi remaneat ventus vane glorie.
quia omnia referūt ad laudē dei.j.Cor.x
Omnia in gl'am dei facite Quātuꝫ vero
ad bona gratie que ſunt virtutes et dona
dicit cogitatam.i.concuſſam vt plus reci-
piat qꝛ vt dicitur Job.iij.Nō dat de⁹ ſpi
ritum ad menſuram.imo quottidie in vi
ris ſanctis auget deus gratias et dona.et
omni die implet eos operibus virtuoſis
ex quibus habitus virtutum quottidie p-
ficiūtur Gre.Nunq̄ eſt amor dei ocioſus
opatur em̄ magna ſi eſt Quantū auteꝫ ad
bona glorie que cōſiſtunt in viſione ꝛ frui
tōe diuina dicit ſupeffluentē qꝛ illa gloria
excedit omnino cōditōem hnmane nature
nec homo mortalis poſſet deū videre Ex
odi.xxxiij.non videbit me hō et viuet.nec
anima ſepata a corpe poſſet illā gloriā.ca
pere niſi ſub lumine gl'e qđ deus creat in
anima Pſal.In lumine tuo videbim⁹ lu
men Et ideo omnē cogitatū om̄e deſideriū
et omnem imaginatōem excedit.j.Cor.ij.
ꝙ oculus non vidit et auris audiuit nec i
cor hominis aſcēdit que prepauit de⁹ his
qui diligunt illum. Tercio poteſt expo-

ni in q̄tum ad pfectōem boni qđ ex operi
bus miſericordie recipiem⁹ Nam illa gl'a
beata erit tota et pfecta merceſ quā ex oi
bus opibus noſtris et ex gratia dei recipi-
emus Gloria autem illa in quattuor pfi-
citur q̄tum ad nos ſcꝫ in boni cognitōne
in boni cogniti amore.in boni cogniti et a
mati poſſeſſione ꝛ in boni cogniti et ama
ti et poſſeſſi fruitōe Un̄ Aug⁹.dicit ꝙ de
uſ fecit hominē vt deū cognoſceret cogno
ſcēdo amaret.amando poſſideret et poſſi
dendo frueretur Quantū ergo ad cogniti
onem dicit mēſuram bonā.i.plenam quia
plenam cognitōem habebunt de omnibus
Gre.Quid eſt qđ neſciant qui videntem
omnia vident Quantū vero ad amorē di
cit confertam.i.ſolidam.quia ſolide et nō
vane amabunt Quantū autem ad poſſeſ-
ſionem dicit coagitatam qꝛ poſſidebunt
deū in quo ſparſa colligūtur et in quo om
nia bona ſunt vnita Quātū vero ad frui-
tōem dicit ſupeffluenteꝫ qꝛ gaudiū exceđꝫ
gaudentes nec ab aliquo comp̄hendeẗ ſed
mentes ſingulorꝝ ſupabit.erit em̄ ſup̄ meri
tum.ſup̄ ſperatum.ſupra deſideratum ꝛ ſu
pra cogitatum.Eadeꝫ ergo menſura qua
menſi fuerimus remetietur nobis.qꝛ ſi be-
ne fecerimus bene recipiemus et ſi melius
fecerimus melius recipiemus et ſi optime
Optime.Et ſimiliter in malo.Apo.Deci
mooctauo Quantum glori.ſe.et in de.fu.
tā.da.il.tor.et luct.Et nota ꝙ dicit in ſinū
veſtrum ad ſignificandum pfectōem ſecu-
ritatem et quietem illius gaudij naꝫ bonū
cognitum et amatum ſcꝫ ipſe deus erit in
tus in eſſentia anime et ideo erit gaudiuꝫ
pfectum ſecurum et quietum Yſa.xxxij.
Sedebit pplus meus in pulchritudine pa
cis in tabernaculis fiducie iu requie opu
lenta Et ſic patet quartū. Quinto ſub
quadā ſimitudie poit q̄dā documēta neceſſa
ria corrigere hn̄tib⁹ p q̄ a temeraria cor-
rectōe ꝓhibemur di.Nunq̄d pōt cec⁹ cecū
ducere Erāt em̄ apl'i futuri orbis terraruꝫ
doct.math.xxviij.Docete om̄s gētes.et iō
oportebat ipoſ eſſe illuminatos.quia cum
orbis terrarum eſſet cecus ꝛ.

multiplici erroris tenebra excecat⁹ et ꝑ a-
poſtolos ⁊ eoꝝ ſequaces deberet illumina
ri et ad viam veritatis reduci.neceſſe fuit
vt eſſent illuminati.quia ſi cecus ducatur
a ceco quid reſtat niſi ꝙ vterqꝫ vadat ī p̄-
cipitiū.imo meli⁹ eſſet ceco carere duce ce
co.quia tūc p̄temptaret baculo viaꝫ. ſicut
formica que eſt animal cecutiens pretem-
ptat quibuſdaꝫ baculis ſiue brachijs ante
oculos viam.Quicunqꝫ ergo debēt alios
docere in doctrina et corrigere in vita .oꝫ
ꝙ ſint docti et morigerati.quia cum diſci-
pulus non ſit ſuꝑ magiſtrum ſed ſufficiat
ei ſi ad ꝑfectōem magiſtri ꝑueniat. tunc ſi
magiſter eſt inſcius ⁊ incompoſituſ.veriſi
mile eſt ꝙ diſcipulus ꝑ magiſtrū nunquā
ad ꝑfectōem doctrine et veritatis ꝑueniat
ſed ambo remanebūt in fouea cecitatis.et
ideo phariſei ⁊ ſcribe quos malicia exce-
cauerat nō poterant alios docere et ad vi
am veritatis adducere cōtra quos chriſt⁹
tunc loquebatur.ſiliter qui habet trabem
in oculo.i.in aliquo peccato mortali tene
tur non pōt educere feſtucaꝫ de oculo fra
tris ſui.id eſt.non poteſt exemplo vite ip-
ſum informare vt careat peccatis ⁊ ſit vi-
ta ipſius ſine feſtuca ꝑuoꝝ peccatoꝝ Gre.
Suꝑiactas ſordes tergere nō valet man⁹
que lutum tenet.Debet em̄ prelatuſ ſubdi
tum informare vbo et exemplo Joh.xiij.
Exemplum enim dedi vobis vt quēadmo
dum ego feci ita et vos faciatis . Bern .
Egregium inſtrumentū eſſet oculus ſi ſe-
ipſum ſicut alia videre poſſet Et ſic videt
ꝙ p̄latus in mortali exiſtens nō poſſit po-
pulū docere nec ip̄m a peccatis mūdare.ſꝫ
contra.Doctrina eſt quedā elemoſina ſpi-
ritualis vt dictū eſt ſuꝑ.exiſtens autem in
mortali bene pōt facere elemoſinā corꝑalē
ergo multomagis ſpūalem cum ſit potior
corꝑali ergo ⁊c̄.Ad hoc dicendū ꝙ pecca
tum mortale aut eſt notoriū et tūc non de
bet docere nec mūdare ꝓpter ſcandalū . ſi
autem ſit occultum pōt vtrūqꝫ facere licꝫ
ſemꝑ cū detrimento anime ſue.quia quicū
qꝫ publice miniſtrat ſacramēta in mortali
exiſtenſ ꝑuiter peccat Similiter qui ex of
ficio publice docet vt quidaꝫ dicūt grauiſ-
ter peccat ſi in mortali exiſtat Ro.ij . In
quo enim aliū doces teip̄m cōdemnas Se
cus autem eſt de elemoſina corꝑali. qꝛ nul
lum ſcandalū oritur inde ſicut de doctrina
cum quis eſt in notorio peccato Nec qui
docet inq̄ſtum docet peccat ſed inq̄ſtū dat
malum exemplū.et ideo ſm̄ quoſdaꝫ ille q
eſt in peccato mortali occulto licet ſit in-
dignus docere tamē ſine peccato pōt doce
re.cum inde nullum ſcandalum oriatur et
doctrina ſit quedaꝫ elemoſina Et ſic patet
quintum.

¶De epiſtola ſermo. LXXXIII.

NOn ſunt condig.paſ. hui⁹ tē
pta.ad fu.glo.que re.i nobis
Ro.viij.Ex dubietate p̄mij ⁊
ſupplicij multi peccant et nō
curant bene agere Si em̄ ho-
mo ꝑfecte crederet gloriam ꝑadiſi et p̄eas
inferni ꝓfecto bene ageret et a maliſ caue
ret Joh.iij.Vt omnis qui credit in ipſuꝫ
non pe.ſed habeat vitā eternā Et iō apo-
ſtolos in ep̄la hodierna firmiter ꝓbat glo
riam futuram his qui patiūtur ꝓ nomine
chriſti dandam.In qua ep̄la quattuor fa
cit Primū oſtendit gloriam futuram eſſe
ſupra meritum paſſionū quas hic ꝓ chri-
ſto ſuſtiem⁹. In principio ep̄le Secundo
ꝓbat gloriam reſurrectōis eſſe futuram ꝑ
naturale deſideriū hūane creature ibi Nā
expectatō creature reuelatōem filioꝝ dei
expectat Tercio ꝓbat idem ꝑ naturale de
ſideriū omnis creature ibi.Scimus em̄ ꝙ
omniſ creatura in gemi.⁊ ꝑtu vſqꝫ adhuc
Quarto ideꝫ ꝓbat ꝑ deſideriū qd̄ habent
ſancti viri ex reuelatōne ſpūſancti qui nō
mentitur ibi.Non ſolum autem illa ſed et
noſipſi primicias ſpūs habentes intra nos
gemimus. Primo ergo oſtendit gloriā
futuram eſſe ſupra meritū paſſionū quas
hic ꝓ xp̄o ſuſtinemus dicens. Non ſunt ꝯ
digne paſſi.huius temp.ad futuraꝫ gl̄am.
⁊c̄.et hoc ꝓpter quattuor.Primo qꝛ paſ
ſiones ſunt tꝑales imo momentanee ⁊ gl̄a
eterna.tp̄is autem ad eternitatem nulla ē

compatō.min⁹ q̄ꝫ gutte aque ad totū ma-
re vel puncti alicuius ad totū celū. Se-
cundo quia paſſiones ſunt leues gl̄a auteꝫ
eſt ponderis infiniti.et de his duobus . ij.
Coꝝ.iiij. Id em̄ qd̄ ī p̄nti eſt momētaneū
et leue tribulatōnis noſtre ſup̄ modum in
ſublimitate eterne glorie pōdus oꝑatur in
nobis Tercio quia tribulatōes in paucis
malis ſunt.gloria vero in multis bonis.
Sap̄.iij.ca.In paucis vexati ī multis bn̄
diſponentur Ecci.lj.Modicū laboraui et
inueni mihi multum requieꝫ Math.xxv.
Suꝑ pau.fui.fi.ſu.mul.te cōſti. Quar-
to quia hee ſunt impure.ſicut em̄ gaudiuꝫ
mundi non eſt puꝝ iuxta illud Prouer.
xiiij.Riſus dolore miſcebitur. ſic et mūdi
paſſio non eſt pura.ij.Coꝝ.j.Qui cōſola.
em̄ in om.tribu.noſtra Pſal.Secūdū mł
titudinem doloꝝ meoꝝ in cor.m.ꝯſola . t.
leti.ant.me.Et nota ꝙ q̄uis paſſiones nō
ſunt cōdigne ad futuram gl̄am ſunt tamē
valde cōgrue et quaſi neceſſarie ad ꝑueni
endum ad illam gloriam ꝓpter multa bo-
na que habent efficere que bona oportet
habere volentem ad illam gloriam ꝑueni
re Hec autem bona ſunt ſeptem. B
Primū quia tribulatio mentē illuminat.
Gre.Oculos quos culpa claudit pena a
perit Vnde ille diues epulo non eleuauit
oculos niſi quando fuit in tormētis Luc.
xvj.⁊ tunc cognouit Lazaꝝ Et de Nabu
chodonoſor dr̄ ꝙ poſtq̄ꝫ factus fuit beſtia
leuauit oculos ad celum Dan̄.iiij . Poſt
finem dieꝝ ego Nabuchodonoſor oculos
ad celū leuaui et redditus eſt mihi ſenſus
meus Hec illuminatō figurata eſt in illu
minatōe Thobie qui felle piſcis poſito ſu
per oculos viſum recepit Thobie xj. In
amaritudine fellis intelligitur amaritudo
tribulatōnis Pſa.xxviij. Tantum vexatio
dabit intellectum auditui Secūdū eſt ꝙ
corroborat homines ſicut igniſ laterē quē
tamen videtur cōburere.Ro.v.Tribula-
tio patientiā oꝑatur.patientia autē ꝓbatō
nem Nota hic ꝙ ignis latereꝫ corroborat
et lapidem terit in calceꝫ.ſic tribulatō bo-
nos humiles qui ſe lutum reputant Exē
plum huius habemus in Job in Phara
one Et ille eedem aque que fuerūt ꝓ mu-
ro a dextris et a ſiniſtris filijs iſrael ſuffo
cauerūt viros egiptios Et idō dicit Gre
gorius ꝙ niſi idem deus qui penam irro-
gat patientiam p̄ſtet ip̄a correptō peccatū
auget.Sic erat corroboratus ap̄ſus ī tri-
bulatōnibus qui dicebat Omnia poſ. ī eo
qui me confor. Phil.iiij.et iteꝝ. Omnia
ſuſtineo ꝓpt̄ electos vt ip̄i ſal.ꝯſe.ij.Thi.
ij. Tercium eſt ꝙ purgat aiaꝫ a pecca-
tis Gre.Quod flagellum grano.quod li-
ma ferro.quod fornax auro.hec tribulatō
viro iuſto.Malach.iij.Sedebit cōflanſ et
emū.ar.et purgabit filioſ leui.ſed de q̄buſ
dam pōt dici illud Hier.vj. Fruſtra cōfla
uit conflator malicie eoꝝ non ſunt cōſum
pte.argentum reꝓbū vocate eos Maledi
ctum ferruꝫ qd̄ ex lima cōtrahit rubiginē
Quartum eſt ꝙ deſiccat deſideriū ab a
quis delitiaꝝ ⁊ ꝑ ꝯn̄s conſeruat quia hū-
midum corrumpit Vnde carnes conſeruā
do ſalſantur vt humiditas a ſale cōſumet
Tribulatio eſt mirra a putrefactōne ꝯſer
uans Hac mirra totum corpus xp̄i fuit ī
uolutū Hec paulū cuſtodiuit ne ſuꝑbiret.
ij.Coꝝ.xij.Ne mag.reue.extol.me.da.eſt
mihi ſti.car.me.an ſatha.qui me colla.
Quintum eſt quia facit hominem ad deū
velocius currere.Equus piger non currit
bene ſine calcaribus.tribulatio aūt ē quaſi
quidam ſtimulus Gre.Mala que nos h̄
premunt ad deum ire compellūt. non eniꝫ
in tribulatōne poſitus cogitat aliam vitaꝫ
et ad eam ire deſiderat Phil.j.Cupio diſ-
ſolui et eſſe cum chriſto. Sextum eſt qꝛ
eſt quoddam ſignum ꝙ ſum⁹ filij dei et ab
eo dilecti Hebre.xij.ca.ꝙ ſi extra diſcipli-
nam eſtis ergo adulteri et non filij eſtis.
Quem em̄ dominus diligit corrigit ⁊ caſ-
tigat.flagel.autem omnem filiū quem reci
pit . Filius enim debet incedere ꝑ viā pa-
tris Via autem xp̄i patris noſtri fuit ipſa
tribulatio ab ipſis cunabulis.Et ideo ſi in
cendimus ꝑ viam tribulatōnis ſignum eſt
ꝙ vt filij veri ſequimur patrē noſtrū xp̄m
Multa enim et cōtinua ꝓſperitas non eſt

bonum ſignum ſed eſt ſignum ꝙ ibi non ſit
deus Job.xxviij.Non inuenitur in terra
ſuauiter viuentium Unde xp̄us queſit⁹ a
Magis non fuit inuentus in palatio re/
gis Herodis ſed in anguſto vie. Hic ca/
dit exemplum de beato Ambroſio qñ fuit
hoſpitatus cum quodam milite qui dixit
ſe multa ꝓſperitate potiri et nulla aduerſi
tate moleſtiri.quo audito beatus Ambro
ſius receſſit et noluit cum eo hoſpitari. et
ſequenti nocte domus cū omnibus ꝓfūda
ta eſt Iſtud eſt illud ſignum de quo dicit
in Ezech.ix.Signa thau ſup frontes viro
rum gementium Thau eſt crux xp̄i.i.ama
ritudo crucis chriſti. quā ꝓ ſigno filij dei
ferūt in corpe Gal.vj.Ego enim ſti. do.
no.ie.xp̄i.in corpore meo porto. Septi/
mum eſt quia eſt quoddam pignus heredi
tatis eterne.quia cum ad illam hereditatē
poſſidendam non pueniatur niſi p multas
tribulatōes iuxta illud Act.xiiij.p mltas
tribulatōes oportet nos intrare regnū dei
et arta ſit via que ducit nos ad vitam qui
in hmōi via eſt inter tribulatōes conſtitu
tus iam habet pignus ꝙ ad hereditatē p/
ueniat quia pambulat viam rectam illuc
ducentem.ij.Thi.ij.Si ſuſtinebimus ⁊ cō
regnabimus Ro.viij.Si tamē cōpatimur
vt et cōglorificemur. ¶ Et nota ꝙ in
ter paſſiones et tribulatōnes vtiliſſima eſt
paſſio corporalis infirmitatis et hoc ꝓpt
quinqz. Primo quia ipſa eſt quedā dei
correctio et ꝓ peccatis punitō et ido libē
ter et cum pacientia eſt tolleranda Job.
v.Beatus vir qui corripitur a dn̄o Aug⁹
Domine hic vre hic ſeca vt inet.par.cor/
rectō autem dei ex magno amore procedit
Yſa.xi.Egredietur virga.i.correctio. de
radice yeſſe.i.de incēdio amoris.Yeſſe em̄
incendiū interp̄tatur Apo.iij. Ego quos
am.ar.et caſ.Exemplum d infirmo deſpe
rato cui medicus dat quicqd petit Infir/
mum autem quem credit ſanari dietat val
de et amara medicina potat. Secundo
quia ipſa eſt quedam dei citatō vt hō cō/
pareat coram deo.vel ad audiendum ſen/
tentiam.ſi infirmitas talis ſit mortalis. vel

ad ſe purgandum ſi non ſit mortalis.et ido
in infirmitate homo debet ſe parare vt ſi
ſententia ſit contra.ipſum faciat eam mu/
tare p veram cōtritōem et cōfeſſionē.Qr
vt dicit Gregori⁹.Et ſi deus non mutat
cōſilium tamē aliquādo mutat ſententiam
Exemplum in Ezechia cui deus mutauit
ſentētiam quia cōtritus fleuit Uel debz ſe
parare vt poſſit ſe purgare coram deo. qr
ibi eſt aduerſarius noſter qui inceſſanter
nos accuſat Job.j. Cum aſſiſterent filij
dei coram deo.affuit inter eos etiā ſathan
ſcz ad homines accuſandum. Tercio qr
ipſa carnem ſpūi ſubijcit et facit rōnez do
minari. et p cōſequens virtutes in nobis
habitare.ij.Cor.xij.Libenter gloriabor
in infirmitatibus meis vt inhabi.in me v.
chriſti.Cum enim infirmor tunc fortior
ſum et potens. Quarto quia ipſa inimi/
cum hominis ſcz cōcupiſcentiam carnis
eneruat et quaſi extinguit Ecci.xj. Mali
cia.i.infirmitas vnius hore obliuionē fa/
cit luxurie magne. Quinto quia facit
hominem de morte cogitare Und Ezech.
infirmatus dixit Ego dixi in dimi.dierum
meo.va.ad por.inferi ⁊c.Yſa.xxxviij. et
facit etiam facta ſua diſponere. Ibidem.
Diſpone domui tue quia morieris tu ⁊ nō
viues.Nihil autem eſt vtilius q̄ȝ de mor/
te et de alia vita cogitare.quia ex hoc ca
uet homo de peccatis Ecci.vij.Memora
re no.tu.et inter.non pecca. Legitur i vi
taſpatrum ꝙ quidam abbas diſcipulo ifir
mo petenti ſanari reſpondit Rem cibi ne
ceſſariam petis amoueri.quia ſi ferrū es
p infirmitatem rubiginem amittis. Si au
rum es p ignem ꝓbatus ad meliora ꝓue/
heris Quia ergo infirmitates et tribula/
tōnes ſunt ita vtiles et ſunt via ad celū
ducentes.ideo ſunt valde congrue ad glaz
futuram poſſidendam et ideo libenter de/
bemus eas ſuſtinere.et ſi volumus eas li/
benter et cum pacientia ſuſtinere debem⁹
habere oculos mentis apertos vnum ſcz
ad gloriam paradiſi.quā p paſſiones acq/
rimus.quia vt dicit Gre.conſidertō pre
mij minuit flagelli.et alterz ad penas pur/

gatorij et inferni quas p paſſiones euadi/
m⁹ Aug⁹.Ideo diuina bonitas iraſcitur
in hoc ſeculo ne iraſcatur in futuro et mi
ſericorditer adhibet tempalem ſeueritatez
ne eternā iuſte inferat vltōem Et ſic patet
primum. Secūdo aplus ꝓbat hanc glo
riam eſſe futuram p deſiderium humane
creature Et eſt talis ratio Naturale deſi/
derium hominis non poteſt eſſe fruſtra.qr
demonſtraret impfectōem facientis qui ta
le deſideriuz poſuit et fecit in homine. Ex
emplum de feneſtra domus que nūquā de
beret apiri.manifeſtum eſſet ꝙ talis fene/
ſtra eſſet fruſtra.ſed omnis homo natura
liter deſiderat pfectum bonum qd eſt glia
dei que in reuelatōue filiorꝫ dei dabit. hu/
ius rōnis maior eſt notiſſima et ideo ipaz
ſilet.minorem autem ponit et ꝓbat.et hoc
eſt qd dicit Bene dico ꝙ futura gloria re
uelabitur in nobis.quia expectatō creatu/
re id eſt.hominis qui eſt omnis creatura.
eo ꝙ habet cōuenientiam cum omni crea/
tura vt dcit Greg.ſcz eſſe cum elemētis
viuere cū arboribus.ſentire cum animali/
bus.et intelligere cum angelis.vel quia ē
finis omnis creature Mar.xvj.Predica
te euangeliū omni creature.i.homini Ex/
pectatō in quā hominis.i.naturale deſide/
rium hoīs expectat.i.expectando deſiderat
reuelatōez filiorꝫ dei.i.deſiderat gloriā dei
quā filij dei habebunt qñ oſtendentur eſ/
ſe filij dei ſcz in beata reſurrectōne.j.Jo.
iij.Filij dei ſumus et nondū apparuit quid
erimus.cum autem apparuerit ſimiles ei
erimus Et bene dico ꝙ homo naturaliter
expectat illam gloriam futuram. quia ip
ſa creatura i.hō ſubiecta eſt multe vani/
tati.corruptōnis et mutabilitatis quā va
nitatem homo nō vult.quia omnis homo
naturaliter refugit malum.ſed deus ex iu
ſticia ꝓpter peccata primorꝫ pentum ſub/
iecit eam.i.hominem vanitati coruptōnis
et mutatōis Gen̄.ij.Quacunqz die come
di.morte morietur.Subiecit tamen eā illi
vanitati in ſpe finaliter liberandi ab illa
vanitate corruptōis et mutatōnis ſcilicet
in gloria filiorꝫ dei Tunc enim homo libe/

rabitur a ſeruitute corruptōis et mutatō/
nis.j.Cor.xv.Nouiſſime autem inimica
deſtruetur mors Et iterꝫ.oportet autē cor
ruptibile hoc induere in corruptōez Et ſic
patet ſecundum. Tercio idem ꝓbat ſcz
ꝙ futura gloria reuelabitur in nobis per
deſiderium omnis creature. et eſt ratio tal
Naturale deſiderium omnis creature non
pōt fruſtrari quia ut dictum eſt oſtenderz
impfectōem cōdentis creaturaz qd eſt im
poſſibile Sed omnis creatura habet natu
ralem quādam expectatōem et inclinatōez
ad gloriam futuram eo ꝙ ſemp eſt in mo/
do in quodam gemitu et dolore quaſi ptu/
riens pre labore fatigatōnis.quia ſemp pa
git miniſteria a deo ſibi cōſtituta.tūc autē
quieſcet Omne autem qd mouetur quo/
cunqz motu naturaliter deſiderat quieſce/
re.p qd patet ꝙ omnis motus et circula/
ris ⁊ rectus et naturalis quodāmodo ina
turalis eſt tendens ad quietem. In reue/
latōne autem future glorie omnis motus
ceſſabit et omnis creatura quieſcet qr duz
finis quieſcit habetur ꝙ etiam ea que ſūt
ad finez quieſcūt Sz hō eſt finis oīs crea
ture g tunc quieſcet ergo et omnis creatū
ra tunc ſimiliter quieſcet Et ſic omnis cre
atura deſiderat naturali deſiderio quieſce/
re.Huius rōnis maiorem tanq̄ȝ notiſſimā
ſilet.minorem autem ponit et ꝓbat.et hoc
eſt quod dicit.Scimus em̄ ⁊c.i. bene dico
ꝙ futura gloria reuelabitur in nobis.quia
nos ſcimus p occultam fidem ꝙ oīs crea/
tura ingemiſcit.i.cōtinue renouatur in ge
mitu ſuo modo eo ꝙ eſt in cōtinua opatō
ne et mutatōne ⁊ pturit vſqz adhuc.id eſt
p totū tpus durat.Omnis creatura ē qua
ſi pturiens quia eſt in continua motōne et
continue explet et implet miniſteria a deo
ſibi cōſtituta ſed ſupple.qd cōtinue mouet
et laborat naturaliter deſiderat quieſcere.
ſed i illa gloria oīa quieſcent ergo omnia
deſiderant illam gloriam.Et ſic patet ter/
cium. Quarto idem ꝓbat p deſiderium
quod habent ſancti viri ex reuelatōe ſpūs
ſancti.Et eſt ratio ſua talis Impoſſibile
eſt eſſe falſum ꝙ ſpūſſanctus ſanctis viris

reuelat ſed nos qui habem⁹ pꝛimicias ſpi
ritusſancti ex eius reuelatōne expectantes
ſumus adoptōem filioꝝ ſcꝫ redemptōnem
coꝛpis noſtri.i.gloꝛioſam reſurrectōem in
qua et p quam apparebit ꝙ nos ſumus fi
lij dei adoptiui et redempti a dño.nos in-
quam ſic expectantes ingemiſcimus.id eſt
quottidie renouam⁹ gemitus ꝙ hec glo-
ria non cito venit quia vt dicit ꝓuer.ſpes
que differtur affligit animam. Pſal. Heu
mihi quia incolatus meus ꝓlongatus eſt.
Huius rōnis maioꝛem tanꝙ notam ñ po
nit.minoꝛem autem ponit.et hoc eſt quod
dicit Non ſolum autem illa ſcꝫ oīs crea-
tura expectat reuelatōem filioꝝ dei .ſed et
noſ ipſi qui habemus pꝛimicias ſpūs. glo.
tempe et dignitate ſiue pfectōne Sed non-
ne patres ve.te.ſpūmſanctum habuerunt
Ad quod dicendū ꝙ apl'i pꝛimo habuerūt
ſpūſanctum in ſigno viſibili Act.ij. Appa
ruerūt illis diſp.lin.tanꝙ ignis Jo. vij.
Nondum em̄ erat ſpūs datus.ſcꝫ in ſigno
viſibili.Uel dicendum ꝙ apl'i habuerunt
pꝛimicias ſpūſancti quia ipſi fuerunt pꝛi-
mi qui p ſpiritumſanctū xp̄o adheſerunt.
Unde in no.teſt.et in fide chꝛiſti ipſi fue-
rūt pꝛimicie ſpūs.et ideo magis cari et ac
cepti deo.ſicut pꝛimitiue fic⁹ carioꝛes ſūt
Nos inquā ingemiſcim⁹ ſcꝫ intus p deſi-
rium expectantes adoptōem filioꝝ dei.id ē
quando in filios dei adoptabimur quod
erit quādo ſimiles ei erimus ſcꝫ gloꝛioſi in
anima et coꝛpe.Unde talis adoptō erit re
demptio coꝛpis noſtri.quia tunc ✠tus paſ
ſionis xp̄i p quam redempti ſumus appli-
cabitur coꝛpi noſtro ꝓpter quā glorioſuꝫ
efficietur.et ſic patet certitudo illi⁹ gloꝛie
quā p paſſiōes pn̄tes recepturi ſum⁹. quā
homo et omnis creatura expectat.quia in
illa gloꝛia ſol et luna et omnia elemēta in
duent nouam gloꝛiam et quieſcēt. Yſaye.
xxx. Et erit lux lune ſicut lux ſolis.et lux
ſolis erit ſeptempliciter ſicut lux ſeptē die
rum. Ingemiſcamus ergo ſi non facimus
opa digna illa gloꝛia et ſi faciam⁹ opa di-
gna ingemiſcam⁹ qꝛ non cito im⁹ ad glaꝫ.
Et nō hic de axa filia Caleph que ſedens
ſuper azinam et vadēs ad viꝝ ſuum inge
muit cui pater dedit irriguū ſupius et iſe-
rius Axa vt dicit Gre.ē anima iuſti deo
deſponſata que ſedet ſuper azinam quādo
ſenſualitati ratio dominatur et anima do-
minatur carni ⁊ tunc vadit verſus viruꝫ
ſuum ſcꝫ deum cui deus pater dat irriguū
ſupius ſcꝫ ꝓ dilatione future glie. Pſal.
Quādo veniam et apparebo ante fa. dei
mei fuerūt mihi lacrime mee panes die ac
nocte. Dat etiam irriguū inferius ſcꝫ ꝓ in
colatu pn̄tis miſerie Tota em̄ vita noſtra
plena eſt miſerijs et tamen in iſtis miſerijſ
multi cupiunt diu ſtare. Et ſic patet totuꝫ
de epiſtola.

Dominica quinta de euangelio ſer mo LXXXIIJ

CUm turbe multe irruerēt in
ieſum vt audirent ✠bum dei
et ſtabat ipſe ſecus ſtagnū ge-
neza. Lu.v. Ad tria pꝛincipa-
liter filius dei indutus carne
humana venit in mundum. Pꝛimo ad ve
ritatem docēdaꝫ quia falſitate ceci eram⁹.
Joh.xviij. Ego ad hoc natus ſum et ve-
ni vt teſtimoniū phi.veri. Secūdo ad pec
cata et opa dyaboli diſſoluendū et deſtru-
endū quia peccatiſ ligati eramus.j. Joh.
iij. In hoc apparuit filius dei .vt diſ.opa
dyaboli Tercio ad vitam gratie et gloꝛie
nobis dandam.quia omnes in moꝛte deti-
nebamur Jo.x. Ego veni in mundum vt
vitam habeant et abundantius habeant.
Ibidem. Sic dilexit deus mundum vt fi-
lium ſuū daret vt omnis qui credit in ip̄m
non peat ſed habeat vitaꝫ eternā Pꝛimū
iſtoꝝ videlicet veritatis doctrina.pfecte i
hoc euangelio cōtinetur Nam et populuſ
cū feruoꝛe audiebat qđ patet qꝛ irru.in ie
ſum et chꝛiſtus veraciter et gratioſe doce
bat eos quia ſedens de nauicula docebat
eos In quo quidem euāgelio ſeptem con
tinētur Pꝛimū eſt frequentia et deuotio
populi ad verbum dei audiēdum ibi Cuꝫ
turbe irru.in ieſum vt audirēt verbuꝫ dei
et ipſe ſtabat ſecuſ ſtagnū geneza. Stagnū
genezaret vt dicit Beda idem ē quod ma
re galilee et tyberiadis ſed mare galilee di
citur ab iacente ꝓuintia.mare vero tyberi
adis a ꝓxima ciuitate quā herodes in ho
noꝛē tyberij ceſaris edificauerat Stagnuꝫ
vero genezareth dicitur a natura ipſi⁹ la-
ci qua criſpantibus vndis ex ſe auꝝ exci-
tare phibetur. Mare vero dicit̄ cōſuetudi
ne hebꝛeoꝝ qui omnē congregatōeꝫ aqua
rum appellant mare Secūdum eſt doctri
na chꝛiſti ad populū inſtruēdū ibi Aſcen-
dens autē in vnam nauiculam que erat ſi-
monis rogauit eū a terra reducere pupil-
lum et ſedens de nauicula docebat turbas
Terciū eſt p̄ceptum chꝛiſti ad hoīes p piſ
ces ſignatoſ piſcandū ibi Duc in al.⁊ lax.
re.ve.in ca. Quartum eſt piſciū captura
copioſa et occurſus alioꝝ diſcipuloruꝫ ad
adiuuandū ibi Et cum ho.ſe.conclu.piſc.
mul.copioſa. Quintum eſt humilis petri
pꝛelocutio ad xp̄m reuerēdum ibi . Quod
cum vidiſ.ſimon pe.ꝓci.ad ge.ie.dicēſ exi
a me dñe quia homo peccatoꝛ ſum Sextū
eſt aplatus petri p̄figuratio ad hoīes capi
endum ibi Noli timere ex hoc iam er.ho.
ca . Septimū eſt pe. Jacobi ⁊ Johannis
conuerſio oībus relictis ad chꝛiſtum ſeqn
dum ibi Et ſubductis ad ter.na.relic.om.
ſe.ſunt eum. Pꝛimo ergo ponit̄ deuo-
tio et frequentia populi ad ✠bum dei au-
diendū.quia turbe irrue.in ieſum vt audi-
rent ✠bum dei Hec autem deuotio et fre-
quentia ex octo cauſabatur. P. Pꝛi-
mo ex raritate audientie verbi dei j. Reg.
iij. In diebus illis ſermo domini erat pꝛe-
cioſus.i.iratus. Omne autem raꝝ carum
Pꝛopter maliciam autē populi deus p̄di-
catoꝛes ſubtraxerat et ideo erat magna fa
mes audiendi verbū dei Amos. viij. Ecce
ego immittā famē in terrā non famem pa
nis nec ſitim aque.ſed famem audiēdi ver
bum dei Et hec eadem fames erit in fine
mundi quādo omnes iudei conuertētur et
auide querent qui eos doceat. Pſal. Con
uertantur ad veſpam ſcꝫ mūdi . et famem
patient vt canes ſcꝫ audiendi verbum dei
et circu.vt inueniant doctoꝛem.ſi vero nō
fuerint ſaturati ſcꝫ ✠bo dei.murmurabūt
id eſt dolebūt et cōquerent̄. Non autē tot
ſunt pꝛedicatoꝛeſ qđ non eſt auiditas i po
pulo ad audiendū verbū dei.imo ✠buꝫ dei
cōuerſuꝫ eſt in nauſeā. Numeri.xxj. Nau-
ſeat anima noſtra ſup cibo iſto leuiſſimo.
Et tamē erat cibus optim⁹ omnis ſapo-
ris in ſe ſuauitatem habens vt dicit̄ in li-
bꝛo Sap. Sic eſt verbū dei et multo meli
us et tamen hoīes nauſeāt ſup ip̄o quod ē
peſſimū ſignum infirmitatis aīe.ſic em̄ cuꝫ
auiditate ſumere cibum coꝛpalem et bene
maſticare ⁊ dirigere eſt ſignum magne ſa-
nitatis coꝛpis.et non ſumere cibum vl' ſū-
ptum non retinere eſt ſignū magne iſirmi-
tatis ſic libenter audire verbum dei . et in
coꝛde retinere eſt ſignū ſane anime. et non
audire vel auditū non retinere eſt ſignum
infirmitatis anime et nihil ꝓficiētis He
bꝛe.iiij. Non enim ꝓfuit illis ſermo audi-
tus non admixt⁹ fidei ſcꝫ viue que p op⁹
demonſtratur. Secundo cauſabatur ex
gratioſitate pſone . erat em̄ xp̄us affabilis
valde et gratioſa pſona Pſal. Specioſus
foꝛma p̄filijs hominū Diffuſa eſt gratia i
labijs tuis Idem. Unxit te deus deus tu
us oleo leticie Pꝛedicatoꝛ autē affabilis
et gratioſus aſpectu multū attrahit et di-
lectat Pꝛouerbiū eſt.cum ioculatoꝛ diſ-
plicet eius cantilena nō placet et econuer
ſo cū ioculatoꝛ placet ei⁹ cantilena placꝫ.
Chꝛiſ. Signū ſtudioſi agricole eſt meſſis
fecūda.ſignū boni negociatoꝛiſ eſt recta re
ferta.ſignum gratioſa p̄dicatoꝛis eſt eccia
plena. Tercio cauſabat̄ ex efficacia lo-
quendi erant enim verba chꝛiſti efficaciſ-
ſima et tangētia coꝛ. Hiere . xxiij. Nonne
verba mea quaſi malleus cōterens petras
Joh.vij. Nunꝙ ſic locutus eſt hō. Nōne
verbum ſalutatōis Marie ad Elizabeth
ſanctificauit Johannē in vtero exiſtēteꝫ
et exultare fecit eum quia foꝛmatū fuit in
oꝛe chꝛiſti et egreſſum p os Marie et in-
trauit p aures Elizabeth vt dicit Criſ.
Si ergo verbū xp̄i adhuc in vtero exiſten
tis tantam virtutem habuit quantam ha-

bere debuit quãdo loquebatur ꝑ ſe. Et ſi loquente Petro omnes compuncti ſunt corde et baptiʒati vt dicitur Actuum .x. Cecidit ſpũſſanctus ſuꝑ omnes qui audi. verbum Quid debuit fieri loquente chriſto magiſtro petri. Hier. dicit ꝙ dum rodi eſchineus exularet et legeretur illa demoſtenis orõ quã aduſꝰ eũ hũerat et oĩs mirarentur eſchineus qui ipſum audierat loquentem ſuſpirans ait. Quid dixiſſetis ſi ipſam beſtiam audiſſetis verba ſua reſonãtem Habet inquit Hier. neſcio quid latẽtis energie. i. virtuoſe opatõnis viue vocis actus et in aures diſcipuli de autoris ore tranſfuſa fortius ſonant Et de Tito liuio dicit ad Titum liuium lacteo eloquentie fonte manantem de vltimis hiſpaniarꝫ galliarumqꝫ finibus quoſdam veniſſe nobiles legimus. et quos roma ad contemplatõem ſui non traxit vnius hois fama ꝑduxit. et ideo chriſto predicante tantam virtutem dederat voci ſue. ꝙ multi relictis omnibus eum ſequebantur et mares et femine Math. xix. Ecce nos relin. omnia et ſecuti ſumus te Unde efficaciam eius loquele quedam mulier admirans ſurrexit ĩ populo dicens. Beatus venter qui te portauit et vbera que ſuxiſti. Lu. xj. Quarto cauſabatur ex ſapientia verboꝝ. qꝛ verba altiſſimi et magni põderis proferebat. Jo. vj. Verba vite eterne habes De Salomone dicitur ꝙ ꝓpter ſapientiã eiꝰ oẽs deſiderant ipſum videre et multi ꝯueniebãt ad eum Et regina ſaba venit a finibus terre audire ſapientiam eius vt patet. iij. reg. x. Sed chriſtus in infinitum maiorem ſapientiam habuit Salomone. iuxta illud. Math. xij. Ecce plus ꝙ̃ Salomon hic. Unde chriſtus dum loqueretur ꝓpter altitudinem verboꝝ eius quidam dicebant ꝙ inſaniebat. quidaꝫ ꝙ demoniũ habebat. quidam ꝙ angelus ei loquebat. quidã credebant ꝙ doctrina eiꝰ eſſet ei infuſa a deo vt ipſe dicebat Jo. vij. Mea doctrina nõ eſt mea ſed eius qui miſit me patris. et tales eius doctrinam intelligebant, et nõ alij Yſa. vij. ſcdm aliam tranſlatõem. niſi crediderítis non intelligetis Math. xiij. Vobis eſt datum noſſe miſterium regni dei.

Quinto cauſabat ex maliuolentia ſacerdotum ſcribaꝝ et phariſeoꝝ Chriſtus nãqꝫ predicabat veritatem et non reuerebat ꝑſonam Mat. xxij. Magiſter ſcimꝰ quia verax es et viam dei in veritate doces. nõ enim reſpicis ꝑſonam hominũ Et ideo qꝛ ſacerdotes et phariſei multi reprehenſibiles erant xpũs mirabiliter et multum contra eos loquebatur quaſi in omni predicatõne et quia ipſi odioſi erant pplo. iõ xpũs ex hoc magis placebat et plures ad eum veniebant. et hoc peccatis noſtris exigentibus vſqꝫ hodie durat. quia ſi quis nõ ſolum loqueretur ſed ꝑſequeretur clerũ mirabiliter placeret populo et hoc eſt ꝓpter maliciam cleri. Sexto cãbatur ex bñficis que cõferebat. nam virtus dei de illo exibat et ſa. om. Math. vij. Surdos fecit audire et mutos loq Faciebat etiã aliquã do pplo mirabilia ꝯuiuia vt patet Johã. vij. ⁊ Math. viij. Septimo cauſabatur ex ſanctitate vite nam ad ſanctum hominem predicantem multi vadunt et ſi nihil facit contra ſuam predicatõem ſed eã ſeruat. chriſtus autem nullam malũ faciebat Johã. viij. Quis ex vobis arguet me de peccato. j. Petri. ij. Qui peccatum nõ fecit nec inuentus eſt dolus in ore eiꝰ Item oia que ꝑdicabat ipſe primo oia faciebat Act. j. Cepit ieſus facere et docere Item aſperam penitentiam faciebat in artiſſima pauꝑtate Math. viij. Vulpes foueas habent et vo. ce. ni. filius hominis non habꝫ vbi caput ſuum reclinet. Octauo cauſabatur ex vtilitate audientie xbi dei. habet enim verbum dei ſeptem bona efficere in audiente. ¶ Primum eſt quia illuminat intellectuꝫ. Pſal. Lucerna pedibꝰ meis vir. tu. et ideo verbum eſt oſtium ad habendam fidem Quia vt dicit Apoſto. Ad Ro. x. Ergo fides eſt ex auditu. auditus autem ꝑ verbum chriſti Secũduꝫ qꝛ inflamat affectum ad amorem celeſtium. Unde loquente Petro cecidit ſpũſſanctꝰ qui ignis diuinus eſt ſuꝑ omnes qui audiebant ver. Act. x. In cuius figura Yſa. dum deberet mitti ad predicandum volauit ad eũ vnus de ſeraphin et calculo ignito quē forcipe tulerat de altari tetigit labia eiꝰ vt ſic inflãmatꝰ alios iflãmaret. Yſa. vj. Pſal. Eloquiũ domini inflãmauit eũ Terciũ quia facit audiẽtes filios dei. Johan. x. Illos dixit deus ad quos ſermo dei factus eſt Quartuꝫ qꝛ paſcit aĩaꝫ Math. iiij. Non in ſolo pane viuit homo ſed ĩ oĩ verbo quod ꝓcedit de ore eius. Quintuꝫ quia ſanat Sapi. xvj. ca. Neqꝫ herba neqꝫ malagma ſa. eos ſed ſermo tuus domine qui ſanat vniuerſa Dum enim monet hominem ad penitentiam vt patet in niniuitis qui ad predicationem Jone conuerſi ſunt Jone. iij. Et ſanctificat hominẽ Johan. xvij. Sanctifi. eos in veritate ſermo tuus veritas eſt manifeſtum eſt ꝙ animaꝫ ſanat Sextum quia liberat hominem ⁊ facit diſcipulum chriſti Jo. xv. Si manſeritis in ſermone meo veri diſcipuli mei eritis Et alibi Et veritas liberabit vos Septimũ quia beatificat Lu. xj. Beati q audiũt verbum dei et cuſtodiunt illud Joh. xiij. Si hec ſcitis beati eritis ſi feceritis ea Sed quia verbum dei tot bona efficit dicꝫ Augꝰ etiam de verbis domini ꝙ verbum dei eſt cum tanta reuerẽtia et diligẽtia audiendum cum quãta corpus chriſti videndum et tractandum Et ſic patet primum.

Secundo ponit doctrina chriſti ad populum inſtruẽdũ. quia aſcen. in v. na. vbi nota ꝙ nauis xpi eſt nauis innocentie in qua chriſtus venit in mundum. nauis pe. eſt nauis penitẽtie quia petrus ꝑfectã penitentiam fecit. Eſt enĩ penitentia ſm gregõ. ꝓterita mala deplangere et plangenda iterum non cõmittere qđ beatus Petrus ꝑfecte fecit. Lu. xxij. Egreſſus fo. fleuit amare Hec penitẽtia ꝑ crucem deſignatur Math. xvj. Si quis vult venire poſt me abneget. ⁊c̃. i. penitentiam et ſequatur me Hanc nauem ſcꝫ crucem xpũs aſcẽdit vt ꝑfecte poſſet docere Tunc enim ꝑdicator ꝑfecte docet quãdo in ſe oſtendit facto qđ predicat verbo et ideo xpũs aſcendit crucem. et de ipſa mirabilia docuit Quia vt dicit Augꝰ. In xpo pendente in cruce inuenitur exempluꝫ omnis ꝑfectõnis Docuit ergo chriſtus pendens in cruce tredecim ꝑfectiſſima exempla quibus tota vita humana ꝑfecte informatur. ¶ Primo ergo docuit exemplum caritatis. quia iuſtus ꝓ iniuſtis moritur. amicus ꝓ inimicis deus ꝓ hominibus Ro. v. Cõmendat deꝰ caritatem ſuam in nobis qm̃ cuꝫ inimici eſſemus recon. ſu. deo ꝑ mortem filij eius. Vix enim ꝓ iuſto quis moritur. ſed ꝓ impijs et peccatoribꝰ qs audeat mori Bern. Super omnia amabileꝫ te mihi reddit bone ieſu calix quam ſumpſiſti opus redẽptõnis noſtre Secũdo docuit exemplum penalitatis quia a planta pedis vſqꝫ verticem nõ fuit in eo ſanitas vt dicit Yſa. j. Tren. j. O vos omnes qui tranſitis ꝑ viam attẽdite et videte ſi eſt dolor ſicut dolor meus. Tercio docuit exemplum largitatis qꝛ ad vnũ verbum dedit regnũ ſuũ latroni Lu. xxiij. Hodie mecum eris in ꝑadiſo Nota hic de alexandro q nihil dedit reſpectu xpi et tamen largitor homo de mũdo fuiſſe dr̃ Et ſicut dedit latroni ita ꝑatus eſt dare oĩ petenti Ad hanc ergo largitatem ſignãdũ manibus ꝑforatis pependit in cruce quia de homine largo dicitur ipſe habet manus foratas. Quarto docuit exemplum pauꝑtatis quia ipſa abundantia boni et fons a que viue nudus et ſitibundus morit. Jo. xix. Sicio. Tren. iij. Recordare pauꝑ. et tranſ. me abſinthij et fellis. memoria memor ero ⁊ tabeſcet ĩ me anima mea Quinto docuit exemplũ humilitatis quia mortem abiectiſſimam elegit. et cum iniqs deputatus eſt Phil. ij. Humiliauit ſemetipſum factus obediens vſqꝫ ad mortẽ. mortem autem crucis Pſal. Ego ſum xmis ⁊ non homo Sexto docuit exemplũ pietatis et manſuetudinis quia ad iterfectores ſuos oſtendit viſcera pietatis dicens. Luce. xxiij. Pater dimitte illis. quia neſciũt qđ faciunt Quod verbum ita fuit viſum magne ꝑfectõnis audientibus ꝙ audito hoc verbo multi ſunt ad xp̃m conuerſi vt dicit

Hiero. Hiere. xi. c. Ego quaſi ang. mãſuetu. q poꝛ. ad vi. Longino etiã qui pfoꝛauit ſibi latus dedit viſum Septimo docuit exemplum cõſtantie quia nõ fugit ſicut diſcipuli ſed ꝓceſſit eis obuiam dicens Quem queritis Quibus reſpondentibus Jeſum nazarenũ. ait. Ego ſum Jo. xviij. Octauo docuit exẽplũ ſapiẽtie. quia tã ſapient decepit luciferuꝫ et fecit ſicut piſcatoꝛ hamo quem abſcondit ſub verme ſic chꝛiſtuſ deitatem ſubbumanitate abſcondit et dyabolus qui credit ipſum capere captus eſt. Job. xl. An extrahere poteris leuiathaꝫ homo aũt fune ligabis linguam ei⁹. Nono docuit exempluꝫ obediẽtie Math. xxvj pater ſi poſſibile eſt tranſ. a me ca. iſte verũtamẽ non ſicut ego volo ſed ſicut tu. Decimo docuit exemplum patientie. quiã depilatus conſputus. collaphiſatus. verberat⁹ et felſe accuſatus. moꝛti cõdemnatus. affixus cruci. et moꝛtu⁹ non apperuit os ſuũ ita vt miraretur pꝛeſes dicens. Mar. xiiij Non reſpondes quicq̃: vides in quãtis te accuſant. Vnde ꝓpter eius nimiaꝫ patientiam herodes ſpꝛeuit eum tanq̃ inſanum indutum veſte alba. vt dicitur. Lu. xxiij. Yſa. liij. Sicut ouis ad oc. du. et. quaſi ag. co. ton. ſe. obmu. et non ape. os ſuum. Vndecimo docuit exemplum victoꝛie. Quia moꝛiens vicit omnia. Jo. xvj. Confite qꝛ ego vici mũdum. Aug⁹. Manu inermi et affixa cruci debellauit aereas ptãtes. Duodecimo docuit exemplum compaſſionis quia in tanta pena conſtitutus. compaſſ⁹ eſt matri dicens iohanni. Ecce mater tua Johan. xix. Compaſſus eſt petro neganti ſe et reſperit eũ. Compaſſus eſt toti generi humano. Et ideo cuꝫ clamoꝛe valido ⁊ lacrimis affecit ſeipm̃ et exauditus eſt pꝛo reuerẽtia ſua. Hebꝛe. v. Tredecimo docuit exemplum completõnis et perfectionis. qꝛ omnia que conſtituit ei pater cõpleuit. perficit et cõſummauit. et ideo ait. Cõſummatum eſt et inclinato capite emiſit ſpm̃. Jo. xix. Bene ergo dicit ꝙ ſedens docebat de naui turbas. id eſt: pendẽs in cruce docuit ſancta exempla omnium virtutũ et omnis perfectiõnis. Et ſic patet ſcd̃m.

Tercio ponitur pꝛeceptum chꝛiſti ad hões per piſces ſignatos piſcandũ ibi. Duc in altũ ⁊c. Quia ſicut dicit apl̃us. j. Coꝛ. ix. nunquid deo cura eſt de bobus. Similiter nec de piſcibus capiendis vt propter eos pꝛeceptuꝫ poſuerit. Sed ad aliud ſignificandum hoc dixit. nam altum pelagus ſcd̃m allegoꝛiam eſt gentium multitudo pꝛofundata in abyſſu erroꝛum et peccatoꝛum. Vt ergo chꝛiſt⁹ ceſſauit loqui iudeis. id eſt poſt moꝛtem et reſurrectionem ſuam dixit petro tanq̃ capitaneo alijs ⁊ apl̃is vt intrarẽt gentiũ ꝓfunditatem. et ibi laxarent retia ſua. Ma. xxviij. Docete oẽs gentes bapti. coſ in no. ⁊c̃ Vnum rete eſt articuloꝝ fidei. aliud ẽ virtutum. aliud eſt donoꝝ ſpũſancti. aliud ẽ ſacramentoꝛũ eccleſie. Omnia illa retia expanderunt apoſtoli ſuper gentes et ceperunt innumerabilem multitudinẽ hominũ ij. Coꝝ. xij. Cum eſſẽ aſtut⁹ dolo vos cepi Hiere. xvj. Ecce ego mittã piſcatoꝛes multos et piſcabuntur eos. Et quare tot. pꝛendiderunt. Certe quia chꝛiſt⁹ erat cum eis in naui Math. xxviij. Ecce ego vobiſcuꝫ ſum omni die vſq; ad cõſum. ſe qꝛ niſi gratia chꝛiſti fuiſſet cum apl̃s in faciẽdis miraculis et ĩ alijs operib⁹ paucos piſces cepiſſent Sicut et moderni tempis pꝛedicatoꝛes paucos infideliuꝫ conuertũt. Et ideo non debẽt vocari piſcatoꝛeſ. ſed venatoꝛes et tota die venantur et nihil capiunt. Hie. xvj. Mittam eis multos venatoꝛes et venabuntur eos. Sed apl̃i per gratiã chꝛiſti et per ſpm̃ſanctum. quem in maxima copia ceperunt concluſerũt in dictis retib⁹ magnam hominũ multitudinem. Sequitur et annuerũt ſocijs qui erãt in alia naui vt venirẽt ⁊ eoſ adiuuarẽt. due naues ſũt eccleſia gentiũ et iudeoꝝ. et d̃ vtraq; fuerũt piſcatoꝛes. Petrus ergo et alij apoſtoli de eccleſia iudeoꝝ annuerunt piſcatoꝛibus q erant in alia naui. i. in eccleſia. gentiũ. ſcut fuerũt martires et confeſſoꝛes quibus oñderũt voluntatem dei eſſe. vt ipſi cum eis piſcarentur. Lu. x. Deſignauit dominus ⁊ alios. lxxij. et miſit illos binos ante facieꝫ ſuam. et ſic pꝛedicatoꝛes de gentib⁹ inſimul cum apl̃is impleuerũt duas naues de hoibus cõuerſis ſcꝫ triũphantem ⁊ militanteꝫ eccleſiam. Et nota ꝙ dicit Rumpebaſ aũt rete. quia non omnes conuerſi ſteterũt ĩ reti fidei et virtutum et ſacramẽtoꝝ. imo multi egreſſi ſunt ⁊ foꝛtiſſime fregerũt rete in multis locis ꝑuertẽtes et fideꝫ et virtutes et ſacramenta. nam exiuit et fregit arrius ſabellius. fotinus manicheuſ et multi alij turpiter, retia ſupꝛadicta et ꝑ cõſequẽs eccleſiam vaſtauerũt Pſal. Extermiauit eã aper de ſilua. et ſingularis ferus depaſt⁹ eſt eam. j. Job. ij. Ex nobis ꝓdierunt ſed ex nobis non erant. naꝫ ſi fuiſſent ex nobiſ ꝑmanſiſſent vtiq; nobiſcum. j. Thi. iiij. ſpiritus manifeſte dicit ꝙ in nouiſſimis tempoꝛibus diſcedent quidam a fide attẽdentes ſpiritib⁹ erroꝛis et doctrinis demoniorum.

Sed attende quid petrus antequã retia laxarent reſpondit dicens. Peceptoꝛ ꝑ totam noc. la. ni. cepimuſ In quo verbo duo ſignificantur Primũ inutilitas p̄dicatoꝝ ve. te. et etiã noui q predicãt verbum dei gratia chꝛiſti eis non opitulante. Predicatoꝛes enim ve. te. piſcabãtur ĩ nocte quia in ve. te. omnia erant velata ⁊ obtenebꝛata caligine. Job. iij. Obtenebꝛent ſtelle. i. pꝛedicatoꝛes caligine eius. In cuius figura Moyſes volens populo pꝛedicare velabat faciem ſuam Exo. xxxiiij. in huius etiam figura dum dominuſ daret legem moyſi in mõte ſynai opuit nubes mõtem Exo. xix. Similiter dominus apparuit in nebula ĩ templo Salomonis dum dedicaretur. iij. Reg. viij. Piſcabantur ſolũ iuxta terraꝫ. quia ſola terrena et tempalia reꝓmittebant Yſa. j. Si volueritis et audi. me bo. ter. come. et ideo nihil ceperunt quia nec vnam animã in nauem celi miſerunt Hebꝛe. vij. Nil enim ad pfectã adduxit lex Sed poſtq̃ chꝛiſtus fuit paſſus et gloꝛificatus et ſpũſanctus datus. oĩa fcã ſunt clara et celũ ẽ aptũ et mirabiles gratie ſunt date ⁊ p̄dicatoꝛibus ⁊ pplo. Et iõ pꝛedicatoꝛes noui teſtamenti non piſcãtur in nocte ſed in claro lumine nec iuxta terram quia non ꝓmittũt terrena. ſed vadũt in altum quia reꝓmittũt celum et celeſtia Math. iij. Penitẽtiaꝫ agite appꝛopin. eñ regnum celoꝝ Phil. iij. Noſtra cõuerſatõ in celis eſt Et ideo multos piſces trãſmittunt ad nauem celi Predicatoꝛes etiã noui teſta. quãdo gratia dei eis et pplo ñ ſuffragatur nihil pꝛendunt. Et ideo petr⁹ dixit. In verbo tuo laxabo rete. in. i gratia verbi tui. Et ꝓpterea pꝛedicatoꝛes ſemper in pꝛincipio p̄dicatõnis debent ſpũſancti gratiam inuocare quia ſine ipſa nihil pꝛẽdunt.

Secundũ eſt ſtatus peccatoꝛis q ĩ pꝛedicto verbo tripliciter deſcribitur. ſcꝫ Tenebꝛoſus Laboꝛoſus et Infructuoſ⁹

Primo deſcribit tenebꝛoſus qꝛ ꝑ totam noctem dicit Et ſi ſm̃ beatũ Job. omnes quippe inuoluimur tenebris qꝛ vt Pbus dicit. Anima naſcitur ſicut tabula raſa in qua nihil eſt depictum et ad ꝑfectionem ſcientie vix aut nunq̃ ꝑ totam vitaꝫ ꝑuenire poteſt tamẽ peccatoꝛ maxime tenebꝛis eſt inuolutuſ Jo. iij. Dilexerũt homines magis tenebꝛas q̃ lucem. erant eñ eorum mala opa Vnde peccatoꝛ ꝯpatur noctue et buboni que in claritate diei nihil poſſunt videre ſed in obſcuritate noctis. Peccatoꝛ eſt ſicut hely qui lucernam dei non poterat videre anq̃ extingueretur. j. Regũ. Tercio. Sic peccatoꝛ nihl clarum poteſt videre ſed ſi quid eſt male fumigãs

Secũdo deſcribitur laboꝛioſus quia laborantes dicit. Peccatoꝛes multũ laboꝛant et ſollicitantur in acquirendo bona tpalia et in cõſeruãdo. Sap. v. Ambulauimus vias difficiles laſſati ſumus in via iniquitatis Hiere. ix. Vt inique agerent laboꝛauerunt. Et huius ratio eſt. quia peccatores multos habent dominos quib⁹ opoꝛtet ſeruire ſcꝫ omnia vicia a quibus tenentur Hiere. xvj. Seruietis dijs alienis quiſ non dabunt vobis requiem. Eccs. v. Saturitas diuitis non ſinit eũ doꝛmire Job xv Sonitus terroꝛis ſemp in auribus illius.

Tercio deſcribitur infructuoſus quia nihil cepimus dicit. Quid capit diues de oĩbus diuitijs ſuis. certe nihil. Job. xxvij.

Diues cū dormierit nihil ſecū auferet aperiet oculos ſuos et nihil inueniet Exēplū de illo diuite qui dicebat Anima mea hēs multa bona repoſita in an.plurimos requies come.bi.epu. Et dictum eſt ei. Stulte repe.ani.tu.a te.et que para. cuius erunt Lu.xij. Similiter delicioſus quid capit de omnibus delitijs ſuis cū ipſe fiat cib⁹ vermiū Eccl.x. Nō cū mor. fuerit hereditabit vermes Similiter ſupbus et vanigloriosus quid capit de honore ſuo cū ipſe recōdatur ſub terra et cōculcetur ab hoibus ꝛ beſtijs et ꝓijciatur ad foueas ſicut Hier. xxij. Sepultura aſini ſepelietur putrefact⁹ et ꝓiectus extra portas hieruſalem. et iō recte vita peccatoꝝ comparatur arenee que euiſcerat ſe. ꝛ tota die obſeruat ad foramē vt capiat vnaȝ muſcā. Pſa. lix. Telas araneaꝝ texerunt Et ſic patet tercium ꝛ quartum. quia terciū non poterat bene exponi niſi cum quarto membro. Quinto ponitur humilis petri ꝓlocutio ad chriſtum reuerēdum: quia petrus cū hoc vidiſſet ꝓcidit ad genua ieſu dicens. Exi a me domine quia homo peccator ſuȝ. Ex reuerētia etenim petrus locutus eſt reputans ſe indignum ꝙ tam ſanctus homo ſecum maneret. et ideo ꝓ reuerentia acceſſit ei bona gratia vt habetur Eccl. xxxij. Pro reuerētia accedet tibi bona gratia Quāuis contrarium debuiſſet bene dicere. ſ. Domine ſta mecum quia ego peccator ſum ergo infirmus ſeruus et morti cōdemnatus Sta ergo mecū vt me illumines. quia tu es lux. Ioh. j. Erat lux vera que illuminat oēm hominem venientē in hūc mūdū Sta mecum vt me ſanes quia medicus es. Actuū x. Qui ptranſijt omnibus benefaciendo. ſanando infirmos et oppreſſos a dyabolo. Sta mecum vt extrahas me de dya. ſeruitute quia tu es liber ſicut vere filius dei. Ad Gal. iiij. Qua libertate xpūs nos liberauit. Sta mecū vt liberes me a morte. quia tu es vita Io. x. Ego vitam eternaȝ do eis. quia ego ſuȝ reſurrectio et vita. Et ſic patet quintum. Sexto ponitur apſatus petri ꝓſignatō ad homines capiendum ꝛ hoc ē. Noli timere ex hoc em̄ ex. ho. ca. id eſt. ex his que ex pte tua habes ſcilicet ex tua fide. qꝛ me dicente duc in al. et lax. re veſtra. vere credidiſti piſces cape tanqȝ piſces ad impium meūȝ cōuenirent et ſtrarent retia Quā fidem ꝑe. expreſſit. Mat. xvj. dicens. Tu es xpūs filius dei viui. Et ideo petrus eſt vocatus. nam petrus interp̄tatur agnoſcēs, quia vere et omnes agnouit xpm̄ Ex tua obediētia quia ſtatim voci mee obediſti vt in altum pelagus ꝓijceres retia. pſal. In auditu auris obe. mihi Nec excuſauit ſe petrus ꝓpter labores qꝛ tota nocte laborauerat in piſcando nec ꝓpter inutilitatem quia nihil prēdiderat. ex his duobus conſuenit ſe homo excuſare a mandato implendo. ſcȝ ꝓpter laborē ꝛ ꝓpter inutilitatem. ſed beatus petrus nihil horum allegauit cuȝ poſſet. ſed ſimpliciter obediuit et benedictus ipſe et omnes qui ipſum ſequunt Gen. xxij. In ſemine tuo benedicent omnes gentes terre quia obediuit voci mee. et ideo ſimon vocatus ē. Nā ſimon interpretatur obediens quia chriſto in omnibus obediuit. Ex tua reuerētia qꝛ te indignum mea ꝓſentia iudicaſti et iō me ſanctum reputaſti et te peccatorem agnouiſti Math. viij. Domine non ſum dign⁹ vt intres ſub tectū meū. Et ex tue artis innocentia nam non exerces dolos. non facis vſuras. non rapis aliena. ſed ꝑ piſcationem artem licitam. nil mali continentē. victum neceſſarium queris. Gen. iij. In labore vultus tui veſceris pane tuo. Pſal. Labores manuū tuaꝝ qꝛ mā ducabis beatus es ꝛ bene tibi erit Multi ꝓpter mala que opati ſunt non ſunt digni fidei et penitentie gratiam obtinere Ro. j. Qui cum iuſticia dei cognouiſſent non intellexerūt quoniam qui talia agunt digni ſunt morte et non ſolum qui ea faciunt ſed etiam q conſentiūt facientibus. Ex his ergo quatuor que habes eris capiens homines ad eadem quattuor. Primo ad tuam fidē nam in fide tua fides eccleſie fundabitur ꝛ in ipſa omnis homo ſaluabitur. Mathei. xvj. Tu es petrus et ſup hanc petrā id eſt

id eſt. ſupra fidem quā habes edificabo eccleſiam meam. Secundo ad tuam obedientiam. nam te faciā caput et patrem oim̄ fideliū Io. xxj. ca. Paſce oues meas. Et tibi oīs obedire tenebūtur et non ſolū tibi ſed etiaȝ tuis ſucceſſoribus Lu. x. Qui vos audit me au. et q vos ſpnit me ſpnit. Hebre. xiij. Obedite ꝓpoſitis veſtris ꝛ ſubiacete illis. Tercio ad tuam reuerentiaȝ quia omnes fideles te tanqȝ patrē reuerebūtur ꝛ me in te et ꝑ te. Gal. j. In me glorificabūt deum Quanta reuerentia beato Petro fuerit exhibita et cōtinue exhibet non oportet demonſtrare qꝛ ad oculū patȝ nam ora impatoꝝ cū magna reuerentia oſculant oſſa piſcatoris et non ſolū oſſa ſed et veſtigia pedū Quarto ad tuam artē. duplicē arteȝ habuit beatus Petrus ſcȝ artem innocēcie ante cōuerſionē vt dictū eſt. et artem excellentie poſt cōuerſionē que fuit abſoluere hoies a peccatis ꝛ ſanctificare eos. verbū dei ꝓdicare. corpus chriſti cōficere. eccleſie ſacramēta cōferre. demonia ab hoibus expellere. mortuos ſuſcitare. infirmos ſanare. et aias ad celū tranſmittere Math. x. Infirmos curare. mortuos ſuſcitare. lepſos mūdare. demones eijcere. ibidem. xvj. Qd̄cunqȝ ſolueris ſup terrā erit ſolutū et in celis. Hec eſt excellētior ꝛ nobilior ars i mūdo Nā vt dicit Apſus. vna ars eſt nobilior alia dupliciter ſcȝ rōne materie vt aurifactiua calcifactiua. et rōne finis qꝛ vna ars eſt finis alterius vt eqſtris frenefactiue. vel eſt ad vtiliorē vt ad vniuerſaliorē finem: Vñ iudices et milites q habent defendere et regere bonū ſtatū totius ciuitatis hñt nobiliorē artem ꝙȝ oīs alij. Sic ars Petri et miſtroꝝ chriſti ē circa nobiliorem materiā mūdi ſcȝ circa aias et corpus chriſti et veritatem docēdā. Itē eſt finis omnium artiū Eccs. xij. Deum time et mādata eius obſer. hec ē omnis homo Item eſt finis vniuerſalis omniū ꝛ ſuper omnia vtilis quia cum oia ordinētur ad hominem. et homo ordinetur ad deum manifeſtū eſt ꝙ redire ad deū et beate viuere eſt finis vniuerſalis omniū. Auguſtinus Feciſti nos domine ad te et inquietum eſt cor noſtꝝ donec requieſcat in te. Apoca. j. Ego ſum alpha et o principium et finis. Vnam ergo vel alteram iſtaꝝ artium omnes fideles habere oportet nam ꝓmam artem ſcȝ innocentie oportet habere oīs fideles in ſeculo remanentes vt ſcȝ de iuſto lucro viuant Vnde militibus querentib⁹ a Iohanne baptiſta quid deberent facere vt ſalui fierent reſpondit Iohannes Neminem concuciatis neqȝ calump. fa. et contenti eſtote ſtipendijs veſtris Lu. iij. Secūdam artem ſcȝ excellentie habent oīs miniſtri eccleſie et viri ꝑfecti de mundo exeūtes et chriſtum ꝑfecte imitantes Io. xiiij. Qui credit in me ſcilicet ꝑfecte opa q̄ ego facio et ipſe faciet. In eodem xiij. Exem. enim dedi vobis vt queadmodum ego feci vobis ita et vos fac. Cariſſimi habeamus fidem Petri obedientiam reuerentiam et artem eius vt poſſumus venire ad gloriaȝ in qua cum deo manet Et ſic patet ſextum. Septimo ponit Petri Iacobi ꝛ Iohannis conuerſio omnibus relictis ad chriſtum ſequendum quia ſubductis ad terraȝ nauibus relictis omnibus ſecuti ſunt eum Vbi nota ꝙ triplex fuit vocatio apoſtolorum. Prima ad ſimplicem chriſti noticiaȝ de qua agitur. Ioh. j. Inuenimus meſſiā qui dicitur chriſtus Secunda fuit ad chriſti familiaritatem de qua agitur in hoc euangelio Vnde Beda dicit ſuper hoc verbo ex hoc iam ho. eri. cap. Nondum in apoſtolatum eligitur ſed predicitur ꝙ aliquā ſit eligendus Et gloſa hic ſup hoc verbo et ſubductis ad terram nauibus ꝛc. dicit qꝛ adhuc habebant voluntatem redeundi ad ꝓpria Tercia fuit in apoſtolatum quādo chriſto relictis oibus inſepabiliter adheſerunt de qua agitur. Mathei. iiij. Venite poſt me faciam vos fieri piſcatores hominum. At illi conti. relictis omnibus ſecuti ſunt eum ꝛc. Et ſic patet ſeptimum.

De epiſtola ſermo LXXV

OMnes vnanimes in orõe eſto te.j. Pe.iij. Beatus petrꝰ prĩ et magiſter chriſtianoꝝ ĩ epſa hodierna magnam et vtilem doctrinam nos docet In qua quidem epiſtola quinqʒ facit. Primo ſex virtutes vite gratie neceſſarias poſſidere. vnanimiter nobis mandat in pncipio epſe Secundo ad penitentiã in malis habendã nos inducit et confortat ibi Non malũ ꝓ ma.nec maledictũ ꝓ ma.ſed econtrario bñ Tercio hoꝝ duas rõnes aſſignat ibi. quia in hoc vo.eſ.vt bene.he.poſ. Quarto ne ĩ prelio ſuccumbamus timorem inimicorũʒ a nobis excludit et firmiter aſſecurat ibi. Et quis eſt qui vo.no.ſi bo.euʒ fueritis ſʒ et ſi quid pa.ꝓpter iuſ.beati eritis. Quĩto precordialem xp̃o reuerentiaʒ exhibere nobis impat ibi Dñm aũt xp̃m ſancti.in cordibus veſtris. Primo ergo beatus Petrus ſex ꝟtutes vite gratie neceſſarias poſſidere vnanimiter nobis mãdat que ſunt orationũ inſtantia afflictoꝝ compaſſio amor fratꝝ.in paupes miſericordia.opm modeſtia et cordis humilitas. Primo nobis mandat ſiue nos hortatur ad inſtãtia orationum.quia omneſ vnanimeſ in orõe eſtote. M Vbi nota ꝙ ad oratõnum iſtãtiam quattuor debent nos inducere. Primo magna neceſſitas ex pte noſtra quia in infinitis miſerijs ſumus et in infinitis periculis ſubiacemus. Apo.iij. Neſcis quia tu es miſer et miſerabilis et paup et nudꝰ et cecus.ij.Coꝝ.xj. Periculis flu. pi.la. picu.in ci.pi.in ſoli.pi.in ma.pi.in ter. pi. ex ge.pi.ex gen.pi.in fal.fratribus. Secũdo magna liberalitas ex pte dei que inuitat nos petendum et iurat ꝙ quicqd petierimus dabit nobis Jo.xvj. Amen amẽ dico vobis ſi quid petieritis pa.me.in nomine dabit vobis.pe.et acci. Tercio magna fidelitas nuncij angeli oratões noſtras ante deum deferentis. Tho.xij. Qñ autem orabas cuʒ lacrimis. ego obtuli orationes tuas añ dñm. Quarto magna efficacia ex parte orationis.naʒ oratio efficaciſſima eſt ad obtinenduʒ a deo quicquid homo petit de cuius efficacia dictum eſt ſupra in dominicali euangelio ante aſcenſionem. Pſal. intret oratio mea in conſpectu tuo. Magna virtus pfecte orationis que ante deum vadit et mandatũ peragit.quo caro puenire nequit. Act.x. Oratões tue ⁊ elemoſine aſcenderit in cõſpectu dei. Secũdo nos hortatur ad compaſſionẽ afflictoꝝ.qꝛ cõpatientes. Debemus ergo afflictis cõpati ꝓpter quattuor. I Primo quia vt dicit aplus. Ephe.iiij. Omnes vnuʒ corpus ſumus in xp̃o caput autẽ xp̃us eſt. Si aũt patitur vnum mẽbrum cõpatiũtur ⁊ omia mẽbra.ita cõpatitur vnꝰ fidelis. oẽs debẽt ei cõpati.ij.Coꝝ. xj. Quis infir.et ego infirmor.quis ſcan. et ego vror. Secũdo qꝛ in hoc xp̃o maxime aſſimlamur. qui cõpatiens miſerijſ noſtris voluit fieri homo. et eas experiri.vt ab ipſis nos liberaret. Ad Hebre.iiij. Non habemꝰ pontificẽ qui nõ poſſit compati infirmitatibus noſtris.temptatum autẽ per oĩa ꝓ ſimilitudine abſqʒ peccato. Johã.vj. Miſereor ſup turbam Cõpaſſus eſt em̃ petro et reſpexit eum marie magdalene et apparuit ei. Compaſſus eſt etiã aplis et venit ad eos. Tercio quia in hoc ope multũ cõmẽdamur ⁊ meremur Vnde apſus de hoc cõmendat quoſdaʒ hebreos dicens. Nam vinctis compaſſi eſtis Hebre.x. Et iob in ſui cõmendatõeʒ dicit Cõpatiebatur quõdam anima mea paupi Jo.xxx. Cuius ratio eſt.qꝛ in cõpaſſiõne homo dat melius quod habʒ in elemoſina proximo.ſ.cor. Pro.xxiij. Prebe.fili mi cor tuũ mihi. Quarto qꝛ quicquid in hoc ope facimꝰ proximo.xp̃s ſibi reputat fore factum Mathe.xxv. Quod vni ex miſe. m.fe.mi.fe. Tercio nos hortaſ ad fraternitatis amorem.quia fraternitatis amatoreſ K Vbi nota ꝙ ꝓpter quattuor debemus ſocietatẽ et fraternitatẽ diligere xp̃ianam et in ipſa manere. Primo qꝛ maxime et excellentiſſime pſone ſunt.quia oẽs filij dei et regis magni.qui virtuoſe viuũt.⁊ deus eſt in medio ipoꝝ. Ma.xviij. Vbi duo vel tres congre.

fũ.in no. me. ibi ſum ego in medio eoꝝ. Secundo quia in ea maximus theʒaurus diſpenſatur ſcʒ meritũ paſſionis xp̃i et omniũ ſanctoꝝ qd̃ applicatur in remiſſiõe peccatoꝝ p eccíaſtica ſacramenta Math.xvj. Tibi dabo cla.re.ce.et qdcũqʒ ſol.ſup ter. erit ſo.et in ce. In ipa ſĩliter quottidie magnũ lucꝝ acqrit et dicaſ conſiſtẽs in ea ſupmodũ Tercio quia exiſtentes in ea maximis gratijs extollũtur.nã ipſi liberanſ ab omni ſeruitute et in filioſ dei adoptãtur et virtutibus et donis ſpũſſancti replentur ⁊ celi ciues efficiũtur Eph.ij. Jam nõ eſtis hoſpites et adue.ſed eſtiſ ciues ſctõꝝ ⁊ dome.dei. Quarto qꝛ exñtes in ea a deo cuſtodiũtur nec aliqs põt eos ledere Joh.x. Nec rapiet eos qſquã de manu mea Sap. iij. Juſtoꝝ aie in manu dei ſunt et nõ tan. illos tor.ma. Lu.xxj. Capillus de ca.ve.ñ pibit.ꝓpter hoc aũt quattuor cõſueuerũt hoĩes libenter aliquã ſocietatẽ intrare. vl quia in ea ſunt pſone excellentes.vel qꝛ in ea ſit maximũ lucꝝ.vel quia exñtes in ea p̃uilegijs magnis dotantur. vel qꝛ maxima pena puniſ ſi qs eos tangeret vtʒ in ſocietatibus populi. Quarto nos hortaſ ad miam ꝓximo faciendam qꝛ miſericordes. Debemꝰ aũt ꝓximo miſereri in quattuor L Primo in bonoꝝ tpaliũ largitõeʒ ſi indiget Yſa.lviij. Frãge eſurienti panẽʒ tuũ et egenus vagoſqʒ induc in domũ tuã cũ vi.nu.op.eũ. Secũdo in doctrine ⁊ diſcipline eruditõe docere em̃ neſcientẽ cõſulere dubitantẽ et corrigere delinquentẽ elemoſina et mia magna ẽ.ij. Thi.iiij. Argue obſecra increpa in oĩ pa.et doc. Propter qd̃ dicit Aplus.j.Coꝝ.ix. Ve mihi ſi non euangeliʒauero neceſſitas em̃ mihi incumbit.quia hãc elemoſinã ſpũalem tenemur facere ꝓximo ſicut et corpale. Tercio ĩ iniuriaꝝ dimiſſione. Dimittere em̃ iniurias elemoſina eſt ſpũalis ⁊ magis neceſſaria ad ſalutem Lu.vj. Dimitti.et di.vo.et ſi non remiſeritis vnuſqſqʒ fratri ſuo de cordibꝰ veſtris nec pr̃ meus dimittet vobis Mat. xviij. Quarto in pia orõne.orate em̃ ꝓ ꝓximo eſt elemoſina ſpũalis quã facere tenemur Ja.v. Orate ꝓ inuicẽ vt ſal. Johã. xvij. Non rogo vt tol.e.de mũ.ſed vt ſer. e.a ma. Debemus etiã pro inimicis orare. Math.v. Orate ꝓ pſequentibus et calũ. vos. Sic orauit Stephanus et conuerſꝰ eſt Saulus vt dicit Augꝰ. M Quinto nos hortatur ad modeſtiam opm nos hortatur.quia modeſti Et pmo circa linguam vt modeſte loquamur Ecci. xxviij. Verbis tuis facito ſtateram et ori tuo frenos rectos In lingua em̃ magis immodeſtia et intemperantia apparet. Jacobi. iij. Omnis natura beſtiarum et volucrum et ſerpentium et ceteroꝝ domatur et domita ſunt a natura humana.linguam autẽ nullus hominum domare poteſt. inquietũ em̃ malum eſt plena veneno mortifero Propter quod petebat ꝓpheta dicens. Pone domine cuſtodiam ori meo et oſ. circum. la.me. Secũdo circa ſollicitudiem tempalium vt ea modeſte queramus Eccs. iiij. Vnus eſt et ſecundum non habet.non filium non fratrem et tamen laborare nõ ceſſat nec ſatiantur oculi eius diuitijs.nec recogitat dicens Cui laboro et defraudo animã meã. Circa hoc em̃ maxima imodeſtia repitur quia multi conſumũt ſe vt tempalia acqrant Contra quod Math.vj.dicit. Nolite ſolliciti eſſe in cra.di.quid mã.aut quid bi.aut quo opi. ꝓmũ querite regnũ dei et iu.eius et hec omnia adi.vo.j. Pet. v. Omnem ſollicitudinem veſtram ꝓij. in eum quoniam ip.cura eſt de vo. Tercõ circa coꝝ vſũm vt eis modeſte et temperate vtamur. Phi.iiij. Modeſtia veſtra nõ ſit omnibus hominibus Circa hoc enim maxima immodeſtia et abuſus reperitur. quidam enim de corpore ſuo faciunt deum et totaliter dant ſe corporalibus delectatõnibus ſine freno aliquo. Eccleſiaſtes Secundo Nec ꝓhibui cor meum quin omni voluptate frueretur Phillipeſ. Duodecimo Quorum deus venter eſt. Quarto circa ſcientiam vt ea que oportet ſcire velimꝰ Roma. Duodecimo Non plus ſapit quaʒ oportet ſapere.ſed ſapit ad ſobrietatem. Circa ſcibilia enim maxima

ſimmodeſtia inuenitur et mirabil̃r nocius.
Quidam enim totũ tempus ſuum expẽdũt
in quibuſdã ſententijs nulli⁹ vtilitatis nũ
q̃ ad ſcientiã veritatis puenientes vt dicit
Apl̃us.ij.Thi.iij.Quidã inſiſtũt toto poſ
ſe ſcientijs lucratiuis et deceptiuiſ Iere.
iiij.ca Sapiẽtes ſunt vt faciãt mala bene
aũt facere neſcirẽt Quidã attẽdũt ſpũib⁹
erroris et doctrinis demonioꝝ vt di.apl̃s.
j.Thi.iiij.Quia conãtur ſcire ea q̃ facul-
tatẽ ſuã excedũt vt trinitatẽ dei ⁊ pdeſtina
tõem hoim Cõtra quos dr̃ eccl.iij.Altio-
ra te ne q̃ſieris Prouer.xxv.Qui p ſcru-
tatorẽ maie.oppri.a gl̃a.i.hõ ſimplex. hoc
figuratũ fuit Exo.xix.vbi dr̃.et ſi beſtia te
tigerit montẽ.i.altitudinẽ dei lapidabitur
nos hortaẽ. Sexto ad hũilitatẽ cordiſ ⁊
opis nos hortaẽ.qꝛ hũileſ.qꝛ ſupradcã ma
gne pfectõis ẽ et ſupbia bonis opib⁹ inſidi
atur vt pereãt vt dicit aug⁹.iõ p⁹ oĩa pdi-
cta ad hũilitatẽ nos inducit Lu.xvij. Cũ
oĩa bñfeceritis dicite qꝛ ſer.inuti.ſu.ad hũi
litatẽ igiẽ ſeruãdã quattuoꝛ nos inducunt
P Primũ ẽ cõditõ nrã.ſi em̃ ꝯſidere-
mus introitũ et exitũ nr̃m ĩ quot miſerijs
implicamur.hẽm⁹ materiã magne hũilita
tis Eccl.x.Quid ſuperbis terra et cinis.
Mich.vj.Hũiliatõ tua ĩ medio tui.volu-
it de⁹ ponere corp⁹ añ oclos vt ſp hõ poſ
ſet reſpicere ⁊ inde hũiliari Bern. Quid
ſupbis ſacc⁹ ſtercoꝝ et cib⁹ vmiũ. Sc̃dm
eſt exẽplũ toti⁹ creature et in creatore. nã
creatoꝛ ſeipſum humiliauit ⁊ formã ſerui
accepit et humilẽ matrẽ hũiles diſcipulos
accepit vel elegit hũile iumẽtũ equauit.hu
mile obſequiũ exhibuit dũ pedes diſcipl̃oꝝ
lauit.Math.xj.Diſcite a me qꝛ mi.ſum et
hu.coꝛ.Similiter tota creatura hũilitatẽ
obſeruat,dũ miſteria ſua hũiliter implet ⁊
ſuo creatori obedit Baruch.iij.ſtelle quo
qꝫ celi vocate ſunt et dixerũt aſſum⁹ ⁊ lu-
xerũt cũ iocũditate ei q fecit illas Tercia
eſt magna punicio q̃ ꝓ ſupbia legim⁹ fcãs
vtꝫ in lucifero et demonib⁹ ⁊ in primiſ pen
tib⁹ q voluerũt eẽ diĩ Idem pꝫ in Pha.
et Nabu.in holoferne.et ſennacherib.Iſa
ço.iiij.De⁹ ſupbis reſiſtit et iõ eius cõtra

riũ ſcꝫ hũilitatẽ dẽm⁹ amplecti Col.iij.in-
duite vos ſicut elec.dei viſcera mie benig-
tatẽ hũilitatem mãſuetudinem ⁊c̃. Quar
tũ eſt magnũ meritũ hũilitati reddendũ vt
ſi non terret pena.alliciat merces Iob.xx.
ij Qui humiliatus fuerit erit in gl̃a.Hũi
litas em̃ eſt menſura exaltatõis qꝛ q̃tũ qs
ſe hũiliat tm̃ exaltabiẽ Exemplũ in chriſto
in beata maria et in Iohanne bap. Luce
xiiij.Qui ſe humiliat exal.j.Pe.v.Hũil
amini ſub po.ma.dei vt vos exal.⁊c̃. et ſic
patet primũ. Secũdo ad paciẽtiam ĩ ad
uerſis habendã nos inducit dicẽs Nõ red.
ma.ꝓ ma.Debem⁹ em̃ pcere his qui nos
offendũt vt deus pcat nobis cui maiores
offenſas intulimus.et relinquere vindictã
deo qui eſt potens et iuſt⁹ et nihil impuni
tum reliquit Ro.xiij.Mihi vin.et ego re
tri.Similiter cõtumelias verboꝝ nõ debe
mus reuellere ꝯtumelijs et ſi maledicimur
non debemus maledicere ſed benedicere.
Ro.xij.Benedicite pſe.vo.⁊ bene.no.ma
le.Prouer.xxvj. Non reſpondeas ſtulto
iuxta ſtulti.ſcꝫ ne effi.ei.ſi.et ſic in iniurijs
tam dictoꝝ q̃ factoꝝ debemus patientiam
habere Hebre.xij.Per paciẽtiã curram⁹
ad ꝓpoſitum nobis certamẽ Sed ꝙ ꝓ ma
lo reddam⁹ bonũ vt hic diciẽ nõ eſt pcepti
ſed cõſilij Sicut illud math.v.Si qs te p-
cuſ.ad.v.max.pbe.ei.al.et ꝙ ſic debeamus
habere pacientiã in dictis et factis . oñdit
p duas rõnes. P Prima ẽ qꝛ nos ſu
mus vocati ad fidem xp̃ianã p grãꝫ dei vt
benedictõꝫ di patriſ hereditem⁹ tanq̃ filij
ieſu chriſti que ẽ.Ve bñ.patris in pci.pa.
vo.re.Hanc autem hereditatẽ habere nõ
poſſum⁹ niſi maneam⁹ in ieſu xp̃o filio dei
quia p eum heredes ſum⁹ illi⁹ bñdictõnis
Qui aũt non pcit nec habet paciẽtiã ĩ ad
uerſis.ſed tenet odiũ et vult ſe vindicare ñ
manet in caritate ꝓximi et p cõſequẽs non
manet in deo quia deus caritas eſt et q ma
net in caritate in deo ma.et ecõuerſo q nõ
ma.in cari.nec in deo ma.et iõ exps ẽ here
ditatis eterne.j.Ioh.iij.Qui odit fratrẽ
ſuum homicida eſt Et ſcitis quoniam om
nis homicida nõ hꝫ ptem ĩ regno xp̃i ⁊ dei

Secunda ratio talis eſt quia ſcriptura
non põt mentiri vtpote a ſpũſancto dicta-
ta Sed ſcriptum eſt p ꝓphetam Dauid in
pſ.ꝙ qui vult diligere vitam gratie hic in
pñti.et vitam glorie in futuro poſſidere et
vult dies bonos videre ſcꝫ felicitatis eter-
ne in qua vna dies dicitur eſſe ĩq̃tũ nox ñ
ſuccedit diei ſed a continua dei claritate il-
luminatur.Apo.xxj.Ciuitas illa non eget
ſole neqꝫ luna ſed lucerna eius eſt agnus.
Plures vo dies dicũtur in ea eſſe ꝓpt lo-
gitudinẽ tpis et dieꝝ quia dies ibi nũq̃ de-
ficiet ſed erit vna dies eternitatis Qui er-
go diligit taleꝫ vitã et vult ad illos dies p-
uenire.coerceat linguã ſuam ab omni ma-
lo verbo.ab omni dolo.et habeat ĩ ſe iuſti
ciam regni dei.cuius due ſunt ptes vt dicit
ſcꝫ declinare a malo et facere bonũ Mat.
vj.Querite primũ regnũ dei et in ei⁹.Itẽ
oportet ꝙ querat pacẽ cum ꝓximo et ipaꝫ
pfecte ſequatur.Hebre.xij.Pacem ⁊ ſan
ctimoniã ſequimini ſine qua nemo videbit
deum Ro.xij.Si fieri põt qd ex vobis eſt
cũ omnibus hoibus pa.ha.et qui hoc fece
rit habebit vitaꝫ et videbit dies felicitatis
eterne.quia oculi dñi ſup iuſtos ad ipos il-
luminandũ et remunerandũ et beatificãdũ
Sap.iiij.Reſpectus eius in electos illius
Et ecõuerſo vult⁹ dñi eſt ſup malos ad ip
ſos pdendũ et puniendũ.Et ſic patet ſc̃dm
et tercium. Quarto timorẽ inimicorũ a
nobis excludit dicens . ꝙ ſi nos fuerimus
emulatores et zelatores boni.et bonitatis
que in aduerſoꝝ paciẽtia et dilectõne frñs
cõſiſtit nihil põt nobis nocere.imo ſecũdũ
apl̃m Ro.viij.Diligentib⁹ deũ oĩa coope
rant in bonũ.etiã mala et aduerſa. et ſi qd
patimur ꝓ iuſticia gaudere debem⁹ qꝛ per
hoc vitam eternã meremur Mat.v.Bti
qui pſecutõem patiũtur ꝓpter iuſticiã ſcili
cet fidei veritatis et vite quo ip.eſt reg.ce.
Debem⁹ etiã oĩa mala pati ꝓ fide defẽdẽ-
da veritate pdicãda et vite innocẽtia conſer
uanda.et ꝓpterea timorẽ eoꝝ ſcꝫ pſecutoꝝ
et mũdanoꝝ nõ debemus curare.Duos er
go timores debem⁹ excludere a nobis ſcili
cet timorẽ humanũ quo qs timet carni ſue

penas infligi et timorẽ mũdanũ quo quis
timet bona ſua ſibi auferri Non ergo debe
mus timere eos qui.occi coꝛ.⁊ auferũt bo
na quia p mortẽ corpis hõ vadit ad vitaꝫ
ppetuam .et ideo nõ moritur ſed tranſit de
morte ad vitam vt diciẽ Io.v.In eodeꝫ.
xij.Qui odit animã ſuã in hoc mũ.in vi-
tam eternã cuſto.eã.et p amiſſionẽ bonoꝝ
mũdi homo acquirit vitam eternã Hebre
oꝝ.x.Rapinã bonoꝝ veſtroꝝ cum gaudio
ſuſce.cog.ha.me.et ma.ſubſtantiam ſic er-
go nihil debet nos terrere ne ſupdicta bõa
faciamus et in amore dei maneamus Ro.
viij.Quis nos ſepabit a caritate xp̃i tribu
latio an ang.an.fa.an nu.pi.an gla.q.d.ni
hil Et ſic patet quartum. Quinto ad p
cordialem reuerentiam chriſto exhibendã
nos inuitat dicẽs.Dominũ autem chriſtuꝫ
ſanctificate in coꝛ.ve.id eſt p opera oſten-
datis ꝙ ſanctitas chriſti domini noſtri ha
bitat in cordibus veſtris.Cuius tria ſunt
ſigna. P Primum eſt non praue ſed
ſancte cogitare Yſa.j.Auferte malum co-
gitati ve.ab oc.m.Et dominus intueẽ co.
j.Regum.xvj.Tunc autem ſancte cogita
mus quando omnia illa cogitamus que
ꝓhibent nos a malis ſcilicet cogitare mor
tem et ꝙ mundus tranſit et eius gaudia
cogitare penas inferni et gaudia paradiſi
et ſimilia Yſa.xxxviij.ca.Ego dixi in dimi
dio dieꝝ meoꝝ vadam ad portas inferi. et
infra.Recogi.tu.om.an.me. in ama . ani.
mee.Similiter ſancte cogitamus quando
omnia illa cogitamus que poſſunt nos in
ducere ad bonum vt eſt incarnatio mors
et reſurrectõ filij dei qui ꝓpter peccata no
ſtra eſt et reſurrexit ꝓpter iuſtificatõeꝫ no
ſtram Ro.iiij.Hebre.xij. Recogitate eũ
qui talẽ ſuſtinuit aduerſus ſemetipm a pec
ca.contradic.vt non fatige.ani.veſtris de-
ficientes. Secundũ ſignum eſt ſancte lo-
quitur qua ſer.dei Epheſ.Quarto.Om-
nis ſermo malus ex ore veſtro non proce-
dat. Tercium ſignum eſt ſancte et non p
uerſe operari.quia cum in corde ſit princi-
pium motus et primum eſt cauſa omniuꝫ
que ſunt poſt

omnis male et bone opatõnis coꝛ eſt prin cipium Et ideo ſi ſanctitas xpi eſt in coꝛ de homo ſancte opatur Math. vij. ca. Arboꝛ bona fructus bonos facit. mala autẽ arboꝛ malos fructus facit Et ſic patꝫ quĩtum et cõſequenter totum de epiſtola.

¶ Dominica ſexta de euãgelio ſermo lxxvj.

Niſi abundauerit iuſticia vr̃a plus q̃ ſcribaꝝ et phari. nõ intrabũt in regnũ ce. Math. v. Euãgelioꝝ chriſti quoddã eſt totũ hiſtoꝛiale aliquã hiſtoꝛiã vel miraculũ continẽs vt eſt euãgelium ſequentis dominice cõtinens miraculũ ſeptẽ panũ. quoddam eſt ꝑtim hiſtoꝛiale et ꝑtꝫ doctrinale vt eſt euangeliũ de ceco nato et de Lazaro ſuſcitato. in quibus hiſtoꝛia vl' miraculũ narratur et doctrina magna inſeritur. quoddaꝫ eſt totũ doctrinale. vt euãgelium pñs: qđ nõ narrat miraculũ vl' hiſtoꝛiam ſed vtilem et altam doctrinã cõtinet. Ipſe quidem dei filius ꝑ ꝓphetas ſuos docuerat genus humanũ et dederat pꝛecepta ſua que hoĩes ꝑfectẽ non intelligebant Et ideo ſicut magiſter in veſpis intrat ſcolas ad audiẽdum ſi ſcolares intellexerũt et didicerũt ea que dixit. ita filius dei ĩ veſpera mũdi indutus carne humana intrauit mũdum ad videndum ſi homines bene erant inſtructi et inuenit eos plenos multis erroꝛibus et ideo doctrinaꝫ nouam edidit Io. xiij. Mãdatũ nouũ do vobis ⁊ veterem coꝛrexit eius intellectũ oſtendẽdo ⁊ hoc eſt qđ hic dicitur. Niſi abundauerit iuſticia veſtra plus q̃ ſcribaꝝ et pha. non intra. in regnum celoꝝ. Scribe eñ ⁊ phariſei male intelligebant et exponebãt mandata dei Math. xv. Irritum feciſtis mandatũ dei ꝓpter traditões veſtras ¶ In hoc ergo euangelio arguit iuſticiam ſcribaꝝ ⁊ phariſeoꝝ oſtendẽs eam inſufficienteꝫ eſſe. In quo quideꝫ euangelio tria cõtinentur ¶ Primũ eſt edictum generale ꝑ qđ phariſeoꝝ iuſticia inſufficiens eſſe monſtratur. In pꝛincipio euangelij ¶ Secundũ ſpeciale ſupplementum eſt: ꝑ qđ intellectus legis declaratur ibi. Audiſtis quoniã dictum eſt antiquis Non occi. ⁊c̃. ¶ Terciũ eſt conſiliũ neceſſarium et ſalutare ꝑ quod modus fiẽdi boni inſinuatur ibi. Si ergo offers munus tuum ad altare et ibi recoꝛdatus fue. ⁊c̃. Primo ergo ponit generale edictũ di. Niſi abundauerit iuſticia veſtra plꝰ ⁊c̃. Vbi nõ ꝙ iuſti. duobꝰ mõis accipit Vno modo ꝓut eſt virtus ſpecialis ab alijs virtutibus cõdiuiſa ꝑ quã vnicuiqꝫ redditur quod ſuum eſt et ſic non accipitur hic. naꝫ ſcribe et phariſei erãt ſub poteſtate romanoꝝ cõſtituti nec iudicium nec iuſticiam fecerunt Io. xviij. Nobis non licet interficere quemq̃ Alio modo accipitur iuſticia ꝓut eſt virtus generalis ad quã omnes virtutes reduci poſſunt. quia omnia opera virtutum ſunt iuſta. Cuius ratio eſt qꝛ in omni opere virtutum homo ſubijcitur deo quod eſt valde iuſtum. ij. Macha. ix. Iuſtum eſt ſubditum eſſe deo Et econuerſo in omni opere malo homo rebellat deo agens contra eius mandata quod eſt valdẽ iniuſtum Et ideo omne bonum ad iuſticiã reducitur. et omne malum ad iniuſticiã. et ſic accipitur iuſticia hic ꝓut eſt virtus generalis cuius due partes ſm Augꝰ. ſcilicet declinare a malo et facere bonũ Quantũ ad vtrãqꝫ partem iuſticia ſcribarũ ⁊ phariſeoꝛum deficiebat Nam quãtum ad pꝛimam partem ſcilicet non facere malũ. multum deficiebat vt oſtenditur in ſecũda parte huius euangelij ibi Audiſtis quia vt dictũ eſt an. non occi. ⁊c̃. Quantum vero ad ſecũdã ꝑtem iuſticie ſcilicꝫ facere bonũ multum etiam deficiebat Et hoc patet q̃tum ad ſex. ¶ Naꝫ eoꝛum iuſticia erat extrinſeca et non intrinſeca mercenaria et nõ caritatiua ventoſa et non virtuoſa auſtera q̃tum ad alios et remiſſa q̃tum ad ſe. humana et non diuina incipiens et non ad finem ꝑueniens. Primo inquam eoꝛũ iuſticia erat extrinſeca et non intrinſeca. Math. Vicesimotercio. Ve vobis ſcribe et phariſei qui mundatis quod de foꝛis eſt calicis et parabſidis. Intus autẽ pleni eſtis rapina et immũdicia. Lex eñ vetus non ꝓhibebat aĩm. ſed manum ſolum non odiũ ſed ſolũ homicidium. Sed nõne dicit Leuit. xix. Nõ oderis fratrem tuũ in coꝛde tuo Et iteꝝ. Nõ memoꝛ eris iniurie ciuiũ tuoꝝ Et Exo. xx. ca. Nõ deſiderabis rẽ ꝓximi tui nõ vx. nõ ſer. non ancil. non bo. nõ aſi. nec oĩa que illius ſunt Et Yſa. j. Auferte ma. co. veſtraꝝ ab oculis me. Ad hoc dicẽdũ ꝙ ꝓ tanto dicitur ꝙ lex vetus nõ pꝛohibebat aĩm ſed ſolum manũ quia non puniebat aĩm ſicut manũ ſed pene erant taxate pro opibus ⁊ nõ pꝛo cogitatõnibus Sed iuſticia legis noue punit aĩm ſicut manũ vtꝫ in hoc euangelio qꝛ oĩs qui iraſ. fra. ſuo re. erit iu. et iõ ſcribe et phariſei nõ curabãt niſi de iuſticia opm exterioꝝ ⁊ non de iuſticia coꝛdis ꝓpt qđ a xpo. Math. xxiij. ca. dicũtur eſſe ſiles ſepulchꝛis dealbatis q̃ a foris apparẽt hoĩbus pulcra. intrinſecus aũt plena ſunt oſſibus moꝛtuoꝝ et omni ſpurcicia. ſed iuſticia ducens ad regnũ. opoꝛtet ꝙ ſit intus et extra. Opoꝛtet ꝙ iuſticia xpianoꝝ regnũ celoꝛũ intrare volentiũ abũdet ĩ hac iuſticia vt. ſ. ſimꝰ iuſti intrinſecus bonis deſiderijs bona volũtate recta fide mũdo coꝛde. qꝛ vt dicit Mat. xv. De coꝛde exeũt homicidia furta adulteria ⁊ oĩa mala. et ideo radicẽ oꝫ eſſe mũdam alias poma erũt vermiculoſa Roma. xj. ꝙ ſi radix ſancta et ramj Mat. vij. Bona arboꝛ fru. bo. fa. mala aũt ar. fru. ma. fa. Exemplũ de fõte ſulphureo a quo oĩs aqua emanens ſapit ſulphur Hoc pꝫ in pᷣmo hoĩe a quo oẽs ꝓpagamur coꝛrupti et naſcimur filij ire qꝛ ipſe fuit coꝛruptus Opoꝛtꝫ etiã ꝙ ſimꝰ iuſti exteriꝰ bõa opera faciendo qꝛ nõ ſufficit hr̃e bonã volũtatẽ ⁊ rectã fidẽ. Ia. ij. Oñdas mihi fidẽ tuã ex opibus. math. vij. Nõ oĩs q̇ di. mihi dñe dñe intrabit in regnũ celoꝝ ſed qui facit volũtatem pr̃is mei q̇ eſt in celis. De multis verificatur illud. Yſa. xxvij. Venerunt filij vſqꝫ ad ꝑtum et nõ erat virtꝰ pariendi. ſed iuſti dicũt illud Yſa. xxvj. A facie tua dñe cõcepimꝰ et peperimꝰ et quaſi ꝑturiuimus ſpũꝫ ſalutis. Secũdo eoꝛũ iuſticia erat mercẽnaria et non ex ſola dei cariate facta. nã ꝓ iuſticia legis obſeruanda deꝰ re ꝓmittebat eis bona terrena Yſa. j. Si volueritis et au. me bona terre ꝯme. vitã longã. Leuit. xx. Cuſtodite leges me. et pᷓcepta q̃ faciens hõ viuet in eis. ⁊ pacẽ magnã Baruch. iiij. Quid eſt iſrael ꝙ in terra inimicoꝝ es. poꝛro ſi in via dei ambulaſſes habitaſſes vtiqꝫ in pace ſup terram Sed ſcribe ⁊ phariſei q̃ comedebãt domos viduaꝝ adhuc ꝓ iuſticia ſua querebãt ſpecialem mercedẽ terrenã. Math. xxiij. Ve vobis ſcribe et phariſei ypo. q̇ comeditis domos viduaꝝ oꝛatões lõgas oꝛãtes Sꝫ ꝓ iuſticia noue legis nõ re ꝓmittũtur bõa terrena ſed bona eterna ſcꝫ regnũ dei mat. iij. Pñiaꝫ agite aꝓpinpinqua. eñ regnũ celoꝝ. Immo iuſti multi patiũtur in hac vita aduerſa. ij. Thi. iij. Omnes qui pie vo. v. in xpo ieſu ꝑſe. pa. Eccs. viij. Sũt iuſti q̇bus mala ꝓueniũt quaſi facta egerint ipioꝝ Et hoc xpũs optime ſignificauit quando poſtq̃ commiſit petro vt paſceret oues ſuas ſubiũxit Cum eſſes iunioꝛ cingebas te et am. vbi vo. Cũ aũt ſenueris ali. te ci. et du. quo tu vis Io. xxj. et non dixit. Si paueris oues meas ego dabo tibi mlta bona Quãuis ſi volumus ſubtiliter cõſiderare ꝓ iuſticia legis noue obſeruanda deus dat maioꝛa bona etiam in hac vita. Nã in bonis tempꝛalibus dat ſufficientiam et contentatõem Math. xix. Centuplũ acci. Qđ exponẽs Gre. dicit ꝙ centenarius eſt nũerus ꝑfectus et ſignat ꝙ iuſti de bonis tempoꝛalibus habent ſufficientiam et ꝑfectionem. quia contentantur de his que hñt ꝑfecte autem diues eſt non qui multa habꝫ ſed qui contentatur de his que habet. ij. Coꝛ. vj. Tanquã nihil habentes ⁊ omnia poſſidentes Item ꝓ vita nature quã illis dabat dat modo vitam gratie que lõge melioꝛ eſt. Nam dicitur Ioh. xij. Qui credit in me etiam ſi moꝛtuus fuerit viuet. Iteꝫ ꝓ pace tempoꝛis quã illis dabat dat modo pacem pectoꝛis ſcilicet anime ad deuꝫ que longe melioꝛ eſt Pſalmiſta. Pax multa diligentibus legem tuam

et non eſt illis ſcandalū. Et eſt tante vir-
tutis iſta pax ꝙ de guerra tempis nihil cu
ratſimo in ipſa gaudet. Actu. v. Ibāt apo
ſtoli gaudētes a cōſpectu cōcilij Et tandē
ꝓ iſta iuſticia deus dat vitaꝫ eternā qđ ꝓ
illa non dabat. Hebꝛe. vij. Nihil enim ad
ꝑfectum adduxit lex Et iō non eſt magnū
ſi iuſticiam noue legis abnudare opoꝛteat
a iuſticia veteris legis cum in infinitū ha
beat maioꝛeꝫ mercedē Debemꝰ ergo eſſe
iuſti non vt aliquaꝫ hic accipiamꝰ ſꝫ ſolū
ꝓ caritate dei et ad eius honoꝛē qnia filiꝰ
non opatur in domo ꝓ mercede diurna qꝛ
ipſe eſt heres patris in omnibus Nos au
tem ſumus ꝑ gratiā chꝛiſti filij dei. Io. j.
Dedit eis poteſtatē filios dei fieri. Si au
tem filij et heredes vt dicit Apl'us Ad ro
ma. viij. Et nō ꝓ mercede tꝑali debemus
in domo dei que eſt eccleſia ſeruire. Nota
hic ꝙ hoc valde tangit clericos quia om-
nino ſeruire videntur ꝓ temꝑali mercede.
quia nō querūt niſi bonas et pingues eccle
ſias Et ſi non ſunt bone nolūt eas Et vti
nam tales quererēt debito modo. Ter-
cio coꝝ iuſticia ventoſa erat et non virtuo-
ſa Nam oīa opa coꝝ faciebant vt viderē
tur ab hominibus et laudarent ab eis. vt
dicit Matth. xxiij. Naꝫ et ieiunabāt ꝛ oꝛa
bant et elemoſinā faciebant ad oſtētatōeꝫ
Matth. vj. Nō eritis ſicut ypocrite triſtes
exterminānt em̄ facies ſuas vt appareāt ho
minibus ieiunantes. Ibidem. Amāt enim
in angulis plateaꝝ ſtātes oꝛare. vt videan
tur ab hominibus In eodem. Cum facis
elemoſinā noli tuba canere ante te ſicut y-
pocrite faciunt Iuſticia vero ducens ad
regnū opoꝛtet ꝙ ſit virtuoſa qđ tunc ē qn̄
a bona intentōne ꝓcedit vt ſcꝫ hō intēdat
in ſua iuſticia deo placere et ꝓximum edi-
ficare et non intendat inde acquirere ven
tum laudis humane Et đ hoc chꝛiſtꝰ po-
ſuit exemplum in decem virginibus quaꝝ
quinqꝫ erant fatue non habentes oleū in
lampadibus. quinqꝫ vero prudentes habē
tes oleum in lampadibus ſuis Scd'm Au
guſt. Lampades in manibꝰ ſunt opera bo
na in euidenti facta Prudentes vero ꝛ fa

tue exierunt obuiam ſponſo chꝛiſto. quia
vtreqꝫ opera de genere bonoꝝ fecerūt ſed
fatue non habuerunt oleum in lampadibꝰ
ſuis id eſt. bonam intentōem in operibus.
quia ꝑ opera eaꝝ queſierunt ventuꝫ vane
gloꝛie Prudētes vero habuerunt oleū in
lampadibus ſuis quia ꝑ opa illa voluerūt
placere ſoli deo Et ideo ignis diuini amo-
ris arſit in lampadibꝰ eaꝝ ꝓpter qđ lāpa-
des nō crepuerūt quia erat in illis oleum.
Lampades vero fatuaꝝ extincte ſunt. qꝛ
non erat ibi oleum. i. bona intentō ſcꝫ pla
cendi ſoli deo ſed hominibꝰ et ꝓpterea re
ceperūt mercedem ſuam et ideo remittunt
ad illos quibus opa ſua vendiderunt pro
eis laudem humanam querendo et ſic i re
gnum non potuerunt intrare qꝛ lampades
erant extincte. que viam eis oſtendebant.
Quarto iuſticia coꝝ erat auſtera quātū
ad alios et remiſſa quātum ad ſe Matthei
xxij. Alligant enim onera grauia et impoꝛ
tabilia et imponūt ſuper humeros homi-
num digito autem ſuo nolunt ea mouere.
Vnde vt ibidem inſinuatur in factis pro-
prijs deglutiebant camelum in factis ve-
ro alienis colabant culicem Matth. xxiij.
Ve vobis ſcribe et phariſei qui deci. mē.
et ciminum. et relinquitis ea que grauioꝛa
ſunt legis miſericoꝛdiam et iudicium Vn
de tales faciunt magnos bolos de carnibꝰ
alienis Exemplum de lupo quādo fuit ab
bas effectus quomodo verberauit aſinuꝫ
qui comedebat petroſilinum in oꝛto ſacer-
dotis. et ipſe comedebat quottidie agnos a
lienos et oues. Iuſticia vero ducens ad re
gnum opoꝛtet ꝙ ſit auſtera in ſe et miſeri-
coꝛdia plena quantum ad alios. Opoꝛtet
ergo ꝙ ſit auſtera i ſe vt ſcilicꝫ omnia mā-
data dei impleat. quia vt dicit Iacobi. ij.
Si quis totam legē ſeruauerit offēdat au
tem in vno factus eſt oīm reus Matth. v.
Qui aūt ſoluerit vnū de mādatis iſtis mi
nimis ꝛ docuerit ſic hoīes. minimꝰ vocabi
tur in regno celoꝝ. i. in eccl'ia iuſtoꝝ q celi
dicunt. pſ. Celi enart. qꝛ i regno celoꝝ vbi
deꝰ ꝑ glaꝫ regt nec vocabit mini. nec ma-
gnꝰ qꝛ non intrabit vtꝫ in hoc euangelio.

Vnde qn̄tum ad regnum celi idem eſt vo-
cari minimum et non intrare vt di. Criſ.
Similiter qn̄tū ad alios opoꝛtet ꝙ ſit miſe
ricoꝛdia plēa. Mat. ix. Euntes diſcite qđ eſt
miſericoꝛdiam volo et non ſa. Hiero. Au
diāt te hoīes magna facientem. ꝛ ꝑua mā
dantē. Vnde iuſticia eſt ceca ſine mīa. lum̄
tantū iuſticie eſt miſericoꝛdia. Ia. iij. Su-
ꝑexaltat autē mīa iudiciū Ibidē. Iudici
um ſine mīa fiet ei qui non fecerit miſeri-
coꝛdiam. Hoc autē oſ̄dit xp̄us in ſeipſo.
Nam in ſeipſo puniuit peccata alioꝝ. iuxͣ
illud Pſal. Que non rapui tūc exſoluam
Et adultere peꝑcit et peccatricē Magda
lenaꝫ iuſtificauit. et Petꝝ negantem non
abiecit Vnde et Petro mādauit ꝙ nō ſo
lum ſepties ꝑceret ſed vſqꝫ ſeptuagies ſep
ties Matth. xviij. Et ſcribis et phariſeis.
quia ꝑ cōtrariū faciebant minatus ē dicēſ
Ve vobis ſcribe et phariſei qui clau. reg.
dei ante ho. Vos em̄ non intratis et intro
eūtes nō ſinitis intrare Mat. xxiij. Hu
ius autem ſeuere iuſticie triplex pōt eē cā.
Prima eſt inexꝑientia mali. Quādo eniꝫ
iudex nō eſt exꝑtus aduerſa non cōpatitur
alijs. et ꝑ cōſequēs ſeuere iudicat. qui autē
exꝑtus eſt miſericoꝛſ eſt Prouer. xix. Ho
mo indigens miſericoꝛs eſt Et iō xp̄us vt
nobis cōpateretur ꝛ miſericoꝛdit iudicare
voluit exꝑiri miſerias noſtras Hebꝛeoꝝ.
iiij. Nō habemus pōtificem qui nō poſſit
compati infir. no. temp. aūt ꝑ oīa. Et pro-
pterea xp̄us ꝑmiſit cadere i tēptatōeꝫ Pe
trū futuꝝ epm̄ ꝛ iudicē xp̄ianoꝝ vt alijs ꝯ
pateretur et miſericoꝛditer puniret Secū
da eſt inconſideratō ꝓpꝛie fragilitatiſ. gal.
vj. Huiuſmodi inſtruite i ſpū lenitatis cō
ſiderans teipſum ne et tu tempteris Si qſ
conſideraret ꝙ foꝛte ipe in ſimili caſu erit
miſeretur alioꝝ. Si quis etiaꝫ iudicaret ꝙ
ſicut iudicat alios ita iudicabitur et ipſe
certe miſeretur. Apo. xviij. Reddite illi ſi
cut ipſa reddidit vobis et duplicate ei du-
plicia ſcd'm opa eius Tercia eſt ventꝰ hu
mane laudis Quidam em̄ intm̄ deſiderant
cōmēdari eſſe iuſti ꝙ nullā miam faciunt
Vnde de quodaꝫ iuſticiario regni legit ꝙ

ꝓpꝛium filiū iudicauit ad ſuſpendiū ut bo
nus iuſticiariꝰ diceretur. Et đ quodam ro
mano legitur ꝙ dum filiꝰ ſuus ꝯmitteret
culpam ꝓpter quā debebāt ſibi erui oculi
eruit ſibi vnū et filio aliū vt iuſtus dicere
tur Flat enim ventus vane gloꝛie in tali-
bus et accendit in eis magnū igueꝫ vindi
cte. Quinto coꝝ iuſticia erat hūana ꝛ
non diuina. nam ſicut iuſticia humana et ſi
cut lex humana puniebat vt patet in lege
pene talionis. Exo. xxj. Oculum ꝓ oculo
dentem ꝓ dente. liuoꝛeꝫ ꝓ liuoꝛe. Iuſticia
autem ducens ad regnū eſt iuſticia diuina
que ꝑcit penitentibus diſſimulās peccata
hominū ꝓpter penitentiaꝫ. Sapiē. xj. Vn-
de ſcribe et phariſei adduxerunt adulterā
ad chꝛiſtum que ſecūdum legem Moyſi đ
bebat lapidari vt eā cōdemnaret Et chꝛi-
ſtus videns doloꝛem coꝛdis eius et contri
tionem magnam. dixit ei. Mulier vbi ſunt
qui te accuſabant. nemo te condemauit. q̄
dixit Nemo domine. At ille ait. Nec ego
te cōdemnabo. Vade et iam amplius noli
peccare. Ioh. viij. Item iuſticia coꝝ erat
humana quia vt dicit Criſ. a pena q̄ ꝑ le-
gem moyſi debebatur tranſgreſſoꝛibus li-
berabat. ſed in regnum non introducebat.
ſicut iuſticia humana ſeruata liberat ſolū
a pena Item iuſticia coꝝ erat humana qꝛ
de iuſticia ſua ꝯfidebant Scribe. n. cōfide
bant in ſciencia et phariſei in vite auſteri
tāte et gloꝛiabantur ꝙ erant filij Abꝛae
et diſcipuli Moyſi Ro. ij. Confidis teip-
ſum ducem eſſe cecoꝝ et lumen coꝝ qui in
tenebꝛis ſunt. Iuſticia vero ducens ad re
gnum non cōfidit de ſe ſed de merito paſ-
ſionis chꝛiſti et de eius gratia. per quā cre
dit iuſtificari. j. Coꝝ. xv. Gratia dei ſum
id quod ſum. Cuius ratio eſt quia niſi iu-
ſticia noſtra inniteretur merito paſſionis
chꝛiſti et gratie dei. non poſſet mereri vi-
tam eternam que eſt bonum ſupꝛa naturā
infinitum. Nam meriti ad pꝛemium debet
eſſe ꝓpoꝛtio. iuſticia autem noſtra cum ſit
finita et non ꝑfecta nullam ꝓpoꝛtōem ha
bet ad illud pꝛemium niſi inquātum inniti
tur merito paſſionis chꝛiſti et gratie dei.

Sexto eoꝝ iuſticia erat incipiens et ad finem non ꝑueniens.ſemꝑ em̄ legebāt ꝛ nūquā intelligebāt.ij.Thi.iij.Semꝑ diſcentes et nunq̄ȝ ad ſcientiam veritatis ꝑueniētes Actu.xiij.Ignorantes voces ꝓphetarum que ꝑ omne ſabbatum legūtur.Nam chriſtum cui tota ſcriptura teſtimoniū perhibebat ñ ꝯgnouerūt.Jo.v.Scrutamini ſcripturas in quibus vos putatis vitā habere eternam.et ille ſunt que teſtimonium ꝑhibent de me.Et ſic dicit apſus.ij.Cor.iij.Vſqȝ in hodiernū dieȝ dū legitur moyſes velamen eſt poſitū ſuꝑ cor eoꝝ.Similiter ſemꝑ operabātur oꝑa legis et nūq̄ȝ ad ꝑfectum finem legis ꝑuenerunt.Nam vt dicit apſus Finis legis xp̄us eſt ad iuſticiam omni credenti Ro.x.Similiter finis precepti eſt caritas de corde puro et cōſciencia bona et fide non ficta.j.Thi.j.Sed ipſi nec ad chriſtum ꝑuenerūt nec caritatē habuerūt ſed magnū odium intm̄ ꝙ chriſtum occiderūt Act.v.Deus patrū noſtrorum ſuſcitauit ieſuȝ quē voſ occidiſtis ſuſpendentes in ligno Juſticia vero ducens ad regnum peruenit ad finem.Nam ꝛ veritateȝ fidei habet ꝛ in precepto carnis ꝑſeuerat que eſt finis legis.quia vt dicitur Math.x.non qui incepit ſed qui ꝑſeuerauerit vſqȝ in finem hic ſaluus erit.Bern.Sola ꝑſeuerantia ē filia ſingularis ſummi regis In cuius figura mandatū eſt in lege Leuit.iij.ꝙ ſemꝑ cauda animalis deberet in ſacrificio offerri et ꝯcremari.Multi ſunt ſicut ſtatua quā vidit Nabuchodonoſor que habebat caput aureū pectus et brachia de argento.ventrem et femora de ere.crura de terra.et ꝑuus lapis totam cōfregit vt patet Dani.iij.Sic multi feruenter īcipiūt et ſꝑ decreſcūt et ad vltimū regreſcūt ſuꝑ terram.i.ad terrena bona redeūt et modica temptatō eos frangit.Si ergo volumus ad regnum celoꝝ ꝑuenire oportet ꝙ iuſticia nr̄a ſit intriſeca et extrinſeca ſit caritatiua et non mercenaria.ſit virtuoſa et nō ventoſa.ſit auſtera q̄ȝtum ad ſe et miſericordia plena q̄ȝtum ad alios ſit diuina et non humana.ſit incipiens et ad finē ꝑueniens Et ſic patȝ primū. Secūdo ponit ſupplementū ſpeāle ꝑ qḋ intellectus legis declaratur dicens Audiſtis quia dictum eſt an.non occi.ꝛc̄. Vbi nota ꝙ hoc preceptum vt dicit Aug⁹.non extenditur niſi ad homines nam animalia omnia ſine peccato occidere poſſumus qḋ eſt ꝯtra hereticos Similiter vt ideȝ dicit Aug⁹.hoc preceptum nō extenditur ad omnes hoīes ſed ſolum ad homines ꝑticulares qui non ſunt in aliqua dignitate vel poteſtate conſtituti.ſed poteſtates et rectores et domini libere poſſunt in certis caſibus occidere.mutilare ꝓſcribere et verberare ſcḋm qḋ culpa exegit.Circa qḋ notandum ꝙ eccleſia habet duplicem gladiū ſcȝ ſpūalē et materialem Spūalis eſt excōicatō depoſitō degradatio et huiuſmodi q̄ eccleſia ꝑ ſeipſaȝ exercet.Materialem autem gladiū qui eſt occidere et mutilare cōmittit poteſtatib⁹ ſeculi ꝓpter reuerentiā ſacramētoꝝ ne manus deo conſecrate ad diſpenſandū et tractandum ſacramenta ſanguine polluantur Vnde Nathan ꝓpheta dauid volētē edificare eccleſiam deo ex ꝑte dei ꝓhibuit dicens.non edificabis mihi domū gloſa .i.q2 vir ſanguinū es.ij.Reg.vij.primo ꝑalip.xxij.dicitur.Multum ſanguinem effudiſti et plurima bella bellaſti nō poteris edificare domum nomini meo tanto effuſo ſanguine coram me.ꝙ autē eccleſia hūc duplicem gladiū habet patet Lu.xxij.qñ diſcipuli dixerūt.Domine ecce duo gladij hic.Et xp̄us reſpondit.ſatis eſt.ꝛ non dixit nō eſt neceſſe.nec dixit ſicut poſtea dixit petro Jo.xviij.Mitte gladium tuū in vaginaȝ omnis em̄ qui gladiū ac.gla.pi.Petr⁹ em̄ tunc erat ꝑſona ꝑticularis ꝛ quaſi ꝑliando voluit illū occidere quod nō licet. R. Qḋ autem poteſtates poſſunt occidere et exterminare malos ꝛ ꝓſcribere ꝛ cōdēnare patet ꝑ tria. Primo patet ꝑ ſcripturam Ro.xiij.Non em̄ ſine cā portat gladium.dei em̄ miniſter eſt vindex in iram ei q male facit. Secundo idem patet ꝑ exempla in creaturis.Primū exemplum ē ī furioſis quia ſunt recludendi ꝛ vinculādi ne

ſibi et alijs noceant.quare ergo nō ſunt recludendi ꝛ occidendi qui ſibi et alijs nocēt furando ꝛ alios cōturbando et occidendo naȝ pena augeri debet ſcḋȝ quod culpa augetur.Deutro.xxv Pro menſura delicti erit et plagaꝝ modus Si ergo aliqui magis nocēt q̄ȝ furioſi magis ſunt ꝑuiēdi Secūdum exemplum eſt in aīalibus ſi em̄ lupi et ſerpētes ſunt occidendi ne homines ledant.quare non ſimiliter hoīes q viuūt vt lupi et vt ſerpentes alios venenāt quia vt dicit Seneca quid intereſt vt ex homie quis in beluam cōuertatur aut ſub hominis figura immanitatē gerat belue Similiter ouis morbida ſequeſtratur ne totū gregem inficiat Similiter ergo homo malus debet banniri et ab alijs bonis excludi ne alios corrumpat Terciū exemplum eſt in membris corꝑis.nam ſalubriter vnū membrū abſcinditur ne totum corpus putrefiat.ſ.l.iter mali hoīes debēt amputari ne ſtatum bonum ꝯūitatis conturbent et alios corrumpāt.Tercio idem patet ꝑ factū dei Nā deus primos ꝑentes ꝓ tranſgreſſione precepti expulit ḋ paradiſo.et adiudicauit eos morti cum tota poſteritate ſua cū prius eſſent immortales Poteſtas auteȝ miniſter dei eſt vt dicit Apſus Ad Ro.xiij.Qui tanto melius iudicat quātomagis ſe cōformat regule diuine.ergo pōt expellere et ꝓſcribere.et morti cōdemnare ſm exigētiam culpaꝝ.ſicut deus inuenitur feciſſe.Nam deus mādauit ꝙ ille qui contra p̄ceptum dei ſabbatho lig̃.colligebat debebat lapidari Numeri.xv.Similiter ille q blaſphemauerat deum iſrael vt patet Leui.xxiiij.Item ſi deus mortem eternam digne ꝓ culpa infligit.ergo miſter dei mortē corporalem ꝓ eadem culpa infligere pōt.que quaſi nulla pena eſt reſpectu pene eterne.Hoc etiam ꝑ legē humanam roboratur q̄ dicit priuilegiū debȝ amittere qui gratia ſibi cōceſſa abutitur.vitam autē et quicqd habemus deus nobis cōtulit gratis.j.cor.iiij.Quid habes qḋ non accepi.Ergo qui male vtitur vita ſibi data cōtra deū et ꝓximū viuendo debet priuari vita Et ſic patȝ non ſolū malos homines debere morte puniri ſed debent omnino occidi Exoḋ.xxij.Maleficos non patieris viuere.et peccat grauiter ptās ſi dignos morte non occidit Exemplum huius pȝ in Achab rege iſrael qui pꝑcit Benedab regi ſyrie et vnus de filijs ꝓphetaꝝ venit ad eum dicēs Q2 dimiſiſti viꝝ dignū morte de manu tua erit anima tua ꝓ aīa eius.iij.Regū.xx.Idem patet in Agag rege amalechitaꝝ cui ſaul pꝑcerat vitam.et Samuel ipſum interfecit.j.Regū.xv.Item nō ē mirabile quia deus mandauit non ſolum occidi malos ſȝ etiam vſqȝ ad terciam et quartā generatōnem dilcri Exo.xx.Ego ſum deus zelotes vindicans iniquitatē patrū in filios in terciam et quartā generatōem Hoc exēpluȝ patet.ij.Regū.xxj.quando tꝑe Dauid facta eſt fames tribus annis et conſuluit dauid dominum.qui reſpondit ei et dixit.ꝙ hoc erat.quia Saul cōtra iuramentū p̄deceſſoꝝ populi interfecit multos gabaonitarum.nec de hoc facta fuerat vindicta.ꝛ dedit Dauid gabaonitis duos filios ſaulis et quinqȝ nepotes filios filioꝝ qui remanſerant qui ſuſpenderūt eos et ſtatim ceſſauit plaga a populo Hoc etiā patet i Yeu cui quia deleuit totam ꝓgeniem Achab ꝛ lxx filios eius decapitari fecit deus ꝑmiſit facere eum regnare vſqȝ in ſecūdam generatōem vtȝ.iiij.Regū.Et ſic patet ꝙ hoc p̄ceptum ſolū refertur ad ꝑſonas ꝑticulares quibus occidere non licet ꝓximū aliquo modo. S Vbi nota ꝙ ꝓxim⁹ occiditur duobus modis ſcȝ q̄ȝtum ad corp⁹ et q̄ȝtum ad animaȝ Quantū ad corp⁹ occiditur tribus modis Primo vite ꝑemptione.qḋ fieri poteſt quattuor modis ſcȝ auxilio.conſilio.manu ꝓpria.ꝛ debiti auxilij ſubtractōe vt quibus incūbit ex officio iuuare ꝛ defendere ſi nō iuuant occidūt.Secūdo bonoꝝ ſuoꝝ ablatōe Ecci.xxxiiij.Panis egentiū vita pauꝑm eſt.qui defraudat illum homo ſanguinis eſt.Tercio bonorū ꝓprioꝝ retentōe.Ambro.Paſce fame morientem ꝙ ſi non paiuſti occidiſti. Quātum autem ad animā ſimiliter occidit.ꝓxi

mus tribus modis ſcʒ ipſum ad peccatum
inducendo dicto vel facto ipſum in pecca
to detinendo et ipſum ad peccatū ꝓuocan
do ſiue p̱ iniuriam que fit ei ſiue p̱ malum
exemplū qđ ei prebetur Ro.xiiij. Noli ci-
bo tuo illum p̱dere ꝓ quo chriſtus mortu
us eſt. Et ſic patet quomō debet intelligi
hoc preceptū Non occides. ꝙ moyſes an-
tiquis iudeis qui egreſſi ſunt de egipto ex
p̄te dei dedit Ad hoc autē preceptū chri
ſtus addidit p̱ qđ preceptum declarat di-
cens ꝙ non ſolum nō licet ꝓrimū occide-
re. ſed nec iraſci in corde nec ſigna iracun-
die ipſi oſtendere. ¶ Tribus autē mo
dis poſſumꝰ ꝓximo iraſci. preter homicidi
um de quo dictum eſt. Primo in corde o-
diendo fratrem ad mortem vel ad p̱ditōeʒ
reꝝ ſuaꝝ. Secūdo in voce iracūdiam exp̄-
mente p̱ aliquā intericctōem vt heu. ſicut
dolor exprimitur a dolente dū dicit heu qđ
idem ſignat racha in iraſcente. Tercio in
voce contumeliam exprimēte p̱ aliquā vi
tupatōem vt fatue Et in iſtis tribus ſicut
eſt gradus in culpa ita eſt gradus in pena
quia maius eſt iram aliquo modo manife
ſtare quā in ſolo corde tenere et maius eſt
iram p̱ manifeſtā contumeliam indicare ꝙ̄
in corde tenere. vel p̱ aliq̄ꝫ vocem exp̄me-
re ſine cōtumelia. In primo enim vnū eſt
ſolū ſcʒ ira. in ſcđo duo ſcʒ ira et vox iraꝫ
repreſentans. in tercio tria ſcʒ ira vox irā
repreſentans et vitup̱ij verbum Et iō con
cilium qđ debetur dicenti racha. maior pe
na eſt ꝙ̄ iudiciū quod debetur ſolum iraſ-
centi et gebenna ignis que debetur dicen-
ti fatue maior pena eſt ꝙ̄ iudiciū vel cōci-
lium Quia vt dicit Augꝰ. in iudicio con-
ueniunt iudices ad examinādum cauſaꝫ et
adhuc locus ſupeſt ad euadendū ſententiā
p̱ vias multas. in concilio autem conueni
unt ad cōferendum de pena examinata iaꝫ
cauſa qua ſcʒ reus puniendus ſit ⁊ adhuc
locus ſupeſt ad euadendum ſed magis dif
ficulter ꝙ̄ in iudicio gehenna vero nomi-
nat illatōem pene qua reus punitur a qua
non reſtat effugium. Sed ſi ꝓ illatōe cōtu
melie debetur gehenna. quid ꝓ homicidio

infertur qđ eſt omnibus ſupradictis gra-
uius Ad qđ dicendū ꝙ vt dicit Augꝰ. ho-
micidio ſimiliter debetur gehenna. Sed in
gehenna eſt maior et minor pena. ſicut in
gloria eſt maior et minor gloria. qr vt dic̄
Apl̄us. j. Cor. xv. Stella differt a ſtella i
claritate ſic erit reſurrectō mortuorum.
In fine nota ꝙ hec tria ſcʒ iraſci et dice-
re racha ⁊ fatue p̄nt eſſe ſine peccato imo
cum merito et cū p̱fecto mortali ſicut ac-
cipiūtur hic. et cū peccato veniali. Si-
ne peccato ſunt quando ex rōnabili cauſa
fiunt. Quia vt dicit Augꝰ. Stoici dixerūt
ꝙ in ſapientem non cadit ira. nec alie paſ-
ſiones anime. Paripatetici dixerūt ꝙ in ſa
pientem cadit ira et alie anime paſſiōes ſʒ
moderate et orōi ſubiecte Int̄ xp̄ianos ve
ro non eſt attendendum ſi quis iraſcit̄. ſed
ex qua cauſa et cui iraſcitur quia ſi qs ex
rōnabili cauſa iraſcitur puta ꝓpter malū
quod videt fieri et non iraſcitur fratri. ſʒ
vicio fratris. talis ira nō eſt peccatū. imo
eſt meritoria et vocatur ira p̱ zelum. quia
vt dicit Criſ. Si ira non fuerit nec doctri
na ꝓficit nec iudicia ſtant nec crimina cō
peſcuntur Quod patet ex formali diffini-
tōne ire. Eſt enim ira appetitus vidicte. ſʒ
vt dictum eſt vindictam licet inferre male
factoribus ergo vindictaꝫ appetere ꝺ ma-
lis ex zelo iuſticie ſimiliter licet Pſalmiſ.
Iraſcimini et nolite peccare. Talis ergo
ira eſt meritoria. ſic iratus fuit phinees cō
tra ſambri et ob hoc placuit deum et me-
ruit ſacerdotiū ſempiternū vtʒ Numeri. x
xv. Sic ergo plurimū iraſcūtur p̱entes fi
lijs. Cum peccato vero mortali ſunt
cum aliquis deliberata ratione appetit.
ꝙ fiat de aliquo vindicta qualitercūqʒ cō
tra ordinem rōnis ꝓpter malum eiꝰ puta
ꝙ appetat puniri eum qui non meruit vel
vltra quā meruit vel non ſm legittimū or
dinem vel non ꝓpter debitum finem qui ē
conſeruatō iuſticie et punitio culpe. Taliſ
iraſcitur fratri et non culpe eius. et vocat̄
ira p̱ odium Et hoc eſt quod hic dr̄ Om
nis qui iraſcitur fratri ſuo reus erit iudi-
cio Talis ira ex ſuo genere ē peccatū mor

tale de qua xp̄us dicit hic. Niſi aliquis ap
peteret vindictam leuem de aliquo quā eti-
am ſi inferret non peccaret mortaliter. vt
trahere aliquē puerum paꝝ p̱ capillos. ſimi
ter ſi quis nimis ardenter iraſcitur interiꝰ
et nimis exterius oſtēdat ſignā ire ita ꝙ ex
vehementia ire excidit a caritate dei et ꝓ-
ximi peccat mortaliter Et ſic ex duobꝰ cō
tingit peccatum mortale in ira ſcʒ ex inor
dinato appetitu vindicte. et ex vehemētia
paſſionis ire que cōſurgit ex accenſione ſā
guinis circa cor ¶ Cum peccato aūt venia
li ſunt quādo ira non p̱fecte a rōne regula
tur. vel q̄tū ad appetitū vindicte vt cū qs
nimis aliquātum appetit magnā vindictā
ꝙ̄ iuſticia exigat. vel quātum ad modum
iraſcendi vt cū motus ire aliquātulum in-
terius vel exterius nimis feruefcit. vel q̄ñ
motus ire antecedit rōnem Eſt em̄ ira ma
terialiter diffiniendo accēſio ſanguinis cir
ca cor Et ideo quādo ſubito homo accen
ditur abſqʒ deliberatōne rōnis. ſed ſtatim
a ratōne regulatur ita ꝙ non impedit re-
ctitudinem rōnis eſt peccatū veniale. glo
ſa ſup illud pſ. Iraſcimini et nolite pecca
re. dic̄. Venialiſ eſt ira que nō p̱ducitur ad
effectum Et ſic patet ſcđm. ¶ Tercio poit
conſiliū ſalutare p̱ quod modus fiendi bo
ni declaratur dicens. Si offers munꝰ tuū
ad altare. id eſt. in cōſpectu dei ad chriſtū
qui altare dei dr̄. iuxta illud Hebreo. xiij.
Habemus altare de quo edere non habēt
poteſtatem qui tabernaculo deſeruiūt ſcili
cet corporis quoꝝ deus venter eſt. Quodcū
qʒ munus ſit ſiue ab obſequio in ſeruiēdo
chriſto. ſiue a lingua in predicando et lau-
dando chriſtuʒ. ſiue a manu in dando bona
paup̱ibus ꝓpter xp̄m. Naʒ triplex eſt mu
nus ſcʒ ab obſequio. a lingua. et a manu. ⁊
ibi recordatus fueris ꝙ frater tuus habꝫ
aliquid aduerſum te. quia iniuſte offēdiſti
euʒ. quocunqʒ modo ſiue verbo ſiue facto
offenderis eum. Relinque ibi ante altare
munus tuū. id eſt. ante xp̄m vt ſcʒ habeas
ꝓpoſitum firmū ſeruiendi deo. Tunc eniʒ
relinquis ante altare munus tuum. cū pro
poſitum tuū eſt firmum ante deū vt ei ſer-

uias Sed vt grati ꝯeoſiut fructuoſiꝰ ſit ſer
uitium ſatiſfacere debes primo fratri ſi p̄-
ſens eſt. ſi autem eſt abſens vadas ad eū in
mente tua vt ſcʒ habeas firmum ꝓpoſitū
cum obtulerit ſe facultas ei plenarie ſatiſ
faciendi. quia vt dicit Hilarius non opor
tet ꝙ vadas vltra mare ſi ibi eſt quem of-
fendiſti ad recōcilinadum ſibi pedibꝰ cor
poris ſed motibuſ animi Et vt dicit Criſ.
Debemus em̄ reconciliari ſicut offendimꝰ
vt ſi verbo offendimꝰ verbo recōciliemur
et ſi facto. facto. Et tunc munꝰ noſtꝝ erit
acceptum valde corā deo. et merebitur vi
tam eternam In huius figura dñs māda
uit ꝙ ſacerdotes et leuite ſacrificaturi in
templo prius deberent lauare manus ⁊ pe
des et habere ſpecula affixa in labro eneo
vbi lauabantur in quibꝰ reſpicerēt et ab-
ſtergerent omnes feditates vt patet Exo.
xxv. et xxxviij. Et ſic patet tercium et con
ſequenter totum.

¶ De epiſtola ſermo.
LXXVJJ

Quicunqʒ baptiſati ſumus in
chriſto ieſu in morte ip̄iꝰ ba-
ptiſati ſumus Ro. vj. ſicut dic̄
Apl̄us. j. Cor. xiiij. cap̄. Qui
ignorat ignorabitur ⁊ ideo do
ctor et paſtor debet eſſe valde ſollicitus in
docendo ne pp̄li ignorantia ſibi imputetur
ad cōdēnandū. Ezech. iij. Sāguinē eo eiꝰ
de ma. tu. requi. Propterea dicit Apl̄us.
j. Cor. ix. Ve mihi ſi non euangelizauero
neceſſitas eniʒ mihi incumbit Similit̄ po
pulus debet eſſe valde ſollicitus audire ne
ꝓpter ignorantiam damnetur ⁊ malū agat
Yſa. v. Propterea captiuus duc. eſt pp̄ls
me. eo ꝙ ſci. non ha. Et ideo apl̄us doctor
gentium in fide et veritate fuit valde ſolli
citus nos docere omnia neceſſaria ad ſalu
tem Act. xx. Nō enim ſubterfugi quo mi-
nus annūtiarem vobis omne conſiliuʒ deī
Principiū autem et fons ſalutis anime ſi
ne quo nemo ſaluari poteſt eſt baptiſmus
Joh. iij. Niſi quis renatus fuerit ex aqua

et ſpiritusancto non pōt intrare in regnū
dei. Et ideo in epl'a hodierna de baptiſmo
predicat apl'us vt ipſum cognoſcam⁹ et co
gnoſcendo in ipſo ambulem⁹. et abluti ei-
us virtutem illibatam conſeruemus. In
quo quidem epl'a Apl'us quattuor facit.
Primo innuit formam baptiſmi et virtu
te eius quā tenere debemus. In principio
epl'e. Secūdo oſtēdit quomō in baptiſmo
chriſto mortuo cōfiguramur et ſimiles ei
eſſe debemus ibi. Conſe. eñ ſumus cum il-
lo p bap. in mor. vt quō reſurrexit xp̄us a
mor. p gloriam patris ita et nos in no. vi.
am. Tercio oñdit triplicem fructū ſi hāc
ſimilitudinem illibatam cōſeruem⁹ ibi. Si
eñ conplan. facti ſumus ſimilitudini mor.
eius Quarto iſtum triplicem fructū hor-
tatur apl'us romanos quibus loquebatur
habere et in illis omnes nos quaten⁹ nos
habere velim⁹ ibi Itaqȝ ⁊ vos exiſt. vo.
mor. quidem eſ. pec. vi. autem deo in chri-
ſto ieſu dño noſtro. Primo ergo innuit
apl'us formam baptiſmi et virtutē eius di
cens Quicunqȝ bapti. ſumus in chriſto ie
ſu id eſt. in forma baptiſmi quam tradidit
chriſtus ieſus Que eſt Petre vel Marti
ne ego te baptiſo in noīe patris et fi. et ſſ.
vt patet Math. xxviij. Docete inquit om
nes gentes bap. ego in no. pa. et fi. et ſpiri-
tusſancti Vel in baptiſmo quē inſtituit ie
ſus xp̄us et quātum ad materiam et quātū ad
formam quia niſi fiat in aqua et ſupradcā
forma verbo⁊ ſeruetur non eſt baptiſmus
Vel in baptiſmo in quo opatur ieſus xp̄s
quia virtus baptiſmi non eſt ab aqua ne-
qȝ a verbis. neqȝ a baptizante. neqȝ a bap
tizato. ſed a ieſu chriſto quis mediante a-
qua et verbis chriſtus conferat virtutem
in baptiſmo Vnde aqua et verbuȝ nō ſunt
medium p qd baptiſmus opatur ſicut per
cauſam efficientem principalē ſed ſunt me
dium in quo ꝯfertur ſalus et ſine quo ba-
ptiſmus non cōfertur. Quicunqȝ ergo ſic
baptizati ſumus in morte ipſius chriſti ba
ptizati ſumus. id eſt. in efficacia et virtute
ipſius mortis chriſti baptizati ſumus quia
virtus mortis chriſti in baptiſmo operat

et p baptiſmum nobis applicatur. qd patȝ
quia omnia illa que mors chriſti habet ef
ficere in nobis. in baptiſmo et p baptiſmū
nobis applicantur et effectum habēt ⁊ nō
ante baptiſmū Ergo baptiſmus habet effi
caciam et opatur in virtute mortis chriſti
Et quia cauſa pmaria magis eſt influēs ſu
per cauſatum cauſe ſecunde idō poti⁹ debe-
mus dici baptizati et mūdati in morte xp̄i
quā in baptiſmo. Sunt autem nouē que ha
bet in nobis efficere mors xp̄i que i bap.
nobis conferūtur. Primū eſt mū-
datio anime a culpa et macula peccati. nā
xp̄us pendens in cruce omnia peccata dele
uit Apo. j. Lauit enim nos a peccatis nr̄is
in ſanguine ſuo. Hec mūdatio cōfert no-
bis in baptiſmo. vnde baptiſm⁹ ſicut lauat
exterius corp⁹ ſic mūdat interius animam
Ezech. xxxvj. Effundaȝ ſup vos aquā mū
dam et mū. ab om. in qui. ve. Secunduȝ
eſt ablatio pene. quia chriſt⁹ pendēs i cru
ce ſuſtinuit penam ſufficientem p omnib⁹
peccatis que facta erant vel fieri poterāt.
imo ſuſtinuit penam excedentē peccata cē
tūmilium mundo⁊. Yſa. liij. Vere lan. no.
ipſe tulit et do. no. ipē p. et īfra. Et do. po.
in eo iniqui. omniū noſtro⁊ In huius fi-
gura vt dicit Aug⁹. de latere chriſti pēdē-
tis in cruce exiuit ſanguis et aqua vt patȝ
Io. xix. Sanguis ſolutōis et redemptōnis
et aqua ablutōnis. Et in huius ſignū dicit
Apl'us Ad Coll'. ij. ꝙ xp̄us cyrographum
delicti quod erat contrariū nobis tulit de
medio et affixit illud cruci Naȝ quādo ſo
lutum eſt debitum cyrographū dilaniatur
Hoc totū opatur in nobis baptiſm⁹ i vir
tute paſſionis chriſti Quia vt dicit Aug⁹
In puulis delet peccatū originale. i adul-
tis autē originale et actuale Et ideo bap-
tiſato nulla penitentia eſt iniūgenda Sed
contra. Peccatum non poteſt ordinari ni
ſi p penam vt dicit Aug⁹ Et ſimiliter ſicut
nullum bonum manet irremuneratum. ita
nullum malum manet impunitum vt dicit
Aug⁹. Et dicendū ꝙ peccata eo⁊ qui bap
tiſant punita ſunt in corpe chriſti in cruce
cuius membrū homo efficitur in baptiſmo

Vnum autem mēbrū bene poteſt pati pe-
nam p alio Naȝ caput amputatur p vul
nere qd man⁹ inflixit. Tercio eſt refre-
natio concupiſcencie male. nam xp̄us pen-
dens in cruce eneruauit et confregit vires
peccati vt vltra non dominentur vt di. au
g⁹. Et in huius figura vt ipſe Aug⁹. dicit
mandauit dñs moyſi vt ſuſpenderet ſerpen
tem in ligno vt patet Numeri xxj. Serpēs
venenans homines eſt ipſum peccatum oc
cidens homines in anima quod ſuſpenſum
eſt in ligno crucis Suſpenſus autē vel cru
cifixus non habet vires niſi ſoluatur ſic ho
mo niſi recedat a cruce peccatum non pōt
ei nocere Peccatuȝ ſolum in cruce eſt li
gatum. alibi autem vires habet magnas.
Hoc confertur nobis in baptiſmo. nam p
dei gratiam que in baptiſmo confert cōcu
piſcencia refrenatur et peccatum pdit vi-
res nec vlterius pōt nobis dominari. niſi
velimus Et hoc patet in alijs natōnibus
que baptiſate non ſunt nam cōcupiſcentia
magis feruet in eis et peccatū magis domi
natur eis quā his qui in virtute baptiſmi ſe
conſeruant Patet etiam hoc in peccatori
bus quibus peccatū dñatur. nā xp̄iani pec
catores exciderūt ab hac virtute. Quar
tum eſt liberatio dyabolice poteſtatis. naȝ
chriſtus in cruce vicit dyabolū et totū ex-
ercitum eius Aug⁹. Manu inermi et affi
xa cruci debel. aere. pote. et religauit cū in
inferno vt patet Apo. xx. Yſa. xiiij. Verū
tamen in inferno detraheris in pfundū la
ci. Et p conſequēs nos omnes a ptāte dya-
boli eripuit Coll'. j. Qui eripuit nos d po
teſtate tenebra⁊ et tran. in reg. fi. dilectōis
ſue Hoc autem nobis in baptiſmo confer-
tur. quia cum dyabolus nobis non dñetur
niſi p peccatuȝ. et peccatū in baptiſmo tol
latur vt dictū eſt. liquet ꝙ i baptiſmo dya-
boli poteſtate eripimur. Vñ cantam⁹ Ca
put draconis ſaluator cōtriuit in iordanis
flumine ab eius poteſtate nos omnes eri-
puit Hoc fuit figuratū Exo. xv. quando
in mari rubro pharao cum toto exerci-
tu ſuo ſubmerſus eſt Mare rub⁊ eſt bap
tiſmus rubricatus ſanguine chriſti. Pſal.

Cōtriuiſti capita draconū in aqs. Quin-
tum eſt veſticio honorabilis veſtis virtu-
tum Nam chriſtus in cruce cōfecit mira-
bilem veſtem virtutum Quia vt dicit Au
guſtinus Omnes virtutes fuerunt in cru-
ce nec exemplū alicuius virtutis ad infor
mandam vitam noſtrā totam abeſt a cru-
ce Hec veſtis fuit figurata p tunicā incon
ſutilem chriſti quam chriſt⁹ reliquit pec-
catoribus induenda que non potuit ſcindi
quia nullus pōt eam habere p ptes niſi to
tam Hanc tunicam induit nobis in bap-
tiſmo deus. quia baptiſato omnes virtutes
infundūtur In baptiſmo homo naſcit ad
vitam gratie et exuit totam veſtem vete-
rem et ideo remanet nudus ppter qd deus
parat ei dictam veſtem mirabileȝ quā nunquā
putreſcit que renouatur de die in diem que
tenet hominem calidum in amore dei. que
cuſtodit eum ab omni leſura ⁊ facit dignū
nuptijs ſponſi eterni. quā quicunqȝ nō ha
buerit de illis nuptijs cum damno et vitu
perio expelletur Math. xxij. Amice quo-
modo huc intraſti non habens veſtem nu
ptialem Et in ſignū huius inoleuit. conſue
tudo ꝙ cōpatres et cōmatres donant tunc
cum puero quē ad baptiſmum tenuerunt.
Sextum eſt aptio celi Nam xp̄us i cru
ce apuit celum in eo ꝙ obſtaculum. ſ. pec-
catum qd nos phibebat intrare amouit ⁊
virtutem introeundi contulit Totuȝ hoc
fit in nobis in baptiſmo ad quod ſignificā
dum xp̄o baptiſato aptum eſt celum vt pȝ
Math. iij. Quare enim tunc aptum fuit
celum cum nec ingredi nec egredi aliquis
tunc de celo debebat niſi quia ſignificauit
ꝙ baptiſato celum apitur. Septimum ē
habitatio totius trinitatis Nam in cruce
tota trinitas in chriſti humanitate fuit qr
vt dicit Aug⁹. In diuiſa ſunt opa trinita
tis Quis enim paſſio ſoli filio appropriet
et ſolus filius dicatur paſſus tamē tota tri
nitas fuit paſſionem opata ſicut et incar-
natōem Ioh. xiiij. Non credis quia ego i
patre et pater in me eſt Ibidem. Pater i
me manens ipſe facit opa Et ſimiliter ē d
ſpūſancto Hec autem habitatio trinitatis

et diuinitatis in xp̄o non fuit cognita niſi p̄ mortem chriſti quia in morte omnia clemēta teſtata ſunt xpm eſſe verū deū. Vñ ille centurio dixit Vere filius dei erat iſte. Io. xix. Et ideo trinitas dei et deitas chriſti ñ habitauit in cordibus hominum p̄ veram fidem niſi p̄ mortem chriſti Et iō chriſtus ait. Ioh. xvj. Expedit vobis vt ego vadā Si enim non abiero paclitus non veniet ad vos et niſi forma humanitatis ſubtraxero. me ut verum deum non cognoſcetis. vt dicit Gre. Hec autem habitatio fit in nobis in baptiſmo quia p̄ baptiſmum ꝛ in baptiſmo fit homo templum dei. j. Co. iij. Templum dei ſanctum eſt quod eſtis vos Ibidem. Neſcitis quia templum dei eſtis et ſpūſſanctus habitat in nobis Nam ī baptiſmo mūdatur ab omni peccato et virtutibus adornatur vt dictū eſt et p̄ cōſequēs fit dignum habitaculum dei Et ideo ī collatōne baptiſmi trinitaſ inuocat et hoc fuit figuratum in chriſto baptiſato. nā ibi tota trinitas apparuit. pater in voce. ſpirit⁹ ſanctus in columbe ſpecie et filius in hūanitate. Octauū ē adoptō filioꝝ dei que facta fuit in cruce. nam xp̄us in cruce fecit pacem inter deum et hominē ꝛ ad magnam amorem dei reduxit hominem. intātam ꝙ deus adoptauit eum ſibi in filiū Et ideo ſtatim chriſto mortuo hereditas filij data eſt homini ſcꝫ vita eterna quia vt dicit Aplꝰs Ad Ro. viij. Si filij et heredeſ he. quidem dei coheredes autem chriſti. Lu. xxiij. Hodie mecum eris in p̄adiſo. i. ſicut filius adoptiuus eris heres gl'e p̄ris mecum. Hec autem adoptio fit in baptiſmo. quia ibi renaſcimur in filios dei. in vtero eccleſie. et ideo extunc vocamur xp̄iani. i. filij et fratres chriſti. j. Io iij. Videte qualem ca. de no. de. vt filij dei no. et ſimus Gal. iiij. Quoniam autem eſtis filij dei mi. de. ſ. fi. ſꝫ in cor. ve. cla. ab. pat. Et huius figura ſup chriſtum baptizatum venit vox dicens Hic eſt filius meus dilect⁹ Nonum eſt conſignatio electoꝝ. Naꝫ in cruce cōſignati ſunt electi a reꝓbis. Nam latro pendēs ad dexteram chriſti et credēs vere ipſum eſſe filium dei et innocēter pacientem deuote ſe ei recōmendanſ. ſignauit omnes electos qui p̄ chriſti paſſionem ſaluabūtur. latro vero pendens ad ſiniſtrā et blaſphemans eum. nec in eum credens ſignāuit omnes reprobos qui ex paſſione chriſti nihil boni reportabunt ſed maluꝫ Hec autem conſignatio fit in baptiſmo. nam in eo imprimitur caracter qui eſt quoddaꝫ ſignum diſtinctiuum xp̄ianoꝝ ab alijſ in aīa exiſtens. p̄ quem homo fit abilis ad recipiendum ſacramenta eccleſie nam ſine tali nl'lum ſacramentum pōt q̄s accipere. et hoc ſignatur p̄ hoc ꝙ in baptiſmo inungit baptiſandus in modum crucis quia in baptiſmo recipitur caracter vt quoddam ſignūꝫ crucis diſtinctiue vt aliqui cruce ſignātur ad aliquid ſpeciale Ezech. ix. Signa thau ſuper frontes viroꝝ dolentium et gementium Et ſic patet primum. Secūdo oſtendit quomodo in baptiſmo chriſto mortuo configuramur et ſimiles ei eſſe debem⁹ qꝛ immerſio pueri in aquaꝫ ſignificat ſepulturam chriſti. et trina immerſio ſignat triduū ſepulture chriſti. et erectio pueri de aqua ſignat reſurrectōem chriſti Ergo in eo ꝙ in aqua immergimur ꝯſepelimur xp̄o mortuo vt deinceps mortui ſimus mūdo. et in eo ꝙ de aqua eripimur conſurgimus cum chriſto de morte ſcꝫ peccati Quomodo ergo chriſtus reſurrexit a mortuis p̄ gloriaꝫ patris. i. ad honorem et gloriam patris ita et nos poſtq̄ꝫ in baptiſmo mortui fuerim⁹ omnibus peccatis et mūdo et vite veteri que eſt. ſecūdum carnem debemus reſurgere de morte culpe ad vitam gratie. et ī nouitate vite ſpiritus ad dei honorem et gloriaꝫ ambulare Eph. v. Surge qui dormis et exurge a mortuis et illuminabit te chriſtus Dicitur autem vita ſpiritus nouitas vite. quia vt dicit Aplꝰs. j. Cor. xv. Prius qđ animale eſt deinde qđ ſpūale Et iđo vita ſpiritus dicitur nouiſſima vita. j. Co. Ibidem. Primus homo de terra terren⁹ ſecūdus homo de celo celeſtis Et iđo ſicut portauimus imaginem primi hoīs. ita portemus imaginem ſecundi hominis ſcꝫ xp̄i

qui ſm deum creatus eſt in iuſticia et ſanctitate cuius filij facti ſumus, et quem in baptiſmo ꝓmiſimus imitari Eph. v. Imitatores dei eſtote ſicut filij dei cariſſimi.

X Hec autem nouitas vite in decē cōſiſtit Primo in baptiſmi ſuſceptōe. Ioh. iij. Niſi quis renatus fuerit ex aqua ꝛ ſpirituſancto non pōt introire in regnum dei. Secūdo in membroꝝ mortificatōe. ij. Co. iiij. Semp̄ mortificatōem chriſti ieſu ī corpore noſtro circumferentes. vt et vita ipi⁹ in corpibus noſtris manifeſtetur. Tercō ī honoꝝ et diuitiaꝝ mundi renuntiatōe Luce. xiiij. Niſi quis renū. omnī. que poſ. non pōt meus eſſe diſcipulus. Quarto in mandatoꝝ dei obſeruatōne Math. xix. Si vis vitam ingredi ſerua mandata. Quinto in iniuriaꝝ dimiſſione Lu. xvj. Dimittite et dimittemini. Sexto in dei et ꝓximi p̄fecta dilectione Math. xxij. Diliges dn̄m deuꝫ tuum ex to. cor. tuo ꝛc̄. et ꝓximum ſicut te ipſum. Septimo in vere penitentie aſſumptōne Lu. xiij. Ita dico vobis niſi penitētiam ege. omnes ſimul p̄ibitis. Octauo in mortis meditatōne. Ecci. vij. Memorare nouiſſima tua et ineternum non peccabis. Nono ī paſſione chriſti recordatōe. Tre. nox. iij. Memorare paup̄tatis et tranſ. mi. abſin. et fellis. Memoria memor ero ꝛ ta. in me ani. me. Bern. Viſa chriſti paſſione quis eſt tam delicioſus qui non contineat. tam malicioſus qui non abſtineat. quis tā iracūdus qui non cōdonet. Decimo in vite eterne certa expectatōne. Tho. ij. Filij ſanctoꝝ ſumus et vitam illam expectam⁹ quā deus daturus eſt his qui fidem ſuam nūq̄ꝫ mutāt ab eo Pſal. Credo videre bona dn̄i in terra viuenciū. Et ſic pꝫ ſecūduꝫ.

Y Tercio oſtendit triplicez fructuꝫ ſi ſic in hac vita nouitate ambulauerim⁹. p̄ quā xp̄o ſimilamur. Primus eſt reſurrectio p̄ma ſcꝫ gratie. Apo. xx. Beat⁹ qui habet p̄tem in reſurrectōe p̄ma. quia ſi conplantati. i. ſimul plantati facti ſumus ſimilitudini mortis eius. et hoc in baptiſmo. ſic erimus cōplantati facti ſimilitudinis reſurrectōis eius. i. ſi in plantatōe qua p̄ baptiſmum plantamur in eccleſia dei fuerim⁹ ſimiles morti chriſti vt ſicut xp̄s ſemel mortuus eſt et mors illi vltra non dominabit. ita et nos poſtq̄ꝫ ſemel fuerim⁹ mortui in peccatis et delictis noſtris et ab ipſis ī baptiſmo fuerim⁹ mūdati nō moriamur amplius in peccatis tunc erimus chriſto ſimiles reſurgenti qui reſurgens a mortuis iā non moritur Et ſic habemus reſurrectōeꝫ gratie ſimilem reſurrectōni chriſti in nouitate vite firmiter ambulātes. et ſic ſemper cum domino erimus quia et in morte et in vita ſumus ei ſimiles. Secundus fruct⁹ eſt eneruatō cōcupiſcentie et deſtructō peccatoꝝ quia ī tali ꝯplantatōe et ſimilitudīe mortis et reſurrectōnis chriſti. que fuit in baptiſmo p̄ quaꝫ in nouitate vite ambulamus vetus homo noſter. i. cōcupiſcentia carnis que vetus homo dicitur quia a vetere hoīe Adam tracta eſt crucifigit. id eſt. p̄ gratiam dei auferūtur ei vires vt nobis dominari non poſſit. et corpus peccati id eſt cōgeries peccatoꝝ ſimiliter deſtruit in baptiſmo vt dictū eſt vt nobis dn̄ari nō poſſit niſi velimus. quia qui mortu⁹ ē peccato ſcꝫ in baptiſmo iuſtificat⁹ et mundatus eſt ab ipſo peccato ꝛ q̄ꝫtum ad culpaꝫ et q̄ꝫtum ad penam vt dictū eſt. Vel aliter et melius dicendum eſt. ꝙ hic reddit rōem iſtius p̄mi fructuſ quia ſi cōcupiſcēcia carnis eſt debilitata et refrenata ita ꝙ nō poteſt nos cogere ad peccandum. et congeries peccatoꝝ eſt deſtructa poterimus ſimiles eſſe xp̄o reſurgiēt. vt ſcꝫ āpli⁹ ñ moriamur peccato a quo ſum⁹ iuſtificati ꝛ mūdati. Tercius fructus eſt reſurrectō ſecūda ſcꝫ gloria quia credimus veraciter ꝙ ſi mortui fuerimus in hac vita mūdo et peccatis ſicut chriſtus mortuus fuit et in xp̄o et ꝓpter xp̄m mortificauerimus membra noſtra. viuemus ſimul cū chriſto vita beata et p̄petua qua xp̄ūs viuit. quia reſurgēſ a mortuis non amplius poteſt mori. neqꝫ mors poteſt ei dn̄ari Nam ꝙ mortuus eſt peccato. i. ꝓpter peccatum tollendū et deſtruendum mortuus eſt ſemel. i. eius mors ſuffecit ad peccatum delendum et homies

iuſtificandum Hebre.x.Vna enim obla/
tõne cõſummauit in ſempiternũ iuſtifica/
tos Sed ꝙ modo viuit viuit deo.i.in deo
qui eſt vita ꝑpetua.Jo.xj.Ego ſum reſur
rectõ et vita Et ſic ꝙ mortuus fuit ſemel.
hoc fuit inq̃tum homo vt ꝓ homine ſatiſ
faceret Sed modo viuit inq̃tuz deus qui
eſt vita eterna.et mori non põt qua vita
etiam nos viuemus Jo.xvij.Volo pater
quos mihi dediſti vt vbi ego ſuz et illi ſint
mecum ſcʒ in eadem vita Et ſic patet ter/
cium. Quarto iſtum triplicem fructum
hortatur apl'us romanos.quibus loqueba
tur habere et in illis omnes nos.quia om
nes dẽmus nos exiſtimare in vita iſta mor
tuos eſſe peccato et mundo et viuẽtes deo
id eſt ad honorem dei.Col. Mortui enim
eſtis mundo et vita veſtra abſcondita ẽ cũ
chriſto in deo Et hoc eſt quod ipſe ꝺicit i
chriſto ieſu.id eſt.in forma et exemplo xp̃i
ieſu et in virtute ieſu chriſti.quia ſine ipſo
viuere non poſſumus.Joh.xv. Sine me
nihil poteſtis facere.Et ſic ptʒ quartum.

¶ Dominica vij.de euãgelio ſermo.lxxviij.

CVm turba multa eſſet cũ Je
ſu nec ha.qđ man.conuo.diſ.
ait illiſ miſereor ſup turbã ⁊c̃
Mar.viij.Sicut ptʒ.Jo.vj.
Chriſtus vocat ſe viuum et
verum panem Ego ſum inquit panis vi/
uus qui de celo deſcendi Et quia duplex ẽ
vita ſcʒ anime et corpis ideo dupliciter noſ
pauit ſcʒ q̃tum ad animam exemplo cari/
tatis et verbo veritatis nos informando.
Act.j.Cepit ieſus facere et docere.Et q̃/
tum ad corpus pane materiali reficiendo.
vt in hoc euangelio patet.in quo quidem
euangelio quinqʒ ſummarie cõtinent.Pri
mum eſt chriſti miſeratõ ſup turbam indi/
gentem.in principio euangelij Secũdũ eſt
diſcipuloꝝ dubitatõ ſup potentiã dei om/
nia valentem ibi.et reſponderunt diſcipuli
ſui Vñ iſtos quis poterit hic ſaturare pa
nibus in ſollicitudine Terciũ eſt chriſti in
terrogatio vt refectõem miraculoſam face

ret euidentem ibi.Quot panes habetis.
Quartũ eſt modus quem tenuit ſup refe/
ctõem quã mãdauit apponi ante turbã fa
meſcentẽ ibi.Et p̃ce.tur.diſcu.ſup terrã et
accipiens ſeptem panes.gratias agẽs fre.
et de.di.ſ.vt ap.Quinto ſubiungit euãgeli
ſta numeꝝ ſportaꝝ de reliquijs ſublataruʒ
et numeꝝ manducantiũ ad dei gloriã ⁊ no
ſtram inſtructõem ibi Et ſuſt.qđ ſupa.de
frag.ſep.ſpor.erant autem qui mãdu.qua/
ſi quattuor milia et dimi.e. Primo ergo
ponitur dei miſeratõ ſup turbam indigẽteʒ
quia turbe non habentis vt comederet mi
ſertus eſt.et hoc eſt.Miſereor ſup turbaʒ
Et quia omnis creatura debẽt creatorẽ ſu
um ſequi.ideo filius dei poſtq̃ miſertuſ eſt
hominis.oĩs creatura miſerta eſt ei Olim
em̃ erant quattuor incõpaſſibilia homini.
ſcʒ deus.angeli.celum et mors. Nam deus
hominem ſibi reconciliare nolebat.angeli
animas noſtras ad celum deportare recu/
ſabant.celum erat homini clauſuʒ.⁊ mors
omnes ad tartbara demergebat.Sed poſt/
q̃ deus homini eſt miſertus eum ſibi recon
ciliauit angeli animas noſtras ad celuʒ de/
portant.celum manet aptum.et mors niſi
volentes ad tartara demergit Et tanta fu
it dei miſeratõ circa hominem ꝙ hec quat
tuor placuit ⁊ ſibi cõpaſſibilia fecit.⁊ hoc
eſt qđ dicit Miſe.ſuper turbam et volo ꝙ
omnis creatura eiuſ miſereatur. ℨ No
tandum autem ꝙ quattuor mouerũt chri/
ſtum ad turbe miſerendũ et paſcendũ ſcili/
cet ꝓprietas naturalis.numeroſitas popu/
laris penitentia ſalutaris et indigentia rei/
familiaris. Primum fuit ꝓprietas na/
turalis.Chriſtus em̃ fuit verus deus ⁊ ve
rus homo ex vtraqʒ autem pte fuit miſe/
ricors.nam inq̃tum homo deſſit ex ꝓge/
nie David cuius miſericordia et clemẽtia
in ſcriptura magnificatur et p̃dicat̃.Yſa.
lv.Mi ericordias David fidelis Et p̃mo
Macħ ij.David in ſua miſericordia cõſe/
cutus eſt ſedem regni in ſecula Et hoc al/
legauit chananea petens miſerere filie ſue
dicens Miſerere m.fi.da.Math.xv quaſi
di.Ex pte tuo hẽs ꝙ ſis miſericordiſſimus

Hoc etiam allegarũt milites benedab re/
gis ſyrie dicentes.Audiuimuſ ꝙ regeſ iſra
hel clementes ſunt ⁊c̃.vtʒ in libro regum.
Similiter inq̃tum deus omnino eſt ſibi ꝓ/
prium et naturale miſereri Gre.in collec
ta Deus cui ꝓpriũ eſt miſereri ſemꝑ parce
re Pſal.Miſeratões eius ſup oĩa opa ei⁹
Punire autem eſt extraneum et alienũ do
Yſa.xxviij.Vt faciat opus ſuũ.alienũ eſt
opus eius ab eo.opus dei eſt omnia ordia
re quia ſapientiſſimus eſt cuius ꝓpriuʒ eſt
ordinare Sap.ix.Omnia conſtituiſti i nu
mero.pondere et menſura Peccata autẽ
non poteſt aliter niſi ꝑ penam ordinari per
quam reducitur ad ordinem iuſticie Et iđ
deus vt hoc op⁹ ſuũ faciat ſcʒ vt reducat
peccatorem ꝑ penam ad ordinem iuſticie.
alienum eſt hoc opus ſuum ſcʒ punire ab
eo.i.ſibi non competit ſm naturam.et ideo
deuſ inuite punit et cum dolore Yſa.Heu
conſolabor ego ſup hoſtibus meis et vindi/
cabor de inimicis meiſ.et ideo multũ expe
ctãt peccatores vt non puniat ſed miſerea
tur eoꝝ.Yſa.xxx.Propterea expectat de⁹
vt miſereatur noſtri. Exemplum de ape q̃
naturaliter mellificat et concitata pungit.
ſic facit deus.Nam in principio oĩb⁹ crea
turis magnam gratiam et miſericordiã fe
cit ſed p⁹ea ꝯtacitus pccis expulit anglos
de celo et homines de paradiſo et miſericor/
dia eius in celo videbatur recluſa Ps̃.do
mine in celo miſericordia tua.In ꝓceſſu
vero temporis iteꝝ incepit miſericordiã ſuã
extendere.in quãdam ptem terre et ad quẽ
daʒ pplm ſcʒ iudeoꝝ quẽ plantauit ⁊ mul
tis gratijs et mirabilibus beneficijs eſt ꝓ/
ſecutus et ſuam noticiam ei dedit. Pſal.
Notus in iudea deus.Et qꝛ ñ poterat am
plius in ira miſericordiam cõtinere eo ꝙ
contra naturam ſuam erat.ideo miſit filiũ
ſuum vt omniũ miſereretur et omnib⁹ ma
gnas gratias faceret Jo.j.Gratia et ve/
ritas ꝑ ieſum chriſtum facta eſt.Et iteruʒ
de plenitudine eius omnes accepimus gra
tiam ꝓ gratia.Et hoc eſt qđ hic đr.Miſe
reor ſup turbam ſupple omniũ populoruʒ
quia ecce iam triduo ſuſtinent me.i.ꝑ tria

tempa expectant a me ſibi miſericordiã ex
hiberi ſcʒ tpe legis nature.tpus legiſ ſcri/
pture et tempe gratie reuelate qꝛ ecce poſt
veniunt mihi miſericordiaʒ poſtulãtes nec
habent qđ manducent quia paniſ viu⁹ me
lior manna omnis ſaporis ſuauitatem.ha
bens qui de celo deſcendit cibus angelorũ
et pfectoꝝ hominũ nondũ erat inſtitutus.
Et ideo homo vſqʒ ad illud tempus ñ ha
buit cibum virtutis et vite ad comedẽduʒ
Sed chriſtus miſertus eſt eius et dedit ei
cibum anime et corpis in quo magna eius
miſericordiam deſignatur Et nota ꝙ chri
ſti miſericordia circa turbam hominũ ſm
omnem modum magnitudinis magna eſſe
apparet. A Naʒ quadruplicit̃ dicit̃ ali
quid eſſe magnum.Primo aliquid dicitur
eſſe magnum.i.altum vt turris magna.id
eſt alta.Sic miſericordia chriſti ẽ magna
altitudine.quia vſqʒ ad celum ed qđ hoieſ
introducit Pſal.Magnificata ẽ vſqʒ ad
celum miſericordia tua Secũdo dicit̃ ali/
quid magnum.i.ꝓfundum vt puteus ma/
gnus.i.ꝓfundus ſic miſericordia chriſti ẽ
magna ꝓfunditate.quia de inferno eduxit
animas defunctoꝝ Ps̃.Miſericordia tua
eſt magna ſup me et edux.ani.me.ex infer
no inferi. Tercio dicitur aliqd magnum.i.
amplum.vt platea magna.i.ampla.ſic mi/
ſericordia chriſti eſt magna amplitudĩe qꝛ
in toto orbe terraꝝ non eſt qui chriſti mi/
ſericordiam non ſentiat Pſal.Miſericor/
dia domini plena eſt terra. Qr . co dicit̃
aliquid magnum id eſt longu . vt magna
via.i.longa.ſic miſericordia chriſti eſt ma/
gna lõgitudine quia a ſeculo vſqʒ in ſecu/
lum et a beterno vſqʒ ineternum Pſalm̃.
Miſericordia domini ab eterno vſqʒ inet̃
num.et ſic ſm dimenſionẽ miſericordia xp̃i
eſt magna circa hominem Eph.iij.Hoc
oro vt poſſitis comprehendere cum omni
bus ſanctis que eſt la.lon.ꝓfun.et ſubli.
ſub.in miſericordia chriſti. B Secun
dum ꝙ chriſtum mouit ad turbe miſerẽdũ
fuit numeroſitas popularis qꝛ turba erat
multoꝝ hominum in quibus credendũ eſt
ꝙ multi erant magni meriti qui dei benefi

cium et miſericordiam meruerunt. Si em̄ deus olim ad preces moyſi vnius hominis diuiſit mare. et eduxit aquam de petra. et pluit coturnices pplo iſrael vtȝ Exo. xvj. et ad preces helye abſtulit pluuiam et reddidit et multiplicauit farinam et oleum illi vidue de ſarepta ſydonio℞ vtȝ. iij. Reg. xvij. multomagis nūc ad preces multorum quo℞ fames ad deum clamabat multiplicabit panes. Math. xviij. Si duo ex vobiſ conſen. ſup ter. de omni re. qua cum pe. fi. il. a pa. me. Tercium ꝙ mouit eum fuit penitentia ſalutaris que ꝑ triduuȝ quo turba cum chriſto fuerat deſignatur. et hoc ē qḋ dicit. Miſereor ſup turbam. quia ec. iā tri. ſu. me. Matheus vero ait quia triduo pſeuerant mecū. Triduū autem penitentie eſt dolor contritōis pudor confeſſiōis ⁊ labor ſatiſfactōnis. Hec eſt via trium die℞ quā filij iſrael petebant ire in deſertum ad ſacrificandum deo Exo. iij. Viam triū dierum ibimus vt immolem⁹ dn̄o deo noſtro.

Quartum qḋ mouit eum fuit indigētia reifamiliaris q̄ ex tribus cauſabat. Primo ex cōſumptōne cibo℞ quia vt dicit Criſ. ꝑ duos dies precedētes omnes cibos quos ſecum tulerant iam comederant. Secundo ex penuria et ariditate loco℞ quia i. vaſta ſolitudine erant vbi nec fructiſ terre nec cibi venales inueniebātur. Tercio ex diſtātia domo℞. quidam em̄ de longe venerunt et a domibus ſuis multum diſtabant. et iō anteq̄ȝ ad eas ꝑueniſſent niſi comediſſent d̄fecissent in via vt xp̄us hic dicit. Et ſic patet primum.

¶ Secundo ponit diſcipulo℞ dubitatio ſup refectōne turbe prouidenda Aiunt em̄. Vnde iſtos quis poterit hic ſaturare panibus in ſolitudine. Nō enim recordabātur alterius refectōis d̄ qn̄qȝ panibus ordeaceis et duobus piſcibus quā ante fecerat vel ſi recordabantur diffidebant an modo poſſet ſimile facere. et an ſecūdo deus exaudiret eum. ꝑ qḋ patȝ ꝙ eū verum deum non credebant. ſed credebāt eum magnum amicū dei. Joh. xiiij. Tāto tempore vobiſcum ſum et nō cognouiſtiſ me Et ſic patet ſecūdum.

¶ Tercio ponitur chriſti interrogatō. vt refectōem miraculoſam faceret euidentē Ait em̄ quot panes habetis. Qui dixerunt. Septeȝ. Quia vt dicit Remigiuſ. Non ideo interrogauit quaſi ignoraret quot haberent. ſed dum illi reſponderūt ſeptē. quo pauciores eſſent eo amplius et melius miraculū appareret. et notiuſ fieret In hoc ergo ipm̄ chriſtū imitari debemus. vt opera noſtra in luce xp̄i tum ſint facta. ad dei honorēm ⁊ ꝓximi edificatōem Math. v. ſic luceat lux ve. co. ho. vt vi. opa. ve. bo. et glī. de pa. ve. qui in celis eſt Et ad Phil. iiij. Modeſtia vr̄a nota ſit omnibus hominibus. omnis em̄ qui male agit odit lucem. et nō vult venire ad lucem. vt non arguantur opa eius vt dicit Joh. iij. Cauendū eſt tamen nedū bono exemplo volumus ꝓximū edificare vēto vane glorie circūferamur et ꝑ conſequēs meritum ꝑdamus et inter fatuas virgines deputemur. De quibus dicitur Math. xxv. ꝙ vacuas lampades tenebant in manibus plenas vento. Math. v. Amen dico vobis r. mre. ſ. quia ventū queſierunt ⁊ ventuȝ ꝓ munere habuerunt Vnde ſi de bono opere qḋ facimus temptatō vane glorie mentem pulſet et nos debiles ad conſentiēdum vel cadendum ſentimus quia vent⁹ valde ſubtilis eſt. debemus latenter bona facere. et plus noſtram ſalutem q̄ȝ ꝓximi edificatōnem diligere. quia caritas ordinata incipit a ſeipſa Vn̄ Math. vj. Cum oraueris intra in cubiculum tuū. et clau. oſtio ora patrem tuū Hic cadit exemplū de quo Gregorius in dyalogo loquit̄ de quodam peregrinū ad hoſpitiū recipiente vt melior epiſcopo ſuo ab hominibus haberetur cuius filium vnicum ꝑegrinus in igneȝ ꝓiecit et diſpuit vt daret intelligi quo animo ⁊ merito fuiſſet receptus Et ſic patet tercium.

¶ Quarto ponitur modus quē xp̄us tenuit ſup refectōe quā mandauit apponi ante turbam fameſcentē qui cōſiſtit i quatuor Nam primo mādauit turbe diſcūbere ſup terram Secūdo accepit ſeptem panes et gratias agens fregit ⁊ multiplicauit et dedit diſcipulis vt darent turbe Tercio recepit paucos piſciculos et ipſos benedixit et multiplicauit et iuſſit apponi. Quarto mandauit de fragmentis que ſuperauerāt ſeptem ſportas impleri. Et ſic patet ꝙ refectō hec differt ab illa de quinqȝ panibus ordeaceis et duobus piſcibus quaȝ narrat Joh. quantū ad ſex. Primo quia ibi fuerunt quinqȝ panes hic vero ſeptem Secūdo quia illi fuerunt ordeacei. iſti vero triticei quia quod ſimpliciter dicit̄ panis de tritico eſt quod autem dicitur panis cum additamento eſt de alijs frugibus vt paniſ de ordeo vel milio Hi autem ſine additamento dicti ſunt ſeptem panes illi autem quinqȝ panes ordeacei Tercio quia ibi fuerūt duo piſces ſolum hic vero plures licȝ pauci et parui Quarto quia illi ſederunt ſup fenum. iſti vero ſup nudam terram Quinto quia ibi fuerunt quinqȝ milia hominuȝ ad manducandū hic vero quattuor milia. Sexto quia de illis. xij. cophini fragmētis pleni fuerunt eleuati. hic autem ſeptē ſporte fuerunt eleuate plene. lr̄a plana eſt ſȝ ei⁹ miſteria ſūt nobis ſub breuitate requirēda

Notandum ergo ꝙ dicitur Johan. xxj. Multa quideȝ et alia ſigna fecit ieſus que n̄ ſcribantur ꝑ ſingula nec ipſum arbitror mundum capere poſſe eos qui ſcri. ſunt libros Tot autem ſcripta ſunt de factis ⁊ dictiſ chriſti que ſufficiunt ad illuminandū fidem noſtram et informandū vitam noſtraȝ vt dicit Aug⁹. ſup tres mortuos q a chriſto ſuſcitati leguntur. ꝓpterea dicit Apl̄us Ad Roma. x. ꝙ finis legis chriſtus eſt ad iuſticiam omni credenti Gre. dicit ꝙ miracula chriſti ſunt ſic accipienda vt in veritate facta credantur et aliud ſignificent.

¶ Duo ergo conuiuia que leguntur a chriſto facta ſignificāt ſpūalem anime refectōem que in verbo dei conſiſtit Deu. viij. Non in ſolo pane viuit homo ſed in omni verbo quod ꝓcedit ex ore dei Cibus enim anime eſt verbum dei id eſt ſacra ſcriptura ſcȝ vetus et no. teſta. qḋ predicator dat populo comedere Math. xiij. Omnis ſcriba doctus in reg. celo℞ ſilis eſt homini patrifami. qui ꝓfert de theſauro ſuo noua ⁊ vetera In cuiuſ figura dictum eſt Ezechieli Fili homi. cōme. volu. iſtud ⁊ ſequitur. Et cōmedi. et factum eſt quaſi mel dulce in ore meo Ezech. iij. Per duo ergo cōuiuia que chriſtus fecit ad pplm̄ reficiendum ſignificantur vetus et no. teſta. ſiue noua ⁊ vetus lex Lex autem vetus cotinetur in quinqȝ libris moyſi qui ꝑ quinqȝ panes ordeaceos deſignātūr. et pſalmis et ꝓphetis qui ꝑ duos piſces ſignificantur Nam ſicut panis ordeaceus datur ſeruis ſic illa lex data fuit ſeruis quia fuit lex timoris que eſt lex ſeruo℞ et non contingebat gratiam filio℞ non em̄ conferebat gratiam ſed minabatur penam Et ad hoc ſignificandum quando lex vet⁹ fuit data audierunt filij iſrael voces et ſonitus buccine et lāpades ⁊ tonitrua ⁊ fulgura montemqȝ fumigantem et perterriti ac pauore percuſſi ſteterunt procul dicentes moyſi. Loquere tu nobis et audiemus Non loquatur nobis domin⁹ ne forte moriamur vt patet Exo. xx. Item ordeuȝ eſt pungitiuum continens cortices ariſtarum quia lex vet⁹ erat pūgitiua dicens Oculuȝ ꝓ oculo dentem pro dente vt patet Exod. xxj. Et continebat cortices figurarum miſtarum. j. Cor. x. Omnia in figura cōtingebant illis Hos autem quinqȝ panes portauit vnus puer clauſos in pera. vt patet. Joh. v. Eſt puer vnus hic qui habet quinqȝ panes ordeaceos Iſte puer eſt populus iudaicus qui fuit puer ſenſu ſed ſenex tempore. Yſa. lxv. Puer centum anno℞ mori. Qui legit et nunq̄ȝ ad perfectōem ſcientie peruenit Hebre. Septimo. Nihil enim ad perfectum ad. lex. Qui in cognitōne veritatis ſemper habuit et habet facieȝ cordis velatam. ij. Cor. iij. Vſqȝ in hodiernuȝ diem dum legitur moyſes velamen eſt poſitū ſuper cor eorum Sed xp̄us hos panes fregit quia intellcm ve. te. diſſeruit Lu. xxiiij. Tunc aperuit illis ſenſum vt intelligerent ſcripturas. Fuit ergo ille populus paſtus quinqȝ panibus ordeaceis id eſt quinqȝ libris Moyſi et duobus piſcibus. id eſt. pſalmis et ꝓphetis qui aſpitatē legis tēꝑabāt

Et ideo illud conuiuium quinqȝ panũ fu
it ante illud factum de quo.xij.cophini ſũ
pti ſunt ad.xij.tribus iſrael paſcedas.quia
vt dicit Apſlus.j.Cor.x.Omnes eandem
eſcam ſpũalem mandu. Plures tñ relige
ſupauerant de illo ꝙ de iſto quia lex vetus
ob difficultatem non potuit obſeruari ⁊ iõ
multa pretermittebãtur Act.xv. Quid tẽ
ptatis imponere iugũ ſup ceruicez diſcipu
loꝝ quod neqȝ patres noſtri neqȝ nos por
tare potuimus De vtroqȝ tñ conuiuio mẽ
ta remanſerunt.quia neqȝ vetus neqȝ no.
teſta.pfecte ſeruatur Hic cadit exemplum
de mitra epiſcopali que habet duo cornua
que ſignificãt vetus et no.teſt.que epũs de
bet habere in capite ⁊ memoria. et hȝ duo
pẽdicula poſt ſpatulas et ſignificãt ꝙ vtrũ
qȝ teſtamentum ꝓijciũtur poſt tergũ ⁊ neu
trum ſeruatur. B Hoc autẽ cõuiui
ũm quod hic recitat Marc⁹ aliter ⁊ Ma
theus fuit factum poſt illud quod narrat
Joh.de quo dictũ eſt modo. quod ſignifi
cat no.te.ſiue nouam legem. quod poſt ve
tus teſta.inſtitutum eſt In quo fuerũt ſe
ptem panes triticei qui dantur filijs .quia
lex noua eſt lex amoris continens gratiam
filioꝝ.et iõ ħ fuerunt ſeptez panes.quia ſe
ptem virtutibus ⁊ ſeptẽ donis ſpũſſancti
paſcuntur filij dei. Naȝ lex noua principa
liter eſt ipſa ſeptiformis gracia ſpũſſancti.
Iſtos ſeptẽ panes chriſt⁹ benedixit fregit
et multiplicauit ⁊ dedit apl'is vt apponerẽt
turbis.quia nouũ teſta. ꝗtum ad illud qđ
ẽ in eo principale ſcȝ gratia ſpũſſancti ipẽ
fecit. Jo.j. Gratia et veritas p ieſũȝ chri
ſtum facta eſt.et ꝗtum ad illud quod ẽ ibi
ſecũdarium ⁊ diſponens ad ipſam grãȝ ſpi
ritusſancti ſcȝ mandatũ amoris ſimiliter chri
ſtus inſtituit ⁊ docuit Joh.xiij. Mãdatuȝ
no.do.vo.vt diligatis inuicem. Mat.x. Di
ctum eſt antiqs diliges amicũ tuũ . et odio
habebis inimicũ Ego autẽ dico vobis dili
gite inimicos veſtros Mandauit et apl'is
vt ipſam legem nouam omnib⁹ predicarẽt
Mar.xvj. Euntes in mũdum vniuerſuȝ p̃
dicate euangelium omni creature.et vt ip
ſam gratiam ſpũſſan. omnib⁹ darẽt.math.

Decimo. Gratis acce.gra.da. Et iõ apo
ſtoli imponebãt manus ſup homines ⁊ ac
cipiebant ſpũmſanctum vt dicitur Actuũ.
viij. Nouum autem teſta.eſt ille liber clau
ſus et ſignatus ſeptem ſignaculis de quo di
cit Joh. Apoc.v.ꝙ non eſt inuentus i ce
lo ꝗtum ad angelos.neqȝ in terra quantuȝ
ad homines.neqȝ ſubtus terram ꝗtum ad
demones et mortuos qui poſſet aperire li
brum et ſoluere ſeptem ſignacula eius niſi
agnus qui occiſus eſt qui ſeptem ſignacula
noui teſtamenti.id eſt.ſeptem articulos fi
dei humanitatis chriſti ſoluit dum ipſa im
pleuit vt dicit Gre.et ſeptiformem gratiã
ſpũſſancti dum ipſam hominibus dedit . et
ſeptem ſacramenta eccleſie dum ipſa inſti
tuit que omnia ptinẽt ad no.teſta. H
De hoc autem conuiuio ſuſtulerunt ap'li
ſeptem ſportas quia ſeptem erant eccie paſ
cende de reliquijs prandij chriſti in nouo
teſtamẽn.quibus Joh. Apoc.j. ſcribit di
dicens Johannes ſeptem eccleſijs que ſũt
in Aſia p quas vniuerſitas eccleſiaruȝ chri
ſti totius mundi deſignatur In ſeptem eñ
ſportis apl'oꝝ contentus eſt cib⁹ anime dã
d⁹ omnibus populis chriſtianis in toto or
be terrarum Sporte eñ ſeptem ſignificant
ſeptem ſeptenarios qui totam eccleſiaȝ dei
pficiunt et diſponũt et reficiunt ⁊ paſcunt.
Primus eſt ſeptenarius ſacramentoꝝ.naȝ
ſeptem ſunt ſacramenta eccleſie quibus me
diantibus virtus diuina et meritum paſſio
nis chriſti hominibus applicatur ad ſalu
tẽ cõſequendãm. Secundus et tercius ſep
tenarius eſt de articulis fidei. nam ſeptem
ſunt articuli diuinitatis et ſeptem humani
tatis quibus homo de credendis illuminat̃
Quartus ſeptenarius eſt virtutum .nã ſe
ptem ſunt virtutes ſcȝ tres theologice qui
bus anima ordinat̃ ad deũ ſcȝ fides.ſpes.ca
ritas.et quattuor morales.ſ.prudẽ.tpancia
forti.et iuſticia.quibus hõ in actibus ſuis
diſponit̃ et ordinat̃ ⁊ ꝗtũ ad ſe ⁊ ꝗtũ ad p
ximũ Quint⁹ ſeptẽari⁹ ẽ donoꝝ.ſſ.nã ſep.
ſũt dona.ſſ.ſ.donũ ſapiẽtie ⁊ intellect⁹ do
nũ ꝯſilij et fortitudinis donum ſcientie.et
pietatis et donũ timoris dñi qb⁹ oẽs vires

anime tam ſupiores ꝙ inferiores diſponun
tur et habilitant̃ ad obediendum motioni
et inſtinctui ſpũſſancti vt homo omne op⁹
bonũ faciliter ꝓſequatur. Sextus ſeptea
rius eſt beatitudinũ Septem autez ſunt be
atitudines de quibus dicit̃ Math.v.ſ.pau
pertas ſpũs mitias vel manſuetudo luct⁹
penitentie ſitis iuſticie affluẽtia miſericor
die mundicia cordis et pacificacio mentis.
Sunt eñ beati paupes ſpũ.beati mites.bea
qui lugent.beati qui eſuriunt et ſitiunt iu
ſticiam.beati mi.beati mũdo corde.et bea
ti paci. He autem ſeptem beatitudines ſũt
tanꝙ opatões et actus ꝓcedentes a predi
ctis ſeptem donis ſpũſſancti quibus virt⁹
ipſoꝝ donoꝝ manifeſtatur. quia qui dona
ſpiritusſancti habet.has opatões exercet.
Septimus ſeptẽarius eſt ordinũ Nam ſep
tem ſunt ordines quibus poteſtas miniſtris
eccleſie cõfertur ad reliquũ populũ ſancti
ficandũ et dirigenduȝ Et ſic patet ꝙ p hec
duo cõuiuia vetus et no.teſta.deſignat̃ qui
bus hoĩes ſpũaliter paſcũtur Et vnũ fuit
datum ſeruis aliud filijs. Vnũ generat ſer
uitutem et timorẽ aliud libertatem et amo
rem Et hoc eſt qđ dicit Apl'us Gal'.iiij.
Scriptũ eſt quõ Abraam du.fi.ha.et ſeqt̃
Hec eñ ſunt duo teſtamenta vnum quidẽ
in monte ſyna in ſeruitutem gene. que eſt
Agar ⁊c. J Pauci vero piſciculi ſi
gnificant conſolatões tempales quas de⁹
ſeruis ſuis dat que bene dicuntur piſciculi
⁊ pauci quia in nouo teſtamento bona tpa
lia non ꝓmittũtur ſicut in veteri. Yſa.j. Si
volue.et audie.me bona terre come. Jmo
mãdat̃ ſeruis dei in no.te.vt bonis tempa
libus abrenũtient qđ in veteri nõ mãdabat̃
Lu.xiiij. Niſi quis renũtiauerit omnib⁹ q̃
poſ.non põt meus eſſe diſcipulus In cui⁹
figura xpũs mãdauit turbe paſcende diſcũ
bere ſup terram.id eſt. vt omnia tempalia
pedibus conculcarent Phi.iij. Omnia de
trimentum feci et ar.vt ſter.vt chriſtũ lu
cri. Alij vero qui fuerunt in alio conuiuio
per quod vetus teſtamentum deſignatur ꝯ
mederunt ſup fenum p quod bona tempa
lia deſignantur in quibus nutriti fuerunt.

Item in huius etiam figura dedit eis co
medere ſub diuo . quia nec debemus ſumere
bona tempalia vt ſemp oculus mentis ad
celum leuemus Phi.iij. Noſtra conuerſa
cio in celis eſt.j.Cor.vij. Tempus breue ẽ
reliquũ eſt vt qui gau.ſint et qui emũt tan
quam non poſſidentes et qui vtuntur hoc
mun.tã.ñ.vtan. Et nota ꝙ pulli coruoruȝ
dum reſpiciũt celũ et clamant ad deum paſ
cuntur ab eo ſtatim autem incipiunt caligi
nes emittere p quod ſollicitudo terrenoruȝ
deſignatur derelinquũtur a deo et paſcũtur
a coruo Sic homo qui inhiat terrenis paſ
citur a dyabolo et derelinquitur a deo.una
rus ergo qui non ſedet ſuper terram ſed in
noluit ſe ſicut talpa in terra.id eſt in diuiti
is terrenis et mundanis in mundi vanitati
bus ⁊ in carnalibus deſiderijs nõ paſcitur
ad menſam chriſti. Et ſic patet quartum.
K Quinto ſubiungit euangeliſta nũe
rum ſportarum de reliqijs ſublatarum. Et
numerum manducantiũ ad dei laudẽ ⁊ no
ſtram inſtructõem.quia i hoc miraculo vſ
qȝ hodie deus laudatur et fides de chriſti
diuinitate et humanitate roboratur. naȝ in
eo ꝙ ꝯpaſſus eſt turbe eius humanitas at
teſtatur ſed in eo ꝙ panes multiplicauit
eius deitas demonſtratur vt dicit Beda.
L Littera plana eſt et miſteriũ pati
uit. Requiramus ergo ſolum ſalutaria ex
empla que de hoc conuiuio accipere poſ
ſumus Sunt autem taȝ ex pte chriſti ꝙ ex
pte turbe multa ſalutaria exempla Ex pte
chriſti quinqȝ ſalutaria exempla accipere
poſſumus. Primum eſt exemplum ma
gne humilitatis quia cum ipſe omnia ſciret
et omnium eſſet dominus.tamen non dedi
gnatur cum quibuſdam vilibus pſonis diſ
cipulis ſuis habere miſterium conſilij ſui ⁊
per eos voluit turbaȝ paſcere vt ipſi quod
ammodo participes viderentur eſſe mi
raculi Glo. Hiero.ſup hoc loco. Math.
xv. Dñs diſcipulos vocat vt doceat magi
ſtros conſilia ſua minoribus et diſcipulis ꝯ
municare. Quidã autẽ a nullo et de nullo
conſiliũ habẽt vel petũt ſuo ſenſui innitẽtes
et dicentes ſe eſſe ſapientes ſtulti facti ſũt.

vt dicitur Ad Rom. Primo. Auguſtinꝰ.
Ubi dixiſti ſufficit ibi defeciſti . et vbi tibi
placuiſti ibi periſti Bern. Omnia illi de-
ſunt q nihil deeſſe ſibi putat Contra quos
dicitur Prouerbioꝝ. Tercio Ne innitaris
ſenſui tuo et prudentie tue impone modū
Omnia ergo ſunt cum cōſilio facienda. Ec
cleſiaſtici xxxij. Ubi multa conſilia ibi ſalꝰ
Secundum eſt exemplū ꝑfecte caritatis
quia turbe indigenti compaſſus eſt et pa-
uit eam Uade et tu fac ita Lu.xiiij. Cum
facis cōui.vo.de bi.pau.et ce.et be.eris.
Tercium eſt exemplum ſalutifere benedcō
nis quia cibum quē appoſuit benedixit et
gratias egit In quo iſtruimur vt bona tē
poralia cum gratiarumactōne recipiamus
Ephe.v. Pro omnibus agentes grās deo
et patri Et dum ipſis vtimur ea benedica-
mus Quia vt dicit Aplꝰs.j. Thi.iiij. om-
nis creatura dei bona et nihil reijciendum
quod cum gratiarūactōne recipitur ſancti
ficatur.n.ꝑ ꝟbum dei et orōem Hic cadit
exemplum de illa moniali de qua dicit gre
gorius in dyalogo ꝙ comedens lac.ſine ſi-
gno crucis inuaſa eſt a dyabolo Et iō ſer-
ui dei ſemper benedicunt ſumenda et pꝰea
gratias agunt Pſal. Edent pauperes ⁊ ſa
turabuntur et lauda.dominum ⁊c. Pecca
tores autem comedūt ſicut bruta animalia.
Quartum eſt exemplū bone diſcretōnis
quia ordinauit ꝯmedentes et fecit eos ſedere
et tandem fragmenta fecit recolligi ne pe-
dibus conculcata perirent Quidam nullū
ordinem in comedendo habent.et tota die
comedunt et potant et fragmenta canibus
et non hominibus largiuntur quibus Yſa.
v.ca.dei maledictōem imprecat dicēs. Ue
qui potentes eſtis ad bibendum vinum et
viri fortes ad ſectandā ebrietatem. Quī
tum eſt exemplum abundantis multiplica
tōnis nam panes quos indigentibus tradi
dit in immēſum multiplicati ſunt naꝫ ex ſe
ptem panibus ſeptem ſportas plenas leua-
uerunt quattuor milibus hominū ſatiatis
abſqꝫ mulieribus et puulis vt dicit Mat.
xv. In quo inſtruimur ꝙ qui pauperibus
dant comedere eoꝝ bona multiplicant.gre
gorius. Terrene ſubſtantie ꝑ hoc ꝙ paupe
ribus largiūtur multiplicantur Lu.vj. da-
te et dabitur vobis mē.bo.et confer.et coa
gi.et ſupef.da.in ſi.ve. Unde pauperes dū
peſcuntur paſcunt.vt patet in illa vidua d
ſarepta ſydonioꝝ Que dum pauit helyam
paſta fuit ab eo et ex tūc n̄ defecit ei farina
nec oleum.iij. Regum.xvij. Hic cadit exē
plum beati Bonifatij epi tudertini . qui
vt dicit Gre.in dyalogo dū eſſet puer om-
ne triticum matris dedit pauperibus Qđ
mater ꝑpendens cepit eum pugnis cedere.
ſed a bonifacio orōne facta totum horreū
inuentum eſt plenum tritico. M Ex ꝑ
te autēꝫ turbe ſimiliter quinqꝫ ſalutaria ex
empla accipere debemus . Primum eſt
exemplum ſancte mutatōnis Nam chriſtū
in deſertuꝫ relictis omnibꝰ ſunt ſecute. De
ſertum dicitur.id eſt derelictum a vicijs et
delitijs quia nec vi. ia nec delicie ibi regnāt
Sequamur ergo et nos xpm̄ cum derelicti
ōne et deſertōe vicioꝝ et deliciaꝝ mūdi. he-
bre.xiij. Exeamus igitur ad eum extra ca-
ſtra imꝑperium eius portantes Yſa.ij. Ue
nite aſcendamus ad montem domini Sic
exiuit moyſes et negauit ſe eſſe filium filie
pharaonis magis eligens affligi cum pplo
dei ꝙ̄ terrene iocūditatis hīc pctm̄ maio
res diuitias exiſtimans theſauro egiptioꝝ
imꝑperium chriſti.vt dicit Apls Ad He
bre.xj. Secundum eſt exemplum bone ꝯ
ſumptōnis quia omnes cibos conſumpſe-
runt in ſequendo et audiendo chriſtū Ma
thei. xxv. Euge ſerue bone et fidelis .quia
in pauca fuiſti fidelis ſupra multa te cōſti
tuam Peccatores autem conſummunt ſe
et ſua in ludis et guerris et in vanitatibus
et luxurijs Exemplum de filio ꝓdigo qui
conſumpſit ſubſtantiam ſuam cum meretri
cibus viuendo luxurioſe vt dicitur Lu.xv
Tercium eſt exemplum complete ſanati
onis Nam triduo cum chriſto ꝑſeuerauē-
runt donec omnes infirmi fuerunt ꝑfecte
ſanati Unde Math.xv.dr ꝙ multi infir-
mi et claudi acceſſerūt ad eū et curauit eos
Et ſic plenam ſanitatem in anima et corꝑe
receperunt.qꝛ vt dicunt multi ſancti docto

res nullum ſanauit in corꝑe.quem etiam n̄
ſanauerit in mente. qꝛ dei ꝑfecta ſunt opa
Johan.vij. Totum hominem ſanum feci
in ſabbato. Perſeueremus ⁊ nos triduo cū
Jeſu vt perfecte ſanemur in mente
N Primus dies eſt boni ⁊ mali ꝯgni
cio vt cognoſcamus vn̄ deſcendimꝰ vbi ſu
mus quo tēdimꝰ quid amiſimꝰ et quid inue
nimꝰ Jone.j. Quod ē opꝰ tuū que terra
tua quo vadis et ex quo pplo tu es Bern.
Memento vn̄ veneris et ingemiſce. Scđs
dies ē deteſtatō ⁊ fuga mali Eccl.xxj. qua
ſi a facie colubri fuge peccata Terciꝰ dies
eſt opatō boni Gal.vj. Dū tpus habemꝰ
op.bo.ad om. Pš. Spera in dn̄o et fac bo
nitatē. Quartū eſt exemplū digne cōtēta-
tōnis quia turba cōtenta fuit ſolo pane et
paucis piſciculis.ſic et nos ꝯtenti eſſe debe
mus his que deꝰ dat nobis ⁊ nō murmura
re.j. Coꝝ.x. Neqꝫ murmurraueritis ſicut q
dam eoꝝ et a ſerpētibus ꝑierūt Quidā nā
qꝫ nunꝙ attēdūt ad bonū qđ hn̄t qđ ⁊ mꝉ-
ti non hn̄t.ſed ad bonū qđ non hn̄t quod ⁊
multi hn̄t. Prouer.xvij. Oculi ſtultoꝝ in
finibꝰ terre.ſapiētis aūt oculi in capite ſuo
Quintū ē exemplū ꝑfecte ſaturatōis. qꝛ
de mēſa et ad menſaꝫ xp̄i ſaturati ſunt. ſic
et nos attēdētes ad mēſam xp̄i comedamus
et ſaturemur Quidā de mēſa xp̄i.i. verita-
tis predicato nihil ſummūt qdā valde ſum
mū valde modicū ſummūt nec illi ſaturant
quidā reijciūt qđ ibi ſummūt Nō ſimꝰ ca-
riſſimi de oībus iſtis ſed ꝯmendamus et ſa
turemur. O Nam iſtas ſeptē ſportas
chriſtus ꝓ nobis qui nō fuimus ibi leuare
mādauit.et ſunt indeficiētes qꝛ bona ſpūa
lia tātomagis multiplicātur ꝙ̄to plꝰ deſtru
untur ſicut ſcīa deſtributa ſuſcipit incremē
tū et auaros redignat poſſeſſores et niſi ci
to publicet cito labit et decreſcit. Et ratio
quare comedere debēmꝰ de bonis contētis in
ſportis aploꝝ ē triplex. Prima qꝛ ſunt
bona repletiua et ſaciatiua eo ꝙ intrāt itus
in animā.nam gratia dei ē in eſſentia aie. ꝟ-
tutes autē ſunt in potentijs aie vt fides in
intellectu.ſpes in affectu. caritas in volun
tate et ſic de alijs. Bona autē mūdi iō nō
ſatiant ſed immittūt ſitim quia nō intrāt in
aiam vbi eſt appetitus hn̄di ſed ſtant teris
Exēplū de hn̄ti ſitim et tenēti ciatū vini ꝓ
pe os et nō bibente in quo ſitis nūꝙ extin-
gueretur ſed augeret. Jo.iiij. Omnis qui
biberit ex hac aqua ſitiet iteꝝ.qui autēꝫ bi
berit ex aqua quā ego dabo ei fiet i eo fōs
aque ſalientis in vitā eternā Nos autēꝫ ꝑ
gratiā dei de magna iſirmitate peccati ſur
reximꝰ in qua omnes humores grē cōſum
pſimus.nam in peccato homo cōſumit om
nia bona ſua et ideo multū indigemꝰ come
dere et repleri. Secunda quia ſunt bona
conſeruatiua.nam conſeruant animā in vi
ta grē ab omni morte. Job.viij . Si quis
ſermonem meū ſeruauerit mortem non gu
ſtabit ineternum. Bona vero tempalia mꝉ
totiens inducunt mortem et multas infir-
mitates Eccl.xxxvij. Propter crapulā mꝉ
ti ꝑierunt qui autem abſtinens eſt adijciet
vitam Et ſi in vita nature conſeruent mo-
dicum tamen conſeruant quia breues dies
hominis ſunt Job.xiiij. Nos autem mltū
conſeruari indigemꝰ quia inter multa cor-
rumpentia ſumus Nam mundus et caro ⁊
demonia corrumpere nos nituntur. Ter
cia quia ſunt bōa firma ⁊ ſtabilia vſqꝫ ad
finem itineris hominem concomitantia.
Apoc.xiiij. Opere enim illorum ſequūtur
illud. Ambro. Nō ſunt bona hominis que
ſecum auferre non poteſt ſola miſericordia
comes eſt defunctorum . Bona mundi nō
ſunt ſtabilia ſed derelinquunt hominem et
quando certe in maxima neceſſitate ſcilicꝫ
in morte. Job.xxvij . Diues cum dormie-
rit nihil ſecum auferet aperiet oculos ſuos
et nihil inueniret Nos autēꝫ de longa via
veniemus ſcilicet de regione peccatoꝝ que
ſuper omnia diſtat et elongat a ciuitate ſu
perna ad quam ire habemus . Et hoc eſt
quod hic dicitur Quidam enim de lōge ve
nerunt Qui de magnis ſceleribus veniunt
ad penitentiam de longe veniunt chriſtum
qꝛ ꝙ̄to qs in ꝑuo ope erraverit tāto lōgiꝰ
a deo receſſit vt dicit Beda Similiter lō
gam viam facere debemus ſcꝫ vſqꝫ ad ce-
lū iō multū eſt moleſtum ieiunare.iij. Re.

ix.Surge ↄmede grãdis em̃ tibi reſtat via
Beda Perit qui ſine celeſti pane ad pria̋
tendit.et hoc eſt qd̃ hic dicitur. Si dimiſe
ro eos ieiunos deficient in via.Et ſic patꝫ
ꝙ bona iſta que de hoc cõuiuio apli leua/
uerunt optima ſunt et ſup omnia appeten
da Et hoc ſignificat panis quẽ xp̃s i hoc
conuiuio diſcũbentibus dedit ad manducã
dum qui fuit melior paniſ qui vnq̃ꝫ fuit fa
ctus habens ſuauiſſimũ ſaporem et ſiõ mã
na delectans et ſic pꝫ quintũ ꝛ ↄñter totũ

¶ De epiſtola ſermo. LXXXIX

HUmanũ dico ꝓpter infirmita
tem carnis veſtre. Rom . vj.
Tria ſolent homines a dei ſer
uitio retrahere. Primũ ẽ
magnus labor in ſeruiẽdo .qꝛ
vt dicitur Math.vij .Arta eſt via que du
cit ad vitã.Vñ ille iuuenis cui xp̃us dixit
Vende oĩa que hẽs et da pau.ꝛ ve .ſe.me.
abijt triſtis. Secundũ ẽ delectatõ pecca
ti qꝛ frui bõis mũdi ad libitũ delectabile
eſt Job.xxj.Exultãt luſib⁹ tenẽt tympanũ
et cytharã et gaudẽt ad ſonitũ organi du.
in bo.di.ſu. Terciũ eſt incertitudo p̃mij
ꝓ dei ſeruicio reddẽdi. Eccs.ix.Sunt iuſti
atqꝫ ſapiẽtes et opa illoꝝ ĩ manu dei ꝛ tñ
neſcit hõ an odio vel amore dign⁹ ſit.et ꝓ
pterea dicũt impij.venite ergo et fruamur
bonis q̃ ſunt et vtamur creatura tanq̃ꝫ ĩ iu
uẽtute celeriter qm̃ hec ẽ pꝰ nr̃a et ñ ẽ ag.
qui ſit reuer.ab infer.Sap.ij .Btũs autẽꝫ
Paul⁹ in epl̃a hodierna de his trib⁹ dter.
miat.oñs ꝙ nõ eſt ſup̃ vires hõis ſeruire
deo et ſtare ĩ pccõ non ẽ delctãbile ſꝫ mor/
tifeꝝ et iuſticiã tẽre ẽ magni p̃mij .in qua
quidẽ epl̃a quattuor facit Primo reddit
auditores beniuolos vt liberi⁹ audiaꝛ In
pricipio epl̃e Secũdo oñdit leuẽ et ↄgruũ
modũ ad ſeruiendũ deo ſi rite teneaꝛ ibi.ſic
em̃ exhi.mẽ.ve.ſer.imũ.et iniq . ita exhib.
mẽ.ve.ſer.iuſ.in ſancti. Tercio cãꝫ c⁹dam
dicti ſui ſcꝫ quare nõ ſuiẽdũ eſt pccõ aſſi/
gnat'vt a nobiſ ↄgnoſcaꝛ ibi Cũ em̃ ſer.eſ.
pec.libe.fu.iuſ.Quarto oñdit fructũ pec.
et fruc.iuſ.vt pctm̃ dimittaꝛ et iuſ.tẽaꝛ ibi
Quẽ em̃ fruc.ha.tũc in il.in qb⁹ nũc eru.
ꝛc.vſqꝫ ĩ ſinẽ. A Primo ergo reddit
apl̃os auditores beniuolos vt liberi⁹ audi
atur dicẽs Humanũ dico.i.leue et qd̃ faci
le vobis dicere intendo et hoc ꝓpter infir
mitatem et fragilitatẽ carnis vr̃e q̃ retra/
hit a magnis opibus faciendis . Mathei.
xxvj.Spus quidem ꝓmptus eſt caro autẽ
infirma Sap.ix. Deprimit ſenſum terrena
inhabitatõ multa cogitantem Quaſi dice
ret Apl̃us Non intendo vobis magna mã
dare et grauia pſuadere et difficilia vt eſt
illud Math.xvj.Si quis vult poſt me ve
nire abne. ſemetipſum et tollat crucem ſu/
am et ſequatur me.et illud Lu. xiiij . Niſi
quis renunci.om.que poſ.non poteſt meuſ
eſſe diſcipulus Et illud Math.v.Si quis
te pcuſ.in vnam maxillam prebe ei et alte
ram et huiuſmodi Cum ergo apl̃us nõ in
tendat grauia mãdare ſed humanũ et leue
et nobis valde poſſibile dẽmus eũ benigno/
le audire Et ſic ptꝫ ꝙ apl̃us nõ intẽdit hic
pſuadere pfectã iuſticiã que ẽ pfectoꝝ ſed
iuſticiã adeptã que eſt icipientiũ et ſufficit
ad ſalutẽ.Et ſic ptꝫ primũ . Secũdo oſtẽ
dit leuẽ et ↄgruũ modũ ſuiendi deo dicens
Sicut exhibuiſtis mẽbra vr̃a ſer.imũ. ſcꝫ.
pccõꝝ carnaliũ et iniq. ſ.cogitatões pccõꝝ
ſpũaliũ ducẽti ad iniqtatẽ opatõis corꝑdeꝫ
ita exhibere mẽ.ve.ſer.iuſ.ſup.boni operis
ducẽti in ſanc.mẽtis ꝛ corꝑis Juſticia au
tem hic accipiꝛ generaliter ꝓut cõtinet oẽ
opuſ bonũ. B Et nota ꝙ hec ſilitudo
qnqꝫ mõis põt attẽdi et exponi. Primo ſe
ſtinãter vt ſicut ſtatim iclinamur pccõ. iux
illõ ꝓuer.vij.ſtatiꝫ ſequiꝛ eã quaſi bos du
ct⁹ ad victimã ita ſtatiꝫ inclinemur bono.
ecci.v.ne tardes ↄuerti ad dñꝫ et ne diffe.d
die ĩ diẽ Vix em̃ puer ſcit loqui et deierat
et blaſphemat.vix põt ſe mouere ꝛ incipit
rixari et furari.Secũdo latẽter vt ſicut la
tenter peccauim⁹ iuxta illud ꝓuer.ij.letan
ter cũ malefe.ꝛ exul.in re.peſſ.ita letanter
ſeruiam⁹ deo.pſal.Seruite deo in leticia.
Quia vt dicit Apoſtolos.ij.Cor. Nono.
Hilarem datorem diligit deus.

Tercio frequenter vt ſicut tota die exhibu
imus membra noſtra peccato.ita exhibea/
mus Pſal.Tota die miſe.et commo. Nõ
debet ſufficere homini ſolum de mane ora
re cum ipſe alias tota die fuerit in pecca/
tis Lu.xviij.Oportet ſemꝑ orare et nun/
quam deficere Gal.vj.Bonum autem fa
cientes nunquã deficiamus.Quarto perſe
ueranter vt ſicut vſqꝫ ad tempus conuerſi
onis pſeuerauimus in peccatis ita in reli/
gionum vſqꝫ in finem perſeueremus in bo/
no et ſeruiamus iuſticie Or vt di.Bern.
inter virtutes ſola perſeuerentia ſingulariſ
filia eſt ſummi regis et ipſa ſola coronaꝛ.
Math.Decimo.Qui perſeuera.vſqꝫ in fi
nem hic ſaluus erit . Non faciamus omni
die fundamentum penitentie ab operibus
mortuis. B Quinto vniuerſaliter vt
ſicut omnia membra expoſuimus peccato.
ſcꝫ cor mala cogitando voluntatem mala
ꝓximis deſiderando et tranſitoria bona ap
petendo.memoriam iniuriarum recordan/
do.intellectum inutilium ſcientiam addiſ/
cendo.oculos illicita videndo.aures vana
audiendo.liguam detrahendo.blaſphemã/
do.et mentiendo.manus praua opando.pe
des ad mala loca eundo.et totum corpus
luxuriando.ita econuerſo exponamus om/
nia membra iuſticie in ſanctificatõem .Et
primo debemus exponere iuſticie cor . dei
maieſtatem cogitando.et dei bonitatem a
qua omnia bona ꝓcedunt quia omnia pro
pter ſuam bonitatẽ opatus eſt de⁹. Aug⁹.
Quia deus bonus eſt iõ ſumus.Secundo
volũtateꝫ vera bona ſcꝫ ſpũalia et celeſtia
affectando.et ꝓximos ſicut nos amando.
Math.xix.Diliges ꝓximum tuũ ſicut te/
ipſum ꝛc.Tercio memoriam dei beneficio
rum et miſericordiaꝝ recordando . Pſaꝛe.
Miſeratõnũ dñi recordabor . Quarto in/
tellectum diuinas ſcripturas addiſcendo ꝛ
diuina eloquia quia vt dicit Apl̃us.i. Co.
xiiij.Qui ignorat ignorabitur.Quinto o/
culos honeſta videndo quia vt diciꝛ Tre.
iij.Oculus meus depredatus eſt animam
meam Et maxime debemus reſpicere chri
ſtum crucifixum ꝓ nobis.Pſal. Reſpice
in faciem chriſti tui.Lu.xiiij.Videte ma/
nus meas et pedes meos. Crucifixum et
imagines ſanctoꝝ ſunt libri ſecularium .in
quibus debẽt legere bonos mores tota die
ob hoc enim inuenta ſunt Sexto aures ſã
cta et non mala colloquia audiẽdo .Quia
vt dicit Apl̃us.j.Coꝝ.xv.Corrumpũt. n.
bonos mores colloquia praua Debem⁹ er
go audire pauꝑem miſericordiam a nobis
petentem.quia vt diciꝛ Prouer.xxj. Qui
obturat aurem ſuam ad cla.pauꝑ. la.ipſe
et non exau.Debemus etiam audire ſpiri/
tum in ſcriptura ſacra nobis loquentem.
Pſal.Audiam qd̃ loquatur in me domi⁹
deus Septimo linguam moderate loquen
do Quia vt dicitur Prouer.xiij.Qui in/
conſideratus eſt ad loquendũ ſentiet mala.
Debemus ergo bonũ confiteri et malũ de
teſtari Prouer.viij .Veritatẽ meditibitur
guttur meum et labia mea deteſtabuntur
impium.Octauo manus virtuoſa faciẽdo
Debemus enim laborare vt laborem nr̃m
manducem⁹ pſal.Labores manuũ tuaꝝ qꝛ
manducabis beatus es et bene tibi erit ꝛc.
j. Teſ.iij.Neqꝫ gratis panem manducaui
mus ab aliquo ſed in labore et fatigatõne
nocte ac die opantes.Nono pedes recte ã
bulando et ad ſancta loca tribulatos et vi
duas viſitando De primo Yſa .ij . Venite
aſcendamus ad montem domini et ad do/
mum dei Jacob Actuum Tercio.Per.
et Job.aſcenderunt in templũ ad ho . or.
no.De ſecundo Jacobi. Primo.Religio
munda et ima.ap.de.et pa.he.eſt viſ.pau.
et vi.in tribulatõne eorum Mathei.Vice
ſimoquinto Infirmus et in carcere fui et
veniſtis ad me.Decimo totum corp⁹ nr̃m
ipſum multa diſciplina et ieiunijs maccrã/
do Coll.iij.Mortificate mẽbra veſtra que
ſunt ſupra terram. D Et hoc debemuſ
facere propter quattuor.Primo vt corp⁹
ſub poteſtate anime redigamus.j.Coꝝ. ix.
Caſtigo corpus meum et in ſeruitutem re
di.ſcꝫ anime quia vt diciꝛ Gall. Quinto
Caro concupiſcit aduerſus ſpiritum et ſpi
ritus aduerſus carnem.Roma.Septimo.
video aliã legẽ ĩ mẽ.me repug.le mtis mee

Secundo vt dignum ſpũſſanc. habitaculũ efficiaſ. qui habitat in corpe ſubdito peccatis vt dr Sap. j. ij. Cor. vj. Vos eſtiſ tẽplum dei vi. Tercio vt vita chriſti priſ noſtri in corpe noſtro repreſentetur qꝛ filius debet bonam vitam boni patris imitari. ij. Cor. iiij. Semp mortificatõem xpi ieſu in cor. noſtris circumferen. et vt vita ieſu in cor. noſtris. manifeſtetur Gal. vj. Ego em̃ ſtigmata dñi noſtri ieſu chriſti in corpore meo porto. Quarto ut corpus noſtꝝ tãdeꝫ glorioſum reſuſcitetur quia vt dicit ij. Co. j. Sicut ſocij paſſionũ eſtis ſic et cõſolatõnis eritis Et ideo ſi corpus mortificamus reſurget glorioſum Et ſic patet ꝑ oĩa ſupdicta ꝙ ſicut ſeruiuimus peccato ita debemus ſeruire iuſticie et deo. E Sed cõtra hoc videtur eſſe ꝙ qui ſeruit deo ſicut peccato et non plus nõ eſt in ſtatu ſalutiſ et nõ ſufficit ad ſalutẽ Augꝰ. Plus debet amari iuſticia ꝙ̃ ante amabatur iniqtas. et ſup illud Pſal. Bonum mihi lex oris tui ſup mi. auri et argenti. dicit idem Auguſt. Amplius diligit caritas deũ ꝙ̃ cupiditas aurꝝ Et dicendum ꝙ ſemp in iuſtis et a iuſtis plus amatur deus ꝙ̃ aliquod tempale poſſit diligi a cupiditate hoc eſt ex maiori rapice dilectõnis ſed non ſemp ex feruẽtiori motũ ſed aliquãdo ex ipſa caritate que excedit cupiditatem, ſurgit motus minoris feruoris ꝙ̃ ſit motus cupiditatis. Hic ergo non attendit ſimilitudo ꝙ̃tum ad radicem ſed ꝙ̃tum ad motum vt ꝑ hoc non notetur equalitas ſed tantum ſimilitudo vt ſi multũ. id eſt. ſi multis et varijs motibus et operibus et. valde feruentibus ſeruiuimus peccato. ita multis motibuſ et opibꝰ ⁊ valde feruentibus ſeruiamꝰ iuſticie et deo. aliter autem noſtra menſura nõ eſſꝫ iuſta nec accepta deo. cũ plura impẽderimus peccato ꝙ̃ iuſticie et pluribus modis ipſum fecerimus Prouer. xj. Statera doloſa abominatio eſt apud deũ et pondus equum volũtas eius Et ſic patet ſecundum F Tercio cauſam cuiuſdam dicti reddit ſcꝫ. quare non ſeruiendum eſt peccato. ſꝫ iuſticie. Et eſt vnica cauſa vel ratio quam hic ponit ſcꝫ ſeruitus et libertas quia homo peccando efficitur ſeruus peccati Joh. Oct. Qui facit peccatum ſeruus eſt peccati. ad quam ſeruitutem infinita mala ſequuntur Nam perdit homo hereditatem. quia ſeruus non manet in domo ineternum. vtꝫ Johan. Octauo. deputatur ſupplicijs ſicut ſeruus nequam Eccleſiaſtici. Trceſimotercio cap. Seruo maliuolo tortura et compedes Homo etiam peccando perdit libertatem iuſticie et virtutis. Et hoc ẽ qđ dicit. Cum ſerui eſtis peccati libe. fuiſ. iuſticie. id eſt. a domino iuſticie. cuius dominium eſt magna libertas. et ei ſeruire regnare eſt Ad quod dominium et libertatẽ mirabilia bona ſequũtur. quia ſi liberi et filij et heredes Galla. Quarto Itaqꝫ non ſumus ancille filij ſed libere qua libertate chriſtus nos liberauit Roma. Octa. ꝙ ſi filij et heredes. heredes quidem dei. coheredes autem chriſti. De ſeruitute autem viciorꝝ et libertate virtutum mirabilia poſſent dici ſed dimittantur ad preſens Et ſic patet tercium. Quarto oſtendit fructum peccati et fructum iuſticie et probat. G Vbi nota ꝙ ſtipendia et fructus peccati eſt confuſio et mors. Primum ſtipendium id eſt lucrum ſiue preciũ et fructus peccati eſt confuſio. Nam peccator efficitur vir confuſus turpiter valđ Que eſt enim maior confuſio. ꝙ̃ ꝙ anima ſponſa chriſti inueniatur cuꝫ dyabolo fornicari viliſſimo rebaldorum Et que ẽ maior confuſio quã ꝙ quis de filio regis eterni efficiatur ſeruus dyaboli et denudetur veſte regali et nuptiali virtutum et remaneat nudus ſicut ribaldus. et que eſt maior confuſio ꝙ̃ ꝙ quis fiſciatus oculis. ligatꝰ manibus ducatur ad furcas inferni. Mathei. Viceſimoſecundo. Ligatis manibus et pedibus proie. eum in tenebras exteriores Et que eſt maior confuſio quã ꝙ quis tanquam leproſus a conſorcio hominum ſequeſtretur et tanquã aſinus decoriandꝰ proijciatur ad foueas. Hieremias. Viceſimoſecundo Sepultura aſini ſepelieſ putrefactus et proiectus extra portas hieruſalẽ

Sic ergo eſt vnus fructꝰ ⁊ ſtipẽdiuꝫ peccati. ſ. ꝯfuſio mag. et hoc ẽ qđ di. quẽ enis fruc. ha. tũc in his in qbus nũc erubeſcitis

Secundum eſt mors ſcꝫ triplex. ſ. nature culpe et pene. et hoc eſt. Nam ſtipẽ. pecca. mors Propter peccatũ em̃ anima ſepatur a corpe in quo mors nature conſiſtit. Gen. ij. Inquocũqꝫ die come. ex eo morimo. Item deus ſepatur ab anima in quo mors culpe cõſiſtit Yſa. lix. Iniqui. ve diui. inter vos et de. ve. Item aĩa et corpus deputãtur ſupplicijs in quo mors pene cõſiſtit Baruch. iij. Quid eſt iſrael ꝙ in terra inimicorꝝ es coinquinatus es cũ mortuis deputatꝰ es cũ deſcẽdẽtibꝰ in lacũ quaſi diceret. Quia peccaſti et iđ ſic euenit ſibi. Et ideo mors peccatorꝝ peſſima Ps. Mala mors nature peior mors culpe. peſſima mors pene. Et quia hec triplex mors ẽ finis omniũ malorꝝ et corpalium et ſpiritualiũ et pñtium et futurorũꝫ et finis conti net virtute ea que ſunt ad finem. iđ poſſumus dicere ꝙ omnia mala ſunt fructus et ſtipendia peccati. H Fructus aũt iuſticie ꝓut ibi innuitur quadruplex eſt ſcilicet libertas a ſeruitute peccatorꝝ ſeruitꝰ di ſanctificatõ anime et vita eterna Et hoc ẽ qđ dicit Nũc vero liberati a peccato ecce primũ ſerui autem deo facti. ecce ſecunduꝫ habetis fruc. ve. in ſan. ecce terciũ finẽ vero vitam eternam. ecce quartũ Et nota h ꝙ fructus peccati eiꝰ condigno reddit. qꝛ omnia mala que poſſunt cogitari meretur peccator. quia contra bonũ eternũ et infinitum peccauit Vnde circa condignũ puitur quia et ſi pena infinita eſt extenſiue. tñ intenſiue infinita nõ eſt ſed ipſe penaꝫ vtroqꝫ modo infinitam meretur. Sed fructus iuſticie ſupat iuſticiam valde et non redditur ex condigno licet reddatur ex cõgruo. Rom. viij. Non ſunt cõdig. paſ. huius tẽporis ad futuram gloriam que reue. inno. Et iđ ſicut gratis deꝰ cõcedit nobis iuſticiam facere iuxta illud. j. Co. xv. Gratia dei ſum id qđ ſum. ita gratis vitam eternã dat nobis Jo. j. De plenitudie eiꝰ nos omnes accepimꝰ grãm ſcꝫ mercedis ꝓ gratia ſcꝫ boni opis quia cum merces ſit infinita ⁊ extẽſiue ⁊ intẽſiue meritũ at ẽ finitũ vtroqꝫ mõ. inter meritũ autem et premiũ debet eſſe ꝓportio. finiti autem ad infinitum nulla eſt ꝓportio vt dicit Phus iđ de gratia dei datur nobis vita eterna. et hoc ẽ qđ dicit Gratia dei vita eterna in chriſto ieſu domino noſtro. i. ꝑ ieſum xp̃m dñm noſtrũ Jo. j. Gratia et veritas ꝑ ieſum xp̃m fcã eſt et iđ in fine omniũ orationũ dicimꝰ per dominũ noſtrũ ieſum chriſtũ ⁊c. quia oẽm gratiam et om̃e bonũ deꝰ in eo ⁊ ꝑ eũ nob donat Ro. viij Quomõ non etiam cuꝫ illo omnia nobis donauit Et ſic patet ꝙ ſeruire deo eſt magnus fructus In fine nota ꝙ ꝗuis ſeruire deo ſit magni fructus multi tamẽ ꝓpter miſerabiles cauſas a dei ſeruitio retrahuntur. I Primo em̃ quidam retrahuntur ꝓpter dei benignitatem qua deus expectat peccatorem et non ſtatim infert vltionem Ro. ij. An diuitiaſ bonitatis eius et paciencie et longanimitatis contemnis ignoras quoniam benignitaſ dĩ ad penitentiam te adducit Eccs. viij. Qꝛ non ꝓfertur cito contra malos ſententia filij hominum abſqꝫ vllo timore ꝑpetrãt mala. Secundo quidam retrahuntur ꝓpter humanuꝫ timorem et puſillaminitatẽ qui crederent ſe mori fame et in neceſſarijſ vite deficere ſi ſeruirent deo Contra quos Auguſtinus Paſcit contemnentes ſe et dſerit timẽtes ſe paſcit coruos et deſerit homines Stulta cogitatio et ex magna infidelitate procedit. Credunt ꝙ deuſ daturus ſit eis regnum et non cibum. Nonne pauit filios. xl. annis manna in deſerto. Nonne pauit Helyam per coruum in torrente vt iij. Regum. xvij. Nonne pauit Danielem exiſtentem in Babilonia in lacu leonuꝫ ꝑ Abacuk prophetam exiſtentem in iudea. vt patet Danie. Decimoquarto. Non eſt ergo dubium quin paſcat timentes ſe et ſi aliquando ſubtrahit ex cauſa facit. ſicut ſubtrahit medicus aliquando infirmo cibum Auguſtinus. Scit celeſtis medicus quid daturus ſit nobis ad conſolatõem et quid ſubtracturus ad exercitationem.

Tercio quidam retrahunt̃ vt nõ perdãt
gaudium et iocũditatem Credunt enim ꝙ
ſeruientes deo nunq̃ȝ gaudio potiant̃ ſed in
triſticia ſemꝑ viuant qđ falſum eſt q² ma
ior eſt conſolatio ſpũs et leticia mentis q̃
habent ſeruientes deo omni gaudio et leti
cia mũdanoꝝ Jo.xvj. Iterꝝ autẽ videbo
vos et gaudebunt corda veſtra Ecc.xxx.
Non eſt oblectamentum ſuꝑ cordis gau/
dium. In eodem.xxxv. Qui adorat deũ in
oblectatõe ſuſcipietur Aug⁹. Guſtato ſpi
ritu deſipit omnis caro. Quarto quidaȝ
retrahuntur ꝓpter p̃mij tarditatem. nã de
us ſuis ſeruitoribus non ſtatim p̃miũ con
fert ſed differt vt tandem cõferat. totuȝ re
gnum. Exemplum paterfamilias ſoluit oĩ
ſero mercenarijs filio autem nunq̃ȝ niſi in
morte. et tũc inſtituit eum heredem omni
um bonoꝝ ſuoꝝ. Sic facit deus peccatorĩ
bus et iuſtis. peccatores nanqȝ ſunt merce
narij et iuſti filij et ideo deus ſoluit pecca
toribus omni die bona tempalia eis dando
iuſtis autem ſolum in morte dando eis he
reditatem celeſtem. Omnis enim ſeruiens
expectans magnam mercedem non accipit
ſtatim p̃miũ. ſed diu differt accipe vt ptȝ
de ſeruitoribus regum et cardinalium.
Quinto quidam retrahuntur ne ꝑdant iu
uentutem et ſpecioſitatem Reputant enim
iuuentutem ſuam et pulcritudinem perde
re ſi eam conſumant in ſeruitio dei. et ideo
nolunt deo ſeruire niſi inueterati et quãdo
mũdus eos abijcit Sed timendũ eſt valde
de talibus. quia quando homo opatõni ali
cui aſſueſcit valde difficulter poteſt ab ea
in poſterꝝ abſtinere quia cõuertitur ei ĩ ha
bitum et naturam qui ſm Phũm eſt diffi
culter mobilis Prouer.xxij. Adoleſcẽſ iu
xta viam ſuam etiam cũ ſenuerit nõ rece
det ab ea. et ideo in iuuẽtute eſt incipiendũ
ſeruire deo. Trẽ.iij. Bonũ eſt viro cum
por.iug. ab adoleſcentia ſua. Et ſic patet
quartum et totum.

¶ Dominica. viij. de euangelio ſermo
LXXX

Attendite a falſis ꝓphetis q̃ ve
niunt ad vos in veſtimẽtiſ oui
um intrin. autem ſunt lupi ra
paces Math.vij. Inter ma
los chriſtianos triplex differẽ
cia inuenitur. Quidam nanqȝ ſunt peſſimi
ꝑ omnia dyabolũ imitantes tanq̃ȝ dyabo
lici viri Sicut enim dyabolus malus in ſe
multos fecit maloſ et cauda ſua multoſ fi
lioꝝ dei ꝓiecit de celo in terram. vt dicitur
Apo.xij. ita tales homines corrupti men
te reꝓbi circa fidem nituntur bonos ſub
uertere et ad errorem ſuum trahere. tales
ſunt heretici. Quidam vero ſunt min⁹ ma
li qui ſcȝ in peccatis ſuis marceſcunt. nec
curant ꝓficere. ſimiliter non curant alios
corrumpere vel edificare. tales ſunt multi
qui ſolum bona tempalia attendẽtes mun
di gaudio ꝑfruũtur Sapiẽ.ij. Venite fru
amur bo. ⁊c̃. quo hec eſt pȝ no. Quidã au
tem adhuc ſunt minus mali qui licet mali
ſint in ſe tamen ſtudent alios recte docere
et veram fidem et rectam vitam et abſcõ
dite q̃ȝtum poſſũt male agunt nolenteſ pub
lice peccare. Et de iſtis dicitur Mat.xxiij.
Suꝑ cathe. mo. ſe. ſcri. et phari. om. q̃cun.
dix. vo. fa. ſm vero opa eoꝝ no. fac. de iſtis
tribus generibus peccatoꝝ agitur in euan
gelio iſto Et primo de primis in principio
euangelij Secũdo de ſecũdis ibi. Omnis
arbor que non facit fructum excidet. Ter
cio de tercijs ibi. Non omnis qui dicit mi
hi domine domine intrabit in regnuȝ celo
rum. In hoc ergo euangelio quattuor po
nũtur. Primũ eſt chriſti ammonitõ vt a p̃
mo genere maloꝝ ſcȝ ab hereticis cauea
mus ibi. Attendite a falſis ꝓphetis. Secũ
do ponũtur ſigna ꝑ que tales hereticos co
gnoſcam⁹ ibi. A fruc. eoꝝ cognoſcetiſ eos
Terciũ eſt iudicium qđ xpũs ſecũdo gene
ri maloꝝ ſcȝ bene agere non curantib⁹ mi
natur. vt rectius nos agamus ibi. Omnis
arbor que non facit fructum bonum exci
detur. Quartum eſt inſufficientia tercij ge
neris maloꝝ qui bene docẽt et male viuũt
vt ad ꝑfectõem tendamus ibi. Non omnis
qui dicit mihi dñe dñe ⁊c̃. Primo ergo

ponitur admonitõ chriſti vt ab hereticis
caueamus. quia attendite inquit. i. diligen
ter conſiderate vt ſciatis vobis cauere ab
hereticis qui ſunt falſi ꝓphete Criſ. Ma
gna virtus boni eſt cognoſcere malum. et
firma cautela ſalutis ſcire que fugias. i.
Jo.iiij. Nolite om. ſpi. cre. ſed ꝓbate ſpũs
ſi ex deo ſint Nõdũ aũt ẽ ꝙ ꝓpheta ꝓprie
dicitur qui de chriſto aliquid ꝓphetiſauit
vel eius conceptõem vel natiuitatem vel
mortem vel reſurrectõem vel aſcenſionem
que omnia ꝓphetauit Yſayaſ et multi alij
multa alia de chriſto dixerũt Et q̃ȝtum ad
hoc nullus ꝓpheta eſt amplius nec ꝓphe
cia. Math.xj. Vſqȝ ad Johannem lex et
ꝓphete Cõmuniter autem dicitur ꝓpheta
omnis qui aliquid futuꝝ predicit et q̃ȝtum
ad hoc omnis predicator dicit̃ ꝓpheta. i.
annũtiator futuroꝝ maloꝝ ſi hoĩes nõ re
cte agant. et bonoꝝ futuroꝝ ſi bene agant.
Math.xiij. Omnis ſcriba doct⁹ in regno
celoꝝ ſimilis eſt homini patrifamilias qui
ꝓfert de theſauro ſuo noua et vetera. No
ua ſunt gaudia celi que de nouo ſcȝ ĩ mor
te chriſti ſunt data Vetera ſunt pene infer
ni que a principio mũdi fuerunt Sic ãnũ
tiabat aplus. ij. Coꝝ. v. dicẽs. Omneſ nos
manifeſtari oportȝ ante tribunal chriſti vt
referat vnuſquiſqȝ propria corporis prout
geſſit ſiue bonum ſiue malum Sic ergo he
retici ſunt ꝓphete falſi. i. falſi annuntiato
res et predicatores quia ꝓmittũt et annun
tiant falſa Nam peccatoribus ꝓmittũt im
punitatem vt ipſos attrahũt ad ſectaȝ ſuã
Hiere. vj. Curabant contritõem filie ppli
mei dicentes pax. pax. et non erat pax Itẽ
ſunt doloſi predicatores quia doloſe predi
cant vt decipiant. Predicator autem aſſi
mulatur piſcanti ad hamũ et verbũ dei eſt
hamus qui dum rapitur capit vt dicit au
guſtinus Sed ver⁹ predicat̃ ponit hamũ
extra et intus dulcedinem cibi. quia annun
tiat aſꝑam penitentiam ſub qua dicit eſſe
dulcedinẽ vite eterne. Actuũ. decimoquar.
Per multas tribulatõnes oportet nos in
trare in regnum dei. Sapiens autẽ homo
preelegit aliquã aſꝑitatem aſſumere. vt ſꝑ

dulcedine fruatur. ſic infirmuſ vult amarã
medicinam ſumere vt ſit ſanus. Et taliſ ſic
capitur a verbo dei et p̃dicatore dum xbã
dei cum effectu capit. ij. Coꝝ. xij. Cum eſ
ſem aſtutus dolo vos cepi. Falſus autẽ p̃
dicator vt hereticus ponit hamum intuſ ⁊
cooꝑit eum verme. vt materialis piſcator
dum licentiã gaudendi p̃dicat ſub qua latȝ
pena eterna Apo.xviij. Quantũ ſe glorifi
cauit et in deli. fu. tã. da. il. tor. ⁊ luc. Et iõ
heretici aſſimulãtur vulpibus ſampſonis
que habebant faces accenſas in caudis q̃
bus cõbuſſerũt omnes ſegetes totius com
munitatis vt patet Judi.xv. Ezechiel ve
ro ꝓpheta aſſimilat eos ſcorpionibus di
cens Cum ſcorpionibus habitas Ezech.ij
Qui ore lingere videntur ſed cauda infun
dunt venenum. ℞ Notandum autem
ꝙ heretici quattuor generibus falſatoruȝ
comꝑantur. Primo falſatoribus litte
raꝝ. nam ipſi totam ſcripturam dei falſifi
cant Dicunt eniȝ ꝑ illud Lu.xix. Quare
non dediſti pecuniam meam ad menſam et
ego veniens cum vſuris vtiqȝ exegiſſeȝ il
lam qđ licet homini fenerari Et per illud
Job.xij. Nũc princeps huius mundi eijci
etur foras. dicũt ꝙ totus mundus viſibilis
factus eſt a dyabolo. Et breuiter totã ſcri
pturam deprauant. ij. Pe.ij. Fuerũt pſeu
do ꝓphete in populo ſic et in nobis erunt
magiſtri mendaces qui introducent ſectas
ꝑditõnis. Job.xiij. Oſtendam vos eſſe fa
bricatores mendacij et cultores ꝑuerſoruȝ
dogmatum. Secundo falſatoribus ſigil
loꝝ quia ſacramenta eccleſie que fluxerũt
de latere chriſti pendentis in cruce. vt dic̃
Aug⁹. que fuerunt ſigillata lancea ꝑforã
te ipſi falſificant et condemnant. nam cor
pus chriſti non aſſerunt eſſe corpus dicen
tes ꝙ ſi eſſet mons iam eſſet cõmeſtum. Et
ſimiliter matrimoniũ damnant. j. Thi.iiij.
Diſcedent quidaȝ a fide attendentes ſpiri
tibus erroris et doctrinis demonioꝝ ĩ ypo
criſi loquentiũ ꝓhibẽtiũ nubere et abſtĩere
a cibis quos deus creauit ad ꝑcipiendũ cũ
gratiarumactõe. Tercio falſatorib⁹ cla
uium quia dicũt ſe claues regni celoꝝ hr̃e

et non habent.quia ſoli Petro et eiꝰ ſuc
ceſſoribus date fuerunt Math.xvj. Tibi
dabo claues regni celoꝝ Apo.iij.Qui ha.
cla.da.id ē.chriſti qui aperit et nemo clau
dit.claudit et nemo aperit. Non ergo hñt
claues ſed ipſas tanq̄ꝫ fures falſant. Joh.
j.Quotquot venerunt fures ſunt et latro
nes. Quarto falſatoribus monetaꝝ.mo
neta nanqꝫ chriſti ſunt opa bona quibus e
mitur regnum dei.que ſunt ieiuniũ elemoſi
na oratio. Hec dicuntur moneta regis no
ſtri chriſti. quia in his eſt imago ſm tres
ſubſtãtias que ſunt in chriſto que ſunt ca
ro anima et natura verbi. Nam ieiunium
in quo eſt carnis maceratõ cum xp̄i carne
conformitatem habet que tota fuit macer
rat et morti tradita.ij.Co.iiij. Semp mor
tificatõem ieſu chriſti in coꝛ.no.circumfe.
vt et vita ieſu in coꝛ.noſtris ma. Hec mo
neta pcutitur in carnis afflictõne et gerit
figurã chriſti in cruce patientis Elemoſi
na vero ad animaꝫ chriſti ptinet quã qua
ſi in elemoſinam dedit in pcium noſtre redē
ptionis Yſa.liij. Tradidit in mortem aĩaꝫ
ſuam Hec gerit imaginem chriſti ad infe
ros deſcendentis vt de miſeria educeret mi
ſeros et captiuos Elemoſina enim dicetur
ab hely quod eſt miſereri Prouer. xxiiij.
Erue eos qui ad mortem ducũtur Oratõ
autem ptinet ad verbum dei.eſt enim ora
cio verbum mentis ante deum.et de verbo
dei dicitur.j.Jo.ij. Aduocatum habemus
apud patrem ieſum xp̄m iuſtum et ipſe eſt
ppitius p peccatis noſtris Oratõ enĩꝫ eſt
aduocatus noſter apud deum Lu.j. Ne ti
me.zacha.quo exau.eſt oratõ tua Hec ge
rit imaginem chriſti ad celum aſcendẽtis.
Quid eſt enim orare niſi celũ mente aſcen
dere Ecc.xxxv. Oratõ humili.ſe.nu.pene
Hanc triplicem monetam heretici et ypo
crite falſant.nam de ieiunio dicitur Mat.
vj. Cum ieiunatis nolite fieri ſicut ypocri
te triſtes extremi.em fa.ꝛc̄.de elemoſina di
citur vero in eodem.vj. Dũ facis ingt ele
moſinam no.tu.ca.ante te ſicut ypocrite fa
ciunt De oratõe autem dicitur in eodē.vj.
Cum oratis non eritis ſicut ypocrite qui

amant in ſinagogis et in angulis platearũ
ſtantes orare Omnes predicti falſatores
cadũt et ſtant in obſcuro Similiter here
tici dogmatiſant de nocte et p domos. ij.
Thi.iij. Ex his em̄ ſunt qui penetrant do
mos et captiuas ducũt mulierculas onera
tas peccatis Et ſimiliter omnes ſupradci
falſatores ſm legem debent comburi et ſĩli
ter heretici quia eoꝝ moneta videtur au
rea et non eſt.imo ſunt omnes falſi.qꝛ ali
ud oſtendũt exterius et aliud interius. naꝫ
exterius teguntur veſtimentis ouiũ. intrin
ſecus autem ſunt lupi rapaces Quia ani
mas volunt rapere ad infernum.ſm auteꝫ
Augꝰ. Veſtimenta ouium ſunt ieiunia.ce
teraqꝫ religionis ſigna innocentiam prece
dentia. Ouis vero dum viuit vt dicit Cri
ſoſto.pelle ſua contegitur.mortua vo ſoue
alius tegitur pelle eius.ſic innocens ſue in
nocentie pelle tegitur.hereticus autem et
ypocrita dum ſimulate religionis ſignis te
guntur quaſi pellem innocentis induũt.ij.
Thi.iij. Habentes quidem ſpeciē pietatis
virtutem aũt eiꝰ abnegantes. Et ideo lupi
dicuntur.quia in libro de natura animaliũ
dicitur de lupis q̄ interdum emittũt voces
hominum et canum ne credãt lupi vt per
hoc poſſint decipere et deuorare Act. xx.
Scio q̄ poſt diſceſſum meum introibũt in
vos lupi rapaces non pcentes gregi. Dicũ
tur aũt heretici lupi rapaces vel ſpirituali
ter corrumpendo. vel ſi poſſunt corpaliter
pſequendo. Libenter enĩꝫ ſi poſſent catho
licos pſequerentur.ſicut arrius fecit. cuiꝰ
conſilio omnes epiſcopi catholici ſunt i ex
ilium miſſi. Vnde vix quattuor epiſcopi
ſunt inuenti qui ei reſiſterent. vt in eccleſia
ſtica hiſtoria continetur. Moraliter au
tem nota q̄ falſi pphete a quibus quotti
die oportet nos cauere et qui quottidie no
bis falſa pphetiſant duo ſunt ſecundũꝫ du
plex genus pphecie.ſ.dyabolus et cõcupiſ
centia carnis Eſt autem quedam pphetia
de preterito vt dicit Augꝰ. vt Moyſes p
phetauit dicens. In principio creauit deꝰ
celum et terraꝫ.alia eſt de futuro vt Yſa.
dicit Ecce virgo concipiet et pariet filiũ.

Falſus pphcta de preterito dyabolus eſt.
ſuadet homini ſtare in peccato ſupbie: lu
xurie et auaricie ꝛc̄. adducens in exem
plum quoſdam viros preteritos qui predi
ctis peccatis peccauerũt.et tamen apõ de
um ſunt facti valde magni. Nam Paulꝰ
peccauit peccato ſupbie.et factus eſt apls
chriſti. Dauid peccauit peccato luxurie.et
tamen fuit pphcta eximius. Mathéꝰ pec
cauit peccato auaricie.et tamen factus eſt
euangeliſta preclarus. Ex his autem argu
it in corde peccatoris q̄ iſta peccata ſint le
uia et deus ea leuiter punit. que pphecia
tripliciter apparet falſa. Primo qꝛ pre
dicti viri non ſunt dati in exemplum peccã
di.ſed in exemplum a peccatis reſurgendi.
et non deſperandi. Roma.v. Vbi abun. de
lic.ſupa.et gra. Quid ergo dicemus pma
nebimus in peccato vt gratia abundet ab
ſit. Qui em̄ mortui ſumus peccato quomõ
adhuc viuemus in illo. Et non ſicut aiunt
quidam nos dicere debemꝰ faciamus ma
la et veniunt bona quoꝝ damnatõ iuxta ē
Secũdo quia non eſt veꝝ q̄ peccatũ leue
ſit quinimo ſup omnia eſt grauiꝰ qõ patet
quia in momẽto fecit cadere de celo demo
nes in terram vbi ſi tota terra eſſet in plu
ribus diebus non deſcenderet. Tertiõ qꝛ
non eſt verum q̄ deus peccatuꝫ leuiter pu
niat Nam peccatum ſupbie ſumme puni
uit vt patet in demonibus et in primiſ parē
tibus. Peccatum vero luxurie valde puni
uit vt patet in diluuio et in illis quinqꝫ ci
uitatibus ſcꝫ Zodoma et Gomorra et cete
ris: vt ptꝫ Geñ.xix. Peccatum autē aua
ricie acriter puniuit. vtꝫ in iuda qui ppter
auariciam pdidit chriſtum.et ideo dyabo
lus introiuit in eum et ſuſpenſus crepuit
medius et diffuſa ſunt omnia viſcera eius.
vt patet Act.j. Falſus vero pphcta de
futuro concupiſcentia carnis eſt que ſua
det dicens Gaude in bonis mundi et pꝰea
penitentiam agas. que pphetia dupliciter
eſt falſa. Primo quia in bonis mũdi. ſ.
in delitijs in diuitijs.et in honoribus non
eſt gaudium ſed afflictõ Omnia enim iſta
et ſi nihil aliud mali haberent tamē ducũt

ad doloroſum ſententie.quia vel dimittunt
p aduerſam fortunam vel dimittũtur per
mortem Prouer.xiiij. Extrema gaudij lu
ce.viij. Et tandem ad inferos demergunt.
Job.xxj. Ducunt in bonis dies ſuos et in
punc.ad infer.deſcen. Secundo qꝛ quãdo
homo dat ſe peccatis et dyaboli ſeruituti
non poteſt redire ad bonum p ſe niſi p dei
gratiam ſpãlem quia vt dicitur in pſal. ho
mo eſt ſpũs vadens ſcꝫ in peccatum et non
redi. Exemplum de reti.in qõ piſcis poteſt
intrare ſed non exire. Ro.viij. Non eſt vo
lentis neqꝫ currentis ſed miſerentis dei. in
cuius figura dicit aplus in eodem vij. Nõ
enim qõ volo bonum hoc ago ſed quod
odi malum illud facio De his duobus p
phetis dicitur Treñ.ij. Prophete dixerũt
tibi falſa et ſtulta. Et ſic ptꝫ primũ. Se
cundo ponit ſigna p que poſſumus hereti
cos cognoſcere et ab eis cauere dicens. A
fructibus eoꝝ cognoſcetis eos. Quia cuꝫ
heretici ſint mali et mala intendant in alijſ
generare non poſſunt facere bonos fructꝰ
Poſſunt tamē habere bona veſtimẽta vt
ſimata ieiunia et humiles et plixas oratões
ceteraqꝫ talia vt dictum eſt Et ideo atten
dendũ eſt vt dicit Augꝰ Ne veſtimẽta p
fructibus ponamus Sunt em̄ duo genera
opeꝝ hereticoꝝ ſcꝫ occulta et manifeſta.
Omnia autem manifeſta ptinent ad veſti
menta Occulta vero ptinent ad fructus.
Fructus autē bonos quos enumerat apls
Ad Gal.v. habere non poſſunt: qui ſunt
caritas.gaudium.pax.pacientia. longani
mitas.bonitas.benignitas.manſuetudo.fi
des.modeſtia continentia. caſtitas. Iſtos
xij.fruc. ſpũs ñ habẽt heretici.ſed vt mali
et carnales faciũt opera carnis que. Apls
Ad Gal. vbi ſupra annumerat dicẽs Ma
nifeſta autem ſunt opa carniſ que ſunt for
nicatõ.adulteriuꝫ.immũdicia.impudicicia
luxuria.ydoloꝝ ſeruitus.veneficia.inimici
cia contentões.emulatões.ire.rixe. diſſen
ſiones.ſecte.inuidie.homicidia.ebrietateſ.cõ
meſſatões.et his ſimilia.que predico vobiſ
ſicut pdixi:quoniã qui talia agunt regnum
dei non conſequentur Iſti enim ſunt fru

ctus herneticoꝝ. Bonos autem fructus nō
intendunt nec faciunt nec facere poſſunt.
Quia vt dicitur Ecci.xiiij. Qui ſibi neq̃
eſt cui bonus erit. Et de hoc ponit exem-
plum chriſtus in natura dicens. Nunquid
colligunt de ſpinis vuas aut de tribulis fi
cus.q.d.non. Sic arbor bona.id eſt bonꝰ
homo fructꝰ bonos facit quia bonus ho-
mo habet virtutem in anima Virtus aūt
eſt vt phus dicit.que bonum facit hn̄tem
et opus eius bonū reddit. Mala autē ar-
bor id eſt.malus homo malos fructꝰ facit
Quia ſicut bona arbor non poteſt fructꝰ
malos facere manēs bōa.ſic neq̃ mala ar-
bor poteſt fructus bonos facere manens
mala.id eſt.bonꝰ homo manēs bonus nō
poteſt fructus facere niſi bonos.et malus
homo manens malus non poteſt fructus
facere niſi malos. Poteſt autem bonꝰ ho
mo fieri malus et malus fieri bonus et e-
conuerſo. Quia vt dicit Auguſti. nix non
poteſt calefieri poteſt autem liquefieri et
fieri aqua calida. Similiter malus poteſt
fieri bonus et tūc poteſt facere bonos fru
ctus vt paulus et magdalena. Et ſimiliter
bonus homo poteſt fieri malus et tunc fa
cit malos fructus.vt petrus bonus factꝰ
eſt malus quia negauit chriſtū. Sicut er
go omnis actio infideliū mala.vt dicit au-
guſtinꝰ que ab infidilitate procedit.ſic om
nis fructus hominis mali malus qui ſcꝫ
a malitia procedit. Unde homo malus in-
quantum malus non poteſt facere niſi ma
lum. Et ſimiliter homo bonus inquātum
bonus non poteſt facere niſi bonū. Bona
enim arbor eſt bonus homo et bona eius
voluntas. Unde cum hec duo manent ſi-
mul ſcilicet bona voluntas cum bono ho
mine non poteſt fieri niſi bonus. Simili-
ter mala arbor eſt malus homo et mala
eius voluntas qua manente in homine nō
poteſt agere niſi malum etiam ſi bonum eſ
ſet quod ageret.quia vt dicit ambro. In
tentio tua ſpeciem ponit operi tuo. Mo-
raliter autem ſpine dicunt peccata. Pro-
uer.xxiiij. Per agrum pigri hominis trāſ
iuit ecce totum repleuerunt eum ſpine.

Et hoc propter quattuor L. Primo
quia mentes pungunt. Augu. Nullo tem-
poris interuallo iſta diuiduntur vt quaſi a-
lio tempore quis non faciat quod debet et
alio patiatur.ne vel temporis puncto vni
uerſalis pulcritudo turbet vt ſit in ea pec
cati dedecus ſine decore vidicte. Prouer.
xiiij. Miſeros facit populos peccatum ad
minus miſeria remordentis conſcientie et
ſeruitutis dyabolice.quia que facit pecca-
tum ſeruus eſt peccati. Iob.viij. Secūdo
quia ſe complectuntur per concomitātiam
vt ſpine.quia peccatum quod per peniten
tiam non deletur mox ſuo pōdere ad aliud
trahit vt dicit gre. Tercio quia fructum
bonorum operum impediunt.ne fructiſe-
cent in vitam eternam ſicut ſpine ſuffocāt
triticum. Luc.viij. Simul exorte ſpine ſu-
ffocauerūt illud. Propterea dicitur hiere
mie.iiij. Nouate vobis nouale et nolite ſe-
rere inter ſpinas. Quarto quia ſunt mate-
ria ignis inferni ſicut ſpine ſūt materia ig-
nis materialis. Yſay.xxxiij. Spine cōgre-
gate igni conburentur. Spine etiam dicun
tur diuitie vt ipſa veritas in lu. a dicit. Et
hoc propter duo. Primo quia mentem
pungunt cogitationum ſuarum aculeis vt
grego.dicit. Multa enim ſollicitudine ⁊ ti
more hominem affligunt. Eccs.v. Saturi-
tas diuitis nō ſinit eum dormire. Iob.xv.
Sonitu terroris ſemper eſt in auribus e-
ius.et cum pax ſit ille inſidias ſuſpicatur.
Secundo quia ſunt materia ignis auari-
cie ⁊ cupiditatis. Quia ſicut ex appoſitiōe
lignorum creſcit ignis.ita ex appoſitione
diuitiarū creſcit auaricia. Poeta. Creſcit
amor nūmi quantū pecunia creſcit. Spine
etiam dicuntur tribulatiōes. Oſee.ij. Se-
piam viam tuam ſpinis. Sed de his ſpi-
nis dulcis fructus colligitur ſi patiēter to
leretur.quia patientia opus perfectū ha-
bet vt dicit iacobus. M Notandum
autem in in de uiꝰ membri quod bone ar-
boris.id eſt.boni hominis.xij.ſunt fructꝰ
de quibus dicitur apoc.xxij. Ex vtraq̃ p-
te fluminis lignum vite afferens fructus
xij. Primus eſt bonorum temporalium

multiplicatio. Yſa.j. Si volueritis et audi
e bona terre cōme. Prouer.xiij. Cuſtodit
iſta ſubſtantia peccatoris. Secundus ē o-
ium rex bonus euentus quia tam proſperá
q̃ aduerſa ſeruiunt ei et ad ſalutem coopé
rantur Ro.viij. Diligentibus deum omnia
cooperantur in bonum. Tercius eſt bonoꝝ
ſpūalium continuū incrementum. Prou.
iiij. Iuſtoꝝ ſemita quaſi lux ſplendēs cre-
ſcit et pficit vſq̃ ad pfectum diem. Quar
tus eſt eorundē radicatō ⁊ habituatō quia
cum habitus generetur ex actibus. multi-
plicacō actuū confirmat habitū et radicat
ita q̄ homo poſtea de facili bonū operatur.
Math.xj. Tollite iugū meum ſup vos iu-
gum em̄ meū ſuaue eſt et onus meum leue
Propterea dicit Apſus Ad Eph.iij. In
cari.radicati et fundati Quintus eſt ſpūa
lis conſolatō Yſa.lxvj. Ego cōſolabor vos
Iob.xvj. Iteꝝ autem videbo vos et gau
dium cor veſtrum. Sextus eſt ſecretoꝝ di-
uinoꝝ reuelatō Io.xv. Quecunq̃ audiui
a patre meo no.fe.vo. Amos.iij. Non fac
et dn̄s verbum niſi reuelauerit ſecretū ſuū
ad ſeruos ſuos pphetas Septimus eſt bo
noꝝ opeꝝ iocunditas et exultatō Naturał
enim iocunditas eſt in bonis opibus ſicut
naturaliter hō in filijs iocūdatur.naꝫ bo
na opa hominis ſunt quaſi filij eius Pſal
miſta. In opibus manuū tuaꝝ exultabo.
Octauus eſt de victoria inimici tripudiū
et exultatō Yſa.ix. Letabūtur coram te ſi-
cut exultant victores capta preda. Nonus
eſt fomitis et cōcupiſcentie mali debilitatō
quia p bene opari concupiſcentia mali de-
bilitatur et incipit diſplicere. Decimus eſt
expientie boni eruditō. Ecc.xiiij. Qui non
eſt exptus.pauca recognoſcit.propterea di
cit ps. Guſtate et videte quoniam ſuauis
eſt dominus Undecimus eſt cognitōis di-
uine p contemplatōem prelibatō. Geneſ.
xxxij. Vidi dominū facie ad faciem et ſal-
ua facta eſt anima mea. Duodecimus eſt
ſpei roboratō Gre. Tanto ſpes in deū ſoli
dior ſurgit q̄to quis p eo grauiora ſuſtinu
erit Et ſic patet ſecūdum. Tercio ponit
iudicium qd̄ bene agere non curantibꝰ fiet

quia omnis arbor que non facit fruct.bo.
exci.et in ig.mit. Nimis eſt enim intollera
bile q̄ homo nō fructificet et maxime xpi-
anus cum ſit poſitus in nobiliſſimo orto ec
clēſie dei qui quottidie aquis gratiaꝝ irri-
gatur et beneficium ſolis iuſticie ſcꝫ chri-
ſti ſemp eſt ibi et omnium ſtellaꝝ celi.id ē.
omnium ſanctoꝝ et angeloꝝ.et lune.id eſt.
beate virginis Creditur em̄ q̄ vinee engad
di.vbi naſcitur balſamum.proferant balſa
mum propter virtutem conſtellatōnis que
ibi opatur cum in nullo alio loco mundi
naſcatur Similiter terra eccleſie optima ē
vtpote ſup pinguedine bonitatis et meriti
chriſti fundata Ezech.xxxvj. Terra illa
quondam inculta facta eſt ortus volupta
tis Exemplum ſicut in orto regio n̄ dimit
titur arbor ſterilis ſed amputatur.ita deus
qui eſt colonus totius eccleſie arborē ſteri
lem eradicat Et hoc eſt q̄ chriſtus ponit
exemplum Lu.xiij.de arbore fici quā qui
dam habebat plantatam in orto ſuo Qui
ait Ecce tres anni ſunt ex quo venio que
rens fructum in ficulnea hac.et non inue-
nio ſuccide ergo illam vt quid ter.etiā oc
cu. Et ait colonus Domine dimitte illaꝫ ⁊
hoc anno vſq̃ dum veniam et fodiaꝫ cir
ca illam et mittam ſtercora et ſiquideꝫ fe-
cerit fructum bene.ſin autem in futuꝝ ſuc
cides illam. Arbor iſta eſt homo.tres aūt
anni ſunt tria tempa ſcꝫ tempus legis na-
ture.et legis ſcripture et gratie. In iſto ꝯ
bo tercio anno eſt ficus et arbor tota leta-
minata.i.repleta omni gratia et virtute.et
ideo ſi in primis duobus tempibus ſiue an
nis homo non fecit fructum magis tolle-
randum fuit Sed in iſto tercio tempe ſiue
anno q̄ homo non fecit fructum nullomō
eſt ferendum Omnis ergo qui in iſto ter-
cio temp ſiue anno fructum non facit exci
detur et in ignem mittetur Ubi duplicem
penam ponit ſcꝫ excidi et in ignem mitti.
Sed p̄ma ſcꝫ excidi ſupple a deo et a ſcōꝝ
conſortio eſt ſine compatōne maior pena ſe
cunda ſcꝫ mitti in ignem Criſ. Due pene
ſunt ſcꝫ excidi et comburi. Multi autē ge
hennam ſolum abhorrēt Ego aūt ſuꝫ caſū

gloꝛie multo amarioꝛē penā gehenna eſſe
dico. Intolerabilis quidē paua eſt gehēna
Sed quis mille ponat gehennas nihil tale
quale ē a beata illa gloria excidere ꝛ odio
haberi a chꝛiſto. Omnis ergo arboꝛ debet
fructum facere bonum tā layc⁹ ꝙ cleric⁹
ꝙ etiam religioſus. Debet em̄ laycus eſſe
oliua ferēs.xij.fructus opum miſericoꝛdie
Lu.vj. Eſtote miſericoꝛdes qꝛ iud.ſine.mi
ſi.ei.qui non fa.mi.vt dꝛ iac.ij. Cleric⁹ dꝫ
eſſe vitis in puritate conſciencie ſacrificās
vinum et in ſanguinē xp̄i cōuertēs. Quia
vt dicitur.j.coꝛ.xj. Qui autem mādu.ꝛ bi.
indig.iu.ſi.mā.et bi. Religioſus debet eſſe
ficus ferēs.dulcem ꝛ ſuauē fructū. Hiere.
xxiiij. Quid tu vides, Hieremia. Ficus bo
nas bonas valde.ꝛ malas malas valde.
Qui boni religioſi ſunt boni valde ꝛ mali
ſunt valde mali. Auguſ. Sicut non inueni
melioꝛes ꝙ q in monaſterijs ꝓfecerūt.ſic
non ſum expertus peiores ꝙ qui in monaſte-
rijs defecerunt. Math.v. Vos eſtiſ ſal ter
re.qđ ſi euanuerit in quo ſalietur ad nihilū
valet vltra niſi vt mittatur foꝛas et ↄculce
tur ab omnibus. Sicut em̄ ſal omnia con-
dit ſed putrefactum nihil penitus valet. ſꝫ
ab hominibus conculcatur.ſic boni religio
ſi totum mundū condiunt ſed diſſoluti ab
omnibus conculcantur. VI Moꝛaliter
autem ad edificationem noſtrā.notāda ſūt
decem circa arboꝛem. Primum eſt ꝓfun
ditas in radicibus. Auguſti. Arborem attē
dite.radicem figit in humili et verticem tē
dit ad celum Sic nos ī radice humilitatis
ꝓfūdari debemus ſi volumus vſqꝫ ad celū
exaltari. Lu.xiiij. Qui ſe.hu.ex. Gregori.
Origo virtutum humilitas eſt Illa in no
bis virtus veraciter pullulat que in radice
humilitatis ꝑdurat Quātum arboꝛ ꝓfun-
datur in radicibuſ tm̄ creſcit in altū ſic quā
tum homo ſe humiliat tm̄ exaltabitur
Scđm eſt rectitudo in ſtipite.ſic et nos rec
ti incedere debemus. Eſt autē rectum ſecū
dum pħm cuius medium non diſcripat ab
extremis. Extrema aūt hominis ſunt oꝛt⁹
et moꝛs.que ſunt magne paupertatis. Iob.j.
Nudus egreſſus ſum de vtero ma.m.et nu
dus reuer.il. Magne vtilitatis quia vilit
naſcitur et viliter moꝛitur.et magni plan-
ctus Sap.vij. Similem vocem omnibus e
miſi ploꝛans Tunc ergo homo ē arboꝛ re
ctā quando mediū ſuum concoꝛdat cuꝫ ex
tremis et paupem vitam gerit Thom.iiij.
Paupem vitam gerimus. Math.v. Bea
ti pauperis ſpiritu. Diues autem ſicut ca-
melus qui eſt depſſus in cauda et capite.et
habet gippum in medio et ideo ñ eſt rect⁹
nec valet intrare in regnum dei Mat.xix.
Facilius eſt camelum ꝑ foꝛamen acus trā
ſire ꝙ diuitem intrare in regnum dei Simi
liter tunc homo eſt arboꝛ recta quando vi
lis. Et abiectuſ vult eſſe in mūdo ſicut vi
liter natus eſt et viliter moꝛietur Ecci.x.
Quid ſupbis terra et cinis.quaſi d. De ter
ra factus es. et in cinerem debes reuerti.
quare ergo in medio ſupbis Similiter tūc
eſt homo arboꝛ recta quando tota vita ei⁹
eſt cum fletu ſicut natiuitas eius et moꝛs.
Pſal. Fuerūt mihi lacrime mee panes die
ac nocte Peccatoꝛes autem ſunt diſtoꝛti.
quia vitam ſuam volunt in magna leticia
ducere Iob.xxj. Ducūt in bo.di.ſu ꝛ ī pū.
ad infer.deſcen. Incendūt etiaꝫ incuruati.
quia totum deſiderium ad terrena deflectūt
Pſal. Oculos ſu.ſta.decli in ter. Terci
um eſt vniuerſitas in ramis ad fructifican
dum quia non in vno ſolo ramo ſed in om
nibus ꝓducit fructum.ſic et nos omnibus
mēbꝛis noſtris debemuſ fructificare vt dic
tum eſt in pcedenti ſermone Ro.vj. Sicut
exhi.men.ve.ꝛc̄. Quartū eſt electō opoꝛtu
ni tempis ad fructificandum quia arboꝛ q̄
ꝓpter intemperiem hiemis ab opatōe ceſſa
uit redeunte vere incipit opari ſic et nos ſi
aliquādo ꝓpter aliqđ impedimentū nō poſ
ſumus opari tamen quando poſſum⁹ opa-
ri debemus Gal.vj. Dum tempus ha.op.
bo.ad omnes Eccs.ix. Quodcunqꝫ poteſt
ma.te.fa.inſtan.opa.ꝛc̄. Quintū eſt oꝛ-
dinatō opationis diuine quia arbor nō fert
alios fructus quā deus oꝛdinauerit vt pꝫ
in hoc euangelio.quia ſpine nunꝙ faciunt
vuas ſed moꝛos Pſal. Preceptū poſuit
et non preteribit. Similiter nos debemus

facere Solus homo malus et dyabol⁹ oꝛ-
dinatōem dei tranſgrediuntur Iob.xv. cu
currit aduerſus deum erecto collo. Sex
tum eſt vehementia adheſionis ad terram
vnde habet alimentum. Nam vehementer
adheret terre et nō vna radice ſed pluribuſ
ſm pħm em̄ radix plante eſt ſimilis oꝛi ani-
malis Sic et nos vehementer debem⁹ deo
adherere a quo habemus vitam anime ꝛ
coꝛpis et non ſolum ꝑ fidem et ſpem ſed ꝑ
caritatem iuſticiam et ꝑ omnes virtutes.
Math.xxij. Dilige dn̄m deum tuū ex toto
coꝛde tuo et ex tota anima tua et toti.vi.
tu. Septimū eſt indigentia culture.nā ar
boꝛ cultura indiget Vnde pħs dicit. ꝙ oēs
ſpecieſ plante quando non fuerunt culte ſil
ueſtres fuerunt. Vn̄ Noe non aliter plan-
tauit vineam niſi quia vites ſilueſtres ad
culturam reduxit Sic et noſipſos excolere
debemus ne quaſi arboꝛes ſilueſtres efficia
mur. Io.xv. Omnem palmitem in me fe-
rentem fructum tollet eum et omnē q fert
fructum purgabit eum vt fructū plus af-
ferat Sic accidit de anima ſicut de coꝛpe.
quia niſi lauaretur et mundaretur feteret.
Octauum eſt bonitas fructus.nam ſm
pħum arboꝛes ſilueſtres plus fructificant
ꝙ oꝛtenſes. ſed oꝛtenſes faciunt melioꝛem
fructum.ita et nos debemus intendere. bo
nitati opum et non pluralitati.quia illa vi
dua que miſit duo era minuta in gazophila
cium plus omnibus miſit vt chꝛiſt⁹ dixit.
Lu.xxj. Pſal. Secundū puritatē manuū
me.retri.mi.et non dicit ſcđm multitudinē
Nonū eſt inſertō melioꝛis arboꝛis nā in
trunco ſilueſtri inſeritur ſurculus bone ar-
boꝛis et poſtea tota arboꝛ eſt bona Sic et
nos in veteri et ſilueſtri homine debem⁹ in
ſerere bonam doctrinam et bonam vitā. et
tunc erimus bona arboꝛ Ia.j. In māſue-
tudine ſuſcipite inſitum verbum qđ poteſt
ſaluare animas veſtras. Ro. Tu autem cū
oleaſter eſſes inſertus es in bonaꝫ oliuā
Decimum eſt inclinatio ramoꝝ ad terram
ex fructuum vbertate quia q̄to rami arbo
ris magis fuerint fructibus onerati. tanto
magis ad terram inclinant.ſic et nos q̄to
plura bōa fecerimus humilioꝛes eſſe debe
mus. Lu.xvij. Cū omnia feceritis que pꝛe
cepta ſunt vobis di.quia ſer.inuti.ſu. quia
omnia illa bona ex gratia dei ꝓcedūt.j.co.
iiij. quid habes quod non accepiſti ſi autē
accepiſti quid gloꝛiaris quaſi nō acceperis
ꝛc̄. Et ſic patet terciū. Quarto ponitur
inſufficientia illoꝝ qui bene docent et male
viuūt quia non omnis qui dicit mihi dom̄i
ne dn̄e intrabit in regnū celoꝝ: id eſt: qui ꝑ
dicant et cōfitentur chꝛiſtū eſſe dominū ce
li et terre et creatoꝛē omniū et redemptoꝛē
hominū et omnia illa pꝛedicant et cōfitent
que vera fides tenet non tamen que pꝛedi
cant faciunt Math.xxiij. dicūt em̄ et ñ fa-
ciunt tales ſunt ſicut candela que illuminat
alios et ſeipſum conſumit Sed de Iohan
ne baptiſta dicit Iohan.v. ꝙ erat lucerna
ardens in ſe per caritatis feruoꝛem ꝛ lu
cens alijs ꝑ veram doctrinam et bonoꝛum
operum edificationē Et de xp̄o dicit ꝙ ce-
pit ieſus facere et docere Act.j. Tales fi-
gurati ſunt ꝑ ficum habentem ſolum folia
cui xp̄us maledixit que ſtatim aruit Mat.
xxj. Nam verus ꝑdicatoꝛ debet eſſe factoꝛ
verbi quod pꝛedicat Quia vt dicit Gre.
Cuius vita deſpicitur reſtet vt eius doct.
cōtemnatur Ro.xv. Non enim audeo ali-
quid loqui coꝝ que ꝑ me nō efficit chꝛiſt⁹
Huius figura patet in Exo. de rationali
veritate et doctrine qđ ſtabat i pectoꝛe ſa
cerdotis Et nota ꝙ quidam dicūt tantum
ſemel dn̄e qui ſcꝫ chꝛiſtum habent ſolū in
oꝛe ꝑdicando et confitendo Yſa.xxix. Po
pulus hic la.me ho.coꝛ autem eo.lon.eſt a
me Alij dicūt bis domine qui ſcꝫ credunt
coꝛde et confitentur oꝛe ſed ope contradi-
cunt. Thi.j. Confitentur ſe noſſe deū fcis
autem negant Alij dicūt ter domine quod
non fit niſi in ſpūſancto Gloſa ter dicere
dominus ieſus eſt in coꝛde credere oꝛe con
fiteri et ope atteſtari Nam vnum ſine alte
ro eſſet negare Et ſic intelligitur illud Io
helis.ij. Omnis quicunqꝫ inuocauerit no
men domini ſaluuſ erit. Dicere ergo bis vl̄
ſemel non ſufficit ad introitum regni celo-
rum Et ſic patet quartū et ↄſiter totum.

De epiſtola ſermo LXXXI

Debitores ſumus non carni vt ſm carnem viuamus. Ro. viij De vita et modo viuendi magna eſt controuerſia inter mundanos et viros dei Nam mundani dicũt ꝙ male. ꝙ ſcdm carnem debemus viuere ꝛ deſideria carnis pficere quia ob hoc facta ſunt bona mũdi. vt ipſis ad noſtꝝ cõmodũ ꝛ vtilitatem vtamur. Et ideo ſarraceni qui totaliter ſunt mũdani dicunt. ꝙ omni re et oi actu poſſumus vti in quo non iniuriamur primo nec directe cõtumeliam inferimus. Viri autem dei a ratõe et ſpũſancto illuminati dicũt et bñ. ꝙ ſm carnẽ ñ debemus viuere nec eius deſideria pficere ſed ſcdm rõnem et ſpiritũſanctũ De hac autem materia determinat Apſus in epſa hodierna. in qua quidem epſa quattuoꝛ facit. Primo dicit ꝙ non ſm carnẽ debem⁹ viuere ꝛ ambulare. In principio epſe Secũdo vtriuſqꝫ vite finem et fructum nititur aſſignare ibi Si ſm car. vixe. mo. ſi autẽ ſpũ fac. car. mo. vi. Tercio oñdit ꝙ viuere ſm ſpiritum et non ſm carnem poſſumus congrue facere ibi. Quicunqꝫ em̃ ſpũ dei aguntur hi filij ſunt dei. non em̃ accepiſtis ſpiritũ ſeruitutis iterum in timore Quarto teſtimoniũ ſpũſſancti Apſus quoddam quod in tercio membꝛo dicit ſcilicet ꝙ nos qui ſpiritu dei agimur ſumus filij dei ſatagit confirmare et ſi filij et heredes ibi. Ipſe em̃ ſpũs teſtimoniũ reddit ſpũi noſtro ꝙ ſumus filij dei Si autem filij et heredes. Primo ergo dicit ꝙ ſm ſpiritum et non ſm carnẽ debemus viuere. et hoc eſt qd dicit Debitores ſumus non carni vt ſm carnem viuamus id eſt. ſcdm deſideria carnis et voluptates. que legi dei non ſunt ſubiecta. imo ſunt peſſima deſideria et peſſima opa carnis. Gal. v. Manifeſta autem ſunt opa carnis que ſunt foꝛnicacio. adulteriũ. immũdi. impudici. luxuria. ydoloꝝ ſeruitus. auaricia. et ſic de alijs vt ptꝫ in precedenti ſermone Et ſic patet primũ. Secund vtriuſqꝫ vite finem et fructum aſſignat qui eſt moꝛs et vita Moꝛs enim eſt finis et fructus vite carnalis et vita eſt finis et fructus vite ſpũalis. qꝛ ſi ſm deſideria carnis vixerimus moꝛiemur triplici moꝛte ſcꝫ moꝛte nature citius Ecci. xxxvij. Propter crapulã multi obierunt. Moꝛte culpe qꝛ gula et luxuria ſunt duo capitalia vicia ꝓpter que anima ſepatur a deo et remanet moꝛtua, ꝑmo Thi. v. Viduã que in delitijs ẽ viuẽs moꝛtua eſt. et moꝛte pene eterne. Sic moꝛtuus fuit diues epulo et ſepultus in inferno Luce. xvj. Si autem ſpũ facta carnis moꝛtificaueritis. id eſt. ſi a ſpirituſancto ducti ꝛ ꝓpter vite eterne amoꝛem. et non ꝓpter vanam gloꝛiam et auariciam et ſanitatẽ cõſequendam vel ꝓpter quodcũqꝫ aliud carnale cõmodum vt multi faciunt moꝛtificaueritimus membꝛa noſtra p opa noſtra ſcilicet p opera penitẽtie ita ꝙ i opa caruiſ non ꝓrumpantur viuemus triplici vita ſcꝫ vita nature diutius Ecc. xxxvij. Qui abſti. eſt ad vi. Vita gratie. Math. xvj. Si qs vult poſt me venire. id eſt. in vita gratie mecum eſſe abne. ſe. id eſt. vitam carnalem crucifigat Gal. v. Qui autem ſunt chꝛiſti car. ſ. cru. cum vi. et cõcu. Et vita gloꝛie. Mat. v. Beati paupes ſpiritu. et beati qui lugẽt et beati qui pſe. pa. ꝛc. quoniam ipſoꝝ ẽ regnum celoꝝ Ibi ponũtur ſeptem beatitudines. i. ſeptem opatões ꝓcedẽtes a ſeptẽ donis ſpũſſancti quas habent viri ſancti. qui membꝛa ſua moꝛtificant ſup terram ꝓpter quas repꝛomittitur eis regnum celoꝝ Sic ergo patet ꝙ ſi ſubtiliter conſiderem⁹ conſideramus ꝙ qui viuit ſecundũ carnem incurꝛit omne malum et pꝛiuatur omni bono quia cum finiſ includat in ſe vir omniſ mali. et triplex vita ſit finis omnis boni. et viuens ſm carnem incurꝛant hanc triplicẽ moꝛtem ꝛ pꝛiuetur ſupꝛadicta triplici vita manifeſtum eſt ꝙ talis ſic viuens ſm carnem incurꝛit omne malum ꝛ pꝛiuatur omni bono Ecci. ix. Qui pec. in vno vitã bonam pdit. et econuerſo. qui viuit ſm ſpiritum pꝛiuatur omni malo. et conſequenter omne bonum. Ecci. viij. Qui cuſtodit mã

data nõ experiet quicqꝫ mali. Notandum autem ꝙ ꝓpter octo non debemuſ ſcdm carnis impium et eius deſideria viuere ſed ſm ſpiritũ. Primo ꝓpter diuinũ ordinem conſeruandũ. nam deus inſtitutoꝛ nature oꝛdinauit ꝙ caro tanqꝫ ancilla obediret et anima tanqꝫ dña imparet Gen. iiij Sub te erit appetitus eius et tu dominaberis illius Cum autem ſm carnem viuimuſ. caro dñatur et animã ſeruit Prouer. xxx. Per tria mouetur terra et quartũ ſuſtinere non poteſt p ſeruuũ cũ regnauerit ꝛc. Secũdo ꝓpter hoſtem vitandum. nã caro eſt hoſtis noſter occultus. et moꝛtifera quaſi ſalutifera conſulit Gal. v. Caro concupiſcit aduerſus ſpũm Sed vt dicit Gregoꝛius nullus hoſtis efficacioꝛ eſt ad nocẽdum qꝫ familiaris inimic⁹. ꝛ ideo nullo mõ eſt carni obediendũ ꝛ credendũ. Ecci. xij. Ne credas inimico tuo in eternũ. Tunc vero creditur carni qñ eius deſideria pficiũtur. Exemplum de Sampſone qui cõfiſuſ eſt in dalidã que ſignat carnem et deſideriũ eius pfecit et doꝛmiuit in ſinu eius. et ideo fuit captus et ligatus et excoculatuſ Iudi. xvj. Tercio ꝓpter falſum iudiciũ euadẽdum Caro em̃ eſt coꝛrupta et infecta cõcupiſcencia mali anteqꝫ nata. et quia naturaliter eſt coꝛrupta iudicat dulcia eſſe amara et amara dulcia ſicut febꝛicitans. Auguſti. Palato non ſano pena eſt panis qui ſano eſt ſuauis. et oculis egeris odioſa eſt lux q̃ puris eſt amabilis. et non eſt ei credendum nec que appetit tribuenda ſicut freneco vl febꝛicitanti non ſunt danda que petũt. qui autem ſm carnem viuit in oib⁹ credit carni. Quarto ꝓpter debitum exoluẽdum Nos enim habemuſ magna debita exſoluere et multis mlta tenemur Sum⁹ em̃ pꝛimo obligati deo ꝓpter innumera beneficia. Nam ad imaginem ſuam nos creauit et de manu dyaboli p moꝛtem ꝓpꝛiam nos redemit Iohs. Vado parare vobis locum Secũdo beate Marie. quia p eam ſumus valde exaltati. ſumus deo recõciliati ꝛ omni maledictõne que p feminam nobis ꝓuenerat excluſa ſumus dei benedictõnẽ conſecuti. et omni gratie ſumus reſtituti Iudit. Tu gloꝛia hieruſalem. tu leticia iſrael. Tu honoꝛifica populi ꝛc. Tercio ſanctis angelis quia in pꝛelio quottidie nobis aſſiſtunt totum oꝛbem ad noſtrum cõmodũ oꝛdinãt et in moꝛte animas noſtras ad celum deferunt Hebꝛe. j. Omnes em̃ ſunt adminiſtratoꝛij ſpũs in miniſterium miſſi ꝓpter eos qui hereditatem capiunt ſalutis. Quarto beatis apſis qui noſ ab ydolatria et mltis erꝛoꝛibus remouerunt. quia nos in baptiſmo in dei filios regenerauerũt ꝛ a peccatis omnibus abſoluerũt. Math. xvj. et qdcunqꝫ ſolueris ſup terram erit ſolutum et i celſ Quinto ſanctis martiribus quia per fidẽ per quã ſaluamur feruenter defenderũt. qꝛ nos ad bellum animauerunt Math. xvj. et poꝛte inferi non pualebunt aduerſus eam. Sexto beatis confeſſoꝛibus qꝛ nos ad pietatis opa ſuo exemplo induxerunt quia nobis viam pfectõnis oſtenderunt. quia nos in moꝛibus et doctrina erudierũt Mathei Vos eſtis lux mundi et vos eſtis ſal terre. Septimo ſanctis virginibus quia dei eccleſiam tanqꝫ gemme et picture oꝛnauerũt. qꝛ chꝛiſto tanqꝫ ſponſo nupſerunt et quia ſpiritualiter valde fecũde fuerũt et multos filios et filias generauerũt. Yſa. Multi filij deſerte magis qꝫ eius que habet virũ. Octauo debitoꝛes ſumus ꝓximis noſtris quibus tenemur dilectõem coꝛdis ſubuentõeꝫ in neceſſarijs. et compaſſionem in aduerſis Math. Eſtote miſericoꝛdes ſicut pater veſter miſericoꝛs eſt. Nono debitoꝛes ſumus diuine iuſticie cui debita magna debem⁹ exſoluere et p peccatis que cõmiſimus et pꝛo bonis que omiſimuſ et ꝓ gratijs quib⁹ male vſi ſumus Math. Oblatus eſt ei vnus qui debebat ei decem milia talenta. Et ſic patet ꝙ multis et ex multis ſumus obligati et magna debemus exoluere nec valem⁹ et ideo quottidie in oratõe dominica petimus Et dimitte nobis debita noſtra Mathei. vj. Et vt didicimus ab expertis non eſt onus ſup onus debitoꝝ maxime vſurarioꝝ Hic cadit exemplũ de illo ſacerdote q habebat optimũ vinũ et magna debita vſu

raria et nullí volebat de vino dare quía di
cebat ꝙ deficiente vino quod ſoluebat ſibi
debita moreretur ꝓ eo ſcʒ quia omni ma
ne et ſero dibebat ſatis de illo vino ⁊ ꝑ cō
ſequens faciebat cum ſctum et debitoꝝ ob
liuiſci Non ergo kariſſimi ſubeamꝰ debitū
carnis ad quod non tenemur vt ſecundum
carnem viuamus Viuere em̄ ſm carnē nō
eſt ſoluere debitum imo eſt addere debitūʒ
ſupra debitum. qui autem addit debitum ei
to conſumit ſubſtantiam ſuam et pꝰea mē
dicat Exemplū de filio ꝓdigo qui poſtquā
conſumpſit ſubſtantiā ſuā. cuſtodiebat por
cos et cupiebat implere vētrem de ſiliquis
porcoꝝ Prouer. xxiij. Vacantes potibus
et dantes ſimbola cōſumentur. Quinto
ꝓpter impoſſibilitatem vitandā. quia ipoſ
ſibile eſt vt carni quis ſatiſfaciat quia q̄to
plura intendimus ei tanto vult plura ⁊ nū
quā ſatiatur Prouer. xxx. Tria ſunt inſa
tiabilia et quartū nunq̄ȝ dicit ſufficit infer
nus ⁊ os vulue ⁊ terra que nūquā ſatiat
aqua: ignis vero nūquā dicit ſufficit Ignis
iſte eſt concupiſcentia carnis. Que nun
quā dicit ſufficit Iob. xxxj. Ignis eſt vſqʒ
ad conſumatōem deuorans. Et ideo carni
faciendum eſt ſicut nequam ſeruo Eccl. xx
xiij. Seruo maliuolo tortura et compedes
mitte eum in opatōem ſi vacet Sexto ꝓ
pter dignitatem obſeruandam. Homo em̄
eſt digniſſima creaturaꝝ et eſt ſic ordinatus
vt dicit Boetius ꝙ ſi ſm ratōem et ſpūm
virtuoſe viuit transfertur ad deus id ē an
gelos Si autem ſm carnis deſideriuʒ viuit
infra beſtias redigitur et diuerſis beſtijs ꝯ
patur Sen̄. Quoſdam ventri obedientes
loco animaliū numeremꝰ non hoim. Ps.
Homo cum in honore eſſet non intel. cō
para. eſt iumen. niſi et ſimilis fac. eſt illis.
Bern: Puto ſi beſtie ſcirent loqui dicerēt
ecce Adam factus eſt quaſi vnus ex nobis

Septimo ꝓpter mala euadenda Nā vi
uens ſm carneʒ infinita mala incurrit. oīa
etiam bona conuertuntur ei in malum. et
baptiſmus et fides et meritū paſſionis xpi
et gratia dei et tempus et omnia bona na
ture et fortune ita ꝙ vere de eo poteſt dici
illud Mar. xiiij. quod dictum eſt de Iuda
Bonum erat illi ſi natꝰ non fuiſſet homo
ille. Ei autem qui ſm ſpūm viuit omnia ꝯ
uertuntur in bonum etiam mala ꝑ occaſio
nem vt dicit Auguſtinus. Ro. viij. Diligē
tibus deum omnia cooperantur in bonum.

Octauo non debemus ſecundū carnem
viuere ꝓpter penam euadendam et gloriā
conſequendam quia vt in ſecudo membro
dictum eſt viuens ſm carnem conſequitur
omnem mortem in qua omnis pena conti
netur Et viuens ſm ſpiritum viuet omni
vita in qua omne bonum et omne gaudiū
continetur Pſa. lxiiij. Ocu. non vi. de. abſ
qʒ te que prepa. expe. te. Et ſic patet ſecun
dum. ℞ Tercio oſtendit ꝙ viuere ſm
ſpiritum et non ſm carnem poſſumus ⁊ de
bemus. quia qui ſpiritu dei aguntur id eſt.
lege ſpūali a deo data et infuſa cordi agun
tur interius. hi filij dei ſunt id eſt exterius
exteriori caritate bona opera faciūt Glo.
hi filij dei ſunt. i. ex dilectōne interiori ſer
uiunt exterius. vere qui ſpūalia agūt hi fi
lij dei ſunt non tamen creatōe ſed imitatō
ne que facit filiū in bono Ephe. v. Imita
tores mei eſtote ſicut filij cariſſimi. et ſimi
liter in malo Ioh. viij. Vos ex patre dya
bolo eſtis et deſideria patris veſtri vultis
facere Et notā hic ꝙ agi ſm Ph̄m et Da
maſcenum ꝓprie brutoꝝ eſt que mouētur
impetu ad opꝰ nec refrenati poſſunt i quo
notatur dn̄ium legis ſpūs vel potius do
miniū ſpūſſancti ꝑ legem ſuam ad ducen
dum affectum vſqʒ in opus exterius Act.
Quarto. Non enim poſſumus que vidimꝰ
et audiuimus non loqui. Vnde plus ē agi
quā regi importat enim vehementiā impe
tus potentis Sic agebatur ieſus a ſpiritu
in deſerto Lu. iiij. Nec eſt ignominioſum a
gi ſic. imo eſt honorabile Multo em̄ magis
bonum agimꝰ ſi ſic a ſpiritu agamur. ꝙ au
tem hi qui ſpū dei aguntur id eſt lege ſpiri
tuali a deo infuſa cordi interius agunt ſūt
filij dei. id exterius ex amore ſeruiūt. patet
quia tales non acceperunt ſpūm ſeruitutis
exhibite in timore ſolo Et hoc iteruʒ ſicut
iudei fecerunt quia ſpūm receperunt in ſe.

quia non plus effecit in illis. niſi ſeruilem
timorem quo legem adimplerent Cuius ſi
gnum fuit quia lex fuit data in igne et ful
goribus et tonitruis terribilibus vt patet
Exo. xix. Hebre. xij. Ita terribile erat qd
videbatur qd Moyſes dixit exterritus ſuʒ
et tremebundus Non enim accepiſtis ſpi
ritum ſeruitutis in timore iterum ſicut iu
dei ſemel: ſed accepiſtis ſpūm adoptōnis fi
lioꝝ: id eſt. per quem adoptātur. ⁊ efficiunt
filij electi. et ꝑ conſequēs accepiſtis ſpūm
dilectōis nullus enim adoptatur in filiū ni
ſi diligatur Eph. j. Qui p̄deſt nos in adop.
fili. et talis ſpūs expellit timorem de corde
j. Io. iiii. Timor non eſt in caritate Idem
tamen eſt ſpūs qui opatus eſt in illis timo
rem et legem timoris dedit eis. et in nobis
amorem et legem amoris dedit nobis Idē
ergo ſpūs eſt ſed ꝓpter diuerſa opa diſſili
ter appellatur Nam ſpūs timoris dicitur
eſſe iudeis quia eodem ſpū quo in tabula
ſcripta eſt lex. timor incuſſus eſt eis q gra
tiam nondum intelligebāt de ſua infirmita
te peccatis ꝑ legem cōuincti Spūs autem
libertatis dicitur eſſe his quibꝰ impti ̄t. eiꝰ
ope grā et regeneratō in vitam eternā ⁊ fi
des ꝑ dilectōem opatur non ꝑ timorē: non
formidādo penam. ſed amando iuſticiā. vt
dicit Augꝰ. Ipſa enim fides et dilectō a
ſpiritu ſancto eſt Duo enim timores. h inſi
nuātur Vnus ē in ꝑfecta caritate ſcʒ: timor
caſtus q nos filios dei generat: Alter q nō
eſt in ꝑfecte caritate ſed ſeruilis. Hi auteʒ
duo timores faciūt duo genera ſeruoꝝ Eſt
enim ſeruꝰ q eſt et filius q timet dn̄m ⁊ ho
norat patrem et ē ſeruꝰ qui timet penā ſed
nō diligit iuſticiā vt dicit Augꝰ. Et qꝛ tā
toꝰ bn̄ficia nō debemus eē ingrati et ſpūs gra
tos nos facit iō ſpūs eſt in quo clamamus
abba pater tāq̄ȝ illi grās referētes. i. q nos
clamare facit īpellēs nos ad clamādū. gal.
iiij: Miſit deꝰ ſpūʒ filij ſui ī corda vrā cla.
ab. pa. Hic aūt duo poīt q̄ tn̄ vnū ſunt Sʒ
abba dic̄ ꝓpter hebreos. hebreū enim ē pat̄
dicit ꝓpter latios. his enim duobꝰ generi
bus hoim loquebat̄ ſcribēdo romāis Nec
tn̄ greci excludūtur qꝛ pater grece idē ē ꝙ
pater latine et fere eadē eſt vox Notandū
ergo ꝙ ꝓpter ſacramētum vtꝛqʒ poſuit ſic
marc. xiiij. vtꝛqʒ dominus inpaſſiōe cōme
morat. Nam xpūs factus eſt lapis angula
ris eccleſie collecte ꝑti ex hebreis ad quos
ꝑtinet abba. ꝑtim ex gentibus ad quos ꝑti
net pater. quia eccleſia de vtroqʒ populo. i
vno angulari lapide chriſto eſt collecta q
fecit vtraqʒ vnum vt eſſet vnus grex et
vnus paſtor vt dicit Augꝰ. Nota etiaʒ ꝙ
hic clamor non eſt in labiorum motōe tan
tum ſed magis in corde ꝑ deſiderium et fer
uorem ſicut tacēti moyſi dictū eſt quid cla
mas ad me Exo. xiiij. Et ſic patet ꝙ ꝑ ſpi
ritumſanctum adoptati ſumus in filios fi
lij aūt ex amore ſeruiunt. amāti autē nihil
ē difficile ⁊ iō ſm ſpūm et nō ſm carnē poſ
ſumus et debemꝰ viuere. qꝛ q̄uis opa ſpūs
difficilia videātur tn̄ amāti ſunt facilia Et
ſic ptʒ terciū. S Quarto ꝓbat ꝑ teſti
moniū ſpūſſancti ꝙ filij dei ſumus. qꝛ ipſe
ſpūſſan. teſti. reddit ſpūi nr̄o. i. recognoſce
re facit mentē nr̄am dū ꝑ eū facta remiſſio
ne bn̄ agimꝰ ꝙ filij dei ſumꝰ hoc fac̄ reco
gnoſcere. ſ. dū in eccia fit remiſſio pccōruʒ
in ſpūſancto quā remiſſionē licet tota tri
nitas faciat tn̄ ꝓpe ad ſpūmſan. dr ꝑtinere
qꝛ ſpūs ꝯis. eſt patri ⁊ filio amboꝝqʒ vnio
ꝑ quē fit ſocietas et vnitas qua efficimur
vnū corpꝰ vnici filij dei Vnitas enim cō
paginat q̄ȝ fac̄ caritas q̄ ē a ſpūſancto. Et
ſic illud ad ſpūmſan. itelligit̄ ꝑtinere qꝛ grē
⁊ boītatis ē ſic teſtificari boītas aūt ſpūi ſ.
attribuit̄ Et nō ꝙ teſti. indub itāter ꝑ tria
reuelatur ſcʒ ꝑ fraternā caritatem. dum in
corde ſentitur. j. Ioh. ij. In hoc ſcimꝰ q̄m
tranſ. ſumꝰ de morte ad vitā quo. dili. frēs
Per eterne dulcedinis ꝑguſtatōeʒ Au. qd
eſt qd me in eiꝰ recordatōe tā dulciter tan
q̄ȝ vehementer afficit. Nūquid nō ipe ē de
us meꝰ. q. d. ita hic ē fons ī quo n̄ ꝯicat ali
enꝰ. et ꝑ vicioꝝ deteſtatōem et pn̄e volun
tariam aggreſſionem nemo eni ſibi diſpliceʒ
ſibi iraſcit̄. ſe puit. niſi hēat aliqd ī ſe for. ſē
Eph. v. Nemo vnq̄ȝ carnem ſuam odio ha
buit ſed nutritꝰ et fouet eam Si autem filij

ſumus et heredes.heredes quidem dei co-
heredes autem chriſti Magnus autẽ fru-
ctus eſt eſſe filium dei per gratiam.quia ef
ficitur heres vite eterne in qua omnia bo
na continentur.Et intellige ꝙ non eſt ali-
ud hereditas dei cuius hereditas ſumuſ ꝗ
ipſe deus Ipſe enim eſt tota merces. Ge-
neſis.Decimoquinto.Ego merces tua ma
gna nimis.Quia vt dicit Auguſtinus.Vi
ſio dei eſt tota merces Huius autem here
ditaria chriſtus inquantum homo eſt no-
biſcum eſt heres Sed inquantum deus eſt
ipſe eſt hereditas Pſal.Dominuſ parſ he
reditatis mee . Quia ſecundum diuinam
naturam eſt hereditas noſtra.et ſecũdũ hu
manam naturam eſt pars hereditatis no-
ſtre et nobiſcum heres.Huius autem he-
reditatis chriſtus nos inſtituit eſſe here-
des in morte ſua dum dixit Lu.Viceſimo-
ſecundo.Ego diſpono vobis ſi.di.mi.pater
meus reg.vt edatis et bibatis ſuper m.m.
in re.me.Et Ioh.Decimoſeptimo.Volo
vt vbi ego ſum et illi ſint mecũ.id eſt.eiuſdẽ
glorie poſſeſſores Filijs autem concubina
rum qui ſunt filij carnis et ſecũdum carnẽ
viuunt. largit⁹ eſt munera.i.bona tempo-
ralia In cuius figura chriſtus aſcendens
crucem exuit ſe omnibus indumentis ſuis
et crucifixoribus dedit In cuius etiam fi-
gura ſcriptura refert ꝙ Abraaz dedit Yſa
ac hereditatem.filijs autem cõcubinarum
largit⁹ eſt munera.Geñ.xv.Nos autẽ vt
dicit Apſus Ad Gal.iiij.ſm Yſaac repro
miſſionis filij ſumus et ſi filij et heredes.
Et ſic patet quartum.

¶ Dominica.ix.de euangelio ſermo.
LXXXII

H Omo qdaz erat diues qui ha
bebat villicũ et hic diffamat⁹
eſt apud illum quaſi diſſipaſſet
bona ipſius Lu.xvj.Tres er-
rores pullulabant in mundo in aduẽtu xpi
et adhuc pullulant. Primus eſt ꝙ ho-
mo eſt liber domin⁹ omniũ bonoꝝ que poſ
ſidet ſiue ſint bona nature ſiue bona fortũe.
et quicqd placet ſibi poteſt inde facere ſi-
ne peccato.Math.Viceſimoſecũdo.An nõ
licet mihi quod volo facere Sic tenẽt ſar-
raceni Quod ſi verum eſſet nequaquã do-
minus requireret ratõem a villico Secũ
dus eſt ꝙ homo in predicatõe vel diſputa-
tõne non debet allegare dicta vel facta ho
minum damnatoꝝ Contra quod dicit Au
guſtin⁹.ꝙ ſi quid fidei noſtre dixerũt accõ-
modum accipiendum eſt ab eis tanq̃ ab in
dignis poſſeſſoribus ſicut qui rapit roſam
et dimittit ſpinam Quod ſi eſſet verum ne
quaquã chriſtus villicũ iniquitatis addu-
ceret in exemplum . Tertius eſt ꝙ deus a
micis ſuis benefacit in hoc mũdo et i alio
et qui ſunt hic diuites erunt diuites in ce-
lo.et qui ſunt hic paupes erunt paupes in
futuro Quod ſi verum eſſet neq̃ꝗ chri-
ſtus diceret diuitibus vt facerent ſibi pau-
peres amicos.quia ipſi ſunt heredes regni
Contra hec tria eſt preſens euangeliũ In
quo duo principaliter continentur . Prio
enim parabola quedam ad ꝓpoſitum de di
uite quodam et eius villico enarratur ibi.
Homo quidam erat diueſ qui habebat vil
licum Secundo pabola ad propoſitum ad-
aptatur.ibi.Et ego dico vobis fa. vo.a.de
mãmo.iniqui.Circa parabolã quinqz po-
nuntur Primum eſt apud dominũ villici
diffamatõ ibi Homo quidam erat diues q
hab .villicum et hic diffamatus eſt apud
illum quaſi diſſipaſſet bona ipſius Secun-
dũ eſt a dño villici citatio ibi. Et vocauit
il.et ait il.quid hoc au.de te redde rõz vil-
licatõis tue Terciũ ẽ villici callida cogita
tio ibi.Quid faciã qꝛ do.m au.a me.villi.
fo.nõ valeo mẽdicare eru.Quartũ ẽ villi.
accelerata executõ ibi.Cõuocatiſ itaqz ſin.
de.d.ſui.dixit pmo ⁊c.Quitũ eſt a dño ſuo
villici ꝯmẽdatõ ibi.et lau.do.vil.iiq . eo ꝙ
pru.egi.qꝛ fi.ſe.huius pru.fi.lu.in ge . ſua
ſunt ⁊ . Primo ergo ponitur villici
diffamatõ cũ dꝛ.hõ qdã erat diueſ ⁊c.ñ iſte
fili⁹ dei ẽ q ẽ diues oib⁹ bonis qꝛ cũ ipe ſit
ipa btitudo Io.xvij.hec ẽ vita etna ⁊ bti
tudo ſm Boe.ſit ſtat⁹ oĩm bonoꝝ aggre-
gatõne perfectus liquet ipſum eſſe omni-
b⁹ bonis plenũ q ſe⁹ ẽ bõ vt nob oia bõa

ſua daret.Rom.viij.Pro nobis omnibus
tradidit illum ſcz filium quo non etiam cũ
il.omnia nobis dona Profecto qui nobis
ſeipſum dedit omnia nobis dedit. Quicqd
ergo habemus ſiue in bonis nature ſiue in
bonis fortune ſiue in bonis gratie ſiue glo
rie totum ab eo tenemus tanq̃ miles tenet
feudum a rege imo plus tanq̃ villic⁹ a do
mino qui non habet in bonis domini ſui.
niſi ſolam diſpenſatõem Villicus ſicut dič
glo.ꝓprie eſt ville cuſtos.yconomus autez
eſt diſpenſatoꝛ rerum et bonoꝝ domini.hic
autem villicus accipitur generaliter ꝓ diſ
penſatore Villicus ergo iſte eſt homo cui
deus omnia bona dedit tanquam diſpenſa-
tori ſuo Math.xxv.Homo quidam pere.
ꝓfi.vo.ſer.ſu.et tra.il.bo.ſu.et.vni de qui.
ta.al.vero de al.vero vnum.vnicuiqz ſcdz
ꝓpriam virtutem . quia non omnia omni-
bus dedit ſed alicui plus alicui minus.
Hic autem villicus diffamatur tripliciter
Primo apud deum per angelos qui nobiſ
cum morantur et referunt facta noſtra co-
ram deo Tho.xij.Cum orarea cum lacri-
mis et ſe mox obtuli oratõem tuam coram
deo.et ſimiliter referunt mala noſtra. Taliſ
diffamatur per euidentiam facti . quia fcã
noſtra mala et bona aſcendunt coram deo
Gene.Decimoquinto.Clamoꝛ ſodomoꝝ
et gomoꝛ.venit ad me Ibidem. iiij . Vox
ſanguinis fratris tui Abel clamat ad me
de terra Actuum.Decimo. Elemoſine tue
et oratões tue aſcenderunt in memoriaz in
conſpectu domini Et Ad Hebre.Quarto
Omnia nuda et aperta ſunt oculis eius.
Et de quo eſt diffamatus Certe quaſi diſſi
paſſet bona ipſius Ex quo patet ꝙ bona q̃
habemus nõ ſunt noſtra ſed dei.quia a deo
ſunt nobis tradita. qꝛ dič bona ipſi⁹ et non
bona ſua.j.Coꝛ.iiij.Quid habes qđ non
accepiſti quaſi diceret nihil.Vere peccatoꝛ
omnia bona dei diſſipat. Et primo bona
nature malis vſibus applicando que nobis
deus contulit vt ad bona ipſius vteremur
vt intellectum ad cognoſcendum vera.vo
luntatem ad amandum bona.memoriaz ad
recolendum dei beneficia et omnia mẽbra
et totum corpus ad dei gloriam et honorẽ
ſcz ad ſeruiendum iuſticie in ſanctificatõz
vt oculos ad videndum dei creaturas in q
bus magna dei bonitas apparet . aures ad
audiendum dei verba et ſic de alijs .vt ſup
dictũ ẽ in epiſtola Humanum dico. Pri.
Coꝛ.Sex . Glorificate et portađ in cor.
veſtro. Roma.xij.Obſecro vos per miſe-
ricordiam dei vt exhibea.corda veſtra deo
hoſ.vi.ſ.deo pla . Sed peccatoꝛ peruertit
ordinem et deuaſtat intellectum applican-
do ipſum ad cognoſcendum falſa.et dyabo
lica mũdi Iaco.Tercio.Non eſt iſta ſapi-
entia deſurſum deſcendens ſed terrena ani-
malis et dyabolica.Deuaſtat voluntatem
volendo nociua et appetentia bona diſſi-
pat memoriam recolendo iniurias ⁊ ad ma
lum prouocantia Math.Viceſimoſeptimo
Domine recordati ſumus quia ſeductoꝛ il
le dixit poſt tres dies reſurgam . Diſſipat
etiam omnia membra et totum corpus ſer
uiendo impudicicie et iniqtati vt oclos ap
plicando ad concupiſcibilia carnis et mun
di.aures ad vana et inhoneſta audiendũ et
ſic de alijs Romañ.vj . Sicut exhibuiſtis
membra veſtra ſeruire immundicie et ini-
quitati ad iniquitatem. ita exhibete nunc
membra veſtra ſeruire iuſticie in ſanctifica
tionem Secundo diſſipat bona fortune vł
indebite acquirendo ſicut ficus diſſiparen-
tur ſi partica ſicut nuces excuterentur de fi
cu Vel nimis tenaciter tenendo et ipſis nõ
vtendo vt auarus Sic diſſipatur ſcientia
ſi ipſa nõ vtamur Eccleſiaſtici. Decimono
no.Theſaurus inuiſus et ſcientia abſcon.
que inutili.in vtriſqz.Vel ipſa inutiliter ⁊
nociue expendendo vt prodigus Luce.De
cimoquinto.Diſſipauit ſubſtanciam ſuam
vi.lux cum mere.Tercio diſſipat bona gra
tie ipſa tanquã immundicias proijciendo
nec de ipſis curando quia ſacramenta eccle
ſie et virtutes et dona ſpiritusſancti et me-
ritum paſſionis ieſu chriſti voluntarie pro
ijcit Eccleſiaſtici.Decimo.Hic .n.aiaz ſu
am venalem habet quoniam in vita ſua ꝓ
iecit intima ſua.Treñ.Primo. Dederunt
ꝓ cibo queqz precioſa ad refocillandã ani

mam Nec de ipſis curat q2 predicatores ꝛ
miniſtros eccle docenteſ quo ipſa polli re
bic et patos ea reddere ſibi ſpnt.j.co.iiij.
Tanquam purgamentum huius mundi fa
cti ſumus omnium peripſima Iob.xxj. qui
dicit re. re.a no.ſci.vi.t.no. Potiꝰ vult ꝑ
dere omnia bona gratie q̄ vnū aureū. ꝛ po
tius vult lucrari vnum aureum q̄ oīa re
habere Secundo diffamatur hic villicus
iniquitatis.i. peccator apud homines qui
ad infamandum ſunt valde ꝓni. Contra
quos dicitur Ecci.xix. Audiuiſti verbum
aduerſus ꝓximum commoriatur in te. fidēs
quoniam non te dirumpet Et alludit vul
gare quo dicitur Ipſe creparet niſi diceret
Sicut enim fumus ꝓcedit ab igne et fetor
a cadauere.ſic īfamia a peccato nec poteſt
fieri ignis quin fumus exeat.ita nec poteſt
peccatum firi quin infamiam diffundat. ꝛ
nota ꝙ eſt valde ſtultum de fama non cu
rare Qui enim famā accipit alteri. ad ſue
fame reſtitutōem multomagis tenet q̄ ad
reſtitutōem tpalium quia vt dicitur Pro
uer.xxij. Melius eſt nomen bonum q̄ di
uitie multe. Tercio diffamatur apđ oīſ
creaturas que eum accuſant quaſi eas icar
ceratas teneat videlicet denarios in ciſta.
frumentū in horreo et vinum in dolco ꝛc.
Item quattuor elementa accuſant pecca
torem que triplici voce ſm hugonem đ ſā
cto victore nobis alloquūtur Accipe.red
de.fuge. Accipe beneficium. redde debitū.
fuge ſupplitium Prima vox eſt famulan
tis. Secunda admonentis. Tercia comminā
tis. Vox famulantis Nam dicit celū Mi
niſtro tibi lucem in die vt vigiles tenebras
in nocte vt pauſes. ad cōſolacōem tuā tem
poꝝ viciſſitudines miniſtro calorem eſtate
et frigus hieme. Aer dicit. ad vtilitatē tuā
tibi flatum ꝑbeo. et omne genus auium ad
tuum mitto obſequium Aqua dicit potum
tibi prebeo. ſordes purgo: arētia rigo. ꝛ oīa
diuerſorum genera piſcium ad tuum eſum
nutrio Terra dicit ego te porto. pane con
firmo et vino letifico. Ignis dicit ego te
calefacio omnia cruda ad tuum commodū
coquo. Vox admonentis. Mundus dicit.
ſeruio tibi. quia factus ſum propter te. vt
et tu ſeruias illi qui te et me fecit propter
ſe ſi ſentis beneficium redde debitū ne qui
fec te et me. puniat te propter me. Vox cō
minantis Ignis dicit a me cōbureris: A
qua a me demergeris Aer in me ventilabe
ris Terra a me abſorberis Infernuſ a me
deglutieris Ideo dicitur. Sapien.v. Ar
mabit cre.ad vl.mi. Ibidem. Pugnabit
cum illo orbis terrarum contra inſenſatos
Et ſic patet primum. V Secundo po
nitur villici a domino citatō quia vocauit
illum et ait illi. Quid hoc au.de te. de quo
talia audire non debebam cum omnia bo
na mea tibi tradiderim. Hec conſideratio
retraxit Ioſeph ne pecca. cum vxore do
mini ſui Gene.xxxix. Ecce dominus meuſ
omnia mihi tra.ig. quid habeat ni do.ſua.
Quomodo ergo poſſum hoc ma.fa.et pec
ca.in do.me. Econtra de malis dicit. Iob.
Duodecimo. Abundant tabernacula pre
donum et audacter prouocant deum cum
ipſe dederit omnia in manus eorum Et no
ta ꝙ ex verbis demonſtratur ꝙ non de fa
cili debemus credere dicenti malum de ali
quo Gene. Decimooctauo. Deſcendam ꝛ
videbo vtrum clamorem opere compleue
rint. Primo. Iob. Quarto. Nolite omni
ſpiritui credere. Quia vt dicitur Eccleſia
ſtici. Decimonono. Qui cito credit leuis ē
cordē. Vocauit ergo illum vt ſciret veri
tatem Dicit hic glo. Vocat dominus quā
do incutit timorem eterne damnatōnis Et
ideo dicit Redde ratōem villicatōnis tue.
id eſt dum viuis cogita qualiter debeas o
perari ſciens te pro omnibus factis tuis
redditurum ratōem. Eccleſiaſtes. Vndeci.
Scito ꝙ pro his omnibus adducet te deꝰ
in iudicium Hiero. Siue commedam ſiue
bibam ſiue aliud quid agam ſemper vide
tur il.tu.terri.meis auribus inſonare ſur.
mor.ve.ad iu. Vel hec redditio ratōis po
teſt eſſe de preſenti. et tunc ad confeſſionez
refertur Confeſſio enim eſt quaſi quedam
computatio coram dei vicario Yſaye. Tre
ceſimooctauo. Recogita tibi omnes annoſ
meos in amaritudine anime mee

X. In ſumma nota ꝙ generaliter đ ſe
ptem queret dominus rationem in die iudi
cij iuxta ſeptem bona que dixit et cōmiſit
homini Primum eſt corpus cuȝ membris
Secundum eſt anima cum ſuis potentijs.
Terciuȝ eſt virtutes et dona ſpūſſancti cū
ſacramentis. Quartum eſt artes cum docu
mentis Quintum eſt mundus cum elemen
tis Sextum eſt tempus cum incrementis.
id eſt. cum viciſſitudinibus tempoꝝ Septi
mum eſt ꝙ dedit ſeipſum paſſum pro nobiſ
in precium redemptōnis Eph.v. Tradidit
ſemetipſum pro nobis De his omnibꝰ que
ret deus ratōnem in die iudicij. De primo
ij. Cor.v. Omnes enim nos manifeſtari o
portȝ ante tribu chriſti vt refe.vn.ꝓp.cor.
ꝓut geſſit De ſecundo et tercio Math. xx
ij. Cuius eſt imago hec ꝛ ſuperſcriptō ima
go quo ad animam cum ſuis potentijs ſup
ſcriptō quo ad virtutes et dona cum ſacra
mentis De quarto Math.xxv. de talento
cōmiſſo per quod intelligitur ars vel ſcien
tia De quinto Pſal. Aduocauit ce. deſur.
et terram diſcernere populum ſuum De ſe
xto Tren.j. Vocauit aduer.me tps Hie.
Omne tempus tibi impenſum requiretur
a te qualiter ſit expenſū De ſeptimo Zach.
xj. Afferte mihi mercedem meam ꝓ his ſcȝ
que feci et ſuſti.pro vo. Cariſſimi ſi diligē
ter attendimus de omnibus nobis collatis
bonis ſtrictam rationem nos reddere opor
tebit et de ipſis bonis nihil poſſumuſ nobiſ
cum ferre.j. Thi.vj. Nihil intu.in hūc mū
dum nec auf.quid poſ. Soluȝ ergo ꝓ expē
ſis ſtamus in hoc mūdo Et ideo ſtultū eſt
valde multa velle habere cuȝ in multiſ bo
nis non ſit niſi afflictō ſpūs et cogitatō no
xia et ad vltimū redditō ratōnis ipſoꝝ bo
noꝝ Eccs.v. Vidi aliud maluȝ ſub ſole di
uitie congregate in malum domini ſui. Et
de omnibus nihil niſi breuem vitam habe
mus Eccs.v. Et quid habet homo de vni
uerſis diuitijs ſuis niſi quod cernit eas ocu
lis ſuis Nam vbi ſunt multe opes ſunt et
multi qui comedunt eas Optima eſt ergo
ſententia apli et conſilium.j. Ad Thi. vj.
Haben.ali.et qui te.his contē.ſimus. Q2
cui multa dātur magna ratio ab eo requi
retur Dum enim creſcunt dona creſcūt ra
tiones donoꝝ vt inquit Gre. Item ſi dili
genter attendimus magna cura nobis icū
bit et omnino neceſſaria Nam deus noſtr
ſos nobiſipſis commiſit. Ecci. Decimoquin
to. Ab initio deus conſtituit hominem et
reliquit eum in manu conſilij ſui. Quilibȝ
autem homo eſt quoddam caſtrum fortiſſi
mum quod et vndiqȝ expugnatur Naȝ ex
pugnatur a dextris per proſpera corrumpē
do. a ſiniſtris per aduerſa frangendo. a ſur
ſum per preſumptōem et ſuperbiam eleuan
do. a deorſum per deſperatōem deprimēdo.
ab ante per laqueos temptatōem male ope
rando. a retro per memoriaȝ maloꝝ ad ma
lum incitando. Et hec omnia demoneſ qui
non dormiunt operantur et in tam duro bel
lo proditō eſt in membris noſtris que ſe te
nent cum inimicis noſtris Ro.vij. Video
aliam legem in mem.me. Non ergo expe
dit nobis curam alioꝝ ſuſcipere Et ſic pa
tet ſecundum. Y Tercio ponitur villi
ci callida cogitatō ibi Quid faciaȝ inquit
quia do.m.au.a me vil.fo.non va.mē.eru.
Duobus modis homo i inopia conſtituꝰ
bonis ſuis conſumptis poteſt ſibi de neceſ
ſarijs prouidere ſcilicet per opus manuum
ſuarum et per acquiſitōȝ ab alijs Hec au
tem duo excluduntur cum dicitur Fodere
non valeo men.eru. Cogitemꝰ ergo et nos
quid faciemus in morte cum amoti fueri
mus a diſpenſatōne omnium bonorum. et
erimus omnino mendici q2 nō poterimꝰ o
perari. Math. Viceſimoſecundo. Ligatis
mani et pedi.mit.cū i tene.exte. Similiter
mendicare erit inutile Exempluȝ de quin
qȝ virginibus fatuis que ab alijs virgini
bus et a chriſto repulſam paſſe ſunt. Ma
thei. Viceſimoquinto Ite po.ad vē. Amē
dico vobis neſcio vos. Similit nos a chri
ſto et ab omnibus ſanctis repulſam patie
mur niſi hic operemur dum tempus habe
mus Et ideo bonum eſt conſilium ſalomō
nis Eccs.ix. Quodcūqȝ poteſt facere ma
nus tua inſtan.op. quia nec opus nec ratō
nec ſapientia nec ſcientia erunt apud infe
ros quo tu properas.

Si enim cogitaſſet diues epulo non fuiſſet in tanta penuria conſtitutus. quia nec vnā guttam aque potuit habere Hic cadit exēplum regis francie qui dum eſſet in extremis conſtitutus cum magno fletu dicebat. Heu mihi quo vado vbi erit hac nocte hoſpitium meum quam rōnem reddaꝫ deo meo de tot bonis que omnia relinquo et nihil poſſum mecum portare et vertenſ ſe ad milites ⁊ barones aiebat. Cariſſimi mei relinquitis me ſolum ire et nullus veſtrū aſſociat ſe mihi. et hoc dicens expirauit Faciamus ergo nobis amicos vt iſte fecit. vt ſi non operemur ſimus particeps opum eoꝝ. Unde ait ſcio quid faciam tempe hui⁹ villicatōnis id eſt dum viuo vt cum amotus fuero a villicatōne ſcꝫ per morteꝫ recipiāt me ſupple illi quibus miſericordiam impēdam in domos ſuas id eſt fiam ꝑticeps merito eoꝝ in celo nam ſm merita manſiones celi diſtribuuntur Pſal. Iocundus homo qui miſeretur et cōmodat Et attendꝫ ꝙ in hoc mirabiliter peccant homines quia de futuro vita non curant ꝓuidere imprudentiores beſtijs Prouer. vj. Uade ad formicam o piger et conſidera vitam eius. Hic cadit exemplum de illo qui fuit electus dominus in ciuitate quadam in qua erat conſuetum ꝙ in fine anni dominus ad inſulaꝫ quandam exulando mitteretur .ī qua neqꝫ cibum inueniens neqꝫ veſtimentum in fame et nuditate male atterebatur vt patꝫ in hiſtoria Barlaam et Ioſaphat. Idem facit apis et homo miſer non curat ſi moriatꝛ fame in alia vita et tamen ſi debet ſtare ad balnea ſolum octo diebus mirabiliter vadit munitus Et ſic ptꝫ terciū. ꝫ Quarto ponitur villici accelerata executū. quia conuocatis ſingulis debitoribuſ domini ſui dixit primo. Quantum debes domino meo qui di. cen. ca. olei. Gloſa Cados grece dicitur amphora latine vrnas tres continēs. Dixitqꝫ illi Accipe cautōem tuam. id ē. literas ſiue cartaſ vbi cauetur de debito tuo ꝙ ſolum debeas domino tuo quinquaginta cados olei Dimidiam ꝑtem dimiſit ei Dei de alijs dixerūt Tu vero q̄tū debes qui ait centum choros tritici Gloſa Chor⁹. xxx. modijs impletur Modius continet. xliij. libras frumenti ſicut ſextarius florentinus Dixitqꝫ illi. Accipe litteras tuas et ſcribe lxxx. id eſt. in quibus ſcriptum eſt ꝙ ſolum debes domino tuo octoginta choros. quintam partem dimiſit ei Ubi nota q̄tum ad miſticum ſenſum ꝙ ꝑ illum qui debebat oleum ꝑ quem intelliguntur ſubditi plus dimittitur q̄ꝫ illi qui debebat triticum ꝑ queꝫ intelliguntur prelati qui tenentur ad conſecratōem corꝑis chriſti et ad paſcendum pane verbi diuini corpus chriſti miſticuꝫ maior ergo debetur ſubditis q̄ꝫ prelatis remiſſio. facilior enim eſt venia apud deum ſubditoꝝ q̄ꝫ prelatoꝝ quia leuiora ſunt eorum peccata Sap. vj. Exiguo cōceditur miſericordia potentes autem potenter tormenta patientur Iſta autem accelerata executō ē contra multos valde qui concupiuit bonū ꝓpoſitum et nunquam periunt. Yſa. xxvij. Uenerunt filij vſqꝫ ad partuꝫ et non erat virtus ꝑiendi Soph. ij. Uox cantantis in feneſtra coruus in ſuperliminari. quia ſicut coruus ſemper dicit cra. cra. Sic multi cōſiderant mala ſua et vertunt et reuertūt ſe in eis et dicunt ſe omnino velle exire et tamē ñ exeunt Prouer. xxvj. Sicut oſtium vertitur in cardine ſuo ſic piger in lectulo ſuo Contra quos dicitur Eccl. v. Ne tardes conuerti ad do. et ne diſ. de die in diem. ſubito enim ve. ira il. et in tempore vindcē diſperdet te Et ideo dicit Yſa. xxvj. A facie tua domine concepimus et ꝑturiuimus Mulier quando concipit et non parit moritur. Et ſic patet quartum. A Quinto ponitur villici cōmendatio quia laudauit dominus villicum iniquitatis ꝙ prudēter egiſſet. Nota ꝙ duo fuerunt in iſto villico vnuꝫ fuit fraudulentia qua contrectauit bona domini ſui ipſo inuito ⁊c. Alteruꝫ fuit prudentia qua ſibi tam caute in poſterum prouidit Quantum ergo ad primum non laudatur ſed quantum ad ſecundum Et ideo dicit ꝙ prudenter egiſſet.

Deinde chriſtus huius ratōem aſſignat dicens. quia filij huius ſeculi. i. mundani qui dicuntur filij ſeculi ꝑ imitatōem qua ſeculum mutantur prudētiores ſunt filijs lucis id eſt. iuſtis et bonis qui chriſtum verā lucem imitantur. Non autem ſimpliciter prudentōres ſunt ſed in generatōe ſua ſūt prudentōres. quia ſimpliciter prudens non eſt niſi qui conſiderat vltimum et vniuerſalem finem qui deus eſt Omnes autem alij ſūt prudentes ſcōꝫ quid. et ideo iuſti filij lucis ſunt ſimpliciter prudentōres filijs ſeculi. et ideo ſicut dicit Beda Sicut bubo noctua et mus melius vident de nocte q̄ꝫ nos tamē ſimpliciter nos melius videmus q̄ꝫ ipſi. ita filij ſeculi quaſdam aſtutias et verſutias mundi in lucrando et decipiendo meli⁹ vident q̄ꝫ filij lucis Sic iſte villicus ſubtilitꝛ conſiderauit deceptōem domini ſui vt per hoc poſſꝫ euadere Poſſet etiam compatō iſtius exceſſus eſſe de genere ad genuſ vt filij ſeculi dicantur prudentōres ī genere mali puta in deceptōnibus et verſutijs mundi q̄ꝫ filij luciſ in genere boni puta in ſollicita cura aīe et bonis opibus quia magis ſollicite et magis prudēter mūdani faciūt opa ſeculi q̄ꝫ iuſti opa lucis Yſa. lxiiij. Quaſi pannus menſtruate vniuerſe iuſticie noſtre Sed contra dicit Aug⁹. ꝙ plus debet amari iuſticia q̄ꝫ ante amabatur iniquitas. Et gloſa auguſtini dicit ſup illud Pſ. Bonū mihi lex oris tui ſup milia auri et argenti. Amplius caritas diligit deum q̄ꝫ cupiditas aurum Dicendū eſt ꝙ ſemp in iuſtis plus amatur de⁹ q̄ꝫ aliqđ tempale poſſit diligi a cupiditate hoc ē ex maiori dilectōis radice. non tū ſp ex feruentōri motu. ſed aliqñ ex ipſa caritate que excedit cupiditatem ſurgit motus minoris feruoris q̄ꝫ motus cupiditatis. Hic ergo non attenditur exceſſus prudentie quātum ad radicem ſed quantū ad motum quia nihil ꝓhibet filios lucis minus prudentes eſſe circa diuina et min⁹ feruenter diuina opari qui tamen plus diligunt deum q̄ꝫ mūdani filij ſeculi operēt terrena qui tamē minus ea diligunt Hui⁹ ſalutōem etiam queras ī epiſtola ſeptime dominice in fine ſecundi membri B In fine nota ſeptem notabilia de hoc villico vt ex hoc euangelio patet. Primum ē qꝛ cognouit ſe habere dominum cui dēret reddere rōem Secundum eſt quia preuidit villicatōem ſibi eſſe auferendam. Uñ dixit de vtroqꝫ quid faciam quia dominuſ auferet a me villicatōem Eccl. vij. Memorare nouiſſima tua et ineternum nō pecca. Iob. Nono. Uerebar oīa opa mea ſciens ꝙ nō ꝑceres delinquenti Tercium eſt quia ꝯſiderauit ſtatum ſuum Iere. ij. Uide vias tuas in conualle Quartum eſt quia cogitauit quomodo ſibi ſuccurreret in futurum. Unde ait. Scio quid faciam Gal. vj. duꝫ tempus ha. op. bo. ad omnes Quintum eſt quia curauit ſibi facere amicos Eccl. xxv. Beatus qui inuenit amicum verum Sextum eſt quia diſcrete diuiſit Pſal. Diſpſit dedit paupibus id eſt diſcrete diſpſit. Septimum eſt quia dedit alijs exemplum bene faciendi Unde et laudauit dominus villicum iniquitatis Math. v. Sic lu. lux vra coram hominibus ⁊c. Et ſic patet quintuꝫ et per conſequens primum principale C Secundo poſt ꝑabolam ſequitur parabole adaptatō ad ꝓpoſitum. et hoc eſt. ego dico vobis faci. vo. ami. de mam. iniq. quaſi diceret Quoniamquidē ſic laudat⁹ ē villicus de beneficio illicito et ego per cōtrarium vos hortans dico vobis facite vobis ami. ſcꝫ pauperes de māmona iniquitatis. id eſt. de diuitijs que multis ſunt occaſio iniquitatis vt cum defeceritis a vita preſenti vel a veſtris meritis recipiant vos. id eſt. ſint cauſa quare vos recipiamini in eterna tabernacula. id eſt in celeſtibus manſionibus Ioh. xiiij. In domo patris mei manſiones mul. ſunt. Hic dicit gloſa Non quoſlibet pauperes dēm⁹ facere amicos ſꝫ eos q nos poſſint in eterna tabnacla recipe Nō ergo peccatores Eccl. xij. Si benefeceritis ſcito cui benefeceritis. Ibidem Bñfac iuſto et inuenies retributionem magnam Ibidem Benefac humili et ne dederis impio. Qđ ītelligendū ē ī duob⁹ caſib⁹. Un⁹ ē ſi crediſ cū alicui daſ ꝙ ꝓpt donū negligat iuſt.

Alius eſt cum datur ꝑ facinore impietatiſ
vt faciunt illi qui dant hiſtrionibus cā hi
ſtrioſatus Indubitanter ergo prius ſubue
niendū eſt filijs dei ꝙ filijs dyaboli Illi eti
am ſuſtentandi ſunt ne ꝑeant nō quia mali
ſed quia naturam bonā habēt et ad imagi
nez dei facti ſunt. Et nota ꝙ hec māmona
huius mammone ſicut dicit gloſa. ſyra lin
gua diuitie dicūtur. punica vero lingua di
citur lucrum Dicitur etiaȝ māmona ne de
mon qui diuitijs p̄eſt non ꝙ ſue ſunt ſed qꝛ
de ipſis temptat. D Dicuntur. autē di
uitie māmona iniquitatis quattuor modis
Primo non quia diuitie. inique ſunt ſe
cundū ſe cū ſint creatura dei. ſed quia occa
ſio ſunt iniquitatis male ipſis vtentibꝰ quē
admodū ſcientia dicitur inflare. j. Cor. viij
Scientia inflat Secūdo dicuntur iniqui
tatis quia de iniquitate collecte. ſicut dicit
gloſa. quia ſcdm naturam inſtitutū omnia
erāt cōmunia Sed natura deſtituta ꝑ pec
catum auaricia ſubintrauit et fecit meū et
tuūm et inde eſt collectō diuitiaꝝ Secūdū
quē ſenſum dicit Augꝰ. Omnis diues aut
iniquus eſt autꝰ heres iniqui. Tercio di
cūtur iniquitatis quaſi inequalitatis quia
inequaliter habentur nec ſm merita. quia
vnus habet mille aureos et alius nō habȝ
tres denarios Et frequēter qui dignus eſt
multa habere quaſi nihil habet et qui n̄ eſt
dignus multa poſſidet. Quarto dicūtur
iniquitatis ſm Auguſtinum. quia iniq̄tas
id eſt. mundus qui totus in maligno poſitꝰ
eſt dicit eas diuitiaſ ſed in veritate nō ſunt
diuitie ſed fallaces diuitie Diuitie eniȝ ſim
pliciter ſunt dona ſpūſſancti. et virtutes et
merita. E In hac ergo adaptatōe pa
bole tria ponūtur Primo enim monemur
vt nobis amicos faciamus Secūdo oñdit
de quo amicos facere debemus quia de mā
mona iniqui. Tercio ad quid amicos fa
cere debemus ſubiungitur. qꝛ vt recipiant
nos ineterna tabernacula. Primo ergo
monemur vt nobis amicoſ faciamꝰ quia i
ter omnia bona que facere poſſumꝰ hoc ē
precipuū ſcȝ facere amicos Ecci. vj. Ami
co fideli nulla ēſt cōꝑatio et non eſt digna

ponderatio argenti et auri. Boetiꝰ dic ꝙ
precioſum genus diuitiaꝝ eſt aicos inueniſ
ſe Tullius Omnibus rebus humanis an
teponēda eſt amicicia. nil em̄ tā nature ap
tum tanꝙ conueniens ad res ſecundas. vel
aduerſas. Ad conſeruatōem quippe nature
multum valet amicicia quia ſi ꝓſperitaſ aſ
ſit habemus qui nobiſcum gaudeat. ſi vero
aduerſitas habemus qui nobiſcum eā ſuſti
neat Amicicia. n. ꝓualet ꝯſāguitati Tulliꝰ
In hoc preſtat amicicia ꝓpinquitati quia
ꝓpinquitate beniuolentia tolli poteſt. ſȝ ex
amicicia non. Sublata eniȝ beniuolētia no
men amicicie tollitur et ꝓpinquitas rema
net Conſanguinitas nanqȝ facit vt aliquiſ
ſit tibi ꝓpinquus et amicicia fac̄ vt quiſ ſit
quaſi alter tu. Tullius Qui verum amicū
intuetur quaſi exemplar aliquod intuetur
ſui. quocirca et abſentes aſſunt et egentes
abundant et imbecilles valent et quod di
ctu difficilius eſt mortui viuunt. Verbi
gratia. Qui ſanctos vel pauperes bonos
fecerunt ſibi amicos. qui iam deceſſerunt.
ſunt in curia celeſti ante deū cū illis cum
nondum ibi ſint in propria perſona. Item
qui pauperes bonos vel alias bonas perſo
nas fecerunt ſibi amicos. qui iam deceſſe
runt ſunt in eis coram deo in oratōne. ꝛ cū
ſint ipſi egentes meritorum in eis abūdant
et cum per ſe ſint debiles reſiſtere dyabolo
in eis ſunt potentes. quia bona et merita
amicorum applicantur eis Item cum ali
quis in propria perſona ſit mortuus in ai
cis viuit qui ei ſubueniunt et teſtamentuȝ
eius fideliter exequuntur. Exemplum de
illo fratre qui deputatus fuit penis purga
torij. xxx. annis et ſotius ſuus extraxit euȝ
pro eo celebrando. F Et notandum ꝙ
ille qui vult facere ſibi amicos homines
duo debet conſiderare Primo vt faciat ſi
bi amicos homines virtuoſos et bonos.
Tullius. Hoc ipſum primum ſentio ami
ciciam niſi in bonis eſſe non poſſe quomo
do tibi erit amicus qui ſibi eſt inimicus.
Eccleſi. Decimoquarto. Qui ſibi nequam
eſt cui bonus erit.

Pſal. Qui diligit iniquitatem odit animā
ſuam. et iō cum hominibus mūdi non ē fa
cienda amicicia quia mali ſunt Et hoc ap
paret manifeſte qꝛ amici mundi nō ſunt ve
ri amici ſed ficti et non ꝑmanent in tempo
re neceſſitatis Prouer. xx. Amici diuitum
multi. a pauꝑe autem et quos habuit rece
dunt ab eo. et ideo de talibus non eſt curā
dum Boetiꝰ. An precio ſunt amici quos
non virtus ſed fortuna conciliat Sȝ quoſ
fortuna tibi fecit amicos infortuniū faciet
inimicos et iō ſi poſſides amicū in tempta
tione poſſide illum vt dicitur Ecci. vj. So
lum ergo amici dei ſunt faciendi amici ꝛ n̄
homines mūdi cuius ratio eſt. quia aici di
non querūt principaliter noſtra ſed. nos. ij
Cor. xij. Non quero veſtra ſed vos. Ami
ci mūdi econuerſo faciunt quia non q̄runt
nos ſed noſtra. et ideo deficiētibus noſtris
et ipſi ab amicicia deficiunt Sed quia vir
tuoſi homines non querunt niſi nos. iō de
ficientibus noſtris ipſi non ꝓpter hoc defi
ciunt. et ideo nec cum mundo vel mundaīs
amiciciam contrahere debemus Ecci. xxv
Tres ſpecies odiuit anima mea. pauꝑeȝ ſu
perbum. diuitem mendacē. et ſenem fatuuȝ
et inſenſatum Que tria conueniūt mundo
qui eſt pauꝑ meritis et diues rebus Pro
uer. xiij. Eſt diues cum nihil habeat et eſt
pauper cum ſit in multis diuitijs. Similit̄
eſt ſuꝑbus et mendax. fatuus et inſenſatus
quia quottidie flagellatur et nunꝙ corrigi
tur Unde Prouer. xxvij. Si conuderis
ſtultum in pila quaſi tipſanas deſuꝑ ferien
te pila non auferetur ab eo ſtulticia eius.
Secundo debet conſiderare vt amiciciam
beneficijs ꝓſequatur Sapiens Hoc tēpo
re obſequium amicos veritas odium parit
Ignē amoris oȝ nutriri linguis beneficio
rum alioquin deficit. Prouer. xvj. Cū de
fecerint ligna extinguetur ignis Obſequia
enim valde duros ad amorem ꝓuocant et
de inimicis amicis amicos faciunt Rom.
xij. Si eſu. ini. tu. ci. il. ſi. ſi. po. da illi hoc.
enim fa. car. ig. cog. ſu. ca. eius qui. ſ. cor eꝰ
ad amorem tuum accendent. G Secū
do oñditur de quo facere debemꝰ qꝛ de di

uitijs iniquitatis Sed quomodo hoc ē ve
rum cum dicatur Ecc. xxxiiij. Qui offert
ſacrificiū de ſubſtantia pauperis quaſi qui
victimat filium in conſpectu patris. Et iō
dicit Augꝰ. ꝙ hec ſimilitudo eſt intelligen
da ꝑ contrariū vt ſicut villicus fecit ſibi a
micos de alieno ita nos faciamꝰ de ꝓprio.
Exponit aūt Augꝰ in de ver. do. Fa. vo a.
de man. iniq̄tatis. i. de diuitijs quas iniq̄tas
. i. mūdus iniquus. dicit eſſe diuitias que in
veritate ſunt diuitie ſed fallaces diuitie cū
vere diuitie ſint ꝟtutes et dona ſpūſſan. Sȝ
accipiendo ſiſitudinē ſicut factū eſt tūc eſt
dicendū ꝙ duobus modis poſſumꝰ expone
re Primo vt faciamꝰ nobis amicos de di
uitijs iniq̄tatis id eſt de diuitijs que quat
tuor modis dicūtur diuitie iniq̄tatis vt di
ctum eſt ſupra et tūc planū eſt Alio modo
vt faciamꝰ nobis amicoſ de diuitijs iniq̄ta
tis que male acquirūtur et ꝯſeruātur Et
de talibus quattuor modis poſſunt fieri āi
ci Primo cum integre reſtituūtur pauꝑi
bus ea que per rapinam vel furtum ab eis
male habita ſunt ꝛ humiliter petit̄ remiſ
ſio de iniuria eis illata differēdo reſtitutōeȝ
Secūdo cum ignoratur cui ſit reſtituendū.
et de conſilio eccleſie pauꝑibus erogat̄. Ter
cio cum aliq̄s contra ꝓhibitōem eccie lu
cratur vt laborādo diebus feſtiuis vel alit̄
ita tamen ꝙ non tenetur ad reſtitutōem vt
eſt lucrum de meretricō vel interdū de alie
rio tunc enim facienda eſt medicina. vn̄ fa
cta ſunt vulnera et danda eſt de hoc pauꝑi
buſ elemoſina Quarto faciendi ſunt amici
de māmona iiquitatiſ. i. de diuitijs q̄ inique
ſeruātur cū tenacitate ſȝ nimia veniali vel
mortali Pōt em̄ quis dānari eo ꝙ n̄ dat ſua
Math. xxv. Diſcedite a me male. eſuri. em̄
ꝛc. Vn̄ diues epulo dannatꝰ eſt qꝛ nō de
dit ſua Lu. xvj. H Tercio oñditur ad
quid amicos facere dēamꝰ qꝛ nō ad ambi
tum dñandi vel vt magni videamur. ſȝ vt
nos recipiāt i eťna tabernacľa. et iō vt glo
ſa. dicit Nō quoſlibet pauꝑes aicos facere
dēmꝰ ſȝ eos q nos pn̄t in eter. ta. re. Et ſic
patet ſecundum et conſequenter totum.

De epiſtola ſermo LXXXIIII

Non ſumus concupiſcétes ma-
loꝝ ſicut et il.concupiſ.j. Co.
x. Apľus recitauit ſupra i hoc
capitulo multa beneficia que
deus fecit populo iudeoꝝ.quia per manuꝫ
Moyſi tranſierūt mare rubꝝ ſicco pede.ſū
merſis pharaone et exercitu eius .Et pᵘ ea
venerūt ꝑ deſertum ſub.colūna nubis ꝑ di
em et ignis per nocté in quo aliti ſunt mā
na.xl.annis que beneficia in epľa ſeptuage
ſime continentur. In hac auteꝫ epiſtola re
citat peccata ꝛ penas peccatoꝝ quas filij
iſrael paſſi ſunt.duꝫ inter tot dei beneficia
peccarént.et hoc facit apľus vt ꝑ beneficia
memorata ducat nos ad amorem dei vt be
ne operemur et ꝑ penas inflictas ducat nos
ad dei timorem quatenus a maliſ caueamᵘ
quiā hec omnia in figura noſtra continge-
bant illis et ꝓpter nos et noſtram correctō
nem ſcripta ſunt . In hac ergo epľa quat-
tuor facit apľus Primo nos hortatur vt
a quinqꝫ vicijs caueamus in que filij iſra
hel per deſertum eundo inciderūt.in prin-
cipio epiſtole Secundo quare ab his caue
re debemus aſſignat cauſam et rōnem ibi.
Hec autem omnia in fi.contin.il.ſcri.ſunt
autem ad cor no. Tercio ex premiſſis red-
dit nos cautos circa duo.ſcꝫ circa caſuꝫ in
peccatum.et circa temptatōem ad caſum i
pellentem ibi . Itaqꝫ qui ſe exi.ſta.vi.ne,
ca.temp.vos ñ app.n.hu. Quarto pᵘ q̄ ꝑ
magnas penas nos terruit.ſubleuat ꝑ ſpeꝫ
et roris diuini irrigatōem ibi. Fide de. eſt q
non pa.vos temp.ſu.id quod po . vſqꝫ ad
finem. ¶ Primo ergo nos hortat̄ vt
a quinqꝫ vicijs caueamus in que filij iſra
hel ꝑ deſertum eundo inciderūt et pro ipſis
valde puniti ſunt. Primū eſt concupiſ-
cencia maloꝝ deſiderioꝝ quando habentes
manna cibum optimum non fuerūt cōtenti
eo.ſed deſiderauerunt carnes dicentes illō
Numeri,xj. Recordamur piſcium quos ꝯ-
medebamus in egipto gratis in menté no-
bis venerunt cucumeres et pedones porri-
qꝫ et allia Item vulgus quoqꝫ ꝓmiſcuuꝫ
quod aſcenderat de egipto flagrauit deſide-
rió carnium iunctis ſibi filijs iſrael. et dñs
miſit in eos coturnices in maxima abūdā-
cia ita ꝙ ſuffecit omni multitudini ꝑ men-
ſem Et adhuc eſce eoꝝ erant in ore ipſoꝝ
et ira dei aſcendit ſuper eos et occidit ma-
gnam multitudinem eoꝝ ita ꝙ locᵘ illé vo
catus eſt ſepulcra concupiſcentie Iſtō mā
na cibus optimus eſt corpus chriſti et ver
bum dei que debent chriſtiani commedere.
Jo.vj. Niſi mādu.ca.fi.ho.et bi.eius ſan.
non ha.vi.in v. Math.iiij. Non in ſo.pa.
viuit homo ꝛc̄. Chriſtiani ergo qui nō ſūt
contenti corꝑe chriſti.imo ipſum ꝯmedere
nolunt ſed deſiderāt cepas et allia.i.ho.tpa
lia que faciunt hominem plorare multis
modis ſicut cepe faciunt lacrimari.et q no
lunt cōmedere verbum dei ſed nauſeant ſu
per ipſo et deſiderāt coturnicés cibum re-
gium.i.verba mūdana et hiſtoriaſ romano
rum . ipſi ſunt concupiſcentes maloꝝ rel-
lerioꝝ ꝓpter qđ dominus iraſcitur valde
et immittit diuerſas peſtilentias in populo
ſcꝫ guerras infirmitates et fames.in qbus
homines cum ſuis deſiderijs conſumentur
Deu.xxxij. Conſumentur fame et deuora-
bunt eos aueſ morſu amariſſimo .quod fit
in guerris Multum ergo deberemus ſolli
citari vt digne corpus chriſti ſumeremᵘ.et
verbum dei deuote audiremus quia vtꝛqꝫ
habet mirabilia bona in homine efficere.

Secundū eſt ydolatria quando Moyſe
moram faciente in monte.populus fecit vi
tulos aureos.et poſtq̄ cōmederunt ſurrexe
runt ludere coram eis.i.ipſos adorare cuꝫ
ludis et clamore Quod cernens Moyſes
ipſos confregit in puluerē quem ſparſit in
aquam.et bibere filijs iſrael mādauit ꝛ ſta
tim apparuit in barba qui fuerūt autores
criminis. Tunc Moyſes cum filijs Leui
vadēs de porta caſtroꝝ vſqꝫ ad portaſ oēs
illos qui habebunt ſignum in barba.inter-
fecerunt gladijs et fuerunt viginti tria mi-
lia interfectoꝝ vt patꝫ Exo.xxxij. Duo vi
tuli aurei ſunt cōcupiſcentia carnis et con
cupiſcentia oculoꝝ Illi adorant concupiſ-

centiam carnis quoꝝ deus venter eſt Qui
ita colunt ꝑſonam ſuam et ita ſunt ſubiec-
ti ventri ſicut deo.imo in cētuplo magis q̄
deo. Nam vt ſatiſfaciant ventri mandata
dei contemnūt Iſta eſt peior ydolatria q̄
antiquoꝝ quia illa nobilia corꝑa chriſti a-
dorabant ſcꝫ ſolem et lunam et ſtellas .Sꝫ
tales adorant ſaccum ſtercoꝝ et cibum ver
mium Illi vero adorant concupiſcentiam
oculoꝝ.i.diuitias quoꝝ deus nummus ē qui
ꝓ ipſo acquirendo vendunt animā dyabo-
lo vt auarus Ecci.x. Auaro nihil eſt ſcele
ſtius hic enim aníam ſuam venalem habet
Et quia iuxta ſententiam veritatis nemo
poteſt duobus dominis ſeruire.ideo ſpreto
deo ſeruiunt numo. Col.iij. Auaricia que
eſt ydoloꝝ ſeruitus et vere dicit ſeruitᵘ. qꝛ
auarus vt ſeruus commedit omnia peiora
domus et bona vendit vt pecuniaꝫ augeat
Et nō hic ꝙ multis accidit ſicut filijs iſra
hel qui adorauerunt ydola. quia Moyſes
non redijt ita cito de monte. Sic multi qui
non recipiunt ita ſtatim a deo quod vo-
lunt vadunt ad diuinos et ſortilegos et ꝑ
artem demonum credūt ſe obtinere petita.
ſicut fecit Saul qui ait Coartor nimis qꝛ
dominus receſſit a me et non reſpondit mi
hi neqꝫ ꝑ ſomnia neqꝫ ꝑ diuina.j. Regum.
xxviij. Tercium eſt fornicatio qñ forni
cati ſunt cum Madianitis et Moabitis ꝛ
dominᵘ mādauit moyſi vt ſuſpenderet omſ
principes exercitus et Phinees filiᵘ Ele-
aſari filij Aaron arrepta pugione ingreſſᵘ
eſt lupanar poſt ſambri et ꝑfodit eum cuꝫ
ſcorto madianiti in locis genitalibus et fu
erūt illa die interfecti.xxiiij.milia Apoſto
lus autem dicit.xxiij. milia vt ꝑpatius lo-
quatur et potius dicat minus q̄ plus Siq
dem Balaaꝫ docuerat Balach regē Ma
dianitaꝝ vt pulcriores mlieres poneret in
viiſ vñ trāſībāt filij ut cū eiſ peccarēt ꝛ ſic
dominus iratus traderet eos in manus eiᵘ
Iſtud peccatum eſt mirabilis potentie ad
trahendū et tenēdū. Et iō vt dicit Ambro
ſius cum omni peccato pōt homo pugnare
fornicatōem autem debet fugere et nō cuꝫ
ipſa pugnare.j. Coꝝ.vj. Fugite fornicatōꝫ
Quia fornicatio habet viſum baſiliſci qui
per viſum interficit Si eñ volucris cū ip
ſa pugnare nec fortoꝛ eſ Sampſone nec ſa
pientior Salomōe nec ſanctior Dauid. In
quo ergo confidis omnes iſti fuerūt victi
a fornicatōe et in anima interfecti Prouē.
Septimo. Fortiſſimi quiqꝫ interfecti ſunt
ab ea Vñ Helias qui imꝑterritus ſteterat
ante regem fugit a facie Iſrabel.iij . Re.
xix. Gre. Qui continentiam ſuam deo de-
dicauit habitare cum feminis non ꝓſumat
Qui ergo vult ab hoc peccato conſeruari
illeſus oportet ꝙ ꝑ abſtinētiam et diſcipli-
nam maceret corpus ſuum. ſicut beatᵘ be
nedictus qui ꝑcutis vulnera eduxit vulnᵘ
mentis a corꝑe quia voluptatem traxit in
dolorem vt dicit Gre. Oportet etiaꝫ ꝙ ca
ueat ſe a conſortio mulierum ꝛ tercō ꝙ bñ
cuſtodiat ſenſᵘ ſuoſ.et quarto oꝫ ꝙ ꝓ caſti
tate conſeruanda deum et ſanctos deꝓcet .
Sap.viij. Et ſciui quoniam aliter nō poſ-
ſum eſſe ꝯtinens niſi deus dederit. Quar
tum eſt temptatio dei.i.diffidentia de deo.
et ponitur hic effectus ꝓ cauſa.quia nan-
qꝫ homo nō confidit de deo.ideo temptat
deum. In hoc peccatum pluries incide
runt filij iſrael ſcꝫ quando diffiſi ſunt ꝙ de
us non poſſet eis dare terraꝫ ꝓmiſſionis et
quādo diffiſi ſunt de aqua in deſerto et đ ci
bo Pſal. Nūquid et pa.po.da .aut para .
men.in deſerto.et in multis alijs locis vtꝫ
Nume.xxj. Temptauerūt iam me ꝑ decem
vices Propter qđ iratᵘ dñs immiſit ī eos
ſerpentes ignitos quoꝝ morſibus omnes i-
terficiebātur Sap.xvj. Peruerſoꝝ morſi-
bus colubroꝝ exterminati ſunt donec moy
ſes de mandato domini fecit ſerpentē eneū
ſuſpēdens eum in palo.et quicunqꝫ morde
bantur aſpicientes ſerpentem ſtatim ſana-
bantur vt dicitur Nume.xxj. Hoc pecca-
to mirabiliter peccant homines Quidam
eñ de dei bonitate diffidunt ne ſibi et fami
lie ſue in neceſſarijs ꝓuideat qui dat iumē
tis eſcam ipſoꝝ et pullis coruoꝝ inuocan-
tibus euꝫ ꝛc̄. Pſal. Qui paſcit ſarracenos
et iudeos qui ipſum crucifixerūt Et ſoleꝫ
ſuum fecit oriri ſuꝑ bonoſ et malos et ſuꝑ

iuſtos et iniuſtos math.v. Et ideo dant ſe
multus lucris et multis peccatis. Et con-
fidunt plus de ſe quã de deo. Contra quos
Hiere.xvij. Maledictus homo qui confi.
in ho.ꝛ ho.car.brach.ſ.et a do.rece.cor e⁹
Benedictus vir qui confidit in deo ꝛ erit
dominus fiducia eius Quidam diffidũt de
dei miſericordia et non credũt ꝙ deus eis
parcat et ideo deſperant Gen.iiij. Maior
eſt iniquitas mea ꝙ vt ve.me. Sic deſpera
uit iudas et abiens laqueo ſe ſuſpẽdit Ma
thei.xxvij. Quidam diffidunt de grã et nõ
credunt ꝙ deus conferat eis gratiaꝫ ad pe
nitentiam agendam Et ideo deſperãt peni-
tentiam facere poſſe Contra quos Yſaye.
iiij. Qui ſperant in domino mutant forti-
tudinem current et non laborabunt Phi.
iiij. Omnia poſſuꝫ in eo qui me confortat
Quidam diffidunt de dei largitate non cre
dentes ꝙ ꝑ paucis bonis opibus dabit de⁹
eis vitam eternam. et ideo non curant be-
ne agere Contra quos dicitur Math.xix.
Centuplum accipietis et vitam eternã poſ
ſide. et breuiter omnia peccata quaſi ex dif-
fidentia ꝓcedunt a qua etiam ꝓcedit tem-
ptare deum. Quintum eſt murmur ↄtra
deum et contra eũ qui eſt loco dei. In hoc
peccatum inciderũt filij iſrael Num.xiiij.
Vtinam mortui eſſemus in egipto quãdo
ſedebamus ſuper ollas carniũ Sed hic lo
quitur apls de illo magno et peſſimo mur
mure chore dathan et abyron de quo ha
betur Num.xvij. Quãdo chore aſſumptis
ſecum ducentis quinquaginta Leuitis de
maioribus qui ꝑ nomina conſueuerant ad
conſilia vocari et datam et abyron d̓ tribu
Ruben murmurauerunt contra Moyſen
et Aaron ꝑ ducatu filioꝝ iſrael. volentes
dominari chriſti populo ſicut Moyſes et
Aaron et tũc aperta eſt terra Et deglurti
uit chore dathan et abyron cum omnibus
ſuis. et ignis egreſſus a domino combuſſit
illos ducentos quinquaginta leuitas Et ſe
quenti die omnis turba filioꝝ iſrael mur-
murauerunt contra Moyſen et Aaron di
centes Vos īterfeciſtis populum dñi Tũc
egreſſus ignis à domino cõbuſſit.xiiij.mi-

lia hominum et ſeptingentos et Aaron ar
repto thuribulo cucurrit ad incendium et
ſtetit inter mortuos et viuentes et ceſſauit
plaga. Nume.xvij. Percuſſi ſunt.xiiij.mi-
lia hominum ſeptingenti abſqꝫ his qui pe
rierunt in ſeditõne chore. Et vocatur ille
ignis exterminator qꝛ eos occidit extra ter
minos terre ꝓmiſſionis vel angelus bonus
qui ignem procurauit dicitur exterminator
potuit etiam eſſe angelus malus. quia ma-
li per bonos et malos puniuntur. Boni
autem nunquam puniuntur niſi per malos
Iſto peccato mirabiliter mundus eſt in-
uolut⁹ qui murmurat de dei patiẽtia qua
patienter tollerat peccatores. et non ſtati
punit eos. et ideo ſine timore mala facit.
Eccle.viij. Quia non profertur cito con-
tra ma.ſen.ſi.ho.abſqꝫ vl.timore perpe.
ma. Murmurat econuerſo de dei iuſticia
quia emittit peſtilentias et famem et guer-
ras ad puniendum mala.ij.Regũ.ij. Num
vſqꝫ ad internectionem tu⁹ mucro deſeuiet
Murmurat de dei prouidẽtia qua vni dat
multum ꝛ alteri parum. vni multos filios
et alteri nullum. vni letam vitam alteri a-
maram. vni ſanitatem et alteri infirmitatẽ
vni multas bonitates. et alteri nullam et
ſic de alijs diuerſitatibus quas in mũdo vi
demus Et ſi pluat murmurat. ſimiliter ſi ñ
pluat. et tamen deus omnia recte et ordina
te diſponit. Boetius. Et tu quãuis cãm.
tante diſpoſitionis ignores. tamen quãtum
bonus rector mundũ tpat recte fieri cunc
ta ne dubites. Murmurat etiam mundus
valde cõtra illos qui loco dei ſunt in mũ-
do ſcilicet contra papam cardinales et a-
lios eccleſiarũ prelatos. Murmurant etiã
contra religioſos ſeruos dei. Et breuiter
tamen murmurat mundus quod ſeptics d̓
beret crepare in die. Contra quod dicitur
Sap.j. Cuſtodite vos a murmuratione ꝗ
nihil prodeſt. a detractione percite lingue
ꝛc. Nota quod proprie dicitur murmura-
re qui bona ſibi collata nihil vel parum re
putat. et bona alijs collata reputat magna
Et ſic proprie iſti ſcili. et chore dathan et
abyron cum ſuis. aduerſus moyſen et aarõ

murmurauerunt vt patꝫ intuenti.xvj.c.nu
me. Et ſic ptꝫ primũ. R. Secundo enu
merans diuerſis generibus peccatorum. ac
etiam penis eorũ. a quib⁹ nos monuit ab
ſtinere aſſignat et cãm et rationem quare
ab his cauere debemus dicens Hec omnia
in figura ſcꝫ noſtri contingebãt illis id ẽ. ꝛ
culpe eoꝝ ſunt figure culpaꝝ noſtraꝝ et pe
ne illoꝝ ſunt figure noſtraꝝ penaꝝ vt dicit
Aug⁹ Sic ergo figura nihil ẽ reſpectu rei
quã figurat vt circulus reſpectu vini. ſic ſi
inciderimus ſimilia peccata illis. culpe nr̃e
et peccata noſtra erunt maiora Et hoc ꝓ
pter ſex. L. Primo quia magis ſumus
illuminati quia poſt aduentum chriſti om
nia ſunt clara et apta que in veteri teſtamẽ
to erant valde velata et obtenebrata. In
cuius figura in morte chriſti velum tẽpli
ſciſſum eſt Ignorans autem minus peccat
quã ſciens.j. Thi.j. Ideo miſericordiã dei
conſecutus ſum quia ignorans feci Secũ
do quia magis ſumus roborati ad reſiſten-
dum peccato. nam ex paſſione chriſti mira
virtus affluxit nobis ad reſiſtendum pecca
tis et ad ꝑſiſtendum et operandum bonũ. que
virtus nobis in baptiſmo applicatur. ma-
gis autem peccat fortis ꝙ debilis Vñ ꝗtũ
ad hoc magis dicitur peccaſſe Adã ꝙ eua
quia fortioris nature ad reſiſtenduꝫ Tertiõ
quia magis ſumus dei beneficia conſecuti.
quia deus nobis dando filium ſuuꝫ omnia
bona dedit nobis cum ipſo. Ro.viij. Quo
modo non etiam cum illo oĩa nobis do-
nauit Lu.x. Multi reges ꝛ ꝓphete vo.vi.
que vos vi. et non vi. et au. qui vos au. et
non au. Magis autem peccat contra deuꝫ
qui a deo plura beneficia eſt cõſecutus ꝙ
qui pauciora. Quarto quia virtus peccati
et dyaboli magis eſt diminuta. nam dyabo
lus eſt in infernum ꝓiectus et ibi religat⁹
qui mirabiliter homines temptabat ꝛ tor-
mentabat Ioh.xij. Nunc princeps huius
mundi eijcietur foras Similiter concupiſ-
centia peccati eneruata eſt per ſacramẽta
noue legis Ro.vj. Vetus homo noſter ſit
crucifixus ẽ. id ẽ. cõcupiſcentia mali. vt de
ſtru.cor.pec. Magis autem peccat minus

impulſus ad peccandum ꝙ qui multum et
ꝗtum ad hoc minus peccat mulier pecca-
to carnis ꝙ vir Quinto quia medicine ad
omnem morbum peccati delendum ĩ nouo
teſtamento efficaciſſime ſunt parate qꝛ ſacra
menta noue legis continent gratiam et effi
ciunt quod figurant. qd̓ non faciebant ſacra
menta et ſacrificia veteris legis Hebreo.
ix. Que nunquam poſſunt iuxta conſcienti
am perfectum facere ſeruientem. Et ideo
ſi tales medicinas negligimus magis ſum⁹
culpabiles. Sexto quia maius allectiuum
habemus ſcilicet premium eternum quod
ſtatim nobis repromittitur. Illi autem õ
nia mandata dei obſeruantes ad infernum
deſcendebant. Vnde propter omnes iuſtici
as parum veteris te. nũquam fuit dictum
alicui. Hodie mecum eris in paradiſo ſicut
latroni ſolum propter vnam confeſſionem
Et ideo magis ſumus culpabiles ſi tantũ
premium et ita propinquum negligamus.
Videmus enim modo homines qui nõ cu-
rant benefacere. quia vſqꝫ ad mortem diffe
runt accipere premium. Quid ergo debe-
bant illi facere qui in morte non conſeque
bantur. Hebreoꝝ.ij. Propterea nos abun
dantius obſeruemus ea que audiuimus ne
forte ſupeffluamus. Si enim omnis preua
ricatio et inobedientia accepit iuſtam re-
tributionem mercedis quomodo nos effu-
giemus ſi tantam neglexerimus ſalutẽ. Et
ideo ſicut peccata noſtra ſũt maiora ita pe
ne nobis maiores reſeruantur. quia illi pu-
niebantur temporaliter pro legis tranſgreſ
ſione nos autem eternaliter. Hebreoꝝ.x.
Irritam quis faciens legem moyſi ſine vl
la miſeratione ſub duobus vel tribus teſti
bus moritur. quãtomagis putatis duriora
mereri ſupplitia qui filium dei conculca-
uerit et ſanguinem teſtamẽti pollutuꝫ dux
erit. Et ideo hec omnia ad correctionem
noſtram ſcripta ſunt in quos fines ſeculoꝝ
deuenerunt. Sicut enim chriſtus eſt finis
omnis legis et omnis rei. vt dicit apoſtol⁹
ad romanos decimo. et iohã. Apo. primo.
ita etas noſtra in qua chriſtus natus eſt. fi
nis eſt omnium aliarum etatum. quia om-

nes.alie etates et que in ipſis facta ſunt.
ordinata fuerunt ad iſtam etatem.et ad ea
que in ipſa fiunt et facta ſūt Et ſic patz ſe
cundum. M. Tercio ex his que dicta
ſunt de penis peccatorum reddit nos cau
tos contra duo. Primo contra caſum in
peccatum.Et hoc eſt. Itaqꝫ que ſe exiſ.
ita.vi.ne.ca.id eſt.qui ſe credit in ſtatu gra
cie eſſe. videat vt conſideret ne de gratia
cadat in peccatum.Secundo contra temp
tationis inpulſum ad caſum. Et hoc eſt.
Temptatio vos nō app.niſi humana.i.tēp
tatio leuis ſine qua preſens vita duci non
poteſt.Ia.j.Vnuſqſqꝫ temptatur a concu
piſcentia ſua.Iohānis primo. Si dix.qꝛ
pec.non habe.noſip. ſedu.et veritas in no
bis nō eſt.Recipere ergo temptacōnes dy
abolicas carnales et mundanas in corde ⁊
nutrire eas.eſt magnꝰ impulſus ad caſum
quia de facili cadit homo talia cogitando.
pſalmiſta.Beatus qui te.et alli.parui.ſu.
ad pe.Et ſic ptꝫ terciū. N. Quarto pꝰ
qꝫ p magnas penas nos exterruit.ſubleuat
per ſpem ne timor ad deſperationem indu
cat. Subleuat autem per ſpem ex duplici
diuine bonitatis affectu. Primus eſt p
tegendo ne irruat immoderata temptatio.
Et hoc eſt. Fidelis de.qui non pa.vo.tēp.
temptationis cohibens impetum.ſuper il
lud quod poteſtis ferre. Hiere.Bellabūt
aduerſus te et non preualebūt.quia ego te
cum ſum ut liberem te dicit dominus. Se
cundus eſt promouendo per ipſam tempta
cionem in melius et preſtando robur ad re
ſiſtēdum.Et hoc eſt.Sed fa.cum temp.p
uen.ſcilicet bonum dando robur ⁊ conſtan
tiam vt poſ.ſuſti.⁊ ſic vincere.Ecci.xxxiij.
Timenti deum non occurrent mala ſed in
temptatione deus illum conſeruabit et libe
rabit a malis.Eſa.xl. Qui dat laſſo virtu
tem.et his qui non ſunt fortitudinem et ro
bur multiplicat.Sicut enim deuſ dat temp
tandi licentiam.ſic dat temptato miſericor
diam.Dan.iiij.Angelus domini de in.for.
et fe.me.for.quaſi ven.ro. flan. Gen.vij.
Multiplicate ſunt aque ſcilicet tribulatio
num et temptationum ⁊ archa ex oppoſito
eſt eleuata vt non mergeretur. O. Eſt
autem prouentus quem deus cum temptato
facit in temptatōne quintuplex. Primus
eſt ſuiipſius cognitio Ecci.xxxiiij.Qui nō
fuit diſciplinam quaſi lucem In eodem.xxx
iiij.Qui non ē temptatꝰ qualia ſcit. Yſa.
xxviij.Et tantum vexatō dabit intellectuꝫ
Secundus eſt maior ſui humiliatō Pſal.
Afflictus ſum et humiliatus ſum nimis.
Tercius eſt ad alioſ cōpaſſio Ecci.xxxi.in
tellige que ſunt proximi tui ex teipſo Hebr.
iiij.Non habemꝰ pon.qui non poſ. compa
ti infir.no.tē.autem p omnia. Propterea
pmiſit deus cadere caput noſtrum vt alijs
compateretur Quartus eſt deuotōnis exci
tatō Pſal.Ad dominum cum tribularer
clamaui.Oſee.vj. In die tribulatōis ſue
ma.conſur.ad me. Quintus eſt eterna co
ronatō Iaco.j.Beatus vir qui ſuffert tē
ptatōnem quoniam cum probatus fue. ac
coro.vite Et ſic patet quartum et cōſequē
ter totum de epiſtola.

¶ Dominica decima de euangelio ſer
mo LXXXIIII.

Cum appinquaret ieſus hie
roſolimam videns ciuitatem
fleuit ſuper illam.Lu.xix.Si
cut dicit Boetius in libro de
conſolatōne phie.proſa prima li
bro.ij.Non ſufficit qꝫ ante oculos noſtros
ſitum eſt intueri ſed rerum exitus prudētia
metitur Homo enim dotatur multis vir
tutibus vt ad multa reſpicere debeat ⁊ in
ter illas maxime prudētia inſignitur vt p
ſentia diſponat et ordinet et a futuris mal
caueat Deberet nanqꝫ homo merito ꝯfun
di cuꝫ beſtie modica naturali prudentia vl
aſtutia ſibi conceſſa ita bene vtūtur Pro
uer.vj.Vade ad formicam o piger et cōſi.
vi.eius Math.x.Eſtote prudentes ſicͭ ſer
pentes Homo autem perfecta rōne et pru
dentia a deo ſibi traditus in nullo vult vti
ſed omnino vult viuere ſicut beſtia qꝺ de
us valde habꝫ pro malo ſcꝫ qꝫ hō tēpꝰ gra
tie et virtute plenum non intelligit ſꝫ qua
ſitercunqꝫ poteſt preſentem leticiaꝫ ample
xatur.de futuro malo penitus nihil curās
De hac ergo materia preſens euangelium
loquitur.in quo duo principaliter continen
tur. Primum eſt fletus chriſti ſuper ciui
tatem et ciuium futuram ſubuerſioneꝫ.In
principio euangelii.Secūdum eſt predictio
euentus malorum promentis obcecatione
ibi. Et quidem in hac die que ad pacem ⁊c
Nūc autē abſcondita ſunt ab occulis tuis
Tercium eſt reuerentia et honor a chriſto
templo exhibitus in illicitoruꝫ eiectione et
doctrine effuſione ibi. Et ingreſſꝰ ieſus tē.
ce.eiicere emen.et ven.⁊c. et erat quot. do.
in tem. Primo ergo ponitur fletus chriſti
ſuper ciuitatem et ciuium futuram ſubuer
ſionem.quia videns ieſus ciuitatem ſcilicꝫ
in magno tripudio letātem. hoc enim fuit
in dominica oliuarum.fleuit ſup illaꝫ dicens
quia ſi cognouiſſes et tu ſupple fleres id eſt
ſi congnoſceres tu. mala tibi ventura ſicut
ego cognoſco. quia omnia ſunt mihi pn̄
tia vt dicit Boe.q̄ ſunt q̄ fuerūt venietqꝫ
vno intuitu cernit.tu fleres compaſſa tibi
metipſi ſicut ego fleo. Sꝫ qꝛ nō conſideras
niſi pn̄tia bona q̄ modo in pace poſſides.iō
non fles ſed letaris.Et ſic in hac parte exē
plo chriſti monemur ad duo. Primo vt pec
catori gaudenti et non proſpicienti ſibi ma
la ſibi futura nos ea ipſi annunciemus que
ſunt ſeptem. Primum eſt denudatio om
nium bonorum preſentium. Nam peccator
in morte omnia perdit.aiaꝫ enim importat
dyabolus.corpus comedunt vermes.et bo
na temporalia diuidunt conſanguinei. Iob
Cuius meſſem.i. caneꝫ famelicus comedet
ſ. vermes et ipſum rapiet armatꝰ.i. dyabo
lus capiet eius animam.et bibent ſitientes
diuitias eiꝰ.i. ſanguinei qui eas deſiderant.
Luce.xij.Stulte hac no.re.a.t.a.te.et que
paſ.cuius er.Secundum eſt priuatio omni
um bonorum ſpiritualium. ſcꝫ meriti paſſi
nis chriſti et ſuffragioꝝ eccleſie ac etiā pp
oꝛum bonoꝝ Math xxv. Omni hn̄ti dabi
tur et abun.ab eo autem qui non habet et
qꝺ videtur habere auf.ab eo. Tercium eſt
occurſus demonum Tre.j. Omnes pſecu
tores eius apprehenderunt eam inter angu
ſti.Bern.O anima quis erit ille pauor cū
tibi occurrentia cateruatim illa teterrima
monſtra videbis ad cuius cōfugies auxili
um Hic cadit exemplum illius romani de
quo dicit gre.in dyalogo qui in morte vec
tebat oculos et clamabat petens inducias
vſqꝫ mane et ſtatim mortuus eſt Quartū
eſt inutilitas penaꝝ quia per omnes penas
quas patietur nec purgabitur nec miſeri
cordiam dei flectet et ſi minimā de illis hic
pateretur ab omnibus purgaretur et vitā
eternam mereretur Quintum eſt inaudita ꝯ
fuſio nam omnia peccata eius denudabunt
Dan.vij. Iudicium ſedit et libri apti ſunt
id eſt conſcientie Et qui non fuit filius dei
ad clamorem omnium ad furcas inferni ſu
ſpendetur et ſic ſuſpenſus ſemp apparebit.
Hiere.xx. Cōfundantur vehementer qꝛ n̄
intellexerunt opprobriuꝫ ſempiternū Sextū
eſt ſepatō a deo et ab omnibus electis que
erit principalis pena in damnatis. Math.
xxv. Diſcedite a me.Septimū eſt applica
tio ad intollerabilia tormenta Iob.xxiiij.
Ab aquis niuium tranſeunt ad calo.nimiū
Apo. Miſſi ſunt in ſtagnum ignis et ſul
phuris. Q. Secundo monemur vt va
no gaudio mundi fletuꝫ et triſtitia preferā
mus. et hoc pp̄ter quattuor Primo quia
nihil vel modicum durat Iob. Gaudium
ypocrite id eſt mundi ad inſtar puncti. qꝛ
totus mundus eſt ypocrita Exemplū huiꝰ
patet in chriſto.nam quādo xp̄us ſic fleuit
fuit ſuſceptus cum magna gloria ſcꝫ in die
palmaꝝ et non niſi quattuor diebus elapſis
fuit ſumme confuſus et vituperatus. nā cui
prius veſtimenta pſternebātur in via ecce
ſuis exuitur et ſors ſup ea mittitur. et cui
prius ab omnibus eſt clamatum Benedi
ctus qui venit in nomine domini ſtatī poſt
ea dictum eſt vach qui deſtruis templū dei
Et a quo ſalus et ſanctificacio tanqꝫ a ve
ro deo petebantur tanqꝫ reus cum latroni
bus ad mortem fuit poſt modum condem
natus De hoc hēs in dominica ramis pal
maꝝ in principio Secundo quia gaudium
mūdi demētat hominē et infatuat eſt enim

ſicut forte vinū quod qui neſcit tempare i/ fatuatur debet autē tempari memoria ad uerſoꝝ que in tali gaudio pluribus accide runt et que poſſunt accidere Ecci.xj.in die bonoꝝ ne immemor ſis malorum.Ecci.vij. Cor ſapientis vbi triſticia eſt Cor ſtultoꝝ vbi leticia Ideo Salomonē deſeruit ſua ſapientia quia leticiam ad gaudium mūdi non tempauit.nec ꝓhibuit cor ſuū qn om/ ni voluptate frueretur . triſticia vero eru/ dit Eccs.vij.Melius eſt ire ad domum lu ctus ꝙ̃ ad domum conuiuij in illa enim fi/ nis cunctoꝝ admo.homi.et viuens co . gd futuꝝ ſit Et recte ibi finis cunctoꝝ homi/ num edocetur nam diuerſi fines hominum nam quoꝝdam fines ſunt diuitie.quoꝝdā honores.quoꝝdam voluptates.quoꝝdā po tentia.quorundā filij et ꝯſanguinei.et quo rundam finis eſt deus et bona opa Iſti fi/ nes apte monſtrantur in morte.nam de om nibus diuitijs homo nil ſecum portat niſi modicum cilicium Iob.xxvij.Diues cum dormierit nihil ſecū auferet Honores ho/ minem totaliter derelinquūt nam recondi/ tur ſub terra vbi ab omnibus ſuppeditat. Hiere.xxij.Sepultura aſini ſepelietur pu trefactus et ꝓiectus extra portas hieruſa/ lem Corpus vero quod ita delicate fuit nu tritum fit cibus vermium Treñ.iiij. Qui nutriebantur i croceis amplexati ſunt ſter cora.Yſa.xiiij.Subtus te ſternetur tinea o perimentum tuum erunt vermes Poten/ tia vero vndiqʒ ſubtrahitur.naʒ faſciatur vt puer et inter duos lapides reponit vt re cluditur.ij.Mach.ix. Is qui ſibi videba/ tur fluctibus maris impare ⁊ montiū alti/ tudines in ſtatera appendere ſup modū in geſtatorio portabatur Filij vero et conſan guinei derelinquunt Treñ.j. Omnes ami/ ci eius ſpreuerunt eam.Sola bona opa co mitantur Ambro.Sola miſericordia cōes eſt defunctoꝝ Apo.xiiij.Opera enim illo/ rum ſequuntur il.Deus etiam mittit ange/ los ꝓ anima ad celum deferenda .Lu.xvj. Factum eſt vt moreretur mēdicus et por/ taret ab angelis Et ſic patet ꝙ ſolus deus et bona opera ſunt ꝓ fine habenda cum in

morte non derelinquent.Eccs.xij.Time de um et mandata eius obſerua.hoc ē em̄ oīs homo.Tercio quia cum habentibus gau/ dia mundi fortuna ꝑniciose ludit.Boetius Cum his quos elidere nititur ſcʒ fortuna. blandiſſimam familiaritatem habet.Idē Nunc continue ludimus ludum rotaʒ vo/ lubili orbe verſamus infima ſummis ⁊ ſū/ ma infimis mutare gaudemꝰ. Cum his ve ro qui triſtantur fortuna nullum cōtuber/ nium habet Quarto quia gaudium mūdi ad doloroſum finē adducit Prouer . xiiij. Extrema gaudij luctus occupat Quia vl homo dimittit gaudia ſcʒ ꝑ mortē vl gau dium dimittit hominem ꝑ aduerſam fortu nam Et vtꝝqʒ doloroſum De primo Ecci xlj . O mors ꝙ̃ amara eſt memoria homi ni pacem habenti in diuitijs et adhuc valē ti capere cibum De ſecundo Boeciꝰ In/ feliciſſimum genus diffortunij eſt fuiſſe fe licem Fletus vero et triſticia ducūt ad bo num finem ſcʒ ad conſolatōem eternaʒ.ma thei.v.Beati qui lugent quoniam ipſi cō/ ſolabuntur. R Et nota ꝙ ꝓut ex ſcri ptura ſacra haberi poteſt.quintuplex ē fle tus chriſti qui ſignat quintuplicem fletum quem in hac vita habere debemus. Pri mus eſt fletus infantie ſcʒ ex infantili ne/ ceſſitate ſicut cantat eccleſia Vagit infans inter arta poſi.preſe.Sap.vij.Et primā vo cem ſimilem omnibus emi.plo.Qui ſignat fletum quem habere debemus ꝓ incolatu pn̄tis miſerie Auguſti . In valle miſerie ſumus in qua eo magis eſt flendum quo ni mis flemus . Idem . Puer qui naſcitur a ploratu incipit nec ridere pōt lacrime ſunt teſtes miſerie.ſtatim natus plorat.nondum loquitur.et iam eſt ꝓpheta ſue calamitatis Iſta miſeria incipit in natiuitate.i vita cō tinuatur.et protenditur vſqʒ ad mortē. iō vita humana fluuio compatur Vnde flu/ uius in principio et in fine amaritudinem habet quia amari oritur et in mare regre/ ditur et in medio habet continuam labilita tem Sic et natiuitas noſtra ē amara .quia caduca vita amarior qr labilis.mors ama riſſima quia periculoſa. Secūdus ē fletꝰ

quo fleuit ſuper Lazaꝝ mortuum et imēſo amore ad vitam eum reuocando qui ſignat fletum quem habere debemus ſuper illos qui mortui ſunt in peccatis Hiere.ix . qs dabit capiti meo aquā et oculis meis fon/ tem lacrimaꝝ et plorabo die ac nocte inter fectos populi mei Augꝰ. Multi male ge/ munt et ego compaſſionem habeo his qui male gemūt.amiſit numū ⁊ gemit.amiſit de um et ñ gemit Ecci.xxij.Sup mortuū plo ra defecit enim lux eius et ſuper fatuum. plora defecit enim ſenſus eius Et ſequitur Luctus mortui ſeptem dies.fatui autem ⁊ impij omnes dies vite illoꝝ Ex quibꝰ ver bis habetur ꝙ tres plorandi ſunt.ſcʒ mor/ tuus.fatuus.et impius.ſed differunt.Mor tuus eſt plorandus ꝑuo tempe. Fatuus to to tempe vite ſue.impius in tota vita ⁊ pꝰ vitam. Tercius eſt fletus quo fleuit ſuꝑ ciuitatem ex nimia compaſſione vt hic.q ſi gnificat fletum quem habere debemꝰ pro calamitatibus miſeroꝝ.ij.Coꝝ.xj. Quis i firmatur et ego non infir.quis ſcan.⁊ ego non vror.Iob.xxx.Flebam quondam ſuꝑ eo qui afflictus erat et compatiebatūr aīa mea paupi Et iſta compaſſio fuit amarior in chriſto ꝙ̃ in aliquo alio . Et ratio eſt qr aliquando compaſſio cauſat ex amore na/ turali.ſcōm qđ homo aliquem naturaliter diligit.et ideo naturaliter homo compatit homini afflicto.imo non videtur homo ſʒ beſtia crudelior qui homini non cōdolet ſʒ quia amor iſte puus eſt ideo paruʒ mouet. Aliquando cauſatur ex amore accidentali ſcōm qđ homo diligit hominē quadā ami cicia tempali.et ex tali amore compatitur amico dolenti non tantum quia homo ſed etiam quia amicus eſt . Iſte amor magis mouet ꝙ̃ primus Aliquādo vero cauſatur ab amore ſpūali quo quis diligit hominē in deum et ſcōm deum et iſte amor eſt ma/ ior ꝙ̃ primus et ſecundus . non tantum ꝙ facit duo corda vnum eſſe.vnde multitudi nis credentium erat cor vnum et aīa vna ſed etiam ꝙ ſint ambo vnius corpis miſtici membra.et ideo ſi dolet membrum vnū cō/ patiuntur et alia.Et quia iſte amor magis

fuit in chriſto ꝙ̃ in aliquo alio. ideo in eo fuit maior compaſſio. Quartus eſt fle/ tus quo fleuit in cruce ex nimio dolore. he bre.v.Cum clamore valido et lacri . offe/ rens exauditus eſt ꝓ ſua reuerentia . Qui ſignat planctum cōpunctōnis quem debet habere illi qui in cruce penitentie ſunt.ps. Lauabo ꝑ ſingulas noctes.id eſt ꝑ ſingula peccata lectum meū.i.cor meū et faciā me am Sic fleuit et lauit Magdalena et mun data eſt Sic fleuit et lauit Petrus pecca/ tum ſuum Lu.xxij . Egreſſus foras fleuit amare Quidem rident peccata ſua et cum riſu confitentur ea et ideo non delent ea Quintus fletꝰ eſt ex viſceroſa pietate quo chriſtus fleuit ſuꝑ caſum iude.Vnde Au/ guſtinus in quodam ſermone Noſter redē ptor delictum iude plorauit vt euangeliſta ait.cum vidiſſet eum turbatꝰ eſt dixit vnꝰ ex vobis me tradet quāta miſericordia dei traditus ꝓ traditore dolet.ꝓditus pro ꝓdi tore turbatur per qđ dat intelligi ꝙ demus flere prelatos et clericos quādo cadūt qr eoꝝ caſus eſt valde periculoſus Sicut em̄ bonus ſacerdos vocatur angelꝰ Malach. ij.ſic malus vocatur dyabolus Io.vj.Nō ne vos duodecim elegi et vnus ex vob dya bolus eſt Vnde Criſ.Nihil tm̄ deſtruit ec cleſiam dei ſicut ꝙ clerici deteriores ſūt lay cis Ad idem Hiero.dicit.viij.q.j.Qualis Et ſic patet primum. S Secūdo ꝓdici tur euentus maloꝝ ꝓ mentis excecatōe.vñ ait Et quidem in hac die tua in qua gau/ des et ſcōm carnem et non ſm ſpūm viuis que ad pacem tibi eueniunt ſed diuitie de/ licie ⁊ honores in quibus conſiſtit pax mū di.que eſt pax inordinata ſimulata et coin/ quinata ſiue iniqua. Inordinata eſt qr dñs obedit ſeruo et ſuꝑior inferiori ſcʒ anima corꝑi et ratō ſenſualitati Prouer.xxx.per tria mouetur terra per ſeruum enim regna uerit.per ſtultum cum ſatiatus fuerit cibo et ꝑ odioſam mulierem cum in matrimoni um aſſumpta fuerit Iſte ſeruus et ſtultus eſt corpus et odioſa mulier que regnat i ho mine aſſumitur in matrimonium et aīa fit ancilla Simulata eſt quia mundus pacem

ſicut forte vinū quod qui neſcit tēperare i-
fatuatur debet autē tēperari memoria ad
uerſoꝝ que in tali gaudio pluribus accide
runt et que poſſunt accidere Ecci.xj.in die
bonoꝝ ne immemor ſis malorum.Ecci.vij.
Cor ſapientis vbi triſticia eſt Cor ſtultoꝝ
vbi leticia Ideo Salomonē deſeruit ſua
ſapientia quia leticiam ad gaudium mūdi
non tēperauit.nec ꝓhibuit cor ſuū qn om-
ni voluptate frueretur . triſticia vero eru-
dit Eccs.vij.Melius eſt ire ad domum lu
ctus q̄ ad domum conuiuij in illa enim fi-
nis cunctoꝝ admo.homi.et viuens co . gd
futuꝝ ſit Et recte ibi finis cunctoꝝ homi-
num edocetur nam diuerſi fines hominum
nam quoꝝdam fines ſunt diuitie.quoꝝdā
honores.quoꝝdam voluptates.quoꝝdā po
tentia.quorundā filij et ꝯſanguinei.et quo
rundam finis eſt deus et bona opa Iſti fi-
nes apte monſtrantur in morte.nam d om
nibus diuitijs homo nil ſecum portat niſi
modicum cilicium Iob.xxvij.Diues cum
dormierit nihil ſecū auferet Honores ho-
minem totaliter derelinquūt nam recondi-
tur ſub terra vbi ab omnibus ſuppeditat.
Hiere.xxiij.Sepultura aſini ſepelietur pu
trefactus et ꝓiectus extra portas hieruſa-
lem Corpuſ vero quod ita delicate fuit nu
tritum fit cibus vermium Treñ.iiij. Qui
nutriebantur i croceis amplexati ſunt ſter
cora.Yſa.iiij.Subtus te ſternetur tinea o
perimentum tuum erunt vermes Poten-
tia vero vndiqꝫ ſubtrahitur.naꝫ faſciatur
vt puer et inter duos lapides reponit vt re
cluditur.ij.Macb.ix. Is qui ſibi videba-
tur fluctibus maris impare ꝛ montiū alti-
tudines in ſtatera appendere ſup̄ moduꝫ in
geſtatorio portabatur Filij vero et conſan
guinei derelinquunt Treñ .j. Omnes ami-
ci eius ſpreuerunt eam.Sola bona opa co
mitantur Ambro.Sola miſericordia cōes
eſt defunctoꝝ Apo.xiiij.Opera enim illo-
rum ſequūtur il.Deus etiam mittit ange-
los ꝓ anima ad celum deferenda .Lu.xvj.
Factum eſt vt moreretur mēdicus et por-
taret ab angelis Et ſic patet ꝙ ſolus deus
et bona opera ſunt ꝓ fine habenda cum in

morte non derelinquent.Eccs.xij.Time de
um et mandata eius obſerua.hoc ē em̄ oīs
homo.Tercio quia cum habentibus gau-
dia mundi fortuna pniciose ludit.Boetius
Cum his quos elidere nititur ſcꝫ fortuna.
blandiſſimam familiaritatem habet.Ideꝫ
Nunc continue ludimus ludum rotaꝫ vo-
lubili orbe verſamus infima ſummis ꝛ ſū-
ma infimis mutare gaudem⁹ Cum hiſ ve
ro qui triſtantur fortuna nullum cōtuber-
nium habet Quarto quia gaudium mūdi
ad doloroſum finē adducit Prouer . xiiij.
Extrema gaudij luctus occupat Quia vl
homo dimittit gaudia ſcꝫ p morteꝫ vl gau
dium dimittit hominem p aduerſam fortu
nam Et vtꝝqꝫ doloroſum De primo Ecci
xlj . O morſ q̄ꝫ amara eſt memoria homi
ni pacem habenti in diuitijs et adhuc valē
ti capere cibum De ſecundo Boeti⁹ In-
feliciſſimum genus diffortunij eſt fuiſſe fe
licem Fletus vero et triſticia ducūt ad bo
num finem ſcꝫ ad conſolatōem eternaꝫ.ma
thei.v.Beati qui lugent quoniam ipſi cō-
ſolabuntur. R Et nota ꝙ ꝓut ex ſcri
ptura ſacra haberi poteſt.quintuplex ē fle
tus chriſti qui ſignat quintuplicem fletum
quem in hac vita habere debemus. Pri
mus eſt fletus infantie ſcꝫ ex infantili ne-
ceſſitate ſicut cantat eccleſia Vagit infans
inter arta poſi.preſe.Sap̄.vij.Et primā vo
cem ſimilem omnibus emi.plo.Qui ſignat
fletum quem habere debemus ꝓ incolatu
pn̄tis miſerie Auguſti . In valle miſerie
ſumus in qua eo magis eſt flendum quo ni
mis flemus .Idem .Puer qui naſcitur a
ploratu incipit nec ridere pōt lacrime ſunt
teſtes miſerie.ſtatim natus plorat.nondum
loquitur.et iam eſt ꝓpheta ſue calamitatiſ
Iſta miſeria incipit in natiuitate.i vita cō
tinuatur.et protenditur vſqꝫ ad mortē. iō
vita humana fluuio compatur Vnde flu-
uius in principio et in fine amaritudinem
habet quia amari oritur et in mare regre-
ditur et in medio habet continuam labilita
tem Sic et natiuitas noſtra ē amara .quia
caduca vita amarior qꝛ labilis.mors ama
riſſima quia periculoſa. Secūdus ē flet⁹

quo fleuit ſuper Lazaꝝ mortuum et imēſo
amore ad vitam eum reuocando qui ſignat
fletum quem habere debemus ſuper illos
qui mortui ſunt in peccatis Hiere.ix . qs
dabit capiti meo aquā et oculis meis fon-
tem lacrimaꝝ et plorabo die ac nocte inter
fectos populi mei Aug⁹. Multi male ge-
munt et ego compaſſionem habeo his qui
male gemūt.amiſit numū ꝛ gemit.amiſit de
um et ñ gemit Ecci.xxij.Sup mortuū plo
ra defecit enim lux eius et ſuper fatuum.
plora defecit enim ſenſus eius Et ſequitur
Luctus mortui ſeptem dies.fatui autem ꝛ
impij omnes dies vite illoꝝ Ex quib⁹ ver
bis habetur ꝙ tres plorandi ſunt.ſcꝫ mor-
tuus.fatuus.et impius.ſed differunt.Mor
tuus eſt plorandus pūo tempe. Fatuus to
to tempe vite ſue.impius in tota vita ꝛ p⁹
vitam. Tercius eſt fletus quo fleuit ſup
ciuitatem ex nimia compaſſione vt hic.q ſi
gnificat fletum quem habere debem⁹ pro
calamitatibus miſeroꝝ.ij.Coꝝ.xj. Quis i
firmatur et ego non infir.quis ſcan.ꝛ ego
non vror.Iob.xxx.Flebam quondam ſup
eo qui afflictus erat et compatiebatūr aīa
mea paupi Et iſta compaſſio fuit amarior
in chriſto q̄ꝫ in aliquo alio . Et ratio eſt qꝛ
aliquando compaſſio cauſat ex amore na-
turali.ſcd̄m qd̄ homo aliquem.naturaliter
diligit.et ideo naturaliter homo compatit
homini afflicto.imo non videtur homo ſꝫ
beſtia crudelior qui homini non cōdolet ſꝫ
quia amor iſte puus eſt ideo paruꝫ mouet.
Aliquando cauſatur ex amore accidentali
ſcd̄m qd̄ homo diligit hominēꝫ quadā ami
cicia tempali.et ex tali amore compatitur
amico dolenti non tantum quia homo ſed
etiam quia amicus eſt . Iſte amor magis
mouet q̄ꝫ primus Aliquādo vero cauſatur
ab amore ſpūali quo quis diligit hominēꝫ
in deum et ſcd̄m deum et iſte amor eſt ma-
ior q̄ꝫ primus et ſecundus . non tantum ꝙ
facit duo corda vnum eſſe.vnde multitudi
nis credentium erat cor vnum et aīa vna
ſed etiam ꝙ ſint ambo vnius corpis miſtici
membra.et ideo ſi dolet membrum vnū cō-
patiuntur et alia.Et quia iſte amor magis

fuit in chriſto q̄ꝫ in aliquo alio. ideo in eo
fuit maior compaſſio. Quartus eſt fle-
tus quo fleuit in cruce ex nimio dolore. he
bre.v.Cum clamore valido et lacri . offe-
rens exauditus eſt ꝓ ſua reuerentia . Qui
ſignat planctum cōpunctōnis quem debēt
habere illi qui in cruce penitentie ſunt.pſ̄.
Lauabo p ſingulas noctes.id eſt p ſingula
peccata lectum meū.i.cor meū et faciā me
um Sic fleuit et lauit Magdalena et mun
data eſt Sic fleuit et lauit Petrus pecca-
tum ſuum Lu.xxij . Egreſſus foras fleuit
amare Quidem rident peccata ſua et cum
riſu confitentur ea et ideo non delent ea
Quintus flet⁹ eſt ex viſceroſa pietate quo
chriſtus fleuit ſup caſum iude.Vnde Au-
guſtinus in quodam ſermone Noſter redē
ptor delictum iude plorauit vt euangeliſta
ait.cum vidiſſet eum turbat⁹ eſt dixit vn⁹
ex vobis me tradet quāta miſericordia deſ
traditus ꝓ traditore dolet.ꝓditus pro ꝓdi
tore turbatur per qd̄ daſ intelligi ꝙ demuſ
flere prelatos et clericos quando cadūt qꝛ
eoꝝ caſus eſt valde periculoſus Sicut em̄
bonus ſacerdos vocatur angel⁹ Malach.
ij.ſic malus vocatur dyabolus Io.vj.Nō
ne vos duodecim elegi et vnuſ ex vobi dyā
bolus eſt Vnde Criſ.Nihil tm̄ deſtruit ec
cleſiam dei ſicut ꝙ clerici deteriores ſūt lay
cis Ad idem Hiero.dicit.viij.q.j.Qualis
Et ſic patet primum. S Secūdo ꝓdici
tur euentus maloꝝ ꝓ mentis excecatōe.vn
ait Et quidem in hac die tua in qua gau-
des et ſcd̄m carnem et non ſm ſpūm viuis
que ad pacem tibi eueniunt ſed diuitie de-
licie ꝛ honores in quibus conſiſtit pax mū
di.que eſt pax inordinata ſimulata et coin-
quinata ſiue iniqua.Inordinata eſt qꝛ dn̄ſ
obedit ſeruo et ſupior inferiori ſcꝫ anima
corpi et ratō ſenſualitati Prouer.xxx.per
tria mouetur terra per ſeruum enim regna
uerit.per ſtultum cum ſatiatus fuerit cibo
et p odioſam mulierem cum in matrimoni
um aſſumpta fuerit Iſte ſeruus et ſtultus
eſt corpuſ et odioſa mulier que regnat i ho
mine aſſumitur in matrimonium et aīa fit
ancilla Simulata eſt quia mundus pacem

videtur dare homini et infert eiꝰ magnam
guerram ſcꝫ cum deo. Job. ix. Quis reſti-
tit ei et pacem habuit Sic iudas dedit pa-
cem chriſto et fecit cum capt Talem pacē
dedit Joab Abner. ii. Salue mi frater et
apprehendens mentum eius cum alia ma-
nu infixit gladium in viſcera eius. ij. Re.
xx. Coinquinata eſt ſiue iniqua qꝛ pax mū-
di eſt de malis et turpibus Prouer. Secū
do Letantur cum malefe. et ex. in rebꝰ peſ
ſimis Propterea dicit Pſal. Zelaui ſuper
iniquos pa. pec. vi. Sic pacificati ſunt he-
rodes et pilatus ſuper mortem chriſti. hāc
pacem venit chriſtus deſtruere Lu. xij. pu
tatis ꝙ venerim pacem mittere in terram.
Non di o vobis ſed ſeparoinem Math. x.
dicitur Non veni mittere pacem ſed gladi
um Hec pax claudit oculos mundanoꝝ
ne videant mala ventura ſuper eos Unde
ſequitur Nunc autem abſcondita ſunt ab
oculis tuis ſcilicet mala ſuper te ventura.
Et que ſunt iſta mala oſtendit dicenſ. quia
venient dies in te romane obſidionis et cir
cumdabunt te inimici tui ſup. romani prin
ceps vallo ſcilicet per cathenatōem factaꝫ
de vallis id eſt de palis ligneis Nam val-
lus eſt palus. ſed vallum eſt iſta cathena-
tio facta de palis Tres enim aggeres ſiue
foſſata dicuntur feciſſe Titus et Veſpaſia
nus ſuper hieruſalem in circuitu eius ⁊ in
primo fecerunt vallum Similiter circum
dabunt te per exercitum bellatoꝝ circun-
quaqꝫ diſpoſitum et coanguſtabunt te vn-
diqꝫ ſcꝫ ꝑ machinas et baliſtas vndiqꝫ ere
ctas et ad terram proſternent te ſcilicꝫ ca-
piendo et filios tuos qui in te ſunt ca-
piendo. occidendo. et diſpergendo. et non
relinquent te lapidem ſuper lapidem peni
tus et funditus deſtruendo vt dicit ioſe
phus. Et cauſam huius cladis ⁊ euerſiōis
ſubdit d. Eo quod non congnoueris tpus
viſitationis tue. Hiere. viij. Miluus in ce
lo cognouit tempus ſuum. turtur et irun
do et ciconia cuſtodierunt tempus aduen-
tus ſui. Populus autem meus non cogno
uit iuditium domini. Et nota quod hoc to
tum quod chriſtus predicit de euerſione hi

eruſalem completum eſt ad litteram: Poſt
euerſionem enim hieruſalem redentibꝰ ro
mam. iudei qui in ſpeluncis et ſiluis latue-
runt. redierunt ad ciuitatem et ceperūt lo-
ca ſancta venerari et reedificare. Quod
audientes romani miſerunt hieruſalem he
lium adrianum qui funditus eam euertit i
ta quod lapis ſuper lapidem non remanſit
Poſtea dictꝰ helius edificauit modicā ci
uitatunculam nō in eodem loco ſed in lo
co vbi moderna hieruſalem ſita eſt. ⁊ a no
mine ſuo heliam nominauit. et longo tem-
pore ſic dicta eſt. Quod patet ex hoc quia
locus in quo crucifixus eſt dominus ⁊ or-
tus in quo ſepultus eſt in medio ciuitatis
ſunt. ante erant extra. Ex quo patet quod
romani ſicut nabuch. fuerūt flagella ⁊ vir-
ga dei contra iudeos. Sed ſicut pater quā
do verberauit filium vſqꝫ ad mortem pro
ijcit virgam in ignem. ſic deus proiecit ro-
manos propter peccata ſua. et ab alijs fla-
gellati fuerunt et quaſi conſumpti. quia de
us vnum peccatorem per alium punit. Et
nota quod hec euerſio facta fuit in menſe
auguſto propter quod hoc euangelium le-
gitur in menſe auguſto et recitatur. Mo-
raliter autem ad noſtrā edificationem hec
contingunt in anima peccatoris. et primo i
vita. Secundo in morte. In vita quidē
quia anima in peccato circundatur in ſug-
geſtione et interiori a propria concupiſcē-
tia et exteriori ab alijs creaturis. Pſal.
Circundantes. Circundederunt me. Coa-
guſtatur in delectatione. ꝓſternitur in con
ſenſu. et tunc capitur ciuitas anime. et tūc
etiam filij eius ſcilicet boni motus vel mo
res ſi qui erant in ea repugnantes ſimiliter
proſternuntur. et non relinquetur in ea la-
pis ſuper lapidem in conſuetudine actiōis
per quam paulatim anima miſera tota diſ-
ſoluitur. Iſte ordo ponitur Job. xvj. Cir
cundederunt me lanceis ſuis. Ecce primū
Lancee enim dyaboli ſunt ſuggeſtiones e-
ius. conuulnerauit lumbos meos Ecce ſe
cundum. In delectatione enim peccati cō-
uulnerantur lumbi tam interiores anime
quam exteriores corporis. et effudit in ter-

ra viſcera mea. Ecce tercium Viſcera enī
id ē affectiōes effunduntur in terra in cōſen-
ſu. cōcidit in vulnere me ſuper vulnus Ec
ce quartum In morte autem peccator cir
cūdatur a demonibus ꝑ horribiles viſiōes
et interiores et exteriores qui ſtant parati
rapere animam eius. Job. xx. Vadet ⁊ ve
nient ſuper eum horribiles. Coanguſtatur
vndiqꝫ ꝑ peccatoꝝ ſuoꝝ recordatōem que
replicant ei demones vt inducant eum in d
ſperatōem Sap. iiij. Venient in recordatio
nem peccatoꝝ ſuoꝝ timidi Et ideo in mor-
te non debēt peccata ſua reduci peccatori
ad memoriam ſed ſolum miſericordia dei ⁊
paſſio xpi. et quomodo ad vnum verbum
pepcit latroni Proſternitur in corporis ⁊
anime diſſolutōne quādo corpus in terraꝫ
ꝓijcitur et anima in infernum ſimul cum
filijs ſuis. i. cum opibus ſuis Ben. Tertō
Puluis es et in puluerem reuerteris Lu.
xvj. Mortuus eſt diues et ſepultus in in-
fernum Non relinquetur in eo lapis ſuper
lapidem in pene ſolutōne in qua etiam de
minimis reddet ratōem Math. xviij. Non
exies inde. do. no. quadr. ſed. Et hec oīa idō
euenient ei. quia non cognouit tempus viſi
tatōnis ſue nec in vita nec in morte. O ca
riſſimi timeamus et nos hanc euerſionem
qui pluries viſitatōem eius contempſimus
nec eam cognouimus. cum tamen viſitatio
eius circa nos multum melior eſt ꝙ̄ circa
iudeos. T Ubi nota ꝙ quattuor ſunt
valde ꝑiculoſa in peccatore Primū eſt in
ſenſibilitas peccatoris Si enim peccator ꝯ
gnoſceret quot mala ꝑ peccatum incurrit.
et quot bona perdit et in preſenti et in fu-
turo potius vellet mori ꝙ̄ peccare. Et idō
iuſti qui hoc cognoſcunt potius eligūt tor
menta et mortem ꝙ̄ peccare Dani. xiij. me
lius eſt mihi incidere in manus hominū ꝙ̄
derelinquere legem dei mei Secundū ē con
temptus medicine. Chriſtus enim dauit
medicinas efficaces ad omnem morbū ani
me expellenduꝫ ſcꝫ ſacramēta eccleſie quas
gratis mādauit dare vt ꝑ impotentiaꝫ nul
lus excuſaretur Lu. x. Gratis accepiſtis
gratis date Peccator autem has mediciaſ

contemnit Pſal. Omnem eſcam abomi. ē
anima eoꝝ. Tercium eſt corruptō palati a
nime Habꝫ enim peccator ita corruptum
palatum anime ꝙ mala ſibi ſapiunt bona.
et bona ſibi ſapiunt mala. Augꝰ. Palato
non ſano pena eſt panis. qui ſano eſt ſuauiſ
et oculis egris odioſa lux que puris ē ama
bilis Nume. xxj. Nauſeat anima noſtra ſu
per cibo iſto leuiſſimo Quartum eſt indu-
ratō mentis quod eſt peius omnibus. quia
nec verba nec verbera nec beneficia ꝓſūt.
Exemplum de pharaone. j. Regū. vj. Qua
re aggrauatis corda vrā ſicut aggrauauit
egiptū et pharao. Eccl. iij. Cor duruꝫ ma
le habebit in extremis. V Ubi ſciē-
dum ꝙ chriſtus in decem magnis benefici
is nos viſitauit et quottidie viſitat: que ſo-
lum nobis chriſtianis confert. Primū eſt
quia de ſeruitute dyaboli nos eripuit et re
generauit in filios dei omnibus alijs in ea
dem ſeruitute relictis Joh. vj. Nemo pōt
venire ad me niſi pater qui miſit me trax.
eum Hoc totum fit in baptiſmo qui opa-
tur in virtute paſſionis chriſti in quo eri-
pitur de ſeruitute dyaboli et fit filius dei.
Col. j. Qui eripuit nos de poteſtate tene-
brarum et tran. in reg. fi. di. ſ. j. Johā. iij.
Videte qualem caritatem dedit nobis deꝰ
vt filij dei nominemur et ſimus. Qꝛ a xpo
dicuntur chriſtiani. Secundum eſt quia
a vinculis peccatoꝝ nos abſoluit omnibꝰ
alijs ligatis remanentibus in pecatis. Eſt
enim peccator magnis cathenis ligatꝰ. ita
ꝙ non poſſit ire quo vult. ſed ducatur quo
non vult. Prouer. v. Funibus peccatoruꝫ
ſuoꝝ quiſqꝫ conſtringitur Unde apls in ꝑ
ſona peccatoꝝ ait. Rom. viij. Non qd vo-
lo bonū hoc ago ſed qd odi malū hoc fa-
cio Ab his vinculis nos abſoluūt ſacerdo
tes vice chriſti Solo enim petro et ſucceſ
ſoribus eius date ſunt claues abſoluendi
peccata Math. xvj. Tibi dabo claues reg
ni celoꝝ et qdcunqꝫ ſolue. ſup ter. erit ſolu
tum et in celis Nota etiam de leone d quo
dicitur. in Eſopo cui quidam extraxit ſpi-
nam de pede qui poſtea condemnatus ⁊ le
onibus traditus ad deuorandum dictꝰ leo

defendit eum . Tercium eſt quia veſte om
nium virtutum et donoꝝ ſpūſſancti nos in
duit omnibus alijs remanentibus nudis.
Yſa.xlix. His omnibus velut ornam̄ ſtro
veſtieris Hec eſt illa veſtis polimita quā
Jacob.i.chriſtus fecit Joſeph.id eſt.ho
mini chriſtiano Gen.xxxvij. Hec eſt illa
veſtis que fecit nos dignos cōuiuio eterno
quam ille non habens expulſus eſt de nup
tijs Math.xxij. Et nota hic ꝙ quidam fu
rantur hanc veſtem ſicut pilatus furat⁹ ē
tunicam inconſutilē chriſti illi ſcꝫ qui va
dunt in veſtimentis ouium. intrinſecus au
tem ſunt lupi rapaces vt ypocrite et here
tici.multi ſunt ſicut vulpes que habet op
timum corium et malas carnes. Quar
tum eſt quia in fide vera et doctrina nos ī
ſtruit que in nullo alio populo requieſcut
niſi in nobis quod eſt magnum beneficium
Pſal. Non fecit taliter omni natōni et iu
dicia ſua manifeſtauit eis Facile eſt chriſti
ano ſaluari ſed omnibus alijs quaſi impoſ
ſibile vt dixit ſemel quedam demoniaca. et
hoc quia non ſunt nutriti in vera fide.
Quintum eſt quia corpus et ſanguinē ſu
um nobis ad manducandū ſub ſpecie pais
et vini inſtituit.omnibus alijs in ſolo pa
ne corpali relictis qui eſt in infinitū malo
ris virtutis ꝙ̄ manna vt patet in Johāne
vi.quia iſte cibus dat vitam ꝑpetuam .ſed
non manna Jo.vj.Si quis mādu.ex hoc
pane viuet ineternum. Iſte cibus cōtinet
gratiam dei ſed non manna . Item purgat
peccata ſed non manna Item conuertit ꝯ
medentem in ſeipſum.et non cōuertitur in
comedentem ſicut manna vt dicit Auguſt.
Sextum eſt quia efficaciſſima medica
menta contra omnes anime morbos nobis
reliquit ſcꝫ ſacramenta eccleſie omnibus a
lijs infirmitatibus et morientibus ſine ali
qua medicina Pſal. Qui ſanat omnes in
fir.tu. In nullo enim populo īuenitur ali
qua medicina contra peccatum niſi in po
pulo chriſtiano. Auguſt. Non eſt locus ve
ri ſacrificij in toto mundo extra eccleſiam
catholicam Septimū eſt quia totam au
toritatem ſuam et vicarium ſuum in chri
ſtiano pplō dereliquit Math. xvj . Tu es
petrus et ſup hanc petram edificabo eccle
ſiam meam.et tibi dabo claues regni celo
rum Petrus autem pater et paſtor eſt po
puli chriſtiani Omnes autem alij ſpiritua
les a patre et chriſti vicario ſunt penit⁹ de
ſtinati Luce . Qui vos audit me audit
Octauum eſt quia nos exules a ciuitate
noſtra quottidie in eam reducit omnibus a
lijs extra dimiſſis Johan.xiiij. Iterū ve
niam et aſſu.vo.ad meipſum vt vbi ego ſū
et vos ſitis Nota hic quantam reuerentiā
faciebant guelli regi Karolo qui ꝑ ipſum
reducti fuerant ad terras ſuas.j. Mach.j.
Felix dies in qua reuerſus es ad terraꝫ tu
am Nonum eſt quia heredes regni cele
ſtis nos fecit omnibus alijs exhereditatis
et extra hereditatem regni celeſtis piectis
Math.viij. Multi venient ab oriēte ⁊ oc
cidente et recumbent cum Abraam Yſaac
et Jacob in regno celoꝝ Filij autem regni
eijcientur ī tenebras exteriores Decimū
eſt quia theſaurum ſuum ſcꝫ meritum ſue
paſſionis noſtris prelatis nobis diſpenſan
dum reliquit . vt patet in indulgentijs que
tantum valent quantum ſonant que ſoluꝫ
in noſtro pplō inueniuntur Virtus etiam
ſue orōnis que maxima eſt ſolum applicat
nobis chriſtianis Job.xvij. Ego ꝓ eis ro
go non ꝓ mundo. Cariſſimi iſta ſunt maxi
ma et ineffabilia beneficia in quibus nos
chriſtus viſitauit et viſitare non ceſſat . Et
quia iſta beneficia non recognoſcim⁹ .imo
ea contemnim⁹ ideo ſicut iudeos . pluries
dedit populum chriſtianum in direptōnem
et diſperſionem vt patet in magnis ꝑſecuti
onibus quas paſſa eſt eccleſia vt tempe to
tyle qui totam ytaliam deſtruxit . Tempo
ribus etiam noſtris omnes ciuitates vltra
marine xp̄ianoꝝ capte et deſtructe a barba
ris nationibus eis ſicut iudei ſeruiunt ſub
tributo et quaſi totus chriſtianiſſimus po
pulus in ꝑtibus vltramarinis eſt extirpa
tus in quibus xp̄iana religio maxime flore
re ſolebat.nunc autem noſtre ciuitates a
nobiſipſis delentur et conſumuntur ꝑ que
apparet omnino ꝙ deus eſt valde iratus

nobis et hoc ideo quia viſitatiōem eius nō
cognoſcimus. Et ſic patet ſecundum. Y
Tercio ponitur reuerētia ⁊ honor a xp̄o
tēplo exhibitus.quia ingreſſus in tēplum
cepit eijcere emen.⁊ ven.de illo ad litteram
In primo atrio templi fecerūt ſacerdotes
loca venalia vbi venditores et campſores
erant.quod ex auaricia fecerant vt venien
tes ad tēplum haberent paratū quod ſacri
ficarent. Et qa aliqui non habebant vnde
emerent poſuerunt ibi numularios a qbus
mutuo acciperent pecuniam. Et quia ſm̄
legem ad vſuram accomodare non debebāt
ideo preſtabant ſub nominē palliate vſure.
ſcꝫ ſub nomine collibiorū.et dicitur colli
bia munuſcula fructuū. Et ideo dicit. Scri
ptum eſt yſa.lvj. Domus mea do.ora. vo.
vos aūt fe.il.ſpe.la.i.vſurariorū. Eſt enim
vſurarius occultus latro qui facit hominē
mori in balneo. Hiere.vij. Nūquid ſpelun
ca latronū facta eſt domus mea in qua in
uocatum eſt nomen meū. Et nota ꝙ hanc
eiectionem oporteret ꝙ dn̄s omni die face
ret in eccleſia: qa quottidie patrimoniū cru
cifixi ⁊ beneficia eccleſiaſtica emuntur et vē
duntur. Quod eſt maius peccatū ꝙ̄ vſura
vel rapina .nam in tali venditiōe emitur et
venditur chriſtus ſicut res venalis ſicut iu
das eum vendidit et ſacerdotes et ſcribe ip
ſum emerunt.et ideo parificatur peccatum
ſymonie peccato iude et ſacerdotū qui oc
cidi chriſtum fecerunt. Et ſi patet terciū ⁊
cōſeqn̄ter totū. De epiſtola ſermo.lxxxv
S Citis quōm cum gētes eſſetis
ad ſimulacra muta prout duce
bamini euntes.j.cor.xij. Ante
aduentū chriſti mundus diuer
ſis ydolis ſeruiebat.ſed per gratiam chriſti
deſtructa ſunt ydola et tūc alij errores pul
lulare ceperūt. Quia enim chriſtus expſſit
tres eſſe in trinitate perſonas et vnā eſſen
tiam trium perſonarum a qua omnia bona
procedunt hoc multi male intellexerūt po
nendo inequalitatem et maioritatem in per
ſonis et ponendo ꝙ quedam opera ꝓcedūt
ab vna perſōa et quedam ab alia ad quod
ſeqūebatur diuerſitas in eſſentia. Et ideo
aplus in p̄nti epiſtola hos errores eliminat
In qua quidem epl̄a quattuor facit: Pri
mo oſtendit ꝙ ydolatrie ac omnis mali ꝑn
cipium actor eſt dyabolus.i eo ꝙ ſuggerit
et liberum arbitrium in eo ꝙ cōſentit. In
principio epl̄e. Secūdo oſtendit ꝙ ſpūſſan
ctus nō eſt actor alicuius mali.ſed ē actor
et principiū omnis boni in eo ꝙ ad bonum
mouet et dirigit.ibi. Ideo notum vobis fa
ꝙ ne.in ſpū dei lo.di.anathe.ie.et ne.pōt di
dn̄s ie.niſi in ſpū.ſ. Tercio oſtendit ꝙ gra
tie gratūfacientes ſunt a ſpūſancto ⁊ a to
ta trinitate in eo ꝙ ipſas infundit.ibi: Di
ui.autem gratiarum ſunt idem autē ſpūs ⁊
diui.miniſtra.⁊c. Quarto oſtendit ꝙ etiam
gratie gratiſdate que dantur ad vtilitatem
eccleſie ſunt a ſpūſancto.in eo ꝙ ipſas etiā
peccatoribus largitur et tribuit.ibi. Vni
cuiqꝫ autē datur manifeſtatio ſpūs ad vti
litatem: alij quidem per ſpūm datur ſermo
ſapientie ⁊c. Y Primo ergo oſtendit
aplus ꝙ ydolatrie et per conſequens omīs
mali principiū actor eſt dyabolus in eo ꝙ
ſuggerit et liberum arbitrium in eo ꝙ con
ſentit. Et hoc eſt quod dicit. Scitis q.cum
gen.eſ.i.gentiliter viuētes.de nouo enī co
rinthij conuerſi erant de ritu gentilium ad
fidem chriſti ad ſimulacra muta prout du
cebamini.ſ.a dyabolo ſuggerente et inſtigā
te.euntes ſcꝫ eratis per liberū arbitriū tali
ſuggeſtioni dyabolice conſentiebatis et ope
re implebatis. Sed nōne ſimulacra dabant
reſponſa.quō ergo erant muta. Ad quod di
cendum eſt ꝙ ſimulacra de ſe et a ſe muta
erant.ps. Os habent et non loquētur. Sꝫ
interdum demones in eis et per ea loque
bantur et dabant reſponſa deo permittente
quia peccata eorū hoc merebātur vt ī ydo
lis q̄ colebant deciperētur et perirent.quia
ſeruiebant creature potius ꝙ̄ creatori. Cir
ca hoc ergo notandū ꝙ quicūqꝫ gentiliter
viuunt adhuc adorant ſimulacra. Gentili
ter aūt viuūt et non ſm̄ legem chriſtianam
ſꝫ cuiqꝫ cōtra legē di q̄rūt diuicias ⁊ honores
⁊ h⁹mōi mūdana ⁊ omnes tales ſimulacra

adorant: Nam auari qui ſuper omnia q̄rūt
pecuniam ſimulacrum eſt numus in quo ē
crux quam mundus adorat. Guloſi autem
ſimulacrum eſt bolus. Luxurioſi vero ſimu
lacrum eſt venter. Phil.iij. Quorū deus
venter eſt. Vanegloriosi autē ſimulacrum ē
honor mundanus. non verus honor qui ex
hibetur in teſtimonium virtutis. ſed honor
mundanus qui eſt honor pānorū et equorū
Ioh.xij. Dilexerūt gloriā hominū magis
q̄ dei. Illud ergo quod quiſq; pre omībus
diligit eſt ſuus deus et ſuum ſimulacrū vt
dicit augu. Omnis autem peccator iſtud in
quo et propter quod peccat pre omnibus di
ligit et plus diligit q̄ deum q̄a contra man
datū dei illud querit et operatur et perdit
deum vt illud habeat in omnibus. Et ideo
omnis peccator eſt quodāmodo ydolatra ⁊
ſimulacrum adorat. Qui ergo filios vel pe
cuniam vel quodcūq; aliud pre omnibus
diligit id adorat. nam ex indiſcreto amore
ydolatria ortum habuit. Et ideo apſus di
cendo ſimulacrum omne malum dedit intel
ligi cuius actor et principiū eſt dyabolus ⁊
liberum arbitriū hominis. gen.iiij. Subtus
te erit appetitus tuus et dominaberis illi⁹.
Et ſic patet primum. Secundo oſtendit ꝙ
ſpūſſanctus non eſt actor alicuius mali ſed
eſt actor et principiū omnis boni. Vñ ait.
Ideo notum vobis facio ꝙ nemo loquens
quocūq; mō loquendi ſiue cordis ſiue oris
ſiue operis in ſpū dei. id ē a ſpū dei motus.
dicit aliquo mō loquendi anathema ieſu. i.
diuiſionem et ſeparationem a ieſu. hoc eſt id
ad quod ſeparatur a ieſu ſicut eſt blaſphemia
vel aliud tale. Vel anathema ieſu. id ē di
uiſionem ieſu. vt ieſu ſit genitiui caſus. id ē
non dicit ieſum diuiſum alium ſcz deum a
patre vt fecit arrius. Contra quē Auguſt.
Meretrix non permiſit diuidi filium ſuum
iij. regū. iij. et tu diuidis deū tuum. Idem
introducit filium arrio loquentē ⁊ dicentē.
Verberibus aſperis laceratus ſum. ſangui
nem meum fudi. animā meam poſui vt te
mihi coniungerem ⁊ tu diuidis me. Nec di
cit ieſum diuiſū a patre vt ſit ſolum homo.

vt facit iudeus et ſaracenus. nec dicit opa
ieſu diuiſa ab operibus dei. Ioh.v. Que
cūq; pater fecerit: hec et filius ſimiliter fa
cit. In eodem. xiiij. Pater in me manens
ipſe facit opera. Nulla ergo falſitas ē a ſpi
rituſancto circa ieſum. ſed omnis veritas
et nemo poteſt dicere ore ſcz proferendo et
animo tenendo. quod ē proprie dicere. dñs
ieſus. id ē ꝙ ieſus ſit dñs ſuus et omniū niſi
in ſpūſancto. i. per ſpūmſanctū hāc veritatē
interius docentem et cordi imprimentem.
Ioh.xvi. Cum autem venerit ſpūs ille ve
ritatis docebit vos omnē veritatem. Sed
nonne aliquis poſſet dicere praua intētione
dñs ieſus. Ad hoc dicendum ꝙ dicere dupli
citer ſumitur. vno mō large ſcz pro enunci
are voce quod nō creditur corde nec tenet
vel oſtēditur opere. et hoc mō non accipit
hic. Alio modo accipitur ſtricte ſcz quādo
id quod profertur ore creditur corde ⁊ oſtē
ditur opere. et ſic accipitur hic. Eſt ergo h
diligenter attendendum ꝙ dum aliquid in
corde concipitur de deo. et iſti conceptui vl
terius conſentitur. tūc illud interius dicit i
corde. quando autem tale dictū cordis exte
rius voce exprimitur vel ſigno vl quocūq;
modo tunc magis dicitur. Quādo vero q̄s
opere oſtendit ſe ſic credere tunc totus hō
eſt quaſi in dicendo ⁊ de ſe toto linguam fa
cit. Duo ergo primi modi ⁊ ſi ſint a ſpūſā.
ſcz conſentire ⁊ confiteri. tñ ſine tercio non
introducūt in regnū celorum. Matth.vij.
Non oīs q̄ dicit mihi dñe dñe intrabit in re
gnum celo. ſed q̄ fe. vo. pa. m. q̄ in ce. ē ipſe
intrabit i re. ce. Iac.ij. Fides ſine operibus
mortua ē. Cū ergo omne bonū his tribus
modis fiat. ſcz corde ore ⁊ opere. ⁊ hec tria
ſint a ſpūſācto. patet ꝙ ſpūſſāctus ē actor ⁊
principiū omnis boni. Et ſic patet ꝙ nulla
diuiſio ē a ſpūſctō nec diuiſio creatoris in ſe
vt q̄dā diuidūt nec diuiſio create a creatore
qḋ fit p pctū. q2 cū ſpſſā. ſit aīā aīā aūt hēat
vnire māifeſtū ē ꝙ nulla diuiſio a ſpūſā ē. ⁊
nullū pctm̄. q2 oē pctm̄ diuidit. nam diuidit
hominem a deo. yſai. lix. Iniqtates veſtre
diuidunt inter vos et deum veſtrum. ⁊ cete

Item diuidit ab angelis et a ſanctis Itē
diuidit a congregatōne fideliū in qua non
ē merito ſ3 ſolū numero Itē diuidit a me
rito paſſionis xpi et omniū ſanctoꝝ ⁊ a bo
nis q̄ fiūt i eccia ac etiā a ꝓprijs hoīs Itē
diuidit aīā a corpe ro. vj. ſtipē. pec. mors
Et tandem diuidit a regno celoꝝ. Math.
xxv. Diſcedite a me maledicti i ignē eter
num Et ſic patʒ ꝙ qui diuiſionem faciunt
in terris et in domibus vel qui diuiſiorem
ſequuntur non habent ſpūmſanctum ſ3 ſpi
ritum dyaboli qui primam diuiſionē fecit
in celo et in ꝑadiſo et primos rebelles ipſe
fecit Et breuiter ſicut ꝓpria oꝑatō filij dei
venientis in mundum fuit vnire filios dei
qui erant diſpſi in vna fide et in vna eccle
ſia et in vna oꝑatione. ita dyaboli eſt diſper
gere et diuidere. Ioh .x. Fur non venit niſi
vt mactet et ꝑdat. Imitantur autem iſtū
qui ſunt ex ꝑte iſtius Sap.ij. Similiter p3
ꝙ nemo talium poteſt dicere vere et ꝓprie
ieſus eſt dominus meus niſi ſpūm habeat ſi
cut veri xpiani. mali autem xpiani falſe di
cunt ieſus eſt deus meus Eſt enim falſa diſ
crepatō vocis a re que p vocem ſignificat
vnde talis confeſſio eſt quaſi negatō Thi.
j. Confitentur ſe noſſe deum factis autem
negant Tales ſunt ſiles militibus pilati q̄
genuflectebāt coram ieſu dicentes Aue rex
iudeoꝝ. et ꝑcu. e. Tales ſunt ſignificati per
iſtam ficum habentem ſolum folia cui xps
maledixit que ſtatim aruit Math.xxj.

A Tales videntur eſſe peiores ſarra
cenis q̄tum ad quattuor. Primo q2 ſar
raceni negant xpm verbo ſed iſti facto. pe
ius eſt enim factum q̄ verbum Secūdo
quia ſarraceni ex ignorantia chriſtū negāt
Non enim ſciunt ipſum eſſe verū deū ⁊ do
minum. ſi ſcirēt multi eoꝝ ſaluarētur p bo
na oꝑa Chriſtiani autē ſciūt et credunt ie
ſum eſſe dñm ſuū. et tñ ei negant debitū ob
ſequiū ita ꝙ vnus diceret dñe Neſcio quō
vobis debeā obſequiū hoc exhibere. ſi eniʒ
ſcirem libenter vobis exhibere. Alter ve
ro diceret. vere ſcio ꝙ hoc obſequiū vobis
debeo. ſed nolo exhibere. manifeſtū eſt ꝙ ſe

cundus magis offenderet. Tercio quia
ſarraceni legem ſuam obſeruant tales aūt
nullius legis eſſe videtur quia nec xpiani.
nec ſarraceni ſunt. Et ideo tales ſine lege
peribunt. Quarto quia tales vident eſſe
apoſtate a fide q̄tum ad rem fidei. vident
etiam periuri eſſe eo ꝙ in baptiſmo ꝓmiſe
runt renuntiare dyabolo et pompis ei⁹. et
ideo malo chriſtiano fides erit ad cumulū
damnatōnis quia magis peccat chriſtian⁹
fornicando. et alia que prohibetur in euā
gelio faciendo q̄ ſarracenus Sicut magis
peccat religioſus q̄ ſecularis idem pecca
tum committendo Sic ergo ſtatus religio
nis ſi ſeruetur eſt ad magnum meritum. et
ſi non ſeruetur ad cumulum damnatōis. ſic
eſt de fideli chriſtiano quia ſi ipſam fidem
ſeruet infinita et ineſtimabilia bona inde ꝯ
ſequetur Si autem chriſtianus fideʒ opere
non impleat nihil boni conſequetur Immo
omnia que ſunt fidei cedent ſibi ad cumu
lum damnatōnis. ij. Petri. ij. Melius erat
iſtis viam iuſticie non cognoſcere q̄ poſt
agnitōem retrorſum conuerti ab eo quod
illis traditum eſt Et ſic patet ſecundum

Tercio oſtendit ꝙ gratie gratumfacien
tes hominem ſunt a ſpirituſancto et a do
mino ieſu chriſto et a deo patre quia vt di
cit Auguſtinus Indiuiſa ſunt opera trini
tatis. Gratie autem gratumfacientes or
dināt. B Primo hominem ad deum
ipſum gratificando et iuſtificando Et hoc
eſt. Diuiſiones gratiarum ſunt. homines. ſ.
gratificantium Idem autem ſpiritus iſta
rum gratiarum ſcilicet dator et diuiſor.
Quia quidam in maiori copia recipiūt vt
apoſtoli qui in tanta copia receperunt gra
tiam ſpirituſſancti vt non poſſent amplius
peccare Similiter beata virgo Quidā in
minori copia recipiunt Nam peccare poſ
ſunt et defacili peccant Quidam enim re
cipiūt vt in vno actu iuſtificētur vel i pau
cis vt latro de cruce qui in vna confeſſio
ne fidei iuſtificatus eſt. Quidam recipiunt
vt in multis bonis actibus iuſtificentur vt
Paulus et Magdalena ⁊ in multis alijs.

Talis diuiſio apparet Eph.iiij. Vnicuiqʒ
no.da.eſt gra.ſcom mem.do.chriſti Rom.
xij. Habentes donatões ſm gra.que da.eſt
no.dif. Secundo gratie gratumfaciētes
ordinant hoiem ad primum cui ſeruire fa
ciunt ppter deū Et hoc eſt diuiſiones mi-
niſtratōnum ſunt quibus ſcʒ ppter deū p-
ximo miniſtratur Idem autem dñs ſcilicʒ
ieſus xpūs omnia miſtris ſuis abundantiſ
ſime admiſtrans.j. Pe.iiij.Si quis autem
miſtrat tanq̄ ex virtute quā admiſtrat de⁹
Nam quidā miſtrant pplo in ſacramēto al
taris et diuino officio.quidam in predicati
one verbi dei.quidam in p̄bēto neceſſaria
vite.quidā in deſerui·ndo de pſona ſua p-
ximo.quidam in cōfortando et viſitādo et
dando bonū exemplum alijs.j.Cor.quar-
to.Sic nos exiſtimet homo vt miſt. xpi et
diſpen.mi.dei. Tercio gratie gratūfacien
tes ordinant hoiem ad ſeipſum put op⁹ e⁹
meritoriū vite eterne faciunt.et hoc ē. Et
diuiſi.opatōnum ſunt qb⁹ diuerſimode me
remur Nam quidam plus meretur in vno
et eodē ope quidam minus vt patet de illa
vidua mittente duo era minuta in gazophi
latium de qua xpūs dixit q plus omnibus
miſit Lu.xxi.Quidaʒ meretur in vno ope
quidam in pluribus Quidā in dicendo q-
dam in tacendo.quidaʒ in ſanitate quidam
in infirmitate.et ſic de alijs Idem vero de
us ſcʒ pater qui opatur omne ſupdicta et
omnia neceſſaria ad ſalutem in omnib⁹ qr
quod non dat vni dat alteri Yſa.xxvj. om
nia opa noſtra opatus es in nobis domine
Phil.ij.Qui opatur in vobis velle et p-
ficere p bonā volūtatem Et ſic p ea q̄ dixit
expreſſit trinitatē pſonaꝝ.vnitatem vo eſ-
ſentie expſſit in eo quod dixit q opatur oia
in oibus Sic yſayas poſtq̄ dixit ter ſanct⁹
adiūxit dñs deus. ¶ Notandū ergo q
in hoc tercio mēbro ad tria monemur.
Primo vt gratiā nos iuſtificante hre ni-
tamur p ɔgruam diſpoſitōem quia ſpūſſan.
patus eſt eam omnibus dare Iaco.j.Qui
dat omnibus affluenter et nō improperat.
Apo.iij.Ego ſto ad oſtiū et pulſo ſi qs ap-
paruerit mihi introibo ad illū Propterea

enim filius dei incarnatus eſt et mortuus
reſurrexit vt nos gratificaret et iuſtificaret
Rom.iiij.Traditus eſt ppter delicta nr̄a.
id eſt.ppter peccata noſtra ſcʒ delenda et
reſurrexit ppter iuſtificatōem noſtrā.Ad
hoc etiam nati ſumus vt in gratia dei viua
mus Eccs.xij.Time deum et mandata ei⁹
obſerua.hoc eſt omnis homo Ad hoc etiā
preſtat nobis vitam .vt gratiam et miſeri-
cordiam conſequamur Yſa.xxx. Propte-
rea expectat deus vt miſereatur veſtri.pro
pterea enim angeli et omnis creatura obſe
quūtur nobis vt p gratiam ſalutem conſe-
quamur Hebre.j.Omnes ſunt admiſtra-
torij ſpūs in mi.miſ.propter eos qui here.
cap.ſalutis. Secundo monemur vt de g̃
tijs et bonis nobis a deo datis primo ob-
ſequamur Ioh.xiij.Si ego laui pedes ve
ſtros domin⁹ et magiſter.et vos debetis al
ter alterius lauare pedes Galſ.vj. Alter
alterius onera portate et ſic adimplebitis
legem chriſti.j.Pe.iiij. Vnuſquiſqʒ ſicut
ac.gra.in al.il.admi.ſicut bo.diſpen. mul.
gra.dei.Agendo enim facta primi noſtra
agimus quia deus retribuet nobis Lu.x.
Curam illius habe.et ſi quid ſupererogaue
ris ego cum rediero reddaʒ tibi Ille vero
ſeruus q talentum et pecuniā dñi ſui abſcō
dit nec pſtitit eam primo cōdemnatus eſt.
vtʒ Lu.xix.Prouer.xi.Qui abſcōdit fru
menta maledicetur in pplis In eodem.v.
Deriuentur fontes tui foras et in plateis
tuis aquas diuide Ad hoc nos īducit oēs
creature quia omnia bona recepta a deo ɔ
municant nobis.vt ſol lucem.terra fructūs.
aqua piſces.Ad hoc etiaʒ ipſe creator nos
inducit qui ſeipſum cōmunicat et in natu-
ra et in gratia et in gloria. Tercio mo-
nemur vt in gratia nobis data per bona o
pera fructificemus Col.j.In omni opere
bono fructificantes et creſcentes in ſcien-
tia dei.Multi creſcunt ſolum in pſona ſed
in virtute et gratia decreſcunt.Yſa.lxv.pu
er centum annoruʒ morietur.Iere.xxij.
Scribe virum iſtum ſterilem qui in dieb⁹
ſuis non proſperabit Ecci.x. In pigritijs

humiliabitur contignatō.id eſt. virtutes i
homine regentes et ptegentes ipſum: deus
ſtantur et ambilantur p non opari Sicut
homo amittit viſum ſi diu ſtet in carcere
nihil videns.et ſi homo comederet ſolā lac
pderet dentes Nota de ficulnea de qua di-
xit dominus eius colono vt ſuccideret eaʒ
quia non ferebat fructum iam p tres ānos
qui reſpondens ait. Dimitte eam etiam
hoc anno vſ.dū.fo.cir.il.et mit.ſter.et ſi fe
ce.fru.bene.ſi autem non in fu.ſuc. eam.
Lu.xiij.Tres anni ſunt tria tempa ſcʒ añ
legem ſub lege et in gratia.Iſte tercius an
nus eſt tempus gratie plenū omni bono ſi
mo.id eſt omni bona pinguedine ſpūalium
bonoꝝ quia chriſtus eſt paſſus ex cui⁹ paſ
ſione magna virtus ad bene agendum no-
bis emanauit celum eſt apertum dimittūtur
peccata.bulla gratie dei eſt apta.et omnia
breuiter ſunt parata. Quicunqʒ ergo illo
tercio anno.id eſt tempe gratie non fructi
ficat debet amputari et in ignem mitti.ma
thei.vij.Omnis arbor que non facit fru-
ctum bonum excidetur et in ignem mittet
Et ſic patet tercium. ¶ Quarto oſtē
dit q etiam gratie que gratis dant ad vtili
tatem eccleſie dantur et ſunt a ſpirituſſcto
Et circa hoc duo facit. Primo oſtēdit dif
ferentiam iſtius gratie ad precedentem ſcʒ
gratumfacientem dicens Vnicuiqʒ ſcilicʒ
membroꝝ eccleſie datur manifeſtatio ſpūs.
id eſt.gratia aliqua p quam videtur et ap
paret in eo eſſe ſpūſſanctus etiam ſi nō ha-
beatur et hoc non ad pprium meritum ſʒ
ad vtilitatem eccleſie .et alioꝝ et ſic notat
duplex differentia gratie gratis date.ad g̃-
tiam gratumfacientem Prima eſt q iſta
facit habere ſpūmſanctum et ſi non mani-
feſtat q habeatur hec vero facit apparere
q inſit etiaʒ ſi non habeatur :Secunda eſt
quia iſta eſt ad habentis meritum ordina-
ta.hec autem ad eccleſie vtilitatē etiā ſi ha
bens eaʒ nihil mereatur Secūdo diſtiguit
multiplicem differentiā gratie gratis date
dicens Alij quidem datur ſermo ſa.p ſpūʒ
ſanctum.i.gratia predicādi et docendi ea q̄
ad ſapientiā ptinent ſcʒ eterna in pmiū in-

ſtis repoſita que non inueniſ in terra ſua-
uiter viuentiū Iob.xxvij. Alij ſermo ſci-
ſcōm eundē ſpum.i.gratia p̄dicandi ea que
ad ſciam ptinēt ſcʒ ad rectam conuerſatō-
nem in his tpalibus et in nocte hui⁹ mūdi
Vnde primi pdicatores ſcʒ qui p̄dicant ea
que ad ſapientia ptinēt ſoli compatur Se-
cundi vero lune Illi enim mētibus iā cla
ris p gratiam tanq̄ ſol diei irradiāt. Iſti
autem tenebroſam hui⁹ vite noctem illui-
nant Gen.j.Fecit de⁹ duo luminaria lu.
ma.vt p̄eſſet diei et lu.minuſ vt p̄eſſet noc.
Alteri fides in eodem ſpiritu .id eſt. ſermo
fidei vel gratia docendi quē ad fidem per-
tinent Fides enim ipſa eſt de gratijs gratū
facientibus:dei enim donum eſt vt dic Apo
ſtolus Eph.ij.Hoc donum vel grām mo-
uet prelatos petrus habere d.Parati ſem
per omni poſcenti vos reddere ratōem de
ea que in vobis eſt fide et ſpe Alij gratiā
ſanitatum ſcʒ conferendaꝝ in vno ſpū. qr
ſi a natura potuiſſent tamen non habebant
vel non eodē modo vel vbi natura nō po-
terat ſed deficiebat Math.x.Infirmoſ cu
rate.mortuos ſuſcitate .leproſos mundate
demones eijcite Alij opatō virtutū.i.mira
culoꝝ que fiūt oino ɔtra et ſup ɔūnes cur-
ſum nature Et he due vltime gratie dātur
ad ɔfirmādū ſermonē p̄dicatōis ſapie ⁊ ſci
entie ⁊ fidei de quib⁹ dcm ē Mar.xvj. Si
gna aūt eos q cre.hec ſe.i no.me.eij. dmo.
lin.lo.no.ſer.tol.⁊c.Alij daſ pphetia.i. g-
cia p̄dicandi futa qd e progatiua magna.
Act.xiij.Erant aūt i eccia ātiochie pphe
et doc.Alij daſ diſcretō ſpirituū.i.grā diſc-
nēdi int ſpūs cū alqd ſuggerit vtꝝ boni vl
mali ſint et hoc ē mltū neceſſariū qr ſipe ſa
thanas trāſfigurat ſe in anglm lucis vt di.
apſs.ij.co.j.Io.iiij.Nolite oī ſpūi cre.ſed
pbate ſi ſpūs ex deo ſint Hāc grāʒ eua nō
hūit qua dyabo.pmittēte icredibilia ſtatiʒ
credidit.Alij dantur genera linguaꝝ.i.grā
loq̄ndi in diuerſis ydeomatib⁹ pprie Act.
ij.Ceperūt loq varijs Alij daſ inſpretatio.
ſermonū.i.grā inſpretādi ſermonē ignotuʒ
et obſcurum per planū et notū.hoc donuʒ
hūit Daniel q inſpretat⁹ eſt ſcripturā regi-

Hec autem opatur omnia vnus atq; idē
ſpiritus diuidens omnia ſupradicta dona ꝓ
ut ſibi pla et. Ro.ix. Non eſt currentis ne
q; volentis ſed miſerentis dei. Et ſic patet
quartum ⁊ conſequēter totum.

Dominica.xj. de euan. ſmo. LXXXVI.

Dixit ieſus ad quoſdā; qui
in ſe confidebant tanq̄ iuſti
et aſpnabantur ceteros pa
bolam illam duo homines
aſcenderunt in templum vt
orarent Luc xviij. Sicut dicit beatus Au-
guſtinus In malis opibus iniquitas exer
cetur vt fiant ſupbia vero etiā; bonis opi
bus inſidiatur vt pereant Vnde hoc ſingu
lare habet ſupbia q̄ bonis opibus coniun
cta ipſa perire facit Exemplum huius pz
in lucifero qui fuit in omnibus pfectus.
Ezech. xxviij. Tu ſignaculuz ſimilitudinis. ſ
dei plenus ſapientia et perfectus decore in
paradiſo dei fuiſti omnis lapis precioſus o
pimentum tuum Quia tamen de his ⁊ cuz
his ſupbiam poſſedit omnia hec pierūt in
eo et ipſe damnatus ad infernum deſcendit
Humilitas vero econuerſo quia quibuſcū
q; quantiſcunq; malis oppoſita penit⁹ ipſa
expellit et delet et ad gloriam perducit eter
nam Job. xxij. Qui humiliat⁹ fuerit erit
in gloria Et de hac materia xpūs in hoc e-
uangelio quandam ſimilitudinem narrat.
Circa quam tria facit Primo poit homi
nes contra quos hanc pabolam inducit. in
principio euangelij Secundo ipſam pabo-
lam in qua oratō pharīſei et publicani de-
ſcribitur conſequenter ſubiungit ibi. Duo
homines aſcenderunt in templum Tercio
vtriuſq; oratōnis finem infert et cōcludit
ibi. Amen dico vobis deſcen. h iuſ. ab il. qz
omnis ⁊c. Primo ponit homines cōtra
quos hec pabola inducitur quia ↄtra quoſ
dam qui de ſe confidebant et reputabāt ſe
iuſtos ⁊ alios tanq̄ peccatores deſpiciebāt
Tria ergo peccata in talibus homi
nibus eſſe demonſtrantur. Primum eſt
quia de ſe confidebāt quod eſt valde ſtultū
quia neq; in ſe neq; in aliqua rē mundi de
bet vel poteſt homo confidere niſi in ſolo
deo et hoc patet per ſingula diſcurrendo.
Nam in bonis mundi vt in diuitijs poten-
tijs dignitatibus et ſic de alijs non eſt con-
fidendum quia de neceſſitate omnia hec vl
dimittunt nos per aduerſam fortunam vel
nos dimittimus ea per mortem Job. xxvij
Diues cum dormierit nihil ſecum auferet
j. Thi. vj. Nihil intulimus in hunc mūduz
nec auferre quid poſſumus Exemplum de
illo diuite Lu. xij. Qui de diuitijs ſuis con
fidebat dicens Gaude anime mea ha. mlt.
bo. repo. in an. pluri. Prouer. xj. Qui con
fidit in diuitijs ſuis corruet Similiter non
eſt confidendum in dignitatibus et ſtatib⁹
honorum vt dicit Boe. Dignitas non ho-
minem dignū et bonum. ſed potius oſtēdit
et demonſtrat indignum. et ideo non ex di-
gnitate virtus. ſed ex virtute dignitate ho-
nor accedit et ideo non in dignitate ſed vir
tute confidendum eſt Vitupabile ergo eſt
dignitatem haberes ſine virtute qz vt dic̄
Boe. Dignitas non fugare ſed illuſtrare
potius nequiciam ſolet. Et dato q̄ homo
dignitatem cum virtute habeat non eſt tñ
in dignitate confidendum cū freqnent ho-
mo ipſam pdet et in vita pluries vel ſaltē
in morte et qui ꝓ deo ab hominibus cole-
batur abſconditur ſub terra ab hominib⁹
conculcandus Boe. Plena eſt exemploꝝ
vetuſtas plena eſt preſens etas quanti re-
ges felicitatem calamitate mutauerunt.
Nec in bonis nature eſt confidendum vt ī
ſanitate vel robore corporis cum modica ī
firmitate homo ſubito conteratur ⁊ neceſ
ſario habeat ab alijs ſuſtentari Exempluz
de Antiocho. ij. Math. ix. Is qui videba-
tur fluctibus maris imparare et montium
altitudines in ſtatera appendere Nunc hu
miliat⁹ ad terrā in geſtatorio portabat Si
milit̄ nec ī gratijs gratiſdatis vt ī eloqñtia
ſciā artib⁹ et ſtlib⁹ qz p modicū īpedimētū
vt p īfirmitatē vl' īſurrectōz ī carcere vl' p
mſtoꝝ locoꝝ mutatōez nihil valēt. qd eniz
valet eloquentia vel quecunq; ſcientia vel
leges ī decretales īnt̄ tartaroſ vl' ſarracenos

Prouer. iij. Fallax gratia et va. eſt pulcr
Similiter nec in amicis nec in conſangui-
neis eſt confidendum quia veri amici non
inueniuntur in mundo. ſed omnes ſunt ai-
ci ficti et tempe pſperitatis et non tempo-
re aduerſitatis et ideo contemnendi Boe.
An preſidio ſunt amici quos non virt⁹ ſz
fortuna concillat ſed quos fortuna fecit a
micos infortunium faciet inimicos Pro-
pter quod dicitur Hiere. xvij. Maledict⁹
vir qui confidit in homine et ponēt carnē
brachia ſua Ergo nec in mundo qui totus
in maligno poſitus eſt nec in rebus mundi
confidendum eſt quia in ſupradictis quin-
q; omnis ſpes mūdanoꝝ fundatur Yſa. xx
xvj. Ecce confidis in baculo arūdinco ſup
egiptum cui cum innixus fuerit homo cō-
minutus intrabit manum eius et p forabit
eam Egiptus intarpretatur tenebra. id eſt.
confuſio et anguſtia et ſignificat mundum.
In ſolo ergo deo confidendum eſt qz ipſe
eſt vera et firma ſpes Hiere. xvij. Bene
dictus vir qui confidit in domino ⁊ erit do
minus fiducia eius. Secundum eſt qz
ſe iuſtos reputabant quod ē valde preſum
ptuoſum Prouerb. xx. Quis poteſt dicere
mundum eſt cor meum purus ſum a pecca
to Jaco. iij. In multis quidem offēdim⁹
omnes. j. Johan. j. Si dixerimus quia pec
catum non habemus ip. no. ſe. et ve. in no.
non eſt Et dato q̄ homo non haberet con-
ſcientiam alicuius grauis peccati non pro-
pter hoc dz ſe iuſ. reputare. j. Coꝛ. iiij. Ni-
hil mihi conſcius ſum ſed in hoc non iuſti
fica. ſum Eccſ. ix. Sunt iuſti atq; ſapientes
et opera illoꝝ in manu dei et tamen neſcit
homo vtrum amore an odio dignus ſit.
Math. Septimo. Multi dicent mihi in il-
lo die domine nonne in nomine tuo pphe-
tauimus et ſigna multa fecimus et demoia
eiecimus et virtutes multas fecimus ⁊ di-
cet illis Amen dico vobis nunq̄ noui vos
Tercium eſt quia ceteros aſpernabātur.
quod eſt valde impium cum ſolum de⁹ in-
tueatur cor et in corde conſiſtat bonitas et
malicia hominis quia cum de corde exeāt
cogitatōes male. furta. homicididia et ce-
tera multa vt dicitur Math. Decimoquin
to Liquet q̄ neminem malum poſſum⁹ iu-
dicare Item qui apparet malus et eſt ma-
lus in conſpectu hominum eſt bonus et p̄
deſtinatus in conſpectu dei Nam eo tempo
re quo Magdalena erat peccatrix Iudas
erat apoſtolos et faciebat miracula et tñ
iſta erat predeſtinata ad vitā et iudas p̄ſci
tus ad mortem Et ideo frequenter alit̄ vi-
detur deo q̄ nobis Boeti⁹. Hoc quod tu
iuſtiſſimum et equiſſimuz putas omnia ſci
enti prouidentie diuerſum videtur Item
ſicut homo ſubito per vnum cogitatuz ma
lum fit malus. ita ſubito per vnam veram
contritōem fit bon⁹ et recipit gratiam ſpi
ritusſancti Vnde ſuper illud Actuum. ij.
Factus eſt re. de celo ſonus dicit gloſa. ne
ſcit tarda molimina ſpūſſan. gratia Cuz er
go vt dicitur Job. xiij. homo mutetur cō
tinue et nunq̄ in eodem ſtatu permanet de
nemine poſſumus iudicare vtrum bonus
vel malus ſit Sicut de fluuio velociter cur
rente non poſſumus dicere hec aqua ē hic
quia anteq̄ verbum ſit completum receſſit
Ceterum opera hominum bene poſſumus
iudicare bona vel mala eſſe quia de aper-
tis peccatis licet nobis iudicare q̄ mala
ſint ſed ipſum facientem nos non poſſum⁹
malum iudicare niſi pro tunc quando mala
facit Et ideo phibetur nobis omnino pro
ximum iudicare et ſpernere. Luce. Sexto.
Nolite iudicare et non iudicabimini. noli-
te condemnare et non condemnabi. Yſaye.
Viceſimotercio. Et qui ſpernis nonne ⁊ ip
ſe ſperneris Et ſic patet primum. F
Secundo ponitur ipſa parabola ī qua pha
riſei et publicani oratio deſcribitur. Pha
riſei erant quedam ſecta inter iudeos ab a
lijs in quibuſdam obſeruantijs diuiſi ſic di
cti a phares quod eſt diuiſio. habebant em̄
in manu et in fronte membranas vel cartas
in quibus erat deſcriptus decalogus in ſi
gnuz q̄ p̄cepta huiuſda ſunt añ oculos cordis
p iugē memoriā ⁊ ī manū p opeꝝ adipletōz

Item ſpinas ferebant in fimbrijs palliorum
vt pungerent eos dum incederent et recor-
darentur mandatorum dei et ſic tota religio
eorum erat in apparentia et ſuperſtitione.
Et erāt pharisei maioris reputatōis i vita
īter iudeos ſicut ſunt mōachi inter xpianos.
Publicani autem dicebantur quaſi publi-
ce exercentes artes et mercatōes quibus pec-
catū nō deerat. vñ publicani quaſi publice
peccātes. erant aūt apparētis malicie ſicut pha
riſei apparētis bonitatis De his igitur duo-
bus ſcz phariſeo et publicano. ē pñs parabo-
la in qua orō vtriuſqʒ deſcribitur et primo
orō phariſei q habuit bonū principiū quia
ad tēplū locū ſanctum aſcēdit. Chriſtiani
ergo q ad eccliam nō vadūt ad regratiādū
deo pro bñficijs receptis vt phariſeus fec. nec
ad petēdū indulgētias pro cōmiſſis vt publi-
canus nullius legis eſſe videt̄ et peiores ſunt
omni natōni et ido ſicut canes ſine lege pi-
būt et extra pijcient Apo. xxij. Foris ca-
nes et venefici Itē habuit bonū principi-
um quia bona intentōe aſcēdit ſcz vt ora-
ret qd ē cōtra malos q vadūt ad eccliaʒ ad
cōfabulandū et loquēdū Quidā vadūt ad
vidēdū mulieres et mulieres vadūt vt vi-
dant. et ideo. vt aſpiciant attente vadūt pur-
purate et coopte valde vt dyabolus q appa
ruit beato Martino Et ſic eccia que dēret
eſſe locus orōnū fit ſpectaculū peccōrum. Et q
debuerāt pro indulgētia peccōrum ire peccā mul
ta incurrūt Et vñ deus debuit honorari dya
bolus exaltat̄ Et qñ maior deuotō vel reli
gio debet hri ſcz in ſollēnitatibus tūc hmōi
vana pnicioſius obſeruāt. pptẽr qd dr Yſa.
j. Kalēdas vr̄as et ſollēnitates vr̄as odiuit
aīa mea In eodē. iij. Decaluabit dñs filias
ſyon pro eo q ambulauerūt extēto collo et
nutibus oculorum ibāt. Sʒ habuit malū me-
diū qr fatue et ſupbe orauit et malū fineʒ
qr cōdemnatus deceſſit vñ debuit iuſtifica
tus recedere S Fuit aūt eius orō pri-
mo pſumptuoſa qr ſtās apd ſe orabat qua-
ſi de ſuis meritis Q. d. Nō oportet me ge-
nuflectere pro aliquo qr plenus ſum omnibus
et abūdo Cōtra qd Apo. iij. dr Dicis quia
diues ſum et locupletatus et nullius egeo et
nēſcis qr tu es miſer et miſerabilis et paup
et cecus et nudus. Secūdo fuit effrontuo
ſa qr grās ago tibi Q. d. Nō hēo cōſcienti
am alicuius peccati. et ideo nō peto veniā
ſed apta frōte ſto corā te referens grās. con
tra qd Ro. iij. Omnes pec. et egēt gr̄a dei
Tercio fuit ſupba et vanegloriola quia
non ſum ſicut ceteri hoim rap. iniuſ. adul.
Duo enim ſunt ptes iuſticie vt ait Augustinus.
ſcz declinare a malo et facere bonū. Pri-
mam ptē oñdit ſe habere cū dicit Nō ſum
ſicut ceteri hoim rap. etc. Secūdam ptē oñ-
dit ſe habere cū ſubdit ieiuno bis in ſabba
to de. do. omni que poſ. Ubi nō q oīs pec-
cator eſt raptor iniuſtus et adulter et in om
ni peccato cōmittit furtum iniuſticiam et
adulterium Raptor eſt quia animam que
ſolius dei eſt aufert ei et dat dyabolo In-
iuſtus eſt quia cum ipſe ſit ſeruus emptici
us dei eius ſanguine emptus ipſe ſubtrahit
ſe ab eius ſeruitō et ſeruit dyabolo eius ini-
mico Adulter ē quia deſerto deo qui eſt p
prius ſponſus anime cum dyabolo fornica
tur Et ideo excludnes a ſe hec tria omneʒ
radicē peccati a ſe excludit. Item nota q
homo duo habet a deo ſcz ſe et ſua et ideo
tanq̄ feudarius debet ſe et ſua a deo reco-
gnoſcere ſe tenere In eo enim q bis in ſe-
ptimana ieiunabat oſtendit ſe deo facere ſa
crificium de corpore ſuo dum ad eius ho-
norem corpus per ieiunium macerabat. in
eo vero q decimas omnium ſoluebat oſtē
dit omnia bona queciiqʒ habebat a deo re-
cognoſcere ſe tenere. In eo vero q ad tem
plum venerat ad orandum et gratias refe-
rebat oſtendit pro ſe et omnibus ſuis deo o-
magium facere tanq̄ domino et per conſe-
quens oſtendit ſe in omnibus perfectum eſ
ſe et dei mandata ſeruare Et hoc eſt grati-
as tibi ago quia non ſuʒ ſicut ceteri homi.
qua. di. ego ſum ſolus bonus. ceteri autem
in comparatōe mei ſunt mali potuit ſalteʒ
dixiſſe ſicut multi hominum non ſum.
¶ Quattuor quippe ſunt ſpēs ſuper
bie vt dicit Beda Prima eſt cū quis bo-
num qd habet a ſe habere et nō a deo exiſti
mat Cōtra quod Apl'us. j. Cor. iiij. Quid
habes qd non accepiſti ſi autem accepiſti
quid gloriaris quaſi non acceperis. Hanc
habuit Nabu. qui ait Nōne hec eſt Babi
lon ciuitas iſta magna quam ego edificaui
in robore fortitudinis mee Dan. Quarto.
Et ideo conuerſus eſt in beſtiam. quia ſicut
beſtia deum non cognouit Unde ſtatiʒ ſub
ditur ibidem. Ab hominbus eijcient te et fe
num vt bos comedes donec ſcies q excel-
ſus dominetur ſuper vniuerſam terram in
regno hominum Secunda eſt cū quis bo-
num quod habet putat pro meritis ſuis a
deo ſibi datum quod extinguit materiā grē
quia ſicut dicit Apl'us. Roma. xj. Si autē
gratia dei iam non ex operibus. alioquin
gratia iam non eſt gratia Hanc habuit lu
cifer qui ex operibus et meritis ſuis volu-
it ſuper omnes creaturas ſibi principatum
dari et ideo proiectus eſt in infernum quia
qui volebat in omnibus pēeſſe ſubtus omnia
fuit demerſus Yſaye. xiiij. Qui dicebas in
corde tuo in celum conſcendam ſup̄ aſtra
celi exaltabo ſolium meum verūtamen ad
infernum detraheris in profundum laci.
Tercia eſt cum quis iactat ſe et vult vide
ri habere quod non habet quibus maius
precium eſt videri et non eſſe q̄ eſſe et non
videri vt dicit Phus Hanc habent ypo-
crite Math. xxiij. Ve vobis ſcribe et pha-
riſei ypocrite qui ſimiles eſtis ſepul. deal.
que a foris ſpc. appa. ho. intrin. autem ple.
ſunt oſ. mor. Quarta eſt cū quis deſpectis
ceteris appetit ſingulariter videri habere
quod habet Hanc habuit iſte phariſeus q
reputauit ſe ſingulariter iuſtum. et ideo ho
die ſingulariter in tota mundo predicatur
ſuperbus et iniuſtus vt qui voluit ſingula
riter bonus apparere ſingulariter predicet̄
malus quia deus ſupbis reſiſtit Jaco. iiij.
Quarta oratio phariſei fuit cōtumelio-
ſa quia non ſum velut etiaʒ hic publicanus
Q. d. Iſte etiam publicanus eſt de nume-
ro ſup̄dictorum ſcz raptorum iniuſtorum et adulte
rorum. et p conſequens orando contumelias
ei inferebat Pſal. Orō eius fiat in pecca-
tum. Quinto fuit mendoſa quia ea que
dixit ſe non habere habebat. et que dixit ſe
habere non habebat. Nam dixit ſe nō eſſe
raptorem et bonitatem et gloriā que ē ſoli
us dei rapiebat Lu. xviij. Nemo bonus ni
ſi ſolus deus. Yſa. xiij. gl'aʒ meā alteri nō da
bo Item dixit ſe non eſſe iniuſtum et pub
licanū temere iudicauit et de numero ma-
lorum dixit ipſum eſſe in quo magna iuſticia
cōſiſtit Item dixit ſe nō eſſe adulterum et ipe
cuʒ ſupbia que eſt vxor dyaboli adulteriū
cōmiſit dimiſſa humilitate q̄ debet eē vxor
cuiuſlibet iuſti Sap. viij. Hanc queſiui mi
hi ſponſam aſſumere Itē dixit ſe ieiunare
et ipſe ſicut lupus vento vane glorie paſce
batur Oſee. xij. Effraim paſcit ventū. Et
ideo ieiunio dyaboli ieiunabat Yſid. Quia
cibus abſtinent et praua agūt demones imi
tantur quibus cibus ſemp abeſt et culpa ſp
adeſt Item dicebat ſe decimas offerre om
niū et ipam decimā bonorum operum deo nō att
quebat ſed ipſe ſibi iuſticiā ſuam attribue-
bat tanq̄ principio et de ipſa vanā gloriaʒ
querebat tanq̄ finem Huius oppoſitū faci
mus dū initiū et finem bonorum operum deo at
tribuimus qui eſt alpha et o principiū et fi
nis omnium Apo. j. Sexto fuit fatuoſa
quia ſicut vbi humilitas ibi ſapiētia vt dr
Pro. xvj. ita vbi ſupbia ibi ſtulticia et hoc
apparet quātū ad ſex. I Primo quia
orōeʒ ſuā inordinate icepit. ſ. a grārum actōne
Miſſa enim que eſt valde ordinata orō in
cipit a confiteor et terminatur a deo gratias
Ro. xiij. Que a deo ſunt ordinata ſunt. et
ideo orō iſtius nō fuit a deo qr nō fuit ordi-
nata Inchoanda ē enim orō in cōſideratō
ne et confeſſiōe peccōrum Prouer. xviij. Iuſtus
a principio ē accūſator ſui Ex hoc enim hu-
miliat̄ et compūgit̄ in lamētis et p cōñ orō eius
aſcēdit ad deū Ecc. xxxv. Orō humiliātis ſe
nubes penetrat Scdo qr bonitatē dei nimis
artauit. nam eū qui vult oēs hoies ſaluos
fieri et nō dat ſpūm ad mēſurā et dat oibus
affluēter credidit ſolū ſe feciſſe bonū et ſo-
lum ſe ſpū ambulare et eius bonitatem ſibi
largitam fuiſſe ac ſi quis crederet q ſol in
domo ſua tm̄ luceret Bern. Nolo vt nuſq̄
arbitreris ſolem iuſticie apparere et lucere
niſi in cella tua.

Tercio quia de magna equitate gaudet di
cens Non ſum ſicut ceteri hominum qḋ ta
le eſt ac ſi quis gauderet qḋ eſſet monſtrū in
natura Quarto quia ipſe venerat ad oran
dum et non orat ſed laudat ſe dicens . grās
ago tibi domine quia non ſum ſicut ce.ho.
qḋ eſt valde ſtultum ſcʒ ſe laudarē coram
deo qui omnia nouit Secus eſſet corā ho-
minibus qui ignorant facta aliorum .Quin-
to quia infirmitates ſuas abſcondit ei a
quo ſanari deberet dicēs ſe nullum morbū
habere quia dixit non ſum raptor iniuſtus
neqʒ adulter Boe.Si operam medicātis
expectas oportet vt vulnus detegas Pro-
uer.xxviij . Qui abſcondit ſcelera ſua non
dirigetur Sexto quia elemoſinam petiturus
diuitias ſuas oſtentat qḋ tale eſt ac ſi quis
iret petendo elemoſinam manibus pleniſ au-
reis In orōne enim homo petit a deo ele-
moſinam ſpūalium bonorum Et ideo debʒ fa
cere ſicut pauperes qui oſtendunt oēs mi-
ſerias ſuas et magis oſtendunt ſe miſeros
q̄ ſunt Et ſic patet orō phariſei que fuit p̄
ſumptuoſa effrontuoſa ſupba cōtumelioſa
mendoſa et fatuoſa R Secūdo deſcri-
bitur oratō publicani que fuit p contrariū
bona Nam fuit timoroſa pudoroſa doloro
ſa accuſatoria vera et ſapientia plena Pri
mo fuit timoroſa quia ꝓpter multitudinē
peccatorum timebat appropinquare ſanctis
et ideo a longe ſtabant quod eſt cōtra mul
tos qui cognoſcunt ſe magnos peccatores
et ſedent iuxta altare et iuxta ſacerdotes.
Et nota hic de oſa quem dn̄s interfecit qr
tetigit archam.ij.Re.xvj.Hic cadit exem
plum quod recitat beatus Gre.in dya. de
illa domina que cum de nocte polluta eſſʒ
a viro.iuit de mane ad dedicatōem orato-
rij ſancti Sebaſtiani et tetigit reliquias ei
us et ſtatim inuaſa eſt a dyabolo .Secūdo
fuit pondoroſa quia nō audebat oculoſ ad
celum leuare quia celi agmina per peccata
offenderat et celum amiſerat ideo p̄ vere-
cundia non audebat celum reſpicere . vnde
eccleſia cantat. Non ſum dignos videre
altitudinem celi pre multitudine iniquita-
tis mee Tercio fuit doloroſa quia pcutie-
bat pectus ſuum ſub quo eſt cor qḋ magno
dolore pcutiebatur interius magis q̄ pectus
exterius Vere peccator debet ſumme dole-
re quia ꝓ tam modico bono amittit tot bo
na et incurrit tot peſſima mala Sic doluit
magdalena et pculſa fuit in corde . Quar-
to fuit ſui accuſatoria . qr ſe ſolū accuſabat et
reū reputabat.ps̄. Qm̄ iniqtatē ego cognoſ
co ⁊c.ij.Re.xxiiij.Ego ſum qui peccaui.
ego inique egi Quinto fuit vera . qr ſicut
habebat in corde ita loquebatur ore et ſic
erat interius ita oſtendebat ſe exterius.Ec
cleſiaſtici.iiij.Non confundaris ꝓ aīa tua
dicere verum.qḋ eſt contra multos q ſtant
in eccleſia ad orandum.et aliud habent in-
terius q̄ qḋ oſtendūt exterius quia recipi-
unt oſculum pacis et nolunt pacem . et di-
cunt Dimitte nobis debita noſtra ſicut et
nos dimittimus debitoribus noſtris.et ta-
men non dimittunt ſuis offenſoribus offen
ſas Et ideo non recedunt iuſtificati ſic hic
publicanus quia eis nihil dimittitur ſʒ hu
ic publicano omnia ſunt dimiſſa in quo pē
ſare debemus magnam dei miſericordiā in
humilem publicanū. Non audet publicānus
appropinquare et deus appropinquat.non
audet ad celum reſpicere et deus reſpectu
miſericordie eum reſpicit.penaſ a ſe exigit
et deus ei pcit culpam ſuam cognoſcit et
deus ei cognoſcit Sic humilis non audʒ a-
ppinquare vt deus appropinquet nō aſpi-
cit vt deus aſpiciat premit conſcientiaʒ ſed
ſpem ſublenat.pcutit pectus et penas a ſe
exigit vt deus pcat.confitetur vt deus igno
ſcat.ignoſcit deus vt ille agnoſcat . Sexto
fuit ſapientia plena qḋ patet q̄tum ad ſex
opera ſapientis. L Nam ad ſapientē
ptinet primo ſeipſum conſiderare Prouer
bio.xvij.Oculi ſtultorum in finibus terre ſa
pientis autem oculi in capite ſuo Sic iſte
oculos continebat ſubmiſſos ad conſiderā
dum peſſimum in quo fuerat Secundo fa
cta ſua ad debitum finem ordinando quia
ſapientis eſt ordinare.j.Cor.xiiij.Omnia
ſcd̄m ordinem fiant in vobis Sic iſte ora-
tōem ſuam optime ordinauit ad iuſtifica-
tōem et veniam conſequendam quia deſcē

dit iuſtificatus in domum ſuam · Tercō ad
ſapientem ptinet a malo recedere et ad bo
num appropinquare. Job.xxviij.Timere
deum ipſum eſt ſapientia et recedere a ma
lo intelligentia Sic iſte receſſit a peccatis
et venit ad orōem Quarto ad ſapientē per
tinet res iuſto precio appreciari.nam ad ſa
pientem ptinet vnamq̄qʒ rem tanti exiſti-
marē quanti habenda eſt Sic ille exiſtima
uit dum melius hominū putauit gratiam
dei habere et ei recōciliari Et ideo omnibus
dimiſſis iuit ad templum ꝓ gratia dei ha-
benda quā ſecum reportauit Math.xiij.ſi-
mile eſt regnum celorum homini negociatori
querenti bonas margaritas inuenta autē
vna precioſa margarita ven.om.que ha.⁊
e.eam. Quinto ad ſapientēʒ ptinet vltimū
finem conſiderare.nam ſapientia de altiſſi-
ma cauſa eſt ſcʒ de deo qui eſt vltimus fi-
nis Sap.vj.Cogitare enim de illa ſenſus
eſt conſummatus Hier.ix.In hoc glorie-
tur qui gloriatur ſcire et noſſē me Sic ille
vltimum finem in ſua orōne cōſiderauit.
ſcʒ deo cōiungi cui homo in orōe ꝯiūgitur.
Nam vt dicit Damaſcenus Orō eſt men-
tis aſcenſus in deum Vnde orātibus aplis
ſpūſſanctus ſuper eos venit Sexto ad ſa-
pientem ptinet meliora eligere Vnde phs
dicit q̄ ſapientes bene et multum ſunt con
ſiliatiui vt meliora eligant Prouer.xj.vbi
multa conſilia ibi multa ſalus Sic ille me
lius elegit.ſ.ſeipſum hic punire ⁊ iudicare
Vnde pcutiebat pectus ſuum ſe reū dicenſ
Primo Cor.xj.Si noſmetipſos diiudica
remus non vtiqʒ iudicaremur vnde Aug.
Domine hic vre.hic ſeca.vt ineternuʒ mi
hi pcas Et ſic patet oratō publicani q̄ ita
fuit fulta bonis ſicut orō phariſei malis .
Ecci.xxxiij.Vnum contra vnū.malum cō
tra bonū. Iuxta magnam vallem ſemp eſt
magnus mons.Et ſic patet ſcd̄m. M
Tercio infertur vtriuſqʒ orōnis finiſ quia
publicanus fuit iuſtificatus ꝓpter humilē
orōem.phariſeo ꝓpter ſupbiam ſuā rema-
nente in fecibus ſuis Vbi eſt argumentuʒ
q̄ melior eſt peccator humilis q̄ iuſtus ſu
perbus Aug. Audeo dicere ſupbis eē vti
le in aliqḋ aptum manifeſtumqʒ peccatuʒ
incidere vt ſibi diſpliceant qui iam ſibi pla
cendo ceciderant Salubrius enim Petrus
diſplicuit ſibi quādo fleuit q̄ placuerat qn̄
negauit In fine autem reddit rōem huiuſ
diuerſitatis cum qua infert ſententiā gene-
ralem di.q̄ omnis qui ſe exaltat humiliabi
tur et econuerſo que ſententia eſt firmata
coram deo et ſcripta et publicata in mūdo
quia omnis qui ſe humiliat coram ocul̄ ꝓ
prijs exaltabitur coram oculis dei et ī pre
ſenti et in futuro Et qui modicum humili
atur modicum exaltatur.et qui multū mul
tum.et qui nihil nihil Quia enim chriſtuſ
ſe ſup omnes humiliauit ideo ſup omnes
eſt exaltatus Phil.ij.Semetipſum exina-
nuit Et ſequitur. Propter quod deus exal
tauit illum ⁊c.Et quia beata virgo p⁹ xp̄ʒ
ſuper omnes humiliauit ſe ideo poſt chri-
ſtum ſup omnes exaltata fuit Lu.j. Quia
re.hu.an.ſue Et quia Johes poſt chriſtū
ſuper omnes ſe humiliauit ideo a xp̄o ſup
omnes eſt exaltatus et cōmendatus Et qr
Achab modicū ſe humiliauit quia forinſe
cus ambulans dimiſſo capite indutus cili-
cio ideo deus par ipſum exaltauit dn̄s vſ
qʒ ad mortem ſententiā delectōnis.iij.Re.
xviij.Nonne vidiſti Achab humiliatū co-
ram me ꝓpter quod non inducam malum
in diebus eius Et econuerſo de ſupbia qr
qui multum ſupbit multum deprimitur et
qui modicum modicum Quia nanqʒ luci
fer multum ſupbiuit multum fuit depreſſus
cum tota comitiua ſua.et ſimiliter pmi pa-
rentes qui ſententiam grauiſſimam in ſe ⁊
ſua poſteritate receperūt Et qr Nabu.mi-
nus ſupbiuit mi.fuit depſſus.ſ.ſeptē ānis qbus
ſtetit cum beſtijs et poſtea reſtitutus ē . vt
patet Dan̄.iiij.Qui autem iacet in imo n̄
poteſt cadere.Et ſic ptʒ totū de euangelio

De epiſtola ſermo
LXXXVII

N Otum vobis facio euãgelium
quod predicaui vobis .j. Co.
xv. Hec eſt parſ ſecunda toci⁹
prime epl'e coꝝ. In qua poſtq̃
egit de donis ſpi.ſan.agit de reſurrectione
mortuorum . Et quia reſurrectio chriſti ē
cauſa noſtre reſurrectionis.quia vt dicit
infra.ſi chriſtus reſurrexit et nos reſurge
mus.ideo probata chriſti reſurrectione ꝓ
bata erit et noſtra . Et idcirco primo i hac
ep iſtola probat chriſti reſurrectionem.in
qua quattuor facit.quia enim antequam
chriſtus reſurgeret. reſurrectio mortuoꝝ
erat valde difficilis ad credendum et apud
multos quaſi ipoſſibilis videbatur prop-
ter quod per quoddam dictum dei exo.iij.
chriſtus eam probauit v.Ego ſum deus a
braam deus yſaac deus iacob. Non eſt de⁹
mortuorum ſed viuentium. Ideo apl's in
hac parte primoponit prologum in quo
reddit auditores beniuolos et attentos ad
probationem reſurrectionis audiendum.
In principio epiſtole.Secundo ipſã chri-
ſti reſurrectionem probat per ſcripturas.q̃
ſunt teſtimonium ad credendum ibi. Tra-
didi enim vobis in primis quod et accepi
quoniam chriſtus mortuus eſt. Tercio idē
probat per teſtimonium multorum qui vi
derunt chriſtum reſuſcitatum et per ſuum
quia etiam paulus ipſum vidit.quoruꝫ te
ſtimonium nullatenus eſt ſpernendum ibi
Et quia viſus eſt cephe et poſt hoc vnde-
cim. Quarto oſtendit quod ſuum teſtimo-
nium eſt ydoneum ad credendũ ibi. Gra-
tia dei ſum id quod ſum et gratia eius in
me va.ñ fuit. ¶ Prio ergo ponit quē
dam prologum in quo reddit auditores be
niuolos et attentos dicens . Notum fatio
vobis fratres ſcilicet in fide et dilectione e
uangelium id eſt.bonam et veram et ſalu-
brem nuntiationem.Et nota quod euange
lium aliquando ſumitur ſtricte pro his tan
tum que in quattuor euangeliſtis continē.
tur.aliquando euangelium nunciatio appel
la.ur per quam peruenitur ad regnum eter
num.ꝛ ſic accipitur hic. Gloſa ſuper illud
Mar.j. Initiuꝫ euangelij.euangelium eſt

annunciatio per quam proprie ad regnuꝫ ce
lorum et ad remiſſionem peccatorum per-
uenitur.Dicit ergo. Notũ vobis facio euã
gelium quod predicaui vobis ſcilicet alias
quod ꝛ accepiſtis.id eſt acceptaſtis. in quo
et ſtatis ſcilꝫ in ipſo perſeuerando ꝑ grãm
fidei et dilectionis dei. per qđ et ſaluamini
ſcilicet iam in ſpe et tandeꝫ ſaluandi in re.ſi
tamen tenetis tanq̃ memores ꝛ attenti qua
ratione predicauerim vobis id eſt.quo fine
quia vt vos lucrarer chriſto.ij.Coꝝ.xij.nõ
quero veſtra ſed vos niſi fruſtra credidiſtis
q.d. nõ tenuiſſe quomodo predicaui eſt fru
ſtra crediđiſſe quod eſt magnum damnum
Haymo.fruſtra credit qui ab ipa fide poſt
moduꝫ recedit. Nota ergo ꝙ in hac prima
parte ad duo monemur.ſcilicet ad audien-
dum verbum dei . et ad obſeruandum et te
nendum opus. Primo monemur ad audi-
endum euangelium.id eſt bonam annuncia
tionem.id eſt verbũ dei.et hoc ꝓpter qiun-
qꝫ bona q̃ facit i audiēte ¶ Prio illu
minat intellectum de credendis.de ſperãdis
de amandis.de agendis.et de omnibus ne-
ceſſarijs ad ſalutem . Actu.xx. Non eñ ſub
terfugi quominus annunciarem vobis om
ne conſilium dei. Pſal. Lucerna pedibus
meis verbum tu. et lu.ſe.me.Secundo fa-
cit recipere fidem que ē fundamentũ oīum
bonorum et nihil eſt homini bonum ſine ip
ſa.Ro.x. Ergo fides eſt ex auditu. audit⁹
autem per verbum chriſti. Per quam ani
ma deſpõſatur chriſto Oſee.ij. Sponſabo
te mihi in fide tercio inflãmat affectuꝫ. In
predicatione enim mõſtratur ꝙ de⁹ eſt ſum
mum et perfectum bonum. omnia bona in
ſe contiuens . Omnia alia bona ſunt bona
fallatia et imperfecta. Et ideo animus au-
ditorum accenditur ad ipſum ſuper omnia
diligendum quia bonum non mouet volun
tatem niſi cognitum. cognitum autem mo-
uet. quia vt dicit philoſophus. bonum eſt
quod omnia appetunt. Hoc optime patet
Actu.x. vbi dicit ꝙ loquente petro cecidit
ſpiritusſanct⁹ ſuꝑ oēs qui audierūt xbuꝫ
Quarto monet ad penitentiaꝫ. predicator
enim oſtendit mala que peccator ꝑ pccãtũ

incurrit que ſunt infinita.et bona que per-
dit que ſimiliter ſunt infinita Oſtendit eti
am q̃ vile et beſtiale et periculoſum ē i pec
cato manere quia ſi moreretur ſtatim ad i-
ferna deſcenderet que omnia cõſiderãs pec.
cator niſi ſit omnino beſtia cõteritur et re-
dit ad penitentiam Actu.ij. His auditis ꝯ,
puncti ſunt corde et dixerũt ad petrũ ꝛ reli
quos apl'os Quid faciemus fratres .ꝛ ait
Petrus Penitentiam agite Hoc eſt con
tra multos qui dicunt quare vado ad pre-
dicatōem ex quo non facio quod dr . Ego
ſcio quid debeo facere Talis errat qꝛ fre-
quenter homo cõpungitur in predicatōne
vt dictum eſt et venit malus ad predicatõ
nem et redit bon⁹ cum bono ꝓpoſito Qui
to facit temꝑalia contemnere In predica
tōne enim oſtenditur ꝙ omnia bona tēꝑa-
lia ſcꝫ diuitie delicie et honores ꝛc̄.ducunt
ad doloroſum finem quia vel homo dimit
tit ea ꝑ mortem vel ipſa dimittunt eũ ꝑ ad
uerſam fortunam et ꝙ quicũqꝫ ipſa dimit
tit habebit bona eterna qđ conſiderãs ho-
mo ſapiens contemnit et reliquit ea Sic a
poſtoli audientes chriſtum predicare om-
nia dereliquerunt Math.xix. Ecce nos re
liquimus oīa et ſecuti ſum⁹ te ¶ Secũ
do monemur ad tenēdum et ſtandũ ꝑ opus
in ſermone dei et hoc propter quattuor
Primo quia niſi in ſermone dei noſtri ma
neamus omnia bona fruſtrantur in nobis
et gloria dei et paſſio chriſti et merita ſan-
ctoꝝ et ſacramenta eccleſie et dona et vir-
tuteſ et bona nature et fortune et gratie ac
etiam bona que fecimus.et breuiter omnia
ſunt fruſtra et non includunt debitum finē
non ꝑmanente in ſermone dei Eccs.ix. qui
offendit in vno multa bona ꝑdet . Secũdo
quia ꝑmanentia in ſermone dei facit diſci-
pulum chriſti qđ eſt magis q̃ eſſe cardina
lem pape. Joh.viij. Si manſeritis in ſmo
ne meo vere diſcipuli mei eritiſ Tercio fac̄
hominem liberum Jo.viij.Si manſeritis
in ſermone meo vere diſcipuli mei eritis ꝛ
cognoſcetis veritatem et veritas liberabit
vos Nam talis obſeruantia eripit hominē
de ſeruitute dyaboli et viciorꝫ et transfert i

libertatam glorie filioꝝ dei Gal.iiij. Ita-
qꝫ non ſumus ancille filij ſed lib .qua lib-
tate xp̄s nos libe . qđ ſic patet ſicut dic̄ phs
Liber eſt qui eſt cauſa ſui Seruus autēꝫ ē
qui eſt cauſa alterius qui non oꝑatur ſibi
ſed domino Et ſecũdum hunc modum ob-
ſeruãs ſermonem dei eſt liber quia oīa bo-
na que facit ſunt ſua.j.Coꝛ.iij . Oīa vr̃a
ſunt vos autem chriſti chriſtus autem dei.
Peccator autem omnia ꝑdit quia animaꝫ
aufert dyabolus corpus comedũt vermes
et bona temporalia aufferunt conſanguinei
et ſic eſt cauſa alterius. Quarto fac̄ homi
nem immortalem. Johã.viij. Si quis ſer-
me.ſer.mor.non guſ.ineter.ſed trãſ.de mor.
ad vitam. Quia mors nature conuertitur
in vitam glorie. Et ideo non deꝫ dici ꝙ mo-
riatur.ſed ꝙ tunc incipit viuere. quia vt di
cit philoſoph⁹ quãdo introducitur perfecti
or et nobilior forma et abijcitur imꝑfectior
talis non debet dici corruptio ſed generatio
vt quando corpori humano infunditur ani
ma rationalis.q̃uis anima ſenſitiua et vege
tatiua corrumpatur.tamē dicitur ꝙ tūc ho
mo generatur.Et ſic patet primuꝫ. ¶
Secundo chriſti reſurrectionem probat ꝑ
ſcripturas dicens Tradidi eñ vobis in pri-
mis.i.inter prima et maxima que vobis
predicaui hoc fuit vnum ſcilicet ꝙ chriſtus
mortuus eſt pro peccatis noſtris et ſepult⁹
et tercia die reſurrexit ſicut ſcripture teſtan
tur. Nam de eius morte. Yſa.ꝛ. Hier.teſtã
tur aperte.et ſimiliter. Daniel qui ait.poſt
lxx.ebdomadas occidetur chriſtus.Dan.ix.
De ſepultura dicitur. Yſa.liij. Dabit impi
os pro ſepultura et diuites pro morte ſua
In eodem.xj. Erit ſepulcrum eius glorio-
ſum.De reſurrectione xp̄o dr . Oſee.vj. Vi
uificabit nos poſt duos dies et in die tercia
ſuſcitabit nos.Et ſic patꝫ ſecundũ. ℞
Tercio poſtq̃ probauerit chriſti reſurrecti
onem per ſcripturas. probat eandē per teſti
monium hominum dicens ꝙ chriſtus poſt
reſurrectionem viſus eſt cephe. id eſt petro
vt patet. Luce.xxiiij. Et poſt hoc vndecim
vt patet Johã.xx. Deinde viſus eſt pluſq̃
quingentis fratribus ſimul. ex quib⁹ multi

manent vſq3 adhuc ꝓmpti ſi opuſ eſt ad te
ſtificandum hoc Quidam dormierūt.id ē.
mortui ſunt Hoc ex euangelio non poteſt
oſtendi Deinde viſus eſt Jacobo nec pōt
hoc oñdi ex euangelio Et dr hic Jacobuſ
fuiſſe Jacobus alphei qui fuit epūs hiero
ſolimitanus de quo dicit haymo ꝙ in paſ-
cene deuouit ſe non comeſturum donec vi-
deret xpm a mortuis reſuſcitatum Deinde
viſus eſt apoſtolis omnibus et hoc in die
aſcenſionis vt patet Mar.xvj.et Actu . j.
Et nota hic ꝙ non facit mentōem de appa
ritionibus que facte ſunt mulieribus quia
olim mulieres non recipiebātur in teſtimo
nium Nouiſſime autem omnium apoſtolo
rum viſus eſt et mihi vt patet Actuū ix.
Dixit Ananias Salue frater dñs noſter ie
ſus chriſtus miſit me qui apparuit tibi in
via qua veniebas tanq̄ abortiuo Q.d.be-
ne dico nouiſſime quia abortiuus ſum inter
apoſtolos Vocat ſe abortiuum quia quaſi
extra tempus natus eſt et quia violenter na-
tus et quaſi coactus conuerſus ad dominū
vel quia minor aliis conſideratōe ſtatus p̄
teriti Et hoc eſt qd̄ ſubdit .Ego ſum mini
mus apoſtoloꝝ ſcd̄m tempis acceſſionem
qui non ſum dignus vocari apoſtol9 quia
pſecutus ſum eccleſiam dei Act.ix.Sauluſ
adhuc ſpi.mi.et ce.in diſ.do. Moraliter
ex hoc ſecūdo et tercio mēbro ad noſtram
edificatōem tria recipere debem9. Pri
mum eſt vt a peccatū ſumme caueamus et
deteſtemur quia ꝓ ipſo delendo mortuus ē
filius dei Ro.iiij. Traditus eſt ꝓpter deli
cta noſtra et reſur.ꝓpter iu.Diciſ d adam
ꝙ v dens abel filiū ſuum mortuū et cōſide
rans ꝙ niſi peccaſſet non fuiſſet mortuus
fleuit peccatum ſuum centum annis in qua
dam valle ſe tanq̄ in carcere recollocās q̄
to ergo magis debemus abhorrere peccatū
cum filius dei ſit ꝓ ipſo mortuus Nos eti
am ex peccato quatuor mortes icurrimus.
S Prima eſt vita amara qua in hac
valle miſerie viuimus que morti equipara
tur. Eccle.xxx.Melior ē mors q̄ vita ama
ra.De qua diciſ. Gene.ij. Quacunq3 die
comederis ex eo morte morieris.i.amare vi

ere incipies. Secunda eſt ſepatio gratie
dei ab anima per culpā3.propter quod om-
nes naſcuntur filij ire.vt dicit.iob. Tercia
eſt ſeparatō aīme a corpore.propter quod
omnes morimus. Roma.vj.Stipendia pec
cati mors. Quarta eſt ſeparatio aīe a deo
et a vita beata. Omēs iſtas quattuor mor
tes incurrimus per pec atum factum per
primos parentes. et ideo multum debemus
timere peccare.quia ſi peccauerimus omēs
iſtas quattuor mortes peiores ſine compa-
ſentiemus et maxime quartam ſcilicet ſepa
tionem anime a deo et a vita beata.q2 cum
hoc deputabimur ſupplicijs eternis. q̄uis
ſupplicium eternum principaliter conſiſtat
in ſeparatione anime a deo. vt dicit. Ebr.
Quod ſupplicium non incurrimus ex pri-
morum parentum peccato. ſed ex proprijs
peccatis.quia qui ſolum cum peccato pri-
morum parentum mortui ſunt de tali ſepa
ratione nullam penam habent. T Se
cundum eſt vt cum chriſto moriamur ſepe
liamur et reſurgamus. Primo debem9 mo
ri cum chriſto in cruce penitentie Mathei
xvj.Si quis vult poſt me venire abneget
ſe.id vitam carnalem et tollat crucem ſua3
ſcilic3 penitentie ꝛ ſequatur me.Sicut faci
ebat apoſtolus qui dicebat chriſto cofixus
ſum cruci. Gala.ij. Et iteru3. Ego ſtigma
mata domini noſtri ieſu chriſti in corpore
meo porto. Gal.vj. Et ad hoc vt peniten-
tia ſit facilior debemus de omnib9 amaris
et duris que xpūs ꝓ nobis ſuſtinuit facere
vnum faſcē et in corpe noſtro ponere Cā.
j. Faſciculus mirre dilectus meus mihi in-
ter vbera mea cōmorabitur Et tūc omnia
amara huius vite dulcorantur .et omnem
paſſionem patienter feremus. Gre.Si paſ
ſio domini ad memoriam reuocetur nihi ē
adeo durum quod non equo animo tollere
tur Quod figuratum fuit quādo filij iſra
hel venientes in marath inuenerunt ibi a-
quas amaras quas non potuerunt bibere.
et dominus oſtendit Moyſi lignum qd̄ mit
tens Moyſes in aquas ſtatī dulcorate ſūt.
Exo.xv. Secundo debemus ſepeliri cu3
chriſto vt ſicut anima chriſti ad inferos

deſcendit corpe cū3 tumulo remanentē.ita
et nos debemus ad infernum p animi cogi
tatōem ire Yſa.xxxviij. Ego dixi in dimi-
dio dieꝝ meoꝝ vadam ad portas inferi.de-
bemus quotidie cogitare penaꝝ inferni a-
cerbitatem De qua dicitur Job.xxiiij. ab
aquis niuium tranſeunt ad calorem nimiu3
Pſal. Ignis grando nix glacies ſpūs pro
cellaꝝ pars calicis eoꝝ Et penaꝝ inferni
eternitatem.math.xxv. Ibunt hi i ſuppli-
cium eternum et iudicij vltimi horribilitā
tem Hiero. Siue comedam ſiue bibā3 ſiue
aliud quid facio ſēp illa vox horribilis ſo
nat in auribus meis.ſurgite mortui venite
ad iudicium Eccl.vij. Memorare nouiſſi-
ma tua et ineter.non pecca. Tercio debe
mus reſurgere cum xpo.i.in nouitatu vite
gratie ambulare Ro.vj. Quō xpūs reſur-
rexit a mortuis p gloriam patris ita ꝛ nos
in nouitate vite ambulemus . Sunt multi
qui poſtquam mortui fuerint in pecca
tis nunq̄ volunt reſurgere Prouer. xxvj.
Sicut oſtium vertitur in cardi.ſuo ſic pi-
ger in lectulo ſuo.id eſt. in concupiſcentia
carnis ſue. Contra quos Apl̄us Ad Eph.
ij. Surge qui dormis et exurge a mortuis
et illu.te xpūs Surgamus ergo in triduo
cum chriſto.i.in vera contritōe pura cōfeſ
ſione et pfecta ſatiſfactōe Surgamus ꝛ im
mortales cum xp̄o vt non amplius pecca-
toꝝ morte peſſima moriamur Ro.vj.xpūſ
reſurgens a mortuis iam non moritur ꝛc̄.
Terciū ꝙ debemus accipe vt et reſurre
ctōem noſtram ꝓbem9 ſicut ꝛ xpūs proba
uit ſuam. Probauit autem xpūs ſuam re-
ſurrectōem tripliciter ſc3 p oſtēſionem vul-
nerum Job.xx. Oñdit eis latus et manuſ
per palpatōem carnis Lu.xxiiij. Palpate
et videte Et p comeſtionem faui mellis ꝛ p
tis piſcis aſſi. Ibidem. Habetis hic aliqd
qd̄ manducetur at illi obtulerunt ei parte3
piſcis aſſi et fauū mellis. V Tria em̄
ſunt ſigna ꝙ quis vere ſurrexit a morte cul
pe et peccati. Primū eſt oſtenſio vulneru3
id eſt peccatoꝝ Si enim peccata pure ꝛ cla
re oñderimus ſacerdoti ſignū eſt ꝙ vere re
ſurreximus.j. Joh.j.Si cōfiteamur pec-

cata noſtra.fidelis et iuſtus eſt vt remittat
nobiſ peccata noſtra Prouer.xxviij. Qui
abſcondit ſcelera ſua non dirigetur qui aūt
cōfeſſus fuerit et reliquerit ea miſericordi
am conſequetur. Secundū eſt palpatō car
nis quando enim homo pmittit ſe palpare
a penis in carne ſua et ab aduerſis in filijs
et amicis ſuis et ab aduerſa fortuna ſua in
rebus ſuis et non murmurat. ſignum eſt ꝙ
vere reſurrexit In omnibus iſtis trib9 p-
miſit ſe palpari Job et in omnibus nō pec
cauit neq3 ſtultum quid cōtra deum locu-
tus eſt Job.j. Sed quando murmurat in
aduerſis vt filij iſrael qui ſtati3 vt defecit
eiſ aqua murmurauerūt cōtra Moyſen di
centes vtinam mortui eſſemus in egipto .ſi
gnum eſt qd̄ non reſurrexit Terciū eſt cō-
meſtio quia ſi comedit fauum mellis.i. ver
bum dei qd̄ eſt cibus anime Math. Quar
to Non in ſolo pane viuit homo ſed in om
ni verbo quod ꝓcedit ex ore dei Qd̄ pala-
to ſano eſt ſup mel dulce Pſal. Quā dul-
cia faucibus meis eloquia tua ſup mel ori
meo Comedit etiam piſcem aſſum.i. chri-
ſtum aſſatum in ligna crucis ſc3 in ſacra-
mento altaris et hoc digne ſignū eſt qd̄ ve-
re reſur . Qui aūt neutꝝ digne comedit .ſi
gnum eſt ꝙ non reſurrexit quia niſi is qui d
graui ſurgit infirmitate confortetur cibo
moritur Et nota hic de animali non rumi
nante de quo non poterat fieri ſacrificium
deo nec erat cibus aptus pplo dei et ſignifi
cat ꝙ iſte qui verbum dei non maſticat ſed
deglutit at corpus chriſti non diiudicat ne
q3 diſcernit ab alijs cibis non eſt de popu-
lo dei nec poteſt deo ſacrificare Et ſic pat3
tercium. X Quarto oſtendit ſui teſti-
monij ydoneitatem quia licet rōne ſtatuſ p̄
teriti ſuum teſtimoniū non eſſet efficax ta-
men rōne ſtatus in quo tunc p gratiam dei
erat ſuum teſtimonium efficax erat ad cre-
dendum ſicut et alioꝝ aploꝝ quia p gratiā
dei erat apl̄us ſicut et alij.et p eandē grati-
am multum ꝓfecerat eccleſie nec vacua in
ipſo manſerat Et ſic pt3 totū de epl̄a.

Dominica.xij.de euangelio ſmo LXXXVIII

Exiens ieſus de finibus tyri
venit p ſydonem ad mare gali
lee inter medios fines decapo-
leos Mar.vij.Sicut dicit A-
poſtolus Ad Ro.v.Sicut ex
vno homine peccatum et condemnatō p-
ceſſit in multos imo in omnes ꝑpter.quod
oēs naſcimur filij ire multomagis ex vno
homine ieſu chriſto iuſtificatō et ſalus in
omnes abundauit Ex peccato autem pmo
rum parentum gratiam dei pdidimus. Et
penas multas incurrimus . nam gratuitis
fuimus expoliati et in naturalibus vulne-
rati Filius autem dei veniens in mundum
gratie dei nos reſtituit et naturalia noſtra
membra ſanauit in pte.tandem corpus et
animam plenarie ſanaturus.De hac ergo
materia pns euangelium tractat. Nam in
ipſo quoddam chriſti miraculum recitat
quomodo ſcꝫ linguam et aures cuiuſdam
ſanauit ſurdi et muti per que peccatoris ſa
natio deſignatur.que fit p gratie dei reſti-
tutōem Circa quod miraculum euangeli-
ſta tria facit Primo antecedentia miracu
lum deſcribit et narrat In princi.euange.
Secundo ipſum miraculum a xpo factum
recitat et exarat ibi Et apprehendens euꝫ
de turba ſeorſum miſit digitos ſuos in au-
riculas eius et expuens tetigit linguam ei⁹.
Tercio ſubſequentia miraculuꝫ ſubnectit
et notat ibi.et pcepit eis ne cui diceret.q̄to
autem magis eis pcipiebat tantomagis pl⁹
predicabant et eo amplius ammirabantur
a dicentes.bene omnia fecit. A Circa p
mum tria ponuntur. Primum eſt aduēt⁹
ſaluatoris ad humanam miſeriam . qꝛ exi.
de fin.ty.rc.Secundum eſt adductō pec-
catoris ad diuinam clementiā . quia addu.
ei ſur.et mu. Tercium eſt deprecatio inteceſ-
ſoꝝ ꝓ ſanitate recipienda quia deprecabā-
tur illum vt imponat il.ma. Primo er-
go ponitur aduent⁹ ſaluatoris ad humanā

miſeriam.nam filius dei videns humanā
miſeriam et ſeruitutem duriſſimam qua ſb
dyaboli imperio omni famulatu viciorum
impie pmebatur compaſſus eſt ei et deſcen
dit de celo vt eam liberaret.et vt ei pfecte
cōpateretur voluit eius miſerias experiri.
Hebre.iiij.Non habemus pon.qui n̄ poſ.
compa.infir.noſ.temp.au.per omnia . Et
ibidem.ij.Debuit enim p omnia fratribus
aſſimilari vt miſericors fieret Et quia in
natura diuina nullam penam poterat expe
riri ideo factus eſt homo et venit p ſydo-
nem.i. per triſticiam humane nature.nam
ſydon venatō triſticie interpretatur vſqꝫ
ad mare.id eſt.ad vſqꝫ amaritudinē cru-
cis inter medios fines decapoleos.id ē.ſb-
dit⁹ decalogo preceptoꝝ legis.quia legem
non venit ſoluere ſed adimplere Et nō ꝙ
hec decapoleos huius decapoleos vel de-
capolios idem eſt qđ decapolis et eſt regio
decem vrbium trans iordanem ad orienteꝫ
poſita in cuius regionis medio tyrus et ſy-
don ſunt Sic ergo anguſtias noſtras aſſū-
pſit.amaram mortem guſtauit.et legeꝫ ſer-
uitutis ſeruauit.vt de his omnibus nos li
beraret Galſ.iiij.Miſit deus fi.ſ. fac . ex
mu.fac.ſub le.vt eos qui ſub le.e.redi.In
ter miſerias autem humane nature.eſt cor
poralis infirmitas ⁊ macula pcci.Et ideo
filius dei vt oſtenderet ꝙ ſolum in mundū
venerat vt humanam naturam a miſerijs
liberaret.cepit eaꝫ ab infirmitatis miſeria
⁊ a peccati macula liberare.Lu.vj.Virt⁹
de illo exibat et ſanabat omnes.Vnde iſtū
ſurdum ⁊ mutuꝫ. et corpaliter ⁊ ſpūaliter
ſanauit eo ꝙ quemcūque ſanauit in corpe
ſanauit et in anima.qꝛ vt dicit auguſt.Dei
perfecta ſunt opa. Secundo ponitur ad
ductō peccatoris ad diuinā clementiā . qꝛ
q̄uis filius dei venerit in mundum cū ſac
co gratiaꝝ et virtutum et donoꝝ ſpūſſan-
cti patus omnibus dare gratis tamen indu
ratus et obſtinatus in malo nolebatur ad
ipſum accedere vt gratijs et virtutibus di
taretur Iob.xxj.Q.ui dixe.deo rece. a no.
ſci.vi.tu.no.Et ideo deus de exuberāti di-
uerſis modis adduxit eum ad ſe. Cariſſimi

pabola hec eſt temporis inſtantis Nam fili-
us dei ſtat ad oſtiū anime et pulſat et vult
intrare ad nos cum ſacco pleno oīm bono
rum Apo.iij.Ego ſto ad oſtium et pulſo
ſi quis ap.mihi introibo ad illum. Et nos
miſeri obcecati nolumus ei apire in luto
fecis et in lacu miſerie potius marceſcere
eligentes Sed deus in miſericordia copio-
ſus non attendit ad miſerias noſtras ſed di
uerſis vijs ad ſe ducere nos conatur ne tā-
tum bonum q̄tum nobis vult dare pdam⁹
b B Nam aliquos ducit ad ſe p verbū
predicatōnis dum verbo predicatoris dat
virtutem cōpungendi cor Pſal. Ecce da-
bit voci ſue vo.vir.ita ꝙ peccator in ipſo
verbo predicatoris cōpungitur et ad deum
redit Act.ij.His auditis compuncti ſunt
corde et dixerunt ad petꝝ et ad reliquos a
poſtolos Quid faciemus viri fratres.per
ſubtractōem autem talis virtutis dicit de⁹
cor peccatoris indurare Exo.iiij.Ego in-
durabo cor pharaonis et non dimittet po-
pulum Quod eſt ſignum magne ire dei qn̄
homo in predicatōne nullo modo conterit
Quoſdam ducit ad ſe p graues infirmita-
tes Pſal.Multe ſunt infir.poſtea accele.
Quoſdam p aduerſa et varia tribulatōnū
genera Oſee.vj.In tribulatōne ſua mane
conſurgent ad me Quoſdam p pſpera.ps.
Confi.tibi cum benefe.ei Quia vt dic̄ boe
tius Deus facit ſicut bonus medicus q vni
cuiqꝫ tribuit ſicut ſibi expedire cernit Naꝫ
quidam frāguntur in aduerſis et quidā diſ
ſoluūtur in pſperis et quidam in dignita-
te peunt et quidam in dignitate ſaluātur ⁊
ſic de alijs.et ideo p diuerſa et multa ducit
ad ſe ſaluandos.Nam omnes ſaluādos du
cit et attrahit ad ſe ex gratia ſpēali Io.vj
Nemo poteſt venire ad me niſi pater q me
miſit tra.eum. Tercio ponitur depcatio
interceſſoꝝ ꝓ ſanitate recipienda quia dep
cabantur eum vt imponat illi manū.i. con
ferat virtutem et ſanitatem Vbi notandū
ꝙ p iſtum ſurdum et mutum peccator itel
ligitur qui p ſe ad deum accedere non pōt
ipetre ideo oportet vt adducatur.nec p ſe pōt gra
tiam interpretare eo ꝙ inimicus dei ē. grē

autem concedūtur amicis.et ideo oportet
vt amici dei ꝓ ipſo orent Iob.xlij. Ser-
uus meus iob orabit ꝓ vobis.faciem eius
ſuſcipiam vt nō vobis imputetur ſtulticia
et ideo quottidie peccatores conuertuntur
et recipiunt gratiam dei.quia quottidie ec
cleſia iuſtoꝝ rogat pro eis deum Ideo con
uerſus eſt Paulus quia Stephanus ꝓ eo
rogauit vt dicit Aug⁹.et ideo aug⁹ cōuer-
ſus eſt et recepit gratiam dei quia maē ei-
us ꝓ ipſo rogauit Vnde iuſti non ſolū ſa-
nitatem anime ſed etiam dilatōem ſentētie
dei impetrant peccatoribus vt patet in exē
plo qđ chriſtus poſuit de colono qui impe
trauit a domino ne ficulneam iſto anno ab
ſcideret Lu.xiij.Optimum eſt ergo habe-
re amiciciam ſeruoꝝ dei et cum eis habita
re quia angeli dei non potuerunt ſubmer-
gere ſodomā et alias ciuitates donec loth
habitauit in eis.et ꝓmiſit deus pcere omni
bus illis ciuitatibus ꝓpter decem bonos ſi
ibi fuiſſent inuenti.vt patet Gen̄.xviij. ſi-
gnificatur autem peccator p ſurdum ⁊ mu
tum vt dicit theophilus.ſic facit dyabolus
peccatorem.nam facit eum mutum ne con
ſiliū vl' auxiliū a deo ⁊ ſcis petat vl' pecca-
ta confiteatur facit eum ſurdum ne predi
catōem ⁊ verbum dei audiat in quo poſſit
medelaꝫ anime ſue inuenire.ps.Os hn̄t et
non loquentur aures habēt et non audiēt.
C Vere et totaliter dyabolus ſurdum c
facit peccatorem q̄tum ad ſex . Primo qꝛ
vocem vniuerſitatis creaturaꝝ clamantiū
vt deus diligatur ſuper oīa non audit. Au
Domine celum terram mare et omnia que
in eis ſunt dicunt mihi vt amem te. nec ceſ
ſant hoc dicere oībus vt ſint inexcuſabiles
Hanc vocem peccator non audit.quia pl⁹
amat terrena q̄ deum.Secundo quia vocē
clamoris miſericordie ſanguinis chriſti nō
audit quem petre audierunt et ſciſſe ſunt
vt patet.Math.xxvij.Sed vocem clamo-
ris vindicte ſanguinis abel bene audit.quia
vlciſci vult et nō miſereri. Heb.xij. Acceſ
ſiſtis ad mediatorem teſtamenti noui ieſu ⁊
ſanguinis aſpertionem melius loquentē q̄
abel.Videte ne recuſetis loquentem.San-

guis em̄ Abel clamat vindictam q2 abſorp
tus eſt a terra. Hic cadit exemplum iſtius
domine que recollegit ſanguinez i vita. duz
interficeret vir eius quem poſtea oſtende
ret filio vt vlciſceretur ne faceret pacē cū
homicida. id eſt. dyaboſo. ſic fecit terra de
ſanguine Abel que apiens ſe ſuſcepit eum
in ſignum vindicte et clamans vindictam.
Gene. iiij. Ecce vox ſanguinis fratris tui
Abel clamat ad me de terra Sed ſanguis
chriſti non eſt abſorptus a terra ſed ſtatiz
rediit ad corpus clamans miſericordiaz in
ſignum q̄ peccbat omnibus Lu. xxiij. Pat
dimitte illis quia neſciūt quid faciūt Ter/
cio quia illam tubam terribilem quā mor/
tui audient et ideo reſurgēt ipſe non audit
ſcz ſurgite mortui veni. ad iu. quā iuſti ſem
per audiunt Hiero. Siue comedam ſiue bi
bam ſiue aliud quid fa. ſemp vi. reſo. in au
ribus meis il. tu. ter. ſur. mor. ve. ad. iu. Sz
ſic agit quaſi ſit ineternū victurus et clau/
dit oculos atqz aures ita q̄ tonitruū diuie
cōminatōnis non audit Pſal. Intonuit d
celo dominus et al. de. vo. ſ. ₇c. Et ideo pec
cator aſſimilatur aſpidi ſurde que vt non
audiat vocem in canticis vnam aurem fi/
git ad terram et in aliam figit caudaz Sic
peccator deſiderio et occupatōne terrenoꝝ
obturat vnam aurem longitudine vite et
vnam ſpe finalis penitentie. Quarto facit
eum ſurdum ne audiat pauperem claman/
tem. et dum ipſe deū in paupe nō audit. cla
mabit ipſe ad deum et non exaudiet Pro
uer. xxj. Qui obturat aures ſuas ad clam.
pau. cla. ip. ad deum et non exaudietur. vtz
in diuite epulone Pſal. Dormierūt ſomnū
ſuum et nihil inue. o. vi. diui. in ma. ſ. Au/
guſt. Tranſit ſomnus iſte tranſit vita iſta.
et nihil inueniūt in manibus ſuis qui nihil
poſuerunt in manibus chriſti. Quinto ad
fratrem veniam petentem. et dum ipſi fra/
tri remittere noluerit. nullum ſibi peccatuz
a deo remittitur Ecci. xxviij. Relinque ꝓ
ximo nocenti te et tunc depcanti tibi pecca
ta ſoluentur. homo homini ſeruat iraz ₇ a
deo querit medelam in hominez ſibi ſimilē
non habet miſericordiam et de peccatis ſu

is deprecatur. Math. xviij. Nonne oportu
it et te miſeri conſerui tui ſicut et ego tui
miſertus ſum. Sexto ad legem dei ꝑcipien/
tem et dum ipſe non audit legem dei man/
dantem deus non audit eum orantez Pro
uer. xxviij. Qui declinat aurem ſuā ne au/
diat legem. oratō eius erit execrabilis.
D Similiter dyabolus facit peccatorem
mutum q̄tū ad tria. Primo ad dei lau/
dem quia deum ꝓ beneficiis nature fortu/
ne ₇ grē n̄ laudat Lu. xvij. Nōne decē mū
dati ſunt nouem vbi ſunt et non eſt inuen/
tus qui rediret et daret gloriam deo niſi h
alienigena Secundo ad peccatoꝝ confeſſi
onem Job. xxxj. Si abſcondi quaſi hō pec
catum meū et celaui in ſinu meo īiquitatez
meam Tercio ad neceſſarioꝝ deprecatōez.
Contra quod ecci. xxxix. Aperiet os ſuum
in oratōne et ꝓ delictis ſuis deprecabitur.
Et ſic patet primum. E Secundo po/
nitur ipſum miraculū a chriſto factū. In
quo miraculo fiendo xpūs ſeptem ſerua/
uit Nam primo ſequeſtrauit eum a turba
Secundo miſit digitos in aures eius Ter/
cio ſputo tetigit linguam eius Quarto ad
celū ſuſpexit Quinto ingemuit Sexto mā
dauit apertionem Septimo ipſum miraculū
eſt ſecutum pfecte ₇ integre In quib9 om
nibus oſtendit modum quo peccator debet
curari. nam qui ſolo verbo omnia creauit.
hunc ſimiliter verbo poterat curare. Pri
mo ergo ſeqreſtrauit eum a turba Simile
fecit de filia archiſinagogi quā a mortuis
ſuſcitauit. Math. ix. In quo oñdit q̄ pec/
cator qui curari deſiderat debet ſe a mundi
tumultibus ſepare Hiere. xlviij. Relinqui
te ciuitates et habitate in petra. In codez
lj. Egredimini de medio babilonis popule
meus vt ſaluet vnuſquiſqz animā ſuā In
tumultibus enim lites et inaudita audiun
tur et aures ad mala inclinant Sene. quo/
tiens inter homines fui minor homo redij
Unde arſenius magnus miles roman9 pe
tens modum ſue ſalutis ſibi reuelari audi/
uit vocem dicentem ſibi Arſeni fuge hoieſ
ſi vis ſaluus fieri Secūdo miſit digitos in
aures ſuas In quo oſtendit ſm Criſ. q̄ di

giti et totum corpus eius erant vniti diui/
nitati. et ideo de digitis eius exiuit virtus ī
aures muti eas audire faciens. Item per
digitos dona ſpūſſancti deſignantur. quia in
digitis operatio manus eſt. Unde operatio
chriſti que fuit virtus. et manus dei in do/
nis ſpūſſancti fuit. Luc. xj. In digito dei eij
cio demonia. Unum autem de donis ſpūſſā
cti vt dicit aplus cor. xij. eſt diſcretio ſpiri/
tuum vt homo ſciat diſcernere inter bonuz
et malum. Per hoc ergo q̄ miſit digitos ī
aures eius datur intelligi q̄ peccatori con/
uerſo magis neceſſaria eſt diſcretio ſpūſſan
cti. per quam eligat diſcretum modum vi/
uendi. et per quam de verbis ſcripture eli/
ciat ſanū intellectum. quia vt dicit aplus. ij
cor. iij. littera occidit. Propterea multi fa
cti ſunt heretici quos littera occidit. qbus
malus ſpūs falſam et litteralem ſenſum de
ſcripturis ſuggeſcit. j. ioh. iiij. Nolite omni
ſpiritui credere. ſed probate ſpūs an ex deo
ſint. Item datur intelligi q̄ peccator maxi/
me indiget donis ſpūſſancti. quantū ad au/
ditum. quia fides ex auditu habet. Ro. x ₇
fides autē eſt donum dei ſm aplm ad eph.
ij. Nunq̄ fides ſine dono dei haberi poteſt.
et per conſequens nec ſalus nec vita. cuz fi
des ſit fundamētū totius ſalutis. Per hoc
ergo q̄ miſit digitos in aures eius dedit in/
telligi q̄ tota ſalus peccatoris a ſpūſancto
eſt. Tercio ſputo tetigit linguā eius. vt ſcz
oſtenderet q̄ omnia membra ſacri corporis
eius diuina exiſtunt et ſancta ſint. ₇ ſputuz
quod vincula lingue ſoluit. Eſt enim omne
ſputū ſuperfluitas. ſed in dño omnia diuina
fuerunt vt dicit theophilus. Item ſaliua a
capite deſcendit. per quam dei ſapiētia deſi/
gnatur que ex ore dei procedit. Ecci. xxiiij.
Ego ex ore altiſſimi prodij. Per ſapientiā
autem dei omnes ſanantur. Sapiē. ix. Per
ſapientiam tuam omnes ſanati ſunt. Ideo
ergo ſputo tetigit linguam eius vt oſtēde/
ret q̄ omnis ſanatio a ſapientia dei eſt que
per ſputum chriſti intelligitur. Per ſaliuā
ergo iſtaz que a capite chriſti proceſſit grā
ſpūſſācti deſignatur que a chriſto capite to

tius eccleſie procedit in omnia membra ec/
cleſie. Joh. j. De plenitudine eius o. ac. nos
gratiam. Inter omnia autem membra lin/
gua magis indiget gratia ſpūſſancti. ꝓpter
quod ſpūſſanctus ſuper aplos in ſpecie lin.
deſcendit. vt oſtēderet q̄ peccator maxime
indigeret grā ſpūſſancti in lingua. Et ideo
ſputo tetigit linguam eius. vt ſcz ſanaretur
in ligua et deinde ſancta et ſana verba pro
ferret. Jac. iij. Lingua conſtituitur in mē/
bris noſtris que maculat totū corpus. inge
tum malum eſt plena veneno mortifero.
Item ſaliua eſt mediū guſtus et eſt ſaporū
diſcretiua. et ideo ſi corrupta fuerit decipit̄
guſtus in iudicio ſaporū. ſicut patet in febri
citantibus quibus propter amarū humorē
quo palatum infectum eſt cibus qui dulciſ
eſt amarus videtur. Si autē bene diſpoſita
ſit ſaliua bene iudicat guſtus. In ſaliua em̄
intelligitur gratia quā dñs dat affectui quā
affectus ei ſanatur vt ſapiant ei res prout
ſapere debent ſine qua. amaꝝ videtur dulce
et ecōuerſo. Palatum ſic corruptū habent
peccatores quibus ſpūalia deſipiunt et car/
nalia ſapiunt. yſa. v. Ue qui dicitis malum
bonum et bonū malum. ponentes amarum
in dulce ₇ dulce in amaꝝ. Quarto ſuſpexit
ad celum vt oſtenderet q̄ omne datū opti/
mum et omne donum perfectū deſurſum ē
deſcendens. vt dicitur iaco. j. Ex nobis em̄
poſſumus deficere ſed non aliquid facere.
Joh. xv. Sine me nihil po. fa. Quinto fle
uit vt oſtenderet q̄ꝫ difficile ſit ſanare pecca
torem quē ſanaturus fleuit. Augu. Maius
eſt facere de impio pium q̄ꝫ creare celum et
terram. Idem fecit ſuper lazarū mortuum
dum eum a mortuis ſuſcitauit. per quē in/
telligitur peccator. Itē fleuit vt oſtēderet
q̄ peccatori cōpatiendum eſt. eo q̄ ipſe ſit ī
magna miſeria cōſtitutus. nam oīa mala
et infirmitates propter peccatū ei euenerūt
Item fleuit vt oſtēderet q̄ ſuper omnia d
morte peccatoris flendum eſt. et de morte
anime magis q̄ꝫ corporis. Hiere. vj. Luctū
vni. fac. ti. planc. am. Quia mors peccatoꝝ
peſſima. ps. Sexto mandauit apertionem

dicens. Effeta quod eſt adaperire vt cogno
ſcas deũ creatorẽ tuum et redemptorẽ tuũ
prouiſorem tuum et glorificatorem tuum:
Aperire vt cognoſcas ſtatũ peſſimũ in quo
eras et optimum in quo es. Aperire vt co-
gnoſcas penas et mala a quibus te abſolui
et gratias et bona que tibi feci. Aperire vt
cognoſcas finem tuum et exitum tuum vt
amplius non pecces. Ecc̃i. vij. Memo. no.
et ineter. non pecca. Septimo ipſum mira-
culum perfecte ſecutum eſt. q̃a ſtatim aper-
te ſunt aures eius et corporis et mentis. et
ſolutum eſt vinculum lingue eius. Quem-
cũq; enim chriſtus ſanauit in corpore. ſana
uit et in mente. Et ideo poſtq̃ chriſtus per
gratiam ſoluit eum a peccatis. dyabolus in
eum poteſtatem amiſit. et per conſequẽs vi
culum quo linguam eius et aures ligauit ẽ
ſolutum et loquebatur recte: quia chriſtus
linguam eius ſalina ſua tetigerat. id eſt ſa-
pientiam et gratiam recte loquendi in lin-
gua eius poſuerat. F Ubi notandum
q̃ dyabolus peccatorem tenet ligatũ quat
tuor vinculis. Primo vinculo pudoris.
ne peccata confiteatur. Hunc pudorem de
bet excludere pudor finalis iudicij. Nau. iij
Reuelabo pudenda tua in facie tua et oſtẽ
dam gentibus nuditatem tuam. Secũdo
vinculo impunitatis peccatorũ vt peccare
non timeat. Contra quod ecc̃i. v. Ne dicas
peccaui et quid accidit mihi triſte. Altiſſi-
mus enim eſt patiens redditor. Ecc̃s. viij.
Quia non profertur cito contra malos ſen
tentia filij hominũ abſq; vl. ti. perpe. mala
Tercio vinculo deſperationis d̃ venia et
diffidentia a peccato cauendi vt peccare nõ
deſiſtat. geñ. iiij. Maior ẽ iniquitas mea q̃
vt veniam merear: Quarto vinculo ſtul
te ſpei finaliter penitendi vt gaudeat bõis
mundi. Contra quod eſt illud ecc̃i. v. Ne
tardes cõuerti ad dñm et ne differ. de die in
diem. ſubi. eñ ve. ir. il. et in temp. vin. diſper
te. Quia neſcit homo finem ſuum. ecc̃i. ix.
Omnia vincula iſta ſalina dei. id eſt gratia
dei rumpit. et facit hominẽ recte oqui. Nã
contra primũ vinculum dicit iſtud ecc̃i. iiij.

Eſt cõfuſio adducẽs ad ignominiã. et eſt cõ
fuſio adducens ad gl̃am et gr̃am. Cõtra ſe-
cundum dicit augu. Nullũ malum impuni
tum. nullum bonũ irremuneratũ. et ideo ſi
non puniar hic puniar alibi durius. Cõtra
tercium dicit pſal. Miſerationes eius ſuper
omnia opera eius. Et ideo maior eſt miſeri
cordia dei q̃ omnes iniq̃tates mee. Et mai⁹
eſt reſuſcitare mortuũ q̃ conſeruare viuũ.
Qui ergo me a morte peccati ſuſcitauit in
vita gratie conſeruabit. Contra quartũ di-
cit bernar. Qui tibi promiſit veniam de cõ
miſſis diem craſti. non ſpoſpon. Et ſic patet
ſecũdum. G Tercio ponitur ſubſeq̃n
tia miraculum. quia precepit eis ne cui di-
cerent. Ipſi aũt multo plus eum predica-
bant et eo amplius ãmirabãtur. ſcʒ tam de
miraculoſa operatione et perfecta. et de hu
militate tã profunda. Et ideo eius magna-
lia predicabãt dicentes. bene omnia fecit. et
ſurdos fecit audire et mutos loqui. In q̃-
bus verbis ſalubria exempla habemus. et
primo habemus vnum exemplum ex parte
chriſti ſcʒ opera noſtra bona celandi ſcʒ ne
a vento vane glorie areſcant. Quelibet eñ
res habet ſtimulum ſuum. Stimulus enim
bonorũ operum eſt vana gloria que bonis
operibus inſidiatur vt pereant. Simile exẽ
plum dedit nobis in transfiguratiõe. quãdo
mandauit diſcipulis ſuis ne alicui dicerent
viſionem. matth. xvij. Attendite ne iuſticiã
vr̃am faciatis corã hominibus vt videami
ni ab eis. matth. vj. c. Ideo lampades q̃nq;
virginũ fatuarum fuerunt extincte. q2 erãt
plene vento vane glorie. nam in bonis ope-
ribus que fecerũt ventum humane laudis
queſierũt. Cõtra quod luc. xvij. Cum oĩa
feceritis que precepta ſunt vobis. dic. ſerui
inut. ſu. H Ex parte antẽ iſtorum qui
adduxerunt mutũ ad ieſum hẽmus tria exẽ
pla. Primũ ẽ vt opera dei magna p̃dicem⁹
q2 q̃uis xp̃s mãdauit eis ne alicui dicerent
hoc fecit ad nr̃m exẽplũ. tñ ipſe volebat vt
dei opera p̃dicarẽt ad laudẽ dei et primi edi
ficatõem vt greg. dicit Thob. xij. Opa dei
ↄfiteri honorificũ ẽ. pſ. Annũciate int̃ gen

tes opera eius et nar. mira. eius. Secũdũ
eſt vt iacta dei non ſcrutemur ſed admire-
mur. puer. xxv. Qui ſcrutator eſt maieſta
tis opprimetur a gloria. Eccj. iij. In pluri
bus operibus dei ne fueris curioſus. Ad-
miremur ergo dei potẽtiam qua oĩa cre
auit. dei ſapiẽtiam qua omnia ordinauit.
dei clemẽtiam qua p̃ nobis homo fieri et
mori voluit. dei caritatem qua ſe nobis ad
manducãdum dari ordinauit. dei gratiã et
dei iuſtitiã qua electos p̃deſtiauit et qua re
probos p̃ſciuit et nihil hor̃ ſcrutemur. Nã
quia primũ ſcʒ dei potẽtiam circa mundi
creationẽ ariſtoteles et alij quidã voluerũt
ſcrutari errauerũt dicentes mũdum ſtetiſſe
ab eterno. quia vero ſcd̃m ſcʒ dei ſapiẽtiã
circa rerũ ordinationẽ quidam voluerunt
ſcrutari errauerũt dicẽtes. omnia a caſu et
fortuna euenire Ecc̃s. ix. Vidi ſub ſole nec
fortium bellũ. nec artificũ gratiam. nec ſa-
piẽtum panem. nec velociũ curſum. nec do
ctor̃ diuitias. ſed tempus caſumq; in om-
nibus. Sed quia terciũ ſcʒ dei clemẽtiam
circa ſalutem humanã quidã volunt ſcru
tari. infatuãtur et incidunt in errores repu
tentes inſaniam q̃ deus ſit factus homo. et
mortu⁹ vt iudei et ſaraceni. j. Cor. j. Nos
aũt p̃dicamus xp̃um crucifixũ. iudeis qui-
dem ſcandalũ gentibus aũt ſtultitiã. Quia
aũt quartũ ſcʒ dei caritatem qua ſe voluit
nobis ad manducãdum dare. quidã volũt
p̃quirere recedũt a fide dicẽtes. Durus eſt
hic ſermo quis põt eũ audire. quõ põt hic
carnẽ ſu. no. da. ad man. Joh. vj. Quia ve
ro quintũ ſcʒ dei gratiã et dei iuſtitiã. circa
p̃deſtinationẽ elector̃ et p̃ſciẽtiã reprobor̃
quidã volũt p̃ſcrutari errant dicẽtes oĩa
de neceſſitate euenire. et p̃deſtinata et p̃ſci-
ta. et quicũq; ſunt p̃deſtinati de neceſſitate
ſaluabũtur et ſil̃r p̃ſciti neceſſario dãnabũ-
tur. Terciũ eſt vt cõfiteamur q̃ xp̃us ſemp
bene oĩa fecit. et oĩa bene facit quãuis mul
ta diſtorta nobis videãtur. Boetius. Et tu
quãuis cauſam tante diſpoſitionis ignores
recte fieri cuncta ne dubites. Et ſic patet
tercium.

De epiſtola. Sermo. LXXXIX.

Fiduciã talem habemus per
xp̃um ad deum. nõ q̃ ſufficien
tes ſimus cogitare aliquid ex
nobis. ij. Corinth. iiij. Apoſto-
lus in hac ep̃la dirimit quan-
dam cõtrouerſiam que maxime erat tempe
et fuit etiã tempe xp̃i ſcʒ q̃ miniſtri et diſci
puli moiſi et veteris legis erant maioris in
telligẽtie q̃ miniſtri noue legis ſcʒ diſcipu
li xp̃i. Joh. ix. Tu diſcipulus eius ſis. nos
aũt moiſi diſcipuli ſumus. nos ſcim⁹ quia
moiſi locutus eſt deus. hunc aũt neſcimus
vnde ſit. Hanc queſtionẽ ap̃lus in p̃nti epi
ſtola ſoluit oſtendẽs q̃ miniſtri noue legis
et diſcipuli chriſti ſunt maioris excellentie
q̃ miniſtri ve. teſta. et diſcipuli moiſi. In
qua quidem ep̃la principaliter tria facit.
Primo quia intendebat ſe cõmẽdare cum
miniſtris noui teſtamenti cuius ipſe mini-
ſter erat ne credatur q̃ ex ſupbia hoc dice
ret a ſe p̃ſumptionẽ excludit oſtendẽs q̃ ta
lis excellentia et omne bonũ qd̃ habebat a
gratia dei p̃cedebat. In prin. epi. Secũdo
excellẽtiam miniſtror̃ no. te. reſpectu mini
ſtror̃ ve. te. ſubiũgit ibi. Qui idoneos nos
fecit miniſtros no. te. Tercio talẽ excellen-
tiã p duas rõnes p̃bat. prima ibi. q̃ ſi mini
ſtratio mor. li. de. Scd̃a ibi. Nã ſi miſtratõ
dãnatõis. I Primo ergo excludit a ſe p̃
ſumptõem attribuẽs omne bonũ gr̃e dei di
cens. Fiduciã talẽ. i. talia loquendi hẽmus
ad deũ. ſ. intẽdẽtes et hoc p xp̃m. i. p meri-
ta xp̃i et nõ p̃pter merita nr̃a. q2 vt d̃r hie.
xvij. Maledic. vir qui cõ. in ho. et po. car.
brach. ſ. Benedic. hõ q cõ. in do. et e. do. fi.
eius. Loq̃mur ergo in virtute xp̃i q2 nõ ſu
m⁹ ſufficiẽtes cogitare aliq̃ a nobis ne dũ
loqui qd̃ vere aliq̃d ſit. ſ. bonũ tãq̃ a nobis
agẽtib⁹ et mouẽtib⁹ p̃ncipal̃r. Joh. xv. Si
ne me nihil po. fa. phil. ij. Qui opãt in no-
bis velle et p̃ficere p̃ bo. volũ. ergo et cogi
tare et velle et p̃ficere qd̃ cogitatũ ẽ. de⁹ in
nobis opãt. Yſa. xxvj. Oĩa op. nr̃a opa. es
in no. do. Mali aũt volũt et cogitãt et opan
tur mala abſq; deo q2 ſine ip̃o factũ ẽ nihil
id eſt peccatum. ſed ſufficientia noſtra ex
deo eſt ſup. in omni bono. Aduertendum

tamen eſt hic quia ꝑ hec verba non aufert apoſtolus potētiaꝫ cogitādi bonū ab hoīe, et a libero arbitrio ſed ſufficientia ſolūm. Quaſi diceret. Ex ſua conditione nō habꝫ potētiam cogitandi bonū ſed exire in actū bonum non pōt niſi per grām dei qḋ eſſet a ſe ſufficiētiam habere. j. Coꝛ. xv. Non aūt ego ſed gratia dei mecū: vnūqḋqꝫ eoꝝ que ſunt oꝛdinata ad vitam eternā adipiſcēdaꝫ ſcꝫ pꝛincipium et cōſummatio eſt a deo. j. Re. iij. Ego incipiam et ego cōplebo. Et ſic patꝫ quia ꝓpꝛia virtus homis non ſufficit ad ſalutē. Aug⁹. Sine te dñe nihil ſunt omnes conatus mei. Nihilominus tñ homo debet firmiter credere ꝙ diuinū auxilium ei nō deerit niſi ipſe fuerit in culpa. Et ideo debet facere poſſe ſuū ⁊ laboꝛare ꝙ diuinū auxilium ei aſſit et debet ideo oꝛare elemoſinas facere. ieiunare. et alia bona facere vt auxilium dei mereatur etiaꝫ ſi ſit in peccato moꝛtali quia nō vult dicere apl'us ꝙ ſine gratia dei nihil boni poſſumus facere. cum videamus hoīes gratia dei carentes multa bona facere. ſed vult dicere ꝙ nihil boni meritoꝛij vite eterne poſſumus facere ſine gratia dei. Ro. vj. Gratia dei vita eterna. Sine ergo gratia gratumfaciēte multa bona poſſumus facere. Sed ſine grā gratis data nihil omnino boni poſſum⁹ facere nec eſſe nec ſubſiſtere nec viuere. Et ideo notādum ꝙ tripliciter homo deficit ex ſeipſo ¶ Pꝛio deficit ad ſubſiſtēdū Secūdo ad bene viuēdum. Tercio ad ſuuꝫ deſiderium implēdum. Primo ergo deficit ad ſubſiſtēdum. Et hoc ptꝫ quo ad tria Primū eſt quia eſſe ſuum conſeruare non pōt. indiget enim deo conſeruāte. Grego. Omnia enim que de nihilo ſunt in nihilū tenderent niſi ea omniū auctoꝛ manu regiminis teneret. indiget enim cibo quē deus ei per creaturas ſuas adminiſtrat. Pſal. Aperis tu manū tuam et imples omne animal benedictione. Ex quo patꝫ magna magnitudo peccatoꝝ que cum a deo conſeruētur et ſuſtentētur ipſum impugnāt et ſeruos ſuos moleſtant ꝓpter qḋ digne merentur priuari vita et omnibus bonis. Exemplum de filijs iſrael qui cum a deo nutrirētur cibo optimo angeloꝝ murmurabant ⁊ ſeruos eius ſcꝫ moiſen ⁊ aaron moleſtabāt ꝓpterea ignis de celo cōſumpſit eos. j. Corinth. x. Neqꝫ murmurauerit is ſicut qui. e. mur. et pie. ab exterminatoꝛe. Secūduꝫ eſt ꝙ perſonam ſuaꝫ ab hoſtibus defendere nō poteſt. imo a demonibus cito ꝑimeretur niſi auxilium angeloꝝ ei adeſſet. Pſal. Angelis ſuis mandauit de te vt cuſtodiant te in omnibus vijs tuis ⁊c̄. Ex quo patꝫ magna ruſticitas peccatoꝝ qui angelos nō reuerētur. Vnde phūs dicit ꝙ ſi quis ignoꝛat an nix ſit alba. et an parētibus et dijs id eſt angelis ſit reuerētia exhibenda indiget ſenſu vel pena. Vnde ſicut ignoꝛans an nix ſit alba eſt cecus. ita ignoꝛans an angelis ſit reuerentia exhibenda eſt verberādus et multomagis qui hoc ſcit et eos non reueretur et maxime qui angeloꝛum dñm in magna reuerentia non habet. Terciuꝫ eſt quia bona ſua tueri non poteſt quin ab ipſo recedant et ipſe ab eis quibus ablatis eius ſubſiſtentia remouetur. Boetius. Relinquit enim te ſcꝫ foꝛtuna quā non relicturam ſe nemo vnq̄ꝫ poterit eſſe ſecurus. Quid igit̄ referre putas ſiue illam ſcꝫ foꝛtunam moriendo deſeras aut illa fugiendo. j. Thi. vj Nihil intulimus in hunc mūdum nec auferre quid poſſumus. Ex quo apparet magna ſtulticia peccatoꝝ qui in bonis ſuis cōfidunt. Yſa. xxxvj. Ecce confidis ſuꝑ bac. arun. cui cum innix. fu. homo cōminutus intra. ma. eius et ꝑfo. eam. Bona pꝛincipia ſunt baculus arūdine⁹ qui eſt frondoſus extra et vacuus intra et ſtabilitatē nō habet. qui ergo innitit̄ ei cōfringitur. Secundo eſt homo inſufficiens et deficit ad bene viuendum. qḋ patꝫ quātum ad tria. Primū eſt quia non pōt bonam vitam inchoare. Inicium em̄ bone vite eſt bona cogitatio et bonum ꝓpoſitum. Sed vt dictū eſt ſupꝛa hoc eſt nobis et per nos habere non poſſumus. Ex quo apparet preſumptio multorum dicētium quando voluero mutabo vitam et coꝛrigam me. Ro. nono Non eſt volentis neqꝫ currētis ſed miſerē-

tis dei. Hec eſt ꝓmiſſio nequiſſima q̄ multos ꝑdidit vt dicit̄ eccī. xxix. Secūdum eſt quia poſtq̄ꝫ vitā bonam inchoauerit nō poteſt in ea ꝑſeuerare. Grego. Cito bonum amittitur niſi a largitoꝛe cuſtodiat̄. Aug⁹. loquēs de negatione petri. Hic agnoſcitur q̄ꝫ verū ſit ſine me nihil poteſtis facere. ecce ad vnius aure impulſūꝫ firmiſſima colūna tremuit. Ex quo patꝫ ſtoliditas quoꝛūdaꝫ qui cū ſint in bono ſtatu vt eis videret nō timent de caſu non attendentes ad illud. j. Coꝛ. x. qui ſe exiſtiat ſtare vi. ne ca. nō curant deum ⁊ ſanctos rogare vt in bono ſtatu cōſeruētur. Vbi attendēdum ꝙ indiſcreta p̄ſumptio firmitatis multis fuit occaſio ruine. Ideo petrus vilius ceteris cecidit. qꝛ pre ceteris p̄ſumpſit. Aug⁹. Multos impedit a firmitate pꝛeſumptio firmitatis. Terciū eſt qꝛ nō pōt ex ſe fructuꝫ bone vite appꝛehendere. qꝛ quātumcūqꝫ bene agat non ſunt cōdigna oꝑa ſua ad vitam eternā Ro. viij. Non ſunt condig. paſ. hui⁹ tem. ad fu. glo. quē reue. in no. Ex quo apparet audacia multoꝝ qui credūt opera ſua ſufficiētia eſſe ad vitam. Contra quos apl's ad tyt. iij. non ex operibus iuſtitie que fecim⁹ nos. ſed ſm̄ ſuam miſericoꝛdiā ſaluos nos fecit. In cuius figura dꝛ gen. ij. ꝙ de⁹ poſuit hoīem in paradiſum ⁊ non dꝛ ꝙ homo per ſe iuerit in paradiſum. Attende tamen hic ꝙ ſicut vita eterna non datur ex operibus noſtris ita non datur ſine operib⁹ nr̄is eſt em̄ mediū quo fit in mediuꝫ ſine quo nō fit. ij. thi. ij. Nemo coꝛ. niſi qui le. cer. Tercio homo deficit et eſt inſufficiēs ad ſuum deſideriū implendū ⁊ ſatiāduꝫ. qḋ ptꝫ quātum ad tria. Primū eſt qꝛ deſideriuꝫ hoīs non ſatiat̄ niſi in ꝑfecto bono. Perfectuꝫ aūt eſt vt dicit phūs cui nihil deeſt In mūdo aūt iſto nihil inuenit ꝑfectū cui nihil deſit. et qḋ omnē ꝑfectionē habeat nec in tota natura niſi ſolus deus. et ideo homo nō poteſt ſatiari niſi in ſolo deo ⁊ eius gloꝛia. Pſal. Satiaboꝛ cū apparuerit gloꝛia tua. Secūdum eſt ꝙ deſideriū hoīs non pōt implere quicquid eſt minoꝛis capacitatis q̄ꝫ homo quia minus no implet maius. homo aūt ad imaginem dei factus eſt capax ipſi⁹ dei. ergo nihil minus deo pōt ipſum implere. Aug⁹. Feciſti nos dñe ad te et inquietū eſt coꝛ noſtrū donec requieſcat in te. Tercium eſt quia nihil pōt deſideriū homis implere niſi qḋ intrat in animā vbi eſt deſiderium. In animā autem nō intrat niſi deus Et ideo bona mūdi immittūt ſitim et nō ſatiant quia nō intrant vbi eſt deſideriū. Exēplum de tenente ciatū in manu et nō bibēte in quo ſitis augeretur et nō extingueret̄ Solus ergo deus replet deſiderium hoīs Pſal. Qui replet in bonis deſiderium tuū Ex quibus omnibus apparet ſtulticia mūdanoꝝ qui in bonis mūdi credunt ſatiari. ſed econuerſo euenit eis quia quāto plura habent tantoplus ſitiūt. Et ſic ptꝫ primum. Secundo excluſa p̄ſumptione ponit excellentiam miniſtroꝝ noui teſtamenti dicens. Sufficiētia noſtra ex deo eſt. qui et idoneos nos fecit miniſtros id eſt in ſciētia et vita ꝑfectos. Hiere. iij. Dabo vobis paſtores ſm̄ coꝛ meum et paſcent vos ſciētia et doctrina. Sic ergo fecit nos miniſtros idoneos nō cuiuſqꝫ operis ſꝫ no. teſt. De quo dicitur hiere. xxxj. Feriam domui iſrael et domui iuda fedus nouū teſta: ſcꝫ nouū non ſm̄ pactum qḋ pepigi cum patribus eoꝛuꝫ De quo luce. xxij. Hic eſt calix no. teſta. ſcꝫ confirmatoꝛ teſtamenti. non littera ſcꝫ litterali intelligētia. ſed ſpū id eſt ſpūali intelligētia. Et ſic miniſtri veteris teſtamēti ſolam litterā docebant obſeruare et intelligētam littere et ſignificationē nō curabāt Math. xij. Ecce mater tua dicitur chꝛiſto id eſt ſinagoga et fratres tui ſcꝫ iudei foꝛis ſtant ſup. intelligētia litterali non valētes penetrare vſqꝫ vd ſpūalem. querētes te id eſt ſalutem quā in tali intelligētia inuenire non pn̄t. Sed miniſtri noui teſtamēti docent litteram et intelligētiam littere qḋ eſt melius et vtilius ⁊ honoꝛabilius quia lr̄a per ſe ſine ſpūali intelligētia occidit. de legalib⁹ ⁊ iudicialib⁹ ⁊ cerimōialib⁹ verū dicit ſimplr̄. quia impoſſibile erat ea adimplere. Actuum. xv. Hoc eſt onus quod neqꝫ nos neqꝫ patres noſtri poꝛtare potuimus. ⁊c̄.

In ipſis aũt mãdatis decalogi lr̃a in ſe cõ
p.ſe ↄſiderata nõ occidit ſimpr ſed occaſio
naliter. Nam ꝓhibitio occaſionalr̃ inducit
culpã ⁊ irritat ⁊ ꝓuocat ↄcupiſcẽtiaꝫ Ro.
v. Lex ſubintrauit vt abũ.delic.j.Coꝛ.xv
Uirtus vero pec.lex. Littera etiã occidit
qꝛ occaſionem ſupbiendi pſtat.j.Coꝛ.viij.
Scia inflat. Eccs.j. Qui addit ſci.addit et
labo.eo ꝙ in multa ſapia multa ſit indigna
tio. Spũs aũt.i.ſpũalis intelligẽtia q̃ mini
ſtraẽ in nõ.teſt. viuificat ſcꝫ aiam. Si quis
eniꝫ iſtud math.xvj. Si quis vult poſt me
vi.abne.ſemet.et ſilr̃ iſtud. ſi quis amat a.
ſu.per.cã.ſolũ lr̃aliter intelligeret moreret
in aia.ſed ſpũalr̃ intellectũ dat vitaꝫ aĩe vt
ſcꝫ hõ dat vitã carnalem in cruce penitẽtie
Et nota ꝙ tũc eſt pfecta ⁊ ſpũalis intelli-
gẽtia qñ eſt ei adiũcta gratia.ſſ.et tũc per-
fecte viuificat: Jo.vj. Spũs ẽ qui viuif.
caro aũt nõ ꝓ.quicq̃. Moꝛtificat em̃ oẽm
carnalitatẽ et p ↄñs dat vitã ſpũs. Ro.viij
Si autem ſpũ fac.ca.moꝛ.vi. Spũs ergo ⁊
gratia.ſſ. viuificat Et qꝛ p miniſtros no.
teſta.daẽ gr̃a.ſſ.iuxta illud act.viij. Tunc
imponebãt man⁹ ſup iſtos ⁊ accipiebãt.ſſ.
Ideo pfecta intelligentia ſpũalis doceẽ et
tradiẽ in no.te. a miniſtris eccleſie. Queriẽ
hic vtrũ lex noua qd̃ idem eſt ꝙ teſtm̃ no-
uum ſit lex ſcripta vel indita. Et dicẽdum
ꝙ vnũqdq ꝫ dꝛ eſſe illud qd̃ eſt in eo potiſſi
mũ. Illud aũt qd̃ eſt potiſſimũ in lege no-
ua ⁊ in qua toto eius virt⁹ ↄſiſtit eſt gr̃a
ſſ.q̃ daẽ fidelibus p quã iuſtificãtur. Ro.
viij. Lex ſpũs vite libe.me a le.pec.⁊ moꝛ.
Uñ aug⁹. Sicut lex factoꝝ fuit in tabulis
lapideis.ita lex fidei ſcripta ẽ in coꝛdibus
fideliũ. Habet tñ lex noua q̃dam ſiẽ diſpõ-
nẽtia ad gr̃am.ſſ. et ad hunc gr̃e vſum per
tinẽtia q̃ ſunt quaſi ſecũdaria in noua lege
De quib⁹ opoꝛtꝫ inſtrui fideles xp̃i et ver
bis ⁊ ſcriptis tã circa credẽda q̃ꝫ circa agẽ
da. Et ideo dicẽdum ꝙ pꝛincipalr̃ lex noua
eſt indita ſecũdario eſt lex ſcripta. Item q̃
ritur an lex noua iuſtificet. Et dicẽdum ꝙ
ſicut dictũ eſt ad legẽ euãgelij vel nouã duo
ptinent. vnũ quideꝫ pꝛincipaliter ſcꝫ gr̃a.ſſ
interius data.et quãtũ ad hoc lex noua iu

ſtificat. ſecũdario ptinẽt ad legem euãgelij
documẽta fidei ⁊ pcepta oꝛdinãtia huma-
nũ affectum ⁊ hũanos actus. et q̃ãtuꝫ ad
hoc lex nõ iuſtificat. Uñ hoc qd̃ dic dicit
litterã occidit. ſpũs aũt viuificat. Aug⁹ ex
ponit dicẽs ꝙ per lr̃am intelligitur omnis
ſcriptura extra hoies exiſtens etiaꝫ moꝛaliũ
um pceptoꝝ qualia continẽtur in euãgelio
Unde etiaꝫ littera euangelij occideret niſi
eſſet interius gratia fidei ſanans. Et ſic pꝫ
excellẽtia miniſtroꝝ nõ.teſta. quia docent
litteram ſpũ intelligi: et quia donant mini-
ſterialiter gratiã ſpũſſancti p quã peccata
dimittũtur et fides ⁊ alie virtutes infundũ
tur. Joh.xx. Accipite ſpm̃ſcm̃ quoꝝ remi.
pec.remit.eis. Et ſic patꝫ ſcd̃m. Tercio po
nit duas rões ad hanc excellentiam ꝓban
dam quaꝝ prima eſt a minoꝛi.qꝛ ſi illud de
quo minus videtur debere eſſe in glozia eſt
in gloria. ergo id qd̃ magis. Dicit ergo ꝙ
miniſtratio moꝛtis id eſt lex moſaica q̃ nõ
implentibus ſeipſam moꝛtem inferri pcipi-
ebat. et ſic occidebat omnes vel plures. qꝛ
nullus ipſam implere poterat. vt ptꝫ exod.
xxj. de lege talionis ⁊ p totuꝫ leuitici. qui
fecerit hoc vel iſtud moꝛte moꝛiaẽ. Si ta-
lis miniſtratio litteris defoꝛmata id eſt in-
honeſte foꝛmata ꝓpter multa ad litterã in
honeſtatẽ ſonantia que ibi foꝛmabãtur. vt
patꝫ deu.xxiij. vbi pcipiebaẽ paxillũ poꝛta-
re ad fodiendum et ſtercoꝛa ad condẽdum:
defoꝛmata dico in lapidibus vili ſcꝫ mate-
ria. Si ergo talis miniſtratio fuit in gl̃a in
ſplendoꝛe ſcꝫ glozioſo in facie moiſi relucẽ
te ac ſi eſſent q̃dam cornua. Exo.xxiij. Ui-
dẽtes aũt aaron ⁊ filij iſrael ꝙ coꝛnuta eſ-
ſet moiſi facies timuerũt ꝓpe accedere. ſic
et hũc fit noſtris epis. poſtq̃ꝫ facti ſunt coꝛ
nuti quib⁹ qui familiariſſimi erãt vix au-
dẽẽ accedere. ita vt nõ poſſent filij iſrael
intendere. i. intẽte reſpicere in faciem moiſi
ꝓpter gl̃am vult⁹ ei⁹. ſ. moiſi q̃ euacuatur
In ipſo em̃ inchoauit ⁊ in ipo ceſſauit. nõ
em̃ fuit in ioſue nec in alijs ſucceſſoꝛibus
eius nec cõtinue fuit in moiſe ſed cito trã-
ſit. quia non erat veritas glozie ſed figura.
j.Coꝛ.x. Omnia in figura contin. illis

Argumẽtum eſt ꝙ omnis gloꝛia mũdana q̃
eſt gl̃a moſaica cito trãſit. Si ergo ſic fuit
in gl̃a miniſtratio iſta quomõ nõ magis mi
niſtratio ſpũs ⁊ legis noue que ſpũalis eſt
quia ſpũalia docet. erit in gl̃a. i. in maioꝛi
gloꝛia q.d.ſic. Sed hanc gl̃am nõ videm⁹.
In qua ergo gl̃a erit. Certe in futura et
eterna. De qua pſal. Exultabunt ſancti in
gloꝛia. Et ſic patꝫ pꝛima rõ que eſt ſumpta
penes hoc ꝙ lex noua docet lr̃am ſpũaliter
intelligi lex aũt vetus nõ. Secũda rõ ſumi
tur penes hoc ꝙ in lege noua daẽ etiã gr̃a
ſpũſſancti per miniſtros eccleſie que iuſtifi
cat hoiem. Dicit ergo. Nã ſi miniſtratõ dã
nationis. i. lex moſaica que damnabat ad
moꝛte tempaleꝫ. Et ideo qd̃ ſupꝛa dixit mi
niſtrationẽ moꝛtis. hic dicit miniſtrationẽ
dãnationis. In gl̃a eſt. ſ. tpali. multomagis
miniſteriũ iuſtitie. i. nouũ teſta. abundat in
gloꝛia. Nota ergo iſtud qd̃ dixit ante mini
ſtrationẽ ſpũs. dicit hic miniſteriũ iuſtitie.
qꝛ in nouo te. daẽ ſpũſſanctus per quẽ iuſti
cia eſt in hoie. Et qꝛ no.te. abundat in iu-
ſtitia. abundare debet in gl̃a. Prouer.xv.
In abũdanti iuſtitia virtus maxia eſt. Et
ſic patꝫ ꝙ miniſtri no.teſta. ſunt magne di-
gnitatis tam ex eo ꝙ docent. lr̃am intelligi
ſpũaliter q̃ꝫ ex eo ꝙ ſunt miniſtri xp̃i et ei⁹
inſtrumẽtum et dant ſpm̃ſcm̃ per quẽ pec-
cata dimittũtur. ⁊ virtutes infundũtur. qd̃
miniſtri ve.te. nõ faciebant Et ſic ptꝫ ꝙ mi
niſtri no.te. in magna reuerẽtia ſunt habẽ-
di et ipſi debent ſe in magna ſanctitatẽ con
ſeruare vt tãto miniſterio digni ſint. qꝛ ve
iſti qui ſalutẽ alioꝝ docet ⁊ ſpm̃ſcm̃ alijs cõ
fert et ipſe ſalutẽ perdit et ſpũſcõ pꝛiuatur
et per tale miniſteriũ fit dignus moꝛte eter
na. j.Coꝛ.iiij. Sic nos exiſti. homo vt mi-
niſtri chꝛiſti et diſpenſatoꝛes miniſterioꝛuꝫ
dei. Et ſic patꝫ totum.

Dominica.xliij. de euãgelio Sermo.XC.

Beati ocu. qui vi. q̃ voſ vi. lu.x
Euãgeliũ pñs ẽ valde pulcrũ
et magnũ ⁊ multa in ſe ↄtinens
nec paucis verbis expediri pt.
In quo quidẽ euãgelio qd̃ apud ãtiquos
phos multũ vẽtilata determiaẽ in quo. ſ. eſſe
beatitudo. Quidã em̃ poſuerũt beatitudinẽ
in bonis coꝛpis vt epicuri. Quidam in bo
nis mũdi. ſ. diuitijs. honoꝛe. potẽtia. ⁊ ſic de
alijs. Quidã in virtutib⁹ moꝛalib⁹ vt ſtoi
ci. Quidaꝫ in virtutib⁹ naturalibus ⁊ co-
gnitõe creaturaꝝ ⁊ maxĩe ſubſtãtiaꝝ ſepa
taꝝ vt paripatetici. i. ariſtotelici. Chꝛiſtus
aũt veniẽs in mũdum qui ad hoc nat⁹ eſt.
vt teſti. phi. ve. oñdit ꝙ in oib⁹ ſupꝛadictis
vera btitudo nõ ↄſiſtit ſꝫ in viſiõe ⁊ cogni-
tione dei di. Beati ocu. qui vi. ⁊c̃. In quo
quidẽ euãgelio pꝛĩcipalr̃ tria ↄtinẽtur. Pꝛi
mo em̃ beatitudo ab aplis ⁊ eoꝝ ſeqnacib⁹
in no.te. haberi phibeẽ In pꝛin. euã. Se-
cũdo cuiuſdã legiſperiti alia interꝛogatio.
et xp̃i ſapiẽs rñſio ſubinferẽ ibi. Et ecce q
dã legiſpe. ſur. tẽ. eũ. Tercio eiuſdẽ legiſpe.
alia interꝛogatio ⁊ eius a xp̃o per exemplũ
explanatio ſubiũgitur ibi. Ille aũt volens
iuſ. ſeipm̃ dixit ad ieſum et quis eſt meus
pꝛimus. Suſcipiẽs aũt ieſus dixit. Homo
quidã deſcẽdebat ab hieruſalem in hierico
Q Pꝛimo ergo xp̃s ꝓnũciat beatitu-
dinẽ apl̃oꝝ ⁊ eoꝝ ſeqnaciũ que ab aduentu
xp̃i in no.te. habeẽ Que beatitudo ſiue be-
neficiũ antiquis pr̃ib⁹ quãtũcũqꝫ magnis
nõ eſt conceſſum. Dicit ergo beati oculi in
terioꝛes ⁊ exteriores qui vi. q̃ vos vi. et nõ
ſolũ veſtri ſed omniũ qui vidẽt per fidem q̃
vos vi. p ſpem. i. recte cognoſcũt iſta ſacra
in me cõpleta q̃ vobis reuelata ſunt. Ean-
dem em̃ beatitudinẽ xp̃s repmittit credẽti-
bus ⁊ thome vidẽti. Jo.xx. Beati q ñ vi.
et cre. Uñ ciril. hic d. ꝙ videre nõ ſumiẽ h̃
p actu ocloꝝ. alias hero. ⁊ pi. fuiſſẽt beati
q xp̃m vi. ſꝫ ſumiẽ h̃ p viſu ⁊ recreatõe mẽ
tis. ſm̃ ꝙ dicim⁹ iſte vidit bona tpa. i. gaui
ſus eſt bonis tpibus. Et ſic pꝫ ꝙ hanc bea
titudinẽ nos habemus que xp̃i beneficijs
gaudemus. et ipſum per fidem videmus.

Patres aūt ve.te. vſqꝫ ad illud tēpus xp̄i bn̄ficijs nō ſunt gauiſi. Et ideo nos ſumus magis beati ꝙ̄ ipſi. Et hoc eſt qđ ſequitur Multi ꝓphe predicētes futura eſſe q̄ vos videtis pn̄tia. et ſiſr multi reges voluerunt videre oculo carnali q̄ vos videtis. ſ. me. et que per me fiūt ⁊ nō viderūt. ⁊ audire que vos auditis. ſ. doctrinā ⁊ predicationē meam ⁊ nō audierūt. Sed dr̄ ioh. viij. abraam pater veſter exultauit vt videret diem meū vidit ⁊ gauiſus eſt. Riſio illud intelligitur de viſu ſpūali. ſed iſtud de corporali ⁊ ſpūali ſimul. Hec ergo gr̄a antiquis p̄ribus nō eſt conceſſa. licet multū eam deſiderauerunt Yſa. lxiiij. Vtinā diſrūperes celos ⁊ deſcenderes. Hoc enim eccleſie no. te. in ap̄lis eſt conceſſuꝫ. Antiquis aūt p̄ribus in figuris et enigmatibus. Nā alius vidit tres ⁊ vnū adorauit vt abraam. Alius vidit rubū ardentem nō comburi ⁊ poſteriora dn̄i vt moiſes. et ſic de ſingulis. Nos aūt reuelata facie gloriaꝫ dn̄i ſpeculamur vt ap̄ſus dicit. Vbi nota ꝙ hec beatitudo apparet eſſe in nobis pluſquā in p̄ribus ⁊ hominibus ve. te. quātum ad octo. R Primo quātū ad veri cognitionē. quia aperte ⁊ nō per figuras cognoſcimus miſteriū trinitatis ⁊ incarnationis filij dei. Joh. xvj. Venit hora cum iam nō in ꝓuerbijs loquar vobis. ſed palā de patre meo annūciabo vobis. Eph. iiij. Qđ alijs generationibus nō eſt agnitū filijs hominū ſicut nūc reuelatū eſt ſanctis ap̄lis eius. Secundo quātum ad dei placationē quia imolata eſt hoſtia per quā placati ⁊ recōciliati ſumus deo. Ro. v. Cum inimici eſſemus recon. ſumus per mortē filij eius. Tercio quātum ad debite ſolutionem pro quo omnes in carcerē detinebātur j. Pe. j. Non auro ⁊ ar. re. eſ. ſed precioſo ſang. ag. incō. Quarto quātum ad ſpūſſancti donationē. quia per ſacramēta et miniſtros eccleſie datur ſpūſſanctus ad robur. ⁊ ad vincēdum ex omni parte peccatum. qđ in veteri teſtamēto nō fiebat. Joh. xx. Accipite ſpūmſanctū. Quinto quātum ad virtutis emanationeꝫ. nam ex paſſione chriſti magna regula ad bene agēdum emanauit. Joh. xij. Ego ſi exaltatꝰ fuero a terra omnia tra. ad me. id eſt per virtuteꝫ paſſionis mee traham ad me hominē qui eſt quodāmodo omnia. Sexto quātum ad medicinarum preparationem. Nam ex latere chriſti pendētis in cruce fluxerūt ſacramēta eccleſie efficaces medicine cōtra omnem morbū anime vt per hoc euāgelium omnino datur intelligi in homine ſauciato. Fluxerūt etiā inde indulgentie ad peccatoꝝ remiſſionem. Septimo quātum ad nobiliſſimi ⁊ virtuoſiſſimi cibi inſtitutionem. Joh. vi. Panis quē ego da. vo. ca. mea eſt. Octauo quātū ad regni celeſtis poſſeſſionē. Lu. xxiij. Hodie mecū eris in paradiſo. Hanc vocē omnes patres ve. te. nō audierunt. Vere ergo beati ſunt oculi noſtri. quia talia vident et audiūt. S Moraliter aūt ad edificationem noſtram. nota ꝙ ad bene vidēdum tria ſunt neceſſaria. ſ. inſtrumētum ſanum medium aptum. et obiectum ſolidum. Similiter in viſione ſpūali hec tria ſunt neceſſaria in qua inſtrumētum ſanū eſt cor mūdum. Math. v. Beati mūdo corde qm̄ ipſi deū videbunt. Ex tribus aūt mūdatur cor. Primo quādo vis rōnalis purgata eſt ab errorē diaboli. qđ facit fides. Actu. xv. Fide purificans corda eoꝝ. Secūdo quando vis cōcupiſcibilis purgata ē ab amore carnis. qđ facit caritas ſpūſſancti. Aug. Inflato ſpū deſi. om. ca. Tercio quādo vis iraſcibilis purgata eſt ab amore mūdi. qđ facit ſpes. qm̄ qui ſperat meliora bona relinquit illa. Math. xix. Ecce nos relinquimꝰ omnia. Qui ergo habent fidem rectam et carnalia deſideria nō ſequūtur. ſed abnegāt ſe et mūdanis vanitatibus abrenūciant habent ſanū oculum mentis ad vidēduꝫ xp̄m et eius beneficia. Medium aūt aptū in viſione ſpūali eſt triplex. ſcꝫ ſpeculuꝫ fidei. j. Coꝛ. xiij. Videmus nūc per ſpeculum ſcꝫ fidei. Speculum creature. Ro. j. Inuiſibilia dei per ea que facta ſunt intellecta conſpiciūtur. Et ſpeculum ſcripture. Joh. v. Scrutamini ſcripturas iſte ſunt que teſtimoniū perhibent de me. Et ſic pꝫ ꝙ in vita iſta per tria poſſumꝰ xp̄m cognoſcere verum deum ⁊ verum hominē ſcꝫ per fidem et creaturas. id eſt per opera que xp̄us exercuit in creaturis. Jo. v. Opera que ego facio teſtimoniuꝫ perhibent de me. Et per ſcripturas. Luce. xxiiij. Nonne ſic oportet xp̄m pati. Obiectum aūt ſoliduꝫ eſt xp̄s in quo habitat omnis plenitudo diuinitatis corporaliter. Hebre. xij. Aſpiciētes in autorem fidei ⁊ conſumatorem ieſum. In hoc obiecto tria principaliter viderūt ⁊ cōſideraueruūt apoſ. que nos etiam conſiderare debemus. ſcꝫ exempla operū ad imitandum. Joh. xiij. Exemplum enim dedi vobis ⁊c. Mirabilia virtutum ad regratiandum. j. Pe. j. In omnibus gr̄as agen. deo. Et documēta verboꝝ ad inſtruēdum. Lu. xxiiij. Tūc aperuit illis ſen. vt intel. ſcrip. Joh. vj. Verba que ego lo. vo. ſpūs ⁊ vi. ſunt. Et ſic patꝫ primū Secūdo ponitur cuiuſdaꝫ legiſperiti alta interrogatio ⁊ xp̄i reſponſio. Dicit ergo. Et ecce quidaꝫ legiſpe. ſur. vt ab omni vi. et ſic. ſa. repu. tem. eū Non ergo cauſa diſcendi ſed ſe oſtentandi ꝓponit queſtionem dicens. Magiſter. Doloſa lingua magiſtruꝫ vocat cuius nō vult eſſe diſcipulus ſed temptator. Quid faciendo vi. eter. poſ. At ille dixit ad eum. In lege quid ſcriptum eſt. quomodo legis ſcꝫ in ipſa lege. At ille reſpondēs ait. Diliges dominū deū tuū ⁊c. Et attende hic ꝙ in deu. et in math. nō ponitur niſi tria: lucas antē addit quartum ſcꝫ ex omnibus viribus tuis. Et hoc facit propter quattuor ratōnes propter quas diligendus eſt deus. Prima quia creator dans eſſe. Secūda quia cōſeruator ſui eſſe. Tercia quia redemptor ⁊ recreator in bene eſſe. Quarta quia glorificator in optimo eſſe. Ergo diliges dominū deum tuū ex toto corde tuo. quia te ad imaginem ſuam creauit excellentem creaturaꝫ ex tota anima tua. quia te conſeruat ⁊ tibi ꝓuidet per angelicam naturam. Hebre. ij. Omnes ſunt adminiſtratorij ſpūs in miniſ. miſſi Ex omnibus viribus tuis. id eſt ex oībꝰ tuis potētijs tā interiorībꝰ ꝙ̄ exterioribus quia te redemit ⁊ exaltauit factus homo in humana natura. Apoc. v. Redemiſti nos domine in ſanguine tuo et feciſ. no. de no. regnū. i. reges. Et ex omni mente tua quia te reſuſcitabit in anima ⁊ corpore glorioſo ad diuinam gloriā. Math. xxv. Venite benedicti patris mei percipite regnum. Augꝰ. aūt ſic exponit. Dili. dn̄m deū tuū ex toto corde tuo. i. intellectu ſine errore ex tota anima. i. voluntate ſine contradictione. ex tota mente. i. memoria ſine obliuione. Et dicit hoc non poſſe impleri in via ſed oſtenditur per hoc vbi implebitur ſcꝫ in patria. Grego. aūt dicit ex toto corde. i. ſuper omnia et dicit ꝙ eſt inculcatio verborum. Addit aūt ⁊ proximū ſicut te ipſuꝫ qđ exponitur ſex modis. T Primo ſicut te ipſum. i. diligas in proximo qđ debes diligere in te ſcꝫ naturam et imaginem dei et virtutem nō vicium. Secūdo ſic ſicut te ipſum ſcꝫ ex caritatis affectu et effectu nō ex concupiſcētia carnis. Tercio ſic ſicut te ipſum. i. in quo teip̄m. ſ. in deo ⁊ nō in mūdo. Quarto ſicut teip̄m. i. ꝓpter qđ teip̄m ſcꝫ ꝓpter deum et non propter comodum temporale. Quinto ſic ſicut teip̄m. i. ad qđ teip̄m ſcꝫ ad gr̄am in pn̄ti ⁊ gloriam in futuro. Sexto ſic ſicut teip̄m. i. quō teip̄um. ſ. ſupra res temporales et corpus ꝓprium ⁊ infra deum. Qui ſic diligit ꝓximū legem impleuit. Et ideo ſequitur. Dixit illi recte reſpondiſti. hoc fac ⁊ viues. Et nota ꝙ per nomen ꝓximi intelligitur omnis homo vt dicit augꝰ. Et attende ꝙ dilectio triplex eſt.

Prima nature et hec ꝓprie ſm̄ diony. dicitur amor quo naturaliter omnia corporis exiſtentia colligātur adinuicem et communicāt ſibi alterutrū bonum qđ habent. Vnde dionyſius. Eſt aūt amor quaſi quidā diuinus circulus. Secūda eſt amicicie. Et hec vocatur ꝓprie dilectio que ē inter creaturas rōne vtentes eo ꝙ in dilectione cadat electio que eſt vtētium rōne. Tercia eſt gratie et hec ꝓprie dr̄ caritas que includitur in hoc mādato ſpecialiter. Amor ergo reſpicit naturam. dilectio rōnem. ⁊ caritas gr̄am. Ponitur aūt in mandato vnū pro altero eo ꝙ hec tria ſint motiua ad diligendum deum. ſcꝫ natura ratio et gratia.

Natura ergo reſpicit creatorez.rō redem
ptorem. rōnabile eſt em̄.vt qui tanta ſuſti
nuit ꝓ nobis diligatur a nobis. Gratia iu
ſtificatorē.gratis em̄ nos iuſtificat. Excel
lentiam ⁊ virtutē iſtius mandati hic vide
amus.in quo oīa mandata implentur.et de
quo dn̄s ſpēale mandatuz dedit. Joh.xiij.
Hoc eſt pcep.me.vt di.inui. Hec eſt illa p
cioſa margarita ꝓ qua hō debet oīa dare.
quāuis ergo oēs virtutes ſint margarite p
cioſe tn̄ caritas ſiue dilectio eſt omnibus p
cioſior.j.Cor.xiij. Maior horū eſt caritaſ
Cuius excellentia ⁊ virtus ex tredecim ap
paret . Primo ex ſimilitudinis excel
lentia.nā caritas omibus optimis in vno
quoqz genere aſſatur. In caritate nāqz dei
ſpūſſan.vna triū pſonaꝝ verus deus eſt a
mor patris ad filiū.vnde in diuinis amor ē
vna de tribus pſonis per quē deus eſt oīa
opatus. Inter angelos vero ſupmus ordo
ſcz ſeraphin ab incendio amoris nomiatur
eo ꝙ p ceteris dei amore feruēat. inter lu
minaria celi ſol que oībus pminet amori
compatur. Nā ſicut ſol oībus ſe cōicat.ita
amor oībus eſt cōis quia hoīes in quecū
qz ſtatu loco ⁊ conditiōe amare pn̄t. Om
nia etiā aīalia amant alia ſuo mō amandi.
Inter elementa ignis q̄ nobilior eſt amori
compatur. Lu.xij. Ignē.i.amorē veni mit
tere in ter. Vn̄ ſpūſſcūs qui eſt ver⁹ amor
in ſpē.ignis ſup aplos deſcēdit. Inter me
talla auꝝ qḋ obtinet primū locū amori cō
patur rōne valoris ⁊ pcioſitatis Inter vir
tutes vero ipā caritas obtinet primū locuz
vt dictū eſt. Inter oīa fortia mors eſt for
tior ga mori compatur. Cañ.viij. Fortis ē
vt mors dilectio. Secūdo ex virtutis ef
ficatia.nā caritas plūbea facit aurea. tran
ſitoria ppetua.mortua viua. Opera em̄ de
genere bonoꝝ extra caritatē facta ſunt plū
bea ⁊ modici valoris. Sunt etiaz tranſito
ria.qꝛ meritū tpale ⁊ finitū habent. Sunt
etiaz mortua. qꝛ vita grē carent.⁊ ad eter
nam vitā ducere nō pn̄t.que oīa ſi fierēt in
caritate eſſent aurea.i.infiniti valoris. Eſ
ſent ppetua qꝛ ppetuū ⁊ eternū meritū ha
berēt. Eſſent viua qꝛ caritas eſt vita opeꝝ
et ad vitā eternā pducerent. Similiter ca
ritas hoīes mortuos in peccatis quotidie
viuificat. Vn̄ de aug.legimus. Vulnerauē
rat caritaſ xpi cor eius ⁊ exēpla ſeruoꝝ dei
quos de mortuis viuos fecerat .ſ.caritas.
Tercio ex ſocietatis valentia qꝛ ſi omēs
virtutes eſſent in vno niſi caritas eis ſocia
retur ⁊ cū eis inhereret nō facerēt eū bo
num nec deo acceptū Caritaſ aūt ſine alijs
ſi poſſibile eſſet faceret hoīem bonuz ⁊ deo
acceptū. Aug⁹.vbi caritas eſt quid eſt qḋ
pōt obeſſe.et vbi caritas nō eſt quid eſt qḋ
pōt ꝓdeſſe. Idem Caritas eſt grā grārum
alie virtutes ſine ea gratie nō ſunt qꝛ gra
tis nō opantur. Et qꝛ nō ſufficiunt reddere
aīam gratam vel etiaz ſua opera abſqz ca
ritate deo grata facere. Et nota ꝙ in tem
plo dei omnia fuerūt deaurata.vt patz.iij.
Re.vj. Item in templo dei qḋ eſt anima
omnia debent fieri in caritate ⁊ ex caritate
Quarto ex bonoꝝ abūdantia. Nam qui
habet caritatez eſt diues in omnibus et ha
bundat.et qui nō habet eſt pauper penitus
nihil habens. Cuius rō triplex pōt aſſigna
ri. Prima quia caritas theſaurus eſt in a
gro cordis abſconditus. pro quo habendo
omnia debent vendi. Math.xiij. Simile ē
reg.ce.the.abſcō.in agro. Secūda eſt quia
qui habet caritatem habet deū in anima in
quo ſunt omnia bona. Aug⁹. Aurum ha
bens in arca diues eſt. deū habens in cōſci
entia ditior eſt. Tercia eſt quia caritas alie
na bona facit ſua. Aug⁹. Penſent inuidi
qnātum bonū eſt caritas que ſine noſtro la
bore aliena bona facit noſtra. Cuius ratio
eſt quia vt dꝛ Math.iij. Vita iuſtoꝝ que
dam negociatio eſt ⁊ ſocietas.qui autez eſt
ſocietate particeps eſt omniū bonoꝝ ſocie
tatis.per caritatem aūt homo intrat in ſo
cietatem ſanctoꝝ et ideo fit particeps om
niū bonoꝝ que in eccleſia iuſtorum fiunt.
Pſal. Particeps ſum ego omniū timētiū
te. Quinto ex penaꝝ irrogātia. que non
habenti caritatem infligūtur.quia excōmu
nicatur et ab omni bono ſepatur Nam pri
mo ſepatur a deo.j.Coꝝ.xvj. Si quis non
amat dn̄m ieſum ſit annathema.gloſa id eſt

ſepatus Scḋo ſepaꝛ ab angelis ⁊ a ſanctis
Tercio ſepaꝛ a merito paſſiōis xpi ⁊ oīm
ſcōꝝ. Quarto ſepaꝛ a pticipatōe ſacroꝝ ec
cleſie. Quinto ſepaꝛ ab oībus virtutib⁹ et
donis ⁊ grā dei. Sexto ſepaꝛ ab indulgen
tijs ⁊ miſſis ⁊ ab omni bono qḋ fit in ec
cleſia.cuius ꝑ caritatē particeps erat. Se
ptimo ſepaꝛ a bonis ꝓprijs q̄ vnquā fecit
et remanet nudus ſicͭ ribaldus qui oīa plu
ſit. Sexto ex pſonaꝝ inherētia.nam cetere
virtutes bonis ⁊ malis ineſſe pn̄t. caritas
aūt ſolū ſanctis ⁊ filijs dei ineſt. Aug. Ca
ritas dei ⁊ ꝓximi ꝓpria ⁊ ſpēalis virt⁹ ſcō
rū eſt atqz pioꝝ. cū cetere virtutes bonis
ac malis poſſint eſſe cōēs.hec em̄ ſola diui
dit ⁊ diſcernit inter filioſ re.⁊ ſe. Septio
ex ppetuitatis pmanētia.qꝛ cū cetere virtu
tes excidāt caritas nūquaz excidit.j.Coꝝ.
xiij. Nā poſt mortē aīa marie diligit deū ⁊
ſeipm ⁊ ꝓximū. Pocta. Omnia ptercūt p.
ama.deū.hō etiā hn̄s caritatē nūquaz pōt
excidere niſi prius caritatē amittat .vn̄ ſicͭ
anchora tenet firmā nauē ita caritas aīam
Octauo ex remuneratōe pmij. Nam ſm
caritatē pmiū glīe menſuraꝛ ⁊ nō ſm aliaz
virtutē neqz ſm opeꝝ multitudinē.qḋ dn̄s
oñdit cū dixit ꝙ illa vidua q̄ duo era mi
nuta miſit in gazophilaciū plus oībus mi
ſit.lu.xxj.et hoc ideo qꝛ cū maiori amore ⁊
deuotiōe miſit..⁊ ideo plus meruit .nec mi
rū qꝛ deus ſolā caritatē habet carā et ſola
caritas hꝫ deū carū. Cuius ſignū eſt qꝛ qui
caritatē nō hꝫ ꝓ nihilo dat deū. aliqn̄ pro
vno denario aliqn̄ ꝓ vno obulo. ſed qui ē
pfectus in caritate potius vult mori ⁊ oīa
perdere q̄ꝫ a dei caritate ſepari. Ro.viij.
Quis nos ſep.a ca.xpi.q.d.nihil. Nono
ex virtutū informatiōe.nā caritas oēs vir
tutes informat et qꝛ oīs actus ſeu opatio
eſt a formā.inde eſt ꝙ.caritas oēs virtutes
reducit in actū ⁊ facit opari.et actus om
niū virtutū attribuūtur caritati.j.coꝝ.xiij
Caritas pā.eſt ce.om.cre.om.ſpe.⁊c. Jn
de eſt etiaz ꝙ nullū opus alicuius virtutis
ſine caritate valet ad vitā.vel pōt vitā cō
ferre.j.Coꝝ.xiij. Si lin.ho.lo.⁊ an ca.aūt
nō ha.fac.ſum velud es ſo.⁊c. Decimo
ex fortis vinculi colligatione. nā caritas ē
vinculū fortiſſimū quo ſolus de⁹ ligari po
tuit. Hugo de ſcō victo. O caritas ꝙ̄ ma
gnū eſt vinculū tuū quo etiā de⁹ ligari po
tuit.⁊ ſi cōtra deū fortis fuiſti.multomagiſ
cōtra hoīes pualebis. Hoc vinculū traxit
deū ad terrā.i.recluſit eū in vtero virgina
li nullū vinculū potuiſſet eū ad columnam li
gare niſi hoc.nullū ferrū eū in cruce tenu
iſſet niſi caritas affuiſſet. Caritas etiā hoīs
tenet deū. Vn̄ angelus ex pte dei dixit loth
caritatē hn̄ti. Feſtina ⁊ ſaluare ibi qꝛ non
potero facere quicq̄ꝫ do.ingrē.illuc. Gen.
xix. Et moiſi dixit de⁹. Dimitte me vt ira
ſcatur furor meus contra eos.exo.xxxj.
Vndecimo ex hoīs trāſformatiōe. Naz
caritas trāſformat hoīem in deum. Pſal.
Ego dixi dij eſtis ⁊ fi.excel.oēs ſcꝫ ꝑ cari
tatē. Sūbleuat etiā homines a terrenis ⁊ ad
celū trāſfert. Eſt em̄ ignis ſubtiliās craſſa.
et omnē terreſtrictatē ꝯſumens. Ezech.viij
Eleuauit me ſpūs inter ce.⁊ ter. Spūs a
mor dei eſt. Qḋ figuratū eſt in helya quez
currus igneus ſubleuauit et in paradiſum
trāſuexit.iiij.Re.ij. Currus igne⁹ hn̄s du
as rotas.eſt.amor dei ⁊ ꝓximi Duodeci
mo ex nobili aīe veſtitione. Eſt em̄ caritas
veſtis nuptialis ⁊ regalis q̄ facit hoīem di
gnū nuptijs regis eterni. et quicūqz ea ca
ret repellit tanq̄ꝫ indign⁹. Mat.xxij. Ami.
quō h.intrā.nō ha.ve.nup. Hec veſtis eſt.
nobiliſſima qꝛ nō de pilis aīaliū eſt facta
nec de viſceribus vermiū ſed de viſceribus
ieſu xpi. Hec eſt tunica incōſutilis ꝓpter
quā xp̄s potius voluit ſcindi ⁊ pforari q̄ꝫ
ipſa ſcinderet. Hec ē tunica polimita quā
iacob fecit ioſeph filio ſuo.i.deus pater fi
lio ſuo quā frēs ſui tinxerunt in ſanguine.
qꝛ ꝓpter caritatē corp⁹ xpi ſanguine aſper
ſum fuit. Yſa.lxij. Quare rubrū eſt veſti
mētum tuū Hec eſt veſtis regalis quā xp̄s
oīm xpiano donat in baptiſmo quā ſolū fi.
regiſ eterni vtūtur.ſ.ſoli veri xpiani Tre
decimo ex ſuaui eius delinitiōe. Nam cari
tas grauia facit leuia ⁊ aſpa ſuauia. Aug.
Omnia ſeua ⁊ immunia ꝓrſus ſuauia et
ꝓpe nulla facit amor. Math.xj. Jugū em̄

meū ſuaue eſt ⁊ onus me.le.ſ.amanti.alijs
aūt ē ita graue ꝙ ipm neſciūt baiulare qḋ
bene norūt qui caritatē nō hn̄t.Exēplum
huiꝰ ꝑꝫ in iacob qui ſeruiuit ꝓ rachel.xiiij
ānis ⁊ videbātur ei pauci dies pꝛe amoꝛis
magnitudine.gen̄.xxix.Hoc etiā in amato
ribus mūdi apparet qui ꝓ amoꝛe carnali
mirabilia ſuſtinēt ⁊ oīa eis leuia videntur.
Vere ergo poſſumus dicere illud ſap.vij.
Venerūt mihi om.bo.pa.cū il. Et ſic parꝫ
ſcḋm. Tercio ponit.eiuſdē legiſpe.q̄dam
alia qḋ ex pꝛioꝛibꝰ exoꝛta ⁊ eiuſdeꝫ expla-
natio.Et hoc eſt.Ille aūt volens iuſtifica
re ſeipm.i.iuſtū oſ̄dere putās ſe an̄ hoīem
et nō an̄ deū ſtare dixit ad ieſum.Et quis ē
meꝰ ꝓximꝰ.Suſcipiens aūt ieſus ⁊c̄. Hic
ponit xp̄i rn̄ſio ⁊ ꝑ exēplū explanatio.Vbi
ꝑ quādam ſilitudinē oſ̄dit oēm hoīem eſſe
ꝓximū ac etiā inimicū. p̄ſumi em̄ p̄t ꝙ ille
qui deſcendebat ab hiru. in hierico fuerit
hierl'imita et ꝑ ꝯn̄s iudeꝰ.cuiꝰ ille ſamari-
tanꝰ qui erat inimicus gētis iudeoꝝ curaꝫ
egit.ptrāſeūtibꝰ leuita ⁊ ſacerdote gentis
ſue qui dictꝰ eſt fuiſſe ꝓximꝰ illi q incidit
in latrones.Suſpiciēs ergo ieſus in celum
vt alios attētos ad audiēdū redderet.et vt
oſ̄deret ꝙ oīs ſapia ⁊ doc.deſur.a deo ē ait
Hō q̄daꝫ deſcen.ab hie.in hie.⁊c̄. Littera
plana ē ⁊ hiſtoꝛia.Nā inter hieru.⁊ hieri-
co eſt q̄ddaꝫ deſertū olim a latronibus fre
quētatū.Hieru.aūt in mōte ſita eſt ⁊ hieri
co in cāpeſtribꝰ ita ꝙ vadens de hierl'm in
hierico deſcēdit. In hoc deſertū ductꝰ eſt
ieſus vt tem.a dia.Myſtice aūt in iſta ſimi
litudie tria deſcribūtur. Pꝛimo deſcribit
lapſus pꝛimi parētis ⁊ totiꝰ generis hūani
in illo.Et hoc ē.Hō q̄daꝫ. Scḋo oſ̄ditur
defectꝰ legis ⁊ ſacrificioꝝ ve.te. ad libera
tionē ipiꝰ ibi.Accidit aūt vt q̄daꝫ ſacerdos
Tercio reꝑatio ipiꝰ ꝑ filiū dei facta inſinu
atur ibi.Samaritanꝰ aūt ⁊c̄. Hō iſte adā
eſt ⁊ totū genꝰ hūanū in eo. qui peccando
deſcēdit ab hieruſalē.i.a ꝑadiſo terreſtri et
ſtatu pacis ⁊ viſiōis dei.qꝛ an̄q̄ peccatū fa
ceret oīa aderāt ei in pace et pace pectoꝛis
et tp̄is ⁊ oīm creaturaꝝ potiebat.Hierl'm
em̄ viſio pacis interp̄tat .Recedendo ergo

ab hierl'm deſcēdit in hierico.ſ.in defectus
multiplices ⁊ miſerias hūane nature ⁊ mū
di quos quotidie expimur. Et ideo d.deſcē
debat qḋ ē verbū p̄teriti impfec.tem.⁊ ſigt
cōtinuatōeꝫ p̄teriti ad p̄ns.Hierico aūt lu
na interp̄tat et ſignificat mutabilitatē hūa
ne nature ⁊ mūdi.Qui incidit in latrones
id ē in demonū ptātes qꝛ ab eis deuictꝰ eſt
ij.Pe.ij.A quo em̄ quis ſupatꝰ eſt huiꝰ ⁊
ſeruꝰ eſt.Qui etiā deſpoliauerūt eū.ſ. gra
tuitis donis.nā hō peccādo ꝑdidit grāꝫ dei
Vbi nota pꝛimū hoīem ⁊ nos in illo tripl'r
ſpoliatū ſm̄ triplex veſtimētū qḋ ꝑ pecca-
tū amiſit.ſ.innocētie immoꝛtalitatis ⁊ grē.
vel virtutis. Job.xix. Spoliauit me glīa
mea.quo ad pꝛimū abſtulit co. de ca.meo
quo ad ſcḋm deſtruxit me vndiqꝫ ⁊ pereo
quo ad terciū.Et plagis impoſitis qꝛ vulne
rauerūt eū in naturalibꝰ. Oīa em̄ natura-
lia ⁊ potētias aīe ⁊ mēbꝛa coꝛꝑis vulnera
ta hēmus et ad malū naturalr̄ inclinamur
gen̄.viij.Senſus em̄ ⁊ cogitatio hūani coꝛ
dis ꝓna ſunt in malū ab adoleſcentia ſua.
qḋ an̄ peccatū nō erat īmo naturalr̄ incli-
nabat ad bonū ſicmō ad malū et plꝰ.Vbi
nota ꝙ hō in naturalibꝰ eſt tripl'r vulnera
tus ſm̄ tres vires aīe naturales. Vis eniꝫ
rōnalis ē ꝑ veri ignoꝛātiaꝫ vulnerata.con
cupiſcibilis ꝑ maliciā ſiue ꝯcupiſam mali.
iraſcibilis ꝑ impotētiaꝫ boni. et ſic remāſit
ei noſſe obtenebꝛatū velle maculatū poſſe
debilitatū.He ſunt ille tres lancee quas in
coꝛde abſolon ioab.i.diabolꝰ infixit.Et ſic
abierūt ſemiuiuo relicto.i.vita nature tm̄
relicta ⁊ illa diminuta ⁊ penōſa Et ideo ta
lis vita eſt quaſi moꝛs. et taliter viuere eſt
quaſi moꝛi.Vn̄ cātamꝰ Media vi.in moꝛ.
ſumꝰ.Vitā aūt grē q̄ eſt vera vita abſtule-
rūt.Et attende ꝙ abire dicūtur nō ceſſan-
do a temptatōibꝰ ſed inſidias occultando.
Nā pꝛimū hoīem in foꝛma aſſumpta.ſ.ſer
pētis viſibiliter temptauerūt. nos aūt inui
ſibiliter temptant ⁊ inſidias inuiſibiles pa-
rant.Accidit aūt vt ſacerdos ⁊c̄.Hic nota
tur defectus ſacrificioꝝ in ſacerdote.et le-
gis in leuita ad curatiōneꝫ caſus hūani.qꝛ
neqꝫ aaron ſacerdos cū omibus ſacrificijs

neqꝫ moiſes leuita frater eiꝰ cū lege potu-
erūt hoīeꝫ curare ſꝫ ſolū oſ̄derāt vulnus.
Et hoc ē qḋ dicit.ꝙ viſo illo p̄terijt. imo
magis ꝑ trāſgreſſionē exuꝑauerūt. Ro.v.
Lex ſubintrauit vt abū.delic.Dicit aūt p̄-
terijt qꝛ lex venit ⁊ ſtetit vſqꝫ ad tp̄us p̄i-
xum.deinde nō valens curare abijt.ſ.in ad
uētu filij dei.Ro.viij. Nā qḋ impoſſibile
erat legi in quo infirmabat in carne deꝰ fi
liū ſuū mittēs in ſilitudinē carnis peccati.
et de peccato dānauit pctm̄ in carne.Vide
etiā ꝙ lex nō ad hoc data ē p̄cogitatiue vt
hoīeꝫ curaret.Et ideo d.accidit.qḋ ꝯſueui
mus dicere in his q̄ nō p̄meditatiue fiūt vt
d.theophi.Nec immerito ſacerdos ⁊ leui-
ta nō potuerīt ſauciatū ſanare cū ipi eſſent
eodē mō ⁊ eodē vulnere vulnerati.Et ideo
neceſſe hēbant ſic ꝓ pplo ita ⁊ ꝓ ſe hoſtias
offerꝛe.hebꝛe.ix.Et hoc ē qḋ h' dꝛ.deſcēdit
eadē via.oꝑtebat em̄ carere vulnere q poſ-
ſet hūanū genꝰ ſauciatū curare.et ideo ſe-
quit.Sama.aūt q̄dā ⁊c̄. Hic oſ̄dit hūana
reꝑatio facta ꝑ filiū dei.qꝛ ſama.q̄dam.i.
xp̄s q ſinglaris ⁊ ſolus inuētus ē ad genus
hūanū liberādū.Apoc.v.Et ego flebā mul
tū.qꝛ nō eſt inuētus neqꝫ in ce.neqꝫ in ter.
neqꝫ ſubtꝰ terrā qui apiret libꝝ ⁊ ſolueret
ſignacula eiꝰ.Et ideo d.q̄daꝫ ſama. Sama
ritanꝰ aūt cuſtos interp̄tat q xp̄s ē .de quo
ꝓpha.Niſi dn̄s cuſ.ci.Dicit aūt iter faciēs
quaſi ex ꝓpoſito veniens vt nos curaret .
Venit aūt in ſilitudine carnis peccati.et iō
ſecꝰ eū venit qꝛ in ſilitudine Veniēs aūt fa
ctus ē ꝯpaſſioni nr̄e ſuſceptōne finitimꝰ et
mīe collatōe vicinus.Vn̄ ſequit.Et vidēs
eū mia motꝰ eſt.Augꝰ. Vidēs quidē eū ia
centē nō volētem.nō currēteꝫ. et ideo mia
motꝰ eſt qꝛ in eo nullū meritū inuenit quo
curari dignꝰ eſſet.ſꝫ ipe de peccato dānauit
pcc̄m in carne. Vn̄ ſequit.appꝛopians alli
gauit vulnera eiꝰ infundēs oleū ⁊ vinum.
Augꝰ.Et quid eſt tā lōginquū quid eſt tā
remotū q̄ deꝰ ab hoībꝰ. īmoꝛtalis a moꝛ-
talibꝰ.iuſtus a peccatoꝛibꝰ.nō loco eſt lon
ge ſꝫ diſſilitudine ⁊ ideo appꝛopiauit.Cum
em̄ hrēt in ſe duo bona.ſ.iuſticiā et immoꝛ
talitatē.⁊ nos duo mala.ſ.iniq̄tatē ⁊ moꝛ
talitatē.ſi vtrūqꝫ malū nr̄m ſuſcepiſſet ꝑaꝝ

nobis ꝓfuiſſet ⁊ liberatoꝛe nobiſcū opus
hrēt.vt ergo hoc non eſſet qḋ nos ſed ꝓpe
nos.nō eſt factꝰ ille peccatoꝛ ſic nos ſed fa
ctus ē ille moꝛtalis ſic nos.ſuſcipiendo pe-
nā ⁊ nō culpā vt ⁊ culpā deleret ⁊ penam.
Alligatio aūt vulneꝝ ē cohibitio pccōꝝ q̄
ꝑ vinū ⁊ oleū cōpeſcuit.nā in vno moꝛdēte
vulnus auſteritas p̄ceptoꝝ ſignificat ſic in
oleo mia ⁊ remiſſio peccati.Gre.In vino
moꝛſū diſcretōis adhibet. in oleo mollicīē
pietatis. Per vinū mūdent putrida.ꝑ ole-
um ſanāda foueātur. Miſcēda ē ergo leni
tas cū ſeueritate et faciēduꝫ eſt q̄ddam ex
vtroqꝫ tꝑamētum vt neqꝫ multa auſteri-
tate exulcerent ſubditi.neqꝫ nimia benigni
tate ſoluātur.Hoc figuratum eſt in eo qḋ
dn̄s mādauit ſil' reponi in arca māna ⁊ vir
gaꝫ.In māna dulcedo.in virga auſteritas
deſignat.Chriſ.Vel vinū infundit.i.ſan-
guinē paſſiōis ⁊ oleū criſmatis vt indulgē
tia daret ꝑ ſanguinē.et ſcificatio ꝯferret ꝑ
criſmatis vnctionē. Infuſo itaqꝫ vino et
oleo impoſuit eū ſuꝑ iumētuꝫ.Augꝰ. Iu-
mētum eiꝰ ē caro in qua ad nos venire di-
gnatꝰ eſt.Imponi iumēto eſt in ipam in-
carnatōem xp̄i credere ꝑ cuiꝰ fidē ſanamur
Ambꝛo.Vel iumēto imponit dn̄ pccā nr̄a
poꝛtat ⁊ ꝓ nobis dolet.j.Pe.ij.Qui pccā
nr̄a ꝑtulit in coꝛ.ſuꝑ lig. Theophi.Vel im
poſuit in iumētuꝫ ſuū.i.in coꝛpꝰ ſuū.mem
bꝛa ſua nāqꝫ nos fecit ⁊ ꝑticipes coꝛꝑis e-
ius.Sequit Et duxit eū in ſtabulū.i.in ec-
cleſiā.Criſ.Eſt em̄ ſtabulū eccleſia q̄ in iti
nere huiꝰ mūdi laſſatos ⁊ ſarcinis delictoꝝ
depꝛeſſos ſuſcipit veniētes vbi depoſito one-
re pccōꝝ viatoꝛ laſſus reficit et refectꝰ ſa-
lubꝛi paſcua repat.Et hoc ē qḋ dꝛ.Et cu-
rā illiꝰ egit.Totū em̄ quicq̄d ꝯtrariū ⁊ no-
cens ⁊ malū ē foꝛis ē. qꝛ intra ſtabulū re-
quies oīs ⁊ ſalubꝛitas incluſa eſt.Ambꝛo.
Sed non vacabat huic ſamaritano diu in
terꝛis degere.redeundū em̄ erat vn̄ deſcēde
rat. Vn̄ ſequit Et altera die ꝓtulit duos
denarios ⁊ dedit ſtabulario ⁊ ait.Curā illi
us habe.Quis ē iſte alter dies niſi iſte dn̄i
ce reſurꝛectōis.de quo dictū eſt. Hec ē di.
q̄nā fe.dn̄s.Duo aūt denarij ſūt duo teſtā.
q̄ imagineꝫ in ſe hn̄t regis eterni exp̄ſſam .

quoꝝ ꝓcio vulnera nr̃a curãtur q̃ data ſũt
ſtabulario.i.ecc̃ie p̃la.ꝛ docto.vt ipis pplm
paſcãt.Aug.Vel duo denarij ſũt duo p̃cep
ta caritatis q̃ p.ſſ.accepert apl̃i ad euãge:
ceteris vel ꝓmiſſio vite p̃ñtis ꝛ fu. Sꝫ qꝛ
multi p̃lati obſeruãt nõ ſolũ p̃cepta ſꝫ etiã
cõſilia ad q̃ nõ tenẽtur.idͦ ſubdit Et qͦcũ
qꝫ ſuperogaueris ego cũ redi.red.tibi.i.cũ
retribuã ſinglͦꝝ mercedes.His ergo p̃miſ
ſis dñs legiſpe.interrogat ſubdẽs Quis ho
rũ videt̃ tibi ꝓxim⁹ eſſe illi q incidit in la
trões. At ille dixit. Qui fecit miam in illũ
Neqꝫ em̃ ſacerdos neqꝫ leuita factus fuit
ꝓxim⁹ patiẽtis ſꝫ ille q ei⁹ miſert⁹ eſt. In
utilis em̃ ẽ ſacerdocij dignitas ꝛ legis ſcia
niſi p bona opa ꝯfirmet̃.Et idͦ ſequit̃. Et
ait ihũs Vade ꝛ tu fac ſil̃r. Criſ.q.d. Si
quẽ vides oppſſũ nõ dicas vtiqꝫ neqͦ eſt.
ſꝫ ſiue ſit gẽtilis ſiue ſit iude⁹ et ope indige
at.nõ cauilleris.ius hꝫ auxilij quicũqꝫ ma
la fuerit paſſus.Aug. Ex hoc intelligim⁹
illũ eſſe ꝓximũ cui vel exhibẽdũ ẽ officiũ
mĩe vel exhibẽdũ eẽt ſi indigeret.Ex quo
iã ꝯñs eſt vt etiã ille a quo nobis viciſſim
hoc exhibẽdũ ẽ ꝓxim⁹ nr̃ eſt.ꝓximi enim
nomen ad aliqd aliud eſt.nec quiſq̃ dr̃ eſſe
ꝓxim⁹ niſi ꝓximo.pꝫ nullũ exceptũ eẽ cui
mĩe deneget̃ officiũ.Quis nõ videat dicẽte
dño.Bñfa.his q ode.vos.Ambro.Nõ co
gnatio facit ꝓximũ ſꝫ mĩa. Et ſic pꝫ miſti
X ca expõ. X Moral̃r aũt ad edificatõeꝫ
nr̃aꝫ exponit̃ de pc̃o͛re.Nã iſte ſauciat⁹ fi
gurã pc̃o͛ris tenet ꝓpter ſeptẽ mala q̃ ei p
pc̃m mortale eueniũt q̃ in hoc ſauciato de
ſignãtur. Primũ ẽ deſcẽſus vel poti⁹ de
ſecũt.ſ.nature.ꝯditõis.ꝛ loci. Hãc triplicẽ
deiectõeꝫ pc̃o͛r patit̃ ꝛ ꝓpter pc̃m. Nam
trãſfigurat̃ in beſtiã.vt d.boe.ij.de cõ.ꝓſa
v.ſic ingens. Huane quippe nature iſta cõ
ditio ẽ vt tãc tm̃ ceteris reb⁹ cũ ſe cogno
ſcit excellat.eadẽ tñ infra beſtias redigat̃ ſi
ſe noſſe deſierit.nã ceteris aĩtib⁹ ſeſe igno
rare natura ẽ hoĩb⁹ vicio venit. Cõditio
ei⁹ peſſima ẽ ꝛ regiõi vni.mor.deputatur.
Hec oĩa patẽt in p̃mis pentib⁹ qb⁹ peccã
tib⁹ natura eoꝝ bona facta ẽ mala ꝛ ſenſe
rũt ſe nudos.i.rebellionẽ in carne.Et cõdi
tio eoꝝ optia facta ẽ mala vt q̃ a nullo po

terant pati ab omnib⁹ paterẽtur. Et proiecti
ſunt de padiſo in hãc vallẽ miſerie. Hiere
ij.Vide q̃ malũ ꝛ amarũ eſt dereliquiſſe te
dñm deũ tuũ. Hoc denotat̃ ibi Deſcende
bat. Secũdum eſt amiſſio pacis pc̃o͛is
tp̃is et eternitatis. Peccator em̃ in ſeipſo
habꝫ bellũ qꝛ ꝯſcĩa remordet job.ix. Quis
reſtitit ei ꝛ pacẽ habuit.Cũ ꝓximo quẽ nõ
diligit pacẽ hr̃e nõ põt.ꝓuer.xiij.Inter ſu
pbos ſp iurgia ſunt. Pace eternitatis ſil̃r
priuat⁹ ẽ.Yſa.lvij.Nõ eſt pax impijs dicit
dñs.Hoc notat̃ ibi.ab hierl̃m q̃ interp̃tat̃
viſio pacis. Terciũ ẽ mutatio.ſ.liberta
tis dignitatis ꝛ pinguitatis.Nã qui erat li
ber fit ſeruus peccati.Jo.viij.Qui facit
pec.ſer.ẽ pec.Qui erat fili⁹ regiſ eterni fit
fi.dia.Jo.viij.Vos ex p̃re dia.eſtis. Qui
erat diues.i.pinguis vtpote particeps me
riti xp̃i ꝛ oĩm bonoꝝ q̃ fiũt in ecc̃ia fit om
nino paup penit⁹ nihil hñs.ꝓuer.xiij.Eſt
quaſi diues cũ nihil hẽat et ẽ quaſi pauper
cũ in multis diuicijs ſit. Hoc notat̃ ibi in
hierico qͦ interp̃tat̃ luna q̃ ſemp mutat̃.
Quartũ ẽ incurſio maloꝝ.ſ.culpe.pene.
et neqcie demonũ. Nã malũ culpe incurrit
cõtemnẽdo diuinã maieſtatẽ.malũ pene in.
cũ mortẽ aĩe ꝛ corpis q̃ eſt finis oĩm malo
rũ ſubeat ꝯdẽnat⁹.ſap.ij.Morte turpiſ.cõ
dẽ.eũ. Malũ nequicie demonũ incurrit.cũ
ab eis neqter tractat̃ ꝛ eoꝝ p̃ãti ſubditur.
Hoc notat̃ ibi Incidit in latro. Quin
tũ eſt expoliatõ innocẽtie gr̃e ꝛ virtutũ et
oĩm bonoꝝ ſuoꝝ. Nã hõ p pc̃m veſtẽ in
nocẽtie exuit̃ quã in baptiſmo induit gr̃a
dei ꝛ oĩb⁹ virtutibus p̃uat̃ ꝛ oĩa bona ſua
auferunt̃ ab eo math.xxv.Ei aũt q nõ ha.
et qͦ hꝫ au.ab eo Hoc notat̃ ibi. deſpolia
uerũt eũ Sextũ ẽ vulneratũ.ſ.intellect⁹
volũtatis ꝛ mẽorie ac oĩm potẽtiaꝝ aĩe.nã
in fallacijs occupat̃ trãſitoria bona diligit
et maloꝝ r̃ecordat̃. Hoc no.ibi. plagis im
poſitis Septimũ ẽ ꝓſtratõ qꝛ ſemiui:ia.
in ter.Jacet pc̃o͛r quaſi mor. in ter.qꝛ nõ
ſentit mala q̃ incur.ꝛ bõa q̃ p.nõ ſumit ali
mẽtũ aĩe ꝛ ñ recipit medicĩas ſacroꝝ ecc̃ie
Hec em̃ tria ſũt ſigna hoĩs.q.mortui.ſ.nõ
ſentire nõ ꝯfortari cibo ꝛ nõ recipe medici
nas.Et ſic pꝫ totũ de euangelio.

De Epiſtola ſermo XCI

Abrae dicte ſunt ꝓmiſſiones ꝛ
ſemini eius Gal.iij.Superi
us Apl̃us ꝓbauit p ſcripturaſ
q̃ hereditas eterna non datur
ex lege ſed ex libera ꝓmiſſione dei qui gra
tis eam repmiſit abrae fore dandam i ſe
mine ſuo Hoc idem ſup̃ i mediate ꝓbauit
per conſuetudinẽ humanam que in teſtam
tis ſeruatur que eſt Poſt teſtamentũ teſti
bus et inſtrumento et morte teſtatoris fir
matum nemo ſpernit aut aliter ordinat q̃
teſtator ordinauit .ſed ordinatio teſtatoris
habetur rata et firma Hanc ergo conſue
tudinem in epiſtola hodierna applicat ad
ꝓpoſitum et ſcd̃m eam diſputat et per eam
probat q̃ hereditas eterna datur ex libera
ꝓmiſſione dei et non ex lege In qua epl̃a
quattuor facit Primo ſupradictam cõſue
tudinem humanam ad ſuum ꝓpoſitum ap
tat ſcꝫ q̃ ex promiſſione dei quã deus gra
tis fecit abrae.et non ex lege moyſi datur e
terna hereditas In principio epiſtole. Se
cundo oſtendit talem promiſſionem eſſe cõ
firmatam a deo et ꝓbat q̃ lex nõ eſt aduer
ſus talem ꝓmiſſionem nec eaꝫ euacuat ibi
Hoc autem dico teſtamentũ confirmatuꝫ
a deo. Tercio monet quandam queſtioneꝫ
et ſoluendo ptractat ibi Quid ergo lex ꝓ
pter tranſgreſſioneꝫ poſita eſt Quarto mo
uet quandam aliam queſtionem et ſoluen
do errorem inde eliminat ibi.Lex ergo ad
uerſus ꝓmiſſa dei abſit. Primo ergo ad
aptat p̃dictam conſuetudinẽ humanam ad
ſuum ꝓpoſitum dicens. abrae dicte ſunt ꝓ
miſſiones.Quaſi diceret .Si humanum te
ſtamentum per teſtes roboratum manet et
eſt ſtabile multomagis promiſſio dei q mẽ
tiri non poteſt Sed abrae dicte ſunt ꝓmiſ
ſiones a deo et ſemini eius.id eſt. ꝓmiſſum
eſt abrae q̃ in illo et per illum qui de ſemi
ne eius naſciturus erat.omnes gentes debe
bant benedictõem gratie et glorie heredita
re.Et hoc eſt quod ſequitur.Non dicit in
ſeminibus quaſi i multis vt per multos de

beat eſſe talis benedictio ſed quaſi in vno.
id eſt per vnum qui eſt chriſtus talis bene
dictõ debet gentibus ꝓuenire Et fit hic re
latio ad rem ſuppoſitam in termino ſemis.
et non ad ſignificatum Et nota q̃ dicit pro
miſſiones quia hoc pluries ſibi deus repro
miſit vt patet Gen̄.Decimoſexto. Decio
ſeptimo.et Decimooctauo. Et ſic patꝫ pri
mum. Secundo oſtendit talem promiſſi
onem eſſe confirmatam a deo.et probat q̃
lex poſtea data Moyſi non eſt aduerſus ta
lem promiſſioneꝫ nec eaꝫ euacuat Dicit er
go. Hoc autem ſcilicet quod dictum eſt ſu
pra q̃ ſolum in vno ſemine Abrae. id eſt.
chriſto benedictio erat futura.dico. id eſt.
veraciter affirmo teſtamentum confirma
tum a deo eſſe eo modo quo deus potuit
confirmare quia iurando per ſeipſum cuꝫ
non haberet maiorem per quem iuraret.
Hebre.Sexto Abrae promittens deus qꝛ
neminem habuit maiorem per quem iura
ret.iurauit per ſemetipſum.Gen̄ . Viceſi
moſecundo.Per memetipſum iuraui dicit
dominus.quia feciſti rem hanc ꝛc.Bene
dicentur in ſemine tuo omnes terre . quia
obediſti voci mee Item cõfirmauit repli
cãdo promiſſionem Facta eſt enim abrae
repromiſſio in Yſaac iterata et in Jacob
repetita vt ſic poſſent eſſe teſtes promiſſio
nis diuine.quia in ore duorum vel triũ ſtat
omne verbum ꝛc. Poſtq̃ probauit talem
promiſſionem eſſe confirmatam a deo ſta
tim probat q̃ lex non eſt aduerſus talem ꝓ
miſſionem nec eam euacuat et ponit ad
hoc duas rationes quarum prima ſumitur
ex tempore dationis legis.ſecunda ex ratõ
ne et cauſa promiſſionis ibi . Nam et ſi ex
lege hereditas Dicit ergo.Si ſic cõfirma
tum eſt a deo et ob hoc non facit ip̃m irri
tum lex ad euacuandam promiſſionem . id
eſt.ita q̃ promiſſionem euacuet.que.id eſt.
quia illa facta eſt poſt quadringentos et
xxx.annos ſup.a ꝓmiſſione facta abrae . a
natiuitate enim yſaac fluxerũt quadrigẽti an
ni.et ẽ rõ talis.Abrae fcã eſt ꝓmiſſio quaꝫ
credẽſ iuſtificat⁹ ẽ vt dr̃ ro.iiij.ergo cũ lex
tot ãniſ fuerit p⁹ ꝓmiſ.ñ potuit iuſtificare

abꝛaaꝫ vt fieret ꝓmiſſio ꝓpter ipſaꝫ lex er
go poſtea data nō iuſtificauit abꝛaā nec in
ipſa nec ꝑ ipſam accepit et meruit reꝓmiſ
ſionem Secunda rō eſt talis ad idē ꝓbādū
Lex nō potuit irritare pꝛedictū teſtamen/
tum cū fuerit tanto tpe ſubſecuta qḋ ſi di/
catur imo ex lege eſt gratia i pn̄ti ⁊ eterna
hereditas in futuro. hoc non eſt verum.
Nam ſi ex legē heredita eterna ⁊ gracia in
pꝛeſenti habenda eſt. ergo non ex reꝓmiſſi
one. cum enim abꝛaam non fuerit ſub lege
ſed ante legeꝫ ſequit̄ ꝙ ſit fruſtratus ꝓmiſſ
one. quia ex pꝛomiſſione tantū habere de=
bebat. Et hoc eſt ꝙ ſubdit. Abꝛae autem/
per reꝓmiſſionem donauit deus. et non ꝑ le
gem. donauit in quam et gratiam in pꝛeſē/
ti. et eternam hereditatem in futuro. Ro.
iiij. Non enim ex lege pꝛomiſſio abꝛae ⁊ ſe
mini eius vt heres eſſet mundi. In quo o
ſtenditur ꝙ non datur eterna hereditas ex
ſuffitientia meritoꝛum ſed magis ex libera/
litate datoꝛis eam ꝓmittentis. Et ſic patet
ſecundum. Tercio mouet quandam que
ſtionem que talis eſt. Si lex non iuſtificat
non confert hereditatem eternam. quid er
go eſt lex. i. ad quid data eſt lex et que eſt e
ius vtilitas. Et reſpondet ſtatim dicēs ꝓp
ter tranſgreſſiones poſita eſt ſcꝫ repꝛimen/
das et coercendas. Lex enim dicitur a ligā
do. vt ligaret freneticam naturam que ad
omnia vicia pꝛona erat. Gen̄. viij. Pꝛoni
ſunt ſenſus hominis in malum ab adoleſcē
cia ſua. Vel ꝓpter tranſgreſſiones conuer
tendas vt homo qui de ſuis meritis ꝯfide/
bat acciperet pꝛecepta in quibus apte defi
ceret et ſic quereret ſaluatoꝛem. Et etiam
pꝛopter tranſgreſſiones multiplicādas oc/
caſionaliter vt ſic videntes manifeſte quod
multiplicarentur peccata clamarēt pꝛo ſal/
uatoꝛe habendo ꝓpter hoc enim data ē lex
duratura non ſemper ſed donec veniret id
eſt in carne appareret ſemen ſcilicꝫ abꝛae
cui repꝛomiſerat dominus. ꝙ per ipſū eſſet
benedictio. Dicitur autem chriſtus autem
ſemen. quia per ipſum eſt radix et oꝛigo ō/
nis boni. Yſa. vj. Semē ſanctum erit id qḋ
ſteterit in ea ſcꝫ in maria. Si ergo tantū

debebat durare lex que fuit per angelos oꝛ
dinata tanꝙ̄ per miniſtros et ſunt data eoꝝ
miniſterio patet ꝙ eſt tempoꝛalis. vel per
angelos vt dicit gloſa. i. per moyſen et a/
lios miniſtros dei qui angeli dicūtur. Ma
lach. ij. Labia ſacerdotis cuius ſciaꝫ ⁊ le.
re. qui. de oꝛe eiꝰ quia angelꝰ domini exer/
cituum eſt. Oꝛdinata dico in manu medi/
atoꝛis. id eſt in poteſtate chꝛiſti. vt quādiu
vellet ſtaret lex. vnde nō erat ſtabilita ſim
pliciter. Math. vj. Dominus eſt filius ho
minis etiam ſabbati. Deut. xxxiij. In dex/
tra eiꝰ ignea lex. Iſte ergo mediatoꝛ chꝛi/
ſtus eſt. qui eſt deus et homo ideo non eſt
vnius nature. ſed duas naturas habet i ſe
ſcꝫ diuinam et humanam et hoc valde cō/
uenienter quia ipſe debebat inter deum et
hominēꝫ mediare. ideo cum vtroqꝫ debuit
conuenientiam habere. Augꝰ. Mediatoꝛē
inter deum et hominem opoꝛtꝫ aliquid ha
bere ſſīe. deo et aliquid ſſīe hominibus ne i
vtroqꝫ ſſīe hominibus longe fieret a deo.
aut in vtroqꝫ ſſīe deo lōge fieret ab homi/
nibus. Deus autem vnus eſt. i. ꝗuis medi
atoꝛ iſte ſit deus et homo eſt tamē vnus d
us. et non ſunt plures dij. Iſte ergo media
toꝛ fecit pacem inter deum et hominem et
inter diuerſos populos ſimul. reducēs eos
ad vnam fidem et ad vnam eccleſiam et ad
vnam legem euangelij. qui ante diuerſas le
ges habebant. nam gentiles habebant legē
nature et iudei legem moyſi. Lex autem e/
uangelij continet decalogum moyſi et legē
nature. et vtriſqꝫ multa ſuꝑaddit et multa
reſecat nam a lege moyſi reſecat cerimoni/
alia. a lege autem gentilium ſuꝑſtitōes de
cultu et latria deoꝝ et veneratione creatu
rarum. Sic ergo mediatoꝛ iſte ōnia redux/
it ad cōcoꝛdiam. Eph. ij. Ipſe enim ē pax
noſtra qui fecit vtraqꝫ vnū. Et nota hic
quando debemus eum reuereri et honora/
re cum ipſe ſit rex noſter et legifer noſter.
et iudex noſter. omnibus his conſueuerūt
homines magnam reuerentiam exhibere
Nota etiam hic de ſarracenis quantaꝫ re
uerentiam faciunt machameto ꝗ dedit eis
legem et iudei moyſi et miſeri chꝛiſtiani nō

diligunt regem eorum. non honoꝛant legi/
ferum ſuum non timent iudicem ſuum: non
remunerant aduocatum ſuum ⁊ non recog
noſcunt beneficium mediatoꝛis ſui. Et ſic
patet tercium. Quarto mouet quandam
aliam queſtionē dicens. Lex ergo aduerſꝰ
pꝛomiſſa dei. Quaſi diceret. debebat dari be
nedictio et gratia que pꝛomiſſa erat in ſe/
mine abꝛae per quam iuſtificatio peccato
ris fieret et data eſt lex tranſgreſſionū mul
tiplicatiua ⁊ maledictionem et iram dei nō
obſeruantibus inducens cuius obſeruato/
res non inueniebātur ergo videt̄ ꝙ lex ſit
data cōtra id ꝙ deus ꝓmiſit abꝛae. Sed ip
ſe ſoluit dicens. Abſit ſcꝫ ꝙ hoc ſit verum i
mo lex eſt oꝛdinata in ꝑmiſſionem. quod ꝓ
bat. quia ſi lex data eſſꝫ que iuſtificaret vel
viuificaret. nunc lex eſſet contra pꝛomiſſio
nem. quia ipſam euacuaret cum ex lege na
ture eſſet iuſticia. ſic enim omnes querēt le
gem cum in ea iuſtificarentur. et ſic poſſꝫ ꝯ
tingere ꝙ nullus per ſemen abꝛae iuſtifica/
retur. vel ſaltē ꝙ multi non iuſtificarētur.
Et tunc lex directe eſſet contra pꝛomiſſio/
nē. qua dictum eſt ꝙ in ſemine abꝛae ōnes
debebant benedici. quia ergo lex non iuſti/
ficat ſed concluſit ſcꝛiptura. i. lex ſcripta ō
nia eſſe ſub peccato. oñdit omnia eſſe ſub
peccato et peccatoꝛē ex hoc lex oꝛdinat ad
pꝛomiſſionem vt pꝛomiſſo de iuſtificatōne
et hereditate habenda daretur credentibus
non ex operibus legis. ſed ex fide ieſu chꝛi
ſti: i. i ieſu chꝛiſto habita. ⁊ ſic nec ꝓmiſſio
legi. nec lex pꝛomiſſioni aduerſatur. Et ſic
patet quartum. Moꝛaliter autem ad e/
dificationem noſtram nota circa pꝛimam
partem epl̄e vt dicit ap̄lus ꝙ qui filij ſunt
abꝛae ſcꝫ per ſanctam imitacionem benedi
centur cum fideli abꝛaā. et ideo ſi volumꝰ
hanc benedictionem poſſidere. imitemur o
pera abꝛae. quia nō filij carnales abꝛae be/
nedicentur niſi fuerint eum in fide ⁊ oꝑibꝰ
imitati. Math. viij. Multi venient ab oꝛi
ente et occidente et recumbent cum abꝛaā
Yſaac et iacob in regno celoꝛum. Filij. aūt
regni eijcientur in tenebꝛas exterioꝛes Y
Imitemur ergo abꝛaam in octo maximis

virtutibus quas habuit. Pꝛimo imite
mur eum in perfecta fide quā de vnitate ⁊ — In fide
trinitate dei habuit. quia tres vidit ⁊ vnū
adoꝛauit. gen̄. xviij. Et quaꝫ habuit de in/
carnatione filij dei. Gen̄. xv. Credidit a/
bꝛaā deo et re. eſt et ei ad iuſ. Quam fidē
oſtendit dum fecit eleazar iurare ponendo
manum ſub femoꝛe ſuo. quod acciperet y/
ſaac vxoꝛem de cognatione abꝛae. In quo
oſtendit ꝙ de femoꝛe ſuo aliquis maioꝛ de/
bebat naſci qui deus erat cum per ipſum
ſicut per deum fecit eum iurare. et quia om
nes ſaluantur per fidem ieſu chꝛiſti que ꝓ
mo fuit in pectoꝛe abꝛae. ideo anime ſanc/
toꝛum dicuntur requieſcere in ſinu abꝛae. i.
in luce et requie viſionis quam abꝛaam cō
ſecutus eſt per fidem. quia viſio ſuccedit fi
dei. Lu. xvj. Factum eſt autem vt mo. mē.
et poꝛ. ab an. in ſi. ab. Habuit etiam fidem
viuam quia ipſam per opera oſtendit. No/
ſtra autem fides eſt valde imperfecta quia
ſi perfecte credēmꝰ non peccaremꝰ. j. Ioh
iij. Qui credit in illum non peccat. Pꝛop
terea ap̄li petebant dicentes. Domine adau
ge nobis fidem. lu. xvij. Vnde ſpiritꝰ dici/
tur mundum arguere de peccato. quia non
crediderunt in chꝛiſtū. vtꝫ. ioh. xvj. Eſt e/
ciam fides noſtra moꝛtua. quia ipſa ꝑ bo/
na opera non manifeſtamꝰ. Iaco. ij. Fides
ſine oꝑibus moꝛtua eſt. Et ſic per fidem ꝗꝫ
habemus nec a malis declinamus nec bo/
na oꝑamur. Hec enim duo facit fides per/
fecta ſcꝫ declinare a malo ⁊ facere bonum
Hanc fidem habuit abꝛaam. ⁊ ideo repu/
tatum eſt ei ad iuſticiam. Secundo imi/
temur eum in vera ſpe. Nam cum eſſet cen — In ſpe
tenarius et ſimiliter ſara. non eſt infirmatꝰ
in ſpe ſed veraciter ſperauit habere fili/
um quem deꝰ ei pꝛomiſerat. Ro. iiij. Qui
cōtra ſpē in ſpem credidit vt fierꝫ paẗ mlẗ
tarū gētiū Glo. Spes ꝑoꝛ ſm naturā fuit
dū ꝺ iuuēcula ſm naturā ſꝑauit ſobolē nec
tū habuit. modo ꝯtrariū iſti ſpei ſperauit. ſ.
vt vetulꝰ ꝺ vetula ⁊ ſterilꝰ ꝺ ſterili generarꝫ
iumentis eſcam ipſoꝛuꝫ ⁊ pul. coꝛ. inuo. eū.
Non enim confidit de dei pꝛouidētia q̄ dat
In vera aūt ſpe mirabiliter deficit mūdꝰ.

pſal. Et ideo non abſtinet ab iniuſtis lucris.
Item non confidit de dei miſericordia que
omnibus offert veniam. ꝛ ideo confiteri nō
curat. Mathei. xviij. Quociens peccabit
in me frater meus. ꝛ dimittam ei vſq; ad
ſepcies Dicit illi iheſus. Non dico tibi vſ-
q; ſepcies ſed vſq; ſeptuagies ſeptiec. Itē
in eodem vndecimo. Euntes diſcite quid ē
miſericordiam volo ꝛ non ſacri. Item non
confidit de dei potencia vt ſuſtentet homi-
nem in penitencia facienda ꝛ ideo penitētia
non curat facere. Contra quod Yſa. xl.
Qui ſperant in domino mutabunt fortitu-
dinem. Tercio imitemur eum in abundan-
ti caritate que apparet in eo ꝙ primus ce-
pit peregrinus hoſpitium exhibere. Item
in eo ꝙ valde obnixe pro ſodomitis orauit
ꝛ dicēs quomodo orauit incipiens a quin-
quaginta vſq; ad decem. geneſis. xviij. In
caritate mirabiliter defecit mundus. quia
oēs que ſua ſunt querunt. ꝛ non inuenitur
hodie dilectō in patre ad filium. Hodie re-
gnant in mundo duo amores. ſcilicet amor
inordiatus vſq; ad cōtemptum dei. ꝛ amor
proprius vſq; ad conſumationem chriſti.
Et racio huius eſt. quia quantum abunda-
uit iniquitas refriguit caritas Oſee. iiij
Maledictum ꝛ mendacium ꝛ homicidium
ꝛ furctuꝫ ꝛ adulterium inundauerunt ꝛ ſā-
guis ſanguinem tetigit. Quarto imite-
mur eum in perfecta obediencia. que patet
in eo ꝙ ad vnam vocem domini egreſſus ē
de terra ꝛ de cognatōne ſua ꝛ reliquit pa-
triam ꝛ parentes. Idem patet in eo ꝙ
ad mandatum domini voluit vnicum filiū
ymmolare. Cogitemus quanta obediencia
fuit iſta ꝛ apparebit imperfectō noſtre obe-
diencie ad deum qui tota die clamat vt mū-
danis renunciemus. ꝛ mundum fugiamus.
quia totus mundus in maligno poſitus eſt
ꝛ nihil prodeſt. Tota die clamat dominus.
Agite penitentiam Mathei tercio. Tota
die clamat vt vitemus conſanguineos ꝛ pa-
rentes. quia inimici hominis domeſtici ei⁹
Et ſi aliqui ſunt qui mundanis renūciēt
ꝛ relinquant patriam ꝛ parentes. faciunt
ſicut vxor loth que retroſpexit. Ita ꝙ

3° In caritate
4° In obedienciā

corde ſemper ſunt circa mundana ꝛ conſan-
guineos ꝛ notos. Contra quos dictum ē
abrae. Egredere de terra tua ꝛ de cognatio-
ne tua. Cum tamen iam eſſet egreſſus ꝛ ha-
bitaret in aram. In cuius figura manda-
tum eſt in lege ꝙ ab animali immolando
deberet amputari veſicula gutturis ꝛ proi-
ci. quia homo dedicans ſe deo debet proice-
re deſiderium mundanorum. Quinto y-
mitemur eum in pacifica conuerſatione.
Vnde ad loth ait. Ne queſo ſit iurgium in-
ter me ꝛ te. Ecce vniuerſa terra coram te
eſt. ſi tu ad ſiniſtram ieris ego dextram tene-
bo ꝛ cetera Geneſis. xiij. Hac pacifica cō-
uerſatōne omnino ꝛ totaliter caret mund⁹
ymo continuis guerris homines conſumū-
tur. ꝛ bona ipſorum deuaſtantur ꝛ anime p-
duntur. Cuius ratō eſt. quia perdita pace a-
nime. ad deum nulla pace potiſ hō Job. ix
Quis reſtitit ei ꝛ pacem habuit. Sed ſi ho-
mo haberet pacem cum deo ꝛ ambularet ī
via dei. deus daret ſibi omnem pacem Ba-
ruth. iij. Si in via dei ambulaſſes. habitaſ-
ſes vtiq; in pace ſuper terram. Sexto y-
mitemur eum in ſpūali circumciſione. que
per carnalem eius circumciſione figurata
eſt. vt ſcilicet actus vel opera noſtra circū-
damus Iere. iiij. Circumcidimini domio
viri iuda. Hac circumciſione mirabiliter ī-
diget mundus. quia totus eſt diſſolutus ꝛ ī
veſtibus ꝛ in domibus ꝛ in ludis ꝛ in om-
nibus operibus ſuis. Et ideo chriſtus volu-
it circumcidi vt in eo omnes chriſtiani ſpi-
ritualiter circūmcidantur. Septimo ymite-
mur eum in humilitate profunda. Quia
cum ita eſſet perfectus et ſingularis amic⁹
dei. ita vt de eius ſemine promitteret naſci-
turum filium ſuum. tamen in nullo ſuper-
biuit. Sed magis eſt coram deo humiliat⁹
dicens. loquar ad dominum meum cum ſim
puluis ꝛ cinis Geneſis. xviij. Peccator au-
tem nihil penitus habens ſuperbit. Qui e-
nim deum non habet qui eſt omnia omni-
no nihil habet Eccleſiaſticus decimo.
Quid ſuperbis ter. et ci. Octauo ymite-
mur eū in plena libertate. q; regi ſodomoꝝ
iniuſte expoliato ḡtis ſuccurrit cū vernacu-

5° In pace conuerſatione
6° In ſpūali circumciſione
7° In humilitate
8° In plena libertate

lis ſuis ꝛ recuperauit homines et predam
de omnibus nihil recipere voluit. vt patet
gen̄. xiiij. Sic ꝛ nos gratis liberare de⁹ vio-
lenter oppreſſos. ꝛ eripere eos de manu vio-
lentorum Job. xxix. Conteram molas ini-
qui et de dentibus illius auferebam predam
Sed heu hodie totus mundus venalis eſt.
nec inuenitur qui gratis vel amore dei velit
miſeris aſſiſtere. eciam ſacramenta eccleſie.
ꝛ patrimonium crucifixi venduntur pecuia
quod eſt maximum malum ꝛ perducens ad
detrimentum ꝛ perditionem. Actuum. viij.
Pecunia tua tecum ſit in perditōnem quo-
niam donum dei exiſtimaſti pecunia poſſide-
ri. Et ſic patet totum de epiſtola.

Dominica. xiiij. de euāgelio ſermo. XCij.

D Vm iret iheſus in ieruſalem trāſ-
ibat per mediam ſamariam ꝛ ga-
lileam. luce. xvij. Sicut dicit au-
guſtinus. Magnus vtiq; venit
medicus. quia magnus vbiq; iacebat egro-
tus. Totum quippe genus humanum egro-
tum valde iacebat in morte ſpūaliter ꝛ cor-
poraliter. nec aliquis reperiebatur qui poſ-
ſet ipſum ſanare niſi filius dei pſal. Miſit v-
bum ſuum ꝛ ſanauit eos. Propterea eccle-
ſia clamat dicens. Media vita in morte ſu-
mus quem querimus adiutorem niſi te do-
mine. Venit ergo filius dei ꝛ ſanauit om-
nes qui ad ipſum acceſſerunt Luce. vj. Vir-
tus de illo exibat ꝛ ſanauit omnes. Et ſicut
tunc omnes ſanauit. ita quotidie ſanat om-
nes qui volunt in ipſum credere. Denarius
quippe numerus eſt perfectus numerus vl-
tra quem non proceditur ſed omnem conti-
net numerum et ſignat ꝙ omnis multitudo
hominum per ipſum chriſtum ſanata eſt. q
per tranſgreſſionem decaligi ſunt infirmi.
In hoc enim miraculo vniuerſitas pecca-
torum intelligitur per chriſtum fore ſanata
et corporaliter et ſpūaliter. ſicut iſti vtroq;
modo ſunt ſanati vt ſancti dicunt Sed pau-
ci hoc magnum beneficium recognoſcunt.

tiam de decem mundatis ſolum vnus rediit.
gracias referens ieſu. Circa hoc miracu-
lum euangeliſta quinq; ponit per ordinem
Primum eſt decem leproſorum chriſto in
iheruſalem pergenti occurſus et obuiacio.
In principio euangelij. Secundum eſt cla-
mor ipſorum atq; poſtulatio ibi. Qui ſtete-
runt a longe ꝛ leuauerunt vocem dicentes.
Tercium eſt ipſorum clamancium exaudi-
tio ꝛ curatio ibi. Quos vt vi. dixit. Ite o-
ſtendite vos ſa. Quartum eſt vnius mun-
datorum regratiatio ibi. Vnus autem ex il-
lis vt vi: quia mun. eſt. Quintum eſt reli-
quorum nouem exprobratio ꝛ regraciantis
commendatio ibi. Reſpondens autem ihe-
ſus dixit. Nonne decem mundati ſunt ꝛ no.
vbi ſunt. vſq; in finem. Primo ergo po-
nitur occurſus leproſorum ad iheſuꝫ in ihe-
ruſalem pergentem. Et hoc eſt. Dum iret
iheſus in iheruſalem ꝛ cetera. Littera pla-
na eſt. Nota ergo hic quattuor loca. ſcilicꝫ
hieruſalem per quaꝫ intelligitur celeſtis pa-
tria. interpretatur enim viſio dei ſiue pacis.
Samaria que interpretatur cuſtodia. quia
cuſtodire nos debemus a multis. Galilea
que interpretatur rota ſiue tranſmigratio.
quia cauere nos debemus a rota fortune. et
de vicijs ad virtutes. ꝛ de mundo ad celum
tranſmigrare. Et caſtellum per quod eccle-
ſia militans intelligitur munita virtutibus
ꝛ cuſtodia angelorum. Debemus ergo trāſ-
ire per ſamariam id eſt per cuſtodiam no-
ſtri ꝛ ſenſuum noſtrorum. et per galileam.
id eſt per cautelam fortune ꝛ tranſmigrati-
onem de vicijs ad virtutes. ꝛ intrare eccleſi-
am per fidem ꝛ caritatem. Et tandem ire
cum iheſu ad hieruſalem id eſt ad viſionem
dei. Et ſic patet primum. Secundo poni-
tur clamor leproſorum atq; peticio. 5
Vbi nota ꝙ p leproſos iſtos ſignantur pec-
catores volentes a domino curari. qui de-
bent quinq; facere que iſti fecerunt ſi volūt
anime conſequi ſanitatem. Primo namq;
debent deo occurrere ꝛ ei cordis oſtium ape-
rire quia ipſe ſtat ad oſtium ꝛ pulſat volēs
ad nos intrare. vt dicitur apo. iij. Et q̄tum
debemus ei occurrere. Certe pax bernhar-

O homo non oportet te mare tranſnatare non tranſalpinare terram. ſed vſqꝫ ad cordis oſtiuꝫ ⁊ oris occurrere dño tuo. vſqꝫ ad cordis ↄpunctionem ⁊ oris confeſſionē. Et hoc notatur ibi. Occurrerunt. Scḋo debent firmuꝫ propoſitū boni habere quod notaꝛ ibi. ſteterunt. Steterunt enī in propoſito ꝑ boni ↄceptōnem. Hoc enī neceſſario peccator cōuertendus debet habere ſcꝫ firmuꝫ propoſitum abſtinendi a malo ⁊ faciendi bonum. Exo. xv. Stetit vnda fluēs. i. peccator quaſi vnda maris fluens ⁊ effluens. qꝛ tunc ſtat qñ hꝫ firmum propoſitū abſtinendi a malo ⁊ ꝑſeuerandi in bono ⁊ hoc fit quando congregate ſunt abyſſi peccatoris in medio maris. i. amari cordis per conſideracōnem ⁊ cōpunctōnem. Yſa. xxxviij. Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine aie mee Tercō debent habere de peccatis que fecerunt verecundiā ⁊ confuſioneꝫ. Et hoc notatur ibi. Alonge Luc. xviij. Publica aūt alon. ſtans no. oculos ad ce. le. Idem patet de madaglena que ſtans retro non audebat ante accedere. Ecci. iiij. Eſt confuſio adducens peccatū. ⁊ eſt ↄfuſio adducens graciaꝫ ⁊ gloriam. Multi volunt conuerti ad deuꝫ ⁊ nullam confuſioneꝫ de peccatis aſſumunt ymo veniūt ad confeſſionē ridendo. Hebre. iij. Frons mulieris meretricis facta eſt tibi noluiſti erubeſcere. Quarto debent habere deuotam ⁊ lacrimoſam oracōnem. Hoc notatur ibi. Leuauerunt vocē ſuam. Treno. ij. Leuem⁹ corda noſtra cum manibus Job. v. Voca ſi eſt q au. ⁊ ad aliquē ſanctorum ↄuertere Aug⁹. O ſi poſſem⁹ hoies excitare ⁊ cum illis ꝑiter excitari. vt tales eſſe mus amatores vite ꝑmanentis quales ſunt illi vite fugientis. Si hoies tantū deſiderarent mundari a lepra ſpūali ſicut a corporali cito eſſent mundati ⁊ grandia ꝓ illa facerent. iiij. reg. v. Et ſi rem grandē dixiſſꝫ tibi ꝓpheta certe facere debueras. Peccator ei valde indiget ſanctos orare. cum ipſe ſit ſpiritus vadens ſcꝫ ꝑ ſeipſum in peccatū. ſꝫ nō rediens ſcꝫ ꝑ ſeipſum. Vnde niſi precib⁹ ſanctoruꝫ iuuareꝛ. nunq̃ de peccato exiret. Et ideo peccatores quotidie ↄuertunꝛ. quia eccleſia quotidie ꝓ eis orat. In cuius figura mandatum eſt in lege ꝙ leproſus per quem peccator intelligiꝛ deberet clamare ⁊ ſe immundū dicere. Quinto debent verā confeſſionem habere de chriſto. ⁊ diſcretā petitōeꝫ ad ipſum confitentes ⁊ dicentes. Jeſu preceptor miſerere noſtri. Quia debent confiteri ꝙ iheſus eſt ſaluator hoim. ⁊ preceptor cui omnis creatura obedit ad nutuꝫ a quo nihil aliud debent petere niſi miſericordiaꝫ ⁊ gratiam ſuaꝫ. pſal. Miſerere mei deus ſecundū magnā miſericordiā tuam. Cum enī peccator ſit totus plenus malis ⁊ vacu⁹ bonis: nihil eſt magis miſeꝝ q̃ peccator. ⁊ nihil eſt miſerius vt dicit aug⁹. peccatore nō miſerante ſeipſuꝫ. ⁊ ideo abiſſus miſeric peccatoris debet abiſſuꝫ diuine miſericordie inuocare. pſal. Abiſſus abiſſuꝫ inuocat Quia miſericordia dei reſpicit miſeriā peccatoris Et ſic patet ſecundum. Tercō ponitur ipſoꝝ clamātiū exauditō ⁊ curacō. Vbi nota quattuor ꝟba dñi. ſ. vidit. dixit. ite ⁊ oñdite. Vidit miſerādo. dixit ꝑcipiendo ⁊ ↄſulendo ite obediēdo. oñdite vos ſacerdotib⁹ pctā ↄfitēdo. Iſtis quattuor mōis ſananꝛ pctōr a lepra aie. Primo enī oꝑtet ꝙ deus reſpiciat pctōrem cui⁹ reſpect⁹ penetrat cor. Sic aſpect⁹ baſilici penetrat vſqꝫ ad cor ⁊ interficit hoiem. ſic reſpectus xpi penetrat vſqꝫ ad cor ⁊ dat vitā aie. Sic reſpexit dñs petꝝ. ⁊ iō ſtati egreſſus foras fleuit amare ⁊ reuixit q erat mortu⁹. Hoc ē primū ⁊ optimū in iuſtificatōe pctōris. qꝺ ſi hoc de⁹ nō facit pctōri induraꝛ ⁊ nunq̃ ↄuertiꝛ. ⁊ ꝑ h⁹ ſubtractōeꝫ de⁹ ꝺꝛ cor pctōris idurare Exo. iiij. Ego idurabo cor pharaōis. Secūdo oportꝫ ꝙ pctōr recipiat ↄſilia ⁊ ꝑcepta dei. vt ſciat quō ⁊ qd ꝺbeat agere ⁊ a malis cauere. qꝛ vt ꝺꝛ iob. xxxvij. Oēs qppe iuolui mur tenebris. Et iō oportꝫ vt a deo iſtruaꝛ de ſalute ſua. Et ob hoc fili⁹ dei oñdit ꝺ celo vt nos veritatē doceꝛꝫ Job. xviij. Ego i hoc nat⁹ ſuꝫ ⁊ ad hoc veī in mūdū vt teſtimoniū ꝑhibeā ꝟitati. Itē cū ſine fide ip⁹le ſit placere ꝺo. ad heb. xj. fides aūt ex auditu ⁊ ꝑ ꝟbū ꝺi hēaꝛ. vt ꝺꝛ ro. x. neceſſario opꝫ hoiem inſtrui ſi vult ſalutem conſequi. Et

ideo criſtus diſperſit apoſtolos per mundum vt homines docerent Marci. xvj. Eūtes i mundum vniuerſum predicate euangelium Propterea dicebat apoſtolus actuum. xx. Nō enim ſubterfugi quo minus annūciarē vobis omne conſilium dei. Tercō oportet ꝙ peccator poſtq̃ eſt inſtructus obediat preceptis dei ea obſuādo. Joh. xiij. Si hec ſcitis beati eritis ſi ea faceritis Math. xviij Si vis vitā ingredi ſua mandata Eccleſia. viij. Qui cuſtodit preceptū non experieꝛ qc quā mali. Ergo ꝑ obſeruacōneꝫ preceptorū hō ↄſequiꝛ vitā ⁊ gloriā. ⁊ vitat mala ⁊ penas inferni. Quarto oportet ꝙ ſubijciat ſe peccator miſtris eccleſie. ⁊ accipiat ab eis eccleſiaſtica ſacramenta. qꝛ q̃uis hō eſſet inſtructus de fide ⁊ oſeruaret precepta legis. niſi acciperet eccleſiaſtica ſacramenta non ſaluareꝛ Joh. iij. Niſi qs renatus fuerit ex aqua ⁊ ſpūſancto nō poteſt intrare regnū dei Hoc chriſtus oſtendit in ſauciato. queꝫ nec ſacerdoſ nec leuita. i. nec ſacrificia nec lex ſanare potuerūt ſed ſamaritan⁹. i. chriſtus ſanauit eum infundendo vinū ⁊ oleum. i. exhibendo eccleſie ſacramenta. qꝛ q̃uis deus aliter poſſet ⁊ ſine ſacramentis homines ſaluare. tñ hoc ſibi ſic placuit. Ordinauit enim vt nullus ſine ſacramentis ſalueꝛ que efficaciam hñt a paſſione chriſti. cuius virt⁹ nobis nō aliter applicaꝛ niſi mediantib⁹ ſacramentis. In cuius figura iſtis leproſis mundatis mandauit vt oſtenderent ſe ſacerdotibus. qꝛ peccatores debent ſe per veram ⁊ purā confeſſionē oſtendere ſacerdotib⁹ ⁊ recipe ab eis eccleſie ſacramenta Canti. ij. Oſtende mihi faciem tuā. i. ↄſcienciam tuā ſo. vo. tu. in. au. me. ſcꝫ ꝑ veraꝫ ↄfeſſionē Ecci. iiij. Preſbitero humilia aiam tuam. Et ſic mundaꝛ homo a lepra anime. Sed attende quia vt dicit ꝙ dum irent mundati ſunt. Vbi notandum ꝙ poſtquā peccator recipit reſpectum dei ad cor. per quem dolet de peccatis ⁊ proponit in poſterum abſtinere ⁊ bene agere. proponit etiam recipere eccleſie ſacramenta. ſtatim antequam facit in ipſo propoſito deus abſoluit eum ⁊ mundat a culpa ⁊ ſi ſtatim moreretur non iret ad infernum. Et tanta poſſet in eo eſſe contricio ꝙ abſolueretur a culpa ⁊ a pēa ſicut fuit in magdalena: nihilominus oportet ꝙ talis quantumcunqꝫ contritus cōfiteatur ⁊ recipiat eccleſie ſacra ſi aſſit facultas. quia non fuit ei dimiſſa culpa. niſi cum propoſito ea recipiendi. cum poſſet propterea patet ꝙ in virtutē ſacramentorum fuit ei dimiſſum peccatum. quia namqꝫ habuit propoſitum recipiendi ſacra. ideo fuit a peccato abſolutus. Sed vt dicit philoſophus propter vnumquodqꝫ et ipſum magis. Si ergo propter propoſitum recipiendi eccleſie ſacra peccator abſoluitur ergo ipſum abſoluunt eccleſie ſacramenta. ⁊ multomagis in ſumptōne ſacramentorum peccator abſoluitur quaꝫ in propoſito ea ſumendi. Et ideo niſi ea reciperet eſſet mendax non faciens quod domino in corde promiſit ⁊ propterea ſi ipſe poſtea non facit quod do promiſit. ⁊ deus reuocat quod indulſit. quia frangenti fidem fides frangatur eidem vt dicunt iura. Et nota ꝙ in hac peccatoris iuſtificatōne quattuor concurrunt. que ſunt gratie infuſio. motus liberi arbitrij ad bonum cordis contricio de malo. ⁊ peccati dimiſſio quo ad culpam pſal. Commouiſti terram ſcilicet per gratie infuſionē et conturba. eaꝫ ſcilicet per cordis contricōnem. ſana contriciones eius ſcilicet peccati. remiſſionem. quia cōmota eſt ſcꝫ ꝑ liberi arbitrij aſcenſionem. Sed ſi peccator in ipſa cordis contricione abſoluitur anteq̃ perueniat ad ſacerdotem vt hic innuitur quia dum irent mundati ſūt. quid facit poſtea ſacerdos ⁊ a quo abſoluit eum. Ad hoc dicendum ꝙ ſolus deus abſoluit peccatorem a culpa in ipſa cordis contricōe. Yſa. xliij. Ego ſum qui deleo iniquitatem tuam propter me. Sacerdos autem oſtendit eum abſolutum. Abſoluit etiam eum a parte pene virtute clauium. Hoc ſic cōmuniter ſoluitur. Sed hoc nullo modo videtur ſufficienter dictum quia criſtus non dixit petro quecunqꝫ oſtenderis abſolutum ſed quecunqꝫ ſolueris. vt dicitur. Mathei. xvj. ſimiliter Johannis. xx. non dixit quorum remiſeritis penas peccatoruꝫ ſed quorum remiſeritis peccata ⁊ cetera.

Item dictuꝫ eſt hic immediate ſupra ꝙ in
virtute ſacramētoꝝ que ꝯferuntur a ſacer-
dote tanq̄ꝫ a dei miniſtro. que etiam in ꝟbis
a ſacerdote ꝓlatis cōſiſtūt que pc̄cōr ꝓ
ponit ſūmere remittit̄ ei pctm̄. Et ideo dicē
duin ꝙ ſacerdos miniſterialiter ꝛ inſtrumē
taliter peccatorē a peccato abſoluit et non
ſolum a peccato oſtendit abſolutū. Eſt eniꝫ
ſacerdos miniſter dei et ei⁹ inſtrm̄ animatū
Et hoc optime oſtēdit xp̄s in lazari reſu-
ſcitatione per quē pc̄cōr rediens ad dei gra
tiam deſignat̄. queꝫ xp̄us ſolus a mortuis re
uocauit. ſed apl'is mādauit vt eum ſolueret
Et ſic patet ꝙ lazarus fuit a xp̄o reſuſcita-
tus. et ab apoſtolis abſolutus. Similiter ē
in iuſtificatione peccatoris. quem ſolus de⁹
ſuſcitata morte culpe reddens ei gratiaꝫ ſuā
ſed ſacerdos abſoluit euꝫ a catenis peccato
ruꝫ quib⁹ pro tali culpa ligat⁹ tenebat̄. Exē
plum rex vel poteſtas in ꝯſilio abſoluit ma-
lefactoreꝫ qui tenetur in carcere in catenis
et miniſtri regis vadūt ad carcerē et ex par
te regis abſoluūt cuꝫ a carcere et catenis ꝛ
remittūt eum in domuꝫ ei⁹ et reddūt ei om-
nia bona ſuā. Sic facit ſacerdos qui tanq̄ꝫ
miniſter dei abſoluit pc̄cōrē a catenis pecca
toꝝ et reducit eū in ecc'iam dei reddit ſibi bo
na ſua que añ peccatum fecerat et facit euꝫ
participem omniū bonoꝝ que fiunt in eccle
ſia et dat ei cibum vite manducare. ſcꝫ cor-
pus xp̄i et docet eum quomō debeat viuere
et in via dei ābulare et ſtare. Et ſic patet ꝙ
magna habꝫ ſacerdos facere in iuſtificatōe
pc̄cōris. et non ſolum oſtēdere eum abſolu-
tum. Et ſic per ea q̄ dicta ſunt. duo errores
eliduntur. Prim⁹ eſt hereticoꝝ qui dicunt
nullum mūdari a pc̄cō niſi ꝑ impoſitōeꝫ ma
nus. cum tñ deus in ip̄a contritione cordis
pc̄cā dimittat. Scd̄us eſt pauꝑum de lugdu
no dicētium nō eſſe neceſſariū ſacerdoti con
fiteri. quia quilibet bonus criſtianus eſt ſa
cerdos. Et ſic patet tercium. Quarto ponit̄
vni⁹ de mūdatis regratiatio. quia vnus ex
illis vt vidit ꝙ mundat⁹ eſſet regreſſus eſt
Vbi quattuor notātur. Primū eſt bñficij
ꝑcepti recognitō. quia vn⁹ vt vidit q2 mun
datus eſt. i. cognouit ſe a xp̄o eſſe mūdatum
Sic peccato debꝫ cognoſcere immēſum be-
neficium indulgētie pc̄cōꝝ a peccato. et ſuꝑ
omnia carū tenere. qd̄ nō faciūt qui pro ni-
hilo ꝓputant bñficium tale iteruꝫ peccādo
Scd̄m eſt feſtiña ad benefactorē regreſſio
q2 regreſſus eſt. Sic pc̄cōr poſtq̄ꝫ mundat⁹
eſt deoꝫ redire ad deuꝫ ꝑ plenā ſatiſfactionē
Sic redijt magdalena de qua. Gre. dicit ꝙ
tot habuit in ſe olocauſta virtutuꝫ quot añ
habuerat oblectamēta peccati. Deut̄. xxv.
Pro menſura peccati erit ꝛ pla. mo. Ter-
cium eſt benefactoris diuulgatō ꝛ ꝯmenda
tio. q2 cum voce magna magnificans deuꝫ
pſal. Venite audite ꝛ nar. o. q ti. de. q. fe. a-
ni. m. Debet em̄ homo beneficia narrare ad
laudem ꝛ gloriam dei. Luce. viij. Redi in
domuꝫ tuam ꝛ narra quanta fecit tibi de⁹
pſal. Narrabo omnia mirabilia tua. Sic
narrauerunt illi quattuor viri leproſi q ſta
bant iuxta portam ſamarie quando obſide-
batur ciuitas dicentes. Hec dies boni nun
cij eſt. Et ſequit̄. Venite ꝛ nūciem⁹ in aula
regis. iiij. reg. vij. Quartuꝫ eſt hūilis ꝛ de-
uota grārum actio. q2 cecidit in faciem pe
des ei⁹ grās agens pſal. Benedic aīa mea
do. ꝛ noli obli. om. retri. ei⁹. Quia vt dicit
bern. Ingratitudo eſt vent⁹ vrens. ſiccans
fontē pietatis. rorē miſericordie. flucta grē.
Debꝫ ergo pctōr regraciari deo ꝙ a tot ma
lis eripuit eū ꝛ tot bona ꝯtulit ei. Et nota
ꝙ boni cadūt in faciē ſicut iſte. q2 vident et
ꝯſiderāt viā ꝑ quā vadūt in qua per humi
litatē cadūt. Itē añ pedes cadit ieſu q bñ-
ficiū mūdacōnis ſue ei attribuit. Sic faci-
unt boni. Mali autem cadūt retro ſicut he
li. j. reg. iiij. Et ideo frāgūt ſibi collum. q2
non vident. Ad maiorem cōmendacionem
iſti⁹ adiūgit̄. ꝛ hic erat ſamarita. i. alieigēa.
Multi eniꝫ ſeculares magis recognoſcunt
bñficia dei q̄ꝫ domeſtici et clerici ꝛ religioſi
qui ad gratiam maximam ſunt vocati quaꝫ
non recognoſcūt. Et multi ſarraceni magis
recognoſcūt bñficia dei q̄ꝫ plurimi chriſti-
ani qui benefitijs plurimis ſunt dotati. De
quo dominus conqueritur dicēs. Cognouit

bos poſſeſſorem ſuum et aſinus preſepe do
mini ſui. ideſt homines beſtiales ſine fide
Iſrael auteꝫ me nō cognouit Yſa. j. Et ſic
patet quartum. Quinto ponit̄ reliquoꝝ
noueꝫ exprobratio et regratientis recōmen
datio. quia reſpōdens ieſus dixit nonne de-
cem mundati ſunt et nouem vbi ſunt. Vbi
pri⁹ ꝯmemorat beneficiū collatū ꝯmuniter
dicēs. Nonne decem mundati ſunt. Secun-
do improperat culpam ingratorum dicens
Et nouem vbi ſunt. Querit enim non quaſi
ignoret. ſed vt oſtendat ſe ingratos tanq̄ꝫ in
cognitos reprobare. Math. xxv. Amen di-
co vobis neſcio vos. Tercio cōmendat gra
titudineꝫ redeuntis dicens. Nō eſt inuentus
qui rediret et daret gloriam deo niſi hic ali
enigena. Quarto commendatuꝫ licētiat vt
vadat ꝓficiendo in beneficio quod accepit
dicens. Surge ſcilicet incipiendo vade profi
ciendo. Pſal. Ibunt de virtute in virtuteꝫ
Fides tua ſal. te fe. ſcꝫ in gratia ſanctifican
do. et tandem ad vitam eternam perducēdo
Jo. x. Ego vitam eternam do eis. Et ſic pa
b tet quintum. B Moraliter autem ad
edificationem noſtram nota ꝙ per lepraꝫ in
telligitur peccatum et per leproſum pecca-
tor multiplici ratione. Primo ratōne origi
nis ſicut enim lepra ortum habet ex corrup
tione quattuor humorum. ſic peccatum ex
corruptione et mala diſpoſitione quattuor
affectonum que ſunt gaudium vanuꝫ. timor
ſeruilis et mūdan⁹. vana ſpes. ꝛ dolor mal⁹
Propterea dicit Bo. Gaudiū pelle. pelle
et timorē ſpēq3 fugato. nec dolor adſit. Qñ
em̄ affectōes corrūpunt̄ ꝛ deordiant̄ aīa effi
citur leꝓſa. ita vt ab hītatōe iuſtoꝝ quo ad
meritū ꝓijciat̄. Math. xxij. Ligatis maib⁹
et pedib⁹ ꝓijcite eū i tenebras exteriores. Se
cūdo rōe ꝓprietatis ꝛ male oꝑatōis. Lepra
em̄ ſeptē malas ꝓprietates hēt et oꝑatōnes
ſignificātes vij. pc̄cā mortalia. Prima ē q2
tumorē generat et ſignat ſuꝑbiaꝫ et. j. Coꝝ.
iij. Et vos inflati eſtis. Scd̄a eſt q2 viſum
t̄bat ꝛ ſigt̄ iuidiā iuidia q̄ ñ pōt videre bonū
alteri⁹ malum aūt videt libēter. ꝓpter hoc
nō rectis oculis aſpiciebat ſaul dauid. j. Re
xviij. Tercia ē q2 vocē auffert ꝛ in hoc ſigt̄
irā. q2 ad lraꝫ hō iratus nō pōt ꝓferre ꝟba
et ſi loqt̄ t̄ſia dicit ꝙ vr̄ inſan⁹. Propt̄ hoc
frēs ioſeph nō potuerūt ei q̄cq̄ꝫ pacifice loq
Ge. xxxij. Et iō ꝟba irati nō ſūt attēdēda
Quarta ē q2 m̄bra ſucſia reddit ꝛ detrūcat
ꝛ in hoc ſignat accidiam. Accidioſus em̄ vt
piger nihil vult oꝑari. et oīa ſpūalia ſunt ei
in faſtidiuꝫ. pro. xix. Abſcōdit piger manuꝫ
ſuā ſub aſcellam. In eodem. xx. propter fri
gus piger arare noluit. mendicabit ergo in
eſtate. et nō dabr̄ ei. Quinta ē q2 ſitim gñat
et i hoc ſigt̄ auaritiā. Auar⁹ em̄ ſēꝑ ſitit et
nūq̄ꝫ ſatiat̄. Eccl'. v. Auar⁹ nō iplebr̄ pecuia
pro. xxx. Tria ſūt iſatiablia ꝛ quartū nūq̄ꝫ
dicit ſufficit. Infern⁹ et os vulue ꝛ t̄ra que
nūq̄ꝫ ſatiat̄ aqua. ignis ꝟo nunq̄ꝫ dic̄ ſufficit
Per ignē auaritia dſignat̄. q2 ſicut ignis ex
appoitōe lignoꝝ creſcit. ſic auaritia ex appo
ſitōe diciaꝝ. Et nō ꝙ oībꝫ iſtis t̄b⁹ inſatura
bilior ē auaritia. q2 lꝫ mō infern⁹ nō ſatiet̄
tñ i die iudicij qñ oēs mali ꝛ demōes ibi re-
cludēt̄ ſat̄ erit. Silr̄ os vulue. i. ꝯcupiſcētia
carnal'i ſenectute ſatiat̄. terra etiā qñ ē ma
gna iūdatō aquaꝝ ſatiat̄ i diluuio. q2 vt dic̄
Hie. cū cet̄a vicia ſeneſcāt in hoīe. ſola aua
ria iuueneſcit. Silr̄ ꝑ magnā iundātiā ditia
rū ñ ſatiat̄ auar⁹. Dato ꝙ ei⁹ ditie coopiāt
t̄raꝫ ꝛ vadāt vſq3 i frāciā ꝛ vſq3 vltra ma-
re ad nūdias. Silr̄ i iudicō qñ ifern⁹ erit ſat̄
tūc auar⁹ ſitiet oē bonuꝫ ꝛ nihil boni po-
tit hēre. Sic ille diues vnā gutā aq̄ nūq̄ꝫ po
tuit hr̄e nec vnq̄ꝫ hēbit. ſexta ē q2 anhelitū
fetidū hꝫ ſiue fac̄. ꝛ i hoc ſigt̄ luxuriā q̄ facit
hoīeꝫ fetere coram dō ꝛ hoīb⁹. Job. j. Cō-
putruerūt iu. i. ſter. ſu. i. hoīes carāles. Sic fe
tuit thamar corā f̄re ſuo p⁹q̄ꝫ ꝯcubuit cū ea
ij. re. xiij. Ecōtra ꝟgītas fac̄ hoīes redolere
cui⁹ odorē ſētiēs vnicornis capr̄ i gremio ꝟgi
nis. Septia ē q2 ōs bōs hūores ꝯſuit. ꝛ ma
los gñat ꝛ i h ſigt̄ gulā. Guloſ⁹ ei oīa bōa
ſua ꝯſuit ꝛ carnalr̄ ꝛ ſpūalr̄. Sic ꝯſupſit bōa
ſua fili⁹ ꝓdig⁹ viuēdo luxurioſe. ꝛ ꝑ ꝯñſ vo
luptuoſe. quia gula deſeruit luxurie. nec
luxuria in ſurgit niſi foueatur a gula. Ob
hoc etiā eſau vendiderat primogenita ſua
Generātur etiam multa mala deſideria in
aīa guloſi. q2 tota die cōcupiſcit ꝛ deſiderat

Tertio per lepꝛam intelligitur hic pec-
catum rōne curationis.quia ſicut lepꝛoſum
ſolus deus poteſt curare.eo ꝙ eſt corruptō
ſanguinis in pꝛincipio et fonte vite vbi ge-
neratur ſanguis.ſ. in pulmone.ſic peccatuꝫ
ſolus deus poteſt delere.eo ꝙ eſt corruptū
principiū vite anime. ſcꝫ amoꝛ dei quem ſo
lus deus poteſt in anima reparare. ¶
Et notā ꝙ in ſcripturis inuenimus tribus
modis lepꝛam fuiſſe mundatam. Qui ſigni
ficant tres modos remiſſionis peccatoꝛum
Primus modus fuit in ablutione aque.vt
lepꝛā naaman.iiij. Re.v. Et ſignat baptiſ-
muꝫ in quo omnia peccata mundātur.Sic
fuit mundatus conſtantinus coꝛpoꝛaliter ⁊
ſpūaliter.Hec fuit illa piſcina de qua tem
ploꝛum pontifices habuerunt reſponſuꝫ ꝙ
in piſcinā ſanguinis pueroꝛum deberet con-
ſtantinꝰ lauari. quia in baptiſmo virtꝰ ſan
guinis chꝛiſti operatur et in eius virtute
mundat baptiſmus. Secūdus modꝰ fuit
in oſtenſione ad ſacerdotes. vt patet hic et
ſignat confeſſionem in qua et per quā pec-
cata mundantur. Jaco.v. Confitemini al.
pec.ve.et oꝛa pro in vt ſal. Tercius modus
fuit in tactu manus chꝛiſti. Ma.viij. Extē.
dēs ieſus ma. ſu.te.e..d.vo.mū. Et ſignat
bonam operationem. Nam ſi homo in pec
cato moꝛtali exiſtens non diſperat.ſed facit
bona opa vt oꝛet et ieiunet et faciat elemō
ſinas dn̄s illuminat eum ⁊ nō permittit eū
periri.ſꝫ reducit eum ad penitētiam. Hoc
patet in coꝛnelio cēturione de quo dicitur
Actu.j.Elemoſine tue ⁊ oꝛa.tue aſcen.i cō-
ſpectu dei. Et ideo ad eum miſſus eſt petrꝰ
vt baptiſaret euꝫ.Sed ſi homo negligit be-
ne opāri in peccato exiſtēs vt multi ſtulte
faciūt. dicentes ad quid mihi pꝛodeſt bene
operari tunc deus derelinquit eum. Et ſic
patet tercium ⁊ ꝯſequēter totū dē euāgelio

De epiſtola ſermo XCIIII

Spiritui ambulate et deſi. car.
non perſi. Gala.v.Scdꝫ quod
dicunt ſancti et philoſophi et
ad occulū patet homo conſtat
ex anima et coꝛpoꝛe.Et idō habꝫ in ſe duas
vitas ⁊ naturas.ſ.carnalē ⁊ ſpiritualē.In
vita autem ſpirituali ratio eſt dn̄a que ip
ſam dirigit et gubernat.Cōmittant etiā eaꝫ
oēs xtutes et dona ſpūſſancti.habitat etiaꝫ
deus in tali vita per gratiam. Prouer.viij.
Delitie.m.eſ.cum fi.hō.Et quia talis vita
eſt vita diuina et rationalis ⁊ oꝛdinata.vir
tuoſa et gratioſa.opoꝛtet neceo ꝙ habeat
optioꝛ frcus.Ecōtra vita carnal eſt ſine re
gie rōnis.⁊ idō eſt vita deoꝛdīata beſtialis et
vicioſa ⁊ dō et ſanctis odioſa.Et idō opoꝛꝫ
ꝙ habeat peſſimos fructus. Et ideo aplſus
in pꝛeſenti epiſtola ad vitam ſpūalem nos
hoꝛtaꝛ carnali repudiata vita cū fructibꝰ
In quaquidē epiſtola quattuoꝛ fac. Pri-
mo ad vitam ſpūalem nos hoꝛtatur carna
li repudiata et huius rationē aſſignat. In
pꝛin.epi. Secūdo malos fructꝰ ſiue opera
vite carnalis ꝓpter que homo a regno dei
ſeparatur.enumerat ibi. Manifeſta autem
ſunt opa carnis que ſunt foꝛni.⁊c. Tercio
vite ſpūalis fructus et eoꝝ vtilitatem reci-
tat et aſſignat ibi.Fructus autē ſpiritus eſt
cari.gau.par. Quarto oſtenditur ꝙ omēs
veri chꝛiſtiani vitam carnalem abnegāt ibi
Qui autē ſunt chꝛiſti carnem ſuam cru.
Primo ergo apoſtolꝰ ad ſpūaleꝫ nos hoꝛ
tatur dicens.Spū ambulate.i. in doctri-
na ſpirituali que eſt apoſtolica.Et huiꝰ ra
tionem aſſignat duplicem. Prima eſt quia
talis ambulatio valet contra ꝯcupiſcētiam
carnis que inoꝛdīate appetit delectabilia ſē
ſus.Et hoc eſt. Deſideria carnis nō perfi-
cietis vt in peccatum moꝛtale non ruatis
et nō dicit.non habebitis.qꝛ hoc eſt impoſ-
ſibile opoꝛtet enī deſideria carnis habere et
in eis ſaltem venialiter peccare.Eccl.xviij.
Fili poſt concupiſcētias tuas non eas. Et
qꝛ poſſet aliquis dicere eſt ne aliqua rebel-
lio in homine inter carneꝫ et ſpm̄.Reſpōdꝫ
ꝙ ſic imo magna. quia caro concupiſcit ad
uerſus ſpiritū.aduerſus ea que ratō homi
nis ſpūſſancti gratia infoꝛmata et illumi-
nata dicit eſſe facienda. Dicitur autem ca
ro concupiſcere ſicut auris dicitur audire
et oculis videre. Anima ergo vel homo ꝑ

carnem concupiſcit ſicut per oculum videt
habet autem in anima talem mala concupi
ſcentiam a carne et in carne ꝓptera caro cō
cupiſcere dicitur. Spūs autem concupiſcit
aduerſꝰ carneꝫ id eſt aduerſus ea que caro
inoꝛdinate appetit et hec duo in hoīe repu-
gnant .et ſibinuicem aduerſantur nec con-
ueniunt. Et ideo homo non pōt libere age
re quod vult. quia ſi vult agere opera ſpūa
lia caro retardat et reſiſtit et offerendo de-
lectatiōem abducit eum et retardat euꝫ.Si
aūt vult opari opa carnis.ſpūs et ratio ob
ſiſtit oſtendens per rationem ꝙ talis opera
tio ducet eum ad maluꝫ finem et toꝛmenta
inferni Et ſic patet ꝙ in natura hoīs con
tinua pugna cōſiſtit. Ro.vij. Video aliam
legem in men.in repug.le.men.mee. Videt
ergo ex hoc ꝙ deus inſtitutoꝛ nature oꝛdi-
nauerit eam male. Ad hoc dicenduꝫ ꝙ deꝰ
non ſic oꝛdinauit naturam immo in magna
pace creauit hoīem. Pſal. In pace factus
eſt locus eius.Sꝫ ſtatim poſtꝙ̄ fecit homo
guerram cum deo contemnendo mandatuꝫ
eiꝰ et hō ſenſit hanc guerram in ſe inter ani
mam et carnem. Senſit etiam guerram cuꝫ
omnibus creaturis. Scdā eſt ratio quare
ſcdm̄ ſpiritū eſt ambulandum.quia ſi ſpiritu
ducemini non eſtis ſub lege.ſ. timoꝛis que
eſt lex ſeruoꝝ.ſed eſtis ſub lege amoꝛis et li
bertatis que eſt filioꝛuꝫ dei. Ro.viij.Qui
ſpū dei agunꝛ hi filij dei ſūt.ij.Co.iij.Vbi
ſpūs domini ibi libertas.j Thi.j.Juſto lex
non eſt impoſita.Quia vt dictum eſt in pꝛe
cedenti epiſtola. lex ꝓpter trāſgreſſoꝛes po
ſita ēſt.Qui aūt dicūtur a ſpūſacto nō traſ-
grediuntur.et ideo non ſunt ſub lege.Opti
mum eſt ergo ſcdꝫ ſpritū ambulare ex quo
homo liberaꝛ a lege ſeruitutis et poniꝛ ſub
lege amoꝛis. quia ex hoc magnū commodū
pꝛouenit homini quod eſt. Nam ex quo ex
amoꝛe opatur oīa opa ſūt et lenia.qꝛ amoꝛ
omnia grauia facit leuia. Mathe.xj Ju-
gum enī meum ſuaue eſt ſcilꝫ amanti. Mo
raliter ergo videndum eſt circa hoc pꝛimū
mēbꝛum in quibus conſiſtat vita ſpūalis cō
tra quam caro pugnat et in quibꝰ conſiſtat
carnalis contra quā ſpūs pugnat. Circa
pꝛimum nota ꝙ vita ſpūalis in duobus cō-
ſiſtit. Primo in vere fidei receptione.q̄ i
dea enī eſt fundamētuꝫ in vita ſpūali.j.Co.
iij.Fundamentum autē aliud nemo pōt po.
pꝛeter id qd̄ poſitum eſt chꝛiſtus ieſus. id ē
fides de xp̄o ieſu. quia in xp̄o ieſu tota ſtat
fides. Opoꝛtet enī credere ꝙ xp̄us ieſus ſit
verus deus et verus homo creatoꝛ celi et
terre. et ꝙ ſit remuneratoꝛ bonoꝝ.et puni-
toꝛ maloꝝ et oīa alia q̄ fides catholica tꝫ
Hebꝛe.xj.Credere enim opoꝛꝫ accedētem
ad deum. quia eſt et inquirētibꝰ ſe remune
ratoꝛ ſit. Secūdo conſiſtit in vere fidei et
aliarum virtutum actione.quia quādo ho-
mini infunditur fides.infundūtur oīs alie
virtutes.Et ideo opoꝛtet ꝙ agat ſcdm̄ fidē
et alias xtutes quas recipit.alās in eo fides
et virtutes eſſent fruſtra et melius nō eſſet
habere. Jac.ij. Oſtende mihi fidem tuam
ex opibꝰ. Item opoꝛtet ꝙ ſpe recte vtatur
quod tunc eſt quādo nō in ſtatibꝰ et digni
tatibus mundi vel diuitijs vel amicis po-
nit ſpem ſuam.ſed in ſolo deo. Hiere.xvij.
Benedictus vir qui confidit in domino et
erit dn̄s fiducia eius. Item opoꝛtet ꝙ cari
tatem habeat oꝛdinatam. qd̄ tūc eſt quādo
deum ſup omnia diligit ſicut dātem ſibi eſſe
conſeruantem in eſſe. redimētem a malo eē
et donātem optimum eſſe ſcilicet vitaꝫ eter
nam Luce.x. Dilige dn̄m deum tuum ex to
to coꝛde tuo.Similiter tunc eſt quādo ani-
mam ſuam poſt deum ſuper omnia diligit ⁊
eius miſeretur.Eccl.xxx. Miſerere anime
tue pla.deo. Similiter debet diligere pꝛoxi-
mum ſuum ſicut ſeipſum. id eſt ad quod ſe-
ipſum ſcꝫ ad gratiam in pꝛeſenti et gloꝛiaꝫ
in futuro. Item opoꝛtet ꝙ pꝛudentia vtaꝛ
in factis ſuis nō pꝛudētia carnis que moꝛs
eſt anime et inimica eſt deo.⁊ legi dei nō eſt
ſubiecta. Ro.viij.ſed pꝛudētia ſpūs que eſt
vita et pax.que conſiſtit in memoꝛia pꝛete-
ritoꝛum ſcilicet maloꝛum que deus intulit
peccatoꝛibus et pꝛeteritoꝛum bonoꝛuꝫ que
deus contulit iuſtis. vt ex malis terreatur
et caueat.et ex bonis alliciaꝛ et diligat. Cō
ſiſtit ſecūdo in diſpoſitione pꝛeſentiuꝫ vt ho
mo facta ſua oꝛdinet ad bonū finē et viuat

ſecundum rationem et prudenter diſpenſet bona ſibi collata a deo. Mathe. xxv. Euge ſue bone ꝛc. Conſiſtit tercio in cautela futurorum malorum. vt ſcilicet ſic agat ne mala future vite incurrat. quia omēs nos manifeſtari oportz ante tribunal chriſti. vt. refe. vn. propri. cor. prout geſſit. ſiue bōa ſiue mala. ij. Co. v. Et qiud pdeſt homini ſi vniuerſum mundum lucretur anime vero ſue detrimentum patiatur. Math. xvj. Itez opz ꝙ in proſperis que de⁹ homini confert temperātia vtatur. vt in parcitate viuat ne caro laſciuiat et rebellet aīe. Et ideo oportet eſſe temperatum in cibo et potu. Temperate etiam acquirat diuitias. et temperate vtatur acquiſitis ne ad inopiam vergat. Quia vt dicitur. Eccl. xl. Melius eſt mori ꝙ̄ indigere. Item Prouer. xxx. Diuitias ⁊ paupertates. ne. de. m. ſed tā. vic. ni. tri. ne. Tēperate etiam vtaꝛ honoribus et dignitatibus ne in ipſis ſuperbiat Et proximum offendat. Quia vt dicitur. Eccl. xxxviij. Mihi heri· tibi hodie. Sicut feciſti mihi fiat tibi. Item oportet ꝙ in aduerſis que homo patitur fortitudinē aſſumat. ne per impatientiam frangatur. vt [illegible]nter ſuſtineat diſpendia rerum et perſone que deus permittit homini euenire in bonum ſuum vt ſcilz in ipſis purgetur. j. Pe. j. Modicum nūc ſi contriſtari oportet in varijs temptationib⁹ vt probatō fidei veſtre multo precioſior ſit auro quod per ignem probatur. Gregori. Quod fornax auro. qđ flagellū grano qđ lima ferro. hec tribulatio viro iuſto. Hanc fortitudinez habuit iob in aduerſis que deus ei euenire permiſit. Vltimo oportet ꝙ iuſte viuat et quo ad deum. et quo ad ſeipſuz et quo ad proximum. Quo ad deum vt ei⁹ mandata obſeruet. ei debitam reuerentiam exhibeat ſicut domino. et omnia ab eo recognoſcat. Hec omīa ſeruare ſumma iuſticia eſt. Quo ad ſeipſum vt anima dn̄etur et caro ſuiat. quod magna iuſtitia eſt. vt anima ſponſa dei lumine rationis inſignita virtutibus illuſtrata et donis ſpūſſancti exaltata dn̄etur carni ancille neqꝫ ꝺ luto formate. q̄ eſt ſaccus ſtercorum. et cibus vermium. et

″ vt conſtant
″ et perſone

tandez in cinerem reuerſura. Magna etiā iuſticia eſt vt hō puniat carnem ſuaz que eum ad malū incitauit ⁊ inimicitias in bello ſpirituali contra eum exercuit ſicut occultus hoſtis. Quo ad proximum vero vt eum non decipiat et ei fidem ſeruet. et breuiter quecūqz vellet ſibi fieri debz proximo facere. ⁊ quecūqz nollet ſibi fieri nō oz primo inferre. Et hoc eſt valde iuſtū. Mathe vij. Quecunqz vul. vt fa. vo. ho. ⁊ vo. fa. il Et ſic patet ꝙ vita ſpūalis cōſiſtit in receptione virtutum et bono vſu earum. Vita autem carnis in operib⁹ carnis cōſiſtit que ſtatim patebunt. Et ſic patet primuz. Secundo enumerat malos fructus. ſiue mala opera vite carnis. Et ponit. xvij. differentias operum carnis. ad quas vult ꝙ omnes alie reducātur ſi plures iueniāꝛ. Et attēdēdū qꝛ vt dicit. Aug⁹. Nō hec oīa que hic enumerat eſſe opa carnis ad voluptatē carnis ptinēt. ſz vicia ſunt animi vt inimicitie ire rixe. et ſimilia Credere etiaz omīa mala accidere anime ex carne error eſt. Non eniz omnia vicia vite inique attribuēda ſunt carni ne ab his oībus mundemus dyabolum qui carnem non habet. ſed carnis nomine totuz hominē ſignificauit. Sed pro tanto vicia carnis dicuntur. quia homo viuendo ſecūduz carnem in hec vicia incidit. Numerus autem ipſorum ſic accipitur. Primo em̄ ponuntur quattuor opa ad que voluptas carnis inſtigat que ſunt maioris infamie et minoris culpe ſcilicet fornicatio. immunditia impudicitia et luxuria. Fornicatō dicit. ipſum opus luxurie cum femīa nō vxore. Immūditia dicit opus luxurie cum maſculo vel quocūqz alio preter mulierē. Impudicitia vero dicit impudicam vitam que poteſt eſſe inter virum et vxorez. vt quādo vir effrenate vtitur vxore. Luxuria autem dicit ipſum habitum malum quem homo per multas fornicationes acquiſiuit. vnde luxurioſus dicit qui ex malo habitu inclinatur vehementer ad opera carnis et vult ea perficere. Secundo ponit. xj. alia opera que procedunt a peruerſa volūtate a dyabolo inſtigata et mota. q̄ ſunt minoris in-

famie. ſed maioris culpe. Quorum primum. ſ. ydolorum ſeruitus eſt directe contra deum. quia ſcz honor ſoli deo debitus creaturis exhibetur. Alia vero decem ſunt contra proximū que ſunt veneficia vt quando mors alicui per venenum procuratur vel ſimili modo. inimicicie. vt quando quis odit ⁊ perſequiꝛ alium. contenciones. i. pugne verborum. emulaciones. vt quando duo adinuicem contendunt ire. i. ſubdita tēpeſtas anime ⁊ furor mētis. rixe vt quando ad inuicem ſe percutiūt diſſenſiones vt quando fiunt partes in populo vel ſciſma in eccleſia vt fecerunt dathan ⁊ abyron. ſecte que grece dicuntur hereſes que fiunt in confeſſione errorum. inuidie de alienis bonis. homicidia quando iniuſte hō occiditur. Tercio ponit duo alia opera ad que inclinat voluptas et neceſſitas. Et iō ſunt ⁊ minoris culpe ⁊ mioris infamie q̄ ſunt ebrietates. i. continue potatōes. et comeſſacioēs. j. ſuperflue et aſſidue comeſtōnes. ſicut diues epulo faciebat. quia epulabaꝛ quotidie ſplendide. Et his ſimilia q̄ pdico vobis ſicut dixi ſcilicet ad ro. quoniā qui talia agunt regnum dei non cōſe. ſed in infernū demergētur. Math. xxv. Diſcedite a me ma. in ig. eternum. Et ſic patz ſecundum. Tercio enumerat fructus vite ſpūalis et eorū vtilitatem aſſigꝫ dicens Fructus autē ſpiritus D. Vbi nota ꝙ ponit xij. fruct⁹ vite ſpūalis. quorū primus eſt caritas. que prout eſt primus fructus eſt ipſa vite ſpiritualis. Eſt enim caritas coiunctō anime cū deo que eſt vita anime. ſicut ſeperatio anime a deo eſt mors. Aug⁹. Vera mors ē q̄ꝫ homines non timent ſcz ſeperatio anime a deo. Caritate amantur que amandē ſunt q̄ ſi habeatur ſequiꝛ gaudiū. Et iō ſecundus fructus ē gaudiū. quod ē coiunctio conuenientis cum conueniēte ſcz anime cū deo p gratiam et potentiarū anime cum virtutibus et donis ſpūſſancti. ⁊ tūc in homine ē verū gaudium in peccatore vero vbi talis coniunctio non eſt: non poteſt eſſe verū gaudium. ſed vanum et malū. Aug⁹. Quid ē ſeculi gaudium niſi nequicia īpunita ſcilicz luxuriari. ſpectaculis vagari. ebrioſitate in

gurgitari. et turpitudine fetere et nil pati malum. Seneca. Fundamentum bone mentis eſt non gaudere vanis. ad ſummā peruenit qui ſcit quo gaudeat. Tercius fructus eſt pax ſcz pax peccatoris ad deum et pax temporis ad proximū. Joh. xiiij. Pacem relin. vo. pa. me. do vobis. Ro. xij. Si fieri poteſt ꝙ ex vo. ē. cum om̄ ho. pa. ha. Sed pax non adeſt peccatorib⁹. quia nec cū deo nec cum proximo pacē habent. Yſa. xviij. Non eſt pax impijs dicit domin⁹. Et nota quod hi tres fructus perfecte habebuntur in prīā. In via autem imperfecte habenꝛ Item nota quod hi tres fructus pficiunt animam quantū ad vera mala et vera bona quia vera mala ſcilicz peccata excludūt ab anima et vera bona ſcilicet virtutes et dona ponunt in eam. Tres vero fructus ſequentes perficiunt hominem quantum ad malum pene. tribus enim gradibus aſcēditur ad hoc ꝙ aliquis perfecte ſe habeat. ad malum pene. Primus gradus eſt patiēcia. Et ideo quartus fructus eſt patientia que in hoc attenditur vt homo non labaꝛ in malum culpe. propter mala pene. que deus ei euenire permittit. Patiencia autem poteſt haberi perfecte. iuxta illud ps. Turbatus ſum et nō ſum ꝛc. Pōt ei haberi minus perfecte vt cum quis aliquātulū turbatur. Quintus fructus eſt longanimitas que eſt longa expectatio amotōis malorum que homo patitur. vel acceptatōis bonorū que ſperat. Eccī. j. Vſqz in tpus ſuſtinebit patiens et poſtea redditio iocunditatis. Non poteſt proficere patiens qui ad horam ſuſtinet malum pene ex quo in hoc non pſeuerat. Sextus eſt bonitas q̄ eſt quedam dulcedo animi que facit vt homo non patiatur a malis pene. nec deducatur ab eis ad conſentiendū alicui malo. qđ fit quando homo habz ducedinē ſpūſſācti in corde ita ꝙ dulcedīe illa quaſi quadam ſalſa dulcorantur tribulationes. Eccī. xxiiij. Spūs meus ſuper mel dulcis. Propꝛ hanc dulcedinem martires non ſenſerunt tormenta ſed videbatur eis ſuper flores ābulare cum incederent ſuper carbones vt

tyburci⁹. Tres fructus ſequentes faciunt vt homo bene ſe habeat ad proximū ſuum
Septimus ergo fructus eſt benignitas que conſiſtit in ſuorum largitione. Unde j.cor.xiij. Caritas patiens eſt.be.eſt.i.lar-ga dicit gloſa. Et ſuper illud ad eph.iiij.e-ſtote inuicē benigni.i.de facultatib⁹ viſis largi.dicit.glo. Octauus eſt māſuetudo q̄ attenditur in tractabilitate ipſi⁹ perſōe vt homo ſit tractabilis et ſciat alijs cōuenire Quidam enim ſūt facti ſicut vitrum quod vix poteſt tangi habentes illud apoſtema noli me tangere. Sed quia frequenter tra-ctabilitatē ſolet comitari ꝯuertibilitas ad malum. ideo nonus fructus ponitur fides que hic in hoc attenditur vt homo talē ſe exhibeat: vt in ipſo merito confidatur vt confidentem in ſe non fallat. vel deſerendo eum in aduerſis vel defraudando eum i ꝯ-miſſis: vel alio modo. Quāuis gloſa alio modo videatur hic accipere fidem vt ſcili-cet fides dicatur certitudo de inuiſibilib⁹ Tres vero vltimi fructus faciunt vt ho-mo bene ſe habeat circa bona tranſſitoria quibus vtitur. Decimus ergo fructus eſt modeſtia que in hoc attendi-tur ne in vſu temporalium q̄tum ad quā-titatē curetur. vt homo de tēporalib⁹ nec nimia poſſideat. nec nimia appetat. j. Thi. vj. Habentes alimenta et que te.h.contē-ſimus. Undecimus fructus eſt continētia que in hoc loco attēditur ne homo quali-tate rerū ſenſibilium ſeducatur vt bibulus ſeducitur dulcedine vini. et guloſus dulce-dine bo.j. et vir dulcedine vxoris. Sic fuit ſeducta mater noſtra eua que vidēs pomū quod eſſet pulcrū oculis et ad veſcendum ſuaue accepit et ꝯmedit deditqȝ viro. gen. iij. Seneca. Palatum tuum fames excitet non ſapores. Duodecimus fructus eſt ca-ſtitas que in hoc loco attenditur vt ad ſu-premum finem vſus temporaliū referatur Anima enim eſt ſponſa dei. nuncij. vero ſi-bi miſſi a ſponſo ſuo ſunt bona preſētia ad nunciandum aliquid ei de potentia. ſapien. et bonitate ſponſi ſui vt per hoc in eius a-more ardeſcat. Augu⁹ Domine celum et terra. et mare et omnia que in eis ſūt vn-diqȝ dicūt mihi vt amē te. Anima enim q̄ nuncios amplectitur pro ſponſo adulteriū ſpūale ꝯmittit. Unde contra caſtitatem de qua hic agitur facere videtur. Ultimo vero addit quādam vtilitatem. d. Aduerſ⁹ hmōi non eſt lex. j. qui talia agūt non ſūt ſub lege ergo ſunt filij et ſi filij et heredes ro. viij. Et ſic patȝ tercium. Quarto oſ-dit quod omnes veri xp̄iani vitam carnalē abnegāt vita ſpūali electa d. Qui autē ſūt xp̄i ⁊c. Ubi nota q̄ oēs hoīes ſūt xp̄i tri-plici racione ſcȝ rōne creatiōis ratiōe ꝯſer-uationis. et ratione redētionis. Sed p̄ grē inhabitationem et mādatoꝝ implecōȝ ſo-lum xp̄iani veri ſūt xp̄i quia xp̄s in eis ſicut in tēplo ſuo per gratiā habitat. et ipſi xp̄i-ſti mandata obſeruant. Ueri enim xp̄i-ani carnem ſuam in cruce p̄nīe crucifigūt In qua crucifixione omnia vicia eneruāt et concupiſcentia debilitat. Sic crucifixit carnem ſuam beat⁹ benedict⁹ qui p̄cutiis vulnera eduxit a corpore vulnus mētis vt dicit gregorius i dya. In cruce em̄ oia vi-cia apparent crucifixa et omnes virtutes regnant. Nam ibi crucifixa eſt ſup̄bia et regnat huilitas. quia ibi crucifix⁹ ē xp̄us humilis et abiectus. Ibi crucifixa ē aua-ricia et regnat largitas. quia ibi xp̄us ad vnum verbum dedit regnum eternum la-troni. Ibi crucifixa eſt gula et per ꝯſeq̄s luxuria et regnat temp̄antia et caſtitas q̄ȝ in ea crucifixus eſt xp̄us famelicus et ſiti-bundus. Ibi crucifixa eſt ira et regnat manſuetudo q̄ȝ in ea crucifixus eſt xp̄us to-tus manſuetus dicens. Pater ig.il.q̄ȝ.ne. quid fa. luce. xxiij. Et breuiter diſcurre p̄ ſingula et inuenies omnia vicia crucifixa i cruce et omnes virtutes maxime regnare vt dicit aug⁹. Et q̄ȝ veri xp̄iani chriſtū ſe-quūtur in cruce penitētie. ideo in ea oia vi-cia crucifigūt. Gal. ij. Chriſto ꝯfixus ſuȝ cruci. Math. x. Qui non acci.cru.ſu. ⁊ ſe-quitur me. non eſt me dignus. Et ſic patet quartum.

Dominica. xv. de euāgelio ſer. Xciiij.

Nemo poteſt duobus dn̄is ſeruire. Math. vj. Euangeliū hodiernum

non eſt hiſtoriale ſed eſt totum doctrinale et continet altam et vtilem et neceſſariam doctrinam tam in principio q̄ȝ in medio et in fine. In quo quidē euangelio chriſtus tria fac. Primo oſ̄dit quod ſingulare ſer-uitium quod deo debemus, non poſſumus deo et alijs creaturis inſimul exhibere. In principio euangelij. Secundo a nobis ſup̄-fluam curam rerū temp̄alium: innititur amo-uere. Oſtendens per rationes ⁊ exempla q̄ deus in neceſſarijs nobis non deſinet proui-dere ibi. Ideo dico vobis ne ſolliciti ſitis a-nime veſtre quid man. Tercio oſ̄dit quid in tota vita noſtra querere debemus ⁊ ad quem finem op̄a noſtra principaliter ordi-are ibi. Querite primū regnum dei et iu.ei⁹
Primo ergo oſ̄dit q̄ ſingulare ſeruitiū quod deo debemus non poſſum⁹ alicui al-teri ſimul īpendere d. Nemo poteſt duob⁹ dominis ſeruire. ſ. inter ſe differētibus. Chriſ. Duos aūt dicit qui contraria iniū-gunt. Concordia enim multos vnū facit. Aut enim vnum ſcilicet dyabolum odio habebit quia odibilis eſt. ⁊ alterum. ſ. deū diliget et tunc rectum erit ſeruitiū ⁊ dignū vita eterna. Aut vnū ſcilicȝ dyabolum ſu-ſtinebit. Aug⁹. Non quidē diliget: neō em̄ dyabolum diligit ſed ſua cupiditate īplica-tus patitur eum vt ſi quis aliene ancille ꝯ-iunctus p̄pter ſuam cupiditatem durā pa-tiatur ſeruitutem etiam ſi non amat illum cuius ancillam diligit. Et alterū: i. deum ꝯ-temnet. Aug⁹. Nūquid deum odio hēbit nullius enim ꝯſcientia deum odiſſe poteſt Idem in retractatione eiuſdē dicti ſcilicȝ quod nulli⁹ conſcientia deum odia. Non video fuiſſe dicendū q̄ nulli⁹ cōſcientia d-um odiat. Multi enim ſunt de quib⁹ ſcrip-tum eſt. Superbia eorum qui te oderūt aſ-cendit ſp. Ad hoc dicendum q̄ nulla crea-tura odit deum affectu ⁊ ſi effectu. nec etiā dyabolus odit deum in q̄tum deus. ſed in quantum puniens eſt. ſicut latro non odit iudicem in q̄tum homo ſed in q̄tum iudex et videt. Sic ergo ſuſtinendo dyabolum: id eſt eius ſuggeſtiones et temptamēta recipi-endo ⁊ faciēdo. ⁊ ꝯtēnendo deum p̄ceptis ſuis. tale ſeruicium erit p̄uerſum ⁊ iniquū: et dignum morte eterna. Et q̄ hoc dictum generale de duobus dn̄is de deo et dyabolo ſicut expoſitū eſt intelligatur ſubdit ſpecifi-cans hoc et dicit. Non poteſtis deo ſuire et mā. Mamona vt dicit gloſa eſt nomen demonis qui p̄eſt diuitijs. non quidē q̄ in e-ius dicione ſint. ſed quia laqueis diuitiarū vtitur ad decipiendum. Chriſ. Non ſolum in hoc nocent diuitie quia latrones contra nos armant ⁊ intellectum obtenebrāt. ſed quia a ſeruitute dei nos expellunt in ſuam captiuitatem. Ideo qui vult deum amare neceſſarium eſt vt odiat diuitias. Et qui vult auaritie mandata facere. neceſſe eſt vt contemnat mandata dei. Mamona etiam vt dicit hiero. ſyra lingua diuitie nūcupāt Audiat ergo hoc auarus qui cenſetur vo-cabulo chriſtiano non poſſe ſimul diuitijs chriſtoqȝ ſeruire. Et tamen non dixit qui habet diuitias. ſed qui ſeruit diuitijs. qui e-nim diuitiarum ſeruus eſt. diuicias cuſto-dit vt ſeruus. qui autem ſeruitutis excutit iugū diſtribuit eas vt dn̄s. Aug⁹. Qui er-go ſuit mamone. i. diuitijs. illi vtiqȝ ſeruit qui rebus iſtis terrenis merito ſue praui-tatis p̄poſitus princeps huius ſeculi a dn̄o dicitur. Nota autem circa hoc mēbrū primum q̄ q̄uis hoc dictū nemo poteſt du-obus dn̄is ſeruire principaliter videatur i-telligi de deo ⁊ diuitijs. tamen poteſt opti-me exponi de quatuor ſcȝ de dō ⁊ dyabolo de diuitiarū cupiditate et caritate. de anīa et corpore. et de mundo et de chriſtiana re-ligione. Primo inq̄ȝ exponitur de deo ⁊ dyabolo. nemo em̄ poteſt deo et dyabolo ſ-uire p̄pter quinqȝ. E Primo p̄pter veſtium miniſtrorum chriſti p̄cioſitatem. Omnes enim miniſtri dei habent precio-ſiſſimas veſtes anime. Prouer. vlt. Stra-gulatam veſtem fe.ſi.biſ. et pur.indu.ei⁹ Ueſtis ſtragulata. i. varia eſt veſtis virtu-tum et donorū ſpūſſācti qua chriſtianus i-duitur in baptiſmo per quā ſit innocens et mundus ⁊ virtus ſanguinis chriſti tunc ei applicatur. Et hoc eſt quod ſequit. Biſ. et pur.indu.eius. Biſſus eſt alba et mū'a

et purpura rubia ſanguine conche tincta
Can.v. Dilectus meus candi.et rubi.
Hoc figuratum eſt exo.xxviij. vbi dñs
mandauit moyſi et aaron quādo miniſtra-
rent deo deberent induere veſtes precioſas
in quibus lapides erant precioſi ſculpti. et
ſimiliter oēs leuite deo miniſtraturi in ta-
bernaculo debebant veſtibus precioſis in-
dui. Dyabolo autem nullus poteſt ſeruire
in veſte precioſa anime. quia ſtatim ꝙ inci-
pit aliquis dyabolo ſeruire exuit eum pre-
dicta veſte et induit veſtem pānoſam ⁊ vi-
tuperabilem. et efficit vir cōfuſus valde.
Delectatur enim dyabolus in luto. ſicut por-
cus. et non vult vt apis in floribus cōmo-
rari. Vnde et in porcos rogauit mitti ex-
pulſus ab homine. vt ptꝫ math. viij. Hoc
fuit figuratū in ambaſiatoribus et nuntijs
dauid qui iuerunt ad ꝯſolandum regem a-
mon ſuper mortem patris. quib9 fecit me-
dias barbas radi et ꝓſcidi veſtes vſqꝫ ad
nates et fuerūt viri ꝯfuſi turpit valde. ij.
Regū. x. Similiter frēs ioſeph ſtatim vt
peruenit ad eos exuerunt eum tunica poli-
mita et talari. Sic faciūt demones ſeruito-
ribus ſuis. Scd̄o ꝓpter mundicie miſtro-
rum diuerſitatē. Deus em̄ requirit in mi-
niſtris ſuis ſolam mūdiciam cordis et mē-
tis. Pſal. Ambulans in via īmaculata h̄
mihi miniſtrabat et de mūditia corpis non
curat. Hic cadit exēplum de galla filia cō-
ſularis. que niſi acciperet viꝝ haberet bar-
bam. in dyalogo ē. Dyabolus autē in mi-
niſtris ſuis vult imūdiciam cordis et men-
tis. De corpis vero mūditia multum cu-
rat quia per pulcritudinem multos pecca-
re facit. Sap. xiiij. Creature dei in odium
facte ſunt ⁊ in tēptationem anime hoim ⁊
in muſcipulam pedib9 inſipiētium. Tercio
propter miniſtrorū dei generoſitatem. Nā
omnes miniſtri dei ſunt filij dei regis eter-
ni. j. Ioh. iij. Cariſſimi filij dei ſumus. ſed
nondum apparuit quod erimus. Et ideo
omnes ſūt reges. Propter ꝙ dicit gregori.
quod ſeruire deo regnare eſt. Miniſtri aūt
dyaboli oēs ſunt ſpurij et ſerui viliſſimi
peccatorum. In omi enim peccato morta-

li anima cum dyabolo mechat ꝓpter qd̄
homo efficitur ſpurius dyaboli et ſeruus
peccati. Ioh. viij. Vos ex parte dyabolo
eſtis. Ibidē. Qui facit peccatum ſeru9 ē
peccati. Quarto ꝓpter materie in qua mi-
niſtrāt diuerſitatem. Nam omnes miniſtri
dei miniſtrant ei in luce et in opibus lucis
ſcilicet in opibus virtuoſis. et in iuſticia ⁊
ſanctitate. Luce. primo Seruiamus illi in
ſanctitate et iuſtitia. Miſtri autē dyaboli
miniſtrant ei in tenebris. et in opibus te-
nebroſis. ſcꝫ in opib9 peccatorum que ī te-
nebris fiunt. ⁊ ad tenebras ducūt quia oīs
qui male agit odit lucem. Ioh. iij. Quīto
propter miniſtrorū chriſti ꝯcordiā et pacē
Nam omnes miniſtri dei ſunt caritate vniti
et ꝑ ꝯſequens humiles et pacifici. Iob.
xxv. Qui facit ꝯcordiam ī ſublimib9 ſuis
pſal. Non habitat in medio dom9 mee qui
facit ſuperbiā. Miniſtri autē dyaboli nō
ſunt ī caritate vniti. ſꝫ ſūt diuiſi et diſcordēs
Vnde ꝓprij et ſpeciales miniſtri dyaboli
ſunt homines ꝑtiales ſcꝫ guelli et gebelli
albi et nigri Luce. xj. Qui nō colligit me-
cum diſꝑgit. Nullū opus eſt ita dyabolicū
ſicut ſciſma in ecc̄a. et diuiſio in populo.
Scd̄o exponi pōt de diuitiarū cupiditate ⁊
caritate nemo poteſt enim diuitijs et cari-
tate ſeruire ꝓpter quinqꝫ. Nā ꝓpt
quinqꝫ dicitur cupidus vel auarus ſerui-
re diuitijs que ad ſeruū ꝑtinet propter qd̄
dicitur ſeruus diuitiarū que omnia aduer-
ſantur caritati. Primum eſt quia cupid9
cuſtodit diuitias vt ſeruus et non diſtri-
buit eas vt dominus. non enim habet ſuꝑ
eas poteſtatē niſi ſicut ſeru9. Eccs. vj. Eſt
aliud malum quod vidi ſub ſole et quedā
frequētes apud homines. vir cui de9 dedit
diuitias et ſubſtāciam et honorem ⁊ nihil
deeſt anime ſue ex omnibus que deſiderat
nec tribuit ei deus poteſtatē vt comedat
ex eo. ſed homo extraneus vorabit illud.
Quia vt dicit bern. Si interroget auarus
Nonne bonum eſt dare diuitias perituras. ⁊
recipere in eternū manſuras. dare ſubſtāci-
am tēporalem et recipe regnū eternū. Reſ-
pondebit quod ſic. Et ſi iterum petatur ab

eo quare hoc non facis dicit. quia non poſ-
ſum. quia non habeo graciam largiendi.
Auarus enim non poteſt propria largiri.
Caritas autem benigna eſt. i. larga egenis
et propria facit cōia vt dicit aug9. Secun-
dum eſt quod auarus totum tempus ſuum
et totam vitam ſuam conſumit in ꝯgrega-
cione diuitiarum ſicut ſeruus in obſequio
domini ſui. Seruus enim nō laborat ſibi ſꝫ
domino. quia vt dicit ꝓhus ſeruus non eſt
cauſa ſui. ſed domini. Sic auarus non la-
borat ſibi. quia homo extraneus vorabit il-
lud. nec eſt cauſa ſui ſed diuitiarum. Vnde
auarus aranee compatur que ſe euiſcerat
vt capiat vnam muſcam. ꝑs. Anni noſtri ſi-
cut aranea mea. Caritas autem per omne
tempus diſꝑgit et dat pauperibus. ꝑs. Diſ-
perſit dedit pauperibus. Prouer. xj. Alij
diuidunt propria et ditiores fiunt. alij rapi-
unt non ſua et ſēper in egeſtate ſunt. In
qua diſperſione caritas non conſumitur ſꝫ
augetur. Tercium eſt quia auarus habet
diuitias ſeipſo cariores. ſicut ſeruus domi-
num ſuum ſeipſo reputat cariorem vnde ſi-
cut ſeruus omnia bona domus ⁊ precioſio-
ra que habet dat comedere domino. ⁊ ipſe
comedit viliora ⁊ bonas veſtes emit domi-
no ⁊ ipſe induit viles. ſic auarus omnia bo-
na vendit ut augeat pecuniam. ⁊ ipſe come-
dit peiora. et quod peius eſt animam ſuam
pro pecunia vēdit. Ecci. x. Auaro nihil eſt
ſceleſtius. Hic em̄ aiam ſuam venalem ha-
bet. Caritas autem nihil precōſius reputat
ſe. Sapien. vij. Nec compa il. la. precō. quo-
niam omne au.. in ꝯp. il. ar. ē exi. Imo om-
nia alia dicit nihil eſſe ⁊ nihil valere ſine ſe
j. cor. xiij. Si linguis ho. lo. ⁊ an. caritate
aūt nō ha. nihil ſum. Quartū eſt qꝛ auar9
obedit ꝑ oīa diuicijs ſicut ſeruus domino
Math. viij. Dico huic vade. ⁊ vadit. ⁊ ſer-
uo meo fac hoc. ⁊ facit. Et magis obedit
auarus diuicijs qꝫ deo. Nā de9 mandat nō
fenerari. nec iniuſte lucrari nec ꝓ pecunia
lucranda vel acquirenda falſum dicere vel
derogare. Totum autem contrarium dicit
pecunia congregāda Vnde ſuper hoc loco
dicit gloſa. ſuire pecunie deum negare eſt.

Et ab apl'o auaritia. dicitur ydolorum ſer-
uitus. quia auar9 derelicto deo. totā ſpem
ſuam et amorem ponit in pecunia. d. illud
ecci. x. Pecunie obediunt omnia. Caritas
autem ſuper omnia diligit deum. et ei9 mā-
datis obedit. nec pro aliqua re a deo ſepera-
tur. Ro. viij. Quis nos ſeꝑabit a cari. xp̄i
qua. di. nicℏil. Quintum eſt quia auar9
non eſt heres diuitiarum ſicut ſeruus non
hereditat bona domini ſui. Iob. xxvij. Di-
ues cū dormierit nihil ſe. auf. Caritas aūt
manet cum homine ineternum. j. cor. xiij.
Caritas nunqꝫ excidit. Propter hoc gnqꝫ
null9 poteſt caritati ⁊ diuitijs ſeruire. Et
attende ꝙ licet homo non poſſet diuitijs ſ-
uire caritatem habendo. poteſt tamen eas
cum caritate poſſidere vt abraam dauid.
Quod poteſt fieri tripliciter. Primo qn̄
homo tenet diuitias ad honorem dei vt
pontifices et prelati que magnas diuitias
habent et augent ꝑrimonia ecc̄iarum. ꝑs.
Gloria et diuitie in domo eius. Secundo
quando homo tenet et congregat diuitias
ſibi et poſteritati ſue. ne furetur et mendi-
cet. ſed viuat ad honorem dei ſecundū ſta-
tum ſuum et deinde ipſis ꝓpauperibus be-
nefacit Secūdum quod poteſt ſicut abraā
et alij patriarche ſuis filijs theſauriſaue-
runt. Tercio quando homo omnes diuiti-
as ſuas diſtribuit pauperibus. et ad pias
cauſas. Et iſte modus eſt perfectorum. ma-
thei. xix. Si vis perfectus eſſe Vade et
vende omnia que habes et da pauperibus
. Tercio poteſt exponi de anima et carne
nemo enim poteſt anime et carni inſimul ſ-
uire. quia vt dicit apl's ad gal. v. Caro cō-
cupi. aduerſus ſpūm et ſpūs aduerſ9 car-
nem. Nec enim ſibiinuicem aduerſantur et
ideo cum ſint cōtraria ſicut opera vtriuſqꝫ
vt in precedenti epiſtola patuit nullus po-
teſt vtriqꝫ ſeruire. Caro enim eſt ancilla
nequā que ſtatim ꝙ ei aliquātulum ſerui-
tur proteruit in dominam ſuam ſcilicet in
animam. Hoc fuit figuratum in agar ācil-
la ſare. que ſtatī ꝙ ſara ſeruiuit ei dās eam
viro ſuo vxorem et concepiſſe ſe vidēs deſ-
pexit dominam ſuam vt patet gen̄. xvj.

Quarto poteſt exponi de mũdo et chriſti-
ana religione.multi enim credunt ſe poſſe
ſeruire mundo et vt veri chriſtiani viuere
quod falſum eſt.iij.regis.xviij.Vſquequo
claudicatis duas partes.ecci.ij.Ve pecca-
tori terram ingredienti duabus vijs.Mũ-
dus enim ſibi requirit ſeruiri in gaudio et
leticia et honoribus et diuitijs et proſperi-
tate multa.et qui hec non habet ſpernitur
et abijcitur.Chriſtiana vero religio vult ſi-
bi ſeruiri in lamento penitentie.in contẽp-
tu honorum.in diſperſione diuitiarum.in i
firmitate et aduerſitate.Quia vt dicit hie.
Non eſt chriſtiãe dignitatis in tempalibꝰ
proſperari.Et qui hec temporalia ſpernũt
chriſtiana religio recipit leta facie.d.eos
beatos eſſe.math.v.Beati pauperes ſpiri
tu.et ſic patz primum.Secundo remouet
a nobis ſuperfluam curam rerum tempo-
ralium oſtendens per rationes et exempla
quod deus in neceſſarijs nobis prouidebit
dicẽs.Ideo dico vobis.ne ſoliciti ſitis ai.
ve.quid man.Chriſ.Non hoc dicit ꝙ ani
ma indigeat cibo.incorpea enim eſt.ſed ſe-
cundum cõmunem cõſuetudinẽ locutus ẽ
Anima enim non poteſt morari in corpore
niſi eo cibato.Vel anima ꝓ animali vita
poſita eſt vt dicit auguſti.ſm illõ.Anima
eius in ſanguine eſt.i.vita animalis.Neqꝫ
ſoliciti ſitis corpori veſtro quid induamĩ.
Principium enim temptationis auaritie
eſt eſſe ſolicitũ de neceſſarijs.corporis qa
vt dicit gre.primo dyabolus ſolicitat que-
rere neceſſaria.poſtea ſuperflua.Hiero.
Precipitur ergo nobis ne ſoliciti ſimꝰ qd
commedamus vt ſcꝫ ne cura tempaliũ re-
trahamur ab etnis.ſed qꝛ in ſudore vultꝰ
preparamus nobis panem.ergo labor exer
cendus eſt.olicitudo tollenda que mentẽ
perturbat dum timet ne aũt poſſeſſa depe-
reant aut elaborata non cõtingãt.Nonne
anima plus eſt quam eſca.⁊c̃.Hic ꝓbat ĩ
tentum ſuum ꝙ deus neceſſaria nobis pro-
uidebit. S Et ponit ad hoc quattuor
rationes.Prima eſt a maiori ad minus aſ
cendens.quia ſi deus quod maiꝰ eſt nobis
tribuit.ſ.animam et corpus.multomagis

quod minus eſt tribuet.ſ.eſcam et veſtimẽ
tum.ſicut qui donat equum donat et frenũ
Hiero.Qui maiora preſtitit vtique mino
ra preſtabit.et in promiſſis veritatis ne-
mo dubitet.quia ſi nõ ſumus digni talia ac
cipere tamen decꝫ deũ talia dare Hic cadit
exẽplũ alexãdri q peteti ſibi dare vnã domũ
dedit ciuitatẽ dicens.⁊ ſi non decet te talia
accipe.tamen decet me talia dare.Reſpici
te volatilia celi.Hec eſt ſecunda ratio de
minori ad maiꝰ aſcẽdens.quia ſi pater paſ
cit animalia ⁊ aues de domo ſua.multoma
gis credendum eſt quot paſcat et nos.Sic
deus et pater noſter cũ paſcat volatilia ce
li que non laborant neque metẽt.neqꝫ con-
gregant in horrea que deus etiam in ſerui
cium hominum produxit.multomagis paſ
cet nos qui ſumus valde cari ei vtpote ca
re empti.Sumus etiam ſine comparatione
maioris et pluris precij et reputationis ꝙ
illa apud deum.Chriſ.Omnia animalia d
us propter hominem fecit.hominem autẽ
propter ſe.Quanto autem precioſior ẽ ho-
minis creatio.tanto maior eſt domini ſolici
tudo de ipſo.Si ergo aues non laborantes
inueniunt eſcas.homo non inueniet cui deꝰ
dedit et operandi ſcientiam et fructificãdi
ſpem.Eſt etiam hec racio exemplum quia
in exemplo volatilium generat nobis ſpem
de neceſſarijs vite.Quis autem veſtrum
cogitans adijcere poteſt ad ſtaturam ſuam
cubitum vnuꝫ.Hec eſt tercia ratio que ta
lis eſt.Qui dat alicui rem aliquam dat ei
illa ſine quibꝰ res illa nec haberi.nec in v-
ſu eſſe poteſt ſicut deus qui dat oculum ho
mini dat ei lucem ſolis ſine qua oculus nõ
videt.Omnis autem eſca ordinatur ad in-
crementum corporis acquirendum vel con
ſeruandum.Si ergo prouidẽtia diuina per
ſingulos dies incrementa corpis noſtri no-
bis non intelligentibus operatur.et ad ta-
le incrementum per omnem noſtram ſoli-
citudinem nihil poſſumus addere vel mi-
nuere.credendum eſt omnino et firmiť ſpe
randum quot eadem prouidentia nobis ꝓ-
uidentia nobis neceſſaria preparabuntur ſi
ne quibus ad tale incrementum corpis nõ

poſſumus peruenirẽ.Glo.Illi curam re
gendi corporis relinquite.qui id ad hanc
menſuram fecit peruenire.Vel poteſt dici
quod hic probat ꝙ tlis ſolicitudo ſupflua
eſt.quia ſicut ad tale corpis incrementũ ad
quod vite neceſſaria ordinantur per cogi-
tatum et ſolicitudinem nihil poſſumus ad
dere vel diminuere.ita per noſtrum cogita
tum vel ſolicitudinem non poſſumus neceſ
ſaria ꝓcurare.quia niſi deus daret opibus
noſtris effectum et benedictionẽ ſuam in-
fundendo aquã.ſolem ⁊ ventos et alia hu
iuſmodi faciendo terra penitus nihil fruc-
tificaret ergo ipſe facit abundãtiam et ca
riſtiam. Et de veſtimento quid ſolliciti
eſtis.Hec eſt quarta ratio ſiue exemplum
quod non debemꝰ eſſe ſolliciti de veſtimen
tis ſicut nec de cibis quia in vtroqꝫ nobis
deus ꝓuidebit.Que talis eſt.Si in vilibꝰ
rebus que modico tempore durant diuina
prouidentia mirabiliter operatur conferen
do eis pulcerrimũ veſtimentum.et produ-
cendo ad debitum incrementũ que tamen
non laborant vt homines neqꝫ nene ſiue fi
lant vt femine.quantomagis eadem proui
dentia nobis nobilibus creaturis vtpote
ad imaginem dei factis et ineternum vic-
turis veſtes neceſſario conferẽtur.Chriſ
Hoc autem dicens non opus ꝓhibuit.ſed
ſollicitudineꝫ ſicut et ſupra cum de ſemina
tore loqueretur.Eſt ergo hec quarta ratõ
etiam exẽplum quia docet nos pro ſpe ha-
benda veſtimẽtoꝝ lilia agri ꝯſiderare.que
deus mirabili candore veſtit ſine ſui ſol-
licitudine ⁊ labore.ita ꝙ ſalomon qui fuit
ſuper omnes reges glorioſus.tamen in õni
gloria ſua tam potencie et ſapientie ⁊ diui
ciarum nunꝙ fuit ſic glorioſe et pulcre ve
ſtitus.Gloſa.Que purpura regũ.que pic
tura textri cum poteſt floribus comparí.
Item ipſe candor dicitur opimentum flo-
rum ſicut dicimꝰ operuit illum rubor.Si er
go fenum quod hodie eſt et cras.id eſt.in
futurum in clibanum mittitur.j.in aceruũ
qui habet ſimilitudinem clibani congregať
deus ſic veſtit.quãtomagis vos modice fi-
dei.Gloſa.Permodica fides eſt que nec

de minimiſ certa eſt.Cariſſimi hoc veſtimẽ
tum nondum apparet in nobis ſed appare
bit in gloria reſurrectionis quando corpa
noſtra induent candorem ſicut ſol.Math.
xiij.Fulgebunt iuſti ſicut ſol. Vltimo ꝯ
cludit dicẽs.Nolite ergo ſoli eſſe ⁊c̃. H
Et ad hoc oſtendendum duas rationes ad
ducit. Prima eſt ex parte noſtra que ẽ
quia nos non ſumus vt gentes que dei pro
uidentiam in rebus humanis non credunt
ſed omnia credunt a caſu et fortuna eueni
re.et iõ ſũt ſolliciti neceſſaria inquirere et
recipere plus debito.Chriſ.Quia in rebꝰ
humanis fortunam credunt eſſe non pro-
uidentiã.neqꝫ iuditio dei vitas ſuas guber
nari eſtimãt.ſꝫ incerto duci euẽtu.iõ meri
to timent et deſperãt quaſi qui neminẽ ha
beant gubernatorem.Nos autem credimꝰ
diuina prouidẽtia omnia gubernari.Boe
tius.O qui perpetua mundum ratione gu
bernas immobilis ſtabiliſqꝫ manens dãs
cuncta moueri.Et ideo in manu dei nos ⁊
noſtra cõmittere debemus.Chriſ.Qui au
tem dei iuditio credit ſe gubernari.eſcam
ſuam in manu dei cõmittat.Secũda racio
eſt ex parte dei.quia cum ipſe ſit pater no-
ſter et ſciat nos omnibus his indigere nõ
poterit nos deſerere.Chriſo.Non autem
dixit ſcit deus.ſed pater veſter.vt eos in
maiorem ſpem ducat.Si enim pater eſt.ñ
poterit deſpicere filios cum nec homines
patres hec ſuſtineant.qualis enim eſt pať
qui ſuſtinꝫ etiam neceſſaria vite filijs non
dere.Si autem eſſent ſupflua non ita opor
teret confidere.Et ideo dixit quia his om
nibus indigetis vt magis ſollicitudinẽ a-
bijciamus. Notandum autem quod ꝑ
omnia iſta verba chriſtus ad duo nos in-
ducit ſcꝫ ut curam ſupfluam temporalem
adijciamus.et vt de dei prouidentia confi-
damus. I .Et ideo faciendũ quod du-
plex eſt ſollicitudo tẽporalium vna neceſ-
ſaria ad vitam humanam que permittiť
imo precipitur.quia niſi homo eſſet ſollici
tus ſerere tempore ſuo manducaret et mo-
reretur.Prouer.xx.Propter frigꝰ piger
arare noluit.mendicabit ergo eſtate ⁊ non

dabitur ei. Eccs.iij. Tempus ſpargendi et
tempus colligendi Quedam enim deus diſ
poſuit et ordinauit p noſtram ſollicitudinē
fieri Gene.iij. In ſudore vultus tui veſ.
pa.tu. Pſal. Labores manuū tuaꝝ qꝛ mā
ducabis beatus es et bene tibi erit Omnia
ergo que certa et determinata tempā reg-
runt debemus ſollicite ſuis tempibus fa-
cere et gubernare Eccs.iij. Omnia temp⁹
habent et ſuis ſpatijs tranſeunt vniuerſa.
Alia eſt ſollicitudo ſupflua et que ad nos
nō ptinet ſed ad deū. Unde gloſa dicit hic.
Eſt alia ſollicitudo ſupflua ex vicio homi
num quādo fruct⁹ et pecuniā pluſq̄ neceſ-
ſariū eſt reſeruant et dimiſſis ſpualibus ill
intenti ſunt quaſi de bonitate dei deſperan-
tes et hec ꝓhibetur. Si autem aliquis eſ-
ſet certus ſicut Joſeph ꝙ terra in ſequen-
ti anno vel vſq; ad certum tempus nō fru
ctificaret tunc homo poſſet eſſe ſollicitus
pro illo tempe et vſq; ad illud tempus fru
ctum ſeruare ſicut Joſeph fecit Sic licet
de oleo in ſequentem annū reſeruare qꝛ oli
ue vt in plurimū vno anno ferunt fructuꝫ
et alio anno non Sed cum terram deus oī
anno faciat fructificare. ſupfluum eſt de ſe
quenti anno cogitare. ꝙ ergo homo dimit-
tat ſpūalia vt ire ad eccleſiam. audire miſ-
ſam et predicatōem et hmōi propter opera
manualia. quia timet in edia cōſumi niſi ſic
faceret iſta eſt ſupflua cura de dei bonitate
diffidens. Debet em̄ homo ſperare ꝙ ſicut
deus dat ſibi pacem hoc anno et ſuauitatē
ſic in ſequentibus dabit. Tercio oſtēdit
quid in tota vita noſtra principaliter que-
rere debemus et ad quem finez omnia ope
ra noſtra principaliter ordinare debem⁹ di
cens. Querite primū regnum dei ſcꝫ princi
paliter omnibus terrenis id ꝑponendo. et
omnia ꝓpter illud faciendo et iuſticiam ei-
us ſcꝫ regni que ſcꝫ ducit ad regnum qꝛ nō
omnis iuſticia ducit ad regnum Math.v.
Niſi abundauerit iuſticia veſtra pluſq̄ ſcri
barum et phariſeoꝝ. non intra: in reg. celo:
Juſticia vero regni eſt omnia que chriſt⁹
docuit obſeruare. et hec omnia adi. vobis:
Glo. Aliud eſt qđ principaliter daṫ. aliud

ſupadditur. quia eternitas debet eſſe in in-
tentōne. tempalitas vero in vſu. Alia glo:
Omnia ſunt filioꝝ Et ideo hic omnia ad
ijcientur vobis non querentibus: Quibuſ
ſi ſubtrahuntur eſt ad ꝓbatōem vt ſcꝫ per
patientiam coronētur. Si vero dantur eſt
gratiarumactiones et vt p bonam diſpoſiti
onem mercantur. Math.xxv. Euge ſerue
bone et fidelis quia ſup pauca fuiſti fidel
ſuper multa te conſtituam Nota ergo ꝙ
dominus in verbis iſtis vitam noſtram or
dinare intendit vt ordinate viuam⁹. j. Co.
xiiij. Omnia honeſte et ſecundum ordineꝫ
fiant in vobis Hic autem eſt rectus ordo
vite noſtre vt primū et ſuper omnia deum
queramus qui eſt regnum dei Lu.xvij. re-
gnum dei intra vos eſt Secundo queram⁹
facere opera iuſta et eſſe virtuoſi ꝓpter qđ
ꝑuenimus ad regnum dei Mat.xj. Regnū
celoꝝ vim patitur et violenti. id eſt. iuſti et
virtuoſi rapiunt illud. Bona auteꝫ tpalia
non debemus querere ꝓpter ſe ſed ꝓpt̄ bo
na gratie vt in gratia dei viuamus. et tādē
ad bona glorie ꝑducamur. Non enim poſ-
ſumus ſine vita mereri Uita em̄ ſine boniſ
tempalibus conſeruari non poteſt. Et ſic
patet ꝙ bona tempalia ordināṫur ad bona
gratie et ad bona glorie. R Et per cō
ſequens patet qđ hic dicitur ſcꝫ ꝙ queren-
tibus primum regnum dei et iuſticiam ei⁹
oīa tpalia adijciunṫ qđ tripliciter oſtendi
tur Primo quia qui habet principale hꝫ
acceſſoriū ſicut qui habet agrum habꝫ fru
ctum eius. et qui habet vxorem habꝫ dotes
eius Cum ergo vt dictum eſt bona tempo
ralia ad bona gratie ordinenṫ et bona gra-
cie ad bona glorie. ſequitur ꝙ qui habꝫ bo
na glorie habet bona gratie Eſt em̄ gloria
gratiā cōſummata. et qui habet gratie ha
bet bona tempalia Math.xix. Centuplum
accipietis et vitam eternam poſſi. Secūdo
quia qui querit regnum dei et iuſticiaꝫ ei⁹
eſt filius dei. filius autem eſt heres patris
in omnibus bonis ſuis omnia ergo bona
dei habent filij dei cum igitur omnia bona
ſint et a deo ſequitur ꝙ omnia bona ſint fi-
lioꝝ dei. Sed i donatōe bonoꝝ temporaliū

deus facit ſicut bonus medicus qui ſubtra
hit infirmo multa que ipe vellet quia ſunt
ei nociua. ſolum aūt ei cōcedit illa que ſūt
ei ꝓficua. ſic ſiliꝫ deus facit. Aug⁹. Scit ce
leſtis medicus quid nobis daturus eſt ad
conſolatiōem: et quid ſubtracturus eſt ad
exercitatōem. Non em̄ homo ſine cauſa iu
mēto ſua cibaria ſubtrahit. multomagiſ de
us filijs ſuis non ſine cauſa tempalia ſub-
trahit. Idem. Cum petitis tempalia. cum
mō petite ⁊ cū timore illi cōmittite vt ſi ꝓ
ſint det. ſi autē ſcit obeſſe nō det. Quid aūt
ꝓſit ⁊ obſit medicus nouit ⁊ non egrotus.
Tercio quia qui querit primuꝫ regnū dei
et iuſticiaꝫ eius. militat deo ⁊ fit miles ei⁹
ſꝫ nemo militat ſuis ſtipēdijs vnq̄. j. Coꝝ.
ix: Cum em̄ deo militare ſine bōnis tempa
libus nō poſſumus manifeſtuꝫ eſt ꝙ nobis
ea ꝑbebit. Ambro. Indecoꝝ eſt homini cu
rare de cibo vel veſte qui militat regno. no
uit rex quō militiā ſuam paſcat alat ⁊ ve
ſtiat. Sic pauit pplm ſuū in deſerto. xl. an-
nis. ſic pauit helyā p coruū multo tempe.
vt ptꝫ. iij. Re. xvij. Sic etiaꝫ mō inuiſibil̄r
paſcit oēs ſeruos ſuos. Et quis paſcit pre
dicatores ⁊ minores et alios multos nihil
habētes niſi ipe qui mouet hoīes ad bn̄fa-
ciēdum eis. In fine nota ꝙ circa hanc vi
tam ordinatā mūd⁹ tripliciter errat. Pri-
mo qꝛ principaliter ⁊ ſummope bona tem
palia querit ſcꝫ ſanitatē diuitias honores
et delicias. et ſecūdario et quaſi p accidens
querit bona gr̄e ſcꝫ iuſtitiā regni. Totus
em̄ mūdus ⁊ clerici ⁊ laici videṫur ad ꝑdi-
cta bona defluxiſſe et in eis bonū ſuū ꝯſti-
tuūt. ps. Beatū dixerūt pplm cui hec ſunt
Secūdo quia regnū dei vltimo querit ſcꝫ
in morte. Quādo em̄ peccator nō pōt pl⁹
viuere vel qn̄ credit mortem imminere tūc
querit regnū dei ⁊ accipit exemplū a latro
ne in cruce ſed nō a iohāne baptiſta qui la
cunabulis fuit ſanctus. Cōtra qđ nota ex
emplum de quinq; virginibus fatuis q̄ pe-
tierūt oleum media nocte. i. imminēte mor
te ⁊ nō habuerūt. et ſic lampades eaꝝ ſunt
extincte ⁊ ipe excluſe ſunt a regno. Tercio
qꝛ q̄rit regnū dei ſed nō iuſticiā ei⁹. Omis

enīꝫ hō vult eſſe btūs. qꝛ vt d. boe. Menti
bus hoīm naturaliter ſummi boni cupido
inſerta eſt: ſed opa btitudinis nō curat fa-
cere. tota die fabricat domuꝫ in inferno et
bitat in padiſo. Contra qđ nota exēplum
de filijſ zebedei qui petierūt ꝯſedēre xpo in
gl̄a ſed nō laborare cū eo in pena. Et i deo
dictū eſt eis. Neſcitis quid petatis. math.
xx. Et ideo nullus ꝯfidat ſe hr̄e regnū ſine
iuſticia regni cū iſti ꝯſobrini xpi no potue
rūt regnū aliter hr̄e ſeu obtinere. Lu. xxiij
Uos eſtis qui pman. mecū in tem. m. ⁊ ego
diſpo. vo. ſic diſpoſuit mihi pr̄. meus regnū
Et ſic ptꝫ terciū et ꝯſequēter totum.

De epiſtola ſermo. XCV.

SI ſpū viuimus ſpū et ambu-
lemus. gal. vj. Duplex eſt, vi-
ta ſcꝫ ſpūalis et corpalis. Ui-
ta corpalis cōſiſtit in vnione
anime ⁊ corpis. Uita ſpūalis
conſiſtit in vnione anime cum deo. Unitur
enim deus anime p gratiam ſuam in pn̄ti
et in futuro vnietur per gloriaꝫ que vnio
vitam cauſabit. Omnis em̄ xpianus rege-
neratus p baptiſmū in filiuꝫ dei debꝫ hac
vita viuere. ad quā vitam in pn̄ti epl̄a apo
ſtolus nos hortatur. In qua quidem epl̄a
quatuor facit. Primo hortatur omnes ꝙ
per viam ſpūſancti que eſt via virtutum.
via vicioꝝ dimiſſa debeant ambulare. In
prin. epiſtole. Secūdo oſtendit qualiter ſu
periores reſpectu inferioꝝ in hac vita te-
neāṫur incedere ⁊ manere ibi. Fratres et ſi
pocc. fuerit homo in alie. deli. ⁊c̄. Tercio
oſtendit quō inferiores in hac vita reſpe-
ctu ſupiorum debeant. ſe habere ibi. Com
municet aūt his qui cathezizaṫ ⁊c̄. Quar-
to hortaṫ omēs ſuperiores ⁊ inferiores in
hac vita pſeuerare ibi. Bonū aūt facientes,
nō deficiamus. Primo ergo hortatur
omēs nō diſtinguēdo maiores a minorib⁹
vel aliquem gradum in hominibus ponen
do vt ambulent per viam virtutum et vi-
am viciorum dimittant ibi. Si ſpiritu
viuimus ſpiritu et ambulemus id eſt

ſi ſpūſſanctus ſitius nos viuificat per grā
tiam manifeſtēmus talem vitaꝫ ꝑ opera ex
terius faciēdo opera ſpūſſancti. Ro.viij.
Qui vero ſcōm ſpūs ſunt: que ſpūs ſunt
ſentiūt. Et nota ꝙ apſus enumerat ſe cum
tis ne ſit de quibus dr̄ math. xxiij. Alligāt
onera grauia ⁊ importabilia et imponunt
in humeros hominū. digito autem ſuo no
lunt ea mouere. Ecōtra iohēs baptiſta qui
penitētiam pdicabat vitam penitentis age
bat. Et quia ex bene agere cōſueuit frequē
ter vanā gloria oriri que pcedens bonum
euacuāt. ideo ſubdit. Non efficiamur ina
nis glorie cu. id eſt nō appetamus in bonis
operibus vanam gloriam hominū. ſed ſoli
dam gloriam dei. ij. Cor. x. Qui gloriatur
in dn̄o glorietur. Inuicem ꝓuocātes ſup.
ad contentōnes et lites malum ſcꝫ in ꝓpe
rando vel conuiciādo inuicem inuidentes
bonuꝫ ſcꝫ alterius odiēdo. Phil. ij. Nihil
ꝑ contentiōem neqꝫ ꝑ inanē gloriam ſed in
humilitate ſupiores ſibiinuicē arbitrātes
Hec autem mala facit inanis gloria quā
ſi hō nō appeteret nulli inuideret. Mo
raliter aūt ad edificatiōem noſtraꝫ nota ꝙ
apſus in hac prima parte ad quattuor nos
hortatur. ſcꝫ ad ambulandum ſm ſpūm. ad
vitādam vanam gloriam et cauēdum ꝓuo
catiōem ꝓximi et ad inuidiam fugiendam.

M Primo nos hortatur vt ſm ſpm̄
ambulemus qđ ꝓpter quattuor facere de
bemus. Primo vt ꝓmiſſiones quas in ba
ptiſmo ꝓmiſimus obſeruemus. Ibi enim
ꝓmiſimus abrenūciare dyabulo ⁊ pompis
eius et in deum credere qđ eſt ſcōm ſpūm
ambulare. Hec eſt via trium dierū quā in
filij iſrael egredientes de egypto ⁊ de ſerui
tute pharaonis petebant facere. Exod. iij.
Viam trium dieꝝ ibimus in ſolitudinē vt
immolemus dn̄o deo noſtro. Filij iſrael ſunt
xpiani qui in baptiſmo egrediūtur de egyp
to id ē de mūdo ⁊ ſeruitute dyaboli. Egyp
tus enim interptatur tenebra ⁊ confuſio q̄
competit mundo quia excecat ⁊ confundit
amatores ſuos. Egrediūtur ergo xpiani in
baptiſmo de tenebris peccatoꝝ de cōfuſiōe
mundi et ſeruitute dyaboli. Secūdo vt per

imitatiōem filij dei efficiamur quia qui nō
ex ſanguinibus neqꝫ ex volūtate carnis vi
uūt ſed ſcōm ſpiritum vt xpus viuit efficiū
tur filij dei. Ioh. j. Dedit eis ptātem filios
dei fieri. qui nō ex ſangui. ⁊c. ſed ex deo na
ti ſunt. Si autē filij et heredes. Ro. viij.
Magnus honor et reuerētia eſt eſſe filiuꝫ
dei. ⁊ magnus fructus ⁊ affluentia eſſe he
redem. Propter iſta autē duo omnis ho
mo opatur. ſed ꝓpter veritatem iſtoꝝ veri
xpiani opantur. quia volunt ⁊ verū hono
rem et verū fructum ⁊ affluētiam. Mūda
ni autē vmbram iſtoꝝ querūt. Nam omia
bona mūdi ſunt vmbra futuroꝝ bonorum
Tercio vt rōnabiliter et non beſtialiter vi
uamus nobilitatē nature noſtre in ſuo ho
nore obſeruantes. qui enim ſcōm carnem
ambulant beſtialiter viuūt et ordinem na
ture peruertūt et nobilitatem humane na
ture perdunt. Pſal. Homo cum in hono.
eſ. nō intel. compa. eſt. ⁊c. Qui autem ſm
ſpūm ambulant ratōnabiliter viuūt et ordi
nem nature ſeruant: que ſic inſtituta eſt vt
ſpūs carni dominetur. et nobilitatē huma
ne nature tenent que eſt quia angelis aſſi
milatur et in omnibus creaturis dominat.
Homo enim ſcōm ſpūm viuendo transfer
tur ad angelos et nō ipſis creaturis ſed om
nes creature ſeruient ei. Pſal. Ego dixi
dij eſtis id eſt angeli. Quarto vt viliſſimā
ſeruitutem peccatoꝝ et mortem eternam e
uadamus. Qui ergo ſcōm carnem et non
ſm ſpiritum ambulant efficiūtur ſerui om
nium vicioꝝ que in ipſis regnant et morte
culpe nature ⁊ gehenne incurrūt. Ro. viij
Si enim ſcōm carnem. vixe. mor. ſcꝫ predi
cta triplici mor. qui autem ſcōm ſpūm am
bulant fiūt liberi. Gal. iiij. Itaqꝫ fratres
nō ſumus an. fil. d' eſt carnis. ſꝫ libere. i. aie
Qui aūt ſm ſpm̄ ābulant fiūt liberi ⁊ effu
giūt oēm mortē. Io. xj. Omnis qui vi. et
cre. in me nō mo. in eter. qꝛ mors nāe mu
tat in glām. Et ideo nō debꝫ dici mors ſed
vita cū nobilior forma inducat ⁊ ignobili
or abijciat. ſ. vita mortalis. Io. v. Trāſiet
de morte ad vitam. Secundo nos in
ducit vt in bonis que facimus vanam

gloriā non queramus Luce. xvij. Cum fe
ci. om. que precep. ſunt vo. di. ſer. inuti. ſumus
Et hoc propter tria. N Primo ne
bona noſtra que cum tanto labore facim⁹
et que digna ſunt vita eterna perdamus.
Math. vj. Amen dico vobis re. mer. ſuaꝫ
Secūdo quia ſi contēnimus vanam gloriā
habebimus veram gloriam a deo ⁊ ſanctis
Et quis q̄rit gloriam a beſtijs ſed apud ma
gnos homines vult gloriari ⁊ in quo loco
certe non in camera ſed vbi eſt multitudo
Multitudo aūt ꝑmaxima eſt in celo vbi ē
gloria noſtra. Pſal. Gloria ⁊ honore co
ronaſti eum dn̄e. Tercio quia ſi querimus
vanam gloriam erimus in ꝑpetuum cōfu
ſi manētes ſuſpenſi ad furcas inferni. Et q̄
pōt eſſe maior confuſio q̄ſ ſtare ſuſpenſus
ad furcas. Iere. xx. Confundētur vehe
mēter quia nō intellexerūt obprobriū ſem
piternū. Et attende ꝙ hoc vltimum valde
difficulter cauetur. Grego. Quātas vires
habet inanis glorie amor neſcit niſi qui ei
bellum indixerit. quia ⁊ ſi facile eſt eam nō
appetere dum negatur. difficile tn̄ eſt eam
reſpuere dum offertur. Tercio nos inducit
ne ꝓximū ꝓuocemus ad iram conuiciando
vel mala impcando vel culpas quas cōmi
ſit vel penas et iniurias quas recepit ei
ad memoriā reducendo. Hec eīn omia val
de ꝓuocant ad iram. A qua ꝓpter tria ca
uere debemus. O Primo ꝓpter pec
cati grauitatem. Tales eīn ex ꝓpria mali
cia peccāt qđ grauius peccatū eſt q̄ſ ꝙ ex
ignorātia vel ex impotētia ꝓcedit. vnde ta
les aſſimilantur prauis pueris qui ponūt obi
cem in viā vt eūtes offendātur. et qui ſi ſci
unt aliquē habere vlcus in aliqua pte ap
podiāt ſe ſup illud. Sic tales adeo ſunt ꝑ
uerſi ꝙ ea libētius dicūt hoībus vn̄ ſciunt
eos amplius ſcandaliſari. Prouer. x. La
bia iuſti cōſiderāt placita ⁊ os impioꝝ puer
ſa. Secūdo ꝓpter templi dei vaſtitatē. Nā
tales templū dei vaſtāt ⁊ cōburūt igne ira
cūdie. Et ideo ſunt incēdiarij templa dei
ſpūalia incendētes. j. Cor. iij. Templū dei
ſcm̄ eſt qđ eſtis vos. Vnde tales officium
diaboli ſibi vſurpāt ignē infernalem incen

dētes. Tales filiam dyaboli mortuā ſuſci
tāt iram que filia dyaboli eſt. Vnde ꝑ om
nia tales demonibus aſſimilantur. Quis
vt dicit aug⁹. Nihil ſimilius actib⁹ demo
nū q̄ſ litigare. Tercio ꝓpter pene acerbita
tem tales enim gehenna infernali dānabūt
Math. v. Qui dixerit fratri ſuo fatue re⁹
erit gehenne ignis. Hic cadit exemplum
de illa ſanctimoniali de qua dicit grego. in
dya. que habebat carnis cōtinentiā ſed lin
gue ꝓcacitatem nō declinauit. et dum poſt
mortem in eccleſia ſepeliretur. de nocte cu
ſtos eccleſie vidit eam exhumari ⁊ ante al
tare afferri et ꝑ mediū ſecari et media pars
igne cremata eſt alia pte intacta remanēte
Quarto nos inducit vt inuidiam fugia
mus. Et hoc ꝓpter tria. P Primo
quia inuidia eſt peccatū inexcuſabile. Eris
Cum cetera peccata aliquē colorem excu
ſatōnis habeant inuidia nullum habet. cū
non habeat talem delectatiōem qualē alia
peccata ſed potius cruciatū. Oratius. In
uidia ſiculi nō inuenere tyranni maius tor
mentum. Secūdo ꝓpter nocumētum ꝑſo
nale. Inuidia eīn non nocet vt plurimum
niſi inuido. Magna eſt ſtulticia ſeipſum cō
ſumere et inimico cui inuidet nil mali face
re. Oratius Inuidus alterius marceſcit
rebus opimis. Prouer. xvij. Spūs triſtis
exiccat oſſa. Inuid⁹ eīn triſtatur de bonis
ꝓximi. Ex quo ptꝫ ꝙ inuidia ſuper omnia
peccata turpiorem materiam habet. Inui
dia nāqꝫ miſeros homies amat. Miſeroꝝ
eīn eſt felicibus inuidere. Vnde ſup illud
Iob. v. paruulum occidit inuidia. dicit gre.
Paruulus inuidia occiditur. quia niſi in
felicior eſſet de bono alterius non doleret.
Tercio quia inuidia eſt peccatū nimis du
rabile. Ciprian⁹. Scelus iſtud modum nō
habens permanꝫ iugiter ſine fine cum ſce
lera alia finiantur. Quātum enim ille cui
inuidetur ſucceſſu meliore profecerit tan
to inuidus in maius incendium liuoris ig
nitus exardeſcit. huic vultus minax. toru⁹
aſpect⁹. pallor in facie. in labijs tremor ſtri
dor in dētib⁹. Verba rabida ⁊ effrēata cōuicia
man⁹ ad violētiaꝫ ꝓmpta. ⁊ ſi gladio interi

vacua. odio tamen furis mentis eſt armata.
Inuidia eſt fera peſſima que occidit abel.
abel vendidit ioſeph et tandem ipm filium
dei ſcm ſcoꝝ cruci affigi fecit. Math. xxvij.
Sciebat em ꝙ per inuidias tradidiſſent eũ.
Et ſic pꝫ primũ. Secũdo oñdit quõ ſu-
periores reſpectu inferioꝝ. i. plati reſpectu
ſubditoꝝ debent in via ſpũs ambulare. Vñ
glo. d. Hactenus vniuerſe eccleſie eſt locu
tus. mõ ad platos loquitur ſpẽaliter docẽs
quõ tractent ſubditos. Dicit ergo: Frẽs ſi
poc. fu. hõ. i. imprudenter lapſus p errorẽ
vel impotẽtiam in aliquo delicto nõ in mẽ-
tis. ſꝫ in aliquo quaſi non vſu quotidiano
peccãs. vos qui ſpũales eſtis. i. eſſe debetis
Aliter em nõ ↄpeteret vobis iudicare ꝛ coꝛ
rigere. i. Coꝛ. ij. Spũalis iudicat omĩa et
ipẽ a nemine iudicatur. Greg. ſup illud. ij.
reg. vij. nõ edificabis mihi domũ ſcꝫ pdicã-
do et coꝛrigendo. qꝛ vir ſanguinũ es. dicit.
Sordes tergere non valet manus qꝫ lutum
tenet. Vos igitur ſpũales huiõi ſic peccan-
tem inſtruite et coꝛripite non in ſpũ iracun
die ſꝫ in ſpũ lenitatis. Pſal. Coꝛripiet me
iuſtus in mi. et increpa. m. Idem. Quoniã
ſupuenit mã. et coꝛripiemur. Eſa. xj. Egredietᷓ
virga. i. coꝛrectõ. d radice ieſſe. id eſt. de in-
cendio amoꝛis. Quia ſi aliter fieret peccãs
nõ pateretur ſe argui. ſꝫ excuſaret et defen-
deret culpã ſuã. Seneca. Vicia animi ſicut
et viciã coꝛpoꝛis leniter ſũt tractãda. max-
ime qñ hõ ex ignorãtia vel infirmitate pec
cat. Ex malicia em peccãtes durius ſũt pu-
niẽdi. vt hic dicit gloſa. Cõſiderãs teipm ne
et tu tẽpteris. id ẽ. talẽ coꝛrẽptõꝫ debet pre-
latus facere hũiliter et cũ timore dei. qꝛ po
teſt ꝛ ipẽ ſimiliter cadere. Eccĩ. xxxj. Intel-
lige que ſunt ꝓximi tui ex teipſo. j. Coꝛ. x.
Qui ſe exiſtimat ſtare vi. ne ca. Aug⁹. Ni-
hil ad miſericoꝛdiã ſic inclinat q̃ꝫ ꝓpꝛij pe-
riculi cogitatio. Sic ergo pꝫ ꝙ platus ſpi
ritualis debet eſſe humilis ꝛ timoꝛat⁹. De
bet etiam eſſe cõpaſſiuus ꝛ pius vt ſuppoꝛ
tet alioꝝ infirmitates. Et hoc eſt qð addit
Alter alterius onera poꝛtare. et ſic adim.
legem chꝛiſti. Lex xp̃i eſt lex pietatis ꝛ mi
ſericoꝛdie. Math. xij. Euntes diſcite quid
eſt miſericoꝛdiam volo et nõ ſacri. Ro. xv.
Debemus nos firmioꝛes imbecillitates in
firmoꝛum ſuſtinere ꝛ nõ nobis placere. Et
quia platus in dignitate ſtat⁹ exĩs, frequẽ
ter ſurgit in elatiõem mentis ſe magnũ re-
putando. et ideo onus ꝓximi nõ vult poꝛ-
tare. et ideo hoc remouet. d. Nã ſi quis exi
ſtimat ſe aliquid eſſe cum tñ nihil ſit ſcꝫ ex
ſe ſed ex gratia dei ipſe ſe ſeducit. i. a verita
te cadit. vt phariſeus ſe ſeduxit. Et qꝛ pla-
tus nõ ſolum ſurgit in elatiõem mentis cõ-
ſiderando et putando ſe aliquid magni ſed
etiam p conſideratiõem alterius quãdo ſcꝫ
putat fratrẽ peccãtem imperfectum in com-
paratione ſuiipſius. ideo hoc remouet. dicens
Opus aũt ſuũ ꝓbet vnuſquiſqꝫ. Conſide-
ratio em ꝓpꝛia multum valet ad humilia-
tionem. Mich. vj. Humiliatio tua in me-
dio tui eſt. Nihil enim homo inuenit in ſe
qð ſit ex ſe niſi malum ꝛ culpam. ſed quid-
quid boni habet aliunde eſt. j. Corin. iiij.
Quid habes qð non accepiſti. Et ideo ſic
homo conſiderans defectus ſuos habebit
gloꝛiam tãtum in ſeipſo id eſt intus in con
ſcientia vbi ſe humiliauit. Gaudet enim
quia cognoſcit moꝛbum ſuum quẽ ſanari
deſiderat. Pſal. Omnis gloꝛia eius filie re
gis ab intus ꝛ non in altero id eſt nõ in al-
terius eloquio vel opinione. id eſt per hoc
ꝙ aliquis conſiderat ſe defectuoſum et per
conſequẽs ſe humiliat habet gloꝛiaꝫ a deo
que eſt gloꝛia ꝓpꝛia intus in anima manẽs
et non habet gloꝛiaꝫ in altero id eſt in opi
nione et gloꝛia alterius quia ſe non credit
aliquid magni reputari ab altero. ij. Coꝛ. j.
Gloꝛia noſtra hec eſt teſti. conſci. no. Et
iuſtum eſt ꝙ vnuſquiſqꝫ ſe ipſum pꝛobet.
quia vnuſquiſqꝫ onus ſuũꝫ poꝛtabit. onus
ſcꝫ pꝛo delictis ſuis debitum. Et ideo non
effertur de conmendatõne alioꝛum. Pſal.
Tu reddes vnicuiqꝫ ſcðm opera ſua. ꝛc.

Q Moraliter autem nota ꝙ hic in
tota hac ſecũda parte monet nos apoſtol⁹
vt alter alterius onera poꝛtemus. Ad qð
ſciendum eſt ꝙ quattuoꝛ nos inducunt.

Primum eſt excellentia ſaluatoꝛis quĩ
cum ſit infinite potentie et excellentie

inclinauit ſe vſqꝫ ad terram. vt nobiſcum
onera noſtra poꝛtaret ꝛ factus eſt infirm⁹
et egenus vt per experientiam facti nobis
cõpateretᷓ et ab omni miſeria nos liberaret
Hebꝛe. iiij. Non habem⁹ pon. qui nõ poſ.
cõpe. infir. no. temp. aũt p omnia. Erube-
ſcat ergo homo nõ cõpati fratri ſuo ꝛ ei⁹
onus nõ poꝛtare cum diuina maieſtas vo-
luit infirmari vt nobis cõpateretur et ab
onere ſubleuaret. Nõne etiã diuina maie-
ſtas quotidie nos ſuppoꝛtat a malis q̃ me-
reamur ꝓtegẽdo et neceſſaria vite ↄferẽdo
et moꝛes nr̃os graues ſuſtinẽdo ꝛ ad peni-
tentiam nos expectãdo. Certe ſic. Yſa. xlvj.
Audite me domus iacob qui poꝛtamini a
meo vtero. Secũdum eſt angeloꝝ beniuo-
lentia qui nobiſcum onera nr̃a poꝛtant ſcꝫ
nobis in pugna ſpũali aſſiſtẽdo orõnes no
ſtras coꝛam deo ferẽdo et ad nutritõem et
vitam noſtrã coꝛpa celeſtia mouẽdo ꝛ ani
mas noſtras ad celum poꝛtãdo. Hebꝛe. j.
Omnes ſunt adminiſtratoꝛij ſpũs in mini
ſteriũ miſſi. Si ergo angeli qui in curia ce
leſti corã deo aſſiſtũt. deſcẽdũt vſqꝫ ad nos
vt onera noſtra poꝛtent. quãta ↄfuſione di
gni ſumus qui onera fratrũ noſtroꝝ poꝛta
re recuſam⁹. Nõne ↄfunderemur ſi fratres
minoꝛes venirẽt ad ſeruiẽdum fratrib⁹ no
ſtris quibus nos ſeruire nollem⁹. Certe ſic

Terciũ eſt miniſteriũ oĩs creature. nam
oĩs creatura ſuppoꝛtat ꝛ iuuat infirmitatẽ
noſtrã qꝛ cecitatẽ noſtrã ſol fugat aerem il
luminãdo. famẽ noſtrã reficit terra fruct⁹
ꝓducẽdo immũdicias nr̃as aqua abſtergit
nos lauãdo frig⁹ noſtrũ ignis depellit nos
calefaciẽdo. Et breuiter oĩs creatura one
ra noſtra ſuppoꝛtat. In quo datur nobis
exemplũ vt alter alterius onera poꝛtemus
Quartũ eſt maxima indigẽtia noſtra ꝛ cõ
munis viciſſitudo qꝛ qðcunqꝫ onera quis
ſuſtinet hodie ꝛ quãtacũqꝫ infirmitate de-
tinetᷓ. quicũqꝫ alius quãtacunqꝫ dignitate
fulgeat põt cras eadem onera ſuſtinere et
eãdem infirmitatẽ pati. Eccĩ. xxxviij. Me-
moꝛ eſto iudicij mei ſic erit ꝛ tuũ. mihi he-
ri. tibi hodie. Rota foꝛtune quotidie ꝛ ve
lociſſime vertitur et mũdus quotidie mu-
tatur. Et hoc eſt qð hic dr̃. Conſiderãs te
ipſum ne ꝛ tu tempteris. Multum eniꝫ ho
mo mouetur ad onus ꝓximi ſuſcipiẽdum.
ſi ipſe cito ſe crederet in ſimili caſu eſſe.

R Et nota ꝙ onus ꝓximi qð poꝛta-
re debemus. in quattuoꝛ ſpẽs diuidit ſcꝫ in
onus iniurie qð dẽmus patiẽter poꝛtare et
ei parcere. In onus infirmitatis. nã infir-
mitates ꝛ defectus natales ꝓximi patiẽter
tolerare dẽmus. Ambꝛo. Cũ magna pieta-
te poꝛtãdi ſunt qui increpari ꝓ ſua infirmi
tate nõ pñt. In onus neceſſitatis qꝛ neceſſi
tates ꝓximi noſtris bñficijs ꝛ elemoſinis
ſubleuare dẽmus ac etiã obſequiis coꝛpali
exẽplo xp̃i qui pedes diſcipuloꝝ lauit. Et
in onus penitẽtie ꝓ peccatis debite in quo
frẽs noſtros iuuare dẽmus. exẽplo xp̃i qui
penã pccoꝝ noſtroꝝ ptulit ſup lignũ in coꝛ
poꝛe ſuo. Et pcipue illos qui ſunt in pur-
gatoꝛio qui inciderũt in manus dñi et com
plent ibi pniam. Iob. xix. Miſeremini mei
miſeremini mei ſaltẽ vos amici mei qꝛ ma
nus dñi tetigit me. Quos ꝓpter quinqꝫ iu
uare dẽmus. S Primum eſt grauitas
penaꝝ. Aug⁹. Miro mõ eſt grauis ignis
iſte. Supat em omnẽ penaꝫ quã aliquis in
mũdo iſto ꝑpeſſus eſt. Non pñt numerari
pene alterius vite. Libẽtius daᷓ ꝛ dari de-
bet elemoſina in multis pẽalitatib⁹ ↄſtitu-
tis. Quis differt ſubuenire amico ſuo quẽ
videt in ignẽ cecidiſſe. Et ideo valde ſunt
culpãdi qui hñt teſtamẽta diſpẽſare ꝛ alia
ſuffragia facere et differũt. cũ ꝓpter illa ci
tius ab illis penis liberẽtur. Hic cadit exẽ
plũ de illo qui miſit equũ cognato ſuo ven
dẽdum et in elemoſinas erogandum ꝓ aĩa
ſua qui non fecit cũ ipẽ poſt aliqð tempus
apparens dixit. Expectabam elemoſinas e-
qui mei pꝛopter quas cuius fuiſſem libera
tus a penis. Nunc autem ad deum vado ꝛ
cito te coꝛam eo parere opoꝛtebit. Qui
ſtatim cecidit moꝛtuus. Secundum eſt ar
tiſſima paupꝛtas in qua ſunt cui nulla pau
pertas mundi comparari poteſt. quia pau-
pertati ſue nullo modo conſulere poſſunt.
nec laboꝛando nec mendicando nec mutuo
acquirendo. Eccleſiaſtes. nono. Quecunqꝫ

poteſt manus tu: fa .inſtan.opa. quia nec
opus nec ratio nec ſapiētia nec ſcientia erūt
apud inferos quo tu ꝓperas. Magis autē
indigentibus ¡libentius debet elemoſina da
ri. Tercium eſt quia non pñt ſua neceſſa-
ria nobis indicare. et a nobis ſua ſuffragia
poſtulare. Libentius aūt fit elemoſina par
uulis expoſitis. quia nō pñt querere nec ha
bent ſeruitorem qui ꝓ eis petat. Quartū
eſt quia nos et noſtra ab eis habemus. ipſi
eñ nos genuerūt et diuitias parauert. Val
de ingratus eſt ille parētibus qui ſemel in
anno non facit ꝓ eis vnam miſſam canta-
ri. cum ipſi nos .xx. ſeu .xxx. annos nutriue-
rant. Multum potuerunt conqueri de nobis
apud deum cum liberati fuerint a carcere
et penis purgatorij. Quintum eſt magnū
emolumētum noſtrū quia cum ipſi ꝓpter
noſtra ſuffragia fuerint liberati in conſpe-
ctu dei ꝓ nobis orabunt et veniam pecca
toꝝ nobis impetrabūt. Juſto etiam dei iu
dicio fiet vt cum nos fuerimus mortui alij
nobis ſua ſuffragia largientur. ſi nos dum
viuimus alijs bene facimus et ſi nos alijs
nō bene facimus nec nobis ab alijs bene
fiet. Et ſic pꝫ ſcdm. Tercio oſtēdit quō
inferiores reſpectu ſuoꝝ p̄latorum in via
ſpūs debet ambulare dicēs. Cōmunicet au
tem is qui cathezizatur verbo id eſt inſtrui
tur. ei qui ſe cathezizat id eſt inſtruit in om
nibus bonis. Qđ pōt duobus modis intel
ligi. Vno mō ſic. In omnibus bonis cōmu
nicet id eſt doctrinam eruditiōis p̄latorum
in omnibus que docent impleat et cōmunē
ſe doctori faciat recipiēdo que ille dicit. vt
ſic p̄dicator et doctor fructum quē querit
et deſiderat cōſequat̃. Alio mō intelligitur
ad litterā de cōmunione bonoꝝ tempalium
j. Cor. ix. Si vobis bona ſpūalia ſemina-
mus nō eſt magnū ſi carnalia veſtra meta-
mus. Sed qꝛ ſubditi poſſent dicere quō fa
cimus qđ dicit nobis p̄latus cū ipſe ſit ma-
lus nolo facere. Jdeo hoc remouet dicens.
Nolite errare dicēdo. ſ. quō faciaꝫ qđ dicit
mihi p̄latus cū ipē ſit malus qꝛ nō eſt dictū
vobis vt faciatis que faciūt ſed que dicūt
Math. xxiij. Que di. fa. q̄ autem fa. no. fa.

Lu. Qui vos audit me audit. et qui vos
ſpernit me ſpernit. Et hoc quātum ad pri-
mā expōēꝫ. Quātuꝫ aūt ad ſcdam ſic dixi.
vt cōiceius bona tpalia miniſtrātib⁹ ſpūa-
lia. Nolite tñ errare vt ab hoc excuſetis
vos dicēdo. non hēmus. qđ mgr̄is dēmus.
Haymo. Quicūqꝫ es nō te excuſes vt di-
cas te ſumpt⁹ nō poſſe miſtrare mgr̄o. No
li te decipe quaſi deū poſſis fallere.. Vñ tu
viuis inde mgr̄m tuū ſuſtēta. Quātuꝫ aūt
ad vtrūqꝫ ſubiūgit rōnem cōem. d. De⁹ nō
irridet. Glo. Scit eñ corda. et ideo nō irri
detur tanq̄ ignorās qꝛ q̄ ſemiauerit hō hic
in pñti opando. hec ꝛ metet in futuro p̄mi
um recipiēdo. i. Cor. iij. Vnuſquiſqꝫ ꝓp.
mer. reci. ſe. ſ. la. Et hoc exēplificat in ma-
lis et in bonis d. Qm̄ qui ſeiat in carne id
eſt opa carnalia in carne exñs facit. de car
ne. i. de ſuo carnali ſemine metet corruptōꝫ
id eſt coruptiōis ꝛ paſſiōis penā. Job. iiij.
Qui ſemināt dolores metēt eos. Qui aūt
ecōtra ſeminat in ſpū ſcꝫ manens in ſpūſcō
ſemiāti conſentiēs. de ſpū. i. de ope ſpūali
metet vitā eternā. i. ꝯſequēter eternā beati-
tudinē. ꝓuer. xj. Semināti iuſtitias merces
fidelis. Quarto indiſtincte monet omēs
ſupiores ꝛ inferiores ad ꝑſeuerādūꝫ in via
ſpūs ꝛ bonitatis dicēs. Bonū aūt faciētes
nō deficiamus ſed finaliter ꝑſeueremus. qꝛ
tpe ſuo metemus nō deficiētes. Glo. Si
hō nō imponit finē operi nec deus impōit
finē remunerationi. Ja. v. Ecce agricola
p̄cioſum fructū terre patiēter expectat do-
nec accipiat tpaneū ꝛ ſerotinū. i. gratiaꝫ in
pñti et glīam in futuro. vel corpis ſtolam
et aīe glīam. Vltimo ꝯcludit d. Ergo dū
tempus hēmus opemur bonū ad oēs. qui-
cūqꝫ ꝛ qualeſcūqꝫ ſint. j. Cor. ix. Omnib⁹
oīa factus ſum vt oēs ſaluos facerē. Ma-
xime aūt ad domeſticos fidei. i. ad fideles
eccleſie. j. Thi. v. Si quis aūt ſuoꝝ ꝛ maxi
me domeſticoꝝ curā nō hꝫ. fidem negauit
et eſt infideli deterior. Cañ. ij. Ordinauit
in me caritatē. Vt primo mihi poſt dome-
ſticis et tandem extraneis. Et ſic pꝫ totuꝫ
de epiſtola.

Dñica. xvj. De euāgelio :ſermo. XCVJ

I Bat ieſus in ciuitatem q̄ vo-
catur naym. Luce. vij. Sicut
dicit joh. Chriſtus ad hoc ve-
nit vt vitam haberemus Ego
inquit veni vt vitam habeant
Eramus eñ mortui in delictis et peccatis
noſtris. Eph. ij. Propter nimiā caritatem
ſcꝫ qua dilexit nos deus cum eſ. mor. pec.
cōui. nos xp̄o cuius gratia eſtis ſaluati et
cōreſuſcitauit et conſedere fecit in celeſti-
bus in chriſto ieſu. Vbi apoſtolus oſtēdit
ꝙ triplicem vitam conſecuti ſumus ꝑ xp̄m
ſcꝫ vitam gratie qua in chriſto nos viuifi-
cauit vitam nature in qua cum xp̄o nos re
ſuſcitauit. et ponitur p̄teritum ꝓ futuro . qꝛ
cauſa reſurrectionis noſtre ſcꝫ reſurrectio
xp̄i iam erat facta et vitam glorie in qua
nos cum xp̄o conſedere in celeſtibus fecit.
id eſt faciet. Habet eñ chriſtus qui eſt vi
ta triplicem mortem fugere ꝑ triplicem vi
tam quā confert. Nam ꝑ vitam gratie ex-
pellit mortem culpe. ꝑ vitam nature expel
lit mortem nature. et per vitam glorie ex-
pellit mortem pene eterne. In hoc autem
euangelio agitur de morte ꝛ vita nature. ſ.
quō chriſtus quādam mortuū ad ſepulcrū
dum portaretur reuocauit ad vitam . In
quo quidem euāgelio quinqꝫ ordinate de-
ſcribūtur. Primū eſt chriſti cum diſcipu-
lis ſuis in ciuitatē naym deambulatio. In
principio euangelij. Secūdum eſt defuncti
cū matre vidua xp̄i obuiatio ibi. Cum ap-
propin. por. ci. Terciū eſt ſup matre defun
cti xp̄i cōpaſſio. ibi. Quam cum vi. do. mi.
mo. ꝛc̄. Quartū eſt defuncti reſuſcitatō ibi
Et acceſ. ꝛ te lo. Quintū eſt ex viſione mi-
raculi populi edificatio et diuine maieſta-
tis laudatio. ibi. Accepit aūt omnes timor
ꝛc̄. vſqꝫ ad finem. Primo ergo ponitur
xp̄i cum diſcipulis ſuis in ciuitatem naym
ambulatio. Littera plana eſt. Naym ciui-
tas eſt galilee ſecūdo miliario montis tha
bor. vt dicit beda. ad quā xp̄us iuit cum di
ſcipulis ſuis. et dum appropinquaret porte
ciuitatis ec. def. eff. Moraliter auteꝫ ad
edificationem noſtraꝫ nota ꝙ per iſtū mor
tuū peccator ſignificat̃ qui mortuo compa

tur. quia ſicut mors infert homini. pecca
tum infert peccatori. Peccator aūt homi-
ni mortuo compatur et aſſimilatur. et pec-
catum morti quātum ad decē. T Pri
mo quia mors priuat hoīes vita nature ſic
peccatum priuat animā vita gratie que de
us eſt. Nam ſicut anima eſt vita corporis
que recedit ꝑ mortem ita deus eſt vita ani
me qui recedit ꝑ peccatum. Yſa. lix. Jni-
quitates veſtras diui. inter vos ꝛ deum ve
ſtrum. Et ideo quāto deus eſt melior ani-
ma tanto magis dolendū eſt de receſſu dei
ab anima q̄ꝫ de receſſu anime a corpore. Et
quāto anima eſt melior corpe tantomagis
eſt dolendum de morte anime q̄ꝫ de morte
corpis. Sed vt dicit aug⁹. Miſerabilis mi
ſeria in hominibus apparet ꝙ cum morit̃
homo ſm corpus omnes amici conueniūt
et plorant. ſed cum moritur ſm animā nul-
lus dolet nullus plorat. a corpore mortuo
non recedunt donec ſepulture tradat̃. ani-
me vero mortue nullus aſſiſtit nullus ꝓcu
rat eam ad vitam reducere. Vtinaꝫ tot fa
cerent amici ꝓ anima reſuſcitāda quot fa-
cerent ſi poſſent mortuū ad vitam reuoca-
re. Aug⁹. O ſi poſſemus homiēs de morte
excitare et cum ipſis pariter excitari vt ta
les eſſem⁹ amatores vite permanētis. qua
les ſunt illi vite fugientes. Secūdo ſepat
eum ab amicis. ſic peccatum ſepat animam
a ſanctis et ab āgelis veris amicis noſtris
Treñ. j. Omnes amici eius ſpreuerūt eam
Tercio priuat eum omnibus bonis ſuis.
ſic peccatum priuat animā omnibus bonis
ſpūalib⁹. Ezech. xviij. Si auer. ſe iuſ. a iuſ.
ſ. et fe. iniqui. om. iuſ. eius quas opera. eſt
non recordabūtur. Math. xxv. Ei aūt qui
non habet id qđ videtur habere auferetur
ab eo. Quarto priuent eum lucro ſocieta-
tis. qꝛ mortuo hoīe lucrū ſocietatis ſtatim
auferat̃ ab eo. Sic pc̄m priuat hoīem lu-
cro meriti qđ fit in eccleſia. qꝛ pc̄tor nulli⁹
boni eccleſie eſt ꝑticeps nec in merito paſſi
onis xp̄i. Jn cui⁹ figura dr leui. xxj. Ho-
mo de ſeīe aarō qui maculat⁹ fuerit lepra
nō veſcetur his que ſanctificata ſunt mihi
id eſt non habebit partem bonoꝝ que fiūt

in eccleſia. Econtra dicitur in pſal. de iuſto Particeps ego ſum omniū timentium te. Quinto priuat eū hereditate patris habenda. Sic peccatū priuat hereditate pr̄is celeſtis habenda ſcꝫ regno dei. Math. xxi. Auferetur a vobis regnum dei. Sexto priuat eum ſenſu. ſic peccatū facit hoīem inſenſibilem quia nō ſentit diabolum ſe trahentem. nō ſentit lutū in quo iacet. non ſentit vulnera peccatoꝝ. non videt penas ſibi paratas. nō audit tubas dei clamātes. Trāſit mūdus et concupiſcētia eius. Et penitētiam agite appropi. eñ reg. ce. Prouer. xxiij. Traxerūt me et nō ſenſi. verberauerūt me et nō dolui. Septimo priuat eum motu. ſic peccatū ponit hoīem in talem foueā de quā nō poterit exire niſi ꝑ miſericordiā dei inde extrahatur. Exo. xv. Fiant immobiles quaſi lapis. Eſt eñ homo ſpūs vadēs ſcꝫ in peccatū et nō rediēs ſcꝫ a peccō. Pſal. Octauo facit corpus fetere. ſic peccatū facit hoīem fetere coram deo et ſanctis. Joelis. j: Cōputruerūt iumēta in ſtercore ſuo Joel. ij. Aſcendit fetor et putredo eius qꝛ ſuperbe egit. Hic cadit exemplū de angelo qui obturauit ſibi nares quando obuiauit cuidam ornate mulieri dicens ꝙ feteret coram deo. Nono aufert pulcritudinē ⁊ armoniam et facit hoīem nō eſſe hoīem. Sic peccatum aufert totam pulcritudinē ⁊ armoniam virtutum et facit hoīem beſtiam. Eccē. iij. Dixi in corde meo de filijs hominum vt probarem eos ſimiles eſſe beſtijs. Decimo facit corpus ſub terra ſepeliri. ſic peccatum facit animā in inferno ſepeliri. Luce. xvj. Mortuus eſt diues et ſepultus ē in inferno. Et ſic patꝫ primū et ſecūdum.

V Tercio ponitur ſuper matre defuncti chriſti compaſſio: quia videns eum ieſus compaſſus eſt ei et mi. mo. ſuper eiꝰ afflictione. Et attende ꝙ multis feminis xp̄s compaſſus eſt. Nam compaſſus eſt adultere turpiter accuſate ⁊ liberauit eā. Jo. viij Mulier vbi ſunt qui te accuſabant. Compaſſus eſt chananee anxie afflicte et exaudiuit eam. Math. xv. O mulier magna eſt fides tua fiat tibi ſicut vis. Compaſſus eſt mulieri emorroiſſe ꝑ ſanguinis fluxū multum debilitate et ſanauit eam. Math. ix. Ecce mulier que flux. ſan. pa. xij. ānis. Cui chriſtus dixit. Confide fi. fi. t. ſal. te fe. Cōpaſſus eſt ſocrui petri magnis febribꝰ eſtuanti et verbo curauit eam. Luce. iiij. Socrus autem ſimonis tene. mag. febri. ⁊ ſtās ſuper illam ſcꝫ ieſus īperauit febri. et di. eā. Compaſſus eſt marie magdalene a pluribus et pluries moleſtate ⁊ defendit eam. Math. xxvj. Quid moleſ. eſ. huic mu. Cōpaſſus eſt ſimul marie ⁊ marthe ſuper morte fratris multum plorātibus et reſuſcitauit eum. Joh. xj. Lazare veni foras. Compaſſus eſt matri derelicte et anguſtiate et eam iohanni recōmendauit. Joh. xix. Ecce mater tua. Compaſſus eſt tribus marijs ad monumētum eum querētibus ⁊ mēte conſternatis et apparuit eis. Math. xxviij. Luce. Multis enim feminis et multotiens etiam eſt compaſſus. Quia eñ mulieres multipliciter affligūtur. ideo multis indigent conſolationibus. Compaſſus eſt ergo huic vidue ſuper morte vnici filij ſui multum afflicte et eius filium reſuſcitauit.

X Ubi nota ꝙ meſticia illius femine ex tribꝰ cauſabatur ſcꝫ ex natura feminea ex viduitate viri. et ex morte vnici filij. X

Primo cauſabatur ex natura feminea. Naturaliter enim magis femine patiūtur et compatiūtur q̃ꝫ viri eo ꝙ habent animū magis mollem. Unde mulier quaſi mollis aer dicta eſt. Unde phūs dicit in libro de animalibus. ꝙ in omni genere animalium femine ſunt molliores q̃ꝫ maſculi preter vrſam et leopardam. Et ideo mulier ſeuera et non compaſſibilis non poteſt dici femina ſed vrſa et leoparda. Mulier quidē naturaliter eſt frigida et humida et ideo de facili compaſſibilis et paſſibilis. Vir autē naturaliter eſt calidus et ſiccus. et ideo nō ſic de facili patitur ⁊ compatitur. Ideo in filij morte ⁊ aduerſitate naturaliter plꝰ dolet mater q̃ꝫ pater eo ꝙ eſt magis mollis ⁊ compaſſibilis. In filij autē honore ⁊ ſublimitate eſt econuerſo. qꝛ naturaliter plus gaudet pr̄ q̃ꝫ mr̄ qꝛ eſt magis magnanimꝰ.

Hoc aperte innuitur Prouerb. x. vbi dicit Filius ſapiens letificat patrem. filius vero ſtultus eſt meſtitia matris ſue. De filio igitur ſapiente ⁊ bono pater habet leticiam ⁊ mater vanā gloriā. De filio vero ſtulto et malo mater habet triſtitiam et pater iram Prouer. xvij. Ira patris. filius ſtultus. et dolor matris que genuit eū. Secūdo cauſabatur eiꝰ dolor ex eo ꝙ vidua erat Uiduē eñ ſunt ſine conſolatiōe ⁊ adiutorio deſtitute. Et ideo frequēter moleſtātur et decipiūtur. et ꝑ ꝯñs ſepe ſunt in triſtitia. Et ideo magnū peccatū eſt eas moleſtare ⁊ cōtriſtare. Hiere. xxij. Uiduā nolite cōtriſtari. Et magnū meritū eſt eas conſolari ⁊ adiuuare. Ja. j. Religio mun. ⁊ imma. apud. deū et pa. hec eſt viſ. pa. ⁊ vi. in tri. eorū. Et ideo quādo vidue filios amittūt multū dolent. remanſerāt eñ eis loco viri cōſolātis et defendētis. Multis tñ expediret viro et filijs carere qꝛ liberius poſſent deo ſeruire. Mulier eñ nupta cogitat quō pl. vi. et vtinam tantum cogitaret placere deo. Et etiam multū ſollicita eſt theſauriſare filijs et vtinam ſic eſſet ſollicita pro aīa ſua. Et ideo pluribus expediret viro filijſqꝫ carere. Unde hiero. dicit in epiſtola ad paulinum Sancta melanita caleſcēte adhuc viri corpuſculo necdum humano duos filios ſuos ꝑdidit. que ad pedes xp̄i aduoluta ait. expeditius tibi ſeruitura ſum dñe: qꝛ a tāto onere me liberaſti. Tercio cauſabat eius dolor eo ꝙ vnicū filium amiſerat. Non eñ remāſerat ei alius qui eam cōſolaret et defenderet: nec aliū generare expectabat qꝛ vidua erat. Naturaliter eñ plus diligit mater filiū q̃ꝫ pater. et ideo plus de eius morte triſtatur. De amiſſione eñ rei quā maxime diligimus maxime triſtamur. Quare autē mulier plus diligit filium q̃ꝫ pater quinqꝫ poſſunt cauſe aſſignari. Y Prima eſt qꝛ mulier habet plures defectus q̃ꝫ vir qui quidem releuātur ⁊ tollūtur qñ filios generat. Unde multe ꝓpter filios a viris diligūtur que alias odirētur. Propterea lya quā deſpiciebat iacob ſtatim ꝙ pepit ait. Nunc amabit me vir meus. Gen. xxix. Et ideo mulier ſciens ſe ꝓpter generatiōnem filioꝝ in ſuis defectibus tolerari ⁊ a viro plus diligi vehemēter eos amat. Secunda eſt id in quo plus laboramus et cū maiori labore acquirimus plus diligimus vt dicit phūs. Mater autē plus laborat circa filiū q̃ꝫ pr̄. tam in portādo q̃ꝫ in patiēdo et etiā in nutriēdo. Tercia eſt qꝛ illam rē plus diligimus quā magis ꝓ certo eſſe noſtrā ſcimꝰ. mater autē de cetero ſcit ꝙ filius natus eſt de ſe. Vir autē ſi credat certus tñ non eſt. Quarta eſt qꝛ illam rē plus diligimus in qua maius ius habere nos ſcimus. ſed ſm̄ phm̄. maior portio eſt de ſubſtantia matris in corpe filij q̃ꝫ de ſubſtātia patris. Quinta eſt qꝛ amicicia cōtrahit ex cōſuetudine cohabitādi colloquēdi et cōſeruandi. Matres autē magis cū filijs habitant colloquūtur ⁊ ꝯuerſantur. Quāuis autē mater plus diligat filium q̃ꝫ pater tñ filius plus diligit patrem q̃ꝫ matrē ⁊ cōſanguineos ex ꝑte patris q̃ꝫ ex ꝑte matris. Et ad hoc tres cauſe pñt aſſignari. Z Prima eſt qꝛ principium effectiuū ⁊ formale in filij generatiōe eſt pater. vt dicit phūs. Secūda eſt quia filius debet patrem in omnibus bonis ſuccedere. Tercia quia partus ſequitur matrem quo ad libertatem ⁊ ſeruitutem. ita ꝙ natꝰ de ancilla matre ⁊ libero patre erit ſeruus In honoribus autē et dignitatibus partus ſequitur patrē. quia ſi rex cōtrahat cum aliquo ꝑplari filius qui naſcit erit rex. Pater autē ⁊ mater naturaliter plus diligūt filios q̃ꝫ a filijs diligātur. Cuius ratio eſt qꝛ parentes de natura ſua ꝓpria dederūt filijs corpus ꝓprium. filij autē in generatiōe ſua parētibus nihil dederūt. Et ideo parentes diligunt filios vt opera ſua et carnem ſuā et vt mēbra ſua. Uidemus etiā ꝙ humor arboris fluit a radice in ramos et nō econuerſo. Similiter amor parētum fluit in filios tanq̃ꝫ a radice in ramos et non ecōuerſo. Et ſic patꝫ tercium. Quarto ponitur defuncti reſuſcitatio. Et quia per hunc defunctum peccator deſignatur vt dictū eſt et ꝑ hmōi defuncti reſuſcitatiōꝫ peccōris reſuſcitatio a peccō ſignificat mortalr exponēdo

ideo ad edificationem noſtram circa huiꝰ
defuncti reſuſcitationem tria videamꝰ que
in ſuſcitatione peccatoris contingunt. que
ſunt locus vbi ſuſcitatus eſt quia in porta
ciuitatis. modus reſuſcitatonis quia acceſ
ſit et tetigit loculum et ſigna reſuſcitatõis
quia reſedit qui erat mortuus. Primuȝ
ergo qḋ conſiderare debemus eſt locus vbi
ſuſcitatus eſt. quia in porta ciuitatis. Cir-
ca qḋ nota ꝙ ciuitas iſta eſt homo cuius
porte ſunt ſenſus corpis. Unde ſm glo. por
ta qua peccator effertur mortuus eſt aliqs
de ſenſibus corpis quo peccator in pecca-
tum ruit vt qui videt mulierem ad cõcupi
ſcendum eam. et qui aurem turpibus et ne
pbandis verbis accomodat et qui linguaȝ
blaſphemijs mendacijs et detractionibꝰ ex
ercet ꝑ predictos ſenſus ſicut ꝑ portam ex
trahitur mortuus. Sic tractus fuit dauid
per oculoꝝ portam mortuus quando vidit
berſabee. ij. Re. xj. Hiere. ix. Aſcẽdit mors
per fe. no. Appropinquat aũt dñs porte ci-
uitatis quãdo gratia chriſti ꝓhibet ne per
aliquẽ ſenſum temptatio ad effectum ꝑue-
niat. Suſcitatur aũt iſte coram multitudi-
ne cum tñ in ſuſcitatõne puelle filie archi
ſinagogi turbaȝ eiecerit quia mortuus hic
ſignat vel peccatorẽ publicum cuius pec-
catum publicum fuit. quia penitentia ſua
populum edificare debet ſicut ipſum malo
exemplo corrupit. j. Thi. v. Peccãtes aũt
ſcȝ publice coram omĩbus argue. Filia vẽ
ro archiſinagogi ſignat peccatorem occul-
tum. quia in domo fuit mortua. et ideo oc
culte debet puniri ꝓpterea non coram tur
ba ſed in domo reſuſcitata fuit. Inſinua-
tur etiam in hoc ꝙ penitẽtia turba quedã
eſt eijcienda ſcilicȝ ſalutem impediẽs. Et
hec eſt turba tumultuans. Math. ix. Cum
vidiſſet turbam tumultuãtem dicebat rece
dite. Alia eſt turba non reijciẽda ſcȝ coad-
iuuans ⁊ cõpatiens et ad penitẽtiam indu-
cens de qua habetur hic. Talis turba eſt
congregatio ſanctoꝝ ad quã homo liben-
ter debet accedere et ei affabilem ſe ꝓbere.
Eccj. iiij. Congregationi pauꝑum affabileȝ
te facito. Secũdum qḋ conſiderare debe

mus eſt modus ſuſcitationis. Nam pri-
mo acceſſit. ſecũdo loculum tetigit per qḋ
portatores ſtare fecit. et tercio impauit
vt ſurgeret. Primo ergo acceſſit qḋ facit
deus peccatori ꝑ gratiam ꝑuenientem non
tamen gratum facientem vt quãdo dat ei de
ſiderium ꝓprie ſalutis et facit ei diſplice-
re malum. cogitare de penis inferni et de
morte ſua. et cetera alia diſpoſitiua dat ei
per que cor eiꝰ pulſat. Apoc. iij. Ego ſto
ad oſtium et pulſo. Secũdo loculuȝ tetigit
Lectus iſte in quo iacet iſte defunctus id
eſt anima exiſtẽs in peccato mortali eſt du
plex. Primus eſt corpus ꝓprium cuius
pedes ſunt quattuor elemẽta ex quibus ꝓ-
cedunt quattuor portatores animam ad ſe
pulcrũ inferni portantes. Nam ex terra ꝓ-
cedit auaricia. ex aqua luxuria. ex aere ſu-
perbia. ex igne ira. He ſunt ille quattuor
beſtie quas vidit daniel. que portant pecca
torem ꝑ abrupta mundi. ⁊ tandem ad infer
na demergũt. Hunc lectum ſcȝ corpus tan
git xp̃us ꝑ infirmitates ⁊ alias tribulatões
per quas portatores ſtant quia nec auari-
cia nec luxuria nec ſuperbia nec ira impe-
diũt quin peccator querat deum per contri
tioneȝ ⁊ confiſſionẽ et ſatiſfactionem. et ſic
a peccato ſuſcitatur. Pſal. Imple. fa. eo.
ig. et querũt no. tu do. Secũdus lectus
eſt mens hoïs et cõcupiſcentia eius. cuius
portatores ſunt quattuor ſcȝ pudor confi-
tendi. timor ſatiſfaciẽdi. dulcedo peccãdi. ⁊
ſpes finaliter penitẽdi. Omnes iſtos porta
tores dñs facit ſtare cum tãgit mentem ho
minis diuerſis cõſideratiõibus et cogitatio
nibus. Nam primũ portatorem qui ẽ pu-
dor confitendi dñs facit ſtare cum tangit
mentem hoïs tribus conſideratiõibus ſm
tres nodos vnius digitoꝝ. Prima conſide
ratio eſt. quia q̃diu homo eſt in peccato a
ſuſcitatur ab omnibus ſicut ſuſpenſus homo
in furcis diaboli ſed per cõfeſſionẽ deponit
Eccj. iiij. Non confundaris ꝓ anima tua
dicere verũ. Eſt enĩ ꝯfuſio adducens igno-
minĩã. et eſt ꝯfuſio adducẽs grãm ⁊ gloriã
Unde in peccando debuit eſſe pudor ⁊ ru-
bor et nõ in ꝯfitendo. Hic cadit exempluȝ

de quodam heremita qui ſimulauit ſe vel-
le peccare cũ vna peccatrice in platea. Cui
meretrix Non in platea quia videmur ab
hominibus ſed in camera. Ad quã heremi-
ta. Ita ⁊ videmur in camera a tota curia
celi ſicut in platea. Secũda eſt quia vulnꝰ
qḋ nõ apitur totũ corpus putrefacit. Sic
peccatum putrefacit animã niſi quis confi
teatur. Et ſi apitur totꝰ homo ſanatur. Ter-
cia eſt q2 iſta ꝯfeſſio nõ infert morteȝ ſicut
confeſſio latronis ſed indulgẽtiam ⁊ iuſtifi
cationẽ. Yſa. xliiij. Dic tu iniquitates tuas
vt iuſtificeris. Secũdum vero peccato-
rem qui eſt timor ſatiſfaciẽdi facit ſtare cũ
tangit mentẽ tribus alijs cõſideratiõibꝰ ſm
tres alios nodos alterius digiti. Prima ẽ
q2 in penitẽtia xp̃us nos adiuuat. ꝙ figu-
ratũ eſt in eo ꝙ xp̃us portauit vnum latus
crucis ꝑ quã penitẽtia deſignatur. ⁊ ſymon cy
reneus portauit aliud. Pſal. Cũ ipſo ſum
in tribulatiõe Et ideo ſperãdum eſt in dño
et oïa poterimus. Phil. iiij. Omnia poſſũ
in eo qui me confor. Yſa. iiij. Qui ſperant
in dño mutabũt fortitudinẽ. Hic cadit ex-
emplum de tragea quã beata virgo dando
ibat ꝑ refectoriũ fratrum et cũ veniſſet ad
quẽdam qui erat medicus nõ dedit ei quia
confidebat in medicinis ſuis. Secunda eſt
q2 eſt valde breue tẽpus paterne et addu-
cit ad magnã requiem. Eccj. vlti. Modicũ
laboraui et inueni mihi magnã requiẽ. Nã
tempus penitẽtie aliqñ eſt quinqȝ annoꝝ ⁊
finem habet. tempus aũt quietis et ſuppli-
cioꝝ eſt ſine fine. Math. xxv. Ibunt hi in
ſuppliciũ eternũ. iuſti aũt in vitam eternaȝ
Tercia eſt q2 pena hic volũtarie aſſumpta
in centupliũ plus valet q̃ȝ pena in alio mun
do inflicta. et tamen illa eſt ſine compatiõe
maior. Propterea petebat augꝰ. dicens.
Dñe hic vre hic ſeca ⁊c̃. Terciũ pecca-
torem qui eſt dulcedo peccandi facit ſtare.
cum tangit mentẽ tribus alijs conſideratio
nibus ſm tres alios nodos alterius digiti.
Prima eſt quia hic nõ eſt locus gaudij ſȝ
meroris. Augꝰ. In valle miſerie ſumꝰ in
qua eo magis eſt flendũ quo minus flemꝰ.
Similiter nõ eſt tempus cõgruũ q2 nullus

facit feſtum niſi prius in vigilia ieiunet. ſȝ
omnia requirũt debitum locum et tempus
Eccj. xxx. Omnia tempus habent. Secun
da eſt quia delectatio carnis ⁊ gaudiuȝ mũ
di multis amaritudinibus ſunt reſperſa.
Boetius. Anxia res eſt humanoꝝ condi-
tio bonoꝝ que nunq̃ȝ tota ꝑueniũt huic cẽ
ſus exuberat ſed ẽ pudori degener ſanguis
Hunc nobilitas notũ facit ſȝ anguſtia rei
familiaris incluſus mallet eſſe ignotꝰ. Il-
le vtroqȝ circũfluxus vitam celibem deflet
Ille felix nuptijs orbatꝰ liberis alieno cẽ
ſu nutrit heredem. Alius prole letatus fi-
lie ve delictis meſtus a lacrimis. Id circo
nemo facile cum fortune ſue conditiõe cõ-
cordat. Eſt etiam gaudiũ mundi valde bre
ue. Iob. xxx. Gaudiũ ypocrite id eſt mun
di qui per omnia eſt ypocrita adinſtar pun
cti. Tercia eſt q2 gaudiũ mundi ad finẽ do
loroſum adducit. Prouer. xiiij. Extrema
gaudij luctus occupat. Quia vel homo di
mittit bona mũdi qḋ fit per morteȝ. vel bo
na mũdi dimittũt hoïem qḋ fit per aduer-
ſam fortunã. Et vtrũqȝ doloroſum eſt. De
primo Eccj. xlj. O mors q̃ȝ amara eſt me-
moria tua homini pacem habenti in ſub-
ſtãtijs ſuis. Hic cadit exemplũ regis fran
cie qui ita flebat in morte ꝙ tot bona dere
linquebat et nihil poterat ſecum portare.
De ſecũdo boetius. Infeliciſſimuȝ genus
infortunij eſt fuiſſe felicem. Quartũ ve
ro portatorem qui eſt ſpes finaliter penitẽ
di facit ſtare cũ tangit mentem hoïs tribꝰ
conſideratiõibus ſm alios tres nodos vlti-
mi digitoꝝ. Prima eſt. quia vt dicit bern̄.
qui ꝓmittit homini dare veniam de cõmiſ-
ſis diem craſtinũ non ſpopondit Math. xx
iiij. Et vos eſto para. q2 qua hora non pu.
fi. ho. ven. eſt. Exemplum de illis quinqȝ
virginibus fatuis que in media nocte id eſt
in hora mortis iuerũt emere oleũ. et ſic ex-
cluſe ſunt a nuptijs. Secũda eſt quia ſem-
per deterioratur conditio peccatoris et plus
ſemꝑ induratur in peccatis. Et hoc eſt qḋ
hic innuitur cũ dicitur Adoleſcens tibi di-
co ſurge. q. d. Non dico ſeni et indurato in
peccatis quia illi nõ de facili ſurgunt. Et

ad hoc ſignificandum quādo xp̄us ſuſcitauit lazarum per quē peccator putrefactus per cōſuetudinem peccatoꝝ reſignatur fortiſſime clamauit dicens. Lazare veni foras et ipſum ſoluere apoſtolis mandauit. Vn̄ xp̄us et omnes apoſtoli et martha ꝛ maria et fere totus mūdus laborauerūt in ſuſcitatione lazari. Tercia eſt q̄ diu homo ſtat in peccato ſtat in carcere et poteſtate diaboli qḋ eſt peſſimū. ꝛ inde eſt ꝙ quādo peccator vult ſe parare in morte ꝛ diſponere facta ſua diabolus non p̄mittit ſeḋ facit eū omnia obliuiſci. Habꝫ etiaꝫ in morte multa impedimenta ꝓpter que obliuiſcitur ſui ipſius. Gre. Hac animaduerſione percutitur peccator vt qui dum viueret oblit⁹ eſt dei in fine obliuiſcatur ſui A Et nota hic quinqꝫ tactus quibus deus tangit hoīem in vita ſua. Primus eſt tactus temptationis quo deus tangit hoīeꝫ per flagella corporis et dāna reꝝ. Gen̄. xxvij. Accede huc vt tangam te ꝛ ꝓb. vtrū tu ſis filius meus eſau. Sic te tetigit Job. Secūdus eſt tactus inſtructionis quo deus inſtruit hoīeꝫ per reuelationem et locutionem. Hiere. j. Miſit dn̄s ma. ſu. et te. os meū. Et poſt Ecce dedi verba mea in ore tuo. Tercius ē tactus compunctiōis quo tangit hoīem per memoriā mortis et ſupplicij eterni. Can̄. v. Venter meus intremuit ad tactum eius. Venter ſponſe eſt affectus aīe ei⁹. Quartus eſt tactus curatiōis ꝛ purgatiōis quo deus purgat animā ab amore mundi et ab errore diaboli. Math. viij. Tetigit eum dicens volo mūdare. Quintus eſt tactus viuificationis de quo habetur hic quo deus viuificat aīam hic per grām et in futuro per gloriam. Pſal. Gratiam ꝛ glo. da. do.

Tercium qḋ conſiderare debemus ſunt ſigna vere reſuſcitationis que ſunt tria. ſcꝫ Contritio cordis. confeſſio oris. ꝛ ſatiſfactio operis. Et hoc eſt qḋ dicit. Et reſedit ſcꝫ per firmū ꝓpoſitum a malo quieſcendi qḋ fit per contritionē. ꝛ cepit loqui ſcꝫ per cōfeſſionē. et dedit illum matri ſue ſcꝫ eccleſie ſcꝫ ꝑ ſatiſfactionem. Tunc eniꝫ peccator reſtituitur matri eccleſie ꝛ fit mēbrum eius quādo ſatiſfacit. Vn̄ de zacheo dicente. Ecce di. bo. me. do pau. et ſi quē defrau. red. quadruplū. Chriſtus dixit. Hodie huic do. ſalus a de. fa. eſt Et ſic pꝫ quartum. ∴ Quinto ponitur ex viſo miraculo populi edificatio et diuine maieſtatis laudatio. Sunt em̄ ex viſo miraculo quatuor ſubſecuta in populo. ſcꝫ timor reuerentie. quia accepit oīes timor. laus diuine excellentie quia magnificabant deum. confeſſio aduentus ꝓmiſſi ꝓphete quia magnus ꝓpheta ſurrexit in nobis ille ſcꝫ de quo dixit moiſes. ꝓphetam ſuſcitabit tibi de⁹ de gēte tua. Deu. xviij. et gaudiū viſitatiōis plebis iſraelite quia deus viſitauit plebem ſuam. Et nota ꝙ xp̄us fuit magnus ꝓpheta quia habuit verba magne ſapiētie. Jo. vij Nunq̄ ſic locutus eſt homo. Habuit miracula magne potentie. Lu. vj. Virtus de illo exi. et ſa. om. Habuit exēpla magne ſanctitatis et vite. Math. xj. Diſcite a me qꝛ mitis ſum et humilis corde. Fuit etiam noſter viſitator. Lu. vj. Viſitauit nos oriens ex alto. Jn cuius figura dixit etiam deus pater. Fratres tuos viſitabis ſi recte agant et cum quibus ordinati ſunt diſce. j. Re. xvij. Officium naqꝫ viſitatōnis eſt inquirere de vita. et ideo dicit ſi recte agāt. Jnquirere de fama. et ideo ſubdit cum quibus ordinati ſunt diſce. Chriſtus igitur ad nos viſitandos veniens et inquirens de vita inuenit in nobis opera mala. Jo. iij. Erāt eniꝫ eoꝝ mala opera. Jnquirens vero de fama inuenit ꝙ eramus demonibus ſociati. Job iij. Frater fui draconum et ſocius ſtrutionum. Jdeoqꝫ iſte viſitator opera mala diſſoluit. j. Joh. iij. Jn hoc apparet fili⁹ dei vt diſſoluat opera diaboli. Jpſum vero diabolum nobis ſociatum de mundo eijcit. Joh. xij. Nunc princeps huius mundi eijcietur foras ꝛc̄. Et ſic patꝫ totum de euangelio.

De epiſtola Sermo XCVII.

Obſecro vos ne deficiatis in tribulatōnibus meis pro vobis. ad Ephesi. iij. Beatus paulus gentium ap̄lus in fide et veritate. et in carcere poſit⁹ et vinctus ꝛ catenatus. non ceſſat fideles chriſti docere epiſtolas ei ſcribendo et mittendo quia verbum dei non eſt alligatum. vt ipſe dicit. ij. Thi. ij. Erat aūt paulus poſitus in carcere rome quādo hanc epiſtolā ſcripſit iſtis ephesijs id eſt aſianis quos apoſtolus licet non cōuerterit ad fidem. tn̄ eos in fide cōfirmauit. Et ideo in fidei xp̄i eruditione filij ſui erant. Sicut aūt pater eſt ſollicitus ne filij ſui pereant. ſic apoſtolus erat ſollicitus de iſtis et in carcere manens eos docere nō ceſſat et deum ꝓ eis rogat vt in hac epiſtola patꝫ. Jn qua quidē epiſtola ap̄lus tria facit Primo orat ipſoꝝ ephesioꝝ in fide accepta cōfirmatōnem vt propter nihil ab ipſa deficiāt. Jn principio epiſtole. Secūdo orat ipſoꝝ in bono ꝓfectum vel ꝓficiētiam ibi. Jn caritate radicati et fundati. Tercio ſubiūgit ꝓ collatis beneficijs gratiaꝝ actiones. ibi. Ei aūt qui potens eſt omnia facere habundanter.

Primo ergo ap̄lus orat ipſoꝝ ephesioꝝ in fide accepta confirmatōnem. d. Obſecro vos ſup. ꝓpter deum ne deficiatis ſcꝫ a veritate fidei in tribulatōnibus meis id eſt quia vinctus ſum et alligatus. Solēt em̄ hoīes cito deficere et turbari in tribulatione paſtoris. Zach. xiij. Percute paſtorem et diſpergētur oues gregis. Pro vobis id eſt quas ꝓ vobis ſuſtineo. ij. Coꝝ. j. Siue tribulamur ꝓ veſtra exhortatione ꝛ ſalute. ſiue conſolamur ꝓ veſtra conſolatione. ſiue exhortamur ꝓ veſtra exhortatione et ſalute. Que eſt gloria noſtra vel veſtra. id eſt ꝙ vos nō deficiatis ſed ꝑſeueretis in bono eſt gloria veſtra. eſt etiam gloria nr̄a Gloria em̄ paſtoris eſt confirmatio et ſtatus gregis. ij. Coꝝ. j. Gloria veſtra ſum⁹ ſicut et vos noſtra. Sequitur. Huius rei gratia id eſt ꝓ hac veſtra ꝑſeuerātia et cōfirmatione flecto genua mea ad patrem domini noſtri ieſu xp̄i. Eſt em̄ deus pater dn̄i noſtri ieſu xp̄i ꝑ naturam. et noſtri per gratiam. quia nos per gratiam in filios adoptauit. Ex quo omnis paternitas in celo et in terra nominatur ſiue per modum beneficij. ſiue ſit naturalis ſiue ſpūalis. Jn terra quātum ad patres et p̄latos. in celo quātū ad angelos nos cuſtodiētes ꝛ conſeruātes. Et nota ꝙ dicit nomiatur. quia nec homo nec angelus ꝓprie dicitur pater ſed ſolus deus. Math. xxiij. Et patrem nolite vobis vocare ſuper terram. vnus em̄ eſt pater veſter qui in celis eſt Damaſcenus. Principatus dicitur deus pater noſter quia de nō eſſe ad eſſe nos duxit. q̄ꝫ qui nos genuerunt Vt det vobis ſm̄ diuicias glorie ſue id eſt ſicut diues eſt in glorioſe operando. et glorioſa munera largiendo. det vobis inq̄ꝫ virtutem corroborari id eſt ad corroborāduꝫ vt in eius virtute ſitis corroborati. et hoc per ſpm̄ſcm̄ eius et vbi in interiori homīe id eſt in anima et ſpū mentis. De quo. ij. Coꝝ. Scimus q̄m ſi is qui foris eſt noſter homo corrūpatur. tamen is qui eſt int⁹ renouatur de die in diem. Sed ad quid ſitis roborati in interiori hoīe Certe ad habitādum xp̄um in cordibus veſtris. Unde habitare id eſt ad habitādum et hoc ꝑ fidem vt ſcꝫ fides ieſu chriſti habitet in cordibus veſtris. i. Joh. iiij. Qui manet in caritate in deo manet. Abacuc. ij. Juſtus ex ſua fide viuet. Chriſtus em̄ dupliciter in nobis habitat ſcꝫ ꝑ fidem quātum ad intellectum ꝛ ꝑ caritatem quātum ad effectum. Et ſic pꝫ primū. Secūdo ap̄lus orat ephesioꝝ in caritate ꝓfectum dicēs. Huius rei gratia flecto genua mea vt vos radicati ꝛ fundati in caritate poſſitis comp̄hendere cū omnibus ſanctis. Compatur aūt caritas radici et fundamento Radix em̄ arboꝝ eſt fundamētum edificioꝝ. ex radice fructus ꝓcedit. ex fundamēto vero reſurgit edificium qḋ ꝓtegit. Et hec duo caritas in nobis facit. Nam fructificare nos facit ac etiaꝫ ꝓtegit. Col. ij. Jn xp̄o ambulate radicati ꝛ ſuꝑedificati in ipſo. Sic ergo radicati poſſitis comp̄hendere cū omnibus ſanctis id eſt ſicut omnes ſancti. que ſit latitudo id eſt

quāta debeat eſſe latitudo caritatis que de-
bet vſqꝫ ad inimicos extendi et cum hilari-
tate bene opari. quia qui triſtis dat perdit
qđ dat. Opus eſt ergo latitudine caritatis:
ne perdamus qđ facimus bonum. Sed qꝛ
abundante iniquitate refrigeſcit caritas
multoꝝ. ideo opus eſt longitudine carita-
tis. et ideo ſubdit. que ſit longitudo carita-
tis hoc eſt pſeuerandi longanimitas. In
caritate eñ ſtando pſeueratur. Et que ſit
ſublimitas ſcꝫ caritatis qua ſurſum coꝛ di-
rigitur ad celeſte pmium. Aug⁹. Hec eſt
ſublimitas caritatis qua ſurſum coꝛ dirigi
tur vt deus in pmium expectetur. Nā ſi be
ne oparis etiaꝫ ad inimicos et hilariter tri
buis habes latitudinem. et ſi in his vſqꝫ ad
finem pſeueraueris habes longitudinē ſed
ſi omnia hec non pꝑter mercedem ſupnam
facis altitudineꝫ nō habes. et ille amoꝛ nec
longitudo erit nec latitudo. Si ergo amas
ipſe ſit merces quē amas. ſi amas gratis a-
ma. Et qđ ſit pfundum ſcꝫ caritatis id eſt
vt poſſitis intelligere occultum dei iudiciū
eſſe. quare iſti dat ꝛ illi non dat. Nec hoc
dicit vt poſſimus dei iudicia cōphendere
que efficiūt omnia hec. Sed vt cōphēda
mus ipſa eſſe incōpꝛehenſibilia. Aug⁹. De
occulto eñ iudicia incōpꝛehenſibilia video
Quare aūt illi det et illi non det nihil ad
me. abyſſus eſt ꝛ pfundum. Idem. Nunc
ergo ipſa caritas exercetur in bonis opib⁹
ad ſubueniēdum alijs et vſqꝫ ad inimicos
poꝛrigitur. et hoc latitudo eſt. Nunc lon-
ganimitate aduerſa tolerat in eo ꝙ veraci-
ter pſeuerat hoc longitudo eſt. Hoc auteꝫ
totum pꝑter adipiſcēdam vitaꝫ facit que
illi pmittitur in excelſo. et hoc eſt altitudo
Exiſtit vero in alto ipſa caritas. et hoc eſt
pfundum. pfunda eñ eſt voluntas dei. cu-
ius cauſe nō inueſtigātur. cuius gratia ſu-
mus ſaluati. Et quia duplex eſt ſciētia: ſcꝫ
ſpeculatiua et pꝛactica. Speculatiua auteꝫ
p pꝛacticam pficitur. ideo apoſtolus nō ſo
lum rogat vt habeant ſciētiam ſpeculatiuā
de caritate ſed etiam pꝛacticam vt ſcꝫ per
opera caritatem ſciant ſicut xp̄us ſciuit. Et
hoc eſt qđ ſubdit Scire etiā ꝛc̄. id eſt ro-
go etiam ꝙ deus det vobis ſcire expimēta-
li ſciētia caritatem chꝛiſti ſupeminētem ſci-
entie veſtre expimentali. Nullus eniꝫ in ſe
tantam pōt ſentire caritatem quāta fuit ca
ritas xp̄i. Tanta eñ fuit vt ſeipſum daret
etiam p inimicis. Multa eñ eſt caritas cū
ſe aliquis dat p amicis. Ioh. xv. Maioꝛeꝫ
hac dilectionem nemo habet. Sed ſupemi
net et maxima tunc eſt caritas quādo quis
etiā dat ſe p inimicis ſicut xp̄s fecit. Ro.
v. Cōmendat autem caritatem ſuam deus
in nobis. quoꝫ cum inimici eſſemus recon-
ciliati ſumus deo p moꝛtem filij eius. Ex-
cedit etiaꝫ caritas xp̄i ſciētiam noſtram ſpe
culatiuam quia nullus poſſet ſimplici co-
gnitiōe appꝛehendere tātam abundātiaꝫ ca
ritatis. Abacuc. j. Aſpicite in gentib⁹ ꝛ vi
dete et admiramini ꝛ obſtupeſcite qꝛ opus
factum eſt in diebus noſtris qđ nemo cre-
dit cum narꝛabitur. Et ad quē finem debe
mus ſcire p expientiam caritatem xp̄i ſup-
eminētem certe vt pficiamus in illa et ad
beatitudinem pueniamus qua deus plen⁹ ē
in quo omne bonū continetur. Exo. xxxiij
Oſtendam tibi omne bonū Et hoc eſt. Vt
impleamini ſcꝫ caritate et bonis alijs ten-
dentes per hoc in omnē plenitudinem dei.
id eſt in illam plenitudinem dei qua deus
nos replebit in patria id eſt ſeipſo in quo
omnis boni plenitudo cōtinetur. Plenitu
do eius vie qua homo caritate eſt plenus
que eſt plenitudo gratie ducit ad plenitudi
nem patrie que eſt plenitudo gloꝛie. Io.
Petite vt gaudium veſtrū ſit plenū. Et ſic
patꝫ ſecūdum. Tercio apoſtolus ſubiun
git p collatis beneficijs gratiaꝝ actionem
dicens. Ei aūt ſit gloꝛia qui potens eſt om-
nia facere que petij et pꝛo quibus petij et
ad hoc genua flectio et ſupabundāter ꝙ̄ pe
timus aut intelligimus id eſt magis abun-
danter tribuit nobis deus ꝙ̄ petamus aut
intelligamus. Sic patꝫ in ſalomone qui pe
tijt ſciētiam tātum et dedit illi cum ſciētia
diuitias et gloꝛiam quas nō cogitabat nec
petebat. iij. Re. iij. Ecce feci ſm ſermones
tuos et dedi tibi coꝛ ſapiens. ſed ꝛ que non
poſtulaſti dedi tibi. j. Coꝛ. ij. Oculus non

vi. nec au. audi. nec in coꝛ homi. aſcen. que
pꝑa. de his qui dili. il. Et hoc facere nobis
potens eſt deus ſm virtuteꝫ que opatur in
nobis. id eſt ita pōt deus hoc in nobis fa-
cere ſicut iam fecit in nobis apoſtolis quia
eius virtute ſumus in fide roboꝛati et in
caritate fundati et omnia in ipſo poſſum⁹
Phil. iiij. Omnia poſſūꝫ in eo qui me cō
foꝛtat. Ipſi ergo ſit gloꝛia et vbi. certe in
eccleſia iuſtoꝝ. Alibi eñ non valet gratiaꝝ
actio. Aug⁹. Non eſt locus veri ſacrificij
in toto mūdo extra catholicam eccleſiā Et
hoc totum in xp̄o ieſu id eſt p ieſum xp̄um
Ipſe eſt eñ altare aureum qđ eſt ante ocu
los dei ſup qđ offerēdum eſt. vt dꝛ Apoc.
viij. Et ideo omnes oꝛatōnes p ieſum xp̄m
terminātur. Et quāto tempe fiet hoc. cer-
te in omnes generatōnes ſeculi omniū ſecu
loꝝ cōtentium amen. Moꝛalitas. Sicut
ex dictis ptꝫ. apoſtolus in hac epiſtola ad
tria nos hoꝛtatur. Primo vt pꝑter nullas
tribulatōnes vel pꝑter quecūqꝫ mala eue
niētia. a vera fide deficiamus ſed ſim⁹ coꝛ-
roboꝛati intus in anima fide xp̄i. Secundo
vt ſimus radicati et fundati in caritate ſm
quattuoꝛ dimenſiones caritatis. et habem⁹
expimentalem ſciētiam chꝛiſti que p opera
caritatis manifeſtatur. et hoc vt implea-
mur omni plenitudine chꝛiſti ſcꝫ gratie et
gloꝛie. Tercio vt in eccleſia deo p benefi-
cijs gratias referamus. Circa primū nota
ꝙ tria ſunt que debent nos in fide xp̄i fir-
miter ſtabilire ſcꝫ fidei veritas ꝛ bonitas.
fidei virtus et fidei meritum ſiue vtilitas.
Primū ergo eſt. fidei veritas ꝛ bonitas
Nulla eñ alia fides eſt vera ꝛ bona niſi fi
des xp̄iana. qđ patꝫ ex tribus. Pri
mo ex miraculoꝝ factione. In nulla enim
alia fide fiunt miracula niſi in noſtra q̄ ab
inicio mūdi fuit miraculis confirmata. et
maxime tempe pꝑhetaꝝ quādo eam phe-
tabant et tempe apoſtoloꝝ qui eam pdica-
bant et in coꝛdibus hominū plantabant.
Mar. xvi. Signa aūt eos qui cre. hec ſe. in
no. me. de. ei. Deus aūt non coopatur ma-
lis. Cum igitur mirabilia per ſolam poten
tiam dei fiant. liquet fidem ad quā confir-
mādum mirabilia fiunt eſſe bonam. Ipſi
etiam ſaraceni confitentur ꝙ machomet
nullum miraculum fecit. Secūdo ex tiran
noꝝ perſecutione. omne nāqꝫ regnum appa
ret eſſe cōſumptum ab inimicis pꝑter eoꝝ
potentiam. Exemplum de regno aſſirioꝛuꝫ
et grecoꝝ et romanoꝝ. Fideles autē pꝑter
fidem chꝛiſti quā tenebant maximas ꝛ ge-
nerales pſecutiones et multo tempe ab im
peratoꝛibus romanis ꝛ pꝛincipibus mūdi
paſſi ſunt. vt dicit aug⁹. et nō potuerūt eā
extirpare imo ipſa ſemp creſcebat. et idola
tria et imperium deficiebat. et quādo vn⁹
interficiebatur decem credebant. Hec aūt
nullo mō potuiſſent fieri niſi deus ſuſtētaſ-
ſet eam. qui mittebat angelos qui interfici
ebant inimicos vel conuertebāt eos. vt ptꝫ
in conſtātino ꝯuerſo et in tarquino ab oſſe
piſcis ſuffocato. Cum ergo deus ſuſtenta-
uerit eam liquet ipſam eſſe bonaꝫ. Tercio
ex maloꝝ factōne que in fide xp̄iana fuit q̄
tot ſunt ꝙ pꝑterea omnino xp̄ianiſſimus
et xp̄iani extirpari deberent et tñ fides ſem
per ſtat et defendit xp̄ianos. Nulla natio
tātum offendit cōtra fidem et legem ſuam
ſicut xp̄iani. et maxie vbi deberet eſſe fons
ſanctitatis ſcꝫ in cleꝛo et in eccleſia roma-
na ibi eſt vicioꝝ ſentina. per qđ maxime
ptꝫ ꝙ in fide xp̄iana opatur virtus diuina
alias deficeret ſi eſſet mala cum malum ſe
ſuſtentare non poſſit. bonum aūt ſeipſum
ſuſtentat. Hic cadit exemplum ciuiuſdaꝫ iu
dei de hiſpania qui anteꝙ̄ baptiſaretur vo
luit venire ad curiam pape qui videns ibi
tot mala fieri dixit. vere fides iſta ſuſtenta
tur a deo. Hoc etiam ptꝫ in iudeis qui tā
diu ſuſtentati ſunt ꝙ̄diu bonaꝫ fidem ſuſti
nuerūt. et ſtatim poſtꝙ̄ fidem xp̄i bonam
nō receperūt exterminati ſunt. Secūduꝫ
qđ in fide xp̄i debet nos ſtabilire eſt fidei
virtus. que quātum ad tria mirabilis ap-
paret. Primū eſt quia fides facit
homines filios dei. Ioh. j. Dedit eis pote-
ſtatem filios dei fieri. Et eripit de ſeruitu-
te diaboli. Omnes eñ naſcimur filii ire et
ſerui diaboli. ſed p fidem que in baptiſmo
recipitur ab eius poteſtate eripimur. Col. j

Qui eripuit nos de pote.tene.ſ.demonum
Hoc figuratum fuit in occiſione agni per
cuius fidem id eſt per fidem illius quē il-
le agnus figurabat filij iſrael liberati ſunt
de ſeruitute pharaonis. Hebre.xj. Fide mo
iſes celebrauit paſcha et ſangninis effuſio
nem id eſt habuit fidez ꝙ illius agni mors
figurabat mortem incōtaminati filij dei ꝑ
quā fidem erepti ſunt de manu pharaonis
Math.xvj. Porte infe.non ꝑua.aduer.eā
Secūdum eſt.quia fides noſtra liberat nos
a triplici morte ſcilicz nature culpe ꝛ pene.
Joh.xj. Qui credit in me etiam ſi mor.fu.
viuet.ꝛc. Nam mortē nature mutat in reſur-
rectionem glorie. Et ideo qui fideliter mo
ritur non debet dici ꝙ moriatur ſed ꝙ glo-
rioſam vitam inchoet.i.Theſſ.iiij. Si em
cre.ꝙ ieſus mor.eſt ꝛ reſur.ita ꝛ deus eos
qui dor.ꝑ ie.ad.cū eo. Aug⁹. Tantam gra
tim deus fidei ꝯſtitit vt mors quā conſtat
vite eſſe cōtrariam.inſtrumētum fieret per
qđ tranſiretur ad vitam eternaz. Hebre.xj
Fide enoch tranſlatus eſt ne videret mor-
tem. Tercium eſt quia fides facit nos con
temnere mūdum ꝛ bonū eius que ſunt tria
ſcz honores.delicie.et diuitie. Hebre.xj. Fi
de moiſes grandis effectus negauit ſe eſſe
filiuz filie pharaonis. Ecce honores. Ma
gis eligens affligi cum populo dei ꝙ̄ tem-
ne iocūditatis peccatum habere. Ecce deli
cie. Maiores diuitias eriſtimās theſaurus
egyptioꝝ im.ꝑperiu xp̄i. Ecce diuitie. Om
nis em̄ homo ſcūs iſta tria cōtemnit pro-
pter fidem quā habet de futura gloria. qꝛ
vt dicit apl'us.j. Coꝛ.xv. Si in hac vita
tātum in xp̄o ſperātes ſumus miſerabilio-
res ſum⁹ omnibus hominibus. Hoc fuit fi-
guratum in captione hierico. Hierico lu-
na interꝑtatur et ſignificat mūdum qui vt
luna mutatur que mandata fuit capi ꝑ tre
decim circuit⁹. vt ptz ioſue.vj. Qui ſignat
tredecim articulos fidei quibus muri hie-
rico funditus corruerūt. quia qui ꝑfectaz
fidem habent totus mūdus ante eos cadit
Hebre.xj. Fide muri hierico corruerunt.
Tercium qđ nos in fide xp̄i debet ſtabi-
lire eſt fidei meritū ſiue vtilitas. Fides em̄

noſtra eſt valde ardua et ad credēduz ꝛ ad
exequēdum et habet magnum meritū. Qđ
ptz quātum ad tria. Primo quātū
ad peccatoꝝ remiſſionez.quia per fidei me
ritum peccata dimittūtur. Lu.v. Quoꝝ fi
dem vt vidit ieſus dixit. Homo re.t.pec.t
Secundo quātum ad ſalutis ꝛ gratie con-
ſecutionem.quia ꝑ fidem homo meret ſa-
lutem anime ꝛ gratiam dei. Luce.vij. Fi-
des tua ſal.te fe. Per fidem ſaluata eſt ra
ab meretrix. Hebre.xj. Fide raab meretrix
non perijt cum incredulis. Tercio quātuz
ad vite eterne poſſeſſionez. Per fidem em̄
homo meretur vitam eternam. Joh.vj.
Qui credit in me ha.vi.eter. Ro.iiij. Ei
autem qui non oꝑatur.credenti aūt in eum
qui iuſtificat impium reputatur fides ei⁹
ad iuſticiaz ſm ꝓpoſitum gratie dei. Exem
plum de latrone crucis qui ꝓpter fidē quā
habuit in xp̄um.cum tamen nihil boni fe-
cerit.hec tria eſt conſecutus ſcz remiſſio-
nem peccatoꝝ.ſalutem anime que ꝑ gratiā
hic habetur et vitam eternam vel paradi-
ſum. Luce.xxiij. Hodie mecum eris in pa
radiſo ꝛc. Secūdo nos hortatur vt ſim⁹
radicati ꝛ fundati in caritate. Vbi
nota ꝙ ſeptem ponit conditiōes quas cir-
ca caritatem habere debemus. Primo em̄
in caritate debemus eſſe radicati.vt ſicut a
radicis virtute ꝓcedunt omēs fructus. ita
omnia oꝑa noſtra ꝓcedant a caritate. Ali-
ter em̄ facta perdūtur.j. Coꝛ.xiij. Si diſtri
bu.in ci.pau.om.fa.m. et ſi tradi.cor. me.
ig.it.vt ar.ca.aūt nō ha.nihil mihi ꝓdeſt.
Secūdo in caritate debemus eſſe fundati.
Vnde ſicut edificium ſtabilitur ſuꝑ funda
mentum.ita nos et oꝑa noſtra ſint ſtabili-
ta in caritate vt nullis temptationibus ab
eius integritate euellamur ſcz nec ꝓpter
pluuiam carnalis delectatōis. nec propter
flumina tribulationū.nec ꝓpter ventos ho
norū. Math.vj. Aſſimilabitur viro ſapien
ti qui edi.do.ſuam ſupra petram et deſcen
dit pluuia et venerūt flumina et flauerunt
venti et irruerūt in domū illam ꝛ non ceci
dit.fundata em̄ erat ſupra petrā. Sic erat
fundatus apl'us qui dixit Ro.viij. Quis

nos ſepabit a caritate chriſti.q.d.nihil.
Tercio in caritate debemus eſſe lati.vt ca
ritas noſtra non recludatur ſolum ad nos
et ad noſtros ſed extendatur ad extraneos
et etiam ad inimicos. Math.v. Diligite
inimi.ve.benefa.his qui oderunt vos. Si
enim diligitis eos qui vos diligūt quā mer
cedem habebitis. Quarto debemus eſſe lō
gi in caritate vt de caritate vie ꝑueniam⁹
ad caritatem patrie.quia caritas nūꝙ̄ exci
dit. Sicut em̄ anima noſtra in infinituz eſt
longa.qꝛ in infinitum debz durare ita ꝛ ca
ritas debet eſſe in infinitum longa vt ſemꝑ
cum anima noſtra viuat.j. Joh.iiij. Qui
manet in caritate in deo manet ſed deus eſt
ꝑpetuus ergo caritas noſtra erit perpetua
Quinto debemus eſſe ſublimes in caritate
qđ tunc eſt quādo ꝑ opera caritatis non q̄
rimus niſi celeſte ꝓmium et tempalia dedi-
gnamur. Sublimes ꝑſone vilia dedignātur
ſed magis cogitāt et magna ſperāt.. Phil
iij. Noſtra cōuerſatio in celis eſt. Vnde et
ſaluatorem expectamus qui refor.car.hu.
no.confi.cor cla.ſue. Sexto debemus eſſe
profundi in caritate vt profunda miſteria
dei credamus ex magna caritate ꝓcedere.
et ex magna caritate eſſe ꝙ ea nobis occul
tat vt ſcz magis mereamur. Vel ſimus ꝓ-
fundi in caritate vt illis qui ſunt in ꝓfun
do terre ſcz mortuis cōpatiamur ꝛ benefa
ciamus vt liberētur ita ꝙ caritas noſtra
ſit ſublimis vſqz ad celum.et ꝓfunda vſqz
ad infernum. Septimo ſupexcellentem ca-
ritatem xp̄i debemus habere qua cum eſſet
diues in omnibus voluit fieri pauꝑ vt nos
ditaret cum eſſet dn̄s omniū voluit eē ſer
uus vt nos a ſeruitute liberaret cum eſſet
vita ꝑpetua voluit mori vt nos a morte ꝑ
petua liberaret. Debemus etiam per ex
periētiam ſcire vt pro eius amore fiamus
pauꝑes noſtra pauꝑibus largiēdo. Math.
xix. Si vis perfectus eſſe vende omīa que
habes et da pauꝑibus. Fiamus ſerui iuguz
religionis ſalubriter ſubeūdo et ꝓlatis ec-
cleſie humiliter obediēdo.j. Coꝛ.ix. Cum
eſſem liber ex omnibus omniū me ſeruū fe
ci. Et moriamur ꝓ ſalute ꝓximoꝝ ſi eſt ne

ceſſe. Hic cadit exemplum paulini ep̄i no-
lani qui ꝓ filio vidue ſe tradidit in perpe-
tuam ſeruitutem.vades in affricam vt fili
um vidue a ſeruitute liberaret.vt dicit gre
go.in dya. Tercio nos hortatur ad gra-
tiaꝝ actiones. Debemus em̄ deo intime re
gratiari quia mirabilia nobis fecit. Debe-
mus em̄ deo regratiari ꝓ bonis nature. ꝓ
bonis fortune.pro bonis gratie. Nam na-
turam excellentem nobis dedit vtpote ad
imaginem ſuam factam. Gen̄.j. Faciamus
hoīem ad imagi. ꝛ ſimi.no. Super omnia
bona fortune nos conſtituit ac etiam ſuꝑ
omnes creaturas inferiores. Pſal. Omia
ſubiecisti ſub pedibus eius. Bona vero
gratie ſunt innumerabilia que fecit nobis
et quotidie facit que omnia enumerare ni-
mis eſſet longum et ideo dimittātur ad pre
ſens. Et ſic ptz de moralitate ꝛ ꝑnter totū.

¶ Dominica.xvij.de euangelio Sermo. XCVIII.

QVm intraſſet ieſus in domum
cuiuſdam principis phariſeoꝝ
ſabbato man.pa.ꝛ ip.obſer.e.
Luce.xiiij. Hodiernū euāge-
lium hiſtoriale eſt ꝛ doctrina-
le. Nam in eo narratur quō xp̄us fuit inui
tatus ad qđdam cōuiuium a quodam pha
riſeo et ibi quēdam ydropicū ſanauit. Po
nitur etiam in eo alta doctrina ꝛ vtilis et
neceſſaria. Intrauit em̄ ieſus ad comeden
dum.vt amicus.ſanauit vt medicus.docu-
it vt magr̄. Et ſm hoc pn̄s euāgeliuz prin
cipaliter diuiditur in tres ꝑtes. Nā primo
quoddam conuiuium a quodam phariſeo
chriſto exhibitum premittitur. In princi
pio euāgelij. Secūdo miraculū circa quē-
dam ydropicum a xp̄o ſanatum inſerit.ibi.
Et ecce quidam homo ydropicus. Tercio
documētum habende humilitatis a xp̄o ſa
lubriter ſubinfertur ibi. Dicebat aūt ad in
uitatos parabo intē.quō primos accubi-
tus eligerēt dicens ad illos. Cum inuitat⁹
fueris.. Primo ergo conuiuium a quodā
phariſeo xp̄o exhibitum ꝓmittitur. Et hoc

eſt qḋ dicit. Cum intraſſet ieſus in domum cuiuſdam prin.pha. Et nota ꝙ ipſi phariſei et legiſperiti obſeruabant eum ſcilicꝫ ſi ſabbato curaret et hoc faciebant vt accuſarent eum apud pontificem ⁊ apud populum diffamarent. ꝙ legem moyſi violaret. Sed nunquid fuit inuitatus ſolum ad mā ducādum panem. Ad hoc dicēdum ꝙ mos eſt ſcripture ſic loqui. Vel forte hoc dic. eo ꝙ iudei die ſabbati nihil loquebāt. ſꝫ in p̄cedenti ſero ꝯmedēda coquebant.

Moraliter autem nota ꝙ in hoc euāgelio ſex cōmendabilia de xp̄o dicūtur cōtra ſex vituperabilia que de phariſeis notātur. Nam phariſei in hoc cōuiuio de ſex reprehendi poſſunt ⁊ merito vituperari. Primum eſt coꝝ falſa amicicia qꝛ oſtēdebant ſe amicos chriſti et inuitabant eum ad conuiuia ſua ſicut amicum et inſidiabātur ei ⁊ obſeruabant eum vt poſſent eū accuſare et vituperare: Luce.xxij. Eccē ma.tra.me mecum eſt in menſa. Talis eſt amicicia multoꝝ qui alios paſcūt cibis ⁊ carnibus coꝝ veſcūtur. Prouer.xxiij. Noli eſſe in cōuiuijs potatoꝝ nec in cōmeſſatiōibus eorum qui carnes ad veſcēdū cōferūt. Glo. Carnes ad veſcendum ꝯferre eſt in collocutōe viciſſim vicia proximoꝝ dicere. Talis ē amicicia proditoꝝ. Sic fecit abſolon amon fratri ſuo quē inuitauit ad cōuiuium ⁊ ibi fecit eum occidi.ij.Re.xiij. Talis eſt etiaꝫ amicicia mūndi que cum pocula dat ducit hominē ad furcas inferni. Contra hoc vituperabile eſt cōmendabile ex parte xp̄i ſcꝫ vera amicicia quia ipſos infirmos infirmitate peſſima ſcꝫ peccati et paupes virtutibus que eſt ſumma paupꝉtas] non deſerit. Prouer. xvij. Omni tempe diligit qui amicus eſt. Propter hec duo amici mundi qui ſunt amici ficti cōſueuerūt recedere ab amico mūdi ſcꝫ propter mala que patitur et propter paupꝉtatem quā incurrit. Prouer. Amici diuitum multi. a paupe autem et ſi quos habet recedūt ab eo. Sed xp̄us verus amicus nullo tempe recedit. Luce.xi. Quis ve.ha.ami.⁊ ib.ad il.me.no.id ē in profundo tribulatōnis quia tunc eſt paratus iuuare. Poeta. Amicus in neceſſitate probatur.

Secūdum eſt coꝝ iniquitas quia ipi pleni iniquitate ⁊ peccato querūt tranſgreſſionem ⁊ peccatum in eo qui peccatū nō fe. nec inuentus eſt do.in ore eius.j.Pe.ij. Contra qḋ dicit math.vij. Ypocrita ei.p̄ tra.de oc.t. Prouer.xxiiij. Ne inſidieris et queras iniquitatem in domo iuſti. Et hoc eſt qḋ hic dr̄. Et il.obſer.eum. Nota ꝙ iudei obſeruabant pſonam xp̄i cum dicebant In.belczebub principe demonioꝝ eijcit demonia. Luc.xj. Item xp̄i ſapiam cum miſerūt diſcipulos vt caperēt.eum in ſermōe Math.xxij. Item eius bonitatem vt hic quia ipſi obſeruabāt eum ſi ſabbato conferat bona ſanitatis. Jo.ix. Non eſt hic homo.a deo qui ſabbatum nō cuſtodit. Contra hoc ex parte xp̄i eſt ſumma beniuolentia quia ſuis obſeruatoribꝰ benigne loquitur et rōnabiliter oſtendit ſe irreprehenſibilem eſſe. Joh.viij. Quis ex vobis.arguet me de peccato. In eodem.xviij. Si male locutus ſum teſtimoniū phibe de malo Si autem bene cur me cedis. Terciū eſt eorum incōpaſſibilitas. quia paralitico et alijs infirmis quos xp̄us curabat non cōpatiebātur ſed curatis inſidiabātur curatōꝫ calūniantes. Gregori. Vera iuſticia compaſſionem habet. falſa vero indignationem Contra hoc ex parte xp̄i eſt vera pietas. qꝛ cōpaſſus eſt ydropico et in anima et in corpore ſanauit eum. Pietas autem mūdi eſt ſolum circa corpa ſed de animabus nō curat. Quia vt dicit augꝰ. Infirmatur homo et moritur ⁊ omnes amici cōueniūt et plorant ⁊ adducūt medicos. moritur vero ſm animā nullus cōpatitur nullus plorat. nullus procurat medicum. Quartum eſt eoꝝ inſipiētia quia interrogati cū debebant loqui tacuerūt. Et merito vt dicit beda interrogati tacēt qui cōtra ſe dictū quicquid dixiſſent vident nam ſi dixiſſent licet ſabbato curare. cur ergo obſeruabant eum. ſi autem dixiſſent nō licet. cur ſabbato adaquabant ⁊ curabāt pecora ſua cum ſit magis ſeruile opus ꝙ̄ ſanare infirmū. et ideo tacuerūt neſciētes quid dicerēt. Eccī v. Si ē

tibi intellectus reſponde proximo. ſui autem manus tua ſit ſup os tuum. Contra hoc eſt ex pte xp̄i ſumma ſapiētia. quia vidit cogitatōnes coꝝ et eis reſpondit et oſtēdit ꝙ in opere caritatis ſabbatū non ſoluebatur et ad hoc ſabbatum fuit ordinatum vt in eo homo intenderet opibus caritatis et p hoc demonſtrauit ꝙ ipſi legem nō intelligebant et p cōſequens nō ſeruabant. Quintum eſt coꝝ ſupſtitio ⁊ indiſcreta religio. quia minima ſummope obſeruabant ſcilicꝫ baptiſmata calicū et vrceoꝝ. et nō manducare niſi lotis manibus et cetera talia. De magnis aūt nihil curabāt colantes culicem camelū aūt deglutientes. Math. xxiij. Ve vobis ſcribe et phariſei qui mūdatis qḋ de foris eſt calicis et paropſidis. intus aūt eſtis pleni rapina et immūdicia. q̄ decimatis mētā et anetū et ciminū. et relinquitis q̄ grauiora ſūt legis miſericordiā et iudiciū ⁊ fidem Hoc vicium valde tangit religioſos ſicut tunc tangebāt phariſeos qui habent conſcienciam ad modū camiti extendētes eam et reſtringētes ſic placet eis. Contra hoc ē xp̄i diſcreta religio qꝛ de magnis multū curabat. nā in caritate obediētia. miſericordiā et iuſtitiā et ceteris virtutibꝰ vſqꝫ ad mortē firmꝰ ſtetit. Baptiſmata aūt calicū et vrceoꝝ et nō lotis manibꝰ mādūcare et ceteras cerimonias q̄ ad rē nihil faciūt mādauit dimitti. Jo.iiij. Veniet hora qn̄ nec in monte hoc neqꝫ hieroſolimis odorabitis patrem. ſed eos qui adorant eum in ſpū et veritatē adorare oportꝫ et non in vmbra cerimoniarum. Sextum eſt vana gloria coꝝ qui eligebant primos accubitus in cenis et primas cathedras in ſinagogis et vocari ab hominibus rabbi. Contra hoc eſt profunda humilitas xp̄i quia cum eſſet dn̄s omnium et verus filius dei in tātum ſe humiliauit ꝙ tanꝙ̄ mendicus inuitatus ad prandium iuit et humiliter panem comedit. Phil.ij. Humiliauit ſemetipſm ⁊c. Secūdo miraculum circa quēdam ydropicū a xp̄o ſanatum inſeritur. Et hoc eſt. Et ecce quidam ydropicus erat ante illum. Cyrillus. Ydropicus metu phariſeoꝝ non poſtulabat pro ter ſabbatum curari ſed ſolum aſtabat vt ex aſpectu miſertus eius ſanaret eum: qḋ dn̄s agnoſcens nō poſtulabat ab eo ſi vellet ſanus fieri ſed protinus ſanauit eum. Glo. Ydor aqua nominatur. Vnde ydropiſis morbus aquoſus eſt ſubtercutaneus de vicio veſice natus cum inflatione turgenti et anhelitu fetido. Et eſt propꝛium ydropici ꝙ quāto plus biberit. tanto plus ſitit. Et reſpondens ieſus ſcꝫ inſidioſis obſeruatoribꝰ et cogitatiōibus eoꝝ quas tanꝙ̄ deus videbat. dixit ad legiſperitos ⁊ doctores. Si licet ſabbato curare. i. eſt licitum ſabbato intendere opibus caritatis ſine ſabbati violatiōe. Theophilus. In ſua autem interrogatiōe deridet eos ſicut dicentes. Deo enim benedicente ſabbatum ipſi prohibent bona operari in eo. Dies enim que bona opa non admittit maledicta eſt. At illi tacuerūt ſcꝫ tanꝙ̄ conuicti. Ipſe vero apprehenſum ſanauit ac dimiſit. Et reſpōdens ad illos id ē cogitatiōibus obſeruatoꝝ ⁊ inſidiatorum. Cuius veſtrū aſinus ⁊c. Exemplo ſoluit queſtionē vt oſtendat eos ſabbatum violare in opibus cupiditatis qui eum arguunt in opibus caritatis violare. q.d. Si vos non creditis ſabbatum violare in opibus cupiditatis qḋ tamen vere ſoluitis cum ſit opus ſeruile quātomagis ego nō ſoluo in opere caritatis cum ſit opus dei et ſpūale.

Moraliter autem p iſtum ydropicū intelligitur auarus ⁊ luxurioſus. Iſta enim genera peccatoꝝ magnam habent cū ydropico cōuenientiam. Ydropicus enī vt dictū habet inflatōem ventris ⁊ anhelitum fetidum et quāto plus bibit tantoplus ſitit.

Hec autēꝫ tria multum cōueniūt luxurioſo ⁊ auaro. Nam luxurioſus habꝫ ventrem inflatum id eſt cōcupiſcētiam accenſam ita ꝙ ab ipſa totus vritur ⁊ ita fortiter vritur ꝙ non diſcernit inter marem ⁊ feminaꝫ qḋ diſcernūt beſtie nec aliqn̄ inter conſanguineos. vt ptꝫ de aman qui concubuit cum thamar ſorore ſua et abſolon cū concubinis patris ſui. vt ptꝫ.ij. Reg.xvj. Item habet anhelitum fetidum coram deo quia tota die carnalia cogitat carna

lia loquitur. et carnalia opatur qui fetet coram deo et hominibus. Omnis enĩ mulier fornicaria abbominabilis eſt vt ſtercus. Joel. j. Cõputruerũt iumenta in ſtercore ſuo. Et eccĩ. ix. Omnis mulier que eſt fornicaria quaſi ſtercus in via cõculcabit. Unde pena fornicatoꝝ erit quia mittent in ſtagnũ ignis ⁊ ſulphuris fetidi. vt ſicut in carnalibus fetuerũt. ita in fetore crucient̃. Apo. xix. Miſſi ſunt in ſtagnũ ignis ⁊ ſulphuris. Unde ſup ſodomitas dñs pluit ignem ⁊ ſulphur: vt ſicut in voluptatibus fetebant ita et in fetore et ꝑ fetorem punirentur. Apo. xviij. Sicut fecit vobis facite illi. Hic cadit exemplum de illo angelo qui obuiauit vni mulieri lubrice ⁊ ornate et obturauit ſibi nares dicens ꝙ fetebat coram deo et angelis. Et ꝙ luxuria ſic feteat ptʒ per ſuũ contrarium ſcʒ virginitatem q̃ valde redolet. cõtrarie enĩ cõtrarias opatões habent. Unde dicitur ꝙ vnicornis animal ferociſſimũ capitur in gremio virginis. ꝓpter odorem enĩ venit ad virginẽ puellam a venatoribus in deſertum ductaʒ ⁊ dormit in gremio eius. et tunc a venatoribus capitur ⁊ ligatur. Similiter filius dei ſentiens odorem virginis glorioſe deſcẽdit et dormiuit in vtero eius. Tercio luxurioſus ẽ omnino inſatiabilis. Prouer. xxx. Tria ſunt inſatiabilia. infernus et os vulue et terra que nunq̃ ſatiatur aqua. Põt enĩ homo in actu carnali deficere ſed nunq̃ ſatiari. Iſtum ydropicũ id eſt luxurioſum dñs ſanat dum apprehendit eum ꝑ aliquaʒ magnam infirmitatem vel ꝑ artam penitẽtiam dum ei gratia penitentiam faciendi a deo cõceditur. Sic apprehendit magdalenam ⁊ reſtrinxit ꝯcupiſcẽtiam eius. Iſtis duobus modis hoc viciũ ſanatur ſcʒ ꝑ infirmitatem ꝑ artam penitẽtiam. De primo eccĩ. xi. Malicia id eſt infirmitas hore vnius obliuionem facit luxurie maxime. De ſecũdo. ij. Cor. iiij. Mortificationem ieſu xp̃i in corporibus noſtris circũferẽtes. vt ſcʒ concupiſcẽtia extinguatur. ſup. ad libidinẽ. Propterea vt dicit aug⁹. Carnem veſtrã domate ieiunijs. Similiter hec tria ꝯueniũt auaro. Primo enĩ auarus habet ventrem inflatum. Venter auari ſunt cellaria ⁊ horrea que ſemꝑ ſunt plena quia expectat maiorem cariſtiam et ideo nõ vetera donec ſuperueniãt noua. ps. Promptuaria eoꝝ plena. Prouer. x. Qui abſcõdit frumẽta maledicetur. Item venter auari eſt inflat⁹ q̃ diuitias comitatur ſupbia. Unde ſup illud j. thi. vi. Diuitibus huius ſeculi p̃cipe non ſublime ſapere. dicit aug⁹. Vermis diuitũ ſupbia. Sap. iiij. Diſrũpet illos inflatos. ſ. diuites ⁊ auaros. Nã diuina ſentẽtia ſicut malleus cõterens petras conteret eos. Et tũc verificabitur illud iob. Diuitias quas deuorauit euomet. de ventre eius extrahet eas deus. Secũdo auarus fetet. quia ad lr̃am auarus vt augeat pecuniam comedit panem. alea cepas ⁊ malas carnes emit. et omnia putrida comedit. et bibit vinum corruptum ⁊ acetoſum ꝓpter qd̃ os ei⁹ fetet. ps. Sepulcrũ pa. eſt gut. eoꝝ. Portat etiaʒ veſtes mucidas ⁊ vnctuoſas et totaʒ familiam facit viuere in miſeria. Prouer. xv. Cõturbat domũ ſuam qui ſectat̃ auariciam. Fetet etiaʒ ſpũaliter auarus coram deo et hominibus. Quia vt dicit boc. Largitas ſemꝑ caros facit auaricia vero odioſos. Unde auarũ omnes maledicũt ⁊ abhominãtur tanq̃ rem fetidam. Multũ fetet auarus qui deum negat ⁊ crucem numi adorat ⁊ aĩam ſuam vendit dyabolo et corpus cõſumit et familiam ꝯturbat et ꝓximo nõ compatitur. Eccĩ. x. Auaro nihil eſt ſceleſtius et nihil eſt iniquius q̃ amare pecuniam. Hic enĩ ⁊ aĩam ſuam venalem habʒ. j. Thi. vj. Radix omniũ maloꝝ eſt cupiditas. Tercio auarus ſemꝑ ſitit ⁊ nunq̃ ſatiatur. Eccĩs. v. Auarus nõ implebitur pecunia. Prouer. xx. Sãguiſuge due ſunt filie dicẽtes affer affer. Sanguiſuga eſt dyabolus qui ſitit ſanguinem humanũ. cuius due ſunt filie ſcʒ concupiſcẽtia ⁊ auaricia que dicũt ſemꝑ affer affer ⁊ nunq̃ ſatiãtur. Quattuor auteʒ ſunt rõnes quare auarus bonis mũdi ſatiari nõ põt. Prima eſt bona mũdi non intrant ad animam vbi eſt deſiderium habẽdi. Et ideo homo

quando incipit ditari magis ſitit. quia bona ſibi appropinquat nõ tamen intrant vbi eſt deſiderium habendi. Poeta. Creſcit amor nummi quãtum ipſa pecunia creſcit. Exemplum ſi quis haberet magnã ſitim ⁊ teneret ciatum vini in manibus. quanto magis appropinquaret ad os tanto magis ſitiret ſi non biberet. Secũda eſt quia diuicie ſunt materia in qua auaricia nutritur. Unde non habent auariciam expellere ſed nutrire. Exemplum ſi quis multa ligna ꝓijcit in fornacem non extinguũt fornacẽ ſed accendunt. Sic qui plura congregat plus accenditur ad habẽdum. Sen. Dicis pecuniam perdidi o te felicem ſi cum illa auariciam perdidiſſes. adhuc es felicior q̃ tãte rei malicia eſt ſubtracta. Tercia eſt quia diuicie nullam cõueniẽtiam habent cũ anima quia anima eſt ſpũs et diuicie ſunt res materiales. Unde nec implere nec euacuare eam poſſunt. Exemplũ ſi quis vellet implere vnam vegetem ſapiẽtia vel virtutib⁹ nõ poſſet. quia in nullo cõueniũt. Quarta eſt q̃ aĩa facta ad imaginẽ dei eſt capax ipſius dei et per cõſequẽs ꝑfecti boni. Omnia auteʒ bona mũdi nec perfecta ſunt nec aliquid ſunt reſpectu capacitatis anime. et ideo ipſam implere nõ poſſunt. Exemplũʒ ſi quis vnam domũ implere vellet vno grano tritici fantaſticus eſſet. Sic anima ſi totum mundum haberet non poſſet impleri. Solus autem deus qui eſt ꝑfectum bonuʒ et omnia bona cõtinens replet capacitateʒ anime. Aug⁹. Feciſti nos domine ad te. et inquietum eſt cor noſtrũ donec requieſcat in te. Pſal. Qui replet in bonis deſideriuʒ tuum. Iſtum ydropicum id eſt auarum dominus ſanat dum apprehendit eum id eſt cohibet ⁊ tenet appetitum eius ne tempalia appetat ſed ſuperna. Ubi nota ꝙ circa diuicias triplex defectus in hominibus contingit. Primus eſt in male acquirendo et talis vocatur cupido. Cupidus ẽ qui ſemper inhiat habendis et nunq̃ ſatiatur habitis. Talis habet manum porrectam ad accipiẽdum ⁊ ꝑ omnem moduʒ nititur pecuniaʒ extorquere nihilominus tñ talis expendit. Tales ſunt omnes romani et florentini qui mirabiliter ſunt cupidi in acquirendo per phas ⁊ nephas ſed multa expendunt. Iſte ſanatur vt dictum eſt cũ dominus per gratiam ſuam cohibet appetitum eius ne terrena concupiſcat. Secũdus defect⁹ eſt in nimis tenaciter retinẽdo quẽ quis habet licet nõ indebito ⁊ malo modo lucretur et talis vocatur auarus. In quo genere ſunt oẽs mulieres quia omnes ſunt tenaces et auare. De huiuſmodi ſunt etiaʒ quidam homines parui cordis qui nõ querunt magna lucra ſed qd̃ habent tenaciter tenent. In hoc etiaʒ genere ſunt quidã homines ſenes quibus deficit calor naturalis et ideo ſunt ſicut miluus dicẽtes myo myo. Talis curatur ꝑ manus aptiõem dando elemoſinas. quia cõtraria cõtrarijs curãtur. Exẽpluʒ de zacheo qui ſic fuit curat⁹ qui ait. Ecce di. bo. me do pau. Luc. xix. Et talis ſignificatur ꝑ illuʒ qui habebat manũ aridam cui xp̃s dixit. Extende manũ tuã. Lu. vj. Sup quo dicit glo. Nil plus valet tali curatõni q̃ elemoſinaꝝ largitio. Tercius defectus eſt in male expendẽdo cũ quis cõſumit ſubſtãtiam ſuã in ſymbolis ⁊ tabernis et cũ meretricibus. ꝓuer. xxiij. Uacãtibus potibus ⁊ dantes ſymbola ꝯſumentur. Et talis vocatur ꝓdig⁹. Sic ꝯſumpſit ſubſtantiaʒ ſuã filius ꝓdigus. vt ptʒ Lu. xv. Tales raro curãtur niſi poſtq̃ omnia conſumſerunt. Unde ille filius ꝓdigus poſtq̃ omia ꝯſumpſerat reuerſus ad ſe dixit. quãti mercenarij in do. pa. me. a. pa. Et ſequit̃. Surgã ⁊ ibo ad p̃rem meũ. Uade ⁊ tu fac ſimiliter. Põt etiã ꝯtingere ꝙ aliquis ſit cupidus ⁊ auarus ⁊ ꝓdigus ſimul nõ q̃ ꝓdigalitas ⁊ auaricia ſunt ꝯtraria que eidẽ ſimul ineſſe nõ pñt. Et ſic pʒ ſcd̃m. Tercio documẽtum hũilitatis habende a xp̃o ſalubriter ſubinfert. Circa qd̃ quattuor fac. Primo ꝓponit pabolam de nuptijs ibi. Dicebat autem ad inuitatos pabolam iſtã. Secũdo docet quid fugiẽduʒ ſit in nuptijs. q̃ primus locus. ibi. Nõ diſcũ. in primo loco. Tercio quid eligẽdum q̃ locus nouiſſim⁹. Quarto ſubditur cõis ſñia ⁊ rõ vtriuſqʒ.

ſibi quia omnis qui ſe humiliat exaltabitur
Primo ergo ꝓponit parabolam de nu-
ptijs. Et hoc eſt. Dicebat aūt ad inuitatos
parabolam iſtā glo. aliquid miſtice ſignifi-
cantē. intendens quō ⁊c̄. i. intelligens ⁊ vi-
dens quō ad primos accubitus laborarent
Uel intendens perſuadere in doctrina ſua
quō debent accubitus in eccleſia eligi. L ra
plana eſt. Miſtice autē nota ꝙ nuptie iſte
notant vel ſignificāt nuptias ſpūales quas
deus in pn̄ti celebrat cum aīa fideli. ꝑ fidē
em̄ ⁊ dilectōnem anima cum deo deſponſat
qđ fit in baptiſmo. Oſee. ij. Sponſabo te
mihi in fide. In his ergo nuptijs cōiungi
tur deus anime ꝑ fidem ⁊ dilectōnem. Ex
qua ꝯiunctiōe triplex bonū ꝓuenire debet
qđ in matrimonio carnali ſilr̄ eſſe debet.
ſcʒ bonū fidei. bonum prolis. ⁊ bonū ſacra
menti. Bonū fidei ibi debet eſſe ne diabo-
lum adulterū iterū ſuſcipiat vlterius. Sic
enim ꝓmiſit in baptiſmo dum fuit xp̄o de-
ſponſata ſcʒ abrenūcio dyabolo ⁊ omnibus
pompis eius Sed anima peccatrix frangit
fidem ⁊ omni die dyabolum adulterꝝ admit
tit et xp̄us ſponſus pulſat ad oſtium et in-
troire non pōt. Apo. iij. Ego ſto ad oſtium
et pulſo. Quidam aūt faciūt ſicut mala vx
or que recipit virū ⁊ adulterum. Ita tales
volunt recipere xp̄um ⁊ dyabolum qđ eſſe
non pōt quia lectus conſciētie noſtre ē val
de anguſtus. ita ꝙ ibi deus ⁊ dyabolus re-
quieſcere non poſſunt. Et ſimiliter pallium
amoris eſt breue et vtrūqʒ coopire non pōt
Yſa. xxviij. Coanguſtatū eſt ſtratū ita vt
alter decidat et pallium breue vtrūqʒ ope-
rire non poteſt. Bonū prolis debet ibi eſſe
vt anima xp̄i bona opa pariat. quia male-
dicta ſterilis que non parit. j. Thi. ij. Sal-
uabitur autem ꝑ filioꝝ generatōnem id eſt
bonoꝝ operum ꝓductōnem. Bonum ſa-
cra mēti debet ibi eſſe vt inter ſponſū xp̄m
et ſponſam animā diuiſio nunq̄ fiat. Nā
in matrimonio carnali ē triplex vnio. Una
ſcđm conſenſum animorū que fit per amo
rem. Alia ſcđm permixtionem corporum.
Tercia per indiuiduam cohabitatōem am
borum. Sic ⁊ in iſto matrimonio ſpiritua-
li xp̄us nobis tripliciter copulatur ſcʒ per
amorem. Hiere. xxxj. In caritate perpe-
tua dile. te. ideo attrax. te miſerans. Secundo
per nature conformitatē Hebre. ij. Nuſq̄
enim ange. appre. ſed ſemen abra. Tercio ꝑ
ꝑpetuā nobiſcum habitatōnem. Math. xx
viij. Ecce ego vo. ſum om. die vſqʒ ad cō-
ſumatōem ſeculi Et nota ꝙ ab his nuptijs
tripliciter homies expellūtur. L Pri
mo ꝓpter defectum pietatis ſicut ille quin
qʒ virgines que non ſumpſerunt oleum ſe-
cum per qđ pietas deſignatur. Math. xxv.
Eſuriui et non dediſtis mihi manducare.
Et ſequitur Diſcedite a me male. in ignem
eternum. Secundo ꝓpter defectum carita
tis. Math. xxij. Amice quomō huc intraſti
non habens veſtem nuptialem per quā ca
ritas deſignatur. Et ſubditur. Ligatis ma-
nibus et pedibus mit. eum in tenebras exte
riores. Tercio ꝓpter defectum humilita-
tis. vt patʒ in hoc euangelio. quia ille qui
vult primum locum tenere per ſuperbiam
alijs ſe ꝑponendo dicitur ꝙ teneat nouiſſi-
mum locum et infimum. Infimus locus
eſt infernus. Secundo docet quid fugiē
dum ſit in nuptijs quia primus locus. Et
hoc eſt. Non diſcumbas in primo loco.
UI Ubi nota ꝙ aliquis diſcumbit in
primo loco tripliciter. Primo in corde ſuo
alijs ſe preponendo. Et hoc eſt qđ dicitur
hic. Nō diſcumbas in primo loco id eſt nō
extollaris in corde tuo de meritis et ſcien-
tijs alijs te preponendo. Sic diſcumbebat
in primo loco phariſeus dicens. Non ſum
ſicut ceteri hominū Luc. xviij. Non ſic fa-
ciebat abraam dicens. Loquar ad dominū
meum cum ſim puluis et cinis. Ubi dicit
gregorius. Aperte cernimus in quo loco
ſe poſuerat qui ſe puluerem ⁊ cinerem etiā
cum deo loqueretur exiſtimabat. Qua er-
go pena feriendi ſunt illi qui ad ſumma nō
proficiūt et de minimis ſe extollunt. Se-
cundo primatum ambiendo ſicut lucifer.
Yſa. xiiij. Similis ero altiſſimo. Quod eſt
valde fatuum primatum ambire. Quia vt
dicit Auguſtinus. Quāto aliquis eſt in lo
co ſuꝑiori tanto in periculo maiori verſat

Tercio primatum vſurpādo. Sicut chore
achor dathan ⁊ abyron. vt pʒ numeri. xvj
Iſtud eſt magnū peccatum ⁊ multum di-
ſplicet deo vt patʒ ibidē ꝑ penam ſubſecu
tam. nam chore cū complicibus ſuis igne
diuino cōſumpti ſunt. Dathan vero ⁊ aby
ron cū tabernaculis ſuis et omni familia
abſorbuit terra ⁊ deſcenderūt in infernū vi
uentes. Tercio docet quid eligēdum eſt
q: locus nouiſſimus. Et hoc eſt. Recūbe
in nouiſſimo loco. Nl Ubi nota ꝙ lo-
cus infimus vel nouiſſimus ꝓpter tria eſt
eligēdus. Primo ꝓpter ſecuritatē. Aug⁹.
Humilitas in imo eſt. et ideo nō habʒ quo
cadat. Secūdo ꝓpter pacem. ꝑflant em̄ ven
ti in alto. locus vero inferior nō eſt ita ex-
poſitus ventis. Yſa. xxxij. Erit quaſi vir q
abſcondit ſe a vento ⁊ celat ſe a tempeſta-
te. Tercio ꝓpter exaltatiōeʒ ſequētem. q:
deus exaltat eū ⁊ facit ip̄m ad locū ſuꝑio-
rem aſcendere. Et hoc eſt qđ dicit. Amice
aſcende ſuperius. Facit aūt deus humilem
quintupliciter aſcēdere. Primo mūdū
cōtemnēdo ⁊ obliuiſcēdo. Phil. iij. Que
retro ſunt obliuiſcēs ad ea que priora ſunt
exten. Ibidē. Omnia ar. ſum. vt ſter. Se
cundo carnem ſpūi ſubijciendo. j. Cor. ix.
Caſtigo cor meum et in ſer. re. Tercio ani
mū ad ſui conſideratōem colligendo. humi
lis enim ſolum ſe conſiderat. Hiere. xxxj.
Statue tibi ſpeculam Diſcipuli receperūt
ſpūmſanctum dum eſſent in ſuꝑiori parte
cenaculi. vt ptʒ Actuū. ij. vbi ſolum ſe cō-
ſiderabant. Quarto habitum perfectionis
aſſumendo. Math. v. Eſtote perfecti ſicut
et pater veſter. ce. perfec. eſt. Quinto ſuꝑ-
na cōtemplādo ⁊ apprehendēdo. Yſa. lviij
Suſtollam te ſuꝑ altitudinem terre ⁊ ciba
bo te hereditate iacob patris tui. Quar
to ſubdit rōnem vtriuſqʒ ſcʒ ſuꝑbie ⁊ hu-
militatis vel depſſionis ⁊ exaltatōnis. que
eſt quia omnis qui ſe exaltat aliquo ſupra
dictoꝝ modoꝝ ſe alijs ꝑponendo vel prima
tum ambiendo vel vſurpando humiliabit
a deo id eſt in oculis dei erit abiectus et vi
lis in hac vita. et tādem humiliabitur val
de in penis inferni. Qui autē ſe humiliat
nihil ſe reputando et pompas mundi con-
temnēdo. ⁊ dignitates renuēdo. exaltabitur
coram deo et hic per gratiam et in futuro
per gloriam. Eſt ergo humilitas menſura
et regula exaltatōnis vt qui multum ſe hu
miliat multum exaltetur. et qui minus mi
nus. Exempla hoꝝ patent in chriſto et in
beata virgine et iohanne baptiſta qui ſm
gradus humilitatis ſic ſunt exaltati vt xp̄s
ſuper omnes. et poſt ipſum beata virgo.
et inde iohannes baptiſta qui ait non ſum
dignus vt ſoluam corrigiam calciamenti
eius. Et intelligimus totum quātum ad de
um. quia quātum ad mundum non ſic ſem
per euenit imo aliquādo qui ſe nititur ex-
altare exaltatur. et qui ſe deprimit non in-
gerens ſe mundanis non exaltatur ſed vili
penditur. Et ſic ptʒ tercium. Si vis bre
uius ꝓcedere nota ꝙ tria dn̄s in hoc euā-
gelio fe it. ſcʒ intrauit curauit et predica-
uit. Intrauit domum principis phariſeo
rum curauit ydropicum. predicauit conui-
uantibus. Spūaliter intrat ad nos dn̄s vt
amicus. curat vt medicus. docet ⁊ ꝑdicat
vt magiſter. In primo nota tria. Primo
cuius domū intrauit. quia principis phari
ſeoꝝ id eſt illoꝝ qui principantur et dn̄an-
tur carni et vicijs qui ꝑ amorem ⁊ deſide-
rium diuiſi ſunt a mūdo. Sap. j. In mali-
uolam aīam non introibit ſapiētia nec ha.
in cor. ſub pec. Secūdo qn̄ intrauit. q: ſab
bato qn̄ ſcʒ aīa quieſcit a mūdi tumultib⁹
et vacat ſanctis cogitatōnibus ⁊ operibus
Iob. iiij. Qn̄ ſolet ſopor occupare hoīes
ſpūs me pn̄te trāſiuit. Io. xx. Cum eſſet ſe
ro vna ſabbatoꝝ venit ieſus Tercio ad qđ
intrauit. q: ad manducādum panē. de quo
Io. iiij. Meus cibus eſt vt fa. vo. ei⁹ qui
mi. me. In ſcđo ſilr̄ nota tria q̄ fecit in
curatōe illius ydropici. q: appꝑhendit eum
appꝑhenſū ſanauit ⁊ ſanatum dimiſit. In
quibus intelligit̄ triplex grā ꝑ quā pecca
tor curat̄. Appꝑhendit em̄ deus pctōrem ꝑ
gratiam preuenientem mouendo liberum
arbitrium eius ad conuerſionem. Sanat
per gratiam ſubſequentem infundendo cō-
tritiōeʒ. Sanatū dimittit ꝑ grām ꝑficiētē

vt proficiat in bonis operibus quouſqꝫ
perueniat ad perfectõnem. Et hec triplex
gratia petitur in oratõne pſentis dominice.
Tua inquit nos domine queſumus gratia
ſemꝑ et pueniat Ecce prima. Et ſequatur
Ecce ſecunda. Ac bonis operibus iugiter
preſſet eſſe intẽtos. Ecce tercia. Vel appre
hẽdit ꝑ grẽ infuſionẽ. Sanat ꝑ peccati di/
miſſiõem. Dimittit ꝑ plenã ſatiſfactõnem

In tercõ ſimiliter nota tria ſm tria que
docuit de humilitate. Primũ eſt gratiam
ꝑfectioni ipius humilitatis que eſt in oib᷒
nouiſſimum locũ tenere. et ſe minorẽ oib᷒
reputare. qꝺ docet ibi. Cũ inuitatus fueris
a i nuptias non diſcũbas in pmo loco. Ecci
iij. Quanto maior es hũilia te in omnibus
Scd̃m ẽ defect᷒ humilitatis priuacõnis q̃
eſt rubor ⁊ diectõ ſequẽs ſuꝑbiã qꝺ notat
ibi Ne forte hono. te ſit inui. Ad qꝺ refert
qꝺ dicitur q2 omnis qui ſe exaltat humili/
abitur. Terciũ eſt fructus et vtilitas hũili
tatis poſitõnis. quĩ eſt aſſenſio et exaltatio
qꝺ notãtur ibi. Sed cũ vocat᷒ fueris vade
et recũbe in nouiſſimo loco. Ad qꝺ refert
quod dicitur: Quia qui ſe humiliat. exal.
Et ſic patet totum.

Epiſtola ſermo XCIX

O Bſecro vos ego vinc. in dño
vt digne am. voca. qua vo. eſ.
epħ. iii. Hec eſt ſcd̃a ps toti᷒
epſe. ad epħ. In qua premiſ/
ſa gratiarũ actiõe ꝓ bonis ac/
ceptis ſubiungitur exhortatio vt in bonis
acceptis ꝓficiant. Diuiditur aũt pñs epla
in quattuor ptes. Primo hortatur apſus
ephesios et nos in illis vt de bono in meli᷒
ꝓcedendo digne debeant ambulare. In pn
cipio epſe. Secũdo oſtendit modum digne
ambulandi in multiplici virtute conſiſtere
ibi. Cum omni humilitate ⁊ manſuetudine
Tercio hortatur vt ſint ſoliciti vnitatem
ſpũs et caritatis ſeruare ibi. Soliciti ſer/
uare vnita. ſpũs in vin. pacis. Quarto ra/
tionem quare debent in vnitate ſpũs ambu/
lare aſſignat ibi. Vnus dñs vna fides vnũ
baptiſma. Primo ergo hortatur vt profi/
ciant de bono in melius dicens. Obſecro
vos ego vinc. in do. vel ma. in domino nõ
obſtantibus vinculis. vel ego vinctus ob/
ſecro vos in dño id eſt ꝓpter dñm vt ambu
letis et non ſtetis. quia in via non ꝓficere
deficere eſt. vt dcit Gregorius. Ambu/
letis digne vocatõne euangelica qua voca
ti eſtis ſicut dignum eſt ambulare vocatos
ad gratiã et fidem xp̃i. Phil. j. Digne euã
gelio chriſti conuerſamini. Vel ambuletis
digne vocatiõe qua vocati eſtis id eſt ſicut
competit vocatõni vniuſcuiuſqꝫ. i. Co. vij
Vnuſquiſqꝫ in ea vocatiõe qua voca. eſt
ꝑma. Non enim omnes ad eandem miniſte
rij gratiam vocati ſunt. Et hoc eſt qꝺ infe
rius dicit. Vnicuiqꝫ veſtrũ data eſt gratia
ſm men. do. chriſti. Et ſic ptꝫ primũ. Se
cundo determinat modum quõ ambulãdũ
ſit qui conſiſtit in quattuor ſcꝫ in humilita
te. manſuetudine. patientia et caritate. Di/
cit ergo. Ambuletis cum omni humilitate
vos inuicem ſubijciendo. Eccj. iij. Quãto
maior es humilia te in omnibus. Quia de
us ſuperbis reſiſtit. humilibus aũt dat gra
tiam. Jaco. iiij. Et manſuetudine id eſt cũ
humilitate interius et manſuetudine exte/
rius. Math. xj. Diſcite a me q2 mitis ſum
et humilis corde. Cum patientia. Lu. xxj.
In patientia veſtra poſſidebitis animas
veſtras. Supportantes inuicem in carita/
te. Ro. xvj. Debemus autem nos firmio/
res imbecillitates infirmorum ſuſtinere.
Gal. vj. Alter alterius onera portate. Et
ſic patꝫ ſecũdum. Tercio monet vt ſint
ſoliciti vnitatem ſpiritus et caritatis ſerua
re d. Sic ambulate et ſitis ſoliciti ſeruare
vnitatem ſpiritus. Actuũ. iiij. Multitudi/
nis credentium erat cor vnum et anima
vna. Vnitatem dico exiſtentem in vinculo
pacis. id eſt que exiſtit ⁊ cõſeruatur in vin
culo pacis. Pax enim vnitatem tenet ⁊ cõ
ſeruat ſicut vinculum rem quã tenet ⁊ vin
culat. Propter hoc dicebatur ſupra. ij. ca.
Ipſe eſt pax noſtra qui fecit vtraqꝫ vnũ. ſ
corp᷒. et ſic ſitis ſoliciti ſuare vnitatẽ ſpũs
vt ſitis vnũ corpus quãtuꝫ ad op᷒ exteri᷒

Ro. xij. Multi vnum corpus ſum᷒ in xp̃o
j. Cor. xij. Sicut aũt multa membra vnuꝫ
corpus cum ſint. non poteſt dicere oculus
manui opera tua non indigeo. Et ſitis vn᷒
ſpiritus interius idem ſentiendo quãtuꝫ ad
effectum. j. Corin. j. Idipſum dicatis om/
nes et non ſint in vobis ſciſmata. Sicut vo
cati eſtis id eſt ſic ſitis vnum corpus ⁊ vn᷒
ſpiritus ſicut vocati eſtis non ad diuerſa.
ſed in vnam ſpem vocatõnis veſtre id eſt
in vnam ſpem ſperatam ſcꝫ ad vitam eter/
nam que vna eſt. quia nummus qui eſt mer/
ces vnus eſt omnium. Pſal. Vnam petij
a domino hanc requiram vt inhabitem in
domo dñi. Et ſic patꝫ tercium. Quarto
reddit ratõnem quare debent vnitateꝫ ſer/
uare dicens. Vnus dominus vna fides ⁊c̃.
quaſi diceret. Sic debetis ⁊ poteſtis vnita
tem ſeruare quia vnus eſt dominus veſter
cui ſeruitis et non eſtis diuiſi per multos.
quod eſſet cauſa vnitatis ſcindẽde. Math
vj. Nemo poteſt duobus dominis ſeruire.
j. Corin. viij. Vnus dominus ieſus xp̃us ꝑ
quem omnia ⁊ nos per illũ. Similiter vna
eſt fides vobis inſpirata ab illo in qua ei
ſeruire debetis. fides inquã formata et vnũ
eſt baptiſma qꝺ ſuſcipere debetis ad dele/
tionem peccati et infuſionem virtutum. qꝛ
non iteratur ꝓpter caracterem quẽ impri/
mit. et quia in virtute paſſionis xp̃i datur
que nõ iteratur. Sed potior ratio eſt. quia
eſt contra morbuꝫ originalis culpe. que nõ
redijt. j. Corin. xij. Omnes nos in vno ſpi
ritu in vnum corpus baptiſati ſumus ſiue
iudei ſiue gentiles ſiue liberi ſiue ſerui. vn᷒
deus ⁊ pater omniũ Hic oſtendit ꝙ ille do
minus cui ſeruire debemus eſt vnus in eſ/
ſentia et trinus in pſonis. Et hoc eſt. Vn᷒
deus. quaſi diceret. Iſte dominus cui ſeruiſ
re debetis eſt vnus deus qui eſt pater om/
nium omnia creando et gubernando et cõ
ſeruando qui eſt ſuper omnes qꝺ appropri
atur patri qui a nullo eſt. et per omnia qꝺ
appropriatur filio qui eſt ſapientia per om
nia diſcurrens ⁊ attingens. Sap. viij. At/
tingit ergo a fine vſqꝫ ad finem for. et diſ.
omnia ſua. Et in omnibus nobis qꝺ appro
priatur ſpũiſancto qui operatur omnia in
nobis. Yſa. xxvj. Omnia opa noſtra ope/
ratus es in nobis. Eſt ergo iſte dñs cui ſer
uire debemus. Deus pater qui eſt ſuper
omnes per potẽtiam pſidendo et eſt deus fi
lius qui eſt per omnia per ſapiẽtiam omia
cognoſcẽdo. et eſt deus ſpũſſanctus qui eſt
in omnibus nobis per bonitateꝫ nobis gra
tiam infundendo. Et ſic eſt vnus deus in
tribus perſonis. Ro. xj. Ex quo omnia et
per quem omnia et in quo omnia ipſi glo/
ria in ſecula. Moralitas epiſtole. Sicut
patꝫ ex dictis. ad duo nos in hac epiſtola
hortatur apoſtolus vt ſcꝫ digne ambule/
mus vocatione qua vocati ſumus. et vt cõ
ſeruemus vnitatem ſpũs in vinculo pacis

Primo ergo nos hortatur vt digne am
bulemus vocatõne qua vocati ſumus ⁊ di
rigentem viam ad id ad qꝺ vocati ſumus
diuidit in quattuor partes ſcꝫ in humilita
tem manſuetudinem patiẽtiam ⁊ caritateꝫ
Cuius ratio eſt quia nos ſum᷒ ad quattuor
vocati. Primo et principaliter ad
regnum dei. quod eſt ipſe deus. Quia vt
dicit aug᷒. Ad hoc creata eſt humana na/
tura vt cognoſceret deum cognoſcẽdo ama
ret. amando poſſideret et poſſidendo frue/
retur. Luce. xiiij. Homo quidam fecit ce/
nam magnam et vocauit multos. Hebre.
iij. Fratres facti vocatõis celeſtis partici
pes. Propter hoc etiam deſcendit filius
dei vt ſcꝫ ad illam vitam beatam nos duce
ret. Joħ. x. Ego veni vt vitam habeant.
Et breuiter omnia que fecit filius dei et in
vita et in morte propter hoc fecit vt ſcilicꝫ
ad regnum dei iremus et vitam eternam
haberemus. Joħ. iij. Sic deus dilexit mũ/
dum vt filium ſuum vnigenitum daret. vt
omnis qui credit in ipſum non pereat ſed
habeat vitam eternam. Sola autem humi
litas eſt via perueniendi ad vitam ſeu ad
regnum dei. et qui aliter vadit potius ca/
dit q̃ꝫ aſcendit. Auguſtinus. Ambula per
chriſti humilitatem ſi vis peruenire ad ei᷒
eternitatem. Job. viceſimoſecũdo. Qui hu
miliatus fuerit erit in gloria. Prouerbioꝝ
viceſimonono. Humilem ſpiritu ſuſcipiet

glorie. Sic ergo qui ābulat in humilitate digne ambulat vocatōne qua vocatus eſt ad regnum dei. Secundo ſumus vocati ad iuſticiam regni. Math. vij. Querite primum regnum dei ꝛ iuſticiam eius querite primum regnum dei tanq̄ finem ſecundario iuſticiam eius tanq̄ id quod ducit ad illū finem. Quia ad regnum peruenire nō poſſumus ſine iuſticia regni. Math. xvj. Quia ad regnum ꝑuenire non poſſum⁹ ſine iuſticia regni Math. xvj. Si quis vult poſt me venire ſcꝫ ad regnū abneget ſemet ipſum id eſt vitā carnalem ꝛ tollat crucē ſuam id eſt penitētiam in qua homo crucifigitur mūdo ꝛ mūdus ei. Gal. vj. Per quē mihi mun. cruci. eſt ꝛ ego mun. ꝛ ſequatur me. ſ. opibus virtuoſis. Et hec eſt iuſticia regni. Vñ filijs zebedei petētibus cōſedere in regno dei interrogati ſunt an poſſent facere hanc iuſticiā ſcꝫ calicē paſſionis ꝛ penitētie bibere. vt pꝫ math. xx. Quaſi diceret xp̄us. Si vultis in regno ſedere oportꝫ mō primo iuſticiā regni habere qḋ eſt calicem paſſionis xp̄i bibere. Ergo ad hoc ſumus vocati vt carnē cū vicijs ꝛ cōcupiſcētijs crucifigamus. Gal. v. Qui aūt chriſti ſunt carnē ſuam crucifixerūt cū vicijs ꝛ cōcupiſcētijs. Et vt opa virtuoſa exerceam⁹. Perfectio aūt hoꝝ duoꝝ operū eſt māſuetudo qꝛ ſi quis in furore ꝛ ſupbia domaret carnem ꝛ faceret opa de genere bonoꝝ. ſicut multi faciūt non ꝓpter hoc ꝑueniret ad regnū celoꝝ. Hic cadit exemplū de illo qui ieiunabat omni ſabbato ad honorē virginis et ex hoc efficiebat melancolicus et īpatiens ꝓpter qḋ totā familiam ꝑturbabat. Cui apparēs beata virgo. dixit. Facias die ſabbati aliquā elemoſinā ꝛ non ieiunes. quia hoc ieiuniū non placet mihi. Similiter cadit exemplum qḋ narrat greg. in dyalogo. de illis duabus monialibus q̄ ſeruitorem ſuū nimis moleſtabāt ꝛ poſt mortem ſepulte ſunt in eccleſia. et dum dyacon⁹ clamaret qui eſt excōicatus exeat eccleſiam videbātur ꝓdicte de ſepulcris exire quaſi eſſent excōicate. Oportꝫ eñ ꝙ opa ducentia ad regnū ſiue opera in manſuetudine facta

Eccl. iij. In manſuetudine opa tua perfice. Math. xj. Diſcite a me qꝛ mitis ſum. ſ. manſuetus in opibus exterius et humilis corde interius. In eodem. v. c. Beati mites qm̄ ipi poſſide. terrā. ſ. viuētiū. c⁹ rō eſt quia opa ducētia ad regnū ſpūſanct⁹ opatur in nobis qui eſt totus benign⁹ et māſuetus. Sap. j. Benignus eſt enim ſpirit⁹ ſapientie. In eodem. xij. Quam bonus et ſuauis eſt ſpiritustuus domine in no: Nemo eniꝫ qui opatur bona habet ſpiritūſanctum qui facit eum benignum ꝛ manſuetū. Sic ergo qui ambulat in manſuetudine digne ambulat vocatōne qua vocatus eſt ad iuſticiam regni. Tercio ſumus vocati ad tolerandum aduerſa ꝑſentis vite. Luce. x. Ecce ego mitto vos ſicut agnos inter lupos. Vt per patientiam aduerſorum probemur et purgemur ꝛ perficiamur ꝛ coronemur. Jaco. j. Beat⁹ vir qui ſuffert temptatōnem. quia cum ꝓbatus fuerit accipiet coronam vite. Luce. xxj. In paciētia veſtra poſſidebitis animas veſtras. Sic ergo qui ambulat in patientia digne ambulat. vocatōne qua vocatus eſt ad tolerandum mala ꝑſentis vite. Quarto eum ſcḋm apoſtolum omnes ſumus adinuicem mēbra corporis miſtici quod eſt eccleſia ſumus vocati vt ſupportemus vnus alterum et ſeruiamus vnus alteri in officio ꝛ ſtatu ſuo in quo deus eum vocauit. Sicut membra corporis naturali dilectōne mutuo ſibi ſeruiunt et ſupportant Nam oculus ſeruit pedi oſtendendo ei viam et pes oculo portando eum et ſtomachus ceteris membris ſumendo cibum pro omnibus. et ſic de alijs. Deus autem poſuit nos in eccleſia ei⁹ tanq̄ membra. vt dicit apoſtolus. vt vnus doceat per doctrinā. alius ſuſtentet per elemoſinam. alius regat per diſciplinam. Vnuſquiſqꝫ ergo in gratia miniſterij qua vocatus eſt debet miniſtrare alijs. Ro. xij. Sicut eniꝫ in vno corpore multa membra habemus. omnia autem membra non habent eundem actum. Et ſequitur. Habētes aūt donatōes ſm grām q̄ data eſt nobis diuerſas ſiue ꝓphetiaꝫ ſcḋm rōem fidei ſiue miſterium

in miniſtrando. ſiue qui docet in doctrinā. Sic ergo qui ambulat in hac mutua caritate. ꝛ ſupportatōne vt in grā quaꝫ accipit ſeruiat alijs. digne ambulat vocatōne qua vocatus eſt ad vnitatē corꝑis miſtici qḋ ē eccleſia cuius caput eſt xp̄s. Eph. j. Ipſum dedit caput ſuꝑ oēm eccleſiā que eſt corp⁹ ipſius. Magna eſt grā eſſe mēbꝝ vnī talis corꝑis cuius caput eſt xp̄s. Et ſic pꝫ ꝙ hec digna ambulatio in quatuor ꝯſiſtit. P

Et nota ꝙ hec ſſitudo dilectōnis mēbroꝝ corꝑis naturalis ad mēbra eccleſie qua ſe īuicē dnt diligere ſupportare et ſuire ſic mēbra corꝑis naturalis attēditur quātum ad octo. Primo attēdit in hoc ꝙ vnū membrū non inuidet alteri licet excellat vnū alterū et opatiōe ꝛ ſitu. Sic nō debemus primo inuidere in quocūqꝫ ſtatu qs ſit. Aug. Auertat de⁹ peſtem inuidie ab animis oīm hominū vicium dyaboli eſt inuidētia. ſꝫ habet matrem ſuā ſcꝫ ſuꝑbiam. ſuffoca mrēm et nō erit filia. Secūdo in hoc ꝙ vnū membrū officiū ſuū ſibi non appropriat ſed omnibus cōicat. Sic homo debet cōicare gratiam quā habꝫ primo ſuo. Ro. v. Neceſſitatibus ſcōruꝫ cōicantes. Tercio in hoc ꝙ vnū mēbrum ab alio leſum nō ſe vindicat. Sic debemus parcere nō reddere malū ꝓ malo. Quarto in hoc ꝙ infirmiora mēbra amplius honoram⁹. j. Coꝝ. xij. Que putamus ignobiliora mēbra eſſe corꝑis his honorem abundātioreꝫ circūdam⁹ Sic ꝛ nos nō debem⁹ infirmiores deſpicere ſed honorare. Ro. xij. Honore inuicem ꝑuenientes. Quinto in hoc ꝙ vnū mēbrum alteri cōpatitur ꝛ gaudet. j. Coꝝ. xij. Siquideꝫ vnū patitur mēbrum cōpatiūtur omnia mēbra Sic ꝛ nos facere debemus. Ro. xiij. Gaudete cū gaudentibus ꝛ flete cū flentibus. Sexto in hoc ꝙ vnū mēbrum reputat ſibi fieri qḋ fit alteri ſiue bonū ſiue malum. qꝛ ſi leditur pes lingua cōqueritur ſi ſanatꝰ manus regratiatꝰ. Sic vnus fideliū debet ſibi reputare fieri qḋ fit alteri. exemplo illius qui ait qḋ vni ex mini. meis fecꝭ. Math. xxv. Septimo in hoc ꝙ vnum membrum ꝓ alio leſioni ſe exponit vt manus ꝓ capite vel oculo. Sic nos facere debem⁹ exemplo chriſti capitis noſtri qui ictum quē humanum genus merebatur. accipe in cruci ſuſtinuit. Yſa. liij. Propter ſcelus populi mei ꝑcuſſi eum. Octauo in hoc ꝙ cibum quē vnum. mēbrum recipit omnibus communicat. Sic ꝛ nos bona noſtra temꝑalia cōmunicare debemus. Actuū. iiij. Erant illis omnia cōmunia et di. ſin ꝓut cu. op. e Et ſic pꝫ primū. Secundo nos hortatꝰ vt omni ſtudio vnitatem ſpiritus ꝛ corꝑis miſtici qḋ eſt eccleſia in vinculo pacis conſeruemus. Q Vbi nota ꝙ in hanc vnitatem conſeruādam ſex nos inducere debēt

Primū eſt chriſti imitatio. Boni eñ filij debent patrem in bonis opibus imitari. Et omēs boni xp̄iani debent xp̄um patreꝫ ſuū imitari. Sap. ij. Imitātur autē illum qui ſunt ex parte illius. Chriſtus auteꝫ ad hoc venit in mūdum vt filios dei qui erāt diſperſi cōgregaret in vnū. Joh. xj. ſcꝫ in vnam fidem. in vnā eccleſiam. et in vnam gloriam. Propriū enim eſt xp̄o vnire. ſicut ꝓpriū eſt dyabolo diuidere. Qui ergo diuiſionibus intendūt dyabolum imitātur ꝛ nō xp̄um. Ipſe eñ dyabolus primā diuiſioneꝫ inter creatorem ꝛ creaturā ꝑ peccatū fecit Yſa. xiiij. Ponam ſedem meam in aquilonem. Ipſe diuiſit animā a corꝑe et homīes ab inuicem ꝑ diuerſa litigia ꝑ diuerſos errores ꝛ cultus. Sic ergo qui xp̄um imitantur in vnitate conſiſtunt. Secundum eſt ſpūſſancti influxio. qꝛ vt dictum eſt nos ſumus mēbra corporis miſtici qḋ eſt eccleſia cuius caput eſt xp̄s. Hec aūt mēbra vniūtur vni capiti in caritate ſpūſſancti que eſt vinculum ꝑfectōis. vt dꝛ ad col. iij. Sicut aūt ſe habet mēbꝝ in corꝑe naturali qꝛ mēbrū diuiſum a corꝑe non pōt recipe influxū virtutis a capite. ita ſe habet mēbrū in corpore miſtico. qꝛ homo diuiſus ab vnitate eccleſie ꝑ peccatū nō pōt recipe influxū ſpiritusſancti qui a filio dei ꝓcedit qꝛ eſt ſicut mēbrū abſciſuꝫ. Et ideo priuatꝰ influxu oīs boni qḋ fit in eccleſia. ac etiaꝫ merito paſſionis xp̄i ꝛ omnes ꝟtutes ꝛ ſacra eccleſie in eo fruſtrantur. Et ad hoc ſignificandum

ſpūſſanctus deſcendit ſup aplos dū ipi erāt
corpe et corde congregari. vt pꝫ actuū.ij.
Tercium eſt boni conſeruatio. Quia vt
dicit boeti⁹. Omnis res. omne bonū. ⁊ om
nis virtus in vnitate cōſeruatur ⁊ tamdiu
ſubſiſtūt q̄diu eſt vna. deficit aūt cum diui
datur. Exemplū in ciuitatibus ⁊ domibus
et animalibus que omnia tamdiu ſubſiſtūt
q̄diu in vnitate cōſeruētur. Quia vt dicit
boe. Omne qđ eſt ideo ē q2 vnū numero ē
Nam dicit phūs ꝙ vnū ⁊ ens conuertūtur
Si ergo volumus bona grē et dona ſpūs
ſancti que nobis deus largitus eſt cōſerua
re opoꝛꝫ ꝙ in vnitate animoꝝ viuamus ⁊
vnū ſimus omnes in xp̄o. Actuū.iiij. Mul
titudinis aūt cre. erat coꝛ vnū ⁊ aīa vna. ſ.
in dn̄o. Quartū eſt hoſtilis impugnatio
et de hoſtibus triūphatio Nobis em̄ grau
de bellum inſtat cum dyabolo mūdo et cū
carne. Job.vij. Milicia eſt vita hominis
ſuper terram. Eph̄. Non eſt nobis colluctā
tio aduerſus carnem ⁊ ſanguinem ſup̄.tm̄
ſed aduerſus principes tenebraꝝ ⁊c̄ Omis
aūt victoꝛia in vnitate conſiſtit Et ideo mi
lites in acie foꝛtitudine vniūtur ⁊ cōſtrin
guntur. Et ꝓpterea antiqui dixerūt ꝙ pal
ma eſt ſignum victoꝛie quia habꝫ folia vni
ta ſimul. Et vincens ⁊ ꝓpter victoꝛiam cū
palma p̄miatur. Si ergo volumus de ho
ſtibus triūphare opoꝛꝫ nos in vnitate ma
nere alias ſuccūbemus omnino. Cuius rō
eſt quia qui manet in vnitate eccleſie manꝫ
in caritate. quia vt dictū eſt caritas eſt vin
culum omnes fideles vniens. qui aūt ma
net in caritate in deo manet. j. Joh.iiij. Et
ideo tales pugnant non in virtute ſua ſed
dei in quo omnia poſſunt. Phil.iiij. Om
nia poſſum in eo qui me confoꝛtat Sic pu
gnauit dauid et ideo vicit goliam. j. re.xvij
Hic hiſtoꝛiam. Quintum eſt meritoꝝ et
gl'oꝛie augmētatio. omnia em̄ opa nr̄a bona
nō merētur eternā gloꝛiā niſi inquātum in
nitūtur merito xp̄i et gratie ſpiritusſancti
cui p caritatem vnimur. Et ideo ſi volum⁹
glam eternā mereri. opoꝛꝫ nos p caritateꝫ
et grām ſpūſſancti manere in xp̄o. alias ni
hil grē eterne poſſum⁹ mereri. nec aliquem
fructum in vita eterna cōgregare. Jo.xv
Manete in me. quia ſine me nihil poteſtis
facere. qui manꝫ in me ⁊ ego in eo hic fert
fructum multuꝫ. Vnde opa illoꝝ qui ſunt
in hac vnitate diuiſi nihil merentur gloꝛie
eterne. Jo.xv. Sicut palmes nō pōt affer
re fructum niſi manſerit in vite. ſic nec vos
niſi in me manſeritis. Sextum eſt maloꝝ
incurſio. Nam qui extra hanc vnitatē mo
rātur omnia mala incurrūt. Incurrūt eniꝫ
moꝛtale odiū dei. Pſal. Iniquos odio ha
bui. Incurrūt perditiōem bonoꝝ q̄ fecerūt
Incurrūt ptātem demonū ⁊ viliſſimā ſer
uitutem vicioꝝ. et tandem incurrūt penas
inferni. Et hoc eſt qđ ait cayn. Ecce eijcis
me hodie a facie tua et ero vagus ⁊ ꝓfu
gus ſup terrā. omnis qui inue. me occi. me.
gen̄.iiij. Propter hoc ergo in vnitate ſpūs
ſancti vt ſimus mēbra xp̄i in vno coꝛpe qđ
eſt eccleſia manere debemus qđ fit quando
pacem habemus ad deum et ꝓximum. Et
ideo in vinculo pacis hec vnitas conſerua
tur. Hebꝛe.xij. Pacem ⁊ ſanctimoniam ſe
quimini cum omib⁹ ſine qua nemo vidbit
deum. Et ſic pꝫ ſcđm et cōſequēter totum

Dn̄ica.xviij. de euāgelio ſermo. E.

Audientes phariſei ꝙ ieſus ſi
lentium impoſuiſſet ſaduceis.
conuenerunt in vnum. Math
xxij. De hac inſidiatōne pha
riſeoꝝ contra chꝛiſtum loqui
tur propheta in perſona chꝛiſti dicens In
laqueo iſto quem abſconderunt compꝛehē
ſus eſt pes eoꝛum. Et ita factum eſt. quia
phariſei volentes chꝛiſtum illaqueare ver
bis et arguere ignoꝛantiam eius ipſi ſunt
illaqueati et ignoꝛantia redarguti. et recto
iudicio dei in furcis quas amon parauerat
mardocheo ſuſpenſus eſt ipſe. Heſter.vij.
Tria vero in hoc euangelio deſcribuntur.
Primū eſt conuentus phariſeoꝝ malignā
tium contra xp̄um inſidiatio. In principio
euangelij. Secūdum eſt eorūdem de primo
mandato interrogatio. et xp̄i de eodem re
ſponſio ibi. Et interrogauit eū vnus ex eis
Tercium eſt criſti interrogatio ad eoſdem
de cuius filius xp̄s eſſet. et reſponſionis eo
rum improbatio ibi Congregatis aūt pha
riſeis dixit ei ieſus quid vobis videtur de
xp̄o cuius filius eſt. Primo ergo poni
tur cōuentus phariſeoꝝ malignātium con
tra xp̄um inſinuatio. Et hoc eſt. Audiētes
phariſei conuenerūt in vnum. Criſ. Cōue
nerūt in vnum vt in multitudine vincerēt
quē rōne ſupare non poterant. a veritate ſe
nudos eſſe ꝓfeſſi ſunt qui ſe multitudine
armauerūt. Nota aūt ꝙ vt habetur in
hiſtorijs ſcolaſticis inter iudeos tres erant
ſecte a cōmuni vita alioꝝ diſtantes. ſ. pha
riſei. ſaducei. et eſſei. De primis duabus fit
mentio in euangelio hoc. et in pluribus lo
cis ſcripture. Phariſei cultu auſtero et ci
bo parco vtebatur ⁊ habebant quaſdaꝫ ſu
pſticioſas obſeruātias. Nam deſcrebāt car
tas in fronte et in ſiniſtro bꝛachio in qui
bus decalogus ſcriptus erat que vocabat
philateria. In fimbꝛijs etiā et in angulis
pallioꝝ habebant ſpinas inſertas vt ipſis
puncti dum incederēt fierent memoꝛes mā
datoꝝ dei prepoſitis ſuis ⁊ natu maioꝛibus
nunq̄ꝫ cōtraria rn̄debant. Omia vero opa
ſua faciebāt vt viderētur ab hoībus ⁊ bo
ni reputarētur. Et q2 a cōmuni habitu ali
oꝛū diuiſi erāt. ideo dicebāt phariſei a pha
res qđ eſt diuiſio. De quoꝝ ſecta paul⁹ fu
it. Act.xxiij. Ego phariſeus ſum fili⁹ pha
riſeoꝝ. Cōtra iſtos multotiēs p̄dicauit xp̄s
et ip̄os rep̄henſibiles multiplr̄ oſ̄dit. Sadu
cei aūt negabāt reſurrectōeꝫ coꝛpoꝝ futu
ram aīas cū coꝛpib⁹ moꝛi aſſerētes nec an
gelos eſſe dicebāt. ſolū quinqꝫ libꝛos moiſi
recipiebāt. Hi ſeueri nimis erāt nec inter
ſe ſociales. ob quā cām ſaduceos id eſt iu
ſtos ſe nomiabātur His dn̄s ſilentiū impo
ſuit ꝯueniēti rn̄ſiōe vt ſupꝛa in hoc euāge
lio pꝫ in eodeꝫ. c.. Vbi dr̄ q̄ꝫ ipi queſierunt
a xp̄o dicēte. Magr̄ moiſes dixit deu. xxv.
Si quis moꝛtuus fuerit nō habens filium
ducat frater eius vxoꝛem illius ⁊ ſuſcitet
ſemen fratri ſuo. Erāt aūt apud nos ſeptē
fratres Et pꝛimus vxoꝛe ducta defunctus
eſt ſine filijs et nō habens ſemen reliquerit
vxoꝛē fratri ſuo. Similiter ſecūdus terci⁹
et quartus vſqꝫ ad ſeptimū. Nouiſſime au
tem omniū ⁊ mulier defuncta eſt In reſur
rectione ergo cuius erit de ſeptē vxoꝛ. oēs
em̄ eam habuerūt. Rn̄dens aūt ieſus ait.
illis. Erratis neſciētes ſcripturas neqꝫ vir
tutem dei. In reſurrectiōe em̄ neqꝫ nubent
ſcꝫ viri id eſt nō accipiēt vxoꝛes neqꝫ nu
bentur ſcꝫ mulieres id eſt nō tradētur nup
tui ſed ſunt ſicut angeli dei. De reſurrectōe
aūt moꝛtuoꝝ nō legiſtis qđ dictū eſt a deo
dicēte vobis. exo.iij. Ego ſum deus abꝛaā.
deus yſaac deus iacob. Non eſt deus moꝛ
tuoꝝ ſed viuētium. Sic ergo pꝫ q̄ꝫ xp̄us
ex duoꝛum ignorātia ꝯfutauit ſaduceos in
hoc erroꝛe ꝙ aīa moꝛiat cum coꝛpe et ꝙ
moꝛtui nō reſurgāt. Primo ex ignoꝛan
tia ſcripture Et hoc eſt. De reſurrectione
aūt moꝛtuoꝝ nō legiſtis. qđ dictū eſt a deo.
dicēte vobis. Ego ſum deus abꝛaā ⁊ deus
yſaac ⁊ deus iacob. exod.iij. Non eſt deus
moꝛtuoꝝ ſed viuētium. Quia ſi dixit deus
moiſi. Ego ſum deus id eſt domin⁹ abꝛaaꝫ.
yſaac et iacob. ergo ipſi erant ſerui eius.
quia ſeruus et dn̄s ſunt relatiua. ⁊ vno po
ſito ponitur reliquū. Illius aūt qđ nō eſt
nullus poteſt eſſe dn̄s. Et hoc eſt qđ dicit
Non eſt de⁹ moꝛtuoꝝ id eſt illoꝝ qui nul
lo mō ſunt ſed viuētium. ergo abꝛaam yſa
ac et iacob in animabus ſuis viuebant. Si
militer moyſes videt innuere ꝙ reſurrectō
coꝛpoꝝ ſit futura. dicit em̄ ꝙ homo an̄ pec
catum erat immoꝛtalis et per peccatuꝫ eſt
moꝛi adiudicatus. et poſtea dicit ꝙ abꝛae
facta eſt pꝛomiſſio ꝙ in ſemine eius omēs
gentes benedicende erant. Si ergo reſurre
ctio moꝛtuoꝝ non erit quō omnes gentes
in ſemine abꝛae bn̄dicētur. qđ em̄ bonū ho
mines defuncti ante aduētum xp̄i cōſequē
ter p xp̄m. certe nō pōt aſſignare aliqđ bo
num qđ per aduentuꝫ ſeminis abꝛae ſcilicꝫ
chꝛiſti omnes ꝯſequēter niſi reſurrectō
moꝛtuoꝛum que bonis ac malis pueris in
adultis communis erit. j. Coꝛintheo. xv.

Omnes quidem reſurgemus ſed non omnes immutabimur. Similiter quare ioſeph moriens fide de oſſibus ſuis mandauit vt aſportarent ea in terram ꝓmiſſionis Hebre.xi. Et moiſes ea cum magna diligentia aſportauit niſi quia credebat. qꝛ reſurgente xp̄o ipſe etiam reſurgeret cū eodē ſi deo placeret. Math.xxvij. Multa corpa ſanctoꝝ qui dormierāt ſurrexerūt. Secūdo confutauit eos ex ignorātia virtutis dei Chriſtus em̄ eſt virtus dei. Ro.j. Virtus em̄ dei eſt in ſalutem omni credenti.j. coꝝ.i. Nos autem p̄dicamus xp̄m crucifixū dei virtutem ⁊ dei ſapiētiam. xp̄us autez eſt reſurrectio corpoꝝ et vita animaꝝ. Joh.xj. Ego ſum reſurrectio ⁊ vita. Huic ſcꝫ xp̄o omnes ſcripture teſtimoniū perhibent ſcꝫ ꝙ ipſe eſt naturalis filius dei ⁊ tota virtꝰ dei. Joh.v. Scrutamini ſcripturas ille ſūt que teſtimonium ꝑhibent de me. Et ideo ꝑ ip̄m anime viuūt ſemper et per ip̄m corpora reſurgent.j.coꝝ.xv. Per hoiem mors. et ꝑ hoiem reſurrectio mortuoꝝ. Ergo ſaducei errabant quia neſciebāt virtutem dei id eſt xp̄m. Eſſei vero fere in omnibꝰ monaſticam ducebant vitam. nuptias faſtidientes et omnia cōmunia habentes. vnguētū et oleum obꝓbrium reputabant. In veſte candida eſſe volebant. Et ſic ptꝫ primum.

Secūdo ponit phariſeoꝝ de primo mandato dei interrogatio. ⁊ de eodem xp̄i reſpōſio. Et hoc eſt. Et interrogauit eum vnus ex eis legiſdoctor. Criſ. Dicebant em̄ apō ſe. vnus loquatur ꝓ omnibus et omnes loquātur per vnū vt ſiquidem vicerit omnes videātur victores. Si autem victus fuerit ſolus videatur cōfuſus. Temptans eū id eſt volens experiri an doctus magiſter eſſet. Mar.aūt.xij.dꝛ ꝙ dn̄s cōmendauit eum dicens. non longe es a regno dei. qꝛ ipſe xp̄o reſpondēti dixit. Bene magiſter in veritate dixiſti. quia eſt vnus deus et nō eſt alius preter eū et vt diligatur ex toto corde et ex toto intellectu et ex tota anima et ex tota fortitudine et diligere ꝓximū tanq̄ꝫ ſeipſuꝫ maiꝰ eſt omnibus olocauſtomatibus ⁊ ſacrificijs. Augꝰ. Non moueat aliquē ꝙ matheus hic dicit temptātem fuiſſe a quo dominus interrogatus eſt. Marcus autē hoc tacet et in fine ꝯcludit ꝙ dn̄s ei ſapiēter reſpōdendo dixit. nō longe es a regno dei. Fieri em̄ potuit vt quāuis temptans acceſſerit dum tamen rn̄ſione correctꝰ ſit. Aut certe ip̄am tentatōnem nō accipiamus malam ſicut decipe volentis inimicū. ſed potius tāq̄ꝫ experiri amplius volentis ignotum. Magiſter qd̄ eſt magnū mandatuꝫ in lege. Ait illi ieſus. Diliges deum tuū ⁊c. Dilige inquit nō time. quia diligere maius eſt q̄ꝫ timere. timere em̄ ſeruoꝝ diligere vero filiorum. timere ſub neceſſitate diligere in libertate eſt. Qui em̄ in timore ſeruit deo penaꝫ quidem euadit mercedem vero iuſticie nō habet quia inuitus fecit bonū ꝓpter timorem. Non vult ergo deus vt timeatur ſeruiliter ab hominibus quaſi dn̄s. ſed vt diligatur quaſi pater qui adoptionis ſp̄m donauit hominibus. Criſ. Diligere deum ex toto corde eſt vt cor tuum nō ſit inclinatū ad alicuius rei dilectiōem magiſq̄ꝫ ad deuꝫ diligere aūt deum ex tota anima eſt certiſſimū animū habere in veritate ⁊ firmū eſſe in fide. Diliges dn̄m omnia potētem cui timor omnia conſiderātem cui honor eſt totum ſe tibi dantem cui amor. deum qui pro te eſt homo factus. tuum quia ꝓ te totus eſt expenſus. toto corde vt omnes cogitationes in deum reflectas. tota anima vt omnes affectiones in deum cōuertas tota mēte vt omnes ſenſus deo vacent. Alius eſt eniꝫ amor cordis et alius amor aīe. Amor cordis quodāmodo carnalis eſt vt etiam carnaliter deum amemus qd̄ facere nō poſſumus niſi receſſerimus ab amore mūdialium reꝝ. cordis em̄ amor ſentitur in corde. amor vero anime nō ſentitur ſed intelligit quia in iudicio anime conſiſtit. Qui em̄ credit apud deum eſſe bonū omne ⁊ nihil boni eſſe extra ip̄m hic diligit deum ex tota anima. Tota vero mēte diligere deum eſt vt omnes ſenſus tui deo vacent cui eniꝫ intellectus deo miniſtrat cuius ſapientia circa deum eſt. cuius cogitatio ea que dei ſunt tractat. cuius memoria ea que bona ſunt

recordatur. tota mente diligit deum. Glo. Vel ex toto corde id eſt intellectu. anima id eſt voluntate. mente id eſt memoria vt nihil ei cōtrarium velis. ſentias aut recorderis. Hoc eſt maximū ſcꝫ dignitate quia de re excellentiſſima et primū mandatuꝫ nō ꝯlatione ſcripture ſed dignitate virtutis vt dicit origen. Secūdum aūt ſimile eſt huic non dicit par ſed ſimile. Et dr̄ ſimile quia de re ſimili ſcꝫ de dilectione ꝓximi. Et hoc eſt Diliges ꝓximū tuū ſicut teipſum. In his duobus mandatis tota lex pendet et ꝓphete. quia ad hec duo refertur totus decalogus et monita ꝓphetaꝝ ibi habent fineꝫ nam tria mandata prime tabule ad dilectōnē dei ꝑtinent. Alia vero ſeptem ſecūde tabule ad dilectionem ꝓximi. Unde quadrupliciter dr̄ ꝓximus. ꝓximus natura. qꝛ eandem naturam habet cum alio. ꝓximus origine quia ab vno cum alio natus eſt. proximus hereditate cui eadem hereditas cum alio ꝓmittitur. ꝓximus lege quia eadeꝫ intentio ligat omnes. Lex et ꝓphete in his duobus mandatis pendent quia ea que lex et ꝓphe p̄cipiunt quaſi in radice fundātur in caritate et dilectione. Videtur tamen ꝙ in altero ſolum hoꝝ mandatoꝝ tota lex pēdeat. ſm̄ illud ad gal.v. Omnis em̄ lex in ſermone vno impletur diliges ꝓximū tuū ſicut teipſum. Ro.xiij. Qui diligit ꝓximū legem impleuit. Ad hoc dicēdum ꝙ in dilectione ꝓximi intelligitur dilectio dei. Qui em̄ diligit ꝓximū debito mō diligit eū propter deum ⁊ in deo. Sed vt dicit phus propter qd̄ vnūqdq̄ꝫ tale et illud magis. Ergo qui diligit ꝓximū ꝓpter deuꝫ multomagis diligit deum. Et ſic ptꝫ ꝙ debemus diligere deum ſuꝑ omnia et ꝓximū ſicut nos. Debemus etiam diligere ꝓximū ſicut xp̄us dilexit nos. Joh.xv. Hoc eſt p̄ceptum meuꝫ vt diligatis inuicē ſicut dilex. vos. Quatuor h̄ videnda occurrūt. Primo quare deū ſic ꝑfecte ⁊ ſuper omnia diligere debemus Secūdo quare ſic ſp̄ealiter deus dedit mādatum de amore. Tercio quō ꝓximū diligere debemus ſicut ⁊ chriſtus dilexit nos. Quarto quō ꝓximū ſicut ⁊ noſipſos diligere debemus. ℞ Circa primū nota ꝙ ꝓpter decem maxima p̄cepta que deus nobis cōtulit debemus eum ſuper omnia diligere ex toto corde et anima. Primū eſt beneficium creatōnis quia ad imagineꝫ ſuam nos creauit. Bern̄. Cogita qualem te fecit. Nempe ſm̄ corpus egregiam creaturam ſm̄ aīam magis imagine creatoris inſignem. rōnis ꝑticipem. beatitudinis eterne capacem. Porro ambo coherere ſibi fecit incōprehenſibili ſacrificio. ſapiētia inueſtigabili. nec ante ꝓmeruit qui nec ante fuit nec ſpes retributōnis affuit quia bonorum noſtroꝝ non eget. Cariſſimi ſi quis nobis recuꝑaſſet oculos ꝑditos quātum ip̄m diligeremus. quare ergo nō diligimus deum qui aīam ⁊ corpus nobis dedit. Prouerbium eſt. Quia omne maximū ſeruiciuꝫ ꝑdit. Cuius rō eſt quia homo deſiderat libertatem qui autem maximū ſeruicium recipit eſtimat ſe ſeruū eius a quo recipit. et ideo fugit eum et ſic accidit de nobis circa deum. Secūdum eſt beneficium eruditōnis quia nos docuit et docere non ceſſat. Nam poſuit intus in anima lumen rōnis per qd̄ omnia poſſumus cognoſcere creatorē. ⁊ creaturas et bona ⁊ mala. Job.xxxv. Qui docꝫ nos ſuper iumenta terre. Pſal. Multi dicūt quis oſtendit nobis bona. Et ſequitur. Signatum eſt ſuꝑ nos lumē vultus tui dn̄e. Docuit etiam nos exterius ꝑ ꝓphetas ſuos in ſacra ſcriptura. Et ad vltimū venit ip̄e vt nos omnem veritateꝫ doceret. Joh.xvj. Docebit vos omnem veritatem. Jo.xviii. Ego ad hoc natus ſum ⁊ veni in mūdum vt teſtimoniū ꝑhibeam veritati. Tercium eſt beneficiū adminiſtrationis et gubernatōnis. quia nobis omnem creaturam ſubiecit ad miniſteriū noſtrum et vitam. Pſal. Omnia ſubiecisti ſub pedibus eius boues ⁊ oues. Et ideo ſicut feudatarij faciūt omagium dn̄o. ita ⁊ nos omni die et omni hora facere debēmus.j. Theſ.v. Sine intermiſſione orate in omni gratias agite. Ipſe em̄ omnia bona ſua tradidit nobis cum filio ſuo. ac etiam ſeipſum. Ro.viij. Quō non etiam cum illo omnia

nobis donauit. Item cum magna diligen
tia nos per ſuos angelos gubernari man-
dauit. Nam ſtatim a natiuitate vniuſcuiuſ
ꝓprium angelum deputauit vt eum illumi
net. dirigat. defendat. et cuſtodiat. Pſal.
Angelis ſuis mandauit de te vt cuſtodiant
te ⁊c. Hebre. j. Omnes ſunt adminiſ. ſpūs
Celum etiã mouet ⁊ totã creaturã diſpo
nit ad ſeruicium noſtꝝ. Sap. xij. Cum ma-
gna reuerētia diſponis nos. Quartū eſt
beneficium nature noſtre aſſumptōis. No
ſtram enī naturam aſſumpſit ⁊ nō angelicã
Hebre. ij. Nuſꝙ eniꝫ ange. appꝛe. ſed ſemē
abꝛae. In qua appꝛehenſione in immēſuꝫ
exaltati ſumus. nam deus factus eſt homo
et homo eſt deus. ꝑ quã exaltatiōēꝫ angeli
qui primū erant nobis ſuꝑiores facti ſunt
nobis equales ⁊ deinceps recuſauerūt ado
rari a nobis. vt ptꝫ apoc. xix. vbi volenti io
hanne angelum adorare ait angelus. Vide
ne feceris. cōſeruꝯ enī tuus ſum ⁊ fratruꝫ
tuoꝝ. Chꝛiſtus ergo ⁊ beata virgo ſuꝑ om
nes āgelos exaltati ſunt in gloria. Quin
tum eſt beneficium redemptōis. qꝛ nos vē
ditos cariſſime redemit. Et ideo valde ca-
ros nos habet. j. Pe. j. Nō auro vel argē-
to redemp. eſtis ſed ꝓcio ſang. ag. īmconta.
Hoc ſuꝑ omnia ad amorē dei allicere nos
debet. Bern. Suꝑ omnia te mihi reddit a-
mabilem. o bone ieſu calix quē bibiſti opꝰ
redemptiōis noſtre. Hoc omnino amorē no
ſtrum facile vendicat ſibi. Multuꝫ quippe
in me laborauit ſaluator ⁊ nec in omni mū
di fabrica tātum fatigatōnis autor aſſum-
pſit. In dictis ſuis ſuſtinuit cōtradictōnes
in factis obſeruatōes. in tormētis illuſiōes
et in morte exꝓbratiōes. Sextum eſt be
neficium lotionis et veſtitōnis. nam nobis
maculis peccatoꝝ omnino turpiſſime feda
tis quas maculas nullꝰ vnꝙ abſtergere po
tuit. balneum ipſe delectabile ⁊ efficax id eſt
baptiſmū ꝓparauit. Ezech. xxxvj. Effundã
ſuꝑ vos aquã mūdam. et mū. ab omni. in-
quina. veſtris. Apo. j. Lauit nos a pec. no.
in ſan. ſuo. Jo. xix. Cōtinuo exiuit ſanguis
et aqua. Sanguis redemptōnis. ⁊ aqua lo
tionis. Non enim aqua tales maculas poſ
ſet abſtergere niſi in virtute ſanguinis xp̄i.
Et poſtꝙ nos ſic lauit veſtem polimitã et
ſtragulatam id eſt variaꝝ virtutū ⁊ donoꝝ
ſpūſſancti ꝑ quã nuptijs regis eterni digni
efficimur nos induit. Septimū eſt bene-
ficium ſanatōnis qui nobis ad mortem in-
firmis cōtra omnem morbuꝫ medicinas ef
ficaciſſimas ꝓparauit quas in ſanguine ſuo
confecit. Pſal. Qui ſanat omnes infirmi
tates tuas. Et vide magnã clemētiaꝫ. quia
vt nobis in noſtris infirmitatibus compa-
teretur voluit infirmari. Hebre. iiij. Non
habemus ponti. qui non poſ. compa. infir.
no. temp. autem ꝑ omnia. Unde recte ipſe
aſſimilat ſe galline que ex amore pulloꝝ in
firmatur. vt ptꝫ math. xxiij. Clamemus er
go ſi aliquid patimur quia ipſe omia eſt ex
pertus. Cariſſimi nō eſt deſperabilis plaga
noſtra. imo eſt ſuſceptibilis medicine. quia
deus locum ⁊ tempus penitētie nobis de-
dit in quibꝰ he ſuſcipiūtur medicine. Job
xxiiij. Dedit ei deus locum penitētie. To-
tum hoc nō dedit nec fecit angelis. qꝛ nec
locum nec tempus deus ad has medicinas
ſumēdas ꝓparauit. ſed ſtatim peccantes in
infernū dimerſit. Propter que omnia dicit
dauid. Quid retribuam dño ꝓ omnibus q̄
retribuit mihi. q. d. Nihil dignū. Exemplū
Multi miſeri faciūt ſicut fecit ſerpens ho
mini qui extraxit eū de ſub lapide ſub quo
crepabat ⁊ poſtea ſerpens voluit eum toxi
care dicens. ꝙ omne ſeruiciū erat ꝑditum.
qui ſunt ſimiles viperis que matrem inter
ficiūt. Math. iij. Genimina viperarum. ⁊c.
Octauū eſt beneficium adoptōnis quia
per ſpūmſanctū nos in dei filios ⁊ fratres
chꝛiſti adoptauit. j. Jo. iij. Videte qualem
dilectōnem de. no. deus vt filij dei nomine-
mur et ſimus. Nonum eſt beneficiū glo-
rie ꝓparatōnis. quia nobis gloriam ineffa-
bilem ꝓparauit. j. Cor. ij. Qđ oculus nō vi
dit nec auris audiuit. ⁊c. Yſa. lxiiij. Oculꝰ
nō vidit deus abſqꝫ te. que ꝓpa. expec. te.
Et nota ꝙ maiorem gloriam ꝓparauit ho-
minibus q̄ angelis quia in anima et corꝑe
Joh. x. Ego veni vt vitam habeant ⁊ ha
bundātius habeant ſup. q̄ angeli. Yſa. lxj.

In terra ſua duplicia poſſidebūt. Deci-
mum eſt beneficium corpoꝝ reſurrectōnis
quia corꝑa noſtra ꝓpter peccatum putre-
facta victura ſemꝑ reſuſcitabit. Phil. iij.
Reformabit corpus humi. no. cōſi. cor. cla.
ſue. Ideo bene dicit ꝑ yſa. v. Quid vltra
debui facere tibi et non feci. S Secū-
dō videamus quare ſic ſpālr dedit man
datum de amorē. Et dicēduꝫ ꝙ quadꝛuplex
eſt cauſa huius mandati ſm quattuor que
in amore conſideratur. Prima eſt ꝓpter fa
cilitatē. quia nihil eſt tam facile ſicut ama
re. ⁊ nihil ita liberꝝ et in hominis poteſtate
ſicut amor. Unde nemo pōt ſe excuſare a mā
dato amoris. Deu. xxx. Mandatuꝫ qđ ego
tibi ꝓcipio hodie nō ſupra te eſt neqꝫ ꝓcul
poſitum nec in celo ſituꝫ vt diligas dominū
deum tuū. Secūda ē ꝓpter ſuauitatē. quia
amor omnia ſuauia reddit. Bern. Amanti
nihil eſt difficile. Math. xi. Iugum enī me
um ſuaue eſt et onus meū leue ſcꝫ amanti.
Figura huius ptꝫ. geñ. xxix. de iacob ⁊ ra-
chel. Si enī amor mūdi tantum alleuiat vt
omia grauia homo ſuſtineat quāto magis
amor dei. Tercia eſt ꝓpter gratioſitateꝫ. qꝛ
amor omnia opꝑa reddit gratuita ⁊ gratio-
ſa deus autem non vult ſeruicia coacta qꝛ
nō ſunt meritoria ſed gratuita ⁊ volunta-
ria. qđ facit amor. j. coꝝ. xiij. Si diſtrib. in
ci. pau. om. fa. me. cari. aūt nō ha. nihil mi
hi ꝓdeſt. Quarta eſt ꝓpter virtuoſitatem.
Eſt enī amor ſurſum erigens animã quia ē
pondus anime inclinans eam ⁊ ducens ad
locum ꝓprium qui eſt deus. Augꝰ. Amor
meus pondus meū eo feror quocūqꝫ feror
Unde ꝙ anima inferius inclinatur ad mu
tabilia hoc eſt ꝓpter violentiaꝫ vicij ⁊ cō
tra naturam. Eſt enī amor ſpūalis ignis a-
nime cuius eſt naturaliter ſurſum agere
Tercio videamus quō primuꝫ diligere
debemus. T Debemus eniꝫ primū di-
ligere ſicut xp̄us dilexit nos que ſimilitu-
do attenditur quātum ad ſex. Primo quia
xp̄us nos amauit amore gratuito nō ex me
ritis noſtris vel ex amore ei a nobis impē-
ſo. j. Jo. iiij. In hoc apparuit caritas dei
non quaſi nos dilex. deū. ſed qm̄ ipe ꝓdi no.
Sic amare debemus primū. Qđ eſt cōtra
multos qui nunꝙ amant. niſi eos quos ſe
credūt amare ꝑdentes mercedem amorisꝰ.
Math. v. Si diligitis eos qui vo. dili. quã
mer. ha. Nōne etiam publicani et ethnici
hoc faciūt. Secundo amauit nos amore re
cto ſiue vero non ꝓpter vtilitatem ſuã ſed
noſtraꝫ qui vocatur amor amicicie ſiue ho
neſtus. noſter aūt amor vt plurimum eſt a-
mor concupiſcētie ſiue vtilis. quia ſolum il
lum amamus qui eſt nobis vtilis a quo bo
na ſperamus. Vera aūt amicicia nō eſt pē
ſanda temꝑalibus comodis ſed gratuito a-
more portanda. vt dicit Sen. Et quia verã
amiciciã nō habemus de facili efficimur a-
mici ⁊ inimici Boe. Quem felicitas facit
amicū infortuniū faciet inimicū. quia talis
nō amat ꝑſonam ſed res ꝑſone. Et ideo re
mota cauſa remouetur ⁊ effectus. Tercio
nos amauit amore diſcreto qui eſt qñ per-
ſonã amamus et vicia ꝑſequimur ⁊ odimꝰ
nec ꝑſonis cōdeſcendimus vt vicijs impli-
cemur. Ro. iij. Dilectō primi malum non
oꝑatur. Tullius. Nulla eſt excuſatō ſi ami
cicie cauſa peccaueris. ſancitur lexꝰ amici-
cie vt nec rogemus res turpes nec faciamꝰ
rogati. Quarto nos amauit amore vehe-
menti. Jo. xv. Maiorem hac dilectōēꝫ ne-
mo habet. Sic ⁊ nos facere debemus pro-
ximo ſi neceſſe fuerit. j. Jo. iij. In hoc co-
gnouimus caritatem dei. qm̄ ſicut ille ꝓ no
bis aiam ſuam poſuit ⁊ nos debemus pro
fratribus animas ponere. Sic fecerūt ma
tires. ij. Coꝝ. xij. Ego aūt libentiſſime im
pendam ⁊ ſuꝑimpendar ip. pro anima. ve.
Quinto nos amauit amore fructuoſo ⁊ re
ali et non vocali tātum. Joh. iij. Sic deus
dilex. mūdum vt filiū vnige. daret. vt omis
qui credit in eum non pe. ſed ha. vi. eternã.
Sic et nos facere debemus. Jo. iij. Filioli
non dili. ver. ne. ling. ſed opere. et veri. In
quibuſdam aūt caritas habet linguam ma
gnam ⁊ manū nullam. Grego. Probatio
dilectōnis exhibitio eſt oꝑis. Quidam eniꝫ
ſunt ſicut vitrū qui de omnibus volūt ele-
uare. et ſi quis aliquid vult eleuare ab eis
ſtatim franguntur. Cōtra quos dr̄ Prouer

xij. Qui negligit damnũ ꝓpter amicum iu
ſtus eſt. Sexto nos amauit amoꝛe ꝑſeuerã
ti. Joh. xiij. Cum dilexiſſ. ſuos in finem di-
lexit eos id eſt vſq3 ad moꝛtem. Quidam autẽ
ſolum amant tempꝛe ꝓſperitatis. Eccl. vj.
Eſt amicus ꝛ ſocius menſe ꝛ nõ permane-
bit in die neceſſitatis. Cõtra qð ꝓuer. xvij
Omni tempꝛe dili. qui ami. eſt. Secũdo de-
bemus ꝓximũ amare ſicut noſipſos Et ideo
qui neſcit diligere ſe nec ꝓximum diligit re
cto mõ Aug⁹. Vide ſi noſti diligere te ꝛ cõ
mitto tibi ꝓximum quem diligas ſicut te.
Si autem nõ noſti timeo ne decipias ꝓxi-
mum ſicut te. Idem ſi te diligis ergo nõ di
ligis iniquitatẽ que te odit. nam ſi diligis
iniquitatem odis te. Pſal. Qui diligit ini
quitatem odit animã ſuam. Qui ergo dili-
gis iniquitatem quõ volebas tibi cõmitti
ꝓximũ tuum quẽ diligeres tanq̃ te homo
qui perdis te. ſicut enĩ tuipſe diligis te vt ꝑ
das te ſic ꝑfecto ꝑditurus es eum quẽ dili
gis ſicut te. Debemus ergo ꝓximũ dilige-
re ſicut nos. qð ſex modis exponitur. quere
ſupꝛa dñica. xiij. ibi hoc mandatum ponit
ſicut hic in euangelio beati oculi in ſecũdo
mẽbꝛo. Et ſic ptʒ ſcðm. ℣ Tercio po
nitur interꝛogatio xp̃i ad phariſeos cui⁹ fi
lius eſſet xp̃us. et reſponſionis eoꝝ impꝛo
batio. Et ſic ptʒ ꝙ in hac parte tria facit.
Pꝛimo interꝛogat eos. Et hoc eſt. Con
gregatis aũt phariſeis qui ſcʒ ad temptan
dum conuenerãt occaſionem dantes ſue cõ
fuſionis. vel ſi voluiſſent credere ſue inſtrũ
ctionis. Manifeſte enim ꝓbauit eis ꝙ ipſe
erat filius dei. Interꝛogat ergo eos ieſus
dicens Quid vobis videtur de xp̃o ſiue cre
datis eum veniſſe ſiue venturũ eſſe quẽ vos
purũ hoiem aſſeritis. vt dicit glo. id ẽ quid
videtur vobis de illo ꝓpheta magno. ſ. meſ
ſia vobis ꝓmiſſio ꝑ moyſen. deu. xviij. qui
debet vos ſaluare ꝛ liberare. qui debet eſſe
xp̃us id eſt totus vnctus gratia ꝛ virtute
dei vt rex veſter ꝛ ſacerdos. cuius filius eſt
ſcʒ ſm carnem. id eſt cuius filius debet eſſe
ſcðm legem veſtram. Secũdo ipſi reſpõ-
dent. Et hoc eſt. Dicũt ei dauid id eſt debʒ
eſſe filius dauid ſolum. quia meſſiam purũ
hominem expectabant naſcituꝝ de ꝓgenie
dauid. Tercio xp̃us impꝛobat opiniones
eoꝝ que de meſſia habebãt oſtendens ꝙ de
bet eſſe deus ꝛ homo et nõ ſolum homo fi
lius dauid. Et ideo vt dicit glo. Non rep-
hendit eos de eo ꝙ dicũt eum filium dauid
ſed ꝙ filium dei non credunt. Et hoc ait il
lis. Quõ ergo ſi purus homo ſit. dauid in
ſpũ ſcʒ ſancto qui mentiri non põt vocat
eum dñm qui ſm vos ante eum nõ fuit. vt
dicit gloſa. o. Dixit dñs dño meo. Iſtud
dicere ẽ equalem filiũ ſibi generare. Pſal.
Dñs dixit ad me. Dixit ergo dñs. ſ. de⁹ pa
ter dño meo ſcʒ deo filio qui erat dñs da-
uid non ſm qð de eo carnem ſumere debe-
at. ſed ſm qð deo patre ſemꝑ fuit. Dixit er
go dñs patri dño filio ſede a dextris meis.
id eſt in equalitate deitatis ſm qð deus. et
in potioꝛibus bonis patris ſm qð homo.
donec ponam inimicos ꝛc̃. Et attende ꝙ
iſtud donec. nõ tenetur hic excluſiue ſed in
cluſiue. Vnde non ponit cõtinuatõem act⁹
ſeſſionis vſq3 ad ſubiectõem inimicoꝝ tm̃
ſeo ponit eternam cõtinuatõnem. Simile ẽ
illud qð dꝛ math. xj. Nõ cognouit eam do-
nec peperit filium ſuũ pꝛimogenitum. Ad
uertẽdum ergo dic ꝙ xp̃us inquãtum ho-
mo fuit in magnis laboꝛibus in mũdo iſto
donec dictum eſt ei a patre. ſede a dex. m.
donec ponã ini. tu. ꝛc̃. id eſt donec tibi rebel
les ſubijciam vel ſubiectõne voluntaria vt
credãt volentes. Pſa. vj. Et adorabũt ſca-
bellum pedũ tuoꝝ qui dextra. tibi. Vel ſub
iectõe coacta vt in iudicio puniãtur ꝛ ſub
ſint ei. Opoꝛtʒ aũt illum regnare donec po
nat inimicos ſub pedibus eius. Si ergo dã
uid in hac autoꝛitate vocat eum dñm qð ẽ
ſm diuinitatem qð non poſſet eſſe ſi eſſʒ pu
rus homo quõ filius eius eſt. q. d. Iſtud ẽ
impoſſibile ꝙ ſm eandem naturã ſit filius
et dñs. Scðm ergo veſtrũ intellectum iſta
ſunt omnino repugnãtia. Relinquitur er-
go ꝙ ſit filius dauid ſm humanã naturam
et ſit dñs dauid ſm diuinam naturã. et per
cõſeqnẽs ptʒ ꝙ ſit deus et homo. Et ideo
nemo poterat reſpondere ei verbum neq3
auſus fuit quiſq̃ ex illo die eum amplius

interꝛogare. Et ſic patʒ tercium.

De epiſtola. ſermo. CI

Gratias ego deo meo ſemꝑ ꝓ
vobis. j. Coꝛin. j. Hic incipit
pꝛima epiſtola ad coꝛinth. In
qua ꝑmiſſa ſalutatõe ponit ex
oꝛdiũ in quo vt captet beniuo-
lentiam auditoꝝ cõmendat bonos qui erãt
inter coꝛinthios et regratiatur deo de mul
tis bonis que eis cõtulerat Et ſm hoc hec
ep̃la diuiditur in tres ꝑtes Pꝛimo enĩ agit
gratias deo ꝓ gratia data eis gratũfaciẽte
qua deus eos gratificauit. In pꝛincipio e-
piſtole. Secũdo agit gratias ꝓ gratijs gra
tis eis datis. ꝓpter quas coꝛam hominib⁹
gratioſi ſunt facti ibi. Quia in omnib⁹ di.
facti eſtis in il. Tercio agit gratias ꝓ certitu-
dine gloꝛie quam in futuro recepturi erant
dei gratiam poſſidẽtes ibi. Expectantibus
reuelatõnem dñi noſtri ieſu xp̃i Dicit er
go pꝛimo. Gratias ago. ſ. oꝛe coꝛde ꝛ opꝛe
deo meo. Deus eſt omniũ ꝑ creatõem ꝛ gu
bernatõem ſed eius ſpẽaliter ꝑ ſpẽalez cul
tum et dilectõnem. Semper ꝓ vobis id eſt
hoꝛis debitis et tempꝛibus conſtitutis. Sic
intelligẽdum eſt illud. j. Theſ. v. Sine in-
termiſſione oꝛate in omnibus gratias agi-
te. [illegible]n gratia dei id eſt ꝓpter gratiam dei.
que data eſt vobis per quã ſcʒ grati facti
eſtis deo et in filios eius adoptati. Et hoc
in xp̃o ieſu. Et ſic ptʒ pꝛimũ. Secũdo a-
git gratias ꝓ diuerſis gratijs gratis eis da
tis dicens. Et gratias ago. ſup̃. quia in om
nibus diuites facti eſtis in illo. id eſt in
xp̃o et ꝑ xp̃um. in omni verbo id eſt in om
ni genere linguaꝝ vel in omni modo ꝑdicã
di ſcʒ medioc̃ribus minoꝛibus ꝛ ꝑfectis. et
in omni ſciẽtia id eſt in intellectu omnium
ſcripturaꝝ. et his ita eſtis ditati ꝙ ita tene
tis ſicut teſtimoniũ xp̃i. hoc eſt de xp̃o datũ
a ꝓphetis cõfirmatũ eſt in vobis ſcʒ ꝑ me
am ꝑdicatõnem. i. ita iſta verba ꝛ ſciẽtiam
tenetis de eo qð de chꝛiſto ꝑdicaui ſicut te-
ſtimonijs ꝓphetaꝝ cõfirmaui. hoc eſt ſicut il
la que de chꝛiſto vobis ꝑdicaui illum teſti-
ficãtia teſtificata a ꝓphetis ſunt firma in
vobis. ſic ille gratie. foꝛtiſſime confirmate
ſunt in vobis. Vbi notãdum ꝙ ꝑdicato-
res confirmãt ſuam ꝑdicatõem teſtimonio
ſcripturaꝝ de xp̃o a ꝓphetis dictaꝝ. Con-
firmant etiam eam ꝑ bonam ꝛ ꝑſeuerãtẽ
vitam. Eccl. xxx. Confirma verbum tuum
et fideliter age. Deus aũt confirmat ꝑ mi-
racula. Mar. xvj. Dño coopante et ſer. cõ
fir. ſequẽ. ſig. Et ita diuites facti eſtis in il
lis gratijs ꝯfirmati ita vt nihil vobis deſit
in vlla gratia quin totum habeatis qð ad
ſalutem ſpectat. Quia vt di. aug⁹. Multũ
eſt diues religio xp̃iana que in xp̃o omniũ
poſſeſſoꝛe omnia poſſidet. Hanc aũt habũ
dantiã meretur abundans humilitas. Ja.
iiij. Deus ſupbis reſiſtit humilibus aũt dat
gratiam. Et ſic patʒ ſcðm. Tercio agit
gratias ꝓ certitudine gloꝛie quã habebãt.
h. Et gratias ago ſup̃. ꝓ vobis expectanti-
bus reuelatõnem dñi noſtri ieſu xp̃i id eſt
quia firmiter expectatis eius aptam viſio
nem que poſt moꝛtem fidelibus xp̃i ꝑſtat.
Vel reuelatõnem dicit que erit in die iudi
cij quam impij timent ſed iuſti expectant.
Job. xiiij. Cunctis diebus quibus nũc mi.
expec. do. ve. immu. mea. Hanc reuelatõẽz
omnis creatura expectat. Qui cõfirmabit
Hic oſtendit ꝙ ſecure poſſũt reuelatõnem fi
lioꝝ dei expectare. Omnis enim in ꝑſeue-
rantia ꝯfirmatus ſecure expectat. ſed ipſos
dicit ꝓculdubio confirmãdos. ergo ſecure
expectare poſſũt. Ve autem illis qui ex ꝑſũm
ptione vel ex contemptu talem reuelatõẽz
expectant. Amos. vj. Ve deſiderãtib⁹ diem
dñi. Dicit ergo. Qui cõfirmabit vos ſcʒ ſu
per hoc qð dat ſperare in bono faciẽdo et
cetera ſpe ſine crimine moꝛtali faciens vos
eſſe in cauendo a malo. ꝛ non ſine peccato
veniali et hoc vſq3 in finem. Et exponit
ſe ſcʒ in die aduentus dñi noſtri ieſu xp̃i. i.
quãdo xp̃us in veniet in moꝛte vniuſcuiuſ
q3. Nota ergo ꝙ electi confirmãtur a deo
in bono faciendo et in cauendo malũ. Con
firmat autem eos vſq3 in finem quia mali
et ſi ad tempus videntur ꝯfirmati cito ruũt
Prouer. xxiiij. Septies in die ca. iuſtus ꝛ

feſur. Impij autem corruent in malū. Et
ſic p3 tercium. Moralitas. Sicut pat3
ex dictis in tota ep̄la apl̄us inſiſtit gratiaꝝ
actioni agens gratias deo pro gratia gratū
faciente et pro diuerſis alijs gratijs corin/
thijs a deo datis. Duo ergo videamus in
hac epiſtola. Primo quid nos inducit ad
exhibendum deo gratias. Secūdo de quo
et pro quibus maxime ei regratiari debe/
mus. Circa primū nota ꝙ ſex nos indu
cunt ad regratiandum deo. Primū eſt
admonitio et exempla ſanctoꝝ. Nam ſicut
dicit ph̄us. Vnicuiq3 experto credēdu3 eſt
in ſua arte. ſicut medico in medicinis. iudi/
ci in cōtractibus. Ars autem ſanctoꝝ fuit
et eſt in cognoſcere vera bona. et cognita a
mare. Math. xiij. Simile eſt regnum celo/
rum ho. ne. querē. bo. mar. Sancti autem
multum inſtiterūt gratiaꝝ actioni et n̄s
monuerūt vt ſimiliter inſiſteremus q2 hoc
eſt vnū magnum bonum. ꝓpter qd̄ nos in
ſiſtere debemus ꝛ eis credere ſicut expertis
in gratiaꝝ actione. Bern̄. Diſce in gr̄as
referendo non eſſe tardus ꝛ ſegnis. diſce ad
ſingula bona gratias agere diligēter conſi/
ra que tibi apponūtur vt nulla dei dona
gratiaꝝ actōne fruſtrētur. Tho. iiij. Om/
ni tempe benedic deum. In duo diuiditur
vita contemplatiua ſanctoꝝ ſc3 in oratōe3
et gratiaꝝ actōnem quia ſancti conſiderāt
et ꝓuident bona et mala. pro bonis perſo/
nas gratiaꝝ actio et vox laudis pro malis
ſequitur oratio vt moueantur ſed melius
eſt. Coloceñ. octauo. Orationi inſtate vi/
gilantes in ea in gratiarum actione.

Secundum ē maxima dei beneficia que
nobis contulit. Decem enim maxima bene
ficia contulit nobis deus. de quibus ſupra
dictum eſt in euangelio hodierno. quere ſer
mone centeſimo. Pro quorū quolibet nedū
pro omnibus debemus ſemper gr̄as exhibe
re nec vnq̄ a gratiarūactiōe ceſſare. Et at/
tende quanta nobis deus fecit. nam factus
eſt ſeruus vt nos liberaret. factus ē pauper
vt nos ditaret. Factus ē humilis vt nos ex/
altaret. Factus eſt homo vt nos deos face/
ret. mortuus eſt vt nos viuificaret. deſcen/
dit ad inferos vt nos extraheret. reſurrexit
a mortuis vt nos reſuſcitaret. aſcendit ad
celos vt nos ſecum duceret. O anima mi/
ſera cogita hec dei beneficia et conſurge to
ta in deuotas dei laudes. ps̄. Lauda anima
mea dominum. Idem. Quid retribuam do
mino pro omnibus que retri. mi. ꝛc. Si de
his vis predicare quere in primo ſermone
de natiuitate domini. xxij. d. Tercium eſt
tempus in quo deus nos naſci ꝛ venire fe
cit qd̄ eſt tempus gratiaꝝ et miſericordie ꝛ
virtute plenū. ij. Coꝝ. vj. Ecce nunc tem/
pus acceptabile ec. nunc di. ſa. Nam ſcrip/
tura eſt aperta et clare videmus opa xp̄i.
Chriſtus eſt incarnatus et paſſus ex cuius
paſſione mirabilis virtus emanauit. celum
eſt apertum. dyabolus religatus eſt in in/
ferno ꝓpter qd̄ diminuta eſt eius poteſtas
contra nos medicine efficaciſſime contra
omnem morbum ſunt parate indulgentie
magne dantur et gratie mirabiles largiun
tur. Aperta eſt ergo bulla ſummi pontiff/
cis. Cariſſimi hec omnia ante aduētu3 xp̄i
non fuerūt. Et ideo mirabiliter xp̄iani mo
derni temporis ad gratiaꝝ actōnes tenen/
tur ꝙ omnia hec poſſident. nec tirānoꝝ p/
ſecutōnes patiūtur. ps̄. Nō fecit taliter om
ni nationi. Quartum eſt obſequiū om/
nium creaturaꝝ. Nam angelos celum ſidera
quattuor elementa. terrenaſcētia et omnia
alia deus ordinauit in ſeruicium noſtrum
ac etiam ipe filius dei ad lauandum nobis
pedes venit. Pſal. Dn̄e quid eſt homo ꝙ
memor es eius. Et ſequitur. Omnia ſubie
ciſti ſub pedibus eius. Que omnia conſide
rans dauid ait. Adhereat lingua mea fau/
cibus meis ꝛc̄. Habemus etiam exemplu3
ab animalibus regratiandi deo. Nam ca/
nis mirabiliter eſt fidelis dn̄o ſuo et lingit
eum ꝛ ſtat ad pedes eius. ꝓpter cibum ſo/
lum quē ab eo recipit. Hic cadit exemplū
de leone beati hieronimi. ꝛ leone de quo
habetur in Eſopo. cui quidam extraxit ſpi
nam de pede qui poſtea adductus romam
poſitus eſt cum alijs leonibus ad condem/
natus homines deuorādu3 ꝛ victus homo
proiectus leonibus ad deuorādum defenſus

eſt ab eo. Quintum eſt fructus magnꝰ.
Nam recognitio beneficioꝝ dei ꝛ gratiaꝝ
actio pro eiſdem ꝓuocāt deum vt accepta
conſeruet et largiatur maiora. Prouer. xj
Anima que benedicit impinguabit. Bern̄.
Ad locum vnde exeunt flu. gratiaꝝ reuer/
tutur id eſt reuerti debent vt iteꝝ fluant

Sextum eſt triplex damnū qd̄ ex in
gratitudine ꝓuenit. Primū eſt quia bona
recepta auferri facit. Ro. j. Qui cu3 deum
cognouiſſent nō ſicut deum glorificauerūt
aut gratias egerūt. et ideo euanuerūt ꝛ ob
ſcuratum eſt inſipiens cor coꝝ. Vnde dicit
augꝰ. qd̄ deus dederat gratis tulit ingratis
Secūdum. eſt quia impedit ne bona gra/
tie vlterius recipiātur. Gre. Nō eſt dignꝰ
dandis qui non agit gratis de datis. Bern̄
Ingratitudo eſt ventus vrens ſiccans fon
tem pietatis. rorem miſericordie. ꝛ lumen
gratie. Tercium eſt quia ingrati nō ſolum
priuātur bonis ſed etia3 pena multiplici fe
riūtur. vt p3 in filijs iſrael. qui magna be
neficia dei nō recognoſcentes in penas va/
rias inciderūt. Sic etiam videmus mō in
hominibus accidere. qui diuerſas peſtilen/
tias patiūtur frequēter ꝓpter ingratitudi/
nem beneficioꝝ dei. Et ſic p3 primū. Se
cundo videamus ꝓ quibus beneficijs ma/
xime deo regratiari debemus. Circa qd̄ no
ta ꝙ et ſi ꝓ pluribus deo regratiari debea/
mus maxime aūt pro bonis gratie ſc3 pro
collatiōe virtutum deo debemus aſſurgere
cū multiplici gratiaꝝ actōne. quia illa ſunt
vera et optima bona. Et hoc eſt ꝙ apl̄us
hic dicit. Gratias ago deo meo ꝓ gr̄a dei
que data eſt vobis. Vbi attende ꝙ
virtutes excellūt omnia alia bona quātum
ad ſex. Primo quātum ad ſitum. Nam
virtutes omnes locantur intus in anima
Sunt em̄ omnes virtutes in potētia anime
Nam fides eſt in intellectu. ſpes ꝛ caritas
in voluntate. iuſticia et prudentia in ratio
nabili. fortitudo in iraſcibili. tempantia in
concupiſcibili. Alia vera bona mūdi ſunt
extra animā. Et ideo qui non habent vir/
tutes ſunt omnino vacui nihil habētes. q2
non habent bona in ſe ſed cuſtodiūt bona
vt cauſa bona dn̄i ſui. Non habent bona
ſua ſed aliena. et ideo nihil habent. Exem/
plum de rectoribꝰ ꝛ villicis qui nihil ha
bent quāuis habeant ꝑ manibus multa bo
na. Apoc. iij. Dicis quia diues ſum ꝛ nul/
lius egeo et neſcis quia tu es miſer et miſe
rabilis paup et nudus. Secūdo quātu3
ad ꝓprietatem bonoꝝ. Queda3 em̄ ſunt bo
na noſtra vt virtutes. quedam creaturaru3
vt diuicie. Sole em̄ virtutes ſunt ꝓprium
bonum. hoīs. Et ideo ab eo auferri nō pn̄t
ſicut nec calor ab igne. nec ſplendor a ſole.
Vnde omnes principes mūdi nō potuerūt
a ſanctis auferre virtutes cū omnibus tor/
mentis ſuis. Ro. viij. Quis nos ſeparabit
a charitate xp̄i. Et ſequitur. Certus ſum eī
ꝙ neq3 mors neq3 vita neq3 inſtan. ne. fu/
ne. cre. aliqua. po. nos ſepa. a charitate dei.
Et ideo naturalis ph̄us qui euaſerat de in
cendio ciuitatis ſue in qua omnia eius bo/
na fuerant cōbuſta et vxor et filij. interro/
gatus a rege quanta perdidiſſet. reſpondit.
nihil. omnia enim mea bona mecū habeo ꝛ
intra me ſunt. Nullo ergo modo virtus po
teſt ſeparari ab homine. ſicut proprium bo
num eius. ſtatim enim ꝙ ſeparatur ab eo ef
ficitur beſtia. ps̄. Homo cū in honore eſſet
ſc3 virtutis. nō intellexit. quia honor eſt re/
uerentia exhibita in teſtimonium virtutis.
comparatus eſt iumentis inſipientibus.
Boe. li. quarto. proſa ſecunda. Ita fit vt
quem videris vicijs transformatū. hominē
non iure vocare poſſis. Et idcirco diuites ī
virtute ſemper et vbiq3 ſunt diuites. quia
ſemper et vbiq3 habent bona ſua ſecum.
diuites vero mundi nō ſemper et vbiq3 ſūt
diuites. quia diuitias ſuas poſt mortem au
ferre non poſſunt. Job. xxvij. Diues cum
dormierit nihil ſecum auferet. Tercio quā
tum ad efficaciam virtutū. Sola em̄ virtꝰ
eſt que bonū facit habentem ꝛ opus eius
bonū reddit. vt inquit ph̄us in ethicis. Et
vt dicit augꝰ. Virtus eſt qua recte viuitur
qua nullus male vtitur. Alia vero bona
vt diuitie ꝛ dignitates et hmōi non ſolum
bonū non efficiūt poſſeſſorem ſed potiꝰ eiꝰ
maliciam manifeſtant. Boe. li. iij. pſa. iiij.

Dignitas collata improbis non ſolum nō
efficit dignos.ſed potius prodit et oſtentat
indignos. Non ita patuiſſet nequicia nero
nis niſi impator fuiſſet. Et nota hic deteſta
bile malum. Quia. vt dicit. Aug⁹. Omnis
homo omnia vult habere bona et bonam
domum et bonas veſtes.et ſic de alijs. Ani
mam vero ſolam non curat habere bonam
Propter qd deberet ꝯſpui. Hic cadit exē
plū ſocratis qui cū a rege fuiſſꝫ inuitat⁹ ad
prandium et videret oīa circumſtātia picta
et deaurata ſpuit in faciem regis dicens ꝙ
eis facies eſſet turpior locus in domo ſua
Quarto quātū ad ſocietatē.qꝛ virtutes
ſine alijs bonis mūdi ſunt per ſe ſufficiētes
et pfectum bonum. Sed oīa alia bona ſine
virtutib⁹ penit⁹ nihil valent. Boe. vbi ſup
Quid in oīb⁹ illis.ſ.in bonis mūdi.niſi pbi
tas vtentiūꝫ laudaꝛ.i.eſt bonus vſus qui a
virtute procedit.itaqꝫ non ex dignitate vir
tuti.ſed ex virtute dignitati honor accidit
Jmo omnia alia bona ſine virtute cedunt
habentibus in malum. et meli⁹ eſſet eis nō
habere. Math.xxvj. Melius ei eſſet ſi na
tus non fuiſſet homo iſte. Quinto quātū
ad pmanentiam. qꝛ ſole virtutes pmanent
cum homine.nec in vita.nec in morte. nec
in proſperis.nec in aduerſis ipſum derelin
quūt. Sapi.x. Hec.ſ.virtus venditum iuſ.
non dereli.deſcen.qꝫ cū il.in foueam Apoc
xviij. Opera enim illoꝝ ſequuntur illos.
Omia vero alia bona derelinquūt homi
in morte. et frequenter in vita et diuicie et
delicie et honores et amici et conſanguinei
Sexto quātum ad meritū. Sola em virtus
tus dei q̄ a gratia dei pcedit facit nos mere
ri vitam eternam. Omia enim opa noſtra
de genere bonoꝝ.niſi ſint facta in v̄tute nō
merētur vitam eternaꝫ. Math.vij. Multi
dicent mihi in illa die dn̄e nōne in noīe tuo
pphetauimus et in nomine tuo demonia
eiecimus et virtutes multas fecimus id eſt
multa opa de genere bonoꝝ. Et dicet illis.
Amen dico vobis. Neſcio vos. Et ſic ptꝫ
totum de epiſtola.

Dn̄ica.xix.de euāgelio.ſermo CII.

Aſcendens ieſus in nauiculā
tranſfretauit ꝛ venit in ciuita
tem ſuam. Math.ix. Sicut di
cit iohes criſ. Creator rex or
bis terre dn̄s. poſtq̄ ſe ppter
nos noſtra anguſtiauit carne. cepit habere
humanā patriā.cepit ciuitatis iudaice eſſe
ciuis parentes habere cepit parētum om
niū ipe parens. vt attraheret caritas quos
diſperſerat metus Et ideo vt verus homo
nauem intrans mare mundi tranſiuit.et vt
verus deus paraliticū in anima ꝛ corpore
ſanauit. Et ſic in hoc euāgelio qddam ma
gnum miraculum xp̄i recitatur. Circa qd
euangeliſta ſex narrat. Primum eſt xp̄i ad
ciuitatem ſuaꝫ tranſfretatio. Jn principio
euangelij. Scōm eſt cuiuſdam paralitici ad
chriſtū adductio ibi. Et ecce offere.ei pali.
iace.in le. Terciū eſt peccatorū paralitici re
laxatio ibi. Vi.aūt jeſus fidem il.dix.pali.
cōfi.fi.remit.tibi pecca.tua. Quartū ē ſcri
barū et phariſeoꝝ cōtra jeſum mala cogita
tio ibi. Et ecce quidā de ſcribis dix.intra ſe
hic blaſ. Quintū eſt male cogitatōnis eoꝝ
reꝓbatio.et paralitici in corpe ſanatio ibi.
Et cū vidiſſet jeſus cogi.eo.dix.vt qd cogi.
ma.in cor.veſtris.qd eſt fa.di.di.t.pec.ꝛc̄.
Sextū eſt ex miraculo fcō dei glorificatio
ibi. Videntes aūt tur.ti.et glo.eum Pri
mo ergo ponitur xp̄i ad ciuitatem ſuā trāſ
fretatio ibi. Aſcendens ieſus in na.tranſf.
ſcꝫ de terra gereſenoꝝ ꝛ venit in ciuitatem
ſuam ſcꝫ capharnaū. vt habetur in marco
Chriſ. Ciuitatem ſuam hic capharnaū di
cit. Alia em̄ eum ſuſcepit naſcētē ſcꝫ beth
leem. Alia aūt nutriuit ſcꝫ nazareth. Aliā
vero habuit cōtinue habitātē ſcꝫ caphar
naum. Capharnaum ergo ieſus p̄dicatione
inhabitatōe et miraculis q̄ plurimis illu
ſtrauit. ppter que omnia ciuitas ieſu dicta
eſt. Lu.iiij. Quāta audiuimus facta in ca
pharnaū ꝛc̄. Miſtice aūt per nauiculāꝫ
iſtam quā xp̄us aſcendit et in qua tranſfre
tauit mare id eſt amaritudines huius mun
di.ad redeūdum in ciuitatem ſuam ſcꝫ ca
pharnaū celeſtem.crux xp̄i deſignatur.per
quā ꝛ in qua xp̄us tranſiuit de hoc mundo

ad celum per quā crucē penitētia deſignaꝛ.
Math.xvj. Si qs vult venire poſt me ab
neget ſemetipm et tollat crucē ſuā.i.pn̄iam
Et iō ſi volumus ad ciuitatē noſtrā redire
ſcꝫ capharnaū celeſtē.q̄ nr̄a dicitur qꝛ iure
patris noſtri xp̄i nobis debeꝛ.oportet ꝙ intre
mus nauiculā iſtā ſcꝫ pn̄iam.et in ipa tran
ſeamus mare mdi A Sigficatur aūt p ·A·
nauē crux xp̄i et pn̄ia multiplici ratione
Primo ratōne indigentie quia ſicut neceſ
ſario exiſtens in mari ſi vult ad portum ve
nire indiget naui. ita nos exiſtentes in hoc
mundo qui eſt mare tempeſtuoſum indige
mus cruce penitentie ſi volumus ad portū
quietis puenire. alias in mari peribimus.
Luce.xiij. Niſi penitētiam habueritis om
nes ſimul peribitis. Et ideo iohes baptiſta
qui vocabat ad regnum dicebat. Peniten
tiam agite appropinquabit em̄ regnū celo
rum. Math.iij. Secūdo ratōne figure. Eſt
enim nauis aperta ꝛ lata ſuperius et ſtricta
et clauſa inferius. Sic crux penitentie de
bet eſſe ſtricta et clauſa verſus terram. qꝛ
ex terra reſoluūtur vapores id eſt mala de
ſideria que corrūpunt affectum. et nebule
que obnubilant intellectuꝫ.et frigus qd cō
ſtringit effectum. Solum in puncto debet
crux penitētie tangere terram ſicut crux xp̄i
infixa eſt ire in modico foramine quia pe
nitēs ſolum vite neceſſaria debet recipere.
i. Thi.vj. Habētes ali.et quibus te.his cō
tenti ſimus. Debet autem eſſe aperta et la
ta ſupius verſus celum vt homo celeſtib⁹
inhiet ꝛ de celo adiutoriū expectet.quia cū
penitētia ſit prelium valde durū niſi homo
iuuetur a deo ſuccumbit. Et ideo vna vir
tus principalis penitentie ponitur ſpes per
quā homo penitens ſperat in deo omia vin
cere. Phil.iiij. Omnia poſſum in eo qui
me confortat. Jo.xvj. Confidite ſcꝫ in me
Sic confidit dauid.et ideo vicit goliam.j.
Reg.xvij. Tercio rōne exiſtētie quia ſicut
nauis ſtat ſuper aquas et fertur ab aquis
ita crux penitētie debet ſtare ſuper aquas
baptiſmi et ferri ab aquis lacrimaꝝ. Nam
extere nationes faciūt penitētiam ſuam. et
quia non faciūt eam ſup aquas baptiſmi
non perueniūt ad portū regni ſalutis. Jo.
iij. Niſi quis renatus fuerit ex aqua et ſpū
ſancto non pōt intrare in regnū dei. Debet
etiam ferri ab aquis lacrimaꝝ. Pſal. La
ua.p ſingulas noctes id eſt per ſingula pec
cata.lectum meū id eſt cōſciētiaꝫ meā. Jn
penitentia enim mundātur peccata.lacrime
autem melius abſtergūt peccata q̄ aliquid
aliud.ſicut lacrime petri ꝛ magdalene ab
ſterſerūt peccata eoꝝ. Luce.xxij. Egreſſus
foras fleuit amare. Quarto rōne obedientie
Jn nullo em̄ loco ita obediētia obſerua
tur ſicut in naui. Pſal. Quia ipe dixit ꝛ fa
cta ſunt. Jdō neceſſariū ē in cruce penitēte
qꝛ cū in penitētia vita gratie que cōſiſtit in
obſeruantia mandatoꝝ dei acquiraꝛ. iuxta
illud math.xix. Si vis ad vitaꝫ ingredi ſer
ua mandata.oportꝫ ꝙ penitēs obediat deo
et miniſtris eius. Luce.x. Qui vos audit
me audit et qui vos ſpernit me ſpernit.
B Quinto rōne nature. Vbi nota ꝙ ·b·
nauis in mari ex multis patitur iacturam
et maxime ex quattuor ſcꝫ ex malo regimi
ne.ex ſubintratōne aque.ex nimia oneratio
ne ꝛ ex ventoꝝ tempeſtate. Primo ex ma
lo regimine naucleri. quia ſi nō eſt bene do
ctus ſubmergitur nauis. Sic eſt in penitē
tia. Oportꝫ em̄ ꝙ clericus et penitēs mul
ta diſcretōne ꝛ multa prudentia vtantur.
Math.x. Eſtote ergo prudentes ſicut ſerpē
tes. Vnde illa ſancta animalia de quibus
dicit in ezech.j.et in apoc.iiij.c. per que pe
nitens deſignatur dicūtur eſſe oculis vndi
qꝫ plena. Aug⁹. Vitaſti grandia caue ne
obruaris arena. Multa impediūt peniten
tem niſi ſciat ſibi cauere. Secūdo ex ſubin
tratiōe aque quia ſi aqua nimis ſubintrat
nauis ſubmergitur. Sic penitens ſi in pe
nitētia recipit deſideria carnalia et facit o
pera carnis que per aquaꝫ deſignantur ſta
tim ſubmergitur. Tercio ex nimia rerum
oneratione. Sic eſt in penitentia Et ideo
oportꝫ ꝙ penitens omia onera deponat .ſ.
onus peccati. Hebre.xij. Deponētes omne
pondus et circūſtans nos peccatum p pa
cientiam curramus ad ppoſituꝫ nobis cer
tamen. Et onus tempaliuꝫ reꝝ. Math.xix

Ecce nos reliquimus omia et ſecuti ſum⁹
te. Vbi dicit Bern. Bene fecit. et nō ad
inſipiētiam tibi. Scribas enim ꝙ xpum ſe
qui non poteras oneratus. Et ideo in pri-
mitiua eccleſia quotquot habebant agros
et domos vendebant ⁊ ponebāt ꝑcia eorūꝫ
ante pedes apoſtoloꝝ. vt ptꝫ actuū. iiij. Et
ad hoc ſignificādum quādo aſcendit crucē
expoliauit ſe ⁊ nudus in cruce pependit.
Quarto ex ventoꝝ tempeſtate a quib⁹ ſub
mergitur. Similiter ⁊ penitens. Nā quatu
or venti id eſt quatuor affectōes pugnāt in
anima hominis vt ſubmergant eam. Quia
ſm Bern. Timent que non oportꝫ. ſperāt
que non decent. gaudent vane. dolentqꝫ va
nius. Propterea dicit boeti⁹. Gaudia pel
le. pelle timorem. ſpemqꝫ fugato. Nec do-
lor aſſit nubila mens ē vinctaqꝫ frenis hec
vbi regnant. Iſti ſunt illi quatuor venti
de quib⁹ dicitur dan. vij. Ecce inquit qua
tuor venti pugnabāt in mari. id eſt in corde
peccatoris. Et ſic patet ꝑmum. Secūdū
ponitur cuiuſdā palitici ad xpm adductio.
Et hoc ē. Et ec. of. ei pali. iacē. in lecto.
Mar. ij. dicitur. ꝙ a quatuor portabatur.
Luce. v. dicitur ꝙ nō inuenientes qua parte
illum inferrēt ante ieſum ꝑ turba aſcendē-
runt ſup tectum et ꝑ tegulas ſubmiſerunt
eum ante ieſum. in quo exprimitur magna
fides et deuotio eoꝝ. Et ideo tercio ſequiꝛ
paralitici in anima curatio. Videns em ie-
ſus fidem illoꝝ dixit paralitico. Confide fi
li remit. tibi pecca. tua. Glo. Non fidē pa
ralitici qꝛ ſenſu carebat. Hiero. Non fidē
illius qui offerebatur ſed fidem illoꝝ qui
offerebant eum. Vbi manifeſte ptꝫ ꝙ in fi
de et ꝑ fidem alterius remittitur peccatum
Beda. Quātum valet apud deum fides ꝓ
pria. apud quē ſic valuit aliena. vt intus et
extra ſanaret hominem. Qđ eſt contra he
reticos qui dicūt paruulis non remitti pec
catum. quia nō habent motum liberi arbi-
trij. non confidētes ipos mūdari in fide pa
rentū vel eccleſie. Qđ eſt manifeſte falſum
quia magis eſt deus ꝓnus ad miſericordiā
et veniam ꝙ̄ ad vindictam. Si ergo pueri
ꝓ peccato parētum damnātur quare non
multomagis in fide parētum ſaluantur.

Sed queritur hic cū peteretur curatio
corporis quare dn̄s prius adhibuit curatōeꝫ
mentis. Reſponſio dicēdūꝫ eſt ꝙ hoc fecit
ꝓpter tria. Primo ꝓpter benignitatem li-
beralitatis ſue que plus dat in munere ꝙ̄
petatur in prece. Secundo vt daret intelli-
gi ꝙ peccatum in anima erat cauſa morbi
in corpe. Vn̄ beda. Pro culpa anime etiā
in corpe infirmabatur. Et ideo tanqꝫ bon⁹
medicus prius cauſam ⁊ radicem morbi re
mouet et poſtea iſtum morbum expellit.
Tercio vt ex hoc daret occaſionem ſcribis
et phariſeis ſic cogitare de ſe vt ipſi cogita
uerūt de ipō. ac ꝑ hoc oſtenderet eis mani-
feſte ꝙ erat filius dei et ſic crederent ꝙ ipe
non erat ſolum homo ſed ⁊ deus et ꝑ cōſe
quens nō blaſphemaret dimittendo pecca
tum. Et hoc eſt ꝙ quarto ſequitur. Et ec-
ce quidam de ſcribis dixerunt intra ſe. hic
blaſphemat. Vbi nota ꝙ trib⁹ modis blaſ
phematur deus. Primo dum quis attri-
buit deo vel imprecatur ei qđ ſibi non con
uenit vt ꝙ ſit malus et maledictus. Secun
do dum quis remouet a deo qđ ei cōuenit.
vt dicendo ꝙ non eſt omnipotens vel miſe
ricors et cetera talia. Tercio dum quis ſibi
ipſi attribuit qđ eſt ꝓprium dei ſcꝫ peccata
dimittere ⁊ creare. Et iſto tercio modo di-
cebant iſti ꝙ xpus blaſphemabat. quia qđ
erat ꝓprium dei ſcꝫ peccata dimittere ſibi
attribuebat. Iſti erant zelatores ficti dei.
Reducit autem deus eos ad cognitiōeꝫ ve
ritatis ꝑ ſimile dum cogitatōnes eoꝝ ſe no
ſcere oſtendit qđ ſimiliter ſolius dei eſt. Et
hoc eſt ꝙ quinto ſequitur ſcꝫ cogitationū
eoꝝ reprobatio. Vnde ait Et cum vidiſſet
ieſus cogitatiōes eoꝝ dixit. vt quid cogita-
tis mala in cordibus veſtris. q. d. ex hoc ꝙ
cogitatōnes veſtras video ꝑpendite qꝛ de⁹
ſum. Vn̄ ⁊ peccata dimitto. Sed quia nec
iſtud ſuffecit ad remotōnem cecitatis cor-
dis eoꝝ. venitur ad magnum miraculuꝫ vt
vel ſic obſtruatur os loquentium iniqua.
Vnde ſequitur Quid eſt facilius dicere re
mittūtur tibi peccata tua id eſt dicto face-
re vt tibi peccata dimittātur. glo. qđ ſolus

que dimitto noui an dicere ſurge ⁊ ambula
gloſa. qđ et vos videre poteritis quaſi dice
ret: Apud me vtrūqꝫ equaliter facile eſt. ſꝫ
quia ego ſolus illud noui. iſtud autēꝫ etiāꝫ
homines vident et ideo ꝓ maiori reputant
ꝓbent inuiſibile per viſibile. Et hoc eſt qđ
ſequitur. Vt autem ſciatis quia filius ho-
minis habet poteſtatem dimittendi pecca-
ta in ter. ⁊c. Sed nō videtur bene argumē
tari. quia ꝑ minus videtur ꝓbare maius.
Minus eſt enīꝫ ſanare paraliticū in corpe
ꝙ̄ peccatū dimittere in anima. Aug⁹. Pl⁹
eſt iuſtificare impium ꝙ̄ creare celum et
terram. Et ideo nota ꝙ opus dei poteſt
habere triplicem conſideratōnem. Conſide
rari enīꝫ poteſt in opifice. et ſic omne opus
eſt equaliter facile. quia opifex in omnib⁹
eſt equaliter potēs. Secūdo pōt conſidera
ri in ſeipſo et ſic vnum opus pōt ex ſe ha-
bere maiorē difficultateꝫ ꝙ̄ aliud Et ſic iu
ſtificare impiū plus ⁊ maius eſt ꝙ̄ creare
celum ⁊ terram. eo ꝙ in hoc eſt reſiſtentia
peccati. in illo vero nulla eſt reſiſtentia. Et
ſm hoc intelligiꝛ dictū aug⁹. Tercio quā-
tum ad illos quib⁹ opus apparet. et ſic ho
mines qui magis vident eſtiment maiora.
poteſt aliquid exiſtimari eſſe maioris vel
minoris difficultatis qđ maius ⁊ min⁹ vi-
detur. Si ergo conſideremus opus ſm pri-
mā conſideratōnem ſcꝫ ꝓut cōſideratur in
opifice ſic erit argumētum a ſimili qꝛ ſi pōt
facere vnū pōt facere aliud. cum vtrūqꝫ po
tentiā ſolius dei requirat. Simile ergo pro
batur ꝑ ſiſe ⁊ inuiſibile ꝓbatur ꝑ viſibile.
Hiero. Verū ſint palitico peccata dimiſſa.
ſolus nouerat qui dimittebat. ſurgere antē
et ambulare omnib⁹ manifeſtū erat qui vi
debant. fit ergo viſibile ſignū vt ꝓbetur inui
ſibile. Si aūt ꝯſideratur ſm vltimā conſide
ratōnem ſcꝫ ꝓut cōſideratur in iudicio ho
minū ſic erit hoc argumētum a maiori qꝛ
maius videbaꝛ eis ſanare dicto paliticū ꝙ̄
dicere remittūtur tibi peccata tua. Et ideo
ſi poterat qđ maius erat etiā qđ min⁹ erat
Et hoc eſt qđ ſequiꝛ. Vt autē ſciatis quia
filius hoīs habet ptātem dimittēdi pecca-
ta in terra. tunc ait palitico tibi dico ſurge
vt manifeſtum fiat ꝙ ſanus es. tolle lectuꝫ
tuum ⁊ ambula Et ſtatim tulit lectū ⁊ am
bulauit coram illis vt conuerterētur ⁊ cō-
funderētur. Et ſic ptꝫ ſcōm et terciuꝫ quar
tum ⁊ quintum. Moralitas. Circa hoc
miraculum quinqꝫ conſiderāda occurrūt
Primo quid per hunc paraliticuꝫ deſigne
tur. Secundo que ſint portatores ipſi⁹ pa-
ralitici ad xpum. Tercio que eſt turba im-
pediens ne paraliticus ponatur ante ieſum
vt habetur luce. v. Quarto que facit ad
dimiſſionem peccati quia iſte in fide illorū
dimiſſus eſt a peccato. Et quot modis in-
firmitates contingunt. quia iſte ex peccato
videtur infirm⁹ fuiſſe. Quinto quomō pec
cator ſanatus debet tollere lectuꝫ ſuū ⁊ ire
in domū ſuam. Circa primum nota ꝙ ꝑ
hunc paraliticum peccator deſignatur et ꝑ
paraliſim peccatum. Et hoc dupliciter ſcꝫ
ratione originis et ratōne effectus. Pri
mo ratione originis. Tribus enim modis
cauſatur paraliſis ſcilicꝫ ex frigiditate ner
uos conſtringente. vel ex humore neruos
opilante. vel ex vulnere neruos incidente.
Ex his enim impeditur tranſitus ſpūs ad
inſtrumenta ſenſuū. et fit priuatio ſenſus ⁊
motus ſm plus ⁊ minus. aliquādo in toto.
et aliquādo ſolum in vno membro. Anima
igitur auari paraliſim incurrit ex nimia fri
giditate. Eſt enim congelata quia igneꝫ di
uinum ſcꝫ caritatem dei ⁊ ꝓximi non ha-
bet. et hoc eſt quia eſt plena iniquitate. ni-
hil enīꝫ iniquius ꝙ̄ amare pecunias. math.
xxiiij. Quoniā abundabit iniquitas refri-
geſcet caritas multoꝝ. Calor autem facit
hominē largum. propterea iuuenes natura
liter ſunt largi et ſenes auari Et quia aua
rus non habet calorem dei in ſe. ideo habꝫ
cor congelatum et nihil largitur. Et ideo
chriſtus ignem venit mittere in terram vt
hoc frigus depelleret. Nam dum ſe et ſua
nobis gratis dedit ignem magnum id eſt a
morem in cordibus noſtris accendit. Ro.
octauo. Quomō non etiam cum illo om-
nia nobis donauit. Que cogitans prophe
ta dicit. Conculcauit cor meum intra me.
et in memoria mea exardeſcet ignis. ⁊c.

Ideo etiaʒ ſpūſſanctus in ſpecie ignis apparuit vt auaricie frigus depelleret. Luxurioſus autē paliſim incurrit ex nimia humiditate que cauſatur ex nimia comeſtione et maxime ex potatiōe vini. Propterea dī ad ephe.v. Nolite inebriari vino in quo eſt luxuria. Si enī luxurioſus abſtineret ⁊ maceraret abſtinētia cibi ⁊ potus carnem ſuā non efficeretur paraliticus. Ad hanc paraliſim depellendam xp̄us ordinauit ⁊ ꝑdicauit penitētiam ⁊ abſtinētiaʒ. Luce.xxj. Videte ne grauētur corda veſtra crapula ⁊ ebrietate. Et ob hoc etiaʒ ſancti patres ordinauerūt religiones ⁊ heremitoria. et ſancta eccleſia ordinauit quadrageſimā et alia ieiunia. Superbus vero incurrit paraliſim ex inciſione ⁊ ſeꝑatione. Supbia eniʒ ſeꝑat animā a deo. et ideo influxus ſpūſſancti ad cor eius tranſire nō poteſt. Eccī.x. Initiū ſupbie hoīs eſt apoſtatare a deo quoniā ab eo qui fecit illum receſſit ad cor eius. Ad hanc paraliſim expellendam xp̄us vſqʒ ad terram ſe humiliauit formā ſerui accipiēs. Iſta eſt peſſima paraliſis q2 omnē gratiaꝝ influxum impedit. Iaco.iiij. Deus ſupbis reſiſtit humilibus autē dat gratiaʒ. Cum autē ad iſta tria peccata auariciā luxuriā et ſupbiam omnia peccata reducātur. vt dicit.j.iob.ij. ⁊ hec tria paraliſim deſignēt ſm diuerſas cauſas vt dictum eſt. manifeſtum eſt ꝙ paraliticum omīs peccator pōt intelligi rōne originis vnde cauſatur. Secundo ſignificatur peccator ꝑ paraliticuʒ rōne effectus. Quattuor enim mala ſequūtur in corpe ex paraliſi ſcʒ tremor. inſenſibilitas. immobilitas ⁊ mollicies. Hec eadem quattuor cōſequitur peccator ex peccato ꝓpter qd merito ꝑ paraliſim peccatum ⁊ ꝑ paraliticū peccator deſignatur. Primū malū eſt tremor. Tremet enī peccator ⁊ timet que timenda nō ſunt ſcʒ iſta mūdana que ſunt falſa bona ⁊ multa mala cōtinent ⁊ ad doloroſum finē adducūt. Pſal. Illic trepi.ti. vbi nō erat ti. Et nō timeat que multum timenda ſunt ſcʒ ꝑditionem virtutū ⁊ grē dei. et abſciſionem ab eccleſia ⁊ priuatōnē glorie celi. Et ideō qui timorem non habʒ dñi nō timet mala facere quia timor dñi expellit peccatum. Eccl.j. Nec curat bona agere. nam qui timet deū faciet bona. eccī.xv. Secūdum malum eſt inſenſibilitas. Nā in paralitico fit priuatio ⁊ diminutio ſenſus ex ſupradictis tribus cauſis. Sic eſt in peccatore. nō eniʒ ſentit peccator grandia vulnera anime. Morſum autem vnius canis vel vnius pulicis bene ſentit. ꝓuerb.xxiij. Verberauerūt me ⁊ non dolui. traxerunt me ⁊ non ſenſi.

C Vbi nota ꝙ triplex eſt inſenſibilitas peccatoris. Prima eſt q2 nō ſentit ꝓprios defectus quā facit ſupbia. Sic phariſeus ille nō cognoſcebat defectꝰ ſuos ſed ſe meliorem omnibus reputabat. nō ſum inquit ſicut ceteri ho. lu.xviij. Ecōtra facit humilitas que bonā facit animaʒ. Grego. Bonaꝝ mentiū eſt ibi cognoſcere culpam vbi culpa nō eſt. Secūda eſt quia nō ſentit miſerias ꝓximoꝝ. Amos.vj. Bibentes in phialis vinū ⁊ optimo vnguento delibuti ⁊ nihil patiebātur ſuꝑ contritione ioſeph. Hanc facit auaricia ⁊ immiſericordia. Luce.xvj. Erat quidam mendicus nomine lazarus cupiens ſaturari. ⁊c̄. Ecōtra facit pietas quia alienas miſerias facit ſuas. ij. Cor.xj. Quis infirmatur ⁊ ego non infirmor. quis ſcandaliſatur ⁊ ego nō vror. Tercia eſt quia non ſentit dulcedinem ſpiritusſancti. bene ſentit dulcedineʒ phiale et cantilene. ſed dulcedinem verbi dei ſuꝑ mel dulcioris non ſentit. Hanc facit immūdicia carnis que facit hominem quaſi porcū vt ei ſapiant ſtercora. Vnde tren. Qui nutriebantur in croceis amplexati ſunt ſtercora. Econtra facit mundicia que facit dei ſuauitatem ſentire et oculis mentis ſentire. Mathei.v. Beati mundo corde quoniam ipſi deum videbunt. Tercium malum eſt immobilitas. ſicut enim in contracto ꝓpter frigus vel opilato ex humiditate. vel ceſo neruo. priuatur pars paralitica motu vel in toto vel in parte. ſimiliter eſt in peccatore. fit enim immobilis et piger ad omne bonum. Prouerbioꝝ viceſimoprimo. Deſideria occidunt pigrum noluerūt enim quicquam operari manus eius. ⁊c̄. B

Quartum eſt mollicies quedam. diſſoluitur enī peccator in aquis deliciaꝝ ſicut glacies ad ignem. Hiere.xxxj. Vſqʒ quo delicijs diſſolueris filia vaga. Et attendit hec mollicies in peccatore in hoc ꝙ cedit omni duro. nihil enī graue nec vnam temptationem pōt ſuſtinere ⁊ vincere. imo omni temptatiōi ⁊ omni duro cedit. Prouer.xxviij. Qui mollis eſt ⁊ diſſolutus in oꝑe ſuo frater eſt ſua oꝑa diſſipantis. Diſſoluitur eniʒ peccator in igne tribulatiōis ſicut ⁊ in aquis deliciaꝝ.

D Circa ſcōm ſcʒ qui ſunt portatores qui portant peccatoreʒ an̄ ieſum. nota ꝙ ſunt quattuor. quia marcus dicit ꝙ a quattuor portabatur. Primꝰ eſt conſideratio vilitatis ⁊ nocicitatis peccati q̄ʒ vile ⁊ q̄ʒ noxium ſit. Infinita eniʒ bona aufert ſcʒ deum cum omnibus bonis gratie. ⁊ infinita mala infert ſcʒ dyabolū cum omnibus vicijs. Hec autē cogitare multū facit ad cōuerſioneʒ. Pſal. Cogitaui vias meas ⁊ cōuerti pedes meos. Secūdus eſt memoria mortis. quādo enim quis cogitat ꝙ de omibus bonis ſuis tempalibus nihil ſecum portabit. et ꝙ ipſe a vermibus comedetur. et ſub terra recōdetur ab omnibꝰ derelinquēdus de facili cōtemnit omnia ⁊ ad deum redit. Hiero. Facile cōtemnit omnia qui ſemꝑ ſe. co. eſ. mo. Eccī.vij. Memorare nouiſſima tua ⁊ in eternū non peccabis. Tercius eſt recogitatio beneficioꝝ dei. Si quis enī cogitat quō deus fecit eam pulcerrimā creaturam vtpote ad imaginem ſuaʒ. et quō omnia ſubiecit ei et quō vt eū redimeret voluit mori. et alia excellentia beneficia que ei deus contulit multū allicit ad amorem dei atqʒ ad eū redire ꝓcurat. pſal. Quid retribuā dño ꝓ omnibus que retribuit mihi. calicē ſalutaris accipiā. quo per penitētiaʒ ad deū redit. in qua ſalus anime cōſiſtit. Quartus eſt timor ſupplicij eterni et ſpes ꝓmij. horrēdum eſt eniʒ incidere in manus dei viuētis. Hebre.x. Si quis eniʒ cōſiderat ꝙ ipſe eſt obligatꝰ ſupplicijs eternis ⁊ priuatus glīa paradiſi. et ſi redeat ad deum abſoluetur a penis et glorie reſtituet. certe niſi ſit omnino fatuus feſtinabit ad deum redire. Yſa.xxviij. Ego dixi in dimidio dieꝝ meoꝝ vadā ad portas inferi. Dixi nō vide. do. in ter. viuen. Et ſequitur. Recogitabo tibi om. an. me. in amaritudine anime mee. Qd̄ fit in penitētia dum homo ad deum redit.

E Circa tercium ſcʒ que eſt turba impediēs ne peccator portetur ante ieſum. nota ꝙ quadruplex eſt turba impediens. Prima eſt turba vicioꝝ. Qui enim eſt inuolutus multis malis ⁊ peccatis impeditur ne ad deum redeat. Ro.j. Qui cū iuſticiam dei cognouiſſent nō intellexerunt quoniā qui talia agūt digni ſunt morte. Sicut enim qui multas ⁊ cōtrarias infirmitates habent non de facili curantur. ſic qui multa peccata. Peccata eniʒ clamant contra eum in curia celi. Gen̄.iiij. Ecce vox ſanguinis fratris tui clamat ad me de terra. Secūda eſt turba ſollicitudinū mundanoꝝ que ſuffocant verbum dei ⁊ omne bonum cogitatum. Lu.viij. Aliud cecidit inter ſpinas ⁊ ſimul exorte ſpine ſuffocauerūt illud. Solicitudines mūdi recte ſunt ſicut ſpine vt ſi quis in eis fuerit inuolutus non poterit exire illeſus. Propter qd̄ dr̄ eccī.xj. Fili ne in multis ſint actus tui. Tercia eſt turba cōſanguineoꝝ qui omnino ſalutē anime impedire conatur. Propter qd̄ dictū eſt abrae Egredere de terra tua ⁊ de cognatione tua ⁊ de domo patris tui. Gen̄.xij. Quia inimici hominis domeſtici eiꝰ. Lu.xiiij. Si quis venit ad me ⁊ non odit pa. ſ. et ma. ⁊c̄. non poteſt meus eſſe diſcipulus. Quarta eſt turba demonum qui non dormiunt ſed ſemper conſumunt animam peccatoris ipſis peccatis. ita ꝙ non habet vires ad deum redeundi per omne enim peccatum quod faciunt perpetrari induratur anima. et aptitudo redeundi ad deum paulatim conſumitur. Iob.xiij. Qui me comedunt nō dormiunt a multitudine eorum cōſumitur veſtimentum meum. Veſtimentum anime ſunt bona naturalia que ꝑ peccatum deuaſtantur. Luce decimo. Qui eciam deſpoliauerunt eum et plagis impoſitis abierunt. Demones auferunt gratuita. et vulnerant naturalia. ⁊c̄.

F ¶ Circa quartum ſcꝫ que faciūt ad diſmiſſionem peccati et quot de cauſis infirmitates ⁊ pene cōtingunt. nota ꝙ quatuoꝛ faciūt ad dimiſſionem peccati. Primū eſt operatio bona que habilitat ⁊ diſponit ad grām ſicut medicus diſponit vt medicina bene opetur. Greg. Interim fac quicquid boni potes vt deus illuſtret cor tuū ad penitentiam. Unde ſtulti ſunt illi qui poſtꝗ̄ ſunt in peccato moꝛtali nihil boni facere volunt exquo non ꝓdeſt eis ad vitam eternam. ꝓdeſt tamen eis vt de peccato exeant et ad deū reuertātur. Secūdum eſt elemoſina. Dan. iiij. Peccata tua elemoſinis redime. Exemplum huius habemus in coꝛnelio centurione. de quo dꝛ actuū. x. Elemoſine tue aſcenderūt in memoꝛiam in conſpectu dei. Et ideo ad eum miſſus eſt petrus vt a peccatis abſolueret eū. Terciū eſt venia cōceſſa alteri ꝓ iniuria facta ſibi. math. vj. Si eīm dimiſeritis hoibus peccata coꝝ di. vo. pater veſter celeſtis peccata veſtra. Quartum eſt meritū et oꝛatio ſcōꝝ vt hic patꝫ quia ꝓpter fidem poꝛtātium dimiſſa ſunt ei peccata. j. Re. xv. Poꝛta queſo peccatum meū. Exemplum de beato augꝰ. qui ꝓpter merita et oꝛatōnes matris cōuerſus eſt. et paulus ꝓpter oꝛatōnem ſtephani cōuerſus eſt. vt dicit augꝰ. Propterea dꝛ iob
G v. Uoca ſi eſt qui te audiat ⁊ ad aliquē ſanctoꝝ cōuertere B. Circa aliud. ſ. quot de cauſis infirmitates ɔtingūt. nota ꝙ vt dicit beda. quinqꝫ de cauſis ɔtingūt. Prima vt meritū iuſtis ꝑ patiētiaꝫ augeat. vt iob et thobie. Secūdo ad cuſtodiā virtutis et humilitatis. Nam virtus in infirmitate ꝑficitur. ij. ad co. xij. Ne magnitudo reue. extol. me datus eſt mihi ſtimulus carnis mee an. ſa. vt me collaphiſet. Tercio ad purgāda peccata vt lepꝛa marie ⁊ huic paliticō. Quarto ad gloꝛiam dei vt lazaro. Quin
H to ad iniciū pene vt herodi quatenus hic ꝑpendatur quid in futuro ſequat. H Circa quintum ſcꝫ quō peccatoꝛ ſanatꝰ debet reſurgere ⁊ tollere lectū ſuum et ire in domū ſuam. nota tria. qꝛ debet ſurgere per culpe fugam ⁊ deteſtationem. debet tollere lectum ſuū ꝑ penitētie aſſumptiōem. ⁊ debꝫ ire in domū ſuam per ꝑfectum bonoꝝ ⁊ exercitatōnem. Circa pꝛimū nota ꝙ peccōꝛ ſanatus quattuoꝛ debet deteſtari ſcꝫ peccatū qd fec. dyabolum qui peccatū ſuggeſſit. mūdum qui delectabilia ſua ad peccatū ꝑpetrādum obtulit ⁊ carnem q̄ ad peccatuꝫ allexit Quādo homo paſſus eſt vnum magnū malum omēs qui fuerūt in culpa ꝑſequitur Dyabolus aūt ⁊ mūdus ⁊ caro ſūt in culpa peccati ideo merito perſequendi. Pſal. Cōfundātur ⁊ reue. qui vo. mi. ma. Circa ſcōm nota ꝙ peccatoꝛ debet tollere lectū ſuū id eſt coꝛpus ſuū in quo pꝛius ꝑ peccatū ſuū iacebat. ipm ꝑ diſciplinā penitētie macerādo ſcꝫ ꝑ abſtinentiam cibi et potus. ꝑ diſciplinas ⁊ vigilias. per ꝑegrinatōnes ⁊ infirmoꝝ obſequia. Hebꝛe. xj. Circuierūt in melotis. in pel. cap. egen. an. aflic. in ſoli. er. in mo. ⁊ in ſpe. ⁊ in cauer. Jl I
Circa terciū nota ꝙ peccōꝛ ſanatꝰ debꝫ ire in quadruplicē domū ꝑficiēdo. Prima eſt eccleſia ad quā debet ire ꝑ ſacꝛoꝝ ꝑceptōeꝫ Pſal. In domū dñi ibimus. Debet eniꝫ ſe munire ſacramētis in quibꝰ opatur virtus paſſionis xpī vt ɔſeruet a malo ⁊ ꝑficiat in bona. Secūda eſt ɔſcia ꝓpꝛia in qua debet ire ꝑ ſuā frequētem diſcuſſionē. ſap. viij Intrans in domū meā cōquieſcam cū illa Qñ extractus ē ignis in aliqua domo diligēter querit an remanſerit ignis in aliqua fauilla et deinceps. maioꝛ cautela adhibet Sic debꝫ peccōꝛ facere in cuius ɔſcia extinctus ē ignis peccati. Tercia eſt ſepulcrum Job. xxx. Scio quia moꝛti trades me vbi cōſtituta eſt domus omni viuēti. Ad hanc debet ire hō ꝑ iugem memoꝛiā ⁊ expectatiōnē. Job. xiiij. Cūctis dieb9 quibꝰ nunc milito expec. do. ve. immu. m. Qñ hō ſtat ad penſionē in aliqua domo in qua modicū debet ſtare nō curat de ea ſed multū curat de ea in qua ſꝑ debet habitare. In hoc autem mūdo oēs ſtamus ad penſionē ⁊ modico tpe In alia aūt vita in ꝑpetuū ſtabimꝰ Hebꝛe. xiij. Non habemus hic manentem ciuitatem ſed futurā inqui. Et ideo modicum eſt curādum de iſta ⁊ multum de alia.

Quarta eſt celum ad qd debet ire per deſiderium ⁊ affectionem. Phil. iij. Noſtra cōuerſatio in celis eſt. Ibi eniꝫ eſt pater noſter. ibi ſunt ꝑdeceſſores noſtri. ibi eſt oīe bonum noſtrū. et ideo ibi debet eſſe coꝛ noſtrū. math. vj. Ubi eſt theſaurꝰ tuus ibi ē et coꝛ tuū. Sexto ⁊ vltimo ponit ex miraculo facto dei gloꝛificatio quia videntes turbe miraculum factum timuerūt ſcꝫ timoꝛe reuerētie et filiali et gloꝛificauerunt deum qui dedit poteſtatem talem hoīb9 id eſt qui dedit hoib9 ꝓphetam magnū habentem poteſtatem talia faciēdi ſcꝫ ſanādi homines in anima ⁊ coꝛpoꝛe. Et ſic patet ſextum et conſequēter totum.

¶ De epiſtola ſermo. CIII.

Renouamini ſpū mentis veſtre Eph. iiij. Apl'us in hac epiſtola ad quattuoꝛ nos hoꝛtatur. Primo vt mente renouemur nouū homīem induentes. In pꝛincipio epiſtole. Secūdo vt mendacium deponamus veritatem loquētes ibi. Propter qd deponētes men. loqui. veri. Tercio nos hoꝛtatur ad iram per zelum in ira ſimpliciter non peccātes. ibi. Iraſcimini ⁊ nolite peccare. Quarto vt furtuꝫ declinemꝰ laboꝛes manuū exercentes ibi. Qui furabatur iam nō furatur Primo ergo nos hoꝛtatur vt mente renouemus dicēs. Renouamini ſpū mentis veſtre id eſt renouamini non extra tātum vt multi faciunt in pannis ⁊ hmōi ſed intus ſcꝫ ſpū mentis veſtre. intranſitiua eſt ɔſtructio id eſt ſpū qui eſt mens veſtra vel ſpūſancto mētis veſtre habitatoꝛe. Et attende ꝙ dicit renouamini quia quātūcūqꝫ homo ꝑfectus ſit ſemper debet reputare de nouo incohare. eccl. xviij Cum cōſummauerit homo tunc incipiet. Pſal. Et dixi nunc cepi. Et ad cuius imitationem debet eſſe hec renouatio. oſtendit cum ſubdit. Et induite. quātum ad conuerſationem exterioꝛem per imitatōnem. nouū hominem id eſt xpm nouo modo cōceptū et natum. Ro. xiij. Induimini do. ie. xpm. Hunc induit quicūqꝫ virtutes induit. gal. iij. Quicūqꝫ in chꝛiſto baptiſati eſtis xpm induiſtis. Sic mulier illa quā iob. in apoc. vidit induta erat ſole. Induite dico nouū hoīem qui ſm deum creatus eſt. nō ſm carnem. j. Coꝛ. xv. Primus adaꝫ de terꝛa terrenus. ſecūdus de celo celeſtis. quia virtus foꝛmatiua coꝛporis xpī fuit celeſtis ⁊ diuina et non terꝛeſtris et humana. Et in quo debet eſſe hec renouato facta ad imagineꝫ xpī oſtēdit cum ſubdit. In iuſticia ſcꝫ operis et ſanctitate veritatis id eſt in vera ſanctitate mentis vt ſitis iuſti in opere. et ſancti in mente. Uel in iuſticia quātum ad alios. et in ſanctitate veritatis quātum ad vos vt ſcꝫ ſitis ſine ſimulatōne ypocriſis. Leui. xix. Sancti eſtote qm̄ ego ſcūs ſum. Et nota ꝙ duplex eſt renouatio mentis que fit in pñti ꝑ virtutum opera. et coꝛꝑis que fit in futura in coꝛpoꝛū reſurꝛectione. De pꝛima loquitur hic apoſtolus. Item nota ꝙ nouus homo eſt xpūs et vetus homo dꝛ adā Item nouus homo dicitur anima quia de nouo creata. et vetus homo dicit caro. qꝛ a veteri adam traducta. K Ubi nota K
ꝙ anima dꝛ ſeneſcere ꝑ peccatum. ꝑ ſimilitudinem. Et hoc ptꝫ quātum ad quattuoꝛ Primo quia ſicut ſenium incuruat coꝛpꝰ. ita peccatum incuruat animaꝫ ad terꝛena. ita ꝙ celeſtia nō poteſt reſpicere. Nam terꝛena cogitat deſiderat loquitur et operatur Pſal. Miſer factus ſum ⁊ curuatus ſum vſqꝫ in finem. Ideꝫ. Oculos ſu. ſta. decli. in ter. Secundo quia ſicut ſenium debilitat viſum. et quandoqꝫ excecat vt patet in yſaac. Sic peccatum excecat animam. Nō enim videt peccatoꝛ gladium dei ſuper ſe euaginatum nec videt dyabolum ſe trahentem ad furcas inferni nec videt ſe nudum in omnibus bonis ſpoliatum et vere ꝑ omnia et totaliter ē cecus. Pſal. Oculos habent ⁊ non videbunt. Et nota hic de hely. de quo dicitur ꝙ non poterat videre lucernam dei anteꝗ̄ extingueretur. j. Regū. iij. Sic peccatoꝛ nihil clarum poteſt videre. ſed ſi quid eſt male fumigans illud videt.

Peccatoꝛ eſt ſicut noctua que nihil videt
niſi in tenebꝛis. Job.iij. Dilex.ma.tene.q̃
lu. Tercio qꝛ ſicut ſeniū debilitat auditum
et omēs potētias anime oꝛganis alligatas.
ſic peccatū aīam ⁊ omnes potētias eius ad
omne opus boni ligat ꝙ nec audire verba
dei nec amare vera bona. nec recoꝛdari be-
neficioꝝ dei. nec ire ad ſancta loca. nec ope
rari virtuoſa poteſt. imo omnia hec faſti-
dit ſicut homo ſatur cibum. Numeri.xxi.
Anima noſtra nauſeat ſup cibo iſto leuiſ.
Quarto quia ſicͭ ſola auaricia iuueneſcit
in ſene. ſic ſolum peccatū iuueneſcit in pec-
catoꝛe. yſa.lxv. Puer centū an.mo. Pec-
catoꝛ habet multa tempꝛa in hac etate ſed
in ſenſu eſt valde puer. Cōtra qͦ dꝛ.i.coꝝ.
xiiij. Nolite pueri effici ſenſibus ſed mali-
cia puuli eſtote. Ab hac ergo vetuſtate hoꝛ
tatur nos apl̄s vt renouemur dicens. Re-
nouamini ſpū mentis veſtre. L Mo- .L.
raliter aūt exponēdo nota ꝙ renouari de-
bemus ſm̄ ſex ſpēs renouatōnis que in cre
aturis inueniūtur. Pꝛima renouatio fit ꝑ
ignem. ſicut ferꝛū renouatur ab erugine et
aurū ⁊ argētum ꝑ ignem ꝓbantur ⁊ reno-
uātur. ſic renouatur hō in igne tribulatōis
Sap.iij. Tanq̄ auꝝ in foꝛnace pba.il. Tri
bulatio vocatur ignis qꝛ ſiłes auro ⁊ argē
to purgat. ſiłes vero palee incinerat ſz veni
rat. Quidam aūt videntur argētum ⁊ nō
ſunt et ideo ignem tribulatōnis nō ſuſtinēt
Hiere.vi. Fruſtra cōflauit conflatoꝛ. mali
cie coꝝ non ſunt ꝯſumpte. argētum re.pbū
vocate eos quia dn̄s ꝓiecit illos. Melioꝛ
ꝓba que poſſit fieri de argento fit ꝑ ignez
Sic eſt in hoīb9 qui optime ꝓbantur in
tribulatione. Eccl̄i.ij. In igne ꝓbatur auꝝ
et argētum. hoīes vero in camino humilia
tionis. Job.ij. Mitte manū tuam ⁊ tange
os eius ⁊ carnē. ⁊ tunc videbis ꝙ in faciez
benedicat tibi. Nota hic ꝙ deus facit ſicut
aurifex ⁊ campſoꝛ qui aliqñ foꝛtiter ꝓbat
aurū ſcʒ ꝑ ignem. aliqñ leuiter ſcʒ ad pago
nem. Sic facit deus qꝛ quoſdaʒ acriter pꝛo
bat ꝑ multas tribulatōes vt ꝑfectos quoſ
dam leuiter id eſt ꝑ paucas tribulatōes vt
impꝛfectos. Secūda renouatio fit in ſer-

pēte qui cum ſenuerit et ꝓpter duriciem
pellis non pōt ſe bene vertere abſtinet.xl.di
ebus. deinde ingrediens ꝑ artū foꝛamen pel
lem veterē ibi relinquit. Ad hanc pꝛudētiā
xp̄us nos hoꝛtatur. math.v. Eſtote inquit
pꝛudētes ſicut ſerpentes. Debemus aūt in
hoc ſerpētis pꝛudētiam imitari. vt carnem
nr̄am ꝑ abſtinētiam eſce ⁊ potus maceran
tes in artū foꝛamen penitētie ingrediamur
qꝛ arta eſt via q̄ ducit ad vitam. math.vij.
Ubi totā pellem veterē pcc͠oꝝ deponentes
in nouē creaturam trāſeamus. qꝛ niſi quis
renatus fuerit denuo nō pōt videre regnū
dei. ioh.iij. Et ſicut mō geniti infantes lac
puritatis bibamus ſapiduʒ pluſq̄ manna.
Cañ.v. Bibite cariſſimi ⁊ inebꝛiamini.i.
pe.ij. Sicut mō geniti infantes ſine do.lac
concu. Tercia renouatio fit in aquila.
pſal. Renouabitur vt aquile iuuētus tua.
Ubi dicit gloſa Aquila dū ſenio grauatur
unco roſtri immoderate creſcente non pōt
os apire ⁊ cibum capere. Unde langueſcit
Sed quodam naturali mō collidit roſtruʒ
ad petram. et eximit onus roſtri quo cibuʒ
capere impediebatur. et tunc redit ad cibū
et omnia reparantur ei vt fiat iuuenis. In
quo datur nobis exempluʒ vt roſtrum no
ſtrū id eſt aſpectuʒ mentis noſtre qui eſt to
tus incuruatus ⁊ reflexus ad terꝛam. ita ꝙ
ei celeſtia ñ ſapiāt. ꝑcutiam9 ad petrā xp̄m
id eſt ꝯſideremꝰ ipm quāta ⁊ qualia nobis
dedit. ⁊ tūc ex tali ꝑcuſſiōe ꝯſideratōnis ad
petrā xp̄um. accēdetur ignis diuini amoꝛis
in nobis. pſal. In meditatōe mea exar.ig.
et talis ignis ſpm̄ mētis nr̄e renouabit. pſal
Emitte ſpm̄ tu. ⁊ crea. qꝛ ignis diuinus eſt
et renouabis fa.ter. id eſt aīe. ⁊ tunc aīa ci
bū ſuū ſpūalē ſumet et oīa carnalia renuet
Aug9. Guſtato ſpiritu deſipit omnis caro
Quarta renouatio fit in ceruo. Pſal.
Sicut ceruus deſiderat ad fontes aquaruʒ
Ubi dicit gloſa. Ceruus dum grauatur ſe
nio creſcentibus pilis ⁊ coꝛnibus. ſerpētes
haurit naribus quo hauſto veneno eſtuat
vñ fontē ad bibēdum ardētiſſime deſiderat
et cū multū biberit pilos ⁊ coꝛnua deponit
In quo datur nobis exemplum ꝙ dū gra-

uamur pilis id eſt paſſionibus carnis q̄ ex
carne veteri oꝛiūtur. et coꝛnib9 id eſt digni
tatibus mūdi que valde grauant animā. et
ad terꝛam depꝛimūt ⁊ ſuis punctionib9 vul
nerant. debemus reſpicere ſerpētem in pa
lo crucis ſuſpenſuʒ et eius venenū id eſt ve
nenoſa oppꝛobꝛia ⁊ toꝛmenta haurire ⁊ bi
bere. per iugem memoꝛiaʒ ex cuius hauſtu
in nobis virtus calefactiua generabitur. et
quedaʒ virtus que deſiccabit in nobis om
ne deſiderium carnalium ⁊ mūdanoꝝ. et ſic
deſiccatis carnalibus ſitiemus et bibemus
aquā diuine gratie ſalutaris: Joh.vij. Si
quis ſitit veniat ad me ⁊ bibat. Et tunc ab
renūciabimus coꝛnibus id eſt honoꝛibus ⁊
dignitatibus mundi. quia ſi quis bene con
ſiderat crucifixum perpendet quoniā digni
tas mundi eſt cōtemnenda. Nam cui pꝛius
acclamatū eſt vt deo oſanna in excelſis nūc
maledicitur vt ſeductoꝛ. Mathei.xxviij.
Vach qui deſtruis templuʒ dei. ⁊c̄. Et cui
pꝛius ꝓſternebant veſtimenta in vis. ecce
ſuis exuitur ⁊ ſoꝛs ſup ea mittitur Et mul
ta alia conſiderātur in cruce ꝓpter que ho
noꝛ ⁊ dignitas mūdi ſunt penitus cōtemnē
da. Per talem etiaʒ aſpectum pili id eſt vi
cia carnalia. et cornua id eſt ſupbia ⁊ vicia
ſpūalia deponūtur. qꝛ de cruce manat vir-
tus omnē moꝛbum peccati ſanans dum ti-
riacam in cruce factam ſumimus que oēm
venenū peccati expellit. Et tunc ſic renoua
ti et in crucifixum tranſlati incipiemus ha
bere vera coꝛnua id eſt verum honoꝛē qui
conſiſtit in poſſeſſione virtutum. Quia vt
dicit phūs. Honoꝛ eſt reuerentia exhibita
in teſtimonium virtutis. Honoꝛ vero mū-
di eſt in panno ⁊ in equis. Hoc figuratum
eſt nume.xxi. vbi dn̄s mandauit ꝙ quicūqʒ
grauaretur punctōne alicuius veneni debe
ret reſpicere ſerpētem eneū in palo ſuſpen-
ſum qui figurabat xp̄m Quinta renoua
tio fit in accipitre que fit ſingulis ānis De
qua dꝛ iob.xxxix. Nūquid ꝑ ſapiētiaʒ tuā
plūeſcit accipiter expādēs alas ſuas ad au
ſtrū. In quo datur nobis exēplū ꝙ frequē
ter debemus expandere alas noſtras ad au
ſtrum id eſt gratias ⁊ beneficia data nobis

a deo. debemus ad bonitatem dei referꝛe. a
qua omnia bona ꝓcedunt. qꝛ auſter eſt ven
tus ꝓductiuus ⁊ generatiu9 bonoꝝ. Ja.i.
Omne datū optimū ⁊ oē do.ꝑfec. deſur.
eſt. Et in tali renouatiōe fiat in nos auſter
id eſt ſpūſſanctus qui omnes pennas id eſt
gratias renouabit eas melioꝛādo ⁊ nouos
effectus producere faciendo. Math.xxv.
Omni habenti dabit ⁊ abundabit. Quā-
do autem homo gratias quas habet ad dei
bonitatem non refert nec de eis deo regra-
tiatur perdit pennas veteres ⁊ nō recipiet
nouas ⁊ non renouabitur vt accipiter. Sic
perdidit eas lucifer qui ad deum non retu-
lit bona ſua ⁊c̄. Sexta renouatio fit in
fenice que in nido ſuo ligna arida ⁊ aroma
tica congregat ⁊ alis ſuis ignem cōcutiens
ſeipſuʒ comburit et ex eius cineribus auis
ſue ſpeciei ꝓcreatur. In quo ſignificat re-
nouatio que in reſurꝛectione fiet. quia ſi in
nido noſtre carnis in quo habitamus con-
gregauerimus ligna aromatica id eſt opera
ſancta que redolent coꝛā deo. in quibus eſt
accenſus ſpūſſancti ignis. tunc ex cinerib9
illis id eſt ꝑ virtutem illoꝝ opeꝝ reſurgent
gloꝛioſa coꝛpoꝛa noſtra. i.coꝝ.xv.c. Semi
natur in ignobilitate ſurget in gloꝛia. Ad
idem vadit renouatio que fit in ſeminibus
que in terꝛa moꝛtificātur ⁊ virentia reſur-
gunt. quia ſi in cruce penitētie moꝛtificaue
rimus mēbꝛa noſtra et moꝛti fuerimus mū
do. reſurgemus in magna gloꝛia per omnia
feliciter renouati. Phil.iij. Saluatoꝛē ex-
pecta. do. ie. xp̄um qui refoꝛma. coꝛ humi.
no. ꝯfigu. coꝛ. claritatis ſue. Et ſic patʒ pri
mū. Secūdo nos hoꝛtat vt mendacium
deponam9 veritatē loquētes. o. Sic dixi ꝙ
nouus hō aſſumēdus eſt ⁊ ꝑ ꝯñs vetus de-
ponēdus. ꝓpter qͦ deponētes mēdaciū. qͦ
ad veterē hoīeʒ ꝑtinet loquimini veritateʒ
vnuſquiſqʒ ꝓximo ſuo. i. oēs. et hui9 rō eſt
qm̄ ſum9 inuicē mēbꝛa. i. oēs ſum9 frēs et
filij vnius dei ⁊ maxime xp̄iāni ſunt mēbꝛa
vnius capitis ieſu xp̄i. et ideo eis maxie ꝓ-
hibet ne ſeipos ꝑ mēdaciū fallāt adinuiceʒ
M Debemus autem cauere a menda .m.
cio et loqui veritatem maxime ꝓpter tria.

Primo quia mendaciū totam ſocietatem humanam deuaſtat. et mercatōnes ꝛ iudicia ꝛ punitiōes et premia. Quia ꝑ mendacium emptores decipiūtur. iudices veritatem non poſſunt inquirere. ꝛ ꝑ conſequens inſontes plectūtur rei euadunt. Per veritatem autē fidelitas ſocietatis humane cō ſeruatur. nullus decipitur. veritas indagaꝛ et vnicuiqꝫ ſm opera ſua retribuit. Propter qḋ dicitur ꝓuer. viij. c. Veritatē meditabitur guttur meū et labia mea deteſtabūtur impium. Phus. Duobus exiſtētib9 amicis ſanctum eſt ꝓhonorare veritatem. Dicitur de ſaracenis ꝙ ſuꝑ omnia deteſtātur mendacium. Saraceni etiā multū ſunt reales in verbo. Secūdo quia mendacium reddit hoīem odioſum deo ꝛ hoīb9. Eccī. xxv. Tres ſpecies odiuit anima mea et aggrauoꝛ valde anime illoꝝ. pauperē ſuꝑbuꝫ diuitem mendacem et ſenem fatuū ꝛ inſenſatum. In eodem. xx. Terribilis eſt in ciuitate ſua homo linguoſus. Homo linguoſ9 multa mendacia loquitur. Tercio qꝛ mendacium occidit animā ꝛ ſeꝑat a deo. Sap. j Os qḋ mentitur occidit animā Ecōtra veritas a morte liberat. Joh. viij. Cognoſcetis veritatem et veritas liberabit vos. et ſic patꝫ ſcḋm. Tercio hortatur nos ad iram ꝑ zelum et ne ꝑ iram offendamus dicēs. Iraſcimini ſuꝑ peccatis. Gloſa. In hac enim ira eſt ꝑfectio. Unde de moiſe dꝛ exo. xxxij ꝙ cum appropinquaſſet ad caſtra ꝛ vidiſſꝫ vitulum ꝛ choros iratuſqꝫ valde ꝓiecit de manu tabulas ꝛ confregit eas. j. mach. ij. dicitur de mathathia ꝙ cum vidiſſet iudeū imolanteꝫ accenſus eſt furoꝛ eius ſm legis zelum et trucidauit eum. Similiter phinees videns ſcortātem cū madianitide ingreſſus eſt lupanar et ꝑfodit ambos ſimul virū et mulierꝫ in locis genitalibus. nume. xxv ca. Hac ira iratus fuit xp̄us quādo facto flagello de funiculis eiecit ementes ꝛ vendentes de templo. vt patꝫ ioh. ij. Hec vocatur ira ꝑ zelum. In tali autem ira excedit homo frequēter in nimis aſpere repꝛehendendo ꝛ corrigendo. et ideo ſubdit. Et nolite peccare moduꝫ ſcꝫ in iracūdia excedēdo quia in teipſo peccas quem cōturbas. et in alio quē immoderate exaſperas. Eccī. viij. Non incendas carbones peccatoꝝ arguens eos. Et ſi contingat iraſci aliquādo immoderate tamen ſol nō occidat ſuper iracūdiam veſtram id eſt cito deponatis. Gen. xlix. Maledictus furoꝛ eorum quia pertinax. et indignatio eoꝝ quia dura. Vel aliter vt dicamus ꝙ hic prohibet apoſtolus. ne in ira offendamus dicens. Iraſcimini ꝛ nolite peccare. q. d. Intus tolleres qḋ vitari nō poteſt. Sed de ira nō veniatis in actū peccandi. Si ergo ſurgit motus animi qui iam propter penam peccati, non eſt in poteſtate noſtra ſaltem et non conſentiat ratio. Permittit quidem apl'us iraſci qḋ eſt humana temptatio ſed prohibet iram ad effectum ducere in quo eſt peccatum et maius eſt peccatum ſi ſol ſuper iracūdiam occidat id eſt ſi diu teneatur Et hoc eſt qḋ dicitur. j cor. j. Temptatio vos nō apprehendat niſi humana Et qui ſic tenet iram cor dyabolo aperit et dat ei locum intrandi ad ſe ꝛ ſecū habitandi. Nolite ergo locum dare dyabolo in ira manēdo. Et ſic ptꝫ ꝙ ad iram ꝑ zelum nos hortatur et ne in ira peccemus dehortaꝛ Et ſic ptꝫ ſcḋm ꝛ terciū ꝛc. Quarto nos hortatur vt furtum nō faciam9 ſed laborem manuū exerceamus dicens. Qui furabatur iam nō furetur qualicūqꝫ genere rapine. Exo. xx. Non furtū facies. Magis aūt laboret oꝑando manibus ſuis. Et que oꝑa faciet. mala lucra. certe nō. ſed qḋ bonū ꝛ iuſtum eſt oꝑetur. Sic ipſe paulus faciebat. ij. the. iij. Nō inquieti fuim9 apud vos nec gratis panē māducauimus ab aliquo ſed in laboꝛe ꝛ fatigatiōe die ac nocte oꝑantes nec quēquaꝫ veſtrū grauaremus. Actuū. xx. Scitis qm̄ ad ea que opus mihi erant et his qui mecū ſunt miniſtrauerunt man9 iſte. Et ad quē finē dēmus laborare. certe vt hēam9 vñ tribuam9. ſ. ſuſtētatōeꝫ neceſſitatē patiēti. Et idō ſi patimur neceſſitatē. ꝓmo noſ ꝓos ſuſtētare dēmus. deinde pauꝑes. lu. xiiij. Noli vocare vicinos diuites ꝛ cognatos tuos ne ꝛ ipſi te reinuitent. Sꝫ voca pauꝑes. debiles. cecos ꝛ claudos.

Tria ex ſupradictis patent. Primo de quo facienda eſt elemoſina. quia de iuſte acquiſito. Tho. iiij. Ex tua ſubſtātia fac elemoſinam. Secūdo cui facienda eſt quia indigenti. Tercio quid ſit dandū. quia qḋ ſubleuet neceſſitatem nō qḋ ꝓuocet libidinem Gen. xviij. Ponam bucellam panis ꝛ cōfortetur coꝛ veſtrum. Hic cadit exempluꝫ de illo calcifice de quo dicit grego. in dya. ꝙ omni die ſabbati totum lucrū ſeptimane dabat pauꝑibus apud ſanctum petrum rome excepto victu quotidiano. et qḋdaꝫ magnum palacium mire pulcritudinis cōſtruebatur ei omni die ſabbati vt reuelabat cuidam qui raptus fuit ad aliū mūdum. In fine nota ꝙ a furto cauere debemus maxime ꝓpter duo. Primo ꝓpter periculum ꝑſone ꝛ vituꝑium. Qui eniꝫ furtis aſſueſcit vix vnq̄ꝫ euadit quin capiaꝛ ꝛ ſuſpendatur et ſic vituperat totam ꝓgeniem ſuam. Secundo ꝓpter periculum anime quia furtum ꝛ rapina eſt peſſimū peccatuꝫ de quo homo vix vnquā erit niſi in morte. quia minus eſt durum reddere aliena. De alijs peccatis poteſt homo abſolui ꝑ ſolam contritiōem. ſed de illo non niſi ablata reſtituat. Reſtitutio autem ꝛ maxime furtoruꝫ vel nunq̄ꝫ fit vel peſſime fit. Secus eſt de vſuris quia homīes ſunt carnales in re accipiendo. Si aūt totum reaccipere't nunq̄ꝫ vſure redderētur. Hic cadit exempluꝫ illi9 demoniace q̄ fuit interrogata a quib9 peccatis homines magis difficulter recedūt. q̄ reſpōdit duo eē. ſ. infidelitas et alienū non reddere. Et ſic patꝫ quartum et conſequenter totum de epiſtola

Dñica. xx. de euāgelio ſermo. CIIII

Simile eſt regnum celoruꝫ homini regi qui fecit nuptias filio ſuo Math. xxij. ca. Propter duo chriſtus in predicatōnibus ſuis parabolis frequenter ꝛ libēter vtebatur. Primo propter populi facilem inſtructionem. Quia vt dicit phus. nihil poſſumus intelligere ſine fantaſinate id eſt ſine imaginatōne ſenſibilium rerum. vt ſcilicꝫ in aliquo ſenſibili ſpeculemur. qḋ dicitur. Et propterea vt ipſe dicit ij. phi. qui caret vno ſenſu caret vna ſciencia. ſicut cecus non habet ſciētiam de coloribus. Et ideo populus audiens xp̄um predicantem et exempla et parabolas ꝓponētem facilius intelligebat. Secundo quia in talibus parabolis xp̄s occulte tangebat iudeos. et oſtendebat ꝙ propter maliciam eorum perditio eoruꝫ appropinquabat et ipſi expectabant ſalutem. hec autem ſi dixiſſet eis palam exarſiſſent magis in eum et acceleraſſent occidere. Et hoc ptꝫ in multis locis. quia quādo ipſi intelligebant parabolā contra ſe dictam volebant eum apprehendere. vt patet in parabola de locatione vinee agricolis Math. xxj. In hoc ergo euāgelio chriſtus quādam parabolaꝫ loquitur in qua oſtendit quomō iudei erant eijciēdi et gentes introducende. In quo quidē euāgelio quatuoꝛ continentur. Primum eſt clementia diuine caritatis in nuptiarum celebratione et nuncioꝝ multiplici miſſione. In principio euangelij. Secundum eſt negligentia humane ſalutis que pretenditur in negociorum mundi multiphariа actōne ibi. Illi autem neglexerūt ꝛ abierūt alius in villam ſuam. Tercium eſt iuſticia diuine equitatis. in iudeorum reprobatōe ꝛ gentium vocatione. ibi. Rex autem cum audiſſet iratus eſt. Quartum eſt ſententia rationabilis ſeueritas in malorum chriſtianoꝝ per non habentem veſtem nuptialem ſignificatorum finali condemnatōne ibi. Intrauit autem rex vt videret diſcumbentes ꝛc.

Primo ergo ponitur clementia diuine caritatis in nuptiarum celebratione. Ubi nota ꝙ totum hoc euangelium miſtice eſt exponendum. quia totum eſt in parabolis. Et attende quia vt dicit gloſa de inuitatis ad nuptias ſolum matheus narrat. Aliud ſimile aperte dicit Lucas. ſed de cena id eſt de eterno conuiuio. de qua nemo ingreſſus repellitur ſicut de preſenti eccleſia ꝛc.

Vnde ſm gloſaȝ lucas agit de ſtatu eccleſie
triumphātis.et ideo vocat eam cenā. Ma
theus vero de ſtatu eccleſie militātis. Per
has ergo nuptias intelligitur ad lrām nu-
ptie ſacramētales in quibus deus cum hu-
mana natura matrimoniū coniūxit dum fa
ctus.eſt homo et eam ſibi inſponſam acce-
pit . Pñt etiam intelligi nuptie ſpūales.in
quibus anima deo p fidem copulat. Oſee.
ij. Spōſabo te mihi in fide. Dicit ergo Si
mile factum eſt regnum celoꝝ.i.eccleſia pre
ſens ꝛ militans que dicit regnū celoꝝ pro-
pter quattuor. Primo qꝛ ſicut deꝰ
habitat in celo per gloriaȝ ita habitat in ec
cleſia p gratiam. Math.xxvij. Ecce ego vo
biſcū ſum om.die vſqȝ ad cōſum.ſe. Se
cundo quia ſicut celum eſt eleuatuȝ a terra
ita eccleſia iuſtoꝝ p cōtemptum mūdanoꝝ.
Phil.iij. Noſtra conuerſatio in celis eſt .
Tercio quia ſicut in celo ſunt quedā cor
pora magis et minus clara et vnū illumiat
aliud. ita in eccleſia iuſtoꝝ vnus eſt maio-
ris meriti qȝ alius.ꝛ vnus illuminat alium
et quidam ſunt illuminātes.et quidam illu
minati et quidam magis lucent et quidam
minꝰ. Dan.xij. Qui doc.fu.ful.quaſi ſplē.
firma. Ecce minus lucentes. Et qui ad iu-
ſticiam erudiūt mul.quaſi ſtel.in ppe.eter .
Ecce magis lucentes Quarto quia ſicut
omnis virtus corpalis pcedit a deo in hec
inferiora p celum ꝛ corpa celeſtia ita omis
virtus diuina pcedit a deo p eccleſiaȝ iuſto
rum in omnes homies. Ideo xp̄s dicit eis
math.v. Vos eſtis lux mundi. Et ioh.xx.
Accipite ſpūmſcm̄ quo.remi.pcc.remit.eis
Hec ergo eccleſia iuſtoꝝ ſimilis eſt homini
regi id eſt negociū eccleſia ſimile eſt tali ne-
gocio qđ fuit vel eſſe potuit. Similis eſt er
go homini regi id eſt petri qui hic nomina
tur homo ab hūanitate ꝛ caritate ſicut ali-
quādo dꝛ leo a ferocitate punitionis aliqñ
ouis ꝛ agnꝰ a māſuetudine ꝛ patientia. Ex
magna em̄ caritate ꝓceſſit ꝙ deus pater fe
cit tales nuptias filio ſuo id eſt ipſum ho-
minem fieri cōſtituit et ei eccleſiā ſicut ſpō-
ſam copulauit. Per incarnatōnis ergo mi-
ſterium ei ſanctam eccleſiam copulauit in

vtero virginali. Grego: Tunc aūt deus pa
ter deo filio nuptias fecit qñ hunc in vtero
virginis humane nature coniunxit. Sed qꝛ
ex duabus pſonis fieri ſolet nuptiaꝝ cōiun
ctio abſit hoc ab intellectibus noſtris vt p
ſonam redemptoris noſtri ex duabus perſo
nis credamus eſſe vnitam. Ex du abꝰ quip
pe atqȝ in duabus hunc naturis exiſtere di
cimus.ſed ex duabus pſonis credere cōpo-
ſitum vt nephas vitamus. Securius ergo
dici poteſt ꝙ in hoc rex pater filio ſuo nu-
ptias fecit.quoniā ei p incarnatōnis miſte-
rium ſanctam eccleſiam ſociauit. Vterꝰ au
tem genitricis virginis huius ſponſi thala-
mus fuit. Vbi nota ꝙ incarnatio
filij dei aſſimilatur matrimonio quātuȝ ad
ſeptem. Primo ppter cōſenſum qui requi-
ritur in matrimonio qui ſimiliter fuit ibi. .
Vnde niſi beata virgo que gerebat pſonaȝ
totius humani generis conſenſiſſet.d. Ecce
ange.do.ꝛc̄.filius dei nō fuiſſet incarnatus
Secūdo ppter maximū amorem qui eſt in
matrimonio quia ſicut homo relinquit pa-
trem ꝛ matrem patriam ꝛ parētes ꝛ adhe-
ret vxori vel marito.ſic filius dei deſcendit
de celo in terram et in laboribus plurimis
cum ſponſa ſua diu vixit et tandem pro ea
redimēda mortuus eſt in cruce. Hiere.xij
Reliqui domum meam et dimiſi heredita-
tem meam dedi dilectam animā meā in ma
nus inimicoꝝ eius. Vnde amor filij dei ad
humanam naturā omnem alium amorē ex
cellit. Tercio quia ſicut vxor maximum
et vltimū honorem cōſequitur in matrimo
nio.ſic humana natura in vnione ꝛ incar-
natione filij dei. quia tunc ſumme exaltata
fuit. Que enim maior poteſt eſſe exaltatio
qȝ ꝙ homo ſit deus. Et ppterea extunc an
geli recuſauerūt ab hominibus adorari.vt
patȝ apoc̄.xxij. quia angelus iohanni volē
ti ſe adorare ait. Vide ne feceris Quar
to quia ſicut duo conueniūt ad vnū hoiem
generādū qui erūt duo in carne vna ſcilicȝ
generāda.ſic ad generatōnem ſpūalem fili-
orum dei conueniūt xp̄us ꝛ eccleſia et per
baptiſmū in vtero eccleſie fit talis genera-
tio. et ideo baptiſatus extunc dꝛ xpianꝰ id

eſt filius chriſti et eccleſie. qꝛ baptiſati xp̄s
eſt pater ꝛ eccleſia eſt mater. Quinto ſi-
cut ſponſus donat ſponſe multa donaria ſic
deus poſtquā aſſūpſit humanā naturā max
ia donaria ſibi donauit.ij. Pe.j. Per quē
maxima ꝛ precioſa nobis pmiſſa donauit
Sexto quia ſicut nullꝰ poteſt ad vitam
nature venire niſi p marem ꝛ feminā gene-
retur ꝛ naſcatur.ſic nullus poteſt venire ad
vitam gratie niſi p baptiſmū in chriſto et
eccleſia renaſcat. Iohā.iij. Niſi qs re.fu.d.
ꝛc. Septimo qꝛ ſicut vxor inſepabiliter.
adheret viro.nec vnquā ab eo ſepari debēt
ſic filius dei ab humana natura nunquam
fuit ſeparꝰ nec in vita nec ī morte. Ad has
nupcias.i. ad fidem incarnationis filij dei
iudei fuerūt pncipaliter inuitati.qꝛ de hoc
eis pmiſſio facta ē geñ.xxij In ſemine tuo
bñdicentur oēs gentes. Et ad ipos pphete
miſſi ſunt.vt p fidem venirent credendo
Et hoc eſt Miſit ſeruos ſuos ſcȝ pphetas
ꝛ nuncios incarnatiōnis vocare inuitatos
ſcȝ iudeos.quibus hoc in patriarchis pmi
ſerat vt dictū eſt. Chriſ. Inuitati ſunt ho-
mines a tpe abrae cui in carnatio chriſti ē
pmiſſa et nolebant venire ſcȝ credendo.qꝛ
nō credederūt ꝙ xp̄c eſſet filꝰ dei. Iterum
miſit alios ſeruos.ſ.apoſtolos ꝛ diſcipulos
quos miſit vt dicit chriſ.cū eis dixit Mat.
x. In via gentiū ne abieritis.ſȝ ite potius
ad oues que pierunt do.iſ.d. Ecce prandiū
meum paraui id eſt introitum regni in fide
incarnatōnis vt dicit glo. Thauri mei ꝛ al
ti.occi.ſunt. Grego. Per thauros autem
patres ve.teſta.figurātur qui ex pmiſſione
legis inimicos ſuos cornu virtutis corpo-
ree feriebant. Altilia vero ſaginata dicimꝰ
ab eo qđ eſt alere.vñ altilia quaſi alita vo
camus. Per altilia ergo patres no.teſta.fi
gurātur.qui dum gratiā pinguedinis inter-
ne dulcedinis pcipiūt a terrenis deſiderijs
ad ſublima cōtemplatōnis ſue penna ſuble
uantur. Thauri mei ꝛ alti.m.oc.ſunt. q.d.
Patres veteris teſtamti pteſtati ſunt hāc
fidem ꝛ in ea mortui ſunt. Similiter alti-
lia id eſt apoſtoli ꝛ patres noui teſta.quos
ego ad menſam meam alui ꝛ impinguaui

pīguedinē gratiaꝝ ſpūſſan.hanc fidem p-
teſtātur ꝛ in ea ꝛ p eā mortui ꝛ occiſi ſunt
et omnia parata ſunt que ad hāc fidem fa
ciunt. venite ad nuptias id eſt hanc incar-
natiōem ꝛ mortem filij dei credite ꝛ opibꝰ
dignis ad ipſam accedite.quia parata ſunt
omnia que ad hoc faciūt. Nam parate ſūt
medicine cōtra omnem morbum vt nullus
p impotētiam non accedat. He nuptie pu-
blice pdicantur vt nullus pignorātiam ſe
excuſet. Vnde ſpūſſanctus in magna copia
in linguis igneis eſt donatus vt nullus fri
giditate pigreſcat. Caritas dei in cordibus
noſtris feruētiſſime eſt diffuſa que omīa fa
cit leuia vt nullus ppter difficultatem len
teſcat. Dyabolus eſt in inferno religatus ꝛ
virtus peccati eſt diminuta vt nullus pro
pter impugnatiōem tremeſcat. Celum eſt a
pertum ꝛ locus eſt paratus vt nullus pro
pter impoſſibilitatem diffidat. Indulgētie
dantur ꝛ peccata relaxātur vt nullꝰ ppter
onus debitoꝝ ſubſiſtat. Recte omnia ſunt
parata vt ad has nuptias venire debeamꝰ
Et ſic patȝ primū. Secūdo ponitur ne-
gligentia humane ſalutis que ptenditur in
negocioꝝ mūdi multifaria actione.quia ad
iſtas nuptias venire neglexerūt ſed abierūt
alius in villam ſuam alius vero ad negoci
ationem ſuam ꝛc̄. Vbi nota ꝙ pro
ut hic apparet quadruplici de cauſa inuita
ti ad iſtas nuptias venire cōtemnūt Pri
ma eſt defectus cognitōnis ad qđ ptinet id
qđ dicit. Nolebant venire id eſt p fidē has
nuptias cognoſcere.quia eniȝ intellectus p
bonum cognitum mouet voluntatem.ꝛ vo
luntas mota a bono cognito mouet cetera
membra ad opandum.inde eſt ꝙ quidaȝ nō
cognoſcūt bonū ideo non pergunt ad illud
Et ideo iſti nolebant venire quia nō cogno
ſcebant. Cognoſcere autem nolebant quia
nolebant intellectū ſuum humiliare ad cre
dendum ea que p rōnes naturales probari
non pñt. Contra qđ dicit apſus.ij. Coꝝ.ix
In captiuitatem redigētes omēm huma-
num intellectum in obſequiū chriſti. Se
cunda eſt defectus amoris veri boni.ad qđ
ptinet illud. Iſti aūt neglexerunt. Cauſat

autem hec negligentia ex pauco amore ve
ri boni. Non enim amant vera bona ſcilicȝ
virtutes que ſunt ꝓpꝛia et vera bona hoīs
que ſolum faciūt hoīem bonū et cum ipſo
ꝑpetuo ꝑſeuerant et ad vitā eternam ꝑdu
cunt. ꝯtemnūt etiā celū ⁊ celeſtia. ps. ꝓ nich
ilo habuerunt terram deſiderabilē. Hec aūt
negligētia apparet multum reprehenſibilis
ex tribus R Primo qꝛ ꝓ ſalute hu
mana mirabilia ſunt facta. Nam deꝰ factꝰ
eſt homo et mortuus et thauri et altilia. i.
patres ve. te. ⁊ no. teſta. occiſi ſūt vt homo
ꝑueniat ad ſalutem. et homo nichil curat ⁊
nichil vult operari vt hanc ſalutem conſe
quatur Scdo qꝛ in hoc tpe gratie omnia
ſunt parata vt dictum eſt. nō ſic aūt fuit in
ve. te. Et iō nichil aliud reſtat niſi vt ma
nus lauemꝰ ab opib; mortuis ab omni inq
namēto nos mundātes ꝓpterea iſti qui vn
decima hora. i. vltima mundi etate. ſ. tpe
gratie in quo nos ſumꝰ negligētes ⁊ ocioſi
fuerint inuenti a prēfamilias multū ſunt
repħēſi. Quid inquit h ſtatiſ tota die ocio
ſi ite et vos in veniam meā. math. xx. Exē
plū de ficulnea q̄ tribus annis nō fecit fru
ctū ſcȝ tpe legis nature tpe legis ſcripture ⁊
tpe legis gratie. Et ideo dn̄s mādauit eam
abſcidi. lu. xiij. Tercio ex bonitate et ꝑ
petuitate bonoꝝ nuptiarū iſtarū de quibus
dicitur. j. cor. ij. Oculus non vidit nec au
diu. nec in c. ho. aſ. q̄ prep. d. hiſ qui di. il.
Tercia cauſa eſt nimius amor boni tranſi
torij. nimis em̄ amant bona tranſitoria ſcȝ
honores domina et diuitias. Et hoc eſt.
Et abierunt alius in villā ſu. ꝑ quā dn̄atio
et honor intelligitur alius vero ad negoci
atiōeȝ ſuā ꝑ quā diuicie acquirūtur. Plus
em̄ amant numū q̄ꝫ deum. plus mundum q̄ꝫ
celum. plus corpus q̄ꝫ animā. plus amicos
q̄ꝫ ſanctos. plus poſſeſſiones quā virtutes
plus laudem hominū q̄ꝫ gloriam dei. iohā.
xij. Dilexerūt gloriā. hominum magis quā
dei. Quarta cauſa eſt appetitus alieni
mali. et hoc eſt. Reliqui vero tenuerūt ſer.
eius et ꝯtu. aff. occi. Tales hōīes ſunt dy
abolici peiores omnibꝰ ſupradictis. qui de
trahūt et ꝑſequuntur ſeruos dei ꝑdicantes

veritatē. et corrigentes vicia. et ad regnum
dei vocantes. nec ſe patiuntur argui de ma
lis ſuis. Exo. ij. Quis te cōſtituit iudicem
ſuꝑ nos. Amos. v. Odio habuerūt corripi
entē in pta. loquētem ꝑfecte abomīati ſunt.
Ad lrāȝ tales fuerunt iudei. qui ex magna
prauitate chriſtū occiderūt. et eius apl̄os ⁊
nūcios qui veritatē ꝑdicabant et coꝝ vicia
arguebant ꝑſecuti ſunt. Nam ſtephanū la
pidauerunt. iacobū decollauerūt. petrum i
carcerauerūt. paulum lapidauerūt ⁊ virgis
ceciderūt et ceteros apl̄os cōtumelijs affec
tos de ſuis finibus eiecerūt. Mathe. xxiij.
Hieruſalem jeruſalem que occidis ꝓphetas et
lapidas eos qui ad te miſſi ſunt. Actu. vij.
Quem prophetarū non ꝑſecuti ſunt prēs
veſtri ⁊ occiderūt eos q de aduentu iuſti ꝓ
nunciabāt. Et ſic patet ſecundū. Tercio
ponitur iuſtitia diuine equitatis in iudeoꝝ
reprobatōe et punitōne ⁊ gentiū vocatōne.
Et hoc eſt Rex aūt cū audiſſet ſcȝ vocem
ſanguinis ſeruoꝝ ſuorū gen. iiij. Ecce vox
ſāguinis fra. tui abel. clamat ad me de ter.
Apoca. vj. Vidi ſubtꝰ altare dei aīas inter
fectoꝝ ⁊ cla. vo. ma. di. vſquequo domine n̄
vin. ſan. no. Iratꝰ eſt Iraſci dr̄ deus per
effectū qn̄ ad modū irati ſe habent. Hiero.
Qn̄ inuitabat ad nuptias ⁊ agebat opēra
pietatis et caritatis hōīs nomē apponit
nūc aūt qn̄ ad vltionē venit homo ſiletur ⁊
rex tm̄ dicitur Sequitur. Et miſſis exerciti
bus ſuis ꝑdidit homicidas iſtos et ciuitatē
iſtoꝝ ſuccēdit. Hiero. Per hos exercitus
romanꝰ intelligiꝰ ſub duce tyto et veſpaſi
ano qui occiſis iudee populis ꝑuaricatricē
incēderūt ciuitatē. Chriſ. Romanꝰ aūt ex
ercitus dr̄ exercitus dei. qꝛ dn̄i eſt ter. ⁊ ple.
eius Nec etiā veniſſent romani hierlm niſi
dominꝰ eos excitaſſet. Gre. Vel angeloꝝ.
agmia ſunt exercitus regis noſtri. Miſſus
ergo exercitibus extinxiſſe homicidas dicit
qꝛ in hōimb; omne iudiciū ꝑ angelos exer
cetur. Homicidas ergo ꝑdit. qꝛ ꝑſequentes
interimit. ciuitates coꝝ igni ſuccendit. quia
iſtoꝝ non ſolū anime. ſed ⁊ caro in qua ha
bitauerunt eterne gehenne flāma cruciatur
Reprobatis ergo iudeis deinceps gentium

vocatio innuitur. Vn̄ ſubdit. Tunc ait rex
ſeruis ſuis. orige. ſcȝ apl̄is aut angelis qui
ꝓpoſiti erant in vocatiōem gentiū. Nuptie
quidem parate ſunt. remigius. id eſt omne
ſacramētum humane diſpenſationis iam ꝑ
actum atqȝ cōpletum eſt. Sed qui inuitati
erant. ſcȝ iudei qui pꝛincipaliter ad hoc in
uitati fuerūt non digni fuerūt. quia iuſtici
am dei ignorātes ⁊ ſuam ſtatuere volentes
indignos ſe iudicauerūt eterne vite. Repro
bato ergo iudaico ppl̄o ad has nuptias gē
tilis ppl̄s eſt ſuſceptus. Vnde ſequit. Ite
ergo ad exitꝰ viaꝝ. et quoſcunqȝ inueneri
tis vocate ad nuptias Hiero. Gentiū po
pulus nō erat in vijs. ſed in exitibus viarū.
qꝛ diuerſos errores habebant in quibus et
ꝑ quos a via fidei ⁊ virtutū exitur. Chriſ.
Vel vie ſunt omēs ꝓfeſſiones huiꝰ mūdi.
vtpote ꝓbie milicie et hmōi. Iubet ergo
ire ad exitus viaꝝ. i. ad ipas vias vt cuiuſ
cūqȝ ꝯditionis hoīes vocent ad fidem. qꝛ
nō eſt deus ꝑſonaꝝ acceptor. Addit Sicut
caſtitas ē via q̄ ducit ad deū. ita fornicatio
eſt via q̄ ducit ad dyabolum Et ſic de alijs
virtutibus et vicijs Iubet ergo vt cuiuſ
cunqȝ ꝯuerſationis hoīes inuitent ad fidē
Et hoc eſt qđ ſequitur. Et egreſſi ſerui eiꝰ
in vias cōgregauerūt oēs quos inuenerūt
bonos et malos. Orige. Egredientes ſerui ſ
uc de iudea et hierl̄m apli chriſti ſiue ab in
terioribus angeli ſancti et venientes ad vi
as diuerſas diuerſorū moꝝ. cōgregauerunt
quoſcūqȝ inuenerūt et cōgregabūt vſqȝ ad
finē mūdi ⁊ nō curant vtrū aliqn̄ an̄ voca
tionem mali fuerint an boni. Bonos autēȝ
hic intelligere ſimpliciter ꝯuenit hūiliores
et rectiores ex eis qui veniebant ad cultū
dei Quibus cōueniebat qđ apl̄s ait ad ro.
ij. Cum gentes que legem non habent na
turaliter ea q̄ legis ſunt faciūt ipi ſibi ſunt
lex. Hiero. Inter ipos gentiles eſt infini
ta diuerſitas cum alios ſciamus ꝓcliuiores
eſſe ad vicia. alios ad honeſtates moꝝ vir
tutūqȝ deditos. Sequitur. Et implete ſunt
nuptie diſcūbentiuȝ id eſt crediderūt quot
quot erant ꝑordinati ad fidem. S No
ta peccatores qui ad has nuptias vocati

venire cōtemnūt a tribus exercitibus con
demnātur. Primus eſt exercitus vicioꝝ
quia ex quo homo nō vult virtutes indue
re ⁊ venire ad nuptias ſed in peccato manȝ
de neceſſitate exercitum magnū vicioꝝ in
currit a quibus ꝑditur. Cuius ratio eſt du
plex. Prima eſt magnū pondus peccati qđ
trahit animā ad ꝓfunduȝ peccatoꝝ. Gre.
Peccatum qđ ꝑ penitentiam non deletur
mox ſuo pondere ad aliud trahit. Secūdā
eſt indefenſio peccatoris. ſumus eniȝ in du
riſſimo pꝛelio ſpūali. cuius pꝛelij arma nō
ſunt carnalia ſed ſpūalia. ſ. virtutes ⁊ dona
ij. coꝝ. x. Peccator autēȝ ꝑ peccatum liga
tur a dyabolo. pruer. v. Funibus peccatoꝝ
ſuoꝝ quiſqȝ cōſtringitur. et exuitur omībꝰ
armis ſpūalibus. Lu. x. Qui etiaȝ deſpolia
uerūt eum. Si quis aūt nudus ⁊ ligatꝰ ſta
ret in duriſſimo pꝛelio neceſſario continuo
vulneraret vſqȝ ad mortem. ſic accidit pec
catori. Secūdus eſt exercitus demonū qui
peccatoreȝ ingrediūtur ⁊ in anima ⁊ in cor
pore eum ꝑdunt Vnde ille demon quē xp̄s
expulit interrogatꝰ ab eo qđ eſſet ei nomē
reſpondit. legio. qm̄ multi ſumus. vt pȝ lu.
viij. In eodem. xj. Tunc vadit ⁊ aſſumit
ſeptem alios ſpūs nequi. ſe ⁊ ingreſſi habi.
ibi. Vnde de magdalena dr̄ qꝫ xp̄us expulit
ab ea ſeptem demones. vt pȝ in eodem. vij
Ille exercitus fortis eſt viribus ⁊ exꝑtus
in bello. Iob. xlj. Non eſt poteſtas ſuꝑ ter
ram que ei valeat compari Qui nunq̄ꝫ dor
mit ſed ſemꝑ pugnat donec aīam ducat ad
carcerem inferni. Lu. xix. Venient inimici
tui ⁊ circūdabūt te vallo ⁊ coanguſtabunt
te vndiqȝ ⁊ ad terram ꝓſternēt te. Tercius
eſt exercitus cōſanguineoꝝ ⁊ negocioꝝ mū
di. Peccator eniȝ immergitur in negocijs
mūdi ⁊ conſanguineoꝝ ⁊ amicoꝝ que om
nia pugnant valde cōtra ſalutem aīe. Pro
pterea dr̄ eccī. xj. Fili ne in multis ſint actꝰ
tui. Et apoc. xviij. Exite de illa popule me
us. et pticipes ne ſitis deliciaꝝ eius. Quia
vt dr̄. j. ioh. v. Totus mūdus in ma. po. eſt
Et ideo qui tetigerit picem id eſt mūdum
coīnquinabitur ab ea. Eccī. xiij. Iſti ſunt
tres illi quinquagenarij cū quinquaginta

ſuis.qui venerūt ad capiendum helyam.ſu-
per quoꝝ duos rogauit helyas igneꝫ de ce-
lo deſcendere et eos cōſumere. nam exerci-
tum vicioꝝ ⁊ demonū debemus rogare vt
deus deſtruat ⁊ repellat a nobis.Et ſic patꝫ
tercium. Quarto ponitur ſentētia rōna
bilis ſeueritatis in maloꝝ xp̄ianoꝝ condem
natione ꝑ non habentem veſtem nuptialeꝫ
deſignatoꝝ.Et hoc eſt. Intrauit auteꝫ rex
vt videret diſcūbentes id eſt vt videri fa-
ceret. Dan̄.vij. Iudiciū ſe.⁊ li.ap.ſunt.id
eſt conſciētie ſinguloꝝ.Chriſ. Non qꝛ ali-
cubi ipſe non eſt ſed vbi vult ꝑ iudiciū a-
ſpicere ibi dꝛ pn̄s.vbi autē nō vult abſens
videtur.Dies autem aſpectōnis dicitur di
es iudicij quādo viſitaturos ē xp̄ianos qui
ſuper menſam ſcripturaꝝ accumbunt.Vel
vt videret id eſt approbaret dignos ⁊ iudi
caret indignos.Orige.Quoniaꝫ auteꝫ bo
nos ⁊ malos oportuit vocari nō autem vt
mali ꝑmanerēt mali.ſed vt deponerēt veſti
menta cōtraria nuptijs et inducerēt nuptia
lia veſtimenta id eſt viſcera benignitatis ⁊
miſericordie. Ideo rex ingreditur vt vide
at diſcumbētes poſtꝙ̄ eis apponitur pran-
dium vt retineat habentes nuptialia veſti-
menta atqꝫ delectet.cōdemnat aūt contra-
rios .Vnde orige. Ingrediens auteꝫ inue-
nit quēdam qui nō mutauērat ꝓprios mo
res.Et hoc eſt. Et vi.ibi ho.non veſ.veſ.
nup.Singulariter auteꝫ dicit quia vniꝰ ge
neris ſunt omēs qui ſeruāt maliciam poſt
fidem quā habuerunt ante fidem.Grego.
Quid aūt debemus intelligere ꝑ veſtē nu-
ptialem niſi caritatem quia.hanc in ſe dn̄s
habuit dum ad ſociāde ſibi eccleſie nuptias
veniret. Dicitur aūt caritas veſtis nuptia
lis quia nuptie xp̄i ⁊ eccleſie ſpēaliter cari
tatem requirūt.ſicut eniꝫ matrimonia fieri
ſolent ad amicicias acquirēdas vel augen-
das.ſic matrimoniū filij dei in incarnatōne
cōtractum factuꝫ eſt ad dilectōem dei ⁊ ho
minis augēdam.Filius enim dei factus eſt
in incarnatione amabilis nimis. Bern̄.lo
quens de filio dei incarnato. Nō hoc loco
inquit ꝑ̄dicatur magnus dn̄s ſed paruulus
dn̄s ⁊ amabilis nimis. Paruulus vtiqꝫ qꝛ

natus eſt nobis.qui prius erat pater factꝰ
eſt frater. et qui prius erat deus factus eſt
ſocius .ipſe eſt iam in nobis omne amabi-
le.Intrat ergo ad nuptias ſed ſineveſte nu
ptiali qui in eccleſia fidem habet ſed nō ca
ritatem qui a dn̄o corripitur.Et hoc ē.Et
ait illi.Amice quo.huc intra. non ha.veſ.
nup.Hiero.Amicum vocat quia inuitatꝰ
eſt ad nuptias quaſi ſit amicus ꝑ fidem.ar-
guit autem impudētie ꝙ veſte ſordida mū-
dicias polluerit nuptiales. Orige. Et qm̄
qui peccat ⁊ nō induit dn̄m ieſum xp̄m nō
habet excuſatiōem aliquā. Et ideo ſequit.
At iſte obmutuit.Hiero. In tempe enim
illo non erit negandi facultas.cum omnes
angeli ⁊ mūdus ipſe teſtes ſint peccatorum
Grego. Omne negocium excuſatōnis ceſ
ſat quippe. qꝛ ille foris increpat qui teſtis
conſciētie intus animā accuſat.Hiere.xix.
Ego ſum iudex ⁊ teſtis dicit dn̄s. T
Notādum auteꝫ ꝙ admiratiue dn̄s loqui-
tur cum dicit.Amice quo.huc intra.Hu-
ius aūt admiratōnis tres poſſunt eſſe cau-
ſe.Prima eſt quia xp̄s ita care hanc veſtē
emit.et tot ⁊ tanta ꝓ ea ſuſtinuit ⁊ eā gra
tis homini baptiſato contulit et ipē ꝓ nihi
lo eam dedit quinqꝫ pro vno denario.Alie
veſtes fiūt de pilis animalium vel de corti
cibus herbaꝝ puta de lino.⁊ de viſceribus
vermiū puta de ſerico. Huic aūt veſti xp̄s
materiā miniſtrauit de viſceribus ſuis.qn̄
cum literis ſui apertiōe amoreꝫ ſuū nobis
oſtendit.Bern̄.Clauis penetrās clauis re
ſerans factus eſt mihi vt videam volunta
tem dn̄i patet archanum cordis ꝑ foramen
corꝑis.Secūda eſt quia hec veſtis ſumme
ſuꝑ omnia placet deo.Vnde xp̄s elegit mo
ri ſed veſtem inconſutilem que erat figura
huius veſtis nullo mō diuidi ꝑmiſit.et po-
tius voluit mori ꝙ̄ diuidere.et peccator ꝓ
nihilo habet eam ⁊ frequēter diuidere ⁊ ꝓ
ijcere nō curat.Augꝰ.Tunicam hois iam
iudicati in cruce pendentis.carnifices pila
ti non ſunt auſi conſcindere et tu niteris
caritatem dei ſiue caritatem que deus eſt ſe
perare. Tercia eſt quia hec veſtis ſuper
omnia valet ⁊ ſuꝑ omnia eſt vtilis habēti

hec enim operit multitudinem peccatorū.
Prouer.x.Vniuerſa delicta opꝑit caritas.
Et facit hoiem filium dei et in deo mane-
re.j.ioh.iiij. Qui manet in caritate in deo
manet ⁊ deus in eo.Facit etiam hoiem di-
gnum nuptijs regis eterni ⁊ ſine ea nullus
poteſt intrare.Si eīn nō licebat intrare au
lam aſſueri indutos ſacco.multomagis au
lam celeſtis regis. Moraliter autem ad
edificationē noſtram nota ꝙ ꝑ iſtū hoiem
non habētem veſtem nuptialeꝫ intelligitur
omnis malus xp̄ianus qui habet fidem ſed
nō opa caritatis.de quo tria dicūtur.Pri
mo eius ficta amicicia demōſtrat̄ ibi.Ami
ce.Secūdo eius preſumptio reꝑ̄hendit̄ ibi.
Quō huc intra. Tercio eius pena ſubiun
gitur ibi.Ligatis manibus ⁊ pedibus. Di
cit ergo.Amice quō huc intraſti ꝓ quo tā
ta feci.tanta dixi.tanta ſuſtinui.feci creatu
ras.dixi ſcripturas.ſuſtinui penas.feci mi-
rabilia.docui vtilia.ſuſtinui crudelia.ergo
verus amicus fui tibi.ſed tu fuiſti mihi a-
micus fictus ⁊ verbalis. Qō patꝫ quātuꝫ
ad tria que ad veram amiciciam requirū-
tur. V Primū eſt qꝛ amicoꝝ eſt idem
velle ⁊ nolle vt dicit tullius Sed tu in nul
lo voluntatem tuam mee confirmaſti.imo
mihi in omnibus rebellaſti.Iob.xv. Cu-
currit aduerſus deum erecto collo. Secun
dum eſt quia amici habēt omnia cōmunia
ego autem omnia bona mea tibi cōmunica
ui.et bona nature.⁊ bona fortune. et bona
gratie ⁊ glorie.Ro.viij.Quō non etiaꝫ.c.
il.om.no.do.Tu autem bona tua mihi nō
cōmunicaſti quia nudus fui ⁊ non operui-
ſti me.hoſpes fui ⁊ non collegiſti me.et ſic
de alijs. Ita dicet impijs xp̄us in die iudi-
cij.vt patꝫ math.xxv.Tercium eſt qꝛ inter
amicos eſt ita feruens dilectio ꝙ adinuicē
transformātur.Nam amor habet transfor
mare amātem in amatum.vt dicit Hugo.
de ſcō victore. Et ideo augꝰ.dicit de quo-
dam amico ſuo ꝙ intātum erat in ipm trāſ
formatus ꝙ credebat vnam animā in duo-
bus eſſe:Ego aūt te intātum dilexi ꝙ ſum
transformatus in te ⁊ factus ſum homo.
tu aūt nō es transformatus in me.neqꝫ fa-

ctus es deus neqꝫ filius dei ſicut illi qui ꝑ
fecte me diligūt.ps.Ego dixi dij eſtis et fi.
ex.om. Et ſic patꝫ ꝙ tu es amicus fictus.
Secūdo ꝑ̄ſumptio eius redarguit.Quō
inquit huc intraſti nō habens veſtem nu-
ptialem id eſt quō nomen xp̄ianitatis vſur-
paſti et rem nō habuiſti. quia caritatem in
qua religio xp̄iana vnitur ad inuicem ⁊ cū
deo nō habuiſti.qd̄ exo.xx.ꝓhibet.Nō aſſ.
inquit no.dei t.inua. Talis eſt ſicut ficul-
nea que habebat ſolum folia cui xp̄us ma
ledixit que ſtatim aruit.math.xxj.Et nota
hic ꝙ ſuꝑ tunicam xp̄i inconſutileꝫ q̄ hanc
veſtem ſignificabat milites pylati miſerūt
ſortem. ſic multi ſuꝑ hanc veſtem ꝑ̄cioſam
mittūt ſortes.dum exponūt eam fortune di
centes.Si debeo ſaluari.ſaluabor.ſtatutuꝫ
eſt enim quid debeat eſſe de me.Quidā au
tem hanc veſtem furātur.ſicut dꝛ ꝙ pilatꝰ
furatus eſt tunicam inconſutilem xp̄i.et hi
ſunt ypocrite ⁊ heretici qui veniūt in veſti
mentis ouiū. intrinſece aūt ſunt lupi rapa-
ces.vt dꝛ math. vij.Qui habent vocem ia
cob.ſed manus eſau. Hi ſunt vulpes ſam-
pſonis qui incendūt totam meſſem eccleſie
vulpes aūt habent optimā pellem ⁊ peſſi-
mas carnes.et ideo decoriari debent. Iteꝫ
nota ꝙ xp̄us hanc queſtionem ꝑ̄ciſe facit ꝓ
latis eccleſiaꝝ in morte Querit eniꝫ ab eis
tria.Primo quō huc intraſti.vtrū ſcꝫ in-
troduxit te munus vel comodum tempale.
an deus ⁊ bonū anime. Secūdo quō vixi-
ſti an ſi ut hō vel pecus. Tercio quō rexi-
ſti te vtrū ſcꝫ habueris te vt paſtor vel ſi-
cut ydolum depictuꝫ.At ille obmutuit. qꝛ
de his omnibus male reſpōdere potuit.nō
enim ꝓuidit ſibi quō reſpondere deberet
Tercio pena eius ſubiūgitur. quia liga-
tis manibus ⁊ pedibus mit.eum in te.exte.
Ligantur eīn manus peccatoris in inferno
quia nihil pōt operari. Eccs.ix. Qdcūqꝫ
poteſt manus tua facere inſtanter operare
quia nec op.nec rō.nec ſapiētia nec ſciētia
er.ap.infe.quo tu ꝓpe.Ligātur ⁊ pedes qꝛ
nihil boni deſiderat. imo habet volūtatem
obſtinatam in malo.et vellet oēs damnari
nec dolet de malis que fecit niſi inquātum

ſentit penam ſed non dolet de malo qꝛ ma-
luꝫ. Des nãqꝫ anime eſt affectus anime vt
dicit aug⁹. Quia cũ peccator habuit dum
viueret manus ligatas ad bona opera ⁊ pe
des ad deſideria verorꝝ bonorꝝ dignum eſt
vt in alia vita ſibi manus ⁊ pedes ligentur
vt ſicut ligatus hic exiuit ita ligatus ꝑpe-
tuo maneat. Sic ergo ligat⁹ peccator mit-
titur in tenebras exteriores inferni vt qui
habuit dum viueret tenebras mentis interi
ores habeat poſt mortem tenebras corꝑis
exteriores. Et ſic de tenebris tranſeat ad te
nebras. quia lux venit in mũdum ⁊ dilexe-
rũt hoĩes magis tenebras ꝙ̃ lucem. Job.
iij. Et in tenebris illis erit fletus ꝓpter ve
hemẽtiam ignis. et ſtridor dentiũ ꝓpter ve
hemẽtiam frigoris. Job. xxiiij. Ab aquis
niuiũ tranſeũt ad calorem nimiũ. Grego.
Illic dentes ſtrideãt qui hic de edacitate
gaudebãt. illic oculi defleant qui ꝑ illicitas
concupiſcẽtias verſabãtur. quatenus ſingu
la mẽbra ſupplicio ſubiaceãt que hic ſingu
lis quibuſqꝫ vicijs ſubiecta ſeruiebãt. Sꝫ
ſi ibi eſt ignis quõ ſunt tenebre. Et dicẽduꝫ
ꝙ ab igne illo abſcinditur lux ⁊ ſplendor.
vt dicit glo. ſuꝑ illud pſal. Vox dñi interci
dentis fla. ignis. Vltimo reſpondet taci-
te cuidam queſtioni. quia exquo ſoluꝫ vn⁹
ꝓiectus eſt de nuptijs ergo multi ſunt ele-
cti pauci vero damnati. Hoc xp̃us ſoluit
dicens. Multi ſunt vo. pau. ver o elec. id ẽ
multi ſunt vocati ſcꝫ ad fidem ⁊ multi ve-
niũt. ſed pauci ſunt electi ſcꝫ ad regnũ glo-
rie. q. d. Et ſi de vno dicitur qui ꝓiect⁹ eſt
de nuptijs. de multis tamen eſt intelligẽdũ
quia ꝑ illum vnũ omnis multitudo malorꝝ
intelligitur. quia omnes vna catena dyabo
li catenãtur. et ideo omnes ſunt quaſi vn⁹
homo. Sap. xvij. Vna cũ catena tenebrarꝝ
omnes erant colligati. Hic cadit exemplũ
illius cancellarij. pariſienſ. qui poſt mortẽ
apparuit et interrogatus ſi damnati ſcirent
diem iudicij. Reſpõdent omni die videtur
nobis ꝙ finiatur mũdus quia tot deſcẽdũt
ad infernum. Pauci ergo ſunt electi. Ori
ge. Timẽdum eſt xp̃ianis ne eo numero in
trent in regnuꝫ celorꝝ quo filij iſrael intra
nerunt in terram ꝓmiſſionis. Et ſic ptꝫ to-
tum de euangelio

De epiſtola ſermo. CV.

Videte quõ caute ambuletis.
Eph. v. Tota vita pñs eſt que
dam via ꝑ quã itur ad vitam
et ad mortem. Quia ſi homo
ambulet ꝑ viam chriſti ⁊ vir-
tutum pergit ad ſalutem ⁊ vitam. Job. x.
Per me ſi quis introierit ſaluabitur. Si
autem ambulet ꝑ viam dyaboli ⁊ vicioruꝫ
pergit ad ꝑditiõem ⁊ mortem. Math. vij.
Lata ⁊ ſpacioſa eſt via que ducit ad perdi
tionem. Via dyaboli dicitur ſpacioſa quia
ꝑmittit hoĩem facere queccũqꝫ vult. ⁊ ideo
multi ambulant in ea quia omnes ſtulti.
Stultorꝝ aũt infinitus eſt numerus. Ecc̃i. j
In hac autem epl̃a beatus paulus hortat
oĩs fideles vt in via vite pñtis caute am
bulent quatenus ꝑueniãt ad ſalutem vt ſa
pientes et nõ pergant ad damnatõem vt in
ſipientes ⁊ ſtulti. In qua quidem epiſtola
quattuor facit. Primo nos hortatur vt in
via pñtis vite caute ambulemus vt ſapien
tes qm̃ impedimenta ſunt multa. In prin-
cipio epl̃e. Secũdo nos hortatur vt dei vo
luntatem cognoſcamus qm̃ tenebre multe
ſunt ibi. Propterea nolite fieri impruden-
tes. Tercio hortatur vt ab ebrietate cauea
mus ⁊ donis ſpũſſan. impleamur. qm̃ vana
multa ſunt ibi. Et nolite inebriari vino in
quo ẽ luxu. ſꝫ imple. ſpũſſan. Quarto nos
hortatur ꝙ ꝓ donis ⁊ in donis ſpũſſan. deo
ſemꝑ gratias referamus qm̃ ſuꝑbia ⁊ va-
na gloria multa eſt ibi. Gratias agẽtes ſꝑ
ꝓ omnibus ⁊c̃. Primo ergo nos hortat
vt in via pñtis vite caute ambulemus di-
cens. Videte id eſt oculo rõnis diligenter
conſiderate qm̃ caute ambuletis id eſt quo
moderamine ⁊ qua cautela. Prouer. iiij.
Palpebre tue ꝓcedant greſſus tuos. Ani-
malia iſta ſancta. de quibus dr̃ ezech. j. ple
na erant oculis ante ⁊ retro. ꝑ que viri ſan
cti deſignãtur. Ambulandum eſt ergo ſum
ma cautela ⁊ moderamine ꝓpter quattuor

Primo ꝓpter vie obſcuritateꝫ. pſ.
Poſuerũt me in tene. ⁊ in vmbra mor. Se
cũdo ꝓpter vie lubricitatem. pſ. Fiat via
iſtorꝝ te. ⁊ lu. Valde eniꝫ faciliter homo ca
dit in via penitentie quia multa ſunt lubri
ca. Tercio ꝓpter laqueorꝝ multiplicitateꝫ
Ecc̃i. ix. In medio laqueorꝝ ingredieris.
Tota eniꝫ vita pñs eſt plena laqueis. pſ.
In via hac qua am. abſcon. la. m. Quar-
to ꝓpter latronuꝫ inſidiatõnem. Job. xix.
Simul venerũt latrones ⁊ fecerũt ſibi viã
per me. Grego. In pñti vita quaſi in via
ſumus. demones aũt quaſi quidam latrũcu
li iter noſtrũ obſident. Luce. x. Homo quidã
dam deſcen. ab hieruſalem in hieri. qui in-
cidit in latrones. qui etiam deſpol. e. ⁊ pla.
impo. ab. ſemiui. reli. Sic ergo caute ẽ am
bulãdum ⁊ non quaſi inſipientes qui nihil
cogitant de futuris nec pñtia ordinant.
ſed quaſi ſapiẽtes qui conſiderãt finẽ ⁊ om
nia ordinant ad bonũ fineꝫ. ſapiẽtis eſt enĩ
conſiderare finem ⁊ omnia ad fineꝫ ordina
re. Sic ergo vt ſapiẽtes ambuletis redimẽ
tes tempus ſuꝑ. qd̃ ꝑditum eſt in quo debu
iſtis ſeruire deo ⁊ ñ ſeruiuiſtis. qm̃ dies ma
li ſunt id eſt hoĩes iſtius temꝑis et dierum
iſtorꝝ mali ſunt. et ideo ſupplere ⁊ recuꝑate
illud tempus qd̃ ꝓpter maliciam hominũ
⁊ ꝓpter multa impedimẽta que occurrerũt
ꝑdidiſtis. Vel redimẽtes tempus id eſt da-
te ⁊ obmittite de veſtro vt habeatis temp⁹
liberꝝ ⁊ quietum ad vacãdum deo ⁊ ſpũa-
libus. qm̃ dies mali ſunt id eſt hoĩes iſtorũ
dierꝝ qui moleſtant vos litigijs ⁊ alijs oc-
cupatõnibus ꝓpter qd̃ vacare deo non po
teſtis. Aug⁹. Dies mali dicũtur ꝓ duabus
rebus ſcꝫ malicia et miſeria hominũ. ceterꝝ
dies iſti quãtum ꝑtinent ad ſpacia horarũ
ordinati ſunt. ducũt enĩ vices. agunt temꝑa
orit ſol ⁊ occidit. tranſeũt temꝑa. Cur mo
leſta ſunt temꝑa ſi hoĩes ſibi nõ ſunt mole-
ſti. Dicuntur ergo dies mali vt diri ꝓpter
maliciam hoĩm ⁊ miſeriam. Sed miſeria
hominis cõmunis eſt non auteꝫ malicia de
bet eſſe cõmunis. Exquo enĩ lapſus eſt adã
et de paradiſo depulſus nunq̃ fuerint dies ni-
ſi mali. qd̃ oñdit puer qui naſcit qui a plo-
ratu incipit nec ridere põt. ſtatim nat⁹ plo-
rat ꝓpheta ſue calamitatis. Lacrime enim
teſtes ſunt miſerie nõdũ loquitur et iam ꝓ-
phetat. et quid in labore ſe futurꝝ vl̃ timo-
re. etiã ſi iuſt⁹ fuerit certe in medijs temp-
tatõnib⁹ poſit⁹ ſemꝑ timebit. Redimam⁹
ergo tp̃s. Quid eſt tẽpus redimere. Redi-
mit ille tẽpus qui ꝑdit. i. dat d̃ ſuo vt vacet
deo. et non litibus. nummũ ergo das. vt emas
tibi aliqd̃. ſic ꝑdas de tuo vt emas tibi qui-
etẽ hoc eſt tẽp⁹ redimere vt dñs ait math.
v. Si quis vult tecũ in iudicio contendere
et tunicam tollere dimitte ei ⁊ pallium vt
habeas quietum cor ne ꝑdas tempus va-
candi deo tuo. a quo mali hoĩes volunt te
reuocare damno ⁊ litigijs. Vel redimẽtes
tempus id eſt qd̃ minus feciſtis in vno tp̃e
reſtituite in alio dimidiãtes dies quos im-
pij nõ dimidiant. Alij enĩ dimidiant. alij cõ
plent dies. alij vero incipiũt id eſt alij mo-
riũtur in egypto. alij in deſerto. alij in terra
ſancta. Hec omnia aug⁹. V Morali-
ter aũt ad edificatõem noſtrã nota ꝙ pru
dens viator duo debet attendere. Pri-
mũ eſt vt ſit ſanus ⁊ fortis robore quate-
nus iter inceptum pficere poſſit. ſic vadens
ꝑ viam dei debet eſſe ſanus in mente ꝑ gra
tiam dei et debet habere virtutes que faci
unt animã fortem ⁊ omnia potẽteꝫ. Phil.
iiij. Omnia poſ. in eo qui me confor. Qui
autem hanc fortitudinem non habent laſ-
ſantur ⁊ deficiunt in via. Et ꝓpterea filij
iſrael laſſati ꝓſtrati ſunt in deſerto ⁊ nõ ꝑ-
uenerũt ad terram ꝓmiſſionis. Secũduꝫ
eſt vt cõpetẽtem ſibi ſocietatem eligat cum
qua comode poſſit ad locum deſtinatuꝫ ire.
Sic vadens ꝑ viam dei debet eligere ſoci-
os qui velint ad paradiſum ire. et nõ aſſo-
ciet ſe euntibus ad infernũ. et qui vadũt ſm
modum ſuũ. quia vnus vxoratus nõ debet
ſe ſociare vni religioſo vel heremite. quia
quãuis vterqꝫ pergat ꝑ viã dei ⁊ ad eũdeꝫ
locum. tamen modus eũdi non eſt equalis
in vtroqꝫ. Tunc ergo competens ſocietas
eligitur quãdo ad eũdem locum vadit ⁊ eo
dem modo. Ecc̃i. xiij. Ditiori te ne ſoci⁹ fu
eris. Vnde de auguſtio dicitur ꝙ iurat ad

ſimpliciſſimum ſeruū chriſti vt pferret quis
eſſet aptus modus viuēdi ſic affectio vt ipe
erat ad ambulandum in via dei. in qua ali⁹
ſic alius ſic ibat. In cuius figura manda-
tum eſt in lege ne quis araret in boue ⁊ aſi
no. vt pz deu. xxij. Tercium eſt vt pīcu
la viaꝝ declinet. ſic vadens p viam dei de-
bet pericula que ſunt quaſi infinita declina
re. via enī pſentis vite eſt plena periculis
et inſidijs ꝓpter que opoꝛꝫ caute ambula
re vt dictum eſt. ij. Coꝛ. xj. Peri. flu. peri.
la. peri. in ma. pi. in ter. pi. in ci. pi. in ſoli.
peri. ex ge. peri. ex gen. peri. ex fal. fra. Om
nia hec opoꝛꝫ vitari. ꝓuer. xv. Qui cauet
laqueos ſecurus erit. Quartū eſt vt re
bus grauibus ⁊ ſupfluis ſe non oneret. ſed
ſolum neceſſaria poꝛtet. Sic vadens p viā
dei non debet nimia poſſidere quia grauāt
et deſtruūt mentem eius. Animus enī qui
diuiditur ad multa minoꝛ fit ad ſingula. vt
dicit grego. Solū ergo neceſſaria ſunt poꝛ
tanda. j. thi. vj. Haben. ali. ⁊ qui te. his cō
ten. ſi. Quintum eſt vt a ſcientibus viā pe-
tat. ſic vadens p viam dei debet libenter et
frequenter audire pdicationem ⁊ exempla
ſanctoꝝ in quibus via vite docetur. ps. Lu
cer. pedi. me. ver. t. ⁊ lu. ſe. me. Sextū eſt
vt cū indigenis non litiget ſed ab eis liben
ter iniurias ſuſtineat. ſic vadens p viam dei
non debet cum hoībus huius mūdi litiga-
re qui colunt mūdum ⁊ inhabitāt ſicut ꝓ-
priam ciuitatem quia ſicut canes cōtra ca-
nem alienum cōſurgunt ita omnes conſur
gent cōtra eum. Ioh. xv. Si me pſe. ſunt ⁊
vos pſe. Et hoc eſt qḋ hic dr. Redimētes
tempus quo. di. ma. ſunt. Ro. xij. Cum om
ni ho. paci. habita. Septimū eſt vt ludis
⁊ choꝛeis terrigenaꝝ nō immiſceat ſe quia
de facili illaquearetur amoꝛe. ſic vadens p
viam dei vana gaudia mūdi ⁊ carnalia de-
ſideria debet penitus declinare. j. pe. ij. Ob
ſecro vos tanq̄ aduenas ⁊ pegrinos abſti.
a car. deſi. que mi. aduer. ani. Sic xp̄us va-
dens hierlm videns gaudiū ⁊ tripudium ci
uitatis non ſe immiſcuit ſed fleuit ſup illā
vt pz lu. xix. Quia extre. gau. luc. oc. pro-
uer. xiiij. Propterea dicebat ſara filia ra-
guelis. Nunq̄ cum ludentibus miſcui me.
thob. iij. Octauū eſt vt ita moderetur
greſſus ſuos q̄ pueniat ad ciuitatem de die
antequā porta claudatur. ſic ſeru⁹ di donec
dies grē lucꝫ debet fortiter ambulare anq̄
porta celi claudatur. q̄ claudit homini dū
nox culpe occupat mentem ei⁹. jo. xij. Am-
bulate dū lu. ha. vt non vos tenebre cōpre-
hendant. Seneca. Faciamus qḋ in itinere
fieri ſolet. vt qui tardius exierūt celeritate
moras cōpenſant. Et ideo ſi tarde incepim⁹
fortiter ambulem⁹. Quidā ita lente ābu-
lant in via dei. q̄ nūq̄ puenīūt ad ciuitatē.
Contra quos dicitur apoc. iij. Vtinā frigi-
dus eſſes aut calidus. ſꝫ qꝛ tepidus es ⁊ nec
frigidus nec calidus. incipiā te euomere de
ore meo. Et ſic pz pmū. Scḋo nos hor-
tat vt dei volūtatē cognoſcam⁹ di. Prop-
terea nolite fieri imprudētes. i. qꝛ. dies ſunt
mali ꝓpterea optet vt nō ſitis imprudentes
nō attēdētes q̄d placeat dō. alias pibitis in
diebus malis. qꝛ dies mali ſuggerunt mala.
Et ideo niſi hō ſit prudens. et ſciat quid ſit
bonū et malū ⁊ quid placeat dō. et diſplice-
at. nō cauebit a malis. et p cōſequens pibit
in ipis. Sitis ergo intelligētes q̄ ſit volūtas
dei Ro. xij. Vt pbetis q̄ ſit voluntas dei
bo. bn̄pla. et pfe. Eſt ergo voluntas dei bōa
qꝛ bonū noſtrū vult etiā ſalutem. j. thi. ij.
Qui vult oēs ho. ſal. fi. Et bn̄placens. qꝛ.
oēs boni et omniā bona ſibi placent. et ipſe
placet oībus bonis. Eſt et pfecta quia ſibi
nichil deeſt. ps Omnia q̄cunqꝫ voluit dn̄s
fecit in ce. et in ter. Vn̄ etiā in repbis vo-
lūtas dei impletur. qꝛ ſicut iuſtū vult pmi-
ari. ita vult peccatorē cōburi. Et ſic patet
ſcḋm. Tercio hoꝛtatur nos vt ab ebrie-
tate caueamus ⁊ donis eius ſpūſſan. reple-
amur. Principalis autem intentio apoſto
li eſt hic hoꝛtari vt impleamur ſpūſan. et
donis eius. Sed hec duo vicia carnalia ſcꝫ
gula et luxuria maxime impediūt ſpūſſan-
cti gratiam ⁊ dona. et ideo ſolum de ipſis
hoꝛtatur nos hic. Leui. x. Vinum et omne
qḋ inebriare pōt non bibetis tu ⁊ filij tui
q̄n̄do intrabitis tabernaculum teſtimonij
Et aug⁹. dicit q̄ in actu venereo ſpūſſcūs

non tangebat coꝛda ꝓphetaꝝ Nolite ergo
inebriari vino in quo ē luxuria ſicut effect⁹
in cā. Exemplum de loth qui inebriat⁹ ia-
cuit cū filiabus. vt pz geū. xix. Sed imple-
mini ait ſpūſſan. qui mentes ſanctificat in
quo et p quē dona eius pcipietis que ſunt
loqui linguis ⁊ pſallere ⁊ interptari ⁊ do-
cere. Actuū. ij. Repleti ſunt omnes ſpūſcō
et ceperūt loqui. Et hoc eſt. Loquētes vo
biſmetipſis id eſt ſic impleamini et poſt im-
pletionem eritis loquētes vobiſmetipſis. i.
voſmetipos interius inſtruētes vel vobiſ-
metipis id eſt vnus alium inſtruet. in pſal-
mis qui ad bonaꝫ opationem cōmouent et
hymnis qui de laudibus dei agunt ⁊ canti
cis ſpūalib⁹ que de eterno gaudio ſunt. in
quibus cantetis ⁊ pſalletis in coꝛdibus ve
ſtris id eſt ex interioꝛi voluntate totum ꝓ
cedat. dn̄o id eſt ad laudem dn̄i ⁊ honoꝛem
Et ſic pz terciū. Quarto nos hoꝛtatur
vt ꝓ his donis ſpūſſancti deo patri ſemper
grās referamus. d. Gratias agentes ꝓ bo-
nis ⁊ donis acceptis a deo nō credentes il-
la habere a vobis. Agatis ergo gratias dō
qui vos creauit. patri qui vos regenerauit
Et hoc in nomie dn̄i noſtri ieſu xp̄i in quo
et per queꝫ omnia donātur id eſt vt in tali
gratiaꝝ actione nomen dn̄i noſtri ieſu xp̄i.
exaltetur ⁊ dilatetur. Ad hoc em̄ debet ten
dere noſtra actio vt ille exaltetur p quē tot
⁊ tanta dona recepimus. quia vt dicit glo.
p eum cognouim⁹ deum datoꝛē omniū bo
noꝝ. Iohā. xvij. Pater ma. no. t. ho. quos
de. mihi. Subiecti inquit inuicem. q. d. Nō
vos ſolum habeatis humiliter ad deū imo
ſubiecti ſitis inuicem. Et hoc nō in huma-
no timoꝛe ſed in timoꝛe xp̄i vos ad hoc im
pellente. Phil. ij. In humilitate ſupioꝛes
ſibiinuicem arbitrātes. Et de hoc ipe apo-
ſtolus dedit nobis exemplum dicens. Cum
eſſem liber ex omnibus omniū me ſeruū fe
ci. j. Coꝛin. ix. Et ſic patꝫ quartum ⁊ conſe
quenter totum.

Dn̄ica. xxj. de euāgelio ſermo. CXI

Erat quidam regulus cui⁹ fi-
lius infirmabatur capharnaū
Io. iiij. Sicut dicit gre. Hoc
habet ꝓpꝛium diuina ſcriptu-
ra. quia dum narrat geſtum ꝓ
dit miſterium. Qḋ optime in hoc euāgelio
patꝫ. Nam dum in eo qḋdam ſaluatoꝛis no
ſtri miraculum enarratur oſtenditur vnde
infirmitas anime oꝛitur et vnde et quō ſit
eius ſanitas requirēda. In quo quidē euā
gelio quinqꝫ continētur. Primū eſt cuiuſ
dam reguli ꝓ filio ad moꝛteꝫ infirmato de
pcatio. In pꝛincipio euāgelij. Secūduꝫ eſt
chꝛiſti ad regulum increpatio ⁊ ꝓ ſanando
filio exaudito ibi. Niſi ſigna ⁊ ꝓdigia vide
ritis non creditis ⁊c̄. vade filius tuus vi-
uit. Tercium eſt reguli credulitas ⁊ iuſſio
nis ſibi facte executio ibi. Credidit homo
ſermoni quē dixit illi ieſus. Quartuꝫ eſt ſa
nati filij nūciatio et facti miraculi examia
tio ibi. Iam eo deſcendente ſerui occurre-
rūt ei ⁊c̄. interrogabant autem hoꝛā ab eis
in qua melius habuerit. Quintuꝫ eſt ex fa
cto miraculo fructus fidei conſecutio ibi.
Et credidit ipſe ⁊ do. e. tota. Primo er
go ponitur cuiuſdam reguli ꝓ filio ad moꝛ
tem infirmato depcatio. Et hoc eſt. Erat
quidam regulus. Chꝛiſoſ Regulus anteꝫ
dicebatur aut quia de genere regali exiſtēs
aut quia aliquā dignitateꝫ pꝛincipatus ob
tinebat. aut quia ſic vocabatur Huius fili
us febꝛibus decumbens capharnaū que eſt
ciuitas metropolis in galilea in extremis
laboꝛabat. Littera plana eſt. Miſtice lo
quendo ille regulus ſignificat pꝛimū hoīeꝫ
qui fuit regulus reſpectu magni regis dei.
Huius filius id eſt tota ꝓgenies poſteroꝝ
infirmata eſt capharnaū id eſt in paradiſo
terreſtri. Capharnaū interptatur ager pin
guedinis vel villa conſulatōis que duo op
time cōpetunt paradiſo illi. Erat em̄ locus
amabilis valde et locus voluptatis ⁊ diui
ciaꝝ et deliciaꝝ et omīs conſolatōnis. Pri
mo em̄ hoīe peccante infirmatū eſt totum
genus humanum in eo in quo omnes pec-
cauerūt. vt dr ad ro. iij. Nam deus fecerat
tres oꝛdines ſcꝫ inter animā ⁊ deum. inter

animã et corpus id eſt inter rõnem ⁊ vires
inferiores et inter hoies ⁊ alias creaturas
Statim autem ꝙ aĩa rebellauit deo. corpꝰ
rebellauit anime. vel vires inferiores rõni
et omnis creatura rebellauit homini ita ꝙ
homo ꝓpter peccatum eſt valde infirmus
et debilis viribus. Sed in aduentu filij dei
erat ita grauiter infirmꝰ ꝙ incipiebat mo-
ri. quia nullum opus ad regem vel rectorẽ
ꝑtinens faciebat. non enĩ ſeipſum regebat
nec vicijs imꝑabat. ſed vicia ipſum rege-
bant ⁊ imꝑabant ei. Et intãtum in aduen-
tu filij dei homo erat infirmatus ꝙ creatu-
ras adorabat quibus ꝓpoſitus erat. dñm
autem deum creatorem ⁊ cõſeruatorẽ ſuũ
non cognoſcebat Paſſionibus etiam car-
nis fortiter erat ſubiectus ac etiam demo-
num poteſtati. Et breuiter ꝑ omnia in ex-
tremis iacebat. ita ꝙ non erat in eo alitus
alicuius boni. et ideo deus miſericordia
motus ſuper iſto egroto. miſit filium ſuum
in mundum ſicut medicum vt plenarie hunc
infirmũ id eſt totum humanũ genus ſalua-
ret. Augꝰ. Magnus vtiqȝ venit medicus
quia magnus vbiqȝ iacebat egrotus. ps.
Miſit ver. ſu. et ſana. om. Regulus ergo
iſte in ꝑſona adam cum audiret ꝙ ieſus ve-
niret a iudea id eſt natus eſſẽ de populo iu-
daico in galileam id eſt in tranſmigratõem
mortalitatis noſtre. galilea enĩ interꝑtatur
tranſmigratõ. rogauit eum vt ſanaret filiũ
ſuum id eſt genus humanũ. et xp̃us miſeri-
cordia motus ſanauit eum ſeptima hora q̃
eſt inter ſextam ⁊ nonã. quia illa hora xp̃s
in cruce pendebat. ꝑ cuius mortem ſanatũ
eſt genus humanũ. Moraliter ad edifi-
cationem noſtrã nota ꝙ ꝑ iſtum febricitan-
tem ſignificatur peccator. et ꝑ febrem pec-
catum. 3 Significatur autẽ ꝑ febrẽ
peccatum ꝓpter quinqȝ Primo ratõne
originis ſue materie. Origo enĩ febris ſiue
materia eſt abũdantia quattuor humorũ.
nam ex abundãtia ſanguinis generatur cõ-
tinua. ex abũdantia colere terciana. ex abũ-
dantia flegmatis quotidiana. ex abundãtia
melancolie quartana. Similiter ex abundã-
tia ſanguinis peccant luxurioſi guloſi diſſo-

luti ⁊ vani. Ex abũdantia colere iracundi.
ſuperbi. et furioſi. Ex abundãtia flegmatis
deſidioſi et pigri ⁊ negligentes. Ex abundã-
tia melãcolie inuidi timidi et triſtes. Se-
cundo rõne exiſtẽtie ſiue ſubſtãtie. Eſt enim
febris calor innaturalis ſupgrediens natu-
ram ſuoqȝ ledens effecto. Similiter pecca-
tum eſt amor innaturalis. Amor enĩ in ſpi-
ritualibus idem eſt ꝙ calor in naturalibus
Eſt ergo peccatum amor innaturalis quia
omne peccatum eſt cõtra naturam bene in-
ſtitutam. Nam ꝙ homo diligit creaturas
pluſq̃ creatorẽ et corpus ⁊ tempalia pluſ
q̃ animã. ⁊ ꝙ creatura nõ obediat creatori
eſt cõtra naturam In his autẽ omne pec-
catum cõſiſtit. Quia vt dicit augꝰ. Duo a-
mores duas ciuitates conſtituũt. nã amor
dei vſqȝ ad cõtemptum hoĩs cõſtituit ciui-
tatem celi. Amor vero ꝓprius vſqȝ ad cõ-
temptum dei cõſtituit ciuitatem babilonis
Eſt enim amor habendi qui eſt cupiditas
Amor luxuriandi qui eſt carnalis cõcupi-
ſcentia. Amor dñandi qui eſt ſuꝑbia et ſic
de ſingulis. Et ſicut febricitans nũc habet
frigoris tremorem nũc calorem. Sic pecca-
tor habet inordinatum timorem boni tran-
ſitorij. Plus enĩ timet ꝑdere terram q̃ ce-
lum. et que minus ſunt amanda amat plꝰ.
Vnde augꝰ. dicit ꝙ due res ſcȝ cupiditas
et timor omnia peccata ꝓducunt in hoĩe.
Et ꝓpterea peccator duas penas habebit.
ſcȝ ignem et frigus his duabus radicibus
peccatoꝝ ſcȝ inordinato amori. et inordina-
to timori correſpondẽtes. Iob. xxiiij. Ad
calorem nimiũ tranſiet ab aquis niuium
A Sunt etiam ſeptem genera febriũ . A .
ſeptem genera peccatoꝝ ſignificãtia. Pri-
ma eſt quotidiana et ſignat peccatum gule
ꝓpter cõtinuam exactionem. Yſa. lvj. Ve-
nite ſumamus vinũ ⁊ impleamur ebrietate
et erit ſicut hodie ſic ⁊ cras ⁊ multo ampli-
us. Secũda febris eſt. effimera que dr̃ ab ef-
fimero piſce marino. qui eodem die quo na-
ſcitur moritur et ſignat ſubitum ire motũ
qui cito finitur qui ſi duret tranſit in odiũ.
Eph. iiij. Sol non occidat ſuꝑ iracũdiam
veſtrã. Tercia eſt terratica que nõ accidit

certis horis et ſignat peccatũ inuidie. que
qñ quis laudatur vel ꝓſperatur accedit.
quãdo aũt vituꝑatur vel infortuniũ patit̃
recedit et non habet horas determinatas.
Quarta eſt terciana et ſignat illos qui ſa-
tiſfacere nolunt. Cõtra quos exo. viij. Vi-
am trium dieꝝ pergemus in ſolitudinem.
Quinta eſt cõtinua et ſignat auariciam q̃
auarus quotidie ſitit ⁊ maxime vſurarius.
Sexta eſt quartana et ſignificat ſuꝑbiam.
que in quattuor ſpeciebus cõſiſtit. Quattu-
or ſpecies tumoris ſunt vt vel cũ aliquis
bonũ qđ habet a ſe habere exiſtimat vel ꝓ
ſuis meritis datũ ſibi putat. vel cum iactat
ſe habere qđ nõ habȝ. vel cum deſpectis ce-
teris appetit ſingulariter habere qđ habet.
Suꝑbia ſicut quartana difficulter ſanatur.
ps. Suꝑbia eo. qui ode. te. aſ. ſp. Põt etiaȝ
quartana ſignificare luxuriaȝ que in corꝑe
regnat. qđ ex quattuor humoribus cõponi-
tur in quibus luxuria radicatur. Hec etiã
ſicut quartana difficulter ſanatur Septima
eſt febris ethica que eſt in venis ⁊ mẽbris
radicata in quibꝰ naturalis humiditas cõ-
ſumitur et ſignat accidiam ⁊ triſticiam mẽ-
tis que exiccat oſſa. Prouer. xvij. Spiritꝰ
triſtis exiccat oſſa. Tercio febris ſignat
peccatũ rõne ꝓceſſus. Proceſſus enim fe-
bris talis eſt. Primo enĩ fit collectio hu-
moꝝ. ſcđo diſtemꝑantia. tercio actualis fe-
bris. quarto extenſio eius ad mẽbra. Simi-
liter in peccato primo colligũtur male co-
gitatões in corde. Secũdo ſuꝑuenit male
cogitatonis diſtemꝑãtia in qua incipit eſſe
peccatum cui maxime reſiſtẽdum eſt. Ter-
cio ſequitur ꝑ cõſenſum peccatum actua-
le. Quarto peccatum diffunditur ꝑ opus
extrinſecũ ⁊ euidẽtia facti. Yſa. iij. c. Pec-
catum ſuũ quaſi ſodoma predicauerũt nec
abſconderũt. De illis quattuor dicitur. Ia.
j. Vnuſquiſqȝ temptatur a concupiſcentia
ſua quo ad primum. Deinde concupiſcẽtia
cum conceꝑit parit peccatum quo ad ſcđm
Peccatum vero cum conſummatum fue-
rit quo ad terciũ generat mortem quo ad
quartum. Quarto ratõne effectus. nam
febris habet effectum omniũ peccatorum.

qđ patȝ quantum ad octo effectus febris.
nam febris eleuat ⁊ deprimit pulſum ſic fa-
cit peccatum ſuperbie. Yſa. xiiij. In celũ
conſcendam ſupra aſtra celi exaltabo ſoliũ
meum. Et ſequitur. Verũtamen ad infer-
num detraheris in ꝓfundum laci. Lucem
odit ſic facit peccatum inuidie que de luce
aliene ꝓſperitatis triſtatur. Oratius. In-
uidus alterius marceſcit rebus opimis.
Quietem tollit. ſic facit peccatum ire. quia
homo iratus non inuenit requiem ſed ſem-
per ſatagit ad vindictam. Appetitum tur-
bat. ſic facit peccatũ accidie que omnia ſpi-
ritualia facit deſpere ⁊ in nauſeam venire
Numeri. xxj. Anima noſtra nauſeat ſuper
cibo iſto. Calefacit corpus. ſic facit pecca-
tum luxurie. Iob. xiij. Ignis eſt vſqȝ ad
conſummationem deuorans. Vnde ſpiritu-
aliter per febrem ſignificatur peccatũ lu-
xurie. Augꝰ. Melius eſt eſtuare febribus
q̃ ardere libidinibus. Ardor luxurioſorũ
manifeſtus eſt. Anhelitum fetidum ⁊ cor-
ruptum reddit. ſic facit peccatũ gule. Os
enim guloſi ex nimia potatõne ⁊ cibo val-
de fetet et corꝑaliter ⁊ ſpũaliter. ps. Sepul-
crũ patens eſt guttur eoꝝ. Facit hominem
valde ſitire nec ſatiatur potu. ſic facit pec-
catum auaricie ⁊ cupiditatis. quia auarus
quãto plus bibit de pecunia. tãto plus ſitit
Ecci. v. Auarus non imple. pecunia Vnde
ſpũaliter per febrem peccatum auaricie de-
ſignatur. quia auarus ſemper ſitit. vſurari-
us autem habet febrem cõtinuam. quia cõ-
tinue male acquirit nec õfert alicui ſancto
Conſtipat ventrem. ſic facit peccatũ obſti-
natõnis ⁊ impenitẽtie. qđ indurat aĩam vt
nõ emittat peccatũ poſſeſſũ ꝑ cõfuſionem
geñ. iiij. Maior eſt ini. me. q̃ vt ve. me. exo.
vij. Induratũ eſt cor pharaonis. Et ſic patȝ
ꝙ ꝑ octo effectus febris aſſiſatur peccatũ
febri. Quinto aſſiſatur pccm̃ febri rõne
curatõis. Quatuor enĩ modis ſanat̃ febris
et ſimiliter peccatum. Sanatur enĩ febris
aliquãdo ſudore. ſimiliter peccatum ꝑ con-
tritionem ⁊ lacrimaꝝ effuſionem. Sic fuit
ſanata magdalena. Aliqñ vomitu ⁊ ſignifi-
cat ꝯfeſſionẽ ꝑ quã homo mala q̃ habȝ in
I. j.

ſtomacho anime reficit p os dñ cōfitetur. ps. Dixi confite. aduer. me iniuſti. me. do. Sic fuit ſanatus dauid qui ait. Ego ſum qui peccaui ego iniqui. egi. ꝛc. ij. re. xxiiij. Aliqñ minutiōe et ſignificat elemoſinarū largitōnem ꝛ alienoꝝ reſtitutiōem. ꝑ quaꝫ homo minuit de ſubſtãtia temꝑali. Sic fuit zacheus ſanatus qui ait. Dñe ec. di. bō. me. do pau. et ſi quē defrau. red. qua. Luce xix. Aliqñ ſummo et ſignificat cōtemplatōnem ꝑ deuotam oratiōem. Sic fuit ſanatus publicanus. Lu. xviij. Deſcendit hic iuſtificatus in domū ſuã. In fine aūt iſtius primi mēbri nota ꝙ duo de iſto febriciãte dicūtur ſcꝫ ꝙ erat filius reguli. et ꝙ infirmabatur capharnaū qḋ interpretabatur ager pinguedinis. Hec aūt duo ſcꝫ nobilitas generis et pinguedo reꝝ ſunt frequētiſſime cã et occaſio febris peccati. Filij em̄ magnoꝝ vt nobiliter et magnifice viuant multa iniuſte et ꝑ violentiã extorquēt. Et ſic eſt in eis peccatum ſuꝑbie et rapine. Item delicioſe nutriūtur ꝓpter qḋ magis ad luxuriam incitãtur. et ſic eſt in eis peccatū luxurie ꝛ gule. Similiter pinguedo reꝝ eſt multis occaſio ſpūaliter infirmãdi. ps. Prodijt q. ex adi. iniqui. eo. Ezech. xvj. Hec fuit iniquitas ſodome ſuꝑbia abūdantia ociuꝫ. ꝛc. Plures infirmãtur in ꝓſperis q̄ꝫ in aduerſis. ps. Cadent a la. t. mil. ꝛ de. mil. a dextris. Et plures ꝑficiūtur in aduerſis q̄ꝫ in ꝓſperis. Et ideo tempe ꝑſecutōnis eccleſie omēs pontifices erant ſancti ſed tꝑe pacis et pinguedinis eccleſie pauci repiūtur ſancti Propterea abūdãtia reꝝ nō eſt petēda Bre. Cum omnis fortuna timēda ſit magis eſt timēda ꝓſpera q̄ꝫ aduerſa. Hec em̄ ſeruiēdo erudit illa blãdiēdo ſeducit. Et ſic ptꝫ primū. Secūdo ponitur xp̄i ad regulum increpatio quia niſi ſigna et ꝓdigia videritis id eſt maiora ꝛ minora miracula nō creditis. vel ſigna terrena ꝛ ꝓdigia celeſtia Sed quō non credidit qui ꝓ impetrãda filij ſalute venit. Et ideo dicendum vt dicit beda. Fides eius triplicem habuit gradum ſicut ꝛ quelibet alia virtus ſcꝫ inicium incremētum et ꝑfectionem. habuit em̄ iniciū quãdo ipſum rogauit vt deſcenderet ꝛ ſanaret filiū eius. tunc enim ꝛ credidit ꝛ dubitauit. Credidit ꝙ filium ſanare poſſet. ſꝫ non credidit ꝙ ipſum ſanare poſſet niſi preſens eſſet ꝛ corꝑe. Deinde fides eius accepit incremētum quãdo credidit ſermoni queꝫ dixit filius tuus viuit. Tandem accepit ꝑfectionem quãdo ſeruis nūciantibus filij ſanitatem credidit ipſe ꝛ domus eius tota

B Circa hoc aūt notandum ꝙ fides noſtra debuit omnino ꝑ miracula confirmari alias nullo mō hoies credidiſſent. ſicut hic dr̄ niſi ſigna ꝛ ꝓdigia videritis nō credidtis. Et hoc patꝫ multiplici ratōne. Primo ratōne eius qḋ de xp̄o credere debebant. ſ. ꝙ ipſe eſſet naturalis filius dei. verus deus et verus homo. quia homines nō tenebantur credere chriſto ꝙ eſſet filius dei niſi miracula excedētia omēm naturam ꝛ omēm rōnem fuiſſent feciſſet. Medium eniꝫ ꝛ cōcluſio debent eſſe eiuſdeꝫ generis ꝛ valoris cum cōcluſio virtute ſit in ꝑmiſſis. vt dicit phūs. Et ideo ſicut hoc ſcꝫ ꝙ xp̄us eſſet filius dei omnem ratōnem et omne ingeniuꝫ et naturam excedit. ſic ad hoc ꝓbanduꝫ debebant fieri miracula totam naturam ſuꝑantia et omēm penitus rationem. Et hoc eſt qḋ chriſtus dicit Johan. xv. Si opera non feciſſeꝫ in eis que nemo alius fecit peccatum non haberent. Nunc autem excuſationem non habent de peccato ſuo. Cum autem oꝑatio demonſtret rem vt dicit philoſophus. et ipſe poteſtatiue vt deus. et nō in virtute ratōnis vt alij ſancti fecerit oꝑa que iſto modo ſolus deus facere poteſt. liquet ꝙ ipſe erat deus. Johan. xv. Opera que ego facio ſunt que teſtimoniuꝫ perhibent de me. Secundo ratōne fidei antiquare. Romani enim ꝛ ſapientes mundi videntes per viam nature procedere a corporibus celeſtibus omnem virtutem ꝛ vitaꝫ et bonam diſpoſitōnem in homines et in omnia inferiora colebant corpora celeſtia tanquaꝫ deos ſcilicꝫ ſolem ꝛ lunam ꝛ ſtellas. Iudei etiã ab ãtiquo receperūt legē ꝑ moyſen cui locutus fuerat deus ore ad os qui dicebãt deū eſſe vnū et eſſe ſpm̄ ꝛ n̄ carnē. vñ

fides ꝛc.

in datione legis moſaice non fuerūt facta miracula. quia moyſes nihil ſupra naturaꝫ et incomprehenſibile precepit eis credere. ſed ſolum ea que phi naturaliter ꝓbant. ſ. ꝙ eſt vnus deus ꝛ ſilia. a cōſuetis aūt recedere ꝛ a fide in qua quis natus eſt ꝛ nutritus. non pōt fieri ſine diuino miraculo ad minus quãtum ad omēs vel maioreꝫ ꝑtem exiſtētium in illa fide. ꝛ maxime ſi fides natiua eſt facilis ꝛ alia difficilis ſicut eſt noſtra fides. Hic cadit exemplū de quadã demoniaca q̄ interrogata q̄ eſſent peccata. q̄ homo magis difficulter relinqueret Rn̄dit ꝙ duo ſcꝫ accipe alienū. et ꝙ maxime difficile erat ꝙ homo relinqueret fideꝫ in qua natus eſt ꝛ nutritus. Huius exemplū videmus in omnibus Nã ꝙ aliquis a iuuētute nutritus in delicijs et diuicijs in ſenectute relinquat eas ꝛ ſubeat penitētie iugū non eſt poſſibile ſine diuino miraculo. Propterea xp̄us ait. Facilius eſt ca. ꝑ fo. ac. intra. q̄ꝫ di. intra. in re. ce. math. xix. Propter qḋ dr̄ tren. iij. Bonū eſt vi. cū ꝑta. iu. ab adoleſ. Sed qñ videbãt hoīes xp̄um ꝛ apl̄os talia facere dicebãt ꝓ certo iſti verū dicunt et ideo credēduꝫ eſt eis. Tercio rōne ꝑſecutionis tyrãnoꝝ ꝛ vilitatis et indefenſiōis apl̄oꝝ ꝛ alioꝝ ꝑdicãtium hanc fideꝫ orthodoxoꝝ em̄ fides ꝛ catholica eccleſia maximas ꝑſecutiōes paſſa eſt a principibus mūdi. vt dicit aug⁹. Et conati ſunt pluries romani principes ꝑ potētiam ꝛ omnē modū hanc fidē exterminare. Apl̄i aūt ꝛ eoꝝ ſequaces erãt viles ꝑſone ꝛ vilis ꝯditionis. Et ex mandato dñi erant ſicut oues in medio lupoꝝ nullã defenſiōem faciētes. math. x. Ecce ego mit. vos ſic o. in me. lu. Exemplū de legione thebea. Silr̄ xp̄s fuit coram iudeis q2 nulla defenſiōe vſus eſt. ſed tanq̄ꝫ o. ad oc. duc. Si ergo miracula nō fuiſſent facta ſtatim fides defeciſſet. Sed qñ hoīes videbãt talia miracula fieri qñ vnus interficiebat decē credebãt et qñ decē interficiebãtur centū credebãt. Et ideo in ꝑſecutōnibus tyrãnoꝝ fides multū creuit. Vñ ſicut piſcis creſcit in aqua ſic eccleſia in ꝑſecutōnibus creſcit vt appareat manifeſte ꝙ hec fides eſt a deo. ad cuius cōfirmatōnem tot miracula oñdit. Et ſic patꝫ quare mō non fiunt miracula quia ſcꝫ fides eſt cōfirmata. Et ſi obijcias de lege machameti q̄ tantum durauit. Dicendum eſt ꝙ ſecus eſt de iſta. quia lex iſta leuis eſt valde et facilis ad tenēdum imo in multis delectabilis. vñ nō ſubſiſtit in virtute honitatis ſed in facilitatis. ſicut vſure ſemꝑ durant nō quia bone ſed quia vtiles. Durat etiam iſta lex q2 mãdatur in iſta ꝙ ſub pena capitis nullus dubitet de illa. vñ quaſi ꝑ potētiam armoꝝ ſuſtētatur Et ꝓpterea ſacerdos ſaracenoꝝ qñ ꝑdicat ſemꝑ tenet enſem euaginatuꝫ. vt nullus ꝯtradicat legi. Si em̄ quis poſſet diſputare de ea manifeſte falſa demonſtraretur. Ponitur etiaꝫ in hac ſecūda ꝑte reguli ꝓ filio exaudito quia vade filius tuus viuit. Viuit vita nature ꝛ vita gratie. q2 dei ꝑfecta ſunt opera. Et ideo quē xp̄us ſanauit in anima ſanauit ꝛ in corꝑe. Vbi penſandum eſt quãtum valeat virtus fidei. q2 ſi fides imꝑfecta ꝛ informis in regulo potuit filio ſalutem mentis ꝛ corꝑis impetrare quid pōt perfecta ꝛ formata. certe mirabilia pōt. math. xix. Si potes credere omnia poſſibilia ſunt credēti. Vñ etiam alexãder ꝑ fidem filioꝝ iſrael incluſionē obtinuit. vt in hyſtorijs ſcola. habetur. Vbi dicit ioſephus. Quid facturus eſt deus ꝓ fidelibus ſi tm̄ ꝓ infideli fecit. math. xvij. Si habueritis fidem vt granū ſinapis dice. modo huic tranſi hinc ꝛ trãſibit. Et attende ꝙ exauditus eſt regulus ad vtilitatē et ſi nō ad volūtatem. Nam petebat xp̄um ꝑſonaliter deſcendere ad filium qḋ xp̄us non fecit. ſed quod magis erat ei vtile. quia in hoc ꝙ abſens curauit fidem eius que diminuta erat perfecit. et ſic eum ad vtilitatem exaudiuit Auguſtinus. Non eſt magnum a deo exaudiri ad voluntatem ſed ad vtilitatem. Naꝫ dyabolus exauditur petens iob ad temptãdum et non exauditur. paulus petens ſtimulum amouēdum. Exaudiuit quippe eū ad vtilitatem. Nam eger petit multa a medico q̄ ei medicus non ꝯcedit Nō exaudit ad volun. vt exau. ad ſanitatē. Hēm⁹ etiã hic

exemplum a chriſto magne humilitatis.qꝛ ad filium reguli noluit ire etiam rogatus. Ad ſeruū vero centurionis ſe iturū promiſit etiam nō rogatus.vt ptꝫ math.viij. In quo nr̄a ſupbia ꝯfunditur qui viles ⁊ pauperes viſitare dedignamur.nobiles aūt ⁊ diuites importune etiaꝫ nō rogati viſitamus Et ſic ptꝫ ſcd̄m. Tercio ponitur reguli credulitas ſiue fides ⁊ iuſſionis executio. Iā eñ eius fides ſumpſerat incremētum.quia quē primo nō putabat niſi pn̄s eſſꝫ poſſe ſanare mō credit ꝙ abſens ſanauerit.Et ideo credens ibat ſicut xp̄us pceperat. In quo duo exēpla ab iſto regulo habemꝰ. Primū eſt vt fides noſtra p interualla temporum ſuſcipiat incremētum. Quidaꝫ aūt ſolum in corpe creſcūt ſed in virtutibus nūquaꝫ creſcūt et ſemp ſunt pueri. Yſa.lxv. Puer centū annoꝝ morietur.Cōtra qd̄.j.cor.xiiij.Nolite pueri effici ſenſibus ſꝫ malicia paruuli eſtote.Hoīes vero mūdi ſunt totū cōtrarium.qꝛ in malicia ſunt valde experti ⁊ ſenes.ſed in ſenſu ſpūalium ſunt ita ſtolidi et pueri ꝙ neſciūt ſe ſignare. neſciūt cōfiteri.neſciūt orare.et breuiter de ſpūalibus nihil ſciūt ſed qd̄ peius eſt. quidaꝫ nō ſolum nō pficiunt in fide et in bonis opibꝰ ſed deficiūt ⁊ in fide quā accepcrūt nō ſtāt vt heretici.vtinā media ps xp̄ianoꝝ in fide et in gratia quas in baptiſmo accepert ſtarent quāuis idem ſit in fide ⁊ via dei nō pficere ⁊ deficere.Gre. In via dei nō pficere deficere eſt.Amor eñ dei nūquā eſt ocioſus opatur eñ magna ſi eſt. Si aūt operi renuit amor nō eſt.⁊ ideo compatur igni qui ſemp eſt in motu Secūduꝫ eſt vt credamus xp̄m abſentē omīa opari tanq̄ preſentem.ſm eniꝫ hūanitatem aſſumptaꝫ xp̄s nō eſt vbiqꝫ ſed ſm diuinitatē xp̄us eſt vbiqꝫ vt verus deus p potētiaꝫ pn̄tiaꝫ ⁊ eſſentiam.vt dicit augꝰ. Et ideo multū deberemus erubeſcere peccare et multū niti bene agere cum deus vbiqꝫ ſit pn̄s. Boe.in fi.li.quinti. Magna vobis eſt ſi diſſimulare nō vultis neceſſitas indita pbitatis cū añ oculos agitis iudic̄ cuncta cernentis. Hic cadit exemplū cuiuſdaꝫ heremite. qui ſimulauit ſe velle peccare in platea cū vna meretrice. qd̄ illa p̄ verecundia dixit ſe nullo modo facturam ſed in camera erat parata facere in quā a nullo videbatur. Cui heremita. O ſtulta deus videbit te.et beata virgo et ſancti angeli.Cur ergo nō verecūdaris. Qd̄ iſta audiens cōuerſa eſt. Et quia p fidem homo liberatur a duplici morte.ſ. nature ⁊ culpe.ſm illud ioh.xj.Qui credit in me etiaꝫ ſi mor.fue.vi. Ideo quarto ſequitur ꝙ poſtq̄ crediderat ſermoni ieſu dicentis.filius tuus viuit ⁊ ibat. ſerui occurrebant ei dicentes ꝙ filius eius eſſet viuꝰ et facta examinatiōe inuenit q̄ tūc reuixit qñ xp̄us dixit. Filius tuus viuit. In quo habemus exemplū ab iſtis ſeruis bona celeriter nūciandi.quia nūcij bona nūciantes induī debent.iiij.re.vij. Hec dies boni nūcij eſt ſi tacuerimus ⁊ noluerimus nūciare vſqꝫ mane.ſceleris arguemur. Maluꝫ aūt ſilere ⁊ occultare debemus. Ecc̄j.xix. Audiſti verbum aduerſum pximū tuū cōmoriatur in te.fidens qm̄ non te diſrumpet. Et alludit dicto quo dr̄. Ipſe creparet niſi diceret.Et ſic ptꝫ terciū ⁊ quartū Quinto ponitur fructus ex facto miraculo cōſecutus.quia credidit ipſe ⁊ domus eius tota. Circa qd̄ moraliter exponēdo nota ꝙ homo domus eſt ⁊ templū dei viui. Tota ergo domus dei eſt homo cū omnibꝰ potentijs anime Tūc ergo tota domus dei credit qñ homo cū omnibꝰ potētijs aīe fideꝫ xp̄i p opa manifeſtat ⁊ pteſtatur.vt primo qñ in intellectu eſt vera fides de deo.de creaturis de inferno ⁊ paradiſo et de omnibꝰ credendis.Sed qñ in intellectu nō ſunt niſi leges ⁊ ſciētie ſeculares.⁊ modi ⁊ vie lucrādi et dn̄andi.tūc homo cum tota domo ſua nō credit deo qꝛ nō cum intellectu.Secundo quādo in voluntate eſt verus amor dei et proximi et ordinatus vt deum diligat ſuper omnia et proximum ſicut ſeipſum. Sꝫ quando in voluntate eſt ſolum amor carnalis et mundanus vt quando homo afficitur ſolum ad bona tranſitoria et illa ſuper omnia diligit. tunc homo non credit cum tota domo ſua.qꝛ nō cum voluntate.

Tercio quādo in memoria ſunt dei beneficia.ſunt etiam ibi pprij defectus et mala q̄ fecit et vtilitas conditiōis humane.et memoria mortis Sed quādo in memoria ſunt ſolum iniurie recepte et nō recordatur beneficioꝝ dei nec maloꝝ que fecit et ſuipiꝰ obliuiſcitur.tunc nō credit cū tota domo. quia nō cum memoria. Quarto quādo in corde ⁊ potentia cogitatiua eſt bona cogitatio.vt quādo cogitat vtilitatem peccati et nobilitatē virtutū.vanitatem mūdi ⁊ penas et gaudia eterna.Sed qñ in cogitatōe eſt quidam diſcurſus maloꝝ vt quādo homo cogitat carnalia opa mala lucra. ſtrages inimicoꝝ ⁊ talia.tunc nō credit cū tota domo quia nō cum cogitatione cordis. id eſt cuꝫ toto corde qd̄ deus principaliter requirit. Prouer.xxiij. Prebe f.c.t.m. Quinto qñ in potentia auditiua ſunt dei verba et audit libenter que ſpectant ad dei laudeꝫ ⁊ morū inſtructōem.Sed qñ homo tota die audit vana ⁊ mala et mūdi rumores tunc nō credit cū tota domo ſua. qꝛ nō cū auribus. Sexto qñ in potētia viſiua eſt quedā clauſura vt homo nō videat laſciuias et vanitatem.ps.Auerte ocu.tu.ne videant vanitatē. Sed quādo homo videt turpia et inhoneſta vt mulieres cōptas et cōreas que vt baſiliſcus inficiūt ſolo viſo tūc nō credit cū tota domo ſua qꝛ nō cum viſu Sic infectus fuit dauid videndo berſabee vxorē vrie.ij.re.xj.Septimo qñ in potentia guſtatiua eſt magnū tempamētum cibi et potus. ſed qñ homo tota die vacat cōmeſſatōibus et ebrietatibus ſicut animal brutum nec obſeruat diem et horas tunc nō credit cū tota domo ſua.qꝛ nō cum guſtu.Octauo qñ in potētia tactiua q̄ diffunditur p totuꝫ corpus eſt quedam aſperitas penitētie vt mēbra mortificētur ne caro rebellet anime et vicia regnēt. ſicut fecit iohan.bap.cuiꝰ totū corpus in aſperitate penitentie fuit.j.coꝝ.ix.Caſtigo cor meum ⁊ in ſer.redi.Sed qñ in toto corpe eſt mollicies ⁊ delectatio ⁊ qñ homo de corpe facit deum ⁊ ſeruit ei ad nutum ⁊ caro eſt domina et anima ancilla. et vicia regnant. tunc non credit cum tota domo. imo cum tota domo ſe credere nō oſtendit quia ita delectatur tranſitorijs bonis ac ſi nō eſſent eterna et p conſequēs omnia puertūtur. Prouer.xxx. Per tria mouetur terra et quartum qd̄ non pōt ſuſtinere p ſeruū cum regnauerit.p ſtultum cū ſaturatus fuerit cibo.p odioſam mulierem cū in matrimonia aſſumpta fuerit. et p ancillam cū fuerit heres dn̄e ſue. Iſte ſtultus ⁊ iſte ſeruus ē corpus et odioſa mulier et ancilla eſt caro. q̄ ſi ſaturatur infatuatur. ſi regnat omnia puertit ſi aſſumatur in matrimoniū conturbat totam domū ſi fuerit heres bonoꝝ hominis conſumit omnia bona et ad inopiaꝫ cōuerſa comeditur a vermibus et eius domina in eternū mendicat.Et ſic ptꝫ totum.

De epiſtola ſermo. CVJJ.

Confortamini in dn̄o et in potentia virtutis eius.Ephe.vj. Inter alia que ad capitaneū exercitꝰ ptinēt tria ſunt Debꝫ enim milites ꝯfortare. milites facere ſeipos armare.⁊ milites bona arma docere. Hec tria apſus ſicut capitaneꝰ milicie xp̄iane in hac ep̄la docet omēs milites xp̄i Primo ergo ꝯfortat eos in potētia ſaluatoris. In principio ep̄le.Secūdo monet eos vt dei armaturā induāt. et huius cām ſubiūgit.q̄ eſt nequicia luctatoris ibi. Accipite ar. dei.⁊c̄.qm̄ nō eſt no.col. Tercio oſtendit q̄ ſunt arma quibus in bello ſpūali debent eſſe accincti milites creatoris ibi. State ergo ſuc.lum.ve. Primo ergo apl̄s cōfortat milites xp̄i.d.Cōfortamini in dn̄o qui eſt datoꝝ oīs roboris ⁊ in potētia virtutis eius vt ſcꝫ nō credatis in bello ſpūali pprijs viribus pugnare ⁊ vincere.ſed in potētia virtutis dei. Preliū eñ ſpūale eſt ita durū ⁊ forte vt infra patebit.ꝙ nullꝰ in eo pprijs viribus niſi p virtuteꝫ dei pōt reſiſtere. Et hoc patuit in apoſtolis qui tempore paſſionis chriſti qñ fuerūt dimiſſi pprijs viribus omnes ſuccubuerūt.Lu.xxij

Simon ecce ſath.expe.v.vt criba.ſicut tri
ticu.Ego aut rogaui rc.Qn aut poſtea tu
erut aduti ꝛ cōfoꝛtati virtute dei oia vice
rūt.Et ideo nullo mō eſt pugnādū niſi pri
us virtus dei bēatur.lu.xxiiij.Sedete in ci
ui.donec indua.vir.ex alto. Hoc fuit figu
ratu in golia ꝛ dauid.j.re.xvij. Nam goli
as magnꝰ gigas aggreſſus eſt dauid in foꝛ
titudie coꝛpis ſui. Dauid aut pugnauit cō
tra goliā virtute dei Et ideo puer inermis
vicit gigātem magnū armatu. Gigas iſte
armatꝰ eſt dyabolus.lu.xi.Cu foꝛ.ar.cuſ.
a.ſ. Omnis ergo puer quicūqꝫ pugnat in
virtute dei vincit ipm.qꝛ in deo omnia pōt
quiſqꝫ.phil.iiij.Omia poſ.in eo qui m.cō
foꝛ.Job.xvij.Pone me iuxta te et cu.v.
ma.pug.ꝯtra me. Debet ergo pugnās in
hoc plio pmo cōfidere in dño. Secudo de
bet reſpicere ad pmium habēdū ſi bn̄ dimi
cet ꝛ ad ſuppliciū ſuſtinēdū ſi ſuccūbat.qꝛ
ſi hō vincat coꝛonabitur ꝛ regnū ppetuum
poſſidebit.ij.thi.ij.c. Ne.co.m.qui le.cer.
Omnis aut qui legitime certat vincit.Vn̄
de alexādro dr ꝙ du ſemel deberet cōmitte
re bellū cū quodaꝫ rege potentiſſimo cuius mili
tes erant oēs auro ꝛ argēto oꝛnati ꝯfoꝛtās
milites ſuos ait. Si bn̄ pugnauerimꝰ hac
vice ditiſſimi erimus. Qd attendētes mili
tes fuerūt oēs aiati ꝛ ꝯfoꝛtati ꝛ foꝛtiter di
micauerūt ꝛ vicerūt. Si aut homo ſuccū
bat ligabitur in carcere inferni ibidēꝫ in p
petuū cruciādus ſicut xp̄us fecit dyabolo
cum quo peccauit. Jo.xij. Nūc prin.hꝰ
mū.e.fo.Vn̄ ꝛ de alexādro dr ꝙ du quadā
vice paratus eſſet ad bellū ꝛ foꝛtiſſimi mili
tes ex aduerſo aſtarēt ꝯfoꝛtans milites ſu
os ait.Cariſſimi frēs hoc ſero oēs cenabi
mꝰ in inferno niſi valenter pugnemꝰ Pro
pter qd milites oēs aiati fuerūt ꝛ valenter
pugnātes vicerūt . Tercio debet eſſe bn̄ ar
matus. Et hoc eſt qd ſequitur in ſcdo mē
bro.Et ſic ptꝫ primū. Secundo monet
apl's xp̄i milites vt dei armaturā aſſumant
d.Indu.v.ar.d.que conſiſtit in virtutibus
anime que dicūtur armatura dei qꝛ a ſolo
deo ſuis militibus dantur. Augꝰ. Virtus
eſt bona qualitas mentis quā deus ſumme
nobis infundit.ij.coꝝ.x.Arma milicie no
ſtre nō ſunt carnalia ſed ſpūalia. potentia
deo ad deſtructionem inimicoꝝ.Et ſic ptꝫ p
cioſitas ꝛ bonitas iſtoꝝ armoꝝ cum a ſolo
deo dantur. Omia alia bona deus cōmiſit
danda vt ſoli lucere igni calefacere.ꝛ ſic de
alijs.Sola vero iſta arma.ſ.virtutes ꝛ do
na tanqꝫ optime reſeruauit dāda ad manū
ſuā.Ja.j.Omne da.op.ꝛ om.do.p. deſur.
eſt.Sunt etiā arma lucida bn̄ terſa.ro.xiij
Abi.op.te.ꝛ indu.ar.lu. Et diſtinguit in
ter milites xp̄i ꝛ ſatellites dyabo.l. qꝛ iſti
ſunt induti arma tenebraꝝ ꝛ moꝛtis.Sunt
etiaꝫ arma nobilia qꝛ ſolis filijs regis eter
ni dant ꝛ ab ipo ſolo rege vt dictuꝫ eſt. Si
ergo honoꝛ eſt accipe enſem a rege mundi
qͣto magis a rege celi. Tunc etiā arma vir
tuoſa valde qꝛ defendūt homiem ab omni
moꝛte ꝛ moꝛtali vulnere.Boe. Talia tibi
cōtuleramus arma q̄ niſi prioꝛ abieciſſes in
uicta firmitate tuerentur te. Cōferūt etiā
virtutē maximā ipſi homini ad pugnādum
vt in virtute ipoꝝ oia vincat ꝛ ad regnum
celoꝝ perueniat. Sunt ergo arma lucida preci
oſa nobilia ꝛ virtuoſa.Conſequēter oñdit
cām ꝛ rōnem quare hec arma ſunt indue
da d.Vt poſſitis ſtare.ſ.ſecuri aduerſus in
ſidias dyaboli.i.aduerſus dyaboli machi
nationes occultas.occulte em̄ nobis inſidiat
Ja.iiij.Reſiſtite dyabolo ꝛ fugiet a vobis
Et qꝛ poſſet quis dubitare an aduerſus dy
aboluꝫ inſtaret nobis bellū dei.dicit ꝙ ſic .
Et ideo hic reddit cām cauſe.ſ.huius qua
re debemꝰ ſtare aduerſus inſidias dyaboli.
Et cā hꝰ eſt neceſſitas aſſiſtēdi Qm̄ nō eſt
no.col.i.plium ſpūale aduerſus carnem et
ſanguinē ſup.tm̄.Non enī p hoc excludere
intēdit bellū carnis. ſed ei bellū dyaboli aſ
ſociare. Caro aut ꝛ ſanguis non ſonat hic
in naturaꝫ ſed magis in coꝛruptelam natu
re cōtractam ex primis parētibus ꝛ ex pra
ua conſuetudine. Unde pro cōcupiſcentia
carnis accipitur.j.coꝝ.xv.Caro ꝛ ſanguis
regnū dei nō poſſidebūt.Eccl.xvij. Quid
nequius q̄ qd excogitauit caro ꝛ ſanguis.
Sed eſt luctādum aduerſus principes de
mones qui ſibi ſubiectas ꝯtinēt multitudi

nes nec tātum demonū ꝯtinēt multitudies
ſꝫ etiaꝫ hoim maloꝝ p quos pugnāt. Pro
pter qd lucifer dr princeps hꝰ mūdi. Jo.
xiiij.Venit em̄ princeps huiꝰ mūdi.Et po
teſtates ppter foꝛtitudinē quā habꝫ vnuſ
quiſqꝫ ex natura.Job.xlj.Nō eſt ptās ſu
per terrā que ei valeat compari. qui factꝰ
eſt vt nullū timeret.Et ideo nō ſolū aduer
ſus carnē ꝛ ſanguinē et aduerſus demones
eſt nobis bellādum ſed etiaꝫ aduerſus mū
di rectoꝛes id eſt hoies mūdanis delectatio
nibus coꝛruptos et mūdi amatoꝛes.Augꝰ.
Quotiens mūdi nomen in mala ſignifica
tione ſumitur.nō oſtendit niſi mūdi amato
res.j.Jo.v. Totus mūdus in ma.po.eſt .
Rectoꝛes dico tenebraꝝ haꝝ id eſt hoim
excecatoꝝ tenebris ignoꝛātie ꝛ culpe.Eph
v.Eratis aliqn̄ te. Tales aut demones cū
quibus bellare habemus ſunt ſpūales.i.in
uiſibiles ꝛ ſunt nequiſſimi. Et hoc eſt qd
dicit cōtra ſpūalia nequicie id eſt cōtra de
mones qui ſunt ſpūs nequā qui habitant
in celeſtibus .i.in iſto aere caliginoſo ppe
nos.qui relicti ſunt ibi vt nos in pugna ex
ercitēt vel in celeſtibꝰ.i. p celeſtibꝰ q̄ nitū
tur auferre nō em̄ p modica re nobiſcū pu
gnāt ſed p ipſa hereditate paterna ꝛ eter
na.Ultimo ꝯcludit d. qꝛ ergo ꝯtra tales et
tātos hoſtes habetis pugnare. ppterea ac
cipite armaturaꝫ dei vt poſſitis reſiſtere in
die malo.i.in tota vita pn̄ti.Quia vt dicit
augꝰ.Ex quo adā lapſus eſt ꝛ de paradiſo ex
pulſus oēs diēs fuerūt mali et hoc p miſe
ria naturali ꝛ p malicia hoim vt dictū eſt
ſup in pce.epl'a.Et nō ſolū p hanc armatu
ram dei hō pōt reſiſtere hoibus ſed etiam
pōt eſſe pfectus in ſeipo ꝛ pficere de bono
in melius.Et hoc eſt ꝛ in oibus pfecti ſta
re tā in pſperis q̄ in aduerſis.mat.v.Eſto
te p.ſic pa.vr ce.p.e.ij.coꝝ.vj. Per arma
iuſticie a dex.ꝛ a ſi. Sola em̄ pdicta arma
faciūt hoiem pfectū ꝛ bonū. et ideo ſuper
oia ſunt q̄renda ꝛ habita retinēda.apoc.iij
Tene qd habes C Et attende ꝙ vt ex
ſupradictis ptꝫ hoc bellū ſpūale qd nobis
inſtat eſt valde durum et foꝛte ppter.viij.
Primo quia p inſidias pugnat in co. ppte
rea dicit aduerſus inſidias dyaboli.Secun
do qꝛ ibi eſt pditio. nam caro que deberet
eſſe p hoie ſicut ps eius pdit eum.et ſic in
tus in homie eſt pditio.Propter qd dicit
aduerſus carnē ꝛ ſanguineꝫ. Tercio qꝛ eſt
bellum valde oꝛdinatum.nam in hoc bello
ſunt principes oꝛdinātes demones ad bellū
diuidētes eos p ſingulas potentias anime .
nam quidam ponūtur ad coꝛ vt mala co
gitet.quidaꝫ ad volūtatem vt mala velit.
quidam ad memoꝛiā vt maloꝝ recoꝛdetur
rc.Lu.xij.Tunc va.ꝛ aſ.ſep.al.ſ. ne.ſe.et
ingreſ.ha.ibi. Ponūt etiam nequioꝛes ad
magis pfectos ꝛ ex pte debilioꝛi pugnāt p
pter qd dicit principes.Quarto qꝛ pugna
toꝛes ſunt potētiſſimi ꝛ robuſti vt dictum
eſt.ppter qd dicit ptātes.Quinto qꝛ nō ſo
lum cōtra demones ꝛ carnē pugnare debe
mus ſed etiaꝫ cōtra malos homies mundi
qui bonos pſequūtur. Jo.xv.Si me pſe.
ſunt ꝛ v.pſe.Qui ſunt obtenebrati in mē
te ꝛ lucē veritatis nō agnoſcūt ſꝫ tn̄ ſic ob
tenebrati regūt mūduꝫ ꝛ ad ipoꝝ impiū di
ſponit et ideo ꝛ rectoꝛes ꝛ recti in pcipiciū
vadūt. math.xv. Si cecus ce.du. p.am.in
fo.ca. ppter qd dicit cōtra mūdi rectoꝛes
te.ha. Sexto qꝛ hoſtes nr̄i ſunt inuiſibiles
et ab ipis ledi poſſumꝰ ſꝫ ipos ledere nequi
mus qꝛ ſpūs ſunt ſed ſolū poſſumꝰ nos de
fendere ſub armatura dei qꝛ taleꝫ armatu
ram hn̄tes tangere nequeūt.qd figuratum
eſt ezech.ix. vbi viro debēti pcutere hoies
ciuitatis dictū eſt ne ſignatos thau tāgeret
Septimo qꝛ hoſteſ nr̄i ſunt nequiſſimi ꝛ in
aia ꝛ in coꝛpe volūt nos pdere ꝛ nulli par
cūt ꝛ nulliꝰ miſerētur ꝛ nullo tpe doꝛmiūt
vel quieſcūt. Job.qui me comedit nō doꝛ
miūt.Gre.Nihil ſe feciſſe eſtimat cū aias
nō ſauciat.Propter iſta duo dic̄ ꝯtra ſpūa
lia nequicie.Octauo qꝛ hoc bellū nō agit
p modica re ſꝫ p reg.eter.qd demōes pdi
derūt.Et ideo totis viribꝰ nitūtur ne ipum
poſſideamꝰ.ppter qd dicit in celeſtibꝰ.i.p
celeſtibꝰ.Et ſic ptꝫ ſcdm Tercio oñdit q̄
ſunt iſta arma quibus milites chriſti debēt
eſſe accincti. et facit tria. Primo dicit
proditoꝛem prelij eſſe religandum. rc.

Secũdo ponit arma ad defendẽdum. Ter-
cio ponit arma ad offendẽdum. Dicit ergo
State. Poſtq̃ eniʒ bellum eſt ita durũ nõ
eſt ſedendum ſed viriliter ſtandũ ad pugnã
Et quia vt dictum eſt pugna hec eſt in car
ne et p carnem et ideo lumbi carnis in qui
bus concupiſcẽtia viget. iuxta illud Iob.
xl. Fortitudo eius in lumbis eius. ſunt ſuc
cingendi p carnis maceratõnem ne defluãt
ad carnalia. ſicut cingulum cõſeruat veſteʒ
ne defluat in lutuʒ. Prouer. xxxi. Accinxit
for. lum. ſu. id eſt continẽtia forti. Luce. xij
Sint lum. ve. pcin. Non eniʒ cõtra carneʒ
aliter pugnare debemus q̃ per cõtinẽtiam
et maceratõnem ipius. Aug⁹. Carnem ve
ſtram domate ab eſcis ꝛ potibus. Primo
eniʒ debet ꝓditor caſtri religari anteq̃ ꝓce
datur ad bellum. et ideo primo omnium in
bello ſpũali caro eſt religanda p diſciplinã
cum ſit ꝓditor. Eccĩ. xxxiij. Seruo malino
lo tortura ꝛ compedes. Caro auteʒ eſt ſer
uus maliuolus ꝛ nequã quia ꝓdit animaʒ
dñam ſuaʒ. Et dicit in veritate vt ſcʒ ſit ve
ra continẽtia nõ ſimulata. glo. vt vere pro-
pter xpũm continẽtiaʒ ſeruetis. Math. xix
Sunt eunuchi qui facti ſunt ab hoibus vt
ſunt hypocrite qui ꝓpter hoies continẽt ꝛ
ſunt enuchi qui ſeipſos caſtrauerũt ꝓpter
regnum celoꝝ Conſequẽter ſcdõ ſecluſo
inimico et p diſciplinã deblitato. anime ar-
maturã ponit d. Induti lorica iuſticie in-
tranſitiua eſt conſtructio id eſt induti iuſti
cia que eſt lorica aie. Compatur aũt iuſti-
cia lorice ꝓpter duo. Primo quia ſicut lo
rica ex multis murenulis vl' malgis vel ro
tulis cõtexitur ita iuſticia multas virtutes
cõplectitur que ſunt in ſimul catenate. ſap.
v. Induet ꝓ thorace iuſticiaʒ. Secũdo q̃
ſicut lorica inter hoſtes nũquaʒ eſt depone
da ſic nec iuſticia. Pſal. Beati qui cuſto-
diũt iudi. et faciũt iuſti. in omni tempe. Ali
am armaturã ponit d. Et calciati pedes. i.
affectiões ꝛ deſideria habẽtes munitas vir
tutibus ꝛ ſanctoꝝ exemplis que ſm aug⁹.
ſunt pedes anime ne a ſpinis vicioꝝ ꝛ luto
immũdanoꝝ pungãtur ꝛ maculẽtur. Cañ. vij
Quã pulcri ſunt greſſus tui in calciamẽtis
filia principis. Et hoc eſt in ꝓparatiõe euã
gelij pacis ſup. adimplẽda id eſt vt ſitis pa
rati ad ꝓdicãdum euãgelium qd nũciat pa
cem inter deum et homines factam vel ad
complenda pcepta euangelij. Huiuſmodi
calciamẽta debet habere ꝓdicatores ne ter
renis deſiderijs terrena tangant vel ꝓpter
terrena ꝓdicent. Hac ſignificatõne mar. vi.
apoſtolos ſandalijs vel ſoleis calciari vtʒ
eiuſdem. vj. Debemus ergo parati eſſe ad
ꝓdicandum euãgelium pacis. Aliam arma
turam ponit di. In omnibus ſcʒ ꝓlijs ſpũ-
alibus ſumẽtes ſcutum fidei. intranſitiua
conſtructio eſt id eſt fidem que eſt ſcutum
quia ſicut ſcutum eſt vnũ et habet tres an
gulos ſic fides eſt de vna eſſentia diuina in
qua ſunt tres pſone. j. Iob. v. Tres ſunt
qui teſti. dant in ce. pater verbũ. ſpũſſcũs. ꝛ
hi tres vnum ſunt. Iteʒ ſicut ſubſtãtia ſcu
ti eſt cooperta corio animalis mortui. ita
fides eſt de ſubſtantia diuina veſtita carne
mortalitatis noſtre. Io. j. Ver. caro fa. eſt
Item ſicut ſcutũ ſuſpenditur ad guttur et
ſtat ſupra cor. ita fides debet eſſe in corde
et ꝓferri per os. Ro. x. Corde cre. ad iuſti.
ore aũt cõfeſ. fit ad ſa. In quo ſcuto fidei
dicit q᷒ poſſimus omnia tela ignea nequiſ
ſimi hoſtis noſtri extinguere Ipa em̃ fides
debet primo omniũ temptatõib⁹ ꝛ telis dy
aboli opponi. ne pueniãt ad loricã iuſticie.
Prudẽti⁹. Prima petit campũ dubia ſub
ſorte duelli pugnatura fides. Ignea aũt di
cit tela dyaboli q̃ ſuggeſtiõe dyaboli ignea
carnales ꝯcupiẽ igniũtur vt pl⁹ poſſint no
cere ſic tela materialia de igne. Eccĩ. ix. qua
ſi ignis cõcupiſcentia exardeſcit. Nequiſſi-
ma aũt dicit q̃ eius nequicia oibus ſupfer-
tur. Sicut em̃ ſcutũ defendit hoiem ꝛ oia
arma eius. q̃ doctus miles omẽs ictus re-
cipit in ſcutũ. ita fides defendit homiem et
oẽs virtutes q̃ omẽs ictus dyaboli in ſcu
to fidei recipiendi ſunt. Omnes eniʒ tem-
ptationes per veram fidem repellimus.
Quia ſi habemus veram fidem de gaudijs
paradiſi et penis inferni nec proſpera mun
di deſideramus. nec formidamus aduerſa.
de quibus omnis temptatio ſubinfertur.

habenti veram fidem niſi ſit temptatio de
ipſa fide que p fidem noſtram repellitur ſi
cut lumen expellit tenebras. Aliam arma-
turam ponit dicens. Et galeam id eſt ſpem
ſalutis eterne aſſumite ad caput mentis ꝓ
tegendum. Dicitur auteʒ ſpes galea ſalutis
Quia di ad ro. viij. Spe ſalui facti ſum⁹.
Yſa. lix. Galea ſalutis in capite eius. Si
auteʒ queratur quare nõ fecit mentionem
de caritate cum ſit melior ꝛ virtuoſior ar-
matura ſpũs q̃ omnes alie. Dicendum eſt
q᷒ ipſe fecit mentiõem de fide formata que
per dilectionem opatur in qua omnia tela
dyaboli extinguũtur. et p quã omnes tem
ptatiões. ſiue a carne ſiue a mũdo ſiue a dy
abolo ſupamus. Non em̃ p fidem mortuaʒ
et informẽ vincimus temptationes. Et ido
in ipſa fide intellexit caritatem omnia tela
dyaboli extinguẽtem. et omnes temptatio-
nes vincẽtem. quia fides in virtute carita-
tis opatur. cũ ſit forma fidei ꝛ omnis opa-
tio ſit a forma. Cõſequẽter tercio poſtq̃
poſuit arma ad defenſioneʒ. ponit arma ad
impugnãdum. d. Et aſſumite gladiuʒ ſpũs
qd eſt verbum dei Non em̃ debemus ſoluʒ
nos defendere a dyabolo ſed debemus ipm
impugnare. Inſtrumẽtum aũt ad dyabolũ
impugnãdum eſt ſolum verbum dei qd de-
bemus habere in ore ꝛ in manibus. in ore.
ꝓdicando et in manib⁹ adimplendo. Apoc
j. De ore eius gladius ex vtraqʒ pte acut⁹
exibat. Gladius ex vtraqʒ pte acutus egre
ditur de ore ꝓdicatoris. quãdo id qd ꝓdicat
ope implet. et tunc ex vtraqʒ pte dyaboluʒ
impugnat. Debemus ergo dyaboluʒ impu
gnare facto et verbo. Quidam vero impu
gnant ipſum ſolo verbo. verbum autem ta
lium eſt mortuũ et ideo nõ eſt gladi⁹ ſpũs
quia gladius ſpũs eſt verbum dei viuum.
Hebre. iiij. Viuus eſt ſermo dei ꝛ efficax
et penetrabilior omni gladio ancipiti et p-
tingens vſqʒ ad diuiſionem anime ꝛ ſpũs
compagum quoqʒ ꝛ medullaꝝ. Hunc gla
dium chriſtus venit mittere in terraʒ. Ma
thei. x. c. Non veni pa. mittere ſed gladiuʒ
Veni enim ſepare hominẽ aduerſus patrẽ
ſuum ꝛ filiam aduerſus matrem ſuam ꝛc̃
ſicut eniʒ gladius ſepat ꝛ diuidit. ſic verbũ
dei ſepat ꝛ diuidit hoiem a carnalib⁹ ꝛ ter
renis. Et q᷒ ſolus gladius verbi dei ſit ar-
matura ad dyabolum impugnãdum ſic ptʒ
Dyabolus enim pugnat cõtra peccatorem
D Primo ipſum oculis mentis exce-
cando. Sed verbum dei fugat tenebras mẽ
tis ꝛ illuminat eã quia lucerna eſt. ps. Lu
cerna pe. meis verbũ tuũ. Secũdo ipm vin
culis peccatoꝝ ligando ꝛ in ſeruituteʒ pec
cati redigendo. Ioh. viij. Qui facit pecca
tum ſeruus eſt pec. Sed verbum dei libe-
rat hoiem ab omni vinculo ꝛ ab omni ſer
uitute. Ioh. viij. Si manſeritis in ſermõe
meo cognoſcetis veritatem et veritas libe
rabit vos. Tercio ipſum mũdi proſpera et
vana gaudia ſup omnia querere faciendo.
Ioh. xij. Dilexerũt gloriaʒ hoīs magis q̃
dei. Sed verbum dei omnia ꝓſpera mundi
facit cõtemnere. Et apoſtoli ad verbuʒ xpi
omnia reliquerũt. Math. xix. Ecce nos re
liquimus omia. Ad phil. iij. Omnia arbi-
trãm vt ſter. vt xpm lu. Quarto ipm p mũ-
di aduerſa frangẽdo Sed verbum dei facit
hoiem fortem. ꝛ nihil aduerſi formidãtem
Unde apli poſtq̃ pfecte audierũt verbum
chriſti dicebant. j. coꝝ. iiij. Maledicimur ꝛ
benedicimus. pſecutionem patimur ꝛ ſuſti-
nemus. blaſpemamur ꝛ obſecram⁹. Quin-
to per voluptates corpis ipm diſſoluendo.
Sap. ij. Non ſit pratum qd non ptranſeat
luxu. no. Sed verbum dei conſtringit ad la
mẽtum penitẽtie. d. mathei. iij. Penitẽtiaʒ
agite appropin. em̃ reg. ce. Sexto ipſum in
infirmitatibus peccatoꝝ detinendo et eius
appetitum cõturbando ita q᷒ dulcia viden
tur ei amara et amara dulcia. Auguſtinus
Palato nõ ſano pena eſt panis qui ſano ẽ
ſuauis. Sed verbum dei ſanat hominẽ. ps.
Miſit ver. ſuũ ꝛ ſana. e. Et reddit ei appe-
titum rectũ vt ei dulcia ſapiant et amara
deſipiant. Et ideo ſic ſanatus dauid dicebat
Quã dulcia faucibus meis eloquia tua ſu
per mel ori meo. Septimo ipſum ad mor-
tem eternam ducendo. Sed verbum dei ab
omni morte liberat. Ioh. viij. Si quis ſer
mones meos ſer. mor. nõ guſta. in eternum

Et breuiter in omni temptatōne ꝗn̄ dyabolus ꝑcutit hominē verbum dei obſtat et repcutit eum. Unde verbum dei dr̄ inimicus ⁊ aduerſariꝰ peccatoris quia in omnibus cōtradicit ei que peccator inſtigatus a dyabolo cupit facere. Math. v. Eſto cōſentiens aduerſario tuo cito dum es in via cum eo. Qḋ exponens beatus augꝰ. dicit, ꝙ iſte aduerſarius cui conſentire debemus eſt ſermo dei quia in omibus que male cupimꝰ aduerſatur nobis ⁊ ꝓhibet Uis eniȝ rapere alienū ſermo dei dicit non furtū facies. Uis cōcubere cū vxore aliena ſermo dei dicit nō mechaberis Et ſic de omnibus alijs. Sic ergo pȝ ꝙ in pugna ſpūs primo debēmus ꝓditorem ſcȝ carnem ꝑ cōtinētiā et abſtinentiam reſtringere ⁊ religare que quidem religatio quedam dei armatura eſt Secūdo debemus animā virtutibus armare ſcȝ lorica iuſticie. ſcuto fidei. mūdicia deſideriorꝝ. vt pure p̄dicemꝰ ⁊ impleamꝰ euāgelium pacis. ꝑ quā mūdiciam ſunt pedes anime muniti et p̄parati. ⁊ galea eterne ſalutis. Tercio debemus accipere verbū dei. tanq̄ȝ gladium ad dyabolum impugnādum Et ſic patȝ tercium ⁊ cōſequēter totum.

Dn̄ica. xxij. de euāgelio ſmo. CXIIII.

Simile eſt regnūm celoꝝ hoi regi qui voluit ra. po. cum ſeruis ſuis. Math. xviij. Supra hoc euāgelium dn̄s immediate dixerat beato petro ꝙ ex parte dei fratri peccanti ⁊ veniam petenti nō ſolum deberet dimittere vſqȝ ſepties ſed vſqȝ ſeptuagies ſepties. id eſt qualiācūqȝ ⁊ quātumcūqȝ peccata cōmitteret. In quo oſtēditur maxima largitas ⁊ clementiā dei. Et quia deus eſt ita clemens ⁊ miſericors circa nos. vult ꝙ nos adinuicem miſericordes ſimus. alias ipſe a nobis ſuā miſericordiam reuocabit. Et hoc eſt ꝙ in hoc euangelio ſub quadam ſimilitudine demonſtrat In quo euāgelio tria principaliter continentur. Primo enim ſub quadam ſimilitudine inducitur exemplū diuine pietatis in debitoꝝ ⁊ debiti dimiſſione. In principio euāgelij. Secundo ponitur reatus humane malignitatis in ꝯſerui ſuffocatōe ibi. Egreſſus autem ſeruus ille inuenit vnū de cōſeruis ſuis ⁊c̄. Tercio concluditur intentū ꝓpoſite ſimilitudinis in geſtoꝝ adaptione ibi Sic ⁊ pater ce. fa. vo. In prima ergo parte inducimur ſub quadam ſimilitudine in exemplum ibi. Qui voluit ra. po. cū ſeruis ſuis. In qua quidem ꝑte quattuor facit. Primo ſub quadam ſimilitudine oſtendit diuinam potētiaȝ ibi. Simile eſt regnū celoꝝ homini regi. Secūdo diuinam ſapiētiam ibi. Qui voluit rōnem po. cum ſeruis ſuis. Tercio diuinam iuſticiam ibi. Et cū cepiſſet ratōnem ponere ob. eſt ei. vnus ⁊c̄. Quarto diuinam clemētiaȝ ibi. Procidēs autem ſeruus ille ro. e. ⁊c̄. In his em̄ quattuor oſtenditur regia dignitas atqȝ honeſtas que in hoc conſiſtit ſcȝ in potencia ad coercēdum. ſapiētia ad gubernādum. iuſticia ad puniēdum. clemētia ad miſerādum. Debet em̄ rex ꝑ potētiam aduerſarios coercere. ꝑ ſapiētiam ſibi ſubditos gubernare ꝑ iuſticiam delinquētes punire ⁊ vnicuiqȝ qḋ ſuū eſt reddere. et ꝑ clemētiam pauperū ꝑſonaꝝ ⁊ miſerabiliū miſereri. Dicit ergo Simile eſt regnum celoꝝ id eſt eccleſia militans homini regi id eſt filio dei qui factꝰ eſt homo et eſt rex omnis creature. id eſt ſimile eſt negocium eccleſie ad xp̄um regem et chriſti regis ad eccleſiā huic negocio qḋ fuit vel eſſe potuit inter quēdam regem et eius ſeruos. Dicitur autē eccleſia militās regnū celoꝝ ꝓpter quattuor vt patȝ ſupra In euāgelio dn̄ice. xx. Littera plana eſt ſm litteralem intelligētiam et ideo ſm ſenſum miſticum exponatur. Nam p̄ns euāgelium cōtinet quādam ſimilitudineȝ que negocio dei ⁊ eccleſie adaptari debet Rex ergo deus cōtinue cum ſeruis ſuis ponit rōnem et in vita ⁊ in morte. In vita ponit rōnem ꝑ cōſciētie illuminatōnem quādo ſcȝ homo cogitat multa bona que a deo recepit. ⁊ multa mala que cōmiſit. et tēpus qḋ amiſit ⁊ multa bona que omiſit. Ponit etiaȝ talem rōnem ꝑ ſcripturas. et p̄dicatores ⁊ confeſſores quādo predicator vel confeſſor oſtēdit homini ſupradicta. et ꝑ ſcripturas probat. Iſa. xxxviij. Recogitabo tibi om. an. me. in ama. a. m. Remigius. Chriſtus examinator meritoꝝ iam per ſcripturas cum ſeruis ſuis rōnem ponit. In morte autem talem ronem ꝑ cunctoꝝ ante oculos reductiōem Dan̄. vij. Iudiciū ſe. ⁊ li. ap. ſunt. id eſt cōſcientie ſinguloꝝ. Sunt em̄ demones tūc cōſtanter accuſantes eum. et omnia facta dicta cogitata. ⁊ omiſſa replicant ſuper eum Et hoc eſt qḋ hic dr̄. Et cū cepiſſet rōnem ponere id eſt facta ſinguloꝝ examinare. oblatus eſt ei vnus qui debebat decem milia talenta. Talentum ſm yſid. eſt qḋdam pondus apud pyſanos. Eſt autem triplex talentum. ſcȝ minus qḋ eſt quinquaginta libraꝝ medium qḋ eſt ſeptuaginta libraꝝ. ⁊ maximū qḋ eſt. cxx. libraꝝ. Per iſtum vnū qui tale debitum debebat ⁊ tātum tenebatur intelligitur quilibet peccator in peccato mortali exiſtens. ſicut ꝑ iſtum qui non habebat veſtem nuptialem. intelligitur quilibȝ nō habens caritatem. qui eſt obligatus deo in decem milibus talentis ꝓ decem maximis beneficijs que deus fecit homini q̄ ſunt. Beneficium creatōnis. beneficiū eruditionis. beneficium miniſtratōnis ⁊ gubernationis beneficiū nature noſtre aſſumptionis. beneficium redemptionis. beneficium lotionis. et veſtitionis. bn̄ficium ſanationis. bn̄ficiū adoptionis. bn̄ficium glorie p̄parationis. ⁊ bn̄ficium corpoꝝ reſurrectionis. Si vis de his beneficijs p̄dicare queras ea ſupra do. xviij. ſermone. c. ſub. R. Et ideo iſta talenta debent intelligi de auro cum nō determinetur de quo fuerint. quia ꝓ talibus ⁊ tantis bn̄ficijs homo tenetur deo in melioribꝰ et p̄cioſioribus que habet ⁊ habere poſſit et in ꝑſona ⁊ rebus. Bern̄. O ſi cognouiſſes aīa mea q̄ȝ multa ⁊ q̄ȝ multis debeas videbis qḋ nihil eſt qḋ facis. Primo em̄ debes xp̄o totam vitam tuā. quia ip̄e pro tua poſuit ſuam. Secūdo exigunt p̄terita peccata mea. totam vitaȝ meā vt faciā dignos fructus penitētie et recogitem tibi om. an. me. in ama. a. m. Quid ſi terciuȝ debitorem oſtendam qui eam vendicat ſibi totam. puto ꝙ deſideres gloriam quā oculus nō vidit nec auris audiuit nec in cor ho. aſcen. Pone ad hanc emendam totum te et quecūqȝ poteris dare oportebit ⁊ cū omia cōpleueris non ſunt cōdig. paſ. hu. t. ad fu. g. ⁊c̄. Quarto debitori debes quod es a quo totuȝ habes. qui te fecit ⁊ refecit ⁊ cuncta miniſtrat cui hoꝝ qḋ debes reddere ꝓponis. Eſt etiaȝ homo obligatus deo in deceȝ milibus talentis ꝑ tranſgreſſionem decem p̄ceptoꝝ. quia qui regis p̄ceptum tranſgreditur regi tenetur ad penam ſoluēdam. Et rex pōt exigere ⁊ reus tenetur ſoluere ſi ſit ei iuſte inflicta. Uel decem milia talenta debebat qui de innumeralibus peccatis erat rōnem redditurus vt di. remi. Innumerabilia eniȝ peccata ⁊ quaſi infinita cōmittit homo in peccato manēdo. Si autem queratur quare in tranſgreſſione p̄cepti tā magna pena debetur. quia decem milia talenta eſt aurum innumerabile. Dicēdum ꝙ in maleficio magis penſatur ꝑſona que offenditur q̄ ipſum maleficiū. et quia in tranſgreſſione p̄cepti offenditur deus qui eſt bonum infinitum. ideo ſic punitur. Aggrauatur etiaȝ pena ex ꝑte ꝑſone offendētis. propter multas circūſtantias quia offendit ſuum creatorem. ſuū eruditorem. ſuū redemptorem. Et centūmilia ſunt circūſtantie ꝓpter quas aggrauatur pena offendētis deū et tranſgrediētis eius mandatuȝ et ideo pena inſolubilis ei debetur. Et hoc eſt qḋ ſequitur. Cum auteȝ nō haberet vnde redderet. Glo. id eſt ꝓprijs viribus penā exoluere. Eſt em̄ peccator ſpūs vadens ⁊ nō rediens. p̄s. quia pōt incidere in penā ſed nō poteſt ꝓprijs viribus exoluere penam. Si autem aliquādo gratie dei reſtitutus exoluat penam hoc facit in virtute paſſionis xp̄i. cuius pena fuit ⁊ eſt ſufficiens ad omēȝ penam exoluēdaȝ. Io. xv. Sine me nihil po. fa. Peccator em̄ ꝓ pena exoluenda in omnibus et cum omnibus ſuis obligatur deo Et hoc eſt qḋ ſequitur. Quia iuſſit cū venūdari ⁊ vxorem ⁊ filios et omnia que habebat et reddi. Punit ergo in ſe ⁊ in ꝑſona

ſibi cõiuncta ſcꝫ in vxore ꝛ in perſona a ſe genita ſcꝫ filijs. et in ſubſtantia exteriori. Vel punitur quo ad ſe ꝛ ſuos ſcꝫ vxorem et filios ꝛ quo ad ſua. Vxor enim ſpẽalia obſequia debet viro ſuo. et ſilr filij patri. Priuatur em̃ ppterea omni obſequio qḋ ei vndecũqꝫ et quõcunqꝫ debetur. et ideo vxor ꝛ filij iubẽtur vendi id eſt om̃e como dum ꝛ om̃e obſequiũ ſibi auferri vndecũqꝫ ei debeatur. Vel punitur ipe quãtum ad animã et hoc in ſe et quãtum ad corpus. et hoc in vxore que eſt vnũ corpus cum viro et quãtum ad potẽtias anime. et hoc in filijs. que originantur ab anima ſicut filij a patre. ex coniũctione em̃ anime ad corpus potẽtie originãtur ab anima Et quãtuꝫ ad bona exteriora. Et ſic cum omnibus et in omnibus ſuis peccator punitur ꝛ obligat ad penam. Et merito in his peccator punitur. Punitur em̃ in aĩa quia animã ſponſam dei fecit cum dyabolo adulterari. Animam filiam regis eterni fecit ſeruam dyaboli. Animã dei imagine inſignitam maculis peccatoꝝ fedauit. Animã veritatis luce coruſcãtem erroꝝ tenebris excecauit. Punitur in corpe quia corpus deum ſuũ cõſtituit. iuxta illud phil. iij. Quoꝝ deus vẽter eſt. Corpus qḋ debuit famulari fecit dñm anime. Corpus qḋ non manet in domo in eternũ ſed pijcitur ad foueas a vermibus comedẽdum fecit heredem omniũ bonoꝝ. herede legitimo reprobato ſcꝫ anima. eccꝫ vj. Omnis labor hoĩs in ore eius Iob. xxiiij. Pauit em̃ ſterilem ſcꝫ carnem que nõ parturit et vidue ſcꝫ aĩe non bñfecit. Punitur in omnibus potẽtijs anime quia cuꝫ omnibus inique peccauit. vt cum voluntate falſa bona deſiderãdo. et cum intellectu errores ꝛ falſitates addiſcendo. et cum memoria maloꝝ ꝛ iniuriaꝝ recordãdo. ꝛ cum corde falſa. ꝛ laſciuia cogitando. et cũ oculis inhoneſta videndo. et cum auribus mala verba audiendo. et cum manibus praua operando. Et breuiter cum omnibus potentijs anime ꝛ cum omnibus mẽbris corpis inceſſanter peccauit. et ideo in omnibus et cum omnibus debet puniri. Punitur etiã in vxore q2 ipa ſicut equus abuſus eſt. non ſeruato ordine rõnis et peius q̃ꝫ equus nõ ſeruato ordine nature. Et ipam a vanitatibus nõ refrenauit imo vt ipam in vanitatibus cõſeruaret multa lucra iniuſta fecit. Ipſam iniuſte ꝛ ſine cauſa pluries moleſtauit ꝛ amarã vitam ei fecit qḋ phibet apoſtolus ad col. iij. d. Viri dili. vxo. veſ. et nolite amari eſſe ad illas. Notandum q quinqꝫ modis cognoſcit vir vxorem ſuam aut cauſa plis pcreande et tunc nulluꝫ eſt peccatum. xiij. q. ne tui. Aut cauſa reddẽdi debitum et tunc nõ ſolum nõ peccat ſed et meretur. xxxiij. q. v. ſi dicat Aut cauſa incõtinẽtie vitande ſcꝫ cauſa pueniẽte a voluptate. et tũc eſt veniale peccatuꝫ ſm quoſdã ego autem nullum credo eſſe peccatuꝫ propter autoritatem apſi. j. ad coꝝ. vij. Vnuſquiſqꝫ habeat ſuam vxorem ppter fornicatõnem ſcꝫ vitãdam. et vnaqueqꝫ habeat ſuũ viruꝫ. Aut cauſa explende libidinis vt cum vtitur calidis cibis aut incentiuis vt potentior ſit in actu. vel cum conatur facere licꝫ nõ multũ appetat. ꝛ tunc credo ipm mortaliter peccare. xxxij. q. iiij. origo. Aut cognoſcit vxorem ſuam cõtra naturam. et tunc mortaliſſime peccat. xxxij. q. vij. adulterij malum. Punitur etiaꝫ in filijs quia ipos non ad dei cultum ſed ad mũduꝫ ꝛ ad infernuꝫ nutriuit ipis mala ablata reliquit et ipſos pluſq̃ꝫ deum ꝛ aĩam ſuam dilexit. Punitur etiam in bonis tempalibus quia ipa iniuſte acquiſiuit. male expendit et imprudenter reliquit. Quia ergo ſic peccator debet omnibus bonis expoliari ꝛ ſic in omnibus puniri nihil reſtat ei niſi vt procidat in terram. d. Patiẽtiam habe in me id eſt concede mihi ſpacium penitendi et grẽ tue me reſtitue et omnia reddam tibi ſcꝫ aĩam et corpus et potẽtias anime vxorem ꝛ filios et bona tempalia quia om̃ia hec tuo deinceps obſequio mancipabo. Et ſi ſic peccator dicat et ſic facere pponat ſtatim de⁹ ad eum magna clemẽtia inclinatur et pl⁹ vult illi miſereri ꝛ facere q̃ꝫ petatur. quia ipe petit dilatõnem et deus dat plenã remiſſionẽ q2 eum dimittit liberꝫ qui erat in cathenis

dyaboli. et parcit ei totum debitum peccatoꝝ. Aug⁹. Erubeſcat humana miſeria pl⁹ vult illi deus miſereri q̃ꝫ nos a miſeria liberari. Chriſ. loquens de dño iubẽte ſeruũ vendi. Terrere vult vt pmptius in ſupplicatõnem dicat. Ex magna em̃ liberalitate pcedit q nos deus ſic vult punire vt nos miſericordiam petamus. Sic terruit dauid qui fecit adulteriũ ꝛ homicidiũ. et venit ad eũ ex pte dei nathã ppha ꝛ cõminatus ẽ ei multa mala. et dauid ait peccaui. et ſtatim deus tranſtulit peccatum eius vt patꝫ. ij. regum. xij. Vere ergo deus remittit peccatori q̃cunqꝫ reliq̃t ſi dicat peccaui Et hoc eſt qḋ ſubditur Miſertus autem dñs ſerui illius. Vbi tria oſtendũtur. Primo ex pte dei affectus miſericordie quia miſert⁹. Secundo remiſſio culpe quia dimiſit eũ. Tercio relaxatio pene quia debitum dimiſit ei Remigius. Peccator rogans accipit donum decẽmilium talentoꝝ id eſt veniã ſuorum cõmiſſoꝝ. De hoc autem habemus in multis exemplum. Nam petrus cum iuramento negauit xp̃um et fleuit poſteã ꝛ de⁹ pepercit ei et reſtituit eum in gradum priſtinum. Iob. xxj. Paſce oues m. Magdalena cum multis fornicata eſt ꝛ acceſſit verecũda ꝛ cum magna fide ad xp̃um et ſaluata eſt. Luce. vij. Fides tua te ſal. fecit. Paulus pſecutus eſt eccleſiam dei et ſtephanum lapidauit. et poſtea dixit. dñe quid me vis facere. actuũ. ix. ꝛ magnus ſanctus effectus eſt. Latro de cruce multa latrocinia ꝛ ſcelera cõmiſit. et poſtea dixit. Memento mei dñe. Et xp̃us pluſq̃ꝫ petierat vel ſperauerat fecit Hodie inquit mecum eris in paradiſo. luce. xxiij. Cariſſimi imitemur iſtos ſanctos et non ſimus ſicut iudas qui deſperauit et laqueo ſe ſuſpendit qḋ dñs in priori habuit q̃ꝫ pditionẽ quã ei fecit. Nõ etiam ſimus ſicut cayn qui ait. Maior eſt iniquitas mea q̃ꝫ vt veniã me. geñ. iiij. Dicamus ergo cũ filio pdigo qui dixit. Pater peccaui in celum ꝛ coram te et nõ ſum dignus voca. fi. ꝛc̃. luce. xv. Non em̃ curia miſericordie ſedet et cauſas audit ꝛ curia iuſticie facit ferias. In alia vero vita ec uerſo erit. Adeamus ergo cum fiducia ad thronum gratie eius vt miſericordiam cõſequamur et grãm inueniamus in auxilio oportuno. hebre. iiij. Et ſic patꝫ primum ſcꝫ dei potẽtia. dei ſapiẽtia. dei iuſticia ꝛ dei clementia. ¶ Secũdo ponitur reatus humane malignitatis in conſerui ſuffocatõne. et hoc ſub ſimmilitudine ſerui ſuo conſeruo nolentis miſereri. Circa qḋ quattuor notãtur. Primum eſt ſerui abſoluti crudelitas ibi. Egreſſus autꝫ ſeruus ille ꝛc̃. Secũdũ eſt ſerui nequã a cõſeruiã apud dñm accuſatio ibi. Videntes autꝫ cõſerui eius que fie. Tercium eſt contra ſeruũ nequã a dño obiurgatio ibi. Tunc vocauit illũ dñs ſu⁹. Quartum eſt ipius ſerui nequã cõdemnatio ibi. Et iratus dñs eius tra. e. tor. Iſte. pceſſus p omnia fit in peccatore nõ penitente neqꝫ pcente. Primo eniꝫ ppetrat nequiciam coram deo ꝛ pximo. Secũdo accuſatur coram deo ab angelis qui nobiſcũ morãtur Tercio obiurgatur in extremo examine Math. xxv. Diſcedite a me maledicti in igneꝫ eternũ qui paratus eſt dyabolo ꝛ angelis eius ꝛc̃. Quarto condẽnatur in eternum. Dicit ergo. Egreſſus autꝫ ſeru⁹ ille ſcꝫ de carcere dyaboli ꝛ ſeruitute peccatoꝝ in libertatem filioꝝ dei inuenit vnũ de conſeruis ſuis qui debebat ei centũ denarios. Talis autꝫ inuentio non eſt intelligenda ſemp realis ſed aliquãdo imaginaria. Inuenit ergo homo debitorem ſuũ quãdo in anima p memoriam ꝛ imaginatõem recordatur iniurie ciuiũ ſuoꝝ aliquãdo ſibi illate. Contra qḋ dr̃ leui. Ne memor ſis iniurie ciuiũ tuoꝝ. Nec tale debitum debet intelligi pecuniale quia tale debitum põt repeti ſi adeſt debitoris facultas cum moderamine tñ nec creditor tenetur parcere. Sed debitum de offenſis. Remigius. Centũ denarioꝝ debitor erat quẽ de aliquibus cõmiſſis ſatiſfacere oportebat Hiero. Et vt manifeſtius fiat dicamus ſub exemplo. Si quis noſtꝝ cõmiſerit adulteriũ. homicidiũ ſacrilegium. cetera maiora crimina. decem milia talenta roganti dimittũtur. ſed ꝛ ipſe dimittit minora peccãtibus. Chriſ. Tãta

eſt differentia peccatoꝝ que cõmittitur in deum ꝛ que cõmittitur in hoĩem. quanta eſt differẽtia decẽmilium talentoꝝ ꝛ centũ denarioꝝ magis autem ꝛ multo plus. Sequitur. Et tenẽs ſuffocabat eum. Hic iſta tentio non ſemꝑ intelligenda eſt perſonalis ſed animalis vel animoſitatis. Quãdo eñ quis exardeſcit in ꝓximũ ꝛ vellet eum deſtruere vel occidere vel deſtrui vel occidi. tunc tenens ſuffocat eum. Remigius. Cõſeruũ ſuffocare eſt in fratrem ꝑ vindictam exardere. Contra qð ad ro.xij. Noli vin. a ma. ſed vin. in bo. ma. Et frequẽter peccator palliat odium ſuum ꝛ iram dicens. Ipſe iniuſte offendit me. et ideo iuſte iraſcor contra eum ꝛ vindictã expeto. Et hoc eſt qð ſequitur. Redde qð debẽs id eſt tu teneris ad emendam. et ideo volo eam a te expetere. j. Regũ. ij. Nunc dabis alioquin tollam vi. In quo oſtenditur ſimulata iuſticia peccatoris. Iuſticia eſſe videtur ſua repetere. Sed hoc eſt verum in pecunia vt frequẽter non autem in vindicãda iniuria. quia mihi vindictam et ego retribuam dicit dñs. ro. xij. Sequitur. Et ꝓcidens conſeruus ille ro. e. d. Patiẽtiam habe in me. et om. red. t. At ille noluit Ecce crudelitas iſtius. quia a ſeruo ſuppliciter rogatur vt non rẽmittat ſed ſolũ vt differat ꝛ noluit. Et miſit eum in carcerem donec redderet debitum vniuerſum. Multi ſunt hodie ſic crudeles qui ꝓ modico incarcerant hoĩes. Et ſic pꝫ crudelitas ſerui. Secũdo ponitur ſerui nequã apud dñm a cõſeruis accuſatõ. Et hoc eſt. Videntes autem cõſerui eius que fiebãt ſcꝫ angeli qui deo referũt geſta hoĩm. qui hoĩm conſerui ſunt. iuxta illud apo. xix. Conſeruus tuus ego ſum ꝛ fratrũ tuoꝝ dixit angelus iohãni. Vel iſti conſerui ſunt viri ſpũales. Remigius. Spũales qui omnia iudicant talia videntes cõtriſtantur et nũciant dño ad corrigẽdum implorantes auxilium. Tercio ponitur ſerui nequã a dño obiurgatio. Et hoc eſt. Tunc vocauit eũ dñs eius et ait illi. ſerue nequã id eſt inequalis nõ equus. quia miſericordiam a me accepiſti ꝛ tuo cõſeruo non feciſti et ſic fuit ingratus quo ad deũ qui cõdonauerat magna et miſericors quo ad ꝓximũ cui non dedit ſpacium ad reddẽdum minima. Et hoc eſt. Omne debitum dimiſi tibi. glo. i. omnes ꝑuaricatõnes qm̃ rogaſti me. Nõne ergo oportuit ꝛ te miſereri conſerui tui ſicut ꝛ ego tui miſertus ſum. q. d. ſic debuiſti ꝑcere et ei⁹ miſereri. Et nota ꝙ ꝓpter tres nequicias ſeruus nequã vocatur. Prima fuit odiũ cordis. magna eſt nequicia ꝛ mala odium tenere in corde ſuo. Aug⁹. Tenere odium in corde ſimile ẽ ſicut tenere gladium in ventre. ꝛ ignem in pectore. Vnde quãtum ad primũ ait ſcilicꝫ aug⁹. Qui alij nocere deſiderat ſimilis eſt illi qui gladio ſe tranſuerberat vt tunicam alteri ſcindat. Quãtum ad ſcdm̃ ait. Sic puta maliciam eſſe quomõ ignem ſi incendere vis aliquid. illud qð apponis prius igne ardet. niſi em̃ ardeat nõ incendit. Verbi gratia. Cum faculam apponis alicui igni prius facula ardet vt illud poſſit incendere. Ita ergo malicia tua ꝓcedit ex te ꝛ quid vaſtat anteqꝫ te. Malicia tua vt alteri nõ noceat fieri poteſt ꝙ autem tibi nõ noceat fieri non põt. Ille igitur qui odium tenet ſeipſum occidit ꝛ incendit. et ideo nequam appellatur. Secũda fuit crudelitas operis quia tenens ſuffocabat eum nõ rogauit eum nec monuit nec citauit ſed ſtatim cucurrit ad gurgulam eius. Tales ſunt multi furioſi qui ferũtur impetu ire ſue ſicut canes. Prouer. xxvij. Ira nõ habꝫ miſericordiam nec erumpens furor et impetum cõcitati ſpũs quis poterit ferre. In eodem. xv Os fatuoꝝ ebullit ſtulticiam. Et attende qꝫ pulcra compatio. ſicut em̃ olla bulliens nimis quattuor mala facit. ſic os fatui et irati Primo eſt quia olla nimis bulliẽs aquã frequẽter emittit et circũſtantia adurit. ſic os iracũdi ignita ꝛ cõtumelioſa verba ꝓijcit et audiẽtes inflãmat ꝛ ad ſcandalum ꝓuocat. Sic ꝓuocabat vxor iob ipm̃ dicens. Benedic deo ꝛ morere. Secũdum eſt quia ignem extinguit. ſic os irati ignem zeli iſtoꝝ qui ex caritate corrigerent eum extinguit. Nullus enim eum audet reprehẽ-

dere ex quo vident eum ita ad contumelias paratũ. Sic iudei irati dicẽtes cõtumelias miſtas apl'is extinxerũt in eis ignẽ correctõnis quãtum ad ſe. Et ideo dixerũt. Vobis oportebat primũ loqui verbum dei ſed qm̃ repellitis illud ecce cõuertimur ad gentes actuũ. xiij. Tercium eſt quia pinguedinem emittit. ſic os irati pinguedinem gratie ꝛ deuotionis emittit. et cum ira peccatum ſit mortale. tanta põt eſſe ira ꝙ emittit omnia interiora anime ſcꝫ dona ꝛ virtutes. Sic emiſit ſaul ſpm̃ſcm̃ et arripuit eum ſpũs nequã ꝓpter iram ꝛ odiũ qð hẽbat ad dauid vt pꝫ. j. re. xvj. Quartũ eſt quia niſi in olla ſit multum de aqua frequẽter ad magnũ ignem frangitur. ſic iratus niſi ſit valde plenus aqua gratie ad motum ire ita frangit vt vix ad tranquillitatẽ reintegretur. Sic fractus eſt abſolon cõtra amon frẽm ſuum quẽ occidi fecit. vt pꝫ. ij. re. iij. Tercia nequicia fuit ingratitudo beneficij recepti quia tãtum beneficiũ non cognouit. dũ em̃ ei omnia libere ſunt remiſſa. tamen cõſerui noluit miſereri qð eum facere oportebat. Et hoc eſt. Nõne oportuit ꝛ te miſereri cõſerui tui. F Vbi nota ꝙ ingratitudo valde magnũ peccatum eſt. et quinqꝫ mala facit. Primũ eſt quia peccata prius remiſſa reuocat. Aug⁹. Dicit tibi deus dimitte et dimittetur tibi. Sed ſi ego prius dimiſi. dimitte tu poſtea. Nam ſi nõ dimiſeris reuocabo te. et quicquid tibi dimiſeram replicabo tibi. Secũdum eſt quia omnia merita diſſipat. Bern. Ingratitudo inimica eſt anime. exinanitio meritoꝝ. virtutum diſperſio et bñficioꝝ perditio. Terciũ eſt qꝛ fontem diuine gratie exiccat. Bern. Ingratitudo eſt ventus vrens ſiccans ſibi fontẽ pietatis rorem miſericordie ꝛ fluenta gratie. Quartum eſt qꝛ viam gratie cladit ne ad animã intrare poſſit. Bern. Ingratitudo viam obſtruit gratie et vbi illa fuerit grã acceſſum nõ inuenit. Accipiẽdis igitur indignus eſt qui fuerit acceptis ingratus. Quintum eſt ꝙ pontem miſericordie frangit. Aug⁹. Ne feſtines aliũ punire ſi ipſe te leſit ſicut punire velles ab alio rogante illũ quẽ leſiſti noli ſubuertere pontem miſericordie quẽ tranſiſti. Quarto ponitur ipſius ſerui nequã cõdemnatõ. Et hoc eſt. Et iratus eſt dñs eius tradi. e. tor. i. demonibus. Ecc̃j. xxxiij. Seruo maliuolo tortura ꝛ cõpedes. Deus autem dr̃ iraſci cum vindicat mala ad modum irati. Quoaduſqꝫ redderet vniuerſum debitum. glo. id eſt in ꝑpetuũ Non em̃ reddet aliqñ. cui⁹ rõ eſt qꝛ homo damnatus cum ſit in termino vie nõ eſt in ſtatu merendi ſed ꝓ meritis recipiẽdi. ꝛ ſic a nulla culpa põt abſolui et nihil lucrari vt ſatiſſaciat debito. Sed nuquid peccata dimiſſa redeũt. Super hoc diuerſimode loquũtur multi. Nam ꝑpoſitiuus et quidam alij dicũt ꝙ peccata dimiſſa redeũt in quattuor caſibus. ſcꝫ ꝓpter odium fraternũ. ꝓpter apoſtaſiam a fide. ꝓpter cõtemptum cõfeſſionis. et ꝓpter dolorem de penitẽtia habita. Vnde verſus. Fratrem odit. apoſtata fit. ſpnitqꝫ fateri Penituiſſe piget priſtina culpa redit. G Sed tene ꝓ veritate ꝙ dupliciter dicũtur peccata redire. Primo nõ ꝙ redeant quãtum ad maculam vel reatum ſed quãtum ad ingratitudinẽ. Qui enim poſt acceptam remiſſionem ad peccatum redit. magis ſatis delinquit. qꝛ ingrat⁹ tanto beneficio exiſtit. et iſta ingratitudo peccatum recidiuãtis aggrauat ita ꝙ penã ꝑteritorum peccatoꝝ videtur ſecũ reducere Secũdo dicũtur redire quãtum ad penam ſubſtãtialem. ſicut em̃ in celo vnus eſt denarius. i. vna beatitudo ſubſtãtialis. licet vn⁹ magis altero percipiat. ſicut ſtella differt a ſtella in claritate. vt dicit apl'us. ſic ꝛ in inferno eſt vna pena ſubſtãtialis ꝑ modũ dãni ſcꝫ carentia viſionis diuine. alia ꝑ modũ ſenſus ſcꝫ ignis ꝛ vermis. et vtraqꝫ pena debetur ꝑ quolibet peccato mortali licet ſcdm̃ plus et minus. Dicũtur ergo peccata redire quia recidiuãti eadem pena debetur in genere que prius licet ſit maior. ſicut dicit beatus iaco. qui offen. inquit in v. fa. ẽ om. reus. H Sed nũquid iuſtum ẽ vt homo ꝓ vno peccato mortali qð in modico tempore egit tot ꝛ tãtas penas in ꝑpetuũ patiatur. Et dicẽdum ꝙ iuſtum eſt ꝓpter

tria. Primo ꝓpter ꝑſonam offenſam: que deus eſt qui eſt bonum infinitū vt dictum eſt. Pena autē penſanda eſt ex ꝑte ꝑſone offenſe. Aliter enī punitur occidens papā ꝙ̄ epiſcopū et regem ꝙ̄ comitem. Et q2 peccator offendit infinitum bonū. ideo infinitā pena debet puniri extenſiue et non intenſiue quia hoc ſuſtinere non poſſet. Secundo ꝓpter ꝑpetuitatem male volūtatis. Voluntas enī apud deum ꝓ facto reputatur. Et quia peccator cum volūtate ſemꝑ peccandi decedit et in eadem ſemper manet, dignum eſt vt nunq̄ careat ſupplicio qui nū quā volnit carere peccato vt dicit grego. Tercio ꝓpter ſtatum in quo peccator eſt. quia non eſt in ſtatu merendi. vt dictū eſt et ideo nihil poteſt de debito ſoluere manē te autē debito ipſe in carcere manere debet. Debitum aūt ſemꝑ manet et ideo ipſe ſemꝑ manebit ibi. Et ſic ꝑʒ ſcd̄m. Tercio cōcluditur intētum ꝓpoſite ſimilitudinis. in geſtoꝝ adaptatōne. Et hoc eſt. Sic et pater meus cele. fa. vo. ſi non remi. Ubi nota ꝙ quātum ad tria que hic tangūtur. ſimiliter faciet nobis. Primo quātum ad ſubtile examen iuſticie in debitoꝝ repetitione. ex quo multum timere debem9 Secūdo quātum ad largam indulgētiam ſi rogauerimus in peccatoꝝ remiſſione. ex quo nō deſperare debemus ſed multū cōfidere poſſumus. Tercio quātum ad dimiſſoꝝ repetitionē ſi nos ꝓximo nō remiſerimus ex quo omnibus indulgere debemus. Sic ergo ſiſr primo faciet nobis quo ad ſubtile examen iuſticie in debitoꝝ repetitiōe. Multa bona nobis deus cōmiſit ⁊ bona nature ⁊ fortune et gratie. et poſuit nos in nūdinis mūdi ad negociādum. Math. xxv. Homo quidē ꝑe. ꝑfi. vo. ſer ſu. et tra. il. bo. ſua. et vni de quin. ta. vſq3 ſcd̄m ꝓpriam virtutē. Et cui plus datur plus requiritur ab eo. Quidaʒ enī vero cum alētis dei bene lucrātur ⁊ duplicant. Quidam abſcondūt ⁊ nihil operantur in eis. Quidam cum ipſis impugnant deum dūm bonis ⁊ gratijs que receperunt a deo in vituꝑium dei ⁊ ad dānum ꝓximi vtūtur. Secūdo ſimiliter faciet nobis quātum ad largam indulgētiam in peccatorū dimiſſione ſi ſuppliciter rogauerimus. quotcūq3 enī mala fecerimus et quotcūq3 debita cōtraxerimus ſi eum cū lacrimis humiliter rogauerimus totū ꝑcet ⁊ bona tribuet vt dictum eſt ſupra Baſilius. Per orationes puriſſimas vtilia tribuūtur ⁊ noxia amouētur. Non ſimus ergo pigri remiſſiōeʒ petere quia ipſe ſemꝑ paratus remittere. Tercio ſimiliter faciet nobis quātum ad dimiſſoꝝ repetitiōem ſi alijs nō remiſermus quia ſicut deus nō ſanat habētem ferrū iracūdie in anima donec ꝓijciat ferrum. ſic redeūte ferro redit infirmitas. Poſita enim cauſa ponitur effectus. et remota remouet̄ Eccī. xxviij. Homo homini ſeruat iram ⁊ a deo querit medelam. q. d. Nihil prodeſt. Tota enī cauſa quare peccata nō dimittūtur eſt odium qd̓ homo habet vel ad deuʒ vel ad ꝓximū vel ad animā ſuaʒ qd̓ homo facit dum iniquitatem oꝑatur ⁊ diligit. ꝑs. Qui dili. iniqui. odit aīam ſuam. Sic tota cauſa remiſſionis peccatoꝝ eſt dilectio dei ⁊ ꝓximi. Prouer. x. Uniuerſa delicta oꝑit caritas. Luce. vij. Dimi. ei pec. mul. q. di. mul. Extrahamus ergo ferruʒ odij ab aīa alias recidiuabimus in peiores infirmitate ꝙ̄ prius Luce. xj. Et fiūt no. ho. il. pe. ꝑri. Et ſic ꝑʒ terciū et cōſequēter totum.

De epiſtola ſermo. CIX

Confidimus in dn̄o ieſu quia qui cepit in vobis opus bonū ꝑficiet vſq3 in diem ieſu xp̄i. Phil. j. In ꝑſona apl̄i loquit̄ eccleſia omnibus fidelibus vt confidant in dn̄o ieſu quia ipſe qui īcepit opus bonū in eis ꝑducet ad bonū finē. Et ideo dicit cōfidimus cum in textu originali dicatur confidens hoc ip̄m. quia qui cepit in vo. op. bo. ⁊c̄ In hac enim ep̄la oſtē dit apl̄us ſuam caritatem ⁊ affectōnem ad phil. ſiue macedones ⁊ in ꝑſona apoſtoli eccleſia omnibus fidelibus. Gal. iiij. Filioli mei quos iteꝝ ꝑturio donec formetur xp̄s in vobis. Sic enī mater deſiderat in filios ſuos honeſte ambulare ita eccleſia fideles chriſti. In cuius ꝑſona dicit ioh. in canonica ſua tercia. Maiorem hoꝝ non habeo gratiā ꝙ̄ vt audiam filios meos in veritate ambulare. j. theſ. ij. Tanq̄ ſi nutrix foueat filios ſuos ita deſiderātes nos cupide volebamus tradere vobis non ſoluʒ exemplū xp̄i ſʒ ⁊ animas noſtras qm̄ cariſſimi facti eſtis nobis. Quattuor ergo facit apl̄us in hac ep̄la ſm̄ quattuor ꝑ que exprimit ſuaʒ caritatem ad illos. Primo enim exprimit confidētiam quā habet in xp̄o de profectu eoꝝ bone oꝑatōnis. In principio ep̄le. Secundo oñdit rōnem ſue cōfidentie ⁊ ſue dilectionis ibi. Sicut eſt mihi iuſtuʒ hoc ſentire ꝓ omnibus vobis. Tercio innuit modum ſue dilectionis ibi. Teſtis enim mihi eſt deus quō cupiam vos omnes. Quarto demonſtrat effectum ſue caritatis ⁊ affectionis ibi. Et hoc oro vt caritas vr̄a ma. ac. ma. a. Primo ergo ponitur confidētia quā apl̄us in eccleſia habet in dn̄o de ꝓfectu fideliū. Et hoc eſt. Cōfidimus in dn̄o. id eſt cōfidenter ſperamus. quia qui cepit in vobis opus bonū ꝑ gr̄am oꝑantem donando ſcʒ voluntatem bene oꝑandi. ꝑficiet coopando dando effectum operi. Aug9. Cooꝑando enī deus in nobis ꝑficit quod oꝑando incipit quia ipſe vt volumus oꝑatur incipiens qui volentibus cooꝑatur ꝑficiens. Ut ergo velimus oꝑatur. Cum aūt volumus et ſic volumus vt faciamus nobis cooꝑatur. Infra. ij. c. Qui oꝑatur in nobis ⁊ velle ⁊ ꝑficere ꝓ bona voluntate. Apoc̄. j. Ego ſum alpha ⁊ o principiū ⁊ finis. Principium ꝑ gr̄am oꝑantem. et finis ꝑ gratiam ꝑficiētem. Perficiet ergo vſq3 in diem ieſu xp̄i id eſt vſq3 in diem vite noſtre quādo videbitur xp̄us ieſus. Qui dies dr̄ dies glorie quē facit ieſus xp̄us. Joh. xvij. Hec eſt vita eterna vt cog. te ſo. ve. de. et quē mi. ie. xp̄um. Uel vſq3 in diem ieſu xp̄i id eſt vſq3 in diem iudicij qui dicitur dies ieſu. quia pater omne iudiciū dedit filio. Joh. v. Et ſic exponēdo reſpicit nō ſingulas ꝑſonas eoꝝ ſed totam vniuerſitatem ſicut illud math. xxviij. Ecce ego vob. ſum om. die. vſq3 ad cōſum. ſe. Et nota ꝙ dicit opus bonū id eſt opus fidei et virtutis.

I Dicitur aūt opus virtutis opus bonum ꝓpter ſeptem. Primo quia eſt a bono ſcʒ deo. Et hoc ꝑʒ quia eſt optimuʒ et ſummū bonuʒ. Yſa. xxvj. Omnia oꝑa no. oꝑa. es in no. do. Opera mala ſunt a dyabolo inſtigante ⁊ a mala voluntate oꝑante Joh. viij. Mendax eſt ⁊ pater eius. Secūdo q2 ꝓcedit de loco bono ſcʒ de celo iaco. j. Omne datū op. ⁊ om. do. ꝑfec. deſur. eſt. Iteʒ ꝓcedit de corde bono. math. xij. Bonus homo de bono theſauro cordis ſui ꝓfert bonū. Malum aūt opus de malo loco ꝓcedit ſcʒ de regione demonū. de concupiſcētia carnis. de malicia mūdi. j. ioh. v. Totus mūdus in ma. po. eſt Tercio quia facit hoīem bonum. nihil enī eſt qd̓ facit hoīem bonū niſi opus virtutis. neq3 dignitas. neq3 diuicie. neq3 ſcia. nec aliquid aliud. Phus Uirtus eſt que bonū fa. ha. et opus e. bo. reo. Maluʒ aūt opus malum facit hoīem qui naturaliter bonus eſt. Oſee. ix. Facti ſunt abhomiabiles ſicut ea que dilexerunt. Quarto quia eſt circa cōgruam ⁊ bonam materiā ſcʒ circa cōtemplatōem diuinoruʒ circa amorem dei et ꝓximi et circa oꝑa pietatis. Jaco. j. Religio mū. ⁊ imma. ap. de. pa. hec eſt viſi. pup. ⁊ vi. in tribu. eoꝝ. et immaculatuʒ ſe cuſtodire ab hoc ſeculo. Mala auteʒ oꝑa ſunt circa malam ⁊ incōgruā materiaʒ. ſcʒ circa furta ⁊ adulteria. homicidia ⁊ ſimilia Quinto quia bonū op9 omnibus ſapit habētibus rectum ⁊ non infectum guſtum. Nam bonum eſt qd̓ omnia appetūt vt dicit ph̄us. Etiam ipſis malis bonuʒ opus videtur bonū. quāuis interdū ꝓpter corruptōnem guſtus eis non ſapiat. Deo ergo et hominibus placet. Eccī. xlv. Dilectus deo et hominibus moyſes quia ſcʒ bonus erat. Malum autem opus omnibus diſplicet ac etiam ipſis malis quādo rōne vtuntur et redeunt ad ſeipſos. Boe. Quoꝝ ſcʒ maloꝝ appetentia plena eſt anxietatis. ſacietas vero penitentie. Sap̄. v. Nos inſenſati vitam illoꝝ eſtimabam9 inſaniam et finem illoꝝ ſine honore ecce quō

nunc cõputati ſunt inter filios dei. Sexto
quia ad bonũ locum ducit ſcꝫ ad celum lo
cum beatoꝝ. Apoc. xiiij. Ammõ iam di. ſpi
ritus vt requieſ. a laborib⁹ ſuis. math. xxv
Venite bñ. pa. m. poſ. pa. vo. re. Mala aũt
opa ad malum locuꝫ ducũt. ſ. ad infernum
locũ tormẽtoꝝ. Lu. xvi. Mortuus eſt aũt
diues et ſepul. eſt in inferno. Septimo qꝛ
habet ꝓprietatẽ boni que eſt ſeipſum effun
dere. Nam cum bonũ ſit ſuiipſius diffuſiuũ
bonũ opus gratie facit diffundere bonum
glorie in anima opantis bonum quia quã-
tum fuit bonũ opus gratie tãtum erit diffu
ſiuũ glorie in anima et multo plus. Lu. vj.
Menſuram bo. ⁊ cõ. ⁊ coa. et ſupeff. da. in
ſi. ve. Malum aũt opus culpe faciet diffun
dere malũ pene in aĩam opãtis. Apoc. xviij
Quãtum glori. ſe. et in del. ſu. tã. da. il. tor.
⁊ luc. Tale ergo opus ſup omnia debem⁹
diligere qꝺ tot modis dꝛ bonũ et debemus
ipſum ſumme a deo flagitare ⁊ ſperare ꝙ
ipſe incipiet ⁊ ꝑficiet. Et ſic patꝫ primum.
Secũdo ponitur ratio ſue cõfidẽtie ⁊ di
lectõnis. Et hoc eſt. Sicut eſt mihi iuſtuꝫ
hoc ſentire id eſt ſic ſentio ⁊ confido de vo
bis ſicut eſt iuſtum qꝺ ego ſentiam quia de
omnibus vobis debeo bene ſentire ⁊ bene
opinari niſi cõtrarium videam. Et eſt ar-
gumẽtum ꝙ de omnibus bene ſentire debe
mus niſi cõtrarium videamus. Et reddit
cauſam huius quare iuſtũ eſt vt ſic ſentiat
de eis dicens. Eo ꝙ habeam vos nõ in la-
bijs tãtum ſed in corde ⁊ in intimo affectu
caritatis et habeam vos ſocios ⁊ ꝯformes
in opibus meis ſcꝫ in patiẽtia et doctrina.
et in gaudio eterne vite qꝺ ſpero. Habeo
ergo vos ſocios in vinculis meis quaſi me
cum vinctos quia mihi compatimini. He
bre. x. Nam ⁊ vinctis cõpaſſi eſtis. Et ha-
beo vos ſocios in defenſiõe ⁊ confirmatõe
euãgelij id eſt in defendẽda ⁊ confirmanda
fide ⁊ veritate euãgelij. qꝛ me veſtris ora-
tionibus in tali defenſione ⁊ cõfirmatõne
adiuuatis. Et eſt ſenſus. Memor veſtri ſũ
et vos deſidero ⁊ ſocios habeo ſiue ſim vin
ctus ſciens quoqꝫ vos vinctos mecũ eſſe
ꝑ compaſſionem. ſiue ſim cõfirmans et de-
fendens euãgelium qꝺ et vos facitis mecũ
ꝑ veſtras orationes. Vel ad lrãm ſic erat.
Iſti enim philipenſes multa ſuſtinuerunt
et ſuſtinebant. et multi eoꝝ vinculati erãt
ꝓpter euãgelium. Et quia ſocij mei inquit
eſtis in tribulatione. ſimul et conſolationis
eritis et ideo ſocios gaudij mei vos habeo
et deſidero ſcꝫ in remuneratiõe vite eterne
Conſequẽter ponitur modus ſue dilectõ
nis quia non diligit neqꝫ deſiderat eos car
naliter vel mũdane vel ſupficialiter ſed in
viſceribus ieſu xpi. Et hoc eſt. Teſtis eſt
mihi deus qui corda nouit quõ id eſt ꝙ in
tenſo modo ⁊ affectu cupiam omnes vos
ſup. eſſe in viſceribus ieſu xpi id eſt in inti
mo et ꝑfecto amore ieſu xpi vt ipſum inti
me diligatis ⁊ ab eo intime diligamini. pro
uer. viij. Ego diligẽ. me dili. Conſequen
ter quarto ponitur effectus ſue dilectõnis
quia ꝙ ita eos diligat ptꝫ ꝑ effectum. Naꝫ
quotidie ꝓ eis orat. et impꝛcatur eis. bona
Et hoc ẽ. Hoc oro vt cari. ve. ma. ac. ma.
a. id eſt creſcat ⁊ ꝓficiat in ſcientia quãtuꝫ
ad intellectum vt ſcꝫ ſciatis que ſunt dili-
gẽda et que non. Et ſciatis ꝙ quedam ſunt
parũ diligenda ſcꝫ bona fortune. et quedã
magis ſcꝫ bona nature. et quedaꝫ maxime
vt bona gratie Et ſciatis quõ ſit diligẽdus
deus et quõ proximus et quõ alia omnia.
Creſcat etiam caritas veſtra in omni ſen-
ſu quãtum ad effectum et opus vt caritas
veſtra nõ ſolum ſit in affectu ſed extẽdatur
ad omnes ſenſus id eſt ad omnia opa ꝑ ſen
ſus corpis facta vt habeatis ſciẽtiam expi
mẽtalem de caritate nõ ſolum ſpeculatiuã
vt ſcꝫ ꝓbẽtis potiora opa caritatis id ẽ al
tiora puta conſilia. Et ſitis ſinceres id eſt ſi
ne corruptõne mentis ⁊ corpis quãtum ad
voſipos. Haymo. Sinceris materia eſt in-
tegra ſolida ⁊ firma que nullius varietate
maculatur. j. theſ. v. Ipſe deus ſanctificet
vos ꝑ om. vt inte. ſ. v. et ani. ⁊ cor. ſine qre.
cõſer. Sitis etiam ſine offenſa quo ad pri-
mũ. ij. Coꝝ. vij. Capi. nos ne. le. cor. ne cir-
cũ. i. Coꝝ. x. Sine off. eſ. iu. ⁊ gen. ⁊ ec. dei.
Et hec omnia ſitis vſqꝫ in diem xpi. i. vſqꝫ
ad diem mortis veſtre. Et quia nõ ſufficit

abſtinere a malo niſi quis faciat qꝺ bonũ
eſt. vt dicit aug⁹. ideo addit d. Repleti fru
ctu iuſticie id eſt nõ ſolũ ſitis ſinceres quo
ad vos et ſine offenſa quo ad ꝓximũ ſed ſi
tis repleti fructu iuſticie id eſt bonis operi
bus que a iuſticia ꝓcedũt. et dicũtur fru-
ctus iuſticie ſcꝺm qꝺ iuſticia eſt virtus ge
neralis omnia opa bona in ſe continens et
omnes virtutes circuit Et talibus opibus
ſitis repleti ꝑ ieſum xpm ſicut ꝑ cauſaꝫ effi
ciẽtem. quia ipſe omnia hec opatur in vo-
bis. et hec omnia habeatis ad hunc finem
ſcꝫ in gloriam ⁊ laudem et nõ hoim vel vt
in vobis laudetur ⁊ glorificetur deus ab a
lijs et dicatur mirabilis deus in ſanctis ſu
is. Et ſic ptꝫ ſcꝺm terciũ ⁊ quartũ. Mo
raliter aũt ad edificatiõem noſtrã nota ꝙ
in hac vltima pte epꝉe tria bona apꝉus pro
philipenſibus orat. et eccleſia ſimiliter quo
tidie ꝓ fidelibus orat ſcꝫ vt ſint ſinceres et
ſine offenſa et repleti fructu iuſticie. ⁊ ꝓ et
ſcꝺm nos ꝓ nobis ipſis orare debemus vt
hec tria poſſideamus. Primo ergo debe
mus orare ⁊ niti vt ſimus ſinceres id eſt pu
ri et mũdi a corruptõne mentis et ab opi-
bus mortis id eſt a peccatis que ſepant a-
nimã a deo ꝓpter qꝺ aĩa moritur et ꝑ con
ſequens fetet coram deo ⁊ ſanctis ſicut res
mortua et putrefacta. math. v. Beati mũ.
cor. qm ipi deũ vi. R Et attẽde ꝙ hoc
eſt ſummũ ⁊ maximũ bonũ qꝺ poſſum⁹ ha
bere invita iſta ſcꝫ eſſe mũdos a peccato ⁊
hoc patꝫ ex ſeptem que circa peccatum cõ
ſiderare debemus. Primũ eſt peccati pena
Nam ſtatim dyabolo peccante ꝓiectus eſt
in infernũ cum tota comitiua ſua Quis er
go põt dicere quãtum ⁊ quale malũ ſit pec
catum qꝺ ita punitur ſcꝫ pena eterna. Idẽ
etiam ptꝫ ſi reſpiciamus penam tempalem
nam ꝓpter peccatuꝫ parẽtes noſtri fuerũt
de paradiſo expulſi ⁊ adiudicati morti ⁊ in
infinitis miſerijs cõſtituti cum tota poſte-
ritate ſua. et ꝓpter peccatũ factum eſt dilu
uiũ vt pter octo aĩas omnes homĩes ſunt
ſuffocati. ꝓpter peccatum etiam ſubmerſe
ſunt ille quinqꝫ ciuitates ſcꝫ ſodoma ⁊ go
morra ⁊c. Propter etiaꝫ peccata tranſla-
ta ſunt regna ⁊ ciuitates deſtructe. vbi eſt
niniue ⁊ babilon. vbi eſt troya ⁊ roma. cer
te deſtructe ſunt. Eccĩ. x. Regnũ a gente in
gentem transfertur ꝓpter iniuſticias iniu-
rias cõtumelias et diuerſos dolos. Apoc.
xviij. Cecidit cecidit babilon illa magna et
facta eſt habitatio demonioꝝ ⁊ ſerpentum
et omnis volucris immunde. Et breuiter
omne malum qꝺ eſt in mũdo ꝓpter pecca-
ta euenit. Prouer. xiiij. miſeros facit po-
pulos peccatum. Secũdum eſt peccati cor
ruptio que tanta eſt vt in vnũ homiem in-
trans ⁊ eum corrũpens ꝑ illum omnes ali-
os corrũpit Iob. Omẽs naſcimur filij ire
Ro. v. In quo omnes peccauerũt. Nulla
res in mũdo nec aliqua infirmitas ẽ ita in
fectiua ſicut peccatum ⁊ maior eſt infectio
peccati ꝙ ignis infernalis quia nobiliſſi-
mas creaturas ſcꝫ ãgelos et hoĩes ad nihil
redigit. Aug. Nihil fiũt hoĩes cum peccãt
Terciũ eſt peccati tenacitas. nam peccatũ
ita fortiſſime adheret anime vt ab ea nũqꝫ
ſepari poſſit niſi ꝑ ſolum deum. Yſa. xliij.
Ego ſum qui del. ini. tu. ꝓpter me. Nulla
lotura nulla herba nulla re põt peccatum
ab anima remoueri niſi ꝑ ſanguinẽ chriſti.
Apo. j. Lauit nos a pecc. no. in. ſang. ſ. Et
ideo deus factus eſt homo vt in carne mo
reretur ꝑ cuius ſanguineꝫ peccatum abſter
geretur. Quartum eſt peccati irrecõpenſa
bilitas. tãtum eniꝫ malum eſt peccatum ꝙ
nullus homo imo omnes hoĩes ſimul non
potuerũt ꝓ ipſo recõpenſare deo. Apoc. v.
Ego flebam multum quia nemo dign⁹ in-
uẽtus eſt neqꝫ in ce. neqꝫ in terra neqꝫ ſub
tus terram qui poſſet apire librũ et ſoluere
ſep. ſig. eius. Liber clauſus ſeptem ſignacu
lis eſt homo ligatus ſeptem peccatis mor-
talibus. ꝓuer. v. Funibus peccatoꝝ quiſqꝫ
conſtringitur. Fuit ergo neceſſe ꝙ fili⁹ dei
ſumeret carnem et in ea penitẽtiam ageret
vt deo ꝓ peccato ſatiſfaceret et de ſe ipo in
cruce hoſtiam pacificam faceret ꝑ quã pa
cificaret et recõciliaret nos deo. Col. j.
Pacificans ꝑ ſan. cru. e. ſi. q̃ in ce. ſi. que in
ter. ſ. Quintum eſt peccati odiuꝫ. nam de⁹
rectiſſimus nihil odit niſi peccatũ. ſap. xiiij

Similiter o.ſ.de.in.et impietas eius.et in
tātum odit peccatum ꝙ vt ipm deleret trāſ
verberauit cum ipſo filium ſuū.et ſi ipſum
inueniret in āgelis vl' apoſtolis vel in quo
cūqꝫ ſancto ac etiaꝫ in matre eius eijceret
eos de paradiſo ad infernū.Sicut luciferū
et angelos eius.Silr omnes angeli et ſan-
cti nihil odiunt niſi peccatum.Sextum eſt
peccati nocumentū Nam peccatū ꝑuat ho-
minem infinitis bonis. Priuat em̄ eū gra-
cia dei vt de.is ꝑ gratiam in ipo non habi-
tet.Et ꝑ ꝯñs qui erat tabernaculum dei fit
habitaculum dyaboli. Exuit eū veſte nup-
tiali ſcꝫ virtutum que facit hominem dig-
num conuiuio eterno. Priuat eum merito
paſſionis xp̄i et omnium ſanctoꝝ Seperat
eum a ſocietate elcōꝝ et facit eum expter̄
omnium bonorum que fiunt in eccleſia .ac
etiā ꝓpria bona ei aufert et tandem priuat
eum regno dei et glorioſa reſurectione. Et
ſicut priuat eum infinitis bonis . ſic adijcit
eum infinitis malis.Incurrit em̄ cecitateꝫ
mentis. inſipſitatem palati ſpūalis. impo-
tentiam reſiſtēdi malis ſeruitutem dyaboli.
et vincula peccatorū et tandem patibulum
infernale Septimum eſt peccati ꝑſecutio.
Omnia enim ꝑſequūtur peccatum et deus
et ſancti.et celum et terra.et omnia elemē-
ta et omnis creatura.Nā ſi hō nō peccaſſꝫ
nulla eum creatura leſiſſet.et adhuc homi-
ni ſine peccato mortali exn̄ti nihil p̄t noce-
re imo omnia cedunt ei in bonuꝫ. Ro.viij.
Diligē. deum om.co.m.bo. gloſa.etiā ma-
la ꝑ occaſionem Et ſicut omnia ſunt cōtra
peccatum ita peccatuꝫ eſt contra omnia et
contra deū et ſanctos et omnē creaturam.
Hoc figuratū eſt geñ. xvj.vbi angelus di-
xit de yſmahele. Hic erit ferus homo ma-
nus eius contra omnes.et manus omnium
contra eum. Yſmahel natus de agar pecca-
tum natuꝫ de concupiſcentia qd̄ eſt contra
omīa.⁊ omnia ſūt ꝯtra ipm. Prouer.xxvij
Ferrū ferro acuitur.Sed durum eſt contra
ſtimulū calcitrare.Stultiſſimus eſt em̄ qui
a tanto malo non ſatagit liberari. et pꝰq̄ꝫ
liberatꝰ fuerit reincidere nō formidat Sic
ergo pꝫ ꝙ ſuꝑ om̄ia dēmus petere ⁊ rogare
vt ſimus ſinceres a corruptōne peccati.
Secūdo debemus orare et niti vt ſine offē-
ſa ꝓximi viuamus. Debemus em̄ ꝓximum
edificare iuuare.cōfortare.et nō offendere.
Math.vij. Quecūqꝫ vul.vt fa.vo.ho.et
vo.fa.il. L Et attende ꝙ ad nō offen-
dendum fratrem ſeptem nos inducūt. Pri-
mum eſt lumē rōis. qd̄ deus vnicuiqꝫ indi-
dit in quo cernimꝰ ꝙ illud proximo facere
nō dēmꝰ qd̄ nobis ab eo fieri nollemꝰ. Et
tale lumem deus omnibꝰ voluit cōicare vt
nullus ſe excuſet a ꝓximi offenſione. Vnde
ſemꝑ homo habet ꝓhibitiuū ſecum ne ꝓ-
ximum offendat. Eccle.xvij. Vnicuiqꝫ mā-
dauit de ꝓximo ſuo. Secundū eſt cōformi-
tas in natura. Omnes enim filij vnius pa-
tris ſumꝰ incarnalis et ſpiritualis. Math.
xxiij. Vnus eſt em̄ pater veſter qui in celis
eſt. Et maxime xp̄iani ſunt omnes ad inui-
cem mēbra vniꝰ capitis ihū criſti vt dicit
apoſtolus. Inſani āt hominis eſt vt manu
eruat ſibi oculū imo ſi qd̄ patitur vnū mē-
brum conpatiuntur omnia mēbra vt apl's
dicit Freneticus ergo et inſanꝰ eſt ille xp̄i-
anus qui fratrem ſuū offendit cui vincula
nature et gratie et fidei eſt colligatus Ter-
ciuꝫ eſt computatio iniurie qꝛ quicquid ꝓ-
ximo facimꝰ ſiue bonū ſiue malum deus re-
putat ſibi fieri. Math.xxv. Amē dico vo-
bis qd̄ vni ex mi.m.fe.m.fe. Act.ix. Ego
ſum ie.na.q.tu.ꝑſe. Inſanus āt reputaretꝛ
ille qui offēderet illū in quo ꝑſona impato-
ris offenderetur vel regis. Quartū eſt mā-
ſio in gloria.omnes enim manere debemus
in vna domo glorie. Ad hoc enim facti ſu-
mus Moleſtū āt valde eſt litigium habere
cū his cū quibꝰ quotidie habitamꝰ Pro-
uerbioꝝ.xxvij. Tecta ꝑſtillantia in die fri-
goris et litigioſa mulier comparanꝛ. Quin
tum eſt ꝓpriū nocumētū. nullꝰ enim p̄t ꝓ-
ximū offēdere niſi prius ſeipm offēdat. ſtul-
tus antē eſt qui vt alteꝝ occidat. ſeipm oc-
cidit. Auguſ. Et nemo nō prius in ſe q̄ꝫ in
alteꝝ peccat. Sextū eſt illatio pene eterne.
quia pro offēſa fratris homo ad infernum
damnatur. Math.xviij. Ve homini illi.ꝑ
q.ſcā ve. Qui āt ſcandalizauerit vnum de

puſillis iſtis ⁊c̄. Hic cadit exemplū qd̄ gre.
dicit in dya.de illo heremita d̄ lyppare qui
vidit theodericū impatorem diſcinctum et
diſcalciatum ferri in morte inter iohānem
ꝓpheram ⁊ ſymachū patriciū quos ipe in-
iuſte occidi fecerat ⁊ ꝓiecerūt illum in fer
uētem ollam. Septimū eſt priuatio glorie.
qꝛ ꝓ offenſa fratris hō priuatur vita eter-
na.j.ioh.iij. Qui odit fra.ſu.homi.eſt. Et
ſcitis qm̄ omis homicida non ha.ꝑ.in reg.
xp̄i ⁊ dei. Tercio debemꝰ orare ⁊ niti vt
ſimus pleni fructū iuſticie qui eſt fructus
optimus ⁊ ſuꝑ omnia dulcis. Cañ.ij. Fru
ctus eiꝰ dulcis gutturi meo Qui eſt ſatiās
ſine faſtidio ꝑſiſtens ⁊ nunq̄ꝫ deficiēs. Ioh.
iiij. Qui bi.ex aqua quā ego da.e.nō ſiti.in
eternū Qui eſt melioꝛ manna ⁊ couertitur
ad qd̄cunqꝫ volueris. Qui eſt xp̄us filius
dei qui eſt tota merces ⁊c̄.

Dñica.xxiij.de euāgelio ſermo. CX.

ABeūtes pharisei cōſilium inie
rūt vt capent ieſum in ſermōe
Math.xxij. Pharisei in ma-
gno odio habētes xp̄m qꝛ erat
cōtrarius malis opibus eoꝝ ⁊
frequēter cōtra eoꝝ mala opa ꝑdicabat. vt
mali qui correctionē nō ſuſtinēt ſed in cor
rectione inſurgūt. inſidiabātur xp̄o et eū in
vita ⁊ doctrina obſeruabāt. Tempe autem
xp̄i erat q̄dam qd̄ valde ꝑplexa et ꝑiculoſa
in populo iudeoꝝ. ꝓpter quā multi mortui
fuerāt. vt dicit Criſ. Eo eniꝫ tempe quo ce
ſar auguſtus vniuerſum orbem deſcribi fe
cit et cenſum capitis ab omnibus ſolui iuſ
ſit. vt pꝫ luce.ij. iudea quoqꝫ tributaria fa
cta eſt. magna de hoc in populo iudeo que-
ſtio erat. vt dicit hiero. Quidam enim dice
bant ꝙ ꝓ ſecuritate ⁊ quiete ꝓ qua roma-
ni pro omnibus militabant tributa poterāt
et debebant ab omnibus ſolui. Pharisei
autem cōtrarium aſſerebant. ſcilicꝫ ꝙ po-
pulus dei qui decimas ⁊ primicias ⁊ alias
oblatōnes ſoluebat non tenebatur alia tri-
buta ſoluere. et propter hanc queſtionē plu
res ſunt interfecti a militibus romanorum
vt dictum eſt illi ſcilicꝫ qui aſſerebant tri-
buta ſolui non debere. Et quia herodes te
trarcha illo tempore ſcilicꝫ ꝓximis diebus
ante paſcha venerat hieruſalem vt feſtiui-
tati intereſſet qui erat cōſtitutus dñs ꝑ ro-
manos et in ꝑtibus illis iura romani impe
rij tuebatur. iuerūt pharisei ad eiꝰ milites
vt eos ſecū adducerent ad ieſum vt de hac
cōtrouerſia quererēt. Et hoc eſt ꝙ pñs euā
geliuꝫ cōtinet. In quo quattuor cōtinētur
Primuꝫ eſt phariſeoꝝ iniquū cōcilium qd̄
habuerūt. In principio euāgelij. Secūduꝫ
eſt doloſa queſtio quā a xp̄o queſierunt ibi.
Magiſter ſci.qꝛ ve.es. Terciū eſt redargu
tio quā meruerūt ibi. Cognita aūt ie.ne.eo
rū dixit. quid me temp.ypo. Quartū eſt ſen
tentioſa rñſio quā a xp̄o audierūt. ibi. Red
dite ergo q.⁊c̄ Primo ergo ponitur pha
riſeoꝝ iniquū cōſilium qd̄ fecerunt. Et hoc
eſt Abeū.phari.id eſt a xp̄o corꝑaliter rece
dentes ⁊ accedētes ad herodianos milites
ſcꝫ herodis qui illis diebus hieroſolimis
erat vt dictum eſt. conſiliuꝫ inierūt pariter
cum eiſdem vt caperent ieſum in ſermone.
Ecce iniquū conſilium. quia illum volebāt
capere qui a catenis peccatorum opeꝝ dya
boli nos venerat ſoluere. j. Io.iij. In hoc
apparuit filius dei vt diſſoluat opera dya-
boli. Illum volebāt capere ⁊ occidere quī
venerat nobis vitam dare. Ioh.x. Ego ve
ni vt vitam ha.et ab.ha. Illum volebant
capere qui venerat nos in filius dei adop-
tare. j. Ioh.iij. Videte qualem caritatem
dedit nobis deus vt filij dei no.et ſimus Il
lum volebant capere qui de tenebris preſen
tis miſerie ad celeſte regnum venerat nos
transferre. Col.j. Qui eripuit nos de pote-
ſtate tenebrarum et tranſtu.in reg. fili.dile
ctionis ſue. Et quia iniquum conſilium vo
lebant facere. ideo ad iniquos conſiliarios
ſe contulerunt. Non enim iuerunt ad ſapi-
entes ⁊ timentes deum. Chriſoſt. Abierūt
ad herodianos quale conſilium tales et cō-
ſiliatores. Inito autem conſilio ſic viden-
tur in conſilio dixiſſē. vt dicit Chriſoſt.

Nam vnus eoꝝ ſurgens ait. Iſte homo ꝑ
fectus eſt in omni vita ſua. ſolū eī in ver
bo poterimus eū capere. Et ideo ꝓponam⁹
ei quādam qōnem q̄ vertitur inter nos: per
plexā valde ⁊ ꝑiculoſaʒ ſcʒ an liceat iudeis
cenſum ſoluere ceſari an nō. Quicquid em̄
dixerit erit cōtra ſe Nam ſi dixerit ꝙ liceat
accuſabimus eū plebi qḋ cōtra libertatem
populi dei locutus eſt qui miniſtris dei de
cimas ⁊ pⁱmicias ſoluit. et ideo nulli ter
reno dn̄o eſt in aliquo obnoxius. Io. viij.
Semen abrae ſumus ⁊ nemini ſeruiuimus
vnq̄. Si aūt dicet ꝙ nō licet hoc magis de
ſideramus qꝛ herodiani capiēt eū ⁊ occidēt
Et hoc eſt vt cap. ie. in ſer. Secūdus ſur
gens ait. Bene dictū eſt ꝑ iſtū quātum eſt
de qōne ꝓponēda ſed nō eamus nos. ⁊ hoc
ꝓpter tria. Primo qꝛ ille homo eſt valde
ſapiēs ⁊ ſi ꝯtingit eū bene ſoluere qōem erī
mus cōfuſi. Mittamus ergo diſcipulos no
ſtros. ⁊ ſiquideʒ vicerint nobis victoria im
putabiť. Si aūt victi fuerint verecūdia e
rit ſolū eoꝝ ⁊ hēant ſibi. Secūdo qꝛ nos re
putamur docti ⁊ mgr̄i legis. verecūdia er
go eſſet nobis ꝙ peteremus ab eo. Tercio
qꝛ a nobis ſibi caueret ⁊ crederet nos velle
eūm tēptare. a diſcipulis aūt nr̄is ſicut a mi
hus notis nō ſibi cauebit ſed credit eos ſim
plici aīo iuiſſe vt diſcāt ⁊ nō vt decipiant.
Et hoc eſt. Mittūt ei diſ. ſ. Terci⁹ ſurgēs
dixit. Bn̄ dictū eſt ꝑ iſtos ⁊ de qōe ⁊ de no
bis nō ituris. Sed ſi ip̄e loquať contra ceſa
rem de tributo quis capiet eū ⁊ ſi loquatur
ꝯtra nos de tributo ſoluēdo qui erūt teſtes
Nobis eī non credetur qꝛ ip̄e eſt inimicus
noſter. oēs eī ſciūt ꝙ inuidem⁹ ei. mar. xv
Sciebat eī pi. ꝙ ꝑ inui. tra. eum ſum. pon.
Et ideo mittamus herodianos cū diſcipu
lis nr̄is. vt ſi dixerit cōtra ceſarē capiēt eū.
Si aūt cōtra nos ſint teſtes ad plebem. Et
hoc eſt. Cū herodianis. Quartus ſurgens
dixit. Bn̄ dictū eſt ꝑ iſtos ſed ituri ſic hn̄t
facere ſcʒ placare ip̄m verbis ⁊ cōmendare
eum valde ⁊ de vita ⁊ de doctrina et oſten
dere ꝙ ſolum cauſa diſcendi venerūt et nō
cauſa temptandi vt ꝑ hec omnia nō caueat
ſibi ab eis. Et hoc eſt. Magiſter ſcimus qꝛ

verax es. Quia ea que diſcipuli dixerūt ā
magiſtris habuerunt. Omnia ſupradicta
verba dicit Criſ. eos dixiſſe. Et ſic patʒ ꝙ
prudentia carnis ⁊ mundi que eſt inimica
deo voluit dei ſapiētiam cōprehendere ⁊ de
uorare ſed mentita eſt iniquitas ſibi. qꝛ ſa
pientia dei prudētiam carnis ⁊ mūdi detexit
et cōfudit. ſicut virga moyſi in ſerpētem cō
uerſa deuorauit virgas magorūm egypti. ſi
militer in ſerpētes cōuerſas. vt ptʒ exo. vij
Iob. v. Qui diſſipat cogitatōes maligno
rum ne poſſint implere manus eoꝝ qḋ ce
perant qui cōprehendit ſapiētes in aſtutia
et cōcilium prauoꝝ diſſipat. Sic diſſipauit
cōcilium achitophel cōtra dauid. ij. re. xvij
Et ſic ptʒ primū. Secūdo ponitur dolo
ſa queſtio quā a xp̄o queſierūt dicētes. ma
giſter ſcimus quia verax es. Qui vult aūt
capere laqueū tegit. ſic iſti volentes xp̄m de
cipere blanda loquūtur. ps. Molliti ſunt
ſermones eius ſuꝑ oleum et ipſi ſunt iacu
la. Criſ. Hec eſt hypocritaꝝ prima poten
tia ſimulata laudatio. ſicut qui nō pōt thau
rum viribus ſubiugare manibus fricat ei⁹
ceruicem. Magiſtrū ergo eū vocant vt ei⁹
beniuolētiam captent et vt ab eis laudat⁹
miſterium ſui cordis eis aperiat. Dicūt er
go. Magiſter ſcimus quia verax es. ſcʒ ve
ritate vite quo ad teipſuʒ et veritate doctri
ne quo ad deum. quia viam dei in veritate
doces. et veritate iuſticie quo ad proximuʒ
quia non reſpicis ꝑſonam hominis. Et at
tende. ꝙ attribuūt ei quattuor que excellē
ue ⁊ ſuper omnes homies ei cōueniūt.

M Primū eſt qꝛ magiſter. Ip̄e enī
ſingulariter eſt magiſter qui docet in celo ⁊
in terra. qui illuminat omēm hominē veni
entem in hunc mūdum. qui omnē diſcipli
nā adinuenit et antequā naſceretur habuit
cuius ꝓprium eſt docere. io. xviij. Ego ad
hoc natus ſum ⁊ veni in mundum vt teſti.
perhi. veri. Secūdum eſt quia verax es.
Ipſe eī ſingulariter ē verax ſicut ſingula
riter ē bonus. qꝛ bonū ⁊ verū conuertūtur
vt dicit phūs. Luce. xviij. c. Nemo bonus
niſi ſolus de⁹. Omnis eī res ⁊ omis crea
tura hʒ aliquē defectū in ſe. ⁊ ido nulla res

ꝑfecte eſt bona et per ꝯſequēs nec vera. ps
Ego dixi in exceſ. m. om. hō mendax. Iteʒ
ſicut omnis res ꝑficitur a bonitate quā ha
bet vt omnis hō a virtutibus q̄ faciūt ip̄m
bonū. ſic oīs res eſt vera a veritate quā ha
bet. et ideo nihil bonū ⁊ verū ꝑ eſſentiam.
ſed ꝑ ꝑticipatōnem niſi ſolus deus qui eſt ꝑ
eſſentiam ⁊ non ꝑticipatōne bonus ⁊ ver⁹
et eſt ip̄a bonitas ⁊ veritas. Io. xiiij. Ego
ſum via ve. ⁊ vi. Eſt ergo primo verax qꝛ
ꝑfectus ⁊ ſine aliquo defectu. Secundo eſt
verax. quia eſt ip̄a veritas ⁊ nō ꝑ aliqḋ qḋ
faciat ip̄m verum. Tercio eſt verax qꝛ nō
fictus ſʒ talis intus. qualis foris qḋ de ho
minibus raro verificatur. Hiere. ix. Om
nis frater ſupplantās ſupplantabit ⁊ omis
amicus fraudulenter incedet. Tercium
eſt quia viam dei in veritate doces. N
Ubi nota ꝙ tripliciter via dei in verita
te doceť. Primo qn̄ vera ⁊ nō falſa via do
cetur. Et ideo extra verā fidē via dei nō in
veritate ſed in falſitate doceť. ſicut docēt iu
dei ⁊ ſaraceni ⁊ oēs qui verā fidē non hn̄t
que eſt fundamētuʒ ⁊ primus gradus vie
dei. ſic habeť ad hebre. xj. Credere oportʒ ac
cedentē ad deū. Et ideo qui in vera fide nō
docēt nunq̄ pn̄t viā dei in veritate docere.
Chriſtus auteʒ eſt tota fides in qua docerī
oportʒ ⁊ quā credere eſt neceſſariū. Et ido
xp̄s vere docuit viaʒ dei dum ſeip̄m docuit
eſſe oſtiū ⁊ viā ꝑ quā ad deū itur. Ioh. x.
Ego ſum oſtiū ꝑ. m. ſi quis intro. ſal. Secū
do qn̄ id qḋ doceť ope impleť. vt ſi p̄dicator
p̄dicat mūdana ꝯtemni debet ip̄e hoc facere
ſi p̄dicat penitētiam debet pniām agere. ſi p̄
dicat virtutes haberi debet ipſe virtuoſus
eſſe. ⁊ ſic de oib⁹. ⁊ erit doctor verbo ⁊ ope
et lucerna lucens ⁊ ardens. vt io. bap. Sic
docuit xp̄s act. j. Cepit ieſus facere ⁊ doce
re. Sic docuit apl's d. ad ro. xv. Nō eī au
deo aliud loqui eoꝝ q̄ nō ꝑ me efficit xp̄us.
Tercio qn̄ doctrine q̄ doceť deus ꝑhibʒ te
ſtimoniū. mar. xvj. Illi aūt ꝓfecti p̄di. vbi
dn̄o coop. ⁊ ſer ꝯfir. ſequē. ſig. Sic doctrine
chriſti deus teſtimoniū reddidit ⁊ verbo et
ſigno. De primo. Math. xvij. Hic eſt fili⁹
meus dilect⁹ ipſum au. De ſecūdo Ioh. x.

Opera que ego fa. in no. pa. mei hec teſti
moniū ꝑhibent de me. Quartū qḋ ei at
tribuūt ē. qꝛ nō eſt tibi cura de aliquo. imo
ip̄e eſt cui eſt cura de omnibus quātum ad
ꝓductionēm ⁊ gubernatōem vt dꝛ ſap. vj.
quia omnia ꝑ ip̄m facta ſunt. ioh. j. ſed non
eſt ei cura de aliquo vt ꝓpter potētiā diui
tias vel dignitatē vel qḋcunqʒ aliud nō di
cat verū ⁊ faciat qḋ bonū ⁊ iuſtū eſt. ij. re.
xiiij. Eſt eniʒ dn̄s ſicut angelus dei qui nec
benedictione nec maledictiōe moueť. Ma
lach. iij. Ego dn̄s ⁊ nō mutor. Et hoc ē qḋ
ſubdunt. Non eniʒ reſpicis ꝑſonam homis
id eſt indiſtincte dicis veritatem maioribus
et minoribus ſine acceptione perſonaꝝ. Ve
riſſime ergo dicūt. Non enim reſpicis per
ſona hominis. Non enim reſpexit dignita
tem angelice nature quin eos de celo pro
pter ſuperbiam ad infernum ꝓijceret. nec
reſpexit paucitatem humane nature quin
duos ſcʒ virum ⁊ vxorem de paradiſo eijce
ret et morti cōdemnaret ꝓpter inobedien
tiam atqʒ gulam. nec reſpexit multitudinē
hominū quin omēs preter octo animas ꝓ
p̄ter luxuriam in diluuio deleret. nec reſpe
xit proximitatem generis ſui quin gentem
ſuam propter incredulitatem reprobaret et
in locum eaꝝ gentium populum ſuſtineret
Et ideo recte dicūt. Non eniʒ reſpicis per
ſonam hominis. quaſi dicant. Tu nō times
perſonam ceſaris. neqʒ diuitias vel digni
tatem eius attendis. Sed habes oculum ſo
lum ad deum ⁊ ad id qḋ verum ⁊ iuſtuʒ eſt
Et ideo de hac queſtionē veritatem dices.
Licet cenſum ceſari dare an non. Gloſa.
O Tripliciter contingit aliquem ve
ritatem non dicere. Primo ex parte ipſius
docentis. quia ſciliceʒ veritatem non nouit.
vel non amat. Et contra hoc dicunt. Sci
mus quia verax es. Secundo ex parte dei
cuius timore poſtpoſitio quidam veritatē
de deo quā nouerunt non pure annūciant.
Et contra hoc dicunt. Et viam dei in ve
ritate doces Tercio ex parte proximi ex cu
ius timore vel amore aliquis veritatem ta
cet. Et cōtra hoc dicūt. Nō eſt tibi cura de
aliquo. ſ. hoie. nō. n. reſpicis ꝑſonā hoīs. cū

ergo ſis verax veritate vite quo ad teſtimo⸗
et veritate doctrine quo ad deum ⁊ verita⸗
te iuſticie quo ad ꝓximum. dices nobis de
hac queſtione veritatem ſcꝫ ſi licet cenſum
dare an non. Et ſic ptꝫ ſcḋm. Tercio po
nitur digna redargutio quã ſmeruerũt. Et
hoc eſt Cognita aũt ieſus nequicia eoꝝ ait
Quid me temp. ypo. Criſ. Non ſm ſermo
nes eoꝝ pacificos blande rñdit ſed ſm ↄſci
entiam coꝝ crudelem aſpa dixit qꝛ volũta⸗
tibus reſpondit non verbis. Prouer. xxvi.
Reſponde ſtulto iuxta ſtulticiam ſuaꝫ. ne
ſibi ſapiens eſſe videatur. Hiero. Prima
virtus rñdentis eſt interrogãtium mentes
cognoſcere ⁊ non diſcipulos ſed temptato⸗
res vocare qui nõ diſcendi cauſa ſed tem⸗
ptandi querũt. Criſ. Dixit ergo eis ypocri
te vt conſiderãtes eũ humanoꝝ cordium in
ſpectorem qḋ facere cogitabant ꝑficere nõ
auderent Vide ergo ꝙ phariſei blandiebãt
vt ꝑderent ſed ieſus cõfundebat vt ſaluq⸗
ret qꝛ vtilior eſt homini deus iratus q̃ ho⸗
mo ꝓpicius. Prouer. xxvij. Meliora ſunt
vulnera diligentis q̃ fraudulenta odientis
oſcula. In codeꝫ. xxix. Homo qui blandis
fictiſqꝫ ſermonibus loquitur amico ſuo re
the expandit greſſibus ſuis. Et ideo ieſus a
ſpere eis reſpondit ypocritas eos vocans.
Ypocrita vocatur qui aliud eſt ⁊ aliud ſi
tur. q. d. ieſus Ex quo ego non reſpicio ꝑſo
nam hominis ſed dico de omnibus verita⸗
tem. et ideo iuſtum ẽ vt primo de vobis an
nũciem veritateꝫ. Et hec eſt veritas de vo
bis quia vos eſtis ypocrite ⁊ tota vita vr̃a
ypocriſis eſt ⁊ ventoſa. nam mũdatis qḋ de
foris eſt calicis ⁊ parapſidis. intus aũt ple
ni eſtis rapina ⁊ immundicia. qui dilatatis
philateria veſtra ⁊ magnificatis fimbrias
qui cũ ieiunatis exterminatis facies vr̃as
vt appareatis hominibus ieiunãtis. qui a⸗
matis in angulis plateaꝝ ſtantes orare vt
videamini ab hominibus qui cum facitis ele
moſinam tuba canitis ante vos vt boni re
putemini. et ideo ſimiles eſtis ſepulcris de⸗
albatis. que afforis apparẽt hominibꝰ ſpe⸗
cioſa. intus autem ple. ſunt oſ. mor. et omni
ſpur. Item eſtis crudeles ⁊ oſtenditis vos
miſericordes. quia alligatis onera grauia
⁊ importabilia et imponitis ſuꝑ humeros
hominũ. digito aũt veſtro nõ vultis ea tan
gere. deglutiẽtes camelum in factis ꝓprijs
et in alienis calicem colantes. Item eſtis
auari quia comeditis domos viduaꝝ ſimu⸗
lantes longas orõnes et deci. men. ⁊ ci. ⁊ a⸗
netã. et relin. que graui. ſunt legis. miſeri⸗
cordiam ⁊ iudiciũ et irri. fe. man. dei ꝓpter
tradicõnes vr̃as. Quia ergo ypocrite eſtis
vocatis me veracem magiſtꝝ ſicut velletis
diſcipuli mei fieri cum alter ſit. Quia vero
eſtis crudeles adduxiſtis herodianos vt ſi
dixero contra ceſarem occidãt me. Quia
autem eſtis auari et vultis decimas ⁊ pri⸗
micias integre vobis ſolui mouiſtis q̄õnꝫ
de cenſu ceſari ſoluẽdo timẽtes ne homines
vtrũqꝫ poſſint facere ſcꝫ decimas ⁊ cenſuꝫ
ſoluere. et hec ẽ veritas de vobis et hec vo
bis habeatis Ad q̄õem aũt veſtrã ſiliter re
ſpondebo. Oſtendite mihi numiſma cẽſus
hoc eſt genus numi qui ꝓ cenſu ſoluebaꝫ.
Erat aũt numus qui ꝓ decem numis com
putabatur ⁊ habebat imaginem ceſaris ex
in litteris nomen eius ſcriptũ. Hiero. Om
nes reges romani a primo gayo ceſare qui
imperiũ arripuit ceſares appellabãtur Nu
miſma ꝓprie ẽ ipa exaratio imaginis regie
et ſuꝑſcriptõ noĩs regis. ⁊ ideo im ꝓprie po
nit hic numiſma. magis aũt ꝓprie poniꝫ de
nariꝰ Et hoc ẽ qḋ ſequiꝫ At illi obtulerũt
ei denariũ. ſ. qui ꝓ cẽſu ſoluebaꝫ. nõ ãt xp̃s
fecit ſibi oñdi denariũ. Et de imagine ⁊ ſuꝑ
ſcriptõne ipos interrogauit quaſi ipm non
cognoſceret qui corda eoꝝ cognouerat. Sꝫ
vt ex conceſſis ab eis ꝓferret ſentẽtiam ve
ritatis vt dicit glo. Et hoc eſt qḋ ſequitur.
Cuius eſt imago hec ⁊ ſuꝑſcriptõ Dicunt
ei ceſaris ſcilicꝫ tyberij ceſaris preuigni o⸗
ctauiani auguſti ſub quo paſſus eſt domi⸗
nus. Nam natus eſt ſub octauiano ⁊ paſ⸗
ſus ſub tyberio. Et ſic ptꝫ terciũ. Quar
to autem ſequiꝫ ſentẽtioſa reſponſio quã a
chriſto audierunt. Et hoc eſt. Reddite er⸗
go que ſunt ceſaris ceſari ſcilicꝫ cenſum et
tributa. et que ſunt dei deo ſcilicꝫ decimas.
primicias et oblationes. Roma. xiij.

Reddite omnibus debitum. cui tributũ tri
butum. cui vectigal vectigal. cui honorem
honoreꝫ. Unde nulli debemus aliquid niſi
ex caritate et ad honorem dei. Unde dñis
tempalibus debemus tributuꝫ et vectigal.
quia miniſtri dei ſunt ad cõſeruãdum iuſti
ciam. Ro. xiij. Miniſter eniꝫ dei eſt vindex
in iram ei qui male agit. Et ideo in autori⸗
tate ṗdicta ſubdit apſus. Nemini quicquaꝫ
debeatis niſi vt inuicem dili. id eſt cenſus ⁊
tributa ex caritate debent ſolui vt iuſticia
ſeruetur quia ſi dñs iuſticiam nõ ſeruaret.
nec id faceret ꝓ quo tributum eſt impoſitũ
tunc homines predicti ſoluere nõ tenerẽtur.
Sic ergo bona tempalia vt boni diſpenſa⸗
tores dei tribus ꝑſonis diſpenſare debemꝰ.
Primo nobis et familie noſtre neceſſaria
tribuẽdo. Secundo dñis tempalibus tribu⸗
ta ſoluendo vt pax et iuſticia cõſeruetur.
Tercio ſacerdotibus et religioſis ⁊ miſera
bilibus ꝑſonis decimas et elemoſinas dãdo
vt orent ꝓ nobis et bono ſtatu noſtro et in
eterna tabernacula nos recipiant. Ipſi eñi
ſunt ꝑ quos bonus ſtatus et pacificus ter⸗
raꝝ conſeruatur. Hic cadit exemplum ſan
cti Ludouici regis francie qui dum repre⸗
henderetur a baronibus francie quare om
nia daret religioſis ⁊ pauꝑibus dixit. Ipſi
ſunt milites regni mei per quos bonus ſta⸗
tus et pacificus regni mei habetur ⁊ cõſer
uatur. quia pugnant orõnibꝰ fortiſſimo ar
morum genere. Et ideo nullus rex tãta pa
ce potitur vt ego. Propterea ꝓpter tribu⸗
ta ⁊ collectas non ſunt elemoſine ſubtrahẽ
de. qḋ quidam faciũt qui de elemoſinis ele⸗
uant ꝙ inde collectas ⁊ alios ſumptus ſol⸗
uant. Deberent enim potius malas expen⸗
ſas quas faciũt moderare. Hic cadit exem
plum cuiuſdam aurige qui cũ haberet cur
rum magis onuſtum ꝓpter qḋ boues non
poterant bene currum trahere. incepit cum
ſecuri eleuare de rotis currus ⁊ non de one
re. ꝓpter qḋ currus fractus eſt ⁊ remanſit
in ſceno. Religioſi enim ⁊ alij boni paupe⸗
res ſunt rote currus totum mũdum trahen
tes. Et ideo non de rotis ſed de pondere de
bent eleuari. alias dictuꝫ verificabitur au⸗
guſtini quo ait qḋ non datur xp̃o daꝫ fiſco
vnde de tali ſubtractione nunq̃ aliquis de⸗
tatꝰ et gauiſus fuit. Ideo patres noſtri an
tiqui bonis tempalibus abũdabant. qꝛ deci
mas ⁊ elemoſinas dabant. Sic ergo facien
do ſentẽtiam xp̃i implẽbimus vt deo ſua et
ceſari ſua ſoluamus. Moraliter ad edi⸗
ficatiõem noſtram hec queſtio cuiꝰ eſt ima
go hec et ſuperſcriptio tripliciter põt intel
ligi. Primo vt ſit queſtio de imagine natu
rali anime ſcḋm quã ad dei imaginem ẽ cre
ata. Geñ. j. Creauit deus hoĩem ad imagi
nem ⁊ ſimilitudinem ſuam. Nam ſicut vnꝰ
eſt deus ⁊ tres ꝑſone ita eſt vna eſſentia a⸗
nime in qua ſunt tres potẽtie ſcꝫ memoria
intelligentia ⁊ voluntas. tres ꝑſonas diui⸗
nas repſentantes. nam ꝑſona patris eſt per
modum memorie omnia cõtinentis ⁊ cõſer
uantis. Perſona filij eſt ꝑ modum intelli⸗
gentie omnia cognoſcentis ⁊ dirigentis. ipa
enim eſt ſapiẽtia patris. Perſona ſpũſſan⸗
cti eſt ꝑ modum voluntatis omĩa bona a⸗
mantis. quia ipa eſt amor patris ad filium
et ecõuerſo. Pater ergo debet quieſcere in
cella memorie ꝑ iugem recordatiõem bñfi
cioꝝ dei. filius in cella intelligẽtie ꝑ veraꝫ
fidem diuinitatis et hũanitatis ſue. ſpũſſan
ctus in cella voluntatis ꝑ amorem ꝑfecto
rum bonoꝝ. Hec ergo imago indubitanter
eſt dei. Et ideo indubitãter anima debꝫ red
di deo Superſcriptio autem dei apparet in
corpore Nam in facie habet homo ſcriptũ
Homo dei. Nam duo oculi ſunt vt duo o.
Supercilia vero vt vnũ m. auris vero vt
vnum d. nares autem ſunt vt vnũ e. os ve⸗
ro vt vnũ j. Et ſic habes homo dei Eſt au
tem imago dei in anima et ſuperſcriptio in
corpore et ꝑ conſequẽs homo eſt denarius
dei et ſic homo eſt dei in anima ⁊ corpe. et
ꝑ cõſequens animã et corpus debemꝰ red⸗
dere deo. Res auteꝫ tempales debemus tri
pliciter diuidere vt dictũ eſt ſupra. Bern.
Deo debemꝰ totuꝫ ⁊ aĩam ⁊ corpus qꝛ to⸗
tum fecit ⁊ refecit. Secundo vt ſit q̄o de
interiori imagine vicioꝝ acquiſita. Nam
ſm diuerſa vicia homo in diuerſa aĩalia
transfiguratur. Boetius libro. iiij. pſa. iij.

Euenit igitur vt quē trāſformatuȝ vicijs
videas hoiem eſtimare nō poſſis Auaricia
feruet alienaꝝ opum violentus ereptoꝛ. Lu-
pis ſimilem dixeris. Feroꝛ atqȝ inquietus
linguā litigijs exercet canibus compabis.
Inſidiatoꝛ occultus fraudibus ſubripuiſ-
ſe gaudet. vulpeculis exequetur Ire intem
perans fremit. leonis animā geſtare credat
Pauidus et fugax non metuēda foꝛmidat
ceruo ſimilis habeatur. Segnis ac ſtupid⁹
toꝛpet aſinine viuit. Leuis atqȝ incōſtans
ſtudia pmutat. nihil ab auib⁹ differt. Qui
fedis immūdiſqȝ libidinib⁹ immergitur ſoꝛ
dide ſuis voluptate detinet. Ita fit vt qui
pbitate deſerta homo eſſe deſierit cū in di-
uinam conditionē tranſire non poſſit verta
tur in beluā. ps. Homo cū in bono. eſ. non
intelle. compa. eſt iu. inſi. Peccatoꝛ eniȝ eſt
illa beſtia quā vidit ioh. in apoc. xiij. c. Vi
di de mari beſtiam aſcēden. ha. capi. ſep. et
coꝛ. decem. Septem capita habet peccator
quādo ei ſeptem peccata moꝛtalia dñantur
Decm vero coꝛnua habet qꝛ p elationem
decem pcepta pcutit ꝛ frangit. Admirans
ergo deus de imagine dyaboli ꝛ vicioꝝ po
ſita in tēplo ſuo et de ſua imagine ſic turpi
ter fedata ꝛ transfoꝛmata ait. Cuius ē ima
go hec. Treñ. iiij. Denigrata eſt ſup carbo
nes facies eoꝝ. Nañ. ij. Facies omniū ſicut
nigredo olle. q. d. In peccatoꝛe nihil appa
ret de imagine mea ſed eſt ibi imago dyabo
li tenebꝛoſa. Et ideo in tenebras ad dyabo
lū pijciat. math. xxij. Ligatis ma. ꝛ pe. mit.
eū in te ex. Tercio vt ſit queſtio de exte-
rioꝛi imagine ſupinducta. Mulieres em̄ ſu
pinducūt ſibi diuerſas imagines in facie in
capillis ꝛ inueſtimēto ꝛ in toto coꝛpe. q. d.
dñs. O mulier vana cui⁹ ē imago hec quā
iam tibi feciſti Certe nō mea. qꝛ feci te bꝛu
nā et tu feciſti te alba. feci te pallidam. ꝛ tu
feciſti te rubeā. feci te capillis nigris. et tu
poꝛtas glaucos. feci te nudā. ꝛ tu habes ve
ſtem ſtragulatā ꝛ gēmis ꝛ auro oꝛnatā In
quib⁹ oibus magnū pcm̄ eſt. Chriſ. Mu-
lier ſi ſe oꝛnauerit ꝛ aſpectū hois in ſe puo
cauerit. et ſi nullū dānum intulerit vel pla-
gam. vindictā tñ exoluet extremā. et ſi nul-
lus inuētus fuerit qui biberit venenum tñ
infundit. Ibidem. Quid dicemus de femi-
nis que coloꝛibus et ſupſcriptiōibus corrū
punt facies ſuas in perniciem incōtinētiuȝ
iuuenū. Ciprianus. Serico et purpura in-
dute chꝛiſtum induere non poſſunt. auro et
margaritas oꝛnate oꝛnamenta coꝛdis ꝛ pe
ctoꝛis perdiderūt. P Primam auteȝ
imaginem qua ad dei ſimilitudineȝ facti ſu-
mus diligenter debemus attendere propter
quinqȝ. Primo vt cognoſcentes nos ad
imaginem dei factos. vehemēter eum dili-
gamus. propter quā imaginem facti ſum⁹
filij dei qḋ alijs creaturis pter angelos nō
competit. Joh. j. Dedit eis poteſta. fi. dei
fi. Et vide immenſam grām et dei caritatē
quia primo fecit nos ad imaginem ſuā. Et
quia per hanc imaginem nō eramus ei ſimi
les niſi in anima voluit ipſe totam naturaȝ
noſtram aſſumere et animā et coꝛpus vt p
omnia ei ſimiles eſſemus. Phil. ij. In
ſimilitudinem hominū factus et ha. inuen.
vt homo. Joh. j. Verbum caro factuȝ eſt.
Secūdo vt in ipſa imagine diuina opa ſpe
culemur. quia in ipſa eſt lumen diuinū ꝛ lu
men rationis. ps. Signatum eſt ſup nos lu
men vultus tui dñe. In quo diuina opera
ſpeculari ꝛ contemplari debemus. Ex qua
contemplatiōe inducimur ad gratiaꝝ innu
merabiles actiōes. quia innumerabiles gra
tias videbimus nobis factas ꝛ futuras.
Tercio vt cognoſcentes ipſam eſſe imagi-
nem dei. in qua tota nobilitas nr̄a conſiſtit
et ſummū bonū nr̄m ipam mūdaȝ ꝛ imma-
culatā ſeruem⁹ ꝛ ei debitā reuerētiaȝ facia
mus. Exēplū ſic pulcra mulier vxoꝛ magni
dñi ſummope ſtudȝ ſuā pulcritudinē ſerua
re ne ꝯtemptui habeat. ſic aīa ſponſa xp̄i de
bet facere Si em̄ nephas ē imaginē xginis
et crucifixi moꝛtuā in lutū pijcere q̄to ma
gis imaginē dei viuā. eccī. x. Fili in māſue.
ſerua. aīaȝ t. ꝛ da illi honoꝛē ſm meritū ſuū
id eſt ſm dignitatem ſuā. Quarto vt in ipa
oēs defect⁹ nr̄os ſpeculemur ꝛ amoueam⁹
Ipſa enim eſt ſpeculum omīa repſentans
quia in ipſa eſt regula omnis rōnis p quā
omnia moderare debemus. Hiere. xxxiij.

Statue tibi ſpeculā. Exo. xxv. Omnia fac
ſcdm̄ exemplar qḋ ti. in mō. mō. eſt. Quin-
to vt in ipſa cognoſcētes deo nos eſſe ſimi
les in natura. ſtudeamus ei ſimiles eſſe in
gloꝛia. j. Jo. iij. Cariſſimi nunc filij dei ſu
mus ſed nōdum apparuit quid erimus. cū
autem apparuerit ſimiles ei erimus. Hoc
auteȝ deſideriū eſt ſup omnia naturaliter no
bis inſitum. Naturaliter enim deſideramus
ſummū ꝛ pfectum bonū qḋ tunc erit. nec
vnquā niſi illo habito quieſcere poſſumus
Aug⁹. Feciſti nos dñe ad te. ꝛ iniqui. ē coꝛ.
no. do. requi. in te Secūdam imaginē ſcȝ
vicioꝝ ꝛ dyaboli debemus diligēter atten-
dere vt ipſam de anima noſtra ſcȝ camera
trinitatis omnino pijciamus. alias erimus
cōfuſi in ppetuū et eternis ſupplicijs depu-
tati. Exemplū ſicut ſapiens mulier habens
amaſiū in cella nititur eum emittere ne dep
hendatur ꝛ ꝯfundatur et comburatur. Sic
anima ſponſa xp̄i dyabolum amaſiū ſue aīe
debet foꝛas mittere cū ydolis vicioꝝ. Be-
nignus eſt eniȝ deus. vt recipiat animā ſpō
ſam ſuam poſtq̄ȝ mechata fuerit. Hiere. iij
Tu foꝛnicata es cum ama. mul. tñ reuer. et
ego ſuſci. te. Terciam imaginē ſcȝ exteri
oꝛem ſupinductam debemus diligenter at-
tendere q̄ȝ ſit ꝯtemptibilis ꝛ abiecta. Nōne
cōtemptibilis eſt illa pulcritudo que ex pel
libus muriū ꝛ ſtercoꝛibus vermiū cōſurgit
et ex quibuſdam loturis ſitatur. In quo fa
cto homo oñdit paupꝛtatem ꝛ confuſionem
ſuam. qꝛ querit a creaturis iuuari in pul-
critudinem tanq̄ȝ ipam a ſe nō habeat. Ve
ſtes em̄ date ſunt homini poſt peccatum ad
cōfuſionē ſuam qui primo erat nudus ꝛ ve
ſtiebatur candoꝛe vt lilium. Ber. Qui glo
riatur de veſte ſimilis eſt furi qui de caute-
rio gloꝛiatur. Reddit etiaȝ mulier ſe valde
ſuſpectam in ſupfluo veſtium oꝛnatu. quia
nō videtur hoc facere vt a viro ametur ſȝ
ab alijs quia p totam ſeptimanā in qua ab
alijs nō videtur ſed ſolum a viro non cu-
rat ſe oꝛnare. Hic cadit exemplum de gal-
la filia conſularis. de qua grego. dicit in dy
alogo. ꝙ dum moleſtaretur a parētibus vt
acciperet virum dicentibus medicis ꝙ niſi
hoc faceret barbam eſſet habitura rñdit.
Propter barbam nec placeo nec diſpliceo
ſponſo meo chꝛiſto. Et ideo de ipa nō curo
Et ppterea que intendit ſolo viro placere
nō curat ſe oꝛnare. In fine autem nota
ꝙ cum homo ſit denarius dei vt dictuȝ eſt.
ea que ad bonum denarium requirūtur. ad
bonum hominē requirūtur. Sunt autē ſex
que ad bonū denarium requirūtur Q
Primum eſt ſignum ſiue imago quia dena
rius non curatur niſi ſit ſignatus. ſic homo
non habens dei imaginem memoꝛiā ſcȝ be
neficioꝝ dei. intelligētiam veroꝝ. et amoꝛē
dei et pꝛoximi in voluntate non curatur in
eccleſia dei nec aliquid valet. Secūdum eſt
ſupſcriptio. Debet eniȝ in anima hominis
eſſe ſcripta lex nature vt qḋ tibi vis ne fiat
alijs feciſſe caueto. et quecūqȝ vultis vt fa.
vo. ho. et vos fa. il. Math. vij. Item pre-
cepta decalogi ꝛ articuli fidei. quia vt dici
tur. j. co. xiiij. Qui ignoꝛat ignoꝛabit. Ter-
cium eſt pondus. Nam ille denarius bon⁹
eſt qui in ſtatera deſcendit Hoc pondus fa
cit humilitas in anima Luce. j. Reſpe. hu.
an. ſu. ps. Reſperit in oꝛōnem humilium.
Quartum eſt inflexibilitas. Non enim bo
nus eſt denarius qui de facili plicat et frā-
gitur. ſic nec homo inſtabilis qui vtitur ad
omnē ventum et p omnē tribulatiōem frā
gitur. Cōtra qḋ dꝛ eccī. xv. Firmabitur in
illo et non flec. Math. vij. Deſcendit plu-
uia. venerūt flumina. flauerūt venti. et irru
erunt in domū illam et non cecidit. Quia
nec pluuia carnalis concupiſcētie. nec flu-
mina tribulationū nec venti bonoꝝ poſſunt
hominē conſtantem euellere Quintum eſt
dulcis ſonus. ſic ꝛ homo quādo loquit ver
ba dei. j. pe. iiij. Si quis loquitur quaſi ſer.
dei Quia vt dꝛ. j. co. xv. Coꝛrūpūt bo. mo.
col. pra. Sextum eſt integritas denarij. qꝛ
non placet deo qui diuiſus eſt et ptem de ſe
dat dyabolo et mūdo ꝛ pteȝ deo. iij. re. xviij
Vſqȝ quo claudicatis in d. p. Opoꝛtȝ ergo
ꝙ homo ſit integer tot⁹ dei ꝛ in fide ꝛ ope
ribus. Jaco. ij. Si quis totaȝ le. ſer. offen.
aūt in vno fa. eſt om. reus. Item in hoc
euāgelio quinqȝ exēpla ſalutaria habem⁹.

Primū eſt vt omēs et maxime ſerui dei
vndiqꝫ ſibi caueant ⁊ ab omnibus. quia fi-
lius dei qui peccatum non fecit fuit multi-
pliciter obſeruatus ⁊ infamatꝰ. Unde illa
ſancta animalia ꝑ que viri ſancti deſignan-
tur. de quibus dr̄ ezech. j. habebant oculos
añ ⁊ retro. ⁊ vn. er. plc. Eph. v. Vide. quo.
cau. am. Secundum eſt vt verba noſtra
potiſſime moderemur. quia verbum dei qđ
errare non pōt in verbo conati ſunt capere
ps. Poſui ori meo cuſ. cū conſt. pec. aduer.
me. Sen̄. Taciturnitas homini ſtulto ꝓ ſa
piētia eſt. Tercium eſt vt adulatoribus
dure ⁊ aſpere reſpondeamus. Ipſi em̄ ſunt
ſyrene que faciunt ſubmergi nauem. Ipſi
ſunt apes que portāt mel in ore et retro pū
gunt. qui ut ſcorpiones nos venenare vo
lunt. Augꝰ. Duo ſunt genera ꝑſecutoꝝ vi-
tuꝑantiū ⁊ adulātium. Plus ꝑſequit lin-
gua adulatoris q̄ꝫ gladius interfectoris.
Quartū eſt vt nec timore nec amore ꝑce
vel muneribus a veritate declinemus. quia
xp̄us dixit de omnibus ⁊ ꝓ omnibus veri-
tatem. Gal. j. Si adhuc hominibus pla.
ſer. xp̄i nō eſ. Exo. xxiij. Non ſequeris tur-
bam ad faciēdum malum. Quintum eſt
vt imaginem regis ⁊ ſuꝑſcriptiōem dilige-
ter attendamus anteq̄ꝫ de ipſa ſentētiemus.
quia deus ſolus intuetur cor. Nos autē iu
dicare habemus ſcđm ea que foris parent.
Et ideo iudices ſcđm allegata iudicare de-
bent vt d. augꝰ. Et ſic ptꝫ totū de euāgelio.

¶ De epiſtola ſermo. CXI.

IMitatores mei eſtote fratres
et obſeruate eos qui ita ambu
lant ſicut habetis formam no-
ſtram. Phil. iij. Hec eſt ſecū-
da ps totius narratōnis iſtius
ep̄le ad phil. in qua poſtq̄ꝫ inuitauit phil.
ad conſtātiam contra ꝑuerſitatem doctrine
pſeudo apl̄oꝝ ſubiūgit inſtructiōem ad cō-
ſtantiam cōtra ꝑuerſitatem vite ne ſcꝫ exē-
plo illoꝝ corrūpantur. De his em̄ duobus
debet doceri populus ſcꝫ de doctrina fidei
et bonitate oꝑis. In hac igitur ep̄la quat-
tuor facit ap̄lus. Primo enī inuitat phil.
et nos cū illis a ſui et ſibi ſimiliū imitatōꝫ
In principio ep̄le Secūdo reuocat eos ab
imitatōne vite pſeudo apoſtoloꝝ oſtendēdo
eoꝝ malam cōuerſatōnem. ibi. Multi enim
ambulant quos ſepe dicebā vobis. Tercio
vt ipſum ſequātur oñdit ſui ⁊ ſuoꝝ celeſtē
cōuerſatōnem ibi. Noſtra aūt ɔuerſatio in
celis eſt. Quarto quaſi cōcludēdo exhorta
tur eos in dño ad bonoꝝ opeꝝ ꝑſeuerātiaꝫ
ibi. Itaqꝫ fratres mei cariſſimi ⁊ deſi. ⁊c̄.
In prima ergo ꝑte inuitat ap̄lus phil.
et nos cum illis ad ſui ⁊ ſibi ſimiliū imita-
tōnem dicens. Fratres eſtote imi. m. ſ. in
ꝑfecta fide ⁊ bonis oꝑibꝰ. j. Coꝝ. iiij. Imi
tatores mei eſtote ſicut ⁊ ego xp̄i. Et obſer
uate id eſt diligenter inſpicite vt imitemini
eos qui ita ambulant ſicut ⁊ nos ſcꝫ in fide
et dilectōne id eſt nō ſolū me imitemini ſed
et eos qui ita ambulant ſicut ⁊ ego Sicut
habetis formā noſtram id eſt ſicut habetis
formaꝫ vite noſtre impſſam in vobis tanq̄ꝫ
imaginem ⁊ exemplar. Prelati em̄ debent
eſſe forma ⁊ exemplar ſubditoꝝ. j. Thi. iiij
Eſto exemplū fideliū in verbo in cōuerſa-
tiōe. in caritate in fide in caſtitate. ℟
Ubi nota qꝰ ap̄lm ⁊ ſui ſimiles imitari de-
bemus in ſeptem. Primo in fidei veritate
et viuacitate vt ſcꝫ veram fidem ⁊ viuam
habeamus qđ tunc eſt qñ fidem quā credi
mus ꝑ oꝑa oſtendimus. Eſt em̄ verū vt di-
cit phus adequatio rei ad intellectū. Ia. ij
Oſtendas mihi fi. tu. ex oꝑibus. Io. xiiij.
Qui credit in me oꝑa que ego fa. ⁊ ip. fa.
Quādo enim fides ſine oꝑibus eſt tunc eſt
mortua ⁊ falſa. Ia. ij. Fides ſine ope. mor.
eſt. Fidem viuā ⁊ veram hebuit ap̄lus qui
dicit ad gal. ij. Qđ autem nūc viuo in car
ne in fide viuo filij dei. Ille viuit in fide
qui oꝑa viua in fide facit. Qui auteꝫ mor
tua oꝑa facit in fide id eſt peccata non vi-
uit in fide. Secundo in vere ſpei firmitate
vt ſcꝫ firmiter cōfidamus in deū et non in
bonis mūdi nec in ꝓprijs viribus nec in cō
ſanguineis ⁊ amicis quia omniū iſtoꝝ ſpes
vana eſt. Yſa. xxxvj. Ecce cōfidis ſuꝑ ba-
culuꝫ arūdineū ſuꝑ egyptum cui cū innixꝰ

fuerit homo cōminutus intrabit in manū
eius et ꝑforabit eam. Egyptus que interp̄-
tatur tenebre ⁊ cōfuſio ſignat mūdum et ea
que ſunt in mūdo. Spem veram habebat
ap̄lus qui dicit ad phil. iiij. Omnia poſſ. in
eo qui me confor. Et ad hebre. vj. Quā ſic
anchoram habemus firmā. Sicut enim an
chora tenet nauē ne a ꝓcellis ſubmergatur
ita ſpes tenet nauē penitētie ne a tribulatō
nibus ſubmergat. Quia vt dicit gre. Spes
illius boni ad qđ intendimus quicquid in
via cōtigit gaudere debemus. Tercio in ꝑ-
fecta dei ⁊ ꝓximi caritate vt ſcꝫ deum ſuꝑ
omnia diligamus ⁊ ꝓximū ſicut nos. Lu. x
Dili. do. de. t. ⁊c̄. ⁊ ꝓxi. t. ſicut teipm̄. Hanc
ꝑfectam caritatem habebat ap̄lus qui ait
ad ro. viij. Quis me ſepabit a caritate xp̄i
tribu. an an. ⁊c̄. Certe nihil. Certꝰ enī ſum
quia neqꝫ mors neqꝫ vita ⁊c̄. Item. ij. co.
xj. Quis infir. et ego nō infir. quis ſcan. et
ego nō vror. Quarto in magne prudentie
ꝑſpicuitate. Math. x. Eſtote prudē. ſic ſer.
Sicut em̄ ſerpens in vno arto foramine ſe
ponit vt veterē pellem deponat. ſic ⁊ nos de
bemus in arto foramine penitētie ponere ⁊
pellem veteris cōuerſatōnis deponere. He
bre. Deponite vos priſtinā conuerſatōnem
veterem hoiem. Item ſicut ſerpens vnam
aurem cauda obturat ⁊ aliam in terram fi
git ne audiat vocem incātantis ita nos ne
perſuaſionē dyaboli audiamꝰ debemꝰ vnaꝫ
aurem cauda id ē memoria mortis obſtru
ere et aliam terre id eſt memorie ⁊ conſide
rationi ꝓprie fragilitatis infigere. cōſiderā
do ex quot ⁊ quātis pōt homo pire. qui em̄
caſtrum ſuū luteū ſentit nō preſumit guer-
ram amouere. Hanc prudētiam ꝑfecte ha
buit ap̄lus. Nam in arto foramine penitē-
tie ſe cōſtrinxit Gal. ij. Chriſto cōfixus ſū
cruci. Et ſemꝑ ſe mortalem ⁊ fragilem cō
ſiderauit. ij. Thi. iiij. Ego em̄ iam delibor.
et tempus reſolutōnis mee inſtat. Ro. vij.
Uide ali. le. in mem. me. repug. le. men. mee
Quinto in fortitudinis firmitate vt ſcꝫ nul
lis frangamur aduerſis nec temptatōne ali
qua a xp̄i integritate vellamur ſꝫ omni ad
uerſitate ſiue cōtra nos ſiue cōtra noſtra ſi-
ue cōtra noſtros exſurgat fortiter obſiſtamꝰ.
ſicut iob qui hanc triplicem aduerſitatē ſu
ſtinuit et in omnibus non peccauit. Ia. j.
Beatus vir qui ſuffert tempt. qm̄ cū ꝓba.
fu. ac. coro. vi. ⁊c̄. j. Pe. j. Modicū aūt nūc
ſi oportet cōtriſtari in varijs temptatōnibꝰ
vt ꝓba. f. vr̄e mul. ꝑcō. ſit au. qđ ꝑ ig. ꝓba.
inueniatur in lau. dei. Hanc fortitudineꝫ ⁊
patiētiam habuit ap̄lus qui dicit. j. coꝝ. iiij
Male. ⁊ benedi. ꝑſe. pa. ⁊ ſuſt. blaſ. ⁊ obſe.
Et iterū. j. co. xj. Ter virgis ceſus ſum ſe-
mel lapidatꝰ ſum. Sexto in temꝑantie ꝑfe
tate ne ſcꝫ ꝓſperis mūdi diſſoluamur ſcꝫ di
uitijs delicijs ⁊ honoribus ſi adueniāt ꝑce
et temꝑate vtamur vt ſuccedentibus ꝓſpe
ris nunq̄ꝫ dei ⁊ fideiuſſoris noſtri ieſu xp̄i
obliuiſcamur. et ſic tran. ꝑ bona tpa. vt nō
amit. eter. j. Co. vij. Qui ha. vx. tā nō ha-
ſint et qui gau. tā nō gau. et qui emp. tā nō
poſſet qui vtitur hoc mūdo tanq̄ꝫ nō vtā
tur Hanc ꝑcitatem ⁊ temꝑantiam habuit
ap̄lus qui dicit. j. thi. vj. Nihil tulimus in
hunc mūdum ſed nec auf. quid poſ. haben.
et quibus te. his cōten. ſimus. Septimo in
iuſticie equitate vt ſcꝫ iuſticiā ad deū ⁊ ꝓ-
ximū et ad noſipſos ſeruemꝰ. Ro. xiij. Red
dite omnibus debitū. cui tributū tributum
cui vectigal vectigal. et cui honorē hono.
Math. xxij. Reddite que ſunt ceſa ceſa.
Deo em̄ debemus obediētiam ⁊ honorem.
Actuū. v. Obedire oportet deo. Proximo
cōfeſſionem animi ⁊ ſubuētionem operis.
vt ptꝫ in ꝑabola de ſauciato. Lu. x. Sama
ritanus autem iter fa. et vi. e. miſericordia
motus eſt et a ꝓpi. all. vul. eius infun. ol. ⁊
vi. Uade ⁊ tu fac ſimiliter. Nobis aūt pu-
nitōnem ſceleris ne a dño iudicemur. j. Co.
xj. Si noſmetipſos diiu. non vti. iu. Ezech.
xviij. Iuſticia iuſti ſuꝑ eum erit. j. Pe. iiij
Tempus eſt vt incipiat iudiciū a domo dei
Domus dei eſt quilibet fidelis. Hanc iuſti
ciam ꝑfecte habuit ap̄lus et quo ad deum
et quo ad ꝓximū et quo ad ſeipm̄. Primo
quo ad deū. j. Thi. j. Regi autem ſeculorū
immortali inuiſibili ſoli deo honor ⁊ gloria
De ſecūdo. ii. thi. ij. Omnia ſu. ꝓpter elec.
vt ⁊ ip. ſal. ɔſe. De tercio. j. Co. ix. Caſtigo

coꝛpus meum et in ſerui.redi.De imitatōe
autem cōſilioꝝ que ipe impleuit non p̄cepit
ipſe apſus quia non eſt de neceſſitate ſalu-
tis.et ideo non ꝓſequaumr de ea. Imitatō
autez de omnibus ſupꝛadictis eſt de neceſſi
tate ſalutis.Et ſic ptꝫ pꝛimū. In ſecūda
pte reuocat apſus phil̄.ab imitatione vite
pſeudo apſoꝝ oſtendēdo malam vitam eoꝝ
d.Multi enī ambulant ſcꝫ aliter q̄ꝫ nos a
quibus cauete quos ſepe dicebam vobis.ſ.
quādo eram apud vos et nūc flens dico ſcꝫ
ꝑ compaſſione miſerie eoꝝ ⁊ deceptōne pu-
ſilloꝝ quos ipſi ſeducūt quos dico eſſe ini-
micos crucis xp̄i. Pꝛimo quia crucem re-
putant ſtulticiā vt ſapiētes mundi.Secun
do quia nitūtur p̄dicationem crucis xp̄i ex-
tinguere ſicut iudei.j.Co.j.Nos autem p̄di
camus xp̄m cruci iudeis quidem ſcan.gen.
aūt ſtul.Illi autez pſeudo gentiles ⁊ iudei
erant.Tercio quia eoꝝ conuerſatio eſt con
traria cruci.quia in delicijs viuunt.quales
ſunt guloſi ⁊ luxurioſi.Sap.ij.Diſſimilis ē
alijs vi.il. Quarto quia carnales obſeruā
tias inducūt quales erant in lege veteri ſu
perfluā aſſerūt crucem xp̄i cum aliūde ſalu
tem expectant.Omis aūt ſalus in cruce ex
ſiſtit.Et vide q̄ omnia hec competūt mun-
danis ⁊ malis xp̄ianis qui crucifixū ⁊ cru
cem ſequētes derident.p̄dicatiōem non cu-
rant.ſed extirpare nitūtur dum crucis pſe-
quūtur p̄dicatores Eoꝝ conuerſatio ⁊ vita
eſt totaliter cōtraria cruci. quia eſt in deli-
cijs ⁊ luxurijs ⁊ multis iniuſticijs que om
nia contrariātur cruci.Et aliunde ſalutem
quā a cruce ſperāt ⁊ querūt.ſ.a conſtella-
tionibus ⁊ demonibus ꝑ maleficia ⁊ factu
ras.Omnes iſti ſunt inimici crucis chꝛiſti
quoꝝ finis eſt vel erit interitus ſcꝫ eternus
q̄m qui talia agunt digni ſunt moꝛte Ro.j.
Nam finis illoꝝ moꝛs eſt. Stipendia enīꝫ
peccati moꝛs.ſcꝫ triplex nature culpe ⁊ pe
ne eterne. Job.xxj.Du.in bo.di.ſu.⁊ in pū
cto ad infer.deſcen.Sequitur Quoꝝ deus
ven.eſt.Hic cōſequēter determinat in quo
et quō vita iſtoꝝ contrariatur cruci chꝛiſti
Nam in cruce xp̄i ſunt tria ſcꝫ aſꝑitas ma
gna.vilitas nimia.et pauꝑtas ſumma.Ecō

tra in vita iſtoꝝ tria cōtraria tangit.Quo
rum pꝛimū eſt voluptas cōtra aſperitatem
quia colunt ventrem ſicut deum. Ecci.vj.
Omnis laboꝛ eius in oꝛe eius.Ro.xvj.
Huiuſmōi non dn̄o ſeruiūt ſed ventri. Se
cūdum eſt gloꝛia cōtra vilitatem que glo-
ria eſt ip̄is ſcꝫ in confuſionē ipoꝝ qꝛ in quo
debuerāt confundi et eſt cauſa cōfuſiōis ip̄i
gloꝛiant.Gloꝛia em̄ peccatoꝝ ex malo cau
ſatur qd̄ deberet eſſe cauſa cōfuſionis quia
letātur cum male.fece.⁊ exul.in re.peſ. ꝑ-
uer.ij.j.mach.ij.Gloꝛia homīs peccatoꝛis
ſtercus et vermis eſt.Item gloꝛia peccato
rum eſt in cōfuſionūꝫ eoꝝ quia eos ad eter
nam confuſionē ducit.Oſee.iiij. Gloꝛiam
eoꝝ in ignominiā cōmutabo. Terciū eſt ſa
poꝛ terrenoꝝ contra pauꝑtatem.Tales em̄
dicūtur terrena ſapere quia nihil niſi terre-
nam ⁊ carnāle ſapiūt.p̄s. Inimici eius ter
ram lingent.Idēꝫ.Subſtātia mea in infe.
t.q.d.apſus.Deus peccatoꝝ eſt venter id ē
concupiſcētia carnis aut gloꝛia mūdana id
eſt ſuꝑbia vite. aut ſubſtātia terrena id eſt
ꝯcupiſcētia oculoꝝ.Iſti ſunt tres dij quos
mūdus adoꝛat.j.Io.j.Omne qd̄ ē in mū-
do ⁊c̄.Exo.xxxij.Iſti ſūt dij tui iſrael qui
edux.te de ter.egyp. Et ꝑ conſequēs tales
ſunt inimici crucis xp̄i.quia reuerētiaꝫ que
deberet fieri crucifixo et nulli alteri exhi-
bent dijs alienis Yſa.xlij.Gloꝛiam meam
alteri non dabo S Notādum q̄ gloꝛia
eoꝝ qui terrena ſapiūt ⁊ ventri ſeruiūt re-
cte eſt in confuſionē eoꝝ.Et hoc patꝫ quā-
tum ad ſeptem.Pꝛimū eſt oꝛdinis diuini ꝑ
uerſio. Nam deꝰ nature inſtitutoꝛ ⁊ rectoꝛ
oꝛdinauit q̄ caro tanq̄ꝫ ancilla ſeruiret ⁊ a
nima ſicut dn̄a imparet. Tales autēꝫ hunc
oꝛdinem ꝑuertūt et ꝑ conſequēs confundūt
qd̄ nullo mō eſt ferēdū.Pꝛouer.xxx. Per
tria mouetur terra et quartū ſuſtinere non
pōt.per ſeruū cum regnauerit.ꝑ ſtultūꝫ cū
ſaturatus fuerit cibo. ꝑ odioſam mulierēꝫ
cum in matrimonio fuerit aſſumpta.⁊ per
ancillam cum fuerit heres dn̄e ſue. Coꝛpꝰ
et caro eſt iſta quattuoꝛ quia eſt ſeruus et
ſtultus et odioſa mulier et ancilla nequam
Quia ergo tales diuinū oꝛdinem ꝑuertunt

et confundūt merito confundentur et ipſi.
Pꝛouer.xiij.Impius confundit ⁊ cōfun-
detur.Secūdūꝫ eſt hoſtis intranei nutritio
Caro enim eſt hoſtis noſter intraneus et
moꝛtifera quaſi ſalutifera cōſulit. Gal.v.
Caro concupi.aduer.ſpi.Sed cum vt dicit
grego.nullus hoſtis eſt efficatioꝛ ad nocē-
dum q̄ꝫ familiaris inimicus. et ideo qui vē
tri ſeruiūt nutriūt efficaciſſimū hoſtēꝫ ſuū
et ideo confundūtur et ꝓuntur in ꝑlio ſpi
rituali. Hoc fuit figuratum in ſampſone.
qui nutriuit dalidam.que ſignificat carnēꝫ
et doꝛmiuit in gremio eius que tradidit eū
inimicis ſuis.qui exoculauerūt eum et ſte-
tit in ꝑpetuum confuſus. Terciū eſt iudi-
cioꝝ deceptio.Caro em̄ eſt infecta concupi
ſcentia anteq̄ꝫ nata et quia naturaliter eſt
coꝛrupta iudicat amara dulcia et dulcia a-
mara ſicut febꝛicitans.Augꝰ. palato nō ſa-
no pe.eſt pa.q.ſa.eſt ſu. et ocu.eg.od.ē.lux
que pu.eſt ama.Et ideo nō eſt ei credēdūꝫ
neq̄ꝫ que appetit tribuēda Sicut freneticō
et febꝛicitāti nō ſunt danda que petūt.Qui
ergo ventri ſeruiūt decipiūtur in iudicijs.
quia carnaliter iudicant et ꝑ conſequēs cō
fundūtur.Et ideo dicūt dulce amaꝝ ⁊ ecō-
uerſo.Yſa.v. Ve qui di.bo.ma.et ma.bo.
po.te.lu.et lu.te. Quartum eſt accumula-
tio debitoꝛū. nos em̄ multis ⁊ in multis ſu
mus obligati et magna debita habemus ex
ſoluere.ꝓpter qd̄ quotidie petimus.Dimit.
no.de.no.⁊c̄. Qui autem ſeruiūt ventri ni
hil de debitis ſoluūt ſed quotidie augent de
bitum ſupꝛa debitum.Qui autem auget de
bitum ſupꝛa debitum cōfunditur quia cito
conſumit ſubſtātiam ſuam et poſtea miſer-
rime viuit.vt ptꝫ de filio ꝓdigo.qui poſtq̄ꝫ
conſum.ſubſtā.ſu.cuſ.poꝛ.et cu.imple.vē.
ſu.de ſi.ꝓuer.xxiij.Vocā.do.po.et dā.ſym.
conſum.Confunditur etiāꝫ talis.quia fre-
quēter expellitur de terra ſua.et aliq̄n vin-
culatur ⁊ carceratur.quia non pōt debitūꝫ
ſoluere. Sic accidit his qui veneri ſeruiūt
Quintum eſt impoſſibilitas fiendoꝝ. qui
enim ventri ſeruiūt quādam impoſſibilita-
tem incurrūt ꝓpter qd̄ confundūtur qꝛ im
poſſibile eſt q̄ ventri ſatiſfaciāt. quāto em̄

ei plura impendūtur tanto plura requirit.
et nunq̄ꝫ ſatiatur.ꝓuer.xxx. Tria ſunt inſa
tiabilia et quartū nunq̄ꝫ dicit ſufficit. In-
fernus ⁊ os vulue ⁊ terra que nunq̄ꝫ ſatiat
aqua.et ignis qui nunq̄ꝫ dicit ſuffic̄. Ignis
iſte eſt concupiſcētia carnis.imo q̄ peius ē
dū caro delicate nutritur ꝓteruit in dn̄am
ſuam aiam.ꝓuer.xxix. Qui delicate a pu.
ſu.nu.ſer.ſ.poſt ſen.eū contu. Hoc fuit fi-
guratum in ſara ⁊ agar.que cōcepiſſe ſe vi
dens deſpectui habuit dn̄am ſuam.⁊ tamen
dn̄a ſua dederat eam in vxoꝛēꝫ viro ſuo.vt
ptꝫ gen̄.xvj. Qui ergo ventri ſeruiūt quā-
dam rebellionem ⁊ inoꝛdinationē in ſeipis
vident. ꝓpter qd̄ merito confundi debent.
Occurrit etiam quedam alia impoſſibili-
tas eis qui ventri ſeruiūt. ꝓpter qd̄ eterna
liter cōfundentur.quia eis impoſſibilia vi-
dentur oꝑa penitētie et deſperāt eam poſſe
facere.Sextum eſt aſſiſatio iumentoꝝ.Nō
enim digniſſima creaturaꝝ ſic eſt oꝛdinatꝰ.
q̄ ſi ſm̄ ſpūm ⁊ virtuoſe viuit trāſſertur ad
deos id eſt ad angelos. ſi aūt ventri ſeruiat
in beſtias redigitur ꝓpter qd̄ merito con-
funditur.Sen̄.Quoſdam ventri ſeruiētes
loco aīalium nō hoīm numeremus. Septi
mū eſt incurſio multoꝝ maloꝝ.q̄m qui ven
tri ſeruiūt infinita mala incurrūt.ꝓpter qd̄
merito confundūtur.Nam omnia bona cō
uertūtur eis in malum. et baptiſmus ⁊ fi-
des ⁊ paſſio xp̄i et bona nature ⁊ foꝛtune
et gratie.ita q̄ vere de eis pōt dici qd̄ dictū
eſt de iuda. Melius erat il.ſi na.nō fu. hō
ille.mar.xiiij. Incurrūt etiāꝫ moꝛtem eter
nam ⁊ priuabūtur gloꝛia dei Pꝛopter que
omnia tales confundūtur ⁊ confundentur.
Hiere.xx.Con.ve.quia nō intellexerūt ob
ꝓbꝛium ſempiternū qd̄ nūquāꝫ delebit. Et
ſic ptꝫ ſcd̄m. Tercio apſs qui dixit Imi
tatoꝛes mei eſtote.Oſtendit ſuā et ſuoꝛum
bonam ⁊ altam vitam.d. Noſtra cōuer.in
ce.eſt.q.d.Sicut illi viuunt non imitemini
eos.ſed nos.qꝛ nr̄a conuerſatio in celis eſt
ſcꝫ ꝑ ſpem ⁊ amoꝛem. qꝛ ibi eſt theſaurus
noſter ſcꝫ xp̄us et ibi ſunt omnia bona no-
ſtra.Math.vj.Vbi eſt theſaurus tuus ibi
eſt ⁊ coꝛ tuum.Vnde ⁊ ſal.expec.i.merito

huius conuerſatōnis ſaluatorem expectamus. Uel vnde localiter id eſt de quo loco ſaluatorem expectamus dñm noſtrū ieſum xp̄um qui ſm nomen ſuū nos ſaluabit quātū ad aīas. Math. j. Ipſe eñ ſaluū faciet populum ſuū a peccatis eoꝝ. Et ſimiliter quātū ad corpa quia corpus humilitatis noſtre id eſt corpus humiliatum ꝛ incineratum reformabit ꝛ reintegrabit ad melio rem ſtatum quia cōfiguratum corpi claritatis ſue id eſt ſimile corpi ſuo in claritate glorie. licꝫ ſuū ſit magis clarū quia vt dicit aplus. j. Co. xv. ſtella differt a ſtella in claritate. Et hoc veraciter pt facere quia ſua potentia eſt infinita et oīa pōt ſibi ſubijcere. Et ideo ſm potētiam ſuam qua pōt ſibi omnia ſubijcere cōgregabit cineres corporis noſtri ꝛ ex eis reformabit corpus noſtrū in ſimilitudine claritatis corporis ſui Et tunc ſcꝫ in reſurrectione erūt ſibi oīa ſubiecta et anime ꝛ corpā et boni ꝛ mali ꝛ omnis prelatio ceſſabit. j. Co. xv. Deinde finis cum tradiderit regnū deo ꝛ patri cū euacuauerit omnē principatum ꝛ ptātem ꝛ virtutem. Nunc aūt vt dicit aplus non videmus omnia ſubiecta ei. Unde ſm illam eādem opatiōem qua in reſurrectiōe reformabit corpus humilitatis noſtre ſubijcit ſibi omnia. Si ergo volumus ſaluari in aīa et glorioſi in corpe reſuſcitari cōuerſemur cum aplo in celeſtibus et eleuemur a terrenis p deſiderium ꝛ amorem quia illa eſt ciuitas noſtra. Hebre. xiij. Nō habe. hic ma. ci. ſed fu. inq̄ri. Tria eniꝫ ſunt ſigna ꝑ que aliquis cognoſcitur eſſe de aliqua patria. ſ. loquela habitꝰ et mores. Loquela celeſtis patrie eſt laudare bn̄dicere ꝛ p̄dicare. Habitus autē eſt totus honeſtus Mores aūt ſunt ſancti et compoſiti. Unuſquiſqꝫ ergo videat ſi hmōi figuram gerat in ſe et tunc cognoſcet vn̄ ſit. Et ſic ptꝫ terciū. Quarto apls quaſi concludēdo hortatur eos vt in dn̄o pſeuerent. d. Itaqꝫ fratres mei cariſſimi id eſt de quo eos amabat ꝛ deſiderabat in xp̄o. Gaudiū meū id eſt cauſā gaudij mei in pn̄ti ꝓpter bona opa que facitis et corona mea ſcilꝫ in futuro expectata. ſic

ſtate in dn̄o ſcꝫ ſicut docui vos ſtare. et addit cariſſimi ꝓpter maiorem expſſionem amoris. Deinde exhortatur aliquas pſonas ſpēaliter d. Euchodiā rogo et ſinthicen deprecor idipm ſape in dn̄o. Due femine erāt que p̄dicatores recipiebant. Etiā rogo et te germane. ꝓprium nomen eſt. qui es ſcilꝫ compar mihi in euāgelio p̄dicando. adiuua illas ſcꝫ feminas p̄dictas confortādo et ſupportando cū clemente. id eſt vt clemēs et ceteri adiutores mei adiuuēt illas quaꝝ nomina ſcripta ſunt in libro vite id eſt in p̄deſtinatione diuina. Et ſic patꝫ quartum et conſequēter totum de epla.

Dn̄ica. xxiiij. de euāgelio ſermo. CXII.

LOquente ieſu ad turbas. ecce princeps vnus ado. eum dicēs Domine filia mea mō defuncta ē. Math. ix. Mar. v. Lu. viij. Sicut dr ioh. xj. Chriſtꝰ eſt reſurrectio ꝛ vita. quia ꝛ corpa mortua facit reſurgere ad vitam nature. et animas mortuas ad vitam gratie. et homies infirmus priſtine reſtituit ſanitati. Quia vt dicit augꝰ. Chriſtus in hunc mūdum vt magnus medicus venit. qui ſolo verbo omnia ſanauit. ps. Miſit verbum ſuū ꝛ ſana. oēs Cuius mirabilis virtus in pn̄ti euangelio declaratur. In quo quidem euāgelio quatuor ſummarie continētur. Primū eſt principis ſinagoge ꝓ filia mortua deprecatio ad quā xp̄s prexit. In principio euāgelij. Secūdum eſt cuiuſdā mulieris emorroiſſe ad xp̄um acceſſus. et fimbrie veſtimēti eius tactus cuius virtus eam ſanauit ꝛ erexit ibi Et ecce mulier que ſang. flux. pa. xij. annis acceſ. re. et teti. fim. veſtimēti eius. Terciū eſt aduentus xp̄i ad domū principis ꝛ manus puelle a xp̄o. tentio. ad quā puella mortua ſurrexit ibi. Et cū veniſſet ieſus in do. prin. ꝛ vi. tyb. et turbam tumul. di. recedite Quartum eſt facti miraculi noticia cuius fama in vniuerſam terram exijt ibi Et ex. fa. hec in vni. ter. Primo ergo ponitur principis ſinagoge ꝓ filia mortua depcatio

ad q̄ xp̄s prexit. Et hoc eſt. Loquē. ie. ad tur. id eſt dum xp̄us predicaret turbis. ecce princeps vnꝰ archiſinagogꝰ nomie iairus vt dicitur in lu. acceſſit corde et fide ac mētis deuotione et adorauit eū et cecidit ad pedes eiꝰ vt dicitur in mat. d. fi. m. mo. def. eſt. Sed cōtra mar. v. dr. fi. m. mo. in extremis eſt. Et Lu. viij. dicitur. Et hec moriebatur. ergo nō erat mortua. Reſpondeo qn̄ iairus receſſit de domo nōdū erat mortua ſed erat in extremis vt dicit Mar. Quādo autē puenit ad xp̄m iam erat mortua ſcd̄m iayri eſtimatiōem taliter eñ dimiſit eam q̄ putabat eā mortuā. Unde mar. ꝛ lu. poſuerunt verba iairi. math. vero poſuit cordis credulitatē et eſtimatōeꝫ. vt dicūt rabanꝰ ꝛ Augu. Unde dicit glo. Utrūqꝫ ē a dn̄o petitum. vt vel moriētē ſanaret vel mortuā ſuſcitaret. Reuera mortua erat tūc. q2 dum pater venit ad ieſū illa deceſſit vt ipſe eſtimabat. vn̄ nūcius obuiās eunti ieſu retulit ipam mortuā. vt dicitur in luca. Un̄ ergo dicit. fi. m. mo. defunc. eſt ſed veni impone manū tuam ſup ipam et viuet. ſ. ſanata ꝛ reſuſcitata. Et q2 ieſus ad hoc venerat in mūdū vt vitā daret corpibꝰ et aīabus. ideo ſtatim ſurgēs ſeq̄bat cū ꝛ diſcipuli eiꝰ vt eſſent teſtes et pticipes miraculi. Et nota q̄ Lu. dicit q̄ erat vnica illi. et erat vere annoꝝ xij. Et patꝫ primū. Secūdo ponit cuiuſdam mulieris emorroiſſe ad xp̄m acceſſus ꝛ fimbrie veſtimēti eius tactus cuiꝰ virtus eam ſanauit et erexit. Et hoc eſt. Et ecce mulier. ſ. qn̄ ieſus ibat in itinere cū principe. hec mulier venit que flu. ſan. pa. i. infirmitatē emorroidarū. xij. annis. In mar. et in luc. additur q̄ in medicos erogauerat ꝛ cōſumpſerat omnem ſubſtātiam ſuam et a nullo poterat curari. Et nota hic q̄ mūdꝰ cōſumit ſubſtātiam ſuam in quattuor. ſcilꝫ in guerras et brigas. aduocatos et cauſas in ludos et vanitates. et in meretrices ꝛ tabernas. Aliter dixit quidam ſapiēs. qui ait Quattuor ſūt que deſtruūt totum mūdum ſ. reuma medicoꝝ. opinio iudicū. legalitas mercatoꝝ. ꝛ cōſcientia religioſoꝝ. Medici omēm infirmitatē attribuūt reumati. Iudices de omni q̄ōne dicunt eſſe opinionem. Mercatores volūt oīa ſibi credi ſub legalitate. Religioſi vero dicunt de omnibus ego habeo ꝯſciētiā. Hec ergo mlier acceſſit retro ꝓpter humilitatē ꝛ verecūdiā indignā ſe iudicās pn̄tare corā facie eiꝰ ſicut magdalena ſtetit retro. Et te. fi. v. e. non reputans ſe dignam tangere pedes vel veſtimētum ſed tātum fimbriā quā xp̄us more iudeoꝝ habebat ſm p̄ceptum legis. vt patꝫ numeri. xv. Fimbrie ponebātur in angulis pallioꝝ que erant q̄daꝫ vitte iacinctie quas pharizei magnas faciebant. Dicebat eñ intra ſe in ſecreto cordis. Si tetigero tantū fimbriā veſtimenti ſalua ero. Glo. Credidit. dixit. tetigit. q2 his tribus. ſ. fide verbo et ope omis ſalus acquiritur. Et quia perfecte credidit per caritatē tetigit. fides eīn per dilectōm opatur. idō ieſꝰ cōuerſꝰ eſt ad eam et videns eam oculo cordis et pietatis et cōpaſſionis d. Con. fi. fi. t. te. ſal. fe. Quia vt dicit in mar. mulier hec timebat tremebat. et ideo dixit Cōfide filia. Et cauſa huius timoris tangitur in mar. et lu. vbi dicit q̄ poſtq̄ tetigit ſtatim ſtetit fluxus ſanguis eius. et tunc dicēte ieſu. Quis me tetigit et negātibus omibus dixit petrus. ꝛ qui cum illo erāt. Turbe te cōprimunt et tu dicis quis me tetigit. Et dixit ieſus. tetigit me aliquis. nam ego cognoſco virtutē de me exiſſe. Uidēs autē mulier q̄ non latuit tremēs venit et cecidit ante pedes dn̄i et indicauit ob quā cauſā tetigerat eū et quō ꝯfeſtim ſanata eſt. Sed queritur quare dn̄s iſtā mulierem ꝓpalauit et fecit eam cōfiteri infirmitatē ſuam coram omibus. Criſ. Cur nō pmiſit eam latere. nūquid gloriam ſuā q̄rebat quā querere ꝓhibebat. Reſpōſio dicendum q̄ hoc fecit ꝓpter quattuor. Primo vt timorē ab aliis accēdendi ad eum excluderet. Scd̄o vt fidē illius patefaceret que non fuiſſet cōmēdata niſi mulier fuiſſet ꝓpalata. Tercio vt ſe omnia ſcire mōſtraret Quarto vt archiſinagogū pro cuius filia ſuſcitāda ibat cōfortaret ne virtute eiꝰ diffideret dū corā miraclm fieri videret T Et vide q2 quātum ex dictis colligere poſ-

ſumus in hac muliere ſex magne virtutes
fuerūt. et ideo nō immerito in animā ꝛ coꝛ
poꝛe ſanata fuit. quas peccatoꝛ debet habe
re ſi vult ab infirmitate peccati liberari.
Primo fuit in ea verecūdia. et ideo nō an̄
faciem ſed retro acceſſit. ſic peccatoꝛ debet
confundi ꝛ verecundari de viliſſimo ſtatu
in quo eſt. quia de filio regis factus eſt ſer
uus dyaboli. de ſtatu virtutum poſitus ē in
carcere ꝛ catenis peccatoꝛuꝫ. Eccȷ. iiij. Eſt
confuſio adducens peccatuꝫ et eſt confuſio
adducens gloꝛiam ꝛ gratiam. Pſal. Dixit
dn̄s ex baſan cōuertam. Baſan interpꝛeta
tur confuſio. Secūdo fuit in ea fides. nam
dicebat intra ſe ſi tetigero tātum. Sic pec-
catoꝛ debet credere filium dei ꝓ ſalute ho-
minū paſſuꝫ. et ideo libenter recipit pecca-
toꝛem. et ꝓpterea ſecure debet accedere ad
deum. Hebꝛe. x. Accedamus cum vero coꝛ
de in plenitudine fidei. Tercio fuit in ea ti
moꝛ. Mar. Mulier aūt timens ac tremens
venit. Sic peccoꝛ debet timoꝛē filialē reci
pere p quem declinet a malo. Prouer. xv.
Per timoꝛem dn̄i decli. omis a malo. Nā
qui ſine timoꝛe eſt nō poterit iuſtificari. vt
eccȷ. j. dꝛ. Quarto fuit in ea dilectio quia ſi
cut credidit in coꝛde ſic geſſit in ope. Fides
enim p dilectiōem opatur. vt dꝛ ad gal. v.
Et ideo tetigit fimbriā veſtimēti eius. Sic
peccatoꝛ debet amoꝛem dei ꝛ ꝓximi imple-
re vt opa virtutum circa deū ꝛ ꝓximū fa-
ciliter opetur et tā in ꝓſperis ꝙ̄ in aduer-
ſis firmiter manet in deo. Nam caritas fa-
cit magna ꝛ foꝛtia faciliter opari. vt dicit
grego. ꝛ omnia aduerſa tolerat patiēter. j.
coꝛ. xiij. Caritas patiens eſt be. eſt nō ir. nō
cogi. ma. Ideo omnia credit. omnia ſperat
omnia ſuſtinet. Quinto fuit in ea humili-
tas. quia nō reputauit ſe dignam pedes tā-
gere. vel veſtimentum ſed ſolum fimbꝛiam.
Sed peccatoꝛ debet habere humilitatem. q̄
habet omnes virtutes cuſtodire. Grego.
Qui ceteras virtutes ſine humilitate con-
gregat quaſi qui puluerem in ventum poꝛ-
tat Idem illa veraciter in nobis virt⁹ ma
net que in radice humilitatis pſeuerat. Se
xto fuit in ea confeſſio veritatis quia venit
et coram omnibus confeſſa eſt infirmitatē
ſuam ꝛ ſanitateꝫ quā recepit. vt dꝛ in mar.
Sic peccatoꝛ debet habere cōfeſſionē veri
tatis vt peccata ſua veraciter confiteatur.
Job. ix. Da gloꝛiam deo ꝛ cōfitere pecca-
ta tua. Yſa. lxiij. Dic tu iniqui. t. vt iuſtifi-
ceris. In fine nota ꝙ ambꝛo. videtur vel-
le ꝙ iſta mulier fuerit martha. Vn̄ in ſer-
mōe de ſaluatoꝛe inter bn̄ficia xp̄i qui enu
merat ſubdit. Dum languidum ſanguinis
fluxum ſanat in martha. dum demones ex-
pulit de maria. dum coꝛpus rediuiuū ſpū̄s
caloꝛe reſtrinxit in lazaro. Euſebius aūt in
eccleſiaſtica hyſto. li. vij. dicit ꝙ poſtq̄ hec
mulier ſanata eſt. fecit ſtatuā ad imaginem
xp̄i in curia ſua que veſtes ꝛ fimbꝛias ha-
bebat in magna reuerētia. Herbe aūt cre-
ſcentes ſubtus que pꝛiꝰ nullius virtutis
erant. cum ad fimbꝛias attigiſſent tante vir
tutis erant vt inde multi infirmi ſanarētur
Hiero. etiaꝫ dicit in hyſto. triptita. li. vj. ꝙ
cum iulianus apoſtata cognouiſſet in ceſa
rea philippi eſſe ſimulacrū ꝙ ſanguinis libe
rata ꝓ fluuio femina cōſtruxerat eo depoſi
to ſuā ibi imaginem collocauit. que fulmi-
nis ictu fracta eſt. Ex his igitur pꝫ ꝙ iſta
mulier non fuit martha ꝛ foꝛte potuit eſſe
ꝙ due fuerūt liberate ab iſta infirmitate. ſ.
iſta mulier ꝛ martha. Et ſic pꝫ ſcd̄ꝫ. Ter
cio ponitur aduentus xp̄i ad domū pꝛīci-
pis ꝛ manus puelle a xp̄o tentio ad quā pu
ella moꝛtua reſurrexit. Et hoc ē. Cum ve.
ie. in do. pꝛin. ꝛ vi. tibi. id eſt carmen lugu-
bꝛe cum tibia cantātes. Antiquitus em̄ ta-
les ad exequias moꝛtuoꝝ vocabant vt ſuo
carmine alios ad luctuꝫ ꝓuocarēt. Hiere.
ix. Vocate lamentātrices vt veniant. Qd̄
non cōpetit xp̄ianis ſcꝫ cōtrarium in mul-
tis ptibus obſeruetur. j. Theſ. iiij. Non cō
triſtemini ſicut ꝛ ceteri qui ſpem nō habēt
Cū ergo vidiſſet ieſus hos tibicines ꝛ tur-
bam que cōuenerat ad exequias tumultuā
tem id eſt cū tumultu plangētem. Lu. viij.
Flebant aūt omnes ꝛ plangebant illā. Di-
cebat. Recedite non eſt em̄ moꝛtua puella
ſed doꝛmit Reuera moꝛtua erat vt dꝛ in lu
ca. Eis ergo moꝛtua erat. deo aūt qui ſuſci

tare poteſt doꝛmiebat vt dicit glo. In cuiꝰ
diſpoſitōne ꝛ anima recepta viuebat ꝛ caro
reſuſcitāda quieſcebat vt dicit beda. Et de
ridebant eum quia nō credebant ſciētes qꝛ
moꝛtua erat. Et ideo non merētur ad reſu
ſcitatiōem admitti ſed eijci. Math. vij. No
lite ſanctū da. ca. neqꝫ mit. mar. ve. ante por.
Et hoc eſt qd̄ ſequitur. Et cum eiecta eſſꝫ
turba ſcꝫ de domo intrauit ieſus cū petro
et iacobo et iohāne ꝛ patre ꝛ matre puelle
vt dꝛ in luca. et tenuit manū eius ꝛ excla-
mauit dicens. Puella ſurge. vt dꝛ in luca.
Ad cuius vocem ꝛ tactum ſtatim ſurrexit
puella et iuſſit illi dare manducare. vt dꝛ in
luca. Et ſic pꝫ expoſitio lr̄alis euangelij.
Nota mulier illa emoꝛroiſſa de qua hic
agitur dꝛ fuiſſe gentilis ꝛ ciuis in vrbe ce-
ſarea philippi que eſt ciuitas in terra gen-
tilium et ſignat populum gentilem. Mo
raliter aūt ad edificatōem noſtram eſt hic
requirēda expoſitio allegoꝛica ꝛ moꝛalis.
Nota ergo ꝙ ſcd̄m allegoꝛiam p iſtam mu
lierem emoꝛroiſſam gentilis populus qui
nunc eſt ſancta eccleſia deſignatur. Per fi-
liam vero archiſinagogi iudaicus populus
qui dꝛ ſinagoga. Et vide ꝙ eo tempe quo
hec mlier. dꝛ infirmata. hec puella nata fuit
cum. xij. annis paſſa fuerit ꝛ filia pꝛincipis
xij. annos dicatur habere etatis. Quando
em̄ gētilis populus circa deoꝝ culturās in
firmari cēpit. tunc deus elegit ſibi populuꝫ
acceptabileꝫ ꝛ dixit abꝛaā. Egredere de ter
ra tua ꝛ de cognatōne tua ꝛ faciam te cre-
ſcere in gentem magnam. Et dicit ꝙ patie-
batur fluxum ſanguinis. quia ad lr̄am ſan-
guinem ſuum ad honoꝛeꝫ ydoloꝝ fundebat
vt pꝫ in ſacerdotibꝰ baal tempe helye qui
cum lanceolis ſe pcutiebant et pfundebant
ſanguinem. iij. re. xviij. et qd̄ peius erat fili
os ꝛ filias ſuas demonijs imolabant. ps
Imo. fi. ſu. ꝛ fi. ſu. demo. Et dicit ꝙ eroga
uerat omnē ſubſtātiam ſuaꝫ in medicos. qꝛ
ad lr̄am ſacrificabant res ſuas tpales ydo
lis ꝓ liberatōne infirmitatum ꝛ piculoꝛuꝫ
ſuoꝝ vt pꝫ de beel. dan̄. xiiij. cui multa om
ni die impendebātur. Vel cōſumpſerat om
nem ſubſtātiam ſuam in medicos qꝛ in ad-
diſcendo ſcientias liberales ꝛ mūdanas. in-
geniū ꝛ tempus ꝛ omnia naturalia cōſume
bant gentiles in quibus nō inueniebāt vir
tutem vel ſalutem qꝛ ibi nō erat. Hee ſunt
ille muſe id eſt ſciētie ꝛ ſirenes dulces q̄ nō
ſolum infirmū nō ſanant ſed inſup dulci ve
neno alunt ꝛ infructuoſis ſpinis vberē ſe-
getem rōnis ꝛ intellectus necant. vt dicit
boe. li. j. ꝓſa. j. Quādo ergo hec mulier fu-
it infirmata hec puella fuit nata. et qn̄ hec
mulier fuit ſanata hec puella fuit moꝛtua
Grande miſteriū. Nam in paſſione xp̄i gē
tilis populus eſt electus et ꝓpter incredu-
litatem iudaicus repꝛobatus. Et vide ꝙ in
xij. anno iſta puella infirmata eſt ꝛ eſt moꝛ
tua in qua etate mulieres debent fructuꝫ af
ferre ꝛ filios ꝓcreare. quia tēpus quo xp̄s
venit erat etas legitima in qua ipum debe-
bant recipe ꝓ meſſia ſm ꝓphetiā iacob di-
centis. Nō auferētur ſceptrū de iuda ꝛ dux
de femoꝛe eius. ꝛc̄. Tunc em̄ regebat hero-
des alienigena. Et ſiſr ſm ꝓphetiam dan̄.
dicentis. Poſt ſeptuaginta duas ebdoma-
das occidetur xp̄us Et in illo tempe moꝛ-
tui ſunt mentaliter. Chꝛiſtus autem venit
pꝛincipaliter populo iudaico ſalutem dare
ꝓpter qd̄ hic dꝛ ꝙ ibat ad puellam iſtaꝫ ſu
ſcitādam. Et ſequebātur eum diſcipuli eiꝰ
quia eodeꝫ mō diſcipuli pꝛimo pdicabāt iu
deis Et quia ipſi noluerūt recipe verbū dei
incarnatū ꝛ pdicatum cōuerterūt ſe ad gen
tes vt paulus ꝛ barnabas actu. xiij. dixerūt
Vobis inquit opoꝛ. pꝛi. lo. ver. dei. ſed qm̄
repellitis illud ꝛ indignos vos iudicaſtis
vite eterne ecce cōuer. ad gen. Salutem em̄
quā xp̄s afferebat iudeis gentilis populus
ſubintrans a tergo tactum fimbꝛie ꝛ veſti
mēti xp̄i accepit id eſt p fidem incarnatōis 110
et paſſionis eiꝰ. Nam deitas eſt induta hu
manitate quaſi quodam veſtimēto. Et no-
ta ꝙ venit a tergo quia xp̄m non vidit ſed
poſt moꝛtem credidit Et ideo xp̄s vertit fa
ciem ſuā ad eum ipm erigendo ꝛ cōfoꝛtan-
do ꝛ virtutem ſue paſſionis ei cōferēdo. p
quā eſt ab omni infirmitate ſanatus. ꝛ ver
tit tergum ad iudeos ipos repꝛobādo ꝛ re-
linquendo ꝛ virtutem ſue paſſionis ab eis

auferendo et tunc mortua eſt puella.math
xxi. Auferetur a vobis regnum dei ⁊ dabi
tur genti facienti fructus eius. Ultimo xĩ
xp̃us iuit ad ſuſcitãdum puellam quia in fi
ne mũdi ſinagoga iudeoꝝ ſaluabit. Hiere.
xxiij. In diebus illis ſaluabitur iuda. Et
tunc eijciet tibicenes id eſt ſapiẽtes iudeoꝝ
carmen lugubre cantantes. qđ eſt expecta
reexpecta.qꝛ dicũt xp̃m venturꝝ. Spes aũt
que differtur affli.animã.prouer.xiij.Et idõ
ipoꝝ carmen eſt lugubre ⁊ mortale.qđ tũc
eijcietur quia cognoſcent ip̃m veniſſe.⁊ tũc
ſaluus erit omnis homo ⁊ puella ⁊ emor
roiſſa. Item alia allegoria. Nam ꝑ mulie
rem iſtam antiquã ſignificatur caro inuete
rata quẽ vſqꝫ ab adam deſcendit. Per pu
ellam autẽ illam virginem ſignificatur aĩa
mũda de nouo a deo creata. Quando ergo
puella fuit nata mlĩer fuit infirmata. quia
quãdo anima creatur ⁊ infunditur corpori
tunc caro infirmatur ⁊ ſubijcitur penalita
tibus humane nature. Et quãdo mulier fu
it ſanata tunc puella fuit mortua. quia nõ
prius caro liberatur a penalitatibus ſenſiti
uis humane nature niſi qñ anima ꝑ mortẽ
recedit a carne. Et nota ꝙ dicit puella ha
bebat.xij.annos etatis quibus in hac vita
vixerat.quia anima habꝫ.xij. potẽtias qui
bus et ꝑ quas omnia opa vite agit dum eſt
cõiuncta corpori. Tres habet non affixas
organis.que ſunt intellectus volũtas ⁊ me
moria Quinqꝫ habet exteriores affixas or
ganis que ſunt viſus auditus guſtus odo
ratus ⁊ tactus. Quattuor habꝫ interiores
affixas circa cerebrũ que ſunt ſenſus cõmu
nis imaginatio ſiue fantaſia. exiſtimatio ſi
ue eſtimatio ⁊ memoria ſenſibiliũ. Et vide
qꝛ in illa etate in qua puella dẽbat nubere
et filios ꝓcreare mortua ẽ.qꝛ anima in illa
etate in qua debet incipe mereri tũc morit
per pctm̃ qđ eſt mors anime.qꝛ ꝯmuniter hõ
mines incipiunt peccare a.xij.ãno in ſupra
Et dicit ꝙ patiebatur fluxũ ſanguinis. xij.
annis quia homo in peccatis cõſumitur.et
dꝛ ꝙ erogauerat in medicos omnẽ ſubſtan
tiam ſuã ⁊ nihil ꝓficiebat.quia homo exi
ſtens in fluxu ſanguinis id eſt in pccõ mor
tali omnia opa ſua nihil ꝓficiũt ſibi ad vi
tam glorie.j.co.xiij.Si diſtri.in ci.pau.om
nẽ fa.me.⁊c. Neqꝫ omnia bona ſua tã na
ture ꝙ̃ fortune ſibi ad ſalutẽ ꝓſunt. Chri
ſtus aũt principaliter ibat ad puellam ſuſci
tãdam.et dum iret in via ſanauit emorroiſ
ſam.quia xp̃us principaliter venit in mun
dum ad ſaluãdum animã ⁊ beatificãdũ.qꝛ
beatitudo in anima cõſiſtit ſcꝫ in cognitõe
dei.et conſequẽter venit ad corpus glorifi
cãdum. Joh.x. Ego veni vt vitam habeãt
ſcꝫ in anima ⁊ abundãtius habeant ſup.ꝙ̃
angeli.quia in anima ⁊ corpe Sed quid cõ
tingit quia mulier id eſt corpus primo ac
cepit ſalutẽ.quia anteꝙ̃ xp̃us beatificaret
animas ⁊ de limbo traheret multa corpora
in vitã iſta ſanitate receperũt ⁊ mortuis
ſurrexerũt.et hoc ꝑ tactum veſtimenti xp̃i.
id eſt ꝑ fidem incarnatõnis eius. In fine
autem ⁊ mulier ⁊ puella ſalutem receperũt.
quia in fine mũdi ⁊ anima ⁊ corpus ꝑ xp̃m
ſaluabũtur.et ſic patꝫ allegoria. Morali
ter.autem exponẽdo nota ꝙ ꝑ filiam archi
ſinagogi mortuã in domo ſignificatur pec
cator occultus vel peccator qui morit in
tus in cõſcientia anime ꝑ malam cogitatio
nem.nam ꝑ tres mortuos a dño ſuſcitatos
ſignificantur tria genera peccatoꝝ.vt dicit
auguſtinus.qꝛ ꝑ hanc filiam in domo mor
tuam ſignificatur peccatũ cordis ꝑ filiũ vi
due qui extra ciuitatẽ mortuus ferebatur
peccatũ oris vel opis ſignificatur. Senſus
enĩ corpis ⁊ mẽbra ſunt feneſtre ⁊ ptes aĩe
Cum ergo aliquis ꝑ aliquẽ ſenſum vel mẽ
brum corpis peccat ꝑ portam illam aĩa ex
trahitur mortua. Per lazarũ vero quadri
duanũ in monumẽto ſignificatur peccatũ
opis ꝑ cõſuetudinem inueterati ⁊ putrefa
cti qui enĩ cogitat malum ⁊ cõſentit ⁊ opa
tur.et ꝑ cõſuetudinem in ip̃o ꝑdurat ⁊ ſene
ſcit.in ſepulcro cõſcientie vt lazarus qua
driduanus fetet. Quia ergo ꝑ hanc puellã
peccator occultus deſignatur. ideo ſecrete
eam in domo reſuſcitauit et p̃cepit patri et
matri ne cui dicerẽt quia peccator occultꝰ
ſecrete debet corrigi. Math.xviij. Si pec.
in te fra.tu. id eſt te ſolum ſciente. corripe

eũm inter te ⁊ ip̃m ſolum. Quia vero ꝑ fi
lium vidue et lazaꝝ peccatores publici de
ſignãtur.ideo eos coram multitudine ſuſci
tauit.quia peccator publicus publice debꝫ
argui ⁊ publice debet ſatiſfacere vt ſic cor
rupit peccato ita edificet penitẽtia.j. Thi.
v. Peccãtem ſcꝫ publice corã omnibus ar
gue vt ⁊ ceteri timorẽ habeãt. ℣ No
ta ergo ꝙ in ſuſcitatõne illius puelle xp̃us
ſeptem obſeruauit que nos habere debemꝰ
ſi volumus ab ip̃o a morte peccati ſuſcita
ri. Primũ eſt quia xp̃s ꝓ ea a iayro pr̃e
ſuo rogatur. Jayrus aũt interp̃tatur illu
minãs vel illuminatus.qui ſignat cetũ ſan
ctoꝝ.qui illuminati a deo alios illuminant
Peccator nãqꝫ eſt ſpũs vadens ⁊ nõ redi
ens vadens ꝑ ſeip̃m in peccatũ.ſed cũ pec
catum ſit ꝓfundiſſima fouea vſqꝫ ad infer
num non põt inde exire niſi iuuetur.et ideo
indiget orõne ſanctoꝝ adiuuari. Job.v.
Uoca ergo ſi ẽ qui tibi rñdeat ⁊ ad aliquẽ
ſanctoꝝ cõuertere. Ad orõem ſtephani deꝰ
cõuertit paulũ.vt dicit augꝰ.et ad orõnem
matris auguſtini deus cõuertit ip̃m. Pro
pterea peccatores quotidie conuertũtur.qꝛ
eccleſia quotidie ꝓ eis rogat. Ipſi enĩꝫ nec
pñt nec merẽtur cõuerti.qm̃ qui talia agũt
digni ſunt morte.ad ro.j. Quidã autem ſic
ſunt profundati et obdurati in peccatis ꝙ
nec p̃ces nec verba nec p̃dicatõnes.nec ſan
ctoꝝ orõ aliquid eis valet. Hiere.xv. Si
ſteterit moiſes ⁊ ſamuel corã me.nõ eſt aĩa
mea ad pplm̃ iſtũ eijce illos a facie mea.

Scđm eſt qꝛ tybicines.i.carmẽ lugubre
cantãtes remouẽtur. Tybicines ſunt adu
latores mũdi aures audiẽtium delectãtes.
Carmẽ lugubre ẽ vanũ gaudium mũdi.qꝛ
de rebus lugendis eſt. Prouer.ij. Letã.cũ
malef.⁊ ex.in re.peſ. prouer.xiiij. Extrema
gau.luc.oc. Amos.viij. Cõuertã feſtiuita
tes vr̃as in luc.⁊ oĩa cantica vr̃a in planc.
Sic ergo qui vult cõuerti ⁊ ſuſcitari a pec
cato debꝫ fugere adulationes ꝯſanguineoꝝ
et amicoꝝ qui nõ ſapiũt q̃ dei ſunt ſꝫ carna
lia ⁊ ꝓpria bona.ad phil.ij. Omnes q̃ ſua
ſunt querũt nõ q̃ ieſu xp̃i. Propterea ieſus
dixit abraã. Egredere de ter.t.⁊ de cog.tu.
et de do.pa.t.geñ.xij. Debet etiã vanũ gau
dium mũdi expellere.quia verũ gaudiũ dei
non põt eſſe vbi eſt falſum gaudiũ mundi.
Boe.li.j.metro.vi. Gaudiũ pelle.pelle ti
morem ſpemqꝫ fugato. Nec dolor aſſit nu
bila mens eſt. vinctaqꝫ frenis hec vbi re
gnant. Terciũ eſt quia turbam tumultu
antem de domo eijcit.⁊ tamen emorroiſſaꝫ
coram multitudine ſanauit.⁊ filiũ vidue in
porta coram multitudine reſuſcitauit. Ex
quo datur intelligi ꝙ eſt quedam turba co
adiuuãs ad ſalutẽ ſcꝫ turba bonoꝝ in qua
homo debꝫ libẽter ſtare. Pſal. Ecce ꝙ̃ bo
nũ ⁊ ꝙ̃ io.ha.fra.in vnũ. Eſt ⁊ alia turba
impediens ſalutem.et hec eſt duplex ſcꝫ in
terior maloꝝ cogitatõnum et ſolicitudinũ
mũdanoꝝ que a xp̃o aſſimilatur ſpinis que
ſuffocant fructum. Lu.viij. Qđ aũt in ſpi
nas cecidit hi ſũt. Et exterior.ſ.turba mul
tipliciũ negocioꝝ ⁊ hoĩm mũdanoꝝ a qui
bus cauẽdũ ẽ. Ecc̃j.xi. Fili ne in mul.ſint
actus t. In eod.xviij. Ne oblecteris in tur
bis. Quidã p̃bs interrogatꝰ quid eſſet ini
miciſſimũ hoĩ.rñdit alter hõ. Señ. Quo
tiens inter hoĩes habitaui minor hõ redij.
Gre. Impoſſibile eſt ꝙ lingua ſecularium
mentẽ nõ inquinet quã tangit. Quartus
eſt qꝛ ſecũ ad ſuſcitatõnem puelle admiſit
petrũ iacobũ ⁊ iohem. Hos etiam admiſit
ſue gl̃oſe trãſfiguratõni. In quo ſignificat
ꝙ qui vult a morte peccati ſuſcitari ⁊ gl̃e
dei intereſſe debꝫ hr̃e ꝑfectã fidẽ ⁊ fidei cõ
feſſionẽ ſic petrꝰ habuit. math.xvj. Tu es
xp̃s filiꝰ dei viui. Quia ſic dꝛ ad hebre.xj.
Sine fide impoſ.ẽ pla.deo. Debꝫ etiãꝫ for
titer cõtra oĩa impedimenta ſue ſalutis lu
ctari. Nã iacobꝰ luctator interp̃tat. Hoc
figuratũ eſt in lucta iacobi qui luctatus eſt
cum angelo ꝑ totam noctem vſqꝫ mane et
ſtatim ortus eſt ei ſol. fuerũtqꝫ ei obuiam
angeli. Non enim debet luctari per totam
noctem preſentis vite cũ ꝓſperis ⁊ aduer
ſis vſqꝫ in mane alterius vite. in quo vita
preſens finitur.et tunc orietur ei ſol glorie
⁊ angeli dei veniunt ei obuiam animã eius
ad celum portantes. Luce.xvj. Factũ eſt
vt moreret mẽdicus ⁊ porta.ab an.in ſi.a

Debet etiaʒ grām dei recipere q̄ per iobem
qui interp̄tatur in quo ē gratia deſignatur.
q2 ſine gratia dei nec in fide p̄t manere nec
cōtra impugnātes pugnare.nec aliqd̓ boni
facere.j.Coꝛ.xv. Gra dei ſum id qd̓ ſum
Jo.xv.Sine me ni.po.fa. Quintuʒ eſt
q2 patrē ꝛ matrē puelle a ſuſcitatōne non
excluſit.imo admiſit.Jn quo datur intelli-
gi ꝙ qui vult a peccato ſuſcitari multū de
bet cogitare oꝛtū ſuum tanq̄ꝫ patrē. et mor
tem tanq̄ꝫ matrē.De vili em̄ ſpermate nati
ſumus ꝛ tandem a vermibus comedemur.
Job.xvij. Putre.di.p.m.e.m.m.ꝛ ſo.m.
ver. Hec em̄ cogitādo habemus materiaʒ
magne humilitatis ꝛ nō ſupbiendi.Eccį.x.
Quid ſu.ter.ꝛ ci.Bern̄ Quid ſu.ſac.ſter.
et ci.ver.Memento vn̄ ve.ꝛ cru.ver.ſis et
inge.quo va.ꝛ cōtre.Jtem hec cogitando
de facili oīa contēnimus.Hiero.facile cō
temnit oīa qui ſemp ſe cogitat eſſe moꝛitu-
rum.Ad quid em̄ de diuicijs ꝛ honoꝛib⁹ ꝛ
amicis curare debemus cū de eis nihil no-
biſcū depoꝛtare poſſumus et in tempe ma-
xime neceſſitatis ſcʒ in moꝛte oīa nos de-
relinquāt. Sextum eſt q2 tenuit manum
eius ꝛ exclā.d.Puella ſurge.Jn quo da-
tur intelligi. ꝙ qui vult ſuſcitare a moꝛte
peccati debet ſe pmitti tāgi a diſciplina dei
que p manū dei deſignat.q̄ vocat hoīem ad
multa bona. q2 quē deus diligit coꝛripit et
caſtigat.fla.aūt omnē filium quē recipit
¶ Habʒ em̄ diſciplina ſex bona in no
bis efficere.Primo em̄ excitat iacentem et
doꝛmiētem in peccatis Actu.xij.Percuſſo
qʒ la.pe.exci.e.d.ſur.ve. Petr⁹ in catenis
peccatoꝛ in vinculis.Secūdo lente ambu-
lantē facit currere ſic̄ calcaria equū. Gre.
Mala q̄ n.h p̄.ad de.ire ꝯpel.Oſee.vj.Jn
tri.ſua m.cō.ad me ve.ꝛ re.ad dn̄m q2 ipe
ce.ꝛ ſa.nos percu.et cu.nos.Tercio erudit
de agendis.Hiere. Per omne fla.ꝛ dolo-
rem erudieris hieruſalem. Prouer.xxiij.
Stul.col.eſt in coꝛde pueri et virga diſci-
pline fugabit eam. Quarto purgat a pec-
catis.Grego. Quod lima ferro quod fla-
gellum grano. quod foꝛnax auro. hoc tri-
bulatio viro iuſto. Quinto demōſtrat nos

filios dei eſſe.Hebꝛe.xij. Quod ſi extra di
ſciplinaʒ eſtis cuius pticipes facti ſunt om
nes.ergo adulteri et non filij eſtis. Quem
enim diligit dominus coꝛripit et caſtigat.
fla.autem omnē fi.quem reci.Et ideo om-
nis filius acceptus deo.diſciplina dei tangi
tur.que per manum dei deſignatur. Tho.
xij.Quoniā acceptus eras deo neceſſe fu-
it vt temptatio pbaret te.Sexto facit nos
dignos coꝛona gloꝛie.Jaco.j.Beatus vir
qui ſuffert temptationem.qnoniā cum pꝛo
batus fue.acci.coꝛonam vite. Sic fuit ta-
ctus iob in rebus et perſona.Quidam au-
tem habent iſtud apoſtema noli me tange-
re.qui ad tactum diſcipline dei ſtatim fran
guntur. Septimum eſt quia iuſſit ei da-
re manducare. Jn quo datur intelligi ꝙ
poſtq̄ꝫ homo ſurrexit a moꝛte peccati debet
panem vite mādūcare ſcʒ coꝛp⁹ xp̄i et ver
bum dei in quib⁹ aīa viuit.math.i.ij.Non
in ſo.pa.vi.hō ſʒ in om.ver.qd̓ pce.ex oꝛe
ei⁹ ſcʒ dei.Sicut em̄ coꝛpus indiget conti-
nuo alimēto.ſic aīa indiget ſuo cibo.Pꝛo-
pterea quotidie petim⁹ d. Panē n.quoti.
da n.ho.mat.vj.Et ſic pʒ terciū. Quar-
to ponit patrati miraculi noticia cuius fa-
ma in vniuerſaʒ terrā exijt.Et hoc ē qd̓ dꝛ
Et exijt fama ſcʒ de ieſu ꝙ emoꝛroiſſam ſa
nauerat ꝛ puellam ſuſcitauerat per vniuer
ſam regionem illam.Et ſic pʒ quartum.
Jn fine nota ꝙ cum p hanc puellā pec
catoꝛ occultus deſignatur maxime p eā reli
gioſus deſignatur qui ſecrete moꝛitur infra
clauſtrū quaſi in domo. Mali aūt religioſi
ſecrete in quattuoꝛ moꝛiūtur. Pri-
mo in impatiētia et murmure. Non enim
paupꝛtatem caſtitatem ꝛ obediētiam patiē-
ter ſuſtinēt ſed murmurāt in eiſdem dicētes
cum iudeis. Vtinā moꝛtui eſſemus in egi-
pto cum ſede.ſu.ol.car.exo.xvj.Sunt enī
mēte in egipto id eſt in mūdo tenebꝛaꝝ Cō
tra quos dicit xp̄us.Memoꝛes eſtote vxo
ris loth. Luce.xvij. Et nemo mit.ma. ad
arc.et reſ.retro ap. eſt reg.dei. Jn eodem
ſr. Tales ſignificantur per ſimonem cirene
um qui non niſi cum angaria tulit crucem
poſt ieſum. Oīa em̄ onera religiōis mali

non libenter faciūt et ideo crepant ſub ipſis
quia amoꝛ qui grauia facit leuia tollitur
a coꝛde eoꝝ. Secūdum eſt odiū quia odiūt
et pſequūtur p̄latum qui cogit ipos religio
ſe viuere et alios bonos qui ipos obſeruāt
et accuſant.j.iob.iij. Qui odit frēʒ ſu.h.e.
Sic diſcipuli ſancti benedicti odiebāt eum
et volebāt eū veneīare.vt dicit gre.in dya.
Terciū eſt inuidia.quia inuidēt gratijs ali
oꝛum et ipas ānihilant.Job.v. Paruulū
occidit inuidia.Sic inuidebāt phariſei qui
vt religioſi haberētur gratias xp̄i depꝛaua
bant dicētes.Jn beelʒe.pꝛin.de.ei.de. lu.xj
Quartuʒ eſt negligētia q2 oīa p̄ter come
dere ꝛ bibere ꝛ cetera coꝛpis cōmoda negli
genter agunt p̄ſertim tn̄ hoꝛas ſuas ꝛ diui
nū officiū.Contra quos hiere.xlviij. Ma
ledictus qui facit op.d.frau.

¶ De epiſtola ſermo. CXIIII

Non ceſſamus p vobis oꝛātes
et poſtu.vt impleamini agnitō
ne voluntatis eius.Col.j.Sic
pater ꝛ mater erga carnales fi
lios ſunt ſoliciti ſic ꝛ apoſtol⁹
multo plus de filijs ſuis ſpūalib⁹ in xp̄o re
generatis ſolicitabatur et quotidie indefeſ-
ſis p̄cib⁹ deū p eis rogabat et ipos p epl̄as
monebat. Jſtos aūt coloſenſes qui ſunt a-
ſiani apoſtolus non cōuerterat nec eis p̄di
cauerat.ſed quidam eius diſcipulus nomie
arcippus. Jſtis ergo coloſenſibus apl̄s ab
epheſo ſcribit et oſtendit maximā caritateʒ
ſuam ad eos.quia quotidie cum ſocijs ſuis
pꝛo eis rogauit. Jn hac ergo epl̄a oſtendit
ꝙ rogat deum vt eis tria maxima bona lar
giatur. Primo enīʒ rogat vt ſapiētia dei ꝛ
intellectu ſpūali repleātur ad dei volunta-
tem cognoſcendam. Jn pꝛincipio epl̄e.Se
cundo rogat vt digne in via ambulent ad
fructum boni op̄is ac dei ſciētiam augmen
tandam ibi. Vt ambuletis digne per omia
placentes. Tercio rogat vt in omni virtu-
te anime cōfoꝛtentur per dei potentiam.ad
aduerſa patienter ꝛ longanimiter toleran-
dum ibi. Jn omni virtute confoꝛtati ſcdm̄

poten.clarita.eius in omni pa. Primo
ergo apoſtolus rogat vt coloſenſes et nos
in illis ſapientia dei et intellectu ſpūali im-
pleamur ad dei voluntātem cognoſcēdam.
Et hoc eſt. Nō ceſſamus ſup.in omni oꝛo-
ne quā facimus ego et qui mecum ſunt fra
tres pꝛo vobis inſtare apud deum oꝛantes
et poſtulantes. Actuū.xij. Oꝛatio aūt fie-
bat ſine intermiſſiōe ab eccleſia ad deum p
eo. Vt impleamini nō ventoſa ꝛ vana do-
ctrina ſed agnitōne voluntatis dei. hoc eſt
vt impleamini ſpūſancto qui docet volun-
tatē dei.quia vt dꝛ.j.Coꝝ.ij.ſicut nemo ſcit
que ſunt hominis niſi ſpūs hominis qui in
ipſo eſt.ita nemo ſcit que ſunt dei niſi ſpūs
dei.et cui voluerit ſpūs reuelare. Vn̄ idem
apl̄us ſpūſancto plenus dicit.j.Theſſ.iiij.
Hec eſt vo.de ſci.vr̄a. Et ſpecificat hanc
cognitiōem per duo quoꝝ pꝛimum pertinet
ad vitam actiuā. ſecūdum ad vitam cōtem
platiuam Et hoc eſt impleamini agnitione
ſup.exiſtente in omni ſapientia quātum ad
illa que reſpiciūt vitam actiuam.et intelle-
ctu ſpūali quātum ad illa que reſpiciūt vi-
tam contemplatiuam. Magnum eſt valde
ꝙ apoſtolus hic petit ſcilicʒ ſcire quid de
us hic velit in actiua ꝛ contemplatiua vi-
tā. Sed nūquid poteſt hoc ſciri. Quis em̄
ſcit quātum opoꝛtet eum carnem ſuam ma
cerare.et an expediat ei heremum intrare.
quia qd̓ vni eſt valde ſalubꝛe alteri eſt moꝛ
tiferum. Vnde de beato bernardo dicitur
ꝙ pꝛope moꝛtem conſtitutus cepit ſe accu-
ſare eo ꝙ ſe indiſcrete afflixiſſʒ.pꝛopter qd̓
nimis debilitatus erat et multa facere non
poterat que alias feciſſet. Reſponſio. Non
petit apoſtolus ꝙ in omnibus plene ſciant
voluntatem dei ſed in neceſſarijs ad ſalu-
tem. Sic ergo patʒ ꝙ apoſtolus oꝛat et pe
tit ꝙ ſciamus que pertinent ad vitam acti
uam.et que ad vitam contemplatiuam. Et
ideo ſciendum ꝙ ad vitam actiuam perti-
nent duodecim opera pietatis quoꝛum ſex
ſunt coꝛpoꝛalia ſcilʒ veſtire nudos. potare
et cibare paupes reſpicere hoſpicio pegri
nos.redimere captiuos. viſitare viduas et
oꝛphāos ꝛ tribulatas pſonas. ꝛ moꝛ.ſepe.

Alia ſex opera ſunt ſpūalia ad animā per-
tinētia que ſunt potioꝛa vt conſulere ꝛ do
cere ignoꝛātes. caſtigare ꝛ coꝛrigere delin-
quētes. cōſolare merentes. remittere iniuri-
as. ferre infirmitates ꝛ defectus alioꝝ. ꝛ ꝓ
iniuſtis ꝛ peccatoꝛibus oꝛare. Ad vitā aūt
cōtemplatiuam ptinet in caritate dei ꝛ ꝓxi
mi feruere. ab omnibus negocijs mundi ſe
ſuſpendere et ſoli deſiderio creatoꝛi inhere-
re ꝛ cū magdalena ad pedes crucifixi incli
nata mente manere. eius maieſtatem boni-
tatem ꝛ caritatem exoꝛando ꝛ cōtemplādo
ac eius volūtatem ꝛ verba audire qđ fit ſa
cram ſcripturā legendo. Nam cū legimus
deus nobis loquitur Sed cū oꝛam⁹ loqui-
mur nos deo. Talis aūt vita eſt potioꝛ ſim
pliciter ꝛ maioꝛis meriti ꝙ̄ vita actiua. lu.
x. Maria optimā ꝑtem elegit que nō aufe-
retur ab ea. Actiua vita ſignificatur ꝑ mar
tham. ꝛ cōtemplatiua ꝑ magdalenā. Licet
in caſu actiua poſſit eſſe maioꝛis meriti ꝙ̄
cōtemplatiua vt cū quis videret aliquē ſe-
duci ab hereticis vel fame moꝛi meli⁹ eſſet
iſti ſubuenire ꝙ̄ oꝛare ꝛ deum cōtemplari.
Et eſt tercia vita mixta ex actiua ꝛ cōtem
platiua. actiua ꝛ ꝯtemplatiua melioꝛ. vt cū
quis ex vehemētia diuini amoꝛis ꝛ poſt cō
templationem diuine claritatis flectit ſe ad
ꝓximū docendo cōſulendo et ſeruiēdo. Sicꝰ
lucere ꝛ illuminare melius eſt ꝙ̄ ſolum lu
cere. Talis fuit vita xp̄i et apl'oꝝ qui de no
cte in oꝛōne ꝑnoctabant et meditabātur et
de die hoīes docebant eoꝝ comodis ſpūali-
bus intendētes Ro. ix. Optabam ego ipſe
anathema eſſe a xp̄o pꝛo fratribus meis id
eſt ꝑ vitā actiuā a xp̄o diuiſus ꝓximi cōmo
do intēdendo. In cōtemplatōne em̄ homo
cōiungitur mente deo. In actione vero ad
exterioꝛa ſe ſpargit. Talis fuit vita beati
dn̄ici ꝛ beati petri martiris. qui tota nocte
legebāt ꝛ oꝛabāt et de die intendebāt cōmo
dis aīaꝝ. Talis vita debet eſſe omniū reli-
gioſoꝝ et doctoꝝ et ſimiliter ep̄oꝝ. Et ideo
vita eoꝝ ſi recte agatur omnē aliam vitam
tranſcendit et heremitaꝝ et laboꝛātium.
Secūdo apoſtolus rogat vt digne in via
dei ambulemus ꝛ fructificemus ꝛ creſca-
mus in ſciētia dei. Et hoc eſt. Ut ambule-
tis digne deo id eſt ſicut diuini honoꝛis cu-
ius ſerui eſtis dignitas requirit Cum enim
ſimus filij dei vt filij dei ambulare debem⁹
Eph. v. Imitatoꝛes dei eſtote ſicut filij ca-
riſſimi. Sen̄. Cōpoſitus miles cōpoſitaꝫ de-
bet habere familiā. Et ſpecificat in ſpēali
digne ambulare. Tunc em̄ digne ambula-
mus quādo deo in omnibus intēdimus pla
cere. et in omni opere bono fructificamus
et creſcimus in ſciētia dei. Et hoc eſt. Per
omnia pla. deo. Ambuletis ergo digne per
omnia placētes deo id eſt intēdentes place
re deo et nō hoīb⁹. Gal'. j. An quero ho.
pla. Si adhuc ho. pla. xp̄i ſer. nō eſ. Et no-
ta ꝙ dicit ꝑ omīa non per ꝑtes. Quidā em̄
in vno deo placere volūt ꝛ in altero homi-
nibus Cōtra qđ dꝛ. iij. Re. xviij. Uſqꝫquo
clau. in du. ꝑ. Et non ſolum ſit rectitudo in
voluntate ſed ꝛ ꝓfectus in bono opere. Et
hoc eſt. In omni opere bono fructificātes
id eſt in omni genere bonoꝝ opeꝝ ſcꝫ ſpūa-
lium et coꝛpaliuꝫ et in omni opere omniū
virtutū Et creſcentes in ſciētia dei. Mo
raliter ad edificationem noſtrā vide ꝙ tria
in hac parte rogat apl'us ꝓ nobis. Primo
vt in omni opere nr̄o rectā intentiōem ha-
beamus ſcꝫ placēdi deo. Scd̄o vt in omni
opere bono fructificemus. Opus bonū eſt
opus virtutis. qꝛ virtus eſt q̄ bo. fa. ha. et
opus ei⁹ bo. red. vt dicit ph̄us. Fructifica-
re ergo debem⁹ in ope omniū virtutū. Tūc
ergo in ope bono fructificamus qn̄ in ope
ſeptē virtutū fructū ferim⁹. Primo in ope
fidei vt veraciter oīa q̄ ſunt fidei credam⁹.
et ea ꝑ digna opa ꝓteſtemur. Ja. ij. Oſtē-
das m. fi. ex op. Pccōꝛes aūt moꝛiūtur in
fide ꝛ nō fructificāt in ea. In fide em̄ exn̄-
tes nō faciūt opa fidei ſꝫ opa infideliū ſa-
racenoꝝ. Scd̄o in ope ſpei in ſolo deo ꝛ
meritis ſcōꝝ ꝯfidēdo. Hiere. xvij. Beatus
qui ꝯfi. in do. ꝛ e. d. fi. e. In deo em̄ ꝯfidēdo
mirabilia faciem⁹. Yſa. xl. Qui ſpe. in do.
muta. foꝛti. aſſumēt pennas ſic aquile. phil'.
iiij. Oīa po. in eo qui me cōfoꝛ. Peccato-
res vero confidunt in amicis et bonis mū-
di et idō ꝯfundūtur ꝛ nihil pn̄t. Yſa. xxxvj

Ecce cō. ſ. ba. ard. confractum ſuꝑ egiptuꝫ
id eſt mūdum cui ſi. in. fu. h. in. m. e. Ter
cio in ope caritatis deum ſuꝑ omīa diligē-
do et ꝓximū ſicut nos. Lu. x. Di. d. d. t. ꝛc̄.
Tunc em̄ multū fructificabimus. Quia vt
dicit gre. Amoꝛ dei nunꝙ̄ eſt ocioſus. opa-
tur em̄ magna ſi eſt. Ro. xiij. Qui dili. ꝓxi.
le. imple. Thi. j. Finis p̄cepti eſt ca. de coꝛ.
pu. Peccatoꝛes aūt diligūt ſeipſos ꝛ mūda
na et ideo nihil fructificat ſꝫ diſſipāt bona
dei. math. xvj. Hō qui erat diues qui habꝫ
vil. ꝛ hic diſ ē ap. il. qua. diſ. bo. il. Ex quo
em̄ deū nō diligunt nihil boni pn̄t opari cū
caritas dei ſit foꝛma ꝛ ꝑfectio omnis boni
opis Quarto in ope prudētie vt p̄terito
rū recoꝛdemur ſcꝫ p̄teritoꝝ bn̄ficioꝝ ſeruis
dei collatoꝝ vl' p̄teritaꝝ penaꝝ inimicis dei
inflictaꝝ vt ꝑ beneficia incitemur ad bonū
et ꝑ penas retrahamur a malo pn̄tia diſpo
namus ꝛ oꝛdinemus ad nr̄e ſalutis fineꝫ et
futura mala caueamus Qđ tūc faciemus
dum ſemꝑ finis nr̄ erit in memoꝛia noſtra.
Eccī. vij. Me. no. ꝛc̄ Sen̄. Si ſapiēs fue-
rit animus tuus tribus tꝑibus diſpenſetur
Preterita memoꝛare pn̄tia diſpone et fu-
tura p̄caue Peccatoꝛes vero compantur
beſtijs qui nec p̄teritoꝛū memoꝛātur nec p̄-
ſentia diſponūt nec futura p̄cauēt Eccs. iij
Dixi in coꝛ. m. de fi. h. vt ꝓ. e. de. et o. ſi. eſſe
beſtijs Quinto in ope tꝑantie vt nec di-
uicijs nec delicijs nec honoꝛibus diſſoluā-
mur ſed abſtrahamus a delicijs carnē no-
ſtraꝫ ne ſpūi dn̄etur Quia vt dꝛ ꝓuer. xxix
Qui dcli. nu. ſer. ſu. in fi. ſe. l. ſi. cō. Pecca
toꝛes aūt bonis tꝑalibus non tꝑate vtūtur
ſed delectamētis carnis ꝛ mūdi diſſoluūtur
et ſine freno vtūtur Sap̄. ij. Nō ſit pꝛa. qđ
n. ꝑ luxu. no. Sic diſſolut⁹ eſt il. pi. ep'. qui
indu. pur. ꝛ byſ. ꝛ ep. quo ſpl. lu. xv. In de
licijs ergo diuicijs ꝛ honoꝛibus ꝯſtituūt fi
nem ſuū Sap̄. ij. Hec eſt ps nr̄a et non eſt
refrigeriū in fine hoīs Sexto in ope foꝛ
titudinis vt nullis aduerſis frangamur nec
ꝓpter rerū vel honoꝝ diſpendia vel ꝓpter
ꝓpinquoꝝ ſubtracta ſolacia nec ꝓpter coꝛ
poꝝ toꝛmenta a dei caritate ꝑ impatiētiam
ſeꝑemur Ro. viij. Quiſ nos ſeꝑabit a cari
tate chꝛiſti q. d. nihil. Sic iob non fuit per
omnia ſupꝛadicta fractus nec a deo ꝑ im-
patiētiam ſeꝑatus. Peccatoꝛes aūt ſtatim
frangūtur nec diſpendia rerū vel honoꝛum
nec ſubtractiōem ꝓpinquoꝛum nec penas
coꝛpoꝛuꝫ poſſunt aliqualiter ſuſtinere ſed
murmurant ꝛ blaſphemant ꝛ ad figmenta
dyaboli ſe cōuertunt. Et ſic ꝑ aduerſa et ꝓ
ſpera a deo recedūt. Pſal. Cadent a la. tu.
mil. ꝛ de. mi. adex. tuis. Septimo in ope
iuſticie vt que ſunt dei reddamus deo et q̄
ſunt ceſaris ceſari Ro. xiij. Reddite omnī
bus debitum. cui honoꝛem hono. cui tribu
tum tribu. ꝛc̄. Peccatoꝛes aūt non reddūt
deo honoꝛem debitum ꝛ ꝓximo ſubtrahūt
bona ſua Job. xij. Abūdant tabernacula p̄
donū et audacter ꝓuocant deum Secūdo
etiaꝫ rogat apl'us vt creſcamus in ſcientia
dei Ubi ſciēdum ꝙ duplex eſt ſcientia dei
ſcꝫ ſpeculatiua ꝛ pꝛactica Speculatiua ſci
entia dei eſt qua ab eterno omnia ſcit q̄ nō
creſcit nec decreſcit in deo. In hac ſciētia
non multum curāt apl'us ꝙ creſcamus. qꝛ
vt ipſe. j. coꝝ. viij. dicit ſcientia inflat et qui
vult in ea pꝛoficere frequenter deficit. In
hac ſcientia voluit creſcere adam ꝛ eua. et
ideo turpiter defecerūt. In hac ſciētia vo
luerūt multi phariſei ꝓficere ꝛ in ſtulticiā
ſunt cōuerſi dicētes em̄ ſe eſſe ſapiētes ſtul
ti facti ſunt. vt dꝛ ad ro. j. In hac ſcientia
tātum debemus ꝓficere quātuꝫ ſufficit ad
ſalutē ꝛ nō plus Ro. xij. Nō plus ſapeꝛ ꝙ̄
opoꝛꝫ Eſt ꝛ alia ſcientia dei pꝛactica ſiue
exꝑimētalis quā filius dei induit⁹ carne hu
mana didicit ꝑ expiēciam ꝛ in ea pꝛofecit.
Hebꝛe. v. Didicit ex his que paſſus ē obe
diētiam. Luce. ij. Jeſus aūt ꝓficiebat ſapi
entia ꝛ etate ap. de. ꝛ ho. Hec autē tota cō
ſiſti in vſu virtutum. Et quia xp̄s in cruce
foꝛtiſſime ꝛ excellenter eſt virtutibus vſus
ideo hec ſcientia potiſſime in cruce xp̄i cō-
ſiſtit ſiue in chꝛiſto crucifixo In quo ſunt
omnes theſauri ſapiētie ꝛ ſciētie abſcondi
ti. vt dꝛ col'. ij. Propter qđ dicit apoſtolus
j. co. ij. Nō enim iudicaui me ſcire aliquid
inter vos niſi chꝛiſtum et hunc crucifixum
Orat ergo apl'us vt in ſcientia crucis cer-

ſcamus. In qua xpūs pendens multū ꝓfe
cit. A Primo ergo ibi ꝓfecit in pfe
cta caritate. Nam iuſt⁹ ꝓ iniuſtis moritur
amicus ꝓ inimicis Ro.v. Uix enī ꝓ iuſto
quis moritur ſed ꝓ impijs ⁊ peccatoribus
quis audeat mori. Ibidem. Cōmendat aūt
deus ſuā caritatem in nobis qm̄ cum inimi
ci eſſemus recōciliati ſumus deo p mortem
filij eius. Secūdo in magna penalitate. qꝛ
a plāta pedis vſqꝫ ad ver .nō fuit in eo ſa.
Yſa.j. Tre.j. O vos om. qui tran. p vi. at.
et vi. ſi eſt do. ſicut do.m. Tercio in ineſti
mabili largitate qꝛ ad vnū verbum totum
regnū ſuum latroni dedit. Lu. xxiij. Ho.
m.e.pa. Quarto in artiſſima paupꝫtate
quia ipſa habundantia omnis boni ⁊ fons
aque viue nudus ⁊ ſitibūdus moritur. Jo.
xix. Sitio. Tren. iij. Recor. pau. ⁊ tranſ. in
abſi. ⁊ fel. Quinto in infima humilitate
qꝛ abiectiſſimā mortem ſuſtinuit. nam cum
iniquis impijs deputatus eſt. Phil. ij. Hu
milia. ſemetip. fa. obe. vſqꝫ ad mor. Se
xto in miſericordia ⁊ benignitate qꝛ pro in
terfectoribus ſuis rogauit. d. Pater di. il.
Lu. xxiij. Longino etiaꝫ pforāte ſibi latus
reddidit lumen vt in eccleſiaſtica narrat hi
ſto. Septimo in mirabili ſapiētia. quia
in cruce taꝫ ſapiēter luciferꝝ decepit ⁊ fecit
ſi ut piſcator qui hamū ſub verme abſcon
dit. ſic xpūs diuinitatem ſub hūanitate. Et
dum dyabolus credi ipm̄ capere captus eſt
Job. An extrahere po. leuiathan ha. ⁊ fu
ne ligabis linguā eius. Octauo in pfe
cta obediētia. Math. xxvj. Nō qđ ego vo
lo ſed qđ tu. Phil. ij. Fa. obe. vſqꝫ ad mor.
Nono ſumma patiētia qꝛ depilat⁹ ꝯſputus
colaphiſatus ligatus verberatus. falſe ac
cuſatus morte iniuſte condēnatus. cruci af
fixus. et mortu⁹ nō aperuit os ſuū. ita vt
miraretur pſes. d. nō rndes quicqꝫ vides in
quātis te accuſant. mar. xv. Uñ ꝑpter ni
miā eius patiētiaꝫ herodes ſpreuit eū ſicut
inſanū indutuꝫ veſte alba. vt patꝫ lu. xxiij.
Yſa. liij. Sicut ouis ad occ. du. ⁊ quaſi ag.
co. tō. ſe obmu. ⁊ nō apiet os ſuū. Deci
mo in pcordiali cōpaſſione qꝛ in tāta pena
conſtitutus cōpaſſus eſt matri ⁊ recōmen

dauit eam iohāni. ioh. xix. Ecce mater tua
Compaſſus eſt petro ſe neganti ⁊ reſpexit
eum. vt ptꝫ lu. xxij. Cōpaſſus eſt ⁊ toti ge
neri humano. et ideo clamore valido et la
crimis offerēs ſeipm̄ exaudit⁹ eſt ꝓ ſua re
uerentia. Hebre. v. Undecimo in totali
victoria quia in cruce omnia vicit et dya
bolum ⁊ mūdum. Job. xvj. Confidite qꝛ
ego vici mūdum. Aug⁹. Manu inermi et
affixa cruci debellauit a.po. Duodeci
mo in omniū bonoꝝ ꝯſummatōe ⁊ ꝯpletōe
qꝛ in cruce oia cōſummauit ⁊ cōpleuit. et
ideo in cruce pendēs ait cōſūmatū eſt. Jo.
xix. Cōſūmata eſt ſcriptura. ꝯſūmata eſt na
tura. cōſūmata eſt pena. cōſūmata eſt gr̄a.
cōſūmata eſt gl̄a. Omia hec in cruce ſunt
cōſūmata. i. completa ⁊ pfecta. Orat ergo
apl's vt creſcamus in ſcia expimētali haꝝ
virtutum quaꝝ ſcia practica in cruce fuit.
In qua xps ꝓfecit in cruce pendēs. ⁊ ido
dꝛ ſcia dei. Et ſic ptꝫ ſcdm̄ Tercio rogat
apl's vt in omni virtute aie cōfortemur ad
aduerſa p dei potētiam patiēter ⁊ longani
miter tolerādūꝫ. Et hoc eſt. In omni vir
tute ꝯfortari. Orat eñ apl's in hac tercia
pte vt in bono ꝯfortemur contra malū. Et
qꝛ duplex eſt malū. ſ. culpe ⁊ pene. ideo con
fortatio ē duplex. Prima cōtra malū cul
pe. ſcda cōtra malū pene ibi. in omni patiē
tia. Uel prima ꝯfortatō eſt in agēdo bonū
ſcda in ſuſtinēdo malū. dicit ergo. Oram⁹
vt ſitis placētes ꝯfortati in omni virtute cō
tra malū culpe vel ad agēduꝫ bonū. qꝛ vtꝫ
qꝫ in virtute dei poſſum⁹. ſ. malū vitare. et
bonū opari. Et hoc eſt ſm potētiaꝫ. ſ. dei et
nō nr̄am. virtuteꝫ eñ hr̄e ⁊ in ea cōfortari
vt p eā malo reſiſtam⁹ ⁊ agam⁹ nō eſt nr̄m
ſꝫ claritatis eius. i. ei⁹ qui ſua claritate eā
nobis infundit. Aug. Uirtus eſt bona qua
litas mētis quā de⁹ dedit nobis ſiue infudit
Uel ſm potētiaꝫ claritatis ei⁹. i. ſm poten
tiā filij qui ē claritas pr̄is p quē conforta
mur in bono. ad hebre. j. Qui cū ſit ſplēdoꝝ
gl'e ⁊ figura ſubſtātie ei⁹. Et nota ꝙ quidā
ſolum confortātur in vna virtute ſcꝫ in fi
de credentes p ſolam fidem ſaluari. Cōtra
qđ Ja. ij. Fides ſine op. mor. eſt. Sequitur

In omni pacientia. Hic ponitur cōfortatō
ad ſuſtinēdum malum pene. Ad cuius per
fectionē tria cōcurrūt. Primo patiētia vt
malum pene ſcꝫ aduerſa ſine murmure ſu
ſtineātur. Et hoc ē. In omni patiētia ſup.
ſtis ꝯfortati. Secūdo longanimitas vt diu
aduerſa tolerētur. Et hoc eſt. Longanimi
tate. Tercio gaudiū qđ totuꝫ cōſummat et
pficit. Et hoc eſt. Cum gaudio ſcꝫ ſuſtinea
tis aduerſa. Ja. j. Omne gau. exiſ. frēs cū
in tem. vari. inci. Ro. v. Sed ⁊ glo. in tri.
Actuū. v. Ibāt apl'i gau. a cō ꝯſi. q. d. h. ⁊c̄

Dñica. xxv. de euāgelio ſer. CXIIII

Cum ſuble. oc. ie. et vi. qꝛ mul.
mari. venit ad eū. Jo. vj. No
ta ꝙ quater legim⁹ ieſum ocu
los ſubleuaſſe. Primo turbaꝫ
paſtur⁹ vt hic. Secūdo reſpō
ſum legiſperito daturus. Lu. x. Suſpiciēs
ieſus dixit. homo quidaꝫ ⁊c̄. Tercio ſurdū
⁊ mutū ſanatur⁹. mar. vij. Suſpiciēs ieſus
in celum ait. Effeta qđ eſt adapire. Quar
to lazarū ſuſcitaturus vt ptꝫ io. xj. Attēde
ergo ꝙ hec quattuor habet verbū dei effi
cere in anima. Primo eñ animā paſcit qꝛ
cibus eius eſt. deu. viij. Nō in ſo. pa. vi. hō.
Secūdo eam docet ⁊ reſpondet eius cogi
tatiōibus et qōnibus. Prouer. j. Parabo
le ſalomonis ⁊ cetera. Sequitur. Ad ſcien
dum ſapiētiam ⁊ diſciplinā et ad intellgen
da verba prudentie. Tercio animā ſurdam
ad audiēdum cum effectu verbuꝫ dei ⁊ mu
tam ad loquēdum verba vite facit audire
et loqui. Unde pdicante ieſu apl'i cum effe
ctu audierūt verbum dei. ⁊ relictis omni
bus ſecuti ſunt eum. math. iiij. Et matro
na cepit loqui dicens. Beatus ven. qui te
por. lu. xj. Quarto animā mortuā ⁊ fetē
tem in peccatis reſuſcitat ⁊ reducit ad vitā
gratie. Unde loquēte petro ⁊ pdicante cō
puncti ſunt corde et ce. ſ. ſ. ſu. oēs qui au.
ver. Act. x. Ut ergo verbū dei iſta quattu
or in nobis efficiat ſcꝫ cibet. doceat. faciat
verbum dei audire ⁊ loqui et etiaꝫ reſuſci
tet ad vitam gratie oculos ad celū leuātes

rogemus ⁊c̄. Cum ſuble. ocu. ieſus ⁊c̄.
Hoc euāgelium bis in anno legitur. Pri
mo quarta do. quadrageſime qꝛ illo tempe
illud miraculū legitur fore factum ſcꝫ ꝓpe
paſcha iudeoꝝ. Secūdo vltima do. ante ad
uētum. Et hoc ꝑpter vltimū verbuꝫ euā
gelij ſcꝫ. Hic eſt vere ꝓpheta qui ventur⁹
eſt in mundum Modo enim inſtat tempus
illius ꝓphete qui venturus erat in mūduꝫ
Duo aūt principaliter in hoc euāgelio cō
tinētur. Primū eſt ipius xpi virtuoſuꝫ cō
uiuium. Secūdum eſt fructus conſecutus
ex cōuiuio copioſus ibi. Illi hoīes cū vid.
ꝙ fe. ſi. di. quia hic eſt vere ꝓpheta qui vē.
eſt in mūdum. Primo ergo ponitur xpi
cōuiuium magnuꝫ ⁊ virtuoſum. Ad cuius
virtutem ⁊ magnificētiam demonſtrādam
xpūs oculos ſubleuauit. quaſi aliquid val
de magnū eſſet facturus. Et quia ſm phm
iij. rethoricoꝝ. cōtraria iuxta ſe poſita ma
gis eluceſcūt. ideo vt virtus ⁊ magnificen
tia illius conuiuij magis eluceſcat reduca
mus ad memoriā qđdam aliud cōuiuiū ma
gnū huic tñ diſſil'e valde ſcꝫ conuiuiū bal
thaſar filij nabuchod. de quo hētur. dañ. v
vbi dꝛ. Balthaſar rex fecit cōuiuiū grāde
opimatib⁹ ſuis mille. ⁊ vnuſquiſqꝫ ſm ſuā
bibebat etatē. Precepit ergo rex iā temu
lent⁹ vt afferrētur vaſa aurea ⁊ argētea q̄
aſportauerat nabuchod. pr̄ eius de tēplo qđ
fuit in hierl'm vt in eis biberent rex ⁊ opti
mates ei⁹ ⁊ vxores ei⁹ ⁊ cōcubine eius et
bibētes laudabāt deos ſuos aureos ⁊ argē
teos. In eadeꝫ aūt hora apparuerūt digiti
quaſi manus hoīs ſcribētis ꝯtra cādelabrū
in ſupficie parietis aule regie. ⁊ rex aſpicie
bat articulos quaſi manus hoīs ſcribentis
Tunc facies regis cōmutata eſt et cogita
tiōes ei⁹ cōturbabāt eū. et cōpages renum
eius ſoluebātur ⁊ genua ei⁹ ad ſeinuicē col
lidebātur. Exclamauit itaqꝫ rex fortiter vt
introducerēt magos caldeos ⁊ aruſpices.
Introductus eſt etiam daniel qui ſcriptu
ram que dicebāt mane thetel phares legit
et expoſuit. Et ſicut dixit eadem nocte eue
nit ei. quia eadem nocte interfect⁹ eſt ⁊ da
rius rex medoꝝ in regnū eius ſuſcepturus.

Vterq̨ ergo ꝛ xp̄us ꝛ balthaſar fecit cō
uiuiū et oculos ſubleuauit ſed tam conui
uiam ꝙ̄ oculorum leuatio in multis diffe
runt. B. Nota ꝙ conuiuium chriſti in
quinq̨ differt a conuiuio balthaſar. Pri
mo quia illud conuiuium fuerit concupi
ſcentie q̨ in vaſis aureis et optimo vino.
et multis ferculis factum fuerit. que om
nia ꝓuocant cōcupiſcentias. Exo. xxij. Se
dit po. mā. et bi. et ſur. lu. Talia ſunt conui
uia mūdi que ad malū ꝓuocāt. Propterea
dr̄ eccs. vij. Melius eſt ire ad do. luc. ꝙ̄ ad
do. cōuiuij. Sed illud fuit magne ſobrieta
tis ꝛ tempantie quia ſolū fuit ibi panis or
deaceus ꝛ piſces ꝛ aquā. Talia debent eſſe
cōuiuia ſeruoꝝ dei. quia vt dicit bern. cibi
ſeruoꝝ dei debent eſſe olera ꝛ legumia ꝛ pi
ſciculos paucos ſi inſerātur debent ꝓ ſum
mis delicijs cōputare. Non aūt non ſic eſt.
Idem. Iniciū vite hoīs panis ꝛ aqua ꝛ
domus ꝓtegens turpitudinē. Nunc autem
non ſufficiūt fructus arboꝝ non generis le
guminū. non radices herbaꝝ. nō piſces ma
ris nō beſtie terre. non aues celi. hinc eſt ꝙ
querūtur pinguia. emūtur aromata. nutriū
tur altilia. vnde grauatur ſtomachus. tur
batur ſenſus. cōprimitur intellectus. Inde
nec ſalus nec ſanitas ſed morbus ꝛ mors.

Secūdo q̨ illud fuit ſupabūdantie non
eñ illud indigētibus fecit ſed millē baroni
bus ſuis. Talia ſunt cōuiuia mūdi que ſo
lis magnis ꝛ abundātibus fiunt ꝛ nihil cō
tinēt pietatis. et ꝑ cōſequēs nec aliqd̓ me
ritum. Sed illud fuit magne neceſſitatis et
indigentie. q̨ fecit ipſum paupibus et alijs
qui non poterant aliūde habere. Talia de
bent eſſe cōuiuia ſeruoꝝ dei. Lu. xiiij. Cum
feceris conuiuiū noli vocare amicos t. ne.
ꝯg. t. ne. vi. di. ſed voca paupes. cecos clau
dos et beatus eris. Tercio q̨ iſtd̓ conui
uium fuit ꝓuocantie. nā ꝓuocauit deū cō
tra balthaſar vt deponeret eū ꝓpter multa
indecētia que ibi fiebāt. vnde vidit in pie
te ſcribi ſniam contra ſe. Talia ſunt vt pluri
mum cōuiuia mundi q̨ frequenter de⁹ iu
dicat cōuiuantes ꝓpter multa peccata que
committuntur. Sic fuit iudicatus iſte tar
quinius qui dum eſſet in conuiuio os piſcis
verſatum eſt in gutture ſuo et ſuffocat⁹ in
terijt. vt in legenda beati ſilueſtri habetur.
Sed illud ꝓuocauit homines ad faciendū
xp̄m regem. Vnde voluerūt xp̄m rapere et
facere regē. vt poſt hoc euangelium patet
Talia ſunt cōuiuia ſeruoꝝ dei. q̨ inducūt
deum vt ipſos in terra et in celo magnificꝫ
Exēplum de beato gre. qui quotidie inuita
bat paupes et peregrinos ad mēſam. ꝛ vno
die vidit inter eos vnuꝫ qui mō apparebat
iuuenis mō ſenex qui erat angel⁹ dei. Qui
interrogatus ab eo quis eſſet. reſpōdit ego
ſum iſte naufragus cui cuppā argētea ꝺa
te feciſti. ꝛ ex tūc de⁹ ſniauit. ꝙ tu es papa.
et ꝙ omnia que petieris fiēt tibi et q̨ nūq̄
aliquem pauperem vacuum abire pmittis.
Quarto quia iſtud fuit cōuiuium impfecti
onis et delicētie. nā cibaria iſti⁹ cōuiuij nō
fuerunt perfecta. ꝛ generauerūt multos ma
los humores. Talia ſunt cibaria cōuiuioꝝ
mūdi que ſunt valde impfecta. ꝛ cū nauſea
ſatiāt ſoluꝫ corp⁹. generāt etiam malos hu
mores in corpe et mala deſideria in anima
ꝛ frequēter faciūt corp⁹ ꝛ aiam obire. eccī
xxxvij. Propter crapulam multi perierūt
Non eñ per bn̄dictōem et oratione ſancti
ficātur nec cū grāꝝ actione ſumūtur. Sed
cibaria illius cōuiuij fuerūt perfecta. quia
corpus et aīam refecerunt. nam cum bene
dictōne dei ſumpſerunt cibum et in timore
ei⁹ comederūt et ordinate. Vnde iuſſit eos
ſuper fenū ſedere. Per fenum intelligitur
caro. Yſa. xl. Omis caro fenū. Tunc ergo
ſuper fenum ſedemus qn̄ aīa carni dn̄atur
et tunc omīa ordinate ꝓcedunt. et ideo ge
nerauerūt bonos humores. id eſt. bona deſi
deria. q̨ aīa dum carni dn̄atur multa bona
cogitat et deſiderat. Talia eñ debēt eſſe cō
uiuia ſeruoꝝ dei. que. ſ. cum bn̄dictione ſu
mantur. et in timore dei et ordinate. ita ꝙ
aīa dominetur carni. et aures eſurient ver
bum dei. Hic cadit exēplum iſtius monia
lis de qua dicit gre. in dyalogo ꝙ abſq̨ ſig
no crucis lactucā comedit et ſtatim a dya
bolo eſt inuaſa. Vnde in hoc cōuiuio mul
te reliquie māſerunt. i. multa bona exempla

que imitari debemus Propter qd̓ iuſſum eſt
apoſtolis vt reliquias colligerent vt de ip
ſis poſſent poſteri ſaturari. Quinto q̨
illud cōuiuium fuit vane apparentie. nam
fuit factū in palatio regali ſup tapeta de
aurata et tobaleas ꝛ vaſa aurea et argētea.
ſed iſtud fuit actum ſub diuo ſuper terraꝫ
in monte ad ſignificandum ꝙ expectabant
aliud cōuiuium in celo. Sed iſti nihil vlte
rius expectabāt ſꝫ tota eoꝝ ſpes infra tectū
palatij claudebatur. ps. Oculos ſuos ſta.
decli. in ter. Hec eſt ergo differētia conui
uioꝝ mundi et ſeruorū dei. quia ſerui dei de
cōuiuio tranſeūt ad conuiuiuꝫ. Serui vero
mūdi tranſeunt de conuiuio ad eſuriē ſem
piternam. Yſa. lxv. Serui mei comedent et
vos eſurietis. Sic tranſijt iſte diues epulo
qui de conuiuijs tranſiuit ad tātam miſeriā
ꝙ vnam guttam aque nō potuit habere. vt
dicitur. Lu. xvj. Propterea cōuiuia mundi
conuertūtur in luctum et penam. Iob. xxj.
Ducūt in bo. di. ſu. et in pūc. ad infer. deſcē.
Sic fuit termiatum cōuiuium abſolon. in
quo interfeci fecit frēm ſuum. ij. regū. xiij.
Prouer. xiiij. Extrema gaudij luctus oc
cupat. Sed cōuiuia ſeruoꝝ dei ad magnā le
titiam terminātur. ſicut hoc cōuiuiuꝫ termi
natum fuit. Et ad hoc ſignificādum xp̄us
poſtq̄ comedit cum aplis aſcendit in celuꝫ
Act. j. C. Similiter eleuatō oclōꝝ bal
thaſar differt ab eleuatione oculoꝝ xp̄i in
quinq̨. Primo q̨ iſte eleuauit oculos ad
vidēdum na ſcꝫ pompas principum. va
ſa aurea. ꝛ facies mulieꝝ. Propter iſta ele
uant oculos comedētes in cōuiuijs mundi
et ſtant ad feneſtras ꝛ frequēter ꝓpter ta
lem oculoꝝ leuationē peccant grauiter ꝛ a
dyabolo capiūtur. Sic eleuauit oculos da
uid et ſic peccauit ꝛ fuit captus. vt patꝫ. ij.
re. ij. Sed xp̄us eleuauit oculos ad vidēdū
paupes et miſerias eorū ꝛ grauamen turbe
Et ꝓpter hoc debent ſerui dei oculos in ſu
is cōuiuijs leuare ſcꝫ vt videant pauperes
aduenietes ꝛ elemoſinas petētes. Quidam
auteꝫ claudūt oſtia ꝛ paupes expellūt. Cō
tra qd̓ dicit iob. Si comedi bucellam meaꝫ
ſolus ꝛ nō comedit pupillus ex ea. Idem
Oſtiū meū viatori patuit. iob. xxxj. Se
cūdo q̨ balthaſar leuauit oclos ob ſupbiā
ꝓpter quā ac etiaꝫ irreuerētiam quā habu
it ad vaſa templi dn̄i depoſitus eſt de regno
Sic cōuiue mūdi eleuant oclos ad ſupbiā
ad vidēdum bona ꝛ diuicias ſuas quas ipſi
vel parētes ipoꝝ iniuſte acquiſierūt et non
reuerētur neq̨ curāt de filijs dei quib⁹ ea
abſtulerūt. Et ideo filij eoꝝ poſt eos men
dicant. ps. Nutātes tranſ. fi. d. ꝛ mēdi. eccs.
v. Generauit filiū qui in ſumma egeſtate
erit. Chriſtus aūt ex humilitate oculos le
uauit nō dedignans pſonas miſerabiles in
tueri. ꝓpter qd̓ exaltatus eſt valde. Phil.
ij. Humiliauit ſemetipm ꝛc. ꝓpter qd̓ ꝛ de
us exal. il. Sic ſerui dei debent in cōuiuijs
oculos leuare in cōuiuijs vt conſiderent ſe
indignos tot beneficijs quot cōtulit illis de
us et ꝙ multi meliores ſe non ſic abūdant.
imo multam penuriā patiūtur. Hebre. xj.
Circuierūt in me. in pel. ce. egē. an. ꝛc. Qui
dam vero habent oculos ad illos qui abū
dant ꝛ reputāt eos indignos. Lu. xv. Quā
ti mer. in do. pa. m. abū. pa. ego āt h̄ fa. pe.

Tercio q̨ balthaſar leuans oclos vidit
nūerari ꝛ ponderari regnū ſuū. q̨ mane id
eſt numerus thetel id eſt appenſio. nam re
gnū ei⁹ numerauit deus ꝛ appendit in ſta
tera et inuētum eſt minus habens. q̨ pec
cata ꝑponderauerūt. Sic accidit gaudenti
bus ꝛ cōuiuātib⁹ in hoc mūdo. q̨ facta eo
rū coram deo examinātur ꝛ ponderātur. et
inueniūtur valde grauia. et intātum ponde
rant ꝙ eos ad infernū trahūt. Yſa. xiiij. ad
infer. detra. in ꝓfun. la. Sꝫ xp̄s eleuās ocu
los vidit ponderari regnū ſuū ſcꝫ eccleſiaꝫ
militātem et inuenta eſt ſatis habens. ꝛ me
ritū xp̄i ꝑponderauit omnib⁹ peccatis eius
et intātum ꝑponderauit ꝙ omnes qui erāt
in limbo tranſmiſit ꝛ ꝓiecit in celū. et pon
dus illi⁹ meriti quotidie ad celū tranſmit
tit aīas defunctoꝝ quibuſcūq̨ applicatur.
Quicūq̨ ergo ad celum vadūt in virtute
iſtius ponderis vadūt. iob. xiij. Ego ſi exal.
fu. a ter. om. tra. ad me. Quarto q̨ bal
thaſar eleuans oculos vidit regnū ſuū diui
di a ſe et inimico ſuo dari ſcilicꝫ dario regi

medoꝝ et perſarum. Sic accidit gaudẽti-
bus ⁊ cõuiuantibus in mũdo quia ſubito
regnũ et bona coꝝ et gloria ab eis auferũ-
tur et ꝑdant regnũ ⁊ vitam ⁊ omnia ſimul
diuitias ⁊ delicias ⁊ honores. Job. xxvij.
Diues cũ dor. ni. ſec. a. ap. ocu. ſu. ⁊ nihil in
ueniet. Sed xp̃us vidit regnũ ſuũ diſpſum
et a ſe diuiſum vniri ſibi ⁊ a dyabolo inimi
co ſuo auferri. Job. xij. Nunc prin. huius
mũ. ei. fo. Et ſic factũ eſt vnũ ouile ⁊ vnus
paſtor. Sic ſerui dei dum oculos ꝑ fidez et
dilectiõem leuant eripiũtur de poteſtate dy
aboli ⁊ vniũtur et regnũ dei qđ eſt ipe xp̃s
eis datur. Lu. xvij. Regnũ dei intra vos ẽ.
Quinto qꝛ balthaſar eleuans oculos cõ
triſtatus ⁊ cõſternatꝰ eſt valde ⁊ cepit tre-
mere ⁊ collidebãtur genua eius ⁊ cõpages
renũ diſſoluebãtur. Sic etiaz accidit gau-
dentibus ⁊ cõuiuantibus in hoc mũdo. qꝛ
eleuant oculos ſcꝫ in flagellis. alias em̃ nũ-
quaz leuant. lu. xvj. Eleuans autez oculos
dum eſ. in tor. Et tremũt etiaz valde ⁊ to-
taliter diſſoluuntur ⁊ colliduntur in penis.
Sap. v. Vidẽtes turbabũtur timore horri
bili. Apo. vj. Tunc di. mõ. ⁊ pe. ca. ſup no.
et col. op. n. Sed xp̃us eleuans oculos ga-
uiſus ⁊ cõfortatus eſt. qꝛ vidit quaſi infi-
nitos in virtute ſua ſaluari. Si em̃ gaudiũ
eſt in celo ſuper vno peccatore penitẽtiam
agente quãtum gaudium fuit xp̃o ſup tota
humana natura ad viam veritatis reducta
et ſuo ſanguine redempta. Sic ſerui dei dũ
eleuant oculos mentis valde gaudent ⁊ cõ
fortãtur qꝛ vident ſe in manu dei et in vir
tute ſua ſe ſperant ſaluari. Sap. iij. Juſto
rũ aie in manu dei ſunt. Job. x. Oues me.
vo. me. au. et ego vitam eternã do eis. ⁊ nõ
rap. eaſ. quiſquã de ma. m. In fine iſtiꝰ
mẽbri nota ꝙ multis in locis euãgeliũ lo
quitur de ſubleuatione oculoꝝ ieſu et mul
tociens recitat ipm oculos ad celum leuaſ-
ſe. D. In quo inſtruimur ꝙ oculis mẽ
tis celum reſpicere debemus ⁊ ad ipum an
helare. Et hoc ꝓpter quattuor Primo qꝛ
ciuitas noſtra eſt vbi ꝑpetue manere debe-
mus. Hebre. xiij. Non habemꝰ hic manen
tem ciui. Augꝰ. In hoſtili terra dulcis eſt
recordatio patrie. Ps. Heu mihi qꝛ incola
tus m. ꝓlon. eſt. Exemplum de illis qui in
aliena demorãtur quõ habent cor ad terrã
ſuã ſi illuc redire intendant alias nõ habẽt
ibi cor ſuũ ſed in terra in qua habitãt edifi
cant. Qui ergo ad celuz nõ habent oculos
ſed in hoc mũdo edificant ſignũ eſt ꝙ illuc
redire non curãt nec vnq̃ redibit. Secũdo
qꝛ ibi eſt pater noſter ⁊ mater nr̃a ⁊ fratres
noſtri ſcꝫ xp̃s beata virgo. ⁊ alij ſancti qui
ampliꝰ nos diligũt q̃ parẽtes carnis. Ibi
etiaz ſperare debemus ꝙ ſint anime omniũ
ꝑdeceſſoꝝ nr̃oꝝ qui in fide xp̃i mortui ſunt
Omnia iſta trahũt deſideriũ homis ad ſe.
Exemplũ de iacob qui audiẽs ꝙ ioſeph fi-
lius ſuus in egipto eſſet ſublimatus ſtatim
totum deſideriũ ſuũ habuit ad ipm ⁊ feſti-
nauit illuc deſcendere. vt ptꝫ gen. xlv. Om
nes aũt ſupradicti valde ſunt ſublimati. et
ideo feſtinemus ad eos aſcendere. Pſal.
Fuerũt mihi lacrime m. pa. d. ac no. dũ dici
tur mihi quotidie vbi e. d. t. ami. t. vbi ſunt
ꝑdeceſſ. tu. Tercio quia ibi eſt theſaurꝰ nr̃
ſcꝫ merces opeꝝ noſtroꝝ ⁊ meritum xp̃i et
omniũ ſanctoꝝ qui eſt theſaurus indefici-
ens omnẽ ſufficiẽtiaz habens qꝛ nec aufer
ri nec corrũpi poteſt. Magnus aũt theſau
rus multum trahit cor homis. Math. vj.
Vbi eſt theſaurus tuꝰ ibi eſt ⁊ cor tuum.
Quarto qꝛ ibi eſt curia magni regis et ibi
examinãtur ⁊ ventilãtur omnia facta nr̃a.
et aduocatus noſter xp̃us fortiter interpel-
lat ꝓ nobis. Et vide qꝛ in hac [illegible]ria currũt
res ⁊ ꝑſone. Et ideo multuz deberemꝰ ocu
los mẽtis illuc dirigere ⁊ aduocato noſtro
exenia oratõm mittere. qꝛ cauſa facile depe
rit qñ aduocatus nõ eſt exeniatus. ⁊ maxi-
me ſi cauſa nõ ſit iuſta. Cauſa aũt nr̃a mul
tũ iniuſticie habꝫ ⁊ parũ de iuſticia. Ja. iij
In multis quidem offendimꝰ omnes. Et
ſic ptꝫ primũ. Secũdo ponitur fructꝰ ex
cõuiuio ſecutus copioſus. ſcꝫ vera cõfeſſio
fidei de ieſu. qꝛ hic eſt vere ꝓpheta qui vẽ
tu. eſt in mũ. Hic eſt ille ꝓpheta cuius ad-
uẽtum in ſequẽti dñica recolimꝰ. ꝓpter qđ
hoc euãgeliũ recitatur hodie. qꝛ indutꝰ car
ne hũana venturus erat in mũdum ſꝫ mõ

iam venit. Vere ergo hic ẽ ille ꝓpheta ma
gnus de quo moyſes et omẽs ꝓphete ꝓphe-
tauerũt quẽ iudei expectant venire qui tñ
iam venit qui eſt verus deꝰ ⁊ verus homo
Deu. xviij. Prophetam de gente tua et de
patribus tuis ſuſcitabit tibi deus ipum ſic
me audies. Et quis alius poſt moyſen ſur
rexit ſimilis ei qui facie ad faciem cum deo
loqueretur ⁊ legem ferret populo. ⁊ popu-
lum dei de manu pharaonis id eſt dyaboli
eriperet et manna cibum angeloꝝ daret po
pulo comedere ⁊ mirabilia faceret et iram
dei cõtra populum placaret. Certe nullus
niſi xp̃s. nec vnq̃ ſurrecturꝰ eſt. et ideo hec
eſt vera confeſſio fidei. Hic eſt vere ꝓpha
qui vẽturus eſt in mũdum. Et ſic ptꝫ ſcđm
Cetera alia ad hoc euãgelium ſpectãtia re
quire ſupra dñica quarta quadrageſime ꝑ
totum euãgelium Eſt puer vnus hic qui
habet quinqꝫ panes ⁊c̃. Nota ꝙ iſte puer a
quo quinqꝫ panes efflagitare debemus eſt
xp̃us. Primus panis eſt intelligẽtie vt diui
nam ſcripturã recte intelligamus. Eccj. xv
Ciba. il. pa. vi. ⁊ intel. Secundus panis
eſt penitẽtie vt penitẽtiaz faciamus. Pſal.
Fuerũt mi. lacri. m. pa die ac nocte. Terciꝰ
panis eſt euchariſtie vt corpꝰ xp̃i digne ſu
mamus ioh. vj. Panis quẽ ego da. vo. ca.
mea eſt Quartꝰ panis eſt gratie vt dei gra
tiam habeamus. Sap. xvj. Panem de celo
ꝑſtitiſti illis ha. in ſe om. dele. ⁊ om. ſa. ſua.
Quintus eſt panis glorie vt regni gloria
gaudeamus. Luce. xiiij. Beatus qui man-
ducabit panem in regno dei

De epiſtola ſermo. CXV.

Ecce dies veniũt dicit dñs ⁊ ſu
ſci. da. germen iuſtum. Miere.
xxiij. Quia in ſequenti dñica
aduẽtum filij dei in mũdum re
colere debemꝰ. ideo in hac do
minica loco epiſtole ꝓphetiam hieremie le
gimus qui ipm venturũ eſſe ꝑdixit. vt in ꝓ-
phetia ꝑcedente. et facto poſtmoduꝫ ſubſe
cuto ipm iam veniſſe firmiter credamus et
ei deuota ⁊ pura mẽte fideliter occurramꝰ
Unde eccleſia cantat Ecce venit rex occur
ramus obuiã ſaluatori noſtro. In hac ad
ꝓphetia hieremias ſpũſcõ inſpiratus quat
tuor de xp̃o ꝑdicit. Primũ eſt natiuitas tẽ
poralis ibi. Suſcitabo da. ger. iuſt. Secun-
dum eſt xp̃i excellentia ⁊ opatio virtualis.
ibi. Et reg. rex ⁊ ſa. erit et fa. iudi. ⁊ iuſti.
Tercium eſt fructus aduentus xp̃i et effe-
ctus ſpẽalis ibi. In di. il. ſal. iu. Quartum
eſt xp̃i aduẽtus fructus ⁊ effectus genera-
lis ibi. Propter hoc ec. di. ve. di. do. Et nõ
di. vl. vi. do. ⁊c̃. Primo ergo ꝑnunciat hie-
remias xp̃i natiuitatem tempalem d. Ecce
di. ve. Ecce nota eſt admiratõnis ⁊ magni
facti Incarnatio em̃ filij dei omnia opera
mũdi exceſſit Quid enim maius q̃ꝫ ꝙ deus
fieret homo ⁊ recluderet ſe in vtero virgi
nali diues paup dñs ſeruꝰ immortalis mor
talis et beatus miſer. Hiere. xxxj. Nouum
fa. do. ſuper ter. fe. cir. vi. ⁊c̃. Yſa. vij. Ecce
vir. cõ. ⁊ pa. fi. Et vere tempus in quo xp̃s
eſt et ſtetit in mũdo. fuit dies ⁊ non nox qꝛ
totum fuit plenũ gratie ⁊ miſericordie ⁊ in
numerabilibus beneficijs Luce. vj. Virtꝰ
de illo exi. ⁊ ſana. om. Actuũ. x. Qui ꝑtran
ſijt benefaciẽdo ⁊ ſa. infic. ⁊ oppreſ. a dya.
In tempe ergo pleno pacis miſericordie
gratie ⁊ totaliter luminoſo deus pater ſu-
ſcitauit iuſtum germen dauid Sicut em̃ ſu
ſcitare mortuũ ſolus deus põt facere. ſic in
carnatio filij dei ſolius dei opus fuit. Luc.
j. Spũſſanctus ſup. in te. Germen aũt dr̃
illud qđ pullulat ex radice et qꝛ xp̃us ſum
pſit carnem ex radice dauid id eſt de virgi-
ne maria que fuit de radice dauid. ideo dr̃
germen dauid. Yſa. xj. E gre. vir. de ra. yeſ.
et flo. de re. e. aſcẽ. Et quia corpus xp̃i fuit
de puriſſimo ſanguine virginis generatum
et nõ de ſanguine in quo concupiſcẽtia car
nis viget et ꝑ cõſequẽs non fuit in pecca-
to cõceptum. ideo addidit iuſtum. Suſcita
bo inquit germen iuſtum dauid id eſt de ra
dice dauid. et ſic dauid eſt genitiui caſus.
Poteſt etiã eſſe accuſatiui caſus quia ſm
interꝑtatõem xp̃us fuit ſuſcitatus vt alter
dauid qui interꝑtatur manu fortis qui oc-
cidit goliam. Chriſtus autez vt dicit augꝰ

Manu inermi ⁊ affixa cruci debellauit ae
reas poteſtates. Poteſt etiaȝ eſſe caſus da
tiui quia deus pater ſu.iuſ.ger.ipſi dauid.ſ.
domni et regno dauid id eſt ad vtilitateȝ et
ꝑfectum eius Yſa.ix. Super ſoliuȝ dauid
ſedebit ⁊ ſup regnū eius Principaliter em̄
xp̄us venit ad gentem ⁊ regnū dauid ſaluā
dum Math.xv. Non ſum miſſus niſi ad o.
que pe.do. iſrael. Sic ergo ex his verbis
debemus veram ⁊ puraȝ fidem recipere de
xp̄o ſcȝ ꝙ ip̄e fuit verus deus et verus ho
mo et ſm diuinitatem fuit equalis deo.ſm
vero humanitateȝ fuit a ſp̄uſcō ſuſcitatus
et generatus de puriſſimis ſanguinib⁹ vir
ginis que fuit de ꝓgenie ⁊ ſemine dauid ſi
ne virili ſemine ⁊ ſine corruptōne virginis
Non ergo attulit de celo corpus.nec virgo
maria fuit angelus vt heretici dicūt. Et ꝙ
hec ſit vera fides oſtendūt miracula ⁊ opa
que in eius virtute fiunt.deus auteȝ nō co
opatur malis Unde ſi hec fides eſſet mala
deus ad eam confirmādam mirabilia nō fe
ciſſet Quia vero fides a dn̄o confirmata
eſt.ideo ſic patēter ⁊ frequēter mō miracu
la nō fiunt Et ſic ptȝ primū Secūdo hie
remias xp̄i excellētiaȝ ⁊ pfectōem ⁊ virtua
lem opatiōem predicit d. Et regnabit rex ⁊
ſapiens erit ⁊c. Ubi quattuor de xp̄o p̄
dicit ſcȝ ꝙ regnabit rex ⁊ regnum ſapiēter
gubernabit ⁊ iudiciū gentibus ꝓferet ⁊ iu
ſticiā in omnibus exequet. Primo dicit
ꝙ regnabit rex Ipſe em̄ natus eſt rex ⁊ fu
it pfectus rex in omnib⁹ ⁊ excellit omēs re
ges q̄ regnauit ⁊ regnabit in celo et in ter
ra et in inferno Phil.ij. Donauit illis no
men qd̄ eſt ſup om.no. vt in no.ie.om.ge.
flec.ce.⁊c. In celo em̄ regnat p totalem et
vniuerſalem beatoꝝ ſubiectōem q̄ ei oms
ad nutū obediūt ⁊ in omnibus ſubijciūtur
qd̄ quotidie petimus in nobis fieri d. Fiat
vo.t.ſic in ce.⁊ in ter. mat.vj. Regnat etiā
in celo p ſue gl̄e oſtenſiōem et beatā viſiōeȝ
q̄ ibi eius maieſtas ⁊ gl̄a demōſtratur que
beatos facit vidētes. In mūdo autem iſto
xp̄s oſtēditur veſtit⁹ ſacco ⁊ affixus ligno
et ideo nec timetur nec honorat̄ nec de ip̄o
curatur. In terra aūt regnat p patiētie et
miſericordie aſſumptōem. Nam in magna

patiētia ⁊ miſericordia regnat ſup oēs pec
catores.patiēter em̄ expectat eos vt cōuer
tātur et miſericorditer recipit ſi ꝯuertātur
Yſa.iij. Propterea ex.n.d.vt mi.no. Hie
re. Tu for.es cū ama. mul.tn̄ reuer. ⁊ ego
ſu.⁊c. Un̄ xp̄s poſuit exemplū de p̄re filij ꝓ
digi in cuius receptione pater occidi fecit
vitulū ſaginatū ⁊ chorū et ſimphoniā cāta
ri et in ei⁹ amplexū ruit.vt ptȝ lu.xv. Sic
deus facit peccatori Sed multi miſeri pa
tiētiam ⁊ miſericordiam eius cōtemnūt ⁊
eo ip̄o ampli⁹ peccāt Ro.ij. Ignoras q̄m
benignitas dei ad patiētiam te adducit. ſm
duriciā aūt tuā ⁊ cor impenitens theſauri
ſas tibi iram in die ire Eccl.viij. Quia nō
cito ꝓfe.cō.ma.ſen.fi.b.abſ.vl.ti.ppe.ma.
Sup iuſtos aūt regnat in magnificis gra
tijs ſp̄ealiter habitās in eis ⁊ ipſos dirigēs
et ꝓtegēs ⁊ gubernās.ip̄i em̄ ſunt templuȝ
dei ſp̄uale et ſp̄uſſanctus habitat in eis. vt
d̄r.j.Cor.iij. Ipſi etiā ſunt regnuȝ dei qui
ꝓ honore dei quotidie certant ⁊ hoſtibus
triūphant ⁊ ad dn̄m redeūt coronandi. Un̄
eccleſia militās vocātur.math.xj. Regnuȝ
ce.vim pa.et vio.ra.illud.id eſt cū violen
tia ꝑliantes rapiūt illud. In inferno auteȝ
regnat p iuſticie executionē q̄ effectū iuſti
cie ſcȝ punitōem ⁊ vindictā in dānatos ex
ercere iubet. Deu.xxxij. Reddam vltioneȝ
hoſtibus meis. Qd̄ opus deus inuite ⁊ cū
dolore facit quia punire alienū eſt a deo et
cōtra naturam dei ſed miſereri ſm naturaȝ
Yſa.j. Heu heu vindicabor ego de inimi
cis meis Et quia inuite facit ideo ſemp pu
nit eos citra cōdignū id eſt punitioni miſe
ricordiaȝ admiſcet. In inferno etiā cogno
ſcent impij xp̄m eſſe regem omnipotentem
qui hic noluerūt eum cognoſcere regeȝ cle
mentem. Secūdo dicit ꝙ regnū ſuū ſapi
entia gubernabit quia ſapiēs erit. Sapien
tis em̄ opus eſt ordinare vt dicit ph̄us. Et
quia xp̄s omnia ad debitum finē ordinat et
nihil inordinatū relinquit.ideo ſapiens eſſe
prenūciatur. Ipſe em̄ ordinauit ⁊ ordinat
omnes creaturas ad obſequiūȝ hoīs vt ad
ſalutem ꝑueniat. Ordinat hoīem ad deum
vt ip̄m cognoſcat.cognoſcēdo amet.aman
do poſſideat ⁊ poſſidendo fruatur. vt dicit

aug⁹. Ordinat bona opa ad premiū et pec
cata ad tormentum.nō em̄ pmit peccata ad
aliū ordinem reduci.dū ordinem rōis et rec
titudinis egrediuntur niſi ad ordinem iuſti
cie ⁊ vindicte vt dicit aug⁹. Ordinat etiaȝ
mala ad bonū inq̄tū de malis elegit multa
bona ſicut de pſecutōe tyrānorū eligit pati
entiam et meritū martirum exaltatōȝ fidei
cōuerſionem infideliū et deſtructōnē ydolo
rum Quia vt dicit aug Deus eſt adeo po
tens ꝙ nunq̄ pmittit fieri malum.niſi inde
eliciat bonū. Nā occiſio pecoris eſt vita le
onis. Ipſe igitur eſt verbū patris cui⁹ ſa
pientia conditi ſum⁹ et ꝓuidentia guberna
mur qui cōſtituit omnia in numero ponde
re et menſura. Sap.viij. Attingit ergo a fi.
vſque ad fi for.et diſ.o.ſua. Et ideo q̄uis
nos in tenebris ſedentes hūc ordinē et diſ
poſitiōȝ rectā videre n̄ valeamus. ſicut nec
noctua ſolē.tn̄ om̄ia ordinate ꝓcedere am
bigere non dēm⁹. Boeti⁹ li.iij.ꝓſa.v. Et
tu q̄uis cām tante diſpoſitionis ignores.tn̄
q̄m bonus rector mūdū tpat recte fieri cūc
ta ne dubites Tercio dicit ꝙ iudiciū gē
tib⁹ ꝓfert.q̄ faciet iudiciū Io.ix. In iu
diciū ego in hūc mōm veni vt qui nō vidēt
videant.et qui vident ceci fiant. Sȝ timen
dum eſt nobis valde ne huiuſmodi iudiciū
nobis inferatur. Sicut eniȝ iudei ꝓpter in
credulitatem ⁊ mala opa fuerūt reprobati
et nos ex dei miſericordia electi. ita timere
debemus ne propter peccata que quotidie
nequiter opamur reprobemur a deo et ei⁹
gratia in gentem aliam transferatur.math
xxj. Auferetur a vobis regnum dei et dabi
tur genti facienti fructus eius. Yſa.vj. Ex
ceca cor populi huius.et aures ei⁹ aggra
ua.⁊ oculos eius claude ne forte oculis ſu
is videat. Luce.viij. Ut vidētes id eſt vi
dere ſe putantes nō videant. Dicentes eniȝ
ſe eſſe ſapiētes ſtulti facti ſunt.vt d̄r Ro.j
Tales ſunt mali xp̄iani qui confitentur ſe
noſſe deum.factis autem negant habētes
ſpēm pietatis xp̄iani ⁊ virtutes eius abne
gantes.vt d̄r ad Thy.j. Ultimo auteȝ illd̄
generale iudiciū proferet quādo dicet. Ve
nite bn̄.pa.m.⁊c. Diſce.ma.in ig.eter.⁊c.

math.xxv. Et ſic in pn̄ti et in futuro iudi
cium ꝓferret.iohā.v. Pater om.iud.de.f.
Sed contra. Non miſit deus filium ſuū in
mūdum vt iudicet mūdum ſed vt ſaluetur
mūdus p ip̄m. Riſio Deus venit principa
liter ad relaxādum peccata ad dādum ſalu
tem mūdo.et nō venit ad ip̄m cōdemnāduȝ
ſicut in futuro veniet. Sed qui nolūt hanc
ſalutem recipere deus relinquet eos in feci
bus ſuis.⁊ gratiā ſuam alijs cōferet. Et ſic
d̄r eos iudicare id eſt a bonis diſcernere.
Sic iudicauit iudeos. Io.iij. Hoc eſt aūt
iudiciū quia lux venit in mūduȝ ⁊ dile.ho.
m.te.q̄ lucem Luciferū auteȝ ſerpētem an
tiquū et humani generis inimicū iudicauit
et condēnauit ⁊ de mūdo expulit ⁊ in infer
no recluſit. Iob.xij. Nunc iudiciū eſt mun
di id eſt principis mūdi. nūc prin.h.m.e.f.
qui in ydolis p totum mundum colebatur
que omnia p xp̄i aduentum ſunt deſtructa.
Quarto dicit ꝙ iuſticiā in omnibus exe
quetur.quia faciet iuſticiam in terra. Ma
gnam quippe iuſticiaȝ redemptor noſter in
repatione humana eſt executus ad quā ip̄e
venerat faciēdam.quia ſicut homo ſupbiē
do deliquerat.ita xp̄us ſe humiliādo ſatiſfe
cit. Et ſicut homo voluit eſſe deus.ita deus
factus eſt homo. Et ſicut homo peccando
in omnes poſteros mortē trāſmiſit. ita xp̄s
moriēdo omnibus immortalitatem cōtulit
et mortem deſtruxit. Et ſicut peccatū hoīs
fuit infinitum.ita meritū xp̄i fuit infinitū.
Et ſicut dyabolus ſeduxit euā in pomo ve
tito mortem abſcōdendo.ita xp̄s decepit dy
abolum ſub humanitate deitatem ⁊ vitam
eternā abſcōdendo. Et fecit ſicut piſcator
ad hamū qui ſub verme hamum abſcondit
quē dum piſcis credit capere capitur ipſe.
Iob Nūquid extrahere poteris leuiathan
hamo. Et ſicut p lignum ⁊ in ligno dyabo
lus vicit hoīem.ita in ligno victus ē a xp̄o
Et ſicut dyabolus per ſupbiam expulit ho
minē de paradiſo: ita xp̄us p humilitatem
reduxit. quia cōtraria cōtrarijs curantur.
Et ideo cantamus. Hoc opus noſtre ſalu
tis ordo depopoſcerat ⁊c. Docuit etiam iu
ſticiaȝ facere dum dixit. Reddite que ſunt

ceſaris ceſari.et que ſunt dei deo.Mat.xiij
Actuū.j.Cepit ieſus facere ꝛ docere.Et ſic
pꝫ ſcdm.   Tercio hieremias aduent⁹ xp̄i
effectum et fructum ꝓnunciat ſpecialem d.
In diebus illis id eſt in aduentu xp̄i ſalua
bitur iuda id eſt populus iudaicus.et iſra/
el habitabit cōfidenter.id eſt ideꝫ populus
ſaluabit et cōfidenter habitabit.Ubi ſcien
dum eſt quia vt xp̄us dicit math.xv. Ipſe
principaliter venit ad ſaluādas oues q̄ pie
runt domus iſrael.tamen non omnes de po
pulo iſrael ſaluati ſunt per xp̄i aduentum.
imo vt dictum eſt multi ſunt reprobati ſcꝫ
illi qui in illum credere noluerūt nec ip̄um
verum deum confeſſi ſunt.Solum ergo illi
ꝑ xp̄i aduentum ſaluati ſunt de populo iu/
dayco qui ip̄m verum deum ꝛ hoīem con/
feſſi ſunt.et ip̄m vt meſſiam in lege eis pro
miſſuꝫ receperūt.Et hoc eſt qđ hic dr.In
diebus illis ſal.iu. Iudas interp̄tatur cōfi
tens.Iſrael auteꝫ interp̄tatur videns deuꝫ
Illi ergo ſolum de populo iudaico in xp̄i
aduentu ſunt ſaluati qui ip̄m confeſſi ſunt
vt verum deū qui viderūt eum humanita/
te veſtitum.et tales vocauerūt eum dn̄s iu
ſtus noſter.id ē ꝓ meſſia ſancto ꝛ iuſto qui
de gente eoꝝ erat naſciturus cum receperāt
Deu.xviij.Prophetam de gente tua et de
fratribus tuis ſuſci.t.do. Sic ergo patꝫ ꝙ
ſpūalis fructus et effectus aduētus xp̄i eſt
ſalus iudeoꝝ in ip̄m credētium et ip̄m cōfi
tentiū.Quia vt dr ro.ix.nō omēs qui ſunt
ex iſrael iſraelite ſunt neqꝫ qui ſemen ſunt
abrae omēs ſunt filij abrae ſed in yſaac vo
cabitur tibi ſemen.Poteſt etiaꝫ hoc intel/
ligi de vltimo aduentu xp̄i ꝓpe enim finem
mūdi omēs iudei cōuertētur.Pſal.Cōuer
tentur ad veſ.ſ.mūdi.In diebus ergo illis
ſcꝫ in fine mūdi ſaluabitur iuda id eſt po/
pulus iudaicus. et iſrael id eſt idem popu/
lus habitabit confidenter id eſt cōfidet in
xp̄o et in ipſo ſperabit ſicut in ſaluatore eis
per moyſen ꝓmiſſo. Et ideo xp̄m vocabūt
dn̄m iuſtum ſuū ſcꝫ qui debet eos regere et
iuſtificare ꝛ ad terram ꝓmiſſionis ſcꝫ hie/
ruſalem celeſtē introducere.Ro.ix.Si fue
rit numerus filioꝝ iſrael quaſi arena maris

reliquie ſalue fient Simile eſt modo de xp̄i
anis quia non omnes ꝑ xp̄i aduētum ſaluā
tur ſed ſolum iſti qui ip̄m vident ꝑ veram
fidem in corde.et qui ꝑ ip̄m ſperāt ſaluari
tanq̄ filij iſrael et qui ip̄m confitētur ore
et opere tanq̄ filij iuda. Et ſic pꝫ tercium
Quarto hieremias effectum ꝛ fructum
generalem aduētus xp̄i prenunciat dicens:
Propter hoc ecce dico veniunt ꝛc̄. Circa
qđ ſciēdum ꝙ deus ante aduētum ſuum in
carne populum iſrael ſibi ꝑelegit ꝑ omnib⁹
alijs.vnde populus dei dicebatur quē ma/
gnificis beneficijs et miraculis multis eſt
ꝓſecutus Nam ꝑ manū validaꝫ eduxit eos
de egipto de ſeruitute dura pharaōis ꝛ ape
ruit eis mare ꝛ cibū de celo dedit eis ꝑ qua
draginta annos in quibus nō defuit colūna
ignis ꝑ noctem.et colūna nubis ꝑ diem. et
veſtimēta eoꝝ non ſunt inueterata. nec cal
ciamēta attrita. Et ꝓpterea iurabāt iudei
ante aduentum xp̄i. Uiuit dn̄s qui nos de
egipto eduxit quaſi magnū beneficium dei
recolentes Chriſtus autem in ſuo aduentu
maiora ſine comparione fecit. et plura ſine
numero beneficia attulit non ſolum popu/
lo iſrael ſed omnibus populis de toto mun
do.quia de aquilone et omibus ꝑtibus mū
di adunauit ꝛ adduxit ad vnam eccleſiaꝫ ꝛ
vnam fidem et vnū baptiſmū. ꝛ ad cultuꝫ
vnius veri ꝛ ſummi dei qui erāt diſperſi in
toto mūdo et loco et fide ꝛ moribus et cul
tura qui diuerſis vicijs ꝛ demonibus ſerui
ebant quos xp̄s in ſuo aduentu de ſuis er/
roribus et vicijs eduxit ꝛ adduxit ad eccle
ſiam dei militātem.et fecit eos in ea habita
re ꝑ fidem ꝛ meritū vt nomie ꝛ re de eccle
ſia cenſerētur.Et ideo mō nō iuramus.Ui
uit dn̄s qui eduxit iſrael de egipto.qꝛ mai⁹
et cōmunius beneficium ſuꝑuenit.qđ deus
contulit toti mūdo.quia ſe ꝛ ſua dedit mū/
do dum filium ſuū dedit. dando eniꝫ nobis
filium ſuū omnia bona nobis cum illo do/
nauit.Ro.viij.Quō etiam nō omnia cum
il.no.do.Io.iij.Sic deus dilexit mūduꝫ vt
filiū ſuū vnicū daret. Omnia aūt hec bo/
na in euāgelio continētur ꝛ narrantur. Et
ideo nos iuramus ꝑ euāgeliuꝫ xp̄i id eſt per

illa magnifica bona que in euāgelio conti/
nētur quia ſingillatim vix explicari pn̄t.Et
quia vt dr ad hebre.vj. homines per ma/
iorem ſui iurant et hec beneficia ſine com/
ꝑatōne ſunt illis maiora.ideo per hec ꝛ nō
per illa eſt modo iurādum.Et hoc eſt.Ec/
ce dies veniunt ſcꝫ in aduentu xp̄i et non di/
cent id eſt nō iurabunt.Uiuit dn̄s qui edu
xit filios iſrael de terra egipti. Sꝫ viuit do
minus qui eduxit nos de vicijs ꝛ erroribꝫ
et dyaboli ſeruitute et adduxit filios iſrael
id eſt qui deum ꝑ fidem vident ab aquilo/
ne ꝛ de omnibus ꝑtibus mūdi ad vnitatem
fidei et diſcipline. vt ſit omniū vnum ouile
vnum pabulum et vnus paſtor. et tandem
faciet eos habitare in terra ſua.ſ.in hieru/
ſalem celeſti.In qua ſedebunt in multitu/
dine pacis et in requie opulenta ꝛ vita be/
ata.ad quā vitam ipſe nos perducat ieſus
xp̄s dn̄s noſter.qui cum patre ꝛ ſpūſancto
vnus deus viuus et verus regnat ꝛ imꝑat
in ſecula ſeculorum.

Expliciūt ſermones dn̄icales ſuꝑ euāge
lia et ep̄las ꝑ totum annum fratris hugo/
nis de prato ordinis p̄dicatorum

Abraam p̄rem nr̄m imitari dēm⁹ in octo maximis ⁊ laudabilibus ꝟtutibus quas h̃uit. ſer. lxxxxj. Y
Abſtinētiā deſiderioꝝ carnaliū habere debemus ꝓpter tria. ſer. liij. J
Aduētus xp̄i in carnem ſex in ſe cōtinet bene notāda. ſer. j. D
Aduētus quadruplex recolitur ab eccleſia ſer. j. A
Aduētus xp̄i in mūdum ſiue in carnē deſiderabatur ab omnibus creaturis ſer. j. B
Aduenit nobis xp̄s octo mōis ſer. xliij. P
Afflictis debemus compati in quattuor. ſer. lxxv. J
Agrū quē ſemiator xp̄s ſemiauit deus in fine mūdi metet generaliter in qua tria facit. ſer. xxvij. N
Ammiratōis quā xp̄s habuit in euāgelio cū dixerit amice quō huc intraſti non hn̄s veſtē nuptialem tres ſunt cauſe. ſer. ciiij. T
Amicicia vera tria debet hr̄e ſer. ciiij. V
Amicicia conſeruat naturam ſermone lxxxij. quaſi in fine
Amicos quis volens ſibi facere duo debet conſiderare ibidem
Ambulare debemus ſm̄ ſpiritū ꝓpter quatuor. ſer. xcv M
Ambulare debemus cū ſumma cautela et moderatōne ꝓpter quattuor ſer. cv X
Amoreꝫ alioꝝ ad attrahēdum ad ſe valent et deſeruiūt ad ſex ſer. xxiij. in fine.
Antixp̄us trahet ad ſe multos differenter ſer. iij 5
Antixp̄i ortus ꝓgreſſus cultus cōflictus ⁊ obitus ſer. iij. f. g. h. j. l.
Anima q̄ ad imaginē dei facta eſt imaginē dei in ſe deformat qn̄ mortaliter peccat q̄ reformari pōt quinqꝫ modis ſer. xvij M
Anima ſimilitudinarie ſeneſcere dr̄ ꝑ pecc̄m et hoc quātum ad quattuor, ſer. cij. K
Anime q̄ poſt reſurrectōeꝫ xp̄i cū eo reſurrexerūt ſteterūt vſqꝫ ad aſcenſiōeꝫ xp̄i in hoc mūdo ſed vbi ſteterint in ſcriptura nō reperit et hoc rōnabilr̄ ꝓpter quattuor ſer. lix. K
Anna habuit ſeptē laudabiles cōditōes ꝓpter quas eius teſtimoniū merito debet acceptari cuius vita eſt ſpeculū omnibus mulieribus in quib⁹ quidē conditōibus mulie
res ꝑ poſſe eā imitari debent ſer. xj K
Apoſtolos ⁊ ſuos ſimiles imitari debemus in ſeptem ſer. cxj K
Arboris bone id eſt boni hoīs. xij. ſunt fructus ſer. lxxx M
Arboris bone. x. ſunt ꝯditōes ſer. lxxx N
Aſcēſio ſaluatoris nr̄i ieſu xp̄i eſt mirabilr̄ ꝟtuoſa qd̄ pꝫ ex quinqꝫ ſer. lvij. p̄mo mē.
Aſcenſionis xp̄i quinqꝫ ſunt fructus ſer. lvij. ſecūdo mēbro,
Aſcendētem xp̄m imitari debemus in quinqꝫ ſer. lvij. ibidem
Aſcēdens xp̄s ⁊ poſſidēs regnū ſuū quinqꝫ maxima dona ſuis apoſtolis ⁊ eoꝝ ſequacibus largitus eſt ſer. lvij mēbro tercio
Aſcēſiōem ſuā xp̄s ꝓpter duo diſtulit ꝙ nō ſtatim p⁹ reſurrectōeꝫ aſcēdit ſer. lix. in p̄n.
Aſcēſurus xp̄s in celū quattuor fecit q̄ nos ſimiliter facere debemus ſi celum aſcendere voluerimus ſer. lix. M
Aſcendit xp̄us in celū quadrupliciter ſer. lix. q̄one quinta
Aſcēdit xp̄us ⁊ non ſemꝑ nobiſcū ſtare voluit ꝓpter ſeptem ſer. lix O
Auarus nō pōt ſatiari bonis mūdi quattuor de cauſis ſer. lxxxxvij. P
Baptiſmus excedit circūciſionem in tribus ſer. xiij. A
Baptiſm⁹ iteꝝ excedit circūciſiōeꝫ in virtute quātuꝫ ad ſeptē ſer. xiij. B
Beatitudo poſt reſurrectōem mortuorū in quo cōſiſtat ſer. xlv. D
Beatitudo pl⁹ appareꝫ eē in nobiſ q̄ȝ in p̄rībus ve. te. ⁊ hoc q̄tuꝫ ad octo. ſer. xc. K
Bellū ſpūale qd̄ nobis inſtat ē valde durū et forte ⁊ hoc ꝓpter octo ſer. cvij C
Beneficia ꝓpter multa antiquis p̄ſtita et nr̄a bn̄ficia figurātia fiducialiter currere ⁊ ſecure poſſum⁹ dimicare ſer. xxvij L
Bona q̄ opamur nō facere dēm⁹ ꝓpter vanā gl̄am ⁊ hoc ſignāt ꝓpter tria. ſ. xcv. N
Caritas dei p̄ris circa nos manens apparet eē maxima ⁊ hoc quātum ad quatuor ſer. lxvij L
Caritatis perfecte in nobis duo ſunt ſigna ſer. lxvij. mēbro quinto
Caritatem pfectam habere nos ſex inducunt ſer. lxix F

¶ Caritatē habēs diues eſt nō hns eſt paup̄ cuius triplex eſt rō ſer.xc.poſt V
Caritatis ſiue dilectōis excellētia ⁊ nobilitas vltra alias virtutes ex tredecim apparet ſer.xc. V
¶ Caritas vt in nobis ſit ſeptem requirūtur. ſer.xcvij. E
Carnalia deſideria fugere debemus ꝓpter ſex cauſas ſer.liij L
¶ Cecitatē corꝑalez ſiſr ſpūalem cauſantia ⁊ inducētia ſunt octo ſer.xxx D
Cecitas mentis magis eſt ꝑiculoſa q̄ⷨ corporis et hoc ꝓpter octo ſer.xxx E
Cecitatis ſpiritualis triplex eſt remedium. ſer.xxx E
¶ Cenā ſeu refectōnem duplicem parat ieſus xp̄us electis ſuis ſer.lxviij Y
Cenā ad ſuā dn̄s tripl'r vocat.ſer.lxviij.Y
Cenam ad ſuā vt omnes veniant quattuor ip̄e dn̄s obſeruat ſer.lxviij. Z
¶ Cena dn̄i demōſtrat magnificētiam diuine bonitatis q2 ad hanc cenā oīa ſunt parata et hoc p3 quātum ad octo ſer.lxviij Z
Circūcidi voluit xp̄s ꝓpter.ix. ſer.xiij. X
¶ Circūciſio eſt duplex ſm̄ bern̄.ibidē poſt X
Circūciſio exceditur a baptiſmate in trib⁹ ſer. xiij. A
Cibus aīe verbum dei multos ſalutares effectus habet ſer.xxxij.In ſcdo mēbro
¶ Clarificare dēmus xp̄um vt apli ⁊ hoc in quattuor ſi volum⁹ ſcire q̄ ſpūſcūs habitet in nobis ⁊ opetur nobiſcū ſer.liiij.K
¶ Corpus beate virginis qd̄ portauit xp̄m dr̄ beatū ꝓpter octo ſer.xxxvij K
Corpus xp̄i digne ſumptū ſex effect⁹ optimos opatur in nobis qui oēs p fermētum peccati mortalis impediūtur ſer.xlvi. B
¶ Corpus xp̄i ſumere volens ſeptem obſeruare debet ſer.xlvj. C
Cōgregatōne ſiue in cōmunitate ſtare bonum eſt ꝓpter tria ſer.xlvij.poſt B
¶ Corpalis refectio quattuor facit in homie ſer.lxviij.poſt V
Compati afflictis debemus in quattuor ſer.lxxv I
¶ Corpus nr̄m macerare dēmus cū magna ⁊ diſcreta diſciplina ꝓpter quattuor.ſer.lxxix ante D
¶ Comedere debemus de bonis contentis in ſportis apl'oꝝ ꝓpter tria ſer.lxvij. O
Confitētes ſe noſſe deū factis aūt negātes priores ſuut ſaracenis ꝓpter quattuor.ſer. lxxxv A
¶ Ex conuiuio xp̄i quinq3 ſalutaria exēpla accipere poſſumus. Et ex pte turbe ſimiliter quinq3 ſer.lxxviij.L et M
Conuiuiū xp̄i ſeptem virtuoſa habuit q̄ deficiūt in conuiuijs mūdi ſer.xxix Z
Crux xp̄i ⁊ penitētia ſignātur p nauē multiplici rōne ſer.cij A
¶ Cupiditas dr̄ nauis ꝓpter tria f.xxij.S
Currere vt quiſq3 bene valeat quinq3 exiguntur.f.xxvij B
Currere ſpūaliter volētem duo impediunt. ſer.xxvij H
¶ Currēdum ad bn̄ ⁊ ſtrenue ſex nos mouere debent q̄ etiā corꝑaliter currētes ad velociter currēdū incitare ſolēt f.xxvij. I
Currunt multi ſed ſolum vnus accipit brauium f.xxvij F
Damnati vel ſancti an aliqñ redeāt ad vidēdum hūc mūdū f.xlv.Z. in fi.f.
Decēs ⁊ ꝯgruū fuit ꝓpter ſex ex pte dei vt ad ouile xp̄i p baptiſmalem dei grat'ā reducamur ſer.l. X
¶ Denari⁹ vt bon⁹ ſit requirūtur ſex.f.cx.Q
Deſideria carnis debemus fugere ⁊ ab eis abſtinere ꝓpter ſex f.liij L
Defectus triplex circa diuicias cōtingit in hoībus f.xcviij I
¶ Deus quō dr̄ veniſſe in mūdum cum ip̄e ſit vbiq3 f.j. I
Deū vt miſtus erat turbe que ſeq̄bāt eum mouerūt quattuor f.lxxviij Z
De⁹ blaſſemat trib⁹ mōis f.cij. poſt B
¶ Deus habuit tres pueros ⁊ maximos filios f.lxxij V
De⁹ ꝓuidebit nobis neceſſaria ꝓpter quattuor rōnes f.xciij. B
¶ Deū diligere debemus ſup oīa toto corde et aīa ꝓpter decē magna beneficia que nobis cōtulit f.c. K
Deuotio ⁊ frequētia ppl'i ad audiēdū verbum dei cauſabat ex octo f.lxxiiij. D
¶ Dyabolus pugnat cōtra peccatorem ſeptē modis f.cvij. D
¶ Differentia eſt inter pati ſufferre ⁊ ſuſtinere.ſer.xxxj. H
Digit⁹ dei dr̄ ſpūs dī triplici rōe.f.xxxvij.q
¶ Dilectio dei dr̄ legis plenitudo tripliciter. ſer.xxiij. Y
Dilectio opatur quattuor p que placemus deo f.liij. M
Dilectio eſt triplex ſer.xc.poſt T
Dilectio nr̄a quā habere dēmus ad ꝓximū debet habere quattuor. ſer.lxvij N
Dilectio matris ad filios maior eſt q̄ⷨ pr̄is ꝓpter quinq3 cauſas ſer.xcvj Y
Dilectio nos ꝓximo placabiles ꝓpter quattuor reddit ſer.liij N
Dilectōis mutue duplex ē fructus.f.lxij. o
Dilectōis mutue fructus vt maneat in nobis hoc apparet in duobus ſignis. ſer.lxvij poſt O
Diligere ꝓximū ſicut teipm̄ exponitur ſex modis.f.xc T.⁊ f.xxiij. E
Diuicie dicūtur ſpine q2 quātū ad quinq3 copanf.f.xxviij.K.et ſer.lx H
Diuicie dicūtur mamona iniquitatis quattuor de cauſis ſer.lxxxij D
Diuitis epulōis crudelitatē ⁊ miſericordiā erga lazarū cui noluit miſereri aggrauant octo ſer.lxvj. lr
Diuortium poteſt in duobus caſibus celebrari ſer.xviij X
Diſciplina ſex bona efficere hab3 in nobis ſer.cxij X
Diſcūbere in primo loco contingit tripliciter.ſer.xcviij. M
Documēta ſex de inſtabilitate mūdi ⁊ d' ei⁹ falſa fiducia ꝓſperitate ⁊ gl'ia de eius tribulatōne.de eius gaudio ⁊ multa amaritudine.ſer.xliij. N
¶ Dn̄s dr̄ eſſe ꝓpe ſex generibus hominum. ſer.viij. B
Dn̄s ſex de cauſis p̄ntiam ſuā ſubtrahit ſeruis ſuis ſer.lij. B
¶ Dn̄s diſcipulis ſuis nouē dicebat que intelligere nō valebant ſer.lij C
Dn̄o noſtro a nobis in trib⁹ miniſtrari poteſt ſer.vj.ante K
Dona ſeptē miſtrare dēmus alijs. f.xix.A
Ducimur ad deū multis mōis.f.lxxxviij.b
Ebrietas cauēda eſt ꝓpter tria.f.ij.X
Eccl'ia an̄ natalē xp̄i ſepte3 o cātat ſeptē mala repſentātia ſer.vij. Z
Eccleſia militans p vineam deſignatur ꝓpter quattuor ſer.xxvj V
¶ Eccleſiā dei hac vltima etate mūdi p veraz fidez ⁊ opa bona nō ingrediētes multū repbendūtur ꝓpter tria ſer.xxvj X
Eccleſiā vineam dn̄i quattuor inuaſtant et impugnāt f.xxvi. Y
¶ Exēpla tria hēmus ex pte iſtoꝝ qui adduxerūt mutū ad ieſum f.lxxxviij H
Excellentia ſacerdotij xp̄i oſtendit quātum ad quattuor f.xſij. L
¶ Eccl'ia vel aīa iuſti intelligit p mulierē q̄ timet valde vel anxiat ꝓpter quattuor. ſer. lij. B
Eccleſia pn̄s ⁊ militans dr̄ regnū celoꝝ ꝓpter quattuor f.ciij. Q
Elemoſinam libenter dare ad hoc debent nos inducere quinq3 f.lxix. H
¶ Epiphania dn̄i decē miracula reuerētia digna a deo facta ſuut f.xv. E
Equales ſm̄ deum viuere cupiētes octo debent hr̄e ad ſeinuicem. f.xix. E
Exempla vite accipe debemus a ſanctis patribus ſer.xliij.poſt K
Exēpla ſalutaria quinq3 ad noſtrā inſtructionē ptinētia. f.lxxviij. L ⁊ M
¶ Excōicatio dr̄ iniuſta trib⁹ mōis f. lx. Z
Excōmunicatio apl'oꝝ a iudeis illata fuit iniuſta tribus modis f.lx. A
Excōicatio iuſte lata mirabiliter ē timēda et cauēda ꝓpter tria ſer.lx.poſt A
Febriū ſeptē ſunt genera ſeptē genera peccōꝝ ſignificātia ſer.cvj A
Felicitas eterna ſignificat p denariū quintuplici rōne f.xxvj. C
¶ Feminis multū cōpaſſus ē xp̄s f.xcvj.V
Feſta ſex ſolēnia p̄cepit de⁹ fieri filijs iſrael preter ſabbatum qd̄ omni ſeptimana ſolēniſabant ſer.xvj. B
¶ Fides p dilectōem opatur in nobis decem. ſer.xlix. O
Fides aſſimilatur ſcuto ſer.xlix H
¶ Fidem xp̄i debent tria in nobis firmiter ſtabilire ſer.xixvij. A

Fides xpiana bona ē ꝛ nulla alia fides qḋ
pꝫ ex tribus ibidem B
Fidei virtus mirabilis apparet quātuꝫ ad
tria ibidem C
Fides noſtra magnū merituꝫ habet qḋ pꝫ
quārum ad tria ibidem. D
Fides nr̄a debuit oīno ꝑ miracula ꝯfirma
ri multiplici rōne. ſ.cvj B
Filius dei quare dꝛ incarnatus ꝛ nō pater
nec ſpūſſanctus ſ.j.poſt I
Filius dei quō ſit factus hō ibidem L
Filꝰ dei quare ſolꝰ dꝛ incarnatꝰ ibiḋ M
Filium dei incarnari fuit neceſſariū mul
tis modis ſ.j. N
Fletus xp̄i ē quintuplex qui ſignat quintu
plicē fletū quē in hac vita dēmus habere.
ſer.lxxxiiij K
Fratrem nō offendere ad hoc nos ſeptem
inducūt ſ.cix L
Fraternitatē ꝛ ſocietatē xp̄ianā diligere et
in ipa manere dēmus ꝓpter quattuoꝛ. ſer
lxxv lꝫ
Fructꝰ quadruplex dn̄ice paſſiōis ſ.lj A
Fructum triplicem cōſequimur ſi in noui
tate vite ambulemus ſ.lxxvij Y
Fructꝰ iuſticie quadruplex eſt. ſ.lxxix. H
Fructificare dēmus in ope omniū virtutū
ſer.cxiij.in moꝛalitate
Furtū cauere dēmus ꝓpter duo.ſ.cxij. N
Gaudere dēmus ꝓpter quiqꝫ ſ.viij.E
Gaudendum eſt in deo ꝛ nō in mūdo
ꝓpter ſex ibidem Q
Gaudere dēmus ſumme ꝓpter decē bona
magna que in xp̄i natiuitate cōſecuti ſumꝰ.
ſer.ix H
Gaudij repꝛomiſſio monſtratur eſſe vera
quātum ad quinqꝫ ſ.lii H
Gaudio vano mūdi fletū ꝛ triſticiā pfera
mus ꝓpter quattuoꝛ ſ.lxxxiiij Q
Gaudiū triplex magi hūerunt ſ.xv D
Genera piculoꝝ coꝛpaliuꝫ octo picula aīe
octo ſignificātia ſ.xxix S in moꝛa.expōe
Genus hūanū intelligit ꝑ cecū qḋ an ad
uētum xp̄i quattuoꝛ mala patiebat q̄ in ce
co apparēt a quibus omnibus xp̄s ipm ple
narie liberauit ſ.xxx E
Gentes debēt honoꝛare deū ſup miſericoꝛ
dia ſibi fecta qḋ ꝓbat ꝑ quattuoꝛ ſ.iij. A

Gloꝛia futura ē ſup meritū paſſiōis quas
hic ꝑ xp̄o ſuſtinemꝰ ꝓpter quattuoꝛ ſer.
lxxiij.circa pꝛin.
Gloꝛiari nō expedit homini in iſta vita ꝓ
pter quinqꝫ ſ.xxix B
Gloꝛiari ſi quis vult in iſta vita de duobꝰ
debꝫ gl̄ari ſ.xxix X
Gloꝛia coꝝ qui terꝛena ſapiūt ꝛ ventri ſer
uiūt recte eſt in cōfuſionē coꝝ quātum ad
ſeptē ſ.cxj. S
Gratie octo ſunt quas pccōꝛes a deo inua
num recipiūt ſ.xxxiiij. A
Gratia filij dei ad nos xp̄ianos mirabilis
apparet quātuꝫ ad quattuoꝛ ſ.lxv A
Gratie gratūfaciētes oꝛdinant ad tria ſer.
lxxxv B
Gratiaꝫ gratūfaciētem debemus oꝛdinare
ad tria ſ.lxxxv C
Gratiā inuanū recipe qd ſit ſ.xxxiij.an A
Gratie gratis date ad gratiā gratūfaciēteꝫ
duplex eſt differētia ſ.lxxxv. D
Heretici occulti qui alias nō inducunt
ad malū ab eccleſia debent tolerari ꝓ
pter tria ſ.xxiij I
Heretici quattuoꝛ generibus falſatoꝝ cō
pantur ſ.lxxx lꝫ
Homo volens ſe humiliare debet quattu
oꝛ conſiderare ſ.xliij. T
Homo hꝫ quattuoꝛ a deo ſicut res a loco ꝓ
pꝛio quattuoꝛ hꝫ ſcꝫ quietatōem vitā fru
ctificatōem ꝛ cōſeruationē ſ.lxxvij. Q
Homō recte ꝯſiderās ꝯditiōes dn̄ij ꝛ digni
tatis nunq̄ꝫ deſiderat ſer.lxviij C
Homicida dꝛ aliqs ſex mōis ſer.lxix. E
Hoies de ſe ꝯfidētes qui reputāt ſe iuſtos
ꝛ alios tanq̄ꝫ pccōꝛes dſpiciūt in talibꝰ hoi
bus tria pccā demonſtrant ſer.lxxxvj E
Homo fallit ſeipm ꝓpter quattuoꝛ audiē
do verbū dei ꝛ nō faciēdo ſer.lvij. D
Hō deficit in ſeipo triplr ſer.lxxxix lꝫ
Homo inſufficiēs eſt ꝛ deficit ad bn̄ viuē
dum quātum ad tria ſer.lxxxix L
Hō deficit ꝛ ē inſufficiēs ad ſuū deſideriū
implendum ꝛ ſatiādum qḋ pꝫ quātum ad
tria ibidem M
Homo domus eſt ꝛ templū dei viui ꝛ hoc
octo modis ſer.cvj.circa finem
Homi tria ſolēt eē occaſio clamādi. ſ.lxj. Y

Homo nouꝰ ꝛ hō vetꝰ quid ſit.ſ.ciij.an.lꝫ
Hō ꝑ pccm ſeptē dāna patit ſ.v. L
Honoꝛ ꝛ reuerētia a pplis xp̄o regi exhi
biti attēdunt q̄tuꝫ ad quattuoꝛ. ſ.xliij. Q
Humilitatem ſeruare nos ad hoc faciēduꝫ
tria inducūt ſ.xxv. K
Humilem facit deus quintupliciter aſcēde
re. ſ.xcviij post N
Humilitatis virtus magnitudo ꝛ ꝑfectiō
ex quattuoꝛ demōſtratur. ſ.xlviij.poſt B
Humilitas vn̄ cauſet in hoie ſ.xliij. S
Humilitas habꝫ efficere duodecim mira
bilia ꝛ virtuoſa ſ.xliij. X
Humiliare ſe volens debet cōſiderare quat
tuoꝛ ſ.xliij. T
Hūilitatem hr̄e dēmus ꝓpter duo. ſer.lxxj
in pꝛincipio
Humilitas habet in nobis facere quinqꝫ
magnos fructus ſer.lxxj. Q
Humilitatem ſeruare ad hoc nos quattu
oꝛ inducunt.ſer.lxxv. N
Humana natura clamauit ꝑ iobem ꝓpter
ſeptem mala ſ.vij. Z
Ieiunare debemꝰ ꝓpter ſex bona que
ex ieiunio eueniūt ſ.xxxiij. lꝫ
Ieiuniū verū ſex debꝫ habere conditiones
ſer.xxxiij. L
Ieiunāduꝫ ē quadꝛaginta diebus ꝛ nō plꝰ
nec minus ꝓpter ſex ſ.xxxiij M
Ieiunamus tpe quadrageſimali ꝛ nō ſtatiꝫ
poſt epiphaniā ꝓpter ſex ſ.xxxiij. N
Ieiuniū quare nō ſemꝑ eodem tempe eue
niat ſ.xxxiij O
Ieiunare qui teneātur ſ.xxxiij. P
Ieiuniū frāgēs ā peccꝫ moꝛtalr.ſ.xxxiij.q.
Quare xp̄s ieiunauit ꝛ quare tot diebꝰ ie
iunauit ꝛ depugna quā xp̄s pꝰ ieiuniū ha
buit ꝛ qnō temptatus fuit a dyabolo in tri
bus ſer.xlj.ꝑ totum
Ieiunare volēs quāte etatis eē debeat.ſer
mone.xxxiij R
Ieiunās qua hoꝛa ꝯmedeꝛe dēat.ſ.xxxiij.s
Ieiunās q̄ cibaria ꝯmedeꝛ poſſit.ſ.xxxiij.t
Ieiuniū an frāgatur ꝑ potatōeꝫ an̄ come
ſtionē vel ꝑ comeſtioneꝫ electuarioꝝ vel ꝑ
anticipatōem none ſer.xxxiij. V
Ieiunij meritū minuūt ſex ſ.xxxiij. X
Ieiunātiuꝫ infructuoſe ſex ſunt genera ho
minū. ſer.xxxiij. Y
Ieiunare tenētur quantūcūqꝫ iuſti ꝛ inno
cētes et hoc ꝓpter tria ſ.xxxiij. Z
Ieiunare an teneatur exiſtens in peccato
moꝛtali. ſ.xxxiij.in fine
Ieſus puer viginti hꝫ ꝯditōes ꝑ quas ab
oibus alijs pueris ſepat ꝛ ꝑ quas nobis re
uerēdus ꝛ diligēdus mirabiliter declaretur
ſer.x. L
Ieſus poſitꝰ ē in ſignū mltiplex cui fuit cō
tradictū ꝛ ꝯtradicit omni die. ſ.xj. P
Ieſus hoc nomen hꝫ in ſe decē magnas ꝛ
laudabiles virtutes ſ.xiij. Z
Imitant aliq deū iuſte ꝛ fatue.ſ.xxxviij.v
Imitātur aliqui deū bene ꝛ ſapiēter ꝛ hoc
quātum ad ſeptem ſ.xxxviij. X
Incarnatio filij dei aſſimilat matrimonio
quātum ad ſeptem ſ.ciiij. P
Incarnatio dei neceſſaria fuit multiplici
rōne ſer.j. N
Infirmitates contingūt quinqꝫ de cauſis.
ſer.cij. G
Ingtitudo triplex dānum hꝫ. ſ.cj. X
Ingratitudo valde peccatū magnuꝫ eſt et
quinqꝫ mala facit. ſ.cviij. F
Inimicis debemus beniuolētiaꝫ demōſtra
re in quinqꝫ ſ.xix. D
Inuitati ad nuptias venire contēnūt qua
druplici de cauſa ſ.ciiij. Q
Inuidiā fugere dēmus ꝓpter tria.ſ.xcv.p
Iohis vox clamātis in deſerto manēs nobi
ſcū ſeptē mōis clamauit ad nos. ſ.vij. Y
Iohānes fuit pluſq̄ꝫ ꝓpheta quātum ad
ſex. ſer.v. N
Iohānis vinculatio doloꝛoſa ꝛ plura alia
ſer.v.C D E F G H I
Iraſci ꝓpꝛio tribꝰ mōis poſſimꝰ.ſ.lxxvj. t
Iudeoꝝ malicia ꝛ ꝑuerſitas deteſtāda oſtē
ditur ex ſex. ſ.xlj. lꝫ
Iudei magis credebāt de iohāne q̄ꝫ de xp̄o
et hoc ꝓpter tria. ſ.vij. X
Iudiciū debet hābere quattuoꝛ ſcꝫ iudicē
reum ꝛc̄. ſer.lij. D
Iudicātes alios male ſunt redarguēdi ꝓ
pter quattuoꝛ rōnes ſ.vj. D
Iudicium eſt multiplex.ſ.xxij.Z.poſt M
Iuſtos exaltauit deus multipliciter vt ce
teri eos imitētur ſer.xxj. Q

Juſti affliguntur ⁊ patiūtur in pñti tempe ꝑpter decem ſ.xxix E
Juſticie fruct⁹ quadruplex ē. ſ.lxxix. H
Juſticiā duob⁹ mōis accipit ſcȝ ꝓut ē virtus ſpēalis ⁊ ꝓut ē virtus generalis ſer. lxxvj.ante Q
Juſticie ſeuere triplex ē cā.ſ.lxxvj.poſt
Jraſci ⁊ dicere racha ⁊ fatue pñt eſſe ſine peccato ſ.lxxvj.poſt E
Jndigētia rei familiaris cauſatur ex trib⁹ ſer.lxxviij.poſt B
Judeoꝝ tres erant ſecte a vita cōi alioꝝ diſtantes ſ.C.circa ptin.
Juſtus de duob⁹ ſūme dȝ gaudere.ſxl.B
Juſtus pōt in pñti tempe gaudere de decē bonis. ſxl C
Juſti in vita beatā decem gaudia maxime habent ſ.xl.
Juſtos quō deus exaltauerit memorare debemus vt eos imitemur ſ. lxj. E
Juſticia ꝯpaṫ lorice ꝑpter duo.ſ.cvij.p⁹ c
Juſticie ſeruire pōt attendi ⁊ exponi quinqȝ modis ſ.lxxxix. B
Largitas diuina monſtratur quātum ad quattuor ſ.lvj. X
¶Lepra originaṫ ⁊ cātur ex corruptōe quattuor humoꝝ.ſic a ſimili pccōꝝ cauſaṫ ex corruptōne ⁊ mala diſpoſitōne quattuor affectionū ſ.xx V
Lectus eſt duplex in quo iacet defunct⁹ et aīa exñs in pcc̄o mortali. ſ.xcvj. poſt Z
Leprā quiqȝ mōis legim⁹ fuiſſe curatā q̄ deſignāt quiqȝ modos curādi pccā.ſ.xx R
Lepra ſeptē malas ꝓprietates ⁊ opatōnes hȝ ſignificātes ſeptē pccā mortalia.ſ.xcij.b
Lepram in ſcripturis legim⁹ tribus mōis curatā fuiſſe qui ſiguāt tres modos remiſſionis pccōꝝ ſ.xcij. E
Legem dei obſeruās liberātur a quattuor ſer.lvij. E
Legiſpōs cōtra legem faciens non peccat ſer.xlj. E
Liber quadruplex in ſcriptura inuenitur. ſer.mj. Q
Locus infimus vel nouiſſimus ꝑpter tria eſt eligendus ſ.xcviij. N
Loquēdo quatuor dēm⁹ obſuare. ſ.lv. B
Lupi ſeuiētis ſcȝ dyaboli quinqȝ ſunt opa ſermone.l. E
¶Luxurie peccatum cauere dēmus propter tria ſ.xxxvj. N
Lucis ꝓprietates ſunt.xiiij. ſm quas āmbulare dēmus vt filij lucis ſim⁹. ſ.xxxviij.Y
Magi triplex gaudiū hūerunt. ſ.xv.D
Magos patres noſtros ſequi dēmus in duodecim ſ.xv. F
Magnificētia diuine bonitatis ⁊ caritatis in cena quā xp̄s ꝓparauit mōſtratur quātū ad tria ſ.lxvj T
Magna debita hēmus exoluere ⁊ multis multa tenemur ſ.lxxxj. Q
Magnum dr̄ aliqđ eſſe quadrupliciter.ſer. lxxviij. A
Male agere ⁊ nō bene opari contingit propter ſex ſ.xix. E
Mala multa eueniūt hominibus propter peccata ſ.xxj.poſt M
Malum octo habet facere ⁊ quō in malo nos habere debeamus ſ.xxj. Q
Malefactōres ꝯtra legē dei agētes in principio in lege mādabātur occidi. ſ.xlj. D
De māmona iniquitatis quattuor modis pñt fieri amici ſ.lxxxij.circa finem
Maria virgo in xp̄i paſſione ſpūali gladio tredecim vicibus fuit pforata ſ.xj Q
Maria virgo reliquit nobis ꝓ nr̄a vita inſtructōes octo ſalutaria exēpla. ſ.xvj. R
Marie tres ſignāt tres amaritudines quas hō querēs xp̄m debet habere ſ.xlv A
Mariarū tres pixides ſignāt trinitatē trine ſubſtātie q̄ fuit in xp̄o ſer.xlv B
Mariarum tria vnguenta in pixidē ſignant tres amores quos querens deum ſecū habere debet ſer.xlv C
Matrimoniū triplex eſt ſer.xlviij. Q
Mrīonio carnali octo ꝯſiderāda cōcurrunt ſer.xviij. P
Matrimoniū excellit alia ſacramēta quātum ad ſex ſer.xviij. Q
Matrimonij varietas attēditur quātū ad quinqȝ ſer.xviij. R
Mrīoniū qđ efficiat. ſer.xviij.añ lrām.S
Matrimoniū ad cōtrahendum tria debent mouere ſer.xviij. S
Matrimonio exñtes ſex modis debent ad inuicem cōſiderari ibidem T
Mrīonio exñtiuȝ ſepatiō duobus modis fieri poteſt ibidem V
Matrimonio exñtium ſepatio poteſt fieri in duodecim caſibus ibidem X
Matrimonio in ſpūali debent talia bona ſicut in carnali inueniri ibidem Y
Matrimonio in ſpūali inueniūtur.xij.bona ſer.xviij Z
Matrimonio in ſpūali qđ de⁹ facit cū aīa eſt triplex bonuȝ qđ ſilr debet eſſe in matrimonio carnali ſ.xcviij.ante L
Mater pl⁹ diligit natos q̄ pr̄ ꝑpter quinqȝ cās ſ.xcvj. Y.et.xxxv. E.et ſer.xxxv. E
Medij ꝓprietates ſunt ſeptē ꝑpterea xp̄us ſedit in medio diſcipłoꝝ ſer.xlvij. H
Mēbra nr̄a oīa ſicuti expoſuimus pcc̄o ita econuerſo exponamus oīa mēbra in ſanctificatōem vite. ſ.lxxix B E
Mendaciū cauere debemus ⁊ loqui veritatem ꝑpter tria ſer.ciij M
Meſticia ⁊ dolor vidue cui⁹ fili⁹ vnic⁹ moriebaṫ ⁊ cauſabaṫ ex tribus ſ.lxxxxvj. X
Miliciā hoīs deuaſtāt tria ⁊ faciūt hoīem ſuccūbere inimicis ſpūalr ⁊ corpaliter. ſer. xxvij lz
Miniſtrare poſſumus dño noſtro ieſu xp̄o in tribus ſ.vj Q
Miniſtrare dēmus deo ꝑpter tria ſ.vj. R
Mirabilia innumerabilia fcā ſunt in xp̄i cōceptōe ⁊ natiuitate ꝑpter q̄ tot⁹ mūdus obſtupeſcere ⁊ āmirari debȝ ſ.xj. N
Miraculuȝ a xp̄o factū magnū fuit in quo ſeptem ſeruauit ſ.lxxxviij E
Miſericordiā exhibere ꝓrimo ad ꝯpaſſiōem cordis ⁊ bñficētiam opis tria nos inducere debent ſ.xxv Q
Miſericordiā facere ſiue exibere ⁊ nō iuſticiā ſapiam potētiā iubet euāgeliſta d.eſtote miſericordes et hoc ꝑpter ſeptē. ſ.lxxij. T
Miſericordiam habere ad hoc incitāt nos omnes creature ſer.lxxij X
Miſericors eſt erga nos deus pater ⁊ hoc quātum ad decem ſer.lxxij. Y
Miſericordie opeꝝ duo ſunt ſ.lxxij. Z
Miſericordia in negociatōne compatur ſemini ꝑpter tria ſer.lxx.poſt A
Miſericordie opa faciēda ſeptēȝ bona nos inducunt ſer.lxxij poſt A
Mſereri debemus ꝓrimo in quattuor.ſer. lxxv. L
Motio virtutum celeſtium cauſabitur ex tribus ſer.iij. E
Modeſtiam maxime ſeruare debem⁹ circa tria ſer.xxv. S
Modeſtiam in quibus ſeruare ⁊ habere debemus ſer.lxxv. M
Mors eſt triplex ſer.xlj. W
Mors xp̄i nouē hȝ efficere in nobis que in baptiſmo nobis ꝯferūtur ſ.lxxvij. B
Mortes quattuor incurrimus ex peccato. ſer.lxxxvij. S
Mortificare debem⁹ mēbra noſtra ſup terram ꝑpter quattuor ſ.lxxix D
Mulier chananea in ſua orōne fuit virtuoſa quātum ad decem ſ.xxxv D
Mulier chananea quatuor magnas cōtumelias a xp̄o patiēter ſuſtinuit quas xp̄s ei intulit vt ei⁹ patiētiā ꝓbaret ⁊ declararet ſer.xxxv F
Mulieri chananee xp̄s nō loq̄baṫ ꝓ miſericordia ſupplicāti ꝑpter quattuor.ſ.xxxv.g
Mulier chananea ſex magnas virtutes habuit ꝑpter quas ſanata fuit filia ei⁹ quas etiaȝ peccator debet habere ſi vult ab infirmitate peccati liberari.ſer.cxij. T
Mulieres ſiue tres marie cōmendantur in ſex ſer.xlv Z
Mulieribus querētibus ieſum apparuit angelus coopertus ſtola candida p qđ notātur quattuor ſ.xlv D
Mulierem pgnantem quadrupliciter debemus conſiderare ſ.lij E
Mundus dicitur deſertum dupliciter. ſer. xij. E
Mundus arguendus eſt de triplici iudicio. ſer.liiij. P
Mundus arguendus eſt de octo maximis ſceleribus ibidem Q
Mundus odit bonos hoīes tribus de cauſis ſer.lxix. D
Multa inuenimus ſcripta in veteri teſtamento de quibus vndecim ponūtur p ordinem. ſer.iij. lz
Mundus circa vitam ordinatam tripliciter errat. ſer.xciiij. Z

Juſti affliguntur ⁊ patiātur in pn̄ti tempe ꝓpter decem f.xxix E
Juſticie fruct⁹ quadruplex ẽ. f.lxxix. B
Juſticiā duob⁹ mōis accipit ſcʒ ꝓut ē vir tus ſpēalis ⁊ ꝓut ē virtus generalis ſer. lxxvj.ante Q
Juſticie ſeuere triplex ē cā.f.lxxvj.poſt
Jraſci ⁊ dicere racha ⁊ fatue pn̄t eſſe ſine peccato f.lxxvj.poſt T
Jndigētia rei familiaris cauſatur ex trib⁹ ſer.lxxviij.poſt B
Judeoꝝ tres erant ſecte a vita cōi alioꝝ diſtantes f.C.circa pūn.
Juſtus de duob⁹ ſūme dʒ gaudere.f.xl.B
Juſtus pōt in pn̄ti tempe gaudere de decē bonis. f.xl E
Juſti in vita beata decem gaudia maxime habent f.xl.
Juſtos quō deus exaltauerit memorare de bemus vt eos imitemur f. lxj. E
Juſticia ꝯpaꝛ̄ lorice ꝓpter duo.f.cvij.p⁹ c
Juſticie ſeruire pōt attendi ⁊ exponi quin qʒ modis f.lxxxix. B
Largitas diuina monſtratur quātum ad quattuor f.lvj. X
Lepra originaꝛ̄ ⁊ cātur ex corruptōe quat tuor humoꝝ.ſic a ſimili pccōꝛ cauſaꝛ̄ ex cor ruptōne ⁊ mala diſpoſitōne quattuor affe ctionū f.xx J
Lectus eſt duplex in quo iacet defunct⁹ et aīa exn̄s in pcc̄o mortali. f.xcvj. poſt Z
Leprā quiqʒ mōis legim⁹ fuiſſe curataʒ q̄ deſignāt quiqʒ modos curādi pccā.f.xx. K
Lepra ſeptē malas ꝓprietates ⁊ opatōnes hʒ ſignificātes ſeptē pcc̄a mortalia.f.xcij.b
Lepram in ſcripturis legim⁹ tribus mōis curatā fuiſſe qui ſiguāt tres modos remiſſi onis pccōꝝ f.xcij. E
Legem dei obſeruās liberātur a quattuor ſer.lvij. E
Legiſoīs cōtra legem faciens non peccat ſer.xlj. E
Liber quadruplex in ſcriptura inuenitur. ſer.iiij. Q
Locus infimus vel nouiſſimus ꝓpter tria eſt eligendus f.xcviij. N
Loquēdo quatuor dēm⁹ obſuare. f.lv. D
Lupi ſeuietis ſcʒ dyaboli quinqʒ ſunt opa ſermone.l. T
Luxurie peccatum cauere dēmus propter tria f.xxxvj. N
Lucis ꝓprietates ſunt.xiiij. ſm quas ābu lare dēmus vt filij lucis ſim⁹. f.xxxviij.Y
Magi triplex gaudiū hūerunt. f.xv.D
Magos patres noſtros ſequi dēmus in duodecim f.xv. F
Magnificētia diuine bonitatis ⁊ caritatis in cena quā xp̄s p̄parauit mōſtratur quātū ad tria f.lxvj T
Magna debita bēmus exoluere ⁊ multis multa tenemur f.lxxxj. Q
Magnum dꝛ aliqd̄ eſſe quadrupliciter.ſer. lxxviij. A
Male agere ⁊ nō bene opari contingit pro pter ſex f.xix. E
Mala multa eueniūt hominibus propter peccata f.xxj.poſt M
Malum octo habet facere ⁊ quō in malo nos habere debeamus f.xxj. Q
Malefactōꝛes ꝯtra legē dei agētes in prin cipio in lege mādabātur occidi. f.xlj. D
De māmona iniquitatis quattuor modis pn̄t fieri amici f.lxxxij.circa finem
Maria virgo in xp̄i paſſione ſpūali gladio tredecim vicibus fuit pforata f.xj. Q
Maria virgo reliquit nobis ꝓ nr̄a vita in ſtructōez octo ſalutaria exēpla. f.xvj. K
Marie tres ſignāt tres amaritudines quas hō querēs xp̄m debet habere f.xlv A
Mariarū tres pixides ſignāt trinitatē trine ſubſtātie q̄ fuit in xp̄o ſer.xlv B
Mariarum tria vnguenta in pixidē ſignant tres amoꝛes quos querens deum ſecū ha bere debet ſer.xlv E
Matrimoniū triplex eſt ſer.xlviij. Q
Mrīonio carnali octo ꝯſiderāda cōcurrunt ſer.xviij. P
Matrimoniū excellit alia ſacramēta quā tum ad ſex ſer.xviij. Q
Matrimonij varietas attēditur quātuʒ ad quinqʒ ſer.xviij. K
Mrīoniū qō efficiat. ſer.xviij.an̄ lrām.S
Matrimoniū ad cōtrahendum tria debent mouere ſer.xviij. S
Matrimonio exn̄tes ſex modis debent ad inuicem cōſiderari ibidem T
Mrīonio exn̄tiuʒ ſepatio duobus modis fi eri poteſt ibidem P
Matrimonio exn̄tium ſepatio poteſt fieri in duodecim caſibus ibidem X
Matrimonio in ſpūali debent talia bona ſicut in carnali inueniri ibidem Y
Matrimonio in ſpūali inueniūtur.xij.bona ſer.xviij Z
Matrimonio in ſpūali qd̄ de⁹ facit cū aīa eſt triplex bonuʒ qd̄ ſilr̄ debet eſſe in matri monio carnali f.xcviij.ante Z
Mater pl⁹ diligit natos q̄ pr̄ ꝓpter quinqʒ cās f.xcvj. Y.et.xxxv. E.et ſer.xxxv. E
Medij ꝓprietates ſunt ſeptē ꝓpterea xp̄us ſedit in medio diſcipłoꝝ ſer.xlvij. B
Mēbra nr̄a oīa ſicut expoſuimus pcc̄o ita econuerſo exponamus oīa mēbra in ſanctifi catōem vite. f.lxxix B E
Mendaciū cauere debemus ⁊ loqui verita tem ꝓpter tria ſer.ciij M
Meſticia ⁊ doloꝛ vidue cui⁹ fili⁹ vnic⁹ mo riebaꝛ̄ ⁊ cauſabaꝛ̄ ex tribus f.lxxxxvj. X
Militiā hoīs deuaſtāt tria ⁊ faciūt hoīem ſuccūbere inimicis ſpūalr̄ ⁊ corpaliter. ſer. xxvij lz
Miniſtrare poſſumus dn̄o noſtro ieſu xp̄o in tribus f.vj Q
Miniſtrare dēmus deo ꝓpter tria f.vj. K
Mirabilia innumerabilia fcā ſunt in xp̄i cō ceptōe ⁊ natiuitate ꝓpter q̄ tot⁹ mūdus ob ſtupeſcere ⁊ āmirari debʒ f.xj. N
Miraculuʒ a xp̄o factū magnū fuit in quo ſeptem ſeruauit f.lxxxviij E
Miſericordiā exhibere ꝓximo ad ꝯpaſſiōeʒ cordis ⁊ bn̄ficētiam opis tria nos inducere debent f.xxv Q
Miſericordiā facere ſiue exhibere ⁊ nō iuſti ciā ſapiam potētiā iubet euāgeliſta d.eſtote miſericordes et hoc ꝓpter ſeptē. f.lxxij. T
Miſericordiam habere ad hoc incitāt nos omnes creature ſer.lxxij X
Miſericors eſt erga nos deus pater ⁊ hoc quātum ad decem ſer.lxxij. Y
Miſericordie opeꝝ duo ſunt f.lxxij. A
Miſericordia in negociatōne compatur ſe mini ꝓpter tria ſer.lxx.poſt A
Miſericordie opa faciēda ſepteʒ bona nos inducunt ſer.lxxij poſt A
Miſereri debemus ꝓximo in quattuor.ſer. lxxv. L
Motio virtutum celeſtium cauſabitur ex tribus ſer.iij. E
Modeſtiam maxime ſeruare debem⁹ circa tria. ſer.xxv. S
Modeſtiam in quibus ſeruare ⁊ habere de bemus ſer.lxxv. M
Mors eſt triplex ſer.xlj. B
Mors xp̄i nouē hʒ efficere in nobis que in baptiſmo nobis ꝯferūtur f.lxxvij. B
Mortes quattuor incurrimus ex peccato. ſer.lxxxvij. S
Moꝛtificare debem⁹ mēbra noſtra ſup ter ram ꝓpter quattuor f.lxxix D
Mulier chananea in ſua oꝛōne fuit virtuo ſa quātum ad decem f.xxxv D
Mulier chananea quatuor magnas cōtu melias a xp̄o patiēter ſuſtinuit quas xp̄s ei intulit vt ei⁹ patiētiaʒ ꝓbaret ⁊ declararet ſer.xxxv F
Mulieri chananee xp̄s nō loq̄baꝛ̄ ꝓ miſeri cordia ſupplicāti ꝓpter quattuor.f.xxxv.g
Mulier chananea ſex magnas virtutes ha buit ꝓpter quas ſanata fuit filia ei⁹ quas etiaʒ peccatoꝛ debet habere ſi vult ab infir mitate peccati liberari.ſer.cxij. T
Mulieres ſiue tres marie cōmendantur in ſex ſer.xlv Z
Mulieribus querētibus ieſum apparuit angelus coop̄tus ſtola candida ꝑ qd̄ notā tur quattuor f.xlv D
Mulierem p̄gnantem quadrupliciter debe mus conſiderare f.lij E
Mundus dicitur deſertum dupliciter. ſer. xij. E
Mundus arguendus eſt de triplici iudicio. ſer.liiij. P
Mundus arguendus eſt de octo maximis ſceleribus ibidem Q
Mundus odit bonos hoīes tribus de cau ſis ſer.lxix. D
Multa inuenimus ſcripta in veteri teſta mento de quibus vndecim ponūtur ꝑ oꝛdi nem. ſer.iij. lz
Mundus circa vitam oꝛdinatam triplici ter errat. ſer.xciiij. Z

Murmuratio cãtur ex multis f.xxvj. D
Murmuratio phariſeoꝝ ↄtra xp̄m de receptõne peccatoꝝ apparet ⁊ eſt impia ⁊ iniuſta ex tribus f.lxx L
Murmuratio phariſeoꝝ cõtra xp̄m apparꝫ: primo iniuſta ex pte xp̄i et hoc quãtum ad ad quinqꝫ f.lxx M
Murmuratio phariſeoꝝ cõtra xp̄m apparꝫ iniuſta ex pte ſcribaꝝ ⁊ phiſeoꝝ murmurãtiũ qḋ oñditur quo ad quattuoꝛ.f.lxx N
Murmuratio phiſeoꝝ ↄtra xp̄m pꝫ iniuſta ex pte publicanoꝝ ⁊ ceteroꝝ peccatoꝛuꝫ et hoc quo ad quattuoꝛ ſer.lxx O
Natiuitas xp̄i oibus eſt cõis ⁊ hoc idõ vt ab omibus ametur ⁊ veneretur et hoc decem modis f.ix. I
Natiuitatẽ xp̄i teſtificate ſunt omnes creature ibidem K
Nauis quã xp̄us aſcendit ſignat tria ſer. xxij.in moraliſatione
Nauis xp̄i octo hꝫ ↄditões ibidem K
Naui bñ oꝛdinata veniẽte de oꝛiẽte ea ſunt optima bona queqꝫ ita in cruce xp̄i oĩa bona inueniũtur ibidem L
Nauis in mari ex quattuoꝛ patitur iacturam f.cij. B
Nauis xp̄i ⁊ nauis petri drñt.f.lxxiiij.añ.F
Negligẽtia hũane ſalutis notaꝛ in doꝛmitõne a qua ꝓpter quattuoꝛ cauere dẽmus et nõ doꝛmire f.xxmj E
Negligẽtia cognitõis veri boni multuꝫ eſt rephenſibilis ex tribus f.ciiij. K
Nunc illius tempis põt eſſe quadruplex cõpatio f.xxxmj. B
Nuptijs a ſpũalibus dei ⁊ aĩe hoĩes expellũtur tripliciter f.xcvnj. L
Obſcuritas ⁊ claritas verboꝝ ⁊ opeꝝ xp̄i quadrupliciter ↄſideraꝛ. f.lvj. A
Obuiare ⁊ ſurgere xp̄o quattuoꝛ modis nos inducũt f.ij. K
Ociũ fugere ⁊ laboꝛi bonoꝝ opeꝝ intẽdere inducimur ex octo f.xxvj B
Occidere pñt ptãtes ⁊ extermiare malos ꝯſcribere ⁊ ↄdẽnare qḋ pꝫ p tria.f.lxxvj.r
Occidiꝛ primus duobus mõis ibideꝫ S
Oculis mẽtis celũ reſpicere dẽns ⁊ ad ipm ambulare ꝓpter quattuoꝛ f.ciiij D
Odiũ qd mali agat in coꝛde hoĩs.f.lxxij.d
Olla nimis bulliẽs quattuoꝛ mala facit ſic et os fatui ⁊ irati. f.cvnj.ante.f.
Omne datũ optimũ ⁊ omẽ donũ pfectuꝫ a deo eſt põt tripliciter exponi f.lv. S
Onus pximi qḋ poꝛtare dẽmus in quattuoꝛ ſpẽs diuiditur f.xcv K
Onus vt poꝛtemus alterius quattuoꝛ nos ad hoc faciẽdum inducũt ibidem Q
Opa mala dicũtur opa tenebrarum ꝓpter quattuoꝛ f.ij S
Opa miſericoꝛdie facere nos nouẽ ad hoc inducũt f.lvij. F
Opa dei pñt ↄſiderari triplr. f.cij.poſt B
Opus virtutis dr̃ opus bonũ ꝓpter ſepteꝫ ſer.cix. I
Oratio pfecta debet habere decem cõditiones f.lvj. Z
Oratio in fide ⁊ dilectõne facta duodecim miracula facit f.lvj. B
Oratõni vt inſtemus nos quattuoꝛ debent inducere f.lxxv H
Oratio phariſei fuit mala ꝓpter ſex. ſer. lxxxvj G
Oratio phariſei fuit fatuoſa quãtuꝫ ad ſex ſer.lxxxvj I
Oratio publicani fuit ſapia plena quãtum ad ſex opa ſapiẽtis f.lxxxvj. L
Oratio publicani fuit bona ꝓpter ſex. ſer. lxxxvj K
Orationẽ noſtram quattuoꝛ faciũt exaudiri apud deum f.xx. L
Ordo triplex eſt in inferno.f.xxmj. ante.m
Ordo nõ dr̃ ccõuerſo eſſe in inferno quãtũ ad tria ibidem.m.
Originalis peccati remedia. f.xnj. P
Ornamẽta indigna q̃ mala ſunt opa naſcũtur ex ex duplici rõne f.ij. P
Oues habent decẽ ↄditões que conueniũt fidelibus xp̄i. f.l. P
Paciẽtiam hr̃e dẽmus in dictis ⁊ factis qḋ oñditur p duas rões f.lxxv.O
Patientiam in aduerſis dẽmus habere ꝓpter tria f.xxv C
Patrẽ plus diligit filius q̃ꝫ matrẽ ⁊ cõſanguineos ex pte pr̃is plusq̃ꝫ ↄſanguineos ex pte matris ꝓpter tres cãs. f.xcvj Z
Paſſio dñica quattuoꝛ hꝫ fruct⁹. f.lj. E
Paſtoꝛ bon⁹ ſepteꝫ debet hr̃e que omĩa pfectiſſime fuerũt in xp̄o f.l. Q
Paſtoꝛ mercenari⁹ tria vid̃r hr̃e. ibidẽ K
Pax bona triplex eſt f.xlvij K
Pax mala etiaꝫ eſt triplex ibidem L
Pacẽ quadruplicẽ fecit xp̄s ↄtra quadruplicem guerrã quã habuit homo f.x.m.⁊ ſer.xlvij.poſt lꝛ.
Peccati oꝛiginal' tria remedia f.xiij P
Peccatũ vt odio hẽatur p ſeptem eſt conſiderandũ. f.cix K
Peccatũ hũane nature qḋ in oẽs trãſit fuit quadrupliciter infinitum f.j. O
Peccatum deſignatur per ſomnum ꝓpter quinqꝫ f.ij P
Peccatuꝫ oꝛiginale in xp̄o non fuit ꝓpter duo f.xnj T
Peccatum intelligitur p lepꝛam quattuoꝛ modis. f.xx G
Peccatũ p moꝛtale dyabolus domini quattuoꝛ mala facit f.xxxvij. O
Peccata moꝛtalia ſeptẽ deſignanꝛ p ſepteꝫ demoniacos qui in ſac̃ ſcriptura repiuntur. ſer.xxxvij. T
Peccata dicũtur ſpine propter quattuoꝛ ſer.lxxx L
Pccm̃ intelligiꝛ p lepꝛã ⁊ pccõꝛ p lepſum triplici rõne f.xcij. B et f.xx.G
Pccã vt dimittãtur valẽt quatuoꝛ.f.cij.F
Pccm̃ ſignaꝛ p febꝛẽ ꝓpter quiqꝫ. f.cvj.Z
Peccata dicunꝛ redire duplr. f.cviij.G
Peccatoꝛ murmurat de omnibus factis dei f.v.poſt L
Peccatoꝛ aſſimilatur arũdini quãtum ad quattuoꝛ f.v O
Peccatoꝛibus ſex tubis debent clamore pdicatoꝛes f.vij. B
Pccõꝛ p pccm̃ quiqꝫ mala incurrit. f.xx.b
Pccõꝛ deſignaꝛ p paliticũ cui⁹ cõditio mirabilis apparꝫ quãtuꝫ ad quattuoꝛ ſm qḋ quattuoꝛ mala facit pccõꝛ in moraliſatõne ſer.xx. L. et f.cij.poſt B
Peccatoꝛes a deo pmittũtur viuere in terris ꝓpter tria f.xxiiij.lꝛ.
Pccõꝛ ↄpaꝛ cani ꝓpter quatuoꝛ.f.xxxv.b
Peccatoꝛis ſeu diuitis ſtatus deſcribitur quadrupliciter. f.lxvj. B
Pccõꝛ ſiue diues dãnaꝛ triplr f.lxvj. P
Peccatoꝛ ſtans in peccato moꝛtali patitur quattuoꝛ mala f.lxx I
Pccõꝛ ↄtra dei maieſtatẽ peccãs ſic ꝓ crimie leſe ma.oibus bonis priuaꝛ. f.lxx.lꝛ.
Pccõꝛis ſtat⁹ triplr deſcribiꝛ. f.lxxuj.G
Pccõꝛi gaudẽti ⁊ nõ pſpiciẽti mala ſibi futura ea ſibi ãnunciare dẽmus q̃ ſunt ſeptem ſer.lxxxmj. P
Pccõꝛi.iiij.ſũt valde piculoſa.f.lxxxmj.T
Pccõꝛem dyabolus ſurdum facit quãtum ad ſex f.lxxxvnj. C
Pccõꝛem dyabolus mutũ facit quãtum ad tria ibidem D
Pccõꝛem dyabolus tenet ligatum quattuoꝛ vinculis ibidem F
Pccõꝛ deſignaꝛ p ſautiatũ ꝓpter ſeptẽ mala q̃ ei ꝓpter pccm̃ moꝛtale eueniũt q̃ in ſauciato deſignãtur f.xc. X
Pccõꝛes volẽtes curari a dño qui deſignãꝛ p lepſos qui clamauerũt ad dñm ꝓ ſanitate debent quinqꝫ facere ſi voluerint aĩe cõſequi ſanitatem f.xcij Z
Pccõꝛ volens ſanari a lepꝛa aĩe ad hoc neceſſarij ſunt quattuoꝛ modi quos xp̄us ſeruauit in ſanatõe lepſoꝝ. f.xcij. A
Pccõꝛ aſſimilatur hoĩ mortuo ⁊ peccatuꝫ moꝛti q̃nãtuꝫ ad decem f.xcvj T
Pccõꝛ deſignatur p paliticum ⁊ p paliſim peccatũ f.cij.poſt B
Pccõꝛis triplex ẽ inſenſibilitas f.cij. C
Peccatoꝛem quattuoꝛ poꝛtatoꝛes poꝛtant ante ieſum f.cij. D
Peccatoꝛ ne poꝛteꝛ ante ieſum impediꝛ a quadꝛuplici turba f.cij. E
Pccõꝛ quõ ſurgere dẽat f.cij. H
Pccõꝛ poſt reſurrectõem a peccatis debet ire in quadꝛuplicem domũ ibidem I
Pccõꝛes vocati ad nuptias venire ↄtẽnentes a tribus exercitib⁹ ↄtẽnanꝛ. f.ciiij. S
Pccõꝛ ꝓ vno pcc̃o moꝛtali qḋ in modico tpe egit tot ⁊ tãtas penas patiaꝛ in ppetuũ hoc iuſtũ eſt ꝓpter tria ſer.cviij. H
Penitẽtia deſignatur p nauẽ ꝓpter quinqꝫ rõnes ſer.xxij.P.et f.cij. A
Pnia deſignaꝛ p vineã ꝓpter.iiij.f.xxvj.Z

Peregrini ſum⁹ ⁊ eſſe dēm⁹ in hoc mūdo ꝓpter quīqꝫ q̄ ꝯueniūt pegrinis. ſ.liij. K
Periculoꝝ octo genera tot pericula aie ſignificātia ſ.xxix S
Parētū diuerſitates noue ſunt. ſ.liij. F
Plenitudo tempis dicitur tempus gratie ꝓpter octo ſ.xij. S
Pitipes tres magdalene iacobi ⁊ ſalomē ſignificant trinitatem trine ſubſtantie que fuit in xpo ſer.xlv. B
Prelato cuilibꝫ tria dēmus ſ.l. S
Predicator ſignatus ꝑ iohem vocē clamātis in deſerto ꝑ quē ſpūſſcūs peccōrib⁹ clamat ꝓpter quatuor debet clamare ꝓpter q̄ hoies clamare ſolent ſ.vij A
Predicatores intelligi pnt ꝑ canes ꝓpter quatuor ꝓprietates canes ſer.xxxv. I
Premiū triplex ꝯſequimur ſi deo ſeruim⁹. ſer.vj. S
Predicatōem enoch ⁊ helie ꝓcedūt quatuor ſ.iij E
Perſeuerem⁹ tres dies cū ieſu vt ꝑfecte ianemur in mente ſ.lxxviij N
Pharisei in cōuiuio de ſex repꝛhendi pnt ⁊ merito vituꝑari ſer.xcviij. F
Pharisei ⁊ ſcribe deficiebāt in iuſticia ſua qd̓ pꝫ quātum ad ſex ſ.lxxvij Q
Primi erunt nouiſſimi ⁊ nouiſſimi primi triplr intelligitur ſ.xxvj E
Portatores quattuor portantes defunctū ſer.xcvj.poſt Z
Profectus ſpūalis ꝯſiſtit in ſedecim virtutum opibus ſ.xxxiiij. C
Pronētus quē deus facit in temptatione eſt quintuplex ſ.lxxxiij. O
Proximū dēm⁹ diligere ꝓpter ſex.ſ.xxiij.a
Proximū dēmus diligere duplr ibidē B
Proximū diligere dēmus in deo ꝓpter deū tanq̄ noſipſos talis amor caritas nominat ꝓpter quattuor ſ.xxxj B
Proximo nr̄o dēmus duo ſer.lxix B
Proximū ꝓuocare ad irā cōuiciādo vl' maliā imꝑcando vel culpas quas commiſit ad memoriā reducēdo non dēmus ꝓpter tria. ſer.xcv O
Proximū diligere dēmus ſicut xp̄s nos dilexit. dilexit aūt nos xp̄s ſex modis ſer.c. T
Prudētia tria ꝯſiderat ſer.xxj. Q
Prudentia quā habere debemus ⁊ doceri ꝯꝑatur quibuſdam aīalibus ibidem N
Prudēter intelligere dēmus ſer.ſ.lxj. E
Prudētia ſpūs in bello ſpūali vti dēm⁹ triplr ſm qd̓ tres ſunt ptes prudētie. ſ.lxj. D
Purgare aliquid ad hoc duo ſunt neceſſaria ſer.xxxvj. L
Puerilia ſeptē euacuare dēmus ſ.xxxj. I
Purgātes res ſunt quattuor ſcd̓m quattuor que naturaliter purgant ſer.xxxvj. M
Purgatorio exn̄tes libēter iuuare debem⁹ ꝓpter quinqꝫ ſer.xcv S
Publicani orō fuit plena ſapia quātuꝫ ad ſex opa ſapientie ſer.lxxxvj. L
Publicani oratio in templo orantis qualis fuit. ſer.lxxxvj. K
Quadruplex ē cā mādati de amore ſm quattuor q̄ in amore ꝯſiderāter. ſ.c. S
Querēdo deū tria dēm⁹ obſuare. ſ.xvj. I
Querētib⁹ primū regnū dei ⁊ iuſticiaꝫ ei⁹ oia tpalia adijciūtur hoc tripliciter oſtenditur ſer.xciij. K
Quattuor ſunt que deſtruūt totam mūduꝫ ſer.cxij.ante T
Queſtio illa cui⁹ eſt hec imago ⁊ ſupſcriptio pōt triplr intelligi ſer.cx. O
Quies triplex dr ſer.xlvij B
Ratio triplex quare iudei magis de iohanne q̄ꝫ de xp̄o credebāt ſ.vij. X
Rationem de ſeptem requiret deus a nobis in die iudicij ſer.lxcxij. X
Ramoꝝ palmaꝝ ⁊ oliue ꝓceſſio. ſ.xliij.p⁹.r.
Refectio ſeptē panū ⁊ quinqꝫ panū ordeaceoꝝ differūt in ſex ſer.lxxviij. E
Reformatio materialis fit quinqꝫ modis. ſic reformatio mentis debet fieri quiqꝫ modis ſer.xvij. M
Regratiari deo nos ſex inducūt. ſer.cj.in moralitate.
Regratiari debemus deo ꝓpter quiqꝫ beneficia ſer.xlv.ante Z
Religio vide de matrimonio ſpūali ſer.xviij.immediate ante Y
Religioſi mali ſecrete ſiue occulte in quattuor moriūtur ſer.cxij. Y
Renouatio eſt duplex ſ.ciij.ante K
Renouari dēmus ſm ſex ſpēs renouatōis que in creaturis inueniūtur. ſ.ciij. L
Repꝛhenſibilis atqꝫ ſtultus eſt iſte prim⁹ inuitatus ad nuptias ex ſua excuſatōe q̄ꝫtum ad ſex ſ.lxviij.ante E
Reſurrectōnis xp̄i de cōgruitate quattuor leguntur facta ſ.xlv. Y
Reſurrectōis ꝓbatio ⁊ reſurrectōnis modus ſ.xlv. E
Reſurrectio xp̄i ꝓbat quiqꝫ mōis ibidē. F
Reſurrectōis xp̄i triplex teſtiōm ibidē B
Reſurrectio xp̄i ꝓbat ꝑ.xij.rōes ibidē B
Reſurrexit xp̄s quiqꝫ modis ſ.xlv I
Reſurrectōis xp̄i de tria fuerūt ſigna ibid. K
Reſurrectio corpoꝝ noſtroꝝ futura eſt ꝓpter quinqꝫ rōnes ibidem M
Reſurrectō xp̄i ſex anūciat mūdo. ſ.xlv. L
Reſurgent omnes hoies tam in corꝑe q̄ꝫ in anima ibidem N
Reſurrectio corpoꝝ nullo modo poteſt eē naturalis ſꝫ eſt oino miraculoſa. ſ.xlv. O
Reſurrectō corpoꝝ magis ꝯueniēter differtur vſqꝫ ad finē mūdi quā ſi ſtatim fieret ⁊ hoc ꝓpter tria ſ.xlv. P
Reſurgit in die nouiſſimo idem homo numero ⁊ reſumet aia idem corpus numeroqualiter intelligatur ibidem Q
Reſurget homo cū oibus mēbris q̄ viuus habuit vel hr̄e debuit ſi natura nō errasſet ſer.xlv R
Reſurgent omnes in etate iuuenili in qua xp̄us reſurrexit ibidem S
Reſurgētes poſt mortem ſiue boni ſiue mali amplius nō comedent ibidem T
Reſurgētib⁹ cū xp̄o quid factū ſit. ſ.xlv. X
Reſurrectio mortuoꝝ ſtatim ꝯpleto numero electoꝝ ⁊ cōſūpto mūdo fiet ibidem Y
Reſurrectio xp̄i dat.ix.exēpla q̄ quilibet debet ſi vult vt ſpūalr reſuſcitet. ſ.xlviij. N
Retrahitur homo a ſeruicio dei multis de cauſis ſ.lxxix. I
Sancti vel dānati an redeant videre hūc mūdum ſ.xlv.in fine ſmonis A
Sanctū iſte termin⁹ triplicē interꝑtatōem ſiue ſignificatōem hꝫ ſ.xxxvj K
Sanctum intelligitur tripliciter ſ.lx.p⁹ principium ſer.
Sanctitas xp̄i vt habitet in cordibus nr̄is tria ſunt ſigna ſ.lxxv P
Sanguis in ſe quattuor habet virtutes anturales ſ.xlij. Y
Sanguis xp̄i octo habet virtutes excellentiſſimas ſ.xlij.mēbro terc°
Sape pluſq̄ꝫ opꝫ ꝯtingit triplr. ſ.xvij. N
Sciētia dei eſt duplex ſ.cxiij.ante A
Seculum deſignatur ꝑ mare ꝓpter decem rones ſ.xxij X
Semiator de⁹ pr̄ in ſex agris bonū ſemē ſemiauit in quib⁹ oibus ꝓter ſextū dyabolus loliū vel zizania ſupſemiauit ſ.xxiij. D
Seminator filius dei xp̄us anteq̄ꝫ exiret ſeminare quattuor fecit ſ.xxviij M
Seruire duob⁹ dn̄is nemo pōt hoc exponitur de quattuor. ⁊ ſeruire deo ⁊ dyabolo nemo pōt ꝓpter quinqꝫ ſ.xciiij. E
Seruus nequā vocatur ꝓpter tres nequicias ſ.cviij E
Seruire diuicijs dr cupidus vel auarus ꝓpter quinqꝫ q̄ ad ſeruū ꝑtinēt ꝓpter qd̓ dr ſeru⁹ diuiciaꝝ q̄ omnia aduerſant caritati. ibidem F
Seruiciū noſtrum vt gratum ſit deo ſeptēꝫ requirūtur ſ.vj P
Signa.xv.extremū iudiciū ꝓcedētia. ſ.iij.b
Signū ponit ⁊ accipit.ix.mōis ⁊ iſtis oib⁹ modis ieſus poſitus fuit in ſignū. ſ.xj. P
Signa tria ſunt quibus quis cognoſcit de qua patria ipe ſit ſ.cxj.quaſi in fine
Signa tria ſunt q̄ quis vere ſurrexit a morte culpe ſiue peccati ſ.lxxxvij D
Signa euentura in fine mūdi ponūtur circa quadruplicem creaturam ſ.iij Y
Signa tria ſunt q̄ xp̄s habitat in cordib⁹ noſtris ſ.lxxv P
Similitudo dilectōis mēbroꝝ corꝑis naturalis ad mēbra eccleſie qua ſe inuicē debēt ſupportare ⁊ ſeruire ſicut mēbra corꝑis naturalis attēditur quātū ad octo. ſ.xcix. P
Societatem ⁊ fraternitatem xp̄ianam diligere dēmus ꝓpter quattuor ſ.lxxv K
Societateꝫ derelinquere malum eſt ꝓpter tria ſ.xlviij M
Sol in fine mūdi obſcurabitur quadrupliciter ſ.iij Y
Solicitudo triplex ē. ſ.xix. B. ⁊ ſ.lxxj. K
Solicitudinis due ſunt conſideratōnes. ſer. lxxj. S
Solicitudo tꝑaliū duplex eſt ſ.xciij. I

Solliciti eſſe non debemus in craſtinuz ꝑter duas rõnes ſer.xciiij M
Speculum p qd in pñti vita cognoſcimus eſt triplex ſer.xxxj.ante I
Spũſſcũs dr arguere quadruplici ratione ſer.lxiij. O
S.ſ.ſex noibus noiatur ſer.lx Q
S.ſ.cõſolatur nos tripliciter f.lx S
Spũſſcũs tria genera hoim non cõſolatur ſer.lx. T
Spũſſanctus dr ſpũs virtutis ꝑpter quinqz f.lx.ante X
Spũſſcũs a quo mittatur f.lx.ante X
Spũſſcũs fec apſos ꝛ eoꝝ ſequaces aptos ad teſtificãdum xpo tripl'r ſer.lx. X
Spũſſcũs miſſus ẽ apl'is quiquageſiã die a reſurrectõe quadruplici rõe.f.lij.poſt prin. ꝯ
Spũſſcũs apparuit in linguis ꝑpter ſex rõnes f.lxij. B
Spũſſa͂ctus in linguis igneis apparuit ꝑpter rõnes ibidem I
Spũalis ꝑfectus cõſiſtit in ſedecim vrtutibus f.xxxiiij. E
Spũalis vita ꝯſiſtit in duobus f.xciij. D
S.ſ.apparuit potiꝰ in igne q͂ȝ in alio elemẽto ꝑpter ſeptẽ rõnes ſcd̃m ſepteȝ dona ſpũſ. ſancti f.lxij.poſt I
Spũſcõ repleti fuerũt oẽs apl'i qd oñditur quadruplici ſigno rei plene. f.lxiij. L
S.ſ.xpo aplis tribꝰ vicibꝰ dedit.f.lxiij.añ o.
Spũſſcũs miſſus eſt in quadruplici reꝝ ſpẽ ſer.lxiij.ibidem
S.ſ.venit ꝛ miſſus eſt in ſpẽ colũbe ꝑpter quinqȝ ꝑprietates columbe quas in nobis veniens opatur ibidem O
S.ſ.in ſpẽ nubis deſcẽdit ad oñdẽduȝ q.ſ.ſ. tres ꝑprietates nubis in nobis opat ibid.p
S.ſ.ter legimus datũ ibidem poſt P
S.ſ. miſſus eſt in oſſa.i.in ſcõs viros qui dicũtur oſſa ſex modis ibidem.
S.ſ.erudit quẽlibȝ iuſtuȝ quotidie p ſeptẽ dona ibidem. S
S.ſ.poſtq͂ȝ nos erudit ꝛ informat p ſeptem dona p eadẽ nos pugnare facit cõtra ſepteȝ mala hũane nature. f.lxiij. T
S.ſ.bonitas mirabilis apparet ꝛ magna ꝑpter quattuor f.lxv. E
S.ſ.bonitas vt nobis ꝯſit aduertere debemus quattuor ibidem
S.ſ. coicat nobis habũdãter ꝛ excellenter quattuor bona ibidem E
S.ſ.quatuor bonis nobis cõicatis iã ſupiꝰ dẽmus mitti ad quattuor alia ibidem F
Sporte ſeptem ſignificãt ſeptem ſeptenarios qui totaȝ eccleſiam dei reſumũt ꝛ diſponunt. f.lxxviij. M
Stelle dicũtur cadere de celo in fine mũdi tripliciter f.iij. A
Stella q͂ apparuit tribus magis differebat ab alijs ſtellis q͂tuȝ ad quiqȝ f.xv E
Stipẽdium peccati f.lxxix S
Supbia quãtuȝ malum ſit ꝛ q͂ȝ magna plaga ꝑpter ſupbiã ſit facta. f.lxj.ante F
Supbie quattuor ſunt ſpẽs. f.lxxxvj M
Supbia vbi eſt ibi ſtulticia et hoc appareȝ quãtum ad ſex ibidem I
Surgẽdum ꝛ obuiãdum eſt regi nr̃o ꝑpter duo. f.ij. Q
Surgere ꝛ obuiare xpo quattuor nos inducunt f.ij. K
Tangitur homo in vita ſua a deo quinqȝ modis ſer.xcvj A
Temptatio eſt duplex. f.xxix. Y
Tempis plenitudo dr tempꝰ gratie ꝑpter octo. f.xij. S
Teſtimoniũ de xpo f.xl. X
Timoris ſeptem ſunt ſpẽs. f.lxvij.poſt Q
Tormẽtum pccoꝝ principaliter conſiſtit in tribus. f.vj. T
Triticũ ſignat electos qd ꝯſiderat tripl'r ſm triplicẽ electoꝝ ſtatum f.xxiij. N
Triſticia quã hñt ſancti in mũdo melior ẽ leticia mũdi ꝑpter decem f.lij. D
Tribulatões libẽter pati valet ad ſeptem. ſer.lxxiij. B
Tribulatio infirmitatis corpalis inter alia vtiliſſima eſt ꝑpter quinqȝ ibidem E
Trinꝰ qd deꝰ ſit in pſonis .i.q tres pſone ſint in vno ꝑbatur p tres rõnes.f.lxiij. X
Tres pſone ſcȝ pr̃ fi.ꝛ ſ.ſ.q ſit ſolũ vnus deus ꝑbatur p tres rões. f.lxiij.pꝰ prin.
Tripharie homies diuidũtur circa verbuȝ dei ꝛ legem f.lvij. E
Turbam ſcãm exhibẽtem xpo reuerẽtiam in die palmaꝝ in occurſu in quatuor ſequi debemus ſer.xliij. K
Verbũ dei habȝ virtuteȝ oim ſeminũ et hoc ptȝ quãtuȝ ad decẽ f.xxviij. O
Verbum dei non fructificat ꝑpter quattuor impedimẽta ibidem P
Verbũ dei eſt cibus aie cuius plures ſunt ꝑprietates f.xxxij.in ſecũdo mẽbro
Verbo dei inſidiãtur demones maxime ꝑpter duo f.xxviij. Q
Verbum dei audiẽtes ꝛ iſtud cuſtodientes iſti dicũtur beati ꝑpter octo f.xxxvij. S
Verbũ dei diligẽter auditũ ſeptẽ bona efficere habet in audiente f.lxxiij. A
Verbũ dei audire dẽmus ꝑpter quinqȝ bona q͂ facit in audiente f.lxxxvij. O
Verbum dei tenẽdum eſt ꝛ in eo ſtandum ꝑpter quattuor f.lxxxvij P
Verbũ dei ẽ gladius ꝛ armatura ad dyabolũ impugnãduȝ qd ptȝ ex ſeptẽ. f.cvij. D
Veritatem non dicere aliquẽ contingit tripliciter f.cx. O
Veſtem pcioſam virtutũ induere debemus ꝑpter tres cãs f.xxv. O
Veſtis pcioſa virtutuȝ debȝ eſſe cõtexta ex ſeptem virtutibus ibidem P
Veſtiũ luxũ quattuor aggrauãt ꝛ peccatũ inducũt f.lxvi. I
Via quã dñs ambulauit ꝛ q͂ ad dñm ducit eſt via virtutũ que dr recta dupliciter. ſer.vij.poſt E
Via dei tripl'r in veritate docet f.cx. N
Viator prudens octo dȝ attẽdere. f.cv. Y
Via virtutis dr recta dupl'r. f.cvij. D
Villicus diffamat tripl'r f.lxxxij. T
Septeȝ notabilia de villico f.lxxxvj. B
Vicia quinqȝ ſunt a quibus cauere debemus in que filij iſrael p deſertũ eũdo inciderũt et ꝑ ipis valde puniti ſunt. f.lxxxiij. I
Vicia ꝛ peccata ſi inciderimꝰ maiora erũt peccata nr̃a q͂ȝ antiquoꝝ et hoc ꝑpter ſex. ſer.lxxxiij. L
Videre bene volenti tria ſunt neceſſaria ſer.xc. S
Vinea eſt penitẽtia ad quã hoies deus diuerſimode mittit. f.xxvj. A
Virgo maria in paſſione xpi fuit pforata gladio ſpũali xiij.vicibus f.xj. Q
Virgo maria reliquit nobis ad nr̃am vite informatõeȝ octo ſalutaria exẽpla. f.xvj.ls
Virtutum pp̃a ꝛ virtutes quattuor bona efficiũt in homine f.ij. T
Virtutes ꝛ dona ſpũſſancti ſ... optima bona qd ptȝ ex quattuor. f.l... T
Virtutes excellunt omnia alia dona quãtum ap ſex. f.cj Y
Vita noſtra que dr eẽ hoſtia debet habere quinqȝ ſer.xvij. L
Vitã triplicẽ hẽmꝰ a filio dei f.lxvij. O
Vite nr̃e nouitas ꝯſiſtit in decẽ.ſer.lxxvij.x
Vite nouitas triplicẽ fructũ nobis cõfert. ſer.lxxvij. Y
Vite ſpũalis ſunt.xii.fructꝰ f.xciij. D
Viuere nõ dẽmꝰ ſm carnis imperiũ ꝛ eius deſideria ſȝ ſm ſpm̃ ꝑpter octo f.lxxvii. P
Vnitatem ſpũs ꝛ corpis miſtici ſcȝ eccleſie in vinculo pacis cõſeruare ad hoc nos ſex inducũt ſer.xcix Q
Vocati ſumus ad quattuor ſer.l...x O
Vxor qualis in matrimonio ſit querenda ſer.xviij S
Virtutes celoꝝ mouebũtur ꝛ hec cõmotio ex tribꝰ cauſabit ſer.iij. E
Xpũs ſuſcipiẽdꝰ ẽ in aduẽtu cũ magna reuerẽtia ꝛ diligentia ꝑpter quattuor. ſer.j. C
Xpũs rex differt ab aliis regibꝰ in quinqȝ ſer.j. D
Xpũs rex caro ꝛ frater noſter ẽ nobis miſſus a deo quãtum ad tria ibidem E
Xpũs rex venit nobis in aduẽtu duodecim modis ibidem F
Xpũs rex noſter venit nobis octo modis. ſer.xliij. P
Xpũs ſuſcipiẽdus eſt a nobis reuerẽter.qȝ cũ ſit rex celi ꝛ terre venit tñ hũilis ꝛ manſuetus ſimilis nobis cũ lege mãſuetudinis et amoris ꝛ hoc ꝑpter quatuor. f.j. B
Xpo miſtrare dẽmus ꝑpter tria.f.vj. Iz
Xpũs dr medicus nr̃ dupl'r. f.vij.poſt X
Xpũs manens nobiſcum ſeptem modis clamauit ad nos ſer.vij. Y
Xpo in rege noſtro quatuor mirabilia poſſimus intelligere ſer.xliij. O
Xpũs venit nouẽ modis in ruinã ꝛ reſurrectõem multoꝝ ſer.xj O
Xpũs reliquit nobis duodecim ſalutaria exempla.ſer.xvj. M

Xp̄us poſt reſurrectõem ſuaʒ quadraginta dieb⁹ ſtetit vſq₃ ad aſcẽſiõem ⁊ ñ plus nec min⁹ ꝑpter ſ. quattuoꝛ. ſer. lix. q. nj.
Xp̄us ſup oẽs celos aſcẽdit. ſer. xlj. in fine
Xp̄us dix. et nos tripl[illegible] ſcʒ vebemẽter ve[illegible] ⁊ pſeuranter. ſer. xxnj. B
Xp̄us a[illegible] incarnatus ſi homo nõ pec[illegible] D
Xp̄um mouerũt quattuoꝛ ad miſerẽduʒ et ad paſcẽdum turbã ſer. lxxvnj. Z
Xp̄us in omnibus mẽbꝛis ſuis habuit virtutem ſanatiuã ſer. xx F
Xp̄us ea quinq₃ q̃ paſſus eſt in coꝛpe ſuo quotidie patiẽ in mẽbꝛis ſuis ⁊ a miniſtris et fidelibus ſuis ſer. xxx Y
Xp̄us quater illuſus fuit ſer. xxx A
Xp̄um illudere vidẽtur hodie mali ſacerdotes quattuoꝛ modis ſer. xxx B
Xp̄us [illegible] quinq₃ rõnes ꝓbat ꝙ demoniũ nõ eiecit in virtute beelzebub ſer. xxxvii. D
Xp̄us nõ ſolũ non peccauit ſed nec peccarẽ potuit ꝑpter ſex rõnes ſer. xli E
Xp̄us de oibus dicebat veritatẽ ſcʒ de celo mũdo. inferno. pcc̃o. ⁊ de oꝑe virtuoſo. ſer. xlj. B
Xp̄um ſequi debemus ꝑpter octo cõmendabilia q̃ in ip̄o repiũtur ſer. xlj I
Xp̄us pontifex nr̃ excellenter quattuoꝛ hʒ q̃ oẽs alij põtifices hr̃e debent ſ. xlmj. O
Xp̄us poſt reſurrectõem venit ad apl̃os ꝑpter quinq₃ in eis faciẽdum. ſ. xlvij. D
Xp̄i cicatrices vulneꝝ in eo manſerũt propter quinq₃ ſer. xlvij E
Xp̄us cõtulit apl̃is quinq₃ bona ꝑpter quinq₃ laudabiles ↄditões q̃ in eis erãt. ſ. xlvij. F
Xp̄us quater ſtetit in medio ad deſignãduʒ ꝙ quattuoꝛ virtutes cardinales in medio cõſiſtunt ſer. xlvij. I
Xp̄us paſſus eſt pro nobis ꝑpter nouẽ in quibus ip̄m imitari debem⁹ ſer. lj Y
Xp̄um imitari dẽmus in nouem veſtigijs ſer. lj. Z
Xp̄us filius dei ꝑpter noſtrã ſalutem quatuoꝛ itinera pegit. ſer. lvnj. D
Xp̄us hũit teſtioniuʒ de oĩ loco ⁊ de oĩ creatura ⁊ omnia teſtificata ſunt xp̄m ſuuʒ autoꝛem eſſe ſer. lx Y
Xp̄us pendens in cruce docuit. xiij. ꝑfectiſſima exẽpla ſer. lxxnj. F
Xp̄o exhibere dẽmus ꝓcoꝛdialem reuerentiam ⁊ ꝙ xp̄i ſanctitas habitet in coꝛdibus nr̃is huius tria ſunt ſigna ſer. lxxv D
Xp̄us in deceʒ magnis bñficijs nos viſitauit ⁊ quotidie viſitat que ſoluʒ nobis xp̄ianis cõfert ſer. lxxxmj. B
Xp̄us in ſentẽtia extremi iudicij quinq₃ dicet ſer. iiij. poſt D
Xp̄us ſeptem ſeruauit in miraculo qñ ſanauit ſurdũ ⁊ mutũ ſ. lxxxvuj. E
Xp̄o debemus tria facere ſcʒ cũ xp̄o mori. ſepeliri. reſurgere. ſer. lxxxvij. T
Xp̄s diuerſ vijs ad ſe nos ducere conaẽ ne tm̃ bonũ quãtum vult nobis dare ꝑdamus ſer. lxxxvnj. B
Xp̄s ſex ↄmẽd[illegible] hũit cõtra ſex vituperabilia q̃ de phariſeis hõrãtur ſer. xcvnj. F
Xp̄o attribuũtur quatuoꝛ a phariſeis q̃ exceſſiue ⁊ ſup oẽs hoies ei ↄueniũt. ſ. cx. O
Xp̄s in ſuſcitatõne puelle chananee ſeptem obſuauit q̃ nos hr̃e dẽmus ſi voluerim⁹ ab ip̄o a moꝛte peccati ſuſcitari ſ. cxij. B
Xp̄s pendens in cruce multũ ꝑfecit et hoc in duodecim ſer. cxnj A
Xp̄i ↄuiuiũ in quinq₃ differebat a cõuiuio regis balthaſar ſer. cxmj. B
Xp̄i oculoꝝ eleuatõ in quiq₃ differebat ab eleuatõe oculoꝝ regis balthaſar. ſ. cxmj. C
Xp̄i excellẽtiaʒ ⁊ ꝑfectõem hieremias per quattuoꝛ ꝑdixit ſer. xxv. E
Ydropici cõditões tres ſunt q̃ ↄueniunt luxurioſo ⁊ auaro ſ. xcvnj S
Ymaginẽ qua ad dei ſimilitudinẽ facti ſumus diligenter debemus attendere ⁊ hoc ꝑpter quinq₃ ſer. cx. D
Zizania hereſis naſcitur in populo ex ignorantia p̄latoꝝ ⁊ rectoꝝ ꝑpter tria ſermõe xxmj. F
Zizania vicioꝝ in anima hoĩs ex tribus naſcitur. ſer. xxmj S
Zizania vicioꝝ ne in aĩa noſtra regnet tria valent. ſer. xxmj. H